BIBLIOTECA HOSPITAL REAL
GRANADA
Sala: A
Estante: 5
Número: 58

Horatij Flacci lyricorꝫ poetarum praestãtissimi omnia opera cũ quattuor cõmentariis nouissime recognita: cunctisqꝫ erroribus expurgata. Additis denuo figuris aptissimis: locis cõgruis cõueniẽter dispositis. Necnõ elegãti repertorio nouiter excogitato: quod oẽs tum fabulas: tũ etiam hystorias: ⁊ alia quaecqꝫ grãmaticalia mirifice demonstrat.

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO.

Horatij Flacci lyricorꝫ poetarum praestãtissimi omnia opera cũ quattuor cõmentariis nouissime recognita: cunctisqꝫ erroribus expurgata. Additis denuo figuris aptissimis: locis cõgruis cõueniẽter dispositis. Necnõ elegãti repertorio nouiter excogitato: quod oẽs tum fabulas: tũ etiam hystorias: ⁊ alia quaecqꝫ grãmaticalia mirifice demonstrat.

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO.

Anto.Mancinellus Veliternus Pomponio læto Romani eloquii principi ſummæq; prudentiæ uiro.

QVinam meos in Horatiũ cõmẽtarios dedicarẽ quærẽti mihi tu ſolus Põponi læte romani eloquii priceps quoquo me ueterẽ occurrebas.Nã uerẽ ẽ illã:cœlũ nõ aĩum mutãt q trãs mare currũt.Te qdẽ oĩ ꝓbitate:doctrinaq; uaria:ſũma quoq; in oẽs beniuolẽtia offõ & pietate ſp amaui colui & ueneratꝰ ſum.Venerabor itẽ dũ uita fruar.Es.n.hõ ueritatis amiciſſimꝰ:grauitate & fide p̃ditꝰ:tuoq; cõtẽtꝰ: ſuauitate liguæ pariter atq; uitæ illuſtris.Quẽtãti faciũt nr̃i ſeculi hoĩes:q̃ti Varro.ueteres illi Vñ & tibi ſæpiꝰqd̃. T.Liui.ſemel accidit:legiť.n.gaditanũ quẽdã Liuii noĩe gloriaq; cõmotũ ut eũ uiſeret.ab ultĩo terraꝝ orbe uẽiſſe:ſtatiq; ut uiderat abiiſſe.Tãta qppe ẽ tui noĩs:tuæ hũanitatis:tuæ grãæ fama ; ut qlibet gratiſſimo illo tuo aſpectu nõ frui tm̃.ut gaditãus ille:ſed uti ẽt atq; ẽt malit.Nec quẽq̃ lõgiſſimæ uiæ pœniteat:dũ latiæ mineruæ parẽtẽ Põponiũ lætũ uideat cõuẽiat alloquať intelligat.Merito igiť lætus appellaris ad quẽ totiꝰ orbis hoĩes hauriẽdæ doctriæ & ſapiæ ſtudio cõfluũt:utĩ oli ad Theophraſtũ audiẽdũ diſcipuliad duo milia pgebãt:ut legi.Es.n.ut ille Põpõii læte uir ſũmæ prudẽtiæ ſtudiiq; ſingularis.Es item ut ille bñficus maxiæq; affabilis.Nec tu minꝰ Romãis gratꝰ:q̃ ille athẽiẽſibꝰ.Tot tãtiſq; ĩgẽii tui dotibꝰ ego motus hos ĩ Horatiũ cõmẽtarios tibi q̃ alii dicať cõſtituĩ.Videbis igť mei erga te aĩ mõumẽta q̃ frõte me ĩpm uidere ſolitus:dũ ĩ urbe Roma hũcĩpm Horatiũ atq; alios publicæ ꝓfitebar.Reliquũ ẽ ut odaꝝ cõmoda explicẽ. Sũt.n.q̃pluria ſcitu digniſſima:& cognitu neceſſaria:ideq; putilia.Delectãt nãq; carminũ uarietate : artificio magno:& cultu ãpliſſimo.Propter q̃ oĩa iter lyricos latioꝝ uates ſolũ horatiũ dignũ lectu exiſtimãt.Delectãt itidẽ ac ꝓſũt eloq̃ntiæ lepoť ſũmo:oblectãt iuuãtq; ẽt eruditiõe copiola & uaria:fabulaꝝ ſiqdẽ hiſtoriarũq; & locoꝝ notitiã p̃bẽt q̃plurimã.Cõtinẽt ẽt phiæ partẽ illã de uita & moribus edocẽtẽ:q̃ cũcta ſimul poeta in odis ſuis immiſcuit.quo lectores auditoreſq; oĩs uaria rerũ doctrina maxime oblectaret:iuuaretq; maxime. Ad unum itaq; ꝓbandos adoleſcẽtes hortor moneo:obſecro:minime tot tantaq; horatianoꝝ carminum commoda amiſſum iri patianť.Præſertĩ q̃ illis ĩterpretãdis ſũmo ſtudio ſũmaq; diligẽtia:ut ĩ cæteris ſoleo fuerim uſus:hĩc illud fateri audeo ĩ odis ipſis & in Epodis Carmĩeq; ſæculari p me enucleatis(Prius autẽ a tribus aliis Acrone:Porphyrione:Landino haud ſatis)nihil pene deeſſe ad rerũ aut ſenſuum cognitionẽ.Vale Doctrinæ morumq; parens.Vale & ſalue ſæculi decus. Datum Venetiis Idibus Octobris.M.ccccxcii.

Ode quid per Anto.Mancinellum.

Erat Ode modulatus ſermo:uñ & tragœdiã & comœdiã ueteres dictitarũt: q ꝓ eo qd̃ ẽ eloqui canere ponebant:qm̃ elocutionis ornatus apparatuſq; rhetoricæ fons & origo fuit ipſa poetica:ipſa.n.ad demonſtratiões uſa ẽ cãtibus:& hoc erat Ode ſermo.ſ.modulatus:ut diximus.Auctor eſt Strabo lib.i.ωδὴ cantus dť ωδικος canorus.Eſt aũt Ode monocolos:ideſt unimẽbris quotiẽs uno metro ſine alterius admixtione ſcribiť.Dicolos ode dť bimembris:ideſt duobus metris uariis cõpacta.Tricolos trimẽbris. Tetracolos quadrimembris quotiẽs.ſ.ex tribus uel quatuor carminis generibus ode conficiť.Diſtrophos dť a δὶς quod eſt bis.& τροπὴ mutatio uel cõuerſio:Nã in ſecũdo uerſu uarietas reperiť Tetraſtrophos uero:qa ĩ quarto uerſu fit uarietas.

Horatii Venuſini uita:per Anto.Mancinellum edita.

Q.Horatius Flaccus pr̃e natus ẽ & libertino & p̃cone:ſexta enim ſaty.li.primo ſic ait.Nũc ad me redeo libertino patre natum.Et primo epiſtolaꝝ uolumĩe ad librũ ſuũ.Me libertino natũ pr̃e ;& intenui re Maiores pẽnas nido extẽdiſſe loqueris.Vt q̃tũ generi demas:uirtutibus addas.Eius pr̃ia Venuſia fuit: q; prima ſaty.li.ii.oſtendit hoc modo:Lucanus an appulus anceps.Nam Venuſinus arat finẽ ſub utrunq; colonus:Puer a pr̃e in urbem ductus eſt diſcendi gr̃a:cuius cuſtodia pudicũ ſeruauit ab oĩ facto atq; obprobrio:ipſe &.n.vi.ſaty. libri primi inqt.Sed pueꝝ eſt auſus romã portare docendũ.Ipſe mihi cuſtos ĩcorruptiſſimus oẽs Circũ doctores aderat:qd multať pudicũ Qui primꝰ uirtutis honor ſuauit ab oĩ Nõ ſolũ facto:ueꝝ obprobrio quoq; turpi Romæ nutritus & doctus iliada:poſtea Athenas iit:ubi phiæ operã dabat:ĩde tñ amotus pp bella ciuilia iter Auguſtũ &.M.Brutũ.bruti partes ſecutus ẽ:a quo & tribunus militũ factus:ſed habita clade ĩ philippis pauptate coactus ad carmĩa ſeſe cõtulit:hinc epiſtola ultima ad Iuliũ Floꝝ ait.Romæ nutriri mihi cõtigit:atq; doceri.Iratus graiis q̃tũ nocuiſſet Achilles.adiecere bonæ paulo plus artis athenæ. Scilicet ut poſſẽ curuo dignoſcere rectũ.Atq; inter ſyluas achademi quærere ueꝝ.Dura ſed amouere loco me tẽpora grato. Ciuiliſq; rudẽ bellĩ tulit æſtus in arma.Cæſaris auguſti nõ reſpõſura lacertis.Vnde ſimul primum me dimiſere philippi.Deciſis humilẽ pẽnis inopẽq; pr̃ni.Et laris & fundi:pauptas ĩpulit audax. Vt uerſus facerem. idẽ ſaty.ſexta.Quẽ rodunt oẽs libertino pr̃e natũ.Nũc quia ſim tibi mecœnas cõuictor at oli. Quod mihi pareret legio romana tribuno.Poſt Auguſti uictoriã Horatiꝰ a Virgilio & Varro Mecœnati cõmẽdatꝰ ĩ amicoꝝ numero ab illo receptus ẽ qd̃ qdẽ eadẽ ſaty.vi.ſic ipe ꝓbat.Nulla &.n.mihi te ſors obtulit:optimus oli Virgilius poſt hunc Varrus dixere qd̃ eſſem.Vt ueni corã:ſingultim pauca locutus Infans namq; pudor prohibebat plura ꝓfari.Nõ ego me claro natum pr̃e:non ego circũ Me ſaturiano uectari rura caballo Sed quod eram narro:Rñdes ut tuus eſt mos pauca:Albeo:& reuocas nono poſt menſe:iubeſq; eſſe in amicoꝝ numero: magnũ hoc ego duco.Quod placui tibi:q turpi ſecernis hõeſtũ.Nõ pr̃e claro:ſed uita & pectore puro.Porphyrio addit Horatiũ captũ fuiſſe a Cæſare:ſed Poſtea bñficio Mecœnatis non ſolũ ſeruatũ ; ſed ẽt Cæſari ĩ amicitiã traditũ:qd̃ ſane ſecus fuiſſe ipſemet Horatius ĩdicat.Nã libro ſecũdo:ode uero ſeptima ad Põpiliũ ſodalẽ & cõmilitonẽ ait Tecũ philippos & celerẽ fugã Sẽſi relicta nõ bene parmula.Quũ fracta uirtus & minaces turmæ Turpe ſolũ tetigere mento.Sed me p hoſtes Mercurius celer Denſo pauentẽ ſubſtulit aere. Te rurſus in bellũ reſorbẽs Vnda fretis tulit æſtuoſis.Aduertẽdũ præterea Mercuriũ uiaꝝ atq; itineꝝ ducẽ.Vt ſcribit Cæſar libro ſexto de bel.gal.hĩc ait Horatius:Sed me p hoſtes Mercurius celer.uel ẽt pp alias cauſas ut in ode illa oſtẽdimus.Amicis erat cariſſimus hĩc prædicta ſaty.inqt. Si & uiuo carus amicis Cauſa fuit pa

ter his:q̃ maero pauper agello &c. Amicoꝝ uero ſũmi erãt Plocius:Varius:& Virgilius. Vnde ſaty.q̃nta ait. Poſtera lux oriẽt multo gratiſſima:nãq; plocius & uarius ſinueſſæ:Virgiliuſq; Occurrũt aiæ q̃les neq;cãdidiores. Terra tuli:neq; qs me ſit deuinctior alter. O q cõplexus & gaudia q̃ta fuerũt. Erat p̃terea inopis & puſilli aĩ:& raro ac pauca loq̃tis:qd ſaty.iiii.oñdit hoc mõ. Dii bene fecerũt:inopis me qdq; puſilli Fixerũt aĩ:raro & ppauca loq̃ntis. Cibi quoq; parciſſimi erat:qd ſatyra.vi.ſic pãdit. Inde domũ me ad porri & ciceris refero laganiq; catinũ:prãſus nõ auide &c. Recitare ſolebat amicis tm:& coactus:hinc ait ſaty.iiii. Nec recito cuiquã niſi amicis:idq; coactus:Nõ ubiuis:coráue qbuſlibet.in medio q Scripta foro recitẽt ſuntmulti &c. Eius oculi lippi erant. Vñ ſaty. q̃nta ſcribit. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus illinere. Et paulo iferius. Luſũ it mecœnas:dormitũ ego. Virgiliuſq; Nãq; pila lippis inimicũ & ludere crudis. Corpis erat exigui : & canus iraſcebat facile.facile ẽt placabat:hic in epiſtolis ad librũ ait:Corpis exigui:p̃canũ ſolibus aptũ. Iraſci celerẽ tñ ut placabilis eſſem. Obiit auctore Euſebio ætatis anno.lvii.ut autẽ Acron ſcribit anno.lxxvii.nulla tñ annorum certitudo habet. Alii enĩ alia ſcribũt. Quid dẽiq; Horatius ſcripſerit in pmptu ẽ oĩbus. Parios iãbos latinoꝝ primus oſtẽdit latio ait enĩ lib.i.epiſtola ad mecœnatẽ. Parios ego primus iãbos. ¶ Oñdi la. numeros aĩoſq; ſecutus Archilochi.nõ res & agẽtia uerba lycambẽ. Parios aũt archilochios intelligit. Nã in paro iſula natus ẽ Archilochus poeta:ut ſcribit Stra.li.xi.de quo in arte Horatius.idẽ inqt. Archilochũ ꝓprio rabies armauit iãbo. Fabius Quintilianus li.x.ſcribit iãbũ a romanis nõ celebratũ eẽ ut ꝓpriũ opus:a qbuſdam iter poſitũ. Cui acerbitas ĩ Catullo Bibaculo Horatio. At lyricoꝝ Horatio fere ſolus legi dignus:nã & iſurgit aliqñ:& plenus ẽ iucũditatis & grãæ:& uariis figuris & uerbis fœliciſſime audax. Sed nouẽ lyricoꝝ græcoꝝ uidelicet lõge Pindarus priceps ſpũs magnificẽtia:ſetẽtiis:figuris:btiſſima reꝝ uerborũq; copia:uelut quodã eloquẽtiæ flumie. Propter q̃ Horatius eũ merito credidit nemini imitabilẽ. Eſt aũt imitatus Alcæũ: q ĩ preopis aureo plectro merito dõat gatyrãnos iſectatus:multum ẽt moribus cõfert:in eloq̃ndo quoq; breuis & magnificus & diligẽs:& plurimũ Homero ſimilis:ſed in luſus & in amores deſcẽdit; maioribus tñ aptior.

Domicus palladius ſoranus ad Lectorem.

Alta ſecãt uolucres tuto ſtridente uolatu:
Annuat hoc iuno ſi dea mitis iter.
Intrepidus tũidũ ſcindit mare nauita remis:
Dummodo cæruleus non neget ire deus.
Et quiſquis ſolida gradiẽt tellure nec anceps:
Concedat curſus dum dea magna ſuos.
Ibis inambiguus ſic tu per ſingula uatis:
Nãq; ubi erãt tenebre nũc cynoſura nitet.
Ergo ſume libens noua cõmentaria lector
Hæc Mancinelli:qui tibi dexter erit.

MEcœnas atauis edite regibus. Prima ode mecœnatem alloquitur: oſtẽditq; homines ipſos uel gloriæ uel lucri cauſa diuerſa exercere miniſteria. aliqui.n. currendi ſtudio oblectantur fungi aliqui magiſtratibus & imperiis: Quidam agricultura: Quidam nauali cõmercio gaudent. Aliqui uero ocio ac genio dediti: Multos caſtra iuuant: Venatio quoſdam. Sẽ autem inter deos relatum iri: ſi lyricis uatibus annumeretur. ¶ Mecœnas atauis: Metrum eſt aſclepiadeum ab inuentore Aſclæpiade nominatum. Conſtat autem ſpondeo Dactylo: Cæſura: & duobus dactylis. ut mecœ.naſata uis: edite regibus. ¶ Alii uero ẽt ſic ſcandunt Diomede teſte. Mecœnas atauis edite regibus: eſt.n.ſpondeus: choriambi duo. ¶ Inde Pyrrhichius. Conſtat aũt choriambus ex prima lõga duabus breuibus & ultima longa: ut uerſificans: pyrrhichius uero ex duabus breuibus: ut pius. ¶ Mecœnas atauis: Beniuolentiã captat : eum a generis uetuſtate laudando officiaq; in ſe p̃bita recẽſendo appellat enim & præſidiũ & decus ſuum. ¶ Atauis edite regibus: Propertius ẽt li.iii.ad mecœnatẽ ĩquit: Mecœnas eques hetruſco de ſanguine rẽgum : intra fortunã qui cupis eſſe tuam. Horati. item li.iii.carminum Tyrrhena regũ ꝓgenies. Martialis quoq; li.xi.ad priſcum ſic ait: Quod flacco: uarioq; fuit: ſũmoq; marõi Mecœnas atauis regibus ortus eques &c. ¶ O & legiſ o &: in oĩbus antiqs hoꝝ carminũ textibus: quos uidimus: & ita legendũ eſt. Eritq; ordo o mecœnas edite atauis regibus o & præſidium & dulce decus meum &c. ſic.n. repetendo plus uehementie & ueneris habet. ¶ Præſidium: id quidẽ ad eius ſalutem & facultates atq; diuitias refertur. li.n.tertio ode uero.xvi.ait: Nec ſi plura uelim tu dare deneges. & epiſtolarum primo. Tu me feciſti locupletem. In prima etiam ode epodon inquit. Satis ſuperq; me benignitas tua ditauit. Præterea Mecœnatis beneficio non ſolum ſeruatus ſed etiam in amicitiam Cæſari Augu. traditus. præſidium uero eſt qd pro utilitate & ſalute alicuius auxilii gratia præponitur. Subſidium qd poſtpoſitum eſt ad ſubueniendum laborantibus: ut Pompeius feſtus edocuit. ¶ Decus: id certe ad honorem & gloriam referendum ſecundo &.n. libro: ode uero.xvi.inquit. Nec diis amicum eſt nec mihi Te prius obire Mecœnas mearũ grande decus columenq; rerum. Vir.quoq; li.ii.geor. Decus ſuum appellat quum ait. Tuq; ades inceptumq; una decurre laborem o decus o famæ merito pars maxima noſtræ Mecœnas pelagoq; uolans da uela patenti.

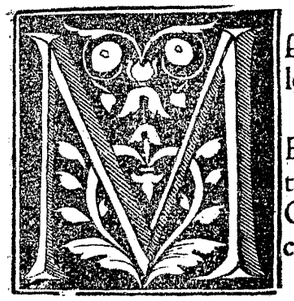

Prima Ode monocolos ad Mecœnatem.

MEcœnas atauis edite regibus.
O & præſidiũ: & dulce decus meum.

ANT. mancinellus

Aſclæpiadæũ

Choriãbus

Pyrrhichius

Mecœnas

¶ ACR. Mecœnas atauis edite regibus. Hominũ ſcribit officia pragmatice monocolos. In cõmemoratiõe parentum & laudatio inueniẽt: ut Virgi. qui tanti talem genuere parentes & uituperatio: ut iſmarus aut rhodope aut extremi garamantes. Edite regibus: quoniã dicit duxiſſe originem ab hetruſcis regibus & cõtempſiſſe ſenatoriam dignitatem. manſiſſe autem ſemper in equeſtri ordine. ¶ O & p̃ſidium quoniam eum a cæde liberauit Bruto a Cæſare ſuperato: uel quia per ipſum liberatus eſt indulgẽtie ſibi Auguſto. & multa etiam illi donauit: Mecœnas amicus auguſti cæſaris. Decus quia magna laus eſt placere meliori.

¶ POR. Mecœnas atauis edite regibus. Hac ode mecœnatẽ alloquitur. Indicans alium alio ſtudio teneri eorũ qui appetanẽ lucri cupiditate uel gloriæ: ſe putare autem iter deos relatum iri ſi numero lyricorũ poetarum aſcriptus fuerit. Mecœnatem ait atauis regibus editum ꝓ nobilibus ethruſcorum ortus ſit.

¶ CHRI. Mecœnas. ad mecœnatem ſcribit cui quantum debuerit pauloante in ſua uita demõſtrauimus: Et profecto uir fuit: cui muſæ latinæ omnia debeant: quandoquidẽ huius hominis patrocinio: atq; liberalitate principes poetarũ non ſolum ſuſtentatius: uerũ etiam ad eas opes atq; dignitatem ſubuecti ſint: ut illis inqetiſſimo ocio excluſa omni neceſſitate ingeniũ excitare: & in maximis rebus exercere ſine cura licuerit: Qua propter oĩum poematũ: quæ ab illis ad nos prouenerunt non ſolũ auditoribus debitores ſumus ſed etiã illi per quem ipſi hæc præſtare potuerũt: cuncta debemus. ¶ Edite: ĩ lucem date. i. generate. Eſt.n. edo ex e & do. E in compoſitione aliquando auget. ut eluceo ualde luceo. aliquando uim habet præpoſitionis extra : ut emito extra mitto. Edo igitur ideſt promo. & quia naſcentes in lucem ꝓmuntur: recte erit edite nate : Eadem etiã ratione dicimus edere manifeſtare & publicare. Verum ego o lector iam a principio hoc monitum te eſſe uelim. me quæ occurrent enodanda uocabula: ea me primo ſemper loco diligẽter iterpretaturum & abſolute ut per oẽs ſuas notiones traducturum: ne rurſus alio in loco idẽ ſæpius repetendũ ſit: Quod ſi tibi cum iterum occurret: memoria forte iam exciderit inuenies omniũ indices ex ordine litterarũ in ultimo codice poſitos: ut inde ueluti ex peremni fonte in tuos uſus haurire poſſis. Sed tranſeo ad reliqua. ¶ Atauis regibus: laudat a genere. Sic Virg. Dardaniæ duri item nate dea: nam te maioribus ire per altum: Auſpiciis manifeſta fides ſic cõtra uituperauit. Vt bellũ etiã pro cæde boũ. ſtratiſq; iuuencis laomedontiadæ. Præterea magna auxeſi uſus eſt qui dixerit atauis regibus. Non enim ſolum nobilitatem: uerum etiam uetuſtatem in nobilitate laudauit. Præclarum enim munus fortunæ ẽ naſci ex rege: ſed præclarius ex eo rege cuius maiores quoq; regnauerint Vegꝝ in agnationis gradibus aſcenſus deſcenſuſq; eſt. Aſcenditur autẽ hoc pacto ut qui te genuerit patrem appelles: ſiue is a patrando dicatur. Patrare enim operã liberis dare eſt. Ait tamẽ Quitilianus patrare apud ãtiquos ſancte & honeſte dicebatur. Deinde conſuetudine in uitium lapſum eſt uerbũ. Vnde irrideri ſolitum eẽ Saluſtium q̃uis ĩmerito: ꝓ patrare bellum dixerit: tanquã patro rem turpem dũraxat ſignificet. Hæc Quintilianus. Ex quibus uerbis colligitur priſcos patrare ꝓ perficere & finire poſuiſſe: non ſolum cum liberis opera daretur. Verum ẽt cum aliud quippiam iã inceptũ ad finẽ ad produceretur: ſiue quia græcæ πατρὸς uocet

E in cõpoſitiõe Edo

Agnationis gradus

patrare

Deinde est auus ab æuo noiatus: quia patre antiquior sit: post auũ ,pauus: quasi ,ppe auũ. inde abauus: quia sit iam procul ab ipso auo. Postremo est atauus & tritauus quasi tetrauus: quia quartus sit ab auo τετραρτος enim græce quartus. Post tritauũ maiores dicimus. Eadẽ erit rõ in descensu. Dicit.n. filius uel quia ex nro femore: sit uel ab amore: q grecæ φιλος appellat. Nihil.n. magis amat pater q̃ filium: inde nepos q̃si natus post: Atq; suo ordine: deinde sequunt ,pnepos: abnepos: annepos: & trinepos. Quia ãt nepos nõ is solũ dicit q ẽ ex. filio natus: uerꝝ ex filia: & ex fratre: & ex sorore iccirco adiũgimus. Speusippus nepos platonis fuit ex sorore. Tulliola neptis fuit Qu. ciceroĩs ex fratre. Qui uero post trinepotẽ sunt minores appellant. ¶ Ex lateralibus ãt hẽmus patruũ patris fratrẽ: & auũculũ matris fratrẽ. Qui autẽ aui frater sit magnus patruus dicit: qui auiæ magnus auũculus. Habemus amittã patris sororẽ: q̃si alterã matrẽ. Et matertera.i. matrẽ alterã matris sororẽ inde pari rõne & magna amita. & magna matertera dicit. Est frater qa fere sit alter tu. Est soror qa seorsum a sua stirpe nata uideat: & alii stirpi adiungenda. Sũt patrueles ex duobꝰ fratribus nati. qm̃ q pater alteri est: alteri est patruus. Sũt itidẽ cõsobrini q̃si consorini ex duabus orti sororibus aut ex sorore & fratre. Deniq; gẽtiles & agnati dicũt oẽs q sunt ex eadẽ stirpe masculina. ¶ Cognati uero quoꝝ maternũ gẽus idem sit. Affines postremo qui nõ tibi natura sed uxori tuæ cõiũcti sunt. uxor ipsa dicit: qa ut soror tibi eẽ debeat: uel uxor qua si uxor ab ungẽdo qa apud priscos nouæ nuptæ ungerent. Maritus dicit qa mas sit. inde in coniugio socerum dicimus & socrũ: quia sibi genere associet. Gener aũt ex eo ẽ q̃ generandi cã assumit. Nurus uero quia nubat. ¶ O & p̃sidiũ: & dulce decus meũ. Laudauerat a nobilitate: qd̃ bonũ fortunæ ẽ. Sed qm̃ fortunæ dona non bona sunt ut stoicis placet. quia non pp se expetũtur: sed ut p illa aut humanã necessitatẽ ,ppulsemus: aut commodius ad uirtutẽ: quæ uerꝝ bonũ est: pueniamus: euanuisset laus illa nobilitatis in mecœnate: nisi illud bonum quod pp se bonũ non est: sed perinde bonũ ut utaris. ille ad uirtutẽ aliquã cõtulisset. Erat ex sua nobilitate potens & opibus auctoritateq; pollens mecœnas: Sed cõuertat hoc suũ cõmodum ad supbiam aut ad auaritiam aut ad libidinem: iam non solum nõ erit bonũ: uerꝝ sũmũ erit malũ quia uitium conuertat rursus ad humanitatem: ad liberalitatẽ: & ad beneficẽtiam in reliquos hoies: statĩ illud qd̃ medium stoici nũcupant: bonum esse confitebor: quia illo ueluti instrumento ad recte agẽdum & ad bene de hoibus ,pmerendũ utitur: Sed uideamus uim uerboꝝ. Præsidium latini ,pprie appellauerũt prefectũ aliquem cum parte militũ: qui ad custodiam & defensionẽ arcis aliusue loci præsideat. Qui.n. p̃sidet ,ppugnationẽ pollicet. Hæc Virg. Arces quibus altus apollo Præsidet: sed p translationem omne auxiliũ & salutis ,ppugnaculũ p̃sidiũ dicũt. Decus aũt ornamentũ & gloriã exprimit. sed nomẽ est a græcis p litterarũ trãspositionẽ sumptũ illi.n. κιδος dicunt. Nos aũt reuocata littera. d. in primã syllabã. & reiecta. c. i ultimã decus dicimus. Hoc & ĩ aliis euẽit. nã qd̃ ab illis μορφη a nobis forma q̃ τερεν tener p eandẽ transpositionẽ dr̃. Est ergo p̃sidium circa salutaria. Est decus circa honorifica. Præsidiũ ẽ poetæ: qd̃ illũ ex piculis eripuit qd̃ iratũ Octauianũ sibi placauit: & ex ĩfensoamicũ reddidit: qd̃ ab exilio ĩ ciuitatẽ reduxit Decus aũt ẽ q̃ pluribus honoribus hõestauit. Quapp oĩa se illi debere p fiteur quẽ: & salutis ut sit: & dignitatis ut bene sit auctorem cõfiteẽ: Maxima ergo hois laus: qui opes suas ex nobilitate cõparatas quibus multi mortales in omne uitioꝝ genus abusi sunt. ad uirũ optimum & eius auxilium implorantem subleuandum. & poetam ægregium auctoritate dignitateq; honestandum conuerterit.

¶ ANT. Sũt quos curriculo. Sũt aliq ait: quos currule certamẽ oblectet: palmaq; nobilis ad deos euehit. i. diuinis honoribꝰ cõsecrat: ,pptiꝰ ẽt li. iii. ad mecœnatẽ ait. Sũt qbꝰ eleæ cõcurrit palma q̃drigæ. Sũt qbꝰ ĩ celeres gloria nata pedes. ¶ Curriculo: Curriculus diminutiuũ est: a curru ut festus ẽt docet: ponitur item pro cursu: & loco seu stadio: ĩ quo currẽdi certamen exercet. Nõ nũq̃ ,p curru: ut hic seu pro stadio malis. ¶ Pulueré olympicũ: hoc ait: quia in olympia: quæ in pisea regione est: Olympicoꝝ lũdorum certamẽ semp agitabat. In elea uero tellure ne semel qdẽ qd̃ quidẽ li. viii. edocuit Stra. Iouis itẽ olympii tẽplũ in agro pisano erat: ab Elide stadiis minus trecẽtis abãs. Ante illud uero lucus agresti uestitus olea surgebat. In quo stadiũ erat: ineratq; tẽplo solidũ ex auro iouis simulachrũ picturæ quoq; plurimæ: mirabilesq; monstrabãt in tẽplo. s. Agonẽ p̃terea olympicũ herculẽ alcmenæ iouisq; filiũ ĩstituisse qdã asseruere: quẽ ẽt primũ ibi certasse: & palmã cõparasse tradũt. Paulo item inferius inq̃t idẽ Stra. ab Iphito olympicũ agonẽ institutũ constare. Sed hoc Soli. declarat apertius Scribit.n. q̃ olympicũ Hercules certamẽ in honorem ataui materni pelopis ediderat: sed ĩtermissum Iphitus eleus filius eius ĩstaurauit. Hero. uero li. viii. scr. Olympicum certamẽ gymnicum atq; equestre fuisse. p̃miũq; ,ppositũ oleaginã coronã: q̃ donarent. Nõ.n. pecuniaꝝ certamen agitabant. sed uirtutis Diodo. quoq; li. v. refert: herculẽ olympicũ instituisse certamẽ: & equorũ: & palestræ: qd̃ Ioui p̃ri dedicauit coronatus. quoniã & ipse quoq; de hoium genere abs q; præmio eẽt meritus. Ea uero certamina abs q; pugna euicit: nullo ,pter singularem eius uirtutẽ secum cõgredi ausO Meritoq; oĩum hoc ab Hercule institutum certamẽ habetur p̃stãtissimũ: qd̃ ab optimo uiro principium sumpsit. Elegit aũt clarissimũ atq; optimũ græciæ locũ ad statuenda certamina: cõcursusq; hoium celebrãdos: Cãpos. s. iuxta alphæum flumẽ sitos. Hæc ex illo. p̃terea aduertendũ Iouis simulachrũ nõ ex auro fuisse: ut ex strabõe retulimus ĩ tẽplo iouis olympici sed ex ebore. Pli.n. li. xxxiiii. ca. vii. ita ait. Minoribus simulachris signisq; innumera ,ppe multitudo nobilitata ẽ: ante oẽs tã phidias athenienſis Ioue olympico facto ex ebore qdẽ: sed & ex ære signa fecit. Ac p̃ter iouem olympicũ. quẽ nemo æmulat fecit: & ex ebore æque mineruã. athenis. &c. ¶ Meta. currendi terminus. ¶ Ferui dis. motu calentibus. ¶ Euitata rotis: declinata: arte.n. opus erat: ne currus ad metã offenderent circum quam equi currebant. Statius. Flectere si posset circũ cõpendia metæ. Virg. lib. v. Hic uiridẽ æneas frondenti ex ilice

curriculus Olympia Iouis olimpii templũ Agon: Olympicum Herculeſ Olympici agonis auc. Iphitus agon olympicus Iouis simulachrũ ex Ebore phidias Meta currẽdi

Sũt quos curriculo pulueré olympicũ
Collegisse iuuat: metaq; feruidis
Euitata rotis: palmaq; nobilis
Terrarum dominos euehit ad deos.

metã. Cõstituit signũ nautis p̃: unde reuerti Scirẽt: & lõgos ubi circũ flectere cursus. Varro ẽt inquit Circꝰ maximus dictus q̃ circũ spectaculis ædificatus: ibi ludi fiũt. & q̃ ibi circũ metas ferẽt põpa: & eq currũt. Et paulo iferius sic. Circus flaminius dr̃ q ædificatus ẽ circũ flaminiũ cãpũ: & q̃ ibi quoq; ludis tauricis equi circũ metas currũt. ¶ Palmaq; nobilis. Corona ipa uictoriæ: Nec ẽ amphibologia: ut aiũt. Dii.n. per se nobiles sunt. Vnde nobilis palma dicendũ: ut maxima intelligat. ¶ Palma: palma arbor est: cuius lignum põderi suppositum nunq̃ deorsum cedit: sed aduersus põpus resurgit ,pterea inquit Plutarchus in certaminibus palmã signum esse placuit uictoriæ: qm̃ ingenium eiusmõi ligni est: ut urgentibus præmentibusq; non cedat. Hæc & plura Gelius li. iii. c. vi. Terraꝝ dominos. Virg. item. lib. iiii. Ipse deum tibi. me claro demittit olympo Regnator cœlum & terras qui numine torquet. De triumpho ad capitolium hic intelligere non placet.

Circꝰ maximus

Circꝰ flãminius

palma arbor

¶ ACR. Sunt quos sunt qui delectant inire currule certamẽ. exponit aũt uaria hominũ ,ingenia: & non unas uoluntates: ne sit arrogãtiæ: q̃ sibi poeticã uideatur uendicare doctrinã: cum singulos quoq; rerũ aliarum diuersus habeat amor. Puluerem olympicũ. agonalem etiam hr̃e puluerem in curru suo. Circenses agonici in honorẽ iouis olympici sunt inuẽti apud. elidẽ. unde Vir. Hic & ad elæi metas. ¶ Feruidis. uertigine ipla calẽtibus. ¶ Euitata rotis: circũ ducta: ne offendatur. ¶ Palmaq; nobilis. alios palma nobilis. i. uictoria terræ dõos facit: & diuinis honoribꝰ cõsecrat: utpote uictores: ac p hoc neq; aurigæ neq; uiro forti aliud placet. ¶ Terraꝝ dominos amphibologicos dictum est: utrum dominos terrarum eleuet: an at deos qui sunt domini terrarũ at deos ad capitolium: ac si diceret cum triumpho.

¶ POR. Palmaq; nobilis terrarum dominos euehit ad deos. Ambiguum utrũ nobilis deos: an palma nobilis. ¶ Mobiles quirites. ait referẽs ad uulgi leuitatem: Loquitur autẽ de eo q fauorẽ uulgi captans optet cũ ingressus sit theatrum plausum sibi edi a populo. sic.n. excipiebantur in theatrum principes: de quibus bene populus sentiebat. Hos.n. plausus tergeminos honores appellat.

¶ CHRI. Sunt quos curriculo. Cõparata sibi beniuolentia ab auditore: cõparata re quã sibi assumendã ,pponit: & cum studium suũ per cõtẽtionẽ reliquoꝝ studiorum artificiosissime extollat. simul cũ beniuolẽtia attentionẽ quoq; sibi conciliat. Snia est: esse q ludis delectent: qui honoribus inseruiant: q agriculturã q mercaturã exerceãt: q uenatiõibus tp̃s terãt: q deniq; genio indulgeãt. Quæ omnia cum aut ad ambitionem: aut ad auaritiã: aut ad uoluptatẽ spectẽt: sibi propositum esse ut ĩmortalitatem per musas assequatur. ¶ Sunt aliqui quos iuuat collegisse puluerẽ olympicũ in curriculo. Circũlocutio est. i. quos iuuat certasse in certamine curruli: & equestri: in quo citatur puluis quo currentes spargantur: & id in ludis iouis olympici. Curriculum interuallum dicunt. per qd̃ a carceribus ad calcẽ usq; curritur. Cursum autẽ actũ currendi. Aliq̃do tamen curriculum pro cursu positum uidemus. ¶ Puluerẽ: puluis erat apud antiquos: & puluer. Sed ab eo quod est puluis genitiuus erit huius puluis: a puluera aũt pulueris: sed deinde in usu est puluis in rectis tantũ: puluer etiã in obliquis. Sed quoniã ludorũ sæpe mẽtio apud poetas est: nõ erit ab re ostendere quartuor ludorum apud græcos p̃cipua genera fuisse. Primi olympici dicti sunt: quoniã ĩ olympo archadiæ mõte iuxta pisam: & elidẽ celebrabantur: ioui dedicati: & in pelopis honorem ab hercule instituti anno mundi quadringentesimo supra quatuor milia. Ipseq; hercules primus in eo coronatus est: nullusq; repertus est: qui in aliquo certamine q̃uis uaria eẽnt: certare sustinuerit. Sed cũ a bello ad sacra cõuersus eẽt: ẽt a diis secundũ Diodorũ mũera accepit a Minerua peplũ: a Vulcano clauã: & thoracẽ. Dedit neptũnus equũ. Mercurius ensem. Apollo arcũ p̃buit: & illo uti docuit. Ceres parua mysteria ad purgãdũ cẽtauroꝝ illi cedẽ ostẽdit. Sed redeo ad ludos: ĩ quibus uictores oleastro coronabãt. Celebrabant aũt quito quoq; anno idq; tp̃s olympiadẽ appellabant. Ac deinceps apud græcos tpa p olympiadas enumerata sunt. Secũdi appellant phythii a phythonæ serpẽte: quẽ interfecit apollo: & in honorẽ ipsius ĩstituti sunt: ĩ qbus uictores lauro coronant. Tertii isthmii ab isthmo pte achaiæ: noĩati ubi in honorẽ celebrant palemonis: quẽ latini portunum dicũt: & qui ex melicerta hoĩe deus marinus effectus ẽ: sed uictoribus ex pinu corõa decernit. Quartinemæi a nemæa silua noĩant: sed hi inarchemori honorẽ instituti sunt. hic.n. puer lycurgi filius fuit: & opheltes appellatus. Sed a nutrice dũ fontem argiuis ad thebanũ bellũ ,pperantibus oñdit: temere in herba relictus a dracone interẽptus ẽ. Argiui aũt ĩ patris solatiũ illi ludos instituerũt: & qa principiũ fati inde cœptũ ẽ: p ophelte archemoꝝ appellarũt. Ex apio ãt coronam ĩstituerũt: uel ut puerilẽ ætatẽ ex herbæ hũilitate notarẽt: uel ut ẽt q̃ ĩ illa herba iacẽs extictꝰ fuerit ostẽderẽt. ¶ Collegisse iuuat puluerẽ olympicũ. q. d. tantã eẽ uictoriæ uoluptatẽ: ut iuuet ptulisse oẽs labores. Optimus ergo poeta qui tacite moneat nõ eẽ recusandos labores: qui suaues afferãt fructus. Iuuat ergo nõ colligere quia res aspera est dũ p agit: sed collegisse: qa uoluptatẽ hẽt p̃teritoꝝ laboꝝ recordatio: si extra piculũ positi p̃miũ laboꝝ cõsecuti sumus. ¶ Metaq; feruidis. e. r. hõ frustra: qa porerat collegisse puluerẽ. & tamẽ rotas nõ euitasse metã: & nõ secutã esse uictoria. Et est pene expositio. Nã tribus clausulis eandẽ dicit snĩam. Meta sic dicta uel quia eẽt posita ĩ dimẽso spatio: uel quia illã metiant q̃drigæ circũcurrẽtes. Cũ.n. iã carceribus emisse ad metã uenissent q̃drigæ: erat opus ut circũ ipsam flecterent. hic Iuuenalis Curtamen hoc potius libeat decurrere campo. Per quẽ magnus equos aruncæ flexit alumnus. Et Cic. de oratore. Si infinitus forensium rerum labor & ambitionis occupatio deflexo honorum. & ætatis cursu cõstitisset. Et Statius Flectere si posset circum cõpẽdia metæ: Et Persius. Quid sumus: aut quidnã uicturi gignimur ordo Quis rerũ aut metæ q̃ mollis flexus & undæ. & Vir. Hic uiride æneas frõdẽti ex ilice metã. Cõstituit signũ nautis p̃: unde reuerti Scirẽt. & longos ubi circũ flectere cursus ponit tã meta p translationẽ pro quoq; termino. Vir. His ego nec metas rerũ nec tpa pono. erat igit difficultas circa flexũ metæ. nã si nimis adhæsisset: piculũ erat ne currus ĩ ea illideret: & rotas amitteret. Sinaũt nimis lõgo illã spatio euitassent. poterat q seq̃bat iter metã: & illũ breuiori uia delatus ex secũdo prior effici artificiũ ergo oñdit aurigæ. Illi.n. uehemẽter metæ: ut breuiori curriculo curreret. adhærebant: Quod ostendit Statius dicens. Flectere si posset circum cõpendia metæ. & tã summa ĩdustria euita-

bāt ne illiderēt. Rota a ruēdo dr. ruit. n. facile ī suos orbes: hic ide rotūdos. ℣ Feruidis. uel calidis. nā motu calescūt: uel feruidis. i. uelocibus. Nā quēadmodū frigescere dicimus: qui aut segnius rēagūt: ut apud Terētiū Nimirū hic hoīes frigēt. Sic qui uehemētes sunt: & ueloces ī agēdo calescere dicius. Vir. Stabāt ardētes tyrii. Et alibi Ardētesq; aduertit equos. q locus ex Homero ē. Est aūt ferueo ferues. ut Virgil. feruet opus: & feruo feruis idē Totūq; uideres Feruere leucatē. ℣ Palma: arbor est in italia sterilis. In maritimis hispaniæ fructū fert: sed imitē. Dulcē in africa: sed stati euanescentē. Cōtra aūt in oriēte: & ex iis uina: alicubi ēt panis & pluribus quadrupedibus cibus: palmarq; fructus dactyli: palmulæ. Scādalides: Margaridæ: Careota: & careotides teste Pli. dicunt. Daf uictoribus nō solū qa sp uireat. hoc ē. n. sibi cū multis aliis cōe: sed maxime quia hæc arbor nullo pondere degrauari pōt qui surgat: & se eleuet. Vnde: uel refringit uel extollit qcqd sup iponitur. Sic & uictoriæ cupidus nullo obstaculo phibet: & oīa pfert: & cōtra oēs difficultates iuicto insurgit. Palma ergo pmiū uictoriæ est: inde palmariū. i. palma dignū. Ter in eunucho. Id uero ē qd ego mihi puto eē palmariū. Meta igit euitata feruidis rotis. i. ab ipsis quadrigis: ut sit intellectio: quia pars p toto ponit: & nobilis palma. i. palma q̄ homines nobilitat. q̄ duo notāt uictoriā: euehit ipsos. s. certātes ad deos dnos terrarq; . nā oīum dñi sunt dii imortales. ℣ Euehit ad deos. quia uictoria ex ipsa fama: & gloria equiparat uictores diis. Sūt qui credūt triūphū a poeta significari: & tūc lege palma nobilis. i. āplissima de hostibus uictoria: euehit uictores dnos terrarq;. i. ex uictoria impio ī terris potitos. ad deos. i. capitoliū quo quadrigis albis uecti triūphantes iouī optio maxio sacrificabāt: sed puto rectiꝰ itelligi de uictoria ludorq;. ℣ Nobilis. i. noscibilis uel nō uilis. Quapp quisquis uel uirtute uel uitio insignis: ē in ea re nobilis appellat. Instituerat a pricipio ostendere poeta non unū eē oīum mortaliū studiū: neq; idē oēs cupe: cū trahat sua quēq; uoluptas. ℣ Sed diuersos diuersa sectari: unde Persius. Mille hoīum species: & rerq; discolor usus. Quapp dixerat eē alios: quos ludorq; delectarēt certamina: nūc alios ponit qui ambitiōe trahant: alios q agricultura delectent: horū aūt neutrū ne magnis quidem conditionibus ipelli posset: ut nauiget. Ordo aūt textus ita se habet. Tu non dimoueas attalicis conditionibus aut hunc ut ipse pauidus nauta secet naue cypria myrtoum mare. si turba quiritū certet illum extollere tergeminis honoribus. Neq; rursus dimoueas alium gaudentem findere agros sarculo attalicis conditionibus ut pauidus nauta secet: si condidit proprio horreo quicquid uerritur de lybicis areis. Vides itaq; hyperbatō longiorem: idest transcensionem in componendis uerbis.

¶ ANT. Hūc si mo. sensus ē siqs ad maximos honores a quiritibus tollerēt: nūq̄ pfecto regiis opibus dimouerēt: ut nauigaret. Est āt ordo. ℣ Si turba mo. qritiū certat hūc tollere tergeminis honoribꝰ nūq̄ atta cōditiōibꝰ dimoueas: ut trabe cypria nauta pauidus secet myrtoū mare. pterea textuū pars. maxia nobiliū hēt. In unico tm mobiliū legi: qd pplacet Mobilis. n. ē ppls. uñ & Senec. in. herc. ait. Illū ppli fauor attonitū: fluctuq; magis mobile uulgus Aura tumidū tollit inani &c. ℣ Quiritiū: Romāi qrites a curibus oppido Sabinorq; appellati: ut sabinis aliqd dareē qm ī ter Romulū & Taciū fœdꝰ ictū ē: q ciuitatē unā ex duabꝰ fecerūt. qd qdē Li. ī pri. ferme scrib. ℣ Certat: suffragiis studet: & nitit: Tollere: eleuare ad dignitē honoribus maximis. Vel recipe ī theatro cū plaulu. Nā ita principes recipiebant: quos plausus tergeminos honores appellat: q̄ sane sniā placere debet. Maro. n. li. ii. Geor. ait de urbanis ciuibus. Hic stupat attonitus rostris hūc plausus hiātē Per cuneos geminatus. n. plæbisq; patrūq; Corripuit. Marti. li. vi. ad Diadumenū. Quæque ionāt pleno uocesq; manusq; theatro Cū populus subiti Cæsaris ora uidet. ℣ Tergeminis. i. maximis. Tris. n. ut aiunt. p suplatiuo græci: & latini utebantur: hinc Mercurius τριμεγιστος. i. longe maximus: & Plautus ait in Aug. Non fur sed trifur. τριστ. n. ter. dr. ℣ Illū si pro. Siqs īqt agricultura oblectareē: & triticū seruauerit nunq̄ regiis opibus dimouereē ad nauigandū grīa q̄stus. Est aūr ordo. Illū. Gaudentē sarculo fndere patrios agros si cōdidit in pprio horreo qcqd uerrit de lybicis areis: Nūq̄ &c. ℣ Cōdidit: reseruauit: triticū. s. Lybicis agris. scribit. n. Pli. li. v. in aph. regionē. ccl. M. passuū per circuitū: fertilitatis eximiæ: cū centesima fruge agricolis fœnus reddēte terra. ℣ Sarculo: sarcula instrā sunt agriculturæ: a sarrio. i. purgo: uel ut ait Var. a serēdo: ac sarciēdo. ℣ Att. condi. regiis opibus ac facultatibus. dr. n. homo bonæ conditionis. i. diues. Ego sum positus in hac cōditione. i. fortuna ac sorte. & a condo condis conditū conditi addito o format. Condictio uero a condico dicit: & pactionē significat ac electionē ut apud Ter. Ama. chri. tu. mu. cōdi. si uellet eis morē gerē: se daturos illi pciū liberalēq; mercedem: ipsa uero accepit cōditionem. i. pactioni promissioniq; assensit. ℣ Att. fuit Attalus asiæ rex: Ro. n. pop. Asiam bello captam Attalo regi muneris loco possidendam tribuit: Sed is postea testamento eandem po. ro. legauit qd quidē Vale. lib. iiii. &. v. scribit Iustinus. lib. xxxvi. narrat pernpnam consulem attalicas gazas hæreditarias populi romani nauibus impositas romam deportasse fuerat autem ditissimus. Vnde li. iii. de bello macedo. Li. scri. Legatos ab rege Attalo coronam auream. ccxlvi. pondo in capitolio posuisse. grasq; senatui egisse ꝙ antiochus legatorq; Ro. auctoritate: motus finibus Attali exercitū deduxisset. ℣ Trabe. cy. i. naui p Metonimiā. i. trāsnoiationē posuit. n. qd cōtinet: p eo qd cōtinetur. ℣ Trabe cy. hoc ait qm cyprus uirtute erat nulla īsularq; inferior. nā & uino abundabat & oleo fruméti quoq; satis hēbat æris metalla apud Thamassum urbē abū dabāt. Classium ēt ædificatio inerat. Auc. est Stra. li. xiiii. Vnde & li. iii. Ode xxix. ait idē Horatius. Non est meū si mugiat aphricis Malus procellis ad miseras preces Decurrere & uotis pacisci: Ne cypriæ tyriæq; merces. Addāt auaro diuitias mari. At Pli. li. v. sic. Pamphiliū mare ignobiles insulas habet. Cylicium ex quinq; maximis cyprum ad ortū occasumq; cyliciæ ac Syriæ obiectā quōndā nouem

Hunc si mobilium turba quiritium
Certat tergeminis tollere honoribus
Illum: si proprio condidit horreo
Quicquid de libycis uerritur areis
Gaudentem patrios findere sarculo
Agros: attalicis conditionibus
Nunquam dimoueas ut trabe cypria
Myrtoū pauidus nauta secet mare.

Quirites

Plausus

Tris Trimegistus

cōditio condictio

Attali coronā

cypro

regnorū sedem. Stra. uero lib. iii. sic in sinu aūt issico & pamphilio Cyprum iacere contingit: quæ pelago contigua est egyptio. De cypro ēt meminit Pto. li. v. ℣ Myrto. ma. id. iacet inter cretam & Argiā Atticamq;: habetq; latitudinem maximam in quo sunt insulæ Cythera. Caluaria: & quæ æginam cingūt: & salaminem. Et ex cycladibus plæræq;. Quod uero contiguum est iam Aegeum existit. hæc ex Stra. li. iii. Secet ma. hic fiat piodus supiori. n. sententiæ iungitur. Nec te decipiat Acronis ordo indirectus.

¶ ACR. Turba qui. ad uulgi leuitatē refert: quia sunt faciles aī: & facile moueē uulgus. Tergeminis: finitus numerus profinito: uel ēt aut q̄stura: aut pfectura: aut cōsulatu. Honoribus zeugma ab iferioribus. ℣ Nunq̄ dimoueas, sicut inqt illi cui semel agricultura placuit: & cœpit de agris suis frumētum. nullis pmiis psuadeas ut nauta fit. Sic nec ipsi cui lyrica pfessio placuit aliud psuadere posse scias iuxta illud tot sniæ quot hoīes. Quicqd de lybicis spēs p gñe. ℣ Verrit: colligit: trahit. ℣ Scidere. colere fodere. ℣ Sarculo: genus ferramenti rustici: qd græci τοῦνιον uocant. ℣ Atta. attalus rex pgamenorq; ditissimus fuit. cui pp opum magnitudinē pop. ro. testō successit. Nunq̄ dimoueas. i. etiā si diuitiæ regis Attali pponant nūq̄ dimoueas illū. ℣ Cypria. abusiue ponit p quacunq;: siue qa ualidiores illic sunt. ℣ Myrt. a myrtillo auriga siue uictimario pelopis: quē cum dephēdisset: q̄ axes suos corruperat in hippodamiæ certamine in pelagus eum præcipitauit: ex cuius supplicio mare nomē accepit: seu a uenere pp myrtum: non a myrtilio: nam myrtolū diceretur. ℣ Paui. proprium epitheton nautarq;.

¶ POR. Atta. con. i. regiis opibus. Atalus āt rex pgamenorq; fuit cuius hereditate po. ro. locupletatus fuerat. Est autem sensus: quicunq; consueuerit agrum suum colere nunq̄ sollicitatur ad nauigandum etiā si regias opes promittas ut hoc faciat. ℣ Cyp. tra. pro cypro ferro abundante. cypriis. n. clauis naues figuntur.

¶ CHRI. Turba propriæ oīs est hoīum multitudo: ergo uilis. Sed ut humilitatē extolleret. addidit nobiliū qritium: significat ēt turba ut est apud Ter. turbationē & tumultū. ℣ Quiritium. i. romanorq; cures. n. ciuitas ī sabinis erat. cui impabat. T. Tatius. A curibus autē quirites dicebant illius ciuitatis ciues cōueneruntigit Romulus & Tatius in hanc sniam ut ex duobus populis unus efficereē: & sabini romam mirarent romaq; nomen retineret: se romanorq; sabini quirites appellarent. ℣ Certat. certatim studet. ℣ Tol. extollere. i. ad altiorem dignitatis gradum adducere. ℣ Tergeminis. h. quasi trigeminis. i. ualde geminatis. Tris enim græci pro ual de posuerunt hinc τριμεγιστος. Sic Plau. non fur sed trifur: idest maximus fur uel trigeminis quasi a tribus ordinibus. s. senatorio eq̄stri & plæbeo illatos uel dixit tergeminis pp tres maiores magrātus pturā cōsulatum & dictaturam. Honores aūt pro magistratibus poni manifestum est. Horreo sunt qui dicant granaria apud antiquos dicta esse horrea quasi hordea: qa illud antiquissimū genus frugū fuerit ut ēt apparet apud Home. Alii horrea quasi horrida pp aspitatē aristarq;: qm prisci fruges ī suis spicis cū aristis in granariis cōderent. ℣ Verritur. uerrendo colligit. Est. n. uerrere trahere. Hinc uerriculū genus rhetis: qd p aquā trahit. ide uerrere est cū locus eductis oībus q̄ spediebant uel turpabāt. purgat. Iu. Verre pauimentū nitidasq; oñde colūnas. Et Vir. Quippe ferant secū rapidi uerrātq; p auras. Verro āt uerri facit & uersi. ℣ Li. ar. i. aphricanis q̄ regio apprīe fertilis ē. Est autē de nomata lybia ab epaphi filia & busiridis mrē. ℣ Area: locus purgatus coeq̄tusq; & cylindro cōsolidatus ubi frumentū trituriūt. dicta ab ariditate Vir. Arēa tū primū igenti ē æquāda cylindro. Sed in urbibus areas latini dnt quas græci plateas nūcupāt. Itē locū purgatū qui mox ædificio occupādus sit. ī hortis ēt quadrata q̄dam & bū subacta atq; coæquata spatia. ī q̄ mox semina iacianē areolas dñt. Sarculum pua marra ē Iu. Ne marre & sarcula desint inde sarrire dūr agricolæ cum segetes sarculo leuiter scalpēdo a noxiis herbis purgant. ℣ Att. cō. magnis pactiōibus. fuit. n. ditissimus pecunia & splēdida abūdātissimaq; supellectili Attalus pgami rex. Et cum sine liberis decederet. po. ro. ex testō heredem reliqt. Hic oīa magnifica & splēdida attalica dcā sunt. Prop. Nec sit ī attalico mors mea nixa toro. Aulea ēt. i. uestes qbus parietes uestiunt & ornantur ab eo rege instituta ab aula sua noīata sunt. ℣ Trabe. i. naui. denoīatio ē. ℣ Cypria p quacūq; naui: spēm p gñe posuit: uel qa ī ea insula ualidiores fabricarent naues. ℣ Myr. m. inter ioniū & ægeum est a myrtolo mercurii filio. Hic hypodamiæ q̄ filia erat Enomai regis archadiæ. auriga fuit. Sed cū pelops certaturus eēt cū puella ī certamie curruli ī quo si uinceret pmiū eēt puelle cōiugiū. si uiceret pœna mors: pollicitꝰ ē primā noctē puellæ mirtolo: si ille p fraudē axē ī curru puellæ cæreū: ut ī cursu disolueret curr9 efficeret: Recepit se factuꝰ adolescēs: & qd recepit pstitit sed nō suauit fidē pelops: petētēq; primā noctē myrtolū ī pximū mare pcipitauit: ideq; nomē sibi mare uēdicauit.

¶ ANT. Luctātē icariis. sensus ē. q̄ mercator dū metuit tēpestatis piculū: laudat rusticā uitā. asi ubi euaserit: naues reficit piculi oblitus ne pauperiē patiat. p qd oñdit quēq; opari artē quā norit nec posse ab illa diduci & separi. ℣ Luctātē. pugnātē ℣ Icariis. fl. Icariū mar dr qd ē ī ter Samū & Myconē: ut scr. Pli. li. iiii. c. xi. Soli. uero sic ait. De Strophadibus: est & icaros: q̄ icario mari nomē dedit. Hæc ī ter Sānū & miconē pcurrētibus saxis ihospita ac nullis sinibus portuosa: ob īhumana littora ī famis ē. Vult ergo Varro icarq; cretæ ibi naufragio ī teriisse & de exitu noīs īpositū nomē loco. Hæc Soli. haud ab re igit icariis fluctibus inqt Horati. Stra. ēt multa. li. xiiii. Aphricū: ab occasu brumali aphricus est: qui & libs noīat ab græcis: & humidus ē. Auctor Pli. libro. ii. ℣ Rates. uocant rates ligna colligata: q̄ p aquam agunt: quo uocabulo ēt interdum naues significātur. hæc Festus. Nauem uero primus in græciā ex egypto Danaus aduexit ante ratibus nauigabatur inuentis in mari rubro ab rege erytra. plura ēt Pli. lib. vii. Indocilis: is dicit qui nil discere pōt: Indoctus uero qui nondum didicit & tn discere ualet. pauperiē pro paupertate posuit. pauperies. n. dānum dr quod quadrupedes facit: ut festus ait.

¶ ACR. Luctantē: confligētem. ℣ Icariis: icarus dæpali filius pēnis resolutis quas cera illigatas arte prīs sumpserat: ī mare corruit: & nomē īposuit mari icariū. Mercator metuēs tēpestatē tūc laudat ociū: & agrū: tn auelli a nauigio postea non pōt cum timere desierit. ordo est. Mercator metuens luctantem icariis fluctibus aphricum

Luctātē icariis fluctibus aphricum
Mercator metuens ocium & oppidi
Laudat rura sui: mox reficit rates
Quassas indocilis pauperiem pati

Mirto um mare cythera

Aegeū mare

Aulea

Icariū mare

Icaros

aphricus

Rates

Nauis

iuētio

idoci lis ído ct9 pa upies

Pauperies

ocium:& oppidi ſui rura laudat:mox reficit quaſſas rates:ut trabe cypria pauidus nauta ſecet mirtoum mare ⁊ Indocilis pauperiem:pro indoctus impatiens pauperiem pati.

¶POR. Mercator metuẽs ociũ & oppidi laudat rura ſui:mox reficit rates quaſſas. ſenſus ē Mercator cũ tẽpeſtate in mari patitur abhorret nauigare:& optat iam ruſticam uitam in patria ſua rura colere.mox ubi euaſerit periculum:eãdem uitam repetit.Per quod colligit neminem poſſe aliquid agere præterq̃ qd̃ conſueuerit.

¶CHRI. Mercator.Quẽadmodũ deditus agriculturæ:nõ pōt impelli:ut q̃ſtus gratia nauiget;ſic contra nec ipſe mercator unq̃ reliq̃t nauigationẽ.Terret q̃dẽ ille q̃ſq; aiaduertẽs grauem in mari tempeſtatem & laudant præ ſe eos q̃ pcul a mari ociũ:& rẽ ruſticã ſectãt.Sed ut illa ceſſat; ad ingeniũ redit.Mercator igit metuẽs aphricum.i.uẽtos:ut ſit ſpecies pro genere. ⁊ Luctantẽ fluctibus icareis.i.mari per eandẽ figurã.q.d.excitantẽ tempeſtatem:in qua uidentur uenti luctari aduerſus mare: ut ipſum in fluctus extollant atq; fundo inuertant. Eſt aũt græca locutio:& apud latinos poetas honeſta luctor tibi;& certo tibi.Luctari autem eſt cũ omni ui adhibita cõtra aduerſariũ niti:inde lucta ludi genus:inde reluctari repugnare. ⁊ Ica.& hic ēt ſpes pro genere: eſt autẽ icariũ mare ab icaro dedali filio.q̃ in id deciderit:denominatũ.Ferunt.n.fabulæ minoa cretenſem regem deprehendiſſe dedalũ:& paſiphæ uxori ligneã uaccã:in qua tauro ſe admiſceret;fabricaſſe:& ariadne filiæ præcibus:& theſei cõciuis uiri beniuolentia atq; cõmiſeratione motũ oñdiſſe theſeo quo pacto minotaurꝰ interimere:& labyrinthi errores euadere poſſet;ppeaq; remotis oĩbus nauigiis ſpem oẽm dedalo ex inſula abeundi ademiſſe.Quapropter ad artes ſuas conuerſus Dedalus.& ſibi:& filio icaro alas cõpoſuit:admonuitq; icarum:ut ſe ſequeretur neue aut ita alte uolaret:ut ardore ſolis cera:q̃ pennæ compactæ recto ordine ſtabant: liqueſceret. neue rurſus ita ad infima.ut degrauatis ex ppinquo humore pennis ſuſtẽtare ſe in aere nõ poſſet.Aureum qdem p̃ceptum:& quo ſi ſtultus adoleſcẽs meliori obtẽperare uoluiſſet:incolumis in portũ ueniſſet. Sed ductus cupiditate aſcẽdẽdi:alas ex ardore amiſit:& in ſubiectũ mare decidit.Eſt aũt mare hoc iter cretã atq; ſiciliam.Dedalũ aũt prudẽtia ſua ſoſpitẽ in italiã pduxit.Sed ut ad uitã moreſq; fabella reducãt.Optimum conſiliũ eſt ne aut ita alta.& cœleſtia petamus:ut oĩno humanã naturã excedãt:nã quẽadmodum ex recto ſolis intuitu uiſum amittimus.Sic in huiuſcemodi rerum inueſtigatione deficimus;aut ita ad humilia deſcendamus.ut nihil niſi corporeum & ſordidũ:& caducũ meditemur.Sed eſt ita uolandum:ut & aliquid ex nr̃a contemplatione:& doctrina ſupra humanitatẽ aſſequamur:& infra diuinitatẽ cõtineamur. ⁊ Mox reficit rates quaſſas: oñdit inatam huic homini cupiditatẽ nauigandi.Eſſet.n.cupidus ſi nulla admonitus tempeſtate enauigaret cum nauigatio ipſa periculoſa ſit.Cupidior cũ admonitus tũ paratis nauibus enauigaret.Sed tũc cupidiſſimus qui ab ea tempeſtate pxima admonitus:& nullo tũc iſtructo nauigio.tñ parat quaſſatum reficere:ſed quod finitã:cupiditatẽ oñdit.reficit non nauẽ in qua minus periculũ uerſat:ſed ratẽrem diſcrimine plenã.Sunt.n.pprie rates non naues:ſed cõnexe inter ſe trabes reptæ in mari rubro anteq̃ danaus nauem:q̃ prima fuit in græciam inuexerit: ratibus ergo inter inſulas maris rubri nauigabãt. ⁊ Indocilis.& hic auxeſis magna.Optimus.n. eſt & aboĩ perturbatiõe remotus q̃ pauptatẽ qppe q̃ uel ſecũdũ ſtoicos malũ nullũ ſit uel ſm pipatheticos minimũ malũ contemnat.Deterior aũt q̃ & ſi nõ ualet cõtemnere:tñ non oĩno iniquo aio illã pfert.Sed miſer q̃ non patit: miſerimus aũt q̃ pati idocilis ē.i.cuius ingeniũ tãta auaritia captũ:ſit ut hoc doceri nõ poſſit. ⁊ Pauperiẽ.i.pauptatẽ Dñt i iure ciuili pauperiẽ damnũ ab aliena q̃d rupede nobis in agro illatum qm̃ ex illo pauperiores efficimur.

¶CANTO Eſt q̃ nec ueteris ē aliqs inq̃t nõ ſpnens optimi uini pocula.i.cõuiuia ipa nec ſpnens demere ptẽ de die ſolido.i. ĩtegro negociis agẽdis.Nũc ſub umbra arborũ iacẽs: nũc apd̃ fontes;& flumina p qd̃ uoluptati:& genio uacat. ⁊ Veteris.m. optimi uini.Maſſicus.n.cãpaniæ mõs ē Pli.li.xiiii.de uinis generoſis italiæ inq̃t certãt maſſica eq̃ ex monte Gaurano puteolos baiaſq; pſpectãtia.ſolido ĩtegro negociis agẽdis ĩtelligit.n. de die pfeſto:q̃ feſtus nõ erat.ſed procul ab religione numinis diuini.Vt docet Põpeius. Macrobi.ēt lib.i.ſa. ſcribit pfeſtos hoĩbus obadminiſtrandũ rẽ priuatã publicãq; cõceſſos.Interciſos uero deoꝝ hoĩumq; cões eẽ. Nam ut Var.ēt docet:interciſi dies ſunt p quos mane:& uelperi eſt nefas:medio tpe inter hoſtiam Cesam: & exta piecta fas:uidelicet p̃torẽ fari tria uerba Do:Dico:Addico. ⁊ Ne ſper.liptote eſt figura.i.defectiua a λειπω qd̃ ē deficio:plus.n.ĩtelligit:quũ minus dr̃. ⁊ Viridi arbũto.i.arbore amœna;& cõuiuiis apta.arbuto.n. foliã nũq̃ decidũt: pduciq; poma terreſtribus fragris ſimilia.De q̃ Pli.li.xv.&.xxiii. ⁊ Mẽbra ſtratus:ſtrata hñs per ſynecdochen. ⁊ Lene caput. dulce ac ſuaue ob murmur.ſ. ⁊ Aquæ ſacre:ob eaꝝ numina ſacre dicuntur.

Maſſicus mons maſſica uia. pfeſto dies Interciſi dies liptote Lipo arbutus

¶CACR. Eſt q̃ nec:ē q̃ delectat conuiuiis apparatis:ut cõtinuare diem uelit. ⁊ Maſſici:locus ē in cãpania:ubi optima uina naſcunt.Nec ptẽ:duæ abnegatiuæ pticulæ hic p una ponunt. ⁊ Solido integro. ⁊ Demere.ſ.ut nõ intermittat;ſed continuet leticiam totius diei. ⁊ Spernit:liptote dicit alios lautiore uita delectari. ⁊ Viri. amœna:& cõuiuiis apta.Stratus. figura ē;ut Oculos ſuffuſa nitẽtes pro habẽs membra ſtrata ſub uiridi arbore. ⁊ Sacræ aquæ:oĩs.n.fons in origine ſua ſacer eſt;& ſonitu ſuo ſuadet etiam ſomnos.

¶POR. Eſt qui nec ueteris pocula maſſici.Ordo eſt qui nec ſpernit.dicit autem alios lautiore uita delectari. ⁊ Ad aquæ caput.i.apud fontem:omnes autem pariter fontes ſacri habentur:& ideo caput ſacræ aquæ.

¶CHRI. Eſt qui nec uete.pocu.ma.Diuerſum ſtudium a ſuperioribus:illi cum ſumma parſimonia lucro inuigilant:iſti genio uoluptuoſæ indulgent. ⁊ Pocula:a potando:uaſa ſunt quibus bibimus. Sed & quod bibimus poculum appellamus. Virgilius poculaque inuentis acheloia miſcuit uuis. ⁊ Maſſici: a loco ubi optima uina producebantur. Maſſici populi in campania locus olim ſacer mineruæ:iſti hinc ſurrentum: illic ſalernum habent. ⁊ Veteris: laus a uetuſtate:qua uina commendantur. uetus autem dicitur a ue particula intenſiua quaſi magnæ ætatis. ⁊ Sic uehemens magnæ mentis. Aliquando autem priuatiua eſt :ut uecors qua

Eſt qui nec ueteris pocula maſſici,
Nec partem ſolido demere de die
Spnit nunc uiridi membra ſub arbuto
Stratus:nũc ad aq̃ lene caput ſacræ.

ſi ſine corde.i.ſine prudentia.Nam cõtra cordatũ prudentẽ dicimus. ⁊ Nec ſpnit. Liptõte ē cũ minus dicimus; & plus intelligimus.Sic Maro munera nec ſperno.i.cupide accipio:ergo nec ſpernit non pauci facit;& cupide accipit.Dicimus autẽ ſpno ſpnis:& aſpnor aſpnaris. ⁊ De die ſolido.i.quẽ ſolidũ & ĩtegrũ eẽ opporter.Dicimus.n. ſtatuã ex ſolido ære.cũ ita.fabrefacta ē:ut non ſit pducta ex lamis:ĩtus ãt uacua ſed integra extet.Denotat igit p diẽ ſolidũ eũ q̃ pfeſtus dr̃:q̃ nulla ĩ pte uacat:ſed totus negociis ĩpẽdẽdus ē:Iſte igit nõ dubitat de huiuſcemõi die ptẽ uacuã:& ociolam relinqre;& in ea ceſſare.Sit deniq; ſnia q̃ nõ ſolũ in diebus feſtis ceſſat & uoluptati indulget.Sed ēt ptẽ pfeſtoꝝ:ita cõſumit.Erãt aũt apud antiquos dies feſti pfeſti & interciſi. Feſti dicati ſunt:ne q̃ publicũ priuatũue negociũ agere liceret:ĩ qbꝫ iſunt ſacrificia: epulæ:ludi ferie. pfeſti uero toti integriq; negociis dantur:hoſq; poeta nunc ſolidos.i.ĩtegros appellat: qm̃ nulla hora huiuſcemodi diei a negociis ceſſet. in iis erant faſti in qbus p̃tori ius fari liceret. Comitiales in qbus hẽbant cõitia. ⁊ Cõpendini & præliares.interciſi diis hoĩbuſq; cões erãt:nã ĩ iis cũ hoſtia cedebat: nefas erat fari.interciſa & porrecta fari licebat.Rurſus cũ adoleret nõ licebat. ⁊ Stratus.m.i.hũs mẽbra ſtrata.Synecdoche ē cũ dat toti hoĩ:qd̃ eſt ĩ pte hoĩs.Deinde ea pars ĩ accuſatiuo ponit. Vt uidimus Põpeiũ abſciſſum caput.Sic Vir.Triſtior & lachrymis oculos ſuffuſa nitẽtes. Ponit aũt ante oculos pigerrimã ceſſationẽ cũ dicit ſtratus mẽbra:ſternere uero ſignificat rẽ erectã deiicere unde Vir. Sternit ifelix alieno uulnere.hic cæſũ exercitũ ſtratum dicimus:ide ſtragẽ.Et qm̃ ſtrata q̃q; coequata ſunt dicimus ſternere lectos cũ illos concinamus: & coeq̃mus:ut mollius iacẽtẽ excipiant;ſic dicimus ſternere uias lapidibꝫ:aut alia materia:ppeaq; Vir.Eſt ſtrata uiaꝝ.ſic ſtratũ mare qñ nullo urgẽte ĩ fluctus uẽto æquatũ manet.Vir.Et oẽ tibi ſtratũ ſilet æquor. ⁊ Sub ar.ſpes.p gñe.Et aũt arbor hæc notiſſima.põa.n.ſimillima fragis producit comara & himetila græci nũcupãt:ſp frõdeſcit;& q̃uis apud nos nõ multũ ſit alta:tamẽ.L.cubitoꝝ in arabia iueniri auctor ē iuba. ⁊ Viridi.a uigore dr̃:uñ dicimus uirides plãtas q̃ nõdũ aruerũt;& in uigore ſuo ſunt; & qm̃ in illis herbaceus color ē:cũ ēt colorẽ uiridẽ dicimus.unde Viridẽq; ſmaragdũ per tranſlationẽ ēt cuncta q̃ in uigore ſuo ſunt uirere dicimus.Vnde illud maronis.Iã ſenior:ſed cruda deo uiridiq; ſenectus. ⁊ Aq̃: aqua oĩa ſunt ſm taletẽ.uñ Virg.Oceanumq; patrẽ reſq; nymphaſq; ſorores uel ab æqualitate ſubtracta diphthongo: qm̃ niſi externa ui ĩpellat æqualis ſemp maneat. ⁊ Caput:qa oẽs ſenſus capiat.ſed oĩs origo: & principium cuiuſcunq; rei caput eſt:ergo ad caput aq̃.i.ad fontẽ.Dicimus & p tranſlationẽ caput: primã ſummam in pecunia: aqua fœnus aut alius q̃ſtus ſit ueluti rei pricipiũ:uñ alibi. ⁊ Denas hic capitis mercedes exigit. ſed & hanc eandẽ ſortẽ appellant. ⁊ Lene:in tactu pprie dicimus lene: cuius cõtrariũ eſt aſperũ.Demulcet lene: Aſperũ lædit ſed p trãſlationẽ ĩ guſtu q̃ ſuaue ē lene appellat. ⁊ Tranſferẽ & ad.a.ut mitẽ lenẽ dicamus.Eſt ãt a græco uerbo λειαινω polio:qa polita:& leuigata corpa lenia ſunt:& tactũ de

Dierũ diuiſio

Sternere

Aqua Caput

Lene

Multos caſtra iuuant:& lituo tubæ
Permixtus ſonitus:bellaq; matribus
Deteſtata:manet ſub ioue frigido
Venator teneræ coniugis immemor
Seu uiſa eſt catulis cerua fidelibus
Seu rupit teretes marſus aper plagas

¶CANT. Multos.c.i.multos iq̃t.delectat militia (mulcẽt. clãgorq; turbaꝝ. ⁊ Lituo tubæ:æneã tubã piſæus tyrrhenus iuenit:auctore Pli.li.vii.Erat ãt littuꝫ augurꝰ baculus adũcꝫ: ſine nodo de quo Liuius ĩ pricipio.acron uero docet iter Tubã: & lituũ diſcrepare.Lituus.n.eqtũ ē: & icuruus.Tuba ãt peditũ: & directa Litui acutus ſonꝫ ē. Tubæ grauis.Gel. p̃terea ſcrib. q̃ tuba a ſonitu Lituꝫ:appellata ē. Virg.ēt ait. Et lituo pugnas inſignis obibat: & haſta.Et naſo.li.i.met.Non tuba directi: non æris cornua flexi &c.Quibus qdẽ auctoritatibꝫ apparet ferme acrõis differẽtiã cõſtare. ⁊ Deteſtata.execrata: & maledicta ob filioꝝ obitus. ⁊ Manet ſub.i.ſ.&c.Sunt inq̃t:& q̃ uenationi incũbũt ſub dio manentes obliti cõiugũ ſuarũ. Cice. itẽ li.ii.tuſc.ait.Cõſuetudinis magna uis ē:pernoctant uenatores ĩ niue:uri ſe patiuntur &c. ⁊ Sub ioue frigido. i.aere.Iuppiter.n.ut dixit Ennius:is eſt:quẽ græci uocãt aerẽ.Dictus autẽ Iuppiter: quia mortales:atq; arbores herbaſq; oĩs iuuat.nã in eo:& ſub eo oẽs.Iuppiter itẽ cœlũ dr̃.Auctor ĩ his ē Varro. Dicimus itẽ ſub dio iacent .i.ſub cœlo.Nam cælũ græci tondia dicunt:ut ſcribit Aſco. ⁊ Cattulis ſi.hoc ait:qa ut refert Pli.li.viii.fideliſſimi ante oĩa aialia hoĩ canes:atq; eq̃.pugnaſſe aduerſus latrões canẽ p dño accepimus ſoli dñm nouere: & ignotũ quoq;:ſi repente ueniat ĩtelligunt.Sed ĩ uenatu ſolertia:& ſagacitas præcipua eſt. ſcrutatur ueſtigia atq; perſequit. Valerius ēt.li.ix.de cuſtodia uitæ ſcribit q̃ maſiniſſa rex parũ fidei in pectoribus hoĩum reponẽs: ſaluteſuã cuſtodia canũ uallauit. ⁊ Marſus ap.marſi.ſunt italiæ populi.Strabo.li.v.ſcribit Albã eſſe marſis finitimam: in excelſo locatã ſaxo.ppe fucinus ē lacus.lõgitudine par pelago.qui marſis:& uicinis maximo oĩbus uſui eſt. De marſis p̃terea Syllius lib.viii.ſic ait. Hæ bellare acies norãt.ac marſia pubes Et bellare manu:& chelydris. cãtare ſoporẽ Viperẽuq; herbis hebetare:& carmine dentẽ:Aeetæ plẽ angitiã mala gramina primam Monſtrauiſſe ferũt tactuq; domare uenena:Et lunã excuſſiſſe polo:ſtridoribus amnes Frenãtẽ:ac ſiluis montẽ undaſſe uocatis.Sed populis nomen poſuit metuentior hoſpes Quum fugeret phrygios trans æquora marſia crenos. mygdoniam phœbi ſupatus pectine lotõ.Crẽi ãt locus & uallis erat phrygiæ.ubi uictus eſt marſya.Pli.uero. li.xvii.c.lxi.refert ĩ regiõe Aulocrene p quã ab Apamea ĩ phrygiã itur:platanũ oſtẽdit:ex qua pependit marſya uictus ab apolline.plura tã de marſya diximus ſatyra nona Iuuenalis. ⁊ Teretes: Teres rotũdus in longitudine dr̃.Vt feſtus ait. ⁊ Plagas pprie plagæ funes dicũtur qbus retia tẽdũt circa imã:& ſũmam ptem: ut ſcribit Seruius.li.iiii.æn.Quod qdẽ uegꝰ eẽ Pli.ēt lib.xi.c.xxxiii.uidet oſtẽdere his uerbis de araneo loquens. Quũ uero captura incidit q̃ uigilans:& paratus ad curſum liceat extrema hæreat plaga ſp in medium currit ex quo ſic maxie totũ cõcutiẽdo ĩplicet.pñt ēt dici maculæ ipſæ ĩ retibus.Inuenies autẽ plagas.ut plurimũ accipi proferarũ rætibus:ut hoc loco:& apud maronẽ li.iiii.æn.Retia rara plagæ:& apud Ci.lib.iii.off.ubi ſic ait. Sunt ne igitur inſidiæ tẽdere plagas ēt ſi excitaturus nõ ſis nec agitaturus.Iple.n.feræ nullo inſeq̃nte ſepe incidunt.

Tuba ænea Lituꝫ

Iupiter aer ſub dio

Canes Maſiniſſa

Alba fucinꝫ lacus marſorũ uires angitia marſya Aulocrene Teres

Plagæ

¶CACR.Multos caſtra exercitũ militãt dlectat:ut iuuat euaſiſſe tot urbes. ⁊ Lituo:litui acutꝫ ē ſonꝫ. ⁊ Tubæ.

grauis:inter lituũ & tubã hoc distare iueni: lituus eqtũ ẽ & icuruus tuba uero peditũ est & directa. Detestata execrata pp mortẽ filiog:qa in bello pueri & adolescentes aiositate icaui sunt ut Vir. Vota metu duplicant matres. ¶ Sub ioue:ioue põit aerẽ & nocturnũ tps.quo feris tẽdit.ac p hoc dicit aliis uenationem placere ita ut non capiant affectu coniugũ dum eligunt uoluptates uenãdi. ¶ Venator teneræ.aut delicatæ:aut nuper in matrimoniũ copulatæ. ¶ Fidelibus:sagacibus uel silẽtiũ iuestigãdo seruãtib9. Vir. Et odora canũ uis. ¶ Teretes:non teretes plagas:sed tereti fune factas.iõ.n.ita posuit qa illi debemus substãtiã unde sumimus. ¶ Marsus.sabellus.species pro genere posuit:ut Vir.Dentesq; sabellicus exacuit sus.maiores.n.forma & ferociores esse dicuntur.

CPOR. Manet sub ioue frigido:ac per hoc sub cœlo:Dicit ãt alios studio uenãdi plerunq; ĩ siluis pnoctare. Catulis cerua fidelibus.melius generaliter accipiemus:q̃ ut uenationi tantum eos fideles intelligamus:nam & Lucretius.Fida canum uis dixit ergo q̃ semper fideles dominis sunt.

CCHRI. Castra.ubicũq; milites ad bellũ cõgregati manẽt castra sunt.uñ & de nauib9 dixit Maro,nos castra mouemus.qm̃ ĩ illis milites eẽnt.ſſ dicta castra:q̃si casta uſ castrata:qa pp seueritatẽ priscæ militaris disciplinæ ois in illis libido castrata eẽt inde castrametari castra ponere. ¶ Lituo. sunt q dicãt.lituũ ,pprie esse genus tubæ ab robustiore pte icuruũ.uñ gracilior uox exiret.& eẽt p onomatopiam dictum a tenui uoce lituum.Inde a similitudine formæ uirgã:q̃ augures in aere tẽplũ designabãt:& qua reges lites dirimebant lituũ dixerunt. ¶ Alii uolũt lituũ a principio eẽ dictam uirgã regis a litibus dirimẽdis.deide p similitudinẽ formæ & genus tubæ & auguralẽ illã uirgam ide eẽ appellatã. ¶ Sonit9 tubæ.tuba ĩ tyrrhenia repta ẽ.uñ Statius:Tyrrhenusq; tubæ mugire p æquora clãgor:auctor autem tubæ Maletus siuæ muleus dictus. ¶ Detestata.participium deponẽtis passiue positũ ut multa alia uidemus. ¶ Testari.testimoniũ phibere.Itẽ testim̃ cõdere qa ĩ eo sit testatus qd uelit. Itẽ alterius ĩplorato testimonio asserere Vir.Testor cara deos & te germana tuumq; Dulce caput magicas in uitam accigier artes.Obrestari uehemẽter rogare.Detestari nõ testimonio rẽ abominari. Mſibus oẽs bella detestant̃ pſerti mſes:& qa ibecillioris sũt sexus:& qa uehemẽter filiis timẽt.Dr̃ ãt mr̃:uel quia græce μητηρ est:uel a materia qa in fœtu materiã pbet:ut.n.semẽ prnũ ,p artifice ẽ:& formã pbet:sic mr̃ sãguinem ex se pstat:ex quo fœtus format. ¶ Manet sub ioue frig.Nec in hoc loco oblitus est oratorii artificii ad rem probandam noster poeta. Itaq;:ut oñdat q̃ta sit ĩ uẽatore cupiditas uenãdi demſrat & qb9 uoluptatibus priuari patiat̃.& q̃ icõmoda ultro subeat.Nã.ĩ saltibus pnoctãs reliqt uxorẽ:& eã qdẽ tenerã:& iuuẽculã:cũ q̃ molliter cubar̃ poterat:& tolerat nocturna frigora tolerat labores:cũ feras:ut sũt ceruĩ:cursu ĩsectet̃:Tolerat picula cũ sæpe sæuioribus cõgrediat̃ ut apros uidemus. ¶ Venator ĩmemor tenere coniugis manet sub ioue frigido. exlamatio ex cõtrariis: cum tanta sit uenãdi cupiditas:ut nõ solum uenationẽ p̃ponat ĩnatæ uoluptati cõiugii:pstertim cũ uxor tenera sit: ppeaq; amabilior: sed ẽt obliuiscat̃ illius:magnũ igit̃ ẽ:ut studio uenãdi:qd̃ nõ ita naturale ẽ:omittat uoluptatẽ cõiugii ipsa nã hoĩ isitã.Sed maius si uxor tenera sit.Maximũ ãt si ita omittat.ut ẽt obliuiscatur. Quid ergo dices si nõ solũ nõ omittat uoluptatẽ sed ,p illa labores:& picula subeat. ¶ Manet pdurat ut oñdat diuturnitatẽ tẽporis. Sub ioue frigido.i.sub aere:quia nullo tecto defensus sit:qd̃ latini sub diuo dicũt: & manet eo tpe quo frigora sunt.De ioue plura alias.Interĩ stellige iouẽ ,p aere accipi:nõ nũq̃ ,p igne:& aere:alibi ,p ipso deo oium conditore. ¶ Catulis.,p canib9 posuit qb9 ĩ oĩ uenatiõe utimur. ¶ Fidelib9.qa nã hoĩ fideles sunt:uel sagacib9:uel silẽtiũ ĩ iuestigãdo ſuãtib9.,cætera catulos dicimus nõ solũ canũ filios:sed oium q̃drupedũ: qbus ungues recurui sunt:ut leõis ursi lupi:& similiũ:Itẽ ĩ serpẽte catulos dicĩus pullos uero ĩ equo & asino. Itẽ ĩ oibus auibus ergo:& pullũ dicimus eqnũ:sic columbinũ:& anserinũ:sic pullos galinaceos. Sed ĩ boue: & elephãto uituli sunt. ex oue agni: ex capris hædi:posuit aũt ceruã ,p mitioribus.apros quos græci capros dñt pro sæuioribus. ¶ Marsus.ſpẽs ẽ ,p gñe.Marsi ãt populi sunt a marsia Cyrces filia denoãti:a q̃ didicerũt serpẽtũ morsibus mederi:ut psylli ĩ lybia sunt iuxta. ¶ Plagas. Virg.Rhetia rara plagæ.quẽ locũ alii diuidũt:ut dicãt rhetia maiora:& plagas minora:quibus uñ hic poeta alibi attestari. Ait.n.Hinc multa cane apros obstãtes plagas aut tramite leui rara tendit rhetia. Alii p diffinitionẽ dictũ uolũt:ut sic plagæ q̃ rhetia rara sunt. Alii dicunt plagas funes: quibus rhetia tendunt̃. Alii ĩternodia in rhetibus q̃s maculas nũcupãt. ¶ Teretes.ex tereti filio. Teres.n,lõgũ rotundumq; si mul dicimus:unde ĩfra, teretesq; suras.Dixerat diuersos diuersa studia sectari. Nũc ostẽdit se musis delectari. & sũmo artificio cõsiliũ suũ:ut a pricipio oñdit cæteris p̃ponit.

Testari

Catuli

Pulli Vituli

CANT. Me doctarum hædere præmia frõtium
Diis miscent supis.me gelidũ nemus:
Nympharũq; leues cum satyris chori
Secernunt populo:si neq; tibias
Euterpe cohibet:nec polymnia
Lesboum refugit tendere barbiton.
Quod si me lyricis uatibus inseris:
Sublimi feriam uertice sidera.

Me doctarum hædere præmia doctarũ poetarũ studiis oblectari se uero ĩqt ĩ mortalẽ fore carmibus: secerni a populo:& gloriã cõseq secessu: & musica si euterpe polymnia q; fauebũt.at si mecœnas ĩter lyricos eũ uates ĩseret:ad cœlũ fama tollet̃. ¶ Hæderæ:p hæderas carmĩa ipa ĩtelligit qb9 qdẽ corõa acqrit̃.Nã illis poetæ corõabant̃.Vir.ĩ buc.pastores hædera crescẽtem ornata poetã.Et Pli.scri.poetas corõari hædera hñti croceũ semẽ.eã Diony.græci cõsecrauerũt:ut scri. Diodo. Oui.ẽt li.iii.fast.ait.Cur hædera cĩcta ẽ hædera gratissima bacho:Hoc quoq; cur ita sit dr̃e nulla mora ẽ. Nysidias nimphas pueræ q̃rẽte nouerca Hãc frõdem cuius oppositisse ferũt. Vtq; festus inqt hædera dcã ẽ:q̃ hæreat.q̃ ĩ tutela liberi putabatur eẽ:qa ut ille iuuenis sp:ita hæc uirẽs. Vel qa ita oĩa sicut ille mentes hoĩum:alligat.Et ,pbus lib.iii.Geor. ait iõ poetis ex hædera coronã dari qa existimat̃ liber eẽ cũ musis. ¶ Præmia:appositio ẽ. ¶ Diis.m.ſ.faciũt ĩmortalẽ ob gloriã.Oui.itẽ li.iii.de arte.inquit. Est deus in nobis sunt:& cõmertia cœli.Gelidũ:amœnũ. ¶ Nemus. id a græco dicitur illi.n.νεμος dñt νεμω uero uel νεμω distribuo: pasco: Vtq; festus ait. Nemora significant syluas amœnas.Carmĩa.secessũ scribẽtes:& ocia q̃rũt.inqt Oui.li.i.tristiũ:p nemus ergo secessum intelligit.Vnde idẽ

hædera poetarũ Hedera uñ Hedera curbachi Hedera curpoetis Nemus scriptorũ secessus

Horati.lib.ii.epistola.ad Augustũ inqt:scriptoq; chorus oĩs amat nemus:& fugit urbẽ. Nymphaq; nympha proprie spõsa dr̃:penelope ad Vlyxẽ: Grata ferunt nymphæ pro saluis dona maritis. Muiæ ẽt nymphæ dñt: ut hic:& in buc.Nymphæ nr̃ amor libethrides. ¶ Leues.i.saltãtes:Satyris:Satyrus aĩal ẽ:qd̃ teste Soli. de ultimis lybiæ gẽtibus:de hoĩbus nihil aliud p̃fert q̃ figuram.Diodo.scri.li.ii.&.v.Satyroq; risu ac ioco musarũq; choro Diony.oblectatum.itaq; secũ duxisse:quocũq; iret. ¶ Chori:chorus:ut aiunt multitudo est in sacris collecta.Dictua aũt a corona:eo q̃ initio in modũ coronæ circũ aras starẽt:& ita psallerẽt.Corona autẽ olim aspirabat̃:ut scri.Fabi. ¶ Secernũt populo:ab uulgo separant:hinc egregii appellant̃ uiri ĩsignes:q̃si extra regem. ¶ Si neq; tibias euterpe cohibet:hoc est:si mihi Lyricos uersus scribẽti:fauebunt euterpe atq; polymnia. Nunc tibiis:nũc barbito psonantes:nõ denegãtes mihi studiũ cãtus sui. ¶ Euterpe:id musæ nomẽ: sed delectãs uel iucũda interptat̃:pp uoluptatẽ.ſ.q̃ ab audiẽtibus ex hõesti eruditiõe pcipit̃:de qua Dio.li.v.latissime tamẽ de musis oĩbus legito nr̃m carmẽ de floribus.Sũt & q dicũt euterpẽ iuenisse tibias.Diodo.autẽ.li.vi.scri.palladẽ tibiam:eiusq; cãtũ inuenisse. ¶ Nec polyhimnia:sic legit̃ ĩ antiquo textu bibliothecæ sũmi pontificis: uidelicet polyhymnia:qd̃ nomẽ dr̃ a poly πολυ qd̃ est multũ:& hymnos υμνος laus.nam υμνεω laudo proprie deos: polymnia ergo quasi multæ laudis: Nam ut scri.Dio.li.v. Cantus suauitate poetas reddit gloria immortales. Sũt & q legant:nec polymneia:ubi ei diphthõgus diuisa ẽ & u seqntibus m & n more græco corripit̃.Diciturq; a πολυ & μνεια memoria. Sũt uero q dicũt sineresin esse quotiẽs polymnia inuenit̃:pro polyhymnia. ¶ Lesboũ barbitõ:Lesbos:ut mela scribit:ĩsula in troade:ubi mitilene urbs:ex q̃ oriũ di sapho & Alcæus lyrici uates pp alcæũ ergo lesboũ barbitõ ait poeta:uñ ad barbitõ ĩferius scri.Age.dic latinũ barbite carmẽ: lesbio primũ modulate ciui.Lesbos dicta est a lesbo rege iapethi filio:ut Dio.li.vi.docet. Barbitos autem masculini: & fœminini generis legitur:& Barbitũ neutri.Estq; ut Porphirio scr.Organi genus ad modum lyre.Iulius uero pollux scribit esse istrm̃ musicũ:qd̃ pulsat̃ plectro uel calamo.plurium cordaq; fuisse demõstrat. Theocrito Eſychius græcus auctor docet esse genus citharæ lyricæ uel ipam lyrã.In suida uero legi esse organũ musicũ.

CACR. Tẽdere barbitõ.Dioni.ẽt li.vii.sic ĩqt.Citharœdiq; lyras septicordes eburneas: & q̃ barbita dñt tẽdẽtes:quoq; usus obsoleuit ætate mea.hæc ille. ¶ Sublimi feriã sidera uertice.i.ero fama: & gloria supæthera notus. ¶ Præmia poetaq;.ſ.quia poetæ hædera tm̃ solebãt coronari. Vir.pastores hedera crescẽtem ornate poetam.Diuinũ ergo se honorẽ dicit p poema adeptũ ait ergo alios uenatione: se musica delectari. ¶ Gelidum nemus:materiã ipsam carminis pro laude posuit:nemus aũt parnasi mõtis dicatũ nymphis. ¶ Nympharũq;.l. Satyrus enim & bacchæ ideo leues quia se in saltando:& ludẽdo uelociter rotant. ¶ Secernunt populo.i. dant mihi meritum:ut a uulgo separer. ¶ Tibias.i.si poema.meum non moratur:nec mulæ impediunt.

CPOR. Me.d.h.p.l.Præmia doctaq; frontiũ hederas ait quia his poetæ coronabãtur:unde & Vir.ait Atq; hanc sine tpa circũ.Inter uictrices hederã tibi serpere lauros. Nympharũq; leues cũ satyris chori. per ea egregiam gloriam dicit cõsequi:de quibus canit fere lyrico carmini materia de nemoribus ac fontibus: & si quæ sunt his similia aut proxima. ¶ Secernunt populo.i.de grege uulgi tollunt:ac per hoc sublimem faciunt.

CCHRI. Hædere.i.poetica facultas q̃ hædera coronat̃:ppeaq; dixit p̃mia doctaq; frõtiũ. Est hædera dicta qd̃ parietib9 arboribusq; hæreat:& baccho cõsecrata ẽ:qa bacchus poetis p̃est:iccirco poetæ illa coronant̃. Vir. Hanc quoq; sine tẽpore circũ ĩter uictrices hederã tibi serpere lauros.& ,ppertius Mi folia ex hædera porrige bacche tua. ¶ Doctaq;.f.i.frontiũ doctoq; hoĩum:sic Maro. Scuta uirũ galeasq; & fortia corpa uoluit.i. corpora uiroq; fortiũ.Nec iniuria doctos appellat poetas.Nã & si oĩs ĩ sua disciplina erudit9 doctus iure hẽat̃:tamẽ nihil bono poeta doctius ẽ:cũ nõ solũ ille humanos oẽs doctrinas amplectat̃:sed ĩsup diuio furore afflet̃.Frõs dr̃ q̃ oculis pforata sit. ¶ Diis mi.ſu.nõ p arrogãtiã dicit se diis admisceri:sed tãtã ĩde capẽ læticiã: ut se deum putet. Cæterũ recte dicimus diis quodãmõ admisceri poetas. Quia ut testimonio grauissimorũ philosophorũ ĩ oĩone q̃dã demõstrauimus diuini sũt poetæ:& diuĩos honores nõnulli assecuti sũt:ut de lino:& amphiõe memorãt. ¶ Me ge.ne.Secernit a uulgo:& a grege ĩ doctorum: ut inter paucissimos enumerandus ægregius sit poeta.Per nemus aũt:& nymphas:& satyros ĩdicat poetas frequentiã hoĩum refugere.& solitudine delectari. Hoc idẽ ostendit Iuue.cũ desertis aganippes uallibus esuriẽs migraret ĩ atria clio. ¶ Gelidũ nõ ex noxio:sed amæno frigore. ¶ Leues:saltãdo.De satyris autẽ & nymphis in sequentibus dicemus.si neq; tybias euterpe cohibet.i.si musæ quas p euterpẽ unã ex iis designat nõ ,phibet me a tibia.i.a uersibus q̃ tybia canuntur qbus uersibus emendat siquid arrogantius de se dixisse uidebat̃.q.d.q̃ miscebit̃ diis arte poetica si hoc sibi cõcedãt musæ:ut nõ hoc suo artificio:sed deaq; dono ,puenturũ affirmet:non ergo sibi rẽ pclarã arrogat:sed musis tribuit ergo & inuidiã amouet:& attentionẽ q̃ res magna sit:& beniuolentia q̃ in ea se laboraturum pollicetur:& docilitatem qd̃ ,pponit circa qd̃ uerset̃ eodẽ tpe sibi cõciliat: Tibiam uero dixere latini:quia principio cũ simplex esset ex osse tybiarũ qd̃ uel ceruis uel ingruibus similibusq; auibus ẽ efficiebat̃. Volunt autẽ iuẽtã in phrygia: sed nõnulli ab euterpe. Alii a marsya. Alii a mida. Alii marsiã simplicẽ.Midã uero duplicẽ inuenisse affirmãt. alii Hyagrin primũ tibiã inflasse referũt:deindeeius filius Marsyam instituisse.Plu.in li.de musica tam ægregiũ inuentũ non humanũ uult esse:sed diuinũ idq; alcæi testimonio in apollinem refert: & tibiarũ citharæq; musicã reperisse scribit Anticles autẽ affirmat statuã illius q̃ in dælo est dextera arcũ tenere: sinistra gratias: quarum una lyram altera tibiam gerit:& quæ in medio est syringa inflat.De euterpe & polymnia deq; cæteris musis suo loco dicemus. ¶ Lesboũ bar.ægregiũ carmen: & quale alcæus Saphosq; ægregii in lesbo poetæ canere ad barbiton solebant.Barbitos lyra maior est organo similis Citaræ: ut græci uolunt:repertor fuit apollo:ut hebræi Tubal ante diluuium noe.Fuit.eius forma initio similis pectori humano.q̃ uti uox ex pectore sic ex illa cãtus proditet.unde nomẽ assumpsit.Dores.n.pectus citharã dicunt.paulatim deinde plures eius fuerũt formæ.ut psalteria.lyre.chelis barbitæ.phenices.pdites. Indicæ q̃ ferũtur a duobus simul. ¶ Quod si me magnifice de mecœnate.modestissime de se loquitur.Non.n.affirmat se uatẽ esse. Verũ tanti indicium mecœ

Nymphaq; nympha Satyrq; Diõysiq; cũ musis chorq; egregii eu terpe Tybiæ uẽtio polyhimnia polymnia Lesbos sapho alcæus Barbitos Barbita

Tibia

natis facit ut fra beo uates eē lyricus iudicet: cœlū capite tāgere possit. Et latenter uim pene diuinā illi attribuit quod iudicio suo poetam se fieri posse putet. ¶ Inferis uatibus ly. i. imittis inter uates. Ab eo qd ē isero inserui isertū: Nā de arboribus isero iseui isitū dicīus. ¶ Sublimi fer. u. s. puerbiū ē: ut q se fœlicē putet capite cœlū tāgere dicat. Vulgo aūt dūt si hoc asseq̄r digito tāgā cœlū: Sed altius intelligamus hoc eē dictum: ut exprimeret qd sit poeta: nā cū & platonici: & aristotelici poetā: & infra deū: & supra hoīem eē uelint: hoc nūc uoluit exprimere cū dicat q̄ ita se a terra tollet: utnō penetret qdē cœlū: sed tamē tangat. Argumētū secūdæ odes.

¶ ANT. Est ode i cæsaris & augusti laudē. scribit. n. post cædē cæsaris niuis multū: & grādinis iouē misisse: terris terruisseq; urbē tactis de cœlo tēplis: terruisse ēt gētes ne sæculi pyrrhæ diluuiū rediret. tyberi quoq; maxīe exūdasse: i cæsaris uideli cet ultionē. Quæ pdigia oīa portēdisse ciuilia bella: q̄ Augustus in cæsaris pcussores egit: poeta oñdit. itaq; cū dii oēs irati eēnt nullū poterat ppls ruēti iperio iuocare. Nō ētsē uirgines uestā exorare. ipe demū appollinē iuocat: & Venerē: ac martē: ad expiandū tollēdumq; cædis scelus inde Augustū: quē Mercurium esse uult: ut deū ostēdat orat ut patiat. solū uocari cæsaris ultor: & serus in cœlū redeat: ut diutius ro. po. lætus intersit: ametq; dici pr: & priceps: nec sinat medos: & parthos inultos eē. Per qd' innuit debere eū romāo impio bellis ciuilib9 totiēs afflicto succurrere: & in hostes cōuerti potius q̄ in suos. ¶ Iam satis terris: hæc ode dicolos tetrastrophos est: cōstat. i. metro Saphico hēdeca syllabo. cui pedes: Trochæus spondeus: dactylus: & duo trochæi. Tres primi uersus eq̄les sunt. Quart9 uero Adonius dimeter ē ex dactilo: & spondeo: ab inuentore sic dictus: potest ēt tetraclos appellari: ut uult diomedes. ¶ Niuis: grādo cōglatiato ibri gignit. Et nix eodē humore mollius coacto. qd' lib. ii. Pli. scri. Apule. uero i lib. de mūdo sic ait. Niues colligi iactatiōe densaē nubiū cōstat: nā prius q̄ i aquā defluāt: fracte ad discisse spumas agitationibus suis faciūt: & mox gelatus hūor rigore frigoris ihorrescit: hæc uictis nubibus crebrior ad terrā uenit. ¶ Pater. iuppiter itelligit p antonomasiā: q̄ dici pōt p noīe. i. uice noīs positio: ut Saturnia pro Iunōe. ē. n. pr oīum. Vir. li. x. Tū pr ops rerū cui sūma ptās infit. &c. Apul. in. li. de mūdo refert. Orpheū de io ue illa dixisse iuppiter ops est prius: & ultimus idē. iuppiter est caput: & mediū. Iouis oīa munus. iuppiter est fundamē humi: ac stillātis olympi. iuppiter: & mas ē: & nescia fœmina mortis. Spiritus est cunctis ualidi uis iuppiter ignis. Et pelagi radix: sol luna ē iuppiter ipse. Ops rex ē. rei oīs iuppiter ortus. ¶ Rubente dextera: ad ruborē splēdorēq; fulminis retulit. Acron scri. q̄ Mannubiæ albæ: & nigræ eē dicūtur iouis rubea: & sanguinea. Ser. autē lib. i. ænei. ait in libris hetruscorū lectū esse iactus fulminum Manubias dici. ¶ Sacras ar. deorū tēpla seu iperatorē regias pp qd' publica mala portendebant. Euse. in lib. temporē scri. post cæsaris mortem Romæ tres simul soles exortos q̄ paulatī i eundē orbē coierūt. Et iter cætera portēta: q̄ tot orbe fcā sunt: Bos in sub urbano quodā romæ ad arantem locutus est: frustra se urgeri: nō. n. frumēta: sed hoīes breui de futuros. Plu. addit. q̄ solus lumē caligine obtessum fuit toto nāq; illius āni spacio pallēs globo & sine splēdore oriēs: ibecillē. ac tenuē ex se calorē emittebat. p qd' ingratā minimeq; deis cōplacitā cæsaris necē declarabat. Apia. li. iiii. scri. Multa prodigia signaq; perhorrenda romæ uisa esse post mortem Iulii cæsaris. Canes luporū uice hululatus edidere. lupi ēt p forū discurrere. Bos uocē emisit humanā & isans recēs gētus locutus ē. Ex simulacris ēt non nulla sudorē emisere alia sanguinem. hoīum imanes uoces: armorē strepitus: equorē cursus inspectāte nemine audiebant. Circa solē porro isolita appuere signa: & ibres lapidei e cœlo missi. Continuaq; fulmina i tēplis statuisq; deciderūt. Quorē cā senatus uates & haruspices ab hetruria iussit acciri. Vir. ēt in fine li. i. ge. de sole ait. Ille etiam ex mi. cæ. ro. Quum ca. ob. ni. c. fer. texit. impiaq; æter. ti. se. no. tpe quāq̄ illo tellus quoq; & æquo po. Obscænīq; canes impor. uolu. Signa da. quo. cyclo. eff. in agros uidimus unda. ruptis for. ætnā. flāmarumq; globos liq̄factaq; uoluere saxa. armorē sono. toto Ger. cælo audiit: insolitis tre. metibus' alpes. Vox quoq; per lucos uulgo exaudita silētes ingens: & simulacra mōis pal. miris Visa sub obs. noc. pecudesq; locutæ infandum: sistūt amnes: terræq; dehis. Et mestū illachry. tem. ebur: eraq; sudant. pluit inf. cōtor. uertice syluas fluuiorū rex Eridāus: camposq; p oēs Cum stabulis ar. tulit. nec tpe eodē Tristibus aut extis fibræ appreē minaces. Aut puteis manare cruor cessauit: & altæ Per noc. reso. lupi hulu. urbes. Non alias cœlo cæci: Plura sereno ful. nec diri to. arsere cometæ. Ergo inter sese pibus cō. telis. Ro. acies iterū uidere philippi. hæc Maro. q̄ quidē oīa qa uisa sunt huic loco cōuenire: haud piguit scribere: & si potuissem lectorē ipm ad maronis opus remittere.

¶ Ode secūda dicolos tetrastrophos i Cæsaris & augusti laudem.

Am satis terris niuis atq; dirā
Grādinis misit pr: & rubente
Dextera sacras iaculatus ar-
Terruit urbem. (ces

Saphicū metrum

Adōis

tus uersus

grādo

Nix

ātono masia

Iouis officia

Manubiæ

cæsaris

cædē

prodigia secuta

Bos locutus est

¶ CR. Iā satis terris niuis atq; diræ. Metrū saphicū endeca syllabū trib9 uersib9: q̄ pstat trocheo spōdeo dactylo: & duobus trochæis, ita iā sa. tis ter. ris niuis atq; diræ. quartus adonius dimeter ex dactylo & spondeo: ita terruit urbē. ¶ Iā. s. t. n. atq;. d. Caii cæsaris mortē significat: quo i senatu occiso plurimæ tēpestates niues & grādines fuerūt: quo tpe & inūdatione tyberis dr Roma laborasse: qd' pp Cæsarē i honorē Augusti Cæsaris ultoris eius uult factū uideri. Nā de ipso & Vir. Extictum nymphæ. c. f. d. & alibi. Ille ēt extincto miserat9 Cæsare Romā. hæc. n. omnia. i. fulmina grādinem. diluuii metū intelligi uult uindictam Cæsaris fuisse. ¶ Diræ a furiis tractum est: quæ diræ dicuntur: ut & diræ ultrices & dirarum uerbera nosco. ¶ Rubente. d. omnes manubiæ albæ & nigræ esse dicunt. iouis rubra & sanguinea. ¶ Sacras: idest ad sacras arces idest templa deorum uel imperatorum. uel etiam sacras arces capitolium dicit. Ter. ergo timere fecit gentes.

¶ POR. Iā satis terris niuis atq; diræ grādinis misit pr: p9 occisū Caiū Cæsarē quē cassi9 & Brut9 aliiq; cōiurati iterfecerūt. Mīta portēta st uisa. tyberis. n. creuit: ut pdigii loco hēret. Hæc āt oīa uult uideri i ultionē occisi principis: & pœnā eorē q̄ bella ciuilia agerē ā dīnebāt. Quā iundationē tiberis ad piculū ruiaē alio duxit solū.

¶ CHRI. In laudē hæc octauiāi tēdūt quē ut deū hortat ut afflicto ex diuturnis ciuilibus bellis iperio succurrat ostendit q̄ oīa q̄ ponit pdigia i uidictā iterfecti Iulii cæsaris uenisse calamitates āt q̄cūq; acciderit deorē iræ pacationē uero: & tranqllitatē illi eē attribuēdā ueluti ppitio deo. Nec rōne caret adulatio hæc: qm cū reli q̄ cæsares nō: nisi post mortē iter deos relati sint: soli octauiano adhuc uiuenti aras: & sacrificia popu. ro. posuit. Hinc ipse alibi. Iurādasq; tuū p nomē ponimus aras. Et Vir. in. i. g. eū tanq̄ deū iuocat. ¶ Iam satis: quia diu durarūt. Pathetica oīo est: & stati a principio cōmouet cōmiserationē a diuturnitate tpis. Vehemēter. n. mouemur: cū diu quēpiā in miseria fuisse itelligimus. Vñ achimedes apud Vir. Tertia cū lunæ se cornua lumie cōplent. ¶ Niuis atq;. d. g. ponit niuē & grādinē p reb9 durissimis: ergo pathos a materia: ut cū Cic. q̄rit flāmā ex lignis uiridibus facta: ut fumo iclusus necaret. Vir. At pr ops dēsa iter nubila telū Cōtorsit. ¶ Gran. grando dr uel qa granis cōtineat: uel quia grandior sit. Est aūt ēm Aristo. stilla pluuiæ frigiditatis uentiq; uigore in aere cōgelata. Fit ex uapore frigido humētiq;: q̄ ad interiora nubis fricet cōpressus a calore circunstante. Frigus. n. aeris calorē fugiēs interiora nubis petit: seq; cōdensando maiori ui isurgit: ppeaq; uaporē in nube deprehensum cōstringere ualet: & i duritiē cōuertere. ¶ Diræ: quia ex deorē ira puenerit. ¶ Pr: Iuppiter quē patrē hoīum atq; deorē poetæ appellāt. ¶ Rubēti: ut alluderet ad naturā fulminis ex igne rubētis. Fulmē est uapor ignitus: cōpactus: & solidus ipetuose cadēs. Gignit ex uapore grosso ex cōtrariis: & diuersis compositio uehemēti calore in flāmato: & uētorē nubiūq; cōcussione ipulso: & quasi lapis igneus de cōcauitate nubis deorsum p uiolentiam pulso. Refert Aristo. tria esse genera fulminū. Vnū quod adurit: alterū quod qa humidius: nō urit: sed qd' tangit in nigredinē uertit. Tertiū est clarū: & miræ naturæ. Nā uinū effundit intactis uasis: Aliq̄do fracto uase: ita obstupescit uinū: ut p tres dies nō fluat. Aurū in saccis: & uasa argētea in capsulis ita liq̄facit: ut sacculi capsulæq; integræ maneāt Cōburit manū chyrotheca intacta manēte. Immo totum hominē in cinerē conuertit integris uestimētis. Martia romana mulier grauida icta fulmine partu exaiato illæsa pmansit: pp hanc triplicem naturā trisulcū illud finxerūt poetæ. In calidissimis regiōibus raro sunt: qa in eis parū humor ualet. item i frigidissimis q̄ in eis calor cito extinguitur. Tuscorē litteræ: ut tradit Pli. nouem deos emittere fulmina dixerunt eaq; esse undecim generū. Sed iouem tria emittere. Romani duo tātū statuerūt: diurna q̄ ioui. nocturna quæ humano tribuūt. De humano meminit Plau. ¶ Sa. ar. tēpla q̄ cum publica sint publicū malū portendūt. Hoc sæpe apud Liui. notatū ē. ¶ Gētes. p. f. c. ut de gēte cornelia: hīc gētiles. Hīc ēt gentiles. i. agnati. ¶ Dicimus itē. g. nationes. Vir. Quas gentes italū: quas nō oraueris urbes. Sed ēt hoc nomē ad bruta trālfertut. Vnde Home. μελίσσων ἔθνεα πολλά. i. muscarē gentes multas. Hunc imitatus Vir. dixit de apibus. Cū gentis adultos educunt fœtus. Christiani āt gētes appellāt oēs externos. i. qui nō sunt ciues diuinæ ciuitatis: sed alieni a xpiana fide. Hos ergo gentiles dicūt. ¶ Terruit gentes quasi oēs populos. ¶ Graue. molestū. Graue. n. ponderosum significat. Inde per trālationē dicimus rē grauē: q̄ aīo molesta est. Iuue. lā grauis es nobis: & semp emūgeris exi. Itē amarē. Lucretius. Abrotanosq; graues: & tristitia centaurea. Dicimus contra grauem uirum qui auctoritate: & prudentia ualeat: qui cuncta mature: & cum ratione exacta faciat Vir. Tum pietate grauē ac meritis si forte uirū quem. Dicimus grauidum. Vir. Marte grauis geminā ptu dabit ilia plē.

Gens

Graue

Terruit gentes graue ne rediret
Sæculum pyrræ noua monstra q̄stæ:
Omne cum protheus pecus egit altos
Visere montes.
Piscium & summa genus hæsit ulmo
Nota quæ sedes fuerat columbis:
Et superiecto pauidæ natarunt
Aequore damæ.

¶ ANT. Sæcu. py. Deucaliōis & pyrrhæ tpibus: ut ēt narrat Oui. li. i. met. aiūt diluuiū p uniuersā terrā fuisse. Veritas tū alia est. Nā ut Iust. li. ii. scri. Amphiteōis athenarē regis tpibus aquarē illuuies maiorē græciæ ptē absumpsit supfuere: quos refugia mōtiū cepunt: aut ad regē thessaliæ Deucalionē ratibus euecti sūt a quo ppea gēus hūanū pditū dr. ¶ Sæ. sæculū spacium anorē. c. uocarūt. dcm a sene. q̄ longissimū spatiū senescendorē hoīum id putāt. Auct. ē Var. nou. mō diluuiū: & interitū hūani generis uel q̄ seqtur cōtraria i diluuio cōtigisse dicit. ¶ Prot. Marinus deus: & pastor: uatesq; oīa noscens. Quæ sint q̄ fuerint: q̄ mox uētura trahant. Quippe ita Neptūno uisū est īmania cuius Armenta: & turpes pascit sub gurgite phocas: ut inqt Vir. li. iiii. ge. At Diodo. lib. ii. scri. Quū ægyptus rege careret: ex dignioribus qdā i regē assumptus ē: quē ægyptii cetea: græci pteū appellāt q̄ iliaci belli tpe extitit. hūc artiū peritū fuisse tradūt: & in uarias se formas uertere solitū: ut nūc aīal q̄doq; arbor aut ignis: aut qd aliud uideret. Cōsuetudo autē regibus græcis cām hmōi trālmutationis fingēdi pbuit. Nā ægyptiis mos erat regibus aut leonis aut tauri aut draconis priorē ptem i capite ferre isignia principatus: q̄doq; uero arborē aliq̄do ignē: q̄doq; redolētia supra caput unguenta: hæc tū ad decorē spectabāt atq; ornatū: tū stuporē ac supstitionē quādā aspiciētibus iniiciebāt. &c. ¶ Pecus: marina monstra. Pisciū. & Oui. item li. i. ille sup seg. aut mersæ culmina uillæ Nauigat: hic sūma piscē deprehendit in ulmo. ¶ Quæ sedes. s. ulmi. ¶ Supiecto: sup terras iacto. ¶ Damæ: Dama genus ē capræ syluestris: māsuescit q; raro cū fera dici iuā nō possit: ut sc. Pli. li. viii. ¶ Natarūt: cōtraria fuisse oñdit: pisces. n. hæsēt ulmis: Dāæ uero natarūt.

Dama

¶ ARC. Ne re. sæ. p9 pyrrhæ uxoris deucaliōis. sub qb9 fuit diluuiū. ¶ No. m. noua mōstra dicit fuisse diluuiū pp hoc qd seqt gēus pisciū hæsit sūma ulmo. &c. ¶ Om. c. p. Prothe9 beluarē marinarē pastor. hunc dicit maria armēta i mōtib9 diluuio pauisse: de quo Vir. Immāia cui9 armēta: & turpes pascit sub gurgite focas. Pec9 egit altos uiscere mō. oēaīal pter hoīem antiq pec9 dicebāt. ¶ He. u. cōtraria i diluuio cōtigisse. d. ut i arbori b9 hærerēt pisces: siluestresq; dāæ i aqs natarēt: q̄s Vir. ma. ge. posuit. Cū cāi. ti. ue. ad. po. da. diluuio fcō cū tātū pnal9 emieret: deucaliō: & pyrrha: quō reparet gēus hūanū apollinē cōsuluerūt: q dū rūdisset: ut iacularet ossa mris. tūc cognouerūt terrā eē mrem dictā: uū iaculante mox pyrrha lapides puellæ: & deucalione mares natiunt. ¶ POR. Sæcu. py. pyrrha q̄sta est noua monstra accidisse mūdo iteritu generis hūani. ¶ Pis. &. su. g. h. u. Leuiter in re tā atroci: & pisciū: & palūborē meminit: nisi qd hi excessus lyricis cōcessi sunt. ¶ Et supiecto

diluuium

Deucalionem

Sæculū

Proteus

p.n.æ.d.Superiecto æquore idest super terras iacto:illa scilicet diluuii inundatione.

¶CHRI. Seculũ.pro ætate ponit.a sequẽdo dictum.Nã ut ĩ flumine fluctum fluctus sequitur: sic in cursu tpis ætas ætatẽ impellit.Videturq; maxime esse.c.ann.spaciũ.Nam ludi sæculares romæ cẽtesimo quoq; anno celebrabãt.Ethrusci autem ſm censoriũ ad cereliũ:ab ostẽto in aliud : ostẽtũ producebãt:ergo non paria erãt apud illos:sæcula.⁊ Pyrrhe.ferũt fabulæ iouẽ scelera hoĩum exploraturũ ĩ terrã descẽdisse.& sub forma hũana in hospiciũ a deucaliõe arcadiæ rege susceptũ:sibiq; hospitẽ:quẽ rex interemerat:epulãdũ positũ.Iratumq; iouẽ regẽ ĩ lupũ mutasse: Ac postremo cũ uniuersos mortales summis flagitiis ĩqnatos cerneret diluuio illos pdidisse:exceptis deucaliõe:& pyrrha eius uxore:atq; patruele.Isti ergo soli ex uniuerso hoĩum genere relicti a themidis oraculo acceperunt posse ab illis reparari humanũ genus si ossa mr̃na post tergũ iacerent. Illi pro matre terram accipientes:& pro ossibus terræ lapides:eos iecerunt. Atq; ita iacti a deucalione in mares.iacta pyrrha in fœminas cõuersi sunt. Timebant igit̃ hoc tpe ne diluuiũ illud rediret.Diluuiũ deucalionis fuit: ut ait Varro:regnante athẽis crimao q cecropi successit: ut aũt placet Eusebio & Hieronymo:nõdum defuncto cecrope. Tpe aũt cecropis moyses populũ ex egypto eduxit.Fuit aũt hoc diluuiũ anno mundi circiter septuagesimũ septimum supra tria milia:& lexcẽtos:sed non puenit ad egyptum usq;.Maxime autẽ occupauit thessaliam:ubi regnauit deucalion:& loca uicina.Itaq; nõ fuit uniuersale:ut diluuiũ factũ sub Noe:Origo autẽ huius familiæ fluxit a tithane cœli:& uestæ filio.Ex hoc.n.natus est Iapetus & ex Iapeto prometheus & epimetheus. Prometheus ducalionẽ genuit:Epimetheus pyrrhã. Cũ igitur deucalion hoĩes:qui ob diluuium ad mõtana cõfugerant:& ritu ferino uiuebant:descẽdere in loca culta ꝓuasisset:& ad ciuilẽ uitam traduxisset. inuenit locum fabula:ut ille iactu suo.i.ui uerborũ.lapides.i.duros & efferatos mortales ĩ hoĩes.i.ĩ mitiorem naturam hominis cõuertere.⁊ Noua:a græco illi.n.νέον,dicũt.Sed ẽt nouum magnũ:& admirabile.Vir.pollio & ipse facit noua carmina.⁊ Monstra:monstris:& portẽtis:& reliquis ad futurorũ ꝓscientiam spectantibus alium locũ instituimus.⁊ Queste:ab eo quod est q̃ror sine diphtongo:unde:q̃rela:quæro aũt diphtongãt: unde q̃stus lucrum.⁊ Protheus:deus marinus:secũdũ Theodontiũ oceani:& thetis filius uates fuit.Quẽ & Home.ab Agamẽnone.Vir.ab Aristeo futura ꝓdicere coactum scribit.Erat eius natura:ut uolẽs nunq̃ diceret: coactus autem in uaria monstra se cõuertens hoĩesq; illudens diffugiebat.Quã rem Maro.in.iiii.ge.mirifice describit.Hunc diuus Hiero.pro mendacio poni credit.Nos in eo loco censuimus poni pro uero uariis mendacis tecto: & qd̃ nisi ui ingenii adhibita tot uerisimilibus inuolutum quæ oia falsa sunt:dignosci nequeant: Vertit̃ ergo prothe us in uaria monstra:quia latens est ueritas:& dum pro illa multa se nobis uerisimilia offerant:in mostra induc unt:Hunc ex pallene urbe natum in agypto regnasse refert Ser.Fingitur neptũni pastor: & eius armenta : quæ ex monstrosis sunt piscibus:nutrire.⁊ Pecus:armenta intelligit.⁊ Cæterum pecus : teste Ser. omne animal est quod humana effigie caret.Hinc Maro de fucis dixit.Ignauũ fucos pecus a ꝓsepibus arcent.Est autem hoc pecus ris.Virgi.formosi pastor pecoris formosior ipse:Itẽ hoc pecuare.Persi.Findor ut archadiæ pecuaria rud. c.Item hoc pecu & in plurali pecua.Inde pecuarii:a pecore colendo, Cicero pro de iota.rege:Vt non solum tetrarcha nobilis:sed etiam optimus paterfamilias:& diligentissimus agricola atq; pecuarius haberetur.Sed ut ad poetæ uersus redeam:tota hæc descriptio ex tanta rerum inuersione magnam:mouet commiserationem: cũ aiantia nõ solũ uictus:sed & sedibus a natura datis diluuio priuarent̃.⁊ Hesit.i.pstitit:ut ostẽdat ĩundationẽ diuturnã fuisse. Inde dicimus hærere dubitare: quia qui in rõcinãdo dubitat.consistit:neq; ꝓcedit ad ulteriora:est ẽt hærere niti.Virg.Hærent parietibus scalæ:Dr̃ item hærere res : quæ aliquo ĩpedimento prohibita descendere nequit.sic aues rhetibus hærent:& naues uadosis locis.⁊ Vlmo:ꝓ omni arbore.⁊ Damma:aial est non multũ a capreolo dissimile.Aequore superiecto:quia mare occupauerat terrã:quã suam esse oportebat.

¶ANT. Vidi.fla.dicit uidisse tyberĩ maris tyrrhẽi uiolẽtia repulsum.Numæ regiã uestæq; tẽplũ iuisse deiectũ:dũ extra ripas effusus uxori iliæ q̃renti cæsaris obitũ se iactabat ultorẽ Pli.li.iii.scri.Tyberĩ subitis ĩcremẽtis: & nusq̃ magis stagnãtibus aqs q̃ ĩ ipsa urbe excrescere:qdq; uates ĩtelligit̃ potius admonitor:auctu semp religiosus uerius q̃ sæuus: religiosus ãt .i.deuitãdus.Mac.n.ĩ capite de idib9.li.i.fat.sic ait. Nec hoc p̃ter miseri.q; nuptiis copulandis.Calendas nonas;& idus:religiosas.i.deuitãdas cẽsuerũt.⁊ Flauũ ty.id eius epithetõ ẽ Vir.li.vii.Vorticib9 rapidis:& multa flauus arena ĩ mare ꝓrũpit;flauus ãt color ur̃ ex uiridi:ruffo:& albo cõcret9;ut scr.gel.ex uerbis frõtõis.li.ii.⁊ Retortis.u.nõ pp turbines:uel quia ripas exibat:retortis ait:sed ĩtellige retortis ab æquore : nã & poeta ipse id.apit.⁊ Littore ethrusco.i.ab mari tyrrheno:scri.n.Str.q; ethruriæ fines ad tybridis ripã extendũtur:primum uero ethruriæ oppidũ ab ligusticis finibus luna est:portu nobile ut scri.Pli.⁊ Monumenta regis Templaq; uestæ. Nume regia uestæ:tẽplũ fuerat.ut Oui.lib.vi.fast.docet his uerbis.Hic locus exiguus;qui sustinet atria uestæ; Tunc erat intonsi regia magna numæ.Forma tamen tẽpli q̃ nũc manet ante fuisse.Dicit̃ & formæ cã probãda subest.Vesta eadem est: & terra.subest uigil ignis utriq;. Significat sedem terra focusq; suam. Et paulo inferius ait. Par facies templi:nullus ꝓcurrit in illo angulus:a pluuio uendicat imbre tholus . Fuerat autẽ a põpilio uestæ cõi templũ ædificatũ in foro existẽte in medio capitolii;& palatii loco: Vt Diony.lib.ii.scri.Soli.uero ait Numam habitasse prius in colle quirinali:deinde propter ædem uestæ:in regia quæ & tpe suo adhuc ita appellabatur.

¶ACH. Vidimus fla.aut turbidũ:aut colores limi flauũ:ut uerticibus rapidis:& multa flauus harẽa.⁊ Retortis:aut pp turbines dixit retortis:aut propterea q; in cãpos exibat nõ solito alueo in maria.cõstat autem uiolentia maris repulsum tyberim inundasse.⁊ Etrusco.i.tyrrheno quo influit tyberis Monumunta : regiam dixit:locus est ergo in quo Numa pompilius habitauit uestem habẽs regiam.Cice.de eodem loco:nuper me ad

tyberis crescẽs religiosus
Flauus color
hetruriehnes
Numæ regia
Vestæ Aedes

Vidimus flauum tyberim retortis
Littore ethrusco uiolenter undis
Ire deiectum monumenta regis
Templaq; uestæ:

regiã pene cõfecit.⁊ Regis:numæ Pom.q̃ seditionẽ abstulit & religionis cultum adhibuit.⁊ Templaq; uestæ: quia dicebatur tyberis per rostra ante habuisse meatum:q̃ templo uestæ iunguntur.

¶POR. Flauũ tyberim.Sic ẽt Vir.Vorticibus rapidis & multa flauus harena.⁊ Ire deiectũ monumẽta regis:Mõumẽtũ nõ tãtũ sepulchrũ dr̃:sed oẽ qcqd memoriã testãt.Regiã ergo Numæ põpilii signat.⁊ Littore ethrusco uiolenter undis.Constat uiolẽtia maris repulsum tyberim redundare & solitũ effundi per ripas suas.Quod hic nũc:monstrose factũ dicit.Littus ãt ethruscũ tyrrheni.i.tusci maris Repulsum tyberĩ in littus accipit:in quod tyberis exit.⁊ Ioue non probante:q; terreri iuppiter iusserit populum non perire.

¶CHRI. Vidimus excitãt cõmiseratio a re uila:ĩ rebus.n.aduersis:ut docet Ci.duriora q̃q; sunt:q̃ uidẽus q̃ q audim9.Vir.Quæq; ip.mi.ui.& quo.p.ma.f. Et de palláte ipse ca.ni.ful.pa.& ora & uidi.⁊ Flauũ:uel tũc flauũ qa diluuio auctus cœnulẽt9 flueret:uel epithetũ ẽ ppetuũ huius fluminis qa citato fluẽs cursu raro lĩpidus appet.Vir.Ver.ra.&.m.fla.ha. Tyberis siue tyberius ĩ ethruria nascit̃ ex apennino sopra casentinatem agrũ.Nec ꝓ.a.n.a.prĩo tusciã ab umbria diuidit:deide multis relictis urbib9 romã ĩfluit:&tãdẽ mare tyrrhenũ igredit̃:oli albula dictus ẽ:deide tybris a tybri antiqssimo rege ethruscorũ q piraticã exercẽs circa ea loca piit: Alii uolũt tyberĩ hũc nõ tuscorũ sed aboriginũ fuisse regẽ:alii albanorũ.Sunt postremo qui referãt syracusanos q̃q; atheniẽses siciliã infestantes bello supasse:multosq; e ꝓlio captiuos abduxisse:illosq; ad eorũ contumeliã circa syracusas fossam ingentẽ ducere:& illã fluuiũ deriuare coegisse:atq; ĩpam fossam.υβριν .i. cõtumeliã appellasse.Deide seq̃ntib9 tpibus:ut ẽt meminit maro coloniã ĩ italiã duxisse:& loca uicia fluuio habitasse:& a fossa suæ prĩæ illũ hybrĩ prĩo deinde mutata aspiratiõe in.t.tybrĩ nũcupasse.Est p̃terea apud romanos uocatus rumõ:q̃si ripas ruminãs:ĩtẽ terẽtus a terẽdo.⁊ Retortis undis:qa uiolentia mr̃is repulsus urbẽ ĩ undauit:itẽ retortis uel qa ꝓ tramites:uel qa ꝓ agros exiret. Est ergo snia ſm Acr.q; ipse rueret in tẽpla uestæ cum undis retortis a littore ethruso.i.thyrreno.in qd̃ egredit̃.Littus terra est quæ ab aqua tangit̃ ſm Cice.in to.Ait ãt scæuola ita dici uel q; ad eã aq̃ alludat:uel q; alluit̃:uel q; aq̃ illic elidit̃.Do.ãt ait littus aliq̃do significat spaciũ circa arã;a litãdo qa ibi litãt̃ affertq; illud ex marõe.Iacet igneus littore trũcus Acrõ uero eadem auct.nixus cãpoꝝ extrẽitatẽ littus eẽ ĩ eo loco uult.Ego ãt iccirco a marõe illic littus positũ puto:qa uoluit alludẽr̃ corpori põpei ĩ alexãdrĩo littore sine capite iacẽti.Est igit̃ littus de mari dictũ:ripa de flumĩe Oui.Cãre.li.aq̃ ꝓ ri.lit.pul.Rupes ãt in mõtib9 dicius.Vir.Dũosa derupe ꝓcul pẽdere uidebo.⁊ Monumẽta re.regia numæ.Nã regia numæ oli erat ubi deide fuit uestæ templum.⁊ Templaq; uestæ:referũt annales per rostra q̃ templo uestæ uicina sunt:meatum tyberim habuisse.

Iliæ dum se nimium querenti.
Iactat ultorem uagus:& sinistra
Labitur ripa ioue non probante.
Vxorius amnis
Audiet ciues acuisse ferrum
Quo graues ꝓlæ melius perirent:
Audiet pugnas uitio parentum
Rara iuuentus.
Quem uocet diuum populus ruentis

Ilia
Rhea
Siluia

¶ANT. Iliæ dũ se:ilia Rhea & Syluia dicta ẽ : rõuli mr̃: de morte cuiꝰ uaria tradidẽr̃ scriptores:Liui.n.scribit uictã fuisse ĩ custodiã datã nec aliud.Diõysius uero uirgis cæsam ſm quosdã:ſm alios necatã ilico uel ĩ carcere diu asseruatã solutãq; deide fuisse mortuo amulio:q; quidẽ & Plutarchꝰ sentit ad dens ab romulo debitos mr̃i restitutos fuisse honores:Porphy.scri.auctore ennio ĩ amnẽ tyberĩ iussu amulii regis albanorũ ꝓcipitatã.Acrõ edocet:Mortuã iliã sepultã fuisse ad ripã anienis fluuii:qui in tyberĩ ĩcidit abũdãteq; aqs alueo cineres iliæ ĩ tyberĩ deduxisse:hĩc dcãm tyberi nupsisse. Iustinus li.pen.scri.q; ilia uinculis onerata fuit ex quoꝝ iniuria decessit:Eusebi.scr.ĩ terrã fuisse uiuã defossam sed ordo ẽ.Vxorius amnis.i.ipse tybris : uagus dũ iactat se ultorẽ ilie nimiũ q̃renti:& sinistra labit̃ ripa ioue nõ ꝓbãte.⁊ Queréti: cæsaris.s.obitũ:q eiusdẽ sanguinis fuerat.⁊ Iactat:ostẽdit:& gloriãt̃.⁊ Vagus:errabundus & discurrẽs.⁊ Sinistra:in urbẽ uersa:nã ea ripa sinistra est quæ in urbẽ uergit.⁊ Non ꝓbante:eũ.s.labi sinistra ripa & ire deiectũ tẽpla uestæ.⁊ Vxo.uxori.seruiẽs:ac deditus:scãde ãt cũ iupiori sic labi turri.pa.ioue.non ꝓ.bãtu.xorius amnis.aliter.n.Vxorius amnis uersus adõicus nõ cõstaret.⁊ Audiet ciues:uult niues grãdines:fulminataq; tẽpla & ibriũ copiã:tyberĩq; incremẽta portẽdisse bella ciuilia ab augusto ĩ cæsaris ultionẽ gesta cõtra illius iterfectores.⁊ Gra.p.infesti romano populo ꝓlæ persia etiã iuncta ẽ assyriæ:ut Stra.docet.li.xvi.Vtq; li.xv.ait persæ pilis sagittis & fũdis utunt̃:per ꝓlas deniq; medos & pthos ĩtelligit.Vr̃ inferius ait. Nec sinas Medos eqtare inultos te duce cæsar.⁊ Vitio parẽtũ:plures.n.pierãt bellis ciuilib9 ĩter cæsarẽ & Põpeiũ gestis:& sic refertur ad pr̃s tempus. Si uero ad futurũ & poetæ posteros referre uolueris dices uitio parẽtũ.i.illorũ qui cæsarẽ occiderunt:dedere sed.n.cãm bellorum ciuiliũ cõtra seipsos.⁊ Quem uocet diuum? Sensus ẽ:quẽ deorũ populus inuocare poterit futuræ ruinæ romani imperii:quasi dicat nullum irati.n.sunt ob cæsaris mortem.

¶ACR. Iliæ:matri romuli uxori suæ.⁊ Queréti:q̃relas apud se deponẽti de morte cæsaris : hoĩs suæ originis.⁊ Vagus:nõ recto meatu fluẽs:q extra alueũ erraret.⁊ Et sinistra:aut ĩfesta aut ibi q̃ magis ꝓna ẽ ciuitas q̃ redũdare cupiebat.⁊ Ioue nõ.ꝓ.nõ ꝓmittẽte.⁊ Vxorib9 amnis:diuersæ de ilia poetarũ opiniones sunt : nam ilia mater fuit romuli quẽ ex marte suscepit:q̃ mortua sepulta ad ripã anienis fluuii dr̃:qui ĩ tyberim cadit:& qa abũdãs aqs anio cineres iliæ in tyberim deduxit.ita dicta ẽ ilia tyberi nupsisse.& iõ dixit uxorius amnis: q ſe ad eius q̃relã iactaret ultorẽ.Alii dicũt q; ipsa ilia anieni nupserit.Nã poetæ multi hoc sentiũt:sed hora.ut tyberĩ det cãs irascẽdi:tyberis magis dixit uxorẽ.uxorius.n.dr̃ uxori deditus:ut Virg. Pulchrãq; uxorius urbẽ extruis.⁊ Audiet.ꝓ.pugnas ex morte cæsaris ĩ posteros deditas:dicit pp bella ciuilia.Nã augustus ꝓcussores eius usq; ad ægyptũ ꝓsecutũ ẽ.⁊ Quẽ uocet diuũ:aduersos dicit supos ꝓ tali scelere uota hũani gn̄is sp̃uisse.

¶POR. Iliæ dũ se nimiũ q̃rẽti iactat ultorẽ uag9. Ilia auctor̃.Ennio ĩ amnẽ tyberĩ iussu Amulii regis alba

norũ ꝓcipitata ē. Antea.n. Anieni mr̃imonio iũcta; atq; hic loquiť q̃si tyberi potius nupserit. Querenti ãt Iliæ cædem Cæsaris ĩtelligẽdũ. ℣ Audiet ciues acuisse ferrũ: ὀξυβέτωσ transit sic intelligendũ Itaq; audiet rara iuuentus maiores suo acuisse ferrũ. ℣ Quẽ uocet diuũ populus ruẽtis imperi. Iteꝝ ὀξυβέτωσ transit: & fere morẽ hũc habet sine cõiunctionibus trãseũdi. Cæterũ subaudiẽda hic est coniunctio. ergo. sic.n. fit plærũq; ergo quẽ uocet diuũ: populus. ℣ Nõ pugnas parẽtum: sed uitio parentũ. Rara iuuẽtus: quia in bellis ciuilibus. sub Cæsare & Pompeio: deinde sub Augusto & cassio atq; Bruto romani seipsi confecerunt.

ℭ CHRI. Iliæ. fuit hæc numitoris albanoꝝ regis filia: sed Amulio numitore fratre a regno pulso illã uestæ cõsecrauit: ne q̃ ide ꝓles oriret: illa tñ ex marte grauida fcã remũ romulũq; pepit: quos Amulio ĩ tiberĩ ꝓiici iussit. Sed q detulerũt cũ aucto flumine ex imbribus ad iustũ cursum deuenire nõ possent: ĩ uado reliquerũt ubi postea ficus rumialis fuit. Ibiq; a lupa nutriti sunt dõec a faustulo pastore tollerent a quo laurentiæ uxori nutriẽdi dati sũt. Hi cũ adoleuissent amuliũ pepulerũt & numitorẽ ĩ regnũ restituerũt. ℣ Addũt fabulæ tyberĩ iliam in uxore accepisse. Hãc igiť ob cædẽ cæsaris se afflictãtẽ: solať maritꝰ fluuio minaturq; & tẽpla uestæ & regiã numæ in ultionẽ cædis deiectuꝝ. Vel minať templo uestæ qm̃ illa dea sibi iã enixæ irata fuerat. ℣ Vestæ. de hac dea: ne oĩa ĩ unũ congeramus cõmodius paulo ĩfra dicemus. ℣ Sinistra: ĩfensa uel quia illi currenti a sinistra est urbs. ℣ Ioue nõ ꝓbãte: quia terreri iuppiter uoluit populũ: nõ perire. ℣ Vxorio. i. inimis uxori dedit. Vir. Pulchrãq; uxorio urbẽ Extruit. ℣ Audiet ciues: oro pathetica & commiserationis cõciliatrix: propterea q; cõcisa & abrupta. Narrauit ꝓdigia quibus bella ciuilia in ultionẽ cæsaris ꝓtendebanť. Nũc ostẽdit ex in frequẽtia populi q̃ta strages ciuilis fuerit: q̃ tñ ex deoꝝ ira: nõ octauiani crudelitate, puenerit: Postremo addit octauianum rebus humanis auxilium esse laturũ. Cõpone igiť. Iuuẽtus: q̃si posteritas nr̃a. ℣ Rara. i. ĩfrequens uitio parentũ suoꝝ: q̃ in ꝓliis maiorẽ ꝓtẽ ciuiũ trucidarũt. ℣ Audiet: cũ q̃ret cãm quare ita rara sit ciues. q. d. illos ad quos ultio nõ cedes ꝓtinebat. ℣ Acuisse ferrũ. i. arma: ut sit itellectio. Acuisse feꝝ: gessisse bellũ ĩ quo ferrũ acuiť. Posuit.n. quod ꝓcedit ꝓ eo qd̃ sequiť. ℣ Quo. g. pe. m. pe. Grauis uitupatio: ĩpia. n. res ẽ ciuẽ ĩ ciuẽ arma uertere. Sed magis ĩpia si hostes potẽtes ĩminẽteq; repellẽdi sint. Bis.n. patria ledi: & quo ciuis sibi adimitur: & ꝓ irruptio hostilis nõ repelliť. Estãt repetitio audiet: audiet q color grauitatẽ ꝓ & auctoritatem oroni affert. Itẽ expolitio ut diutius ĩmoreť ĩ re grauissima. Nã cũ dixisset ciues acuisse feꝝ: addidit audiet pugnas. Põt ẽt dici iterꝓtatio: nã cũ dicit. Audiet ciues acuisse feꝝ iterꝓtať id cũ addat. ℣ Audiet. p. graues noxii Quãta ergo impietas ẽ: imo crudelitas ẽ quo tpe hostes & hi quidẽ potẽtes ĩminẽt ĩpio pdeť uires pr̃iæ: quibus illa hostẽ repssisset. Hũc locũ mirifice explet Lucanus ĩ pricipio suæ pharsaliæ. Quis furor o ciues: q̃ tãta licẽtia ferri Gẽtibus iuisis latiũ ꝓbere cruorẽ. Cũq; supba foret babilon ĩpoliãda tropheis Ausoniis: umbraq; erraret crassus iulta. ℣ Perſæ: ꝓ pthis posuit: cũ qbꝰ tũc ambiguũ erat certamẽ: crasso cũ filio & oĩ exercitu ab illis cæso. ℣ Rara iuuẽtus: iuuẽtus iuuẽtutis est ipsa turba iuuenũ: iuuẽta ẽ ætas iuuenilis: iuuẽtas iuuẽtatis dea iuuenũ. ℣ Rara: qa assiduis cædibus defecerat populus romanus. ℣ Quẽ uocet diuũ: subitellige ergo. Habet autẽ maximã uim hæc addubitatio. q. d. nullũ restare cum oẽs irati sint. Ex quo necessariũ ostendiť eẽ ad solũ octauianũ: cõuertẽdas ꝓces. Diuũ ĩ accusatiuo põt sed eẽ plẽio diuũ ꝓ diuoꝝ. Dicũt ꝓprie deos q sua natura cœlestes ĩmortalesq; sunt: diuos ãt q ex mortalibus ad diuinitatẽ sũt assũpti. Sed abutũť poetæ notioribꝰ.

ℭ ANT. Qua ẽt ꝓce uesta exorabiť ĩ auxiliũ ruẽtis ĩpii: cui nã deoꝝ iuppiter expiãdũ cædis scelꝰ cõmittet poeta demũ Apollinẽ iuocat & uenerẽ ac martẽ ad expiãdũ: illã delẽdũq; malũ cæsaris cædẽ ꝓmissũ: postea uero augustũ quẽ mercuriũ eẽ uult orat ut patiať solũ uocari Cæsaris ultor & serꝰ ĩ cælũ redeat: ut diutio romão po. læto iterfit: ametq; dici pr̃ & ꝓceps: nec sinat medos: & parthos iultos eẽ ꝓ qd̃ ondit eũ debere romão impio totiens bellis ciuilibus afflicto succurrere & in hostes conuerti potius q̃ ĩ suos. ℣ Ruentis: ob iminentia & futura bella intellige. Fatigent rogitẽt. ℣ Virgines sanctæ: erat uesta urbis romæ custos: quã uirgines seruabãt ꝓpetuo igni. Quæ uero deã colebant uirgines quattuor a pricipio erãt: posterius ãt ꝓꝓ misterioꝝ: multitudinẽ sex factæ apud deã uitã agẽtes: quo qdẽ ingredi iterdiu nemo ꝓhibebat. nocte aũt mari nemini immorari licebat. Triginta uero annos necesse erat manere eas innuptas & castas cerimoniasq; peragentes. quo ĩ tẽpore opus erat eas decem annis discere: decẽ sacra perficere: decẽ ultimis alias edocere. Expleto aũt anno tricesimo nihil prohibebat eas quæ uellent nubere uittas deponẽres: quã rẽ fecere paucissimæ: qbus ẽt inoptabiles uitæ fines acciderunt. Eas autem uirgines ĩ minoribus delictis uerberibus afficiebant pontifices: corruptas uero in monumento sub terra ꝓparato deponebant: prius tamẽ ab amicis & cõsanguineis tanq̃ mortuæ deplorabantur: & uiuæ in libitina portaræ. Ignis ꝓterea extinctionẽ sup grauia omnia romani timebãt interitus urbis signum id assumentes: q̃cunq; acciderit cã multisq; ipsum ꝓcurationibus: multisq; placantes cultibus adducebant iterum in templũ. Hæc ex dionysio li. ii. Gelius ãt li. i. scribit uirginẽ minorem sex annis: maiorẽ decẽ capi nõ licuisse qd̃q; amata intercapiendum a põtifice maximo appellabatur: quoniam quæ prima capta est: hoc fuisse nomine traditur. ℣ Minus audientem: propter Cæsaris cædem offensam. ℣ Carmina. præces & hymnos.

ℭ ACR. Fatigent: instanter & impensæ rogent: ut diuosq; in uota fatigent. ℣ Minus audientem: hymnos & præces non audientem pro supplicantium impietate.

ℭ POR. Minus au. car. ue. Offensam scilicet scelere eorum qui cæsarem occiderunt.

ℭ CHRI. Qua ꝓce. qbus hymnis: qbus sacris. Raro hoc nomen in singulari positum inuenimus in nominatiuo aũt nũq̃. ℣ Fatigẽt. fatigare dicimus cũ qd̃ gr̃a & rõne nõ ĩpetramus: ĩportunitate extorq̃re conamur. ℣ Virgines sanctæ. magna ira uestæ ostẽdiť: cũ ne a uirginibus qdẽq̃ sibi sãcte sunt. i. cõsecratæ: nõ flectiť. ℣ Virgo ea diciť quæ ĩcorrupta ẽ: & adhuc uirũ nõ cognouit. Vnde iterrogatus Ci. cur sexagenarius uirginẽ uxorẽ

Imperi rebus: prece qua fatigent
Virgines sancte minus audientem
Carmina uestam.

Vesta

Vestæ ignis

duceret eras ĩquit mulier erit. Sed & qñq; uirgo qm̃ a uiridiori ætate dr̃: ꝓ iuuẽcũla capiť simpliciter: q̃uis ẽt corrupta sit. Sic maro: Ah uirgo infœlix tu nũc ĩ mõtibus erras: cum loquatur de pasiphae iã corrupta. Sãcte deo dicatæ. Sanctũ.n. secũdũ Trebatiũ idẽ est qd̃ sacrũ: & religiosum: ut sanctos restiguere fontibus ignes. Itẽ Tuq; o sanctissima uates ꝓciosa uẽturi. Aliq̃ ẽt sanctũ castũ & icorruptũ: Vir. Tuq; o sanctissima cõiũx fœlix morte tua: & alibi sancta ad uos aia atq; istius inscia culpæ. ℣ Carmina: hymnos & laudes. Est enim carmẽ uersus a canẽdo dcm̃: & dicimus carmẽ de uno tm̃ uersu. Vir. & rem carmĩe signo. Aeneas hæc de danais victoribus arma. Aliq̃ũ de pluribꝰ Idẽ i. b. Et tumulũ facite tumulo supaddite carmẽ. Daphnis ego ĩ siluis hĩc usq; ad sydera notus. Formosi custos pecoris formosior ipse. Aliq̃ũ totũ opus dicius carmẽ bucolicũ. ℣ Vestã: saturni: & opis filiã fabulanť. Oui. Semine saturni tertia uesta fuit. Hæc dea numẽ troianũ fuit: & ab ænea in Italiam uectũ: & primo albæ illi templũ dicatum est. Iuue. Et uestam colit alba minorẽ: inde & numæ tẽplũ habuit: q̃ primus fuerat numæ regia. Hãc unã ex penatibus putarũt: uel saltẽ illorum comitem. Vnde teste. Mac. consules: & dictatores cũ consulatũ inibant lauinii pariter sacrificabãt uestæ & penatibus ꝓpeaq; Virg. hector cũ dixisset. Sacra suosq; tibi cõmendat troia penates: paulo infra uestam ponit. Sic ait. ℣ Et manibus uictas: uestamq; potẽtẽ: Aeternũq; adytis effert penetralibus ignẽ. Cice. in. lib. de nat. deo. scribit uestã ab hostia græco uerbo dici: uimq; eius ad aras focosq; pertinere: ꝓpeaq; qm̃ illa sit custos reꝝ intimaꝝ oẽm præcationem & sacrificationẽ extremã esse. Oui. illã modo ignẽ esse uult dicens. Nil aliud uestam q̃ uiuam intelligo flammã Nullaq; flãma semina nata uides. Mõ terrã: ut illud Sic ĩ cesta perit q̃a quã uiolauerit illa. Conditur est tellus: uestaq; nomẽ idẽ Diodo: siculus scribit uestã domoꝝ cõstructionẽ inuenisse ꝓpea institutũ: ut in oĩbus domibus colať. Plato aũt in phedro ꝓ ænigma ita loquiť. Magnus rex citans allatũ curꝝ incedit exornãs cũcta ac disponens. Et postremo demõstrat q̃ cæteri dii currũ sequunť: sola aũt uesta domi manet ꝓ qd̃ intelligit uestam terrã esse: & ignẽ inclusum terræ: quidem imobilis est. Dicta autẽ est uesta siue a græca dictione hestia mutata: h. in. u. uel q̃ uariis plãtis uestiať. Dãt illã adamatã fuisse a priamo: q uim seminalẽ significat: ut intelligať nihil terrã ꝓductũrã sine ui seminali: Verũ qm̃ ignẽ ĩpm terrenũ q̃ndoq; significat q nihil gignit: iccirco uirgo dr̃: & uirgines illi dedicanť: quas uestales appellant. In eiusq; templo ignis ꝓpetuus seruať qui tñ kalẽdis martiis singulis annis renouabať. Oĩs aũt uirgo uestalis amata dicebať: qm̃ illi quæ prima in eo sacerdotio instituta est amatæ nomẽ fuit. Dicebať præterea capta qm̃ capiebať a pontifice de manu patris: ut tanq̃ bello capta ꝓtãte egrediebať. Virginẽ uero capi aut sex annis minorẽ: aut decẽ maiorẽ fas non fuit. Neq; capi poterat q̃ lingua debilis esse: sensuue auriũ diminuta: aut aliq̃ corporis labe insignita. Item cuius parentes: alter amboue seruitutẽ seruissent: aut fuissent in negociis sordidis uersati. Sunt qui addant nõ fuisse fas eã capi q̃ in Italia nõ haberet domiciliũ. Virgo uestalis simul ac capta ẽ & ĩ atriũ uestæ deducta: & põtificibus tradita: ĩtãtim sine emãcipatiõe ex patria ꝓtãte exit & ius testamẽti condendi adipisciť. Prima aũt capta fuisse uidetur a numa pompilio. Erant aũt pontificis uerba in capiendo: ut sacerdotẽ uestalem: quæ sacra faciat quæ iussi: & sacerdotem uestalem facere pro populo quiritibusue q̃ optima lege fiunt: ita te amata capio.

Cui dabit partes scelus expiandi
Iuppiter: tandem uenias præcamur
Nube candenti humeros amictus
Augur apollo.
Siue tu mauis ericina ridens:
Quam iocus circumuolat & cupido.
Siue neglectum genus: & nepotes
Respicis auctor.
Heu nimis longo satiate ludo:
Quẽ iuuat clamor: galeæq; leues
Acer & mauri peditis cruentum
Vultus in hostem.

ℭ ANT. Partes officiũ prouiciam curam. ℣ Scælus: cæsaris cædẽ. ℣ Expiandi: ne. i. irati dii romão impio obsint Tandem uenias: Apollinẽ eligit poeta ad expiandũ scelus: eũq; uenire ꝓcatur: qm̃ eius dei præsentia sæpe fauit romanis. Nã quum ludi primo romæ apollini celebrarentur ex uaticinio Martii uatis carmineq; sibyllino: repentino hostis aduẽtu plæbs ad arma excitata hosti occurrit: eoq; tpe nubes sagittarum in aduersos uisa ferri: & hostẽ fugauit uictoresq; romanos ad spectacula dei sospitalis reduxit. Auctor est Macrobius li. i. sat. Diciť item apollo ẽt augusto in bello actiaco fauisse Virg. li. viii. Actius hæc cernens arcũ intẽdebat apollo. Desup omnis eo terrore ægypt, & indi. Oĩs arabs: oẽs uertebãt terga sabæi. ℣ Tãdẽ. post lõga dispẽdia: & aduersa. ℣ Nube cãdẽti. i. nimbo. ℣ Nibus.n. diuina nubes ẽ. ℣ Candẽti hu. nulla fit synalœpha: ut ibi. Posthabita coluisse samo: hic illius arma. ℣ Amictus: amictos hñs hũeros. ℣ Augur apollo oium q̃ circa nos gerũť: solẽ auctorẽ eẽ fatenť: & q̃ diuersæ uirtutes solis noĩa diis dederũt. Virtutẽ igiť solis q̃ diuinationi curationiq; ꝓest apollinẽ uocauerũt. ℣ Quæ sermonis auctor ẽ Mercurii nomen accepit. Auctor ẽ Macr. li. i. sat. ℣ Erycina, in erice siciliæ mõte excelso ueneris tẽplũ locatũ erat: qd̃ singulari ueneratiõe colebať antiqtus mulieꝝ frequẽtia refertũ illius ministerio dicataꝝ. quas & e sicilia & externis regiõibꝰ multi locarãt. Erat & rõæ añ portã collinã deæ huiꝰ ædificiũ qd̃ ueneris ericynæ tẽplũ dictitabãt Cui cũ æde sacra ĩsignis adiacebat porticus. auct. ẽ Stra. li. vi. Meminit ẽt Oui. ĩ fastis. ℣ Ridẽs. ueneris epithẽ ẽ: ẽt ab hõero traditũ: dixit.n. ut Porphyrio tradit φιλομειδ᾽ ἰσ᾽ ἀφροδ᾽ ἰτησ. ĩ. amãs risum uenus. ℣ Iocus: iocũ id accipimus: inqt fabius: qd̃ ẽ cõtrariũ serio. Nã effingere & terrere & ꝓmittere iterim iocus ẽ: & catull, ait: Verbosa gaudet uenus loq̃lla. Cãtus demum: risus: & saltatiões & fistule uenerẽ comitanť. ℣ Cupido: fuit is ueneris martisq; filius: deus amoris a poetis dictus. Est aũt amor uis magna mentis: blãdusq; ai calor: q luxu & ocio nutriť iter læta fortunæ bona. ℣ Neglectũ: ad martẽ id attinet: nã passus erat romanos suos bellis ciuilibus perdi. ℣ Respicis dii.n. aspiciẽtes fauere dicunť. Vnde anchises li. ii. æn. ait iuppiter oĩpotẽs ꝓcibus

Sanctũ
Carmẽ

Apollis fauor ĩ romãos

apollo cur augur medicusq;

Solispo testates

Mercurius sermonis auctor

Venus erycina

Veneris risus

Aphrodites

locus

Cupido

amor

Deorũ aspectꝰ Mars Martis cõites Mauri

si flecteris ullis Aspice nos:hoc tãtũ:& si pietate meremur da:deinde auxilium pater:atq; hæc oia firma. Auctor Mars intelligitur romuli pater:a quo urbs roma constructa. ¶ Longo ludo:longis bellis ciuilibus. Martis.n.ludus in ꝑliis est Macro.li.i.sat.scri.Effectum solis:de quo feruor animoꝝ:de quo calor sanguinis excitatur.Martẽ uocari.Vult.n.martẽ eundẽ ac solẽ esse. ¶ Iuuat:delectat. ¶ Clamor:bellicus.s.martis.n.comites sunt:bellona:furor:ira:pauor:& fama ut Statius scrib. ¶ Leues:splẽdentes. ¶ Mauri peditis:pro quocũq; bellicoso maurum posuit.Mauri aũt ĩ libya sunt occidentem uersus iuxta quos est columnarũ fretum:qui cum uberem regionem habitarẽt magna tamẽ ex parte pastoraliter uiuebãt: pugnabãt frequẽtius ab equo hastati: eqs nudis utẽtes:& iunceis frænis gerebant ẽt gladios. At pedites elephantũ pellibus pro clypeis se protegebant leonum:& pardaliũ & ursorum pelles induebant: & dormientibus sternebant. Auctor est Stra.lib.xvii.

¶ACR. Cui dabit partes.i.cui deoꝝ dabit Iuppiter potestatem dolẽdi malum qd patrauit ps romãorum non oẽs consenserunt in morte cæsaris. ¶ Iuppiter. Iouis mite nomẽ est nec aliquid ꝑ se ledens. Lu.nam mitis ĩ alto Iuppiter. ¶ Nube cãdẽti:melius candenti nube. quã candẽtis Humeros. ¶ Amictus: candidis nubibus uelatus:& q uideri nõ põt:amicti.n.dii nequeũt cõspici. ¶ Augur Apollo. Augustũ qui se apollinis filiũ uolebat uideri aut pp troianũ genus de ueneris stirpe:ut est.Hũc tu olim cœlo spoliis orientis honustũ accipies.

¶POR. Tãdẽ uenias ꝓcamur Nube cãdẽti humeros amictus.Cõuersus ad Apollinẽ q actiaco bello Ant. oppressit. ¶ Siue tu mauis erycina ri.Quã iocus circũuolat:& cupido.Potest & ridens iocus:& erycina ridens accipi.i.dest home.erycina ridens:secũdũ illud φιλομειδης & φερομιτης. ¶ Siue neglectũ genus:& nepotes. Ad martem hoc ꝑtinet quem inuidiose arguit genus suum.i.romanos neglexisse quod passus sit eos bello ciuili uastari. ¶ Heu nimis lõgo faciate Ludo.pro bello posuit:hic.n.uidetur ludus esse Martis acer & mauri peditis cruentũ uultus in hostem.Mauri pro cuiuslibet accipe bellicosæ gẽtis.Speciem enim pro genere posuit.

¶CHRI. Cui dabit partes expiãdi scelus:cui tradet hanc prouinciã expiandi.i.purgandi scelus. Tandẽ uenias post diuturnas calamitates. ¶ Venias.q.d.faueas:quia suo aduẽtu:& ꝑsentia fauent dii.Vir.Nec tam præsentes alibi cognoscere diuos.Præsentes.i.fauentes.Facit autẽ petitionẽ iustã: nam ueniam mœrentur:qui tãdiu pœnas luerũt.Mouet itidem cõmiserationẽ a diuturnitate erũnarũ:sic Vir.Quem das finem rex magne laborũ. ¶ Amictus humero.Sinecdoche est.i.hũs humeros amictos nube.Est.n.amicio.is.amictus. ¶ Cãdentes differt candibus ab albo. Albũ.n.caret splẽdore candens uero ita album est: ut etiam splendeat: dictum a candore ferri.Humeri aũt sunt a quibus dependent brachia ωμοι græce dicunt Eorũ latitudo robur: & prudentiã indicat.ii ẽt armi dicunt:unde arma:nam superiora ab his sustentant:inferiora inde pendent. Armilla ornamenta q̃ ab armis pendent. ¶ Augur:cõgruum epithetum soli cum ipse uaticiniis ꝑsit:sed de auguribus alio loco.Meminit autẽ apollinis:qm̃ hic deus in ꝑlio actiaco Octauiano fauisse dr. Virgi. Actius hæc cernẽs arcũ tendebat apollo:& Proper.Dixerat & pharetræ põdus cõsumit in arcus:Proxima post arcus cæsaris hasta fuit. ¶ Erycina.uenus quæ in ericyno monte siciliæ religiosissimæ colebatur:scribit aũt Diodorus siculus Butẽ regẽ siciliæ ex uenere erycẽ filiũ substulisse.Hic uero ob genus maternum ĩ maxima gloria habitus urbẽ condidit in alto loco a se denominatam:eiusq; ĩ arce tẽplũ ueneri marti posuit multis donariis ornatum: Hinc uenus erycina dicit: mõti quoq; in cuius uertice mons ẽ:idẽ est nomẽ.Vir.tũ in laudẽ æneæ hystoriam puertẽs ab ænea cõditũ fingit his uerbis.Tunc uicina astris erycino in uertice sedes.Fũdat uertice idaliæ. ¶ Ridẽs,epithetũ cõueniẽs qd & Homerus illi tribuit:& Lucretius de illa tibi rident æquora põti. Neq; erat postponenda uenus qnquidẽ Iulioꝝ familia ab ænea sunt ueneris filio.Vir.ecce dionei ꝓcessit cæsaris astrũ. Dionei.n.dixit a dione ueneris matre locus aũt & cõuenientissime sunt ueneris comites. Nam sine his potest uenus. Propterea q; ita illã inducit Maro cupidinẽ alloquentem ut dicat.Nate meæ uires:mea magna potentia solus. ¶ Volat circũ.allusit ad formã cupidinis.Alatus.n.pingit unde Propert. Idẽ nõ frustra uentoias addidit alas.Fecit & humão corde uolare deũ. ¶ Siue neglectũ.g.&.n.Neglectũ uel qa extiguit cæsarem passus est uel ꝑ bella ciuilia.Respicis auctor:recte addubitat an mars bellorũ deus respiciat:cũ ciuilibus bellis tãdiu uexatus sit populus ro.Respicis faues quia suo aspectu fauent dii.Virgil.de Ioue Aspice nos tantum & si pietate meremur da deinde auxiliũ. ¶ Auctor.hoc.n.solo ꝓbare põt oportere martem tutari romanos. ¶ Nemo.n.debet eã rem negligere cuius ipse ẽ auctor. Auctor ergo quia a romulo sunt romãi:quẽ Mars ex illa genuit. Sed quia petit a deo bellorũ pacẽ:quæ nemini suo cõtraria uideri possit.Iccirco primo monet oportere eũ ꝓcere iis qui ab eo fluxere.Deide & si cordi sint bella debere iã capi sacietate ex diuturnitate belli.Postremo inuit eẽ & alios populos:quos fatigare possit. ¶ Sacietate:qa adeo magna & diuturna fuerant bella: ut etiam crudelissimos hostes & prœliosꝝ auidissimos potuerit saciare. ¶ Ludo.ad mortẽ respexit qui bello delectat.Nõ aũt ad hoies quibus hæc periculosissima laboriosissimaq; sunt:& nõ ludus Clamor aũt galeæ & acer uultus ꝑ bello posuit:ut huiusmõi circũlocutione rẽ detestaret.Est ãt ludus ĩ re unde dicimus ludũ pilæ & ludũ aleaꝝ.Dicimus ludũ oẽm exercitationẽ:siue animi:siue corpis.& locũ ubi exercemur:hic gymnasium: qd uerbũ græci ad utrãq; exercitationẽ referũt.ludũ dicũt latini &magistrũ ludi qui ludo illi pelt:locũ uero ad uerboꝝ festiuitatẽ referimus.Quæ res qm̃ uaria ẽ & digna quæ cognoscatur:alibi demõstrabitur. ¶ Galeæ: leues politæ.Leue.n.prima syllaba correpta sine pondere significat.Vir.Ante leues ergo pascentur in æthere cerui.Et per trãslationẽ dicimus hoies leues:qui & facile mutant & grauitate uirili carent.Ouidi.Tu leuior folis:tunc cum sine pondere succi:Eodem pacto res leues ĩ quibus parum aut nullum momẽtum sit. Propertius.Et leuius curis magna perire bona.Sin autem prima syllaba producta ꝓfertur significat positum Virgili. Et sæpe in læui: quæsisset cornua fronte.Et quia quæ solita sunt lubrica redduntur.dicimus leue lubricum Vir.Raucũ ꝑ leuia murmur saxa ciens.Hic dicimus leuigare.s.politum reddet:& tactu Iæue. ¶ Vultus optime & nõ facies:qa facies imobilis mãet:uultus aũt ẽ q̃dã mutatio in facie:q̃ indicat uel sedatũ uel cõcitatũ aiũm uel lætũ:uel tristẽ:uñ est uultus siue a uolẽdo quia uolũtas aĩ in eo appet:siue a uoluendo quia uolubilis mutabilisq; sit. ¶ Acer:uehemẽs:& asper. ¶ Mauri:ꝑsẽs est ꝓ gñe Mauri ꝑ ꝓ aphricæ:hi fuerũt medi q ex exercitu Herculis illic resederũt ac paulatĩ ꝓ corruptionẽ linguæ ꝓ medis mauri dicti sũt. ¶ Siue mutata. tandẽ deuentũ est quo cupiebat:ut octauianũ tanq̃ deũ iuocãdũ esse affirmet. Cupit ãt illũ ꝓ mercurio poni:quoniã is & eloquẽtiæ & sapiæ deus ẽ. & in agẽdo celerrimus. Idẽ pene sensit.Vir.ĩ geor.cũ illũ trãsfert in signũ libræ.ita ut hic cõtermĩus sit uirgini domicilio mercurii ꝓpter eloquẽtiã & sapiam.Illic scorpioni domicilio martis ꝓ fortitudinẽ.poeta ãt hic martis nõ meminit.& qa paulo ãte iuocauerat: & qa bella detestatur.uerũ tamẽ illũ appellat ultorẽ:ut ꝑstantiã aĩ ad iniurias ulciscẽdas illi attribuat.Ordo ãt duplex:Alii eni sic: siue tu auguste uenias pãtiẽs uocari ultor cæsaris.cũ.s. deus sis:Alii & forte rectius siue tu auguste ales filius maiæ ultor cæsaris uenias patiẽs uocari.i.iuocari. ab hoibus.

Siue mutata iuuenem figura
Ales in terris imitaris almæ
Filius maiæ patiens uocari
Cæsaris ultor.
Særuſ in cælum redeas:diuq;
Lœtus interſis populo quirini.
Neue te noſtris uitiis iniquum
Ocyor aura
Tollat.hic magnos potius triũphos
Hic ames dici pater atq; princeps:
Neu ſinas medios equitare inultos
Te duce cæſar

¶ANT.Siue mutata:Ordo ẽ.siue tu ales.i.Mercurius filiꝰ almæ maiæ mutata figura in terris imitaris iuuenem patiens uocari Cæsaris ultor Serus ĩ cælũ &c. ¶ Mutata fi. cælesti.s.ĩ hũanã:uult.n.poeta Augustũ eẽ Mercuriũ. ¶ Ales. Mercurii simulacra pẽnatis aliis adornãt: quæ res mõstrat solis uelocitatẽ.Nã qa mẽtis potẽtẽ Mercuriũ credimꝰ & sol mũdi mẽs ẽ:sũma aũt ẽ uelocitas mẽtis.iõ pẽnis mercurius q̃si ipsa natura solis ornatur.Auctor ẽ Mac.li.i.sat.Vult.n.eundẽ eẽ solẽ & mercuriũ.In cælũ redeas:hoc ait quõiã dixerat eũ eẽ mercuriũ:& mutata figura ĩ terris iuuenẽ imitari. ¶ Lætus. inocens & ꝓpitius.Quirini.i.romuli:q postea Quirinus dictus est: Vnde legit li.ii.fast.Proxia lux uacua ẽ.at tertia dicta qrino: Qui tenet hoc nomẽ Romulus ante fuit.Siue q; asta Quiris priscis est dicta sabinis:Bellicus a telo uenit ĩ astra deus.Siue suo regi nomẽ posuere quirites:Seu qa rõanis iũxerat illecures. ¶ Iniquũ:acerbũ asperum indignantẽ. ¶ Ocyor aura.ualde ocys & uelox.ẽ.n.comparatiuũ pro positiuo Virgilius li.iiii.ait.Vade nate uoca zephyros.& labere pẽnis. ¶ Triũphos:Augustus bis ouãs igressus ẽ urbẽ post phylipẽse & rursus post siculũ.Curules triũphos tris egit Dalmaticũ Actiacũ Alexandrinũ cõtinuo triduo ut scribit Suetonius. ¶ Pater atq; priceps.Augusto.n. patris patriæ cognomẽ uniuersi repentino maxioq; consensu detulerũt.Ipse ãt precatus est supos:ut hũc cõsensum ad ultimũ uitæ finẽ sibi ꝓferre liceret.auctor ẽ Trãqllus. ¶ Medos iultos.parthos ẽt itelligit a qbus qdẽ.M.Crassus:& filius eius.P.Crassus occisi de qbꝰ Lucãus ait.umbraq; erraret crassus iulta.Est aũt media duplex:maior & minor.Maioris metropolis ẽ Echatana magna ciuitas:& medici iperii caput:qua parthi regia utebãtur.Nã reges ibi æstatẽ agebãt:frigida.n. est media:Media ipsa maior olĩ totĩ asiæ domiata ẽ.ut strabo lib.xi.scribit Apianus aũt edocet gloria belligerẽ di elatũ Crassũ.ut.s.ad idicũ penetraret oceanũ & auꝝ parthoꝝ raperet:bellũ iniuste ĩ parthos mouisse cũ eoq; ad.xx.milia hominũ iteriisse.decẽ milia ĩ potestatẽ redacta eẽ.Suetonius uero scribit q; parthi augusto ẽt armeniã uẽdicãti facile cesserũt signa militaria:q̃.M.crasso &.M.Ant.ademerant: reposcenti reddiderũt obsidesq; insuper obtulerunt postea scribit idem de tyberio sic recepit & signa quæ.M.crasso ademerant parthi:ostenditq; tunc tribunum militum fuisse.

¶ACR. Erycina ridẽs.erycina uẽus ab eryce:ĩ quo maxie colit dicta.Vir.Erycino ĩ uertice sedes Fũdat ueneri idaliæ:sed ueneris num nõ usq; adeo mite eẽ solet:nã irata solis filias ꝓsecuta ẽ. ¶ Siue neglectũ.siue qa cæsarẽ occidi passus ẽ.siue quia postea ĩ ultiõe eius bellũ ciuile fieri ꝓmisit. ¶ Et nepotes.rõanos dixit ꝑ Romulũ. ¶ Respicis auctor. Mars auctor ꝓ iliã & Romulũ.Vir.Vertice cristæ & pater ipse suo superũ iã signat honore.Ludo.ludũ martis dixit bella ciuilia cuius ludus in ꝑliis ẽ. ¶ Quẽ iuuat.martẽ.n.& bellicus clamor & splẽdẽtia tæla delectãt:ut iuuat ire & dorica castra.Desertosq; uidere locos. ¶ Et mauri.maurũ abusiue posuit ꝓ quocũq; hoste. ¶ Siue mutata iu.s.mercuriũ dicit:siue quia ĩ diuersas ptãtes trãsfigurari cõsueuit. siue quia uult eũ augusto ꝓ troianos parẽtẽ uideri.Vir.At maiã auditis si quicq̃ credimus atlas.Et uẽias ꝓcamur a supioribꝰ ubiq; subaudis. ¶ Almæ.ne almæ filius cupido putaret.iõ dixit filius maiæ:ut mercuriũ ostẽderet.Virgilius.Hæc ait.& maia genitum dimittit ab alto. ¶ Serus in.c.ac si diceret diu uiuas romanis & tarde diuus fias. ¶ Iniquũ iratum indignantẽ peccatis nostris:& ꝓpter hoc nos fugientẽ. ¶ Princeps iuxta morẽ principũ:qui patres patriæ dicuntur. ¶ Medos.parthos,a quibus Crassus occisus ẽ quo pereunte ortũ ẽ bellũ ciuile.Luca.de eodem.Vmbraq; erraret crassus inulta.

¶POR. Siue mutata iuuenem figura.adulatur Augusto:mercuriũ eum esse dicens. ¶ Serus in cælum redeas.suauiter optat augusto ut diu uiuat. ¶ Neue te nostris uitiis iniquum ocior aura.bene hæc dicunt:quia ad mercurium uidet loqui: q uolucer deus:simul elegãter & illud oblique optat ut post excessum augustus diuus factus recipiatur in cælum. ¶ Nostris uitiis.id utrum ad bella ciuilia referẽs ait:an latius ex hoc intelligit. ¶ Ocior aura tollat.ꝓ ocius tollat.σχημα υπαλλαγης.

¶CHRI. Ales.quia mercurius talaria alata hẽt.ut in.iiii.lõgo ordĩe ponit a marõe:ubi aui similẽ describit. ¶ Maiæ.sic Virgilius.Sic ait:& maia genitum demittit ab alto. ¶ Imitaris iuuenẽ.exprimis formam iuuenilem. ¶ Vltor ulciſci hoſtes eſt uindictam de hoſtibus capere.& ulciſci ſocios idest punire illos: qui iniuriã intulerant ſociis. ¶ Serus in cælum.exoptat longissimam uitam. ¶ Serus.non nisi ultimo tempore. ¶ Redeas. ex opinione platonicorum:qui uolunt humanas animas e cælo descendere: & in corpora intrare: in quibus

Ludus

Mercurius curalatus

Quirinus

Augusti triumphos

augustꝰ pr̃ pr̃iæ

Crassus

Media

Echatana.c.

crassus

Parthi

Tiberi

si icorrupte uixerit: ad cælũ post mortẽ redeat. Ergo redeas & nõ ascẽdas: uel dixit redeas: ut ostẽdat illũ iã deũ effectũ: & cælũ tenere sed descẽdisse: ut cõsuleret rebus hũanis. Lætus. bñ uolẽs: ut uobis lætus ego hũc cãdẽtẽ in littore raurũ. ℣ Cõtra tristis iuitũ significat. Teren. Inuitat tristis. Quoniã aũt i brutis lætitia ex pingui ostenditur: dr̃ lætus idest pinguis. Virgilius. Glande sues læti redeunt. Eadem ratio est & in terris: unde lætum fertile dicitur. Quid faciat lætas segetes. Inde letamẽ quoniã lætũ. i. fertilẽ agrũ. reddat. ℣ Quirini romuli. qrinũ. n. romulũ; dixerũt. ab hasta qua i bello utebatur: quæ ligua sabia quiris dicebat: uel ἀπὸ τοῦ κύρους q graece dominũ significat. uel populo quirini. i. populo suo. qui quirinus ẽ. nã octauianus a triplici ordine romano: senatorio equestri & plebeo tribus noibus donatus ẽ. s. ut quirinus: ut cæsar. ut augustus nominaretur. sic & maro illũ noiat: ait eni. Cana fides & uesta remo cum fratre quirinus. ℣ Ne ue te nostris uitiis iniquũ. ut supra uitio parẽtũ: quasi dubitet ne clemẽtia sua qua afficitur. Ergo populũ romanũ asceleribus q̃ ipe ut deus odit illũ auertat. ℣ Ocyor aura. uelox uentus: uẽti. n. beneficio utuntur aues i uolatu. Ergo allusit ad mercuriũ: q alatus ẽ. uel ad uelocitatẽ plãetæ. ℣ Hic. id ẽ romæ ames potius magnos triũphos. sit sn̄ia cũ arbitratu tuo possis eligere quẽ deũ eẽ uelis: elige ut p̃sis ipio romão. idẽ sensit. & Vir. Teq; adeo quẽ mox q̃ sint hitura deorũ cõcilia icertũ ẽ. Est autẽ i hoc loco repetitio color rhetoricus: hic & hic. itẽ cõiũctio: quoniã ames uerbũ iter duas clausulas q̃ sibi applicant prosuit. ℣ Pater atq; priceps. istis. n. titulis dõatus ẽ a populo romano: ut pater patriæ & priceps urbis diceret. ℣ Neu sinas medos. ꝑ parthis posuit medos: quoniã pthis subiecti erãt. Media qa a tauro mõte nõ discedit: frigida ẽ. Duplex ẽ media: cuius una ps uocat maior: eiusq; metropolis Ecbatana ẽ magna urbs regia oli medoꝝ: nũc parthoꝝ. ℣ Eqtare. recte quoniã celeri cursu equorũ utũt pthi: & iterfugiẽdũ hostẽ sagittis feriũt. Vir. Fidẽtẽq; fuga pthũ uersisq; sagittis. ℣ Eqtar. q̃si dicat ꝑ arbitrio suo uagari nihil nos post tã isignẽ notã metuẽtes: idq; qa ultionẽ nullam paramus. ℣ Inultos. passiue posuit. i. ipunitos. Nã iteritũ crassi: & deletũ exercitũ: & capta signa nõdũ ulti erãt rõani. Hoc cõquerit & Lucanus. Cũq; supba foret babylon spoliãda trophæis Ausoniis: umbraq; erraret crassus inulta: Bella geri placuit nullos habitura triũphos. ℣ Te duce cæsar. emphasis ẽ i noie & pnoie. q. d. duce te. i. duce eo qui non mõ principatũ iter hoies tenet: sed ẽt deus ẽ effectus. Ergo duce illo q iuictissimus sit futurus.

Argumentum Tertiæ Odes.

¶ ANT. Tertia ode nauĩ pcat ut Virgiliũ finibus atticis scolumẽ reddat: Is. n. athẽas nauigabat: execrat postea illũ q primus ratẽ pelago cõmisit spreto oĩ terrore uẽtoꝝ & sideꝝ. marisq; diuersis piculis gfa lucri. Ne quicquã itaq; dei prudẽtia Oceano terras ábscidit si naues ipiæ trãsiliunt uadanõ tãgẽda. hoium deĩde audaciã carpit. ruũt. n. p uetita. hĩc ꝑmetheus fraude ab æthere ignẽ detulit gẽtibꝰ: post quẽ subductũ macies & noua febriũ cohors icubuit terris. Morsq; prius semota & tarda corripuit gradũ. Dædalus ẽt pennis uolare aulus ultra humanã sortẽ. Hercules inferos petiit. Nil deniq;
mortalibꝰ arduũ dicit: nã cælũ quoq; stultitia petimꝰ. nec patimur scelere nostro iouẽ iracũda ponere fulmina. ℣ Sic te diua potẽs cypri hæc ode ẽ dicolos distrophos: primus. n. uersus gliconicus ẽ ex spõdeo & duobꝰ dactylis. Secundus uero Asclæpidæus de quo diximus ode prima. ℣ Diua potens cypri. ꝑphrasis ẽ ueneris: eius. n. plura tẽpla i cypro erãt. de qbꝰ Strabo. li. xiiii. mẽinit. Est ãt salutare nauibꝰ ueneris sidus: hic sapho ad phaonẽ ait: Solue ratẽ uẽus orta mari: mar̃ pstat eũti. Ma. li. iii. fat. scri. Cypri eẽ ueneris signũ barbatũ corpe sed uestæ muliebri: cũ sceptro ac statura uiri putãtq; eũ dẽ marẽ ac fœminã eẽ. florꝰ scribit cyprũ ueteribꝰ diuitiis abũdãtẽ: & ob hoc ueneri sacrã Lactãtius aũt scribit li. i. c. xvii. q uẽus uti historia sacra cõtinet: prima artẽ meretriciã instituit: auctorq; mulieribꝰ i cypro fuit: uti uulgo corpoꝝ q̃stũ facerẽt: Quod iccirco ipauit. ne sola ꝑter alias mulieres ipudica & appetẽs uiroꝝ uideret. Vtq; iustinus. li. viii. scribit: mos erat cypriis uirgĩes ante nuptias statutis diebꝰ dotalẽ pecuniã q̃situras i q̃stũ ad littus maris mittẽt: ꝑ reliqua pudicitia libamenta ueneri soluturas. ℣ Fres helenæ lucida sydera: Castorẽ & Pollucẽ deos i mari iuocãt ut ẽt Pli. li. ii. mẽinit. Neptũnus ut scribit Hyginꝰ: castori & Polluci dedit potestatẽ naufragis saluti eẽ. eorũq; sydera alternis lucere aiũt. Alterius uero sidus hẽt stellas. viii. Alterius. x. Videto tamẽ latius ode. xii. ℣ Vẽtoꝝ pr̃. i. rex Aeolus: q in strõgyle æoliarũ una regnauit. Cuius fumo qui nã flaturi eẽnt uẽti i triduũ p̃dicere icolæ dicebãt. Vnde æolo uẽtos paruisse existimãtũ. Auctor ẽ Plinius. li. iii. Et nos i Iuue. plura de æolo: q qdẽ apud nos iterp̃tatur uarius & dolosus. Dio. li. v. scri. q̃ æolus uelis uti nautas docuit: & obseruatiõe ignis q uẽti futuri eẽnt p̃dicebat. Vnde & illũ fabulæ uentorum potentem dixere: ob eximiãq; eius pietatẽ deorum amicus ẽ noiatus.

¶ ACR. Sic te diua. Metrũ prio uersu glycõicũ cõstat ex spõdeo & dactylis duobus ita. sic te diua potẽs cypri. secũdo asclepiadeũ. Sic te. d. p. c. prĩcipiũ deꝑcatiõis: ut nauis beneficis syderibus cõmendet. Salutare eni ueneris sydus ẽ. ℣ Sic ãt aduerbiũ adiurãtis ẽ. ℣ Fres helenæ: castor & pollux. ℣ Lucida sydera. ephexegesis ℣ Pr̃. aut æolus. aut iuxta physicos. q uẽtos ex motu oceani nasci uolũt neptũnũ dici. ut qd ue pr̃ neptũe pas.

¶ POR. Sic te diua potẽs Cypri. Ad nauẽ loqt: q̃ Vir. Athenas petierat. Adorãs eam ut eum incolumẽ ꝑferat. ℣ Sic fratres helenæ lucida sydera ἀχιμὼ φρξηγησιν qa fratres helenæ lucyda sydera sũt. Cõstat ãt hodie inter nautas castoris & pollucis stellas plerunq; nauibus infestas esse.

Ad Nauem ut Virgilium incolumem uehat. ode. iii.

¶ CHRI. Ode dicolos idest bimẽbris est: nã primus uersus glycõicus ẽ. ab auctore nomẽ sortitus. eius pes primus spõdeus est: alter coriãbus: qui ex prima & ultima longis & duabus itermediis breuibus cõstat. põt idem tamen uersus reduci ad spondeum & duos dactylos. Tertius epirichius qui habet duas breues. Secũdus uersus asclepiadeus ẽ: de quo prima ode demonstratũ est. ℣ Nauem alloquitur quam Virgilium poetã

Glycõicus uersus
Cypria uenus
Cyprus
Castor
Pollux
Aeolus

Tertia ode dicolos distrophos ad nauĩ

Sic te diua potens cypri
Sic fres helẽæ lucida sydera
Ventorumq; regat pater

coꝝ q̃ sũt: q fuerũt: quiq; futuros erũt i annos doctissimũ uectura sũmope rogat: ut illũ athenas quo phisophãdi cã ꝑficiscebat: icolumẽ puehat. Inde occasiõnẽ nactus in eũ iuehit: q auaritia ductus nauigãdi prmus auctor extiterit: cũ i rẽ piculosissimã mortales iduxerit. ℣ Sic te. hæc dictio aliqñ pcãtis ẽ ut illud. iuuet sic te bene cæsar. Aliqñ similitudinis. Virg. Sic nos in scepra repõis. Vtit ãt apostrophe. cũ orationẽ ad absẽtẽ nauẽ cõuertat. Nec caret sua grauitate ẽmo: q aut ad bruta: aut ad ãnimata habet. Sic Vir. Phœbe diu: res si q̃ diu mortalibus ulla ẽ. ℣ Diua potẽs. cy. q̃ cypro dominaris. Cõtra ipotẽs dr̃ ille cui alio dominat. Hic ipotẽs ire is dr̃ q ab ira uincit: quoniã illã i suã potestatẽ reducere nõ potest. Inuocat ãt uenerẽ: qa i mari orta plurimũ in eo posse credat. Hinc neptũnus apud maronẽ. Eas oẽ ẽ citherea meis cõfidere regnis. Vnde genus ducis. & Proptius. Dea orta mari mare p̃stat eũti. Veneres tres sũt. una orta ex cælo patre & die matre: apd̃ priscos. Altera ex uiribus cæli & spuma maris. Aiũt. n. saturnũ cælo patri uirilia amputasse: & in mare illa ꝑiecisse: atq; ex iis & ex spuma maris natã uenerẽ: ꝑpeaq; ἀφροδίτην appellatã ἀφρὸς. n. spuma ẽ. Hoc iõ fingũt: quoniã ex naturali calore & salso humore uenus nascit. Tertia Iouis & Diones filia: uñ maro. Ecce dionæi ꝑcessit cæsaris astrũ. Colit i insula cypro: ex quo & cypria & cyprogẽia nũcupat. Ait aũt herodotus: ãtiqssima oĩum tẽplorũ ueneris fuisse duo. primũ ascalõe urbe assyriæ: secũdũ i cypro: ubi lege cautũ fuit: ut oẽs mulieres semel saltẽ in uita in honore ueneris eo in tẽplo cũ aliẽo uiro cõcuberent. Fuit etiã quãdoq; de more ut uirgines ad littus externos expectarẽt: & cũ illi coeũtes dotes lucrarẽt. Quæ cõsuetudo in italiã usq; ad locros puẽit. Cyprus insula oli a syria disiũcta ẽ: cũ prius esset cõtinẽs. ℣ Sic fratres. h. Repetitio ẽ color rhetocicus: q fit quotiẽs eadẽ dictio i pricipio clausulæ repetit. ℣ Fres. h. castor & pollux: aiũt. n. Iouẽ amore lædæ: q tindari uxor fuit: captũ se i cygnũ auẽ cõuertisse: & cũ mulier cõcubuisse: ideq; duo enata oua: quoꝝ ex altero pollux & helena ex altero castor & clytẽnestra orti sũt. Alii uolũt solũmõ primũ ouũ ex Ioue fuisse; ꝑptereaq; pollucẽ & helenã fuisse imortales. Secũdũ tindaro: & ex illo castorẽ & clytẽnestrã genitos esse mortales. Addit Hyginus hos fres maxia cõcordia cõiũctos fuisse & mar̃ piratis ifestatũ sua opa pacauisse. Veꝝ cũ castor aduersꝰ athenienses i pugna cecidisset: cõicauit suã illi imortalitatẽ pollux: & a ioue ipetrauit ut alternati uiuerẽt. uñ Vir. Si fres pollux alterna morte redẽit. Sũt igit a ioue i id zodiaci signũ mutati: quos gemios appellãus. Iccircoq; a piclitãtibus i tẽpestate nautꝰ iuocabãt: qm̃ dũ i terris eẽnt illos a piratis seruauerãt ẽ huiusmõi signũ adeo amplũ: ut cũ alter iã oriat: alter adhuc lateat. hĩc alternatim uiuere dicũt. Diodo. ãt refert: cũ argonautæ in gentẽ paterẽt tẽpestatẽ: orpheũ ea sacra pegisse: q̃ & ipe prius apud ægyptios didicerat. & deinde samothracas docuerat: ac paulo post duos igniculos supra capita pollucis & castoris apparuisse: statiq; tẽpestatẽ cessasse: q̃ sacra dei de a nauigãtibus obseruata sũt: & igniculi illi dioscuroꝝ p̃sẽtia putati. Hæc diodorꝰ. Sed placet quæ de his Plinius scribat ad uerbũ ponere. inqt ergo. Vidi i nocturnis militũ uigiliis ihærere pilis ꝑ uallo fulguꝝ effigies. Eæ & antẽnis nauigãtiũ: aliisq; nauiũ partibus ceu uocali quodã sono isistũt ut uolucres sedẽ ex sede mutãtes graues cũ solitariæ uenere mergẽtesq; nauigia. & si i cariæ ima deciderit exurẽtes. Geminæ aũt salutares & psperi cursus prænũciæ: q̃rũ aduẽtũ fugari dirã illã ac minacẽ: apellatãq; helenã ferũt: & ob id polluci & castori id numẽ assignant. eoq; in mari deos inuocãt. ujdes qd Plinius. Sed nostro quoq; tẽpore xpiãis nauigãtibus & diuinũ auxiliũ iploratibus huiuscemõi igniculi apparẽt dicũt. ℣ Lucida. uel salutaria ut cõtra nigra dicimus q̃ noxia sũt: uel ad naturã geminoꝝ respexit in quo signo singulæ in singulorũ capitibus stellæ ꝑter cæteras fulgẽtes apparẽt. Vẽtorũ pater: uel æolũ intelligas: de quo plura alibi quẽ qdẽ maro a ioue uẽtis præfectũ ponit: unde. Et mulcere dedit fluctus & tollere uẽtos. Vel neptũnũ secũdũ eos q uolũt ex cõcussione maris ad terrã uentos gigni & terræmotus: ꝑptereaq; ipse a græcis Enosigeus. i. terrã quatiens appellat. Venti tamẽ secũdũ aristotelẽ nascũt ex uapore sicco a terra resoluto: & cũ aliq̃ cælesti uirtute icorporato. Refert. n. in suis metheoris duo eẽ genera uapoꝝ: q ꝑ calorẽ ab iferioribus resoluũt. Horũ alter humidus est: & materiã p̃bet pluuiis. Alter siccus q est materia uẽtoꝝ: & hæc qdẽ physice. Poetice aũt dicũt uẽti astrei & auroræ filii: q a Iunõe: ut ait Lactãtius: obnatũ epaphũ icitati sunt & a ioue repssi. Theodõtius uult illos a furiis cõmotos. sed a ioue hortatu litigii e cælo pulsos: & cũ oia i diuersa traherent: tãdẽ illos iuppiter in potestatẽ redegit: æoloq; seruãdos tradidit. Vir. Sed pater oĩpotẽs spelũcis abdidit atris Hoc metuẽs: molẽq; & mõtes isuper altos Imposuit. regẽq; dedit q fœdere certo Et p̃mere & laxas sciret dare iussus habenas Veteres ut refert Pli. quatuor tãtũ uẽtos nouere: a quatuor mũdi partibus. ideo nec Homerus plures noiat. Sequens deinde ætas octo fecit: ut essent bini in singulis partibus. Postremo terni a quaternis partibus describũt. Est igit ab oriẽte eqnoctiali subsolanus. qa sub sole nascat. Huic collaterales dãt hic eurus ad septentrionẽ q̃si ἀπὸ τῆς ἠοῦς. i. ab aurora fluẽs. ide uulturnus q̃ alte uolitet. Hi tres calidi sunt & sicci: qa sub sole diu morãtur & in ortu diei sũt salubres: qa ueniũt a cõtẽperato aere. a meridie cardinalis ẽ auster: eo q̃ aquas hauriat: inter hunc & euꝝ est euroaster qui dr̃ etiam notus ab humore. νότος. n. id græce significat. Ad occidentẽ iuxta libim est libynotus q aphricus noiat. Veꝝ isti calidi sũt & humidi ꝑptereaq; fulminei & aerẽ cõdensantes: & pluuias iducẽtes: quin & morbos multos gignũt. Ab occidẽte cardialis uẽtus est fauonius. a feruore siue a fauore nuncupatus. græce zephirus. ζέφυρος. n. græce feruere dr̃. est eni uẽtus tẽperate frigidus & humidus: nã cũ sol paꝝ i occidẽte moret. neq; humiditatẽ oĩo deficcat: neq; multũ calorẽ i ducit. ex huiusmõi igit tẽperie rebus gignendis idoneus habet. In fine ãt diei salubrẽ dicũt eẽ: qa sol illũ suis radiis rarefaciat & attẽuet: & puꝝ reddat. Eius collaterales sũt. a septẽtriõe circius: a meridie aphricus. Quartus uẽtus cardinalis est a septẽtriõe boreas. hẽt collaterales aqlonẽ ab oriẽte. & choꝝ ab occidẽte: uẽti septẽtrionales sũt frigidi & sicci. unde cõdẽsãt corpora. cõstrigũt meatus. purificãt humores: subtiles reddũt: spiritus. uĩ decoquẽdi cibaria adiuuãt. Sub his uẽtis: ut ait Aristo. mares gignũt: ueluti sub medionali fœminæ. ac dẽ uẽtis hactenus.

Vẽtorũ Genera

Obstrictis aliis præter iapiga

¶ ANT. Iapiga. Iapiga quam & messapiã græci uocãt regio est iuncta calabriæ & salentinis: ut scribit Strabo lib. vi. dicta

Iapigia
Messapia

aūt ab iapige dædali filio. Iapix uero uētus est ex apuliæ ora pficiscēs. quē eundē cag̃ gelius lib. ii. extimat: nā & ē occidē talis. Est aūt utilis græciā petētibus ex italia. ¶ Animæ dimidiū meæ. Amicus. n. est alius ipe: & æqualis æqualē delectat ut habetur in æthicis.

Nauis: quæ tibi creditum
Debes uergilium finibus atticis
Reddas incolumem precor:
Et serues animæ dimidium meæ.

¶ ACR. Præter ia. iapix uētus utilis apulia flās athēas petētibus græce agrestes. dr. Creditū: cōmēdatū: ut Virg. Anni spē credere terræ. Atticis athēiēsibus. Et serues a. d. m. amicū partē aiæ posuit iō dimidiū dixit. ¶ Athenas. nauigāti Virgilio nauigii prosperitatē precatur: & execratur etiam timore periculi eū qui primus cupiditate lucri ad temeritatem nauigandi descendit.

¶ POR. Iapix. a uētosa regiōe uñ flat dr: q̄ nūc apulia appellat. dicit ergo optime hoc uēto ex italia Athenas nauigari. & iccirco optat ne alius flet q̄ ipse nauigāti Virgilio. Quæ tibi creditum debes uirgiliū. Ambiguū utq̃ debes finibus atticis an finib9 atticis reddas accipiēdū sit. Et serues aiæ dimidiū meæ: Suauiter hoc dictū secundū illā amicitiæ diffinitionē: qua plurimū utūtur μιᾶ ψυχὴν δύο σώματι.

¶ CHRI. Præter iapyga. hic uētus secū dū Pliniū ex apulia ē: & flat uersus græciā. Virg. Fecerat ignipotens undis & iapyge ferri. Debes Virgilium creditū. sumus. n. debitores eāq̃ req̃ q̄ nobis credūtur. ¶ Reddas. i. restituas. Reddere. n. est rem debitam dare. Ergo si uirgilius sibi ea ratiōe creditus ē: ut ad fines usq; atticos deuehat reddēdus ē illi terræ uirgilius. Vel dixit Reddas: quia cū hō terrenū sit animal. mare sibi alienū ē elementū. ergo reddēdus terræ tanquā res illi debita. sic Vir. de dædalo. Redditus his primū terris tibi phœbe sacrauit. remigiū alaq̃. Est aūt ordo. o nauis q̄ debes finibus atticis uirgiliū creditū tibi: redde illū incolumē finib9 atticis. Sic iuuet te diua potēs cypri. ¶ Dimidiū. hoc differt a dimidiato: nā dimidiū de reb9 dr: q̄ separatē fūt. Martialis: Dimidiū dōare lino q̄ credere totū. Qui mauult mauult pdere dimidiū. Dimidiatū uero de rebus q̄ cōtinue fūt & nō separāt. unde & Cice. i tusculanis dimidiatū mensē dixit optime āt dixit dimidiū aiæ: nā iis q̄ uera amicitia cōiūcti fūt: una aia cōis esse uidet. Cū idē uelle idēq; nolle ea demū firma amicitia sit. ¶ Aiæ. i. uitæ. differt. n. aius ab aia. Aius est quo sapimus. Ergo est ipsa pars rōnalis q̄ i nobis diuina immortalisq; est. Anima aūt q̄ uiuimus. q̄ qdē cōis nobis est cū reliquis aiantibus. Iuue. Pricipio iclusit cōis conditor illis. Tantū aias nobis aium quoq; mutuus ut nos affectus petere auxiliū p̄stare iuberet. Aius tri quādoq; pro uehemētiori mētis cōcitatiōe assumit: hæc mō in irā uertitur: unde illud. Pone aios & pulsus abi modo i fortitudinē. Et animolū dicimus q̄ magno aio p̄ditus sit. Aia autem ut dixi: uita est Iuue. Summū crede nefas aiam præferre pudori. Capitur ēt p anhelitu sine quo nō uiuimus. Vir. Aias. & olētia medi ore fouēt illo: & senibus medicantur anhelis. Capit ēt p uēto quē græci ἄνεμον uocant. Vir. Quantum ignes aiæq; ualēt. Scribit ēt Marcellus p aqua poni: adducitq; Plauti auctoritatē: ubi minat se oēm aiam puteo extracturū: quod ego credo p ridiculā trāslationē a facetissimo poeta dictū: ut appellet aiam aquā. qa ut nos anima uiuimus: sic puteus aqua uiget. Inuehit ut dixi in eū q̄ prius nauigare ausus est: cū ad infinita picula: in q̄bus miseri mortales die noctuq; uersantur: hoc tā seuum adiungeret: cū facile illo carere potuissemus.

Dimidium Dimidiatum Animo anima

¶ ANT. Illi robur. illi execrat q̄ prius ratē cōmisit pelago oī spreto terror gra lucri robur durities īgēs aī. ¶ Aes triplex Maxima æris & pecuniæ cupiditas. Vñ pptius li. iii. de peti naufragio ait. Ergo sollicitæ tu cā pecunia uitæ es p te immatur̃ mortis adimus. iter. Natura īsidiās pōtū substrauit auaris. Vt tibi succedat uix semel esse pōt. Vel potius æs triplex. i. circa cor intrepidū multiplex æs &c. ¶ Qui primus. Nauit diximus in græciā ex egypto Danaus primus iuexit. āte ratibus nauigabat inuētis i mari rubro inter īsulas ab rege erytra. lōga naui iasonē primū nauigasse. philostephānus auctor ē: ut scri. Pli. li. vii. Diodorus uero li. vi. ait Neptūnū secūdū cretēses primū nauigādi arte inuēta classē īstituisse eiusq; p̄fectū eē a saturno factū: quapp traditū ē posterius Neptunnū īpasse mari: sacraq; ei ab nauigātib9 facta. Addūt & neptūnū equos primū domuisse: artēq; eq̄tādi ab illo traditā ex quo hippius sit appellat9. ¶ Aphricū. de hoc uēto supius uideto. ¶ Hiadas. scr. hyginus i tauri capite septē eē stellas q̄ hyades nūcupāt. hyades āt uti iqt Tyro Ciceōis liberrus ab hyo. i. pluo: nā & quū oriūt & quū occidūt tēpestates pluuias largosq; ibres cient. ut Gelius li. xii. edocet. ¶ Rabiē noti: ab meridie auster qui notus dr uēit. Est āt humidus. νοτιος. n. humiditas humorq; dr. Est ēt notus æstuosus: nā austro maiores fluctus edūt q̄ aq̄lōe qm̄ ille iferno ex imo maris spirat hic sūmo: noctu: auster: iterdiu aq̄lo uehemētior: ut sc. Pli. li. ii. ¶ Quo nō. ordo ē. Quo noto nō maior arbiter adriæ &c. ¶ Arbiter adriæ. i. dñs adriaci maris. dñat. n. uel ad extollēdos fluctus quū sæuit: uel ad placādos quū flare desinit. Arbiter itē ille dr cui plēa potestas est auctore. n. festo Arbiter dr iudex qui totius rei habebat arbitrium & facultatē.

Pecunia Nauis Neptunus cur maris deus Hippio Hyades auster Notus aquilo arbiter

Illi robur & æs triplex
Circa pectus erat: qui fragilem truci
Commisit pelago ratem
Primus: nec timuit præcipitē aphricū
Decertantē aquilonibus:
Nec tristes hyadas: nec rabiem noti
Quo non arbiter adriæ.
Maior ponere seu tollere uult freta.

¶ ACR. Illi robur & æs. t. ac si diceret: duritia sine sēsu piculi. ¶ Triplex. uerbū ab usurariis tractum posuit quoq; auaritia spe lucri uel cōmercii iuētum nauigium sit. ¶ Cōmisit: credidit: ut Terē. ouē lupo cōmisisti. ¶ Tristes hya. tēpestuosas & nebulosas. s. ut pluuio cōtristat frigor cælū. ¶ Nec rabiē no. notū supra oēs uētos extulit q̄ cardinalis ē. ideo arbiter qa p̄cipue solet pasci æstibus. i. nutriri fulminibus. ¶ Adriæ. adiatrici maris p quouis mari. ¶ Tollere. commouere. ¶ Ponere. mitigare.

¶ POR. Illi robur & æs triplex circa pect9 erat: execrat eū q̄ prius ausus sit nauigar. dicitq; eū durissio cor

de ac pectore fuisse: q̄ tāta picula nō timuerit: habet āt hic q̄ddā homericū κολλχεον δεμοιο τιθος. i. ferreū pectus. ¶ Nec rabiē noti. Quo non arbiter adriæ maior. Arbitrium p rectore posuit. Significat autē in adriatico sinu neminem magis noto sæuire: p quod uidetur dominationem exercere: uel ad extollendos fluctus cū sæuit. uel ad placandos cum flare desinit.

¶ CHRI. Robur durū. Robur ex se duritia ē: sed eā uoluit epitheto augerē. pprie robur spēs q̄rq; ē durissimæ: sed p q̄dā trāslationē sumit p aī fortitudie. qa illa duret aduersus oīa picula & icōmoda. Sumit & pro corpis firmitate cū aduersus oēs difficultates firmiter obnitit. Demū oīum req̃ firmitatē duritiēq; robur appellās Fuit igī iuētor nauigatiōis circa pectus. i. i corde. i quo oriūt oēs cogitatiōes. robur dur̃: ac si diceret tāta durities ut ueluti saxeq̃ nullū fētiret piculū ex nauigatōe iminēs. ¶ Aes triplex posuit p pecūia: qm̄ es primū ex metallis ab hoibus reptū ē: priaq; ex ære pecūia signata. Oui. de fast. Aera dabāt olī: meliq̃ nūc nomē i auro ē: Victaq; cōcessit prisca mōetanouæ. Quapp locū ubi publicā pecūiā seruabāt ærariū dixerē. ¶ Aes triplex. q. d. triplex usura: q̄ apd ātiquos maxia putabat. Iuue. Qui triplicē usurā p̄stat pat9 circuit & fatuos nō iuenit. Vt āt poetæ mētē simul & artificiū teneāus: cū execrarēt primū auctorē nauigatiōis: ut piculū ex nauigatiōe augeat ostēdit nō potuisse illū ad hāc rē ipelli: nisi ea durities i hoie fuisset: ut nullo pacto piculū sentiret. Veq̃ quoniā icredibile uideri pōt quēpiā ita a sensu aliēari: ut q̄ manifestissima fūt nō sentiat: addidit cām docēs tātā fuisse hēndi cupiditatē: ut ab ea occæcatus p̄ceps ferrēt. Nā ut ē apd maronē. Quid ñ mortalia pectora cogis auri sacra fames. Potuit igī ad tātū piculū ipelli: quoniā nō sentiret piculū potuitq; nō sentire piculū: quoniā auaritia obcæcat9 nihil. aīa duerteret. Duo ergo i hoie uitia fuerūt: auaritia q̄ ad oīa ipellit: & carētia sensus: q̄ ab auaritia pueniebat. ¶ Aes triplex. i. cogitatio lucri: q̄ cōcepat aio pecuniā qua merces emerat triplicare: uel uniuersum q̄stū ex mercibus exactū triplici usura collocare. Qui. f. tr. c. p. r. Maximū argumentū stultitiæ & summū artificiū poetæ: q. d. n. stultius fuit q̄ mari. truci. i. tēpestatibus ueluti mōstro īsurgēti & cui ne ualidissima q̄dē nauigia sufficiūt: opponere ratē: q̄ est simplex cōnexio trabiū: & eā q̄dē fragilē. i. ex fragiliori materia cōpactā primus āt fuit q̄ nauigare cœpit: Erytra rex: a quo rubrū mar̃ erythreū appellāt: & is q̄dē iter īsulas eius maris solis ratibus nauigabat. Nauē uero prius i græciā ex ægypto iuexit danaus. Alii nauē prius a troiāis & mysis cōtra thraces inuentā in helespōto dicunt. Lōga naui iasō primus nauigauit: ut placet philostephano: ueq̃ egesias hoc inuētū parrhalo attribuit. Ctesias samyræ. Saphanus ait semiramī eā īuenisse. archimachus ægionē. Biremē uero erythreos inuenisse ait damasthenes. Triremē Amoclē Corinthiū: ut uult thucipides: quadriremē carthaginēses sdm aristotelē. qnq̄remē īstituit nesictho salaminius. sex ordinū zenagoras syracusanus: ab ea ad decieremē Alexādēr magnus īstituit: ut ait nesigitō. Ad. xii. ordies Ptolomæus soteres: sed mox pgressæ fūt usq; ad. L. ordines. Oenariā nauē hippus tyrius inuenit: lembum cirēses Cimbā phœnices Celocē rhodii: Sideq̃ obseruationē in nauigādo phœnices. Remū copæ. Vela icarus. Malū & antēnā dædalus. Hippagū salamini: uel ut picles uult athēiēses. tectas lōgas tasii. rostra addidit pyseus: tyrrheni āchorā. eupalmus cā fecit bidētē: anacarsis harpagonas: āminicula gubernādi typhis: classē primus pugnauit mīos. Sed redeo ad rē. ¶ Præcipitē. uelocē. ut p̄cipiti delata noto. ¶ Aphricū. c. a. tēpestas. n. grauissima tūc ē cū aduersis uentis agitat mare. Aphricus āt pcellosus ē. Vir. Cerberq; pcellis aphricus. Tristes hyadas has stellas q̄dā latinis suculas appellarūt putātes hyadas græce ὑποτων νον. i. suibus dictas: ueq̃ illi hiadas nominarūt: quoniā ortu. occasuq; suo pluuias īducūt ex eo ὑειν puluere significat. Sūt hæ stellæ qnq; i frōte tauri quas myrtilus uult fuisse cadmi filias. pherecides āt atheneus nutrices liberi fuisse dicit & dodonidas nymphas appellari: q̄ cū a lycurgo captiuitatē timerēt: & thebas cōfugissēt a ioue i hæc astra cōuersæ dñr hiadasq; appellasse: uel a pluuia ut dictū ē: uel qa formā. y. litteræ faciāt. Museus āt refert arātē ex hya. xii. filias sustulisse: q̄ hyonē fratrē ab apro uel leōe occisū adeo fleuere ut obierit. Qua ppter iuppiter has qnq; i hyadas: illas uero septē i pelyadas cōuertit. Noīa hyadū ponā alibi. ¶ Tristes. noxias pp tēpestates. Est. n. tristis i quo est mœror: quēad modū fœlix i quo ē fœlicitas: sed hæc passiue posita ēt actiue ponūt & ut dr fœlix nō q̄ recipit. sed q̄ dat fœlicitatē. ut Vir. Sis fœlix: nostrūq; leues q̄cūq; laborē. Sic tristis q̄ tristitiā īfert. Vir. atq; is hæc tristia dicta reportat. Tristis nūnunq̄ seuerus. Luca. Marcellusq; loq̄x & tristia uerba catonis: nonnūq̄ inuitus. Terē. iuitat tristis. Itē amarus. Vir. Tristisq; lupini. ¶ Notus. sine aspiratiōe. nā nothus cū aspiratiōe is ē q̄ ex nobiliori patre & ignobiliori matre nascit. Vir. Supposita de matre nothos. ¶ Arbiter. is ē cuius ptāti litigiū cōmittit. sed hic p trāslationē arbitriū maris appellat. quoniā i mari p̄ualeat. ¶ Adriæ. spēm posuit pro genere secū dū acronē. Ser. āt placet notū p̄ter cæteros uexare adriaticū mare. Adria urbs fuit & colōia ethruscoq̃ i mari supo posita: & ab ea dictū esse adriaticū: q̄ cōiectura colligit Liui. ethruscos olim uniuersæ italiæ īpasse: cū supeq̃ mar̃ ab eoq̃ colōia adriaticū: & ifeq̃ a noīe gētis thyrrhenū diceret ē ergo adriæ. i. adriatrici maris. ¶ Tollere: cōcitare: Vir. Et mulcere dedit fluctus & tollere uento. ¶ Pōere mitigare. Freta a feruor dicta. pprie loca fūt angustiora i mari: q̄ pp ppinqua littora magis æstuant. sed hic p fluctibus posuit.

Nauiū inuētores adria Tristis Freta mors uaria Maris mōstra atroceraunia

Quē mortis timuit gradum?
Qui siccis oculis mōstra natātia:
Qui uidit mare turbidum: &
Infames scopulos acroceraunia

¶ ANT. Mortis gradū. mortis gēus: uarie. n. mortes hoibus accidunt: ut passim uidet Gelius li. xii. & Macrobius li. i. de som. scribunt: Mortē esse & natura & fato. aut ex casu & uiolētia extrinsecus illatā. Naturalis seu fatalis mors dr: ubi corpo aīam: nō aia corpus reliqt. Cōstat. n. numeroq̃ certā cōstitutāq; rōnē aias sociare corporibus. ii nūeri dū supsūt: pseuerat corpus aīari: quū uero deficiunt: mox arcana illa uis soluit: qua societas ipsa cōstabat. Impletis itaq; numeris corpus fatiscit. Cū iā nō possit aīari. ¶ Mōstra natātia. Pli. li. ix. scribit: ueq̃ esse qcqd nascit in parte naturæ ulla: & i mari eē. de iis aūt latius dixius i Iuue. ¶ Acroceraūia. ii mōtes sūt altissimi a q̄bus epiros īcipit: ut Pli. scri. Dicūt aūt ab ἀκρος qd est sūmitas extremitas ue κεραυνος fulmē. qa eoq̃ sūmitas fulminib9

ifestat. Dicũt quoq; ceraunia: Lucanus li.iiii. scopulosa ceraunia nautæ Sũma timẽt. ¶ Infames scopulos, propterea ifames: quia scopuli fũt nauibus ifesti: uel ifames pp Acroceraunia dixit, qa fulminibus ifestant.

¶ ACR. Quẽ.m.ti.gra.gẽus mortis. Tres gradus mortis definiũt. fato: casu: gẽitura. fato: ut Stat sua cuiq; dies. casu: ut Sed misera afi diẽ. gẽitura: ut sternit ifœlix aliẽo uulnere. unde stoici casu dicũt. epicurei fato. pitagorici gẽitura hoiem mori. Qui.s.pter lachrymas. Lu. Qui sicco luie cãpos uiderit æmathios. ¶ Mar tur bidũ: tumẽs fluctibus suis. ¶ Infames: aut famosos multoꝝ poetarũ carmie: aut pp asperitatẽ littoris naufragiis nauium. Acroceraunia. sũt mõtes epiri: ideo dicti græco uocabulo q̃ sui altitudine frequenter fulminẽt de his Vir. Prouehimur pelago uicina ceraunia iuxta.

¶ POR. Quẽ.m.t.g. Qui sic.ocu.mõ.na. Quã mortẽ iqt abhorrẽ põt. q mõstra maris & aspria saxa sine lachrymis uidẽ potuit. ¶ Infames sco. ait pp atrocitatẽ naufragioꝝ q̃ ibi mlti patiũt. ceraũia. mõtes st epiri.

¶ CHRI. Quẽ gra. qd mortis gẽus. Gñã uero mortis põit q̃ttuor Ser. Vnũ naturale appellat: qd qdẽ puẽit ad ultimũ finẽ naturæ hũanæ: atq; is ẽ ex q̃ttuor saturni cursib9. i. ex. xx. & cẽtũ ãnis. Qd de adrasto sẽsisse uidet Sta. cũ de hoie sexagẽario dicat. Rex ibi trãqllæ medio de limite uitæ. In seniũ uergẽs populos adrastos hẽbat. Alterũ fatale ex tribus saturni cursibus. i. ex nonagita annis. Tertiũ in casu & fortuna positũ: ubi ex alicuius sideris malignitate hõ uel morbo uel aliq̃ alia ui ante naturalẽ uel fatalẽ finẽ perit. Hic Vir. de didone Sed misera ante diẽ subitoq; accẽsa furore. Hic Ci. Sciebã multa iminere: pter naturã: pterq; fatũ. ¶ Quẽ gradũ. quã spẽciẽ mortis. q. d. nullã. Siccis oculis. i. sine lachrymis: sic Luca. Qui lumine ficco uiderit æmathios. ¶ Mõstra natãtia. mõstruosos pisces. Et allusit ad mare. quod mõstrũ Vir. appellat i qnto. Mene huic cõfidet mõstro? ¶ Turbidũ. turbulentũ ex tẽpestate. Alii codices habent turgidum. i. tumens ex fluctibus. ¶ Infames quoniã pp crebra naufragia infamiã cõsequunt. Vel infames ualde famosos poetaꝝ carminibus. Acroceraunia. pmontoriũ epyri sic dictum quoniã fulmine quod græci κεραυνον uocãt crebro petitur.

¶ ANT. Neqcq̃. discreuerat deus ab oceão terras: quo tutius uiuerẽt hoies: illorũ tñ audacia mare ẽt itrat: frustra igr fcã ẽ ab elemẽto diuiso. ¶ Nõ tãgẽda: piculosa. Prop. item li. iii. ait de peti naufragio. Ite rates curuæ. & læti quoq; texite causas. Ista p humanas mors uenit acta manus. Terra parũ fuerat: fatis adiecimus undas. Fortunæ miseras auximus arte uias. At tu sæue aqlo nũq̃ mea uela uidebis. Ante fores domie cõdar oportet iners. ¶ Audax oia ppeti. hoium audacia: carpit: ruũt eni p uetita lucri cã Iapeti genus piphrasis est pmethei. Nã quũ luppiter iratus qdẽ mortalibus ignẽ eripuisset pmetheus restituere cogitãs: cæteris remotis. deuẽit ad iouis ignẽ: quo diminuto & in ferulã coniecto hoies postea usi sunt de qbus hæc & plura Hyginus. Re aũt uera pmetheus docuit ignẽ ferula asseruar. ut Pli. scribit. li. vii. Et diodorus. li. vi. ait: ex iapeto pmetheũ natũ quẽ nõ nulli tradũt ignẽ ab diis furto sublatũ hoibus dedisse. Prius tarda: lõgius. n. ãtea uiuebãt hoies. ¶ Corripuit accelerauit pp maciẽ uidelicet & morbos: qd ãt horati9 scribit hesiodi ẽ. ¶ Dædalus. is a pasiphæ abscõditus: quũ nauibus nullo mõ euadere minois irã posset: sibi ac filio icaro fabricauit alas. De quo qdẽ multa diodorus. li. vi. Et naso. li. ii. de arte. Eos ãt uolasse fictũ est. Nã teste Pli. li. viii. Vela icarus. malũ & antẽnã Dedalus iuenit. At Diodorus. li. vi. scribit æolũ docuisse nautas uelis uti. ¶ Acherõta: ẽ acheron fluuius in calabria itus in peninsula q̃dã iuxta consentiã: a quo oppidani acherõtini. ut Pli. li. iii. scribit. poetæ iferoꝝ fluuiũ eẽ dicũt: cœno turbidũ & æstuantẽ: & in Cocytũ arenã eruptã tẽ. q̃ flumia charõ horrẽdus portitor terribili squalor seruat. cõtõ cymbã subigẽs: qua mortuoꝝ aias in alterã ripã trãsfert. q̃ ẽt Theseũ: & pithoũ postea herculẽ: uiuos qdẽ trãstulit territus. Stra. li. viii. scribit q̃ acheron amnis fluẽs ppe pylũ urbẽ achaiæ alpheũ i trat: acherõtiq; pp iferoꝝ pprietatẽ iditũ est uocabulũ: quoniã ea in ora cereris & pserpinæ ac plutõis tẽpla magno in honore sunt. ¶ Herculeus labor: herculi enim ab Eurystheo pceptũ est: ut ab iferis cerberꝝ ad supos educeret. Vbi thesea ex uinculis cũ pithoo solutũ fauẽte soror pserpina supis restituit. Cerberꝝ isup uinctũ ad hoium cõspectũ deduxit. auctor est Diodorus. li. vi. Et Ver. li. vi. ait: Tartareũ ille manu custodẽ in uincla petiuit Ipsius a solio regis: traxitq; trementẽ. Libro ãt qnto ilias dos homerus scribit herculẽ tũc plutonẽ ẽt uulnerasse in humero: quẽ & mactasset: si dii necẽ paterẽt. ¶ Arduũ: difficilẽ. ¶ Cœlũ ipsũ petimus: qd qdẽ deoꝝ ẽ domiciliũ. allusit ãt ad tytanas q montibus suppositis. cælũ ascẽdere uoluere. sed fulmie icti sũt: De gigãtibus ẽt Macro. loqt. Et Diodo. li. i. ¶ Petimus. appetius.

¶ ACR. Neqq̃ deus abscidit. ac si diceret nũqd sine rõne separatũ ẽ mare terris cũ illud elemẽtũ piculis hoc uoluptatibus plenũ sit. Abscidit ãt separauit. ¶ Prudẽs. pui dens. ¶ Nõ tangẽda. piculosa nauigiis. non deberẽt uada accusari. cũ nauis ipsa nec fieri: nec usui esse debuerit. hoc est nõ tangi. Nam & Vir. Illiditq; uadis atq; aggere cingit harenæ. ideo. n. uada dicta sunt quod breuitate sua uadari hoc est ambulari possint. ¶ Audax. i. merito oia patiens lucri cupiditate. ¶ Iapeti. g. patrõimicũ est. prometheũ dicit filium iapeti. q dũ ignẽ superis furatus esset: numinũ idignatiõe febres hoibus datæ sunt uelut calor quẽ desiderarũt. ¶ Subductum subreptũ furatũ. ¶ Terris in. c. institit. ut nõ in suo clemento qeti uiuerẽt q aliena tẽtassent. ¶ Cohors. ac si diceret multa genera morboꝝ ad uindictã temeritatis terris imissa sũt. ¶ Semotiq; p. tarde ueniẽtis. Tarda. n. dicit pp necessitatẽ febriũ accelerãtẽ mortẽ q̃ tardior hoibus fuerat cõstituta. ¶ Corripuit. g. accelerauit periculũ iuẽto nouo exitio. ut Corripuere uiã iterea qua semita mõstrat. ¶ Vacuũ apertũ q̃ expiendũ hoibus nõ causa fuerat. Vir. ã. u. l. c. i. & alibi. Præpetibus pẽnis ausus se credere cælo. ¶ Nil. m. ar. est. nil difficile ẽ. ¶ Cælũ. ipm. q̃ solũ sibi excepant numia. q̃si & ipm possit humana uis attingẽr. nisi fulmina coercerẽt. ¶ Petimus. optãus: exposcimus. ut Vir. Tartareũ ille manu. c. in. u. p. ¶ Neq;. p. n. p. i. ii. p. f. nõ patimur illũ qescere: nã qdam gigantes conati sunt ipsum cælum ad solum deducere. Vir. Et cõiuratos cælum rescindere fratres.

¶ POR. Neqcq̃ deus abscidit prudẽs oceão dissociabili terras. Prospexerat iqt natura hoib9: ut terræ: qb9 sine piculo utimur: a mari discernerẽt. sed hoc frustra. cũ iã audeat hũana temeritas ẽt mari se cõmittere. Audax iapeti genus: Prometheũ signat de quonota fabula. i. ignẽ eũ furti a cælo hoibus attulisse & inuexisse terris multas calamitates. ¶ Post ignẽ ætherea domo sub. Hesiodus ait: Cũ ignis e cælo furto pmethei subductꝰ eẽt: pandoram immissam terris pœne causa: Nã per eã mulierẽ patefacto dolio erupisse oium pestiũ genera quibus homines laborarent secundum eam opinionem hæc dicuntur.

¶ CHRI. Neqcq̃ deus abscidit. Dolet q̃ cũ dei benignitas humão gñi cõsuluerit: nos tñ nrã spõte in picula ruamus. Ille. n. nobis terrã ueluti solidũ & ad nos sustẽtãdos idõeũ elemẽtũ dedit: & nos mare tẽtamus. ¶ Neqcquã. frustra: alias non significat. Vir. Neqq̃ seros exercet noctua cãtus. ¶ Prudẽs. imo sapiẽs: imo ipsa sapia Prudẽtia. n. potius hoĩs ẽ: q̃ diffinit recta rõ reꝝ agẽdaꝝ. Sapia ãt ẽ reꝝ humanaꝝ diuaĩrũq; scia. Hæc potius deo q̃ hoĩ attribuit. Sed de uirtutibus alias. ¶ Abscidit: sepauit: Vir. Hesperiũ siculo littus abscidit. Nã nouerat nõ sine piculo tẽtari posse mar. ¶ Impiæ rates. dat rei qd ẽ hoĩs: Est ergo ipiæ rates trãsiliũt. i. impii hoies cũ ratibus. Magnũ argumẽtũ iextiguibilis auaritiæ quãdo audemus p impietatẽ. i. cõtẽpta religiõe qm deus phibet. Trãsiliũt. ĩ quo uerbo denotat celeritatẽ ex nimia hẽndi cupiditate. pueniẽtẽ: & qd magis temerariũ ẽ: audet hoc nõ nauigiis robustioribꝰ: sed ratibus. ¶ Vada. loca piculosa. Proprie. n. uada sunt ĩ aqs loca adeo paruæ. pfũditatis: ut uadari. i. pedibus ãbula possint: uñ necesse ẽ naues illic illidi. Vir. Illiditq; uadis atq; aggere cingit harenæ. ¶ Nõ tãgẽda. & qa piculosa & qa adeo separata: ne a nobis tãgerent. ¶ Gẽs hũana. hõ q ab hũo dr: hic hũanitas q̃ ẽ bẽiuolẽtia q̃dã: ergo oẽs hoies. Cũ natura sociabile sit aĩal hõ: quã græci φιλανθρωπιαν appellãt. Præterea hũanitatẽ dixerẽt ãtiq πολιτισμον. i. eruditionẽ istitutionẽq; ad oẽs bõas artes. M. Varro li. reꝝ hũa. ait. Praxiteles q pp artificiũ egregiũ nemini ẽ paululũ mõ hũaniori ignotus. Istæ. n. duæ uirtutes & q̃ bẽiuolẽtiæ mutuo uiculo cõstringamur: & q̃ eruditioni incũbamus: maxie genus mortale attingunt. ¶ Ruit. ipetu: & ñ rõne ferẽ. ¶ Per uetitũ. a deo: ut demõstratũ ẽ. ¶ Nefas. pprie dr. nã fas id dr qd p deũ licet Ius qd p leges: hic Vir. Fastis q̃dã exercere diebꝰ. Fas & iura sinũt. ¶ Iapeti gẽus. dãnauerat audaciã eoꝝ q mare tẽtarũt. Nũc in pmethæũ inuehit: q ausus sit soli ignẽ subripere. Fuit pmethæus filius iapeti regis thessaliæ ex asia puella: a q̃ tertia orbis pars Asia noiata est. Hũc dicunt auxilio mineruæ cælũ ascendisse. & ferula ad currũ solis appofita ignẽ subripuisse: & ĩ terras detulisse: & simulacꝝ: qd ex limo finxerat: illo aiasse. Hic Oui. de terra loqns. Quã satus iapeto mixtã fluuialibus undis Finxit in effigiẽ moderãtũ cũcta deoꝝ. Volũt ãt nõnulli huic hoĩ sic formato Pãdorã nomẽ fuisse at hesiodus fuisse pãdorã nomẽ puellæ: q̃ deꝝ dona portauit: de q̃ paulo ifra. Irati igit dii pp huiuscemodi furtũ pmethæũ p mercuriũ ĩ caucaso mõte ut eius iecur ab aqla siue uulture corroderet: deligãdũ curarũt. Hoc fabulæ. Ex hystoria ãt referũt hũc relicto ffi epimethæo regno ĩ assyriã abiisse chaldeorũq; disciplinã didicisse: Sed post hæc ĩ caucasi uertice diu moratus pp liberꝝ cæli pspectũ: astrorũ cursus obseruare potuit. Et cũ fulminũ rerũq; plurimaꝝ naturã cãlq; cognouisset ad assyrios reuersus illos astrologiã & fulminũ uĩ docuit: & quos oĩo ignorabãt ciuilibus moribus instituit: Quæ res occasionẽ fabulæ pbuit: ut hoiem ex luto cõpositũ uiuificauerit: nec aliud sibi uult: q̃ eius iecur ab aqla corroderet. nisi ut notẽt diuturnæ curæ circa res altas cõtẽplãdas. Vir. oĩo insignis ab augustino habet. Vixitq; regnãte argo. Lactãtius scribit illũ primũ e terra hũanũ simulacꝝ finxisse. Pli. primũ ex silice ignẽ excudisse & ferula seruãdũ docuisse. Addũt pterea deos pãdorã cũ uase misisse: ĩ quo iclusi eẽnt oẽs morbi sed illud pmeteus fraudẽ puidẽs nõ recepit. Subdola ãt puella itꝝ abscẽte pmethæo rediit. fratriq; Epimethæo obtulit. Accepit stultus apuitq; unde oẽs statĩ morbi euolarũt pter spẽ: quæ fũdo uasis adhæsit. Quod iccirco fingit: qa nullũ: q̃uis ĩ extrema miseria cõstitutus sit: unq̃ deserit spes. Lõgaq; inter doctos disputatio fuit: utrũ mali plus an boni mortalibus spes afferat: unde illi nomẽ Epimethæus. i. cui cõsiliũ nõ nisi post rẽ fuerit nã pmætheus eum significat: q ante rẽ bene cõsulere possit. ¶ Fraude mala. epitheta aliquãdo rẽ demõstrant: ut hic: nã fraus mala ẽ: aliquãdo distiguũt: ut cũ dicimus: malũ dolũ: nã & bõus iuenit. ¶ Subductũ. clanculũ ereptũ. ¶ Macies. p morbis accepit. ergo posuit subseqns p ãtecedẽti. ¶ Febriũ. a feruore dr febris. hẽt. n. calorẽ & æstũ: quapp & græci illã καυματου πυρεσσ. i. ab igne πυρετον illã noĩant. ¶ Incubuit. est cumbo. bis. & cubo. bas. Cubare ppriũ ẽ cũ morbi cã iacemus: Incubare uero dicunt aues cũ oua pullosue fouẽt. itẽ icubar rẽ alienã occupare. Vir. Ponto nox icubat atra. Partẽ. n. lucis tũc occupabat nox. Hic dicimus icubatorẽ regni tyrãnũ: Ab eo aũt qd ẽ cũbo bis fit icũbo. i. alicui rei iminere. neq; ab ea discedere. Vir. icũbunt remis. i. diligentẽ operã remigatiõi dant. Et icũbit mihi negociũ. i. iminet & pseus adest. Discũbere ẽ cibi capiẽdi gra. Cõcũbere uenereis opã dare. Accũbere cũ alio iacere recũbere qetis cã iacere. ¶ Cohors. hic p turba & multitudie Varro cohortẽ ĩ uilla dicit eẽ locũ q pluribꝰ tectis cõiũgit: ac fit qddã unũ. ĩ quo pecus teneat: sic dictũ: uel q̃ circa eũ cogeret pecus: uel q̃ coerceat obiectu suo extrãeos & adire phibeat. Et ab hac simili ludie dictã uult in exercitu cohortẽ: qa plures mãipulos itra se coerceat. Nũeꝝ ãt militũ ex qbus cohortes cõstẽt uarium repio. Sed plerũq; ex qngentis peditibus fieri uidet. ¶ Semoti: ãteaq̃ morbi humanũ genus iuasissent: necessitas qdẽ erat moriẽdi. Nã oĩa orta occidũt: Sed erat tarda: qa absentibus morbis nõ nisi senio pibant. Cũ autẽ culpa pmethei morbi iuasissent necessitas illa corripuit. i. accelerauit gradũ: qa multi imatura morte peunt.

Ne quicquam deus abscidit
Prudens oceano dissociabili
Terras: si tamen impiæ
Nõ tãgẽda rates trãsiliunt uada:
Audax omnia perpeti
Gens humana ruit p uetitũ nefas
Audax Iapeti genus
Ignẽ fraude mala gẽtibus itulit.
Post ignem ætherea domo
Subductũ macies & noua febriũ
Terris incubuit cohors.
Semotiq; prius tarda necessitas
Læti corripuit gradum.
Expertus uacuum dædalus aera
Pennis non homini datis.
Perrupit acherõta hercule labor
Nil mortalibus arduum est:
Cœlũ ipsũ petimus stultitia: neq;
Per nostrum patimur scelus
Iracunda iouem ponere fulmina.

Nauigatio
pmetei ignis
pmeteꝰ
dædalo
Icarus
æolus
Acherõ
Cerberus
Hercules

Vada
Humanitas
Fas
Ius
Promethæus
incubat
Cohors

¶ Semoti lœti. idest remoti & non nisi post senectutem uenientis mortis: Lœtum ē ab eo quod leo: idest destruo. unde fit deleo quia mors omnia let. idest delet. Necessitas aūt & necessitudo in eo est quod aliter se habere nō potest. neq; ullo pacto tolli. Verū id dupliciter ē. Nā aliquādo simpliciter ē aliqd necessariū: ut cū dicimus. necessariū ē hoīem natū quādoq; mori. ¶ Aliquādo nō simpliciter: sed cū cōditōe. ut necesse ē hoīem cibū capere: nisi malit fame perire. Necessitudo ēterea capit ꝑ uinculo quodā a natura hobis iniecto: qd necesse ē seruare: nisi a natura dificere uelimus. unde & amicitiā & sanguis affinitatiue cōiunctionē necessitudinē dicimus. quia necesse sit iure naturæ tale uinculū seruare: Inde amici cognati; necessarii dicūt. ¶ Exptus dædā. nō solū aquæ elementū: uerum aeris quoq; tētasse hoies dolet. Volatus āt dædali icariiq; iam enarratus ē. Sed sunt de hoīe pauca dicenda. Fuit igit athenienſis dædalus ex genere erictheī regis. nā ille genuit athiæum: & athinæus eupalmū: & eupalmus hymetionē patrem dædali. Dædalus autem ī architectura statuariaque omnes superiores superauit: & in statuis omnes animi affectus expressit. primus oculos apertos & mānus protensas sculpsit cum in antiquioribus statuis oculi clausi sint & manus lateribus hæreant. profectus est ad ægyptios: ut eorū disciplias ꝓciperet. atq; ide ad similitudinē labyrithi q̃ in ægypto ē labyrinthū ī crēta ædificauit. erat illi nepos ex sororenomine talus: q̃ adhuc puer solertia sua magistrū dædalū superare uidereť. nam & rotam figuli & ferream serrā ad similitudinē maxillæ serpētis: & tornū adinuēit: dædalus iuidia motus illum occidit. quapp ab ariopagitis damnatus in cretā fugit. ¶ Vacuum aera. nō uacuū. nam in rebus non datur uacuum. sed ita facile cedentem ut uacuus uideatur. Dicimus etiam uacuū ociosum & cessantem. quia negociis curisq; uacuus sit. Virg. Cætera quæ uacuas tenuissent carmina mentes. omnia iam uulgata. ¶ Expertus. nulla enim aliena disciplina edoctus sed experientia assecutus est. ¶ Non datis. i. a natura quæ uelut optima parēs nullis rebus a se creatis quod cōduceret unquam denegauit. Ergo nō utilem rem tentauit dædalus & naturæ uim parauit. ¶ Perrupit acheronta herculeus labor. optimus uersus & qui strepitu uerborꝫ tumultuantem: & per uim ad inferos irrumpentē herculem nobis ante oculos adducat. Accessit aūt hercules ad inferos iussus ab euristæo ut ide cerberū traheret. & ad superos adduceret. Vel ut aliis placet: ut Perithoū amicum suum ab inferis liberaret. Sed de hercule plura alias. ¶ Nil mortalibus arduum. Cū stupore & indignatione legendū ꝙ hoies obliti suæ ibecillitatis adeo naturæ aduersentur ut huiuscemodi oia stultissima temeritate supra suā facultatē tentēt. ¶ Arduum. idest difficile proprie accliue ē: & quoniā accliuia difficilia sunt: & in altum tēdētia dicimus arduum difficile & altum. ¶ Cælum petimus. Temerarium fuerat petere aquas magis temerarium uelle ferri per aerem. Sed quod omnem furorem superet: & impiā īmanitatem: est ꝙ gigantes suis immanissimis uiribus confisi auderent cælū petere. Nā ut est in fabulis ipsi in thessalia olympum pelion & ossam montes aliū super alium aggerentes cælum ascendere: & inde Iouem pelle tētarunt. Sed iuppiter fulmine montes deiecit: & gigantes interemit. Virgilius. Ter sunt conati imponere pelion ossæ. Scilicet atq; ossæ frondosum inuoluere olympum. Ter pater extructos disiecit fulmine montes. Optime autem Cicero huiuscemodi fabulam ad uitam & mores reducens ostendit nihil aliud esse gigantes cum diis bellū gerere: q̃ homines naturæ repugnare. Sed de gigantibus alias. ¶ Stultitia. ex qua omnia uitia nostra prouenīt. ¶ Nec patimur iouem ponere. idest deponere fulmina. Tam uehemens est in nobis cupiditas: ut assiduo propter illam peccemus: Ergo non sinimus iouem ultorem scelerum ullo tempore cessare a fulminibus iaciendis. quibus scelera punit. ¶ Ponere. deponere per apheresim. aliquando significat describere. Persius. Nec ponere lucum artifices. Hinc reponere rescribere. Iuuenalis. Semper ego auditor tātum? nūq̃ ne reponā? aliquādo quiescere & desinere: ut cum uenti posuere. Dicimus ēt ponere urbē. i. ædificare: dicimus ponere leges. i. ferre leges. quapropter utrūq; simul complexus maro dixit. Moresq; uiris & mœnia ponet. ¶ Iracunda. id est iouem iracūdū: & dedit rei qd est hois. Iracundū aūt. i. iratū. nā iracundus is dicitur q̃ natura ad irā ꝓcliuis est: etiā si tunc nulla moueat ira. Iratus autem est is qui aliqua cā ira percitus est: ēt si natura nō sit iracundus.

Argumentum Odes Quartæ.

¶ ANT. Quarta ode Sestiū uirū cōsularē ad uoluptatē hortat. dicit. n. ueris aduētu & fauōii hyemē cedet: nauesq; æquor repetere nauigādi grā: pecora exire stabulis: prata carere pruinis. Venerē īminēte luna nympharum gratiarūq; chorum ducere: illasq; simul ludere: dū Vulcānus ī antro cyclopas fatigat. Nūc itaq; ait decere myrto uel floribus ornar caput: fauōq;: & ruricolis diis honorē ꝓbet: uel agna uel hædis. Mors enim æque pauperū & diuitū domos adit. uitæq; breuitas prohibet nos diu sperare. Quocirca īferos subiens ibi conuiis uacare non poterit: nec tenerū lycidam puerum suū mirabitur. ¶ Soluit acris hyems: Ode ē dicolos distrophos. Cōstat. n. uersu phaletio siue archilochio: fit prius ex quatuor pedibus heroicis: & tribus trocheis. Quartus autē pes Dactylus est semper finiens partem oratiōis more bucolici uersus. secundus uero hendecasyllabus est: constans ex duobus iambis: sed spondeo frequentius & iambo: pentimemeriq;: & tribus trocheis. ¶ Soluitur. resoluitur: mollescit: laxatur: nam prius astricta fuerat: frigorum causa. Vnde & uirgilius libro. ii. g. de uere ait Zephiriq; tepentibus auris laxant arua sinus. ¶ Grata uice: omnium rerum uicissitudo est ait comicus. Ver aūt hyemi succedēs est gratissimū. Nā hyems humida pariter & frigida est. Ver autem calidum & humectum: Aestas sicca & calida. Autumnus siccus & frigidus: ut macrobius li. vii. scribit. ¶ Veris & fauoni: pro fauonii. Ver autē incipit secūdū uarronem. li. i. de re rust. vii. idus februarii. quo etiā die: ut columella refert: fauonius spirare incipit. Et teste Pli. lib. ii. græce zephirus dicitur: qui ab occasu æquinoctiali flat: tepidus quidem & siccus aperiēs terras: tenui frigore saluber. de quo etiam latius libro. xviii. tractauit. ¶ Trahunt. in mare scilicet nauigandi gratia fugata hyeme. ¶ Machinæ: machina dicitur conatus: cogitatio: inuentio μηχανᾶσθαι. excogito: machinor. ¶ Carinas. est carina pars ultima nauis. Ouidius. li. iiii. de ponto. Dum mea puppis erat uallida fundata carina. Qui mecum uelles currere primus eras. ¶ Pruinis. pruina: ut Pli. scribit libro. ii. ex rore gelido gignitur. Est enim matutino tempore roris gelidi aqua congelata. Dicta autem: ut festus ait: ꝙ fruges ac uirgulta perurat. ¶ Cytherea. uēus. a cytheris urbe: in qua enutrita fuit teste hesiodo. Strabo li. viii. scribit: cythera insulam esse: in laconico sinu: cum urbe eiusdem noīs: cōmodis instructa portubus. Idem quoq; li. iii. ait. Cythera insulā eē in mari myrthoo. Eandem uero nos esse putemus. sunt enim loca illa inter se proxima. Pli. item. li. iiii. c. xiii. scribit in laconico sinu esse Cythera. ¶ Choros ducit: ueris tempore animalia cuncta in concupiscentiā inclinantur. nec solum bruta: sed etiam mulieres: quaꝫ complexio utplurimum frigida est: & humida. sed agente ueris tempore in calorē & uenerem acrius excitantur. ¶ Imminente: instante: aduentante: apparente. ¶ Gratiæ. haꝫ nominata tria sunt. pasithea: Aglaia: euphrosine: iouis filiæ ueneriſq; famulæ. qd lact. scribit. lib. ii. th. ibi. s. Nō hoc pasithea blandarum prima sororum. ab Orpheo in hymnis noīantur. Aglaia: Thallia: euphrosine: q̃ ab aliquibus pasithea etiā dicitur. ἀγλαΐα demum splēdor dicitur & lætitia ἀγλαοσύνη: splendidus. clarus ἀγλαΐζω splendeo ornor. ἀγλαΐζω honoro. εὐφροσύνη lætitia: εὔφρων lætus. εὐφραίνω lætifico. εὐφραίνομαι lætor. θαλλάω cōuiuium: fertum: festiuitas. pasithea omnis seu tota dea. πᾶσα enim omnis dicitur. θεὰ uero dea Etheocles autem Orchomeniorum rex primus gratiarum templum extruxit: ut docet Strabo li. ix. ē autem Orchomenos prope boetiam teste eodem. Mela & Plinius lib. iiii. scribunt eē in archadia. Idemq; Plinius docet orchomenū amnem esse in thessalia. Dicūt. alii Gratias nudas incedere: quia sine fuco esse debent. dicunt & simul connexas: quia insolubiles esse gratias decet. Sed una auersa incedere. Aliæ duæ nos respicere dicuntur quoniam profecta ab nobis gratia: duplex reuerti solet. Homerus li. v. iliados scribit: Gratias elaborasse uenerī ambrosium peplum: quod ab diomede uulnerata reliquit grauiter concussa dolore.

¶ ACR. Soluit acris hyems. Metrū qd phaleciū dicit siue archilochæū. qa freqnter usus ē archilochꝰ: cōstat prior uersus ex parte heroici: q̃ dicitur buccolice. quia necesse ē ut quartus sit dactylus: & tribus trocheis terminatur ita. ¶ Soluit acris hy. ems gra. ta uice. ueris. & fa. uoni. sequēs uersus trimeter iambicus chatheletticus est: cui una syllaba deest ita. ¶ Trahūt. q; sic. cas ma. chinæ. cari. nas. ꝙ si dixeris carinulas: erit integer trimeter: & alter primus uersus cōstat ex quatuor pedibus heroicis: & tribus trocheis. secundus archilochus dicitur. & constat ex pentimemeri iambica & tribus trocheis ita. trahūt. q̃ sic. cas machi. næ ca. rinas. ¶ Soluitur. mollescit. ¶ Acris. nomen est neutrale a masculino genere ab eo quod est acer. unde etiam in masculino genere in his definit. ideo cōe & oē nomen facit. ut acris hyems: & acris sinapi. ¶ Trahuntq;. s. de naualibus aut pro reparatione aut pro hyeme subductas. competenti tempore nauigatione in maria reuocare. ¶ Arator. mutariusum etiam uitæ dicit mutatione temporis: Virgilius. Ante focum si frigus erit si messis in umbra. ¶ Canis. candentibus. ¶ Iam cytherea. c. d. clementia temporis. dicit etiam animos inuitari ad ludū ita ut noctem saltationibus uacent uoluptate faciēte. ¶ Imminēte. appropinquāte. ¶ Iunctæq; nymphis. per nymphas mulieres. intelligi uoluit. p gratias uirgines. ista. n. tanq̃ epicurus exponit: suadens uoluptuose uiuendum pro fragilitate uitæ nec prætermittendam uenere ardente læticiam.

¶ POR. Soluit acris hyems grata uice ueris & fauoni. Hæc ode ad. P. Sextio cōsularē scribit: q̃ si describēs uerni temporis gratiam cohortatur ad lætiorē indulgentiorēq; uitā admonēs mortem æqualiter oibus imminere. ¶ Grata uice ueris & fauoni. Fauoniū uentū: q zephirus græce appellat. ueris tēpore īcipere flare Vir. testis ē: q sic ait. Vere nouo gelidus canis cū mōtibꝰ humor Liquit: & zephyro putris segleba resoluit.

Inuitat. P. sextium consularem ad uitam uoluptuosam. Ode quarta.

¶ CHRI. Videt hoc carmē epicureoꝫ sectā redolere qm̃ ad uoluptates iuitat admonitꝰ ipsius ueris aduētū ꝙ suapte natura uoluptuosū ē: & quāuis nō audiat aīos mortales oīo ponere tn̄ asseuerat nihil uoluptosū futurū post mortē. scribit ad. p. sextiū uirꝫ cōsularē. ¶ Soluit acris hyems. ī hyeme. n. frigore oia dēsant. aduēto āt ueris calore cūcta soluunt. Vir. Vere nouo gelidus canis cū mōtibꝰ humor liquit & zephiro putris se gleba resoluit. Et alibi. Rura gelu tunc stringit hyems. ¶ Soluit. relaxat. Soluere enim ē cum rē densam relaxamus: hic & q̃ ligata erāt solui dicimus. ¶ Acris. uehemēs & molesta: frigus. n. naturæ aduersari uidet. Diuiditur āt annis in q̃ttuor tpa: & primū est uer ab introitu solis in arietē donec totos geminos peragat: Eius natura ē calida & humida: qualis ē ipse aer: & qualis in nobis ē sanguis: iōq; tps idoneū ē rebus gignēdis. Nā ex calore & humore fit generatio. iōq; dicit uer a ueniēdo. quia ī illo oia ueniāt. i. oriātur & crescant. Eademq; rōne uenus apud latinos dicit. quoniā p illā oia ueniant. unde Lucretius: Aeneadū genitrix hoīum diuumq; uoluptas: Alma uenus cæli subter labētia signa. Quæ mare nauigeꝫ quæ terras frugiferentes. Concelebras. per te quoniā genus oē animātū. Cōcipit uisitq; exortū lumia solis. ¶ Grata uice. Est. n. grata uicissitudo ꝙ ex aspa hyeme uer fiat. ¶ Fauoni. p fauonii p apochopem. Hicāt uētus sua contemperatione aptissimus ē ueri. ut iam diximus. ¶ Trahunt habet in ultima syllaba aspirationem: & in præterito secūdum Priscianum mutat. h. in. x. ergo traxi: sic ueho uexi. ¶ Siccas: quia per hyemem in qua non nauigatur: extra aquam in naualibus sunt. ¶ Carinas: inferior hæc nauigii pars est: sed per intellectionem partem posuit ꝓ toto. ¶ Pecus. non gaudet stabulis: ut in hyeme gaudebat uitans frigora: sed proficiscit in pascua: & eadē ratione arator relicto foco & igne ad opus faciendum egreditur. ¶ Prata dixerunt antiqui quasi parata. quia sine multa humana opera parata sunt fructum ferre. ¶ Canis. i. albis. quia canities alba est. in homine tamen dicitur canities quando pili ex defectu caloris albescunt. ¶ Cytherea. uenus. a cytheris dicta: Cytherа. n. cytherorum insula est e regione laconicæ prouinciæ: quam herodotus idoneam contra spartam bellum gerētibus esse dixit. Quin & chilon spar-

Dædalus

Phaletius uersus

Archilochius uersus

Hyems

Ver

Aestas

autūnꝰ

ueris initiū

Fauōiꝰ zephyrus

machia

Carina

Pruina

cythera

aialiū

Genus

Grarū

nomia

Aglaia

euphrosine

thallia

Pasithea

Orchomenos

Gratiarum habitꝰ

tanus uir sapiens dictitabat præstare spartanis illam insulam mergi q̃ extare: in hanc uenerem q̃ primum orta ex maris spuma ē: primū annasse dicūt: ibiq; collic. Vir. Sup alta cythera: Aut sup idaliū sacrata sede recōdā. ¶ Ducit choros: pp læticiā aduētantis ueris: in quo ipsa plurimū pōt. ¶ Sunt autē uenereis rebus apti chori: & pfecto hoc anni tpe hoies p̄ter solitū lætātes magis ī choris & similib9 ludis lasciuiūt. ¶ Imminēte lūa: appropiquāte nocte: ut ostēdat ad multū tpis spaciū duci choreas: cū ne iminēte qdē nocte desināt. ¶ Iūcteq; n.g.d. optimū epithetū grāe. Nihil.n.ē qd magis deceat q̃ grā: nec rursus qcq̃ pulchrū dici pōt nisi deceat: nec placere ueneri quicq̃ pōt nisi pulchrū sit. Est.n.amor rei pulchræ cupiditas. Volūt āt qui locū hūc exponūt per nymphas mulieres: & p grās uirgines intelligi: sed nō uideo cur ipsas ēt nymphas & grās p̄sertim ī re poetica intelligere nō possimus, sed denymphis suo loco. Grās aūt q̃s græci χαριτας appellāt alii herebi noctisq; filias eē uoluerūt: alii liberi p̄ris & ueneris. Hesiodus āt ī sua theogonia scribit illas filias iouis ex eurinome sua uxore & oceāi filia: ponitq; noia aglaien euphrosinē & thalliā, additq; aglaien uulcāo nupsisse. ¶ Pīgūt āt ita ut primā duæ aliæ ituean̄t: p qd̄ ostēdūt debere hoies duplicare grām quæ ab amico puenit: ut maius reddant beneficiū q̃ acceperit. Pingunt ēt nudæ & solutis crinibus, qa amicoe aī soluti iter soluti inter se & nudia apti eē debeant. Quod uero ex diuersis parētibus natæ dicant̄: nō caret rōne. Sūt.n. qui gratiā sibi ex aliquo scelere cōparant: sed hoe fama cito obscurat̄: & ipsi digni supplicio habent̄. Ergo harū gratiarū nox herebusq; iure parētes habētur. puenit itidem ex re uenerea gratia. Et quia ut est apud Teren. sine libero friget uenus: huiuscemodi gratiæ ueneris liberiq; filiæ putandæ sunt. Sed uera solidaq; & duratura grā a uirtute pficiscit̄ fauente ipso deo. Ergo erūt a ioue cuius benigno influxu iustitia legesq; & recta regnorū administratio prouenit: ericq; mater Eurinome, quæ lata lex iterprætari potest: quoniam ex nostris recte legitimeq; gestis facinoribus lata semper & immortalis gratia comparat̄: Nec perperā prima aglaia dicit̄. φυγαθος .n. splendidus clarusq; græce dicit̄: q̃ res ex huiuscemodi grā resultat. Secunda euprosine a lætitia quæ ευφροσυνη dicitur. gaudet.n. semper cōscientia ex rectis factis: semperq; floret huiuscemodi grā atq; uiret, pp quod tertia grā Thallia dicitur θαλλειν.n. græce germinare est superlunt plura quæ de diuina gratia christiane dicātur. Quæ nos in nostris interpretatiōibus in prima Danthis cantica etrusce scriptis: qua potui diligentia: assecuti sumus.

Vulcanus

¶ ANT. Graues.i. molestas ob opis laborē. ¶ Vulcānus: Diodo.ī pricipio scribit: Vulcanū ignis iuētorē fuisse apd ægyptios, ubi prius regnauit: In sexto uero uolumine ait: Vulcanum ferri: æris: auri: argēti: & oīum quæ igne fabricātur: artē iuēisse, eāq; cæteros docuisse: q̃pp harū rerū opifices oēs, uota sacraq; huic deo maxima faciētes: igne in æternā memoriā suscepti beneficii Vulcanū uocant. Eū poetæ ueneris maritū dixere: quod quidē fictū puto: qa sine calore Vnus ipsa lāguet. Dixere itē in antro sub æoliis insulis manentē hēre officinas: & cyclopas ei obsequētes: fabrūq; iouis eē. qd̄ fictū ē. quia loca illa igne plēissima sūt: sine quo nihil artificiosum fieri posset. nec metalli genus ullū fundi extēdiq; ualeret. ¶ Cyclopum: brontes: Steropes: & pyragmon

Cyclopes Brōtes Steropes Pyragmon

Cyclopes īsignes fuere: hos autem artificiosos fuisse homines cōstat. quos Vulcano ignis deo attributos sub eo iouis conficere fulmina uolunt. De iis maro lib. viii. iquit: Brontesq; sterope sq; & nudus mēbra pyragmon βρουτη tonitru dicitur, βρουτοω tono. στεροπη fulgur. στεροπη coruscatio dicitur στεροπτω fulguro. Pyragmon quasi ignita incus. πυρ .n. ignis dicitur ακμων incus. Dicti autem Cyclopes a κυκλος quod est orbis: circulus ue. Et ωψ oculus, quasi circularis oculus: unicum.n. in fronte maximum habuisse dicunt̄. ¶ Officinas: est officina ubi opera fiūt. ¶ Taberna uero ubi uendūtur. ¶ Myrto. id ait ad uoluptatē: Veneri.n. dicata ē myrtus: quæ odorifera ē. & Venus odoribus oblectat̄. Semen eius odorem oris cōmendat uel pridie cōmanducatū ut scribit Plinius: Myrtea aūt corona ouātes corōabant̄: ut scribit Gelius: ac idē Plinius. Ouidius uero de Myrto ueneris ita inquit lib. iiii. fast. littore siccabat sudātes rore capillos. Viderūt saryri turba proterua deam. Sensit: & opposita texit sua tempora myrto. Tuta fuit facto: uosq; referre iubet. ¶ Solutæ, mollificatæ: & resolutæ fauonio. ¶ Nunc & in umbrosis. Vergilius ēt libro. i. g. Imminente uere sic ait. In primis uenerare deos: atq; annua magnæ Sacra refer cereri: lætis operatus in herbis Extremæ sub casu hyemis: iam uere sereno. Tunc agni pingues: & tunc mollissima uina. Tum somni dulces: densæq; in montibus umbræ. ¶ Nitidum. unguento sparsum. ¶ Fauno: fauni dicti sunt a fando. i. uaticinando. Vnde & fatuos dicimus inconsiderate loquentes. Traditum uero est: in syluestribus locis fari solitos: Vt scribit Varro. erantque latinorū dii. ¶ Aequo pulsat pede. Idē quoq; Horatius satyra. vi. ait. Neq; ulla ē. ¶ Aut magno, aut paruo leti fuga. quo bene circa: Dum licet ī rebus iucūdis: uiue beatus. Viue mēor q̃ sis æui breuis. ¶ Beate sesti: beatus dicitur. qui multa habens sine malo aliquo degit. Vt Cice. in tul. scribit. Nos uero latius in nostro carmine de floribus. ¶ Nox: mors ipsa tenebrosa. ¶ Fabulæ: illa quæ de inferis fabulantur poetæ: seu sic: & manes appositio fabulæ: idest de quibus poetæ fabulantur. ¶ Manes. dii inferi intelliguntur hoc loco: de quibus latius in iuuenale iam diximus ibi scilicet esse aliquos manes: & subterranea regna: & cetera. ¶ Et domus exilis plutonia. Virgilius item ait: perq; domos ditis uacuas: & inania regna. Cicero aūt in libro de.n.d. scribit: q̃ terrena uis omnis atq; natura Diti patri dedicata est. qui dictus est apud græcos pluton. quia & recidant omnia in terras: & oriantur e terris: πλουτος aūt diuitias significat πλουσιος diues dicitur. πλουτεω ditor πλουτιζω dito. Diodorus Præterea libro. vi. scribit plutonem sepulchrorum funerumq; atq; honorum qui mortuis impenduntur: usum introduxisse: cum antea nulla rerum apud homines esset consuetudo: quæ causa extitit: ut uita functis dominari extimaret̄. ¶ Regna uini. talorē iactu & sorte bibebant uictores. s. ¶ Lycidā: allusio ē ad lycidā puerū ī buc. Maronis & theocriti. q de illo ægloga. vii. ait. O dulcis lycida calamis emitere doctis. Et cōflare nouos magna dulce die cantus Diceris: ac te nō alter p̄stantior oro Vocibus & numeris messores iter & ipsos Pastores: tenero qui tangunt fidera cātu. Versibus. ipse tuis nimiū delector amice.

Licida

¶ ACR. Alterno terrā q̃tiūt pede, p sono cātilenæ ac rithmū pede ferienti. ¶ Grauis. p opis labore. ¶ Nitidū caput. unguētis delibutū. ¶ Impedire: corōare. ¶ Terræ quē ferūt solutæ. solutas terras dixit liberas: hoc ē ēcultas: Nā Vir. dū de agricultura loq̃ret̄: ait. Exercetq; frequēs tellurē atq; iperat aruis. Idē. iculto iniussa ui rescūt gramina. potest & soluta terra apro iā uere illi itelligi. nā p tēporibus & patescit & claudit̄. Vir. Vere tu mēt terræ. & de hyeme. Rura gelu rūc claudit hyēs. Nūc & ī umbrosis q̃si expleto anno nouo reddeūte reddēda sūt uota diis agrestibus. ¶ Pallida mors. epithetō mortis q̃ pallidos facit. ¶ Regūq; turres. p altioribus domibus posuit: ut tabernas pro humilioribus. ¶ Vitæ summa. supputatio p breuiū annorū numero posuit: ut Virgilius. Sed fugit interea fugit irreparabile tempus. ¶ Fabulæque & manes. dii boni dicebātur. unde & mātractum putatur: aut certe somnus potius. ¶ Manes. inferi. qui sunt fabulosi: unde Vir. perq; domos ditis uacuas & inania regna. ¶ Nec regna uini. s.t. non accipies per sortem regna uini. ¶ Tenerum. delicatum. ¶ Lycidā. puerum a te stupratum. ¶ Quo.c. quem impatienter amat. ¶ Tepebunt. ardebunt uel amabunt.

¶ POR. Terræ solutæ: ut ꝓ liberæ & cultui nō seruiētes itelligēdū: ut prata significar̄ uideat̄: an tēperie & æstu æris solutæ: q̃ pauloāte frigore hyemis strictæ erāt: Sic Et Vir. illud: & zephiro. p. fe. g. r. ¶ Nūc & ī. u. f. d. i. l. l. Sic & Vir. ueris tps aptū rusticis ad sacrificādū dicit. qa tūc sōni dulces: &. m. uina. ¶ Seu. p. a. Attēde. f. g. agnā. maluisse dicere. q̃ agnū secūdū illud Vir. Et cæsa. i. f. p. Nescio qd eni q̃dā elocutiones p fœ. g. gratiores fiunt. ¶ Pallida. m. æ. p. p. p. t. Per tabernas uulgares domos signat. p turres altiores. ¶ Nec regna. u. f. t. hoc ad magisteria cōuiuioe ptinet. q̃ talorum iactibus sortiri solitos & Plau. significat in captiuis. Item in afinaria.

¶ CHRI. Alterno. p. qa p sono ad rithmū terā pulsant. ¶ Dū uulcāus: uel nota q̃ ante lucē quo tpe Vulcanus maritus in laboē ē: ipa uoluptati operā dat. In quo lasciuae mulieē naturā exprimit: ut ostēdit saltationē suā ante lucanā ad noctē usq; pduci. Vulcanū iccirco ueneris maritū finxerūt: qa sine calore nō proficit uenus Duo fuerunt uulcani, alter cæli & uestæ filius: alter iouis & iunonis. Sed hoc non lateat. mineruam. iouem. uestā: & uulcanū typum ignis continere. Sed p mineruā supræmā ætheris partē cæteris subtiliorē itelligimus: p iouē uniuersum ipsum elemētū ignis. Quapropter fabulati sunt mineruā ex iouis capite natā: qa ex supma eius parte est. Per uulcanū itelligūt ignē q ex materia excitat̄: pptereaq; filius est iouis ex iunone. qa uapores q dā crassiores q in aere quæ iuno est ascēdentes ab æthere q est iuppiter accēdunt̄: unde fulgura & reliqua huiuscemodi extāt: hic est uulcanus iouis iunonisq; filius. Dicūt turpē esse quoniā ex terrestribus uaporibus ac renditur: & pp turpitudinē suā a iunōe ī terras deiectū: qa hæc oīa quæ ī aere accēdunt̄: ad terrā cadūt. Dicūt in lemnū cecidisse: qa: illa insula crebro fulminibus ifestat̄. Dicūt pp casum utriq; claudū eē effectū: quoniā flāma nū q̃ recta ferē. sed modo hinc mō illīc deficit. Vestā āt p eo igni accipiūt: q ītra terrā latet. unde aliquādo ignē uestā esse contendit. Oui. cū dicit. Nil aliud uestā q̃ merā itellige flāmam. Aliquādo terrā: unde alibi. Est tellus uestaq; numē idē. Dicit̄ āt uulcanus quasi uolicanus q p aerē uolet. uel uulcanus uolās. candor. Itē mulciber q̃ ferrū mulceat. ¶ Cyclopū. hi fabri sunt uulcani tres: de qbus maro. Brōtesq;. sterope sq; & nudus mēbra pyragmon: & ioui fulmina fabricant: unde brontē dixerunt βροντησ. i. a fulmine. & αστεροπησ. i. a fulgetra d̄r sterope s. Nā pyragmonē ab igne & icude dicinēo dubitat. Volūt multi hos neptūni ex amphitrite filios fuisse & primo in creta ferrariā istituisse. Hesio. aūt in theogonia cæli & terræ filios asserit: tertiū nō pyragmonē sed arpen appellat: dictosq; uolūt cyclopas. quoniā unicū oculū in fronte rotondum haberent. ¶ Dictū præterea qa fulmina ioui ad interimendū phaetontē: uel ut placet Dio. ficulo æsculapium subministrarūt. a phœbo fuisse iterfectos. Ipsū āt iouē diuinitate priuasse phœbū ad triēniū. ¶ Officias recte posuit. nā officia locus ē ubi aliqd efficit̄ ab efficiēdo dicta. Taberna uero ubi res alibi fabrefacta uēdit̄. sed & officina p taberna q̃doq; ponit̄. Vri. of. nō re uera urit: sed uoluit uehemētiā ignis quo metalla liq̃scūt: notare. ¶ Nūc decet. si sapiētis est inseruire tēpori. uidet̄ dicere ut ī uoluptuoso tpe uoluptati operā demus. ¶ Decet. q. d. nō fieri cōtra decorū qd̄ ut ait Cice. ī libro de officiis ī oī uita semp seruādū ē. Impedire caput myrtho. nectere coronā ex myrtho: quæ arbor aspectu & odore uoluptatem affert: & ueneri est cōsecrata. ¶ Nitidum. splēdidū ex unguēto in quo denotat lautius cōuiuiū. nā coronas unguētaq; nō nisi lautioribus conuiuiis adhibebāt. ¶ Flore. pro floribus. ¶ Ferūt. p ducūt. ¶ Solutæ. i. ab impio agricolæ. i. iaratæ: & p circuitionē itelligit prata. Cōtra uero sub impio terras dicimus quæ colūtur. Vir. Exercetq; frequēs tellurē atq; impat aruis. Vel solutæ q̃ putres ex calore ueris. Ver. Et zephyro putris se gleba resoluit: & cōtra. Rura gelu tūc claudit hyēs. ¶ Fauno. rusticāo deo: fauni apud latinos ii sunt: qui apud græcos satyri filii saturni. pōit tamē maro faunū pici filiū fauno picus pr̄: iisq; parētē te saturne refert. Dictū uolūt a fādo: q oracula sua uoce redderet. Refert pōponius mella: ultra arlātē mōtē noctu lumia uisa: & cymbalo sonitū auditū. nec qcq̃ postea ī die reptū. Hieronymus ait a diuo antōio iuentū satyr in thebaidos solitudie: qui illū allocutus sit. & affirmauerit se mortalē: sed delusam gētilitatē p diis habuisse satyros. Aristoteles scribit nymphas satyros & panas & huiuscemōi numina post annoe milia iterire. Et eusebius pāphilus refert thamnū ægyptiū in italiā nauigantē a paxis īsula noctu uocē audisse: q̃ uidebat̄ ut cū iuxta paludē fuisset nūciaret pana magnū mortuū eē. Sicq; nūciasse: astati inumerabiliū uocuū cū mago miraculo luctū audisse. Vēit deide romā & re enarrata scisciteto ē a phis

Alterno terrā quatiūt pede: dū graues cyclopū
Vulcanus ardēs urit officinas.
Nūc decet aut uiridi nitidū caput impedire mir
Aut flore terræ quē ferunt solutæ. (to
Nunc & ī umbrosis fauno decet īmolare lucis:
Seu poscat agna: siue malit hædo.
Pallida mors æquo pulsat pede pauperū taber
Regumque turres: o beate sesti (nas
Vitæ sūma breuis spē nos uetat īchoare longā.
Iam te premet nox: fabulæque manes:
Et domus exilis plutonia: quo simul mearis
Nec regna uini sortiere talis:
Nec tenere lycidā miraber̄: quo calet iuuētus.
Nunc omnis & mox uirgines tepebunt.

quisnã esset iste magnus pan. Respõderunt aũt de cõi snia philosophi: eum esse qui ex mercurio & penelope natus esset: Referunt pterea hos homũciones bicornes eẽ & naribus aduncis: & pedibus caprinis. Augustinus ãt in li. de ciuitate dei disputat illos aut aias imortales nõ hẽre: aut humano semini natos: potuisseq; accidere uti duo simul mõstra ex hoie: ut sæpe fit: in hãc formã nata sint: alterũ masculũ: altergꝫ fœminã: & ex illorꝫ coniunctiõe huiuscemodi speciẽ ꝓpagatã esse. ¶ Nũc: q̃si dicat expleto anno diis sacrificãdũ eẽ. Vir. Tũc pigues agni: tunc & mollissima uina. ¶ Agnã. agnũ debuit sed mutauit genus: qa in fœmININO uidet iocundior elocutio. sic Vir. Et cæsa iungebant fœdera porca. ¶ Pallida. ab effectu qa pallidos hoies reddit sic Vir. Et cũ frigida mors aia seduxerit artus. ¶ Aequo pede i differẽter. ¶ Tabernas, ꝓ ignobilioribus ædificiis: sic contra & reges ꝓ nobilioribus: & turres ꝓ amplioribus domibus. ¶ Beate. q. d. q eris beatus si hãc uitã colueris. loqtur ãt tanq̃ epicureus ad hũc q & ipse epicureus erat. Epicurei ãt oia sibi arrogabãt: seseq; & sapientes & beatos uocitabãt. ¶ Sũma. b. u. quasi dicat si colligas uniuersũ tps quod uiuere possis: uidebis illã esse sũmã breuẽ uitæ. ¶ Vitæ sũma breuis snia q̃ epicureis quadret cũ aias ponãt mortales. cæterꝫ a grauioribus phylosophis semp repudiata: itaq; Plato audiendus: q nos uoluptate contẽpta nõ nobis: sed uniuerso mũdo nos natos putemus. ¶ Longã spẽ. i. aliquid inchoare ad qd diuturnum tps uenturos nos speremus. ¶ Iã stati. Nox. mors. q̃ secũ dũ epicureos post se nihil hẽt præter tenebras. ¶ Fabulæ: appositio est: ut sit sententia. Nox & manes & do. p. quæ fabulæ sũt. ¶ Premẽt. i. opprimẽt te. quo. i. ad quã noctẽ: postq̃ ueneris nullã aut ex uio aut ex uenere uoluptatẽ cape poteris. Differũt ãt fabula & argumentũ & apologus. Fabula ẽ rerꝫ nec uerarꝫ nec uerisimiliũ: ut ꝓ daphne uersa sit ĩ laurũ significat ẽt fabula rẽ uehemẽter diuulgatã: quãuis uera sit. Oui. Hæc fuit ĩ toto notissima fabula cælo & Iuue. It noua nec tristis ꝓ cũctas fabula cœnas. Apologus nõ differt a fabula: sed addit ut p̃ter id quod sit res ficta & nõ uerisimilis: ut fabula: allegorice tamẽ aliquid cõtineat quod ad uitã & ad mores ꝓtineat: ut sunt Esopi fabulæ. Argumentum ẽ res non uera sed tamẽ uerisimilis: ut sunt argumenta comœdiarũ. ¶ Manes. secundũ acronẽ sunt dii boni. Nã manũ bonũ significat: unde mane dictũ est: Seruius cõtra ꝓ antiphrasin dictos putat manes deos inferos: qa nõ sint bõi. ponunt pro pænis. Vir. Quisq; suos patimur manes. Alibi tamẽ idẽ Seruius ait: manes esse aias corporibus exutas. quæ nõdũ in alia corpora migrauerint: & cum eo tpe sint noxiæ: ꝓ cõtrariũ dicĩa mano quod est bonũ: unde maturꝫ pomũ. Adiungit esse alios q credãt manes a manando. i. fluendo dici eo ꝓ ipsis plena sint oiaiter lunarẽ terrenũq; circulũ. ¶ Domus exilis. tenuis & parua qa fabulæ uel qa umbræ q̃ illic habitãt icorporeæ sint. ¶ Nec sortiere. nec sorte quadam accipies regna uini. i. nobilitatẽ uini. i. nobile uinũ. ¶ Talis. ab eo quod ẽ talus tali: qa talos iaciẽdo bibebãt antiqui ut apparet apud plautũ: ergo sorte id ueniebat. Dicitur aũt talus græce astragalus inde ὀστραγαλίζω: talis ludere hinc Plinius de polycleto ait. nudos fecit talis ludẽtes. q uocãtur astragalizontes. Furunculi dicunt quos scaccos appellamus. Martialis. Insidiosorꝫ si ludis bella latronũ. Iste tibi gemius miles & hostes erit. ¶ Lycidã tenerꝫ delicatum: reliqua obscœna sunt: sed facile intelliguntur.

Fabula

apologus

argumentũ

Manes

Talus

Argumentum Odes Quintæ.

¶ ANT. Quita Ode ĩ pyrrhã meretricẽ iuehit: postulãs a quo nã puero sub antro teneat: cui sese comat mũdiciis & ornatu simplex: at aio fallax. heu quotiẽs flebit ille fidẽ mutatosq; deos. mirabiturq; æquora uẽtis aspa. q qdẽ ea nũc pulchra culta & miti fruit credulus. q semp amabilẽ spat & sibi idulgẽtẽ nescio fallacis auræ: hoc ẽ fallacis amoris meretricii. Miseros eẽ illos qbus itẽtata nitet & lucet ut eos alliciat. Ait tandẽ ꝓ sacer paries: uotiua tabula indicat se humida uestimẽta maris deos suspẽdisse. ¶ Vbi certe metaphorice loquit ostendens meretricis amore olim iplicitũ & denudatum liberatũ esse peractis uotis: ut naufragi faciũt: qui reduces pictas naufragii tabulas tẽplis affigũt & hũida uestimẽta. ¶ Quis multa gracilis. Ode est Tricolos siue mauis Tetracolos tetrastrophos. ꝓ quattuor. n. uersus scãdit. Nã cõstat duobus metris asclæpiadeis. Tertio pherecratio. quarto glicõico. De asclæpiadeis prima ode narrauimus. pherecracium uero ẽ trimetrũ heroicũ ex spõdeo dactylo spõdeo. glycõicũ itẽ trimetrꝫ heroicũ ex spõdeo & duobꝰ dactylis. ¶ Gracilis: tenuis delicatꝰ tenellus. teneri. n. graciles adhuc sũt pueri & puellæ. Plutarchꝰ ĩ uita lycurgi scribit ita: graciles qdẽ ifantes fiunt & uenusti & aspectu grati ob leuitatẽ materiæ. Vrget. tenet ãplectit. Odoribus. unguẽtis. ¶ Cui uoluptati cuius & gratiæ. Siplex mũdiciis: aio fallax ex: cultu tamẽ & ornatu simplex beniga & pura uidetis. ¶ Heu quotiẽs: miserãtis interiectio erga amantẽ puerũ. ¶ Mutatos iratos: quũ se deceptũ aduertet & denudatũ ab illa. ẽ ãt metaphora sũpta ab nautis: qbus dii mutari uidẽt quũ tẽpestas supuẽit. unde ait & aspa æquora emirabit. ¶ Nigris uẽtis: hoc ẽ tenebrosis ob tẽpestatem & nubila. ¶ Aequora aspera: hoc est ipsam pyrrham exasperatam. ¶ Insolens. insuetus meretricibus decipi. ¶ Te aurea. culta ornata formosa miti & simplici. nam eam auro comparat metallorum optimo. ¶ Vacuam ociosam & sibi indulgentem. ¶ Auræ fallacis: perstat in metaphora: nam ut uenti fallaces sunt nautis ita meretrices amãtibus. ¶ Auræ ergo fallacis. i. fallacis amoris meretricii: qui blandiendo attrahit: atractũ nudat: ut mare nautas. ¶ Miseria. adde sunt. ¶ Nites: luces &

Pherecratius uersus

Glyconicus uersus

graciles pueri

¶ Quita ode tricolos tetrastrophos ĩ pyrrham. (rosa

Vis multa gracilis te puer in
Perfusus liqdis urget odoribus
Grato pyrrha sub ãtro? (b⁹
Cui flauam religas comam
Simplex mũdiciis? heu quotiẽs fidem
Mutatosq; deos flebit? & aspera
Nigris æquora uentis
Emirabitur insolens:
Qui nunc te fruitur credulus aurea:
Qui semp uacuã, semp amabilem
Sperat: nescius auræ
Fallacis. miseri quibus
Intentata nites. me tabula sacer
Votiua paries indicat humida
Suspendisse potenti
Vestimenta maris deo

splẽdes alliciẽdi eos gra. Tabula uotiua: naufragio reduces uota psoluẽtes naufragii pictas tabulas tẽplis affigũt & hũida uestimẽta ut dixius. hic Maro. li. xii. ait. Forte sacer fauno foliis oleaster amaris Hic steterat: nautis olim uenerabile lignum: Seruati ex undis ubi figere dona solebãt Laurenti diuo: & nota suspendere uestes. naufragorum uota

¶ ACR. Quis multa. metrũ duobus uersibus asclepiadæũ tertius ferecratius; q cõstat spõdeo dactylo: & spõdeo ita. Grato pyrrha sub antro: q̃rtus glyconicus q cõstat spõdeo & duobus dactylis ita. Cui flauã religas comã. ¶ Quis multa: pcũctat pyrrhã: cũ q̃ oli cõsueuerat quo amatore nũc fruat. iuuene & mũdicias eiꝰ uel blãdicias laudat: sed q̃dã adhuc amantis iuidia: cũ se dicat ueluti cũ dolore eius illecebras qbus capit ignauorũ adolescentiũ aios tanq̃ naufragiũ euasisse ꝓ damna. ¶ Gracilis. Delectans: tenuis. unde & umbræ ibant tenues. ¶ Perfusus liquidis urget odoribus. ꝓ fluxu seminali. i. coitu & libidine. ¶ Sub antro: quod & loci gratiã & unguentorꝫ iuuet. nã in antris pstrare cõsueuerũt: unde & fornices dicti. ¶ Cui flauã religas comam. cui comeris. ¶ Siplex mũdiciis. simplicẽ mũdiciis dicit aio factiosã. ¶ Mutatosq; deos. sibi iratos cũ pmiserint illũ. i. foueã cadere meretriciã. ¶ Flebit. ut mutatã fœlicitatẽ suã dũ querit: ꝓpam in grandine nudet amatorem. hoc ãt iuxta opinionẽ hoiũm dixit q iratis: aut ꝓpitiis diis lucra siue dispẽdia sua applicãt: ut Lucanus. O faciles dare summa. d. e. q. t. difficiles. ¶ Et. a. n. u. bene allegoricos aspera æquora & auram fallacem meretricem uocauit: hoc est incõstantẽ: nã dũ blãdiendo insipientem trahit captũ crudeliter nudat: inconstantiæ maris similis: unde Vir. ¶ Mene huic. c. m. & t. d. f. fidẽ de pfidia mulierꝫ. ¶ Eia age. r. m. u. & m. s. fœmina. ¶ Insolẽs: ñ cõsuetus & inexpertus amorẽ meretricũ. ¶ Aureã. pulchram aut certe diuitẽ siue simplicẽ significat. ¶ Vacuam sibi uacantẽ sine dolo aliis cõtẽptis suo amori deseruientẽ. ¶ Auræ. mutabilis fœminæ. ¶ Miseri. mira uarietate. dicẽdo. n. eos miseros. ¶ Quibus fulgebat itẽtata: q̃si beatũ se pfitet. q iã ab ea euasit sicut ĩ sequẽtibus dicit. ¶ Me tabula. ac si diceret adhucnõ ꝓbata ignoráti nites & places. ¶ Paries. metaphora a naufragis q euadẽtes pictas cladibus suis tabulas p̃ferunt: & cũ qbus euaserint uestibus eas ad neptũni tẽplũ suspẽdũt: ut Iuue. Et picta se tẽpestate tuet. & Vir. Seruati exũ dis ubi figere dõa solebãt. hoc ꝓ allegoriã ostẽdit post nuditatẽ suã a meretricis se amore liberatũ. ¶ Vuida. madida. madidus ãt extrisecus: uiuidus ĩ trisecus. Deo neptũo melio.

¶ POR. Quis mlta gracilis te puer ĩ rosa pfusus liqdis urget odoribꝰ. Pyrrã meretricẽ alloqt: cuiꝰ calliditatẽ ignorãs ait se quoq; ĩ amorẽ eius iplicitũ susceptis uotis tãdẽ euasisse. ¶ Gracilem. ꝓ tenero posuit. Teneri ãt adhuc graciles solẽt esse & puellæ & adolescẽtes. ¶ Heu quotiẽs fidẽ mutatosq; deos flerit. ꝓ allegoriã hæc dicunt qbus signas tẽpestatũ modo mobiles esse meretricis huius blãdicias. ¶ Miseri quibus itẽtata. miseros eos ait quibus ignota & inexpta sit huius meretricis fraudulẽtia. se aũt more eorꝫ qui euaserunt maris picula uota soluisse: ꝓ amore huius liberatus sit. uidemus autem hodie quoq; pingere in tabulis quosdam casus quos in mari passi sint: atq; in fanis marinorꝫ deorꝫ ponere. sũt etiã q uestem quoq; ibi suspendũt diis ẽt consecrãtes. ¶ Me tabulas sacer uotiua paries. ꝓ tabulam uotiuã indicat maris potẽti deo uestimẽta suspendisse.

Ad pyrram Ode Quinta.

¶ CHRI. Sũt. n. primi duo uersus Ode tricolos asclepiadæi. Tertius ferregratius q ẽ ex spõdeo dactylo: & spõdeo sic. grato Pyrrha sub antro. Quartus glycõicus ex spõdeo & duobus dactilis sic. ¶ Cui fla. uã. religas comã. ¶ Inuectiua ẽ ĩ meretricẽ auarã. Sed rides illã more suo uexat. nam oẽ uafer uitium ridenti flaccus amico dixit: laudat eius blanditias sed quadã amãtis inuidia. Duo. n. simul facit. nã & blãditias eius dolosas ostẽdit q̃ amorẽ pferãt: & dolos occultẽt. Et nõ sine felle diis grãs agit ꝓ ab ea tanq̃ a naufragio in tutũ portũ se receperit. ¶ Quis te puer. maximũ poetæ artificiũ. Primo. n. Pathos citat a tenella amãtis ætate: cũ & illũ cõmiseratiõe dignũ q puer: & ꝓpea ꝓ nõdũ expto meretricũ isidias ĩ huius laqos iciderit: & hãc iuidia accumulat quã nõ pudeat amãtẽ puerũ fallere: & utit iterrogatiõe q̃ semp ofoni uehemẽtiã addit. ¶ Quis puer: q̃si dicat cui puero tãta puenit ifœlicitas. Itẽ qs puer ut ostẽdat eã ita crebro ex sua leuitate mutare amãtes. ut nõ facile aliqs scire possit a quo ipsa amet. ¶ Vrget te. q̃si amplectit te anxius ne a se euoles. ¶ Gracilis. i. uiceo corpe & nõ nimiũ turgido. Laudauerat aũt hũc amantẽ ab ætate: nunc laudat a pulchridine: ut maior inde appareat mulieris crudelitas: q talẽ deserat. ¶ Multa rosa. itellectio ẽ. i. multis rosis: sic Vir. Atq; armato milite cõplẽt. Perfusus liqdis odoribus. cumulus est ĩ uoluptate ut & adolescentẽ habeas & pulchrũ & unguẽtis delibutũ. ¶ Odoribus. i. unguentis q̃ odores effũdũt. Acroni tamẽ placet liqdis odoribus. i. seminali fluxu. i. qui absoluerit cõcubitũ. ¶ Antro grato. ostẽdit locũ ruris amœnũ pp umbras: & qa amœnũ gratũ illi sit. uel gratũ qa tecta illius umbra alienos oculos in re pudẽda fugere ualeat. Acron ãt exponit antro. i. fornice quoniam meretrices ut ruri in antris concubebãt: sic intra urbem in fornicibus. Antrum autem. i. spelunca græcum est. Hesio. ἀντρῳ εν ἠλιβατῳ ξυνεθεσ υπο κευθεσι λαινησ. ¶ Cui. cuius gratia & est expolitio: eadem. n. snia est quis puer urget te: & cui religas comam. q. d. cui ut placeas comis te: & simul arguit eam dolis. Formã enim sibi augent mulieres ut illa aduersus amantes utanẽ: ueluti aucupes utũtur rhetibus aduersus aues. Coma autẽ grecum est & ꝓprie in mulieribus dr̃. Cæsaries uero ĩ uiris: quoniã cedatur. ¶ Flauã. si Seruio credimus erit ĩdicium ipudicitiæ: cũ ipe asserat olim castas mulieres nõ nisi nigro capillo fuisse usas: citatq; illud ex Iuuẽale. Sed nigrum flauo crinẽ abscõdente galero. q̃si sit illic snia poetæ. quod mulier augusta cui crines essent nigri: ut matronalẽ pudicitiã fingeret cũ ad lupanar tẽderet flauos crines induceret: tamẽ Oui. cõtra stare uidet q ĩ fastis de lucretia muliere omniũ castissima scribat. Forma placet niueusq; color flauiq; capilli. Quiq; aderat nulla factus ab arte color. ¶ Simplex mũditiis: quia nullis rebus uacuas nisi corporis ornatibus. Munditiis ergo ut absint sordes: uel ispexit ad id quod latini mũdũ muliebrẽ ornatũ appellant: ut græci κοσμον. ¶ Heu. condolet illi. ¶ Flebis fidẽ. f. esse fractam a te ut dicimus: flet amicum id est amici miserias. Est aũt flere lachrymis. gemere est pectore: cũ præ angustia in sonũ prorumpit. ergo & bruta sub pondere gemunt & inanimata. Vir. Gemuit sub pondere cimba. Plorare est uoce flebili dolorẽ ostẽdere. hic implorare cum dolẽdo auxiliũ petimus. Plangere est cũ præ dolore pectus caputue aut aliud membrum percutimus. Eiulare ẽ elata uoce flere

Flere

gemere

plãgere

Vocifera rare lamentari

quod est maxime mulierum. Vociferare nō modo dolorem: sed etiam indignationem uoce effrenata demonstrare: nōnunquā uehemēter clamare: Lamentari ē uoce querula & tristi oratiōe calamitatē testari. ¶ Mutatos deos. i. iratos secū dū Acronē: qui illū in baratrū meretricū ipulerint. Vel itellige deos. s. uenerē & cupidinē: quos a principio dū amabat ppitios expertus fuerat: nūc uero iratos cernet. hinc Lucanus. O faciles dare cū cta deos eadēq; tueri difficiles. ¶ Et aspera. cōpone sic. puer q credulus nūc te aurea fruit: & qui nescius auræ fallacis sperat te semp uacuā & amabilē. ¶ Speratemirabit insolēs æquora aspa nigris uētis. ¶ Aspera æquora: pulchra allegoria: qa ut maria ex trāqllis efficiunt aspa. i. noxia pp seuitiē uentoꝝ: & ē trāslatio a tactu: cui aspera nocēt. sic caius meretricis cuius auaritia tāq caribdis q̄dā naufragiū ē amātibus: exaspascit cū mutat: neq; amplius amat. ¶ Nigris. noxiis. niger. n. noxius est & malus: ut hic niger est hunc tu o romane caueto. Sic contra dicimus albū bonū. Iuue. Q̄ui nigrū in cādida uertit. Itē niger mortuus. Idē. Per famā & populos nigros efferre maritos. sic cādidus imortalis. Vir. Cādidus isuetū mirat lumē olympi daphnis. ¶ Emirabit: ualde mirabit. ¶ Insolēs: icōsuetus. Sic Terē. Q̄uid tū atheis insolēs. Ergo ppterea mirabitur: nā admiramur q̄ pter solitū & opinionē accidūt. Magis ita cruciabit quoniā nihil tale timēti hoc accidet. Est aūt stoicoꝝ sententia: ut oēs animi pturbatōes grauiores sint quādo iopinātes nos offēdūt & impineditatos. ¶ Aequora. p meretricis mutabilis ingenio poluit: & uētos ppter crebrā mutabilitatē. Hinc Virg. Variū & mutabile semp fœmina. Meretrix blāde attrahit: attractūq; crudeliter nudat: icōstātiæ maris similis. Idq; iure de muliere dicas: quod Vir. de mari. Mene huic cōfidet mōstro? Et cæli totiēs decepto fraude sereni. ¶ Fruit te: hēte cū sūma sua uoluptate: unde frui deo dicimus: & frui amicitia. & frui sūmo bono. ¶ Aurea: pulchra & bona: ut illud. Inuide qd spectas? illa hic mi mortua uiuit. Illa meis oculis aurea semp erit. Vel aurea. i. diues. ¶ Amabilē. i. quæ ita te amat ut amari digna sit. ¶ Vacuā. alieno amor uacuā: & tibi sēp uacātē. ¶ Credulus. q facile tibi credat. & nihil male suspicet. Ergo tu crudelissima quæ tibi credentē fallas. Citat āt cōmiserationē ab eo quod eueniat pter spē: sic Vir. Et nūc ille qdē spe multū captus inani fors & uota facit. ¶ Auræ. fa. Aura lenis ē & placidus aeris motus: ut uentū nō plene faciat res grata in caloribus. Poetæ tamē p uēto ponūt: & sepe p eo qui pspere navigātibus assit: quē græci τον ουρον dicūt. ουρα τησ ουρου. i. a cauda: quoniā a puppi ueniat. Vir. Prosequē surgēs a puppi uētus eūtes: ergo ut maneret i trāslationē maris dixit credulus auræ. quasi cōfidēs pspero amori: q paulopost tamē falleret: ut uētī fallūt nauigātes. ¶ Capit ēt aura p fauore: qa cū flat i æstate uideat æstuātibus fauere. Vir. Nūc quoq; iā nimiū gaudēs popularibꝰ auris. ¶ Miseri. fūt ii. qbus. i. gratia quoꝝ capiēdoꝝ. ¶ Tū nites. tu ornaris. & sic insidias tēdis. ¶ Intētata. nā si tētata fuisses prius uitarēt te. ¶ Me tabula. cōparauerat mulierē marinæ tēpestati. i. q̄ naufragiū facere possent q illa seqnt. nūc manēs i trāslatione ostendit se olim in ea tēpestate naufragiū fecisse: sed deoꝝ gratia: qbus uota fecerat e naufragio liberatū esse & tabulā in tēplo neptuni suspēdisse: quæ rē testaretur. Solebant. n. ex naufragio egeni effecti tabulā: in q̄ naufragiū depictū eēt: circūferre. & illa sibi uictū mendicare. Persius. Cū fracta te ē trabe portas: & Iuue. Et picta se tēpestate tuetur Ac demū tēplis eoꝝ deoꝝ: p quos euaserant: suspēdebant. Suspēdebāt & uestes madidas: quibus euaserant. Vir. Seruati ex undis ubi figere dona solebāt. ¶ Sacer paries. qa tēpli. Muros. n. & mœnia dicimus: qbus urbs ambit. parietes aūt reliquoꝝ ædificioꝝ sunt. Hac ergo trāslatione indicat mulieris auaritiam aufugisse.

Niger

Candidus

Argumentum Odes Sextæ.

¶ ANT. Sexta Ode Agrippā alloqtur: laudās eū ab rebus gestis. Cū quo & uariū a carminū dignitate: dicit. n. q homerico carmie ab uario scribetur fortis & hostiū uictor Scribetur etiā qcqd nauibus aut eqs gesserit eo duce miles ipse uero tenuis: hoc ē lyricus tētabit minime talia dicere. Nec eis similia q̄ achilles egerit aut ulyssis errores. Nec sæuā pelopis domū: utputa tantali patris ipietatē sæuitiāq; & odiū Atrei & Thyestæ fratrū: Orestis itē parricidæ furorē Nā grādia sunt & tragico digna boatu q̄li uarius utit. Inqt postea dū pudor & musa ibellis & debilis lyræ potēs īgenii culpa uetat augusti cæsaris laudes & ipius agrippæ minuere: Q̄uis dignæ scripserit Martē adamātina tūica tectū hoc est loricatū atq; pugnantē: Q̄uis itē Merionæ magnanimi pugnā siue curule eius certamē ad troiā? aut qs diomedē supis parē auxilio palladis? Cōcludit itaq; cōuiuia potius & uirginū plia se cātatur. uel sicd amabit ipsi. ¶ Scribe

Sexta ode tetracolos tetrastrophos ad Agrippam.

Scriberis Vario fortis & hostiū
Victor mœonii carminis alite:
Q̄uā rē cūq; ferox nauibus aut equis
Miles te duce gesserit.
Nos agrippa neq; hoc dicere nec graue
Pelidæ stomachum cedere nescii:
Nec cursus duplices per mare ulyssei
Nec sæuam pelopis domum
Conamur tenues grādia: dum pudor.

Varus Tucca

ris Vario: Ode est dicolos seu mauis Tetracolos tetrastrophos: Cōstat. n. ex tribus uersibus asclæpiadeis: de q bus i prima ode. Ex q̄rto āt glycōico de quo in ode sūpiori qnta: ¶ Vario: alibi i horatio nūc uarius nūc uarus legit. ægloga āt sexta Marōis uarus semp. fuerūt āt uarus & Tuca: ut scribit Eusebius: uergilii & Horatii cōtubernales & poetæ illustres: q æneidos libros postea emēdarūt sub lege ea ut nihil adderēt. Eū Horatius hic laudat: sicut ēt in buc. Maro. ubi ait. Te nr̄æ uare miricæ te nemus oē canet &c. sunt autē q uelint uarū & uariū eodē tpe poetas diuersos fuisse. Q̄uintilianus præterea de uario meminit. ¶ Fortis. Magnanimus & uirtute ualēs. ¶ Alite. i. auspicio & omine optimo q̄li Homerus usus ē in opibus suis. ¶ Mæonii carminis. i. homerici de quo Cicero p archia poeta sic ait. Homerū colophōii ciuē suū esse dicūt. Chii suū uēdicāt. salamini repetūt. smyrnii uero suū esse cōfirmāt: hæc ille. Est āt smyrna in Mœonia regione phrygiæ urbs: q̄ ab multis homeri prīa dicta est: ut scri. Stra. li. xii. aristoteles uero ut Plutarchus refert scripsit Mœonem Lydorum regem homerum pro suo nato educauisse. Q̄uum itaque Mœonides a poetis appellet putemus uel ab Mœnia ob

Homerus

smyrnam uel ab Mœone rege dictū Antipater epigrāmatum scriptor in homeꝝ epigrāma a tale cōposuit uti Plutarchus refert. Diceris ab multis colophōis alunus homere. Hic te smyrneum credit: at ille chium Q̄uin & ion quidā: quidā salamina superbā Thessaliā multi te genuisse ferunt. Sunt & qui memorēt aliis te sedibus ortum. Sic uariis natus crederis eē locis. Dicere si liceat mihi phœbi oracula: cælū Certa tibi patria est calliopea parēs. Homerū præterea pidarus tum chiū tum smyrneū fuisse ait. Simōides chiū. Aristarchus colophoniū: Ephorus cumæū. quidā etiā salaminiū: q dā argiuū fuisse dixerūt. Diōysius thrax a heniēsem putauit: filius uero a quibusdā mœōis: ab aliqbus meletis fluminis existimatus. scripsit poemata duo. Iliada & odysseam. ambo nō ab ipso poeta sed ab aristarcho grāmatico in numerū uersuū diuisa atq; distincta. Ilias qdem gesta græcoꝝ & barbaroꝝ ppter helenæ raptū: sed p̄cipue achyllis p̄clara in eo bello facinora continet. Odissea uero ulyssis ex troiano bello in patriā reditū. quotq; ille labores errando ptulerit: atq; ut reuersus ultus fuerit inimicos ostendit. hæc ex plutarcho. ¶ Q̄uā rem cunq; acronis & quorundā ordo hic minime conuenit: itaq; sic ordināda uerboꝝ series. scribetur itē ab uario res illa quancunq; rem ferox miles te duce gesserit nauibus aut equis. potes etiam construere siue scribetur ut sit talis loquēdi modus. ¶ Agrippa: Marcus Agrippa hic intelligitur Cæsaris augusti gener. nā eius natā iuliam habuit. A quibus cæsar ipse sortitus nepotes tris. Caiū: & Luciū: & Agrippā. Neptes duas iuliā & agrippinam. Marci agrippæ augustus offensis interuenientibus desiderauit nōnunquā patientiā: & mecœnatis taciturnitatē. Autor in his Suetonius: Appiāus uero li. v. scribit: q̄ M. Agrippa e celtis: qui aquitani dicuntur. uictoriam per illustrē habuerit. scribit item i sicilia Sextum Pōpeium. Cn. pompeii filium iuniorē nauali prælio ab eodē agrippā deuictū. ille. n. maria omnia deprædatiōibus infestabat. ita q̄ romani maxima fame angebantur. hæc ex appiano. Suetōius aūt addit: q̄ augustus agrippam ipsum post naualem uictoriā in sicilia cærulæo uexillo donauit. Vergilius etiā lib. viii. de eodē inqt: Parte alia uentis: & diis agrippa secundis arduus agmen agens. cui belli insigne superbum Tempora nauali fulgent rostrata corona. Vnde aūt dicatur agrippa nostrū carmen de floribus te docebit. ¶ Hæc dicere: tua uide licet gesta. ¶ Pelidæ stomachū: idignationē & iram achyllis pelei filii. patroclus. n. Nestori. li. xi. iliados ait: probe. n. ipse cognouisti qualis ille sit: qua morositate: q̄ subito incurrat in culpationem: etiam culpa uacantium. horatius item in arte ait. Scriptor honoratum si forte reponis achillem. Impiger iracundus inexorabilis acer Iura neget sibi nata: nihil non arroget armis. ¶ Cedere nescii. idest inuicti: ferocis: inexorabilis: acris. ¶ Cursus duplices: itus & reditus. ¶ Sæuam pelopis domum. Tātalus iouis & plotes seu plotidis nymphæ filius fuit: ut scribit lactātius. li. ii. th. fuitq; phrygiæ rex auctore Eusebio. qui ut habetur. li. vi. met. quum deos hospitio suscepisset: filium suum pelopem eis comedēdum apposuit: mentitus alias eē carnes: a quibus epulis dii oēs excepta cerere abstinuerūt. Ceres enim illius humerū edit. ob quod facinus Iuppiter illum in iferna detrusit Collectis autem pueri membris illum i formam pristinam reduxere. sed quum deesset humerus ab cerere sola consumptus: ex ebore dii fecerunt. Pelops deinde regnauit in pelopōneso: quā a se dixit. genuitq;. ¶ Atreum & Thyesten: peloponnesi prius: postea Mycenaꝝ reges. in Mycenas enim regnum translatum est: ut scribit eusebius. ii. uero ut scribit lactātius. li. iiii. th. alternis uicibus regnum regnabant. Verum Thyestes quum sciret regnum penes eum fataliter mansurum: qui arietem uelleris aurei haberet. quem tum atreus regiam ingressus plurimum custodiebat: Corrumpens Europam fratris uxorem imperium ad se transferre posse iudicauit. hinc ab atreo est regno pulsus. deinde ficta gratia reconciliationis atreus fratrem reuocauit. Cui filios suos apposuit epulandos. Ex oraculo postea Thyestes cum filia sua pelopeia cōcubuit: Vñ natus est Aegysthus qui atreum occidit. & agamennonem eius filium. Orestes postea agamennonis natus matrem clytemnestram in patris ultionem occidit. Propter hæc igitur tot & tāta scelera. Horatius sæuā pelopis domum ait. De quibus quidem seneca postea Tragœdias fecit. ¶ Tenues. humiles: & ingenio imbecilles. arrogantiam uitat. ¶ Grandia. f. sunt prædicta omnia: & tragico digna boatu: quali uarius utitur.

homeri patria

Ilias

Odyssea

marcus agrippa

Celtæ aquitani

Sex. Pōpeius

achillis mores

Tātalo

Pelops

Pelopōnesus

atreus

Thyestes

Pelopeia

ægysthus

¶ ACR. Scriberis uario fortis & hostiū. Metrū tribus uersibus asclæpiadeū. q̄rtus glycōicus. Scriberis dicit agrippæ. nauales seu terrestres uictoriæ tuæ scribētur a uario perfecto oratore: Cæterum ingenium suum impar metroꝝ ludo deditum laudes bellicas canere. ¶ Mæonii. Homerici: qui de mœōia fuit. i. i tali carmie scriberis a uario quali usus ē Homerus. ¶ Alite. auspicio siue bono omine. ¶ Ferox. fortis. Nos agrippa. uocatiuus casus. ordo talis est. quācunq; rem ferox miles gesserit te duce nauibus aut equis nos tenues: nec conamur dicere hæc: nec conamur dicere grauem stomachū pelidæ. ¶ Cedere nescii: id est inuicti: ferocis. ut rumpantur nescia uinci pectora. nec conamur dicere duplices cursus ulyssei per mare. nec conamur dicere sæuam domum pelopis: dum pudor: & musa potens lyræ uetat deterrere laudes egregii Cæsaris & tuas: culpa īgenii. ¶ Pelidæ stomachum. finecdochicos a parte totum. ¶ Nec. c. d. duplicis aut ppter errores dictum: aut qa fertur dolosus: aut certe. d. propter annos. xx. Nam dum alii duces capta troia post. x. annos reuersi sunt: ulysses solus post. xx. annos reuersus ad patriam dicitur. ¶ Nec. f. p. Atreum & thyestem a quibus diis humanæ epulæ carnis appositæ sunt: unde & tragœdiā uarius scripsit: quē & Vir. laudat: Nāq; adhuc Varro uideor nec dicere cinna digna. ¶ Conamur te tenuat uires suas ac si diceret nos tenues non audemus grandia.

¶ POR. Scriberis uario fortis & hostium uictor mœonii carminis. Agrippam alloquitur: cuius rebus gestis negat lyrico carmine satisfacere posse: ideoq; a uario ea scribi debere. fuit āt. L. uarius & ipse carminis tragœdiarum & elegorum auctor Virgilii contubernalis. ¶ Mœonii carminis alte. Vt si diceret Homericis auspiciis: ac per hoc homerica sublimitati. notum autem inter opiniones quæ de natalibus homeri feruntur: & hanc esse quasi mæonis filius fuerit. ¶ Q̄uam rem cum que ferox nauibus aut equis miles te duce gesserit. figurata elocutio. Nam cum dixisset scriberis: intulit quam remcumque miles gesserit te duce. Simplex autem elocutio erat. Scribentur res quascunq; miles gesserit te duce. ¶ Nec cursus duplicis per mare ulyssei: amphibolum. nam & duplicis ulyssei potest quod significat callidi: potest & duplicis cursus per accusatiuū

pluralem accipi:idest itus ac reditus.nec sæuam pelopis domum:notæ historiæ sunt de tãtali genere: ex quo pelops ortus:deinde Arteus & Thyestes:deinde Orestes de quorum sceleribus tragœdias compositas scimus. quarum stilus non nisi sublimitate fertur.cui se negat hic poeta sufficere.

Aggripam a rebus gestis:& uariũ sub eloquentia laudat. Ode sexta.

¶CHRI. Ode dicolos:primi.n.tres uersus asclepiadei:q̃rtus glicõicus ad.M.agrippã:cuius auctoritas sũma erat apud augustũ:cũ oia pene grauiora bella p eũ gereret impator.de quo Maro.Parte alia uentis & diis agrippa secũdis.Laudat & uariũ poetã quẽ affirmat elegãtia dignitateq; sui stili posse describere ægregia facinora agrippæ q̃ ipsæ tenuitate sui stili nõ possit . ⁊ Fortis & uictor hostiũ.nõ.n.satis p se ẽ fortitudo ad uictoriã de hostib; reportãdã:nisi adsint & multæ aliæ uirtutes militares.Ergo ille quoq; affuere cũ sit uictor hostiũ.⁊ Scriberis.q.d.mandabit æternitati nomen tuũ cũ talis poeta tuas egregie gestas res scribat.Non.n.fere aliter immortalis reddit impator:nisi & ipse magna facinora ediderit:& eũ scriptorẽ nãcisca:q multũ eloq̃ntie ualeat.Q.d & alexãder ille magnus apud sepulchrũ achillis significauit:cũ achillẽ ob id fœlicẽ dicat:q; homericã tubã sortit; sit.Puto ãt hæc scripsisse Horatiũ post profligatã antonianã classem.in qua pugna ille optimã operã augusto nauauit . ⁊ Vario.i.a uario : quem & Virg.tanti facit ut dicat.Nãneq; adhuc uario uideor.nec dicere cinna digna:sed argutos interstrepere anser olores.⁊ Et scriberis alite carminis meõii.i.eo auspicio quo Hõerus scribit sua poemata. Ergo scriberis elegãtissimo stillo & posuit auspiciũ pro facultate.q.d.q; idẽ poterit Varius qd Homerus.Est ãt auspiciũ pro potẽtia per quãdã trãslationẽ a magistratibus.nã qui iisdẽ auspiciis creabant:eiusdẽ erãt potestatis: hinc Vir.Pari busq; regamus auspiciis.i.pari potestate.⁊ Meonii.quia Homerus ex meonia fuit.Quamuis multæ urbes de huius poetæ patria certẽt.nã & colophon & smyrna & athenæ tuũ eẽ uolũt.⁊ Quã rem cumq; ferox.ordo est o agrippa nos tenues nõ conamur dicere quãcunq; rẽ miles te duce gesserit nauibus aut eqs.i. mari aut terra: neq; conamur dicere grauẽ stomachũ pelidæ:nec cursus duplices ulyxis.ubi uidet cõparare faciora agrippæ & achyllis fortitudini:& ulyxis sapiẽtiæ:& q̃si cõcludit q; si posset scribere agrippã posset scribere aliqd par & iliadi homericæ i qua laudat achillẽ:& odisseæ i q̃ describit ulyssis sapiẽtiã. Ex quo elicit oportere se alterũ eẽ Homero si sua eloq̃ntia par hois uirtutibus eẽ uelit.⁊ Te duce.ac si dicat:tua prudẽtia:tuo cõsiglio & tua fortitudine.⁊ Agrippa & sinomẽ ,ppriũ sit:tamẽ is agrippa dicebat q̃ pmissis pedibus ex materno uẽtre orit: quasi æger partus.⁊ Dicere: describere & laudare.Sic in prio epistolarũ.Prima dictæ mihi summa dicẽde camena;& Virgili.Cui nõ dictus hylas puer & latõia delos.In causis aũt dicere is dicit qui defendit:Agere potius qui accusat:hic addicere cõsecrare.Vir.Iunõi isernæ dictus sacer.i.addictus.Item destinat. Cicero de officiis.Et is qui morti addictus esset:paucos dies cõmendandorũ suorũ causa postulasset.⁊ Stomachũ.indignationẽ atq; iram;hinc stomachari indignari significat:ut illud. Sectũ stomacharis ob unguem . ⁊ Grauẽ, græcis pniciosum.uel grauem qui ab eo dimouerinon posset.Fabula apud homerũ nota. Agamennon captiuam chryseida:quã uehemẽter amabat:orãti chrysæ patri & redemptionẽ offerẽti reddere neglexit.⁊ Appollo ãt iustis precibus chrysæ sui sacerdotis motus peste exercitũ græcorũ affligebat.græci autẽ ut pestem euaderẽt auctore achille Agamennonẽ impulerunt:ut puellã redderet.At ille Bryseidem Achillis captiuã:& ab eo uehæmenter amatam sibi arripuit.Quod ita grauiter tulit achilles:ut deinceps a pugna cessaret : neq; amicorũ precibus:neq; muneribus placari potuit:ut sæpissime in fugã ab Hectore uersis græcis succurere curaret. Ergo pelidæ.i.achillis pelei filii:nescii cedere:idest cõcedere:ipsi iræ.⁊ Duplices.uel astutos & uafros: ut describitur ipse ab homero:uel duplicatos a cursu reliquorum græcorũ:cũ illi decẽ annis domo abfuissent:ipse uero uiginti. ⁊ Vlyxei:p ulyxis:est.n.datiuus græcus.quẽ latini pro genitiuo usurpãt. ⁊ Sed mõ per syneresim: ut illud.Reliqas danaũ atq; imitis achilli.⁊ Est.n.ὀχιλλει & ὀχιλλει:aut p dyeresim:ut hic.⁊ Domũ. familiã.sic Iuue.Sed cũ tota domus:rheda cõponit una. Aliquãdo pro patria ponit:ut da ,ppriã tymbreæ domũ: da mœnia fessis.sed proprie habitaculũ ipsum significat domus.Virg.Ast ubi iã patriæ puentũ ad limina sedis.Antiquasq; domos:& per similitudinẽ ẽt quo sese bruta recipiũt domos dicunt. Virg.in georgicis. Antiquasq; domos uolucrũ . Significat etiã templum.Iuue. Ante domũ ueneris : quã dorica sustinet anchon.Differt autẽ domiciliũ a domo:nam domicilium est cũ sedes in aliqua urbe certas posuimus tanquã ciues illius futuri.nã qui ad tẽpus habitat:mox inde discessurus:domũ quidẽ potest habere quã cõduxerit:domiciliũ ãt nõ habet.⁊ Sæuã: ,ppter atreũ & Thyestẽ fratres inter se crudelissimos.⁊ Tantalus filius iouis secũdũ Eusebium:Phrygũ rex fuit:Ericteo athẽis regnãte:ex taygete filiũ pelopẽ genuit:& cũ deos cõuiuas accepturus eẽt. ob auaritiã pelopen epulãdũ dedit.Nullus aũt præter cererẽ ex eo gustauit.illa humerũ exedit:sed dii eburnum restituerũt & per Mercuriũ eius animã ab inferis reuocarũt.unde Virgi.Humeroq; pelops ĩsignis eburno.A pelope peloponesum dictã uolũt.ex pelope & hippodamia uxore nati sunt Atreus & Thyestes:qui alternis annis in peloponeso regnãtes in maximas discordias inciderũt:operante id Mercurio secundũ Lactãtium ut cædem myrtoli filii a pelope in mare deiecti ulciscereturĩ.Erat præterea atreo aries aureo uellere insignis: quem cupiẽs thyestes ratus ẽ se per cõcubitũ meropis:uel ut alii dicunt europes illius uxoris cõsequi posse. ⁊ Itaq; ex illa tres filios genuit:quos deinde sibi nescio atreus epulandos dedit.Quo tẽpore solẽ ne tale aspiceret facinus:in orientem rediisse dicũt .Quod fingitur quia eclypsim ea tẽpestate factã & antea ignoratam demonstrauit . ⁊ Hanc tragœdiam scripsit Varius: de quo paulo supra. ⁊ Tenues.qui sumus tenui ingenio . Et in animo tenuis defectum significat : Subtilis uero acumem . Cicero orator subtilis : sed parum uehemens. Non conamur ergo quæ grandia sunt:qa pudor qui ,puenit ex consciẽtia nostre imbecillitatis & musa nostra potẽs imbellis lyræ:uetat me deterrere.idest diminuere tuas & cæsaris laudes nõ nostra uolũtate: sed culpa ingenii:quod mihi tenue est.⁊ Nec dixit simpliciter imbellis: idest imbecillis lyræ:idest carminis lyrici . qa illo etiam grandia describuntur:ut ipse alibi.sed loquitur de suo proprio stillo quem elegit tenuẽ: ut Quiti.

Dicere

addicere

domus

ostendit.Deterrere est aliquid de re diminuere:unde est deterior non peior:sed minus bonus.

¶ANT. Imbellis lyræ:nequeuntis ac nescientis bellica & alta describere.⁊ Cæsaris & tuas .Augustus.n. & Agrippa cõtra Sextum Pompeium in sicilia:ut diximus pugnarunt.Agrippæ tandem ultima belli,puincia tradita.⁊ Deterrere.minuere:quæ.n.deterunt cõminuunt.⁊ Ingeni.,p ĩgenii per apocopen. ⁊ Tunica adamãtina infrangibili.loricatum intelligit martem & pugnantem:quem apte tunc describere difficilius est.⁊ Digne. scripserit.s.ibelli lyra.⁊ Merionen:sic legẽdũ ẽ:nõ Mẽnonẽ:ut qdã legũt.uersus.n.nõ staret:nec bene diceret.Mẽnonẽ nigrũ troico puluere.cũ p se niger eẽt.Antiq ẽt textus Merionen hẽnt.Fuit autẽ Meriones seu Myriões Idomenei comes & patruelis:quod passim homerus ostendit:& li.xiiii.ubi cõtra Deiphobũ pugnat.& lib.xxiii.in ludis patroclo exhibitis: ait.n.In certamẽ agit curruq; rotasq; uolucres myriones:terræ descẽdũt protinus omnes: Et postea.Erigit pedibus sublatus ad æthera puluis. Itẽ. Atq; in puluereo uolitantes æquore currus.Propter hæc igit ait in puluere troico nigrum merionen:per quẽ sane intelligit currule certamen ab Homero descriptũ.Diodorus ꝓterea li.v.scribit Minois fuisse filios Deucalionem & Molum.ex Deucaliõe Idomeneum:ex Molo Myrionem genitos:cum nauibus.xc.ad iliũ cũ Agamẽnone profectos:euersoq; postea in patria diem suũ obiisse : honorificeq; sepultos deorũ honores fuisse assecutos.horũ sepulchra in gnoso hac oñdebant inscriptuõe. Gnosi idomenei sepulchrũ aspice:in quo ego Myriõ Moli filius propiquus iaceo.hos ut nobiles heroas cretẽses colebãt sacris ĩ bellorũ discrimĩe eorũ præsidiũ inuocantes.⁊ Tytiden.De Diomede Tydei filio li.v.iliados sic habẽt.Hic iã Tytide Diomedi pallas athẽa:fulgorem uiresq; dedit:quo maior ĩoẽs Surgeret argolicos aspectu illustrat honoro. ⁊ Superis parẽ:hoc ait quoniã iliad.li.v.dũ cũ ænea pugnaret Diomedes:Venerẽ filio auxiliãtẽ pcussit ĩ dextra:hic ait ipa marti conquerẽs.Saucia cõficior.Tytides ĩpulit in nos Mortalis ferrũ q cũ ioue fortius ipo cõsereret dextrã.Eodẽ libro pcussit etiã martẽ extrema uteri parte.qua.s.lamia ferrea pẽdet.⁊ Sectis.i.effractis uel acutis & præparatis cõtra iuuenes.⁊ Vacui.l.amore:& securi uel ab negociis liberi.⁊ Siue qd utimur.i.si ue aliqd amamus:amãtes.n.utũt:hic sapho ait.Vror ut ĩdomitis &c.Vir.itẽ li.iiii.de didõe.Et cæco carpit igni.itẽ Est mollis flãma medullas.Sæpe autẽ poetæ passiuo uerbo figurate iungũt actũm.qd ẽt Priscianus admonuit.hic Statius ait in syluis li.v.Carpit eximiũ fato priscilla decorẽ.Et Syllius li.i.Horrida labenti pfundit arma cruore.Lucãus li.ix.Pluribus ille notis uariatã pingit alueũ.Oui.i Ibi.Belides assidua colla pmuntur aqua.Nõ ꝓter solitũ.i.ex cõsuetudie.⁊ Leues.instabiles incõstãtes:uani:ut amatoribus euenit.Concludit ãt uel amãs uel liber de amoribus potiusq̃ de bellis se uelle scribẽr.Cũ sua musa ĩbellis lyre sit potẽs.

¶CAC. Imbellis:q; nesciat res bellicas & altas describere uel tristes.⁊ Adamãtina tu.lorica.allusit pp duritiẽ:nã bellũ in qbusdã ĩsupabile ẽ.⁊ Nigrũ.istãtia certamis uirũ fortẽ pugnãdo squallẽtẽ.hic fortiter pugnauit in bello troiano.⁊ Tytidẽ.diomedẽ.⁊ Nos cõuiuia.i.tantũ ex uoluptatibus:scribimus:ordo ẽ. nos uacui cantamus conuiuia.⁊ Prælia uirginum.iuuenibus resistentium.⁊ Sectis in iuuenes.in os iuuenum ad repugnandũ acutis unguibus & præparatis.⁊ Vacui.amore uacui.i.non amãtes & securi.⁊ Siue qd urimur.i.amamus.quia.n.amat uritur.Vir.Vritur infœlix dido traxitq; p ossa furorẽ.seu forte amãtes:& ostendit se oi tpe seu amantẽ seu nõ amãtẽ:id studii hẽre:ordo est.seu nõ præter solitũ:leues q; urimur:nõ.n.præter solitũ leuis est dum oi tpe sit incõstans.⁊ Leues:nihil constantiæ hẽntes:quæ ẽ cõsuetudo amatoribus.

¶POR.Culpa deterrere ingeni.belle culpa ingenii.hũanũ uitiũ ãt nõ aliud q̃ humilitatẽ uult itelligi.Deterre aũt minuere signat:& ex cõsequẽti quia quæ deteruntur cõminuunt.Quis martẽ tũica tectũ adamantina.iquæ perrumpi non possit adamas.n.lapis durissimus.figurate autẽ negat se posse res bellicas scribere. Verũ Variũ potius q sit homerico spũ.⁊ Nos plia uirginũ sectis unguibus cãtamus uacui: utrũ cũ uacui sumus:an iõ hæc cãtamus:qa uacui sumus,i.a negociis liberi:qd magis uidetur sensisse cũ subiiciat.nõ præter solitum leues.idest ex consuetudine leues.

¶CHRI. Quis martẽ.sentẽtia est q; non audeat laudes Augusti & agrippæ describere.qa nõ id minus eẽt q̃ aut Martẽ aut diomedem aut similes deos uel hæroas describere.⁊ Quã rem ipse imbelli musa nõ ualet. Maxima ergo laus q; ipsos istis comparet.Quis martem:quasi dicat nullus:nisi egregius poeta. Martẽ tectũ tun,ad magna res describere martem:sed maxima cum fuerit in bello.⁊ Tectũ:defensum.Tunica proprie ẽ uestis interior.hic pro lorica accipe.⁊ Adamantina.ifrangibili,ab adamãtis duritia; Adamas lapis quasi idomitus dicitur.Nam a priuat.& δαμω græcæ domo significat.Mẽnona:laumedontis frater fuit. Tytonus:hic ad orientalẽ regionẽ ,pfectus multos populos subegit:& ,ppter eius excellentiã aurorã in cõiugẽ sumpsisse dicit.Neq; nisi ĩ extrema senectute:quæ loquacior eẽ solet decessit.unde fabulãt illũ ĩ cicadã fuisse cõuersum Huius filius mennon in auxiliũ uenisse Priamo ab Homero tradit.Curasseq; aurorã matrẽ:ut ifrangibilia illi arma Vulcanus fabricaret.hic Vir. Et nigri mennonis arma. Tãdẽ ab Achille ĩterfectus ẽ Diodorus tamẽ refert illũ ab assyriis:quorũ priamus uectigal eẽt:ĩ auxiliũ Priamo cũ.xx.milibus peditũ.&.cc.curribus missum.Refertq; Solinus singulis annis ex æthiopia ad huius sepulchrũ cõuolare aues:& ibi ĩter se decertare.Nigrũ:quia æthiops puluere troico ĩ pugnis apd Troiã gæstis.ubi equorũ pulsu puluis excitari solet.⁊ Tytidẽ diomeden tydei filiũ qui auctore homero æneã Hectorẽq; palladis auxilio uicit.Et uenerẽ cũ æneã filiũ ,p

Merio-nes

Deuca-lion

molus

idome-neus

Myrio-nes

Diome-des

Venus

saucia

ab dio-mede

martis

uulnus

Passiuũ uerbũ cũ actõ

tegeret uulnerauit. Quapropter ipsa apud Vir. Credo etiã q̃ nũc mea uulnera restant: ergo fuit par superis. ⁊ Nos cõuiuia: quoniã grauiori stilo ad res altas pueire nõ possumus scribemus hæc minora. ⁊ Prælia uirginũ: quæ uel pudore ductæ reluctãt cupidis amãtibus: uel a natura muliebri nõ discedũt: q̃ cũ maxie qppiã cupiãt: tũ maxie cogi uolũt: ut naturæ pnicacia: ut ẽ apd Ter. Nolũt ubi uelis ubi nolis cupiũt ultro. ⁊ Acriũ qa uehemẽter resistũt. ⁊ Sectis: q̃si illos acuãt ad repugnãdũ. ⁊ Vacui. s. amor. i. nõ amãtes. ⁊ Siue qd urimur siue amantes: nã amor ardẽtissima ẽ cupiditas: unde ipse cupido facibus armat: & amor ignis dicit. Vir. Vulnus alit uẽis & cæco carpit igni. ⁊ Leues nõ p̃ter solitũ. i. leues ut solẽt amãtes eẽ. uel leues q̃ leuiori utãt stilo ut solet.

Argumenum Odes Septimæ.

Septima Ode dicolos distrophos.

ad Plancum. (mithilenẽ

Audabunt alii clarã rhodõ aut

Aut ephesũ: bimarisue corithi

Mœnia: uel baccho thebas uel appolie

Insignes: aut thessala tempe. (delphos

Sũt q̃bus unũ opus ẽ ĩtactæ palladis ur-

Carmine perpetuo celebrare: & (bẽ.

Vndiq; decerptã fronti præpõere oliuã

CANT. Ode Septia plãcũ uirũ cõsularẽ alloqt. Laudans p̃ponẽsq; tyburis amœnitatẽ cũctis locis amœnis: ait q; postea q̃ uti notus sæpe nubila pellit: neq; imbres partu rit semp: sic sapiẽs ipe finire debet tristitiã uitæq; labores cõuiuiis & molli mero: siue ĩ castris erit siue ĩdẽsa sui tyburis ũbra. Teucri ĩde exẽplũ affert: q̃ licet patriã patrẽq; fugeret: gẽio rũ uacabat: tristis amicos hortãs ut uino pellerẽt curas. ⁊ Laudabũt alii: Ode ẽ dicolos distrophos ex metro Archilochio heroico: primus. n. uersus hexameter ẽ. secũdus tetrameter & phalisc⁹ appellat: q̃ cõstat ex q̃tuor pedibus uersus heroici tamen ultimus sp̃ spõdeus erit Clarã Rhodon. Est rhodos ĩ lycia insula: ut mela scribit. Solinus addit q̃ nũq̃ ita cœlũ nubilũ est ut ĩ sole rhodos non sit. Strabo. li. xiiii. docet q̃ rhodiorũ urbs portubus & uiis & mœnibus & cetera fabrica tãtũ alias excelit ut nullã ei æqualẽ nedũ præstantiorẽ p̃ferre ualeamus. ⁊ Mitylenen. Est mitylene ĩ lesbo ĩsula oppidũ: ut docet mela. Inde uero ut aiunt oriũdi fuere Alcæus & Sappho lyrici uates: ac Pittacus unus ex septẽ sapiẽtibus. Ephesum. erat ephesus ĩ asia Ionũ regia clarissima qdẽ: ut Strabo lib. xiiii. scribit. Erat ibi Dianæ tẽplũ pulcherrimũ. de quo Plinius li. xxxvi. c. v. Iustinus li. ii. scribit Amazões ĩ asia ephesum cõdidisse. ⁊ Bimaris Corinthi; Ephyre antea postea corithus appellata est: colonia colli applicata medio iteruallo qd isthmi appellauimus: inq̃t Plinius lib. iiii. de pelopõneso loquens De Corintho etiã Strabo plurima li. viii. meminit: atq; inter alia q̃ ciuitas ipsa corinthiorũ amplissima usq; fuit & opulẽtissima: seu uiros inumerabiles ad ciuile regimẽ pitissimos siue eximias opificũ artes aĩo uertis. Erantq; in eo pluria opera ære elaborata. ⁊ Bimaris aũt Corinthi ait: quoniã isthmos pelopõnesi p̃montoriũ ubi sita ẽ ab altero latere Ionium: ab altero ægeũ mare habet. de quo etiã Solinus. c. vii. Isthmos ãt dicit terra ãgusta ĩter duo maria. ⁊ Baccho thebas. Thebæ urbs boetiæ: nec cedẽtes athenis claritate: duoq; numinũ liberi atq; herculis: ut uolũt. pfia. Auctor Pli. li. iii. Diodorus uero li. i. sic ait. Qui deũ hũc tradunt thebis boetiæ ex semele & ioue fuisse genitũ aberrare uidentur Orpheum. n. quum ad ægyptios transisset pcepissetq; ab eis sacra & mysteria dyonisia: eẽt aũt amicus thebanis a quibus plurimo in honore habebat: rettulisse ad deos tradunt huius dei originẽ. ⁊ Delphos. Erãt del. in parnaso mõte phocidis clarissima urbs & celebris pp Apollinis pythii tẽplũ & oraculũ uetustate ĩsigne. de quo legito Strabonem li. ix. Iustinus uero li. xxxiiii. sic ait. Tẽplũ aũt apollinis delphici positũ est ĩ mõte parnaso ĩ rupe undiq; pẽdẽti: ibi & ciuitatẽ hoĩum frequẽtia fecit: q̃ ad admiratiõe maiestatis undiq; cõcurrẽtes in eo saxo cõsedere. atq; ita templũ & ciuitatẽ non muri: sed præcipitia: nec manu fcã: sed naturalia p̃sidia defendunt. p̃rius ut incertũ sit utrum munimentũ loci aut dei maiestas plus hic admiratiõis habeat. Media saxi rupes ĩ formã theatri: q̃obrem & hoĩum clamor: & si quando accidit tubarũ sonus p̃sonantibus & resonãtibus inter se rupibus multiplex auditur. ⁊ Thessalia tempe. loca amœna a cœli tpamẽto dicta sunt tẽpe: uti Lactanti. li. i. inquit. Sunt aũt p̃prie loca in thessalia quinq; miliũ passuum longitudĩe & ferme sex latitudĩe ultra usum hoĩs attollentibus se dextera leuaq; leniter cõuexis iugis intus sua luce uiridãte allabit peneus: q̃ ĩter ossã & olympũ nemorosã cõualle defluit: ut Pl. li. iiii. edocuit. ⁊ Intactæ palladis urbẽ. Iustius li. ii. scribit q̃ Amphiteon q̃ post græcũ regẽ athenarũ regnauit primus mineruæ urbẽ sacrauit & nomen ciuitati athenas dedit. Vtq; alii dicũt minerua ipsa ab græcis athena dicit. Referunt etiã poetæ litẽ fuisse inter neptunũ & mineruã de ĩpositione nominis athenarũ: quod quidẽ latius li. i. g. iam diximus. ⁊ Carmie ppetuo: iugi & cõtinuo nunq̃ intermisso. ⁊ Celebrare. Cicero pro. L. Flacco ait. Adiunt athenienses: unde humanitas: doctrina religio: fruges: iura: leges ortæ atq; in oẽs terras distributæ putant. Iustinus ẽt li. ii. sic ait. Primi athenienses lanificii & olei & uini usum docuere: arare quoq; & serere frumẽta glãde uescẽtibus mõstrauere: litteræ certe ac facũdia & hic ciuilis disciplinæ ordo ueluti templũ Athenas habet. ⁊ Vndiq; decerptã: ex quocunq; loco nõ solũ unde ubi atheniẽses legebant quũ uictores olea coronabãt. Pli. n. li. xv. scribit q̃ Athenæ uictores olea coronabãt. poetæ uero ut dicit Horatius scribẽtes de athenarũ laudibus olea se coronabant decerpta undiq; utpura si romæ cõposuissent opus. romæ oleã decerpebãt. uidet ẽt sic posse itelligi & forte melio ut dicat illos p̃ponere oliuã undiq; decerptã fronti. i. ad frõtẽ uictorũ in ludis atheniẽsibus p̃ quod quidẽ ostẽdit poetas ipsos: oliuam. i. atheniẽses ludos præponere omnibus aliis: Nã athenæ uictores olea coronabant: ut Plinius scribit. undiq; ex quocunq; atheniensi certamine decerptã ad frontes uictorum.

phalicus uersus rhodos Mytilene Alcæus Pittacus Sapho Ephesus Ephire corithus istmos Thebe bacchus hercules Delphi Appollinis delphici tẽplum tempe Amphiteon rerum Atthenæ Atthenarũ laudes Olea uictorum athenis

CACR. Laudabũt alii clarã Rhodon aut mityledẽ. Metrũ heroicũ. primus uersus exametere: ẽ sequens uero tãtrameter ẽ: q̃ & falisicus appellatur: eo q̃ ex quatuor pedibus ultimis cõstat uersus heroici. Numatiũ plancum alloquit consularẽ uirum tyburẽ oriundum in cuius gram dicit. Cum diuersis poetis studiũ sit diuersas insulas oppidaq; certorum numinum gratia celebrare carminibus: sibi tybur esse laudandum cuius

uoluptate capiat uel amœnitate: sed albuneæ nymphæ eiusdẽ nemoris uicini ac tyburis: de quo Vir. Lucoq; sub alta consulit albunea. Tybur aũt tyburtus condidit: a quo nomẽ ciuitati est. hic fuit filius catilli filii amphiarai. ut catilluq; acerq; corax. sed hac ode Plãcũ hortat ut curas uoluptatibus relaxet exẽplo teucri telamonii. ⁊ Clarã. r. aut. m. Maritimæ græcie ciuitates sunt. ⁊ Bimarisue. c. m. quia & ionio & egæo mari abluit. ⁊ Vel bacco. t. ordo ẽ. uel thebas insignes baccho uel delphos insignes apolline: sic. n. apud thebas diõysius sicut delphis apollo colit: a q̃bus honorẽ patriæ sortiũt. ⁊ Thessala. t. amœnitates thessaliæ. tẽpe. n. tribus casibus declinat noiatiuo uocatiuo & accusatiuo. Sunt quibus unum opus est: ac si diceret unũ studium ẽ laudibus dicẽdis opam dare certos & exide gloriã quærere laudãdo tantũ athenas: quas uocauit orbem minerue uel uel proprium ciuitatis nomen. ⁊ Carmine perpetuo. aut uno metro aut non aliorum laudibus mixtis. ⁊ Vndiq; decerptam ex omnibus collectam. ordo est. præponere fronti oliuam undiq; decerptam.

CPOR. Laudabũt alii clarã rhodõ. hac ode numatiũ Plãcũ cõsularẽ alloqtur. qa iudicat se p̃cipue tiburtina regiõe delectari: omnibusq; eam sua ĩnia proponẽdam affirmat. ⁊ Claram rhodon. propterea claram q̃ soli sit opposita dicit: de qua & Lucilius sic ait. Rhodos carpatium in pelagus inclinat apertum. ⁊ Bimarem corithum appellat q̃ isthmo opposita ionio & ægeo sinu abluitur.

CCHRI. Ad Numatiũ plãcũ scribit laudes tyburis patriæ suæ. ergo alii poetæ alias urbes laudabũt. ego ãt tybur. ⁊ Rhodõ. hæc ĩsula multis rebus nobilitata & penesp libera ẽt romão uigẽte ĩpio. eã a pricipio hãtarunt Telchines: quos maris filios fuisse fabulant: Primi oium diis statuas sculpserũt. ⁊ Clarã. secundũ porphirionẽ: q̃ ĩ mari apto & soli expositio posita sit. Neptunus hanc sororẽ aliã amauit. Ex eaq; filios sex & unã filiã suscepit. Rhodonq; appellauit: a q̃ insula nomẽ accepit. ⁊ Mithylenẽ. urbs ẽ in lesbo: a mithylene machareis filia noãta: Machareus. n. ex crinaco iouis filio natus lesbũ tũc pelasgiã dictã pp deucaliõis diluuiũ deser tã occupauit: & lesbo æoli filio filiã suã methymnã mrimonio cõiunxit ĩsulãq; a genero noiari uoluit. ⁊ Ephesum. urbs nobilissima ĩ asia ẽ ab amazonibus cõdita: & quæ nobilitata sit tẽplo ephesiæ dianæ pulcherrimo oium græcorũ ædificiorũ. ⁊ Bimarẽ corinthũ. quia hic ægeũ hic ioniũ hẽt & histhmõ facit. olim ephira dicta ẽ hæc urbs: Deide corithus a choritho horestis filio. ⁊ Thebas. urbs ĩ boetia a cadmo cõdita: cui⁹ mœnia amphion lyra saxa alliciẽs ædificauit: in hac ex semele cadmi filia iuppiter bacchũ gẽuit: fuit & ĩ ægypto thebe urbs antiqssima. in q̃ fuerũt Bacchus & Hercules de quorũ ægregiis facinoribus multa scribũt. Quæ oia Orpheus ex ægypto rediens fretus temporũ longitudĩe & historiæ inscitia. uolẽsq; cadmeis gratificari ad has thebas contulit. ⁊ Delphos. isti in parnaso mõte erant clari oraculo apollinis. in quo pythia phœbi furore pcita respõsa dabat. Extollit gẽtilitas hui⁹ loci religionẽ miris miraculis. Dicũt. n. uolẽtes gallos delphos suadere atrocissima tẽpestate & uehemẽtissimis niuibus ꝓhibitos: & ĩ bello Alexãdri cũ cõsuleret oraculũ quo pacto defẽdi uellet: respõdisse ut illi sibi cõsulerẽt: se aũt sibi cõsulturũ. Atq; deide cũ milites irruere pararẽt subito nõ parua pars mõtis a uertice ruens illos oppressit. hæc & similia apud gẽtiles euenisse nõ negat Aug. Verũ affirmat religionẽ in oĩbus & diuinũ cultũ adeo placere deo ut ẽt si falsus sit aliquo bnificio digne tur. ⁊ Thessala tẽpe. græcũ nomẽ ἐστὶ τέμπε siue τέμπη: & a latinis ĩ noiatiuo actõ & uocatiuo usurpat hæc tẽpe. ẽ aũt locus amœnissimus in thessalia inter ossam & otry mõtes iuxta peneũ fluuiũ. Sed latini p̃ oĩ rusticana amœnitate posuerũt. ⁊ Sunt q̃bus: sunt poetæ q̃ in solis athenis laudãdis occupant. ⁊ Carmie ppe. nõ interrupto ut aliud laudẽt. ⁊ Vnũ opus: opus ẽ qd ex fabricãdo factũ relinq̃t: sic domus dicit fabri opus. Opatio ẽ ipa actio: opa uero ẽ labor & ĩdustria opantis. ⁊ Intactæ. nõ uitiatæ. nã tãgẽr uitiat ẽ Mar. Nullo ĩ urbe futo. q. tã. u. Vxorẽ gratis tũc carideme tuã. Pallas ãt uirgo fingit. qa nihil ẽ puri⁹ sapia: & ueræ sapiæ nullæ sordes admiscẽtur: ꝓpterea q; dicũt illã sine mre ex capite iouis ortã eẽ. apd græcos appellat athæna a q̃ athænarũ urbs denominat. dicũt. n. quãdoq; ĩter Neptunũ Mineruãq; cõtẽtionẽ fuisse ortã uter urbi nomẽ ĩponeret Iudiciũq; ad louẽ delatũ: & illũ iussisse utrũq; terrã pcutẽt illũq; nomẽ ĩponere ex cuius pulsu aliqd excellẽtius oriret: pcussit neptũnus: enatusq; ẽ equus. pcussit pallas: & nata ẽ oliua. Et quoniã æquus portẽdit bellũ Oliua uero pacẽ: q̃ bello melior ẽ: cõcessũ ẽ ut ab athæna athænæ dicerẽt. Var. rẽ ad historiã refert: Aitq; regnãte Cecrope cõuenisse populũ: cũ ẽt fœminis suffragiũ reddere liceret. Et uiros qdẽ neptũno: fœmĩas uero mineruæ suffragiũ reddidisse. & quoniã mulieres numero una plus eẽnt. euenisse ut mineruæ ius nomĩs ĩponẽdi cõcederet: ipsãq; a se athænas appellasse. Quapp cautũ ẽ a uiris ne deiceps suffragiis dãdis ĩtercessent mulieres. ⁊ Oliuã: Atheniẽses. n. olea uictores coronabat. teste Plinio. isti ergo scriptores laudando athenas p̃ponũt oliuã decerptã undiq; i. e quocũq; agõe atheniensi. Frõti. i. ad frõtẽ uictoris coronãdã. Celebrãt igĩ oliuã. i. ludos ĩ q̃bus oliua corona erat. Oleã negauit theophrastus nisi ĩtra q̃draginta passus a mari nasci. hic fuit anno. cccc. urbis romanæ. Fenestella negat Tarqno prisco regnãte ĩ italia: hispania: atq; aphrica oleã fuisse Herodot⁹ olĩ nusq̃ nisi ĩ attico agro oleã fuisse. scribit. Olea arbor ẽ: oliua baccha oleæ. ide liquorẽ ipm oleũ & oliuũ dicũt. Est ãt oleũ utile ebori a carie uẽdicãdo: uũ rõæ saturni ex ebore simulacrũ ĩt⁹ oleo repletũ ẽ.

Plurimus in iunonis honorem
Aptũ dicit eqs argos ditesq; micẽas
Me nec tam patiens lacedæmon
Nec tã laryssæ pcussit cãpus opimæ
Quam domus albuneæ resonantis
Et ꝓceps anio ac tyburti luc⁹ & uda
Mobilibus pomaria riuis

CANT. Plurim⁹: ad de scriptor. ⁊ Dicit. describit. ⁊ Aptũ eqs argos: Pli. li. iiii. de achaia loquẽs ait. Inter amnes inachũ & eranũ eẽ argos hippiũ cognomĩatũ. Stra. li. viii. ẽt de Achaia loq̃ns scribit q̃ Argos & mycenæ urbes ambæ principatu eminentes minus stadiis qnquagĩta ĩter se finitie erãt. Et dicatũ Iunoni tẽplũ iuxta mycenas ambabus fuisse cõe. in quo polycleti simulacra artis laude omniũ præstantissima sumptu & magnitudine phidiæ sane imaginibus cedẽtia. Argos qdẽ a primordio magis ac magis extitit potẽtia priariũ: subide Mycene ampliora suscperũt ĩcremẽta. posteriori tpe eas argiui solo æquatas deleuerũ

argos hipium mycene Iunonis tẽplum argis

Argi plures peloponeso lacedæmon sparta lycurgi leges Spartæ pueri arissa

adeo ut ætate Strabōis Mycenei oppidi ne uestigiū quidē reperiret. homerus uocat Argos interdū priscum Alias iasum: Equestre quādoq; uel pelasgicū uel equoq; alūnū. Cognominationē igit per epitheta distinguit Equestre uero & equorū alumnū cōmuni quadā pprietate dicit. hæc ex Strabone qui ēt addit q; peloponnesos per multos prius annos Agros uocata ē: eaq; tēpestate Argos achaicū noīari cœptū. p argos deniq; hic horatius Agamennonis prælia intelligit. ¶ Patiēs lacedæmon. ea urbs ē in laconica ēt Spartha appellata. Cur āt Iustinus li. iii. meminit. homerus li. ii. iliados diuersas esse urbes ostēdit. Lycurgi pterea leges ut Cicero li. ii. tusc. edocet laboribus erudiebant iuuentutē uenādo currēdo esuriēdo sitiēdo algendo æstuando. Sparthæ uero pueri ad aram sic uerberibus accipiebant ut multus e uisceribus sanguis exiret. nō nunq; etiam ad necē quoq; non mō nemo exclamabat unq; sed ne ingemebat quidē. hæc ex illo. pp id agit patiēs ait horatius: & si in cunctis agendis patientissimi erāt. ut late in lycurgi uita a Plutarcho ostēdit. ¶ Larissæ cāpus opimæ. Stra. libr. ix. ubi de thessalia loquit: scribit larysam urbē esse iuxta peneū fluuiū. est & alia uti inquit in creta ciuitas: a qua subiectus cāpus larissius uocatur. larysa quoq; ossæ locus ē quæ pensilis aut obliqua dicit a pleriq; ē & pelopōneso argiuorū arx larysa. Eleoq; quoq; agrū dimāq; disterminans larysus fluuius ē. ē & in asia larysa phriconia. In agro item attico larysa ē. Trallibus quoq; ē uicus. plura ēt Strabo in dicto uolumie ¶ Albūeæ resonātis. de hac poeta li. vii. ita scribit. At rex sollicitus mōstris oracula faūi Fatidici gēitoris adit Iucosq; sub alta Cōsulit Albunea nemoq; quæ maxima sacro Fōte sonat sæuāq; exalat opaca Mephitim: ubi quidē Seruius ait: unū eē fontis nomen. & syluæ asseritq; i tiburtinis esse altissimis mōtibus. eē uero dictā ab aquæ qualitate. Acron dicit nomē accepisse ab Albunea nympha cui nemus cōsecratū est. Porphirio ēt scri. Albuneam deam in regione tyburtina fontis præsidem. Stra. li. v. refert in planicie tyburtina fluere quas nuncupant Albulas aq̄s frigidas multis e fontibus edentes uarios ad morbos salutares. Lactātius præterea li. i. c. vi. scribit decimam sybillā tyburtē nomie albuneam: quæ tyburi colitur ut dea iuxta ripas amnis anienis: cuius ingurgite simulacrū iuentū eē dicit: tenens i manu librū. ¶ Præceps anio. i Romæ cōspectu tybur qdē herculeū est. & Catarrata. i. descēsus quā facit anio ubi nauigabilis esse icipit quū e sublimi profundā i uallē præceps defert & p urbi ipsi uicina nemora. hoc ex loco mira est fructuū abūdātia pter lapidis effossiōes: q tyburtinus dicitur. In hac planicie anio fluit: quousq; tyberi intret. hæc ex Strabonis li. v. Qui anio ex alba decurrens præter latinā marsoq; urbē & ppinquū illi campū p tybur descēdit in tyberim ut idē ait. Plinius itē li. iii. scribit q; anio in mōte trebanoq; ortus Lacus tris amœnitate nobiles: q nomē dedere Sublaqueo: defert in tyberi. Tyburti lucus. Sestius græcus historicus. li. vi. ātiquitatū scribit q; Cathillus amphiarei filius post pdigialē patris iteritū apd thebas iussu oiclei aui sui cū oi fœtu & sacris missus tris liberos i italia pcreauit tyburtū. Coracē & cathyllū q depulsis ex oppido haud longe ab roma posito ueteribus sicanis: ab noie tyburti maximi natoq; filii oppidū uocauerūt. Ver. ēt. li. vii. ait. Fratris tyburti dictā cognomie gentē. Solinus quoq; de hoc meminit secūdū Sestiū: qui quidē ultra pdicta non desunt inquit q dicāt singulū fratrē Ciuitatē singulā cōdidisse. testis ē mons q adhuc Cathillus dicit: & Cora oppidū inter uolscos.

Larissæ. albunea albulæ aquæ tibur Anio Sublaquecun Tyburtus Corax Cathyllus Cora

¶ ACR. Aptū dicit eqs argos: aptū āt eqs Argos gñe neutro absolute dicit. ¶ Ditesq;. m. hoc ē sicut athēas in mineruæ honorē: ita argos & mycenas laudari in honorē iunonis. Nec tā patiēs: quia i agoneis uerberibus īmobiles cædebāt. ¶ Lacedæmō. post matricidiū horestes cū fureret adiit oraculū de sanitate. oraculū respōdit sic eū posse sanari: si dianæ scythicæ de taurica simulacrū auferret. pfectus itaq; ē. ibi erat soror eius sacerdos: q̄ aduenas īmolabat: agnouit frem: pepcit illi: iterrogauitq; cur uēisset: ille idicauit. abstulerūt ide simulacq;: simul soror secuta ē. delati sunt ad italiā & collocauerūt i nemore aricino simulacq;: & cōsecrauerūt nemus. Post hæc italis īmite numen uisū ē & asperū: miseruntq; ad orientē simulacrū qd lacedæmōii susceperūt: & ne aut crudelitatē aut sacrilegiū facerēt: statuerūt hi ut iuuēis aras ascēderet: & supīponeret māus: & tam diu loris cederet ab alio iuuene q̄ diu sanguis de uibicibus in ara remaneret: & satisfaceret nūini. ide ergo patiēs lacædemō. Nec tā larissæ. larissa ciuitas thessaliæ. a qua & achilles larissæus dictus ē. Vir. Quos neq; tytides nec larissæus achilles. ¶ Percussit. nimia delectatōe aīum ferit. Quā domo albūeæ. delectabile nemus est consecratū albuneæ nymphæ. a q̄ & nomē accepit. Et præceps anio. aut p deuexa cadēs aut rapidus. ¶ Tyburti lucus. filua iuxta ciuitatē eiusdē nominis. ¶ Mobilibus. discurrentibus.

¶ POR. Aptū dicit eqs. Homeri. sic. n. de hoc ille. ἀργος ἱππόβοτον. Me nec tā patiēs lacedæmon. Quā domus albūeæ. Albuneā deā i regionē tyburtia fontis pfidē. & Vir. testis ē: q i septio ait. Lucosq; sub alta cōsulit albūea nemoq; q̄ maxia. ¶ Tyburtiq; lucus. tyburtus cōditor tyburis ē: cuius frater cathyllus & corax: quorū Vir. meminit. Catillusq; acerq; coras argiua iuuētus. V da mobilibus pomaria riuis. Irrigua itelligi uult.

¶ CHRI. Plurimus. multus: uel plurimus. i. lōgo sermōe utēs. ¶ Plurimo. n. lōgus. Vir. Cōtēplator itē cūnux se pluria siluis iduit i florē. Dicit. laudat mycenas & argos i honorē iunōis qa istæ urbes sibi cōsecratæ fūt. Argos ideclinabile ē i singulari: sed i plurali dicimus argi argoq; unde argius urbs ē i pelopōneso iunōis sacra abūdat optimis eqs. ¶ Patiēs. uel pp sacra tauricæ dianæ. Cū. n. horestes de taurica regiōe simulacrum dianæ cui hostia humana īmolabat i italiā apud aricinā siluā detulisset: abominati sunt talia sacra itali: & lacedæmon remiserunt Lacedæmones āt pro humana hostia instituerunt ut pueri manus sup aram tenerent quæ ab aliis pueris tam diu uerberarent donec sanguis emanaret: Hoq; patiētiam Cicero ēt in tusculāis admirat. Ergo patiens pp pueroq; patientiam secūdum acronē & porphirionē. uel patiens quoniā lacedæmonii sæuerissimis lycurgi legib; istituti patiētissimi aduersus omēs difficultates fuerūt. ois sexus. ois ætas bello iseruiebat. Nā egrediētibus ad pugnā uiris: senes mulieresq; mœnia tutabāt. illud aūt præcipuū q; eandē uestē i hyeme & i æstate omnes ferebāt. ¶ Larissæ. urbs i thessalia. unde & larissæus achilles. ergo & pp achilis nomē & pp fertilitatē a multis laudabat. ¶ Cāpus. plāities: oēm. n. terrā ita diuidimus: ut dicamus aeā ut cāpū: aut uallē: aut collē: aut monte. Cāpū dicūt planū & in lōgius porrectū spatiū. Hic campestria loca. Vallis est id iteruallū qd inter duos mōtes relinquit. Cōuallis uero a tribus locis claudit. Colis minor minusq; altus q̄ mons. Mōtes ardua & excelsa loca dicimus. ¶ Albunea nympha q̄ in albunea colebat. Est in mōte tyburtino fons albunea sic dicta ab aquæ q̄litate: q̄ in illo fonte ē: unde etiā nōnulli ipsam leucotheā uolūt: ait seruius ubi Vir. sic scribit. Lucosq; sub alta consulit albunea. ¶ Præceps. p deuexa cadens nō sine summo strepitu. Et dicit anio anienis & nō aniōis fluuius. hūc tyberonē hodie appellāt. Fluit ĩter Sabinos & Romanos īsignis uictoria Tulli hostilii q̄ fidētes fudit. ¶ Tyburti. & hoc tyburtū: & hoc tybur. In his locis crediderūt oia posse albescere. unde ebur etiam quo candidius redderet illuc deferre solebāt. hic illud Facetū Martialis distichon: Tybur ad herculeū migrauit nigra lycoris. Oia dū fieri cādida credit ibi. Fuit āt amphiaraus amithaonis atnepos uir in diuinatione excellētissimus: & qui fatum suū apud thebas nisi ab eriphile uxore proditus fuisset euitare poterat. Ex hoc secundum Solinū natus ē catyllus q tres filios genuit: aliū catyllū: & tyburtū: & tertiū qui corax dictus est. Siue igitur ii siue eoq; pater tybur pulsis inde ueteribus sicanis cōdiderunt. & a tyburto illud nominarūt. ¶ Lucus. silua albunea. & proprie dixit. Nā lucus nemus ē deo sacrū. græce τέμενος dicitur. Volunt locū esse dictū per cōtrariū a lucēdo: quoniā cū nullæ illic arbores pp religionē cederent opacus & sine luce erat. Vel a lucendo pp crebra lumina: quæ in sacris nocturno tpe lucebāt. ¶ V da riuis pomaria. loca arboribus pomiferis sata. quæ latini etiā uiridaria appellāt. Græci uero paradisos. pomeria aautē erāt interualla iuxta mœnia uacua relicta: & auguriis cōsecrata. in quibus augures auguria captarēt. Quæ ullo ædificio occupari nefas erat. Dicta autem pomœria quasi post mœnia.

Albus ut obscuro detergit nubila cælo
Sæpe notus. neq; parturit imbres
Perpetuos. sic tu sapiens finire memento
Tristiciam. uitæq; labores
Molli plance mero. seu te fulgētia signis
Castra tenent. seu densa tenebit
Tyburis umbra tui. Teucer salamina pa (tremq;
Cū fugeret. tamen uda lyæo
Tempora populea fertur uixisse corona:
Sic tristes affatus amicos. (rēte
Quo nos cunq; feret melior fortuna pa (curo.
Ibimus o socii comitesq;.
Nil desperādū teucro duce & auspice te (ram
Certus enim promisit apollo
Ambiguam tellure noua Salamina futu
O fortes peioraq; passi
Mecum sæpe uiri: nūc uino pellite curas.
Cras ingens iterabimus æquor.

Auster aquilo Notus

Teucer

Cum Lyæus Lio

Populo hercules

Socius Comes Socius Amico ebrietas

¶ ANT. Albus notus. pmutāt duo uenti naturā. Cū sit Auster aphricæ serenus: aquilo nubilus. Vt ingr Pli. li. ii. Vbi ēt ait: q; Auster italiæ hūidus ē & c. νοτιος iqt geliō humor dicit. hic notus Auster dictus. ¶ Molli mero: dulci suauiq; Vino. ¶ Teucer Salamyna patrēq;: post finē troiāi belli Teucer morte aiacis frīs iuisus patri thelamōi: quū non reciperetur in regnū: Cyprū concessit: atq; ibi urbē nomine antiquo primæ Salamyna condidit. Auctor est Iustinus li. ultimo. Altera aūt Salamyn atticæ regioni adiacet ī sula q dē stadioq;. lxx. in longū porrecta. uel ut alii asserūt lxxx. Scribit hæc Stra. li. ix. Cū fugeret. i. q̄uis: nā sequit tamē. Sæpe āt cū pro q̄uis reperit. Cicero ad Celiū epistola ultia li. ii. Quæ cū eēnt icerte existimaui tamē faciēdū eē &c. ¶ Lyæo: Lyæus bacchi nomē ab λυω qd est soluo: eo q; mētem & membra uinum dissoluat. Vnde sequit paralysis. ¶ Populea corona: populeā posuit coronā pp aī fortitudine. hæc enim arbos in tutela herculis est. imitabat ergo herculē: qui ad iferos pgens eadē frōde se coroāuit. O socii comitesq; Socius par ē: Comes uero minor: qppe q sequit & ducem hēt. Vtq; Victorinus li. i. rh. uet. iqt: Socius ē q nobis aliquo pacto ad aliq d gerēdū cōiungit. Amicus uero ē: qui mihi usu uitæ similis pio ac fideli amore cōiūgit. ¶ Auspice Teucro. i. auspicii docto p qd futura nosse poterat. ¶ Ambiguam: dubiā uel duplicē. pp alterā atticæ adiacētē. ¶ Certus apollo. nō fallax. sed ueridicus. ¶ Nunc Vino pellite curas. Pli. ēt li. xiiii. scribit nimio potu gignifere rerum omnium obliuionē mortemq; memoriæ furorēq; etiam. ¶ Iterabimus repetemus.

¶ ACR. Detergit nubila cælo. purū aerem facit: quē græci leucōtū appellāt: idest serenū: ordo ē. sæpe albus notus detergit nubila obscuro cælo. ¶ Plance. uocatiuus proprii nominis. Molli mero. aut leui aut suaui. nā uino in obliuionē ueniūt curæ & tristitiæ fugantur. ¶ Seu te fulg. si. ac si diceret. seu signis militaribus seu bellis miscearis. ¶ Seu densa tenebit. seu sis domi. ¶ Salamina ciuitas thelamonis. hic filiis suis Teucro & Aiaci ad troianum bellum proficiscentibus legem posuit: ut alter sine altero non rediret. Aiace itaq; se perimente q; per dolum ulyxis iudicio armorum uictus sit cum ipse corpus Achillis liberasset. Teucer memor sperii paterni patrem & patriam fugiens responso Apollinis cū sociis alibi condidit ciuitatem: hunc fugientē dicit hortando comites suos ad pocula consolatum & uino tristitiam mitigasse. Tamen uda lyæo. madida uino. ¶ O socii. ordo est. o socii o comites ibimus quocūq; feret nos fortuna melior parente. Auspice. fautore uel sponsore. apollinē dicit: cuius responsa uel promissa sequebat. ¶ Certus non fallax. ueridicus. ¶ Ambiguam. duplicem: uel q; una in cypro altera in thracia regiōe esse dicitur: uel q; una pulsus est. alteram cōdidit. Vir. similiter ambiguam duplicem posuit. Agnouit prolem ambiguam geminosq; parentes. ¶ Noua. i. incognita peregrina. ¶ Peioraq; passi. Vir. O passi grauiora. ¶ Iterabimus. idest iterum nauigabimus.

¶ POR. Albus ut obscuro detergit nubila cælo. Sæpe notus. Hāc odē q; dā putāt aliā esse sed eadem ē. Nā & hic plancū alloquit in cuius honore & superiore parte tybur laudauit. Plancus. n. tyburti fuit oriūdus. Album aūt notū dixit ut græci λευκον νοτον quod serenū faciat. ¶ V da lyæo tempora. i. πολλαλυγη. ipsum enim udum lyæum intelligi oportet idest uino. ¶ Populea fert. bene non quanlibet: sed populeam coronam propter fortitudinem animi. Nam hæc arbor in tutela Herculis. ¶ Ambiguam salamina. nunc duplicem intelligamus. quoniā altera Teucer in Cypro insula condidit patria a Thelamōe patre eiectus. ¶ O fortes peioraq;

passi.ut Vir.O passi grauiora dabit deus.¶ Nūc uino pellite curas Cras igēs iterabimus æquor.Quidā stulte ab itinerē uerbū fictū putāt sed nequaq̄ sic accipiēdū cū simplicior elocutio magis rōnem hēat.Teucer mari uenerat.quia a patria eiectus ē errās Ingens iter.ut iterent nauigationē socios hortatur.

¶CHRI. Albus ut obscuro. Postq̄ plāci patriā laudauerat:eū hortat ut finē qnq; mœrori īponat:& imitetur tēpestates cœli quæ nō sp eædē.sed ex turbulētis mutant in tranqllas.¶ Albus.ordo ē.O plance meméto sapiens finire tristitiā & labores molli mero.sic ut sæpe notus deterget nubila cœlo: Neq; sp parturit imbres.¶ Notus.In italia utplurimū nubes.in aphrica serenitatē īducit.¶ Cælo.aere.hinc Lucretius.in hoc cœlo q dicit aer.& Vir.Maria ac terras cælūq; pfundū.pprie cælū est quod stellis splēdet.q̄si q̄dā cælatura.Hic ēt cælū instrumētū quo cælatores cælāt.Ouidi.Quiq;.moues cælū tabulasq; coloribus uris.¶ Deterget.tergendo remouet.¶ Imbres.īpetuosos itelligūt.Pluuias uero lentas & iuges.Sic tu sapiēs.i.quia sapiēs es memēto fini re.Vel sapiēs.i.qui sapiens eris si hoc facies. Vir.Ni frustra auguriū uani docuere parētes.i. q uani eēnt si frustra docuissēt.¶ Molli.dulci.Vir. Tūc & mollissima uina.Nā qd pprie tactus est id ad gustū sæpe trāsferī.significat itē flexibile.Vir.Est mollis flāma medullas.itē luxurosū.Iuuēalis.Quos regula sola tuet a pluuia molles ubi reddūt oua colūbæ.itē delicatū & tenellū.Plautus.Mollicula es:itē p trāslationē a tactu.gustuq; molle.i.placidū & facile:Vir.Sola uiri molles aditq;:& tēpora noras.Itē ē cōtrariū dūro.Vir.Mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit.Cæteræ āt notiones quas ponit marcellus.huc omnes redeunt.Merū purū significat.unde uinū dicimus merū cui nihil sit aquæ admixtum.Mixtum autem dicimus uinum cui sit aqua admixta.Martialis.Callidus impofuit nuper mihi caupo rauenæ:Cum peterem mixtum:uēdidit ille merum.¶ Signis.scilicet militaribus idest uexillis:Lucāus. Signa pares aquilas & pila minātia pilis.Cæteræ signa dicimus indicia rerum:ut cum dicimus tumorem esse signum ueneni.Signa etiam statuæ appellantur . ut tabulæ capiunt p picturis unde apud Salustiū.signa & tabulas.¶ Tenēt habēt.tenere dicimus habitare.Vir.Qui teneāt nā iculta uidet:hoīes ne feræne.itē intelligere.Terētius.Rē tenes nō me latet. & ī hoc & in aliis uerbis plures notiōes attribui uerbis a marcello.sed ille nō solū quæ ppria sit uerbi notio iuestigat.sed ēt eas ī q̄s p trāslationē a poetis uerba dicunt tanq̄ pprias exponit.Qua in re diligētius aīaduertēdū est.nam quæ pprie sunt sp & ubiq; quadrāt.Ergo si dico:posita sed ludit arca ita pprie dicit ut de q̄cūq; re.& a quocūq; scriptore recte dicat.Sin aūt ludere quæ uellē calamo pmisit agresti.i.scribere nō cuicūq; neq; de quacūq; re decet. Probauerat rōne naturali sæpe interuenire uicissitudines in rebus humanis : nūc pbat exēplo & auctoritate teucri:q ēt in suo exilio pfugus lætitia tristitiā pellere tētabat:Sed ut res pspicua reddat.Ex eaco iouis filio natus ē Telamon q comes herculi in expugnatione troiæ:quoniā primus mœnia cōscenderat ab hercule isionem laomedontis filiā dono accepit.atq; ex hac Teucrū genuit.Ex alia āt Aiacē sustulit.Sed hic in bello troiano superatus ab ulysse in iudicio cū uterq; sibi arma achillis poscēret:in furorē incidit ac seipsum īteremit itaq; cū sine fratre teucer patriā rediret:a patre pulsus est.At ipse in cyprū uenit:ubi urbē cōdidit: eamq; a patria salamina denominauit.¶ Salamīa patrēq; est hæc salamis salaminos:& in actō salamina.¶ Vda lyæo madida baccho.i.uio:ut sit denoiatio.Dicit āt bachus lieus πολυειν qd ē soluere:qa uinū mentes nostras a curis soluit.¶ Corōa populea.ut decet uirū fortē ad imitationē herculis q ab iferis rediēs ea arborē se coronauit.Cuius frondes externæ nigrescere dicunt pp fumū & obscuritatē iferni.internæ uero albescere pp sudorē herculis.Eteni hæc arbor herculi cōsecrata a poetis dicit.Vir.ī bucolicis.Populus alcidæ gratissima uitis hiaccho.¶ Quo nos cūque.i.quocūq; nos.Themesis quæ fit quotiēs dictio cōposita dissoluit:& ī medio alia dictio interponit.Vir.Hac troiana tenus fuerit fortuna secuta.i.hactenus troiana.Melior æquior & magis beniuola.Bonus.n.mitis æquus & fauēs dicit.Statius.Tu corda parūper Huc aduerte libēs.Atq; has bonus accipe uoces.Vir.Sis bonus fœlixq; tuis.aliqñ pulcher.Terentius.Et forma fortasse bona: Proptius. An cōtēpta tibi iunonis forma pelasgæ.Paladis aut oculos ausa negare bonos.Itē aptus & idoneus.Vir. Et bona bello cornus.Itē doctus Vir.Cur nō mopse boni qm̄ cōuēimus ambo.Tu calamos iflare leues:ego dicer uersus.Iniicit āt despantibꝰ comitibus optimā spē.cū pollicet fortunā meliorē parēte;q illos a pria excluserat & se ducē.q.d.eū ducē cui neq; aīus ī piculis auertēdꝰ;neq; fides ī cōsulēdo deerit.Sed primū apte ppositit. Se cūdū:ut arrogātiā euitaret occultius isinuassit.¶ Socii comitesq;:Socius a socco dicitur.q calceus ē utriqpedi aptus:quoniā socius se amico cōmodū ī utraq; fortūa p̄beat.Sūt āt socii q pari cōsilio & auctoritate rē simul aggrediūt.Comites uero q cōsulēdo opamue p̄stādo subsequūt.Et pprie dicūt comites ī itinere:q nō sua cā iter capiūt:sed ut aliū pseqnt.Quapp socios dixit:ut ostēderet cōem rē agi:& se illos sibi pares nō iferiores hēre.Hoc hūanitatis cā oēs duces facere cōsueuerūt.Sic & uirgiliāus æneas.O socii.neq;.n.ignari sumus antemalorꝫ.Sic ī historiis milites cōmilitōes appellāt.Comites āt dixit ut se beneficii ab illis p̄stiti memorē ostēderet.Quapp o comites.i.q ne me meāq; salutē dīsereretis: nulla difficultate deteriti me plecuti estis.Auspice.ut nō mō tāq̄ dux.ī q̄ re prudētiā hūanā dūtaxat p̄stāt possit:ꝫ ēt auspex.i.q auspiciis cæterisq; uaticiniis futura diuitus pspexerit.Certus apollo.q:d.ab eo hæc futura de urbe cōdēda.cognoui:cuiꝰ oracula certa nū q̄ fallāt.Cur ergo nō seqnt eū ducē ī quo & hūana prudētia & diuīa p̄sciētia sit ab deo accepta q nūq̄ fallat: Hic ergo deus pmisit salamīa ambiguā.i.posse nos cōdere urbē:quā a salamīa ātiq̄ pria salaminā apellēus: ¶ Promisit.āt a me rogatus.nā pprie pmittimus rogati:& pollicemur nō rogati sed nra spōte.¶ In tellure no.i.ī cypro q locus nobis nouꝰ & icognitus ē:In hac isula belꝰ teucro sedes sibi ponēdas cōcelsit.Qd & uirgilius ana dido meminit:Atq; eqdē teucrū mēini sydōa uenire finibus expulsū p̄ris noua regna petētē.Auxilio beli gēitor tū belus opimā Vastabat cypꝫ:& uictor ditiōe tenebat.Dixit āt telluī p terra.¶ Tellꝰ.n.dea ē terræ. Terra uero ipm elemētū.Romæ.n.ut ait uarro colebat tellꝰ dea:q a ui fœmīea q̄ semīa recipit:nūcupat.Itē tellumo deus a ui mascūlia:q̄ semīa terra emittit.Erat & alius deus Altor ex eo q oīa ex terra alunt:Itē rursor:q rursus eodem cūcta reuoluūt:Ambiguā.duplicē sdm acronē.cū altera eēt in actīcanō pcul ab ægyna:

Altera in cypro de q̄ nūc dī.Vir.Agnouit plē ambiguā geminosq; parētes.Ambigua tamen latini dicūt q̄ græci ομονυμα appellāt.unde boetius in dialecticis:ea ambigua dicit q̄ reliq dicūt æquoca.ut canis qd nomē syderi & animali latrabili:& pisci cōe est.¶ O fortes : ergo ferre poteritis.¶ Peioraq;.p.arguit a maiori. Nam si maiora passi estis:poteritis magis hæc ferre.Sic & Vir.O passi grauiora.¶ Nūc uino.p.c.q̄si ondat q in rebus duris decet interponi aliq̄ uoluptatem:qua animi restaurati uehemētius contra difficultates insurgant.

Argumentum Odes octauæ.

Octaua ode dicolos distrophos in lydiam meretricem.

¶AN. Octaua ode ī lydiā meretricē scribit. Sybaris.n. eiꝰ amoī officia oīa:q̄ priꝰ obiī solebat:reliq̄rat.latēs apd eā.uti achilles olī iter filias lycōedis latuisse fert: mīe iubēte.Ne uidelicet uirilis hītus eū ī troiā duceret.De quo late papinius.Id āt latere apd lydiā:& cōsueta officia reliqsse ī riualē quoq; dici existimēus.¶ Lydia dic p oēs.ode ē dicolos distrophos.metrū hēt anacreōtiū & alcaicū.anacreōtiū ex choriābo & bachio cōstat.alcaicū uero Epithrito scdo:Coryābis duobꝰ & bacchio. Choriābꝰ cōstat pria lōga:duabꝰ breuibꝰ:ultīa lōga.Bacchiꝰ pria breui:duabꝰ lōgis . Epithritꝰ sdus.sda breui tribꝰ alīs lōgis.¶ Lydiame retricis hic nomē ab lydia regiōe:q̄ & mœōia dicit sū prū.ē āt lydia ānexa phrygiæ.Vt Stra.li.xiii.edocet.¶ Sybari: suuēis hic nomē nō ab re posit ū.Nā sybaritæ delitiis:& luxuria defluxerūt.ut patebit.& συβαρις græce.latie tacitus & delicatus dicit.Alibi tñ fluuius ē q uetere separat cāpaniā.Cui fluuio ppriū illud iesse tradit:ut in eius aq̄ demissa uirgulta saxificent.forma tamē coloreq; seruato. Auctor ē Stra.li.v.Pli.uero lib.iii.dicit.Inter duos amnes Cratin & Sybarin:urbē fuisse eodē noīe:sic āt Stra.li.vi.ait addēs q ea ciuitas tāta excellentia & fœlicitate excreuerat ut q̄ternas pxias rexerit gētes . Et quinq; ac uigīti urbes suo subdiderit īpio. Totā āt fœlicitatē intra dies.lxx.Crotōiatæ illis īterceperūt:adeo deliriis & luxuria ītēperātes defluebāt.Vrbe.n.potiti iducto fluuio cūcta demerserūt.

anacreōtiū metrum alcaicū metrū choriābus bachiuſ Epithiitus Lydia sybaris cratis croto-niatæ sybaris fluuius cratis.f. amādo Iuuenū exerciti inequis Callica ora Galitiæ equi Asturia Lupus frenum Lupatū Natādi usus Olei natura Greco-rū uitia Discus iaculari Scyros achilles puella

Sub Sarpe-don

Si eq de sybari biberit:sternutamētis agitari cōstat.Gratis āt hoīes ī eo lotos cæsariæ cādidos & flauos efficit:ac multis medet morbis.¶ Amādo pdere.p ātiphrasin ē.nā q amat:uel q amat fauere debet:nō obesse.p terea amādo hic pōt actiue & passiue accipi:ita ut lydia amet sybarim:uel ut amet a sybari.¶ Apricū:soli expositū.¶ Patiēs pulueris:atq; solis:Cū assuetus sit pati & puluerē:& solis æstū.¶ Cur neq; militaris. Iuuenū exercitia narrat.Nā ut Vegetiꝰ scribit:iūiores ī eqs ligneis exercebāt:tātaq; cura erat.ut nō solū a dextris:sed ēt a sinistris ptibus:& isilire & desilīr discerēt.euagiatos ēt gladios uel cōtos tenētes.¶ Gallica.o. gallicoꝫ equoꝫ Stra.li.iiii.ait ita:Vniuersa uero natio.q̄ hæc ætas gallicā uel gallaticā noīat:martis studio & aīoꝫ ardet īpetu:cōserēdæ pugnæ alacritate īpigra.Et paulo iferius sic:Ephorus tā latæ galliæ magnitudinē excedere tradit:ut quā nūc uocamus iberiam:plurima illius spatia gallis usq; gades atribuat. Iustinus aūt li. ultio scribit:q tāti in galitia ac lusitania & tā pnices uiīunt equi.ut nō immerito uēto ipso cōcepti uideant.Plinius. ēt li.viii.de eqs scribit.q in hispāia gallica gēs & asturia ē eqni generis.&c.¶ Lupatis frenis.i.aspis ab lupinis dētibus:qui ineq̄les sunt.ut inqt Seruius.Lupus āt & lupatū frenū dicit.Oui.ī tristibus:Et placido duros accipit ore lupos.Et martialis.Mordēt aurea q lupata cerui.¶ Tyberim tāgere.i.natare.Natādi usum īqt Vegetius:æstiuis mēsibus oīs æq̄liter debet Tyro cōdiscere.Nō.n.pōtibus sp fiumina transeunt. iōq; romani uetres Campū martiū uicinū tyberi delegerūt:in quo iuuētus post exercitiū armoꝫ sudorē puluerēq; dilueret. Cur oliuum:olei natura tepefacere corpus:& contra algores munire. Vsum eius ad luxuriam inuenere græci uitioꝫ oium genitores:in gymnasiis publicādo.Auctor ē Pli.li.xv.Vtq; liuius docet: Annibalis milites pugnaturi ad trebiam oleo mollierūt artus:per manipulos missō:ab ipso.f.annibale.hic aūt de Cæromate ītelligit.De quo satyra.ii.In iuuenale iā diximus.¶ Armis.i.armoꝫ exercitatione:ut disci:& iaculi:hæc.n.una est clausula.¶ Disco:graui lapide:& rotūdo:q exercitii cā corporis ad auras piiciebat.Vegetius ait: Ad lapides uero uel manibus uel fundis iaciēdos exerceri diligēter cōuenit iuniores.Dicit āt discus a δισκειν iacere.¶ Iaculo: Tyrones iacula aduersus palū tanq̄ aduersus hoīes iaciebāt.Armoꝫ doctor attendebat : ut magnis uiribus & destinato iactu hastile torquerēt.ut uel in palū uel iuxta dirigirēt missile.¶ Qd idem uegetius edocet Filium thetidis:in mari ægeo una cycladū ē Scyros longitudinis.xxv.miliū passuū.antea phœnice appellata ut Pli.li.iiii.ait:In ea uero lycōedes rex erat.apd eū itaq;:nā filias hēbat:Achillē puellari habitu Thetis depositit.audierat.n.a ptheo uate apud troiā pituꝫ achillē:hīc mater eū celaī achiuos ut dixius uoluit.ab ulysse tandē recognitus ē:& ad troiā ductus.¶ Sub.i.ante.Vir.in.n.Sub lucē exportāt calatis:p ante lucē.¶ Lycias ca teruas:liciorꝫ rex sarpedon iouis filius troianis fauit.ubi a patroclo occisus ē.Hora.lycios p troiāis oībus: illorūq; sociis posuit.de Sarpedōis morte li.xvi.iliados late hētur.¶ Proripet:traheret ipsum achillem.

¶ACR. Lydia dic p oēs.Metrū coryābicū:qd cōstat ex coryābo & bacchio.ita.lydia dic p oēs:Secūdꝰ ex epithrito secūdo & duobus coryābis:& bachio ita: te deos o.ro sibari.cur pperas.amādo.Lydia dic p oēs in lydiā dicit uulgaris formæ mulierē.& sibi aliquādo dilectæ cur ita sybari diligit iuuenē:ut eū ab oībus offi

ciis amore ſui deſiſtere fecerit itermiſſa ét exercitatiõe cãpeſtri:& ſic apud eã lateat:ſicut apd uirgines lycho
medis achillẽ ferũt qd p hiſterõ proterõ i riualẽ dicit.ordo ẽ.℣ Lydia dic oro.hoc ẽ iterrogo p oẽs deos cur
ppas amãdo pdere.℣ Perdere.cata ãtiphraſin declamat. Amãdo pdere.amore pdere.unde ẽ ut uidi ut perii.
Aphricum.amcœnũ.uoluptuoſum.℣ Patiẽs.cũ poſſit iã ferre militares labores.℣ Flauũ.turbidũ. Tyberi tã
gere.natare qd adoleſcẽtib⁹ iter ſũma erat uirtutũ exercitatiõis ſtudia.℣ Cur oliuũ ſãguie.u.c.dicit. cur nõ
exercet palæſtrã quã tractãtes oleo ungebãt.magis uitat oleũ q̃ ſanguinẽ uiperinum uenenoſũ. ℣ Lyuida bra
chia.aſſidiuo uiu & põdere armor̃.℣ Diſco.diſcus genus ludi ẽ certi põderis.dicit diſcũ quo iuuenes i agõe
cõtẽdebãt.fortior ẽ iudicãdus q ultra deſignati ſpatii finẽ eũ iecíſſet:ita ut miſſilibus certabãt.ordo ẽ.neq; iã
nobilis geſtat liuida brachia armis.ſæpe expedito diſco trãs finẽ:ſæpe iaculo trans finẽ.℣ Filiũ dicũt.latuiſſe
ſubaudis:achillẽ dicit a thetide abſcõditũ metu belli troiani.℣ Ne uiritis.cultus.lycii populi fuerũt troiãis
ferẽtes auxiliũ.unde eſt unam q̃ lycios fidumq; uehebat orontem.℣ Proriperet.raptim uel incaute iret.

ℂPOR. Lydia dic p oẽs te deos oro.Hæc lydia amica uidet fuiſſe Sybaris noie adoleſcẽtis: cui iputat q̃
amor ſui iplicitũ reſidẽ fecerit exercitationũ cãpeſtriũ.℣ Cur apricũ oderit cãpũ patiẽs pulueris atq; ſolis ſit
aut fuerit.Gallica nec lupatis tẽpet ora frẽis.gallica ora.p gallicor̃ ora equor̃.Lupata ãt frena ſunt aſpa:de
q̃bus & Vir.ſic ait.Et duris parere lupatis.℣ Cur timet flauũ tyberi tãgẽt:q i cãpo martio exercebãt:& nata
bãt poſt exercitiũ.qa & hoc uidet neceſſariũ militiæ eẽ. Sæpe diſco trãs finẽ iaculo. Nobilis ad excipiẽdum
trãs finẽ expedito nobilis ſæpe iaculo.diẽ ãt eũ gloſe & diſcũ & iaculũ miſiſſe.Quid latet ut mariæ filiũ dõt
thetidis συλλη μισ qa ex eo qd latet latuiſſe accipiẽdũ ẽ.℣ Lycias ,pripet cateruas.Mãifeſte hic lycias ,p tro
ianis poſuit.

Ad Lydiam ne in Sybarim adoleſcentem crudelis ſit.

ℂCHRI. Orat meretricẽ:ne adeo abſtrictũ ſuo amore reddat ſybari:ut oẽs exercitatões iuuẽiles omittat.
℣ Perdere uere dictũ:nã pditus dẽ q ita alicui pturbatiõi aut uitio ſubiacet:ut ide ſe eximere non poſſit. hos
græci aſotas appellãt.Ergo pdite amare dicit:q totus ab amore occupatus ſit.Vir.Perdita nec ſeræ meminit
decedere nocti.℣ Oderit.Mira res ita amãtes imutari:ut q̃ ſũmo ope cõcupiuerint:nũc ea odio hẽant.℣ Apri
cũ.ſoli expoſitũ: q̃ſi ανευ φρηκησ .i.ſine horrore & ſine frigore.Oſtẽdit ãt q̃ta uis ſit i amore:cũ adoleſcẽtes oĩa
ſtudia q̃bus illa ætas ſũmope delectat amori ſeruiẽtes obliuiſcant.℣ Patiẽs.p.nõ odit igr̃ cãpũ qa pulueris
aut ſolis ipatiẽs ſit:nã i illis reb⁹ iã ita obduruit:ut uictis difficultatibus ſola reſtet uoluptas.Eadẽ rõ ẽ i eqtã
do & flumie trãſnatãdo.℣ Militaris.,p militares.Tẽpet gallica ora.i.tẽperet ora gallicor̃ equor̃ frenis lupa
tis.lupata.n.frena ſunt hẽntia duritiẽ lupini dẽtis:q̃bus frenis utebãt galli.Vir.Et duris parere lupatis.Dici
mus ãt & hos frenos:& hæc frena i plurali.cũ i ſingulari tãtũ neutri generis ſit. Tẽperare uero eſt rẽ ſuo ordi
ne & mẽſura admiſtrare.Ci.i tuſculãis.Rẽ uero publicã nr̃i maiores certe melior⁹ tẽpauerũt & iſtitutis &
legibus.Hoc græci κοσμειν dicũt.Inde illud homeri δυο κοσ μητορ ελαιον .Oliuum.oleum:nam oleo unge
bãtur qui ſe exercebant.Nã ex eo mẽbra & aduerſus frigus muniunt:& agliora reddunt.Vir. Exercẽt prĩas
oleo labẽte paleſtras.Hoc & militibus ſuis ad ticinum pugnaturis præcepit hannibal.℣ Vipino ſanguie.i.ui
perino ueneno.Eſt.n.uipæ uenenũ ut uult Albertus apprime calidũ: ppterea q̃ magis noxiũ.Serpẽs aũt hæc
uipa dicit:q̃ ui pareat.Refert.n.herodotus q̃ i cõcubitu mas caput in os fœminæ iſerit:At illa poſt rẽ pactã
dẽtibus illud p̃cidit:Mox paritura diſrumpit.Nec niſi effractis lateribus erũpunt nati quos paritura ẽ.Nam
nõ oua ut plæreq; ſerpẽtes:ſed catulos ad uigiti parit.Ergo nõ niſi parẽtũ cæde enaſcunt filii.Dicũt ãt hoc ita
cauiſſe naturã:ne tãnoxii aĩali ſpecies ſupra modũ augeſceret.℣ Nec liuida :qa non exercet in armis: in q̃bus
pp ictus brachia liueſcũt.Nobilis diſco & iaculo trãs finẽ expedito.i.excellens.Quia cũ ſiue diſcũ ſiue iacu
lum in ludo cõtorqueat.utrũq; eo robore iaculat:ut trans finẽ.i.ſignũ poſitũ ita trãſmittat.ut totũ extra finẽ
ſit. Diſcus aũt ſpera ex lapide metallo ue erat:quã in certamine robore brachior̃ cõtẽdentes emittebãt. Erãt
enĩ apud græcos p̃cipui ludi quinq;: πυγμη .i.pugillaria. δισγοσ iactus iſte.Nam δισκειν iacere eſt: δισκλοσ
curſus pedeſter δολοσ ſaltus:& παλη paleſtra.℣ Vt marinæ filius thetidis.Achilles:quẽ peleus æaci filius &
nepos iouis ex thetidæ dea marina gẽuit.Hæc natũ achillẽ ad ſtygiã detulit paludẽ. totũq; p̃ter plãtas demer
ſit ſicq; reddidit inuulnerabilẽ.Deĩde chyrõi iuſtiſſimo cẽtauro nutriẽdũ dẽdit: a quo muſicã medicinamq;
edoctus eſt.Poſtremo timens ne ad bellũ troianum traheret: in ſyrum inſulã tranſtulit:lycomediq; regi cõ
mendauit:hic illum inter uirgines filias in ueſte muliebri occultabat:quo tpe Deidamiã regis filiam agno
uit:ex eaq; filiũ ſuſtulit:qui a rubore capillorum pyrrhus:& qa adoleſcẽs ad troiã miles uenit:neoptolemus
ideſt nouus miles eſt noĩatus:tãdẽ iduſtria ulyſſis cognitus:ad bellũ ductus ẽ:Ibiq; cũ troilũ Hectorẽ mul
toſq; alios heroas iteremiſſet:tandẽ in templo tymbrei apollinis a paride in inſidiis collocato:pedes ſagittis
uulneratus interiit:Quãuis dion chriſoſtomus illũ ab hectore in bello cæſum affirmet:& nõ hectorẽ ab illo
Dictus aũt eſt achilles:ideſt ανευ τουχιλου .i.ſine cibo cocto.Nã herbis & pomis crudis tãtũmodo ueſceba
tur in pelio monte.Hinc illud diſtichon euphorionis poetæ τον φαινν χιλου κλτηνε πολμπολυν γελυτοσ τολυ
νικν μυρμιδονεσ μιν αχιλλεα φημιξαντο.Sed ut ad thetidem redeam: cũ de hac achillis matre loquemur
Thetis thetidis dicet.Cũ aũt de ea quæ uxor oceani eſt:thetys huius thetys.℣ Sub lachrymoſa funera.i. pa
rũ ante lachrymoſa bella:ex quibus funera cõſecuta ſunt.Sub enim accuſatiuo ſeruiens ante ſignificat:ſed ita
ut parum ante ſit.Vir.Sub lucẽ exportant calathis.Item circa.Vir.Poſteſq; ſub ipſos nitunt gradibus. Item p
Vir.Et ſub noctem cura recurſat.Ad locum autẽ iungit ablatiuo.Vir.Arma ſub aeria poſuit radiantia quer
cu.Aliquando ſignificat in.Vir.Mõte ſub aerio:qui nũc miſenus ab illo dicitur:nã & græci υπο pro εν ponũt
Heſiodus in theogonia: ωρυοσ ποιμενιον ελικονοσ υπο ζαθεω.In compoſitione modo localis eſt : ut ſub
duco:Modo minuit ut ſubrideo.Virilis cultus:propterea muliebri ueſte induerat .℣ Lycias. pro troianis.
Lycii autem populi in auxilium priamo uenerant ſub duce pãdaro.Hi poſt pãdari mortem Aeneam in italiã
ſecuti ſunt.Vir.Vnã quæ lycios fidumq; uehebat orontẽ.

Tẽpare

Vipera

Diſcus

achilles

Sub

Nona Ode tricolos tetraſtrophos ad Thaliarchum.

Ides ut alta ſtet niue candidum
Soracte:nec iã ſuſtineant onus
Syluæ laborantes:geluq;
Flumina conſtiterint acuto.
Diſſolue frigus ligna ſuper foco
Large ſuponens:atq; benignius
Deprome quadrimum ſabina
O thaliarche merum dyota.
Permitte diuis cætera:qui ſimul
Strauere uentos æquore feruido
Depræliantes:nec cupreſſi
Nec ueteres agitantur orni.
Q uid ſit futurum cras fuge quærere:&
Q uẽ ſors dierum cũq; dabit lucro,
Appone:nec dulces amores
Sperne puer:neq; tu choreas.
Donec uirenti canicies abeſt
Moroſa:nunc & campus & areæ
Leneſq; ſub noctem ſuſurri
Compoſita repetantur hora.
Nunc & latentis proditor intimo
Gratus puellæ riſus ab angulo
Pignuſq; direptum lacertis
Aut digito male pertinaci.

Argumentum Odes nonæ.

℣ Nona Ode Thaliarchum puerum ad uoluptatem:læ
tioremq; uitam hortatur:Dicit enim:cum maxima uige
ant frigora:lignis foco repoſitis diſſoluẽda ſibi. Merũq;
optimũ exhibẽdo:craſtina curet minime.nec ,tẽ dulces
ſpnat amores:aut choreas.dũ iuueni ſibi canicies abeſt.
Q̃ui uero dicunt poetã hic loqui ex epicuri ſentẽtia mi
nime uer̃ eſſe uidet.Epicurus enim in epiſtola herodo
to miſſa:hæc ait; Cũ itaq; dicamus uoluptatem finẽ eẽ:
nõ luxurioſorũ uoluptates. eaſue quæ in guſtu ſunt po
ſitæ:ut quidam ignorantes aut ab noſtra ſentẽtia diſſen
tientes.aut male accipiẽtes:arbitrant. Sed nõ dolere cor
pore:animoq; tranquillũ eſſe:& perturbatiõe uacare di
cimus.℣ Non enim conuiuia & comeſſationes:non pue
rorum mulierumq; congreſſus:non piſcium uſus:& cæ
terorum quæ affert p̃cioſior menſa: ſuauẽ gignit uitam:
Verũ ratio ſobria:cãſq; pſcrutãs:cur q̃q; uel eligẽda:uel
fugienda ſunt:opiniõeiq; expellens: p quas aĩos utpluri
mũ occupat tumultus:Hor̃oĩum initiũ maximũq; bo
nũ prudẽtia ẽ.ſi ille.Vides ut alta ſtet niue cãdidũ. Ode
ẽ tricolos tetraſtrophos. ℣ Eſt.n.metr̃ ex duobus uerſi
bus iambicũ alchaicũ conſtans duobus iambis: uel ſpõ
deo & iãbo cæſura:duobuſq; dactylis. Tertius archilo
chius hypercatalecticus ẽ.ex ſpõdeo:iãbo:ſpondeo:iam
bo:cæſura:Quart⁹ pĩdaricus ex duob⁹ dactylis:& duo
bus trocheis.hypercatalecticus ãt uerſus dicit exhube
rans unica ſyllaba.ab υπερ hyp quod eſt ſuper:ſupra:ul
tra.Et καταλεκτικον terminatũ:quaſi ſuperflua termi
natio.Thaliarchus autem nomen eſt a poeta fictum:Nã
dici poteſt cõuiuii ſeu feſtiuitatis priceps.θαλια nanq; di
citur conuiuium.ſertum:feſtiuitas.αρχοσ princeps.Stet
ideſt cõſiſtat:plenũ eſſe hic nõ cõuenit:nam alta niue cã
didũ dicit.℣ Soracte:ſcribit Solinus: q̃ perpaucæ fami
liæ erant in agro phaliſcorum:quos hyrpos uocabant.q
ſacrificium annuum ad montẽ ſoracte faciebant: idque
operantes geſticulationibus religioſis ĩpune inſultabant
ardentibus lignorum ſtruibus:in honorem diuinæ rei flammis parcentibus.Strabo etiam lib.v.oſtendit : So
racte in phaliſcis eſſe iuxta flaminiam uiam.Sub quo monte:ut ait:urbs erat fœronia:quo nomine & dea quæ
dam nuncupabatur:quam finitimi miro dignabantur honore.quo in loco ipſius templum erat mirificum ſa
cri genus habens.Nam qui eius numine afflabantur: nudis pedibus prunas & copioſum cinerem inambula
bant nulla læſione ſub hac dæmone.Id autem quotannis celebrabatur.horatius uero hic in ſabinia Soracte eſ
ſe oſtendit.uel potius prope.nam propeeſt.ut uidimus. Diſtatq; ab urbe roma milibus paſſuum ultra uigin
ti.Dicitur autem ſoracte : ut puto a σωρειω quod eſt congeries.uel a σωρος quod eſt aceruus cumuluſue . eſt
enim mons altiſſimus. ℣ Gelu acuto : Acutum dixit quoniam gelu ipſum acutum fit aqua paulatim ſtillan
te.uel acutum ait:quoniam ſuo innato frigore cum tangitur:pungere uidetur atq; urere . ℣ Dyota . potandi ua
ſculum. a δυο quod eſt duo.& ωτα plurali numero aures.quaſi duas aures.ideſt anſas habẽs.℣ Cætera ideſt:
omnes alias curas . Tu uero uoluptati incumbe . & quietæ uitæ futurorum minime ſollicitus.Dit enim poſt
aduerſa per ſeipſos quietem tribuunt hominibus & iucunda.hinc ait . qui ſimul & cæ . ℣ Strauere . quieſcere
fecere atq; ſubſidere . ℣ Feruido. æſtuanti . ℣ Orni.arbores ſunt albo cortice graciles & altæ.dictæ.ut puto ab
Ορνυω quod eſt inſurgo.incito.promoueo. itaque ſine corni nec etiam cupreſſi graciles quoque & altæ ſtra
tis uentis non agitantur quid de arboribus erit craſſis & robuſtis ? ℣ Fuge quærere.hoc ad animi pertinet tran
quillitatem.ex qua ſumma uoluptas redundat.℣ Lucro appone . quia mors imminet.unde die quoq; accide
re poteſt.℣ Q̃uemcũq; uel bonum.uel malum. ℣ Virenti.tibi iuueni. Canicies moroſa . ſenectus difficilis &
querula. hinc iuuenalis ait.℣ Vſq; adeo grauis uxori.natiſq;.ſibiq;. Vt capatori moueat faſtidia coſſo. Moro
ſi autem ut porphyrio inquit.dicuntur multorum morum inter ſe contrariorũ. Canicies uero generat:ut do
cet philoſophus.ex putredine.Cum itaq; in ſenectute deſit calor naturalis: qui cã eſt digeſtiõis: neceſſario pi
lorum materia non bene digeſta putreſcit. hinc poſtea ſenes caneſcunt . Macrobius etiam libro.vii. ſcribit:
Caniciem ex nimio humore fieri qd phlegma uocatur. Nam ideo albi ſunt cani.quia colorem humoris quo
nutriuntur.imitãtur.℣ Campus.martius ſcilicet.ubi iuniores exercebantur. uti ſuperiori Ode oſtendimus.
℣ Areæ.plateæ.nam loca in urbe pura areæ dicuntur . ut uarro ait . ab ſimilitudine areæ . ubi frumenta ſecta
teruntur. & areſcunt . Feſtus etiam pompeius inquit . q̃ area proprie dicitur locus uacuus . quaſi exaruerit
nec poſſit quicquam generare . Aduerte tamen campos ampliores eſſe.areas uero minores.hinc poeta hæc

Epicuri uoluptas

Alchaicum iãbicũ archilochium hypcatalecticum

Pĩdaricũ metrum

Hypcatalecticus

Thaliarchus

Thalia

Archos

Phaliſci

hirpi

Soracte

feronia

Soracte

unde

Dyota

Orni

Ornyo

Senecto

Moroſi

canicies

Area

Cãpus

ſimul cõiunxit. ¶ Lenes; uoluptuoſi: ſuaues dulces: gratiſſimi. ¶ Sub noctem: per noctẽ. ¶ Compoſita hora: cõſtituta tibi ab amica. ¶ Suſurri: confabulationes: Catullus: Verboſa gaudet uenus loquela. ¶ Nunc & latentis. ordo eſt. & nunc repetat gratus riſus ꝓditor puellæ latentis ab angulo. quum enim riſus auditur puellã latẽ oñdit. qd quidẽ ad uoluptatẽ & luſum fieri ſolet. hinc illud eſt in buc. Malo me galatea petit laſciua puella. Et fugit ad ſalices & ſe cupit ante uideri. ¶ Pignuſq; direptum lacertis: hic locus per antiphraſin ĩtellectus a quibuſdã fuit debemus enim ĩtelligere pignus direptũ a puella e lacertis amatoris: & annullũ a digito eiuſdẽ. Sic nanq; cogũtur amatores repetendi gratia quod reliquerant ui fere ablatũ: puellas reuiſere: Nã iccirco ille id fecerant. ¶ Pignus direptũ lacertis. Armillas ĩtelligit direptas e brachiis amatoris a puella: Nam ut feſtus e docet. Armillas ab armo (quibus uiri militares ab ĩperatoribus donati) dictas eẽ exiſtimãt. q̃ antiq; humeros cũ brachiis uocabãt armos: Vnde arma ab his depẽdẽtia ſunt uocata. ¶ Aut digito: ãnulũ hic ĩtelligit: diẽptum etiã a puella ex digito ipſius amatoris. ¶ Male ꝑtinaci: ficte & debiliter tenaci: nam fingunt ſe amatores retinere: quod optant ſibi adimia puellis. & illud eſt: quo iuſtiores habeant redeundi cauſas.

Armillæ
Armi
Arma

¶ ACR. Vides: ut alta ſtet niue cãdidũ. Metrũ duob⁹ uerſibus alchaicũ qd cõſtat ex pẽtimemeri iãbica & cæſura & duobus dactylis ita, uides. ut al. ta. ſtet niue cãdidũ. ¶ Tertius dimeter iambicus hipcatalecticus. i. ex duobus diambis uel ex quattuor iambis & ſimilia. ita, ſiluæ. laborãtes: gelu. q;. quartus pindaricus ex duobus dactylis & duobus trocheis ita: flumina. conſtite. rit. a. cuto. Inter pherecratium & pindaricum hoc intereſt. pherecratium conſtat ex ſpondeo dactylo & ſpondeo. pĩdaricum ex duobus dactylis & duobus trocheis. ¶ Vides ut alta ſtet. i. cooperiat. ut: ſtant lumina flammæ. & iã puluere cælum ſtare uident. ¶ Candidũ: cãdẽs niuibus. ¶ Soracte. mons apuliæ in quo apollo colebat ut: Summe deũ ſancti cuſtos ſoractis apollo. Siluæ laborantes. ponderis magnitudie. ¶ Flumia. c. a. nimietate frigoris etiam flumia cõcreta a curſu ſuo ſtetiſſe dicit ¶ Sup foco. ut multa ſup. p. r. ſ. h. m. & alibi. Gemia ſup arbore ſedit. ¶ Large abũdãter: copioſe: ꝓ foci magnitudine. ¶ Benignius. remiſſus ſolito. ¶ Deprome. hauri: ꝓpina. ¶ Quatrimũ. i q̃uor ãnis ſueteratũ. ¶ Otha liarce. nomẽ eius ad quẽ loquit. Dyota. uinarium uas. i. magaꝫ duas hẽns anſas. ¶ Permitte di. c. oẽs ſollicitudines ordinationi nominũ debere cõmitti dicit. ¶ Qui ſimul. ſimul dixit ĩ momẽto oia tranquillãtes. ¶ Stratuere. placidũ fecere. Vir. Sterneret æquor aquis remo ut luctamẽ abeſſet. ¶ Aequore. ſ. cõcitato mari pp uẽtos prœliantes. ¶ Nec. u. a. o. nec cõmouentur ſedato fluctu uentoꝫ. ¶ Quẽ. ſ. d. euentus dieꝫ lucrare: & memor mortis citæ nec lætitiã nec amores omitte. ordo ẽ: quẽcũq; dieꝫ dabit ſors: appone lucro: & fuge quærere qd ſit cras futuꝫ. Fuge quærere in uitupationẽ mathẽſis dictũ: quod magis cruciat expectatõe & quæſitiõe futurorum. ¶ Appone. patienter fer: & habe ꝓ lucro quencũq; dieꝫ ſiue bonũ ſiue malũ dabit ſors: Neq. t. c. choreæ a choro dictæ q̃ iunctis manibus ſaltetur. ¶ Virenti. tibi. ſ. iuueni & adhuc uiridis ætatis hoi. ¶ Moroſa. c. q̃ moroſum tarda deliberatõe faciat. ¶ Cãpus & areæ. planus ad ludũ locus. & repetantur ab inferioribus ſub audis. ¶ Leneſq;. uoluptuoſi. ¶ Suſurri. cõfabulatiões. ordo eſt. nunc & gratus riſus ꝓditor puellæ latẽtis ab intio angulo repetat abs te. ¶ Latẽtis. Vir. Et fugit ad ſalices: & ſe cupit ãte uideri. ¶ Proditor. mãifeſtator. Vir. Tectuſq; recuſat Prodere uoce ſua quẽquã: aut opponere morti. Gratus puellæ. puellã ſibi gratã dicit: q̃ ſæpe meretricio ritu manibus labit amatoris: hãc aũt dicit ꝑtẽdã. ¶ Pignuſq; direptum. l. pignus ẽ aut armilla de brachio. aut annulus de digito datus cauſa ueniendi ad conſtitutum locũ: & ſubdole: Nam fingunt ſe retinere quod uolunt ſibi adimi: ut habeant iuſtam cãm ueniendi. ¶ Male ꝑtinaci. male ĩ tenẽdo perſeuerante.

¶ POR. Vides ut alta ſtet niue cãdidũ Soracte. Thaliarcũ ad lætiorẽ uitã hortat: ut luſibus adoleſcẽtiæ q̃ diu ætas ꝑmittit: utat. Notandũ ãt qd neutro genere ſoracte dixerit cũ uulgo ſorax dicatur. Eſt aũt hic mons in phaliſcis. ¶ Stet. ãt plenũ ſit ſignat. ut Ennius. ¶ Stant puluere cãpi. & Virg. Iam puluere cælũ ſtare uides: & in bucco. ¶ Stant & iuniperi & caſtaneæ hirſutæ. ¶ Flumina conſtiterint acuto. Vtrum ad ſenſum frigoris pertinet qd uelut uitrum pũgit. An qd frigus uelut uitrũ acutũ ſit. ¶ Sup foco. ſuper focũ uidet dicere debuiſſe: ſed frequens in hac figura horatius. ut diſtrictus enſis cui ſuper impia ceruice pẽdet. ¶ Atq; benignius deprome quadrimũ ſabia. O thaliarche merũ dyota. Dyotam. amphorã dicit q̃ anſæ eis uelut aures ſint. ergo græca appellatõe hoc dicit. ¶ Quẽ ſors dieꝫ cunq; dabit lucro appone. Ordo eſt. quæcũq; dierũ ſors dabit lucro appone. per quã dicit unũquenq; diem uitæ noſtræ nos de lucro cõputare debere eo q̃ mors quottidie poſſit accidere. ¶ Nec dulces amores ſperne puer. pro dum puer es noli ſpernere. ¶ Donec uirenti canities abeſt moroſa: ideſt ſenectus difficilis: nam moroſi dicuntur multorũ morum inter ſe cõtrariorum. ¶ Compoſita ꝓ cõſtituta. ¶ Nũc & latentis proditor intimo gratus puellæ riſus ab angulo. grate dicunt. ſic. n. puellæ ſolent uerecundiam ſexus cum libidine miſcentes abſcõdere ſequẽtibus amatoribus: & rurſus ut inueniãtur riſu ſe prodere. Tale illud Vir. Et fugit ad ſalices & ſe cupit ante uideri. ¶ Male ꝑtinaci. Belle male pertinaci. qa fingunt ſe retinere quod uolunt ſibi adimi. ut iuſtas habeant cauſas per quas ueniant.

¶ CRHI. Ad Thaliarcũ adoleſcentẽ ut ſine cura in uoluptate degat. Præceptum omnibus philoſophoꝫ familiis cõmune: ſed diuerſis modis acceptũ. ſtoici enim dicũt uiuẽdum eẽ ꝓcul ab omni cura & fruẽdũ dato: obſeruata tamen modeſtia: nec pendendũ ex futuro. Epicurei aũt: quos hic potius ſequi uidetur. nam in adoleſcentia huic ſectæ adhæſit: oia ad corpus referunt: Atq; ita uiuendum cenſent: ut omni cura amota uoluptati indulgeamus. ¶ Stet. Plenum ſit. Virgilius. Stant & iuniperi & caſtaneæ. Significat ſtare cõſiſtere. Virgilius Stare loco neſcit. Item horrere. Virgilius. Et puluere cælum ſtare uident. & ſtant lumina flammæ: item infixum immobileq; perdurare. Virgilius. Stat ſua cuiq; dies. Item fidem ſeruare. Cicero. Stare conuentis. Item poſitum eſſe. Virgilius. Stant manibus aræ. Item placere: Virgilius. Stat conferre manus. Item pedibus inſiſtere non ſedere. Item pugnare. Virgilius. Armatoſq; uident ſtantes in limine primo. Item ſtabant pro templo & capitolia celſa tenebant. ¶ Cãdidũ. ꝓ niuem. ¶ Soracte. mons hirpinorũ: uel ut alii uolunt phaliſcorũ oli apollini ſacer. Vir. Et ſãcti cuſtos ſoractis apollo. In huiꝰ mõtis ſpelũcha ad plurimũ tẽpus ſe cõtinuit

ſtare

Silueſter pontifex max. Declinat hoc ſoracte. tis. & hæc ſoractis: ut præneſte & ꝑneſtis: Laborantes: niuiũ põdere: & dat ſenſum rei quæ ſenſu caret. ¶ Acuto. magno quoniã urat pungatq;. Vir. Et penetrabile frigus adurat. ¶ Conſtiterint: quia glacie cõdenſentur. ut eni caloris rarefacere eſt & reſoluere: ita frigus cũcta aſtringit & cõcreta reddit: ergo optie. Diſſolue frigus. i. induc calorẽ. qui quæ frigore condenſata erant & torpebant: utuidem⁹ mãus nr̃as reſoluit. ¶ Foco. loc⁹ ẽ ubi ignis accẽdit. q̃ ſedes oli laribus dicata erat. Marc⁹ Cato ĩ li. de re ru. de libro ſcribẽs: ſolia ſubdito ĩ foco calido ſub teſta coquito leniter. Hiſtoricinõnunq̃ ut aras ꝓ templis ita focos ꝓ priuatis domibus poſuer. ¶ Ligna: exciſas arbores & uita ſua carẽtes ligna appellauerũt: arbores uero dũ radicibus hærẽtes uiuũt uita uegetatiua. ¶ Large reponẽs. duo ꝑcipit large ut faciat abũdãter reponẽs ut faciat ſæpi⁹. Repõere. n. iteꝫ põere: nã reiteratõem ſignat: ut hic aliq̃n retro: ut reduco. Aliq̃ũ cõtrariũ iducit. ut tego retego: ſero reſero. Repõere ẽt cõdere. Vir. Hyemiq; reponũt. Itẽ rñdere uel reſcribere. Iuue. Sp ego auditor tãtũ nũq̃ ne reponã. Quãuis ĩ eo loco mĩta dixerius. Deprome: auri ꝓrie deprome ẽ cũ rẽ ex ſecretiori loco educimus ut parata nobis & ad mãus ſit: unde dicimus res cũ ẽ prõptu quaſi mãifeſta. Quadrimũ quattuor annoꝫ. laus uini a uetuſtate. ſic ẽt dicimus bimũ & trimũ duoꝫ & triũ annoꝫ: hornũ ãt dicimus. i. huius anni. ¶ Dyota amphora δυοτοῦ οτοῦ εχουσῶν. ideſt duas aures habẽs. i. utriq; mãubriata. ¶ Sabina. ex ſabinis populis latio uicinis dictis ꝓπτοτου σεβεσθαι. i. colere quia religioſiſſimi fuerunt ſabini. De quorũ religione uitæ cõtinẽtia atq; auſteritate multa ſcripſerunt & Liuius: & alii hiſtorici. ¶ Sic & Virgilius parſimoniã & ſobrietatẽ uitæ ruſticæ laudãs addit: Hãc olim ueteres uitã coluere ſabini. ¶ Permitte diuis. noli anxius eẽ de futuro. ¶ Strauere. deiecere: quaſi deſinere coegerunt. ¶ Aequore feruido. mari: qd illis flantibus feruebat ideſt in fluctus erigebat: ut aq̃ in aeno feruens. ¶ Cupreſſi. cypariſſus puer fuit: quẽ ſiluanus amauit: uerũ cũ ceruã: quã puer ĩ delitiis hẽbat inſcius ĩteremiſſet: & eo mœrore puer extinctus eẽt: ſiluanus illũ ĩ arborẽ ſui nois conuertit: Eãq; pro ſolatio manu gerebat. Hinc Vir. & tenerã a radice ferẽs ſiluane cupreſſum. Eſt. n. nomẽ cypariſſus & ꝓ ſyncopẽ cypreſſus. Deĩde cõuerſiõe. y. græce lr̃æ in u cupreſſus. In hanc arborẽ uehementer inuehitur cato de re ruſtica. illã. n. dicit hiatu moroſam: Fructu ſupuacuã: baccis toruã: foliis amarã. odore uiolẽtã: ac ne umbra quidẽ gratioſam: Diti ſacrã: ꝓptereaq; funeri ſigno apponit. Cæſa non pullulat ꝑterq̃ in cræta. lignũ hoc duriſſimũ eſt neq; cariẽ ſentit: unde ualuæ dianæ epheſiæ ex hac arbore ad q̃drigentos iã annos. & iouis ſtatuã ad ſeptingenteſimũ & quinquageſimũ annũ ſuo tpe duraſſe: auctor ẽ Plinius. ¶ Quid ſit. f. f. q. ꝓhorum grauiſſima ſnia. Credũt. n. illi nõ oportere hoies quærere futura. Nã cũ dii hoies ament fatẽdũ ẽ uel le eos nobis conſulere: nã & poſſe & ſcire nemo ambigit. Cũ igr̃ uelint homini cõſulere: dediſſent utiq; nobis futuroꝫ cognitionem ſi uiderent ꝓfuturam: at non dederunt. Nõ igit ꝓdeſſe putandũ eſt. Recte ergo noſter poeta uetat hãc inquiſitionẽ. ¶ Quẽ ſors dierũ cunq;. i. quemcũq;: & græce dixit dieꝫ. Illi. n. una dieꝫ hoc faciet. nos una dies. ¶ Appone lucro. adde ad cæteꝫ lucrũ: Nec dulces. hactenus ſtoice: nũc epicuree. Qd. n. qd cunq; acciderit æquo aio ferat: uolũt omnes: Voluptatẽ aũt pauci ꝓbarunt. ¶ Canities. ꝓprie in ſenibus eſt ex defectu caloris. ¶ Moroſa. difficilibus moribus: nã quãuis mos mediũ ſit uocabulũ. Moroſus tamẽ ĩ uitium declinat: Moratus ãt bonis moribus ĩbutus: Plautũ dummõ morata ueniat dotata eſt ſatis. ¶ Campus. in mantio. n. cãpo ſe iuuẽtus exercebat. ¶ Areæ. plateæ. Lenes. q̃ſi parui ne audiret. Vel lenes. i. mites & amatorii. Repetat. nã diſcedẽs ab amica cõuenerat qua hora ad eã reuerteret. Ergo hora cõpoſita. i. cõſtituta & quã ex cõpoſito decreuerant. Componere finire. Vir. Ante diẽ clauſo componet ueſper olympo. & alibi. Non noſtrum inter nos tãtas cõponere lites. Itẽ trãquillũ reddere. Vir. Sed motos ꝑſtat cõpõere fluctus. Cõparare. Saluſtius. Vbi metelli dicta cũ factis cõpoſuit. Vir. Sic puis cõponere magna ſolebã. Itẽ ornare. Vir. Dulcis cõpoſitis ſpirauit crinibus aura. Itẽ cõiungere Componẽs manibuſq; manus atq; oribus ora. ¶ Nũc. & nũc: repetitio eſt. ¶ Proditor riſus. nõ pudore ſed laſciuia ſe ſolẽt occultare mulieres: ſed ita occultate ut tamẽ uideri cupiãt. Vir. Malo me galathea petit laſciua puella. Et fugit ad ſalices & ſe cupit ãte uideri: Riſus ergo ꝓdit. i. mãifeſtat. ¶ Intimo angulo. ex loco abdito. ¶ Pignus direptũ. Volũt cogi ĩ eo qd cupiũt: ergo amatores ui iferũt: & pignus aliqd extorquẽt: nõ reddituri niſi illa morẽ ſibi gerat. ¶ Male ꝑtinaci: nõ ꝑtinaci. Vir. Statio male fida carinis. Vel male ꝑtinaci: qa male & cũ iniuria utunt pertinacia erga eos a qbus amant. Dixit ãt pignus ereptũ aut ex lacertis: pp armillas q̃s gerebãt. Aut digitis pp ãnulos. Argumẽtũ odes. x.

Reponere

Cyparriſſus

moroſus
moratus
Cõponere

¶ ANT. Decĩa ode mercuriũ laudat ab gũe. ab eloq̃ntia. ab offõ. ab iuentis. ab aſtu. a potẽtia. Eſt ãt hymnus ab alcæo ſũpto ut ſcri. porphyrio. ¶ Mercuri facũde nepos athlantis: hæc ode metrũ hẽt uti ſcda. Iã ſatis terris niuis atq; diræ: Volunt ꝑterea mercuriũ reptorẽ reꝫ plimaꝫ qbus uitæ hoium cõluleretur fuiſſe: hũc enim primum & uerba in ordinem redegiſſe: & multis indidiſſe rebus nomia fuiſſe quoq; lr̃aꝫ inuẽtorem aiunt. inſtituiſſeq; quo honore quibuſue ſacris colerent dii. ĩ primis obſeruator aſtrorum curſus fuit: & uocum armonias adinuenit. palæſtræ numerorumq; & ad corpora curanda medicinæ artis lyræ inſup ex neruis triũ chordaꝫ iſtar triũ ãni tpoꝫ reportorẽ tradũt. ¶ Tris. n. iſtituit uoces: Acutã grauẽ & mediã. Acutã ab æſtate. grauem ab hyeme. mediam ab uere ſume

Mercurii iuẽta
Rerum nomia
Lr̃arũ iuentor
Deorũ cultus
Aſtroꝫ curſus
medicina
Lyræ ĩuentor

Decima ode dicolos tetraſtrophos.

De Mercurii laudibus

Mercuri facunde nepos athlãtis
Qui feros cultus hoiũ recẽtũ
Voce formaſti catus & decoræ
More paleſtræ.
Te canam magni iouis & deorum
Nuncium: curuæq; lyræ parentem
Callidum quicqd placuit iocoſo
Condere furto.
Tu boues olim niſi reddidiſſes
Per dolum amotas puerum minaci
Voce dum terret uiduus pharetra
Riſit apollo.

hermes

Mēsure pondus

Mercatura

Mercurij deorum interpres

Mercurii.v.

Pan argus

Tetracordū

Lyra apollīis

eloquēcia

Catus

Palæstra

Palæo apollīis

boues mercurius ab egit.

Battus

Index

Iris ad

priamū

Priamo adit

achillē

Mercurius priami ductor ad achillē

mercurii uirga caducei dracones

pstrigiator

mus hic & græcos docuit uerbor interpretationē: Vnde & ipe hermes idest iterpres appellat. hæc oia ex li.i. Diodori Qui etiā li.vi. sic ait: Tribuunt præterea mercurio præconia discidia ac fœdera q̄ in bellis fiunt: pcones quoq; adiiciunt qui internūcii esse solent ob eāq; rem ab hoste tuti: Vnde & ipsum cōmunē utriusq; dicūt cum ambobus utilitatis cōmunis ac pacis mutuæ interpres existat. mēsuram insuper ac pondus & mercaturæ qstum reperisse affirmant: occulteq; inuicē peculandi modū. præco etiam deorum tradit nūciusq; optimus. quoniam mandata diligenter perficiat. Vnde & interpretis nomen assumpsit: nō q̄ nominum aut oronis: ut qdā tradūt fuerit iuētor. sed qa diligētio q̄ cæteri mādata referat: palestrā eū itroduxisse: & ex textudinis forma lirā adinuenisse aiunt: hæc ille. Mercuri: hic uocādi casus media correpta pfert. ē. n. trochei deide spōdeus seqt. de humōi āt uocatiuis latius memit gelius li.ii. c.xxiiii. meminit itē Priscia. li.vii. Ci. pterea i li. de. n. d. scribit fuisse qnq; mercurios. Tertiū tamē ioue tertio natum & Maia: Ex quo & penelope pana natū ferūt. Quartū uero argētum inuenisse: & argum interemisse dicunt. ob eamq; cām ægypto præfuisse: atq; egyptiis & leges & litteras tradidisse. Macrobius. li.i. sat. docet optime Argum pro cælo accipi: & Mercuriū pro sole. Cui Mercurio Tetrachordiū scribit attribui. qppe significat is numerus: uel totidē plagas mundi: uel q̄tuor uices temporum: quibus annus includit. Vel q̄ duobus eqnoctiis: duobusq; solstitiis Zodiaci rō distincta est. Vt lyra appollinis chordar. vii. tot cælestiū sphæraro motu pstat itelligi: qb⁹ solē moderatorē natura cōstituit. Vocē formasti: Ci. i. l. d. n. de. Sic iā uero domina rerū: ut uos soletis dicere: Eloq̄ndi uis: q̄ est pclara: q̄q; diuina q̄ primū efficit: ut ea q̄ igno ramus discere: & ea quæ scimus alios docere possimus. deide hac cohortamur: hac cōsolamur afflictos. hac ducimus pterritos ab timore. hac gestiētes cōpri mimus. hac cupiditates iracūdiasq; restinguimus. hæc nos iuris legū urbiū societate deuixit. hæc ab uita immani & fera segregauit. ¶ Catus acutus proprie dr teste uarrone nō sapiens. Catus īgeniosus inqt Seruius li.i. æn. & Tullius. li.i. de legibus ait: Quis igit prudētē & ut ita dicā Catū: nō ex ipus habitu: sed exaliq̄ re externa iudicaret? ¶ Palæstræ. Palæstra dr ludus: & locus. παλη lucta παλαιω luctor. παλαιστης luctator. ¶ Iocoso furto: nō auaritiæ cā cōmisso: uerū iocādo ludēdoue. ¶ Te bo. ordo ē: Apollo dū miaci uoce terret te puerū: nisi reddidisses: boues olim p dolū amotas: Vidu⁹ pharetra risit. Te Boues: Quo tpe pastor Apollo admeti regis pauit armēta: dū amori uacabat: demulcereturq; fistula eius boues icustoditas Mercurius i syluis abscōdit. Id āt solus Battus pastor & senex aduerterat: itaq; sibi silētii gra uaccā dōauit. hīc ille īquit: Tutus eas: lapis iste prius tua furta loqtur. Simulauit Mercuri⁹ abire: Mox rediit uersa figura cū uoce. petiitq; a Batto ut ei apiret: an boues aliq̄s uidisset: Nā & uaccā & tauro tribueret sibi. inqt ille: sub illis mōtibus errāt. risit mercurius dicēs. Me pfide mihi pdis? hīc piuro ī silicē uertit: qui nūc quoq; dr index: hæc li.ii. met. Addūt alii Apollinē ubi oia pdicta cognouit sumpto arcu uoluisse Mercuriū sagittis offendere: ille tamē astu clā pharetrā ei abstulerat: q̄re cognita: risit Apollo. Cū prius irasceret. ¶ Qui & atridas. li. iliados ultio lōgo carmie scribit ab hōero irim ab ioue missam priāo significasse: Achillē cū donis peteret: solo comitatus auriga: nec formidaret: Mercurius. n. ducturus erat eū īcolumem in illi⁹ tētoria. Itaq; sumptoq; curru & idæo auriga iter arripuit. occurritq; sibi mercurius ilico dicēs se Achillis aurigā eē. tūc p apta uagantē. Inde priami currum ascēdit: remissoq; sōno castrorū custodibus: græciæq; oībus isciis ad achillē puenit priāus nulli uisus. Absquo hectoris recepto cadauere: mūeribus prius exhibitis: eodē Mercurio duce in troiā reuersus ē. ¶ Thessalos īgnes: & p hos custodes itelligit: q̄ ante achillis clausū tētoriū erāt achille cœnāte: dū Mercurio duce apta ianua īgressus ē priamo. homerus. n. li. iliados ultio īducit achillē iter alia hæc priamo dixisse. Te quoq; nescio qs deus huc comitet euntē. Qn qdē iuuenile ēt si robur ineēt. Nec qlq̄ auderet. nec se cōmitteret hosti. Ingrediēs furtim reserato cardine nīas Decepto custode fores. ¶ Tu pia lætis: ordo ē. Tu grato supis & imis deorū aurea uirga pias aīas lætis sedibus repōis. & leuē turbā coerces. ¶ Lætis sedibus. i. cāpis elysiis. ¶ Leuē. uanā & delinqntē. ¶ Coerces ī tartaro. i. ¶ Virga aurea. Ver. li. iiii. d Mercurio īqt. ¶ Tū uirgā capit. hac aīas ille euocat orco Pallētes: alias sub tristia tartara mittit. Dat sōnos adimitq;: & lumīa morte resignat. Illa fretus agit uentos: & turbida tranat Nubila. Homerus item li. iliados ultio ait. Tū uirgā capit. hac oculos deus excitat ipse. hac dulces suadet somnos. & lumina claudit. Macro. li. i. sat. scribit. Caduceū duobus dracōibus ornatū fuisse. mare & fœmīa ī nodū obligatis īuicē pte media uolumis sui. Martialis ēt. li. vii. sic ait. Cyllenes cæliq; decus facunde minister. Aurea cui torto uirga dracone uiret.

¶ ACR. Mercuri facū de nepos athlātis. Metro saphicū endecasyllabū. ¶ Mercuri. f. Mercuriū laudat ab arte: ut idē ad Iuliū flo. Seu ciuica iura Rūdē paras seu cōdis amabile carmē pria feres hederæ uictricis pmia. & a genere: ut Vir. Tāti talē gēuere parētes. ¶ Qui feros. c. q̄ incōpositos mores hoium tua eloqntia ab ipso exordio domuisti. Voce eloquio. rōne. ¶ More palestræ. exercitatōe eloqntiæ: siue qa ab ipo dr iuētū exercitū huius certamis. hīc Vir. Et crines flauos & mēbra decora iuuētæ. ¶ Nūciū. iterpte. Sic Vir. de eodē. Nūc ēt iterpres diuū Ioue missus ab ipso. Testor utrūq; caput celeres mādata p auras Detulit. ¶ Lyræ parētē. ipse. n. dr. lyræ iuētor & apollo caducei. ¶ Callidū. igeniosū. doctū. ¶ Iocoso furto. dulci. ut Vulcani mortisq; dolos & dulcia furta. Iocosū āt furtū uocauit artē pstrigiatorū. quā ipe īuenit. pstrigiator uero dr ab eo q̄ pstrigit aciē oculorū & mīr moderat dicēdo iocoso ac si diceret nō illo qd ad auaritiā & fraudē spectat. ¶ Te boues oli. sēsus iste ē. abegisti boues apollini pascēti pecus Admeti regis. & cū tibi miaret sagitta nisi eas reddidisses: uolēti tālū p ferr pharetrā pstrigiatā adēisti. Ordo ē. nisi rēddidisses oli boues amotas p dolū. apollo uidu⁹ pharetra dū ē ret puerū miaci uoce risit te. ¶ Qui & atri. ordo ē qn & diues priamus relicto illo te duce fefellit supbos attidas.

Quin & atridas duce te superbos
Ilio diues priamus relicto
Thessalosq; ignes & iniqua troiæ
Castra fefellit.
Tu pias lætis animas reponis
Sedibus: uirgaq; leuem coerces
Aurea turbam superis deorum
Gratus & imis.

¶ Ilio diues priamus. r. priamus duce mercurio iuit ad achillē relicto ilio & petiuit corpus hectoris filii sui. Hic Vir. Exaiumq; auro corpus uēdebat Achilles. Tu pias. l. a. r. f. uirgaq;. Vir. Tū uirgā capit hac aīas ille euocat orco pallentis: alias sub tartara tristia mittit. uirgā aūt dicit caduceū. qd primo Apollo habuit: & donauit mercurio lyra sibi tradita. huius aūt uirgæ hæc rō ē. Mercurius & oronis deus dicitur & iterpres deorū. unde uirga bellātes diuidit. i. bellū. nā bellātes iterptū orone sedāt: uū scdm liuiū legati pacis caduceatores dicūt & inde græce hermes dr apotes hermenias. ficut cōtra p fæciales bella sumebant: Leuem. uanā: peccatricem.

¶ POR. Mercuri facū de nepos athlātis. Hymnus in mercuriū ab alcæo Lyrico poeta. Facū dū āt mercurium dixit. quia oronis inuentor. ¶ Nepotē athlantis. qa maiæ filius. Maia autē una ex athalātibus. ¶ Voce formasti. Notum est mercurium inuentorem existimari sermonis palestræ lyræ & furtorum. ¶ Magni iouis & deorum nūcium αγγελιον, hoc & Vir. amphitrioniadæ magno diuisq; ferebant. ¶ Iocoso furto. bene iocoso. Non enim ille qui dat auaritiæ fraudem spectat. deinde docet quid sit iocoso furto aliter. boues olim nisi reddidisses amotos. per dolum te puerū appollo dū minaci uoce terret pharetra uiduus risit. Fabula hæc aūt ab alcæo facta. & iterum mercurius iccirco tradit furādi repertor quia oratio. cuius iuētor est: animos ad audiēdū fallit. ¶ Viduus pharetra risit apollo. Belle uiduus pharetra pro uiduatus pharetra idest priuatus. ¶ Ilio diues priamus relicto. diues priamus opportune nūc dr qd tantum. f. auri habuerit q̄ filii corpus redemit. mercurio autē duce dicit ad Achillem uenisse: qui custodibus somnum misit: uel q̄ aurū sub tutela sit mercurii. ¶ Iniqua troiæ. pro eo q̄ ē inimica. Thessalos ignes. cū ad Achillē uenit propter hectoris corpus redimendum. ¶ Lætis sedibus. elisiis campis. ¶ Aurea Virga. i. caduceo.

Mercurii Laudes. Ode Decima.

¶ CHRI. Laudat mercuriū: & iure laudat. decet. n. eloquentissimū poetā eloqntiæ deū oī officiorū genere psequi: & sūmis laudibus extollere. Sed ut semel de hoc deo ex antiquorū fabulis ita dicamus ut cuncta pene pauciorbus absoluamus. Quem græci hermen quasi interpretem appellāt: latīe mercurius dicitur quasi medius currens. Sermo. n. & ipsa eloquētia mediā sese & internunciam inter hoies præbet. Quiq; autem fuerunt apud priscos mercurii. Primus primi iouis ex cyllene filius. qui interpres nunciusq; deorū habet. Secundus bacchi filius & pserpinæ: qui apollini boues furatus ē. Sed hoc paulo post. Tertius cælo pre & die matre. Aiunt tamen historiā esse hunc ex sua filia pserpina philonē arcadem pgenuisse. Illā enim cū nudā uidisset nefarie adamauerat. mox ad occultandū facinus filiū expōere uoluit. Sed oraculo admonitus illū diuinū interpretēq; futurū & nutriri iussit & hermē uocari uoluit. Qui cū adoleuisset patriā ob ignominiā fugiēs ægyptū petiit: ubi mirificus in arithmetia geometrica & astrologia euasit. fuitq; in medicina excellentissimus: & sacri deorū deditissimus: seq; cælo dieq; natū asseruit. Quartus mercurius nili filius hītus ē: & huius q̄rti quartus mercurius filius est. Sextus demū natus est ex ioue & maia athlantis filia. Verū poetæ hæc omnia sæpe admiscent tanquam unus sit. Diodorus siculus in suis mytologis tres maxie cōmemorat. Primū ægyptium: eūq; multa adiumēta uitæ humanæ attulisse: litterasq; & deorū sacra iuenisse. Primūq; astrorum ordinem & uocum harmoniā obseruauisse dicūt. Primū palestram docuisse: & lyræ iuentorē quā trichordē fecit: fuisse: in qua imitatus tria anni tempora est ab æstate acutā. ab hyeme grauē: a uere mediam assumens. Et quia græcos ea quæ ad interpretationē pertinent edocuit: ab illis hermes. i. interpres est dictus. Secundū in creta natū scribit ex ioue: & caduceatoriā: inducias ac fœdera: quibus rebus in bello utimur iuenisse uult. Et ut inuiolabiles eēnt caduceatores q̄ aliqd mandatorū ferrent. Quod iccirco obseruabāt quoniā mercurius medius utriq; hosti putabat. Nostris aūt temporibus tubicines caduceatorū loco in castris habent. Dicūt iuenisse ēt pōdera ac mensuras & mercaturæ quæstus excogitasse: & uehemēter præstrigiis ualuisse in alienis clanculū peculādis. Inuenit & palestrā: & apollinis lyrā de testudine meditatus ē. Tertiū athlātici suum esse dicūt: natūq; ex ioue & maia. Cui quæ de cretēsi ægyptioq; diximus: fere omnia tribuūt. Eusebius autē de præparatiōe euangelica Sāchumatonis: qui ante troiana tempora in phœnicia floruit testimonio fretus ait mercuriū apud phœnices Toautum: apud ægyptios Toyth: apud alexādrenses Toth uocari: & primū oīum litteras adinuenisse. Et ea quæ de diis fabulose dici uideāt uel allegorice ad naturā: uel tropologice ad mores reducere studuisse. Et fabulas fabularūq; allegorias excogitasse. q̄ tantā mysteriis obscuritatē afferūt: ut difficile sit uerū inuenire. alio autē loco oronis & facultatis iterprætādi symbolū mercuriū priscos posuisse scribit: & mercurii cupidinē filiū dici. quia amādi uirtus oroni quoq; attribuat. Sed hæc fabulose mysticeq; potius q̄ historice scripta sūt. Aurelius āt aug. refert quo tpe moses natus est floruisse Athlantē astrologū Promethei physici frem ac maternum auū maioris mercurii: cuius nepos fuerit mercurius ille qui græce ερμης τριμεγιστος. i. mercurius trimegistus. hoc est trimaximus dicit. Sed priorē illū ego puto quēnili filiū fuisse fabulant. Hunc uero secū dū asserunt occidisse argū ægyptiiq; præfuisse eisq; leges ac litteras tradidisse. Sed litterarū characteres aīaliū arborumq; figuras habuisse. Hūc adeo uenerati sunt ut in deorum numerum referrēt: templaq; sibi ponerēt. Non autem fas erat eius nomen uulgo temere proferre. sed & primum anni mensem ab eo cognominarunt. Condidit urbem quam græci hermopolin idest mercurii urbem dicunt. Trimegestum uero. i. ter maximum nuncuparūt: q̄ philosophus maximus: maximusq; sacerdos: ac maximus rex fuisset. Mos. n. erat ægyptiis: ut Plato scribit: ex philosophorū numero sacerdotes & ex sacerdotū cœtu eligēr regē. Ergo ut philosophos sapientia excelluerat: ita religiōe sacerdores. Ac mox admistratōe superiores oēs reges uicit. Hic primus a physicis mathematicisq; ad diuinorū cōtemplationē se cōtulit: primusq; de maiestate dei: de demonū ordine: aīarum mutatōibus sapiētissime disputauit. unde primus theologiæ appellatus ē auctor. Hūc secutus orphæus secūdas theologiæ assecutus ē partes. Cuius sacris iniciat⁹ ē Aglaophænus: cui i philosophia successit pythagoras: quē philolaus sectatus ē diui Platōis pceptor. Ergo priscā theologiā mercurius iuenit: Plato absoluit sed mercurius libros primos scripsit qbus diuinarū rerū cognitionē traderet: qbus archana misteria & stupen-

da, pandunt oracula. Nam nõ ut philosophus tantũ: sed ut ꝓpheta sæpe loquit futura ꝑdicẽs. Itaq; ruinã uidit priscæ religionis. Ortũ nouæ: fidei aduentũ xpi. Futuræ iudiciũ. Resurrectionẽ: renouationẽ sæculi: bonorũ gloriã: tormẽta nocẽtiũ. Quæ res aureliũ dubitare cogit an obseruatõe sydera an reuelãtibus dæmonibus multa ꝓtulerit. Lactãtius eũ sibyllis ꝓphetisq; ãnumerat. Veræ ex plurimis eiꝰ libris duo ꝓcipui extãt: quos ego qdẽ uiderim. Alter de uolũtate diuina. Alter de uolũtate & sapiẽtia dei. Ille asclepius quẽ apuleius platonicus latinũ supioribus tẽporibus fecit. Hic pimander. sed & hũc nup ꝑ nr̃m marsiliũ ficinũ ex eadẽ familia philosophũ nobilissimũ ad latinos migrasse uidet. Atq; hæc siue de fabulosis diis inq̃rimus: siue de tãto uiro iuestigamus nos hoc tpe nõ narrãda. Nã id rei lociq; ratio mĩme patit. Sed ex plurimis libris ĩ unũ coarctãda ducimus. Deiceps aũt qd ad mercurii sydus ptiet eadẽ breuitate pstrĩgemus. Mercurius ut refert Mysahel: planeta ẽ tẽperatus nocturnus mõ masculinus mõ fœminus. Et ꝓ suũ tẽperamẽtũ cito se uertit ad eius cui adhæserit naturã. Ergo cũ bẽignis benignus ẽ: cũ malignis malignus: ac demũ mediocris cũ mediocribus: Secundũ Ptolemæũ ĩfluit mortalibus sapiam & eloquẽtiã. Quapp deus eloquẽtiæ apud poetas habet. Disponit ad arithmeticã. & ad mercaturã. iducit palestritas. itẽ præstrigiatores: & si ĩ genesi malignus ẽ: ꝓducit fures ac fraudulẽtos: ꝓptereaq; furtũ bouũ de quo paulo ĩfra narrabit: illi attribuũt poetæ. Raro uidet quõiã plerũq; tpis sub radiis solaribus occultat. Neq; ab illo unq̃ ultra trigĩta gradus abest. Et ꝓpter phœbei caloris uĩ fuscus pigit. Euenit ãt ut ex assuetudĩe cõbustiõem solis cũ minori detrimẽto: q̃ alii planetæ ferat. Habet nuncius deoræ. qa ut dixi nihil ex sua natura: sed ex alioræ: qbus adhæret: facit. Sic nũcii non q̃ sua sunt: sed quæ ab aliis acceperit: referunt: eius domicilia gemini & uirgo sunt. Morat ĩ singulis signis uigenis atq; octenis diebus atq; senis horis. Itaq; in trecẽtis ac trigĩta octo diebus totũ zodiacũ pficit. Dat huic deo galerus: ut ostẽdãt illũ ꝑ fere radiis solaribus esse subiectũ. Dat uirga inuoluta serpẽtibus ut ostẽdat eloquẽtiæ uis: q̃ mortales & regat & quocũq; uellit ĩpellat. Per serpẽtes aũt significat uĩ dicẽdi a prudẽtia: quæ ꝑ serpentẽ ostẽdit: nunquã abesse oportere. Hac uirga & aias ad infernũ ĩpellit: & rursus ab ĩferis reuocat: quoniã eloquẽtia & malos suppliciis subiicimus & morti: & bonos ex infimis calamitatibus educimus. Præterea: ut ait Maro: dat somnos adimitq;: quia uis eloquẽtiæ nimis ĩcitatos cõmotosq; sedat: Ac rursus inertia languẽtes ad agendũ impellit. Nam uẽtos agere quid aliud crediderim nisi ĩ summos animoræ motus ipsa eloquẽtia excitari? Hæc igit ex uariis locis eruta in unum cogẽda & in promptu iis: qbus usus esset: ponẽda duxi. Sed iã carmen ĩterpretemur. ℣ Facũde. qa eloquẽtiæ deus ẽ: ut ẽt Alcæus testat. ℣ Nepos athlãtis. qa ortus sit siue ex maia: siue ex cylene & utraq; athlantis filia: & laudat a genere. ℣ Hoium recẽtũ. i. nuper editorũ & natoræ. Et ꝓpterea feros: quia humanum genus nuper ꝓductum nondum legibus aut doctrina aliqua excultũ eẽ poterat. Voce sapienti oratione intellige. Nã quod nõ potest eloquẽs oratio: nulla alia res poterit. ℣ Formasti in propriam formã: quæ adhuc non erat cõpositi. Est. n. secundũ philosophos propria forma hoĩs ratio: ergo ad rõnem reuocasti: Acron tamen dicit qꝰ & ad planetã referri potest: quia uox ab eo est: si ad hoĩem: quoniam adinuenit litteras: Catus. ingenio acri præditus. dicit autẽ ἀνάπτειν quod est seruere. quia ingeniosiores esse solent ĩ quibus calidior sanguis ẽ. Vir. ergo a cõtrario dicit. Sin has non possum naturæ accendere partes. Frigidus obstiterit circũ præcordia sanguinis. ℣ Et decoræ more. p. Qui de repu. scripserũt ĩ quattuor maxĩe partes ipsam diuiserunt. In leges. iustitiam. Medicinam. & gymnasticam. Non. n. beata esse pot ciuitas in qua animus corpusq; non sit sanus. Ergo leges ea quæ ad uirtutes sunt iubentes: & cõtra q̃ uitiũ afferũt prohibentes sanum aĩum reddunt. Quod si hoĩum malignitas leges negligens in morbũ uitii incidit: præsto adest iustitia quæ pecatoribus: supplici aparet: & a morbo quo sũt ĩfecti purget. eodẽq; pacto gymnastica moderata exercitatione corpora in recta ualitudine cõseruat. Quæ si aliquo mõ corrumpat paratur medicina: quæ morbo laborãtibus subueniat. Quapp oĩ laude dignus erit mercurius si sapiẽtiæ dator est Vnde leges iustitiaq; manat & si medicinæ palestræq; inuentor fuit. Palestra autem quæ græce πάλη dicitur luctatio erat: qua nudi unctiq; exercebãtur ad ualitudinẽ cõseruandã: & agilitatẽ roburq; acquirendũ. Vir. Exercent patrias oleo labente palestras. Viguit maxime hoc certamẽ apud athenĩẽses trãsitq; ad troianos: Quã rem argumentũ nõnulli putant ab athenienſibus originẽ duxisse troianos. ℣ Iouis & deoræ: quin & iupiter deus est. Sed ꝑ excellentiã tanq̃ summũ deũ exemit: sic Vir. Reliquias danaũ atq; ĩmitis a. ℣ Curuæ lyræ. ut iã ostẽdimus. ℣ Iocoso furto. qa nõ auaritia ducit ad furta ꝑstrigiis facienda: sed ut risum locũq; cõcitaret. Nõ ergo uitiũ inest: sed lepos & sales. Furtũ dicit quod clanculũ subripitur: a furuo. idest nigro: quia res in tenebris patratur. Et quoniam seruorũ maxime est furari fures appellantur. Virgilius. Quid domini faciẽt audiẽt cum talia fures. Quin & adulteria quia clãculũ patrãtur furta dicuntur. Virgilius. Vulcani martisq; dolos & dulcia furta. ℣ Callidus. astutus. Nã ut ait cicero. callidus is ẽ cuius tanquã manus opere sic animus usu calluit. Inde callere is dicitur q̃ sua astutia uelocissime acerrimeq; ĩtelligit. Iuue. Ostrea callebat prĩo deꝑhẽdere morsu. Callidus condere. idest ad cõdendũ id ẽ cõponẽdũ uel abscõdẽdũ. ℣ Te boues oli. neq; a fabula discedit neq; ab ĩfluxu planetæ a quo ars præstrigiatoria ꝓuenit. Dicit aũt præstrigiator: quia circũastantibus ita oculoræ aciem præstringat: ut nõ aduertãt dolũ. Fabula aũt est: Mercuriũ aliquãdo phœbo uaccas esse furatum: & cuidã seni noĩe batho q̃ solus furtũ uiderat: unã ex uaccis si rẽ fileret daturũ ꝓmisisse. Sed mox puerili forma assumpta: seni uaccã taurũq; si furtũ indicasset pollicitus est. Bathus aũt aliũ ratus maius munus minori antepositum. uaccasq; indicauit. At iratus mercurius illũ uertit ĩ lapidẽ: quẽ græci βάσανον dicũt. latini ĩdicẽ iccirco appellãt qm̃ auro aut argẽto tactus cuius sit uẽæ ex metalloræ qd̃ remãet uestigio ĩdicat. Apollo ãt multa minatꝰ nisi redderet sagittas in mercuriũ cõiicere parauit. At ille suis præstrigiis inuisibilis factus. atq; insup sagittas omnes e pharetra apollini subripuit. Sensit uacuã pharetrã apollo: & irã ꝓꝑ iocosum furtũ in risũ cõuertit. Quapropter in gratiã reuersi Mercuriꝰ phœbo cytharã: phœboꝰ mercurio caduceũ dono dedit. Nec me fugit eẽ. q ad historiam rẽ referãt dicãtq; hũc mercuriũ hoiuꝫ fuisse pedibꝰ celerẽ: & artibꝰ magicis & pstrigiatoria istructũ & n

Catus

Reipu. diuisio

Furtũ

callidꝰ

Præstigiator

auaritia: sed naturæ suæ ĩpulsu furtis delectatũ phoronidi apollinis sacerdoti uaccas subripuisse: ac tãdẽ phoronidẽ placasse. Cũ ille nõ auaritia mercuriũ moueri: sed iocis uideret. Dicit ãt furti repertor: qa eloq̃ntia furat aĩum. Ordo ãt ẽ: appollo uiduus. i. priuatꝰ pharetra. i. sagittis: risit qa tãdẽ sẽsit iocos dũ ipse terreret te puerũ. i. qa puerilẽ formã sũpseras. ℣ Voce mĩa. i. q̃ tibi mĩabat nisi reddidisses boues amotas ab eo ꝑ dolũ risit. ℣ Quin & atridas. refert Homerus hectorẽ ab achille fuisse cæsum: & cũ corpus nollet parẽti priamo reddere: Priamus ducẽte mercurio castra hostiũ noctu ĩgressus ẽ: dataq; pecũia cæsum corpꝰ redemit. Tutus ergo iter hostes ductu mercurii fuit: qa ꝓhibuit illũ cerni. ℣ Supbos. uel nobiles: uł supbos q ẽt ĩ defũctũ sæuirẽt ℣ Diues. uel qa opulẽtissimũ regnũ teneret: uel qa tũc pecũiã secũ ferret. ℣ Thessaloisq;. i. nocturnas uigilias q̃ erãt collocatæ circa achillis tẽtoriũ: Nã nocturno tpe ignes magnos excitãt milites in castris. Dixit autẽ thessalos. quia thessalus erat achilles: & thessalos ad id bellũ duxit milites. ℣ Iniqua. inimica. ℣ Tu pias. nã & Vir. de mercurio hæc ait. Tũ uirgã capit hac aĩas illa euocat orco Pallẽtes: alias sub tristia tartara mittit.

Argumentum Odes. xvi.

¶ ANT. Vndecĩa ode leucothoẽ admonet ultimũ uitæ finẽ scire nõ q̃rat. consulebat. n. illa mathematicos. hortat postea pũtis diei lætitiã carpore. postero nãq; credẽdũ minĩe. ℣ Tu ne q̃sieris. Ode ẽ monocolos habens metræ phaletiũ cõstãs spõdeo dactylo cæsura dactylo itereræ & cæsura. ĩde duoꝰ dactilis. poterit ẽt eẽ. coriãbicũ metrũ exspondeo tribꝰ coriãbis & pyrrhichio siue iãbo. ℣ Nefas. s. ẽ. ds. n. futura solꝰ uult nosse. utq; legit ĩ li. de. na. de. Nihil tã irridebat epicurus q̃ ꝑdictiõẽ reræ futuræ. Multa tũ cernũt haruspices mĩta augures ꝓuidẽt. multa oraculis declarãt. mĩta uaticinatiõibꝰ mĩta sõniis mĩta portẽtis. ℣ Leuchothoe. nom̃ ẽ a poeta fictũ: fuerat. n. orchãi regis filia pulcherrĩa qdẽ: & hĩc a phœbo stuprata: de q̃ li. iiii. met. Naso memĩt. dr̃q; ab λευκη. i. alba & θοὼ curro. Lucothea uero filia cadmi fuit: aliter Ino dcã: ab homero ponit ꝓ aurora. dr̃. n. q̃si albũea seu alba dea: θεὰ nãq; dea ẽ. Matuta ẽt ab latinis dr̃: ut scri. Cice. li. i. tuſ. Babilõios nũeros. Cicero li. i. de diuinatiõe scr. ꝓ i syria chaldæi cognitiõe astroræ solertiaq; igenioræ antecellũt. Babylõ ãt ut solinꝰ scri. quõdã chaldæoræ caput extitit. ℣ Nũeros: calculatões ĩpas astrologoræ. Dio. li. i. scri. Mercu. fuisse nũeroræ reptorẽ. Pli. li. vii. Inquit ꝓ epigenes apd Babylõios septĩgẽtoræ uigiti annoræ obseruatões sideræ coctilibus laterculis ĩscriptas docebat. ℣ Pati: adde possis. ℣ Hyemes. i. ãnos ꝑ synecdochẽ. ℣ Quæ. s. hyems ultĩa. Nũc debilitat &c. p qd̃ ĩtelligẽdũ quo tpꝰ hæc ode scribebat fuisse hyemẽ asperã qdẽ. nã ea maĩ cõcitabat. ℣ Pumicibus. spõgiosis & aridis scopulis. Debilitat. dũ. s. ibi illidit. ℣ Tyrrhenũ. mare tyrrheniã radẽs ad austrũ uersus tyrhenũ uocat auctore ẽt dionysio. Nos tuscũ. graii tyrrhenũ phibent inq̃t Mela. At Solinus scribit ab mari ligustico ad sicĩliã tuscũ esse qd̃ græci Ioniũ uel tyrrhenũ. itali ĩseræ uocãt. Thirreni aũt dicti sunt ab tyrrheno lydiæ rege & Diodorus lib. vi. scribit q̃ tyrrhẽi fortitudĩe egregii magno potiti impio ciuitates cõdideẽ plures atq; opulẽtas. Classe quoq; potẽtes: Quũ diutius mari impitassent italũ pelagus tyrrhenũ a se denominarũt. pedestri quoq; exercitu ꝑ ualidi tubã primi adiuenerũt. ℣ Sapias. ꝓ si sapias. ita Priscianus exponit. li. xviii. de cõstructõe subiũctiui. & Martialis li. xi. inq̃t: Nõ puto si sapiã. ℣ Spatio breui. ob breue spatiũ. ℣ Liques: liq̃re ẽ dissoluere & liqdũ facere. hĩc liques futuri subiũctiui. potãdo ãt uina liquant. ℣ Inuida. non. n. uult nos eẽ qd̃ sumus. Diẽ præsentẽ. s.

¶ ACR. Tu ne q̃sieris scire nephas: quẽ mihi quẽ tibi. Metrũ coriãbicũ hexadecasyllabũ qd̃ pstat ex spõdeo tribus coriãbis & pyrrichio siue iãbo: ita. Tu ne q̃sieris. scire nephas: quẽ mihi quẽ tibi. siue aliter metrũ ẽ phaleutiũ quod scãdit ita. Tu ne. q̃sie. ris catalectõ. scire ne. fas. catalecton. quẽ mihi. quẽ catalectõ. tibi. ℣ Nec babylonios tẽtaris. ut q conant cõprehendere finẽ uitæ suæ numeris. ℣ Seu. p. h. Synecdochios a pte totũ. tps enĩ ꝓ anno ĩtelligit: & ẽ sensus: licet cognoueris: q̃ res cõmoueat mare: necesse ẽ: ut bibendo reseces curã. ℣ Sapias. deest si. ℣ Liques. cõsumas. potãdo ꝓferes. ℣ Breui. s. pp breue spatiũ. ℣ Carpe diẽ. fruer ꝑsenti dienihil credens postero. ℣ Quam minimum. pene nihil significat.

¶ POR. Tu ne q̃sieris leuconoe. leuconoẽ alloquit q̃ sollicita de uita sua mathematicos cõsulebat. Suadet ãt omissa cura futuroræ unũquenq; diẽ de lucro cõputans læta exigat. ℣ Babylonios numeros. mathematicos ĩtelligẽ. Babylonii. n. astrologiã iuenisse traduntꝰ ꝑ quã genesis colligit. ℣ Et spatio breui spẽ lõgã reseces: Grate. id ẽ cũ spatiũ uitæ breue sit noli in lõgũ spes tuas porrigeẽ. ℣ Vt melius qcqd erit pati. Nũc uidet alter sensus ĩcipere. ut sic claudat: ut melius possis pãti qcqd erit. Ergo subaudiẽdũ hic uerbũ extrĩsecꝰ qd̃ est possis. ℣ Sapias liques uina: sapias ꝓ si sapias uetereræ cõsuetudĩe dictũ. Quæ nũc oppositis debilitat pumicibus mare tyrrhenũ. suauiter dictũ: qa illisi fluctꝰ ĩ saxa debiles reddũt. hoc ẽ uires: amittũt. ℣ Carpe diẽ q̃ mĩmũ credula postero. Metaphorice prĩo quoq; ĩqt die fruere. Trãslatio ãt a pomis sũpta ẽ: q̃. s. iõ carpimꝰ ut fruamur.

Ad Leucothoen ne futura inquirat. Ode. xi.

¶ CHRI. Ad mulierẽ parũ pudicam est ode: & quanuis ad uitã inuitet uoluptuosam: tamẽ sentẽtia utit cæteris philosophis cõi. Ostendit. n. stultos esse. qui ex futuro pendentes uentura nosse cupiãt quod hominibus est denegatũ: cum præstet mortalibus nescire futura: nam cũ longe plura mala q̃ bona nobis imineant: semperanxii uicturi simus si illa præsciuerimus: & semper in mœrore futuri. Ordo ẽ. O leucothoe tu ne quesieris quem finem uiuẽdi uel mihi tibi uel dii dederint. qa nefas est scire: id est non permittunt hoc diuia iura:

Mercurius

Phaleti um metrũ

Choriã bicum merrũ

Epicu rus

Leuco thoe

Leuco thea

Ino

Matuta

chaldæi

Babylõ

Nume rorum reptor

Mercu rius

Epige nes

astrorũ peritus

nam ius & iniuria humanis legibus cõtinẽt. Fas & nefas diuinis. ¶ Nec tentaueris numeros babylonios. i. nõ tentabis futura nosse rationibus astrologicis. Dixit aũt numeros: quia sine numeris arithmeticæ nõ conficit, astrologia. unde Iuuenalis. Non ibit pariter numeris reuocata tralylli. ¶ Babilonios. quia maximi astrologi apud babilonios hi fuerũt: quos chaldæos appellãt. ¶ Plures hyemes. i. ãnos: ẽ. n. intellectio cum ponat partẽ anni pro toto anno. ¶ Pumicibus. pro scopulis ponit. nam mare tempestuosum in scopulis elidit. Sed pumex lapis leuis & cauernosus ẽ. quẽ credunt ex spuma marina gigni. ¶ Debilitat. cõmouet secũdum Acronẽ: nam fluctibus illisis in littore ipsæ aquæ debilitant. Cũ aũt quiescit mare aquæ suũ robur obtinẽt. Vel debilitat infringit. ¶ Tyrrhenũ. Ethruscũ a Tyrrhenis dictum. ẽ aũt historia huiusmodi: Quodam tpe tanta sterilitate agros oppressa ẽ mæonia: ut tãdẽ deficiẽtibus necessariis coactus sit rex ita populũ istituere ut nõ nisi altero ex duobus diebus cibũ caperẽt: altero inediam uariis ludis fallerẽt: quo tpe tesserarũ ludum & alearũ & pilæ herodotus inuẽtum uult: atq; in hac calamitate ad decẽ & octo annos durarunt. Postremo non cessante sterilitate coactꝰ ẽ rex dimidiã partẽ pupuli cũ tyrrhẽo filio ad nouas sibi sedes parãdas emittere: hi ergo mare ĩgressi in eam partẽ Italiæ appulerũt: quæ hodie thuscia nominatur. ibiq; pulsis umbris sibi sedes poluere: & ab eorum duce & regionẽ & mare illis ꝓpinquũ tyrrhenũ appellauere. ¶ Liques neutralẽ hẽt significationẽ liqueo. Ergo liques pro liquefacies. ¶ Liques. paulatim potãdo cõsumes: ergo liques q̃si destilles. ¶ Spem longã. ne te diu uicturũ putes. ¶ Reseces. resecabis. ¶ Dũ loquimur. quia nihil ĩ humanis rebus stabile ẽ: sed oia in modum fluminis labuntur. Iuue. Dum serta unguẽta puellas. Poscimus obrepit nõ intellecta senectus. ¶ Inuida. dat sensum rei insensatæ. nã uidet inuidere nobis. ¶ Carpe diẽ q̃ minimũ credula. quasi dicat ita uiue ut tibi nullum futurum tempus promittas.

Tirrhẽi

Argumentum Odes. xii.

¶ ANT. Duodecia Ode ĩsinuatiõe utit quo ad cæsaris augusti laudes deuẽiat. Itaq; clio musam alloqtur dicẽs. Quẽ uirũ aut heroa: quẽ deũ celebrare icipiet aut lyra aut tibia. Cuiusq; nomen recinet Echo aut ĩ helicone aut sup pindo aut ĩ æmo: ubi qdẽ orpheo canẽte sylluæ & arbores sequebãtur eum: flumia & uẽti celeres sistebãt. Dumq; dubitare uidet: quid prius laudet iouẽ celebrare icipit: ide palada. liberũ. dianã. phœbũ. herculẽ. castorẽ. & pollucẽ. Inde heroas Romulũ. Pompiliũ. Tarquinũ. Caronẽ. Regulũ. scauros. paulũ æmiliũ. fabritiũ. curiũ. camillũ. Marcellũ. iuliũ sidus. Tandẽ augusti Cæsaris laudes p̃ponit omnibus. Nã scẽm ab ioue uult eẽ ĩ terris. ¶ Quẽ uirũ. aut heroa lyra uel acri. hæc ode metrũ hẽt uti secũda. Iã satis terris niuis atq; diræ. ¶ Heroa: Qui sint heroes Augustius li. x. ostendit his uerbis. Nomẽ heroũ ab iunone dicit tractũ: q̃ græce iuno hera appellat. & iõ neicio qs filiꝰ eius secũdũ græcos fabulas heros fuit nũcupatus: hoc uidelicet mysticũ significante fabula q̃ aer iunoni deputet. ubi uolũt cũ dæmõibus heroas habitare: quo nomĩe appellãt alicuius meriti animas defunctorum. & lib. vii. inquit idem. Inter lunæ gyrum & nimborum & uentorum cacumina aereas eẽ animas: sed eas animo non oculis uideri: Et uocari heroas & lares & genios. ¶ Trimegistus quoq; auctor est heroas habitare inter aeris purissimam partẽ supra nos & terram ubi nullus ẽ nebulis locus. ¶ Acri tibia: idest altissima & graue sonati: ẽ. n. materia grãdior & sublimis. ¶ Clio: musarum una ẽ. græce sic scribit κλειω. nam κλεος est gloria: quæ quidẽ ex rebus gestis poetarꝫ carmine relatis oritur. de qua Diodorus lib. v. ¶ Recinet: resonabit remittet reboabit. ¶ Iocosa imago. idest Echo. quæ uoces nostras imitari uidet. est enim Echo uox aeris uel sonus in sylua uel in cauernis resonans. ¶ Dicitur autẽ imago quasi imitago: ut scribit porphyrio. ¶ Heliconis. in aonia Boetie parte mons est helycon phocidi affinis ex aquilonis partibus. non procul a parnaso distans: qui in phocide est. parnaso æmulus ẽ & altitudine & circuitu. uterq; n. niuibus pulsatur. & rupes ambo ꝫ saxea ẽ. hoc aũt in loco ẽ cõsecrata musis sedes: fonsq; caballinus: & libethridũ spelũca nympharum. Auctor ẽ strabo. libro. vi. scribit aũt lisymachus helycona & cytherona denominatos ab cytherone & helycone fratribus: qui illic singulari pugnarunt certamine. ¶ Pindo. pindus thessaliæ mons est: ut scribit solinus. ex eius uertice ut strabo lib. vi. refert inachus amnis defluit. ¶ Gelido Aemo: Aemus thraciæ mõs est cuius excelsitas tex milia passuũ cõtinet: uasto iugo ꝓcumbens in pontũ: ut Pli. ostẽdit. de quo etiam. li. i. fas. habet. Et quicunq; tuas accolit Aeme niues. ¶ Timere. inordinate cõfuse. ¶ Vocalem: canorꝫ: summæ item perfectæ suauisq; uocis. Orphea: Orpheus thrax genere filius Oeagri: doctrĩa melodiaq; ac poesi excellsit omnis quorꝫ extet memoria. Et. n. poema mirandũ edidit: & suauitate cantus feras etiã ad se audiẽdũ alliciebat. Diodorus li. v. id scribit. ¶ Arte materna. i. musica. fuit. n. filius calliopes. Ver. i. buc. Orphi calliopea. lino formosis apollo. ¶ Auritas quercus: audiẽdi sensus habentes. Auritus ut festus inquit ab magnis auribus dicitur ut sunt asinorum & leporum. alias ab audiendi facultate.

Heroa
Hera. i. iuno
Heroes
Clio
Cloes
Echo
imago
Helycõ
Cytheron
Pindus
inachus
Aemus
Orphꝰ
auritus

Duodecima ode dicolos tetrastrophos de laudibus pluriũ: & augusti maxime.

Vẽ uirũ aut heroa lyra uel acri
Tibia sumis celebrare clio?
Quẽ deũ? cuius recinit iocosa
Nomen imago
Aut in umbrosis heliconis oris
Aut super pindo gelidoue in æmo
Vnde uocalem temere insecutæ
Orphea siluæ:
Arte materna rapidos morantem
Fluminum lapsus: celeresq; uentos:
Blandum & auritas fidibus canoris
Ducere quercus.

¶ CAEH. Quẽ uirũ aut heroa lyra uel acri. Metrũ sapphicũ endecasyllabũ. in hac ode uelut p̃positio est cuiusdam incerti carminis. Nam dubitat quid primum uel quod potissimũ dicat. utrum deorum cælestiũ laudes: an romanorum & fortium ducum: omnes tamen laudat: cum se fingit ancipitem per oratoriam paralipsim: uerum maiori intentione in augusti laudes contendit: quem secundum a ioue uult eẽ in terris. Quem

uirum de uiuis iam semideis. ¶ Aut heroa de mortuis ordo est: Clio quem uirum aut quẽ heroa sumis celebrare tybia aut acri lyra: idest graue sonanti. Quem deum cuius recinit iocosa: ordo est: quem deũ sumis celebrare cuius iocosa imago recinit nomen: aut in umbrosis oris heliconis: aut sup pindo uel in gelido hæmo. unde silue temere sunt secutæ uocalem orphea morantem rapidos lapsus fluminum materna arte & celeres uentos blandum ducere: auritas quercus canoris fidibus: Iocosa aũt imago bene dixit: quæ uoces nras imitari uideatur. ¶ Vnde uocalẽ: uocales oẽs dicunt sũme uocis. Arte materna musica. s. nã filius caliopis dicitur Auritas: sensum audiendi habentes. ¶ Ducere: ad se ducere oblectare.

¶ POR. Quẽ uirũ aut heroa lyra uel acri tybia sumis celebrare clio. hæc a pindaro sũpsit: cõtinet ãt hæc ode laudes deorꝫ ac principũ ro. Iocosa nomẽ imago: & hoc qa uelut ludẽs rñdet: imago dr q̃si imitago. Heliconãt mõs boetiæ musis sacer pindus thessaliæ mõs. Luc. Pindus agẽs gemitus. Vñ uocalẽ temere ĩsecutæ Orphea siluæ. Quid est temere: utrũ inordinatæ & passim atq; cõfusæ: an uero sine cũctatiõe & facile. ¶ Arte materna. i. musica: orpheꝰ. n. calliopes musæ filius. Blãdũ & auritas fidibꝰ cãoris ducẽt q̃rcus. Blãdũ ducere sua figura dixit ut calidũ qcqd placuit iocoso cõdere furto. ¶ Auerras q̃rcus audiẽter dcm. Relatũ ãt ad id qd cãtu mulcet. Vñ nil maius: uñ aut ad ioue aut ad mundũ refert: uñ ãt ita positũ ut genus uñ latinũ: ꝓ ex quo.

Multos laudat ut Octauianum laudet. ODE. XII.

¶ CHRI. Suauissimus uersus sapphycus est. sed hoc iã demõstratũ. Sũmo aũt artificio utit. Nã cũ consilium sit laudare Octauianum: ad dubitat quẽnã potissimũ describat: aut uirũ mortalẽ: aut heroẽ: qui ut deo inferior est: sic hoĩe superior: aut postremo deum & iã tacite innuit non hoibus aut heroibus: sed diis eẽ conparandũ augustũ: ut aũt maius pondus afferat laudibus suis interrogat musam ut ex eius sntia non ex ꝓpria electione quæ dicit dicere uideat. Virũ optime. Nam homo denotat speciem ut sit animal capax rõnis Vir. aũt in ipsa humana specie excellentiam ostendit. Thersites ergo apud homerꝫ: ita hõ est: ut non sit uir. achilles ãt & homo sit & uir: non ergo homines: sed uiri digni sunt laude. ¶ Heroa. Crediderunt antiqui uirorum excellentium aias post mortẽ aerem habitare. & aereo corpore indui: & hominibus auxiliari eosq; heroas appellari ἀποτου ἀερος. i. ab aere: alii dicũt heroas eos eẽ: qui ex deo mortaliq; muliere: uel cõtra nati sunt: ut Hercules Achilles. Aeneas: & huiusmodi: & dici sic uel ἀποτις ἐριδος. i. a contentione: qm̃ pro imperiis pugnacissimi fuerint: uel ἀποτις ἡρας. i. a Iunone quæ & aeris & regnorum symbolum obtinet. Diuus autem Augustinus. in lib. x. de ciui. dei affert herois nomen a iunone: quæ hera græce dicit tractum esse: quia aer iunoni detur: ibi uolunt cum dæmonibus heroas habitare: quo nomine appellant animas defunctorum: quæ alicuius meriti sint. Dixit autẽ lyra uel tybia quoniam ab utraq; recinerentur carmina: ut ego in principio libri dixit. ¶ Clio: una ex musis Musæ aũt fuerũt nouem: harum noia ponit ĩ sua theogonia Hesiodus his duobus uersibus κλειὼ τευτερη τε θαλειὴ τε μελπομένη τε. τερψιχορη τε ἠδ' ἐρατω τε πολυμνια τουρανιη τε καλλιοπη τε ἠδ' ἐραστω τε τιε στιν ἀπασεων. Latine ergo Clio a fama dicta est: nã famæ cupiditate ad studia accendimur: & hanc dicunt historiæ inuentricem. Euterpea delectatione dr: nã delectat sp qui proficere se in doctrina uidet: dicuntq; illã tybiarũ inuentricẽ. Thallia ab eo quod est θαλειν. i. germinare. nihil. n. magis q̃ doctrina germinat & huic datur inuentio arborum serendarum. Melpomene a cantu nomen sumpsit & cantum dicitur inuenisse: sic Terpsicore choros & choreas: Erato ab amore q̃ græce ἐρως appellat. Hæc adinuenit nuptias. Polymnia a memoria adinuenit agriculturam. Vrania ἀποτου ουρανου. i. a cœlo nominata est. Inuentioq; illi astrologiæ datur. Calliope nuncupat q̃ illi. καλλιοπη. i. pulchra uox sit: & typon habet poesis q̃ nihil canorius est: Plato autem octo primas musas octo singulos ex singulis sphæris cantus intellexit putauit. n. octo sphæras sonũ facere: sed septem dicunt: quia uenus & mercurius pari pene ambitu solem comitati: ut inqt Cicero: eandem uim habent. Quapp dixit singulis sirenas singulas orbibus insidere: nã si rem græce est deo canẽs: ergo theologi prisci cuius theologiæ: mercurius primus inuẽtor fuit. Plato aũt pfector: uoluerunt octo musas esse octo sphærarũ musicos cãtus & nonã illã cõtinẽtiã q̃ ex illis cõficit. Quapp Hesiodus octauã uraniã dixit: quia post septẽ uagas q̃ subiecte sunt octaua stellifera sphæra suppositã ꝓprio noie cœlũ uocat: & ut ostẽderet nonã esse maximã calliopẽ προφερεστατην dixit ex nomĩe ostendens ĩspm uocis cõcentũ nonã musam uocari. Hæ musæ apollinẽ principem dicũt: qa sol dux princepsq; est orbiũ cæterorũ: uerũ a cãtu cœli ẽt rustici musas camœnas q̃si cãenas dixerũt. Et qa cãere cœlũ Theologi sciũt. iõ sonos musicos sacris adhiberũt: ĩ hymnis ẽt deorꝫ pstrophã & ãtistrophã carmĩa adhibebãt ut p strophã rectꝰ orbis steliferi motus: p antistrophã diuersus uagorũ digressus p̃dicaret. Musas aũt πολυφατομυειν. i. docere plerq; dictas uoluere: qm̃ p illas doceamur: uel ab eo qd est μω. i. inqro: nã oĩum artiũ inuentrices sunt. Nec me fugit esse q uelint nouẽ musas cũ apolline poetas ĩ tutela hr̃e: qa humanæ uocis typũ apollo hẽat: unde & canere lyra dr̃. Canit aũt inter nouẽ musas. i. inter nouẽ instrumẽta: qbus hũana uox pficit: ut placet Anaximãdro lãpsaceno: & Zenophoni heracleopolite. Primo sunt q̃tuor anteriores dentes: quorum si unus desit non iã uox sed sibilus orit. Duo labia: lingua septĩa. Inde palati cõcauitas eodẽ noĩe quo cœlum qd' græci uranon uocãt octauã musã uraniã facit. Nona uero ẽ gutturis ꝓfunditas p quã spũs meat: Interq; oĩa apollo. i. hũana uox fluit q̃ĩs nõ desint q apollinẽ pulmonis typon hr̃e uelit: sed magis ad poeticæ dignitatem ea q̃ pauloante ex platõis sntia retulimus nobis ptinere uident: ppea. n. dixit Hesiodus musas esse iouis filias cũ iouẽ itel ligãt mũdi aiam q̃ ille mouet. Addit ẽt genuisse illas ex Mnemosyne. i. memoria cũ q̃ nouẽ noctes cõcubuisset ĩ pyerio mõte: ex quo idẽ poeta in suis georgicis μουσαι πυερηιδες. Theodõtius thesphiæ & mẽnonis filias eẽ uult: alii cœlũ ac terrã earũ parẽtes referũt neq; defuerũt q nõ nouẽ: sed tres musas ponerẽt. Diodorus addit musas fuisse octo puellas: q̃s osyris orbẽ pagrãs ĩ exercitu duxit. q̃ & cãtu & aliis disciplĩs eẽnt ĩsignes: alio ẽt ĩ loco scribit musas a prẽ ioue lr̃as & uersuũ cõpositionẽ. i. poeticẽ edoctas eẽ. ¶ Recinit: iterũ cãet & canẽdo replicabit. Describit ãt illã reboationẽ quã græce echõ noĩant: cuius fabula ĩ sequẽtibus enarrabit. Verũ

cum uox nihil aliud sit q̃ sonitus qui oritur ex collisione aeris: diffluit ille aer & ĩ circulũ extẽditur donec ĩcidat in locum concauum ad quem illidat. Atq; inde uox quæ hactenus ꝓcedebat ex ea reuerberatione resilit: eoq; pacto congeminat. Ergo uocem illam q̃ ex priori uoce iterũ uerberata nascit imaginẽ prioris uocat: hoc expressit Maro in buc. Nõ canimus surdis: rñdent oĩa siluæ. Ergo quẽ deum iumis celebrare o clio cuius nomen prius a te cantu ꝓnunciatũ imago sua quæ est ipsa echo recinet. Aut in umbrosis: nam cũ musa sit recte in siluis musis consecratis canet. Est aũt helicõ mons in boetia a musis freq̃ntatus: ex eo orit ꝓ messus fluuius: de quo Maro. Tũ canit errantẽ ꝓmessi ad flumina gallũ. Pyndus autẽ mons thessaliæ est apollini musisq; sacer. Acarnaniã ab ætholia dirimit: ex quo achelous fluit. Aemus mõs altissimus ex cuius uertice Euxinum & adriaticũ mare cõpisci opinio fuit: hoc Philippus Demetrii filius ac Macedoniæ rex expiri cupiẽs uix tertio die ascẽdit multũ densitate arborum fatigatus ut nõnũq̃ cœlũ nõ possit aspicere. Sed cũ tandẽ ad uerticẽ uenisset: oĩa nubibus plena offendit. Itaq; a spe desertus: duabus aris ioui soliq; erectis descendit. ¶ Vocalem optima uoce ꝑditũ: q̃ & feras & inaĩata ad se uocare posset. Vñ. ex quo mõte aduerbiũ posuit ꝓ noĩe: sic Vir. Genus uñ latinũ. ¶ Temere. q. d. ꝑ ſuia & deuia sine pẽso aut rõne. ¶ Orphea hic uir est quẽ haud facile meritis laudibus ꝓseq̃ris. Fabulæ tñ ferũt apollinis & Caliopes filiũ fuisse. Dio. aũt siculus refert bacchũ ex Asia in Europã transiturũ amicitiam cum lycurgo trachũ rege firmasse: sed mox ab illo isidiis circũuẽtũ mœnades oẽs amisisse ipsumq; a quodã therope prouinciali ꝑmonitum euasisse. Ergo uicto deinde cæloq; Licurgo memor beneficii bacchus regnũ thracie Teropi cõcessit. eũq; orgya docuit: ex terope ortus est oeagrus: & ex oeagro orpheus: Hic ĩ ægyptũ ꝓfectus philosophia ac poetica instructus est sed in primis mercurii trimegisti primi theologi theologia ĩbutus dr̃: quapp secũdas priscæ theologiæ obtinuit ptes. Cui deinde successit Aglaophemus & aglaophemo pithagoras. Hũc sectatus est phylolaus diuini platonis magister: Hæc fuit successio hoꝝ sex theologoꝝ. Exordiũ. n. a trimegisto sũpsit theologia: & a platone absoluta est: sed redeo ad orpheum: Hic. n. orgya ab egyptiis accepta ad græcos primus transtulit: q̃ ab eo orphica dcã sunt: & frætus iscitia hoĩum & obscuritate antiqtatis: oĩa q̃ de bacco illo thebano ex thebe egypti ferebant cum cadmei amicus esset ad bacchũ q ex thebis boetiis oriũdus erat transtulit in cuius uiri poetica cũ tãta uis fuisset: ut aut efferatos & ad oẽm ĩpetũ ꝓnos aut stolidos stupefactosq; hoĩes ad mitiorẽ cultũ traducere posset: & feras ad se uocare & siluas diceret. Extãt nr̃o quoq; tpe eius hymni: & mira suauitate aspsi: & ꝓfunda illius priæ theologiæ doctrina istructi: dr̃ fuisse unũ ex argonautis: & atrocẽ tẽpestatẽ ab illis nauigãtibus suis sacris auertisse uolũt citeronẽ boetiæ mõtẽ: qm̃ ibi ĩ sacris freq̃ntius cãeret a sua cythara nomẽ sumpsisse. Scribit Pli. augu ria q̃ prius ex auib9 solũ sumebãt. ex reliqs quoq; aĩalib9 sumi posse orpheũ demõstrasse: sũt q cythare iuẽtionẽ illi attribuãt. Demũ cũ apd̃ thraces ĩstituisset: ut uiri ĩ sacris bachi a mulierib9 abstierẽt ratæ ille ĩ eaꝝ cõtẽptũ huiuscemõi rẽ eẽ ĩstitutã fcõ agmĩe illũ ĩcautũ suasere: atq; lacerauere: pleriq; tñ fulmine ictũ pisse

Vipera

asserũt. Quod ẽt testat huiuscemõi eius epitaphium θρηικιον χρυσολυρην τηδ' ορφεα μουσων ἐνθαδε κεῖται· ἣν υλεμε δ' ἀνξευσ ἀοιδοε τιβελειν. Nos uero sic latie dicamus. Orphea chrysolyrã musæ hoc posuere sepulchro. Fulmĩe quẽ strauit iuppiter alta uidẽs. ¶ Siluæ: siluã ab eo qd' græce υλη dr̃ dictã uolunt: & ut illi hylẽ ꝓ mã sic nr̃i siluã posuerũt. Est ꝑterea silua aut gladifera cui9 arbores ñ cædũt: sed ad escã q̃drupedib9 ꝑbẽdã ꝑuãt. Aut cædua q ĩ ea arbores cũ ad iustã ꝓceritatẽ creuerit cædũt ut uel ædificatiõib9 uel aliis usib9 mãm ꝑbeãt. Viridaria ãt ex iis arboribꝰ sũt q̃ mitiora hoĩb9 põa ꝑbeãt: eadẽ & põaria. ¶ Arte mñna. suauissimo cãtu Quẽ qdẽ calliopes ei9 mñis artificio assecuto9 ẽ. ¶ Rapidos mo. fl. la. Hui9 allegoriã iã exp̃ssim9. Auritas sẽsũ audiẽdi hẽntes: maro ãt lepores dixit auritos qm̃ ĩ illis ꝓceriores st̃ aures q̃ exigẽt eoꝝ corpuscula uideãt.

¶ ANT. Quid prius dicã. Sẽlus ẽ q dnã prius ego dicã cũ solitis laudib9 parẽtũ. i. maioꝝ. ¶ Qui rex. illũ supple dicã qui est rex. ¶ Variis horis. i. die ac noctæ: uel uariis tẽporibus uere æstate autumno hyeme: ꝓ q̃ oĩa tpat ãnus. ¶ Vñ. a quo rege. ¶ Viget floret ualet consistit. ¶ Pallas uirtus & sapia: dr̃ aũt a πολλαω q̃ est uibro moueo. Bellõa. n. dr̃ hasta utens: eadẽ & minerua est: putãtq; aerẽ nominatũ palladẽ ac iouis filiã dici: & uirginẽ fuisse quoniã & nõ corrũpat: & sublimiorẽ locum teneat: q̃pp ex uertice iouis dicitur nata id Diodorus lib. i. asserit. Vtq; Cice. i li. de n. d. oñdit. Mineruam principẽ & iuẽtricẽ belli ferũt: aitq; idem Cicero Mineruã dictam qa minuit aut qa minat. Macrobius uero li. i. sat. scribit q̃ porphyrius testat mineruã eẽ uirtutẽ solis: q̃ hũanis mẽtibus prudẽtiã subministrat. Nã iõ hæc dea iouis capite gñata memorat. i. de sũma ætheris pte gẽita. Vñ origo solis ẽ. Diodorusq; li. vi. docet palladi oleaꝝ oleiq; educẽdi iuẽtionẽ tribuisse ãtiquos. Nã añ hui9 deæ ortũ erat hæc arbor cũ aliis sylueſtrib9 ĩmixta: olei usus aberat cũ esset ignota. Addũt ipsi quoq; uestium apparatũ & ædificandi artem: præterea uolũt in cæteris artibus hoĩbus profuisse. Nã & tibiam eiusq; cãtum & plurima instrumenta ad uaria opificia adinuenit.

Pallas

Quid prius dicam solitis parentum
Laudibus: qui rex hoĩum: ac deorũ
Qui mare ac terras: uariisq; mũdũ
Temperat horis:
Vnde nil maius generatur ipso:
Nec uiget qcq̃ simile: aut secundũ.
Proximos illi tamen occupauit
Pallas honores.

¶ ACR. Quid pri9 dicã. illũ. s. q tẽpat res hoĩum ac deoꝝ: aut q̃s ego soleo dicere laudes: uel q̃s omnes. ¶ Tẽperat: distiguit. uł didit uł regit. ¶ Horis: a qb9 uelut tẽpat ãnus ꝓ uer: æstatẽ: autũnũ. & hyemẽ traxit. n. tẽperat a lyra. ¶ Vñ: ex illo q cũcta tẽpat uel a quo: ut Vir. Vñ gẽus ducis: & genus uñ latinũ. ¶ Nec uiget qcq̃ q. d. ioue sup oĩa sine cõpatiõe. ¶ Aut scdm. scdm aruspicũ dicta uel disputatiões q ioue primã scdam & tertiam ꝑtẽ cœli solũ uolũt ĩ fulminib9 tenere. ¶ Proxios illi tñ occupauit: ꝓximã iouis honori mieruã dicit: hoc ẽ uirtutẽ & sapiam deo uicinã uñ nr̃la q̃stio ẽ cur sup̃ dixerit nil ioui sisse aut fm: & ĩ seq̃nti mineruã posuerit.

¶ POR. Quid prius dicam solitis parentum: solitis laudibus. Vtrum mihi solitis: an uulgo.

¶ CHRI. Quid prius dicã. Sũma arte usus ẽ poeta ĩ q̃ ita musam ꝓ dubitationẽ ẽ allocutus ut interroget a quo potissimũ initiũ laudãdi sumat interim orpheũ uel tãq̃ huius artificii inuentorẽ: uel ut in ea re ꝓcipuũ suis laudibus non defraudat: & qd adiumẽti ĩ huiuscemodi re musa sibi ꝑstare possit euisdẽ poetæ exemplo demõstrat. Ex quo suam petitionẽ facilẽ esse docet. Ostẽdit iustã: cũ eos sibi preponat laudãdos: qui iure optimo laudãdi sunt. Captat beniuolẽtiã a musa cũ illius facultatẽ ꝓ orpheũ musaꝝ discipulũ extollat excellens ꝓfecto exordiũ ĩ quo statim tum ipsa addubitatione: cũ ex uiroꝝ heroũ deorũq; cõmemoratione mirificam excitet attentionẽ. Sumit initium dũ dubitat a minoribus ad maiores ut sit auxesis & non diminutio. Deinde cũ incipit explicare exordit̃ a maioribus ut dignitas decorũq; seruet̃. Insurgit ãt ĩ sublimẽ usq; ꝗgurã pene alter pindarus. Nã grãdior est materia & grãdiori plectro cãtãda ꝓponit̃. Est præterea artificiosissima ĩsinuatio nã dũ multos sibi uiros heroas deosq; laudãdos occurrere demõstrat: Octauianum cæteris pene præpõit ioui uero secũdũ facit. ¶ Solitis la. p. cõsuetis laudibus anticoꝝ lyricoꝝ. ¶ Qui res hoĩum oĩum reꝝ cõditorem intelligit q unus uerusq; ẽ deus quẽ poetæ iouẽ optimũ maximum nũcupant: Quẽ plato & trimegistus supra cœli dorsum habitare uolunt & ĩ eo eẽ potẽtiam sapiam & amorẽ. Quod autẽ extra cœlum habitet alibi oñdit Plato cũ dicit locũ illũ neminẽ adhuc poetaꝝ laudasse nec unq̃ ꝓ dignitate laudatur. ¶ Qui tẽpat idest gubernat res hoĩum & deoꝝ. q. d. corporeas res & incorporeas. Variis horis: uariis tẽporibus: nã ex cõtrariis calore & frigore humore & sicco optimũ tẽperamẽtũ dat̃ rebus. Loquit̃ aũt hic ex opiniõe trimegisti & platonicoꝝ: q̃ deus cuncta gubernet. fuerũt. n. ex philosophis q oĩo negarẽt ꝓuidẽtiã diuinã ut epicurus & democritus: alii posuerũt oĩo ut trimegistus & Plato: q uolunt deũ curare supna & infima: magna: & parua alii ꝑtĩ ponũt ꝑtĩ tollũt. Sed hi dupliciter: nã Aristoteles usq; ad lunæ orbẽ illã ꝓuẽire uult: alii ẽt ĩfra lunã: sed non curare minimas res. ¶ Vnde. i. a quo deo. ¶ Nil maius generat̃ ipso. q. d. ipse ĩgenitus ẽ reliq̃ uero ab eo genita: sed nihil maius ipso genitũ. nã plato ita summũ deũ reliqs diis loquẽtẽ ĩdicit ut dicat illo sua natura mortales eẽ: sed uelle eos facere ĩmortales. ¶ Nec uiget simile. nulla. n. similitudo ẽ creaturæ ad creatorẽ. ¶ Secũdũ. nã nullus ordo eẽ põt ĩter ĩfinitũ & finitũ. Ergo nihil ẽ ipsi infinito ꝓm. Nã secũdus est in ordine. Tum qm̃ oĩa sunt post deum: oportet eẽ aliud alio propinquius. Propinqor aũt erit pallas quã possumus interpretari creaturaꝝ sapiam. ¶ Proximos. quãuis inter ioue & pallada multi gradus ĩterſint: tñ quia nemo hos occupat: pallas ẽ ꝓxima q̃uis ut ẽ apud. Ciceronẽ lõgo ĩteruallo ꝓxima. ¶ Pallas: Minerua quam filiã ioꝝ uis fuisse dicũt: nõ a muliere cõceptã sed ex ipsius capite ortã ꝓ qd' ostendunt nulla admixtione rerũ humanaꝝ aut corporeaꝝ ab ipso deo nobis intellectum ꝓuenire. Cicero quinq; mineruas põit. Primam quã apollinis matrẽ eẽ uult. Secundã ortã ex Nilo. Tertiã ex ioue genitã. Quartã ex ioue natã. & Coruphe nympha oceani filia: quã archades Corian uocãt: & q̃drigaꝝ iuẽtricẽ dicũt. Quintã pallãtis filiã: quæ patrem uirginitatẽ suam uiolare conantẽ interemit. Dicũt igit̃ ioue cũ iunonẽ sterilẽ aĩa duerteret: ut liberos haberet sæpius cõcusso capite Mineruã edidisse. Hæc lanificiũ & texturam reperit & numeros atq; illoꝝ figuras: Hanc Vulcanus adamauit: sed cũ illa cõcubitũ refugeret: semẽ in terrã fluxit: natusq; inde ẽ Erichthõius ab illa cõtẽtiõe & terra noĩatus. Dicit̃ pallas a pallãte ĩterfecto Appellat̃ & tritonia ab aphricæ palude trionide apud quã ut Aug. scribit regnãte Ogigio apparuit Herodotus ãt refert in aphrica maclyes esse populos: iuxta quos triton sit fluuius: ex eoq; efficiat̃ tritonis palus. Ex hac ãt palude dicunt neptũnum Mineruã suscepisse. Veꝝ cũ ei qñq; pr̃ succẽsuisset illa se ioui tradidit: & ab eo ẽ adoptata huic uirgines singulis ãnis sacra faciũt nã in duas acies diuisæ lapidibus fustibusq; decertãt. Et si q̃ ĩ pugna occũbit ea pseudo pthẽos. i. nõ uera uirgo habet̃. Ante ãt q̃ pugnã ineant oĩum pulcherrimã uirginẽ Corinthia galea: & tota armatura græca ornatam in curru ponũt: illãq; paludẽ circũeũtẽ oẽs sequunt̃. Addit Diodorus Mineruam pauloãte in tritone fluuio natam ab hãmõe cõiuge Rheæ custodẽ positã eẽ cõtra ipsam rheã filio: quem ex amalthea suscepat ipsamq; ꝓpetuam uirginitatẽ seruasse. Et ꝓp animi solertiam multas artes inuenisse: & ĩ bello plurimũ ualuisse: & alcidam beluam quæ ignẽ ore uomens oĩa ĩflãmaret ĩgenio & uiribus ĩteremisse. Aegyptii uero mineruam aerẽ eẽ ĩterp̃tant̃: & iouis filiã uolũt ac uirginẽ: qa aer naturã sp incorruptã hẽat. Cretẽses uero in sua insula tritonẽ fluuiũ eẽ dũt & apud illi9 fõtẽ ex ioue natã eẽ affirmãt: ibiq; ei9 tẽplũ ostẽdebãt. dũr appuisse primũ hanc beluã in phrygia: q̃ ꝓp hoc cõbusta uocat̃. deide ĩ taurũ mõtẽ cõuersam cũcta nemora ꝓpetuo tenore ad idos usq; ĩcẽdio cõsũpsisse ide ꝓ phœniciã cũ se cõuertisset Libãi siluis exustis per ægyptũ ĩ libiã transit usq; ad hesperũ: Ibiq; ĩ cæraũiis siluis cũcta ĩflãmãs oẽs mortales aut perdebat aut ĩ fugã uertebat: dõec illã pallas ꝑdidit.

Præliis audax neq; te silebo
Liber: & sæuis inimica uirgo
Beluis: nec te metuende certa
Phœbe sagitta.
Dicam & alciden. puerosq; lede:
Nunc equis: illum superare pugnis
Nobilem: quorum simul alba nautis
Stella refulsit.

¶ ANT. Liber scribit Diodo. li. v. Diõysiũ orbẽ fere deambulantem multas regiones reddidisse dõesticas: ac ꝓpea maxis apud oẽs honoribus celebratũ: Vini uineæq; extitisse auctorẽ. exercitũ quoq; secũñ tm̃ uiroꝝ sed ẽt mulieꝝ circũducẽs: nefarios hoĩes atq; iniquos merita mulctauit pœna ĩ boetia uixit ĩdiã cũ exercitu trãscẽdẽs triennio post mltis cũ spoliis ĩ boetiã rediit primꝰ oĩum triũphauit: elephãto ĩdico uectus boetii cæteriq; græci thraces quoq; ĩ memoriã ĩdicæ expeditiõis: sacra trieterica sibi istituerũt. unde & ĩ mltis grecis urbibus triẽnio bacchides mulieres cõuẽiebãt apud quas de more uirgines thyrsum ferebãt in honorem dei bacchantes. Sustulit & oẽs ĩpios q ĩ orbe erãt sed maxĩe pẽtheũ ac lycurgũ. hæc ex diodoro. Macrobius aũt li. i. sa. scribit Aristotelẽ dicere Apollinem & liberũ patrẽ unũ eũdemq; deũ esse. Vtq; neuius ait liber sol ab romanis appellatur q̃ liber & uagus est sunt uero q dicant bacchũ appellari ĩ liberũ patrẽ qa hoĩb9 libertatẽ uideat̃ ĩferre. nã põt ser

Dionysius

bacchꝰ

trieterica sacra

Apollo Liber

Vini calor

ui etiã ebrietate durante arbitrant se fregisse uincula seruitutis. liberat pterea ab curis: & in agendis securiores facit. Scribit quoq; idẽ Macrobius dicto libro q; calor uini cuius liber pater auctor est sæpe hoies ad furorem bellicũ usq; propellit. ¶ Virgo:

diana Luna

diana intelligit: quam & lunam eandẽ esse putãt dicta uero est diana qa nõctu quasi diẽ efficeret: ut scribit Cicero in libro de.n.d. Diodorus aũt li.vi. docet

Dictynna

Dictynnam ĩ creta genitã ex ioue & carmide rætia ad uenandum inuenisse: ex quo & dictynna est cognominata. Consuetudine dianæ utebatur quod cãm pbuit ut quidam dictynnã dianãq; eandẽ esse existimarẽt. ¶ Phœbe:

Rætia

scribit Macrob. li.i. sat. Arcu. & sagittis

apollis arcus & gratiæ

apollinis simulachra decorari ut p sagittas itelligat uis emissa radiorũ. Manu tñ dextera gratias gestare: arcũ uero cum sagittis sinistra: q; ad noxam sit pigrior: & salutẽ dextera mãus promptior largiat. ¶ Alcide:

hercules Alcæus

hercules ut ostẽdit Diodorus li.v. antea alcæus uocabat occisis aũt duobus draconibus quos iuno ad eũ miserat heracleũ dixere: qm iunonis opagloriam esset adeptus: succedẽte tpe duodecim labores executus ẽ: quos ei Eurysteus micenarũ rex iusserat. de qbus qdem late satyra prima iuuẽalis iam diximus

herculeus

fuerat itẽ Alcæus amphytriõis pater: ut ostẽdit Euripides: a quo

alcides

Alcides hercules ipse dicit. ¶ Pueros q; Le

Castor pollux

de: Castor & pollux intelligunt: fuit ãt castor equoq; domitor pollux uero pugil hinc ait homerus liber .iii. iliados, castor equum domitor polluxq; incæstibus audax scribit autẽ Pli. lib.ii. q; fulgurũ effigies quædã & antemnis nauigantiũ aliisq; nauiũ partibus ceu uocali quodã sono insistebãt: ut uolucres sedẽ ex sede mutantes: graues quũ solitariæ ueniebãt mergentesq; nauigia: & si in carinæ: ima decidissent exurẽtes: gemine ãt salutares & prosperi cursus prænunciæ: quaq; aduẽtu fugari dirã illã ac minacẽ appellatãq; helenã ferũt & ob id polluci & castori id numen assignãt. Eosq; in mari deos iuocant. hoium quoq; capita uespertinis horis magno præsagio confulgebant. hæc ex illo. Diximus & plura ode tertia.

¶ ACR. Præliis audax. nimia.n. uini potatio litẽ generat & audaciã. ¶ Virgo. dianã studiosã uenãdi dicit. ¶ Neq; te si, a supioribus. ¶ Metuẽde.c.p.f. apollinẽ dicit sagitta metuẽdũ pp aphionẽ q cũ filiis pemptus ẽ: nã apollini & dianæ certæ & ieuitabiles ad ferẽdũ sũt sagittæ: utpote nũinis: sicut ẽ. nec dextræ erãti deus abfuit. ¶ Pueros q; le. castorẽ & pollucẽ ledæ filios amatorẽ equoq; castorẽ dixit. ut ẽ: Talis amyclæi domitq; pollucis habenis. pollucẽ uero pugnis nõ bellis ualẽtẽ ab eo qd pugil fuerit: ergo pugnos dixit. ut Terentius: Pugnos in uentrem ingere. ¶ Hunc equis. i. equestri prælio. ¶ Alba. serena. signum geminorum: nam frequentius dum oritur tempestates facit sed hic prosperum posuit.

¶ POR. Neq; te silebo liber. Attẽde q; pmittit se dicturũ de his: nõ tamẽ dicit. ¶ Pueros q; læde. græca consuetudine pueros p filiis: Castorẽ & pollucẽ significat. ¶ Alba nautis stella. nũc candida & benigna. ut e contrario illud dicitur. Nigro cum lacte uenenum.

¶ CHRI. Præliis audax. pro forti posuit audacẽ. pprie tamẽ audax is est q piculis se sine rõne obiicit: ergo

bacchus

excessus ẽ nõ aũt fortitudo: q mediocritas est. ¶ Liber. bacche: nã liber pr apd latinos dr. Vir. Nec q pãpineis uictor iuga flectit habẽis Liber. agẽs celso nyse de uertice tygres. uel qa præest liberis ciuitatibus: uel qa uinũ curas soluit & mẽtẽ ab illis liberat. uel quia eius sacrificia ad animas purgãdas & a suppliciis liberãdas ptinere putabãt: qre & uannũ qua fruges purgãtur mystice i illis adhibebãt. Vir. Et mystica uãnus iacchi. Dicũt ãt fuisse illũ Iouis filiũ ex semele filia Cadmi. Erat adhuc ex eo pgnãs semele: cũ Iuno rẽ grauiter ferẽs se ĩ anũ cõuertit: puellæq; psuasit: ut peteret a ioue. ut secũ eo pacto quo cũ iunõe solitus erat. cõcũberet. Quapp coactus ẽ iuppiter illã fulmĩe petere. iure.n. iurãdo pmiserat qcqd illa peteret se factuq;. sed extincta mrẽ puerũ adhuc ĩmaturũ exemit fœmoriq; suo donec tẽpora partus cõpleret assuit. Ergo quoniã bis ortus sit Dithyrãbus appellat. ¶ Ferunt pterea iplũ a gigãtibus discerptũ: mox itegrũ surrexisse. Quæ oĩa ad uini naturã referunt. Funditur.n. dũ calcat: fusumq; mox in unũ coit: & primo de uua mrẽ matuq; nascit atq; inde in lacu cõdit de quo iã purgatũ iterũ enascit. pgit pulcherrimus: sed cũ cornibus. hic sapho. ¶ Accedãt capiti cornua bacchus eris. Quoniã uino ẽt senes reiuuenescũt: sed & nõnũq; nocet ebrietas: pptereaq; cornibus armatur. Hæc quidẽ fingũt Poetæ græci: ueq; ægregia oĩa facinora nõ ab hoc boetio baccho: sed ab ægyptio gesta sunt quẽ ipsi Osyrin appellãt: græci uero dionysium q indiã subegit: primusq; triũphũ egit. ¶ Et sæuis belluis. diana ĩtelligẽ: q deã uenationũ fingunt: uenationis.n. hebrei Nembroth: græci uero apollinẽ Dianamq; eẽ iuẽtores scribũt: quẽadmodũ aucupiũ illi machabeo duci excellẽtissimo: hi Vlyxi attribuũt. ¶ Certa. ieuitabili. & quæ ipm sagittariũ nõ fallat: cũ finẽ destiatũ assequat. Oui. i prio meta. Nra tamẽ certa: sed certior una sagitta. ¶ Dicã & alcidẽ. herculẽ uel ab alcæo gorgonis filio. Gorgophanes.n. electrionẽ pepit & Alcæũ: Et electrionis filia fuit Alcmẽa Herculis mater, uel απο τησ αλκησ. i. a robore & uiribus sic noiatũ. Græci Herculẽ dicunt filiũ fuisse iouis ex Alcmena Amphytriõis Thebani uxore. addũt ẽt iouẽ quo tpe cũ illa cõcubuit noctẽ cõgemiasse: quo satis spatii eẽt ad tãtũ uirũ gignẽdũ. Aiunt fuisse robustissimũ: & pceq;. Dixitq; solinus plerosq; diffinire: nullũ lõgitudinẽ septẽ pedũ excedere posse: qd intra hũc modũ fuerit Hercules. Habuit stati a pricipio iunonẽ nouercã suã inimicissimã: q ut illũ pderet: & mlta mõstra domãda & mlta picula adeũ da p Eurysteũ sibi mãdauit: q oĩa supauit. & olympicos ludos ioui ĩ honorẽ pelopis istituit. Sed hũc quoq; a græcis sibi ereptũ ægyptii dicũt. cũ ipe Osyridis fuisset filius: atq; cũ osyris orbẽ terrraq; uellet pagrare. regnũ isydi uxori reliqt: & herculẽ filiũ exercitui præfecit: q ægyptum multis sæuissimis bestiis purgauit. uerũ Orpheus oĩa q bacchus & hercules ægyptii multis antea sæculis gessissent. baccho herculiq; ex boetia thebanis adscripsit. Diodorus siculus tres scribit fuisse hercules. Primus apud ægyptios: qui multũ terraq; armis domans colũnas ĩ lybia posuit. Secũdus ex creta unus ex idæis. qui pstrigiator & dux summus fuit: olympicis certamĩs inuẽtor. Tertius ex alcmẽa pauloante troianum bellum: qui multum telluris obiuit: dũ iussa eurysthei facessit: & in europa colũnas posuit: & quoniã uetustiorũ fama obsoleuerat: earum rerum quas illi fecerant: sibi gloriã uẽdicauit, tanq; unicus hercules. neq; plures: toto in orbe fuissent. ¶ Pueros. filios: sed ut græci παιδια pueq; filiũ & seruũ appellãt: sic latini pueq; a septimo ad quartũ decimũ annum uocant. Item filium

item seruum. Cicero. Pueris albini & recepi oĩa & præstabo. luue. Ite igr pueri linguis animisq; fauẽtes. ¶ Nobilem superare. q.d. propterea nobilitatus: & fama isignis: quia superet. ¶ Hunc equis Castorem. nam quod Vir. dixit; Domitus pollucis habenis. Pollucẽ pro castore posuit: sicut alibi: Reuocato a sanguine teucri. i. dardani. ¶ Illũ. pollucem. ¶ Pugnis. arte pugili. ¶ Sidera. dictũ est ĩ superioribus: siue de igniculis qui apparent. siue de ipso geminorum signo intelligat.

Defluit saxis agitatus humor.
Concidunt uenti. fugiuntq; nubes.
Et minax sic dii uoluere ponto
Vnda recumbit.
Romulum post hos prius. an quietum
Pompili regnum memorẽ an superbos
Tarquini fasces dubito. an catonis
Nobile lætum

¶ ANT. Sic dii uoluer. i. castor & pollux. ¶ Romulũ: fuit

Romulus

is decimo septius ab ænea ducẽs originẽ: Vir. bellicis rebq; grauis acstrenuus & ad cõstituẽdũ ciuitatis statũ optimũ

Romæ natalis

prudentissimus fuisse phibetur. urbis aũt fundamẽta iecit duodeuigiti natus annos nono kal. Maii: horã post scdam añ tertiã. regnauit ãnos. xxxvii. de cecinẽsibus ægit primũ triumphũ capta eoq; urbe: & Acrone rege ppria manu obtruncato: Rursum de antemnatibus triũphauit. de Veien-

romuli anni. lv.

tibus tertio. apud capreæ paludẽ nonis quintilibus appare re desiit: annũ uitæ agens. lv. Numa pompilius eũ postea: ut naturã superantẽ mortalẽ tẽpli adornatione & anniuer-

Quirinus

sariis sacrificiis Quirinũ uocatum statuit honorari. Diõysius & Solinus auctores. ¶ Pompili:

numa pomp.

Numa pompilius curibus sabinis habitabat uir consultissimus omnis diuini atq; humani iuris: Itaq; ab romanis patribus accitus

Tarquinius priscus

rex creatus est. summaq; omniũ pace regnauit annos. xliii. auctor est liuius. ¶ Supbos Tarquini fasces. L. Tarquinius priscus romanoq; rex quintus de sabinis triũphauit: oẽ nomẽ latinũ domuit. regnauit ãnos. xxxviii. Iam octogenarius interfectus ẽ dolo ab filiis ancĩ marcii. Ei aũt regnãti hetrusci attulerãt isignia qbus ipsi reges suos adornabãt: Coronã uidelicet aureã

Sceptrq; regale

sceptrumq; habẽs super caput aquilã. Tunicã purpureã cũ signis

Secures

aureis. & amictũ purpureũ fuariũ. tulerũt etiã ei duodecim illas secures sumptas ex urbibus singulis singulas quas cum uirgarum fasce lictores ante regẽ ferebant. itaq; lictores duodecim cũ securibus ac uirgis & ius

Fasces

dicenti eiastabant: & euntem præcedebant. Auctor ẽ Dionysius. ¶ Supbos fasces: idest nobiles & isignes. ¶ Catõis nobile lætũ. M. Cato iunior uticæ præsidii cã præerat ut scribit hircius li.v. de bel. aphr. Sed quũ aduertret uticẽses se cæsari dedere uelle: & eis psuadere nulla rõne quiret ut secũ oppidũ defenderẽt: Ipse oibus rebus diligẽtissime cõstitutis. liberis suis Lucio cæsari: qui tum ei proquæstor fuerat commẽdatis: & sine suspitione uultus atq; sermone: quo superiore usus fuerat: quum dormitum isset ferrum intro clam ĩ cubiculum

lictores

tulit: atq; ita se traiecit. Qui dum anima nondum expirata concidisset impetu facto in cubiculum ex suspicione: Medicus familiaresq; cõtinere atq; uulnus obligare cœperunt. Ipse suis manibus uulnus crudelissime diuellit: atq; animo præsenti interemit. hæc ex Hircio. Apianus autem li.ii. & plutarchus dicũt Catonẽ bis plegisse librũ platõis qui de anima inscribit: deinde obdormiisse. postea uero se sub pectore ipresso ense uulnerauit circa galliciniũ. effluentibus itaq; uisceribus quum strepitus isecutus eẽt: medicus accurrẽs illæsa uiscera & uulnus colligauit. Cato deide ppriis manibus uiscera lacerans expirauit: Anno ætatis. xlviii. cognita ide

catonis mors

catonis morte dixisse dicit cæsar. Inuideo morti tuæ cato. Nã & tu gloriæ meæ pro salute tua iuidisti. Scribit ẽt de morte catonis ipse florus. Seneca itẽ epistola. xxxiiii. ¶ Nobile lætũ: Valerius ẽt li.iii. de fortitudine hãc catõis mortẽ laudat. Ci. itẽ li.i. offi. secutus stoicoq; dogma laudat mortẽ cãtõis seueri grauis atq; pfecti stoici. stoici enĩ rigida disciplĩa formati mortẽ paratã habebãt. Verum peripatethicorũ snĩa uituperandus ẽ Cato timiduſq; potius appellãdus q̃ fortis. Cũ sibi mortẽ cõscierit: ut icõmodũ aliquod euitaret. Diuus quoq; Augustinus hãc ipsam mortẽ uituperat. philosophus itẽ li.iii. ethicoq; sic ait. Mortẽ aũt sibi cõscisere ob fugiendã pauptatẽ aut amorẽ aut molestũ aliqd nõ fortis est hois sed potius timidi. Est.n. mollitudinis laboriosa fugere. Atq; nõ qa res ẽ hõesta appetitit mortẽ sed qa malũ fugit. Et li.v. sic Nemo uero spõte iniuriã patit: At q se ipsum occidit sponte id quod lex nõ pmittit contra legẽ efficit rectã iniuriam ergo facit. Sed cui nã quæso? an ciuitati? nõ sibi ipsi: nã sua patitur sponte. Quapp & ciuitas mulctat ut ciuitati iniuriam facientẽ.

¶ ACR. Defluit saxis agitatus humor laus stellæ a tpe: nã uerno tpe nascit: quo & niues resoluũt. Vir. Ver nouo gelidus canis cũ montibus humor Liquit. ¶ Agitatus solutus. ¶ Concidunt uẽti: fugantur ut ẽ Ethyberni parcebãt flatibus euri. Fugiũt.n. fugant. Voluere dii: uel pueri ledæ. Recumbit: sternitur quod uento tumuerat. Romulum post hos. Ordo ẽ: dubito an prius memorem post hos. Romulum an quietum regnum Pompili: an superbos fasces Tarquini an nobile lætum catonis hos aũt romanos duces & nubiles prætereũ do commemorat: ut Augustum cunctis præferat. Nam romulus urbis romæ conditor est numa pompilius a curibus sabinis ad regnum uocatus est sacrorum inuentor. ¶ Tarquinius quoq; rex uirtute magnus: sed hic priscum posuit non superbum: nam fasces nobiles dixit Cato dum mortuo pompeio apud uticam oblidere tur amore libertatis manu sua se pemit unde & uticensis uocatus est. Regulus aũt cum Afros uicisset ab eisdem cum paucis captus est quem cum carthaginẽses romam p cõmutatione captiuorum misissent ac quiescentes romanos suo consilio reuocauit: hunc pœni dum sacramenti memor reuertisset. sectis palpebris uigiliis necauerunt. paulus & Terentius Varro consules aduersum Hãnibalem missi sunt. hi apud cannas apuliæ uicum grãdi exercitus ro. clade superati sunt paulus postquam tantam uitio collegæ suorum uidit stragem se perimendum hostibus dedit. Fabricius quoq; magnis præmiis a rege pyrro tentatus dum nimis pauper cẽsu eẽt corrũpi nõ potuit de quo Luc. Quo te fabricius regno quo uendidit auro. Curius pauptate clarus de agro ad consulatum reuocatus est & qui nũquam totondit cæsariem propter iniuriam præturæ. camillus de exilio reuersus uictores gallos urbe pepulit & ad ternectionem cecidit uictorq; sua sponte in exi-

lium redit Pompili regnũ:magna.n.pax fuit eius tẽporibus.⁊ Supbos fasces:aut nobiles:aut reuera supbos.

¶POR. Defluit saxis agitatus humor:saxis littoris,s.q̃ fundãt,s.fluctibus se i ea illidentibus.Et minax q̃ sic uoluere ponto.q̃ sic uoluere ꝓcũ uoluere.⁊ Recũbit:aũt ꝓ eo q̃ qeta sit dictũ.⁊ An supbos tarqni fasces dubium ẽt si qdem supbos fasces dixit tarquini supbi itelligamus. Tarquinius.n.supbus dignus non est cui laudes inter deos & hos:quos principes noiabant dicant.Supbos ergo magnificos intelligamus ut tarquini prisci fasces dicat:nõ superbi.⁊ An catonis nobile lætum:eius q se uticæ interemit.

¶CHRI. Defluit saxis agitatus hũor:nã quia i uere oriũtur a saxis.i.a montibus defluit humor.i.liquescit nix glacieſue possum etiã intelligere quod tumor maris quo in tempestate opiebant saxa.i.scopuli mitescente mari resideret & sic humor idest aqua qua scopuli tegebantur defluit ab ipsis.⁊ Cõcidunt: desinunt flare.⁊ Fugiuntq; nubes.sic Vir.collectasq; fugat nubes:solẽq; reducit.⁊ Minax:eminẽs & i fluctũ erecta. Minari eminere.Vir.Geminiq; minant in cœlũ scopuli.Hinc minæ murorũ.item itentare.⁊ Recumbit iacet:prstrat coeq̃tur.⁊ Soluere: ipse castor & pollux.⁊ Romulũ:filius fuit martis exilia.⁊ Cõditor urbis rõæ. Vir. in bello acerrimus.⁊ Asilũ cõdidit:Quare undiq; romã confluxit ingens hoium multitudo.Et Cum fœminæ ad nuptias celebrandas deessent sabinas rapuit.Hic exortũ bellũ & cõposita pace cum.T.Tatio rege sabinorum ex duobus populis unus est factus.Diuisit populũ i.xxx.curias:& i tres equitũ cẽturias.primãq; a se ramnentem.Secundam a tatio tatiensem.Et tertiam luceram siue ab ethrusco lucumone siue a luco:ubi res gesta est.instituit centum senatores:ac tandem cum apud capreas paludes exercitum lustraret tãtus nimbus subito exortus ẽ ut illum e conspectu oium eriperet:nec postea unq̃ appuit.Sed senatores qui prope erant ui disse affirmabant illũ ad cœlum raptũ.Et iulius proculus in cõtione dixit sibi Romulũ humana forma ãgustor ẽ apparuisse:dixisseq; placere diis:ut Roma orbis caput esset.Proinde rẽ militarẽ colerẽt.Quietum põpili regnum optimus ordo:ut de diis primum:deinde de heroibus:postremo de uiris ægregiis meminerit. Secundus rex romanorum Numa Pompilius fuit:uir prudentia:iusticia & religione excellentissimus. Et q populum romanum a bellis ad pacem sacraq; celebrãda traduxerit:Multa genera sacerdotũ istituit:& ut cõ filia quibus rempu.administrabat:maioris essent auctoritatis.secreto colloquio ægeriæ nymphe in antro sui fontis frui credi uolebat & illius consilio cuncta agere.Grauissimi ãt scriptores ac in primis diuus Augu. illum hi romantia usum asserunt ut illa diuinationis spem futura cognosceret:fuit & apud externos populos tanta hominis auctoritas:ut nemo illo regnãte romanos bello infestare sit ausus:instituit templum Iani. Annũ ad cursum lunæ duodecim mẽsibus finiuit:Flaminẽ dialẽ instituit.Itẽ Martialem:& Quirinalẽ uirgines uestæ legit.duodecim salios Marti gradiuo dedit regnauit annos quadragitatres.⁊ Põpili:ꝓ pompilii Superbos fasces.i.nobiles:nec est ad Tarqnium supbum:sed ad priscũ referendũ.Hic tanãqle uxore fœmina i auguriis perita suadente Tarquiniis ethruriæ oppido romã uenit:& Anco successit.Hic centũ patres ad priores elegit q deinde minoꝝ gentium sunt appellati:locũ circo maximo designauit uicit sabinos atq; collatiam: & quicqd citra erat eis ademit:latinos domuit.⁊ Fasces:insignia ethruscorum erant ut singuli lucumones:hi.n. erãt duodecim in ethuria reges ante se duodecim lictores præmitterẽt cũ uirgaꝝ fasciculis: in qbus singulis singulæ erãt inclusæ secures:ut cũ eẽt de reo suppliciũ sumendũ:lictor illũ nudatũ ad palũ religaret & uirgis cæso caput securi feriret:utebantur præterea sella curruli:toga picta & prætexta.Sed hæc oia insignia Tullus hostilius tertius romanorũ rex ad reges romãos transtulit:inde exactis regibus ad magistratus traducti sunt.Ergo fasces.i.regnũ ponit.n.insignia regni ꝓ regno.⁊ Catõis nobile lætũ ꝓlixior sim si oẽs.M. Catonis sanctissimi uiri uirtutes percurere uelim:nemo illũ charitate erga patriã supauit: Tandẽ supatus in aphrica senatoriis ptibus & si oia bona a cæsare de se sperare posset:tamẽ ne uultũ tyrãni aspiceret:se ipsum cũ librũ Platonis de immortalitate legisset interemit.

Pompilius

Tarquinius

Fasces

Cato

¶ANT. Regulũ.M. attilio regulo romãæ classis ipator prio punico bello nauibus quinquaginta supra trecentas in lybiam delatus est:a quo urbes fere ducente in deditionẽ redactæ sunt quæ carthaginensium odio ad eũ defecerunt. Carthaginenses postea Xantippũ lacedæmoniũ ducẽ sibi fecere.itaq; multi romanoꝝ cæsi & capti sũt: cũ qbus ẽt Attilius iperator q postea cauea clauis circũuallata ĩclusus extinctus est hæc ex libyco li. Apiani:Meminit ẽt Pliniusde uiris illustribus:Multa ẽt polybius lib.i.Ci.aũt li.ii.de finibus scribit.Regulũ uigiliis & fame cruciatũ:uideto ẽt gelliũ li.vi.c.iiii.& Sylliũ lib.vi.⁊ Scauros Scauri patritii fuerũt:quoꝝ.M.Aemilius scaurus eloquentiæ cõsulto ex ea gloriã pepit:de quo late Plinius de uiris illustr.Salust.ẽt in iug.sic ait.Sed ex oibus maxie æmilius scaurus hõ nobilis ĩpiger factiosus auidus potentiæ honoris diuitiarũ cæterum callide uitia sua occultãs meminit ẽt de hocuiro Valerius li.iii.de fiducia sui.⁊ Paulũ.L.Aemilius paulus.M.Terentii Varronis collega secundo bello punico fuit:quo tpe pugnatum est apud cãnas cõtra Hãnibalem:ubi primo statim prælio funda grauiter ictus fuerat:tamẽ & occurrit sæpe cum cõsertis Hannibali:& aliquot locis prælio restituit ꝓtegentibus eũ eqtibus romanis:reliqt postremo equum qm̃ sibi uires deficiebant ad eũ regẽdum.Quũq;.Cn.Lẽtulus tribunus militũ præteruehẽs equo sedentem in saxo cruore oppletũ consulem uidisset Luci Aemilii inqt quẽ unum isontem culpæ cladis hodiernæ dii respicere debẽt cape hũc equum dum & tibi uiriũ aliqd superest. Comes ego te tollere possũ

xãtippo

Scauri

Paulus æmilio

Regulũ & scauros:animæq; magnæ
Prodigum paulum superante pœno
Gratus insigni referam camœna
Fabritiumque
Hunc & incomptis curium capillis
Vtilem bello tulit & camillum
Sæua paupertas & auitus apto
Cum lare fundus
Crescit occulto uelut arbor æuo
Fama marcelli:micat inter omnes
Iulium sidus uelut inter ignes
Luna minores

ac ꝓtegere ne funestã hãc pugnam morte consulis feceris:ẽt sine hoc lachrymaꝝ satis luctusq; est. Ad ea consul Tu qdem Gnee Corneli macte uirtute esto.sed caue frustra miserãdo exiguũ tps e mãibus hostiũ euadẽdi abſumas. Abi & tu me in hac strage meoꝝ patere expirare: hæc & plura exigente trius turba fugientium ciuium:deinde hostes oppressere cõsulem:ignorãtes qs eẽt:obruerũtq; telis.Lẽtulũ i tumulũ arripuit equus &c.hæc ex Liuio li.ii.tertiæ decadis.⁊ Prodigũ ꝓdigere ẽ cõsumere.Vnde & ꝓdigus fit:Auctor ẽ festus.⁊ Camœna:Camœnæ musæ a carminib; sunt dictæ:uel q canũt antiquoꝝ laudes:uel q sint castæ mentis pfides ut festus ait.⁊ Fabriciũ:fabricius licinius honoribꝰ & auctoritate oi ciue tpibus suis maior:cẽsu par unicuiq; pauprimo qa sannitibus:quos uniuersos in cliẽtelã hẽbat:decẽ æris & qnq; põdo argẽti totidemq; seruos sibi missos.in sanniũ remisit continẽtiæ suæ beneficio sine pecunia pdiues:sine usu familiæ abunde comitatus qa locupletẽ illũ faciebat nõ multa possidere:sed modica desiderare:hæc Vale.scri.li.iiii.de cõtinẽtia.⁊ Curium.M.Curius sannitũ legatis agresti se in scãno assidẽtẽ foco:ac ligneo catino cœnãtẽ spectandum præbuit ille.n.sannitũ diuitias contẽpsit.Sãnites eius pauptatẽ mirati sunt:nã quũ ad eum magnũ auri põdus publice missũ attulissent benignis uerbis suitatus ut eo uti uellet uultũ risu soluit: ptinusq; supuacuæ inqt ne dicã ĩeptæ legatiõi mistri.Narrate sãnitibus.M.curiũ malle locupletibus ipare q̃ ipm fieri locupletem.atq; istud ut pciosum ita malo hoium excogitatũ munus refertote:& memẽtote me nec acie uici:nec pecunia corrũpi posse.Valerius li.iiii.de cõtinẽtia ita scri.⁊ Camillũ:furius camillus sua iustitia phaliscos in ditionẽ accepit. Veios hyeme obsidiõe domuit:deq; iis triũphauit:dãnatus postea q pdam inique diuisisset: ardeã cõcessit. Mox quũ galli senones relictis ob sterilitatẽ agris suis romanũ exercitũ apud alliã fluuiũ occidissẽt uictores urbẽ itrarũt.Tũc camillus absens dictator dictus collectis reliqis gallos iprouisos occidit.populũ romanũ migrare ueios uolẽtem retinuit.sic & oppidũ ciuibus:& ciues oppido reddidit.Auctor Plinius de uiris illustribus.⁊ Sæua pauptas:Liuius ẽt in pfatione ait.Quãto regꝝ minus tãto minus cupiditatis erat.Nup diuitiæ auaritiã & abũdãtes uoluptates desideriũ p luxũ atq; libidinẽ pereũ di pdẽdiq; oia iuexere.Auit; p hoc maioꝝ suoꝝ psimõia cõtẽtos oñdit.⁊ Cũ lare.i.domo apto fundus:hoc ẽ nõ egregia & supba domo. Oui.lib.i. de tristibus.Quæ nõ frustra iũcta fuere lari.idẽ.li.i.de amoribus.Dii tibi dẽt nullosq; lares inopẽq; senectã Et longas hyemes ppetuãq; sitim lares ẽt dii cõpitales dñr Suetonius in augusto.Cõpitales lares ornare bis in anno istituit uernis floribus & æstiuis.⁊ Occulto:occulte ꝓcedenti.Marcelli.M.Marcellus gallorũ ducẽ apud padũ ingẽti exercitu stipatũ cũ paucis eqtibus iuasit:quẽ ꝓtinus obtrũcatum cũ armis exuit: eaq; ioui feretrio dicauit.Id scribit Valerius li.iii.de fortitudine.Addit Plinius q̃ syracusas ꝓ tres annos expugnauit qnqes consul:isidiis hãnibalis deceptus & occisus est.Vtq; Liuius li.iii.de scdo be.punico oñdit sæpius hãnibalem ab nola & ab cumis in fugã uerterat multis hostibus occisis.⁊ Iuliũ sidus.Iulius Cæsar i deoꝝ numeꝝ relatus ẽ nõ ore mõ decernẽtium:sed & psuasiõe uulgi:siqdẽ ludis quos primo consecratos ei hæres augusto edebat: stella crinita ꝓ.vii.cõtinuos dies fulsit exoriẽs circa undecimã horã.Creditũq; ẽ aiam eẽ cæsaris i cœlũ recepti:& hac cã simulachro eius in uertice addebat stella Suetoni.ita scribit.⁊ Ignes,i.stellas:Ci.li.vi.de rep.Hisq; aius datus est ex illis sempiternis ignib; quæ sidera & stellas uocatis.Et paulo iferius ait: erãt aũt hæ stellæ quas nunq̃ ex hoc loco uidimus:& hæ magnitudines oium q̃s esse nunq̃ suspicati sumus.Ex qbus erat ea minima quæ ultia ab cœlo citima a terris luce lucebat aliena.Stellaꝝ aũt globi terræ magnitudinem facile uincebãt.Horatius autem dicẽs.Velut iter ignes luna minores:locutus est uulgari opinione.

ꝓdigeꝰ

fabritiꝰ

Curius

Diuitie

Lar

Lares

Marcellus

Iul.Cæsar

iulii

sidus

Ignes.i.stellæ

Luna

Stellæ

¶ACR. Regulũ referam:Inquit isigni camœna regulũ.⁊ Et scauros:nobiles romanos qui & cẽsores & cõsules fuerũt.⁊ Prodigum. cõtẽptorem uitæ.⁊ Gratus:aut delectabilis:aut libẽs:aut gratiam meritis debẽs. ⁊ Hunc ordo est;hunc & curium ĩcomptis capillis:& Camillum utilem bello tulit sæua paupertas. & auitus fundus cũ apto lare.i. cõueniẽs fundus & domus tẽuitati.⁊ Incõptis.ipexis.⁊ Vtilẽ bello tulit ut Luc.Fœcũda uiroꝝ pauptas.⁊ Sæua magna sæuus ubi æacide telo iacet hector.Crescit occulto uelut arbor æuo: incrementa arboris nisi postea q̃ creuerint non uidentur.⁊ Fama marcelli:Marcellum octauiæ dicit filium sororis Augusti:qui puer mortuus:est de quo Vir.Si qua fata aspera rumpas tu marcellus:eris:aut illum Marcellum cõmemorat qui primus Hãnibalem apud Nolam ciuitatem in fugam compulit:& ab eo postea occisus est.⁊ Iulium sidus:ut Vir.Ecce dionei.p.c.a.⁊ Velut inter ig.pulchra comparatio:

¶POR. Aiæq; magnæ.Aemiliũ paulũ dicit q uictus ab hãnibale apud cãnas Apuliæ uicum uitio collegæ Varronis maluit pire q̃ ex eo fugere:ergo ꝓdigũ contẽptorem intelligẽdũ; ꝓdigi.n.dicunt proprie qui bõa sua a se dispdũt q̃si porro ea ab se agẽtes.⁊ Fabriciũ.Liciniũ.i.⁊ Apto cũ lare fundus:& apto lare & cõueniẽte gratus fundus itelligẽdus.⁊ Fama Marcelli:claudiũ Marcellũ Octauiæ Augusti sororis filiũ.Cuius iteritũ Vir.in.vi.li.deflet.⁊ Occultum autem æuum.occulte procedens.iulium sidus.C.Cæsaris stellam dicit.

¶CHRI. Regulũ hic.M.Regulus attilius est uir excellens in re militari:uita moribusq; constantissimus & fide iaudita.Qui consul contra carthaginẽses post plures uictorias:tandẽ a Xãtippo lacedæmonio eorum duce uictus captusq; est.Et iureiurando astrictus Romam ut de cõmutatione captiuoꝝ ageret:ea conditione missus:ut si nihil ipetraret ipse rediret:uenit Romã:neq; tamen senatũ;quippe qui ab hoste captus ciuis esse desierat:sed seorsum cũ amicis locutus psuasit:ne se senẽ & reip.iutilem tot captiuis iuuenibus commutarẽt Quod ut magis psuaderet:finxit se iam ueneno sibi ad tempus dato mortem euadere non posse. Remissus ergo id maxime præcatus ad cruciatus manifestissimos ubi iedia & abscissis palpebris uigiliis assumptus periit cum grauissimo dolore.⁊ Scauros.hi & cẽsores & consules fuerunt.Nam de priuigno Syllæ dictatoris nihil est quod credam:qui potius iaudito ludoꝝ apparatu q̃ egregia aliqua uirtute isignis habet.⁊ Paulũ.paulus Aemilius consul cum Terentio uarrone aduersus hannibalem creatus uestigia Fabii maximi qui sua tarditate iuueniliter exultãtẽ hãnibalem supabat:sequi uoluit:Sed cũ cõtraria collegæ snia staret:huc ex discordia res euasit:ut alternis diebus imperarẽt:igit Terentius ea die i qua summã rei penes se uidit apud ifœli-

Regulꝰ

Paulus æmilio

ciſſimum cãnarum uicum in aciem aduerſus callidiſſimum hoſtem temerarius egreſſus eſt uento aduerſo: & in ora militum puluerẽ cõtorquente: & ſole in illos ſuos radios emittente: unde infœliciſſimus cannenſis conflictus ſecutus eſt: ſed ipſe Varro fuga ſibi conſuluit Paulus uero lœtali uulnere confectus ĩ ſaxo reſedit Equitiq; equum ſuum illi præbere uolenti reſpondit: tu tuo utere. Ego enim propinqua morte patriæ inutilis ſum: ſed nuncia Senatui & Fabio: me dum eorum præceptis obſequi cupio: collegæ temeritate eſſe prohibitum. Ac paulo poſt expirauit. ¶ Prodigum animæ ideſt uitæ quam liberaliſſime patriæ contribuit. Sed ut rem dilucide teneamus: in pecuniis priuatis & mediocribus conferendis eſt uirtus quædam in mediocritate collocata: q̃ uidemus & quantum: & cui. & quãdo: & quãobrem dandum ſit. Hãcq; appellant liberalitatẽ: cui duo ſunt extrema. Nam ſi deficias: nec tantum quantum oportet tribuas auaritia oritur. Si aũt excedas in dando: deſq; & pluſquã oportet & cui non oportet & quando & qua cauſa non oportet: in uitium laberis: quæ prodigalitas appellatur. Dicitur & largitio: ſi corruptelæ cauſa tribuas. Ergo in hoc loco nõ dixit prodigum paulum ut uitio ipſum damnaret: ſed ut oſtenderet copioſam liberalitatem: & ſummã erga patriam charitatem eſt autem prodigus ab eo quod eſt prodigere. i. ultra modum erogare. Plautus in aulularia. feſto die ſi quid prodegeris profeſto egere liceat niſi pepceris. ¶ Magnæ: ideſt quæ multi pro ſalute publica exiſtimanda eſt. ¶ Superante pœno: uincente apud cannas Hãnibale. Non ergo prodigum ſed liberalem: nam impendit & cui debuit patriæ. ſ. Et quãdo debuit: nam ĩ ſummo illius periculo. ¶ Gratus: nam memor meritorum Pauli in patriam eum laudare debuit. ¶ Inſigni camœna: celeberrimo carmine. Camœnæ aũt muſæ a canendo dictæ ſunt a ruſticis. ¶ Inſignis: excellẽs eſt dictum: a ſigno: nam ut ſigna: qa ſunt indicia rerum: ſemp eminent: manifeſtaq; ſunt: ſic uiri uirtute excellentes omnibus ſunt noti: dicimus etiam iſignia uirtutum honores quia ſunt indicia illaq;. Sic inſignia militaria: quia eminent: ac ſeſe oſtendunt militibus qui illa ſecuturi ſunt. ¶ Referam: narrabo: ſic Virg. referes ergo hæc & nũcius ibis Belidæ genitori. Aliquãdo exprimere & ĩmitari. Iuue. Et multũ referes de mecœnate ſupino: item recẽſere. Vir. Cogere donec oues ſtabulis numerũq; referre iuſſit itẽ reuocare. Vir. ille pedem referens. Dicũt præterea referre damnum & referre expẽſum: cum aliquem debitorẽ ponimus & rõnem oſtẽdimus damni & expẽſi. Eodẽ pacto referre acceptũ cum oſtendimus aliquem creditorẽ. Cice. in Philippicis. Qui uitã acceptã clemẽtiæ tuæ referũt. itẽ reddere. Vir. O mihi præteritos referat ſi iuppiter annos. Et refert idẽ quod intereſt: ſed tũc re ſyllaba cõtra naturã ſuã producit. Fabriciũq;: contra Pyrrhũ epyrotaq; regẽ egregiam reipublice opam nauauit: miſſus legatus ad eum de captiuis redimẽdis: nullis præmiis a rege ꝓſuaderi potuit: ut patriã deſereret: inde conſul cum tranfuga ſibi polliceretur ſe regi uenenũ ſi uellet datu: ipm cũ indiciis ad regẽ remiſit. ¶ Incomptis non comptis: eſt como: is. Teren. Antequã molianꝫ anteq̃ comanꝫ annus eſt: & Oui. Sint ꝓcul a nobis iuuenes ut fœmina cõpti: oſtendit aũt priſcam illã in romanis ſimplicitatem quæ ꝓcul ab omni laſciuiori ornatu eſſet. ¶ Curium. M. Curiũ ſannites: aduerſus quos bellũ gerebat: auro corrumpere tẽtarunt: quibus ægregiæ reſpondit romanos non cupe aurum: ſed imperare poſſidẽtibus aurẽ: fuerũt autem Curius & Fabricius pauprimi. ¶ Camillũ. M. Curius Camillus quo nemo excellẽtior iuſtitia & militari diſciplina illis ſeculis fuit. Faliſcos capenates: & ueios ſuperauit: tandem ab ingrata patria in exilium miſſus eſt ſed mox capta a gallis Roma ablens dictator creatus gallos auro ſpoliauit: atq; in fugam uertit: ex qua uictoria pater patriæ. item Romu. & alter urbis cõditor eſt appellatus. ¶ Tulit: produxit eſt enim ferre pati. Vir. Miſerere animi nõ digna ferentis. Portare. Virgili. Ferre ſui dederat monumẽtum & pignus amoris. Auferre. Vir. Quippe ferant ſecum rapidi uertantq; p auras: Dicere: & ſcælus expendiſſe merẽtem laocoonta fer Cupere. Oui. in noua fert animus mutatas dicere formas. ¶ Fundus: ager dicitur quia ſit rei familiaris fundamẽtum: nam pecuniaq; ratio labilis eſt. Fundum autẽ neutri generis ima pars eſt. ¶ Auitus: a ſuis ſibi maioribus relictus. Ergo erat ſecundum antiquoq; parſimoniam & ipſe illa contentus erat. ¶ Cum lare: cum domo: nam urbanũ ædificium frugi & modeſtum eandẽ modeſtiam in agro requirebat. ¶ Cum lare: Lar nympha fuit. quæ iunoni furta iouis cum iuturna patefecit: iuſſit iuppiter ſibi linguam præcidi. & ad ſtygiã paludẽ p Mercuriũ deduci: Mercurius inter ducendum cõpreſſit & inde geminos ſuſtulit: qa matre lares nominantꝫ: ſunt qui credant lares genioſq; eoſdẽ eſſe. Aitq; cẽſorinus dictos genios: quia ut gignamur curẽt uel quia genitos curent. Credebantq; unicuiq; duos eẽ. alterum bonum alterum malum. Vt chriſtiani etiã duos angellos bonum malũq; a deo incuſtodiã datos dicũt. ſed non natos una nobiſcũ ut illi de genio ſiue lare dicunt. colebãtur domi: focuſq; illis erat ſacer: ibiq; de thure & floribus illis ſacrificabatꝫ: ut in Plauti aulularia apparet: unde uulgus focũ foculare appellat: quaſi laris focum. Ferramẽtaq; quibus ligna ſuſtentantur alaria dicunt. Verũ prò domo ſumit lar. Creſcit occulto æuo. ſentẽtia ẽ q; fama. M. Marcelli creſcit id non aduertentibus hoĩbus quẽadmodũ arbor progreſſu tpis creſcit & incrementum quod non aduertitur ſingulis horis aut diebus cognoſcitur elapſo mẽſe uel anno. Putat Acron q; intelligat de Marcello puero octauiæ filio: de quo Vir. ſi qua fata aſpera rũpas tu marcellus eris. ſed Vir. Aſpe & ĩdole laudat: quæ mortuo illo creſcere non poteſt itaq; credo potius uoluiſſe Horatium referre ad memoriam res geſtas eius Marcelli qui apud claſtidium oppidũ iuxta padũ ſingulari certamine uiriomarũ regulum gallorũ occidit: & tertia opima ſpolia ioui feretrio rettulit. Quiq; Hannibalem iſultantem apto Marte totiens repſſit: & ab eo ſæpe ſupior diſceſſit. ¶ Fama a fando. uel ut alii uolunt a ditione græca quæ idẽ ſignificat quod ſi eſſet phama. & non fama erit. Differunt autem fama & rumor ſecundum Quintilianum. Nam fama conſenſum ciuitatis & ueluti publicum teſtimonium uocat. Rumor eſt ſermo ſine certo auctore diſperſus: cui malignitas initium dedit incremẽtum credulitas. Virg. Audieras & fama fuit. q. d. non rumor. Nam erant certi auctores rei. eſt autem uocabulum medium fama quicquid de aliquo diuulgatꝫ ſiue bonum ſiue malum ſit: infamis tamẽ ſemper ad malum referitꝫ. famoſus autem ut plurimũ ĩfame eſt. cicero. Non poſſum audeo: nam me ad famoſas uetat mater accedere. Sed aliquando etiam in bonum traducitꝫ. Iuue. Famoſos

Prodigus

ĩſignis

referre

curius Camillus

fundus

Lare Marcellus

Fama rumor

equitũ cũ dictatore magiſtros. ¶ Micat: ſplẽdet. Vir. Ardẽtes clypeos atq; hora micantia cerno. Et quia ſplendor tremulus eſt & crebro ſalit: aliquãdo ſalire eſt. Vir. Emicat euryalus: & crebro moueri. Vir. Et linguis micat ore triſulcis. ¶ Significat & digitis ſortiri hinc. Cicero eum uirum bonum appellat qui cum poſſis in tenebris micare. ¶ Iulium ſidus de. C. Cæſare intelligit. nam quo anno cæſus eſt dicũt ĩ meridie appuiſſe cometẽ quẽ illius aĩam crediderũt. hinc Vir. in geo. Ecce dionei ꝓceſſit cæſaris aſtrũ. Iulioq; ãt domũ a Iulio Aeneæ filio originẽ duxiſſe ferunt. ¶ Inter ignes ideſt inter ſtellas quæ minores ſunt. ¶ Luna dicit quaſi luminũ una.

Micare

¶ ANT. Gẽtis hu. pa. atq; cu. Iuppiter ſaturni filius exceſſit fortitudie & cæteris uirtutibus oẽs. Accepto. n. poſt Saturnum regno maxima plurimaq; contulit ad hominũ uitam primus oĩum iuſticiam docuit mutuo ſeruari inter mortales: omni ui atq; iniuria remotis poſtea uero q̃ in cœlum delatus ẽ memoria nominis eius animis hoĩum adeo infixa permanſit: ut oĩum quæ in cœlo fierent uelut imbrium tonitruũ fulminum cæterorũq; huiuſmodi potẽs exiſtimareꝫ. itaq; quod uite cauſa hoĩus eẽ uidereꝫ cũ fructus terræ ad maturitatẽ pduceret: ioue dixere: pr̃em uero tũ quia ſingulorũ ſuſceperit ſumma cũ beniuolẽtia curã: tum qa tãq̃ dux hoĩbus extiterit recte uiuẽdi: ĩperator ac rex ob ĩperii amplitudinẽ cõſultor ac prouidus pp cõſulendi prudentiã appellatus eſt: hæc ex Diodoro li. vi. ¶ Cæſaris: auguſti. ſ. ¶ Secundo cæſare: ſecũdo a te. ſ. Nã tu in cœlis ille in terris regnat. ¶ Parthos: parthoq; ĩperiũ oriẽtis erat ut Iuſtinus late. xli. li. oſtendit auguſto Cæſari parthi & armeniã uẽdicanti facile ceſſerũt & ſigna militaria quæ. M. Craſſo & M. Antonio ademerant rem poſcenti reddiderũt: obſideſq; inſuper obtulerũt Auctor eſt Tranquillus: de quo ẽt latius ante diximus. ¶ Latio iminẽtes quo parthi latio hoc eſt ipſi italiæ & romanis imminerent uideto Apianũ ĩ li. parthico ibi. n. clariſſime hæc ſcribũtur. ¶ Iuſto triũpho. iuſtũ namq; erat ut ſigna militaria craſſo ademꝑta reciperent. Vtq; trãquillus ſcribit: auguſtus nulli genti ſine iuſtis & neceſſariis cauſis bellũ intulit. ¶ Seres: ſeres ut ſcribit Pli. li. vi. regionẽ inhabitãt q̃ ſpectat æſtiuũ oriẽtẽ & primi ſunt hominũ q̃ noſcantur lanificio ſiluaq; nobiles pfuſam aq̃ depectentes frondium caniciem. ¶ Indis: india & maxima ẽ & ad orientem expoſita: ut Stra. lib. xv. oſtendit: fauonii uero ſpũ ſaluberrima eſt bis in anno æſtatem habet. bis legit fruges uti Solinus aſſerit Diony. ſcri. indiã eſt in ipſis oceani labris ſitã ad oriẽtem regionẽ ſane iocundiſſimam. ¶ Tu graui. curru ſenſus ẽ ſiue auguſtus domuerit pthos ſeu ſeres & indos ioue minor equus orbem terrarũ reget. Non. n. pp hãc gloriã ſe ioui æquaret: itaq; iple iuppiter olympum reget & fulmina in lucos pollutos iaciet. Nã ſecundũ pontificũ & aruſpicũ documẽta polluti luci fulminibus tangebantꝫ. ¶ Quaties olympum ſecundum uulgarẽ opinionẽ loquit. Nã re uera ſi in nube luctet flatus aut uapor tonitrua edũtur. ¶ Si erumpit ardens fulmina: ſi longiore tractu nitatꝫ fulgetra iis fingetur nubes illis perrumpitur. Auctor Plini. lib. ii.

Seres

India

Tonitrus

Fulmẽ

fulgetra

¶ ACR. Gẽtis hu. p. atq; cu. apoſtrophe ad ioue: ẽ ãt periphraſis. ¶ Fatis. p fata. Tu ſcdo. i. ſit. ſcds a te. ſ. ut tu in cœlo: ille in terris regnet. ¶ Ille ſeu pthos latio iminentes. Parthi in latiũ nec uenerũt nec tentauerũt uenire ſed qa. dilatatũ eſt ĩperiũ romanũ latiũ uocauit: qa ſub ditione latuerat ut Vir. ibellẽ auertis romanis arcibus ĩdũ. i. a ditiõe romana. ¶ Egerit ſubegerit. ¶ Domitos: ſubiugatos. ¶ Seres & indos: ſubaudi a ſuperioribus regnes ſecũdus a cæſare. ¶ Aequus: iuſtos: ordo ẽ: ille equus minor te reget latũ orbẽ. ¶ Tu graui: ordo ẽ: tu q̃ti es olympũ graui curru: tu mittes inimica fulmina pax castis lucis. Quaties hõore numinũ frueris. ¶ Pax castis: pollutis. ꝓm põtificũ documenta & aruſpicũ: q dicũt nũq̃ fieri fulmina niſi in locis pollutione aliq̃ aliẽis.

¶ POR. Gentis hũanæ. p. atq; c. q̃ſi occultus ſenſus hocãt dicit magis ut neminẽ ꝓm abs te uelis eẽ q̃ cæſarẽ. ¶ Ille ſeu pthos latio: grata cõceptiõe loqtur. Nã dũ rõnẽ inducit ꝓ incolumitate atq; ĩperio auguſti mire illi honorẽ indulget dicẽs ſiue pthos domuerit ſiue ſeres atq; indos nihilominus tibi olympi regnum tonitruare atq; fulminare pmittet. ¶ Graui curru. quaties olympum: hoc ſecundum uulgarem opinionem dicitur.

¶ CHRI. Gẽtis hu. iã quo intẽderat deuenit: & Octauianũ poſt iouem inuocãdũ cenſet ita ut iuppiter primus cœlũ regat auguſtus ſecũdus terris imperet. ¶ Pater: qa creauit. Cuſtos qa prouidẽtia ſua cuncta adminiſtret. ¶ Orte ſaturno. nam ſaturni filius fuit iuppiter. ¶ Fatis: nã fata uoluerunt ut cæſarem curares. ¶ Secundo cæſare. q. d. itã regnes ut poſt te cæſar ſcds ſit ſimileq; eſt Virgilii diſtichõ. Nocte pluit tota redeunt ſpectacula mane diuiſum ĩperiũ cum ioue cæſar habet ille minor te æquus. i. iuſtus ĩ regẽdo q̃ prima uirtus reqrit ĩ adminiſtratore. ¶ Reget latũ orbe. i. ꝑerit. terris. Seu. ¶ Egerit. i. ſubegerit. Parthos quos per uẽtidiũ Baſſum auguſtus uicit iuſto triumpho qa deleto ab ipſis exercitu romano cum ſuo imperatore craſſo iuſta fuit victoria. Triumphus autem ſupremus honor eſt duci oĩum militariũ rerũ putant pleriq; & maxime uarro triumphum dictum a baccho primo huius rei auctore quẽ τριαμβον appellant. Plutarchus hanc noſ originẽ negat. Trãqllus uero latinũ putat nomẽ ſic dictum: qa q triũpharet triplici iudicio honoraretꝫ. primo. n. exercitus de triũpho decernẽdo duci iudicabat: ſcdo ſenatus. tertio populus. ¶ Triũphans eqs albis quatuor uehitur & ſenatu ꝑeunte in capitolio tauros mactat: lacædemonii autem duces ſi dolo prudentiaue: rem peregiſent bouẽ: ſin ꝓlio gallũ imolabant adeo ampliora magiſq; hoĩe digna quæ rõne q̃ q̃ uiribus gererentur putabãt. Triũphũ bacchi q ob deuictã ĩdiã prius triũphauit elephãti. Ad currũ iũcti uexeꝫ. ſeſoſtris rex ægypti ſingulis ãnis ex ſubiectis regibꝫ iũgeꝫ ad currũ ſolitꝫ erat: ſicq; triũphare: idẽ ẽt Tigranẽ Armẽiæ regẽ factitaſſe

Plutar.auctor ē.at romulus pedes triūphauit. Tarquiū ãt ab ethruſcis dñt ſumpſiſſe formã ut q̃drigis thriū pharet q̃uis q̃ extẽt. Valeriū publicolã curru primũ triūphaſſe uelit: demũ lege cautũ ē; ne ipatori triūphẽ decerneret: niſi uictor ĩ uno p̃lio. v. milia hoſtiũ cecidiſſet. ¶ Seres: populi ĩ æthiopia apud quos altiſſimæ ſũt arbores ĩ q̃bus uermes lanã tenuiſſimã emittũt. quã ab ipſis ſericũ appellamus. Quid memorẽ æthypũ molli canẽtia lana. Et Lu. Sub iuga iã ſeres iã barbarus iſſet araxes. ¶ Indos: hos populos p̃ter bacchũ nullus oĩo ſub egit: q̃uis & alexãder magnus: & Nerua troianus de illis triũphare meruerit. Te mĩor latũ regat æquus orbẽ Regat ergo & Octauianus æquus tanq̃ optimus princeps minor te. q. d. q tibi uni cedat: cæteris autẽ ſit ſuperior. Nec tamẽ reddat eum ſupbũ tam excelſus gradus: ſed ſit oĩbus æquus. Tu graui curru quaties olympum Sit ſentẽtia ille terris imperet: tu cœlo. Quoniã ãt dant tonitrua ioui loqtur ex uulgari opinione q̃ ſtrepitus tonitrui ſit cũ cœlũ ſuo curru incedẽte quatitur. Tu ẽt mittes fulmina lucis parum caſtis ideſt parum religioſis. Sic Vir. Hac maneant caſti ſub religione nepotes: uel parum caſtis: ideſt pollucis uel ex ſententia pontificũ & aruſpicũ q dicũt nũq̃ fieri fulmina niſi in lucis pollutis.

Argumentum. Odes. xiii.

¶ ANT. Terciadecima ode ad lydiã amicã poeta ſcribit: ubi dolet riualem Telephum ſibi ab illa præpõi. d. n. dum lydia thelephi aut collum aut brachia laudat eĩ, ieĩ ira feruefcere ſeq; nec mẽtem nec colorem habere lachrymari etiam cogi & Zelotypia uri. Appellat ide fœlices quorum amor nõ malis quærimoniis ſed ſola morte diſſoluitur. ¶ Cũ tu lydia telephi: Ode ē dicolos diſtrophos primus. n. uerſus glyconicus eſt: de quo tertia ode. Secundus uero aſclæpiadeus de quo ode prima. Ceruicẽ roſeã: pulchrũ collũ. Vir. li. ii. Ergo age chare pater ceruici imponere noſtræ. ¶ Cærea mollia: molies carne aptos mẽte ducimus inquit philoſophus. ¶ Telephi. doloẽ auget hæc repetitio. ¶ Væ. uæ hic iteriectio eſt itaque cum æ diphtõgo uæ ſcribit ut differat a cõiunctione ue quæ ſine diphtõgo exarat. Dicit autẽ uæ populo & populum: ut caper inqt: eſt aũt dolẽtis interiectio: teſte etiam diomede. ¶ Bile: eſt bilis proprie fellis humor qui iecori adheret: aliter cholera dicitur q̃ eſt calida & ſicca: ab ipſo. n. epate ad fel tranſmittitur ex qua ira mouet: hinc colerici facilius iraſcũtur ꝓpter humoris tenuitatem hinc & Iuue. ait. Quid referam quãta ſiccũ iecur ardeat ira. χολὴν autem græce latine fel & bilis. ¶ Difficili aſpera dura. ¶ Certa ſede dolore ſuramo & timore mẽs ipſa & color ꝓpriã ſedẽ relinquũt. Natura. n. ut ſcr. Macr. li. vii. quũ qd̃ de extrinſecis contingentibus metuit in altum tota demergit: ſicut nos quoq; quum timemus latebras & loca nos occultantia q̃rimus. Ergo tota deſcẽdẽs ut lateat trahit ſecum ſanguinem quo uelut curru ſemper uehit: hoc demerſo. humor dilutior cuti remanet: & inde palleſcit. ideo timẽtes tremunt quia uirtus aĩæ introrſum fugiens nertos relinquit: q̃bus tenebat fortitudo membroꝝ & ide ſaltu timoris agitant. ¶ Genas: genæ palpebræ dicunt uel hæ ptes q̃ ſunt ſub oculis: uel ubi barba primũ orit. Auctor eſt Feſtus. Ennius ait de dormiẽte imprimitq; genæ genam Plini. li. xi. c. xli. ait infra oculos malæ hoĩ tantũ quas priſci genas uocabãt: pudoris hæc ſedes: ibi maxie oſtẽdit rubor: paulo ãt ſupius oñdit genas palpebrarũ ſedes: ait n. ſic palpebre in genis hoĩ utriq; mulieribus ẽt infecte quotidie tãta eſt decoris affectatio ut tingantur oculi quoq; poſtea inqt defluere eas haud merito uenere abũdãtibus tradũt. in genas in palpebraꝝ ſedes. ¶ Furti: clã me in aduertẽte. ¶ Arguẽs: oſtendens. Vir. li. iiii. Degeneres animos timor arguit. ¶ Lentis: diuturnis tacitis occultæ ſæuientibus. Vir. li. iiii. Et tacitum uiuit ſub pectore uulnus item & cæco carpitur igni. ¶ Vror: zelotypia oſtendit ſe cruciari. ¶ Furens: amoris cauſa. ¶ Memorem notam. i. diuturnam & longam.

Væ

Bilis cholera ſecũdũ

timẽtis. cũt palent

timẽtes cũt tremunt

Genæ

Malæ

Genæ

Palpebræ

¶ Tertiadecima ode dicolos diſtrophos ad lydiam.

Vm tu lydia thelephi
Ceruicẽ roſeã & cerea thelephi
Laudas brachia: uæ meum
Feruens difficili bile tumet iecur.
Tunc nec mens mihi: nec color
Certa ſede manent: humor & in genas
Furtim labitur arguens
Q uam lentis penitus macerer ignibus.
Vror ſeu tibi candidos
Turparunt humeros immodicæ mero
R ixæ: ſiue puer furens
Impreſſit memorem dente labris notam.

¶ CHR. Cũ tu lydia telephi. Ad lydiã meretricẽ heroticæ dicolos diſtrophos. ¶ Metrũ prio uerſu glycõicũ: ſcdo aſclepiadeũ. ¶ Ceruicẽ: roſeã pulchrã: ut Vir. roſea ceruice refulſit. ¶ Cærea. aut mollia aut cæræ ſilia. ¶ Væ: iteriectio dolẽtis ē. Difficili bili: hoc epithetõ iracũdiæ ē qa ĩplacabilis ſit Bilæ ãt iracũdia: ut Iuu. Atq; oculis bilẽ ſubſtrigit optis. Plaut9 in ãphitriõe. Atra bili pcita ē. Tũc nec mẽs mihi nec color. c. ſ. m. Voluor uariis cogitatiõib9 & color ĩ diuerſa mutat. Humor & i. g. f. l. Secretæ lachrymæ amoris nimietatẽ ꝓdẽtes. ¶ Arguẽs demõſtrãs: ut illd. Degeneres aĩos timor arguit. Macerer: ꝓſumat: ut ē mollis flãma medullas. ¶ Pẽitus iteriõ. ¶ Vror. ſ. t. c. aſpectu crucior quotiẽs aut uĩo p rixã aut libidĩe certe amoris alterĩ9 ĩ corpe tuo ſigna cõſpexero. ordo ē uror ſeu tibi ĩmodice rixe turbarũt cãdidos hũeros mero ſeu puer furẽs ĩpſiſit memorẽ notã labris dente. ¶ Immodice: ĩmẽſæ. ¶ Furẽs: ĩpatiẽtia amoris. ſ. ¶ Memorẽ notã: p qd̃ amoris recordatio ꝓuaret.

¶ POR. Cũ tu lydia Thelophi ceruicẽ laudas. Ad lydiã amicã ſuã hoc ſcribit. a q̃ riualẽ ſuũ thelephũ laudari moleſte ferre teſtat. ¶ Iecur pro corde φιλοσ. i. ſimplr. ¶ Difficili bile: Nõ quã difficilẽ cõcipio: ſed dura & cruciabili: uñ ẽt difficiles hoĩes dicunt q̃ duri & inexorabiles ſunt. Humor & in genas: decore dcm̃ q̃ humor genaꝝ hoc eſt lachrimaꝝ. ¶ Cõcremer: cõuincar: interiora pectoris mei amore flagrare. ¶ Lẽtis: aũt ignibus diſerte: q̃ſi occultæ ſeuiẽtibus. Q uale illud uirgilianũ. Et tacitũ uiuit ſub pectore uulnus. ¶ Impſiſit memorẽ dente notã. Grate memorẽ notã dẽte p̃ſſit: qm̃ doloris memoriã cõem morſus facit eĩ9 q me morderit.

¶ CHRI. Conatur in hac ode iducere riualem in odium amicæ ſue & ſe ex zelotypia uehemẽter illã amare oſtendit. ¶ Ceruicem collum: Iuue. Præbenda eſt gladio pulchra hæc & candida ceruix. Proprie ceruix ab occipitio incipit & tendit ad ſpinã: Et eſt tanquam canalis per quam medulla cerebri deſcendit ad ſpinam dicta ceruix quaſi cerebri uia. Eſt enim ex oſſibus orbiculatim uertebratis: quo cõmoditatẽ capiti præbet quocunq; ſe flectẽdi: unde duræ ceruicis homines qui obſtinati iflexibileſq; ſunt dicimus. Primus aũt ſm Quintilianum hortenſius orator in ſingulari numero hoc nomine uſus eſt. Eſt ergo pars colli poſterior: cum gula pars ſit anterior. ¶ Telephi: riualis ſui nomẽ eſt. ¶ Cærea: flexibilia: ut cæra facile flectitur. Oſtendit autem ex hoc agilitatẽ quæ corpis nõ parua laus eſt. ¶ Iecur: eparq; idẽ eſt mẽbrum & ſedes ſanguinis. Nam ſanguis ab epate colorẽ ſumit: & qa ira ebulitio eſt ſanguis: & quæ bulliũt intumeſcũt. iccirco uolẽs irã oñdere dixit. Feruens iecur tumet. Sic iuue. Q uid referã quãta ſiccũ iecur ardeat ira. ¶ Difficili bile. bilis enim ſpuma ſanguinis eſt q̃ ſanguis incaleſcit & ĩ irã inſurgit. Hãc græci χολὴν dicũt: noſtri me dici cholerã. Habẽt tn q̃ttuor humores ẽt latina nomina. ¶ Sanguinẽ: pituitã: bilẽ & atrã bilẽ. ¶ Difficili: ab effectu. i. q̃ reddat hoĩes difficiles ideſt moroſos & iracundos ſicuti morbos palentes q hoĩes paleſcere cogant. ¶ Nõ manet mẽs qa careo tranqllitate: & huc & illuc uoluor. Vir. Atq; aĩum nũc huc celerẽ nũc diuidit illuc. Per parteſq; rapit uarias per quæ oĩa uerſat. ¶ Vel non manet mens. i. nõ manet ratio. Nam amens fio ira doloreq; pariter accẽſus. Sic Virgi. Iſq; amẽs animi & rumore accenſus amaro. Nã oĩs pturbatio auertit mentẽ. Sed quæ ab amore ꝓuenit omni quiete exuit. ¶ Nec color. qa pallidi reddunturamãtes. Oui. palleat oẽs amas: pallor color aptus amãti. Et oĩs paulo uehementior affectus animi colorẽ uariat. ¶ Humor & in genas. Lachrymas intellexit. Gena aũt: ut multi uolũt eſt a cilio ad uniuerſam illã partẽ oculis ſubiectã quæ barba ueſtit. Q uod aũt ſit etiã ciliũ quo oculus claudit: audi dicẽtẽ Q uitilianũ illa ꝓpetua nocte clauſæ genæ nõ cuſtodierũt. Et Pli. in li. xi. ¶ Oĩa ifecta nõ habẽt genas: nec itegunt oculos. ¶ Labit furtim. q. d. anteq̃ aduertã. ¶ Arguẽs: mãifeſtans: demonſtrans. Virgi. Degeneres aĩos timor arguit. Hinc argumenta in diſputationibus: qa illis rem demõſtramus: hinc argumenta in comœdiis: nã illis mira uerboꝝ breuitate aperimus quicqd uniuerſa cõtinetur fabula: Neq; prætermittendum eſt aliter dici argumenta: aliter argumentationes. Tria enim ſunt quæ nobis confirmationem aut confutationem rei dant. Primo enim querit tanq̃ ſedes quædam: unde rõ educit: quæ locus a dialecticis nuncupatur. Vnde Ariſto. & Cice. topica libros appellarũt ab eo qd̃ eſt topos. i. locus in q̃bus huiuſcemodi locos demonſtrant. Rõ aũt quæ a loco ſiue ſede deducit adhuc iformis & indiſtincta argumẽtũ appellat. Rurſus autẽ cũ in ſuas ptes diſtributus fuerit erit argumẽtatio. Q uod ut dilucidius appareat: ꝓbare nitit: uirgiliana uenus apud iouẽ deberi æneæ ſedẽ certã in italia exẽplo antenoris. Ergo occurrit ſibi locus qui dicit a maiori ab eo aũt ſumit argumẽtũ qd̃ eſt huiuſcemodi: licere æneæ filio & patriæ defenſori cõſiſtere in italia poſtq̃ licuit. Antenori nullo ſanguine ſibi cõiũcto & patriæ ꝓdictori. Hoc aũt argumẽtũ ſi in ſuas ptes q̃ ſunt ꝓpoſitio aſſumptio: & cõcluſio digerat erit argumẽtatio. Ea aũt ſic cõparabit ut ſit ꝓpoſitio huiuſcemodi. Si hoĩ extero & ꝓditori licuit in italia cõſiſtere: multo magis ꝓpugnatori: & q tibi filius ſit licebit. Deĩde erit aſſumptio ſed licuit cõſiſtere antenori: q nec tibi filius eſt: & patriã ꝓdidit. Ex ꝓpoſitione aũt & aſſumptione orit tertia pars argumẽtatiõis q̃ dr̃ concluſio: & talis erit: ergo licebit in italia conſiſtere æneæ. ¶ Dicimus ẽt arguere: rẽphẽdere: qa q repræhẽdit oñdit erratũ. Et qa rẽphenſor adhibet crepitũ ſonitũq; uerboꝝ: dicimus argutũ ſonoꝝ. Vir. Hæc arguta ſacra pẽdebit fiſtula pinu. Itẽ quia qui arguit abrupta & breui utit clauſula: dicimus argutum breuẽ. Vir. Argutũq; caput. ¶ Penitus: ual de iterne ſignificat: uñ fit nomẽ penitus. a. um. Plau. ¶ Excrea uſq; ex penitis faucibus. ¶ Macerer. cõterar. extenuer: ut fit ab eo qd̃ eſt macer: ꝓprie tamẽ macerare dicimus cũ tãdiu in aqua res relinqt donec tenereſcat. ¶ Lẽtius flexibilius: quod eſt flãmæ ꝓpriũ. Vir. Eſt mollis flãma medullas. ¶ Ignibus: amoribus quoꝝ cupiditate inflãmamur. Vir. Et ceco carpit igni: ꝓpeaq; fortaſſe dixit lentis qa quæ lẽte ꝓcedũt nõ multũ aduertunt. Vror ergo ſi rixe quæ excitant inter te & Thelephum de turpãt humeros quia ipſe ex ebrietate excedẽs modũ uerberet humeros & reddat liuidos. ¶ Rixari: cõtendere: eſt ut idẽ alter rixat de lana ſæpe caprina. Puto eẽ a ringẽdo quod ẽ canũ qñ irritant. ¶ Immodicæ: modũ excedẽtes ĩmodeſte. nam modicũ id dicimus nõ cui aliqd ſit ĩminutũ: ſed quod nõ excedit modũ & modeſtum eſt. L. u. Modicũ cõponere ciuem. ¶ Mero. ꝓprie uinũ cui non ſit admixta aqua. q. d. ex ebrietate. ¶ Furẽs amore an ira ambiguũ eſt. utrũq; enim furorem infert: ſed amore potius: cũ uehæmentius baſia imprimat: & mordicus appræhẽdens labia reliquit liuorẽ. ¶ Notã. i. maculã qua res ipſa notat. Eſtq; tam in aĩo q̃ in corpore. nota uelut & macula. Et quãuis uitiũ ex ea oſtẽdat: tamẽ aliquãdo ad laudẽ refert. Oui. Ille numãtina traxit aburbe notam. ¶ Memorem: dicimus memorẽ eũ qui recordatur ſed & q̃doq; rẽ cuius memores ſumus memorem dicũt poetæ. Virgili. Sæue memorem iunonis ob iram. Ergo iram memorem: id eſt cuius memor eſſet iuno. Sic & in hoc loco memorem notam uehementem: ut non facile excidat e memoria. Ordo eſt. Tu non ſperes. i. non ſperabis illum perpetuum ſcilicet in amore ledentem oſcula. i. pulchra hora ſcilicet morſu.

Gena

Arguo

Argumentũ

argumẽtatio

Locus

Rixari

Nota

¶ ANT. Non ſi me. Ordo ē: ſi me ſatis audias ſi mihi obtemperes nõ ſperes ꝓpetuũ amatorẽ. ¶ Barbare. ĩſæue ledentem dulcia oſcula. ¶ Q uinta pte. i. coitu. Sũt. n. partes ueneris qnq;. Viſus: & alloquũ tactus p9 oſcula factũ. ¶ Nectaris: gratiæ dulcedis ſuauita

Non ſi me ſatis audias
Speres perpetuum dulcia barbare

nectar tis Nectar ut inq̃t festus propriæ est deorum potio significat autem ímortalitatem.vt.enim priuationem significat. ἀτανω occido.⁊ Imbuit perfudit infecit.repleuit.⁊ Fœlices appellat eos fœlices quorum amor non malis quærimõiis sed morte sola dissoluitur.⁊ Est autem or. fœlices sunt ter & ãplius illi quos irrupta copula tenet nec amor diuulsus malis quærimoniis soluet eos citius supræma die.⁊ Ter & amplius ac si diceret oterq; quaterq;.⁊ Copula amoris & gratiæ cõiunctio. Est etiam copula funiculus quo uenatorii canes retinentur.Ouidi.li.vi.tristium. Vtque canem pauidæ nactũ uestigia ceruæ Latrantem frustra copula dura tenet.

Lædentem oscula:quæ uenus
Quinta parte sui nectaris imbuit.
Fœlices ter & amplius
Quos irrupta tenet copula:nec malis
Diuulsus querimoniis
Suprema citius soluet amor die.

¶ACR. Non si me fatis.ordo est:si me fatis audias:nõ speres ppetuũ lædentem barbare dulcia oscula. Aliter ordo hic est:nõ speres si me audias amatoribus dulcedinẽ esse perpetuã. Candidos turparunt humeros. liuore reddiderũt deformes.⁊ Speres ppetuũ.illũ q dulcia ledit oscula.⁊ Quinta parte.s.n.i.luxuria sui amoris ipleuit.⁊ Fœlices ter & amplius multotiens ꝗm illud.O terq; quaterq; beati.⁊ Quos irrupta tenet copula.Copula ꝓprie dicit cuiuslibet rei duplex numerus.Vnde tractum est ut & matrimonii copula diceretur.⁊ Nec malis:ordo est nec amor diuulsus malis q̃rimoniis soluet citius suprema die.i.quorum amor ante diem mortis iurgiis & litibus non soluitur debent fœlices uocari.

¶POR. Non si me.f.a.s.p.d.b.ordo nõ speres ppetuũ si me fatis audias & subaudiẽdũ extrinsecus amatorẽ.⁊ Quæ uenus qnta pte sui nectaris imbuit:elegãter qa in qnq; ptes amoris fructus eẽ ptitus dr uisu eloqo tactu osculo cõcubitu unde & Tere.illud.Tamẽ extrẽa linea amare haud nihil ẽ.⁊ Fœlices ter & amplius.q. ir.t.c.nec.m.d.q.s.c.s.e.die.Sensus fatis fœlices existimo eos quoꝝ iter se amor ita cõsentit ut non ante ultimũ uitæ diẽ resoluat. Attẽde elocutionẽ.⁊ Citius:suprema die q̃ signat ante diẽ supremũ. Quos irrupta tenet copula allegorice dicitur signat aũt eos qui amoris uinculo inter se constricti sint ut nunq̃ discerni possint.

¶CHRI. Barbare in hũaniter & crudeliter ut ẽ de more barbarorũ. Si me audias.i.si mihi credis. si meas rõnes suscipies.Nã nõ uĩ audire q nõ obtẽperat dictis.Sapit ãt locus iste isinuationẽ. Nõ.n.postulat apte q̃.se illi ꝑponat cũ se in grãdiori ætate cõstitutũ illũ adolescentẽ uideat.Sed inuehit.in aduersariũ: ut illã ad se cõuertat.⁊ Oscula:uel suauia intelligit:uel potius hora:ut sit snia:q̃ ledat suũ os dũ nõ sine morsu osculat. Est aũt osculũ diminutiuũ ab eo qd est os in muliere ãt angustũ os laudat sic Oui.de daphne.Videt oscula q̃ nõ est uidisse satis.⁊ Quæ uenus:Quinta pte sui nectaris ibuit.idẽ.n.ẽ qbus osculis ẽt ĩ cõcubitu utit. Nã qnq; sunt qbus ĩ amore accẽdimur:uisus sermo:tactio osculũ:cõcubitus.Ergo ĩ qnto gradu est cõcubitus ergo hoc significat q̃ uenus implet oscula quinta parte sui nectaris.i.sue suauitatis q̃ est ĩ cõcubitu.Est autẽ nectar deorũ poculũ quẽadmodũ ambrosia cibus.⁊ Ter & amplius posuit numerũ finitũ ꝓ infinito uel dixit ter.& amplius.i.ter & quater:qa ut docet Macro.ex istis duobus numeris ostendit ꝑfecta fœlicitas.Vnde Vir.Oterq; quaterq; beati.⁊ Copula:uinculũ.Est ꝓprie copula cuiuslibet rei duplex numerus:uñ dr copula mrimonii. Malis q̃rimoniis.i.litibus ex quibus sunt quærimoniæ.⁊ Supræma die:idest morte qua omnia dissoluuntur.

Oscul ũ

Argumentum. Odes.xiiii.

¶ANT. Quartadecia ode nauĩ alloquit hortãs illam ne iterũ æstuosum mare ĩgrediat: sed portũ fortiter occupet.Cũ eius latus remigio careat. Malus & antẽnæ uẽtis cõcussi fuerint funesq; desint:nec uela integra maneãt.Nec dii sint quos itere naufraga iuocet Et q̃uis nobilissima sit & picta nõ ꝑpea timido nauta sibi cõfidet aũt tẽpestatẽ euadẽ poterit. itaq; cauẽdũ monet ne uẽtis ludo fiat & iter cycladas scopulosaq; freta icidat.Reuera tñ ut scr.Fabius.li.viii.ꝑ allegoriam.i.inuersionem:q̃ aliud uerbis.aliud sensu ondit Populũ ro.alloquit ne iterũ bella ciuilia sequat:sed pacẽ totis uiribus habere cõtendat.⁊ Porphiriõis ãt snia uerior esse uidẽtur ut.s.ad.M.Brutũ loquatur q apud philippos macedoniæ urbem contra Augu.& M. Anto.pugnans sinistrum cornu cui preerat Cassius amiserat:direptis etiã castris pp qd cassius sibi ipsi mortẽ cõscierat ipe tñ Bru.uidebat rursus instruere se ad pugnã. itaq; merito poeta ꝑ allegoriã metuere.ꝑ eo se testat: q & sub ipo militauerat.inde tñ ex ꝑlio Philippico fatigatus receptus ab Aug. ueniã meruit auxilio mecœnatis. Qui uero de Sexto põpeio intellexerunt non recte quidẽ nam sub Bruto tribunus militum fuerat poeta:hinc ait. Nuper sollicitũ quæ mihi tedium &c. De hoc etiã uideto lib.ii. ode autem.vii.⁊ O nauis referent ĩ mare te noui. Est ode tricolos tetrastrophos.Metrũ hẽt duobus uersibus

Allegoria

Brutus Cassius

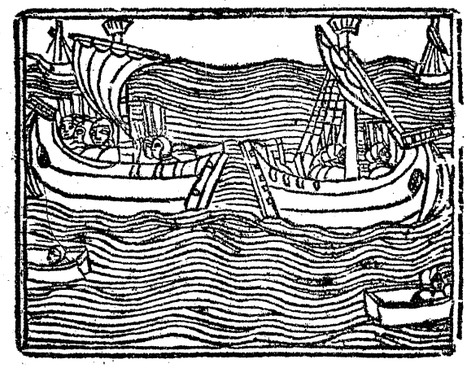

¶Ode .xiiii. tricolos tetrastrophos ꝑ allegoriam:idest inuersionẽ.M.Brutũ alloquitur.

Nauis referent in mare te noui.
Fluctus:oh qd agis ⁊ fortiter occupa
Portum:nõne uides: ut nudũ remigio latus:
Et malus celeri saucius aphrico:

Antenneq; gemant:ac sine funibus.
Vix durare carinæ
Possunt imperiosius
Aequor:⁊ non tibi sunt integra lintea
Nõ Dii:quos iterum. pressa uoces malo:
Quamuis pontica pinus
Sylue filia nobilis
Iactes & genus:& nomen inutile:

asclæpiadeũ de quo prima ode:Tertius pherecratius est. Quartus uero gliconicus: de quibus ode .v. iã diximus. ⁊ O nauis:ꝑ allegoriã ut diximus populũ ro.itelligit uel potius.M.Brutũ.⁊ In mare. in prœliũ & cladem.⁊ Noui fluctus:noui belloꝝ ciuilium impetus. Apud Philippos macedoniæ urbem Cæsar augustus: & eius collega.M. antoni.cõtra Brutum & Cassiũ pugnarunt. Brutus Augusti absentis ob ualitudinem sinistrã aciẽ occupatis ẽt castris loco mouerat. Anto. altera ex parte deuicto Cassio admirabili audacia hostiũ castra ꝑdabatur. Cassius castris exutus cũ nec ulterius ad exercitum redire posset.Philipporũ collem ꝓpere ascẽdit: eminus quæ gesta erãt inspectu rus ꝑ puluerẽ castra dũtaxat ab hostibus capta esse discernebat.pindarũ itaq; scutiferũ eius ensem exerere & necem accelerare imperat. Cũctante Pindaro supueniẽs qdam brutũ altera ex parte uictoria potitum hostiũ castra depredari nunciat. Quo audito cassius hoc solum respondit.Vicisse nos illi uictoriam dicito omnem.Deinde ad pindarum conuersus:quid cũctaris inq̃t cur me a turpitudine ista nõ eximis ⁊ Pindarus igit herum suũ iugulum ultro præbentem neci tradidit Brutus cognita Cassi nece: multis lachrymis ut optimũ romanorum lamentatus est:& simul beatũ testatus est ab curis cogitationibusq; liberatum. Orta luce Brutus prouocatus quidem ĩ aciem milites eduxit contra hostes;illi retrocesserẽ.Brutus in concionem postea uocato exercitu milites suos laudauit.Nam pridie hostium castra dissipauerãt. Arguit tñ eos q̃ non penitus fuerint insecuti hostes:sed potius ad prædam conuersi essent.Deide hortatus est ne in hostes iruerent: quoniam fames & inopia ꝓ eis in illos militabant itaq; facile infirmioribus & fame enectis quum opus esset occurrere poterant.Cæsar etiam & Antonius exercitũ cõgregarunt. Antonius omnes hortatus est ut in hostes pugnam cauere uolentes in mõtibus manendo ꝓdirent.Qua de re postridie copias itere in bellũ mouit. Bruti milites ui potius q̃ ducis opinione occurerunt:Brutus tamen insigni ꝑuectus equo singulas percurrebat acies breuibus hortando uerbis.Cædes hinc inde horrida facta est:tandem Bruti milites fugam arripuere. Brutus non paucis stipatus ad mõtes ꝓcurrit.quasi ea nocte reuocaturus exercitũ aut mare uersus inter assumpturus.per nox itaq; cum reliquis in armis consistit.Ea tamen nocte Antonius ut Brutum a fuga cohiberet armatus ꝑstitit Brutus animaduersis hostium insidiis: desperataq; suoꝝ militũ uirtute & audacia: Vnum ex domesticis. Stratonẽ nomie necem accelerare iussit:itaq; latus illi ense apuit: neq; auertente se bruto neq; impellente hoc pacto Cassius & brutus obierũt:hæc oia ex li.iiii.Apiani. Quæ quidẽ ultra meæ cõsuetæ breuitatis morem latius explicui.ut illorũ bella & mortes hoc in loco agnoscerẽtur.⁊ O quid agis.interiectio est exclamantis uel admirantis:ac si cœpisset ĩgredi mare ipsum.Occupa retine ac possidẽ:si enim milites suos pugnare cupiẽtes Brutus fortiter cõtinuisset uti optabat:nec cladẽ accepisset:nec cædẽ.⁊ Portũ.i.pacẽ:sic.n.Fabius hũc locum exponit.⁊ Nudũ remigio latus:hoc ait ꝓ mortuũ cassiũ q ut scribit Apianus erat antiqor bruto. atq; expertior & austerus a natura:quapropter ei ex mandato parebant milites.Brutus uero facilis erat & clemens erga omnes:itaq; non ita sibi facile obsequebantur.⁊ Malus saucius.i.ipse exercitus: nam ꝓ totam oden allegoriã ut scribit Fabius celeri aphrico.i. sæuo prælio.⁊ Antennæ.i.uexilla.⁊ Sine funibus: sine rectore & militibus nã cassius obierat solo bruto duce remanẽte.⁊ Carinæ:acies & turmæ.⁊ Impiosius æquor acre prœliũ.⁊ Integra lin.integra agmina & uexilla itere pressa malo.Nã pridie cladẽ habuerat brutus cassii sinistro cornu dissipato a.M. Anto. Dii tamen fauisse ei uisi sunt qm̃ Augusti castra dissipauerat:postea uero nullã ꝑbuere opẽ nã clade affectus uti ostendimus ab amico cedẽ orauit.Plutarchus ait in uita Bruti. Deus & mutare & abducere cũcta quæ uelit potẽs Bruto fortunã hãc letã abstulit de uictoria in augustũ intelligens. Et paulo supius cassius Bruto dixerat q̃ uellẽ o Brute hoc eẽ:ut nõ solũ armis:æquis:nauibus:sed deoꝝ suffragiis fideremus:qui optimoꝝ opeꝝ ac sanctissimoꝝ duces sunt.⁊ Quãuis pontica pinus.i.q̃uis tibi sit exercitus põticus.i.asianus uel põticũ auxiliũ.Scribit.n.Apianus: q̃ Brutus & cassius longe supiores fuerãt eqtatu & classe tũ sociis belli regibus nationibusq; ad medos usq; & parthos.Multaq; ex asia ꝓ uĩ abstulerãt rapuerantq;.⁊ Syluæ filia nobilis.Marci.n.Bruti ꝓgenitor fuerat iunius brutus q tarquinios euerterat.Mater uero Seruilia catonis uticensis soror.⁊ Ipse Bonarũ artiũ disciplina & philosophiæ studiis ibutus erat philosophos græcos ferme oẽs attigerat.Nec ullius ipsorũ disciplinæ uel expers uel ignarus fuit auctor est plutarchus.

Brutus M.Ant. Augu. Cassio

cassii mors Brutus ad milites

Bruti fuga

Bruti mors

Cassii uirtus Bruti mores

Dei potentia Bruti auxilia Bruti genus Bruti doctria

¶ACR. O nauis referẽt in mare te noui.in nauim de bruto reparãte bellũ ciuile ad rẽpu.tricolos tetrastrophos metrũ duobus uersibus asclæpiadeũ.tertius pherecratius.quartus glyconicus q̃ tripodia dactilica dicitur.⁊ O nauis ꝑ allegoriã ode ista bellũ significat ciuile in qua qdã uolũt qd moneat remp. Certũ tamẽ est q̃ sextũ Põpeiũ filiũ põpei moneat q postea q̃ fœdus cũ triũ uiris fecit bellũ ciuile denuo reparare uoluit.Secũ dũ aũt ciuile bellũ iter augustũ cæsarẽ & cassiũ & brutũ fuit q̃ fuerũt.C.cæsaris iterfectores sub qbꝰ Hora. militauit.Metaphorã aũt sumpsit a naui ex cuius armamẽtis & milites & diuersas uoluit administrationes itelligi.⁊ Fluctus:fluctus bellũ ciuile uocauit.⁊ Portũ:pacẽ:ut Terẽ.ĩ portu nauigo. Nudum latus nudatum ex amissione exercitus.⁊ Et malus celeri.s.a malũ sauciũ.graue bellũ intelligi uoluit per uentũ tempestuosum ut creberq; procellis aphricus.Malũ ãt summitatẽ arboris dixit ut iubet ociꝰ oẽs attolli malos sed arbor fœminini est poma uero neutri: ut Aurea mala decẽ.⁊ Gemãt fragore scissionis.⁊ Ac sine funibus aut sine administratiõbus intelligẽdũ aut sine ipẽsis & pecunia.⁊ Impiosius.i.uiolẽtũ & cuius nimietati obsisti non possit. ⁊ Non tibi sunt integ.l.i.integer cursus sine exercitu uel auxiliis. Lintea uero uela dixit: ut ni teneant cursus certum est dare lintea retro.⁊ Nõ dii:in hoc.n.deos uult iratos itelligi: quia denuo de bello ciuili cogitetur.

¶ Itegꝛ.p.u.m.ſicut à.C.Cæſare opp̃ſſa malis rogauit.¶ Quáuis põtica pinus.ac ſi diceret magnæ origis & nobilitatis:ſed p methaphorã aut rẽpu.alloqtur aut Caſſiũ & Põpeiũ:cuiꝰ pr̃ de mithridate põtico triũphauit

¶POR. Nauis.r.in.m.t.n.flu.Hac ode ad.M.Brutũ loqtur q̃ apud Philippos Macedõiæ urbẽ ab Auguſto fuſus uidebat̃ rurſus inſtruere ſe ad pugnã Merito ãt poeta p allegoriã metuere ꝓ eo teſtat̃ q̃m ſub ipſo militauerat q̃ tamẽ ex p̃lio Philippico fatigatus receptus ab Aug.ueniã ab eo meruit.¶ Nõne.u.ut.nu.re.l.manifeſtæ allegoriæ per quas ſignat ex parte iã debilitatũ exercitũ Bruti & uires ptiũ eius ĩminutas.¶ Vix durare c.p.i.æ.Mira figura dr̃ ꝓ ſuſtinere uim æquoris.¶ Impioſius:ãt tráſlatiue ꝓ ſæuius.¶ Quos itegꝛ.p.m.u.amphibolos.q̃uis põtica pinꝰ.Hæc ad nobilitatẽ Bruti referũt.¶ Siluæ.f.n.an tu nobilis ἀμφιβολογικῶς p caſus.

Ad ſextũ Põpeiũ quẽ allegorice monet ne in bellũ ciuile redeat. Ode.xiiii.

¶CHRI. Eſt p allegoriam ode deſcripta:ſuadet.n.Sex.pompeio pompei magni filio ne rurſus ciuile bellũ excitare uelit.Hic.n.poſt cõflictũ ĩ hiſpania collecto exercitu ĩ epyro ex fugitiuis & cõſcriptis ſiciliã occupauerat:ac tandem inſulã pmittẽtibus octauiano &.M.Antonio poſſidebat:ſed rurſus cũ pacem quam acceperat:nõ p̃ſtaret:mareq; latrociniis infeſtaret:cæſar aduerſus illũ bellũ mouit:ſed primo uario euẽtu duobus naualibus prœliis pugnauit:& ex duabus claſſibus cæſaris altera cui agrippa præerat uicit altera cui præerat Octauianus:uicta deletaq; fuit:poſtremo tã uictus atq; cæſus eſt puto igit̃ Horatium eo tempore oden hanc ſcripſiſſe quo iam ſpreta pace bellũ ab eo parari contra auguſtũ nũciaret̃;erat ergo põpeius ſimilis naui quæ aduerſam tempeſtatem paſſa tãdem in portũ ueniſſet:amiſſis tamẽ malo & uelis.Nã uniuerſis copiis paternis amiſſis:tamen in ſiciliam peruenerat;illamq; concedente octauiano poſſidebat rurſus uero nouum bellũ tentans erat tanq̃ nauis quæ in marinã tempeſtatem reuerteretur.Monet ergo illum poeta; ut ab incepto deſiſtat per allegoriam hæc ſcribens.Eſt enim allegoria ſermo qui in aliud quã ſit illud quod ſua uerba oſtẽdũt nos inducit.ἄλλον enim aliud & ἀγειν ducere ſignificat.¶ O nauis noui fluctus referent te in mare.o ſexte noui fluctus ideſt motus animi tui referent te ex portu in mare:ideſt ex pace in bellũ:Deinde ueluti cernat illũ iam mare ingreſſum bellum cœpiſſe exclamat:o quid agis quaſi dicat q̃ non recte agis. Ergo occupa portum ideſt præueni ut ante portum capias quam ſit qui repugnet aut prohibeat idem enim proprie occupare eſt. Virg.Occupat æneas aditũ cuſtode ſepulto.Nã multe alie notiones quas Nonius huic uerbo tribuit oẽs huc diligẽter intuẽti redire uidebunt̃.¶ Nõne uides:q; latera nauis careãt remigibus:ſignificat illũ exutũ eẽ exercitu uiribuſq; paternis.Et quod malus feriat̃ uẽto denotat ualidũ hoſtiũ ĩpetũ.¶ Remigio.i.remigibus a remo.n.dicunt̃ remiges q nauigia remis ĩpellũt.Remigiũ ãt & multitudinẽ remigũ & actionẽ ĩ remigãdo idẽ dicemus de ſeruitio.¶ Antẽnæ gemũt ſine funibus.Gemere ut diximus ẽ:cũ ex anguſtiis emittit̃ ſonitꝰ.Vir. Gemuit ſub pondere . cimba. Antẽnæ ſic dictæ q; ante malũ ſint ex tráſuerſo poſitæ. Sed & urbs eſt Italiæ antẽnæ ſic dicta q; ante amnẽ ſit cõſtituta.¶ Durare equor.i.tollerare æquor:& poeticæ dictũ.Nã duro nõ tranſit Vir.Durate & uoſmet rebus ſeruate ſecũ dis:Sed ut dicimus clamare hoiem.i.cũ clamore uocare. Sic eſt durare æquor.i.per duritiẽ ferre.¶ Nõ ſunt itegra lintea.i.nõ ſunt itegri exercitus.¶ Nõ dii:non fauor diuinus:& priſtina fœlicitas tui patris.Itegꝛ preſſa.nunc ab Octauia.prius aũt a iulio cæſare.uel itegꝛ qa iam ſemel ignouerat Octauianus:ſiciliãq; pmiſſit & fortaſſe Octauianũ tũc deum: ꝓpitiũ fuiſſe cõmẽorat nũc ãt nõ ẽ ignoturus:q̃uis põtica pinus migꝛ figmẽtũ & tamẽ manet in tráſlatiõe.Appellat igit̃ hãc pinũ.i.nauẽ p intellectionẽ põticã & nobilẽ:ut alludat ad nobilitatem & gloriã Põpei p̃ris quã reportauit ex triũpho mythridatis regis põti.Cũ tã potẽtẽ:tã bellicoſum ducẽ nõ ſolũ ĩ re militari:ſed in multis doctrinis excellẽtiſſimũ regẽ mythridatẽ q ita ultra.xxii.an. aduerſus Populũ romanũ pugnauit:ut ſæpiſſime uictoriã reportauerit ſũma fœlicitate:nec minori celeritate ſupauerit:& bello cui hidræ capita eẽ uiderẽt̃ extremã manũ ĩpoſuerit.¶ Iactes glorieris.Eſt ꝓprie iacto frequẽter iacio:ide p tráſlationẽ dicimus iactare gloriari:qa glorioſi rẽ de qua gloriant̃ frequẽter huc illucq; p̃ferẽtes illã iactare uident̃.Eadẽ rõne iactare ẽ nõ profutura loq qa iactãt̃.Vir.talia iactãti ſtridẽs aqlõe ꝓcella Velũ aduerſa ferit Marcel.p̃terea addit mittere uoluere defatigare.Quæ oia eodẽ redeũt.¶ Genus & nomẽ.i.nobiltatẽ generis ex qua ſit nomẽ qd̃ famã ſignificat.Virg.Et nos aliquod nomenq; decuſq; geſſimus.Aliq̃do nomen eſt cognitio.Virg.Auulſumq; humeris caput & ſine nomine corpus.

¶ANT. Nil pictis.ſenſus ẽ:q; nihil ĩ bello p̃ſunt ornamẽta nobilitatis:ſed arma & exercitus.¶ Timidus:ppetuũ nautæ epitheton.Tu niſi ordo ẽ tu caue niſi debes ludibriũ uẽtis.i. niſi uelis uẽtis eẽ ludus qd̃ fit quũ huc illucnauis trahit̃ a tẽpeſtate.¶ Ludibriũ:dr̃ res digna ludo.& cõtẽptu.¶ Nup ſollicitũ:hic locꝰ oñdit hora.Ruti.ptes ſecutũ.Quæ nauis.i. tu brutꝰ.¶ Nup:pauloante quũ.i.fui tribunꝰ tuus.¶ Mihi:adde eas.¶ Sollicitũ tediũ ĥ ait qa bruti tribunꝰ militũ fuerat.Vñ ſatyra.vi.iqt.Quẽ rodũt oẽs libertio p̃ẽ natũ nũc qa ſim tibi mœcenas cõuictor at oli.Qd̃ mihi pareret legio rõana tribũo.¶ Nũc deſideriũ:plutarchꝰ ſcr.d̃ bruto ſic brutũ ferunt uirtutibus ſuis a pleriſq; amatũ ab amicis deſideratũ . p̃terea admiratæ ab optimis.¶ Interfuſa:ordo eſt uites æquora fuſa iter nitẽtẽtes cycladas.i.uites bella piculoſiſſima pp ſtrenuos duces qbus tu cares o Brute Maria ãt anguſtiora piculoſiora ſunt.inde freta dicunt̃ qa ſemp feruẽãt.i.inqeta ſint.¶ Nitẽtes.i.ſpumoſas ob multos ſcopulos.Cycladas ĩſulas ĩ mari ægeo ſic dictas:qa ĩ orbem iacẽt delon.Auctor eſt Strabo li.x.& Pli.li.iiii.Preterea nõ ſine cã cycladas poſuit potius q̃ alia maris loca piculoſa.Brutus.n.& Caſſius apud Philippos Macedoniæ urbẽ uicti fuerũt.Macedonia autem ab oriente ægeo pelago terminat̃ ut Ptolemeus ſcri.li.iii.Ergo ꝓptetea.¶ Cyclades potius q̃ alia loca dixit uitandas.

ludibrium horati. tribunus

Nil pictis timidus nauita puppibus
Fidit.tu niſi uentis
Debes ludibrium:caue
Nuper ſollicitum:quæ mihi tædium:
Nunc deſiderium.curaq; non leuis
Interfuſa nitentes
Vites æquora cycladas

Brutilaus Freta Cyclades

¶ACR. Nil pictis.dicit ſtẽmata & diuitias neceſſitati ultimæ non prodeſſe.¶ Tu niſi.i.ne uictus turpitudini ludibrioq; ſubiaceas.ordo eſt:tu niſi caue ꝓ caueas debes ludibriũ uentis.i.eris exercitium uentorum.Nuper ſollicitum quæ mihi.t.Se poſuit pro naui ſiue rep.quæ ſollicitudinem ex ſuis malis induxerit. ne iterum ſicut ſub cæſare trepidaret.¶ Interfuſa nitẽtes.abſolute locutus eſt ac ſi diceret. uites æquora fuſa inter nitentes cycladas.i.longe apparentes ut inter iniqua loca & tẽpeſtuoſa uada te cuſtodias & ſis aliẽus a belli cõſiliis. Virg.de iiſdem inſulis.Sparſaſq; per æquor cycladas.

¶POR. Nil pictis timidus nauita puppibus fidit.ἀλληγορικῶς. Ait nihil prodeſſe ĩ bello ornamenta nobilitatis.¶ Nup ſollicitũ.q.m.t.n.d.c.q;.n.l.Ecce hic mãifeſte oſtẽdit ſe poeta ptiũ Bruti fuiſſe.q̃ꝛ affectiõe ſeſe teneri oñdit pp iſtiꝰ bruti miſerationẽ.¶ Inter fuſa nitẽtes.u.e.c. hic ſẽſus p ſe accipiẽdus & ſubaudiẽdꝰ: hic ſuadeo uites æquora iter cycladas nitẽtes fuſa.Sd̃ hoc p allegoriã ĩtelligẽdũ.Maria tũ ãguſtiora piculoſiora ſunt.Nã ide freta dr̃ qa ſemp feruẽãt.i.inqeta ſint.p hoc ergo ſuadet.b.n.ſe arctioribus piculis committat.

¶CHRI. Nil pictis.expreſſa ſimilitudo.Nã quẽadmodũ nauigãtes nõ fidũt picturæ nauis ſed robori & armamẽtis.Sic hõ nõ fidat nobilitati niſi aſſint arma & exercitus.¶ Puppibus.i.nauibus:puppis ps nauis ultĩa eſt.& ſublimior uñ ex loco ſupiori ĩ hoſtẽ pugnãt: caſtello ẽt ibidẽ erecto.¶ Carina.uẽter ẽ nauis & curuatura ſua.Hic ædificia quædã romæ in formã carinaꝛ facta nomẽ illi uiæ dederũt:Vir.Et lautis mugire carinis.Sẽtina uero fundũ ẽ nauis ĩ quã q̃cq̃d iſtilat aquaꝛ defluit corruptæq; male olẽt.uñ aſentiendo denominat̃ ille locus:qa uis tetri odoris ſentiat̃ & p tráſlationẽ appellamus ſentinã locũ oẽm q ſceleratoꝛ hoĩum receptaculũ ſit.Prora autẽ prima ps ẽ nauigii: qd̃ ſi bello parat̃ cuſpidẽ:q̃ aquã findit ferratã habet:diciturq; roſtrum a ſimilitudine roſtri:qd̃ ĩ aue eſt.& hæc nauigia roſtrata appellãtur.Tranſtra appellant nautaꝛ ſed illa.Virgi. Tráſtra per & remos.Ex græca ẽt cõſuetudine iuga appellarunt latini.Sunt deniq; fori loca uacua & expedita q̃ iter nauẽ p ambulãtibus p̃bẽt:ſic dicti q; p eos ferant̃.Vtriuſq; dictiõis teſtimoniũ e Maroẽ his uerſibus petat̃.Inde alias aias q̃ p iuga lõga ſedebant Deturbat laxatq; foros : Præterea differt nauis a nauigio:nauigiũ.n. eſt tanq̃ genus oẽ id quo nauigamus. Nauis autẽ eſt ſpecies.nauigii Ludibriũ: ꝓprie id ẽ qd̃ ludimus deride muſq; & qd̃ ludẽdi cã expetimus.Vir.ne turbata uolẽt rapidis ludibria uẽtis.Nup tediũ:dũ.ſ.in ptibus brutianis erat;quaꝛ cã eſſet cũ põpeianis cõiuncta. Afferebat igit̃ ſibi tedium diuturnitas controueſiaꝛ:ſed etiam erat ſollicitus de ſua ſalute:nũc aũt illũ deſiderat tanq̃ abſentẽ a partibus cæſarianis cũ quo in gratiam redierat mordeturq; aſſidua cura cupiẽs:ut rurſus in gratiã redeat.¶ Cycladas.inſule ſunt in ionio quibus ab ortu ſolis ægeum mare ẽt:ab occaſu myrtolũ.occupant ad ſeptingenta milia.Dr̃ autem cyclades ἀπὸ τοῦ κυκλοῦ.i.a circulo:q̃m nõ niſi lõgo circuitu pnauigentur: uel qa delo inſulæ:q̃ illaꝛ media eſt:in circuitu poſitæ ſint. Nitentes:q̃m frequẽtia & nobilitate habitatoꝛ erant in fama. Allegorice autẽ ponit illas p auguſti ducibus q ſibi aduerſi ſunt qui illi bellum aſperum reddunt ut crebris inſulis interiectum mare magis æſtuet.

Argumentum. Odes.xv.

¶ Ode.xv.dicolos tetraſtrophos ꝓgnoſticon troiani excidii. bus

¶ANT. Quitadecia Ode. Bacchilidẽ Horatiꝰ imitat̃ ut ſcri.porphyrio:nã ut ille facit Caſſãdrã uaticĩati futura troiãi belli quo tpe claſſis ĩ græciã parabat̃.Ita hic nereũ ĩducit uẽtura troianis mala p̃dicere.¶ Paſtor quũ traheret p freta nauibus.Eſt ode dicolos tetraſtrophos:cõſtat.n. tribus uerſibꝰ aſclæpiadeis.de qbus ĩ ode.pria.Quarto glycõico:de quo ode.v.habet̃.¶ Paſtor: piphraſis ẽ Alexãdri p̃ami filii:q paris priꝰ appellabat̃:ut Varro oñdit.Tradũt alii pari dictũ ὑπὸ τοῦ πάθους ἐνεῖ parienæ.i.a traſcẽdo ĩ tẽtatã ſcilicet mortẽ:q̃ expoſitꝰ ẽ.& hoc ẽ primũ & ꝓpriũ eiꝰ nomẽ.Alexãder.n. cognominatus ẽ ab opitulatione : ut Ouid.ĩnuit in epiſtola ipſius ad helenã.Pene puer cæſis abducta armẽta recepi Hoſtibꝰ &cãm noĩs ĩde tuli.ab ἀλεγω qppe cognomĩatus qd̃ ẽ auxilior & ἀνηρ qd̃ ẽ uir.Tullius ĩ li.i.de diuinatiõe.oſtẽdit Grauidæ hecubæ uiſũ fuiſſe in ſomnis parere ardẽtẽ facẽ:quo ſõnio pculſus priãus apollinẽ p̃ſuluit:doceret qd illud portẽderet:rñdit Apollo puerũ q pamo poſt illa tpa naſceret̃:fore exitiũ troiæ & peſtẽ pgamo ſi eũ nutriſſet Addũt alii pamũ ꝓpea iuſiſſe oritũ rũ expõi : hecubã uero tradidiſſe infantẽ qbuſdã: ut paſtoribus regiis alẽdũ traderẽt:itaq; ſub ĩda a paſtoribꝰ educatus ẽ:lõgo poſt tpe regis filius agnitus inter regios fr̃es receptꝰ ẽ.Poſtea uero qd̃ qdẽ herodotus ſcribit uolumine prio ipſi alexãdro cupido iceſſit uxoris ſibi p rapinã e græcia cõparãdæ:itaq; helenã rapuit. Secũdo aũt uolumie ſcribit idẽ ſe a ſacerdotibus ægyptiis ĩtellexiſſe:Alexãdrũ rapta ex ſparta helena quũ rẽauigaret domo in mari ægeo uẽtis excuſſũ in ægyptũ appuliſſe:ubi a ſuis ſeruis ſacerdoribus accuſatus ẽ: & Thoni præfectũ littoris quo appulerãt.Thonis igit̃ mẽphyn ad ꝓtheũ miſit hæc nũciatũ his uerbis. Venit peregrinus q dã gñe teucer q rẽ nefariã ĩ græcia ppetrauit:qppe ſeducta hoſpitis uxore quã ſecũ ducens cũ multis admodũ opibus ad tuã terrã appulit.Vtrũ ne ſinimus eũ abire impunẽ:an ea q̃ attulit ſecũ eripimus:Ad hæc remiſit ptheꝰ ut ad ſe oẽs ducerẽt̃:qbus adductis alexãdrũ acriter arguit q; hoſpitis ſui uxorem rapuiſſet illiuſq; ẽt bõa.Dixitq; ablata oia cũ ipſa helena uelle apd̃ ſe eſſe ut græco hoſpiti reſuaret: Alex.uero tridui ſpacium dũtaxat cõceſſit:ut ĩde abiret.Addit poſtea idẽ herodotꝰ quẽdã ſcripſiſſe Alexãdrũ a ſparta helẽam ducentẽ

Paris Alexander

Alego Anir hecubæ ſomniũ

Helena rapta

Helena in troia

P Aſtor cũ traheret per freta naui
Idæis helenã pfidus hoſpitam:
Ingrato celeres obruit ocio
Ventos ut caneret fera
Nereus fata:mala ducis aui domum
Quam multo repetet græcia milite
Coniurata tuas rumpere nuptias
Et regnum priami uetus.
Heu heu q̃tus equis quantus adeſt uiris
Sudor,quanta moues funera dardanæ
Genti.iam galeam pallas & ægida
Curruſq;:& rabiem parat.

Menelaus itro iam Ida.M.

triduo ilium peruenisse secūdo uento usum: ac mari trāquillo. Sacerdotes narrasse sibi etiam ait herodotus idem Menelaum parata classe ilium petiisse: misisseq; legatos ut helenam redderent ilienses uero negasse iureiurando se Helenam habere atq; opes: de quibus arguerētur sed ea i ægypto esse omnia apud protheum regem. Græcos cum se ab illis derideri arbitrarentur ita obsedisse ilium: donec expugnauerint. Vrbe capta quum helena non existeret. Græci ipsum Menelaū ad protheū miserūt: ubi helenam & pecunias suas recepit deinde ad insulas aphricæ obiacentes se contulisse: Nec amplius de eo quicquā intellexisse: hæc ex herodoto. Homerus autem scribit Helenam in troia fuisse. ¶ Pastor quum traheret. Sensus est quum paris troianus raptum helenam per freta traheret. ¶ Nereus: uentos compressit: ut sæua fata uaticinaretur malo ducis auspicio. ¶ Thraheret: tanquam ui raptam. ¶ Idæis apud idam phrygiæ montem fabricatis iuxta Ilium a quo monte ut Mela scribit. Scamāder & simois fluuii descendunt in troadē: phereclus autē celeberrimus faber a Minerua dilectus paridis naues fabricauit: qbus helenam rapuit quod ample ostēdit Homerus li. v. iliados Licophron etiā iducit Cassandrā pdicentem paridi huiusmodi uerba τραμπιδ σοχησει καιφερειλεοι πο δος idest trabs te ueher & phereclei pedes: quidem ipsas nauis a phereclo fabricatas metaphoricos ītelligēs. ¶ Perfidus: nō enim hospitii iura seruauit: sed hospitis Menelai illo absente uxorē rapuit. ¶ Obruit cōpressit. Sub antris & claustris posuit: obruere enim est tegere Ingrato ocio. Venti enim sæuire cupiunt: hinc poeta dixit. Illi indignantes magno cū murmure montis Circum claustra fremunt: & cum uentus sit fluctus aeris remoto motu pereunt uenti. ¶ Caneret prædiceret uaticinaret. ¶ Fera fata: crudelia. ¶ Mala aui ducis: malo omine malo auspicio fers tuam domum illam quam repetet multo milite græcia &c. Nereus fuit is oceani & tethyos filius teste hesiodo. quem omnium antiquissimum dixit orpheus i argonautica: neros autem proprie aqua dicitur. ¶ Coniurata: In boetia aulis est lapidosa sane ora & Tanagreorum uicus iuxta portus erat amplissimus: quo circa græcorum classem magnum in portum descēdisse credidit Strabo. li. xi. Naso etiā li. xiii. me. ait. Aulidaq; euboicā complerūt mille carinæ. pompōius Mela etiā scribit. Aulidem agamēnoniæ græcorumq; classis in troiā cōiurantiū stationē fuisse. ibi n. conspirauerūt græci: non ante reuerti q̄ ilion caperetur hinc Diodo. li. iiii. æneæ dixit. Nō ego cū danais troianā excindere gētē Aelide iuraui. Homerus autem latius: id est li. ii. iliados scribit. Moues o paris iā galeā pallas: scribit Homerus li. b. v. iliados pallā dē iunonis hortatu e cōelo armatā secū in troianos iuisse tunicam & arma indutam: quibus iuppiter pater circundatur quū uult. p dire in bellū: tulisse etiā ægida humeris accomodatā trilicē horrendā: & undiq; terrore redimitā: in ea robur in ea contentio: in ea minas uociferatio & atrox clamor in ea deniq; inerat gorgoneum caput dirum: terribile & quo nullū ulteriūs nouit iuppiter monstrū atq; portētū. Deinde imposuisse capiti iquit galeā auream tribusq; cristis insignē: ac tot capitū humanorum cāpacē: quot milites centū urbium haberēt. postremo sic armatā leui saltu i currum ascendisse: ac lanceā corripuisse ingentē ualidā grauem: qua eroūm cateruas irata prosternere solet &c. Pallas autem troianis irata ē pp iudiciū paridis sic & Iuno in quo quidē uenus iudicata fuerat earum pulcherrima: de quo late Ouid. scribit in epistola paridis ad helenā. ¶ Aegida: de Aegide iāiam: quid dicat Homerus retulimus nos uero in carmine de floribus ita scripsimus. Pectoris est Aegis proprie defensio: facta Aere caput dire medio portando medusæ. Pellis amaltheæ capræ quam iuppiter ipse fertur habere: Aegis proprie est Lactantius inquit.

Scamāder. f. Simois .f. phereclus nauium paridis faber Ventus nereus aulis pallas armata Aegis palladis galea palladis hasta

CACR. Pastor cum traheret per freta nauibus: Sub persona paridis exponit imminentia ilio hypothetice dicōlos tetrastrophos Metrū tribus uersibus asclepiadæū quartus glicōicus. ¶ Perfidus: quia in fidem amici hospitalitatem uiolando commiserit. ¶ Ingrato: aut uentis aut paridi. ¶ Obruit: mitigauit compressit. ¶ Caneret: diuinaret: ut ipsa canas oro. ¶ Aui: p aue posuit i. malo auspicio: ergo non mala fata ducis: sed mala aui intelligendum est. ¶ Multromilite: multo exercitu. ¶ Coniurata tuas: inter cōiurare & cōspirare hoc interest q̄ conspirate interdū bonorū: est cōiurare malorum. Apud aulidē promontoriū ab omnibus græcis ad excidium troiæ euntibus iuratum est quod unanimiter dimicarent. ut est. Non ego cum danais troianam excindere gentem aulide iurauī. ¶ Nuptias: hoc ideo dicitur uel propter amantis paridis aīum: cui prædicebat: ut doleret si legitimā perderet uel ex ueneris pmisso: quæ pro percepto malo eius iudicio nuptias mulieris pulchræ promiserat. Heu heu quantus. Significatio cladē affuturā dolētis. Vt heu quātæ miseris cædes laurentibus instant. ¶ Sudor: bellicus labor. ¶ Iam galeā pallas: Bene primum mineruā irascentē posuit adultero: ut pote deā castitatis: aut certe qa iudicio superata est corrupto paridæ muneris ipsius promisso ægida autem scutū mineruæ dixit Vir. in troiæ euersione ut eā monstraret inimicam ait: Iam summas arces tritonia respice pallas: Insedit nimbo effulgens & gorgonæ sæua. ¶ Currūsq; & rabiem parat. pro furore belli rabiem posuit.

CPOR. Pastor. c. t. p. f. n. Hac ode bacchilidē imitat: nā ut ille Cassandrā facit uaticinari futura belli troiani: ita hic protheū. ¶ Ingrato. c. o. ou. nigratū esse ociū uentis: aut quia semp feroces sunt: aut quia semp sæuire cupiunt. ¶ Mala ducis. a. d. q. m. r. g. m. Malo auspicio ducis ad quam repetendam omnis græcia armabitur.

Prædicit allegorice interitum. M. antonio propter coniunctionem cleopatræ. Ode. xv.

CCHRI. Ego puto poetā nostrū ut in superiori ode per allegoriam Sex. pompeiū admonuerat sic: & ac admonere. M. Antonium ne cleopatræ amore ductus aduersetur octauiano. Antonius. n. repudiata octauia uxore sua & cæsaris sorore: adeo se cleopatræ ægypti regine addixerat: ut nihil nisi illius arbitrio gereret: ac tādē bellum aduersus octauianum mouit cōmissoq; prælio nauali sic poscente cleopatra: cū ipse terrestribus copiis longe anteiret octauianū: maritimis autē esset inferior: fusus fugatusq; est Reuersusq; in ægyptū: ac ductus desperatione rerum sibi mortem consciuit: diuina indignatione iuste ciceroniana cedem ultus. ¶ Pastor paris olim pastor: hic filius priami & hæcubæ fuit: sed cū ex eo pgnans mater se in somnis facē parere putaret qua breui uniuersa urbs incendio flagraret: placuit priamo ex aruspicū consilio ut puer exponeretur: itaq; in uentus a pastore p suo nutritus est. Suscepitq; ex Oenone nympha duos filios: in quos controuersia cū æqui-

simū se pbuisset: ĩcrebreseretq; eius iusticiæ fama tres deæ. Pallas Iuno & Venus suo se iudicio submiserunt. Illeq; ut helenā: quæ sibi promittebat: acciperet. Venerem cæteris in pulchritudine præponendā pronunciauit. Ferūt: ut est in neronis troica: pugilē fuisse adeo excellentē ut hectorē superauerit. ac mox cum iratus hector illū perdere uellet: paris alatis pro indicio crepundiis: in quibus expositus erat sese fratrem illi pbauit postremo acceptis. xx. nauibus a priamo in græciā tāq̄ hesionem sororem repetiturus: profectus helenam rapuit. Sed de raptu helenæ tam uaria tamq; fabulosa proferuntur difficile sit uerū cōiectari. Herodotus enim scribit ex ægyptiorū sacerdotū sententia paridem cū post raptam helenam in phrygiam reuerteretur: ui tempestatis in canopicum hostium nili impulsum fuisse: indeq; ab othone huius hostii custode mēphim ad regem protheū ductū: ubi rex cognita rapina paridis sibi helenā pecuniasq; eripuit: affirmans se ea omnia menelao seruaturum: atq; paridem intra triduum ex ægypto excedere iussit. Græci autem exercitum in troiam duxerunt: & antequam urbem obsiderent legatos qui helenam: resq; raptas repererent miserunt. Et cum negarent illam apud se esse troiani: putarunt se rideri græci urbemque obsidentes tandem expugnauerunt. Ac non inuenta helena in ægyptum nauigauit menelaus helenamq; & aurum a protheo recepit. Hæc Herodotus. Quid autem homerus scribat neminem qui poetam aliquem attigerit latere puto. In troiam enim uult perductam helenam: & expugnata urbe inde abductam. Dion. autem chrisostomus uir multa uariaq; doctrina excellentissimus in eo libro quem ad ilienses scribit: tum multis perspicuisq; coniecturis: cū ægyptiorum sacra historia nitens primo negat ab hercule troiam urbem potentissimam parua manu capi potuisse: cum idem scriptores affirment illam ĩ sequēti bello uix mille nauibus & post decem annos expugnari potuisse. Neq; uerisimile esse q̄ urbs ab hercule diruta tam breui tempore tantas uires recupasset qbus ualidissimo græcorum exercitui tādiu restitisset. Postremo affirmat herculem laomedonti amicum fuisse & filiam suā thelamoni herculis. socio tradidisse. Secū dā aūt captiuitatē ita defēdit. Ait. n. Tindarum duas habuisse filias: & cū clytēnestrā agamēnōi collocasset: & ille alterā filiā helenā uxorē fratri posceret. fuisse pstoparidē q̄ tyndaro suasit: ut cū iā principi græcoꝝ alterā collocasset. hanc sibi regis totius asiæ maiori natu filio traderet & affinitates ēt extra græciā sibi comparare studeret. Assēsus ē tyndarus. Quapropter paris fratre patribusq; bene uolētibus helenā uxorē legitime acceptam iliū duxit. magnificentissimasq; nuptias hoc iubente priamo celebrauit. Menelaꝰ āt simulās se totius græciæ uicē dolēr q̄ oīum formosissima puella barbaris eēt cōcessa cū tot ex regio sanguine illustres uiri cui honorifice nubere potuisset in græcia restarent: & fratrē: & multos alios pricipes ipulit. parti puellæ parti prædē spe. Erat. n. asia ditissima & græci eo tpe paupertate præmebant ut expeditionē aduersus troianos sumerēt. Non ergo rapine iniuria. quæ nulla erat moti. sed rapiendi cupiditate illecti in troiā nauigarūt græci. Nam si iniuria itercessisset puellæ fratres primi enauigassent: ad quos iniuria maxime ptineret. At illi nō ierunt. Quā rē occultare cupiēs homerus scribit pollucē & castorem iam tū mortuos fuisse: in bello autem ipso cæsus est achilles ab hectore: non hector ab achille. Vere homerus cū achillē cæsum negare non posset: extabat. n. illius sepulchrum extabant & spolia: mortem patrocli & insidias paridis conminiscit: Demum tum græci quotidie maioribus cladibus afficerentur uix pace æquis conditionibus ipetrata discesserunt Helena paridi relicta: quæ mortuo deide marito deiphobo nupsit. Priamus autē ad senectutem usq; regnauit cui successit hector: & hectori astianax filius. Hæc dion ægyptiorū historia affirmat. Addit pterea & coniecturas efficacissimas quærit ĩ primis si uictores e troia discesserunt græci cur paucissimi oīno ex principibus domum redierit & ii sine honorare aut auctoritate: nam & agamennō ab uxore ad ulteroq; iterfectus est. quod nūq̄ illi ausi esset si triūphās: ut uult homerus: redisset: & diomedes: q paulo ante deos superare potuerat uxoris ignominiam a se pellere nō ualens relicta patria in Italiam aufugit. Vlysses uero ætatem nauigando consumpsit idomeneus a suis rediens non est susceptus. Contra uero omnia prospera troianis euenerunt: nam & helenus inter medios hostes regnum assecutus est. Et æneas Antenorq; sibi urbes in Italia condidere. Deniq; concludit dion & in homero maximam fuisse adulationem: & græcos natura leuiores & gloriosiores facile fuisse assensos. Vere nos tantā controuersiā aliis componendam relinquamus. Atq; in hoc loco poetā nostrū & ipsum homerū cui poeta astipulat: sequamur. ¶ Pastor: paris q̄ hactenus pastor fuerat: & pastoris filius creditus. ¶ Traheret: illoꝝ opinionē sequit: q credūt helenā raptā. & per uim abductā: non aūt spōte secutā: pptereaq; post excidiū troianū ab agamēnone illi ueniam datam & benigne receptam. ¶ Ideis. in ida phrygiæ monte fabricatis. Est aūt hic mons a teucro qui ex creta puenerat appellat9 ida a mōte ida q in creta erat. ¶ Perfidus. qa fidē iuraq; hospitalitatis fregerat secūdū illos q eū hospitio a Menelao susceptū dicunt. Alii aūt spartā expugnasse uolūt. Vir. Me duce dardanius sp. ex. adul. ¶ Hospitā dicit hospes in cōi genere: & q in hospitio suscepit & q suscipitur: sed seorsū inuenit hæc hospita tæ. Ergo & hospitam & hospitem dicere potuit. Sed & in neutro in plurali dicimus: ut maria hospita teucris. ¶ Obruit: depressit. ¶ Cæleres: epithetum est uentorū. ¶ Ingrato: in uiso & quo uenti pereunt: nam si uentus aer est commotus adueniente ocio cessat motus & rursus cessante motu: cessant uenti. ¶ Vt caneret. i. pdiceret. Canere cantare est sed iccirco canere dicūt: q pdicūt qm̄ antiq̄ oracula carmine edebāt. Significat ēt canere laudar: qa ad lirā canebātur laudes. Vir. Ibant equati nu. re. ca. Fera: nō solū paridi: sed troianis uniuersis. Nereus: autē deus marinus erat oceani filius qui ex sorore eademq; uxore sua doride nymphas gēuit. ¶ Mala aui. malo augurio: ducis. s. helenā: sed allegorice intelligit cleopatrā. ¶ Cōiurata: nā quēadmodū iuro facit pteritū iuratus sū sic cōiuro cōiuratus. ¶ Nuptias: nuptiæ dicunt a nubēdo qd tegere significat: unde Statius. ¶ Obnubitq; comas: & tēperat astra galero. Nā nouæ nuptæ caput flamie itegebāt. ¶ Vetus: nobile & excellēs Congeminat interiectionem. ut maiorē cōmoueat cōmiserationē. Et loqtur hæc tāq̄ pntia sint: sic Vir. Heu quāte mi. ce. la. in. Quantus. e. q. u. & hoibus simul: & eqs pnūciat laborē futuꝝ. ¶ Iam galeā: optime iducit pallada troiāis iratā ppter iniuriā sibi in iudicio a paride illatā cū illi uenerē ptulisset. Dardanæ: pro dardaniæ. Nā troia olim a darda-

Helenæ raptus

no dardania dcã est Dardanus.n.filius fuit iouis ex electra athlantis filia:& cõiuge coriti regis:a quo coritus urbs noiata ẽ inter dardanũ & iasiũ fratres exorta cõtẽtio post mortẽ coriti ẽ. Interfecitq; iasiũ dardãus:& cũ pte populi ĩ samothraciã enauigauit atq; ĩde ĩ troiã puenit:ibiq; sedes posuit tpe moysis & ãno mũdi trigesimo septẽtio supra tria milia & septẽgẽtos:& Erichthõiũ filiũ ĩ regno ẽliqt. ¶ Aegida:scutũ:.pprie tñ scutũ iouis fuit. Nã cũ eẽt ĩ fatis opus illi esse scuto ex pelle amaltheæ capræ cooptũ si gigantes supare uellet. ipse amaltheã ĩ signũ cæleste cõuertit:& eius pelle scutũ texit:qd' αἰγοσ.i.a capra appellauit. Pallas: a pallare ab ea cæso:uel ἀποτυ πάλλειν:q; concutere significat quia in bello hastam quatiat.

Venus erga aripm

¶ ANT. Neqcq̃ ueneris p̃sidio ferox ordo ẽ. Tu ferox p̃sidio ueneris neqcq̃ pectes cæsariẽ:& neqcq̃ ibelli cythara diuides carmĩa grata fœmis neqcq̃ thalão uitabis graues hastas & spicula gnosii calami:& strepitũ & aiacẽ celerẽ seq heu pluuere collĩes cries adulteros tñ særo est ãt sẽsus q; nec pulchritudo nec canẽdi ars sibi ĩ bello .pderit:hæ nãq; delitiæ mulieribꝰ magis cõuẽiũt. ¶ Veneris p̃sidio ferox: meliꝰ fuisset palladis p̃sidio erat paris ueneris auxilio audax nã illa duce e troia ĩ græciã classe iuerat hĩc ait ipse ĩ epistola ad helenã missa Præmia magna qdẽ sed nõ ĩdebita posco:pollicita ẽ thalamo te cytharea meo. Hac duce sigæo dubias ab littore feci Lõga phercclea p freta puppe uias illa dedit facilĩs auras uentoiq; secũdos in mare nil mirũ ius hẽt orta mari. Præterea scribit homerus li.iii.ilia:paridẽ menelao cõgressũ:quũ ab illo traherẽt p humũ ab ueneẽ ẽplio subtractũ fuisse reductũq; domũ usq;. Et lib.iiii.refert iouẽ ĩ deoꝝ cõcilio ita dixisse:ĩ hoc singulari certamĩe Menelai uidelicet & paridis. Dii Cælites duæ deæ sunt q̃ menelao studẽt. Vna q̃ paridi. Ille qdẽ iuno & minerua: q̃ ut uidetis nõ nihil a cœtu nr̃o semotæ sedẽt plene gaudii ex ipso rei gestæ spectaculo hæc ãt Vẽus q̃ nũc ab ẽ semper sollicita .p paride:quẽq; nũc ab ipẽdẽti mortis piculo eripuit:eteni sine dubio penes menelaũ uictoria ẽ &c.

Venus erga paridis delitiæ gnosii calami thenus fiunius Aiax oileus Aiax thel. achillis mors paridis mors

Pectes cæsariẽ:erat.n.delitiis dedit paris hĩc eũ arguit hector.li.ii.ilia.quũ uiso menelao territus ẽ pugnaẽ dicẽs:Haud citharæ pulsus ueneris nec dõa iuuabũt. ¶ Insignesue comæ:bello cõgressus ab hoste Pulueribus qñ medis misceberis aruis. ¶ Diuides:lyricĩes.n.nũc uoce.nũc lyræ sono utũt. Thalamo.cubili. Calami gnosii. ¶ Gnosos cretæ urbs erat ĩ plão sita ambitũ habẽs.xxx.stadioꝝ Ea menois regia fuit. Auctor strab.li.x. Calamis ãt oriẽtis populi bella cõficiunt sed in Creta p̃cipuꝰ erat usus calamoꝝ .p spiculis ut scribit Pli.lib.xvi. ubi ẽt ait q; nullis sagittis aptior calamus q̃ ĩ rheno bononiẽsi amne.cui plurima iest medulla: ponduq; uoluere cõtra flatus quoq; pucax:hæc & creticis cõmẽdatio q̃q̃ p̃ferant indi quoꝝ alia qbusdã uẽ:nã qñ & hastaꝝ uicẽ p̃bẽt additis cuspidibus. ¶ Strepitũ:armoꝝ.s.Celerẽ aiacẽ:duo fuerũt aiaces:ut ondit hom.li.xiiii. ilia. Oilei filius:& thelamõis.quos simul ĩ pugnã .pdisse facit in li.x.epithetis eos distinguit:nã oilei filiũ aiacẽ celerẽ appellat Thelamõis uero aiacẽ magnũ li.ẽt.xiiii. Oilei filiũ celerrimũ oium appellat. Et li.ii.inqt q̃ draginta nauiũ dux fuit Aiax oilei filius in currendo pnix cognomine minor: quia non tantus quantus aiax thelamõis filius erat. ¶ Tamẽ serus:scribũt.n.pempto hectore ab achille paridẽ cum arcu & sagittis ualeret Achillẽ fraude hecubæ ad despõsãdã Polixenã ĩ tẽplum tymbræi apollis nocte & solũ euocatũ occidisse. Nato tũ lib.xiiii.scri.appollinẽ hortatũ fuisse paridẽ ĩ ipsa pugna uniuersali:ut achillẽ sagittis pcuteret:sicq; illũ periisse. Et hõe.li.xxii.ilia.moriẽtẽ hectora ĩtroducit ita achilli uaticinãtẽ. Vide rñ ne tibi uerus hodie uates sim qñ te fortẽ paris & apollo ad scæas portas iterimet.ipse tñ paris ut scribũt alii a pyrro achillis filio mortĩ tradit ẽ sed qa horatius de aiace memĩt placet magis illd' qd' Dares scribit ubi ait pugnãtẽ alexã.aiacis latꝰ uulnerasse. Aiacẽ uero nũq̃ destitisse dõec illũ occideret:& sic Aiacẽ celerem oilei filium accipiemus.

Neqq̃ ueneris præsidio ferox
Pectes cæsariem grataq; fœminis
Imbelli cythara carmina diuides.
Nequicquam thalamo graues
Hastas:& calami spicula gnosii
Vitabis:strepitumq; & celerẽ sequi
Aiacem tamen heu serus adulteros
Crines puluere collines.

¶ ACR. Neqcq̃ frustra:ordo ẽ:neqcq̃ pectes cæsariẽ Præsidio ferox amoris uel ueneris.uñ ĩ exprobrationẽ ueneris dictũ ẽ. Me duce dardãius spartã expugnauit adulter. Aut ego.tæla dedi fouiq; cupidie bella. Imbelli cythara:q̃ nihil bellicũ fouet nec aliqd .p sit in bello:sed p amatorias cantilenas uoluptatẽ fœminis p̃ster. Diuides:neqcq̃ a supioribus. ¶ Thalamo graues hastas graues pp disiũctionẽ copulæ. ¶ Et calami spicula gnosii. Cretẽsis.de cãna eni sagitte fieri cõsueuerũt. Vt pq; ilia uẽit harũdo. ¶ Celerẽ seq.a.ad seqndũ.aiacis uirtuti ẽt celeritatem dedit uelut quẽ fugiẽtẽ nullus euaderet. ¶ Serus aut ad eoꝝ dolorẽ dixit:q eius cã pierũt aut certe qa quantum ad iertiam suam tarde perierit. Crines puluere collines:hoc ẽt procuratam capillorũ pulchritudinem puluere inquinabis:ut & fœdare in puluere crines.

¶ POR. Neqcq̃ ueneris p̃sidio ferox Pectes cæsariẽ grataq; fœminis ibelli cythara carmĩa diuides:sensus hic ẽ. Nec pulchritudo tibi nec scĩa canẽdi bello .pderit:hæ delitiæ.n.mulieribus magis aptæ sũt. ¶ Diuides .p dispões. Ecce furit repire .p furit ac p hoc discurrit ut te repiat. Quẽ tu ceruus uti uallis in altera uisũ pte lupũ. Ordo ẽ. Quẽ tu fugies uti ceruus lupũ in altera pte uallis.uisum. ¶ Mollis ãt ibellis atq; iermis. Sublimi anhelitu per.υπαλλαγην.dixit pro sublimi parte corporis ædito q; est scilicet ore.

¶ CHRI. Neqcq̃ ferox p̃sidio ueneris:nã tu credis posse defendi a uenerẽ cõtra mineruam. Hæc ea rõne fingũt ab homero ut ostẽdat troiãos desides & luxuriosos:græcos ãt prudẽtes:sed cõtra scrib. diõ. Pectes cæ.ut desides luxuriosiq; faciũt. ¶ Imbelli.apta:ueneri:& non marti. Diuides.qa q ad lyrã carmina canunt alternatimõ sua uoce utunt̃:modo lyræ sono. ¶ Gnosii.cretẽsis:a gnoso oppido illius ĩsulæ ualebat ãt oli creta sagittandi arte. Quapp ĩ primis laudabantur in bello cretẽses sagittarii refert ãt Plini.ægyptũ cretãq; abundare calamis grauioris põderis:qui propterea sagittis idõei sint. Similes ẽt dicit enasci ĩ italia:sed solũ iuxta rhenum bononiæ fluuiũ. ¶ Collines:deturpabis.i.concretos reddes:qd' & Maro de hectore scribit: Et concretos sanguine crines.est.n.proprie linire:cum aut cera aut aliqua non dissimili re quippia obturamus: uñ dicimꝰ linire uasa aut aliquod spaciũ diuisumq; concernimus.ut cũ capilli qui discreti sunt aliqua re condensant.

Non laertiaden exitium tuæ
Gentis.non piliũ nestora respicis.
Vrgent impauidi te salaminus
Teucer:& sthelenus sciens
Pugnæ:siue opus ẽ imperitare equis
Non auriga piger.merionẽ quoq;
Nosces.ecce furit te reperire atrox
Tyrides melior patre.
Quẽ tu ceruus uti uallis in altera
Visũm parte lupũ graminis ĩmemor
Sublimi fugies molis anhelitu
Non hoc pollicitus tuæ:
Iracunda diem proferet ilio
Matronisq; phrygum classis achillei
Post certas hyemes uret achaicus
Ignis iliacas domos.

¶ ANT. Laertiadẽ laertæ filiũ ulyssẽ:uñ ait ipse apud Ouidiũ lib.xiii.met. Nã mihi laertes pater est Achrysius illi.iuppiter huic.&c. Hũc multimodũ appellat homerus. horatiꝰ uero exitium gentis paridis appellat. qm̃ eius astu latẽs achilles muliebri habitu iter filias lycomedis depnsus & ĩ troiã ductꝰ ẽ q hectorẽ occidit & fres eius plures. pterea cõtinue troiãis ipsis ĩsidiabat̃:suaq; eloq̃tia græcos discedẽt uolẽtes retiuit. Vñ qcqd actũ ẽ postea ĩ troiãos. Vlysses fecisse uẽ:Et danais eiusdẽ solertia sæpe .pfuit. Cæpit ẽt helenũ priami filiũ & uatẽ:rapuit itẽ palladiũ cæsis custodibꝰ arcis troiãæ sine quo troia capi nõ poterat. Vñtũc troiã uicit quũ posse uici coegit: Astyanacta etiã hectoris filium a turri capta troia deiecit. Sed latius de ulysse li.xiii.met.hr̃. ¶ Pyliũ nestora.pylos.n.nestoris p̃ria fuit ĩ lacõica mari sup icũbẽs ut Stra.scri.li.viii. fuit ãt Hõe. teste fidilsimꝰ solerti hectore & cõsilio potẽs:itaq; achiuos pugnãdi artẽ edocebat.cũ senex eẽt atq; exptilsimus hĩc ait ipse.l.iiii.ilia. agamẽnoni Veꝝ eqdẽ medius ppsos ĩ bella fouebo Cõsilio q̃ solꝰ honos solet eẽ senectæ:is ãt nonagĩta duxit nauis ĩ troiã ut scri.hõe.li.ii.ilia. ¶ Salaminius Teucer: de hoc uide latius ode vii.fuit ãt Teucer thelamõis filiꝰ illegitĩus ut scri.hõe.li.viii. ilia. q iter alios troiãos occidit egregiũ quẽdã noie ibriũ priãi generẽ.nã madeficastã priãi filiã notã ĩ mrĩmõio hẽbat. Auctor ẽ hõe.li.xiii.ilia. ¶ Sthelenꝰ:fuit is capãei regis filiꝰ. Diomedis auriga q .p græcis ĩ libello troião pluria gloriosa pegit. Is ẽt pcusso ænea ab diomede igẽti saxo illiꝰ equos accepit cælesti semĩe ortos:ex illis.l.quos iuppiter troi dederat p̃ciũ gãimedis filii adẽpti.home.n.li.v.iliados ĩtroducit Diomedẽ ita Stheleno dicẽtẽ. Si pallas mihi palmã de amboꝝ cæde cõcesserit nulla ĩ re mora sit qn ĩsiliẽs ĩ æneæ equos a curru frena corripias: & bigam ad nostra tentoria adducas. Sunt.n.ex eo genere equorum quos iuppiter pro adempto ganimede filio troi donauit præstantissimos ĩter omnes q sub sole sunt ac sub aurora ex quibus priceps Anchises furti laomedonte iscio suppositis equabus quatruor sustulit pullos:apudq; se maiore cum cura educauit.ex iis duos ut cernis feroces æneæ filio ad belli præsidium cõtulit atq; tribuit quos si ceperimus & prædam & ægregiam sane laudẽ retulerimus. ¶ Merionẽ:fuit is idomenei patruelis de quo plura diximus ode.vi.illud hic addimus homeꝝ li.vii.ilia.inter nouem græcorum fortissimos numerare. Merionem numerantur.n. Agamemnon. Diomedes Aiax Thelamõius Aiax oileus. Idomeneus. Meriones. Euripilus Thoas. Vlysses. Tydides: Diomedes tydei filius:q ultra plurima gloriose gesta: Veneré ĩ dextra & martẽ sub utero pcussit: Vt late li.v.ilia.hẽt̃ .pterea melior patre dicitur. Vnde ode sexta ait hora Tydidẽ superis parẽ. Tydeus ãt etiã fortissimus fuit: nã solus occidit qnquaginta uiros sibi ĩ itinere ab etheocle ĩ insidiis positos quod scribit Diodo.li.v. Et latius homer. li.iiii.& lib.v.ubi ait. Tydeũ fuisse pua statura, sed belatorẽ &c. Quem tu ceruus uti. Ordo est. Quẽ tu mollis sublimi anhelitu fugies: uti ceruus gramis ĩmemor lupum fugit ĩ altera uallis pte uisũ. ¶ Graminis ĩmemor, timoris cã id accidit. ¶ Sublimi anhelitu.i. alto & maximo: quod quidẽ celeri fuga euenit. ¶ Mollis: delicatus & ibellis. ¶ Hoc fugere.s. Tuæ.uidelicet helenæ. Vnde dixit apud Ouidiũ. Finge tũ si uis ĩgens cõsurgere bellũ. Et mihi sũt uires & mea tela nocent. Nec plus atrides animi Menelaus habebit Quã paris: aut armis anteferẽdus erit. Pene puer cæsis abducta armẽta recepi Hostibus:&c. Et apud homeꝝ.li.iii. ĩclamabat Quis.n.cõtẽdere graiũ Audet:& alternã artẽ decernẽt̃ morte. Iracũda classis achillei. Achilles.n.diu pugnare noluit ob raptã sibi briseida ab agamẽnõe. Tadẽ quũ eius sibi amicissimus patrocli ab hectore occisus eẽt dolore affectus ĩ præliũ irruit ubi multos troianoꝝ occidit:& hectora:q qdem solus fuerat cã diuturni belli Vñ eo mortuo facile postea ilio potiti sũt græci de cuius incẽdio legito Vir.li.ii.æn. Achaicꝰ ignis:in achaia. n.erãt argos & Mycene:ubi agamẽnõ & Menelaus regnarunt.quorũ gratia tota græcia fere in ilium iit.

Vlyssis genus
Vlyssis gesta in troia
nos
Pylos
nestor
Teucer
thel.
Sthelenus
Aeneæ equi
Meriones
græcoꝝ fortissimi.ix.
Diomedes
Tydeus

¶ ACR. Non laertiaden singulos uelut exitiales minatur duces ulyssem & nestorẽ pylii filium. Vlysses .n.astianacta p̃cipitẽ muro dedit. ¶ Te salaminius teucer. de salamina ciuitate thelamonis filius. frater aiacis. ¶ Sthelenus: filius capãei. Bene uaticinatur:& p̃sentia uidere scire facit futura. Lucanus. Hunc ergo fluminea deformis truncus arena qui iacet agnosco. Sciens pugnæ. doctus at pugnandum. ¶ Siue est opus est etiam insignis domitor equorum. ¶ Non auriga piger. Diomedis fuit auriga qui corpus patrocli cum aiace:& anthilocho liberauit. ¶ Ecce furit te reperire atrox tydides:& hoc etiam inertie paridis assignat tantam esse moram quanta eum faceret inueniri sine certamine.n.uelut imbellem esse periturum dicit.unde & eum ceruo ad timoris similitudinẽ comparat. Melior pr̃e:fortior: quia numina uulnerauit:uel qa hic ad pr̃iam uictor reuersus est q; patri eius non cõtingerat. ¶ Quem tu ceruus uti.ordo est: quem tu mollis fugies sublimi anhelitu ut ceruus ĩmemor graminis uisum lupũ in altera pte uallis fugit. ¶ Sublimi.f.hypallage figura est pro sublimi parte corpis.i.ore ædito uel quia ipse anhelitus summa petat potiusq̃ ima. ¶ Non hoc pollicitus: ut fugeres.s. Tuæ quam diligis ut Daphnimque tuum tollemus ad astra. iracunda diem proferet ilio Non tempus uelut propitia aut amica proteget: sed in paucos dies differt uindictã. Ordo est iracunda classis Achillei pro

feret diem ilio & matronis phrygũ.⁊ Achillei:ueteres declinatiões ista habent achillei & ulyssei.⁊ Hyemes synecdochicos pro ãnis posuit ut Vir. Ternaq; transierint rutulis hyberna subactis: nam & æstatem similiter posuit. Nam te iã septima portat. Omnibus errantem terris & fluctibus æstas.

¶POR. Non hoc pollicitus tuæ helenæ.⁊ Achillei classis. Achillei & ulyssei ueteres dixerunt ad similitudinem fortassis diei & faciei.

¶CHRI. Laertiadẽ.ulyxẽ laertis filiũ:cui Homerus in prudentia atq; astutia prias ptes dat: & πολυτρόπον.i.urbiũ uastatorẽ appellat:qm̃ i re militari prudẽtia uires supat:ergo hoc dat ulyxi qd̃ nõ dat achilli sic & poeta nũc nõ aiacẽ.q fortissimus fuit:sed ulyssẽ:q prudẽtissimus appellat exitiũ gẽtis troiãæ. Vultus adulteros:dat uultui qd̃ ẽ hois sed puto dixit adulteros.i.uenustos:& q sua uẽustate facile helenã i adulteriũ protraxerit:ut sit ínia deturpabit ille uultus quo nimiũ placuisti.⁊ Pyliũ nestora.a pylo urbe eũ denoiauit. fuit nestor filius nelei:& neptũni nepos:neleus.n.a fratre pelia regno pulsus pylon urbẽ condidit.nestorẽq; filium successorẽ reliqt cui lõgissima uita fuit uir fuit excellẽti fortitudie:nã adolescẽs apros supauit.deide pithoo aduersus cẽtauros optimã opam nauauit.Fuit ut scribit Home.& eloquẽtissimus simul & sapiẽtissimus:Teucer.de quo dictũ ẽ.⁊ Salaminius:ex salamie ĩsula:uel q i cypro salamia cõdidit.⁊ Stheleneus: dux unus ex his q in equo troião latitarũt:& capãei filius.⁊ Sciẽs pugnæ prisci i curribus pugnabant:quos græci ὀχεοὺς quoniã duos ferrẽt appellabãt.Ex his ãt alter pugnabat:alter equos regebat.Ergo poeta utriusq; rei pitũ oñdit sthenelũ cũ sit sciẽs pugnæ.atq; celer auriga.i.equoꝝ moderator.⁊ Merionẽ:q inter argiuos egregiũ se pbuit melior.p.nã quis tydeus fortis fuerit de quo statius Maior i exiguo regnabat corpore uirtus:tamen Dio. ab hom̃e.fortissimus describit:cũ & uenerẽ & martẽ illũ uulnerasse fingat. Quẽ tu ordo ẽ:quẽ tu mollis fugiẽs uelut ceruus ĩmemor graminis fugit lupũ uisũ i altera parte uallis.⁊ Sublimi.maximo: nã q fugiũt uehemẽter ex cursu atq; timore anhelant:uel sublimi q uehementia calidioris anhelitus apparet oculis i altũ tẽdẽs.⁊ Mollis.luxuriosus.⁊ Tuæ helenæ:& notat amantium morem:q maxima fortissimaq; de se apud amicas iactant q̃ deinde nõ pstant.⁊ Iracũda.ordo est iracũda classis achillei.i.ipse achilles:q cũ sibi ab agamẽnõe rapta esset briseis:adeo rẽ iniquo aio tulit:ut diu itra tẽtoriũ latẽs i pugnã ꝓdire noluerit quo tpe magnã stragẽ græcoꝝ hectorẽ dedisse ferũt.sua igit cessatio expugnationẽ troie dilatũ iri nũc canit nereus.⁊ Achillei:aũt pro achillis:& ẽ datiuus græcus per dieresim pro genitiuo latio.⁊ Proferet diẽ; progabit tps .⁊ Certas.q.d. a fatis decretas.⁊ Achaicus:græcus nã achaia ps est græciæ.⁊ Iliacas:rectius q̃ troianas:nã iliũ urbes est troia regio.Virgil.Ilium in Italiam portans uictosque penates.

ANT. Argumentũm. ODES.XVI.

¶Ode.xvi.tricolos tetrastrophos ad amicam palinodia idest recantatio.

Extadecima ode. Amicã Poeta alloquit dicens siue igni siue aqua seu uti placuerit iãbos destruat:quos olim in eã furore ductus ediderat. Deide ipsius furoris & iræ effectꝰ ostendit.Nouissime uero mutando tristia:mitia se scripturum fatetur dummodo mutato carmine iambis contrario.idest scriptis laudibus.sibi amica fiat imitatus autem.Stesichorum lyricum poetam siculum : est qui uituperationem helenæ scribens cæcatus est . postea uero responso apollinis eiusdem laudes descripsit: quare oculoꝝ aspectum recepit. De quo ipse horatius etiã in Epodo penultimo meminit ibi scilicet infamis helenæ castor.&cæ.Est autem παλινῳδία.i. Recantatio contrarius cãtus.πάλιν.n.iterum & retro significat ὠδὴ cãtus dr̃ fit aũt quũ male de quopiã scribẽtes.deide rescribẽtes bñ de eodẽ scribimus.O matre pulchra filia pulchrior. Ode est tricolos tetrastrophos ẽ.n. Metrũ duobus uersibus Alchaicũ:Tertius Archilochus hypcatalecticus est.Quartus pindaricus est De qbus late ode nona.Est .n.hæc illi similis carmĩe.⁊ Criminosis: pbrosis & maledicis.⁊ Modũ:finẽ.⁊ Iãbis:iãbicũ carmẽ ẽ maledicũ ab iãbim quod est maledicere ut scribit Diomedes eius inuentor Archilochus fuit.hinc hora.i arte iqt.archilocũ ꝓprio rabies armauit iãbo:scripsit.n.cõtra licãbẽ socerꝰ suũ ab negata eius filia sibi añ spõsa. ἰαμβίζω apimus ut scribũt alii ẽ iiurior uitupo:uiolo:castigo mari dria no:adriaticũ mar̃ i dextro later̃ illyricos hẽt:i sinistro uero Italiã.cuius ps ẽ ionius sinus:ut Strab.docet li.iii.q dixerit ãt hor.hoc loco adrianũ ꝓ adriaticũ sec ẽ Pli.n.li.iii.ca.xiiii.de picẽo scribẽs ita iqt:ubi nũc age.adrianus & adria colõia a mari.vii.mi.pa.titulo uero.xvii.ab adria adriaticũ mar̃ appellatũ sc.Stra.itẽ li.v.ubi de rhauẽa memit:iqt adriã qdẽ iclytã ciuitatẽ fuisse memoriæ ꝓditũ ẽ.a cuius noie & sinus appellatus ẽ adriaticus

Iãbicũ carmen adriaticũ mar̃

¶Matre pulchra filia pulchrior
Quẽ criminosis cũq; uoles mo-
Pones iambis.siue flamma (dũ
Siue mari libet adriano:

¶ACR. O mr̃e pul.fi.pul.Tidari satisfacit.ode ẽ tricolos tetrastrophos. Metrũ duobus uersibus Alchaicũ qd̃ cõstat ex spõdeo & iãbo & cæsura uel iãbica pẽtimemeri & duobus dactilis ita.⁊ O ma.tre.p.ch.fi.pulchrior. Tertius dimeter iãbicus:hipcatalecticus ita.⁊ Pone iãbis.si.uefla.ma. Quartus pĩdaricus cõstat ex duobus dactilis & duobus trocheis ita.Siue ma.ri libet.adri.ano:hanc oden in satisfactionem facit amicæ suæ quam

iratus carmĩe læserat ꝓmittẽs abolẽda q̃ ad eã scripserat.imitatus Stesicoꝝ poetã siculũ:q̃ uituperationẽ scribẽs helenæ cæcatus est & postea rñso apollinis laudẽ eius scripsit;& oculoꝝ aspectũ recepit.Cuius rei & i epodo idẽ poeta memit.Infamis helenæ castor offensus uicẽ fraterq; magni castoris uicti pce adẽpta uati reddidere lumia.⁊ O mr̃e.p.f.p.i.cõparatiõe formosæ formosior:Cõparatiuus.n.& suplatiuus ꝓ positiuo ꝓferũt. ut Vir.Quaꝝ quæ forma est pulcherria deiopeiã.Et formosi pecoris custos formosior ipe ꝓ ipse formosus. ⁊ Quẽ.c.cũq; tmesis ẽ quẽcũq;.⁊ Pones iãbis:ipsi.n.aptiores iniuriis sunt:qbus eã uersibus læserat.⁊ Siue flãma:hoc i satisfactiõe pro delendo crimine dixit.illud secutus uirgilianũ:Aut pelago danaum insidias suspectaq; dõa.Præcipitaræ iubet subiectisq; urere flammis.

¶POR. O mr̃e pulchra filia pulchrior.hac ode παλινῳδίαν repromittit ei i q̃ ꝓbrosũ carmẽ scripserat tidaridi cuidã amicæ suæ.i.recãtaꝝ ea q̃ dixerat.Dicitq; se iracũdia motũ ea scripsisse.Affirmat ãt ñ magis mr̃is magnæ aut apollis numĩe ĩstictos fuer̃ q̃ eos q iracũdia st̃ ĩcitati adeo ut nulla ui hic furor deterreri possit.

¶CHRI. Scribit palinodiã.i.cantum cõtrariũ priori nã recãtat ea quæ iratus in amicam scripserat:ut eam sibi recõciliet;atq; ita iuectiuã excusat:ut culpam oẽm in iracũdiã reiiciat nihil autem quod ad artificiũ pti-neat pr̃termittit.Captat.n.beniuolẽtiam cum illã pulcherrimam appellat quo nihil gratius mulieri præstari potest:deinde carmina in qbus maledixit pro suo arbitrio abolenda ꝓmittit.⁊ Pulchra.antiqui pulchrũ lachrymas & sepulchrũ aspirabãt magnũ ergo est mulieri ut pulchra sit:sed maximum ut sit pulchra mulierе pulchrior.⁊ Quẽ.c.cũq;.i.quẽcunq; per tmesin.⁊ Criminosis:quæ crimĩa inferãt. Crimẽ.n.uitium est: sed & cãm qñq; significat.Vir.Et crimine ab uno disce oẽs i hoc ergo cõfiteꝰ delictũ q̃res ad iracũdiã placãdã uaheme̅ter cõfert.Sic dauus ille terẽtianus se crucẽ meritũ fateꝰ ẽ tñ quoad id fieri põt:post cõfessionẽ adhibẽda excusatio.ut hic ubi in irã culpã reiicit.Scripserat ãt iãbicis uersibus qm̃ pes ille uæhementiã affert : & genus dicẽdi cõtortũ & cõcitatissimũ & accõmodatũ iuectiuis.Sicq; illo usus ẽ archilochus poeta:ut hor.alibi:archilochũ ꝓprio rabies armauit iãbo. Hũc soci.cœpe pedes:grãdesq; coturni Alternis actũ sermonibus & populares uicẽtẽ strepitus & natũ rebus agẽdis.siue flãma siue mari sisẽ illi uirgilião: aut pelago danaũ isidias suspectaq; dõa pcipitare iubet subiectisq; urere flãmis.⁊ Adrião.ꝓ adriatico:& posuit speciẽ ꝓ genere more suo.

Non dyndimene:non adytis quatit
Mentem sacerdotum incola pythius
Non liber æque:non acuta
Sic geminant chorybantes æra:
Tristes ut iræ:quas neq; noricus
Deterret ensis:nec mare naufragum
Nec sæuus ignis:nec tremendo
Iuppiter ipse ruens tumultu.
Fertur ꝓmetheus addere principi
Limo coactus particulam undiq;
Defectam.& insani leonis
Vim stomacho apposuisse nostro
Iræ tyesten exitio graui
Strauere:& altis urbibus ultimæ
Stetere causæ:cur perirent
Funditus:imprimeretq; muris
Hostile aratrum exercitus insolens
Compesce mentem:me quoq; pectoris
Tentauit in dulci iuuenta
Feruor:& in celeres iambos
Misit furentem:nunc ego mitibus
Mutare quæro tristia:dum mihi
Fias recantantis amica
Opprobriis:animumque reddas.

¶ANT. Dindymene:ordo ẽ nõ dindymene:nõ ĩcola pythius:non liber;æque in adytis concutit mẽtẽ sacerdotum Dyndimene Strabo libro.xiiii.scribit. Dydima mõtes esse in thessalia.⁊ In quo loco erat dyndimẽæ mr̃is deũ fanũ & li.xii.ait q̃ in phrygia urbs erat pisinus noĩe . emporium regionis hẽbat & templum maximũ magnæ uenerationis matris deum.sacerdotes olim præpotentes quidam erant sacerdotium maximũ hẽbãt Romãi tẽplũ celebre reddiderũt;accersita inde deæ statua quẽadmodũ ea q̃ æsculapii erat ex epidauro:Mõs qdẽ urbi imminebat noĩe didyma : a quo didymẽa dicta ẽ ꝓpe sãgariꝰ amnis fluit:secus quem erãt antiq̃ phrygum domicilia:ut mydæ &c.hæc ex illo.Coribantes ãt ut idẽ ait li.x.cretæ ppli.Cybeles ministri erant inter quos fuisse tradunt quosdam spiritibus afflatos:& bacchicos:cum strepitu ac fragore: cymbalisq; ac tympanis & armis item ẽttybiis & uociferationibus : inter sacrificandum stupefacientes.inq; ministrorum habitu publica modo quodã sacra factitãtes.⁊ Adytis.i. penetralibus Dr̃ ãt adytum ab.ἀ.qd̃ ẽ fine & δύω ingredior:q̃si sine aditu & ingressu:non.n.oĩbus patet penetralium aditus.In colapythius.i.apollo qui pythius dictus ẽ ab pythone serpẽte quem occiderat:pytho ãt dictus ẽ a πυθω qd̃ est putredo uel putrefactio:qm̃ ex putredĩe terræ post diluuium generatus ẽ.Macrobius uero li.i.sat.fabulam ipsam apit late ⁊ Incola py.i.duẽa. Nã cicero in li.i.de.n.d. de apollinũ numero sic ait Tertius iouetertionatus & latona:quem ex hyperboreis delphos ferunt aduenisse. Diodorus item li.vi. sic ait.Eodem modo plurimum rẽporis apollo circa delũ ac lyciam:Delphosq; uersatus.est subiungit postea:q̃ ab loco ac gestis Deliũ ac pythiũ appellarũt hero.li.ii.ẽt oñdit q̃ apollo delphis morabat̃ his uerbis. Post hæc ingẽtibus hostiis deum qui ẽ apud delphos exorandũ statuit uideli cet crœsus.optime igit̃ pythius incola.i.habitator delphorum.s.Vel incola.s.eorũ sacerdotũ.tũc.n.eos incolit:quum eius spũ afflati sũt.Liber apollinẽ & libeꝝ patrẽ unum eũ demq; deũ eẽ asseuerat aristoteles : ait enĩ in thracia fuisse aditũ libero cõsecratum:ex quo reddebãtur oracula;sed in hoc adyto uaticinabanꝰ plurimo mero sumpto uti apud clarũ aq̃ pota effabãtur oracula.itẽ boetii parnassum montem apollini cõsecratum eẽ memorãtes. simul tamẽ in eodem & oraculum delphicũ & ĩpeluncas bacchicas uni deo cõsecratas colebãt. hæc ex Macr.

Didyma dyndimenæ pisinus didyma didimenæ Sangarius.s. Corybantes Adytũ Pythius Pytho Apollo Delph. Apollo liber pr̃ pnassus Iræ Vis

Iræ li.i.ſat. Triſtes ut iræ;philoſophus lib.vii.eth.etiam ſcribit. Iram corpus manifeſte pmutare: nonnulloſq; in
furorē ac inſaniā adigere. ⁊ Noricus enſis: Norici incolæ ſunt alpiū: ut Plinius ſcrib.li.iii.idē quoq;li.xxxiiii.
Vis norici c.xviii.ſcribit in Noricis eē ferri uenā laudabilis. ⁊ Tumultu.i.tonitru & fulmine: quū enim i nube luctatur
tōitrua flatus aut uapor tonitrua edunt. Si erumpat ardens fulmina. Si longiore tractu.nitat: fulgetra. his findit nu
Fulmia bes illis perrumpit. Pli.li.ii. ⁊ Prometheus. id dici poteſt ꝓuidēs. Id.n. ꝓmethis ſignificat; ꝓme
fulgetra theo uero ꝓuideo: ꝓmethia prouidentia ſeu prudentia: Euſebius autē ſcribit: ꝙ anno mundi. MMM.ccccc.x.
prome argis regnāte. Argo ſecundum quorundam opinionem fuit prometheus. a quo hoies factos eſſe commemo
theus rant: & reuera cum ſapiēs eſſet feritatē eorum & nimiā imperitiam ad humanitatem & ſciam tranſfigurabat.
Hæc ex Euſebio. Lactantius uero ſcribit ꝓmetheū primū ſimulachra ex luto componere iuēiſſe. ⁊ Principi
limo.i.primo hominis ſimulachro ex limo facto. ⁊ Vndiq;: id eſt ex cunctis fere aialibus. hinc leonis uim ſto
macho appoſuit; a lepore timorem accepit. ab Vulpe aſtus &cæ. Inſani leonis. Plinius item ſcribit. raro leonē
placidū eſſe: nam crebrior eius iracundia. ⁊ Vim ſtomacho appoſuiſſe noſtro. Claudianus de quarto conſu
Iræ latu honorii ſic ait. Iram ſanguinei regiō ſub pectore cordis Protegit: imbutā flāmis auidamq; nocendi Præ
locus cipitemq; ſui rabie ſuccenſa tumeſcit. ⁊ Thyeſten: iræ atrei thyeſten ſtrauere. Atreus enim eius frater thyeſte
Atreus filios edendos appoſuit iratus: ꝙ ille cum uxore ſua coiuiſſet. De quo latius in ode.vi.iam diximus. Altis ur
thieſtes bibus: ut Ilio thebis: athenis Sagūto. Carthagini. Numanti &c. ⁊ Inſolens: id eſt impudens & audax quādo
insolēs que nō ſolens: ut Marcellus ſcribit. ⁊ Me quoq; excuſat poeta ſeipſum: ꝙ olim iambos ſcripſerit furore quo
Iambꝰ dam in illam. ⁊ Celeres iambos: idē in arte ait: Syllaba longa breui ſubiecta uocatur iambus. Pes citus unde
Trime ēt trimetris accedere iuſſit. Nomen iambæis: cū ſenos redderet ictus: ait aūt eo loco Porphyrio quæri ſole
tri iābi re cur trimetri appellant trageci iambi cū ſenos accipiant pedes quoniam. ſ. tanta breuitas eſt pedum ut iun
cturæ binos complectantur pedes Acron uero ſcribit. Horatiū uoluiſſe iambum citū ītelligere ſex pedū uer
ſū. ⁊ Mitibus dulcibus: placidis iocūdis. ⁊ Recātatis: opprobriis in cōtrariū cātatis criminibus & maledictis.

¶ ACR. Nō dindymenæ. a monte matrē deū dicit Amoris ſe fatetur furore peccaſſe & probare uult ſic irā
moderationem non recipere. in animis hominum quemadmodum alieni furoris bacchātes. incola pythius
a pythone apollo. ⁊ Non liber æque: liber etiam qui ſimiliter ſacerdotes ſuas uexat furore. ⁊ Acuta. a tynnitu
acuta autem ſonora. Virgilius. Pelion hinitu fugiens impleuit acuto. ⁊ Corybantes: miniſtri matris deorum
Quas neque noricus deterret enſis: emphaſis eſt in ipſis enim locis & probatum ferrum eſt: & optimi gladii
fiunt: & ideo ex prouincia ferrum laudauit ē autem noricum pars illyrici. Virgi. Tum ſciat aereas alpes & no
rica ſiquis caſtella i tumulis. ⁊ Nec mare naufragum: naufragia faciēs: quaſi naufragum. Virgi. Caulōiſq; ar
ces & naufragum ſcylaceum. ⁊ Ne tremendo: id eſt tremore tonitrus dixit unde eſt: Et mortalia corda pergē
tes humilis ſtrauit pauor. ⁊ Ille flagranti aut: athon. aut rhodopen aut alta ceraunia cœlo deiicit. ⁊ Ruens: id
eſt impetuoſe ueniens. ⁊ Fertur prometheus addere principi Limo coactus parti. Senſus præſenti intentioni
neceſſarius conceptus eſt. ait autē ꝓmetheū cū limo hoies fingeret iuſſum ex omnibus aialibus particulas. ꝓ
ut erat eorū natura hoī apponere unde uim leonis ſtomacho appoſuiſſe: iō ꝙ iracundia magis accendamur.
Timorē a lepore poſuit a uulpe aſtutiā: cæteraq; a reliqs: ordo ē. Fertur Prometheus coactus addere pricipi
limo particulā deſectā undiq; & appoſuiſſe noſtro ſtomacho uī iſani leōis. ⁊ Vndiq; deſectā. q̄ſi ex multis ho
minē cōpoſuerit. ⁊ Iræ thyeſtē exitio grauī. ſ. Atreus & thyeſtes fratres fuerūt. Thyeſtes uero uxorē fratris in
ceſtauit. ille filios eius pri epulādos appoſuit. Q. d' ſcelus & ſol fugiſſe narrat. Hic Vir. Nec tā auerſus equos
tyria ſol iūgit ab urbe & ſtatius. Et calligantes abrupto ſole mycenas. ⁊ Stetere. extitere uſq; aduerſiōe. ⁊ Ho
ſtile aratrū: cōdendis atq; euertēdis: ciuitatibus. hæc conſuetudo fuit ut aratro fierēt. ut Vir. & Interea æneas
urbē deſignat aratro. Itē. Ci. de uertēda i philippicis: ut uexillū tolleret: & aratrū circūduceret. ⁊ Inſolēs: tātū
modo ira cōmotus. ⁊ Cōpeſce mētē. i. noli me iraſcēdo imitari quē penitet. ⁊ Celeres iābos. epithetō eſt. Sic i
arte poetica de pede iābo pes citus. Vñ ēt trimetris accreſcere iuſſit nomē iābæis. ⁊ Miſit furētē. ꝓ irā. ſ. Nūc
ego mitibus. i. blādimētis mutare iracūdiā cupio. ⁊ Recātatis. i. meliore carmīe deletis. Recātat' āt opprobria
cum multo carmine laudibus corrigunt. ⁊ Aiumq; reddas hoc eſt ſpem mihi redintegrandi amoris facias.

¶ POR. Noricus enſis. ſpecie ꝓ genere poſuit. Nō. n. norico tm̄ enſes fiūt. ſed ſic dicit: ut leuis innatat alnus
miſſa pado. Nec mare naufragū. ut naufragū ſcyllaceū ꝙ ibi naues frāgunt. Et iſani leonis uim ſtomacho ap
poſuiſſe noſtro. Belle de fabula ſenſus p̄ſenti intentiōi neceſſarius conceptus. Ait aūt ꝓmetheum limo hoies
fingere iuſſum & ex oibus aialibus particulas hoī apponeē. ⁊ Vim leōis ſtomacho: appoſuiſſe. iccirco irracū
dia magis nos incendi q̄ ulla alia aialia. ⁊ Iræ thyeſtem exitio grauiā hoc ἀπο προσ ῥῆγμα τος infert q̄ ſit
ira atrox & exitioſa hoibus. ⁊ Imprimeretq; muris hoſtile aratrū: hoc eſt hæc eadē ira cauſa fuit delēdis ur
bibꝰ uſq; a deo ut ubi fuiſſēt muri aratrū iducerēt. ⁊ Me quoq;. p. t. i. d. i. ſ. me quoq; īqt iracūdia caloī iubēte
magis accenſa incitauit in iambos. iambici aūt uerſus aptiſſimi habentur ad maledicendū: deniq; & catulus
cum maledicta minaretur ſic ait. At nō effugies meos iābos. Fias recantatis remutatis Amica. Recantari pro
bra dicuntur cum contraria probris carmina fiunt in eum cui male dixerimus.

¶ CHRI. Nō dindymene hæc cybele. ē & magna mater: dictamq; eā putāt a dīdymo monte phrygiæ: ī quo
colitur. Sed de hac dea origo breuiter pſtrigēda uī. Ferūt ergo apd athlantios uiros iuſtiſſimos cœlū regnaſ
ſe eūq; hoies hactenus ſparſim uagātes ī unū coegiſſe: atq; moribꝰ legibuſq; iformaſſe frugūq; & aliaꝰ utiliū
reꝰ inuētorē fuiſſe: & iperiū ad occiduas ſeptentrionaleſq; ptes ꝓpagaſſe: & qm̄ ſydeꝰ diligētiſſimus ſpecu
lator extitit multa futura hoibus p̄dixiſſet: & annū ad ſolis & mēſem ad lunæ reuolutione iſtituiſſe. Quapp
cū e uita migraſſet diuinis illū honoribus ꝓſecuti ſūt: ꝓpetuūq; regē putarūt: & de ſuo noīe cœlū apellarūt.
Suſcepit ex pluribus uxoribus filios. xlv. ſed ex Titæa qndecim. qui & ſinguli ſingula ſortiti eēnt noīa tñ com
muni uocabulo a mīe titanes appellati ſunt ipſa aūt titæa ꝓp multa bñficia īmortales collata terra ē nomina

ta. Habuit p̄terea filias quaꝰ excellentiores fuere Baſylea. i. regina: & Rhea: ſed baſylea quæ natu maior erat
affectu materno oēs fratres enutriuit; ꝓptereaq; magna mater ē uocitata: & poſt patris ad ſupos diſceſſū hy
piōi fratri nupſit; ac ſolē & lunā pepit. Hæc ē igit' magna mater q̄ cybele & didymene uocat'; tradit' tñ huius
deæ & alia i phrygia origo. Dicūt. n. uetuſtū phrygiæ & lidiæ Meonē: & eū ex dindyme uxore filiā ſuſcepiſſe
quā nutrire nolēs exponēdā in ſiluis curauit; q̄ diuinitus a pardis huiuſcemodiq; feris nutrita ē. dōec a mu
liere paſtoris iuēta domūq; adducta cibele noīata ē. Hæc iā adulta forma modeſta ac prudentia excelluit nā
ex pluribus calamis fiſtulā prima adiuenit: & cymbala & tympana ad ludos & choreas: & contra pecudum
puerorūq; morbos remedia tulit; q̄bus meritis mater ꝓſpera cognomiata ē hæc fratris ſaturni uxor: ioue: iu
nonē: neptūnū: & plutonē genuit. Dicta ē deoꝰ mater: & datus currus q leonibus trahitur: & corona turrita ī
capite. Nā cū terra iterpræteē terra turres ſuſtinet. Sed ut ad poetā qñq; reuertar demōſtrat ipſe maiorem fu
rorem eſſe in ira: q̄ aut in ſacerdotibus magnæ martis: aut apollinis: cū diuino furore concitant' ergo non din
dymene. i. magna mater: nō æque. i. tm̄ quarit mētem ſuoꝰ ſacerdotū cū illos furore corripit. ut triſtes curæ
i. magnus amor quatiunt mētē amantis. Nā ſacerdotes iſtoꝰ deoꝰ numine correpti uehemēter furūt: ut ēt
Vir. in ſibylla oſtēdit de qua dicit. Nō uultus nō color unus: nō cōptæ māſere comæ. ⁊ Pithius: apollo. ⁊ Inco
la ſacerdotū: qa plerūq; ſacerdos apollinis q̄ pithia dicit' ipſius numinis furorē in ſe cōcipit: ergo ē incola illiꝰ
apollo. ⁊ Nō liber. i. bacchus: nā & ipſe bacchātes ī ſuis ſacris mulieres quas a furore menades appellant uæ
hemēter cōcutit. ⁊ Corybantes non ſic gemināt. i. cōgeminatis ictibus pulſant, æra acuta. i. cymbala & reliqua
huiuſcemodi ænea uaſa q̄ pulſata tinulū acutūq; ſonū emittūt. unde Oui. Tinulaq; æra ſonāt: & olēt myrrhæ
q; crociq;. ⁊ Corybantes: quos ſeruius & nonnulli alii putāt dæmones eē cybeles miſtros. Diodo. illius filius
ex amazonū ſnia ſcribit. Lactantius āt putat eoſdē eē & curetes: & latine lares familiares appellari. Triſtes ut
iræ ergo dii quos noſauit nō æque quatiunt & pturbant mētes ſacerdotū: ut iræ cōcutiunt humanas mentes.
Quæ iræ adeo uehementes ſunt ut nullo timore cōpeſci poſſint: nō ferro & bello: nō ēt marinis tēpeſtatibus.
Noricus enſis nō ualidiſſimus enſis: q ex eo ferro qd' ī noricis optimū naſcit' cōfectus ſit. ⁊ Norici. n. populi
ſūt in alpibus iuxta brixiā urbē: apud quos ea ſpēs ferri orit'; ꝙ uulgus accialū uocat. iſti populi iter rhetos
annumerāt. Poſuit ergo ſpēm ꝓ genere quēadmodū ſupra dixit ſpicula gnoſii calami. ⁊ Mare naufragū. i. in
eā tēpeſtatē inſurgēs ut nauigātes ī naufragiū ipellat. ⁊ Nec ſeuꝰ ignis ſæuus magnus. Vir. Sæuꝰ ubi æacidæ te
lo iacet hector. Vel crudelis qm̄ oīa uorat ignis. uñ Virg. ilicet ignis edax: & ægyptii ignē aial, eſſe putarunt &
q̄diu pabulū iuēiat uiuere deīde extingui. ⁊ Nec iuppiter ruēs. i. cū ipetu deſcēdēs cū horrēdo tumultu. Et
intelligit fulmē qd' iuppiter cōtorquet nō ſine horrēdo tonitru. ꝓbat iram nō facile poſſe extingui; qm̄ in no
bis natura iſita ſit & q̄ a natura ſunt nō poſſunt a nobis penitus auelli: uerum cum poeta ſit non phyſicas affert
rōes: ſed fabuloſas. Sed de ꝓmetheo iā diximus: Finxit ergo ſimulachrū ex limo: & imiſit aiam cū oibus po
tentiis ac uiribus: īmiſit appetitū cōcupiſcibilē & iraſcibilē: deditq; illi ex ſue libidinē ex uulpe dolos: ex lepo
re timiditatē: ex leōe irā: ex aliis item aliud ꝙ ita finxerunt poetæ: qa ſola rō hoīs eſt. pturbatiōes aūt & mo
tus ratiōi nō obtēperantes ferini potius putādi ſunt q̄ humani. ⁊ Stomacho: phyſici in iecore ponūt ſed poeta
reſpexit uſū loquēdi quo dicimus ſtomachari ꝓ īdignari: & ſtomachū īdignationē: ſed ēt ī magna ira qcqd
ī ſtōacho bilis reſidet efferueſcit. ītumeſcitq;. iſani le. q. d. eā uī ſupbæ īdignatiōis q̄ leōes iſaniūt. uis uī tm̄ in
ſingulari hēt. Idēq; ſignificat apud latios ꝙ apud græcos δύναμις: ē igit'. ⁊ Vis fortitudo. Vir. iſtat ui. pa. p. itē
uirtꝰ. Vir. Et multa ui. m. a. itē uiolētia. Idē. Fit uia. u. r. a. pr. q; t. dicimꝰ ēt uī auri. i. copiā auri. ⁊ Iræ: hoꝰ fru
fabula iā enarrata ē. iræ. ſ. Atrei qbꝰ ille frī filios epulādos dedit. ⁊ Strauere: qm̄ deiecere & oppſſere: nā ut le
cūdis rebus elatos uidēs hoies. ſic. ī aduerſis ꝓſtratos. ⁊ Et altis. u. nā ira ciuilis romā pdidit. ⁊ Cur: ꝓpter
quas aduerbiū ꝓ noīe. ⁊ Funditus: a fundamētis: ſunt enī q̄dā latina aduerbia ad ſimilitudinē græcoꝰ. quæ
deſinūt ως ut οἰκόθεν. i. ex domo: ut ſunt diuinitus: cœlitus: funditus. ⁊ Hoſtile. aratrū: qa priſci aratro ī cō
dēdis euertēdiſq; urbibꝰ utebāt'. ⁊ Inſolēs. q. d. uictor: nā ex uictoria iſolēs reddit' exercitꝰ. ⁊ Me quoq; admo
net plura ſimul: primo ne mirē' illum iratū fuiſſe olim cum ipſa nunc iraſcat'; & excuſat irā q̄ uidet' ſeruori
adoleſcētiæ fuiſſe cōdonāda: & oſtēdit poſſe illā ſperar' ne rurſus ipſe excādeſcat: cū ſeruor iuuētutis diſceſſe
rit. ⁊ Dulci iuuēta: ꝓfecto ætas eſt ſuauiſſima: qa in nulla ætate plēius uoluptates percipiūt'. ⁊ Feruor pecto
ris. decriptio iræ eſt cū ipſa ſit accēſio ſanguinis circa cor. ⁊ Celeres. cōcitatos & ueluti torrēs decurrētes: ſed
hæc olim: nūc aūt cupio mutare. ⁊ Triſtia mitibus. i. ꝓ his q̄ triſtia & amara dixerā ponere mitia & iocunda.
⁊ Recātatis opprobriis. i. in cōtrarium cātatis id. n. aliqñ ſignificat re in cōpoſitione. ut retego reſero: ergo can
tatis ꝓ opprobriis laudibus probrum uitiū eſt unde opprobriū maledictū qd' ꝓpter ꝓbrum infertur.

Argumentum. ODES. XVII.

¶ Ode. xvii. tricolos tetraſtrophos tyndari
da puellā inuitat in uillam ſuam.

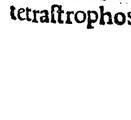

Velox amœnum ſæpe lucretilem
Mutat lycæo faunus: & igneam
Defendit æſtatem capellis
Vſq; meis pluuioſq; uentos.

¶ ANT. Decimaſeptima. Ode Tyndaridē puellā ī
uitat in uillam quam in ſabinis hēbat. laudanſq; illā
dicit faunū ſæpenumero lycæū archadiæ mōtē reliq̄
re pētereq; amœnū lucretilem mōtem ſabiniæ. & ibi
ſuas oues paſſim paſcētes reddere tutas ab æſtu: uen
tis: ſerpentibus: ac lupis. inde demū reꝰ copiam tyn
daris hr̄e poterit: Nec æſtū timebit caniculæ. cātabit
& lyrica carmina ſub umbra: pocula optimi uini ſu
mendo nec metuet Cyrū alterū eius amatorē ne ſibi
manus iniiciat. ſcindatue crinibus herētē coronā: aut ueſtē. ⁊ Velox amœnū ſæpe lucretilē. Ode eſt tricolos Lucreti
tetraſtrophos: eſt. n. metrū ſupiori ſimile. ⁊ Lucretilē lucretilis mons eſt in ſabinis quod & locus ide oſtēdit lis. m.

Lycæus Pan Offēdere Defendere

Lycæo:lycæus archadiæ mons:in quo lycæi iouis delubrum auctore Pli.li.iiii.quē q̃dem iouem lycæū alia q̃ pana uolunt significari.de quo Vir.in buco.Pan deus archadiæ uenit.item pan,curat oues. ouiumq; magistros.Horatius igitur hoc:loco faunū pana ipsum ĩtelligit.℣ Mutat lycæo.hyppallage est.Dicit.n.faunum relicto lycæo lucretilē petere.℣ Defendit æstatē.i.auertit atq; depellit.Nā ut Gellius scribit.li.viii.c.i.Offendere ꝓprie & latine significat incurrere in aliq̃d & incidere.Defendere uero auertere atq; depellere hinc.q.claudius ait:a pinis hostes defendebant facilime.Maro item in.b.Solsticium pecori defendite.

¶ACR. Velox.a.s.l.ad tyndarida paranetice ode tricolos tetrastophos.Metrū duobus uersib9 alcaicū tertius diameter iãbicus hypcatalecticus:quartus pindaricus;& hanc odē ad tyndarida scribit Hor.cui ut plene satisfaciat inuitat eam in fundū suū quē ĩ sabinis hēbat.Dicit ergo cōtēpto lycæo monte archadiæ uenisse ad lucretilem mōtē faunū quē q̃dã incubū uocãt;lucretilis aūt mōs est in sabinis:sed hic magis pana ꝓ faūo uoluit intelligi:nã & capellas suas eū custodire dicit:ergo magis ille ordo eē debuit lucretili lycæū mutat & est hypallage.nisi ex hoc ipso lycæo lucretilis cōparetur:qd̃ utrunq; sepius cōmonet.℣ Defendit.æ.c. remouet æstus & frigora prohibet.℣ Vtq;:cōtinue.℣ Pluuiosq;.u.pluuiam ferentes tempestuosos.

¶POR. Velox.a.s.l.Hæc ode ad tyndariden.scribitur cui plene cupiens satisfacere poeta iuitat eam ĩ fundum suum quē in sabinis habebat.℣ Velox.a.s.l.m:l.f.ea figura hoc dictum est qua illud apud Virgi. Chaoniam.p.g.m.a.sensus est aūt relicto lycæo mōte faunus in lucretilem uenit:Lucretilis aūt mōs est: in sabinis.℣ Defendit.æ.ita dictum ut solstitium pecori defendite:signat aūt prohibere.

Laudes montis lucretilis. ODE. XVII.

¶CHRI. Iucūditate leporibusq; referta ē ode qua laudat apud tyndaridē amicā rus qd̃ mecœnatis mūere in sabinis possidebat:ipsamq; ad illud inuitat cū dii quoq; illo se oblectēt.℣ Nā dicit.faunū relicto lycæo illuc trãsisse.postremo ꝓmittit eā fore tutam a cyro riuali.℣ Velox:uel tūc uelox cū ex archadia ubi lycæus ē uēiat ĩ sabinos ad lucretilē mōtē:uel sp uelox qa caprinis pedibus sit.℣ Amœnū:recte positū.Nā amœnitatē in agris dicimus.dicūturq; amœna ꝓm seruiū loca quæ fructū q̃dē nō ferunt:sed uoluptatē ex pulchritudine p̃bent quasi amunia.i.sine munere.Vel potius dicemus ãmœna loca pulchra siue fructuosa sint siue in fructuosa;q; sua pulchritudine ad se amãdū nos allicĩant.℣ Mutat:qa liqt lycæum & uenit in lucretilē.Lycæus mons in archadia:sic dictus ὁ λυκος ὄρος.i.a lupis quibus propter frequētiam pecudū abundabat: in quo sacra pani pastorum deo celebrabant lycea dicta:& deinde ad romanos per euandrum delata latine uocant lupcalia.℣ Aestatē:ab æstu qa calore abundat noiatur æstas.℣ Defendit:defendēdo remouet calorē. dicūt.n. latini defēdo frigus tibi.Vir.Solsticiū pecori defēdite iã uēit æstas.itē defēdo te a frigore.Vir.Hic ego dū teneras defēdo a frigore myrto.In quo imitãt græci:illi.n.ἀμύνω.i.defēdo eodē mō ponūt.℣ Capellis:a capra ē capella:& capra a carpēdo dr̃.Nulla.n.ex quadrupedib9 maiori detrimēto carpit arbores:nã eaꝝ morsu tactæ arescūt pp noxiū calorē quē illæ a febri qua assidue laborãt hnt illis imprimunt estq; adeo uenenosa res ut oleas citra morsū lãbēdo arefaciãt quapp nefas erat caprã ĩmolare minerue.quæ oleæ iuētrix fuit. archelaꝝ affirmat capras nūq̃ febri carere neq; nisi ꝑ nares respirãt;ꝑpterea q; nō ꝑstabãt de eaꝝ sãitate ĩ uēditiōib9.satis.n.erat q; uēditor diceret: Aio illas bn̄ eē & bn̄ bibere.Pluuios pluuias ĩducētes.q.d.austrinos q pecori nocēt.

¶ANT. Impune.sine aliq̃ pœna.℣ Arbutos.Maro.li.iii. g.ait,Post hic digressꝰ iubeo frōdētia capris Arbuta suffice re.& fluuios ꝑbere recentes.℣ Thyma.thymi gnã duo cãdi dū radice lignosa:ĩ collibus nascēs.qd̃ & ꝑferr̄.Alterꝰ nigri us floriq; nigri.Pli.auct.li.xi.℣ Deuiæ.errãtes ac pascẽtes Olentis uxores mari.℣ Caprarum piphrasis quarum mariti hirci pessime olēt.ĩ prio ãt pede ē iãb9 ꝓ ꝑpōdeo.Martiales marti dicatos.Hædilia lupos pes ultius anapest9 seu antidactilꝰ ē ꝓ dactilo.cōstat.n.duab9 syllabis breuib9 & ultiã lōga.℣ Hædilia:hædorꝰ septa.℣ Vtcūq;.q̃cūq;. Fistula.s. faūi.i.pãos.Vir.Pã prius calamos cæra cōiūgẽr̄ plures isti tuit.Pan curat oues ouiūq; magistros.℣ Vsticæ cubãtis resupini mōtis sabiniæ.℣ Hic:ex lucretile & uallib9 ustícæ mōtis.Manabit; ꝑfluet exibit erūpet.℣ Opulẽta:abūdãs & diues.℣ Cornu bnīgno.i.copioso & diuite. allusio ē ad cornucopiæ de quo Oui.li.ix.me.scri.q; hercules cū acheloo ĩ tauru uerso pugnãs ei alterꝰ cornu fregit.Naiades uero illd̃ pomis & odoro flore repletū sacrarūt copiæ.hic cornucopiæ dr̃ Dio.itē li.v.scribit cum acheloo herculem sub tauri ꝓpie certasse:qui cū in congressu tauri alterum cornu fregisset ætholis illud quod amaltheæ cornu uocant dono dedit fructuum omnium uuarum malorū;aliorumq; eiusmodi pomorum copia repletū.poetæq; fingunt ut idē ait.℣ Acheloi cornu fossam a fluuio ductam pomis uero & malis punicis ac racemis monstrari regionis fertilitatem:quam fluuii humor ꝑstet:& agros reddat feraciores. Re.n.uera hercules ĩ calidonum gratiã fluuiū acheloum ĩ aliū cursum diuertãs plurimos agros ex aquæ irrigatione fertiles ꝑstitit;

thymū

Pan

Vstica

Cornu copiæ

Hercules

Achelous

Impune tutū per nemus arbutos
Quærunt latentes:& thyma deuiæ
Olentis uxores mariti.
Nec uirides metuunt colubras:
Nec martiales hædilia lupos.
Vtcunq; dulci tyndari fistula
Valles & ulticæ cubantis
Læuia personuere saxa
Dii me tuentur:diis pietas mea
Et musa cordi est hic tibi copia
Manabit ad plenum benigno
Ruris bonorū opulenta cornu.
Hic in reducta ualle:caniculæ
Vitabis æstus:& fide theia
Disces laborantes in uno
Penelopē:uitreamq; circen.
Hic innocentis pocula lesbii
Duces sub umbra.nec semel eius
Cum marte confundet thyoneus
Prælia:nec metues proteruum

Suspecta Cyrum ne male dispari
Incontinentes iniiciat manus:
Et scindat hærentem coronam
Crinibus:immeritamq; uestem.

℣ Reducta:concaua:& depressa q̃si retroducta.℣ Caniculæ æstus.Canicula dr̃ minor canis q ꝓcyon dr̃ qm̄ ante maiorẽ canẽ exorir̄.Caniculæ exortu inqt Pli.li.ii.accēdi solis uapores qs ignorat;cui9 sideris effectus amplissimi ĩ terra sentiũtur feruent maria exoriente eo.fluctuãt in cellis uina mouẽtur stagna.Canes ēt in rabiẽ agitant̄. Collu. aūt lib.xii.scri. ꝓ idibus Iuliis procyon exorir̄:mane:& tempestatem significat:postea inquit.vii.calẽ.aug. Canicula apparet estq; caligo æstuosa.℣ Fide theia:idest carmine lyrico anacreōtis.Nam anacreon lyricus poeta fuit ætate pysistrati & pherecidis historici pythagoræ magistri:ut scribit Eusebi.Fuit is patria Theius:qui batyllū puerum samiū adamauit.Theos aūt ionum ciuitas est in peninsula sita;q; & portū habebat.Hinc est anacreon lyricus. Itē hecateus historicus.Auctor ē Stra.li.xiiii.℣ Fide:fides iquit festus genus citharæ dicta ꝓ tãtū iter se chorde eius quãtū inter hoies fides cōcordet:cuius diminutiuū fidicula ē.℣ In uno.i.ulysse q ab uxore penelope desideratus est annos.xx.& a circe adamatus:qd̃ naso in remedio:& in meta.edocet.℣ Vitreã:clarã pulchram. ℣ Pocula lesbii:Stra.ēt lib.xiiii.docet lesbū uina optia ferre.Vñ & Aristoteles ut Geli.scribit li.xii.c.v. Annos iam fere natus duos & sexaginta ægrotans gustato uino rhodio inqt firmū hercle uinum: & iucundum degustato inde Lesbio ait. Verunq; oppido bonū sed suauius lesbiū. Id ãt ubi dixit nemini fuit dubiū quin illa uoce lapide:& uerecūde lesbiū theofrastū successorẽ sibi delegisset nō ãt menedemū rhodiū:petierat.n. eius sectatoꝝ choors:ut ipe deligeret loci sui & magisterii successorẽ.℣ Semeleius:semeles iouisq; filius bacchꝰ de quo apud Oui.li.iii.me.& Dio.li.i.℣ Thyoneus:id bacchi nomen est.a θυω qd̃ est impetū facio: occido: excito festio:sacrifico.℣ Inde thias.thyadis baccha.℣ Cū marte.i.e.nr̄is poculis nulla exoriunt̄ p̃lia:qd̃ cẽtauris accidit.℣ Proteruū; pterui:dicunt̄ intẽperãtes & ignaui.Auctor ē Tulli.in li.de fini.Suspecta sollicita:nō tuta.Ordo est.Nec metuẽs pteruū.℣ Cyrū suspecta.i.sollicita ne male iniiciat &c.℣ Disparitibi.s.eo inferiori uiribus.

¶ACR. Impune:sine dãno.℣ Arbutos:arbutū q̃ uulgo appellant libẽtius capræ pſequunt̄ ad pascẽdū: ut dant arbuta filue:& alibi.Dulce satis humor depulsis arbutus hædis.℣ Deuiæ:errantes:pascẽtes:ut rara ꝓ incultos errãt aĩalia mōtes.℣ Olẽtis grauis.n.hyrcorum & caprarū odor;ergo olentis ferentis:ut alia serpillūq; herbas contundit olentis.℣ Vxores.a cyrologia ē ut Vir.Vir grægis.i.c.d.Et quem legere ducẽ & pecori dixere maritū.℣ Nec.m.martis dicatos tutelæ:ut Vir.℣ Martius.a.s.r.l.℣ Hædilia sæpta hædorꝰ:ꝑ cōtinẽtē id quod cōtinetur.synecdochicos.℣ Vtcunq; quãdocunq;:aut quotiẽscunq;:ordo est: tyndari utcūq; psonuerūt ualles & leuia saxa cubantis ustice dulci fistula nec metuūt uirides colubria nec hædilia marti: lupos.℣ Vsticæ:nomẽ mōtis:& uallis idẽ in epistolis de situ eiusdẽ uallis:gontini mōtes nisi dissociẽtur opaca ualle.℣ Cubantis depressæ:ut megarosq; sinus tapsumq; iacẽtem.℣ Leuia:leuigata plana;ut ellicit illa cadẽs raucum per leuia murmur Saxa ciet:& tuta inde e leui rimosa cubilia limo unge fouẽs circum.℣ Diis.p.m.& musa cordi est.i.carmen meū placet diis.℣ Hic.i. de sabino fundo:nã loci est.℣ Manabit.abundabit.Opulenta cornu metaphora a cornu fortunæ quo dr̃ diuitias consuesse ligari.℣ Hic in reducta:secreta refrigerata : ut penitusq; in uaille reducta.℣ Caniculæ canicula.stella ē in ore canis.℣ Vitabis æstus : nimios calores:ut findit canis æstifer arua.℣ Et fide.theia:aut chordis hoc est fidibus lyrica aut a ciuitate arcadiæ anacreontis poetæ : ut in epodo Anacreonta theum.℣ Dices:cãtabis ꝓ cytharã.℣ In uno.i.amore ulyssis.℣ Vitreãq; circẽ: aut pulchram aut ꝓ curato lucentem nitore:aut mari uicinam.℣ Et lesbii:optimi uini:a lesbo ĩsula:& est species pro genere.℣ Nec semeleius:patronymicō est.Thyone aūt mr̄ semeles dicta est mr̄is liberi patris:dicit ergo ꝓ uinum rixã nō futuram inter se.Thyoneus aūt filius liberi fuit q in chio insula regnauit pr̄ thoantis regis:cuius filia fuit hypsiphile q̃ coniuratione facta aduersus uiros sola parentẽ seruauit quam fabulã. Stat.narrauit in suo carmine. ℣ Nec proteruū suspecta cyrū alterius amoris uocabulū sub uituperatiōe memorauit.℣ Dispari tibi ĩ amore, nō cōsentienti.℣ Incōtinẽtes petulãtes uel ad lesionẽ uel ad dãna ꝓmptas qd̃ ꝑ amoris furorẽ qdã hr̄e solent. Hærentẽ coronã:pro ornatu muliebri posuit.ut Vir.℣ Colloq;mo.b.& duplicem gemmis auroq; coronam.

¶POR. Olentis.u.m.uenuste capras dicit uxores olẽtis mariti:quia hyrci quoꝝ uxores sunt male olent.i. fetent olẽtis ergo nō simpliciter accipiẽdum:sed grauiter olentis ut illud est. Allia serpillūq; herbas cōtundit olẽtes.℣ Nec.u.m.c.subtilis & tenuis λεπτοτης cū minꝰ dicit̄ plus ĩtelligit̄ ac si dicas nō indoctū hoiem quẽ uelis ĩtelligere doctissimū.℣ Nec.m.hæ.& hic metuẽt audiẽdū qa sic se hẽt sẽsus.Nec colubras metuūt hædilia:nec lupos:quos martialis ait q; ĩ tutela mratis sint.℣ Vtcūq;.d.t.f. Vallis & usticæ cubãtis leuia psonuer̄ saxa.℣ Vtcūq; pro q̃doq;.Sensus est quãdocūq; cantu fistulæ fauni ustice montis saxa resonuerunt me tu colubrarum & luporum capræ meæ liberant̄ faunus enim eas in honorem meum tuetur.℣ Vsticæ cubãtis.ustica mons in sabinis quem cubantem suauiter dixit ad resupinam regionẽ eius attendens.℣ Hic tibi ad plenum manabit opulenta copia benigno cornu uidelicet copioso:& diuite nam cornu uidet̄ significare fortunæ quod hercules detractū acheloo uictor dicit̄ donasse fortunæ idq; ēt uulgo cornucopiæ dr̃.℣ Ruris bonorꝰ.i.copiis rusticis.℣ Et fida terra dices laborãtes.Anacreō lyricus poeta theius fuit.i. ab urbe theia quã ĩ paphlagõia esse Salu.indicat cū de situ pontico loquitur.Fides aūt chorde dicunt̄.unde & fidicinas comici dicūt cithari strias.℣ Repromittit ergo amicæ in agello suo se in ea lyricū carmen decantarusꝝ. Nec semeleius cum marte cōfundet thyoneus.Thyōe semele a græcis dicta unde thyoneus dr̃.Sensus aūt est nec ebrietate rixæ oriẽtur. ℣ Laborantes in uno Penelopē uitreamq; circẽ.In uno ulysse.s.utraq; amore laborantes. Vitream circem:parum decore mihi uidet̄ dixisse pro candida.Hic innocentis pocula lesbii. Antonomasia est nã uini dixit id leuis & minime caput onerantis.Lesbii aūt uini intelligendum lesbo insula.℣ Nec metues suspecta proteruum cyꝝ uidelicet hunc cyrum amatorem tyndaridis. Hæc ergo cū in sabinis secū esse cœperit non eam suspectã futuram:ne Cyrus zelo incitatus manus ei inferat.℣ Dispari:idest amore non consentienti scilicet in te.

Canicula

Procyō

Anacreon

phereci des

theos.c.

hecateꝰ

fides cythara

Aristoteles

ætas

lesbiū uinum

theofrastus

menedemus

thyoneus

Thyo

Thias

pteruꝰ

¶CHRI. Arbutos:nã has arbores libẽter edũt. Vir. depulsis arbutus hædis & alibi dãt arbuta sylluæ. Est ãt arbutus quæ semp frondescit:& q̃uis apud nos nõ multũ crescat tã scribit iuba in aphrica fuisse arbutũ quæ ad qnquaginta cubitos creuerit. Deuiæ quæ loca deuia pascentes sectent. ¶ Vxores abusiue per acyrologiam nam i solo homine sunt legitimæ cõparatæ nuptiæ dicit autem uxor. q. unxor quia ungerẽt nouæ nuptæ uel est uxor. q. ut soror qa pro sorore amanda tractãdaq; sit. ¶ Mari. s. hirci q. semp uirus. i. uehemẽtẽ sed abhorrẽ dũ odorẽ emittit. ¶ Virides colubras uehemẽter. n. nocent pecori serpentes illi quos quia umbra delectãtur colubros appellant. Vir. Aut tecto assuetus tecto succedere:& umbre. Snia igit est q; præsentia fauni oia noxia a pecoꝝ arceat. ¶ Hædilia. hædoꝝ stabula. Eadẽ rõne captilia ouilia porcilia eqlia & his similia dixerũt: q scribũt de agricultura ab hiis q̃ drupedibus q̃ i illis cõtinent. Dixerũt ẽt fænilia i qbus fænũ seruet. ¶ Martialis qa marti cõsecratus sit Vir. Martius a stabulis rapuit lupus. Nã & ui & insidiis ualet: lupus aũt ab eo quod est λυκος apud græcos. Nã ipm hoc aial ἀποτηλυκησ. i. a luce denominant. Credidit antiqtas rictum lupinum ualere ad noxia ppulsanda: quapp illũ ad hostia suspẽdere cõsueuerãt. ¶ Vtcũq; ubicũq; secũdũ Acronẽ: uel quõcunq;. Cũ igit & amœna simul: & tuta esse loca demõstrauit inuitat tyndarin: ut secum i illis habitet: & copiã regẽ pollicet. ¶ Dulci q̃ dulcẽ sonũ emittit. Sit aũt ordo: o tyndari dii tuent me & pietas & musa mea ẽ cordi diis quõcunq; uel ubicunq; iste ualles in quibus sum: & saxa usticæ. i. mõs usticus psonuere dulci mea fistula. Vt sit snia quõcunq; ego cantãs. qui cantus redditur ex reboatione huius uallis: & mõtis dii me tuentur. ¶ Vsticæ cubãtis: alii mõtem dicũt esse quẽ appellat cubãtẽ quia cũ multũ surgat i altũ. Alii uolũt eẽ fluuiũ quẽ appellet cubantẽ quoniã p ima uallis cubet optime aũt dixit psonuere. qm reboatio ex cõcauitate uallis nascit. ¶ Diis pietas. m. p trãsitũ oñdit deos tueri eos in qbus est pietas impios aũt negligere. pp qd scribit: & diuus Hiero. se nunq̃ iuenisse piũ q mala morte perisset. ¶ Et musa. q. d. religio i musis. Nã poetæ sacerdotes musaꝝ sunt. Vir. Me uero dulces ante oia musæ Varrum sacra fero ingenti pculsus amore accipiant. Hic in isto agro i quo demõstraui oia tuta eẽ. ¶ Copia. affluẽtia dr ẽt copia ptãs: & facultas rei. Oui. Ante ait emoriar q̃ sit tibi copia nri. In plurali ãt copias dicimus exercitũ ẽt si paruus sit uñ & copiolas dixerũt. ¶ Opulẽta opibus exuberãs oia enim quæ desinũt in lentus exuberantiã denotant: ut somnolentus: tumulentus: & similia. ¶ At plenũ: ita manabit: ut nihil desit. ¶ Benigno cornu: liberali: & abundanti est aũt metaphora a cornu fortunæ quo dr diuitias cõsuesse largiri. Diodorus aũt siculus de cornu hæc refert. Hammonẽ lybiæ regẽ rheã saturni filiã uxorẽ duxisse reuertentẽq; iuxta ceraunia uirginẽ inuenisse pulcherrimã amaltheã noie ac compressisse & illã pxime regiõis dominam fecisse q̃ in similitudinem bouini cornu esset formata: q̃ fertilissima erat & deinde cornu amaltheæ ẽ noiata. Quod nomẽ a posteris in quãcũq; fertilẽ terrã traductũ est. Alii dũt herculẽ aduersus acheloũ fluuiũ pugnasse: & cũ achelous in thauꝝ se cõuertisset illi alteꝝ cornu detraxisse quod nymphæ pomis: & floribus repletũ copiæ cõsecrarũt de quo. Oui. naiades hoc pomis: & odore: & flore repletũ sacrarũt diuesq; meo bona copia cornu. ¶ Reducta: sepata a planitie. ¶ Canicula: sidus est in cẽtro ipsius cœli quẽ græci siriũ uocãt uolũtq; orionis canẽ fuisse. Alii dicũt illã eẽ canem quæ uulpẽ thebanos agros populantẽ occidere uoluit: sed iuppiter utrũq; in cœlestia sidera trãstulit. Hæc. n. canis europe custos cũ dracone data est: & deinde medicinæ cã procridi oblata: quã cephalus pcridis maritus ad uulpẽ quã dixi produxerat. Sunt q dicãt hãc esse neerã canem quæ icaꝝ ab atheniẽsibus occisum & insepultum relictum erigone filiæ oñdit quapropter cũ in hymethio mõte post patrẽ sepultũ se erigone laqueo suspẽdisset iuppiter pcibus bacchi. Errigonẽ in uirginẽ icaꝝ in arcturũ: & canẽ insiriũ conuertit. Cũ ad caniculam sol ascẽdit corpora humana langore afficiunt: per se noxia stella est & morbos creat: & si adiuuatur in totum annũ extendit morbos Vir. Et in totũ regnaret syrius annũ. Dr aũt syrius a lõgo tractu: nã magnitudine sua triũ signorũ spatiũ occupare uidet. ¶ Theia: a ciuitate theia: quæ acreontis poetæ lyrici patria fuit. ¶ Fide: chorda quãuis fidis nomẽ latinũ sit: chorda græcũ. ¶ Penelopẽ. hæc filia icari siue icarioti ulyssi nupta est: & cũ ille. xx. an. abfuisset integra incorruptaq; mãsit: sed ulyssem semp desiderauit. Circe aũt filia æete ex echate ꝑm Diodo. oium ueneficiꝝ maxima ac crudelissima: hæc oium herbaꝝ uires cognouit & pharmacũ ad amorẽ cõparandũ adinuenit quod græci philtron dicit: uxor fuit sarmathaꝝ regis: quẽ ueneno pdidit: ac tandem sua crudelitate pulsa in italiã uenit: & locũ olim insulã nunc continentem occupauit q ab ea circei sunt noiati hæc Diodo. pleriq; tã nõ eã æete: sed solis filiam uolunt quæ a blanditiis ad senauigantes allicere: deinde in sues ursos leonesue aut in alias bestias mutare cõsueuerit: mutauerat ergo hæc aliquot ex ulyssis socios qd cũ ulysses audiuisset accepto a mercurio pharmacho intrepidus accessit. Vnde & illa socios in pristinam formã reduxit: & ex ea. Thelogonũ suscepit: ergo & penelope: & circe in uno ulysse laborabant. i. ipm amabant nam laboriosa res est amor. Circe prima ludos instituit in honorẽ solis patris sui unde circũ ab ea dictũ putãt. ¶ Lesbii: qa i de erãt optia uina. Vir. Quæ metymneo carpit de palmite lesbos. ¶ Innocẽtis. q. d. ita tempati: ut nõ noceat. ¶ Thyoneus: multi dicunt bacchi hunc fuisse filiũ & in chio insula regnasse & filiũ thoantẽ sui successorẽ i ea reliqsse. Hũc dicũt cũ bouẽ subripuisset & illum rustici opprimere uellent a patre in uenatorẽ & bouẽ in ceruũ eẽ cõuersum uegꝝ hic pro baccho ponit uel dicemus esse unũ de noibus bacchi ἀποτου θυειν. i. furere quia bacchantes furore in suis sacris pcipiantur. Quãuis Diodor. fabulã bacchi de uini origine ad physicã referat: & thionem apud priscos terrã fuisse appellatã dicat. ¶ Semeleius. quia semeles filius fuit. ¶ Cõfundet: Cõmisce bit. ¶ Cũ marte. q. d. nõ ĩmisceat ꝑlia quæ nõ ad se pertinent sed ad martẽ. Sentẽtia ẽ nõ ueniemus in eã in quã multi cũ uenissent in prælia irruerũt: ut de centauris legit. ¶ Proteruũ. i. procacẽ in quo insit ipudens & arrogans audacia dr. n. proteruus a proterendo q oia sub pedibus esse uelit: & nullus sit pudor in petendo & audẽdo suspecta. q. d. obseruata: & de qua suspicio apud eũ sit ne in amore illi correspõdeat. Ergo tu suspecta cyro nõ metues hic apud nos ne ipse male coniiciat manus. ¶ Tibi dispari. i. in amore sibi non correspõdẽti non est ergo male dispari. sed male. i. pnitiose cõiiciat: Coniicere autem mãus uerbera inferre significat sed magis

Copia

Cornu copie

Syrius

Circe

est in cõsuetudine: ut dicamus coniicio manus in te q̃ coniicio manus tibi. Poetæ uero sæpe ponunt datiuum loco cum accusatiui ppositione. Vir. It clamor cœlo. i. ad cœlũ. ¶ Incontinentes non continentes ab iniuria.

Argumentum. ODE. XVIII.

¶Ode. xviii. monocolos ad Varum.

Vllã uare sacra uite prius seueris arborẽ
Circa mite solũ tyburis & mẽia Cathyli
Siccis oia nã dura deus proposuit: neq;
Mordaces aliter diffugiũt sollicitudines. (pat:
Quis post uina grauẽ militiã aut paupiem increpat:
Quis non te potius bacche pr̃ teq; decens uenus:
Ac nequis modici transiliãt munera liberi:
Centaurea monet cum lapythis rixa super mero
Debellata. monet sythoniis non leuis euhyus:
Quum fas atq; nefas exiguo fine libidinum
Discernunt auidi. non ego te candide Bassareu
Inuitum quatiam: nec uariis obsita frondibus
Sub dium rapiam. sæua tene cum berecynthio
Cornu tympana: quæ subseqtur cæcus amor sui
Et tollens uacuum plus nimio gloria uerticem
Arcaniq; fides prodiga: perlucidior uitro

¶ANT. Decima octaua ode Varro amico scr. hortans eũ: ut uitẽ priusq̃ arborẽ serat & id qm̃ sobrii anxietates & sollicitudines patiuntur. q̃ nisi uino tolli non possunt. Monet autem modeste bibendum exemplo cẽtaurorum. ii. n. nimio potu certarunt cum lapithis. Enarrat ide ebrietatis uitia: per eam nanq; illicita uenus admittitur. plus æquo quisq; sese extollit secretaq; etiã reuelantur. ¶ Nullam Vare sacra uitæ. Ode ẽ monocolos habens metrum phaletium siue coriambicum: de quibus in Ode. xi. hæc. n. similis est. ¶ Mite solum. i. solubile: & temperatũ a calore: & frigore. ¶ Cathyli: de hoc uide i ode. vii. pp carmẽ autem remouit. L. & corripuit medium Vir. n. li. vii. ait. tũ gemini fratres tyburtia mœnia liquũt. Fratris Tiburti dictã cognomine gentẽ Cathylusq; acerq; Corax argiua iuuẽtus. Siccis. i. sobriis & ieiunis nec uino madidis: sic ebrii sunt. Est autem ratio cur uitem priusq̃ arborem serere debet: qm̃. i. sobrii curis afficiũtur q̃ solo uino tolli possunt: hic ait superius: & uino pellite curas. ¶ Aliter: q̃ potãdo. i. ¶ Quis post uina. q. d. nullus ostendit autem quæ dura grauia aspera & misera sunt sine uino: post uini pocula apparere facillima. Bacchꝰ. n. lætitiæ dator est. ¶ Increpat: damnat arguit. ¶ Quis non te potius qs nõ te supplẽ appetat potius q̃ alia sollicitudinem afferẽtia. q. d. q̃libet Bacchus aũt & uenus uoluptatibus sunt aptiores. Venus. n. ut bacchus pellit rerũ curas. Decẽs pulchra decora: & modesta: nõ pteriẽs modũ. ¶ Ac ne qs modici: tẽperate bibẽdũ admonet: exẽplo cẽtauroꝝ q qdem in nuptiis pirithoi uino calẽtes spõsam hippodamẽ auferre tẽtarum sed a lapitis oppssi sunt ut late oñdit met. li. xii. lapytæ aũt Thessaliæ ppli in pindo & othry. mõtibus habuere sedes ut Pli. li. iiii. ostendit. Cẽtauroꝝ: quoq; natio in thessalia fuit dura qdẽ & agrestis: ut Stra. li. ix. inuit. Pitithous aũt isiõis lapitarũ regis filius fuit. ¶ Sithõiis. i. tracibus nã thracia prius Sythõ dicta fuit. ut Gelli. li. xiii. docet. ¶ Thraces ãt cõuiuiis uaccare solebãt qd Sta. th. li. ii. oñdit his uersib9. Qualia p rodopẽ rapido cõuiuia cœtu Bistões aut mediæ ponũt cõuallibus osse. In ode uero. xxvii. ait. Natis in usum læticiæ sciphis pugnare thracũ ẽ. Euhyus Bacchi nomẽ. Vũ Sta. ẽt. li. ii. ait. Et tũc forte dies noto signata tonãtis Fulmiæ ꝓrepti quũ te tener Euhye ptus Trãlmisere pfi. Vtq; acro ait. li. ii. Ode. xi. Euhyus liber dictus ẽ eo q; quũ dii bellũ cũ gigãtibus gereret. Primus in leonẽ cõuersus occidit gigantẽ: ex quo ita iuppiter eũ laudauit Euhye hoc est bone fili græcæ. n. ευ nobis bene est. υιος autẽ filius. ¶ Quũ fas atq; nefas: Sensus est quũ in luxuriã pni pp ebrietatẽ uix decoꝝ ab in decoro discernãt. Ego nõ irritabo te bacchũ. i. nõ pteribo bibẽdi modũ. ¶ Exiguo fine paruo discrimine. ¶ Cãdide pulcher. ¶ Bassareu: bassareus liber appellat a uestis bacchaꝝ genere. Vnde & ipe bacchæ bassarides appellant. Est aũr genus uestis usq; ad pedes demisse dictæ a bassara loco lydiæ ubi sunt talia. Auctor est Acro. ¶ Inuitũ. i. nolentẽ: bacchus. n. thrai uĩ nõ duci quũ poculoꝝ modus pterit. Nec uariis obsita frondibus. Sub diõ rapiã. i. tua archana o bacchæ i publicũ nõ pferã allegorice aũt dicit: q; ipe nõ factus ebrius secreta sibi commissa nõ aperiet. ¶ Obsita. i. circũdata ac tecta. thyrsis. n. i. hastis pãpinis ĩuolutis utebãt i bacchanalib9. ¶ Sub diõ rapiã. sub diõ legẽdũ uel sub diũ licet i antiquissimis textibus sit sub diuũ at sub dio dicimus nõ sub diuo. i. sub cœlo. Cælũ nãq; græci ουρανον dicunt auctor ẽ Asconius super lib. iii. Verrinarum. Var. quoq; id meminit. Sæua tene cũ berecynthiæ cornu tympana. i. cõtine a me furoris ĩcitamenta q̃ ebrietate accendunt de corybãtibus cybeles sacerdotib9 dcm ẽ Ode. xvi. quõ tympãis: & cymbalis & uocibus furorẽ ĩcurrebãt. ¶ Quæ. s. tympana. i. furoris cãm seqt cæcꝰ amor sui. i. ĩcauta bibẽdi cupiditas Ebrii nãq; potare nõ desinũt unq̃ sed magis magisq; appetũt. ¶ Attollẽs. & q̃ subseqt gloria plus nimio tollẽs uacuũ uerticẽ. Ebrii. n. se maxĩe laudibus extollũt. ¶ Vacuũ uerticẽ pp ebrietatẽ uacuũ cerebro uerticẽ dicit. ¶ Archãiq; & q̃ subsequit fides archani. i. secreti pdiga. i. futilis & pfida. ¶ Perlucidior uitro. i. cũcta apiẽs sicuti uitꝝ ĩtra qd ĩclusa oia appẽt & uidẽt.

¶ACR. Nullã uare sacra uitæ prius seueris arborẽ ad qntiliũ Varũ scri. amicũ laudãs Tiburtinũ uinum ode est monocolos. Metrũ coriambicũ ex spondeo & tribus coriãbis & pirrhichio siue iãbo siue est faletium. Scribit ad uarrũ fidũ amicũ sibi laudans tiburtinum uinũ & suadet ut qa uernũ cõpetẽs ips est nullã arborẽ priusq̃ uitẽ ponat. ¶ Seueris: posueris. ¶ Mite solũ fundũ excultũ. Siccis pro sobriis & ieiunis uel uino abstinentibus sine quo raro lætitiæ ut adsit lætitiæ bacchus dator & bona iuno. ¶ Neq; mordaces. a. d. s. curæ quæ mentem mordeant & crucient: ut hic tibi fabor. n. q̃do hæc te cura remordet. Increpat accusat commemorat quæ sine uino solet. ¶ Quis non te deest canet. ¶ Bacche pater bacchus lætitiæ pater: & auctor ut munera læticiãq; die. ¶ Te decens uenus decora. bacchus. n. & uenus cõuiuiis aptiores sunt & uoluptatibus ut sine cerere

lapithe

Sython

Euhyꝰ

Bassareus

Subdio

& libero friget uenus. ¶ Ac ne q̃s modici moderati; parci moderate uino uſi. ¶ Rixa: non poſt ebrietatẽ centauri cũ lapytis pugnauere: ut Vir. Bacchus & ad culpã cãs dedit ille furẽtes cẽtauros læto domuit rhœtũq; phoũq;. Et magno hyleũ capitis cratere minantẽ. Cuius rixe in bibẽdo memoriã habẽdã ſuadet & mõet: ne ſicut aſcytis & ab aliis gẽtibus uſq; ad furorẽ bibãt. Ordo eſt cẽtaurea rixa ſup mero. i. p mero: ut nec ſup ipſe ſua mollit laude laborẽ. ¶ Debellata: cũ lapithis monet. ne quis trãſiliat munera modici liberi: & cuius nõ leuis in ſithoniis monet. ¶ Scitoniis: thracibus: ut ſithonio aquloni q̃ p ebrietatẽ ẽt illicitos concubitus audent: uñ inguinis: & capitis q̃ ſint deſcrimina neſcit. ¶ Nõ leuis. liptote ac ſi diceret grauiſſimus: & iratus. ¶ Fas atq; neſas licitũ & illicitũ. ¶ Exiguo fine: liptotetice. i. nulla differẽtia. ¶ Auidi. i. luxuria. ſ. pni pp ebrietatẽ. ¶ Nõ ego te, c. b. baſſareus dictꝰ ẽ liber pr̃ a genere ueſtis bacchar̃: uñ & bacchæ baſſarides dictæ. Perſi. baſſaris & lyncẽ, baſſaris. n. ueſtis genus eſt uſq; ad pedes demiſſa: dicta a baſſara: loco libyæ: ubi fit tali. n. & numina uti uolũt ut pedes ueſtis defluxit ad imos: & uera inceſſu patuit dea. ¶ Inuitũ quatiã. i. non plus bibã q̃ optet: aut certe inuitũ quatiã iõ dixit: quia in ſacroꝝ renouatione commouebant ſimulachra. Vir. q̃lis cõmo. ex ſa. thias: ubi auditoſtimulãt triatherica baccho orgia. ¶ Nec uariis: hocẽ nõ archana naturæ: uel q̃ cælaræ uis ĩ publicũ p ferã: & uult p allegoriã intelligi ſe p uinũ ſecreta nõ pdere. ¶ Sæua tene: reprime. i. ſicut in berecynthio mõte reprimit ebrietas p myſteria matris deũ ſic & tu reprime p̃cat aũt liberũ ut cõtineat ab eo furoris ĩcitamẽta q̃ ipſa ſe ĩ iſaniã accẽdũt. ¶ Berecynthio: phrigio berecynthios. n. caſtellũ phrygiæ eſt. ¶ Tympana ebrietatem nã tympanorũ ſtrepitũ p ebrietate poſuit. ¶ Cæcus pp ebrietatẽ neſcius ſui: eſt aũt epithetõ amoris ppetũ: ut uulnus: alit uenis: & ceco carpit igni: & cæci ſtimulos auertere amoris. ¶ Vacuũ: uino uanũ: uel plus ſibi arrogando q̃ oportet: ut idẽ alibi. Tu ſpẽ reducis mentibus anxiis uireſq; & addis cornua pauperi. Poſt te neq; iratos trementi regum apices neq; militum arma prodiga perfida. & quæ cõmiſſum fundit arcanum. ¶ Perlucidior: omnia nudans: ſicut in uitro omnia uidentur & ſubſequitur a ſuperioribus ubiq; ſubaudis.

¶ POR. Nullã uare ſacra uitæ prius ſeueris arborẽ. uinũ laudat ſuadẽs Varro ut in regiõe tiburtina uitem prius q̃ arborẽ ferat. ¶ Et mœnia catilli: ut ſupra oñdimus catillum & coracem fratres eſſe tiburti cuius noĩe tibur cõdiderũt. At ne quis modici tranſiliat numera liberi: ne quis inquit ĩmoderate bibat exemplo ſũt. Lapytæ & centauri: qui in cõuiuio pyrithoi hac ebrietate pugnam contraxerunt: Monet Sithonius non leuis Euchius: Sithonii thraces ſunt: qui per uiolẽtiã inuitati ẽt illicitos cõcubitus audẽt. Non ego te cãdide baſſareu a genere ueſtis liber baſſareus appellãt: unde & ipſæ bacchæ baſſarides appellãtur nec uariis obſita frõdibus ſub diuũ rapiã: nõ, pferã in publicũ myſteria tua inqt latẽtia alioqn ac ſecreta: ſed p allegoriã hocũ dicere ea q̃ fidei meæ cõmiſſa ſunt: nunq̃ ego ebrius factus, pdã. ¶ Sæua tene: cũ berecynthio cornu tympana. Oro inqt cõtineas a me liber furoris ĩcitamẽta q̃ ſeipa ad cupiditatẽ iſaniẽdi accedũt. ¶ Et tollẽs uacuũ plus nimio gloria. Elegãter qa ex ebrietate pleriq; plꝰ ſibi arrogãt q̃ debẽt. ¶ Vacuũ ergo uerticẽ. i. uacuũ cerebꝝ accipe.

¶ CHRI. Ad Quitiliũ uarꝝ poetã egregiũ ſibiq; amiciſſimũ ẽ ode. quẽ hortãt: ut ĩ ſuo tiburtyno uites ſerat: qa & ager illæ optia fert uina. & illa modeſte ſumpta curis nos ſoluãt. nã ĩmoderata pocula plia ĩducunt: qd ĩ cẽtauris uidemꝰ. ¶ Sacra. ſ. baccho: uitis ãt dr̃ a uiuẽdo: qm̃ ad lõgiſſimũ tp̃s durat teſte ẽt Pli. neq; cariẽ ſentit uenitq; ad tantã craſſitudinẽ: ut populoniæ quæ urbs ethruriæ fuit ex una uitæ ſimulachrũ iunonis extĩterit & in templo dianæ epheſiæ ex una uitæ factæ ſint ſcalæ. ¶ Seueris: plantaueris. Vir. optima uiuẽtis ſatio. Facit aũt in p̃terito ſeui: ut alia uerba quæ in ro. exeũt: ut q̃ro q̃ſiui: & tero triui: in cõpoſitione aliq̃ do diſcedit a pria notiõe: ut deſero: iſero aũt ſi de arbore dicãs erit iſitũ: ſi de aliis rebus iſertũ. ¶ Prius. ſ. q. d. reliquẽ curam aliaꝝ arborꝝ: ut uites ſeras. ¶ Mite: uel bene excultũ ſm Acronẽ, hinc Vir. Ea nec mãſueſcit habendo uel mite. i. mitia. & ſuauia ferens. Tyburis, de quo iã dictũ eſt. ¶ Catili tyburtus cõdidit: ſed poeta fratrẽ p fratre poſuit. Sic Vir. Reuocato a ſanguine teucri. i. dardani. ¶ Solũ terrã: ſed qcqd eſt quo aliqd ſuſtẽtãt id ſibi ſolũ eſt: uñ aerẽ auibus ſolũ dicemus & aq̃s nauibus. Virg. Subtrahiturq; ſolũ de mari dixit. ¶ Siccis: rõ ẽ cur ſint ſe rẽdæ uites: nã uino curæ pellunt: q̃ ſiccos. i. ſobrios nimis corodũt. Siccis ergo nõ madidis uino qd' lætitiam hylaritatẽq; exhibet. Vir. Aſſit læticiæ bacchus dator. ¶ Sollicitudines. i. curæ q̃ nos ſp ſollicitos anxioſq; reddũt. Sollicitare aũt eſt curã alicuius rei iniicere: q̃ anxius ſis. ¶ Mordaces: qm̃ curæ cor ip̃m: ut ticii uultur exedũt quapp recte græci curas μελεδονας quaſi membra exedẽtes appellant & nr̃i dixerũt q̃ ſpũs triſtis deſiccat oſſa. ¶ Quis. p. u. pfecta argumẽtatio: poſuit. n. ppoſitionẽ q̃ fuit q̃ uites ferreret: deĩde attulit rõnẽ ſiccis oĩa & reliq̃. Nũc adiũgit cõfirmationẽ rõnis: deĩde exemplis rẽ exornabit atq; amplificabit: quis ergo poſt uina. i. poſt q̃ uino ſe hilarẽ reddidit. ¶ Increpet, p increpabit. i. rep̃hendet: & uituperabit tanq̃ rẽ durã: & miſerã & poſuit ĩcrepet. i. grauiter feret: ut ſit p̃ñs pro antecedẽte: nã ea uituperamus q̃ grauiter ferimus: increpare autẽ eſt dictũ a crepitu ſonitu q; uerboꝝ nã rep̃hẽdentis ẽ crepitũ ſonitumq; in uoce adhibere & q̃ſi aſperioribus uerbis intonare: quod fit ſæpe ex ira: tuncq; oõ amara eſt audiẽti: q̃ndoq; fit ex quadã familiaritate quæ res excitat potius q̃ pturbet: & in hac ultima ſignificatione dixit maro. Tũ bitiæ dedit increpitãs: poſuit aũt duo grauiſſima q̃ qdẽ ſi poculis molleſcũt reliqua oĩa molliſſima reddent: nã & pericula: & labores ĩtolerabiles affert militia: pauptas aũt difficultatẽ oĩum rerũ habet. ¶ Quis nõ te. p. b. p eclypſim uerbũ ſubtraxit: ut uehementiam induceret in dicendo dicas itaq;. Quis ergo o bacche non potius te uelit aut ſequãt q̃ iſtas curas? ¶ Pater uel quia omnes dii patres ſunt uel quia epithetũ ſit bacchi. Nam liber pater dicitur uel quia mitem ſe præbeat: ut patres ſolent uel quia liberis ciuitatibus præeſt in quibus adminiſtratores nõ domini ſed patris uice fungunt. ¶ Decẽs uenus: optime poſuit conuenientẽ comitẽ bacchi uerũ ut in poculis modũ adhibendũ p̃cipit ſic & in uenere ppeaq; decens dixit. i. qua obſeruetur quædã cõdecentia: & decoꝝ uel dixit decens quia in cõuiuio req̃rit uenuſtas q̃dam remota ab oĩ triſtiori grauitate. Exornatio ẽ hæc quæ in oratoria argumentatione quarta ẽ. Propoſuerat. n. eẽ ſumẽdũ uinũ. ſed modeſte. Deinde attulerat rõnem. q̃ ſiccis oĩa eẽnt dura. Deinde cõfirmationẽ rõnis. q̃ neq; militia neq; pauptas uino exhilaratis grauis eſt nunc p exempla ĩducit ex-

omationẽ rõnis demõſtrãs: niſi modus obſeruetur quot ſequant incõmoda. Hæc ego ea rõne in hoc loco aperui: ut oſtẽderẽ uiã uolẽtibus: & alibi huiuſcemodi oĩa p ſeipſos ĩueſtigare: ordo aũt ſit. ¶ Rixa cẽtaurea. i. a cẽtauris mota cũ lapytis ſup mero monet nos ne q̃s trãſiliat munera modici liberi. ¶ Trãſiliat: plus eſt q̃ tranſeat: tranſit. n. ẽt lẽto paſſu. trãſilit aũt ſaltu: nã ẽ ex trans: & ſalio. ¶ Modici: modeſti & tẽperati. ¶ Cẽtaurea ab eo quod eſt cẽtaurus: fuerũt aũt cẽtauri iſionis ex nube filii: ferunt. n. iſionẽ cõcubitũ iunonis cõcupiſſe: iuno nẽq; rẽ ad iouẽ detuliſſe: ac ilius iuſſu ſimulachrũ quod iuno uideri poſſet ex nube formaſſe: & iſiõi obieciſſe. Credidit ſtultus ſe cũ iunone coire: cũ coiret cũ nube. Ex eo igitur cõcubitu cõcepit nubes peperitq; centauros. Huius fabulæ allegoriã ego in noſtris camal dulẽſibus diſputatiõibus ſub noĩe tui parẽtis ducis iuictiſſimi editis diligẽtiſſime proſecutus ſum. iſion. n. tyrãnus eſt: q̃ dũ iunonẽ, i. ampla regna: & ſupra ſuas uires optatã dea regnoꝝ iuno habet: pro iunone nubẽ. i. uanas res aſſequit. Fruſtrantur. n. illũ ſue cogitationes: unde filios gignit mõſtruoſos. i. efferatos effectus. Dicunt ãt caput brachiaq;: & pectus humana habuiſſe: reliq̃ uero mẽbra egna: hi ad peritoi nuptias ſuitati cũ nimio uino ebrii eẽnt nouã nuptã rapere uoluerunt: qua ex re inter ipſos: & laphytas qui pro defenſione mulieris certabant exorta eſt pugna: ac multi utrinq; cæſi. Affuerũt ẽt puellæ hercules: neſtor: theſeus: & alii excellẽtes uiri ſunt q̃ referãt: ad hiſtoriam: dicantq; fuiſſe ſatellites regis theſſaliæ: q̃ iuſſi a dĩo boues oeſtro percitos cõſequi: & domũ reuocare: q̃ cũ pedibus aſſeq̃ nõ ualerẽt equos aſcẽderunt: & tandem cõſecuti illos ſtimulis pũgentes reuocarũt itaq; uiſi in equis putati ſunt bimembres. Et qm̃ tauros pũgebãt κεντουροι ſunt dicti κεντεω. n. pũgo ẽ & ταυροσ taurus. ¶ Laphithæ: ſiue lapitæ dicunt: nã ſæpe aſpiratio ĩ nominibus græcis ſubtrahit: uñ eſt ſpera pro ſphæra. Erant aũt pp̃li theſſaliæ ſub perithoo: hãc pugnã ẽt maro baccho imputat ſcribit. n. Bacchus: & ad culpã cãs dedit ille furẽtes Cẽthauros læto domuit rætũq; pholũq;. ¶ Euchius bacchus hoc. n. noĩe donatus ẽ a ioue cũ illi ĩ bello gigãtheo optimã operã nauaſſet id aũt ſignificat bonum filiũ nã ευ bene & υεοσ filius. ¶ Scitoniis. tracenſibus apud quos ex inſtituto orphei celebrabãt orgia bacchi. Vir. Sithõiaſq; niues hyemis ſubeamus aquoſæ. ¶ Cũ audi. i. in libidinẽ, pni pp ebrietatẽ. ¶ Diſcernũt: diſtinguunt. exiguo fine: Fas atq; nefas: iuſtũ & iniuſtũ. ideſt paruam uolunt eſſe differentiam inter iuſtum: & iniuſtum. Nam ebrii non animauertunt qd interſit inter turpe & honeſtum Sic iuuenalis. Quid enim uenus ebria curat? inguinis & capitis quæ ſint diſcrimina neſcit. Quapropter ego non quatiã te: non irritabo te. ideſt nõ bibam pluſq̃ oportet. ¶ O candide: ideſt pulchre: nã pulcherrimus pingitur bacchus: uñ ſapphos. Accedãt capiti cornua bacchus eris. ¶ Baſſareu: uocatiuus remotus a noĩatiuo: ut theſeus o theſeu: ſic pãthe, pãthe, pãtu ut Vir. quo res ſũma loco panthu. Eſt. n. πανθευς πανθευ. Dr̃ aũt baſſare uis a ſpẽ q̃ dã talaris ueſtis q̃ bacchæ in ſacris illius utebant: Ex qua & ipſe baſſarides appellabant. Perſius. Et raptum uitulo caput ablatura ſuperbo: Baſſaris & lyncen menas flexura corymbis. Voluntq; ueſtem ipſam a parte lydiæ baſſara noĩata ſic dici. Alii dicunt thraces in his ſacris pelles lyncum adhibere quas Pelles ibi baſſaras uocent. ¶ Nec rapiã ſub diuo. i. non proferã ĩ publicũ. ¶ Obſita. circũdata uariis frõdibus quos thyrſos uocabãt: nã haſtas inuolutas pampinis tenebãt in his ſacris. Eſt igitur ſententia: nõ arcana naturæ uel quæ celãda ſunt in publicũ, pferã: & allegorice dicit nõ ſp ſecreta uinũ, pdere. ¶ Sub diuo. i. ſub ioue q̃ aer eſt. Ergo ille dr̃ ſub diuo eſſe q̃ nullo tegit tacto. Et qm̃ q̃ ẽ ſub diuo ĩ apto eſt: iccirco ĩ hoc loco poeta dixit ſub diuo. i. in publicum. ¶ Tene. i. con̄cine: & coerce ebrietatem: ſicut in berecintho reprimitur ebrietas per myſteria matris deũ. ergo poſuit in hoc loco tympana: & cornu pro ebrietate. ¶ Quæ tympana. i. quã ebrietatem. ¶ Cæcus amor: ĩcõſiderata quædã cupiditas. ¶ Sui. ſ. ebrii. ut quod ex uſu ſibi ẽ id ſequãt nec uideat æquũ: ne ſit an iniquũ. ¶ Vel ſui. i. eius ebrietatis. Nã q̃ ſemel modũ egreſſi in bibẽdo: idẽ ſp facere cupiũt. Extollẽs uacuũ ſequitur ẽt ebrietatẽ ſtulta q̃dã & ianis gloria: & iactãtia. ¶ Extollẽs uerticẽ. i. caput. ¶ Vacuũ: ſine cerebro. i. ſine prudẽtia. i. ſupbe ſe efferẽs: nã ebrioꝝ eſt: ut multa de ſe ſtultiſſime ſimul: & arrogãtiſſime iactent: & ſupbe efferãtur: qd p ſimilitudinẽ dicĩus extollere caput. ¶ Vertex ãt cacumẽ ẽ. & mõtis: & capitis a uertẽdo dictus quoniã q̃ ibi naſcunt: partim in dexterã partim in ſiniſtrã uertant. Hinc dicimus diuortia aquaꝝ: qa in iugo montis diuertant aque: & aliæ hĩc aliæ hĩc deſcẽdãt. Dicimus ẽt uerticẽ in cœlo: quẽ græci polũ appellãt. Vir. Hic uertex nobis ſemp ſublimis at illũ Sub pedibus nox atra uidet manesq; pfundi. ¶ Arcaniq;. ſ. p. i. p. nã fides quæ eſt, pdigna. i. quæ promit ſecreta: & q̃ñ & cui nõ debet: nõ iã fides ſed pfidia eſt. Arcãi ſecreti ſue fidei cõmiſſi. Et eſt methaphora ab eo q̃ ultra modũ erogat pecunias neq; uidet aut cui aut quãtũ det. ¶ Perlucidior. uitro. nã ut in uitro apparent oĩa quæ intra ſe continet ſic in homine futili apparent omnia quæ ſibi credita ſunt.

Argumentum. Odes. xix.

¶ Ode. xix. dicolos diſtrophos de Glycera.

Mater ſæua cupidinum
Thebamq; iubet me ſemeles
Et laſciua licentia puer:
Finitis animum reddere amoribus.
Vrit me Glyceræ nitor
Splendentis pario marmore purius.
Vrit grata proteruitas
Et uultus nimium lubricus aſpici.

¶ ANT. Decimanona ode poeta ſcrib. a Venere Baccho & ocio iteꝝ ſe cogi formoſam glycerã adamare qua, pter ſcythaꝝ pthorũue prælia eũ ſcribere uenus non patit nec ẽt illa q̃ ad uoluptatẽ amorẽue nõ ptineãt: ait tãdem pactis ſacris Glycerã ſibi leniorẽ fore. ¶ Mr̃ ſæua cupidinũ. Ode eſt dicolos diſtrophos, eſt. n. Metrum gliconicum primo uerſu. de quo tertia ode. Secundo Aſclæpiadeo. ¶ Cupidinum. Tres cupidines Cicero fuiſſe docet. in libro. de. na. de. Cupido enim primus ut inquit Mercurio. & diana prima natus eſt. Secundus Mercurio & uenere Secunda. Tertius quidem eſt Anteros Marte & uenere Tertia. Ouidi. etiam inquit libri. iiii. faſto. Alma faue dixi geminorum mater amorũ. Dicũt aũt iocũ & cupidinem ueneris filios hic matrẽ geminoꝝ amorum dici. unde Hor. ait lib. i. ode. ſa. ſi

ue tu mauis Erycina ridēs. Quā uolat circū iocus: & cupido. Alter autē allicit alter coniungit. ¶ Thebanæ semeles: Ea.n.cadmi filia ex ioue bacchū tonitru mediāte pduxit. ¶ Lasciua.l.corruptiores.n.licētia sumus. ¶ Glyceræ nitor γλυκυς & γλυκερος dulcis dicitur. ¶ Pario marmor. Stra. lib.x.iquid. Paros lapidē producit: quē pariū appellāt ad marmoreas sculpturas aptissimū ē aūt paros una cycladū auctore Pl.li.iiii. ¶ Proteruitas: intemperantia: & ipudētia ppterea subdit: & uultus &c. ¶ Lubricus: luxuriosus & labilis ad uenerē. ¶ Cypro. i. relicta isula gratissima sibi solū me petiit: de cypro āt late i ode tertia. ¶ Scythas. i. scythæ prœlia: scyta uero regio est ad septentrionem. ¶ Parthum: parthi scytharum exules fuere: regnarunt tamen in oriente. Cominus in acie prœliari aut obsessas expugnare urbes nesciebant pugnabantque aut procurrentibus equis: at terga dantibus: sæpe etiam fugam simulantes: ut in cautiores aduersum uulnera insequentes haberent id libro.xli. Iustinus scribit. ¶ Attinent: ad uenerem scilicet & lusus: & uoluptates. ¶ Viuū cespitem: idest aram ex cespite: uult enim diis sacrificare præsertim ueneri quo glycera mitior sibi fiat. Est aūt cespes herba cum propria terra euulsa: hinc Naso libro.ii. de amoribus. ait. Gramineus madidā cespes obumbrat humū Verbenas. Verbena iouis ara uerrebatur. Domus purgabatur. Lustrabaturq;. Serebat aūt domestica in hortis flore albo. Sacerdotes purificatiōibus eā adhibere consueuerūt: plura diximus: li.iiii. Geor. Pueri: famuli Bimi meri. i. duoq; annoq;. ¶ Patera: idest cratera. Lenior mitior glycera quam proteruam ostenderat.

gliceros paros i iula

Parthi

Cespes Verbēa

In me tota ruens uenus
Cyprū deseruit: nec patitur scithas
Et uersis animosum equis parthum
Dicere, nec quæ nihil attinent.
Hic mihi uiuum cespitem, hic
Verbenas pueri ponite, turaq;
Bimi cum patera meri.
Mactata ueniet lenior hostia.

¶ ACR. Mater sæua cupidinū. Ode dicolos distrophos erotice ad pueros suos. Metrū primo uersu glyconicum: secū do asclepiadæū: hac ode renouari sibi amorem ueneris instinctu dicit: adiuuante hunc licētia & libero. Teren. Nam corruptiores sumus omnes licētia. ¶ Sæua: credulis modo: ut sæuus amor docuit natorū sanguine matrem cōmaculare manus. & alibi. Vi superū sæue memorem iunonis ob iram. Et stat maternis sæuus in armis: dicit autem uenerem: ut matris accidaliæ Semele: nomen matris Dionysii. ¶ Puer: dionysius qui colitur apud thebas. Et lasciua licentia: ocium quod semper in lasciuiam resoluitur. ¶ Finitis. a. r. a. iam desertis: & alienis ab animo denuo isdem incitari. ¶ Glyceræ: nomē amate puelle. ¶ Splendentis pario. parius lapis candidissimus est: unde signa multa fiūt: ppea niueāq; parō dixit: Vir. & stabunt parii lapides spirantia signa: & alibi. argentum pariusue lapis circundatur auro. ¶ Vrit: incendit. Virgi. Carpit enim uires paulatim uritq; uidendo fœmina. ¶ Grata pro. amantibus grata procacitas siue impudentia qua interdum consueuerunt cōmendari mulieres. ¶ Lubricus: ad libidinē procliuis. ¶ Cyprū deseruit. relicta in qua uenus colitur insula me totum occupauit. ¶ Nec patitur. s. nō sinit me cātare de prœliis. dicit aūt se amore ueneris: & deliciis occupatum se scribere bella nō posse. Versis eqs in fugam retortis: quare fortiores dicūtur parthi: ut & missam parthi poscunt in terga sagittam. ¶ Nec quæ. n. a. i. quæ ad uoluptatem non pertinent: nec attinent ad amorem. ut Quin tu aliquid saltem potius quorum indiget usus. ¶ Hic uiuum mihi. c. h. u. p. uerbena aut terra uirens: aut cespes ad sacrificium. Bene autem uerbenas cespitem: & thus ueneri promittit quæ non placatur sanguine. Virg. Tum uenus haud equidem tali me dignor honore. Et item. Cērumq; sabeo Thure calent aræ sertisq; recentibus alant. ¶ Verbenas pu. p. herbas sacras: ut Virgi. uerbenasq; adole pingues: & mascula thura: & Terenti. Ex ara sume hinc uerbenas tibi. ¶ Mactata ueniet le. h. idest facto sacrificio mansuescet: hoc est lenior glycera ueneri ueniet: quam proteruam dixerat.

¶ POR. Mater sæua cupidinum. Hac ode renouare sibi ait instinctum ueneris ac uini adiuuante etiā licentiæ libertate. ¶ Vrit grata proteruitas: dixit quia plerūq; ipsa superbia ac fastidiū mulieris magis eā amatori cōmendat. Et uultus nimium lubricus aspici mire dictum est cuius uultus cū aspectus est lubricos i amorē sui facit iuuenes. ¶ Nec patitur scythas: & uersis animosum equis parthū dicere. Hic ostendit se in delitis ueneris occupatum non posse res bellicas scribere. Nec quæ nil attinent. Iucunde nihil ad se pertinere ait alia nisi quæ ad uenerem pertinent. ¶ Mactata ueniet lenior hostia: ueneri. s. mactata hostia Glycæra: lenior ueniet de qua bene hoc dictum est quia proteruam eam esse iamdudum ostenderat.

Conqueritur iterum amori subiici pp Glyceræ pulchritudinem. Ode. xix.

¶ CHRI. Amatorie scripta ode: sed q̄ tamē occultius demonstret nr̄a nos culpa incidere i amores. ¶ Scæua mr̄. nā nō cupido solum uerum ēt uenus crudelis est habēda. ¶ Cupidinū: plures enim sunt. Primus enim cupido secū di mercurii: & primæ dianæ filius fuit. Secundus ut simonidi placet ex sola uenere natus est tertius ex uenere & marte. Alii dicunt uenerem fuisse unū ex cupidinibus: & reliquis antiquiorem. Refert Ausonius cupidinem quādoq; in myrteta herebi deuolasse: atq; ibi ab heroidibus quæ propter illū multos labores ac demum mortem passæ fuerant captum fuisse: & in alta myrto crūci affixum ipse tamē mox iteruentu ueneris q̄ illis cathenas a uulcano fabricatas minitabat nō solū eū liberauerunt: uerū ēt a uenere: ut illis ueniam daret ipetrarūt. ¶ Semele puer. i. filius uel puer qa sic pingit. Dicunt. n. illū quādoq; a gigātibus discerptū fuisse ac elixatū sed rursus a cerere mēbris cōpositis in pulcherrimū adolescētulū reductū. Qd' Diodorus ad physicā refert: nā ex terra: & imbre incrementum accipit uitis ad uuas creādas: q̄ ab agricolis carpuntur calcaturq; & multi uinum decoquunt. Deinde ceres rursus membra componit. Nam quotannis terra succum ad nouas uuas subministrat. sed de semel iam diximus: Et lasciua licētia: tria posuit ad amorē excitādum ualidissima: Venus: uinū & lasciua. i. mollis: & ociosa licētia. Vēus. n. si accedat uinū exardescit. Ex lasciuia āt oriri amorē noster Petrarcha elegantissime docet: p̄ sertim si in ea assumimus nobis licētiā. i. non cōcessum arbitriū. Qua

propter: & terentianus ille de mea filiū rep̄hendens ex nimio ocio sibi amorem prouenire affirmat. Et alio in loco deteriores esse hoīes licentia scribit. Ista ergo tria iubent tanquā dñi reddere animū amoribus finitis iubent quia cū non repugnamus a principio illis: animū ad se rapiūt ut necesse sit obtemperare. ¶ Et iubent reddere: nā seruus effectus aīus debet iā illi pturbationi cuius est seruus. ¶ Finitis nā sæpe amor extinctus ī uita ociosa: & uoluptuosa reuiuiscit. Differtāt licentia a libertate. nā licētia ē cū id nobis arrogamus quod non licet Libertas uero cū nulla re deterremur: qn ea q̄ honesta sunt aperte agamus. ¶ Nitor splēdor: & pulchritudo q̄ est efficax cā amoris. Nā amor ꝓm Pla. est desiderū pulchritudinis. ¶ Pario: paros una est e cycladibus ī qua effodiebat cādidissimū marmor. Vir. Pariusue lapis circū datus auro. Primi. n. q in statuaria claruerūt usi sunt marmore cādido ex insula paro quē lapidē lychnicē appellabāt: qa ad lucernas ī cuniculis cederet. ¶ Vrit: ē. n. amoris urere Vir. Est mollis flāma medullas. Et est repetitio. Grata proteruitas grata quædā obstinario. & insolētia. Nā cariora uiris sunt q̄ ipsi nō sine quadā difficultate assequunt mō terminū nō excedat. Tūc. n. grata est. Hinc Martialis. Nolo nimis facilē difficileq; nimis. Verū qd' mediū est qdq; inter utrūq; probat. Nec uolo q̄ cruciet: nec uolo q̄ satiet. erat ergo pterua citra modum ita ut accēderet desiderū: nā teste lucāo. Nitimur in ueritū semp cupimusq; negata nō tamē deterreret. Vel dic pteruitas. i. lasciuia q̄ nobis in alienis potius q̄ in nostris mulieribus iocū da ē. ¶ Lubricus aspici: metaphorice: nā quēadmodū: loca q̄dā sūt ita lubrica: ut cōtineri nequeamus: quin labamur: & ruamus ita quidam uultus: ita placent: ut non possimus contineri quin illos aspiciamus hosq; lubricos appellat. ¶ Tota ruēs magna est uehemētia ueneris in me & totas effundit uires nō inuenit in qua re rō quædā & modestia esse possit. sed ruit. i. impetu & nō consilio ferē & ruit tota. i. omnibus uiribus. ¶ Cyprū deseruit. q. d. ita ī me cōuersa ē ut nihil aliud curet: imo loca ēt sibi gratissima: ut me petat deserat. ¶ Scythas: populi sunt septētrionales. ¶ Isti oli seipsos scolotos appellabāt: ut ītq Herodotus. A græcis aūt appellant scythæ ab eoq; rege: de quo hæc narrāt. Referūt. n. herculē a deuicto gerione redeūtem in ea loca deserta deuenisse: & frigore oppressum leōina pelle sup inducta obdormiuisse atq; excitatū equas q̄ currū suū ducerēt nō uidisse ppea q̄ sitabūdū usq; in hyleā accessisse. Ibi ergo uirginē offendit cui i fernæ ptes: serpētinæ eēnt: Supnæ aūt ab ipso fœmore humanæ. Hæc igit equas suas apud se eē cōfitebat. sed redituram negabat nisi ille se amplecteret. Gessit morē uirgini hercules illiq; iā grauidæ arcū sagittasq; reliqt filioq; q nasceret tū demū regnū traderet mādauit: si arcū cū adoleuerit tēdere ualeret. At illa trigeminos pepit. Agatyrsū Selonū: & Scytā: Soluisq; scyta iussa paterna iplere potuit. Itaq; & a matre regnum accepit: & a se populos suos scythas noīauit. Hæc hærodotus: poeta autē negat scytarū bella: nā genus pugnacissima fuit aut parthica dicere posse cū tāto amore occupatus sit: ut nihil aliud cogitat ualeat. ¶ Dicere describere. Animosum uersis eqs qui inter fugiendū in hostē spicula cōtorquet: ut iā dictū est. Fidentēq; fuga parthū uersisq; sagittis. Nec ēt patitur uenus dicere ea quæ nihil attinēt ad amorē. Exprimit ergo id de se poeta qd de didōe scribit Virgi. quā oādit amore ipeditā cætera oīa relinquere ac soli æneæ uacare. Quibus rebus nos monet ut tā crudelem pestē euitemus. Hic mihi nō: ut epicurꝰ q credit deos humana negligere sed ut platonicus. Ipsi. n. asserūt oīa curare deos: sacrificiū parat quo deū mitigat. In qua renos monet ut in difficultatibus cōstituti ad deos recurramus. Viuū cespitē cuius herbe uireāt & suis radicibus hæreant: est. n. cespes terræ gleba cū suis herbis auulsa ex cespitibus. n. sæpe aras faciebāt iuuenalis. Qua festus pmissa deis aīalia cespes expectat. ¶ Verbenas has dicebāt antiq herbas sacras sūptas de sacro loco capitolii q̄bus corronabantur fœciales: & pater patratus fœdera facturi uel bella indicturi: hæc & sagmina appellabantur: uel quia de lucis sanctis capitolii legebātur uel a sanciendo. Abusiue tamen uocant uerbenæ omnes frondes sacratæ: ut laurus: oliua mirtus. ¶ Pueri terui: sic iuue. Itē igit pueri liguis aīsq; fauentes. ¶ Bimi duoq; annoq;: ut trimū: & q̄drimū dicimus. ¶ Mactata. h. non est contra illud Virgilianū Haud eqdē tali me dignor honore: nā constat alicubi de hostia sacrificari ueneri.

¶ Ode. xx. dicolos tetrastrophos ad Mecœnatem.

Vile potabis modicis sabinum
Cātharis græca qd ego ipse testa
Conditum leui: datus in theatro
Cum tibi plausus

Argumentum Odes. xx.

¶ ANT. Vigesima ode Mecœnati secum cētauro uile sabinū exhibere pmittit qd græca testa condiderat quo suauius esset ipse tamen Mecœnas propria domo Cæcubum bibet. Hora. n. nec phalernum nec formianum inest. ¶ Vile potabis modicis sabinum. Ode est dicolos tetrastrophos constat enim. Metro Saphico hendecasyllabo de quo Ode secunda habetur. ¶ Cantaris: ordo est O chare mecœnas eques potabis modicis cantaris uile sabinum quod conditum græca testa ego ipse leui. ¶ Cantaris. Cantarus græcum nomen poculi genus: & proprium liberi patris poculum: quem Maro sileno assignat: auctor est Mac. li. v. sat. Græca testa idest amphora quam græcam testam appellat: quoniā argilla: ut quidam putant ab argis uocata est apud quos primum ex ea uasa cōfecta sunt uel græca testa ait qm̄ ut Pli. libro. xxxv. scribit in samo plastice inuenta fuit. in quo titulo dicit ēt q̄ fictilia dolia ad uinaexcogitata sunt & ad aquas propterque Numa rex septimum collegiū figulorꝰ instituit. Vel græca testa ait ut intelligas e græcia illā uenisse cum aliquo optimo uino. ¶ Leui ptūm est a lino. Leui igit. i. picaui & iunxi. Nam ut Plini. docet lib. xiiii. in italia pice ac-

cantarꝰ

Argilla

dolia fictilia

Musta condita

resina condiebantur musta. Colu. etiam lib. vlti. indicat: uasa fictilia pro uino seruãdo picata esse debere: nõnulla tamẽ plura proũt conditio condituræ exegerit. Et Teren. inquit. Releui dolia: qd' significat apui: & quasi egypsaui: ut etiam Porphirio docet Datus in thea. ostẽdit quo tempore. Vinũ illud condiderit per quod uetus innuit esse. uile. tamẽ hoc est nõ quale mecœnas cæcubũ aut calenũ habebat. ¶ Plausus clarissimi uiri populi plausu in theatro excipiebantur quod latius ode prima ostẽdimus. ¶ Paterni fluminis. i. tybridis ethrusci. Mecœnas. n. ab etruscis regibus oriundus fuit ut late patuit ode pria. Tybris autẽ ut Stra. li. v. edocet ex apenninis montibus effluit: partimq; per ipsam excurrit ethruriam: deinceps ipsam disterminãs: primum quidem ab ea diuidit Vmbriam: postea uero Sabinos: & latinos. ¶ Iocosa imago. i. Echo de q̃ supius ample. ¶ Redderet. reboaret. ¶ Vaticani montis. Vaticanus collis inquit festus appellatus est: q̃ eo positus sit populus ro. uatũ relpõso. expulsis. ethruscis. In eo aũt colle sita est Petri Apostoli Basilica. is deniq; collis nõ lõge erat a theatro pompei: ut Porphyrio asserit. De uaticano uero plura gellius meminit libro. xv. c. xvii. Cæcubum sinu caietano contiguũ erat Cæcubũ oppidum cui adiacebat urbs fundi in appia uia tota illa ora præcipua uina generabat. Vege cæcubũ: & fundanũ sicuti phalernũ: & albanum inter nobilia noiabãtur. Auctor est Strabo libr. v. plura diximus i Epodo nono. ¶ Prælo: prælũ ligneũ instrumẽtũ ad uuam premendã. ¶ Caleno. Strabo lib. v. edocet Calenũ in Campania urbem in primis eximiã adiunctam Casilino fuisse: inde autem optima uina romam aduehebant: ut idem inquit. Sunt qã calibus Calenum dictum putẽt: de quibus lib. vii. ænei. poeta ait: Aequora quiq; Cales linquunt. Sunt q a καλοῦ quod bonum significat: & οἴνου uinum. Tu bibes: dum scilicet tua in domo fueris. ¶ Vuam. pro uino posuit. Phalernæ uites secunda uini nobilitas phalerno agro erat: qui ager a ponte campano leua petentibus urbanam coloniam Scyllanam nuper Capuæ contributam incipit auctor Plini. libr. xiiii. ¶ Formiani colles. oppidum formiæ iuxta Caietam fuit antiqua lestrigonum sedes ut scribit Plini. lib. iii. Straboq; lib. v. sic ait. Subinde formiæ quas cõdidere lacones: quas prius hormias a stationibus idest hormi bonitate appellabant. ὅρμος autem ut dicunt alii portus dicitur artificialis.

Tybris
Vaticanus collis
cecubũ
Calenũ
Cales
Calos
oenas
phalernum
uinum
formiæ
hor
mo

Chare Mecœnas eques. ut paterni
Fluminis ripæ: simul & iocosa
Redderet laudes tibi uaticani
Montis imago.
Cecubum: & prælo domitam calæno
Tu bibes uuam. mea nec falernæ
Temperent uites: nec formiani
Pocula colles

¶ ACR. Vile potabis modicis sabinũ. Metrũ saphicum endecasyllabum. Mecœnatem inuitat ad cœnam cui mediocritatem suam excusat promittẽs ei uinum sabinum nouitate uile: sed quod in amphoram græcam miserit ut inde aliqd traheret suauitatis eo tempore quo ille in theatro a populo laudabatur. ¶ Vile: aut nouum aut certe abundans minoris pcii: ut Vir. Si uero uiciamq; feres uilemq; faselũ: & uilibus aut onerat pomis aut uile uinum. propterea q̃ ipsi uile sit qui meliora potare consueuerat. Potabis modicis: ordo est care Mecœnas eques potabis uile sabinũ modicis cantaris: quod ego iple leui conditũ græca testa cũ datus est tibi plausus in theatro: ut ripe paterni flũinis simul: & iocosa imago uaticani montis redderet tibi laudes. ¶ Modicis: paruis aut modũ habentibus. ¶ Cãtharis: uasis uinariis ansas habẽtibus. ¶ Leui. apui: protuli: ut releui dolia omnia. ¶ Chare Mecœnas eques: cõstat. Mecœnatem in equestri dignitate mansisse sua uoluntate: dum ei facultas cõsulatus pateret. ¶ Vt paterni: paterni ideo qa de tuscia fuit. Mecœnas unde orit tyberis: ut Vir. Quæ tuscum tyberim: & romana palatia seruas: ná & Porsenæ dr̃ affinis fuisse. ¶ Redderet laudes: per echo. f. ¶ Vaticani. Vaticanus mons ẽ uicinus theatro in quo dicit per echo auditas uoces: ut Virg. saxa sonãt uocisque offensa resultat imago. ¶ Cæcubum: uinum campaniæ regiõis. ¶ Et prælo: prælũ dr̃ unde uuæ p̃mi cõsue uerint. ¶ Mea nec. f. t. u. i. non fruor uino illarũ ciuitatũ neq; sunt mea pocula similia. ¶ Vites: pbati uini & optimi: de quo Virgi. retica nec celsis iõ cõtẽde falernis. ¶ Nec formiani: formiæ ciuitas ẽ unde ẽ hoc deriuatum.

¶ POR. Vile potabis modicis sabinum. Mecœnatẽ ad cenam inuitat promittẽs se ei uinũ sabinum exhibiturum: quod in amphoram græcam miserat: ut inde. f. aliquid adduceret suauitatis uile pro non uetusto uidef dixisse. Alioquin sabinum uinum si uetustum sit non est uile: Modicis: uidetur modicum pro paruo positum quod quidam negant existimantes modicum a modo dictũ: & significationem hr̃e eius quod græce μέτριον dicitur. ¶ Chare Mecœnas eques. Constat Mecœnatem i equestri dignitate sua uolũtate pmansisse: cũ utiq; facultas leticlaui pateret. ¶ Vt paterni fluminis ripa. tiberis ex ethruria uenit quẽ patrem Mecœnati dicit: quia inde Mecœnas fuit oriundus. ¶ Vaticanum. aũt montem non lõge. esse theatro Pompei scimus quem relonuisse simul cum ripis plausu populi dicit. ¶ Conditũ leui dicit hoc uinũ per semetipsum inueteratũ cõdidisse. leuisse ergo se gypso utiq; uult intelligi. Huic contrarium ẽ terentianũ illud. Releui dolia atq; omnes serias: quod signat aperui & quasi regypsaui. Datus in theatro cum tibi plausus. Diximus: & supra claros: & bonæ existimationis uiros plausu populi solitos fuisse in theatro excipi: malos autem exsibillari. ¶ Tu bibes uuam: pro uino mẽtonymia τροπος. dr̃ huic contrarium. Plautus i trinũmo fecit uinum pro uua dicẽs. illud uinũ priusq̃ cõctum ẽ pẽdet putidũ. ¶ Mea nec falernæ tẽperẽt uites nec formiani colles: p q̃ signat nec falernum uinum se habere quod ei in cœna exhibeat nec formianum.

Ad mecœnatem de frugalitate sui uictus. Ode. xx.

¶ CHRI. Ostendit non uereri se ad uilia pocula Mecœnatẽ tãtũ uiri iuitare. In quo latenter ostendit id se audacter facere fretũ temperantia: & frugalitate Mecœnatis. Non enim id fecisset si hominem exquisitioris uini auidum illum nosset. Laudat p̃terea ipsum testimonio populi sibi applaudentis. ¶ Vile potabis. ordo est O mecœnas tu potabis uile sabinum quod ego conditũ græca testa leui cantaris. Vile quia nouũ nam uina uti uetustate commendantur: sic nouitate. uile sunt. Vile autem est qd parui emitur: & quia hoc ex rei copia solet

prouenire: dicimus uile etiam abundans Virg. Vilibus aut onerat pomis: & alibi. ¶ Vilemq; phaselum. ¶ Sabinum: demonstrat se in uino preciosiori exquirendo non esse sollicitum cum sit contentus eo quod in suis sabinis nascatur: & simul se ostendit gratum cum: & agri meminit ab illo dono accepti: & fructibus illius a quiescere. Dicit aũt sabinum conditum i græca testa. i. in fictili uase i quo græcũ uinum aut chium aut lesbium aut cretense ex græcia romã iportatum fuisset ut inde suauiorem iaporem odoremque sumeret. Dixit autem testa quia non nisi fictilia erant uinaria uasa apud priscos: nam hæc lignea ex pluribus: frustis facta & circulis coniuncta. Plinii temporibus: ut ipse scribit: incipiebant quidem fieri. sed non nisi alpinis hominibus adhuc nota erant. Condiderat ergo uinũ i græca testa & nũc promebat e testa in cantharis modicis ut esset quod mecœnas biberet. ¶ Modicis: modum habẽtibus idest non excedentibus modum in capacitate. ¶ Cantaris græcum uerbum est cantarus & pocũlum quod baccho tribuitur: quemadmodum sciphus herculi. Quapropter & sileno qa in bacchi tutela est cantaturum assignauit maro. Et grauis atrita pendebat cantarus ansa. Erat aũt utrinq; ansatũ: & dicebatur a cantãro quod erat genus nauigii: ut ondit Menander comicus in nauclero. ¶ Leui. p releui. i. api. i. aperiẽdo testam deprõpsi. ¶ Plausus. nã cum grati fuisset populo ludi quos ipse exhibuerat: tanto sibi clamore & strepitu applausum: est ut & propinquæ ripæ tyberis & mons uaticanus uocibus reboãret. ¶ Est autem plaudere quotiens alicui pro re bene gesta nobisque grata: non oratione sed clamore aut gestibus aut aliquo strepitu congratulamur: lætitiamq; ostendimus. Explodo aũt contrariũ rẽ q̃ nõ placuit eodẽ clamore & gestũ & strepitu damnamus. Inde explosãm sniam dicimus quæ non solũ rõnibus confutata sit uerum quoq; alacri consensu dãnata & irrisa. ¶ Chare: q mihi acceptissimus es pp̃ multa in me collata beneficia. ¶ Eques: non temere dixit nã q̃uis oia maxima illi ab octauiano oblata sint tn̄ in ordine equestri se semper continere uoluit: ut ripæ fluminis paterni. i. tyberis q̃ ex tuscia est ut tu. ¶ Redderent laudes. i. p reboatum iterãrẽt plausum in quo tu laudabãris: & imago uaticani montis. i. reboatio uocis in cõcauis uaticani cõcepta q̃ q̃dẽ ueluti imago quædã ẽ uocis p plausũ e theatro emissæ ẽt redderet tibi laudes: Vaticanus mons ẽ nõ pcul a tyberi supra molẽ adriani cõterminus ianiculo i quo diui petri basilica ẽ. Sũpsit aũt nomẽ adẽo q̃ ibi uaticinia dabat: ut pleriq; uolunt. Varro aũt scribit in eo mõte uaticanũ deum fuisse qui infantibus primã uocẽ daret quæ ẽ ua unde uagire dicunt. ¶ Iocosa: quia nobiscũ iocari uidef uox illa q̃ repcussa iterat q̃ Ecchon græci tali fabula dicũt: Fuit Eccho una ex niphis atq; dũ iuppiter cũ aliis nymphis cõcumberet i mõtibus aut in siluis interi hæc lõgo prudẽtiq; sermõe iunonẽ detinebat: ne uiri furta deprehenderet. Aiaduertit tãdẽ iuno: eiq; loqndi facultatẽ ita eripuit ut ex se nihil posset referre. Ex iis aũt quæ alii pferẽt: ultia dũtaxat pnũciare liceret amãuit hæc narcisum puerũ a quo cũ repũlsam eẽt passa: ingẽti mœrore paulatim macie cõtabuit ac demũ ossa carnibus priuata i saxũ sunt cõuersa uoce tn̄ supstite: & quæ ex saxorum cõcauitate, pueriẽs quæ prius pfari poterat nũc quoq; possit. Sed de uoce in supioribus diximus. ¶ Tu bibes optia uina apud te. apud me aũt p tua humanitate uiliora nõ aspernaberis. ¶ Cæcubũ: sic. n. a loco dr̃. Sũt. n. cætubi populi in cãpania iuxta setinos. Alii uolũt cæcubũ dictũ: qa sua uæhementia obcæcat mentes. i. ebrios reddit. ¶ Prælo: instrumẽtũ quo uuæ p̃munt. Vir. Colaq; plos fumosis eripe tectis. Calẽo: a calibus urbe nominato: sũt. n. caleni iuxta falernos & massicos. Sed & i falerno optia erãt uina: ẽ. n. hic ois tractus i quo sũt ppi quos noiaui oino fœlicissimos: nã & collia uinũ optimũ & cãpestria frugibꝰ fertilissima. Quapp sũmũ certamẽ libero pri cũ cereẽ i his locis eẽt teste Plinio dixit antiqtas. Formiani colles: & i his nõ parua auctoritas uino fuit. Sũt ãt formiæ nõ pcul fundis creditũq; ẽ ipsas oli fuisse læstrigonũ sedes: q carnibus hũanis uescebãtur. ¶ Vuã. p uino dixit. ¶ Tẽperãt. uel quia aqua miscẽt: uel qa coquẽdo & alia quædã faciẽdo reducunt uina ad suã pfectionẽ. ¶ Tẽperare. n. est recte administrare: ita ut neq; desit quicquã neq; excessus fiat.

Argumentum. ODES. XXI.

¶ CANT. Bellopũico scdo ut Macro. lib. i. Sat. ondit ex libris sibyllinis Apollini ludi primũ istituti fuẽr: ferẽ ãt in carminibꝰ Martii uatis iuẽtũ esse ita scriptũ: hostẽ rõmãi si ex agro pellere uultis Vomicãq: q̃ geitũ uenit longe. Apollini cẽseo uouẽdos ludos q̃ quotãnis cõiter apollini fiant: his ludis faciẽdis p̃sit is p̃tor: q ius populo plæbiq; dabit sũmũ. Decẽuiri græco ritu hostis sacra faciãt hoc si recte facieris gaudebitis sp̃ fietq; respubl. melior. Nam is diuus extinguet pduellos. uestros. Itaq; decem uiris præceptũ est: ut græco ritu hisce hostiis sacrum faceret Apollini boue aurato: & capris duabus albis auratis latone boue fœmina aurata: ludos i circo populus cõronatus spectare iussus hæc ex Macrobio. Hac igit ode hortat poeta ut ludis Apollinaribus uirgines. Dianam. Apollinem pueri. ¶ Latonamq; laudibus afferant. Apollo enim eorum præcibus motus & bellum & famem: & pestem hostesque etiã a populo pellet. De ludis autem sæcularibus hic intelligere minime cõuenit: est. n. carmẽ pfusius alibi: ubi de latona nulla ẽ mẽtio. Cui qdẽ in apollinaribꝰ sicuti apollini sacꝰ fiebat: q̃q̃ diuersis hostiis ut ondimus Dianã teneræ dicite uirgines. ¶ Ode est tricolos tetrastrophos. p q̃tuor. n. uersꝰ scãdit. nã cõstat duo

Apollinares

¶ Ode. xxi. tricolos tetrastrophos de Apollinaribus.

Dianam teneræ dicite uirgines
Intõsum pueri dicite cynthium:
Lathonamq; supremo

b; metris asclæpiadeis Tertio pherecratio. Quarto Glyconico de asclæpiadeis pria ode docuimus: de aliis qnta. ⁊ Dicite cãtate laudate. ⁊ Intonsum Cynthiũ. i. Apollinẽ Tibullus ẽt i qt. Solis æterna est phœbo bacchoq; iuuenta. Et decet itõsus crinis utrũq; deũ. Est ãt cynthꝰ mõs sublimis & asp Delo urbi iminẽs: q̃ insula in mari ægeo sita urbẽ hẽt in plano positã & apollinis templũ atq; latonæ: q̃ ibi dianã simul & apollinẽ peperit. Auctor Strabo lib. x. idem ẽt libr. xiiii. de latonæ ptu optime meminit. ⁊ Supremo ioui. i. maximo. ⁊ Vos lætã fluuiis ordo est. Vos uirgines tollite laudibus nemorũ. comã læta fluuiis: comã quæcũq; pmiet aut gelido: Algido: aut nigris syluis erimãthi aut uiridis Gragi. id autẽ in dianæ grãm fieri uult: illa. nã siluis uagari solebat & montibus. ⁊ Lætam fluuiis. i. fertilẽ & luxuriantem fluuiorꝫ humore. ⁊ Algido algidũ opp idũ erat post mõtes tusculanos ad quos descendebat uia latina. Auctor est Strabo li. v. Nũc urbis uestigia extãt estq; locus latrociniis maxie ifestatus. ⁊ Erymãthi: Erymãthus mõs est archadiæ & fluuius ab eo demissus: quod Solinus scribit. ⁊ Nigris syluis. i. umbrosis. ⁊ Gragi: in Strabõis i. xiiii. semper est cragus: ait enim de lycia scribens: deinceps est Articragus mons erectus in quo est Carmilesus locus in conualle iacens. post hunc est Cagrus: qui urbem habet eiusdem nominis hic fabula de Chimeræ montibus confingunt: est ẽt nõ procul hinc conuallis quædã noie chimæra ab littore porrecta. Crago subiacet panara una ex maximis lyciæ ciuitatibus hoc in loco pandarus colitur. ⁊ Vos tempe: ordo ẽ: Vos mares totidẽ laudibus tollite tẽpe &c. hoc aũt in apollinis grãm hebat. ⁊ Natalemq; mares: legendum est mares: nõ mães: uersus. n. nõ staret alter nec sensus q̃draret supiorinã cũ uirgines dianæ loca laudarint. ⁊ Nunc Mares. i. pueri apollinis loca celebrãt. ⁊ Tẽpe. de iis uideto ode. vii. ⁊ Pharetra: de hac uide supiꝰ. ⁊ Fraterna lyra: scri. Hyginiꝰ. Mercuriũ cũ primũ lyrã fecisset in cylleno monte archadiæ septẽ chordas instituisse: ad athlantidũ numerũ: q; Maia una ex illorũ numero eẽt q̃ mercurii est mãr. Deide quũ apollinis boues abegisset: deꝑhẽsus ab eo quo sibi faciliꝰ ignosceret: petẽti apollini: ut liceret sibi se dicere iuenisse lyrã concessit & ab eo uirgulã quãdã muneri accepit. Apollo ãt lyrã acceptã dãr orpheũ docuisse: & postq̃ ipe cytherã iuenerit illi lyrã cõcessisse. Fraterna ergo lyra qm̃ Mercurius & apollo iouis filii sũt. ⁊ Hic bellũ. Ordo est hic phœbꝰ uestra prece motus agẽta populo & a principe cæsare i persas atq; britannos bellũ lachrimosũ: hic aget miseram famẽ & pestem. ⁊ Persas: persia tota altissimis uallat̃ mõtibus a septẽtrione Mediæ heret: ut docet Diõysius ẽ ãt nobis regio orientalis. ⁊ Britãnos: finis erat orbis ora Gallici littoris nisi britãnia ĩsula nomẽ pene orbis alterius mereretur: octingẽtis & amplius millibus passuũ longa porrigitur illic nullus anguis auis rara gẽs ihospita & bellicosa. Hæc & plura Solinus. iacet autem inter septentrionẽ & occidentem Auctore Pli. li. iiii.

Cithus delos

algidũ

Erimanthus

Cragus

Gragus

chymæra

pádarꝰ

lyræ in uentio

persia

británia

Dilectam penitus ioui.
Vos lætam fluuiis & nemoꝫ comã
Quæcũq; aut gelido ꝓminet algido
Nigris aut erymanthi
Siluis: aut uiridis gragi.
Vos tempe totidẽ tollite laudibus
Natalemq; mares delon apollinis
Insignemq; faretra
Fraternaq; humerum lyra.
Hic bellum lachrymosum
Hic miseram famem
Pestemq; a populo & principe cæsare
In persas atq; britannos
Vestra motus aget prece.

ℂ AGR. Dianã teneræ dicite uirgines. Ad choꝫ uirginũ & puerorũ. Metrũ duobus uersibus asclæpiadeũ tertius feregratius: q̃rtus glycõicus. Augustus ludos sæculares ĩstituit q̃bus hymni Apollini dianæq; dicebantur a nobilibus pueri apollinis: dianæ uirgines: hac ode hoc ipm docet: & hortat̃ ut cantẽt. ⁊ Dicite cantate ut cui nõ dictus hylas puer & latonia delos. ⁊ Intonsum: crinitũ. ⁊ Cynthiũ: apollinẽ. a cyntho mõte deli i quo natus ẽ. Vir. Cũ canerẽ reges & plia cynthius aurẽ Vellit: & admõuit. ⁊ Latonãq; supmo: maxio: ut terẽtius ꝓ supme Iuppiter. Et rex iple iouis de gẽte supma. ⁊ Penitus: aut ualde aut familiariter: ut pẽitus gẽus oẽ posũ fœmineũ. ⁊ Vos lætã: ordo est. uos dicite lætã comã nemoꝫ & quæcũq; ꝓmiet fluuiis: aut algido gelido aut nigris syluis erymãthi mõtis archadiæ: aut nigris siluis uiridis gragi & uos mães tollite tẽpe apollinis totidẽ laudibꝰ. & delõ natalẽ apollinis & humerũ ĩsignẽ fraterna lyra. Tẽpe mõs & amœna thessaliæ. ⁊ Fraternaq; hũerũ lyra: qa a mercurio lyra iuẽta ẽ & apollini data ab eo qa apollis fr̃ Mer. putat̃. ⁊ Hic bellũ: ordo hic motꝰ uãr pce a populo & principe cæsare aget lachrymosũ bellũ: & pestẽ cũ misera fame in psas atq; britãnos lachrymosũ: luctuosum: ut Vir. Siue gethis inferre manũ lachrymabile bellũ. ⁊ Aget: auertet: aut abiget.

ℂ POR. Dianã teneræ dicite uirgines. Dicite ꝓ cãtate positũ ẽ: ut cui nõ dictus hylas puer & latonia delos. ⁊ Latonũq; supmo dilectã penitus ioui. supmo ꝓ sũmo: ut supme iuppiter a Terentio dãr penitus ãt dilectã ꝓ ualde dilectã: ut penitus mõ nõ genus oẽ posum fœmineũ funditus & pẽitus dilectã itellige. ⁊ Nigris aut erymãthi. siluis erimãthus mons in arcadia. Nigris ãt siluis umbrosis itelligãus. ⁊ Grag. gragus mõs licie in quo chimera fuisse dr̃. ⁊ Vos tẽpe: locꝰ i thessalia opacitate & penœo flumie amœnꝰq; i honorẽ apollinis merito laudat̃: q̃ ibi laurus pluria sit. ⁊ Fraternaq; humerũ lyra: & hic & supiore accipe ĩsignẽ cythara ꝓ figurã hæc elocutio itelligẽda: ut sit apollinẽ ĩsignẽ humerũ hãtẽ. Vt læta comã dicit̃ a Vir. & multa similia. ⁊ Fraterna lyra qa Mercuriꝰ lyrã iuenit q̃ frater apollinis. ⁊ A populo & pricipe Cæsare. Nũqd pricipe ad populũ refert remus ut sit a populo pricipe: quia populus Ro. princeps erat & rector omnium populoꝫ: & recte dicitur.

ℂ CHRI. Augustus ludos sæculares ĩstituit: i q̃bus nobiles pueri apollinis nobiles uirgines dianæ hymnos canebãt. Sed i hos ludos extat huius poetæ carmẽ sæculare: itaq; credo hũc hymnũ eẽ nõ in eos ludos qui centesimo quoq; anno ĩstituti erãt: q̃bus semel dumtaxat iterfuit poeta: sed in eos quos lõge ante augustum ex libris sibillinis ĩstituti sunt: ut quotãnis fierẽt auctore. L. Cornelio ruffo decẽuiro: q̃ ꝓpterea sibylla ẽ noiatꝰ ac deinde corruptione noĩs prius ẽ cœptus uocari sylla. Erãt. n. in carminibus martii uatis: quorũ duo uolu

mina erãt in senatũ relata hæc uerba. Hostẽ Romãi ex agro expellere uultis. ⁊ Vomicãq; q̃ gentiũ uenit lõge. ⁊ Apollini cẽseo uouẽdos ludos: q̃ quotãnis cõiter apollini fiãt. His ludis faciẽdis ꝑlit is ꝓtor: q̃ ius ppso plebiq; dabit summũ. Decẽ uiri græco ritu hostiis sacra faciant. Hocsi recte facietis gaudebitis sp fiet q; relpu. melior. Nã is diuus extiguet pduellos uestros: q̃ uestros cãpos pascũt placide. Hec eadem cũ decemuiri i libris sibyllinis repissent decreti sũt ludi apollinares: & in eã rem. xii. millia æris & duæ hostie maiores ꝓtori datæ decẽq; uiri græco ritu iussi sũt apollini facere boue aurato & capris duabꝰ albis auratis. Latonæ boue femina aurata: ludos i circo populus corõatus spectari iussus ẽ. Primi duo uersus asclæpiadei tertius glicõicus q̃rtꝰ pheregratius. ⁊ Dianã: cur priorẽ noiat dianã cũ dignitate prior sit phœbus an qa prior ipsa nata est & statim ut ẽ orta matri phebũ pturiẽti obstetricis: officiũ exibuit. ⁊ Teneræ: iuuẽculæ & in teneriore ætate constitute. Dr̃ãt i cœlo luna in terris diana: & apud iferos hecate. ⁊ Cynthiũ: appollinẽ a cyntho deli mõte i quo natus ẽ ⁊ Intõsũ. apollo itõsus. i. capillis plixis pingit̃: qa eius radii sp in lõgissima uisq; extendunt̃. pingit̃ iuuẽis: qa nũq̃ senescit sol. ⁊ Latonãq; hæc filia Coei fuit: & ioui dianã & apollinẽ peperit. Oui. Quæq; mõ audetis gẽi tãtitãida coeo. Latonã ꝑferre mihi. dñt ãt fabulæ iunonẽ iratã latõe pp delicatũ imisisse phytonẽ serpẽtẽ qui illã opprimeret. Diffugiebat ãt latõa & cũ nusq̃ cõsistere dareẽt: tãdẽ ad orthygiã ĩsulã uenisse q̃ deinde delos ẽnoiata. Erat. n. hæc olim sua soror asterie noĩe: q̃ iouis nuptias fugiẽs diis miserantibus in ortigẽ. i. coturnicẽ cõuersa ẽ: ac deide i lapidẽ & i mare cecidit: ac demũ e fundo emergẽs ĩsula mobilis effecta ẽ. Quapp sorori phytonẽ fugiẽti ad littus usq; obuiã uenit: Illaq; recepta i mare anteq̃ phytõ ĩgrederet̃ lõge recessit. Hic ergo tãdẽ gesces latõa gemios: solẽ. s. & luna pepit. Sũt q̃ fabulã ad historiã referãt. Dicãtq; post ducalibꝰ diluuiũ aerẽ ita densis nubibus ad plures mẽses obsessum fuisse: ut neq; solaribꝰ neq; lunaribus radiis puius eẽt: sed tãdẽ paulõãte lucem in orthygia lunates radios: & post ortũ solis solares ẽt appuisset. Quapp cũ tale initiũ ide ueniret: cõcessũ ẽ fabulæ ut diana & apollo i illa ĩsula nati sint: dicũtq; statim apollinem q̃primum ortus est phythonem sagittis iterfecisse. Nã phitõem itelligũt nubes q̃s dixi q̃ a radiis solaribus cum iualescẽt cœpit cõsumptæ sũt. ⁊ Vos: ordo ẽ uirgines dianã: pueri apollinẽ laudẽt. sed uos matres. i. maturæ ætatis mulieres tollite totidẽ laudibꝰ. i. tãtũ dẽ laudate comã nemoꝫ. i. frõdes nemoꝫ. lætã fluuiis q̃ uiridior fertiliorq; surgit iuxta flumĩa: pp uicinũ humorẽ. ⁊ Algidus. distat ab urbe rom. xv. M. passuũ. ⁊ Erymãthus ĩ archadia mõs ẽ i quo aprum hercules domuit uiuũq; ad euristheũ detulit: Vir. Aut erimãthi placarit syluã & lernã tremefecerit arcu. ⁊ Tẽpe: loca amænissima in thessalia iuxta peneũ fluuiũ Humeꝫ. i. apollinis. ⁊ Frna lyra q̃ ipe a mercurio fr̃e dono accepit. Natalẽ i q̃ natꝰ ẽ. ⁊ Delõ: hæc ẽ una ex cycladibꝰ nobilitata tẽplo apollis celebrato olĩ ab oĩbꝰ totiꝰ pene orbis gẽtibꝰ. Aristo. ait delõ appellatã qd cũ demersa eẽt subito appuit nã δηλοω ostẽdo significat. Fuit ꝓterea appellata eglatosthenes. cynthia: asteria: ortygia pyrpile. Hero. ãt scri. hãc ĩsulã prio motã eẽ cũ datis xerxis ꝑfectus ex ea discessit nulla calamitate ab eo affecta: neq; deinde ad sua usq; tpa terremotũ sẽsisse. Eũ aũt quo tũc cõcussa est futuras græcie calamitates ꝑnunciasse: est dicta pyrpile quasi pyla. i. porta ignis qa ibi repꝰ sit. In plas ꝓ parthis posuit quos p uẽtidiũ octauiãus supauit. Supauit ẽt & britãnos.

Argumentum. ODE. XXII.

ℂ Ode. xxii. dicolos tetrastrophos de bonorum tutela ad fuscum.

Integer uite. scelerisq; purꝰ cu
Nõ eget maurisiaculis nec ar
Nec uenenatis grauida sagit-
Fusce pharetra. ctis
Siue per syrtes iter æstuosas
Siue facturus per inhospitalem
Caucasum. uel quæ loca fabulosus
Lambit hydaspes.
Nanq; me sylua lupus in sabina
Dum meam canto lalagen: & ultra
Terminum curis uagor expeditis
Fugit inermem.
Quale portentum neq; militaris
Daunia laris alit æsculetis:
Nec iubæ tellus generat leonum
Arida nutrix.
Pone me pigris ubi nulla campis
Arbor æstiua recreatur aura:

ℂ ANT. Vigesima secũda ode Fusco amico scribit: Optio uiro nec iaculis: nec sagittis opus eẽ q̃ uis loca periculosa adeat qd̃ qdem exemplo sui oñdit. dũ. n. suam Lalagen cãtando apud suum agellũ sabina in silua uagareẽt: ingens lupus eũ iermen fugit. Cõcludit ĩdefe lalagẽ ubicunq; fuerit amatuꝫ uel i frigidissima scythia: uel i feruẽti aphrica integer uitæ scelerisq; purus. Ode est secũdæ similis. ⁊ Mauris iaculis. de Mauris uide secunda od. posuit aũt Maura iacula pp leones: q̃ in mauritania sunt. Sirtes. De iis late i Epodo nono. ⁊ Caucasum is schythiæ mons est dictus q̃ si Caucasus hoc ẽ niue cãdidus ut Pli. li. vi. herodotus autem li. etiã. vi. scribit. Ceucasũ oium mõtiũ altissimũ esse. ⁊ Inhospitalem. i. inhabitabilẽ pp niues scilicet. ⁊ Hidaspes: is fluuius est amplissimus: & ad nauigãdi usũ aptissimus in india. Dionysio teste Strabo libr. xv. scribit hidaspen. Cocrodilos habere & ingredi indum fluuiũ. Fabulosus hidaspes: sua magnitudine ab omnibus fere decãtatus. Meam canto lalagem id nomen est non ab re fictum λαλαγη. n. uox dicitur λαλεω loquor λαλια loquela λαλοσ loquax λαλαγεω uoco loquor. cano. Portentum. Monstrum rem præsentem: portentum futurum: tempus respicit: ut scribit Nonius. ⁊ Daunia: legendum est daunia non daunias nam græce etiam daunia dicitur & græce horatius produxit a in nominatiuo quorũ plura exẽpla uideto in nostro Versilogo. Daunia autem ut Strab. libro. vi. ostendit: regiuncula erat iuncta apuliæ. ait. n. q̃ ipsi apulii & daunii & peuceti eandem usurpabãt linguam. ibi quoq; ostendit luceriam uetus oppidum dauniorũ fuisse: ubi erat Mineruæ fanũ. Pli. autem uolumine tertio hoc pacto meminit. Hic apulia dauniorum cognomine a dauniо diomedis ocero: postea ait q̃ amnis Cerbalus Dauniorũ

Caucasus

Hidaspes

Lalage

Laleo

Lalos

Mõstrũ

portẽtũ

daunia

luceria

Cerbalus. f.

Vēusia Cānusium Arpi.

finis. Item Daunioꝝ Coloniæ Iuceria: Venusia. oppida canusiū. Arpi. &c. Ptole. li. iii. Apuloꝝ dauniosꝝ inquit Militaris bellicosa: hēbat. n. uiros fortes ꝑterea locis illis cladeſ illa canēſis obrigit & multa alia ꝑlia prius & poſterius ibidē actitata ſunt. ¶ Aeſculetis. Aeſculus arbor eſt grādifera: idē æſculetū. ¶ Iubæ tellus: fuit iuba mauritaniæ rex: de quo late Luc. i fine li. iiii. i Mauritania ãt leōes eē. Pli. ēt docet. ¶ Atrida nutrix aquarū penuria ſicca eſt libya: ibi. n. multū torrida zona occupat q̃re maxia mediterraneæ libiæ pars & regio circa oceanū deſerta ē qd. Stra. li. vii. edocet. ¶ Pigris cāpis. i. frigidis: intelligit ãt de regiōe ſcythiæ habente ripheū iugū: q̃ regio aſſiduis obſeſſa niuibus: qppe caſus continuaꝝ pruinaꝝ qdã ibi exprimit ſimile: pœnaꝝ damnata pars mūdi & a rerū natura in nubē æternæ caliginis merſa ipſiſq; prſus aqlonibus cōflatis rigēticſſima ſola terrarū non nouit uices tēpoꝝ. Nec cœlo aliud accepit q̃ hyemē ſēpiternā: auctor eſt Solinus. Nulla arbor recreat æſtiua aura: nā ut dixi ſp hyems ibi eſt. ¶ Quod latus mūdi. i. q̃ mūdi partē urgēt. i. aggrauant. Nebulæ & malus iuppiter. i. aer calliginoſus & rigentiſſimus. ¶ Pone ſub curru: ſolis. i. ſub zodiaco & torrida zona: q̃ quidem æſtu inhabitabilis eſt. ¶ Dulce. pro dulciter.

Libyæ ſiccitas Riphei montes

Quod latus mundi nebulæ: malusq;
Iuppiter urgent.
Pone ſub curru nimium propinqui
Solis in terra domibus negata:
Dulce ridentem lalagen amabo
Dulce loquentem.

¶ ACR. Integer uitæ ſceleriſq; purꝰ: metrū ſapphicū endecaſillabū tribꝰ uerſibꝰ: q̃ rtus adōius: Ad ariſtiū fuſcū ſcri. amicū ſuū idicans inocētiā ſp & ubiq; tutã eē: ēt iter res ſæuas ac piculoſas: cuius rei teſtimōiū dō cumētūq; iſpe cœpit cū alias tū ꝑcipue cū i ſabinis i agello. ſuo ſpaciātē ſe ingēs lupus fugerit dubitādū tamē ē utrū iocolariter an uere dicat: qa lupi ſinguli ſingulos hoies inuadere cōſueuerūt. ¶ Integer innocēs. nō egerm. i. qbꝰ utūt mauri. ē. n. primitiuū ꝑ deriuatiuo. ¶ Grauida: plēa fertilis: ut bis grauide pecudes bis pomis utilis arbos. ¶ Aeſtuoſas: aut ꝑcelloſas aut nimio ſole feruētes: uñ Vir. & ihoſpita ſirtis. ¶ Caucaſū. caucaſus mōs ſcythie ꝑter hitatiōes hoium. de quo Vir. Fabuloſus hydaſpes: aut lōginquus: aut de quo multa fingūt miráda. ¶ Lābit: metaphora a ligua eo q̃ lēiter fluuat & ripas ſuas tãq̃ ligua lābat. ¶ Hydaſpes: fluuiꝰ mediæ ſiue idiæ. Vir. ut medus hydaſpes. ¶ Nãq; me. ordo ē nãq; me iermē fugit lupus i ſabina ſilue dū cāto meã lalagē & uagor ultra termiuꝫ expeditꝰ curis. ¶ Dū. m. c. l. idēſt dū amicæ laudibꝰ illicior uoluptate cātādi. Meã ãt q̃ diligo: ut Vir. Reſtitit; eurydicēq; ſuã iã luce ſub ipſa imemor Heu uictuſq; animi reſpexit. Et ultra curaꝝ terminū ꝑgreſſꝰ tãta aĩ ſecuritate: ut nihil timerē. ¶ Portētū: ꝑ lupo poſuit. Militaris qa uiros fortes & aptos militiæ hūit. Vir. Hæc gēus acre uiꝝ marſos pubēq; ſabellã aſſuetūq; malo ligurē uolſcoſq; uerutos Extulit: hæc decios marios magnoſq; camillos. ¶ Daūia: apulia dicta a dauno rege ſocero diomedis aut a regiōe in q̃ regnauit. unde eſt & dauni miſerere ſenectæ. ¶ Aeſculetis: ſicut pinetis a pino: ſic æſculetis dixit ab æſculo. ¶ Nec iubæ tellus ut ſupra: a rege ſignificat ꝑuiciã. luba. n. rex mauroꝝ fuit q̃ regio & ſicca ē & leōibꝰ abūdãs. Vir. In eiꝰ execrationē laudãs italiã. at rabidæ tygres & ſæua leonū fœmia. ¶ Arida nutrix: ſiticuloſa Vir. Hic deſerta ſiti regio ē. ¶ Pōe me pigris: frigidis locis ſcythiæ. Vir. Sp. h. ſ. f. e. recreat ꝑflat. Qd lat, ac ſi diceret q̃ ꝑtē. Maluſq; iupiter: iouē aerē poſuit. ut Vir. iuppiter &. l. d. p. i. acſi diceret loca ſine ſole. Vir. Plaga ſolis iniq̃: & itē Tū ſol pallētes haud unq̃ diſcutit umbras. Vrget cōprimit ut cærulea glacie cōcretæ atq; ibribꝰ atris. ¶ Pone ſub c. aut i frigidis ꝑtibus ſcythiæ uel i ardētibus ꝑtibus aphricæ ſi pōeretur. ¶ Lalagē: ſe amicã ſuã dicit ſecurū oīum piculoꝝ bono inocētiæ poſſe cãtare. ¶ Nimiū ꝑ. ut ſemper ſole rubens: & torrida ſp ab igni. ¶ Domibus. n. cirenaicã dicit ihabitabilē. ¶ Dulce ridentē: ut Virg. Fuit aut tibi quicquam dulce meū.

¶ POR. Integer uitæ ſceleriſq; purus: Ad ariſtiū fuſcū hæc ſcribūt qbꝰ idicat inocētiã ſp & ubiq; tutã eē cuius reiteſtimōiū iſp accepit. Tūc cū ſabinis i agello ſuo ſpaciātē ſe lupus immēſæ magnitudinis fugerit: & hæc dubito utrū iocolariter dicãt. An uero q̃m lupi dñr ſolere ſingulos hoīes inuadere integræ uitæ: ut Vir. O ꝑſtãs aĩ iuuēis. ¶ Fuſce pharetra. grauida ſaretra ꝑ graui: ac ꝑ hoc plena methaphora. ¶ Lābit hidaſpes. hidaſpes a mnis indiæ: fabuloſus ãt dictꝰ qa ĩdia pluria gña miraculorū & digna fabulis ferat. Lābit ãt trãſlatiue dictū ē a lingua: ꝑ qd ſignat hidaſpē fluuiū lenē leuiter ſuas ripas tãgere. ¶ Cãto cōpono. ſ. librū lucii. ſextꝰ decius Collyra iſcribit eo q̃ de collyra amica ſcriptꝰ ſit ēr. Nos ſic plerūq; loqmur. Et ultra terminū curis uagor. i. ultra terminū fundi mei ꝑcedo lucoꝝ uoluptate oblectatus. Curis aũt expeditis ꝑ ipſe curis expeditus. i. ſecurꝰ neq; militaris. ¶ Daūia. Daunia apulia dicta a dauno rege ſocero diomedis: q̃ militarē dixit: qa militiæ aptos uiros hēt. ¶ Latis alit æſculetis. Aeſculetis ab æſculo arbore: ita dñr ut pineta a pino. Nec iubæ tellus. Mauritãia intelligēda a iuba rege. ¶ Pone me pigris: cur pigros cãpos dixerit ipſe oñdit ſubiiciēdo ubi nulla arbor æſtiua aura recreat. Quod latus mūdi. Latꝰ ꝑ q̃libet mūdi ꝑte poſuit. ¶ Maluſq; iuppiter urget Iouē ꝑ tēpeſtate pōere poeticū ē. Sic & Vir. mō iuppiter adſit tertia lux claſſē cræteis ſiſtet in oris. Ergo malꝰ iuppiter ꝑ eo qd ē iniq̃ tēpeſtas. Pōe ſub curru nimiū ꝑpiq; ſolis i aphrica. ſ. cui ſol ꝑpior ē q̃ cæteris terris dominibꝰ negata: qa ultrie ꝑthes aphricæ ihitabiles ſt ꝑp nimios calores. ¶ Dul. r. ꝑ dulciter ridētē nom ꝑ aduer

¶ HCRI. Oñdit q inocētes ſūt eos iter oīa picula tutos uerſari. ex quo ſequt hoīes ipi diuinitati (bio pōit. curæ eē & iuſte ita agi ut & malis ſupplicia ſint: & bōis ꝑmia. hoc aũt ꝑbat huiuſcemodi argumēto. Nã cum uagaret icautius ꝑ ſabinã ſyluã nec qcq̃ tale ſuſpicaret. lupus in quē inermis inciderat ſtatim fugit. ¶ Integer uitæ. i. ille cui uita ĩtegra ē. i. nullis uitiis maculata. & eſt modus græcus. Sic Virg. iſq; ſops aĩ & furore accēſus amaro. uita hūana tunc ꝑfecta & nulla in parte imminuta ē cū caret uitio: qd' nō ex hūana uita ſed ex ferina ꝑ uenit: qa ꝑter ſolã rōnem hoīes ſumus. integer ē igit hō cuius rōnem nullū uitiū imminuit uita ãt ex his nominibus ē quoꝝ haud facile pluralem inuenias. ¶ Sceleriſq;. ꝑ. ſeipſum declarat. q. d. eū eſſe integræ uitæ q ſit ſine aliquo ſcelere. ¶ Mauris. pro mauritanis. Maurus. n. gentile eſt ut gallus. Mauritanus autem poſſeſſiuum ut gallicus. Ergo dicimus uirum maurum & bellū mauritanū. ¶ Venenatis. ueneno imbutis: ut mors certior

ſequat. Vñ ē illud. Ferrūq; armare uenēo. ¶ Fuſce: nã ad hūc ſcribit. Et itidē fuſcus nomē appellatiuū: & ē color ad nigrū tēdēs: ſed nō oīo niger. Oui. Turgida ſi piguis ſi fuſca nigra uocet. ¶ Pharetra: theca ē i qua ſagittas ferūt q arcu utūt & ē græcū nomē. ¶ Syrtes: duo ſūt ſinus aphricæ diſpari magnitudine: ſed pari piculo: dictæ ſt πολυστρεφω. i. traho uēto. n. trahūt harenæ: ꝑp qd idē locꝰ mō uadoſus ē accedēte cumulo harẽarū mō ꝑfūdior ipſo aliū i locū ꝑpulſo. Recte ergo Vir. i breuia & ſyrtes urget miſabile uiſu. Illiditq; uadis atq; aggerē cigit harẽæ. ē igit mior ſyrtis & maior. Mior lotū cibū ſuauiſſimū ꝑducit. ideq; lotophagitis appellat eſtq; ãbitus eius. Mdc. ſtadioꝝ. Aeſtuoſas: uel nimio ſole ardētes: uel fluctibꝰ æſtuãtes. ¶ Caucaſū: mōs iſte q̃ uis ſcythiæ aſcribat: tñ lōgitudīe ſua multas ꝑtigit natiōes. Aſpitate i mltis locis cæteros ſupat: & feris. ĩmanibus eſt refertus. Eſt ãt iter oleos & albanos ulq; ad mare caſpiū. Quare motus Maro ut æneæ duritiē notaret dixit ſed duris gēuit te cautibꝰ horrēs Caucaſus: hyrcãæq; admorūt ubera tygres. Pōit ergo & ſyrtes ꝑp picula naufragii: & caucaſū & ſolitudies ꝑp picula feraꝝ. ¶ Inhoſpitalē: ihitabilē. Sic alibi. Et ihoſpita ſyrtis ꝑprie hoſpites dñr amici diuerſaꝝ ꝓfãrū: q ſe mutuo recipiūt cū alter i alteriꝰ ꝓfia pegrius ē taliſq; amicitia hoſpitalitas appellat: & eoꝝ domꝰ q̃ gratis liberaliterq; uēiēti hoſpiti patēt hoſpitia dñr. Quapp & ædes q̃ publice pant ad egenos recipiēdos hoſpitia & hoſpitalia appellãt. Nã illa q̃ uiatoribus pegriniſq; mercede patēt caupōæ diuerſoriaq; dñr. Nec nos fugiat tã q recipit q̃ q ꝛcipit hoſpitē uocari. erãtq; ãtiquoꝝ domꝰ ita ædificatæ: ut ſepata hērēt hoſpitalia hitacla. Nã prīs diebꝰ una cū hoſpite cōuiuebat hoſpes: īde ſeorſū hitãs cibaria ſingulis diebꝰ qbus ex dignitate alerēt a ꝓfamilias recipiebat. Hic appellãus locū ihoſpitalē quo ſiñ piculo nō uēimꝰ aut moramur. ¶ Fabuloſus. q. d. celeberrius & de quo oēs fãt. Nã ut iã oñſū ē fabula res paſſim diuulgata ēt ſi uera ſit dr. Vel fabuloſus de quo ꝑp lōgiqtatē mlta fingūt. ¶ Hydaſpes: iſignis magnitudine fluuius in quo & aureæ harenæ & gēme deꝑhēdunt. Fluit ꝑ pthos i idiã: & ãplo ꝑfundoq; aluo crebras facit iſulas. Poſtrēo q̃tuor ſuſceptis flūiniibꝰ ĩdo flūini admiſcet: dictꝰ ab hydaſpo medoꝝ rege. ¶ Lābit: placide tãgit: ꝑprie lābere & lingere ē cū aliqd ligua ſuauiter tãgimus: qd' græci λικο dicūt. Placet ãt acrōi ꝑ metaphorã dcm qm̃ lēiter fluat. Alibi ē. Et ſydera lābit. ¶ Nãq; q̃ ꝑ integra uita ſūt tuti ſint. ꝑbat exēplo ſui. ¶ Lupus: is ē q graece λυκος dr πολυστιδ λοκιος. i. a luce. Huius. n. oculi terſi ſūt & ꝑſpicui: ut i tenebris qcqd uel minimæ lucis ē ita colligãt ut fulgeãt. Aĩal: eſt marti cōſecratū qa & ui & inſidiis pugnet: & crudelis ſine aliq̃ generoſitate ſit. eius eſt natura ut ſi hoīem priꝰ uiderit q̃ ab eo uideat: illū mutеſcere aut ſaltē rauceſcere cogat. Vñ eſt ꝑuerbiū græcoꝝ: qd' & Terē. uſurpauit λυκος εντομυτω. i. lupus ē i fabula quotiēs alicuius interuētu: qm̃ ea q̃ loqmur: illū audire nolumus: ſermonē finimus. qa ita ab illo uiſi obmuteſcimus quēadmodū obtumeſcūt uel rauceſcūt uiſi a lupo. Propter q̃ Vir. Vox quoq; mœrim iã fugit ipſa. Mœri lupi uidere priores: Aphrica ægyptuſq; paruos & inertes gignit lupos. Euanthes ait arcades ſcribere ex gente cuiuſdam antiſorte familiæ lectū hoīem ad ſtagnū eius regiōis duci: ac ſi ueſte in quercu ſuſpenſa ſtagnū tranarit in ſyluas abire fieriq; lupū: q̃ ſi carnibus humanis abſtineat. rurſuſq; poſt nouum annū rurſus tranet ſtagnū in hoīem reuerti addito nouē annoꝝ ſenio. Auguſtinus hoc fieri negat: ſed demonum illuſionibus ita id & ſibi & aſpiciētibus uideri. Caudæ huius aĩalis credit uulgo uirus amatoriū i exiguo uallo ineſſe ſed cū capit abiici nec pollere niſi uiuo arripiat. Lupi roſtrū inueteratū ueneficiis reſiſtere aiūt: ob idq; portis ꝑfigunt. Veſtigia eius calcata equū torpeſcere faciūt. ¶ Lardū: iis q̃ argētū uiuum biberint remedio eſt. in excremētis eiꝰ oſſa inueniunt: q̃ alligata dentium dolorē ſedãt. ¶ Sylua ſa. ut nō miꝝ ſit ſi lupus i aperto hoīem fugiat. Sed q̃ fugiat i denſa ſylua ubi aīos hēt maiores. Maius autē mirū qd' maximus lupus fugerit. affert ēt rōnē quare incautius & ultra cōueniēs ſpatium ãbulaſſet. Erat. n. & uacuus curis: & adeo occupatus i lalage canēda. ut non aĩaduerteret ſe terminum excedere: uel itineris: uel curaꝝ. Terminus: ē lapis ſiue q̃ ꝑpiã ſimile poſitus iter agros diſtus a terēdo q̃m utrinq; abiis q agrū ſuū colerēt fodendo tereret. itē terminoꝝ deus terminus dicebat iſte cum dii cæteri q i capitolio fuerãt ioui ceſſiſſent ſolus cedere noluit. Quo putarunt romani impiū eorū ſine termino fore. colebat ergo in capitolio una cū ioue: eiq; ſacra iſtituta ſunt a Numa pompilio: & terminalia appellata erat ãt cautū q̃ ſi qs bobus terminū euelliſſet ipſe bouesq; termino ſacri eēnt: ut Oui. in. lib. faſt. oſtendit fugit magnū inocētiæ ſignū: nãnō ſolū nō nocuit: ſed ultro fugit: & qd' pl, ē fugit iermē. Portētū. i. qd' ſupra naturã cū ſit aliquid futurū portēdit. Sed nūc appellat portētū ferã q̃ ſupra naturalē modū creuerit nō ergo tanta ꝑceritate ſunt i apulia portēto ſi lupi aut in aphrica leones q̃tus erat ille lupus. Daunias: apulia a dauno illic rege: & diomedis ſocero: dcã eſt aũt in ꝓſonomico fœmININO a daunia: ut ſit daunias dauniados ut troas troados. Sūt ãt in æſculetis apuliæ urſi & apri ingētis magnitudinis eſt ãt ab æſculo arbore æſculetū ut a pinu pinetū. ¶ Iubæ tellus: mauritania i qua iubas regnauit. In ea leōes abūdãt. nã i europa nuſq̃ ſūt ꝑter illud terraꝝ ſpatiū qd' iter acheloū ueſtūq; amnes iteriacet. Magna generoſitas i hac fera: ꝑſtratis ꝑcit: ſatiati inoxii ſūt i piculis diu terrore tm̃ ſe tuet: teſtariq; uſ ſe cogit: tãdē coactꝰ piculo ueluti amētia fert qñ cãibus uenatoribuſq; urget cōtēpti hæſitãſq; cedit: dōec cerni pōt. ubi aũt iã arboribꝰ tegit: celerrimã fugã capit. cū inſequit ſaltu iſilit: iter fugiēdū nō ſaltat Vulneratus reliquos neglīgit: ac in ſolū ꝑcuſſorē fert. eſt aũt q̃ tela miſerit ſed nō uulnerauerit correptū rotat ac ſternit: nec uulnerat. Pueros nō ledūt niſi i magna fame. i fœminas dūtaxat rugiū. Roraꝝ orbes circunacti. & ianes currus: & galli gallinacei cãtus timēt ſed maxīe ignes inſidias: neq; parãt neq; ſuſpicãt neq; limis intuent oculis nec ſic aſpici uolūt. Q. Sceuola i curuli ædilitate primus edidit leōes. centum autem iubatorū prius. L. ſylla dictator in ꝑtura poſt eū i circo pōpeius magnꝰ. dc. hac i his iubatorū. ccc. xv. cæſar dictator q̃drigentos. M. Anto. poſt pugnã pharſalicã prius eos ad currum iūxit nō ſine oſtento generoſos iugū ſubire. præſertī cū ſimul cū cytheride mima: uectus ſit. arida. n. ſūma. n. penuria aq̃rū laborat libya. uñ ad raros amnes cōueiūt oīum generū feræ: & uaria admixtiōe mōſtruoſos ꝑtus ædunt. pigris in ꝑtibus ſeptētriōalibus ubi gelu oīa cōcreta ſūt ubi aquæ glacie pigreſcūt. Vel dixit pigris. i. frigidis ab effectu. ¶ Aura. æ. nō. n. illic ſūt auræ ſuaues. a q̃bus i caloribus recrearī ualeamus ſed uehemen-

Syrtes

Caucaſus

Hoſpes

Hydaſpes

Lupus

Terminus

tes ĩsurgũt boreas & aq̃lo. ℣ Nebulæ: qa pres hypboreæ ppetuis nebularũ tenebris dãnatæ sũt. ℣ Malus: iup. malignus aer. i. frigidus. ℣ Frigus. n. uitæ sũmope aduersat. Vrget: cõprimit: nã frigore oĩa cõtrahũt: ut calore relaxãt. ℣ Nimiũ: p nõ q̃ ppinqor terræ sit sol in una q̃ in alia pte orbis: sed qa illic feriẽs directis radiis: maiores affert calores q̃ ubi ferit obliqs. Athlãtici populi sũt sub ipso oriẽte collocati, q pp nimios æstus solẽ oriẽtẽ singulis diebꝰ maximis execratiõibus ĩsectãt. Vltra hos loca pp calores ihitabilia sũt. Snia ẽ q̃ nullis cõtrariis poterit, phiberi qn amet lalagẽ. Est ãt simile illi uirgilião. Nõ illũ nr̃i possũt mutare labores Nõ si frigoribus medis hebrũq; bibamus Scythõiasq; niues hyemis subeamus aquosæ. Nec si eũ moriẽs alta liberaret ĩ ulmo Aethiopũ uersemus oues subsidere cancri.

Argumentum. ODES. XXIII.

¶ ANT. Ode. XXIII. Cloẽ puellã alloqt. Ea. n. horatii tactũ tremebũda uitabat mr̃ez reqrẽs: uti hinule, tygridis aut leõis morsũ metuẽs fugit ad mr̃em. Cũq; eãnõ psequat ut tygris uel leo hĩnuleũ desinat tandẽ iã matura uiro matrẽ seq: potiusq; ipi adhæreat. ℣ Vitat hinnuleo me similis Cloe. ode ẽ sĩlis. xxi. Vitat hinnuleo: pduxit at pp aspirationẽ seqntẽ uel potius poetæ more ut latius in nr̃o uersilogo apper. ubi docuimus pluribꝰ exẽplis. h. in metro uĩ hr̃e nullã. ℣ Hinnuleo hinnuleus diminutiuũ ẽ ab hĩnulo: bñ cõueniẽs puellæ timorosæ. Est ãt hinnulus Ceruoꝰ Capoloꝰ Caparũ damarũq; filius Pli. scri. li. viii. q̃ equo & asina mares gẽitos antiq hinnulos uocabãt: cõtraq; mulos quos asini & eq̃ gñarãt sic ẽt Var. dixit. ℣ Syluæ: hoc loco trisylabũ ẽ. ℣ Verisaduẽtꝰ: tũc. n. nascũtur folia & hinnuli. & lacertæ ĩ rubis apricãt. ℣ Atq; certe. Tygris: bestia ẽ maculose uelocitatis tremẽdæ: ut Pli. ĩc. ℣ Tẽpestiua uiro: idest nubilis & uiripotẽs. ℣ Frãgere: idest lacerãt.

¶ ACR. Vitat hĩnuleo me sĩlis cloe: metrũ duobus uersibus asclæpiadeũ. & primus uersus p resolutionẽ scãdit ita uitat hinnuleo me similis. Cloe. Tertius pherecratius quartus glyconicus. qui & ipse p solutionem scãdit: ita: aura. ret. silu. æ. metu. Ad cloen iã maturã uiro scribit cõtactũ suũ fugiẽtẽ cui uelut suadet uirorũ eã cõtactũ nõ dẽre uitare & cõparat eã hinnulo imbelli & natura timido: q̃ sicut ille leonẽ uel tygridẽ: sic ista fugiat uiros feras astruẽs inseq ut occidãt: se ad hoc uelle cõseq eã: ut ãplectãt: Sẽsus ãt hic ẽ. ℣ Cloe me uitat: & timet: ut hinulꝰ q certuæ matri aberrauit & ad oẽs motus auræ uel nemoris tremit: ordo ẽ cloe uitat me similis hĩnulo q̃rẽti pauidam matrẽ in auiis mõtibus nõ sine magno metu auræ & syluæ. ℣ Auiis: ṗter uiæ usum: q̃ feræ ambulare cõsueuerũt. Vir. Auia tũ resonãt. a. u. r. c. ℣ Nã seu mobilibus. hyppallage ẽ, p mobilia follia ihorruerũt aduẽtu ueris. ℣ Inhorruit: cõturba ẽ ut ihorruit armos. itẽ. Et inhorruit unda tenebris. ℣ Seu. u. r. d. l. colore lacertæ expressit epitheton. q̃ talibus locis lætæ eẽ cõsuerunt. Vir. Nũc uirides ẽt. o. f. l. Et corde & g. i. aio & corpore synecdochicos gẽibus. n. capti. tremere cõsuerũt. At q nõ ego te: ordo ẽ. atqui nõ persequor ego te frangere ut aspa tygris uel getulus leo. ℣ Tygris: uelocissimũ aĩal ẽ: tandẽ ad ,ppriũ desideriũ rettulit: ut Vir. Venisti tã dẽ tuaq; expectata. p. uicit iter durum pietas. Tẽpestiua iã matura uiro & uiri patiẽs & cõiunctioni apta.

¶ POR. Vitat hinnuleo me similis cloe: hæc ode ĩ puellã refugiẽtẽ tactũ uiri scripta ẽ. Sẽsus ẽ ãt cloe me uitat atq; timet: ut hinnuleus qui matri aberrauit. ℣ Nã seu. m. in. u. a. f. ἀπὸ κοινοῦ pro ueris aduẽtu folia mota inhorruerũt. i. cõmota sũt ac tremuerũt seu uirides. r. d. l. rubꝰ ṗẽs sũt mori agrestis. sic dẽiq; & a rusticis hodie in italia appellantur. ℣ Atq nõ. e. te. t. ut. aĩ. sensus ẽ nõ ita cloe tu timere hoc debes ut hinnuleius quia ille piculũ uitæ a tygride uel a leone timet: ego autem te nõ ea mẽte prosequor: ut absumã: sed ãplectar. quare nõ ut ille ita tu matrẽ adhuc debes sequi: cũ tu sis id ætatis ut uiæ ferre possis.

¶ CHRI. Tenui argumẽto nec grauiori stilo scripta ẽ amatoria ode. sed si ars ĩspicit nõ pua ẽ. Et ut Quiti: scri. Et in puis rebꝰ ẽ ẽt laꝰ: Virgiliusq; de apibus scripturus tã minuto insecto in tenui iqt labor. At tenuis nõ gloria siquẽ Numĩa leua sinũt: auditq; uocatus apollo. ℣ Inuleo. p diæresim ,p inulo dixit ẽ. n. inulꝰ puus filiꝰ cerui. Coagulũ aũt inuli in uẽtre mr̃is cæsi ad morsus uenenatos multũ conferre scripsit. Plini. Dixerunt præterea antiqui inulũ qui esset ortus ex æquo & asina. Qui ãt ex equo & asino multũ. Optie ãt cõparat puellulã adhuc amoris expertem ceruino filio ætate naturaq; pauido: & q̃renti matrem q̃ perdiderat. nam puellaris illa etas sine mr̃e unq̃ se tutã putat. ℣ Auiis p ea mõtis loca in quibꝰ uia nulla sit. auia. n. sine uia auiaria aũt in qbus aues sint. ℣ Pauidã: uel natura pauidã uel pauidã absentia filii. ℣ Vão metu: quia timet q̃ nõ sũt timẽda Syluæ: p dieresim metri cã proferẽt: ut sint tres syllabæ. sy. lu. æ. & nõ syl. uæ. Nã siue euagãt poeta: ut locũ ex ornet. Ordo est: nã siue aduentꝰ ueris ihorruit mobilibꝰ foliis: sed p hyppallagen lege folia nobilia inhorruerũt aduentu ueris proprie ãt horrere est cũ pili setæue in aĩante erigunt. uerꝰ q̃ illud ex frigore fit dicimus horrere frigescere. Iuue. Et horrenti tunicã nõ reddẽt seruo. Et qa frigus ĩ corpe psæpe a timore est dicũt horrẽ timẽ. Demũ dicius horrẽ exaspascẽ qm̃ corpa q̃ horrẽt aspa reddũt. Virides. l. sic Vir. nũc ẽt uirides occultãt spieta lacertas nimia ergo timiditas q̃ icutiat ẽt alacerta tãtillo aĩali apd nos. nã ĩ arabia ut refert Pli. cubitales st̃ lacertæ. fugis me tãq̃ si hostis eẽm: & formidãdꝰ hostis: ut tygris ẽ & leo. ℣ At ego nõ psequor te sed sequor. nã seqmur amici, pseqmur cõmitãdi cã. aseqmur & cõseqmur cũ coeq̃mur his q hactẽus ṗcedebant. sed ẽt asseq cõsequiq; rẽ dicimus q̃ obtinemus. Tygris. animal est ferocitate efferatissima. & celeritate

¶ Ode. xxiii. tricolos tetrastrophos ad cloen.

Vitat hinnuleo me similis cloe
Q uerẽti pauidã mõtibꝰ auiis
Matrem non sine uano
Aurarum & syluæ metu.
Nã seu mobilibus ueris inhorruit
Aduentus foliis: seu uirides rubum
Dimouere lacertæ:
Et corde & genibus tremit.
Atqui non ego te tygris ut aspera
Getulusue leo frangere persequor:
Tandem desine matrem
Tempestiua sequi uiro.

hinnulꝰ muli

mirabili nomẽq; ut putãt a uelocitate inditũ est cũ lingua illa tygrim sagittã appellẽt. indeq; & fluuio rapidissimo. & huic fere tygris nomẽ ẽ. Venatores sic catulos tygridi subripiũt ascẽdũt. n. uelocissimos equos uel camelos & ad lustra ,pfecti oẽs abĩtibus parẽtibꝰ rapiũt: fugiũtq; celerrime. at tygris odorinsecta fera uestigia sectãt & fugiẽtes cõseqt̃ at illi ãte q̃ inuadit unũ e catulis abiiciũt ut dũ tps ĩ legẽdo filio parẽs cõ. erit ĩpaciũ sit fugiẽdi: & mox itidẽ aliũ dõec naues cõscẽdãt & iteriecto mari ferã a se arceãt. Tãta ãt ẽ ĩ hac bestia crudelitas ut sua spõte semp hoiem petat. cũ reliq nisi fames aut ira aut libido stimulet sp fugiãt. Alpa: dixit in fœmini nogenere qa mr̃es acrius ,p salute filioꝰ q̃ pr̃es insurgũt: uel qa ille sexus uehementior ad irã sit. ℣ Gẽtulus. africanus. getulia. n. ps africæ est. ℣ Tempestiua: matura uiro. i. cuius ætas uiripotẽs ẽ. Vir. iã matura uiro: iam plenis nubilis ãnis proprie tẽpestiua res dr̃ q̃ debito & suo tpe fit. Virg. Et tẽpestiuam siluis euertere pinum.

Argumentum. ODES. XXIIII.

¶ ANT. XXIIII. Ode affat melpomenẽ ṗcipere & docere uelit qs pudor aut modꝰ & finis sit desiderio chari amici. rndet musa obiit ergo qntilius honestus fidꝰ & uerꝰ ante oĩs nulli flebilior q̃ Vir. q plꝰ frustra illũ deos poscit: sed si blãdiꝰ orpheo cythara plõaret hõ tũ uita mortuo rediret. Cõcludit. inde quicqd durũ nõ licet emẽdare leuius fieri patiẽtia is igit modꝰ a mula ṗcipit & docet in Vir. solamẽ. Quis desiderio ode ẽ dicolos tetrastrophos. ẽ. n. metrũ tribus uersibꝰ asclæpiadeũ de qbus pria ode: Quartus Glycõicꝰ de quo in quinta: Quis desiderio. Ordo ẽ omelpomene cui pr̃ cũ cythara dedit liqdã uocẽ ṗcipue lugubres cãtus appositio: qs pudor: aut modus sit desiderio tã chari capitis. Desiderio. i. absentiæ. qppe q̃ abstũt desiderantur. ℣ Pudor: modestia & decor. Nã ut iqt Seneca epistola. C. ẽ aliqs & dolẽdi decor: hic sapiẽti seruãdus ẽ: & quẽadmodũ ĩ cæteris rebꝰ ita & ĩ lachrymis aliqd sat̃ẽ: imprudentiũ: ut gaudia sic dolores exundauere: æquo aĩo excipe necessaria &c. ℣ Præcipe: doce. ℣ Melpomene: a melodia dr̃ q̃ audiẽtes demulceãtur: hĩc ait horatius: cui liquidã pr̃ uocem cũ cythara dedit pr̃: Iouis enim filiæ muſæ dicunt. ab hesiodo in theogonia Ergo rndet musa: ergo quia. s. lugubres cãtus requiris. ℣ Quitiliũ: Eusebiꝰ scribit Quitiliũ cremonẽsẽ Vir. & hor. familiarẽ fuisse: obiisse aũ Vir. obitũ ãnis senis. ℣ Cui. ordo est cui. s. Quitilio pudor &c. qñ inueniet ullũ parẽ. ℣ Nuda: simplex & pura. Virg. Nigidiꝰ ut refert: Gel. li. xii. c. xxiiii. Valerii in casu uocãdi scripsit sũmo. i. acuto tono esse primã deinde gradati descẽre sed si quis nũc iqt Gellius ualeriũ appellãs in casu uocãdi ,ſm id præceptũ Nigidii acuerit primã: non haberit quin rideat. Priscia. ẽt lib. vii. cũ Gel hoconuenire uidet. Tu frustra: pꝰ ordo ẽ: tu frustra pꝰ poscis deos quintiliũ heu non ita creditũ ita: ut scilicet reposcere debeas. ℣ Creditũ. s. tibi ab illis dii. n. nõ ppetuo liberos aut amicos credũt ac donãt. hic Seneca epistola. xc. scribit liberos cõiugẽ arq; patrimoniũ ita nos hẽre debere tanq̃ nõ utiq; ṗ habituri & tãq̃ nõ futuri ob hoc miseriores: si habere desierimus. ℣ Orpheo. de hoc late ĩ ode. xii. diximus. Maro ẽt ĩ fine. g. latissime meminit quõ Euridicẽ uxorẽ Orpheus ab inferis sua fretus. cithara reuocare frustra tentãrit. Ait autẽ.

Ipse caua solans ægrum testudine amorem
Te dulcis coniunx: te solo in littore secum
Te ueniente die: te decedente canebat.
Tenarias etiam fauces alta hostia ditis
Et caligantem nigra formidine lucum
Ingressus: manesq; adiit: regemq; tremendum.
Nesciaq; humanis præcibus mansuescere corda.

¶ Ode. xxiiii. dicolos tetrastrophos uergiliũ cõsolatur Q uintilii mortem lugentẽ.

Vis desiderio sit pudor: aut modus
Tã chari capitis: præcipe lugubres
Cãtus melpomene: cui liqdã pater
Vocem cum cythara dedit.
Ergo quintilium perpetuus sopor
Vrget: cui pudor & iustitiæ soror
Incorrupta fides: nudaq; ueritas:
Quando ullum inueniet parem?
Multis ille bonis flebilis occidit
Nulli flebilior tibi q̃ uergili.
Tu frustra pius heu non ita creditum
Poscis quintilium deos.
Q uod si threicio blandius orpheo
Auditam moderere arboribus fidem
Nõ uanæ redeat sanguis imagini
Q uam uirga semel horida
Non lenis præcibus fata recludere
Nigro compulerit mercurius gregi:
Durum sed (leuius fit patientia)
Q uicquid corrigere est nefas.

Dolẽdi decor

Melpomene

Quintilius

Virgilii utũs

patiẽtia dũesse

℣ Moderere: pulsando tẽperes & gubernes. ℣ Vane imagini. i. umbræ Dido. Virg. Et nunc magna mei sub terras ibit imago. & Oui. de morte Drusi ad liuiã inquit. supprime iã lachrymas non est reuocabilis istis quem semel umbrifera nauita lintre tulit. ℣ Virga: de hac uide ĩ ode. x. Lenis mitis placidus. facilis Fata recludere fatoꝰ statuta dissoluere: statuerãt aũt mortuos minime posse redire ad supos. Oui. ẽt de morte Dru. ait. nõ tibi nõ ullis uicere fata dat̃. Nigro greg. i. umbris. ℣ Durũ: ordo ẽ. Sed qcqd durũ ẽ nefas corrigere i. nõ lꝰ emẽdare. Leuiꝰ fit patiẽtia. Plautus ẽt ĩ captiuis ait. ℣ Decet id pati aĩo æquo si id facietis leuior labos erit. Et in asinaria inquit fortiter malũ qui patitur: idẽ post patitur bonũ. Seneca item in epistola. xcix. inqt Rectus atq; integer animus praua fortunæ & dura atq; aspera ferendi scientia mollit.

¶ ACR. Quis desiderio sit pudor aut modus: metrũ tribus uersibus asclæpiadeũ. q̃rtus glycõicus. cõsolat hac ode Vir. ĩpatiẽter quintilii amici sui mortẽ lugẽtẽ. Sẽsus aũt ẽ uel ordo: da mihi pceptã carmis o musã q̃ bꝰ oñdã qs modus desiderio eẽ debeat carissimi sodalis aut amici. quidã ãt frẽm. Vir. hũc uolũt eẽ Tã chari capitis. Cui liquidã: purã: dulcem siue canorã. Vir. tum liqdas corui pssoter gutture uoces aut quater ingeminãt pater: Iuppiter: iouis. n. & Mnemosynes musæ filiæ esse dicũt: ordo aũt est. Melpomene: cui pater dedit li-

quidã uocẽcũ cythara ꝑcipue lugubris cãtus q̃s pudor aut modus sit tam chari capitis. Ego.q.ordo est: perpetuus sopor urget Quintiliũ: cui pudor & incorrupta fides iustitiæ soror nudaq; ueritas erat qñ ergo ullũ iuẽiet parẽ. ¶ Sopor urget: mors ut ferreꝰ urget sõꝰ & tũc cõsãguineus lœti sopor. ¶ Incorrupta.f.fides bene ẽ apellata iustitiæ soror. ¶ Nudaq;.u.ifucata & pura.q̃ nil occulti hẽat: aut egeat argumẽto. ¶ Occidit mortuus ẽ occidisse aũt magnos & ꝓbatos uiros dicebãt. ¶ Tu frustra irrõnabiliter: & sine remedio: ut nil.iã cœlestibꝰ ullis debẽtẽ. ¶ Creditũ cõmissũ.cõmẽdatũ: ut Vir. Aufus se credere cœlo. Vñ & hoies aias redidisse dñr tanq̃ q̃s ad hoc repit: ut restituerẽt. ¶ Quod si.ordo ẽ q̃ si blãdiꝰ threcio orpheo moderẽt fidẽ auditã arboribus nũqd redeat sanguis uanæ imagini: quã mercurius nõ leuis recludere fata ꝑcibus semel cõpulerit nigro gregi horrida uirga. ¶ Blãdiꝰ: delectabiliꝰ. ¶ Orpheo: orpheus thrax fuit: q dũ cãtu suo uel cythara arbores cõmoueret & leq̃rent: euridicẽ tñ suã uxorẽ reuocare ab iferis non potuit. Virg. Restitit euridicẽq; suã.i.l.f.i. ĩmemor heu uictusq; aĩ respexit: ibi oĩs effusus labos atq; iuitis rupta tyrãni fœdera. ¶ Fidẽ.cordam. Vane: in ani umbræ mortuæ. Sanguis ꝓ uita: ut Vir. purpureã uomit ille aĩam. ¶ Imagini: mõ corpi: ut Vir.i.iiii.ænei. & nũc magna mei sub terras ibit imago: & alibi umbræ: idẽ in eodẽ. Admõet inſõnis & turbida terret imago. Virga caduceo ut tũ uirgã capit hac aĩas ille euocat horco Pallẽtes alia sub tartara tristia mitit. ¶ Horrida: seuera districta. ¶ Recludere.apire. ¶ Nigro cõpulerit mercuriꝰ.g.umbraꝝ mltitudĩ cõgregauit: ut cõpulerãt.q̃ greges corydõ & tyrsis in unũ. ¶ Duꝝ: sensus ẽ duꝝ ẽ tanti amici mortis dolorẽ ferre. Sed leuiꝰ fit leuigat. Suadet patiẽtia leuiꝰ fieri: qd̃ corrigi ñ põt. ut qcqd erit sperãda oĩs fortũa ferẽdo est Teren. Et ut qmus aiũt quãdo ut uolumus nõ licet. ¶ Corrigere est nephas: nõ est licitũ corrigere: nephas enim pro illicito posuit

¶ POR. Quis desiderio.l.p.a.m.t.c.p.l. Hac ode τεοπτος cõtinet & quintiliũ sodalẽ horatii: sensus ãt ẽ: da mihi ꝑcepta carmis musa ut oñdã q̃s modus desiderio eẽ debet carissimi amici. ¶ Ergo.q.pl.u. Eleganter & poetice soporẽ ꝓ morte posuit. ¶ Nudaq;.u.bonũ epithetõ iõ: q̃a nihil oculꝰ tenet ac celat. ¶ Qñ: acuta prior syllaba qñ uĩ iterrogatiuã hẽt. ¶ Frustra piꝰ: hæc frustra reposcis ĩqt. Quitilium: nõ sub hac spe illis comẽdatũ ac creditũ ꝓ cõmisso ut supra. Nauisq; tibi creditũ debes Virg. Nõ uane redeat sanguinis imagini. ¶ Imagini.i.umbræ ut illud. Et nũc magna mei sub terras ibit imagno: Nõ leuis ꝑcibus fata recludere. Solita sibi figura dixit: ut calidũ quicqd placuit iocoso cõdere furto. ¶ Nigro cõpulerit mercurius gregi; Nigro gregi ꝓ umbris poetice. ¶ Duꝝ sed leuius fit patiẽtia quicquid corrigere est nephas grata sententia.

¶ CHRI. Et ꝓfũdiori doctrĩa & artificio nõ mediocri referta ẽ ode. Grauissimis.n. rõnibꝰ hortat Vir. ut mortẽ q̃ntilii amicissimi uiri hũane & æquo aĩo ferat. Sed ĩ cã difficili ĩsinuatiõe utit. A pricipio.n. negat posse repiri modũ tãto luctui. musãq; ad flebiles hortat cãtꝰ ut & ipe pari dolor ferri uideat. Deĩñ furti ĩ ꝑcepta qbꝰ a luctu dhortet labit. & tãdẽ occupata mẽte auditoris: apte nimias q̃relas cohibẽdas oñdit. Quis ergo aut pudor aut modꝰ fit.i.eẽ põt.q.d.nullus. Signat ãt tm eẽ desiderũ morte q̃ntilii: ut nullo pudore ꝓhibeat a luctu. ¶ Desiderio: ẽ.n. desiderũ nimias cupiditas uidẽdi eũ q abest. Hic dicimus post pugnã desiderari milites q ĩ pugna pierũt. ¶ Tã.c.c.tã chari hoĩs. Pudor: idẽ ẽ qd uerecũdia. Et ẽ ĩpẽs modestiæ q̃ ꝓhibemur ne qd ꝑter decoꝝ aut dicat aut agat. uñ diffiniũt phi pudorẽ eẽ modestiã: q̃ aĩum reprimit nec ꝓciter aut iordiate aut turpit pagat. ¶ Præcipe.l.c.i. da ꝑcepta ad lugubres cãtꝰ. Lugubres: q ita q̃ruli dulcesq; sint: ut luctũ moueãt. Proptereaq; dicit ĩuocare Melpomenẽ: qm̃ sit sibi liq̃da uox.i. nõ sit aspa aut rotũda uox: sed liq̃da.i. suauis: qm̃ nihil ĩ se hẽat rauci: aut turbidi aut turgidi & dẽiq; sit pura & desecata ab oĩ sorde. Sic Vir. liquentia mella dixit. ¶ Ergo.q.ꝓmo abruptꝰ & q a cõclusiõe icipiat sic. Terẽ. qd nã igit faciã. Sic ꝓptiꝰ. ergo tã docte nobis pire tabellæ quĩtiliũ ãt hũc alii amicũ alii frẽm Vir. eẽ uolũt. Perpe.l.i. mors: uñ uolucriq; similliã lõno. ¶ Hoc.n. differũt mors: & lõnus. qm̃ illa ꝓpetua: hic ĩterruptꝰ ẽ Pudor. de quo dixius. ¶ Fides hæc funda mẽtũ iustitiæ appellat a Ciceroẽ: dq̃; fides q̃ fiat qd̃ dictũ est iustitia.n. diuidit in religionẽ innocẽtiã: pacẽ: cõcordiã: pietatẽ: integritatẽ & uindicationẽ. integritas ãt ẽ iustitia: reꝝ cõstantiã: dictorũq; ueritatẽ iuiolabiliter cõseruãs. Huic insunt partes fides ueriloqũ & simplicitas. Fides est integritas q̃ dictorũ cõuẽtorũq; cõiter uel ſpãliter cõstitutoꝝ itemerata ueritas custodit. Veriloqũ ẽ itegritas fine fallacia aĩ ut sese res hẽt. ꝓnũciãs. ¶ Simplicitas est integritas nihil aliter q̃ corde cõcepit simulãs ĩtẽtiõe nocẽdi. Ergo & fides & ueritas itegritatis sũt itegritas ãt iustitiæ ꝑs ẽ. Nuda q̃a nihil tectũ hẽt. ¶ Tu piꝰ frustra: duplex ẽ lectio uel q̃ frustra piꝰ sis q̃a nihil pietas tua ualeat uel frustra poscis deos q̃a nõ exaudiũt. Frustra ergo poscis deos ipm q̃ntiliũ: q̃a nõ dederũt tibi ꝓpetuũ sed crediderũt ad tꝑs ut cũ uellẽt tu rẽ creditã redderes. Ea.n. lege natus ẽ hõ ut sit mis sus in corpus tãq̃ ĩ arcis cuiusdã custodiã a q̃ in iussu dei nõ liceat sibi discedere: quapp ẽt ꝑm platonicos pecãt q̃ sibi mortẽ cõsciũt sed si iussi sint hoies adeo discedet: qd̃ fit ipsa morte: nihil ẽ qd̃ aut ipsi de se aut nos de illis queri possumus ea.n. cõditiõe ĩ hãc lucẽ producti sumus: ergo & ipudẽtis est id recusare qd̃ suæ sortis sit. & arrogãtis id perere qd̃ suã conditionẽ excedat. Hæc ergo est subtilissima ratio qua a luctu Vir. ꝓhibet. Nõ .i. cre. quẽ nõ ea cõditiõe crediderũt ut nõ liceret illis ꝓ arbitrio repetere q̃ ostendit rõnem cur nõ debeat repetere: fuitq; argumẽtatio ab hõesto: nũc arguit a necessario.i. qd̃ necesse sit ut acqescat cũ ipossibile sit ut recipiat. Quod ꝓ sed. ordo est sanguis.i. uita q̃ in sanguine est nõ redeat uanæ ima.i. aĩæ ĩcorpeæ ego uanæ dixit q̃a sit incorpea. Sic Vir. Perq; domos ditis uacuas & inania regna: appellat.n. uacuas q̃a aĩæ locũ nõ occupant. Si.i. q̃uis tu. ¶ Moderere. ꝓ modereris.i. cũ summa modulatiõe pulses. Fidẽ.i. cythara q̃ sunt fidesi. chordæ auditã arbo. nã cythara orphei sequebant arbores: unde in supioribus Blãdũ & auritas fidibus canoris ducere q̃rcus. Blãdius orpheo: & allusit ad fabulã nã dicũt orpheũ potuisse ita demulcere sua lyra manes ut mortuã eurydicẽ ea cõditiõe redderẽt ad supos reducendã ut nũq̃ illam inter eundum antea respiceret q̃ ĩfernũ esset egressus uerũ cũ ille respexisset iterũ amisit. q̃: uir. hor. sed hoc ĩ supioribus demõstratũ q̃ mercurius animas. uirga sua ad ĩferos impellit nõ le. nõ facilis sed ĩplacabilis Recludere apire. q.d. reuocare Sic. Maro. Desine fata deũ flecti sperare ꝑcando. Durum grauissima sententia: & ex media sumpta phianam quæ uitari neq̃unt minus nocẽt si æquo aĩo ferunt optime ergo & Teren. ut qmus aiunt qñ ut uolumus non licet.

Argumentum. ODES.XXV.

¶ Ode.xxv. dicolos tetrastrophos ĩ lydiã.

Arcius iũctas quatiũt fenestras
Ictibꝰ crebris iuuenes proterui:
Nec tibi somnos adimũt: amatq;
Ianua limen.
Quæ prius multum faciles mouebat
Cardines: audis minus & minus iam
Me tuo longas pereunte noctes
Lydia dormis.
Inuicem mœcos anus arogantes
Flebis in solo leuis angiportu
Thracio bacchante magis subinter
Lunia uento.

¶ ANT. Ode.xxv. In lidiã meretricem rapacẽ scribit: q̃ quõdã ab iuuenibus adibat freq̃ntiꝰ. Nũc autẽ rarius: quia uetula. Vtq; ipsa formæ fastu mœchos olim spreuerat ita facta anus uicissim despiciet flebitq; etiã quotiẽs libidinoso amore torq̃bitur: nõ sine quæstu: q̃ iuuenes gaudeãt puellis magis spnantq; uetulã. ¶ Partius.i.q̃.f. Ode ẽ secũdæ similis. ¶ Partiꝰ: rariꝰ. ¶ Ictibꝰ: lapidũ.f. ¶ Proterui: intẽperantes & ĩmodesti. ¶ Amat li.nõ recedit ab limine. ¶ Me tuo lõ.&c. hoc minus audiebat lydia q̃d qdẽ amatores olim dicere soliti erant. ¶ Anus leuis.i. cõtẽnenda. ¶ Arrogãtes. supbos & indignantes te adamare. ¶ Angiportu: angusto uico. Intelligit autẽ ambitum.i. domorũ circuitũ: in quo mœchi latere solẽt & imbribus & uẽtis expositi lydia uero uicissim id patiẽt. ¶ Thracio uento.i. borea. ¶ Bacchãte furẽte. ¶ Interlunia: tunc.n. tẽpestates excitari solẽt. Plĩ.ãt lib.xviii.c.xlvii. de lunari rõne in qt quotiens ab occidẽte sole cernitur: prioribusq; noctis horis lucebit crescens erit & oculis dimidiata iudicabit.

¶ ACR. Partius.i.q̃.f. metrũ saphicũ endecasyllabũ q̃rtus adonius in lydiã meretricẽ rapacẽ sed iã uetulam scribit meritoq; ab amatoribus passuram: quæ fecerat. Sẽsus ẽ iuuenes q olim fenestras tuas lapidibus incessebãt ut excitata somno iis apires: iã te negligere incipiunt & iccirco hoc rarius faciũt. ¶ Parcius: rarius: ut parciꝰ ista uiris tũ obiiciẽda memẽto. ¶ Quatiũt cõcutiũt apheresis ẽ. ¶ Ictibꝰ. lapidũ. Proterui. isolẽtes supbi. ¶ Amatq; li.i. nõ recedit a limine. Hoc est ſp claũsa est nullo iã amatoꝝ iuxta solitũ uenẽte: apta.n. recedit a limine. ¶ Facilis uncta ne resonaret assiduo usu freq̃ntius apiẽdo. ¶ Mius & mi.i. qd̃ oli solebãt amatores tui dicere adolescentes o lydia peunte me dormis iã minus audis dũ despiceris ꝓp senectũtẽ ab ipso ãt dictũ qd̃ pueri aiebant. ẽ ãt ordo iam mius & minus audis o lydia: iã dormis. lõgas noctes me tuo peunte amore. ¶ Inuicẽ sigillatim mõ hũc mõ illum. ¶ Mœchos. ꝓ amatoribus posuit. ¶ Leuis: ordo ẽ leuis anus flebis arrogãtes mœchos iuicẽ in angiportu magis sub iterlũia thracio uẽto bacchãte. ¶ Arrogãtes. te dedignãtes. ¶ Leuis. aut cõtẽpta aũt ab amatoribꝰ uacãs. ¶ Angiportũ. alii dñt uicũ sine exitu quasi ĩ loco deserto & sine cõuẽtu ubi flexura eẽt alii uicũ angustũ & flexuosum ĩ modũ anguis uel ipso secreto serpẽtibus tutũ q̃si anguibus portum. ¶ Tracio uẽ. aquilone uel borea ut threicio aqloni. ¶ Bacchãte: insaniẽte ut Vir. in.iiii.ænei. Seuit inops aĩ torãq; icẽsa p urbem Baccatur. ¶ Magis subinterlũia: tũ magis flebis subiterlunia q̃a tũ fere concitant tempestates q̃si tetro tpe & indesertis locis ideo fleret ut doloris testem uitaret. ¶ Sub. ante: ut Vir. in. iii. g. Sub lucem expor. c.a.o.pa.

lunena tura interlunium

¶ POR. Parcius. iu.q.f. hæc ĩ meretricẽ rapacẽ. Sed uetulã & merito ab amatoribꝰ passurã q̃ fecerat scripta est. sensus ãt ẽ iuuenes q olim frequẽtius tuas fenestras lapidibus incessebant ut excitata sõno ianuas aperires iã te negligere icipiũt: & iccirco hæc rarius faciũt. ¶ Iũctas ãt.f. obclusas intelligẽdũ est. ¶ Amatq;.i.a.li.m.i limiẽ iãua ẽ ĩqt.i. obclusa iãua.n. cũ apperit recedit a limie. ¶ Quæ.p.m.f.m. cardies ñ multũ faciles sẽ multũ mouebat faciles cardies in hac re. Audis.m.&.m.i. me tuo longas peunte noctes: Quæ oli ĩqt solebãt adolescẽtes amatores tibi dicet. O lydia peũte me dormis iã hoc mius &.m. audis dici. ¶ Flebis i.f.l.a. Leuis ꝓ nullis põderis posuit dñ ãt ꝓ eo qd ẽ cõtẽptibilis aut ergo amoribꝰ leuis. aut amatoribꝰ quõdã tuis leuis.i. cõtẽpti

¶ CHRI. Amarissima ĩsultatio & felle plẽa. Fuerat.n. hæc dũ flore ætatis & forma ĩsignis eẽt sup- (bilis. bissima ĩ amatores: nã ut ẽ apud Oui. Fastꝰ iest pulchris seqturq; supbia formã. Nũc uero iminẽti iã grauiori ætate ĩ q̃ pulchritudo corpea defloresciet: nã ut ẽ apd Salu. Forme dignitas. aut ætate aut morbo defloresciet. iã uilescere: apd oẽs cœpat nec iã ampliꝰ urgebãt illã amãtes hoc igit nũc amarissime illi exprobrat poeta. ¶ Parciꝰ. modestiꝰ. Quatiũt cõcutiũt fenestras: a ferẽdo dictas uolũt q̃ ꝓ eas lumẽ iferat. ¶ Iũctas. cõiũctas q̃si clausas Adimũt sõnos: nã q tota nocte te excitabãt ut admitterẽt nũc ñ excitãt ẽ ãt hoc initiũ ex derisiõe acerbissimũ & platũ pñ cũ irõia dũ uĩ illi cõgratulari q̃ sibi tãdẽ qescet liceat exprobrat q̃ iã deserta sit. ¶ Iãua prius igressus ad iteriora domꝰ sic dicta a ião deo cui antiq oia reꝝ iitia cõsecrarãt: nã fores dñr q̃ foras apiunt. Valuæ ãt dñr ꝑm Var. q̃ reuoluũt & se uelãt hostia uocãt cætera itra ianuã siue fores sint siue ualue. ¶ Limẽ dñ q̃ ex trãsuerso ĩ iãua sit nã limũ trãsuersũ dicius hic Ter. Limis oculis & posuit iãua.i. fores q̃ tũc amãt li. cõclausæ sunt qm̃ ab ipso nõ discedũt. ¶ Cardies. cardo dñ ꝓ quẽ fores libramẽtũ habẽt ad se cõmouẽdas ut sit cardo q̃si cor ipsaꝝ nã uraĩantia motum a corde suscipiũt ita fores a cardine. ¶ Mius. &.m.i. quotidie. m. audis uerba amatoris dicentis. O lydia tu dormis longas noctes me tuo pereunte. cõtinent ãt huiuscemodi uerba plenã querelam: nã durum est non audire auxilium implorantem durius si pereat durissimum si qui perit tuus sit. Quæ omnia si nõ audiret suis negociis occupata minus esset querendũ. Sed dormit atq; ita ut excedat neces-

ſitatē dormit.n.longas noctes:cū ſatis eēt prē ex tota dormire nulla ergo ſui amatoris cura eſt cum nō modo dormiat ſed ultra ēt q̄ oporteat dormiat.Nox át ēt ,p cōcubitu pōit.Ter.Orabat illius noctē:& ,ppertio.Meri noctē ,pmiſis ducere amātē:Hoc erit ifectas ſanguine hre mālus.⁋ Inuicē uicilſim: nā ita nūc te illi deridēt ut tu olim illos.⁋ Anus.uerula ſic dcā quaſi anulus qa ſenio incurueā uel ab ānoſitate .i. a numeroſitate annorū:uel a græco: ut placet feſto q̄ſi ἀνευ νους .i.ſine mēte:qa ætate delipiſcat.⁋ Mœchos.adulteros.⁋ Inuicem .q.uicilſim.⁋ Leuis:q̄ nullius pōderis apud illos ſis.⁋ In ſolo.i.in deſerto ab amatoribus.Terē.Venit meditus alicū de ex ſolo loco.⁋ Angiportō:uicū flexuoſum ab anguis flexibus appellāt angiportū. Varro dicit angiportū q̄ nihil poſſit agi.⁋ Threcio: ,p threicio ſeptētrionali baccāte.⁋ Sub circa . Sed de hac ,pōne iā dcm ē.⁋ Inter.l.metri cā diuiſit dictionē.Eſt át iter luniū id ſpaciū tpis i quo nec amplio luna uero appet neq; adhuc noua uī qa radiis ſolaribus opta ſit.Sic dicimo iter colūnia ſpaciū qd̄ iter colūnas relinq̄t.⁋ Sic iter regnū tpis quo regnū uacat cū prior deceſſerit nec adhuc nouo ſucceſerit q̄ res ad legitimos ēt magſtato relata ē nā ſi cōſul uitio creatus ſe abdicare coactus fuiſſet tpis qd̄ itercedebat ānq̄ nouo magiſtratū iniret iter regnū dicebat.

¶ANT. Quū uero occidēte ſole orieā ex aduerſo ita ut piter aſpiciāt tūc erit pleniluniū.Quotiēs ab ortu ſolis orit poribuſq; noctis horis detrahet lumen & in diurnas extendet: decreſcens erit iterūq; dimidia.i coitu uero qd̄ interluniū uocant appere dē ſierit.⁋ Flagrans.ardens.⁋ Matres.e.Vir.li.iii.geo.ait.Scilicet ante oēs furor eſt inſignis equoro.Et mētem uenus ipſa dedit. Poſtea inq; illas ducit amor trās gargara:trāſq; ſonātem. Aſcaniū: ſuperant mōtes & flumina tranant.Pli.li.viii.ſcrib.q; equa libido extinguit iuba tonſa.⁋ Iecur ulceroſum.i.corruptum:in iecore aūt libido eſt ut aiūt ſoletq; ubi corruptū eſt ulceroſum eſſe quod in brutis aiālibus ſæpe uidere eſt.⁋ Pubes.iuuentus ipſa.⁋ Hederaui.,p hedera & myrto puellas ac iuniores intelligit.ille .n. ſemp uirēt dū iuuenes qdē iūt.⁋ Pulla.m.i.nouella a pullulo:uñ & pullus equo pullo gallinace, & hmōi.⁋ Ari.f. allegoricos uetulas mulieres intelligit q̄ aridæ ſunt & ſiccæ.⁋ Dedicet: deputet.⁋ Hebro: hebrus thraciæ amnis eſt inter Aemum & rodopem:qui recipit in ſe flumina Bargum & Suemum:ut Plini.lib.iiii.oſtendit.

Pleniluinium

Equa libido

pullus hebrus

¶ACR. Furiare equa nouo uerbo uſus:q̄ſi i libidinis furore urgere.Vir.Scilicet ānōis furor ē inſignis eqrū.⁋ Vlceroſū. libidis idignatiōe cōmotū uel certe qd̄ ,p ētate apperente tāq̄ ulceroſum ſpnat.⁋ Nō ſine q̄ſtu:nō ſine q̄rela ut auaritiā meretricis oñderet nec tū qdē ſine lucro & ,pcio corpis.⁋ Læta q; ,p.h.u.g.i.q; puellas:iuuenes amēt q̄s i hædera & myrto itelligi uoluit.⁋ Pulla:pullā dixit ut eius coloris puellas oñdat amari.⁋ Aridas frondes.i.anus & decrepitas mulieres:& ſic ētætate frigidas:ut hebro glaciali ſint ſimiles merito a iuuenibus cōtēnēdas.⁋ Hyemis ſodali:frigido:ut hyemis tpe.Vir.Semp hyems ſp ſpirantes frigora chauri.

¶POR. Thracio uēto.i.aq̄lōe.⁋ Quæ.ſ.m.f.e.Furiare uerbū fictū uī q; ſignat cū furore cōcitāt eq̄s magis cæteris aiālibus i libidinē uenereā accēdi.Vir.teſtis ita dicēs:Scilicet aū oēs furor ē inſignis eq̄rū.⁋ Vlceroſū. ex cōtēptu.⁋ Læta q̄d.,p.h.ui.g.m.,p.m.,p allegoriā hoc ſignat iuuēculos iuniores mulierculas q̄rere. pullam āt myrtū ſubcreſcētē:hac ,p hoc nouellā itelligēdū.⁋ Aridas frōdes.cōueniēs ſupiori allegoriæ,p uetulis mulieribo dixit.⁋ Subiter Lunia recte qa tūc fere cōcitāt tēpeſtates.⁋ Hæbro:thraciæ fluuius.⁋ Hyēis ſodali dedicet he.uel q; regidus ſit hebriis.⁋ Hyemis ſodalis dī uel q; partis ſeptētrionalis ſit ubi maximum frigus eſt.

¶CHRI. Flagrās ardēs:flagro.n.& flāma a flatu dī qm̄ flatu excitāt ignis Fragrare āt olere eſt a frāgendo. nā res fractæ uæhemētius olēt.⁋ Amor & libido:endiadis ē.i.amor libidinoſus ut ē illud: pateris libamus & auro.i.aureis pateris.⁋ Quæ ſolet.m.augmētū eſt nā nō ſolū libidinoſus erit amor tuus: ſed ēt erit talis libido qualis ſolet in equa qd̄ aial furere ex libidine ſæpe ,pcipit.Vñ Vir.Scilicet aū oēs furor ē inſignis equarum phiſici āt dicūt ex multo & ualido cibo euenire illis:ut poſt quartā decoctionē multū relinq̄tur:qd̄ cū ſit iā repatū q; defecerat in uaſa ſeminaria defluat:libidinemq; excitet.Cōſtat teſte Pli.in luſitania circa ulyxipponem urbē & tagū amnē equas fauonio flāte ad eū uerſas aiālē cōcipe ſpm̄ idq; ptū fieri & gigni pnicilſimū. Sed tri enniū uitæ nō excedere.⁋ Iecur dī & epar:hæc ſedes eſt amoris.Hinc poetæ fingunt Titio libidinoſo uiro iecur tūdi alia uiſcera putrefacta nō renaſcū ē iecur renaſcit.Quapp nō poetice ſolū ſed phyſice dixit.Vir.Nec fibris reqes daī ulla renatis.⁋ Vlceroſū.ac ſi dixiſſet flagrātiſſimū nā ulcera i eo ex calor naſcūt: uel ut trito ,puerbio dicūt oñdit ex amore iecur iā macreſcere.⁋ Sine.q.ſine q̄rela ab eo qd̄ ē queror.Quid aūt inter conqueri & lamētari interſit.Cr.in ſecūda tuſculana ſic demōſtrat.Cōqueri fortunā aduerſā non lamētari decet id uiri offm̄ eſt.⁋ Pubes.i.puberes.pubes.n.pili ſunt q in corpore enaſcunt uñ anteq̄ oriant ipuberes dicimo poſtquā ſunt orti puberes.Et qa ut plurimū circa fœmur naſcunt ,p eo mēbro & his q̄ uicia illi ſunt capit pubes.Qui.de arte ama. Ipſa uenus pubē quotiēs uelamia ponit protegit leua ſemireducta manu. incipit autē in uiro a.xiiii.an.quo tpe prurit libidini excitāt:& iā gignere pōt optie ergo dixit pubes.⁋ Hedera.ab heredo.ſuis.n.fibris ei rei cui ānaſcit heret poſuit aūt hædera & mirtū qa ſp uirēt ,p uiridiori ætate & ,p puellis.⁋ Aridas.ſ.i.arbores i qb; frōdes areſcāt ,p uetulis itelligit.⁋ Pulla.m.i.cui frōdes pene nigreſcāt uel dixit pullanouella nā pullulare dicimo arbores cū a radicæ nouæ plāte ſurgūt.pullos.n.i equo aſinoue iuuēculū filiū dixerūt.Quin & priſci pullos dicebāt ſuos catamitos.

¶ANT. Ode.xxvi.ondit amicū muſ hoc ē doctū uirū & pfectū uacāt triſtitia ſollicitudie & metu hīc ipe uētis pmittit auferr a ſe talia quo uacet lætitie & uoluptati.Itaq; muſa orat Lamiæ ſuo flores nectat & coronā ſui nāq; hono.abſq; ea nil ,pſt decetq; ipa

Argumentum. ODES.XXVI.

¶Ode.xxvi.tricolos retraſtrophos lamiam celebrat.

MVſis amicus triſticiā & metus
Tradā ,pteruis i mare creticū
Portare uētis:q̄s ſub arcto
Rex gelidæ metuatur oræ:
Quid tyridaten terreat unice
Securus.o quæ fontibus integris
Gaudes apricos nectē flores
Nectē meo lamiæ coronam
Piplea dulcis.nil ſine te mei
Proſunt honores.hūc fidibus nouis
Hunc leſbio ſacrare plectro
Teq; tuaſq; decet ſorores,

Quū tibi flagrans amor & libido
Quæ ſolet mres furiare equorum
Sæuit circa iecur hulceroſum
Non ſine queſtu:
Læta quod pubes hedera uirētī
Gaudeat pulla magis atq; myrto:
Aridas frondes hyemis ſodali
Dedicet hebro

ſororeſq; ſuas Lamiā.ipm cōſecrar nouis fidibo & leſbio pſectro hoc ē lyrico uerſu laudar.⁋ Muſis.a.t.&.m.Ode ē trico los tetraſtrophos:ē.n.nonæ ſiſis.⁋ Muſis.a.ordo ē amico ego muſis tradā ,pteruis uētis portar i mar creticū triſtitiā & metu:ſecuro qs rex gelide oræ ſub arcto metuat.Quis uel qd unice terreat Tyridatē.⁋ Mar.c.creta iſula terminat ab occaſu mari adriatico:a Septētriōe pelago cretēſi a meridie pūico ab oriēte carpatio au.ē Pt.l.iii.⁋ Sub.a.i ſcythia ſubſeptētri.ὑφαρκτος.n.urſa dr ὑφαρος uero ſine κ pāis.⁋ Tyridatē.a.regē aut pſiæ.Lamiæ uiro qdē gnoſiſſimo & pito. Lamiaro fāilia nobilis erat in urbe intelligit aūt de ælio lamia de quo ēt li.iii.meminit latiſſime i ode.xvii.Fuit ēt alter ælius Lamia eiuſdē familie q domitiāi tēpeſtate uixit.Cui nupta erat domitia lōgia q̄ ab uiro ablatā.Domi.ēt i mrimoniū adduxit Deīde lamiā ipm i exiliū miſit d lamiis āt plura iā dixius in ſat.iiii.Iuue.⁋ Piplea.i.o.muſa ſcr.n.feſto q; pipleides muſæ a pipleo fōte macedōiæ dcē ſt pp liquoris eio unicā ſubtilitatē Varro ēt ſcr.pipleides & pipliades libethrides q̄ & Theſpiades a terreſtribus locis cognoiatas:ſunt & q uelint hoc in loco piplea legere:nā pimplea locus ē macedōiæ muſis ſacer πιμπλαω aūt impleo ſignat.⁋ Fidibus.n.i.nouis cordis per qd latinas intelligit qbus ipe Hora. tunc utebatur græcos imitans.⁋ Leſbio,p.i.lyrico carmine quali alcæus & ſapho leſbii ſunt uſi.

Creta

Arctos

Artos

lamiaro familia

Pipleides

Pipliades

Piplea

Piplao

¶ACR. Muſis.a.t.&.m.metro duobo uerſibo alchaicū:tertio iābico nouenario hipcatalectico q̄rto pidarico hæc ode ad æliū lamiā ſcripta ē lamias.n.ueteres nobil dicebāt familiæ q̄ ſignat doctū & pfectū uiro triſti ſollicitudine uel metu careā.⁋ Muſis.a.t.&.m.ordo ē.⁋ Ego amico.m.ſecuro qd terreat unice tyridatē tradā triſtitiā & metro ,pteruis uētis ptare i creticū mare a qbo metuat rex gelide ore ſub arcto.⁋ Creticū: ,p quolibet mari.i.,p appellatiuo ſpāle.⁋ Quid: q̄ res.⁋ Tyridatē:tyridates rex armēioro ſiue pſaro fuit.⁋ Securo: ſecuro amoto a cura dī.⁋ O.q̄.f.i.g.ordo ē o piplea dulcis q̄ gaudes i tegris ne.flo.nectē.co.meo lāiæ.⁋ Integris: plēis & imutationē neſciētibo.⁋ Piplea: pypleæ muſæ dcē ſt aut a pypleo fōte macedōiæ uī uico aut a mōte pypleo orchomēioro: aut a ueſte h ē a peplo.⁋ Nil.ſ.t.h ē aut qa ſine muſa ñ multū honoris uult itelligi lamiæ carmina ſua: poſſe cōferr aut qa prius.Hora.latinū carm ſcrip.dī.⁋ Hūc.ſ.n.chordis ut Vir.i.vi.Threicia fretro cytharā: fidibuſq; cāoris.ordo ē: decet te tuaſq; ſorores.i.muſas hūc ſacrar nouis fidibo.Hūc ſa.l.p.lyrico carmini.

¶POR. Muſis.a.Hæc ode ad æliū lamiā ſcripta ē q̄ ſignat doctis uiris nullā hærē ſollicitudinē.⁋ In ma.c.creticum mare ,p quolibet mari ita ſpē pro gñe uſus eſt.Quid tyri.tyridates rex armenioro fuit.⁋ Pyplea du.pipleides muſæ dñr a pypleo fonte.macedoniæ.⁋ Hūc leſ.ſociare plectro.⁋ Teq; tu.ode.ſo.ſed ſic intelligēdū & tuas ſorores decet hunc leſbio plectro cōſecrare: leſbio autem pp ſappho & alcæum dixit.

¶CHRI. Ad æliū lamiā doctrina excultū & nobilitate primariū uiro ē ode.Lamiaro āt familia nobilis fuit Romæ Iuue.Lamiaro cæde madētū.Traxerūt āt iſti originē a formiaro regibo & ſenatoriā dignitatē rōe obtinuerūt:admōet qa amico muſis ſit ut ſine ſollicitudie uiuat nā doctrīa hoies ita excolit ut oībus pturbatiōibus careāt.⁋ Triſticiā &.m.duas maxias pturbatiōes.Triſtitia ergo ē egritudo q̄ ē opīo pnīis mali ut metus ē opīo mali ipēdētis uero de aī pturbationibus q̄ gñe q̄tuor ſt ſpē uero multo.plures diſtinctio i epiſtolis qa ad uitā moreſq; maxie ptinēt dicēdū puto.⁋ Creticū.m.a.cre.iſula dcm̄:cui ab ortu carpathiū ē a uulturno icare ūm lyciūq;:a ſeptētriōe ægæū:ab occaſu lōiū:a meridie aphricū:hic uero poſuit ſpēm ,p gñe.⁋ Proteruis:oīa pterētibo.⁋ Securo hoc.n.pſtat doctrina:ut ,pcul a curis uiuat.Differūt ſecuro a tuto:nā ſecuro is ē q nō timet ēt ſi imineat piculū.Tuo uero ē extra piculū q̄uis ēt timeat.⁋ Sub.a.ſub urſa id.n.grece ſignīcat arctos:ē.n.illa in cœlo imago q̄ arcturus:& urſa appellat: Caliſto filia fuit lycaonis a ioue cōpſſa:& a iunone in urſā uerſa uelut heſio.placet a Diana cū ægre tulliſſet ipſā q̄ ſibi nympha fuiſſet corruptā redditā.Hæc beſtia facta arctum quē archadē appellāt pepit Amphis poeta comicus ſcri. illā ad lycaonē cū filio pductā:at mox cū i tēplū iouis licæi quo ſibi ītrare nō liceret ſequēte filio fugeret a paſtoribo cū filio occiſa: & a ioue in ſignū cœleſte cōuerſa ē.Hēt ſtellas i capite ſeptē q̄s nrī ſeptētriōē apellāt.In ſingulis hūeris ſingulas i harmo duas. i fūma cauda unam clarā in uentre clarā unā in ſpina unā in crure poſteriori duas in extreo pede duas ſup caudā tres appellat urſa maior ſiue helyce: Vrſa āt minor in q̄ uerſus ē filius: Arcturus aut cinoſura: aut arctophilax noiatur.uero de hac nō oēs idē ſētiūt:nā agathoſtenes ait cynoſurā fuiſſe nō filiū caliſtus.ſ; unā ex ideis nymphis. Quæ quōiā ioue nutrierit ab eo i hoc ſignū relata ſit a q̄ ēt regio q̄dā i creta.ſit cynoſura appellatas.Cretēſes āt & diodoro ſiculo hāc & helycē iouis nutrices fuiſſe affirmāt.Hēt cynoſura ſeptē ſtellas q̄ro una i hūero alia i pector ſit.in ſpia una & una i uētre & ſup caudā tres.⁋ Tyridates: rex armēie fuit.⁋ Quis: ,p qbo.i.a.qbo Vir.qs aū ora patrū troiæ ſub mœnibo altis cōtigit oppetere.Antiq ēt qbo i fœminino gñe dixerūt.⁋ Vnice: ſingulār.⁋ Opiplea: o muſa nā a pipleo fōte macedōiæ dictæ ſt pipleæ muſæ: ut acrōi porphyriōiq; placet aut a pipleo mōte orcomēioro aut a ueſte.Apricos q̄ſi pulchros qa i apricis locis pulchriores naſcunt.⁋ Nectē.ſl.nec.coronā.i.pōe coronā quā nectēdo flores feceris.Fingūt.n.poetæ poetas a muſis corona donari aut alio munere: ſic Vir.Vt lin; hæc illi diuino carmīe paſtor floribo: atq; apio crines ornato amaro dixerit hos tibi dāt calāos en accipe muſæ.⁋ Dulcis: qa nihil ſit muſis ſuauio.⁋ Nil.ſ.t.m.p.h.Snia platōica: ille.n.de furoribo diuis loqns cēſet inanē euaſuro poetā & ſuā poeſim q ſine muſaro iſtictu poeticas ad fores accedit qm̄ furor poetico a.muſ ſit ergo qcqd honoris tētaret inferre lamiæ poeta ſine muſaro fauore oē illud euaneſceret.Nouis fidibo uel qa lyricū carm nouū erat apū latios.uel nouis.i.magnis ſic Vir.Pollio & ipe facit noua carmīa.⁋ Fidibo āt.i.uer

fibus q ad fides.i.ad cytharã canunt.Prisciãus ãt Seruiũ ipugnat q̃ hæc fides in noiatiuo dicat cũ sit dicẽdũ fidis.¶ Lesbio.i.tali carmine quali sapphus alceusq; ex lesbo lyrici poetæ uti cõsueuerũt.¶ Sacrare:qa poetæ musæ sacerdotes sunt.Me uero primũ dulces ante oia musæ.Quarum sacra fero ingenti perculsus amore.

Argumentum ODES.xxvii.

¶ANT.Ode.xxvii.sodales hortat ne uio rixent:ut thraces agũt uerũ bẽigne & hilare cõuiuia celebrẽt.Oũdit postea me retricio amore illigatũ maxie laborar;uixq; dissolui posse re ulla.Huius aũt odes sensum ab anacreõte poeta sũpsisse porphyrio edocet.¶ Natis ĩ usum lætitiæ scyphis.Ode ẽ tricolos tetrastrophos:ẽ.n.similis nonæ.Scyphis:scyphꝰ herculis poculũ erat ita ut liberi p̃ris cãtarus.de quo Mac.li.v.sat.& nos latius ĩ epodo.vi.¶ Thracũ ẽ:thraces.n.nimio uio truces fiũt de iis ẽt ode.xviii.latiꝰ dcm̃ ẽ.¶ Barbaræ morẽ.i.seuũ.¶ Verecũdũ bacchũ.quo uerecũde utẽdũ ẽ.¶ Vio & lucernis.i.a cõuiuio & lucernis:qbus ĩ cõuiuiis utebant Vir.li.i.de didõis. Cõuiuio pẽdẽt lichni laq̃aribus aureis icẽsi & noctẽ flammis funalia uincũt ¶ Medus.a.Acinacis.n.ut aiũt dr̃ gladius militaris ligua pthoræ uel medoræ:qd ẽt porphyrio inuit hic tñ p quocũq; gladio põit.Immane.p ĩmaniter.i.sæue & crudeliter.¶ Discrepat:differt dissentit discordat.¶ Lenite:mitigate: placatæ mulcete.¶ Sodales:dicti sunt q̃ una sederẽt:ut eẽnt: qd festus ait.¶ Presso depsso & demisso in mẽsa.i.non ãt ela to ad pugnã cubabãt ãt antiq uescẽtes & cœnantes ait.n.Vale. de istitutus antiqs fœmiæ cũ uiris cubãtibus sedẽtes cœnitabãt.M.Tu.li.vi.epistolaræ.Accubuerã hora nona quum ad te lr̃aræ exẽplũ ĩ codicillis exaraui.itẽ infra eutrapellum cytheris accubuit.¶ Seueri uetustissimi.Opũtiæ Megillæ.i.locrẽsis locri aũt ciuitas ẽ in magna græcia iuxta adriaticũ pelagus ut scri. Pro.li.iii.Pli.itẽ li.iii.ait q̃ a locris italiæ frõs ĩcipit magna græcia appellata.Diony.scrib.locros olĩ in italiã ex attica uenisse:ubi ciuitatẽ cõdidere q̃ suo noie appellarũt Stra.li. vi.scri.locridis oriũdẽ ẽ ,ppe phocidẽ ĩ attica e regione euboeæ: quoræ aliq opũrii dicebãt a ciuitate Metropoli ex q̃ natũ esse patroclũ testat.Home. Et aiax locrus opũtioræ regnũ obtinebat aliq uero Ozolæ noiabant.i.odoris mali &c.idẽ Stra.lib. ix.ait q̃ ephorꝰ fallit quũ dixit locros italos ab opũtiis descendisse qm̃ e locris chryseũ hñtibꝰ sinũ colõi ĩ italiã ,pfecti st euãthe ductor.Hora.tñ cũ ephoro sentit hoc loco.¶ Quo btũs.u.q.p.s.i.cuiꝰ amor fœliciter ardeat.¶ Cessat.u.i.dicer abnegat .¶ Quæcũq; uenus.i.amica. Domat te.i.iugo subiicit proptius ĩ prĩcipio.Et caput ĩpositis præssit amor pedibus itẽ li.ii.instat semp amor supra caput instat amanti. Et grauis ipse sup libera colla sedet.¶ Nõ erubescẽdis:ñ pudẽdis & turpibus:hĩc ait phœdra hippolito.At bñ successit digno q̃ adurimur igne.Peiꝰ adulterio turpis adulter obest id ãt poeta dicit quo illũ magis hortet mãifestare.¶ Ingenuo amore.i.libero & nobili nõ seruili ĩgenuus.n.est cui ex natiuitate competit libertas nec ẽ factus liber sed natus de quo legito istitutiones iustiniani de ĩgenuis. ¶ Turis.secretis &fidis.¶ Ah miser.postq̃ ille amorẽ suũ poetæ mãifestarat Ho.eũ miserãs ita erupit.¶ Quãta.l.c.i.q̃to discrimini exponeris & rapiæ cõparat.n.meretriciã rapinã uoraci mari.¶ Saga.Sagæ inqt Nonius dr̃ fœminæ ad libidinẽ uiroræ ĩdagatrices uñ sagaces canes dr̃ feraræ uel aĩaliũ q̃sitores.Lucilius. Aetatem & faciẽ ut saga & bona cõciliatrix.Turpilius.Nõ ago hæc p sagã p̃cio conductã ut uulgo solent.Acron dicit q̃ saga est ĩcãtatrix & malefica dcã q̃ satis agat Festus ait saga quoq; dr̃ mulier sacroræ & ueri sapiens.¶ Magus: μαγεια incãtatio dr̃.μαγος incãtator:sed psarũ ligua sapiẽs dr̃.¶ Thesalis uenenis soluere carminibus.n.& ueneficiis uel inferre uel expellere hoibus mala solebant.¶ Pegasus:ex Medusæ ceruice & gutture execto pegasus alatus equus ,psiluit:q longo post tpe quũ potaret in pyrene fonte existẽte infra uerticẽ acrocorinthi mõtis peloponẽsi:haud afluẽtes aquas hñti cæterũ pspicuas ad imũ potuiq; suauissimas a Bellorophõte deph̃sus fuisse dicit.Vulgatũ ẽ ẽt caballinũ in helicõe fontẽ eripuisse quũ subiectã ĩbi rupẽ feriret ungula:hæc ex Stra.li.viii.Oui.quoq; li.iiii.met.ex meduse cruore pegasum natũ scribit Hesio.ãt ĩ theogonia scribit pegasum dictũ q̃ iuxta pegas.i.fontes oceani natus sit.Soli docet q̃ ĩ ethiopia ales ẽ pegasus sed hæc ales equum nihil ,pter aures hẽt Pli.li.x.ita inqt pegasos equino capite uolucres & Gryphas auritos adũcitate rostri fabulosos reor:illos in scythia hos ĩ ethiopia.Hyginius scrib.aratũ dixisse pegasũ neptunni & meduse gorgonis filium eo dicunt usum esse Bellorophõtem quum deuicit chimerã:quã Hesio.ĩ theogo. tria habere capita dixit:unũ leonis aliũ ipus chimeræ:aliũ dracõis qn & anterius leonẽ posteriꝰ draconẽ medio ãt caprã eẽ:& Oui.lib.x.in qt.Quoq;chimera iugo mediis ĩ ptibus hircũ pectus & hora leæ caudã serpẽtis hẽbat.Addit ulteriꝰ hẽsio.

Scyphꝰ Cantarus

Acynatis

Sodales Cubare in mẽsa

Locri

Magna græcia

Opũtii Patroclus

Ozole

Amorii sedes

Ingenuus

Saga Sagax

Magus Pegasꝰ pyrene

Heliconis fons pegasus griphes

Chimæra

¶Ode.xxvii.tricolos tetrastrophos ad sodales de uini modestia.

NAtis in usum lætitiæ scyphis
Pugnare thracum est: tollite barbarum
More:uerecundumq; bacchum
Sanguineis prohibete rixis.
Vino & lucernis medus acynacis
Immane quantum descrepat, impium
Lenite clamorem sodales
Et cubito remanete presso.
Vultis seueri me quoq; sumere
Partem falerni, dicat opuntiæ
Frater megillæ:quo beatus
Vulnere qua pereat sagitta.
Cessat uoluntas:non alia bibam
Mercede:quæ te cunq; donat uenus
Non erubescendis adurit
Ignibus:ingenuoq; semper
Amore peccas.quicquid habes age
Depone tutis auribus.ah miser
Quanta laboras charybdi
Digne puer meliore flamma.
Quæ saga? quis te soluere thessalis
Magus uenenis? quis poterit deus
Vix illigatum tetriformi
Pegasus expediet chimæra.

illam p singula capita ignẽ efflare solitã.Solinus ãt scribit q̃ in lycia mons est Chimera nocturnis æstibus fumidũ exalãs.uñ fabula triformis mõstri ĩ uulgũ data ẽ q̃ chimerã aĩal putauerunt.præterea χιμαιρα capella iterpretat. χιμαιρος uero hircus.¶ Triformis chimera.i.meretrice dolosa & fraudibus plena ut chimæra flãmis.de bellorophõte ãt latiꝰ dixius ĩ sa.x.Iu.Latissime uero.Hom.li.ix.ilia.de bellorophõte & chiæra scr.

Chimæra Chimaros Bellorophon

¶ACR. Natis ĩ usũ lætitiæ scyphis metrũ duobꝰ uersibꝰ alchaicũ tertiꝰ dimeter nouenariꝰ iãbicus hipcatalecticꝰ.Quartus pidaricus.¶ Natis ĩ usum.l.s.ad hoc spãliter factis ut ẽ aĩal pp cõuiuia natũ.¶ Trachũ:gẽtẽ significat sicut supra posuit p ebrietatẽ rixe dedità.¶ Verecũdũq;.b.uerecũdũ uel q̃ uirgineo ore fingat uel q̃ uerecũde eo uti decet.¶ Sãguineis.,p.r.figura noua locutus est bacchũ rixis ,phibite cũ dici potuerit a baccho rixas ,phibete ẽ.n.hippallage ut illd ẽ.Accipite æneã & tãdẽ arcete piclis.¶ Lucernis.i.cõuiuiis q̃ a uespa ichoari cõsueuerũt.¶ Mediis acinacis gladiꝰ pfaræ:sed hic,p quolibet posuit Luc. Decurrit medica fusis.¶ Immane q̃tũ admirãdo dicit.i.ualde discrepat:hoc ẽ non cõuenit nec ẽ aptus lætitiæ uini barbarus aĩus.¶ Lenite .c.rixã uel tumultũ cõpescite.¶ Et cubito.r.p. q̃si ĩsurgẽtes ad iurgiũ admõet ut discũbãt. Inter accũbere ãt & discũbere & recũbere hoc ĩterest:accũbere ẽ deoræ ut tu das epulis accũbere diuũ discũbere hoium ut discũberet ostro:recũbere feraræ:ut ossa sup recubãs.¶ Seueri.aut uetustissimi:aut austeri: ut Nec cellis iõ cõtunde phalernis.¶ Me quoq; sũere.i.si uso uultis me miscere cõuiuio. deest.n.si ordo ẽ dicat frater Megillæ opũtiæ opũtia locroræ oppidũ dcm̃ ẽ.¶ Megille.nomẽ cõuiuæ q̃ opũtia oriunda erat.¶ Quo btũs.n.uelut uoluptuosus poeta bñ btm̃ amãtẽ dixit uulnere ,p amore posuit ut uulnꝰ aĩit.u.&.c.c.i.¶ Qua peat: q̃ amet: ut Vir.in buc.Vt uidi ut pii:ut me.m.a.e.¶ Cessat uoluntas.s.cõfessiõis: & deest si.¶ Nõ.a.b.m.nisi dixerit subde.Quæ te cunq; temesis est q̃cunq; Venus aut amor aut amica.Vir.in buc.Partha meæ ueneri sunt munera. Non erubescẽdis:ñ ignobilibꝰ:ñ uerecũdis.¶ Ignibꝰ.amoribꝰ ut ceco carpit ĩgni.¶ Ingenuo sp.a.p.ipudẽdo nõ erubescẽdo laudãdo electiõe uel iudicio.¶ Quicqd ha.a.dic coget illũ fateri quã diligat.¶ Depone.t.a.i. fidelibus deposita seruantibus hoc est secretum secure cõmitte.¶ Ah:iteriectio ẽ dolẽtis.¶ Miser q̃ta.l.ostẽdit illũ q̃si ĩ aurẽ sibi eẽ cõfessum quã amaret & cũ execratiõe mirat q̃ sic in ,pcacẽ & rapacẽ uel sceleratã mulierem amor eius ĩciderit.¶ Carybdi:meretricia uoracitate.Terẽ.Nã qd nos cape oportet hæc intercipit uñ eã & mari cõpauit uoraci.¶ Quæ.s.incãtatrix & malefica ab eo dcã q̃ satis agat.i.q̃ carminibus uel accersere possit mala hoibus uel pellere:ordo est q̃ saga thessalis poterit te soluere uenenis.¶ Venenis herbis.Vir.in buc. Has her.atq; hæc.p.m.l.u.ipse dedit mœris.¶ Pegasus:bellorophõtis equꝰ cuius celeritate chimæra dr̃ ĩterempta: uñ & alas hñisse dr̃.Vir. Alipedũq; fuga cursum tẽtauit equoræ:sicut supiꝰ meretricẽ mari ita hic chimære cõparauit q̃si multiformi belluæ q̃ leonis draconis & capræ capitibus emineret: flãmis armata sicut meretrix dolis & icitamẽtis libidinũ multiformẽ aũt uoluit eã hac cõparatione intelligi oibus corporis ptibus esse turpem.

¶POR.Natis ĩ.u.l.s.Protreptice ode hæc ad hilaritatẽ:cuiꝰ sensus sũptꝰ ẽ ab Anacreõte ĩ li.iii.¶ Natis ĩ.u. l.s.p.t.e.Natis ,p factis:ut apd Lucili.iudicis hortẽsi ẽ ad eã rẽ nata palestra.¶ Verecũdũ.b.s.p.r. uerecũdũ.i. detractãdũ:ita ãt figurata elocutio ẽ ut apd Vir.Et tãdẽ ar.p.¶ Aciacis:gladiꝰ pthicꝰ sz nũc ,p oĩ gladio positũ ẽ.¶ Dicat.o.nom̃ huiꝰ adolescẽtis.nõ dicit opõtia ãt oppidũ locridos ẽ.¶ Quo.b.u.q.p.s.græce dcm̃ btũs peat qd signat tñ.¶ Cessat uoluntas:bibẽdi.s.q̃ negat se bibituræ nisi fr̃ megillæ amores suos narrauerit.¶ Ah.m.q. l.c.ĩtelligẽdũ hic illũ ĩ aurẽ Horatio amorẽ suũ eẽ cõfessũ ita hic ĩqt ah miser q̃ta laboras carybdi significãs illã q̃ amet ,pcacissimã scelestissimãq; eẽ.¶ Quæ saga.Sagæ sũt p̃cãtatrices q̃ uel accersere carmibꝰ mala hoibꝰ pãt uel expellere.¶ Vix.i.t.uix te ĩqt ab hac chiera liberabit pegasus sed hoc utiq; p allegoriã dcm̃ itelligit.

¶CHRI. Hortat sodales ita tẽperate uti uino ne ebrii in rixas insurgãt:argumẽtum leue est:sed non sine seueritate tractatũ.¶ Scyphis.pocula ,pprie herculis sũt ut bacchi erãt cãtari.Pingebat.n.hic deus cum poculo nõ solum qa heros bibax haberet;sed q̃ fabula antiqua sit ipm̃ poculo tanq̃ nauigio maria trãsisse.Posuit aũt scyphum ,p oĩ poculo.¶ Pugnare thracũ:gẽs ut supra dixit pp ebrietatẽ rixis dedita.Ordo est pugnare cum scyphis natis in usum lætitiæ est trachũ.i.hoium efferatoræ ut thraces st̃.Ergo tollite.i.remouete barbarã cõsuetudinẽ & ,phibete bacchũ a rixis.i. ,phibete rixas a baccho sic & Vir.Accipite æneã ac tãdem arcete piclis. Verecũdũ.i.quo cum uerecundia & modestia uti debemus.Vel ad faciẽ huius dei respexit q̃ uirginalis pingebat & pulcherrĩa.Vnde ẽ:Accedãt capiti cornua bacchꝰ eris.Cornua illi dant ut diximus.Dant tygres & lynces ut p tygres significet furor ex ebrietate.Per lynces ostẽdat acumẽ ĩgenii quod a uino moderate sumpto nobis ,puenit.¶ Vino.pro cõuiuio posuit.¶ Mediis lucernis.q̃ in cõuiuio ponebant.Nã prisci nõ nisi aduẽtãte nocte cõuiuia inibãt.Vnde a uespera uesperna dicebat.Hinc Vir.Nunc eadẽ labẽte die cõuiuia q̃rit;& de lucernis meminit sic.Et noctẽ flãmis funalia uicũt.Et pẽdẽt lychni laquæaribus aureis.¶ Acinacis.hoc uocabulum persicum est & gladium apud illos significat.Cum admiratione ergo dr̃ q̃tum ĩmane pro ĩmaniter.¶ Discrepat.i.differt acinacis.i.rixa & p̃liũ a uio & lucernis.i.a cõuiuiis.Et ,pfecto cõuiuia iuẽta sunt ut simul uiuamus & mutuo sermõe ac familiaritate fruamur.Rixæ ãt ad cædẽ spectãt aut ad amaras discordias.¶ Remanete.c.p.ne insurgite.Dicit ãt Acrõ differre hæc ĩter se: quia accũbere fit deoræ.Vir.Tu das epulis accumbere diuum.Discumbere hoium ut discũbunt ostro.Recũbere feraræ:ut ossa super recubãs. Ego ãt qd sentirẽ suo loco exp̃si.¶ Vultis.uel ĩterrogãtis est uel est subitelligẽdum si ut sit sensus.Si uultis me quoq; sumere ptem seueri falerni.Seueri q̃si uetusti:uel acrioris sapori.i.austeri.¶ Dicat opũtiæ:frater ostẽdit ex suis uerbis cõuiuiũ optere esse hilare & festiuo aspsum sermõe sed cui ẽt nõ nihil assit utilitatis ad uitã & mores emẽdãdos. Nam ipse iocunde ĩterrogat de amore & nõ sine cõmiseratione amantem ab auara meretrice abducere tentat. Intererat aũt cõuiuio frater Megellinæ q̃ pulchritudine nota erat.Vñ fratrẽ ab illa deoĩat.¶ Opũtiæ sic dcã est ab urbe locridis.¶ Quo.uulnere& sagitta quo amore. Nec est sine rõne qd dixerit beatus pereat. Nã btõs seputãt amãtes. cũ pditissime amãt si reamata frui possũt.Ergo amatoriæ de amore locutus est poeta: & ex amantiũ more.Nã & btõs seipsos nũcupãt;& tñ se pire cõquerunt.Quapp nescio elegãtius ne an uerius hæc

duo admixta cōtraria ciuis noster Petrarcha exp̄sserit:cū dixerit nosse se. Quale e elmel tēpato collassentio. ¶ Cessat uoluptas:Recusat ille dicere aductus pudore:nō quod amaret sed q̄ indignā amari amaret. Nam ut est apud Ouid. Turpis adulterio peius adulter erit. At Hora,cū cōtra putaret:sperabat nō mediocrē se uoluptatem captuꝝ:si suum ille fœlicē amorem sibi narraret. Itaq; dolet se illa uoluptate carere neq; abduci posse ut bibat alia mercede. ¶ Quæ te cūq; uenus:quæcūq; mulier a te amata domat te.i. sub suū te iugū mittit. Et ē trāslatio a uictore duce. ¶ Adurit te ignibus.i.amoribus nō erubescēdis. Hoc dicit qa putabat illā eē modestam liberalēq; mulierē:non aūt auarā. Quod aūt amicā suā uenerē appellare cōsueuerint amantes: etiam apud Maronē apparet. Est enim parta meæ ueneri sunt munera: náq; notaui. Ipse locū aeriæ quo congessere palūbes. ¶ Ingenuo:& nō seruili & quasi mercennario.q.d.sincero & liberali:& qualis ingenuū deceat. ¶ Depone tutis auribus:futilis hois esse uidet & uani suū amorē alii manifestare nisi fideli & taciturno. Quapropter duo uerba se legit:primū depone. Nā rē depōimus quā ea rōne credimus ut integra nobis cōseruet unde est depositū. Deinde dixit tutis auribꝰ.i.qbus tute & sine piculo pp taciturnitatē cōmittere possis. ¶ Ah.m.iā rē narrauerat adolescēs pceperatq; poeta lōge aliter rē se habere q̄ crediderat cū illiꝰ amicā & crudelissimā & auarissimā intelligeret. Itaq; ex cōmiseratiōe exclamat. Optie autē cōparat rapacissimā mulierē carybdinā:ut hæc saxa cauernosa in se furēte æstu nauigia trahūt tractaq; lacerāt. Sic auara meretrix amātē allicit allectūq; uorat cū neq; corpi illius neq; pecuniæ pcat Caribdis autē & scylla duo mōstra sunt in freto siculo: de quibus Maro. Dextrū scylla latus leuū implacata carybdis Obsidet. Est aūt locus iste ꝓm Salustiū iuxta taurominitanum littus. Extatq; fabula carybdi mulierē fuisse rapacissimā:quæ cū herculi uaccas rapuisset:a ioue fulmiata ē:& i hoc mōstrū cōuersa:q̄ta ergo laboras carybdi.i.q̄ crudelissima rapacissimaq; mulier laceraris. ¶ Flāma amore. ¶ Saga.uenefica dicit q̄ satis agat.i.quæ carminibus philtrisq; & aliis ueneficiis accersere uel pellere mala hoibus possit. Optimus aūt pgressus cū a minoribus ad maiora ascēdat. Primo.n.ponit thessalā ueneficā quæ multū possit. Deide nō satis hoc eē ad miserias istius leuādas adiūgit magū: q plus q̄ saga ualeat. Sed cū nec iste qdē sufficiat adiūgit postrēo deū:& i uno quoq; istoꝝ triū generꝝ p dubiā interrogationē ostēdit opus eē excellētissimo. Postrēo cū dicat pegasum uidet admiscere diuinā & humana uim. ¶ Thessalis:efficacissimis ut in thessalia efficiebant. Nā eā regionē ueneficis mulieribus abūdasse & Lu. & multi alii poetæ testāt. ¶ Venenis:ueneficis sic Vir. Has herbas atq; hæc mihi pōto lecta uenena ipse dedit mœris. Venenū āt dicimus quod cito i uenas descēdat siue salubre siue noxiū dictū q̄ p uenas transcurrat. inde p quādā similitudinē colorē qa uestibus ibibit uenenū dixit Maro: ut Tyrio saturata ueneno. Hoc græci pharmacon appellāt in cadē significatiōe. Deniq; oē id qd uel sūptu uel tactu noceat uenenū appellāt: unde & p ueneficio capit. ¶ Magus: hoc uerbū ligua pſica sapiētē significat. Vsi illi eos magos appellāt quos græci phos quos babylōii chaldeos: quos indi gymnosophistas: quos ægyptii sacerdotes. Et qm̄ ipsi huius artis inuētores cultoresq; habent p̄cipue aūt zoroaster: iccirco qcūq; in arte piti sunt magi appellant: & ipsa ars magica q̄ romanorum legibus exerceri ꝓhibet: Cuius rei nō ignarus Vir. ipsam se excusante inducit Didonē his uerbis. Testor cara deos & te germana tuūq; Dulce caput magicas inuitā accingere artes. ¶ Quis.d.qua potētia deus? ¶ Pegasus. ut breui rē uniuersam pcurrā: i extrema lybia phorci dei marini tres fuere filiæ excepto nympha: hæ ut placet Hæsiodo. stheno: euryale: & medusa fuerūt q̄s gorgones appellāt. Oui. aūt duas ponere uī dicit. n. Cuius i in troitu geminas hītasse sorores nisi forte dixit geminas. i. eodē ptu æditas: q̄si trigeminas. Sed uno tātū oculo p̄ditæ quo mutuo & p̄uices utebant. Medusæ est qa in castissimæ palladis tēplo cū neptūno cōcubere nō erubuit ipsa pallas crines pulcherrimos in deformes angues mutauit: Eidē deinde caput a pseo iouis filio abscisum est. Sed ex medusæ utero emicuerūt duo filii: chrisaor sic noiatus qa aureum ensem manu teneret & pegasus equꝰ alatus q nomē sortitus ē a fontibus & fluxibus oceāi apud quos est ortus: Nā græce fons: πηγη dī. Chrysaor āt ad cœlos ascēdit: tonitrū & fulmē ioui ferēs. Pegasus uero i mōtē eliconē euolauit: & ungula uertice pcusso fontē pduxit q ab eo pegaseus est dictus. hic Iuue. Rippa nutritꝰ i illa ad quā gorgōei plapsa est pēna caballi. Et Persius. Nec fonte labra prolui caballino: hæc de pegaso: sunt q dicāt ipm igneum anhelitum habuisse: & ferreos pedes: de hoc Oui. Huic ēt supra nubes & sub sydera lapso Cœlū: pro terra pro pede penna fuit de fonte āt sic. Oui. Vera tn̄ fama est & pegasus huius origo. Fōtis pp hūc fontē in signū cæleste qd' exxv. stellis micat & equus dī cōuersus eē. Oui. Iāq; indignāti noua frena receperat ore: Cū leuis aonias ungula fecit aq̄s. Nūc fruit cœlo q̄ pēis āte petebat. Et nitidis stellis qnq; decēq; micat. Bellorophō āt glauci filiꝰ fuit & ephyræ quā deide corinthus horestis filius a se corinthū noiauit regnauit: Mox a ꝓto argiuorum rege regno exutus apud illū degebat sed fuit ꝓto uxor Sthenobo ea siue antia q̄ amore bellorophōtis capta cum ille assentiri nollet amorē in odiū uertēs illū apud uiꝝ tanq̄ q uim afferre uoluisset isimulauit. Non sustinuit rex eū pdere sed illū cū epistola ad ariobatē socerꝝ misit: in q̄ & crinē hois narrabat: & ut illum interficeret rogabat: Sed neq; ariobates hoiem pdere ausus misit contra chimerā sperās ab ea interfectū iri: quo tpe dicūt illū pegasum alatū equū ascēdisse & illius auxilio mōstrum chimerā interemisse. Fuit. n. chimera filia typhaōis & echidnæ mōstrum horrēdum. Ignē. n. euomebat: & tribus insurgebat capitibus quoꝝ primū leonis: postremum draconis medium autem chimeræ. i. capræ erat. De q̄ Hesiodus προσθε λεων οπισθε δε δρακων μεσση δ' εχιμαιρα, hæc anteq̄ pderet ex ortho cane gerionis & sphingē & leonem nemeum peperit: sed tamen de chimera & pegaso aliqd est qd ad historiā referri possit. Nā in lycia dicunt mōtē fuisse chimerā leonibus: serpentibusq; & inhabitabilē: & cuius e uertice flāmæ sæpe apparerēt: quē bellorophon his feris purgatum habitabilē reddidit. Mōs iste lyciā a caria diuidit. Supauit p̄terea solimisios cum qbus ariobates bellū gerebat. Superauit & amazonas in regnum illius irruentes q̄ uirtute ita sibi ariobatem recōciliauit: ut non solum pepcerit: sed alchimenē alterā filiā uxorē dederit: hoc altera quā p̄ti uxorē diximus ita iniquo tulit aio ut sibi ipsi mortem cōscierit. Pli. uero scribit prium a bellorophōte iuentū esse equo uehi: sed & in ethiopia dicit Plinius eē equos pēnatos & cornibus armatos: quos pegasos uocāt Albertus aūt magnus addit aīal eē horrendum: neq; tñ suis alis uolare: sed illis ad cursum adiuuari & oēs bestias illū horrere: ipmq; oibus eē iesū p̄sertim hominibus sed ut q̄ñq; ad interpretationē nr̄am redeā concludit poeta q̄ uix illū expedire possit pegasus ab illa chimera. i. a muliere illa quæ ita horrenda sit fera ut nō possit superari bellorophōte & a pegaso: ut supata est chimera lycia. Ergo sua feritate multiplicem beluā & flāmis armatā superabat hæc meretrix.

Argumentum. ODE. XXVIII.

¶ Ode. XXVIII. dicolos distrophos ostēdit mortem cōem oīus per Archytam.

¶ ANT. Ode. xxviii. oñdit mortē cōē oīb̄ alloq̄ns aūt ꝓhm Architā: dicit nil pfuisse mortuo sibi geometriā astrologiāq; nosse. Ille āt rñdere īducit oībus moriēdū eē doctis pariter & idoctis uario tñ casu seuero illiricis ūdis fuisse obrutū. Itaq; nautas p̄tereūtes orat puluerē sibi ipi iicer pigeat minie. Te maris & terræ nūeroq; carētis arenæ ode est dicolos distrophos ē. n. vii. sistis. Mēsorē: geometrā itelligit. Oui. li. i. m. ait cōemq; priꝰ ceu lumia solis & auræ cautꝰ humū lōgo signauit limite mēsor. ¶ Archyta: Archytas tarētinꝰ & pytagoricꝰ nobilissimꝰ fuit. q Platonē quū a Diōysio necādus eēt p epistolā eripuit. Est āt admiratiōi sūmæ hītus apud plurimos i oī uirtutis gāe in geometria āt cubū prius ut Plato i rep. testat iuenit: auctor Laertiꝰ li. viii. ¶ Matinū litꝰ: Matini ppli st i Apulia. ut Pli. li. iii. inqt. Ex gargāo mateolani nereci ni matini. ¶ Aerias. t. d. astrologū fuisse fuit. Polū rotūdū cœlū ipum: posuit. n. p toro ptē p lynecdochē. Polināq; dīr. duo pūcta axē terminātia i qbꝰ celū uoluit. Vū dīr a πολεω qd ē uerto hic & poli uertices appellāt. Vir. li. i. ge. Hic uertex nobis sēp sublimis. ¶ Occidit. & p. g. Architā sic rñdisse p plopopeiā poeta fuit: ubi p exēpla oñdit formosos ētē & diis oriūdos cōiūctosq; hoīes pitos itē mortē effugere nō potuisse qd i mortis solaciū dī. ¶ Pelopis. g. i. tātalus phrigiæ rex de quo late i ode. vi. Dio. ēt li. v. ait Tātalꝰ iouis filiꝰ diuitiis & gloria ilignis i ea Asiæ pte: quā nunc paphlagōiā uocāt: hītauit: plurimū diis ob gñis clarita tē charus postmodū fœlicitatē suā isoleter ferēs īmortaliū secreta q̄ mēsæ cōione usuq; deoꝝ nouerat: palā ꝓtulit hoīb̄. Qua ex cā & uiuꝰ pœnā tulit & post obitū ꝓm fabulas tormētis apud iferos iter ceelestos pperuis punit ex eo & pelops & Niobe orti sunt hæc ex Diodo. Tithonꝰ: fuit his laomedōtis filiꝰ q i asiā orientē uersus usq; i æthiopiā militās dī genuisse ex ida filiū noīe Mēnona: q quū troianis p̄sidiū tulisset postea ab achille est interfectus id scribit Dio. li. v. Seruius aūt li. iii. g. scribit q̄ tithonus dū iuuenis eēt & forma decorus ab aurora dilectus raptus fuit ex qua Mēnonē genuit: sed tandē post lōgissimā optatāq; uitā audita Mēnonis filii morte in cicadā uersus dī a poetis: hinc ait Hora. Lōga tithonū minuit senectus. Latini quoq; poete Mēnonē auroræ & Tithōi filiū asserūt. ¶ Remotus in au. i. a terris in auras abiit: hoc est expirauit. ¶ Minos fuit is iouis ex Europa filius q leges multas Cretēsibꝰ dedit simulās eas a se i spelūca q̄dā meditatas scribit id Dio. li. vi. Plato aūt in minoe de legibus introducit Socratē dicere homerꝝ scripsisse minoa in gnoto Cretæ urbe ampla regnasse nouem annos magno cū ioue collocutū. Accedebat. n. ut idē Socrates ait in iouis antrum eruditēdus. Vū didicit qd̄ docuit inde cæteros: q̄ ab ioue nouē annis accepat. ¶ Pāthoidē: pythagorā significat q aliq̄do fuit Euphorbus pāthoi troiāi filius a Menelao iterfectus. Laer. li. viii. scribit q̄ refert heraclides pōticus pythagorā de se dicere solitū q̄ fuisset aliq̄do æthalides mercurii q; filius putatus eēt mercuriū q; mōuisse illum: ut peteret p̄ter īmortalitatē qd̄ uellet. petiisse igit ut uiuēs & uita functus oīum q̄ cōtingerēt memoriā hr̄et. Itaque i uita mēinisse oīum eādē q; memoriā & post mortē reseruasse longoq; post tpe in euphorbū uenisse: atq; a Mene. fuisse uulneratū. Euphorbꝰ āt dixit se aliq̄do æthalidē fuisse: atq; a mercurio p munere hoc accepisse. ut aīa illius iugi circuitiōe uagaret & in q̄s uellet arbores uel aīantes cōmigraret. Postea uero q̄ euphorbus diē obiit migrasse in hermotinū ipsius aīam q & ipsi quū fidem uellet facere brāchidas petiit īgressus apollinis fanū oñdit clypeū quē illic Menelaus affixerat: ait. n. illū quū ex troia remeasset appollini sacrasse scutū iā putrefactū: solāq; pdurare eburneā faciē. ubi āt & hermotinus uita functus ē rursum i Pyrrhū deliū piscatorē migrasse illū q; oīa memorasse ut. s. primū æthalides fuerit postea euphorbꝰ deide hermotīus ac postea pyrrhus effectus sit ac deīceps post pyrrhū factū eē pythagorā: oīumq; meminisse q̄ p̄diximus hæc Laertius li. viii. Meminit ēt Naso li. xv. met. nā introducit pythagorā ita dicētē. Ipse ego: nā memini. Troiani tēpore belli Pāthoides euphorbus erā cui pectore quōdā. Cognoui clypeū leuæ gestamina nr̄æ Nup abanteis tēplo iunonis i argis. ¶ Orco: orcus pluto dī: ait. n. in uerrinis Cice. ut alter orcus uenisse æthnā & nō ꝓserpinā sed ipsam cererē rapuisse uī. Sunt & q uelit orcū dictū ex eo q̄ dii iurabāt p stygē: est. n. ορκος iuramētū ορκοω uero uocō ad iusiurādū: ē orcus apud homerū li. ii. ilia. Thessaliæ fluuius q peneū olei instar supnatat de quo Pli. li. iiii. Nihil ultra neruos atq; cutē morti: &c. Sēlus ē q; nerui tantū & cutis ipsius pierant aīa tñ uiuebat semper.

Argumentum. ODE. XXVIII.

Ode. XXVIII. dicolos distrophos ostēdit mortem cōem oīus per Archytam.

TE maris & terræ nūeroq; carētis hare
Mensorē cohibent architæ
Pulueris exigui ꝓpe litus parua manum
Munera: nec quicq̄ tibi prodest
Aereas tentasse domos animoq; rotundum
Decurrisse polum morituro.
Occidit & pelopis genitor conuiua deorum
Tithonusq; remotus in auras.
Et iouis arcanis minos admissus, habentq;
Tartara panthoiden iterum orco
Demissum: q̄uis clypeo troiana refixo
Tempora testatus nihil ultra
Neruos atq; cutem morti concesserat atræ:
Iudice te non sordidus auctor
Naturæ ueriq;. sed omnes una manet mors
Et calcanda semel uia lœti.
Dant alios furiæ toruo spectacula marti

Antenoris filius
Ethalides
Euphorbus
Pythagoras
Matini
Polī
Tantalus
Paphlagonia
Tithonus
Mēnon
Minos
Orcus
Orcos
Orcoo
Belloro phon
Chimera

Non sordidus auctor. Cice. li. i. de natura deorꝫ scribit de pytagoreis q̃ tãtũ opinio ꝓiudicata poterat ut etiã sine rõne ualeret auctoritas. Nã pythagorei siqd affirmabant in disputando quæreteturq; qua re ita esset respondebant: ipse dixit: ipse aũt erat pythagoras. Sed oẽs. Oui. ẽt inquit in meta. Serius aut citius sedem ꝓperamus ad unã. Et de morte. Drusi. Fata manẽt oĩs: oẽs expectat auarus Portitor: & turbæ uix satis una ratis. Tẽdimus huc oẽs metã ꝓperãus ad unã. Oĩa sub leges mors uocat ãtrã suas. Et de morte Tybulli. Scilicet omne sacꝫ mors importuna ꝓphanat. Oibus obscuras iniicit illa manus. ℣ Dant alios ordo est: funera dãt alios spectacula toruo marti. i. multi furore ducti sunt ludi. Marti pugnando enim pereunt.

℣ACR. Te maris & terræ numeroq; carẽtis harenæ: Metꝫ prio uersu eroicũ: scãs heroicꝫ tetrameter hæc ode ex ꝓsopopeia formata est inducitur enim corpus naufragii Architæ tarẽtini ad littus expulsum conquæri de iniuria sua: & a prætereuntibus petere sepulturam. Qui archyta pythagoricus fuit geometriæ & astroscopiæ ꝓitus: pythagorici enim oĩa numeris cõstare dicũt ad eius ergo cõsolationem ẽt famosos & diis oriundos coniunctos hoies pisse cõmemorãt. Numeroq; carentis harenæ: ut est quẽ q̃ scire uelit libyci uelit æquoris idẽ Discere q̃ multæ zephyro turbẽt arenæ Mensorẽ geometrã. ℣ Cohibẽt cõtinent. ℣ Propelit. p. m. Matinus mons apuliæ iuxta quẽ archyta sepultus est siue ut qdam uolunt: plana calabriæ. ℣ Nec tibi qcq̃ ꝓdest. i. nihil tibi ꝓfuit ad mortalem conditionẽ p physice disciplinã rõnẽ cœli & ipsas reꝫ pscrutatũ naturas. ℣ Occidit &. p. g. c. d. Tãtalus Pelopis. pr̃ epulaꝫ scelere deorꝫ cõiuia: a qbus ꝓ funestis filii dapibus pœna percussus est Vir. in sexto. Lucẽt genialibus altis Aurea fulchra thoris epulæq; ante õrã paratæ Regifico luxu furiarum maxima iuxta Accubat: & manibus ꝓhibet contingere mẽsas. ℣ Titonusq; r. i. a. Titonũ laomedõtis filiũ aurore maritũ in auras receptũ dicit. hoc est mortuũ. Vir. Titonia flectere cõiunx. ℣ Et Iouis arcãis. m. ha. aut q̃ semios predicabat cũ ioue colloqui & ex cõsilio eius cũcta agere: aut iouis arcanis: Plutonis a quo institutus est iudex prõ recordatiõe iusticiæ: ut Vir. i. vi. Quæsitor minos urnã mouet. ℣ Pãthoidẽ. i. õ. d. nũc Pythagoram significat q ꝓdicauit se apud Troiã euphorbũ panthoi filiũ fuisse qui interfectus a menelao iterum reuixit factus pythagoras: idq; eum cognouisse agnito clypeo quẽ tẽplo euphorbus fixerat hic ante & in Homerum dr̃ renatus postea in pauone: postremo iam Enniũ poetã: & iõ dicit cũ neruis atq; cute mortuũ: aĩa diuiuisse itꝫ qa sæpe mortuus est trãseunte aĩa eius in alios. ℣ Demissum in inferiora de superioribus dicit: ut Vir. i secũdo æneidos Demissere neci nũc casum lumine lugẽt. ℣ Clypeo: p clypeũ. ℣ Tẽpora testatus ordo: testatus troiana tpa refixo clypeo. ℣ Te iudice nõ sordidus auctor naturæ & ueri. ℣ Nil ultra. n. a. c. cõcesserat ãtræ morti. Nil ultra. i. q̃is nõ sit mortuus nisi tãtũ neruis & cute. ℣ Testatus. i. recordatus troianoꝫ tẽporũ refixo clypeo. Et calcãda intrãda: ut est ibãt obscuri sola sub nocte ꝑ umbrã & alibi. ℣ Sed reuocare gradũ. f. q; e. ad. a. hoc opus hic labor est. ℣ Dãt alios. f. idest diuersis generibus qdem sed una morte singulos pire. ℣ Spectacula martis eo q̃ in ludum Martis per bellicum precipitantur furorem.

℣POR. Te maris &. t. n. q. c. h. Hæc ode de Prosopopeia forma ẽ inducit. n. corpus naufragii Archytæ Tarentini in littus expulsum conqueri de iniuria sua & petere a ꝓtereũtibus sepulturã. Hic aũt Archytas pythagoricus fuit q merito geometriæ ꝓitus dr̃ qa pithagorici oĩa cõstare numeris credũt. ℣ Matinus mõs siue promontoriũ est apuliæ iuxta quẽ archythas sepultus est. ℣ Nec ꝓdest qcq̃. Nihil ꝓdes tibi aduersus conditionẽ mortalitatis q̃ rõnẽ reꝫ naturæ & ipsum cœlũ sis pscrutatus. ℣ Occidit. p. g. Tãtalus. f. hæc ãt ad solatiũ mortis dr̃. ℣ Titonusq;. r. in. a. idest terris excessit ac p hoc mortuus est. Et iouis. Minos cretensiũ rex ꝓdicabat secũ ioue colloq. & cõsilio eius cũcta agere. ℣ Habẽtq;. t. p. nũc pithagorã signat quia predicauit sed ad troiam euphorbiũ pãthoi filiũ fuisse interfectũq; a Menelao iterũ reuixisse & factũ pythagorã ad cognouisse. ℣ Agnito clypeo quẽ euphoribus habuerat. Nil ultra neruos accutem morti dare iudice tenon sordidus auctor ueriq; affirmante pythagora: non eum mentitum naturam rerum cuius auctor extitit.

Ad Architam geometram naufragio eiectum. ODE. XXVIII.

℣CHRI. Hortãt hoies ad bonas artes acquirẽdas nã q̃is docti idoctiq; pariter moriãt tũ hoc meliori cã sunt docti: q̃ post mortẽ uiuunt famã sententia grauis & ex media phia deprompta. Citat primum archytam tarentinum pytagoreũ phm: qui in littore sepultus maiorem a nauigantibus sepulturam peteret. archytas Tarẽtinus pytagoricus nobilissimus fuit. Hic Platonẽ cum a Dionysio necãdus esset pẽr epistolam eripuit ut ãit Laer. admirationi habitus est in oẽ uirtutum genere. Septies suæ ciuitati p̃fectus est cum cæteri plusq̃ annum impare lege ꝓhiberentur Refert aũt aristoxenus exercitũ tarentinorũ sub hoc duce nunq̃ fuisse superatum & cum aliquando inuidiæ cedẽs sese iperio abdicasset: exercitus in hostiũ ditionẽ uenit. ℣ Te. m. &. t. id enim est geometra. ℣ Numeroq;. c. sic & Vir. Quẽ qui scire uelit lybici uelit æquoris idem Discere q̃ multæ zephiro turbent harenæ. ℣ Mẽtorẽ. qa in arithmetica & Geometria peritissimus fuit. Parua munera: puum sepulchrꝫ qd munus & officiũ mortuis uiuẽtes p̃stant. ℣ Litus marinũ: alii appuliæ mõtem: alii plana Calabriæ dicũt. Cũ aũt dixit mẽsorẽ maris & terræ expressit ipsum nomẽ: nam geometria est γεωμετρία. i. terræ: μέτρον: idest mensura: aiunt autem geometriã primũ apud ægyptios reptam. Nã cũ singulis annis Nilus fundãs ita limo oĩa coequaret ut abeũte deinde illo lites de agris qm̃ nullus terminus appet exoriẽrentur cãpti sunt agri ꝑ lineas & mẽsuras diuidi & adnotari. Curaq; sacerdotũ ea erat. Hic ergo huiꝫ artis auctores fuerũt q̃ deinde a pythagora ad græcos ẽ trãslata. ℣ Aereas tẽtasse domos: qa & astrologiæ sciẽtissimus fuit, Ergo domos aereas. i. cælũ & sydera. Vir. Pandit interea domus oĩpotẽtis olympi. ℣ Moriturꝫ. q. d. nõ fuerat tantope laborandum si tibi erat nihilominus moriendũ. Occidit rãdet ꝓarchita. Sẽtẽtia est cum mors sit cõis oĩbus nec sint soli docti q̃ moriant: sed ẽt magni reges & q̃ multũ laboris ut impiũ obtinerẽt susceperũt nõ esse recusandũ labores ut doctrina acqrat cũ ipa dignior sit q̃ impiũ. ℣ Genitor. p. Tãtalũ itelligit hic filius iouis fuit explotide nympha: & rex phrygũ erichtheo athenis regnantẽ: Deos in conuiuium recepit & illis pelopen filiũ epulandum posuit. Diodorus dicit illum in paphlagonia habitasse opibusq; & gloria fuisse isignem & patri sibi

Tãtalũ

adeo familiarem: ut oĩa illius archana teneret. Vergꝫ cũ ille more hoium tantã fortunã ferre nesciret: hoibus deoꝫ archanã manifestauit: quo flagitio ad iiferos detrusus fuit ea pœna: ut usq; ad mẽtũ insurgãt aquæ & in labia usq; depẽdãt poma: & tñ i magna siti atq; fame neq; bibere neq; eẽ possit. ℣ Minos. iouis & europæ filius leges cretẽsibus dedit: seq; prius in ãtro recõdidit: & cũ ioue loq finxit: ut populo suaderet se ex iouis uolũtate oĩa gerere: iusticia insignis fuit. & in re militari primusq; bellũ nauale exercuit: sed pp iusticiã hoĩs finxerunt poetæ ipsũ apud iferos iura dare. Iouis archãis siue q̃ aut dixi de iouis snĩa leges tulisset: cũ illius archana nouisset: siue ioue ꝑ Plutõe posuit: a quo istitutꝫ sit iudex apd iferos nã ꝑ plutõe ioue põi testat Vir. sic Sacra iouis stigio q̃rite icepta parauit: ergo iouis. i. plutõi. Pãthoidem: refert Acrõ porphiriõq; pytagorã dixisse aĩam q̃ i eo erat i bello troião fuisse. i euphorbio Pãthoi filio: & a menelao iterfecto ideq; migrasse i Ho. & ab eo i se. ad dũt postrẽo q̃ a pytagora in pauonẽ uenerit & a pauõe i ẽniũ. uñ & pfiꝫ. Quitꝫ pauõe ex pythagoreo. Laertiꝫ ãt scribit se apd heraclitũ põticũ legisse pythagorã de se dicere solitũ qñq; Aethalidẽ fuisse q̃ mercurii filius putaret: & a Mercurio admõitũ ut qcqd uellet pter imortalitatẽ peteret petisse ut oium cõtigẽtiũ uiuꝫ mortuusq; meminisset. idq; sibi cõtigisse: ac lõgo tpe post i euphorbiũ uenisse & in troião bello a Menelao fuisse interfectũ. Et euphorbiũ euphorbius ãt dixit se aliqñ æthalidẽ fuisse: & a Mercurio accepisse ut lõga circuitione uagaret & i quas uellet aut arbores aut aĩantes migraret, sed mortuo euphorbio migrauit in hermotinũ sua aĩa: q̃ & ipse cũ fidẽ uellet facere ingressus apollinis fanũ ostẽdit clipeũ iã putrefactũ: & cuius sola duraret eburna faces quo i bello troião usus fuerat: Mortuo hermotino in pyrrhũ deliũ piscatorẽ migrauit q̃ memorauit æthalidẽ euphorbiũ & hermotinũ fuisse ac postrẽo se eẽ factũ pythagorã. Pãthoidẽ euphorbiũ pãthoi filiũ itꝫ: nã prius cũ ætholides fuisset & nũc cũ euphorbioꝫ. ℣ Testatꝫ tpa troiana. i. tpa troiãi belli. ℣ Refixo clipeo. i. auulso ut pauloañ dixi. Et cũ oñderet p clipeũ se iterfuisse bello troião testabãt. i. testimõio clipei cõprobabat q̃ ipse nihil morti cõcesserat. ℣ Vltra neruos & cũtẽ. i. ultra corꝫ. qa solũ corꝫ pierat: aĩus ãt i mortalis maletat. Cũtẽ i hoĩe solo dicimꝫ pellẽ uero i bruti: Iuue. Et dura ꝓ cute pellẽ. ℣ Iudicet. n. f. au. nã et architæ iudicio q̃ pythagoreus fuit oĩa cẽnt pythagoræ cõcedẽda i his q̃ ad inuestigãdã naturã ptinerẽt nã tãta fuit auctoritas pythagoræ apud suos: ut satis his eẽt dicere ille dixit. ℣ Nõ sordidus sed nobilis. Sordidꝫ n. ꝓ ignobili ponit. sed de hoc in inferiorib. ℣ Naturæ ueriq;. i. ueritatis q̃ ẽ in natura. ℣ Vna nox. i. nõ dissimilis nox. i. mors Vir. in æterna claudunt lumina noctem. ℣ Furiæ: elegantissime & uerissime: nã nisi furore pcipiẽt humanæ mẽtes: neq; de impio: neq; de diuitiis ferro certarẽt hoies: sed de iure disceptarẽt. nã uis feraꝫ ẽ rõ hoĩs ergo ꝓcrepat hoies q̃ ad bella nõ coacti descẽdũt toruo. cõuẽiẽs epithetũ ẽ marti: & deũ ꝓ bello cuius ipse deus est posuit. ℣ Spectacula ludos: nã cedes ea uoluptate spectat mars qua nos ludos spectare solemus. spectaculũ aũt & ludos q̃ spectant: & locũ ubi spectant: & cœtũ illoꝫ qui spectãt significat.

℣ANT. Exitio. i. cladi morti calamitati. ℣ Fũera. i. mortes. Proserpina plutonis coniunx: quam dicit fugere nullum caput qm̃ abscisso crine a proserpina dãtur orco cuiusq; caput. unde Vir. li. iiii. de morte didonis ait: nõdũ illi flauũ ꝓserpina uertice crinem Abstulerat: stygioq; caput dãnauerat orco. Quã fabulã abscindẽdi crinis: ut refert Macrobius li. v. Virgilius iduxit secutis eripidem: qui cõposuit nobilissimam fabulã Alcestim: in qua in scena orcus inducit gladiũ gestãs. quo crinẽ abscidit. Alcestidi. ℣ Deuexi: indeuexo cœlo positi. diuidit. n. eũ æqnoctialis circulus cũ tauro decertãtẽ cõlocatũ: ut scribit hyginus. ℣ Orionis: de orione multa hyginus & naso li. v. fast. de quo ait. ℣ Creuerat imẽsũ comitẽ sibi delia fecit. Ille deæ custos ille satelles erat Demũ relatus iter sydera stellas hẽt decẽ & septẽ. huius syderis incertã eẽt tẽpestatẽ dñt: nã sua magnitudine pluribus diebus oriẽt. hic ait poeta. li. i. æn. Quũ subito assurgẽs fluctu nimbosus oriõ. In uada cæca tulit oriõis signũ ab Accio iugula appellatur de quoplura Varro ait lib. iiii. de lingua latina. ℣ Illyricis: illyris adriatici maris latus occupat teste Mela & Diõysio. Et Pli. li. iii. inqt. Quæ pars ad mare adriaticum spectat: appellat Dalmatia & illyricũ. ℣ Malignus. i. tanq̃ malignus. ℣ Particulam dare: sic etiam palinurus Aeneæ dixit. li. vi. æne. i. aut tu mihi terram iniice. id ãt fiebat ne insepulti cadaueris aĩa ab charonte expelleret: cogereturq; errare centum annos circũ inferna littora Sic. adiuratis est. Eurus is uẽ

Crinis morientium

Orion

Iugula

Illiris

Dalmatia

Eurus

Apeliotes

Subsolanus

Hespia

uenusia

Exitio est auidum mare nautis,
Mixta senũ & iuuenũ densant funera: nullũ
Sæua caput proserpina fugit.
Me quoq; deuexi rapidus comes orionis
Illyricis notus obruit undis.
At tu nauta uagæ ne parce malignus arenæ
Ossibus & capiti inhumato
Particulã dare: sic quodcũq; miabitur eurus
Fluctibus hesperiis: uenusinæ
Plectantur syluæ te sospite: multaq; merces
Vnde potest tibi defluat equo
Ab ioue neptũnoq; sacri custode tarenti.
Negligis immeritis nocituram
Postmodo te natis fraudẽ cõmittere: fors &
Debita iura uicesq; superbæ
Te maneãt ipsum: precibus nõ linquar iultis
Teq; piacula nulla resoluent
Quãq festinas non est mora longa licebit
Iniecto ter puluere curras

uus est ueniens ab oriẽte æqnoctiali: dictus ab ἕωος. i. ab oriẽte sole fluẽs. is alioq; ab græcis nomine ἀπηλιώτης ab Romanis nauticis subsolanus cognominat. Auctor est Gellius lib. ii. ca. xxii. ℣ Hesperis: italo mari. i. tyrrheno nam hesperia Italia dicta est q̃ occasui subiecta sit ab hespero stella: ut refert Macrobius li. i. Saturna. ℣ Venusinæ syluæ. Venusia colonia fuit inter lucaniam & Apuliã horatii patria. ℣ Plectant. affligant percu

Paletto Tarētū brundusium Numerus impar Numerus par thus masculum

tiantur: ἀπὸ τοῦ π. percutio est. Vnde, i. a quo ioue & neptūno. ⁊ Tarētī: Tarētū ē calabriæ ppinqua. & mari tima urbs extrema Italiæ & Brūdusiū de quo mīta. Stra. li. v. Diōisius ēt ait Tarētini uero ad littus reiecti ibi oppidum tenent amycleorū olim interitu cōditū. Quibus ppinq calabri; iapigūq; gēs. Florus scribit Tarētū calabriæ quodā & apuliæ totiusq; lucaniæ caput positum ī ipsis adriatici maris faucibus; qd in ois terras istriā illyrim epirū achaiā aphricā siciliā uela mittebat. Neptūno custode tarenti: putādū est Neptūnū a tarētinis cultū cū plurimū in mari possent. pterea Seru. li. iii. æn. asserit tarētū a tara. neptūni filio ædificatū. ⁊ Negligis imeritis: ordo est mō negligis cōmittere. s. in me fraudē post te nocituram natis immeritis. Siue negligis te cōmittere. s. in me fraudē postmodo nocituram &c. ⁊ Vices. i. pœnæ quæ supbis danť: uel superbæ uices. i. alter nationes sæuæ. nā ut inqt Terētius: oīum rerū uicissitudo est. ⁊ Piaculo nulla. nullæ expiationes te liberabunt ab hoc scelere & ipietate ista. ⁊ Licebit curras. poteris currere. ⁊ Ter iniecto puluere: īpar nūerus mas & par fœmina uocatur item Arithmetici imparē patris & parē matris appellatione uenerant. Auctor Macrob. li. i. de som. Deus aūt impari numero gauder: ut habeť ægloga octaua Maronis. Et masculū genus religioni tributū est. Vnde ait Pli. li. xii. de masculo thure sic. Quod ex eo rotonditate guttæ pepēdit masculū uocamus cū alias nō fere mas uocet ubi non sit fœmina religioni tributū ne sexus alter usurparet. hæc ille.

¶ ACR. Exitiū est. a. m. n. Vorax q; demersos sorbeat. Mixta senū &. i. d. f. multitudo moriētiū totius ætatis: ut matres atq; uiri defunctaq; corpora uita: Magnanimū heroū pueri inuptæq; puellæ. ⁊ Sæua caput proserpina: q; ois suscipiat quā nullus euadat figura est hypallage fugit proserpina pro fugiunt proserpinam: ut illud. Stat & oues circū nostri nec pœnitet illas, p nos illas; non pœnitet. ⁊ Deuexi: in deuexa parti cœli positi. ⁊ Rapidus comes orionis: ortus enim & occasus orionis rempestuosi sunt ideo & comitem eius notum uentū dixit: ut Vir. in. i. æne. Cū subito assurgēs fluctu nymbosus orion in uada cæca tulit: Deuexum aut in deuexa parte cœli positū. unde Vir. cōuexa polus dum sidera pascet. ⁊ At tu nauta: hic quasi archytam ponit præcari nautā: ne remaneat insepultus: sed iā harenā iniiciat: nā & in sacris hoc genu: sepulturæ tradebatur: ut & si non obruereť manu plena ter iacta terra cadaueri pro sepultura esset: ut aut tu mihi terram inniice nanq; potes. ideo. n. & particulā harenæ dixit. ordo est at tu nauta ne parce malignus dare particulā uagæ harenæ ossibus & inhumato capiti. Sic plectanť uenusinæ syluæ quodcūq; minabiť eurus hesperiis fluctibus &c. ⁊ Venusinæ: uenusium ciuitas ē apuliæ confinis lucaniæ: cuius syluas qa īmēsæ fūt. p q buscūq; posuit admonet ergo ut etiam si tēpestas sit quæ tales syluas flectat: ne omittat sepeliendi cura. ⁊ Multaq; m. u. p. t. d. æ. a. i. hoc est nec attētus ad lucrū omittat studium iusta soluendi. ⁊ Neptūnoq; f. c. t. neptūnus apud tarentū deuotius colebat: uel qa in Neptūni tutela dicitur fuisse: seu qa Neptūni filius palāthus apud tarētum Herculi & Neptuno tēpla cōstituit ut fortiter p fauorē herculis faceret p neptūnū fœliciter ageret. ⁊ Negligis: deest si. Fraudē seu studio cōmercādi fraudē quæ redūdet in posteros capiat seu certe inhumati piaculū eius filios lædat: & ne lōgum putaret ēt ipsum delicti subitur; pœnas minať. ⁊ Cōmittere: scias deest. ⁊ Maneāt: expectēt. Precibus non linquar inultis ultionē pcibus suis dandā. pmittit. ⁊ Teq; piacula. n. r. hoc ē nullis hostiis expiaberis piacula. n. dicebanť q bus facinus expiabať admissum. Nō est mora licebit: Vt Vir. Hic tibi neq; more fuerint dispēdia tāti: ut excusationē arceat: dū ne morsū qd cœpat oīdit iniecto ter ut mātes magna ter uoce uocaui.

¶ POR. Me quoq; deuexi. Notū est ortu & occasu oriōis tēpestates cōcitari. Notū comitē oriōis dicit q; cū orione ortus est. ⁊ Sæua. illū caput pserpina fugit: nullū proserpina timet ac per hoc neminem exceptū hēt. me quo deuexi deuexū orionē dixit: ut Vir. cōuexa polus dū sydera pascet. i. ī deuexo cœlo positū. At tu nauta uagæ ne parce malignus arenæ. ad pterea ūtes nautas Archytā se conuertisse fingit. ⁊ Quodcūq; minabitur eurus: Fluctibus hesperiis. ⁊ Venusinæ plectanť syluæ: Venusia colonia inter lucaniā & apuliam poetæ patria. unde syluas uenusinas p q bus libet posuit. ⁊ Plectāť. āt luāt atq; expianť sit. ⁊ Neptūnoq; sacri custode tarēti. Custodē tarēti neptūniū ait qa pcipue neptūnus ibi colitť. ⁊ Negligis immeritus nocituru. Ordo est negligis fraudē cōmittere facile eē putas. Atq; n. hæc expetet in eos qui ex te nati sunt. i. ī filios tuos. ⁊ Teq; piacula nulla resoluēt. i. nullo modo expiabis hoc scelus qd in me admittis. ⁊ Fors & debita iura uicesq; superbæ te maneant ipsum uices superbæ pœnæ intelligēdæ quas superbis factis illum passurū precatur. ⁊ Nō linqr. i. preces meæ efficient ultionem huius rei persoluas q; piaculum in me admitas.

¶ CHRI. Auidis cupidis & auaris: nā nisi auaritia traherent periculis se nequaq exponerēt. Quāobrem & ambitiosos & auaros p trāsitū carpit. ⁊ Mixta senum: uariis ætatibus & uariis generibus mortis pereūt homines: sed tū oēs pereunt. ⁊ Sæua proserpina nullū caput fugit hypallage: ē. i. nullū caput fugit pserpinā. i. mortē. Ponit. n. deā iferni & defunctorū p morte. Proserpina aūt filia iouis ex cerere fuit: q dū in sicilia flores legeret: a plutōe ad iferos rapta: & ī cōiugē assumpta ē. sed ut ait Eusebius Pāphilius pserpina: quā græci psephonē noiant uis seminū ē quā pluto. i. iterna uis solis ad se rapit. hæc ēt φερεφόνεια a græcis dr. ⁊ Me quoq; d. r. co. o. notus meridianus uentus. ⁊ Comes, o. qa orion ī ortu suo uentos pluuios & tēpestates gignit. Vir. nymbosus oriō. Oriō signū cœleste ē ante tauri uestigia sic græce ab aquarū inundatiōe dictus q; eius tpe hyems hēt ortū & mare ac terras tēpestatibus turbat ὀρίνω, n. turbo & cōcito significat. Latini iugulam dicūt: q; fit ut armatorū gladius stellarū fulgore terribilis. hic si fulget serenitatē si obscurat tēpestatē significat. hesiod; hūc neptūni filium dicit eiq; a patre datū ut supra fluctus quēadmodū supra terrā ambulare liceret. sed illū oenopion: qa filiā suā uitiarat excecauit: & suis finibus pepulit. Orion aūt in lēnū pfectus a uulcano equū accepit quo ad ortus solis uectus lumina a sole recepit: ide in oenopionē cōuersus est. sed cū non posset eū inuenire in cretā pfectus īmodice uenatiōe utebať: & cū a diana corripetur minatus ē se nullā ferā relictur;. Quapp telius scorpionē pduxit cuius morsu Orion piret. hoc fingunt qa oriēte cœlesti scorpione signū orionis occidit sed redeo ad fabulā qua a ioue ob uirtutē ī astra relatus dr: hēt stellas ī capite claras tres: ī singulis hūeris singulas claras: ī dextro cubito obscurā unā ī eadē manu unā: ī zōa tres ī gladio quem manu gerit tres ī singulis

Orion

genibus singulas. Nec tū desunt fabulæ: q illū iouis: neptūni: & Mercurii filium uelint. Aiūt. n. ab hyreo sene liberaliter hos deos acceptos iussisse ut peteret qd uellet: & illū petisse ut cū iā prima defūcta uxore aliā ducere nollet: darēt filiū sine matre: deosq; tauri quē illis īmolauerat coriū urinā opplerūt: & humi defodi ad decē usq; mēses iusserūt ac exactis decē mēsibus orionē inde in lucē uenisse dīt: comitēq; dianæ fuisse: & oēs feras perdere statuisse. terrā uero iratā īmisso scorpione eū pdidisse. Dianā aūt ī sydus trāstulisse una cū cāe suo quē syriū uocant. Poeta noster alibi a diana illū occisum sagittis dicit: qa eius cōplexum optauerat. Lucanus nō sagittis sed scorpiōe īmisso ab ea cælum scribit. Alii oenopiōis filiū hūc uolūt īmēse, pceritatis hoiem & uenatorē. Sed qa filiā oenopionis uiolasset ab eo fuisse occæcatū: sed ab oraculo iussum ut p pelagus ita ad oriētē tēderet: ut sp oculorū cōcauitates radii solares subitrarēt. Accessit itaq; ad cyclopas ipsorū fabricātiū sonitū audiēs ducente sene: & ab uno eorū humeris īpositus iussa oraculi pegit: luminaq; recepit. Erat oenopion siciliæ rex: & eius filius oriō p qētē a uenere accepit: ut eā cui primū obuiā fieret amplecteretur: itaq; de antro surgēs obuiauit cādiope sorori: q & ipsa uenatrix erat: & ex ea hyppologū genuit: Mox a pre exul factus cum cādiope & filio ī thraciā nauigauit: ubi subactis īcolis neptūni filius ē habitus. ⁊ Deuexi ī: qa ī deuexa pte cœli est. ⁊ Illyricis undis: illyrico sinu q adriatici maris ps ē ab illyria denoiatus colphus. i. sinus. Venetiæ appellať. ⁊ At tu. n. alloqť pter nauigātē: oratq; ut sibi tumultuantē tumulū sine impensa faciat. ⁊ Ne parce. i. abunde utiť harena ad sepulchrū. Nā parcere dicimus uel oino abstinere ue modice uti. Vir. Parce metu cytherea inde parsimonia. Huius uerbi pteritū ē pepci: sed prisce ēt parsi. Parcus āt unde uerbū ur eē secūdū. C. bassū dicť quasi par arcæ: qa sua ita custodiat ut cōseruat arca q in illa sunt. Gelio āt uidetur q; parcus ab eo q; parūū parūq; sit dicať. ⁊ Malignus. nō oio malignū affirmat sed q sit futurus malignus si parcat. Sic Vir. Ni frustra augurium uani docuere parentes. i. q essent uani si frustra docuissent: & iuue. Consilium laudo artificis si mūere tanto: Præcipuam in tabulis cærā senis abstulit orbi. i. q fuisset artifex si abstulisset. ⁊ Ossibus & ca. i. corpori. Maxime āt hoc illū optare inducit poeta: qa aiæ quorū corpora sepulta: non essent a charone nō transportabanť. Virg. Hæc ois quā cernis inops inhumataq; turba ē. Nec datur horrendas ripas nec rauca fluenta Trāsportare prius q sedibus ossa querūt: Cētū errāt ānos: uolitātq; h littora circū: Tū demū admissi stagna exoptata reuisunt. ⁊ Sic. cōprecantis est: rogat. n. ut ois uentorum uis a nauigātibus ī syluas auertatur. ⁊ Venusinæ: qa uenusia q utrū apuliæ an calabriæ sit dubitatur: hēt magnas syluas. Sed trū spēm ponit pro genere. ⁊ Teso. te incolumi. ⁊ Plectanť puniāť a græco uerbo πλεκτο. i. pcutio. Vū plaga. ⁊ Multa merces: multa pecunia reducta de mercibus. Est. n. merces huius mercis qcquid uēditur emiturue lucri cā mercis uero huius mercedis pmiū uel pciū qd' dať labori. inde mercēnari q mercedis cā labore subeunt. Mercatura ars est: & mercator q mercaturā exerceat. ⁊ Vnde. p. q. d. undecūq; est occasio. ⁊ Aequo: benigno & fauente. Nec timere nauigantibus placať cupit iouē & neptūnū. nā iuppiter aer ē a quo fūt tēpestates siue turbulētæ siue trāqllæ neptūnus uero mare pōt nauigātibus tranquillū pstare. ⁊ Custode ta. porphyriō ait q; Pallātas neptūni filius neptūno & Herculi tēplū tarēti cōdiderat. Vt Seruio āt placet Taras neptūni filius hoc paruū oppidū cōdidit. Sequētibus deinde tpibus cū lacedemoni assiduis bellis in frequētia ciuiū laborarēt pmisserūt ut uirgines uulgo uiris admiscerent: & q inde nati sunt cum pres ignorarent partheniatæ sunt noiati quasi e uirginibus nati. Hi igiť inopia & pudore simul pmente cū adoleuissent patriā deseruere: & duce Phalāto qui octauus in genere fuit ab hercule in calabriā enauigarūt. ibiq; hoc paruū oppidū offendentes auxerunt: prisco trū noie tarentū appellauerūt: ergo custode tarētī uel pp tēplū de quo dixi. uel qa eius filius cōdidit. Negligis cōmittere fraudē. q. d. negligētia ductus cōmittis fraudē. i. defraudas me sepultura: quā humanitatis officio pstare teneris: sicq; cōmittis scælus nocituru tuis posteris: quis imeritis: & sic acrius admonet ne uelit sua negligentia orituris ex se nocere nā parētes sæpe magis mouent filiorū quā suo damno quē locū nō ptermisit uirgilianus iuppiter in his q p mercuriū mādauit æneæ dixit. n. si nulla accēdit tātarū gloria regi: nec sup ipse suo moliť laude laborē. Ascanio ne pater romanas iuidet arces. ⁊ Postmodo: secūdū Priscianū hæc ppositio apd ātiquos seruiebat gō. ⁊ Vicesq; supbæ. i. pœne ꝗm priscianū seruiū ēt pugnas dicit significare: quia p uicissitudinē pungetur sic Virgi. Testor, i occasu uestro nec tela nec ullas uitauisse uices. ⁊ Piacula: purgatoria sacrificia: alias scelus qd' piaculo. i. purgatiōe egeat: q q festias: pluaserat ab hōesto & ab utili: nūc ēt a facili. ⁊ Licebit iniecto ter pulueť curras. Nā & hoc gēus ē sepulturæ. Vir. Aut tu mihi terrā iniice. nāq; potes: portusq; reqre uelios Ter. Quia ter manes uocabāt. Vir. & magna manes ter uoce uocaui.

Argentum. ODES. XXIX.

¶ Ode. xxix. dicolos tetrastrophos ad Icciū militaturū relicto phiæ studio.

Cci btis nūc arabū inuides
Gazis: & acrē militiam paras
Non ante deuictis sabeæ
Regibus horribiliq; medo
Nectis cathenas. quæ tibi uirginum
Sponso necato barbara seruiet?
Puer quis ex aula capillis
Ad cyathum statuetur unctis?

¶ ANT. Ode. XXIX. Icciū alloquiť dicēs eum auaritiæ cā militiam parare parthis ac medis Vegis quis neget flumina in fontes redire posse? hoc ē cōtraria fieri: cum olim studiosus phiæ illa relicta militiam subeat. ⁊ Icci beatis nunc arabum inuides: ode est dicolos tetrastrophos. Est. n. similis. xxvii. ⁊ Gazis. Gazam persæ ærariā uocant ut scribit Mela. ⁊ Arabum Gazis: Arabiæ pars: ut Diony. scribit quæ ad orientem & austrum spectat: rubro alluitur mari. ⁊ Vtq; soli. ait arabia sacra interpretatur: partem eius eudæmonē græci nostri beatā noiauerūt ī frustra: nā pter odores quos creat plurimos: sola thus mittit ī eius dē saltibus mirra, puēit. ⁊ Sabeæ regibus sabā regio ē thurifera arabiæ spectās ortū solis æstiui: ut docet pli. li. xii. Et stra. li. xvi. scr. q; sabei fœlicē arabiā īcolūt supellectilē ex argēto: & auro mīta hūt uasa lectos tripodas cratēras cū opculis domosq; sūptuosas: nā & portæ & parietes &

Gazi
Arabia
myrrha
Saba
sabæi

tecta ex ebore aurō argēto lapidibusq; icrustatis sūt distincta Medo: de medis legito i ode scda. ⁊ Nectis: fabricas & paras Quæ tibi uirginū. ordo ē q uirginū necato spōso tibi fuiet? Barbara. n. ē barbara poete respōsio. ⁊ Ex aula ꝓgia. s. ubi ꝓgio fuierit. ⁊ Doctꝰ rīsio ē. ⁊ Sericas: sagittas. seres ut scri. Pli. li. vi. c. xvii. regiōes ihabitāt q spectat ostiuū oriētē lanicio sylua rū nobiles: at latiꝰ li. ii. g. iā dixius. Quis neget. sēsus ē Quis neget cōtraria fieri posse: cū tu oli phie dediꝰ militiā subeas relicta illa. ⁊ Pronos: decliuos ab arduis mōtibꝰ. ⁊ Pāeti. fuit panetiꝰ stoicus & pceptor scipiōis aphricani: & Lelii gener: rodius ut porphyrio scribit eundē uero Ci. imitatus ē i officiis. ⁊ Socraticā domū: appositio ē socrates ā ut scri. Laertiꝰ li. ii. ea potius iqrēda hortabat q mores instruerēt. & quoꝝ usus nobis dōi eēt necessarius de socrate āt plura dixius i Iuue. sat. ii. ⁊ Loricis hiberis: græci eādē hiberiā & hispāiā noiabāt sic ēt romāi. Auctor ē Stra. lib. iii. Ptolo. itē li. ii. sic ait hispaniæ q apd' græcos hiberiā dr̄ tres sūt regiōes Betica Lusitania ac Taraconensis. Loricis hiberis. Iustinꝰ li. ulti. de hispania loquēs ait ꝙ Galatiæ regio tū æris tū plūbi huberria auro quoq; ditissimas ē pcipua iis ferri materia: sed aq ipa ferro uiolētior qppe tēpamēto eius acriꝰ reddit ferrū. Nec ullū apud eos telū pbat ꝙ nō: aut Byrbili fluuio aut chalybe tingat. Vñ ēt chalybes fluuii huius finitimi appellati ferroq; cæteros pstat dñr. hæc ide ⁊ Loricis. lorica dcā ꝙ e loris & corio crudo pectoralia faciebāt postea succuderunt galli e ferro sub id uocabulum ex annulis ferream tunicam. Auctor est Varro.

Sereꝰ

Panætius

socrates

hiberia hispāiæ Galatia Chalybes Lorica

¶ACR. Icci btis nūc arabū inuides. Metrū duobus uersibꝰ alchaicū: tertius nouēarius iābicus hypcatalecticus. quartus pindaricus. ad Iccium scribit quē miratur phiæ intermisso studio repente se ad militarē uitā contulisse cupiditate diuitiarū: nam idem iccius panætii socratici philosophi bibliothecam emerat: cuius lectione ad philosophādū fuerat deductus. ⁊ Inuides. g. æmulus es ut pares diuitias: ut cupiēdo diuitas: gazas pro diuitiis ponit ut Vir. Arma uirum tabulæq; & troia gaza per undas. in prio ænei. & i. v. & gaza lætus agresti Et ac. mi. pa. i. fortem: durā acerbā. ⁊ Non. a. d. s. r. admonet picula pp q ad diuitias gerentes bella pueniūt. i. cū non sint adhuc debellati tu nectis iā cathenas. ⁊ Horribiliq; me. forti crudeli. ⁊ Nectis ca. aut illigas regibus uictis cathenas aut fabricas mutuis. n. nexibus fiūt cathenæ. ⁊ Spōso ne. i. nisi prius occiso spōso in seruitum captiua nō uenit. ⁊ Puer: regis filius qui captus pocula ministraret. ⁊ Sericas: deriuatiū ē ab eo ꝙ seres uocantur. seria. n. gens est pthis uicina sagittandi arte famosa. a q & sericum uocat. ⁊ Quis ne. i. qs rex naturā neget posse mutari cū tu studia i cōtraria uerteris cōtra hoium opinionē. ⁊ Pronos. pcliuos: nā pni dñr riui de mōtibus effluētes q ipetuosæ fluūt. ⁊ Et ty. r. ut Vir. Reuocatq; pedē tyberinus ab alto. ⁊ Vndiq; no. l. pa. panætius stoycus phus fuit pceptor Scipionis africani & Lelii rhodius natiōe: ordo ē qs neget relabi posse riuos p nos arduis mōtibus & tyberi posse reuerti. cū uel tu pollicitus meliora mutar cōtēdis loricis hiberis. undiq; coēptos nobilis libros panæti socraticā & domū socraticā. d. lectā siue libros. ⁊ Loricis. i. optimæ. n. fortes hispāie loricæ sūt pollicitus. m. studia. s. pfessionē suā poeta phiam uult intelligi. Elocutio uero nota est.

¶POR. Icci btis nūc arabū iuides gazis: Hāc odē ad icciū scri. quē mirat itermisso phiæ studio repente se ad militare studiū cōtulisse. p quā uidet cōcupiscere diuitias arabum. Inuides. g. i. æmularis Arabas in diuitiis hēndis ac p hoc diuitias cōcupiscis. ⁊ Et. a. m. p. n. a. d. s. r. datiui casus ē hoc ē illis paras diuitiis militiā qd' ē aduersus illos. ⁊ Nectis ca. nō uicis sed fabricas itelligēdū: pprie dictū cathenæ. n. ipe nexibus qbusdā cōstat. Quæ. ti. u. s. n. b. s. a. te necato. s. spōso. ⁊ Puer. q. ex. a. regius puer q in aula seruierit. ⁊ Sagittas sericas. i. pthicas a gēte: sex q ptē orbis terræ oriēti subiectā tenēt. ⁊ Quis ne. a. q. r. p. r. m. & t. r. πρεσβυτερος μοδεστος. sensus ē qs nō credat rex naturā posse mutari ui flumia i mōtes reuertāt: nū aliqn descēdūt cū tu uitæ studia i cōtrariū uerteris: ꝙ nemo spauerat posse fieri. Tale ē illud uirgilianū iūgent iā gryphes eqs æuoq; sequēti Cū cāibus timidi ueniēt ad pocula dāmæ. Cū tu coemptos undiq; nobiles libros pāæti panætius stoycꝰ fuit pceptor scipiōis africani & lelii: genere rhodius. ⁊ Loricis. i. κλιτοθεσχίν dixit qa optiæ sūt hispane loricæ. ⁊ Socraticā domū ut si diceret socraticæ scole disciplinā. ⁊ Tēnis: p cōtēnis. Ordo ē āt socraticā domū mutare loricis hiberis tēnis pollicitꝰ meliora. Meliora aūt absolute dictū aut studia subaudiēdū studia poeta secū dū suam opinionē philosophiam uult intelligi. Nota autem figura elocutionis est qua dicunt philosophiā militia mutare hoc est philosophia dimissa militiā sumere: ut chaoniā pingui glandē mutauit arista.

¶CHRI. Grauiter seuere q Icciū familiarē suū reprehendit: q coēptos undiq; pāætii libros: ut stoicā phiam cognosceret armis pmutet: ut militiā auaritiæ cā sequat carmē est sublime: & nō minori copia q̄ grauitate illustratū. ⁊ Beatis diuitibus: qa uulgus fœlicitatē in diuitiis collocat. Iuue. Quos euehit optata summi nūc uia pcessꝰ uetulæ uesica btē. Vel dixit btis: qa illa ps arabiæ i q̄ sabæi sūt: fœlix dr̄. ⁊ Gazis: uocabulū ē neq; græcū nec latinū: sed phicū: & qm̄ pplī illi ditissimi fuerūt poetæ cū āplas diuitias uolūt ofidere gazas dicunt sic Vir. & troia gaza p undas. ⁊ Inuides. q. d. nō cōmoueret te cupiditas auri: nisi te aliorū diuitiæ stimularent. p ptereaq; uerissime diuus hieronymus dixit oculi sunt p quos pauptatē ferre nō possumus. Vitupat ergo p positū hois qa nō suscipiebat militiā pp ai magnitudinē: sed cōtra pp auaritiā: q a pusillanimitate pueit. Vñ & senes: & mulieres: quia minorē animū hūt auariores sunt. ⁊ Arabū: ē arabia iter assyriā & ægyptū eius ps ad oriētē spectās nabatea dr̄. Oui. Eurus ad auroram nabatheaq; regna recessit. Regio pciosa est & penuria aq laborat: & putei q fiūt de iduſtrie ab icolis ocultāt: ne irruētibus hostibꝰ potū pbeāt. Quæ uero ad meridiē uergit ea feracissima ē oium aromatū: & fœlix appellat arabia. Thus i primis fert sabæorꝝ ꝓgio: qd nusq̄ alibi nascit. Dñrq; sabæi uel ἀποτου σεβασθαι. i. sacrificare pp thus uel a saba regiōis metropoli. ⁊ Nō de. a romanis nā olī ab alexādro uicti fuerāt. In quo occulte iniicit metū: nā sūt magis metuēdi q nōdū deuicti fuis-

Doctus sagittas tendere sericas
Arcu paterno: quis neget arduis
Pronos relabi posse riuos
Montibus: & tyberim reuerti?
Cum tu coemptos undiq; nobiles
Libros paneti: & socraticam domum
Mutare loricis hiberis
Pollicitus meliora tendis.

sent. ⁊ Nectis ca. facis nā cathena ex nexu annulorū ē. Vñ nomē sumpsit. nā cathena est a capiēdo dcā qa in ea annulus ānulum capit. ⁊ Quæ ti. uir. i. q̄ uirgo. i. q̄ pulchra. ē indignatio. q. d. ē pulchritudo puellæ digna cā q̄ & phiam omittas: & piculū subeas: pserti adiūcta crudelitate: q a phō aliēa eē dēt. Nā potieris tūc uirgine cū spōsū necaueris: & cū hæc oia feceris tū erit barbara: ergo & barbaricis moribus. Stultissima igit militia q ab auaritia aut uoluptate pueniat & periculum graue afferat & pmiū tū leue tū cū crudelitate præbeat. ⁊ Necato. qd' sine tuo piculo nō fiet. ⁊ Puer quis. q. d. ponamus ꝙ rapias puerꝝ regiū q sit tibi picerna: puras ne hoc tāti ut phiam deseras? ⁊ Aula regia domꝰ. ē apud latios. Vir. illa se iactet in aula æolus. Sed ur eē ab eo qd est αὐλὴ græce qd' nomen apd' illos ēt de caula q̄ drupedū dr̄: & caulā ipa. i. stabulū ab eo p additionē. c. lr̄æ fortasse deducit. ⁊ Capillis: capillus q̄si capitis pilus. ⁊ Vnctis. Vnguētatis. Nā apud eos ppos unguētū reptum ē ꝙ deinde ad græcos Alexandro magno in psis res gerēte traductū ē. id. n. i scriniis deuicti darii repererunt macedōes. ⁊ Ad cia. ad pocula. ⁊ Sericas. i. doctus optie sagitat. q̄ arte plurimū ualēt seres populi: uicini ptis de qbus supra dixius. ꝙ āt sagittis ualeāt ostēdit. Vir. Nā in geor. ait. Velleraq; ut foliis depectāt tenuia seres & paulo īfra. ubi aera uicer lūmū Arboribꝰ haud ullæ iactu potuer sagittæ. & gēs illa qdē sūptis ñ tarda pharetris. ⁊ Quis ne. ar. Admirabūdꝰ hæc die. q. d. spari oium rex cōfusionē posse & naturæ īmutationē si icciꝰ adeo studis phiæ dediꝰ cōtrariū uitæ gēus ineat. ⁊ Pronos. q p pna & decliuia ferunt. ⁊ Cū tu. ordo ē oia i cōtrariū mutabunt cū tu uelis mutare libros panætii nobiles & coēptos undiq; & domū socraticā loricis hiberis & p libros phiam itelligit: & p loricas militiā: sed ut rē mirabiliorē reddat mīta addit. Est. n. admirāda res phū phiā deserere. Sed faceret fortasse hoc aut epicureꝰ aut alius ex leuioribꝰ phiæ familiis. At stoicus cuius dogma grauissimū ē & ꝙ socratis: q moralis phiæ auctor ē pcepta mordicus teneat quo mō deseret: pserti cū adeo illius rei cupidus fuerit: ut nō emerit sed coemerit. i. emerit ex oibus locis. ubi essent: & in suā bibliothecam congesserit: neq; id remere sed cum electione. nā coemerat nobiles & nō ignobiles panætii. ⁊ Panætii: panætius rodius nobilissimus stoycæ sectæ phs fuit & scipiōis magister. & quē Cic. i iis q̄ de officiis doctissime simul & ornatissime diseruit imitatus est: qbusdam etiam q̄ ille uel reliquerat uel prætermiserat additis. ⁊ Socraticam do. Socrates athenienſis uir inocentissimus: & qui oraculo apollinis sapientissimus iudicatus fit primus phiam e cœlis in terras uocauit atq; intra urbes aduxit. i. primus relicta rerū cælestrū & ipsius naturæ investigatione in qua antiquiores phi elaborarant de uita & moribus disputauit: ab eoq; fluxerūt oes phorum sectæ. quas cōmodiori loco latius pseqemur: sed instituta socratis seueriu q̄ ceteri stoici obseruare uidēt ppeaq; adiunxit poeta socraticam domū. ⁊ Loricis: dr̄ aūt lorica quia loris alligata fit. ⁊ Iberis: hispanicis. apud quos optimæ sint: & posuit speciem pro genere.

Argumentum. ODES. XXX.

¶Ode. xxx. dicolos tetrastrophos ad Venerem.

Venus regia Gnydi: paphiq;
Spne dilectā cypros & uocātis
Thure te multo Glyceræ de coram

Transfer in ædem.

Feruidus tecum puer & solutis
Gratiæ zonis: properētq; nymphæ:
Et parum comis sine te iuuentas
Mercuriusq;.

¶ANT. Ode. XXX. hortatur uenerem. ut relicta cypro se i ædem Glyceræ trāsferat (de qua superius ait urit me Glyceræ nitor) Secūq; ducat cupidinē. gr̄as & nymphas. iuuentā atq; mercurium. est autem Aedis deditatio. O uenus regia gnydi paphiq: Ode est similis secū dæ. ⁊ Gnydi. gnydus i caria urbs: q̄ portus duos habuit. inde memorabiles: uiri oriūdi primum eudoxus mathematicus platonis sodalis: postea agatharchis phipathericus uir historicꝰ ætate Strabōis: theopompus diuo Cæsari familiaris: & q apud eum maxime poterat. item Artemidorus eius filius. hinc etiam ctesias fuit q xerxem medicatus est & res syriacas & persicas cōscripsit. auctor ē Stra. li. xiiii. ⁊ Paphiq: paphos cypri urbs portū habebat & templa optime structa ut Stra. scri. li. xv. Pli aūt. li. ii. ait ita. Cælebræ fanū habet ueneris paphos in cuius quadā area nō pluit. ⁊ Cypron: de hac latius in ode prima & tertia. ædem decoram. Aedis dicta ab aditu: ꝙ plano pede adhibāt ut uarro docet. Aedem autem numero singulari de tēplo tm̄ dicimus: plurali uero & de domibus & de tēplo. Seruius li. ii. æn. ⁊ Solutis zōis. Gratiæ. n. nudæ & propterea distinctæ icedū: de qbus multa in ode. iiii. ⁊ Feruidus. hēt eni faces cupido hinc moris feruorē infert. zonis ζωνη circulus dr̄. ζωνυον cingulum ζωνυστικω & ζωνυω cigo. ⁊ Comis. hilaris. elegans. benigna. facilis. suauis: ⁊ Sine te. sine elegantia & uenustate. uenus. n. oium elegantiarum domina esse dr̄. ut Porphyrio quoq; narrat & uenustū ut scribit fabius li. vi. apparet eē id qd' cū gratia q̄dā & uenere dicat. ⁊ Iuuētas. iuuēta ætas ipsa iuuēnis adolescentia: & iuuenū multitudo iuuentas dea ē ipsa. auctor est Serui. & acron. Vir. li. ii. Lumēq; iuuentæ. Hora. hic Et parū comis sine te iuuentas hoc ē ipsū numē. Vir. Tū mihi pria genas uestibat flore iuuētus. i. adolescentia. ⁊ Mercuriusq; is eni mercaturæ quæstū repperit uerbaq; primus in ordinem redegit de quo plura legito in ode. x. Eloquētia aūt ueneri grata est. unde Catullus ait uerbosa gaudet uenus loqla. Oui. item lib. i. de arte nō formosus erat sed erat facundus Vlysses. Et tamē æquoreas torsit amore deas.

gnydus Eudoxus Theopompꝰ Ctesias paphos ædis Gratiæ Zonæ Zōnyo Zonnysco Vēustū

¶ACR. O Venus regina gnydi paphiq: Metrū saphicum endecasyllabū quartus adonius. O uenus quasi epigramma hoc est in dedicationem ueneris scriptum quam ipse consecrarat. ⁊ Gnydi: urbs calabriæ. ⁊ Paphos: uero urbs cypri īsulæ: utraq; uenerem precipue colens: precatur enim ut desertis uelut propriis ciuitatibus adsit ædibus consecratis. Incertum autem utrum glycera amica sit an ancilla. ⁊ Et solutis gratiæ zonis: uel liberæ uel nudæ ꝙ non cingantur & bene nudæ & solutis zonis gratiæ finguntur: quia amicorum animi soluti secum & nudi esse debent. ⁊ Et parum co. li. te. iuuen. hoc est minus elegās iuuentas sine uenustate: hoc

eſt ſine te. Sciēdū eſt trī uenerē nō tm̄ cōcubitus ſed ēt oīum elegantiarū eē dominā. Aliud trī ē iuuentas: aliud iuuēta: aliud iuuentus: Iuuētas ætas putat: iuuēta ipſū numē. iuuētus adoleſcētia. ¶ Mercuriuſq; per Mercurium quæſtum uult accipi tanq̄ ſine uenuſtate nec lucrum ſit.

¶ POR. O Venus regina Gnydi paphiq; ſperne. q̄ ſi epigrāma ē hoc ī dedicationē ueneris ſcriptū q̄ ipſe cō ſecrauit, Gnydos aūt urbs cariæ. Paphos aūt urbs inſulæ cypri: utraq; uenerē ꝓcipue colens. ¶ Feruidus tecū puer. i. cupido ꝯ feruorē amoris iferat. ¶ Et. ſ. grāe zonis qa grāe nude & ſine nodis fingūt. qa amici aios ſoluios ac nudos iter ſe hre debēt. ¶ Et. p. co. ſi. te. i. min⁹ elegās. ¶ Sine te. i. ſiñ uēuſtate. Scire āt debemus uenerē nō tātum cōcubitus uerū ēt dominā eē oīum elegātiarū ſic alibi ipſe. Ordinis hæc uirtus erit & uenus.

¶ CHRI. Dicarat glycera ſacellū ueneri. Poeta āt ſcr. tāq̄ epigrāma illi ſacello ī quo uenerē orat. ut relictis papho gnydo & cypro ī ædē glyceræ ſibi dedicatā migret. ¶ Paphi. locus ī cypro ē: Vnde. Ci. ī epi. oēs tibi cō mēdo cyprios paphios p̄ferti: & Vir. ipa paphō ſublimis adit ſedeſq; reuiſit læta ſuas. Paphi āt erat celeberrimū illud tēplū ueneri dedicatū de quo multa ſūt apud herod. ¶ Multo thu. quia utplurimū de thure & floribus ueneri ſacrificabat: dr autē thus ἀποτοῦθυειν. i. ſacrificare. Vnde aſpiratur. th. Aliī trī credunt eſſe dictum a tunſis glebis quia de arbore deſtillat: & a terra ſubiecta combibitur in eaq; congelatur: indeq; tunſis glebis colligitur. ¶ Decoram. q. d. qa decora eſt & tibi ſummopere cōueniēs tranſferre in illam. Aedem recte poſuit in ſingulari ut templum ſignificet. Nam in plurali ſignificat domum. ¶ Tranſfer. Migra. ¶ Feruidus. Quia amor flāmas imittit. ¶ Gratiæ. de qbus iā dictū ē. ¶ Nymphæ: harum plura ſūt genera: Nam quæ maris ſunt Nerinæ ſiue nereides appellantur quæ fontium Naiades: quæ mōtium Orchades appellantur. Nam oro⁹ mons eſt. Sunt itidem Dryades ſiluarum nymphæ. quia δρῦς quercus ſint. Sunt Amadriades: quæ cū arboribus & oriuntur & occidūt. Sunt napeæ florum. ¶ Parum co. quia ſine uetuſtate nulla ē comitas. ¶ Mercurius. quia multū ualet eloquentia ad amorē cōciliandū. Vnde illud diſertum faciebat amor.

Argumentum. ODES. XXXI.

¶ ANT. Ode. XXXI. ſcrib. hora. ab apollīe nuprime dicato ſe minime petiturū q̄ ad auaritiā attinēt: uti feraces ſegetes: armēta aurē ebur rura & ſimilia. erat. n. paruo cōtētus & iā paratis: petit āt corporis ualitudinē cū ſana mēte uſq; ad ſenectutē lyrico ſtudio nō cariturā. Quid dedicatū poſcit apollinē: Ode ē tricolos tetraſtrophos: ē. n. ſimilis. xxix. ¶ Dedicatū apollinē. Sue. ſc. auguſtū extruxiſſe tēplū apollinis ī ea pte palatiæ domus: q̄ fulmīe ictā deſiderari deo aruſpices ꝓnūciarēt addidit & porticū cū bibliotheca latīa græcaq; nouū liquorē. Cū noua ḋdicatio eēt nouo mero ſacrificare nolebat decebatq; ēt. Nō ſuple erat. ¶ Opimæ fertilis. ¶ Sardiniæ ſe. fera. Sardiniā īſulā āplectit ab oriēte Tyrrenū pelago ab meridie aphricū. ab occidēte ſardoū a ſeptētriōe Mare ꝯ iter iplā & Cyrnū circūfūdit. Auct. eſt Ptol. li. iii. Diōy. āt ſcri. Cyrnū & ſardiniā ſoli hubertate & naſcētiū copia ſpectatiſſimas. mela ēt ait ꝯa barbaris colit ſardinia fertilis & ſoli q̄ cœli melioris atq; ut fecū da ita pene peſtilēs. & Stra. itē li. v. ait ꝯ ſardiniæ magna ps agrē hēt rebꝰ oībus fœlicē p̄cipue tritico: diſtat a corſica ſtadiis. lx. Lyris is fluuiꝰ ē q ſorā iterfuit: fregellas affluit atq; mīturnas urbē. ppe ſinueſſā labit q; ſupne de apœninis collibꝰ & agro ueſtio p̄ter fregellas. pla ſtra. li. v. & Pli. li. iii. Premāt āputēt. ¶ Calēa fal. de calēo uideto ī ode. xx. ¶ Aureis culullis. i. poculis. pprie āt cululi ſeu cululæ calices qdā erāt fictiles qbꝰ pōtifices uirgieſq; ueſtales ī ſacris utebāt. Auct. ſūt acrō & porphyrio. ¶ Reparata. cōmutata: ſyra merce. ī Syria. n. oīum fer abū data ē. Vñ Diōy. ſic ait at uniuerſa ſyria oī prorſꝰ hubertate referta ē: & ad alēda pecora paſcuis & frugibꝰ copioſa. Pli. aūt li. v. ſcribit ꝯ ſyria quondā terraē maxima & pluribꝰ diſtincta nominibus. pars eni eius palæſtina uocabat qua cōtingit arabas ps iudea ps damaſcena pars Meſopotatamia. ps Babylionia. Et Stra. li. xvi. ait: Eſyris mercatores eē phœnices: ſyriaq; ipſa occidentē uerſus ægyptio pelago terminat. ¶ Aequor athlāticū. Oceāus athlanticus dr a mōte athlāte de quo poeta li. iiii. ait: Oceani ſinē iuxta ſoleq; cadentē. ultimus æthyopū locus ē: ubi cælifer athlas axē humero torquet ſtelliis ardētibus aptū. ¶ Cichorea. Cichoreū refrigerat locinori & renibus & ſtomacho prodeſt auctor ē Plinius lib. xx. ¶ Maluæ: Malua græce μαλλχι dicitur ab emolliendo uentre: ut innuit Plinius libro. xx. præterea μαλλκω mollio ſignificat μαλλχοσ mollis dicitur. ¶ Paratis: ideſt illis quæ omnibus in promptu ſunt: uel quæ iam paraui. ¶ Latoe: ideſt apollo latonæ fili. λητο enim latona dicitur. ¶ Integra cum mente. Iuuenalis etiam ſatyra. x. inquit orandum eſt ut ſit mens ſana in corpore ſano. quo in loco: ſuper hac re plura iam diximus

¶ Ode. xxxi. ē tricolos tetraſtrophos ad apollinē: narrat enī qd ipſe poeta ab illo petat.

Vid dedicātū poſcit apollinem
Vates? qd orat de patera nouū
Fundēs liquorem? non opimæ
Sardiniæ ſegetes feraces:
Non æſtuoſæ grata calabriæ
Armenta non aurum aut ebur īdicum:
Non rura quæ lyris quieta
Mordet aqua taciturnus amnis:
Premant calena falce quibus dedit
Fortuna uitem: diues & aureis
Mercator exicet culullis
Vina: ſyra reparata merce.
Diis charus ipſis: qppe ter & quater
Anno reuiſens æquor athlanticum
Impune: me paſcunt oliuæ.
Me cychorea leueſq; maluæ.
Frui paratis & ualido mihi
Latoe dones: at precor integra
Cum mente nec turpem ſenectam
Degere: nec cythara carentem.

Apollinis tēplū

ſardinia

Liris

Cululi

Syria

Atlas

cichoreum

Malua

Malacio

Malachos

Lito

nō negligēda. ¶ Nec turpē. indeformē de qua lege Iuue. Sat. x. ¶ Nec cythara carentē. i. lyrico ſtudio & lætitia:

¶ ACR. Quid dedicatū poſcit Apollinē Metrū duobus uerſibus alcaicum tertius dimeter iābicus nouenarius hypercatalectticus quartus pīdaricus. Apollinis templum in palatio dedicauit auguſtus: ſed apollinē pro templo poſuit methonomice. & ſignificat modeſtiam uotorum ſuorum negans ſe ab apolline quæ ad cupiditatem aut auaritiam ſpectent petere: ſed bonam mentem: bona corporis uſq; ad ſenectutem præcari cum lyrico ſtudio: putatur tamē diuerſe horatius apollinem dedicaſſe ad quem hæc ſcribit. ¶ De pathera. calice ut hic laticis qualem patheris libamus & auro. ¶ Nouū. ſ. liquorem aut non uetus: ut deos nō exquiſitis muneribus placari mōſtraret: aut certe ꝯ quod noua inſtaurabatur præcatio: nam & ipſum morem ſacrificādi oſtendit: ut ipſa tenēs dextra patheram pulcherrima dido. ¶ Non eſtuoſæ. æſtuola enim regio eſt aptior pecori: ut calidi lucent buceta matini. Aur eburindicum. ludis. n. ebur eſt abunde. ut Virgilius. india mittit ebur molles ſua thura ſabæi. ¶ Lyris: fluuius campaniæ ē interfluēs urbē minturnēſiū. Vir. Et umbroſæ lyris p regna maricæ. ¶ Taciturnus lenis. altus: magnus. Vnde: Vir. de tyberis altitudīe. Et tacita. r. i. ſ. u. Premant id eſt reprimant putando uitem. ¶ Calena. ſ. cale oppidum eſt in agro fidicino ubi optima uina ut falerna naſcuntur. ¶ Diues. ordo ē & diues mercator carus ipſis diis quippe ter & quater anno impune reuiſens athlāticum mare exſiccet uinas aureis cullulis reparata ſyra merce. ¶ Culullis: poculis proprie autem cululli callices dicuntur fictiles quibus pontifices uirgineſq; ueſtales utebantur. hic aūt ꝯ urceolis & conchis poſuit. ¶ Syra reparata merce: ſyram mercem ꝯ preciosa poſuit qua uenditoris uina a negociatoribus comparētur. ¶ Diis carus ipſis. Quaſi in hoc diis uelut per inuidiam gratos mercatores dicit ꝯ & proſpere & frequentius nauigant. ¶ Aequor athlanticū: aut ꝯ quocūq; poſuit mari: aut oceanum ubi & mōs athlas eſſe perihibetur. Vir. in. iiii. Oceani finem iuxta ſolemq; cadentem Vltimus athiopum locus eſt ubi maximus athlas Axē humero torquet ſtellis ardētibus aptū. ¶ Cicoreæ. herbæ multis & tenuibus radicibus. quas Vir. intyba noſauit. in. iiii. geo. Strimoniæq; grues & amaris intyba fibris. ¶ Frui paratis: aut quæ ego parauerim aut quæ in promptu ſunt omnibus. Ordo ē & latone precor dones mihi ualido frui paratis: ac cum integramente nec degere turpem ſenectam nec carente cythara ut ſit mens ſana in corpore ſano. At. ſed. uel ſaltem. Vir. in. i. æneidos. At ſperate. d. m. f. arq; nef. ¶ Degerē. deducerē ut Vir. i. iiii. æne. nō licuit thalāi exptē ſine crine uitā Degere moræ feræ.

¶ POR. Quid dedicatū poſcit apollinē. Apollinis tēplū in palatio auguſtus dedicauit. ergo dedicatū nō a ſe dicit poeta: ſed ꝯ alioqn dedicatus eſt ipſum aūt ait dedicatum apollinē ꝯ tēplo eius. Non opimæ Sardiniæ Sægetes feraces negat ſe poeta ab Apollinæ ea petere: quæ ad auaritiam ſpectār. ¶ Verum potius bonam mētem bonāq; corporis uſq; ad ultimam ſenectam ualitudinem. Non rura quæ lyris quieta mordet aqua. lyris fluuius eſt in campania iterfluens urbem Mynturnēſem. hic āt leniſſime labitur. quem iō taciturnū dixit. ¶ Premant calæna falce. qbus dedit fortūa uitē. ¶ Cales oppidū in agro Sidicino eſt. in illa autem regiōe uina falerna naſcuntur. ergo hoc ait poſſideant preciosos fundos quibus fortūa cōceſſit. Diues ut aureis mercator exſiccet culullis pro poculis dixit ꝯprie āt cululli calices ſunt qdam fictiles qbus pontifices uirgineſq; ueſtales in ſacris utuntur. ¶ Vina ſyra reparata merce. quaſi cōmutata uina ſyra merce. Syram autem mercem preciosiſſimam accipe: quæ. ſ. in purpura & pipere & unguētis aliiſq; ſimilibus eſſe ſolet. Quippe ter & q̄ter anno reuiſens æquor hoc q̄ſi argumēti loco poſitū ad ꝯbandum quam carus diis ſit hic mercator. Me cycoreæ leueſq; maluæ: cycorea intyba ruſtica: Maluæ āt corpori leges intelligēdæ. Frui paratis. aut iis quæ ego parauī. aut quæ parata ſunt. ideſt in promptu ſunt omnibus. Latoe dones. Latoe ab eo quod eſt lato figuratum.

¶ CHRI. Apollini tēplū dedicauit Auguſtus: quoniam in bello actiaco ab eo adiutus: ē quē nūc rogat. Vel potius domi ſuæ poeta illū deū in cuius tutela poetæ ſunt: dedicarat. Nunc uero ī p̄ſenti ode oſtendit non per ambitionem: aut auaritiam ſinita a diis petenda eē: ſed omnia modeſta & ſobria. Nam ut ait iuuenalis orandum eſt: ut ſit mens ſana in corpore ſano. ¶ Vates: De ſe tanquā de tertia perſona loquitur. ¶ Dedicatum uel quem ipſe domi: uel Auguſtus in palatio dedicauit. q. d. quid poſcit ob huiuſmodi dedicationem. ¶ Nouum. q. d. uilem ut oſtendat deos præcioſa in ſacrificiis non quærere. Quoniam mente ſacrificantis non genere ſacrificii moueantur. ¶ Non feraces ſegetes: non feraces agri: Nam ſeges quandoq; terra eſt. Virgi. ¶ Quid faciat lætas ſegetes: quando fruges. idem. Hic ſegetes illic ueniunt fœlicius uuæ. ¶ Opimæ fertilis & opulentæ. ¶ Sardiniæ. Hæc inſula eſt in mari tyrrheno & in parte montuoſa eſt atq; ſterilis. Magna tamen eius pars agrū habet rebus omnibus fœlicem præcipue tritico. Vnde horreum romani populi olim habebatur. Habitata olim eſt ab iolao qui ſecum illuc pleroſque herculis filios duxit. Aeſtuoſæ propter magnos calores. In hac magna eſt copia armentorum præſertim equinorum. indicum: quia ex india ueniunt maiores dentes & plures quia in india & plures ſunt & maiores elephanti quam in mauritania. Virgilius. India mittit ebur: molles ſua thura ſabæi. ¶ Culullis. Sunt cululli ut ait Acron calices fictiles quibus in ſacris utebantur pontifices: & uirgines ueſtales. Hic pro urceolis & conchis poſuit. ¶ Reparata: quia ſingulis annis: cum priora conſumpta ſunt uina noua emit. ¶ Syria merce, pecuniis exactis ex merce quam uel in ſyriam importauerat uel inde exportauerat. ¶ Diis carus. nam tot pericula ad quæ totiens ſua ſtultitia rediret non euitaſſet ſine deorum beneficio. ¶ Athlanticum: quaſi dicat remotiſſimum. Eſt enim pars affricani maris: & hinc mediterraneum: hinc oceanum occupat ſuo nomine. Nam in mediterraneo a moluce fluminis hoſtio incipiens in occiduū tendit. & ruſicadam oppidū & ſeptem fratres qui montes ſunt & abilam alluit: inde oceanum intrās Tingem habet antæi oppidū & mari æthiopico. terminatur. ¶ Impune. cum admiratione dictum ꝯ ſuæ ſtultitiæ & auaritie ſeuienti mari pœnas non det. ¶ Me. p. o. non poteſt auarus eſſe cui tam tenuis tanq; parabilis uictus ſatis ſit. ¶ Cycoreæ herbæ eſt notiſſima. ¶ Leues lubricæ quæ uentrem lubricū faciant ideſt ſoluant. ¶ O latoe. o phœbe latonæ fili. ¶ Dones: tuo beneficio concedas mihi ualido frui paratis: ideſt nolo plura acquirere. ſed fac ut integra ualitudine conſtitutus poſſim frui his quæ iam paraui & ita ad ualitudinem corporis accedat integra

Sardiniæ

athlāticū mare

mens.ergo sit mens sana in corpore sano. ¶ Turpem se.esset enim turpis quia delyra & sine integritate mentis:nec posset uti cythara delyrus.

Argumentum. Odes. XXXII.

¶ANT. Ode.XXXII.a Barbyto.i.sua cythara poscit ut qcquid secũ luserit diutiꝰ uiuat. hortaturq; dicat latinũ carmẽ:& canere pleueret eius deinde laudes enumerat:dicit enim alcæũ barbyto cecinisse.libeꝝ.musas uenerẽ.cupidinẽ:& lycũ pueꝝ sibi dilectũ dicit ẽt esse phœbi decꝰ:& gratũ sũmi iouis dapibus: dulceq; sibi laborũ lenimẽ. ¶ Poscimus siqd uacui sub umbra ode est scdæ silis:ẽ aũt ordo:o Barbyte siqd nos uacui sub umbra lusimꝰ tecũ poscimꝰ q̃ & uiuat hũc in annũ:& plẽs. ¶ Age dic latinũ carmen o modulate primũ lesbio ciui.Legit ẽt poscimur:Tunc talis erit ordo.O Barbyte primum modulate lesbio ciui poscimur siqd uacui sub umbra lusimus tecũ:age dic latinũ carmẽ qd uiuat & i hũc ãnũ: & plẽs. Vacui:curis liberi:ná uacue carmina mẽtis opus.Lusimꝰ.ẽ.n.poetaꝝ ludꝰ scribeẽ carmia uerecundeq; sua carmina lusus uocat Ludere dẽiq; dẽ uersibꝰ scribere sed nõ fere nisi:opusculis:q̃lia sunt epigrammata:& hæc opuscula dicũt lusus.Hunc i annũ:i eius finem. ¶ Barbyte.de hoc legito latius in ode prima. ¶ Lesbio ciui.i.alcæo quẽ Hor.imitatus ẽ de quo plura i ode pria. ¶ Modulate.decãtate.Qui ferox bello.alcæus.mmytilenæus militiã exercuit: ná diu iter mytilenes:& athẽiẽles pugnatũ ẽ demũ uicẽtibus athẽiẽsibus in quodã plio alcæus fugæ se mãdans euasit: sed armis eius potiti sũt atheniẽses:q̃ apud tẽplũ mineruæ suspẽderũt.hanc:rẽ alcæus carmini mandatã in mitilene reposuit indicãs Menalippo sodali suã calamitatẽ:scribit ea.Herodo.lib.v. ¶ Libeꝝ & musas ferũt Diõy. semele natũ delitiis deditũ molli corpe at p̃cæteris decoro uoluptatibꝰ isup uenereis idulgẽtẽ i exercitũ muliebꝝ copiã circũ duxisse armatã hastis thyrso iuolutis tradũt& musas uirgis cũ eo pfectas apprie eruditas iis tũ ppcãtus suauitatẽ tũ qa doctæ saliare bõisq; artibꝰ eruditæ erãt deꝰ ille oblectabat scribit ea Dio.li.v. ¶ O decus phœbi mercuriꝰ lyrã iuenit i cylleno mõte arcadiæ septẽ chordaꝝ:q̃ deide apollini cõcessit.habita ab eo uirgula quadã:postq̃ uero apollo cythara repit orpheo lyrã cõcessit Igi. i his auctor ẽ.Quæ qdẽ supius quoq; iã dixius.Di.ẽt docet li.ix.qũo apollo cũ aliis diis celebrauit nuptias cadmi:& hermiões:ubi Merc.usus ẽ lyra apollo cythara.musæ tibiis:ẽt iferiꝰ subdit q̃ apollinẽ cytharæ eiusq; musiceq; iuẽtoꝝ ferunt. ¶ Test.i.chelis hoc ẽ cythara.χελυσ.n.testudo dr̃ cuiꝰ neruis sonãtibus apollo uel mer.cythara dr̃ iuenisse ita Lactãtiꝰ li.i.th.scri. ¶ O laboꝝ:ordo ẽ salue o dulce laboꝝ lẽimẽ mihi cũq;.i.q̃cũq; rite uocãti. ¶ Rite.i.apto loco & tpe.

¶ACR. Poscimus siqd uacui sub umbra.Metrũ sapphicũ endecasyllabũ Quartus adonius:hac ode lyrã suã alloquit:ut adsit & canere nõ desistat.poscebat.n.dicta sua ædere.Lusimus scripsimus: ut Virgi buc. ludere q̃uellẽ calamo pmisit agresti.Ludũ.n.poetæ carmina sua uelut p̃ uerecũdia dicere cõsueuerũt. ¶ Viuat. uictura p̃ ppetuis posuit ut Vir.Nulla dies unquã mẽori uox eximet æuo. ¶ Latinũ:fale itellectui. ¶ Lesbio primũ modulate.c. alcæũ dixit q̃ fuit de lesbo ĩsula:hic ẽt res bellicas aduersus tyrãnos gessit:& pittacũ mitileneũ uictũ expulit. ¶ Siue iactatã: q̃ seu i tempestatibus:seu in bellis:constitutos cytharæ solatiũ nõ amisit. Liberũ & musas:liber.n.& cantilenã suadet:& uoluptatẽ. ¶ Et licũ nigris o.nigroq;.c.d.pulchrũ.n.hoc pueꝝ licũ alcæus dilexit pulchritudo.n.pueroꝝ sæpe nigris decoratur oculis. ¶ O decus.p.lyram dicit esse apollinis decus. ¶ Supræmi:summi ut proh supreme iuppiter omni.n.lætitia iouis epulum celebratur. ¶ Dulce lenimẽ.Maloꝝ.n.lenimen est cytharæ cantus sibi:& q̃cũq; profutuꝝ exoptat. ¶ Cunq; quandocunq;.

¶POR. Poscimus siqd uacui sub umbra lusimus tecũ.hac ode lyrã suã alloquitur Hora.ut sibi adsit: & canere pleueret. ¶ Siquid uacui sub umbra lusimus tecũ sic poetæ fere uerecunde carmina sua lusus uocant. uacui aũt pluralis numeri est casus noiatiui:& est sensus:nos uacui.i.a negociis liberi.Siqd lusimus exigitur a nobis ut canamus.Quod & hũc i annũ uiuat & in plures:optat carmini:ut perpetuo floreat:ea.n.scripta q̃ sine uirtute sunt tpalia solẽt esse. ¶ Age dic latinũ barbyte carmẽ.Barbyton organi genus est:sed nũc p̃ lyra posuit. ¶ Lesbio.p.m.c.Lesbium ciuẽ alceum dicit:hic aũt ẽt res bellicas aduersus tyrãnos gessit. ¶ Siue.i.r.u.l: n.hoc ideo dr̃ quia in nauigatiõibus hic poeta cũ bellicas res ageret sæpe tempestatibus uexatus est. Et licũ :n.o.hunc licũ puerum alcæus dilexit. ¶ O decus ph.lyram dicit decus phœbi. ¶ Mihi.c.s.r.u.Cũq; pro quã docunq; positum est:ut sit. ¶ O dulce lenimem mihi quandocunq; te rite uocanti.

¶CHRI. Lyricus poeta lyræ applaudit:eãq; laudat:& hortat:ut cõcedat sibi aliq̃d ita canere: ut diu duratuꝝ sit:nec caret artificio:ná oñdit se oĩa parasse qbꝰ qd̃ petit facile.euenire possit:ná nisi mẽs uacua sit poetæ nisi aliq̃ pueãt ex amẽo loco uoluptas ieptus rei agẽde uidebit.Poscimus ná tibi dediti iure quodã petere uidemur.& iccirco poscimus.Ná poscere p̃m donatũ ẽ iperiose rogare:petere ẽ cũ p̃cibus:postulare ẽ iure obsecrãt ẽ p̃ sacra rogare Flagitare maioris ẽ uehemẽtiæ q̃ poscere.Expostulare ẽ cũ cõq̃rimur iniuriã apud

illũ a quo accepius:& hẽt i se rephẽsionẽ.Flagitare uidet nõ sine crepitu uerboꝝ addere conuiciũ.Cice.Quã q̃ cã postulat nõ flagittat. ¶ Vacui:ociosi & sine cura:p̃bet ergo se idoneũ mõ lyra aspiret. ¶ Sub umbra.locus ẽ poetæ accõmodatus. ¶ Lusimus:ludere est re.iocari uerbis.ludere moueri. Ter. Sinite cõgruum in aqua ludere:itẽ exercet:uñ latini dr̃t ludũ qd̃ græci gymnasiũ:& itidẽ scribere:ut hic:& Vir.Ludere q̃uellẽ calamo pmisit agresti:& alibi.Carmina q lusi pastoꝝ. ¶ In hũc.a.usq; ad finẽ huius ãni. ¶ Et plures.ergo dic carmẽ nõ morituꝝ. ¶ Barbyte.o lyra.nomẽ græcũ ẽ. ¶ Lesbio:pp alcæũ dicit q lesbius fuit:& quẽ poeta nr̃ imitatus est solũ in ea pte in qua ipse lusus amoresq; describit. Vir fuit ẽt i re militari ægregius: & q tyrãnos e patria pepulit.Et præsertim pyctatũ mithyleneũ quẽ atheniẽses uicissetãdẽ gloriati sunt. ¶ Modulate:participiũ deponẽtis passiue ,ptulit.Est.n.modulari carmẽ cũ illi modũ & numeꝝ musicũ damus. Vir.Et modulãs alterna notaui.Et carmia pastoris siculi modulabor auena.oñdit aũt poeta petitionẽ suã facilẽ cum lyra sua maius quidẽ alcæo p̃beẽ solita sit. ¶ Ferox:audax & fortis.Inter arma nã si ẽt,armis res leuiores tãtꝰ poeta admiscuit nõ dabit mihi uitio si idẽ faciã. ¶ Siue ia.re.u.li.na.siue bella gereret:siue in portu qesceret. ¶ Liberum.i. conuiuia i qbus uia:q̃ liberi dõa sũt celebrãt. ¶ Pueꝝ cupidinẽ:q nusq̃ ab eo discedebat.nã sp amabat. ¶ Lycũ.puerũ ab eo amatum. ¶ Nigris ocu.nam nigredo pupillaꝝ i oculis laudat & apud priscos ẽt in pueꝝ capillis. ¶ O decus phebi.exaltat.n.phœbus i cytara:q̃ illi rectori & moderatori reliquoꝝ luminũ pp cælestẽ harmoniã dat. ¶ Et grata.d.nõ.n.solũ hominũ sed ẽt deoꝝ cõuiuia illa exilarãt.Recte aũt dixit dapes: nã uolũt dapes deoꝝ eẽ & principiũ:epulas priuatoꝝ.Epulũ ẽt i singulari est qd̃ publice dat uniuerso populo. ¶ Testudo:qa prima i formã huiꝰ aĩalis facta ẽ. ¶ O laboꝝ dulce.qd ergo illi deest ad laudẽ & phœbo oĩum reꝝ pulcherrimo decus asserat & ioui maxio deo fit grata & laboꝝ suauis mitigatio. ¶ Cunq;: quomodocunq;.q.d. etiam si non te digno carmine uocauero. Epulũ

Argumentum. ODES.XXXIII.

¶ANT. Ode.xxxiii.albiũ Tibullũ hortat ne doleat:q̃ ab ĩmitti glicera spernit:fic.n.Veneri uisũ.Cui q dẽ placet & formas & aĩos ĩpares sub iuga mittere cũ suo ioco.Hic pulchra lycoris cyrũ adamãs ab illo spernitur:ille uero ab aspa pholoe.sibimet etiã accidisse ait idẽ:ná quũ a pulcherrĩa appeteret:potiꝰ libertiæ mirtile inhæsit.q̃ certe acerrima erat. Alioꝝ itaq; exemplo Albiũ amicæ despectũ solari cõtẽdit. ¶ Albi ne doleas plus nimio memor.Ode est dicolos tetrastrophos: est .n.metrũ tribus uersibus asclæpiadæũ q̃tus Glyconicus ẽ.de quo in ode tertia hẽt. ¶ Glyceræ.de hac iterũ in ode.xix. ¶ Elegos mise. Elegũ metrũ binis uersibus cõstat hexametro heroico subiuncto qnario. qd̃ & Diome.scribit ελεγ-ιρω & ελεγω misereor dicit ελεγοσ dicit luctus, ελεγειοσ uersus ad mœstitiam:solẽt enim elegis uersibus miserabiles hoĩum erũnæ:amorũq; labores describi. ¶ Iunior.i.adolescẽtior: ĩtelligit ãt hic eiꝰ riualis. ¶ Præniteat tibi.i.magis te niteat ac placet Glyceræ. ¶ Insignem tenui: aliorum exemplo solamen ei afferre nitit. ¶ Tenui frõte.i. pua frõte:p qd̃ puellã oũdit &magis amãdã. ¶ Iũgent cape lupis.Maro itẽ i bucolica.viii,ait:Mopso nysa dat:qd nõ ſpemus amantes? Iungent iam gryphes equis æuoq; sequenti Cũ canibus timidi uenient ad pocula damæ. Turpi adultero hinc phedra hippolito scribit. At bene successit: dignoq̃ adurimur igne Peiꝰ adulterio turpis adulter obest. ¶ Ahenea iu.i.dura & aspera ac ponderosa. Ahenea autẽ est hic quadrisyllabum pp carmen:ut ibi in li.i.me. ¶ Tertia post illas successit ahenea ,ples.& ppea iter ponẽda ẽ iter a & e litteras.h. ¶ Melior uenus.i. amica puella. ¶ Cõpede.i. amoris uinculo.rettulit ãt ad Myrtales conditionẽ:erat.n.libertina. ¶ Libertina.Quintilia.li.vii.ait Seruus quum manumittit libertinus:addictus recepta libertate est ingenuus:ad seruos nulla lex ptinet: Addictus legem habet.Sueto.uero in Claudio iquit.Ignarus tpibus Appii & deinceps aliquãdiu libertinos dictos nõ ipsos q manumitterentur: sed ingenuos ex iis procreatos. ¶ Fretis:æstibus. ¶ Hadriæ curuãtis calabros sinus:Mare tyrrhenũ quũ iam ad iapigiam usq; reclinat:atq; inde in boream uersus dilatat sese:hadriatici confestim nomen sortitur. Auctor est Diony.

¶ACR. Albi ne doleas plus nimio memor.Metrũ triꝰ uersibus asclæpiadæũ.Quartus glycõicus.Albiũ tibullũ.alloquit elegorũ poetã cõsolãs eũ exẽplo aliorꝝ & hortat ut sit fortiori aĩo i cõtẽptu quẽ idigne a glycera muliere patit:& cõmemorat lycorida.q̃ similiter a cyro cõtẽnat. ¶ Rursus cyrus.pholoẽ diligat: & ab ea spernat:sicut albiꝰ a glycera.Neu Miserabiles.seu qa ipsi elegi hoc ẽ carmẽ eiꝰ cõtemptũ miserabile sit seu qa miserabilia elegis scribãt. ¶ Læsa fide.qa pfida extiterat amatori. ¶ Tẽui.angusta & parua.sicuti pulchræ habere cõsueuerũt. ¶ Appul.i.c.l.aut qa maioris ibi formæ eẽ dicunt:aut iũgent iam Griphes equis.Sic uisum ueneri.Quotiencunq; rõ non apparet sic uisum iterponitur:ut Vir. postq̃ res asiæ priamiq; euertere gentem Immeritã uisum supis. ¶ Sub iu.æn.sub duꝝ ac difficilẽ amorẽ. ¶ Sæuo.m.c.i.sæuo: aut qa nõnunq̃ i diuersũ amorem animi diuiduntur: aut quia cupido sibi ludos de hominibus exhibet: aut certe quod in amorem

Lude

Alcæus

Diõysii musæ cũ Dionysio

Lire repertor

Elegi electro

Elegos

ahenea

Liberti nus

Addictus

adriacꝰ sinus

per iocum uenit. ¶ Ipsum me. dicit se amore amice ab uxoris cõiunctione reuocatũ: cuius ita litibus uel amaritudine uexetur: quẽadmodum calabriæ littora maris adriaci tempestatibus. Vir. Et littore curuo. ¶ Grata .d.c. compedẽ singulari numero contra uetterum posuit consuetudinem. ¶ Myrtale: nomẽ concubine. ¶ Curuantis: commouentis: uel erigentis præ nimio æstu.

¶ POR. Albine doleas. plus nimio memor immitis. Albiũ tibullũ alloqtur elegorũ poetã. Hortat ãt eum ut sit fortior aio i cõtemptu quem idignea Glycera muliere patit quã iõ immitẽ uocat. ¶ Neu: miserabiles decantes elegos proprie elegiorũ uersus aptissimi sunt fletibus: quos iõ miserabiles dixit: Nã & nomen ipm elegiorum πολυφατουΐς q̃ est uox lamentantiũ dictũ putant. Cur tibi iunior læsa præniteat fide: apud glyceram. s. pniteat: quæ fidẽ hoc faciendo læserit. ¶ Insignem tenui fronte lycorida cyri torret amor. Cyrus in asperã declinat pholoẽ. ¶ Tenui frõte: pro angusta: & pusilla posuit: frons ãt minor pulchriorẽ facit mulierem: & iõ insignem tenui fronte accipe hoc est in hac re insignẽ. Sed prius appulis iungent capreæ lupis. Hoc est prius lupi concũbent cũ capreis. ¶ Sic uisum ueneri cui placet impares formas atq; aios sub iuga ahenea sæuo mittere cũ ioco. ¶ Sub iuga mittit: sed ordo est: sic uisum ueneri cũ sæuo ioco. i. ueneri & amori sic placuit: quẽ amorẽ sæuum iocum dixit nõ in elegãti cõceptione iuga aũt ahenea duxe ac difficilẽ amorẽ uult intelligi: hoc ueneri in quit placuit: ut q̃ amant nõ cõsentiant amatoribus: sed in alios ipsi amores declinẽt. ¶ Grata detinuit cõpede Myrtale. Cõpedem gratum amorem signat. Et uidemus ne non simpliciter cõpedem hic dixerit: sed referens ad conditionem libertinæ myrtales. Attendendum aũt cõpedem singulari numero eũ dixisse: quod nõ facile apud uetteres inuenitur. ¶ Adriæ: per hoc adriacum sinum intellige quod mare: & calabriam alluit.

¶ CHRI. Hortat albiũ exẽplo alioꝝ: ut fortiori aio ferat ab amica sperni. Cũ nõ fit eo dolendũ quod triũ cõsuetudine appareat: & sibi cũ multis cõmune existat. ¶ Plus nimio memor. Nam cũ te non amat: non debes. illius meminisse. ¶ Elegos: quibus de illa q̃reris: nam elegia inuenta est: ut illo genere quærimoniæ exprimerent. Deide ẽt & res iocundiores scripserunt i elegis poetæ. Est aũt dicta elegia quasi luctosum carmen: quia ἐλεγος luctũ significat. fuit autẽ Sacadas argiũs prius q elegias ad musicos rithmos canere instituit. Horatius ergo uersibus impariter iũctis q̃rimonia primũ post ẽt iuncta est uoti ſnia compos. Quis tamẽ exiguos elegos emiserit auctor. Grãmatici certant: & adhuc sub iudice lis est. ¶ Cur iunior: q̃reris enim uñ sit q; dii illiq̃ro perfidior est tãto maiorẽ tribuãt pulchritudinem: cum contraria mereatur. ¶ Insignẽ: argumentationibus e grauioribus phiæ locis eductis ad leuissimas amatorias res ꝓbãdas utitur. s. non esse ea recusanda quæ nobis accidant cum multis cõmunia: qd' ꝓbat exemplo lycoridis: q̃ cũ pulchra sit. & uehemẽter cyrum amet tñ ab eo nõ amatur: cyrus aũt declinat in asperam pholoen. i. ꝓpensus est in amorẽ pholoes. quæ erga illum aspa ĩmitisq; sit. ¶ Tenui: angusta & parua ꝓm Acronem: qm̃ frons angusta pulchrior sit: uel potius dicamus tenui fronte. i. in qua tenuis & per lucida sit cutis Appulis: sic Virg. iungent iam gryphes equis: æuoq; sequenti Cũ canibus timidi uenient ad pocula. d. ¶ Sæuo cũ ioco: nã iocus ẽ cupidini sæuire in hões. Et simile est illi quod de mare in supioribus dixerat: Heu nimis lõge satiate ludo. ¶ Melior uenus: nobilioris mulieris amor. ¶ Grata: non quia sibi illa uices in amore reddat: sed grata idest iocunda: nam & si ab ea durius tractaret tamen nõ poterat non amare: neq; poterat nõ lætari illa seruitute compede: raro in singulari profertur. Dicimus. n. compedes qbus pedes colligant: quẽadmodũ manicas qbus colligant manus: q̃uis ẽt manicas dicamus eã partẽ uestimẽti q̃ manus tegimus: & Vir. Et tunicæ manicas habent redimicula myrtæ. ¶ Libertinæ: est hæc conditiõis distictio: ut hominũ alii liberi dicant: alii serui: & liberoꝝ rursus: alii ĩgẽui sũt: alii liberti: alii libertini: ingenui igit sunt q neq; ipsi unq̃ seruierũt: neq; eoꝝ parẽtes. Liberti aũt qui q̃nq; seruierũt: sed tandẽ liberi sunt facti. Libertini postremo nunq̃ seruierũt: sed ex iis q seruierãt sũt orti. Hæc fuit apud priscos distinctio. Sed sub cælaribus iter libertũ & libertinũ: ea erat dũtaxat dr̃ia: q̃ ẽ iter substãtiuũ: & adiectiuũ: ut dicerẽt aliquẽ eẽ libertũ. & eius cõditionẽ libertinã eẽ. Quint. in. vii. loquẽs ꝓm cõsuetudinẽ suoꝝ tpoꝝ dixit: Seruus ẽ qui cũ manumittit fit libertinus. Verũ audiamus Trãquillũ cuius hæc uerba sũt: iuita claudii. Senatũ libertino filio tribuit: sed sub cõditiõe si prius ab equite ro. adoptat. eẽt: ac si quoq; reꝑhensionẽ uerens: & appium cæcũ sui sanguinis ꝓauctore libertinoꝝ filios in senatũ allegisse docuit ignarus tpibus appi: & deinceps aliq̃diu libertinos dictos nõ q manumittterent: sed ex iis ꝓcreatos. Sed hæc apud iuriscõsultos: phi aũt teste Aristotele eẽ ẽt & liberos: & seruos a natura: nã qui ingenio: & cõsilio plurimũ ualent: corpore ãt ibecilliores sunt a natura ea rõne ꝓducti uident: ut p̃sint: & ꝓerent. Qui aũt ingenio nõ ualent at robore corpis ualent: seruia natura sunt eosq; melioribus obtẽperare decoꝝ ẽ. Si aũt ad uitã recte degendã respicimus: qcunq; nõ ꝓcedũt rõne: sed ferunt ꝑturbationẽ: hi serui: & uilissima mãcipia a sapiẽtibus habent. uñ illud est stoicoꝝ πολλους δουλους oẽs stultos seruos eẽ: & oẽs sapiẽtes liberos: sed ut ad ius ciuile redeã: erant apud antiquos addicti: q̃ spẽs eẽt seruitutis: q cũ iis nõ eẽt soluẽdo: a p̃tore creditoribus: & uinciẽdi: & domi suæ ꝓ seruis habẽdi adiudicabãtur. ¶ Curuantis: quasi erigentis. ¶ Sinus. i. fluctus: uel curuantis sinus quia littora oia curua sunt: sic sæpius Vir. littore curuo dixit: nã illud. Tũ se ad caietæ recto fert littore portũ: nõ rectum littus oñdit: sed quod breuiori sint usi nauigationis compendio.

Argumentum. ODES. XXXIIII.

¶ ANT. Ode. xxxiiii. scr. q; dũ sectaret epicureã sectã parcus: & infreq̃ns deoꝝ cultor euaserat: Nunc uero se cogi ait: relicta repetere. Deus. n. mutare potest ima summis. ĩsignẽ attenuare: obscuꝝ educere. propterea q; fortunã hũc eleuat. illum deprimere. Epicurus aũt ut Cice. scribit in li. de na. d. Ex animis hominũ extraxit radicitus religionẽ quã diis ĩmortalibus: & opem: & gratiã sustulit ita fit: ut nõ mõ homines a deis: sed ipsi dei inter se ab aliis alii negligant. Stoyci uero optime dicebant deoꝝ prouidentia mundũ administrari: & regi. Secundũ igitur stoicos poeta credit deos curare mortalia ab illisq; hominũ uitæ consuli: & prouideri: itaq; ad illorum cultum redire cogit. ¶ Parcus deorũ cultor & infreq̃ns: Ode ẽ dicolos tetrastrophos: ẽ enim similis nonæ. Est autem ordo. Ego parcus & infreq̃ns deorum cultor: dum consultus insanientis sapientiæ erro. ¶ Nunc cogor &c. ¶ Insanientis sapientiæ. i. epicureæ phiæ & sectæ. est. n. phia studium sapiẽtiæ: ut Cice. docet. li. i. tuic. ¶ Consultus: scius peritus. ¶ Diespiter: olim iuppiter dictus est: ut diei pater: ut scribit Macr. li. i. sat. Meminit & Gellius. ¶ Igni coruſco nubila diuidens. Si in nube luctetur flatus aut uapor tonitrua eduntur. Si erumpat ardens fulmina. Si longiore tractu nitatur fulgetra. iis finditur nubes: illis perrumpitur. Plinius auctor libro. ii. ¶ Per purũ tonantis. i. serenũ. Fulminum aũt plura genera tradunt: quæ sicca ueniunt non adurunt: sed dissipant. Quæ humida non urũt: sed infuscant. Tertiũ est qd clagꝝ uocãt: mirificæ: naturæ quo dolia exhauriunt ictis operimẽtis: nullo alio uestigio relicto. Aurũ & æs & argentũ liquat intus sacculis ipsis nullo mõ ambustis: ac ne cõfuso qdem figno cæræ. Martia princeps romanaꝝ icta grauida: partu exãato ipsa circa ullũ incõmodũ uixit. In catilianis ꝓdigiis. M. herẽnius sereno die fulmine ictus est. Auctor est Pli. li. ii. ¶ Per purũ tonantis. Iuue. item in saty. xiii. de impiis: & sceleratis trepidãtibus inqt. Hi sũt q trepidãt: & ad oia fulmina pallent. Quũ tonat exanimes primo quoq; murmure cœli: postea subdit. Cura grauiore timet. Proxima tempestas: uelut hæc dilata sereno. ¶ Bruta tellus: sine sensu. quãto magis igitur homines concuti debent. ¶ Styx. Stra. li. ix. de arcadia inqt apud pheneũ sane stygis aquæ stant: sic. n. uocãt lætalis aquæ stillicidiũ quã sacram hominũ facit opinio: poetæ tamẽ fabulosæ describunt inferoꝝ paludem. στυγνος autẽ tristis dicitur στυγεω uero odi. timeo. ¶ Tænari sedes. i. inferi. Tenarus. n. laconicæ promontoriũ est. Aduersum aphricæ ripa erecta est sacram neptũni ædem cõstructam continens in luco: propinquaq; spelunca est: per quã cerberꝝ ab inferis superius reductũ ab hercule fabulæ canũt. id Soli. scribit: & Stra. li. viii. scribit itẽ latius Sene. in herculæ. ¶ Athlantæus. finis in occidẽte est. Athlas mõs: de quo latius in ode. xxxi. ¶ Attenuat: pp scelera. s. ¶ Obscura promens. i. humilia eleuans ob uirturẽ. t. ¶ Hic apicẽ. Ordo est: fortuna rapax cũ acuto stridore sustulit hinc apicẽ hic gaudet posuisse. i. summos infimos reddit: & cõtra fortũa. n. imeritos auget honoribus: Fortuna inocuos cladibꝝ afficit: ut maro dixit. Apicẽ summũ honorẽ: & dignitatẽ. ¶ Acuto flebili. sonoro: luctuoso.

¶ ACR. Parcus deoꝝ cultor & ifreq̃ns. Metrũ duobꝝ uersibꝝ alchaicũ: tertius dimeter iãbicus nouenarius hypcatalecticus. Quartus pidaricus. Hac ode significat pœnitere se: q dũ epicureã sectã seq̃ret diis irreligiosus extiterit. ¶ Parcus deoꝝ cultor: minus colens. ¶ Insaniẽtis: res sacrilegas suadẽtis: epicurei. n. oia affirmãt caluta: nec deos humana curare: aduersus eua sectam uel persuasionẽ Virgilius. Nec curare deũ credis mortalia quenquã: hoc ergo & ipse culpat: Stoici. n. & platonici: & esse deũ & humana curare confirmãt: & ideo insaniẽtis sapiẽtiæ: hoc est epicureæ. itẽ Vir. secũ cũ superiorẽ suasionẽ scilicet his superis labor est: ea cura quietos sollicitat. ¶ Consultus: doctus peritus: iurisconsulti periti esse dicuntur. ¶ Vela dare: metaphora est a nauigatione: eo q; contẽpta epicureorum disputatione reuertisse ad credendum asserat deos curare mortalia. ¶ Vt. m. t. c. c. ẽ dare litea re. ¶ Diespiter: diei pater ¶ Igni coruſco. hoc est qui nubilo cœlo tonare uel corruſcare consueuit. ¶ Sereno tonet: ut est intonuere poli: & crebris micat ignibus æter. ¶ Volucremq; c. ex uulgi opinione plærunq; sensus poetæ cõcipiunt: ut hic de curribus dictũ ꝓ olympi stꝛepitu. ¶ Bruta: sine sensu tarda uel stolida qd' terræ epitheton est. ¶ Tenari: tenarius promontorium laconicæ per quod descensus esse ad inferos fertur: ut Virgilius Tænarias etiam fauces alta hostia diis. ¶ Athlantæus: athlas. n. mons est qui in ultimo oceani fine porrigitur. ¶ Valeat ima summis mutare. hoc est poterit hominum deus mutare fortunas. ¶ Obscura: ignobilia. in uiles personas ad honorẽ ducens denuo. ¶ Apicem summitatem potestatis. ¶ Rapax: mutabilis: ut Terenti. O fortuna: ut nunq̃ ex perpetuo bona. ordo est. fortuna rapax hic sustulit apicem cum acuto stridore: hinc gaudet posuisse. ¶ Acuto. luctuoso illis quos ediderit: siue sonoro: ut non acuta sic geminant corybantes æra: idest hunc eleuat: hunc deiicit mutata uice: unum exaltans alterum deponens.

¶ POR. Parcus deorum cultor. hac ode scribit se penitentiam agere: q; epicuream sectam secutus irreligiosus extiterit. ¶ Sapientiæ consultus: iterare cursus cogor relictos: non instaurare: sed ad eosdem redire. ¶ Namq; diespiter igne coruſco nubila diuidens: sensus est: iuppiter qui non nisi nubilo tonare solet. ¶ Per purum: idest per serenum tonuit. ¶ Plærumq; per purum tonantis ægit æquos uolucremq; currũq;. Ex uulgari opinione plærumq; poetæ sensus concipiunt uelut hic: ubi dicuntur: tonitrua strepitus esse currus: & quadrigarum iouis. ¶ Bruta tellus. Bruti graues: & tardi dicuntur quod terræ perpetuum est. ¶ Tenari: sedes inferri intelligendum: quia per tenarum laconiæ promontorium descensus ad inferos fertur. ¶ Valet ima summis mutare: ut si diceret potest ex minimo potentem: ex potente infimum reddere. ¶ Hinc apicem rapax fortuna cum stridore acuto abstulit. ¶ Cum stridore acuto. hoc est cum fletibus: & lamentatione: sed non sua: Verum eorum quibus apicem: idest dignitatem aufert. ¶ Hinc apicem rapax fortuna posuisse gaudet. ¶ Apicem: pro honoris sublimitate posuit. Sensus est autem fortuna res humanas

epicurꝝ religio

¶ Ode. xxxiiii. tricolos tetrastrophos de dei potentia & fortunæ.

PArcus deoꝝ cultor. & ifreq̃ns
Insanientis dum sapientiæ
Cõsultus erro, nũc retrosum

Vela dare: atq; iterare cursus
Cogor relictos. nanq; diespiter
Igni coruſco nubila diuidens
Pærunq; per purum tonantis
Aegit equos: uolucremq; currum
Quo bruta tellus & uaga flumina
Quo styx & inuisi horrida tænari
Sedes athlantæusq; finis
Concutitur: ualet ima summis
Mutare. & insignem attenuat deus
Obscura promens: hinc apicem rapax
Fortuna cum stridore acuto
Sustulit, hic posuisse gaudet.

phia
Diespiter
tõitrua
Fulmia
fulgetra
Fulmiꝝ num genera
Martia
Fulmia ta
.M. herẽnius
styx
stygnos
stygeo
Tænarꝝ

plerũq; mutat:& ab alio ad alium opes:& dignitatem transfert.¶ Et insignẽ:attenuat deus obscura promẽs; idest qui insignis fuerit attenuatur claritate mali:quæ adeo producit ad fortunã quæ Antii præcipue colitur.

¶CHRI. Fuerat,qd & a principio oñdimus:& plurimæ eius ode attestant:epicureæ sectæ astipulator nr̃ poeta:Nũc iã grauiori ætate saniori consilio istructus p q̃dã palinodiã cãtata recantat: & sectã ipã reliquit.¶ Parcus:auarus est in hoc loco:qa nõ tantũ colebã q̃ num sat esset:alias uirtus est parcitas. Est.n. parsimonia fin phos qua cauemus ne qd̃ dispendiũ ultra modũ fiat:& res familiaris quo ad fieri põt sine cuiusquã iniuria cõseruet.¶ Et infreqns.i.nõ freqns:hoc.n.erat epicureor. Nã cũ putarẽt deos humana non curare neq; irasci hoibus aliquo scelere:neq; moueri ulla uirtute:uolebãt ipsos pp has res nõ eẽ colẽdos. Sed pp eor excellentiã:idq; nõ nisi paruo raroq; sacrificio. Qd̃ autẽ dii humana nõ curẽt secũdũ epicureos huiusce modi uersibus oñdit Lucre. Ois.n.per se diuũ natura necesse est. Immortali æuo sũma cũ pace fruat. Semota a nr̃is rebus seiũctaq; sõge. Nã priuata dolore priuata periculis. Ipsa suis pollens opibus nihil indiga nr̃is. Nec bñ promeritis capit nec tangit ira. Ergo poeta dũ epicureus effectus deos humana curare nõ crederet:& parce:& raro sacrificabat.¶ Cõsultus doctus:posuit.n.cõseqns p antecedẽti:q.n.docti sũt cõsulunt: hinc iurisconsultos appellamus.¶ Insanientis sapiæ:at q nulla spia insaniens est:sed sapiam dixit ex opinione epicureor qui suũ dogma spiam appellant. Dicebat.n.epicurus se esse sapientẽ:q duobus maximis malis mortale genus liberauerat:metu mortis cõponeret aios mortales:& metu deor cum oñderet deos hũana nõ curare. Hãc ergo putabat ille sapiam q̃ profecto stultissima res est. Retrorsum uela dare: translatio a nauis:q cũ aberrauerint retro nauigant.¶ Iterare cursus:nõ q; p eundẽ cursum reuertant. Sed iterare cursum ẽ cursum:& nauigationem rursus instituere.¶ Diespiter: Iuppiter diei pater:q & in sereno:& in nubilo cœlo tonare consueuerit. Snia est summo aliã nauigationẽ a priori:& credo deos minime negligere humana: sed curare cũ uideam iouem per serenũ tonare:& mutare ima sumis.¶ Igni corrusco.i.fulmine.¶ Diuidẽs:quia disrumpũt nubes in fulmine.¶ Egit equos tonãtes per aera:loquit ex opinione uulgari:q credunt iouem cũ tonat eqs cœlum percurrere.¶ Purũ.serenũ:nã q; tonet nõ mirũ est:sed q; tonet in serenitate. Vnde in libris augur hoc p mõstro notabat.¶ Quo ioue:& p hæc oñdit oia ex arbitrio dei administrari.¶ Bruta.imobilis:nã a q̃ a luna:aer a qnq; stellis: ignis a sole mouet.¶ Terra imobilis manet:qa cũ durissima sit nõ põt cõmoueri inflexiõe stellar.¶ Styx: palus inferna. Vir. Alligat:& nouies styx interfusa coercet.¶ Sedes tenari:idest ifernus. Tenarus tamẽ pmontoriũ est lacõicæ regiõis iuxta maleũ sinũ: cuius in radicibus hiatus antraq; sunt p q̃ putãt ad iferos eẽ ingressum. Vnde p iferno ponit.¶ Athlãticus sin.de quo iã dictũ ẽ.¶ Valet.s. deus mutare ima sũmis.i.extollere eos q depssi sũt.¶ Attẽuat: idest ad minimã facultatẽ redigit.¶ Insignis:excellentes: in sũma erigit ifimos:ac summos deprimit.¶ Hic.ab isto deo.¶ Fortuna rapax.i.fortuna quæ sua temeritate oia rapit.¶ Apicẽ uerticẽ.q.d.nos oia imputamus fortunæ:tanq̃ casu:& fortuna cuncta proueniant. Sed quicquid potest fortuna adeo potest: cuius nutu cuncta regunt. Stridore acuto:quasi luctuoso. Nam qui suam fortunam iamẽtãt:nõ uocem sed stridorem acutum emittunt. Hic ab eodem ione¶ Gauder:quia lætari putatur fortuna calamitatibus hominum.¶ Posuisse:pro deposuisse.

Argumentum. ODES.XXXV.

¶ANT. Ode.xxxv.fortunæ potentiã scribit. illãq; a cũctis timeri ostendit. Augustum deinde cælarem in britannos euntem eidem commendat: orat enim ut illum cum toto exercitu seruet deuictis hostibus.¶ O diua gratum quæ regis Antium. Ode est tricolos tetrastrophos:est.n.similis nonæ.¶ Antiũ gratũ. Erat Antiũ maritima latinor urbs:nunc dirura penitus. Distant autẽ eius uestigia octo stadiis a neptuno oppido:quod & nos uidimus: erat ibi portus mirãdus quidem. Nam aggere cinctus in ipso adhuc mari conspicitur. Strabo autem scribit libro.v. Tẽ pestate sua in ea urbe magnificas fuisse ædes ædificaras: principes enim illic sæpius ocio uacabant. Erat ibidem: & fortunæ templũ quod & flaccus ipse hoc in loco ostendit.¶ Præsens parata potens. Vnde. Salustius ait in Catilinario. Sed profecto fortuna in omni re dominatur. Seneca uero Epistola nonagesima nona ait ita. Errant enim qui aut boni aliquid nobis:aut mali iudicãt. tribuere fortunam. Valentior enim omni fortuna animus est. & in utranq; partem ipse res suas ducet. Beataq; ac miserae uitæ sibi cã est. At nalo.li.ult.tristiũ inquit. Rara quidẽ

antium

fortuna animus

¶Ode. xxxv. tricolos tetrastrophos de fortunæ potentia.

Diua gratum quæ regis antium
Præsens uel imo tollẽ de gradu
Mortale corpus. uel superbos
Vertere funeribus triumphos.
Te pauper ambit sollicita prece
Ruris colonis. te dominam æquoris
Quicunq; bithyna lacessit
Carpathium pelagus carina.
Te dacus asper. te profugi scytæ
Vrbesq; gentesq; & latium ferox.
Regumq; matres barbarorum. &
Purpurei metuunt tyranni.
Iniurioso ne pede proruas

Stãtẽ columnã. ne populus frequẽs
Ad arma cessantes ad arma
Concitet. imperiumq; frangat:
Te semper anteit saeua necessitas
Clauos trabales & cuneos manu
Gestans ahena nec seuerus
Vncus abest. liquidumue plumbum
Te spes:& albo rara fides colit
Velata pãno. nec comitem abnegat
Vtcunq; mutata potentes
Veste domos inimica linquis
At uulgus ifidũ. & meretrix retro
Periura cedit diffugiunt cadis
Cum fece siccatis amici
Ferre iugum pariter dolosi.
Serues itur; cælarem in ultimos
Orbis britannos. & iuuenum recens
Examen eois timendum
Partibus oceanoq; rubro
Eheu cicatricum. & sceleris pudet
Fratrumq; quid nos dura refugimus
Aetas? quid intactum nefasti
Liquimus? unde manum iuuentus
Metu deorum continuit quibus
Pepercit aris. o utinam noua
Incude diffingas retusum in
Massagetas arabasq; ferrum

est uirtus quã nõ fortũa:gubernat.¶ Quæ maneat stabili: quũ fugit illa pede. De fortuna denuo multa iam diximus in fine satyræ.x. Iuue. Tollere:ad honorẽ & diuitias. Vñ Iuue. inquit Si fortuna uolet fies de rhetore cõsul. Si uolet hæc eadem fies de cõsule rhetor. Et hircius lib.iiii.de bel.alex.ait. Fortuna plerũq; eos quos plurimis bñficiis ornauit:ad durioré casum reseruat. Ambit circũuenit orat.¶ Bithyna:caria. Bithyni sunt. asiæ ppli iuxta phryges:& mysios: ut Stra.ait li.xii.¶ Lacessit: instigat. p uocat:freqnter lacerat nauigãdo.¶ Carpathium pelagus ẽ:Carpathos insula excelsa a q̃ pelago quoq; nomẽ inditũ est: ut scribit. Stra.li.xi.de Sporadibꝰ. Pli.aut lib.v.scribit Carpatũ unã eẽ de insulis rhodior.¶ Dacus asp. Diuidunt Daci a germãis Danubio:ut scribit Tacitus:de eisdẽ uero latius Stra.lib.vii.¶ Profugi scythæ.i.parthi.nã ii fuerũt scythar exules: qd̃ ẽt iporum uocabulo manifestatur:scythico.n.sermone Exules parthi dñr. auctor ẽ Iusti.li.xli.Latiũ ferox. Vñ anchisæ umbra dormienti æneæ in sicilia lib.v.æneï.ait. Gens dura atq; aspera cultu Debellãda tibi latio est Plini.autẽ li.iii.scribit q; latiũ antiquũ a tyberis Circeos usq; seruatũ ẽ miliũ passuũ.l. lõgitudĩe tã tenues primordio iperii fuere radices: postea latii nomẽ pcessit ad lyrim amnẽ:q Mynturnas diuidit. Sinuessa autẽ extrema urbs ẽ in adiecto latio.¶ Purpurei:purpurati.¶ Stantẽ colũnam: metaphora est intelligit.n.regni robur.¶ Cuius p̃sidia: ut inqt Salusti.nõ exercitus neq; thesauri sunt:uer amici. Populus frequẽs stipatus & collectus.¶ Cessantes:desides & nihil agẽtes. Concitet:ut Iunius Brutus ægit cõtra tarquinios:ut itẽ.M.Brutus contra Iuliũ Cæsarẽ.¶ Anteit: nũc dissyllabũ ẽ.¶ Seua necessitas.i. dura:uult autem poeta fortunam in omnibus dominari: unde quæ ipsa uoluerit necessario fiunt. Acron legit serua necessitas: tamen & sæua:& serua hic conuenit:melius autẽ sæua intelligit .n.poeta fati necessitatem:cui fortuna subiacet hinc ait manilius astronomꝰ. Hoc nisi fata darẽt nũq̃ fortũa tulisses.¶ Trabales: ingentes & longos uti trabes:hæc autem omnia tormentorũ genera erant.¶ Cuneos: intellgit ferrea frustula quibus constringũtur Cõpedes & manicæ.¶ Manu ahenea.i.dura & firma. Ahenea autem trisyllabum est.nea enim unius est syllabæ hoc in loco:potest & ahena legi.¶ Vncus:curuũ ferrum: quo rei & infœlices trahebantur. Vnde Iuuena.sat.x.ait. Seianus ducitur unco spectandus.¶ Liquidumq; plumbum. Nocentes enim liquæfacto plumbo quandoq; plectebantur.¶ Fides albo uelata panno fides est firma opinio:ut docet Cice.in partitionibus. Et seneca epistola.lxxxix.inquit. Fides sanctissimũ humani pectoris bonum ẽ nulla necessitate ad fallẽdũ cogit nullo corrũpitur p̃mio.¶ Vre: inquit:occide nõ prodam. Liuius ptereа li.i.scribit:Numã pompilium fidei solemne instituisse: ad quod sacrarium flamines bigis curru arcuato uehi iussit Manuq; ad digitos usq; inuoluta rem diuinam facere: significantes fidem tutandam:sedemq; eius etiam in dextris sacratam esse.¶ Nec comitem abnegat: dicit enĩ Ouid. li.ii.de Ponto. Et cũ fortuna statq; cadit q; fides.¶ At uulgus ifidũ. ostendit supius fidẽ sequi fortunã quocũq; mutata ierit. Vulgus aut.& meretrix:& infidi amici mutatã fortunã diffugiunt. Vnde Ouidius inquit libro. ii.de Ponto. Turpe quidem dictu: sed si modo uera fatemur Vulgus amicitias utilitate probat. Et libro primo tristium. Doneceris fœlix multos numerabis amicos. Tempora si fuerint:nubila solus eris. Item eodem in libro inquit. Horrea formicæ tendunt:ad inania nunq̃ ibit ad amissas nullus amicus opes. Vtq; comes radios per solis euntibus umbra est. Quum latet hic pressus nubibus illa fugit. Mobile sic sequitur fortunæ lumina uulgus. Quæ simul inductanube teguntur:abit.¶ Cadis:uasis quibus uina conduntur Virgilius. Vina bonus quæ deinde cadis onerarat acestes.¶ Serues iterum:lõgum est hyperbaton:tendit enim illuc usque. o diua gratum quæ regis antium serues.& cætera.¶ Examen:militum agmen. Metaphora enim est ab apibus: quarum filii relinquentes alueos examen colligunt:& alio se recipiunt.¶ Eois:timendum partibus: orientãlibus populis:ut medis: parthis:persis:arabibus:indis.¶ Oceanoque rubro: Ex mari eoo unde sol oritur qd̃ indicum uocant quod rubrum mare siue æthiopicum appellant:ad austrum uersus effunditur: ex ea maxime parte qua uasta quædam solitudo:& inhabitabilis terræ plaga conspicitur:ardentibus semper caleribus exusta. Auctor ẽ Diony. Pli.q̃ li.vi.c.xxvii.ait q; persæ rubrum mare semp accoluere pp qd̃ is sinus persicus uocat:Soli.ãt.c.xlvii.scribit Rubr mare in duos sinus scindi. Quor q ab oriente ẽ pscus appellat: quẽ qdẽ habitauere persidis populi. Ex aduerso uero uñ arabia:ẽ alter arabicus uocatur.¶ Heu Cicatricum: Detestatur poeta bella ciuilia:quibus quidem omne nefas commiserant: spreto deorum metu: suorumque pietata charitateq; patriæ quæ omnibus maxima esse debet:quod & Cicero meminit.¶ Cicatricum quas.s. bella ciuilia dederant. Cicatrix autem dicitur liuor: & obductio uulneris:sic dicta q; occæcet uulnus.¶ Sceleris: quod

fortuna Bithyni Carpathos carpathium mare daci parthi Latium duplex

parthi

Myn turnæ sinuessa amici

Fides

Amicis tia uulgi

Rubrũ mare persæ

in patriã romani milites ægerant. ¶ Fratrũq: scribit enim apianus libr. ii. sub Cæsare & pompeio militasse in
Aetatis iiii. Pharsalia ad simile bellorum facinus qui eiusdẽ essent ciuitatis ciues simul cognati amiciq: nõnulli fratres.
¶ Quid refugimus. q.d. nihil. Nos appositio dura ætas. i. ferrea. ait. n. Oui. li. i. met. Aurea prima sata est ætas:
postea inquit Subiitq: argentea proles Auro deterior fuluo ꝓciosior ære. Tertia post illas successit ahenea pro
les. Seuior ingeniis: & ad horrida promptior arma. Non scelerata tamẽ de duro ẽ ultia ferro. Protius irrupit
uenæ peioris in æuũ. Omne nefas fugere pudor: uerũq; fidesq;. In quorũ subiere locum fraudesq; doliq;. Insi
diæq;: & uis: & amor sceleratus hũdi Viuitur ex rapto: nõ hospes ab hospite tutus. Non socer a genero: fratr
quoq; gratia rara est uicta iacet pietas &c. ¶ Intactũ: itentatũ. ¶ Ne fasti nefarii scelerati. Vnde: a quo loco uel
a quo homine. q.d. a nullo. ¶ O utinã. optat Hora. fortunã noua incude reficere in massagetas & arabas ferrũ
bellis ciuilibus retusum. ¶ Difingas reficias reformes tu fortũa. ¶ Retusum repercussum & hebetatũ. ¶ Mas-
Massagetæ sagetas: Massagetæ populi sunt in scythia ad oriẽtem uersus trans araxem quoꝝ studium est: ut continuo sa
gittandi casu conterantur infestissimi admodum hospitibus neq; cum uicinis populis ullam seruare diutius
amicitiam: neq; fidem possunt: frumenti ac uini usum prorsus ignorant bibunt enim lac cum equorũ admix
tum sanguine: ut Dionysius scribit. Meminit item multa Herodotus libro. iii. Et Strabo libro. xi.

CACR. O diua gratũ q̃ regis antiũ. Metrũ duobus uersibus alcaicũ. tertius dimeter nouenarius iambicus
hypercatalecticus quartus pindaricus: hæc ode ad fortunã scripta est cui cæsaris aduersum britannos profe
ctionem cõmendat. ¶ O diua. g. zeugma ab inferiori: serues itur Cæsaré. Antiũ apud antiũ aũt ẽ fortunæ tẽ
plũ famosissimũ multoꝝ ẽt principũ donis ornatũ: unũ ẽt ciuitas fortũæ ipsius tutela dicta ẽ. ¶ Præsens: para
ta potens mutare status hominũ. ¶ Vertere. conuertere mutare: ut Multos mutata reuisens lusit: & insolido
rursus fortuna locauit. ¶ Ambit: rogat. supplicat. ¶ Te dñam æquoris: fortunã. n. & æquori dñatur ita ut a na
uigantibus inuocẽt. ¶ Bithyna: spes pro genere ut Innatat alnus missa pado. ¶ Carpathiũ. p. carpathiũ mare
inter ægyptũ & rhodũ ab insula carpatho illic posita. ¶ Dacus asper. gens iuxta histrũ fluuiũ degens aspa bel
lis. Vir. Et coniurato. d. d. ab. h. ¶ Profugi scythæ. ab orbe sepositi: & immũ di extrema pte cõstituti. ¶ Ferox ui
ctoriosum. Vir. Gens. d. atq; a. c. d. tibi latio ẽ. ¶ Regũq;. m. in oibus subaudiendũ est metuũt uel metuit iux
ta mensurã quãtitatis. ¶ Matres. proprie timere filiis matrũ est. ¶ Purpurei: purpureũ ẽ quod totũ ex purpu
ra est. ¶ Iniurioso. iniusto: ut ubi eũ turni iniuria matre. Põt aũt fortuna & contra iustitiã grassari. Ter. Id laudi
ducis qd' tu nũc fecisti inopia: iniuriũ ẽ. ¶ Imperiũq; frãgat: aut quia imperiũ semp fragile putat: aut quia ma
gnæ res deteriorate & fracte dicunt: ut Virg. Fractæ uires & alibi. Fracti bello. f. q. r. d. ¶ Te semp anteit: serua
n. præcedit quasi necessitas comes & ministra fortunæ ideo serua qa aut imperio fortunæ obediat aut quia nõ
suæ potestatis est quia subiacet necessitati: nõ ergo ipsa serua sed quæ seruire cõpellit. ¶ Trabales clauos: spe
cies tormentorum. ¶ Ahena: forti aut herea puppis. Seuerus uncus quo puniebant dãnati ut Iuue. Seianus du
cit unco. & Cicero uncus ꝓactus fugitiuo illi q. C. Marii nomẽ inuaserat. ¶ Liquidũq; plũbum. Nã de resolu
to plũbo rei puniri cõsueuerũt. ¶ Tempes: quæ sola ꝓcrãdo meliora durat. Vir. Spem uultu simulat ꝓmit altũ
corde dolorẽ. Rara fides: q̃ a paucis colit. ¶ Vellata pãno: posset uideri uili uerbo usus pãno nisi hoc sermo
ne intelligi uoluisset a pauperibus magis coli fidem: aut certe quia albo panno caput uelabãt fidei sacrifican
tes siue pp ipsam fidẽ: q̃ pura ẽ & alba uel q̃ a senibus ẽt maturius colat: ut Virgi. Canã fides &. u. r. c. f. q. seu
quia honesti dum fidẽ colunt pauperes sunt & q̃ est odiosa ꝓfidiæ: ut Iuue. Criminibus debẽt ortos prætoria.
Nec comitẽ abscedẽs enim fortuna ẽt fidem secum aufert: ut Iuue. Quantũ quisq; sua numoꝝ seruat in ar
ca: Tantum habet & fidei: ordo est: nec ab negat comitem utcũq; inimica liquis potentes domos mutata ueste.
¶ Vtcũq; quotiẽscũq; mutata ueste: aut luctu aut paupertate. ¶ At uulgus infidum. uulgus & meretrix fortunã
tristem amicorum non sequũt: ut prosperam. quod ideo dicit quia fortunæ euentũ subire se plerũq; homi
nes uulgares negãt Iuue. Sed quid turba tremens sequit fortunam: ut semper & odit damnatos. ¶ Diffugiũt
c. cum. f. f. a. per allegoriam ostendit eos q̃ nolunt amicorum necessitati coniugi ut omnes me noti atq; amici
deserũt. Serues itur per hiperbaton sensui superiori respondit o diua gratum quæ regis antiũ. Et iuuenum
recens examen collectũ omnibus enim militibus per ciuilia bella consumptis ab augusto nouus fuerat col
lectus exercitus quem bene examen uocauit. Eo iis timendum partibus oceanoq; rubro utriq; orbi metuen
dum dixit exercitum: nam in eoo orientem posuit in oceano rubro occidentẽ. ut Virgili. Et duo rapta manu
diuerso ex hoste trophea. Bisq; triumphatas utroq; a littore gentes. ¶ Heu cicatricum: sic enim bellorum ci
uilium pudendæ cicatrices sunt quemadmodum gloriose in bellis externis. ¶ Fratrumq;. quos in bello ciui
li uulnerauimus: ut ille locus fratres habuit. ¶ Dura: aspa infœliciter nata aut dura sine misericordia. ¶ Ne
fasti nefarii: Vnde manum. i. non solum a parentum cæde sed nec a numinum uiolatione temperatum est. ut
Lucanus. Numina miscebunt castrensis flamma moneræ. ¶ Quibus pepercitaris hoc est quæ non spoliauit
tẽpla deoꝝ: aut polluit cæde. ut Luca. Stat cruor. in templis. ¶ O utinam noua incude. d. utinã noua incude no
ua instaurent tæla iustis hostibus expetenda: nec ciuilis sanguinis polluta piaculo: quæ uictoriã mereantur &
nomine careant infœlicitatis: ut est ipsoꝝ clypeos: & non fœliciatæla. ¶ Diffingas: confusum reformes: nam &
sicut fingere formare dicitur: sic & diffingere est quassatũ reformare. ¶ Retusum: ciuilibus bellis hebetatũ.

CPOR. O diua gratum quæ regis antiũ: hæc ode ad fortunam potentũ scripta est: cui cæsaris profectionẽ
commendat. ¶ Gratum quæ regis antium: hoc ideo quia antii fortuna potentissimi numinis habetur adeo
ut multis præciosissimisq; donis: & priuatorum imperatorum templum ibi eius refertum sit. ¶ Præsens uel
imo tollere de gradu. præsens ita dictum: ut præsentia dicuntur numina deorum: quæ se potentiamq; suam
manifeste ostẽdunt. ¶ Vertere funeribus triumphos: uertere pro eo quod est conuertere: & mutare positum
est. ¶ Te. d. æ. hoc autem recte dicitur quoniã fortuna: & semp & ubiq; metuenda est. ¶ Quicunq;. b. l. c. C. Bi
thyna ait ut solent poetæ speciem pro genere ponere qualia sunt illa Virg. Leuis innatat alnus missa pado: pro

quolibet flumine: & illã ducit amor trans gargara transq; sonantem Ascanium pro quolibet monte. ¶ Profu
gi scythæ: mãifestum ẽ cũ profugos dixerit ꝓ. f. fugiẽdo ꝓliarẽtur. ¶ Et purpurei: me. ty. pro purpurati: pur
pureum aliud est si proprietatem attendas: nam sic dẽ purpureum: ut lapideũ igneũ: hoc est ꝓ purpura tan
tum constat. ¶ Stantẽ co. pro incolumitatẽ: dignitatis: & totius domus stellige. ¶ Ne. p. f. a. a. c. a. a. c. bene tumul
tum uulgarem expsit repetendo. ¶ Te. f. a. f. Nec. n. est sue ptãtis qui necessitati subiectus ẽ. ¶ Clauos. t. et. c. m.
Eleganti cõceptione hæc instrumenta fortune accõmodat. f. quibus torquet & cogit implicatq; res humanas.
¶ Te. f. & a. r. f. bono epithero raram fidem appellat: quia a paucis colitur. ¶ Et albo autem. r. f. c. u. p. posset ui
deri sordide dixisse pãno. nisi uellet hac conceptione intelligi a pauperibus magis coli fidem. Albo autẽ dixit
pp honestatẽ fidelitatis. Aut nunq̃d albo panno fides uelata dicit ꝓ q fidẽ colũt honesti habeant. sed paupe
res fiant quoniã acq̃sitio magis perfidia prouenit. ¶ Nec. c. a. utcũq;. m. p. u. d. i. l. Non spernit te inq̃t o fortuna
fides cũ linquis portentiorũ limina uel cũ relinquis diuites per hoc aũt uidetur significare eos qui ex dignita
te honoris aut diuitiarum ceciderint. nec fidem apud eos remanere. i. fidem quoq; amittere: & hoc quoq; du
pliciter intellige: ut fides illis nec habeatur nec seruetur. ¶ At uulgus. i. & m. p. c. Diffugiũt tradis cũ fece ficca
tis amici hæc elegãter dicunt: quia fortune euentum subire cum amico uulgares homines nolunt. ¶ Ferre. i.
p. d. & αλληγορικως ostendit necessitati amicoꝝ nolle cõiunctos esse. ¶ Serues iturum. C. i. u. o. b. Cæsarẽ augu
stum dicit hic: initiũ huius coniungẽdum. Sic. n. o diua gratũ quæ regis antiũ. Serues iturꝝ Cæsarẽ iuuenem.
¶ Examen. ab apibus factũ pro multitudine militũ posuit. ¶ Timendũ: cuius exercitus timetur & in occasu: &
oriente. Oceano rubro: hoc est rubro mari: quod est in oriente. ¶ Heu cicatricũ. & i. p. huius. f. iceleris qd' bel
lo ciuili in nos admisimus. ¶ Quid nos. d. r. æ. suauiter figurauit nos ætas. ¶ Quid i tactũ. n. i. Nefastos ꝓ ne
fariis posuit. ¶ O utinam noua ineũ de diffingas recusum in massagetas arabasq; ferrũ. ὑμφιβολον. Non. n. re
tusum in massagetas accipiendum: sed in massagetas diffingas sensus enim ut ferrũ ꝓ retudimus in corpori
bus nostrorum bello ciuili diffingas. i. refabrices aduersus barbaros Massagetæ autem gens thraciæ.

CCHRI. Cõtraria superiori uidet quã nunc scribit ode. In illa. n. oia fortunæ ademerat & diuine prouiden
tiæ attribuerat. In hac tanq̃ illi reconciliatus sit oia reddit. Itaq; uel reddit ad eos q in fortunæ casibus omnia
ponũt. Vel fortunã appellat ea quoꝝ cãm ignoramus. Sed de fortuna non grãmatice sed philosophice i sequẽ
tibus tractabius ubi res ipsa nõ solũ postulare sed flagitare uidebit. ¶ Antiũ: urbs latii ubi religiosissime for
tuna colebatur. Habebatq; templũ multoꝝ principũ donis nobilitatũ. ¶ Presens: prompta: & parata. Nõnũq̃
fauens Vir. Nec tam ꝓsentis alibi cognoscere diuos. Quãdoq; ineuitabile: nam quæ iã uenere & ꝓsentia sunt:
euitari nequeunt. Vir. Præsentẽq; uiris intentãt oia mortẽ. ¶ Vel. pro ẽt. q. d. non solũ quædam minora potes:
sed hoc quod maximũ est. ¶ Tollere. in altũ efferre. Vir. Mulcereq; dedit fluctus & tollere uento. Alias remo
uere: idem. Tollite cũcta inquit. Item nutrire. Terẽ. Nam qcquid peperisset decreuerũt tollere. Mortale cor
pus. q. d. humuncionẽ in quo nulla mẽtis animiq; uirtus apparet: qua cõmendari extolliq; possit. Sunt. n. qui
dam: ita excellẽtes ut sine difficultate fortũa extollere possit. Sed ii q̃ præter effigiẽ corporis nullũ hominis
uestigium retinent: magnum negociũ exhibent fortunæ. Non. n. illã ducentẽ sequunt: sed ita sua mole oppsi
iacent: ut & subuectãdi & suis humeris a fortuna portandi sint. ¶ Superbos triumphos: idest magna imperia
nobilissimis uictoriis & summa uirtute parta. Mira ergo potẽtia si & eos i qbus nulla uirtus est ad summum
gradũ subuehit: & eos q suis ꝓlaris uirtutibus iã summa imperia tenebãt deiicit. ¶ Funeribus cedibus. ut sit
cõsequens ꝓ antecedẽti. ¶ Ambit: annixius rogat. Ambire. n. circuire est: sed qa cũ rogamus ipsos hoies circui
re solemus: iccirco dicimus ãbire rogare: hinc ambitio & ambitus q excessus est: Nã in honoribus magistrati
busq; petendis si modus acmediocritas seruet uirtus est. Sin aũt modus excedit cum aut maiora petimus q̃
decet aut nõ quẽadmodum decet: uitiũ est & ambitio uocatur. Sed tamẽ & apud Varronẽ: & apud alios nõ
nunq̃ ambitio pro uirtute ipsa ponit. Erat apud romanos lex ambitus q in eos animaduertebat q in petendis
magistratibus aut largitione aut alia rõne suffragatores corrũpere tentabant. ¶ Pauper. oẽdit Salustianũ illud
fortunã in omni re dominari: & in omni cõditione. ¶ Bithyna: spes est pro genere. Bithynia aũt proxima ẽ pon
to. uel ut Eusebio placet ea est quæ pontus olim dicta fuit. ¶ Carpathiũ. mare dictũ a carpatho insula egypto
propinqua in qua protheus regnauit: qui ẽt deinde egypti rex est factus. ¶ Lacessit ꝓuocat. Nam uidet irrita
re i sete pestates: qui periculis maarinis exponitur. ¶ Daci. histro finitimi sunt populi asperrimi: & bello sæ
ui: hinc illud. Et cõiuratus discedit dacus ab histro. ¶ Ferox. forte & robustũ Vir. Gẽs aspera cultu de belláda
tibi latio ẽ. ¶ Purpurei. i. purpurati: purpureũ. n. dicius qd totũ sit ex purpura: purpuratũ uero purpura orna
tũ. Purpura ãt in exercitu duces tãtũ utebant: secũdũ quosdã: unde iuba rex mauritanus cum pompeianis co
piis quibus scipio præerat iunctus esset ea superba fuit: ut auderet interdicere purpura scipioni affirmans sa
tis esse in exercitu si rex purpura uteretur tamẽ & purpuratos legimus eos qui apud principes dignitate ante
irent. ¶ Stantem co. ipm principem qui ẽt tanq̃ columna. Est. n. is quo sustentat populus: ut colũna ædificium
sustentat. Quapp & reges græce βασιλεῖς dicuntur. qm̃ sint baſys & fundamentũ populi. ¶ Ne populus. fre
quẽs cõstipatus odio principis Concitet cessantes. i. eos q imperũ nõ faciunt. ¶ Ad ar. ad ar. congeminauit: ut
exprimeret morẽ concitati populi: q sepius hoc nomẽ iterat. sic Vir. Arma uiri ferte arma. ¶ Frangat: aut quia
imperiũ semp fragile sit uel quia magne res deteriorate fractæ dicunt. Virgi. Fracti bello fatisq; repulsi. Sæ
ua. crudelis. ¶ Necessitas. q. d. qd' placuit fortunæ id in euitabile: & necessariũ est: ut necessitas fortunæ subie
cta dici possit. ¶ Clauos. snia est qd oẽs cruciatus fortuna secũ trahat. ¶ Trabes. gẽus tormẽtoꝝ credo esse pe
dicas ligneas q̃ trabis instar fiunt. ¶ Cuneos: cunei ꝓprie instrumẽta sunt quoꝝ primæ ptes acutiores sunt: ut
quãuis rimulã facile intrent sequentes aũt latiores & ampliores: ut quod acies illa penetrare cœpit hæ pẽitus
diuidãt. Vir. in ge. Cuneis findebãt fixile lignũ: sed & in exercitu speciẽ aciei ad eã similitudinẽ instructam ut
hostiũ ordinẽ disrũpat cuneũ appellãt dnt ẽt in Theatris cuneos loca in qbus plebs spectat. sed & cõstipatam

turbã cuneos dicimus. Vir. Per cuneos geminatus. n. populiq; patrũq; ¶ Aenea ifrãgibili. Sic Vir. æneus axis. ¶ Vncus. Nam unco gutture perforato trahebantur noxii. Iuuenalis. Seranus ducit unco. Et Cicero Vncus impactus fugitiuo. ¶ Seuerus: proprie seueritas ps iustitie est: qua iudex nihil oino de suplicio remittit: neq; a uero descedit adeo: ut uideat misericordiæ contraria. Quapp ꝓ crudeli aliq̃ do ponit. Diciturq; seuerus q̃ si secus. i. iuxta uerꝫ. Hinc dicimus asseuerare: quod est nõ rõnibus: sed uultus gestusq; quadã grauitate affirmare ut apud Quintili. apparet. ¶ Fides: nõ ii in qbus est fides sequunt fortunã: nã nõ eẽt illa fides: sed perfidia. Sed seqtur fortunã fides: qm̃ remota fortũa remouet fides ab hoibus. Sacrificabat aũt fortunæ manu involuta albo panno: ut notaret: ut per albedinem innocentiam per uelamen taciturnitatem in fide esse demonstrarẽt. Propter quod. Vir. Cana fides: & uestra remo cũ fratre quirinus. Vel fortasse ꝓ a canis senibus colat. ¶ Páno: fortasse potius pãnũ dixit q̃ uestẽ qa uilior res ẽ pãnus q̃ uestis. Terẽ. pãnis annisq; obsitus. Et Per. Panucia bãcis. Et hic ipe ĩ epistola. Alter mileti textã cane peius: & angue Vitauit clamidẽ: moriet frigore si non Rettuleris pãnũ refer: & sine uiuat ieptus. In quo loco res apertius demõstrabit. Páno: ergo quia fides a pauperioribus colitur. Nec comitẽ ab. Snia ẽ ꝓ q̃uis fortunã fides sequat nõ tamẽ illã deserit: & si ipsa fortũa mutetur. ¶ Vt cunq; mutata. siue luctu siue paupertate. ¶ At uulgus: fides nunq̃ fortunã deserit q̃uis ipsa mutet. Sed uulgus. i. uulgares amici: & oẽ hominum indoctum genus refugit. ¶ Meretrix: ea est quæ pecunia: & non amore corpus suum uulgat. sed hic intelligas oẽs qui cupiditate habẽdi & nõ beniuolẽtia amicitias sectãtur. ¶ Per iura. infida. ¶ Fugiũt. c. ordo est. amici: dolosi ferre iugũ pariter. i. amici qui dolo: & fraude detractãt ferre calamitates una cum amico fugiũt. i. reliquunt amicum. ¶ Siccatis cadis exhaustis cadis. ¶ Cum fece. q. d. expectãt donec ẽt fecẽ uini exhauriant: deinde amicũ relinquũt. ¶ Serues iturum. Ordo est. o diua quæ regis gratum antium serues cæsarẽ iturũ. ¶ In ul. br. nã locus est situs inter septẽtrionẽ: & occidẽtẽ aduersus galliã in mari oceano ꝓpinquus gadibus: hæc ĩsula prio albiõ dicta est deinde britãnia. Quæ insula cũ sit in oceano ultima iure dici põt: & ab orbe nro diuisa. Hinc maro: Et penitus toto diuisos orbe britãnos. Hæc ante romanis incognita primũ a iulio Cæsare in gallis bellũ gerẽte uicta est q̃uis nihil hmõi mandante senatu. Quapp cẽlebat cato nõ modo triũpho honestãdũ: sed potius pœna afficiẽdũ cæsarẽ qui immanes barbaros nõ sine reipu. periculo irritasset. Defecit tamẽ britãnia post mortẽ iulii quã Cæsar recuperauit. Ergo & de parthis populis orientalibus: & de britãnis triũphauit. Hinc Maro. & duo rapta mãu diuerso ex hoste trophea bisq; triũphatas utroq; a littore gentes. Et magnũ profecto sibi negociũ fuit cum germanis: & britannis sed optima opera usus est drusi sui priuigni. Nã sub Varro tres amisit legiones quẽ cõflictũ adeo impatiẽti animo tulit ut pene inedia perierit: cũ sepissime clamitaret. Vare reddẽ legiones. ¶ Examen: proprie nouã apium sobolẽ examen dicũt: quam parentes ex suis aluearibus ad nouas sedes quærendas exire cogunt. Virgili. Aut cum gentis adultos educunt fœtus. Item stilum in statera seu lance qui quo pondus se uergit exit examen dicunt utrumque ab exeundo. Hinc dicimus examinare. i. diligenter inuestigare tractum ab illa ponderatione. ¶ Recẽs examen. i. recentem iuuentutem. Ergo per translationem nouum examen. i. nouam iuuentutem quæ ad id ætatis iam peruenit: ut parentes ex urbe ad bella exire cogant nam quod dixit Acron nouum examẽ: id est collectitium de omnibus militibus per ciuilia bella cõsumptis põt fortasse nonnullis placere. ¶ Heu Cica. prorũpit ĩ querelam ex iis quæ impiæ a populo Ro. in ciuilibus bellis gesta sunt. Nam si quid ægregiũ est gestum qm̃ in ciues: & non in hostes seuierãt infamiam pro laude inuenit. Ergo pudet cicatricum. i. pudet cum uideo cicatrices e uulneribus acceptis non pro salute patriæ: sed pro euersione libertatis. Quod conqueritur & Lucanus ait. In sua uictrices conuersum prælia dextras. Cicatrix aũt dicitur caro callosa pro cute inducta ubi hiatus uulneris quod iã coiuit fuerat: dicta cicatrix quasi occecatrix. ¶ Scelerum fratrumq;. i. scelerum quæ in cæde fratrũ cõmisimus: uel re uera fratrum. Nam reperti sunt qui in prælio fratrẽ ab aduersariis pugnantem interfecerint. Vnde Lucanus & ꝓp hoc & propter affinitatem cæsaris & pompei bella dixit plus q̃ ciuilia: uel dixit fratrũ. i. ciuiũ qui cũ patria cõis sit oibus parẽs fratres inter se sunt putãdi. pectore si fratris gladiũ: iugulo ue parentis. Condere me iubeas plenoq; in uiscera partu cõiugiis inuita pagam tamẽ oia dextra. Si spoliare deos ignemq; imittere templis: & cætera. Ait Luca. quid refugimus. ¶ Nos dura est: per appositionẽ. q. d. nullũ scelus pretermisimus qm̃ sumus dura ætas. i. crudelis ætas. Nã durũ crudelẽ dicimus qm̃ nulla humãitate mollescit: uel dura quasi ferrea: poetæ. n. ꝓ metalla ætates diuiserunt primãq; qm̃ iustissima esset auream dixerunt: Oui. Aurea prima sata est ætas quæ uindice nullo sponte sua sine lege fidẽ: nectũq; colebat. Secundã quia paulo deterior fuit: sed nondum multũ deprauatã dixerũt argenteã. idẽ subit argentea proles auro deterior fuluo p̃ciosior ære. tertiã æreã: quartã ferreã. De quibus idem. Tertia post illam successit ænea proles Seuior ingeniis: & ad horrida prõptior arma. Non scelerata tamen de duro est ultima ferro: Protinus irrupit uenæ peioris in æuũ. Omne nefas: fugere pudor: uerũq; fidesq;: in quoꝫ subiere loco fraudesq; doliq; inuidiæq; & uis & amor sceleratus habendi. His igitur sceleribus dolet poeta suam ætatem prœmi. Quid nephasti. i. nepharii. Vnde a quo templo quasi a nullo. ¶ Metu. deoꝫ. q. d. quod non solũ non abstinuit mota ꝓp religionẽ sed ne metu qdem deterrita est. ¶ Quibus. a. a expolitio est in qua sentẽtiã repetit eandem: sed aliis uerbis ut diu auditorẽ in re graui demoretur. Outinam optat ut arma malo homine fabricata qm̃ in ciues conuersa sunt nunc melioribus auspiciis refabricentur: ut uertant in massagetas: & arabas. ¶ Noua incude: quasi fœlicius formata. ¶ Diffingas: ꝓ refingas. i. de nouo fingas. & fabrices. ¶ Ferrum retusum: arma retusa in bello ciuili. In massagetas: id est ut sit paratũ non in ciues ut in prima fabricatione: sed in hostes massagetas: sunt autem ii populi in scythia: quos dicit herodotus neq; ferrum neq; argentum habere: sed auro æreq; abundare. Addit q; uxores communes habent. senes occidunt imolantq;: ac eorum carnibus uescuntur. Qui autem morbo subrepti sint in iis se iacturam fecisse dolent. Apud hos cæsus est cyrus atque a Tamiri eorum regina caput intra utrem auro liquefacto plenum inclusum: ut aurum quod sitierat biberet.

Ode. xxxvi. dicolos distrophos lætitiæ uacã dũ scribit ob Numidæ reditũ ex Hispãia.

Argumentum. ODES. XXXVI.

¶ ANT. XXXVI. Ode scribit sacrificãdu esse diisq; agẽdas grãs. obtineruatũ ab eis põponiũ numidã nup. n. ab hispania sospes redierat. hortat ideur diẽ læti & hilares celebrẽt: gẽio opã tribuẽtes. ¶ Et thure & fidibꝰ iuuat. ode est dicolos distrophos. ẽ. n. metrũ prio uersu Glycõico de quo ĩ ode tertia. secũdo uersu asclæpia deo. ¶ Fidibꝰ: ĩ sacris. n. fidicies ẽt adhibẽt. ¶ Iuuat: delectat me placat tũc. n. placãt dii quũ uota eis ploluũt debito: ex uoto. i. ¶ Hesperia: ultia hispãia itelligit. Sospes: saluus dt auctor festo. ¶ Lamiæ. de ælio lamia dicit: de quo ẽt supius ĩ ode. xxvi. ¶ Nõ alio rege: ꝓ id oñdit eos æquos fuisse: eodẽ. n. rectore & alũno seu p̃ceptore fuerãt pueri & togã mutarant. nec ꝓ rege patronꝰ ẽ accipiẽdꝰ quõ. n. diceret mutatæ simul togæ. ¶ De dño sed patrono lamia itelligere nõ conuẽit: nã lamia puer ut ille erat: ut hic oñdit ꝓpea libera toga solis liberis dabat. Pueritiæ: ꝓ pueritiæ ꝓ syncopẽ. ¶ Mutatæ togæ. primis ãnis adolescẽtiæ: q̃ anno. xiiii. ĩcipit pueri nobiles apd romãos deponẽtes ꝓtextã sumebãt uirilẽ togã cũ solẽnitate ĩ tẽplis oblati & ĩ foꝫ deducebãt. ũfi dicit Seneca. Tenes memoria qd gaudiũ senseris quũ ꝓtexta posita sũpsisti uirilẽ togã: & in foꝫ deductus es iũt & q scribãt liberã togã adolescẽtibꝰ ĩ festis liberalibus exhibere solitos: ad significationẽ liberioris uite ĩ futurũ cõcesse. memor actæ puerilitæ & mutatæ togæ. scribit a Cicero. ꝓ scipio nihil difficilis eẽ dicebat quã amicitiã usq; ad extremũ uite diẽ ꝓmanere: mutari ẽt mẽtes hoium sæpe dicebat & ꝓ sũmi puerorꝫ amores sepe una cũ ꝓtexta & toga depõerent. horꝫ ãt o ium numida mẽoriã retiebat. ¶ Cressa. n. Pli. l. vii. de gẽtiũ fœlicitate sic ait. Vana mortalitas & ad circũlcri bẽdã seipsã igeniosa cõputat more thraciæ gẽtis: q̃ calculos colore distictos ꝓ expimẽto cuiusq; diei ĩ urnã cõdit: ac sũmo die separatos dinumerat: atq; ita de unoquoq; ꝓnũciat. hor. tũ hic cretẽsibꝰ quoq; eãdẽ cõsuetudinẽ ascribit fuisse. ¶ Prõptæ: apte exhibitæ & paratæ lateq; ĩ cõuiuiũ. ¶ Amphoræ: uiario uasi. ¶ Nec modꝰ. s. fit ꝓ qd hortat largiꝰ bibẽdũ. Nec morẽ: ordo ẽ nec fit req es pedũ ĩmorẽ saliũ. ¶ Saliũ: salios duodecim marti gradiuo numa põpilius legit tunicæq; pictæ insigne dedit & sup tunicã æneũ pectori tegmen cœlestiaq; arma q̃ ãcilia appellant ferre. ac ꝓ urbẽ ire: canẽtes carmĩa cũ tripudiis solẽniq; saltu iussit. Auctor est Liuius meminit itẽ latiꝰ Ouidius li. iii. fast. ¶ Damalis: mulier uinosa & temulẽta numidæ amica hic dicit poeta illam relicto basso eius ueteri amico iterẽsse debere conuiuio numidæ noui amici & cũ eo certat bibẽdo. ¶ Threicia amystidæ: amystis potio q̃dã erat apud thracas: & iõ amystis dicta. q̃ certa mẽsura clausis oculis potabat uel erat poculi spẽs q; uno ictu hauriebãt. Auctores sunt acrõ & Porphyrio. Rosæ. Vale. li. ii. de ciuitate spartana loquẽs scribit prios Ionas ungenti coronarũq; in conuiuio dandaꝫ & secũdæ mẽsæ ponẽdæ cõsuetudinem haud parua luxuriæ irritamẽta reperisse. ¶ Viuax apium. honos apio ĩ achaia erat corõare uictores sacri certaminis nemeæ: ut sc. Pli. li. xix. & l. xx. ait suauiores aq̃s potui incoctũ apium p̃stare & ꝓ ex aqua coctũ potũq; renibus medetur. ¶ Viuax autẽ apiũ iquit qm̃ diu uirescit nec arescit: ut alia multa holera. Oẽs in damalim. Sensus est ꝓ effecti oẽs ebri Damalim aspicient ueneris gratia: sicuti & centauri fecerunt ĩ perithoi nuptiis: damalis autem soli numidæ inhærebit. ¶ Putres: uino graues & infectos & lãguidos. ¶ Diuelletur. s. ab ipso numida per nouum adulterium sicuti nec diuulla fuit hippodame a perithoo per centauros. ¶ Ambitiosior: magis ambiens suis lacertis.

¶ ACR. Et thur & fidibꝰ iuuat. metrũ prio uersu glycõicũ: ꝓ asclæpiadeũ ĩ honorẽ põpõii nũidæ hãc odẽ scribit ꝓ cuius salute ex hispania reuersi uota ploluit: lætitiãq; cõuiuiorũ ꝓ sacrificia se exhibẽt cõmemorat. ¶ Et t. &. fi. fidicines sacrificiis adhiberi cõsueuerũt ut Vir. iflauit cũ pigũis eburnis tyrrhenꝰ ad aras. ¶ Placare. hic non irata aut mitigare aut reconciliare numina parat. ¶ Sed aut grates referre. aut uota persoluere propitii enim dei reduxerunt numidam sospitem. ¶ Et uituli sanguine debito. i. dest uotis peractis: debetur enim hostia dum uotis susceptis promittitur. ¶ Quinunc hesperia. hispaniam dixit hesperia autem ab hespero di

Ode. xxxvi.

Et thure & fidibus iuuat
Placare: & uituli sanguine debito
Custodes numidæ deos:
Qui nunc hesperia sospes ab ultima
Charis multa sodalibus
Nulli plura tamen diuidit oscula
Quam dulci lamiæ memor.
Actæ non alio rege pueritiæ:
Mutatæq; simul togæ:
Cressa ne careat pulchra dies nota:
Nec promptæ modus amphoræ:
Neu morem in salium sit requies pedum.
Nec multi damalis meri
Bassum threicia uincat amystide:
Neu desint epulis rosæ:
Neu uiuax apium: neu breue lilium
Omnes in damalim putres
Deponãt oculos: nec damalis nouo
Diuelletur adultero
Lasciuis hederis ambitiosior.

Sospes

ꝓtexta toga libera uirilis

calculi dierũ

Salii

amistis corõæ ĩ conuiuio mẽsæ sãæ ungẽta in cõuiuio

Apium herba

cta;quasi in occidētali plaga:ordo est qui nūc sospes reuersus ab ultima hesperia diuidit multa oscula charis sodalibus:nulli tñ diuidit plura q̄ dulci lamiæ memor simul mutatæ togæ.℣ Diuidit oscula.tanquam q̄ multis data sufficerent:quæ cōsuetudo ē amicorꝝ:dum de longinquo tardius reuertunt. ℣ Non alio rege.Regē aūt diuitē posuit aut patronū.Iuue.Optima siluarꝝ interea pelagiq; uorabit rex horum. ℣ Pueritiæ: propueritiæ ꝑ sincopā dixit:& significauit numidā lamiā eo patrono usū a pueritia usq; ad uirilem ætatē;unde ait rege:uel ꝙ eum lamia rexerit:peractæ aūt pueritiæ ait qa deposita prætexta accipiebant adolescentes togam uirilem:qua cōmemoratione uult uideri ꝑ hoc ꝙ simul togas mutauerint ætatis æqualitatem augere amicitiam:unde & Vir.Mea quē spatiis propioribus ætas.℣ Cressa:crethēsi;crethēsibus enim mos erat dies lætos albis calculis.nigris cōtratrios numerare:ex lectorum dierum numero una & tps metiri: malos enim in annorum numerum non ducebant.℣ Neu ꝓmpte mo.am.i.platum uinū expēdat cōtinuata lætitia. ℣ Neu mo. in.ia.Salii sacerdotes martis & herculis dicebantur qui sacra saltibus celebrabāt:ut tum salii ad cantus.Nam proprie salii a saliendo dicti sunt. ℣ Neu multi.dama.meri.ebriosam mulierē dicit quæ a numida amabat. Vñ hic sēsus ē.cū nūida certamē bibēdi sit damali nouo amico:nō cū basso.Amystide amystis:ut q̄dā purāt potionis genus apud thracas iō amystis dicta:ꝙ clausis oculis potabat uno ductu:alii amystin gēmam uolūt q̄ pñti usu amethistꝰ dr.℣ Clausa.n.poculis ebrietatē ꝓhibēt credebat:nā & apiū si mādūt aduersus ebrietatē putatur prodesse.℣ Neu uiuax apiū.diu uiriditatē retinēs:cuius pene foliū nō deficit uiriditate.℣ Neu breue .l.breue ad tps retulit.℣ Putres.nimio potu marcētes & libidie resolutos.℣ Lasciuis.i aduersa discurrētibus & uagis.℣ Ambiosior.qm̄ ambitu & cōcupiscētia amplexu facili se ita illiget ut hæderæ consueuerūt.

ℂPOR. Et thure & fidibus iuuat placare & uituli sanguine debito.hāc odē scribit in honorē pōponii noie Numidæ ꝑ cuius salute reuersi ex mauritania uota soluere æquū eē dicit.Et thure & fidibꝰ iuuat placare.Fidicinas hodie quoq; Romæ ad sacrificia adhiberi sicut tibicines nemo est q nesciat.℣ Iuuat placare custodes numidæ deos.Placare ꝑ eo qd' est grām referre ītelligendū nō ut placari irati dñr cū.n.numidā dicat sospitē redisse appet eū deos propitios & añ sacrificia habuisse custodes aūt ꝑ cōseruatoribus accipiamus. qnūc hespia sospes ab ultima.℣ Numida.Hic ex mauritania in q̄ militauerat reuersus ē.Ergo hespiā nunc occiduā ptē ītelligē ñ ut hespia a Vir.Italia dr.Actæ nō alio rge pueritiæ.℣ Pueritia.ꝑ pueritia ꝑ syncopē dixit.Signat aūt pōponiū hunc numidā a pueritia lamia patrono usū.℣ Mutatæq; simul togæ;ptextā utiq; togæ mutatæ:q̄ deposita uirilis accipit.Per hoc signat eos piter adoleuisse.℣ Cressa:ne careat pulchra dies nota.Albū calculū cressā notā dicit.Quia crethēsibus mos erat lætos diescalculis albis:quos ī pharetras mittebāt: notare tristes āt nigris:ꝑ hoc ergo dicit poeta lætū diē exigēdū.℣ Neu ꝓmpte modꝰ ampho.neu morā ī saliū sit reges pedū ꝑ qd signat & largius bibēdū & saltādū.Salii aūt sacerdotes martis hodiæq; tripudiant ī sacrificiis martis dñr:uñ & salii a saliēdo.i.a saltādo dicti.Ordo ē āt.neu sit reges pedū saliū mor.neu multi:damalis meri Bassum threicia uincat amystidæ.Amystis ut q̄dā aiūt potio q̄dā est apud thracas.Alii poculi spēm eē aiunt eo ꝙ necesse sit uno ductu potionē haurire.Sēsus āt ē damalis q̄ multi meri ē.i ebriosa: non uincat bassum in potādo:iō bassus quoq; multū potat.℣ Neu breue liliū.ꝙ breuis tpis est hoc est cito defloresciť.℣ Putres oculos.uino putres ītelligē:uidemꝰ.n.ex uino oculos q̄si lāguidos fieri.Nec damalis nouo diuellet adultero.Sēsus ē.nec nouus adulter.i.amator damali auellet a pristino suo amatore.℣ Lasciui hæderis ambitiosior.Ambitiosa ab ambitu lacertorꝝ.i.amplexu damalis dicta est q̄ ob hoc hæderæ cōparata est qa & illa solet arbores ambiræ:idest circūdare:hæderas aūt lasciuas dixit qa quasi ludentes uagæ serpunt.

ℂCHRI. Parat sacrificiū ꝑ reditu pōponii nūidæ qd uouerat si ī columis redisset.℣ Fidibꝰ.nā ī sacrificiis musicam adhibebāt.Virg.in.g.inflauit cū pīguis ebur tyrrhenus ad aras.℣ Debito.qa nouerat.℣ Diuidit.ut multis sufficiāt.℣ Vltīa hes.epitheton discretiuū:hespia.n.Italia dr.a rege hespero.Dr ēt Hispania hespia ab hespo stella occidētali.nam Venus qñ solem antecedit q̄uis subsequi uideat post occasum solis in occidēte appet & hespus appellat:& ab hoc hispānia qa occidētalis plaga sit hespiæ dr.sed appellat ultima: italia uero magna.℣ Sospes:ī columis fortasse a uerbo græco σοῆειν.℣ Actæ pueritiæ.exactæ pueritiæ.Dixit pueritiæ ꝑ syncopē metri cā:ut restaret solus dactilus.℣ Rege patrono.Iuue.Optia siluarꝝ inter ea pelagiq; uorabit.Rex horꝝ uel rege.i.cōuiuii magistro.℣ Mutatæ togæ.nā cū ad adultā ætatē deuenissent deposita puerili prætexta uirilē togā sumebant.Ergo mutatæ togæ.i.memor togæ quā mutata ptexta sumebāt.℣ Simul.ergo erāt coætanei.℣ Cressa.crethēsi sic Vir.Cressa genus pholoe.Cressa nota albo lapillo erat.n.de consuetudine apud crethēses ut quot dies sibi fœliciter euenirēt tot albos lapillos in uasculū cōiicerēt;nigros aūt in iis q ifœliciter euenissent:atq; elapso āno enumerabāt albos.totidēq; se dies uixisse dicebāt.Persius.Hūc macrine diem numera meliore lapillo:Qui tibi labētes apponat cādidus ānos.℣ Nec Sit modus amphoræ:uel non sit modus in exhaurienda amphora uel sit amphora magna & sine mēsura.℣ Nec reges pedū: nihil lætitia uacare uult. Ergo iubet ut adhibeāt saltationes in morē saliorꝝ.Salii.n.martis sacerdotes erāt a numa rege instituti.Nam Ancile breue rotūdūq; scutū regnāte eo rege de cœlo ꝓlapsum est:& oraculū fuit ibi futurꝝ impium ubi fuisset ancile.Quapp curauit.Numa ut ꝑ Mamuriū optimū fabrū.xii.alia ancilia cōficerent ut rege iter illa agnosci ꝓp̄ similitudinē nō posset.Hæc aūt.xii.ancilia.xii.sacerdotes ꝑ urbē circūferebāt & ne hrmo intuitu aspici possent illi assidua saltatione ꝓcedebāt.Vnde salii sunt dicti.Mamuriꝰ uero nullā aliā sibi mercedē poposcit nisi ut in fine carminis qd' salii canebāt nomē suū enunciaret:ut Oui.in li.de fastis testat.Mamuriūq; sonāt. Liuius in hāc sniam scribit.xii.salios marti gradiuo & tunicæ pictæ insigne dedit: & sup tunicā æneū pectoris tegmē cœlestiaq; arma.l.ancilia ferre:& ꝑ urbē ire cantātes cū tripudiis & solēni saltu.Virgi.de hoc.Laniger rosq; apices & lapsa ancilia cœlo.ubi posuit ancilia ꝓ ancile:nā unū de cœlo prolapsum est hīc Oui. Atq; ancile uocat qd ab oi pte recisum est.Quēq; notes oculis angulus ois abest.Alii tñ dicunt ancile quasi ἀμφιχέλον.i.undiq; labrū habēs.℣ Nec multi.Damalis ebriosa mulier & amica Numidæ & est sensus:ut ipsa certet

tum Numida & nō cū basso.Damalis ergo multi meri.q.d.bibacissima nō uicat bassum.℣ Amystide.Dñt ꝙ amystis gēus ē poculi apud thraces qd' clausis oculis certa mēsura biberēt a uerbo græco qd cōuiuere & oculos claudere significat.Secūdū alios amystis qd nūc ametistis dr gēma ē q̄ inclusa poculis ebrietatē tollit. Viuax:nā nullo pene āni tpe uiriditatē pdit.Dñt & hāc herbā si mādeť ebrietatē tollere.℣ Breue:atq magnus est flos:sed ad breue durat.℣ Oculos putres uīo lāguidos deponāt ī damali.i.iuā pulchritudinē ī spiciāt;uel putres nimio amore nec tū illa diuellatur a nouo adultero.i.numida.℣ Ambitiosior.i.quæ magis ambiat & amplectat q̄ hæderæ amplectentur arbores;unde est iliud.Brachia non hæderæ non uincant oscula conchæ.

ℂOde.xxxvii.tricolos tetrastrophos de augusti uictoriæ lætitia.

Vnc est bibēdū. nūc pede libero
Pulsanda tellus. nunc saliaribus
Ornare puluinar deorum
Tempus erit dapibus sodales:
Ante hac nefas depromere cæcubum
Cellis auitis:dum capitolio
Regina dementes ruinas
Funus & imperio parabat
Contaminato cum grege turpium
Morbo uirorum quidlibet impotens
Sperare:fortunaq; dulci
Ebria:sed minuit furorem
Vix una sospes nauis ab ignibus
Mentemq; lymphatam mareotico
Redegit in ueros timores

Argumentum. ODES.XXXVII.

ℂAN.XXXVII.Ode sodales hortat ad letitiā & uoluptatē ob uictoriā q̄dē ab augusto habitā cōtra Antoniū & cleopatrā:q̄ ruinas & funꝰ romāo īpio parabat. Nūc ē.b.n.p.l. Ode est tricolos tetrastrophos Est.n.sīsis nonæ.℣ Pede libero.i.solutiori & lasciuienti.℣ Saliaribus dapibus.i.copiosis & solēnibꝰ:nā saliares sacerdotales cœne erāt:q̄s salii faciebāt āplissimi apparatꝰ. Vñ Pli. li.xxi.ca.iii.de corōis scribēs ait.Sutiles saliorꝝ sacris in uēimus:& solēnes cœnas.Apuleiꝰ itē.li.iiii.sic: ut equꝰ q̄dē meꝰ tāta copia:& q̄dē solꝰ potitꝰ saliares se cœnas se cænas crederet. Puluinar deorꝝ puluinaria dicebantur aut lecti deorꝝ aut tabulata ī qbus stabāt numia: ut euidētiora eēnt;Acrō ita scribit seruius ēt.li.iii.g. ait ꝙ puluinaria sūt ꝓprie. lectuli q sterni ī qbusdā tēplis cōsueuerāt.Regina cleopatra.s.de q̄ latius quō fugerit dixius ī epodo nono est ātordo:dū regina īpotēs spare q libet & ebria dulci fortūa cū grege turpiū uirorū contaminato morbo pabat capitolio demētes ruinas & furias .i.exitiū īpio demētes ruīas ꝑ īpa demēs.℣ Cōtamīato corrupto.℣ Morbo castratiōe.turpiū uirorꝝ.i.spadonū q cleopatrā teqbāt de qbus late ī epodo .ix.℣ Impotēs ualde.ꝑ. Vir.itē li.i.g.nūq̄ īprudētibus iber offuit.i.ual de prudētibꝰ.Cic.quoq; li.v. Th. Qui nihil metuāt nil agāt nil cōcupiscāt nulla īpotētia efferāt.i.ualida potentia.Ebria elata & imprudēs fœlicitate:ut ebrii uīo.Vix una sospes nauis quo pacto euaserit cleopatra uideto latiꝰ ī epodo nono.℣ Ab ignibus:multe.n.Ant.naues ustæ multæ submersæ multæ captæ sūt:de qbus ample legito ī epodo nono.℣ Lymphatā mētē.i.cōmotā īsānā & uesanā Var.n.scribit ꝙ ī græcia commotā mēte quos lymphoētos appellāt; lymphatos dixerunt hñ mareotico uīo.s.a mareotide palude ægypti:ubi optīuꝫ uīū hīc ait poeta li.ii.G.sūt thasiæ uites:sūt & mareotides albæ.

ℂACR.Nūc ē bibēdū nūc pede libero.Metrū duobꝰ uersibꝰ alcaicū. Tertius dimeter noūarius iābicus hypercatalecticus.Quartꝰ pīdaricꝰ.Post ciuile bellū primū īperium romanorꝝ iter tres diuisū ē ita ut antonius oriētē;Augustus Gallias:urbē lepidus obtineret. Antonij Augusti sororē habuit uxorē:q̄ spreta amor ductꝰ cleopatræ Ptolomei sorori cōiūctꝰ ē.q̄ īdignatiōe augustꝰ aduersus ātoniū & cleopatrā bellū gessit apd actiacū ꝓmōtoriū epiri & ꝑfecto classis agrippa supauit ātoꝑ lio nauali quo uicto & alexādriā cœpit.hac ergo ode letitiā suā significat ob uictoriā augusti.℣ Pede libe. aut apiculis aut fuga securo aut lasciuiēti.℣ Pulsāda tellꝰ:pedū plausu ferīēda.℣ Nūc salariabꝰ saliares cœne q̄s salii faciebāt dicūť āplissimi apparatꝰ fuisse:uñ & ī puerbio erat saliares cœnas dicēť opipares & copiosas ordo ē.nūc ē tps ornare puluinar deorꝝ saliaribꝰ dapibꝰ.℣ Puluīaria dicebāt aut lecti deorꝝ aut tabulata ī qbꝰ stabāt nūina:ut eminētiora uideret.Erat.ꝑ ē.℣ Dapibꝰ.l.post cōsolationē.n.hostiis epulabāt:ut lucos uocat hostia pīguis atos.℣ Cellis auitis:ātiqs cellis uinariis.i.uinū auitū.Dū capitolio regīa cleopatra:ut ē:terruit illa suo si fas capitolia sylstro:ordo ē dū regīa īpotēs spare quodlibet & ebria dulci fortūa parabat funꝰ & demētes ruinas capitolio & īpio cū grege turpiū uirorꝝ cōtaminato morbo.℣ Turpiū eunuchorꝝ quo satellites habuit cleopatra aut malæ ustæ aut eratorꝝ.Ebria:elusa fortunæ successu &ob hoc:demēs:icōsulta:īprouida sicut ebrii eē solēt. Vix una sospes nauis ab ignibus aut nauis q̄ fugit cleopatra:aut ꝑ allegoriā ondit cleopatrā primū iuliū cæsarē corporis sui illecēbris cœpisse.ꝑm ātōiū augustū deide tētasse.sed eū eiꝰ uitasse cōplexꝰ iō una sospes nauis ab ignibꝰ.Lymphatā ebrietate īsānā.Mareotico:ī ægypto mareotis palꝰ ē iuxta quā uinū optimū nasciť qd ex eius uocabulo mareoticū appellat:ut supra & mareotides albæ & mareotica fumāt.

ℂPOR. Nūc ē bibēdū.hac ode lætitiā ꝓfiteť suā poeta ob uictoriā actiacā augusti.q̄.M. An.apd actiū pro-

lipho-lenti lym-phati Mareo-tis

montoriũ nauali plio supauit: Ac deide alexãdriã cœpit. ¶ Nũc. p.li.pul.tel.i.libere tripudiãdũ ẽ ac p hoc ludendũ. ¶ Nũc saliaribus ornare puluinar deoꝝ. Tẽpus erit dapibus sodales: sacerdotales cœnæ quas salii faciunt dicunt esse amplissimi apparatus: Vnde in puerbio saliares cœnas dicere opiparas ac copiosas. ¶ Ante hacne.de.cæ.celaui.per cellas auitas uinũ uetustum signat. ¶ Funus & ipe.para. Funus p exitio positum est. Imperio aũt utiq; romano intelligendũ. ¶ Cõtaminato cũ grege.i.cũ grege spadonum quos cleopatra satellites: & cubicularios hẽbat: quos morbos turpes dixit qa ferre ii effœminati sũt. ¶ Fortunaq; dulci: hoc est fortunæ successu demens & icõsulta. ¶ Sed minuit furorẽ uix una sospes nauis ab igni. Vna nauis qua.f.effugit uicta ab augusto secũdũ unã nauẽ dictũ accipe. Mẽtẽq; lymphatã mareotico redegit in ueros timores. Mareotis palus eẽ dr̃ i ægypto.uñ uinũ mareoticũ. Dicit ergo lymphatã mẽtẽ mareotico ex ebrietate uelanã accipi.

Mareotis

¶ CHRI. Imposuerat extremã manũ Octauiã bello piculoso qd̃ aduersus.M.A. & cleopatrã gesserat triũphaturusq; deuicta regina redibat. Quapp poeta ad lætitiã sodales cõuocat. Hystoria lõga ẽ; sed ut breui cõstringat. Post iperiũ romanũ a triũuiris diuisum adeo amore cleopatræ alexãdrẽsis reginæ exarsit Antonius ut deinceps tantus dux in mulierculæ arbitriũ cõcedẽs cuncta illius nutu gereret itaq; tandẽ diuortium cũ octauia augusti sorore suaq; uxore fecit & bellũ contra Octauianũ mouit potuisserq; uictoria potiri: si celeritate usus fuisset. Erãt.n. & milites: & oẽs italiæ ciuitates. Octauiano pp acerba tributa ifensæ: Sed dũ antõius uniuersam græciã lẽti, lustrat & uaria spectacula ac ludos cleopatræ parat: fuit spaciũ Octauião ut ẽt italos sibi recõcilaret & exercitus instrueret. obuiamq; in epyrũ hosti ueniret. Erãt antonio robustiores copiæ pedestres q̃ nauales. Cõtra ãt Octauião cõtigerat: & ramẽ quoniã sic placuit cleopatræ maluit nauali prælio decertare. Ac paulo post icerta oio adhuc uictoria cũ fugientẽ cleopatrã uideret suos egregiæ certãtes relíquẽs mulierẽ ægyptũ secutẽ: Aduolauit & illuc Octauiãus Quapp coactus ẽ antonius ne in manus hostium ueniret sibi mortẽ cõsciscere. Cleopatra ad Octauianũ uiua deducta est. Nã cupiebat cæsar illã i triũphũ ducere. Quod mulier ut effugeret: ueneno seipsam pdidit siue q̃ fistulis iter capillos latẽtes gerebat: siue inter ficus ab agricola porrectas aspides accepit quas mamillis suis admouit. ¶ Nũc ẽ bibẽdũ. q.d. qa impiũ constabilitum ẽ. Nã antea nulla læticia in tanto piculo esse poterat. ¶ Libero: q̃si lasciuiori uel dixit ut exprimeret saltationẽ nõ ita ad numeros exactã. sed liberiorem. ¶ Saliaribus: opiparis & splẽdidis & q̃libus salii de quibus supra dictũ ẽ uti cõsueuẽt & reliq sacerdotes: uel dixit saliaribus ut oñderet sacra p uictoria cæsaris eẽ marti exhibenda: cui salii sacerdotes sunt. ¶ Puluinar erãt puluinaria lecti deoꝝ aut tabulata i qbus stabãt numina ut eminẽtiora uiderẽt. Erat ẽt in cõsuetudie ut lectisternia in tẽplis herent. i. lectisternerẽt. Vel puluinar a pluma dictũ uñ: hinc & puluilli: & p lecto capitur. Iuue. Fumoq; lucernæ fœda lupanaris tulit ad puluinar odorẽ. ¶ Nefas: cõtra religionẽ uidebat lætitiã priuatã in publico luctu agitare. ¶ Cellis auitis: ut notẽt uetustas uini i q̃ laus sũma ẽ. Laudat igit & a pria qa cæcubũ: & a uetustate qa cellis auitis Cella ãt a celãdo locꝰ ẽ angustior & i quo res uident belle cõdi posse. ¶ Capitolio: romão impio. ¶ Regia cleopatra: ut sit ĩdignatio a sexu. ¶ Amentes ruinas. i. ipsa amens parabat ruinas: nã nisi amens fuisset ruinas tãto iperio parare nõ fuisset aula. Vel magnas. Virg. Ilani feriãt sine littora fluctus. i. magni: uel uoluit p ilaniã turpes antonii & cleopatræ amores significare. Nominat ãt reginã & non antoniũ: ne bellũ ciuile gessisse uideret cæsar de quo iustũ triũphũ reportare augusto nõ licuisset. ¶ Cõtaminato cũ grege: duplex ĩdignatio & q̃ mulier hoc tentauerit quod ne maximi quidẽ uiri ausi essent: & q̃ non fortibus uiris sed ibellibus eunuchis. ¶ Grege: in quo uilitas quædã ẽ. Vnde egregiũ excellentem uirum dicimus: qa nõ fit in grege. ¶ Contaminato. corrupto. contaminare .n. secũdũ Dõa. est cũ res rei ita ĩmiscet. ut neutra icorrupta maneat: sed fit in utraq; corruptio qua rõe Terẽ. contaminare fabulas dixit: Ergo contaminato grege: quia nec uirilis nec fœmineus in illo sexus relinquatur. Turpiũ: tum pp eunuchos: tum pp cæteros qui luxuriosi eẽt. ¶ Morbo uitio. Iuue. Hispo subit iuuenes & morbo pallet utroq; uel morbo emasculatiõis q̃ turpissimus ẽ. ¶ Impotẽs sperare. i. ual de potens ut in augeat: uel ut dicit impotẽs iræ q̃ iræ frenũ ponere neq;. Sic impotẽs sperare. i. cuius animus nimia cupiditate accẽsus cohiberi nõ posset quin ea sperarẽt: q̃ sperãda nõ erãt. ¶ Fortũa: dulci trãslatio ab ebriis qui ut auiditate suauis uini ebrii reddunt: sic qui fœlici fortuna efferũt nesciũt se cõtinere: qn supra suã cõditionẽ multa sperẽt: ergo elusa fortunæ successu; & ob hoc improuida & incõsulta: ut ebrii solẽt effert.n. nos fortũa ut ebrios uinũ: & pfecto dulci fuerat usa fortũa: nã nõ solũ illi ignouerat. M. An. sed una cũ cæsarione filio: q̃ ipa ex iulio peperat: reginã appellauerat ægypti cypri lybiæ & syriæ. Eos ãt filios quos ex ipsa antonius suscepat reges regũ appellauit: tribuitq; alexãdro armeniã mediã ac parthiã: si quãdo reciperẽt. Ptolemæo phœniciã & ciliciã. Ordo ãt ẽ dũ regina ipotẽs sperare quidlibet & ebria dulci fortũa parabat furorẽ &. d. r. ca. & ipotẽs cũ grege cõtaminato turpiũ uirorũ. ¶ Vix una sospes nauis. uel per hyberbolẽ dixit. nã & prætoria sua naui cum multis aliis fugit antonius: uel una nauis qa ipsa plio adhuc dubio sola fugit. Mox antonius cum reliqs secutus ẽ. Ab ignibus: qbus in nauali pugna utunt: hinc stupea flamma manu. ¶ Lymphatã mareotico: ueluti furibũdã ex uino mareotico: qd̃ Vir. laudat dicẽs. Sũt thasiæ uites sunt & mareotides albæ. Pinguibus hæ terris habiles leuioribus illæ. ¶ Lymphatos. n. dixerũt esse furẽtes dictos a nymphis. nã credidit ãtiquitas q i fõte imaginẽ nymphæ uidisset furore pcipi. Dicta ãt lympha q̃si nympha: nã. n. in. l. facile trãsit: uñ græci quiquaginta p. N. signant nos p. l. Permãsit ãt in trãslatione: nã cum appellasset ebriã. nunc addidit mareoticũ: qd̃ uinũ & optimũ ẽ & in suo regno legit. Est aũt mareotis teste Stra. lacus in ægypto sed & partẽ lybiæ ægypto conterminã mareotida appellari refert Pli. & mareotas populos in ea neq; iniuria ebriã iducit mulierem quæ in omni luxu incõtinẽtissima fuerit deq; lautiori apparatu cõuiuioꝝ sæpe cũ antonio certauerit supauerirq; referũtq; tãtã in ea in hoc certaminis genere. uincẽdi cupiditatẽ fuisse ut quãdoq; timens ne ab antonio in conuiuio supareẽt alteꝝ ex duoꝝ unionibus oium: ea tẽpestate preciosissimis ab auriculis: uñ pẽdebãt rapuerit: atq; ac eo: ut mãdi sorberiq; posset liquefecerit ut saltẽ pcio superior in conuiuio euaderet. parata & alteꝝ rapere nisi se uictum Antonius pronunciasset. Hic reliquus romam trãslatus & in duas partes sectus ueneris pulcherrimum simulachrum ab utraq; aure ornauit ita ut dimidius oium iudicio integrum quẽlibet suparet.

lymphaṁ

Cæsar ab italia uolantem
Remis adurgẽs: accipiter uelut
Molles colũbas: ac leporem citus
Venator in campis niualis
Hemoniæ: daret ut cathenis
Fatale mõstrũ: quæ generosius
Perire q̃rens nec muliebriter
Expauit ensem: nec latentes
Classe cita reparauit oras
Ausa & iacentem uisere regiam
Vultu sereno: fortis & asperas
Tractare serpentes: ut atrum
Corpore combiberet uenenum
Deliberata morte ferocior
Sæuis liburnis: scilicet inuidens
Priuata deduci superbo
Non humilis mulier triũpho.

¶ ANT. Velut.s.adurgẽs: hæmõiæ. i. thessaliæ: nã thessalia ipa priori sæculo pyrrhea ab deucaliõis uxor pyrrha. noiabat & hæmõia ab hæmõe: a cuiꝰ filio thessalo thessalia uocata est. Plura. Stra. li. ix. ¶ Hæmõiæ: hic fiat colõ: nã supiori sniæ cõuẽit nõ sequẽti. ¶ Fatale: a fatis ei seruatũ: uel fatale. i. mortiferum nec latẽtes classes cita repauit iras: tẽsus ẽ q̃ cleopatra apd̃ actium uicta in prĩã fuga delata ẽnoluit. n. ueloci classe extremas ægyptioras adire. illasq; sibi munire: quo tutior eẽt. Plutharc. aũt i antonii uita scribit: q̃ ubi in alexandriã appulit cleopatra iter rubrũ & ægyptiũ mar trãsferr classẽ istituit i arabicũ sinũ & cũ auro & argẽto & magna suorũ manu i ignotas sedes conmigrare: fugiens bellũ ac seruitutẽ. Sed quũ primas naues per terrã delatas arabes igne corrupissent: & Antonius tunc etiã in legiõibus q̃s apud actiũ reliq̃rat spẽ hr̃e & icolumes eẽ putaret frustra tñ. Destitit cleopatra ab incepto & portus ac littora custodire cõtendit. Vacãs cum Antonio uti prius luxuriæ & lautitiæ ac sũptui. iterea ob augustũ in urbẽ reuocatũ ab agrippa: qa res urbãæ pntiam suã desiderare uidebãtur facta ẽ dilatio belli. Demũ exercitũ in alexãdriã adduxit. Antonius ãt suis militib̃ destitutus & pditus quũ accepisset cleopatrã: licet falso sibi mortẽ cõsciuisse gladio sibi uẽtrẽ pcussit. seq; i lecto posuit deide ad cleopatrã deductus est adhuc uiuẽs cui multa dixit ide sũpto uino. expirauit. Post hæc misit Augu. pculeiũ: ut cleopatrã uiuã adducaret quo eiꝰ pecũiis cõgestis potiret & i triũpho ẽt duceret. illa tñ cõtẽdit gladio quo accicta erat seipsã necar: pculeiꝰ uero ademit sibi: febre postea oppssa ẽ nimio plãctu. Qua de re eã adiit Augu. pmittẽs q̃pluria uti ipsa optabat & hoc ne se occideret: attñ ne i triũpho duceret clã augusto sibi mortẽ. cõsciuit aspidis morsu in brachio recepto: accurẽs ãt Augustus iuenit eã mortuã aureo i lecto iacẽtẽ regio more ornatã quã postea magnifice ac regie una cũ antõio sepeliri iussit. ¶ Iacentẽ regiã. i. territã & mœstã alexãdriã. ¶ Fortis: magnanima. Delliberata morte. i. ubi mori decreuit. ¶ Forcior sæuis liburnis: Appianꝰ li. ii. fc. Ilyriorꝝ gẽtẽ liburnos eẽ de qbus multa in prio epodo: liburni ãt ut ẽt porphyrio scribit dicũt ad mortẽ eẽ paratissimi. ¶ Scilicet iuidẽs: sensus ẽ q̃ cleopatra se occidit iuidẽs augusto: ne ipsa regina priuata. s. regno. i. captiua & serua deduceret in triũpho superbo. i. glorioso ob eam deductam.

hæmonia
Thessalia
cleopatra
antonii cædes
augusti
cleopatræ mors
liburni

¶ CACR. Volãtẽ ut illiꝰ fugæ celeritatẽ oñderet. In ueros timores & nõ fictos. ¶ Volãtẽ: aut fugiẽtẽ: ut Pedibꝰ tior addidit alas: aut nauigãtẽ: ut pelagoq; uolamꝰ ordo ẽ. Cæsar adurgẽs sup illã uolãtẽ ab italia: uelut accipiter urget molles colũbas aut citus uenator urget leporẽ: ut fatale mõstrũ daret cathenis in campis niualis hæmõiæ supple a supiore minuit furorem &c. ¶ Molles: aut pp renitentis uires: aut certe captu faciles: ut Vir. Quã facile accipiter saxo sacer ales ab alto. Cõsequit pennis sublimẽ in nube colũbã. Niualis: frigidæ & niuosæ. ¶ Hæmõiæ: traciæ ab hæmo mõte ibi. n. pugnatũ est. Vir. O q̃ me gelidis in uallibus hæmi sistit. Fatale mõstrũ aut turpe dixit: uñ & pstãtes fatales dñr: ut ẽ. Romã nõ casta malo: aut uelut mõstrũ fatis sibi referuatũ: aut fato romãis subiectũ. ¶ Generosius. i. maiore q̃ sexus exigebat aiositate. ¶ Nec. l. c. c. r. o. fines regni latẽtes. i. nõ colligit denuo exercitũ ex ĩtimis regni ptibus. ¶ Perditis. n. rebus cleopatra: dũ ois in eius auxiliũ ægypto cõspiraret ne aut repato bello ad iferiora descẽdẽs & gẽti suæ existeret grauis: aut occasionẽ gloriosæ mortis effugeret cõtẽpsit amorẽ uel deuotionẽ suoꝝ. Quod Vir. Regiõi dans in flumis appellatione rettulit nilũ auxilia offerẽtẽ: ut ẽ pãdentẽq; sinus & tota uestẽ uocantẽ. Cæruleũ i gremiũ lachrymosaq; flũina uictos. ¶ Ausa iacẽ. ui. r. i. ĩgnũ suũ despatũ & diectũ uultu iterrito & ueluti læto: ut spẽ uultu simulat pmit altũ cor de dolorẽ Fortilq; hẽbat ex dsperatiõe uirtutẽ. ¶ Et aspas. t. f. u. a. c. u. Cleopatra metu capta ne duceret i triũphũ corpi suo serpẽtes apposuit: quoꝝ iteriret ueneno: ut nec dũ ẽt geminos a tergo respicitãgues. ¶ Deliberata. aut p adhuc icogitatiõe & tractatu hĩta posuit. aut p iã statuta morte: ut decreuirq; mori. Ferocior, pm prior. ¶ Sæuis liburnis. fuit ad mortẽ: illi. n. libẽter moriũt. aut sæuis sibi p quos uicta ẽ: aut sæuis fortibꝰ: ut sæua pauptas: ut sæuus hector: seuũq; tridẽtẽ: aut qa liburnoꝝ gens ad moriẽdũ pmpta dr̃ qbus illa ferocior fuit: Vir. Regna liburnoꝝ &. f. f. t. ¶ Scilicet iuidẽs. Ordo ẽ. s. nõ humilis mulier iuides priuata deduci supbo triũpho: inuidẽs augusto: ne captiuitas sua illi speciosiorẽ faceret triũphũ. Nã & liuius refert Cleopatram cũ de idustria ab augusto capta ĩdulgẽtius tractareẽ dicere solitã nõ triumphabor. ¶ Deduci. subtrahi.

¶ POR. In cãpis niualis hæmõiæ: Hæmõia dr̃ ab hæmõe mõte quẽ niualẽ merito appellauit qa ẽ frigidissimus. ¶ Daret ut cathe. fata. mõ. a fato sibi seruatũ. Aut detestabile: aut dictũ hoc accipiamus: q̃si decreto nobis fatoꝝ obiectũ. ¶ Nec muliebriter expauit enses. non tanq̃ ense pierit cleopatra: sed signat eam tã pstantem animi fuisse ut ensem quoq; timuerit. Nec latẽtes cita classe repauit oras: hoc ẽ nec fugit latẽtes. i. ĩtimas egypti regiões ut uires ĩde reparet. ¶ Fortis & asperas tractare serpẽtes: hoc ideo dr̃ qa serpentem sibi opposuit cuius morsu piit. Deliberata morte ferocior sæuis liburnis: deliberata: utrũ p cognita positũ ẽ: an uero de q̃ plæriq; deliberant idest dubitant: ut sit hoc ppetuũ epitheton mortis. Signat ãt in ipsius mortis significatione constãtissimã fuisse. ¶ Lyburni. gens ferox. illyrici ad moriẽdũ apparatissima. ¶ Scilicet iuuidens. priuata de-

duci ſupbo.Nõ humilis mulier triũpho.¶ Inuidẽs.ſ.augusto ne captiuitas ſua illi gloriosiorẽ honestiorẽq; triumphum faceret ornatu.Nã &.T.Liuius refert illã cũ de induſtria ab aug.in captiuitate idulgẽtius tractaretur idẽtidem dicere ſolitam fuiſſe ouβρὶ δαμβευσομαι.i.non triumphabor ab alio.

¶CHRI. Volãtẽ:ut illud Vir.pedib9 timor addidit alas uel nauigãtẽ:nã mare ueliuolũ dixerũt qa uelis p illud uoleẽt:& Vir.pelagoq; uolamus.¶ Cæſar:ordo ẽ cæſar adurgẽs remis.i.celeri nauigatiõe illã uolantẽ ab italia uelut accipiter urget molles columbas:ac uelut citus uenator adurget leporem i campis niualis hæmoniæ accipiter auis rapax eſt ab accipiendo.i.rapiendo minores aues dicta græce dicit hierax . Plini.ſedeci ſpẽs huius auis ponit adeo ut p̃ter aqlã oẽs aues q̃ raptu uiuũt:illis adſcribere uideat ẽt miluũ & butheõem quẽ buzacũ dicimꝰ.Alber.ãt ma.i li.de aĩalibus refert accipitrẽ magnũ aſturẽ eẽ:puũ uero niſũ.i.ſparaueriũ aſſeritq; Pli.q̃ cocix.i.cuculus ex accipitre fit.Albertus aũt uult cuculo matrẽ eẽ columbã patrẽ uero maiori aſturẽ minori aũt ſparaueriũ.¶ Colũbas:in fœminino genere ꝓtulit ut maiorẽ timiditatẽ p eum ſexum exprimeret.atq; de muliere loq̃ns eundẽ ſexũ ꝓferret.¶ Cæterũ colũbo9 tres ſunt ſpẽs.horũ maximi domeſtici appellantur:qa ut gallinæ inter nos uerſantur.Minimi ãt dicũtur ſaxatiles qa inter ſaxa & in turribus hitant . Tertiũ genus ex admixtiõe utriuſq; fit:& hos miſcellos aut miſcellanos dicũt.¶ Leporẽ.Fugaciſſimũ timidiſſimũq; aĩal eſt dicituq; lepus q̃ſi leuipes.Dicũt in alpibus lepores eẽ candidos q̃ in hyeme niuibus ueſci credantur; Certe ea liq̃ſcente rutileſcũt annis oibus Archelaus ait oẽs lepores utriuſq; ſexus eẽ & cõcipe ſine mare.¶ Vt daret cathænis.i.ut in uincula cõiiceret.Cupiebat.n.uiuã i triũpho ducere.¶ Fatale:pitu9:nã paſſiue hic poſuit q̃ in ſe fatũ ſuũ hẽret.Cõtra Virg.Cũ fatalis eq dixit.i.q fatũ pniciẽq; aliis afferret.Vel dixit fatale ad excuſationẽ romano9:ut nõ cũ muliere ſed cũ fatis certaſſe uideretur.¶ Mõſtrũ.nã res mõſtruoſa fuit q̃ mulier Cæſarẽ dictatorẽ prius deide.M.ant.tãtos duces ita demoliſſet:ut in ſuã pene dictionẽ adduxiſſet: & ad tãtũ piculũ impium romanum ꝓuliſſet.Fuit ẽt & pro mõſtro:ut mulier oĩ luxui ſp dedita.tamẽ magnã in morte fortitudinẽ oũderet.¶ Latẽtes oras.mõtana & a mari remota loca ægypti:q̃bus ſe ad tp̃s tutari potuiſſet. Ferũt tamẽ futuræ mortis p̃ſagio oblitam eẽ cleopatrã in ægypti receſſus abire.i quibus facile bellũ reparaſſet de qua re ſe moriẽs increpaſſe dicũt.¶ Iacẽtẽ re qa iã occupatũ erat regnũ ab Octauião:ipſa tã diſſimulabat dolorem & ſimulabat ſpem ut ꝓſuaderet Octauião conſiliũ de morte ſibi cõſciſcenda penitus abieciſſe: nam ſic illo nil tale ſuſpicante cõmodius rẽ peragere potuit.¶ Tractare:q̃ſi irritare.ut aſpiores in ſe eſſent: de quibus paulo ſupra dixi.Et Virg.Nec dum ẽt geminos a tergo reſpicit angues.Refert.n.Plutarchus:q̃ cũ in ægyptũ reuerſa eſſet;quãuis in oĩ luxu uerſaretur:tã omnium generũ uenena tentabat;& in damnatis experiebat.Erat .n.anxia q̃ q̃ cito extinguerent dolorẽ inferrent quæ ſine dolore eſſent celeritate careret uerum tandẽ deprehendit aſpidis morſum ſine dolore uitam ſubito extinguere grauato ex ſomno capite & leui ſudore per faciẽ diffuſo.¶ Fortis.ſ.ex rege deſpatiõe q̃ nõ eſt uera fortitudo:ſed reponitur iter illas ſpecies fortudinis nõ ueræq; ab Ariſtotele i ethicis referũt.Ergo erat ferox:qa ex deſpatiõe mortẽ decreuerat:ut de Didõe refert Vir. Ergo ubi cõcepit furias euicta dolore.Decreuitq; mori tp̃s ſecũ ipſa modũq; Exegit.¶ Atrũ:noxiũ uel qa q̃ uenno peũt turgeſcũt & nigreſcũt.Cice.Si tumor & liuore decoloratũ corpus ẽ mortui.ſignificat eũ uenẽo necatũ.¶ Deliberata morte.pp mortẽ deliberatã.¶ Ferocior.pmptior.¶ Sæuis libur.q ut Acrõ refert prompti ad mortẽ ſunt:uel ferocior ĩpis liburnis.p quos uicta ẽ.Sed liburni:populi alpini inter rhetos ſũt.¶ Inuidẽs.ſ. augusto:q̃ eã priuatã nec amplius reginã & tamẽ nõ humili ſed nobili genere in triumpho duceret.

Argumentum. ODES. XXXVIII.

¶ANT. XXXVIII.Et ultima huius primi uoluminis ode ſuo puero ſcribens odiſſe ait pſicos & ampliſſimos apparatꝰ.Itaq; mediocria ſibi ad uoluptatẽ paraãda mõet.¶ Perſicos odi puer appatus.Ode ẽ ſcdẽ ſiliis.¶ Perſicos appatus . Vino pſæ magnope temperãt: tã cuiuſcunq; generis uoluptatibus quas audierint frui ſtudent.Quod herodotus li.i.ſcri.¶ Diſplicẽt nexæ phylira coronæ.phylira caſus eſt ablatiui:Vnde Oui.ẽt li.v.faſt.ait.Ebrius incinctus phylira cõuiua capillos Saltat Pli.autẽ.lib.xvi.de tilia ſiquit.Inter corticẽ & lignũ tenues tunicas eſſe multiplici membranate qbus uincula tiliæ euocãt. Tenuiſſime eaꝰ phylire coronaꝰ lemniſcis celebres antiquoꝰ honore.Feſtus uero ſcri.lemniſcos faſciolas fuiſſe dependentẽs ex coronis.Pli.lib.xxi.c.iii.ſic ait.craſſus diues prius argẽto auroq; folia imitatus ludis ſuis coronas dedit. Acceſſerunt quoq; & lemniſci quos adiici ipſarum coronarum honos erat pp hetruſcas:quibus iunginiſi aurei non debebant puri diu fuere ii:celare eos primus inſtituit.P.claudius pulcher bracteaſq; etiã philyræ dedit hæc ille.¶ Phylira.i.iliæ libro & mẽbranula.¶ Sera.tarda Moret:morã trahat ultra alias Pli.lib.xxi.ſcribit q̃ roſa carthaginæ hiſpãiæ hieme quoq; tota p̃cox eſt.Precox item campana ſera mileſia nouiſſime tamẽ definit p̃neſtia.¶ Simplici.m.i.cuinil aliud addat eſt ãt ordo:Sedulus ego curo nihil allabores.i.laborando addas ſimplici myrto.Sedul9 ſine dolo & ſimplex.¶ Sub.a.u.bi.pãpis dẽſa & ũbroſa:qd̃ qdẽ i æſtu pgratũ.

¶ACR. Perſicos odi puer apparatus.Pueꝰ ſuũ alloquit.& elegãtẽ miniſtrũ quẽ ſibi mediocria iubet parare negans ad uoluptatẽ opus eẽ magnifico appatu & opimo:pſæ aũt ob nimias diuitias in ſumptuoſiſſimis delitiis degere dicũt.¶ Philyra:philyon græce foliũ dr̃.hic ergo coronã de foliis factã poſuit.ut quia ipe p̃cio fiores ſunt.¶ Mitte ſectari:uetat pueꝰ roſas q̃ iã pacto uere inueniri ſolẽt ſtudioſe q̃rere. Sera tarda ut æſtatẽ increpitãs ſeram.¶ Simplici.ſingulari cui nihil aliud adiungit.¶ Neq;.t.m.d.m.i.tam & ſi myrto p̃ter roſam

Perſaꝰ uita philyra Tilia Lẽniſci

¶Ode.xxxviii. dicolos tetraſtrophos de parſimonia.

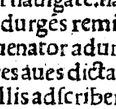

Erſicos odi puer apparatus
Diſplicẽt nexæ philyra coróe
Mitte ſectari roſa quo locotũ
Sera moretur.
Simplici myrto:nihil allaborẽs
Sedulus curo:neq; te miniſtrum
Dedecet myrtus:neq; me ſub arcta
Vite bibentem.

uteris non te dedecet:quaſi nõ faciet te gratiæ minoris.¶ Sub arcta uite. ſub humilitate;

¶POR. Perſicos odi puer apparatus. Ad puerũ ſuũ de hilaritate loqt negãs ad uoluptatẽ opus eẽ magno apparatu:Perſæ aũt reges ob nimias diuitias i ſũptuoſiſſimis delitiis uitã agere dicũt.¶ Diſplicent nexæ philyra coronæ: hoc eſt diſplicẽt coronæ opoſius factæ.¶ Mitte ſectari roſa quo locoꝰ ſera moret.uetat pueꝰ magnope roſas ſibi q̃rere q̃ ſolẽt iam p̃terito ueris tpe ex frigoribꝰ afferri.¶ Simplici.m.n.alla.Sẽſus:nihil allabores myrtho applicare.Simplex.n.myrthus delectat nec i hac re uolo ſedulus ſis.i.ocioſus.Vt pluſquã &c. ut pluſquã myrtho coroneris:ordo eſt aũt:nihil curo.i.nõ curo ac p hoc nolo.¶ Neq; ſub arcta uite bibẽtẽ.arctã uitẽ ſpiſſam ac p hoc umbroſam accipe.Plautus i aulularia myrthum ẽt fœmININO gẽe dixit & neutro fœminino:ſic p myrtheta proſiluit:& hæc myrtus ueneris eſt hæc myrtheta nomen ſignificat.

¶CHRI. Demonſtrauimus in uita poetæ modeſtiam & frugalitatem eius in omni uita.ipſe aũt in hoc loco ad puerum ſuum ſcribens:oſtendit qui ſimplici apparatu delectet.¶ Perſicos:nimium luxurioſos & delitioſos:ut perſæ conſueuerunt.Quod & in multis locis.ſed maxime in uita Alexandri oſtenditur ; qui quidẽ uehemẽter milites ſuos offendit:q̃ omiſſa ſeueritate macedonica perſarum luxui ſe dediſſent Philyra: græce ſtemmata.i.coronæ ἐκ τῶν φιλλων.i.ex foliis.¶ Coronæ nexæ.idẽſt coronæ quæ ex cõnexis iter ſe frõdibus efficitur.¶ Sectari.i.diligenter ſequi.& q̃ſi inueſtigare.unde philoſophoꝰ ſectæ dicuntur.¶ Sera moretur:nã elapſo ſuo tẽpore roſæ:nõ niſi in raris locis reperiunt.¶ Serã.ſerotina.¶ Moret:qa ultra cæteras duret.¶ Simplici myrtho:intellige agamus.Simplici.i.nulli rei admixta.¶ Nihil:Ordo eſt ego nihil ſedulus curo allabores.i.ego non utor tam exquiſita diligentia in hiis rebus ut laborem.Sedulus dicitur quaſi ſine dolo ; nam q̃ fideliter agit diligenter agit.¶ Myrtus neq; dedecet te:nam cum modica re delecter quod oſtendit quia ſatis ad ornatum eſt mihi uitis cuius umbra tegar & tibi & mihi condecens eſt myrtus.

¶Quinti Horatii Flacci Carminum Liber Secundus incipit.

Pria ode ẽ tricolos tetraſtrophos ad pollionẽ.

Otũ ex metello conſule ciuicum
Belliſq; cauſaſt & uitia & modos:
Ludumq; fortunæ:graueſq;
Principum amicitias:& arma
Nõdũ expiatis uncta cruoribus.
Periculoſæ plenum opus aleæ

Argumentum primæ odes ſecundi uoluminis.

Rimaode Secũdi uoluminis hortat poeta Aſiniũ pollinem tragœdiarum ſcriptorem.dum ciuilium bellorum Cæſaris & Magni pompe.hiſtoriam conficit:teuere tragœdiæ muſam quieſcere ſinat.¶ Ordinatis.n.publicis rebus poterit tragœdiæ munus repetere:Laudat inde Aſinium ipſum a pietate.a prudentia.a dignitate & honore ab eloquentiæ uiribus. Oſtendit poſtea bellorũ ciuilũ calamitatẽ:dicit.n.romão ſanguine totũ pene terraꝰ orbẽ repletũ.poſtremo eius muſã hortat.ut relicto lugubri cãtu ſecũ leuiora q̃rat q̃lia ſãe ſyricos uerſus decreuerit.metrũ uero ſimile ẽ ode nonæ.¶ Motũ ex Metello cõſule ciuicũ. ordo ẽ.o pollio.appoſitio iſigne p̃ſidiũ mœſtis reis: & cõſulẽti curiæ cui laurꝰ triũpho dalmatico pepit æternos honores. Tractas motũ ciuicũ ex Met.cõſule belliq; cãs &c.¶ Motũ ciuicũ.i.tumultũ & cõmotionẽ ciuilẽ:quũ.ſ.Quito metello: Lucio affrãio cõſulibus nimia pompei potẽtia ciuibus mouit iuidiã ita ut põpeiũ detractarẽt:p̃ſertim metellus ob miuũ crete triũphũ:& cato q̃ aduerſus potẽtes ſp obliquꝰ detrectabãt põpeiũ:actiſq; obſtrepebant : hic dolor põpeiũ ad p̃ſidia dignitati paraãda ꝓpulit q̃re orbis ꝓpiũ ſocietate triũ principũ occupatũ ẽ:Nã Galliã Cæſar ſuaſit:Craſſus aſiã:Põpeius hyſpaniã q̃ dñatio.x.an.traxit;ut latius.L.florus edocuit.Et li.ii.Apianus Et Plutarchus i cæſare.¶ Belliq;.c.Craſſi morte apd parthos:& morte iuliæ cæſaris ſiliæ q̃ nupta põpeio erat:ſtati æmulatio erupit.Nã põpeio ſuſpectæ Cæſaris opes:& cæſari põpeiana dignitas grauis . Ergo lẽtulo Marcelloq; cõſulibus rupta pria coniuratiõis fide:de ſucceſſore cæſaris ſenatus.i.põpeiꝰ agitabat. Nec ille ãnuebat:niſi ꝓximis comitiis abiẽti ſibi rõſui cõſulatus haberet;quẽ decẽ tribꝰ fauẽte põpeio nup decreuerãt. ſed diſſimulante eodẽ negabat niſi uẽiret & peteretur maiorũ more ille cõtra flagitabat decreta ac niſi i fide ꝓmanerẽt:nõ ſe remittere exercitũ ergo ut in hoſtẽ decretũ eſt:his cæſar agitatus ſtatuit p̃mia armoꝰ armis defendere:prima ciuilis belli arena italia fuit &c.hæc & plura.L.florus:& alii ſupradicti.¶ Et uitia:cæſar.n.nec ferebat parẽ:nec põpeius ſupiorẽ ut florus ſcribit.¶ Modos.i.qbꝰ modis bellũ geſtũ eſt inter cæſarẽ & põpeiũ prima.n.ciuilis belli arẽa italia fuit.cuius arces leuibus p̃ſidiis pompeius ſiſederat ſed oĩa ſubito cæſaris impetu oppreſſa ſunt prima Arimini ſigna cecinerũt tũ pulſus hetruria libo: Vmbria Thermus Domitius cõhnio.Senatus ab urbe Pompeius Brundu ſio:Vrbem cæſar.pene uacuã metu igreſſus cõſulem.ſeipſe fecit.¶ Aerarium quoq; ſpoliauit : pulſo

ANT: Ciuilis belli initium

Ciuilis belli cauſe

Ciuilis belli modus

fugatoq; pompeio maluit prius ordinare ꝓuincias q̃ ipsum seq. Demũ in campis philippicis thessaliæ deuictus pōpeius fugit in ægyptũ ubi sub oculis suæ uxoris liberorũq; gladio trucidatus ē; hæc & plura. L. florus Ludũq; fortunæ; fortunæ ludus est imos attollere summos deprimere; qd̃ ipsi pompeio & tociis quoq; euenit. ¶ Principũ; cæsaris & pōpei. ¶ Graues ami.i. noxias; fuerant.n. affines; & una orbis impium sibi ipsis cum crasso diuiserāt. ¶ Nōdum un. solēt.n. arma ungi finito bello ad fugandā eruginem; ꝑ id autem ostēdit ciuile bellũ nō penitus exhaustũ. ¶ Expiatis. purgatis & lotis cruoribus. ¶ Opus: appositio est.

¶ACR. Motũ ex me. ad asiniũ Pollionem scribit consularē uirꝫ rhetoricæ & poeticæ disciplīe ꝓitum scribēdarum ēt tragœdiarum studio doctũ: ut q ciuilis belli hystoriam iter pōpeiũ & cæsarē gesti scribere cœperit: sciret rem inchoasse periculosam: & in ipsa admonitione bellorum ciuilium calamite refertam. a lentuli & marcelli consulatu cœptā: quam latius repetit. i. a marcello celeret & affranio cōsulibus. ¶ Ex metello: iō qa fuit sillæ collega. ¶ Ciuicũ: ꝑ ciuile. sicut hosticum ꝑ hostile ueteres dixerunt. ¶ Belliq; ca. eo q; cæsari negat; triūphus bellũ fecerit. ¶ Ludũq; for. q̃ ludibrio hēt res hũanas. ¶ Graueq;. p. a. qa nec ꝓpetue fuerāt & reip. graues; ut Lu. Tp̃s augusti mā. c. d. paxq; fuit nō sp̃ōte ducũ. Crassus. n. amicitiarum fœdus ad ip̃s tenebat; quo mortuo Anto. augustus; & lepidus facto pōpeio imperatore collisi sunt. ¶ Graues. autem pernitiosas aut infidas. ¶ Nondum expiatis. u. c. i. de qbus nondũ loti cruores sint quo uelut expiarētur delicto: uult ergo intelligi adhuc in manibus esse arma ciuilia; nec sicut solebant bello uncta reposita.

Cæsar urbem

¶POR. Motum ex Me. cōmi. ci. Hæc ode ad asiniũ pollionē cōsularē uirũ & triumphalem scripta est. qua hortat eũ ut omisso tragœdiarum scribēdarum studio; inchoatum historiæ opus cōsumet. Ac pinde βιβλιοθήκαι. i. in trāslatione belloꝝ ciuilium pollio historiam belli ciuilis a cōsulatu lentuli & mamerti cœptis altius repetit. i. a metello celere & a. L. Afranio consulibus. Attende aūt nō ciuile sed ciuicũ dixisse anti; qua figura: illi. n. ciuica hostica deinde ciuilia & hostilia dicebant. Denominationes aūt hæ fere liberæ sunt apud doctos: & motũ ꝑ bello posuit. ¶ Ludũq; fortunæ: hoc est q̃ res humanas ludibrio hēt ¶ Et ar. nō ex. i. loti cruores sint: ergo intelligi uult pene adhuc in manibus esse arma ciuilia. solent autem ungi arma cũ post bellũ trāsactum reponenda sunt. Ordo ergo est: nondum expiatis cruoribus.

¶CHRI. Alloquit asiniũ pollionē uirũ & sūma ēt i libera rep. dignitate: & i poetica excellētē: & q maxia auctoritate eēt apud augustũ. Hic ductor germanici exercitus cũ post captas salonas dalmatiæ ciuitatem primo meruisset laureā; post ēt cōsulatũ adeptus fuisset. eodē anno suscepit filiũ; quē a captis salonis: Saloniũ nuncupauit. De quo Virg. meminit in buc. pollionũ aūt familiā a Numa pōpilio secundo romanoꝝ rege originē habuisse tradūt. Scripsit tragœdias optime. Vñ Vir. pollio & ipse facit noua carmina. Hoc igit̃ tpe cum omissis tragœdiis historiā ciuilis belli iter cæsarē & pōpeium scribere ĩcipet; dehortat̃ illum a scribēdo; tāq̃ nō posset huiuscemodi res pagi sine offensione multorũ adhuc uiuētiũ. nā & si augustus oia iā pacasset: tamē clandestina odia multa i hoīum mētibus residebāt. Versat̃ igit̃ poeta in genere deliberatiuo: cuius finis ē utilitas; q̃ diuidit̃ i totũ & honestũ. Quapp a tuto arguit ut abstineat ab historia ciuilis belli ne ābulet ꝑ ignes cinere tectos. itē ab honesto cum honestũ sit non refricare uulnera belli iam præteriti. Non enim renouanda discordiarum memoria sed penitus delenda est. Quod & pythagoras mystice iubebat. Est enim in tuis ꝓcep tis: ut si uspiam sanguis humanus sparsus cernat̃. ilico lapidibus obruat̃. ¶ Motum. i. tumultum & cōmotionem & in sentētia bellum. Nō. n. participium est sed uerbale nomen hic motus huius motus. alii uolunt participium & subintelligūt bellum. ¶ Ciuicũ: ciuile. ¶ Ex metello cōsule: pleriq; huic bello initiũ dant cōsulatũ Marcelli & lentuli: quo tpe in senatu agitatũ est de successore Cæsari mittēdo cum ille negaret se exercitũ dimissurum nisi pōpeius quoq; dimitteret. Qui uero rē altius repetūt a cōsolatu metelli celeris & Afranii incipiunt. ¶ Causas belli: quæ fuit nimia in pompeio cæsareq; cupiditas impandi: cum uterq; plusq̃ in libera republica decet posse niteret̃. Pompeius. n. iam in ciuitate summus cæsarē sibi adiunxit ut illius opibus munitior aduersus æmulos eēt; atq; adnitēre pompeio cæsari gallia ꝓuincia in qnquēnium cũ ualido exercitu decreta est: dānāte id cōsiliũ cicerone. q; hoīem oī uirtute p̃stantē nimis extolleret. Finito deinde quinquennio cum rursus in aliud qnquēnium sibi ĩperium; ꝓgatum eēt; demum illius potētiam exhorrere cœpit pompeius; atq; ea moliri qbus a tanto gradu uiꝫ iam sibi suspectũ deiiceret. Nam & legionē cui labienus p̃erat & a cæsare repeti & sibi tanq̃ contra parthos ituro tradi curauit. Simul ēt uoluit q; illius absentis rō in consulatus petitione haberet̃: neq; poterat ille urbem igredi: si triumphum assequi uolebat. Maxime ergo exarsit q; sibi ita dolose triumphus eriperet̃: ergo cum multa ēt iusta negaret cām dedit: ut aius dñandi cupidus q̃ iniusta eēnt aggrederet̃. Optime ergo Lucanus atq; arma tenēti oia dat qui iusta negat. ¶ Vitia ĩperatorũ; nam in pompeio nimia arrogantia cũ neminem sibi parem cuperet. In cæsare nimia dominandi cupiditas apparebat. ¶ Fortunæ: q̃ ludibrio habet res humanas. ¶ Graues amicitias: nā nisi affinitas amicitiaq; inter pōpeiũ & cæsarem ĩtercessisset neuter ad tantas opes aspirare potuisset: ergo graues & molestæ populo Ro. cum illoꝝ amicitia libertatē ad exitium tandē deduxerit. ¶ Arma un. quasi deposita: nam ungunt̃ ne rubīgine contrahāt non dũ expiatis cruoribus. i. purgata cæde uel uncta cruoribus. i. ĩfecta: qa unctuositas q̃dā appet in sanguine.

¶ANT. Periculosæ plenũ aleæ. i. piculosi ludi: ĩtulit qppe piculũ pr̃iæ ac ciuib; fere cũctis. Vel piculosæ aleæ ĩqt: qm̃ scriptori piculum iferret uera dicēti qbus offendent̃ adhuc uiuentes. inde ait & incedis ꝑ ignes &c. idest per odia belli ciuilis sub specie pacis latentia. ¶ Seueræ tragœdiæ. i. tristis & grauis. Tragœdia qppe est heroicæ fortunæ i aduersis comprehensio dicta a τραγος & ωδη quia olim auctoribus tragicis tragus. i. hircus præmium cātus p̃ponebatur qui liberalibus die festo libero pa

tragus

Tractas: & incendis per ignes
Suppositos cineri doloso.
Paulum seueræ musa tragœdiæ
Desit theatris. mox ubi publicas
Res ordinaris: grande munus
Cecropio repetes cothurno.
Insigne mœstis præsidium reis
Et consulenti pollio curiæ:
Cui laurus æternos honores
Dalmatico peperit triumpho.
Iam nunc minaci murmure cornuũ
Perstringis aures: iam licui strepunt.
Iam fulgor armorum fugaces
Terret equos, equitumq; uultus
Audire magnos iam uideor duces
Non indecoro puluere sordidos.
Et cuncta terrarum subacta
Præter atrocem animum catonis
Iuno & deorum quisquis amicior

tri immolabat̃: nā ut Varro inqt depascit uitē hinc & Horatius in arte scribit. Carmine q tragico uilem certauit ob hircũ alii putant a fece: quā græcoꝝ qdam τρυγ appellāt; tragœdiam noiatam mutatis lr̃is quasi trygadiā. qm̃ olim nondũ ꝓnis a thespide repertis tales fabulas perũctiora fecibus agitabāt Vnde Horatius. Ignotum tragicæ genus inuenisse camœnæ Dicit̃: & plaustris uexisse poemata thespis. Quæ canerēt agerentq; peruncti fœcibus ora. Post hũc ꝓnæ pallæq; repertor hōestæ Aeschylus & modicis instrauit pulpita tignis Edocuit magnumq; loq nitiq; cothurno. Cæterum comedia a tragœdia differt. nam in tragœdia interducuntur duces heroes reges: i comœdia uero hũiles atq; priuatæ p̃sonæ in illa luctus exilia cædes. In hac amores & uirginũ raptus. in illa itē lætis rebus exitus tristis: tristia nāq; tragœdiæ ꝓpriũ. Est. n. tragœdia miseriarũ cōprehensio: hæc oia ex diomede accepimus. ¶ Res publicas. i. publicaꝝ rerꝫ hystoriā. ¶ Cecropio cothurno. i. atheniēsi a cecrope rege: nā ut ostendit Horatius i arte & Porphyrio: thespis genere atheniēsis primũ tragœdias scripsit; ad quas agēdas plaustro circa ciuitates agebat̃. Post hũc æschylus ēt athenienſis primus tragœdiis persona & pallā & cothurnos dedit; ut patuit ꝑ horatiũ. ¶ Insigne p̃sidiũ: eũ cautas actitasse inuit. ¶ Cōsulēti: scilicet te: ꝑ qd̃ eius prudētiā ĩdicat & sapiaz. ¶ Cui laurus: quo pacto triūphātes romāi duces lauro coronarēt̃ & aurato curru ꝑ urbē i capitoliũ uæherent̃ latissime uideto i epodo. ix. ¶ Dalmatico triūpho: Asinius pollio: orator fuit; & cōsularis q de dalmatis triūphauit. lxxx. q; ætatis suæ āno i uilla tusculana obiit; ut tradit Eusebius. ¶ Iā nūc minaci: uult pollionē hystoriā optima eloq̃ntia confecisse: ita q; oia fieri potius q̃ scribi uiderent̃. ¶ Perstrigis. i. obtūdis. ¶ Lituit: de lituo late i ode prima. ¶ Subacta: a Cæsare. i. Catonis: de hoc in ode. xii. supius. ¶ Iuno & deoꝝ: ordo est: iuno & q̃squis deoꝝ amicior aphris ĩpotēs cesserat ĩulta tellure rettulit inferias iugurthæ nepotes uictoꝝ: Est āt tenius q; iuno & dii qui aphros tutari frustra uoluerant uictorum romanorum nepotes in aphrorum ultionem traxere.

Tryx plona

Aeschylus

Tragœdia comœdia

¶ACR. Periculosæ: piculum inferētis ¶ Aleæ: in militia igitur alea ludebat̃. ne exercitus ocio torperet: q; aūt piculosæ addit: fraudē & liuorē ludo illo ꝑ deūtē respexit. ¶ Cieri dolofo: allegoricos dixit: sicut ignē cinere optum: ita adhuc odia belli ciuilis sub species paci latere: nec tutũ eē ꝑ hystoriæ ueritatē cũ offendimus amicos q; ea gesserūt. ¶ Paulũ seueræ musa tragœdiæ desit theatris: ut deposito tragico stilo pollio cautiꝫ cœpta describeret: uno. n. ꝑe tragœdiam & hystoriā scribebat. i. nō cantet̃ in theatris ædita a te tragœdia dũ occuparis hystoria: actus publicos referendo. ¶ Cecropio: athenienſi thespis. n. apud athænas primus tragœdiā frequentius dixit usu cothurnoꝝ: ut sola Sophocleo tua carmina digna cothurno. ¶ Præsidium: fuit. n. & causidicus pollio: & defensionē reis frequēter impēdit. ¶ Et cōsulēti. hoc est curiæ expetēti a te das consiliũ. ¶ Cui laurus æternos: laurum hic pro uictoria posuit: salonas. n. pollio dalmatiaꝝ cœpat ciuitatē: unde & suum filium: eo q; natus ibi erat saloninũ appellauit. Cui laurus: ut poetæ cōuenit. Nam & carmina faciebat. Virgi. Pollio & ipse facit noua carmina. ¶ Iā nunc minaci: laus relatoris: tanq̃ hæc ipsa: quæ scriberet ita commēdaret: ut se auditor crederet interesse: ut Vir. Tum phaetōtiadas musco circũdat amaræ corticis. ¶ Fugaces: aut ueloces: aut splēdorē pauescētes armoꝝ. ¶ Equitũ uul. ut ēt hoīes terreret fulgor exercitus. ¶ Audire. m. uidet̃ mihi ut audiā aut ipsos concionātes duces: aut referentē de ducibus pollionem. ¶ Non. ind. glorioso puluere bellico sordētes. ¶ Atrocē: constantē portius. n. cato apud uticam elegit potius interire q̃ in hostium potestatē uenire. ¶ Iuno. &. d. ordo est: Iuno & quisquis: deorum amicorum aphris impotens cesserat.

¶POR. Periculosæ plenum opus aleæ. Tractas & incedis ꝑ ignes suppositos cineri doloso. Allegoricos āt adhuc odia belli ciuilis sub specie pacis ostēdit. Nec tutum eē hæc scribere. ¶ Paulũ. s. m. tragœdiæ desit theatris: qm̃ ĩquit hæc scribere destinasti parce tantisper tragico stilo seuerā aūt tragœdiā meriro dicit q; tristia fere sint argumēta tragœdiaꝝ. ¶ Mox ubi pu. i. ubi historias q̃ publicas res cōtinēt. ¶ Ordiaris. i. descripseris. Insigne mœstis præ. r. p qd̃ significat: & fortissime eum cās reoꝝ in iudiciis defendere: & ꝓterea prudentissima cōsilia in senatu dare. ¶ Cui laurus. æ. h. iō hoc dr̃ qa pollio saiona urbe ex dalmatis capta triūphauit. ¶ Grā de munus. c. r. co. cecropio cothurno ĩquid: quia apud atheniēses primum ē scripta atq; acta tragœdia thespi inuētore eius: atq; actore. ¶ Iā nūc mi. m. c. iā uideor uidere & audire ea quæ historia refert: ꝑ quod signat uiꝫ eloquētiæ pollionē oia fere ante oculos i relatiōe pugnaꝝ inducere. ¶ Fugaces terret. e. ꝑ uelocibus accipe: & in sermone hodieq; fugam ꝑ uelocitate dicimus: cũ de equis loquimur. ¶ Audire ma. iā. ui. d. Ambiguũ: ut ge. n. ipsos duces concionantis audire se dicat: an pollionē de ducibus narrantē incertũ est. ¶ Nō ĩdecoro puluere sordidos: Speciose ac decēter dictũ puluere non ĩdecoro sordidos quasi puluere bellico. puluerātos. ¶ Preter atrocē aīum catōis. M. portium catonē signat qui uticæ maluit se interficere ĩminente: cæsaræ q̃ in potestatem eius uenire. Iuno & deoꝝ q̃sq; amicior aphris. Sensus est: iuno & qcūq; alii dii carthaginēsibus fauerant ultionē uastæ aphricæ ex posteris eoꝝ qui eam uastauerunt: nunc receperūt.

¶CHRI. Plenum aleæ: plenũ fortūæ: nā quēadmodū aleaꝝ ludus ꝑ piculũ affert dubius. n. est in eo euētus sic & ipsa fortuna piculũ affert multos offendens i historia scribēda. ignes suppositos cineri doloso: optima trāslatio nā quēadmodū euenit ut q credūt ꝑ cinerē iā frigidũ ambulare sæpe ledunt̃ ab igne supposito

cineri quē adesse nō suspicabant: sic tu describendo historiā putas inuēire aliōs uacuos oī pturbatiōe. At multi clādestinū & occultū retinēt odiū. ¶ Doloso cineri: dat sensum rei insensatæ: nō.n. sensum hēt: ut paret dolos ignis. quēadmodū ex dolo sua mentē occultāt hoies: id ergo qd casu uenit igni dolo dat. ¶ Seueræ tragœdiæ qa & sæuerissimæ res i tragœdia tractant: & seuerus i illis stilus adhibet. ¶ Absit theatris. i. ne scribito tragœdias & patere ut desint theatris i qbus p mimmos psonatos cōsueuerūt agi: & hoc ad paruū tps: donec tu ordines respu. i. describas historiā: deide redibis ad tragœdias scribēdas. ¶ Grāde mu. nā grādia cōtinet tragœdia. ¶ Cecropio cothurno. i. atheniēsi. De poematū origine nō multū cōstat apud scriptores: tū plæriq; inuentionem tragœdiæ. Tespi atheniēsi tribuunt. Sed hæc in poetæ poetica latius. Dixit igit athenienſi pp loca a cecrope athenaꝝ rege quē dicūt urbē hactēus i pagos distributā mœnibus cixisse. Fuit ât cecrops iisdē tpibus: qb9 Moyses apd hebræos populū ab ægypto reduxit. ¶ Insigne pſidiū: excellēs defensaculū. ¶ Mœstis reis. i. iis reis q cū i graui piculo uersent mœsti sūt. Et pſidiū ēt curiæ. ¶ Cōsuleti. i. cōsiliū petēti: snia ē: posse pollionē sua eloquētia & in foro amicos defendere: & in senatu optimū cōsiliū in dicēdis sentētiis dare. Ergo & publice & priuatī pdest. Erit ergo ordo: o pollio isigne pſidiū reis & curiæ: tu tractas motū ciuiū & reliq. ¶ Cui laurus. i. uictoria q̄ laurū meruit. ¶ Iā nūc: oñdit quantū ualeat eloquētia cum ita expſse narret: ut res geri & nō narrari uideat. ¶ Perstringis: pcutis: obrūdis: ut.n. oculi nimia luce pstrigunt: sic aures nimio sonitu. ¶ Cornuū: qa grauiorē sonū emittūt murmur dixit. ¶ Iā fulgor armoꝝ: nā apparebat in historia Pōpeianos solo armoꝝ cælarianoꝝ splēdore terreri. ¶ Fugaces. uel qa i fugā uertunt: uel ueloces: equitūq; uult9 ēt terrēt equos oñdit. n. quāta ferocia in illoꝝ facie appareret. ¶ Audire uideor: maxīa pfecto laus scriptoris: q ita aliōs legentiū moueat: ut sibi pugnæ itereſſe & uictores duces audire uideat: q clamore suo & cōmilitōibus audaciā & hostibus terrorē iniiciāt. Nā ut teste Homero oñdunt q de re militari scribūt nō pua laus ē in duce uti in plio magna uoce. ¶ Sordidos puluere nō idecoro: nā decoꝝ ē uictoribus cū aut puluere: aut cruore deturpati sūt. ¶ Atrocē. cōstātē: rigidū: & inflexibilē. Magna oīno laus sed q̄ ppria sit tāti uiri: de cuius morte in superioribꝰ dictum est. ¶ Iuno: snia est si iuno olim cessit romanis expugnantibus carthaginē: neq; suos defendere ualuit his tū tpibus ulta est ueteres iniurias: cū tanta in africa romanoꝝ strages facta sit: ergo & iuno & quicunq; aliorum deorum amicior carthaginensibus.

¶ ANT. Rettulit inferias. inferiæ sunt sacra mortuoꝝ q̄ iferis soluunt: similiter lib. xi. æn. ait Maro de ænea ifunere pallantis. Vinxerat & post terga manus quos mitteret umbris inferias: cæso sparsuros sangue flammā. ¶ Iugurthæ: hūc p cūctis aphricæ iperatoribus posuit. fuit n. iugurtha rex numidaꝝ cū quo po. Rom. bellum gessit magnū & atrox. Vir erat impigri & acris igenii: tādem a boccho maurorum rege & pacis auctore isidiis captus est: & uictus: Syllæ traditus & ab eo ad mariū deductus quē uinctū i triūpho Marius duxit: de quo latius i Epodo nono. ¶ Quis nō latino. Ordo est. Quis campus pinguior latino sanguine. i. ppter latinum sanguinem sepulchris non testat ipia prælia: & hesperiæ ruinæ sonitum auditum medis. ¶ Auditū medis: ubiq; sed. n. ciuilium bellorum tumultus auditi sunt propter uaria uariis locis habita plia. ¶ Gurges. i. mare per tapinosim. i. humiliationem. ¶ Ignara. s. fuerūt. Cæsar. n. i hispania cū legatis. Cn. Pōpei petreio & afranio pugnauit: quos ad deditionem siti coegit in illirico mari tribunus Vulteius cū magna manu cecidit: cōtra quem Octauius libro pugnauit pompeii legatus: in aphrica uero curio periit missus a cæsare: pugnatum est in epyro apud dyrachium cōtra pompeium tandem in thessalia: qui uictus in ægyptum fugit: ubi obtrūcatus est. Postea ibidē cæsar cōtra pōpeii pcussores acriter pugnās illos debellauit: in aphrica deide contra cæsarē pugnarūt Scipio q fugiens occisus fuit ab hoste petreius ēt & iuba rex mauritaniæ uicti fugerāt iuba i sua regia magnifice epulatus petreiū orauit cædē: ille regi obsecutus ē. Postea sibiipsi. Cato ubi id accepit. nā uticā seruabat sibi mortem cōsciuit: i ipso oceani hostio uarus diusq; legati cōfixerunt: sed oceanus utrāq; classem naufragio pdidit. In hispania apud mundā pugnādo fugiētē. Cn. Pōpeiū cesonius apud laronē oppidū cōsecutus iterfecit: Cæsar i patriā uictor inuectus ē: postea cōtra sextū pōpeiū sæpius augustus pugnauit & uicit. De iis aūt oibus. L. florus auct. ē. ¶ Dauniæ cædes. i. italiæ p synecdochen: de daunia uero uideto. li. i. in ode. xxii. ¶ Sed ne relictis: ad musam poeta se uertit: q̄ relictis iocis seria grauia & lugubria cecinerat pāti ode: hortaturq; illā secū q̄rere leuiora: q̄lia uidelicet lyricis cōueniūt uersibꝰ. ¶ Procax. i. petulās. imoderata ipudēs: iportuna. ¶ Cææ nænīæ: cæa teste Pli. li. iiii. insula est in mari ægæo q̄ tū Cœos a græcis dī. Strabo ēt li. x. scribit. Coeon unam e cycladibus esse: q̄ quum quaternas contineret urbes Tetrapolis uocitata est. Duæ suo tempore erant Carthea. s. & ea quā iulidem appellāt. Ex iulide Symonides condendoꝝ auctor carminū duxit originē. Itē Erasistratus medicus isignis: & Aristo. peripathericus. ¶ Cææ nænīæ: id ait quoniam symonides lyricus poeta ex Cæa oriundus primus Nænīam instituit: idest carmen lugubre: quod mortuis dicebatur: & planctus optime descripsit. Auctores Acron & Porphyrio. Tullius ēt. lib. ii. de legibus scribit q

Afris: inulta cesserat impotens
Tellure: uictorum nepotes
Rettulit inferias iugurthæ.
Quis non latino sanguine pinguior
Campus sepulchris impia prælia
Testatur: auditumq; medis
Hesperiæ sonitum ruinæ.
Qui gurges. aut quæ flumina lugubris
Ignara belli. quod mare dauniæ
Non decolauere cædes.
Quæ caret ora cruore nostro?
Sed ne relictis musa procax iocis
Cææ retractes munera nænīæ
Mecum dionæo sub antro
Quære modos leuiore plectro

iubæ mors
petrei mors
Catōis mors
Cæa
Cæos
Symonides
Aristo:

nænia pprie cantus est lugubris & laus in funere honoratoꝝ uiroꝝ. Diomedes quoq; ait id carmen qd cum lamētatione extremū atq; ultimū mortuo accanit: nænia dī. Declinat aūt hæc nænia nænīæ ut musa musæ: uti hoc in loco: itē in numero plurali hæc nænia nenioꝝ: ut ibi li. vi. fasto. Nænīaq; i uolucres falsa figurat anus. ¶ Modos: uersus & modulationes. ¶ Leuiore. i. lyrico nō thragico uel heroico. ¶ Dioneo antro. i. uenereō dione si qdem ueneris tertiæ mater fuisse dī ex ioue: ut scribit Tullius in libro de natura deorum.

¶ ACR. Inulta tellure rettulit inferias iugurtæ nepotes uictoꝝ. s. romanoꝝ qui carthaginē uicerant. Et deorum qsquis tanq̄ ciuilia bella: q̄ postea gesta sunt i aphrica ad uidictā aphricæ supatæ iunōis ira uel deorum fecerat cōmoueri. ¶ Iugurthæ. Hannibalē intelligi uoluit i commemoratiōe iugurthæ: aut certe qa i aphrica tpe ciuilis belli multi pōpeiani occisi sunt. ¶ Quis nō latino sanguine pin. qs nō romanoꝝ sanguine uel sepulchris cāpus repletus. Luc. Totoq; ex or. te uincē perit. ¶ Auditūq;. m. p cladis magnitudie dicit ciuilia bella ēt psis audita. Vir. Europæ. a. a. f. cōcurrerit orbis audit. & si quē tellus extrēa refuso Sūmouet oceāo. ¶ Quis gurges: tapinosis est. ¶ Gurgitē. n. pro mari posuit: ut apparēt rari nantes in gurgite uasto. ¶ Quod mare dauniæ: apuliæ: a dauno: sed p apuliā oīs Italia accipida est in qua sanguis romanoꝝ fusus est: uel qa per adriati cum mare de brūdusio cæsar pfectus est pompeiū sequēs. Luc. Brūdusiū decimis iubet hāc attīgere castris. ¶ Nō decolorauere cædes: a pprio colore mutauere. Luc. Tū primū rubuit ciuili sanguine nereus. ¶ Quæ caret ora: pars regiōis aut terræ. ¶ Sed ne relictis. m. p io. i. ne quū lyrico carmie aptiores sint ioci iprobe faciat musa si lugubria misceat. Ordo est: sed tu musa pcax ne relictis iocis retractes munera nænīæ cææ: q̄re mecū sub dionæo antro modos leuiore plectro. ¶ Nænīæ: nænia carmē lugubre qd mortuis dicebatur: quod nunc græce epithaphion appellat: qd symonides græcus poeta liricus primus instituit a cæa insula oriundus: unde & cææ nænīæ posuit: de qua Virg. cui pinguia cææ: & Oui. Cingit ægæo insula cæa mari.

¶ POR. Impotens. aūt nō potēs. Id enim ad uictos sine uirtute intelligēdum. ¶ Rettulit inferias iugurthæ. Nunc latius intelligit oībus. ¶ Quis nō latino sanguine pinguior cāpus. ¶ Campus: nullus ē q nō sepulchris Romanoꝝ bella ciuilia fuisse & sanguine Romano pinguē factū se ostendat. ¶ Auditūq; medis hesperiæ sonitum ruinæ. De supiore ostendit: fic. n. intelligendū: Quis non campus sepulchris testat: impia plia: sonitūq; hesperiæ: quem etiam Medi audiuerūt. Sonitum autem ruinæ medos audisse: idest sup orbem trāsilire p hypbolem intelligēdū. Cuius sensus ex subiectis magis illustrat q̄ dixerit. ¶ Quis gurges: quæ flumia lugubris ignara belli. qd. m. dauniæ non decolorauere cædes. Daunia a Dauno rege apuliæ ac p hoc Italiæ: ac deinde romanæ intelligendum. ¶ Sed ne relictis musa pcax iocis cææ retractes munera nænīæ. Nænia lugubre carmen est quod in mortuos cantatur. Symonides autē ex cæa insula liricus poeta θρηνους. i. planctus optime descripsit. Inde cæā nænīam appellauit: sensus est aūt: cū lyrico carmini aptiores ioci sint pcaciter egeris o musa si lugubria potius dioneo modulata plectro. fueris q̄ ueneria q̄ leuioribus modulis aptantur.

¶ CHRI. Cesserat. i. tanq̄ uicta discesserat tellure iulta. i. quā ulciscinō potuit: inulta ergo nō uindicata: nā passiue posuit. ¶ Impotēs: qa reluctari nō potuit: nunc rettulit iugurthæ. i. Hānibali: nam nomen p nomie sæpe ponunt pōetæ. ¶ Nepotes uictoꝝ. i. milites Romanos nup cesos in aphrica q posteri sunt eoꝝ qui supauerant Hānibalem. ¶ Inferias. i. ut eēnt inferiæ: sunt. n. inferiæ sacra qua exibent defunctis. Erat ât de mor apd antiquos: ut si qs dux in acie cesus esset: q capti essent ex hostibus ad illius tumulū tāquā hostiæ mactarent. Quare Virgilianus Aeneas: ut Pallanti huiuscemodi iferias: faciundas curaret. Sulmone creatos q̄tuor hinc iuuenes: totidēquos educat ufens Viuētes rapit inferias; quos imolet umbris. ¶ Captiuoq; regi pfundat sanguine flāmas. ¶ Rettulit: p geminā. t. scribit ut re quæ natura breuis est: positione lōga reddat: sic etiā reppuli & repperi dicimus geminata cōsonante: notat autē in hoc loco poeta ingētem stragem Romanoꝝ in aphrica: nam quo plio Scipionē & Iubā supauit Cæsar qnquaginta hoīum millia desiderata sunt. Quis pbat inferias esse aphricanis factas. ¶ Pinguior: nam pinguescit terra humanis cadaueribus. Quis ergo campus non est pinguior sanguine nro: quasi oīs campus est pinguior. l. s. sic Vir. Nec fuit idignū si pis bis sanguine nostro Aemathiam & latos hemi pīguescere cāpos. ¶ Auditū medis. q. d. extremi orbis habitatoribus: sic Virgil. Audiit & si quē tellus extrema refuso Submouet oceano. ¶ Quis gurges: oīs aquarum congeries gurges est: & p tapinosim p mari capit. Vir. Apparent rari nantes in gurgite uasto. Est aūt expolitio: nā mutatis uerbis sæpius eandem pfert snīam. s. oēs orbis ptes sparsas eē romano cruore. ¶ Decolorauere: Valde colorauere: q̄uis multiplices uariiq; sint colores: tū principes ex qbus reliqui manant albus nigerq; sunt. Vegē cū poetæ coloratum dicunt nigrum: & nō albū itelligūt: & quia sanguis ita purpureus est ut nigrescat: iccirco dixit decolorauere: ut de. augeat. possumus ēt ponere de priuatiue ut sit decolorauerē. i. suo colore priuauere: q̄uis nullus pprius uideat esse color aquæ. ¶ Dauniæ: Italiæ: pte. n. p toto posuit. Est autē daunia apulia. ¶ Nostro: latino & Romano. Vir. Tum quoq; littoribus nrīs. ¶ Sed ne relictis: Dum tragicū laudat poetam ipse pene tragicus factus est oblitus pfecto qd in supioribus dixerat. ¶ Nos cōuiuia: nos plia uirginū: i quo ostēdit se de rebus tenuioribꝰ scribere decreuisse: ergo cohibet musam ut altiora illa relinquat. Ordo est: sed tu o musa pcax. i. petulās: quæ fines egressa tuos aliena inuadis q̄re mecū modos leuiore plectro. i. carmina leuiori stilo facta sub antro dioneo: sub antro ueneris. i. in rebus lasciuioribus & nō grādibus: ne tu retractes: repetas munera nænīæ cææ relictis iocis. ¶ Modos: modulatiōes quos ēt numeros appellāt: ut numeros memini si uerba tenerē. ¶ Plectro: pectinem latini dicunt. Virgil. Iāq; eadem digitis: iam pectine pulsat eburno πολυκτερον. n. πολυ το πληκτρον pcutio. ¶ Nænīæ: carmē lugubre est nænia qd nomē aliq uolūt dictū esse p onomatopœiā: qa ipse syllabæ ex primunt aliqd lugubre. Alii ab eo qd νεον. i. ultimū. Erat. n. ultimū qd defunctis canere: uel ab ultima chorda cytharæ quæ nænia dī. ¶ Cææ. i. a symonide poeta inuentæ q ex cæa insula fuit. ¶ Dioneo: uenereo: nā tertia Venus ex ioue & dione filia fuit. Dione autem nata est ex theti & oceano: sed & uenus diōe appellatur. ¶ Antro ergo idoneo. i. in locis uoluptuosis & ad uoluptatem potius q̄ ad res grandes spectantibus.

¶ANTO. Saluſtiũ poeta a liberalitate & tẽperãtia celebrat dicẽs latẽti pecũie nullũ eſſe ſplẽdorẽ honorẽ ue aliquẽ:niſi qs ea tẽpate utat. Affert ad id ꝓculeii exemplũ :q erga fratres fuit liberaliſſimus:uñ dicit illũ perpetua fama notũ fore:afferit itẽ late regnare illũ ſolum qcunq; cupiditates ſeq; ipſum domuerit facit deinceps comparationẽ ab hydropico ad auarũ:ſicut.n.hydrops bibendo plus ſitit : ita nunquã ſatiat habẽdiſtis & poſtremo inquit q̃ ſapiens non appellat beatum illum q diues aut rex fuerit:ſed q ſine rerũ cupiditate & auaritia uixerit.Nam ut Cice.inquit animus tuus oportet ſe iudicet diuitem: non hominũ ſermo neq; poſſeſſiones.℣Nullus argento : metrũ eſt ſimile ode ſecũde libri primi.℣Nullus argẽto. ordo ẽ. O Criſpe Saluſti inimice lamnæ:nullus color ẽ argẽto abdito terris auaris niſi &c. Eſt ãt ſenſus q̃ latenti pecuniæ nullus ineſt color.i.ſplendor & honor : niſi tẽpate & modeſte in uſu fuerit : Auaris terris. Auaræ terræ dicũtur: qm̃ bõa multa in eis latẽt & celantur:ut theſauri & hmõi.℣Inimice : uocatiui caſus ẽ mice.n.trocheus ẽ.℣Lamnæ:& lãna & lamina indifferenter dr̃.℣Lamnæ.i.latæ maſſæ argenteæ:q̃ ipſa pecũia eſt. Erat aũt Saluſtius pecuniæ inimicus:qm̃ nõ terris uti auari ſolent celabat ſed ꝓpendebat potius neceſſariis rebus & oportunis modeſte qdem & tempate.℣Tẽperato uſu nõ parco uel ꝓdigo:prodigus.n.in li.ii.ethicorũ ait phus in erogãdo exuperat:ĩ capiẽdo deficit. At illiberalis atq; auarus ĩ capiẽdo exupat:in erogãdo deficit unde exupatio & defectio bonũ ipm̃ corrũpũt mediocritas uero cõſeruat.℣Proculeius:fuit is romanus eqs & auguſti amiciſſimus de quo Plutarchus ſcribit in antonii uita dicit.n.q̃ antonius paulo antequam expiraret admonuit reginam Cleopatram ut ſibi ac rebus ſuis conſuleret ; & maxime oium q cum cæſare auguſto erant ꝓculeio ſe crederet. Mortuo antonio auguſtus ꝓculeium miſit ut curaret cleopatram uiuã in eius ptãtẽ hr̃e poſſe . Demũ quũ illa arrepto enſe uoluiſſet ſibi ipſi mortẽ iferre ꝓculeius enſem e mãibus ademit. Acron ꝓterea & Porphyrio dicũt hũc proculeiũ ita pium erga fr̃es ſuos Scipionem & murenam fuiſſe : ut ſpoliatis fr̃ibus bello ciuili patrimoniũ ſuum ex integro diuideret:qd̃ cũ eis ante quoq; diuiſerat.℣Aget.i.ducet p ora uirum. Penna metuente ſoli.i.alis ſemper uolantibus ne ab aliquo ſoluãtur:fama autẽ quonã pacto pẽnas hẽat legito lib.ænei.iiii.Maronis . ℣Auidũ do.ſpi. Difficilius enim eſt : ut etiã heraclyto placet:uoluptati repugnare q̃ iræ:ut philoſophus libro.ii.ethio.inquit. Et Saluſtius in iug.ait ſed dux atq; imperator uite mortaliũ animus eſt. Valerius quoq; libro.iiii.inquit q̃ animi moderatio mentes noſtras impotentiæ & temeritatis in curſu tranſuerſas ferri non patitur:quo euenit ut reprehenſionis motu ſit uacua.℣Auidum pecuniæ.ſ.iubet.n.auaritiam fugari.℣Lybiam: lybia aphricæ regio eſt ægypto contermina ut Pli.li.vi.℣Gadibus:in ipſo capite beticæ ab oſtio freti Gadis inſula eſt longa paſſuũ millibus.lxxv. Lata aũt paſſuũ milibus.xii.quæ tribus millibus abeſt a continente habebat oppidũ ciuium romanorũ qd̃ appellãbat Auguſtana urbs Iulia:ſed ab eo latere quo hiſpaniã ſpectat iſula eſt in longum ducentorũ.M.paſſuum:quadragẽta miliũ lata. In qua prius oppidum gadium fuit dictum erythrea: qm̃ tyrii ab origine eorum orti ab erythreo mari ferebãt in hac gerionẽ habitaſſe exiſtimat : cuius armenta hercules abduxerit auctor eſt Plinius lib.iiii.c.xxiii.de inſulis in oceano. Vterque penus:gaditanus ſcilicet & carthaginẽſis. pœni.n. carthaginẽ condiderũt:& urbẽ in gadibus quã erythreã appellarũt:qd̃ iam ſupius dictũ eſt.℣Vni.i.tibi ipſi.

¶ACR. Nullus ar.co.eſt.a.auaræ.n.terræ dr̃:cũ id in ſe recipiũt qd nõ ampliato reddũt fœnore. Saluſtiũ cryſpum alloquit hyſtoriographũ equitẽ Ro. Auguſti amicum:libertatem & magnificentiã animi ſui deſcribens argentum aũt ꝓ pecunia abdita in theſauris dixit. Senſus aũt hic eſt : diuitiarum ſplendorem nullũ eſſe niſi honeſte:in uſum fuerit.auaris aũt recondendo creſcit ſola cupiditas ; ut Iuue. Creſcit amor.n.q.i.p.c. Vnde & hydropici morbo comparauit hoc uitium:q̃ nimietate ſitis & potus deſiderio creſcente ægritudine uel uterus augẽt.℣Inimicæ lãnæ. Lamam ꝓ infabricata & rudi materia argenti poſuit quæ obſcuratur ab auaritiam celata:& uult intelligi Saluſtiũ occultare diuitias.℣Temperato:moderato uſu ne crederet ꝓhibendo auaritiam ſuadere luxuriam.℣Viuet extento proculeius.æ.in perpetuũ: ut uiuuſq; per ora feret :proculeium eqtẽ ro.laudat amicũ auguſti q pius ſic erga fratres ſuos Scipionẽ & murenam fuit ut ſpoliatis bello ciuili patrimonium ſuũ ex integro diuideret:qd̃ cum eis iam ante diuiſerat.℣Animi paterni qui paternũ fratribus impẽderit amorẽ.℣Aget:ducet p notitias oium.℣Fama ſupſtes:qb9 bõi facti fama ꝓpetua ſit : nec pẽna ei9 hoc

ꝓdigus
ꝓculeius uoluptas ira animus Libya gades erythrea geriões
ꝓculei liberalitas gades

¶Ode.ii.dicolos tetraſtrophos ad Saluſtium.

NVllus argento color eſt auaris
Abdito terris inimice lamnæ
Criſpe ſaluſti:niſi temperato
Splendeat uſu.
Viuet extento proculeius æuo
Notus in fratres animi paterni:
Illum aget penna metuente ſolui
Fama ſuperſtes.
Latius regnes auidum domando
Spiritum q̃ ſi libyam remotis
Gadibus iungas:& uterq; pœnus
Seruiat uni.

eſt uolatus ad poſteros ſolui poſſit. Volare.n.famã:& Virg.ponit. Fama uolat pulſum regnis ceſſiſſe paternis Idomenea ducem.℣Latius regnes auidum.d.f.latius inquit regnes cupiditatem uincendo q̃ ſi ꝓ uniuerſum orbem poſſeſſiones extendas.℣Gadibus iungas:gades autẽ oppidũ eſt in Hiſpania a pœnis cõditum:aut qa in parte aphricæ ponit qcquid freto aut gadibus ſeparat :ideo qd̃.utrinq; pœnũ dixit locis diuiſum: uel certe quia carthago & in hiſpania eſt quã ſpartariam uocant.℣Vterq; pœnus.i.orientis & occidentis aphricanus.

¶POR. Nullus argẽto color eſt auaris:Hac ode Saluſtiũ Chriſpum eqtem romanũ Auguſti amicum alloquitur q̃ liberalitatẽ & magnificẽtiam aĩ eius deſcripſit.℣Argentũ abditũ:ꝓ pecunia recõdita in theſauris dixit:& ẽ ſenſus:diuitiarũ ſplẽdor nullus eſt niſi honeſta rõne fuerit ĩ uſu.℣Inimicæ lãnæ:lama pro rudi & infabricata materia poſuit p qd̃ ſignat ñ libẽter hr̃e abſcõditas & ſine uſu diuitias.℣Viuet extẽto ꝓculeio .æ. Proculeius eques ro.amicus auguſti rariſſimæ pietatis erga fr̃es ſuos Scipionẽ : & murenã fuit adeo:ut bona ſua cũ his æqs partibus diuiſerit:qa illi bello ciuili erãt ſpoliati.℣Viuet ex.ꝓ.æ.Ecce inqt ꝓculeius q liberalis ĩ fr̃es ſuos fuit æternã ſibi p hãc pietatẽ memoriã parauit:& p oẽ æuũ fama eius extẽta ẽ:ꝓ quam ſemp uolat.℣Illũ aget ſolui metuẽte pẽna fama ſupſtes.Sic ĩtulit fama ſuperſtes poeta:quaſi fama illũ agit pẽna tua quæ ab ullo nõ ſoluitur:nam ſemp uolat.℣Latius regnes auidũ domãdo ſpm̃: Latius inqt poſſideas:auaritiã animi cõpeſcens:q̃ ſi ꝓ cõtinuationẽ in hiſpaniã a lybia poſſeſſiones extendas. Gadibus iungas : gades oppidum in hiſpania a pœnis conditũ.℣Vterq; pœnus:ergo inqt qa carthaginem ſicut gades pœni condiderunt.

¶CHRI. Acerrima iuectiua in auaritiã eſt cũ demõſtret auaros nulla fama lucere. Liberaliũ autem nomẽ ubiq; ſpargi. Addit poſtremo diuitẽ eum eſſe nõ qui multa poſſideat: ſed q aĩum tempantia cohibeat . Sũt ãt qui credant hunc Saluſtiũ eſſe eum qui hiſtorias ſcripſit:alii eius filiũ.℣Nullus color eſt auaris. Sapiẽter elegit uerbũ pluribus rebus cõe:nam ſine colore eſt auarus quaſi ſine fama:ut enim res ex colore in conſpectum cadit:ſic homo in cognitionẽ ex fama uenit:uel ſine colore eſt auarus: qa ex nimia parſimonia palleſcunt . Dixit aũt color pp id quod paulopoſt dixit ſplẽdor. Ordo:o criſpe Saluſti nullus color ẽ auaris.i.nimium cupidis lãnæ ꝓ laminæ:argẽto abdito terris:in cõſequẽtia niſi ſplẽdeat ille auarus tempato uſu hoc eſt niſi ſplendide uiũat:ſed cũ uſu tempato & modeſto:ponit aũt lamina pro infabricata materia in quã auari aurum uel argẽtum redigũt & humi fodiũt.℣Inimicæ:uel per hyppallagen legas:ideſt cui auaro inimicat :qa auro oẽs inſidias tendũt:unde Diogenes cinicus ꝓpterea aurũ palleſcere dicebat: qm̃ omnes ſibi inſidiarent. Fodiunt autem auari pecuniã:ut Virg.lacent penitus defoſſa talenta Splẽdeat.qd̃ nõ eſt in auaro. Vnde auarum ſordidũ dicimus:ut hic idem. Quatinus id facies ut qdã memoratur athæn9 ſordidus ac diues. Et alibi:obiiciet nemo ſordes mihi quas tibi tulle.i.auaritiam.℣Splẽdeat:ex cuius uſu famã & ſplendorem aſſequamur. Vnde lauri & ſplẽdidi diuites dicunt :qui opes ſuas ad liberalitatẽ conuertunt .℣Vſu : optime & ſecũdũ phos q utilia a bonis diuidunt:bonaq; ea appellãt quæ pp ſe ſunt expetenda: ut fœlicitas. Vtilia aũt quæ non propter ſe:ſed ꝓpter uſum earum:unde abutẽdo utile dr̃: in hoc numero pecuniæ ſunt : quæ non pp ſe expetuntur. Quid.n.nobis cõferrent. Sed ut illarũ uſu quæ nobis aut neceſſaria aut cõmoda ſunt cõparare poſſimus. unde ipſe alibi. Quid mihi diuitiæ ſi nõ concedit uti?℣Tempato:nam ſi pecunia ultra modũ uteremur:non iam liberales:ſed ꝓdigi eſſemus.℣Viuet extẽto ꝓculeius.n. cæſarianus miles duos habuit frẽs:qui ꝓtes põpeianas ſecuti & hoſtes publici poſt victoriã . cæſaris iudicati omne patrimonium amiſerũt. Proculeius ergo ſuũ illis patrimoniũ cõdonauit ſibi ea ſatis eſſe dictitans:quæ ex præda cõparaſſet:mox ſuis iterceſſionibus: ut illos Cæſar reſtitueret:curauit.℣Viuet æterna fama:ergo auari infamia præmunt.℣Extẽto æuo.i. æternitate quæ extẽta eſt & oĩa tenet:uel extẽto æuo.i. progata ætate.q.d.& ſi uita breuis ſit fama tã ꝓgabit.℣Notus:quaſi nobilitatus:ut cõtra ignotũ pro ignobili capimus.℣Paterni : ergo plus q̃ fraterni:nã maior eſt pr̃is in filiũ amor q̃ fratris in fr̃em.℣Pẽna.ala:& alluſit ad famã quã alatã pingũt poetæ. Vir. Illã terra parens ira irritata deorũ Progenuit pedibus celerẽ & pnicibus alis: pp hoc alio in loco dixit: Fama uolat.℣Supſtes.i.quæ illi ſupuiuet. Supſtites dicũr q aliquo mortuo ſupſunt:hinc nõnulli dictam uolũt ſupſtitionẽ q̃ parẽtes anili quadam & nõ uera religione aſſiduis ꝓcibus uotiſq; deos:ut ſibi liberi ſupſtites ſint defatigãt. Teſtes ẽt antiq ſupſtites appellarũt.℣Latius regnes:ex media phĩa ſumptũ. Arguũt.n.ꝓtiam ſtoici illum ſolum eſſe diuitẽ cui nihil deſit. At uero auaro ſp multa deſunt nunq̃ ergo erit diues:cõtra uero q aĩum ſuũ a cupiditatibus uẽdicauit ei quæcunq; aſſunt ſatis ſunt:nã natura paucis minimiſq; cõtenta eſt:ergo diues:oĩs.n.diues eſt cui nihil deeſt:nã ut ait Cice. Animus hoĩs nõ archa diues appellanda eſt:hinc illud ſtoycorũ paradoxon:oẽs ſapiẽtes diuites eſſe. Itẽ ſolos ſapiẽtes liberos eẽ:ſolos ẽt reges:nã ſoli ipſi aĩum ita ab omni perturbatiõe. ab oĩq; nimia cupiditate coercẽt:ut & pnitibus fruant :& abſentia nõ reqrant : nulla libidine torqãt nullis honoribus in trãſuerſum trahant nullas diuitias expetãt. Quãobrẽ ueriſſimũ eſt qd̃ latius regnabimus.℣Domãdo ſpiritum.i.aĩum.i.cohibẽdo illũ ĩtra rõnis terminos:quos cũ excedit indomitæ feræ ſimilis effert q̃ ſi uniuerſæ libyæ & hiſpaniæ impemus: nam nihil profuit alexãdro tot populis.acnationibus impare: cum ipſe interim uino iræq; crudeliſſimis uiliſſimiſq; dñis ſeruiret:& turpiſſimarũ uoluptatũ turpiſſimus eſſet ſeruus.℣Spiritum.i.aĩum.℣Remotis gadibus.i. diſiunctis ab ipſa libya:nã gaudes urbs eſt hiſpaniæ non procul a calpe colonia tyriorũ:ut Straboni placet. Sed poeta ꝓ hiſpania poſuit quæ anguſto freto ab aphrica diuidit : ſentẽtia ẽ q latius ſpiũ hẽbis ſi aĩum a cupiditatibus coercueris q̃ ſitu cõiũgeres ſub ipio tuo aphricã hiſpãiæ & uterq; pœnus uel aphricanus & hiſpanienſis:quia & in hiſpania carthago eſt:uel uterq;.i.orientalis & occidentalis.

¶ANT. Creſcit. Auaro hydropa cõpat:nã ut Iuuẽalis ait.

Creſcit indulgens ſibi duris hydrops:
Nec ſitim pellit:niſi cauſa morbi
Fugerit uenis & aquoſus albo

Creſcit amor nummi quantum ipſa pecunia creſcit. Oui.itẽ lib.i.faſt. Creuerunt & opes: & opum furioſa cupido. Et cũ poſſideant plurima plura petunt. Sic quibus ĩtumuit ſuffuſa uenter ab unda Quo plus ſunt potæ plus ſitiũtur aquæ.

auaritie ſitis

Corpore langor
Redditum cyri ſolio phrahaten
Diſſidens plebi numero beatum
Eximit uirtus populumq; falſis
Dedocet uti
Vocibus regnum & diadema tutũ
Deferens uni : propriamq; laurum
Quiſquis ingentes oculo irretorto
Spectat aceruos.

Hydrops

Intercus

Cyrus

Cambyſes phrahates

Sapiẽs beatus

Diadẽa

Diadeo

Inuidia

¶ Indulgẽs.i.cõcedẽs.¶ Dirus.i.deorum ira miſſus eſt.n.morborũ fere peſſimus. ¶ Hydrops:intercus dr ,pprie aqua quã græci hydropa uocãt: ut ſcribit Priſc.li.vi. Cato ãt quaſi adiectiuo eo eſt uſus:dicens intercutibus ſtupris obſtinatus pro inteſtinis. ut ſit ſecũdũ eũ.hic & hæc & hoc intercus.i.q uel quæ uel qd intra cutẽ eſt hydrops autẽ qd ſit ,pprie uideto celſum lib.iii. ¶ Cyri ſolio:fuit cyrus plarũ rex:q ſubegit aſiã & uniuerſum oriente in poteſtatẽ redegit:regnauit annis triginta cõtinuo ſucceſſu totius tẽporis admirabiliter inſignis:cui tandẽ ab hoſtibus ſcythis trucidato cũ ducentis milibus, perſarum ſucceſſit filius. ¶ Cambyſes:qui imperio patris ægyptũ adiecit. Scribit ea Iuſtinus lib.i. ¶ Phrahatẽ.fuit is parthorũ rex herodæ filius:qui trucidãto patre regnũ ocupauit:cõtra quem ſæpe Mar. Antonius pugnauit:ut teſtatur Plutarchus:ſcribit etiã Apianus i libro mitridãtico. Acrõ ãt ſcribit aliquos dicere phrahatæ ab Antonio adẽptũ fuiſſe iperiũ:& p auguſtũ poſtea reſtitutũ. Quod autẽ fuerit cyri filius ut idẽ ait minime uerũ ẽ:nã cãbyſes cyri filius fuit ut diximus:& q ſibi i regno ſucceſſit. Reditũ cyri ſolio:fuit cyrus plarũ rex:regnauitq; annis trigiãta:ut diximus:ſubacta aſia & uniuerſo oriẽte. Ergo parthis regnauit. Senſus aũt eſt:q; uirtus & ſapientia q̃ a plæbẽ diſcordat tollit ẽ numero beatorũ phrahaten reſtitutũ regno plarũ:hoc eſt ſapiẽs nõ appellat beatũ & regẽ illũ q regnũ habet: ſed q̃ ſine inuidia & ſine cupiditate pecuniarũ aceruos ſpectat. Vnde optime inqt ille. Dilige denariũ ſed parce dilige formã. ¶ Redditum cyri. Ordo eſt. ¶ Virtus.ideſt prudentia & ſapientia diſſidens plẽbi eximit ẽ numero beatum pro beatorum phrahaten redditum cyri ſolio:e quo ſcilicet eiectus fuerat. ¶ Et dedocet ipſa uirtus.i. diſſuadet populũ uti falſis nominibus:deferẽs regnum & Diadema tutum & propriam laurum. ¶ Vni.ideſt ſoli illi. ¶ Quiſquis oculo irretorto ſpectat ingentes aceruos. ¶ Populumq; falſis.ideſt diſſuadet populo beatum dicere eum qui diues eſt:& non ſapiens. Tunc igitur falſis uocibus populus utitur:quum beatos appellat diuites & reges:quibus auaritia ineſt ſpreta uirtute:ideſt temperãtia & liberalitate. Vnde optime Horatius idem prima epiſtola inquit: Ad ſummam ſapiens uno minor eſt Ioue: diues liber honoratus pulcher rex deniq; regum. Valerius libro.vii.c.ii.ait. Nec parum prudenter Anaxagoras interroganti cuidam quiſnã eſſet beatus. Nemo inquit ex his quos tu fœlices exiſtimas ſed eum in eo numero reperies q. a te ex miſeris conſtare creditur:non erit ille diuitiis & honoribus abundans:ſed aut exigui ruris aut non ambitioſæ doctrinæ fidelis ac pertinax cultor in ſeceſſu q̃ in frõte beatior. ¶ Diadema tutum : ideſt regiam coronam διαδημα.n.nobis eſt corõno uel circũligo. ¶ Propriam laurũ.pro laurea:ideſt propria gloria:quæ non aliorũ uirtute acquiritur: ſed ſua & propria uniuiq;. ¶ Oculo irretorto.i.ſine cupiditate & ſine inuidia. Inuidus.n.nuſq̃ recta acie ſpectat:niſi ubi erumnæ fuerint:tunc enim lætat maxime: Vnde li.iii.met. Nãſo ait.de ipſa inuidia. Pallor in ore ſedet macies in corpore toto. Nuſq̃ recta acies: liuent rubigine dentes. ¶ Riſus abeſt.niſi quem uiſi fecere dolores.

¶ AGR. Indulgens:impendens:ut indulgent uino & uertunt crateras ahenos. ¶ Dirus hydrops. hydrops ſubcutaneus eſt morbus de uitio ueſicæ natus cum anhelitu fœtido & inflatione turgente. Eſt aũt hydropico proprium ut q̃to amplius biberit:tãto amplius ſitiat. ¶ Dirus.pernitioſus. ¶ Albo:palleti:ut pſius. Turgidus hic epulis atq; albo uẽtre lauat: diffuſus.n.hũor oẽ inficit corpus. Sẽſus ergo ẽ:ac ſi diceret ſicut ſitis niſi ægritudine uicta non tollitur:ita auaritia & cupiditas nõ ſatiatur niſi ante animo inſanitatem cõtinentiæ reuocato. Reditũ cyri ſolio phrahaten:cyrus qui primus regnauit i perſide. ¶ Phrahates :rex pſarum cyri filius ; hic a parẽtibus deſtitutus regno pulſus eſt: & a bragmanis phis indorũ ſuſceptus & eductus ẽ. Poſtea regno redditus magno iuſtitiæ & continentiæ documẽto geſſit imperium alii dicũt ei ab Antonio adempti imperium & per auguſtũ poſtea reſtitutum :uult ergo oſtendere: nõ ſicut uulgus putat beatã uitã regnũ aut diuitias facere:ſed ſapiam. ¶ Diſſidẽs uirtus:diſcrẽpãs nec habẽs aliqd cũ inſipientibus:& plæbe cõe.ordo eſt. ¶ Virtus beatorũ.i.ſapia quæ non eſt apud plæbẽ diſſidẽs numero plæbis eximit phrahatẽ redditũ ſolio cyri & regnũ & tutũ diadema deferẽs uni & ,ppriã laurũ dedocet:populũ uti falſis uocibus:q̃ q̃s.ſ.ſpectat ingentes aceruos irretorto oculo. Nã q̃ſi ſupiora exponẽdo hic dicit. ¶ Eximit:effert. ¶ Dedocet:dedocere cupit:deſuefcit:aut diſſuadet populũ beatũ dicere eũ:q diuitiis utat aut certe loqui falſum pp hoc:q factiõe eiectus phrahates regno ſit. ¶ Propriãq; laurum:pro laurea:hoc eſt ſpeciali gloria:quæ non uirtuti exercitus ſed prudẽtis continentiæ debet perpetua. ¶ Irretorto:irreflexo a iuſtitia uel a continentia oculo ad cupiditatem. ¶ Aceruos:pecuniæ cumulos. Virg. Ac uelut ingentem formicæ farris aceruum Cum populant.

¶ POR. Et aquoſus albo corpe lãgor bella cõceptione aquoſus lãguor.υδροψ. dr albũ aũt corpus pro pallido dictũ eſt. ¶ Redditũ cyri ſolio phrahatẽ:phrahates inqt q in regnũ pſarũ reſtitutus ẽ nõ in numero btorũ: ſicut uulgus putat. Nec.n.regnũ aut diuitiæ btos facit. ¶ Cyri ſolio:regno pſarũ a rege Cyro qui in pſide regnauit. ¶ Diſſidẽs plebis numero beatũ eximit uirtus. Ordo eſt: phrahaten eximit nũero beatorũ uirtus q̃ plebis numero diſſidet:hoc ẽ q̃ uirtus.i.ſapiẽtia nõ eſt apud plebẽ. ¶ Populũq; falſis dedocet uti:dedocet ,p dedocere cupit.i.diſſuadere populo btm̃ dicere eũ q regnũ & diuitias poſſideat:q falſo hoc dr.ſolũmodo illũ & diuitem & regẽ & ſecũ eſſe affirmãs q diuitiis aliẽis nõ inuideat:nec eas cõcupiſcat. ¶ Propriãq; laurũ : laurũ pro laurea:per hoc gloriã intelligimus:,ppriam aũt ,ppetuam. ¶ Oculo irretorto:hoc eſt oculo non inuidenti.

¶ CH. Creſcit idul. Rõ q̃re ditior erit q aiõ ſiperauit:qm̃ niſi frenũ cupiditatibꝰ iponãus: ifinite erũt ergo inſatiabiles. Ergo nũq̃ diues qa ſp deerit aliqd:& pbat hydropici exẽplo:in quo qm̃ infinita ſitis excitat q̃to plus bibit:tanto plus ſitit. Hydropiſis græcũ uerbũ latine ſubcutaneus morbus appellatur qm̃ ſub cute aqua

ſit q̃ uenter turgeſcit: ſic ẽt & ab aqua græce denoiatur:nã hydor aqua eſt. ¶ Sibi dirus.crudelis ſub ipſi : nam potãdo ſibi ipſi mortis cã eſt. Nec ſitim pellit niſi cã morbi fugerit uenis. Nam quẽadmodũ hydropico nunq̃ ceſſat ſitis potando:niſi pellat ẽ uenis cã q̃ ſitim gignit:ſic in nobis nõ ſatiat auaritia : niſi pellatur ex aĩo infinita cupiditas habẽdi. ¶ Langor aquoſus:ipe morbus q aquã iducit:unde fit lãgor. ¶ Corpe albo.pallido.pſius Turgidus hic epulis:aq̃ albo uentre lauat. Lãgor ,ppriæ eſt defecto uiriũ & ſucci naturalis in corpore:hinc lãguere dicunt herbæ quæ areſcere incipiunt:ſed & animi debilitatẽ defectumq; languorem dicimus. ¶ Phrahatẽ.hunc dicũt nõnulli a.M. Anto.regno exutũ deide ſuis uirtutibus ab auguſto reſtitutũ. Alii referũt a parentibus deſtitutũ: & regno a principibus pulſum ad indorũ phos bragmanas ſiue gymnoſophiſtas acceſſiſſe & cũ ſapia & doctrina multũ ,pfeciſſe:tandẽ a ciuibus qui ſuarũ uirtutũ fama moti ſunt in pſiam reuocatũ & regno reſtitutũ magna doctrinæ documẽta dediſſe. Ergo plus ,pfuit regi uirtus q̃ opes aut diuitiæ. Ordo uero ſit. Virtus beatũ ,p beatorũ diſſidẽs plebi.i.diſſentiẽs a plebe:nã uirtus q̃ recta ſũt ſentit:plebs ãt ex inſcitia falſa oĩno. ¶ Eximit phrahatẽ numero.i.e numero.ſ.grege qa reddit illũ egregiũ & remotum a numero. Enumerat iter paucos:& dedocet populũ.i.ipſam ſtultã & ignarã plebẽ uti falſis: dedocere ãt ẽ cũ remouemus ex hoie qd̃ prius didicerat & eũ cõtrariũ docemꝰ. ¶ Falſis uocibus.falſis iudiciis. ¶ Deferẽs uni regnum: & Diadema tutũ.i.regnũ cuius inſigne eſt Diadema & refert ad paradoxũ illud qd̃ eſt oẽs ſapientes reges eẽ & eorũ regnum tutũ eẽ deferẽs ergo uni.i.ſoli ſapiẽti. Nulla.n.uis ſapiẽti uirtutes quibus uere regnat eripere poteſt. ¶ Et ,ppriã laurũ. ,ppriã uictoriã & triũphũ:Nam laurũ poſuit ,p laurea q̃ coronant triũphãtes:& dixit ,ppriam laurũ:quia nunq̃ a ſapiẽte eripi põt huiuſmõi ſemp.n.de uitiis triũphat. ¶ Vnicuiq;.i.ſoli illi quicũq; is ſit qui ĩgẽtes aceruos.i.grandes pecuniarũ cumulos reſpicit. ¶ Oculo irretorto.i.nõ reflexo a iuſticia ad cupiditatẽ. Eſt ergo ſnia uirtutem facere eos reges qui pp cupiditatem aurinõ dimouent a iuſticia : orationis aũt contextus eſt:uirtus deferens regnũ & diadema tutũ & ,ppriã laurũ.i.illi ſoli quiſq; ſpectat aceruos pecuniarũ oculo iretorto:non.n. uetamur ſpectare.i.cupere pecunias:utiles.n.ad multa ſunt: at illis multos ſubleuare poſſumus. Sed ſunt ita ſpectãdæ & cupiẽdæ:ut non pp illas uirtutes relinquamus. Diadema erat faſcia linea: q̃ reges caput circũligabãt. Nã διαδημα græce circũligo ſignificat. Quapropter cũ pompeius pp dictum crus obligaſſet faſcia:audiuit a ,ptereũte plebeo mordax illud dictũ nihil intereſt qua parte corporis diadema ferat Pompeius dummodo regnet. Aſt alexander uehementer ſuos offendit:cũ poſt uictoriam habitam de perſis depoſito lineo ſimpliciq; diademate patrio perficum auro purpuraq; ornatum ſumpſit.

¶ Ode.iii.tricolos tetraſtrophos ad Deliũ de temperantia & liberalitate.

Argumentum. ODES.III.

Equam memẽto rebus i arduis
Seruare mẽtẽ nõ ſecus i bonis
Ab inſolenti temperatam
Lætitia moriture deli.
Seu mœſtus omni tempore uixeris
Seu te in remoto gramine per dies
Feſtos reclinatum bearis
Interiore nota falerni
Quo pinus ingens:albaq; populus
Vmbram hoſpitalem conſociare amant
Ramis & obliquo laborat
Lympha fugax trepidare riuo
Huc uina & unguenta : & nimiũ breues
Flores amœnæ ferre iube roſæ
Dum res & ætas & ſororum
Fila trium patiuntur atra

¶ ANT. Delium hortat ad fortitudinem & temperãtiã ut tum in aduerſis tũ proſperis ſibi temperet eademq; mente & uultu conſiſtat : Hinc optime Seneca. Nemo deſperet meliora lapſis. Nemo cõfidat nimium ſecũdis. Cumq; moriturus ſit ei conſulit:ut lætiori uitæ incũbat:dũ res & ætas pcæq; ẽt ſinunt. ¶ Cedet.n.relictis agris domo & uilla. Nec aliquid intereſt diues ne ac nobilis:an pauper & ĩfimus natus fuerit oẽs qppe Serius aut citius charontis Cymbã adibimus. Ode eſt ſimilis nonæ li.i. ¶ Aequã memento. Ordo eſt. Memẽto rebus in arduis.i.aduerſis ſeruare mẽtẽ æquã ideſt eandem & imutabilẽ. Non ſecus in bonis.i.proſperis ſeruare temperatam ab inſolenti lætitia. O deli moriture. ¶ Ab inſolenti tempatã lætitia. Cice.li.i.offi.docet quomodo fortis animus & magnus maxime cernitur : ſi nulli neq; homini neq; perturbationi animi nec fortunæ ſuccumbat in tẽperantia quoq; ut idem ait. Verecundia & quaſi quidã ornatus uitæ oĩſq; ſedatio pturbationum animi & rerũ modus cernitur. Et li.iiii. Tuſc.inqt. Quemadmodum Tẽperantia ſedat appetitiões:efficit ut hæ recte rõni pareant: Sic huic inimica intẽperantia oẽm aĩ ſtatũ inflãmat conturbat: incitat. ¶ Inſolẽti lætitia:imoderata uel nimia. Cicero.n.li.iiii. Tuſ.ait. Atq; ut confidere decet timere non decet. Sic q̃dem gaudere decet lætari non decet. Prius ẽt dixerat. Nam quum rõne animus mouetur placidæ atq; cõſtanter: tum illud gaudium dicitur. Quũ autem & inaniter & effuſe animus exultat:tum illa lætitia geſtiens uel nimia dici poteſt:quam ita definiunt ſine ratione animi elationem:habet enim profuſam hilaritatem. ¶ Seu mœſtus uixeris:Senſus eſt.q; uel mœſtus uel lætus uixeris:moriturus es omnino. ¶ Seu te.ordo eſt. Seu interiore nota falerni bearis te reclinatum in remoto gramine per dies feſtos. ¶ Interiore nota falerni: ideſt ſecretiore uini optimi cado ſignato quo uidelicet tempore quibuſue conſulibus illud ſeruatum fuerit. ¶ Hoſpitalẽ.hoſpitio aptam. ¶ Trepidare.i.feſtinare. ¶ Dum res.i.ipſa rerũ copia. Et patrimonium. ¶ Sororũ trium:parcas intelligit de quibus late in carminẽ de floribus diximus & alibi:hæ aũt dicuntur habere manibus candida fila & nigra. Candida fœlicitatem:nigra uero infœlicitatẽ ſignificãt. Pãpinius. Iãq; dies aderat parcarũ conditus albo Vellere. Ouidi.itẽ in ibin. Dixerat at Clotho iuſſit promiſſa ualere: Neuit & ĩfeſta ſtamina pulla manu. ¶ Cedes:migrabis inquit a tuis bonis. ¶ Fila atra:quæ.ſ.mortis admonent:& minantur ideo atra inquit.

Diadema

Fortis animus

Temperantia intẽperantia

gaudẽ

Lætari

gaudiũ

Lætitia

Parcarũ ſtamia

¶ACR. Aequam memẽto.i.æqualem ĩmutabilem habens ſemp moderationis propoſitum .i. i aduerſis talis ſis q̃lis in proſperis.⁊Inſolenti.ĩmoderate lætam ſiue ĩconſuetam:moriendũ enim eſt:ſeu tenax ſeu largus uixeris.⁊Reclinatum:in bibendo reſupinum & ſoluto a curis aĩo te beatum feceris.⁊Interiore nota.ſ. In interiore.n.uina reſeruãda reponunt quibus ad uetuſtatis indicium & tempus conditum aſcribit.⁊Quo pi.inge.quæ magnitudine ſua amœnitatem potantibus præſtat.⁊Albaq; populus: interiora enim populi folia alba ſunt: ut bicolor cum populus umbra.⁊Vmbram hoſpitalẽ.Refugium propter æſtum generaliter p̃ſtantem.⁊Conſociare:condenſare & opacam facere.⁊Trepidare: feſtinare:ut ne trepidate uiri.⁊Huc.i.ad ne morã & pinus inſtrumenta conuiuii & uoluptatũ parentur.⁊Breuis.genitiuus eſt breuis autem cito tranſeũtis & temporalis:ut ipſe ſupius:& breue lilium.⁊Dum res &ætas.patrimoniũ & iuuenta apta lætitiæ.⁊Filatriũ:quæ mortem admoneant & minentur. Ideo & atra.Virgili.Extremaq; fila.laus heroicæ legis.

¶POR. Aequã memẽto rebus in arduis ſeruare mẽtẽ.Hæc ode ad.Q.Deliũ ſcripta ẽ: de animi eqtate ſubitis bonis nõ eſſe gaudendũ.nec malis deſperandũ:ſed mediũ tenorẽ ſequẽdum.⁊Moriture deli:ſeu mœſtus omni tpe uixeris.Seu te in remoto gramine p dies feſtos reclinatũ bearis. In hoc cãm oſtẽdit cur æquo aĩo uiuendũ ſit:qm̃.ſ.moriendum eſt.Et ſi laſciuus & largus uixeris:ſeu in remoto gramine hoc eſt i ſucceſſu nemoris.⁊Reclinatũ ãt.i.reſupinum recũbentẽ:ut ſolẽt q ſecuriores & ſoluto aĩo hoc faciũt.⁊Interiore nota.hoc eſt uetuſtiore:qm̃ interiores lagenæ ſolẽt eſſe quæ prius ſtipatæ ſunt.⁊Quo.obl.labo.lym.fu.trepi.ri. ſubaudiẽdũ ſi ea nõ utimur & ẽ totũ aduerbialiter dictũ.⁊Hũc uina & unguẽta & nimium breues flores ferre iube roſæ.i.ubi hoſpitalẽ conſociant pinus & populi & ubi lympha fugax obliquo laborat trepidare riuo.⁊Dum res & etas & ſoror fila:nunc patiunt atra: hoc ẽ dum eſt & unde & dum p ætatẽ hæc decet facere: & dum fata pmittunt uiuere quæ atra fila mortuor tractant.⁊Et ſoror fila trium patiunt atra: dum fila atra ſororum patiuntur inquit pro eo qd eſt dum ipſæ ſorores patiuntur hoc eſt parcæ quor fila ſunt atra.

¶CHRI. Aureum præceptũ quo amicũ monet ut utranq; fortunã moderate ferat.⁊Memẽto ſe.i. conſeruare mẽtem æquã.i.æqualẽ & in nullã partem inclinantẽ neq; in mœrorẽ ,ppter res aduerſas: neq; in ,pfuſam lætitiã pp fœlices.Socraticã igit illã uultus æqualitatẽ ſemp ſeruet.⁊Temperatã.idem ẽ qd æquã:quia temperatus ĩnullum extremũ labit.⁊Arduis.difficilibus:arduũ enim ſignificat erectũ:& quod acclíue dicimus hinc arduã appellamus uiam per quã aſcendit & qa ſenſus tendit ad alta: dicimus arduũ altum & erectum, Vir.Arduus ad ſolẽ & linguis micat ore triſulcis:& qa aſcẽſus difficilis laborioſuſq; ẽ: arduũ etiam difficile & laborioſum dicimus.Ergo hic arduis difficilibus & duris.Qualis ẽ orbitas paupertas:exiliũ: & ſimilia.⁊In bõis:quæ ,pxime dictis cõtraria ſunt.⁊Ab ĩſolẽti lætitia.a nimia lætitia quæ qm̃ ex rebus ,pſperis ,puẽit nos inſolẽtes.i.ſupbos reddit:ſed de lætitia reliquiſq; pturbationibus:in quibus modũ excedimus latius diſputabit in ſermonibus atq; epiſtolis.⁊Ergo ab inſo.l.i.geſtiẽti:nam ut ait Sal. Quippe ſecundæ res ſapientũ animos fatigant:nedũ illi corruptis moribus uictoriæ tẽperarent. Alii legũt inſolenti.i. non ſolita & conſueta .q.d.magna:quæ raro mortalibus euenit.⁊Moriturae.i.cui ſit oĩno moriendum:ſiue mœſtus uixeris:ſiue lætus.⁊Seu mœſtus: ſnĩa eſt:ſiue i rebus aduerſis:ſiue in lætis uixeris moriturus eſt:propterea q; ĩdulge genio: & a ſnĩa quã grauiſſime ,ppoſuit paulatim in epicureã mollitiem labitur.⁊Seu bearis.pro beaueris.i. beatum feceris:& ꝗm epicureor dogma loquit:qui beatitudinẽ in uoluptate corporis reponunt.⁊Dies feſtos.nã in ,p feſtis feriis eſt incũbendum:& oſtendit ẽt epicureos modũ i uoluptatibus habere.⁊Remoto.ſ.a frequẽtia hominum.Nam omnibus palam hæc agenda nõ ſunt:uel dixit remoto ut magis ex arbitrio ſuo remoto arbitrio rum pudore genio indulgere poſſit.⁊Gramine.pro omni herba.cæter gramẽ marti dicatum ẽ: quia ex humano cruore oriri creditur:& in cæteris quidem locis illud exilibus foliis exire uidemus. In parnaſo uero ut ait Plinius hæderacea ſpecie eſt floreq; odorato:arq; candido.⁊Reclinatum:quaſi reſupinũ ad bibendum.& ſi locus iſte diligenter annoteſ:inueniemus uitã epicureã:quã ipſe ſectã olim tenuerat:ad unguẽ deſcribi.nam ponit uoluptates ſed parabiles & faciles & p̃ſcripto tpe quod epicurus fieri multis locis ,pcipit.⁊Interiore nota.antiqui ita uina in cellis condebant:ut quæ eſſent præcioſiora:& ad longius tp̃s duratura interius reconderent:reliqua magis ad manus exponerent:præterea dolium notabant titulo quo & tp̃s in quo cõditum eẽt:& patriã uini deſcribebant:unde alibi:Chio nota ſi cõmixta falerni:& Iuue. Cras biber albanis:aliq d de montibus aut de Setinis cuius patriam titulũq; ſenectus Deleuit multa ueteris fuligine teſte. Ergo interiore nota.i. lagena in ĩteriori parte poſita & in qua nota.i.titulus ſit.⁊Quo.in quo gramine & prato.⁊Pinus: hæc.n.matri deor conſecrata eſt.Sola. pinus & cedrus capillata habẽt folia.⁊Alba:qa frondes ſuæ internæ albæ ſunt. Arborem hanc herculi cõſecrauit antiquitas.⁊Conſociare amãt.Arq; pinus campos deſiderat & populus fluuios:unde Vir.Fraxinus in ſiluis pulcherrima pinus in hortis.Populus in fluuiis abies in mõtibus altis. Sed & quia in campo pinus & quia iuxta aquas populus aderat.⁊Hoſpitalẽ. quæ nobis gratũ præbent hoſpitiũ.⁊Fugax.aquæ epithetũ eſt ſemp enim labit.⁊Obliquo:quaſi dicat flexuoſo:ut maiorẽ ſpectanti uoluptatẽ afferat.Differt aũt obliquũ a trãſuerſo:nam in corpe quadrato obliquum eſt ab angulo ad angulũ. Trãſuerſum uero a linea oppoſita ad aliam lineã.⁊Breuis.nõ ad corpus roſæ: magnus.n.flos eſt:ſed qd ad tp̃s breue duret.⁊Dũ res:ſcilicet familiaris:& ætas ſcilicet iuuenilis:nam ſenectus ineptior ad has uoluptates habet: poſuit igitur illa duo:ſcilicet rem & ætatem:nã & re ueluti inſtrumento opus eſt:& ætate uiridiori q uoluptatum capax ſit:ſed qa interuẽtu mortis ẽt hæc nõ ,pſunt: addidit tertiũ ipſam mortẽ.⁊Fila atra: propter mortem dixit atra:aliqn atra fila pro infœlici uita:ut alba pro fœlici ponunt Iuuenalis.& pelago poſtq parce meliora benigna penſa manu ducunt hilares:& ſtaminis albi lanifice:qm̃ aũt uita humana initium habet ,pgreſſum & finem:hæc tria per tres parcas antiqui notarunt:Harum noĩa ſunt:Clotho:Lacheſis: & Atropos:Clotho colũ cum pẽſo geſtat:ut ſit ortus noſter qui materiã uiuendi præbet, Lacheſis aũt filum ex penſo ducit: id enim eſt tp̃s illud quod ad uiuendum ſortiti ſumus: unde ipſa ab eo quod eſt λαγχανω .i.ſortior nomen

ſumpſit.Tertia uero filũ iã a lacheſi ductum obtruncat.qa abrũpit uitã:mortẽq; affert:Ex quo atropos quaſi ἀνευτροπου .i.ſine conuerſione dicit: qa ĩmutabilis inflexibiliſq; eſt mors:nulli.n.parcit.Hinc Vir. Ignoſcẽda quidẽ ſcirent ſi ignoſcere manes.Serui.aũt dicit ex iis unã loq alterã ſcribere tertiã fila deducere: addit q; dictas parcas p cõtrariũ ſermonẽ qm̃ nemini parcant.Aulus aũt Gelius refert tribus fatis tria nomina eſſe:& primã dici parcã a parẽdo:ſecũdã nonã:tertiam uero decimã:qm̃ aut nono aut decimo menſe pariant hoies. Ceſellius aũt uindex parcar ponit tria noĩa.ſ.nonã decimã & mortuã.Producit q; Liuii poetæ uerſũ.⁊Quãdo dies aduenit quã pro fata mortua eſt.Parcas alii dicunt fuiſſe filias Demogorgõis:alii noctis:alii quibus aſſentitur Cice.in lib.de natu.deo.Herebi & noctis filias dicunt.

Cedes coemptis ſaltibus:& domo
Villaq;:flauus quam tyberis lauit
Cedes & extructis in altum
Diuitiis potietur hæres
Diues ne priſco natus ab inacho
Nil intereſt an pauper:& infima
De gente ſub dio moreris
Victima nil miſerantis orci
Omnes eodem cogimur omnium
Verſatur urna ſerius ocius
Sors exitura:& nos in æternum
Exilium impoſitura cymbæ.

¶ANT. Diues ne priſco.Ordo ẽ.Nil ĩtereſt an diues natus .ſ.fueris a priſco inacho:an pauper & de gente infima.⁊Moreris.i.habites ſub dio.i.ſub aere & ſine domo.⁊Victima.ſ. eris nihil miſerãtis orci.⁊Priſco ĩacho.ĩacho apd argos primus regnauit ãnis.l.regnãte apd hæbreos Iacob Iſaac filio.Anno mũdi MMM.ccxl.Auct.ẽ Euſe.⁊Oes eodẽ.Oui.quoq; ĩmet.iqt Seriꝰ aut citius ſedẽ ,pperamus ad unã.⁊Oium.u.u. Ordo ẽ.i urna uerſat oium ſors.⁊Seriꝰ ociꝰ exitura & ipoſitura nos cymbæ in æternũ exiliũ. In æternũ:ultima ſyllaba abundat:ergo cũ ſeqnti dictione alteris uerſus ſcandetur.

¶ACR. Cedes coemptis.ſ.e.d. oĩbus diuitiis.& amœnita te niſi in uſu ſint carendũ morte dicit:ut Iuuena. Dum tamẽ a figulis munitam intrauerit urbem Sarcophago contentus erit.Et Terenti.Dum uixit:bene uixit.⁊Extructis.compoſitis ut qui forte tapetibus altis extructus.⁊In altum mare iactis opibus extructis.in altũ ædificiis potiet:hæc eſt concluſio ſenſus:cum diuitiis uſus non fueris tuis relictis heredes utentur.⁊Diues ne.p.n.ab inachonihil intereſt poſt mortẽ: utrum diues ſis & generoſus. an pauper & humilis genere. Inachum aũt pro nobilitate generis poſuit.Rex.n.argiuorum inachus nobiliſſimus fuit a quo & fluuius qa in ipſo mortuus eſt nomẽ accepit:uñ & Virg.pro nobilitate.Et turno ſi prima domus repetat origo.Inachus acriſiuſq; pater:& Iuue.De quocũq; uoles proauũ tibi ſumito.⁊Sub diuo moreris.Supra.n. inter diuitias & domum dixerat:ideo hic ſub diuo poſuit pauperis manſionem.Nil miſerantis horci implacabilis.Vir.ignoſcẽda quidẽ: ſcirẽt ſi ignoſcere mães.⁊Cogimur.cõpellimur:ut Tityre coge pecus.⁊Verſatur urna: aut ubi factum & conditio uitæ uerſatur aut urna:ubi cineres colligebãtur ut Luca.Nũquid plenas plangemus ad urnas.Hic aũt poetice per urnam quaſi orte ad mortẽ ductos rapi duxit.ut Virgi.Quæſitor minos urnam mouet.⁊Sors:ideo ſortem qui urnam dixerat.ordo eſt. Sors omnium exitura ſerius uel locius & nos impoſitura cymbæ in eternum exilium uerſatur in urna.⁊Impoſitura cymbæ uidelicet impoſitura eſt nos ut in æternum dirigat exilium.⁊Cymbæ:naui charontis.

¶POR. Et extructis i altũ diuitiis potiet heres.Hoc ẽ q̃s tu i altũ extruxeris ac p hoc magnas ãplaſq; feceris.⁊Diues ne priſco natus ab iacho:utq; diues inqt & generoſus ſis an paup & ignobilis nihil ĩtereſt.⁊Sub diuo moreris.ſub cœlo agas ac p ĩ uiuas.⁊Oium uerſat urna.Poetice hoc q̃ſi ſorte.ſ.ducti ad mortẽ.⁊Impoſitura cymbæ.ſ.qua charon umbras ſepultor p acherõtẽ.in ulteriora inferorũ. ſ.tranſfert.& hoc poetice.

¶CHRI. Saltibus:ſaltus alii dnt loca arboribus expedita:qa facile in iis ſaltetur.Alii dnt loca eſſe ſiluis circũdata.Alii loca anguſta & abſciſa inter colles Vir.Cũ pater æneas ſaltus ĩgreſſus apertos.Vidẽturq; aptiuenatiõi.Vñ nec ſaltus deſũt illis:nec luſtra ferar.Enũerat aũt hic cũcta q diuitẽ reddere poſſint.⁊Extructis:cõpoſitis.Vir.Qui forte tapetib altis.extructis toto pflabat pector ſõnũ.⁊Potiet hæres. Ergo nõ tibi ſed illi laboras.⁊Priſco:ſnĩa ẽ:neq; poſt mortẽ ,pderũt tibi accumulatæ pecuniæ:neq; in uita:cã erũt ne moriaris qa mors nobilib ignobilibuſq;:& paupi ac diuiti cõis ẽ.Inachus ãt ,p nobili põit qa huius poſteri p multa ſæcula durarũt:ergo Vir.de turni nobilitate ſic ait.Et turno ſi pria dom repetat origo.Achriſius ĩachuſq; pr̃ mediæq; mycenæ.Inachus aũt oceani:& terræ filius in fabulis tradit. Hic argis regnauit quo tpe apud hebreos floruit iſaac abrahæ filiꝰ.⁊Paup & i.d.duas fortũæ iniurias.põit q̃s uulgus maxias putat: q & paup ſit:& ignobilis.⁊Sub diuo:ſub aere q̃ſi ſine domo.⁊Victima:ueluti uictima: q plutoni mactet.Seruictimã ait eẽ q diis ,p hoſtibus deuictis ſacrificat.Hoſtiã ãt q ſacrificat cũ ſit cõtra hoſtes eũdũ.Ergo uictima gratias referrimus ,p beneficio accepto.Hoſtia ut illud accipiamus p̃camur.Tñ Oui.Ait Victima quod dextra cecidit uictrice uocat Hoſtibus a domitis hoſtia nomẽ habet.⁊Seriꝰ.urna.Poeticæ.q.d.ſorte ex urna educta moriantur homines.Erat romæ conſuetudo propter infinitas pene cauſas: & omnium litigantium nomina in urnam coiicerentur:& ſorte inde educerentur:& quibus primo ſortes euenirent illi prius audiebantur:eorumq; lites decidebantur.Iuuenalis.Expectandus erit qui lites inchoet ãnus.Hoc ergo & Vir. ad inferorũ iudicia rettulit.cum dixit urnã mouet ille ſilẽtũ.Cõciliũq; uocat uitaſq; & crimina diſcit. Hoc nũc ad diuerſa moriẽdi tẽpora rettulit Horatius.⁊Verſatur.ſors urnæ.i.in urna.i.uerſantur & cõmiſcentur nomina.ut deſde nõ electione ſed ſorte nomina eor qui morituri ſunt educantur.⁊Cymbæ.q charõ animas acherõtẽ fluuiũ traducit Vir.Portitor has horrẽdus aq̃s & flumia ſeruat Terribili ſqualore charon.Sed nos in noſtris allegoriis ĩ Maronẽ ſcriptis quid ſibi illa oĩa uelint.ſinõ ſcientiſſime.tñ diligẽtiſſime demonſtrauimus ordo eſt.ſors exitura & nos impoſitura cymbæ in æternum exilium uerſatur urna aut ſerius aut citius.

Argumentum. ODES. IIII.

¶ANT. Erat phoceo phillis ãcilla:quã certe amore ꝓ sequebat.ait poeta id sibi nulli eẽ dedecori. Achilles.n. Bryseida: Aiax tegmessam Agamẽnõ Cassandram captiuas ẽt & ancillas adamarũt.Probat ide phillida quoq; regium genus ut illas habuisse moribusq; & forma nobilẽ quæ oia decori amatoribus potiusq̃ dedecori possunt accedere ẽ ãt Ode similis secũdæ.¶ Xanthiæ.i. troianæ seu phrygiæ ac barbaræ.¶ Insolentẽ:superbũ iracundũ arrogãte de moribus ãt achillis dictum est latius libro.i. ibi pelidæ stomachũ.Refert ẽt plura Homer⁹ li.xxiiii. Ilia.

Bryseis ¶ Serua Bryseis.Ea quidẽ ab achille rapta fuit ex lyrnesso regia Minetis:ex theba uero Ectionis patris Andromaches capta fuit

Chryseis Chryseis quæ sane agamẽnoni contigit.Ambe aũt he urbes in eo cãpo erãt:qui postea thebanus campus est appellatus is pp fertilitatẽ prius a mysiis aclydis postea ab græcis infestatus est:erat aũt in cilicia.

Cilices nã cilices in duos diuisi erant principatus alterũ eetionis alterꝫ mynetis: erantq; ista oppida lesbo opposita: qbus

priami regna oibus priamus imperabat:quod achillis uerba mãifeste declarant ubi ait:Ante tuas noraũs opes.spaciosaq; regna.

Troia Quæ fœlix pariter lesbos cõplectit:& q̃ cõpẽdit phrygiæ tellus ac hellespõtus.Tũc qdẽ hæc erãt: postea uarie mutatiões sunt cõsecute.Tota ãt ora sub troianis in nouẽ principatus diuisa erat:& sub priamo i bello troiano constituta:& Troia appellata:hæc oia ex Stra.lib.xiii.

tegmessa ¶ Tegmessæ:de hac itẽ Oui.li.iii.de arte meminit his uerbis: Odimus & mœstas tegmessã diligat aiax.Nos hilarẽ populũ fœmia læta caput &c.¶ Atrides.i.agamemnõ:cui diruto ilio cassãdra uirgo & priãi filia sorte obtigit.q ẽt sibi q̃ fata seruarent a cõiuge ꝑdixit. qd Seneca in Tragœdia agamẽnonis testat latissime.¶ Medio in triũpho.i.in ipsa uictoria.¶ Barbaræ.i.troiãæ.¶ Thessalo uictore.i.achilleis.n.thessaly fuit Vir.Et laryssey achilles:larissa & phthia

laryssa phthia pẽates egregia erãt oppida i thessalia.ut scr.soli.¶ Et ad.h.ordo ẽ.& hector adẽptus tradidit pgama leuiora tolli a fessis graiis.Vũ & maro ait.Decimũ quos distulit hector i annũ.¶ Nescias an.potuisset phoceus rẽdere poetæ:nõ mirum esse:ꝙ achilles briseida.Tegmessam aiax agamemnon cassandram captiuas & ancillas arserint.illæ .n.regum filiæ fuerant.Suam uero phyllida humilẽ esse.hinc ait poeta illam mœrere regium genus moresq; generosos habere.ut similem illis ostendat.¶ Beati.i.diuites:uti fuere prædictarum parẽtes.¶ Penates.ii sunt omnes dii.qui domi coluntur.Vt Seruius inquit li.ii.æn.quod etiam Tullius: ꝑ sylla ostendere uidetur his uerbis:Quãobrem uos dii patrii ac penates qui huic urbi:atq; huic imperio ꝑsidetis &c.Mac.ẽt lib.ii.Sat.docet penates esse per quos penitus spiramus:per quos habemus corpus per quos rationem animi possidemus esse autem medium ætera iouem:iunonem uero imum aera cũ terra & mineruam summum ætheris cacumen.¶ Lucro auersam.i.ab lucro ab horrentẽ:non.n.donis ad libidinẽ allici poterat pudenda.i. turpissima. Teretes nõ crassas uerum in lõgitudine rotundas hinc laudabiles.¶ Integer: non corruptus libidine aliqua potuisset phoceus poeta dicere.Tu meã phylida ardes:hinc eam laudas poeta igit tacitæ obiectioni ita respondit.¶ Suspicari.de illo.s.me ipso.¶ Trepidauit.idest festinauit.¶ Octauum lustrum.i.quinquenniũ hoc est annos quadraginta:quos quidam ab amore alienos esse decet.

¶ACR. Ne sit ãcil.ti.a.p.asserit hac ode ãcillæ amorẽ dño erubescẽdũ nõ eẽ:& ducũ põit:exẽpla qbus turpitudini datũ nõ sit in amorẽ trahi forma captiuaꝫ.¶ Insolẽtẽ:fatoꝫ suoꝫ & uictoriæ supbia elatũ:ut ipse superius exercitus isolẽs.¶ Serua bello ancilla.ut Olli serua datur opeꝫ haud ignara mineruæ.¶ Niueo colore digno amoris pulchritudine:ut & erat tũ dignus amari.¶ Mouit aiacẽ:innata.n. uoluptate aius mouet & ꝑ prie motus libidinis ẽ.¶ Telamõe:iõ telamõe natũ:qa fuit alius oilei:de quo Vir.Et furias aiacis oilei.¶ Forma.spãliter forma ꝑ pulchritudine ponit:ut Formæ cõscia cõiũx.¶ Medio i tri.aut in medio belli tpe:aut i medio ipso bello uacuũ illi fuisse ẽt in piculis amare.qd tũ posuit cũ aius spe triũphi:ad alium amorẽ icẽdi ñ posset.¶ Virgine.r.aut briseidẽ dicit:aut criseidẽ sacerdotis filiã:sed magis cassãdra itelligit q̃ habuit sorte agamẽnonẽ dñm.¶ Thessalo.u.potuit itelligi pyrrho:q excidio iterfuit troiæ sed qa subdidit adẽptꝫ hector achillẽ sigñat fuisse.¶ Fessis.s.bello lõgo ueluti morte hecto.troia sit tradita.¶ Leuiora.ibeciliora ut decimũ quos distulit Hector i ãnũ.¶ Beati:beatos nobiles dixit neq;.n.beati eẽ poterãt quoꝫ erat filia captiua.¶ Phyllidis.fl.phylis.n.cãpta fuit.¶ Mœret ꝙ nihil ei ꝑfuerit.ut seruiturẽ uitaret tristis recordatiõe sui gñis: ut q̃ lis populea mœret philomẽa sub ũbra. Auersã abhorrentẽ fraudẽ & pecũiã:ut auersa deæ mẽs: & diua solo fixos oculos auersa tenebat: ut parẽtũ merita ex hitu & motibus colligat.ut Vir.Quã tese ore ferẽs q̃ forti pe

¶Ode.iiii.dicolos tetrastrophos ad phoceum de amore ancillæ.

NE sit ancillæ tibi amor pudori
Xanthiæ phoceu. prius insolẽtẽ
Serua briseis niueo colore
Mouit achillem.
Mouit aiacem thelamone natum
Forma captiuæ dominum tegmessæ.
Arsit atrides medio in triumpho
Virgine rapta.
Barbaræ postquam cecidere turmæ
Thessalo uictore:& ademptus hector
Tradidit fessis leuiora tolli
Pergama graiis.
Nescias an te generum beati
Phyllidis flauæ decorent parentes
Regium certe genus & penates
Mœret iniquos.
Crede non illam tibi de scelesta
Plæbe dilectam:neq; sic fidelem
Sic lucro auersam potuisse nasci
Matre pudenda.
Brachia & uultum teretesq; suras
Integer laudo. fuge suspicari
Cuius octauum trepidauit ætas
Claudere lustrum.

ctore & armis.¶ Pudenda. erubescẽda.¶ Integer castus:& qa aut securus pulchritudinẽ laudat corpis.qa animi ante laudauit:aut certe de quo iã ẽt ætas nihil obscœnũ faceret suspicari.¶ Cuiꝫ octauũ:q̃ dragita an.dixit q̃ dragesimũ.n.uoluit significãr:ut Vir.Vẽiet lustris labẽti. ætas.¶ Trepidauit.festiauit:ut ne trepidate uiri.

¶POR. Ne sit ancillæ tibi amor pudori.ad xanthũ phoceũ hæc ode dr̃ de amore phillidis nõ esse dño ancillæ affectũ erubescẽdũ.¶ Prius insolẽtẽ serua.Bryseis niueo colore mouit Achillẽ isolẽtẽ hic superbũ arrogantẽ accipe.alioqn insolẽs crudelis dr̃ supbiæ ãt achillis Vir.quoq; meminit cũ de pyrrho filio eius loquit ita Stirpis achileæ fastus.¶ Arsit atrides medio in triũpho uirgĩe rapta.medio in triũpho.i.i ipsa uictoria capta troia quæsita.¶ Barbaræ postq̃ cecidere turmæ: Thessalo uictore:poterat:accipi neoptolemus q interfuit excidio troiæ.Sed cũ subiiciat:& adẽptus Hector:ad Achillẽ reuocauit oẽm excidii troiæ casum.¶ Leuiora tolli pgama grais. leuiora.s.facta pgama.i.ibeciliora extincto hectore.¶ Nescias ante genegꝫ beati phillidis flauæ decorẽt parẽtes:posse ãt fieri ait ꝙ & hæc regii generis sit unde:intelligere debemus phillidem captiuã esse sic.n.se habẽt & hæc q̃ subiiciunt.Regium certe genus & penates.Brachia & uultus tereteſq; suras elegãter cũ puellæ pulchritudinẽ laudaret:ne suspectus haberet in amorẽ eius adiecit.Integer laudo fuge suspicari Cuius octauũ trepidauit ætas claudere lustrũ:ætate quadraginta ætatis annos se excessisse ostẽdit.Octo.n.lustra octo quinquennia:quadraginta annos.s.claudũt.Quæ ætas uidetur iam amori esse aliena.

¶CHRI.Ne sit ãcillæ tibi amor pudori.Res amatoria & argumẽtũ comicũ:in quo ꝑbat exẽplo achillis nõ oportere pudere Xanthium amoris ancillaris.¶ Amor: ancillæ ne sit tibi pudori.i. ne te pudeat amoris ancillæ uel ne sit tibi pudori.i.ne putes esse uertendum tibi ad ignominiam.¶ Ancilla:serua & teste Seruio. dicitur ex an antiqua ꝓpositione:ꝙ circum significat:& cillo moueo:unde & forcillæ:ꝙ illis in area fruges moueantur:& oscilla ꝙ ore cillant.i.moueant fic ancillæ:quia circa dũm ut illi administrẽt crebro moueant.Festꝫ ñ ancillas dictas uult ab Anco rege: ꝙ is in bello magnum fœminaꝫ numerum cepit: uel ꝙ prisci anculare dicebãt ministrare.ex quo dii deæq; coli dr̃.qbus anculi & anculæ noia sint.¶ Xãthiæ puto esse potius q̃ xanthia ut nõ sit nomẽ phocei sed phillidis:q̃ dicat phillis xanthia quasi flaua Χανθος.n.græce flauus est.¶ Phoceu:uocatiuus græcus a ntõ remoto σ.φοκευσ φοκευ.¶ Prius isolẽtẽ:arguit ab auctoritate:q locus plurimum ualet apud indoctos q subtilioꝫ rõnũ capaces nõ sunt & ẽ argumẽtũ a maiori ná si nõ puduit achillẽ tm̃ uiæ ancillã amare multo minus te pudere oportet:sed de bryseide in supioribus dictũ ẽ.¶ Niueo colore:ꝑ niuei coloris ꝑ anthitosim.sic Virg.Bina manu lato crispans hastilia ferro.i.lati ferri uel dicit achillẽ niueo colore.¶ Mouit aiacẽ.t.n.ad dr̃iaꝫ alterius aiacis q filius oilei fuit:sic & Vir.ad dr̃iaꝫ huius dixit.Et furias aiacis oilei.Ex Eaco ãt natus ẽ telamõ & peleus:telamõ aiacẽ.& peleus achillẽ genuit:de qbus in supioribus diximꝫ: Pugnauit aũt aiax cũ Hectore singulari certamie & cũ interuẽtu noctis equo marte discessissent mutuis:sed infœlicissimis muneribus se donarũt.Hector.n.baltheũ accepit quo alligatũ deide illũ achilles ter circũ menia prĩæ ut priamo horrẽdũ eẽt spectaculũ traxit.aiax ãt ab eo accepit gladiũ quo seipm̃ iteremit.¶ Tegmessæ nomẽ captiuæ quã amauit aiax.¶ Medio i triũpho:in media uictoria:in q̃ agamennoni ex sorte cassandra serua euenit de q̃ potius q̃ de chryseide uidet intelligẽdũ.q̃ multo ãte expugnatã troiã potitus est.alii legunt in medio triũpho.i.in medio tpe belli:& tũc de Cryseide recte intelligemus:sed nõ quadrat hæc snia cũ sequẽtibus in qbus troiæ captiuitas demõstrat.Turmæ pars ꝑ toto posita est.Turma.n.ex.xxx.equitibus fiebat & q illi præerat decurio appellabat:dicit aũt turma ꝑ onomatopiã a strepitu eqnarũ ungulaꝫ terrã pulsantiũ uel a rerẽda terra.¶ Thessalo ui.Achillẽ intelligit q ex thessaliæ urbe larissa siue pthia fuit.Victorẽ ãt dixit non q urbẽ expugnarit: nam iam occisus fuerat:sed q Hectorẽ interfecit:quo uiuente nunq̃ capi potuisset troia:aut referas ad pyrrũ Achillis filiũ.Nã cũ essent fata nisi ex æacidaꝫ genere aliqs interesset nõ posse capi troiã:fuit cã pyrrhus ꝙ caperet:sed magis quadrat prior snia:qm̃ statũ sequit & adẽptus hector.q.d. ille urbẽ expugnauit.qui troiãis hectorẽ ademit qm̃ hector sic adẽptus tradidit pgama leuiora tolli.i.faciliora ad tollẽdũ.nã ab eo ꝙ est εχομαι.i.habeo & defendo dictus ẽ hector quasi defesor.¶ Tradidit.i.morte sua hoc euẽit icõmodũ.¶ Fessis.decẽnali bello & grauibus ꝑliis ab hectore editis.¶ Nescias an te.occurit iis quæ obiici possint. diceret.n.illæ q̃ memoratæ sunt puellæ q̃ is captiue eẽnt tñ ex regia stirpe fuerũt itaq; addit poeta hanc quoq; nobilẽ eẽ.Hoc aũt nõ ꝑbat testimonio:qm̃ illo caret sed ꝑbat a luctu puellæ & a moribus: q nõ seruiles:sed ingenui regiiq; sint.¶ Beati.nobiles & diuites:nã bti eẽ nõ ꝓnt q filiã i captiuitate habeant.¶ Regium ge.i.parẽtes regios.¶ Et penates iniquos.i.deos in quoꝫ custodia erat q iniqui iratiq; illi sint qa i seruitutẽ abduci pmiserint.Penates aũt ꝑ prii romanorũ dii erãt.sed q sint uaria opinio ẽ.Nigidius.n.reqrit nũ sint dii troianorũ Apollo & neptũnus:q mœnia illis cõdiderũt: & nũ in italiã illos æneas duxerit.Idẽq; affirmat. Cornelius labeo qd exprimere uolẽs Maro dixit.Taurũ neptũno taurũ tibi pulcher apollo.Var.ãt refert dardanũ ex samothracia in phrygiã & æneã ex phrygia i Italiã penates detulisse.sed q sint nõ exprimit sed q dilĩgẽtius q̃rũt dicũt penates eẽ ꝑ quos penitus spiramus:ꝑ quos habemus corpus ꝑ quos:ai rõnem possidemus .i.mediũ æthera iouẽ:imũ aera cũ terra iunonẽ.& sũmũ ætheris cacumẽ mineruã.Afferũtq; eiꝫ rei argumẽtũ ꝙ Tarquius priscus mysticis samothracũ sacris imbutus sub eodẽ tẽplo eadẽ tria nũina haberet.Cassius uero emina dicit eosdẽ eẽ samothracũ deos & penates romanorũ magnosq; deos appellari hinc Vir.Cũ sociis natoq; pẽatibus & magnis diis uestã ẽt aut de numero penatũ:aut illorũ comitẽ eẽ uolũt.Hyginius addit penates uocari deos pr̃ios:hinc Maro dii patrii seruate nepotẽ.Ergo in hoc loco penates iniquos.i. deos iratos.Sed qm̃ penates ꝑ domibus capimus dicemus ẽt iniquos penates iniquã domũ ꝑ domo.s.in qua seruit cum nobili fœminæ seruilia imponãt.¶ Crede:cõiectura est ab eo quod solet esse.nam quæ ex plebe sunt nõ solent iis moribus esse quibus est phillis.¶ Scelesta Plebe:apud quã minor est cura pudicitiæ.¶ Dilectã:amata uel dilectã.i.electã: ut ostendat ꝙ non temere amat seruã mulierẽ.sed eã quã rõne elegit neq; uerisimile uidet:ꝙ ex matre pudẽda.i.ex mre impudica cuius filia pudere deberet:nata sit illa q̃ fidelis.i.q̃ fidẽ i amor

seruet:& auersa lucro.i.q̃ non cedat lucro:neq; pecunia corrumpat per multi.n.referre uidetur q̃bus quisq; parẽtibus natus sit & ubi educatus.unde Iuue.Scilicet expectas:ut tradat mater honestos. Atq; alios mores q̃ quos hẽt utile porro Filiolã turpi uetulæ ꝓducere turpẽ.℣ Teretesq; suras.Sura pars posterior ẽ cruris.ẽ .n.tibia os.Sura caro posterior.crus uero ex sura & tibia cõstat.diciturq; crus quia illo curamus. Est aũt laus in muliere:ut suræ minime turgescãt sed teretes sint.℣ Integer laudo cũ ꝓferat iudiciũ suum de pulchritudine puellæ cõparat sibi fidẽ q̃ integer sit neq; amore illius corruptus iudicat:ergo ex rõne & non ex ꝓturbatione & ut ille oẽm suspitionẽ deponat dicit nõ eẽ sibi de se suspicãdũ.qa cũ antea uirtutes laudarit ĩteger pulchritudinẽ laudat ꝓsertĩ cũ iã q̃ dragẽari ꝗ sit.ĩ q̃ ætate cupiditates iã rõni cedũt.℣ Aetas trepi.i.ꝓperauit claudere finire octauũ lustrũ.i.q̃dragesimũ annũ.Erat.n.lustrũ qnq; annoꝝ nã qnto quoq; an.cẽsores cẽsũ ipõebant & urbẽ lustrabãt.i.sacris purgabãt:idq; erat lustrũ cõdere. De hoc Vir.Veniet lustris labentibus ætas.

Argumentum. ODES. V.

¶ANT.Sectãti lalagẽ puellã pulcherrimã sed ĩnubilẽ uiroq; ĩmaturã.Hora.scri.illã iuuẽcæ cõparãs nõdũ ualẽti uenerei tauri sufferre põdus.Cõsulit igit illius citã adolescẽtiã expectare uelit.Tũc.n.ꝓterua ipudẽtiq; fronte uiꝝ ultro appetet. Credere attamẽ sibi ipsi potius id dicere. Supius.n.de lalage ĩqt q̃ ubicũq; fuerit illã semp amabit.℣ Nõdũ subacta: Ode est similis none li.i.ẽ ãt ordo.Aius tuæ iuuẽcæ ẽ circa uirentis cãpos nunc solãtis grauẽ æstũ fluuiis nũc ꝓgestiẽtis ludere cũ uitulis ĩ hudo salicto nõdũ ualet subacta ceruice ferẽ iugũ:ñ dũ ualet æq̃re munia cõparis nec ualet tollerare pondus tauri ruẽtis ĩ uenerẽ.℣ Subacta.i.suppositа uel atrita.℣ Iugũ.allegoricos cõiugiũ accipit.℣ Valet:tua ipsa iuuẽca.℣ Munia.officia uenerea.℣ Cõparis.i.uiri sibi adhærẽtis.℣ Tauri.uiri pstat .n.ĩ allegoria.Iuuẽcæ.i.puellæ.℣ Solãtis.refrigerãtis & recreãtis.℣ Cũ uitulis.i.cũ pueris.Prægestiẽtis dũsiderãtis & exultãtis ĩmitis uuæ.i.ĩmaturæ puellæ.Distiguet.diuidet uariabit. ℣ Aut ũno ab augeo dr q̃ tũc maxie augeãt hoĩum opes coactis agroꝝ fructib9.ut fest9 ait ĩcipit ãt.vii.id9 sextilis:habetq; dies. lxxxxi.Auctor ẽ Varro li.i.de re.ru.℣ Racemos.est racemus botriõis ps ut Ser.docet.li.iiii.geo.Purpureo colore.i.ni grãti rosæ sĩlis Pli.n.li.ix.scri.q̃ purpuræ pisces floẽ illũ tingẽdis expetitũ uestib9 ĩ mediis hñt faucib9.liquoris hic minimi ẽ ĩ cãdida uena:uñ ꝓciosus ille bibit nigrãtis rosæ color sub lucẽs:reliquũ corp9 sterile.℣ Ferox.robustior.Aetas adolescẽtia.℣ Proterua.ĩpudẽti.℣ Dilecta.ab oib9.s.tm̃.℣ Pholoe: de hac li.i.ode uero.xxxiii.ẽt dixit cyrus ĩ asperã decliat pholoẽ:sed pri9 appulis iũgent capreæ lupis.Quã turpi pholoe peccet adultero.℣ Chloris:formosæ puellæ nomen χλωρος ãt uiridis dr.℣ Gnidi9:Gyges:gnydiũ appellat:qm̃ ĩ Gnydo urbe cariæ colebat uen9 q̃ oĩum elegãtiaꝝ dña eẽ dr Meminit Tulli9 li.iii.off.de altero Gyge:qa annuli cuiusdã bnificio stuprũ itulit regiæ lydoꝝ eaq; adiutrice regẽ dñm interemit & rex effect9 ẽ lydiæ.℣ Sagaces.Sagire ẽ acute sentire ĩde sagaces dicti canes is igit qui ante sagit q̃ oblata res est dicitur presagire:idest futura ante sentire.Auctor est.Cice.libro prio de diuina.Et Festus ĩquit.Sagax acutus:& solers.i.ĩ omni re prudens.℣ Hospites.i.peregrinos:quibus.s.antea non cognitus esset.℣ Discrimen obscurum.i.incognita differẽtia Vir.li.vi.uel quo discrimine ripas hæ linquunt.℣ Solutis crinibus: intonsi crines & ambiguus gygis uultus obscurum discrimen sexus reddebãt.℣ Ambiguo an.s.puellæ an pueri esset.

au tũno

racemo purpura

chloris

Gyges

Sagire

Sagaces

¶ACR. Nõdũ subacta ferre iugũ ualet:ĩcertũ ẽ quẽ alloq̃t hac ode:utrũ amicoꝝ aliquẽ an seipsũ:ait tũ ut reuocet ĩtẽperatã mentẽ a cupiditate & a desiderio uirginis immaturæ quã cõparat p allegoriã iuuẽce & a trãslatiõe incipit dicẽdo iugũ eam cõiunctionis ferre nõ posse:nec tauri tollerare põdus ut designatione pecudis ĩ habilẽ mõstret uiro significãs eã ita nullo adhuc calore ætatis sollicitari.ut soli eẽt ludo dedita.℣ Munia:obseqa:lege debita.quod uult ĩtelligi de implẽdo uxoris officio.℣ Aequare.pari affectu ferre: ut eq̃q; ficheus amorẽ.℣ Circa.u.circa ludos tm̃ nõ adhuc nubilẽ cõpẽsare sapit ætatẽ.℣ Solãtis recreãtis:ut Vir.Pasphaen niuei solat amore iuuẽci.Ordo est:nũc ẽ aĩus tuæ iuuẽcæ solãtis grauẽ æstũ fluuiis circa uirẽtes cãpos nũc ẽ aĩus tuæ iuuẽcæ ludere cũ uitulis in hudo salicto.℣ Prægestiẽtis: ꝓperãtis:crescẽtis.℣ Immitis uuæ:qa oẽs uuæ donec sunt liuide semp nõ sunt maturæ:sed autũnus distinguet dũ ĩcipiẽt maturescere.℣ Distiguet autũnus:p autũni tẽpus uindemiæ ad colligẽdũ apte per trãslationẽ maturitatẽ expectãdã demõstrat ætatis ℣ lã te sequet:nõ est longũ expectare aptã puellæ ætatẽ ad cõsentiẽdũ faciliorẽ.℣ Curret.n. ferox ætas:adolescẽtia aũt prono & labilis est ĩ multis:ideo ferox dixit:aut q̃ ferre ualet uirũ.℣ Apponet.ãos ꝓ uiribus & ætatis flore dixi annos qa iam p seniũ minuerentur;illi augerẽtur.℣ Pholoe:fugax:noĩa pro exẽplo posuit: quæ

dum ante uiros uitassent:postea obscœnaꝝ uitam elegere mulieꝝ.℣ Vt pura.habens in sereno integrum lumen.ut Vir.Splendet tremulo sub lumine pontus.℣ Gnydiusq; gyges.nomen pueri pulchri de gnydo insula ueneri dedicata.ut ipse superius.O uenus regina gnydi paphiq; huius pueri formam laudat in carmine suo. ℣ Falleret hospites aduenas.quia sexum ex similitudine non nossent.

¶POR. Nõdum subacta ferre iugũ ualet ceruice.Hac ode allegoricos cũ eo agit.q ĩhabilẽ a ĩhuc uiro puellã psequit q̃ lusus magis q̃ reꝝ uenereaꝝ cupida sit.℣ Nõdum munia cõparis æquare:elegãter quia de iugo ferendo loquitur quod de coniugio intelligi uult.Nunc fluuiis grauem solantis æstum.quod significat refrigerantis.Solari æstum ꝓ refrigerare gratissime dicitur.Nunc in hudo ludere cum uitulis.dicendo uitulis intelligi uult cũ pueris.℣ Tolle cupidinẽ immitis uuæ.Transit in allegoriã immaturæ uuæ comparans uiridi ratẽ adhuc puellæ uirginitati. Distinguet autumnus racemos hoc est nigrorẽ maturitatis uariabit:uidemus .n.racemos cum primum nigrescere incipiunt: nõ omnes simul ac uuas colorari.℣ Curret.n.ferox ætas & illi quos tibi dempserit apponet annos:hic ꝓ uiribus ad floẽ ætatis accipe.Sic.n.se hẽt sensus.quantũ tibi urgente tam iuuentute uirium decerpserit tantum nunc illi cura maxima florescenti accedet.℣ Non pholoe fugax: Quæ uiros fugeret.℣ Albo sic humero nitens ꝓ candido.Dilecta quantum non pholoe a fuga nõ cloris dilecta generaliter accipe a quocunq; quiam uiderit dilecta;& utiq; propter pulchritudinem quã in eo prædicat pferendo cloridi & pholoe q̃s æque pulcherrimas fuisse intelligẽdũ gnydusq; gyges de hu us pueri pulchritudine ẽt Oui.locutus ẽ.Mire sagaces falleret hospites discrimen obscurũ solutis crinibus ambiguoq; uultu suauiter hic hospites pro ignotis dicit.Hoc est qui ipsum puerum non nossent. Sic enim falsi possint obscuro sexus dicrimine:& ambiguo uultu.℣ Sagacis. quanuis sagacis discrimẽ obscurũ solutis crinibus ambiguoq; uultu obscurum discrimen sexus.s.obscurabat aũt per crines solutos.

¶CHRI. Nondũ subacta.Rem turpiusculam allegoria honestat:admonetq; sodalẽ ne eã q̃ adhuc uiripotens nõ sit tãgat p cõparationẽ iuuẽcæ q̃ nõdũ tauꝝ ferre q̃at.℣ Nondũ tua iuuẽca ualet ferre iugũ subacta ceruice.i.domita ceruice iugũ dr quo iumẽta iũgunt.itẽ sũma mõtiũ iuga appellarũt.Vir.Dum iuga mõtis apfluuios dũ piscis amabit.iugum ẽt unde lances pendẽt.itẽ in uitibus dicimus iuga qbus uites iungunt ĩ nauibus quoq; iuga sedilia quæ transtra ẽt appellant.Vir. Inde alias animas quæ p iuga longa sedebant deturbat. Postremo & apud antiquos sub iugum mittebant uicti milites.duabus.n.hastis relicto inter se spacio humi affixis tertia sup imponebat.illãq; demisso capite uictos subire cogebãt.℣ Munia:munera. Munus singularẽ numeꝝ hẽt:& significat domũ & officiũ.Munia aũt officia solum:& maxime quæ publice prestãt.℣ Hic ĩmunes dicũtur qui uel ætate uel alio priuilegio pstare munia nõ tenent.Neq; singularẽ hẽt hoc nomẽ neq; in plurali aliter cadit.℣ Cõparis.n.cõiugii munus ẽ cõmisceri ad liberos ꝓcreãdos.Subacta ãt a subigendo.Subigere aũt aliq̃n est ex subsum antiqua præpositiõe quæ sursum significat ;& tũc ẽ extollere & suellere.Virgi.Ipse ratẽ conto subigit uelisq; ministrat.Aliq̃n est a sub & significat extollere.Vir.Ante iouẽ nulli subigebant arua coloni.itẽ acuere idẽ subigũtq; in cote securim:itẽ subiugare.idẽ.Ternaq; transierint rutulis hiberna subactis itẽ cogere.idem.Castigatq; auditq; dolos subigitq; fateri.Et terrã excultã subactã dicimus.similiter ingenium subactũ.i.doctria excultũ appellamus.℣ Aequare.q.d æquã operã reddere.Vir. Aequatq; sicheus amorem. ℣ Circa cãpos est aĩus tuæ iuuẽcæ.Nõ discedit ab allegoria:ut ponat iuuencã ꝓ puella & cãpos quibus delectatur iuuenca ꝓ uoluptate edendi & ꝓ ludo.℣ Vdo.qa salicta prata irrigua & flumini uicina adamant. salicto locũ significat salicibus cõsertũ salices aũt dicũtur a saliẽdo.qa saliũt.i.breui surgunt & crescunt cum ãt a quercu dicamus quercetũ:a pinu pinetum:ab æsculo æsculetũ sic a salice debet ẽt esse salicetũ : sed per syncopã salictum ꝓferimus.℣ Cum uitulis.& nõ cum tauris:quia nõdum uenerem nouit.℣ Prægestientis uehementer;cupientis gestire.n.est cũ rem adeo uehemẽter cupimus.ut corporis gestus id exprimentes continere non ualeamus.℣ Immittis.acerbæ.mutat allegoriã:sed idẽ sentit.ergo ne uelis uesci uuis acerbis : cũ paulopost autũnus distinctus sit racemos purpureo colore.i.incipiẽt in autũno uuæ maturescere. Nõ ergo ꝓperandũ est in ea re quæ paulopost uentura sit.℣ Iam te sequetur.quæ nunc acerbitate ætatis te refugit paulo post matura ultro peret te.℣ Curret.fœmininus fœtus in matris utero tardius perficitur qm̃ materia: ex qua fit humidior & liquidior est.& ꝓpter hoc serius retinet formã cum autem in lucẽ editus est fœmineus ꝓtus pp eãdem abũdantiam humoris citius crescit;& celerius ad maturitatem perducit.efficiturq; uiripotẽs.xii. anno:cum masculus non nisi quartodecimo rem patrare possit.Annos quos tibi dempserit.i.cõstituet illam in eo flore in quo tu nũc es q̃ flos paulatim in te minuet.ergo addet ætas illi id robur quod tibi demet. Proterua fronte in fronte dicũt esse pudorẽ:& pudori frontẽ dedicatam eẽ uolũt ergo proterua fronte.i.petulanti:ut ostendat illam iam pudorẽ abiecisse.contra de didone Vir.Tum breuiter dido uultum demissa profatur.℣ Lalagen.uel de qua in superioribus dixit uel alia albo humero ut in superioribus: nube candentes humeros amictus.℣ Nitẽs:resplẽdens.Sic restitit æneas puraq; in luce refulsit.℣ Pholoe. Quam cyrus amabat sed ab ea spernebat.℣ Fugax.Sũmã semp copiam uerbale in ax denotat:unde bibax.i.qui copiosissime bibit sic uerax multo plus est q̃ uerus.℣ Renidet resplẽdet.sic alibi.renidet in æde lacunar.℣ Vt pura.quemadmodum luna pura.i.nulla nube ꝓpedita resplendet in mari nocturno.i.ipsa nocturno tempore resplendet in mari nam si in aqua limpida tranquillaq; luna conspicias splendida oĩno apparet.Possumus ẽt per hipalagen proferre mare renidet luna nocturna.nam ex eius lumine repercussum uæhementer splendet.℣ Gyges. nomen pulcherrimi pueri.℣ Gnydius.ex gnydo insula de qua Ouid.Priscosamq; gnydon grauidãq; amathunta metallis.℣ Quem.s.gygem si tu admisceas puellis aut canentibus aut saltantibus falleret.i. deciperet non nos cives qui illum cognoscimus:sed hospites.qui qm̃ peregrini sunt non hactenus uiderunt.nũc aũt cũ tanta illi uirginea facie similitudo cũ puellis sit poterit haberi ꝓ puella ab hospite etiam si mire sagax.i. solers & acutus ad inuestigandũ sit id.n.significat sagax:quod nomen nõnulli putant esse a saga. Sagas autem ueneficas q̃

cātib⁹ herbisq; pollēt ad humanas mētes puertēdas:& alia supranaturā faciēda appellam⁹. Ego puto eē uerbū fagire.nñ fiat p̄fagire qd̄ significet callida sentire.& inde fagax:uñ & canes odorinseci fagaces appellam⁹. Vel dixit hospites q̄ si domesticos:ut ēt eos q eādē domū habitēt falleē possit.¶ Discrimē obscuē.i.nō itelle ctū & nō cognitū. Est qdē discrimē.i.dēia iter puerē & puellā:sed ī hoc puero adeo obscuē latēsq; erat:ut uix cognosci posset:& quia crinibus utebatur longis solutisq; ut puelle.& quia erat illi facies adeo ambigua:ut i certū eēt puellæ an pueri uideret.¶ Suntq; hæc educta de achille inter uirgines lycomedis latitante.

Argumentum. Odes. VI.

¶ANT. Septimio amicissimo suo poeta scribēs: ait secū i ultias ēt & aspimas orbis oras ituē eē. qd' tane maximā ei⁹ beniuolētiā arguit:optat ide ut tybur sænectæ sedes haberi possit.qd' si parce nō dederint petet inqt Tarētū : cuius qdē regio sibi prer oēs arridet abūdat.n.melle uino oleo & tēpie sūma.hortat itaq; Septimiū uelit eo secū pgē ubi defūcto sibi ualeat debitas emittere lachrymas.Septimi ga.adi.me. ode est similis secūdæ li.i.¶ Gades:ĩsulas Beticæ oppositas in oceāo.de qb⁹ late supius ode.ii.huius uolumis. ¶ Cantabrū.cātabri ppli sunt in hispania taraconēsi ad oceanū ut docet Ptolome⁹ li.ii.Eos aūt & uicinas illis gentes q̄ latrocinia retinebāt Augustus oppressit.ut scri.Stra.li. iii. Suetōius ēt de augusto ait:Eterna bella duo oino p se gessit.Dalmaticū adolescēs adhuc:Et Ant.deuicto cātabricū.Paulo itē iferi⁹ ait;Domuit ātē ptim ductu ptim auspiciis suis cātabriā agtaniā pānōiā &c.¶ Indoctū iuga ferē nrā:quo tpe id poeta scri psit cātabri ab romāis subacti nō fuerāt:qd̄ augustus postea ægit ut dixius.uel īdoctū ait.i.nō assuetū:nā paulo āte uict⁹ fuerat cātaber ab ipso augusto.¶ Barbaras.i.sæuas.¶ Syrtes. sūt duo fin⁹ i extrema aphrica:eas ī accessas uadosū ac reci procū mare efficit:ita īcertis motibus nūc ī breuia rescidit dorsuosa:nūc æstibus inū dat inqetis.latius tñ uideto i epodo.ix.¶ Mauri unda.Mauri terminant oceāo occidētali:ut scri.Ptolome⁹ li.iiii.de qb⁹ plura li.ul.Stra.¶ Tybur. de eo late supi⁹ode.vii.l.i.¶ Sit mod⁹.ordo ē lasso mihi sit mod⁹ .i.finis maris uiaē & militiæ.¶ Vñ.a quo tybū.¶ Parcæ:clotho:lachesis.atropos.¶ Pellitis ouib⁹:Galesi.Galesus ut dixit Li.li.v.de secū do be.pu.calabriæ flumē ē tarēto ,pximū p qnq; milia passuū.Et Pli.li.viii.scr. Tarētinas oues fuluas eē & suæ pulliginis:Phalāto hoc duce lacōes. Tarētū apollinis oraculo cōdiderūt de quo multa Stra.li.vi.& nos lati⁹ ode.xxviii.li.i.¶ Hymeto.hymet⁹ mōs ē nobilis ī attica qui mel gignit optiu ;ut Stra.ait li.ix. Qui ēt li.vi.scr. Tarētinā orā fructuū bōitate p̄cellētē:nā & mel ei⁹ & uellera uehemēter laudāt.¶ Decedūt:,pcedūt.¶ Venafro uiridi.i.oleo uēafrano:nā laudes hēt olei totus uēafranus ager maxie plāis finitimus aruis. Auctor.ē Stra.li.v.de cāpania loquēs.¶ Aulon.locus ē cōtra tarētinā regionē ferax optimi uini:ut Por.inqt Acrō uero dicit eē mōtem calabriæ.Montem eē cōparationē phalerni crediderim.Est ātē ordo & aulon fertilis amicus baccho.¶ Phalernis uuis.phalerno agro secunda uini nobilitas erat:nō longe a capua de quo plura Pli.lib.xiiii.c.ix.¶ Debita la.i.merita & amica.¶ Fauillam:poeta lib.vi. de miseni cadauere ait. Postq̄ colapsi cineres & flama quieuit.Reliquias uino & bibulā lauere fauillā.Ossaq; lecta cado texit chorineus aheno.Sapho item ait .Sex mihi natales inerant.quum lecta parentis. Ante diem lachrymas ossa bibere meas.Oprat ergo Hora.utei.Septimius funus celebret his in locis amœnis.

¶ACR. Septimi:Septimium equitē romanū amicū & cōmilitonem suū hac ode alloquit:cui se tanta gratiæ necessitudine fatet astrictū:ut si uelit ad ultimas mundi nationes ire secū eo ,pmittat posse : hortat tñ ut loca gratissima sibi eligat tyburis & tarēti quorū & amœnitatē laudat.¶ Gades:ĩsulæ sunt hispaniæ ī ultimā partē oceani.¶ Cātabrū:cātabri gens hispaniæ siuæ galliæ:nec dū a ro. uicta de qua Luca.Si tibi durus hiber uel si tibi terga dedisset Cātaber:hāc augustus postea supauit.¶ Barbaras.inhospitales pp īcertū maris.¶ Syrtes.loca sunt habitatione remota.Vir.Et numidæ īfreni cingūt & īhospita syrtis.¶ Vbi maura semper:pp africanam addidit maura.qa utraq; lybia dicit.¶ Sit.m.modū finē dixit laboē: ut eadē domo & senectam ageret & uitā finiret.¶ Galesi.Galesus fluuius ē iuxta tarētū ubi ,p pasturæ copia uel dulcedine maiores ouibus lanæ fit de quo Vir.Qua niger humectat flauētia culta galesus.¶ Vñ a quo.i.a tybure.¶ Regnata.participiū ē sine uerbi substātia ut Vir.Thraces arāt acri quōdā regnata Lycurgo.¶ Phalāto:phalātus lacedæmonius fuit eiect⁹ p̄ria hac culpa:q̄ absētib⁹ lacedæmoniis filiæ eoē ex seruis grauidatæ ædiderant.postea reuersi p̄ses tali culpa genitos expulerūt:quorū dux phalāt⁹ fuit:q tarētinā cōdidit ciuitatē ut ferē octau⁹ ab her.¶ Ille.t. Ordo est ille angulus ridet mihi p̄ter oēs suple angulos terraē ,p loco aūt āgulum posuit.¶ Ridet:lætus est:

¶Ode.vi.dicolos tetrastrophos ad septimium de Tybure & Tarento.

Septimi gades aditure mecū:&
Cātabē īdoctū iuga ferē nrā &
Barbaras syrtes : ubi maura sp
Aestuat unda.
Tybur argeo positum colono
Sit meæ sedes utinam senectæ
Sit modus lasso maris & uiarum
Militiæq;.
Vnde si parcæ prohibent iniquæ
Dulce pellitis ouibus galesi
Flumen & regnata petam lacono
Rura phalanto.
Ille terrarum mihi præter omnis
Angulus ridet.ubi non hymeto
Mella decedunt:uiridiq; certat
Bacca uenafro
Ver ubi longum: trepidasq; præbet
Iuppiter brumas:& amicus aulon
Fertilis baccho minimum falernis
Inuidet uuis.
Ille te mecum locus & beatæ
Postulant arces.ibi tu calentem
Debita sparges lachryma fauillam
Vatis amici.

Gades
Cantabri
augusti bella
Syrtes
Mauri
Galesus
Tarētie oues
hymet⁹
Venafri oleum
Aulon
Galesus

ut Vir.Mixtaq; ridenti collocasia fundet achāto & oīa nūc rident.¶ Vbi non hymeto.hymetus mōs est attice regionis melle abundās.laudat autem apuliam & calabriā prouincias:in qua & tarentum situm est. Cuius se amœnitate & deliciis delectari dicit.Nam & melle & oliuetis p̄cellunt hyemes quoq; apriciores habēt.¶ Venaphro.uenaphrum ciuitas samnii oleis abūdans.¶ Et amicus aulon.f.b.m.f.i.u.hoc est nō est impar uuis falernis.Inuidere.n.sibimet solent pares in uirtute.hic aulō mōs est calabriæ:& quia impar non est:ideo dixit nō inuidere.¶ Ille te mecum.eleganter secum septimio in laudatis locis optat uiuere:& eum habere supstitē defunctoq; sibi iusta p̄soluere.¶ Arces.Vir.Aulonisq; arces & naufragū silaceū.¶ Ibi tu.c.Ordo est: ibi sparges tu calētem fauillam uatis amici debita lachryma.i.naturali : aut debita propter amicitiam . Antiquoē.n. mos erat mortuorum cadauera concremare.ideo defuncti fauillam dixit:ut est bibulam lauere fauillam.

¶POR. Septimi gades aditure mecū.Hac ode septimiū equitē romanū cōmilitonē suū alloqtur:q̄ testat gratissima sibi loca esse tiburi & tarenti .¶ Cantabrū indoctum iuga ferre nostra.Apparet cātabros quæ ē gēs Galatiæ:illo adhuc tpe indomitos fuisse.Cum dicit cantabrum īdoctū iuga ferre nostra:Septimi gades aditure mecū gades oppidū a pœnis conditū ut supra ostēdimus.¶ Vbi maura semp æstuat unda:maura hic ,p africa ὑπ λωσ dicitur:scilicet q̄ tā africa q̄ mauritāia generaliter lybia dicit.¶ Tybur argeo positum colono supra ostendimus.Tybur oppidum a tribus fratribus conditum esse Tyburto:catillo:cora: quos genere argiuos esse ēt.Vir.testis est qui ait.Catillusq; acerq; coras argiua iuuentus:ergo argeo pro argiuo antiq; dicitur. ¶ Sit modus lasso maris & uiarum militiæq;.modum nunc pro fine dixit.Optat ergo sibi post laborē maris & uiaē militiæ in reliqua ætate tyburis secessum.Dulce pellitis ouibus galesi flumen. Galesus fluuius est tarentinoē pellitas aūt oues dixit:q̄ tarentine oues pellibus tegunt. De fertilitate aūt & amœnitate tarentini agri & Vir.in geor.quarto significat:& sic titurius ait tarētinoē hortoē qui geris odores .Cum uellet intelligi floē. ¶ Et regnata petā lacōi rura phalāto:phalantus lacedæmonius fuit:quo auctore & principe partheniæ spartani tarētū cōdiderūt.¶ Vbi nō hymeto mella decedūt.Hymetos mons ē atticæ ubi optimū mel nascit. Decedūt ergo ecōtrario cedūt:cōpositū pro simplici.i cedunt.Sētus aūt est ubi mel nascit quod ab attico nō uincat.Viridiq; certat baccha uenafro.Græca figura dictū est illi certat ,p cū illo certat.¶ Baccha autem pro oliua dixit uigetur.ergo significare tarentino agro tale oleum nasci quale sit uenafrum.¶ Et amicus aulō fertili baccho . Aulon locus est contra tarentinā regionem ferax boni uini.¶ Minimum falernis inuidet uuis: pro non inuidet quia scilicet non fit ibi deterius uinum q̄ in falerno agro:inuidet enim tantum qui inferior ē. ¶ Ibi tu calentem debita sparges lachryma fauillam uatis amici:legitur etiam horati uatis.

¶CHRI. Septimi gades.ad amicū scribit.& agrū suū laudat:ut illi applaudat.gratissimū enī homini ē ut id laudemus quo ipse maxime delectet.Septimi gades aditure mecū:ondit quātū a septimio amet.& occulte demonstrat:qui uerus amicus sit:eum nullum laborē nullūq; periculū amici cā recusaturū.Sed illū & in longinquissima loca ut gades sunt:& in periculosissima ut syrtes prædicāt ,pp naufragia: & in cantabros propter illius gentis crudelitatem iturum.De gadibus aūt in ultima hispaniæ insula & de syrtibus dictū est.Cātabri uero populi sunt hispaniæ in mediterraneis:Per quos fluit hiberus:ferocissimi qui nunq̄ ante augustū populo romano pacati seruierunt.ipse tandem subiugauit:unde in sequentibus.Seruit hispanæ uetus hostis oræ:cā aber tera domitus carhena.Indoctū:quoniā nōdum sint assueti impio romano.¶ Matura unda: quia sunt in mari mauritano.¶ Aestuat:qa assidua reuolutione harenarū semp ueluti feruēs exundat.¶ Tybur argeo quod condidit:Tybur tus argiuus de quo iam dictum est.¶ Colono:nam argiuoē colonia fuit.Sed de iure romano differūt coloni & municipes.Municipes enim erant dicti a muneribus capiendis. Munera aūt honoraria intelligamus.capiebāt enim munera populi romani nō damnosa:ut est collatio tributorū & similia: sed quæ ad honorē pertinerēt.erant ergo donati ciuitate municipes:sed alii erant cum suffragiis.idest ut cum romæ essent nua cum ciuibus romanis irent in comitia:& suffragia redderent.Aliis aūt non licebat reddere suffragia:erant p̄terea īmunes ab omni tributo nunquām; eoē fundus populi romani factus est: & nullis erāt populi romani legibus astricti:sed suis municipalibus legibus uiuebāt .Primi aūt oium ciuitate romana donati sunt cerites pro sacris bello gallico receptis custoditisq;:sed sine suffragii iure.Hinc cerites tabulæ in quibus censores ascribebāt.quos notæ cā suffragiis priuassent.Coloniaē aūt alia ratio erat.Nam colōi ciues erāt romani ad aliquam urbē habitandā missi.Hi nō propriis institutis:sed populi romani legibus uiuebant erāt ergo magis obnoxii:q̄ municipes:sed tamen quoniam simulachrum quoddam apparebat romanæ reipublicæ præstantiores habebantur coloni q̄ municipes:Dicuntur præterea coloni agrorum cultores.Vir.Vt quamuis auido parerent arua colono.columella in libris de agricultura pro eo ponere uidet.q non suum:sed alienum agrum colat.partem tamē fructuū domino daturus.¶ Sedes.proprie uidentur esse domicilia & loca in quibus habitare decernimus.Iuue.Qui sedem figere cumis destinet:atq; unum ciuem donare sibylle. Virg. Tendimus in latium sedes ubi fata quietas Ostendunt.Nam ubi sedemus sæpius sellas & sedilia q̄ sedes appellamus.¶ Sit modus:sit finis.Iuuena.Imponitq; modum sapiens & rebus honestis Lasso:ad corpus refertur fessum autem potius de animo intelligimus.Virgi.Quo rapitis fessum fabii.Maris:nauigationis.¶ Viarum:terrestris itineris.¶ Et militiæ:nam militiam quoque exercuit ut iam demonstratum est . Vnde a quo. ¶ Si parcæ iniquæ prohibent.i.parcæ quæ essent iniquæ si prohiberent.¶ Ouibus: a græco nomen est interposita u consonante.¶ Laconi phalanto.Virg.Hinc sinus herculei si uera est fama tarēti.De hoc & de parthemiathis in supionibus abūde dictū est.¶ Ridet:dat quod est hominis ,pprium inanimatæ rei.sed ē quædā similitudo:nam cū se offert læta agrorum amœnitas ridere dicimus.Virgi.Omnia nunc rident:at si formosus alexis Montibus his habeat uideas & flumina sicca.¶ Hymeto:in quo monte propter copiam thymi multū idēq; optimū mel nascit est aūt mons iste in attica regione.unde etiā marmor quod in p̄cio esset excidebat. Primus autem crassus orator.lx.columnis hymetiis atrium exornauit:neq; ante illū quisq̄ externa marmo-

Vena phrum
Municipium
colonia

ra romæ habuit. Ob id. M. Brutus illum uenerem palatinam appellauit. Ferunt & in hoc monte nasci herbã quam mulieres ut ardentius appetantur brachiis alligatam gestant. Baccha in fructibus arborum est in oliuis: cerasis: cornis: lauris: myrtis: lentisco: aquifolio: & similibus. Præterea uniões bacchas appellãt. Vir. Colloq; monile bacchatũ. Baccha ãt cũ aspiratione sacerdotẽ bacchi nominãt. Acini uero sunt in uuis: hædera sãbuco: ebulo: malo punico. & similibus. Baccha ergo in hoc loco oliua est. ¶ Certat uenaphro. elegãtius q̃ si dicatur certat cum uenaphro. Sententia est q̃ oliuæ huius agri æquiparari possunt iis q̃ oriuntur in uenaphro. Est autem uenaphrum oppidum post mituruas: unde est optimũ oleũ. ¶ Ver ubi longũ. uer nõ excedit spacium triũ mensium. sed dicit lõgũ: qa & in hyeme tale temperamentũ aeris est quale solet eẽ in uere. unde addit tepidas hyemes. Sic & Vir. At alienis mensibus æstas. ¶ Brumas. idest hyemes. nam bruma dicit q̃ si brachi mera. i. breuis dies. Est aũt breuissimus cũ sol attigit primam partẽ capricorni. i qua ẽ initiũ hyemis q̃ durat usq; ad ingressum solis in arietẽ: in quo incipit Ver. ¶ Aulon. mons calabriæ uitibus refertus. ¶ Ille locus ubi hæc oia sunt. ¶ Arces montes dicit beatæ: fertiles ille igit arces beatæ postulãt te mecũ. Nam cũ amicus sis & amicorũ officiũ postulet: ut ad loca & lõginqua & piculosa amicũ ꝓsequant. tãto magis ad ꝓpiqua & fœlicia & tua mecum uenies. ¶ Arces de q̃bus iam diximus. ¶ Fauillam: cinerem extictũ dicimus: scinthilam accẽsam. ¶ Calentẽ. nuper exustã. ¶ Debita lachryma. nã tenet amicus amici funus lachrymis ꝓsequi.

Argumentum. ODES. VII.

¶ ANT. Põpeio seu põpilio familiaris & cõmilito Bruti & Cassii ptes cũ ipo poeta cõtra augu. secutus fuerat. habita clade uictore Augusto apd philippos euasit poeta Mercurio duce ut scri. Põpe. uero iterũ bella subiit: tandẽ redditus patriæ hinc ipsũ hortat ad debita uota ioui soluẽda. hortat itẽ ut secũ liberius cõuiuiũ ineat. Nã recepto amico bacchari & furere sibi dulce erat. ¶ O sæpe me. tẽ. iul. Ode ẽ similis nonæ li. i. Est ãt ordo. O põpei prie meorũ sodaliũ sæpe mecũ in ultimũ tps deducte Bruto militiæ duce: qs diis patriis & italo cœlo redõauit te qritẽ? Cũ quo sepe mero fregi diẽ morãtẽ corõatq capillos nitẽtes syrio malobathro. ¶ In ultimã tps. In ultimã uitæ metã q̃ bello termiari solet q̃ plimis. ¶ Bruto militiæ duce. de hoc late li. i. i ode. xiiii. legito. ¶ Quiritẽ. de qritibus uide i ode. i. ¶ Põpili meũ. pr. s. uel põpei meorũ prie sodaliũ: qd magis placet põpei. n. hic spõdeo est. Inde sequit iãbus: & cæsura. Si aũt põpili meũ leges erit trocheus secũdo loco extra carminis usum. ¶ Diẽ morãtẽ. i. æstiuũ lõgũ & tarde euntẽ. ¶ Mero fregi. i. cõuiuiis nõ. n. mãe & uespi tm̃ s; meridie quoque conuiuabant. ¶ Malobathro syrio. malobathrũ ungẽti speciẽ eẽ Porphirio scri. Pli. uero lib. xiii. ca. i. de generibus ungentorũ sic ait. Singuli quoq; succi nobilia ungenta faciũt: ꝓprimis malobathrũ: postea illyrica & cyzicena amaracus. Et libr. xii. ita inqt. At & malobathrõ syria arborẽ folio cõuoluto arido colore ex quo exprimit oleũ ad ungenta: fertiliore eiusdẽ ægypto laudatius ex india uenit. ¶ Philippos: philippi ciuitas est in Macedonia: quæ datos olim dicebat: crenida ante dati nomẽ appellata: fõtes q̃ppe plurimi circa collẽ huberius scaturiũt a quis: eũ locũ philippus uallo sepsit & a se philippos nũcupauit. cõdita ẽ. n. ciuitas in ꝓrupto quodã colle. Apud philippos demũ & Cas. & Bru. pugnãtes cõtra Augustũ & Anto. uicti sibi ipsis mortẽ cõsciuere. de q̃bus olbus uideto apianum lib. iiii. Et nos latiꝰ diximus in ode. xiiii. li. i. ¶ Relicta nõ bene fugiẽtes. n. ꝓiecerãt arma. ¶ Parmula. i. scuto. ¶ Virtus: Bruti & cassii & ceterorũ. ¶ Mẽto. barba & facie quũ strati sũt. ¶ Turpe. i. cruẽtũ. ¶ Mercuriꝰ. c. hoc ait qm̃ poetæ mercurio quoq; subesse dñr. Vel q̃ furto quodã celeri fuga ide euasit: merc. n. occulte peculãdi modũ iuẽisse dr.

¶ Ode. vii. tricolos tetrastrophos ad Pompilium sodalem & commilitonem.

Sæpe mecũ tempus in ultimum
Deducte bruto militiæ duce:
Quis te redonauit quiritem
Diis patriis: italoq; cælo
Pompili meum prime sodalium?
Cum quo morantem sæpe diem mero
Fregi coronatus nitentes
Malobathro syrio capillos:
Tecum philippos: & celerem fugam
Sensi relicta non bene parmula:
Cum fracta uirtus & minaces turmæ
Turpe solum tetigere mento:
Sed me per hostes mercurius celer

¶ ACR. O sæpe mecũ tps i ultimũ. Ad põpiliũ uagꝰ scrib. gaudẽs eius in patriã reditũ: quẽ cõmilitonem sibi in castris bruti & cassii fuisse commemorat. & belli ciuilis euasisse pericula augusto uictore: qua gratia liberius se cõuiuiũ exhibere ꝓmittit. ordo est. o põpili prie meorũ sodaliũ sæpe deducte mecũ in ultimũ tps bruto duce militiæ. Quis redonauit qritẽ te diis patriis: & italo cœlo. ¶ Redonauit reddidit: redire fecit i patriã. ¶ Quiritẽ romanũ. notãdũ tñ qa singularem numerũ posuit: cum plurali numero dicatur. ¶ Italoq; cœlo cœlũ pro itala regione posuit: ut idẽ alibi: Cœlũ nõ aium mutãt qui trans mare currũt. ¶ Morãtẽ. ꝓ lõgo dixit hoc ẽ æstiuo: qui quasi cũ mora spaciũ suũ decurrat. ¶ Mero. datiuus uel ablãtũs accipit. ¶ Fregi. aut cõsumpsi aut diuisi: ut a sexta hora significet sæpe epulatos. ¶ Malobathro sy. malobathrũ gẽus ungẽti ẽ. ¶ Philippos. macedoniæ campos aut ciuitas ubi ab augusto brutus uictus occubuit. unde & Lucanus. Video iam phœbe philippos. ¶ Parmula. scuto. Nõ bene aũt: quia arma in fugã uersi ꝓiecerant. ¶ Et minaces. Cassium & brutũ significat qui se de uirtute iactare cõsueuerãt: aut certe milites eorũ. ¶ Turpe solũ: aut cruentum: aut quo ꝓstrati turpiter p̃carent. ¶ Sed me p hostes. m. c. iucũde se dixit a mercurio liberatũ: uel q̃ furtim fugisset & celerẽ ostenderet fugam: uel q̃ poetæ ad mercuriũ pertinere dicuntur.

¶ POR. O sæpe mecũ tps i ulti. deducte bruto militiæ duce. Hãc odã ad põpiliũ sodalẽ scribit q̃ gratulat ei q̃ restitutus sit in patriã: & testatur cõmilitonẽ sibi fuisse in castris. M. Bruti. ¶ Quis te redonauit quiritem.

maloba thrum

philip pi ciuitas

Quiritem ciuem ro. significat. Attende singulari numero dictũ quod non facile apud ueteres inuenies. ¶ Cũ quo morantẽ sæpe mero fregi. morantẽ pro longo posuit: ut quasi cũ mora spatium suũ decurrat. Fregi autẽ diem uidetur pro eo quod est diuisi dixisse: ut a sexta hora significet se sæpe epulatos: mero autẽ siue datiuo casu siue ablatiuo accipias: habebit suã ratiõem. Sensus ãt est: illa re fregi diẽ aut illi rei fregi. ¶ Malobathro: Malobathrũ unguẽti speciem esse scimus. ¶ Tecũ Philippos: Philippi est oppidũ in Macedonia: ubi Brutus periit. ¶ Cum fracta uirtus: qua uirtute se Cassius & brutus p̃cipue iactabãt. ¶ Et minaces turpe solum tetigere mento. Turpe solũ aut cruore fœdatum: ut Sanguine fœdantem quos ipse sacrauerat ignes. Aut nomen est loco aduerbii positum. Turpe solũ tetigere: pro turpiter tetigere. ¶ Sed me per hostes mercurius celer. Dẽo pauentẽ sustulit aere. Sæpe ostendit Hora. se in bruti partibus militasse. Iucunde aũt a mercurio se sublatum de illa cæde dicit: signans clam: & quasi furto quodam se ide fugisse: per celerem ergo mercuriũ celeritatem fugæ per id quod ait denso aere. latebras ipsius fugæ intelligi uult.

¶ CHRI. O sæpe mecum tps. Congratulatur pompilio. qui cõmilito sibi in castris brutianis fuerat: q̃ tandem pericula euaserit: & ab augusto uẽiam sit assecutus. Ordo: Pompili prime meorũ sodaliũ deducte mecum in ultimũ tempus. i. in ipsam mortẽ: quis redonauit te quiritẽ? ¶ In ultimum tps: ad mortem: quod ẽ ultimum tps homini. ¶ Quis? cũ admiratione. q. d. multũ ualuit ille amicus. Sic Virg. Quis te nate dea p tãta pericula casus insequitur. ¶ Redõauit. optime: nã primo natura te patriæ ciuẽ fecerat: deide hostis iudicatus ciuis esse desieras. Nunc uero restitutus rursus ciuis patriæ donatus es. ¶ Diis patriis: q uarii i uariis locis celebrantur. ¶ Quiritẽ. ciuẽ romanũ: ut iam exp̃ssum est. ¶ Prime: in ordine: uel prime optie: ut Virg. primisq; iugarat Omnibus. ¶ Fregi diẽ morantẽ. q. d. ad sextam horã. ¶ Mero in mero. i. in conuiuio. Coronatus: ostendit lautiora cõuiuia celebrasse: nã i iis coronati discũbebãt. ¶ Coronatus capillos: per synecdochẽ. q. d. hñs capillos coronatos: ut oculos suffusa nitentes. ¶ Nitentes. s. malobathro. id. n. unguentum est quod syrii conficiunt. ¶ Philippos: p̃lium in philippicis campis. Hi i thessalia sunt: regio equis amica: unde philippos dictos uolũt: nam φιλος amicus est & hipos equus: uel sic denominati ab eoꝰ antiquo rege: sunt autem Philippi in pharsalia: & in his primo a Cæsare: & Pompeio. deinde ab octauiano Antonioq; atq; cleopatra: & a bruto: & cassio pugnatũ est. Vir. Ergo iter sese paribus cõcurrere telis Romanas acies iteꝰ uidere philippi. In hac acie cũ plagã Brutiani accepissent poeta sibi fuga salutẽ peperit. ¶ Parmula: diminutiuũ a parma: hæc ãt breue scutũ ẽ quo pedites utebant. Vir. parmaq; inglorius alba. ¶ Nõ bene: idecore & turpiter: tũmũ. n. dedecus erat militi: si illius armis hostes potirent. itaq; legitur de thebano Epaminũda cũ in bello aduersus lacædemonios apud mantineã gesto uulneratus ex acie in castra relatus esset: antea q̃ hasta corpore educeretur interrogauit an clypeus suus saluus esset: & an hostes fusi fatigatiq; essent: & cum utrũq; ex animi sententia audisset hastam euelli iussit. ¶ Fracta uirtus nõ adimit uirtutẽ brutianis: sed oãdit maiorẽ in Cæsariãis. ¶ Minaces: propterea turpe pro turpiter ceciderunt: quia minaces erãt: nã turpe est homini uinci cum minatus fuerit: uel dicamus turpe solum. i. cruore fœdatũ. ¶ Mento. cũ mento. Dicit aũt mentũ ab eminendo. agula. n. eminet. ¶ Tetigere. q. d. oppetiere nã oppetere est terrã ore petere quod est uiroꝰ fortium: qui moriẽtes mordicus humũ apprehendunt: ne uocẽ uiro indignã emittant: unde Lucan. Qui timuit ne quas emittere uoces Vellet: & æternam fletu corrũpere famã. ¶ Celer: quia & uelocissimi cursus est mercurius: nã illũ nouẽ dies anteq̃ sol perficit: & etiam alatus pingitur. Dicit aũt se a mercurio adiutũ: quia clã: & subito aufugit: uel quia poetæ in tutela mercurii sunt: uel quia in genesi sua aliquo maligno planeta ad interitũ ducebat nisi in eo loco situs fuisset Mercurius: in quo illius malignitatẽ frangeret nã malorũ perniciem boni planetæ tollunt. Hinc Persius. Saturnũq; grauem nostro ioue frangimus una. Potest etiam intelligi quod quẽadmodũ mercurius deorum nuncius est sic poeta aliquo amico internuncio in gratiam cæsaris uenit: quem ipse pro deo colendum putat.

¶ ANTO. Denso aere. i. nube. ¶ Te rursus: ordo est. Te rursus in bellum tulit unda resorbẽs. ¶ Fretis. æstuosis. i. mentis furor. ¶ Obligatam dapem: uoto debitũ cõuiuiũ: Sub lauru mea: i tel ligẽdũ apud poetæ domũ laurũ fuisse siue in hortis dõui uicinis. ¶ Tibi destinatis. i. deputatis. ¶ Obliuioso: reꝰ obliuionẽ p̃stante: id. n. ebrietas agit. Massica. Pli. li. xiiii. de uinis generosis italiæ inquit. Certant massica æque ex monte. Gaurano puteolos baiasq; ꝓspectãtia. ¶ Leuia: polita: & aglipha. i. non sculpta. ¶ Ciboria. i. pocula. nã ꝓprie sũt folia colocasiæ: i quoꝰ sistitudinẽ pocula facta eodẽ noie appellant. Auctor ẽ Porphyrio. Pli. ãt li. xxi. scrib. q̃ i ægypto nobilissima est colocasia: q̃ e nilo metũt. Tyriũ ãt cũ foliis latissimis ẽt si arboreis cõparẽt: ad sistitudinem eorũ: q personata in nostris amnibus uocamus. adeoq; nili sui dotibus gaudent ut implexis colocasiæ foliis in uariam speciem uasorum potare grauissimum habeant. Serebatur hæc in italia suo tẽpore. ¶ Exple. bibendo euacua. ¶ Capacibus: amplis. ¶ Conchis. piscium testis in quibus ungenta asseruabantur. ¶ Vngenta: ungentorum uoluptas a nostris quoq; inter laudatissima atque etiam honestissima uitæ bona admissa est inquit Plinius libro. xiii. nam persarum gentis: & parthoꝰ ungenta erant. ¶ Deproperare. s. nobis. i. uade ꝓperare. udo apio quod humidis gaudet: siue Vdo apio inquit propter uina: &

Denso pauentem sustulit aere.
Te rursus in bellum resorbens
Vnda fretis tulit æstuosis.
Ergo obligatam redde ioui dapem:
Longaq; fessum militia latus
Depone sub lauru mea: nec
Parce cadis tibi destinatis:
Obliuioso leuia massico
Ciboria exple: funde capacibus
Vngenta de conchis: quis hudo
Deproperare apio coronas
Curatue myrto? quẽ uenus arbitrũ
Dicet bibendi? non ego sanius
Bacchabor ædonis recepto
Dulce mihi furere est amico.

Massica uina

Collo casia

Vngenta

Talus Canis Venus senio

unguēta:de apio aūt latius supra.℣ Venus: talorum iactū significat:Talus enim sex laterū erat ī quibus canis afferebat iacturā:erat.n.unius pūcti:ut scri.pollux.Venus & Scio lucrū.Persi.Quid dexter senio feret. Scire erat in uoto dānosa canicula quātū Raderet.Augu.pterea scrib.Talis iactis: ut qlq; canem aut senionē miserat in singulos talos singulos denarios cōferebat in mediū:quos tollebat uniuersos:q uenerē iecerat:Propertius itē ait me quoq; p talos uenerē q̄rente secūdos.Semp damnosi subsiliere canes. Sunt qui dicat q̄ oēs talorū casus ,p cōsuetudīe ludētiū assūptorū erāt qnq;&.xxx.quorū qdā a diis: alii ab heroibꝰ:alii a claris hoibꝰ: aut meretricibus nomē accipiebāt.Qui iactus sex cōtinebat Senio adicebat.Qui ucro unū Canis. Acron aūt scri. q̄ Veneris iactus in talis habebat tricenariū numerū.℣ Arbitrū.i.dīm de quo latius ode tertia li.i.℣ Aedonis trisyllabū hic legendū est:ut cōstet carmē.item Bacchabor nō bacchor:primus.n. pes debet esse spōdæus nō trochæus:sunt autē Aedōii thraciæ populi accolētes hebrū fluuiū:ut scri.Pli.li.iiii. Quod aūt thraces uino bacchentur ode.xxvii.libro.i.ostendit his uerbis Natis in usum lætitiæ scyphis pugnare thracum est.

Senio Canis Venus Aedoni

¶ACR. Aere.nebula:ut nube caua eripiā:p hoc:& fugæ latebras tutiores oūdit.℣ Resorbens.metaphora a caribdi qua eū īpetu quodā significet mentis:& furore correptū ad bruti ptes reuersum.Ergo obligatam redde ioui dapē:pmissum ac debitū redde cōuiuiū:& sciēdū dapē singulari numero decliatū.℣ Sub lauro mea: ut ē illā Vir.Hic tū hac mecū poteris requescere nocte:uel certe sub augusti uictoria:aut tāq̄ poeta iuitat amicū sub suo carmine.℣ Nec parce cadis.t.d.uasis uinariis ad eius q̄si reditū reseruatis: ut uina bōus q̄ deide cadis onerarat acestes.℣ Obliuioso:hoc ē uino:quo curæ pellunt:&labor ī obliuionē uēit.℣ Massico: pro cāpano posuit.℣ Ciboria exple. aut alexādria poma q̄ habēt similia colocasiis folia:in quorū similitudinē facta pocula eodē noīe appellātur:aut certe pro cibo posuit tāq̄ cibū poculis cōpensaret.℣ Funde.c.largius utere odoribus.℣ Cōchis:echinis concharū.℣ Quis udo:iterrogatiuū ē:sed cū exhortatione dicitur.℣ Vdo apio: uiridi uel quod in locis aquosis nascitur.℣ Corona .n.apii ebrietatem prohibere dicitur.ut est floribus atq; apio crines ornatus amaro.℣ Deproperare:festinātēr afferre.℣ Quē ue.archipofian significat: & tesserarum iactu datum in bibendo primatum. Veneris autem iactus latissimus dicebatur:qui habebat & tricenariū numerum. ℣ Edoniis.thracibus bacchis.℣ Furere:autem certe saltare aut ebrium esse.

¶POR. Te rursus in bellum resorbens Vnda fretis tulit æstuosis: allegoricos signat Pompeium post fugam illam īpetu quodā mētis petisse rursum ptes bruti.℣ Obligatā:promissam ac debitā.℣ Obliuioso massico uino obliuiones curarū ac sollicitudinū faciēte uel afferente.℣ Ciboria exple.Ciboria ,pprie sunt folia collocasiorū in quorū similitudinē pocula facta eodē noīe appellant.℣ Quis hudo deproperare apio coronas curatue myrto.qs interrogatiue cū quodā hortamento dicitur. Vdo aūt apio pro uiridi uel qd ī aq̄ nascitur.℣ Deproperare:autem ual de properare signat.℣ Quē uenus arbitrū dicet bibendi.archipofiam inchoationē bibēdi in conuiuio talorū iactu sortiri solebant.uenerius aūt iactꝰ in talis summū numerū habet.i.tricenariū.℣ Non ego sanius bacchor edoniis. Aedōii thraces sunt:quos solet ebrietas fortiores reddere. ℣ Recepto.d.m.f.est amico.Percipiendum extrinsecus etiam ut sit etiam furere dulce mihi est recepto amico.

¶CHRI. Denso aere.i.nube:quæ aere densior est.Sic Virgili.At uenus obscuro gradientes aere sepsit. Sic Home.uenerē fingit:q̄ æneā nebula septū de manibus achillis eripuerit.℣ Rursus:uel in eadē acie: & plio uel qa ad sextū pōpeiū posī illā pugnā se cōtulit.℣ Vnda resorbēs:trāslatio ē ab inūdatiōe maris q̄ cū refluat retrahit & resorbet q̄ expulerat.℣ Fretis æstuosis:p freta æstuosa:illis.n.cōparat bella:& forte alludit ad pliū sex. Pōpei cōmissū in freto siciliæ.℣ Redde: tanq̄ debitā.℣ Obligatā.i.ex uoto.℣ Dapē: sacrificiū sunt.n.deorū dapes.℣ Latꝰ:totū ītelligit corpꝰ:sed defatigatio maxie ī latere sentit.℣ Sub lauro mea:sub meo augusto:q lauro ob uictoriā īsignitus ē:uel sub meis carminibꝰ:nā & triūphāti & poetæ laurꝰ dat.℣ Leuia polita.cōtra ātē atq; aspa signis.℣ Ciboria:alexādria folia simillima collocasiis ī quorū similitudinē facta folia eorū noīe appellant. Alii dicūt cibaria:ut sit exple cibaria uīo tāq̄ cibū poculis pēsaret.℣ Massicū:a massico cāpaniæ mōte uū illā uertūt fœlicia baccho Massica q rastris.℣ Obliuioso:qd̄ curarū obliuionē īducit.℣ Cōchis:qa ī testis cōchiliū unguēta seruabāt pserti ī iis ī qbus uniōes cōcipiunt.℣ Depropare:ualde ,pperare.i. ,pperanter facere. Vir.hæc ,pperās iter ad naues tēdebat achates.℣ Apio:qa ea herba ebrietas uitat.℣ Vdo: qa ī locis hūidis nascat.℣ Quis ītorrogat:cū exhortatiōe.℣ Mirto:pp uenerē dixit:nā illi dedicata ē hæc arbor.Quis arbitrū hic dabat ī iactu talorū:ut eēt arbiter ad bibēdū:ueneris āt latissimꝰ iactꝰ hēbat:q habebat tricēariū nūerū plautus ī asinaria:hoc uenereū ē pueri plaudite:& mihi ob iactū cātharo mullū date.℣ Bacchor:isāio:ut ē de more bacchātiū.℣ Edōiis:thraciæ hi populi sunt:sed ,p oibus thracibus posuit:qm̄ Orpheꝰ apud illos liberalia īstituit.℣ Dulce ē furere:suauis res est uehæmēter lætari.

Argumentum. ODES.VIII.

¶ANT. Barynen meretricem periurā poeta alloquit: nō enim uota persoluerat:nec pacta sibi seruauerat.℣ Dicit autem si pœna aliqua uel etiam minima propter īpa ,p iuria afficeret:Crederet deos eē:uel illos curat mortalia. At ubi periuriis pulchrior efficit. Maternos cineres: & signa cum toto cœlo deosq; ipsos expedit fallere. Quippe periuria omnia Venus nymphæ & cupido ridēt: hic & ei amatorū numerus passim affluit.℣ Vlla si iuris tibi peierati:o te ē similis tecū dæ.℣ Iuris peierati: idest iuramēti: & iurisiurandi tibi corupti nec seruati. Vnde Cicero libro tertio officiorum sic ait. Nō enim falsum iurare: peierare est: sed quod est animi tui sententia iurauerīs: sicut uerbis concipit more nro id non facere periurium est.Scite.n.euripides iuraui lingua mentem iniuratam gero.℣ Baryne: id nomē græcum est.βαρυνω.n. grauo significat. βαρυς āt grauis dicitur. poterit igit Baryne latine dici grauis uel molesta.℣ Turpior uno ungui.i.minima etiam pœna lueres periurium. ℣ Crederē: supple deos esse: uel curare mortalia.℣ Prodis.exis.℣ Publica cura. omnes enim te appetūt.℣ Expedit matris:iurauerat illa per hæc omnia poetæ oblequi uelle.℣ Rxpedit:utile ē. ℣ Taciturna signa noctis.i.& lunam & sidera interdiu latentia:quæ noctis signa dicuntur: quoniā in ea apparent iterdiu āt tacere dīr cum non appareant:unde & luna silēs:uel tacita dicitur quum non lucet: uel dicas taciturna signa noctis pro taciturnæ noctis:nox enim tacita dicitur quia tunc omnia pene tacere solēt.hinc Ouidi.li.i.tristiū inquit.lamq; quiescebāt uoces hominumq; canumq;.Lunaq; nocturnos alta regebat equos.Quod autē per sidera etiā iurarēt li. xii.ænei.Maro:ostēdit his uerbis.Hæc eadem ænea terram mare sidera iuro.℣ Signa.i.sidera.nā ut Varro scribit li.iii. Signa dicuntur eadem & Sidera:Signa q̄ aliqd significent: ut libra æquinoctium sidera quæ insidunt: atq; ita significant aliquid in terris perurēdo aliud ue.Venus ipsa:quæ.s.amantibus facilis est. ℣ Sēper ardentes acuens sagittas:propertius item ait de cupidine. Et merito hāmatis manus est armata sagittis.℣ Et pharetra ex humero gnosia utroq; iacet. Ante ferit quoniam tuti q̄ cernimus hostem.Nec quisq̄ ex illo uulnere sanus abit. Ardentes autem sagittas dixit,Horati,propter faces quas etiam cum sagittis habet:ex iugi autē & īmensa sollicitudine amatorū corda ardere uidentur.℣ Cote cruenta:dū.n.cruentæ sagittæ ibi acuuntur:cruenta fit cos.Multi autem amoris impatientia sibi ipsis mortem consciuere.℣ Pubes: adolescentia. ℣ Sæpe minaci:ostendit quantum ab amatoribus diligeretur:nam cum eis etiam minax esset: & asperrima attamen.eam relinquere non poterant Textus aliqui etiam minati habēt:quod placet:est.n.sensus:q̄ quis sæpe minati eēnt. Barynæ:tamen eam relinquere non ualebant.℣ Iuuencis.i.adolescentibus.℣ Senes parci:auari & tenaces:metuebant ergo diuitiis suis potissimum.℣ Aura.i.splendor & nitor.

peierat piuriū

Publica cura.
Expedit matris cineres opertos
Fallere:& toto tāciturna noctis
Signa cum cælo:gelidaq; diuos
Morte carentes.
Ridet hoc inquā uenus ipsa.rident
Simplices nymphæ:ferus & cupido
Semper ardentes acuens sagittas
Cote cruenta.
Adde q̄ pubes tibi crescit omnis
Seruitus crescit noua:nec priores
Impiæ tectum dominæ relinquunt.
Sæpe minaci.
Te suis matres metuunt iuuencis
Te senes parci:miserecq; nuper
Virgines nuptæ:tua ne retardet.
Aura maritos.

Baryne Barys

Signa Sydera amoris sagittæ amoris faces

¶Ode.viii.dicolos tetrastrophos ad Barynen meretricem de periurio.

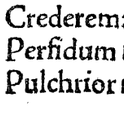

Vlla si iuris tibi peierati,
Pœna barine nocuisset unq̄:
Dente si nigro fieres uel uno
Turpior ungui.
Crederem:sed tu simul obligasti
Perfidum uotis caput:enitescis
Pulchrior multo:iuuenumq; prodis

¶ACR. Vlla si iuris tibi peierati.scænicū principium in barynen meretricem. intelligitur enī p hanc inuectionem aliquos pcessisse sermones:qbus noctem sibi eadē baryna iureiurādo promiserit: dehīc postq̄ fefellit eū ī hæc uerba uelut amantē erupisse:ut.n.dicitur iurisiurati ita posuit iuris peierati:q̄ nulla fallēs pœna perculsa sit.Dente si nigro.Maior pœna est meretrici si ob culpam corporis deformitate puniatur. ℣ Crederē aut tibi subaudiatur iurāti:aut deos uindices esse periurii.℣ Simul.postq̄.℣ Obligasti: denouisti nō implēdo promissa:ecōtrario.n.solui uota dicunt.℣ Pulchrior:auctio est data auctiōi.℣ Iuuenūq;.p.amatorū multitudinem significat dicens eam periuriis fieri pulchrioē.℣ Expedit:prope est:ut putem dū uideam non puniri periuria in contrarium religionis ac pietatis uerti rationem:hanc.n.uult uideri sacrilegio promeritā deorum fauorem.℣ Taciturna noctis:duræ siue secretæ:& silentis: ut Virg.Tacitæ per amica silētia lunæ: & sydera cūcta notet tacito labentia cœlo ac si diceret:fas est oēm mundi maiestatem in sacramēto uocare.℣ Rident simplices:simplices.n.aut perfidiæ amoris cū risu indulgentes:aut quia nymphæ ad ignoscendū faciles sunt: ut & quo sed faciles nymphæ risere sacello: comites.n.ueneris sunt ad quam pertinent meretrices.℣ Simplices nymphæ.i.non iracundæ;sed exorabiles.℣ Ferus & cupido.numē cupidinis demonstrauit īmite:& īmplicabile:& quod ignoscere nesciret nisi uoluntatē ueneris:& iudicium sequeretur: ut Vir.Iamq; ibat dicto parens:& dona cupido.℣ Semper ardentes acuens:aut semper ardentes:aut acuens semper.℣ Cote.c.non in cote cruēta: sed in qua acuit:ut occidat:īmoderatus.n.amor maturat exitium: & declinatur hæc cos huius cotis.℣ Adde. adiunge his quæ tibi creuerunt ex periurio.℣ Tibi crescit:tuæ ,pstitutioni.i. subide crescētes amatores.℣ Seruitus.c.n.semp adiūguntur tibinoui nec priores relinquunt te quāuis relicturos minentur.℣ Tectum: lupanar.℣ Sæpe minaci:uim amoris expressit:ut quod a seruis fieri consueuit:hoc amatoribus nō liceat: dum contempti se deserturos minent:& sic noui ueniant: ut non abscedant priores.℣ Iuuencis: filiis iuuenibus: metaphora a tauris:ut supra:nec tauri ruentis in uenerē tolerare pondus.℣ Te.s.p.propter dilacerationē patrimonii quæ meretricum incitamentis sæpe contingit.℣ Miseræq; nu.timore repudii. Maior.n.in recenti charitate dolor est sollicitati coniugis:maior uis meretricis animum affectione occupatum uicisse.℣ Aura:aut facilitas qua in amorem trahuntur:aut unguentorum odor:ut ipse superius:auræ fallacis.

¶POR. Vlla si iuris tibi peierati pœna Barine:scænicū principiū intelligendū.n.aliquos sermones precessisse:qbus Barina hæc noctē ei iureiurando interposito,pmiserit.Deinde postq̄ fefellerit:tū in hæc uerba hūc erupisse.Dēte si nigro fieres uel uno:subaudiēdū extrinsecus saltē leuissimā pœnā ob opprobriū tēsus.℣ Sed tu simul obligasti:ac piurio te deuouisti.Enitescis pulchrior multo.adeo multo pulchrior es post piuria: ut iuuenes te uniuersi diligāt ergo iuuenū publica cura ,p oiuꝫ iuuenū dictū ē apud Salu. publicā miserorū cām. Expedit mris cieres optos fallēr tēsꝰ ē:cū hoc uideat ,ppe ē ut purē rōnē pietatis ac religionū ī ptrariū eē uersam:ut q̄ īpii atq; irreligiosi sint magis deos ,pmereant.℣ Gelidaq; di.mor.ca.& hic & ī eo q̄ ante hūc sensus est per zeugma.i.in cōiunctione ex supiore accipiendum expedit fallere.℣ Ridet hoc īquā uenus ipsa:rident

ſimplices nymphæ:ferus:& cupido.Ridet periuriũ ſuũ Venus quæ.ſ.amãtibus facilis eſt.Rident nymphæ, ſic illud dicitur: ſed faciles nymphæ riſere ſacello.¶ Semp ardentes acuens ſagittas cote cruenta nimiũ αμφιβολον utrũ ſemp ardentes intelligendũ an ſemp acuens.Eleganti autẽ conceptione de amore dr; & ardentis ſagittas:& ſemp acuens ex cruenta cote.¶ Nec priores impiæ tectũ dominæ relinquunt ſæpe minaci:hocoſtẽdit etiam illis amatoribus gratam eſſe,quibus fuerit iniurioſa.¶ Te ſuis matres metuunt iuuencis,iuuenci ergo non tantum boues dicuntur:ſed homines:quãuis in uſu ſit:ut nõ niſi per diminutionem iuuenculos dicamus.¶ Tua ne retardet amoris aura:quæ ad te eos fert:ſed utiq; hoc per allegoriam dicitur.

¶CHRI. VIlla ſi iu.ti.Exprobrat barinæ pfidiã:q; ea q̃ iureiurãdo,pmiſerit nõ obſeruat:& cũ admiratione q̃rit;q; quãto magis periura ẽ:tanto in dies pulchrior efficit:q̃ſi dolens q; dii humana curare nõ uideant;cũ ſua pulchritudine:& ueteres amatores retineat:& nouos ſibi quotidie comparet.Barine,n.u. ex græca declinatione q̃ in genitiuo in es:in actõ i en:ĩ reliqs caſibus in e longã terminat:nam græce eſt per.η.ut βαρφυνη.¶ Iuris peierati iuſiurãdi nõ obſeruati:nã peierare eſt iuſiurãdũ rumpere:& fit ex p & iuro:ſed u i e mutatur:&.r. ſubtrahit in uerbo in noſe aũt manet:nã dicimus periuriũ:& non peieriũ.¶ Dente nigro uel uno.q.d.ſi minima corporis parte fieres turpior ego crederem deos curare humana : Ergo ſequitur q; cum hoc non fiat:non credat.¶ Obligaſti caput.i.obligaſti te uotis.i.ad uota reddenda:nã q uouit debitor uoti efficitur . Vel potius obligaſti caput perfidũ uotis.i.reddidiſti obnoxium caput.i.uitã:quia uſus es perfidia in uotis . Contrariũ ẽ ſoluere uota.¶ Perfidum:quia fidẽ fregiſti:Publica cura publicus amor:nã omnes tuo amore ardẽt:oſtendit autem in hoc loco naturam amantiũ:qui q̃to iſcœliciores ſibi res ſunt in amore;& q̃to magis decipiuntur:tanto ſibi quã amant pulchrior uideẽ.¶ Prodis:in publicũ egrederis.¶ Expedit:utile eſt, Verbũ autẽ ipeſonale eſt:proferturq; cũ ſũma admiratiõe:& q̃rela:q; id ſibi prodeſt q; ſũmopere nocere deberet: & quod pulchritudinem quod maximũ in muliere p̃mium pro pœna accipiat.Expedire ãt cum perſonale eſt nonnunq̃ ſignificat liberare.Virg.flãmas inter & hoſtes expedior,itẽ promere.idẽ.Cererẽq; caniſtris expediũt.item extollere.idẽ.Tũ uero auguriũ rutuli clamore ſalutant.Expediuntq; manus.itẽ breuiter enarrare.¶ Fallere.c.m. cũ per illã iuras:deinde contra iuſiurandũ facis auget ãt crimen q; non mõ matrẽ fallat : ſed emortuã matrẽ immo cineres iam ſepultos:quos in maiori ueneratione eſſe oportet ueluti rẽ religioſam . Hoc efficaciter dolet dido Virgiliana.nõ ſeruata fides cineri ,pmiſſa ſicheo.¶ Opertos:urna cõditos : erat aũt hoc apud priſcos haud cõtemnendũ iuſiurandũ.Vir.Per patrios cineres p ſpes ſurgentis iuli.itẽ iliaci cineres:& flamma extrema meoꝝ Teſtor in occaſo ueſtro.¶ Et ſigna taciturna noctis cũ toto cælo:more oratorio tendit ad grauiora. Nõ enim ſolum fallit mortales.ſ.matrem:ſed & cœleſtia:qm̃ ipſa ſydera:ſed deniq; ipſos immortales deos. ¶ Signa in cœlo:oẽs imagines expluribus ſtellis configuratas ſigna appellant: præcipue autem illa duodecim quæ in zodiaco ſunt:nõ aũt ſola ſigna fallit.ſed ẽt totum cœlum . Refert autẽ Pli. ſeptuaginta duoꝝ ſignorum cognitionem habere aſtrologos in quibus ſint mille ſexcentæ ſtellæ.¶ Taciturna. non dixit contra Plat. cuius opinio eſt q; ſinguli ſphærarũ motus ſingulos ſonos efficiãt:ut latius cũ eſt de muſis diſputatũ expreſſimus, ſed dicit taciturna: quia in ſola nocte apparent : in qua omnia tacent . Nam interdiu non apparent: quia ſolis ſplẽdor hebeſcũt:unde addidit.¶ Noctis:nõ qa nõ ſemp ſint:ſed quia nõ niſi i nocte uiſunt.¶ Gelida: ab effectu.¶ Ridet oſtẽdit quare impune periura ſit.Nam uenus in cuius tutela illa eſt:& ipẽ nymphæ facilia nũmina ſunt:& de nymphis Virg. Et quo ſed faciles nymphæ riſere ſacello:ſimile & illud eſt apud Ouidiũ. iuppiter e cœlo periuria ridet amantum: ergo ſimplices quaſi faciles ad ignoſcendum:ſic alibi.Faciles uenerare napeas.¶ Inquã:quaſi dicat ego hoc aſſeuero.¶ Ferus.cur ergo rideẽ:qm̃ cũ ſit ferus i amãtes gaudet illos ludi uel dixit ferus quia nõ ignoſceret:niſi ſequereẽ uenerem.¶ Sagittas: a ſatis & ictus dicit ad longum .n. ſpatiũ perfert ictũ ſuũ.Quoniã autem & ſagittis uulnerare:& facibus urere dicit cupido : utrumq; complexus eſt nam & ardentes ſagittas:& cotem cruentam dixit.¶ Cote cruenta.i.ſagittas cruẽtas acuit cote:uel dixit cruentam cotem:quaſi aſperſam ſanguine ſagittaꝝ quæ in ea acuuntur : cotem autem ſpeciem lapidis dicunt i qua cõmode ferrũ acuit ipſe alibi.Fungar uice cotis acutũ reddere quæ ferrũ ualet expers ipſa ſeccandi.¶ Adde. cũ admiratione proferẽdum.nõ.n.ſatis eſt q; impune peccet:niſi etiam aſſit peccato præmium.ſ. ipſa pulchritudo.Verum quod pro monſtro ſit quãto perfidior eſt: tanto maior amatorũ numerus apparet.¶ Omnis.p. tibi creſcit:quaſi dicat omnes qui creſcunt : & creſcendo in ætatem ueniunt amori aptam:tui futuri ſunt : neq; exemplo eorũ quos luſiſti deterrent.¶ Pubes:hæc iuuentus eſt.ſed de pube iam dictũ eſt hinc eſt hic & hæc pubes huius pubis ſecũdũ Cæſarẽ:caſſius ãt facit hic & hæc pubes puberis.alii aũt hic & hæc puber puberis ſic eſt impubis huius impubis uñ impubis Iuli.& Hora.dixit impube corpus.Cicero aũt in quarto inuectiuarum.Filiumq; eius impuberẽ legatum a patre miſſum. Ergo impube dicimus abeo quod eſt pubes : & impuberes ab eo quod ẽ puber.¶ Pubes.iuuentus.ſic Vir.Haud aliter pubeſq; tuæ puppeſq; tuorum . puberes igit qui ad eam ætatem deuenerunt in qbus ſunt pili.impubẽs quibus adhuc inueſtes ſunt.¶ Seruitus : turba ſeruorum:& iure dixit.quia paulopoſt dixit dominam impiæ:quia periura.¶ Tectum.i.domũ:reſpexit aũt conſuetudinem amatorum qui circa amicæ domum ſemp ſunt:ut ait ille Plautinus : hic eſt ille angulus ubi diẽ omnẽ:operam omnẽ meq; ipſum contriui miſer.¶ Sæpe minati:demonſtrat ſummam miſeriam .non.n.abeunt.quia nõ doleant:nam nõ eſſent inſœlices: ſed quia cogit illos amor omnem difficultatem omnemq; indignitatẽ perferre.Quid ergo miſerius:q; nõ liceat illis id quod infimæ conditionis ſeruis licet:ſcilicet fugere. ¶ Te ſuis matres:exaggerat quanta ſit amatorum turba cum ipſa petat:& a tenellis:qui adhuc i materna potiuus quã in paterna poteſtate ſint:iccircoq; appellat iuuencos quaſi q adhuc matrẽ ſequãtur. ¶ Te ſuis:oſtendit an.q; timent de illorum ſalute:ne a meretrice uorẽtur.¶ Te.ſ.p.iſti autem non tam de ſalute filiorum q̃ de patrimonio timent.¶ Miſereq; nu.hæ zelotipia mouẽtur:quæ maxime torquet nouas nuptas : quæ nuper aſſuete amori perdite amant:& ob hoc miſeræ.¶ Aura.nitor:a ſplendore auri.

¶ANTO Obierat ualgio puer chariſſimus: uñ plus æquo dolore afficiebat:hinc Hor.eũ ſolari cupiẽs p ſimilitudines inq̃t:nõ ſemp manare pluuias:nõ ſemp in mari ,pcellas eſſe : nõ ſemp eſſe in armenia glaciem: non ſemp aquilonibus uexari ſiluas:hoc eſt nõ ſemp i rebus eſſe turbationes:& aduerſa.Ipe tũ cõtinue ſibi adẽptũ puerũ lachrymabat:nulla qete habita. Et cũ neſtor Antilochũ filiũ apud troiã extinctũ nõ oĩs ſuæ uitæ ãnos plorauerit.Nec ẽt troilũ parẽtes ſororeſq; fleuerit ſp.Debet etiã ipſe multo magis abſtinere a q̃relis. Auguſtiq; Cæſaris nouã medoꝝ victoriã una ſecũ decantare.¶ Nõ ſemp imbres nubibus hiſpidos:ode ẽ ſimilis nonæ libri primi.¶ Imbres nubibus manant.Plini. li.ii.ſcribit q; a terra caligo humida:& per uapores fumida exalat:hinc nubes:q̃ in ſublime egreſſæ i liquorem ſoluuntur.Hiſpidos agros:incultos & dumoſos. ¶ Manãt:p ſiliũt:erũpũt.exeũt.¶ Mare caſpiũ:id mare ad ſeptẽtrionẽ eſt:ut Stra.docet li.xi.q ẽt li.v.ait mare caſpiũ a pleriſq; uocari hircanũ.¶ Inæq̃les ,pcellæ.i. aſperrimi uenti:& tempeſtates. Armẽiis i oris ſtat glacies iers: Arméia maior ẽ:& mior eſt ãt ad ſeptẽtrionẽ de q̃ legito Ptolomæum li.v.Et Stra.li.xi.Sta.horret. ¶ Iners:iertes reddẽs.¶ Gargãi:Gargãus ,pmontoriũ ẽ ,ppe apuliã ad ſtadia.ccc. ptẽdẽs i pelago oriẽtẽ ,pſpectãs:ut Stra.ait li.vi.¶ Orni.p qbuſcũq; arboribus poſuit.De ornis autem plura legito ode.ix.li.i.

Imber

Caſpiũ mare

arméia

Gargãnus

¶Ode.IX.tricolos tetraſtrophos ad Valgium de fletu miſtæ pueri.

NOn ſemp ĩbres nubibus hiſpidos
Manãt in agros:aut mare caſpium
Vexant inæquales procelle.
Vſq; nec armeniis in oris
Amice ualgi ſtat glacies iners
Menſes per omnes aut aquilonibus
Q uærceta gargani laborant:
Et foliis uiduantur orni.

¶ACR. Nõ ſp ĩbres nubibus hiſpidos.Valgiũ hac ode cõſularẽ alloqtur amicũ ſuũ:quẽ cõſolat Myſtis pueri ſui delicati mortẽ grauiter ferentẽ:indicãs mala hoĩbus nõ eſſe continua.¶ Glacies iners.aut q̃ curſum gelata nõ habet:ut cõcreſcũt ſubitæ currẽti in flumine cruſtæ:aut q̃ nimietate frigoris pigros efficiãt:ut cõferto; agmine cerui torpẽt mole noua.¶ Querceta gargani:ut pineta: eſculeta:ſic & quærceta poſuit.¶ Et foliis uiduant.nõ ſp foliis uiduant arbores:hoc eſt dũ in oĩbus ſint uices tẽpoꝝ:cõtinuare luctũ ualgiũ nõ debet.

¶POR. Nõ ſp ĩbres nubibus:hac ode ualgiũ cõſularẽ amicũ ſuũ ſolat morte delicati pueri grauiter affectũ.¶ Nõ ſemp ĩbres nubibus hiſpidos.Manãt in agros:latet ſenſus i hac elocutiõe:itelligi.n.uult nec ſp pluere nec ſp agros hiſpidos eẽ.i.horridos:p qd itelligẽdũ aduerſa hoĩbus nõ poſſe eẽ cõtiua ac ſẽpiterna.Nec armeniis i oris amice ualgi ſtat glacies iners: nã & hic & in ſubiectis ſenſibus ſp ex ſupiore zeugma itelligẽdũ: ¶ Aut aqlõibus q̃rceta gargãi gargãus mons ẽ apuliæ.q̃rceta ãt dicitur:ut pineta: & uineta:a q̃rceis.ſ. arboribus.

¶CHRI. Nõ ſemp.Valgiũ uiꝝ doctũ atq; cõſularẽ morte pueri cõſolatur.Demõſtrat.n.nõ ſemp lugẽdũ ſed oĩum reꝝ fieri uiciſſitudinẽ:nõ ſemp ĩbres manant.i.fluũt i agros.¶ Hiſpidos.i.rubis fructibuſq;:& ſimilibus rebus aſpos.¶ Nec ſp ,pcellæ inæquales:qa undatim irruũt:eſt aũt ,pcella ſm ſeruiũ aqua uẽto admixta.Pli.aũt dicit eſſe repẽtinos flatus : q exhalãtes e terra gignunt uentos q maiore illati pondere incurſuq; ſi late ficcã ruperint nubẽ ,pcellã gignũt:q̃ græce ecnephias dr:hic cœpit pro uehementiori uento.¶ Vexant: rectẽ maronẽ defendit.Ge.in eo uerſu dulichias uexaſſe rates:ubi anneus cornutus nimis leuem ſignificatum habere in eo mõſtro dicit.at Gel.oñdit eſſe a ueho in quo iã uis ineſt alieni arbitrii non eni ſui potens eſt qui uehit.Vexare ãt q; ex eo iclinatũ eſt ui atq; motu augeẽ:nam qui fertur:& huc & illuc diſtrahitur: uexari dr: ſicut taxare p̃ſſius crebriuſq; eſt q̃ tãgere:Hic Cato in orõne pro acheis.Cũ Hãnibal terram italiam laceraret atq; uexaret.Ci.in uerrem.Quæ ab iſto ſic ſpoliata atq; direpta eſt: ut non ab hoſte aliquo : ſed ut a barbaris prædonibus uexata eſſe uideat.¶ Caſpiũ.m.quod caſpii populi circũhabitãt.¶ Stat uel horret:ut Stat ductis ſortibus urna:uel ſtat qa aqua q̃ ex ſua natura ſemper fluit:cũ congelata ẽ ſtat.¶ Aquilonibus:hic uẽtus a uæhemẽtiſſimo uolatu inſtar aquilæ appellat.Aquila aũt ab aqlo colore qui fuſcus:& ſubniger eſt uocat.¶ Garganĩ:hic mõs apuliæ eſt:in quo fuit ſi põtus urbs:& arpi a diomede cõditi:& in quo ãno ſalutis.ccclxxxi.apparuit Michael archangelus.Orni mõtanæ arbores ſunt.Vir.Deſcẽdere mõtibus ornos.¶ Viduant:priuantur.

Myſtes

Lucifer

Veſper

¶ANTO. Flebilibꝫ modis.luctuoſis uerſibꝫ & cãtibus Vrges fatigas.¶ Myſtẽ:pueri nomẽ ẽ hoc loco.μυστης ãt dr:myſticus arcãus.¶ Veſpo.Pli.l.ii.c.viii.de uener ait:pueniẽs qppe:& añ matutinũ exoriẽs lucifer nom̃ accipit:ut ſol alter:cõtra ab occaſu refulgẽs nũcupat ueſp ,progãs lucẽ:uicẽue lũæ reddẽs.¶ Surgẽte .i.i occaſu apparẽte.¶ Fugiẽte.i.mãe ipo fugere.n.uĩ a ſole cũ nõ appeat illo exorto.¶ Ter æuo fũctꝫ.piphraſis ẽ Neſtoris:q apd Oui.iqt. Vixi annos bis cẽtũ nũc tertia uiuit ætas mlti iterp̃tat an.xc.iter quos ẽt acron & Euſtachiꝫ cõmẽtator Hõe. attribuẽtes ſæculo.xxx. an.is ãt i bello troião. Antilochũ filiũ amiſit iterfectũ ab hector.ut Oui.pria epla narrat:a mẽnõe:ut ſcribũt alii Iuu.Sat.x.de neſtoris fletu mẽinit de neſtor ẽt plura dixius ode.xv.li.i.¶ Troilõ.is priãi filiꝫ puer achillicõgreſſꝫ ẽ & occiſus.de quo Vir.li.i.æn.& Pla. i bac-

neſtoris anni

Tu ſemper urges flebilibus modis
Myſten ademptum:nec tiba ueſpero
Surgente decedunt amores:
Nec rapidum fugiente ſolem.
At non ter æuo functus amabilem
Plorauit omnes antilochum ſenex
Annos:nec impubem parentes
Troilon:aut phrygiæ ſorores
Fleuere ſemper,deſine mollium
Tandem querelarum:& potius noua
Cantemus auguſti trophæa

chidibus ait: Ilio tria fuisse audiui fata quæ illi forent exitio si-
gnũ exarce si perisset: alteq; ẽt ẽ troili mors tertium quũ portæ
scææ limẽ superum scinderet. ¶ Sorores: cassandra polyxena &
creusa æneæ uxor. ¶ Desine molliũ: q̃relaq; p hipallagen desi-
ne molliter queri. ¶ Trophæa. Trophæon græci dicunt latini
uero trophæum ἀπὸ τροπῆς: quod est conuersio τροπὴ uerto τρέ-
πω in fugam uerto: Qui aũt dux hostem conuerteret trophæ
um merebat. Qui uero plenã uictoriam consequeretur trium-
phum: sæpe autem arbor in qua hostium spolia effigebantur trophæum dicebatur: quod late poeta ostendit
in principio li. xi. ænei. ¶ Trophæa cæsaris augusti: scribit Sueto. parthi quoq; augusto & armeniam uindican-
ti facile cesserũt: & signa militaria q̃ M. Crasso & M. Anto. ademerãt: reposcenti reddiderunt. obsidesq; insup
obtulerunt. Scytas quoq; pellexit ad amicitiã populi romãi ultro p legatos petẽdã. ¶ Nyphatẽ: nyphates mõs
ẽ in armenia Masio mõti oriẽtẽ uersus iminẽs: ut Stra. li. xi. docuit: Est ẽt fluuius ut hic: & apud. Lucanũ. arme
niusq; tenẽs uoluẽtẽ saxa nyphaten: & Iuue. sat. vi. Quosdã facit esse Nyphatẽ i populos: magnoq; illic cuncta
arua teneri Diluuio. ¶ Medũq; flumen. Media ut Stra. docet li. xi. duplex est maior & minor in maiori æsta-
tẽ parthoq; reges agebant frigida. n. ẽ media. Media maior olim toti asiæ dñata est. Traduntq; medos: multa
rũ reg̃ auctores armeniis fuisse. ẽ aũt media Borealis & armeniæ iuncta. ¶ Medũq; flumẽ. Araxem intelligit
qui armeniam & atropaciã. i. mediam minorẽ terminat: & in mare caspiũ egredit. Tigris ẽt labit per atropa-
ciam fluuius celerimus: uñ & nomẽ habet: Nã medi sagittã tigrin uocant. Auctor est Stra. li. xi. Gentibus adi
tum uictis minores uoluere uortices: uult nyphaten & Araxẽ siue Trigin quũ puenerint ad uictas gentes. i. in
armeniam: & mediã tanq̃ ipsi ẽt uicti sint fluere leuius & molioribus undis. ¶ Vortices. Vorsus & Vortices
dixere antiqui q̃ primo Scipio Aphricanus in e litterã secũdũ uertisse dr̃. est aũt cõtorta in se aqua uel qcqd
aliud similiter uertit: inde pp flexum capilloq; pars summa capitis. id Fabius li. viii. docet. ¶ Inde pscriptũ. in
cõstitutũ terminũ ab ipo augusto ne latius uagarent ut oli. ¶ Gelonos. Geloni ut Soli. scribit populi sunt i scy
thia: q̃ de hostiũ cutibus: & sibi idumẽta faciũt: & eqs suis tegmina utq; mela scri. geloni urbẽ ligneã habitãt.

Cæsaris. & rigidum nyphaten
Medumq; flumen gentibus additũ
Victis minores uoluere uortices
Intraq; præscriptum gelonos
Exiguis equitare campis.

illii fata troiæ fata

trõphæa augusti laus

hyphates Media

araxes tigris. f. uortice gelonis

¶ AGR. Flebilibus modis. q̃a poeta. erat ualgius: & meroré suũ consolabat luctuosis carminibus. ¶ Adem
ptũ: tãq̃ mortuũ fleret solatio suo ademptũ. ¶ Fugiẽtẽ sub hespo: ut duo eũ tpa tenere mõstraret. ¶ Senex: ne
stor: q. xc. an. hoc ẽ tribus ætatibus uixisse firmat: unã. n. ætatẽ. xxx. an. ponebãt: nõ ergo eũ dicit oi uita sua an
tilochũ suũ filiũ fleuisse. ¶ Nec impubẽ. p. t. Troilus priãi filius ætate ipar cõgressus achilli: de quo Vir. par
te alia fugiẽs amissis Troilus armis infœlix puer atq; ipar cõgressus achilli. tanq̃ nec ipse parentibus fletus sit.
¶ Molliũ: quæ nimiũ teneri affectus sint: & desine q̃relaq; pro desine q̃ri: figura hippallage. ¶ Et potius cante-
mus noua augusti trophæa: tanq̃ si diceret: melius remoto luctu. Cæsaris facta cantemus. Et rigidũ nyphatẽ
scythiæ fluuiũ: plæriq; putãt armeniæ mõtẽ. ¶ Medũq; flumẽ: poetice q̃si & fluuius se uictus sentiat: ut & põ
tem indignatus araxes: & euphrates ibat iã mollior undis: uñ gẽtes tũ uictas uult intelligi q̃ circa flumia sũt.
Euphratẽ tũ indoq; amnẽ uult intelligi. Ordo est. Cantemus medũ flumẽ uoluere minores uertices additũ
uictis gẽtibus. ¶ Intraq; pscriptũ: intra cõstitutũ: augustus. n. fines gellõis statuit: quos uicti egredi nõ auderent
sed pscriptis. limitibus tenerent: cũ ante ubi libuisset excurrerẽt. ¶ Exiguis. e. campis: a cæsare determinatis.

¶ POR. Tu sp urges flebilibus mysten ademptũ: nec tibi uespo surgẽte cedũt amores. ¶ Mysten semper
urges. i. instanti q̃rela q̃reris uespo surgente solẽ. i. orientem cũ uesper stella resurgit. i. occidit. ¶ An ne ter æuo
functus. Nestorẽ significat: qui tradit tribus sæculis uixisse. Antilochũ ãt nestoris fuisse filiũ notũ ẽ. ¶ Desi-
ne mollium tandem q̃relaq;. Desine q̃relarum græca elocutione figuratũ est: alioquin nos desine quæri dici-
mus. ¶ Et rigidũ nyphaten: nyphates armeniæ mons est in quo magna frigora sunt. ¶ Medũq; flumen genti-
bus additum uictis. Videtur Euphraten medoq; significare. Quem ait gentibus uictis additum esse. i. in nu-
merũ uictaq; gentiũ accessisse: & additum uictis poeticæ quasi sit fracta ferocia ipetus eius postq̃ uictus sit.

¶ CHRI. Flebilibus modis. i. carminibus q̃si elegiacis. Fuit. n. Valgius poeta haud cõtẽnẽdus. Mysten no-
men pueri a Valgio amati. ¶ Vespero: stela ueneris est. Hæc cũ solẽ pcedit lucifer dr̃: & ante ortũ solis appa-
ret in oriente: cũ subseqtur hesp & uesp & hesperus uesperusq; appellat: uideturq; i occasu statim postq̃ sol
occidit: primusq; pythagoras eãdẽ eẽ stellam deprehendit hesperum: & luciferum in lucifero colore gauden-
tem. i hespero fulgentem uidemus. Nunq̃ a sole longius gradibus quadraginta: sex discedit. Genitalis rosci
da prospera: & salutaris est. At ostenderat fieri mutationẽ in rebus naturalibus: nunc idẽ probat hominũ exẽ-
plis. ¶ Senex: nestor. de quo iã dictũ est: quẽ ad tertiã usq; ætatẽ uixisse ferũt: inducit aũt exẽplũ senis cum se
nes impatiẽtius filioq; mortem ferant: quia in illis requiem suæ senectutis sperarent. ¶ Amabilem: ergo ma-
gis dolendũ. ¶ Antilochum: hic filius Nestoris ex euridice fuit ab hectore in prælio cæsus. Oui. Siue qs ãtilo
chum narrabat ab hectore uictum. Antilochus nostri causa timoris erat. ¶ Impubem: ipuberem iuestem: cui
nondum barba exorta esset. Erat. n. lugendus: & quia filius: & quia bonus filius: & qa adolescens: cũ illa ætas
ẽt externis lachrymas excutere possit: & tũ luctui modũ iposuit: ergo & te idem facere decet: cum amiseris
nõ filiũ sed seruũ. ¶ Troilũ: qui puer adhuc ab achille i pugna cæsus est Vir. Parte alia fugiẽs amissis troilus
armis: infœlix puer atq; ipar cõgressus achilli: filius fuit priami. ¶ Desine mollium. q. i. a mollibus quærelis
cõstructio græca: & poetis potius q̃ cæteris scriptoribus concessa. ¶ Mollium: ergo nõ ad uirũ pertinentium.
¶ Tandem: post diuturnum luctum. ¶ Cantemus: lyris carminibus. ¶ Noua nuper parta uel magna: & mira
bilia: & alludit ad duo illa diuersa trophæa de qbus diximus. Trophæa apud græcos fuerunt arbores ampu-
tate in eo loco ubi hostes uicissent atq; in fugã uertissent. dicta ab eo quod est τρέπειν. i. uertere: amputabãt. n.
ramos arborũ: ac deinde armis spoliisq; hosti detractis ornabãt: ut essent posteris monumentũ uictoriæ i eo

loco partæ. Deinde etiã sunt cœpta poni in mõtibus: & locis eminẽtioribus: hinc Salu. de Pompeio ait q̃ de-
uictis hyspãis trophæa in iugis pyrenei mõtis posuit. ¶ Nyphaten: fluuius scythiæ ex mõte eiusdẽ nois fluit
sunt q̃ illũ parthis sunt ẽt qui incolis ascribant. Vir. Addã urbes asiæ domitas pulsumq; nyphatẽ: poetæ aũt
dant quodãmõ sensum fluminibus: ut se uictos fateant. Vir. Euphrates ibat iã mollior undis. & alibi. Põtẽ i
dignatus araxes. ¶ Minores uertices. minores undas tanq̃ q̃ se uictos cognoscãt. ¶ Gelonos. inter budinos scy-
thiæ pplos geloni sunt græcoq; colonia: apud quos oia: & publica & priuata ædificia lignea erãt: his uictis au-
gustus terminũ: ut ait Porphyriõ pscripsit quẽ egredi uetarent. ¶ Exiguis: breuibus finibus. ¶ Eqtare: uagari.

Argumentum. ODES. X.

¶ Decima ode dicolos tetrastrophos
ad Lycinium de mediocritate.

Ectius uiues lycini neq; altum
Semp urgendo: neq; dũ pcellas
Cautus horrescis nimiũ pmẽdo
Littus iniquum.
Auream quisquis mediocritatem
Diligit tutus caret obsoleti
Sordibus tecti: caret inuidenda
Sobrius aula.
Sæpius uentis agitatur ingens
Pinus: & celsæ grauiore casu
Decidunt turres: feriuntq; summos
Fulgura montes.
Sperat infestis metuit secundis
Alteram sortem bene præparatum
Pectus. informes hyemes reducit
Iuppiter idem.
Submouet non si male nunc & olim
Sic erit. quondam cythara tacentem
Suscitat musam: neq; semper arcum
Tendit apollo.
Rebus angustis animosus atq;
Fortis appare: sapienter idem
Contrahes uento nimium secundo
Turgida uela.

¶ ANT. Lycinio poeta scr. hortans eũ ad tẽperantiã: & mediocritatẽ: nã q̃ sũma perũt multis hac uariis casibus opponuntur: & inde grauius decidunt. Qui uero infima tenẽt: ignaui sp habẽtur: & nullius sũt pcii. ad illud ẽt exhortat: ne. s. desperet meliora lapsis neue confidat nimium secũdis: est. n. oium reg̃ uicissitudo: ut & Teren. scri. ¶ Rectius ui. lycini neq; altũ. Ordo ẽ: o lycini rectius uiues neq; sp urgendo altũ: neq; nimiũ pmendo littus iniquũ: dũ cautus horrescis pcellas. ¶ Altũ. i. pelagus: ẽ aũt hic allegoria: uult. n. intelligere summa minime adeũda ĩsimaq; fugienda: mediocria uero sequenda. ¶ Procellas cãus arduos: & picula. ¶ Littus iniquum. pp uada: & saxa nautis piculosum: intelligit ãt sordidæ: & humilis uitæ statũ: & angustias. ¶ Aureã. mediocritatẽ. i. fœlicẽ & pulcherrimã: unde & phus li. iiii. politicorũ ait q̃ in oi ciuitate sunt: tres spẽs hoium. Diuites: paupes: & mediocres: inter quos optimi sunt mediocres qa medium sp est optimũ. ¶ Tutus: phus idẽ li. iiii. politicoq; scribit mediocres ciues magis saluari: quoniã nec insidias patiunt: nec fraudes faciunt ut alii: quapp sine piculo uiuunt: ibidẽ quoq; ait. Quanto magis aliqd accedit ad mediũ tanto melius q̃to magis distat ab medio tãto peius & li. ii. eth. ait. q̃ exuperatio: & defectio bonũ ipsum corrumpũt mediocritas uero cõseruat. ¶ Obsoleti. inqnati: & polluti: obsolere est de usu exir̃. ¶ Sobrius: tẽpatus moderatus sine ebrietate. ¶ Inuidẽda. i. pulchra ingenti supba sublimi: & ex qua iuidia oriat. ¶ Sæpius uentis: p exẽpla ostẽdit sũma oia casibus aspis opponi. ¶ Sæpius uẽtis. Oui. ẽt ait. Summa petit li. pflant alt. uẽti. Sũma pe. dex. fulmia missa iouis. ¶ Sperat infestis: id qdẽ uiri fortis est: uñ phs li. iii. eth. ait: Et. n. nemo toleratior est maloq; hoie forti: is autẽ ut idẽ ait hõ fortis pprie dr̃. q̃ circa honestã mortẽ: & ea oia q̃ repẽte eueniunt atq; afferũt ipam iteritus est. ¶ Alterã sor. i. ini q̃ fortunã. ¶ Præparatũ. i. institutũ ab uirtute: & edoctũ. ¶ Informes hy. Turpissimas tẽpestates: bonorũ ãt: & malorũ uicissitudines esse oñdit. ¶ Olim: in futurũ. ¶ Sic. e. hic sit punctum. ¶ Quõdã. i. quãdoq; iungit. n. sequentibus posses ẽt iungere supioribus: sed tũc in futuro significaret: & olim in ptũm. Apollo scribit Dio. li. vi. apollinem dici cytharæ eiusq; musicæ inuentorẽ fuisse. Macr. aũt li. i. sat. scribit. arcu & sagittis apollinis simulachra decorari: ut per sagittas intelligat uis emissa radioq; manu tũ dextera gratias gestare: arcũ uero cũ sagittis sinistra: q̃ ad noxam sit pigrior: & salutem dextera manus promptior largiatur. Idem quoq; est in ode. xii. lib. i. ¶ Angustis: anxiis. ¶ Contrahes: metaphora est. Illud autem senecæ quod diximus: & hic conuenit nemo confidat nimium secundis. nemo desperet meliora lapsis.

Medio cres

obsoleẽ

Fortis uir.

apollinis cytharа

¶ ACR. Rectius ui. ad lyciniũ scribit monens piculosum esse magna tentare nec rursum si pericula timeãtur inter angustias humilẽ uitam sordide continendã & per allegoriã nauignãtiũ mediocritatem. suadet esse sequendã: ordo est. lycini dũ cautus horresis procellas. ¶ Rectius ui. neq; semp urgẽdo neq; nimium pmendo iniquũ littus. i. nauigãtibus periculosum. ¶ Aureã: beatam. Vir. aurea q̃ perhibẽt illo sub rege fuerũt Sæcula. ¶ Obsoleti. squallidi sordidi. ¶ Caret iuidenda. s. a. inuidia mediocritatẽ carere dicit ex magnis ædibus q̃ solẽt obrui iuidia. ¶ Sæpius uen. agi. ig. pi. Metaphora ab arboribus: & ædificiis tanq̃ maiora: & i alto posita periculis subiacere sp & casibus ut Iuue. numerosa parabat Excelse turris tabulata uñ altior eẽt. ¶ Casus: & ipulsæ pceps imãæ ruinæ. ¶ Feriũtq; sũmos fulgura mõtes: a croceraunia dicit qbus a freqnti fulmine nomẽ ẽ datũ. ¶ Alterã sortẽ: fortunã bonã aut malã. ¶ Bñ pparatũ. instrũm igẽio: & forti: doctrina fortunatũ pparatũ se ad tẽperãdã fœlicitatẽ: & aduersã tenẽdã. ¶ Informes: turbidas assiduis ĩbribus. ¶ Submouet: dat diuinitatis exẽplũ p imitatões tẽpoq;: p q̃ spare i aduersis sp fortes eẽ debeãus. ¶ Nõ si. m. nu. &. o. s. e. generalis snia non semp tandẽ manere fortunã ut Vir. nũc oli quocũq; dabũt se tpe uires & oli p futuro tpe posuit. ut hũc tu oli cœlo

ſpoliis orientis Onuſtũ accipies. ¶ Neq; ſemp. a. t. a. aliud numinis poſuit exemplum quo eum dicat non ſemper bellorum triſtibus occupari: ſed miſceri dulcia cantilenæ. ¶ Idem quiſquis es. ¶ Contrahes: ſupprimes: methaphora a nauigantibus: nam ſicut de incerto pelagi nautis: ita ſapienti nec in aduerſis deſperandum: nec confidendum ſuadet in proſperis. ¶ Appare: qbtempera.

¶ POR. Rectius ui. ly. hac ode Liciniũ ualgium alloquiẽ monens periculoſum eſſe magna tentare: optimũq; eſſe mediæ uitæ ſtatũ. ¶ Neq; altũ ſemp urgendo: allegoria qua ſignificat: neq; magna nimis appetenda nec rurſum dum pericula times inter anguſtias humilis ac ſordidæ uitæ cõtinearis. ¶ Littus iniquũ: periculoſum pp humilitatem uadorũ ſiue pp ſaxa: ſed & hoc: ut dixi allegoricos accipiendũ. ¶ Caret inuidenda ſobrius. i. ſapiens q; careat inuidenda aula. i. iuidioſa bonoꝝ ſublimitate. ¶ Sæpius. u. a. i. p. per hæc & quæ ſubiecta ſunt allegoricos ſignificat altiora quæq; hominũ magis periculis eſſe ſubiecta. ¶ Feriuntq; ſummos fulgura montes: & hic & in ſuperiori ſæpius per zeugma accipiendæ: ut ſit ſæpius feriunt. ¶ Sperat infeſtis: qd' eſt aduerſum. ¶ Informes hyemes reducit iuppiter idẽ. Per hæc uices eẽ bonaꝝ: & malaꝝ reꝝ pbare uult. ¶ Nec ſi male nunc: & olim: nunc futuri tpis eſt. ¶ Nonnunq̃ hic interdum aut nonnunq̃ ſignificat. ¶ Rebus anguſtis aiolus atq; fortis appare. hac allegoria p̃cepit: nec aduerſis rebus deſperãdũ eſſe: & ſcdis nõ nimis cõfidẽdũ.

¶ CHRI. Rectius ui. Docet nõ beate uiui: niſi aĩum ita ĩtra fines mediocritatis: contineãs: ut nullis cupiditatibus diſtrahamur. hoc p metaphorã ex nauigatione oñdit: nã uita nſa nauigatiõi ſimillima eſt q̃ niſi rõne ueluti optima gubernatrice adminiſtretur turbulentiſſimis perturbationum fluctibus obruamur oportet. ¶ Rectius ergo fœlicius ea. n. demũ recta uia eſt q̃ ad fœlicitatẽ ducit: quã oẽs aſſequi cupiũt: ſed alii ĩ alia re illam ſitã putãt. ¶ Altũ. i. profundũ: ut ſemper maxima petamus. ¶ Littus. i. ne ita ad infima: & ſordida deſcẽdamus: ut nulla dignitatis rõ habeat. ¶ Procellas grauiores cautus. i. q̃ cautus eẽ cupis: & ẽ ſnia: ne dũ alteꝝ extremũ uitare uolumus in alteꝝ incidamus. ¶ Aureã: p̃ciosam: & ut auꝝ cæteris metallis: ſic ip̃am cæteris uita rebus p̃ferendam ſordibus p paupertate: in qua penuria reꝝ ſordes uitare nõ poſſumus: alibi pro auaritia: ut demõſtratũ ẽ. ¶ Obſoleti: ſqualidi. Ea. n. obſoleta dicius quæ iã trita: & uetuſtate cõſumpta ĩ deſuetudine uenerunt q̃uis uerbũ ſm nõnullos non ſit a ſoleo: ſed ab oleo: nã hæc iam ſuũ odorem amiſerunt: caret ergo ſordibus: ſed ſi ſobrius ẽ caret. ¶ Aula inui. i. domo nimis magnifica: & ita ſplẽdida: ut regia aula: poſuit ãt aula pro nimio exceſſu in domo: & inuictu & ĩ oĩ apparatu: q̃ cũcta nõ ſine inuidia nobis comparamus: qm̃ uehemẽter nocet in euitanda: inuidenda ergo de qua inuidia: ſit habẽda nã dicimus inuideo tibi tuã ſortem. Vir. liber p̃ãpineas inuidit coſtibus umbras hanc aũt mediocritatẽ athenienſis ſolõ fœlicitatẽ hr̃e poſſe crœſo lydoꝝ regi demõſtrauit: nam cũ hoſpes regis eſſet uir ſapiens: & illi crœſus diuitias opeſq; ſuas: & ſiniſtas & uarias: & pulcherrimas oñtaret: neq; tñ illas admiraret ſolon: interrogauit rex quẽ ergo fœlicem putaret. Tellũ inq̃t atheniẽſem qui domũculã ĩ ſuo agro hẽret: & illũ tñ: ut familiæ uictũ ſuppeditaret: eoq; ille uiuere cõtentus oĩ inuidia amota. Quam ſniam tũ deniq; approbauit crœſus: cũ ſe regno priuatũ uidit. ¶ Sæpius: alia metaphora idem oñdit. ¶ Sperat infe. oñdit oportere animũ ſapientis: ita ſe hr̃e: ut in mediocritate ſe cõtinens: & rebus ſecũdis aduerſas. & aduerſis ſecũdas euenire poſſe arbitret: ut nihil illũ ĩcautũ iprouidũque opprimat: ſed aduerſus oẽs ſuos ictus armatũ fortũa iueniat. ¶ Sperat infe. i. aduerſis. ¶ Alterã ſor. i. contrariã. ſ. ſecũdã. ¶ Et ſecundis met. alterã. ſ. aduerſam: ergo repete bis alterã. ¶ Sortẽ: qa a fortuna huiuſcemõdi res ſortimur. ¶ Brũ. p. nã cũ reꝝ humanaꝝ fragilitatẽ & fortũæ temeritatẽ cõſiderat oĩa q̃ euẽir̃ pñt p̃meditat. ¶ Informes: turpes uel magnas: & idẽ Iuppiter ſummouet. ergo nõ ſp miſeri: ſũt miſeri: ¶ Olim. ĩ futuꝝ. ſic Vir. Olim quæcunq; dabũt ſe tpe uires. ¶ Cythara. t. quẽadmodũ iuppiter q aer eſt nõ ſemp inducit hyemes ſed poſt illas infert mitia tpa: ſic & apollo nõ ſemp arcu ferit: ſed illo poſito demulcet lyra. ¶ Rebus ang. concluſio aurea: & ex intima ueraq; pñia p̃mpta. Nã fœlices in uita nunq̃ erimus: niſi naturæ quæ paruis minimiſq; cõtenta ẽ obtẽperemus. Deide res anguſtas: & difficiles forti: & iuicto aĩo pferamus: & ſecundis nullo pacto efferamur: neq; intumeſcamus. ¶ Animoſus. plenus animo ideſt fortitudie quod ut interpretaret fortis dixit. Et rurſus cũ uela turgẽt nimis ſecõdo uẽto cõtrahe: ne nimis inflent. Carmẽ oĩno dignũ tãto poeta quo cũ grauiſſima: & ad mores emẽdandos apprime utilia p̃ferat: tã ſuis metaphoris atq; exemplis triſtem grauitatem multa iocunditate exhilarat.

Argumentum. ODES. XI.

¶ ANTO. Quintiũ hyrpinũ aliena q̃renda minime eẽ admonet: Suadet ẽt uictus & gazæ eũ ſollicitũ eſſe nõ debere. Cũ paucis natura ipſa cõtẽta ſit. Inuitat hinc illum ad lætiorẽ cõmodiorẽq; uitam dum iuuenis ẽ ſupueniet nãq; ſenectus uoluptatum ĩmunis & expers. ¶ Quid bellicoſus cantaber: & ſcythes. Ode eſt ſimilis nonæ. ¶ Cantaber de canta bris uideto ode. vi. lib. i. Hyrpine qnti. hyrpini ſamniticæ gentis populi: qui qdem ex lupo nomen adepti fuerunt: qui eis in deducenda colonia dux oblatus eſt. Samnites. n. lupũ uocant hyrpũ. ii aũt confines lucanis adiunguntur, quod Stra. lib. vii. ſcribit. ¶ Hadria objecto: hic hadria pro mari poſuit maſculino genere non neutro ut quidam aiunt. Luca. lib. v. ſonat ionio uagus hadria ponto. de mari uero adriaco ſupius dictum eſt. Trepides: timeas curioſus ſis. ¶ Proſcentis pauca: natura enĩ paucis cõtenta eſt: hinc Luca. ait. Satis eſt populis fluui-

hirpini

Hadria

¶ Vndecima ode tricolos tetraſtrophos ad Quintium hyrpinum de læta uita.

Quid bellicoſ cãtaber & ſcythes
Hirpine quinti cogitet hadria
Diuiſus obiecto remittas
Quærere: nec trepides in uſum
Poſcentis æui pauca: fugit retro
Leuis iuuentas & decor: arida
Pellente laſciuos amores
Canicie facilemq; ſomnum:
Non ſemper idem floribus eſt honor
Vernis: neq; uno luna rubens nitet

Vultũ: quid æternis minorem
Conſiliis animum fatigas.
Cur nõ ſub alta uel platano: uel hac
Pinu iacentes ſic temere: & roſa
Canos odorati capillos:
Dum licet: aſſyriaq; nardo
Potamus uncti. diſſipat Euhyus
Curas edaces: quis puer ocyus
Reſtinguet ardentis phalerni
Pocula prætereunte lympha.
Quis deuium ſcortum eliciet domo
Lyden, eburna dic age cum lyra
Maturet incomptum lacenæ
More comam religata nodum?

uſq; ceresq;. ¶ Fugit retro. Oui. ẽt lib. iii. de arte. ait: Vtendũ eſt ætate cito pede labitur ætas. Nec bona tam ſequitur q̃ bona prima fuit. ¶ Lenis. i. ſine pilis. ¶ Arida canicie: Macro. lib. vii. ſcri. Caniciem ex nimio humore fieri quod phlegma uocat: nã ideo albi ſunt cani: quia calorem humoris quo nutriũtur imitantur: latius tamen uideto in ode nona. libr. i. ¶ Arida canicie. i. ſicca & macilenta ſenecta defectu uidelicet ſanguinis: hinc luue. ait Satyra ix. præterea minimus gelido iam corpore ſanguis febre calet ſola. ¶ Pellente laſciuos amores: Cicero in Catone maiore inquit non modo uituperatio nulla ſed etiam ſũma laus ſenectutis ẽ: q; ea uoluptates nullas magnopere deſiderat: hoc quippe dixit quia multi uituperabant ſenectutem q; uoluptatibus careret. ¶ Facilemque ſomnum. i. mitem: & quietum: ne queunt. n. ſenes quiete dormire propter morborum moleſtiam: hinc ait Iuuena. Saty. x. Circũſilit agmine facto Morborum omne genus ille humero hic lũbis hic coxa debilis: ambos perdidit ille oculos: & luſcis inuidet huius Pallida labra cibum capiunt digitis alienis. Inuenibus autem facilis eſt ſomnus. ¶ Non ſemper idẽ: comparat floribus adoleſcentiam ac iuuentã ſicuti enim illi paruo tempore uigent: ſic ipſi iuuenes cito deſinunt ſenectutis aduẽtu. ¶ Neq; luna nitet uno uultu: ſic etiam iuuenum uultus creſcente ætate mutatur. Luna autem nunc pura uidetur nunc obſcura & nigra nunc rubicunda. Pura ſerenitatem portendit: nigra pluuias. Rubicunda uentos. Auctor eſt Plinius & poeta libro. i. Georgi. Animum minorem æternis conſiliis: minorem animũ eternis conſiliis ait: quoniam uitæ breuitate æternarum rerum conſulationibus expleri nõ poteſt. ¶ Cur non ſub alta. Ordo eſt: cur dum licet non potamus ſic temere iacentes ſub alta uel platano uel hac pinu: & roſa odorati canos capillos & uncti aſſiria nardo. ¶ Temere imprudenter & nullo ordine quod uoluptatis eſt. ¶ Roſa odorati capillos. Pliny. libro. xiii. ſcribit in unguentis repertum fuiſſe roſæ ſuccum meminit item latius lib. xxi. Odorati odoratos habentes. ¶ Aſſiria nardo: de unguento nardino ſeu foliato intelligit: de quo plura Plin. lib. xiii. c. i. ¶ Aſſyria nardo folium nardi principale erat in unguentes: nardi autem frutex eſt graui & craſſa radice: ſed breui ac nigra fragiliq; q̃uis pingui folio paruo dẽſoq;. Cacumina in ariſtas ſe ſpargunt: ideo gemina dote nardi ſpicas ac folia celebrant: laudatur ſyriacum: mox galicum tertio loco creticum. Auctor. Pliny. lib. xii. dicitur autẽ hæc nardus ut hoc in loco. Et hoc nardum ſic etiam hæc coſtus & hoc coſtum. ¶ Euhyus: de Euhyo dictum eſt ode. xviii. lib. i. ¶ Quis puer ocius: ac ſi in ipſo conuiuio eſſet ita loquitur. ¶ Ardẽtis phalerni: optimi uini. ¶ Prætereunte lympha. ideſt riuulo præter labente. ¶ Deuiũ. a uia remotũ non enim proſtabat. ¶ Scortum: meretricem itelligit. Feſtus enim ait. Scorta appellantur meretrices quia ut pelliculæ ſubiuganẽ: omnia nãq; ex pellibus facta Scortum appellanẽ. ¶ Eburna dic age: Ordo eſt age dic cum eburna a lyra maturet more lacenæ religata: modum incomptum appoſitio comam. maturet feſtinet: de quo uerbo legito gellium li. ix. ca. xi. ¶ Lacenæ. i. laconicæ mulieris non enim de helena tantum intelligit. ¶ Virgili. libro primo ænei. ait. Virginis os habitumq; gerens: & uirginis arma ſpartanæ erant namq; ſpartanæ uenatrices.

Canicie

Senum maia

Lunæ colores

Roſæ ſuccus

Nardũ

Scorta

¶ ACR. Quid bellicoſus. hac ode Hirpinum alloquitur: ut omiſſa cura rerum publicarum uel negociis q̃ aliena a nobis ſunt ociũ petat ſenectuti cõſulẽs: ut cõmodis uitæ ſtudeat celerius. fugiẽtis. ordo eſt Hirpinæ qnti remittas quærere qd cogitet bellicoſus cãtaber hiſpaniaꝝ gens pugnatrix: & qd cogitet ſcythes diuiſus obiecto adria. Adria gens ſeptẽtrionalis: mare. n. pſpiciẽs figurate adria genere neutro p̃tulit. ¶ Diuiſus: iter ſuſo maria a nobis ſe iunctus. ¶ Nec trepides: naturã dicit hoium ſi uſui ſufficientia quærat & breuitatis uitæ: morã paucis poſſe eſſe contentã. i. non timeas paucis uti qa pauca ſufficiunt in uſu æui. ¶ Fugit retro. Ordo eo fugit retro leuis iuuentas & decor arida canicie pellente laſciuos amores & facilem ſomnum. i. recedit & a nobis p̃cedente uita in ſenectutem: ut eſt Optima quæq; dies miſeris mortalibus æui prima fugit. Arida ſicca hoc eſt aut nihil in ſe impendẽte p nimiam p ſimoniam: ut ſunt ſenes. aut arida minus iuuene calẽs. ¶ Facilẽq; ſomnũ. eo q; facilẽ ſomnũ iuuenibus pellat ſenectus: ut pendebat ſomno iam deteriore ſenectus. ¶ Non ſemp idem flo. eſt honor naturalibus exemplis p̃bat nihil eſſe perpetuum. ¶ Quid æternis. m. Ordo eſt: quid fatigas aĩum minorẽ æternis: cõſiliis. i. q non eſt par æternoꝝ conſilioꝝ: nõ. n. ſemp ſubſiſti in corpe: nõ minorem animum ad cõſilia: ſed æternis conſiliis minorẽ uoluit itelligi. i. ĩfinitis & diuturnis. ¶ Cur non. Ordo eſt: cur non potamus dum licet ſic temere iacentes uel ſub alta platano uel ſub hac alta pinu & odorati canos capillos roſa & uncti aſſyria nardo. Quæ nunc ſyria olim aſſyria uocabatur: notandum autẽ q; nardum genere fœminino poſuerit. ¶ Sic temere paſſi: ut haberet licẽtiam ipſa laſciuia. Canos odorati capillos abſoluta locutio canos capillos odorati p habẽtes odoratos capillos canos. ¶ Diſſipat euhyus: liber p̃ dictus eo q; cum dii bellum cum gigãtibus gereret primus in leonem cõuerſus occidit gigantem: ex quo facto eum Iuppiter ita laudauit: euhye: hoc ẽ bõe fili: græce. n. hios filius dr̃: hæc uox ẽt bacchis ĩ ſacris trahebat: ut Vir. Euhyæ. ¶ Edaces: eo q; comedant & attenuent & conſumãt. ¶ Quis puer ocius: uelut in ipſo iã cõuiuio uoluſt uideri. ¶ Prætereunte lympha: decurrente fonte aqua petita tanq̃ potui leuior: ut fontes liqdi atq; exercita flumina curſu. ¶ Quis deuium autem domo: quaſi inſcium plurium uiarum & domuum. i. non ad publicas diſcurrens per domos quæ publice non oĩno p̃ſtet. Scortum autẽ dictum putat a calciamentoꝝ ſolo ſubiecto ẽt oĩbus uulgaribus. ¶ Lyden eburna dic age cum lyra: Ordo eſt: hirpine age dic: lyden cum eburna lyra: ut religata co-

mas:incomptum:incompositum more lacenæ.¶ Maturet.i. festinet ut Maturate fugam: festinantes.n. mulieres pexum tantum capillum in nodum colligere consueuerunt: incomptum incompositum in helenæ similitudinem.Lacenæ helenæ:ut Vir.non tibi tindaridis facies inuisa lacenæ.

¶POR. Quid bellicosus.c.&.f.h.q.c.a.d.o.& hic quintũ hirpinũ alloquit:hac ode qua cotinet aliis negociis nõ debere nos nimias sollicitudines adhibere:sed potius cõmodis uitæ nrãe cõsulere celerius se rapienti. ¶ Adria.d.o.interfuso mari nobis remoto.¶ Nec trepides.in.u.p.æ.p.nec satis agas ut habeas uitæ necessaria cũ pauca oino desiderũt.¶ Fugit.r.l.i.i.decidit & remeat a nobis ꝓcedẽti uita i senectutẽ.¶ Adria pellẽte.ha.c. f.q.f.Canicie ꝓ senecta:quã aridã dixit:qa senes parci tenaces sunt. ¶ Non sp.f.e.h.u.nec uno luna rubens nitet:hæc ad ætatem uult referri:qa nec ipsa semp i flore iuuente pnitet.¶ Quid æternis.m.c.a.f.diserte qd iqt aiũm porrigis in reꝑ æternaꝑ cõsulationẽ cũ is nõ sufficiat breuitate uitæ. ¶ Assiriaq; nardo potamus uncti, ea q̃ nũc syria dr̃ olim addita syllaba assyria nõiabat:& adnotãdũ hic quoq; nardũ fœminino genere dici:sicuti supra.¶ Dissipat euhius curas edacis.Euhius uoce bacchãtiũ liber pater. ¶ Quis puer ocius restinguet ardẽtis phalerni pocula ꝑtereunte lympha:suauiter quasi in ipo iam cõuiuio sit sicut supra.¶ Quis udo deproperate apio coronas curat de myrtho.¶ Ardentis phalerni:ardentis austerissimi calorẽ corporibus & animo cõcitãtis & bene restinguet ꝓiecit:quia ardẽtis erat subiecturus.¶ Quis deuiũ.f.e.belle deuium Scortũ lidẽ; ait quæ corpore qdem quæstum faciat sed non publice.¶ Deuiũ est.n.a uia remotum: cæterũ scortum meretrix metaphoricos dr̃ a scorto.i.à solo calciamentoꝝ subiectum oibus ẽt uulgaribus. ¶ Maturet incomptum lacenæ more.comã religare nodũ:grate ut solent mulieres festinãtes pexum tantũ capillũ in nodũ colligere.

¶CHRI. Quid bellicosus.suadet hirpino:ut omittat futuroꝝ curã ꝑsertim eaꝝ reꝝ q̃ lõge absunt: & uitæ breui indulgeat:& ut superior ode a stoica secta ꝓficiscebat:nũc cõtra hæc epicuream redoiet: cupit.n.uolumẽ uarietate carminis distinguere atq; illustrare.De cãtabris ãt & scithis dictũ est.¶ Adria figurate in neutro ꝓtulit genere pro mari adriatico.¶ Nec trepides:ne timeas ne anxius sis in eas res quas poscit usus uitæ: qm̃ natura paucis contẽta est:& illa facile parant.¶ Leuis i uuen.sine pilis.Iuue.¶ Sponsus adhuc leuis: uel leuis quasi polita & lubrica.¶ Decor:pulchritudo.¶ Arida physice expressit cãm calciei:nam ipsa ex defectu naturalis humoris ꝓuenit:uel arida.i.auara.Lasciuos amores.illa.n.ætas lasciuiam omnem excludit & somnos. ¶ Nõ sp idem:nõ mirum q̃ in hoiem non fit sp idem uigor: nam neq; uerni flores sp uirent:neq; idem rubor est sp lunæ.Nam & flores cito defluũt:& luna assidue crescit:atq; decrescit:ergo descriptio quædã illius ætatis quæ cito:ut est apud Salustiũ:uel ætate uel morbo defloresciit.¶ Honor pulchritudo.Vir.Et lætos oculi afflarat honores.¶ Vernis.q maxime i uerenascunt.¶ Luna.mutat colores.Vir.¶ Luna reuertẽtes ubi primũ colligit ignes:Si nigrum obscuro ꝓfuderit aera cornu Ventus erit.¶ Animum mi.æter.cõ.t.non sit par æternis consiliis:non.n.sp subsistit in corpore.Non ꝓsit dicit aiũm minorẽ cõsiliis: sed minorẽ æternis aut diuturnis cõsiliis:qa breuitas uitæ non sinit illum tantã diuturnitatem amplecti.¶ Iacentes temere.i.sine delectu:sine ordine nõ habita ꝓsonaꝑ rõe.¶ Odorati:nos odorati capillos rosa.i.habẽtes capillos odoratos rosa.i.odore rosæ.¶ Rosa:succus rosæ longe anteq̃ unguẽta teste Plinio reptus est. Et poeta i hoc loco ita uoluptatem quærit ut tamẽ nimiam luxũ excludat.Ergo sat putat eẽ si succus rosæ ꝓ unguento adhibeatur.¶ Nardo:herba hæc laudatissima est in unguẽtis.Primæ ptes dant syriacæ:secũdæ gallicæ:tertiæ creticæ:gallica apud nos notissima ẽ:& uulgo iã feritur.¶ Euhius:bacchus de quo in superioribus dictũ ẽ.¶ Edaces:recte:nam & animũ cruciant & corpus extenuant. Vnde uere illud dictũ est q̃ spiritus tristis deficcat ossa: & græce μελεδωνα.i. membra exedẽs dr̃.¶ Prætereunte lympha:ne in ebrietatẽ incidatur.¶ Deuium.i.qd̃ non oino publice prostet.Designat aũt meretricem: quæ a ꝓstibula differt:nam meretrix honestioris est:loci & quæstus:q̃ tantũ noctu prostat.Prostibula quæ ante stabulum noctu dieq; lucri cã stat:ergo hæc non deuia est:quæ sp sit i uia.Plautus in cistelaria oñdit.¶ Eliciet:blãditiis euocet:nã & hoc demonstrat non oino publicum. ¶ More lacæ.f.mulieris.

Argumentum ODES. XII.

¶ANT. Hac ode mecœnatẽ alloq̃t: ostẽdens lyricis uersibus non conuenire bella tractare: ipse tamen multo melius soluta oratione ꝓlia cæsaris scribet:q̃ poeta lyricis.Itaq; dicet Hora.suæ puellæ laudes:cũ osculis cuius ẽt maxime regum opes haud permutandæ essent.¶ Nolis lõga feræ bella numantiæ. ode est similis ode.vi.li.i. ¶ Nolis lõga:ordo ẽ.O mecœnas nolis aptari mollibus modis cytharæ longa bella feræ Numantiæ &c.¶ Feræ: seuissimæ.¶ Numantiæ.Celtiberorum nobilissima ciuitas erat numantia:quæ in bello celtiberico:quod aduersus romanum populũ gestum est:uirtutẽ propriã ostentauit quod uicesimũ perdurauit ad annũ cõplures.n.exercitus cũ imperatoribus ad iternitionẽ detracti: nouissime autem numãtini obsidiõe cincti diuturna patiẽtia toleratũ:paucis dũtaxat exceptis:qui cedentes muꝝ dediderũt.Durias ãt fluuius ꝑter numãtiã currit. Auctor in iis Stra.li.iii:florus uero scribit numantiã sine muro sine turribus modico editã tumulo apud flumen silatã quattuor milibus celtiberoꝝ romanorũ exercitũ ꝓ annos quatuordecim solam sustinuisse:nec sustinuisse mõ

¶Ode duodecima dicolos tetrastrophos ad Mecœnatem de lyciniæ laudibus.

n Olis longa feræ bella numantiæ

sed seuius aliqũ ꝓtulisse pudendisq; fœderibus affecisse.Demũ scipiõe æmiliano duce maxio oppssa ciuitas nullũ de se gaudiũ hosti reliqt.Vnꝰ.n.uir numãtinꝰ nõ fuit:q̃ i cathẽis duceret:ꝑda ut de paupibus nulla arma ipi cremauerũt.Triũphus fuit tantum de noie:hæc ex illo.Multa etiam scribit Liui.libr.lv.lvi.lvii.Mela præterea scribit q̃ Vrbium de mediteraneis in Tarraconẽsi hispania clarissimæ fuerunt pallantia & numantia.Vtq; Ptolæ.scribit libro secundo occidentale latus tarraconensis ab occiduo alluitur oceano.

¶ACR. Nolis longa feræ.Ad mecœnatem scribit docens non conuenire hystoriã poetæ: ut nec graues res carmini lyrico:sed remissas potius & iocis aptas facta enim Cæsaris ipsum mecœnatem melius exerciturum prosaica oratione dicit.Ordo est.Noli aptari mollibus modis cytharæ longa bella feræ numantiæ nec durũ Hannibalem:nec siculum mare purpureum pœno sanguine.

¶POR. Nolis longa feræ bella numantiæ:Hæc ode ad mecœnatem scribitur: qua testatur poeta non conuenire hystorias & graues res lyrico carmini: sed magis res iocosas:cæteꝝ acta cæsaris melius ipm scribere.

¶CHRI. Nolis longa:oñdit se hystoriæ scribẽdæ minime aptũ eẽ & humili stilo poeta cum sit res magnas scribere posse negat.¶ Bella feræ.n.decẽ.n.annis durarũt nõ sine magna romanoꝝ clade. Nã primo.M. Pompilius a numãtinis cũ qbus pacẽ factã irritã fieri senatus cẽsuerat:cũ exercitus fusus fugatusq; ẽ. Decreta deinde numãtia.C.hostilio mãcino consuli cui sacrificãti pulli ex cauea euolarũt.Mox naue ascẽdẽti uox audita ẽ mane Mãcine.Hic a numantinoꝝ:quattuor millibus & uictus & castris exutus est cũ triginta milia militum ro.secũ hẽret:coactusq; pacẽ ignominiosam fecit.Sed ne hãc quoq; ratã habuit senatus:& ut religiõe populus soluerẽt traditus est numãtinis Mancinus:sed minime ab illis receptus ẽ. Tandẽ missus est Scipio aphrica. minor.q luxuriã exercitus nimia licentia corrupti cõpescuit:nã & duo milia scortorũ a castris reiecit. Militẽ quotidiæ i opere habuit:& triginta dieꝝ frumẽtũ:& septenos uallos ferre cogebat:ægre pp onus icedenti dicebat cũ gladio te uallare scieris uallũ ferre difinito. Quẽ militẽ extra ordinẽ deꝑhẽdit:si romãus eẽt uitæ si alius uirgis cedebat. Qua seueritate exercitũ nimia licẽtia corruptũ ita emẽdauit:ut q̃ pauloante a pauciorib̃us uictus eẽt iã plures uincere posset.Obsedit itaq; numantiã atq; obsessos ad ultimã famẽ cõpulit. Quapp numãtini fame coacti ipsi se ꝑ uicẽ tradẽtes trucidauerũt:ne i manus hostiũ uiui uenirent: Captã urbẽ Scipio deleuit atq; triũphauit:domũq; ex capitolio uespi reductus cũ se i lectũ recepisset iterfectus reptus postridie fuit:ſ; neq; a quo cesꝰ fuerit unq̃ cognitũ.¶ Feræ:efferatæ crudelis.Est ãt numãtia i hispãia eoꝝ ppõꝝ:q̃ uraci dñr:urbs nobilissima q̃ i bello celtiberico cõtra rõanos uirtutẽ ꝓpriã oñderũt: qd̃ bellũ teste Stra.ad uigesimũ ãnũ pdurauit:habauguſta cesarea q̃ sup hibeꝝ sita est distat stadia .dccc. Duꝝ laboꝝ paciẽtẽ ut i eius hystoria patet: uel durũ crudelẽ.

Nec duꝝ hãnibalẽ:nec siculũ mar̃
Pœno purpureũ sanguĩe mollib⁹
Aptari cytharæ modis:
Nec sæuos lapithas: & nimium mero
Hilæum:domitosq; herculea mãu
Telluris iuuenes: unde periculum
Fulgens contremuit domus
Saturni uetteris:tucq; pedestribus
Dices historiis prælia cæsaris
Mecœnas melius ductaq; per uias
Regum colla minacium
Me dulcis dominæ musa lyciniæ
Cantus. me uoluit dicere lucidum
Fulgentes oculos & bene mutuis
Fidum pectus amoribus.
Quã nec ferre pedẽ dedecuit choris
Nec certare ioco:nec dare brachia
Ludẽtem nitidis uirginibus sacro
Dianæ celebris die.
Nũ tu quæ tenuit diues achemenes
Aut pinguis phrygiæ mygdonias
Permutare uelis crĩe lyciæ:
Opes
Plenas aut arabum domos:
Cum frragrãtia detorquet ad oscula
Ceruicem:aut facili sæuitia negat
Quæ poscẽte magis gaudeat eripi
Interdum rapere occupet.

¶ANT. Duꝝ hãnibalẽ.q̃ annos.xvi.cõtra romanos pugnauit in italia:ut scri.Liui.li.xxx.Durauit autẽ bellũ ipm punicũ ẽm annis.xviii.ut scri.Flo.Durũ id ait:qa ut ẽt Liui.scri. Hannibalis nullo labore aut corpus fatigari:aut animus uinci poterat:caloris ac frigoris:patiẽtia par.prĩceps ꝑliũ inibat:ultimus conferto ꝑlio excedebat.Erat ei inhumana crudelitas: nihil ueri nihil sancti nullius dei metus &c.¶ Siculũ ma.pœ.pur.san. Cn.duilius seu duellius consul in sicilia aduersus classem pœnoꝝ prospere pugnauit primusq; oium romanoꝝ ducũ nauali uictoriæ duxit triũphũ:ob quã cãm ei ꝓpetuus honos habitus est:ut reuertenti a cœna tibicines canerẽt & funale ꝑferrẽt. hæc scr.Liui.li.xvii.Et li.xix.ait:q̃ rebꝰ aduersus pœnos a pluribus ducibus gestis sũmã uictoriæ.C.luctatius cõsul uicta ad ægades ĩsulas classe pœnoꝝ finem bello ipsoſuit.petẽtibus carthaginensibus pax data est. Polybius aũt lib.i.scri.Victore.C. duellio pœnos amisisse naues.L.ex cẽtũ trigĩta: quas i romanos tũc duxerant: quaꝝ dux fuerat Hãnibal qdã: quem deide carthaginẽses cruci affixerũt:idẽ quoq; iferius scri.L.luctatiũ cõsulẽ in sicilia quoq; pugnasse cõtra carthaginẽses duce Amilcare:carthaginensiumq; naues.L.uel fractas uel sumersas.lxx. plenas captas fuisse:reliquas uero fugisse:fuerũt e carthaginẽsibus uiui capti ꝑter eos q̃ inter certandum perierãt ultra.x.milia hoium:inde ab luctatio cum amilcare fœdus pcussum est: de quo late polybius dicto primo li.p hũc itaq; modũ prio bello:qd̃ romani aduersus carthaginẽses ꝓ sicilia gesserũt:finis ĩpositus:durauit id bellũ annos.xxiiii. Mollibus modis lyricis uersib⁹.¶ Lapythas: cẽtauroꝝ pugnã itelligit i nuptiis pythoi habitã cũ lapythis:de qua re latius legito in ode.xviii.li.i.¶ Nimiũ mero.i.supbũ iracũdũ ferocẽ & trucẽ uio.¶ Hylæũ:cẽtauri nomẽ: de quo Maro ẽt li.viii.ait:i hino herculis. Tu nubigenas iuicte bimẽbres Hylæũq; pholũq; manu: tu cressia mactas ꝓdigia &c.¶ Telluris iu.circa ĩsulã palenẽ gigãtibus bello cœlestes lacessentib⁹:Hercules ꝓ diis pugnãs multis ex hostib⁹ iter

Bel.pũ. secũdũ Hãnibalis mores

Duellius

luctatio Bel.pũ. primũ

Hercules paller e gigãtes

fectis maximã gloriam adeptus est,ut Diodorus li.v.scribit.¶ Vnde est:a quibus:ẽ aũt ordo.Vnde fulgẽs domus saturni ueteris contremuit piculum.¶ Fulgens do.i.olympus & mundus ipse.¶ Saturni ueteris:is.n.prima ætate regnauit;dixerũtq;a filio pulsum quod Mac.li.i.fatur,iterpretat nihil aliud esse:q̃ tempera senescẽtia ab his quæ post sunt nata depelli.is aũt est tempo; auctor deorumq; princeps ut idẽ ait Vir. item lib.vii.

saturno

inqt.Saturnusq; Senex ianiq; bifrontis imago:Et li.viii.Primus ab æthereo uenit saturnus olympo Arma iouis fugiens:& regnis exul ademptis.¶ Ducta colla regũ.captiui.n.ante triumphalem currum ducebant.¶ Dominæ lyciniæ.hæc eius amica erat.¶ Lucidũ:p lucidæ:hic ãt eius puellæ laudes ordit.¶ Choris : tripudiis.

Iocus

¶ Certare ioco:falibus est autẽ iocus id quod est contrarium serio:nã effingere & terrere & promittere iterim iocus ẽ.Fabius aut.li.vi.¶ Dianæ sacro die.li.ẽt primo:ode uero.xxi.ait:Dianam tenere dicite uirgines.¶ Nũtu.ostendit lyciniæ osculis & iocis non permutandas regum diuitias.¶ Diues Achemenes:nomen regis persarum inquit Acrõ parthoru inquit Porphyrio.Hero,autẽ lib.iiii.scri,achemenẽ primũ persarum regem fuisse a quo postea oẽs reges psiæ usq; ad dariũ descẽderũt:alius eodem noie fuit Xerxis frater:ut idem ostendit.

Achemenes

¶ Mygdõias opes.Mygdonia iũcta ẽ phrygiæ ut docet Pli.li.v.c.xxxiii.phrygia aũt ut ibidem ĩquit Troiadi superiecta ẽ priamus uero iis regiõibus imperauit:unde Strabo libro.xiii.scribit achillis uerba fuisse ad priamum huiusmodi.Ante tuas noramus opes spaciosaq; regna:Quæ fœlix pariter lesbos complectitur: & quæ Compræhẽdit phrygiæ tellus achellespontus.¶ Fragrantia.i.olentia seu flagrantia,i.ardentia : utrũq;.n,hic conuenit.¶ Aut facili sæuitia negat.id artis est meretriciæ:quod etiam.Ouid.de arte libro tertio sic præcipit, Quod datur ex facili lõgum male nutrit morem.Miscẽda est lætis rara repulsa iocis.Martialis item ait.Galla nega satiatur amor nisi gaudia torpent.Sed noli nimium galla negare diu.

Mygdonia

Priami regna

¶ACR. Durũ Hãnibalẽ.fortẽ q sũma difficultate uictus sit.¶ Feræ.n.pp longa bella:decimo.n.anno cũ numantinis pugnatum est multa clade romanoru.¶ Nec siculum mare:qa ibi primũ nauali certamine romani carthaginẽses duce luctatio uicerant.¶ Et nimium.m.hy.ĩtolerabilẽ ebrietate.hylæus centaurus a pyrithoo inuitatus ad nuptias uisa puella pmotus ẽt:& dum uiolẽtus ei esse conaret:a lapythis:qui simul nuptiis intererant,phibitus est:hinc in certamẽ irum est:& usq; ad picula dimicatum:ab hercule sunt postea supati de his supius ẽt ipse cõmemorat.Cẽtaurea monet cũ lapythis rixa.Vir.Et magno hylæũ lapythis cratere minantẽ.

¶ Telluris iuuenes:gigantes dicit:q bellũ numinibus dixerũt.¶ Vnde:a qbus.Ter.Ep̃dõibus uñ emere se audisse aiebat.¶ Domus saturni ueteris:regia deoru:ut Pãdit interea domus oipotentis olimpi.¶ Tuq;.p.d.uertate oronis salutæ melius q̃ eqstribus,.i. metricis.¶ Ductaq;p.uicti.n.reges in triumpho cathenati ducebant.

¶ Me.d.dñæ musa lyciniæ:lycinia aut uxor mœcenatis aut ipsius Horatii amica adolescẽtũ more: q amatas dñas uocãt.Ordo ẽ:dulcis musa dñæ liciniæ uoluit me dicere cãtus & oculos lucide fulgẽtes & pectus bene fidũ.¶ Mutuis,a,i,alternis iugalibus.¶ Lucidũ:nomẽ ,p aduerbio;ut sublime uolãtes ,p sublimiter.Et horrẽdũ stridẽs: p horrende.¶ Fidũ:fidele:ut.f.a.it comes.¶ Quã nec ferre pedẽ.q̃ nec saltare dedecet cũ mutuis uirginibus.i.nõ dedecuit illã iũctis brachiis nitidis uirginibus saltare in sacro die celebris,dianæ . Natalis.n, dianæ a uirginibus celebrabat:sicut apollinis a pueris:ut ipse supius:Dianã teneræ dicite uirgines.¶ Nũtu.Ordo est:nunqd tu pmutare uelis crine lyciniæ:supple regna uel bona quæ tenuit diues achemenes: aut mygdonias opes pinguis phrygiæ:aut plenas domos arabũ:cũ detorquet ceruicẽ ad flagrãtia oscula aut negat facili sæuitia quæ magis interdũ gaudet eripi:supple a poscẽte;iterdum occupet rapere.¶ Achemenes:nomẽ regis psarũ.Luc. Achemeneis medica susis.¶ Aut pinguis phrygiæ:fertilis ut piguibus i terris habiles.¶ Mygdonias opes.Mygdon rex phrygiæ.¶ Plenas diuitiaru.,.i.idest diuites:& est hic sensus: nũ potes tu regnum aut opes lyciniæ amori p̃ponere?¶ Detorquet:flectit scribit fastidium mulieris detorquẽtis se ab osculis amatoris idest cum flagrãtibus osculis tuis ceruicẽ detorquet auertẽs se:ut magis ĩcitet;ut Et fugit ad salices & se cupit ante uideri:aut illud magis uolens ĩtelligi quod ceruicẽ uertat ad oscula:designans q aut facile irascatur: aut facile blandiatur.¶ Gaudeat eripi.artem meretriciam designat cum uelut irata aut negat amatori oscula; aut interdum ultro expetit;sic satisfaciens indignanti: ut Teren.Nolunt ubi uelis ubi nolis cupiunt ultro.

¶POR. Et nimium mero hylæũ:nimiũ pro intolerabili posuit:hylæus unus cẽtauroru fuit. Notum ẽ autẽ prælium qd inter lapythas & cẽtauros in cõuiuio nuptiali perithoi & hyppodamiæ exarsit.Telluris iuuenes: gigãtes dicit.¶ Vnde:piculum fulgẽs cõtremuit domus: ,p a qbus ut est illud Terẽtianũ:a prædonibus:unde emerat se audisse.¶ Tuq; pedestribus dices hystoriis p̃lia cæsaris:hoc est soluta & ciuili oratiõe.¶ Lucidũ fulgentis oculos:pro lucide fulgẽtis:ut Vir.ait horrẽdũ stridẽs:p horrẽde.¶ Et bene mutuis fidũ pectus amoribus:ordo.bñ fidũ.i.ual de fidũ.nec dat brachia,i.saltare.¶ Diues achemenes:Achemenes rex parthoru fuit.

¶ Aut pinguis phrygiæ mygdonias opes:a mygdone rege:q phrygiã tenuit.¶ Præmutare uelis crine lyciniæ: sensus est:num tu uelis accipere parthycas aut phrygias diuitias ut lyciniæ fructum amittas?¶ Plenas aut arabum domos:plenas pro opulẽtis dictũ est.¶ Dum fragrãtia detorquet ad oscula ceruicẽ.Magnifice depinxit fastidiũ mulieris auertẽtis ab eo q osculari se uelit:qd ideo facere solẽt ut irritẽt amãtibus desideriũ sui fragrantia;ergo oscula maiora ĩtelligamus;hoc est ex desiderio mulieris ardẽtia oscula: quæ oscula.s.uelit sibi poscẽte extorqueri.¶ Aut facili seuitia negat.Quid ẽ facilis seuitia utrũ qua facile irascit:an quæ facile mollit.¶ Interdũ ra.oc.Rapere occupet irascẽti amatori iã satisfacere cupiẽs:& totũ hoc mira energia exp̃ssum ẽ.

¶CHRI. Pœno:carthaginẽsi.hi.n.phœnices sunt:q duce didone in aphricã profecti urbẽ illã cõdiderũt: græce.n. φοινιξ dr phœnix: sed latini aspirationẽ primæ lræ detrahunt & oi mutãt in oe: uñ fit pœnus:a quo nõ pœnicus sed punicus est.Primus autẽ.C.duillus cõsul classe ĩ mari siculo carthaginẽses supauit: deq; illis triumphauit:qua de cã ppetuus quoq; ei honos habitus est:ut reuertẽti a cœna tibicine canẽte funale p̃ferret:

¶ Mollibus:lasciuis:teneris & nõ illis quos magnæ regæ hystoria postulat.¶ Aptari:cõueniẽter iũgi: aptũ.n. dicimus idoneũ & qd bene quadret.Est.n.a uerbo græco απτω,i.tango.Estq; translatio ab ædificatione in qua

dicimus idoneæ opus surgere si quadrati lapides totis se lineis tangunt.Tunc enim aptari lapides & ipsi quadrare dicuntur.Ordo est:o Mecœnas nolis aptari a me mollibus modis cytharæ longa bella numantiæ : nec duæ Hãnibalẽ:nec mare:nec sæuos lapytas:sed de lapytis diximus.¶ Telluris iuuenes.i.gigãtes:& quasi nomẽ interprætatus est nam cum terræ filios illos fabulent uoluit ab eo dici qd̃ est γιγνομαι fio γη terra: quasi ex terra geniti:hoc fabula suo loco exp̃ssa est.¶ Fulgẽs domus sa.i.cœlum nam illud rescindere conati sunt.

¶ Veteris:qa ante Iouem:& in prima ætate regnauit.nam fuit ogyge athenis regnãte: & cum Titane fratre bellum gessit uel respexit naturam syderis:in cuius tutela senes sunt.Quin & rege uetustaru inquisitores producit saturnus.¶ Pedestribus:oronе soluta scriptis:melius q̃ ego q carmina scribo quæ oratio uidet equestris.

¶ Regum colla:nam uicti reges ante curu cathenis uincti,in triumpho procedebant.¶ Lyciniæ: nõ placet quæ mecœnatis sit uxor:cum ueluti lasciuam illam laudet:sed potius poetæ amica : quã more amantium dominam uocat.¶ Lucidum:pro lucide nomẽ pro aduerbio.¶ Fulgentes: quæ laus in oculis suprema est. Mutuis iuicem bene respondentibus.¶ Quam:laudauit hactenus a bonis corporis:nũc laudat a bonis animi.s.ab arte.¶ Nec dedecuit:liptote est.i.bene decuit.¶ Ferre.p.ch.i,mouere pedẽ ad numeros choreæ.i.saltare.¶ Nec certare ioco;laudat a iocis.s.ab ea specie ioci quæ urbanitas appellatur:in qua sunt facetiæ:lepores:sales & dicta.Sed ut rem diligentius aperiam:ut ludum in re atq; corporis exercitatione:ita iocum in uerbis dicimus: ut in plurali & iocos & ioca inuenias.Est autem iocus quo in oronе risum mouemus:huius duo sunt genera: alterum q uiro quoq; ingenuo & modesto optime quadret:alterũ scurrile oino seruileq; est: nũquãq; ingenuo uiro adhibendum.Primũ ergo urbanum:Secundum scurrile uocãt.¶ Tẽtatq;: nihil aliud iocis nisi ut risum moueat:nam ut sale aspersæ epulæ gustatu iocundiores multo sunt:sic oratio iocis sallibusq; condita gratissima semp est.Sed ut placet Iulio Cæsari apud Ciceronẽ:Quinq; de risu q̃rẽda uident.¶ Quid sit. unde sit:an in oronе sit adhibẽdus.Quatenus in illo ,pgrediẽdũ.Postremo quot eius genera existimãt. Quid ergo risus sit iubet Iulius in eo loco a Democrito peti:& ,pfecto res est: quæ nisi ab hoie physico non satis recte explicari possit:itaq; ut pauca de multis ab ipsis mutuemur:risus dupliciter cõsideratur : aut est qdam motus pectoris & faciei:& sic uidemus esse accidẽs quoddam opatiõis uirtutis motiuæ. Aut ut ẽ certũ quiddam quod eũ motum p̃cedat.Quapp iure tũc diffiniri poterit.Risum esse accidẽs siue passionem uirtutis sensitiuæ ĩtrinsecæ sub apprehensione delectabilis:qua mouet appetitus ad mouẽdum tales partes. Et qanon mouet appetitus nisi ui uirtutis existimatiuæ cõcurret ẽt ad risum actus talis uirtutis.Quãobrem ut excitet risus concurrit & sensitiua & existimatiua uirtus:qbus citat appetitus q est primum & imediatum principium huius motus:neq; tamẽ ĩ aliis aiantibus cõmouet appetitus aut faciem aut pectus ad ridendum : nã res hois propria ẽ. Habes igit cãm efficiẽtẽ & ,ppinquam & remotam.Materialis aũt sunt ipsi spũs cum calore naturali : quorũ extensione ad exteriora fit risus.¶ Animi.n.nostri q̃primũ aliqd aduertunt quod appetendum sit: statim ad id accedere conant.Quapp uehemẽter diffundunt ac relaxant:& ,pfusi profundũt atq; extendunt spũs:spũs autem extẽsus extendit corpus:cõtra ex re tristi atq; fugienda contrahit aius contractusq; rursus spm̃ contrahit:& ille itidem corpus:hinc lachrymæ:nam cũ contrahit atq; comprimit corpus exprimatur ab eo humor ut ex comp̃ssa spongia necesse est.Sed redeo ad lætitiã:ut ponam quod a magno Alberto in libris de aĩalibus non omittit.Est.n.in aiali membrana quædam satis tenuis sed dura: in qbusdam sui ptibus carnosa in rhetis similitudinẽ:unde uulgo id ei nomẽ imposuerũt.Græci poetæ illam phrenas appellãt : cuius nois rõnem alio ĩ loco reddemus Physici aũt eiusdẽ linguæ ẽt diaphragma nũcupãt:qm̃ ueluti paries q̃dam cor pulmonemq; sepiat & a iecore lieneq; separet:nam φραττω græce sepio & obstruo signifi cat:idem ẽt διαφραττω eadem rõne latini septum a sepiendo dixere.Verba sunt Cornelii celsi.Sub corde atq; pulmone transuersum ex ualida membrana septum est Appellarunt præterea latini quãdo p̃cordia:quãuis hoc noĩe oia exta sæpe uenient.Hic igitur paries siue septum,siue diaphragma appellandum putes ab ea de qua diximus extensione motus cõcalescit.Calefactusq; sensus penitus ĩmutat & resoluit totum corpus ĩ gaudium.Risus.n.insequitur tacto pariete uel membro uicino parieti:nam cum illo tactu motus sit paries:& sic calefactus diffundit spũs : & resoluit & mutat intellectus:q cõtinebat corpus:& ridet nimis profuse:hinc est cõcussio multa & dissolutio neruoru ex calore diffuso ĩ ipsis.Solus aũt homo ridet:qa nõ pellem habet sed subtiliorẽ cutem: q̃ tacta mouet paries:si tangat sub axillis:q locus uicinior est septo.Vnde putauerũt q̃ si quis in ea pte uulneretur minime doleat.Quod si quis quærat quare ex re ridicula sæpe in ,pfusum risum magis prorumpamus: q̃ ex aliqua subdita fœlicitate:reor id eẽ causæ:q̃ ĩ ridiculo nulla re impediat aĩ profusio:in re aũt magna & fœliti q̃uis maius gaudiũ excitet:inest tamen q̃dam profundior cogitatio & cura rei quæ ,pspere euenit:Hæc autem aium cõtinet ne se oino offundat. Quod nõ euenit in ridiculo:nam ibi lætitia diffundit aium:nulla reprimẽte cogitatione aut cura. Hæc oia subticuit Cicero:quæ de cã efficiente risum dici poterant:non qa illa ignoraret:sed qa tam exq̃sita physices disputatio p̃sonis & rei non multũ quadrabat.reliqua ãt exacte ,pfecutus est. Sed id in primis q̃ materia risus & q̃si obiectũ quoddã & regio quædã:unde risus proueniat:sit turpitudo q̃dam & deformitas:non tamen turpiter enarrata:nam qd tertio loco quærebat minime dubitandũ conuenire & oratori & urbano uiro risum mouere:nam & ipsa hilaritate beniuolentiã nobis excitamus:& admirantur auditores acumen sæpe uno uerbo positũ.Significat postremo ex ipso ioco nos & politos & urbanos & eruditos esse.Et qd non minimi faciendum est;grauiorũ rerũ tristitia ac seueritas ioco facile mitigatur. Habẽdus tamen est modus in risu mouẽdo:nã nec insignis improbitas & scelere uincta.Nec rursus miseria insignis agitata ridet:nã flagitiosi nõ ridiculo:sed maiori q̃dam acrimonia uexandi sunt.Miseri aũt nullo mõ illudendi uident:nisi se forte iactẽt.Ergo eos facile ridebimus:q neq; magno odio neq; rursus misericordia magna digni sunt.Maximũ aũt sæpe risum ea mouẽt q̃ ita auditorẽ decipiũt:ut cũ æqora credant acerbiora tamẽ esse deprehẽdunt.Interprabar olim nostri Petrarchæ elegias lyricosq; qbus lauram canit.Adherantq; aduersarii

qui lauram mulierem fuisse negarēt:affererētq; nō illo noie puellam a se amatam itelligi:sed aliud allegori
ce ibi latere.Rogabā qd nam illud esset:& ut id me docerent summis præcibus cōtendebam:illi autē magnū
profecto id esse:sed tamē qd sit nescire fatebant. Hic ergo ridiculi occasionē nō prætermisi : sed i maxima au
ditorū frequentia ueluti conuictus:& pudore conturbatus:malo inq̄ ingenue fatendo iscitiam meam a uobis
accusari q̄ iniq; defendēdo peruicaciam damnari.Duo sunt quæ aduersarii mei ꝓferunt alterum non fuisse
mulierem lauram:quod ego adhuc non do.Alterum quod ego ita liberaliter eis concedo:ut etiā si quis illos
mendacii i iudiciū uocet uadimoniumq; facere cogat uadem me præstare decreuerim:atq; hiccū ueluti pu
dore impeditus dubitabundus aliquātum subsisterem:& illi victoria gestientes inuicem intueri:aliosq;circū
spiciendo meæ confessionis testes citare quodam nutu uiderent : atq; tota iam schola auribus erectis qd di
cturus essem expectaret.Tunc ego prosequens:aiunt inq̄ quid sibi poeta in laura uelit se plane nescire : quod
ego ita utraq; manu do : ut iure me iurando obstringam:ut nisi hoc uerissimum sit nihil sit unquam futurum
uerum risit tota schola:cum dictū falsum fuerit:& illi ambiguitate orationis ad cōtrariū exitum q̄ putabant
decepti ducerent.Dicunt autem facecie hi iocis:in quibus aliquē aut dictis aut actionibus imitamur.& ut pi
ctores exprimimus.Hoꝝ duo sunt genera:quoꝝ alterum retractat:alteꝝ dicto.Re cum aliqd uelut fabellam
narramus:fingimus ea quæ naturæ dictis gestibusq; conueniant:& nos ueluti mimmos:modeste tamen exhi
bemus:imitamur uocem multū & os deniq; eius quem agimus:in dicto ridiculū appellamus cum id quod
uerbi aut sniæ acumine mouet fingimus.Hæc dicta appellari docet Cice.i epistolis ad Cornelium nepotem
his uerbis.Itaq; nostri cum oia q̄ dixissemus dicta eēnt quæ facete & breuiter & acute locuti essemus ea pro
prio nomine dicta appellari uoluerunt.Nonius autem pomponius iocos dicteria appellat. In qbus qm̄ mor
sus latet:placuit græcis ea scōmata appellari:nam σκοπτειν mordere est . Sūt & ioci in qbus festiuitas quæ
dam & hilaris iocūditas & blāditiæ potius q̄ morsus apparet:hos nostri lepores græci ἀστεϊσμοὺς dixerunt : a
quo:dicendi genere nōnulli & æmilios & lepidos uocatos uolunt. Vniuersum aūt hoc locorum genus modo
neq; scurile sit:neq; inimicum uehemēter nos auditoribus cōmendat.Sed ut in cæteris rebus sic & hic & ho
minum & reꝝ & temporum & locoꝝ habenda ratio est.Adhibenda moderatio & raritas. Perstinxi pauca de
multis nam in numerosa rerum turba:quas scribēdas ꝓposuimus:nulli patētior locus relictus est:& in angu
stiis plura cōplicari fortasse possunt: explicari autem nullo modo possunt . ¶ Sacro die. festo die:in quo dia
næ sacra egerent.Est.n.sacrum quicqd destinatum diis ē.Videt autem ita a ioco ludoq; illam laudare: ut ni
lasciuiæ castitas non desit:non.n.ueneris sed dianæ sacra cōmemorat.De diebus autem festis professisq; alibi
scriptum est.Sed diei initiū apud athenienses erat occasus durabatq; ad alium occasum . Babylonii autem ab
ortu ad ortum diem finire putabant Vmbri & hetrusci a meridie ad meridiem:quod magis uidetur astrono
micæ rōni quadrare.Verum romani a media nocte initium diei dabāt:placuitq;.M. Varroni q̄ qui ex media
nocte ad proximā mediam noctem nati eēnt eodem die nati uiderent. Idem ostēdit Vir.in li.vi.Hac uice fer
monum roleis aurora quadrigis.Iam mediū æthereo cursu traiecerat axem & paulopost.Nox ruit æneas nos
flendo ducimus horas.Diei igitur prima pars est mediæ noctis iclinatio.Inde gallicinium:inde conticinium:
cum galli tacent:& hoies ēt tunc quiescunt:diluculum aūt est cum dies agnosci cœpit.Mane deinde q̄ ab in
feris locis.i.a.manibus ueniat:uel a noie boni hois.Nam Ianubini manū bonum dicunt: cuius cōtrarium est
imanis inde meridies quasi medidies.¶ Nam prisci.r.pro.d.sepæ ponebant:ut aruena pro aduena:ab hoc su
pra cæteꝝ tempus occiduū dicebat.Mox suprema tempestas.Hinc in.xii.tabulis.solis occasus suprema tem
pestas esto.Deinde uespera a stella hespero:a quo tempore dicta est uesperna conuiuium:quod non nisi adul
tante nocte inibant prisci:cuius rei non ignarus Maro dixit.Nunc eadem labente die conuiuia quærit. Post ue
sperā nox cōcubia erat.ac postremo:nox intempesta:quæ non habet idoneum tempus quicquā agēdi:in has
igitur partes distribuebāt diem.i.uniuersum illud spacium:quod pficit una cœli reuolutio : quodq; consta
ex quatuor & uiginti horis:& lucem tenebrasq; continet.Aliquando ita diem dicimus ut solam lucem intelli
gamus:tenebras uero sub noctis noie appellamus.Virg.Noctes atq; dies patet atri ianua ditis.ponimusq; non
nunquā diem pro tpe.ut Lōga dies hoi docuit parere leones.Estq;snia Marcelli q̄ cum pro tpe ponitur:in fœ
minino ponat genere:aliter in masculino:sed cōtra multis in locis uidemus.Virg.Postera cum primo stellas
oriente fugarat Clara dies:& paulo infra.Expectata dies aderat:pro die igitur in utroq; genere ponet:pro tpe
uero in fœminino solum.Prisci latini in aduerbio ponebant die quinti & die quarti. Et quia idifferentere & i
in fine ponebāt pronunciabant ēt die quarte & die qnte.Dicebant & die pristine pro pridie . Alii tñ uolunt:ut
hæc futuꝝ significent.Ponūtq; uerba prætoris die noni post kalen.qntiles compitalia erunt.De præterito ue
ro die nono dicebāt.Verū ut ne hoc qdem relinquā in.xxiiii.horas diuidit dies.Neq; ille pares erant apud an
tiquos ut nūc sunt:sed ut lux crescebat decrescebatq;:ita & horæ lucis:nam semp in sex horas lucem:ac in to
tidem tenebras diuidebāt.Quapropter ab æqnoctio uerno usq; ad autumnale horæ diurnæ nocturnas supe
rabant:Cōtra uero:cum per reliqua sex zodiaci signa quæ austrina appellant:sol discurrit.Neq; tamē rōne ca
ret:q̄ neq; in plures:neq; in pauciores horas reuolutio cœli diuisa sit:in.xii.n.signa distributum est zodiacum
& quāuis alia aliis longiori spatio aut ascēdant ad nostrum hemisperium:aut descendant in aliud tamē si qd
in uno loco excedit i alio apponatur:singula binis horis rem perficiunt. Sed de die hactenus . ¶ Achemenes:
pro maximis diuitiis posuit Achemenē persaꝝ regem: qm̄ cæteros mortales diuitiis opibusq; supasse persæ
uidētur:ut plurimi testant hystorici.Nō tñ ꝓprium nomē regis est achemenes:sed oēs persaꝝ reges a tribu
qua oriū di eēnt:hoc noie appellabant:ut alexandrini reges oēs a Ptolemæo Lagi filio q̄ primo alexādriæ re
gnauit:ptolemæi dicti sunt. Sed de psis ita loqtur.Herodotus.Sūt autē hi i persia popul.olli arteatæ: persæ:
pasargadæ:maraphii:mapii:oibus aūt istis pasargadæ meliores sunt.Ex illisq; tribus est achemenida:ex qua
psici reges fuerūt.¶ Mygdonias.i.phrygias:nam & in illis maximas opes fuisse constat.Fuit aūt Mygdon rex

phrygiæ:quo duce ferunt ideos dactylos ad samothracas deuenisse:& ibi excantationes & ueneficia exercen
tes eos populos in summū stuporem adduxisse.¶ Arabū plenas.d.hoc maxime pp aromata : nam in arabia
fœlici hæc ut plurimum nascuntur.Thus aūt nusq̄ nisi in arabia.¶ Fragrantia:optime olentia:uel flagrantia
.i.ex amore ardentia.¶ Aut facili sæuitia.Exprimit id quo uehæmenter delectatur amator.Nam neq; uult eā
quæ nimis lasciue nihil unq̄ denegat:satietas.n.quædam inde oritur.qua oia uilescunt: & sordent : atq; inter
dum fastidium adducit:neq; rursus illam quæ semper pertinax:nunq̄ se morigerā præbeat.Quod eleganter
a martiale expressum uidemus.Inquit.n.Nolo nimis facilē difficilēq; nimis. Verum qd' mediū est : quodq;
iter utrūq; probat.Nec uolo quod satiet:nec uolo quod cruciet.¶ Facili sæuitia.negat quidem ut sæua. Quæ
res desiderium auget:nam ut est apud Luc.Nitimur in uetitum semper:cupimusq; negata:sed non diu negat
ne fortasse cruciet: ergo sæuitia facilis est:præsertim cum ita neget:ut tñ cupiat extorquere a poscente quod
non accipit.Deniq; ut ostēdat desiderium expenuria accēdere illam uelle cruciatum aūt afferre nolle: addit
q̄ ipsa occupat rapere.i.ꝑuenit ut rapiat q̄ ille nondum dat.Nam teste Teren.Nolunt ubi uelis:ubi nolis cu
piunt ultro:hoc si dolo fiat meretricium artificiū ostendit.Sin impulsu naturæ ingeniū muliebre describit.

Argumentum. ODES. XIII.

¶Ode.xiii.tricolos tetrastrophos de arboris casu:& inferis.

Ille & nephasto te posuit die
Quicunq; primū & sacrilega manu
Produxit arbos in nepotum
Perniciem:opprobriumq; pagi.
Illum & parentis crediderim sui
Fregisse ceruicem:& penetralia
Sparsisse nocturno cruore
Hospitis.ille uenena colchica
Et quicquid usquam concipitur nefas
Tractauit:agro qui statuit meo
Te triste lignum.te caducum
In domini caput immerentis.
Quod quisq; uitet.nunq̄ hominis satis
Cautum est in horas:nauita bosphorum
Pœnus perhorrescit.neq; ultra
Cæca timet aliunde fata.
Miles sagittam & celerem fugam
Parthi.cathenas partus & italum
Robur sed improuisa lœti
Vis rapuit rapietque gentes.

¶ANT. Oppressus arbore decidente Horatius quæ suo in pago sabino fuerat detestatur hic eius con sitorem : ostendit postea nunq̄ satis esse hominibus cautum ad euitanda pericula mors enim iprouisa ra puit rapietq; gentes:scribit inde se pene inferos adiis se uidisseq; æacum iudicantem.Sappho quoq; atq; al cæum fidibus canentes:quæ omnia maxime mirabā tur umbræ.¶ Ille & nefasto te posuit die.Ode est simi lis nonæ libro.i.¶ Ille & nefasto.Ordo est O arbos: ille quicunque primum te produxit in nepotum per niciē opprobriumq; pagi posuit & nefasto die & ma nu sacrilega.¶ Nefasto die.non fasto.sed abhominan do.Erant autem dies fasti quibus licebat fine piacu lo fari prætori tria uerba solemnia.¶ Do.dico. addi co.nefasti uero quibus ea fari ius nō erat:& si fati fuis sent.piaculum faciebant. Auctor est Varro : diximus & plura superius.¶ Sacrilega manu.i.pessima scelera tissima:sacrilegus.n.proprie dicitur qui sacra legit.i. furat.¶ Pernitiem exitium & necem . ¶ Opprobriū crimen dedecus & infamia:Propter domini oppres sionem arboris cāu.¶ Pagi.pagus uilla dicitur a πηγη quod est fons ut Festus ait.¶ Penetralia.penetrale est proprium omnis interior pars domus:ut Seruius se cundo scribit.¶ Venena colchica.uersus est hiperme ter scāditur igitur cum sequenti: in ponto autem ubi colchi sūt ꝑuētus est maloꝝ graminū.Idē uero Epo do penultimo ait.Cales uenenis officina a colchicis. De qbus latius dictū ē in epodo quinto. Quod q̄sq; uitet:ostēdit nunq̄ satis cautū esse posse hominibus improuisæ mortis sæuitia & fatoꝝ casu iminenti.¶ In horas.idest hora q̄q;.¶ Bosphoꝝ. Duplex ē bospho rus thracius & Cimerius est autem angustum mare quo io in bouem mutata enatauit consilio iunonis . inde sic appellatum.Dionysius & mela scribunt.¶ Pœnus nauita.hunc pro quocunq; posuit. Est autem sensus q̄ multi timent loca tantum periculosa quibus præteritis putant setutos.sed decipiuntur:fata enim obstant & ubi non credunt opprimuntur.

Pagus penetrales

bosphorum Penetrale

¶ACR. Ille & nepha.Execrat arborē:cuius casu in agro suo sabino pene periclitatus est funestā eam & in stitutorem eius dicens:& est ordo arbor ille q̄cūq; produxit te primū in nepotum pniciem & opprobriū pa gi posuit &c.¶ Nephasto.d.&.f.m.i.ne.nepotes pro posteris posuit.¶ Opprobriumq;.p.tanq̄ ad totius pagi uel totius regionis pertineret infamiam:si famosus ager morte dñi fuisset.¶ Fregisse.nouo uerbo execratus ē patricidam.¶ Et penetralia.domus secreta in qbus hospes fuisset occisus:& fœdus hospitale uiolatum tāq̄ minus eēt si homicidium diceret ppetratum.¶ Venena.c.specialē prouinciam:posuit pro generali crimine. Colchos.n. schythiæ ciuitas est ex qua Medæa fuit uenenis & magica arte potens.¶ Quid quisq; uitet.Sēten tia qua dicit improuidas hoium mentes nulla satis obuiare cautela nec metuere periculum:nisi cui sit proxi mum:& tñ multos improuisis opprimi piculis.¶ Nauita bosphoꝝ.aut bosphoꝝ ꝑ quolibet freto dixit aut pœnū pro quolibet nauta multum.n.diuisus est pœnus a bosphoro.Bosphorus.n. ponti sunt fauces ubi pp angustias assidua naufragia fiunt:nomē aūt dicit accepisse q̄ inde in bouē io mutata transierit: quasi bospho ros.¶ Et celerem fugam:fugiētes.n. parthi sagittis uehēmentiores sunt.Virgi. Aut missam parthi post terga sagittā.¶ Vis:uiolentia inexorabilitas:dum quisq; timet hoc aut illud rapitur sæua morte.

¶POR. Ille & nephasto te posuit die.Hac ode execrat arborem i sabino agello suo:q̄ super deambulātē

se decidit ac pene oppressit. Ne fasto ãt nõ fasto & abominãdo. ¶ Et sacrilega.m.p.a. Vocatiuo casu accipe arbos: hoc est o arbos: arbos uel quasi ad illius regionis ifamiã arborẽ suũ.s.dominũ oppressisse. ¶ Et.p.s.n.c: h.hospitis sui penetralia cruore sparsisse: hoc est hospitem in domo sua interfecisse. ¶ Ille &.u.c. Colchica inquit: qa medæa colchis fuit: quã sũmã uenefica fuisse hystoriæ græcoq; tradũt. ¶ In ho.na.b.P.p. nauita his & quæ subiecta sunt significat unũ quẽq; hoium nõ fere piculum timere: nisi cum ꝓximus sit: uerũtamẽ plerũque ex iprouiso mala inopinata interuenire atq; opprimere. ¶ In horas.n.b.p.p. Bosphorũ fauces sunt ponti maris unde longissima aphrica sit ꝙ ita pœnus nauita eũ phorrescat: hũc bolphoq; ꝓ quolibet freto posuit. Freta aũt angusta maria & cõcitata sunt oia aũt freta a feruore dicta existimantur.

¶ CHRI. Ille & nefasto te posuit die. Execrat arborẽ a q̃ piculũ sibi fuit. Nec putat eã seri potuisse nisi a scelestissimo uiro. Vitupat ergo a satore ueluti a parẽtibus maioribusq; uitupare quẽpiã solemus. Postrẽo rẽ ridiculã sũma grauitate exornat: ostendẽs nulli mortaliũ satis esse certũ qd caueat: Tragiceq; insurgit & exemplis nitit uariis. ¶ Posuit: plãtauit. Vir. & ponere uites. ¶ Nephasto: ꝓ atro & infœlici posuit: Atri triduani dicebant erãt.n.in quolibet mense tres postridie kal.non & idus mẽsis. Cæteq; qd sit nephastus dictum est. Et Ouid. Ille nephastus erit per quem tria uerba silẽtur. Fastus erit per quem lege licebit agi. ¶ Produxit: quasi progenuit: nam arborũ quas serimus ueluti parentes putamur. Producere autem quandoq; in longum ꝓtrahere. Vir. Abnegat excisa uitã producere troia. Quãdoq; prosequi: ut nec tua funera mater produxi qñq; procreare. Terẽ. Seni aiam primũ extinguerẽ ipsi: qui illud scelus ꝓduxit. ¶ Sacrilega ma.i. ipse sacrilegus quasi nepharius. Sacrilegiũ aũt est furtũ rei sacræ: aut uitiũ sacræ uirgini illatũ. ¶ Opprobriũ: infamiã & dedecus quod ꝓueniat ob probrum.i.ꝓp scelus commissum. ¶ Pagi: ueluti ad tatius regionis infamiam pertineat. Pagus autem uicus ex pluribus domibus in agro constans dictus ἀπὸ τοῦ πήγνυσθαι.i. a fonte: ꝙ ex eodem fonte bibant oẽs q eiusdem sunt uici. Persius aũt semipaganum se appellauit: quia nõ esset omnino paganus: quoniam non oino potaret ex poetico fonte: ergo metaphorice dixit semipuetam: & christiani paganos eos appellãt qui nõ sunt nostræ religionis quasi qui non sint ciues christiane reipu. sed rusticãi. ¶ Penetralia: loca magis interna: & recõdita ab eo ꝙ est penitus.i.ualde intus. ¶ Nocturno cruore.i. cruore sparso nocturno pte: Nã q flagitium cõmissurus ẽ latebras sibi quærit ad scelus tegẽdum: Væhemẽter ãt singulis uerbis scælus auget. Non.n.solũ interfecit hospitem: quod ex se ingens ẽ scælus uerũ interfecit ex insidiis: qa nocturno tempore: fuitq; iniusta cedis causa, nam si iusta fuisset: non q̃sisset latebras iterfecit domi suæ: ergo tuæ se fidei hospes cõmiserat: interfecit crudeliter: quia fudit illius cruorem quo penetralia sparsa sũt quasi repleta. Posuit ergo duo maxima scælera & eius qui parentem: & eius qui hospitẽ necasset: & necasset crudeliter. Cum horrendũ scelus putarẽt antiqui polluere iura hospitalitatis: quibus Iuppiter optimus maxius præesset. Vnde Vir. Iuppiter hospitibus nam te dare iura loquunt. ¶ Colchica, colchis urbs est ponti: quæ regio & ueneficis abundauit mulieribus: qd' maxime demõstratur ꝓ Medæã: & herbas producit ueneficiis aptas. Vir. Has herbas atq; hæc põto mihi locta uenena ipse dedit mæris. nascũtur plurima põto: ergo colchica dixit q̃si uehementissima & reliqs pestilẽtiora. ¶ Et qcqd. post spẽs transit ad genus. ut nihil ꝑtermittat. ¶ Cõcipit: plus est q̃ si dixisset efficit qa maiora possũt hoies aio concipe q̃ re ꝑficere. ¶ Tractauit. q.d. sæpius ac uæhemẽtissime egit. ¶ Triste li. ifœlix lignũ: & ppea tristiciã illaturũ. Erãt ãt apd antiquos in iure pontificio notatæ arbores fœlices atque infœlices. Fœlices.n.erãt: ut Veranius ait: quærcus æsculus ilex suber fagus corylus ficus alba prius malus uitis prunus & cornus. Infœlices uero ex snia tarqni prisci erãt q̃ i iferoq; tutela sũt: ut ficus atra acrifoliũ pirus, siluatica, pruscus, rubus, sentes. Quibus arboribꝰ ꝓdigia mala uri oportebat. Asserit igit poeta hãc eẽ unã ex ifœlicibus arboribus. ¶ Caducũ. aptũ ut caderes. nõ ãt casuq; nã non staret uersus. ¶ In domini ca. scelus erat in quẽcũq; caderet: sed maius ĩ dominũ. Maximũ in dñm immerẽtẽ. ¶ Quid quisq; Mirꝰ poetæ ingeniũ, ut ex occasione paruæ rei magna inectat: & q̃ ad uitam & mores maxime ꝑtinent leuioribus iferat. Ostendit enim quanta sit humana imbecillitas: atq; miseria ex ipsa inscitia: qua sæpe non timenda timeamus: contra uero nullus sit metus ab iis quæ sũma cũ pnicie imminent. ¶ Quid quisq; uitet nũq̃ homini satis Cautum ẽ: snia est color rhetoricus. Est enim snia oratio sumpta deuita: quæ aut quid sit: aut quid esse oporteat ĩ uita breuiter ostendit ut illud Vir. una salus uictis nullam sperare salutem: & Lucani. Atq; arma tenẽti oia dat q̃ iusta negat. Aliquãdo snia cõfirmat subiectiõe rationis hoc modo. Oẽs bene uiuẽdi rõnes in uirtute sunt collocandæ: qm̃ sola uirtus in ptãte nostra ẽ. Nõnunq̃ ẽt efferunt sniæ dupliciter: aut sine rõne sic. Errãt q in prosperis rebus oẽs fortunæ ipetus se fugisse putant. Sapienter aũt statuũt qui temporibus secundis casus aduersos reformidant. Aut cũ rõnibus hoc pacto. Qui adolescẽtium peccatis ignoscendũ putant: falluntur: propterea q; ætas illa non est impedimẽto bonis studiis. At sapiẽter faciũt q errata illoq; castigãt: ut qbus uirtutibꝰ oẽm uitã tueri possint: eas in ætate maturissima uel int cõparare. Dixi latius de hoc colore: quoniã uæhementer omne scriptoq; genus exornat: & ut ab oratore rarius teste ẽt Cice. ponẽdus ẽ ne uiuẽdi ꝑceptores in dicẽdo esse uiderent. Sic contra a poeta sæpius ponẽdũ cẽseo: quãdo qdem uitæ ꝑcepta ꝓfiteri illũ apprime deceat. ¶ Cautũ: differt cautio a timore: sed hoc cõmodiori loco. ¶ Nauita: ꝓ nauta per epentesin: sic Vir. Nauita tum stellis numeros & nomine fecit. Fit aũt epẽthesis quotiens in dictiõe syllabã addimus: ut Iuue. Quales tunc epulas ipsum glutisse putamus indupatore. i. impatorẽ. Huic cõtraria syncopa ẽ: ꝓ quã syllabã dictioni subtrahimus ipsam concidendo: ut cum dicimus deum pro deoq;. ¶ Bosphoq;. qa illac bos portata sit. Dicũt .n.ion in uaccã uersam has angustias trãsfretasse. Ponti.n. fauces sunt. Habet aũt bizantiũ: quã hodie constantinopoli uocant. Hoc mare ꝓp angustias piculosum est. ¶ Pœnus: ut Bosphorum pro omni mari ita pœnum pro omni nauta. ¶ Pœni aũt. i. carthaginẽses colonia sunt phœnicum: qui primi pœne oium mortaliũ nauigiis mercaturã exercuerũt. ¶ Neq; ultra. s. hæc picula bosphori timent. ¶ Fata: id est pernitiem & exitũ. ¶ Aliunde. i. ab alio loco. ¶ Sagittam & celerem fugam. i. sagittam quam inter fugiendum emittit.

¶ ANT. Quã pene furuæ. Indicat se pene iferos adiisse uidisseq; æacon iudicantem. Sappho & alcæum fidibus canentes. ¶ Furuæ: id est nigræ. ¶ Eacum fuit: is Iouis filius quem apud inferos bonoq; ac malorũ iudicem ferunt fabulæ hinc ait Oui. in ibin. Noxia mille modis lacerabitur umbra. tuasq; Aeacus in pœnas ingeniosus erit. latius tamen diximus circa principium Iuuenalis. Socrates autem in gorgia Platonis refert iouẽ hæc dixisse Plutoni. Ego igitur constitui iam meos filios iudices. Duos quidem ex asia. Minoem uidelicet & radamanthum: unum uero ex Europa æacum: hi ergo postquã mortui fuerint iudicabũt in prato quodam. ibiq; in triuio ex quo geminæ portant uiæ. Altera quidẽ ad tartaq;: altera uero ad insulas beatorũ. Et asiaticos Rhadamãthus: eos uero q ab Europa uenient æacus iudicabit. Minoi aũt id munus iniũgã: ut ipse diiudicet siqd ambiguũ fuerit: ut iustissime ꝓcedat iudiciũ: recteq; fiat transmissio aioq;: hæc ille: ubi ẽt legit ꝙ uterq; ipsorum uirgã tenet dũ iudicat: minos ãt cõsiderãs sedet solus aureũ habens sceptrũ. ¶ Sedes piorũ: elysiũ intelligit: quas beatoq; insulas superius appellari ostẽdimus. ¶ Aoliis fidibus. i. lesbiis: nã ut scri. Dionysius æolidum insulaq; rupes lesbos ẽ & tenedos. Vtq; Stra. docet li. xiii. æolica regio ĩgens erat & troiæ adiũcta. ¶ Popularibꝰ. i. eiusdẽ populi ipsius sapphus: ait.n. ipsa ad phaonẽ scribens. Lesbides infamẽ quæ me fecistis amare definite ad cytharas turba uenire meas. De illis ergo cõquerebat: ut hic sappho: amauerat aũt impudice ut aiunt Thelesippã: Megaram. athidem: q aliter expoluere quærẽte nõ ꝓcedit. ¶ Alceæ: alcæus in parte operis aureo plectro merito donat: quia tyrãnos insectatus: multũ ẽt moribus cõfert: auctor est Fabius li. x. ¶ Plenius: Sappho ẽt inqt. Nec plus alcæus cõsors patriæq; lyræq; Laudis hẽt: quamuis grãdius ille sonet. ¶ Dura nauis: alcæus militiam exercuit: uictus tãdem aufugit amissis armis: quam rem carmini mandatam in mytilene reposuit: latius tñ uideto in ode. xxxii. lib. i. ¶ Dura nauis: repete dura mala nauis: dura mala fugæ: dura mala belli.

Aeacus

Minos

Rhadamantus

Lesbos aeolica regio

Q uam pene furuæ regna proserpinæ
Et iudicantem uidimus æacum:
Sedesq; discretas piorum
Aeoliis fidibus quærentem
Sappho puellis de popularibus:
Et te sonantem plenius aureo
Alcæe plectro dura nauis
Dura fugæ mala dura belli.
Vtrunq; sacro digna silentio
Mirantur umbræ dicere, sed magis
Pugnas & exactos tyrannos
Densum humeris bibit aure uulgus:
Quid mirũ. ubi illis carminibus stupens
Demittit atras bælua centiceps
Aures. & intorti capillis
Eumenidum recreantur angues.
Q uin & prometheus & pelopis parens
Dulci laborum decipitur sono.

¶ Bibit aure: auide audit. ¶ Bellua centiceps: cerberum intelligit: cerberus autem dicitur quasi κρεωβορος: .i. carnẽ edens: nam κρεας caro est βορος edens de hoc Seneca in Hercule furente ait. Post hæc auari ditis apparet domus: hic sæuus umbras territat stygius canis: qui terna uasto capita concutiens sono regnum tuetur: horridum tabo caput iambunt colubræ: uiperis horrent iubæ: longiusq; torta sibilat cauda draco par ira formæ & cæ. ¶ Centiceps: id dicit ꝓp colubras & uiperas caput tenẽtes. ¶ Eumenidum: eumenides per antiphrasin appellant tres infernæ furiæ alecto, Thesiphone, & mægera: mites.n. interpretant: de iis uero latius li. i. Ge. Et i carmie de floribus. ¶ Prometheus: de hoc late li. i. uideto. ¶ Pelopis parẽs. i. Tãtalus: de quo supius multa. Et Oui. li. ii. de amoribus inqt. q̃rit aq̃s in aqs & poma fugacia captat Tãtalus: hoc illi garrula lingua dedit.

Tãtalus

¶ ACR. Quã. p.f.r.p. ac si diceret paruo iterstitio retenti sumus. ¶ Furua: mysticonoie dicebat proserpia aut furuæ flauæ matronimicon: ut flaua ceres: alii uolũt furuæ nigræ positũ: unde & furua putant dicta quasi cõmittunt obscuro. ¶ Et iu. uidimus æacũ achillis auum: q pro iustitiæ bono ẽt apud inferos iudiciũ meruisse perhibet: unde & Iuue. Quas torqueat. um. ea. ¶ Sedesq;. d. elysias: ut Vir. Sed amœna pioq; cõcilia elysiũq; colo: ut ostẽderet se pene iferos iminẽte uidisse piculo. ¶ Discretas. i. separatas. ¶ Aeoliis fidibus. q.f. sappho poeta de æolia fuit: dialecto in carminibus suis usa quæ chordarũ significatione cõmemorat. Querebat autẽ Sappho de puellis suis ciuilibus q; non amarent: quem ipsa diligebat. Ordo est: & q̃ pene uidimus Sappho æoliis fidibus querentem depopularibus puellis. ¶ Et te. s.p.au.a.p. Alcæus nomẽ poetæ est lyrici a quo & metrum alcaicum dictum est: ordo est: & pene uidimus te Alcæe plenius sonantem plectro aureo dura mala nauis: & dura mala fugæ: & dura mala belli. ¶ Vtrũq;. i. oia supradicta; ¶ Digna. s.i. & suæ nauigationis mala & fugæ & belli audiuit eum plenius sonantem. Qui res bellicas & nauigationem suã scripsit dum a pythaco tyranno ciuitatis suæ pulsus esset: eo q; mytilenensibus amorem libertatis suaderet: quos postea collecto exercitu superauit. ¶ Plenius: fortius. ¶ Aureo: meliore: aut aureo plectro propter celebritatem carminis dixit. ¶ Vtrunque: aut sappho & alcæum: aut fugam & pugnas: aut certe carmina quæ sic facta sunt ut adyti alicuius putarent digna. ¶ Densum. h. stipatum ad audiẽdum pugnas cõpositas: ut hæret pede pes denseq; uiro uir. Ordo est: sed uulgus densum humeris magis bibit aure pugnas & exactos tyrannos. Exactos aut amore libertatis expulsos tyrãnos: aut facilitatem alcæi expressit ut ille carmina dulcissima fudisse uideretur. ¶ Bibit: auide audit. ¶ Bellua. c. cerbeq; dixit pro multitudine anguium qui in capite eius eminebant: finitum numerum pro infinito posuit: ut tibi noia mille: ostẽdit autem nõ imerito populos delectatos dũ cerberus carminis potuerit amœnitate mulceri. ¶ Recreantur angues: delectantur. Nam est animal anguis auditus capax mali & boni: ut frigidus i.p.c.r.a. ¶ Quin &.p. prometheus raptor per ferulam ignis diuini iuuiturus pastum dum oblectatione teneretur oblitus est: Iapetus & tantalus pro carminibus damnati pœnaq; requiem apud

inferos habuisse carminũ delectatione a poeta firmant. Vir. Quin ipse. stu. do. a. in. le. tar. ⁊ Dulci laboꝝ. d. f. figura dicit laboꝝ: pro eo: quod est fallit in laboribus: & sensum laboris amittit: dum carminibus delectat.

¶ POR. Quam. p. f. r. p. furua nigra significat: unde furta putãt dicta ꝙ per nigriores aeris tenebras maxime fiãt. ⁊ Sedesq; discretas pioꝝ: discretas. i. separatas: pioꝝ autem elysios campos dicit: quos separatos aiũt a cæteris locis inferoꝝ: Aeoliis fidibus querẽtẽ sappho puellis depopularibus. Aeoliis fidibus inqt: quia sappho æolis dialecto in suis carminibus usa ẽ: Quæritur autem sappho a puellis ciuibus suis ꝙ oden nõ amẽt quam ipsa diligebat amens. ⁊ Et. r. f. p. a. alcæe dura nauis plectro plenius inquit sonantem: quia alcæus robustior est: idest bellicas res scripsit: & nauigationem suam cum a tyrãnis mitylenensibus pulsus est. ⁊ Aureo autẽ plectro: propter dignitatem carminis dixit. ⁊ Vtrunq;. f. d. f. m. u. d. ⁊ Vtrũq;. ad sappho & ad alcæũ refert. ⁊ Densum. h. b. a. u. Multitudinem: scilicet umbrarum ad audiendum conuenientium. ⁊ Bibit autem aure. Cupidissime audit significat. ⁊ Quid myrum. u. i. c. sensus est non est mirandum si illum umbræ libenter audiunt: cum Cerberus & angues eumenidum stupeant admiratione carminis illius. ⁊ Bellua centiceps: Cerberum dicit propter multitudinem anguium: qui ex eo emanant: centiceps recte dicitur. ⁊ Et pelopis parens: tantalus: scilicet laborum decipere sono. Audax figura laborum decipere: uult enim intelligi audienti illi sensum laboris auferri.

¶ CHRI. Regna furuæ pro. i. infernũ: cuius illa: cum Plutoni nupserit regina est. ⁊ Furuæ: nigræ: unde furtum quod in tenebris peragat. Acron autem ait hoc mystico nomine Proserpinam uocari: aut furuæ: idest flauæ: ut sit sibi matronimicon: quia Ceres mater flaua cognominatur. ⁊ Iudicantem Eacum. Eacus Iouis & ægynæ filius pelium patrẽ achillis genuit: Regnauit in ænopia insula: quã deinde a matris noĩe ægynam nominauit & pp excellẽtem hoĩs iustitiam iferis post mortem iudicẽ datũ fabulant poetæ Iuue. Quas torqueat umbras eacus. ⁊ Sedes discretas. i. diuisas a suppliciis & a pœnis: & intelligit cãpos elysios in qbus umbræ pioꝝ placidæ qesciunt. Elysios aũt uocari docet Virg. Quãuis elysios miret græcia campos. Et i. vi. Quisq; suos patimur manes ex inde p amplum Mittimur elysiũ: & pauci lœta arua tenemus. Et in eodẽ libro locũ describit Deuenere locos lœtos & amœna uireta Fortunatoꝝ nemoꝝ sedesq; beatas. Largior hic campos æther: & lumine uestit Purpureo: solemq; suum sua sydera norunt. Secretos ergo a Tartaris ubi impii puniunt. ⁊ Et Aeoliis fidibus querentem ponit in cãpis elysiis Sappho & Alcæum: de qbus alibi dictum est. Est autẽ Sappho in accusatiuo ut Dido in hoc uersu. Et noĩe dido sæpe uocaturum. Aeoliis lesbiacis. Nam lesbius a quo ĩsula denominata est æoli filius fuit. ⁊ De popularibus: nõ suis: sed phaonis: quærebat enim impulsa Zelotipia: nea se amatum phaonẽ ad se conuerterẽt. Dixit igit popularibus nõ suis sed phaonis: & intelligit de siculis. Nam phaon relicta lesbo & in ea sappho in siciliam patriam suam redierat: hinc illud in elegia. Hic tibi sicilides uniunt noua turba puellæ. Quid mihi cũ lesbo sicilis esse uolo cæteꝝ popularis possessiuum est a populo: ut ipse alibi. Et populares uincẽtem strepitus & natus rebus agẽdis. Sed nõnunq; dicimus popularem quasi plebeum: unde dicimus uestẽ popularem: idest uilẽ & plebeam. Cicero i libro officioꝝ. Popularibus enĩ uerbis est utendũ & usitatis cum loqmur de opione populari. Dicimus ẽt populare eũ uiꝝ: q sibi populi fauorẽ conciliat. Idq; nõ simplici uia fit sed duplici. Nam sunt q populi beniuolẽtiam acqrũt bene de rep. sentiẽdo: & ea quæ ad salutem & dignitatem populi spectant recta cum rõne agendo. Cicero in catilinam. Intellectum enim est qd interesset inter leuitatẽ concitatorum ac animum uere popularẽ saluti populi cõsulentem. Sunt itidem populares q largiendo & adulando & aliis corruptelis populi sibi beniuolentiam captant: cum populos plerũq; magis quæ placeant q̃ quæ deceãt concupiscat. Sed illi bonis artibus ad honores nituntur. Hi uero quoniam bonæ artes desunt: dolo rem aggrediunt: tantũq; inter utrũq; iterest quantum inter uerum amicum & adulatorẽ. Capimus etiã popularem pro eo qui sit eiusdem sortis & fortunæ. Vnde terẽtianus seruus getam itidem seruum popularem suum appellat. ⁊ Plenius: altiori stilo q̃ sappho alcæus a quo alchaicũ carmẽ iuẽtum est: his uerbis a Quintilião describit. Alcæus in parte operis aureo plectro merito donat. Qua tyrãnos insectatus multum ẽt moribus cõfert. In eloquẽdo quoq; breuis & magnificus & diligẽs plurimumq; Homero similis: Sed in lusus & in amores descẽdit maioribus tamẽ aptior. Hæc Quintilianus. Scripsit autẽ res bellicas & nauigationẽ: dum a pythago tyrãno pulsus ẽ: q; mythilenẽsibus libertatẽ suaderet: Ac demum collecto exercitu tyrãnum superauit. ⁊ Aureo plectro: excellenti stilo. Fingit autem ꝙ apud inferos cantet alcæus dura mala nauis. i. nauigationis: & dura mala fugæ: idest exilii: & dura mala belli quod non sine summa difficultate gessit aduersus tyrãnum. ⁊ Vtrũq;: sentẽtia est q; umbræ utrũq;. i. Sappho & alcæũ mirantur cum dicant res q̃ sint audiendæ. ⁊ Sacro silentio: idest cum religiosa quadam attentione: uel eo silentio quod in sacris adhibebãt. Vnde est illud: animis linguisq; fauẽtes. Ordo autem sit. Vmbræ mirantur utrũq; dicere digna sacro silentio. Sed uulgus densum: idest ipsa ad audiendum constipata turba umbrarum magis bibit pugnas & tyrannos: idest pugnas gestas contra tyrannos: & quia fauent poetæ uirtuti in eo bello gerendo: & quia in scribendo stilus grandior est. ⁊ Bibit: ita auide audit: ut quæ audit intimis sensibus reponat. ⁊ Sic Propertius. Incipe suspensis auribus ista bibam. ⁊ Densum: stipatum ad audiẽdum. ⁊ Vulgus: solum ex latinis noĩbus est: quod per us in secunda declinatione neutri sit generis ad similitudinem alterius nominis quod est pelagus: & græcum est. ⁊ Dicere: cãtare: ut dicite quãdo quidem molli cõsedimus herba. Et alterius dicetis amant alterna camenæ. ⁊ Quid mirum: quasi nullum mirum sit si umbræ humanæ moueãtur: cum mõstra moueri uideamus. ⁊ Bellua: cẽticeps: fortasse briareum itelligit: cui fuerũt quinquaginta capita: & cẽtum manus: toti dẽq; pedes: & tũc separabimus a sequẽtibus. Acron aũt itelligit de turba anguiũ: q pro capillis assunt furiis. ⁊ Recreent: delectẽtur. Nam uidet aĩal capax: mali & boni. Virgili. Frigidus in prato cãtãdo rumpit anguis. Angues itorti capillis eumenidũ recreãtur. i. q sunt ꝑ capillis ĩ capite eumenidũ itorquẽtur. ⁊ Prometheus: de quo dictum est. ⁊ Pelopis. p. Tãtalus. ⁊ Decipit laborum: dulci sono. i. deceptus a sono obliuiscit laborũ.

Nec curat orion leones:
Aut timidos agitare lyncas.

¶ ANT. Nec. c. o. le. uolũt poetæ idẽ studiũ apd iferos quoq; quẽq; sectari. uñ Vir. li. vi. ait q̃ gra curꝝ Armorũq; fuit uiuis: q̃ cura nitẽtis Pascẽt equos eadẽ sequit tellure repostos de orione uero lib. i. ⁊ Lyncas. Lynx aĩal est maculosum. Vir. li. iii. Geor. Quid lynces bacchi uariæ in æthiopia uulgo nascunt: ut scri. Pli. lib. viii. q etiã lib. xxviii. ca. xviii. inqt peregrinæ sunt & lynces quæ clarissime omnium quadrupedũ cernũt.

¶ ACR. Nec curat orion leones. Orion uenator fuisse narrat Huius umbram dicit uenatiõi carmina pferre uigentem ibi apud inferos studio: quod habuerat inuita. ut Vir. Quæ cura. n. p. e. eadẽ sequit tellure repostos. ⁊ Lyncas. idest dammas: ut quid lynces bacchi uariæ: & genus acre iuporum.

¶ POR. Nec curat oriõ iã. dicit orionẽ uocari a ꝓpriis uenãdi uoluptatibꝰ: agitat ergo ac p hoc seq significat.

¶ CHRI. Nec orion leo. credũt iisdẽ rebus apud inferos delectari umbras quibus uiuentes hic delectabãtur. Virg. Quæ gratia currum amorũq; fuit uiuis: q̃ cura nitentes pascere equos eadem sequitur tellure repostos. Ergo ut apud superos uenationibus delectabat Orion sic & nunc apud inferos delectat. ⁊ Lyncas. i masculino protulit. Vir. contra. Quid lynces bacchi uariæ & genus acre luporum. Sunt aũt lynces quos ceruarios lupos appellant uisu acutissimo: sed nulla memoria. Nã si quamuis infame mandens forte respexerit tãta subito obliuione inuadit ut digrediens aliũ cibum quærat. Sunt tñ qui uelint alium esse lyncem: aliũ ceruarium lupum & lyncũ dicunt urinam humi cõgelari atq; arescere & in gemmas uerti carbunculis similes igneoq; colore rubescere: uocantq; lyncuriũ lynces nouerunt inuidiaq; motæ urinã terra operiunt: At illa citius solidatur. Est ẽt fabella Triptolemũ atheniẽsem a cerere p orbem missum ut mortales fruges serere doceret in thraciam ad regem Lyncum uenisse. Regẽ aũt inuidia motum ꝙ triptolemus tanti muneris auctor existeret hominum pdere uoluisse. Cererem autẽ & illum seruasse: & regem in hoc animal mutasse. ipsumq; lyncem de nomine regis appellasse.

¶ Ode. xiiii. tricolos tetrastrop. ad posthumum de morte ineuitabili.

Argumentum. ODES. XIIII.

¶ ANT. Oñdit amico posthumo iuuẽtã effugere: nec pietas aliq̃ futuræ senectæ aut iminẽti motti morã afferret. Nõ si plutoni die quoq; tauri trecentũ mactarent. Placet ãt magis ut trecẽtis legat qa debet eẽ secũ dus pes iãbus: uñ & regibus & inopibus adeũda est charõtis unda linqnda tellus domus & uxor hæresq; de optio cæcubo fruet. & humi sparget pdigus qd ipse tãtope seruauerat p qd inuit qdẽ poeta posthumũ ipm potius dẽre frui bõis suis q̃ abutẽda heredibus relinquere. ⁊ Heu fuga. ode est similis nonæ li. i. ⁊ Fugates anni. Oui. li. iii. de ar. ẽt ait. Vtẽdũ ẽ ætate cito pede labitur ætas. Nec bõa tã seqtur: q̃ bona pria fuit: & alibi inqt. ⁊ Eũt anni more fluẽtis aquæ. ⁊ Nec pie. mo. Oui. quoq; de morte tibulli lib. iii. de amoribus ait. Viue tñ moriere pius: cole sacra colẽtẽ mors grauis a tẽplis in caua busta trahet. ⁊ Illachrymabilẽ. duꝝ implacabilẽ & q nullis ẽt ꝑcibus & donis mouet. ⁊ Ter am. ge. i. trimẽbrẽ. Vir. li. vi. & forma tricorporis umbræ. Reuera tamẽ tres fratres in hiberia fuerũt chrisei filii. qa diuitiis nomẽ id traxerat: uniuersæ. n. hiberiæ impabat: hẽbatq; tres ꝓpugnatores filios tum robore corpis tũ armis egregios. Exercitus ꝑterea cuilibet fortissimoꝝ militũ erat: quos demum tribus magnis exercitibus fidentes singulari prouocatione hercules sustulit: gregesq; boum secũ adduxit. Dio. id scrib. lib. v. hinxere autem poetæ Gerionẽ esse tricorporem illiusq; umbram apud inferos esse. Iustinus item libro ulti. scri. Gerionem ipsum non triplicis naturæ: ut fabulis prodit fuisse: sed tres fratres tã

Ode. xiiii. tricolos tetrastrop. ad posthumum de morte ineuitabili.

Eu fugaces posthume posthume
Labuntur anni: nec pietas moram
Rugis & instanti senectæ
Affert: indomitæq; morti.
Non si tricenis quotquot eunt dies
Amice places illachrymabilem
Plutona tauris: qui ter amplum
Geryonem tityonq; tristi
Compescit unda. scilicet omnibus
Quicunq; terræ munere uescimur
Enauiganda. siue reges
Siue inopes erimus coloni.
Frustra cuento marte carebimus
Fractisq; rauci fluctibus hadriæ.
Frustra per autumnos nocentem
Corporibus metuemus austrum.
Visendus ater flumine languido
Cocytus errans. & danai genus
Infame: damnatusq; longi
Sisyphus æolides laboris.

gerionem

tæ cõcordiæ extitisse: ut uno aĩo oẽs regi uiderent. Nec bellũ herculi sua spõte itulisse sed cũ arméta sua rapi uidissent: amissa bello repetisse. ⁊ Tityon. de hoc Vir. li. vi. ait. Necnon & tityon terræ oiparentis alumnum Cernere erat: p tota nouẽ cui iugera corpus Porrigit: rostroq; imanis uultur adunco Immortale iecur tõdens fœcũdaq; pœnis. Viscera rimaturq; epulis: hãtatq; subalto Pectore: nec fibris reqes dat ulla renatis. Mac. ãt li. i. de som. inqt: q; uulturẽ iecur imortale tõdentẽ nihil aliud itelligi uolũt: q̃ torméta cõsciẽtiæ obnoxia flagitio uiscera interiora rimantis: & ipsa uitalia indefessa admissi sceleris admonitiõe laniãtis: semperq; curas: si reqescere forte tẽtauerit: excitãtis: tãq̃ fibris renascentibus inhærendo: nec ulla sibi miseratiõe pcentis: lege hac qua se iudice nemo nocens absoluit: nec de se suam põt uitare sniam. ⁊ Tristi unda. i. stygia. Vir. lib. vi. Et nouies styx interfusa coercet. ⁊ Scilicet oĩbus. Naso itẽ de morte tibuli: Scilicet omne sacrũ mors importuna prophanat. Oĩbus obscuras iniicit illa manus. ⁊ Coloni. Agricolæ uel inquilini. ⁊ Frustra cruento. ostẽdit frustra nos abstinere a bellis a nauigatione. Frustra quoq; timere autũni austrũ pestiferum: nã oĩno inferos adi-

Tityon
Vultur

re debemus oēs mortis necessitate. ¶ Austrū. Pli. li. ii. scribit q̃ humidus est auster p̃tertim Italiæ: ac noxius. De autūno aūt ait naso de arte. Quū mō frigoribus p̃mimur: mō soluimur æstu Aere non certo corpora languor habet. ¶ Cocytus. inferorū fluuius κωκυτος luctus & ululatus dicit κωκυζω lamentor κωκυω ploro lugeo lamentor. Macr. aūt. li. i. de som. ait. q̃ nō aliud Cocytū eē asseuerūt. q̃ qcqd hoies ī luctum lachrymasq; compellit. ¶ Danaï genus ifame: Belides intelligit q̃ fuere. L. filiæ danai filii Beli q̃ ēt. L. filios Aegypti patruelles suos ac uiros prima cōiugii nocte occiderūt p̃ter minorē natu hypermestrā q̃ lino suo pepercit. de quo ample in nasonis epistola habetur ait ēt ī ibide, Quæq; parare suis lœtū patruelibus ausæ Belides assidua collā p̃muntur aqua. ¶ Sisyphus. de hoc in met. legit. Aut petis: aut urges ruiturum sisyphe saxū per quod uolūt intelligi. ut Mac. scribit: qui apud nos inefficacibus laboriosisq; conatibus uitam trahunt.

¶ ACR. Heu fugaces. Præmisso doloris affectu ad posthumū q̃ritur de uitæ breuitate: qd' nullus iusticia uel pietate mortē possit euadere nec iminentē horā differre: & dicit supuacue timeri quod nō potest euitari. Indomitæq; morti quasi ferocissimæ a qua nemo exoret indulgētiam: sicut & illachrymabilē subiungit plutonem. ¶ Tricenis. per menses singulos. i. quotidie: dixit autem eunt pro mortalitatis dolore: quasi fluunt & pereūt. ¶ Illachrymabilem. durum implacabilem: qui nulla hostia: nec si diurna sit placari possit: dicit tamē præsentia picula magnope hoies uitare cupere: cum nulla rōne possit mortē uitare. ¶ Qui ter amp. gery. hoc est trino corpe monstruosum: quē Hercules interemit. Vir. Gerione extincto tirynthius attigit arua, & tergemini nece gerionis. Ordo ē. qui cōpescit ter amplū gerionem & tityon tristi unda. i. inferna oībus enauiganda qcunq; uescimur terræ munere siue erimus reges siue erimus inopes coloni. ¶ Enauiganda. i. moriendū ē ut nauita sed tristis nūc hos nūc accipit illos. ¶ Inopes. pauperes quasi p̃ opes dicit. ¶ Coloni. optiæ dixit. q̃ sinil ,ppriū habentes sed tpales terræ cultores. ¶ Frustra. c. hoc ē frustra uitamus pugnas & nauigatiōes & pestiferum timemus autūnum: cum necesse sit omnibus mori. ¶ Fractisq; tempestuosis. Vir. quibus omnis ab alto Frangitur inq; sinus scindit sese unda reductos: unde & raucum sonū fracta reddidit unda ī scopulos. ¶ Rauci. tēpestuosi. sonori. ut Virgi. Tum rauca assiduo longe sale saxa sonabant. ¶ Metuens austrū. austro. n. flante morbi generant autumno. unde & Iuuena. iam lœtifero autūno cedente pruinis. ¶ Visendus ater. idest uidebimus ergo damnatorum umbras quasuidentes beati prætereunt: aut quibus scelerati iūgunt. ¶ Languido tristi uel deformi pigro: ut tristiq; palus inamabilis unda. ¶ Cocytus errans. flexuosus: ut cocytusq; sinu labens circūuenit atro. ¶ Infame. famosum a crimine: danai. n. filiæ una nocte iussu patris occiderunt maritos: unde Vir. Sub una nocte iugali Cæsa manus iuuenū. unde ,p ultiōe criminis apud iferos urnis fractis aquā idefessæ perhibēt aurire. ¶ Damnatusq; longi. l. æ. l. damnatus laboris dixit ut damnatus capitis uel iniuriarū hac autem manere pœna apud inferos sisyphum dicitur: ut saxum contra mōtis uerticem uoluat quo semper relapso finem nunq̃ meret laboris: de quo Vir. Saxum ingens uoluunt alii.

¶ POR. Heu fugaces posthume posthūe labunt anni. Ad posthumū hac ode loquit de celeritate currētis uitæ. ¶ Indomitæ morti: indomitæ q̃si ferocissime: quia nemo ab ea beniuolentiā & indulgentiam exorat. Sic & illachrymabilē plutona statim subiicit. ¶ Qui ter amplū gerionē. Ter amplū ,p trimēbri dixit: & accipiendū hic extrinsecus q̃uis ut sit q̃uis ter amplum. ¶ Quicūq; terræ mūere uescimur. ,p quicūq; carebimus fruſtra cruento marte carebimus. Præsentia pericula magnope uitare cupimus cum nulla ratione mortē effugere possimus. ¶ Fractisq; rauci fluctibus adrie. fractis pro illisis dicitur. ¶ Damnatusq; lōgi Sisyphus æolides laboris. Damnatus laboris sic dicitur ut capitis damnatus.

¶ CHRI. Heu heu fugaces. Et pulcherrima simul: & uerissima narrat: atq; illa mira uarietate distinguit: & illustrat: Demōstrat. n. posthumo uiro: ut reor auaro: mortē euitari nō posse: breuiq; cuiuscūq; fortūæ fuerimus eē moriendū: ppeaq; stultissimū eē nō frui iis: q̃ nro tāto labore pepererimus. Incipit aūt ab iteriectiōe dolētis: ut statī a pricipio auditorē cōmouere possit ipso mœroris pleno initio. Et nomē cōgeminat: q̃ congeminatio occultā hēt aut cōquestionē aut iurgationē. Sic Ter. O thais thais. Sic Virgi. O coridon coridon q̃te dementia cœpit. ¶ Fugaces. plus ē q̃ fugitiui: ná huiuscemodi uerbalia & hitū: & abundantiā rei cuius est habitus denotāt. Sic dicimus bibacē & edacē cū & habitū & frequentatissimos actus notamus. ¶ Posthūe: nomē in hoc loco ,ppriū est: Cæterū is posthumus appellat: q post humatū patrē: natus sit. Vir. Siluius albanū nomē tua posthuma ,ples. ¶ Labūt. ueluti aq̃ q̃ sine itermissiōe fluit. Hinc Vir. Sed fugit iterea fugit irreparabile tps. ¶ Pietas. ē iusticiæ pars: diffiniturq; iusticia gratū & diligēs officiū tribuēs ,ppinqtate nobis cōiūctis patriæq; deuotis: sed hic ponit ,p religiōe: q̃ qdē si deos nō exorat ut mortē a nobis ,ppulsent: quænā alia res poterit exhorare? ¶ Rugis. qm̄ ī sene deficiūt subtiliores humores corpus arescit: durescitq; uñ cutis in rugas cōtrahit. ¶ Instāti. iminēti quasi quæ breui uēura sit. Voluit. n. breuitatē hūanæ uitæ ostēdere. ¶ Indomitæ. iexpugnabili: & seruauit ordinē: ut in breuitate uitæ celeritatē senectæ: & ī senectute iminētem & necessariā mortem oīdat. ¶ Nō si tri. q. d. p mēses singulos q tricenis diebus cōstant: ergo pene est ac si dicat quotidie quotquot quotcūq;. ¶ Places. i. placare & exorare tētes. ¶ Plutona. ad quē ptinēt. nam in tutela Plutonis sunt mortui nec amplius in supoꝝ custodia. Hic Vir. Nec iá cœlestibus ullis debētem. Pluto filius Saturni & iouis Neptūniq; frater: & cui in mūdi diuisiōe infera regna euenisse fabulant. Qui uero ad historiā referūt: oriētales ptes dicūt in diuisiōe Ioui obuenisse: quæ plaga qm̄ ex ea mortalibus lux dat: supior appellat. ¶ Occidētales aūt Plutoni: & hæ iferiores apparēt. Vnde fictum a poetis est Ioui cœlū: plutoni: cui Agesilao cognomē fuit inferos euenisse. Nec ob aliam cām Neptūnus maris deus credit: nisi qa insulæ & maritimæ regiones illi obuenerūt. Hæc ī sacra historia legi Lactātius auctor est. Habitauit secus Iferū mare: ubi postea fuere molossi. Eusebius illū tpe Lyncei argiuoꝝ regis fuisse cōmemorat. Diodorus uero siculus plutonē sepeliēdi fūerisq; ac exequiaꝝ inuētorē extitisse scribit: cū hactenus nulla in hac re cura erga defunctos exhibereē: ppeaq; mortuoꝝ deū eē habitū uocāt: orchus. Varro plutonē iter deos scelectos posuit: quos. xx. scribit ianū: Iouē: Saturnum. Genium. Mercurium. Appollinem. Martem. Vulcanum. Neptūnum. Solem Orcum. Liberum patrē: Tellurem. Cererem. Iunonem. Lunā. Dianā. Mineruam. Venerē. Vestam. Sunt ergo duodecim mares. octo fœminæ. Physici aūt Plutonem ītelligunt solem: q hyemali tpe remotiorē quādam mūdi partem plustrat. Est autem dictus diuitiarum deus quod indicat nomen: nam & latine Dis pater appellat. & ditis ēt in ntō teste Seruio. Vnde sunt dites & diuites & diuitiæ & græce πλουτον diuitias & πλουσιον diuitem dicunt. Est deus diuitiaꝝ: qm̄ & metalla ī qbus maxiæ diuitiæ continent sub terris sunt & oēs fructus ex iterna terræ ui pueniunt. ¶ Gerionē: hic pegasi alati equi p̃m Hesiodum filius fuit: & ab Hercule iterēptus. Huic canis fuit orthus noīe natus ex Echidma & Typhaone. Refert autem Seruius q̃ ī Hispania tres reges fuerūt inter se simillimi qbus Hercules armēta abstulit. Hic fabula exorta Geryonē unum fuisse: sed tria habuisse corpora. Alii dicūt Gerionem tribus insulis iperasse atq; illis oībus ab Hercule exutum fuisse Has ponūt duas baleares maiorem & minorē. item hebusam. Plin. ī erithrea ifula celtiberiæ opposita Gerionē habitasse credi ait. Hinc Ouid. Ecce boues illuc erithreidas applicat hæros. Addūt Herculē in Hispania cōtra hunc ferrea olla enauisse. Qua in re ostendit robur huius herois. ¶ Ter am. trino corpore monstruosum. Sunt q̃ fabellam ad mores referāt. & Gerionem terræ cōtentionem ītерpretent: quæ insurgit aduersus Herculem. i. certamē carnis aduersus sp̃m: hoc fit cum appetitus insurgit contra rōnem: & fit in Hispania regione occidentali. i. in mentis rōnisq; occasu ac cæcitate. Hercules igit. i. rō ad illū expuguādū p mare uehit. i. p appetitū uexatum perturbationibus ut mare tēpestatibus: sed uehit olla ferrea. i. summa fortitudine & cōstātia. ¶ Tityon: dicūt Iouem filiam orcomeni Ellarō compressisse. sed mox cum illi irā lunōis timeret sub terris occultasse: atq; īde natum eē Tityū & a terra nutritū. Veꝝ cū e terra exisset multi illū terræ filiū crediderūt. Quapp cū pt natū. ptim educatū a terra opinaret in re ambigua ambiguum quoq; nomē Vir. elegit cū dixit. Necnō & tityū terræ omniparētis alūnum. Alūnus enim utrūq; significat. Hūc cum latonā de stupro cōpellasset: Apollo suis sagittis ad iferos detrusit cruciatūq; æternum illi apposuit: ut assiduo iecur suū uultur exesset: iecurq; ut pœnæ sufficeret assiduo renasceret. Vnde Enni. Vulturis ī filuis miseꝝ mādebat hoiem. & Virgilius. Nec nō & tityon terræ oīparētis alūnum Cernere erat p tota nouem cui iugera corpus Porrigit: rostroq; imanis uultur adūco ĩmortale iecur tōdens: fœcūdaq; pœnis Viscera rimaturq; epulis habitatq; sub alto pectore: nec fibris reges dat ulla renatis. Hūc Leōtius uetustaꝝ reꝝ scrutator scri. apud Boetios magnū fuisse uiꝝ atq; suis opibus fretū tentasse Appollinem delphis pellere: sed cōtra euenit: nā ipse ab appolline pulsus: & ad pauptatē redactus assiduo mœrore ex facti pnia maceratus est. Itaq; p uulturē tormētum cōscientiæ ītelligūt. Lucre. aūt maxime hāc fabellam ad libidinosum amorē refert: ipulsus ni fallor q̃ iecur libidinis sedes sit. ait ergo. Sed tityus nobis iamq; est in amore iacētem. Quē uolucres lacerant atq; exest anxius angor: Aut alia quāuis scindunt turpedine curæ. Quāuis autem fabulosum sit q̃ iecur ī tityo renascat: & uelint p id ostendere poetæ q̃ libido nūquam extinguat: sed quanto plus exercet plus crescere: nō tamē oīno a physica discedunt. nam alia exta ut cor lien & pulmo putrefacta nō renascunt: iecur uero renascit. ¶ Tristi unda: sic Virgil. Tristiq; palus inamabilis undæ. ¶ Qui. t. m. u. q. d. oēs mortales: nam si ex sola anima cōstaremus: q̃ cœlestis est: non moreremur: sed qa corpus a terra est & a terra alitur: nam oīa iisdem rebus alunt ex qbus constant: necesse ē ut q̃ q̃q; in iteritū cadat. Non tñ oīno terrenū est corpus sed ex quattuor elementis geometrica proportione constat ita & fructus qbus alimur. nō simplici ex elemento sunt: sed eadem ,pportione cōpositi. ¶ Enauiganda. respexit ad fabulam qua Charon animas acherontē transuehit. ¶ Frustra cruēto: sententia est q̃uis prælia: q̃uis naufragia: q̃uis autūnales morbos fugiamus: & cætera huiuscemodi picula tamē postremo moriendum erit qa oīa orta occidūt. & oīa cōposita solui q̃q; necesse est & in iteritū cadere. ¶ Rauci. raucū sonū pp tēpestatē emittētis. & ut ēt in supioribus in neutro genere ,p mari usurpauit. Raucū uero aliq̃n ad optimā uocē referimus Virg. piscosoue amnæ padusæ Dant sonitum rauci per saxa liquentia cigni: aliq̃n ad pessimam: ut rauci theseide codri. ¶ Cocytus. de fluminibus iferoꝝ alibi expressius dicet. ¶ Languido: expressit crassitudinem & cœnolentiā aquarū in fame pp scelus commissum. ¶ Danai. ex prio ioue epaphum atq; ex papho priscum bellum natum uolunt: quia in superiori ægypto regnauit: huic duo fuerunt filii: Danaus: & ægyptus. Danaus quinquagita habuit filias: ægyptus totidem filios. Cogebatur danaus a fratre ut suas filias sibi nurus præberet: ille recusabat deterritus oraculo: a quo accepat fore ut quādoq; a genero ĩterficeretur. Propterea nauiq̃ ut supra diximus ab eo prima fabricata est: in græciā nauigauit: ĩsecuti sunt nepotes: tandēq; illum obsidendo coegerunt ut filias in uxores daret. Dedit Danaus: sed eas admonuit ut dormientes aggrederentur atq; interficerent. Itaq; cæteræ omnes iussa paterna adimplerunt. Sola aūt hypmestra lino siue linceo uiro pepercit. Quapp hac pœna apud iferos uexāt hæ puellæ: ut iubeant uas aqua implere. qd' cū undiq; rimosum sit ĩplere nūq̃ p̃sit: hāc fabulam p allegoriā Lucretius ĩterpretat significari illoꝝ animos q̃ nimia cupiditate eorum bonoꝝ: quæ in fortunæ ptāte sunt: ĩflammati nulla unq̃ rerum affluentia tm̄ ardorem extiguere p̃t: sed sp̃ plura optātes nunq̃ explent. Ille igit cū plura in hāc sniam dixerit: addit Nec tñ explemur uitai fluctibus unq̃ hoc opinor idest æuo florēte puellas: Quod memorant laticem ptusum cogere in uas. Quod tñ expleri nulla rōne potestur. Hic danaus: ut placet Eusebio regnauit apud ægyptios anno mūdi. xvi. supra tria milia & septigentos. ¶ Longi laboris: qa ppetuī: imo æterni: si fabulæ credimus: & æternitate nihil lōgius. ¶ Sisyphus æolides: hoꝝ siue historia siue fabula adeo uaria ambiguaq; tradit ut difficile sit oīa ,plequi. Nā & plures sisyphi & ex pluribus æolis nati uident: primū āt sisyphū dicūt fuisse regnante Danao argis: uel saltē Lynceo eius nepote atq; genero q illi successit. Volūtq; hūc ephyrā in achaia cōdidisse: quam deide Corīthus Horestis filius a se Corinthū nominauit: & habuisse in uxorē septimam Athlantis filiam Meropē: de qua Oui. Septia mortali merope tibi sisyphe nupsit. Fuit & alter sisyphus & hic æoli sed alterio a supior æoli filio regnante Aegeo athēis: q ut refert Lactā. ī isthmo achaiæ habitās: p̃tereūtes aut saxo obruebat. aut dū ab eo iussi pe-

raucus

sisyphus

des lauarent in mare calce ictos præcipitabat. Adduntq; suoq; archanorum a diis participē factum illa mortalibus prodidisse & furta iouis cū Aegina manifestasse. Quo scelere a Ioue ea pœna ad inferos detrusū: ut saxum ex ima valle subuoluēs in montis iugo constituere iubeat. Verum cum iam ad locum deuentum est: rursus saxum ad ima ruit Hic Oui. Aut petis aut urges: ruiturū sisyphæ saxum. & Vir. subtracto nomine. Saxū ingens uoluunt alii: Et apud quēdam tragicum. Tum illud quod sisyphus uersat saxum sudans: nitendo nec proficit hilum. Per quā rem eos arguere poete uoluerūt qui perpetuis curis ac laboribus anxii semp. circa magna uersantur & summos magistratus atq; imperia per stultissimam ambitionē assequi tentant. Et quoniam maiora suis uiribus expetunt: nunquam quod uolunt assequuntur. Sed omnes eorum conatus ineffaces redduntur. Sapienter ergo & hoc Lucretius. Sisyphus in uita quoq; nobis ante oculos ē. Qui petere a populo fasces sæuasq; secures Imbibit & semper uictus tristisq; recedit. Et paulo ifra. Hoc est aduersо nixantē trudere monte Saxum quod tandem summo iam uertice rursus Voluitur & plani raptim petit æquora campi. Hunc uolunt ulyssis patrem fuisse: quod illi etiam Aiax apud Ouidius exprobrat. Et sanguine cretus Sisyphio. Nam ꝗ a Theleo interfectus sit: ut nōnulli dicunt propter diuersitatem temporū quadrare non uidetur & fortasse erit tertius sisyphus: sed poetarū licentia cuncta cōmiscet atq; cōfundit. ¶ Aeolides: æolii filius ueꝛ de hoc alibi: nā neq; ēt æolus unus fuit.

¶ ANT. Cupressos: cupressi mortuoꝝ dōibus pōbātur: ideo q; hæc arbor excisa non renascit: sicut ex mortuo nihil iam sperandum: quam ob cām in tutela ditis pris eē putabat: ut Festus inqt. ¶ Breuē. i. breuis uitæ. ¶ Dignior: tu enī illis caruisti. tanq; indignus. ¶ Tinguet pauimentum. sparget quod tu seruaras tātopere. ¶ Supbo. nobili & optimo. Pauimentū domorum solū: dicebant etiam pauimenta pœnica: hoc ē marmore numidico strata: ut scribit festus: pauire uero ferire est: ut idē ait. De pauimēto āt plura diximo in Iuue. Sat. xiiii. ibi Verre pauimētū. ¶ Potiore: idest meliore & dignior cœnis sacerdotalibus q̄ spargi humi: uel digniore uino quo utebant ī cœnis pontificū.

cupssus

Linquenda tellus & domus & placens
Vxor. neq; harum quas colis arborum
Te præter inuisas cupressos
Vlla breuem dominum sequetur.
Absumet hæres cæcuba dignior
Seruata centum clauibus: & mero
Tinguet pauimentum superbo
Pontificum potiore cœnis.

¶ ACR. Pro hoc tū flagitio tali pœna percussus est q̄a æginā asopi filiam Iuppiter adamauit eamq; custodiæ pris furtim surripuit: & factum Sisypho confessus est: ille humana leuitate quærenti eam pri. pdidit hic tali apud inferos pœna dānatus ē. ¶ Linquēda: a moriētibus. s. qa ēt dulces reliquūt affectus. ¶ Neq; haꝛ ordo est: neq; ulla arboꝝ haꝛ quas colis sequit te breuē dominum: idest parui tpis præter inuisas cupressos id est rogis & luctibus consecratas. Vir. Et ferales ante cupressos constituunt. ¶ Absumet hæres. hæc cum inuectione dicunt in eos qui nimia parsimonia conseruant quæ prodigi hæredes absumūt. Iuuena. Vt locuples moriat egens. ¶ Tinget pauimētum: solum promptuarii hoc est profundet pauimentum negligens hæres uino deorum conuiuiis digno. ¶ Supbo: pro ipse superbus. hypallage figura.

¶ POR. Præter inuisas cupressos: inquit qa funeribus cupressus adhibet. Breuem autē dominum: idest breuis uitæ. Absumet hæres cæcuba dignior seruata centum clauibus: hæc cum inuectione dicunt corripiēdum q̄ ad nimiam parsimoniam se constringat adseruans quod hæres pdige sit abusurus. ¶ Et mero tinget pauimētum supbo. Effusurum eum passim uina significat: quæ hic magnopere seruauerat reclusa. ¶ Supbo autem pauimento pro ipse superbus.

¶ CHRI. Linquēda: tellus. i. agri qbus delectaris. ¶ Et placēs uxor. nō temere placēs dixit: nā relinquere difficilem & morosam uxorē pars non minima fœlicitatis uidet: hac eadem rōne Iuuenalis scripsit. Rogus aspiciendus amatæ Coniugis & fratrum plenæq; sororibus urnæ. ¶ Inuisas cupressos: nulla arbor sequet: te præter cupressum: sed nec ea qdem delectaberis: qm̄ erit idiciū tui rogi: Adhibebat autem funeribus: quoniam ut mortui non resurgunt: sic ipsa cæsa non pullulat: ergo rogus illa ornabat. Virgilius. Ingentē struxere pyram cui frondibus atris Intexunt latera & ferales ante cupressos Constituunt. Sunt etiam qui dicant iccirco cupressum rogis adhiberi: qa suo odore cadaueris ustrinam tollat. Mos autē apud Romanos fuit ut ante domum defuncti. ramus e cupresso poneret in indicium pōtifici: q; si domum funestatam ingressus eēt stati polluebat in hanc Cato iuehēs. hiatu morosam: fructu superuacuam: baccis toruam: foliis amaram. odore uiolentam acne umbra quidem gratiosam: Diti sacram: & ideo funeri signo appositam dixit: patria fuit creta. ¶ Breuem dominum: qui iam in tantillū cinerem redactus sit: uel breuem ad temporis breuitatem rettuli breui enim tēpore rebus a nobis possessis dominamur. ¶ Absumet. summa stultitia ut tu labores: & alter tuo labore partis fruat. ¶ Dignior. uel dixit hironice: cum magis dignū sit q parit eum partis frui: uel dignior. quia scit uti quo tu uti nesciebas. ¶ Seruata centum clauibus: summa stultitia ut tanta anxietate parcens ea seruet: quæ alter ita dissipabit: ut nō modo utatur: sed etiam spargat. ¶ Superbo nobili excellenti. Osteditautem q̄ usu sæpe euenit: ut quanto maiore auaritia & paramus & partis parcimus: tanto maiore prodigalitate hæres spargat. ¶ Tinguet. plus dixit q̄ si dixisset sparget: est autem tingo & tinguo. ¶ Pauimentum. solum ē nobis subiectum quod gradiendo calcamus: dictum a pauendo: quod tondere pcuterēq; significat. Cicer. de diuinatione. Sed qa cum pascunt necesse est aliquid ex ore cadere & terram pauere terripuuium primo postea tripudium dictum est: hinc pauor quando timor cor pulsat & pausia oliuæ species: quæ antequam molæ subiiciat tondit. ¶ Potiore cœnis. p. i. uino quod dat in cœnis pontificum: constat enim apud plures scriptores & maxime apud Macrobium pontificum cœnas lautissimas luxuriosissimaq; fuisse.

Argumentum. ODES. XV.

¶ ANT. Dānat. hac ode ædificioꝝ luxuriā: agri. n. illis occupati minus populo necessaria suppeditabāt: laudat inde maioꝝ psimoniam. Census. n. priuatus olim breuissimus erat: res uero cōis ingens. ¶ Iam pauca aratro iugera regiæ. Ode est similis nonæ li. i. ¶ Regiæ moles: diuitū ptoria ruri ædificata: q̄ regiæ uidebant. i. regum domus. Vndiq; uisent. Ordo ē. Vndiq; uisent stagna latiꝝ extēta. i. ampliora lacu lucrino: piscinas. n. intelligit. ¶ Lucrino lacu. Cōtiguus baiis lucrinus adest finus: itra quē auernus est. ut inqt Strabo li. v. Pli. quoq; li. iii. ppe baias eē idicat lacū lucrinū & auernū. Platani. Erāt in usu platani apud romanos: uel in uillis: uel i hortis urbanis: ad umbras in ambulationū: quē usum docuerūt Athenæ in phoꝝ ocio πλατυσσ āt latitudo dr. πλατυνω dilato. Plura diximo i Iuue. ibi. Frōtonis platani. ¶ Cælebs. i. sine uitibꝰ p metaphorā nō iunguntur. n. platano uites: qa ut scri. Pli. iucūda est umbra platani: q̄q̄ crassa. Cælibē āt dictū existimat q̄ dignā cœlo uitā ducat: ut scri. Festus. Vlmos euincet: hoc est plures erūt platani uoluptatis gra cōsitæ q̄ ulmi cū uitibus. ¶ Nariū. i. odoꝝ. Oliuetis: ubi fuerāt oliueta. ¶ Fertilibꝰ: nūc. n. sublatis ide oleis uiolaria & filia ibidē pserebāt ad uoluptatē & odoꝝ gram. ¶ Ictꝰ: solares radios: uel fulmia itelligit: laurꝰ. n. nō tāgit fulmie: ut scri. Pli. li. xv. ¶ Nō ita romuli. ordo ē. Nō ita pscriptū auspiciis romuli & intonsi catonis & ueteꝝ norma. ¶ Nō ita pscriptum. i. pceptum. Romulus. n. pcepit suis agriculturā & militiā: ut late oñdit Dionysius: & nos multa in principio geor.

platani

Platos

platino

Cælebs

¶ Ode. xv. tricolos tetrastrophos de rusticāis ædificiis: & maiorum parsimonia.

Am pauca aratro iugera regiæ
Moles relinquēt: undiq; latius
Extenta uisentur lucrino
Stagna lacu: platanusq; cælebs
Euincet ulmos. tum uiolaria &
Myrtus & omnis copia narium
Spargent oliuetis odorem
Fertilibus domino priori.
Tum spissa ramis laurea feruidos
Excludet ictus. non ita romuli
Præscriptum & intonsi catonis

¶ ACR. Iā pauca: antiquoꝝ hic seueritatē & cōtinētiam laudat: & q̄rit de pntis luxuria seculi quo tanta ædificandi iuasit libido ut ædificia latius porrigēdo uel captādo amœnitatis aspectus breui agros dicat arōnibus defuturos. ¶ Vndiq; latius: nō latius extēta sed latius uisent tāq̄ nō in latitudinē sed in altitudinē potius extēderent porrigēdo fastigia. ut lucrinus baiarū lacus undiq; cōspiceret. ¶ Plataūsq; cæ. euī. ul. plures erūt inqt platani q̄ ulmi: q̄ sine fructu sūt magis ad amenitatē deābulatiōis positæ: qa ulmi utiles uitibus & necessariæ sūt: hinc notat luxū pntis tpis: uel q̄ myrtus aut uiolaria āteferant oliuetis: plusq; odoꝝ copia q̄ fructus curent: cælebs autē uitibus uidua: iō oliuetū dixit fertile priori dño: qa pstertim solam posuerat fertilitatē placere. ¶ Tū spissa. r. l. ifructuosa etiā laurus. aut ad excludēdos umbra sua solis ardores posita: aut certe quia iō in uiridariis instituebat: q̄ feruidis ictibus fulminū credebatur esse contraria. ¶ Excludet ictus. contra maiorū laboriosam frugalēq; uitā Romuli uel Catonis dicit luxū pstentē. ¶ Præscriptū: præceptum a magistris ludi tractum: qui præscripta dant quæ imittentur. ¶ Intonsi autem ideo qa dicebant iniuriā naturæ fieri: si q̄ tegmento capitis datū fuerat amputet: unde & Lu. Intōsos rigidā in frontē descendere canos. Passus est.

¶ POR. Iā pauca aratro iugera: hac ode de luxuria pstentis seculi loquit: sensus est autem: tanta libido est hoc tempore latius porrigendi ædificia: ut breui defuturi sint agri. ¶ Vndiq; latius uisent extento lucrino stagna lacu: nō tm̄ in altitudinem: sed etiam in latitudinem student porrigere ædificia. Deniq; undiq; lacus lucrinus prospicietur in campania: non autem latius extenta stagna intelligendum: sed latius uisent. ¶ Platanusque cælebs euincet ulmos: cælibem platanum ait eleganter: quoniam ecōtrario maritari arbores dicunt: quibus uites iunguntur: per hoc autem significat non nisi luxuriæ & ambitiosis uoluptatibus studeri. ¶ Platanus autem in ambulacris conseritur: unde fructus nullus est. ¶ Copia narium: odorem dixit. ¶ Spargēt oliuetis: hoc est ubi oliueta fuerunt. Significat autem futurum ut oleæ arbores uertant ad conseruandas ibi myrtos & uiolas &c. quæ sunt odori & uoluptati. Non ita romuli præscriptum & itonsi catonis. Auspiciis ueterumq; norma: præscriptum & pceptū dr a magistris ludi qui scripta pueris dant pcipiuntq; imitari. Intonsum autē Catonem ait: quia ueteres ppter seueritatem hirsuti erant.

¶ CHRI. Iā pauco aratro. Priscoꝝ seuiritatē & psimōiā laudat: suoꝝ tēpoꝝ luxū maxie in edificādo carpit. ¶ Moles regiæ. uillæ istar regioꝝ ædificiorū. Moles aūt secūdū Pōpeiū p magnitudie ponit: sed tm̄ moliri & molitiones a mouendo dici affirmat. ¶ Iugera: si Quintiliāo credimus iugera a iūgendo boues dicit. Vultq;

tm̃ terræ esse q̃tum: uno die boues iũcti arant. Columella aũt distinctius rẽ prosequẽs ait iuger dici a iũctis actibus. Ponit. n. sex decim digitos pedẽ facere & qnq; pedes passum ducentos & uiginti passus actum. Duos deniq; actus simul iunctos asserit iuger facere. Erit ergo iuger quadringentorũ quadraginta passuum. ¶ Atro: ad arãdum cum ois pene ager uillis hortisq; occupet. ¶ Stagna cõquerit nimiũ spacium uiuariis ac piscinis occupari: ponit igitur stagna pro uiuariis. Quæ quidem iam uidebantur extendi undiq; latius lucrino, i. maiori spacio q̃ lucrinus sit. Lucrinus aũt & auernus lucus sunt in baiano sinu contra puteolanam ciuitatem: qui olim ex piscium copia uectigalia magna p̃stabãt: sed cum maris ipetus: plerũq; irrũpẽs inde pisces excluderet: & redẽptores grauia damna pateretur: idq; apud senatum conquererẽtur missus est. C. Iulius Cæsar q ductis brachiis exclusit partẽ maris quæ ãte infesta erat: atq; p auernum breue spaciũ reliqt: qua & pisciũ copia posset itrare: & fluctus nõ ẽent molesti: hinc Virgil. An memorẽ portus lucrinoq; addita claustra. Atq; indignatũ magnis clamoribus æquor: Iulia qua ponto lõge sonat unde refuso: Tyrrheusq; fretis imittit æstus auernis. Est aũt hoc appellatũ opus iuliũ: & ab aliis ocia maris. Quærit ergo poeta q; priuatorũ uiuaria latiora sint q̃ publici lacus: sed pfecto prisci maximos fructus ex uillaticis piscinis capiebãt: scribit Amneus i piscinã q̃ in uilla plausippo est: piscẽ a pollione missum post sexagesimũ annũ expirasse duobus eq̃libus superstitibus: primæ piscinæ ostreis positæ sunt a sergio orata tpe Crassi oratoris: deinde reliquorũ pisciũ uiuaria inuenit. L. Murẽa: Huius exẽplũ secuti sunt Philippus: inde Hortẽsius orator q suæ piscinæ Murenã adeo dilexit ut extinctã fleuisse credat. Lucullus aũt excisio ẽt monte iuxta neapolim maiore ipedio q̃ uillã ædificarat. Eurypum & maria admisit: ex quo illũ põpeius xerxem togatum appellauit: Curius Cæsari in suis cœnis triumphalibus murenarũ sex milia numero mutua dedit. ¶ Platanus: hæc arbor in Diomedis insulã prius inde in siciliam: & illinc in Italiam inuecta ẽ hæc nisi amœnã dẽsamq; pp latitudinẽ foliorũ umbram præbeat inutilis pene est. Est. n. sterilis: unde Vir. i. Buc. & steriles platani malos gessere ualẽtes: sed potantibus amœnam & uoluptuosam umbram p̃bent: hinc Oui. Et platanus genialis acerq; coloribus ipar: uino eius radices irrigabant. quoniam id ad crescendum utile cognitum est, ait Plinius in lycia iuxta fõtem & uiæ imminente platanum eẽ in formam domicilii concauam & octoginta unius pedum specũ facere umbra ita dẽsa ut etiam imbres arceat. erant & chameplatani minores & ueluti inter homines pumiliões: multa secula durare ea rõne credit Plinius q; auctores extarẽt platanum delphicam suis temporibus adhuc uiuẽtem manu Agamẽnonis satam esse. Cælebs per acyrologiam dixit celibes enim q caste degunt appellamus: qa cælo digni sint. Cælebs ergo idest ifructuosa: nam in cœlibatu nihil gignit: uel celebs: qa nõ maritat uitibus: ut ulmi quæ q̃uis & ipsæ nullũ fructum ferant: tamẽ qa uites sustinent fructuosæ uideri possunt: ergo dolet q; platanus ulmos iam uincat. i. q; maior sit platanorũ q̃ ulmorũ numerus futurus: cum ulmi uites substineant platani non sustineant. Violaria: dãnat luxum in hortis quos ultra modum propagabant & illis locum antea oleis arboribus fructuosis datum occupabãt: dãnat autem eam spẽm hortorum q solis floribus conserunt. Ordo est. Violaria & myrthus & ois copia sparget uarium odorẽ oliuetis fertilibus: idest quæ fertilia fuerant. Domino priori. i. illi q antea possidebat. ¶ Oliuetis: nõ oliuetis: sed solo in quo antea oliueta erant: nã iã illis excisis horto datus erat locus. Sed notandum uerbum quod dupliciter proferẽ: nam aliter dicimus. Sparge marite nuces: & aliter: spargite humum foliis. ¶ Laurea: laurus quam decẽter iuxta myrtum nominat: nam Virg. Et uoso lauri carpã: & te proxima myrte: Sic positæ quoniam suaues miscetis odores. ¶ Ictus: nomẽ est uerbale a uerbo prisco ico. cis. Lucretius. Nec radio citius uita se tollit & icit. ¶ Præscriptum: præceptũ. ¶ Intonsi. q. d. prisci. nã nõ nisi post. cccc liiii. urbis annos Romæ tonsores fuerunt sed in tonsi manebant. Vnde itonsum & barbatũ pro uetusto & prisco ponũt. Iuue. Facile ẽ barbato iponere regi: intelligit igitur de Catone cẽsorino portiæ familiæ auctore: cuius tãta in censura seueritas fuit: ut & collega suus illũ timeret. Tria sũma habuit: fuit enim optimus dux: optimus orator: & optimus senator. Et quod illius pprium sit nomẽ sæpius ẽ accusatus Quater. n. & quadragies cã sibi dicẽda fuit & semp absolutus est quod uerisimilius est. Si uero ad uticensem referas dices i tonsi: qa ex quo ciuilia bella icepta sũt: nunquam tonderi passus est. Lucanus. Ille nec horrifera sancto dimouit ab ore Cæsariem: duroq; admisit gaudia uultu. Vt primũ tolli se ralia uiderat arma Intonsos rigidam in frontem descendere canos. Passus erat: miseramq; genis increscere barbam.

¶ ANT. Auspiciis: pricipiis & ductu. Intõsi eatõis. i. rigidi & hispidi ppter seueritatem: intelligendũ uero est de maiore catone: tũc. n. meliores erant. Præterea intonsi ueteres dicunt qm̃: ut scri. Pli. lib. vii. Tonsores in italiam ex sicilia uenere post Romã cõditam ãno quadringentesimo qnquagesimo quarto adducẽte. P. Ticinio Mena: primus oium radi quotidie istituit Aphricãus. Sequens diuus augustus cultris semp usus ẽ. ¶ Norma recta uiuẽdi regula. ¶ Priuat, cẽsus: res ppria. ¶ Cõe. i. res cõis & publica. ¶ Nulla decẽpedis. Sẽsus ẽ: nullus priuatus uir habebat porticũ tãtam ad septẽtrionẽ p æstiuo sole uitando: q̃ ẽt potuisset sufficere umbræ solis uicini plagæ septẽtrionali. tũc. n. umbræ sũt minimæ: qd̃ Iuue. Saty. vii. inuit dicens. parte alia longis numidarũ fulcta colũnis Surgat: & algentem rapiat cœnatio solem: id qdem priores non habebant tãti luxus. ¶ Decẽpedis. Decẽpeda regula ẽ seu ptica decẽpedũ: q̃ fabricæ mẽsura colligit. Est ãt sensus q; ãtiquorũ portico nõ erat tãta ut potuisset decẽpeda mẽsurari. ¶ Metata. mẽsurata. ¶ Opacã arctõ. i. ũbrã solis uicinioris arcto. i. ursæ boreali. ¶ Fortuitũ. i. forte &

Auspiciis ueterumq; norma
Priuatus illis census erat breuis.
Commune magnũ, nulla decẽpedis
Metata priuatis opacam
Porticus excipiebat arcton
Nec fortuitum spernere cespitem
Leges sinebant: oppida publico
Sumptu iubentes & deorum
Templa nouo decorare saxo

casu inuentum quocũq; loco. ¶ Spernere: quin ibi sederẽt iacerent ue. ¶ Leges: quæ. f. parsimoniã iubebãt. Luxum quoq; prohibẽtes. ¶ Nouo saxo. i. externo loco adducto: Marmor. n. e laconia petebat uiride & p̃ciosum cunctisq; hilarius ut scribit Plinius. libro. xxxvi. Ex armenia quoq; & ægypto uectum est marmor: item e numidia Caristo & Chio Iuuena. quoq; Saty. xiiii. inquit. Græcis longeq; petitis marmoribus. marmorum patriæ

¶ ACR. Normã, p recta uita posuit. Metaphora a fabris qui normã uocant ad quã opus dirigũt. ¶ Cõe magnum: cõis res omnis erat illis ut in cõe bonum. ¶ Nulla decẽpedis. decempeda regula est decempedum ad quos ab artificibus fabricæ mẽsura colligitur. n. nulla priuata domus erat quæ porticum haberet tãtæ magnitudinis ut posset sufficere umbræ sole uicino septẽtrionali plagæ. tũc. n. paruissimæ sunt umbræ: Nam hyemali tpe latissimas ẽt porticus solis occupat radius. ¶ Excipiebat arcton: quæ tanta esset porticus: ut septẽtrionali plagæ sufficeret sui magnitudine. & ad hanc tantũ pateret p declinatione solis & auræ exemptione ad cœli. n. clima seu porticus ueteres seu ædificia cõstituebãt. unde & iuue. Decẽbri hyemale. Et algentẽ rapiat cœnatio solem. ¶ Metata. mẽsurata. disposita. nã metari dicebant castra magna cura ducũ peritiaq; cõstituit: qd̃ augmẽtum luxus ædificio priuato dedit. ¶ Nec fortuitũ spernere cespitẽ. i. nõ licebat aut neglectũ horrere aut ridẽri eũ qui super herbã recũberet: aut dormiret: p qd̃ significat simplicẽ ac sine ambitu uitã ueteribus romanis fuisse. nec magna cura priuatas opes curare & dũ studium omne publico ornatui impendẽretur & templis.

¶ POR. Normã: p regula dixit. Fertilibus dño priori q̃olim uera sub priore dño. i. sub prioribus tpibus colebantur & iccirco fertilia erant. ¶ Tum spissa ramis laurea feruidos. Excludet ictus & laurea arbos infructuosa est & tantum uoluptuosis locis apta. ¶ Priuatus. i. c. e. b. cõe. m. idest familiarem rem angustam habebãt rempublicam magnam. ¶ Nulla de, nemo inquit priuatam domum ædificans decempedum porticum septẽtrioni obiectam metabatur. Septentriõi autem obiecta porticus æstate delicatioribus grata est. quia solem nõ contingit. ¶ Nec for. c. l. f. Sensus & ordo est. hic nec sinebant leges spernere cespitem fortuitum: idest non licebat irridere eum qui super stipulam recũberet aut dormiret. propter quod significat simplicem aut sine ambitione uitam ueteribus romanorum fuisse. ¶ Oppida. p. f. i. &. d. t. d. f. hoc est opera templorum in oppidis publico sumptu iubentes ædificari. est ergo hic figura schema quod ενδιὰ δυοῖν dicimus: unum i duos sensus diuisit. Oppida enim & deorum templa pro eo quod est oppidorum templa.

¶ CHRI. Auspiciis. impis & ptãte. Virgi. paribusq; regamus auspiciis. ¶ Romuli: quo regnãte duo agri iugera satis erant. ¶ Norma. instrm̃ est quo fabri sua opera dirigũt. Hic per translationẽ pro lege posuit. Decẽpedis regula erat decempedum qua fabricæ mensuram colligebant. Sententia autẽ secundum Acronẽ est q; nulla eẽt domus priuata quæ porticum tantæ magnitudinis haberet ut posset sufficere umbræ solis quũ septentrionalis ẽ. tũc. n. umbræ minimæ sunt: quoniã pene ad lineam capita nostra ferit. q̃ndo autẽ meridianus ẽ: tũc extransuerso nos petens ad longũ spaciũ ædificia aperta subit: & umbras longius iacit. Sed erit fortasse aliud sensus. Antiqui enim habebant: ut & nos loca ad meridiem exposita: in quibus hyemali tempore applicarentur & in sole discumberent. habebant itidem quæ ad arcton & septentrionem spectarent & nullum solem admitterent: in quibus in æstiuis mensibus amœno frigore epularentur. hoc q; nunc poeta exprimit. Sitq; Sentẽtia nulla porticus decempedis. i. nulla porticus adeo ampla erat ut peruenirẽt ad mensuram decẽpedum. nõ enim negat fuisse illis porticum: quæ uergeret ad septẽtrionem: qua calores arcerẽt sed negat illas decempedes fuisse sed breuiores. ¶ Metata: quasi magno spatio mẽsurata. nã metari castra quæ magna sunt dicebantur. quod spatium nunc luxui priuato dari conqueritur. ¶ Nec fortuitum. c. sp. q. d. pro non parua uoluptate erat si forte cespitem in umbra inuenissẽt in quo discumberẽt. aut recumberẽt quem leges spernere nõ sinebãt. nam ita seueræ erant in coercẽdo luxu ut cespes pro summa uoluptate haberetur. ¶ Oppida publico sumptu. Sententia est. q; in publicum diuites essent & illis diuitiis aut oppida ædificabãt: aut templa exornabãt. ¶ Nouo saxo: idest externo & aliunde inuecto propter quod illis nouum erat.

Argumentum. ODES. XVI.

¶ Ode. xvi. dicolos tetrastrophos ad Grosphum de Ocio.

Cium diuos rogat in patenti
Prensus ægeo: simul atra nubes
Condidit lunã: neq; certa fulgent
Sydera nautis.
Ocium bello furiosa thrace.
Ocium medi pharetra decori
Grosphe non gemmis neque purpura ue
Nale neq; auro.

¶ ANT. Scribitur ode ad grosphum dicẽs ociũ multos temere optare a diis: cum per seipsos habere possint remota rerum praua cupiditate & auaritia. Vnde non diuitiis: non honoribus curæ cedunt: sed sola mentis & animi quiete, qui paruo gaudet. hinc Horati. ipse paruo lætus lyricis uacat ocio fruens. ¶ Ocium: diuos. Ordo est. o grosphe simul atra nubes condidit lunam: neq; fulgent nautis certa sidera prẽsus i patẽti ægeo rogat ociũ diuos. Ociũ uacatio ẽ a labore: cuius cõtrariũ ẽ negociũ. ¶ Prẽsus: a tempestate deprehensus. ¶ Aegeo. ... ius maris cõfracti exitus sparsis insulis fluctus adeo & ipsi plærunq; strident & fremunt ut nullum aliud esse mare credatur quod maiores efferat motus neq; periculosiores. portenditur autem usq; tenendo: ubi tanq̃ tantæ tedeat amplitudinis in angustum delabitur alueum. scribit id Diony. scribit & plura Plin. ¶ Certa sidera: siderum obseruationem i nauigando phœnices inuenerunt ut scri. Pli. li. vii. ¶ Bello, furiosa thrace. Thraces enĩ bellicosi sunt: inde phillis ait apud Ouidium. Armiferam thracẽ: qui regat alter erit. Vbi etiam Ouidi. sicut Horatius hoc loco græce uariauit Thrace thraces: latinæ enim Thracia dicitur. Venale. id proprie dicitur quod est uenditioni expositum. Vendibile uero quod facile uẽdi potest. hinc autem poeta usus est Tmesi figura. Consularis lictor. dignitas consulum & huiusmodi quæ omnia ocium denegant. Ocium ægeum mare Venale uẽdibile

¶ACR. Ocium diuos rogat. Hac ode indicat ocium nemini non gratum esse atq; optabile: asseritq; a diis stulte hoies ocium præcari: cum ipsi sibi id ꝑstare possint. si cupiditatibus modus ponatur. Nullis præterea diuitiis aut præmiis emi posse. ordo est. Grosphe simul atra nubes condidit lunam: neq; sydera fulgent certa nautis præhensus in patenti. ¶ Aegeo: rogat diuos ocium non uenale gemmis: neq; auro: neq; purpura. ¶ Patenti: lato mari & ubiq; diffuso sine littoris alicuius aspectu. bene præhensus tanq̃ furtum nauigans faciat insidiatus serẽo ægeum autem mare ab ægeo thesei patre dictum. ¶ Certa sydera: nota aut certe fidelia: quorum claritudo pernox sit ut merito eis credatur. idest septentrio: unde & Luca. Miseros fallentia nautas Syderanõ sequimur: sed quæ non mergitur arctos. ¶ Ocium. b. optabile etiam bellicosis nationibus ocium dicit. ¶ Phareetra decori: quia sagittarum usu & armorum splẽdore decori sunt persæ. ocium naturale animi affirmat bonum: quod nullis possit diuitiis comparari. ¶ Gaze diuitiæ. ut Troia gaza per undas: hoc uero est q̃ non diuitiæ homines ab inquietudine excusent. sed quies & electa mediocritas. Ordo est. non enim gaze neq; consularis lictor summouet miseros tumultus mentis: & curas uolantes circum laqueata tecta.

¶POR. Ocium. d. r. i pa. p. æ. Hac ode Grosphum equitem romanum alloquitur sicilienſem idicans nemini non ocium gratum esse atq; optabile. ¶ Ocium diuos rogat in patenti prensus ægeo: dicit omnes stulte a diis ocium optare cum ipsi illud sibi præstare possint: quippe cum nullis præmiis ematur. non. n. inquit diuitiæ aut honor sunt cuiquam quominus inquietam sollicitudinis mentem patiatur. Et curas laqueata circũ tecta ostendit non alibi grauiores curas esse q̃ ubi maiores opes sunt.

¶CHRI. Ocium. d. ro. in pa. Ex oĩbus q̃ hactenus descripta sunt carmina nullum reperies quo seuerius increpet humanæ mentis cæcitatem. nam cum naturali impulsu oẽs ocium cupiant. Idq; sibi: modo suas cupiditates intra rationis terminos cohibeant: ꝑstare possint: stultitia tamẽ summa id a diis petunt: cum interim auaritia ambitioneq; eos impellẽte assiduis laboribus atq; piculis se crucient. Ergo alius prensus pro deprehensus a tempestate in mari. ¶ Rogat diuos ocium: idest cessationẽ & quitem a tempestatibus: quam ipse: si auaritiæ impulsu mare nõn intrasset: sibi præstare potuisset. ¶ Patenti: quia amplioris est tractus. ¶ Ageo. species est pro genere posita. Cæteræ ægeum mare a scopulo qui non procul à tenedo est: denominatur. ille. n. speciem capræ habet. Capram autem αἰγὶ graeci nominant. Alii uoluntab ægeo atheniẽsium rege qui ex alta specula in id se ꝑcipitem dedit: esse ægeum dictum. nam cum ita iubentibus sortibus in crætam enauigasset filius theseus: uelaq; nigra ueluti a minotauro deuorãdus detulisset: iussusq; esset: si forte incolumis reuerteret: ut uela mutaret in alba: oblitus est id facere theseus. Quapp nigra cõspicatus ægeus. propterea q; filium periisse ratus: se ut dixi præcipitauit. Est autem mare latũ: & incipit ab hellesponti finibus: nullũq; olim insulis & uiris illustribus maiori fama fuit. nostro aũt sæculo turpi seruitio ꝑmitur & plæræq; insulæ deserte iacẽt. ¶ Cõdidit lu. & sic obscurauit cœlũ contra alibi. Nec candida cursum Luna negat. ¶ Certa: nam abscondit ea sidera quæ cognita certaq; sunt nautis: ut est ursa & reliqua. ¶ Thrace: in noiatiuo est & græca declinatio. ut Θρᾷξ Θρᾷκος. nos hæc tracia dicimus. ¶ Furiosa: sine ratione bellicosa. nam sæpe ebrietate impulsi i prælia descendunt uel furiosa pp bacchi sacra illic ab orpheo istitura: & tũc erit furiosa: furore diuino repleta propter bacchantes: sed prima interpretatio rectior. ¶ Ocium: repetitio ẽ color rhetoricus: quo Oratio splendidior simul & efficatior reddit. ¶ Medi: p parthis posuit. ¶ Decori pha. qa ut iam demonstratum est. multũ ualent sagittis. Snia est q̃ & q nauigãdo & q pugnando labores & picula subeũt: ea ratione laborant: ut in ocio uiuant stultissimi. pfecto. qui si & auaritia & ambitione a se ppulsatis modico cõtenti uiuere uelint sibi ipsi ociũ præstare possint. ¶ Venale: id dicimus quod uendẽdum ꝑpõitur ergo est uenale qd emi põt: ocium autem dicit non posse emi gẽmis & purpura. i. magnis diuitiis nã ocium ꝓuenit ex tranqllitate mentis quæ tunc deniq; existit: cum iam rõni obtemperãte appetitu oĩbus pturbatiõibus uacamus. sed ipia & diuitiæ augẽt perturbationes: non tollunt. ergo non erit uenale ociũ illo præcio: metricã aũt diuisit uenale qd sæpe facit pyndarus. ¶ Gaze: amplæ diuitiæ. ¶ Consularis. l. pro oi magistratu & impio posuit. ergo nec diuitiæ nec imperia remouent.

¶ANT. Laqueata tecta: laq̃aribus ornata: laq̃aria ãt sunt loca ipsa q̃drata in tabulatis. ¶ Cui paternũ supple bñ uiuit illi cui &c. ¶ Splẽdet: splẽdere uũtãq̃ argẽteũ uel aureũ. ¶ Salinũ: patella erat in q̃ primitiæ diis cũ sale dabant nũc tñ ꝓ uasculo domestico salis dixit. Scri. ita. Porphyrio. Timor uel reꝝ suaꝝ: uel sui ipsi: diuitibus. n. sæpe isidiæ parant. ¶ Cupido sordidus. Praua cupiditas. i. auaritia: sed ꝑter morẽ genere ꝓtulit masculio. ¶ Iaculamur. appetimus: metaphora ẽ ab his: qui iaculo appetunt hostes. ¶ Alio calentes sole: Virg. itẽ li. ii. g. Atq; alio patriã q̃rũt sub sole iacẽte. Mutamus. auaritiæ cã. ¶ Se quoq;: sicut patriã. Se aũt. i. seipsum & curas eius: quæ gdẽ psequunt quẽlibet uel nauibus uel eqs fugerit: nisi paruo cõtentus fuerit. ¶ In psens. in res ꝑsentes: nõ in futuras. ¶ Risu: ut illud. Spẽ uultu simulat ꝑmit altũ corde dolorẽ. ¶ Abstulit clarũ p exẽplanil eẽ beatũ ab oĩ pte ꝓbat achilles. n. quãuis clarus eẽt & illustris: & inclytus: tamẽ iuuenis obiit. Tithõus uero quãuis diutius uixerit: tamẽ senecta oppressus ẽ: & uersus in cicadam ante obitum. ¶ Et mihi forsan.

Non enim gazæ neq; consularis
Submouet lictor miseros tumultus
Mentis. & curas laqueata circum
Tecta uolantes.
Viuitur paruo bene. cui paternum
Splendet in mensa tenui salinum
Nec leues somnos timor aut cupido
Sordidus aufert.
Quid breui fortes iaculamur æuo
Multa? quid terras alio calentes
Sole mutamus? patriæ quis exul
Se quoq; fugit?
Scandit æratas uitiosa naues
Cura. nec turmas equitum relinquit
Ocyor ceruis. & agente nymbos
Ocior euro.
Lætus in præsens animus: quod ultra ẽ
Oderit curare. & amara lento
Temperat risu: nihil est ab omni
Parte beatum.
Abstulit clarum cita mors achillẽ.
Longa tithonum minuit senectus.
Et mihi forsan tibi quod negarit
Porriget hora.
Te greges centum. siculæq; circum
Mugiunt uaccæ. tibi tollit hinnitũ
Apta quadrigis equa. te bis aphro
Murice tinctæ
Vestiunt lanæ. mihi parua rura &
Spiritum graiæ tenuem camœnæ
Parca nõ mendax dedit. & malignũ
Spernere uulgus.

sensus est. forsan & ego diutius te uixero: q̃ paruo fruor. & lætior. tendit autẽ ad illd idem. nil esse beatum ab omni parte põt náq; dicior citius paupere mori. ¶ Te greges centũ. ostendit se paruo gaudẽtem ocio frui: & lyricis operã tradere: qd diuiti Grospho non accidit ob imminẽtes curas: hinc ex diuersis fortunis diuersa fiunt ingenia: & nihil ẽ ex omni parte beatum. ¶ Hinnitum: hypermeter est uersus. ¶ Quadrigis. i. ludis circẽsibus Quattuor autẽ equi simul iuncti quadrigæ quasi quadriagæ uocantur: qd scribit. Gel. libro. xviii. capitu. viii. ¶ Aphro mu. i. tiria purpura. nam apud tyrũ est purpurarũ piscatus. hinc tyria purpura optima omnium perhibetur. Auctor est Strabo libro. xvi. ¶ Murice. Murex piscis est firmiori testa circundatus: e cuius sanguine lana tiguit. de quo Plin. li. ix. ¶ Bis tinctæ lanæ. Dibaphã purpurã intelligit. Dibapha. n. dicebat quæ bis tincta esset magno impendio. quod Plini libr. ix. scri. ¶ Spiritum tenuem. ingenium tenue. ¶ Graiæ camœnæ. i. græce musæ in lyricis. n. græcos imitatꝰ ẽ. Alcæũ potissimũ. ¶ Parca non mendax. i. uera & imutabilis. uult ãt ex fato eẽ ut paruo cõtentus lyrica decãtaret. ¶ Vulgus spernere. i. uulgi plautũ & fauorẽ: p qd se minime ambitiosum eẽ ostẽdit.

quadrigæ

Dibapha purpura

¶ACR. Lictor. lictorẽ ꝓ dignitate posuit & honore q̃ ocia denegat. ¶ Miseros tu. mẽ. non alibi grauiores curas esse q̃ ubi maiores sunt opes demonstrat. uolantes autẽ dixit discurrẽtes. ¶ Laqãta. lacunaria: sicut Virgi. Atq; animum celerem nunc huc nunc diuidit illuc. In parteq; rapit uarias. perq; omnia uersat. Sicut aq̃ tremulum laberis ubi lumen ahenis Omnia peruolitat late loca summiq; ferit laquearia tecti: laquearia aũt dicuntur opaca cameræ in lacu collectæ. Vir. Dependent lychni laquearibus aureis. ¶ Viuitur. p. b. pauperta te sola beate approbat uiuere. Luc. O uite tuta facultas paupis angustiq; lares. ¶ Salinũ. ꝓ quocũq; uase posuit fictili mensæ pauperis: tamen salinum est patella in qua diis primitiæ cum sale offerebant. ¶ Cupido: pro auaritia dictus. unde & timor ꝓ custodia census. Iuue. Misera est magni custodia census. ¶ Iaculamur pro appetimus: & dũ breuis: uita sit maiora tentamus. ¶ Quis exul se quoq; fu. a uitiis auaritiæ suæ quis poterit fugere q dereliqt pr̃iam diuitias aũt q̃rit mutatione terraꝝ: ut ẽ. Atq; alio patriã q̃rũt sub sole iacẽtẽ. ¶ Scãdit æra ui. n. cõdit neq; mari neq; terra siue miliria posse quẽquã curas fugere suas uel peccatũ. ¶ Nec turmas eqtum. r. nõ deserit relictas turmas. relinqt. n. est deserit: sensus ãt hic ẽ. si equo q̃s uelit curas fugere. nõ ꝑt: q̃a & ceruis & ipsis uẽtis sunt uelociores. ¶ Lætus in ꝑsens. plus ꝑsenti læticia q̃ ipe futuri aium iuuari dicit. i. nõ plus letet q̃ expedit. ¶ Et amara. l. t. philosophicũ ꝓceptũ patiẽtiã exhortãs: ut aduersa læticia tẽperent & nõ latis ꝓsperis credat: maxie cũ uarietate uitæ nec ꝓ uoluntate ad oĩa fœlicitas cõstet nec sint aduersa cõtinua. ¶ Abstulit cla. ci. mo. achil. oñdit reꝝ humanaꝝ duo interesse cõtraria exẽplo eoꝝ q̃ sũt putati fœlices. achilles uero uirtute ꝑcipuus cita morte iuuenis piit: tithonus maritus auroræ tarde mortuus ẽ ꝓ dãna deficiẽtis ætatis: uiuẽdo. n. in cicadã cõuersus ẽ. & iõ nihil dicit eẽ hoĩ certũ dũ illũ cita mors pũierit: alteꝝ uero senẽ cõsumpserit ante uita q̃ fatũ. ¶ Porriget ho. horã pro tpe posuit. i. uariabilis fortuna ꝓsperabit mihi. ¶ Tibi amara. i. forsan tibi mors occurrendo me ptransibit. ¶ Te gre. cen. finitũ ꝓ infinito usus est: ut Mille meæ siculis errant in mõtibus agnæ. ¶ Bis aphro: p tyrio sicut indũ p carthaginẽsi. ¶ Mihi parua rura. dicit ita plærũq; diuersa esse ingenia ut fortunas i diuersis studiis: ut sicut alii honoribus & diuitiis clari sunt: ita hic carmine illustret mediocritatẽ. ¶ Camœnæ. gtũs singularis. ¶ Et ꝓsũm graiæ tenuem camœnæ. dedit mihi tenue ꝓgeniũ graiæ musæ. ut possem lyra cãtare primo a græcis inuenta: ordo ẽ: & parca nõ mẽdax dedit mihi tenuẽ ꝓsũm graiæ camœnæ & spernẽre malignum uulgus: graiæ camœnæ. i. græce uel quia græci fuerũt poetæ lyrici quos Hora. imitatus est: alcæus & sapho: uel quia primi græci carmina inuenisse perhibentur. ¶ Parca non mendax: immutabilis: uult enim fataliter sibi hoc ingenium attributum.

¶POR. Cui pa. sp. in mẽ. te. sali. i mẽsa tenui hoc ẽ in paupe: salinũ patella in q̃ primitiæ diis cũ sale dant: sed nũc ꝓ uasculo domestico salis dixit: dicit ãt bñ uiui pauptate qa paterna re familiari cõtẽtus uictũ nõ abhorreret. ¶ Nec leues. f. r. a. c. cupidinẽ hic nõ puto ꝓ amore posuisse: sed ꝓ cupiditate q̃re miror masculio eũ genere cupidinẽ dixisse: cum hac significatione hæc cupiditas dicat. ¶ Terras. a. c. l. m. sic & Vir. Atq; alio q̃rũt patriã sub sole iacẽtẽ. ¶ Patriæ. q. e. se quoq;. f. sensus ẽ qs se quoq;. i. aut uitiũ auaritiæ suæ aut ꝓpatiẽtiã suã potuit fugere q pr̃iam reliqt. ¶ Scãdit. æ. u. n. c. ꝓ hoc oñdit neq; mari neq; terra posse curas suas effugere. ¶ Nec t. e. r. id ẽ ẽt si equo uelis curas effugere sequent illæte tñ. sunt. n. ceruis & ipsis uẽtis uelociores: Lætus in præsens. pñtibus inqt delectemur ac fruamur: futura nõ q̃ramus. ¶ Et amara. l. t. r. amaritudinẽ uitæ hilaritatæ interposita leniat. ¶ Nihil ẽ ab. o. p. b. extrinsecus hic audiẽdũ ẽ q̃tenus cõcessum hoĩbus nõ ẽ: ut oĩa beati sint. ¶ Abstulit. e. c. m. a. l. t. ostendit diuersitatẽ reꝝ humanaꝝ duo iter se cõtraria posuisse breuẽ. f. Achillis uitã: & Tithoni usq; ad ultimã senectutẽ porrectã. ¶ Te greges cẽtũ siculæq; circũ mugiũt uaccæ: alii inqt diuitias insaciabili aĩo capiũt: at mihi paupertatẽ cũ animi æquitate: p quod oñdit sic ꝓgenia diuersa eẽ plerũq; hoĩbus ut fortunas. ¶ Te bis aphro murice tincte uestiũt lanæ: aphrũ muricẽ ꝓ tyrio dixit uidelicet: qa tyrii in aphricam transierunt. i. carthaginẽ condiderunt: bis tinctam aũt lanã dibaphã purpurã dicit: quã scimus esse ꝑciosissimam. ¶ Et spiritũ. g. t. c. parca nõ mẽdax dedit dixit spiritum tenuem. i. subtilem accipe. ¶ Camœnæ: gra-

ſæ autem ideo dixit q; hæc carmina ad imitationem græcorum ſcribit. Gaiæ genitiuus ſingularis eſt.

¶CHRI. Tumultus.i.pturbatiões mētis:neq; curas & ſollicitudines & anxietates aī. Dicit.n.cura quia cor urat:q̄s neq; diuitiæ nec opes ſed aīus cupiditatibus uacās tollit. Dicit āt tumultus q̄ſi timor multus. ¶Volā tes cir.t.l.nā ſp ī maioribus domibus ubi maioris fortunæ hoīes ſunt acriores curæ; morſus apparēt. ¶Laq̄ ta tecta:apparent in tabulatis magnæ; domo; loca q̄dam ex trāuerſis tignis in quadratā formā redacta quæ auro uariiſq; coloribus atq; ſigillis illuſtrantur: Hos lacus nominant: Sed ab eo q̄d eſt lacus fit lacunar. Vt ipſe alibi mea renidet ī domo lacunar. Et p antyſticon laq̄ar. Vir. Pēdēt lichni laq̄aribus aureis. Inde laq̄atū. ¶Te cta:nō ſolū ſup̄mum ædificii tegumētū tectū a tegēdo antiq dixere: Sed oīa ēt tabulata q̄bus & triclinia & cubicula:& reliq̄ huiuſcemōi tegunt:ut apud Vitruuiū apparet:ergo tecta laq̄ata.i.cōtignatiões domo; laq̄aribus diſtinctas. ¶Viuit pa.be.ſnia ē q; q neq; timore futuro; malo; p̄munt: neq; nimia bono; cupiditate inflamant:& pn̄tibus tenuiter q dem:ſed ſine ſordibus fruunt bene uiuūt. ¶Cupido:in maſculino deū amoris ſignificat:ī fœminino cupiditatē. Sed ī hoc loco ſordidus p ſordida dixit melioris ſonitus cā. ¶Salinū:pprie uas ē ī quo cū ſale diis primitiæ offerebāt: Sed pōt p uaſe pōī quo ſal ī mēſa ſit. Hic p oī ſuppellectile itelli ge. ¶Paternū:q̄ſi moneat nos oportere acqeſcere ſuppellectili a pr̄e relicta. ¶In te.m.mediocribus & nō ſumptuoſis epulis. ¶Necti:q eſt ex īpēdētibus malis. ¶Neq; cupi.q̄ eſt de futuris bonis nimia cura ita macerat ut ſonū nō capias. ¶Quid.b.f.iaculamur.i.appetimus:ſecū dū Acronē:& pfecto q miſſile iaculāt ad certū locū illud dirigūt.q.d.ſtultā ē ī tā breui ætate tā multa cōcupiſcere. Poſſumus ēt dicere iaculāur.i.multa ſine rōe tētamus: Nā iaculat q brachio uaheméter aſtā cōtorquet.cui ſimile ē q ſine rōne multa tētat. ¶Mutāmus.t.c. al.ſ. nā relicta pr̄ia petimus lōginquas regiões. ¶Alio ſole.ſol unus ē ſed dicimus aliū ſolē eſſe oriētalē aliū occidētalē: Sic ēt dicimus ī alio orbe.i.in alia pte orbis. Sic alibi. Impiger extremos currit mercator ad idos. ¶Patriæ qs exul ſe quoq; fugit.q.d.nullus: Nā q̄ uiſuolūtario exilio pr̄iam deſeramus ituri ī alias regiões q̄ſtus cā: tamēnō fugimus noſipſos.i.nr̄as curas:qm̄ illæ una nobiſcū aſcedūt naues. ¶Vitioſa.optīe:nā pōt eſſe cura cū uirtute.qn̄ mediocres & q̄tenus rō patit curas capimus:q̄ non anxios:ſed cautos & prouidos nos reddūt:& rebus agēdis q̄tū oportet itētos. ¶Aeratas:robuſtas ut æs. ſic Vir.temonē æreū dixit.uel æratas q̄ſi roſtratas. Dicunt.n.roſtratæ q roſtrū præ ferratū hēnt. ¶Turmas eq̄:qa ēt ī militiā nos ſequunt. ¶Ocyor.uelocior:cōparatiuū noſtrū ē:ſed eius poſitiuū græcū. ¶Lætus ī p̄ſens. Sapiētis ē frui datis:& ſiq d acerbū iciderit compēſare cū lætis:neq; āgi de futuro. Et cogitare uitā humanā ſp premi aliqua triſtiori re: Neq; uelle recuſare q̄d cū cæteris hoībus ſibi cōe ſit: Neq; eē ſperādā ætatē tithoni:neq; rurſus timēdā acerbā Achillis mortem. ¶Et mi.for.ut oñdat nemini cūcta pſpera euenire:neq; rurſus oīa aduerſa. Ait igit groſphū ditiorē eē ſed ſe forſan diuturniore uita uicturum. ¶Greges:de minoribus itellige ut oues ſunt & capræ. ¶Vaccæ:armēta uaccæ. ¶Mugiūt:ē.n.mugire boū:hinire uero equo; uñ dixit.hinnū p hinitū. ¶Apta.q.plurimis modis auget diuitias:nam oſtendit illum abundare non ſolū gregibus:ſed armentis:& illa alii ī ſicilia: ubi optima ſunt paſcua neq; ſolū hēre uaccas:ſed eq̄s:& eas natura ita ueloces:ut ſint aptæ q̄drigis.i.certamibus currulibus: Nā Pyndarus ſæpe huiuſcemodi eq̄s laudat. Quadrigæ pprie ſūt q̄tuor eq ad curr̄ iūcti ut bigæ duo. Ergo neq; currus neq; eq q̄drigæ aut bigæ ſunt:ſed utrūq; ſimul. ¶Bis tin. Exp̄ſſit qd græci dibapham dicunt. Purpura aūt cōchilis ſpēs ē: Hæc minor maiorq; inuenit:ſed minor buccinū appellat. Viuūt ſeptē ānis. Liquor ille quo ueſtes ficiebāt mediis faucibus ē ī cādida uena:neq; extrahit niſi a uiuētibus. Nā illū ſimul cū uita euomūt. Purpura ut ait Plin. diſtīguebat ſenatores ab ordine equeſtri. lingua purpuræ digytales:ſed tāta eſt duritiēs ut reliq̄ cōchilia pforet:& ſic paſcat. Aq̄ dulci necat:alioqn capta uiuit ſua ſaliua qnq̄ēis diebus: Variis ſolcis capiebāt maxīe circa tyrū:& circa tenaro; p̄mōtoriū laconicæ regiōis. Varii colores ex uarietate coquendi atq; ex uariar̄ rer̄ admixtione fiunt. Laudat tyrius q ī colorē ſanguinis cōcreti nigrās aſpectu idēq; ſuſpectu refulgens. unde ab homero ſanguis purpureus uocat. & Virgi:purpureā uomit ille aīam. Cornelius nepos q ſub auguſto uixit:uiolaceam purpurā tūc ī p̄cio fuiſſe cōmemorat. ¶Fuit & dibapha.i.bis tincta. Fuit & amethyſtus a lapilli p̄cioſi colore appellato. Hic color rurſus tyrio admiſcebat.unde erat thyria methiſto; purpura itidē cocco admixta colorē ſuſcipiebat quē byſſinū appellāt. Lōgior ſim ſi q̄ de purpura a Plinio ſcribunt ī mediū pferā. Vero; Seruius addit & nigriorē coloré quæſitū quē a ferrugine noīant. Virgi.in georgi. Cum caput obſcura nitidū ferrugie texit:& alibi & ferrugie clarus hibera. Sed ut ad poētā redeā. ¶Bis.t.i. dibaphæ. ¶Muricæ.p purpurea poſuit. ¶Vir. Tyrioq; ardebat murice lena. Nōnūq̄ ſignificat aſperitatē ſaxi. Idē i.v. Cōcuſſe cautes acuto ī murice remi. Muricē Mutianus ait eſſe latioré purpura neq; aſpero neq; rotundo ore: neq; in angulos pdeunte roſtro. ſed ſimplici cōcha utroq; latere ſeſe colligēte. ¶Afro: p tyrio quia inde carthagineēſes. Quin & aliæ plures ī africa erāt phœnicū colōiæ. ¶Spiritū tenuē. ſtilū depreſſū. Snia ē. tu diues:ſed ſine muſa. ego pauper:ſed cum muſa. Vult.n.ſibi a fato eſſe hoc ingenium. ¶Non mendax.q.d.ſtabilis:quæ pſtat in ſententia. ¶Spernere.u.nam ſp inimicus fuit auræ populi:neq; unq̄ ambitioſus. Sic alibi. Odi pfanū uulgus. ¶Malignū:infidum & qd bonis ſp obtrectat: Alias ſterile. Virg. Difficiles primū terræ colleſq; maligni.

Argumentum. ODES. XVII;

¶ANT. Dū mecœnas acriter ægrotaret morbi ſæuitia q̄rebatur.q̄re Horatius lōge dolebat.hinc ait ſe terreri & perimi quodāmō q̄relis illius. Sed nec diis nec ſibi gratū eſſe mecœnatē horatiū morte præire. Cū rerū ſuarū fuerit decus atq; p̄ſidium. Vnde iuratum ſe dicit nullo pacto uelle mecœnati ſupereſſe. Narrat inde ambo; horoſcopū cōuenire:cū eodem pene tpe oppreſſi fuerint:utq; iouis tutela mortem mecœnati tardauerit:ita eū truncus ſuſtuliſſet niſi faunus dextra leuaſſet ictū. hortat demū mecœnatē uota ploluere:uotiuā.ſ. ædē ipſe.n.humilē agnā ſacrificabit. ¶Cur me q̄relis exaias tuis. Ode ē: ſilis nonæ li.i. ¶Exaias.terres pimis. ¶Quærelis:q̄rebat.n.mecœnas morbi ſæuitia. ¶Amicū:gratū. ¶Columē:p̄ſidiū. ¶Te meæ p tē aīæ:amico.n.ē alius ip̄e:& æq̄lis æqualē delectat ut hī ī ethicis. ¶Vis:mortis uiolētia. ¶Altera.i.ego iple Hor.altera ps aīæ meæ. ¶Nec ch.nec charus ero æq;.i.ita aliis ut nunc tibi:nec ero ſuperſtes integer:nā mecœnas ps aīæ deeſſet. ¶Dixi ſacr̄m:inuit ſe iuratū fuiſſe nolle mecœnati ſupeſſe. ¶Primus:ordo ē:utcūq; p̄cedes ibim;:ibim; cōites pati carpe ſup̄mū iter. ¶Vtcūq; p̄.uel ætate uel ſorte. ¶Chimeræ.i.id mōſtrū erat triceps:p ſingula āt capita ignē emittebat.lati; tū uideto ī ode.xxvii.li.i. ¶Cētimāus gi.i.briareus. Vir.li.vi. Et cētū gemīus briare; ac bælua lernæ. dixere.n.poetæ eū hūiſſe cētū māus & capita qnq̄ginta:is idē ægeō quoq; dr.i. terrigēa. ¶Iuſtitiæ:iuſtū ē.n:ut grati ſim; de nobis bn̄ merētib;.

¶Ode.xvii.tricolos tetraſtrophos ad mecœnatem ægrotantem.

Vr me querelis exaiās tuis?
Nec diis amicū ē:nec mihi te
Obire mecœnas mea; (pri
Grande decus columenq; rerum.

Ah te meæ ſi partem animæ rapit
Maturior uis.q̄d moror altera?
Nec charus æque nec ſuperſtes
Integer.ille dies utranq;
Ducet ruinā.non ego perfidum
Dixi ſacramētū.ibimus ibimus
Vtcunq; præcedes:ſupremum
Carpere iter comites parati
Me nec chimæræ ſpiritus igneæ
Nec ſi reſurgat cētimanus gigas
Diuellet unq̄:ſic potenti
Iuſtitiæ placitumq; parcis.

¶ACR. Cur me q̄relis exaiās tuis.mecœnatē ægrum uelut aſſidēs alloquit q̄rentē de piculo ſuo:& p p̄ſenti ſtatu optantē mortē: p cuius affectu uel amore dicit ſe ei eſſe nolle ſupſtitē: ſed q̄ſi quodā ſacro deuictū ſociādū morte cui fuerat uita cōiunctus.ordo eſt. Mecœnas grāde decus & columē meæ; rer̄. ¶Cur me exaiās tuis querelis. Nec diis nec mihi amicū ē te prius obire. ¶Ah te meæ.iteriectio dolentis hoc ſenſu:quo ſupius dixerat amico; aīam in duobus corporibus cōſtitutā:& ſerues aīæ dimidiū meæ:uñ & unanimes dicti: hocaūt dicit ſine dubio alterā partem nō retinendā:una pereunte hoc eſt ſe negare ſupſtitē. ¶Nec ch.æq; non ero inquit ita alteri futurus:ſicut ipſi nec integram uitam habiturus pte aīæ iā in illo extincta. ¶Nec ſup.ite.quia tu es medietas meæ animæ. ¶Vtrāq; ducet.r.i.unius caſu dicit ambos pituros. ¶Nō ego pfidum:fallum tanq̄ nō perfidū de ea re interpoſuerit iuſiurandū:qd ne ei ſupuiueret. Ordo ē. Ego nō dixi pfidum ſacr̄m ibimus:ibimus parati capere ſupremū iter utcūq; p̄cedes. ¶Vtcunq; p̄.ſeu ætate ſeu ſorte præcedere in ſup̄mo mortis die comitari ſe aſſerit mecœnatem. ¶Me nec chimeræ:nullorum obiectione monſtrorum ſocietatem diſiūgi poſſe quæ nec mortis terrore ſeparatur. ¶Centimanus gigas. Briareus:de quo Virgi. Qualis centum cui brachia dicunt Centenaq; manus. ¶Sic potenti iu.pla.ac ſi diceret fataliter habeo:ut diuelli a te non poſſim.

¶POR. Cur me querelis exanimas tuis. Hæc dicit mecœnati aſſidēs ægroto grauiter q̄renti de piculo ſaluti ſuæ negatq; ſe uelle ſupſtitē. ei uiuere mutuæ charitatis pignora cōmendans. ¶Amicū:hic pro grato poſuit. ¶Ah te.m.ſi.p.a.r.ma.q.m.a.ſenſus cōceptus ē ex illa amicitie diffinitiōe q̄ dicit:amicitiā aīam unā eē in duo corpa ergo ait ſi te uis fatalis ſuſtulerit amicū:q pars es altera aīæ meæ partē q̄apud me ē nō retinebo:quod ſignificat nō ſe ei ſupuictur̄. ¶Nec cha.æ.nec.ſ.nec charus inqt alii futurus ſicuti ſum nec ītegrā uitā habiturus pte.ſ.aīæ meæ ī te extincta. ¶Nō ego pfidū dixi ſacr̄m.i.non pfidū inſiurandū de hac re interpoſitū. ¶Integer ille dies utrūq; noſtrum abſumet. ¶Sup̄mū car.iter.co.pa.ſup̄mū iter.illud dicit: quo quaſi ad inferos itur. Nec ſi reſur.centimanus gigas diuellet unq̄ a te.ſ.a propoſito de quo nunc apud te loquor & ante iuraui.

¶CHRI. Cur me q̄relis. Quantū in animo bene inſtituto & bn̄ficio; memori poſſit uis amicitiæ hoc carmine manifeſtat poeta cū q̄relis tam uehemēter moueat mecœnatis: quē amabat & obſeruabat:atq; ēt admirabat. Oſtēdit aūt uehementer dolere uerbo; mecœnatis: Nā cū ægrotaret & uota p eius ſalute eſſent facta reſpōdebat amicis ſe ſatis uixiſſe. At horatius negat ſe uicturū niſi ille uiuat. ¶Exaiās:interimis: uerbū ē amicitia & affectu plenū. Sic & Cicero de milone. Me qdē iudices exanimāt & interimūt hæ uoces milōis. ¶Quærelis.querebat de morbo:& mortē optabat. ¶Nec.d.a.nō ē gratū:nō placet. ¶Obire prius:q̄ ego ob eā. Decus & columē. Idē in prima ode in q̄ ipſum decus & p̄ſidiū ſuū appellat. Ergo eodē mō exponēdus eſt hic locus. ¶Meæ; rer̄:honor̄ & facultatū. ¶Ah te. Snia ē aīam ſuā ita diſtributā ut melior pars ſit ī corpe mecœnatis q̄ in ſuo. Qd ſi ille moriturus ſit & ablaturus illāaīæ pte: negat ſe moraturū diutius cū altera pte:ſed pariter moritur̄ altera parte q̄ uiuit: Nam illa neq; ſibi æque grata ē ut ps q̄ cū mecœnate ē: Neq; illo mortuo remāet integer:cū iā pars q̄ ī mecœnate ē pierit. ¶Vis maturior:uiolētia q̄dā fati uelocior ī te q̄ in me. Nō eſt igit amicū neq; diis quoniam tu reip.melior es:neq; mihi q ex te pendeo te obire prius. ¶Ille dies:u.d.r.nā quo tu die obibis:ego quoq; obibo. ¶Non ego.p.d.ſ.nō ſum ueluti miles q adactus ſacramento tranſfuga efficitur unde efficit pfidus. Nō dixi ſacramētū qd uelim frangere. Nā hoc mō eēm pfidus:ſed ſeruabo: pterea q; ibimus .i.ueniēs parati & pmpti tibi comites. ¶Vtcūq;.i.quomodocūq; parati carpe ſup̄mū iter.i.ultimū iter. Nā q mortē adit ſup̄mū iter conficit. Quibus uerbis oñdit eſſe ueri amici offīm utriuſq; fortunæ amico ſe comitē p̄bere. ¶Me nec ch.exēpla fabuloſa pōſt. Sed p illa oñdit nihil eē tam horrēdū:tā laborioſum tā piculoſum:qd ſe a mecœnate diuellere queat: Sed de chimæra dictum eſt. ¶Centimanus:nā & græci εκατοντοχειρον appellant Cottus Briareus & Gyas fres fuerūt & filii cœli & terre:ut placet Heſiodo. Centū manus & quinq̄gīta capita habuerūt: Fuerūt q; oīum fortiſſimi atq; pulcherrimi Vir. Et cētū geminus briareus: & bellua lernæ. Hi tytanes dicti ſunt ac decēnale bellū cū Saturni filiis geſſerūt:& ut ait Heſiodus illi quidē ab othry:hi ab olympo mōte ipetū fecerūt. Tādē a diis uicti ī tartara ſunt detruſi. Eſt & apud Homer̄ huiuſcemodi fabella q; Iuno Neptūnus & pallas Iouem q̄nq; ligauerūt:neq; erat q auxiliū ferret: Sed Thetis achillis mater cœlū aſcēdit & ſecū briareū adduxit:a quo ē a uinculis liberatus. Addit p̄terea q; briareū illū dii uocāt: hoīes aūt ægeonē ον βριαρεον κικ λεουσι θεοι ανδρες δε τε τον τυτεσ ωκυ λιωνυχ. Heſiodus præterea addit Neptūnum illū ſibi generer̄ aſciuiſſe opya filia ſibi in uxorē data. Hinc illū Our. inter marinos deos refert ut balenarūq; præmentem Aegeona ſuis imania terga lacertis. ¶Sic potēti iuſtitiæ placitūq; pcæ. Reddit duplicē rōnem tā iſolubilis uin-

culi amicitiæ Primo.n.ofidit hãc eẽ uerã amicitiã qm̃ sit ex electiõe: cũ ipse memor eorꝫ q̃ accepat beneficiorꝫ iudicarit poscere id iustitiã: ut uitã ẽt: si opus eẽt: illi impẽdat. Secũdo idẽ ꝓbat ex cõfiguratiõe sydꝫ: nã q̃uis ai nostri liberi sint arbitrii: tã multũ credũt posse ad amicitias cõtrahẽdas ipa sydera. Maxime si hat iter duos pmutatio signorꝫ. Quod ut planius itelligas: ut sunt. xii. signa in zodiaco: ita ẽt in. xii. ptes quas domos appellãt diuidũt cœlũ. Primaq; dr̃ angulus oriẽtalis siue horoscopus siue ita: Nã multum ualet qd signũ & qui plãeta i eo signo q̃ hora nascimur ab iferiori hemispio ad nostrũ surgat & oriat. Secũda domus spes siue anaphora appellat siue iferna porta. Tertia dea. Quarta ẽ angulus terræ siue imũ cœli. Quita bõa fortũa. Sexta mala fortũa. Septima angulus occidẽtalis: siue coniunx. Octaua mors. Nona domus fidei. Decima ẽ angulus medii cœli: & qm̃ hæc cœli ps nobis excelsiori in pte ẽ multũ ptinet ad nr̃as dignitates & honores. Vndecima bonus demõ dr̃. Duodecima malus demon. Si ergo fiat hæc pmutatio: ut ꝓ zodiaci signum tibi sit in tuo angulo oriẽtali mihi sit in medio cœlo: & rursus qd̃ mihi ẽ in medio: cœlo tibi sit in orientali: sũma amicitia inter nos uigeat uolunt sydera. Facit hoc idẽ pmutatio luminariũ. i. solis & lunæ atq; ẽt fortunarum. s. Iouis & Veneris. Ergo placitum parcæ. i. fato: qd̃ ab ipsis stellis prouenit.

libra taurus scorpio Aries Capricornus Aqrius

¶ ANT. Seu libra asserit poeta mecœnatis horoscopũ cõuenire cũ suo: seu aspexerit cũ libra seu scorpio seu capricornus Ptolemæus uerbo. xxxiii. inqt ꝓ si cõcordia duoꝫ in re aliq̃ ẽ ꝓ reperit ex significatione illius rei in utriusq; natiuitate. Si ergo fuerit in loco laudabili erit inter illos concordia bona: & qui fortior loco fuerit erit sicut agẽs & princeps & debilior sicut patiens & subiectus. ⁊ Libra: id signum & taurus ueneri stellæ cõplexiõis temperate attribuuntur. eo ꝓ res oriri faciunt: ut scribit Prole. ⁊ Scorpius: id signum. & aries marti stellæ quæ naturaliter desiccat dantur: ut idem ait. ⁊ Capricornus: id signum & aquarius dantur Saturno stellæ: quæ naturaliter est frigida caloriq; contraria quod idem scri. ⁊ Formidolosus: formidandus. ⁊ Pars uiolentior natalis horæ: horæ datiuus ẽ: pars autem uiolẽtior de scorpiõe ait quoniam scorpius marti datur. de quo manilius li. iiii. Sic & plura inquit scorpius armata uiolenta cuspide cauda in bellum ardentes animos: & martia castra efficit: & multo gaudentem sanguine ciuem. Nec præda q̃ cæde magis &c. ⁊ Hesperiæ: hispaniæ & occiduæ: capricornus eni ut scri. higinus ad occasum spectat. ⁊ Tyrannus: id ait quoniam teste columella libro. xii. sextodecimo kalen. Ianua. sol in capricornũ trãsitũ facit: brumaleq; solsticium est ut hipparco placet itaq; tẽpestatem sæpe significat: chaldæi tamen brumale solstitium obseruant nono kalen. Ianua. Occidit autem capricornus. xv. kalen. Feb. quo die sol in aquarium transit. ⁊ Iouis tutela: iuppiter. n. occultat impedimenta: & quum fuerit cum Merc. delebit infirmitates medicaminibus uel per iustorum medicorũ modelas. Auctor est Ptolomæus: qui etiam dicit Iouem. Venerem. & lunam fortunas esse eo ꝓ earum est complexio temperata: & ꝓ eis multum caloris ac humoris inest. Opera uero saturni ac martis operibus prædictarũ stellarum naturaliter contraria esse: eo ꝓ horum alter per frigiditatem intensam: & alter per siccitatem intensam operat. Quũ populus frequẽs: conualescens mecœnas theatrum adierat: lætusq; populus ei plausit: tunc autem in agro suo Horatius casu arboris oppressus est ut inquit. ⁊ Mercurialium. i. doctorum. scribit. n. Ptolomæus: ꝓ Mercurius habet ex homine locutionem deliberationem memoriam linguam fel atq; nares.

scorpio sol i capricornum solsticium brumale Sol i aq̃rium

¶ ACR. Seu li. ordo ẽ. utrũq; nostrũ astrũ cõsentit icredibili mõ: seu aspicit me libra: seu formidolosus scorpius ps uiolẽtior horæ. natalis seu aspicit me capricornus tyrãnus hesperiæ unde ꝑ genituræ cõmemorationẽ horoscopos suos similes eẽ: & iter se asserit cõuẽire: i q̃bus uitæ finis apparet uñ dicit ꝓ tpe uno ille ægritudinæ: hic casu laboris piclitatus est. ⁊ Formidolosus: timẽdus q naturaliter formidãdus sit ut Salustius. Etiã tũ potẽtia. Cn. Põpei formidolosa erat. ⁊ Violẽtior: ꝑ oĩbus iniqor natalis: i fest9. n. ferr̃ scorpius genituræ iuxta mathesim tractat genituras amboꝫ dicẽs se seu horoscopũ. i. horã in q̃ natus est in libra hẽre: seu in scorpionẽ q iuxta libra ẽ: cõtrarius illi saturnus erat: seu i capricorno. horã habuit i illis diametres ei erat hic q̃drat9 sicut & mecœnati: quẽ iuppiter illic posit9 tẽpauit. ⁊ Horæ: dtũs casus ẽ. ⁊ Seu tyrãnus hespiæ ca. un. capricornũ tyrãnũ dixit: iõ qa hyẽale signũ ẽ. orit̃. n. xiii. cal. Ianu. & occidit. xvi. kal. feb. & dũ sol in capricornũ uenerit. tunc generat maxie tẽpestates i italia: aut iõ posuit hesperiæ uñ: qa uoluit intelligi occasum signi huius magis sæuire tẽpestatibus q̃ ortũ: ut hesperiã undã occiduã partem oceani: & ex eo occasum eius uoluisset intelligi. ⁊ Te io. imp. tu. mortẽ dicit submouisse iouis bũficã stellã: maleficã respiciẽtẽ saturni. ⁊ Ordo ẽ. te eripuit tutela iouis refulgẽs ipio saturno & tardauit uolucris alas fati. ⁊ Cũ frequẽs. p. t. c. lætũ sonũ: i theatris oñdit populũ ꝑ gr̃a plausum dedisse. ⁊ Cũ po. f. oñdit populũ ꝑ gr̃am mecœnatis cõperto ꝓ euasisset ægritudis piculũ i theatro cõgratulãtẽ saluti eius absẽti & adhuc ualido plausũ dedisse. ⁊ Me trũcus illapsus. c. ad illã rem tulit: qd̃ dixit utriusq; astꝫ certa rõne cõiũctũ. ⁊ Faunus: deus agrestiũ & siluaꝫ. Mercurialiũ: doctorꝫ q i tutela mercurii sũt. Mercu. n. deus facũdæ dictus ẽ. ⁊ Aedẽq; uo. m. ut mẽor eẽt uoti solũẽdi hortat̃ q ædẽ si euasisset saluti pmiserat. ⁊ Nos. h. f. a. ũ hũilẽ agnã sed hũiliũ oblatõi aptã. mecœnatis. n. uelut potẽtis uotũ fuerat.

¶ PORR. Seu li. seu me scor. as. f. Sẽsus ẽ in quocũq; signo horoscopũ natiuitatis meæ cõstitutũ hẽo. Hoc itelligo tuo horoscopo cõuenire. ac ꝑ hoc unã genesim nos moꝫ æqtate hẽre. ⁊ Seu ty. h. c. Tyrãnum nunciõ dixit hoc ꝓ hyemale signũ orit̃. xvi. kal. Ianu. occidit ãt. xviii. kal. fe. qd̃ tps i undas. q̃si dũat̃. i. sæuit. ⁊ Hespiæ un-

Seu libra seu me scorpius aspicit
Formidolosus, pars uiolentior
Natalis horæ, seu tyrannus
Hesperiæ capricornus undæ
Vtrunq; nostrum incredibili modo
Consentit astrum: te iouis impio
Tutela saturno refulgens
Eripuit, uolucresq; fati
Tardauit alas, cum populus freq̃s
Lætum theatris ter crepuit sonũ
Me truncus illapsus cerebro
Sustulerat, nisi faunus ictum
Dextra leuasset mercurialium
Custos uirorũ: reddere uictimas
Aedemq; uotiuam memento.
Nos humilem feriemus agnam

q̃re nisi forte uult itelligi occasum signi huius magis sæuire tẽpestatibus q̃ ortũ ut hesperiã undã occiduã ptẽ oceani: & ex ea occasum signi huius itelligamus. ⁊ Te iouis impio tutela saturno refulgens eripuit. Aiunt saturni stellã ifestã eẽ hoibus: iouis ãt ecõtrario saluberrimã: saturni picula afferre: eaq; tamẽ euinci supfulgẽte iouis stella. ꝑ hæc significat piculo aduersæ ualitudinis nup mecœnatẽ liberatũ cui ob hanc gratulationẽ populus i theatro plausum edidit: eodẽq; similiter tpe & se piclitatũ repẽtino arboris: ictu: de quo supra locut9 ita autem idem attulit: ut illud ꝑbaret quod supra dixit. Vtrũq; nostrum incredibili modo consentit astrum.

¶ CHRI. Seu libra. Ordo est. utrũq; nr̃ꝫ astꝫ. i. & tuũ & meũ cõsentit. i. cõuenit icredibili mõ: seu libra seu scorpius. ⁊ Formidolosus. p. ui. na. ho. seu cap. ty. undæ. h. respicit me. Snia ẽ quodcũq; signũ zodiaci sit i meo horoscopo. i. dẽphendat̃ ascẽdisse ad nostrũ hemisperiũ qua hora ego in lucẽ editus sum: siue fuerit in aliq̃ q̃cunq; cuspide uel domo cũ aliquo aspectu: siue bono: siue malo: illud cõsentit cũ tuo astro. Quod nihil aliud significat nisi qd̃ idẽ erat situs astrorꝫ i tuo horoscopo q fuit i meo. Libra septimũ ẽ i zodiaco signũ: estq; domicilium ueneris. Sed qa & alibi incidẽt noia cœlestiũ signorꝫ ex usu erit ne eodem sæpius reuertendũ sit: ut rẽ uniuersam breuissime ꝑcurramus. Circulus ẽ in octaua sphæra: cuius latitudo ẽ. xii. graduũ. hoc ãt i duodecim signa distinguit̃. Eorꝫ signorꝫ noia sunt Aries: Taurus: Gemini: Cancer: Leo: Virgo: Libra: Scorpio: Sagittarius: Capricornus: Aquarius: & Pisces. Quare aũt principiũ in zodiaco sit ab ariete: alii aliã afferũt cãm. Sũt n. q dicãt ꝓ discurrẽte sole ꝑ arietẽ ꝑꝑ naturã eius calidã & humidã incipiat fieri generatio & augmentatio: & qa generatio & augmẽtũ excellẽtiora sunt corruptiõe & detrimẽto: iure optimo datũ est illi initiũ: Alioqn circulus neq; pricipiũ hẽt: neq; finẽ. Aliq dicunt ꝓ intrãte sole in arietẽ lux q̃ hactenus supabat̃ a tenebris incipit tenebras supare. Et qa lux tenebris nobilior ẽ: & in luce augmẽtatio nobilior diminutione. iccirco fit ab ariete incipiẽdũ. Alii aũt occultiora q̃dã rimati dicũt icipiẽte eo die q primus oĩum illuxit quo i hũc fulgorẽ cœlũ & elemẽta purgata sũt: arietẽ i medio cœlo fuisse: & qa medũ cœlũ q̃si mũdi uertex ẽ arietẽ primũ eẽ habitũ q ut mũdi caput i exordio lucis apparuit. Et tũc lunã cancer gestabat. Sol aũt cũ leone oriebat̃: cũ mercurio uirgo libra cũ uenere. mars. scorpionẽ. iuppiter sagittarũ tenebat saturn9 postrẽo capricornũ. Quapp istorũ signorꝫ domini dicunt̃. Inde cũ qnq; supessent signa remotis sole & luna qnq; aliis plãetis: ita hæc assignarũt ut a fine prioris ordinis ordo secũdus iciperet. Fuit. n. supmus saturnus i capricorno: ergo aquarius qui capricornum sequitur saturno pisces iouis: aries marti: taurus ueneri: gemini mercurio dati sunt. Ergo sol solũ leonẽ: luna solũ cancrũ obtinet. Reliqui ãt quinq; singuli bina sortiuntur signa. ⁊ Siue libra: hæc domiciliũ martis ẽ: signũ ẽ aqueũ & frigidũ. Nã quãuis Vir. dixerit. lã brachia cõtrahit ardẽs Scorpio ardorẽ illũ nõ ad naturã signi: sed naturã martis qui signi dominus est respexit. ⁊ Capricornus: signũ saturni terreũ & frigidum. ⁊ Tardauit: nã mors penitus tolli nõ põt̃ sed tardari põt̃: alius. n. alio seri9 maturiusue morit̃: qn & fata ẽt tardant̃: Vir. Nec fata uetabãt Stare decẽq; alios priamũ supesse ꝑ annos. Celeris: uel de propria mecœnatis morte dixit q̃ uelox ex malignitate saturni erat: nisi iouis benignitas illã frigisset: uel celeris in cõe dixit. Nã iis etiã q ad extremũ seniũ deuenere: si æternitatẽ respicias tps breuissimum fuit. ⁊ Populusq; fre. adeo populo grat9 erat mecœnas: ut cũ grauiter egrotasset: & idẽ ex ꝑprouiso se i theatro ostẽdisset: ex subita lætitia freq̃ntissimus populo uehemẽter sibi applauserit: De q̃ re ẽt supra mẽinit. Dat9 i theatro cũ tibi plausus. ⁊ Tes. q. d. multotiẽs qa numerus ternarius pfectus est: & diuinis attribuit̃. Vir. Numero deus ipare gaudet. ⁊ Crepuit: cũ crepitu emisit. ⁊ Sonũ: & nõ uocẽ: qa strepitu potius & gestu q̃ sermone applaudimus. ⁊ Faunus: qa in silua erat dixit se a faũo auxiliũ accepisse: & qa faun9 a fando dr̃: iure i mercurii tutela ẽ a quo deo sermo manauit: ut supra Qui feros cultus hoĩum recẽtum uoce formasti. iureq; custodit uiros mercuriales: q̃les poetæ ſũt. ⁊ Reddere. i. tãq̃ debitã deo exhibere: Id. n. reddere significat. Iuue. Et horrẽti tunicã nõ reddere seruo. ⁊ Victimas. æ. uo. oñdit opulẽtos uiros magna & ꝑclara decere imortali deo reddere: qm̃ eius dono illa assecuti sũt. Tenui ãt ẽt paũsillũ sat eẽ. Victimas. i. p. n: dixit: ut plures oñderet. ⁊ Aedem. i. tẽplum. ⁊ Votiuã: ex uoto ꝑmissam: Nam q uouit & id ẽ cõsecutus: cuius cã uotũ cõcepat reus ẽ iã uoti factus. Hinc Vir. Dãnabis tu quoq; uotis: Alii dicunt reddere eẽ uerbũ sacerdotũ. Tunc. n. dicebant̃ exta reddi cũ ꝑbata & elixa ara imponebant̃. Vir. Lanci bus & pandis fumantia reddimus exta: Feriemus agnã. Sic Maro. Ipse atri uelleris agnam ense ferit. ⁊ Humilem. i. quod sacrificiũ humile est & paruum: ut mei patrimonii humilitas exigit.

Argumentum. ODES. XVIII.

¶ Ode. xviii. dicolos distrophos de sua parsimonia aliorumq; auaritia.

On ebur neq; aureum
Mea renidet in domo lacunar?
Non trabes hymetiæ
Præmunt columnas ultima recisas
Aphrica, neq; attali
Ignotus hæres regiam occupaui.
Nec laconicas mihi
Trahunt honestæ purpuras clientes.
At fides & ingeni
Benigna uena est, pauperemq; diues

¶ ANT. Ostendit hac ode se carere superba domo: carere ẽt fastu. esse tamen fidei plenum & ingenio preditum. Et ꝓ diues eum pauperem adit ipseq; nil ulterius a diis poscit contentus sabino agello præfert itaq; paupertatem suam diuitiis cunctis. in auarum inde inuehitur: q cũ deberet potius sibi sepulchrum parare oblitus uitæ breuissimæ: domos struebat amplissimas: proximi agri terminos auellebat. uirum & uxorem clientes suos proprio rure pellebat: deos & natos i sinu ferẽtes mors tamen oĩbus æqua cunctos attrahet diuites simul & pauperes nullo discrimine. Quid igitur multa prodest appetere relinquẽda sane? ⁊ Nõ eburn. n. Metrũ ẽ primũ Trochaicũ dimetrũ catalecticũ. i. cui una deest syllaba ut fit pfectũ dimetꝫ secũdũ uero iãbicũ trimetꝫ. cui ẽt una deest syllaba. De iãbicis ãt plene legito epodon primã. ⁊ Lacunar. id laq̃ar ẽt dr̃: ẽ ãt locus q̃dratus i tabula

catalecticum

lacunar

hymetꝰ tis. ℣ Himetiæ.t.lapideæ.l.seu marmoreæ: Est.n.hymetus atticæ mons nobilis: q mel gignit optimũ: effossioq; marmorũ pulcherrimoꝝ ex ora hymetia erat. Vt Stra. docet lib.ix. Et Pli.li. xxxvi.c.iii.scri.L.Crassum oratorem primũ peregrini marmoris columnas habuisse ĩ odem atrio: hymetias tamẽ nec plures sex aut longiores duodenũ pedũ. ℣ Vltima aphrica: De numidia intelligit q̃ pars est libyæ masinissæ clara noie. ut scrib. Pli. lib.v. in numidia aũt lapis erat optimus ad colũnas. Vnde Suetonius de honore Cæsari a populo collato: postea inqt solidam colũnam ppe.xx.pedũ lapidis numidici in foro statuit scripsitque parenti patriæ. ℣ Attali hæres ignotus. de attalo multa uideto ĩ ode.i. ℣ Lacõicas purpuras. Pli.li.ix.c.xxxv. ait ĩ lacõica purpurã fieri ex purpuraq; fasces securesq; romanæ uiam faciebant. Idemq; color pro maiestate in pueritia erat. distinguebat ab equitate curiã. Diis aduocabat placãdis oẽmq; uestẽ illumi nabat in triũphali miscebat auro. ℣ Honeste clientes. i. familia rium mulieres auxiliantes matronis. ℣ Trahunt mi.i. ad meũ decus & ornamẽtum. ℣ Supra.i.ulterius. ℣ Lacesso: præcando fatigo. ℣ Potentem ami. mecœnatẽ intelligit. ℣ Trudit dies die. dies. diẽ pellit. ℣ Nouæ lu. menses intelligit qui etiã transeunt breui. ℣ Pergũt inte. decrescẽdo paulatim nouæ lunæ intereũt & sic mẽses ipsi. ℣ Tu se. mar. in auarum iuehitur: de secãdis autẽ marmoribus uideto Pliny. li.xxxvi. ℣ Locas. marmorariis. s.& sculptoribus. ℣ Sub ipsum fu. i. circa uel ppe mortem. ℣ Baiis: baiæ contiguæ sunt lucrino sinui ab ulyssis socio noie baio sic dictæ erant ibi calidæ aq; & ad uoluptatẽ & ad sanandos morbos accõmodatissimæ: qd̃ scri. li. v. Strabo. ℣ Vrges: instas. ℣ Sũmouere littora: multi.n.nõ cõtenti ptoriis & amplis domibus in terra manentibus: ẽt in mari ædificabãt prope baias uoluptatum gra. ℣ Cõtinẽte ri.i. firma ripa. ℣ Quid q. addit etiam plura p̃dictis. ℣ Salis. i. saltas. ℣ Pellitur. auari impietatem innuit pellentis proprio rure clientes etiam. ℣ Paternos de. per id longo tempore eũ agrũ illius miseri clientis & suoꝝ parentũ fuisse indicat. ℣ Sordidos: eoꝝ paupertatẽ indicat.

numidia

Lacõica

Baiæ

Me petit. nihil supra
Deos lacesso. nec potentẽ amicũ
Largiora flagito
Satis beatus unicis sabinis.
Truditur dies die.
Nouæq; pergunt interire lunæ
Tu secanda marmora
Locas sub ipsũ funus. & sepulchri
Immemor struis domos
Marisq; baiis obstrepentis urges
Summouere littora
Parum locuples continente ripa
Quid q; usq; proximos
Reuellis agri terminos: & ultra
Limitem clientium
Salis auarus: pellitur paternos
In sinu ferens deos
Et uxor & uir. sordidosq; natos

℄ ACR. Nõ ebur neq; aureũ. Metrũ hipponactiũ: & primus uersus ẽ trochaicus dimeter catalecticꝰ. ℣ Vna .n. syllaba deest ut sit plẽus dimeter. ℣ Scandit.n.ita. ℣ Nõ ebur ne.q; aureũ. Secũdus iãbicus trimeter cathalecticus scãdit ita. ℣ Mea reni. det in. domo lacu. nar. appellat ãt hoc metrũ aliter euripidũ. nõ q; ipse sit iuuentor eius: sed q; frequẽter eo sit usus. Trochaicũ aũt metrũ recipit pedes nõ ĩparibus locis trocheũ tribrachũ & interdũ dactylũ: in paribus ãt trocheũ tribrachũ dactylũ spõdeũ anapestũ: habet pẽtimemerim & eptemerim: de continentia scribit: & paupratem suam omnibus diuitiis præfert: culpans eos qui obliti breuis uitæ cupiditatibus & diuitiis student. ℣ Nõ. e. p deriuatiuo eburneũ. Ordo est. nõ renidet in domo mea eburneum neq; aureum lacunar. ℣ Hymetiæ. i. de hymeto monte marmora excisa quæ thebaica dicuntur. ℣ Neq; a. i. ostendere uult romanos non iure factos attali hæredes. Clientes familiares uicinæ. ostẽdit uotum clientum: quorum uxores cum nobilibus togæ prætextæ fiunt ad spem magistratuum gerendorum purpuras carpentes iuuant matronas. Vnde dicit. Dũ sibi ista desunt fide se & ingenio diuitem. ℣ Nec. p. a. Mecœnatem significat a quo se dicit maiora non quærere: dum beatum se factũ fatetur: fundo ab eo in sabinis accepto. ℣ Trudi tur. d. d. tanq̃ paruum esset q; dixerat diem die excludi addidit integri menses transiliunt. nam per nouas lunas recursus mensium intelligimus. ℣ Nouæq;. l. p. in. desinunt crescere uel potius defectus pati. ℣ Tu. l. Ordo est. Tu parum locuplex cõtinente ripa: & immemor sepulchri locas secanda marmora sub ipsum funus & struis domos: & urges summouere baiis littora obstrepentis maris. ℣ Summouere. l. effusionem diuitum culpat: ut Salustius. Qui diuitias suas: profundant inextruendo. mari & montibus coæquandis. ℣ Parum locuplex: minus diues nisi etiam alienum inuadas elementum. ℣ Pellitur. p. i. l. f. d. Ordo est. pellitur & uir & uxor ferẽs in sinu paternos deos. ℣ Sordidosq;. n. acerbitatẽ facti euidenter expressit: dum homines pauperes ac religiosos sedibus suis uiolenter expulsos sacra deorum penatum secum ferre: cum descedant & nihil amplius q̃ filios suos: demonstrat: quos sordidos ad grauiorem pellentium inuidiam dixit.

℄ POR. Nõ ebur. n. a. m. Hæc ode in ĩcontinentiã scribit p q̃ paupratem suã oibus diuitiis p̃fert. ℣ Non. t. h. marmor achaicũ dicit qd̃ cedit in hymeto monte atticæ regionis. ℣ Renidet: fulget significat. ℣ Premũt. c. numidia aũt est aphricæ ps iterior. ℣ Neq; attali. i. h. r. o. ℣ Attalus rex. Asiæ pgami regnauit. cuius hæreditatẽ populus romanus cepit. dicendo aũt hæres occupaui sibi suspitionẽ dat: quasi existimãs hæreditatẽ uindicasse. ℣ Nec laconicas. m. t. h. p. c. hoc illo pertinet q; ptextas togas cũ sibi nobiles conficiunt ad spem magistratuum agendorum uotũ sit uxoribus clientũ ad matronam cõficientem conuenire & purpurã cã ipsa carpere. ℣ At fides. i. b. u. e. hic locus similis est illi Virgiliano. Si uero ingentẽ foribus domus alta superbis: Mane salutãtum totis uomit ædibus. ℣ Paupemq;. d. m. p. hoc ẽ gratia me petit. ℣ Nihil. l. d. l. Nihil inqt amplius sabinis: hoc est nec amplius mecœnatẽ opto q me satis beatũ facit donando me uno fundo sabino: q̃ possessione cõtentus satis beatũ me iudico. ℣ Truditur. d. d. in eos inuehit qui itelligũt tempus uite suæ uelociter currere: nihilominus tñ nõ desinũt ædificia domoꝝ ĩgentia ac p̃ciosa cõstruere. Cũ potius deberẽt si memores mortalitatis essent sepulchra sibi struere. ℣ Marisq;. b. o. u. Ordo ẽ. littora maris obstrepẽtis bais. i. baianis littoribus pstrepẽtibus. Hic aũt corripit eos q ĩ cãpania affectãt molibus ĩ mare iactis ptoria supedificare. ℣ Quid. q. u. p. r.

a. t. accedit nunc inqt ad ambitionẽ tuã auaritiæ scelus: q; uicinos tuos p impotentiã agris suis expellis. ℣ Pellit. p. i. l. f. d. & u. n. hic ipa rei acerbitas descripta ẽ hoies paupes a religiosis sedibꝰ suis pulsos ẽt sacra deoꝝ pẽatũ secũ ferr cũ discẽdãt nec aliũ ãpliꝰq̃ filios suos quos sordidos dicẽdo grauiorẽ inuidiã expellẽtibꝰ facit.

℄ CHRI. Nõ ebur neq; aureũ. Metrũ ab auctore hypponacteũ uocat. Primus uersus trocaicus dimeter catalecticus una.n. syllaba deest: ut sit plenus uersus dimeter. Scandit sic. ℣ Non. e. bur. ne. q; aure. um. Secũdus iambicus trimetrus catalecticus sic. ℣ Mea reni. det in. domo lacu. nar. Ebur. dens elephantis quẽ propter incorruptum candorem in plurimos usus conuertimus. Dictũ est aũt a barro: sic.n. latine: hoc aial appellat. Ip se alibi. Quid tibi uis mulier nigris dignissima barris: barrus aũt a uoce sua: nã p onomatopæã barrire dicit elephas. ℣ Aureũ: pro auratũ. ℣ Lacunar: nã de hoc iã dictũ est. ℣ Renidet: resplẽdet. ℣ Hymetiæ: mõtẽ hymetiũ diximus esse in attica regiõe multis rebus nobilitatũ: Nã abũdans thymo multas apes alit: & mella ꝓducit optima. Itẽ herbã charifiã noie. quã uim philtri hãe crediderũt. Hanc itaq; mulieres: ut ardẽtius amaret: brachiis alligare cõsueuerãt: Hic pulcher lapis ex quo hymetiæ colũnæ romã sunt aduectæ. Crassus orator in atrio suo habuit columnas hymetias. lx. Hic enim primus marmora externa inuexit. Habitabat autem in palatio. Vã. M. brutus in iurgiis eũ ueneré palatinũ appellauit. Trabes. s. saxeas q̃ ex tranuerso colũnis super imponunt. ℣ Vltima a africa: in numidia. Iuue. Numidaꝝ fulta colũnis. Inde.n. prio a. M. Lepido: Q. u. Catuli collega quatuor annis ante Luculli cõsulatũ marmor numidicũ romã aduectũ est. ℣ Recisas. Nã lapidicinæ dicunt in q̃bus excidunt lapides: græce lautoniæ. ℣ Attalus: rex pgami: & populi romani amicissimus. Nam deuicta asia illi amplũ iperiũ tradiderũt. Cui adeo splẽdidã suppellectilẽ fuisse cõstat: ut q̃q; nobiliora attalica appellarent. Propitius. Nec fit in attalico mors mea nixa toro. Hic popu. ro. sine liberis decedẽs hæredẽ instituit anno urbis. dcxxvi. Hæc hæreditas in maximũ luxum adduxit ciuitatẽ: & ut refert Pliny. oĩs pudor in ea emẽda sublatus ẽ. ℣ Ignotus. s. sibi ut alluderet ad populum romanũ: quem ille sibi ignotum hæredem instituit. Vel ignotus: idest ignobilis. ℣ Laconicas: nã & purpura piscis capitur etiã circa tenaꝝ laconicæ regionis promontoriũ: ut est apud Cli. ℣ Honestæ cli. i. honorificæ mulieres meoꝝ cliẽtum uxores. ℣ Nã honestũ pro honorato. poni Cice. sæpissime testis ẽ in suis epistolis. Ait enim honestissimo equite romano utor familiarissime. ℣ Purpuras laconicas. i. lanas infectas purpura. ℣ Trahũt: uel texũt: ut uestes faciãt: nã trahit sub tegmẽ per telã: ut uestis texat: uel trahẽdo molliunt: & ĩ filũ deducũt: ergo uel texũt uel nent. Snĩa aũt ẽ. Nõ sum adeo opulẽtus: & potẽs: ut habeam nobiliores cliẽtes: quorũ uxores nõ dedignent cõficere mihi uestes purpureas. Maius enim munus uidet cũ manu honestioris mulieris factũ fit. ℣ Sic & andromache apud Maronem. Accipe & hæc manuũ tibi q̃ monumẽta meaꝝ sint puer. ℣ At fides: non sunt mihi diuitiæ nec potẽtiæ: Sed fides q̃ p̃ciosior ẽ oĩbus uirtutibus. ℣ Et benigna uena ĩgeni. pro ingenii p apocopẽ. Ingeniũ aũt duplicem habet apud latinos notionem. Nonnunq̃ enim referrimus illud ad rõnẽ. & itellectum & dicimus esse uim q̃ uel doctiores uel minus docti esse ualemus. Hinc dicimus in aliis eẽ acutũ ĩgeniũ in aliis hebes. Atq; huius ĩgenii duplex est pars altera q̃ acquirimus ea quæ hactenus nõ tenebamus: altera qua acquisita retinemus: & illa quidem docilitas. hæc uero memoria appellatur. Nõnunq̃ ad uitam & ad mores ĩgeniũ refertur: & dicimus malum ingenium fuisse in Clodio: bonũ in Milone: in quo loco uidet idẽ significare quod natura. Sed hoc differt q; natura cõtor est ingeniũ particulare: itaq; non recte diceremus noui ingenium humani generis: sed noui naturam. Recte aũt si dico noui ingenium uxoris meæ. i. noui qui mores illi a sua particulari natura sunt. Ergo cũ dicat be. ue. ing. si itelligimus ĩgẽiũ in actiõibus: & uita morali cõmẽdat se a ꝓbitate: si referãs ad uim mẽtis cõmẽdat se a doctrina & eloquẽtia. Rursus itelligamus uenas ꝓprie significare meatus illos: & ueluti fistulas p q̃s sanguis spiritusq; ad uarias corpis ptes labunt: dictas qa p illas uẽiat sanguis spũsue. ℣ Sed ẽt uenas dicimus meatus subterraneos: p quos aquæ manãt: Dicit ꝑterea uena ĩ saxis Ouid. Quæ mõ uena fuit sub eodẽ noie mãsit: Dicit ẽt in metallis: Idẽ protinus irrũpit uane peioris in æuũ. Oẽ nefas: & Iuue. accepimus tenue argentũ uenæq; secũdæ. Postremo p quãdã trãslationẽ dicimus ĩ dicẽdo bonã hãe uenã eos ĩ q̃bus copiosior ornatiorq; stilus sit. idẽ At uatẽ ægregiũ: cui nõ sit publica uena: ergo bẽigna uena. i. liberalis abũdansq; uena in dicendo. Cõtra malignus sterilis erit. Vir. Difficiles primũ terræ collelq; maligni. Vel bẽigna uena quasi mitior & benefica in uita & moribus. ℣ Pauperẽq; diues. q. d. pp fidẽ: & ĩgeniũ potẽtiores meã expetũt amicitiã. ℣ Nil supra: nihil ultra. Est.n. aduerbiũ: & nõ ꝓpositio. ℣ Deos lacesso. q. d. impudẽter peto. Nã q̃bus satis ẽ: & adhuc plura requirunt ii uident deos lacessere: & irritare: qñ p̃cibus eos fatigãt. ℣ Potentẽ amicũ. s. ipm mecœnatẽ. ℣ Largiora. i. ampliora q̃ illa q̃ iam largiter dedit: in quo loco: & suã modestiã ostẽdit: & amici copiosam liberalitatẽ extollit. ℣ Flagito: nã flagitatio potius q̃ petitio uidet: cũ plura q̃ opus sit rogamus. Tu uero ĩ supioribus reqre qd fit flagitare. ℣ Satis btũs. satis diues. ℣ Vnicis sabinis: sibi a mecœnate dono datis. ℣ Trudit dies die: nã ut undã ãtecedẽtẽ subseq̃ns unda trudit. i. impellit: sic diẽ dies urget. ℣ Et nouæ. l. p. ĩ. Nã breui tpe fit plẽiluniũ: & paulo post ita decrescit: ut nusq̃ appareat: & iterisse uideat. Per hæc aũt demõstrat uelocitatẽ: & breuitatẽ tpis. ℣ Tu Io. m. s. Stulticia summa ẽ. ut circa mortẽ tu pares ædificare. ℣ Locas. m. s. das mercẽdẽ illis q tibi secent. Nã secant marmora in subtiliores tabulas ferris nõ dentatis iniecta aqua: & harena: sed inter omnes harenas æthyopica in secãdo marmore romæ laudabat teste Pli. qm̃ reliquis utilior esset. Nec sine ratione dixit marmora: nã nõ solũ ædificat quo tpe domonõ eger: sed etiã luxum adhibet in edificãdo. ℣ Sepulchri. i. mortis. Vrges sũmouere: instas fabris: ut submoueant. i. ad ulteriora ptẽdant. ℣ Maris strepentis. i. qd̃ obstrepit bais suo sonitu. Snĩa est: quod iactis molibus & fundamentis in mare in eo edificet. Vnde & mare propellit: & littus extẽditur. Hinc Salu. nã qd ego illia cõmemorem quæ nisi illis qui uidere nemini credibilia sunt a priuatis cõpluribus subuersos eẽ mõtes: & maria cõstrata. Et alibi illis diuitias supare: quas profundũt in extruendo mari: & montibus coequãdis. ℣ Baiæ: celebratissimus locus fuit tum sua amœnitate tũ aquaꝝ calidaꝝ uoluptate: & salubritate: & ab illis sinus baianus qui hic misceno mõ-

te:illic puteolis claudit.Baiæ a baio ulyssis socio illic sepulto dictæ sunt:n ã baulas dictas uoluit seruius qũ baaulas.i.τοῦ βοῶν τοῦ σωλλοῦ.i.boũ stabula.Illic,n.Hercules armenta:q̃ abduxerat ex hispania: habuit nã & uia herculea ibi erat.Propertius:Et sonat herculeo strata labore uia.Sunt q dicãt lingua antiqua latina baias oẽs portus esse appellatos:qm̃ inde merces baiulentur.℣Ripa contr.ripa fluuiorꝫ est.sed poluit pro littore.℣Cõtinente.i.qd incõtinẽti positũ est.Appellamus,n.continentẽ terrã:q̃ neq; insula:neq; isthmos sit:ut est Italia insulã uero quæ undiq; sit mari circũdata:ut sicilia:sardinia:& hmõi:ad q̃s accedẽt:nisi mari nõ possumus.Isthmos autem ita undiq; mari cingitur:ut ẽ in aliqua parte continenti iungat.Summa & stultissima luxuria cũ agri tui propagẽt per amplũ spaciũ usq; ad littus:tu uelut naturæ uim afferẽs uelis in mari ædificare:& quod mare fuerat in terrã cõuertere.Hoc cũ Lucullus factitasset a põpeio Xerxes togatus appellatus est.℣Agri ter,auellendo terminos q sunt inter te:& uicinũ defraudas illũ suo agro.Vñ ille cogit migrare ex antiquo agro:&exportare domestica sacra.℣Paternos de.i.suos lares q locus mouet misericordiã.Sic Virg, Sacra suosq; tibi cõmendat troia penates.℣Et uxor & uir.oia hæc hũt cõmiserationẽ.Nã durũ est alicui pelli e suis sedibus:durius si antiq̃ sunt:& illic habeat domiciliũ:durissimũ si sit sibi uxor atq; liberi.Quid ergo erit:si sint sordidi.i.ob pauptatẽ sq̃llidi.& neglecti:nã diuiti facile ẽ mutare sedes: & noua sibi domicilia parare.Paupãt priuato suo tenus:primõio qũo hæc poterit.

Nulla certior tamen
Rapacis orci fine destinata
Aula diuitem manet
Herum:qd ultra tẽdis æqua tellus
Pauperi recluditur.
Regumq; pueris.nec satellites orci
Callidum promethea
Reuexit auro captus.hic superbũ
Tantalum atq; tantali
Genus coercer.hic leuare functum
Pauperem laboribus
Vocatus atq; non uocatus audit.

¶ANT. Nulla certior.sensus est q̃uis dies auarus multa possideat:& sine fine exoptet.Attamẽ ei nulla domo certior ẽ plutonia domo:illic,n.morabit in ppetuũ.℣Rapacis orci.i. plutonis oẽs ad se rapiẽtis.℣Fine de.cõstituta sine hoibus oib̃:illuc,n.traduciur cũcti.℣Pueris:filiis.℣Satelles orci:charon portitor intelligit.℣Callidũ pro.de hoc uideto i ode.iii. li.i.callidũ aũt inqt:qm̃ prometheus dici põt prouidens uel prudẽs:.pmetheo uero,puideo:de quo ẽt uideto i ode.xv.li. i.℣Reuexit stigia:uidelicet cymba.℣Tãtalũ:de hoc latiꝰ supr.℣Tantali ge.utputa niobẽ atreũ & tyestẽ:de qbus late superius.℣Hic leuare.Ordo ẽ.hic charon uocatus atq; nõ uocatus audit leuare pauperẽ functũ laboribus.i.q laboriosã uitã habuerat morte,n.media paup laoribꝰ:& curis oib̃ alleuiat.

¶ACR. Nulla.c.t.ordo nulla aula mãet diuitẽ hem certior destinata fine rapacis orci.i.nulla domo expectet diuitẽ dõm q certior sit destinata fine rapacis orci eaque ui tollit:ac si diceret.Quãuis serius ocyusue cũcta fluãt:sunt tã q̃ semp mãsuræ referant:ut roma:sed nulla domus certior se credat rapiendã:& dissipãdã fine rapacis orci: qd̃q; diuitem continet dõm dño abstracta proximi.℣Aequa.t.superuacue dixit minoris fortunæ hoibus fines inuadi uel diuitiarum moles congeri:dum par sit oibus sepulchri mensura.unde & Iuue. Mors sola testatur hominũ corpuscula.℣Pauperi:pro filiis ut ne pueri ne tanta ais.℣Nec satel.h.c.p.ostendit nullis muneribus flectẽdos manes:ut remeare possit qui libet ab inferis.℣Hic leua.f.ordo ẽ.hic uocatus atq; nõ uocatus audit leuare pauperẽ functũ laboribus.℣Audit:bũ audit.qa mors ut necessitas ẽ ita ppetua ẽ requies laborum.

¶POR. Nulla,c,t,r,h,f,d,m,h,Licet inqt:o dives hẽas qd̃ optas scito tã nihil tibi ppriũ eẽ magis q̃ mortẽ illa,n.q̃ possidentẽ tpalia sunt:ad & mors ppetua ẽ.℣Regũq;.p.n.s.h.pueris ,p filiis positũ.Regũ ãt significat oẽs:& diuites:& pauperes pari mortalitatis cõditioni subiectos eẽ:& iccirco nõ magnope appetendos eẽ honores nec diuitias.℣Hic leuare.f,p.l.u,a,a.uelle uidet quia mors necessitas est:ita tã requies ppetua laborꝫ.

¶CHRI. Nulla,t.c.ordo ẽ. q̃uis assiduo ædificet.& aliẽos sibi rapiat agros.tã nulla aula manet.i.expectat diuitẽ herum certior fine distinata orci.i.morte inferni:q̃ hoibus oibus destinata est.℣Rapacis:qui oia rapiat:Nam oẽs ad inferos rapiunt.℣Quid.ut.quid plura quæris:qñ tellus se æquãpbet & recludit.i.aperit ita pauperi:& regibus.℣Nec sa.or.satellites proprie ii sunt:q ad alicuius regis custodiam ponũtur:hic uero charonem intellige:q̃ ingressum inferorꝫ obseruans aias sua cymba trãsuehit:trãsuectasq; nũq̃ reuehit ut poetæ fingunt:Quæ fabula profundã cõtinet allegoriã:ut nos in nostris uirgilianis allegoriis:& in iis q̃ in Danthẽ scripsimus qua potuimus doctrina expssimus.℣Nec sa.or.satisfacit tacite inquisitioni.Nã diceret qspiam si diuitiis nõ uitari potest mors poterũt fortasse qui iam mortui sũt se ab iferis suis diuitiis redemire.Sed hoc falsum est:cũ nullo auro charon corruptus sit:ut quos hic noiat reuehere uoluerit.Nõ ergo fauet diuitibus qui cũ fœliciter uiuant ad uitam redire cupiunt.Sed fauet pauperi:qui cũ uitam ifœlicem egerit.tandẽ ipm morte a tantis curis & laboribus liberat.℣Callidũ pr.nã nõ ualet sua astutia illũ decipere:aut saltẽ psuadẽ.

Argumentum. ODES. XIX.

¶Ode.xix.tricolos tetrastroph. de baccho & eius laudibus.

Bacchũ i remotis carmina rupibus
Vidi docentem.credite posteri
Nymphas discentes.& aures
Capripedum satyrorum acutas.

¶ANT. Fatet Hor.i secessu uidisse bacchũ docẽtẽ carmina musas discẽtes:satyros quoq; attẽtos: de ipsius:bacchi gesta:& laudes celebrat.Mac.aũt li.i.satu. scri.Ari.multis argumẽtis asseuerare apollinẽ & liberũ prem unũ eũdẽq; deũ eẽ:de libero ãt & musis uidto latiꝰ in ode.xxxii.li.i.℣Bacchũ i remotis:ode ẽ silis nonæ.℣Nymphas:i.musas.℣Satyrorꝫ.Dio.li.i.scr.ostrim:q ẽt Dio.dictꝰ ẽ secũ hũisse i castris satyros ad cãtũ & aĩ remissionẽ aptos, Satyrorꝫ:satyrus aial ẽ qd̃ te-

Euoe recenti mens trepidat metu.
Plenoq; bacchi pectore turbidũ
Lætatur euoe parce liber
Parce graui metuendẽ thyrso.
Fas peruicaces est mihi thyadas
Vinique fõtem:lactis & huberes
Cantare riuos:atq; truncis
Lapsa cauis iterare mella.
Fas & beatæ coiugis additum
Stellis honorem:tectaq; penthei
Disiecta non leui ruina:
Thracis & exitium lycurgi.
Tu flectis amnes:tu mare barbarꝫ:
Tu separatis uuidus in iugis
Nodo coerces uiperino
Bistonidum sine fraude crines.
Tu quum parẽtis regna per arduũ
Cohors gigantum scanderet ipia
Rhœtum retorsisti leonis
Vnguibus horribilique mala
Quãquam choreis aptior. & iocis
Ludoq; dictus.non sat idoneus
Pugnæ ferebaris.sed idem
Pacis eras mediusque belli.
Te uidit insons cerberus aureo
Cornu decorum leniter atterens
Caudam.& recedentis trilingui
Ore pedes tetigitq; crura.

ste solino de hoibus nihil aliud pfert q̃ figurã.Hiero. i uita Pau. scri.beato Anto,appuisse homũculũ adũcis naribꝰ& frõte cornibus aspa cui extrema corpis in capraꝫ pedes deficiebãt:q̃ iterrogatus qs eẽt rñdit se mortalẽ eẽ unũ ex acolis heremi quos delusas gẽtilitas faunos satyrosq;:& icubos colit.℣Euoe. uox græca & bacchãtũ ẽ caretq; aspiratõe.ut aiũt.℣Metu:numia.n.terrorẽ quẽda icutiũt sui pñtia.℣Pleno.b.p.Se afflatũ diuino bacchi spũ idicat.℣Turbidũ. ,p turbidæ:mẽs.n.trepidabat.℣Parce:liber tãq̃ idignꝰ fuerit uidisse numẽ ueniã orat.℣Fas.licet expõas nõ aliter: uult.n.,pbare se idignũ minime eẽ numẽ uidisse: eiusq; mysteria celebrat.se idignũ minie eẽ numẽ uidisse:eiusq; misteria celebrare.℣Peruicaces.i.,pteruas & uagãtes ac discurrẽtes.℣Thyadas.i. bacchas.θυω.n. sacrifico ẽ occido:ipetũ facio:excito festino.℣Vini.f.scribũt Diõy,uitis reprorẽ: uiniq; cõficiẽdi rõnẽ:& fructuũ i lõgiorẽ usũ seruãdorꝫ curã:& modũ docuisse. Auctor ẽ Diod.li. vi.℣Lactis ri.scri.Acrõ i spelũcis Diony.uino melle:& lacte olim sacrificari.℣Iteratur.repetet.℣Trũcis la.flauaq; de uiridi stillabãt ilice mella.inqt Ouid.℣Cõiugis ho.Coronã Ariadnes itelligit:a libero pre inter sydera collocatã cũ Ariadna libero nuberet:hanc primũ muneri accepisse ab uenere scribit iginus: cũ oẽs dii i eius nuptias dõa cõferrẽt:hẽt ãt stellas nouẽ i rotũ do dispositas.De q̃ corõa latiꝰ diximus li.i.g.ibi Gnosiaq; ardẽtis decedat stella coronæ.℣Pẽthei.πενθεω lugeo significat πενθος uero luctus dicit .inde pẽtheus fuit.n.uisus ap a mre:& materteris lãiatus.Cũ bacchi sacra ,phiberet:de quo late Oui.li.iii.met.Diodo.li.iiii.scri.Diony.sustulisse oẽs ipios q i orbe erãt:sed maxie pentheũ.& lycurgũ.℣Thracis ly.is thraciæ rex aduertẽs uini cã i mores multa cõmitti abicindi iussit uineta:itaq; Diony.iracũdia p furorẽ sua crura amputauit:ut Acrõ ait Diodo.uero li.i.scri. Osirim q idem & Diony.p hellespõtũ in europã trãleuntẽ in Thracia lycurgũ barbaroꝫ regẽ sibi obsistentẽ peremisse: Seruius aũt abstemiũ fuisse asserit.Home. uero inducit li.vi.Ilia.Glauco Diomedẽ ita dicere q̃ si deus es certiorẽ me fac.Nã nõ ẽ mihi snia pugnare cũ diis ut lycurgus Dyrãtis filius fecit:fortis alioq Vir.Sed postq̃ cũ supis cõtendendũ sibi putauit nec diu postea uixit.is.n. aliqũ apud sacrũ mõtẽny se nactus temulẽtas Bacchi comites: eas est sectus. Nec ut bacchas reuerꝰ sed ut uaccas urgẽs,put q̃q; furioso cursu assequbat stimulo pũgebat:& oẽs hũi abiicere thyrsos coegit Bacchus quoq; timore pterritus imani cũ clamore urgentẽ lycurgum quũ aliter uitare nõ posset i maritis fluctibꝰ se addidit: quẽ pauidũ exiatũ tremẽtẽ nec adhuc secuꝫ. Thetis i suũ sinũ recepit.Ea ,pter dii imortales i lycurgũ uehemẽter irati sũt.Eũq; saturnꝰ iuppiter ppetua cæcitate affecit:nec ita multo post extictꝰ ẽ diis oib̃:ipsi isẽsis :q̃ mortalis cũ imortalibꝰ dimicasset.℣Tu fle.ambar.f.p quos terraꝫ ppsos idicat:p mar ãt isulas.℣Flectis.dõas.methaphora.n.ẽ tracta ab aurigis.℣Barbaraꝫ idicũ itelligit.℣Vuidꝰ.hũidꝰ.& uino madidꝰ.℣Sepatis iugis:mõtibꝰ semotis.℣Sine fra.sine cultu & cõpositiõe uel sine dolo:& siñ nocumẽto aliquo.℣Serpẽs.n.capiti circũdatꝰ nõ mordebat.℣Nodo ui.sacrificabãt qpe baccho bistõides.i.traces crinibꝰ solutis:tãgues & i capite:& i mãibꝰ gestãtes ut Por.f.hoc igr pacto itellige rẽ coerces cries nodo uipino:q̃ ille solutos cries i capite serpẽte circũdato cõstringerẽt.℣Bistõides.i.thraces mulieres.Bistõis.n.thracia deã ẽa bistõe rege ut scr.La.l.ii.th.℣Cohors gi.Osiris q ẽt Dio.dictꝰ ẽ:ut sc.Dio. li.i.Gigãtes deuicit:cũ ioui Osiridiq; & diis bellũ itulissẽt.℣Leõis ungui.Acrõ scr.quũ dii bellũ cũ gigãtibꝰ gereret bacchũ i leonẽ cõuersũ occidisse gigãtẽ:qd̃ hoc loco & ipse Hor.idicat.℣Choreis ap.ferũt Dio.Semele natũ delitiis deditũ fuisse mollí corpe. At pcæteris decoro:uoluptatibꝰ isup uenereis idulgẽtẽ i exercitũ mulieꝫ copiã circũduxisse armatã hastis thirso inuolutis auct.ẽ Dio.li.v.℣Pacis erat me.bel.i.tã pacis q̃ bellí potẽs.Mac.li.i.sat.scri.q̃ hic liber pr bellorꝫ potẽs ,pbat q̃ eũ primũ ediderũt auctorẽ triũphi.℣Insons. inocẽs tibi.i.℣Aureo cornu.decoraꝫ dr Dio. ,pter igẽii acumẽ prꝰ boues ad iugũ iũxisse eorũq; opa frugẽia cta semia reddidisse:q̃ ex re illũ cũ cornibꝰ finxert:qd̃ Dio.li.v.edocet Fes.uero ait.Cornua liberi pris simulachro addũt:qm̃ iuẽtorẽ uini dũt eo q̃ hoies nimio uino truces fiãt.℣Lẽiter.suauiter. Atterẽs p humũ trahẽs.℣Te.u.i.c.liber iferos adiit:qa ipetrarat ab ioue:ut semelẽ mre;ide rẽduceret q̃ & reduxit auc.i hoc ẽ Igi.

¶ACR. Bacchũ in ir.hac ode indicat a se uisũ liberꝫ prem in secretis nẽoribꝰ carmina docẽtẽ:& q̃si perturbatꝰ his uisis exclamat:uelut pñtiã numinis fẽtiẽs euoe.Ordo ẽ.uidi bacchũ docẽtẽ carmina in remotis rupibꝰ:& uidi nymphas discẽtes:& acutas aures capripedũ satyroꝫ.℣Capri.f.panas dixit caprarũ pedes hñtes. ℣Acutas.& ad audiẽdũ:& ad ipsarũ auriũ figuram .℣Credite.p.i.ẽt uos credite:q uẽturi estis talia dicenti. ℣Nymphas.musas:nã qdã uolũt ipm solẽ:ipm apollinẽ.ipm Dio.nã ut illi nouẽ sacratæ sunt musæ: ita soli nouẽ circuli:& Diodo.fiſr chorus baccharũ.Mõ tã pro musis nymphas.Vir.Nymphæ noster amor libetrides aut mihi carmine.Quale meo codro concedite.℣Turbidũ.turbida mẽs lætat.℣Parce.g.m.thirso frõde

Euoe

thyo dionisii inuenta

bistonis Dionysius bacchꝰ in gigãtes Dionysii forma Bacchi cornua liber pr ad inferos

ut uelut turbatã oñ deret mẽtẽ putat sibi ifesto thirso deũ iminer:graui ãt dixit phitioso:ut ipe supi⁹ graueq; pricipũ amicitias. ¶ Fas.nõ significat nec licet:sed possibile ẽ:uult.n.pbare se deo nõ idignũ eẽ ministeriisq; eius q̃ ad sacra eius prinẽt sufficer cãtãdis.¶ Peruicaces.pteruas pp bacchãtiũ discursus:& saltus.¶ Thyadas bacchas.dixit a sacrificio uelut theadas:theõ græci deũ:ita & sacrificiũ uocauere.¶ Atq;t.l.c.i.ex itegro cantare:& repetere:uel certe mãere facere:uel itegr tollet.Vir.& duræ.q.f.r.m.iõ ãt sacra cõmemorauit poeta qa i spelũcis Diony.uino & melle & lacte sacrificabat.¶ Beatæ cõiugis addit ũ stellis honorẽ. Ariadnẽ in honorẽ Diony.cõmemorat inter sidera collocatã q̃ corona dr̃ data ardẽs a Vulcano:ut Gnosiaq; ardẽtis decebat stella coronæ.¶ Tectaq; pen.in qbus pentheus captiuũ libeg; prem uictũ reclusserat:ob quã cãm bacchag; furor discerpt⁹ ẽ.uel certe nota fabula ei⁹ & agaues mr̃is.¶ Thracis & exitiũ lycurgi.lycurg⁹ legũ lator cũ uideret p uini temulẽtiã i mores multa cõmitti abicidi iussit uineta:pp hoc iracũ dia Diony.p furorẽ crura sua ãputauit.& iõ ad laudẽ num inis posuit sumptũ de inimico suppliciũ.¶ Tu fle.domas siue supas tãq̃ eog; cursus declinãs:aut qa gẽtes multas subegit:& p amnes uoluit itelligi terras.¶ Aut fle.p gyras:qa & Diony.nili fõtẽ sicut hercules q̃siuit:aut uero qa uino eius imiscent aq̃:& ad suauiorẽ usũ flectit.¶ Mare bar.idicũ qa indos Diõy.supauit:barbarũ ac p sæuo ac uiolẽto pp subitas tẽpestates.¶ Sepatis i iu.secretis ac remotis.¶ Vuido⁹ uino madidus.¶ Bistonidũ.bistõides thraces sunt mulieres:q̃ in liberi pr̃is sacris bacchari cõsueuerũt ãgues gestãtes in capite.¶ Sine fraude.sine cõpositione q comi nõ poterãt:ut pote:uipini.¶ Rhetũ retorsisti.rhetũ.n. gigantẽ in leonẽ cõuersus occiderat Dionysi.¶ Te uidit in.nõ semp:sed tũc insons cũ nocere nõ potuit.¶ Horribilq; mala:maxilla metuẽdus:ut Vir.Malæ texere.l.r.d.al.¶ Cornu deog; : Libero cornua nõnulli assignãt qm̃ uinolẽtia pteruitatẽ:& cõtumaciã cõlueuit augere.¶ Et.r.Ordo ẽ.& tetigit pedes:& crura recedẽtis.¶ Trilingui ore:dicitur.n.Diony.& apud inferos regnasse:ut etiam ipsi ita ut dianæ triplex daretur potestas.

¶ PR. Bacchũ in.r.Hac ode idicata se uisũ libeg; prem inemorib⁹ carmia docẽtẽ:& q̃si pturbatus iis q audierat exclamat.¶ Euoe aures.c.s.a. Acutas satyrorũ aures:nõ ad audiẽdũ tm referẽdas dixit:sed ẽ ad figurã eorũ:nã sic uidemus satyros fingi oblongas aures acutasq; hãbites.¶ Lætat euoe:metuit trepidat sacræ lagittæ pturbatũ significat:& mira energia totus hic locus explicatur.¶ Plenoq;.b.p.t.euoe.r.mẽs.t.metu.p.pectore.b.c.& ẽ bõus sensus uiso.n.deo qs nõ pturbet:licet gaudeat.& bñ repetitũ heuhoe q̃si icitamẽto mẽtis ad hãc exclamationẽ istigãte.¶ Parce li.p.g.m.t.bñ hæc dicunt ab eo q p ipsã mẽtis pturbationẽ putet sibi ifesto thyrso deũ iminere.¶ Fas.p.ẽ.m.t.fas ẽ nũc nõ significat licet sed possibile uult.n.pbare se deo nõ idignũ esse mysteriis eius cũ sufficiat cãtãdis his q̃ ad sacra eius ptineãt.¶ Iterare.m.ex itegro cãtare ac repetere fas ẽ. Et bea.c.a.s.Ariadnes coronã significat:q̃ liber iter sydera collocauit:pẽtheũ uictũ reclusserat q ob hãc cãm fulmine icto ẽ.¶ Exitiũ ly.hic q uites excidisset furor sibi a libero iniecto crura sibi falce ãputauit.¶ Tu.m.b.barbag; p sæuo ac uiolẽto pp subiectas tẽpestates dixit:flectis ãt ex supior hic quoq; audiẽdo.¶ Vuido⁹.iugis madidus.s.pp uinũ.¶ Nodo coer.u.s.s.c.Bistõides thraces sũt q̃ cũ i sacris liberi pr̃is crinibus solutis uersãt:angues:& i capite:& i mãib⁹ gestãt.¶ Sine.s.aut sine noxa aut sine iniuria itelligẽdũ.¶ Tu fle.a.p eo qd ẽ domas positũ ẽ tãq̃ decursus eog; declinet quo uelit an qa multas terras subegit an uero qa mũeri eius miscet:& in suauiorẽ usũ flectunt.¶ Tu.s.u.in iugis sepatis:secretis ac remotis nũc significat.¶ Rhetũ.r.l.u.& h.m.sic dr̃ illud apud Vir.Maculis quẽ thracius albis Portat equus:Bicolor maculis:sed idẽ pacis erat mediusq; belli. hoc ẽ tã belli q̃ pacis potẽs.¶ Te uidit.i.c.nõ semp isons:sed tibi insons.i.q nocere nõ potuit.¶ Aureo cornu deog;.Cornua libero patri:& nõnullis aliis assignant:qm̃.s.uiolẽtia pteruitatẽ & cõtumaciã addere solet q̃ per cornua significatur. Leuiter atterens caudã:suauiter ut solent dominis canes facere blandientes.

¶ CHRI. Bacchũ.in remotis carmia rupib⁹.In tutela bacchi eẽ poetas nemo ãbigit. Vñ & hædera coronant poetæ:q̃ frõdes illi sacræ sũt Vir.Hãc quoq; sine tpa circũ iter uictrices hæderã tibi serpe lauros. Et Lucanus.Nec si te pectore uatẽ. Accipiã cyrrhea uelim secreta mouẽtẽ Sollicitar deũ:bacchũq; euertere nysa.Ergo se bacchũ uidisse carmia docẽtẽ testat:& eius numĩe plenus exclamat.¶ Bacchũ.hũc deũ eũ dẽ eẽ quẽ solem Macr.multis argumẽrationibus oñdit.¶ In re.r.nã secreta nemog;:& bacchi sacris:& poetis ẽt apta sunt. Quod oñdit.luue.Cũ desertis agãipes Vallibus esuriẽs miraret i atria clio.Optie ergo i remotis.r.Et qa bacchus ẽ:& qa poetas docet.¶ Nymphas.d.p musis posuit.Sic Virg.Nymphæ noster amor lebetrides.Bacchũ igit si idẽ & apollo ẽ recte musis attribuit.¶ Aures acu.dixit acutas:uel ut exprimeret formã auriũ:q̃ cũ i satyris caprinæ sint acutiores illis surgũt q̃ hoi:uel acutas.i.acuti auditus:ut oñdat illos attẽte.audisse.Sũt aũt satyri:& ipsi i bacchi tutela.Oui.Tu biiugũ isignia frẽis.Colla primis lyncũ bacche satyriq; sequunt.¶ Euoe: uocẽ sibi dat q̃ bacchãtes furore plenæ uti cõsueuerũt.¶ Recenti metu.nã nup uiderat.¶ Metu.p religione q̃ horrorẽ icutit Vir.Sacra comã multosq; metu seruata p annos.¶ Lætat tur.atq; lætitia cũcta serenat:& a turbatione remouet.Sed uoluit oñdere qd solet euenire in religiõe.Nam & si illa lætemur nõ fit tũ sine horrore. ¶ Thyrso.hasta pampinis iuoluta utebant i sacris bacchi:eãq; thyrsũ nũcupabãt.¶ Thyadas.bacchi sacerdotes ab eo quod ẽ θυειν.i.furere.¶ Peruicaces.q̃ nullo pudore ipedire pagunt rẽ. Alii dicũt pnicaces.i.uẽloces. ¶ Viniq; fon.ait Diod.apud theias natũ bacchũ ibiq; fontẽ esse:e quo ppetuo uinũ manat.¶ Vberos ri.la poetice dixit.Sic Vir.Ipse lacte domũ referẽt distẽta capellæ Vbera ait ãt acrõ.iccirco hoc dictũ:qa i spelũcis uio melle:& lacte Diõysi.sacrificabãt. At Hora.quasi aurea sæcula i hoc deo describit:de qbus poeta:Flumina iã lactis iã flumia nectaris ibũt.Flauaq; de uiridi stillabũt ilice mella.¶ Cõiugis:Ariad.hæc ex mioe nata theseũ quẽ eiº amore capta a miotauro liberauerat:i diã uel nassum usq; isula secuta ẽ:sed ei cũ i pfundiorẽ sõnũ plapsa illũ enauigãte nõ sẽtiret:neq; ab eo excitaret:ac mox desertã se cognosceret:ppeaq; luctu atq; eiulatu oia littora repleret affuit psto bacch⁹q mulierẽ miserat⁹eã i cõiugẽ assũpsit Eratosthenes ãt q cretica scrip sit:ait liberũ patrẽ ad minoa uenisse:ut Ariadnã uxorẽ duceret:& coronã puellæ dono dedisse a Vulcano auro gẽmisq; fabricatam:q̃ eo fulgore splẽdebat:ut Theseum e labyrinto liberaret.Hæc corona quam græci stephanõ appellãt:cũ deinde in dian siue nassum isulã utriq; uenissent cœlo affixa est.Hẽt stellas octo: ut refert

Iginius:quag; tres sunt splẽdidæ ad caput arcturi.¶ Tectaq; pen.Filiæ Cadmi fuere semele:ex q̃ Bacchũ iuppiter suscepit Autonoe q̃ Atheonẽ peperit:ino Learchi & Melicertæ mr̃.Et agaue q̃ ex Echione uiro suo peperit Pẽtheũ:hic thebis regnãs Baccho sacra fieri ꝓhibebat.At iratus deus eũ furorẽ:& mr̃i & mr̃teris iniecit: ut uenientẽ pẽtheũ aprũ crederẽt:ppeaq; iterficerẽt.Leõtius hũc uirũ abstemiũ fuisse tradit:& a mr̃e materterisq; temulẽtis q illag; ebrietatẽ coercere temptaret interẽptũ:& eius domũ dirutã Lycurgi.Ex Oriõe cuius fabulã paulo supra audisti:natus Hyppolagus ẽ:& ex hyppolago Dryas q hũc Lycurgũ thraciæ regẽ gẽuit. Hic ut ait Home.cũ bacchi nutrices india insula latentes inseq̃ret & eo timore Bacchus ipse in mare fugisset. deog; odiũ in se cõuertit:& ab illis ẽ oculis priuatus.Ser.aũt refert hunc bacchi cõtẽptorẽ fuisse: & dũ illius uites iniuriose cedere parat sibi crura amputasse.Lactã.uero illũ thraciæ regẽ affirmat.& a Baccho i mare p̃cipitatũ:q̃ primũ aquã uinoa dmiscuerit.Sunt q referãt i morbũ crurũ icidisse:qm̃ a uino abstineret.Alii cõtra.Nã dñt ex nimia temulẽtia hãc sibi calamitatẽ pueniisse ex humore salso.Vñ fictũ sit q̃ in mare fuerit præcipitatus:De his Oui.penthea tu iactas bipenniferũq; lycurgũ.Tu flectis am.ad te amandũ:& allegorice demõstrat illũ aquã uino demulcere.¶ Mare bar.p barbarica duritia posuit:uel tribuit huic q̃ sũt ægyptii bacchi quẽ dñt uniuersam indiã subiugasse ergo mare barbag;.i.idicũ.Oui.Oriẽs tibi uictus aduſq; Decolor extremo q̃ cingit idia gãge.¶ Vuidus.q.d.uinolẽt⁹.Nã ut humidũ dicius qd externe humorẽ hẽt:sic uuidũ id qd interne hẽt humorẽ.Hinc dicta ẽ uua q̃si uuida.¶ Iugis.r.quia in remotis:ac desertis mõtib⁹ sua sacra agebant.Atq; simul inuit uites cõmodius in locis editis seri.Hinc Vir.Bacchus amat colles.¶ Bistõidũ.de sacris bacchii ubi id res postulauit dictũ ẽ abũde.Quod aũt in hoc loco de crinibus:& de uiperis dicit itelligẽdũ puto has barbaras mulieres ad colligãdos crines uittag; loco adhibuisse angues:q̃ ligarẽt:& coercent illarũ crines sine fraude.i.sine nocumẽto.Nã pro miraculo põit q mulieres serpẽtibus loco uittag; uterent: sed bacchi uolũtas erat:ut serpẽtes mulieribus fideliter seruirẽt.Acrõ aũt rẽ mõstruosam põit.s.q̃ bistonides hẽrẽt angues i capite loco criniũ tanq̃ furiæ:& põit sine fraude.i.sine cõptu:& ornatu:ut poetæ:qm̃ comari nõ possent crines q uipini essent.Vere ego tale mõstrũ a poeta poni nõ puto:ut humana corpa fœminag; angues pro serpentibus hẽrent:sed potius suos crines uiperis alligarent:& tunc erit sine fraude.i.sine noxa:ut sit insa:iubet bacchus bistonidas sine timore uicire crines uiperis:neq; decipiunt illæ.¶ Tu cũ pa.Nã q̃ cõuersus in leonẽ rhœtũ gigãtẽ iteremerit dcm̃ẽ.¶ Dictus.existimatus iocis q sũt in uerbis.¶ Et lu.q ẽ i re.¶ Nõ sat.p satis. ¶ Idõeus.aptus q̃si iõ natus uel ad id natus.Nã q̃ alicui rei aptus ẽ.& ad id:& pp id natº uidet.¶ Sed idẽ.mira laus:q̃ idẽ medius sit pacis:& belli.i.se utriq; rei cõem ꝓbeat.¶ Te ui.inf.nã cum idẽ bacchus sit:& sol eãdẽ triplicem ptãtem habebit quã in supioribus Apollini tribuimus.Ergo & apud inferos fuit.¶ Insons.inoxius. ¶ Cerberus.hũc canẽ Plutonis eẽ uolũt:Quẽ Hesio.ait natũ ex Thyphaõe & Aechidna:& dat illi centũ capita.Alii tricipitẽ esse uolũt.De quo nos multa allegorice in.iiii.li.nr̃ag; camaldulẽsiũ disputationẽ retulimus ¶ Aureo cor.i.pulchris cornib⁹.Nã & cornua suo capiti dari:& q̃re dentur:iã ni fallor audisti.¶ Leniter atterens.c.leui motu caudã percutiens quod faciunt canes cũ nobis applaudent:& tetigit pedes:& crura tui recedentis scilicet cum ad superos inde redires.¶ Ore trilingui:idest tribus linguis:quæ & triplici essent ore.

Argumentum. ODES. XX.

¶ Ode.xx. tricolos tetrastrophos de sua immortalitate.

NOn usitata nec tenui ferar
Pẽna biformis p liq̃dũ ętera
Vates.neq; i terris morabor
Longius.inuidiaq; maior
Vrbes relinquam. non ego pauperũ
Sãguis parẽtũ.non ego quẽ uocas
Dilecte mecœnas obibo.
Nec stygia cohibebor unda.
Iam iam residunt cruribus asperæ
Pelles.& album mutuor in alitem
Superne.nascunturq; leues
Per digitos humerosq; plumæ.
Iam dædaleo ocyor icaro
Visam gementis littora bosphori
Syrtisq; getulas canorus
Ales hyperboreosq; campos
Me colchus:& qui dissimulat metũ
Marsæ cohortis dacus:& ultimi
Noscent geloni,me peritus

Argumentum. ODES. XX.

¶ ANT. Ostẽdit se uerti in Cygnũ auẽ canorã:suaq; carmia totum orbẽ aditura.Renuit itaq; nenias:& funeris laudes:superuacuosq; sepulchri honores:eius.n.carmina ppetuam sibi laudẽ:& memoriã ꝓbebunt:hinc ĩmortalis erit.¶ Non usitata .n.t.f.ode est similis nonæ: ẽ autẽ ordo.¶ Vates.ego biformis ferar p liq̃dum æthæra penna nõ usitata nec tenui. Non usitata penna:nõ.n.uolauerat prius:per id aũt eius famã intelligit. Vel nõ usitata pẽna.i.lyricis uerbibus qbus adhuc latini nõ usi fuerant uti & ipse.¶ Nec tenui penna.i.nec tenui fama: uel nec tenui:& humili carmine.¶ Biformis.uates uel qa lyrica scrip sit:& hexametra:uel quia hõ erat:& nũc cygnus.¶ Neq; in terris moramor:hoc ait qa dixerat:ferar p liq̃dũ æthæra.¶ Inuidia.m.semp qppe maioribus suidet:hic iuidi minoris sũt cõditiõis.¶ Nõ ego.p.ostẽdit se nullo pacto mortalẽ fore. Est ãt ordo.¶ Non obibo.ego sanguis paupeg; parẽtũ non obibo ego quẽ tu Mecœnas uocas dilecte:potes & dilecte Mecœnas dicere:¶ Cohibebor:coercebor:ut alii quog; nulla fama supstes Residũt:hæresciũt.Aspæ q̃les.s.cygnorũ sunt.¶ Mutor i alitẽ. se in cygnũ mutari dicit nõ ab re:bonus.n.poeta Cygno canoro cõparat sicut malus anseri obstrepenti.¶ Supne.i.in pte superiori:sicut.n.crura sic manus & humeri pẽnis uelabant est aut periphrasis alarũ.¶ Dædaleo ocyor icaro: hic nulla sit synalœpha:tradũt ãt fabulæ Dædalũ & icag; fabricatis alis euolasse:icarũ tñ cecidisse solutis alis calore solis de quo lege i Iue.sat.i.latius.¶ Ocyor.per id indicat se nõ casurũ:ut icarus cecidit.¶ Visã inuit se totũ orbẽ suis carmibus aditurũ.¶ Gementis:isonãtis & fremẽtis.¶ Bosphori.angusti maris apd thraciam:lege lati⁹ ode.xiii.hui⁹ li.Str.li.xii.scr.Bosphog; eẽ apud

Byzantiũ mare angustũ. ¶ Syrtes ge. loca sunt piculosissima ĩ mari libyco de qbus latius i Epodo nona. ¶ Getuli: ãt natio frequẽs & multiplex iuxta libycũ mare ẽ: ut docet Mela. ¶ Canor9. a. cygnus ĩtelligit. ¶ Hypboreos cãpos. hypborei ĩcolunt ultra aqlonẽ teste Solino. apd' eos mũdi cardines eẽ credũt: de qbus latius diximꝰ li. iii. g. ¶ Colch9. cholchica regio: & iberia sibi cõiũctæ sũt ĩ põto ꝓuincia ad ĩseptẽtrionẽ de qbus Prole. li. v. Martæ co. i. itali exercitus. ¶ Dacus. diuidũt daci a germãis danubio. ut scri. Tacitus. de qbus late Str. li. vii. Gelõi ultimi hi ppli sũt ĩ scythia de qbus latius o de. x. huiꝰ libri. ¶ Iber: p. iberia & hispania eadẽ dr: ut scr. Str. li. iii. a priscis ãt uocabat iberia tractꝰ uniuersus extra rhodanũ. Iust. itẽ li. ul. sc. hyspaniã ueteres ab ibero amne iberiã primũ: postea ab hyspalo hispaniã cognominauisse: ꝑterea iber iberis gẽtile nomẽ ẽ. sũt. n. iberes gẽs ab iberis ꝓfecta q ultra armẽiã hĩtãt. Luc. li. vi. ẽt ait. Si tibi durꝰ iber aut si tibi terga dedisset. Prisc. li. vi. id scri. de iberia ãt iũcta colchis multa Stra. li. xi. ¶ Rhodãi potor. Rhodãus igẽs fluuiꝰ ẽ ĩ Gallia apud lugdunũ ubi Arar Rhodão cõmiscet: de quo multa Str. li. iiii. ¶ Inãi funeꝛ. nihil mortuo ꝓsuturo. ¶ Nẽiæ. ẽ nẽia cãtus lugubris: & laus ĩ funere honoratoꝝ uiroꝝ: latiꝰ dcm ẽ o de. i. li. iii. ¶ Turpes. turpitudinẽ iferẽtes. ¶ Supuacuos ho. eiꝰ. n. carmia sibi honori accedẽt: hic supuacui eẽ uidẽt ei honores sepulchri.

Getuli
hyperborei
colchi
iberia
Daci
iberia
hispãia
rhodãi

Discet hiber: rhodaniq; potor
Absint inani funere neniæ
Luctusq; turpes & querimonię
Compesce clamorẽ: ac sepulchri
Mitte superuacuos honores.

¶ ACR. Nõ usitata nec tenui ferar pẽna. allegoricos significat se in cygni figurã mutãdũ: & carmia sua totũ orbẽ ĩpletura: uñ & se ĩmortalẽ futurũ ꝓmittit: auis. n. in quã se trãsfigurãdũ dicit: cãora ẽ: ut poetæ merito cõueniat: & apollini cõsecrata. ¶ Nõ usi. aũt ꝓpea quia nõ uulgaria nec cõia scripsit: ordo ẽ. ego biformis uates ferar p liquidũ æthera nõ usitata nec tenui pẽna. ¶ Inuidiaq; maior. ego q maior sum ĩuidia relinquã urbes. i uidia. n. maiorẽ se dicit: qa maioribꝰ ĩuidet. ¶ Nõ ego pau. i. nõ ero ignobilis q putor hũilibus parẽtibꝰ natꝰ. ¶ Nõ ego. q. u. ordo ẽ. mecœnas nõ obibo ego quẽ uocas dilecte nec cohibebor stygia unda. Significat carmina non obire p q ãeternitatẽ ipse mereat. ¶ Iãiã resi. iã se dicit in formã cygni trãsire. ¶ Syrtesq; ge. libycas. Vir. nũc ꝓmitte uires nũc aĩos qbꝰ ĩ getulis syrtibꝰ usi. ¶ Vilã. g. l. b. toto orbe se uulgãdũ ꝓmittit: ut ẽt puẽiat ad barbaras natiões: nã p cõmemorationẽ gẽtiũ oẽs terræ ꝓtes desinat. ¶ Hypboreos. c. thracios: hi ultra aqlõis flatus septẽtriõi subiacẽt: ut ẽ. Q. ui & hypboreo septẽ subiecta triõi Gẽs effræna uiꝝ. ¶ Marsæ. c. ꝓ Italiæ militibus dixit: ut oñderet solos romanos dacis est terrori. ¶ Rhodãiq. p. hyspãi & galli. ¶ Neniæ. carmẽ funebre. ¶ Luctusq; tur. pp hitũ lugẽtiũ dixit. ¶ Supuacuos. h. supuacue. n. honorari: mortuos multi dixerũt. Maxime Hora. q ĩmortalitatẽ se uideri uult p carmia cõsecutuꝝ. nã & Vir. Vano & mœsti comitamur honore.

¶ POR. Nã usitata. n. t. s. p. poetice significat se ĩ cygni formã trãsituꝝ dulcedĩe cãtus totũ orbẽ ĩpletuꝝ. Nõ usitata hoc est nõ uulgari: nec. n. uulgaria scribit. ¶ Biformis. biformẽ aũt se dicit q & lyrica scribat: & exametros: nõ ego pauperꝝ sanguis parentũ: hoc est nõ ego ignobilis quẽ putatis humilibꝰ parẽtibus natũ. ¶ Nõ ego e. q. u. d. M. o. negat se obituꝝ: quod p allegoriã ĩtelligi uult carmina sua sẽp floritura. ¶ Iam residũt. c. a. iã dicit se in cygnũ transfigurari. ¶ Iam. d. o. u. g. l. b. hoc significat carmina sua ad extrema usq; orbis terrarũ: & barbaras ẽt gentis puenturo. ¶ Gemẽti. aũt bosphori hoc ẽ pstrepẽtis ac sonantis. ¶ Hyperboreosq. c. qui ultra flatus aquilonis septẽtriõi subiacẽt. ¶ Et qui. d. m. m. c. d. italoꝝ militum accipe marsi. n. itali sunt. ¶ Absint. i. s. n. neniæ. n. sunt cãtus funeꝝ. ¶ Luctusq; turpes. Turpem aũt ipsum luctũ ait. ¶ Ac se. m. s. h. superuacua est enim sepultura eis qui ĩmortalitatem uidentur per carmina consequi.

¶ CHRI. Nõ usitata. n. t. s. Allegoricũ huius cantus carmen est: quo indicat se ĩmmortalẽ futurum: & qm̃ in cygnũ se iam uerti uideat p oẽm orbem uolatuꝝ. ¶ Biformis. quia hactẽus hõ iã cygnus fio: p quem oñdit se euasurũ ĩ optimũ poetã. Nã mali uates anseribus bõi uero cygnis cõparant. Vir. Nam neq; adhuc uaro uideor: nec dicere cinna digna: sed arguros ĩterstrepere anser olores: Et Cic. in philippicis malũ uatẽ indicans: pellant inqt anseres ex agro falerno. Nã anserũ molestus est ex clãgore strepitus. Cygnorũ aũt canora uoxẽ. Præterea apollini sacri sunt cygni: & suaꝝ mortis præscii. Quare aduẽtante illa suauius canũt. Oui. Sic ubi fata uocãt udis abiectus in herbis. Ad uada mæãdri cõcinit albus olor: Poeta ergo sua cãdida uoce. i. suaui stilo uolat: qa ĩmortali fama p oĩa ferẽt: & deserit terras qa eleuat ad cœlestia. ¶ Inuidiaq; maior: qd' in uita humana difficile arduũq; oĩno est ĩuidiã supare. Est. n. ĩuidia inter pares: aut paulo supiores. Illi aũt q suis ægregiis uirtutibus lõgo iã iteruallo cæteros a tergo reliq̃rũt oĩ carẽt ĩuidia: & potius sunt: i admiratiõe: qa iã desperamus nos illos assequ posse. Hinc græci q̃ ꝑclarissima: & maxia sunt ἀφθονα. i. ἀνευ φθονου. i. sine inuidia appellãt. Quapp ut miseri sic & ii q i maxio gradu sunt ĩuidia carẽt. Quoniã alteri minores alteri maiores inuidia sunt. Hinc Micipsa apud Salu. Postremo qd difficillimũ ĩter mortales est gloria ĩuidiã uicisti. ¶ Vrbes. r. qa relinquã humana: & sequar diuina. ¶ Non ego. Ordo est. o dilecte mecœnas ego sanguis pauperꝝ parentũ non obibo. Et ego quem tu sæpe uocas nõ obibo. ¶ Sanguis. genus. & progenies. Virgil. Reuocato a sanguine teucri. ¶ Pauperũ. p. pr. n. ut in eius uita demonstratũ est: & libertinæ cõditionis fuit: & pauꝝ qppe qui ꝑconia arte sibi uictũ cõpararet. Ergo in hoc loco demõstrat neq; diuitias neq; generis nobilitatẽ: sed solas uirtutes reddere hoĩes ĩmortales. Quẽ tu uocas. q. d. quẽ tu amas: quẽ tu ẽt ita ignobilẽ non nihili facis. ¶ Nec stygia. c. u. mortuorum. n. aĩæ cũ iã apud inferos descẽderint arcent' a stygia palude ne redeant. Vir. Fata obstant, tristisq; palus inamabilis undæ Alligat: & nouies styx interfusa coercet. Ego aũt ĩmortalis effectus nõ ꝓhibebor illa palude: qn p oĩa uolitẽ: Nec tristitia mœroreq; nã id significat styx: ĩpediar. Et certe q doctrĩa exculti sũt oĩbus ꝑturbationibus uacãt. ¶ Iãiã. oñdit quo pacto in cygnũ uertat. ¶ Residũt. i. uehemẽter adhærent. Nã ĩ humano crure nõ hæret cutis ossi quia interponit caro. In illa uero aue nulla caro est ĩter pellẽ & tibiam. ¶ Asperæ pelles. i. cutis iã cõuersa in asperã pellẽ. ea. n. est cygnis in crure. ¶ Albũ alitẽ. optime cũ p cygnũ fœlicia ostẽdat alitẽ in masculino genere posuit: Nã cũ infœliciora auguria notant poetæ in. g. f. consueuerũt alitẽ ponere:

¶ Supne. pte supiori. ¶ Leues: epithetũ ẽ pẽnaꝝ. ¶ Per digitos. s. manuũ. ¶ Et humeros: brachia: nã cũ iã crura in olorina crura mutata essent nũc manus & brachia in alas mutari oñdit. ¶ Ocior icaro. Fabula nota iã est Cõparatio uero nõ absurda. Volauit icarus sed temerarie: quapropter decidit: eiusq; uolatus retardatus est. Ipse ãt oñdit se ocius uolaturũ: Quia nõ temere: ut ille: sed sapiẽter ꝓcedet icarus altiora q̃ oporteret petẽs decidit. Poeta aũt nihil supra uires suas conatus ẽ. Ergo potuit ꝑficere qd' faciẽdũ suscperat: Neq; oblitus ẽ qd' aliis in sua poetica ꝓcepit. Sumite materiã uestris q scribitis æquã Viribus. Nunq̃. n. agrediet sapiẽs scriptor: quæ sunt supra uires suas: ne forte decidat. ¶ Vitam. nã pẽnis sublatus potero: cũcta q̃ sunt uidere. ¶ Bosphori de quo iã scriptũ ẽ. ¶ Gemẽtis: ex æstuatiõe fluctuũ gemitũ emittẽtis. ¶ Neq; syrtes omisimꝰ getulas. Vir. Hũc ego getulis agerẽ si syrthibus exul. ¶ Canorus: nã ut dixi boni poete optime canũt. ¶ Hypboreosq; ꝛc. cãpos iuxta mõtes hypboreos: q mõtes extẽdunt usq; ad ĩseptẽtrionalẽ oceanũ: & politi sũt sub polo: & uertice: & cardine cœli: dictiq; sunt hypborei: qa ĩ de spiret boreas. ¶ Colchus: hæc icythiæ ꝑs est & hẽt in se iuga caucasi: atq; hinc caspiũ: & hyrcanũ hẽt mare: hinc meotiũ. ¶ Dacus. quos ẽt getas appellãt: & ipi in scithia sunt. Virg. Et coniurato descendes dacus ab hystro. ¶ Dissimulat timẽt. n. oẽs isti po. romanos: sed ꝓp ferocitatem dissimulant. ¶ Marsæ co. marsos pro omni italo exercitu posuit. Sunt hi populi ĩ quarta italiæ regione iuxta lacum fuscinũ quia marsia lydorum duce denoiantur eorũ oppidũ archipe a lacu fucinio haustum Galliãus scri. Pli. uero refert illos a circes filio originẽ duxisse: & uim habere contra serpentũ ictus. De gelonis dictũ est. Hyberi aũt populi hispaniæ sunt denominati ab hybero flumine. q apud cãtabros oriẽs p. xl. passuũ milia fluit & ĩ maꝛ balearicũ exit. ¶ Rhodaniq;. p. hic fluuius a rhodano oppido denominatus est. Oritur ex alpibus q̃ italiã a gallia diuidũt nõ longe a fontibus rheni & danubii: ferturq; per lacũ lemanũ. & uersus occidentẽ per galliã fluẽs arari suscipit ĩde ad meridiem conuersus & ilarã druẽtiamq; suscipiens apud heracleã uno hostio & paulo ulterius duobus aliis in mare tyrrhenũ irrumpit Neniæ ꝓ omni funeris pompa posuit. Cæteꝝ quid sit nenia nõ te latet. ¶ Inani fu. recte inani: quia nihil mortuis ꝓdest. Nã siqd est id oẽ ad uiuẽtes spectat: ¶ Vel inani funere: quasi si non moriar inane erit. ¶ Turpes. quia deturpant uirilem grauitatẽ pueriles. n. res est aut muliebris ipse luctus. Alii dicũt turpis qa lachrymæ faciẽ deturpant. Est aũt locus iste sumptus de Ennii epitaphio. qd ẽ huius. Nemo me lachrymis decoret: nec funera fletu faxit cur uolito docta p ora uirũ. ¶ Cõpesce cla. Expolitio est color rhetoricus: nã eadem sñia. ¶ Compesce. c. & mi. h. s. s. quæ fuit. ¶ Absint neniæ inani. s. &. t. l.

¶ Tertii Libri Ode prima tricolos tetrastro. de hominũ uariis curis uariasq; fortũa & æquã morte.

ANT.

Argumentũ primæ Odes uoluminis tertii:

Tertii uoluminis hac ode pria edocet reges dñari aliis regibus uero ioue cuncti ergo hoĩes metuũt illi reges: isti numia. Ostendit postea uaria esse hominũ ministeria: uariasq; fortunas: & gradus unã tñ esse mortis conditionem. Ostendit item diuites nõ ocio non somno frui. pauperes uero his omnibus gaudere in auaros inde inuehitur: qui nõ contenti terrestribus ædificiis in mari ẽt edificabãt. Ait demũ si dolor nõ domibꝰ ornatissimis nec purpureis uestibus tollit nõ optio uino nõ odoribus sũmis. Cur ipse uelit talia exoptare. Cur itẽ sabinã uallẽ diuitiis maximis pmutare: ubi q dẽ securã uitã agebat. ¶ Odi prophanũ uulgus & arceo: Ode ẽ similis none ii. i. Dicit aũt se hãc odio ĩdoctos. sed tãq̃ musaꝝ sacerdos cantaturum carmina pueris: & uirginibus hinc linguis fauere debent. ideſt bona fari uel silere. ¶ Prophanum ideſt idoctum & sacris musarum nõ initiatum prophani enim dicebantur sacris non initiati: qui fanum intrare non poterant. ¶ Fauete linguis. fauete inquit Festus est bona fari. At ueteres poetæ pro silere usi sunt fauere. Erat autem sacerdotum uerbum in sacris quo silentium impabatur: ut rite sacra pagerent: nulla uoce mala obstrepẽte, uelut bona uerba dicerẽt: hinc Tibullus ait Dicamus bona uerba: uẽit natalis ad aras. Quisqs ades lingua uir mulierq; faue. Plura tñ dixius ẽt ex Cice. in Iuue. Saty. xii. ibi. itẽ igitur pueri linguis animisq; fauẽtes. ¶ Non prius audita: qppe ipse lyrica primus romanoꝝ scripsit cõmendãda quidẽ. ¶ Musarum sacerdos. Musarum ministri sunt eruditi oẽs ꝓprieq; musici apollinis uero sunt: & isti: & uates uniuersi: ut inquit

Di prophanum uulgus & arceo
Fauete linguis carmina nõ prius
Audita musarum sacerdos
Virginibusq; pueris canto
Regum timendorum in proprios greges.
Reges in ipsos imperium est iouis
Clari gigantheo triumpho
Cuncta supercilio mouentis.

Stra.li.x.¶ Virginibus.puerisq; canto:ut.f.in tenella ætate uirtutis iter arripiant.Regum timendorum.Ordo est.Imperiũ regũ timẽdoꝝ est in pprios greges imperiũ Iouis ẽ in ipos reges.¶ Gigãtheo triũpho:clari multo magis igitur timẽdus est ab regibus:& hoibus ipsis.Mac.li.i.Satubi de Hercule meminit:ita scribit.Gigãtes aũt qd aliud fuisse credẽdũ ẽ q̃ hoium quãdã impiã gentẽ deos negãtẽ:& ideo extimatã deos pellere de cœlesti sede uoluisse.¶ Supcilio.i.ipso nutu Vir.li.x.æn.de ioue iqt. Annuit & totũ nutu tremefecit olympũ.

gigãtes

¶ ACR. Odi.p.hæc uox in sacrificiis freqntabat quasi significarẽt:ut bona oia haberent: qd oportune hic poeta posuit q sacerdotẽ musaꝝ se dicturus erat iferiꝰ ut p̃dicẽdo ꝓfanos sacroꝝ se mẽinisse mõstraret Vir.¶ Procul.o.p.e.p.Profani dicebãt sacris nõ initiati.q fanũ itrare nõ poterãt:hic tñ per allegoriã ꝓfanos iperitos dixit q merito doctis exosi sunt.¶ Odi mõ pñtis est tpis:aliqñ tñ pro p̃terito ponit.¶ Fauete:silete mõ.Sin.Ser.in.v.æne.exponit ubi dicit Vir.ore.f.o.&.c.t.r.ore fauete apto sermone usus ẽ:& sacrificio: & ludis: nã in sacris taciturnitas in ludis necessarius fauor ẽ:fauet ãt ore ẽt qs p taciturnitatẽ.Hora.fauete linguis.¶ Carmina.n.p.a.m.f.Carmina ordo est:ego sacerdos musaꝝ canto uirginibus:& pueris carmina nõ prius audita romanis.f.q̃uis lesbius lyrica carmina añ Hora.scripserit:ut illa nõ ad plenũ & exacte facta mõstraret.¶ Cãto.ꝓmittit se carmina plautuꝝ quo teneras ætates ad utilia instituat:qbus ad uitã beatam peruenire possint.¶ Regũ.t.Ordo:Imperiũ regũ timẽdoꝝ ẽ in pprios greges.Impiũ iouis clari gigãtheo triũpho cũcta mouẽtis supcilio ẽ in ipsos reges:uñ & Vir.O pr̃o hominũ diuũq; æterna ptãs:ut phice oñdat neminẽ hoium eẽ a metu ĩmunẽ oẽsq; uindicte numinũ subiacere.¶ Cũcta.su.mo. Vir.Annuit.& totũ nutu tremefecit olympũ.

¶ POR. Odi.p.u.&.ar.indoctos detestatur.Hæc aũt ode multipliciter p uarios deducta est sensus.¶ Odi .p. pphanũ allegoricos indoctos dicit certe pphãi ꝓprie dñr sacris nõ initiati:ergo quasi musaꝝ ꝓphãos dixit.¶ Fauete linguis: hic mos in sacrificiis usurpat:& significat bona oia hr̃e qd' oportune hic poeta intulit q & ꝓphanos p̃dicẽdo:& musaꝝ sacerdotes subiiciẽdo sacrorũ meminerat.¶ Virginibus.p.c.dicit se carmẽ p diturũ quod teneras ætates instituat qbus ad beatã uitã peruenire possint.¶ Regum.t.i.p.g.zeugma ẽ: & hic imperiũ:ut ad superiorẽ sensum referamus:quia totũ tale est:Regũ timendoꝝ in pprios greges imperiũ ẽ: & p hoc oñdit neminẽ hominẽ a metu mortis immunem esse:ac p hoc:& infimos:& maximos iisdem conditionibus subiectos esse.¶ Carmina non prius audita.Romanis utiq; non prius audita.quãuis liuius lyrica ante Horatium scripserit:sed uidetur illa non græcorum lege ad lyricum characterem exacta.

¶ CHRI. Odi.p.u.& ar. Aegregiũ atq; artificiosissimũ huius tertii libri principiũ:& qd prohœmii uim maximã obtineat.Nam maximã captat attentionẽ:cum dicat se non prius cantata carmina cãtaturum . Maximã itidẽ beniuolentiã:cum p̃beat se auctorẽ rerum nõ prius auditarũ:& earũ quæ pueros puellasq; deceant cum deniq; arceat indoctũ uulgus.Sunt deniq; quæcũq; hic describit p̃cepta ad uitam beatam summopere spectãtia.Nam ostẽdit neq; in imperio neq; in diuitiis illam consistere:sed in animi tranquillitate.Q uæ snia a teneris annis pueris puellisq; persuadenda sit.¶ Odi prophanum:hoc nomen non simplicem notionẽ habet.Nam cum is prophanus sit q procul a fano iure haberi possit:dicit prophanus q sacris nõ est initiatus.Ille.n.ea ratione procul a fano est.Virgi.Procul o procul este prophãi Cõclama i uates:totoq; abssistite luco. Est itidem id procul a fano quod impium aut scælestũ sit:& aduersum omni religioni.Statius.Fraternas acies alternaq; bella prophanis.Decertata odiis:Ergo cũ carmina tanq̃ poeta ꝓmittat.ostẽdit sacra esse musaꝝ quaꝝ poetæ sacerdotes sint.His aũt sacri soli docti initiatis sunt:ergo uulgus quia idoctũ ẽ prophanũ erit.Vel dicito simpliciter ꝓphanũ scælestũ:quia q in scitia abundat:eos grauissimo omniũ phorũ testimõio uitiosos esse nectẽ se est.¶ Et arceo:remoueo a sacris:quia prophanum:& quia impium.¶ Fauete lin.cantate mecum ait Acron Vel attendite cũ silentio:ut alibi iam demonstratũ est.Nam indicebat silentium:ne malum omen intercedẽret.¶ Audita.s.a latinis.¶ Sacerdos:nãnisi musarũ sacerdos sit:non erit bonus poeta.¶ Virginibus.p.q.c.Nã tenera ætas a primo uitæ initio his præceptis informanda est.¶ Regũ.t.snia est quod reges quidem timent ab his qui sub regno sunt.Sed & ipsi nõ carent metu:nam sub imperio sunt deoꝝ.Ergo stultissima est cupiditas regnandi:si credũt non esse imperium supra se.¶ Clari.gi.triump.Ergo nõ est ab hominibus contemnendum imperium Iouis q̃ quidem potuit ĩmanissimos gigantes superare.¶ Supercilio:cilia oculoꝝ tegumenta sunt dicta:q; cillere cõmouere sit. Supercilia uero infima pars frontis pilis uestita quæ ciliis ꝓminet:quæ cum cõmouentur seueritatem præferũt.Vnde in hoc loco superciliũ iouis pro ipsius maiestate aut seueritate posuit.

¶ ANT. Est.ut.u.u.Ordo talis erit.Est ut uir latius uiro ordinet arbusta sulcis hoc ẽ accidit:ut alius alio plura s agri cultura possideat.Varia:qppe hic hoium ministeria narrat uariasq; fortũas.Alius.n.agricola alio ditior ẽ.Aliꝰ genero sus cũ ignobili:sed bono uiro cõtẽdit de magrãtũ. Illiq; turba cliẽtiũ maior ẽ.Tñ mors oibꝰ æq̃ ẽ.Vñ sũmos:& ĩfimos attrahit.¶ Arbusta.arbores dicũt uitibus cõnexæ.itẽ loca arboribus ac uitibus cõsita.¶ In cãpũ.s.martiũ tpe cõmitioꝝ.¶ Petitor.s.magrãtus:alicuiꝰ.¶ Cõtẽdat.s.cũ illo generosiore.¶ Illi.s.ditiori alicui.Aliqs.n.genere.Aliqs uirtute.Aliqs gaza pollebat.¶ Necessitas.i.ipsa mors.¶ Oẽ nomen:& insignũ:& infimorũ.¶ Vrna:dicũt.n.sorte quadã mori hoies.¶ Districtus ensis.Ordo est.Siculæ dapes non elaborabunt dulcem saporem illi:cui super impia ceruice pendet districtus ensis districtus ensis. Allusio est ad exemplum illud Dyonisii syracusanoꝝ tyranni.Nã quũ quidã ex eius assentatoribus Democles commemoraret in sermone copias eius maiestatem Dominatus.reꝝ abũdãtiã:magnificẽtiã ædiũ regiaꝝ:negaretq; unq̃ beatiorẽ quẽq̃ fuisse:Vis igit inqt o Democle:quoniã hæc te uita delectat ipe eãdẽ degustare & fortunã expiri meã? Quũ se ille cupere dixisset.Collocari iussit hoiem in aureo lecto strato pulcherimo textili stragulo magnificis operibus picto: abacosq; q̃ plures ornauit argẽto auroq; cælato. Tũ ad mensam eximia forma pueros delectos iussit consistere eosq; ad nutum illius ituentis esse aderant unguẽta coronæ incẽdebantur odores. Mẽse conqsitissimis epulis extruebant.Fortunatus sibi Democles uidebat in hoc medio apparatu fulgentẽ gladiũ e lacunari seta eqna appẽsum demitti iussit ut ipẽderet illius beati ceruicibꝰ itaq; nec pulchros illos administratores aspiciebat nec plenum artis argentũ nec manum porrigebat in mẽsam iã iple defluebant coronæ.Deniq; exorauit tyrãnum ut abire liceret: q; iã btũs nollet esse.Satis ne uõ declarasse Diony.nihil esse in beatũ cui sp aliqs terror ipendeat:hæc oia ex li.ulti.tus.qõnum Ciceronis.¶ Impia cer.i.crudeli & tyrannica qualis fuit Dio. Sicule dapes quæ amplissime paratæ fuerunt Demo.¶ Non auium: &c. Tranquillus de augusto scri.q; nõ amplius septẽ horas dormiebat:ac ne eas qdem continuas sed ut illo tpis spacio ter aut quater expergisceret si interruptũ somnum recuperare ut euenit nõ poterat lectoribꝰ aut fabulatoribus accersitis resumebat producebatq; ultra primã sæpe lucẽ . Cui tamẽ timor imminet nullo pacto somnus reducit .¶ Tempe: loca amœnissima sunt in thessalia p q̃ labit pene fluuius:de qbus late supius.¶ Desiderantẽ:ostẽdit mediocritate gaudentẽ carere anxietate timore:& cura.¶ Arcturi cadẽtis. Arcturus stella est qurse cauda iterp̃tat.Plau.i rudẽte ĩtroducit arctuꝝ sic loq increpui hibernũ & fluctus moui maritimos nã Arcturus signũ sum oium acerrimũ.Vehemẽs sum exoriẽs quũ occido uæhemẽtior occidit ãt sæpiꝰ ut ostẽdit Pli.& Colu.Et nos late li.i.g.¶ Oriẽtis hædi:hædi sunt duæ stellæ.Oriunt ãt ut scri.Columel.li.xii.qnto cal.octo.fauonius flat nõnũq̃ auster est cũ pluuia.Oriunt itẽ pridie nonas octo. Pli.li.xviii.scri.hædos oriri.iii.kal.oct.hoꝝ exortus tẽpestates inducũt ut idẽ inqt li.ii.Manilius quoq; li.i.inqt Tũ subeũt hædi claudẽtes sidere põtũ.¶ Mẽdax:nõ.n.fructus ꝓduxerat uti debebat.¶ Torrẽtia:deficcãtia.¶ Cõtracta:oñdit cupidos nõ cõtẽtos ædificiis terrestribus ẽt i mari ædificare:quo ẽt curæ accedũt:nisi reliq̃rint pẽitus ĩfinitã hẽndi sitĩ. ¶ Cæmẽta a cedẽdo cæluf lapidũ dñr:sc̃q dicãt.Cæmẽta eẽ ipa fũdamẽta uel res ipas necessarias ad fabricã. Cæmẽta lapides:nõ magni modi:qbus ædificia cõsurgũt:ut inqt.Nonius.¶ Frequẽs re.ordo ẽ.frequẽs redẽptor & dñs fastidiosus terræ cũ famulis &c.¶ Frequens re.i.architectus aliqs & susceptor fabricæ is.n.a prio emptore uõ redimere quũ aliqd ædificãdũ cõducit.¶ Fastidiosus:erat.n.fastidio sibi in terra tantũ habere p̃toria & ædificia.nisi in mari quoq; habuisset.Potes ãt dicere fastidiosus timor supiori tñ melius iũgit.¶ Sed timor & minæ:ode ẽt i supiori.xvi.ait p̃riæ qsexul se quoq; fugit.Scãdit æratas uitiosa naues.Curanec turmas equitum relinquit ocior ceruis & agẽte nimbos ocyor euro.¶ Post equitem.i.post eius terga in clunibus equi.

Arcturus

Hædi stellæ

Cæmẽta

Cæmẽta

¶ ACR. Latius or.digerat in ordinẽ uinearum satorẽ dicit.¶ Hic gene.descẽ. in campo.n. martio comitia erãt.p.r.& ibi descẽdebant:q honorẽ petere uoluissent.¶ Cõtẽdat:nõnulli aũt distingũt ut hic melior fama & moribus tõtẽdat cum supradicto.s.q generosior petitor descẽdit in campũ põt aũ & sic dici hic cõtendat.i.ui uat melior fama & moribus:ut oñdat uarios actus hoium una necessitate pire.¶ Necessitas.i.mors & p hoc ostẽdit studia qdẽ diuersa esse hoibus ad moꝝ & honoꝝ gradus:cõditionẽ tamẽ mortalitatis unã eẽ.¶ Omne.c.m.u.n.aut qa in urna hoium noia q honores petebãt:mitti cõsueuerãt:ut q sorte egressi fuissẽt de ipsi iudicaret:aut secũ dũ opinionẽ illã uulgarẽ qua affirmabãt sorte singulos ab orco ad mortẽ trahi: ut est & uana uersat in urna.¶ Mouet:aũt est uoluit ad sortiendũ fatũ.¶ Cui sup:desuper ut ligna super foco:& per allegoriã significat neminẽ delitiose & libenter uiuere sub metu & sumpsit exẽplũ a Dionysio syculorũ tyrãno magnæ læuitiæ:cuius dũ potẽtia & copiæ a diogene quodã philosopho laudarent:quod ad luxum ei cuncta supperterent rogato eodẽ pho ad prãdium districtũ gladiũ super ipsum tyrãnus a culmine iussit ligatũ seta pendere:quo metu perculsus philosophus regalibus & apparatis copiis uti non potuit. Tunc Dionysius timenti respondit:hoc modo tyrãnos uiuere & inter summos apparatus imminentibus urgeri periculis.¶ Non auium cytaræq; cantus:pp illos syculorũ reges:q aut pro sollicitudine aut p delitis sine auiũ cantu & sine cytharæ sono dormire nõ poterant.¶ Sõnus agrestiũ lenis.u.altus quo rustici aut lassitudine laboris utunt:aut animi securitate.Virg. At secura quies:& ordo est lenis somnus agrestiũ uirorũ non fastidit humiles domos & umbrosam ripam & non fastidit desiderantẽ quod satis.¶ Tẽpe.loca nemorosa & amœna ruris. Q uod satis est quod sufficit ad uictũ cultũq; agri non ad ambitũ diuitiarũ:hic aũt conuertenda est oratio ut tumultuosum mare:& sæuus impetus cadentis arcturi : aut orientis hædi non sollicitet somnũ & cætera similia.¶ Aut hædi cadentis & orientis qui aut in ortu aut in occasu faciunt tempestates ut præterea tam sunt arcturi sydẽ-

Est ut uiro uir latius ordinet
Arbusta sulcis:hic generosior
Descendat in campum petitor,
Moribus hic meliorq; fama
Contendat.illi turba clientium
Sit maior.æqua lege necessitas
Sortitur insignes & imos.
Omne capax mouet urna nomen,
Districtus ensis cui super impia
Ceruice pendet non siculæ dapes
Dulcem elaborabunt saporem
Non auium cytharæq; cantus
Somnum reducẽ.somnus agrestiũ
Lenis uiroꝝ non humiles domos
Fastidit:umbrosamq; ripam
Non zephiris agitata tempe.
Desiderantem quod satis est:neq;
Tumultuosum sollicitat mare:
Nec sæuus arcturi cadentis
Impetus,aut orientis hædi.
Non uerberatæ grandine uineæ:
Funduſq; mẽdax arbore nũc aq̃s
Culpante.nunc torrentia agros
Sydera,nunc hyemes iniquas.
Contracta pisces æquora sentiunt
Iactis in altũ molibus.huc freq̃ns
Cæmenta demittit redemptor
Cum famulis dominusq; terræ
Fastidiosus.sed timor & minæ
Scãdunt eodẽ quo domius : neq;
Decedit ærata triremi
Post equitem sedet atra cura.

ranobis. ¶ Hædorũq;.d.f.&.l.a.&alibi.Pluuialibus hædis.¶ Funduſq; mẽdax:q̃a agricolæ ſpẽ nil ferẽdo deceperit:ordo eſt & nõ ſollicitat fundus mendax:arbore culpãte nũc aquas nũc ſydera torrẽtia agros nunc iniquas:i.nimias & graues hyemes.¶ Arbore q̃ floꝛe ubertatẽ nõ perferat ad fructũ pomoꝛe:ut Vir.cum de fructifero loqtur Quotq; in flore nouo pomis ſe fertilis arbos Induerat:totidẽ autũno matura tenebat.¶ Cõtracta piſces æquora ſentiunt bene dixit piſces nõ belluas: ut augeret breuitatẽ anguſtiati maris q̃ exiguitas tanta ſentiret.¶ Iactis in altum molibus:uerbo ipſo uſus eſt fabricantiũ.ſaci.n.in mare moles dicunt quotiens excludit aqua.¶ Cæmenta:fundamenta ubi ædificium cõſiſtit.¶ Redẽptor:fabricæ ſuſceptor: aut certe qui redimat terras cum famulis & eaſdem faſtidit maria ſtruens:ordo eſt: frequens redemptor & dñs faſtidioſus terræ cum famulis dimittit huc cemẽta.¶ Sed timor &.m.ſcãdũt eodẽ ad illa rettulit quæ beatam uitam adimant oũdens nec mari nec terra quenq̃ poſſe auaritiæ aut animi ſui uitia effugere.¶ Poſt equitem ſedet atra cura.i.quocunq; ierit auarus:ſiue in mare:ſiue ĩ aera:ſiue ꝑ terrã ſemper illum ſequitur atra cura.

¶ POR. Eſt ut.u.u.l.o.ar.ſ.&c.p hoc oũdit ſtudia q̃dẽ & gradus bonoꝛe & mores diuerſa eẽ hoibus. Cõditionẽ tñ mortalitatis unã eſſe.¶ Hic generoſior.d.n.c.p. campũ magiſtratuũ petendoꝛe locum ſignificat.¶ Aequa.l.n.neceſſitatẽ mortẽ dixit qa neceſſe ſit mori.¶ Omne.c.m.ur.in.hæc ſecũdũ illã opinionẽ uulgarẽ dictũ tur:qua affirmat ſorte ductus ad mortẽ ab orcho trahi.¶ Diſtrictus en.c.ſ.i.c.p.p allegoriã ſignificat neminẽ libenter poſſe uiuere ſub metu:& ſumpſit exẽplum diogenẽ ſuper quem Dionyſius ſiciliæ tyrãnus ſeta gladium ſuſpendit: antepoſitis epulis quã ampliſſimis & cæteris: quæ ad uoluptatem animos aduocare poſſunt, per quem oſtendit ſimiliter regiam uitã ſplendore rerũ ſuarum uti non poſſe. quia ſemper inſidiarum metu ſuſpecta ſit.¶ Non auium cytharæq; cantus ſomnum reducet:hoc ideo dixit:quoniã quidam regum ſiculoꝛe per nimias delitias ad cytharæ & ad auium cantũ dormiebant.¶ Somnus agreſtium lenis uiroꝛe non humilis domos faſtidit.Ordo eſt:nõ faſtidit humiles domos & ideo humilis a nõ particula ſubdiſtinguendũ.¶ Nec ſæuus arcturi cadentis impetus:aut orientis hædi econtrario eſt antitheton cadenti oriẽtem poſuit:ualet autẽ arctuꝛe occaſu magis ſui tempeſtates concitare.¶ Non uerberatæ grandine uineæ funduſq; mendax:p zeugmam ex ſuperiore:& hic accipiendũ Fundus aũt mẽdax merito dr̃:quia plerunq; cultoris ſui ſpem fallit:non perferens:ad maturitatẽ fructus quos oſtenderat.¶ Arbore.n.a.culpante nunc torrẽtia agros ſydera nũc hyemes iniquas.Hic illud oſtendit quod dixerat:funduſq; mendax. Plerunq; autem ſterilitas arboribus euenit per nimias aquas interdũ per ſiccitates aliqũ per uiolentiam frigorũ.¶ Contracta piſces æquora ſentiunt:tñ ſit ad eos qui per nimiam luxuriam elaborant ſibi ædificia in mari ponere.¶ Sed.t.&.m.ſ.e.q.d.redit ad illa quæ beatam uitam adimũt.¶ Neq;.d.æ.t.p.e.ſed & atra cura.Hic oſtendit neq; terra: neq; mari quẽquã poſſe effugere inſita animi uitia.¶ Quod ſi.d.n.p.l.n.p.ſ.c.ſenſus eſt:ſi dolorẽ corporis animiq; nulli diuitiarum apparatus excludere poſſunt:cur laboremus in aquirenda re?

¶ CHRI. Eſt:euẽit.¶ Latius ordinet qd oſtẽdit ut ampliores poſſideat agros.¶ Arbuſta:locũ ubi nouella eſſent arbores denſæ poſitæ ut ide maiuſculæ factæ p agrũ iuſtis interuallis diſtinctæ ſuo ordine ſererent.ergo ordinet arbuſta.i.uellẽdo ipſas arbores e ſeminario plantet p ordinẽ.¶ Sulcis.i.foſſis. Vir.Forſitã & tenuiſat erit ſuſpẽdere ſulco.¶ Hic gen.præualet ille in agricultura: At hic alius in ambitione & ĩ petẽdis magiſtratibus.¶ Generoſior: uel nobiliore genere natus:uel maiori animo ꝑditus. Qui aũt magẽtũ petituri erãt ueſte candida ſumpta pp qd candidati appellabant:ex propinquo colle in campũ martiũ deſcendebãt:ut ex loco ſuperiori facile a turba proſpici poſſent.Populus aũt in cãpo Martio ad magiſtratus cõgregabatur: eaq; comitia appellabant. Cum ergo turbæ ſe admiſcuiſſet cãdidatus ſequebat nomẽclatorẽ. Erat.n.nomẽclator q̃ ſingulos ciuium nomina teneret:dictus quaſi nomen calator. Nã calare uocare eſt. Hic igit candidatũ admonebant quo q̃ſq; noĩe uocaret. Ille aũt hoĩem ꝑprio noĩe appellãs:manuq; apprehẽdens orabat: ut ſibi in ſua petitiõe ſuffragaret & qm̃ circuẽdo ſingulos adiret huiuſcemodi forma petẽdi ambire dicebat. Atq; actio ambitio quæ ſi pura erat nulla adhibita corruptelæ ſpecie citra uitiũ habebatur & legibus ꝑmittebat. Sin aũt ita ſuffragatores ambiret:ut uel pollicitationibus uel largitionibus:uel metu iniecto:uel deniq; alia quamuis nõ recta rõne corrũpere tẽtaret iã legis ambitus reus erat:qua ſi accuſaret:damnabat ambitus. Ergo qm̃ uterq; ambiebat: ſed alter uirtutibus nitens alter qm̃ bonæ deerãt artes malis artibus aggrediẽs:uterq; ambitioſus appellabatur.Sed alter cum uirtute alter cum uitio.Nam cum mediocritas: quædam ſit circa honores mediocres petẽdos ĩq̃ uirtus cõſiſtit quæ ut reliquæ morales:utroq; extremo euitato neq; deficit: neq; excedit. Cũq; talis uirtus ẽt apud philoſophos innominata ſit certãt:ut inquit Ariſtoteles: duo extrema de media regione. Vt ambitio pro mediocritate ponat comparatione alterius extremi q̃ græci uocant αφιλοτιμεῖν: quã deficimus in honoribus appetẽdis. Et rurſus ponat a philotimia cõparatione ambitioſi.¶ In cãpum: campus non omnis ager eſt:ſed is ſolũ q̃ apertus plãuſq; ſit. Vnde campeſtria hæc loca dicimus. Hic autẽ de cãpo martio intelligit qui inter tyberim & colles propinquos iacet & Tarquinii regis fuerat quo exule facto cãpus Marti ſacratus eſt. Fruges autem qm̃ illas conſumere religioſum erat in tyberim deiectæ cum ad aliquod ſpatium undis deuectæ fuiſſent tandem fluminæ in maximis caloribus ſeniter fluente hæſerunt in media pene urbe ac limo & aliis rebus quas flumen uehebat agreſtis inſula fieri cœpta hac humana opera accendete & additis molibus tandem firma area ad tẽpla & porticus ſuſtinẽdas reddita fuit. Habuit.n.templa duo Iouis & Aeſculapii. Hodie:ni fallor habet baſilicã diui Bartholomei. Sed redeo ad cãpũ. In cãpo Martio ſepta erãt intra quæ ſuffragia reddebant. Erat & tumultus quẽ citatoriũ appellabãt ponte ſeptis coniunctus. Inde citabant tribus ad ſuffragia reddẽda:& q̃ intus iã reddiderãt:ne laturis ſe denuo ĩmiſcerẽt p eũ põtẽ diſcedebãt.¶ Moribus & fama melior nã ĩ alio cãdidato ualebat nobilitas generis. In alio celebris fama a ſuis uirtutibus orta. In alio nũerus magnus cliẽtũ:cliẽtes ãt dr̃ q̃ſi colẽtes q ſe alicuius potẽtioris ciuis patrocinio cõmittũt illũq; tanquã patrem colunt ipſe autẽ dr̃ patronus q̃ſi pater iſti ergo clientes patrono in magẽtus petitione

ſuffragant.¶ Neceſſitas:mors qua nihil magis neceſſariũ eſt.¶ Aequa lege. Paribus cõditiõibus.¶ Eodẽ.n.pacto ſe habet erga inſignes & potẽtes quo erga obſcuros & ĩimos.¶ Sortit:ſorte ſumit: Sortiri.n.ſorte accipere eſt.¶ Vrna:translatio a iudiciis rom.ut in ſupioribus demõſtratũ eſt. Sic Vir. Vrnã mouet ille ſilẽtũ Cõcilium q̃ uocat.¶ Diſtrictus enſis. Ex uita Dionyſii ſyracuſani exẽplũ ſumptũ eſt. Refert.n. Cice. huic tyrrãno familiarẽ fuiſſe damodẽ:q illius diuitias atq; opes uehemẽter admirabat illũq; felicẽ putabat. At Diõyſius q ſibi ſuaꝛe curaꝛe & timoꝛe cõſcius eẽt. Vis ne inqt Damodes q̃ fœlix ſit uita tyrãnica deguſtare? & cũ ille ãnuiſet iuſſit hoĩem ĩſtrato purpura atq; auro exornato recũbere epulaſq; regio luxu iſtructas appõi: & uina ꝑcioſa ꝑmit: adeſſeq; q illi adminiſtrarẽt pulcherrios pueros adeo ut fœliciſſimũ illis rebus ſe putare Damodes poſſet. Veꝛe eodẽ tẽpore ex laquearibus triclinii nudũ acutũq; enſem equina ſeta alligatũ ſupra diſcumbẽtis caput pẽdere curauit. Maxio timore p oĩa tẽporis puncta afficiebat Damodes ne in caput ſuũ decideret enſis. Itaq; neq; ex apparatu reꝛ neq; ex ſuauitate epulaꝛe uoluptatẽ ullã capere poterat. Nõ pulchros illos adminiſtratores reſpiciebat nec plenũ artis argentũ. Deniq; nõ iã manũ in menſam porrigebat. Quin & coronæ e capite defluebãt. Exorauit poſtremo tyrãnũ ut abire liceret q̃ iã btũs nollet eſſe. Hac ergo rõne oũdit Dionyſius nõ poſſe beatũ eſſe cui ſp timor aliquis imineat:optie ergo poeta ait q̃ dapes ſicule.i.a tyranno ſiciliæ paratæ nõ elaborabũt dulcẽ ſaporẽ.i.nullo labore erũt ita iſtructæ:ut dulcẽ ſaporẽ exhibeãt illi cui enſis diſtrictꝰ pẽdeat ſup ipia ceruice.i.cui impio ſp timor imineat. Neq; ẽt cantus cytharæ aut auiũ reducet illi ſomnũ quẽ curæ ab eo pepulerũt. Suauiſſima.n.res ſomnus eſt:& a natura aĩanti attributus:ut qtẽ ſumat:& membra labore feſſa refocillet:atq; corroboret. Eſt aũt ſomnus cõgregatio caloris naturalis ad interiora cauſatus ex uapore p calorẽ cordis eleuatũ ad cerebꝛe & p cerebrũ frigefactum. Hic.n.uapor ſic frigefactus obſtruit meatus uirtutis ſenſitiue p quos eã cor fons oĩum ſenſuũ dirigit atq; educit ad mẽbra ſenſuũ externorum. Iure ergo Vir. Sõne quies reꝛ placidiſſime ſomne deoꝛe.¶ Sõnus ag.l.u.nã agreſtes paruo contenti atq; ab oĩ ambitione & auaritia ꝑcul nõ afficiunt iis curiis q̃bus ſomnus tollit.¶ Vmbroſam.q.r.nã ſuauioꝛẽ ſomnũ ĩ duris ſtratis & ſub umbra recubãtes capiũt q̃ magni principes in lectis purpuratis.¶ Nõ zephir.i.ſomnus agreſtiũ nõ faſtidit tẽpe ſed ſũmopere deſiderat.¶ Deſiderãtẽ.q.ſ.e. Snia eſt q̃ neq; marina tẽpeſtate mouet qppe qa non ſit nauigaturus hõ deſiderãs qd ſatis eſt nec rurſus ſollicitat: ſi fructus ſuoꝛe agroꝛe nõ copioſi ꝑueniant. quippe q nõ multis egeat:cũ ſibi ꝑua ſufficiãt.¶ Tumultuoſum:æſtuoſum:nã uidet tumultus in aquis ita ſurgere cũ fluctus in mari cõcitant.¶ Arcturi ca.nã in occaſu huius ſigni inſurgũt tẽpeſtates ut in ortu hædi ſignũ .n.cœleſte eſt:q̃ caprã appellãt. Ferũt.n. caprã hãc ſolis filiã fuiſſe ait. Muſeus & tã atroci aſpectu ut illo terrigigãtes tellurẽ matrẽ orarũt:ut illã intra ſe abderet.¶ At tellus in antro clauſam a maltheæ cuſtodiẽdã dedit. Sed capra infantẽ iouẽ cura amaltheæ nutriuit inde cum aduerſus titanas inermis pugnaturus eſſet eius pellẽ ꝑ ſcuto geſſit quo terrore illos in fugã uertit. Poſt partã uero uictoriã caprã in uitã reduxit: aliaq; pelle tectã & imortalitate donatã aſtris intulit cum eius hedis. Caprã. Erictho nius in humero:hædos aũt ĩ brachio portat. Hoc ſignũ in ſuo ortu tẽpeſtates excitat. Vir. Præterea tam ſunt arcturi ſydera nobis Hædorumq; dies ſeruãdi & lucidus anguis.¶ Fundus mẽdax:qm̃ nõ correſpõdet in fructibus: q̃tum a principio demõſtrabat.¶ Arbore nũc culpãte nunc aquas.i.pluuias.¶ Et nũc ſy.tor.r.caloreſq; ꝑueniẽtes ex ui ſyderum q ẽt flumina cõtrahũt. Nã aut nimiis pluuiis aut nimia ſiccitate fructus ante maturitatẽ ex arboribus decidũt maxime aũt oliuæ.¶ Piſces:eos uitupat q ædificãdo in mari illudq; occupãdo faciũt:ut piſces ſentiãt æquora eẽ cõtracta .i.anguſtiora reddita pp moles iactas in altũ.i.pp fundamẽta iacta q̃bus moles & magna ædificia ſuſtẽtent.¶ In altũ.i.in ꝑfundũ mare. Neq;.n.terra cõtẽti ſunt in q̃ ædificẽt:neq; uadis marinis. Sed uolunt in ꝑfundo.¶ Frequẽs redẽptor:incertũ an multi ſint redẽptores:q hoc faciãt:ut dicimus frequẽtẽ ſenatũ.i.multos ſenatores an ad iterationẽ referat ut ſit frequẽs ꝑ frequẽter. Redẽptor ille eſt q accepta quã pacti ſunt pecunia aliquid faciẽdũ ſuis ſumptibus ſuſcipit.¶ Cæmẽta:oĩs rudior materia qua.parietes cõſtruũt. Nã ut ẽ apud. Vitruuiũ:ædificat aut ope lateritio aut cemento aut ſaxo quadrato.¶ Huc.ſ.in hoc altũ mare.¶ Faſtidioſus ter.d.nam niſi terrã faſtidiret in aquis non ædificaret.

Quod ſi dolentem nec phrygius lapis
Nec purpurarum ſydere clarior
Delinit uſus: nec falernæ
Vites achemeniumq; coſtum:
Cur inuidendis poſtibus & nouo
Sublime ritu moliar atrium?
Cur ualle permutem ſabina
Diuitias operoſiores?

¶ ANT. Qd ſi dolentẽ:oſtẽdit ſi diuitiæ multæ nõ pellũt dolores & moleſtias ſe nolle ꝑmutare: cum diuitiis etiã maximis ſabinã uallẽ: ubi quidẽ ſecuram uitã agebat.¶ Phrygius lapis: Plinio li.xxxvi.ſic phrygius lapis gẽtis nomẽ habet. Eſt aũt gleba pumicoſa. Vrit añ uino ꝑfuſus flaturq; follibꝰ donec rufeſcat Ac rurſus dulci uino reſtinguitur & hoc trinis uicibꝰ tinguẽdis ueſtibus tãtũ utilis hæc ille Horatius ergo de hoc lapide ad tĩguẽdas ueſtes intelligit cũ dicat quoq; nec purpuraꝛe &c.¶ Delinit: placat: mitigat.¶ Coſtũ: radix coſti guſtu feruens eſt odore eximio frutice alias inutili. Primo ſtatim introitu amnis indi in patale inſula: Pli.li.xii.ſcri.¶ Achameniũ coſtũ.i.ꝑficũ unguẽtũ. Nã ut ſcri. Pli.li.xiii.perſarum eſſe debet gentis unguentũ: ſed parthi madent eo. Achæmenes ãt fuit prius pſaꝛe rex uti & ſupius oũdimus ex herodoto. Opoſiores.i.magna opa & labore acquiſitas.

phrygius lapis

Coſtus

Vnguẽtum ꝑficum

¶ ACR. Qd ſi dolẽ.ſupfluũ dicit ambitũ fabricãdi & diuitiaꝛe appetitũ dũ dolores & mœrorem auferre nõ ꝑſit.¶ Nec phrygius lapis: ſinnadicus: in ſinnada.n.phrygiæ ciuitate marmora ipſa cædunt.¶ Achæmeniũ q̃.c. ꝑficũ. Achæmeni.n. pſæ dicti ab achæmene rege unde coſtũ uenit.¶ Inuidẽdis: ambitioſis ianuis: ut eſt Nec uarios inhiant pulchra teſtudine poſtes.¶ Sublime aut altum aut marmoribus ornatũ intelligitur.¶ Moliar.extruam: ut moliriq; arcem & manibus ſubuoluere ſaxa.¶ Cur ualle ꝑmutem: ſi ſollicitudine carere non

pōt:nec cōmutatiōibus debēt augeri diuitiæ.¶ Oposiores : cū magno ope acq̃sitas ac si diceret laboriosiores:

¶POR. Phrygius la.marmor ē.Sinadicū;sinnadi.n.eē dr̃ phrygie iuxta quā hoc marmor colit.¶ Nec.p; ſydere clarior ſit:non.n.oēm purpurā ſydere clarioré itelligi uult.¶ Achemeniūq;co.odoramētū eſt quodd̃ gratiſſimū:achemeni ãt pſæ dr̃ ab achæmene rege q quōdã totū orbē tenuit.¶ Cur iuidēdis poſtibus.i. magnificis acnobilibus.¶ Et nouo ſubli.ri.mo.atri.Ordo eſt:ritu nouo ſublime atriū cur moliar.Sublimitatē ãt & ad multitudinē referre poſſumus & magnificētiã.¶ Cur ual.p.ſ.d.o.cur.iqt relicto ſabio agro ſub quo ſecuram uitam ago cōtentus:appetã ampliſſimas domuū fundorūq; poſſeſſiones q̃ mihi oneri & moleſtiæ ſunt.

¶CHRI. Q d̃ ſi.cōcludit ſi timor & cæteræ pturbationes pſequunt nos quocūq; accedimus neq; diſcedūt a naui:ſi illã igrediamur:neq; ab equo:ſi illū aſcēdimus.Si ēt nec purpura nec pulchri lapides:neq; unguenta neq; uina dolorē dimouere a nobis pñt.qd opus eſt tã egregiis ædificiis.¶ Achæmeniū co.unguētū ex coſto quo pſæ(quos achæmenios iã uocari ſupra oñdimus)uehemēter delectãt.¶ Coſtū iter arbo.a roma.ponit. Radicē hēt guſtu feruētem odore eximio in fructice nulla eſt utilitas.Plini.duo eius genera ponit.Sed nigrum melius q̃ cãdidãs eē aſſerit.¶ Inuidēdis:qa ex iis citat inuidia.¶ Nouo ritu.qa ſolemus magis laudare ea q̃ noua forma ædificant.¶ Atriū pria domus pars erat apud priſcos in quo ut ait Cato:apto hoſtio ut a ꝓteritū tibus cōſpici poſſent epulabant priſci & duo tm̃ fercula adhibebãt.Quapp Iuue.ſuoq; tēpoq; turpē luxū notãs cōtraria induxit interrogãs.Quis fercula ſeptē ſecreto cœnauit:auus.In eadem etiã parte domus & pecunias & reliq̃ pciosiora ſeruabãt ſeruoſq; qbus tanq̃ fidelioribus cuſtodiã eaq; req; comittebant atrienſes appellabãt.Vt apparet apud Plau.i aſinaria.Vir.quoq; is uerſibus idē oñdit.Dardanio anchiſæ armiger ante fuit hoſpitibus.Cū ua.ſa.cū uilla mea q̃ modica & frugi i ualle ſabina ē.¶ Operoſiores.i.maiori artificio paratas:opera enim labor eſt:& omnia quæ maiori artificio parantur elaborata dicuntur.Virgili.Arte laboratæ ueſtes.

Argumentum. ODES. II.

¶ANT. Amico ſcribēs docet robuſtū pueq; debere acri militia diſcere pauperiem pati & hoſtes eques uexare uitã ſub dio agere.Nã dulce eſt decoq; pro patria mori.Quæ mors oēs,pſequitur & fugaces & ibelles uirtus autē honore afficit:nec perit unq̃ ait inde quēq̃ impiū ſecū morari nolle.Nã ſpretus iuppiter ſæpe ſcelerato addidit ēt inocētē:Raro.n.pœna ſcœleſtum deſerit q̃q̃ ſera.q̃ndoq;.¶ Anguſtã ami.ode eſt ſimilis.ix.Anguſtam pau.i. grauē moleſtã acerbam difficilē.¶ Parthos fer.i. feroces hoſtes.¶ Sub dio:ſub aere ſub ſole ſub imbri.¶ Trepidis.i.periculoſis & aſperis.¶ Illū ex mœni.ho. Senſus eſt : illū romanū militem bellis aſſuetū & ſtrenuū timeat regia hoſtis uxor a mœnibus eum aſpiciēs timeat inq̃ ne ſuo uiro cōcurrat imbelli.¶ Rudis agmi.i.præliorum militiæq;.¶ Leonem.i.romanū militem ſtrenuū.¶ Tactu.a.i.dum tãgit:uel ut tangat.¶ Dulce & de.edocet pulchrum eſſe pro patria mori:ergo pugnãdū nō fugiēdū ē cū etiã fugiētibus mors magis iſter.¶ Imbecillis iu.i.debilis & non aptæ bellis.¶ Timido.t.i.fugienti.

¶ACR. Anguſtam: dificilem arduam:hanc odem generaliter ad amicos ſcribit cōmonēs beatiorem uitam facilioremq; pauperi ſuadens ita adoleſcentes iſtitui debere ut paupertate & exercitio ad militiam firmētur.¶ Parthos:ſpecies pro genere.¶ Sub diuo:in campo ut Cū pater in ripa gelidiq; ſubæthæris axe.¶ Et trepi.aut imbellis : in quibus ſemper trepidatur aut in periculoſis laboribus. Sic educatum inquit adoleſcentē ita clarum eſſe debere gloria bellicarum rerum: ut etiam mulieribus & puellis hoſtium notus ſit ipſa aſſiduitate bellandi.¶ Suſpiret:cum illum proſpexerit timore ſuſpiret ne aut maritus eius aut ſponſus militem ro.prouocans neſcius bellice artis itereat:ordo eſt: proſpiciēs illum ex hoſticis mœnibus matrona bellantis tyranni & adulta uirgo ſuſpiret.¶ Heu heu ne re.ſponſus rudis agminum laceſſat leonem aſperum tactu quem rapit cruenta ira per medias cædes ſeruauit methaphoram: ut quia romanum militem leoni comparauit adderet impetum.¶ Mors & fu.perſe.ui.contra tela furit & fugacem qui fugat agentis eſt & non patientis.Oſtendit eos magis periclitari qui fugiunt.¶ Iuuentæ. Gtūs eſt ab eo.n.qd̃ eſt iuuenta iuuentæ declinatur.¶ Timidoue ter.hoc eſt fugientium ut eſt & in tergum fugientibus ingerit haſtas:tergū aūt pro qbuſcūq; mēbris poſuit poſterioribus:q̃ uulnerari ſolent his qui in prælio fugiūt.

¶POR. Anguſtã ami.pa.pa.ſuadet breuiorē uiã faciliorēq; eſſe pauperi ad beatã uitã ſi ita iſtituatur ut in ſubiectis oſtēdet.¶ Robuſtus acri mili.p.hoc eſt cū ita robuſtus eſt ac p hoc cū adoleſcēs eſt.¶ Acri mi.aut in acri militia accipe aut per acrē militiã.¶ Et par.fero.pthos ,p qbuſlibet hoſtibus accipe . Illū ex mœnibus hoſticis tã clarus ſit inqt in gloria bellicaq; req;:adoleſcens ut uulgo ēt mulieribus & puellis hoſtiū notis ſitq̃ utiq; niſi frequētes in bello proſpiciunt.¶ Aſperum ta. leonem:hoc eſt q aſper eſt ut leo aſperum tactu autē qui ſit tactus ē.i.leuis aſperatur.¶ Mors &.f.perſequit uirum:hic oſtendit eos maxime periclitari qui fugiūt.

¶CHRI. Anguſtã ami.pa.pa.lã in pricipio huius tertii libri ,ppoſuit ſe ea cãtatuq;:q̃ & ſi a uulgo abhorrēt utiliſſima tñ eſſent ad tenerã ætatē bonis moribus iformãdã.admōet ergo pueritiã: ut a prima ætate in laboribus atq; parſimonia uiuere aſſueſcat:ut inde fortitudinē aĩ & tēperantiã ſibi cōparet. Optia.n.uirtus ē tēperantia:& q̃ iure optimo prudētiæ cuſtos appellari poſſit.Quapp græci hãc uirtutē ſophroſinē.i. prudentiæ cuſtodē dixerūt. Anguſtē cuius cōtrariū eſt copioſum:ergo difficilē.Hinc Sene.Facilius eſt laudare pauptatē q̃ ferre.¶ Robuſtus puer:q.d.q ēt in tenera ætate & molliuſcula duriora ferre poterit:ſi aſſueſcat egeſtati & labori militari.Adeo in teneris aſſueſcere magnū eſt:ut eſt apud maronē.Quin & lygurum fortitudinem & robur hinc probat cū dicit.Aſſuetumq; malo lygurem.¶ Condiſcat:quaſi una & diſciplinam militarem: & difficultates pati adiſcat.Quod maiores factitaſſe Salu.ſcri. Iuuētus ſimul ac belli patiēs erat in caſtris p laborē uſu militiã diſcebat.¶ Sub diuo extra tectū.¶ Trepidis:pp ,ppinqtatē hoſtiū.¶ Illū ex.m.locus artificioſus ē. Nã cū ſeueriora huiuſcemodi ꝓcepta ſint conatur illa uarietate q̃dam & iocūditate mitigare & atq; exornare. Præcepit igitur ut ſp adeo inter primos pugnet ut ēt ſuis ægregiis facinoribus cōiugi & liberis inimici regis & cognitus & formidabilis ſit ita ut & matrona.i. cōiūx tyrãni:& uirgo adulta.i.filia ſuſpiret pp timorē. Timet .n.illa genera:hæc ſponſo:ne forte ille ignotãs uirtutes huius romãi militis & rudis agminū.i.rei militaris inſcius laceſſat illū quē cōparat leoni q ita pcitus ferat p medias cædes.¶ Rudis agmi.ignarus militiæ: ergo p̃ ſtat a prima ætate ibui diſciplina militari:ſine q̃ nec hoſtē ſupare:nec ſe tutari poterit.¶ Dulce & dec.cōfutatio duplex eſt.Nã cū oñdiſſet aſſueſcēdū eē militiæ:cōfutat eos q cōtraria ſentirēt qm̃ ſæpe cædes ex bello p ueniūt.Confutat ergo dupliciter:primo qm̃ ſuaue ſit pp imortalē gloriã ,p pria mori:deinde q; ſtultū ſit talē gloriã pp metū mortis refugere qñ q dē nihilominus paulopoſt moriēdū ſit.¶ Poplitibus:poplites ligamenta genu:q̃ qm̃ nerui ſūt & robur & ibicilitatē ,p eoq; q̃litate afferūt.

¶ODE.ii.trico.tetra.ſubeundã eē militiã:uirtutēq; immortalē eſſe edocet.

ANguſtã amice pauperiē pati
Robuſtus acri militia puer
Cōdiſcat: & parthos feroces
Vexet eques metuendus haſta,
Vitamq; ſub dio & trepidis agat
In rebus . illū ex mœnibus hoſticis
Matrona bellantis tyranni
Proſpiciens & adulta uirgo
Suſpiret ehu ne rudis agminum
Sponſus laceſſat regius aſperum
Tactu leonem:quem cruenta
Per medias rapit ira cædes.
Dulce & decorum eſt pro patria mori
Mors & fugacem perſequitur uiros,
Nec parcit imbellis iuuentæ
Poplitibus timidoq; tergo
Virtus repulſe neſcia ſordidæ
Intaminatis fulget honoribus:
Nec ſumit aut ponit ſecures
Arbitrio popularis auræ:
Virtus recludens ĩmeritis morti:
Cælum: negata tentat iter uia:
Cœtuſq; uulgares: & udam
Spernit humum fugiēte pĩna:
Eſt & fideli tuta ſilentio
Merces:uetabo:q cereris ſacrū:
Vulgarit arcanæ:ſub iiſdem
Sit trabibus : fragilemq; mecū
Soluat phaſelon.ſæpe diſpiter
Neglectæ ſcœſto addidit integrū
Raro antecedentem ſceleſtum
Deſeruit pede pœna claudo.

¶ANT. Virtus repulſæ.Sēſus ē q; uirtute p̃ditus nūq̃ repulſam hēre pōt ſplēdet.n.p ſe incorruptis honoribus:quos in ſe hēt. Vñ ſi peteret magrãtū nec populi fauorē hēret repulſam nō hēt qa oino dignus eſt magrãtu ipſo fungi.¶ Nec ſu.aut po.Sēſus eſt q; uirtute p̃ditus nō ſumit aut relinquit magrãtus arbitrio populi fauētis uel obſtãtis qm̃ oino uirtute ſua illud meret exequi nec aliq̃s ei auferre pōt uel dare qd̃ ē i ipſo poſitū.¶ Virtus recludēs:oñdit uirtute p̃ditos humana deſpicere: appetereq; cœleſtia illiſq; diuinos honores exiberi:cū inter cælicolas referant.¶ Eſt & fi.oñdit uirtutē ipſã ſecreti ēt tenacē eſſe:& fidelē.¶ Vetabo:q dicit ſe nole cū ſacrilegio cōuenire uel nauigare ne illius culpa ipſe quoq; opprimatur a diis.¶ Cereris ſa.arcanum cereris ſacra myſtica erant.i.ſecreta:nec uulgari licebat.dicūt.n.eã occulte cōſiliis uſam fuiſſe donec filiã reperiret.¶ Sub iiſ.trabi.ſub eodem tecto.¶ Dieſpiter:iuppiter ut diei pater:teſte Macro.¶ Inceſto addit integrum.ſ.ſcelerato & criminoſo adiunxit integre uitæ uirum & inſontem.¶ Raro.Ordo eſt: pœna claudo pede raro deſerit ſceleſtū antecedentē:nã ut etiã li.i. Vale.ſcri.Lento gradu ad umdictã ſui diuina procedit ira : tarditatēq; ſupplicii grauitate compenſat.Et Iuue.ſat.xiii. Vt ſit magna tamen certe lenta ira deoq; eſt q̃ quidē ab homero ſumpta ſunt is.n.li.iiii. iliad.ait:contēni numero olympi haud ĩpune ſinunt ſuperi:ſcelera impia q̃q̃ diſtulerint:culpas hoium grauiora morantur ſupplicia.

Deorū pœna

¶ACR. Intaminatis.incorruptis.aūt ſine macula repulſæ.¶ Secures:pro faſcibus poſuit aut pro poteſtate ut ſeuū pro ſecuri aſpice torquatū hic itaq; talis dū in ſe.haberet honorem:nec ex populi poteſtate ſumit nec ab alio dignat accipere.¶ Arbitrio po.au.populi fauore:ut Luca. Popularibus auris ĩpelli pulſuq; ſui:ut Vir: Nunc quoq; iã nimiū.g.p.a.¶ Recludēs cæ.apiens ēt cœlum:ut ardēs euexit ad ætera uirtus.¶ Negata uia:ut Vir.Inſuetū p iter.¶ Cœtuſq;:uult uiliū hoium cōſortia.¶ Spnit hu.ut Vir. Terreniq; hebetãt artus & alibi. Qua me quoq; poſſum tollere humo.¶ Virtus:uirtutē p ſe clarã ornare honores nō hornari dicit ab honoribus.Repulſam uero habuiſſe dicebantur q honorē petētes repudiati fuiſſent. Quod cū ueniſſet catoni claro uirtutis ſuæ cōſcius corruptū populi iudiciū cōtēpſit & hoc tũ iuxta ſtoicoq; ſectã q dicūt uirtutē ſolã ſufficiere ad btãm uitã:mō uero generaliter repulſa accipienda uirtutē infamē ac ſordidã nunq̃ eſſe poſſe.¶ Fugiente .p.tanq̃ ipſius uirtutis fama terras fugiēs cœlū pateat.¶ Eſt &.f.t:ſ.m.oſtēdit uirtutē ēt ſecreti tenacē.¶ Vetabo:ordo eſt:uetabo ſit mecū ſub eiſdē trabibus & ſoluat mecū fragilē phaſelū q uulgauit ſacrū cereris ſacra cereris myſtica erãt nec uulgari licebat pp hoc q; occulte cōſiliis uſa eſt donec filiã ſuã reperiret.uñ & Virgi. Et fida ſilētia ſacris & dicit ſe eū ſacrilegio nec nauigare nec manere uelle:ne inuoluatur illis periculis.¶ Soluat:ſoluere dixit in pelagus dimitere.¶ Soluite uela citi.¶ Phaſelū:phaſelus uelox & oblōga nauis eſt:ut Vir. Et circū pictis uehitur ſua rara phaſelis.¶ Neglectus:ad ſupplicium inceſti:id eſt noxii.¶ Integrum inocentē ut integer uitæ ſceleriſq; purus.¶ Antecedentem:præeuntem tanq̃ rato pœna deſcerat ſceleſtum : & q̃uis tarde tamen puniat meritū nec ab eo poſſit euadi nec effugi.Virgili. Diſtulit in ſeram cōmiſſa piacula mortem.

¶POR. Virtus.nn.ſ.hæc de Stoicoq; ſecta ſunt q dicūt uirtutem ſolã ſufficere ad beatã uitam : Repulſam autem generaliter accipit pro infamia ac turpitudine.Hoc enim ait. Virtus infamis ac ſordida unquam eſſe poteſt.¶ Nec.ſ.aut.p.ſ.a.i.hæc poteſtate propria coronatur quia non alius illi auferre poteſt q; in ipſa poſitũ eſt.¶ Et ſide.tu.ſi.mer.inter uirtutes.ſ.Vetabo qui cere ſa.uul.ar.abſit inquit:ut ſub eodem tecto mecum ſint & cum his nauigem qui linguam ſuam uſque ad proditionem miſteriorum cereris producunt.¶ Negata.t.i. u.negata:ſ.omnibus his autem intelligi uult per uirtutem acquirere poſſe homines immortalitatem q mor-

tali conditione sunt. ¶ Raro antece. sce. de. pe. pœ. clau. hoc proximũ ẽ illi q̃ dr̃ deos iratos pedes lanatos habere: quia nõnunq̃ tarde ueniunt nocentibus: secundũ hæc ergo pœna pede claudo dicta est: q̃ raro deseruisse antecedentem scelestiũ ait significat difficile non esse sequi eum cui ob meritum aliquod pœna debetur.

¶ CHRI. Virtus: snia ex media phia. Nam uirtus sp̃ magr̃atus honoresq̃ oẽs meret. Vñ est nescia repulsæ. Nã q̃uis hoies illã nõ honorẽt: tñ semp digna est honoribus. Quapp cõcludũt in suis paradoxis stoici oẽs sapiẽtes esse reges: esse dictatores: esse cõsules ẽt si populus tales honores illis nõ demãdet: nõ igit patit repulsam. Quod Cato ille uticẽsis animi aduertens ẽt si magistratum quẽ petierat non esset assecutus: tñ q̃a se illo dignum exhibuerat: nullã se repulsam passum existimauit: asserebatq̃ amicis esse illam rem ignominiosam populo: q nõ recte iudicasset nõ aũt sibi q recte petisset. ¶ Sordidæ: ignominiosæ nõ uirtuti: sed illis qui iuste repulsam sunt passi. ¶ Intaminatis: icorruptis. Dictũ aũt ẽ qd sit cõtaminãr. ¶ Nec su. putat uulgus q̃ q magistratus petũt: eos accipiant: aut deponant: ut est illis aut maior aut minor fauor in populo. At phs solos sapiẽtes eos cẽset accipere ẽt si denegent a populo stultos aũt nunq̃ accipere: etiam si a populo cõferant. indoctũ. n. uulgus honorẽ: q uirtutis p̃miũ est immerẽti tradere nõ põt: sed insignia honoris dare põt quæ persepe ad indignos trãsferunt. ¶ Auræ. fauoris: Vir. Nũc quoq; iam nimiũ gaudens popularibus auris. Secures cõsulatus aut dictaturas ãt p̃turas quæ isignia sunt secures & fasces. ¶ Virtus recludẽs. i. aperiẽs cœlum. ¶ Immeritis mo. i. illis quorũ fama nõ sit moritura: Nam istis tribuunt ab hoibus diuini honores: & ut dii colunt quẽadmodum de libero patre & de hercule decretũ est. ¶ Tentat iter uia. negata. s. homini. Quia aggredit ea quæ aut supra humanas uires sunt: aut uehementer ardua homini. ¶ Et sper. cæ. u. q. d. q̃ cõmunia & uulgata sunt. Humum: res terrenas: quia quærit diuina & immortalia. ¶ Fugiente: uelocissime labente. ¶ Est & fide. t. s. Laudauit uirtutẽ. i. fortitudinem. Nam & oẽs si rectos animi habitus uirtutes appellemus: tñ ꝓprie uirtus est fortitudo. Nam a uiro uirtus dicitur. Virum aũt hominem præstanti excellẽtiq; animo nũcupamus. Dicit ẽt uirtus uis illa qua res cuius est uirtus perfecta redditur Cice. in. v. de. fi. b. &. m. Arqui in sensibus est sua cuiq; uirtus. Laudauerat ergo fortitudinẽ. Nunc laudat iusticiã & fidẽ: quæ totius iustitiæ fundamẽtũ est. ¶ Qui ce. s. ponit hæc sacra pro omni arcano. Nã eleusine sacra. nefas erat non initias prodere. ¶ Sub iil. t. sub eodẽ tecto. Sententia est neq; mecũ habitabit neq; una nauigabit. Nam psæpe euertit aut domũ aut nauigium deus ut puniat scælestum qui ibi sit. Vnde necesse est q̃ & qui boni sunt cum illo pereant. ¶ Trabibus: pro tecto posuit. ¶ Phaselum: fluuiale nauigium est. Vnde & circũpictis uehitur sua rura phaselis. ¶ Incesto: scelerato posuit ãt speciem uitii pro omni uitio. Incestum autem omnem inconcessum concubitum appellarunt. ¶ Dicunt. n. cestoꝑ cingulum esse: quo uenus concessas nuptias adiens utit. ¶ Integrum: inocentem: sic supra integer uitæ. s. q. p. ¶ Raro q̃uis pœna non statim sceleri paretur non tamen propter moram tollitur. Ipsa. n. claudo pede sequitur scælestos: sed tamen non deserit donec consequatur.

Argumentum. ODES. III.

¶ ANT. Scribit sapiẽtem uiꝝ & optimũ nulla seditione nullisq; minis tyrãni: nõ tẽpestatibus nõ iouis fulmine posse a solida & integra mẽte cõcuti & moueri: si ẽt mũdus rueret ꝓpauidũ ruinæ feriret itaq; uirtute & mente ĩnixus pollux & hercules cœlũ ascendere inter quos qdem ipse quoq; augustus accumbet: hac item uirtute a tigribus uectus ẽ bacchus: hac inq̃ uirtute Romulus Martis eqs & militiæ gloria fugit iferos: cœlum ascendit iunonẽ etiã permittente dum dii cõsiliũ super hoc agerent. Refert inde plurima iunonis uerba in romuli romanorumq; gratia prolata Admonet postea musam ut deorum sermones referre desinat cũ lyricis iocosa tãtũ nõ seria grauiaq; cõueniant. ¶ Iustum & tenacem propositi uirum: ode est similis nonæ: hic aũt poeta ipse longo interuallo ad romuli nomen descẽdit in augusti laudem. ¶ Tenacem propositi. i. constantem & continentẽ: constantia nãq; in resistendo: continentia uero in superãdo consistit quod phus li. vii. eth. scrib. ¶ Ardor: furor seditio. ¶ Vultus. sæuitia. ¶ Mente quatit solida: concutit moueta mente firma integra & constanti. ¶ Auster dux: turbidus adriæ inquieti. ode quoq; tertia lib. i. de eodem ait. Nec rabiem noti. Quo non arbiter adriæ maior tollere seu ponere uult freta. ¶ Impauidum ferient ruine id fortis uiri officium est. Vnde phus ait lib. iii. eth. is igitur homo fortis proprie dicitur q circa honestam mortem & ea omnia quæ repente e ueniunt atq; efferunt ipsam iterius est. ¶ Hac arte. i. iusticia constantia & fortitudine. Hac arte idest uirtute dicitur enim ars ab ἀρετὴ. idest uirtute ut Diomedes scribit. ¶ Pollux: de hoc lege ode. xii. libro. i. ¶ Vagus: orbis enim plurima loca peragrauit monstra domando: iussus ab Euristheo mycenarum rege de quo uide epodo tertia & Iuue. ibi: sed qd magis heracleas. ¶ Arces igneas: idest sideras Augustus recumbens: uult austum quoq; in deorum nomine haberi loquitur autem ut ille. Tu das epulis accumbere dinum: nam homines per merita deorum conuiuiis adhibebantur.

constãtia
Continentia
Fortis homo

¶ ACR. Iustũ & tenacẽ. i secta stoica hoc dr̃ iustũ uiꝝ hõestiq; ꝓpositi nõ terreri ciuiũ opiniõib̃ uel minis exigẽtiũ ut aliqd forte rõni cõtrariũ fiat. Ordo est. iustũ uiꝝ solida mẽte & tenacẽ ꝓpositi nõ q̃tit ardor ciuiũ iubentiũ praua ardor. p. i. sedit io iniqua sperãtiũ. ¶ Vultus: seueritas. ¶ Imminẽtis tyrãni. terrentis. ¶ Mẽte solida dicit iusti & cõstantis uiri q minis nõ q̃tit tyrãni aut certe mẽte ꝓ cõsilio intelligi uoluit ut Vir. Hic pfis aeneæ suspẽsam blãda uicissim: gaudia. Pertẽtãt mentẽ. Et q̃ facere id possis nũam nũc accipe mentem: & hoc

auget p ecbasin & gradit a populo ad regẽ: a rege ad elemẽtũ: ab elemẽto ad deũ: a deo ad mũdũ labit. ¶ Inqeti. s. austro duce: unũ pẽdet ex altero. ¶ Adriæ: masculini generis est cuius cõmotionẽ mare seq̃tur. ¶ Si fractus illabat orbis ad ecbasin animi cõstantis rettulit: ut Luca. Sic cũ ruit arduus æther. ¶ Hac arte. p. & uagus. qui per omnẽ terrã pagrauit: ut Vir. Nec uero alcides tantũ telluris obiuit. ¶ Innixius: incũbens: semidei dicebant qui ob merita deoꝝ adhibebant cõniuiis: qd̃ Hora. mõ Augusto dedit ut Vir. Tu das epulis accũbere diuum. ¶ Purpureo: pulchro: ut est Roseoq; hæc insuper addit ore. ¶ Bibit: urcũq; ad hoc meritũ peruenerit uirtutis uia. ¶ Nectar: potus numinum. ¶ Hac: quasi militantem collo trãhi potentiæ numinis dedit.

¶ POR. Iustũ ac tenacẽ ꝓpositi uiꝝ. in secta stoica & hoc dicit iustum uirum & honesti ꝓpositi nõ terreri ciuium opinionibus exigentium ut aliquid cõtra rõnem faciat. ¶ Non uultus. i. t. m. q. s. i. eum quem iustum & tenacẽ ꝓpositi ait: ergo sensus est: sapientẽ uiꝝ non quatit. i. non cõturbat minax uultus tyrãni: ideo. s. qa solida mente est. i. firma & constanti. ¶ Hac arte pol. & ua. her. uagus dictus est quia orbem terrarum peragrauit. ¶ Arces igneas: idest sydereas: ac p hoc cœlestes. ¶ Quos. i. a. r. bene quia & ipse uirtutis cultor est. ¶ Purpureo bibit ore nectar purpureo ore claro & splendido: ut Virgili. Lumenq; iuuente purpureum.

¶ CHRI. Iustũ & te. pro. ui. oñdit q fructus: & q̃ p̃mia. pueniãt ex eo uitæ gñe: in qd actẽus p̃cepta dederit: & eos q huiuscemodi uitæ assueti habitũ cõtraxerint nullo terrore ad uitia ꝓpelli posse. ¶ Refertq; multos uiros his uirtutibus ad cœlũ assumptos esse. Laudauerat iustitiã & fortitudinẽ: nũc qd ex illis assequamur oñdit. ¶ Tenacẽ. i. fortẽ: & cõstantẽ: & in ꝓposito pseuerãtem. Nã fortitudinis ptes sunt. Cõstantia. Cõfidẽtia. Magnaminitas. Perseuerãtia. Patientia. Magnificentia: & Securitas. Verum magnanimitatis ptes sunt: Dignitas & Liberalitas. Magnificẽtiæ uero Gloria: Amplitudo: Studiũ & Exerciriũ: ergo tenacẽ ꝓpositi intelligit pseuerãtẽ. Est aũt pseuerãtia q̃ fortitudinis ptẽ eẽ posui in re bñ cõsiderata stabilis ac ꝓpetua mansio. Est ãt ordo: q̃ neq; ardor ciuiũ. i. p. nec uultus instantis tyrãni q̃tit a mẽte sua solida uiꝝ. i. &. t. p. ¶ Ardor: ardẽtissima q̃dam cupiditas qua ẽt bonos ad turpia ꝓpellere uolũt. ¶ Nec uu. q̃ si sæuitia q̃ i uultu oñdit. ¶ Quatit. q. d. ne dũ de iiciat sed ne q̃tit qdẽ. ¶ Mẽte. so. i. a bñ cõstabilito istituto. ¶ Iouis ful. sed de iouis fulminibus diximus suo loco: Snia est nihil unq̃ furuꝝ tã horrẽdũ: qd̃ illũ a uita recte istituta dimoueat neq; si mũdus ruat expauescet illius ruinã. ¶ Hac ar. p. oñdit exẽplis hoies uirtute & iustitia iter deos esse relatos. Nã de polluce historia ut iã demõstrauimus habet qa mare pyratis ifestũ pacarit diuiꝰ honores meruisse. ¶ Et uagus Hercules: hũc & si thebanũ ex Alcmena iouis filiũ fingãt: tñ illi oia tribuũt q̃ ægyptius hercules factitauit. ¶ Vagus: cõueniens sibi epythetũ. Nã iubẽte. Eurysteo diu latiusq; ad uaria mõstra domãda uagatus est sic Vir. Nec uero alcides tãtũ telluris obiuit. ¶ Innixus: uehemẽter nixus. ¶ Igneas: syderibus micãtes. ¶ Purpureo: pulchro & q̃si diuino. ¶ Nectar: potio diuina ẽ. ¶ Recũbẽs: discũbẽs. Nã uoluit antiqtas dublici uia hoies reddi deos: lecti. s. aut mẽsæ ꝓticipatione. De mẽsa apparet apud æolũ uirgilianũ. Tu das epulis accũbere diuũ. De utroq; in buco. Nec deus hũc mẽsa dea nec dignata cubili est. De baccho uero eadẽ repete q̃iã dicta sunt. ¶ Indocili: indomabili: nã brutũ ĩdocile dicimus qñ ꝓpio hũano nõ paret ergo indocili suapte natura: sed iussui dei tñ paret.

¶ ANT. Hac. s. arte & uirtute. ¶ Te. m. i. pugnãtẽ & bñ merentẽ de hominibus: Bacchus. n. ut scri. Diodorus cũctos ꝓpios sustulit. ¶ Tigres lynces & tigres bacchi currũ trahũt. Sed uidet baccho assignari teste ꝓbo ut p eaꝝ colorẽ ĩ uino uarias hoĩum eẽ mẽtes ĩtelligamus uel ut p eas sæuitia demõstret q̃ qdã poti ĩfinitã excedũt crudelitatẽ. ¶ Hac. s. arte & uirtute. Quirinus Romulus. hũc aũt in augusti laudẽ cõmemorat. ¶ Martis. e. i. bellãdo. Acherõta. i. iferos ꝓpios de acherõte legito ĩ ode. iii. ¶ Gratũ: ꝓ grate. ¶ Cõsiliãtib̃. i. cõsiliũ hẽtibus de recipiẽdo Romulo. ¶ Iliõ iliõ: hæc sunt iunonis romanis cõciliate uerba ad deos. ¶ Fatalis in. iu. de paride loqtur qui iudiciũ hũit trũ deaꝝ de quo late ĩ ode. xv. li. i. ¶ Mulier. p. i. helẽa. ¶ Laomedõ: scri. Home. li. xxi. iliad. neptũnũ talia uerba appollini retulisse stulte q̃ insipiẽs es nõ ne meministi q̃ iã passi sumus apud iliũ mala? Solos nos deoꝝ iuppiter misit: ut supbo laomedonti in annũ ꝓmissa mercede seruiremus: ipse impabat. Ego troianis urbẽ latis & q̃ pulchris muris ne expugnari possent circundedi. Tu errabũdus & camuras boues in iugosæ idæ cõualibus pauisti. Sed quũ uenit accipiẽdæ mercedis tẽpus tũc debita nos mercede fraudatos minatus dimisit laomedõ: tibi quidẽ manibus pedibusq; ligatis ad longinq̃s insulas deportatuꝝ: ut riusq; aũt aures incisuꝝ nos aio iratio promissa fraudati mercede reuertimur hoꝝ tu nũc troianis gr̃am refers &c. id uero fictum esse aiunt quoniã cum troianoꝝ pecunia in sacro hoꝝ deoꝝ seruaretur ab eis laomedon petiit redditurũ se iurãs unde mœnia ĩstaurauit: postea tamẽ nec reddidit: hic datus ẽ fabulæ locus. ¶ Iliõ: ordo est: iudex fatalis & icestus & mulier pegrina uertit in puluerẽ iliõ ilion dãnatũ mihi ꝓ a me & castæ mierue: cũ populo & duce fraudulẽto ex quo laomedon pacta mercede destituit deos. ¶ Castæ mi. id ait: qa dixerat icestus iudex: scribit autẽ Home. li. ult. iliad. q̃ Iuno & Mineruã sacrũ iliũ priamũq; & troianũ populũ ꝓseq̃bant Alexãdri gr̃a: q deabus ad se ueniẽtibus eã ꝓtulit: q̃ miseram ipsi libidinẽ pollicebat. ¶ Duce frau. i. ipso laomedonte q deos fraudauerat neptũnũ. s. & appolinẽ. ¶ Iã nec lacœnæ. oñdit troiana oia diruta eẽ se iunõe agẽte: hinc iræ suæ satisfactũ esse.

Hac te merẽtem bacche pater tuæ
Vexere tigres indocili iugum
Collo trahentes: ac quirinus
Martis equis acheronta fugit.
Gratum elocuta consiliantibus
Iunone diuis: ilion ilion
Fatalis incestusq; iudex
Et mulier peregrina uertit
In puluerẽ: ex quo destituit deos
Mercede pacta laomedõ mihi
Castæq; damnatum mineruæ
Cũ ꝓpio & duce fraudulento.
Iam nec lacenæ splẽdet adulteræ.

Lynces
Tigres
Troiæ
mœnia
neptunus
Apollo

¶ ACR. Collo trahẽ. potẽtiæ numinis dedit iugo feras subdet iõ q̃tũ ad mortales ĩdociles q̃tũ ad potẽtiã: Dionysii ex more doctas. ¶ Hac. uirtute animi Quirinũ siue romulum in honorem augusti laudat & ipsum

martis filium deũ pro uirtute factũ acherõtẽ mortuis deputatũ uitasse cõfirmat. Equos uero mártis propugnãdi ĩsigni posuit. ¶ Cõsiliãtibus diis. cõsiliũ hñtibus diis de recipiẽdo romulo in numeꝝ deoꝝ. ¶ Ilion iliõ. repetitio noĩs interdũ iracũdiã interdũ laudẽ signifícat: ut ac corydon corydon q̃ te dementia cœpit: & ex illo corydõ corydõ ẽt pe nobis: ordo est fatalis & incestus iudex & pegrina mulier uertit in cinerẽ iliõ ut i puluerẽ ilion dãnatũ mihi & caste mineruæ. cũ populo & fraudulẽto duce ex quo laomedõ destituit deos pacta mercede fatalis. Alexãder p quẽ deleret ilion ut cũ fatalis equus saltu super ardua uenit. ¶ Et. m. p. peregrina dixit ad exaggerationẽ: ut Vir. Fœmina quæ nr̃is errãs in finibus urbẽ. ¶ Ex quo desti. de lao. p muroꝝ: troiæ pfectiõe nõ soluerat uotũ numinibus, pmissum: ut Vir. Nec dũ laomedõteæ sentis piuria gẽtis. ¶ Dãnatũ. destinatũ ad pdendũ. Vir. Hic iunõ scæas seuissima portas prima tenet: bene aũt castæ qa incestus iudex dixerat. ¶ Lacenæ: adulteræ helenæ menelai uxoris: quã Alexãder pulchritudine sua & ornatu pſuasam rapuit Vir. At non sic phrygius penetrat lacedæmona pastor. Ledeamq; helenam troianas uexit ad urbes.

¶ POR. Hac te. m. b. p. hac uirtute. s. Merẽtẽ: merentẽ qũo accipimus utꝝ simpliciter dignũ an ut mereri ſti pẽdia milites dicip. ¶ Indocili. i. c. t. alioq; idocili. Nõ utiq; ẽt sub libero q eas docuerit iugũ suũ traher̃. ¶ Gratũ. e. c. i. d. cõsiliãtibus nũc i cõsilio agẽtibus intelligẽdũ: est ãt sensus. iunone elocuta q̃ erat cũ diis apud quos cõsilio loq̃bat̃ gratũ elocuta cõsiliãtibus nõ est alia hæc oda q̃ supior: Sed illi adheret q̃re fallunt̃ q eas sepa rãt qppe cũ manifeste hæreat hoc mõ. ¶ Hac qri. m. e. a. f. gratũ elocuta cõsiliãtibus iunõe diuis significat hac romulũ in cœlũ receptũ iunone mitigata romanis qbus aliq̃diu pp iram q̃ in troianos habuit irata fuit. ¶ Fatalis in. q. i. hæc iã iunõis uerba sunt i cõsilio. ¶ Mihi castæq; d. m. p a me dãnatũ illũ. f. ¶ lã nec. l. f. a. famosus hospes: eleganter hæc dicuntur quasi ostendit iuno se ad satisfactionem usq; ultionem percepisse de troianis.

¶ CHRI. Hac. repetitio ẽ: hãc. n. dictionẽ ter initio clausulæ põit. Dãt ãt poetæ tygres baccho: uel ad oũdẽdã herois uirtutẽ q ẽt efferatissima & natura idomabilia domuerit uel ut his feris notẽt̃ efferitas ebrioꝝ. ¶ Quirinus: magni artificii sed nec minoris cõsilii poeta augustũ Romulũq; a quo Augustus originẽ ducit: nõ solũ laudat uerũ: ita laudat: ut adulationis suspitionẽ dimoueat. Nã p q̃dã insinuationẽ simulat se in cõe uirtutem laudãdã suscepisse ac mox iõ exẽplis nitit̃ demõstrare se coactũ eẽ: ut illos heroibus ascribat: ut casu potius q̃ electiõe hoc agi uideri possit. Nã q̃to magis aduládi suspitio amouet̃: tãto magis laus crescit. ¶ Quirinus: romulus. Hoc ãt totũ figmẽtũ & nouũ est: & a poeta excogitatũ. Nã cũ miro artificio, pcedat in iis q̃ ad hystoriã ptinẽt nõ tũ se poetã eẽ obliuisci oportuit. Fingit tamẽ q̃ ab aliis figmẽtis nõ abhorreãt romulũ esse ad cœlos euectũ iã placata iunone: q̃ troianis: & iis q a troianis fluxerãt: hactenus inimica fuerat. ¶ Martis. e. nõ imerito & qa martis filius fuerat & qa rebus bellicis claruerat. ¶ Fugit hac, fugit infernũ: qa iter deos relatus ẽ qd̃ ut docet Liui. ẽt post mortẽ suã uulgo creditũ ẽ. Possumus ẽt dicere q; ex platonicoꝝ ĩnia locutus sit poeta: q uo lũt aĩos eoꝝ q pie casteq; uixerint & bene de mortali gñe meriti sint seq; puros cõseruauerint nullo scelere infecti q̃primũ ex corporib⁹ excesserint ad cœlũ in suã originẽ reuerti. Qui ãt iis sceleribus infecti sunt: q̃ tamẽ purgari possint eos postq̃ tpe debito p oĩa iferoꝝ flumina lõgo circuitu sæpius deuoluti fuerit tũc demũ ide liberari. Qui ãt tã magna tãq; terra cõmiserũt flagitia: ut nullo piaculo purgari possint eos in æterno supplicio apud inferos detineri scri. ¶ Gratũ: rẽ gratã. Nã pgratũ diuis fuit: cũ i eoꝝ senatu i cõsulationẽ uenissẽt̃ esset ne recipiẽdus romulus: qm̃ iuno hactenus aduersa troianis nũc recõciliata se bñuolẽte id agi demõstret. ¶ Iudex. f. paris: & q̃si hirõice ptulit: cũ nõ uideat̃ dign⁹ uocari iudex q ita iniq̃ iudicauerit. ¶ Fatalis: exitialis pr̃i pr̃iæq; suæ. ¶ Et. m. p. & hoc cũ sũmo stomacho pnũciauit. Ofidit. n. solũ Paridẽ pp raptã Helenã cãm exitii troiani fuisse: & simul ne minuat̃ ignominia ex nobilitate eorum q uicerũt nõ dicit a mille nauibus & a nobilissimis ducibus fuisse euersã troiã: sed ab uno ciue & a muliercula pegrina q̃si pagꝝ pudica. Nã ignominiæ dat̃ mulieri q̃ mutat pr̃iã. Quapp & Terẽtia. ille pmẽo cũ Thais dixisset mr̃em suã samiã fuisse & rhodiĩ tasse: pp eã q̃ dixi cãm tacere se posse rñdit. ¶ Vertit: fundit⁹ eruit. ¶ Iliõ ili. Sic. n. noiabat̃ urbs q̃ in troia regione phrygiæ fuit. Cõgeminauit aũt ex igẽti lætitia. Nã ut cũ stomacho paridẽ iniquũ i se iudicẽ pnũciauit sic urbis exitiũ nõ sine uoluptate memit. ¶ Ex quo. d. d. fabulant̃. n. dirutis mœnib⁹ troiãis ab Hercule pactũ fuisse laomedõtẽ se ingẽs auri põdus Neptũno Apolliniq; datuꝝ: si illi mœnia restaurarẽt: ac deinde ope absoluto pacta mercede deos defraudasse: qd̃ nõnulli ad hystoriã referũt. Dicũt. n. cũ deesset pecunia ad reparãdos muros regẽ eã q̃ in tẽplo Apollinis & neptũni sacra eẽt assũpsisse: diis pollicitũ breui ipsã repositurꝝ nec tñ reposuisse: qd̃ piuriũ ita deos cõmouit ut accedẽtibus deinde nouis iniuriis i Iunonẽ Mineruãq; iniqtate iudicii a paride illatis illi urbẽ iunoni mineruæq; dãnarint. Ordo ẽ: iudex fatalis & icestus. i. pollutus Helenæ. a. & m. p. uertit i puluerẽ. i. i cieré. ¶ Iliõ. i: da. mihi &c. mi. ex quo lao. ãstituit. d. m. p. ¶ lã nec. q. d. remitto inimicitias iis q̃ a troia originẽ ducũt: qa iã abũde ulta sũ paridẽ & exultanter atq; amare. ¶ Iam non spl. ut demõstret hoĩem luxuriosum culture corporis & non uirtutibus operam impendisse.

¶ ANT. Famosus: infamis rapuit. n. helenam menelai hospitis uxorem. ¶ Hospes: paris ab helẽa spartæ hospitatus eã rapuit. ¶ Nec priami domus. i. familia. ¶ Periura. pp laome. dr̃: q deos decepat. ¶ Hectoreis opibus. i. auxiliis. Hector. n. Troiam distulit in decimum annũ. ¶ Ductum: progatũ: fuere quippe iter deos seditiões nam partim troianis partim græcis fauere. ¶ Resedit: quieuit. ¶ Protinus: dehĩc. ¶ Graues ir. qbus in romanos usa fuerã ob troianorum causam. ¶ Inuisum: mihi odiosum: quia troianæ stirpis. ¶ Nepotem. i. romulum mei filii Martis filium ex ilia numitoris filia: de quo plura uideto in ode. xii. libro. i. ¶ Marti redonabo. i. Martis gratia iras & odium in ro-

Famos⁹ hospes nec priãi dom⁹
Periura pugnaces achiuos
Hectoreis opibus refringit:
Nostrisq; ductũ seditiõibus
Bellũ resedit, protinus & grauis
Iras & inuisum nepotem:
Troica quẽ peperit sacerdos
Marti redõabo, illũ ego luci-
Inire sedes: ducer̃ nectaris (das

Succos: & ascribi quietis
Ordinibus patiar deorum.
Dum longus inter sæuiat ilion:
Romamq; pontus: qualibet exules
In parte regnanto beati:
Dum priami paridisq; busto
Insultet armentum: & catulos feræ
Celent inultæ: stet capitolium
Fulgens: triumphatisq; possit
Roma ferox dare iura medis.
Horrenda late nomen in ultimas
Extendat oras: qua medius liquor
Secernit europen ab afro.
Q ua tumidis rigat arua nilus
Aurum irrepertum & sic melius situm

mulũ & romanũ relinquã. ¶ Quietis: dii. n. nulla pturbatiõe afficiunt̃. ¶ Dũ lõgus inter. sensus ẽ: dũmõ Rõa ab ilio distet opposito mari romãi ipi ubiq; regnẽt beati. ¶ Sæuiat: ne illuc romani redire queãt istaurareq; iliũ. ¶ Exules. ad æneã: & comites rettulit: a quo romani sunt oriũdi. ¶ Regnãto, p regnẽt Dũ priami: Sensus est: dummõ. Priami sepulchra & paridis armenta pascẽdo isiliãt feræq; tutæ ibidẽ catulos celẽt. i. dũmõ iliõ detertũ fuerit: stet capitoliũ &c. ¶ Busto. sepulchro. ¶ Insultet. isiliat supuagẽt̃ calcitret. ¶ Inulte. sine pœna illesæ securæ ac tutissime. ¶ Fulgẽs. i. auratũ. ¶ Medis: p qbuscũq; bellicosis ponunt̃. ¶ Horrẽda: hostibus. f. ¶ Medius liquor se cernit europẽ ab aphro. Gaditanũ sinũ itelligit: nã uti Solin. scri. oceãus ab occasu solis irrũpẽs leuo latere europã radit aphricã dextro scissilq; calpe & abyla mõtibus quos dicunt colũnas herculis iter mauros fundit̃ & Hispãiã. ¶ Tumidus rigat arua nilus. Nilus aphricã ab ethyopia diuidẽs medios æthiopas secat: certis tñ diebus auctu magno per totã spatium ægyptum fœcundus innatat terræ. incipit autem crescere luna noua q̃cũq; post solstitiũ ẽ sensim modiceq; cãcrũ sole trãseũte: abũdãtissime ãt leonẽ: & residet in uirgine iisdẽ q bus acreuit modis. i totũ ãt reuocat̃ itra ripas i libra: ut tradit Herodotus cẽtesimo die: iustũ icremẽtũ ẽ cubitoꝝ sedecim minores aquæ nõ oĩa rigãt ampliores detinẽt tardius recedẽdo: hæserẽdi tẽpora absumũt solo madẽte: illenõ dant sitiente: utrũq; reputat, puincia: in duodecim cubitis famem sentit i tredecim ẽt esurit: q̃ttuordecim cubita hilaritatẽ afferũt: quindecim securitatem: sedecim delitias. Auctor est Pli. li. v. cap. x.

Calpe
Abila
Nili auctus

¶ ACR. Famosus hospes: ifamis q fidẽ uiolauerit hospitii: hospitis cõiugẽ rapiẽdo. ¶ Nec priami domus domũ, p gñe posuit. Paris. n. priãi filiꝰ fuit. Vir. da, ppriã tymbreæ domũ da mœnia fessis. Hectoreis opibus decimũ ut quos distulit hector i annũ: opes aũt, p auxiliis ponunt̃. ¶ Tãq̃ sint auxilio uite: ut Terẽ. iuno luciferꝰ opẽ. ¶ Nr̃isq; ductũ seditiõibus. i. bellũ qd̃ tñ fuerat: ut eoꝝ seditiõibus hoc ẽ disseũtiõib⁹ decẽniũ traheret̃. ¶ Resedit: finitũ ẽ. ut oĩsq; repẽte resedit flatus. ¶ Protinus: de hĩc: ut Vir. Mos erat hespio latio quẽ, ptius urbes Albãæ coluere sacrũ. ¶ Et iuisũ nepotẽ: odiosũ sibi rõulũ dixit: nepos. n. iunõis fuit p martẽ quẽ iouis & iunonis filiũ Homerus affirmat: p genus ãt romuli carthago deleta ẽ. ¶ Troica. p troiana. Ilia. n. troiana genere fuit: ut Virg. Donec regina sacerdos Marte grauis geminã partu dabit ilia, plẽ. Marti redonabo: q̃uis sit de troiano genere pr̃i suo romulũ regnare cõcedã. ¶ Inire sedes: ædificare: pmittã inqt uel indigentem fieri Ducere: ppinare potare. i. deoꝝ cõuiuiis ẽt itereſſe, pmittã. ¶ Quieis. phi. n. hanc beatitudinẽ diis dederũt: q̃ eos ociosos eẽ & nihil curare nec alicuius rei solicitudie teneri dicãt: semel mũdo lege disposito: uñ Vir. Scilicet is supis labor ẽ ea cura qetos Sollicitat. ¶ Dũ lõgus iter sæuiat, Tolerabilis⁹ se ferre cõfirmat: ut lõgo spatio maris iteriecto romæ regnẽt potius romãorũ nepotes q̃ ut illo fruat̃ spio. ¶ Insultet ar. libere supuagẽt̃: cõculcet: ut isultãt̃ solo & gressus glomerare supbos. ¶ Inultæ: illesæ securæ. Siluosis. n. & desertis locis feræ catulos tuto celãt: ut siluas & lustra feraꝝ. ¶ Triũphatisq; spes pticipii ẽ ut quõdã regnata lycurgo: & bacchatãq; iugis naxõ: & triũphata corymbo. ¶ Dare iura. m. Medos hic, p oĩbus gẽtibus posuit ac si diceret p triũphũ subditis hostibus leges iponat. ¶ Q ua medius liquor. Gaditanũ mare dicit ide. n. icipit europa secerni a libia. ¶ Ab afro, ab africa: synecdochicos. i. p q̃ loca diuidunt̃ europa & africa duæ ptes mũdi. ¶ Auꝝ irreptũ: ẽt roma cõtẽnet: qd̃ multo utilius ẽ oĩbus hoĩbus: cũ latet adhuc sub terra minus. n. cãs auaritiæ pstat: fortiorẽ ergo dicit romã cõtẽnendo auꝝ fore q̃ in usus cogẽdo: ut paruoq; potentem fabricium.

¶ POR. Discere nectaris succos. i. assuescẽ̃ saporib⁹ nectaris: dũ lõge fit sqt ab ilio rõa i q̃libet pte orbis romãi quãtũ i me ẽ regnẽt, elegãter hic puicatia iratæ i troiãos deæ exprimit̃. ¶ Regnãto, p regnẽt, secũda, p tertia pslõa ẽ: ut ẽ illd Virgilia. tertiꝰ argolica galea cõtẽtꝰ abito. ¶ Dũ. p. p. busto isultet armẽtũ hoc ẽ pascẽdo supgradiat̃. ¶ Et. c. f. c. i. pite q̃si desertã eẽ uelit troiã. ¶ Horrẽda. l. n. i. u. nõ ppetuũ epithetõ horrẽdã romã dicit sed barbaris horrẽdã. ¶ Q ua. l. m. f. europẽ ab afro. Gaditanũ maſ fretũ significat: ide. n. icipiũt discerni europa a lybia. ¶ Q ua tũi. ri. arua nil⁹ nõsp tumid⁹ sed tũidus cũ rigat. ¶ Auꝝ. i. &. l. m. c. t. c. s. f. bñ aurũ utilius ait eẽ priusq̃ de metallis effodiat̃ qm̃ effossum cãm pstat auaritiæ ac sceleribus: populũ autem romanũ ait cõstantissimum aurũ cõtẽnere merito qm̃ apud ueteres paupertas. magis in honore erat q̃ diuitiæ.

¶ CHRI. Famosus hos. q. d. ifamis apd oẽs gẽtes pp uiolatũ hospitiũ quo liberaliter a Menelao susceptus erat. ¶ Famosus. n. fuit plurimũ. Laomedõ rex troiãus qntus fuit a dardano: fuit. n. filius trois: & ille Erictõii quẽ dardãus ex cãdauia gẽuit. Hic deos ut dixi: mercede pacta defraudauit, pptereaq; apd maronẽ scriptũ ẽ. Laomedõteæ luim⁹ piuria gẽtis. ¶ Nec. p. d. q. d. ipa periura periit. neq; potuit ab hector̃ defendi. Ductũ in plures ãos, platũ. q. d. qcqd tpis durauit bellũ troianũ: id oẽ adscribẽdũ ẽ nõ uirtuti illoꝝ sj nr̃is seditiõib⁹ nã pti deoꝝ ẽt troiãis fauit ut ẽ apd Hõe. & Vir. q si oẽs i pœnã sceleꝝ eoꝝ cõsensisset̃: statã actũ fuisset de troia. Quapp ego iã ulta nõ ulteriꝰ, pseqũr iniurias: sed redonabo romulũ nepotẽ troianoꝝ exilia: q̃uis illũ oderim: marti filio meo & pr̃i suo dicius ãt redonare & cõdonare aliquẽ alicui: cũ ei a quo siue suppliciũ siue ultionẽ sumpturi sumus illius cã iniurias remittimus. nã eã pœnã q̃ nobis debebat̃ gratis remittimus ergo donamus. ¶ Adscribi: anumerati: trãslatio a ciuibus qui in coloniã aliquã mittunt̃: ii. n. adscripti dñr. ¶ Quie-

tis ex pfundā theologia pmptū.Nā solius diuinitatis qes ē creaturāq; aūt motus.Optime ergo Boetius de Deo.Stabilisq; manēs das cūcta moueri.¶ Dū Ion.p.Modo magnū maris spatiū itercedat iter romā & iliō p mitrā eos regnare.¶ Dū pr.p.q.b.Modo ita desertū sit iliō:ut fere in diruto sepulchro audeāt sua cubilia po nere & ipune.i.nemie phibēte nō phibebo romā impium p uniuersum orbē ppagare.Locus āt sūptus est ex Ennio.ille.n.descr.isecūdo bello pūico iunonē recōciliatā Romāis carthaginē deferere.¶ Regnāto:tanq̄ legē cōstituat tpe & mō legū latoreq; usa ē.¶ Priāi.p.nā neminē magis oderat q̄ Paridē.& q illū pduxerat priamū: ¶ Busto:bustū pprie loc9 ē:i quo defūctus ē cōbustus & sepult9 dr̄q; bustū q̄si bū ustū.Vbi āt cōbust9 solū ē & alibi sepult9:is loc9 ab urēdo ustria uocat.sed mō busta sepulchra uocam9.¶ Triūphatis:usurpauit pticipiū passiuū a uerbo nō a passiuo.Nō.n.dicius triūpho medos sz triūpho de medis.idē feci t& Vir.ille triūpha capitolio ad alta coritho.¶ Europē:actūs græc9.Liquor maf qd ab ociduo oceāo irrūpēs europā ab aphri ca diuidit.¶ Nil9 de cui9 origīe multa fabulosa referūt.¶ Tumid9:qa diebus cāicularib9 cōtra reliquoq; flu minū morē ita turgescit ut ægyptū exūdet.¶ Rigat arua uñ alibi.& uiridem ægyptum nigra fecūdat harena.

¶ ANT. Fortior. Fortior inqt Roma erit spnere aurū q̄ appetere & usitare.¶ Irreptū.iessolum p qd' itelligit romā spreturā magnā auri copiā:erit.n.paruo contēta dr aūt id pp curiū & fabiū & alios sisles de q̄bus li.i.in ode.xii.¶ Sic melius situ.auro.n.mlta scelera fiūt hīc ait poeta li.iii.fas oē abrūpit polidoq; obtrūcat & auro. Vt potit. Quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames.& Ouid.Effodiunt opes irritamēta maloq; iāq; nocēs ferrū ferroq; nocētius auq; pdierat pdit bellū qd pugnat utroq;.¶ Omne sacrū rapiēte dextra.Sēsus duplex:uel q romāi sacra oia ab externis accipient qd' fecerūt uel romāi spernēt aurū cuius auaritia sacris ēt nō parcit.Terminus obstitit:i quodā antiqssimo textu legimus extitit.Vtrunq; tñ placet.Est aūt sensus ubicunq; terminabit orbis.¶ Mundo.i.terraq; orbi.¶ Obstitit:hoc pp mare ait id enim terræ obstat ne ulterius tendat.Hinc. Ouidi.inquit circunfluus humor Vltima possedit solidūq; coercuit orbem. ¶ Qua parte debacchentur ignes.libiæ partem intelligit:quam torrida zona occupat: de qua re Strab.lib.xvii.¶ Debacchentur æstuent feruent. ¶ Qua nebulæ pluuiiq; rores:de ripheo iugo intelligit ad scythiā: ubi regio est assiduis obsessa niuibus:qppe casu cōtinuaq; pruinarū damnata pars mundi:& ab rerū natura in nubē æternæ caliginis mersæ:ipsisq; prorsus aquilonibus rigentissima. Sola terrarū nō nouit uices temporum: nec de cœlo aliud accipit q̄ hyemē sempiternam:hæc ex Solino potes quoq; de hyperboreis itelligere.ii enī incolunt ultra aqlonē:apd quos mundi cardines eē credūt: ut idē inqt demum ripheo iugo nō nimiū distant.¶ Nimiū pii:hoc ait qa pii erga ilium instaurādū sibi ipsis noterēt numinū & iunōis ira.¶ Rebus:opibus & impis.¶ Alite lugubri: malo oie & ifœlici auspicio.¶ Tristi clade.hoc ait qm fimbria ultro e senatu egressus uir bellis artibus insignis cū rerū militarium inexpertus esset flaccus collega cinnæ in cōsulatu:quē cinna duabus cū legionibus in asiā miserat: ut Syllæ loco hostis iudicati ipse asiā inuaderet: bellumq; mithridati inferret flaccū ipsum iteremit ī nicomedia urbe itaq; in puteo latēte ro.cōsule:belliq; imperatore cū ipse priuatus dūtaxat existeret seipsum postea exercitus impatorem nuncupauit: ilien sibus obsessis ab eo & ad Syllā confugientibus Sylla suaserat ut ad fimbriam irent dicerentq; illi hoc dumtaxat:q; se syllæ dedissent quibus perceptis fimbria eos ueluti romanorum amicos collaudauit: monuitque ut se etiam romanum ciuem existentē intra urbem reciperent.per ironiam fassus. Romanos atq; ilienses inter se cognatione deuictos esse ita urbem ingressus omnes sibi obuios occidit:urbem incendit:illos qui ad Syllam legati ierant uarie confecit. Nullis præterea sacris pepercit: neq; iis qui ad palladis templum cōfugerāt:quos cum tēplo simul igne ussit disiecit & urbis mœnia:hæc & plura Apianus in lib.mitridatico.¶ Coniunge me iouis & sorore: Cice.in.lib. de na.de.sic ait. Aer aūt ut Stoici disputāt iteriectus iter mare & cœlū iunonis nomine consecratur:quæ est soror & coniux iouis:q; & similitudo ē ætheris & cū eo sūma cōiunctio.Effœminarūt āt eū iunoniq; tribuerūt q; nihil est eo molius.Sed iunonē ab iuuādo credo eā nominatā:hæc ille Macro.uero li.i.de Som. sic ait.Est aūt iuno aer.& dr soror qa iisdē seminibus quibus cœlum ēt aer est pcreatus.Coniux quia aer subiectus est cœlo prius āt dixerat q; iuppiter ē mūdi aia.¶ Vxor capta:andromachen hectoris uxorē itelligit.uel potius hecubā priami cōiugē.Cū dicat pueros.i.filios. Andromachæ.n.unicus astyanax fuerat:hæcuba uero secuta est ulyssem ut habet lib.xii.met.ueq; in tracia cōuersa est ī canē.¶ Nō hæc iocosæ.Musam hortat ut seria & deorū sermones referre desinat cum lyricis iocosa potius q̄ illa conueniant.Nec uelit magna extenuare humili carmine.i.lyrico.¶ Peruicax:audax:arrogans.

Riphei

Hyperborei

fimbria

ilion ar sit

iuno soror & cōiunx iouis

Quū terra cælat:spner fortior
Quā cogere humāos in usus
Omne sacrū rapiente dextra
Quicūq; mūdo terminus obstitit
Hūc tāget armis uiler gestiēs
Qua pte debacchent ignes
Qua nebulæ pluuiiq; rores.
Sed bellicosis fata quiritibus.
Hac lege dico ne nimium pii
Rebusq; fidentes auitæ.
Tecta uelint reparare troiæ,
Troiæ renascēs alite lugubri
Fortūa tristi clade iterabitur
Ducente uictrices cateruas
Coniuge me iouis & sorore.
Ter si resurgat murus aheneus
Auctor phœbo ter peat meis
Excisus argiuis.ter uxor
Capta uirū puerosq; ploret.
Nō hæc iocosæ cōueniūt lyræ:
Quo musa tēdis desine puicax
Referre sermones deorum.
Magna modis tēuate paruis.

¶ ACR. Ordo ē.fortior spnere auq; irreptū:& sic melius situ cū terra celat q̄ cogere ī usus hūanos.¶ Dextera rapiēte oē sacrū.Sacra.n.oium gētiū rapuere romani nō mō aurū dextrā aūt aut p auaritia: aut p bello posuit:ut Vir. Quid nō mortalia.p.c.a.s.s.Iuue.atq; oi ex crimie lucrū q̄situm.¶ Terminus:finis naturæ quo

mundi spatia terminantur:ad quē adhuc armis dicit præueniri ābitu gloriæ:siue auri cupidine.¶ Qua parte debacchent ignes.Ceraumenē dixit ihabitabilē:ut Vir.Sp sole.r.&.t.s.ab.i.in qua icendiū ut furor bacchantibus dominet:ideoq; dicit debacchent.¶ Qua ne.plu.ro.Septētrionalē significat cardinē hoc ē niualē:ut itē Vir.Cerulea glacie cōcretæ atq; ibribus atri.¶ Sed bellicosis fata qritibus.Hac lege dico:cōstituto:sancto Romanis hoc ius fatoq;:ut pnitiolū habeāt p se reparare troiā.¶ Ne nimiū pii.q uelint pstare parentibus contra uoluntatem deoq;.¶ Tristi clade.i.hoc ideo qdam dictum uolunt q; fimbria legatus Cinnæ illum tpibus syllanis oppugnauerit:ac diruerit q mox seditione militū pemptus est: Ordo.fortuna Troiæ renascēs lugubri alite iterabit tristi clade me cōiuge & sorore iouis ducēte uictrices cateruas.¶ Cōiuge &.l.sic.Virgi. Ast ego q̄ diuū icedo regina iouisq; & soror & cōiūx.¶ Ter si resurgat murus aheneus:hic āt quotiēs reparata fuerit diuēdam dicit:ut finitum pro ifinito ponat:aut tertio. Troiā significat piisse semel ab hercule:secūdo ab græcis p helena:tertio a fimbria.¶ Ter uxor.q dam andromachen intelligi uolunt pp hectorem & astianactam. ¶ Non hoc iocosæ conueniet lyræ.i.non talia conueniunt nostræ propositioni:a iunonis uerbis in se poeta conuertitur.¶ Peruicax.licentiosa uel reprehensibilis.¶ Modis.modulationibus metrorum.

¶ POR. Omne sacrū rapiēte dextra:ne romanoq;.i.dextra:sed deoq; q cogūt auq; in usus romāos.Extrinsecus aūt hic accipiēda uox est & ut sit ēt sacrū rapiēte dextra uiscer gestiēs qua uel pte debacchent ignes australē cardinē significat q est torrētissimus. Troiæ renascēs alite lugubri fortuna tristi clade iterabit: ordo & sensus est:fortunæ troiæ alite lugubri.i.malo auspicio renascēti iterata excidio cadet:hīc aūt sensus ide cōceptus est q; fluuius fimbria legatus cinnæ illium tpibus syllanis oppugnauit ac diruit quē mox seditio militū occidit.¶ Nō hoc.i.c.l.quo musatēdis:nūc his uerbis poeta ad se cōuersus ait:nō se recte facer q; lirico carmini cui iocosa cōueniāt seueriora loquat.¶ Desine.p.r.s.d.puicax nūc pro licētiore dr.¶ Et magna mo.te.par. Sensus est:desine magnas res quæ heroico magis carmini cōueniūt extenuare humilitate lyrice carminis.

¶ CHRI. Fortior.hæc in ore iunonis uera sonant.Nam prisci romāi:his moribus fuerūt.Fortior ergo.i.cōstantior spernere auq;.¶ Irreptū.q.d.q̄uis illis offerat qcqd auri intra terrā latet.qd' multo plus est q̄ quod apparet:& est ex snia Curii:q sannitibus rñdit nolle romanos:sed impare possidētibus auq; Vaticinat igitur priscā illā seueritatē:quæ adhuc futura erat.¶ Omne sacrū snia est:q; melius sit spnere auq; q̄ cogere.i.cōgregare in usus humanos. Quoniam q cōgregāt.rapiūt ēt sacra.Nam nō congregant nisi auari: & auari nulli rei parcūt.¶ Debacchent ignes iuxta torridā zonā.Virg. Quaq; quæ media ēnō ē hitabilis æstu.¶ Qua nebulæ. plagā septētrionalē itelligit.¶ Dico:q̄si cōfirmo & sancio & posuit hoc poeta ad excusationē romanoq;:qui antiquā priā cōtēpsisse uidebāt.¶ Nimiū pii.nā nimia fuisset pietas:si illis eēt nocitura.¶ Fidētes rebus.i.fretis potētissimo impio Auitæ:quæ uroq; auoq; urbs fuit. Troiæ:interdicit nō meliore fortuna renatū iri Troiā q̄ olim fuerit:ergo fortuna troiæ.q.d.mala fortuna.Sic Virgi.Hac troiana tenus fuerit fortūa secuta.¶ Lugubri al.ifœlici augurio.Reiterabit:iteq; surget:hoc āt fiet me duce.Me cōiuge iterptatio ē color rhetoricus. Fit ēt quotiēs exprimimus quā uim pnomē antecedēs & qd' pōdus habeat.Sic Vir. Ast ego q̄ diuū icedo regina iouisq; & soror & cōiūx.¶ Ter si.r.finitū numeq; p ifinito pōit.¶ Aheneq; fortis ifrāgibilis.¶ Auctore phœ.q.d. non proderit neq; si a deo fiat neq; si ex ifrangibili materia.¶ Meis argiuis.nam argis colebatur.Vñ supra. Plurimus in iunonis honorē aptū dicet:equis argos:& Vir.Prima quod ad troiā p caris gesserat argis.¶ Viq;.& p.maritū & filios aut cæsos aut in captiuitatē abductos.¶ Nō hoc iocosæ.pfessionē fecerat minoq; req;: & q̄ iocis magis q̄ seueritate cōmendarent. Quapp cum animaduertat se ad altiora ascēdisse admonet musam: ut desinat sermones deoq; referre.¶ Et magna modis.t.p.modestissime de se loqt. Nā q magna paruo stilo canit:nō modo nō auget illa.sed potius extenuat.

Argumentum. ODES. IIII.

¶ ANT. Qm̄ supiori ode Hora.musa deoq; sermōes rettulerat.eā pñti ode cœlo descēdere hortat referreq; humana potiusq; diuina:itaq; scri.se puerū in uulture mōte apulo dormiētē a palūbibus fuisse lauro & myrto tectū:quo eēt tutior ab uipis ferisq; oibus Dicit inde q; ubicūq; fuerit musaq; erit uel in sabinis uel prenestе uel tybure uel baiis:hoc ē ubicūq; carminibus opam tradet. Dicit itē musaq; ope liberatū se philippēsi clade:liberatū arboris casu liberatū quoq; sicula tempestate apud palinuq; lucāiæ pmōtoriū eē asserit ide Augustū cesarē sæpe a musis quoq; recreari. Musasq; ipas recte consulere hic iuppiter Gigantas euicit qa nullo consilio uiribus freti fuerant. Vis enim consilii expers sua mole ruit ;¶ Vis autem consilii plena a diis quoq; augetur:quod sane exemplis ēt pbat.¶ Descēde cœlo:ode est similis nonæ li.i.est āt ordo o regina calliope age descēde cœlo & nūc tibia dic longum melos seu mauis acuta uoce seu fidibus:cytharaue phœbi. ¶ Regina calliope id ait.quia calliope cantus suauitate cæteras antecedit:ut Dio.li.v.edocet:pōt āt dici pulchrū carmē καλλος.n.pulchritudo dr ὀπὴ uox καλλίπτω uero ornate dico.¶ Melos:τὸ μελεος cātus dicitur.¶ Acuta uoce.i.magna clara pura secās aera:& auribus sedens: ea.n.pfecta uox ē & plena.¶ Auditis:id interrogatiue legēdū.Nā cū musam e cœlo ad cantum uocasse tāq̄ illa uenerit inqt poeta auditis:nā ipsi uidebāt audire illi9 cātū.¶ Me ludit.deludūt insani phātasmatis.poetæ quoq; furore ducti:insaniunt multaq; uidet falso uidēt:hīc fingūt ēt cōtraria req; naturæ

calliope
Melos

¶ Ode.iiii. tricolos tetrastrophos musis deditum se poeta ostendit.

Descēde cœlo:& dic age tibia
Regina lōgū Calliope melos
Seu uoce nunc mauis acuta:
Seu fidibus cytharaue phœbi.
Auditis:an me ludit amabilis
Insania:audire & uideor pios
Errare per lucos:amœnæ
Quos & aquę subeunt:& aurę.
Me fabulosæ. Vulture in apulo
Altricis extra limen Apulię
Ludo:fatigatumq; somno:

Frōde noua puerū palumbes
Texere: mirū quod foret omnibus
Quicūq; cellæ nidū Acheruntiæ:
Saltusque Bantinos: & aruum
Pingue tenent humilis ferenti:
Vt tuto ab atris corpore uiperis
Dormirē: & ursis: ut pmerer sacra
Lauroq; collataque myrto:
Non sine diis animosus infans.
Vester camenæ: uester in arduos

¶ Amabilis isāia poetic9 furor: oblectabat.n. furore illo quo musā audire uidebat. ¶ Audir & uideor. ordo ē. uideor audire. s. musā: & errare p pios lucos: quos subeūt: & amœnæ aq; & auræ. ¶ Me fabulosæ: ordo ē. me puerū: ludo & sōno fatigatū texere: palūbes noua frōde uulture i apulo extra limē apuliæ fabulosæ nutricis: ide.n. oriūd9 fuerat. ¶ Fabulosæ. blāde & facetæ q̄les eē nutrices solēt. ¶ Extra limē. extra iāuā. ¶ Apuliæ regiōis: nomē p nutrice posuit. ¶ Vultur ī apulo ē: uultur apuliæ mōs. ¶ Frōde noua uiridi. ¶ Palūbes. q̄ ueneri dicatæ sūt pp id āt & myrtū se de amore scriptur: idicauit: p laurū uero poetā futur. ¶ Celsæ acherōtiæ. acherōtia oppidū ē lucāiæ quā nidū appellat q̄ parua sit & ī sūmo mōte cōstituta sicut auiū nidi i sūmis arboribus solēt eē: qd' Por. scri. Acrō uero asserit eē in apulia cōterminā lucāiæ. Pli. uero li. iii. scri. i lucania esse Acheronta fluuium: a quo oppidani: Acherontini.

Acherōtia

¶ Batinos saltus. Batina oppidū ē apuliæ: ut Por. docet Pli. li. iii. nominat batinū flumē iuxta truētū. ¶ Humilis ferēti: ferētū oppidū ī lucāia ī ualle positū ppea humile appellauit: qd' & Por. scri. Pli. li. iii. nūerat ferētanos inter apuliæ populos. ¶ Atris. uenenosis. ¶ Vt tuto ab atris: ordo ē. ut infans nō sine diis animosus dormirem corpore tuto ab atris uiperis & uersis: ut præmerer. i. tegerer a sacra lauro & collata myrto. ¶ Sine diis. i. sine phœbi & ueneris & musarum numine. ¶ Animosus. animosum se dicit fuisse q̄ in monte illo non satis tuto dormierat. ¶ Vester. sensus ē: o camœnæ ego ducor in sabinos uester: uester & seu placet mihi præneste seu tybur seu baiæ: uester ero: per quod innuit se: ubicunq; carminibus uacaturum.

Batinū Ferentū

¶ ACR. Descēde cœlo. i. desine loqui de diis. pp̄terea dixit descende cœlo: tanq̄ iam uelit musam transire a uerbis iunonis: quæ eam uelut in cœlo habuisse ostenderet: ordo est. tibia descende cœlo: & calliope regina age dic longum melos. ¶ Melos. autē spāliter dici uolunt cantum pastoralem: est aūt indeclinabile neutri generis. ¶ Acuta sonora. liquida conueniēte melodiis. ¶ Auditis: dum ad solam calliopem loquerer dixit auditis: & uos o calliope precor aspirate canenti: & quasi deæ pñtiam se sentire ait tanq̄ uenerit inuocata: quod appellatur enthusiasmos. ¶ An me ludit. uelut iterrogans sodales suos posuit. i. an dum spero me audiri a re & nō audior. i. decipior dulci more poetico: ordo est. uideor audiri & uideor errare per pios lucos. i. uideō mihi audire. s. cantus uestros. Tanq̄ diceret uere audio cantus: & lucis interlum aūt errore mētis imagino quem studio cōcepi poetico: aut certe p amœnos lucos elysii uere uideo musas errare. ¶ Vulture. uult mons apuliæ fabulosam uero nutricem appellauit: q̄ hæ fere alūnis suis narrare fabulas solēt. Ordo ē. me puerū fatigatū somno & ludo texere palumbes noua frōde in uulture appulo extra limen fabulosæ appuliæ meæ nutricis nomē prouinciæ pro nutrice posuit: qa inde Horatius fuit. ¶ Fronde noua. uiridi. non antiqua nec arida: quæ odore & umbra somnos nutriret. Sic Virg. Floribus & dulci aspirans complectit umbra. ¶ Acherontiæ. acherontia ciuitas est apuliæ contermina lucaniæ: quam ob hoc nidum appellauit: qa parua est & in montis constituta sūmitate: sicut nidi auium in sūmis arboribus. ¶ Saltusq; bathinos. bathina ciuitas est apuliæ cōtermina uenusinæ ciuitati: huius territorium pascuis amenat: cum campi subiecti siue uicini sunt: q matini appellantur nunc abusiue. ¶ Humilis ferenti. ferentum oppidum ē apuliæ uenusinæ ciuitati uicinum: qd' humile appellauit: qa in ualle situ est. sed nūc sine habitatore est. ¶ Premerer. tegerer. defensarer. Sacra aūt ait nō pp solum apollinem: sed etiam propter se: eo q̄ paruus extra limē apuliæ expositus lauro & myrto columbis deferētibus tectus sit in omen futuri poetæ: laurus. n. dicata apollini ē: & myrtus ueneri: quæ lyræ erat & luxuriosa futura dum lyrico carmine res uenereas describeret. ¶ Nō sine diis animosus. ipauidus: ut luxuriatq; thoris animosum pectus honesti spadices. Ordo. Camœnæ ego uester infans animosus non sine diis uester tollor in arduos sabinos &c. Prodigium aūt fauore diuinitatis & securitatis suæ fuisse cōfirmat: tanq̄ si numen sibi inesse uelit intelligi. ubicūq; ingt sum uester sum o musæ: cuius infantiam uos custodisse manifestum est significans qd' ubiq; nil aliud q̄ studia scribendo carmina musarū colat ut est. Me uero primum dulces ante omnia musæ. Quarum sacra fero ingenti percussus amore accipiant.

¶ POR. Descēde cœlo dic age tibia. iuocat musā ut se iuuet ī carminibus: sed q̄ ait descēde cœlo ad illud ptinet q̄ uelit iam transire a iunonis sermōibus quos in cœlo habuisse eam ofiderat. ¶ Auditis. hic distinguēdum & pnunciandum iterrogatiua figura: dicit aūt audire uocē musæ cantus aut nūqd hoc imaginor errore mentis quē nimio poetico studio cōcepi. ¶ Audire & uideor pios: hic pios dixit p diis: & hoc p musis dictū est. ¶ Me fabulosæ uulture in apulo nutricis extra limē apuliæ. Vult mons in apulia ubi dicit se poeta educatum quā fabulosā appellauit: q̄ nutrices alūnis sui ferre fabulas narrare soleāt. ¶ Ludo fatigatū. ordo est: me puerū fatigatū somno texere palūbes noua frōde in uulture apullo extra limē apuliæ fabulosæ nutricis. Prouinciæ: nomē p nutrice posuit. ¶ Quicunq; cellæ nidū acherōtiæ: acherontia oppidū est lucaniæ: quam nidū appellat: q̄ parua est & in sūmo mōte cōstituta sicut nidi auiū in sūmis arboribus solēt esse. ¶ Saltusq; banthinos. Banthina oppidū est in apulia. ¶ Et aruū pingue tenent humilis ferēti: ferētū oppidū ē & ipsum in Lucania qd' ideo humile appellauit: q̄ in ualle est positū. ¶ Vt pmerer sacra lauroq; collataq; myrto sacrā laurū nō iō tm dixit qd' sit in tutela apollinis. sed ēt q̄ uelit se diuinit9 ea cooptū a colūbis itelligi. ¶ Nō. f. d. a. i. iō quia solitudinē nemoris nō expauerat cū eēt & solus ifans: qd' ipsum pdignū dicit diuinitatis cuiusdā: quā in se eē intelligi uult. Vester camœnæ uester in arduos tollor sabinos: ubicūq; ingt sum uester sum o musæ cuius infantiam manifestū est uos custodisse: p hoc aūt significat se ubicūq; fuerit nihil aliud q̄ studia musica colere.

¶ CHRI. Descende cœlo: & dic age tibia. Videtur ad superiora cōtinuari: uel illis annecti. Nā cū cœlestia canere tentasset: hortatur musam: ut iam desinat: & prodigia: quæ puero sibi euenerint canat. Deinde cum se exauditum putet: qm̄ illæ cātum audiat: narrat a colūbis se olim lauro myrtoq; tectū: atq; ex Apulia in sabinos adductū. Quæ illum lyricoq; poetā futurū & amatoria scripturū idicāt. Asseritq; illis ducibus nihil sibi esse timēdū. Ostēdit illas octauianū bellis fessū in suo antro recreare. ¶ Descēde. t. q. d. res cœlestes relique. ¶ Calliope. hāc cū iuocat: cæteras oēs inuocare intelliges: si q̄ de musis dicta sunt: repetes. Sic & Virgil. Et uos o Calliope pcor aspirare canēti. Eadēq; rōne reginam dici cognosces. ¶ Auditis: exauditis me musæ. Hocautē dicit qa sentit pñtiā numinis. Nisi forte isania amabili decipiat. ¶ Amabilis. nam & si ab huiuscemodi insania ludat: tū suaue sit ita ludi. ¶ Audire ui. Nā pñtia numinis furore pcipit. ¶ Per lu. amœ. p. quos musæ habitant. Rapiunt. n. aliqū in sacris hoies ex profundiori cogitatione ad tm furorē ut uidere & audire multa se putent. Est aūt unus ex quattuor diuini furoris generibus a Platone positis: cui ppositū eē uult. ¶ Aquæ & aunam & uenti suauiores ī caloribus & pspicui riui uæhemēter augēt amœnitatē locorū. ¶ Me fab. hesiodū qui & ipse aliqd de se fingit imitatus hæc cōminiscit. ¶ Vulture. a. uultur sapulia mons est de quo Lucanus. igne fouet terras simul & garganus & arua Vulturis & calidi lucent buceta matini. ¶ Apuliæ: non regionis sed nutricis nomē est. ¶ Fabulosæ: nam nutricis est pueros fabellis oblectare. ¶ Limen: pro domo posuit. ¶ Fatigatū lu. & som. i. fatigatū ludo. quæ defatigatio: ut est apud phos: somnum puocat. Labores. n. excessiui: ut ait Albertus: puocant somnum. quia p illos aperiunt meatus & calor naturalis exhalat. Vnde ne cor a calore penitus deserat natura instituit hanc quietem. alii dicunt quod calor naturalis & iternus adiutus ab externo: q ex motu citat: uæhemētius agit in nutrimēto ad eleuandos uapores ad caput. ¶ Palumbes: siluatici sunt columbi domestici. dicti a culminib9: i qbus freq̄ntes sūt. ¶ Nutrix: i sīia eduxerat eū i agrū ubi dormiētē palūbes texerūt. Ordo uero. pal. tex. m. pue. fati. ludo & sōno fr. extra limē ap. nu. fab. in apulo uulture. i. i uulture mōtis apuliæ. ¶ Nidū acherōtia: urbs puas ē: & ī mōtib9 posita. ¶ Vñ illa nido optīe cōparat imitat9 Cice. q itha cā Vlyssis pñiam asprimis saxis tāq̄ nidulū affixā dixit est āt nō pcul uenusia. ¶ Bātinos: apuliæ ē ciuitas bātina siue pāthia iuxta uenusiā pascuis abūdās. ¶ Humilis: qa īplāo & depsso loco posita ē urbs. ¶ Vipis: serpētib9. posuit. n. spēm p gñe. Verē q̄ lauro tect9 sit: idicat poetā futurū sed q̄ palūbes texerīt aues Veneri sacræ & myrto texerint q̄ & ipsa sit ueneri dedicata: notat talē poetā amores cātaturū & res ad uenerē spectantes addit q̄ musæ illū a serpētib9: seruarūt: quo significat doctrinā aduersus iuidiæ morsus ualere. Animosus nō sine diis: nō sine diuino numine aliter temerarius fuisset. ¶ Vester. isās. Nā nisi musarū fuisset: poeta nō fuisset.

Tollor sabinos: seu mihi frigidum
Præneste: seu tybur supinum:
Seu liquidæ placuere baiæ:
Vestris amicum fontibus & choris.
Non me philippis uersa acies retro.
Deuota non extinxit arbor.
Nec ficula palinurus unda.
Vtcunq; mecum uos eritis: libens
Insanientem nauita bosphorum
Tentabo: & arentis harenas
Littoris assyri uiator.
Visam britannos hospitibus feros.
Et lætum equino sanguine cōcanū.
Visam pharetratos gelonos.
Et scythicum inuiolatus amnem
Vos cæsarem altum militia simul
Fessas cohortes abdidit oppidis
Finire quærentem labores
Pierio recreatis antro.

¶ ANT. Liqdæ baiæ. i. aquosæ. Philippi uersa acies retro philippi macedoniæ urbs: apud quā uictus ē ab augusto & M. Antonio Brutus & Cassius: cuius Bruti Hora. tribunus erat: de quo latius Ode. xiiii. i li. i. itē Ode. vii. li. ii. ubi dixit a Mercurio se liberatū: hic uero ab musa. Deuota arbor: sceresta & execrabilis: de qua supius memit. ¶ Nec ficula palinurus unda: putandum est Horatiū e Macedonia fugiētem in mari siculo usq; ad palinurū promontorium lucaniæ tēpestatem fuisse passum. Pli. autem docet lib. iii. Palinurum lucaniæ promontoriū eē prope urbem uelam quæ prius helēa dicebat. ¶ Vtcūq; mecum: sensus est. Quandocūq; eritis mecum sine timore æstuosum mare tentabo: & sæuissimas gentes adibo inuiolatus. ¶ Insanientē: æstuātem de Bosphoro āt superius diximus. ¶ Arentes harenas littoris assyri: in assyria enim regione uæhementior sol est. Sunt persiæ iuncti assyrii: ut Stra. li. xvi. iqt. ¶ Britānos hospitibus feros: hospites. n. imolabant ut aiunt. ¶ Cōcana urbs ē mediteranea cātabroē ī tarraconēsi hispania. qd' scr. Pto. li. ii. ¶ Gelenos. scythiæ populos: q ut diximus supra ex hostiū pellibus sibi & equis faciunt tegmina. ¶ Scyticum amnē. Tanaim dicit qui Europā ab asia disiūgit atq; ambarum fines utrinq; plambens in boreā uersus p sauromatas in scythiā usq; atq; in meotidis paludē ptēdit: orit autem ex idiæ mōtibus. Diony. scri. & Stra. li. xi. & li. vii. ¶ Vos cæsarem altū. asserit Augustum cæsarem sæpe ab musis quoque recreari musasq; ipsas recte consulere: est autem ordo. Vos recreatis antro pierio altum militia cæsarem quærentem finire labores simul abdidit oppidis cohortes fessas Altū militia insignem & inclytū. ¶ Abdidit oppidis: ut ibi hyemarent. ¶ Pierio antro. i. musico. Augustus enim cæsar poeticam etiam attigit. Extabat autē Trāquilli tempore unus liber ab eo scriptus exametris uersibus cuius & argumentū & titulus erat sicilia: Extabat alter æque modicus epigrammatum. Tragœdiā quoq; aiacis magno impetu exorsus non succedente stilo aboleuit: scri. & plura Trāquillus ipse. ¶ Pierio antro: musarū est pierius mons thessaliæ: qui ad macedoniam protendit: ut scri. Pli. li. iiii. inde pierides musæ dicuntur ut docet Festus.

Palinurus

Velia

cōcanū

Tanais

augusti libri

Pierius

¶ ACR. Supinū mōtuosum ut collesq; supinos. Situ aūt ciuitatis descripsit: qa īascēsu mōtis ē constituta.

¶ Seu liq de: aut iter aquas cõstitutæ: aut delitiosæ siue puri aeris. ¶ Vestris. a. Ordo ē. Me amicũ uestris fontibus & choris non extinxit philippis acies uersa antro nõ deuota arbor: nec palinurus sicula unda: Philippis enī a bruto & cassio dimicatũ est in quoq; pte Horatio fuit. ¶ Palinurus: pmõtoriũ est siciliæ: nõ a palinuro æneæ gubernatore dictũ: sed ab Hãnibale ubi redeũtem se Horatius de macedonia piclitatũ dixit: qa ē & nauib9 piculosus locus. ¶ Vtcũq; ubicũq;. Sæpe. n. ueteres ut p ubi pœbãt: ut Vir. Labit ifœlix cæsis ut forte iuuẽcis. ¶ Nauita. nauita hic p nauigante posuit. ¶ Bolphoq; maſ. sic a natatu bouis dcm̃. ¶ Et uré. calẽtes ī assyria enim regione psaq; uehemẽtior est sol: ubi & Antonius dũ ad cleopatrã uult reuerti morbo exercitũ perdidit. Ordo est: & ego uiator libẽs uisam arẽtes harenas assyri littoris: & britãnos feros hospitibus & cõcanũ lætum equino sanguine: littus ẽt campoq; extremitatẽ ueteres dicebãt. Vir. Latet ingẽs littore truncus: & cui littus arãdum: cuiq; loci leges dedimus. ¶ Feros: ihospitales. britãni. n. imolare hospites dicebant. ¶ Et lætũ concani gens hispaniæ dicebantur: uel ut qdã uolunt thraciæ qbus: dum uinum deesset lacte & sanguine utebant: de qbus ait Vir. Et lac cõcretũ cũ sanguine potat equino. ¶ Visam: in oibus subaudiẽdũ est: utcũq; mecum eritis. ¶ Pharetratos. g. geloni gẽs scythiæ sagittis potẽs: Vir. Et gens illa qdem sumptis aut tarda pharetris. ¶ Inuiolatus: itactus tutiõe musaq;. ¶ Amnẽ: tanaim. de quo Vir. Turbidus & torquens. fl. h. h. ¶ Vos. qa. altũ magnũ: fortẽ siue triũpho sublimẽ: ordo est. uos recreatis Pierio antro cæsarẽ: altũ militia. Querentẽ finire labores simul abdidit oppidis fessas cohortes. ¶ Fessas. hic nõ lassas sed a labore qescẽtes ad hyemãdũ enim de castris ad oppida ducebãt exercitus. ¶ Abdidit: iterius recõdidit. ¶ Finire. q. l. necessitates bellorũ ad psens reuelare. ¶ Pierio: musico: secreto ut ostenderet cæsarem poeticæ quoq; artis studiosum.

¶ POR. Seu tybur. supinũ seu placide placuere baiæ: supinũ inqt tybur ad situ eius mõtis aspiciẽs: nã in latere mõtis cõstitutũ ē. ¶ Vestris amicũ fontib9 & choris: sub bruto se militasse Horatius sepe oñdit: & piclitatũ cũ ab Augusto ptes eius fusæ sũt. qd̃ piculũ nũc ait psidio musarũ se euasisse. ¶ Deuota nõ extinxit arbor deuota nũc euitãda ac p hoc execrabilis & detestabilis. ¶ Nec sicula palinurus unda: ostẽdit se ẽt ī mari circa palinurũ pmõtoriũ piclitatũ. ¶ Vtcũq; mecũ uos eritis p ubicũq; accipe: ut. n. ueteres nonnũq; p tali pticula põebãt ut Vir. i. v. Cæsis ut forte iuuẽcis: p ubi cæsis: & Oui. Quaq; fuit tellus illic & põtus & aer. ¶ Nauita. i. nauigãs. ¶ Et lætũ eqno sanguine cõcanũ: cõcani: hispaniæ gens: uel ut alii dicunt scythe: quos oñdit eqno ut sei sanguine: de qua Virg. sic ait & lac cõcretũ cũ sanguine potat eqno. ¶ Et scyti. iuio. amnẽ scyticũ amnem tanai significare uẽ iuiolatus ãt ad supiores sensus p zeugma referẽdũ. ¶ Vos cæsarẽ al. mi. si. fel. co. abdi. op. et cæsarẽ altũ inqt uos recreatis cũ in hibernis cõstituit exercitũ p qd̃ ẽt Cæsarẽ studiosũ fuisse poetice oñdit.

¶ CHRI. Frigidũ. qa in mõtibus positũ ē. Sed & ī fœminino ẽt gñe pferẽt ut p̃neste sub ipa. Est ãt poetarũ secessu urbis uti: & in hyeme aprica ut baiæ sunt: in æstate mõtuosa īcolere. Nec caret rõne. q. se ī sabinos sublatũ dicat: tãq̃ si ẽt in pnosticũ fuisset: illũ mecœnatis amicitiã acq̃sturũ: p quã sabinã uillã sumpturus eẽt. ¶ Nõ me. oñdit eos q musis amici sunt illarũ tutela eripi ab oibus piculis. cõpone ãt uerba: acies uersa retro in philippis. i. cõflictis a brutianis apd philippos acceptus nõ extinxit me amicũ uris fõtibus & choris. ¶ Nec ar. deuo. i. execrabilis. Sed & de pugna ī philippis gesta. & de arbore iã accepisti. ¶ Palinurus: pmõtoriũ est a Palinuro gubernatore nauis. Aeneæ denoiatum: quẽ illic cæsum eẽ testãt Vir. Locus non pcul helia urbe; deinde uelia est dicta. Posuit ãt palinuq; pro tẽpestate: quã in mari siculo iuxta palinuq; passus est. ¶ Vtcũq; quõcũq; siue in secũdis siue in aduersis rebus mecum sitis. neq; tempestates marinas quas p bosphorum ce notat: neq; in aquosa & arida itinera. ¶ Assyrii: nam regio calidissima est. ¶ Bri. hos. f. hospites enim mactabant pro hostia: ait Acrõ. Sed nostra ẽt tẽpestate superbissimi sunt in ea īsula contra peregrinos: seq; solos homines putantes reliquos p brutis pene habent. De insula iam dixi. ¶ Concanus. genus hoium scythicum est: pastoriam exercet: & sanguine ex equini cruris uenis subtracto & lacti pmixto uescunt. seu p poculis utunt. Virgi. & laccõcretum cum sanguine potat eqno. Sunt q credant hos ẽt bisaltas uocari. Vir. Bisaltæ quo more solent acerq; gelonus Cum fugit in rhodopen. ¶ Scythicum amnẽ. q. d. extremas ptes scythiæ: quæ lõge lateq; porrenditur. Intelligit aũt de tanai: qui ab extremis typheis subarcto constitutis oriens multas scytharũ natiões irrigat: paludẽq; meotim facit: & ab asia europam diuidit. Quod uero a musis Octauianũ recreari dicit ostẽdit principis sapiam quã musæ per doctrinas uarias dant. ¶ Finire. q. la. maxima laus in principe: q nulla alia cã bellũ sumpsisse uideat: nisi ut in pace liceret qescere. ¶ Antro pi. q. d. in uestra suauitate & amœnitate. Cõstat ẽt augustum poeticæ haud ignarum fuisse.

¶ ANT. Vos almæ. i. sãctæ musæ. Lene cõsiliũ. i. mite suaue iocũ dũ: p id ãt sapiam itelligit. ¶ Scim9 ut īpios: exẽplis oñdit cõsilio res bñ geri. ¶ Titanas: īdicat uires sine psilio uanas eẽ & aduersas uti titãibus euẽit. q uirib9 freti ī deos īsurrexerũt. ¶ Titana: titãis filios & terræ: q in deos. arma sumpsere sed montibus oppssi sunt inde eoq; sanguine & ex terra gigantes nati: qui ẽt in deos irruere: sed uicti sunt. ¶ Qui. ordo est Qui unus æquo īpio regit &c. ¶ Terrã inertẽ: desidẽ īmobilẽ. ¶ Fidẽs iuuẽtus: ordo est. illa iuuentus horrida fidens brachiis &c. ¶ Tẽdẽtes: p cõtẽdẽtes & conãtes. ¶ Imposuisse. pro imponere. ¶ Minaci. i. alto & īminẽti. ¶ Peliõ olympo: pelion olympus & ossa sunt thessaliæ montes: ut scri. Solinus. Maro aũt li. i. g. ait. Cõati ter sunt īpõere pelio ossã. Scilicet atq; ossæ frõdosũ iuoluere olympũ. Ter pẽ extructos disiecit fulmine montes. ¶ Sed qd Typhoeus: oñdit uires sine cõsilio nõ prodesse cõtra sapiẽtes: de gigãtibus uerõ latius uideto nasonẽ ī met. ¶ Typhoeus typhõ uel typhoeus triũ syllabaq; cũ eu diphtõgo ī fine: nõ ãt cũ oe diuisa uel cõiũcta gigas fuit. de quo Seneca i octauia īqt nõ tã ferrũ tiphõa neglecto ioue irata tellus edidit quondã parẽs: hũc dicit lactantius iouẽ puocasse de regno hinc ab irato ioue fulmiatũ & teste Oui. li. v. meta. siciliæ suppositus est τυφοσ aũt supbia dicit τοφω incendo τυφοομαι inaniter iacto supbio. ¶ Enceladus titani & terræ filius fuit: & ætnæ subiectus: de quo Maro li. iiii. æn. ¶ Ruentes sine cõsilio aliquo. Positurus arcũ supius dictũ ē apollinẽ: ī dextra hẽ grãs: ī sinistra sagittas & arcũ. ¶ Castaliæ. castalia fõs ē ī pnalo ad fines cuius fõtis delphi urbs locata erat Strabo. tpe ut ipse docet li. ix. pb9 uero ait castaliũ fõtẽ eẽ delphis in apollinis oraculo q abluebat ipsam dei arã. ¶ Crines solutos ē. n. crinitus apollo. unde tibullus ait solis æterna est phœbo bacchoq; iuuentas: & decet intõsus crinis utrũq; deũ. ¶ Lyciæ dumeta. lycon pandionis filius a se lycios appellauit ut scri. Strab. li. xii. ¶ Delius e delo insula maris ægei: cui imminet mons Cynthus sublimis & asper habebat delos templũ apollinis & latõæ q̃ ibi dianam simul & apollinem peperit. Auctor est Stra: li. x. ¶ Patareus: patara ciuitas est lyciæ maxima a portũ hẽt & templa plurima quod li. xiiii. Stra. scri. in ea: ut aiunt sex mensibus anni apollinis dabantur responsa.

Typhõ typhoeus typhos Castalia fons Delphi Delos Cynthus Patara

¶ ACR. Vos lene. p musas. i. p studiũ lrãq; itelligi uult mẽtẽ sapia: roborari: lene. n. cõsiliũ sapiam ad philosophiæ moderationẽ dicit. ¶ Scimus ut īpios titanas. Ordo ē: scimus ut sustulerit īpios titanas caduco fulmine īmanẽ turbã unus qui tẽperat inertẽ terram: & uẽtosum mare & q æquo imperio regit tristia regna & urbes & diuos & mortales turbas. ¶ Titanas: hic p titanas oñdit uires sine prudẽtia non solum uanas eẽ: sed ẽt aduersas sibi: unde & gigãtum posuit exemplũ q irrationabili furore aduersos deos arma sustulerũt. ¶ Inertem aut quæ eos genuerit q uicti sunt: aut q̃ iacet sp nec agitãt aut ferẽt motu: ut alia elemẽta: ut Virgi. desipiẽs mare uel suolum terrasq; iacentes. ¶ Tristia: de statu suo sp sollicita. ¶ Magnum illa terrorẽ itulerat ioui. Ordo ē. illa horrida iuuẽtus fidens brachiis & fres tẽdentes īposuisse pelion olympo intulerãt magnũ terrẽ ioui melius itelligit horrida iuuẽtus q̃ horrida brachiis: ut Hic & aolidas geminos īmania uidi corpora: aut brachia p uiribus accipienda sũt. ¶ Tẽdentes: contẽdentes montibus montes īponere: ut Vir. Ter sunt conati imponere pelio ossam. Scilicet atq; ossæ frõdosum inuoluere olympũ. ¶ Minaci sublimi: eminenti ut medianq; minãs illabit urbi. ¶ Euulsisq; t. tantæ. n. erat uirtutis: ut truncos arborũ iaceret in hostes. ¶ Aegida. clipeũ mineruæ. Vir. cõtra neptũnũ & uenerẽ: cõtraq; mineruã Tæla tenens. ¶ Ruẽtes. inconsiderate uenientes. ¶ Hinc. i. ex una parte iouis. Auidus: pp ignis capacitatẽ. Virg. ilicet ignis edax sũma ad fastigia tecti Voluit. ¶ Qui. r. p. c. l. castalia fons lyciæ ubi apollo armẽtũ dẽ pauisse siue ī mõte pnaso: ut Vir. castaliã molli diuertit orbita cliuo: cũ parnasum significaret. ¶ Solutos. ãt dixit significãs studiũ capillorũ ut crinẽ fingẽs. ¶ Dũeta: nemora: sed pp asperitatẽ loci dumeta dixit. ¶ Delius: delos īsula in q̃ natus memorat. ¶ Pathareus pathara ciuitas lyciæ in qua Apollo maxime colit ut statius: Seu lyciæ patheræ exercent dumeta iugis.

¶ POR. Vos le. cõsiliũ & datis & dato gaudetis almæ p musas. i. p studiũ lrãq; ad sapiam corroborari mẽtẽ intelligi uult. Lene. n. cõsiliũ sapientiam dicit. ¶ Scimus ut īpios īmanẽq; turbã. hac pte q̃si oñdit uires sine prudentia non trñ uanas esse: uerũ ẽt sibi aduersarias: p qd̃ pbat istud qd̃ supra dixerat. Vos lene consilium datis & dato gaudetis. ¶ Fidẽs. iu. h. b. Ordo ē fidẽs brachiis iuuẽtus horrida. n. melius itelligit horrida iuuẽtus q̃ horrida brachiis. ¶ Fratresq; tendẽtes opaco pelion īposuisse olympo. ¶ Tendẽtes p cõtẽdẽtes: de hoc autẽ & Virgili. Sic loquit Ter sunt conati imponere pelio ossã. Scilicet atq; ossæ frondosum inuoluere olympũ Ter pẽ extructos deiecit fulmine mõtes. Aut qd minaci Porphyrion statu. Sic & Virgil. Mediæq; minans illabit urbi: nisi q & in ipsa corpis altitudine minæ quædã uidẽt eẽ atq; horror. ¶ Hic. a. st. u. auidũ: uulcanũ dixit pp ignis auiditatẽ. ¶ Nunq̃ hu. posi. ar. positurus pro q nunq̃ ponet. ¶ Qui rore. p. c. l. c. castalia fons est ī mõte parnaso. ¶ Natalẽq; siluã: natalẽ siluã nũc in qua natus est. Aliter diẽ natalem dicimus quo qs natus est. ¶ Delius & patareus appollo: delius a delo insula dr̃. Patareus autem a patara urbe quæ est in lycia.

¶ CHRI. Lene cõsiliũ: nã hũana & mitia & ab oi īmanitate remota monet phia. Quapp rectissime delitiæ florẽtinæ Baptistas albertus dictitabat id pstare lrãs hoibus qd̃ aqua lupinis. Nã ut hoc leguminis genus aq̃ maceratũ oẽm amorem depõit. sic pricipes bonaq; artiũ studiis deliniti mitissime iustissimeq; eos q suæ fidei cõmissi sunt: sp regũt: qd̃ nostro hoc sæculo in feltrano Federico parente tuo non sine stupore tantas principis uirtutes admirãtes manifesto cognoscimus: nec falsa est diuini Platõis sntia. Beatas eẽ respublicas quoq; gubernatores philosophẽt. Sed redeo ad rẽ. ¶ Scim9 ut sapiẽtissime docet musas pualuisse aduersus gigãtes utoñdat uires nihil ualere cõtra sapiam. Cũ. n. narret uictos a diis gigãtes: & supplicũ passos monet nõ oportere uires carẽ prudẽtia sed illa eas eẽ moderãdas: nã diis odiosa sp ẽ īmoderata potẽtia. ¶ Caduco: nã caduca sunt q̃ sua spõte cadũt. ¶ Qui ter. i. p hæc oia ostendunt deos oia curare. ¶ Inertẽ: qa nõ mouet: pprie inertes dicunt q nullis liberalibus artibus ualẽt. Sed p desidiosle & pigro dicim9 inertẽ. ¶ Tristia: si de iferis itelligim9 recte dcm̃ ẽ: oia. n. illic tristia sũt. Vir. Tristes sine sole domos loca turbida. Si uero itelligit de regnis humãis dixit tristia: qa metu sollicitudieq; sp plena sunt. ¶ Vn9 nã diuia substãtia unica ẽ: q̃ apud nos in tres psonas distincta est. ¶ Apud gẽtiles uero philosophos tot pene noia hẽt quot illius sunt potestates: ergo nõ cre

diderũt plures eẽ deos sed eiusdẽ dei plura posuerũt noia. ¶ Turba:ãt doctrinæ ignara:ex nũero nolum nomeꝝ deoꝝ iudicauit. ¶ Fidẽs iuuẽtus:de gigãtibꝰ itelligit:quos ffes appellat:qm̃ ex terra orti sũt quoꝝ fabula iã enarrata est. Refert aũt hesiodus tellurẽ guttas sanguinis q̃ ex amputatis cœli uirilibus a Saturno i terrã fluxerũt cõcepisse:& inde Erines & gigãtes & eas nymphas q̃s melias appellãt pepisse. Sũt ergo ffes gigãtes. ¶ Sed qd typheus.enũerat ferocissimos gigãtes:quos demõstrat nihil ualuisse suis imanibus uiribus aduersus ægida palladis qa ut dictũ ẽ nihil ualẽt uires contra sapiam nã uis exps cõsilii ex seipsa ruit Typheus quẽ ẽt Typhaonẽ noiant imanissimus gigas fuit:hũc refert Lactãtius puocasse iouẽ in certamẽ de regno iuppiter illũ fulmie pstrauit. Atq; ætnã mõte supipposuit:ut docet Oui. Vasta gigãteis iniecta ẽ isula mẽbris. Hic flãmã quã ex fulmie i se cõcepat euomẽs mõtẽ cõsumere nitit. Vir.tñ nõ ætnã sed i arimẽ supipposita dicit tũ sonitu pchita alta tremit durũq; cubile iarime iouis ipiis sposita typheo & Luc. Cõditus iarimes æterna mole typhei. Minas uero & Porphyriõ ẽt gigãtũ noia sũt. ¶ Minaci sta.mĩaci pugna:nã stare pugnare ẽ uel minaci statu.i.igẽti statura:nã minari eminere ẽ Vir. Geminiq; minãt i cœlũ scopuli hic mine muroꝝ uel qd hẽt ui statoriã horrẽdã: & nullis uiribꝰ a suo statu dimoueri posset. Encelad.ꝰ:alioꝰ gigas:quẽ maro ætnæ suppõit fama ẽ enceladi semustũ fulmie corpꝰ Vrgeri mole ac igẽtẽq; isup ætnã ipositã ruptis flãmã expirate carminis:& alibi:extremã ut phibẽt cæo enceladoq; sororẽ. ¶ Progẽuit.p.c.&.p.a. ¶ Audax. qa cõtra deos isurgeret. ¶ Auidus uul.respexit ad naturã ignis:q oia exest. Vir.ilicet ignis edax. ¶ Et nũ.p.a.apollo quẽ sp arcũ gerẽs fingũt hic græce.ἀφεγγεροτοξος.i. argẽteũ arcũ gerẽs dr. ¶ Castaliæ:fons i pnaso ẽ apollini sacer dictus a castalia puella. Hæc.n.adamata a phœbo dũ illius cõgressũ fugit in fontẽ pceps delata & nomẽ & uitã in eo reliqd. ¶ Lyciæ:ibi.n.colit & rñsa dat. Vir. Nũc lyciæ sortes:nũc ioue missus ab ipso interps diuũ fert horrida iussa p auras. & alibi. Qualis ubi hibernã lyciã xãthiq; fluẽta Deserit ac delon maternã inuisit apollo:in quo uersu scrib. Ser. Apollinẽ sex mẽsibus hyemalibus apd' pateras lyciæ urbẽ rñsa dare. Vnde illũ hinc patereũ appellat:& totidẽ æstiuos in delo:ex quo delius dr. ¶ Natalem siluã:cyntũ deli montem in quo natus est.

¶ ANT. Vis cõsilii exps:id ad gigãtes attinet. ¶ Vi.tẽpatã:ad augu.hoc refert. ¶ Prouehũt.cõtẽdũt augẽt. ¶ Cẽtimãus gigas.Briareꝰ.i. ¶ Testis meaꝝ sniaꝝ:q.s.uis psilii exps mole ruit sua. ¶ Oriõ diãæ tẽtator scr.Hygi.aliquos dicẽ orionа quũ diãæ uĩ uoluisset afferre:ab ea sagittis eẽ cõfixũ:ide ad sidera pp uenãdi cõsimile studiũ relatũ:latiꝰtũ diximus de oriõe i ode.xxviii.li.i. ¶ Iniecta mõstris. Ordo ẽ:terra iiecta mõstris suis dolet.i.gigãtibꝰ ipsius terræ filiis.sup quos cecidere fulmie mõtes. ¶ Nec pedit ignis ætnã. Sẽsus ẽ q̃ ætna encelado ipsita nunq̃ ab igne cõsumit:ut cõtinua encelados pœna afficiat. Oui.li.v.me.dicit eẽ Typheũ sub ætna. ¶ Incontinẽtis titii:intẽperantis:dñt.n.uoluisse latonæ uim inferre:hinc apd' iferos eius iecur assiduus uultur depascitur:de quo late Maro li.vi.ibi. Nec nõ & titiõ terræ oiparentis alũnũ. ¶ Pirithoũ:fuit is isiõis filius q cũ theseo ad inferos descẽdit ut pserpinã rapet sed ibi detẽtus est:de quo uide Sene.in tragœdia herculis meminit & Diod.libro.v.

Orion

Tytius

Pirithous

Vis consilii expers mole ruit sua.
Vim tẽperatam dii quoq; puehunt
In maius,iidem odere uires
Omne nefas animo mouentes.
Testis mearum centimanus gigas
Sententiarum:notus & integræ
Tentator orion dianæ
Virginea domitus sagitta.
Iniecta monstris terra dolet suis:
Mœretq; partus fulmine luridum
Missos ad orcum:nec peredit
Impositam celer ignis ętnam.
Incontinentis nec tytii iecur
Reliquit ales nequitiæ additus
Custos:amatorem trecentæ
Pirithoum cohibent cathenæ

¶ ACR. Vis cõsilii exps:ignara gñalis snia ẽ nec spãliter pertinẽs ad gigãtes q̃ robur torpis sine prudẽtia piculosũ sit & inefficax. ¶ Vi tẽpatã uirtutẽ moderatã & iõ dicit iuuari: q̃ uult ad augustũ reuerti q;& fortis erat & sapiens:pq̃ ad culmẽ puẽit ipii. ¶ Idẽ odere uires.i.execrabiles diis sũt uirtutes q̃ oẽm iniqtatẽ aio meditãt. ¶ Testis.supiorẽ sniam psonaꝝ cõfirmat exẽplis. ¶ Cẽtimanus gigas.briareus:ut Vir.& cẽtũ geminus briareus. ¶ Tẽtator oriõ dianæ:oriõ uẽator fuit q stuprari cõatꝰ dianã cius sagittis occisus ẽ. ¶ Iniecta mõ.te.do.suis:dolet iqt terra q̃ ita iniecta ẽ sup gigãtes:ut eos quos filios eius uolũt suis mõtibus pmat ut Iuue. Vñ fit ut mali fraterculus eẽ gigãtũ. ¶ Mœretq; partus:Vir.Hic genus antiquũ terræ titania pubes. ¶ Luridũ.squalidũ & inferno colore fœdatũ. ¶ Nec pedit ipsita celer ætnã. Aetnã mõtẽ siciliæ encelado suppositũ quẽ ad pœnæ perpetuitatẽ sp ardere cõmemorat sicut & titii iecur a uulture indefesso pastu non posse cõsumi:ut Virgi.Rostroq; immanis uultur adunco immortale iecur tondens fecundaq; pœnis. Viscera.nec fibris requies datur ulla renatis. ¶ Incontinentis.libidinosi q latonã uoluerit stuprari. ¶ Tityus:gigas fuit in nouẽ terræ ingeribus cubans: sic Vir. Per tota nouem cui iugera corpus Porrigitur. ¶ Pirithoum.c.reprimunt:restringunt:pirithous.n.conatus p̃serpinam rapere cathenis dicitur inodatus:ut Hi dominam ditis thalamo deducere adorti.

¶ POR. Vis cõ.ex.mo.ru.s.Hæc & generalis snia & spãliter pterea nũc ad gigãtes ptinet. ¶ Vim tẽp. dii quo p.in ma. Hoc ad augustũ uult referri quẽ.s. fortẽ intelligi uult:& doctũ p q̃ ad sublimitatẽ impii fama puenerit. ¶ Notus & ite.ten.ori.dia.& hic testis est meaꝝ sniaꝝ accipe. Orion aũt dianã stuprare cũ tentasset sagitta eius occisus est. ¶ Iniecta mõstris ter.do.su. terra inqt mr̃ dolet filios suos gigãtes mõtibus suis se pmere. ¶ Nec pere.imp.ce.ig.æt.æthna mõs encelado suppositus ẽ quẽ ait quãuis ardeat nõ tñ absumit ut sp eum pmat. ¶ Incontinẽtis nec tytii iecur reliqt ales. ¶ Incontinentis: libidinosi.hic aũt adhortus est pserpinã uel ut alii aiunt Latonam ob quod iecur eius semp renascens a uulture consumit. ¶ Amatorẽ trecentæ pirithoum cohibẽt cathenæ atq; hic pserpinam rapere tẽtauit:ob quod dr̃ cathenis inodatus esse apud inferos.

¶ CHRI. Vis con.ex.Aurea snia:nam q̃to robustiores sunt hoies:tãto maiore opprimunt ruina:nisi ualeãt sapia:q̃ sibi moderent. Cõtra q uiribꝰ moderant adhibito cõsilio & prudẽtia:eos deus ipe iuuat: qm̃ illi non nisi iusta tẽtãt. Audaces aũt cũ ipia sæpe & nefanda molianꝭ:debitas tãdẽ pœnas luũt. ¶ Cẽtimanus. pbat hoc exẽplo gigãtũ:& eoꝝ q maximis uiribus ipie abusi sunt. Sed de Briareo iã dictũ ẽ. ¶ Integræ.iuiolatæ. ¶ Orionis:& hoc i pte eius fabulæ accepisti. Neq; ptermissa est fabula gigãtũ. ¶ Luridũ: pallẽs atq; nigrũ & sq̃llidũ Oui. Lurida terribiles miscẽt aconita nouerce. ¶ Suis.m. Nã mõstruosa ẽ gigantũ forma:qa p mõstro ii hẽndi sunt:q deo naturæq; opponere se audẽt. ¶ Nec pere.nã paulo ante dcũm ẽ enceladũ siue typheũ cõari ut igni quẽ ex fulmie cõcepit:ætnã exurat:sed nõ põt. ¶ Incontinẽtis:luxuriosi. ¶ Neqtiæ ad.neqtia apd' latios uitiũ ẽ qd cætera oia uitia cõplectat: Estq; opposita frugalitati:q̃ uirtus oẽs i se cõtinet uirtutes. Dr̃ ãt neqtia q̃ ne qquã i eo sit:Nã uitiũ priuatio ẽ bõi:& ppea nihil ẽ. Sæpe tñ p lasciuia atq; libidine neqtiam capiũt. Proprius. Tũc ego neqtiæ dicerer eẽ caput. Oui. Te quoq; inextinctæ sy llenæ cupidinis urunt. Neqtia ẽ q̃ te nõ sinat esse senẽ. Cic. in Verrẽ. Est mulierũ morsu uestigia libidinis atq; neqtiæ. Erit igit lasciuia incõtinẽs lasciuia:q̃ uerbis factisq; circa uenerea adhibet. Pirithous nõ ex nube ut cẽtauri:sed ex coniuge sua isiõis filius fuit. Cũ aũt hippodamiæ nuptias celebraret.& Martẽ inhonoratũ ptermitteret: iniecit Mars furorẽ in centauros: ut nouã nuptã raperẽt:sed tãdẽ supati sunt. Hic seu mortua hippodamia seu repudiata cũ Theseo cõiurauit nõ nisi iouis filias in cõiuges hituros. Rapuit Helenã Theseus: Deinde cũ alia iouis filia in terris nõ eẽt: descẽderũt ad inferos ut raperẽt pserpinã. Sed infœlici euẽtu. Nã & Theseus captus ẽ:& perithous a cerbero interẽptus. Venitq; deinde Hercules:& theseũ cathẽis reuinctũ liberauit. Cerberũq; triplici uinculo.tria.n.colla erãt:ligatũ ad superos usq; ptraxit p eam specum quæ in tenaro est. Vnde fabulant herbas uenenosas qbus is locus abũdat:ex cerberi spuma esse ortas. Volunt plæriq; istos a rege molossoꝝ cõiugẽ rapetentasse:& perithoũ a cane suo interemptum. Teseũ ãt in uinculis detentũ eẽ donec Hercules accesserit:& cane interfecto Theseũ liberarit. ¶ Amatorem.inuidiose dixit:quasi q deas concupiscere sit ausus. ¶ Trecentæ.numerus pro numero.

¶ Ode.v.tricolos tetrastrophos Augustum celebrat.

Argumentum. ODES. V.

Aelo tonantẽ credidĩus iouẽ
Regnare. pns diuus hẽbitur
Augustus adiectis britannis
Imperio grauibusq; persis.
Miles ne crassi coniuge barbara
Turpis maritus uixit.& hostium
Pro curia inuersiq; mores
Consenuit socerum in armis
Sub rege medo marsus & appulus
Anciliorum & nominis & togæ
Oblitus æterneq; uestæ
Incolumi ioue & urbe roma.
Hoc cauerat mens prouida reguli
Dissentientis conditionibus
Fœdis:& exemplo trahentis
Perniciem ueniens in æuum
Si non periret immiserabilis
Captiua pubes:signa ego punicis
Affixa delubris & arma

¶ ANT. Hac ode augustũ celebrat:scribit.n. hoies credere iouẽ regnare cœlo:qa tonat & fulminat.augustus uero pns diuus habebit tua uirtute ac potentia impio additis britãnis & psis. Arguit inde & hoc in augusti maiorem laudem crassi milites:q captiui hostiũ puellas thalamo quoq; iũxerant uitæ gratia: sub regeq; medo pugnabãt romanæ uirtutis & gloriæ penitus obliti:qd̃ agere non debebãt sed potius pro libertate uel honesta morte pugnare spreto oi terrore. Quod & regulus agendũ esse cẽsuit. quũ a pœnis captus & in urbem legatus in senatu consuluit nullo pacto captiuos permutandos aut redimendos esse: nam uera uirtus semel amissa nõ redit unq̃.nec q semel captus est timore mortis poterit fortis esse iterũ.n.capi finet ne pugnando occidatur ab hostibus. reguli demũ fortitudinem cõmẽdat. ¶ Cœlo to.ode est similis nonæ. ¶ Cœlo to. Credidimus inquit iouẽ regnare cœlo qm̃ tonat & fulminat:sunt.n.potentiæ maximæ: & nulli nisi deo p priæ.hinc Lucanus ait.p fulmina tãtũ Sciret adhuc solũ cœlo regnare tonantẽ. ¶ Adiectis impio britannis.ciuitates germaniæ:ut scri. Liuius cis rhenũ & trans rhenũ positæ oppugnatæ sunt a Druso.p illis igitur britãnos posuit poeta.nã iunctã sunt & uicini. ¶ Persis. Trãquillus de augusto.sic pthi quoque & armeniã uindicãti facile cesserunt & signa militaria.q̃ M.Crasso &.M.Antonio ademerãt: reposcenti reddiderunt. obsidesq; insuper obtulerunt.p britãnos aũt & persas ab extremis orbis ptibus impio suo gentes subdidisse itelligit. ¶ Graiibus.molestis & perniciosis nobis. ¶ Miles ne crat.hoc arguit q̃a captiui potius uiuere in seruitute maluerint: q̃ pugnando pro libertate mori est ãt ordo.an crassi miles uixit turpis maritus barbara cõiuge & hostiũ.s.cõiuge. ¶ Nã si bar.fu. dũ modo nõ hostiũ decentius foret. Appia:in lib. Particos scribit.cum Crasso ad.xx.milia hominum iteriisse.x. milia in pnãtẽm redacta esse. De crasso ẽt plura uideto ode.ii.li.i. ¶ Pro curia.exclamandi interiectio atq; dolẽdi doler.n.poeta q̃ romana curia id dedecus toleraret quæ sp ad laudem & gloriam tetenderat id uero propter crassum & eius comites dicit. ¶ Inuersiq; mores.hostes.n.romãis dominabãt. ¶ Marsus & appulus. hos italiæ populos quia strenuissimi erãt p cũctis nominat Ancilioꝝ rege numa scutum e cœlo decidit quod ancile:uocauit eo q̃ ab omni pte recisum esset:ut scribit Oui li.iii. Fastoꝝ responsum ẽ postea ab haruspicibus illicorbis impium fore ubi ancile consisteret.ne igit ab hostibus reciperet:undecim similia mamurius fabricauit q̃ in templo martis seruabant. Duodecimq; sacerdotes a numa instituti ea collo suspẽsa ferebant saltantes canentesq; ẽt. Hinc ait Oui.dicto libro.iam dederat saliis a saltu nomina dicta. Armaq; & ad certos uerba canenda modos fuitq; reuerentiæ maxime saliorũ collegium:hinc aphricãus eorũ unus fuit:patricii.n. erant ut Lucanus ostendit dicens quæ lecta iuuentus patricia ceruice mouet. ¶ Anciliorũ.i.dignitatum:nam salio-

Crassi clades

Ancile

Salii

rum collegiũ maximæ reuerentiæ erat:uel ancilioꝝ.i.romani impii.responso.n. aruspicum ubi ancille seruaretur orbis impium erat.℣ Nominis:famæ & gloriæ romanæ ubiq; notæ.℣ Togæ:erat hæc ꝓprie romanorũ: Vir.Gentemq; togatam.illi uero milites dimissa toga parthorum uestibus utebant.℣ Aeternæ uestæ:ꝑ hanc religionem intelligit.uesta aũt urbis romæ custos erat quã uirgines seruabant igne ꝑpetuo: de qua legito ode .ii.li.i.Incolumi ioue.i.augusto quẽ ioui comparauit ibi præsens diuus habebit augustus &c.℣ Vel incolumi ioue.i. capitolio iouis sede.℣ Vrbe roma:pro qua potiẽda multi externi mortem etiã subierũt.℣ Hoc cauerat ꝓuiderat:inqt regulus hoc:ut romani milites captiui redẽptionem sperarẽt minime:sed potius pro libertate mortem quoq; subirent.℣ Dissentientis:discordantis.℣ Conditionibus fœdis:tã turpibus & inhonestis: ut.s. captiuorum.ꝑmutatio fieret uel redimerẽtur.nam sub hac ꝑspe pugnãtes nulli acriter agerẽt ne occiderentur:

Regul, ℣ Immiserabilis:non miserabilis.℣ Signa ego punicis:uerba sunt reguli apud senatum:nam regulus romanorum impator a carthaginensibus duce xantippo lecedæmonio captus est primo bello punico apud carthaginem cũ qngẽtis:ut scribit polybius li.i.deide præstito iuramẽto redeũdi nisi rem pegisset:ab ipsis carthaginensibus ad senatum ro.missus ẽ:ut captiui hinc inde ꝑmutarentur:fœdusq; fieret par & æquum nec eẽnt romanis inferiores.Vbi in urbẽ aduenit regulus domum uxorem & liberos uidere & alloqui noluit tanq̃ indignus quia captiuus erat:dissuasitq; senatui captiuoꝝ permutationem uel redemptionem.nec æquas leges accipiendas contra maiorũ exempla.inde nauim ingressus ad carthaginẽses rediit ; a quibus acerrime tortus ẽ ad mortem:de quo plene legito Syllium li.vi.& ode.xii.li.i.℣ Signa romana.s.nobis ablata militum ignauia.

ℂ ACR. Cœlo tonantem.Lucanus.Per fulmina tm̃ Sciret adhuc solũ cœlo regnare tonãtẽ.ergo si famæ ingt tantũ magnitudine deos credimus:quãto magis de augusti diuinitate credẽdũ est. cuius uirtutẽ & potẽtiã nõ audiri asserit:sed uideri.ordo ẽ.augustus adiectis britãnis impio & grauibus ꝑsis:hẽbit ꝑsis diuus ꝑhas gẽtes ab ultimo occidente usq; ad orientẽ cõtinuasse impium: ꝓuincias acquirendo cõfirmat augustũ.℣ Grauibusq; ꝑsis:pnitiosis ꝓ morte crassi & cæde romanorũ.℣ Proh.c.exclamatio dolẽtis:curiæ est quæ tam indignum casum ꝑtulerit.℣ Proh.m.qa minuerũt famã senatus:ideo autẽ dedecus Crassi commemorat: ut plus augustum faciat eminere. In uersos autẽ dixit mores hostium: qa uictores erant.non ꝓ iam nõ essent sub romanorum iugo positi.℣ Marsus & ap.cõmemorando milites romanos significat q ad bellũ ꝑsicum profecti & cum Crasso ꝑpati uxores a uictoribus susceperunt ut uitã mererent:& uelut ꝓpriis in sedibus omnem iam ætatẽ agerẽt.hi.n.milites apud romanos clariores erant.ut Hocgenus acre uirũ marsos pubemq; sabellam. ℣ Ancilioꝝ nominis &.r.ancilia arma romani de cœlo meruisse pro uirtutis insigni dicebant:& ideo hæc arma ꝓ uirtute:pro dignitate togã posuit.℣ Aeternæ.u.æterni ignis:q in ara eius indefesse colebat : ut uos æterni ignes & nõ uiolabile uestrũ testor.n.℣ Incolumi ioue &.u.r. quasi diceret stãte mũdo aut saluo capitolio uel rerũ natura & romana urbe.non.n. mirũ si roma capta & capitolio diruto cõsenescerent sub rege medo. sed incolumi capitolio & urbe roma turpissimũ est cõsenescere sub hostibus armis.℣ Hoc cauerat mens ꝓuida reguli.i.hoc ꝓuiderat ne quis uitã ex captiuitate sperarẽt:sed potius ꝓ libertate moreretur. Captus.n.regulus a pœnis impator romanus dum ꝓ cõmutatione captiuoꝝ romam ab afris missus fuisset hãc snĩam inlenatu dixit.ne captiui aut cõmutarent: aut redderẽtur:& in posterũ disciplina militaris tali exẽplo deperiret nec militi spes alia salutis nisi in armis fuisset:unde milites crassi:q reguli dissimiles animo erant. uitã captiuitate pepigerũt.℣ Fœdis:turpibus ꝓ captiuos afroꝝ ꝓ se reddi noluisset.℣ Perniciẽ uenies in æuũ:in futuro rum pniciem processuram si tale duceretur exemplum romanis non pereuntibus:qui capi poterant.℣ Immiserabilis. tanq̃ nõ essent digni misericordia in bello capti.i.nisi pubes captiua immiserabilis periret esset pernicies ueniens in æuum.℣ Signa pro punicis.allocutio reguli in senatu de turpitudine & inertia captiuoꝝ.

ℂ POR. Cœlo tonãtem credimus iouem regnare. Famæ inqt de iouis magnitudine credimus q̃to magis de augusti credẽdũ ẽ:cuius uirtutẽ & potẽtiã nõ audimus sed uidemus.℣ Adiectis britãnis impio grauibusque ꝑsis.ꝓ has gẽtes ab ultima occidẽtis plaga usq; ad oriẽtalem ꝑ cõtinuationẽ adiunxisse impio suo terrae augustum itelligi uult.℣ Miles ne crassi barbara.cũ magnitudinẽ rerũ gestarũ augusti cõmemorasset idignat eos q sub crasso militauerant oblitos romanæ uirtutis apud ꝑthos resedisse turpitudinẽq; captiuitatis æquo aio ferentis.℣ Turpis maritus uixit ad hostiũ proh curia inuersiq; mores cõsenuit. Sic ordinãdum. & hostiũ socerũ in armis cõsenuit.Nam illa ꝑ exclamationẽ ꝑ mediũ ẽ q̃ græce διὰ μέσου illata eẽ dicunt.℣ Pro curia inuersiq; mores poeta autem hoc cum dixisset:ita ne hoc romanus fecit:o mores inuersi estis:& o curia q̃ indignas res passa es sub rege medo.Medum suo more pro partho posuit.℣ Ancilioꝝ & nominis & togæ oblitus æternæ uestæ:per ancilia & uestã sacra ac religiones Romanas uult intelligi æternã autẽ uestã ꝓꝑ æternos qui ĩ ara eius colunt ignes dixit.℣ Incolumi ioue.mire ĩcolumi ioue:ac si diceret stãte mũdo ĩcolumi rerũ natura. Hoc cauerat mens prouida reguli:ne quis .s. uitam captiuitate sperarẽt: sed potius pro libertate moreretur.℣ Dissentiẽtis conditionibus fœdis:ꝓ captiuos afrorum noluit pro se reddi.℣ Exemplo trahentis perniciem ueniens in æuum.perniciem hinc ꝓcessuram in futurũ tempus:si exemplũ:tale iudicet.℣ Si nõ periret immiserabilis captiua pubes.i.si non perissent captiui quorum nemo eorum misereri deberet.℣ Signa ego punicis affixa delubris.hæc uerba sunt reguli dissuadentis ne permutatio captiuorum fieret : indicat autem indignatione quantum turpitudinis militibus romanis esset cum facile se captiuitati tradere uiderentur.

ℂ CHRI. Cœlo tonantẽ credimus iouẽ Mirificũ carmẽ:& miro artificio atq; argumẽto compositũ. Nã ad præclaras laudes Augusti adiũgit saluberria ad recte uiuẽdũ suis ciuibus ꝓcepta.Vituperat.n.animi ignobilitatẽ:q̃ multoꝝ malorũ in republica causa est.Sũmisq; cõtra laudibus exemplo Reguli inuictum animi robur & fortitudinẽ laudat.℣ Cœlo tonãtẽ.c.i.r.Ex iis quæ ꝓueniũt a Ioue illũ regnare credimus : nusq̃ tamẽ uidemus. Augustũ aũt præsentẽ intuemur:deũq; cognoscimus:ex immortalibus beneficiis ĩ nos collatis: cũ & britãnos & parthos superauerit.℣ Præsens:uel quia nõ est ꝑ fidẽ:sed quasi uiuens.Vnde alibi. Præsentiq; tibi

diuinos largimur honores.℣ Vel prænses.i.fauens.Virgi.Nec tam præsentes alibi cognoscere diuos.℣ Britannis.hi ab augusto per drusum priuignum superati sunt. Britãniæ insulæ dictæ sunt : quas deide orcades appellarũt secũdũ aliquos.℣ Persis:parthis ergo Bisq; triũphatas utroq; a littore gẽtes.De parthis:iã diximus. Sed hoc addã ipos oli fuisse scythaꝝ exules:qd̃ uocabulũ idicat.Nã scythæ exules pthos uocãt.Hi inter assyrioꝝ medoꝝ:persarũq; gentes obscurissimi fuerũt.Eoꝝ deinde ĩperium ab Arsace uiro incertæ originis:sed multis uirtutibus ꝑclaro initiũ habuit:eoq; ꝓuenit:ut nõ solũ se pares romano impio gesserit : sed & uictores tribus bellis lacessiti euaserint ꝑthi.Deniq; Octauianus maiestate impii potius q̃ armis subegit. Et Suetõius demõstrat ꝓ ꝑthi Augusto facile cesserũt.Nã signa militaria q̃ crasso &.M.A.ademerãt poscenti reddiderũt: & obsides ꝑbuerũt.℣ Miles ne.c.Exẽplo istoꝝ oñdit q̃ turpis sit pusillanimitas.cũ isti q ex exercitu crassi relicti erãt:maluerint turpiter seruire:q̃ uiriliter occũbere.℣ Turpis.m.nã seruus uxorẽ barbarã sumpsit. Q.d̃ illi ignominiosum fuit.℣ Miles.intellectio est.Ponit.n.singularẽ ꝓ plurali.Vir. Atq; armato milite complẽt.℣ Pro curia in.u.q.m.Exclamatio ex dolore est.ꝓ cõtra maiestatẽ curiæ romanæ ita mores puertissent.℣ Cõsenuit.auget uituperationẽ a diuturnitate:cũ cõtra faciendũ esset.Nã breue sit qd̃ turpiter audes.℣ In armis. nã ut refert Iustinus:parthis scythicus mos est in armis:exercitũq; maiori ex parte ex seruis cõficiunt. quorũ uulgo nulla manumittendi facultas est. Ac per hoc oibus seruis nascẽtibus ĩ dies crescit numerus:hos pariter ut liberos curãt & sagittare magna industria docẽt : Locupletissimus ut qsq; ẽ ita plurimos eqtes in bello regi suo mittit hoc iterest iter seruũ & liberũ.qa extra exercitũ liberi oia negocia equo circũuectro obeũt. Serui nõ nisi pedibus eunt.Deniq; cũ.M.Anto.qnquagita eqtũ milia occurrissent: soli quadrigẽti ex iis liberi fuerũt.℣ Inuersiq;.m.nã qa alios ĩ captiuitatẽ:abducere solẽt:nũc ipsi aliis seruiunt neq; temere dixit inuersos mores qa a moribus uirtutes uitiaq; sunt.℣ Medo. ꝓ ꝑtho ut apulus & marsus ꝓ romão pacorus aũt fuit a quo crassiana clades accepta ẽ.℣ Ancilioꝝ:de his dictũ ẽ.sed hic ancile posuit ꝓ oraculo qd̃ cũ ancili datũ ẽ ibi fore ĩpiũ ubi fuisset ancile.Dolet igitur ꝓ tanta ai ignobilitate affecti sint:ut seruire turpiter q̃ ægregie pugnare maluerit:ergo ꝓ rõana fortitudine posuit.℣ Et to.i.rõani noĩs:q tot natiões subiugauerãt.℣ Aeternæ ue.admirat igit quõ potuerint obliuisci fortitudinis qd̃ significauit ꝑ ancilia: & ꝑriæ:id.n.fuit toga q̃ ita romanoꝝ erat ut palliũ græcoꝝ:uũ Vir.Gentẽq; togatã:& religiõis suæ ꝑriæ:q̃ exꝑssit ꝓ uestã.℣ Aeternæ.qa nũq̃ extiguebat ignis ĩ tẽplo uestæ.Vir.Vos æterni ignes & nõ uiolabile uestrũ Testor numẽ ait.℣ Incolumi ioue: stãte capitolio ubi iuppiter colebat.q.d.nõ deserta urbe a suis diis.℣ Aliq legunt ĩco.io.i.stãte mũdo.Ignominiosissimũ ergo illis ẽ ꝓ florẽte ex oibus ꝑtibus impio ro.ipsi oẽm aĩum deposuerint.℣ Hoc ca.exẽplo sui hãc cautionẽ cæteris demonstrauerat:ne quis ꝑspẽ in captiuitate reponeret:sed potius in honestissima morte. Sed de regulo narrabimus:q̃ primũ nobis occurrit.℣ Mens nõ.n.sensu & appetitu q̃ sp ad uoluptatẽ corporis cuncta refert. sed mẽte:q̃ ad oia recta & hõesta iducimur:rẽ iudicauit:& publicã utilitatẽ priuatæ ꝑtulit.℣ Prouida.is ꝓuidus ẽ:q nõ ꝑntibus solũ sed futuris cõsulit.Ergo regulus suo exẽplo id ꝑstare uoluit.ne qs ĩ futuꝝ ciuis post habita cura publica sibi priuati cõsuleret.℣ Dissentiẽtis fœ.c.nõ.n.placuere cõditiões carthaginẽsiũ.qb9 cupiebant senẽ cũ paucis turbæ iunioꝝ repẽdere.nã hæ cõditiones trahebãt suo exẽplo pniciẽ publicã ĩ futurũ: qa reliq quoq; impatores si capti fuissent exẽplũ suũ secuti ꝑmutari captiuis uoluissent.ergo nõ solũ erat res pniciosa ad pãs:ueꝝ ẽt & in futuꝝ.℣ Si nõ.ꝑ.im.c.p.nã si tũc captiuoꝝ ꝑmutatio fcã fuisset cæteri deinceps in futuris ꝑliis capi q̃ iterfici maluissent:qa spassent ꝑmutationẽ.Nõ ergo dixit trahẽtis pniciẽ absolute:sed trahentis ĩ nõ piret captiua pubes.℣ In æuũ ueniẽs.i.futuꝝ.℣ Exẽplo.nã si facta fuisset tũc ꝑmutatio oẽs deide captiui illã rursus futurã spaturi eẽnt.℣ Immiserabilis.nulla misericordia digni.quoniã si hõeste mori uoluissent nõ turpiter seruissent.℣ Signa.hæc reguli oratio est.& ponitur in genere deliberatiuo.dissuadet ergo permutationẽ primum a turpitudine:qa turpe sit eos redimere.q ĩ cæde arma hosti tradiderũt . & ultro brachia post terga reuincienda præbuerunt:& multis cladibus oppressis carthaginensibus : & paulo ante intra urbem oppressis non sine agrorum populatione permiserunt ut in pace degerent.

Militibus sine cæde dixit
Direpta uidi:uidi ego ciuium
Retorta tergo brachia libero
Portasq; non clausas & arua
Marte coli populata nostro.
Auro repensus scilicet acrior
Miles redibit.flagitio additis
Damnum.nec amissos colores
Lana refert medicata fuco.
Nec uera uirtus quum semel excidit
Curat reponi deterioribus.
Si pugnat extricata densis
Cerua plagis.erit ille fortis
Qui perfidis se credidit hostibus.
Et marte pœnos proteret altero

ℂ ANT. Militibus romãis.s.Dixit regulus supple.℣ Tergo li. quũ liberi essent & se tutari potuissent: uel libero.i. nudo exutis armis reiectoq; scuto.℣ Portas.n.c.sperto oĩ nro terrore tanq̃ uictores.℣ Arua coli.adeo tuti eẽ aphri uidẽt ꝓ arua nro ꝑlio uastata colũt.ꝑ id aũt romanorũ militũ accusat ignauiã ꝓ capi se ꝑmiserunt nõ repugnãtes.℣ Repẽsus.redẽptus.℣ Scilicet.certe loquitur ironice.℣ Flagitio.i.decori eoꝝ qa capi se permiserunt. deberentq; ꝓpria uirtute potiusq̃ auro seipsos liberare.℣ Additis.d. ꝑsoluẽdo.s.pecuniã pro eoꝝ redẽptiõe: quod facere nõ deberis. ℣ Amissos co.i.albos.& pristinos optia ẽ similitudo.℣ Medicata ꝑh.i.tincta infecta & colorata.nã φυκος phucus color dr. sunt & q̃ uelit eẽ purpureũ colorẽ.Deterioribus uilibus & illis q oli boni deteriores effecti sunt.℣ Sic pu.ex.d.c.p. Sensus ẽ.ꝓ sicut cerua expedita & liberata rhætibus & laqueis fugiẽdi morem non mutat:nec pugnat unq̃ sic accidit illis q semel captiui fuerint faciẽ.n.capi iterum sinent non repugnando hostibus timore mortis malũt.n.sub seruitute uiuere q̃ pugnãdo honeste mori:bene aũt timidis ceruã cõparat.℣ Erit.i.f.itõice loqt.℣ Altero . secũdo se quẽti.℣ Lora.zonas & laqos.℣ Hic.s.miles iers.℣ Vnde.u.i.quo

Phucus

pacto euadere posset. pugnando quidē uiriliter euadere potuisset. ⁊ Pacē. d. m. i. pugna abstinuit exorata pace ab hostibus: hic captus ē: hostesq; nūc pace fruunt. uictores. n. sunt nrōr militū ignauia. ⁊ O. p. o dedecō. Regulō idē cū dolore exclamat magna carthago. Ea. n. iclita erat reguli tñ & aliōr clade altior effecta ē. id uero ait regulō quo ī captiuo senatus odiū & iuidiā moueret.

Qui lora restrictis lacertis
Sensit iners. timuitq; mortem
Hic unde uitam sumeret inscius
Pacem duello miscuit: o pudor
O magna carthago probrosis
Altior italiæ ruinis.

¶ ACR. Militibus. s. c. d. ut suorum significaret ignauiam: nec eos redēptiōe dignos: nudatos eos sine cæde & cōmissiōe pugnæ dixit armis: ut Cur ātē tubā trēor occupat artus. Libero aut nudo dixit aut q cū igēui eēnt ne occiderēt fuire uoluerūt & ligari. ⁊ Portasq; n. c. i. afros ñ timētes & q̄ñ iā uictores recolētes agros quos cū exercitu romāo ipe uastauerat. ⁊ Auro. r. l. m. a. re. p ironiā dicit sub hoc sensu. Ergo fortior miles ꝓcedet ad pugnā ꝑcio redēptus: & signiat nō posse ī aciæ fortiter stare militē: q uiuere redēptiōe didicerit: aut certe acrior ad uitia redibit. i. deterior redēptus: uelut q culpā hauserit dāno. ⁊ Flagitio ad. d. i. & cōtra cōsuetudinē rōanā & disciplinā ē: ut milites ꝑcio nō uirtute liberēt. ⁊ Neq; amissos colores. l. r. m. f. Sicut fuco īqt lana medicata ad pristinū iā nō ꝑt colorē reuerti. ita miles uitio captiuitatis ibutō ad pristinā nō pōt redire uirtutē. Nec uera uirtus: atq; ait Vir. Quōdā ēt uictis redit in ꝓcordia uirtus: sed sniæ nō semp generale sunt. sed iterdū ꝓ negociorū q̄litate firmant. ⁊ Nec uera uirtus. iuiolata: ī corrupta Repōī: reddi restitui. ⁊ Deterioribō: deterior a bono peior a malo dicius. ⁊ Extricata. expedita: liberata & ē sēsus. sicut cerua plagis erepta cōsuetudinē nō pōt mutare fugiēdi: ita & miles: q se pfidiæ hostiū cōmiserit constātiā pugnādi hīre nō poterit. ⁊ Plagis. rætibus: plagæ āt ꝓprie: funes retiū sunt. ⁊ Proteret. cōteret. altero restaurato bello ad pliū nō reuerti ordo ē. q iners sentit lora strictis lacertis & timuit mortē restrictis lacertis. i. uinciri se ꝑtulit timore mortis ꝓteret pœnos altero marte. Si cerua pugnet extricata densis plagis. Hic ī bello. ⁊ Inscius. ignarus rei & ꝑ hoc ignarus q nesciat uitā uiro forti potius de armis sperādā. ⁊ Pacē. d. m. Qui tāq ī pace se hostibus credit dū se debuerit armis tueri. ⁊ O pudor. romanorū. o. exclamatio dolentis. ⁊ O magna. c. magna. n. carthago ab accolis uocabat: sed hic eā poeta dedecore romanorū maiorē ait factā. ⁊ Altior italiæ. r. indignatio romani ducis: q nō uirtutibus urbis cōtulit carthaginē: sed ruinis & miseriis fortior crederet non in rebus præclaris.

¶ POR. Et arua marte coli populata nostro. uidi inqt pœnos agros suos colere: q agri iam a nobis ante fuerant uastati. ⁊ Auro reppēsus. l. acrior miles redibit. ironia cuius sensus ualet. fortior redibit miles ad pugnā ꝑcio redēptus: qd significat nō posse fortiter ī acie stare militē q didicerit uictū se posse uiuer. ⁊ Flagitio additis dānū: turpitudini inqt romanæ q ꝑ ignauiā militū accidit insup uos adiūgitis damnū pecuniæ: qua eos redimere uultis. ⁊ Neq; amissos colores lana refert medicata phuco ut lana īqt medicata. i. ifecta nūq ad pristinū redit colorē: ita miles ibutus uitio captiuitatis nō erit fortis. ⁊ Et marte Pœnos ꝓteret altero. i. itegr consistutus ad pugnā hostis ꝓdierit. Hic uñ uitā sumeret inscius pacē duello miscuit. ⁊ O magna carthago ꝓbrosis altior italiæ ruinis. Sic uocabat carthago magna quā ait dedecore & dolis romanorum altiorem factam.

¶ CHRI. Libero ter. nā adhuc ī sua ptāte erāt milites: & poterāt uel armis se defendere uel morte seruitutē fugere: uel libero tergo. i. ipsi liberi & nō seruiles: ex quo maiorē cōsequunt ignominiā. ⁊ Retorta. ut religarā. ⁊ Auro rep. uel cū ī terrogatiōe ē. aut qd magis credo: cū hironia ē ꝓnunciādū: ut sit sniā q semel acrimoniā & uehemētiā animi remiserit nūq illā resumptur. Hirōia ē cū aliud uerbis ꝓnūciet aliud mēte ītelligat. Virg. Scilicet is supis labor est ea cura quietos: Sollicitat. Dānū. Nā ī futur nocebit exēplū. ⁊ Nec am. c. quēadmodū natiuus color nō redibit cū sit infecta fuco: sic uera uirtus nūq in hos redibit. ⁊ Medicata: curata & posuit partiципiū uerbi deponētis ī passiua significatiōe. Fucus herba q̄ uestes tinguntur: sed ꝓ oī adulterino colore capit. Est & fucus apis sine aculeo: & q̄ nō mellificat: neq; opam aliq̄ ꝑbet ī faciūdo ope: nisi ꝓ ad fouēdos fœtus cōcalefaciendo adiuuat. Ergo apes tādiu secū eē patiunt: donec fœtus educāt: deīde ne mella alieno labore parta cōsumāt: pellūt. Vir. Aut agmie facto ignauū fucos pecus a ꝑsepibus arcēt. ⁊ Deterioribō. i. ipis q iā deteriores facti sunt: qa aī generositatē deposuerint. ⁊ Si pu. sniā ē. Erit ille fortis: q fuit ita imbellis: ut nō solū: hostibus ex pauore se crediderit sed pfidis ēt hostibus: q datā fidē nō seruāt. Erit ī q̄ fortis: si cerua extricata ex plagis pugnat: Sed cerua nūq pugnat: quāuis sit exēpta plagis: ergo nunq̄ erit ille fortis. Est aūt optia similitudo. Nā quēadmodū ex timore irretit cerua: sic iste miles ex timore se hosti ligandū ꝑbuit. ⁊ Extricata. expedita. euoluta. ⁊ Græci. n. τρόχους capillos dīt. Vñ ē ītricare inectere īpedire: & ē trāslatio a rebō: q̄ iter capillos inuolutæ nō sine difficultate īde soluūt. Cuius cōtrariū ē extricare. ⁊ Perfidis. nā pœni fide fragi sūt. ⁊ Lora. uincula. ⁊ Inscius unde sumeret uitā: nā si fuisset conscius rei militaris sumpsisset uitā: unde timuit mortē: nā uiriliter pugnando euasisset icolumis cæso aduersario. ⁊ Pacē. d. m. nam in ardētissima pugna se dedendo pacē petiuit. ⁊ Duello: bello: nā prisci duellū dixerūt qd duabus ptibus de uictoria cōtendētibus dimicaretur. Inde pduelliones quos nunc hostes dicūt. Nā hostis apud antiquos pegrinū significabat: sed hūāitatis cā increuerūt inimicos publicos hostes q̄ñ pegrios uocare. ⁊ Sed paulatim nomē a mitiori significatiōe in duriorē defluxit: Sūtq; ī hoc græcos imitati: q & ipi publicos inimicos ξένους appellauerūt: Home. i. iiii. iliados τυδείδεω δ' ἄρ' ἐων ἱππηλάτα Τυδέος υἱὸν τρῶες μοῦνοι ἴσον. Verum ξένος græce. hospes est: & peregrinus. ⁊ O pudor. exclamatio ad īdignationem excitandā. ⁊ Altior. nobilior. ⁊ Probrosis ignominia. q. d. non sua uirtute nobilitata est carthago sed nostra inertia.

Martia Reguli

¶ ANT. Pudice cōiugis. apud Sylliū uxor marcia īqt. Quo fers gressus nō pūicus hic ē regule quē fugias. carcer uestigia nri
Casta tori domus: & patriam sine crimine seruat. ⁊ Inuiolata la.
Fertur pudicæ coniugis osculum:
Paruoq; natos ut capitis minor
A se remouisse: & uirilem

Toruus humi posuisse uultum
Donec labantes consilio patres
Firmaret auctor nūq̄ alias dato.
Interq; merentes amicos
Egregius properaret exul.
At qui sciebat quę sibi barbarus
Tortor pararet: non aliter tamē
Dimouit obstantes amicos:
Et populum reditus morantem
Quam si clientum longa negocia
Diiudicata lite relinqueret
Tendens uenafranos in agros.
Aut lacedęmonium tarentum.

cæ. poetæ uerba sunt: qbus reguli fortitudinē celebrat. ⁊ Cōiugis o. martia reguli uxor apud sylliū. li. vi. refugiēti eam regulo ait. Non ego cōplexus & sanctæ fœdera tædæ: Coniugiū ue peto: patrios dānare penates Absiste: ac natis fas duc concedere noctem. Hos inter fletus iunctus uestigia pœnis. ⁊ Limine. s. t. q̄stusq; reliqt. ⁊ Capitis mi. i. stultus & īsanus: uel tāq̄ seruus. nā captiuō erat hinc timuit matronā romanam & filios ingenuos osculo deturpare. Capitis āt diminutio ē status cōmutatio: ut q̄ndo liber efficit seruus. Est āt triplex diminutio capitis. maxia media: & minima. maxima dī quū ciuitas amittit nec libertas retinet. quū deferī qs in insulā: quū seruus efficit. ⁊ Humi. p. u. id egit ne illōr aspectu: & fletu moueretur. ⁊ Virilē uultū. i. grauē & seuerē: non muliebrē. ⁊ Labātes. incertos qd agerēt. ⁊ Alias: alio tpe q̄ tūc: q s. n. cōtra seipsum consuluerat ꝓ reip. salute. ⁊ Egregius exul. i. inclytus & gloriosus uoluit. n. potius ægregie exul esse q̄ turpiter redimi. ⁊ Atqui: certe reguli fortitudinem cōmēdat: qui ad certos cruciatus cū laude redire maluit q̄ ī pria turpiter eē & cū infamia si captiuus redēptus esset uel permutatus. ⁊ Barbarus tor. De pœna reguli. Videto in ode. xii. li. i. uideto ēt sylliū li. vi. ⁊ Dimouit. obs. amicos. Syllius li. vi. ait de regulo uolenti repetere carthaginē post habitū consiliū. Patrias ꝓperabat ad horas. Prosequit uulgus: pres: ac plāctibus īgens. Personat: & luctu cāpus: reuocare libebat. Interdū: & iusto captū retinet dolore. ⁊ Diiudicata lite. finita & cōposita lite. ⁊ Venafranos in agros. Venafrū est cāpanōr mediterranea ciuitas ut scri. Ptolomeus li. iii. ibi oleum optimum teste Stra. li. v. erant & amœna loca. ⁊ Lacedæmonium tarentum: duce phalanto lacones tarentum appollinis oraculo condiderunt de quo multa stra. li. vi. nos etiam latius. ode. xxviii. lib. i. Venafrum

¶ ACR. Fert pudicæ cōiugis. ad augmētū uirtutis ꝑtinet q castā ꝓ patria regulus cōtempsit uxorē. Impudica. n. iure potuit contēni. indecorū. n. duxit matronā romanam seruū hoc est captiuū osculo dignum putare. Neglexit etiam paruos filios: qui pro ætatis infirmitate miserationē patris mereri potuerit. ⁊ Vt capitis minor. ut insanus: minoratio eni cerebri aporiam īfert. ⁊ Toruus. terribilis. ut Vir. Optima toruæ forma bouis idest in terrā deiecto uultu ne ad effectum aspectu traheret. Nunq̄ alias dato. qualē sententiā nemo unq̄ de se dedisset. ⁊ Aegregius. gloriosus: qui exulem se esse malueric: q̄ īfamia redimi & ē occultum antitethon. nam mœrentibus egregiū exulem opposuit. Mirum est ergo ut cætetis pro se mœrentibus ipse cōstans animo probaret. ⁊ At qui sciebat quæ. l. b. Qui hac securitate uoluntatis suæ impleto cōsilio rediret ad pœnam cōtemnens certa sibi & promissa supplicia: tāquā ipetratis iniunctis negociis uel ad ociū reuerteret: uel ad præmiū. ⁊ Et populum. s. romanum: cū illi populus resisteret ad africā properāti: tā securo & pertinaci animo ipse oēs deseruit q̄ solet qs relictis negociis amicorū aut cliētū litibus definitis ad prædia sua ꝓficisci ꝓpter uoluptates q̄ñ uolēs molestiis carere. ⁊ Venafranos. Venafrū ciuitas campaniæ est: unde est uenafranos: ad amœnitatis autem exemplum delitiosas poluit ciuitates. ⁊ Lacædemonium. a lacedæmoniis conditum.

¶ POR. Fertur pudicæ cōiugis osculū paruoq; natos ut capitis mior ab se remouisse. affirmat regulus cū romam captiuus deductus esset a pœnis: auersatus uxoris osculum dicens inhonestum matronæ eū esse qui sit insaniæ captiuitatis damnatus. i. seruus factas maritum agnoscere. bene ergo additum pudicæ coniugis: ne putaret illū ideo osculū cōiugis auersatū. ꝓ de pudicitia eius iniquius sensisset. Donec labantes cōsilio patres firmaret auctor nūq̄ alias dato. generaliter accipiēdū. i. qualē sniam nēo unq̄ de se tulisset. ⁊ Et uirilē toruus hūi posuisse uultū. i. ad humū uultū deiecisse. uirilē aūt uultū ad uirtutē aī eius cū hoc faceret referēs dixit ⁊ Agregius ꝓparet exul: hoc ē gloriosus: q se exulē maluerit eē. q̄ñ īfamia redimi. & est occultū antitethon. Mœrentibus amicis ægregiū exulē oppositum. q̄ figura eā uim habet ut ostēdat ingens miraculū fuisse ī hoc ꝓ cum amici pro eo mœsti essent. ipse tamē lætus ad hostes redierit. ⁊ Quam si clientū lōga negocia: cū populus inquit ei obsisteret: ne in africā portaret nō aliter eos reliquit q̄ solent principes ciuitatis negociorum diiudicatis iuribus uel prolatis rebus ociosa mente urbem relinquere festinantes in prælia sua.

¶ CHRI. Fert. hactenus demōstrauit inuictū aīum reguli ex sua oratione: quæ q̄ñ sit in genere deliberatiō: tamen accessorie est ēt demōstratiū cum inuehatur in inertiā captiuōr. nunc eādem generositatem ex iis quæ egit: ostēdit. Fert eni remouisse a se osculū cōiugis: Magna ꝓfecto animi cōstātia: ꝓ carissimā uxorē cōtēneret: pudicā præferrī: nā īpudicā facile erat spernere. ⁊ Paruoq; natos. extremū aī robur. Nā ꝓfecto dur est abstiere q̄n eas ī cōspectu filiōr: sed durius ueniētes illos abigere: durissimū si puuli sint: quōr ætas cū aliēa opa egeat etiā hostibus miserabilis sit. ⁊ Capitis mior. i. capite diminutus. Est eni apud iurisc̄onsultos diminutio capitis triplex: quar maxia est capitis diminutio redigi in seruitutē. ⁊ Toruus. quasi ipersuasus & pene iis īsensus: qui a sniā illū deiicere uellēt. Sic Vir. Talibus æneas ardentē & torua tuentē. ⁊ Virilē. qui ne uultu qdē qcq̄ de uirilitate minuisset. ⁊ Posuisset humi. qd signū est aī nō psuasi. & ī ꝓposito pseuerātis. Vir. Diua solo fixos oculos auersa tenebat. ⁊ Labātes. uacillātes: & quasi ī captiuōr fauorē ex cōmiseratiōe ꝓnos. Res iaudita ꝓ suā calamitatē æqori aīo ipse ferret: q̄ ii ad quos nullū eēt incōmodū puētur. ⁊ Auctor. qa ipe ꝓ pmutatio nō fieret auctor fuit. ⁊ Cōsi. nō al. d. nā qs ea cōsulit: q̄ cōtra se sint. ⁊ Interq; mœ. a. e. pr. ex. Snia ē: q̄ñ obstarēt amici: & retinere lachrymis cuperēt: ille ne dubitabūdus qdē paululū substitit: sed ꝓgressus ē: imo ꝓperauit: ne forte iteri patrū snia imutaret: & ꝓpabat exul. q. d. q sciret nūq̄ se reuersur. ⁊ At q sciebat. nā pœnorū crudelitatē nō ignorabat: & se ad īdubitata supplicia reuerti nō dubitabat: & tñ ita trāqlle ab urbe ꝓficisce

bat:ut solet q̃ relinquũt suoꝝ cliẽtũ negocia post litẽ diiudicatã uacui curis ĩ uillã suã aĩ relaxãdi grã discedere q̃ sit aut in uenafrano aut in tarentino agro. Quare autẽ lacedæmoniũ tarentũ dixerit: iam scriptum est.

Argumentum. ODES. VI.

¶ANT. Hortat romanũ populũ ad religionẽ. Ne maioꝝ delicta amplius luat. Dii nãq; neglecti malis plurimis italiã afferẽrãt. romanorũq; exercitus sæpe cladẽ fuerat passus. ostendit postea adulteriis fuisse matrimonia cõtaminata. Inde degeneres natos esse & a maioꝝ uirtutibus dissidẽtes. pcedẽteq; tempore nequiores uitiosioresq; gigni. ¶ Delicta maiorum. ode est similis nonæ li. i. ¶ Lues. purgabis. ¶ Labentes. nõ labantes per a legẽdũ est: secũdus. n. pes iãbus esse debet. Si labãtes p a legeres pyrichius esset. labo. n. labas pria breui legit: labor laberis longa. ¶ Diis te minorẽ. ordo est. iperas q̃ geris te minorẽ diis: hoc est. qa deos colis. ¶ Hinc. a deoꝝ cultu. ¶ Omne pricipium. ſ. fuit tibi imperãdi. notãdũ tamẽ hic q̃ i. tollit scãdẽdo sicut ĩ semiustus &c. ¶ Huc refer exitũ. ad deos ẽt finem referto. hoc est cole deos ut prius & imperabis. ¶ Hic oẽ principiũ. Orta seditione inter romulum & remũ tondendæ urbis uisum est ambobus: ut oĩa materno auo permitterẽt. itaq; iussit ille: ut iudices deos facerent utrũ eoꝝ coloniam deducere: & iperio potiri oporteret: statutaq; eis die sedere ambos iussit. separatos alteꝝ ab altero ĩ quibus uellẽt sedibus sacrisq; prius q̃ uiderẽtur diis peractis bonas aues obseruaſ: & utri prius meliores aues apparuissent hũc dominũ esse coloniæ. hĩc Romulus in palatino remus ĩ auentino auguriũ acceperunt. auctor est Dionysius lib. i. ubi romanas historias tractat. apparet itaq; romam a deorum cultu pricipiũ habuisse romulus inde sacra ẽt multa istituit celebrãda. ¶ Iã bis monesis & pacori manus. orodes parthorum rex pacoꝝ & phraatẽ filios habuit. pacoro artabaxis armeniorũ regis sororem desponderat. quo postea mortuo phraates patrem aconito oppressit: pacori aũt nuptiæ factæ fuerunt paulo post crassi mortem. qui dolo oppressus fuerat a furẽa ductore exercitus orodis erat eni genere diuitiis & gloria regi secũdus fortitudine uero & robore inter parthos ætate sua fere primus: auctor Apianus in libro parthico. ubi etiã ait q̃ũ pacorum regis filiũ magnas parthorũ copias in syriã ducẽtẽ uentidius circa cyristum occurrẽs pepulit pacoroq; iter primos occumbẽte magna strage eos afflixit. quod opus inter cætera memoratu digna oẽs fere calamitates: q̃s romani sub crasso pertulissent uindicta sustulit. ¶ Iam bis. post crassi mortem parthi duce labieno qui põpeianarum partium fuerat in syria: uicerunt didium saxã. M. Antonii legatum: inde uniuersam eam prouinciam occuparũt. qd̃ liuius scribit li. cxxvii. ¶ Menesis. in apiano est muneses: scribit. i. quũ phraates oredem patrem iteremisset regnũq; sibi uendicasset plurimos parthoꝝ aufugisse. qd̃q; muneses uir clarus & potens ad antoniũ pariter fuga peruenit fortunã suã themistocli assimulãs. deinde permittente Antonio iterum phraate regi inhæsit. ¶ Nõ auspicatos cõtudit ipetus. in libro parthico scribit apianus hoc pacto. Ferũt die illo crassum nõ ut romanis iperatoribus mos fuit purpurea ornatũ uestẽ: sed nigra indutũ processisse: eãq; quũ animaduertisset ĩmutasse. ex signis ẽt nõnulla ueluti infixa uix magno laboreab auferẽtibus trahi potuisse. q̃ ex cãm irridẽs crassus agmen properare iussit &c. ¶ Nõ auspicatos: cõsul anteq̃ in expeditionẽ iret: cape auspicium solebat. nõ auspicatos ergo. i. infœlices & quasi auspiciis repugnãtibus. ¶ Et adiecisse. ordo est. & renidet adiecisse torqbus exiguis prædã. ¶ Renidet. gaudet. ¶ Prædam. romanoꝝ. ſ. ¶ Torquibus. ſ. eorum qui exigui erant. Seditionibus habitis certe iter cæsarẽ & põpeiũ: & tũc iter augustũ & brutũ ac cassiũ & sex. Põpeiũ, postea cũ. M. Antõio. de quibus late suetonius. ¶ Dacus. Dacoꝝ incursiones augustus coercuit tribus eorum ducibus cũ magna copia cæsis. ¶ Aethyops. ægyptios itelligit: qui cũ cleopatra & M. antonio cũ augusto pugnarũt apud Actiũ. ¶ Hic classe formidatus. cleopatra. n. & antõius duxerũt ĩ augustũ nauis pugnaces qngẽtas. ut scribit plutarchus. cõtra q̃s pugnauit augustus nauibus. ccl. de quo latius epodo nona. ¶ Fœcũda culpæ. plẽa sceleris. ostẽdit adulteria fuisse prias sceleꝝ cãs. ¶ Nuptias. cõiugia. ¶ Motus doceri. arguit puellaꝝ praua & uana studia. Motus ionicos. græcos & lasciuos saltus. iones. n. primi id genus iuẽnerũt. iones ãt athenis pfecti sunt: ut scri. Pli. li. v. ¶ Fingit artubus. cõponit ad gestus. ¶ Incestos: ĩhonestos: & turpissimos. ¶ De tenero unab ipsa tenella ætate. i. ab ipsa ĩfantia iũgit se cõæuis suis etiã cõsanguineis. ¶ Mox. deinde ubi nupta est. iuniores uel suo uiro: uel iuniores. i. grandiores si uolueris ad superiora respicere. nam in infantia coæuis hæserat.

¶ACR. Delicta maioꝝ peccata romanoꝝ. ¶ Refeceris ĩstauraueris. ut Vir. Sp. n. refice. ac ne post amissa reqras: Ante ueni. ¶ Fœda. aut ĩculta aut p nimiã uetustatẽ sordẽtia. ¶ Diis te minorẽ q̃ geris iperas. hoc est q̃nto te minorẽ diis geris: tãto diis iperas. nã cultu deoꝝ romã creuisse refert: & sumpsisse principiũ a deorũ cultu:

¶Ode Sexta tricolos tetrastrophos hortatur romanos ad religionem.

Delicta maiorũ ĩmeritus lues
Rõane dõec tẽpla refeceris
Aedesq; labentes deorũ &
Fœda nigro simulacra fumo
Diis te minorem q̃ geris imperas
Hinc oẽ principiũ. huc refert exitũ
Dii multa neglecti dederunt
Hesperiæ mala luctuosæ
Iam bis menesis & pachori manus
Non auspicatos cõtudit impetus
Nostros: & adiecisse prædam
Torquibus exiguis renidet.
Pene occupatam seditionibus
Deleuit urbem dacus: & æthiops
Hic classe formidatus. ille
Missilibus melior sagittis.
Fœcunda culpæ sæcula nuptias
Primũ inqnarũt & gẽus & domos
Hoc fonte deriuata clades
In patriam populumq; fluxit
Motus doceri gaudet ionicos
Matura uirgo & fingitur artubus
Iam nunc & incestos amores
De tenero meditatur ungui
Mox iuniores quærit adulteros

Romuli augurium

Rẽi augurium rõæ initium

orodes Pacoro Phraates

Surena

Vẽtidius

labiẽus Didius Saxa Muneses

Crassi omina

Nõ auspicatus

eãdem suadet fœlicitatẽ debere usq; ad exitũ custodire. Hic oẽ principiũ. hoc ex tradita pſuasiõe sumptũ: ẽ q̃ aiũt pœnas ĩ posteros exptes sæpe differri: q̃s maiores effugerũt: ita eos nõ sua: sed maiorũ culpa pcelli. ¶ Dii multa neglecti reddiderũt hesperiæ. frequẽter. n. romãi duces nõ addicẽtibꝰ auspiciis dimicãtes grãdi exercitus clade ſupati sunt. ¶ Iã bis monesis & pachorus reges persaꝝ fuerũt aduersus quos romani cõtra numinũ uoluntatẽ pugnauerũt infœliciter. bis aũt parthos uictoriã rettulisse ob hoc dixit qa ante crassum & post decũ sextũ cum exercitibus suis occiderũt. ¶ Nõ auspicatos. ĩcomitatos diis cõtẽnẽtes auspicioꝝ necessariã ueritatẽ. ¶ Et adiecisse. i. ex præda romanoꝝ torq̃s suos pondere auxisse uictores. ¶ Renidet splendet: eo q̃ reparati torques & maiores facti ipsa nouitate fulgerent. ¶ Pene occupatã seditionibus deleuit urbẽ. occupatis. n. ciuili bello romãis data est occasio hostibus cõmouẽdi bella: & ægyptiis: quos poeta æthiopas appellauit ꝓpter bellum cleopatræ. ¶ Dacus: germanus: ut aut cõiurato descendens dacus ab istro. ¶ Fœcũda culpæ sæcula. n. p. i. sæcula ẽt sanctũ mrimonioꝝ fœdus per adulteria asserit corrupisse: ide fieri ut inutiles cõsiliis publicis & probis actibus generent. Quidam. n. uolũt ĩpm augustũ tãgi his uersibus qui alienam cõiugem tulerit & genus bonũ patris sanguinis alieni coitus admixtiõe polluerit. ¶ Ionicos: græcos. ipsi. n. primi saltationẽ membroꝝ gestibus inuenerunt. unde postea pãtomimi facti. ¶ Et fingitur artubus. componit: ut & corpora fingere lingua: significat aũt p hoc istitui meliores saltus. ¶ De tenero. m. u. i. ab imatura & prima ætate. ¶ Meditatur: autem exercet. ut Virgili. nec iam furtiuum dido meditatur amorem.

¶POR. Delicta maioꝝ ĩmeritus lues. Hoc ex tradita pſuasione scriptũ est: q̃ aiunt pœnas ĩposteros expendere sæpe quas maiores effugerint. ¶ Donec refeceris. Pro donec reficias. ¶ Hinc oẽ pricipiũ. iubaudiẽda ẽ ex trisecus particula: habes. & est sensus. hinc oẽ principium impii habes. q̃ deos colas ergo ut imperiũ pſeueret pſeuera deos colere. ¶ Iam bis monesis & pacori mãus. hi parthoꝝ reges fuerũt. bis aũt parthos retulisse de nobis uictoriam dixit. quia & crassum antea & tũ decũ Sextũ cum exercitibus occiderant. ¶ Et adiecisse p̃dã torquibus exiguis: & præda quam nobis detraxerũt torques suos exiguos ante ampliasse gaudẽt. hoc. n. nũc significat renidẽt. pœne occupatam seditionibus deleuit urbem Dacus. seditiõibus inqt districtum populum romanum ex occasione pœne barbari deleuerũt. ¶ Fœcũda culpæ sæcula. nostræ. ſ. nuptias primum inquinauere. per nuptias ĩquinatas uult ostẽdere nos ex ipsa culpa progeneratos ac merito nihil rectum ĩ uita facere. ¶ Hoc fonte deriuata clades. In patriam populũq; fluxit. turpes inquit coitus fœminaꝝ descendũt in liberos quoq; deinde in remp. ¶ Motus doceri gauder ionicas. i. molles saltus quos primi iones iuenerunt. ¶ Et fingitur artubus. artubus legendũ quia nõ uenit a nominatiuo artes sed artus significat aũt per id molliores saltus puellas discere turpes & libidinosos motus rerum uenerearum. ¶ Detenero meditat ungui. hoc prouerbium de græco est quod dicunt ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων quod significat a prima infantia.

¶CHRI. Delicta maiorũ ĩmmeritus lues. Grauissimũ oĩno præceptum: & quo nullũ ad bene beateq; uiuendũ grauius utilius ue eẽ possit. Monet. n. ut religionẽ obseruẽt cũctaq; romano impio affirmat deorũ beneficio: quoniã religionẽ semp coluerũt ꝓuenisse. In bella aũt & calamitates non nisi qa deos quãdoq; neglexerint icidisse. Addit q; iccirco iuuẽtutẽ degenerasse. quoniã ex adulteris sit matribus concepta. ¶ Delicta: peccata o deliquẽdo. Oẽ. n. peccatũ ex eo ẽ q̃ uiã rectã relinqmus. ¶ Lues. solues. Est ãt tractum q̃ oẽs pœnæ apud priscos pecuniarie eẽnt. Est ãt luo a græco uerbo mutata υ in. u. Nã λυω dicit apud ipsos. Lues ergo delicta. i. solues pœnas ꝓ delictis. ¶ Immeritus: quoniã nõ tu sed maiores tui scelera cõmiserũt. ¶ Romãe. itelligit oẽs romanos. Sic. Vir. Tu regere impio populos rõanæ memẽto: uel Augustũ significat: quẽ ut refert Tranqllus. Cõstat ædes sacras aut uetustate ꝓlapsas: aut incẽdio assumptas ita restaurasse: ut ꝓ lateritio ope marmoreũ posuerit. ¶ Aedes. ĩ plurali priuatoꝝ dicunt: in singulari deoꝝ: sed poeta ut plura tẽpla oñderet pluralẽ assũpsit: & ut ambiguitatẽ tolleret addidit deoꝝ. ¶ Labẽtes. nã exhausta cædibus urbe propter syllana marianaq; primo bella: ac rursus ꝓp cæsariana atq; põpeiana multa tẽpla deserta sunt: multaetiã uictoꝝ auaritia direpta: ex quo paulatim cadere cœperũt. ¶ Fumo. situ uetustatis: uel fumo cõtracto ex ignibus sacrificiis adhibitis. ¶ Simulachra. imagines sunt: q̃ simulent illos: quoꝝ cã factæ sunt. Ergo fœda fumo qa neglecta nõ fuerãt purgata. ¶ Diis te. m. q. g. im. uerissima snia. Nã ꝓpterea bona cõseqmur: qa grati ĩ deos ea ab illis recognoscimus. Est ãt gerere se minorẽ diis nil aliud: q̃ recognoscere non nostris uiribus: sed diuino munere fœlicitatẽ consequi. Cõtraria faciũt superbi: q suæ prudẽtiæ & robori oĩa arrogant. ¶ Hinc omne. p. nã & Romulus primus romãæ urbis auctor multas cerimonias instituit: & multa sacrificia. Huic successit Numa: quẽ nemo ĩ sacrificiis adæquauit: tantaq; fuit ex religione huic regi auctoritas: ut nullus ex finitimis populis q̃uis a romulo irritatis: q illo regnãte romanos fines irrũpere ausus sit. Propterea refert diuus Augustius deũ misertũ eẽ populi romani ob ipsius circa deos sinceritatẽ: q̃uis falsa eẽt religio. Voluisseq; ut p̃mia q̃ in futura uita susceptu rinõ eẽnt: in p̃senti suscipẽrẽt. ¶ Huc. u. ex. depone negligentiã in deoꝝ cultu: qua ĩ calamitates multas incidisti: & refer te ad illud initium: unde tot ꝓuenerũt bona. ¶ Dii neglecti. ꝓbat exemplis q̃tũ nocuerit neglecta religio. Nã crassus quoniã tẽplũ hierosolymitanũ diripuisset a parthis cũ omni exercitu cæsus ẽ. ¶ Iã bis. primo ꝓpter Crassum. Secũdo ꝓpter Labienũ Antonii legatũ: qui ĩ syria a pthis cũ oĩ exercitu deletus ẽ. ¶ Monesis & Pacorus reges pthoꝝ fuerũt. ¶ Nõ auspicatos: ꝓpterea cõtudit: qa nõ bonis auspiciis bellũ gesserunt. Nã cõtra auspicia rẽ gesserant. Dicimus rẽ auspicatã: q̃ auspiciis ꝓbata est. Vnde daĉ uitio Mãcino qui cũ a lit tore solueret iturus contra numantiã non obtemperauit uoci: q̃ fuit Mancine mane. ¶ Torquibus ex. Torques appellabant aurea siue argentea ornamẽta: q̃ circa collũ gerebãt milites. Torquẽ aũt tã masculinũ q̃ fœmininũ ꝓferũt. Hic apud romanos dictus est Torq̃us Mãlius ille: q deuicto a se Gallo torquẽ detraxit. Refert ergo poeta pthos ipsos q prius exiguos torques haberẽt effecisse illos maiores adiiciẽdo illis p̃dã. i. aurũ ex p̃da direptũ. Mãus ergo pachori renidet adiecisse p̃dã torqbus. i. resplẽdet ꝓpter fulgorẽ torquiũ: q ampliores facti sũt ex p̃da: quã illis adiecerũt. ¶ Pene Dacus & æthyops. Intelligit exercitũ. M. Antonii: quẽ ex gentibus oc

eidētalibus aduersus octauianū istruxit:& quo pene augustū uicit.Hoc aūt bellū pp illoꝝ seditiones euenit. Quod aūt multos populos in hoc bellū traxisset Antonius:his Vir.uersibus apparet.Hic ope barbarica: uariisq; Antonius armis Victor ab auroræ populis:& littore rubro Aegyptū uiresq; orientis:atq; ultima secū bacta uehit.Hæc āt bella pp discordias ciuiles orta sunt:q̄ dñr seditiōes.Est.n.seditio q̄si seorsū itio:cū ciues i diuersas factiōes abeūt.¶ Daci.cū Antonio uenerūt a scythia & ab Octauiāo:de qbus i uictoria Octauiāi meminit Vir.Indomitiq; daci & pontē idignatus araxes.¶ Aethyops. q ægypto cōterminus ē. Isti āt Cleopatrā secuti ab augusto uicti sūt.Vir.Desup oīs eo terrore ægyptus:& indi.Oīs arabs oēs uerterūt terga sabæi.¶ Hic classe.forte de augusto itelligit:q classe p̄ualebat.Antōius āt terrestribus copiis; Sed tri ut Cleopatræ obtemperaret q̄ naues suas mirifice exornauerat; pptereaq; cōspici uolebat:bello nauali cōtēdit.Vel hic.s.æthyops: quē p ægyptio ponit:qm̄ ut dixi:classem istruxerat Cleopatra.¶ Ille dacus.s.Melior fortio uel doctior.Nam bonū p docto capi demōstrat Vir.his uersibus.Cur nō mopse bōi qm̄ cōuenimus ambo Tu calamos inflare leues:ego dicere uersus.¶ Primū inqnauere:nā ēt i sæculo argēteo adulteria fuisse dicunt. iuue.Viderūt primos argētea sæcula mechos.¶ Nuptias:q̄ sacræ sunt & i tutela iunonis: q̄s uiolare cōtēnere est deos.¶ Inqnauere.cōmaculauere.& ifecere.Snia ē q̄ populus natus ex adulteriis prio familias deide p̄riā inqnauit .¶ Hoc fonte.hoc p̄cipio.¶ Deriuata:māsit i trāslatiōe.Nā deriuare ē aquā e fōtibus p riuos deducere.¶ Clades:nā sūma pnities ē luxuria ciuitatibus:iuue.Seuior armis Luxuria incubuit uictūq; ulciscit orbē.Et alibi.Nullū crimē abest facinusq; libidis:ex quo Pauptas romana pit.¶ Fluxit.& hic quoq; māsit i trāslatiōe.nā aq̄ē fluere.¶ In patriā.nā nō solū priuatim:uerū ēt publice obest libido.Nā illa eneruati hoies & aīos cōsiliis iutiles & corpora bello ibecilla gerūt.¶ Motus ionicos.saltatiōes lasciuas: q̄s turpe erat romanas mulieres addiscere. Permittebant qdē antiq aliquā mulieribus saltationē:sed incōpositā & nulla arte emendatā. Quapropter Salusti.dixit.Psallere & saltare plusq̄ pbe par est.ionicos aūt.i.nō graues. Nā apud græcos triplex erat musicæ gēus.Doricū graue & modestū. Corynthiū leue & lasciuiū.ionicū mediū iter hæc.Sed fere i oībus artibꝰ sic se res habebat apud græcos.Ergo & i edificādo:ut placet Vitruuio:cōstituebāt tēpla corynthio genere. Veneri flore & proserpinæ & reliqs lasciuioribus nūinibus.ionico aūt genere Iunōi Dianæ & similibus. Dorico de mū iouī & Marti:& q illis similes sē.¶ Matura.nubilis.Vir.iāmatura uiro.iā plenis nubilis ānis.¶ Meditaſ. exercet.¶ Incestos.illicitos & lasciuos.¶ De te.un.a primis annis.

¶ ANT. Inter mari.ui.i.iter īpas nuptias & cōuiuia nuptialia. ¶ Neq; eli.ostēdit q̄ adulteria cōmittebāt nō clā remotis luminibus:sed palam quoq; ēt uiro iubēte.sicq; dānat maritos simul de quibus & Iuue.ait.Doctus & ad calicē uigilāti stertere naso: &c. ¶ Iussa:uel a cupidine uel amatore uel ipso uiro.¶ Institor:mercator aliqs.¶ Magister:rector & gubernator.¶ Dedecorum:adulteriorū.¶ Præciosus:multa.n.p coitu impēdebat.iccirco facilius uir assentiebat.¶ Nō his iu.ostēdit degenerasse romanos ex adulteriis ppea neqores eē.¶ Infecit æq.lā.pu.Cn. Duilius cōsul i sicilia aduersus classem pœnorū.pspē pugnauit. Luctatius fidē bello īposuit:de q̄ re uideto latius ode.xii.lib.ii.¶ Pyrrhūq;: de pyrrho rege epirotarū itelligit.q auxilio tarētinorū: bellum romanis itulit: cūq; romāos aduersis uulneribus occisos uideret. ego īqt talibus militibus breui orbē terraꝝ subigere potuissem: ab Curio & fabritio superatus tarētū .pfugit.tū i græciā regressus dum argos oppugnaret ictu tegulæ obiit plura ēt Pli.de uiris il lust.¶ Antiochum:is syriæ rex nimia opū fiducia bellū romanis intulit nauali prælio:cui Hannibalem præfecerat ab.L. Aemilio regulo superatus ē.ide cū.L.Scipiōe cōflixit uictus & ultra Taurum montem relegatus a sodalibus occisus est plura quoq; Pli.

Cn. duilius Pyrrus

¶ Sed:supple infecit æquor sanguine punico.¶ Mascula:dura nō effœminata:ut nūc erat.i.Horatii tempore.¶ Sabellis do.li.Sānites italiæ populos Sabellos etiam græci dixerūt ut scribit Plini. libro.iii.Romulus præterea agriculturam & militiam suis reliquerat:ut late ostendit Diony.¶ Fustes: uirgas.& palos pro ignibus.¶ Agens.ipse sol ducens.¶ Abeunte.c.solari curru terras subeunte.¶ Tempus.ami.i.gratam noctem:fessi.n.quiescūt noctis munere.¶ Damnosa quid.Oui.quoq; ait. Tēpus edax rerū, tuq; inuidiosa uetustas.Omnia consumitis &c.

Sānites Sabelli

¶ ACR. Inter ma.ui. Aut i īpis nuptiis aut iter domestica cōuiuia.¶ Impmissa:iterlassata.¶ Gaudia:uoluptates stupri.hic impatiētia icestus ostēdit.¶ Luminibus re.tædis faculis ad admittēdū crīnem obscuritate procurata:hoc est remotis lucernis.¶ Sed ius.co.aut a libidine aut a corruptore: ut iuue.Doctus spectare lacunar Doctus & ad calicem uigilāti stertere naso.¶ Institor:mercat .¶ Dedecoꝝ.e.incestuū.¶ Nō his iu.orta pa.Tanq̄ nō legitimis cōtēti nuptiis fuerit. Nec ex hmōi nati hoibus illi romani qui omnes uicerunt.¶ Infecit æquor sanguine punico.Luctatiū significat q nauali bello apud siciliā cū hānibale multa cœde pœnorū fugauit.¶ Pyrrhūq;:pyrrho epirotauꝝ rex antiochū auxiliis adiuuās uictus ē a romānis

Inter mariti uina.neq; eligit
Cui donet impermissa raptim
Gaudia luminibus remotis.
Sed iussa coram non sine conscio
Surgit marito.seu uocat institor
Seu nauis hispanæ magister.
Dedecorum præciosus emptor.
Non his iuuentus orta parentibus
Infecit æquor sanguine punico
Pyrrhumq; & ingentem cecidit
Antiochum:annibalemq; dirū
Sed rusticorum mascula militum
Proles sabellis docta ligonibus
Versare glebas.& seueræ
Matris ad arbitrium recisos
Portare fustes:sol ubi montium
Mutaret ūbras, & iuga demeret
Bobus fatigatis:amicum
Tempus agens abeunte curru
Damnosa quid non imminuit dies
Aetas parentum peior auis tulit
Nos nequiores mox daturos
Progeniem uitiosiorem

tū ipso anthioco rege syriæ:a quo & ciuitas nomen accepit anthiochia.¶ Hannibalēq; dirum:aut crudelē aut pugnacem qui ab africano ad ultimū uictus est.¶ Sabellis:aut sabinis aut marsis:ut dentesq; sabellicus exacuit sus.¶ Mascula:fortis robusta.¶ Versare gle.arare:ut Vir. Ante supinatas aqloni.o.g.¶ Et sæuere matris ad arbitrium re.bene & moraliter simplicitatem:& patientiā laboris in iuuenibus per hāc commemorationem ostendit:eo q̄ ita se subdant imperiis matrū.aut ad earum operentur arbitrium:uel quia hæc rusticis ē consuetudo.ut post laborem cū lignis ad suas reuertātur.¶ Seueræ:castæ.¶ Sol ubi montium:ut Virg. Et sol crescentes decedens duplicat umbras.¶ Bobus fatigatis.ut Virgili. Aspice aratra.i.r.s.iuuēci.¶ Amicum:gratū laborantibus.s.ob capescēdam quietem.¶ Damnosa quid non.ac si diceret.cuncta in peius ruunt: eo q̄ nihil æternum sit.sed processu temporum omnia in peius labuntur. Vnde dictum est nihil est enim opere & manu factum quod nō conficiat consumatq; uetustas.¶ Tulit nos peiore:nequitiam parentum dicit augeri in posteros.¶ Mox.d.nos scilicet allaturos peiores filios.

¶ POR. Neq; eligit cui donet impermissa raptim. Sensus est:neq; ex occasiōe extincti subito in conuiuio lumīs ꝓperat adulter post iteruallū occultari.s.facē nō pmittēte tm̄ marito:sed ēt iubēte.¶ Dedecoꝝ. p̄ciosus emptor. Qui dedecora.i.adulteria magno p̄cio emit.¶ Nō his iuuētus orta parētibus ifecit æquor sanguine. Melioribus īquit fuit orta parētibus iuuētus illa apud antiquos nr̄os q̄ bella punica pro patria & naualibus p̄liis gessit. Sed rusticoꝝ:mascula militū proles hodieq; ex rusticis milites lecti meliores habēt. Seueræ matris ad arbitriū recisos potare fustes. Mire simplicitatē & patientiam laboris in iuuenibus per id ostēdit: q̄ ēt matrum potestati se subiicerēt:cum & ad arbitrium earum operarent.¶ Amicum tempus agens:amicum laborantibus.s.ēt amicum ob capescēdam qetem.¶ Damnosa:q dnō īminuit dies. Hoc ideo dicit:qm̄ uidēt oia per processum tempoꝝ in deterius labi.¶ Aetas:parentū peior auis tulit:nos neqores mox daturos prolē uitiosiorem:damnosam rem mira facilitate:& breuitate successu temporum deterius labi.

¶ CHRI. Inter uina.duo peccata & uini & libidinis:ut scdm a primo fit. Nam sine cerere:& libero friget uenus. Deinde mouet idignationē i secū do prius ab ætate. Nā a teneris annis incipit: deinde a mō q̄ palā: & sine pudore.¶ Neq; eligit:ondit.n.q̄ nulli amore capta fit.quē deide iter reliquos eligat. Nā si amore coacta peccaret. eēt aliquo mō min idigne ferēdū. Sed q̄rit cū quocūq;. Nō ergo eligit:sed obuiū rapit:quo utat.¶ Impmissa:icōcessa:qa nō ē cōiugiū.¶ Raptim.celeriterne p morā deprhēdat.¶ Cōscio ma.q.spe lucri hæc pmittit: De quo Iuue. Doctus & ad calicē uigilāti stertere naso.¶ Sed iussa.oībus uitiis hāc mulierē accumulat. Hactenus.n.oīderat illā libidine ferri. Nūc auaritia quoq; rapi demōstrat. Nā mercatori q se sine p̄cio quippiā daturū negat morigera efficit.¶ Iussa:ut ondat qui pecunia ualet posse illis īperare. Vel iussa.i.rogata.¶ Institor:nō is ē.q ægregiæ mercaturā exercet:quā ēt Cice.in lib.de officiis laudat:sed is q a mercatore emit.ut diuisim deinde merces emptas uēdat Iuue. Institor hybernæ tegetis:niueiq; caduci.¶ Magister. pprie gubernator est nauis:q ad temonē sedet. Virg. Excutit pnusq; magiter Voluit in caput. Sed hic ponit pro nauiculatore.i.pro eo q naui merces importat atq; exportat.¶ Præciosus em.d.q multo precio emit adulteriū: quod sūmū est dedecus.¶ Nō his:nō talibus. Puto itelligere de classe. C. duili q primus de pœnis nauali p̄lio triūphauit. Snia est.q̄ iuuētus q̄ nauali bello superauit pœnos:& illoꝝ sanguine mare infecit.non ē orta ex tā libidinosis parētibus. Nā circa urbis primordia sūma erat castitas:& pudicitia i mulieribꝰ. Laboribus.n.maceratæ:& paupertate opp̄ssæ libidinē.cuius ocia:& delitiæ parētes sūt:nō sentiebant: Iuue. Præstabat castas humilis fortuna latinas. Quondā:nec uitiis contingi parua sinebat Tecta labor:somniq; breues:& uellere tusco Vexatæ duræq; manus.¶ Pyrrhū:regē epirotaꝝ itelligit ex nobilissimo æacidarum genere:uiꝝ qdem nimis regnādi cupidum:sed magnificētia:& humānitate ægregiū.& i quo neq; crudelitatis neq; auaritiæ uestigiū nusq̄ apparuit q non tm̄ armis q̄tum munificētia romanos supare conatus est. Venit igit i italiā p̄se ferēs auxiliū tarētinis ferre. Sed cupidus romanū īperiū iuadere prima pugna cū romanis fuit apud Iyrim campaniæ fluuiū: in qua tāto ardore pugnatū ē:ut ex utroq; exercitu q̄q; fortissimus aut occubuerit i acie: aut uulneratus discesserit. Pugnatū ē iteꝝ apud æsculū apuliæ ciuitatē Curio & Fabritio cōsulibus:in quo p̄lio magnopere suas copias attritas sensit:& ipse in humero uulnus accepit. Pugnatū & tertio i lucānia.uñ victus discessit. Vir. pfecto bello acer:& cui in castris ponēdis palma oīno cōcedat.¶ Ingentē anthiochū. Hic magnæ asiæ parti īperauit. Hannibal āt carthagīe exul illū aduersus romanos irritauit. Nō tū obtinuit:ut uellet i italiā traiicē copias q̄ uis efficacibus argumētatiōibus onderet nusq̄ nisi i italia romanos uici posse. Parauit igit exercitū numero militū maximū:auro argentoq; decoꝝ.& multis opibus refertū cæterū militū robore infirmū. Atq; Hannibali eum ondens īterrogabat an satis romanis esse posset:cui subridēs rndit Hannibal. Satis qdem puto ēt si auarissimi sint romani:qbus uerbis significauit nō illos qdē i pugna pares fore romanis: sed ingētē se p̄dam p̄staturos. Victus est tandē a romanis.& oī pte regni q̄ cis taurū mōtē esset exutus. Quo qdem tpe cū tranquilliorē in puo regno uitam degeret: se ingētes romāo populo gratias agere dicebat:q̄ magna.& nimis anxia gubernādi cura p illos liberatus eēt.¶ Mascula.uirilis & nō effœminata:aut tūc.¶ Rusticoꝝ:nā oē tp̄s aut i agro colēda aut in militia exercēda cū maxio labore terebāt. Hoc ostēdit iuue. En habitū quo te leges ac iura ferētem.¶ Vulneribus crudis populus mō uictor.& illd Mōtanū positis audiret uulgus aratris. Et Vir. At patiēs opeꝝ puoq; assueta iuuētus.¶ Sabellis.nā & isti robustissimi fuerūt. Vñ Vir. Pubēq; sabellā.¶ Ligonibus feramētū rusticanū ē:sed posuit spēm p genere.¶ Versare.excolere. Vir. Quo sy dere terrā Vertere meccœnas.¶ Seueræ matris.nā tātæ erāt ueneratiōis mulieres pp pudicitiā:& laboriosam uitā:ut eas non minus q̄ p̄ses reuererent filii. Ergo nō solū maiora īperabat:uerū & hæc minora ut fustes ad ignē alēdū arbitrio m̄tris recederent.¶ Sol ubi.totū diē in agro fodēdo terrebāt:& aduētante nocte lignis onusti domū redibāt ut ne minimo quidem temporis puncto ab opere cessaret.¶ Mutaret umbras.nā cum a nostro hemisperio ad inferius discendit:mutat umbras: Nā quæ apud illos fuerant:ad nos redeunt.¶ Amicum.s.nā quieti cōcedit noctur

num tempus. ¶ Agens inducens: quia inducit noctē in qua regescimus. ¶ Abeunte curru. i. ipso cū curru suo abeunte. ¶ Damnosa: q̄ damnū affert: ergo actiue ponit. Persi. Scire erat in uotis dānosa canicula q̄tū. ¶ Aetas parētū. Mira: & Lepida: & minime obscura breuitas ut tribus uersiculis multos agnatiōis gradus cōplectat. Ergo ætas parentū q̄ fuit peior auis nr̄is: ergo & auia pro auis degenerarūt: tulit nos neqores se: nos inq̄ daturos, p. u. posuit igit, pauos: auos parētes: filios & nepotes.

Argumentum. ODES. VII.

¶ ANT. Gyges maritus asteries nauigauerat: hic illa flebat macerabat scri. Hor. eā id agere non debere. Ille. n. prio uere diues redibit. Hortaturq; ipsā ad honestatē seruādā cū gyges ēt uir suus castissime degat. ¶ Quid fles asterie.

Aster — Ode ē similis qntæ li. 1. ¶ Asterie: id nomē fictū ē. ἀστήρ: n. stella dr ἀστέρων stellarū. ¶ Quid fles: ordo ē. o asterie qd fles gygē iuuenē cōstātis fide: quē candidi fauonii

Veris initium fauonius — primo uere: tibi restituēt beatū thyna merce. ¶ Prio uere. primi uerni tpis dies extat. vii. idus febru. hētq; dies. xci. Auctor ē Var. li. i. de re rust. ¶ Cādidi fauo. i. sereni: fauonius. n. uētus occidētalis ē repidus: & siccus: ut docet Pli. li. ii. Septimo aūt idus feb. fauōii spirare incipiūt ut docet Colu. li. xii. ¶ Thyna merce. Thynos oppidū est ciliciæ: ut

thinos — docet. Pli. li. v. Et Stra. li. xii. scr. Thynos uicinos eē bithynis. ¶ Beatū. diuitē. ¶ Fide. p fidei. sic ēt bis naso ait nāq; li.

fide p fidei — iii. me. Pria fide uocisq; ratæ tentāna fugit. Et lib. vi. Vtq; fide pignus: qppe antiq dicere solebāt huius fide & huius fides: huius acie & huius acies: quā rē & Pris. & Gel. Latius docēt. ¶ Ilie notis: ordo ē, ille notis actus ad oricū post

oricum — īsana sidera capræ, &c. Notis. austris q humidi sūt. ¶ Oricū. mela de epiro scribēs sic ait. Vrbiū pria ē oricū. secū da

dirachium — Dyrachyū. Epidānos aī erat romani nomē mutauere: qa

apollonia — uelut i dānū ituris oē id uisū ē. ultra ē apollōia. ¶ Post īsana sydera Capr. i. post tēpestatē: heniochus quē nos latine

Capra stella hedi — aurigā dicimus: ut scri. Hygi. una manu ut lora tenēs figurat: cuius in humero sinistro capra: ī manu autem duo hedi stellis formati dicunt: habet p̄terea stellā unā in capite

stellæ Heniochus — in utroq; humero unam in manu duas: q̄ hædi appellant. Vtq; Pli. libr. ii. oñdit hædorū exortus tēpestatē inducunt: Verū hic poeta de Capra stella intelligit ait. n. li. xii. Col. q̄ . xv. kal. ianu. Capra occidit mā: & tēpestatē significat. ¶ Frigidas: quia solus cubat. hinc ait illa. Nō ego deserto iacuissem frigida lecto. ¶ Insōnis: uigilās. ¶ At qui sollicitæ: oñdit gygis cōtinentiā: ut facilius eandē asterie pſuadere possit. Est āt ordo. Atq uafer nuncius

Vafer belloro phon — sollicitæ hospite dicēs Chloen suspirare: & miserā uri ignibus tuis. Vafer tētat. f. gygē mille modis. ¶ Sollici tæ: anxiæ pp amorē qdem. ¶ Hospitæ. f. chloes. ¶ Ignibus tuis. i. tui uiri gygis: quo ēt tu ureris. ¶ Vafer. uafrū inqt nonius est callidū quasi ualde afrū & urbanū. Vt p̄thū: ordo ē refert: ut pfida mulier falsis criminibus

Stheno boea — īpulerit prœtū credulū maturare necē Bellorophōti nimis casto bellorophōtes āt glauci regis ephyre filiā

prœtus — fuit formosissimus: hinc Stenoboea prœti regis uxor apud quē ille degebat eū attentauit: promittēs regnum

peleus — cōiugis sui: q cū renuisset accusatus ab illa ē regi: q ei uim inferre uoluisset: tandē iccirco multa subire pīcula

achastꝰ — coactus ē quumq; uictor semp fuisset: gratiā meruit apud patrem īpsius Stenoboeæ: quare īpsa furore: & ira ducta sibimet mortē cōsciuit. Scribit ea hyginus & Home. Latius li. vi. iliados: ubi non Stenoboeā sed Antēā p̄thi uxorē appellat. ¶ Pelea: peleus æaci filius achillisq; pr̄ fuit. Demū quū fratrē phocū occidisset: in exiliū abiit seuera pr̄is iubente iusticia. Vnde ad magnetas abiit ubi ab acasto fraterna cæde purgatus est: hæc & plura habēt li. xi. met. Addunt alii eo tpe hyppolitē achasti uxorē pelei amore ductam peleū attētasse: illūq; no luisse obsequi: quare irata mulier falso peleū uiro suo insimulauit: hinc achastus credulus illum inermē reliquit in pelio monte: ut a centauris opprimereē: quod esse non potuit: nam Chiron illi auxiliatus est: ide Col

magnesia — lecto exercitu peleus achastū regno priuauit: uxoremq; supplicio affecit. ¶ Magnessam hyppoliten: hæc erat achasti uxor. Magnessa aūt regio est thessaliæ annexa ut scribit Pli. li. iiii.

¶ ACR. Quid fles asterie. Ad asteriē amici sui cōiugē scribit: & eā solat gygis mariti sui amore mœstā: monens: ut custodiat castitatē nec alterius adolescētis blanditiis aut spe capiat: dū maritū spare dēt prio uero reditus: ordo est, asterie qd fles gygen iuuenē cōstātis fidei: quē restituent tibi primo uere cādidi fauonii thyna merce beatū. ¶ Quē. t. c. sereni: p̄sperī īpe. n. uentus uerno tpe freq̄ntius flat. ¶ Thynna: bythina. Quidā. n. uolunt thynnā ciuitatem uicinā bithyniæ dictā ponto confinē. qdā thynnū pīscē magis intelligendū suadent. ¶ Ille notis. notos p uētis posuit. ¶ Ad oricū: ciuitas ciliciæ: ut Aut oricia terebyntho. ¶ Post īsana capræ sydera. Hædos uideē significare. quorum ortus: & occasus concitat tempestates de qbus Virg. Pluuialib; hædis. & alibi. Hædorūq; dies seruandi. ¶ Frigidas noctes: duplici mō accipi dēt: uel pp hyemē: q̄ pegrinātib; acerbior sp uideē uel pp solitudinē: qa sine suis erat: & uelut abstinēs frigebat. ¶ Īsana: tēpest uosa. ¶ Insōnis: uelut uxoris amore non dormiēs: ut Nec unquā soluiē insomnos. Atqui sollicitæ nuncius hospite: gygē a chloe

¶ Ode. vii. tricolos seu tetracolos tetrastrophos Asterien hortat ad spem & honestatem.

Vid fles asterie quē tibi candidi
Primo restituent uere fauonii
Thyna merce beatum
Constantis iuuenem fide
Gigen: ille notis actus ad oricum
Post īsana capræ sydera frigidas
Noctes non sine multis
Insomnis lachrymis agit.
Atqui sollicitæ nuncius hospitæ
Suspirare chloen & miseram tuis
Dicens ignibus uri.
Tentat mille uafer modis
Vt præthum mulier perfida credulum
Falsis impulerit criminibus nimis
Casto bellorophonti
Maturare necem refert.
Narrat pene datum pelea tartaro
Magnessā hyppolitē dū fugit abstinēs

hospitā sua dicit adamatū quā contēni dici pro dilectione uel desiderio uxoris abītis: quē ēt p̄ internuncios terret: ita eū pro castitate moritur: sicut hi quoq; iferius exēpla cōmemorat: ordo ē. Atq uafer nuncius solicitæ hospitæ tētat illū mille modis dicēs suspirare miserā cloē: & uri tuis ignibus: & refert: ut pfida mulier īpulerit p̄thū credulū falsis criminibus maturaē necē nimis casto Bellorophōti. ¶ Tuis ignibus, qa ēt tu ureris. i. tui mariti amoris. ¶ Vafer. ad suadēdū callidus: & astutus siue malignus q nitebat cōtinētiā supare. ¶ Vt quē admodū mulier pfida Stenobea siue antia uxor p̄thi quā cōmemorat amore bellorophōtis hospitis inflāmatam dū uoluptati eius cōsentire noluisset in adulterii crimē uocatus ē: qd exēplū ad acqescēdi terrorē significat a suadēte, ppositū: ne eadē cōtinētia ēt ipse picliteē. ¶ Narrat pene datū pelea: pelus adamatus est ab hyppolita acasti uxore quæ dū displiceret ab eo: q̄sta marito ē se stupri cōpellatā indignatus acastus peleū duxit inuitatū grā uenādi in peliō: ibiq; eū inermē reliqt a cētauris perimēdū q seruatus a chirōe collecto exercitu euertit acasti regnū: & hyppolitā supplicio merito satis affecit: ordo & ē. narrat pelea pene datū tartaro dū abstinēs fugit magnessam hyppolitem. ¶ Et fallax frustra mōet historias docētes peccare. ¶ Magnessam hypoliten: magnes: thessaliæ ciuitas est: quam p discretione hyppolites caucasiæ cōmemorat amazōiæ uxoris thesæi.

¶ POR. Quid fles asteriæ. Hac ode consolat puellā desiderio cōiugis sui mœstā: & simul monet ne alicui us adolescētis blānditiis aut spe īpa capiat: & ē ordo, qd fles asterie gygen. quē tibi restituent fauonii prio uere thynna merce beatū. Bythini iuncti sunt thynis: utraq; autem gens ponto cōfinis ē. ¶ Ille, n. a. a. notis pro quibuliet uētis positū est. ¶ Post. i. c. f. hædos uideē significare: quoq; ortus: & occasus cōcitant tēpestates: hoq; ētVir. mēinit dicēs. Quātq; ab occasu ueniēs pluuialibus hædis uerberat iber humū. ¶ Frigidas. duplici mō accipe: & pp hyemē qua pegrini retinent: & pp solitudinē. ¶ Atq. f. n. h. dicit gygē ab hospita cloe amari: & ab ea nūciū amoris ad eū mitti. ¶ Et miserā. t. d. i. u. tuis ignibus qbus īpa tu ureris. i. mariti tui amore. ¶ Tentat. m. u. m. Vafer nuncius. i. callidus ad suadendum. ¶ Vt. m. p. c. Stenobeā significat Prœthi uxorē, quæ belloro phontē hospitem amauit: & non consentientē sibi adulteq; criminata est. ¶ Maturare necē. refert nuncius gygi hystoriā qua Bellorophōtes periclitatus oñdit q̄ hospitæ in amorē nō consentiret per exemplū eū terret ne idem & ipse patiat. Magnessam hyppoliten dum fugit abstinens: hæc est quæ nupta fuisse euryphilo traditur.

¶ CHRI. Quid fles Asteriæ quē tibi cādidi. Consolat Asteriē lugentē absentē uirū: pponēs illi optimā reditus illius spem. Ergo o Asteriæ qd fles Gygen maritū tuū. ¶ Cādidi, nā serenitatē: & cœli uernā clemētiā ducunt. Vel p̄sperī & boni: quēadmodū nigrū malū: & infœlix dr̄: luue. Qui nigrū in cādida uertūt. ¶ Prio uere, nā singulas q̄tuor anni ptes trifariā diuidimus: ut fit primū uer. Adultū uer. Et p̄ces uer. Idēq; dicas de æstate autūno: & hyeme. ¶ Beatū. diuitē. occupat. āt oēs locos ad solādū mulierē efficaces. Nā redibit cito: & in pte anni trāqlla: ī qua nō sint timēda pīcula: & redibit diues. ¶ Thynna. qdā uolūt a thynna deriuatū: q̄ bithyniæ urbs ē pōto uicina. Alii dīt thynnū pīscē: de quo Persi. Cauda natat thynni. Hic sale cōditus ad plurimū tp̄s durat: istoq; captura p̄cipua ē apud bizantiū in bosphoro: quo ppontis euxino iungit. Ergo uel thynna merce qa solitos tynnos emisset. uel sit dictū a tynna urbe. ¶ Oricū. epyri urbs iuxta quam abundat there bynthus. Acron in cicilia esse putat. Frigidas: quia solus cubet: Oñdit autem nō minus esse in illo asteries desiderium: q̄ in asterie illius: ppea q̄ & solus cubet: & īsomnis: & lachrymabūdus: & q̄ sollicitāti mulieri nō cōcedat. ¶ Atqui. est ordo. Nūcius cloes hospitæ sollicitæ dicens suspirare cloen: & uri miserā tuis ignibus tētat uafer mille modis. f. ipsum adolescentē. ¶ Insomnis uigilans. Nam cura & amor absentis priuat amantē somno. Vir. At nō infœlix animi phœnissa nec unq̄ Soluit insomnis. Tuis ignibus. i. qbus tu ēt uteris. Nam quæ flāme sollicitant cloen: ētte sollicitant. Nā quia ambæ eundē amatis ardetis eodē igne. Possunt ēt esse uerba nuncii ad Gygen: & tunc tuis o Gyge Probat ergo illū esse constanti iuuenem fide: cum neq; precibus neq; minis flecti in hospitæ amorem possit. ¶ Vt p̄thum. fabula iam narrata ē. ¶ Credulū. Nā si circūspectior fuisset non ita facile pſuaderi poterat. ¶ Narrat. ponit nuncius aliud exemplū: quo in amorē cloes trahat Gygē: sed fabulā ut tibi nota sit accipe. Peleus Aeaci filius & achillis pr̄ cum apud Acastū thessaliæ regē hospitē suū degeret: adamatus ē ab Hypolite uxore Acasti & ab ea de adulterio iterpellatus. Sed refugit tale scel, adolescēs neq; illi est assensus: illa āt ira: & odio p̄ces hoiem apud Acastum tanq̄ ab illo interpellata esset accusauit. Acastus uero in peliū mōtē iuuenem sub specie uenationis eduxit: ibiq; inermē centauris obiecit. Fuisset aūt ab illis laniatus: nisi eum Chyron seruasset. Qua iniuria irritatus Peleus collecto exercitu & Acastum regno spoliauit: & Hyppolytē iusto supplicio affecit. ¶ Magnessam: sic ab urbe thessaliæ noiatā. Posuit āt ad dr̄iaz alterius Hyppolites amazonū reginæ ab hercule supatæ: & Theseo in uxorem datæ: ex qua natus est Hyppolitus.

¶ ANT. Historias docētes peccare: q̄liter historia bellorophōtis: & pelei fuit plura. n. exēpla nūcius ille fallax narrabat quo gygē ad amorē cloes traheret. ¶ Icari. maris icarei. ¶ Integer. cōstans. ¶ At tibi. Asteriē cōmonet, ut uiri exēplo cōstans sit usq;. ¶ Quāuis. ordo est. q̄uis nō cōspicit alius æque sciens flectere equū in gramine martio. ¶ Aeque. ita. ¶ Gramine. m. in cāpo martio. ubi tyrōes exercebāt: de q̄ re legito Latius. li. i. Ode. viii. ¶ Nec qs q̄: Ordo ē. nec qs q̄ æque citus denatat alueo tusco. i. tyberio fluuio q̄ tuscia a sabinia diuidit: post certamē in cāpo martio habitū tyberim inatabāt: ut qāq; flumina alia hostibus īminentibus tranare natādo potuissent de q̄ bus legito Vegetiū. ¶ Alueo: alueus fluuii fossa dicit. ¶ Que rulæ. tibiæ. i. sonore uel conquerentis: ut te facilius alliceret.

Et peccare docentes
Fallax historias monet
Frustra: nam scopulis furdior icari
Voces audit adhuc integer. at tibi
Ne uicinus enipheus
Plus iusto placeat caue:
Quanuis nō alius flectere equū sciēs
Aeq; conspicitur gramine martio:
Nec quisquam citus æque
Tusco denatat alueo.

¶ACR. Et peccare docētes:& alias ſubaudit:qa hæ q̃s ſupra dixit:reliq̃rant exempla peccandi.⁊ Surdior.metaphora a nauigantibus:q̃ ita amātis non audiret p̃ces quēadmodū ſi a periclitātibus rogent ſcopuli:ut ē. Sed nullis ille mouetur: Fletibus:aut uoces ullas tractabilis audit.⁊ Adhuc integer:ad huc cōtemnēs eā quaſi eū demōſtret trahi poſſe in poſterū ſi diutius imoret.⁊ Enipheus.nomē uicini petulātis.⁊ Plus iu.plus æquo uel non pro forma:ſed pro libidine. ⁊ Nec plus pla:q̃ de.ui.q̃ prius cōmemorādo mariti honeſtatē.ſuadet.ut illud.Seruataq; ſerues troia fidem. ⁊ Quamuis non alius.Ordo eſt:q̃uis non alius æque conſpicitur flectere equū in martio gramine:nec quiſq̃ æque citus denatat tuſco alueo.⁊ Gramine.m:in campo martio bellicis artibus exerceri conſueuerat romana iuuentus:quibus ita enipheum cæteros præire dicit:ut merito amari poſſit ſi pudicitiæ cuſtodia non reſiſteret.⁊ Deſpice:deorſum aſpicias.hoc ē:nec ad uoluptuoſos cātus nec amantis p̃ces permota deſpicias.

Prima nocte domū claude neq; i uias
Sub cantu querulę deſpice tibiæ:
Et te ſępe uocanti
Duram:difficilis mane.

¶POR.Et pec.do.fal.hyſto.mo.ſubaudiēdū:& alias:qa hæ q̃s ſupra rettulit docēt peccare.⁊ Scopulis ſurdior icari:icari ſcopuli ꝓ icarii maris ſcopulis:ſed hos ꝓ qbuſq; poſuit:ſurdi āt ſcopuli a piclitātibus dici ſolēt q̃ q̃ſi p̃ces eoꝝ nō exaudiāt.⁊ Quāuis nō ali.flecte equū ſciēs:& reliq̃:notū ē iuuēturē romanā apud uetres:& exercitatā i cāpo martio:& poſt hoc exercitiū natare ſolitā fuiſſe i tyberi:qa pitiā nādi rebꝰ militaribus ſit neceſſaria.Dicit ergo enipeū ſi dēre puellæ huic placeē:licet glorioſe i exercitio iter æq̃les uerſet.⁊ Pria.n. do.clau.neq; deſpice uias ſub cātu q̃rulæ tibiæ:ne cū ille q̃ſi gyges ueſptino cantu ad feneſtrā aſteries tibicinū adhibeē ſoleat:illa cupiditate audiēdi p feneſtrā deſpiceret atq; ita cupida uidēdi ſui ac ſollicitata diē daret.

¶CHRI. Monet:ad memoriā reducit.⁊ Fruſtra.qa nō ꝑſuadet.⁊ Surdior audit.i.ſurdior eſt ad audiēdū. ⁊ Scopulis.q̃ nullis fluctibus mouēt:ſic & Gyges nullis p̃cibus nulliſq; minis flectit.⁊ Icari.ꝓ icarii.i.maris & poſuit ſpēm pro genere.⁊ Enipeus.qui illā amabat.⁊ Flectere eq.Nā in primis ſe in hoc exercebat romana iuuentus ut uti equo bene ſcirent:quo deinde in bello cōmodius uterenē.Hoc in iuuentute latina ſignificauit Vir.Ante urbem pueri:& primæuo flore iuuētus Exercent equis.⁊ Tuſco alueo.i.tyberino qui ex etruria ē. ⁊ Prima nocte.prima parte noctis.⁊ Quærulæ.nā amatores quærulum cantū tibia exprimere conāt.Deiq; o Aſterie mane difficilis.i.perſeuera in ſententia:& præbe te inexorabilem Enipeo uocanti te duram.

Argumentum. ODES. VIII.

¶ANT. Martias kalē. Matrōæ ſolū celebrabāt.ueꝝ Hora.quoq; eaſdē colebat.Scribit igit mecœnati cām:q̃ eo die opp̃ſſus arboris ictu epulas:&albū capꝝ libero uouerat hortaturq; illū ad epulū celebrādū & gēio curis omiſſis uacādū ⁊ Martiis cælebs qd agā kalēdis:martias kalēdas iqt feſtus mr̃one cælebrabāt.q̃ eo die iunonis ædes coli cœpta ſit Oui. aūt faſt.li.iii.ſcri.q̃ uolentibus romanis cū ſabinis pugnare herſilia romuli uxor ſabinas oiſq; raptas i iunonis tēplū aciuit:ibiq; eis cōſuluit.ut bellū ip̃m dirimerēt:qd actū ē.Venerūt ſiq̃dē in mediū ambaꝝ partiū iā certare uolētiū:hic pax ꝑpetua facta ē:inde cœperūt romanæ martias kalēdas cælebrare.Vel qa tunc arbores:& uites:& ager oīs fœcūdus ē:iure fœcūda tpa latiæ mulieres colūt.uel q̃a iuno martis genitrix amat nuptas:nā ꝓ nuba ē.ꝑpea mulieres martē freq̃ntabāt.⁊ Martiis kalē.hoc die nouū ignē ueſte aris accēdebāt:In regia & curiis atq; flaminū domibus laureæ ueteres nouis laureis mutabāt:hoc mēſe mercedē exoluebāt magr̃is q̃s cōpletēbānus deberi fecit.Comitia auſpicabāt uectigalia locabāt.Et ſeruis cœnas appōebāt mr̃onæ:ut dñi ſaturnalibꝰ:& plura Mac.li.i.ſa.⁊ Cælebs:cælibē dcm̃ exiſtimabāt inqt Feſtus: q̃ dignā cœlo uitā ducat.dūt alii cælibē eē q nō uult cōtrahē mr̃imōiū.cælebs ergo Hor.erat.i.ſine cōiuge. ⁊ Quid.u.f.Mars ip̃e Oui.poeta i Faſ. narrās cās:qbꝰ mr̃onæ colerēt mar.kal.ubi de mr̃e ſua iunōe cām attulit iqt Fertæ deæ flores gaudet florētibꝰ herbis Hæc dea:de tenero cīgite flore caput.⁊ Acerra th.i.arcula ubi thꝰ repōebāt:ut ſcri.feſt.⁊ Ceſpite ui.i.ara ex herboſo ceſpite.Sermōis.u.i.iii.pede tribrachꝰ ē ꝓ dactylo.docte:utūs ē.Eſt.n.ordo docte p̃mōis utriuſq; linguæ:i. græce & latinæ:Miraris qd cælebs agā martiis ka.&c.

Martiæ calēdæ

Cælebs

¶ACR. Martiis cælebs:ut uiduæ ſine uiris ita cælibes ſine uxoribꝰ dicebant.⁊ Calēdis martiis matrōalia dicebant.eo q̃ mariti pro cōſeruatiōe cōiugii ſupplicabant:& erat dies proprie feſtus matronis:ad mecœnatē ergo ſcribit Hora.nō eū debere mirari q̃ calēdis martiis:dū ſit ſine uxore:ſacrificet.⁊ Hac.n.die ſe cāu arboris cōmemorat liberatū:& ſeruatæ ſalutis feſtiua:ordo eſt.mecœnas docte ſermonis utriuſq; linguæ id ē græce & latinæ linguæ miraris quid celebs agam martiis kal.quid uelint flores:& acerra plena thuris:& carbo poſitus in uino ceſpite.⁊ Acerra.thuribulum dicebatur miniſterialis patinæ fictilis.

¶POR. Martiis cælebs qd agā kal.hæc ode ad mecœnatē ſcripta ē.q̃ teſtat ſe diē feſtū martiaꝝ kalē.gerere q̃ hac luce maximū periculū effugerit arbore fracta pene eliſus:kal.aūt martiæ hodie quoq; mr̃ona dies feſtus eſt:ait.n.nō debere itaſci mecœnatem q̃ diem kalen.martiaꝝ celebret quāuis matronam.i.uxorem non habeat.⁊ Docte ſermonis utriuſq; linguæ:hoc ad mecœnatem annectendum.nam ſic ordinādum eſt mecœnas docte utriuſq; linguæ & intelligēdū utiq; græce & latinæ chartæ.

¶CHRI. Martiis cælebs qd agā calēdis.Quoniā de calēdis mar.dicēdū ē.nō ſolū poſtulat:ſed ēt flagitat cā:ut de anno quoq; breui q̃ neceſſaria ad hāc cognitionē ſunt pſtringam.Anni igit certus modus apud ſolos ægyptios ſp fuit.Aliæ uero gētes diſpari numero pari errore titubabāt.Arcades triū mēſiū annū hūere.Acarnanes.vi.Reliqui græci.ccc.liiii.dieꝝ.Romulus aūt annum apud romanos inſtituit decē menſiū.confectum

ex trecētis:& quatuor diebus.Primum aūt menſem a pr̃e martium denoſauit.Secūdū dixit aprilem:quaſi aphrodilē a uenere mr̃e Aeneæ q̃ græce aphrodite appellat:qm̃ ex aphro.i.ſpuma orta ſit.Nā ab his duobus diis origo romanoꝝ maxime exiſtit.Vñ martē patrē:& uenerē genitricē in ſacris noſant.Alii dūt non aphrilem:ſed aprilem dici ab aperiēdo:q̃ tūc terra aperiri:& germinare credat.Tertiū uero & quartū appellauit hunc maiū a maioribus:illum iuniū a iunioribus:quia Romulus urbē bifariā diuiſit:in maiores q cōſiliis p̃ eſſent:& iuniores q armis rempu.tutarent.Alii dūt eē maiū tranſlatū a tuſculāis:apud quos Maius dr̃ iupiter a magnitudine.Cincius putat a Maia Vulcani mr̃e nomē menſi inditum ꝑpeaq; affirmat flaminē uulcanalem kalēdis maii huic deæ ſacra facere.Alii a maia mercurii mr̃e mēſem nomen ſumpſiſſe uolunt:qm̃ mercatores in hoc mēſe:& mercurio:& maiæ pariter ſacrificāt.Iuniū autē dictū uolūt p ſyncopē qm̃ p̃neſtini illū iunonium a iunone dixerūt.Nā ædes iunonis monetæ kalē.Iuniis dedicata eſt.Reliq deniq; mēſes dicti ſūt: a numero qntilis.ſextilis.Septēber.october.Nouēber.decēber.Inſtitutū fuit igit:ut mr̃one ſeruis cœnas his kalē.apponeret:quēadmodū dñi in ſaturnalibus q̃ erāt in ult.mēſe.Ille ut principio āni ad p̃ōptū obſequiū ſeruos honore iuitarēt:Hi ut gr̃as perfecti oneris redderēt.Pompe.aūt dicit iccirco kalē.martiis mr̃onas ſacra celebraſſe:qa eo die iunōis ædes celebrari cœpta ſit:& ea ſacra mr̃onalia appellant.Veꝝ quacunq; cā id ſit cōſtat iſtis kal.mr̃onas ſacra celebraſſe:poſſet ergo aliq̃s mirari cur poeta cui nō eēt uxor:mr̃onalia celebraret.Quapp oñdit nō ſacrificare kal.mar.ut matrōalia cælebret:ſed facere priuatū ſacrificium q̃ ab arboris ictu incolumis euaſerit.⁊ Cælebs:ſine uxore.Sed de uocabulo diximus in ſupioribus.kalēdis:kalendas primū mēſis diē dixerūt hac rōne.Datū.n.erat negociū pontifici minori.ut aſpectū noue lunæ obſeruaret:uiſaq; regi ſacrificulo nūciaret a qbus ambobus facto ſacrificio idē pontifex calata.i.uocata i capitolio plæbe iuxta curiā calabrā quot dies a kalē.ad nonas ſupeſſent ꝑnunciabat. Et qntanas qdem repetito qnquies hoc uerbū καλεῖν.Septimanas repetito ſepties indicabat.καλεῖν aūt græce uocare eſt.Ergo primū menſis diem qui primus ex iis q calarent eēt kal.uocauere:& curiā ad quā uocabant calabrā dixere.Ordo ergo ſit:o mœcenas docte.ſ.u.l.tu miraris qd ego celebs agā i martiis kalē.cū ſacra illa ad matrōas:& nō ad uiros ſpectēt.⁊ Flores:ad ſacrificiū parati preſertim in martio:in quo iam eſſe incipiunt.⁊ Acerra:ut placet Feſto ara erat:q̃ ante mortuum poni:& in ea odores incendi ſolebant.Alii dicunt arculā eſſe thurariam.i.in qua thus poneretur.

Vouerā dulces epulas & album
Libero caprum prope funeratus
Arboris ictu.
Hic dies anno redeunte feſtus
Corticem aſtrictum pice dimouebit
Amphoræ fumum bibere inſtitutæ
Conſule tullo
Sume mecœnas cyathos amici
Soſpitis centum:& uigiles lucernas
Perfer in lucem.procul omnis eſto
Clamor & ira.
Mitte ciuiles ſuper urbe curas
Occidit daci cotiſonis agmen:
Medus infeſtus ſibi luctuoſis
Diſſidet armis.
Seruit hyſpanæ uetus hoſtis oræ
Cantaber ſera domitus cathena
Iam ſcythæ laxo meditantur arcu
Cedere campis
Negligens nequa populus laboret
Parce priuatus nimium cauere:&
Dona præſentis cape lætus horæ
Linque ſeuera.

¶ANT. Albū caprū:ſupis.n.aptiores erāt albæ uictimæ: inferis nigræ.⁊ Libero:id ægerat quo opp̃ſſus ab eo liberaretur.⁊ Funeratus.extinctus a φονοσ qd ē cædes φονῶ interficio.⁊ Corticē aſtrictū.Ordo ē.Dimouebit āphoræ corticē: pice aſtrictū inſtitutæ bibere fumū.Tullo conſule.⁊ Corticē ſuberis corticē intelligo pice illitū ꝓ amphoræ opculo.⁊ Fumū bibere:tpe.n.fumoſum fit uinū.⁊ Vigiles lu. perfer i lucem:hortat eum ut tota nocte genio uacet ſecū.⁊ Procul oīs eſto clamor & ira indicat uinū illud optimū fore.neq; alicui nociturū ad ebrietatē.Vnde ſi centū cyathos mecœnas ſumpſiſſet:inocui fuiſſent.⁊ Daci Cotiſonis agmen.Superius de dacis dictū ē.Cotiſon aūt rex fuit getaꝝ cui auguſtus Iuliā filiam deſpondit:quo tpe ſibi quoq; inuicē filiā regis in matrimonium petiiſſet:auctor eſt.Tranquillus.⁊ Diſſidet ar.orta fuerat inter medoꝝ parthorūq; reges diſcordia quædā:quæ ſane principiū ex romanorū ſpoliis aſſumēs ſuſpitionē amittendi regni & pauorem medo attulit.Nunciis itaq; ad antonium miſſis in auxilium uocare cœpit cum oibus copiis ſuis ad bellū pollicitus adeſſe.Quod ēt latius apianus ſcribit i libro: Parthico.⁊ Seruit.Ordo eſt.Seruit.i.romano impio cantaber domitus ſera cathena appoſitio uetus hoſtis hiſpanæ oræ.Vetus āt hoſtis ait qa lōgo tpe id bellum durauerat: de quo late ſuperius.⁊ Iā ſcy.Auguſtus uirtutis moderationiſq; fama indos ēt ac ſcytas auditu tūc cognitos pellexit ad amicitiam ſuā populiq; ro.ultro per legatos petendam:quod qdē Tranqllus ſcribit.⁊ Negligens:ordo eſt.tu negligēs.i.ſpernens:& ſecurus:nequa.i.ne aliqua cā populus laboret priuatus.ſ.curis omnibus reip.⁊ Parce.i.noli nimium cauere.i.ꝓuidere & cautum eſſe &c.⁊ Seuera:grauia ac triſtia.

phonos
phonto

Cotiſon

Scythæ

¶ACR.Vouerā.d.e.mō reddit:cur faciat hoc illo.die ſe uouiſſe dicit.quo ē piculo arboris ereptus.Et albū libero caprū ſuperis aptior erat alba uictima:nā diis ifernalibus ſemp nigra offerri debēt ut hic te caſta Sibylla Nigrarū multo pecudū te ſanguine ducet.⁊ Prope fu.extinctus ſiue ſepultus.⁊ Hic dies.ordo eſt.hic dies feſtus redeūte anno dimouebit corticē amphoræ aſtrictū pice iſtitutæ bibere fumum conſule tullo.⁊ Dimouebit arripiet in uſum conuiuii uinum: qd fumo inueterabatur.⁊ Conſule:pro uetuſtate poſuit.⁊ Cyatos menſuras dixit.q̃s ꝓ ſexta pte ſextarii dicebāt.⁊ Centum:uerbo uſus ē cōuiuarū centum cyathos:ſiue finitum pro infinito poſuit: ut tibi noia mille.⁊ Et.u.l.uigilantes i officio luminis.⁊ Procul.oīs ita innocuum uinū ſe exhibituꝝ ꝓmittit: ut

nec oneret nec p ebrietatē lites puocet ut Timor oīs abesto. ¶ Occidit daci: cotisonē nomē regis dacorꝫ quo uicto suadet aliq̃tēus a curis publicis recedi debere: & priuato se exercere cōuiuio mecœnatē. ¶ Dissidet. dissentit discordat: eo q̃ ciuilia iter se medi bella gererēt: nec eis p discordiā rebellāt roma. uacaret. ¶ Cātaber. gēs hispāiæ. ¶ Sera. d.c. tarda: qa diu bellū cū his gestū ē: & cū difficultate ab augusto supati sūt & iō eos romāis fuire dicit uictos: & subdictos. ¶ Iá. s. l. m. a. ut eos distētis arcubꝫ uictos: & fugiētes onderet: ut Laxos hūeris referūt láguētibꝫ arcꝫ. Negligēs supple esto: qd̄ p securitate posuit qa nō tīeret. ¶ Neq; neq̃ pte laboraret ut ecōtrario. Vir. Secuꝫ pro negligēte posuit: Securus amoꝫ germāæ. ¶ Nimiū cauere: curare uel sollicitus esse.

¶ POR. Corticē. a. p. d. a. f. b. i. dicit se hoc calendaꝫ die amphorā ad sacrificium. & conuiuiū apertuꝫ qui cortice picato operuerit: & in fumario posuerit consule tullo. ¶ Sume. m. c. c. sensus est. licet centū ciatos bibas inocui erūt. ¶ Procul. o. e. c. &. i. esto p erit: dicit adeo aūt inocuū eē uinū: qd̄ exhibitur sit: ut potātes nec oneret nec p ebrietatē ad lites iciter. ¶ Corticē astrictū pice dimouebit āphoræ fumū: corticē p cortici. i. accusati uū casū p drō posuisse uidet: ut sit sēsus: & cortici fumū dimouebit pice astrictū: & fumū utiq; p fauilla fumi. dixit q sidere solet ad coopimētū amphoræ. ¶ Mitte. c. i. u. c. noli iqt sollicitus eē de salute urbis cū sint tuta oīa & solue animū ad læticiā in cōuiuio meo. ¶ Medus i. s. l. d. a. medos significat iter se seditiōibus occupatos esse. ¶ Seruit hispanæ uetus ostis oræ: oræ gtūs casus: & hispanæ eiusdē casus est. ¶ Cantaber. s. d. c. qa diu bellū cum his gestū est: & tarde uicti sunt. ¶ Parce. p. cū sis inqt priuatus noli adrogare tibi reipu. curam.

¶ CHRI. Dulces. pp aī uoluptatē: quoniā dulce erat meminisse se a piculo euasisse: uel simpliciter dulcet. Epulas ꝓprie dixit qa priuatoꝫ sunt. ¶ Albū: qa supis uictimā albā offerebāt. Inferis nigrā. Hic Virgilius Aeneas inferis sacrificaturus. Quatuor nigrantes terga iuuēcos sacrificat. Et alibi. Ipse atri uelleris agnā. ¶ Caprū. nā hæc hostia Baccho sacrificabāt: qa caprigenū pecus uæhemēter uitibꝫ nocet. Ergo uidebāt lætari tali cæde. Sic: & Cereri porcū q maxima ē frugibus ꝓnicies: qñ radicitus illas auellit. Vir. Non aliā ob cām Baccho cap oībus aris Cædit. Dabant qñq; hostiæ p cōtrariū. Vnde Aesculapio deo medicinæ: & salutis capra mactabāt: qd' aīal nūq̃ febre caret. Dī ārt cap a capiēdo. i. priuādo qa testiculis captꝫ sit: ergo castratꝫ. Hircus āt nō ē castratus. Hic martialis cū i illū q hircū iterficere uolēs sibi ipsi lapsu cultri testes amputauit scribit. Dū iugulas hircū factꝫ es ipse cap. eadē rōne i eqs canterios. i suibꝫ maiales: i arietibꝫ ueruēces. i gallis gallinaceis capros q emasculati sīt appellāus. ¶ Fūeratꝫ. morti datꝫ. ¶ Arboris ictu: de quo iā ipse scripserat. Festi nō solū mōnis: sed mihi priuati. ¶ Dimouebit: remouebit. ¶ Corticē fu. astri. pi. An appellat corticē crustā e pice illi tā āphoræ: & dicit fumū p fumeū: Nā apd ātiquos picabāt. i. pice obturabāt uasa uiaria: & fumo durabāt: ut appet apud Collu. & Varronē: Vel corticē dixit ex subere astrictū pice. ¶ Tullo. i. Mar. Tullio Cic. i quo cōsulatu natus ē Augustus: q rpe nrī poetæ iā plures annos regnarat. ¶ Cyathos: sūt q dicāt cyathū fuisse sextā ptē sextarii. Pli. aūt lib. xxi. naturalis hystoriæ scribit cyathū p se pēdere dragmas decē. ¶ Cētū nūerus, p nūero ē. q. d. læticiæ cā, pferamus cōuiuiū ad ipsam lucē. ¶ Vigiles. q. d. accēsas. ut cōtra sopitū ignem dicimus cū nō lucet. Vir. Et primū herculeas sopitis ignibꝫ aras Excitat. ¶ Mitte. c. hortat ut uēiat oī cura lusus. ¶ Sup urbe. i. de urbe. Vir. Multa sup prīão rogitās sup hectore multa. Laudat ār mecœnatē: cū ondat illū de rebus publicis sollicitū anxiūq; esse. ¶ Cotisonis: rex hic dacoꝫ fuit: quos Octauiāus supauit. Medus, i. pthus. Nō ē ergo metuēdus: quia q̃ uis nobis ifestus sit. tñ qm̄ bello ciuili laborāt: nō sunt timēdi Parthi: igitur post mortē Pacori i ciuile bellū hac rōne iciderūt. Nā Phrahartes uerit, ne qs ex frībus suis succederet regno: patrē suū: & suos. xxx. frēs trucidauit. Quin & paulo post cū infensos sibi optimates pp tāta scelera uideret: ne qs forte restaret: q rex creari posset: adultū filiū iterfici iubet: Inde pulsus in exilium diu p cōbus scythas fatigauit: donec illoꝫ auxilio in regnū restitutus ē. Quapp Tyridates q illo exulāte rex a pthis creatus erat cū magna manu amicoꝫ ad Cæsarē Augustū in hispania tūc bellū gerentē confugit. ¶ Seruit hispāæ. o. l. h. Nec temere potuisset psuadere mecœnati: cui maxia circa rēp. cura eēt: nisi oñderet summā impii trāqllitatē. Neq; erat ex officio poetæ auertere illū ab administratiōe: si prīa cōsilio suo indiguisset. ¶ Cātaber: cantabri populi sunt hispaniæ: de qbus dictū ē. q diu cōtumaces aduersus impiū romanū fuerāt. ¶ Cathēa. pleruirtute posuit. ¶ Scytæ: refert Sueto. q̃ indi: & scythæ audita moderatione augusti: q solo auditu romanis cognīti erāt. Legatos romā ad romāoꝫ amicitiā petēdā miserūt. ¶ Laxo ar. nā q sagittare desinūt arcū quē prius tetēderāt: relaxāt. Milites uero q hoc faciūt uictos se fatēt. Vir. Sed laxos referūt hūeris láguētibꝫ arcꝫ. ¶ Negli. i. securus: nā q securi sūt: & sine sollicitudīe: negligētes reddūt. Cōtra uero secuꝫ p negligēte posuit maro. Clā ferro icautū aggredit securus amoꝫ. ¶ Parce. p. magno artificio psuadet qtē a curis pu. prīo qa nulla īpēdēt picula. deīde qa priuatus tūc sit: & nō cōsul. Postremo ēt tēperauit q non absolute dixit parce cauere, sed parce nimiū cauere: non igit ꝓhibet illi: q̃ uis priuatus sit ne oīno caueāt. Sed ne nimiū: nam modū excedens in uitium caderet: neq; cautio illa est quæ cadit in sapientem sed metus qui in sapientē cadere non pōt.

Argumentum. ODES. IX.

¶ ANT. Scribit ode tāq̃ dialogus. alloquit. n. poeta lydiam dicēs: q̃ donec ab ea diligebat: nullus eo beatior erat: rūdet illa: donec Hor. non aliam magis arsit: se fuisse clariorē ilia Romuli mre: loquit inde poeta: q̃ituor. n. uersus rīdet quisq; demū uterq; optat pristinus amor ambobus redeat quo una uiuant unaq; pereant. ¶ Donec gratus erā: ode est similis. xiii. li. i. ¶ Portior: potētior: superior: ualētior: melior. ¶ Donec nō aliā: rīdet lydia. ¶ Nominis: famæ & gloriæ ilia q̃ fuit romuli mater: de q̃ li. i. latius. ¶ Vigui: florui: pollui. ¶ Me nūc: poetæ sunt uerba. ¶ Modus: modulatiōes. & uersus. ¶ Si parcant aiæ. i. si mea morte fata parcāt. ¶ Chloe: nā ut illa diutius uiuat mori nō metuam. ¶ Me torret. lydiæ uerba. ¶ Thurini Ornithi. Thurium oppidum erat in Tarentino sinu: ut scribit Ptolomæus libro. iii. Erat etiam ibi uinum optimum ut Stra. scr. lib. vi. ¶ Si parcant puero. i. si fata permittent pueꝫ illū superasse mihi ego bis moriar: nō tm̄ semel pro ipso seruādo. ¶ Quid si pri. optabat poeta redire in lydiæ grām īde ita loqt. ¶ Prisca uenus. prisca grā & beniuolētia. ¶ Diductos: nos separatos simulate q̃dā & odio. Aheneo fortissimo. ¶ Quanq̃. respondet lydia si poeta ad se redibit uelle cum eo uiuere cum eoque mori. ¶ Adria. adriatico mari æstuoso.

¶ ACR. Donec gratus. hac ode alternis uicibus lydiā rīdētem sibi amicam facit: & agit cū eadē instauratione gratiæ. q̃ pro meritis beatiorē se affirmat rege psarū. ¶ Donec: quādiu. ¶ Nec quisq̃ po. melior. i. cū nemo mihi a te pferret. Persarū. n. reges delitiosis copiis utebāt. ¶ Donec nō alia: hic per lydiæ personā rīdit. ¶ Arsisti. amasti: ut ardet amās dido traxitq; p ossa. s. ¶ Post clo. nō erat inferior Chloe apud tenomē alterī amicæ. ¶ Multi. l. n. magnæ famæ & magnæ formæ: & iliæ matri romuli pferēda. ¶ Me nūc. hora. rīdit. ¶ Cressa. thracia ut cressa genꝫ pholoe geminiq; sub ubeī nati. ¶ Si. p. a. si fata parcent illi diu uiuēdo cupio, p ea mori: ad augmētū amoris paratum se dicit mori: si pro altero hoc fata fieri patient iuxta illud si fratrē pollux alterna morte redemit. ¶ Me tor. ex psona lydiæ usq; ad finē: ordo ē. ¶ Thurini ornithi filius chalais me torret. Thurinū brutioꝫ oppidū: unde ornithum dicit fuisse. ¶ Quid si pri. re. u. Secunda uice tanq̃ sua: & ipsius si amorem reddimus priorem. ¶ Iugo. c. a. forti inexpugnabili. ad perpetuitatem redeūtis gratiæ iugum æneū posuit: æs uinō sicut ferrū rubigine consumit. Vnde Vir. Et centū uinctus ahenis post tergū nodis ut uelut æternā pacē futurā furoris ærea uincula monstrarent. ¶ Excutit. pro expellit. ¶ Sydere. p. prout qualis oceāi perfusus lucifer unda. ¶ Ille. chalais. ¶ Iracundior adria. sicut illud. Amantium iræ amoris redintegratio est. ¶ Tecum uiuere. ut una salus ambobus erit. Tecum obeam: ut tecum consumerer æuo.

¶ POR. Donec gratus erā tibi. hac ode alternis uicibus rīdētē sibi amicā facit: agit aūt cū ea de instauratione gratiæ. Donec aūt pro q̃diu positum est. ¶ Nec quisq̃ potior brachia cādidæ ceruici iuuenis dabat. i. nō quēq̃ me potiorē habebas cui ceruicis tuæ amplexus pmitteres. ¶ Dōec nō aliā magis arsisti. de hinc quatuor uersibus lydia rīdit. Et deīde ut dixi uices iter eos sunt dicēdi ac respōdēdi quaternis uersibus. Neq; erat lydia post chloen: neq; lydiam id est me postponebas chloe. ¶ Multi lydia nominis. i. magni nominis ac per hoc claræ famæ. ¶ Pro. qua nō metuam. m. si parcāt animæ fata superstiti. i. si mea morte illius aīæ fata parcant: ut supstitem eam mihi faciāt fata. ¶ Thurini calais filius ornithi. Ordo ē. & sensus. Thurini ornithi filius calais noīe Thurini autē q est a thuro oppido Italiæ. ¶ Pro quo bis patiar mori. Quā charū habeat calaim per ὑπερβολὴν expssit: bis se paratā mori pro illo dicēs: qd' ideo itulit. ut illū uiceret: quia dixerat se paratū, p chloe mori. ¶ Quid si prisca redit uenus hic iā tētare incipit lydiā. an redire secū in gratiā uelit. ¶ Diductosq; iugo cogit aheneo: si rursus inqt nos uenus iungit ac firmat ppetua cōiunctione: p hoc. n. iugum æneū dicit: Aeris nāq; materia nō sicut ferrū rubigine consumitur. Quare & Vir. nō ob aliud mihi uidetur dixisse & centū uinctus ahenis post tergū nodis: nisi ut perpetuā pacem p ænea furoris uincula futuram oñderet. Si flaua excutitur: pro expellitur positum est. ¶ Quanq̃. s. c. calais. s. ¶ Et iracundior. a. Adria pro adriatico mari dicitur.

¶ CHRI. Donec gra. erā. ti. Lepidum carmē auditoribus & ex ipso dialogo iucūdū. Sed amariori exprobratiōe iuicem amator amicaq; se icessunt. ¶ Donec: q̃diu tāq̃ amator ponit summū bonū esse frui re amata idq; persaꝫ regno aīponit. ¶ Potior: propriæ is dī: cuius plus fauet: sed p meliore potētioreq; ergo potior quasi q priores ptes apud te hrēt: & magis i corde tuo regnaret. ¶ Donec: respōdet lydia: & retorquet crimē in illū ostēditq; q̃ dū amata est: semper amauit: & amare insultās eadem ratione respōdet quod nō sit sine felle: Demonstrat pterea efficacius iducens amorem chloes initium dissidii ab illo prouenisse. Et cū demōstrat se clariorem ilia fuisse affert efficacissimā causam: qua facile credat se ab illa amatū quoniā gloriosæ cum sint mulieres suum nomē celebrari summopere gaudēt. ¶ Me nūc. respondet poeta: & prouocatus latēti felle i mulieris uerbis cōcitatior fertur: & animū penitus īmutatum fatet. ¶ Regit: amatoriū uerbum. q. d. pro suo arbitrio mihi imperat. ¶ Modos: nūeros musicæ. ¶ Animæ superstiti. q. d. dimidiū est ipsa animæ neq; recusabo: ¶ Mori si. modo anima mea q̃ in illa est superstes mihi euadat mortem subire non recusabo. ¶ Metor. maiora respōdet: nam nō se in potestate adolescētis esse dixit: ut ille in ptāte amicæ: sed mutuo ab illo amari. ¶ Calais nomē amātis. ¶ Thurini: a thuro brutioꝫ oppido. ¶ Aheneo: pro æneo p dieresim metri causa. Nam cogit eaneo duo sunt dactili in uersu asclepiadeo. Aeneo ergo forti: nam hoc metallum ferro durabilius est: quoniam rubiginem nō sentit Virg. Et centū uinctus aenis. ¶ Prisca uenus: priscus amor. ¶ Excutitur: eiicit e pectore meo. ¶ Quāq̃. bene dicenti bene respondet. Sed tñ q̃tum sibi concedat: non tacet quæ relinquat pulcherrimum amatorem: & reuocet hominē: & leuem: & iracūdū: & perpetuo uinculo se illi obligaturam promittat.

¶ Ode. ix. dicolos distrophos ad lydiā.

Donec gratus eram tibi:
Nec quisq̃ potior brachia candidæ
Ceruici iuuenis dabat.
Persarum uigui rege beatior,
Donec non alia magis
Arsisti: neq; erat lydia post chloen
Multi lydia nominis
Romana uigui clarior ilia
Me nunc cressa chloe regit:
Dulcis docta modos: & cytharā sciēs
Pro qua non metuam mori
Si parcent animæ fata superstiti,
Me torret face mutua
Thurini chalais filius ornithi
Pro quo bis patiar mori:
Si parcant puero fata superstiti,
Quid si prisca redit uenus:
Diductosq; iugo cogit aheneo
Si flaua excutitur chloe.
Reiectæq; patet ianua lydiæ:
Quanq̃ ſydere pulchrior
Ille est: tu leuior cortice & improbo
Iracundior hadria
Tecū uiuere amem tecū obeā libes:

Argumentum. ODES. X.

¶ANT. Captus amore lices.poeta ante illius fores cubabat dicit inde si barbara esset hoc ē immitissima &nupta uiro asperrimo;tñ eum ante fores iacentē.aqlonibus opponere nō sine lachrymis pateret;petitq; ab ea ut mitior fiat:nō.n.poterit diutius aeris ſpetus perpeti.Extremū thanaim.ode est similis.vi.li.i. ¶ Extremum thanaim:de hoc uide ſupius ode.iiii.li.iii.per id uero eam oñdit immitē. ¶ Porrectū.iacentem & extē tum. ¶ Incolis aqlonibus:hoc ait quia a ſeptentrionibus flat ſeptētrio;interq; eū;& exortū ſolſtitialē Aquilo qui & boreas. Quicūq; aūt uēti a ſeptētrione ſpirāt frigidiſſimi ſunt niuales ſunt aqlo & ſeptētrio. Auctor Pli.li.ii. ¶ Audis quo ſtrepitu.quo tpe ante fores cubabat poeta uenti ſpirabant:hinc lyce ait quod ſequtur. ¶ Nemus. id uiridarium erat intra domum. ¶ Puro mūere iuppiter.i.pura ſerenitate. ¶ Ne currēte.i.ne rota currēte funis rumpat hoc eſt.ne tu ēt amans aliquem ſpernaris ab illo. ¶ Penelopem: hæc ulyſſis uxor.xx.an.uiri casta uoluit expectare:nec unq̄ procis obſequi.de qua li.i.de arte ait naſo.Penelopen ipſam pſta modo tempore uinces. ¶ O quāuis:ordē ē o parcas ſupplicibus tuis q̄uis neq; te curuent munera nec p̄ces nec pallor amātium uiola tinctus:nec uir ſaucius pieria pellice: q̄uis nec mollior animo mauris anguibus.O optātis aduerbiū. ¶ Tinctus uiola pallor:hinc ait Oui.lib.i.de arte.Palleat ois amās color ē hic aptus amāti.Violæ autē pallide ſunt.Vir.in bu. Pallētes uiolas & ſumma papauera carpens. ¶ Pellice ſaucius:deprēſa pellice mulier longe ardet.hinc ait.naſo lib.ii.de arte.Sed neq; ſuluus aper media tam ſæuus in ira eſt.Fulmineo.rabidos quū rotat ore canes. Nec lea quum catulis lactentibus ubera præbet;nec breuis ignaro uipera leſa pede Fœmina;q̄ ſocii deprenſa pellice lecti Ardet;& in uultu pignora mētis habet In ferrum flammaſq; ruit poſitoq; decore Ferſ;ut aonii cornibus icta dei. ¶ Pieria:nomē eſt pellicis. ¶ Mauris anguibus: lege Lucanum libro nono. Mauri uero ſerpentes æſtu ſunt acriores quod etiam ubiq; accidit. ¶ Non hoc ſemper.oſtendit ſe non diutius poſſe pati ante fores cubare.hinc mitior effici debeat. ¶ Liminis:apud quod iaceo.Ouid.li.ii. de arte ſquit.Sæpe fores imbrem cœleſti nube ſolutum Fridus & nuda ſæpe iacebis humo.

¶ACR. Extremū:hæc ad puellā lycen noie dñr aſperā & ītractabilē. ¶ Extremū.ultimū. ¶ Thanais.n.fluuius ſcythiæ dr̄q & danubius p cuius cōmēorationē uult ītelligi barbari ai mulierē. ¶ Porrectū extē.ut Vir. Quiq; redit mediū rodope porrecta ſub axē. ¶ Aqlōibus:qa tanaī nominauit:de ſeptentrionali enim parte aqlo oritur.i.non ſolū qa in ,pſperitate es miſereri mei debes: ſed ēt ſi in captiuitate eſſes cōiuncta ſæuo uiro deberes meo ſuccurrere amori. ¶ Nemus:uiridariū dicit poſitas: deorſum miſſas:poſt niues.n.miſſas ſi flat aquilo eius frigore ſolidant. ¶ Puro.ſereno ut pura nec obtuſis p cœlū cornibus ibit. ¶ Ingratā ueneri:execrabilē ueneri dicit ſi amet ſuperbiat& cōtemnat amorem. ¶ Currēte.celeriter labēte:uult.n.intelligere ſciſſuram repudii:ne nimia uelocitate rotæ rompatur funis:dñam rotæ fortunam dixit.i.ne uolubilitate rotæ & tu amans cōtemnaris;& ita inflexu rotæ lædaris:ſicut equus a cōſueta uelocitate deficiēs cōſueuit. ¶ Nō te penelopē:penelopes ulyſſis uxoris:nota fabulē q̄ p fide abſtitis mariti oēs repudiauit ſpōſos. ¶ O quāuis:ordē ē:O quāuis neq; curuāt te munera nec p̄ces nec pallor amātiū tinctus uiola nec uir ſaucius pieria pellice:& quāuis non ſis mollior rigida æſculo:nec animo mitior mauris anguibus parcas tuis ſupplicibus. ¶ Tyrrhenus parens:italus. ¶ Nec.m.ut eſt.Quoniā ſordēt tibi mūera nr̄a:& alibi.Nec muneta curat alexis. ¶ Nec.t.u.bene uelut amator amœnitatē floris pallori amātiū dedit. ¶ Pellice.ſ.cōcubinæ amore uulneratus uult intelligi maritū lyces huius amare aliam.i.pieriā nomine mulierem propter quā contumeliā uel dolorem ſuadet ad reddēdā uiro pro pellice uiciſſitudinē ſe amari debere. ¶ Nec.r.i.non ſis rigidior æſculo arbore tanq̄ lignea:& ſine ratione:nec aſpior mauris ſerpentibus calore noxioribus : ut fæuit agris aſperq; ſiti:atq; excitus æſtu. ¶ Nō.h.ſ.nec ſemper ante limē obſeruantem cœleſtem aquam paſſurum dicit ſed deſinente per contemptum animo amore cariturum.

¶POR. Extremū thanaim ſi biberes lice;hæc ad puellam licen nomine dicunt aſperam:& ītractabilem. Thanais aūt fluuius eſt ſchythiæ p qd̄ uult intelligi eē barbarā. ¶ Me tñ aſperas.porrectū ante fores obiicere incolis plorares aquilonibus:mei tñ & ſi miſereris nō patereris frigoribus perire ante fores tuas iacentem:incolis aūt aquilōibus ad illud pertinet quod dixerat extremū tanaim ſi biberes.tanais.n.flumē in parte ſeptentrionali ē.Vnde aquilo oriri uideť.Quo nemus inter pulchra ſitū tecta remugiat;ſignificat arbores eē: ut ſit in pluuio domi qbus nunc ſtrepere tēpeſtas intelligi uult. ¶ Et.p.ut.g.n.p.n.iup.oñdit q; reuera in Italia frequenter euenit poſt niuem poſitā in aquilone uento ſerenatū eſſe & frigore eius gelus ſup niuem cōcreſcere. ¶ Nec.c.r.ſ.e.r.allegoricos ne intereant harum regum uices. ¶ Nec.u.p.p.ſ.uult intelligi maritū huius lyces

ſeptentrio
Aquilo

¶Ode.x.dicolos ſeu tetracolos tetraſtrophos ad lycen.

Extremū thanai ſi biberes lice
Sęuo nupta uiro me tñ aſpas
Porrectū ātе fores obiicere
Plorares aquilonibus. (colis
Audis quo ſtrepitu ianua:quo nemus
Inter pulchra ſitum tecta remugiat
Ventis & poſitas ut glaciet niues
Puro numine iuppiter:
Ingratam ueneri pone ſuperbiam.
Ne currente retro funis eat rota.
Non te penelopen difficilem procis
Thyrrenus genuit parens.
O quanuis neq; te munera:nec preces
Nec tinctus uiola pallor amantiū.
Nec uir pieria pellice ſaucius
Curuat ſupplicibus tuis
Parcas:nec rigida mollior æſculo:
Nec mauris animo mitior ānguibus
Nō hoc ſemp erit liminis:aut aquæ
Cæleſtis patiens latus.

amare aliam:ideſt pieriam noſe propter qd̄ debuiſſe hanc uicem ei contumeliæ amādo retribuere. ¶ Nec.r.m.æ.nec mauris animo mitior anguibus cætera enim per parenteſim illata ſunt.

¶CHRI.Extremū tanaim ſibi ly.Grauis q̄rela ī crudelitatē lyces.Quæ duritia pluſq̄ barbarica ſit. Extremū putarūt phyſici q loca frigidiſſima īcolūt eos durioris eē aī:p̄ſertim ſi aſperiora īcultioraq; ſint.Vir.Duris genuit te cautibus horrēs Caucaſus:hyrcaneq; admorūt ubera tygres. ¶ Extremū: qa tanais ab extrema ſcythia & ab ipſis hyperboreis mōtibus fluit:ultra quos nulla eſt cognitio terræ hītabilis ppeaq; extrema pars putat. ¶ Si biberes.ſi barbara eēs & ibinata. ¶ Plorares obiicere.i.nō poſſes nō plorare cū obiiceres. ¶ Incolis. nā ab hyperboreis deſcēdunt aqlones ut tanais.Ergo tanais īcolæ ſunt.Oui.Scythiā ſeptēq; triōes horrifer inuaſit boreas. ¶ Obiicere:hoc uerbū aut in re noxia dicimus:ut obiecit leōibus & ſic in hoc loco.Aut repagulū obſtaculūq; oppōi ītelligimus:ut cū ualidā aciē hoſtibus irruētib; oppōim. ¶ Audis:ergo nō latet te.Oſtendit aūt oīa adeſſe q̄ frigus augeāt:noctē.aqlōes.niues.& glatiē.& aerē ſerenū. ¶ Inter tecta:nā maiores dom; in pluuia hñt porticibus circūdata:in qbus arbores ēt ſolēt eē.Vir.de priami regia.Aedibus ī mediis nudoq; ſub ætheris axe ingens ara fuit:iuxtaq; ueterrima laurus. ¶ Ingratā:nā uenus humanitatē affabilitatēq; deſiderat. ¶ Ne currēte ſniaē:ne fortuna qui nūc tibi fauet retrocedat:& trāſlatio a curru q funibus trahat p arduā;q ſi funis remittat;relabit & retrocurrit. ¶ Rota.i.curru ut ſit ps ,p tote:uel erit rota ,p trochillo.Nā ſolemus trahere funes p trocleas quo facilius trahentē ſequāt uolubilitate rotulæ illius:& pōdus alligatū ſub leuet;q funis ſi e trahētis manu dimittat;ſtatim relabit retrotrahēte pōdere;Quapp tibi nunc oīa ,pcedūt & uehemēter amaris:ſed caue:ne ab amato q̄uq; contēnaris:ut tu nūc me amātē contemnis. ¶ Penelopen: de huius caſtitate referta ſunt oīa.Filia fuit icari.ſeu icarioti:& Vlyſſis cōiūx:q̄ aduerſāte ēt pr̄e & illā ad nouas nuptias eliciēte : caſta tñ ad uigeſimū ānū q̄uis multis ,pcis ſollicitata pmāſit:Nō ergo gēuit te pr̄ ſimilē penelope:ut ita te difficilē p̄beas.O.uel optātis ē.Vir.Quāq̄ o ſed ſupent qb; hoc neptūne dediſti.Vel ita legē dū ut Seruio interp̄tat illud maro.O formoſe puer.Legit.n.o ſeorſum ut ſit initiū oīonis amaræ:q̄ in illum iuehat.Deide uerēs illi, irā reprimit ſe:& mutat oīonē. ¶ Pallor amā.nā aſſidua cura palleſcūt.Oui.palleat ois amās.color ē hic aptus amāti. ¶ Tinctus.u.nā talis ē qualē ī uiola depheādimus. ¶ Nec cu.i.flectit te i amorē meū uir tuus ſaucius pieria.i.captus amore pieriæ. ¶ Pellice.q̄ tibi pellex ē.Snia ſit ſi nō flecteris meis p̄cibus:moueare ſaltē iniuria mariti tui q pieriā te cōtempta amat:& aſſentire mihi ut par pari referas. ¶ Parcas ſupplicib;:nā ſūma duritia ē nō pcere iis:q tibi ſupplices ſūt. ¶ Mollior:flexibilior. ¶ Aeſculo.ſpēs q̄ ē q̄rcus ſed nūq̄ frōdibus ſpoliat. ¶ Mauris:nā lybia harenoſa peſſimis gñibus ſerpētū abundat. ¶ Nec hoc.q.d.qd̄ tuum eſt. ¶ Semp erit:noluit minari ſe ſuo illam iudicio deſertur̄e.Quæ res iracundiam mulieri ,puocare potuiſſet:ſed oſtendit neceſſitate id euētur̄ū:ut & illi ſuſpitionem iniiciat:& ſe culpa liberet.

Argumentum. ODES. XI.

¶Ode.xi.dicolos tetraſtro.ad mercuriū.

Mercuri.nam te docilis magiſtro
Mouit amphyon lapides canēdo
Tuq; teſtudo reſonare ſeptem
Callida neruis.

¶ANT.Mercuriū eiuſq; lyram poeta ad cantus ſuitat qb; lyde fugax & ipia oblectat ipſius deniq; Mercurii laudes & potētiā melodiæ cōcelebrat.Refert etiā Belidū pœnas apud iferos & illarum cædē ī patrueles:ipienāq; illic puniunt;id āt agit:ne lyde ſit ipia ſed mitis fiat in eū. ¶ Mercuri nam te.ordē ē o mercuri dic modos qbus lyde applicet aures obſtinatas:nā te magro docilis Amphyon mouit lapides canēdo:& tu teſtudo & callida &c. ¶ Amphyon:is iouis filius primus muſicam inuenit.primus itē cum cithara cecinit:primus illā iuēit:ut alii orpheus.ut alii linus.Auctor Pli.li.vii. de hoc idēq; Hora.ait in arte.Dictus & amphion thebanæ cōditor urbis.Saxa mouere ſono teſtudinis & prece blanda Ducere quo uellet.Solinus uero ait thebas cōdidit amphion q; lyra ſaxa duxerit:neq;.n.par eſt ita geſtum uideri ſed q; affatus ſuauitate hoīes rupiū incolas & inculti moribus rudes ad obſequii ciuilis pellexerit diſciplinā.Septē neruis.Diodo.li.i.ſcri.Mercuriū lyræ ex neruis triū chordarū inſtar triū anni tēporum repertorem fuiſſe.Tris.n.inſtituit uoces:acutam grauē & mediam: acutam ab æſtate:grauem ab hyeme:mediam ab uere ſumemus.Macro.li.i.Sat.ſcri.lyram apollinis chordarū ſeptē fuiſſe.Per quas tot cœleſtium ſphærarum motus præſtat intelligi;quib; ſolem moderatorem natura conſtituit;diximus & plura in libro primo: ubi Mercurium Horatius maxime celebrat. ¶ Callida.docta ſcia.

āphion
lyra
Mercurii
Lyra
Apollinis

¶ACR. Mercuri.Mercuriū lyræ inuocat repertorem:ut inſpiret ſibi modulationē dignam auribus lides amicæ.Ordē ē:mercuri dic modos qbus lyde obſeratas aures applicet. ¶ Nā te magiſtro:docilis amphyon mouit lapides canēdo iuxta hoc qd̄.T.Cic.in rheto.dixit artiū magiſtros aſſerre laudem ſiue uituperationē diſcipulis.Rurſus diſcipulos magiſtris.Vñ hic mercurius laudat in amphione diſcipulo:cuius nota fabula eſt eo q; idem amphion cythare cātu & pecudes quarum paſtor erat:ad ſe accerſire cōſueuerat:& lapides quibus muri ſunt extructi thebani:ut Statius.Quo carmine muris iuſſerit amphion tirios accedere montes. ¶ Reſonare ſeptem:ut obloquitur numeris ſeptem diſcrimina uocum.

¶POR. Mercuri.nā te docilis magiſtro:mercuriū uocat lyre inuētorē petēs ut iſpiret ſibi modulationē dignā auribus lides amicæ:ordē ē āt mercuri dic modos qbus lidæ obſtinatas applicet aures nā te docili magiſtro mouit amphion lapides canēdo nota fabula amphionē cytharæ cātu & pecudes quarū paſtor erat ad ſe accerſiſſe:& lapides quibus thebani muri extructi ſunt. ¶ Tuq;.t.quia teſtudine mercurius lyram fecit.

¶CHRI. Mercuri.nā te docilis magiſtro mercuriū inuocat:ut lyræ repertor lyræ ſuæ ſuauiſſimū p̄ſtet ſonū quo amicæ mētē flectat.Ode ī genere deliberatiuo uerſat;ſed prophemii uicē obtinet pricipiū:captat.n. beniuolentiam cū laudet eum ab arte.Laudet itidē a diſcipuli doctrina:q̄ in illum redūdare uī. Ex eodē tñ

loco oſtēdit facilitatē petitiōis.nā ſi ita inſtruxit amphionē ut poſſet mouere ſaxa multo illi facilius ē ꝓbere ſuauē cantū:hoc idē facit & aliis exēplis.⁊ Mouit la.arguit a maiori.nā multo facilius eſt cor mulierculæ mouere.De amphiōe dictū ē ī pricipio. ⁊ Septē.n.ſeptē chordis.

¶ ANT. Loquax.i.uocalis & ſonora.⁊ Oli:ātēq; mercurius repperiſſet.⁊ Modos:uerſus modulatōes.⁊ Obſtinatas.duras ſexorabiles.⁊ Trima.i.triū ānorꝝ.⁊ Exultim.i.ſaltī:uel ſaltuati.⁊ Nuptiarꝝ.i.cōiugii.⁊ Proteruo:petulāti & ipudēti.⁊ Cruda.imatura & dura.⁊ Tygres:q̄ ſunt ferociſſimæ.⁊ Cerberus. de hoc uide ſuperius.Totū uero id ad orpheū refert:nam cythara fretus iferos adiit de qbus uideto Maro. in fine lib.iiii. ge.⁊ Centū angues: pp hos itē ſupius dixit bælua centiceps.

Belides ⁊ Teter.niger uenenolus.⁊ Iſion ti.de his ſupra oſtendimus. ⁊ Vrna.de belidū urna loqtur de quibus ode.xiiii.li.ii.de iis ēt ait Oui.li.iiii.me.Moliriq; ſuis lætū patruelib⁹ auſæ aſſidue repetūt quas pdūt Belides undas:& ī ibin inqt.Quæq; gerūt humeris pituras belides undas.Exulis ægiſti turba cruēta nurus:ſinxerūt.n.poetæ has apud inferos eē dānatas tali ſuppli

Fatum cio ut hauriētes aquas urnas abſq; fundis conent ꝑplere:unde Sene.Vrnaſq; fruſtra danaides plenas ferūt.⁊ Audiat ly.optat poeta lyda ipſa mitior fiat audito ſupplicio eaꝝ q̄ amantibus ꝑpiæ fuerāt.⁊ Seraq; fata.i.decreta deū ſero uenientia.nam ut oſtēdit apuleius in lib.de mūdo:fatū iouis decretū ē.Deoꝝ uero uidicta ſera eſt ſed grauior:potes ēt ſera fata ſerā mortē accipe uel futura mala ut indicant ſeqntia.⁊ Seraq;fa.ordo ē.Et audiat lyde ſera fata quæ manent.i.expectāt culpas ꝑpiæ etiā ſub orco.Nā qd potuere maius ꝑpiæ? Dictio ē nominatiui pluralis.Dicit aūt q; ꝑpiæ nō poſſūt maius ſcelus cōmittere q̄ ne

impioꝝ pœnæ care uiros:& hoc ait pp ſe q; ſpnebat ab lyde ꝑpia ut oſtendat ſcelus id eē maximū.⁊ Etiā.i.o.hinc ait poeta lib.vi.Gnoſius hæc Rhadamanthus hēt duriſſima regna Caſtigatq; auditq; dolos ſubigitq; fateri.Quæ qs apud ſupos furto lætatus inani diſtulit in ſeram cōmiſſa piacula mortē.Sen.itē Tragœdia prima ait ut fert fama impios ſupplicia uinculis ſæua perperuis domant.⁊ Vna.d.m.de hipermeſtra dicit quæ lino uiro ſuo pepercit de qua late Oui.in heroidibus.

¶ ACR. Nec loquax.laus repertoris ab opere.q.d.neq; loquacem lyram neq; graram fuiſſe anteq̄ mercurii doctrina aptaretur ad cantum nam & ſacrificiis fidicines adhiberi conſueuerant.⁊ Obſtinatas :clauſas.⁊ Exultim.ſaltim.⁊ Proteruo. importuno nimio.⁊ Applicet.a.uelut oblectata iungat & applicet ad audiendum:unde eſt dictum.adeo in teneris aſſueſcere multum eſt.⁊ Equa.t.iam difficilis ad domādū.⁊ Cruda.m.intacta:imatura ſiue ītēpeſtiua.Sed aſo cruda.i.crudelis ac ꝑ hoc aſpa atq; horrēs maritū ducere oblectatiōe cāt; quocūq; ieris te ſequētis:ut Vir.Mulcētē.t.&.a.c.q.⁊ Ceſſit.i.t.b.c.hipallage cū ipſe magis blādi tus ſit cerberus.⁊ Spūs.t.aut poſuit ꝑ ueneno aut ꝑ ſanie cadauerū qbus ueſci cōlueuerat.⁊ Cētū:finitū ꝑ infinito.⁊ Muniat angues caput eius:ut ait Ennius:angue uilloſi canis.⁊ Ore trilingui.ut latratu regna triſauci perſonat.⁊ Quin & iſion ut Atq; iſiōi.uento rota cōſtitit orbis.⁊ Vultu.r.i.extorquēte cythara dulcedine ſui q; tormentorum pœna non ſinebat.⁊ Dum.g.d.p.danai nota fabula:qui fratris ægiſti inuidia q; oēs ille filios hic haberet filias:pactis nuptiis filiabus ꝓcepit ut iterimerēt acceptos ſponſos:quod ab oibus factū eſt ꝓterq̄ ab hipmeſtra:q̄ linū fuga data ſeruauit:ob hoc ſcelus apud inferos hac dicunt pœna dānatæ ut aquā in ptuſum doliū iugiter mitterēt.⁊ Puellas:filias dixit.⁊ Seraq;.f.ut Diſtulit ī ſerā cōmiſſa piacula mortē.⁊ Perdere.f.occidere.⁊ Vna:hipermeſtra.⁊ Audiat lide.ſ.audiat qua pœna damnatæ ſunt quæ amantibus crudeles fuerunt.⁊ Manēt.expectāt.⁊ Etiam ſub orco:non ſolum damnantur in aquæ penuria:ſed etiā infernali cruciantur igni.⁊ Duro.p.f.nō ad naturam ferri relatum eſt epitheton:ſed ad earum animum quæ dura ac crudeli mente hoc auſæ ſunt:ut Duris genuit te cautibus horrens caucaſus.

¶ POR. Et amica tēpliſ:fidicines hodieq; romæ ī ſacrificiis adhiberi uidemus.⁊ Et adhuc ꝑteruo crudā marito.Nō in tēpeſtiua:ſed aſo cruda.i.crudelis.ac ꝑ hoc aſpa atq; horrēs maritū.⁊ Tu.p.t.c.ſ.d.h ad teſtudinē dicūt ſiue ad mercuriū.⁊ Ceſſit imanis.t.b.i.a.receptā de orpheo fabulā tractat:q̄ refert ēt cerberꝝ & cætera inferna cātu cytharæ lenita eē.⁊ Atq; ſpūs te.ſ.m.o.t.ſanie aūt cadauerū qbus ueſcit ītelligi uult:aut ꝑ uenenis poſuit:q̄ in illo eē pōt fingi. Cū ēt ſerpētibus hirſutus eē uideat.⁊ Quin & iſion.t.u.r.i.iuito uultu. intelligas tātā fuiſſe gram cātus:ut in tormētis pene cōſtitutis extorſerit tū riſus.⁊ Danai.p.ꝑ eo qd ē danai filias.⁊ Audiat.l.ſ.atq;.n.Mira opportunitate de exceſſu exceſſum repetit:& ē ſēſus:audiat lyda:q̄ pœna dānatæ ſint q̄ crudeles amatoribus fuerūt.⁊ Et.i.l.d.f.ꝑ.imo ita aūt figurauit ut ecōtrario plenū uas:& inane il

Nec loquax olim:neq; grata: nunc &
Diuitum menſis & amica templis
Dic modos:lyde quibus obſtinatas
Applicet aures.
Quæ uelut latis equa trima campis
Ludit exultim:metuitq; tangi
Nuptarum expers:& adhuc proteruo
Cruda marito.
Tu potes tygres:comiteſq; ſiluas
Ducere:& riuos celeres morari.
Ceſſit immanis tibi blandienti
Ianitor aulæ.
Cerberus:quanuis furiale centum
Muniant angues caput eius:atq;
Spiritus teter ſanieſq; manet
Ore trilingui.
Quin & iſion:tytioſq; uultu
Riſit inuito ſtetit urna paulum
Sicca:dum grato danai puellas
Carmine mulces.
Audiat lyde ſcelus:atq; notas
Virginū pœnas & inane lymphæ
Dolium fundo pereuntis imo
Seraque fata.
Quæ manent culpas etiam ſub orco
Impiæ.nam quid potuere maius
Impiæ:ſponſos potuere duro
Perdere ferro.

lius rei dicit:ut Terētius:uini plenū.⁊ Seraq;.f.q̄re ſera dixerit ipe ex ſubiectis oſtēdit.⁊ Quæ.m.c.e.ſub orco ꝑpiæ:nā qd potuere maius:bona paralipſis:ꝑ quā ipēſior affectio dicentis exprimit.⁊ Duro pdere.f.non ad naturam ferri relatum eſt epitheton duro:ſed ad animum eaꝝ quæ dira ac crudeli mente in eos uſæ ſunt.

¶ CHRI. Neq;.l.i.ſonora.⁊ Neq;.g.ſua ſuauitate.⁊ Oli:dū nōdū a Mercurio iſtituta eſſet.Nūc uero poſtq̄ mercurius te iſtituit grata es.⁊ Menſis.cōuiuiis.⁊ Tēplis:qa & ī ſacris adhibebāt muſicā:ut illud. Inflauit cū piguis ebur tyrrhēus ad aras.⁊ Dic mo.i.muſicā modulationē.⁊ Quib⁹.ſ.modis & q̄uis oīs gēis ſit erat trī ī fœminino apd ātiquos qb⁹ ut duab⁹.⁊ Obſtinatas.i.lydiæ obſtinatæ.⁊ Trima:q̄ ī triēnio ſit.⁊ Dicimus.n.bimū trimū & q̄drimū.Sed ēt dicim⁹ hornū.i.huius āni.In trimatu āt nōdū uenerē ſētiūt eque.⁊ Exulti:exultādo & ꝑ ſaltationē.⁊ Cruda:imatura.Cōtra Vir.iā matura uiro iā plenis nubilis annis.⁊ Proteruo:procaci: Dixit āt & nuptias & maritū ꝑ acyrologiā.Nā ꝑproprie dīr hæc niſi ī humana ſpecie.⁊ Tygres:q̄ feræ ſæuiſſimæ ſūt.⁊ Comiteſq; ſil.ut patuit ī orpheo.⁊ Ceſſit īma cerberus:nā fingūt orpheū cū iferos petiiſſet.ut eurydicē reduceret:oēs tortores oēſq; tortas umbras ſua lyra demulſiſſe & mitigaſſe.⁊ Ianitor:iāuæ cuſtos. Propter Ianitor ad dātes uigilet cerberū ītelligit:ſic Vir. Te ſtygii tremuere lacus:te ianitor orci.Sed de cerbero & q̄re Vir. Inducat illū nolle Aeneā admittere:& q̄re cōtra fingat Heſio.ueniētes qdē aias blāde illū excipe ſed egredi cupiētes ꝑhibeē & q̄dā alia q̄ ad altiorē ſpeculationē ſpectāt:nos ī nr̄is dialogis chamaldulēſib⁹:ī qb⁹ uirgiliāæ allegoriæ cōtinēt ꝑ uirib⁹ exprimere cōati ſum⁹.⁊ Cētū an.nūerus ē ꝑ numero.⁊ Spūs te.ut ēt ſpiritu q ꝑp ſanie eaꝝ q̄s uorat aias:grauis fetiduſq; ē nocere poſſit.Sanies:in corpe aiantis humor integer ī corruptuſq; quo corpus uiget:aliturq; ſuccus dī.Ter.Corpus ſolidū & ſucci plenū.Siue āt morbo morte ue corrūpit pus ſanieſq; uocat.⁊ Ore tri.ex triplici ore:uñ tres linguæ ſint.⁊ Quī & iſion:hui⁹ fabula exp̄ſſa ē. Sed ipſe apud inferos hac pena cruciat.ut rotæ iter ſerpētes alligatus aſſiduæ & ſine reqe circūagat. Oui. Voluit iſion dū ſe ſequtur; fugitq;.⁊ Tityos.ntūs græcus.⁊ Inuito uultū:nā & ſi uultū cruciat⁹ cōtraheret:tū uoluptas lyre ad riſū porrigebat.⁊ Stetit ſicca:reſtitit paulū:& ꝑpea ſiccata ē.i.dū breui mora definūt belides abaq̄ hauriēda euacuata ē unda.⁊ Vrna.ab hauriēdo dicta.Nā orino ātiquū uerbū id ſignificat.⁊ Puellas filias ut pueros ꝑ filiis ponim⁹.⁊ Audiat ly.audiat mulier q̄ mihi crudelis ē q̄ pena afficiat illæ q̄ crudeles in ſuos amātes fuerūt.Et ꝑfecto miꝝ poetæ fuit īgēiū:q exēplū qd ad petitiōis ſuæ facilitatē ꝑbādā adhibuerat ēt ad mitigādā lyde ferocitatē efficaciter traducat ꝑpeaq; omiſſis aliis qb⁹ facultatē ꝑbauerat ī hoc morat ad id qd iā dixi ꝑficiēdū.At tū unā laudādo q̄ pia ī maritū fuit:tū cæteras uitupando lidē in ſe inclinare nitit.

Vna de multis face nuptiali
Digna periurum fuit in parentem
Splendide mendax.& in omne uirgo
Nobilis æuum.
Surge quæ dixit iuueni marito
Surge:ne longus tibi ſomnus unde
Non times detur.ſocerum & ſceleſtas
Falle ſorores.
Quæ uelut nactæ uitulos leænæ
Singulos eheu lacerant:ego illis
Mollior nec te feream:neq; intra
Clauſtra tenebo.
Me pater ſæuis oneret cathenis
Quod uiro clæmens miſero peperci.
Me uel extremos numidarum ī agros
Claſſe releget.
Ipedes quo te rapiunt & auræ
Dum fauet nox:& uenus: ī ſecundo
Omine:& noſtri memorem ſepulchro
Sculpe querelam.

¶ ANT. Vna de multis.ordo ē una uirgo de multis digna face nuptiali fuit ſplēdide mēdax ī parentē piurū: & fuit nobilis in oē æuū.⁊ Face nuptiali digna.i.mr̄imonio.⁊ In pentē cōtra.danaū nō.n.mādata illius peregit ī occidēdo uiro ſuo ut aliæ fecerūt.⁊ Splēdide men.i.decore honeſte & honorifice mēdax:nā ꝑp id & decus & laudē meruit.⁊ Surge q̄ dixit. hipmeſtra apud Oui.lino ſcribēs ait.lāq; patrē famuloſq; patris lucēq; timebā:Expulerāt ſōnos hæc mea dicta tuos: Surge age belide de tot mō fratrib⁹ unus.Nox tibi ni ꝑperes iſta perēnis erit.Territus exurgis:fugit oīs iertia ſomni.Aſpicis ī timida fortia tela manu.Quærēti cām dū nox ſinit effuge dixi.Dū nox atra ſinit tu fugis ipa moror.Me pr̄ ſæuis. hæc uerba hypmeſtræ miſerētis oſtēdūt lydē quoq; miſereri dēre:Et auræ ad nauigationē id refert Sepulchro ſculpe q̄relā.Apud Oui.quoq; ait hipmeſtra lio.Et ſepeli lachrymis ꝑfuſa fide lib⁹ oſſa Sculptaq; ſint titulo nr̄a ſepulchra breui.Exul hypmeſtra p̄ciū pietatis iniquū.Quā mortē fr̄i depulit ipa tulit.

¶ ACR.Face nuptiali digna poſitū ē.n.hoc ꝑ affectiōis iſignitāq̄ maius p̄miū fœminis nō ſit:cū facibus.n.nuptiæ fiebāt ueſperi apud antiquos.Et in oē uirgo nobilis æuū Virgie ꝑ muliere poſuit.⁊ Ne lō.tibi ſom.i.mors:ut & cōſanguineꝝ ſœti ſopor.⁊ Mollior:melior affectioſior.⁊ Quæ ue.n.ordo eſt.q̄ uelut nactæ leænæ uitulos heu heu lacerāt ſingulos & ē pulcherrima cōpatio.Me uel extremos.n.i.a.ī deſerta numidæ:q̄ feris plena ſūt:aut ꝑ crudelitate numidas memorauit ut Numidæ ī fræni.⁊ Claſſe rele.remoueat:ut Vir.Atq; ideo tauros ꝑ cul atq; in ſola relegāt Paſcua.⁊ Dū fauet nox.ut defenſi a tenebris.& dono noctis opacæ.⁊ Sculpe q̄relam.i. per epitaphion in cōmemoratione ſcribe quod geſtum eſt.

¶ POR. Vna de.m.f.n.d.hypmeſtrā dicit q̄ linō maritū ſeruauit & uiri p̄ñti affectiōe illatū.Face nuptiali digna:tāq̄ mai⁹ p̄miū ñ ſit fœminis.⁊ Et.ī oē.u.n.æ.pp pietatē ſ.q̄ marito p̄ſtitit.⁊ Quæ.u.n.filios leænæ:me p̄ ſæuis oneret cathēis.Extriſeꝝ audiēdū:ſi putat.uel qd tale me putet ut ſi putat ſæuis cathēis oneret ꝑ hoc fcō.Et.n.m.ſ.ſ.q.i.mōumēto meo iſcribe mortis meæ caſū

¶ CHRI.Lōg⁹.q.d.æternus.i.mors.⁊ Nō times.auget ſcel⁹ illaꝝ q; ī eos ſæuierit:q oē ab illis auxiliū ſpectaſſet.⁊ Me p̄ ñ ſolū illi remiſſura ſuppliciū ē:ueꝝ ēt ī ſe ſi oporteat ſuſceptura:ut uir euadat Maximus ergo amor quo maritū nō mō parētis p̄ceptis:ſed ſuæ ēt uitæ añpōat.Me p̄.nō ab re ē explicata nar-

(uel cām.

ratio:nã q̃to magis ſmorãt i pietate Hypmeſtræ:táto uehemẽtius mollire lydem ualet.⁊ Quod ui.ſapiẽter ita uitat crudelitatẽ in maritũ ut ne tñ i parẽtẽ impia dici poſſit:nã demõſtrat ſi ſuppliciũ ſubitura ſit iniuſte ſubiturã:& pœnã p eo daturã:p quo p̃miũ mereat.Plectẽt.n.q; pepcerit uiro:q iuſ naturali cæteris ſit pferẽdus.Pepcerit miſero:q ẽt externos mouere poſſit.⁊ Oneret.c.qd ſuppliciũ uel morte grauiꝰ ſit.Morte.n.oẽs labores finimus.Carcere ãt miſeria i lõgũ extẽdit.Nec temere dixit oneret:ut nõ ſolũ uinculis cõſtringat corpus colligatũ:ſed põder quoq; deprimat.⁊ Vel ex.ſingula uerba põdus hũt:prio.n.dixit releget.i quo excludit reditus.⁊ In extremos.uñ audire qdẽ.q̃ apud meos gerant poſſim.⁊ Numidaꝝ:ergo apud efferatos & inmaniſſimos barbaros.Quod ẽt Dido cõquerit.Hinc nomadæ infrẽi cingũt.⁊ Claſſe.ergo difficiliꝰ ſit reditus.⁊ I pedes.oñdit ita ꝓperato opus eẽ: ut nõ det ſpaciũ prius cõſultãdi quo potiſſimũ:ſit fugiendũ ergo i quo rapiũt.i.rapti ferũt.⁊ Pedes.ad terreſtre iter ferras.⁊ Vel auræ:ad nauigationẽ.⁊ Dũ.f.nox:nã q̃ primũ illuxerit:adẽpta erit oĩs euadẽdi facultas.Et uenus amor meus in te.⁊ Querelã me.i.q̃ oẽs q legẽt in memoriã nr̃i ueniãt.Idẽ pene deꝑhendes apud Naſonẽ in huius puellæ epl̃a. Defunctaq; uita Corpora furtiuis inſuper adde rogis.Et ſepeli lachrymis pfuſa fideliter oſſa.Sculptaq; ſint titulo nr̃a ſepulchra breui.Exul hipmeſtra p̃ciũ pietatis iniquũ.Quã morte facti depulit ipſa tulit.

Argumentum. Odes. XII.

¶ ANT.Miſeraꝝ eẽ inqt poeta:nõ uacare iucũdo amori aut epulis.Timere ẽt patruoꝝ minas & cõtumelias pp quod igratã uitã eẽ oñdit ſine gaudio & amore.Dicit inde neobolẽ hebrũ lypareũ ardere:q eques optimus qq; nulli uictus aut pugno:aut curſu:aut iaculis eſſet.itaq; operã oẽm & ſtudiũ omittebat:ergo nõ miſera neobole erat:ſed fœlix potiꝰ cũ lætiori uitæ uacaret.⁊ Miſeraꝝ eſt.metrũ eſt cõſtãs ionico minore.Duo primi uerſus trimetri ſunt.Tertius uero tetrameter.Ionicꝰ maior ut diomedes ait cõſtat ex ſpõdeo & pyrrichio.ut demetrius ionicꝰ uero minor ex pyrrichio & ſpõdeo:ut diomedes id ãt metrũ Sotadicũ dr̃:qa ſotades eo plurimũ uſus ẽ.Strabo p̃terea.li.xiiii.ſcribit ſotadẽ fuiſſe auctorẽ cynedicæ oñonis.Ludũ.gaudiũ.lætitiã.oblectam̃tũ ⁊ Lauere:extricare.pellere.Maro ẽt dixit.Et plẽo ſe pluit auro.Lauere ãt ẽ a lauo lauis uerbo tertiæ cõiugatiõis ſicuti dicimꝰ ſono ſonas & ſono ſonis.Hic aut ille.Littora lata ſonũt:ut Priſcia.ſcri.⁊ Aut exanimari:ordo eſt:aut miſerarũ eſt metuẽtes uerbera linguæ patruæ exanimari.i.terreri & ſtupeſcere.⁊ Verbera.minas & cõtumelias:nã ut ſcribit nonius. Verberare non ſolũ a uerberibus dictũ ſed a uerbis.⁊ Patruæ liguæ. acrius.n.patrui q̃ parentes caſtigãt.⁊ Qualũ.calathi ſeu caniſtrũ itelligit ubi lãæ linũ & lãificii opa cõtinẽt.⁊ Cythereæ.i.ueneris.⁊ Puer ales.cupido & amor ipe aliger.⁊ Tibi q̃lũ.ordo ẽ.tibi o neobole aufert q̃lũ Cythereæ puer ales tibi aufert telas & ſtudiũ opoſæmier uæ nitor hebri liparei ſimul eques melior ipſo bellorophonte neq; uictus pugno neq; ſegni pede unctos hũeros lauit ũdis tyberinis.⁊ Opoſæ:mſtaꝝ opaꝝ opoſus ẽt dr̃ magnæ opæ:& magni laboris.Itẽ actiue & paſſiue accipit:hic dr̃ a Ciceroẽ ſenectus opoſa.i.q̃ agit & reb; agẽdis opam dat.Et Oui.Moles opoſa laboret.i.q̃ ab aliquo opata ẽ.⁊ Mineruæ.pallas ueſtiũ apparũ inuenit: olei quoq; uſũ docuit ædificãdi artẽ pluribuſq; aliis in rebus hoib; pfuit:nã & tibiã eiuſq; cãtu & plurima inſtrumẽta ad uaria opificia iuẽit ex q̃bus opariã dicta eſt auctor Dio.lib.vi.⁊ Neobole:id nomẽ dici põt noua gleba νεοσ.n.nouus dr̃ & iuuenis.βωλοσ gleba.⁊ Lyparei hebri:a lipara ĩſula una ex eoliis dcã ab liparo auſonii regis filio q illic urbẽ ædificauit.ubi poſtea Aeolus ipauit ſũpta lipari filia p cõiuge auctor Dio.li.vi.⁊ Vnctos hũeros:ungebãt ſe paleſtritæ.Supiꝰ ãt dictũ ẽ Tyrões in cãpo martio ſolitos exerceri ide in tyberi natare ungebant quoq; natãtes uitãdi frigoris grã.⁊ Humeros.pes ẽ anapeſtus p ionico mioꝝ.Melior anapæſtus ẽt ut ſupra potiuſq̃ tribrachus.ultia.n.ſyllaba cuiuſq; uerſus cõis ẽ.⁊ Bellorophõte.q pægaſũ alaꝝ equũ aſcẽdit.nã ꝓpe corynthũ achaiæ urbẽ mõs ẽ excelſus acrocorynthus noĩe:uertex eius ueneri ſacrã hẽbat ædiculã.infra uerticẽ pirene fons erat haud affluẽtes aq̃s hñs:cæterũ p ſpicuas ad imũ potuiq; ſuauiſſimas.Fama eſt equũ pægaſũ quũ potaret hoc in loco a Bellorophõte deꝑhẽlum fuiſſe:alatũ qdẽ caballũ e meduſæ ceruice pfiliẽte.qd Stra.docet li.viii. Hyginꝰ uero ſcribit poſt chymeræ expeditionẽ quũ bellorophontes ad cælũ cõtẽderet euolare:neq; longe iã abeſſet deſpiciẽs ad terrã timore pmotus decidit.Equus ãt ſubuolauit:inq; ſidera ab ioue cõſtitutus exiſtimatur. De hoc ẽt ait Oui.in ibim.Quiq; ab equo p̃ceps alienis icidit aruis Exitio facies cui ſua pene fuit Stra.ſcribit lib.xii. Bellorophõtẽ Solymos domuiſſe:q poſtea lycii dicti ſũt:nã licõ pãdiõis filius a ſe licios noĩauit. Piſandrũ ẽt Bellorophõtis filiũ pugnantẽ cũ ſolimis mars interemit.Pliniuſq; li.vii.ſcrib.equo uehi bellorophõtẽ inuenniſſe.⁊ Segni pede:pp ſegnẽ.i.pigrũ pedẽ.⁊ Catus.prudẽs doctus ſagax.⁊ Fruticeto:eſt frutex q ad iuſtã magnitudinẽ arboris nõ aſſurgit:& ſtatura ſimilis ẽ multis herbis ſed nõ demoriẽ:neq; areſcit.ut herba.⁊ Frutices quoq; dicunt arboꝝ plantulæ:inde fruticari quaſi fruticem renaſci ex arbore.

Ionicus maior

Ionicus minor

Sotadicũ metrum

Verberare

opoſus

palladis inuenta

Tibia neobole

Lypara

bellorophõte

Pægaſus

pirene

Solimi

Licii

Frutex

¶ ACR.Miſerarũ ẽ neq; amori dare ludũ.Metrũ hoc Sotadicũ dr̃:ut nũerus ſit potiꝰ q̃ metrũ cõſtat ãt ionico miore & duobꝰ primis uerſibꝰ trimetris.ita miſerarũ ẽ:neq; amori dare ludũ.neq; dulci mala uino lauere aut ex.Tertius uero tetrameter ſcãdit ita. Aiari metuẽtes patruæ uerbera liguæ:Ad neobolẽ amicã ſcribit

¶ Ode.xii.monocolos ad neobolẽ amãdũ eẽ.

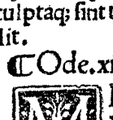

Iſerarum eſt: neq; amori dare ludũ:
Neq; dulci mala uino lauere: aut exAiari metuẽtis patruæ uerbera ligue
Tibi qualum cythereæ puer ales.
Tibi telas operoſæq; mineruæ
Studiũ aufert neobole liparei nitor hebri,
Simul unctos tyberinis humeros
Lauit undis eques ipſo melior (et
Bellerophõte nec pugno neq; ſegni pede ui
Catus idem per apertum fugientis
Agitato grege ceruos iaculari: &
Celer arcto latitãtẽ fruticeto excipere aprũ,

amãtẽ hebrũ adoleſcẽtẽ & deteſtat iſuauẽ eẽ uitã ſine hilaritate & amore:ordo ẽ:nobile miſerarũ ẽ: neq; dare ludũ amori:neq; lauere mala dulci uino:aut exaniari metuẽtes uerbera patruæ linguæ.⁊ Lauere.p lauare ſic.n.ueteres declinabãt lauit.p lauat:ut Vir.Lauit iproba teter ora cruor.Qui uerſus nõ ſtat ſi p̃teritũ intelligãs.⁊ Exaniari.m.ſenſus ẽ aut cruciari caſtigatiõe uerboꝝ. Patruæ ãt liguæ.p ſeueritate dixit patrui.n.adoleſcẽtibus corripiẽdis auſteriores eẽ ſolẽt:q̃ patres:q̃bus natura ipſa indulgentiã plerũq; extorq̃t. Cic.idẽ.p ſeueritate cẽſuræ Patruus qdem magiſter hoc diceret.⁊ Tibi qualũ calathum:metonymicos.p lanificio dixit tanq̃ amore & pulchritudine amatoris capta cõtẽneret penſa mulierum.⁊ Liparei. a lipare inſula:ut ſi diceret liparenſis.⁊ Liparitanæ.n.iſule eũ ciuẽ demõſtrat.⁊ Bellorophõte: q pegaſo equo uectus chimerã interemerat.⁊ Pugno:athletico & agonico & certamie.⁊ Per aprũ:latũ:ut alia de pte patẽtis trãſmittũt curſu cãpos:ordoẽ.Ales puer & cytereæ & nitor liparei hebri ſimul:ut lauit unctos humeros in tyberinis undis eques melior ipſo bellorophõte:neq; uictus pugno neq; ſegni pede idẽ catus iaculari ceruos fugiẽtes p aptum agitato grege & celer excipere aprum latitantem alto fruticeto:aufert tibi qualum & aufert ſtudium operoſæ mineruæ.

¶ POR. Miſeraꝝ:ẽ neq; amori dar ludũ.Hac ode teſtat iſuauẽ eẽ uitã ſiñ hilaritate & amor:ac deide:puellã q̃dã captã ſpẽ adoleſcẽtis deſcribit.⁊ Neq; d.m.l.antiq̃ declinatiõe dixit lauere:non lauare.Nã tertiæ cõiugatiõis hoc uerbũ apud ueteres erat.Sic.n.declinabãt lauo lauis lauit.Non lauo lauas lauat.⁊ Aut exa.m.p. ſeſus ẽ:caſtigatiõe cruciari uerboꝝ.Patruæ aĩ liguæ.p ſeuere poſitũ.Vidẽt.n.patrui adoleſcẽtib; corripiẽdis auſteriores eẽ q̃ pres:q̃bus natura ipſa idulgẽtiã plerũq; extorq̃t.⁊ Tibi q̃lũ:methonimicos.p lanificio dixit. ſed mulieres p dimiſutionẽ uaſculũ hoc uſurpãt q̃ſillũ dicẽtes:hocãt i quo pẽſã uel tramã reuoluũt. Liparei n.h.hinc trãſit ad laudẽ hebri noĩe adoleſcẽtis:quẽ a neobole amari indicat.Liparei ãt a lipare inſula:ut diceret liparẽſis.⁊ Simul.u.t.h.l.u.e.i.m.b.diximus:& ſupra adoleſcẽtes poſt exercitiũ cãpeſtre in tiberi nare ſolitos fuiſſe.⁊ Catus idẽ p.a.u.f.agi.gre.ce.ia.catus a cãtos ac per hoc doctus ſignificatur.Ordo eſt:aũt Catus idem fugiẽtis ceruos iaculari per apertum agitato grege:per apertum autem abſolute.i.per campum.

¶ CHRI. Miſeraꝝ ẽ neq;:amori dare ludũ.Rẽ inſuauẽ eẽ oñdit:ſiq̃s ita pdite amet ut ſemp ãxius uiuat.Nã tunc oportet illũ:miſeraꝝ eẽ. Alii dicũt ſniam eſſe:q̃ q uehemẽtiſſime amãt:nõ dãt ludũ amori.i.nõ deludunt amorẽ:& tũc expõemus miſeraꝝ.i.eaꝝ quæ miſere.i.uehemẽter amãt. Nã & pdite:& miſere amare eſt uehemẽter amare. Alii p̃ceptũ poetæ eẽ uolũt:ut ſit amãdũ:ſed ita amãdũ:ut nõ ipediãt amore:q̃n cũ uelint aliquã iocũ ditatẽ ludũ ue pcipiãt.Nã iſtud eẽt miſere amare.Vel potiꝰ dicãus ſũt,pfecto miſere mulieres q̃ neque in amore ludũ.i.iocũditatẽ Inueniũt.i.q̃ nõ capiũt uoluptatẽ i amore:neq; uino hilarantur ita:ut a ſe pellãt curas atq; ſollicitudies & rurſus ſũt ẽt miſeræ illæ q̃ metuẽtes uerbera patruæ linguæ.i.q̃ metuẽtes infamiam & cẽſurã exaianẽt.i.magno metu afficiunt:ut iã & ad uoluptatẽ ex re uenerea & ex uino pcipiẽdã:& ad graiores de ſe cẽſuras cõtẽnẽdas Neobolẽ hortari uideat.⁊ Mala.curas & ſollicitudies.⁊ Lauere reſpexit ad naturã liquoris.Nã ut uinũ p̃t lauare maculas e corpe:ſic dr̃ lauere mala:q̃a remouet illa ab aio.Et ẽ lauẽt nõ a lauo as:ſed a lauo is.Sic Vir.Lauit iproba teter ora cruor.Et Plautꝰ i pſeud.⁊ Geſtas tabellas eas lachrymis lauis plura.n.uerba i diuerſis cõiugatiõibus antiq poſuerẽt:ut nexo as.uel nexis. Sono as.uel ſonis.Luc.Caligare oculos. Sonere aures.⁊ Exaniari:metri neceſſitate diuiſit hãc dictionẽ.ergo uæhemẽter cruciari.⁊ Verbera acerbiores reꝑhẽſiões:q̃ ut ferꝝ corpꝰita ille aiuꝫ uerberãt.⁊ Patruæ:acerriæ ac ſeueriſſimæ. Nã patrui uehemẽtiꝰ corrigũt q̃ pẽtes:q̃a nec amor illis i nepotes deeſt:& nimia illa pẽtum indulgẽtia abeſt.Quapp i priſca rõanoꝝ ſeueritate erat ut fr̃ibus allẽdos ſuos filios darẽt pẽtes.Hic pſius.Dũ ſapimꝰ patruos. Et Cic. p celio.Diceret aliq̃s cẽſor patruꝰ.q.d.cẽſor ſeuerꝰ.⁊ Qualũ.p uaſe & ciſtula uimiea poſuit:i q̃ mulieres ponebãt pẽſa lanæ:aut alia i q̃bus laborabãt.Cæteꝝ q̃los dixerũt a colãdo p quos guttati uinũ effũderẽt:reliquero materia exire ꝓhiberẽt.Illos a colãdo:ut ẽt cola dici credit Seruius Vir. Tu ſpiſſo uimie q̃los Colaq; priloꝝ formoſis deripe tectis.⁊ Ales puer:cupido q alatus ẽ:& filius Veneris:quæ a cytharis iſula cytherea dicta eſt.⁊ Hebri.adoleſcẽtis nomẽ ẽ:& nõ flumis i hoc loco.⁊ Liparei:.p liparẽſis ab iſula una ex uulcaniis.⁊ Vnctos:ne aq̃ frigiditatẽ nãtes ſẽtirẽt: oilei caliditate tẽperabãt.⁊ Melior.Doctior.Vir.Bonũ.p docto.Cur ñ mopſe bõi qm̃ cõuẽimꝰ ambo Tu calãos iflare leues ergo dicere uerſus.Bellorophõte:quẽ oportuit eẽ optimũ eqtẽ:cũ potuerit uti pægaſo equo alato.⁊ Neq; pugno i arte pugili.Sic ſupra.Hũc eqs illũ ſupar̃ pugnis.⁊ Pede:curſu pedeſtri.⁊ Neq; uictꝰ ſegni pede.i.neq; uictꝰ pede:q̃ qdẽ uictus eẽt:ſi pedẽ ſegnẽ hr̃et.⁊ Catus ingenioſus.Nã κολιω uro ſignificat:& li q̃ hñt ſanguinẽ calidiorẽ prudẽtiores ſũt:uñ dictũ ſũt catones.⁊ Iaculari:iaculis configere:& laudat in uenatione artẽ ſagittandi.Excipe laudat a fortitudine.⁊ Fruticeto: frutices ſũt mioreſ arboribꝰ & maioreſ herbis:ut ſũt rubi & ſẽtes & ſimilia:q̃ ſiluas ĩplicatas & i uias reddũt:& ut a q̃cubꝰ ſit q̃rcetũ:ſic a fruticibꝰ fruticetũ.Excipẽãt ꝓprie ẽ:cũ ueluti iſidiis collocati expectãus:ut uẽiẽs ica utꝰ inos icidat.ut parati iparatũ facile opprimãus.

¶ Ode.xiii.tricolos ſeu tetracolos tetraſtrophos Blanduſiæ fontem laudat.

Fons blanduſiæ ſplẽdidior uitro
Dulci dignæ mero: nõ ſine floribus
Cras donaberis hædo:
Cui frons turgida cornibus
Primis & uenerem & prælia deſtinat
Fruſtra: nam & gelidos inficiet tibi

Argumentum. ODES. XIII.

¶ ANT. Promittit hic ſacrificiũ fonti blãduſiæ apd agellũ ſuũ i ſabĩs:ubi pſpicuitas ad imũ friguſq; amabile & amœnũ erat quẽ fontẽ laudãdo iter nobiles fõtis ãnumerari cõtẽdit.⁊ O fons blãiode ẽ ſimilis qntæ li.i.⁊ Blãduſiæ:erat blãduſia regiũcula apd ſabios ubi poetæ agellꝰ.⁊ Deſtiat cõſtituit decernit.⁊ Fruſtra mactabit.n.tibi.⁊ Soboles:appoſitio ẽ.⁊ Laſciui.g.hic appellãt hædi petulci.⁊ Hora caniculæ:hyginꝰ ita ſcribit.Canẽ ãt ſua appellatione & ſpẽ caniculã dixerũt q̃ ab gracis:ꝓ ante maiorẽ canẽ exorit:pciõ apꝓciõ

Blanduſia

cãicula

pellat. Ita et Pli.scri.li.xviii. Col.aut docet li.xii.q.vii.kal.augu.cãicula apparet:quo tempe caligo sit æstuosa. Diximus & latius epodo tertia. ¶ Nescit tangere:id autẽ pp umbras arborum erat:& licẽ sibi iminentem:ut infra ostendit. ¶ Me dicente:laudãte & canente. ¶ Loquaces:murmurante insonantes:

¶ ACR. Fons Blandusiæ splẽdidior uitro. Hac ode Blãdusiæ fonti sacrificium promittit blandusia.n.sabinensis agri regio est in qua Horatii ager fuit. Laudat ergo fontẽ dicẽdo eum pipicum uitri comparatione:ut uitrea fucinus unda. ¶ Cras donaberis hædo:hædi imolationẽ pmittit. Amphibolon ẽ tamen utrũ dicat donaberis hædo floribus coronato. ¶ Et uenerẽ & plia.d. Maturi.n. & appetere uenerem & ppea pugnare consueuerunt. ¶ Frustra:iõ frustra: qa iniciet gelidos riuos. ¶ Lasciui: luxuriosi petulantis. ¶ Te.f.a.opacitatẽ nemorosi & abstrusi fontis ostẽdit:per quam dicit canicularium æstuum calores arceri. ¶ Tu frigus amabile:amœnum. ¶ Vt frigus captabis opacum:& non ipsi amabile sed fessis. ¶ Fies nobilium: meo carmine p̃dicatus inter nobiles fontes prædicaberis. ¶ Vnde loquaces:ut p læuia murmur saxa ciet.i.sonãtes.

¶ POR. Fons Blandusiæ.Sacrificiũ hac ode fonti Blãdusiæ repromittit simulq; laudes eius dicit. ¶ Nõ sine.f.c.d.h.amphibolon. Incertũ est.n.utrũ dicat hædo donaberis & floribus an uero donaberis hædo q erit cũ floribus.i.coronatus. Et uenerem & plia destinat frustra:frustra.f.qa imolabit. ¶ Te flagrantis atrox hora caniculæ nescit tangere. ¶ Opacitatem laudat:p quã dicit calorẽ canicularium dierũ ad eũ non descendere. ¶ Frigus.a.eleganter pro umbra refrigeranti calorẽ æstiui tpis dixit. ¶ Fies no.t.quoq; fontiũ:tu quoq; inter nobiles fontes nominaberis carmine prædicatus. ¶ Me dicente.ca.im.i.f.u.l.l.d.t. significatur in saxo natam ilicẽ arborem:sub cuius radice erumpit aqua fontis huius. ¶ Loquaces.aut dixit:q; cũ saxo cadunt pstrepãt.

¶ CHRI. O fons Blan.Res festiua & stilus comicus. Pollicet fonti in suo agro cõstituto sacrificiũ & celebritatẽ nois. ¶ O fons blan.i.fons Blandusinus. Sic alibi ẽ urbs butroti. Erat ãt i suo agro sabino. ¶ Fõs.uel qa aqs foueat:uel qa ibi aq; ferueãt.i.scaturiãt. ¶ Dulci.d.m.Nã suauitas tuæ aqrũ digna ẽ ut ille dulci uio admiscant. ¶ Donaberis hæ.nõ.f.f.i.hædo floreis sertis ornato. ¶ Frõs.t.c.In qua iã turgescãt cornua. ¶ Destinat:decernit. Vir. Et me destinat aræ. Sed nõ frõs destinat sibi plia & uenerẽ: sed ipse sibi destinat:cũ puenerit ad ætatẽ i q̃ frõs turgescat. ¶ Frustra:nã morte pueniet:& fic inficiet.i.maculabit riuos sanguĩe riuus ẽ aq̃ ex fonte fluẽs ab eo qd ẽ [illegible].i.fluet.Neq; riuos nisi de puis dicimus. ¶ Hic.d.a.d.cũ maiorẽ cõgerie i plures riuos deducimus. ¶ Tibi.ad tuũ honorẽ. ¶ Lasciui.g.lasciuũ.n.aial capra ẽ. ¶ Hora ca.dies cãiculares q igẽtes calores iferũt. Persius. En qd agit siccas isana canicula messes Iãdudũ coqt. Nullo ergo tpe calescit. ¶ Frigus.a.id frigus qd delectet:nõ aut noceat. ¶ Me dicẽte.i.laudãte:ut pria dictæ mihi sũma dicẽdæ camœna. ¶ Fies fontino.i.efficieris unus ex nobilibus fontibus:cũ ego laudabo.Ilicẽ ipositã cauis saxis.q.d.laudabo te exeuntem ex antro:cui iminet ilex quæ umbrã amœnã p̃beat. ¶ Loquaces:murmur sonãtes.Sed ipropriæ dixit: cum loqui solius hois sit. Sed uoluit notare suauitatem soni.

Argumentum. ODES. XIIII.

¶ ANT. Hortatur ad sacrificiũ & lætitiã romanos oẽs ob augusti uictoriam quã uictis cantabris ex hispania referebat. ¶ Herculis ritu:ordo ẽ.Modo o plæbs Cæsar uictor ab ora hispana repetit penates herculis ritu dictus petiisse laurum morte uenalem.Herculis ritu more herculis q semp uictor redibat: qui etiã laudis gratia mortẽ nõ abhorrebat. uñ sp̃to oi terrore atq; periculo cũcta ardua subibat:nõ cõtẽtus sui exercitus uiribus nisi & ipe pugnaret.Sic & augustus ægit quũ deuicit cãtabros hispaniæ populos. Hercules ãt ut Diodorus scri.libro.v. cum exercitu in iberiã transiẽs chrysauri filios tribus magnis exercitibꝰ fidẽtes singulari puocatiõe sustulit. Capta iberia bouũ greges secum abduxit ad tyberi usq; ubi nũc roma ẽ. Abiit inde i cumeũ cãpũ demũ cornu bouis inixus mare siculũ.traiecit cũ bobus aliis &c. ¶ Laurũ.i.laureã & triũphũ. ¶ Hispana ora. Augustus Cæsar Antonio deuicto cantabricũ bellũ gessit. Domuit aut ptĩ ductu ptĩ auspiciis suis cãtabriã. Auctor ẽ Trãquillus.Stra.l.iii.fic ait Cætera bella oia hac tẽpestate desiert ut dixi nã cãtabros & uicinas illis gẽtes:q̃ adhuc latrocinia retinẽt: Cæsar augustus oppsit. Et q rõanorũ socio:ꝝ pdones erant: nunc p romãis rei militari seruiũt:cõiaci uidelicet: & q iberi amnis fontes incolũt. De cãtabris ãt ẽt plura uideto supius. ¶ Vnico gaudẽs:inuitat ad sacra reddenda diis liuiã Augusti uxorẽ sospite uiro & uictore. Augustus ãt liuiã Drusillã mrimonio tyberii nerõis & qdẽ pgnantẽ adduxit dilexitq; & probauit unicæ ac perseuerãter. ¶ Vnico marito: Valerius li.ii.scri.q; q̃ uno cõtentæ mrimonio fuerãt corona pudicitiæ honorabant. ¶ Soror clari ducis:augusti Octauiani soror Octauia intelligit:quæ uxor fuerat.M. Antonii.Nam Octauius Augusti pr morte obiit repẽtina supstitibus liberis octauia maiore quã ex antonia: & octauia minore item augusto quos ex accia tulerat. Accia aut.M.Accio Balbo & Iulia sorore.C. Cæsaris genita est:ut & Trãquillus inqt. ¶ Male om.i.uerbis turpibus & mali ominis:hinc fauere linguis dicebãt in sacris.i.bona fari uel tacere ne mala omina dicerent. ¶ Nec mori p uim: erat.n.ubiq; pax augusto imperatore. ¶ I pete ung.puerũ suũ mõet:ut necessaria lætis epulis paret. ¶ Marsi du. cũ samnites & libertatem & ciuitatis cõionẽ assequellent.repulsam passi desciuerunt. Vnde marsicũ exarsit bellũ corsiniũ pelignorũ metropolim cõem uniuersis italis ciuitatem demonstrantes contra Po.Ro.receptaculũ propugnaculumq; constituerũt: & imperatores creauere biẽnio igit bellũ protraxere: donec perfectũ est: ut in ciuitatem cõiter uocarentur. Cuius rei gratia tantũ belli conflatũ fuerat incendium. Marsicũ aut ideo nominatũ ẽ bellũ:quoniã a marsis rebellãdi suscitatũ fuerat initiũ. Auctor ẽ Stra.lib.v. Euse.uero docet q; bellũ aduersum romanos picentes marsi peligniq; mouerunt olympiade.clxxii.pauloante salustii crispi historici natale. Lucius florus bellum sociale id appellat. Apianus uero prius Sociale ponit & statĩ uix illo finito:sic ait. Marsi ferarũ more se deceptos ægre ferẽtes itera cœpere arma. Denuoq; cũ ipsis congredi conãtur &c. ¶ Spartacũ.u.q̃tuor & septuaginta gladiatores capuæ ex ludo lentuli profugerunt.& congregata seruorũ & ergastulorum multitudine chryso & sparthaco ducibus bello excitato: claudium pulchrũ legatũ:&.P.uorenũ prætorẽ plio uicerũt.ait Liuius lib.xcv.marius aut ptor chryssum fugitiuorũ ducem cum.xx. milibus hoium cecidit.Cn. Lentulus cõsul male aduersus sparthacum pugnauit. Abeodem.L.Gel.& Qu. Arius ptor acie uicti sunt. Item.C. Crassus proconsul Cn.mãlius ptor male aduersus Spartacũ pugnauerũt. Ait Liui.li.xcvi.M. Crasi.de cũ sparthaco pugnauit.cæsis cũ ipso sparthaco milibus q̃ draginta. Ait ẽt li.xcvii.mẽinit ẽt florus. Sed latius Apianus li.i.de bel.ciuili.inter q̃ dicit Sparthacũ thracẽ fuisse & gladiatorẽ:q aliqñ cũ ro.meruerat:& i custodia ac gladiatoriis spectaculis asseruabat tantũq; aĩ assũpsit ut.lxx.uiris cõitatus p libertate potius illos certare psuaserit q̃ in spectaculis picula subire:itaq; p ui repulsis his q custodiæ perant fuga abiit &c. ¶ Argutæ:canoræ. ¶ Myrrheũ crinẽ.i. myrrha madidũ. ¶ Lenit al.asserit canos senecturẽq; ipam aios sæuos lenire:hic ipe cum antea iracundus essettiam mitior esse cogitur:& tolerare facilius si neærã ad eum pergere ianitor non permitteret. ¶ Calidus iu.i.ardens & feruens. ¶ Consule.p.ostendit se iuuenem fuisse tali consule.

¶ ACR. Herculis ri.m.di.o.p.Hæc ode i augusti laudẽ scribit uictoris ex hispãia reuertẽtis:ut ostendat eũ nõ p alios sed p se administrare:nec sub hac difficultate adipisci uictoriã breui tpe:ut pficisci ad bellũ & reuerti uictorẽ. Ordo ẽ:o plebs cæsar dictus petiisse laurũ uænalem morte mõ uictor ab hispana ora ritu herculis repetit penates. ¶ Morte uenalem:mortis.n.contemptu laus uictoris quærit & triumphi: laureatæ.n. Ire de uictoria in templo mittebant:ut est & iustum qui uita bene credat emi quo tendis honorẽ: & uitamq; uolunt pro laude pacisci. ¶ Vnico gaudẽs:ly diã dicit sub castitatis laude uotũ pro Cæsaris reditu soluturam. ¶ Et iustis opata:opatiões ueteres sacrificia dixerũt iustos uero diuos q̃ is generaliter dici possint:nunc tamẽ spãliter posuit:tanq̃ q uictoriã uel reditũ cæsari merito eius & uirtuti pstiterint. Vir.opationes p sacrificiis: ut Sacra refert cereri lætis opatus in aruis. ¶ Et soror clari ducis.octauiã augusti sororẽ cõmemorat. ¶ Suplice uitta:nõ uitta sed uittis solutis supplicãtes:ut Soluite crinales uittas capite orgia mecũ. ¶ Iuuenũq; nup sospitũ pdeãt nup sospitũ reuersorũ augusti uictoriã. ¶ Iã.u.exptæ.i.nuptæ. ¶ Male.o.pcite urbis: siue qa p festiuitate dierũ feriæ indicebant:& abstinebãt a litibus iurgiisq:siue qa i sacrificiis p̃cepto silentio bona omina hẑe uidebant ne in ciuitate loquentes mala omina facerẽt uerbis.ideo nũc pcite malis uerbis idest malis omnibus. ¶ Tumultũ:cõmotionẽ bellorum p uitã impulsione hostium. ¶ Tenẽte Cæsare:ut ferrea belligeri compescat limina iani. ¶ Et cadum marsi:uinum quod bello marsico diffusum est: cadum autẽ lagenam. Vt uina bonus quæ deinde cadis.o.a. ¶ Spartacũ si qua potuit:gladiator fuit spartacus: hic cum.lxxiiii.sociis similis cõditionis e ludo fugiens dux factus p.iiii.annos aduersumq; romanos bellans plura uastauit:ideo nullam lage nam euadere potuisse cõmemorat:hunc postea Pompeius oppressit:ut Lucanus. Et simili causa caderet qua sparthacus hostis. ¶ Neæræ:nomen puellæ citharistriæ siue cãtatricis. Argutæ ãt sonoræ. Vt hic arguta sacra pendebit fistula pinu. ¶ Myrrheum:psusum myrrha:aut iter flauũ & nigrum: uel myrrhei coloris. ¶ Cohibere: autẽ pro festiuitatis lætitia festinare. Et in nodum colligere crinẽ præcepit. ¶ Si per inuisum mora.i.si ianitor phibuerit illã ingredi supplẽ parcham:quia canicies mitigat animos cupidos litium & proteruæ rixæ: cũ iuuenis essem nõ:ferrem hæc. ¶ Lenit albescens:canis: ætatis accessu corporis uis extinguitur & furor. ¶ Cupi-

Hercules

Cantabri Augustus Liuia

Octauius octauia augusti pater accia corsinium marsicũ bellum

Sociale bellum Spartacus

¶ Ode.xiiii.dicolos tetrastrophos ad romanos de augusti uictoria.

Hercules ritu mõ dictus o plæbs
Morte uenalem petiisse laurum
Cæsar hispana repetit penates
Victor ab ora.
Vnico gaudens mulier marito

Prodeat iustis operata sacris:
Et soror clari ducis:& decoræ
Supplice uitta.
Virginum matres: iuuenumq; nup
Sospitum uos o pueri:& puellæ
Iam uirum expertæ male ominatis
Parcite uerbis.
Hic dies uere mihi festus atras
Eximet curas ego nec tumultum
Nec mori per uim metuam tenente
Cæsare terras.
I pete unguentum puer & coronas
Et cadum marsi memorem duelli:
Spartacum si qua potuit uagantem
Fallere testa.
Dic & argutæ properet neæræ
Myrrheum nodo cohibere crinem.
Si per inuisum mora ianitorem
Fiet abito.
Lenit albescens animum capillus
Litium & rixæ cupidum proteruæ
Non ego hæc ferrẽ calidus iuuenta
Consule planco.

dos:ſuperbos iuuenes uel rixæ pronos animos mitigant.℣ Calidus iuuenta. cupidus iuuentæ adoleſcentem ſe fuiſſe commemorat:iraſciq; nimis ſolitum:ſi faſtidiretur ab aliquo.

ℭPOR. Herculis ritu modo dictus.Hæc in auguſtũ ſcribunt uictorem es hiſpania reuertentem: q; autẽ herculi illum comparat ideo facit:ut oſtendat laborem eum non per alios:ſed per ſe adminiſtrare.Morte uenalem petiiſſe laurum:quã eſt morte paratus emere non enim in bello mori ſperauit: ut inde lauream petat. ℣ Prodeat iuſtis operata diuis: p ꝓdeat & operetur diuis.i.ſacrificet:operationes enim ſacrificia dixerunt, iuſtos diuos quãuis generaliter dicere poſſumus:nunc tamen ſpecialiter accipiendum.ſ.qui Cæſari uictoriam & reditum merenti dederint.℣ Et ſoror clari ducis.Octauiam dicit auguſti ſororẽ. Iuuenũq; nuper ſoſpitũ. Nuper auguſtũ ſoſpitẽ futurũ.℣ Male ominatis parcite uerbis: quid eſt male ominatis uerbis parcite? Vtrũ quẽadmodũ dr:ut ciues feritati hodie litibus iurgiiſq; abſtineãt ſe? An ut ecõtrario ĩ ſacrificiis ꝓcipiãt bõa omina habete.Ita nunc parcite malis uerbis.i.malis ominibus?℣ Tenente cæſare terras.i.incolumi Cæſare. Et cadum marſi memorem duelli.Nam uinum natum erat temporibus belli marſici.℣ Spartacum ſi q̃ potuit uagantem fallere teſta.Spartacus dux fugitiuorum per italiam aliquando graſſatus multa uaſtauit.℣ Myrrheum nodo cohibere crinem colorem myrrheum in crinibus hodie quoq; dicũt: qui medius eſt inter flauum & nigrum: quia properare uult illam in nodum tantum colligere crines præcepit.℣ Si per inuiſum mora ianitorem fiet abito.Præcipit puero:ut ſi tardius ad neærã ab oſtiario admittatur redeat. Deinde quare hoc ꝓceperit oſtendit inferendo.℣ Lenit albeſcens animos capillus.Hæc cum admiratione quadam & dolore animi dicuntur.Miratur.n.ſe tam ſegnem factum:ut in contumelias faſtidientis puellæ non iraſcatur:quod iſpm iniuria ſenectutis fieri ĩgemiſcit.℣ Lenit albeſcens aĩum capillus Litium & rixæ cupidum proteruæ.animiquit iuuenum qui litium & rixe in contemptu amoris cupidi ſunt ſenili ætate leniũtur.℣ Conſule plãco: ſignificat ſe conſule planco adoleſcentem fuiſſe iraſciq; mirabiliter ſolitum ſi faſtidiretur.

ℭCHRI. Herculis ritu mõ:maxima cum gloria Romã ab hiſpania repetebat auguſtus deuictis cantabris populis barbaris atq; bellicoſiſimis.Hunc ita laudat poeta:ut herculi illum cõparet.Nam ut ille extiſicto Gerione ingenti uictoria illuſtratus olim Pallanteũ:ubi nunc roma eſt uenit: ſic & Auguſtus deuictis cantabris triumphaturus romã nunc redit.Sit ãt ordo.℣ O plebs.i.o Romane populeꝰ Cæſar uictor repetit penates.i. domũ ab ora hiſpana:dictus.ſ.cũ in prouinciam ꝓfectus eſt petiiſſe laurum uenalem morte. Nã uictoria nõ acqrit niſi contẽptu mortis herculis ritu:nõ.n.aut ambitionis:aut auaritiæ gratia illuc acceſſit:ſed ut populo pacaret:quod ꝓprium fuit herculis.℣ Laurum:triumphũ:i quo lauro coronabant duces.℣ Venalem.qcqd uendit uenale appellat.℣ Vnico.g.Recte ergo ſtatim a principio ſermonẽ a populo cõuertit:quoniã ad eos ꝓtinet hæc uictoria.℣ Vnico ma.nã q̃ cupit unicũ hre maritũ:gaudet ẽt reuertiſſe Augu.caſta mulier.Nam iplſe legem iuliã tulerat de adulteriis coercẽdis. Alii intelligũt mulier.i. liuia drſilla uxor Octauiãi:quã iplſe de Tyberio nerone grauidã abduxit:ac diuortio cũ Scribonia facto pp mores peruerſitatẽ ſibi uxorẽ fecit:uniceq; ſemper dilexit:q̃uis nullos ex ea ſuſcepit liberos.℣ Opata:ſacra faciẽs.Opari.n.ſacrificare eſt.Vir.Lætis opatus in herbis.℣ Iuſtis.nã bene de illis meritũ Octauianũ ſeruauerãt.℣ Soror. octauia:q̃ Ant. uxor fuerat.℣ Suplice.ea q̃ in ſuppliciis.deoꝝ utebant.℣ Vitta:dr ãt uitta q; cries caputq; uiciat ℣ Vtrũ ex.i.nuptæ.Male noĩatis.i.q̃ noiata malũ omẽ inferrẽt.Per antiſtitẽ.n.ſacroꝝ indicebat ſilentiũ.Illud. eſt.n.fauete linguis.℣ Vere feſtus quoniã affert ſummã læticiã:cũ ſimus a periculoſiſſimo bello liberati.Feſtiueni dies iſtituti ſunt:ut aĩus læticia relaxet.℣ Atras:noxias & quæ atrã bilẽ.i.melancoliã poſſint excitare.Ego nec.t.tantũ repono in uirtute ac in iuſticia Cæſaris:ut dũ ipſe ipiũ regit nihil timeã.℣ Marſi duelli.i.ſocialis belli:qd maxie opa marſoꝝ populoꝝ excitatũ eſt:& dictũ bellũ ſociale:cuius cã fuit.M.Liui.druſus.q ut ſe natus cãm ſuſceptã tueret:italicos populos ſpe romanæ ciuitatis ſollicitauit:q cũ ille ꝓmiſſa ꝓſtare nõ poſſet irati defecerunt.Initiũ ſumptũ eſt a picẽtibus ueſtinis marſis & pelignis.℣ Spartacũ ua.Nã hic ſuo ſeruili excitu italiã populatus eſt:neq; pepcit cadis uinariis & ipſi uino niſi qd ita abſconditum fuit: ut illud ipſe nõ inuenerit.Spartacus iſte ex thracia ſeruus gladiator fuit capuæ in ludo Lẽtuli.Sed inde cũ Cryſo ſocio: & cum ſeptuaginta quattuor eiuſdem conditionis hoĩbus fugiens exercitũ primo ex fugitiuis ad tria milia hoĩum collegit:p oĩa loca populabũdus uagabat:ac breui ad centũ milia ſeruoꝝ coegit. Primo aũt ꝓlio male a claudio pulchro legato:& a.P.Valerio ꝓtore pugnatũ eſt.Secundo prælio Cryſus cum.xx.mil.fugitiuoꝝ a. Q.u. Arrio prætore cæſus eſt.Mox ſpartacus.C.Caſſium &.Cn.Malliũ prætores ſupauit.Poſtremo.M.Craſſo ꝓtori bellum traditum eſt.Qui primũ cum parte fugitiuoꝝ q̃ ex gallis germaniſq; cõſtabat pugnauit: atq; ex iis.xxxv.mil.cecidit.Poſtremo ſparticũ ipm cũ.xl.mil.interfecit.℣ Argutæ.ſonoræ Vir. Menalus argutũq; nemus:piuſq; loqntes.Semp hẽt.Ergo argutæ qm optie caneret.℣ Cohibere no.i.colligare & comere.℣ Myrrheum.i.unguẽtatũ.a myrrha aũt dixit myrrheum.Si aũt ſit murrheũ:erit ex mutatiõe lfæ.y.in.u. ut myſmus dicit.Impat ergo puero:ut aduocet neærã.Sed tamen ſi nõ q̃ primũ a ianitore admittatur:quod eueniet ex ſuperbia mulieris redeat illa ſalutata.Nec cũ illa rixet.Hoc iccirco nunc ſe paſſurũ dicit:quoniam perſenectutem reſerbuerit in eo bilis.Sed in iuuentute non paſſus fuiſſet illa nimis in caleſcente.℣ Albeſcens: ꝓpter canitiem.℣ Lenit:mitigat.℣ Animos.animi uæhementes impetus:& propterea cupidos cõtentionis.℣ Ferrem: protuliſſem.℣ Calidus iuuenta:in qua bilis uæhementer ſanguinem ad iram accendit.

Argumentum. ODES. XV.

ℭANT. Chlorim pauperis ibici uxorem monet: ut finẽrebus uenereis impõat:cum iam funeri proxima ſit itaq; lanam potius eam parare decebat: q̃ cytharam tãgere uel coronis inter conuiuas ornari. Vxor paupis ibici:ode eſt dicolos diſtrophos: primus.n:uerſus glyconicus eſt:ſecundus uero aſclæpiadæus.℣ Nequitiæ:laſciuiæ:libidini.℣ Famoſis:turpibus & infamibus.℣ Stellis candidis.i.formoſis puellis.℣ Pholoen: hæc iuuenis erat:imo filia eius chloridis:ut ſequẽtia ĩdicant. ℣ Expugnat iuuenũ domos:hoc eſt e domibus iuuenes attrahit ſua forma.℣ Thyas.bacchi ſacrificula de q̃ ſuperius late. ℣ Concita.ſ.tua filia: Vti thyas pulſo tympano. Eo aũt inſtro bacchantium antiſtites utebant: hinc mulieres ilico ad ſacra cõcitabant:chloridis uero filia pholoe cõcitabat ab amore:ſicut & thyas pulſo tympano hocq; pacto filiã:quoq; uituperat. ℣ Nothi:cogniti adoleſcentis.℣ Luceriã:luceria uetus erat op pidũ dauniorꝝ:ubi minerdæ fanũ extitit:auctor ẽ Stra.lib.vi. Pli.quoq; lib.iii.dauniorꝝ coloniam fuiſſe ſcri.℣ Flos purpureus roſæ.i.roſea corona qua in conuiuiis utebantur.℣ Vetulam:ſic legit in antiquis codicibus: ergo uetulam ad chlorin refert.℣ Nec poti &c.ſenſus eſt:q; nõ decẽt uetulã cadi poti ad fæcem uſq;.i.optima uina q̃ uſq; ad fæcem bibi ſolent.

ℭACR. Vxor paupis hibici:ad mœchã ſcribit uetulã & luxurioſam bene dixit:uxor paupis cui ſolũ poterat eẽ ſolatio ſi caſtã hẽret uxorẽ:nec tenuitati eius luxuria conueniret.℣ Fige modũ:pone modũ obſcœnitati ſiue libidini aut turpi auaritiæ:ut Teren.Leno nõ uult me iniq̃ loq.℣ Maturo.p.ordo deſine iter uirgies ludẽt cũ ſis ꝓpior fũeri.i.morti uicinior iã p ætatẽ.℣ Et ſtellis.allegoria aut.n. uſtellæ decus & nitor ſuſcat nebulis & celat:ſic nitorẽ uirginũ ꝓmixta anꝰ obſcurat.℣ Et te.c.ordo ẽ:chlori nõ ſiqd ſatis decet pholoẽ decet te:rectiꝰ expugnat filia domꝰ iuuenũ:ſupple q̃ tu cõcita uti thyas pulſo tympão.℣ Filia.chloridis:iq̃ ſcribit & ipſã turpẽ deſignãs q̃ furore libidis icitaret uti Bacchæ tympanoꝝ pulſu: ℣ Nothi.nomẽ amatoris.℣ Laſciæ.qa hocgẽus libidini & laſciuiæ aptius.℣ Prope.n.r.l.luceria ciuitas ẽ apuliæ dicit ãt lanificio ætatẽ eius magis aptã q̃ luxui & ebrioſitati.℣ Fæce.r.c.tanq̃ q̃ uaſa uino ueteri uacuaret.

ℭPOR. Vxor pauperis hibici.hæc ode ſcribitur in uetulam mœcham & luxurioſam.℣ Tandẽ neqtiæ figemodum tuæ:nequitiæ nunc calliditati & malitiæ:non ut olim nequam dicebatur ignauus ac ſenex.℣ Inter ludere uirgines.ordo & ſenſus eſt.Deſine inter uirgines ludere cum ſis funeri propior.℣ Et ſtellis nebulam ſpargere candidis:decens allegoria ait enim:ut decor ſtellarum nubilo infuſcatur:ſic nitorem fieri uirginum interuentu ruo turpem.Quippe cum ſis ætate iam atra & deformis.℣ Filia:rectius expugnat iuuenum domos pulſo thyas uti concita tympano.Hic etiam filiam eius oſtendit uitioſam eſſe:& per libidinem nimiã ita in furorem incitari ut bacchæ ſolent pulſo tympano audito.℣ Te lanæ prope nobilem tonſæ luceriam.Luceria urbs eſt i apulia & ſamnio.Cathexochẽ autem pro qualibet lana poſitum.℣ Nec poti uetula fæce tenus cadi.℣ Hoc non decet:ætatem tuam inquit in conuiuio multum potare hoc fæce tenus potare.Nam utiq; cum tota amphora bibitur ad fæcem peruenitur.Per fæcem autem uetulam uetus uinum accipe.

ℭCHRI.Vxor paupis hibici.p hanc mulierẽ admonet q̃tũ dedeceat ſenẽ ea ſequi:q̃ iuuenum ſunt.℣ Vxor paupis.oi excuſatiõe illã ſpoliat.Cũ nõ diuitiis abundet:q̃ cũ ociũ ꝓbeant accendunt uoluptates.Sed paupertate ꝓmaſ:q̃ iuuenes quoq; a uoluptatibus arcere poſſit. Vñ Iuuen.Præſtabat caſtas humilis fortuna latinas. ℣ Tandẽ:cũ iã ſatis ſupq; huiuſcemodi rebus indulſeris.Vitupat ergo a diuturnitate.℣ Nã ꝓbe mõet.Iuue. Breue ſit qd turpiter audes.℣ Neqtiæ:petulãti & laſciuiæ libidini.℣ Famoſis.i.famibus:ut iã demõſtratũ eſt. Labores ãt appellat anxietatẽ erga corporis cultũ:uñ infamiã cõtrahit.℣ Maturo funeri.maturæ morti.Nã & ſi oi ætati accidere mors poſſit:tñ ĩdubitata ẽ ſenectuti.℣ Inter ludere uir.Ludere iter uirgines. Duplex uitiũ & q; uetula laudat:& q; ludat iter uirgines.℣ Et ſtellis.Mira ſimilitudo.Nã eã maculã uĩ anus afferre uirginibus quã affert nubes ſtellis.℣ Pholoe:q̃ iunior te ẽ:q̃uis forte nõ ſit uirgo.℣ Filia rectius. Vitupandẽ oĩo mulier q̃ i q̃cũq; ætate ita petulãs ſit ut ultro uiros petat.Sed tã magis hoc cõeedit filiæ q̃ tibi:qm daf aliqua uenia teneris ãnis.℣ Thyas:ſacerdos bacchi furore cõcita.Nã θυειν furere & ſacrificare eſt.Nothi:nomẽ ẽ uiri. ℣ Prope lu.ſpẽm ꝓ genere.Cæterũ lucera urbs ẽ apuliæ:q̃ auſonũ colõia fuit.Nõ ergo decent te res laſciuæ. Nec decẽt cadi poti tenus fæce uetula.i.uſq; ad fæcẽ uetulã.Snia ẽ.nõ decet te ĩtereſſe potationibus ubi ſint & optĩa uia:qa uetula & mſtũ bibaf qa tenus fæce cadi.

Maturo propior deſine funeri
Inter ludere uirgines:
Et ſtellis nebulã ſpargere cãdidis.
Non ſi quid pholoen ſatis
Et te chlori decet, filia rectius
Expugnat iuuenum domos
Pulſo thyas uti concita tympano.
Illam cogit amor noti
Laſciuæ ſimilem ludere capreæ.
Te lanæ prope nobilem
Tonſæ luceriã:non citharę decẽt.
Nec flos purpureus roſæ:
Nec poti uetula fæce tenus cadi.

ℭOde.xvi.dicolos tetraſtrophos ad Mecœnatem quid aurum poſſit.

Nclusam danaen turris ahenea
Robuſteq; fores:& uigilum canũ
Triſtes excubiæ munierant ſatis
Nocturnis ab adulteris.
Si non acriſium uirginis abditæ
Cuſtodem pauidum iuppiter:& uenus
Riſiſſent:fore enim turum iter & patens

Argumentum. ODES. XVI.

ℭANT.Quid aurũ poſſit Mecœnati hac ode oſtẽdit exẽplũ affers ẽs danaes ferrea turri icluſæ ne forte alicui iũgeret:iuppiter.n.in aurũ uerſus illa potiꝰ ẽ. Dicit inde unũquẽq; plura opraf ubi plurima habuerit.Se aũt paruo cõtentũ cum multa petẽtibus multa deſint. ℣ Incluſã danaen:ode ẽ ſimilis.xv.liñ. ℣ Danaen.acriſius pater danaes accepto oraculo mortem ſibi futurã ab eo q ex filia natus eſſet:illã in turri clauſit: iuppiter uero in aurũ uerſus eam uitiauit:ex quo conGreſſu natus eſt pſeus:q poſtea acriſiũ obiecto Gorgonis capite in ſaxũ uertit Meminit ita Lact.lib.i.th. Dicunt alii auro pudicitiã uirginis uitiatã: qd & poe-

acriſius
Danae
Perſus

ta nr: hic inuit. Eusebius aũt scribit acrisium fuisse. xiiii. regẽ argiuoꝝ: & pseũ ipm nõ sponte interfecisse. Lactãtius etiam plura de danae li. ii. th. Fore. n. ordo ẽ. n. siq dẽ fore supple norant iter tutũ & patẽs cõuerso deo in pciũ. Satellites: familia res. ministros. custodes. ⁊ Auguris argiui dom⁹: de Amphia rao dicit: q apollinis fuit antistes: ut scri. Lac. li. i. th. is ãt ne ĩ tebas iret: latuerat uxor eryphile cõscia q̃ qdẽ eũ pdidit mo nilis desiderio ducta: qd erat argiæ uxoris pollinicis ab uulcano elaboratũ. Vir postea ab terræ hiatu absumptus est. De quo statiũ lege li. vi. ⁊ Vir macedo. de philipo macedõiæ re ge intelligit: q opũ diuitiarũq; gra multas diruit urbes: i græ cia pstertim: in scythiã quoq; pdandi cã pfectus ẽ: eiusq; æmu los thebanos & lacedæmones bello cõfecit: de qbus plura le gito apud Iustinũ li. viii. & lib. ix. demosthenes pterea contra æschinẽ scrib. philippũ solitũ esse singulaꝝ fere ciuitatũ p ditores pecunia corrumpere: unde & laschenes pecunia cor ruptus illi olinthũ tradidit. ⁊ Muneribus: pp murena. i. pro pter diuitias. ⁊ Illaqueant. capiunt. ⁊ Sæuos. d. piratas dicit: q cã lucri sæpe illaqueant. ⁊ Crescentẽ. Oui. itẽ ait. Et cũ pos fideãt plurima petũt. ⁊ Verticẽ. t. i. ad sũmas diuitias ascẽdere. ⁊ Nil cu. dicit se potius adesse uelle paruo contentis q̃ di uitibus: q nunq̃ qd̃ satis sit habent. semper. n. plura cupiunt. ⁊ Splẽdidior: nã melius est nõ desiderare q̃ pot ri.

Amphiaraus

¶ ACR. Inclusã. d. acrisius pr cũ danaẽ ob pudoris custo diã ualida & munita turri clausisset: uersus ĩ aurũ iupiter fin giẽ uiolasse: qd nũc exẽplũ ad ostẽdendã uim auri & potẽtiã posuit: quo pbet: in hoc cõpositã fabulã: de auro ibre dana es: ut mõstrarẽt nihil non posse auro atq; pecunia corrumpi. Ordo est. ænea tur. & ro. fores & tristes ex. ui. canum satis mu nierant inclusam danaẽ ab noctur. adulteris. Si nõ iupiter & Venus risissent acrisiũ pauidũ custodẽ abditæ uirginis cõ uerso deũ ĩ pciũ: fore. n. tutũ iter: & patẽs supple sciebat. ⁊ Tristes. epithetõ uigiliaꝝ: eo q̃ mœstitudinẽ ge nerẽt: seu danae tristis nuptiis p custodiã denegatis. ⁊ Nocturnis ab. a. o. hoc. n. ꝑs crimi aptũ ẽ. Vt ẽ. nec gre gibus nocturnus obambulat. Cũ & p diẽ lupi insidiari cõsueuerint. ⁊ Pauidũ: sollicitũ & cautũ pp iniundũ sibi offm. ⁊ Cõuerso in pciũ deo. qa iuppiter ĩ auꝝ uersus pciũ uidet eẽ concubitus. ⁊ Per medios ire. s. p hostiũ cuneos & hostiles fremitus. Et prũpere. s. munitiones expugnare. ⁊ Potentius. exaggeratio uoluptuosæ rei. ⁊ Cõcidit au. ãphiaraũ dicit: cuius uxor Eryphile monili corrupta egit ut egredereẽ ad bellũ. qd̃ exitia le uelut uates. pscio decliabat. ⁊ Ob lucrũ: pp amorẽ mõilis. ⁊ Demersa ex. deiecta hiatu telluris. Nã p ãphia raototã domũ posuit. Vir. mace. philippũ significat alexandri magni patrẽ: q multas ciuitates auro pditori bus dato accepit & diruit. ⁊ Munera. n. sæuos illaq̃ant duces. Dicit piratas. pp rapacitatẽ. s. piratæ. n. pp cupi ditatẽ lucri latrocinia exercẽt: & sæpe piclitãt: & ẽ ordo. duces nauiũ ñ mũera nauiũ. ⁊ Cura. ordo ẽ. & famẽ. s. diuitiaꝝ maiorũ augeri dicit q̃stus cupiditate: ut Iuue. crescit amor nũmi q̃tũ ipsa pecunia crescit. ⁊ Iure perhorrui: pecũiaꝝ desiderio merito spreui horrui timore curaꝝ: uel honorũ potẽtia. Verticẽ augmẽtũ diui tiarũ & celsitudinẽ dignitatũ. ⁊ Mecœnas. e. de. mecœnas. n. eq̃s rõanus fuit: nec uoluit trãsire in ordinẽ sena torũ. ⁊ Quãto. q. plura sibi negauerit. q̃to diuitias magis spræuerit cõtentus mediocritate cẽsus nec hũti ãbi tũ fortũæ maioris: tãto deoꝝ fauore dicit nil posse abesse. ⁊ Et. t. qa dixerat castra seruauit metaphorã significãdo trãsfugã dixit tãq̃ qa diuitiaꝝ uitiis sifficet se trãsire uelle ad uirtutis isignia. ⁊ Cõtẽtæ. i. cõposite & me diocris. ⁊ Impi. laboriosus. Magnas iter opes iops: pp isatiabilẽ cupiditatẽ: iopẽ. n. se oñdit rei desideratæ aua rus tanq̃ nõ hẽat qd̃ q̃rit: ut Iuue. egẽti uiuere fato. ⁊ Puræ. r. a. laus mediocritatis sub agelli descriptione.

¶ POR. Inclusã. d. t. æ. Hæc ode ad mecœnatẽ scripta est: q̃ initiũ qdẽ hẽt ad habitatiõe danaes. Cæteꝝ tra ctat q̃ sit uis auri & quãtũ potẽtiæ hẽat. p hoc ostẽdit factã fabulam de aureo hymbre danaes: ut ostẽdat ni hil non posse auro aut pecunia expugnari. ⁊ Nocturnis adulteris. belle nocturnis adulteris: qa adulteris nox apta est. ⁊ Si nõ acrisiũ uirginis abditæ custodẽ pauidũ iuppiter & uenus risissent. Sẽsus est. acrisius filiæ dana es pudicitiã diligẽtissime custodisset sinõ diligẽtiã hãc elusã uellẽt uẽus ac iuppiter ĩ auꝝ uersus: qd̃ pciũ uidet fuisse cõcubitus. ⁊ Auꝝ p medios ire satellites: in hoc iã excessu cõsiliũ est fabulæ: quã ĩ pricipio posuit. ⁊ Cõcidit auguris argiui domus ob lucrũ: ãphiarai. s. quẽ eryphile uxor corrupta mõili aureo pdidit. ⁊ Dis fidit urbium portas uir macedo: philippum significat alexandri magni patrem. ⁊ Illaq̃ant duces. i. capiunt. ⁊ Crescentem sequitur cura pecuniam: repræhendit eos qui pecuniam sic cõcupiscunt tãq̃ fœliciores futuri: cum tanto plus sollicitudis ac curæ habeãt q̃to maior ẽ. ⁊ Maiorũq; fa. pecuniaꝝ maioꝝ. s. & nũc famẽ p desi derio posuit methaphoricos. Dicũt aũt q̃ re uera uidemus tãto cupidiores auariores q; fieri hoies quãto plus acquirant. ⁊ Quãto q; sibi plura negauerit a diis plura feret: bella relatio. Sẽsus ẽ. agellus meus quãuis one ri mihi sit. Locupletiorẽ me tñ facit: nihil amplius. s. desiderans q̃ ille est: qui sibi clarus uideret. q̃ latissimas multasq; habebat in aphrica possessiões: hoc ergo fallitur ille locuples q̃ se beatiorem iudicet.

Conuerso in precium deo.
Aurum per medios ire satellites:
Et perumpere amat saxa potentius
Ictu fulmineo. concidit auguris
Argiui domus ob lucrum
Demersa exitio. diffidit urbium
Portas uir macedo: & subruit æmulos
Reges muneribus. munera nauiũ
Sæuos illaqueant duces.
Crescentem sequitur cura pecuniam:
Maiorumq; fames. iure perhorrui
Late conspicuum tollere uerticem.
Mecœnas equitum decus
Quanto quisq; sibi plura negauerit
A diis plura feret: nil cupientium
Nud⁹ castra peto & trãsfuga diuitũ
Partes linquere gestio
Contemptæ dominus splẽdidior rei
Quã si qcquid arat ĩpiger appulus
Occultare meis dicerer horreis
Magnas inter opes inops.
Puræ riuus aquæ siluaq; iugerum

¶ CHRI. Inclusam: Danaẽ. Demõstrat auro oia parere pp hoium auaritiã: & se sibi modũ istituisse in cu pidẽdo. Satisq; esse ea q̃ ad necessitatẽ spectãt. ⁊ Danaẽ. Acrisius Abãtis filius ab oraculo accepat se nepotis ma nibus pituꝝ. Cũ ergo unicã hẽret filiãne ide filius nasceret: puellã in turri ænea iclusit: cauitq; appositis cu stodibus: ne qs ad eã uir admitteret: iuppiter ãt puellæ amore correptus: cũ alia uia ingressus nõ pateret se ĩ aurũ cõuertit: ac p ipluuiũ ĩ puellæ gremiũ icidit: ibiq; ĩ formã pristinã reuersus Danaẽ cõpssit: ideq; pseũ pepit. Qua fabula oñdit oia auro expugnari posse. Acrisius re cognita ex ptu filiæ illã cũ nato in arculã mi sit: atq; in mare portari iussit. Delata fluctibus in italiã ẽ arcula: atq; litoribus appulsa ad Pilũnũ Turni auũ cõuecta ẽ. cognouit prĩam genuq; rex: atq; illã ĩ cõiugẽ assũpsit. Perseus ãt cũ adoleuisset ad gorgonas pfe ctus: & scuto chrystallino Palladis & falcato mercurii ense suffulto medusæ caput abstulit quo & multos pri us alios in saxũ cõuertit: & tadẽ Acrisiũ auũ: quo extincto regnũ sibi uẽdicauit. Aenea: ut fabulæ dñt. Sed nõ nũq̃ p forti capit: Hic æneus axis. ⁊ Vigilũ canũ: solertissima ẽ & fidissima canũ custodia: q̃ princeps uti cõ sueuerũt. Vir. de euãdro: Nec nõ & gemini custodes limie ab alto Præcedũt gressũq; canes cõmittãt hertlẽ. ⁊ Tristes seueræ: ergo icorrupte. ⁊ Sed iuppiter & uenus: q̃si amor & facultas pecuniæ. Nã cũ hoies amant neq; deest q̃ dent oia assequ possũt. ⁊ Fore. n. tutũ: subaudi iciebãt. ⁊ Conuerso ĩ pcium deo. i. ioue se in aurũ conuerso: qd̃ pciũ illi esset: & pene allegoriam figmenti demonstrat. ⁊ Aurũ: inia est color rhetoricus. Ergo aurũ amat. i. cupit. q. d. non timide ineunt picula qui auro ualent: sed freti auri potentia ultro cupiũt picula adire. ⁊ Satellites. q. d. per homines deuotos & q parati sint sua morte principis sui uitã tueri. Nã satellites ii dicuntur qui ad custodiã alicuius magni uiri positi sunt: hoc aũt hoium genus plærũq; illi deuotũ est. Qua propter nemo magis timẽdus est q̃ is: qui mori p alterius salute proposuerit: & tñ qui aurũ habent non du bitant p illos incedere sperãtes illos quoq; corrumpi posse. ⁊ Saxa. quasi munita loca quæ uiribus expugnari nõ pnt: auro aũt pnt: qa aurũ potẽtius sit q̃ fulmẽ. Nam ea p corruptelam expugnat: quæ fulminis ictus non diruit. ⁊ Auguris argiui. Hic Amphiaraus fuit Amphiaraus ab Adrasto argiuoꝝ rege ad expeditionẽ: quam ut Pollynicem generum in regnũ thebanũ restitueret: aduersus thebanos parabat; accitus se iturũ negauit: qa p auguria aĩa aduerteret se illic periturũ. Occultauerat aũt se nemine conscio pter Eriphilẽ uxorẽ. Cum er go q̃situs nõ inuenireẽ: tandem pmissum est monile eriphile si inducaret: illa ab auaritia uicta idicauit coactus est Amphiaraus in bellum pficisci. Atq; in prio concursu una cũ equis curruq; a terra absorptus est. Alc meon aũt filius: ut patrem ulciscereẽ matrẽ paternæ mortis cãm interfecit: de qua Maro. His phædram p string; locis mœstãq; Eriphilẽ. Crudelis nati mõstrãtẽ uulnera cernit. Monile ãt illud uulcanus oli sũmo arti ficio fabricauerat: uariisq; gẽmis distinxerat: atq; Hermioni. ea. n. Cadmi uxor erat: dono dedit. Sed quadã successione ad Pollynicẽ puenerat. Amphiaraus aũt: ut ẽ in fabulis originem a ioue ducit. Nã iouis filius fuit Eolus. Eoli Eritheus. Erithei Amithaõ. Amithaõis Bias. Biãtis Antiphates. Antiphatis Oiclus: ex quo ortus ẽ Amphiaraus. Concidit domus. Nã & ipse periit: & filius Alcmeõ in furias incidit. ⁊ Vir macedo: De Philip po Alexandri magni pre intelligit. Nã icertũ est plures ne urbes ciues eaꝝ corrumpendo an aperto marte pu gnãdo subegerit. ⁊ Diffidit: refregit. Est. n. findo dis fidi fissum. Vir. Et media aduersi liq̃facto tpa plũbo Dif fidit Vrbiũ. s. olithioꝝ phocẽsiũ: & similiũ. ⁊ Reges. æmulos: & uicinos impio suo ut regẽ molossoꝝ & regẽ epyri: quos corrũpẽdo eos q̃ in illoꝝ regno potentia p̃ualebant afflixit. ⁊ Sæuos duces nauium: pyratas intel ligit: q̃ cupitate auri potiũdi alios inuadentes sæpe capiunt: dũ alios capere tentant. ⁊ Crescẽtẽ sequit cura pecuniã. Snia ẽ. q̃ q̃to plures pecunias cõgregant hoies: tanto maiori cura & sollicitudine afficiunt: idem ex pressit in supioribus. Crescit indulgẽs sibi dirus hydrops. ⁊ Fames. m. cupiditas maioꝝ pecũiarũ. Vñ. Iuue. Crescit amor nũmi q̃tum ipsa pecunia crescit. Et Salust. Semp infinita & insatiabilis est: neq; copia: neq; iopia minuit. ⁊ Iure. cũ ita sit: ut dixi: merito timui extollere & augeẽ. ⁊ Verticẽ cõspicuũ. i. cumulũ pecũiaꝝ: Vt di xit uerticẽ. i. caput. Nã dicunt extollere caput: q̃ diuitiis celebres fiũt. ⁊ Quãto. q. Verissima snia q̃ quãto plu ra nobis negamus. i. quãto magis ab huiuscemodi rebus abstinemus: tanto plura dant dii: qa pbent animi se curitatẽ atq; trãqllitatẽ: q̃ nihil maius põt eẽ hoi. Quod cũ sit ego nud⁹. i. paup fugio ueluti trãsfuga a castris diuitũ ad castra nihil habẽtium. Nam cũ olim cuperem diuitias: uersatus sum in diuitũ castris. Nũc autem cum animaduerterim illas non extinguere. sed augere cupiditates: fugio inde Dixit autem trãsfuga: ut mane ret in translatione ad militia sumpta. cũ posuisset castra. Nam transfuga is est: qui suos relinquens ad hostes deficit. ⁊ Gestio: plus est q̃ cupio. quia qui gestit cupiditatẽ suã minime tegere ualet: sed gestibus idicat. ⁊ Do minus rei contemptæ. Nam magis possidemus ea quæ contemnimus: q̃ ea quæ possidemus. Neq; est dissimi le illi: tanquã nihil habentes: & oia possidentes. ⁊ Oc cultare. recondere. ⁊ Magnas iter opes inops. Vt de tan talo fabulantur. ⁊ Pure riuus aquæ. Oñdit q̃ pauca sibi sint: & tñ illis se ditissimũ regẽ aphricæ supare posse.

Paucorum: & segetis certa fides meæ
Fulgentem imperio fertilis aphricæ
Fallit sorte beatior.
Quanquam nec calabre mella ferunt apes
Nec lestrigonia bacchus in amphora
Languescit mihi: nec pinguia gallicis
Crescunt uelera pascuis:
Importuna tamen pauperies abest.
Nec si plura uelim tu dare deneges

¶ ANT. Certa fides: ordo est. Et certa fides meæ sege tis sorte beatior fallit fulgẽtẽ impio fertilis aphricæ est aũt sensus: q̃ ipse beatior est sua sorte q̃ ille qui aphri cæ dominat: ubi maxima est tritici copia. ⁊ Sorte bea tior. Sortẽ appellat capitale. i. iactum semen: seges ergo sua beatior & fertilior erat sorte. nam sæpe accidit ut uix sors ipsa. i. iactum semen colligatur. ⁊ Fallit fulgẽtem. ego. n. paruo contẽtus sum: ille uero nequaquã. ⁊ Lestri gonia. phormiæ oppidũ iuxta caietã fuit antiqua lestri gonũ sedes auctore Pli. lib. iii. Straboq; lib. v. scri. totam

hanc orã optima uina generare. ¶ Languescit. i. senescit. ¶ Im portuna: molesta: inquieta. ¶ Contracta cupidine: frenato ha bendi desiderio. ¶ Vectigalia porrigã. i. agrorũ fructo: dixit aũt sibi paruo cõtẽto uideri plura possidere: q̃ si haliattici re gnũ cõiũgeret mygdoniis. ¶ Mygdoniis: est mygdonia regio in finibus asiæ ab rege mygdono: ut scribit lact. li. ii. th. legito item q̃ dicta sunt de mygdonia supius: nã hic ẽt conueniunt. ¶ Haliattici: i lib. i. Herodoti legit haliattes. n. sic. crœsus ge nere fuit lidus pre aũt haliatte: & paulo post: sic porrio haliat tes lidus composito cum milesiis bello postea cum. lvii. regnasset annos uita excessit. ¶ Bene est cui. Tullius in pad. inquit. Quem. n. intelligimus diuitẽ: aut hoc uerbũ in quo hoie ponimus: opinor in eo cui tanta pos sessio est: ut ad liberaliter uiuendũ facile contẽtus sit qui nihil q̃rat nihil appetat: nihil optet ãplius: animus enim tuus oportet se iudicet diuitem non hominum sermo: neq; possessiones tuæ &c.

Contracta melius parua cupidine
Vectigalia porrigam:
Quam si mygdoniis regum halyattici
Campis continuem: multa petẽtibus
Desũt: multa bene ẽ. cui deus obtulit
Parca quod satis est manu.

¶ ACR. Et segetis certa fides meæ: ubertas fertilis glebæ nõ decipiẽs spem domini uel laborẽ agro suo p stitũ. ¶ Beatior: multa africæ primonia possidẽs: ordo ẽ & certa fides meæ segetis beatior impio fertilis afri cæ fallit fulgẽtẽ sor. i. illũ q p sortẽ fulget & nõ natura. Nã naturale ẽ ut qs paucis parcisq; cõtẽtus sit. ¶ Quãq; nec calabræ mella ferunt apes: in Calabria. n. sũt flores aptissimi apibus. Per mella aũt negat possessionẽ cala briæ. ¶ Nec le. bacchus in amphora: phormiana seu ficula: i qbus locis cyclopes fuerũt: q lestrigões uocabãt. ¶ Languescit: ueterascit. ¶ Pinguia. i. crassa. ¶ Importuna: q̃ importunos facit & odiosos: poterat tã qõ uideri q̃ crederet poetã dixisse cõtraria ut cũ supius dixerit se trãsfugã diuitũ: hic dicat sibi paupiẽ abesse sed cõue nit: nec cõtrariũ est: ut qui diuitum trãsfuga est iportunus pauptate nõ sit quam eligit: & quam libẽter appe tit. ¶ Nec si plura q̃ hẽo: hũanitatẽ circa se mecẽatis oñdit. ¶ Cõtracta. m. mitigato & repulso desiderio diui tiarũ: efficiẽtẽ posuit p id qd efficit. ¶ Vectigalia. p. i. pu9 possessor miora ploluã tributa. ¶ Regnũ haliatti. ha liattico rex lydiæ pr crœsi: q opio ipio usus ẽ. Bñ ẽ cui. de9 obtu. oia frugalitati suppetet & nihil deesse dicit.

¶ POR. Quãq; nec. c. m. f. a. licet nec i calabria possideas iqtubi mel optimũ nascit. ¶ Nec lestrigõia bac chus i ãphora lestrigones op. cãpaniæ phormias tenuisse dicunt: in illa aũt regiõe qm̃ saxosa est pciosissimũ uinũ cãpanũ nascit. ¶ Bacchus in amphora languescit. B. languescit quasi senescit ac p hoc ueterascit & paulo post ait: p mere languidiora uina. ¶ Cõtracta melius pua cupidine uectigalia. Reipublicæ redditus dicũt ue ctigalia. ¶ Cõtracta mel. pua cupidie uectigalia porrigã. Sẽsus cõis est & manifestus: ait. n. puo se cõtẽtũ plus se uideri possidere q̃ si multũ hñs ãplius desideret. ¶ Quã si. m. r. a. c. c. ordo ẽ q̃ si mygdõiis cãpis regnũ ali attici cõtinuẽ. Aliatt9 ãt rex psarũ dr fuisse: uel ut alii dicũt rex lidorũ pr crœsi. ¶ Bene ẽ. c. d. o. p. q. s. ẽ manu: subaudiendũ hic extrinsecus pnomen qd est ei: ut sit bene est ei cui deus obtulit parca manu: quod satis est.

¶ CHRI. Fallit fulgẽtẽ sorte. i. illũ q fulget nõ natura & splẽdore bonarũ artiũ: sed sorte. i. fortũa. Vt sit snia Hæc pauptas fallit diuitias. Sed erit optimus ordo. ¶ Certa si. sege. beatior ipio fer aphricæ fallit ful. sorte. i. illũ q fortuna fulget & nõ uirtute. fallit aũt illũ. qa nõ cognoscit fœlicitatẽ pauptatis. ¶ Beatior. s. illa certa si des meæ segeris. Pro riuo ãt credo illũ itelligere degẽtiã fluuiũ: quẽ p eius fundũ labi i epistolis demõstrat. Me quotiẽs reficit gelidus degẽtia riuus. ¶ Lestrigonia. i. phormiana. Nã lestrigones oli in sicilia hitarũt qui & cyclopes dicti sũt: idẽ phormias i italia tẽuerũt: creditũq; ẽ carnibus humanis uesci eẽ solitos. Phormiæ ãt abũdabãt optio uino. ¶ Lãguescit. senescit iportũa: molesta & i q̃ nullo sit portus. i. reqes. ¶ Nec si duo facit nã & se pauptatẽ pati uolẽtẽ oñdit: & Mecœnatis liberalitatẽ laudat. Quare ãt nolit plura idicat: qa ipe me lio porriget. i. extẽdet: ppagabit: & augebit pua uectigalia. i. puos suos puẽtus q sũt uectigalia suorũ agrorũ. ¶ Cõtracta cu. i. coercita cupiditate: ut sit snia diuitiæ minores efficiũt maxie: si illarũ possessor tẽpatas hẽat cupiditates. Cõtra uero ẽt q̃ maxie sũt opes: si ũt minimæ i eo cui ifinite iexplebiles q; cupiditates assint. Erũt ergo mea uectigalia maiora: & melio porrigẽt q̃ si ego cõtinuẽ. i. adiũgã regnũ haliattici. i. lydiã i q̃ hic rex pr crœsi regnauit mygdõiis cãpis. i. phrygiæ nã hæ duæ regiões cõtermiæ sũt. ¶ Multa. p. m. d. Aurea snia. nã q multa cupiũt: multis careãt necesse ẽ qa ifinitæ cupiditates isatiabiles sũt. Quapp recte cõcludit bñ cũ il lo actũ esse cui deus dederit quãtũ ad uitã degẽdã sat sit. ¶ Parca: tẽperata & modesta.

Argumentum. ODES. XVII.

¶ ANT. Aelii lamiæ genus celebrat. ait ide cornicis augurio se nosse crastinã tẽpestatẽ. hic illũ monet ut arida ligna cõponat ad sacrificiũ: quo luce seqntige nium mero & porco bimestri curare possit: de æolio autem lamia li. i. ode uero. xxvi. etiã meminit. ¶ Aeli uetusto: ode est similis nonæ libri. i. ¶ Quãdo. quoni am. ¶ Fastos. cõsules itelligit. Lucãus. Qui dat noua nomina fastis: fastorũ libri dicũtur: in quibus totius anni sit descriptio: ut festus inquit. Priscia. uero li. vi: ait fastos pro annalibus a fastis & non fastis diebus dicto. ¶ Phormiarum mœnia: de phormiis ode supriori legito. ¶ Maricæ. Seruius li. vii. æn. scribit mari cam fuisse deã littoris mynturnẽsiũ iuxta lyrim fluuium afferẽs quoq; hũc Horatii locum i testimoniũ Virgilius aũt i eodem li. vii. de latino ait. Hũc fauno

Fasti

Marica

¶ Ode. xvii. tricolos tetrastrophos Aelii lamiæ genus celebrat.

Aeli uetusto nobilis a lamo:
Quãdo & priores hic lamias ferunt
Denominatos: & nepotum
Per memores genus omne fastos,
Auctore ab illo ducis originem:
Qui formiarum mœnia dicitur
Princeps & innantem maricæ:
Littoribus tenuisse lyrim
Late tyrannus: cras foliis nemus

Multis: & alga littus inutili
Demissa tempestas ab euro
Sternet. aquæ nisi fallit augur
Annosa cornix. dum potes aridum
Compõe lignum. cras genium mero
Curabis. & porco bimestri
Cum famulis operum solutis.

& hympha genitum laurente marica accipimus. ¶ Lyrim: lyris supne labit de apœninis mõtibus & agro uestino pter uicũ fregellas: excurrit ãt i lucũ sacrũ quẽ magnis honoribus myn turnenses celebrabãt oppido icumbentẽ. Mynturnæ ãt iter for mias & sinuessam erãt utrq; ad stadia. lxxx. distãtes: interfluit ãt lyris amnis: suntq; dictæ urbes oẽs maritimæ. Auctor Str. li. v. ¶ Late tyrãnus. rex. Vir. ẽt ait. Hic populũ late regẽ. ¶ Alga: herba marina tenuissima. ¶ Augur aquæ. i. pnuncia. ¶ Annosa cornix: hesiodus multa de hominum æuo referens cornici no uẽnãs attribuit ætates: q̃ druplũ eius ceruis: id triplicatũ cor uis. Pli. scri. li. vii. Cornix autẽ ales est in auspicatæ garulitatis: ut ait idẽ. i. Infœlicis q̃ si auspiciis repugnãtibus. Cic. pterea li. i. de diuinatiõe scribit coruũ a dextra. a sinistra cornicẽ facere ratũ: & Pli. docet hyemẽ significari quũ terrestres uolucres cõtra aquã clangores dabunt pfun dentes sese. Sed maxie cornix. Vir. itẽ li. i. g. Tum cornix plena pluuiã uocat improba uoce & sola i sicca secũ spatiãt arena. ¶ Geniũ. Genius est numẽ quod dã familiare: qd nobis nascẽtibus dat: ut Ser. scr. li. vi. æn. ¶ Cẽ sorinus asserebat: ut scribũt alii eũ dici Geniũ seu qa ut gignamur curat: seu qa una nobiscũ gignãt: seu q̃ gẽi tos semp tueãt eundemq; esse Genium & larem oñdit. Euclydes dixit duplicem oibus appositũ esse Geniũ bonũ & malum. Christiana ueritas angelos uocat: nõ cum nascente genitos: sed nato sociatos quorũ alter bo nus in bonum semper urget quem seruat: alter aũt malus in contrarium nitit: & quasi bonorum malorumq; nostrorum obseruatores & testes in mortem usq; assistunt continui. ¶ Operum solutis: diẽ festum indicat.

¶ ACR. Aeli uetusto: antiquo: æliũ lamiã alloqtur senatorẽ: æliorũ autẽ familia a lamo formiarũ rege oriri affirmata est: uñ & lamiæ cognomẽ nobilibus inditũ est: qd uulgo lamiũ genus uocabãt: Iuue. lamiarũ cæde madẽti. ¶ Quãdo. fiqdẽ. ¶ Fastos: cõsules q nobilitatis in posteros mẽoriã testarent. Per fastos ãt cõsules uult accipi Lucanus. Qui dat noua noia fastis. ¶ Princeps: late tyrãnus. alibi p dño: alibi p crudeli: alibi pro potẽ te ponit: ut Pars mihi pacis erit dextrã tetigisse tyrãni. ¶ Lyris: fluuius ẽ cãpaniæ iterfluẽs urbẽ mynthurnẽ sium de quo Lucanus. Ex umbrosæ lyris p regna maricæ. ¶ Cras foliis nemus: de futuræ tempestatis iudicio ut oia plenis rura natãt fossis. Ordo est. tẽpestas demissa ab euro sternet cras nemus multis foliis: & sternet li tus inutili alga. ¶ Annosa cornix: diu uiuẽs. Iuuena. Exemplum uitæ fuit a cornice secũ dæ. ¶ Dum potes. a. e. i. dũ pmitteris serenitate strue ad faciendũ sacrificiũ. ¶ Et porco bimestri: duos mẽses habẽte. Aut certe duos annos uoluit significare & luna computatus. ¶ Cum famulis operum solutis: cum uacantibus seruis & ab ope re feritatis: ostendit autem tempus hyemis: dum ad focum parari hortat: & sacrificium genio institui: ut in uitat genialis hyems curasq; resoluit: Et ante focum si frigus erit si messis in umbra.

¶ POR. Aeli uetusto nobilis a lamo: æliũ lamiã alloquit senatorẽ: æliorũ familiã ab lamo formiarũ rege oriri affirmat & tã lamia cognomẽ iis adhesisse. ¶ Memores: gẽus omne fastos: dr princeps inantẽ maricæ litto ribus tenuisse lyri: formiãi potẽtiores uident fuisse mynturnẽsibus: & eorũ agros tenuisse. ¶ Lyris flumẽ: ubi marica nympha colit. ¶ Late tyrãnus: q̃ ad lyrim usq; regnũ suũ extẽderit. Et inãtẽ maricæ littoribus tenuis se lyrim: lyris p mediã urbẽ mynturnensium labit: maricam aũt mynturnenses: maxie colunt cuius ẽt lucus in ipsa mynturnensi ciuitate ẽ. ¶ Sternet aq̃ nisi fallit augur annosa cornix. ẽt Vir. dicit cornices pluuiæ iminen tis psagas eẽ: cum ait. Tũ cornix plena pluuiã uocat iproba uoce augurẽ. p psaga. i. diuina posuit annosam autẽ ait: qm̃ mille annos uiuere affirmat. ¶ Dum potes aridũ cõpone lignum. Cras genium mero curabis & porco bimestri. ¶ Cũ famulis operũ solutis. itelligẽdũ i uilla fuisse Lamiã: quẽ iõ hortat apd focũ epulari: sic. n. so lent rustici hyeme cũ feriati sunt: qd ipsum manifestat ex eo q̃ dixerit geniũ curabis cum famulis opum so lutis talia sunt & illa Virgiliana: inuitat genialis hyems: Ante focũ si frigus erit: si messis in umbra.

¶ CHRI. Aeli uetusto nobi. Lamiarũ familiã excelsum gradum in urbe tenuisse: Iuue. Suetoniusq; testes sunt. Oriũdi ãt erãt formiis. q̃ a lestrigõibus hitatæ fuerũt: ubi Lamo regnauit. Hortat. Aeliũ lamiũ: ut pñti bus fruat. A lão rege formiarũ & familiæ auctorẽ. ¶ Vetusto: ad dñiã aliorũ q̃ deide fuerũt i ea familia. ¶ Quã do: p fiqdẽ. ¶ Memores: actiue posuit. i. qui ad nrãm memoriã res gestas reducunt. ¶ Fastos. Libri fastorũ ap pellant: in quibus totius ãni fit descriptio: ait festus. Nã breuiter & annuatim res notabant. Declinant autẽ in plurali solũ: & in secunda declinatiõe. Fastus aũt i quarta supbiam significat. Oui. Fastus inest pulchris seqt q̃ supbia formam: improprie ergo Lucanus. Nec tuus eudoxi uincet Fastibus annus. pprie. n. fastis dixisset. ¶ Lyrim. hic fluuius ẽ minturnas romanorũ coloniam diuidẽs. in littore aũt mynturnẽsiũ erat templum Ma ricæ nymphæ quam nonnulli credunt fuisse Venerẽ marinam id. n. uetustum epigrãma græcis litteris inscri ptum indicabat. Erat. n. ΜΗΟΥΤΗΣ ΘΦΡΟΔΙΤΗΣ. De marica. Virgili. Hunc fauno e nympha genitũ laurente mari ta. Quãuis Seruius in eo loco aliter sentiat. ¶ Innantẽ: q̃ si inundantẽ. ¶ Tyrãnus. ualidissimus rex. Apud anti quos indifferenter erat Rex & tyrãnus Virg. Pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni. ¶ Cras: ordo sit Tempestas demissa ab euro sternet nemus multis foliis: & sternet littus alga inutili. ¶ Ab euro. qui uehemẽs uentus est: & græce sic dictus: q̃ late pflat. ¶ Alga: herba in imo mari nata & nullius usus. Vnde & Vir. Horri dior rusco proiecta uilior alga. Ergo inutili alga. ¶ Annosa: quæ ad multos annos uiuit. ¶ Augur. i. quæ plu uias pronosticat. Sed quoniã auguris mẽtio facta est placet: sed breui oratione totã antiquorum diuinationẽ finõ explicãt saltẽ pstrigere. Nãnõ sine audiẽtiũ uoluptate pcipiet: & ad multos locos iterpretãdos utilis ap pebit. Sũt igit genera diuinãdi duo. Naturæ unũ. Artis alterũ. Natura furorẽ hẽt: & somniũ. Nam nullo artifi cio uidemus quosdã diuino furore pcitos: atq; repletos: & a mente sua deuios futura pdicere. Hoc in pphetis sibillis: & multis oraculis aiaduerti licet. Nã & pphetarũ uolumia extant uerissima. Et sibyllarũ nõ pauca car-

mina:multaq; respōsa & delphici Appollinis; & hāmonii dodeneiq; iouis & alioꝝ pterea oraculoꝝ uidemus ueterū scriptorū Ifis mādata. Verū ex iis q̄ diuino furore prouenīāt; & q̄ rursus demonū illusionibus nos decipiant:nō facile est huiuscemodi nr̄a breuitate demōstrare:Somniādi aūt qnq; sūt spēs. Sed tres solū ad diuinationē spectāt. Est.n. insomniū:phantasma:oraculū:uisio:somniū. Dicimus aūt insomniū: cū aut ex humoꝝ peccato:aut ex nimia cupiditate:aut metu uigilātis talia dormientibus nobis sese offerūt: q̄lis aut humoꝝ ē natura:ut cū exundātia bilis igneæ purpureæue imagines sese ingerūt:aut talia uidemus sopiti: q̄lia cupiebamus timebamus ue. Quæ oia cum falsa sint:nihil ad diuinationē ptinēt. Quare ut reliq̄: sic istud quoq; sapienter ꝓtulit Maro. Sed falsa ad cælū mittūt insomnia mães. Phātasma est qd Cic. uisum appellat qā ī pria somni nebula cū adhuc uigilare credimus: & uix dormiſ cœpimus uidere uidemur uarias qdē:sed oēs tñ a natura discreptātes spēs formasq; irruētes:iter has æmactes est. Sed latini īcubū dixerunt: quē publica opio dormiētes iuadere & suo pōdere oppressos gauare credidit. Sed hæc duo genera nihil ad diuinationē ptinēt: Sequit tertio ī loco oraculū. cū dormiētibus parens deusue aut aliq̄ sancta psona loqtur: & apte futura p̄dicit Visio est:cū iter dormiēdū nō audire sed uidere qppiā uidemur qd uigilātibus deide ita eueniat: ut dormiētes uidimus. Sed oraculi exēplū sit illud Vir. in quo Aeneæ oraculū fundit Hector. Heu fuge nate dea teq; iis eripe flāmis Hostis habet muros ruit alto a culmine troia. Somniū aūt est qd ambagibus uelaminibusq; tegit id qd sine interp̄tatione nō intelligit. Quale fuit illud Cyri regis:qd apud Diony. legit. Hic.n. dormiēs solem ad pedes suos habeī uisus est:eūq; ter prēdere frustra tētauit cum se uoluēs sol elabereī. Quod somniū ita magni interp̄tati sūt:ut ex triplici appetitiōe solis.xxx.annos. Cyrū regnaturū eē portēdereī. Quod ita cōtigit. Nam ad septuagesimū ætatis annū puenit:cum q̄draginta natus annos regnare cœpisset. Ac de naturali diuinatione hactenus. Ars āt aruspicinā:Auguria:Astrologiā:& sortes continet. Aruspicinam apud ethruscos inuentā tradūt. Nam aranti cuidā in agro tarquinēsi:& sulcum profundius īprimenti:e terra subito extitit q dā quē tagē appellarūt:facie qdē puerili:sed senili prudētia a quo uniuersa ethruria auspicinā edocta est. de quo Lucanus. Sed cōditor artis Finxerit ista tages. Dicit aūt aruspicina ab ara:& inspiciendo. Verū hæc cōplectit exta fulgura:& oñta:nam mactata hostia apud arā atq; apta qūo se iecur & reliqua exta hērēt ispiciebant: & ex illoꝝ motu situ defectu augmentoq; atq; deniq; colore futura cōiectabāt:ut late patet apud Lucanū:nam & quo die primū in sella aurea sedit cæsar in boue quē īmolauit cor nō apparuit. Oñta sunt q̄ pter naturam facta aliqd futurū esse significant. Vt cū in exercitu Xersis equa leporē pepisset:rñsum ē ex timore ī fugam abiturū illū exercitū. Est āt si ciceronis sniam teneo:eadē res oñtum portētū:mōstrū & pdigiū. nā ipse ait hæc; qa oñd unt:portēdunt:mōstrāt:p̄dicunt:oñta:portenta: pdigia:& monstra appellant. Marcellus aūt mōstra dicit esse monita deorū:qa Vir. dicat in tertio. Mōstra deū refero. Prodigia uero iras & minas deoꝝ:idē Hatpyia celeno: pdigiū cāit portēta q̄ aliqd īminere significāt. Seruio uero placet mōstrū ad pñs referri. Prodigiū aūt ad id qd in lōgū tp̄s ꝓtrahit significationē. Tertia ps aruspicinæ cōsistit ī fulminibus & fulgure & tonitru interp̄tando. Quod aūt istæ tres ptes sub aruspicina reponant:idē cicero in libro de diuinatione demonstrat his uerbis. Sed qm̄ de extis & de fulgoribus satis est disputatū: ostēta restāt ut tota aruspicina sit pertractata. Huiuscemodi:igit est aruspicina:& q ea tractāt:tū aruspices:tū extispices nosant. in secunda āt pte eius diuinatiōis q̄ artis est auspicia auguriaq; ponunt. Auspicia uero ab auibus inspiciēdis. Auguria ab auiū gustu uel garritu nomē assumere putarūt. Erāt aūt tria diuinationis genera ī auibus. Nā aliæ uolatu: aliæ cantu futura p̄dicebāt:& illæ qdē p̄petes:istæ oscinæ dicebant. Erat & tertiū genus ex illarū gustu cum pullis galinaceis cauea deprōptis esca porrigebat:ut tripudiū solistimū īde esset:pniciesq; portēdebat:si escā nō capent. Quapp ī foelicē cōflictū a numātinis:ī Mancinū illatū p̄dixerūt pulli:qui escam nō cœperunt: sed ex cauea euolarūt. Docet āt in eodē libro Cicero his uerbis idem esse auguriū & auspiciū. Quid de auguriis loq̄r? Tuæ partes sunt. Tuum inqt auspicioꝝ patrocinium esse dēt. Quāobrem hi augures auspicesq; dicebant. Qui idem etiam nomina aiaduertebant. Dicunt aūt oia uerba q̄ cū fortuito & ob aliā causam dicta sunt: nos tñ qm̄ nostro negocio conducant:ea tāquā id:de quo quærimus:p̄dicant:accipimus. Cuius rei huiuscemodi exemplū sit. Erat creatus consul aduersus Persem Maccedōiæ regem Paulus æmilius: cui cū domū redeūti filia noie Tertia lachrymabūda obuiā fieret. Quid est inqt mea tertia:q; tristis es? Mi pr̄ inqt illa mea psa periit. Erat aūt psa nomē catellæ:quam puella in delitiis habuit. At Aemilius omen accepit periturū Persem: aduersus quem beliū esset gesturus:hæc igit omnia uocant:qa ore hominis ꝓlata sint. Sortiū originem hmōi narrāt. Referunt.n. Numeriū quēdā fuscum apud p̄nestinos p somnum admonitū certo in loco ſylicem pforasse:pforatoq; saxo sortes in robore insculptas priscarū lr̄aꝝ notis inuenisse q̄ habitæ in maxima ueneratione fortunæ monitu manu pueri miscebant:atq; educebant:illudq; legit apud Antiū templū fortūæ fuisse: in quo sortes sua spōte mouebant. Restat astrologia:q̄ oium istarū formarū q̄ ab arte sunt uerissima sit de qua nihil dico:qa in paucis nulli ex legentibus usui essem. Multa aūt dicere & angustiæ tp̄is ꝓhibent:& huius generis scriptoꝝ minime patit rō. Sed ab hac q̄is multū degeneret:geomātia est. Est itidē pyromātia:est hydromātia. Haꝝ prima fortuita puncta ī puluere signat. Altera rē igni pficit Tertia ex aqua uaticinia colligit. Additur his necromātia: qūā iccirco oēs boni abominati sūt:qa sine humana cæde nō conficiebat. Additur chiromātia:q̄ ex manuū lineis pronosticatur. Sed iā ad nr̄i itineris diuerticulū rediturus hoc solū addā: psæpe hæc q̄ distincta sunt a poetis cōfundi ut omē ꝓ mōstro ponatur:& sortes ꝓ oraculo:& aliud itidē ꝓ alio. Cōpōē cōgere. Aridū:ut ignē facilioꝝ cōcipiat Geniū:huic sacrificabāt optio uino:& lautissimis epulis. Ergo qñ bō corpus curabāt genio īdulgere dicebant. Cōtra āt q̄do puo difficiliq; uictu utebant:geniū suū defraudāt putabātur. Quod terētianus ille seruus cōquerit. Bimestri:q̄rit acron an biēnē itellgat: qm̄ a mēsibus cōputet annus. Sed nō fugit non porculos bimestres & tenellos:& uariis rebus cōditos iter suaues epulas reponi. Dicitur āt porcus:qa porrecto rictu pascat:& terrā dū herbaꝝ radices rimat latius porrigat. Porci effigies iter si-

gna militaria sextū locū obtinebat:qm̄ fcā de īde pace cæsa porca fœdus fieret. Dixerūt ēt porcū troianū intra quē iā exēteratū & lepores & altilia &c. huiuscemōi esui accōmodata cōderēt:atq; oia simī decoqrēt: qa īde ita multa obsonia ꝓdibāt:ut olī ex troiāo equo multi milites ꝓdiere. ¶ Solutis.o.m.suo.i.ab opibus. Hortat aūt ut diē festū agat. p ligna āt arida hyemale tp̄s signāt:ī quo hæc uoluptuosa magis expetunt. Sic Ma. suitat genialis hyems curasq; resoluit. Argumentū. ODES. XVIII.

¶ Ode.xviii. dicolos tetrastro. ad faunū. (tiū amator

Aune nymphaꝝ fugiē
Per meos fines & apri-
Leis īcedas. abeasq; puis (ca rura
Aequus alumnis.
Si tener plēo cadit hedus anno
Larga nec desunt ueneris sodali
Vina cratere. uetus ara multo
Fumat odore.
Ludit herboso pecus oē campo
Cū tibi nonæ redeūt decēbres.
Festus in pratis uacat ocioso
Cum boue pardus.
Inter audaces lupus errat agnos
Spgit agrestes tibi silua frondes
Gaudet inuisam pepulisse fossor
Ter pede terram.

¶ ANT. Faunū agrestē sylueſtrēq; deū orat uti p suos agros mitis & inocens eat. cū pleno anno hædū ei uinaq; & odores plurimos tradat Agrestesq; ēt sibi tripudiēt. ¶ Faune nymphaꝝ. fauni dei latinoꝝ erāt:quos in sylueſtribus locis traditū est solitos fari:qd Varro scri. Seruius ēt docet faunos dictos a fando. i. uaticinādo. Vnde & fatuos dicimus īcōsiderate loquētes. de faunis āt poeta li. i. Geor. ait. Et uos agrestū p̄ſentia numia fauni ferte simul fauniq; pedē. ¶ Lenis. mitis. placidus. ¶ Aequus. benignus. inocēs. ¶ Paruis alumnis. uernas ītelligit uillici filios. ¶ Larga nec desūt. ordo est. nec desunt ueneris sodali larga uina ī cratere:ueneris āt sodali. i. tibi faūo. dixerat.n. faūæ nymphaꝝ fugiētiū amator. uel dicas. nec desunt larga uina in cratere sodali ueneris:quoniā sine cerere & baccho friget uēus. & Pli. li. xiiii. inqt de ebriis. Præmiūq; sūmū ebrietatis libido portētosa ac iucū dū nefas. Ouid. itē li. i. de arte ait. Vina parāt aīos faciuntq; coloribus apros cura fugit multo diluiturq; mero. illic sæpe aīos iuuenū rapuēr puellæ. Et uenus in uinis:ignis ī igne fuit. Et ī li. de reme. Vina parāt aīos ueneri:nisi plurima sumas. ¶ Ludit herboso. id erat in numis honorē:ut ēt pecora gauderēt & luderēt. q̄ sub eius tutela sunt. ¶ Vacat. ab labore. ſ. ¶ Nonæ decēbres. tūc.n. faūo sacra celebrabant. ¶ Festus. i. lætus:id āt erat pp fauni nomē quū festa pagus celebrabat. ¶ Pardus sunt pardi pantheraꝝ mares. panthera āt & tigris maculaꝝ uarietate spectant. suntq; pātheris ī cādido breues maculaꝝ oculi. ferunt colore eaꝝ mīr sollicitari q̄drupedes cūctas. sed capitis toruitate terreri: quāobrem occultato eo reliq̄ dulcedine īuitatas corripiūt. Auctor ē Pli. li. viii. ¶ Pardus. Acrō hic legit pagus. utrūq; tamē cōuēit. ¶ Agrestes frōdes. id erat:quoniā locis silueſtribus fauni morabant: hic ī eoꝝ honorē agrestes frōdes p humū īpargebant ab sylua īpa:nō solū ab uiris. De more āt id fiebat. uñ i. b. Maro inqt. Spargite humū foliis. inducite fontibus umbras pastores:mādat fieri sibi talia daphnis. Itē alia ægloga. Quis cāeret nymphas:qs humū florētibus herbis spgeret. aut uiridi fōtes īduceret ūbra. ¶ Fossor. agricola. quē gaudeī dicit tripudiis ī faūi sacris.

Fauni

Vina

Pardus pāthera

Frōdes ī humo

¶ ACR. Faune nymphaꝝ fugientiū amator. Quasi a celeritate sui nymphæ faunoꝝ petulantiā fugiāt. ¶ Et aprica. amœna. temperata. ut Duceret apricis in collibus una colorem. ¶ Aequus alūnis. alumnis ruris uernulis:quos maxīe fauni lædere dicunt. ¶ Lenis īcedas. ꝓpitius. placatus. ¶ Pleno anno. i. completo annuale ei sacrificium facere ostendit. ¶ Si autem. si quidem. ut Vestro si munere tellus. ¶ Cadat. immolat. ¶ Veneris sodali. u. c. cratere dixit ueneris sodali. ideo qa sine cerere & libero friget uenus. ¶ Vetus ara. nō ætatis cultu deserta. sed multo thure succēsa. ostēdit aūt se eos multis sacrificiis dōauisse. q̄bus ꝓmereat quæ petit. ¶ Ludit herboso pecus omne cāpo. Tanq̄ deuotionem diei in numinis honorem etiam pecudes lasciuiendo sentirent. Nonis etiam decembribus faunalia & faunorum culta dicebant. ¶ Festus. i. tua festa celebrās. ¶ In pratis:autē quia faunalia in siluis & in pratis celebrant. ¶ Cū boue pagus. in pagis.n. & in compitis celebrari talia consueuerunt:ut Vir. Præmiaq; ingentis pagos & cōpita circū. Thesidē posuere. atq; iter pocula læti Mollibus in pratis unctos salire per utres. ¶ Inter audaces lupus errat agnos. non semp audaces agnos. sed illo die. tanq̄ q numinis interuentu nō timeant. qd honori fauni applicat festiuitatis suæ tēpore lupos nocere pecudibus nō sinētis. ¶ Spargit agrestes tibi silua frondes. ueluti silua p amœnitatē frondes spargeret. Vt Spargite humū foliis. inducite fontibus umbras. ¶ Gaudet inuisam. p. f. cultu uinearum liberatus & fauno sacrificat. ut inuitat genialis hyems curasq; resoluit. ¶ Ter. uero ad rithmum rettulit.

¶ POR. Faune nymphaꝝ fugientiū amator. Faunū iuocat quē aiunt infeꝝ ac pestilētē deū eē. fm q̄ & nunc Horatius loquit:cū eū orat ut tenuis p agros suos trāseat. Et Vir. ī septimo cū apud memphitē pestiferi odoris pallidū lucū habere ostendit:& in consulendo oraculo eius uideri multa simulacra miris modis uolitantia. Atq; imis acheronta affatur auernis. ¶ Fugientiū amator. p lasciuiam dicit fugientium. tale est illud. Et fugit ad salices & se cupit ante uideri. ¶ Si tener pleno cadet hædus anno. significat semper se ei anniuersarium sacrum hædo facere. ¶ Vina cratere. craterē ueneris sodalē dixit. qa sine cerere & libero friget uenus. ¶ Ludit herboso pecus omne campo cum tibi nonæ redeunt decembres. Nonis decembribus faunalia sunt. hoc est dies fastus fauni in cuius honorem pecudes lasciuiūt. ¶ Inter audaces lupus errat agnos. non semp audaces sed illo die:quo uidelicet nō timeant lupū inter se errantem: & hoc interueniente numine fauni euenire dicit qui quasi die festo suo uult pecora:q̄ sub tutela sua sunt:sine periculo eē. ¶ Gaudet inuisam pepulisse fossor ter pede terram. Inuisam terram fossoribus merito dixit:q; in ea laborent cum fodiunt. naturale est.n. oibus odisse laboris sui mareriam. Significatur autem agrestes cū festo fauni feriati ludant:in terra tripudiare.

¶ CHRI. Faūe nymphaꝝ fug. Faūos eos dē apd latios putāus:quos græci panas dicūt. ¶ Sed de iis iā enarratū ē. Sacrificabāt faūis nonis decēbris:eaq; faunalia appellabant. Ferē fauno agrestib; pueris nocēt. ꝓptereaq;

ſacrificio placari ne noceat:ait Acron.Nam deoꝝ alios placabãt:ne nocerẽt alios orabant ut prodeſſent.Hinc Vir.in tenui labor ẽ:at tenuis nõ gloria ſi quẽ Numina leua ſinũt.Eſt ãt teſte Seruio Faunus ſiſernus deus.Hic Vir.in iis ſacris q̃ ſibi latinus filius iſtituit ita regem ĩducit ut dicat.Pellibus ĩcubuit ſtratis:ſomnoſq; petiuit Multa modis ſimulachra uidet uolitãtia miris.Et uarias audit uoces:fruiturq; deoꝝ.Colloqo:atq; imis ache rõta affaṫ auernis.℣ Fugiẽtiũ.fugiũt.n.ſuã petulãtiã:uel reſpexit ad fabulã Panis:ĩ q̃ fingiṫ inlectatus fuiſſe ly ringa nympham:q̃ fugiens miſeratiõe deoꝝ in calamos cõuerſa ẽ:ex qbus Pan iſtulã cõpoſuit.℣ Lenis mitis; ſine noxa.℣ Aequus.fauens.℣ Pleno anno.i.finito áno.℣ Sodali.amico.Nam ſine cerere & libero friget uenus; ℣ Vetus ara. Ex hoc oñdit q̃ p multos iã ános ſacrificiũ hoc inſtitutũ fuerat.℣ Ludit her. laudat a bñficio & a pñtia numinis.Nam oñdit ita placari:ut nõ mõ non noceat:ſed ẽt tutet ſuũ pecus.pſerti ĩ nonis decẽbris:in qbus faunalia celebrant.℣ Pagus.q.d.uniuerſa regio.℣ Inter audaces.p miraculo poſitum q̃ tanta ſit numi nis pñtia:ut agni aĩal natura timidiſſimũ nõ ſine audacia ĩter lupos errẽt:qm̃ faunus illos tutos pſtet.℣ Spar git.Et hoc ad miraculũ q̃ in mẽſe decẽbri.℣ Tibi.i.in tuũ honorẽ ſiluæ frõdeſcãt.℣ Gaudet: ſnia eſt q̃ in fau nalibus agricolæ ſaltationẽ adhibent:ut oĩs ps corpis lætitiã exprimat:cũ iã annuus labor ad finẽ pductus ſit. Nã eo tpe & fruges oẽs & uina cõdita ſunt:atq; poma collecta & noua ſemẽtis magna ex pte fcã ẽ.Vnde non ui hil ociari poſſe uidenṫ.Quapp & Maro.Frigoribus parto agricolæ plerũq; fruunṫ.Mutuaq; iter ſe læti cõui uia curãt:iuitat gemalis hyems curaſq; reſoluit.℣ Ter:numerus p nũero:uel ter: ut demõſtraret ſaltationẽ ĩ honorẽ numis eẽ.Nã ut ait maro:nũero deꝝ ĩpaṫ gaudet.℣ Inuiſã:pp ánuũ laborẽ quo ſe ĩ ea colẽda exercuit.

Argumentum. ODES. XIX.

¶ANT. Telephũ poetã græcũ familiarẽq; ſuũ cũ ioco argu it.is.n.græcoꝝ hyſtorias referebat Horat.Cũ tpſ poſceret cõui uii potius neceſſaria tractare.Hortaṫ ĩde pueꝝ ſuũ pocula ppa rare:aſſintq; tibiæ cũ lyra & fiſtula.℣ Quãtũ.d.ode eſt ſimilis.

iachus xxxvi.li.i.℣ Inacho.fuit inachus prius argiuoꝝ rex: q regnauit annis.L.anno ãt mũdi.MMM.cc.xl.auctor ẽ Euſebi.℣ Diſtet:

codrus differat uel abſit.℣ Codrus:fuit is athenienſiũ rex.xvii.qui regnauit.annis.xxi. áno mũdi.MMM.cx.ut ſcr.Euſe. Vlq; Iuſti. li.ii.ait.Cũ eẽnt ĩter atheniẽſes & dorienſes ſimũltatũ ueteres offenſæ:quas uindicaturi bello dorienſes de euẽtũ pliĩ oracu la cõſuluerũt rñſũ ſupiores fore ni regẽ atheniẽſiũ cecidiſſent. Quũ uentũ eẽt in pliũ militibus ante oĩa cuſtodia regis athe niẽſis pcipiṫ.Atheniẽſibꝫ eodẽ tpe rex codrus erat: q & reſpõ ſo dei & pceptis hoſtiũ cognitis pmutato regio habitu panno ſus ſarmẽta collo gerẽs caſtra hoſtiũ igrediṫ: ibi ĩ turba obſiſtẽ tiũ ab milite quẽ falce aſtu cõuulnerauerat iterficitur: cognito regis corpe doriẽſes ſine pliio diſcedũt.Atq; ita atheniẽſes uir tute ducis p ſalute pñiæ ſe offerẽtis bello liberanṫ.Poſt codrũ nemo athenis regnauit.Admiſtratio reip.ãnuis magſtatibus p miſſa hæc oĩa ex illo:de hoc ẽt aliqua Cice.in fi.li.i.tuſc.℣ Ge nus.æ.fuit is iouis æginæq; filius.Genuit ãt Thelamonem Pe leũ & phocũ.Ex peleo ac thetide achilles ortus:q cũ agamen

ilion none ad Troiã acceſſit:Auctor ĩ iis Dio.li.v.℣ Sacro ilio.a diis.n.mœnia ſibi cõſtructa fuerãt.Dioy.ſcri.ilion ĩ phrygia eẽ iuxta idã montẽ ciuitatẽ olim ampliſſimã & maximoꝝ heroũ pcreatricẽ quã ferũt ab neptũno & apolline cõditã extitiſſe:ſed poſtea direptã & cuerſam palladis ac iunonis cõſiliis:ſitam ppe xanthi & idæiſi mœntis undas.℣ Chiũ cadũ.de chio uino optio ſupius dictũ eſt.℣ Aquã tempet ignibus.i.tepefaciat:utebã

peligni tur enĩ tepida aq̃ p diluẽdo uino:p id aũt Horatius hyemẽ tũc fuiſſe inuit.℣ Et quota:ſupple hora.℣ Peligni frigoribus:peligni populi ſunt marſis uicini:ut ſcribit li.v.Str.Sulmo aũt pelignoꝝ eſt mediterranea ciuitas; ut docet li.iii.Ptolæ.pelignis aũt frigoribus ait:qa ex mõtibus illis niuoſis uenire uidebãṫ:q ſabiniæ iminẽt. ℣ Da lunæ ppere nouæ:hortaṫ pueꝝ ad parãda pocula.Eſt ãt ordo:o puer da ppe pocula nouæ lunæ: da me diæ noctis:da pocula murenæ auguris:pocula miſcent tribus cyathis cõmodis aut nouẽ.℣ Da lunæ nouæ.id lunæ honorẽ.Hoc ait qm̃ ſolebãt olim pocula ſumere in deoꝝ honorẽ:aut heroum:aut amicaꝝ:hinc Mar. in quit:Nænia ſex cyathis:ſeptẽ iuſſia bibaṫ.Omnis ab iſuſo numeretṫ amica phalerno.℣ Tribus aut nouẽ.Gel.

cõuiua li.xii.c.xi.ſcribit Varronẽ dixiſſe cõuiuaꝝ numeꝝ oportere incipe a grãꝝ numero.& pgredi ad muſaꝝ.i.phi

rũ nũe ciſci ab tribus & cõſiſtere in nouẽ:ut cũ pauciſſimi cõuiuæ ſunt nõ pauciores ſint q̃ tres:quũ plurimi non plu

rus res q̃ nouẽ.Nam multos inq̃t eẽ nõ cõuenit:q̃ turba plerũq; eſt turbulenta.℣ Attonitus.nimio uidelicet uino.

¶ACR. Quãtũ di.ab.ini.Telephũ græcũ poetã ſodalẽ ſuũ alloquiṫ iocoſæ eũ corripiẽs q̃ hiſtorias nõ p tinentes ad ppoſitũ potius loquaṫ:q̃ quæ ſint apta cõuiuio.Alii uolũt reprehendi Telephũ q̃ quantũ tpis iter eſſet ab inacho uſq; ad codrum q̃reret:deide cõuerſus ad puerũ:ut ĩpari numero cyathoꝝ faciat potiões hor taṫ.Codrus rex atheniẽſium & lacedæmonioꝝ fuit:hic iminẽtibus hoſtibus p pñia ſe deuouit rñſo incitatus oraculi:quo pdictum fuerat eos uicere poſſe quoꝝ dux fuiſſet occiſus:hoc dum puulgatum fuiſſet:cœpit ui tare ne occideretṫ.Mutato poſtea habitu gregarii militis ad caſtra hoſtium prexit magnis iniuriis agẽs:ut oc cideretṫ obtinuit:ut Virg. Aut alconis habes laudes aut iurgia codri.℣ Et ge.æa.aui.achillis:p has autem fabu las hiſtoriã græcã ſignificat.℣ Sacro:qa a numinibus muri facti dicebanṫ troiani: hoc ẽ neptũno & apolline: ut Vir.Cuperẽ cũ uertet ab imo Structa meis mãib9 piuræ mœnia troiæ.℣ Quo.c.p.c.aut pegrinũ uinũ di

¶Ode.xix.dicolos diſtr.ad telephũ.

Vantum diſtet ab inacho
Codr9 ppria nõ timid9 mo
Narras:& genus æaci: (ti
Et pugnata ſacro bella ſub ilio.
Quo chium præcio cadum
Mercemur.qs aq̃ tẽperet ignibus:
Quo præbente domum:& quota
Pelignis caream frigoribus:taces,
Da lunæ propere nouæ.
Da noctis mediæ:da puer auguris
Murenæ.tribus aut nouem
Miſcẽtur cyathis pocula cõmodis.
Qui muſas amat impares
Ternos ter cyathos attõitus petet

xit aut uas uino pciosius.℣ Temperet.tepefaciat:nã tepefactis aquis ſolebant græci uina temperare.℣ Quo: aliquo.℣ Et quota ſub ora .ordinale nomẽ eſt.℣ Pelignis careã frigoribus.pelignum oppidũ eſt ſabinorum frigidæ regionis.℣ Da.p.a.m.pueꝝ pincernã alloquiṫ hoc mõ ueteres feſtiuitatẽ conuiuioꝝ celebrare conſue uerant.ut ſingulos uini cyathos ſub ſingulorũ deorum aut cariſſimoꝝ hoium noĩe ĩ poculis apponi iuberẽt. ℣ Danoctis mediæ.i.bibamus in honorẽ mediæ noctis & nouæ lunæ & auguris murenæ.℣ Tribus aut nouẽ. ut numero deus impare gaudet:tribus autem aut nouem aut propter menſas aut propter charitas quia læti tiam dabant.℣ Attonitus:ut non inebrietur.℣ Vates: pro quolibet ſacricola.

¶POR. Quantũ diſtat ab inacho codrus:telephũ adoleſcentẽ alloquiṫ qa quæ ptinerẽt ad conuiuii pñtis apparatus nõ narrarẽt.Deinde cõuerſus ad puerum hortatur:ut ĩpari numero cyathorum repotiões faciat. Quantum diſtet ab inacho codrus pro patria nõ timidus mori cõparatiõem inquit facit uirtutum inachi & codri:codrus autem atheniẽſium dux fuit qui ut patriæ uictoriã pareret interimẽdum ſe lacedæmoniis ob tulit. De inachi autem uirtutibus nulla extitit hiſtoria.℣ Et pug.ſ.b.ſ.i.Sacrũ iliũ dixit. ſecundum homeri cum illud ἱαοιτεῦον.℣ Quo præbente domum:& quota ad epulandum præbente.ſ.quomodo ſolent dice re apud quem & quota.℣ Pelignis.e.ſ.utrum in peligno oppido uult intelligi dici:an ut ſolẽt poetæ ſpeciem progenere poſuerit:ut Lenis:inatat alnus Miſſa pado.℣ Da.l.p.n.ſicut ueteres ſingulos uini cyathos ſub ſin gulorum deorum aut cariſſimorum ſibinominibus ſolebant in poculum defundere:ſecundũ quæ nunc hæc dicuntur.℣ Tribus.a.n.m.c.p.com.ſecundum illud numero deus impare gaudet.

¶CHRI. Quantũ. Tu ergo narras hiſtoriã.ſ.contexẽs q̃tũ Codrus nõ timidus mori p pñia diſtat ab ina cho uel tpe.i.quot anni intercedãt ĩter illos uel diſtat uirtutib9.i.q̃tũ illũ ſupet:ſed ut de hiſtoria aliqd deli bem9 regnarũt erecte ide apud atheniẽſes a Cecrope generis auctore uſq; ad Timœtẽ ultimũ in ea familia re gẽ annos nouẽ atq; uiginti ſupra quadringentos.Poſt quos ad Melãthum pylienſem Andropõpi filiũ hac cã regnum tranſlatum eſt.Prouocauerat Xanthus Boetius in ſingulare certamen Timœthem: quo reculante ſubiit illius uicem Melanthus uictorq; rediẽs regnum meruit.Huius Codrus filius fuit: Qui dux in bello quod pelloponenſes aduerſus athenas gerebãt:factus audito oraculo illũ exercitũ ſupaturũ cuius dux eſſet cæſus hũtum ſeruilem:ne forte pro duce agnoſceretur indutus.& ad hoſtiũ uicina tẽtoria accedens iurgio in ſe ita illos laceſſiuit:ut incognitus interficeretṫ.Qua cæde impletum eſt oraculum.Hoc aũt ita geſtũ eſt anno mundi qnto ac.xxx.ſupra.iiii.milia.De hoc Virg.incipe mopſe prior:ſi quos aut phylidis ignes Aut alconis hẽs laudes aut iurgia codri:inachus ãt multo uetuſtior Codro primus rex argiuoꝝ fuit anno mũdi.iiii. atq; .xl.ſupra tria milia ac trecentos regnauit annos.l.Perſeuerauit aũt regnum in hac familia ſm Caſtorem: qui de argiuorum regno cronicam ſcripſit;annos.ccclxxxiiii.Vltimus omnium fuit Stenelantus Crotophi filius Sed inacho ſucceſſit Phoroneus qui primus leges iudiciaq; cõſtituit.℣ Genus æaci.De hoc iam dictum eſt. ℣ Pugnata:ſine origine uerbi ut etiã triũphata.℣ Sacro.ad imitationẽ homeri qui ſæpe dicit ἱερὴν τροίην.i.ſa cram troiam uel ſacro cuius mœnia a diis facta eſſent.℣ Quo quæris ergo hæc q̃ nihil profutura ſint. Nõ ãt ea q̃ris:q̃ nobis ſint uſui.ſ.quo pciocadũ uini chii emanus:q̃s nobis ignẽ ad aquã calefaciẽdam pbeat.ut quis domum hoſpitalem & quota hora me poſſim domum recipere ut caream frigoribus.i.ut illa tectus poſſim frigus uitare.℣ Pelignis:hi populi iuxta marſos & ueſtinos ſunt in quarta italiæ regione.Hinc Naſonem no biliſſimum poetam natum dicunt:ibi ergo credendum eſt tunc fuiſſe poetam. Eſt autem regio pp montes frigida.℣ Tempet aquam:Ex hoc intellige cuncta q̃ aqua decoquunṫ.Quo ex noſtris hoſpitibus.℣ Da pue: tanq̃ iam in conuiuio ſit iubet puerum pocula miſcere.Ex conſuetudine priſca qua ſolebant ſumere pocula ſub alicuius dei aut uiri honore.Ergo ĩ honorem & lunæ & noctis & Telephi iubet pocula porrigi.℣ Mediæ: nam uſq; in mediam noctẽ producebãt cõuiuia.℣ Auguris.Nã augurio pollebat murena.℣ Tribus aut.ix.q̃ ſi dicat;infra tria pocula omnia mœſtiora eſſe ſupra nouem uero non letitiã ſed tumultus & rixas ex ebrieta te excitari.Quapp neq; infra gratias q̃ tres ſunt bibendũ eſt neq; ſupra muſas q̃ nouenariũ numerũ explent. Quin &.M.Var.in li.q ex ſatyris menippeis inſcribiṫ.Neſcis quid ueſper uehat:refert conuiuaꝝ nũerũ ne que minorẽ q̃ gratiarũ:neq; rurſus maiorem q̃ muſarũ eſſe oportere.Ergo pocula miſcent tribus aũt nouẽ cyathis commodis ideſt commode & ſine damno miſcent pocula a tribus cyathis uſq; ad nouem.℣ Qui.m. a.ut nos q poetæ ſumus.℣ Bibat.t.t.i.nouem.Totidem enim illæ ſunt.℣ Attonitus:q̃ ſi iam ſtupeſcens ex ni mio uino.Sed id non prætermittam aliud eſſe miſcere:aliud propinare.Miſcet enim pocula miniſter:qm̃ aq̃ addit:mero ppeaq; iam adiuncta aqua mixtũ appellaṫ.Hoc ergo a miniſtro ei qui dignior eſt datur.Hic aũt tum acceperit partemq; biberit eligit cui ſecundo deide porrigat & hic prior propinare dicitur quoniam an te ipſe bibat:q̃ alteri porrigat ὑφο.n.apud græcos ante ſignificat:& πίνω bibo.Miniſter autẽ q̃ pocula diſcum bentibus præbet pincerna appellatur.

Vates:tris prohibet ſupra
Rixarum metuens tangere gratia
Nudis iuncta ſororibus:
Inſanire iuuat.cur berecynthiæ
Ceſſant flamina tibiæ?
Cur pendet tacita fiſtula cũ lyraṫ
Parcentes ego dexteras
Odi.ſparge roſas. audiat inuidus

¶ANT.Nudis iũcta ſororib9.De gratiis uideto ſupius ode. iii.li.i.℣ Berecynthiæ tibiæ:id ait quoniam obliquã tibiam in tibia phrygia midas inuenit. Geminas tybias marſias. Cum tibiis berecyn canere uoce Terentius dardanus inſtituit. Auctor Pli.libr.vii. thes ℣ Berecynthiæ:berecynthes natio quædã inter phrygas eſt ſim rhea pliciter uero phryges Troeſq; prope idam habitantes Rheam præcipuo uenerant honore eius orgia frequẽtantes hanc qui dem deorum matrem uocant:& ueſtam: & deam phrygiam Veſta magnam ab locis autem ideam didimenam phylenã peſſimõ Cybele tiam cibelem.Hæc ſcribit Strabo lib.x.℣ Lyra:ueterum ro.epu lyra lis fides ac tybias adhibere moris fuit.Et in prouerbium uſq;

Themistocles

græcorum celebratũ ẽ idoctos a musis atq; græcis abesse. Apud illos autem mos erat: ut ĩ conuiuiis post cœnam circumferretur lyra: cuius quum se imperitum Themistocles confessus esset: habitus est indoctior. Auctor est Fabius libro primo de musica. ¶ Parcentes dexteras: nil agentes. ¶ Sparge rosas. in mensa. ſ. ¶ Lycus: is senex ei uicinus erat. ¶ Non habilis: non apta: erat. n. lyci senis uxor iuuenis hinc ille zelotypus erat & inuidus ac odiosus. ¶ Spissa te. laudat telephum a forma. ¶ Vespo: de hoc uide superius. Tẽpestiua: uiri potẽs apta uiro. ¶ Lẽtus. occultꝰ ac lõgꝰ.

Dementem strepitum lycus:
Et uicina seni non habilis lyco
Spissa te nitidum coma.
Puro te similem telephe uespero
Tempestiua petit chloe.
Me lentus glyceræ torret amor meæ.

¶ ACR. Tris ꝓhibet supra: ne si supra nouẽ addideris tres ebrius factus exurgas ĩ lites: q̃ sunt grãæ letitiæq; cõtrariæ: iõ grãæ nudæ pigũt ueluti sine dolo sine fraude sine aliquo uelamĩe. ¶ Cur berecynthiæ. berecynthia urbs phrygiæ: unde & thibias phrygias dicit q̃ matris deũ sacris adhiberi cõsueuerãt: ad q̃rum cãtus & a cõuiuantibus saltabat. ut Tympana uos buxusq; uocant berecynthia matris. ¶ Parcẽtes. ociosas a cãtu uel a miscendo cessantes. ¶ Lycus: uicinus hilaritatis nr̃æ strepitũ & iuidiam patiat: ut Vir. Fit strepitu tectis: uocesq; ꝑ ampla uolutant atria. ¶ Non habilis lyco. uxor q̃ seni puellæ inhabili cõiuncta esset. unde & zelum eius ostẽdit: dum inhabilem dicit. ¶ Telephe: ordo est thelephe tẽpestiua chloe petit te nitidum spissa coma: & puro similem uespero & est laus pulchritudinis telephi: Nam & crinium compositio numinibus aptatur.

¶ POR. Tris prohibet supra rixarũ tãgere gr̃a: ait supra nouẽ cyathos si tres addideris futurum ut ebrius factus exurgas in lites quæ. ſ. contrariæ sunt gratiæ. ¶ Cur. b. c. f. t. berecynthia urbs est phrygiæ: ergo tibias phrygias dicit quæ sacris matris magne adhibent: ad quaꝝ cantus trõ solent & conuiuantes saltare. ¶ Parcentes ego dextras odi. i. ociosas: q̃ neq; lyrã percutiant nec spargant rosas. ¶ Audiat inuidus demẽtẽ strepitum lycus. hilaritatis nostræ inuidia rumpat. ¶ Et. u. ſ. non. h. l. merito non habilis: quia puella seni iũcta est. ¶ Tẽpestiua petit chloe. i. matura rebus uenereis. ¶ Me lentus glyceræ torret amor: elegãter me lẽtus amor quasi latens & occultus nunc intelligendum: ut lentus ignis quia latens ac sine flamma urit.

¶ CHRI. Tris. p. l. nam grãæ tres sunt: ut iam dixi. ¶ Metuens. r. ꝓ ebrietatẽ. ¶ Nuda. & hoc quare fingat: iã accepisti. ¶ Insanire iu. Modus loquendi est: cum modũ ĩ aliqua re excedere uelle oñdimus. Nã qui sapiunt nõ excedũt. Sic Virg. Insanire libet q̃m̃ duo pocula ponã. Ergo uult ad pocula musicã quoq; addi. ¶ Cur: non interrogat solum: sed arguit. tanq̃ si festinanti sibi omnia tardiora procederent. ¶ Berecynthiæ. uel quia tibiæ ipsa inuentrix fuerit: uel quia in eius sacris adhiberi solita sit. ¶ Flamina: quia ex flatu sonitum emittit. Vnde tibias tubas & iis similia non pulsare sed inflare dicimus. Virg. Inflauit cũ pinguis ebur tyrrhenus ad aram. ¶ Parcẽtes. ſ. pulsationi. ¶ Fistula: hæc e canis ut plurimũ fiebat. Vir. Est mihi disparibus septẽ cõpacta cicutis fistula. Cæterũ ex uariis metallis ẽt fiũt: ut sint tanq̃ canales oĩbus liquoribus puiæ. Nã quæ crassiores: & fictiles sunt rubulos appellant. ut demonstrat Vitruuius. ¶ Sparge rosas: festinãti sibi festinantẽ orationem accõmodat. & quæ in furente furorẽ sapiat. Nã & interrogatio & repetitio & dissolutio qui colores rhetorici tres assunt hanc festinationẽ ex furẽti cupiditate prouenientem oñdunt. Huiuscemodi uehementiã & alibi inuenies & presertim apud uirgilianã. Didonẽ cũ abeũte iã Aenea sic secũ quærit. cuius initiũ est. Proh iuppiter ibit hic ait: & uestris illuserit aduena regnis. Hoc. n. eloquẽtis simul & sapientis scriptoris est: ut nõ mõ cõdecentes snias. sed genus quoq; dicendi naturæ rei: de qua agit cõueniens accõmodet. ¶ Sparge rosas. Tertiũ genus uoluptatis a floribus ꝓueniẽs. ¶ Audiat ly. Et hoc q̃rtũ. Nã uoluptuosũ est hominibus ĩ nos ex iuidia exasperatis aliq̃d prouenire ꝓꝑ quod inuidie rumpant. Vnde illud. Rumpant ut ilia codro. ¶ Dementẽ. i. furibundũ & qualẽ ex nimia libidine holes edunt. ¶ Et uicina. q̃ forte lyci amica esset. ¶ Non habilis. i. quam ipse pro arbitrio suo tractare nõ possit. Nã habilẽ rẽ dicimus ab hõdo quam ꝓ arbitrio nostro: ut uolumus habemus & tractemus. Vir. Habilẽq; humeris suspenderat arcũ. i. aptũ sexui: & quẽ uires sue tractare posset ergo non habilis. i. difficilis & q̃ non esset illi morigera: nam puella senẽ cõtemnebat. ¶ Spissa. ordo sit: chloe tẽpestiua petit te nitidũ spissa coma & similem puro uespero. ¶ Tempestiua: q̃ tibi cũ tempus postulat: semp assit: ergo facilis morigeraq; est. Vt opponat uicinæ lyci: quæ est nõ abilis. Nam tempestiua res est quæ suo tẽpore fit. Vel tempestiua quasi tibi in ætate conueniens ut contra dicimus non habilis lyco. i. ætate discrepans: ¶ Spissa: quod est adolescentiæ nam ingrauescẽte ætate nõ sunt densi capilli: qa caloris defectu calueſcimus. Sed & supra ẽt Telephũ laudauit. ¶ Puro: qui nõ sit nubibus obfuscatus. ¶ Lentus: uel flexibilis: & q̃ per omnes uenas se insinuet. Vel est simile illi Virgiliano: Est mollis flamma medullas. Vnde sequitur torrẽt. Vel lẽtus quasi diuturnus nã quæ lente procedunt diu procedunt.

Argumentum. ODES. XX.

¶ ANT. Erat ĩ signis puer nearchus apd̃ mulierẽ quã dã. Pyrrus ãt poetæ sodalis illũ rapere destinarat. Admonet igit̃ eũ Horatius illã secũ pugnaturã. ¶ Victoriæq; facultatem esse penes nearchum puerum. Nam ille uictor erit quem ipse uoluerit: laudat ĩde pueri formã. Nõ uides quãto &c. Ode ẽ fimilis secũdæ li. i. Getulæ catulos leænæ amãtẽ mulierẽ leæ habẽti filios cõparat: nã si cuti orba natis lea furit sic ẽt mulier illa rapto sibi amato puero. ¶ Inaudax. i. timidus. ¶ Grãde certamẽ. i. ipsa mulier certãs & furẽs. ¶ Tibi p̃da cædat maior: an illi ĩ-

¶ Ode. xx. dicolos tetrastrop. ad pyrrhũ.

On uides quãto moueas periclo
Pyrrhe getulæ catulos leænæ.
Dura post paulũ fugies inaudax
Prælia raptor.
Cum per obstantes iuuenum cateruas
Ibit insignem repetens nearchum

Grande certamen tibi præda cedat
Maior an illi.
Interim dum tu celeris sagittas
Promis. hæc dentes acuit timendos:
Arbiter pugnæ posuisse nudo.
Sub pede palmam
Fertur: & leni recreare uento
Sparsum odoratis humerum capillis.
Qualis aut nireus fuit: aut aquosa
Raptus ab ida.

terrogatiue legẽdũ est. n. sensus uinces ne tu an illa. ¶ Dẽtes acuit: adhuc pstat in metaphora. ¶ Arbiter. p. i. ipse puer pugnæ iudex. Dicitur. n. arbiter qui totius rei hẽat arbitrium & facultatem: ut festus edocet. ¶ Sub pe. nu. i. dissoluto & libero ostẽdit. n. uictorẽ fore: cui puer uoluerit palmam tradere & seipsum. ¶ Nireus: is regnauit in naxo insula: fuitq; caropi filius atq; Alagiæ: speciosus ad modũ: & qui cum agamẽnone ad troiam ꝓfectus est: ut Dyodorus ait libro sexto meminit etiam homerus in iliade. ¶ Aquosa raptus abida. i. Ganymedes qui filius trois ab ioue in aquilam uerso raptus dicitur a poeta libro quinto ibi. ſ. uictori chlamidem auratam &c. scribit etiã libro. x. meta. Ouidi. Aquosa ida: ab ideo enim monte defluunt scamander & Symois: ut scribit Mela.

¶ ACR. Nõ uides q̃to. hæc allegoricos ꝑ cõmẽorationẽ pyrrhi epyrotaꝝ regis q̃ ꝓ tarẽtinis aduersus rõanos pugnauit ad pyrrũ sodalẽ dñr: q puerꝝ nearchũ noie a q̃dã fœmina dilectũ sollicite extrahere conat. Fatit leænã urbẽ romam catulos eius urbis principes. ¶ Getulæ: getulam pro magnitudine patriæ posuit ut pœnoꝝ qualis in aruis saucius. ¶ Cũ ꝑ obstãtes cateruas: iuuenũ ibit grande certamẽ repetẽs insignẽ nearcũ noie aut equitẽ romanũ: quẽ pyrrhus tenebat epyrota: aut obscura eloquẽtia in pyrrhũ sodalẽ certamẽ ire dixit in mulierẽ q̃ certamẽ cũ ea habitura eẽt cupiẽs illi eripe nearcũ: ipsam. n. leænã grãde certamẽ dixit. ¶ Tibi præda cedat. i. tibi cognosces: cui maior accidat uictoria. tibi an illi. Hortat aũt illũ quiescere qa inexhausta semper dubios facit. ¶ Dentes acuit timẽdos seruat metaphorã leæne in romæ cõmemoratione uult aũt intelligi non posse resistere amori cõmemoratione paridis uicti libidine nam fabulã tangit. ¶ Posuisse nudo sub pede. p. fertur. i. ferẽt ueneri succubuisse: hoc est. n. dicere posuisse palmã sub nudo pede: quod cessisse libidini dicit aũt Hor. Frustrari pyrrhũ comitẽ conantẽ ab amore meretricis reuocare iuuenẽ. ¶ Arbiter: paris q̃ palmã iudicando posuerit sub nudo pede ueneris: ut expleret uno uerbo fabulã: aut hunc puerũ abitrũ certaminis posuit palmã cõtẽtionis ipsius calcantẽ: cui se amatũ potissimũ traderet: porro si regẽ pyrrhũ intelligere uelis arbiter nõ iudex: sed auctor belli accipiẽdus ẽ. ¶ Sparsum odoratis: ambigue. n. pueri tõdebant ad emphasinuero uenereæ seruitutis: dicit illũ habere humeros sparsos odoratis capillis. ¶ Qualis: aut. n. nireus tam speciosus ab homero traditur: ut omnes græcos excepto Achille superaret. ¶ Raptus ab ida. Ganimedem dicit: ut quem præpes ab ida. Sublimem pedibus rapuit iouis armiger uncis.

¶ POR. Non uides quãto moueas periclo. Hæc allegoricos ad pyrrhũ sodalem dñr: q puerũ nearcũ nunc a quadam fœmina dilectũ sollicitet: & ei extrahere conetur. ¶ Inaudax. i. non audax ac per hoc timidus. ¶ Ibit insignem repetens nearcum grande certamen tibi præda cedat maior an illi. Obscuram elocutionem quod certamen ipsum ire dixit: non mulierem quæ certamen cum pyrrho factura sit cupiens ei eripere nearcũ puerum. ¶ Hæc dentes acuit timendos: belle hoc dicit̃ de ea quam iãdudum sub nomine leæne intelligi uoluit. ¶ Arbiter pugnæ posuisset nudo sub pede palmam. Hunc puerum arbitrum certaminis esse dicit: & palmam contentionis ipsius refert. Quid intelligi uoluit illũ auctouem certaminis futurum cui se tradere uoluerit. ¶ Qualis. n. f. nirei pulchritudinem & homerus prædicauit cum ait.

¶ CHRI. Non uides q̃to moueas periclo. Ostendit pyrrho nõ sibi facilius esse nearcũ ab muliere illũ amãte abducere q̃ a leæna catulos. Nam quod allegorice pyrrhum epyrotarum regem moneat ne a lenæa. i. ab urbe romana suos ciues eripiat non multũ quadrare uidetur ut per allegoriam tam uetustam historiam põat. Nec rursus placet q̃ ad res gestas. Marci anto. referat. ¶ Moueas. i. amouere tentes. ¶ Catulos leænæ. Nearcũ quem amica mulier non minori ferocitate sibi tuetur q̃ leæna suos tueatur catulos: quæ parabit tibi prælia: q̃ tu inaudax raptor. i. amissa omni audacia: quam raptor habebas fugies. Cum ipsa ruet per cateruas iuuenum. Ergo quia nullus resistet: quo modo tu solus repugnabis cum multi non poterunt: & tamen manet in translatione uenationis. ¶ Grande cer. nam non agitur de re parua utrice dat ipsa præda. ¶ Interim: suauissima est allegoria: & manet in translatione. Nam ostendit q̃ antequam in certamen descẽdatur: uterq; sua instruit arma. ¶ Arbiter. ostẽdit exemplo Paridis neminem posse amori repugnare: cum ille contempta Iunone & pallade sub pede nudo posuerit palmam. quasi dicat uictoriam iter tres deas quæ meliori adiudicari debebat: uictus amore & libidine posuerit sub pede nudo. i. subiecerit. Veneri: ut sit sententia q̃ uictus Veneri succubuerit: & dixit sub pede: qa plante pedum ꝓ uenerea libidine ponuntur. Nã plantæ semper terrã tangunt: & in uenere nihil apparet: nisi terrenum & corruptibile: & dixit nudo: quia nulla uirtute munita est libido. Quapropter tantum ualet in hominibus amor ut paris electus arbiter inter tres deas contempta palladis sapientia & iunonis regnis uictoriam Veneri adiudicauerit. Ergo nõ speret Pyrrhus posse auellere. Nearchum ab amore. ¶ Recreare: repete uerbũ: ut sint: & ferẽt ẽt Paris recreare humerum suum sparsum quasi repletũ capillis odoratis: qa essent unguento illiti. ¶ Hoc cum dicit: ĩdicat illum ex libidine in omnem muliebrem effœmina tũq; luxũ ĩcidisse. ¶ Nireus: nõ hic nereus deus marinus est: sed nireus charopi regis ſymæ & aglaiæ filiꝰ quẽ homerus in cathalogo describit pulcherrimũ oĩum q̃ ad troiã uenerũt græcoꝝ excepto achille. Carmina homeri sũt. νιρευς αγλαιηος χαροποιο τε ναυτος, νιρευς ος κ̃ αλιστος ανηρ υπο ιλιον ηλθεν των αλλων ανεων μετα μυμονε πηλειωνε. Propertius etiam nirea non facies: non uis eximit achillem. ¶ Aut ra. idest aut ganymedes: quem iuppiter in aquilam conuersus ab ida monte phrygiæ ad cœlum rapuit. Sed huius fabula iam narrata est. ¶ Aquosa: quæ iam fontibus fluuiusq; abundat.

Argumentum. ODES. XXI.

¶ANT. Amphorā hortatur optima uina effundere in coruini gratiā q & si mores socraticos habet nō tñ a potu abhorrebit: catonis exēplo: his.n.mero clauisse pluries legit. Edocet inde qd meꝝ efficiet. ℣ O nata mecū. Ode est similis nonæ. ℣ Consule mālio: uno eodēq; tpe uini amphorā & senatū asserit. ℣ Seu te q̄relas siue geris io. no.n.aut q̄rulī: aut hilares: aut uenerei: aut pugnaces: aut somnolēti fiunt. Quocūq; noie.s.consulū. ℣ Lectum erit.n.in amphora cōsulū nomē in uetustatis testimoniū. ℣ Massicū uinū optimū de quo supi9. Digna supplē tu. ℣ Bono die.i.festo. ℣ Languidiora: lāguidiores reddētia seu uetustiora dixit.i.supius. Ode.xvi.hui9 libri.nec lestrigōia bacchi9 i āphora Lāguescit mihi.i.senescit. ℣ Nō ille: asserit coruinum non abhorrere a potu exēplo catonis. ℣ Madet: perfusus est & plenus. ℣ Socraticis sermonibus. ℣ Socrates primus de uitæ rōne disseruit. Primus ethicē inuenit ea potius inq̄renda exhortans q̄ mores instruerēt: dicebatq; scire se nihil p̄ter hoc ipsum q̄ nesciret. ℣ Apollinis demū oraculo mortaliū oīum socrates sapientissimus prædicatus est Auctor Laertius. ℣ Prisci catonis. Catones duo celeberrimi fuerunt: maior & minor: maior dicebatur priscus consequenti tempore cato ei uirtutis cognomētū extitit. Nā romani eū in qno multarū reꝝ usus ac experientia sit catonem noiabant: is i exercitu quasi sp aqua utebatur: q̄ si q̄ndo magis atq; magis calore oppressus sitiret aceti frequēter haustu sitī sedebat: uel si q̄ uires pristias desiderasset uegetandi corporis cā leuiusculi non nihil uini delibare consueuerat: cum seruis in domo sedere solitus eodē pane eodemque uino uescebat. Et imperator & consul eodem uino quo & opari usus est. Cato uero minor q̄ pauum habuit catonē maiorem & si omni uirtute abundaret attamen sæpe cum amicis ad auroram usq; in potationibus uigilabat: causam huius rei credunt fuisse negocia publica in quibus per totos dies occupatus atq; ita amicos conuenire & cum illis uersari prohibitus per noctem atq; potum cum eiusdem esse cogebat. Auctor est Plutarchus. ℣ Prisci catonis: poeta abusus est nomine. ℣ Non.n.cato priscus sed uticēsis uino inuigilabat: ut iam ostendimus uel ad tempora sua respexit. Erāt quippe & alii catones. ℣ Tu lene tormentum: uini potentiam & effectus explicat. ℣ Lene tormētum: uini calorem atq; potentiam & molestiam quandam lene tormentum apellat. ℣ Ingenio duro: seueræ naturæ uiro: ut catoni & similibus: curas & pro.idest arcanum consilium. ℣ Retegis: ebrii.n.secreta pandunt. ℣ Iocoso lyeo. per uinum quippe multi iocosi fiunt & hilares. ℣ Ver. Assit lætitiæ baccus dator & bona iuno. ℣ Tu spem reducis: mœsti enī ubi uino incaluere melius sperant. ℣ Viresq; & addis cornua pauperi. cornua intelligit ipsas uires. Festus autem inquit homines nimio uino truces fieri, ideoq; liberi patris simulachro cornua addi. Videto latius libro.ii.ode.xix. Oui.item libro.i.de arte de uino ait. Vina parant aīos: faciuntq; coloribus aptos. Curas fugit multo diluiturq; mero. Tunc ueniunt risus: tunc pauper cornua sumit. Tunc dolor & curæ rugaq; frōtis abit. Tūc apit mētes æuo rarissima nīo. Simplicitas artes excutiente deo. Viresq; & addis: ordo est. Et addis uires & cornua.i.uiolētia paupi post te.i.post tuū potū. ℣ Tremēti: neq; iratos regū apices.i.potētias atq; sublimitates. Neq; militū arma: id ēt euenit quoniā ebrius putat sese liberū esse & nulli subiectum. ℣ Te liber. sensus est: q̄ liber uenus & gratiæ ueneris comites & lucerne peruigiles usq; ad sequētem auroram potus producent q̄ & de catone legitur: ut diximus. ℣ Segnes: pigræ nunq̄.n.soluuntur de quibus uideto in libro primo.

catones
cato
priscus
cato
minor

¶ACR. O nata me.con.man. Amphorā uini alloquit: cuius uetustati ānos suos cōputat & dicit se natū mālio consule: & est ordo: o pia testa nata mecū &c. siue geris iocos. Vino.n.aut ioci aut q̄relæ nascunt uel diuersa q̄ memorat quocūq; noie ex oībus: supradictis: siue ad iocos: siue ad q̄relas: &c. ℣ Descēde coruino iubente. Coruinū se ad cōuiuū iuitare significat i cuius honorē uetustissima se uina oñdit platuꝝ. Notanda elocutio descēde pmere p descēde ut pmas. ℣ Madet: hoc est fluēs ē phiæ scia optat tū uino fieri madētior. ℣ Te.n.h. tristis cēlorius seuerus. ℣ Negliget: cōtemnit. ℣ Prisci: antiqoris: nō uticēsis. ℣ Caluisse: excreuisse: efferbuisse: ut q̄uis secreta pderet. ℣ Virtus: ingēiū siue prudētia. ℣ Tu.l.t. laus uini hoc ē ebrietate interdū pdis: qd p obstinuationē animi nō pōt extorq̄ri tormētis pdēdo.n.secreta remouet tormētū. ℣ Mētibus: an sollicitis: prudētibus ēt ad cogitationū leuamē uino p̄stari & remoueri tristitiā. ℣ Et addis cornua.i.supbiā: temeritatē: q̄ uino fieri p uiolētiā cerebri uult intelligi. ℣ Et addis.c.p.ordo est: & addis cornua paupi & uires post te. Nec trementi iratos apices regū neq; arma militum. ℣ Tremēti.i.paupi frigore tremēti: & ostendit superiores: & nobiles ab inferioribus cōtēni p uinū. ℣ Te li. & si: ordo est: te liber & si aderit læta uenus grāe segnes soluere nodum & uiuæ lucernæ producent te dū phœbus rediens fugat astra. ℣ Segnesq.n.s. hoc est q̄ nodum non soluant quo cōnexæ sunt ppea hoc dictū est quia qui fida inter se grā iunguntur nunq̄ resoluuntur ab amicitiæ fide: unde & ipse grāe coniunctis secum manibus finguntur. ℣ Producenti: in lucē se per gratiā & lætitiam significat protracturum esse conuiuium. ℣ Fugat astra phœbus: ut stellis aurora fugatis.

¶Ode.xxi.tricolos tetrastrophos ad amphoram.

Nata mecū consule manlio
Seu tu q̄relas siue geris io-
Seu rixā & insanos amores: (cos
Seu facilem pia testa somnum
Quocunq; lectum nomīe massicum
Seruas moueri digna bono die
Descende coruino iubente
Promere languidiora uina:
Non ille: quanquam socraticis madet
Sermonibus: te negliget horridus:
Narratur & prisci catonis
Sæpe mero clauisse uirtus:
Tu lene tormentum ingenio amoues
Plerunq; duro: tu sapientium
Curas: & arcanum iocoso
Consilium retegis lyeo.
Tu spem reducis mentibus anxiis
Viresq;: & addis cornua pauperi.
Post te nec iratos trementi
Regum apices neq; arma militum
Te liber: & si læta aderit uenus
Segnesq; nodum soluere gratiæ
Viuæq; producent lucernæ.
Dū rediens fugat astra phœbus.

¶COr. O na.m.c.m. locularitēr ad amphorā q̄ habeat in ueterano alloq̄t ut oñderet q̄ uetustū uinū hēat secū natā dixit appet ēt flaccū & cōsule mālio natū eē. ℣ Seu.t.q.l.g.i. seu rixā & īsanos amores. ℣ Seu.f.pia te. so. belle h dōr: ut p uinū alii q̄relosi: alii hilares ac iocosi; & qdā rixāt i cōuiuio: qdā āt in cupiditatē uenereā efferuescūt: nōnulli obdormiūt. ℣ Descēde.c.i.p.l.u. significat se messallā coruinū pascere in cuius honorē uetustissimi uini amphora pmere uelit. ℣ Descēde coruino iubente pmere lāguidiora uina. Attende elocutionē descēde pmere descēde ut pmas: ut est illud: bibere absumo. Languidiora aūt uina dixit uetustate lenita. Sic ergo & illud supra dictū. Nec lestrigonia bacchus in amphora lāguescit mihi. ℣ Nō ille q̄q̄.s.m.s.t.n.h.n.& p. t. ordo & sensus ē: nō ille te negliget: nec est i hoc horridus q̄q̄ phiæ studiosus sit. ℣ Tu lene tormētū ingenio amoues: qm̄ & blandit ebrietas: & extorquet plerūq; aī grauitatem. ℣ Viresq; & addis cornua pauperi. bene & hoc qa interdum p ebrietatē hoīes humilitatis suæ obliti in maiorē sui fiduciā exurgūt. Per q̄ melioribus nō cedētes accēdunt temeritate. Per cornua aūt uiolētiā cerebri itelligi uult. ℣ Te liber & si læta aderit uenus. significat se ex hac amphora potādo hilaritatē & grām cōuiuii usq; i crastinū māe pductuꝝ. ℣ Viuæq.l. p ardētib9 dixit. ℣ Regū.a.p apicē sublimitatē honoris ac potētiæ significat: ut supra oñdimus. ℣ Segnesq.n.f.g. hoc ē q̄ nodū non soluunt. Ad hoc autē id ptinet q̄ qui fida gratia inter se iuncti sunt nunq̄ ab amicitia soluuntur.

¶CHRI. O na.m.c.m. Promit amphorā uetusti uini ex ueteratorio: sic.n. cellā appellabāt: in ad q̄ multos annos duratuꝝ cōdebāt. Promit ergo amphorā quā Coruinus in cōuiuio lætius accipiat. Qui q̄uis phs sit nō abhorret a poculis exēplo Catōis q & ipse sūma grauitate admirādus uir ad multū noctē cōuiuia pitissando & sorbillādo uinū pducebat. Nō q̄ bibax esset hō. Sed cupiebat sermone familiari aliq̄d de aī tristi seueritate miuer uio q̄dē modico. sed qm̄ tenuissime sorbillādo potabat ad plures horas durabat. Vsi & oīs tristitia ex hilarabat: & tēperātiæ fines nō excedebat. ℣ O.n.m.i. cuius uinū cōditū est. Cocta & mālio torq̄to cōsulibus: quo anno ego natus sum: ut in eius quoq; uita appet. ℣ Seu tu.q. enumerat q̄cunq; e uino prouenire solent. nam aut q̄rulī aut faceti uino madefacti reddunt. Sin āt plusculū ēt ingurgitarint aut in amores labūtur: aut i rixā ingurgūt: aut deniq; sōno grauant. ℣ Insanos: q̄ hoīes īsanos reddūt. ℣ Massicū uinū optimū: ut supra. Nec uetēris pocula massici. ℣ Quocūq; noie. i. q̄buscūq; cōsulibus. q.d. si nō torq̄to cōsule alio quocūq; cōsule uel quocūq;.n. i cuiuscūq; honorē lectū sit pmat nunc i honorē coruini uel quocūq; noie ex dictis. i. siue noie q̄rulæ siue ioci siue rixæ. Languidiora: pp uetustatē. ℣ Quāq̄.s.m. q̄uis seueritissima Socratis disciplina ibutus sit: tñ nō te negliget. ℣ Te negliget horridus. i. nō erit ita horridus. ut negligat. ℣ Prisca catonis. i. uirtus catonis quæ talis fuit q̄lis olim i priscis hoībus eē cōsueuit. ℣ Descēde pmere. i. descēde ut pmas. ℣ Narrat: pbat exēplo catonis & dixit narrat: qa illū nō uiderat sed ab iis q uiderāt accepat. Puer.n. erat poeta: cū apud Vticā ille se iteremit. ℣ Clauisse: nō.n. ex temulētia sepeliebat in eo uirtus: sed ex uino parce & paulatim sumpto īcalescebat & uires acquirebat. ℣ Lene tormētū ingenio duro. Vel intelligit q̄ ipsum uinum ēt ingenia duriora inducat in amorē. qd est tormētū lene. i. uoluptuosum. Vel q̄ uinū ueluti tormentū sit: quo ēt ingenia duriora. i. tenaciora arcana pdāt: & est lene: qm̄ p letitiā nō p dolorē elicit arcana. ℣ Curas grauiores cogitationes. Nam perturbationes in sapientē cadere nō pōt. Quod aūt dicit retegis curas & arcanū: iunxit poetice duas res uni uerbo q̄ non cōueniūt. Recte.n. dī retegis arcanū: sed nō recte retegis curas. Ergo subaudi mitigas curas & retegis arcanū. Sic Vir. Disce puer uirtutē ex me & tolerare labores Fortunā ex aliis. Nā uirtus qdē discit fortuna non discit: sed optat ergo opta subintelligēdū est uel legamus per endiadin curas & arcanum. i. curas arcanas: ut Vir. Molēq; & mōtes insup altos. i. mōtuosam molē. ℣ Lyeo. unū est ex noībus bacchi: de q̄bus Oui. Thuraq; dāt bacchūq; uocāt bromiūq; lyeū. Ignigenāq; satūq; iteꝝ solūq; bimatrē. Additur his Nyleusq; indomituſq; thioneus. Et cum leneo genialis cōsitor uuæ. Nicteliusq; eleleusq; parēs & iachus & euan. Ergo lyeo. i. baccho. quia hoīes a curis liberet: nā λυεῖν soluere significat. ℣ Iocoso: faceto & hilari ab effectu. Nā cū uino exhilarati loq̄ciores reddamur nihil reticere possumus. ℣ Spē reducis: nā cū ex uino spūs lucidiores splendidioresq; sint: relaxāt aīos a curis. Ait.n. Auicēna uinū modice sumptū spūm reddit copiosum substātiæ luminis & splēdoris. Vnde lætitia spesq; sublato mœtu puenit. ℣ Cornua: audaciā: & cōfidētiā. ℣ Paupi. q pp depssā fortunā ne mutire qdem audet hinc. Iuue. Plurima sunt q̄ nō audēt hoīes ptūsa dicere lena. Sed post uinū sūptū neq; timet iratos apices regū. i. reges i excelso loco positos: q̄ irati magis timeri debēt: qm̄ potētissimi sunt. Ordo ē: Tu addis cornua paupi nō trementi post te. i. postq̄ te sumpserit neq; iratos apices regū neq; arma militis. ℣ Te liber cōpōe uerba o liber uiuæ lucernæ pducēt te: dū phœbus rediēs. Fugat astra si læta uenus aderit & si aderunt grāe segnes soluere nodū. ℣ Viuet: ardētes: nā extinctas dicimus: cū nō ardent. ℣ Producēt te. i. producent conuiuiū in quo tua pocula bibunt. ℣ Dum phœ. f. a. Dum redit dies: ergo per totam noctem. ℣ Segnes solue re. i. quæ non soluunt: nam inter se cōnexæ sunt gratiæ quia a gratia gratia pendet.

Argumentum. ODES: XXII.

¶Ode.xxii.dicolos tetrastrophos diānæ officia celebrat.

Montiū custos nemorūq; uir-(go
Quæ laborātes utero puellas
Ter uocata audis: adimisq; lœto
Diua triformis.

¶ANT. Diānæ officia celebrat ē.n. mōtiū nemorūq; custos: est uirgo: fauet parturiētibus: & morte liberat. Post hæc pinū quādam uillæ suæ imminentē eidē consecrat pmittens anno quoq; uerrem sacrificare. Mōtiū custos &c. Quæ laborantes: luna ut Var. scri. nascentium dux est: hinc ab iuuando & luce: Iuno lucina dicta ab latinis ipsa.n. mensibus actis in lucem p ducit infantes. Diod. ēt li.vi. scribit. Lucinā parientium curā habere officiūq; eorū: q̄ parturientes pferunt. Vñ & i ptus di-

ſcrimine ac difficultate hanc mulieres ꝓcipue ſuocant deã. Ad dianã tradunt infantium ac cibor̃: quos id ætatis poſtulet officiũ pertinere: qua ex cã puerorũ nutricẽ uocari dicũt Cic. in li. de na. deo. ſcri. ꝙ Dianã & lunã eãdẽ eſſe putãt. Luna a lucendo noiata eſt: eadẽ eſt. n. lucina itaq; ut apud græcos dianã: eãq; luciferã: ſic apud noſtros iunonẽ lucinã in pariẽdo inuocãt q̃ eadẽ diana omni uaga dicit. Diana dcã ꝙ noctu quaſi idẽ efficeret: adhibet autẽ ad ptus ꝙ ſi maturescũt aut ſeptem nonnunq̃: aut ut plerũq; nouem lunæ curſibus: qui quia menſa ſpacia conficiunt: menſes nominant hæc ex Tullio. ¶ Ter uocata. ternarius. n. numerus & mas impar eſt & religioni tributus de quo latius li. i. ode. xxviii. ¶ Diua triformis: ideſt quia: ut etiam Porphirio docet eadẽ exiſtimat lucina: diana. p. ſerpina. Ouidiuſq; lib. i. Faſt. ait. Ora uides hecates in tres uergentia partes. Seruet: ut in ternas cõpita ſecta uias. Virgili. item libro quarto. Tergeminamq; hecãten tria uirginis ora dianæ. ¶ Exactos. finitos. i. anno quoq; ¶ Verris: eſt uerres porcus minime caſtratus. ¶ Obliquum ictum: ſic enim magis arbor offenditur.

¶ ACR. Montiũ cuſtos. pinũ dianæ in agro ſuo cõſecrat: apud quã ſe uerrẽ quotannis ſacrificatur̃ pmittit. ¶ Ter. u. trina dianæ ptãs putat. Ipſa. n. uenãtibus ꝑeſſe dicebat ipa lucifera i honorẽ lucinæ: uã & lucina parturientibus inuocat: ipſa proſerpina: ideoq; ter uocata. Nam & ipſa prior a latona dicit ædita matrem ẽt infra tris partu iuuiſſe. ¶ Diua triformis: ut tria uirginis ora dianæ. ¶ Im. u. ordo ẽ. pinus iminẽs uillæ tua eſto. pſit & ſic eſt melius dictũ q̃ ſi dicat eſto aduerbiũ cõcedẽtis. ¶ Exactos: finitos. ¶ Verris obliquũ. m. i. modum ferientis porci deſcribit. Nam ſæuius lædunt uerres cum tranſuerſum feriunt iuxta dentium naturam.

¶ POR. Mõtiũ cu. nemo. uirgo. dianæ pinũ i fundo ſuo cõſecrat. Apud q̃ q̃ quotãnis ſe ſacrificatur̃ repromittit. ¶ Quæ. l. u. p. ter. u. a. ſm græcor̃ opinionẽ q parẽtibus dianã adeſſe dnt quã iõ lucinã appellamus: ꝙ lucẽ naſcentibus tribuat. ¶ Diua trifor. ut dicatur manifeſtum eſt: quia. ſ. eadẽ exiſtimat lucina: diana: proſerpina.

¶ CHRI. Mõtiũ cu. refert dianæ uarias ptãtes. & annua illi ſacra pollicet. ¶ Mõtiũ ſiluar̃: & qa uenatrix figit & qa uĩ hẽt uegetãdi lũa uñ merito ſiluar̃ & herbar̃ cuſtos dr̃. ¶ Virgo: hæc i cœlo lũa i terris diana apd inferos pſerpina appellat: dr̃ ergo tergemia. Itẽ hecate pp centũ. i. multiplices poteſtates. Vir. Tergeminam hecaten tria uirginis ora dianæ. Præeſt & uiis: quæ qa ſteriles ſunt iccirco ipa dea uirgo fingit. ¶ Quæ labor. ut. p. Præeſt pturiẽtibus & appellat iuno lucina. i. q̃ iuuet ad ueniẽdũ in lucẽ. Nec refert: ut nomina dearũ cõfundant. Nã priſca religio oẽs deos ad ſolem oẽſq; deas ad lunam referebat: ut apte demõſtrat Macrob. Hinc Maro ſolem lunãq; inuocaturus dixit. Vos o clariſſima mũdi liber & alma ceres Bacchũ Cereréq; p ſole & luna ponẽs. Præeſt infantibus qa illis dũ in matris utero ſunt plus ẽ uegetatiuæ potẽtiæ quæ a luna eſt q̃ ſenſitiuæ q̃ eſt a ſole. ¶ Adimis læto: qa ꝑſtas ut in columes pariãt. ¶ Triformis: qa & cœleſtis & terrena & iferna es ergo tergemina. ¶ Eſt tua: qa illã tibi ſacraui: & tibi uerrẽ ibi ſacrificabo p oẽs annos meos. ¶ Exactos: finitos. i. uſq; ad ultĩos ãnos ſic Vir. Exactis. mẽſib̃ errãt. ¶ Verris: nã ſi eadẽ Diana ẽ & ceres cõuẽiẽs ẽ uictia uerres: qa hoc aſal noxiũ frugibus ẽ. Verris: q ſcrophas ſalit. Qui uero caſtrat̃ ẽ maialis appellat. ¶ Obliquũ: qacũ ex rictu emineãt illi dẽtes quæ fulmina appellãt ex obliquo ferit.

Argumentum. ODES. XXIII.

¶ ANT. Scribit ad pyliren dicens ꝙ ſi ad cœlũ tẽdet ſupinas manus noua quidẽ luna ſi thure & fruge lares placarit & porca eius uites minime ab affrico offendentur. Nec ſegetes ab rubigine non etiam alũni ſui in autumno grauabũtur: concludit demum deos ſatis placari etiam minimis. Dummodo quis eos ſine crimine & ſcelere præcetur. ¶ Cœlo ſu. ode eſt ſimilis nonæ. ¶ Horna fruge. i. huius anni latius tamen ſupra id patuit. ¶ Lares: de laribus late uideto epodo ſecunda. ¶ Peſtilentem aphricum. Pli. lib. xviii. c. xlix. ita ſcri. Ex aduerſo aquilonis ab occaſu brumali aphricus quem græci liba uocant &c. Eſt autẽ uentus humidus: ut lib. ii. docet Pomifero anno. ¶ Autũnum intelligit de quo ẽt naſo li. ii. de arte ait. Sæpe ſub autũnum quum formoſiſſimus annus plenaq; purpureo ſubrubet uua mero. Quum modo frigoribus ꝑmimur modo ſoluimur æſtu. Aere nõ certo corpora languor habet. ¶ Algido: de hoc oppido late ſuperius. ¶ Nam q̃: ordo eſt. nam deuota uictima q̃ paſcit inter q̃rcus & illices: aut creſcit albanis i agris ceruice tinguet pontificum ſe cures te coronantẽ marino rore & fragili myrtho puos deos nihil attinet tentare eos multa cede bidentium. ¶ Paruos deos: lares intelligit. ¶ Bidẽtibus: de iis late Gellius: & Macro. ¶ Immunis ma. i. pura & ſine crimine. ¶ Non ſumptuoſa. ordo ẽ non mollibit aduerſos penates ſumptuoſa hoſtia blandior farre pio & ſaliente mica: dicit autem manum puram non eſſe blãdiorẽ & magis gratam diis cum maxima hoſtia: q̃ cũ farre pio & ſale. ¶ Sũptuoſa hoſtia nõ noiatiui ſed ablatiui ſũt caſus ſa. n. cæſura longa eſt & eſſe dẽt: nã ſenſus aliter nõ q̃draret. ¶ Mollibit: pro mollet antique dixit: ut audibit: ſeruibit. ¶ Penates: de

Imminens uillæ tua pinus eſto
Quam per exactos ego lætus annos
Verris obliquum meditantis ictum
Sangnine donem.

¶ Ode. xxiii. tricolos tetraſtrophos ad philiren.

Cælo ſupias ſi tuleris mãus
Naſcẽte luna ruſtica philire
Si thure placaris & horna
Fruge lares: auidaq; porca:
Nec peſtilentem ſentiet africum
Fœcunda uitis. nec ſterilem ſeges
Rubiginem: aut dulces alumni
Pomifero graue tempus anno.
Nam quæ niuali paſcitur algido
Deuota quærcus inter & ilices
Aut creſcit albanis in herbis
Victima pontificum ſecures
Ceruice tinguet: re nihil attinet
Tentare multa cæde bidentium
Paruos coronantem marino
Rore deos: fragiliq; myrto
Immunis aram ſi tetigit manus:
Non ſumptuoſa blandior hoſtia

Mollibit auerſos penates
Farre pio: & ſaliente mica.

iis latius ſupra. ¶ Farre pio & ſall. mi. Molã intelligit: quæ aqua farre & ſale fiebat. Auctor eſt Val. li. ii. Pli. uero ſic ait li. xviii. c. ii. Numa iſtituit deos fruge coleẽ & mola ſalſa ſupplicãt atq; ut auctor ẽ hemina: far torrere qm̃ toſtũ cibo ſalubrius eẽt id uno mõ cõſecutũ ſtatuẽdo nõ eẽ purũ ad rẽ diuinã niſi toſtũ: is & fortunæ caluæ inſtituit farris torrẽdi ferias &c.

¶ ACR. Cœlo ſu. Quãdam phillidem alloqtur ſuadens deos magis puris manibus & bona coli conſcientia deberi. Supinas uero dixit ad ſuperiora palmas aptas & expanſas: ut Tendoq; ſupinas. Ad cœlũ cum uoce manus. ¶ Naſcente. l. ſolent. n. ruſtice mulieres in initio prime lune uoce cœlo effundere ꝑces. ¶ Horna: annua uel: noua ab horno deriuat. ¶ Fruge: uino nouello: nũc uſq; tuſci horna nouella uina dnt. Nã & uĩo ſacrificabatur: ut uinaq; fundebat pateris & mihi ſacra parari: & ſalſæ fruges & circum tpa uictæ. Sal. n. cum farre incẽdebat ut farre pio. ¶ Nec. d. a. quos nutriendos commendauerat: ut interea dulces pendent circum oſcula nati. ¶ Pomifero graue. t. a. pomor̃ enim uario guſtu languſcũt corpora autumno: quorum eo tempore maxima copia eſt. Nam & graue & peſtilens tẽpus eſt: ut Iuue. Iam lætifero cedente pruinis. Iubet ergo neceſſitate temporis deuotione & ſupplicationibus deos mitigari. ¶ Nam quæ niuali algido inter quærcus & ilices: aut creſcit in albanis herbis. ¶ Tinget: ſecures pontificum ceruice. i. magnæ uictimæ potentibus conueniunt. ¶ Te. n. a. diſtare dicit inter publica & priuata ſacrificia. Et aliud pontificibus conuenire qui ad immolandum diis hoſtias magnas inquirunt: aliud uult priuatim debere præparari: hoc eſt: aut myrthum: aut rorem marinum: ordo eſt. Te coronantem paruos deos marino rore & fragili myrtho nihil attinet tentare illos multa cede bidentium. Bidentes proprie dicuntur oues quæ duos annos habent ſic uocatæ ab eminẽtioribus dentibus qui circa duos annos naſcuntur. ¶ Immunis aram ſi tetigit manus. Ordo eſt: ſi manus immunis ſcelerum: tetigit arã ſumptuoſa hoſtia nõ mollibit auerſos penates: blandior pio farre & ſaliente mica. ¶ Saliente. m. rationẽ uoluit ſalis incenſi monſtrare quod crepitare & exilire flamma conſueuit. ¶ Et nota plus ualere far. i. paruum ſacrificium cum inocentia q̃ magnum cum ſcelere. ¶ Immunis. ſ. ſcelerum & innocens & ſubaudiendum. ¶ Auerſos: iratos: offenſos. ¶ Mollibit: placabit.

¶ POR. Cœlo ſupinas ſi tuleris manus: hac ode quãdam phillidem alloquit dicẽs ei deos puris mãibus: & bona conſcientia colendos eẽ. ¶ Supinas. i. ſupplices: ut Vir. Tendoq; ſupinas. Ad cœlum cum uoce manus. ¶ Pomifero anno: pro pomifera parte anni: ideſt tempore autũnali: quod eſt graue & peſtilẽs. ¶ Nam quæ niuali paſcitur algido deuota. Dicit aliud conuenire pontificibus. Aliud qui priuatos lares ſuos orant: illos enĩ hoſtias magnas diis immolare debere. Hos aũt myrtho & marino rore cõtentos eſſe debere. ¶ Nã quæ niuali paſcit algido deuota quercus inter & ilices: deuote aũt abſolute dr̃: & ſignificat diis oſtinatam: ordo eſt: ãt deuota uictima quæ paſcitur niuali algido inter quærcus: & ilices aut creſcit in albanis herbis tinget ſecures pontificũ ceruice. Coronantẽ marino rore deos & fragili myrtho marinũ rorẽ hodieq; in italia uirgultũ quoddã appellant. ¶ Immunis arã: ſi tetigit manus ſubaudiendũ extrinſecus ſcelerũ ut qd tale: qa immunẽ ſcelerum manum uult intelligi. i. a. ſceleribus puram: quam dicit: blandiorem diis eſſe farre & granis ſacrificantem q̃ ſi ſumptuoſam hoſtiam ſacrificet. ¶ Non ſumptuoſa blandior hoſtia: nominatiui caſus ſunt ſumptuoſa & hoſtia quia ſenſus eſt non blandior diis ſumptuoſa hoſtia per ſacrificium q̃ manus quæ innocens farre & ſaliẽte mica ſacrificat. Salientem autem micam ſalis granum intellige ꝙ ſaliat cum in ignem miſſum ſit.

¶ CHRI Cœlo ſupi. ſi tul. Promittit ruſtice mulieri oĩa ruri ſibi icolumia fore modo diis ſupplicet. Et manus tulerit ſupinas ad naſcentẽ lunã. ¶ Supinas: nam ita manus tendunt q ſupplices ſunt Vir. Tẽdoq; ſupinas ad cœlũ cũ uoce manus. ¶ Naſcẽte lu. nã in nouilunio ſacrificare cõſueuerant lunæ ruſtici qm̃ plantagẽ mr̃ eſt. ¶ Horna. i. huius anni. ¶ Auida: iexplebili. ¶ Africum. p. quo uites ſterileſcũt. Africus occiduus ẽ uẽtus q opponit uulturno: & græce λιψ dicit: & generat pluuias nimias & grandines unde fit ſtrages ſegetibus: quæ dr̃ calamitas: quaſi cadamitas: qa calami cadant. ¶ Rubiginẽ: carbũculum: quo ſpica in nigredinem uertit: & oẽ granũ corrumpit. Varro tamen dicit rubiginẽ proprie appellari uitiũ obſcœnæ libidinis: de hac Vir. Vt mala culmos eſſet rubigo. Nec alũni patient graue tp̃s. i. moleſtũ & noxiũ. ¶ Anno pomifero. i. illi ãni pti q̃ fert pomatis aurẽ autũnus eſt. Et recte dixit alũni: qa puẽri uehemẽter pomis delectant. ¶ Ná quæ: iccirco dixi thure & fruge & porca pro annua fertilitate ſacrificandũ qa hoſtia maior ut eſt uitulus & taurus q̃ creſcit in algido mõte de quo dictũ eſt. ¶ Inter quærcus & ilices. i. in locis ſiluoſis. Aut etiã quæ creſcit in herbis albanis. i. i paſcuis albani montis non eſt ſacrificanda a te in ſacrificio priuato: ſed a pontifice maximo in ſacrificio publico. ¶ Deuota: ex uoto promiſſa. ¶ Secures: quia maiores hoſtiæ ſecuri feriebantur. ¶ Te nihil attinet tentare: Non opus eſt ut tentes ideſt places paruos deos ſcilicet lares. ¶ Multa. c. b. i. mactando multas bidẽtes: ideſt multa animalia. Bidentes nonnulli crediderũt eſſe eas oues q̃ duos tantum dentes haberent: qd monſtrũ uidetur. Alii putant dictas bidentes ꝙ duos dentes cæteris eminentiores habeant: quod circa bimatum euenit. In libris aũt pontificalibus legit dici bidentes quaſi biennes interpoſita: d. lr̃a euphoniæ cã ut dicimus redire pro reire & redarguere pro rearguere. P. aũt nigidius oẽs hoſtias bimas ſcribit Bidentes dici. Vũ Põponius atellanagẽ poeta inqt. Mars tibi uoueo facturũ ſi unquam rediero bidente uerre. Nigidius tamẽ qui ius põtificium ignorauit dixit bidentes eſſe hoſtias: quæ per ætatem duos dẽtes altiores habent per quos ex minore in maiorẽ tranſcendiſſe ætatem conſtat. Ordo autẽ erit. Te coronantem paruos deos marino rore & fragili mirtho nihil attinet tentare ipſos deos multa cede bidentium. ¶ Rore ma. ros marinus latine græce libanotis dicitur. ¶ Immunis: uel immunis ſcelerum. ut ait Acron. Vel ſimpliciter immunis: ideſt nulla ferens munera ut offendat non muneribus ſed ſincera mente deos placari. ¶ Tetigit: quia ſacrificantes aram tangebant Vir. Talibus orabat dictis araſq; tenebat & in. xii. audiat hæc genitor qui fœdera fulmine ſancit. ¶ Tango aras medios ignes & numina teſtor. ¶ Non blandior ſump. h. Quæ non erit magis blanda cum hoſtia q̃ ſit ſine hoſtia

¶ Farre pio & mica salis: idest mole salsa: quæ fiebat ex sale horno & fruge fiorna. Proprie autem mice sunt frustula quæ tractantibus nobis aliquam rem inde emicant. Ergo minutia rerum micas dicimus. ¶ Saliente: qd' proprium est salis: nam salire epulas est sale condire. Aliqui dicunt saliente saltante: quia igni tactus sal saltet. Salire ergo est sale condire. Est etiam saltare. Sed in pecore dicimus salire quando mas cũ fœmina coit: nam saliendo ascendunt. Vnde salaces luxuriosos dicimus.

Argumentum ODES. XXIIII.

¶ ANT. In auaros inuehit. arguens primũ eos plurima minimeq; necessaria ædificia: nõ.n. contenti terrestribus: in mari quoq; ædificabant: quod quidẽ nihil pdesse dicit ad fugiendã mortem omnino: náq; licet etiam multa quis possideat moriẽdum erit. Laudat exinde scythas: qui domibus carentes plaustris p illis utuntur: & paucis contenti uiuũt. Quicunq; autem & laudem & gloriam optat habendi cupiditatẽ frenare debet. Vnde dãnant illi: q acqrẽdi gra oẽ piculũ subeũt: spto ẽt mari quocũq; relictaq; arduæ uirtutis uia. Hortat inde uel i capitoliũ gemmas & aurũ uel in mare mittẽda: ut maloꝝ caussæ fugent. Dãnat postea parẽtum pfidiã i acqrẽdis rebus idigno & uitioso hæredi. ¶ Intactis opulẽtior. Ode ẽ silis tertiæ. ¶ Opulẽtior. supple tu. ¶ Cemẽtis lapidibus & ædificiis. de Cemẽto ãt latius supra. ¶ Adamãtios clauos. i. durissimos: & ide ifrãgibiles. ¶ Sũmis uerticibus. i. uiris sũmis. ¶ Dira necessi. sæua mors q̃ lege fatoꝝ necessario cuiq; euẽit. ¶ Nõ animũ metu. Sẽsus ẽ: q̃ mortis necessitate nullis diuitiis carere possum⁹. ¶ Cãpestres scyt. Scytaꝝ nomadũ pimoniã præponit romanoꝝ diuitiis. De nomadibus scythis pastoribꝫ multa poeta scribit li. iii. g. Et Stra. li. vii. sic ait. Nomades &.n. tẽtoriis utunt cẽtonũ istar pilo contextis: in plaustris uitã degẽtes: circũq; tẽtoria pecora comitant: a q̃bus uictũ captãt & alunt lacte caseo carne: pascua uero sectant loca sp herbosa pmutãtes: hibernis q̃dẽ tẽporibus meoticis uersant in paludibus æstiuis uero p cãpestria uagant &c. ¶ Getæ. Stra. li. vii. Misos: thraces: & getas ẽt nõadas uocatos inuit. i. pastores. ¶ Immetata: sine metis & terminis. ¶ Liberas. i. cões. ¶ Nec cultu. pla. Sẽsus est illos serere q̃tũ uni anno satis fuerit. ¶ Defunctũq; labo. i. illũ qui anno p̃cedẽti elaborauerat alter sequẽti anno recreat qescit. n. ille altero opante. Cæsar li. iiii. de bel. gal. scri. suevos germanoꝝ oium bellicosissimos cẽtũ pagos habere ex q̃bus quot ãnis singula milia armatoꝝ bellãdi cã ex finibus educũt. Reliqui uero q domi manserint se atq; illos alũt: hi rursus inuicẽ anno post in armis sunt illi domi remanẽt: sic neq; agricultura neq; ratio atq; usus belli itermittit: sed priuati atq; seperati agri nihil ẽ. ¶ Vicarius: is dicit q uices alicuius gerit. ¶ Priuignis: priuignus dictus q̃ anteq̃ mater secũdo nuberet est pgenitus pri. n. antiq. pprie dixerũt. Auctor est festus. ¶ Tẽperat: p obtẽperat. Nec dotata regit uiꝝ. Iustius li. iii. refert lycurgũ iter lacedæmonũ leges statuisse uirgines sine dote nubere iussseq; ut uxores eligerent: non pecunia q̃ seuerius matrimonia sua uiri coercerent. Cum nullis frenis dotis tenerentur: hinc optime Iuue. ait. Intolerabilius nihil est q̃ fœmina diues. Est autem hoc i loco sensus q̃ q̃uis ibi dotare sint coniuges attamen uiris sunt obtemperantes: quod romæ non erat. Hinc Iuue. ait. Intolerabilius &c. e. item imperat ergo uiro &c. ¶ Certo fœdere: quod quidẽ inter uirũ & uxorẽ fit: ut alter alteri fidẽ seruet. Nã mrimonii bona triplicia esse dnr: Videlicet fides: proles & Sacramentũ: i fide attendit ne post uinculũ cõiugale cũ alio uel cũ alia coeat in ple ut amãter suscipiat: religiose educet in sacramẽto ut cõiugium nõ separet nec cã prolis alteri cõiungat. ¶ Et. p. n. sensus ẽ. q̃ mulieribus illis peccare est nefas morsq; est peccati p̃ciũ puniunt. n. illico impudicæ qd' sane in italoꝝ dedecus dicit. ¶ O quisquis. q̃cunq; inquit laudem & gloriã optat habẽdi cupiditatẽ frenar debet. ¶ Rabiẽ ciuicã. ciuilẽ seditionẽ. ¶ Pater urbiũ: subscribi statuis sicuti Ciceroni prius deinde Cæsari: postea augusto accidit. nam Apianus li. ii. scribit: q̃ Ciceronis cõsilio Roma a catilinæ cõiuratione liberata. Saluator pereuntis patriæ uisus est extitisse Gratiæ itaq; immensæ ab omnibus illi habitæ uariæq; laudationes. Nã cato patrem patriæ illum appellauit quod decus nominis sublime a populo confirmatum est: ac postea ad imperatores qui digni habebantur defluxit. At suetonius de honore cæsari a populo collato postea iqt solidam columnam prope uiginti pedum lapidis numidici in foro statuit:

Nomades scythæ

nomades

Sueui

Priuignus

lacedæmonũ uxores

matrimonii bona

Cicero pr̃ pr̃iæ cæsar pr̃ pr̃iæ aug. pater pr̃iæ

¶ Ode. xxiiii. dicolos distrophos in auaros.

Intactis opulẽtior (diæ
Thesauris arabũ: & diuitis in
Cæmentis licet occupes
Tyrrhenũ oẽ tuis: & mare põticum:
Si figit adamantinos
Summis uerticibus dira necessitas
Clauos: non animum metu
Non mortis laquæis expedies caput
Campestres melius schitæ:
Quoꝝ plaustra uagas rite trahũt do-
Viuunt. & rigidi getæ: (mos:
Immetata quibus iugera liberas
Fruges: & cererem ferunt:
Nec cultura placet longior annua
Defunctumq; laboribus
Aequali recreat sorte uicarius.
Illic matre carentibus
Priuignis mulier temperat innocens:
Nec dotata regit uirum
Coniunx. nec nitido fidit adultero:
Dos est magna parentum
Virtus: & metuens alterius uiri
Certo fœdere castitas:
Et peccare nefas: aut præciũ est mori.
O quisquis uolet impias
Cædes & rabiem tollere ciuicam:
Si quæret pater urbium
Suscribi statuis indomitam audeat
Refrenare licentiam
Clarus post genitis quatinus heu nefas
Virtutem incolumem odimus

scripsitq; parenti patriæ: Et Lucius florus memoriæ tradidit. C. Octauianũ cæsarem ob facta ingentia Dictatorem perpetuum pr̃emq; pr̃iæ & augustum appellatum fuisse. ¶ Post genitis. i. nepotibus & posteris. ¶ Quatinus. non Quatenus per. e. sed quatinus p. i. legendum est: nam ordo & sensus talis. Quatinus. i. quoniã inuidi odimus uirtutem incolumen quærimus sublatam ex oculis heu nefas. ¶ Quatinus. Quatinus est quoniam: sed quantum quatenus aut ut auctor est festus. ¶ Virtutem incolumen. i. probos homines uiuentes. Vnde Ouidi. etiam ait pascitur in uiuis liuor: post fata quiescit. q̃tinus q̃tenus

¶ ACR. In tactis opulentior thesauris. Generaliter hac ode inuehitur in luxuriam omnia prophanantem: & ædificiis nouis nõ terrã tantum: sed ẽt maria occupantem ordo est. tu auare supple opulẽtior in tactis thesauris arabũ & diuitiis indiæ licet occupes omne tyrrhenũ mare & mare ponticũ tuis antẽnis: non expediesaium metu & caput laq̃is si q̃dẽ dira necessitas figit adamãtios clauos sũmis uerticibus. ¶ Arabũ. & diuitiis idiæ: ditissimas gẽtes ad diuitiaꝝ ẽphasin posuit. ¶ Cemẽtis. saxis ad fabricãdũ puisis. ¶ Adamãtinos. q frãgi non possunt pro metalli soliditate. ¶ Dira necessitas. pro morte posuit necessitatẽ. Sensus autem hic est. Quãuis multa possideas ampla: non tamen sincera & certa uoluptate his frui potes. Quippe cũ necessitate mortis astricta sit humana conditio: non possiste ullo remedio inde: aut præmio redimere: adamantinos aũt clauos p mortis necessitate posuit: q̃ uinci & expugnari nõ põt. ¶ Cãpestres. m. s. scythæ cãpestres dicti eo q̃ i cãpis sine tectis sub tentoriis uiuãt q̃ carpẽtis mouent: ut Salu. In quibus plaustra sedes sunt. ¶ Rigidi getæ aspi fortes: pp rigidã regionẽ: ut siue getis inferre manũ seu tẽdere ad indos. ¶ Nec cultura placet lõgior annua. i. q̃ nõ plus colãt nisi q̃ expẽsis unius ãni sufficiat cõtinuæ sedis icerti. ¶ Defũctũ. laboribus liberatũ ut magnis pelagi defuncte piclis. ¶ Aeq̃li recreat sorte uicarius: in laboribus succedẽdo unus alteri. ¶ Illic matre. ordo ẽ. illic innocẽs mulier tẽperat. i. parat pocula priuignis carẽtibus matre. i. nõ sunt: odia nouercaꝝ. Nec dotata regit uirũ Dos est donũ puellarũ nubẽtiũ. Castitatẽ laudat exemplo barbarico eo q̃ dotẽ hfit uirtutẽ parẽtũ & amorẽ coniugũ: q̃ uiros uitãtes externos seruant pudicitiã coniugalẽ. ¶ Et peccare nefas: aut præciũ mori. Mortem præcium dixit esse peccati: & est sensus. & peccare aut est illis nefas aut est pœna mori. Nam ad superiora respicit. ¶ Si quæret pater urbium. Si sit qui uelit patriæ pater uocari & statuarum titulos habere. Removeat licentiam presumendi: Et illicita non præsumat admittere. ¶ Clarus post genitis. aut postea laudetur in filiis: aut ob seueritatis & correctionis institutum posteris admirãdus. Quatenus. quamdiu: nam quatenus aduerbium est interdum temporis interdum loci: quatinus uero coniunctio est tantum. ¶ Incolumen. incorruptam sine corrigentis districtione seruatam.

¶ POR. In tactis opulẽtior thesauris. hac ode generaliter inuehit i luxuriã oẽm oia pphanãtẽ & ædificiis nouis non terram tm: uerũ ẽt maria occupãtẽ. ¶ Si figit adamãtinos sũmis. u. d. n. necessitatem hic pro morte posuit. Sensus aũt quãuis multa ãpla possideas: nõ tamen sincera: uoluptate his frui potes: qppe cum necessitati mortis te obstrictũ esse scias: nec possis inde te ullo remedio: aut præmio redimere. Adamãtinos autem clauos p necessitate mortis quæ dura ẽ & imutabilis mala cõceptiõe dictũ est. ¶ Cãpestres. m. s. qd' in cãpis sine tectis uiuant dicti sunt: de q̃bus & Salust. sic ait scyte nomades tenẽt: q̃bus plaustra sedes sunt. ¶ Et rigidi getæ: thraces sũt: quos rigidos dixit pp frigora regionũ earũ. ¶ Immetata q̃bus iugera liberas fruges & cererem ferũt. ¶ Immetata. i. iterminata. cõe aũt iter se barbaris solũ eorũ eẽ oibus notũ ẽ. Nec cultura placet longior ãnua. Hoc est: nec plus colunt q̃ unde unius ãni fructũ pcipiãt. ¶ Defunctũq; l. æ. r. f. u. uicẽ laborãdi inter se pstare barbaros oñdit. ¶ Et: m. a. u. subau diẽdũ extrinsecus cõcubitum. ¶ Et. p. n. aut. p. m. hoc ẽ peccare nefas uidetur. Aut qui peccauerit morte pœnas luit. ¶ O quisquis: ui. nõ recte a superiore ode hæc sepata sũt: cum inde pendeant & illis annexa sint. ¶ Si q̃ret. p. u. f. statuis. i. si uult gratiam apud ciues suos collocare: per quã mereatur: ut publicæ statuæ ponantur & in titulo earum pater urbium ascribatur.

¶ CHRI. Intactis opulẽtior. Animaduerterat poeta nullã pnitiẽ hoibus capitaliorẽ eẽ q̃ auaritiã. Quappuariis rõnibus hactenus illã e mẽtibus hũanis euellere tẽtauit. Nũc aũt maxie ex eo a uita amouẽdã esse probat qa neq; facta neq; mortẽ fugant diuitiæ. Censet igitur abigendam omnem cupiditatem: ne uitiis: quæ ab illa sunt: coinquinemur. cum illi qui cum uirtute degunt: & in uita magno in honore habeantur. & post mortem celebre & immortale de se nomen relinquant. ¶ Intactis. integris: & est ordo. Licet tu opulentior thesauris intactis arabum: aut indiæ occupes mare tyrrhenũ & punicũ tuis cementis. i. tuis ædificiis: tamen tu non expedies animum tuum metu mortis: neq; expedies caput a laqueis. i. neq; fugies metum mortis: neq; ipsam mortem: si dira necessitas. i. mors quæ dira in omnes est: & ineuitabilis est figit clauos adamantinos summis uerticibus. ¶ Arabum. qui pp copiam aromatum q̃ in omnes orbis partes inde exportant: undiq; ingentes pecunias coaceruant. Indiæ hæc fertilitate agroꝝ: pterea auro argẽtoq; uniõibus: qui ex mari sũt: & multis præciosissimisq; lapillis reliquas regiones supat. ¶ Tyrrhenũ. m. p hypbolem exprimit insanas structiões illius sæculi: & moles in mari iactas. Nam. L. Luculli multas ægregiasq; uirtutes pauci imitati sũt. Profusas ãt ædificationes multi: de quibus paulo supra dictum est. ¶ Punicum: quod continuatur cum tyrrheno. ¶ Caput laqueis. Nam mors omnes illaqueat: nec potest quisq̃ ab illius laqueis caput dissoluere. ¶ Figit clauos adamãtinos. i. infrangibiles: ut est adamas. ¶ Sũmis uerticibus. i. sũmis & i excelso gradu cõstitutis uiris: sit igitur. q̃ neq; diuitiæ neq; opes pñt a nobis arcere mortẽ. ¶ Scythæ: nã in scythia populi sunt quos scythas nomadas. i. pastores appellant. Qui armẽta sequẽtes familiã omnẽ & suppelectilia plaustris imponũt: & sine certis sedibus semper uagi: noua pascua sequunt. ¶ Iugera immetata. qa cũ oia habeãt cõia non sunt terminis neq; limitibus distinctæ terræ. Ergo ferunt liberas: fruges quia nullius propriæ sunt. ¶ Annua. nam tm ferunt quantum ad annum sufficiat. ¶ Defunctum: sentẽtia est. Cum alius hoc anno terram coluerit: ut tibi & sibi alimenta essent: tu uicissim succedis: & terram colis daturus: & sibi quod sat est. ¶ Defunctum laboribus: q̃ labores finiuit: & non sit plus laborandũ. Nam uicarius est qui alteri suas uices gesturus succedit. ¶ Aequali sorte. qa & ipsa annum laborem explet. ¶ Illis ma. c. pri. Nouerca. n. non sæuit in priuignos. Quod contra suis tempo-

ribus uituperat Maro. Hyppomanes qd' ſæpe male legere nouercæ. Miſcuerunt q̃ herbas & non innoxia uerba: & luue. Hyppomanes carmẽq; loquar coctũq; uenenum priuignoq; datũ. Priuignũ ãt dixerunt: quia prius q̃ ſecundæ nuptiæ ueniãt: genitus ſit. Pri. n. antiqui: ut pompeius affirmat: pro pre dixerũt. ¶ Temperat. abſtinet ab iniuria: ſignificat ẽt gubernare: ſed tũc accuſatiuo iũgit'. ¶ Nec do. nõ ſunt ibi mulieres cum magnis dotibus q̃bus fretæ maritis impent. Plautus. Dotẽ accepi: libertatem uẽdidi. Regit uiẽ q̃ non uiuit uir uxoris nutu. ¶ Nec nitido. ſ. a. Oſtẽdit audaciã eã: mulier: quæ frætæ adultero nihil reuerent'. ¶ Nitido. ſplẽdido. ¶ Certo fœdere. nam fœdus eſt in cõiugio: ut alter alteri fidem ſeruet. ¶ Preciũ. & pro pœna capit': ſic Teren. præciũ ob ſtultitiã fero. ¶ O quiſquis. Alloquitur pricipes ciuitatis & admonet poſſe tolli omne uitiũ ſi coerceat' licentia. ¶ Pater urbiũ. Nã qui bene de repub. meriti ſunt: illis ſtatuæ decernunt' cum titulis: in q̃bus ipſi patres patriæ appellent': ut Camillo contingit & Ciceroni. Nã ii nõ pp adulationẽ ut ĩperatores: ſed pp eorũ merita nõ a populo in ſeruitutẽ redacto: ſed ab eo populo quẽ ipſi a ſeruitute tutũ reddiderant patres patriæ ſũt appellati: uñ luue. Roma patrẽ patriæ ciceronẽ libera dixit. ¶ Sub ſcribi: q̃ſi hypogrãma ponere. ¶ Clarus. ſ. fama & gloria noĩs. ¶ Poſt genitis. poſteris. ¶ Quatenus. uitiũ eſt oĩum ſæculorũ ut uiuẽtiũ uirtuti iuideamus: poſt mortẽ ãt in honorẽ habeamus. ¶ Ergo q̃tẽus. i. quouſq; odimus nos uirtutẽ ĩcolumẽ. i. uirtutẽ uiuẽtiũ hoĩum. q. d. ſp odimus. ¶ Heu nefas: p interpoſitionẽ dictũ ẽ: ut exprimat' dolor. Odimus ergo uirtutẽ in uiuentibus. deide cũ ẽ ſublata ex oculis. i. cũ defũctus ẽ hõ ĩ quo uirtus erat tũc illã q̃rimus. i. deſideramus. Poſuit. n. ſubſequens pro antecedẽti: nam deſiderium inquiſitionem antecedit.

¶ ANT. Quid triſtes q̃rimõiæ: ſenſus ẽ q. d. ꝓdeſt cõqueri de uitiis ſi culpa nõ pũitur ſupplicio. ¶ Quid leges. ſenſus eſt. qd. pſunt leges ſine obſeruatione & uſu. ¶ Pars incluſa caloribus: intelligit zonã illã temperatã q̃ torrida zona a nobis ſeparatur. ¶ Nec boreæ. ordo eſt. nec latus. ſ. mundi boreæ finitimum ubi aſſiduæ niues uti ſuperius de hyperboreis: & ripheo iugo oſtẽdimus. ¶ Magnũ pauperies. ſenſus eſt. quod paupertas quæ iam in opprobrium & dedecus habetur iubet omnia pati: & ſubire ſpreta uirtutis uia: ut enim ditentur fas & nefas una confundunt. ¶ Vel nos in capitolium: hoc in loco poeta ipſe Horatius conſulit uel ĩ capitolium gemmas & aurum: uel in mare mittẽda ut eis malorum cauſæ fugientur. ¶ Clamor. illuc enim cum ſpectantium clamore & plauſu triũphantes accedebant. ¶ Scelerum ſi bene pœnitet: deſt ſi bene piget ſcelerum & malorũ tollãt' elementa auaritiæ. ¶ Elemẽta. pricipia & cauſæ. ¶ Teneræ mẽtes. puerorũ intelligit: uel ẽt laſciuientiũ: dicit aũt militiæ exercitia celebrãda eẽ: ut uitiorũ cauſæ tollantur. ¶ Ingenuus. liber & generoſus. Græco trocho ab græcis inuẽto. uñ & nomẽ hẽt græcũ nã τροχάζω curro ſignificat τροχιὰ orbita curſus ueſtigiũ τροχὸς reuolutio rota curſus. ¶ Vetita legibus alea: de ludis lege prohibitis tute ipſe legũ titulos & tractatus cõſpicito: plurima enim uidebis euitãda. ¶ Cum periura patris. damnat parentum perfidiam in acqrẽdis rebus indigno & uitioſo hæreda. ¶ Cõſortem eiuſdem ſortis: eſt aũt ſors id quod uulgo capitale appellant. Hoc eſt ſumma illa pecuniæ quã quiſque in medium ponit ad emendas merces. ¶ Improbæ. iniquæ. iniuſtæ. ¶ Curtæ. rei. i. diuitiis q̃ certe uidentur. auaris paruæ: ſemper aliquid deeſt quia habẽdi ſitis nunquã expletur.

¶ ACR. Sublatã. remotam. nam uirtus ſic quærenda ẽ ut ſemp præ oculis habeatur: ſed ſic uirtutem quærimus ut ſemp abſens ſit cauſa uidelicet noſtræ neqtiæ. ¶ Quid triſtes. q. Quid malis iuuat moribus conqueri ſi nõ culpa licentiæ compeſcitur. ¶ Quid le. ſine moribus. uanas dicit leges: niſi moribus & honeſtate ſeruentur: unum pendet ex altero: ideo autem uanæ: quia ſine moribus. ¶ Si neq. ſ. ſi nihil poteſt obſtare cupiditatibus: per quas nõ tãtum leges irrumpuntur uerum etiam rerum natura expugnatur lucri cauſa dum etiam nec inhabitabiles orbis regiones poſſint prohibere commertia. ¶ Finitimum latus: nobis uicinum: nam ſeptentrionalis plaga nobis uicinior ẽ utpote in qua eſt Axis. ut & Virgilius. Hic uertex nobis ſẽper ſublimis. Et aut ſic eſt nobis intelligendum aut quod eſt melius. ¶ Nec latus finitimũ boreæ. ideſt gelido elimati: ut ſit ſenſus: ſi nec plaga finitima gelu abigit mercatorem uult autẽ intelligi ſeptentrionẽ. Tanq̃ nec hæc q̃ iter-

Sublatam ex oculis quærimus inuidi,
Quid triſtes quærimoniæ:
Si non ſupplicio culpa reciditur'
Quid leges ſine moribus
Vanæ proficiunt' ſi neq; feruidis
Pars incluſa caloribus
Mundi: nec boreæ finitimum latus:
Duratæq; ſolo niues
Mercatorem abigunt. horrida callidi
Vincunt æquora nauitę.
Magnum pauperies opprobriũ iubet
Quid uis & facere: & pati.
Virtutiſq; uiam deſerit arduæ.
Vel nos in capitolium:
Quo clamor uocat: & turba fauẽtiũ:
Vel nos in mare proximum
Gemmas: & lapides: aurum & inutile
Summi materiam mali
Mittamus. ſcelerum ſi bene pœnitet
Eradenda cupidinis
Praui ſunt elementa: & tenerę nimis
Mentes aſperioribus
Formandę ſtudiis. neſcit equo rudis
Hærere ingenuus puer:
Venariq; timet ludere doctior
Seu græco iubeas trocho:
Seu malis uetita legibus alea.
Cum periura patris fides
Conſortem ſocium fallit: & hoſpitem
Indignoq; pecuniam
Hęredi properet: ſcilicet improbe
Creſcunt diuitiæ: tamen
Curtę neſcio quid ſemper abeſt rei.

dicta ſũt natura abigãt mercatorẽ. ¶ Duratæq;. ſ. n. gelu nimietate frigoris ſolidatæ. ¶ Abigũt: cohibẽt repellũt. ¶ Callidi: cupiditatũ & uitioꝝ diſtinguit origines: primum. n. dicit quod negatũ mortalibus elemẽtum nauigiis temptatum eſt: ideſt ad maiora porrectum: unde & Virgilius. Pauca tamen ſuberũt priſcæ ueſtigia fraudis. Quæ tẽptare thetin ratibus quæ cingere muris Oppida: quæ iubeant telluri infindere ſulcos. ¶ Magnũ pauperies opprobrium: hoc eſt ex quo cœpit probro eſſe pauperies & crimini dari per omne nefas diuitiæ quæri cœperunt: ut & quem ſuaſiſſet ægeſtas uile nefas uirtutis fortium factorum ſiue philoſophiæ. q̃ibus erat amica & grata pauperies. ¶ Vel nos: ordo eſt. ſi bene pœnitet ſcelerum eradenda ſunt elemẽta praui cupidinis: ideſt cupiditatis: & nimis teneræ mentes aſperioribus ſtudiis: formandæ uel in capitolium quo uocat nos clamor & turba fauentium. Mittamus gemmas & lapides & inutile aurum: materiam ſummi mali. Vel nos: ſubauditur mittamus in proximum mare gemmas &c. ¶ Summi. m. ſummum malum auaritiã dixit ex qua uitia omnia procreantur. ¶ Et teneræ nimis: duplex intellectus eſt: utrum puerorum mentes teneras dicat eſſe formandas ad aſperiora ſtudia: hoc eſt fortiora: an certe luxurioſorũ mentes teneras appellat quas uult abiectis luxuriæ iſtrumentis auro & gemmis aſperioribus ſtudiis reformari. ¶ Ingenuus puer: ingenuum ciuem romanum uoluit intelligi: ſiue nobilem: ut ingenui puer uultus ingenuique pudore. ¶ Ludere doctior: culpat romanos quos omiſſo exercitii ſtudio ad græcos ineptos luxurioſoſq; ludos filios tranſtuliſſe commemorat. Seu malis legibus luſus aleæ puniuntur propter nuditatis incæſtum. Cum periura patris fides. Cum patris familiæ fides ad congregandam hæredi pecuniam periura hoſpites fallat & ſocios. ¶ Indignoq; pecuniam: hæc inquit: quæ per ſcelus acquiritur congregant' nihil proſunt dum relicta indignis heredibus per luxuriam conſumuntur: & male parta male dilabuntur. ¶ Curtæ neſcio. cupido ſemper adeſt: ſemper aliquid abeſt rei: nunquã tm̃ res creſcit: ut ſufficere uideatur cupiditati.

¶ POR. Quatenus heu. n. u. ĩcolumẽ odimus. ¶ Sublatam ex. o. q. i. qui bonos uiros ĩcolumes oderimus etiam mortuos oderimus. ipſe oſtendit inferendo iuidere. Vere enim per ſuidentiam fit: ut boni uiri dum uiuant ociosi ſint. ¶ Quid triſtes quærimoniæ proficiũt. Senſus eſt autem. quid prodeſt nos de malis moribus conqueri. ¶ Si non. c. licentia pœna compeſcitur. ¶ Quid. l. ſenſus eſt: uanæ ſunt leges ſi non obſeruent' a moribus. ¶ Si neq;. ſ. p. in. c. i. ſi nihil poteſt obſtare cupiditatibus per quas nõ tantũ leges rumpunt'. uerum etiam ipſa natura. expugnat' lucri cã adeuntibus pene inhabitabiles orbis terræ regiones. Nec boreæ finitimum latus. quo finitimũ latus boreæ dicit auſtralinoiato: cũ inter ſe hæc longinqua & toto orbe diuiſa ſint: nunqd & huic elocutioni ſubtiliorẽ intellectũ adhibemus: ut nec priculã bis accipiamus: ſemel ſic intelligẽtes: ſi nitimũ borreæ latus: iterũ ſimpliciter. Nec boreæ finitimũ lat9: duratæq; niues mercatorẽ abigũt. ¶ Horrida callidi uicũt æquora nauitæ. Magnũ paupies opprobriũ. iubet qd uis & facerẽ & pati: ex quo cœpit ĩqt pauptas probroſa eſſe & oñtum uideri: p omne nefas diuitiæ quæri cœperunt. ¶ Opprobriũ. ſ. pauptatis uiã deſerit uirtutis. ¶ Scelerũ bñ pœnitet: bñ ꝓ ualde poſitũ: ut apud enniũ freq̃nter. Et teneræ nimis mẽtes: utrũ puerorũ mentes teneras nimis digitiſq; formãdas ad aſperiora ſtudia. An uero luxurioſorum mẽtes teneras appellat: quas uult abiectis gẽmis & auro formari ad aſpiora ſtudia. ¶ Neſcit equo rudis hærere ĩgenuus puer ĩraſcit'. romanos omiſſo militaris exercitii ſtudio ad græcos ineptos luxurioſoſq; luſus trãſiſſe. Cum periura patris fides conſortẽ ſociũ fallat & hoſpites: nõ eſt inqt mirum augeri quotidie cenſum unicuiq; priuatorũ. cũ oẽs ſcelere graſſent' in hoſpitẽ in ſociũ: in cõſortẽ acquirẽdi ſtudio: & tñ nil tũ his ꝓdeſt: qa indigno hæc heredi relicturi ſunt qui corrupti luxuria ſeruare hæc. ſ. nõ poſſunt. ¶ Tñ curtæ neſcio qd ſemp abeſt rei. hoc ad ipſam auaritiæ naturam refertur: cui cum nihil deſit ſemper uidetur deeſſe.

¶ CHRI. Quid tri. q. Hæc. n. ẽ ĩ ciuitatibus cõſuetudo: ut oẽs uitã turpẽ doleamus: pauci corrigere tẽtẽt: Ergo nihil ualent triſtes & ſeueræ quærelæ: ſi culpa non punit'. ¶ Quid le. nihil ualent leges. ¶ Sine mori. i. ſi non deducuntur in conſuetudinẽ. ¶ Vanæ. i. q̃ uanæ ſunt: ſi ſint ſine moribus. quid ergo proſũt leges niſi mercatorum auaritiam cohibeant: nihil profecto. Leges enim inuentæ ſunt ut aut recta iubeant: aut a prauis coerceant. ¶ Sineq; fer. p. in. c. Sineq; mũdi pars incluſa caloribus: ut ſũt loca torridæ zõæ ſubiecta. ¶ Nec latus finitimũ borreæ. i. plaga ſeptentrionalis. ¶ Niues duratæ. i. glaciæ aſtrictæ. ¶ Abigunt. Arcent quin illas adeat. Immo eſt tanta habendi cupiditas: ut ingenium acuant: & inueniant per calliditatem artem: qua nauigãdo tẽpeſtates ſuperent. Hoc aũt eſt: quia tale opprobriũ pauptatem putant. ut oĩa pati uelint mõ illam fugiãt. Eãdẽ ſniam alibi pronunciauit. ¶ Impiger extremos currit mercator ad indos per mare paupiem fugiens per ſaxa p ignes. Ergo parati ſunt oĩa pati: ut pauptatem fugiant. Virtutis aũt uiam deſerunt. ¶ Arduæ. qa ſublimis eſt uirtus: uel arduæ difficilis. Nam aſpera primo & pene iuia & ſudoris continui & laboris plena eſt uia quæ ad uirtutẽ ducit. ¶ Vel nos: poſtq̃ moribus ĩpedimento ſũt diuitiæ: uel illas trãſferamus ad capitolinũ iouis tẽplũ exornandũ. ¶ Quo: in qd' capitoliũ. ¶ Vocat clamor. q. d. plauſus q exhibet' triũphãtibus. ¶ Fauentiũ q̃ſi plaudentiũ. Ergo hũc potiſſimũ locũ nr̃is diuitiis ornemus: ad quẽ tãtus cõcurſus ẽ. q. d. ut ſi religiõis cã id nõ facimus faciãus cã gloriæ. ¶ Vel in mare. q. d. tantoꝝ maloꝝ cã ſũt diuitiæ: ut ẽt nõ ſit inutile eas abiicere. ¶ Vel. mittamus in mare ꝓximũ. ſ. tyrrhenũ. g. & I. & au. i. cum ſit materies tãti mali. ¶ Si bene pœ. i. ſi uera eſt noſtra pœnitẽtia. ¶ Eradenda: penitus euellenda. ¶ Elemẽta: principia ĩquacũq; re elementa dicimus. ¶ Teneræ: molles & effœminatæ. Vel teneræ propter iuuentutem quo tempore recte informari poſſunt: ¶ Hærere: nã q hæret: etiam ſi excutiatur: non cadit. ¶ Rudis: qa ſe nõ exercuit. Dolet igitur q puerilis ætas. uel trocho ludo iutili ludat: uel q pnitioſius ẽ alea: q̃ legibus uetat'. Ergo qa non cohibet' licẽtia aut uanitati ſtudet: aut rebus pernitioſis. Equitare ãt aut uenari: quæ ſtudia & animi: & corporis uires augent: non uoluunt. ¶ Trocho: inſtrumentum eſt orbiculatum in acutũ deſinẽs: quod habenis uerberatũ aſſiduo uoluitur eſtq; uerbũ græcum. τροχὸς: & rotam ſignificat & reuolutionem. hunc latini turbinem appellant. Virgilius Ceu quodam torto uolitans ſub uerbere turbo. Quem pueri magno in gyro uacua atria circum intenti lu-

do exercent illé actus habena curuatis fertur spaciis stupet inscia turba. Impubesq; manus mirata uolubilæ buxum. ¶ Dant.animos plagæ. ¶ Cum periura fides.sententia est.pater per summã perfidiam pecuniã quæ ri:quam filius ludendo perdat. ¶ Periura fides.i.pfidia q̃ est quando fides periurio fallit. ¶ Consortẽ sociũ. Et socium & societates in mercatura dicimus:ut in multis locis apparet apud Cice.& præsertim in oratiõe pro.P.Quintio. ¶ Consortem.sortẽ & caput dicitur prima pecunia:quæ confertur in societatem: ut inde lucrum fiat:quod nostri societatis corpus appellant. Ergo consortem.idest qui tãtundem sortis attulerat ad societatem:quantum ipse:& tamen non tantum lucri socio ascribit quantum sibi. Sic ergo puto intelligi consortem. Sed dicimus etiam consortem qui eiusdem sit sortis:& conditionis & fortunæ. Virgilius. Et me consortem nati concede sepulchro. Fallit igitur socium:quod scelestissimum putatur. Cicero pro Sex. Roscio Recte igitur maiores nostri eum qui socium fefellisset in bonorum uirorum numero habendum nullo modo putauerunt. Videtur autem sentire poeta q̃ parentum scelera causa sunt:ut malo exemplo filii peccent Iuuena. Sic natura iubet uelocius & citius nos.corrumpunt uitiorum exempla domestica magnis cum subeũt animos auctoribus Hospitem: de quo alio loco dictum est. ¶ Indigno heredi. Filio qui propter scelera indignus est illa pecunia. Vituperat ergo auarum primo q̃ quæstus gratia tolleret omnes labores atq; pericula. Deinde per stultitiam putet summum malũ esse pauperratem. Tertio in loco q̃ quærat per omne nefas & scelus. Additur quarto q̃ sit malo exemplo teneræ ætati filiorum. Additur & quinto q̃ diuitias pariat hæredi indigno:postremo q̃ etiam post multas opes partas adhuc cupiditates suas non expleuerit.

Argumentum. ODES. XXV.

¶ ANT. Ostẽdit Hora.se bacchi numie plenũ ab illo in nemora & specus rapi:ibiq; Augu.cæsaris numen. & laudes stellis iserere uelle & iouis cõcilio scribit. ¶ Quo me bacche rapis:ode est similis supiori. ¶ Noua mente. nouo spũ:bacchico.i.Quibus antris: ordo ẽ.Quibus. in antris meditãs audiar inserere stellis & iouis.consilio æternũ decus egregii cæsaris. ¶ Aeternũ decus:augustũ iter deos relatũ iri oñdit. ¶ Cõsilio iouis: ut interfit ibi cũ aliis diis. ¶ Insigne.i.ornamentũ:rettulit.n.ad illud: æternũ decus stellis iserere i dictũ ore alio:hoc ideo qa recẽs erat isigne illud. ¶ E sõnis.uigilãs. ¶ Euhyas.i.bacha ẽ.n.patronimicũ fœmininũ nã Euhyus bacchus ẽ ab uoce bacchantiũ. ¶ Hebrũ.fluuius ẽ hebrus sub rhodope thraciæ mõte niuoso:ut scr.Pli.li.iiii.ibi ãt orpheus sõaẽ cãtareq; solitꝰ erat & ibi sacra liberi p̃ris orpheo primũ initiãte celebrabant:ut scri.Mela:est ãt mõs sublimis post hæmũ:ut Strab.ait li.vii.Proleme.lib.iiii.ait Rhodopẽ montẽ esse supra nesum fluuiũ atq; hebrum.

Euhias hebrus rodope

¶ ACR. Quo me bacche ra.Hac ode liberũ patrẽ iuocat eo q̃ ipse musicus deꝰ sit petẽs ab eo: ut se i secreta nemoꝛ suoꝛ ducat ubi numine eius repletus Cæsaris Augusti laudes canat:allegoricos significãs nõ sufficere spũm suũ laudibus augu.nisi numis eius istinctu iuuet. Aut quos agor i specus.Hic masculio genere specus posuit:dicit & hoc specus. ¶ Quibus:grauiter: pronũciandum. ¶ Decus:idest consecrationem dicit. ¶ Mente noua:quæ nouam faciat præsentiam numinis:hoc est homini inconsuetam. ¶ Quibus antris:ordo est. Quibus antris meditans audiar serere stellis:& concilio iouis æternum decus egregii Cæsaris. ¶ Indi.o.a.ab alio. Adhuc non dictum.E somnis uigilãs per furorem. ¶ Euhyas: baccha.i.nõ aliter baccha prospiciens hebrũ fluuium thraciæ:uel rhodopen montem regionis eiusdem delectatur:q̃ ego uidens.nemora scripturus cælaris consecrationem in antris musicis. Vt quemadmodum.Deuio uaticinanti. ¶ Repleti.enim numinis per deuia agi.& remota consueuerant:deuium dictum a uia remotum.

¶ POR. Quo me.Hac inuocat liberum patrem petens ab eo ut se in secreta aliqua nemorum suorum ducat ubi numine eius mentem instinctus Cæsaris augusti laudes canat. Per quæ uidet allegoricos significare non sufficere spiritum suum laudibus augusti sine liberi numine:nam & ipse musicus deus est. ¶ Quibus antris egregii cæsaris:&c. Quibus:graui sono pronunciandum:est enim subiunctiua particula quæ præposuit quos agor in specus.subiunxit. Quibus antris egregii cæsaris: audiar: in quo & σφεηγισις figura denotanda.qa p̃dictum specus antra sunt. ¶ Aeternum meditans:consecratione dicit. ¶ Dicam in.r.indictũ ore alio. Per hæc primum se lyrica tangere signat. ¶ Hebrum prospiciens:hebrus est thraciæ fluuio.Rhodopẽ:mons thraciæ. ¶ Vt mihi deuio. Deuium est a uia remotum:ac per hoc in siluis ac solitudinibus agentem.

¶ CHRI. Quo me bacche rapis quia desperat hũana mẽte posse laudes Cæsaris dicere:cupit furore dei rapi:& cum uæhementer cupiat:iam se rapi putat. Admirabũdus ergo dicit. Quo me bacche rapis:& triplici ut alio loco demõstratũ ẽ colore uehæmẽtiam exprimit repetitiõe:dissoluto:& interrogatiõe. Plenum tui parcitum tuo furore:quo poetæ altius insurgere possunt:& grandiora efferre. Nam q̃ uatibus præsit Lucanus demonstrat. Nec si te pectore uates Accipiam cyream uelim secreta mouentem Sollicitare deum bachumq; auertere nysa. ¶ Specus:hoc nomẽ & ne utrum inuenitur:hoc specus. Vir. Hic specus horrendum & sæui spiracula ditis. Ennius autem in fœminino posuit. Ait Priscianus. Dicitur etiam spelũca & speleũ. Vir. Ipse inter siluas iter spelea ferarum: Dixit autem in quos specus:cum se furore plenũ sentiret: quia ex antris

¶ Ode.xxv.dicolos distrophos ad bacchũ.

Vo me bacche rapis tui
Plenum. quæ nemora : aut quos
agor in specus
Velox mente noua:quibus
Antris egregii cæsaris audiar
Aeternum meditans decus
Stellis inserere:& consilio iouis
Dicam insigne recens adhuc
Indictum ore alio non secus in iugis
E somnis stupet euhyas
Hebrum prospiciens.& niue candidam
Tracen.ac pede barbaro
Lustratam rhodopen.ut mihi deuio

puenire solebãt ab aliquo deo imissi furores:ut uidemus i sybilla:& i pythia apollinis sacerdote. ¶ Nemora q̃ & bacchi sacris & poetis apta sũt. ¶ Velox.ad ingenium allegoria ẽ. ¶ Noua mente.i.insolita:ergo plusq̃ humana. ¶ In qbus antris audiar.ut i illis diuinũ me numen afflet:quo possim inserere stellis.i. cõsecrare cælo. ¶ Decus Cæsaris.i.ipsum cæsarẽ cui erit summũ decus:quasi annuat:illũ insignũ aliquod cæleste cõuersum iri.Sic.n.& Vir.spaciũ libræ occupatuꝛ eũ scribit:ut sit inter scorpiũ & uirginẽ:ut a scorpio matris domicilio disciplina rei militaris ta uirgine q̃ mercurii ẽ scia atq; eloquẽtia puẽtura sit.ait.n.anne nouũ tardis sydus te mensibus addas. Qua locus erygonẽ iter chelasq; sequẽtes. Pandit ipse tibi iã brachia cõtrahit ardens. Scorpius:& cæli iusta plus pte reliqt. ¶ Egregii.q̃si q unicus iter mortales sit. ¶ Cõsilio io.Hoc ãt cõsiliũ.i.cõciliũ deoꝝ cœrũ itelligit.nã oẽs ioui assistũt. Vir. Pãdit iterea domus oipotẽtis olipi.Cõciliũq; uocat diuũ pãrq; hoium rex. Fingũt.n.poetæ iouis regiã i medio cælo eẽ:& maiores deos ꝓpinq̃s illi sedes hãe minores lõgius abesse. Oui. Hac iter est supis ad magni tecta tonantis. Regalẽq; domũ dextra leuaq; deorũ atria nobilium uaiuis celebrãt aptis. Plebs hãt diuersa locis. ¶ Dicã.cãnã.ut poeta Vir. Dicite q̃ñ qdẽ molli cõsedimus herba. ¶ Insigne recẽs q̃si insolitũ:qd declarat addẽs adhuc idictũ. Ore alio:pollicet se carmẽ i honorẽ Augusti formatuꝛ:qd' hactenus dictũ nõ sit:qa carmẽ lyricũ nemo e latinis adhuc tẽtarat ipse in epistolis. Hũc ego nõ alio dictũ prius ore latinis. Vulgaui fidicẽ:neq; arrogãter hæc scri.nam iam demonstrauit nõ suis uiribus hoc euẽtuꝛ:sed afflatu numinis.uel ostẽdit id Cæsar fecisse:qd' nõdũ quisq̃ fecisset:ppteréaq; a nemine dictum. ¶ Nõ secus.non magis delectat. ¶ Euchyas.i.bacchi sacerdos ab ipo Euchyo.i.baccho denominata prospicere hebrum & rhodopen:q̃ ego uidere ripas & nemora. ¶ E somnis.uigilãs.nocturno.n.tpe celebrabant hæc sacra. ¶ Hebrũ.hic in thracia fluuius est:cuius in hostio Polydori tumulus:& nõ ꝓcul inde apollinis tẽplũ est. ¶ Candidã niue.nam regio septẽtrionalis est & frigida. ¶ Pede barbaro.nam ipsi thraces barbari sũt: q Orpheo canẽte orgya baccho celebrabant. ¶ Lustratã.Circũdatã a bacchantibus:uel purgatã sacris bacchi.

Ripas & uacuum nemus
Mirari liber.o naiadum potens
Baccharumq; ualentium
Proceras manibus uertere fraxinos.
Nil paruum aut humili modo
Nil mortale loquor.dulce piculũ est
O lenee sequi deum
Cingẽtem uiridi tempora pampino.

¶ ANT. Ripas fluminũ.s.ad uoluptatẽ. ¶ Vacuũ nemus Augusti decus ab aliis idictũ itelligit. ¶ Naiadũ.i.musaꝛũ q̃ & nymphæ dicũt. Vir.i.b.nymphæ noster amor libetrides qũo aũt bacchus musis oblectaret supra iã patuit. ¶ Valẽtiũ uertere:tuo uidelicet numine agente. ¶ Proceras. fraxinos lõgas arbores:bacchũ.n.in bella mulieres sequebant : a q̃bus bacchãtibus ipse bacchꝰ dictus ẽ. Auctor diodo.li.iiii. ¶ Nil.mortale:dixerat.n.se dictuꝛ æternũ decꝰ cæsaris.humili mõ.i.lyricis uersibus:q̃ hũiles sũt:diuina quoq; loq̃r. ¶ Dulce piculũ.dulcis labor. ¶ Leneæ:a torculari quo uinũ exprimit bacchum dici uolunt:ut ait Diodorus lib.iiii.

¶ ACR. O naiadum potens.Diony.habens potestatẽ in nymphis uel in bacchis ẽ. ¶ Vertere fraxinos. Tãtũ uiriũ liberi significat esse cultricibus:ut arbores radicitus:possint uertere numinis instinctu. ¶ Nil mortale lo.nihil q̃ mortali cõueniat si me in tuos specus ac secreta nemorum duxeris. ¶ Cingẽtem.amphibolice dictũ:utrum sibi tantum cingentem:an quoscunq; suo numine replere consueuit.

¶ POR. Diximus aũt hæc allegoricos dici q̃ñ p ea itelligi uult se iusitatũ romãis carmẽ tractare: ¶ O naiadũ baccharũq; ualẽtiũ potẽs mãibus uertẽ fraxios. Vult itelligi tãtas uires cultricibus liberi p̃ris istictu numis eius eẽ:ut ẽt ꝓceras arbores radicitus possint uertere. ¶ Nil mortale loquar. Subaudiẽdũ si me i tuũ specus ac secreta nemoꝛ duxeris. ¶ Cingentẽ.u.t.p.utrũ sibi tm̃ ea cigẽtẽ an quoscũq; numie suo cõplere dignat.

¶ CHRI. Vacuũ.desertũ ergo poetis aptũ.Rhodopẽ.Mõs ẽ thraciæ sic a puella pulcherria denominatus. ¶ O na.po.Nã baccho & musæ & nymphe dant. Valẽtiũ euer. ꝓ.fra. Nam parcitæ numine bacchi supra humanas uires possunt. Taciteq; etiã ex phyfica ratione ostendit uino uires augeri. ¶ Fraxinus autem arbor : est q̃ montibus gaudet. Vir. Fraxinus in siluis pulcherrima pinus in hortis Arbor celebratissima est ab Home.i hasta achillis. Huius succus ad potum expressus contra serpentes ualet arborem ipsam ita refugiunt : ut ne umbram quidem attingant. Expertum se Pli.affirmat si necessitas sit:serpentẽ in ignem potius q̃ in fraxinum effugere. ¶ Dul.pe.periculũ quidẽ est in res tam magnas sequi te. Sed tm̃ non est fine uoluptate tale piculum. ¶ Cingentem. Vel bacchum ipsum cingentem. Vel est periculum hominem cingentem sequi te.

Argumentum. ODES. XXVI.

¶ Ode.xxvi. tricolos tetrastrophos ad uenerem.

Vixi puellis nuper idoneus
Et militaui non sine gloria.
Nunc arma defunctũq; bello
Barbiton hic paries habebit:
Leuum marinæ qui ueneris latus
Custodit.hic hic ponite lucida
Funalia & uectes & arcus
Oppositis foribus minaces.

¶ ANT. Amori finẽ imponere destinat:& i ueneris tẽplo barbitõ affigere tãq̃ emeritus:orat postea uenere ut chloẽ asperã semel flagello tãgat. ¶ Vixi puellis.ode ẽ similis nonæ Militaui:militiæ spẽs amor ẽ:iqt Oui. ¶ Nõ sine gloria: ẽ.n.potiꝰ re cupita. ¶ Arma istã ipa amatoria. Defũctũ bello.q̃ finiuit amatoriæ militiæ ludũ. Mariæ ueneris ex spũa .n.nata ẽ i mari:inde dẽ aphrodite. ¶ Leuũ lato: i sinistro tẽpli latere intelligit. ¶ Funalia.faces intelligit.qbus amicarũ ianuæ urebant aliq̃ũ. Vectes dicti sunt uectes: palli ferrei: q̃ manibus uectent. Cæsar li.ii.de bel.ciui. Oppidãi saxa q̃ maxia possũt uectib̃ꝰ pmouẽt. ¶ Mẽphim.erat mẽphis ægiptioꝛ regia:urbs magna & populosa:& secũda post Alexandriã. Mẽphi erat ueneris phanũ quæ græca dea censebatur. Quidam lunæ id dicunt auctore Strabo.li.xvii.

uectes
mẽphi

¶ACR. Vixi puellis nup idoneus.Hac ode uideri uult iã renũciare carmibus:& lyrã cõsecrare:& amare desineꝰ. ℣ Idoneꝰ.uoluptati sufficiẽs.℣ Et: militaui allegoricos militiã nũc amorẽ uocat.℣ Nõ sine gloria.nõ sine opinione bõi amatoris. ℣ Arma.lyrã dixit.℣ Marinæ.mari orte.ut fas oẽ est cytherea meis te fidere regnis:uñ gẽus ducis atq; iõ aphrodite ẽ dicta a potu aphru.i.a spuma:& ẽ ordo q paries marinæ ueneris leuũ latus custodit:ac per hoc in sinistra parte tẽpli pendebit.℣ Funalia.f.quibus luminaria suspendi cõuenerant.℣ Et uectes:hæc instrumẽta amoris uult intelligi.qbus fastus etiã per uim cõtẽnẽtium superant.℣ O quæ beatũ.d.t.c.in cypro.n.ifula uenus specialiter colitur:similiter & apud mẽphin.i.ægyptũ:quã ideo carere niue dixit quia calida regio est.℣ Sithonia niue.a prouincia nomen niuibus dedit:ut Scytoniasq; niues hyemis subeamus aquosæ.℣ Sublimi flagello. in altum sublato ictu quod fit:dum quis uæhementius uult ferire.& ideo chloen:quia arrogans est.& superba amantibus percuti uulnere graui dicit debere amoris plaga uenerei.

O quæ beatam diua tenes cyprũm: & Memphim carentem sythõia niue Regina sublimi flagello Tange cloem semel arrogantem

¶POR. Vixi puellis:Hac ode uidetur iam renũciare carminibus & lirã consecrare & amare desinere.℣ Et miliaui allegoricos miliciã nunc amorem uocat.℣ Defunctũq;.perseuerat in allegoria.Defunctũ bello barbiton:quando signans amores suos se barbito cecinisse:quod est organi genus.℣ Leuum:marinæ consecratũ ueneri barbiton suspẽdere in templo eius dicit in parte sinistra.℣ Hic ponite.hæc instrumẽta amoris intelligi uult.℣ Memphim.memphis in ægypto ciuitas est quam merito carere niue dicit quia in ægypto nunquã est nix ideo calidior ẽ:sithonii autem thraces sunt ubi multa nix:unde κοντεξοχὴν.℣ Sithoniam.niuem dixit. ℣ Sublimi.idest in alto subleuato.Hoc enim fit cum quis uæhementius uelit percutere:uult autẽ cloen q; sit arrogans & superba amantibus uel una amoris plaga a uenere percuti.

¶CHRI. Vixi puellis nu.id.Longe diuersum a supiori argumentũ est:nam ad infima ex sũmis ꝓlapsus dicit se uelle relinq̃re q̃ad uenerẽ ptinent:cum iam hmõi militia functus sit.Rogat tñ ut cloe arrogãti mulieri uices suæ crudelitatis redat.℣ Nup.q.d.usq; in hãc ætatẽ.℣ Militaui.nam species q̃dam militiæ esse uidet amare.Hinc Ouid.Militat omnis amans & habet sua castra cupido.℣ Non sine gloria. quia strenue me gessi neq; laboribus piculisq; peperci:& quia re amata potitus sum. Vt i militari disciplina laus sũma ẽ & labores perferre & uictoria potiri:nunc qñ per ætatem amplius illã militiã exercere nõ licet.℣ Arma.cuiuslibet artis instrumenta arma dicunt. Erat aũt prisca consuetudo:ut q alicui arti renũciaret deo illi qui arti ꝓesset instia eius artis suspẽderet.Quapp ipse i epistolis.Veiãius armis Herculis ad postes fixis latet abditꝰ agro.Et Vir. Hic cæstus uictor artẽq; repono.℣ Hic paries.paries huius tẽpli.℣ Leuũ latus ueneris.i.statuæ ueneris.℣ Marinæ:quæ ut iã diximus i mari orta ẽ ppeaq; in littore sibi templa ut plurimũ fiebãt.Iuue. Afi domũ ueneris quã dorica sustinet anchõ.℣ Defũctũ bello:nõ discessit a trãslatiõe.Nã si amare militia ẽ q amare definit:bello defũctus ẽ põit ãt arma huius militiæ barbitõ.i.lyrã funalia q̃ amãtibus noctu luceãt:& uectes & arcus q; bus amicæ domus expugnẽt.℣ Minaces.f.o.minãt.n.si fores se oppõant & nõ pateãt.℣ Vectes.istrãst ad aliqd subuertẽdũ euertẽdũq;.Quapp & traso traidis domũ expugnaturus iqt: pcede hũc cũ uecti dora.Cyp. ut supra spne dilectã cyprõ.℣ Mẽphin:urbs i ægypto a Mẽphite rege cõdita. Alii dicũt ab Epapho: Volũtq; usũ carthæ prio i ea iuẽtũ.Stra.uult nõ apd mẽphin ubi apis alitur:sed apd momẽphin:ubi alitur uacca Veneri coli Herodo.scrib.Sesostri regi ægypti successisse Mẽphitẽ atq; illi i urbe mẽphi lucũ sacrũ fuisse:& in luco tẽplũ ueneris hospitæ:qd idẽ Herodotus helenæ fuisse credit Mẽphitẽ ãt regẽ eũ eẽ uult quẽ græci ꝓtheũ appellãt.Diodo.uero siculus mẽphin cõditã refert ab Vchoreo rege in eo loco in quo nilus se i plura diuidẽs delta facit illãq; & pulcherrimã & mũitissimã.Atq; in ea regiã posuisse:q̃ hactẽus thebis fuerat pp quã rẽ sp deiceps diminutæ sũt thebæ:spq; aucta mẽphis usq; ad cõditã ab Alexãdro alexãdriã.Volũt ãt mẽphin dictã de noĩe suæ filiæ:q̃ dñt a nilo adamatã & sub forma tauri cõpssã ægyptũ pepisse:a quo regio ipsa nomẽ accepit.carẽtẽ.f.n.qa i regiõe calida ẽ.Sithõia:tracẽsi a mõte traciæ Vir.sithõiasq; niues hyemis subeãs aquosæ.sed posuit spẽm ꝓgñe.℣ Sublimi fla.snia est.Tu me uenus assiduis uulneribus amoris confodisti.Fac ergo ut illã nõ dico uulneres:sed tãgas & tãgas nõ pluries sed semel:& nõ ferro sed flagello:nec cũ toto flagello sed cũ extrẽa pte flagelli Locus ẽ ꝓfecto artificiosissimus:sed quẽnõ minori artificio imitatus sit lyricus noster florẽtini carmis poeta frãciscus Petrarcha.& certo al mio parer nõ gli fu honore.Ferirme di saetta in q̃llo stato.Allei armata non mostrar pur larco.

Argumentum. ODES XXVII.

¶ANT. Galatea poetæ amica migrare uolẽte optat Horati.Vt ipii malo omine pgant ipsa uero fœlici auspicio. Et qa illius digressus eũ pigebat tẽpestatẽ imminere indicat quã hostibus iprecat.Exemplo deinde europes eã a migrandi snia reuocare nitit.illa.n. fidẽs mitissimo tauro e phenicia i cretã usq; p æquor ab illo uecta est.inscio patre agẽore:ubi maxime q̃stã uenus solata ẽ.ipios parrhe:parrha auiculæ genus ẽ: in latio nũc uulgo parruza dr̃. Pli. aũt.li.xviii.c.xlii. scri.parrã oriẽte syrio ipo die non apparere donec occidat.℣ Raua.legit & rufsa in antiqs.℣ Raua aũt.i.fulua seu subnigra:rauus.n.color dr̃ niger mixtꝰ cũ fulguo.Acrõ Auctor:dicũt alii q; rauus color dr̃ q ẽ inter

¶Ode.xxvii.dicolos tetrastrophos ad Galateam.

IMpios parræ recinẽtis omen
Ducat & pgnans canis aut ab agro
Raua decurrens lupa laniuino
Fœtaq; uulpes.
Rumpat & serpens iter institutum
Si per obliquum similis sagittæ
Terruit manos:ego quid timebo
Prouidus auspex.
Ante q̃ stantes repetat paludes
Imbrium diuina auis imminentũ

Oscinem coruum præce suscitabo
Solis ab ortu.
Sis licet fœlix ubicunq; mauis
Et meꝰ nostri galathea uiuas
Teq; nec leuus uetet ire picus
Nec uaga cornix.
Sed uides quanto trepidet tumultu
Pronus orion:ego quid sit ater
Adriæ noui sinus.& quid albus
Peccet iapix.
Hostium uxores puerique cæcos
Sentiant motus orientis austri
Aequoris nigri fremitum & tremẽtes
Verbere ripas
Sic & europe niueum doloso
Credidit tauro latus:& scatentem
Beluis pontum mediasq; fraudes
Palluit audax.
Nuper in pratis studiosa florum:&
Debitæ nymphis opifex coronæ
Nocte sublustri nihil astra præter
Vidit & undas.

flauum & cæsũ.Idẽ tñ ferre ẽ q; acron ait.℣ Raua lupa.Pli.li.viii.scri.q; i italia quoq; credit lupoꝰ uisus eẽ noxius: uocẽq; hoi quẽ priores contẽplent adimere ad pens iter auguria ad dexterã cõeãtiũ pciolo itinere si plẽo ore fecerit nullũ ominũ pstãtius.℣ Agro laniuino.Stra.li.v.ita traductus est a latinis. Post albanũ mõtem urbs ẽ aricia i appia uia sta.c.&.lx.roma distãs curuus aũt cũ sit locus hẽt tñ munitã summitatẽ cui q dẽ supincidit laniuinũ romãoꝰ ciuitas i appiæ uiæ dextera: aq̃ ꝓspectus est maris & antii:est & dianæ lucus.i.arthemisiũ sic.n.uocãt:e sinistra uiæ regiõe ex aritia ad aricinã uia conicẽ dẽtibus q; tẽplũ noiant ædificiũ tauricæ &c.Præterea i Stra.i psis pperã lauiniũ legit cũ legẽdũ sit laniuiũ.itelligit.n.Stra. de oppidulo:qd adhuc extat distans a uelitris milibus.P.tribus uel ad summũ q̃ttuor: quo bis adii ubi adhuc ẽt legi ẽ in marmore.S.P.Q.Laniuio:Sicuti & uelitris i marmore:quodã aræ cuiusdã basi i sacra æde sancti Stephani:iã diruta legebat.S.P.Q.uelitermus qd marmor liuore ductus quidã ex aq̃ pendẽte oriũdus:cardinalisq; rhotomagensis uelitermorũ protectoris familiaris.clam rupi fecit:ruptũq; ego paulo post conspexi illius impii nomen tacui ne sacrilegio ppetuum celebre foret:imitatus .n.fortasse Herostratũ ẽ: q ephesiæ dianæ tẽplũ:ut eius nomen celebre fieret exussit.Sed dedit ille pœnas:post illud .n. sacrilegium paucis post annis in summam inopiam delapsus & ludibrio cunctis est habitus.℣ Mannos: pusilli equi manni dicuntur: quos uulgo buricos uocabãt: ut porphyrio scribit. Acron uero ait:mannos dictos q; mansuetudine manum familiarius sequantur.℣ Antequam stantes &cæ.Cornix inauspicatissima est fœtus tempore. hoc est post solstitium:ut Plini.lib.x.scribit. Qui etiam li.xviii.ait quum terrestres uolucres contra aquam clãgores dabũt perfundentes sese:sed maxime cornix hyemen portendunt.℣ Oscinem coruũ:corui in auspiciis soli uident intellectũ hẽre significationũ suarum:nã quũ mediæ hospites occisi sunt oẽs e peloponeso & attica regione uolauerunt:pessima eoꝰ significatio quũ glutiunt uocem uelut strangulati:Auctor Pli.li.x.& li.xviii.c.ulti.ait q; corui singultu quodam latrantes:seq; concutientes:si cõtinuabunt uẽtos portendũt:si uero carptĩ uocẽ resorbebunt uẽtosum imbrẽ.℣ Oscinẽ:oscinũ auguriũ a cantu auiũ dr̃. Et oscines aues auspiciũ ore faciẽtes ut festus ait.℣ Solis ab ortu:legit ẽt lucis ab ortu. Cic. aũt li.i.de diuinatiõe scri.Coruũ a dextra cornicẽ a sinistra facere ratũ. Et acrõ iqt ab ortu solis ꝓspa corui omina eẽ aduersa ab occasu.Ego ãt ab ortu solis id ueꝰ eẽ exptus sum pluries.℣ Leuus picus.Pli.li.x.scri. picũ martiũ isignẽ & magnũ eẽ i auspiciis:q; ipsi pici principales latio sunt i auguriis:ab rege q nomẽ huic aui dedit i capite ꝓtoris urbani.L.tuberõis i foro iura ꝓ tribunali reddẽtis sedit picus ita placide:ut mãu apphẽderet:rñdere uates exitiũ imperio portẽdi:si dimitteret.At si exaiaret ꝓtori:illeq; auẽ ꝓtinus cõsrpsit: nec multo post ipleuit ꝓdigiũ.℣ Sis licet:ordo est:o galatea sis fœlix:& mẽor nri licet uiuas ubicũq; mauis.℣ Leuus.i.mali ominis.℣ Vaga cornix:de cornice Vir.li.i.georgicoꝰ ait. Tum cornix plena pluuiã uocat iproba uoce.Et sola in sicca secum spatiãt arena.Et caput obiectat quærulum uenientibus undis.℣ Sed uides quãto imminẽte tẽpestate galatheam reuocare a cõstituto itinere Horatius nitit.℣ Trepidet: pperet ꝓnus orion i occasum uergens:de quo late superius.℣ Ater sinus hadriæ.hadriaticũ mare obscuꝰ tẽpestatẽ portẽdere idicat.℣ Albus ia.is uẽtus est ex apuliæ ore pficiscens: de quo latius ode.iii.li.i.℣ Albus.i.serenus: q̃uis.n.sereno tpe pflet: attamen solet hyemẽ portendere:uel albus pp albas nubes.℣ Honestiũ uxores:hostibus iprecat uẽtoꝰ hyemẽ atq; æquoris.℣ Verbere:fluctuũ.f.℣ Sic & europæ:quẽadmodũ iqt tu galatea albo iapygi.fidis:ita europe credidit albo tauro & decepta q̃plurima passa est.℣ Europæ.scri.herodotus i principio: curetes tyꝰ appulsos filiam regis rapuisse europã.Diodorus ãt li.vi.scribit i creta minoa & Rhadamantum ex ioue natos ac europa agenoris qua tauro deoꝰ ꝓuidẽtia aduectã in cretã tradũt.Eusebius docet europã a cretẽsibus raptã fuisse naui:cuius fuit isigne taurus.℣ Niueũ doloso credidit tauro:credidit tauro doloso latus niueũ.esse.de quo Oui.lib.ii.meta.sic ait. Nũc latus in fuluis niueũ depõit arenis.Paulatimq; metu dempto:mõ pectora præbet Virgine a palpãda manu:mõ cornua sertis Impedienda nouis:ausa est quoq; regia uirgo Nescia quem ꝓmeret tergo cõfidere tauri. ℣ Scatentem: feruentem pontũ.Oui.ẽt ait.mediiq; p æquora põti fert ꝓdam:pauet hæc littusq; ablata relictũ Respicit:& dextra cornu tenet:altera dorso ipposita est &c.Põti aũt mẽsura a bosphoro ad meoticũ lacũ qdã fecere certo numero passuũ:ut scribit Pli.li.vi.℣ Audax:ausa.n.fuerat tauro inhærere.℣ Medias frau.q; in medio fere mari cognouit:uel potius cyaneas itelligit insulas in põto seu magis scopulos contra thraciũ bosphorũ de qbus Mela scribit.a nõnullis tamẽ auctoribus symplegades hoc est concurrentes etiam nominantur: dicunt enim olim fuisse instabiles:unde Oui.lib.xv.met.ait. Timuit concursibus argo Vndarum sparsas.simplegades:elysarum.Quæ nunc immotæ perstant uentisq; resistunt.℣ Sublustri:parum lucida.

¶ACR. Impios parrhæ recinentis amicam pegre proficiscentem inuitus dimittens timet ne malis peragat

Iuporũ Omen aritia ianium arthemisiũ

S.P.Q. lãiuino

Cornix

europe rapta

Ponti Mẽsura

auſpiciis & optat ut ipii potius q̃ ipſa augurio parrhæ auis uel cæteroꝝ q̃ ſubiicit ꝓficiſcant: & per iſtam com memorationẽ omniũ aduerſorum nitit eam reuocare ab itinere diſpoſito. ℣ Raua: aut colore oculorũ torua aut uoce non clara aut certe rabida. ℣ Raua: fulua ſiue ſubnigra: aut rauca. i. uocis obtuſæ, rauus, n. color dicit mixſtus niger cum fuluo. ℣ Si per ob. ſimilis ſa. ſerpẽtes celeritate ẽt animalia deterreri dicit. i. ſi tantæ celeritatis eſt ſerpẽs ut irrationabilia terret. ℣ Rũpat. i. incidat tibi inſtitutũ iter. ℣ Mãnos: burdos: mãni iõ dicti q̃ mãſuetudine manuũ familiarius ſequãtur. ℣ Imbriũ. diuinam cornicem dicit iminẽtiũ imbriũ prælciam: ut Tum cornix plena pluuias uocat iproba uoce. Paludes aũt finito die repetere cõſueuerant. ℣ Oſcinẽ cor. oſcines dicunt aues q̃ uoce auguriũ faciũt. ꝓpetes q̃ uolatu: ut Vir. Qui uolucrũ linguas & ꝓpetis omina pennæ. ℣ Solis ab o. ab ortu. n. ſolis. ꝓſpera corui omina ſũt aduerſa ab occaſu. ℣ Sis li. f. ordo ẽ. Galathea ſis fœlix & memor nſri: licet uiuas ubicũq; mauis. i. & ſi ſine me eẽ mauis ſis fœlix tũ. ℣ Teq; nec le. ue. ire pico: a ſiniſtra picũ mali ominis dicit: & uagã uolatu cornicẽ. ℣ Trepidet: feſtinet: ut Ne trepidate uiri: uel trepidet uentorũ flatu uel murmure pelagi. ℣ Pronus. o. i occaſum uergẽs: orion tẽpeſtuoſus eſt: & qa amicã nõ ualet præcibus retinere minis tempeſtatis conat: Vt dum pelago deleuit hyems & aquoſos orion. ℣ Ego quid. ſ. a. a. n. ſ. futuræ ſe noſſe ſigna tempeſtatis oſtẽdit uel ex adriatici maris ſono: uel ex flatu iapygis uenti: qui ex ſereno ſubitam fecit tempeſtatem. ℣ Et quid al. p. ia. aut pp erectionem fluctuũ aut colorem uacuarum nubiũ. ℣ Hoſtiũ. u. i. nõ feritati barbaricæ nec puerili inſitiæ dicit incognita eſſe poſſe futuræ tempeſtatis indicia. ℣ Sic & e. i. quẽadmodũ tu ꝓlumptuoſe ſumis peregrinationem: ſic & europæ ꝓſumptuoſe credidit niueum latus doloſo tauro: & uide quid paſſa ſit. ℣ Doloſo: falſo ioue in taurꝰ mutato. ℣ Scatentem: repletum: pullulantem: fremẽtem: ebuliẽtem. ℣ Mediaſq; f. non fraudes medias ſed i medio dolo cognitas: nõ ante repertas. ℣ Palluit. a. uehementer timuit: id qd efficitur poſuit pro efficiente. i. quæ ante audax fuerat tũc palluit. ℣ Studioſa floriũ. i. q̃ nymphis ſtudeat facere floreas coronas. ℣ Subluſtri. in crepuſculo uel ex luce. ℣ Quæ ſimul centum: ordo ẽ q̃ ſimul attigit creten potentẽ centum oppidis. ℣ Victa furore dixit: o pater & pietas relictum nomen filiæ.

ℭ POR. Impios Parrhæ recinẽtis omen ducat: amicã peregre proficiſcentẽ dimittẽs inuitus ne malis auſpiciis exeat timet: & optat ut impii potius q̃ ipſa auſpicio parrhæ auis & cæteroꝝ q̃ ſubiicit proficiſcantur. Raua decurrens: raua lupa a colore dicitur. ℣ Rumpat &. ſ. iter. i. ut ſit in tranſuerſam uiam. ℣ Impios du. nõ impios reuocet: hoc eſt pius ſerpens. ℣ Terruit mãnos: mãni equi dicuntur puſilli quos uulgo burdos uocãt: nã & hoc ad omen dicit ꝓtinere q̃ manni terreant. ℣ Anteq̃ ſtã. r. p. i. d. a. i. o. c. Cornix anteq̃ repetat paludes: qui imbrium iminentiũ diuinã ait: quia pluuiam futuram ſignificare ſolet: qd ẽt Virg. oñdit. Tunc cornix plena pluuiam uocat improba uoce. Anteq̃ repetãt paludes. Paludes non ad anni tp̃s ꝓtinet: ſed ad diei. ℣ Oſcinem c. p. oſcinẽ coruũ inuocabo iquit. ℣ Sed ui. q. t. t. p. o. Decenter picula nauigationis oñdt qbus illã retineat. nam reuocare non audet: in occaſum aũt pronus orion intelligendus: nam tunc magnæ tempeſtates. ℣ Et trementes. u. r. uerbere fluctuum aut uentorum. ℣ Sic & eu. n. d. c. t. l. Sic hoc eſt dum eã blandus in mare placidum iuppiter iducit: hæc aũt comparatio iapygi uento confertur. qui incipit placidus: mox in tempeſtates citatur. ℣ Mediaſq; fraudes palluit audax: ad ludum audax: non tunc cum palluit. ℣ Nocte ſublu. ꝓ ſublucida.

ℭ CHRI. Impios parrhæ recinentis omen. Res infinita eſt: ſed nõ infinito artificio tractata: conat Galatheam ab itinere: quod contra poetæ uoluntatem ſuſcepat reuocare. Sed ne mulierculam offendat: inſinuatione utitur. Nam dum ꝓcatur ſibi iter fœlix: paulatim admonet non eſſe proficiſcendum. Habet ergo cauſam turpem non quia natura turpis ſit: ſed quia dicit turpem habere cauſam orator: cum ipſa a ſe alienũ reddat animum auditoris. Ergo in turpi cauſa utitur inſinuatione. Deinde cum iam animum auditoris occupauit: aptẽ rem ingreditur. ℣ Impios: genus cauſæ deliberatiuum eſt. Huius finis utilitas habetur. Hæc autem in tuũ & honeſtum diuiditur. Demonſtrat autem inutile eſſe iter: quia piculoſum. ℣ Omen: pro augurio poſuit. Augurium autem fit aut ex garritu auium. i. ex cantu: aut ex uolatu: aut ex paſtu: quod appellatur tripudium: quaſi teripauium. Quapropter dicunt augurium quaſi auigerium. i. eam diuinationem quã aues gerũt. Alii ab auiũ guſtatu: alii ab auiũ garritu. Dicebant aũt ab auguribus ꝓpetes aues: quæ oportunæ præuolãt: aut idoneas ſedes cupiunt ut placet Gellio. Harũ aũt contrarias Nigidius figulus inferas appellat. Vergꝰ Apollinaris ſulpitius eas ꝓpetes dici uult: quas Homerus, ὀρνεα οἰωνους appellat: qm̃ iſtas aues potiſſimum augures ſpectarẽt: q̃ in gẽtibus alis patulæ atq; porrectæ præuolarent. Præpes etiam pro ueloci ſimpliciter appellarunt: ut Ennius in annalibus. Brunduſium pulchro ꝓcinctum præpete portu. Oſcines aũt eas uolucres dixerunt: q̃ nõ uolatu: ſed cantu augurĩa faciunt: quaſi q̃ ore canant. Vir. utriuſq; in eodem uerſu meminit. Qui uolucrũ linguas: qui ꝓpetis omina pennæ in augurandi ars romã etiã circa initia ſua ex ethruria traducta eſt. Auctoris tamen nomen Ouidio quoq; teſte ignorat: quia uetuſtate interciderit. Videmus enim & romulum de imponendo urbi nomine augurio cũ fratre certaſſe. ℣ Numa: deinde qui romulo ſucceſſit ꝓpetuum ſacerdotium. huic rei conſtituit. Væhemẽter poſtremo creuit auctoritas ex peritia accii Nauii auguris. ℣ Volebat. n. quæda ſ̃ter maiorum inſtituta mutare Tarquinus priſcus: Negabat nauius in auſpicato fieri oportere: Quem illudens rex age inquit inaugura an fieri poſſit: quod mente concipio: Fiet inqt accius. At qui concepi mente iquit rex nouacula cotem diſcindere. Perage ergo hoc: poſtq̃ aues tuæ fieri poſſe oſtenderunt. Tum ille incunctanter cotem nouacula diſcidit: Quo miraculo & uæhemẽter motus rex eſt & tãta illi arti auctoritas acceſſit: ut nihil domi foriſq; poſtea niſi auſpicato gereret. Fuerũt a principio tres augures ſinguli. ſ. ex ſingulis tribubus. Rannenſis. Titienſis. & Lucera. Deide auctus eſt quartus. Poſtremo cum plebs in partem omniũ dignitatum admitti obtinuiſſet. M. Valerio. &. Q. Apuleio conſulibus ad q̃tuor ꝓritios quinq; plebei creati ſunt ut eſſent nouem augurũ collegium. ℣ Parrhæ: auis ſpecies eſt. Hanc puto per onomatopeiam dici a littera. p. &. r. q̃ incanendo utit illa auis. ℣ Recinentis: ergo oſcina & non ꝓpes. ℣ Prægnans ca. Et hoc inter mala auguria computabant. ℣ Raua: a colore oculoꝝ torua. Aut a uoce non clara: quaſi rauca aut rabida. Rauũ dicũt colorem

ſubnigrũ. i. nigrum fuluo admixtũ. ℣ Lanubino. Spẽs eſt ꝓ genere. ℣ Vulpes. q̃ſi uolipes dr. Hæc aũt oia quæ ponit: mala erãt auguria. ℣ Per ob. cũ ex trãſuerſo uiã eũti ꝓcidit. ℣ Simi. ſa. Quia uelox. ℣ Mãnos. equos dixerunt currũ trahentes q̃ mãſueti. i. mãibus aſſueti aurigæ illũ ſecunt. Ipſe alibi & appia mãnis terit. ℣ Quid tacite ſibi fidẽ q̃rit: ut ſit ſnia. Potero tibi cõſulere cũ ſim ꝓuidus auſpex: mõ tu obtempes. ℣ Anteq̃ promittit ſe prius bona captaturũ auguria q̃ mala prouẽiãt. Ordo aũt eſt. Ego ꝓuidus auſpex ſuſcitabo pede coruũ oſcinũ ab ortu ſolis: ãteq̃ auis diuĩa ibriũ iminẽtiũ repetat paludes. ℣ Coruũ oſci. excitabo coruũ ut ſit obſcius. i. ut tantũ auguriũ det: & ſuſcitabo ab ortu ſolis: qa inde a coruis bona ꝓueniunt auguria: Cõtraria ab occaſu. Soli corui: ut refert Plini. uidetur itelligere ſua auguria. Nã cũ medi hoſpites occiſi ſunt: oẽs e peloponeſſo & actica regione migrarũt. ℣ Diuina in. cornix ut puto de qua Vir. Tum cornix plena pluuiã uocat iproba uoce. ℣ Sis li. f. Adhuc in ſinuatiõe eſt. Fingit. n. arbitrio ſuo pmittere quod paulopoſt cõabitur eripere. Et magnã beniuolentiã oſtendit: cũ præcet fœlicitatẽ etiã abfuturæ: mõ ſui nõ obliuiſcat. ℣ Leuus uel ſimpliciter aduerſus: uel leuus qa a parte ſiniſtra uolans malũ afferat auguriũ. Sed quoniã reliq̃ de augurio pauloante dixi. non grauabor formã quoq; inaugurandi breuiter referre unico tantũ exẽplo a quo rem in alia facile erit tranſferre. Petebat editũ locũ augur unde in lõgũ cæli ſpaciũ ꝓſpectus eẽt: atq; iaugurãdũ. i. eũ pro quo capturus auguriũ eẽt ſuper lapidẽ meridiẽ uerſus ſedere iubebat. Augur ãt ad leuã ſedẽs capite uelato bacculũ quẽ lituum dicũt i manu tenebat. Inde ꝓſpectu i urbẽ agrũq; capto deos ꝓcatus regiões ab oriente ad occaſum determiat dextras ad meridiẽ: leuas ad ſeptẽtrionẽ eẽ dicit: erat & antica & poſtica ab oriẽte & occidente. ℣ Hocq; ſpaciũ tẽplũ noiant. Tũ lituo i leuã trãſlato dextra i caput eius q̃ iaugurat poſita ita ꝓcat. Iuppiter pr̃ ſi eſt fas hunc Nũmã põpiliũ cuius ego caput teneo regẽ romæ eſſe uti ſigna nobis certa ac clara ſint iter eos fines quos ſeci. Tũ ꝓgit uerbis auſpicia q̃ mitti uellet: qbus miſſis Nũma de tẽplo declaratus rex deſcẽdit. Hæc forma iaugurãdi regis ad alia trãſferre poſſumus: Sed iã ad textũ redeo. ℣ Picus: picũ regẽ filiũ ſaturni fuiſſe dicũt: q cum amaret a Cyrce: ipſe aũt in pomonã pomorũ deã inclinaret: a Cyrce in auem ſui nois. i. in picũ martiũ mutatus eſt. Vir. Picus equũ domitor quẽ capta cupidie cõiunx aurea pcuſſũ uirga uerſuq; uenenis Fecit auẽ cyrce ſparſitq; coloribus alas. Plinius ait picus pricipales eẽ in latio i auguriis a rege q̃ eis nomẽ dedit: Refertq; i. L. Tuberõis ꝓtoris urbani capite ita placide reſediſſe: ut manu ꝓhendere t. Dixere augures ſi dimittere t: reip. exitiũ portẽdi: ſi exaiare t ꝓtori: exaiauit ꝓtor ac paulopoſt ipleuit ꝓdigiũ. Vaga. Hic Virg. Et ſola i ſicca ſecũ ſpatiãt harẽa. Cornix ẽ i fabulis hãc coronei ex regio gñe filiã fuiſſe: quã cũ maris deus amaret atq; iſequẽret miſeratiõe cõmota Pallas illã iauẽ cõuertit: & i ſuã tutelã ſuſcepit. Dederat p ea tpa Erictho niũ ſerpentinis pedibus pueꝰ i cyſta icluſum tribus uirginibus ſeruãdũ Pallas ea lege ne qd i cyſta latebat iſpicerẽt. Vegꝰ cũ una iſpexiſſet ſtatim ſpretũ mandatũ ad pallada rettulit cornix. Sed nõ placuerũt Palladi huiuſcemodi mores: Quapp eã a ſua tutela amouit. Dicũt ꝓterea cornicẽ in tẽplo luco ue Palladis raro fuiſſe uiſam. Athenis ãt q̃ urbs illi ſacra eſt: nunq̃ Noctua aũt q̃ ſecũ dũ fabulas cornici ſucceſſit: i tutela Mineruæ frequẽtiſſima appet. Vnde ẽ puerbiũ noctuas athenas. ℣ Sed ui. Poſtq̃ ꝓ iſinuationẽ aium Galatheæ occupauerat: nũc iã apte illã a ꝓfectiõe dehortat. ℣ Trepidet. feſtiet. ℣ Tumultu. Motũ aeris itelligit aut ex uento aut ex fulmine aut ex pluuiis. ℣ Pronus. Nã in deuexo cæli poſitus ꝓnus dici põt. ℣ Ego qd ſit. q. d. quia ſæpe expertus ſum iccirco facile uaticinor. De lapice aũt & Orione dictũ ẽ. ℣ Albus. uel qa ex uæhemẽti tẽpeſtate ſpumas citet: uel qa ficcio res nubes & ꝓpterea albas inducat. ℣ Hoſtiũ uxo. pue. quos pire cupimus. ℣ Cæcos. nõ itellectos uel q̃ i obſcuritate nubiũ fiant. ℣ Nigri. noxii. uel qa obſcura iducat nubila. ℣ Fremitũ. undagꝰ & tonitruũ. ℣ Ripas. i. littora. ℣ Verbera. ſ. undagꝰ qbus littora uerberant. ℣ Sic & eu. Vt europa decepta ẽ a tauro. quẽ mitẽ putabat: & nihil tale de eo ſuſpicabatur: ſic tu nicaues: ab auſtro decipieris. Credidit illa tauro & pœnituit: Tu auſtro credis & pœnitebit. Europa Agẽoris phœniciæ regis filia fuit: & cũ una cũ uirginibus tyriis iter armẽta luderet captus eius amore iuppiter ꝓ mercuriũ curauit ut armẽta a mõtibus ad littora admouerent. Ipſe aũt i pulcherrimũ taurꝰ cõuerſus mitẽ ſe uirgini obtulit. At illa & pulchritudie mãſuetudie illius delectata adeo paulatĩ aſſueuit: ut illũ aſcẽdere nõ dubitarit. At iuppiter optatã ꝓdã ꝓ mare uehẽs i cretã trãſuexit. & in ueram formã reuerſus pro cõiuge habuit: ex eaq; Minoa. Rhadamãtum & ſarpedonẽ ſuſtulit. Hiſtoriam multi eſſe putant: q̃ Iuppiter illã naui: cui taurus inſigne eſſet: e phœnicia i cretam traduxerit: & deinde aſterio regi uxorem dederit: ut placet Euſebio. at Auguſtinus non auſterium. ſed Xantum nominatũ uult. Sed neq; de tempore cõuenit. Euſebius Anno quadragesimo regni Danai a Ioue raptam ponit. & deinde ab Aſterio rege cretenſium in coniugem ductam. Anno mundi ſeptuageſimonono ſupra ſeptingentos & tria milia. Quidam uolunt Pandione athenis regnante anno mundi. ſextodecimo ſupra tria milia. & noningentos quod tempus magis conuenit iis q̃ de Minoe filiõ dicuntur. ℣ Palluit au. i. uehæmenter timuit ea quæ prius audax fuerat. ℣ Scatentem: quaſi pullulantem. ℣ Sub luſtri. parum in uſu eſt luſtris: Sed eius compoſitum illuſtris. luſtris autem a lucendo dicit. ℣ Centum oppidis. unde eratõpolis eſt dicta. Homerus illã ab Vlyſſæ: nonaginta urbiũ nominatã dicit: alias tentum urbium ipſe illam nominat referẽs hoc ad tempora ſua. Sed Ephorius ſecundũ troiana tẽpora decẽ conditas ab alchmene argiuo comitantibus dorienſibus refert.

Que ſimul centum tetigit potentem
Oppidis creten. pater o relictum
Filiæ nomen pietaſq; dixit
Victa furore
Vnde? quo ueni? leuis una mors eſt
Virginum culpæ. uigilans ne ploro

ℭ ANT. Creten. de hac etiã Maro ait. Centũ digeſta ꝓ urbes. ℣ Pro relictũ. gemẽtis europæ uerba ſunt. Eſt ãt ordo. o pr̃ appoſitio nomen relictũ filiæ ꝓ a filia. ℣ Pietas: Tullius ꝓ planctio iqt: Quid pietas niſi uoluntas grata i parẽtes? ℣ Vñ quo ue. ordo ẽ. unde ueni? quo ueni? uel unde. i. aq̃ pietate paterna quo ueni? ℣ Læuis una mors eſt uirginum culpæ: ſenſus eſt q̃ unica mors culpæ. i. crimini & peccato uirginũ leuis ẽ. mereret. n. uirgo peccans plures mortes. is ꝓprius & uerus ſenſus huius loci ẽ & eẽ

debet non alius. ¶ Vigilans nē plo. dubitat an uere scelus cōmi-
serit, ut relicto patre secuta fuerit taurum. ¶ Vitiis carentem.
i. me quæ uitio caream: nec uerum sit quod mihi forte uide-
tur: ut rapta fuerī. ¶ Imago: somnus ipse. ¶ Porta eburna. Vir.
in fine lib. vi. æn. ait. Sunt geminæ somni portæ: quarum alte-
ra fertur. Cornea qua ueris facilis datʼ exitus umbris. Altera
candenti perfecta nitens. elephanto. Sed falsa ad cœlum mit-
tunt insomnia manes. Mac. li. i. de som. sup hoc loco. ita. scrib.
Si quis forte q̄rere uelit cur porta ex ebore falsis & e cornu ue
ris sit deputata istrueʼ auctore Porphyrio q̄ cōmētariis suis
hæc ī eū dē locū dicit ab Home. sub eadē diuisiōe descriptū.
Latet inq̄t oē ueꝝ: hoc tñ aīa cū ab officiis corpis somno eius
paululū libera ē interdū aspicit: nōnūquā tendit aciēnec tñ p
uenit: & cū aspicit tñ nō libero & directo lumine uidet: sed in-
terjecto uelamine: qd nexus naturæ caligātis obducit. Et hoc
in natura esse idē Virg. asserit dicens. Aspice nāq; oēm q̄ nunc
obducta tuenti Mortales hebetat uisus tibi & humida circū
Caligat nubē eripiā hoc uelamē quū in qete ad uerū usq; aciē
introspiciētis amittit: de cornu creditur. Cuius ista natura: est
ut tenuatū uisui peruiū sit. Quū aūt ab uero hebetat ac repel
lit obtutū: ebur putatur cuius corpus ita natura densatū est ut
ad quāuis extremitatē tenuitatis crassum nullo uisu ad ulte-
riora tendente penetreť. ¶ Somniū. id ꝓprie uocať qd tegit fi
guris & uelat ambagibus: nō nisi interpratione intelligendam
significationem rei quæ demonstrať. Auctor idē. Mac. ¶ Impu
dens orcū moror. sensus: uti sine pudore patriam reliqui ita si
ne pudore uiuo. ¶ Orcū moror. i. plutonē & mortē in moram
detineo nō tñ ab re orcū moror. ait. Est. n. allusio q̄dā ad illud
euripidis: nam ut Macro. li. v. Sat. scri. in alcesti euripidis fabu
la in scœna: orcus iduciť glaudiū gestans: quo crinem abscidit
alcestidi: quem secutus Vir. fabulā abscindendi crinis induxit
li. iiii. æn. de morte elisse. de orco tñ latius supi⁹ dictū ē. ¶ Vi-
lis europæ: seipsam ꝑ anastrophē alloqtur: dicēs o uilis euro
pe pater absens urget te mori: quid cessas uel pater absens ur-
get. i. isequiť: ac si fueris amatorem. secuta quid mori cessas?
¶ Filius: cupido. ¶ Remisso arcu. iā. n. percusserat iouis pecto
ra ad europæ rapinam. ¶ Sectus orbis. terra. n. trifariam parti
ta est in Europam: Africā: Asiam.

¶ ACR. Pater o relictū: Europæ gemescentis uerba. o pris
pietas reliquisti nomē filiæ. ¶ Leuis: una mors est uirginū cul
pæ q̄to minus uirgo peccare debet: eo peccans digna maiore
supplicio est. ¶ Leuior: siqdem mors ē uitæ q̄ pudoris: ut Vir.
Ferroq; auerte doloré. ¶ Vigilās n. p. sic icredibile dicit factū:
ut sibi somno simile uideať. ¶ Ludit imago: imago ꝑ sōno dr:
ut si nunq̄ fallat imago: & ē sensus: an sine uitio sum: & hoc po
tius somnio. ¶ Vana: ꝑ quā somnia uana emittuntur ut altera
candenti perfecta. nitens elephāto. sed falsa ad cœlū mittūt in-
somnia manes. ¶ Infamē Iuuen. aut famosum: aut certe sibi in
famem. ¶ Dedat iratæ lacerare ferro: ut non potui abreptū di-
uellere corpus & undis spargere: ut indignationē simul sexus
indignatione monstraret. ¶ Modo: pauloante ut quē modo na
uali Mnestheus certamine uictor cōsequitur. ¶ Impudēs: tur-
piter nomē ꝑ aduerbio. Eadē: iqt ipudētia uiuo q̄ patriā reliq. ¶ O. iteriectio ē. ¶ Turpis. m. q̄ turpes facit: ātē
deterioratione formæ optat pire. ¶ Succus. uiriditas: pulchritudo corpis signať: ut corpus solidū: & succi ple
nū. ¶ Pr. u. a. iseqť. ut mori debeat ēt absētis timore. ¶ Zōa bene te secuta: tāq̄ q̄ adiutura sit mortis neglectæ
cōsiliū ideo bene secuta. ¶ Age te procellæ. c. u. uēto: & mari tāq̄ quæ magis debeat se tēpestatibus tradere. Pe
ritura aut præceps per abrubta dimitti q̄ dominæ imperiū seruiendo ꝑferre. ¶ Pellex: concubina: ut exagge
ret feritatem barbaricam: addit pellex. i. quæ sic me inseqtur: ut pellex sim timēs meæ pulchritudini. ¶ Perfi
dum. dolosum. Epitheton ueneris ridens uenus: & ad præsens ē magis cōueniens. eo q̄ ridet: & eam imagine
iuuēci deceptā quod ueneri irasceret: ueluti uere pecudis illusa cōcubitu. ¶ Et remisso filius arcu. merito re
misso arcu cupido tanq̄ qui europæ iam debellasset pudorem. ¶ Mox ubi. lusit. eo quod europæ iam debel
lasset pudorē. ¶ Abstineto: cassa ab ira & caliditate. ¶ Calidæ. r. de calore animi ueniētis: uel furoris cōmotiōe
. i. posteaq̄ passa est diu illā casus suos conqueri uelut facti auctoris ignarā. ¶ Cum. t. i. irōice dictū q̄ minata

Turpe cōmissum? an uitiis carentē
Ludit imago
Vana? quæ porta fugiens eburna
Somnium ducit. melius ne fluctus
Ire per longos fuit an recentis
Capere flores?
Si quis infamē mihi nunc iuuencū
Dedat iratæ: lacerare ferro: &
Frangere nitar modo multum amati
Cornua tauri.
Impudens liqui patrios penates
Impudens orcū moror: o deorum
Si quis hæc audis: utinam inter erē
Nuda leones.
Anteq̄ turpis macies decentes
Occcupet malas: teneræq; succus
Defluat prędæ: speciosa quęro
Pascere tigres.
Vilis europæ pater urget absens
Quid mori cessas, potes hac ab orno
Pendulum zona bene te secuta
Lædere collum.
Siue te rupes & acuta lœto
Saxa delectant, age te procelle
Crede ueloci, nisi herile nauis
Carpere pensum.
Regius sanguis dominæq; tradi
Barbaræ pellex, aderat querenti
Perfidum ridens uenus & remisso
Filius arcu.
Mox ubi lusit satis: abstineto
Dixit irarum callideq; rixæ:
Cum tibi inuisus laceranda reddet
Cornua taurus.
Vxor inuicti iouis esse nescis
Mitte singultus bene ferre magnā:
Disce fortunam, tua sectus orbis.
Nomina ducet.

fuerat se cornua tauri fractura. iō nō laceres eū. Cum se tibi rursus obtulerit. ¶ Sectus: diuisus: eo q̄ una ps or
bis europæ nomē accepit: altera asia dicta ē: ut europa atq; asia pullus. ¶ Noia ducet. i. ex tuo noie dicetur.

¶ POR. Pater o reli. n. nomen. Europæ ingemiscētis uerba sunt. ¶ Et filiæ relictū. ꝑ a filia relictū. ¶ Victa
furore. nūc errore mētis uel amore. ¶ Leuis. u. m. e. u. e. q̄to mius peccare uirgo dēt eo ī peccatis digna maiori
supplicio ē. ¶ Vir. n. p. bñ. tñ icredibile factū ē. ut uideať hoc ēt simile sōno. ¶ Ludit. i. pro somno. ¶ Quæ. p. f:
e. Virg. altera candēti pfecta nitēs elephanto. Sed falsa ad cœlū mittunt insomnia manes. ¶ Impudēs. l. p. p. ī
pudens orcum moror o deoꝝ. Eadem impudentia uiuo qua patriam reliq. ¶ Spatiosa quæro pascere tygres.
Gynecios sollicita est: ne desinat eē speciosa: quæ desiderat q̄ primū perire dum pulchritudo sua secū sit. Vi
lis europæ pater urget absens. Dubiū non est inquit quin me pater absentē uilem extimet & appellet: credens
me amantē pfecuram: & iō moriendū est ut prioꝝ hoꝝ obliuiscar. ¶ Potes ac ab orno pendulū zona bene te
secuta quæ adiutura sit mortis consiliū. ¶ Aderat querenti perfidū ridens uenus: & si perpetuū ante positum
nunc epitheton conuenientius ad præsentia pertinet. ¶ Ridet enim: & quod eā imago iuuenci deceperit: & q̄
illa irascatur: quasi uere a pecore decepta sit. ¶ Mox ubi lusit satis. Postq̄ diu passa est illam ignarā fœlicita-
tis de casu suo conqueri. ¶ Laceranda reddet cornua taurus. Nec laceres eū inqt: cum se tibi rursus obtulerit.
¶ Vxor inuicti iouis eē nescis. ambiguū utrū hoc dicat nescis te cōiugē iouis eē: an uero nescis te gerere cōiu-
gē. Vt si dicas nescis eē cōsul. ¶ Tua. i. n. d. i. diuisus: quia ab huius noie pars orbis europa appellata est.

¶ CHRI. O pater nomē relictū. i. neglectū. iuocat nō pater: & simul ostēdit nō eē dignā quæ illum uocet qm̄
neglexerat eum. ¶ Pietas. dolet etiā pietatem nō obseruasse. sed crimen in furorem reiicit. a quo uicta pietatē
deterere coacta sit. ¶ Vnde quo ueni. q. d. ueni a patre apud quem degere par fuit: & ueni ad raptorē quo nū-
q̄ uenire debui. admirať quō tm̄ scelus admittere sustinuerit: & cū nō posset credere dubitat somniet an uigi
let uel admirať q̄ tam breui tpis spatio e phœnicia in creta uenire potuerit. Quapropter siue illud admireť
dubitat an hæc uera sint an somniet. ¶ Leuis: una mors. Sententia est q̄ peccatū a uirgine commissum maius
sit: q̄ una morte posse puniri. ¶ Ludit imago. Decipit somnium. quæ est imago quædam reꝝ quas uidere ui-
demur: & non sunt: & dixit imaginem pro phantasmate. ¶ Carentē uitiis. nā si nō commisisset: sed somniasset
careret uitiis. ¶ Vana q̄ por. f. e. Est apud maronē. Sūt geminæ sōni portæ. q̄tū altera fertur Cornea: q̄ ueris fa-
cilis datʼ exitus umbris. Altera candēti pfecta nitēs elephāto. Sed falsa ad cœlū mittūt insōnia manes. Quo ī
loco seruius ꝑ portā corneā oculos significari uult: q̄ & cornei sūt coloris & duriores: nam frigus nō sentiunt.
Per eburneā āt os in quo dētes ex colore eboris sūt. Ergo ꝑ corneā uera sōnia. ꝑ eburneā falsa dicit exire: qa q̄
loqmur uera pñt eē & falsa. q̄ uero uidemus uera eē necesse est. Macrobius āt Vir. ex sōnia porphyrii locutum
uult. Ait. n. porphyrius oē uerū latere. Sed illud tamē aīa cū ab officiis corpis ꝑ sōnū paululū libera ē iterdū
aspicit. Nōnunq̄ intēdit aciē: & tñ nō pueīt ad cognitionē. Verū cū aspicit: nō tñ libero & directo lumīe uidet
sed iteriecto uelamīe: qd a nexu caligātis naturæ obducit. Hoc ergo uelamen cū in qete ad uerū usq; aciē aīæ
admittit: de cornu fingit uenire somniū: nā cornu natura ē: ut uehemēter attēuatū uisui sit puiū: & illum ad
mittat qd uerꝝ eē ī laternis appet: cū uero aī aciē ita hebetat ille nexus de quo dixi. ut a uero repellat talis in-
tuitus ebur putať: cuius corpus adeo dēsum sit: ut ne attēuatū q̄dem pspicuū sit: & uisum admittat. Quapp
falsa insomnia ꝑ eburneā portā exire & Home. & Virg. fingunt. Ergo & horatius hos secutus: cū uelit demon
strare fallū insomniū ꝑ eburneā portā emissū dicit: sed somniū ꝑ insōnio posuit: qd patet ī eo loco ī quo qnq;
somniādi spēs posuim⁹. Melius ne dānat stultitiā suā: q̄ ꝓposuerit piculū maris & nefariū scelus uoluptati le
gēdoꝝ floꝝ & inocētiæ. In quo naturā holum expressit poeta. Nā dū īfiāmanť aliq̄ ardēti cupiditate ad uolu
ptatē expiendā nihil illis pēsi est recte an ꝓperā id fiat: & dū qd cupiūt assequanť nullū in illis discrimē ē iter
æquū & iniquū iter rectū & prauū. Deinde ubi iā uoluptate aut cessante: aut refrigescēte rō q̄ hactēus libidie
sub mersa fuerat emergit: lumīeq; suo mētē prius obscuratā illustrat. tū demū stultitiā nostrā recognoscim⁹
& factū dānātes pnia ducimur. Hoc est qd & uirgiliana Dido de se conqueriť. Nā cū epimeteo serior furorē
suū recognosceret ī hæc uerba prūpit. Quid loquor? aut ubi sum? q̄ mentē īsania mutat infœlix dido? nūc te
fā ipia tāgūt. Tūc decuit cū sceptra dabas. Quē locū in nrīs uirgilianis allegoriis nos ad huiuicemodī sniam
recte: ni fallor: traduximus. ¶ Siqs isa. Semp. n. cū cupiditas discedit: rō āt redit: sapiēter ea odim⁹ q̄ prius stul
te amabamus. Muliebre āt ī primis hoc: ut suis mārbus ultionē pare cupiāt. Vir. Nō potui abreptū diuellere
corpus & undis. Spgere nō socios nō ipm̄ absumere ferro Ascaniū pīisq; epulāpū poneē mēsis. ¶ Infamen. pp
dolū machinatū: quo aīaduerso mōstrū illū uocat. Nā cū dicit mō multū amati: nō ē sine stomacho. Nā do
let amasse q̄ odio dignus erat. ¶ Impudēs. Nā si aliqs ī me pudor fuisset: neq; tūc reliqsse pīam neq; nūc mo
rarer ī uita post admissū scelus. ¶ Moror orcū. de moror mortē. nā posuit orcū. i. Plutonē pro morte: qa mor
tui ad orcū tēdūt. ¶ Leōes. Nō solū mortē sed crudele mortis genus expetit. ¶ Macies: sunt q̄ dicāt anteq̄ mace
scā ex amore: ac si dicat. prius q̄ pseuerē ī tanto scelere. Sed potius dicamus q̄ exoptet citissimā mortē: ne ma-
cescat dolore: & simul exprimit naturā muliebrē: q̄ ēt circa mortē anxia sit ne pulchritudinē amittat. ¶ Malas
uū maxilla: pferť q; hoc nomē pria syllaba ꝑducta. Cōtra in eo qd ē mal⁹ mala. lū. ¶ Prede: mihi q̄ ꝑda fcā
sūtauri. ¶ Speciosa. i. añq̄ macies. me deturpet. ¶ Vilis. pp amissū pudorē. Nā oēm nobilitatē amittit q̄ pudo
rē amittit. Quod & Dido apud æneā milere conqueriť. Te ꝓpeundē extictus pudor: & q̄ sola sydera adibam
Fama prior. ¶ Pater abl. nā ubicūq; ē pr tñ cū recordaris q̄ in illū deliq̄ris: iple has pœnas a te efflagitare uī.
¶ Bene te secuta. ut recte factum sit q̄ zonā attuleris in uisum laquei. neq; temere dixit te secuta: tanq̄ si diuīs
ultiōē factū sit ne te zona deseruerit. ¶ Rupes. montis ꝓcipitia. ¶ Nisi he. m. Addit ad pudorē miserias quoq;
seruitutis. ¶ Regius san. nam & si cuiq; grauis esse debeat seruitu⁹: multo tū grauior erit stirpi regiæ. & q̄uis q̄
cunq; domina fugiēda sit: magis tū est fugienda barbara. Sed pfecto nō sine summo artificio oronē pathetica
uariauit. Et qm̄ oro pathetica est: necesse ē: ut initiū abruptū habeat. Nā grauiter indignātibus aut dolentibus

liẽter icipe nõ cõuenit. Simile pricipũ ẽ. Pro iuppiter ibit.itẽ alibi. Quid me alta filẽtia cogis rũpere.itẽ alibi.Heu stirpẽ iuisam & fatis cõtraria nostris initiũ ergo ab exclamatõe sũpsit:& a grauissima q̃rela:q̃ & patrẽ filia reliquerit:& pietatẽ furor uicerit.Deinde breuis sequit interrogatio. Vñ quo ueni. Deinde addit sniam q̃ ostendit q̃tũ se peccasse cognoscat.Hẽt uĩ hypboles seq̃ns iterrogatio:atq; ex hypbole auget rẽ.Sequitur cõparatio:ex q̃ q̃tũ peccauerit:& q̃ male sibi cõsulerit:ostẽdit.Exposcit ultionẽ:quãuis sciat id nõ posse assequ q̃ irascẽtis ẽ.Mox ad exprobrãdũ suũ facim9atq; dãnãdũ cõuertit;& repetitione auget uæhemẽtiã.Addit apostrophẽ cũ exclamatiõe ad deos:& tñ addubitat an sint:qm̃ talia iulta eẽ sinãt.impcat sibi dirã mortẽ;& tñ i tãto furore a fœmina nõ discedit:quasi curãdũ si ne ante:macie turpior reddat:q̃ mors ueniat.ppeaq; cupit mori speciosa:& se moræ arguit:& mortis genera q̃ in ꝓmptu sint enumerat:Postremo ꝓposito seruitutis metu moriẽdũ oino decernit.Mirũ poetæ igẽiũ q in argumẽto comico has tragœdias excitare potuerit. ¶ Nam nõ solũ abruptũ principiũ hẽt:sed ipsa uniuersa breuibus sniis & crebris sniaꝝ mutatiõibus nõ aliter extuat q̃ nauis:q̃ diuersis fluctibus icta huc & illuc ꝓpellit:ut appareat q̃ diuersi:q̃ subitanei in eius aio motus insurgãt & qa nulla reqes iter huiuscemodi fluctuatiões dat:ita cõcitate fert oro:ut nullis sit distincta copulis sed dissoluta tota fluctuet & torrẽs extuet.¶ Perfidũ.dolose & nõ ex affectu.¶ Remisso:qa iã illi pudicitiã expugnauerat.¶ Calidæ. iracũdæ.nã a feruore sanguinis ira est.¶ Noia.d.nã tertia orbis ps ab illa europa dictaẽ. Fines sic describunt:ut p colũnarũ fretũ nauigantibus in dextra africa sit usq; ad nili fluenta.i sinistra ad oppositũ freti usq; ad tanaim europa. Terminant aũt utraq; i asiam.Europa aũt multiformis est:& ad uirorũ uirtutes ĩgenue dispositа.Est tota habitabilis ꝑter q̃ i exigua pte finitima tanai & meotidi & boristhenis i curribus degentibus.¶ Hæc.n.supra modũ frigida sunt.

Argumentum. ODES. XXVIII.

¶ ANT. Lyden hortat:ut in neptũ alibus optimũ uinũ exhibeat.¶ Cãretq; secum uicissim neptuni nereidũq; laudes. latõæ ẽt ac cynthiæ demũ ueneris.¶ Festo qd.ode ẽ similis tertiæ.¶ Strenua fortis uigilans.¶ Cecubum:optimũ uinũ. de quo latius supra.¶ Mũitæ sapia.n.per se ipsã fortissima ẽ. ¶ Adhibe uim adde uĩ:Vino.n.uires augent.¶ Inclinare meridiem sentis ostẽdit maiorẽ diei partem præteritã:& diem ipm tendere in occasum inde opus:ut citius conuiuia parentur.¶ Horreo.id ꝓ uinaria cella posuit.¶ Cessãtẽ.desidẽ & i secessu manẽtem.¶ Virides:cærulei oẽs fingunt aquaꝝ dii. ¶ Tu curua recines.declarat illud inuicẽ.¶ Sũmo carmine: uel maxio uel nouissimo.¶ Quæ gnydõ uenerẽ intelligit de gnydo aũt superius uideto de Cycladibus ẽt &papho.¶ Fulgentes pp spumas id accidit.¶ Iunctis oloribus.i.cygnis dñt .n.ueneris magnæ currũ a cygnis trahi: aut qa p albedinẽ significãt lauticiã muliebrẽ:aut potius quia dulcissime canãt ut demonstret amantiũ aios cantu trahi.De curru uero Veneris apuleius li.vi.de asino aureo sic ait. At Venus cœlũ petit iubet cõstrui currum:quẽ ei Vulcanus subtili fabrica studiose poliuerat:& ãte thalami rudimẽtũ nuptiale mun9 obtulerat lũæ tenuãtis detrimẽto cõspicuũ:& ipsius auri dam no ꝑciosum de multis q̃ circa cubiculũ dñæ stabulãt ꝓcedũt quattuor candidæ colũbæ & hilaris icessibus picta colla torquentes iugũ gẽmeum subeunt.¶ Susceptaq; dña lætæ subuolant currũ deæ.ꝓsequentes gãnitu cõstrepenti lasciuiunt passeres:& cæteræ q̃ dulce cantant aues melleis modulis suaue resonantes aduentum deæ pronunciant.cedunt nubes & cœlũ filiæ panditur & sũmus æther cũ gaudio suscipit deam.nec obuias aquilas uel accipitres rapaces pertimescit magnæ Veneris canora familia.hæc ille.¶ Merita nænia.lugubri carmine & nocti conuenienti:sicut & mortuis:in nocte.n.tenebræ sunt & somnus q̃ morti sunt simillima.Nænia aũt proprie ẽ cãtus lugubris & laus in funere honoratoꝝ uiroꝝ:ut scri.Cice.Latius tamen superius uideto.

¶ ACR. Festo qd potius neptũni faciã:qd magis faciẽdũ ẽ festo neptũnaliũ die.q̃ ut cæcubum depromat. amicã suã alloqt.¶ Lyde strenua.i.cita.¶ Cæcubũ.uinũ dictũ uolũt:eo q̃ cæcet & cõfundat ĩgẽiũ.¶ Mũitæq; adhibe uĩ:q̃ nulli casui subiecta ẽ.Bene aũt ait uim sapiæ p uinũ adhiberi.¶ Inclinare.m.i.hoc ẽ sentis inclinare diẽ in occasũ q maior fieri deberet & augeri lætitia. Ac uelut stet hortat ad celeritatẽ ꝓmẽdi:dũ dicit breuitatẽ ĩpatiẽtẽ morarũ.¶ Parcis:cessas:q̃si stet cũ celeriter abeat.¶ Bibuli:ꝓpriũ nom̃.i.bibuli cõsulatu recõditũ.¶ Virides:hærbis similes aq̃ fucatiõe.¶ Recines:itera cãtabis.i.alternati cãtabim9.¶ Latonã dianã:pp q̃ trinominis dr̃ ipa.n.lũa.ipa diana:& ꝓserpina dr̃ iõ mõ lunã ꝓ diana posuit.¶ Spicula.c.stimulos ueneris dicit amatoris.¶ Sũmo.c.aut maximo aut in cõsumatiõe carmis.i.in fine ueneris cãtabim9 laudes. ¶ Cycladas noia insulaꝝ quas uenus uecta circuit cygnis.¶ Nænia.carmine mortuoꝝ.Nænia merita.cõueniẽti carmiẽ: nã quia tenebrosa nox est merito lugubri carmine dr̃.¶ Nænia.n.carmẽ est qd̃ mortuis cãtabat in honorem inferorũ.Sed qa nocte p̃dicaturus erat pp tenebras & somnum quæ morti ꝓxima credunt:iõ dixit nænia noctis.

¶ PORR. Festo quid potius die neptũnalioꝝ diẽ esse signans ait.q̃ res ẽ quã potius debeã facere q̃ uinum promere neptũnalibus. ¶ Munitæq; adhibe uim sapiæ.Munita sapia bene dicitur: quia nulli.s.fortunæ subiecta

¶ Ode.xxviii.dicolos distrophos ad lyden

Festo quid potius die
Neptuni faciã: ꝓmere cõditũ
Lyde strenua cæcubum,
Munitæq; adhibe uim sapientiæ,
Inclinare meridiem
Sentis:ac ueluti stet uolucris dies
Parcis diripere horreo
Cessantẽ bibuli consulis amphorã,
Nos cantabimus inuicem
Neptũnũ & uirides nereidũ comas,
Tu curua recines lyra
Latonam & celeris spicula cinthiæ
Summo carmine:quæ gnidon:
Fulgẽtesq; tenet cycladas: & paphũ
Iunctis uisit oloribus:
Dicetur merita nox quoq; nænia

est.Græci aũt aiunt uim spiæ adhiberi p uinũ.¶ Inclinare me.sen.in occasum.s.diẽ iclinare.¶ Cessantẽ bi.con. amphorã.i.in honorẽ cessantẽ:& quasi residẽtẽ.Bibuli cõsulis ãt eo ãno quo bibulus cõsulatũ gessit natã.¶ Sũmo carmine q̃ gnydõ fulgẽtisq; tenet cycladas.i.in cõsumatiõe carminis uenerẽ cãtabimus.¶ Iũctis uisit olor. Oloribus.i.cygnis iũctis uecta reuisit gnydõ.¶ Cycladas.paphõ.¶ Dicet merita nox quoq; nænia:nænia ẽ carmẽ qd̃ in mortuos cantat.Sed bene nocti hoc carmẽ accõmodat ꝓp tenebras & somnũ q̃ morti sunt proxima.

¶ CHRI. Festo qd potius die.Hortat Lydiã ad neptũnalia sacra colẽda. ¶ Festo:pp neptũnalia q̃ neptũno celebrabãt.¶ Recõditũ:ergo ꝑciosum.¶ Adhibe uim.clãculũ monet bibendũ esse:sed nõ ingurgitandũ.¶ Nã ut supra ex. Auicẽnæ snia demõstrauit:modeste sũptũ uinũ reddit ipsũ lucidos.uñ acuit ingeniũ.¶ Munitæ: qanullis casibus subiecta sit:neq; unq̃ in manu fortunæ est sapiens.¶ Inclinare me.ergo tps erat præparare cõuiuium paulo post aduẽtante nocte futuꝝ. Vel dicas pẽr inclinationẽ meridiei iã trãsisse sextã horam .illa.n. exacta meridiem facit quoniam in.xii.partes dies.in totidẽq; nox diuidat.Ergo nõ multum aberat a nona hora i q̃ cibũ capiebant.¶ Parcis diri.abstinẽs diripere.i.nõ diripis.¶ Horreo:ꝓ ueteratoria posuit. ¶ Volucris dies.Nihil.n.tẽpore uelocius est.¶ Amphoram ces.nã ad multum tps manserat.¶ Inuicẽ: per uices uicissim. ¶ Neptũnũ.hunc saturni filium dicunt.Et qa in diuisione regni sibi insulæ cesserũt deus maris hẽ.Fundamẽta illi sacra sunt.Ipse quãdoq; amphitrites dicitur.Aquaꝝ dulciũ particulares uires naiades.¶ Marinarum uero nereides.Sed potius uidetur amphitrite uxoris suæ nomen esse.¶ Fundamenta illi sacra sunt: qa eius opera terra mouet:ob idq; Enosigæus appellatur quia τὴν γαῖαν.i.terram ἐνοσίει.i.concutit.Dicitur latine neptũnus a nando græce ποσιδῶν ὁ ἀπὸ τοῦ ποσὶ τοῦ.i.apotu & δίδωμι.i.do. quia dat potũ.Physici aquarũ effectiuam uim oceanum ponunt. Symbolũ autẽ tethyn.uis aquæ potabilis achelous est. Marinæ ãt neptũnus q̃ inquãtũ gignere põt amphitrites dicit.Mouet tetrã:neptũnus:qa aquæ terremotus causa uidẽt ἐνοσίχθον appellant concutientem terras.Item consolidat terram quia illam a se excludit ἀσφαλίζει.i.terram stabilientem. ¶ Recines: iterum lyra canes qd̃ ego prius uoce cecinerim.¶ Sũmo:uel magno uel in fine & cõsumatione posito cãtabims uenerẽ.¶ Nænia:propter somnũ & tenebras noctis:q̃ sunt morti similia.Nam de nænia iam dixi.

Argumentum. ODES. XXIX.

¶ ANT. Mecœnatem ut secũ cõuiua ineat exhortat. dicit enim se iamdiu optimũ pro se merũ seruasse:parasseq; etiam & coronas & unguenta sibi.¶ Thyrrhena regum.Ode ẽ similis nonæ:Est autẽ ordo.o mecœnas tyrrhena progenies regũ iamdudum apud me est tibi lene merũ cado non ante uerso est balanus præssa tuis capillis cum rosarum flore.Tyrrhena regum de mecœnatis prosapia latius ode prima.¶ Tibi:i tuam gratiã. ¶ Verso:effuso.¶ Lene:mite:ac suaue.¶ Balanus: βάλανος glans dicitur.Verum acrõ dicit esse herbam ungẽtariam:sed secus est.Nam ut Plini.scri.libro.xii.c.xxviii.myrobalanum arbor troglodytis & thebaidi: & arabiæ cõe ẽ.Nascens ungento:ut ipso nomine apparet:quo item indicatur. & glãdem eẽ arbori fructus ẽ magnitudine auellanæ nucis unde liquor exprimit seu oleũ odoratũ qdem ungentarii tãtũ corticem p̃munt.Medici nucleos tundũt affusa eis paularim calida aqua.id aũt oleũ balaninũ dicit.Vñ idẽ Pli.li.xiii.c.i. sic ait.Vngentoꝝ expeditissimum fuit primũq; ut uerisimile ẽ ex Brio & Balanino oleo. postea uero sic. Susinum tenuissimum oium est.Constat ex liliis balano calamo &c.& paulo i ferius ita.Nardinum siue foliatum constat omphacio balanino iunco costo nardo amomo myrrha ballamo.¶ Præssa expressa ꝓ tuis capillis. ex balano.n.liquor exprimitur odoratus seu oleũ ut dixius. ¶ Esulæ.Esulãos latii populos fuisse Pli.scri.lib.iii.¶ Telegoni iuga parricidæ.Tusculũ indicat qd̃ in romæ cõspectu situm erat i sũmo montis de quo latius epodo prima:id aũt ẽt ut Porphyrio asserit:Telegonus cõderat:filius qdem circes & ulyssis: qui per ignorãtiã patrem occiderat.¶ Copiam.quã tecũ hẽs.¶ Molem.ipsius mecœnatis turrim intelligit: de qua ẽt in epodis. ¶ Omitte mirari.ex illa.n.turri tota fere urbs spectabat:quod latius supra ostendimus.¶ Iam clarus occultũ.pp iminentẽ æstũ mecœnatẽ ad hilaritate inuitat.¶ Clarus pr̃.habet.n.cepheus stellas .xix. ut hyginus ostẽdit Andromedæ pater.i.cepheus de quo late li.iiii.met.Et apud hyginũ.Columella ãt li.xii.scribit septio idus iulias Cepheũ uespere oriri.idibus ãt iuliis procyõ exoritur mane.xiii.kal.aug.sol in leonẽ trãsitũ facit.ix.aũt.kalen. aug. leonis in pectore clara stella exorit.¶ Procyon.de hoc late supius.¶ Tu ciuitatẽ.ostẽdit supius pastores cũ grege languido æstus fugiendi gratia subire umbrã. Mecœnas tamen

¶ Ode. xxix.dicolos tetrastrophos ad mecœnatem.

Tyrrhena regũ ꝓgenies tibi
Nõ ante uerso lene merũ cado
Cũ flore mecœnas rosarũ, &
Pressa tuis balanus capillis
Iamdudũ apud me est. eripe te moræ:
Non semp hudum tybur & æsulæ
Decliue contempleris aruum:&
Telegoni iuga parricidæ.
Fastidiosam desere copiam:&
Molem propinquã nubibus arduis
Omitte mirari beatæ
Fumum & opes strepitumq; romæ.
Plerunq; gratæ diuitibus uices
Mundæq; paruo sublare pauperum
Cœnæ sine auleis & ostro
Sollicitam explicuere frontem.
Iam clarus occultũ andromadæ pater
Ostẽdit ignem:iam procyon furit
Et stella uesani leonis
Sole dies referente siccos.
Iam pastor umbras cũ grege languido
Riuumq; fessus quærit & horridi
Dumeta siluani:caretq;
Ripa uagis taciturna uentis.
Tu ciuitatem quis deceat status
Curas:& urbi sollicitus times
Quid seres & regnata cyro

nunquã ab urbis curã uacabat. Hic cũ hortaſ ad curas ponẽdas ut omiſſis futuris ꝓſentia tãtũ amplexetur.

¶ACR. Tyrrhena: tuſca & tyberis tyrrhenus dictus eſt: ut tyrrhenoq; boues in fulmine lauit hiberas. Simile eſt. i. principium prime odes. Mecœnas atauis inuitat autem illum ad epulas: cui deſtinatam uini amphorã & illabatã: iam apud ſe eſſe ꝓmittit. ordo eſt. Mecœnas thyrrena progenies regum iãdudum apud me eſt tibi lene merũ. non ante uerſum cado cũ flore roſarum & balanus preſſa tuis capillis. ¶ Preſſa: infuſa tanq̃ ia capiti ꝓpreſſa. Balanus ãt herba unguẽtaria eſt quo componuntur unguenta: & iõ ſignificat unguentũ. Iamdudum. ac ſi diceret: hæc oia ĩ tua honore iam diu ſeruãtur apud me. ¶ Vdũ. r. pp copiam aquarum. ¶ Et eſu. nomen urbis alterius in latere montis cõſtitutæ. ¶ Decliue cõtempleris. turri in hortis ſuis Mecœnas conſtruxiſſe dicebaſ unde hæc oia proſpiceret. ¶ Tegeloni iu. parri. Tuſculum ciuitas ẽ in iugo montis cõſtituta. Hanc ſignificat nomẽ cõditoris. a telegono. n. circes filio fundata ẽ. q per ignorantiã ꝑem ſuum ulyſſem interemit. ¶ Faſtidioſam. d. c. q̃ faſtidiũ aliq̃ ingerit. i. fluxũ. ut ꝓprias diuitias aliq̃ faſtidiat. ¶ Plerunq; gratæ diuitibus uices. uiciſſitudinẽ rerũ dicit grãiam ſolere eſſe diuitibus: quos interdũ poſt diuitias & copias delectat familiarũ mediocritas. ordo eſt. Plerunq; mũdæ cœnæ gratæ uices diuitibus ſine aulæis & oſtro ſup paruo lare pauperum explicuere ſollicitam frontẽ ideſt triſtẽ & obductã rugis frontẽ lætitia extẽdere hoc eſt explicare: ut Plau. Exporge frõtẽ. ¶ Andromedæ pf. Cæpheus æthiopũ rex letheus q iter ſydera collocatus dr ꝓximus orioni. ¶ Oſtendit ignem. denunciat æſtatem. ut findit canis æſtifer arua. ¶ Iam procyon furit. ¶ Stella quæ ante caniculã oritur. ¶ Cũ. g. l. æſtu fatigato. ut nunc & pecudes umbras & frigora captant. ¶ Ripa. u. t. u. quæ propter ſonitum fit uento non mutata: ut aſpice uentoſi ceciderunt murmuris auræ. Tu ciuitatem quis deceas ſtatus. Oſtendit autem Mecœnatem præfectum urbis eo tẽpore fuiſſe. ¶ Et regnata cyro. cyrus rex parthorum fuit. ideo genus eius commemorat ut ultima ſecum bactra uehit.

¶POR. Thyrrhena regũ ꝓgenies: ſimile eſt illi hoc principiũ. Mecœnas atauis edite regibus: & cur eum ſic appellat ibi diximus. ¶ Inuitat autem nunc mecœnatẽ ad epulas cui deſtinatam uini amphoram & illibatam iam apud ſe eſſe dixit. ¶ Non ſemp udum tibur & eſulæ: Decliue contẽpleris aruũ & telegoni iuga parricidæ. Tuſculũ ſignat quod dicit telegonus circes filius cõdidiſſe: q per ignorantiam patrẽ ſuum ulyſſem occidit. Moleq; propinquã nubibus arduis. Turrim dicit: quã Mecœnas dicit in hortis ſuis extruxiſſe. Vnde hæc oia proſpectabat. ¶ Sollicitam: explicuere frontẽ. i. triſtem exhilarauere. ¶ Iã clarus occultũ andromedæ pf. Cæpheus: qui. l. iter ſydera receptus eſt. ¶ Iam ꝓcyon furit. ſtella eſt quæ ante caniculam oritur. ¶ Et ſtella uelani leonis: ſtellam pro toto ſigno dixit: in quo ſol neceſſe eſt eſſe menſe auguſto quod eſt feruentiſſimũ anni tempus. ¶ Tu ciuitatem quis deceat ſtatus curas. apparet illo tempore præfectũ urbis fuiſſem mecœnatem.

¶CHRI. Tyrrhẽa regũ ꝓgenies. Idẽ mecœnati ad ꝓſens ſuadet: qd ſæpe alias ſuaſit: ut publicis curis omiſſis uel potiusin aliud tꝑs dilatis genio indulgeat: & apud ſe ſit. Neue ſit illi graue deſerere q̃doq; res magnas & ad paruas deſcẽdere. Nam munda pauptas ꝓſæpe diuitibus grata fuit. ¶ Iãdudũ: iã diu. nõnũq̃ ſtati ſignificat: ut iãdudũ ſumite pœnas. ¶ Lene ſuaue: Tranſlatio a tactu ad guſtũ: Nã lene eſt cui aſperũ opponit. Nõ ante uerſo. Vaſa uinaria in ueteratorio cõdita ĩ cõtrariã ꝑtem uertebant ne facile eẽt ſeruis uinũ ide educere. cũ uero iã ꝓmere uolebãt. tũc demũ uertebãt. ¶ Ergo nõ ante uerſo. i. nõ ante prõpto. ¶ Balanus: idem uidetur apud græcos ſignificare: quod apud latinos nux. Nux eni oia cõplectit q̃ duriori cortice ueſtiunt. unde caſtaneaſq; nuces dixit Maro. Ergo apud græcos ut ait Suida eã ꝑtem pudẽdoꝝ uirilũ ſignificat: quã Cornelius celſus glandem appellat. Sed hic ĩtellexit myrobalanũ: q̃ unguẽtis idonea eſt. Hæc candida & nigra inuenit: Cãdida in ea ꝑte arabiæ naſcit: q̃ iudeã ab ægypto diuidit. Nigra in thebaide. Inter has tragodita uilliſima eſt. ¶ Preſſa: ꝑ exꝑſſa. i. ex q̃ iã fit ſuccus exꝑſſus & ĩ unguẽtũ redactus. ¶ Apũ me. Domi meæ. ¶ Ephule. Oppidũ ĩ mõtis rupe poſitũ. ¶ Telegoni. Hic ulyſſis ex circe filius fuit: & cũ iuſſu mãis ꝑem q̃reret domũq; ueniſſet: & incognitus inde ꝓhibereẽ Vlyſſem: q prius in eum telũ cõtorſerat cũ patrẽ eſſe ignoraret: interemit. Theodontius dicit ſpina uenenoſa caſu a thelegono tactũ interiiſſe: Reuerſus inde in italiã telegonus tuſculum urbẽ cõdidit: ea ĩ iugo ẽ. Vñ Strabo in ſua geographia ait. Hic tuſculanũ iugũ eſt irriguũ & terris fertile qeto ſurgẽs aſcẽſu: & uillis ornatiſſimũ. ¶ Molẽ: turrim quã ĩ ortis hẽbat intelligit. Ex hac dicũt Neronẽ icẽdiũ urbis ſpectaſſe. ¶ Propinquã nu. ꝓ altitudinẽ. ¶ Arduis: altis. ¶ Mũdæ: nã uitãdus luxus. ſed tũ ita adhibeat pauptas: ut nõ admittant ſordes. ¶ Auleis: q̃bus exornant parietes. ¶ Et oſtro. Sine ueſtibus purpureis: q̃bus maxime triclinioꝝ lecti ſternunt. ¶ Explicuere: hilarẽ reddidere. Nam mœſti frontem in rugas contrahunt. Contra uero ex lætitia frontem explicamus & ſine rugis extendimus. Vnde illud terẽtianũ eſt. Exporge frontem. ¶ Durus pater. fabula notiſſima eſt. Sed ſũma ſequar faſtigia reꝝ. Cepheus æthyopũ rex uxorẽ habuit Caſiopeam. In hac tanta fuit ſuperbia: ut ſe nymphis marinis quas næreidas dicunt in pulchritudine præpoſuerit. iratus eſt neptũnus: & ab oraculo hãmonis reſponſum datum eſt nõ ceſſaturam eſſe de ira: niſi Adromadæ filia ad ſcopulum religata marinis monſtris exponeretur. Per idem tꝑs rediens a ceſa meduſa perſeus uolans ex aere calamitoſam puellam conſpexit: conſpectamq; amauit: eiuſq; nuptias ſi a marinis monſtris liberaret cũ parentibus pactus eſt: perditaq; belua puellam a uinculis ſoluit: & uxorem duxit. Deinde Minerua patrem filiam uxorem atque generum in ſydera cæleſtia tranſtulit: & in parte ſeptentriõali collocauit. Cepheus in quarto loco ſitus quem ſeptentrionalis circulus occupat a pedibus uſque pectus. Reliquus medius eſt in arcti & æſtiui tropici circulo. Habet ſtellas in capite duas ſplendidas: in ſingulis humeris ſingulas. In ſingulis manibus ſingulas & claras. In ſingulis cubitis ſingulas: ſed obſcuras. In zona tres obliquatas. In dextera coſſa unam: in ſiniſtro genu duas. Supra pedes quattuor. In ultimo pede unam. Sunt omnes decem & nouem. ¶ Procyon: ſignum eſt in lacteo circulo defixum pertigens equinoctialem circulum tendens ad occaſum. Sub geminis oritur: cum leo occidit. Sunt qui credunt fuiſſe canem orionis. Sed nos de canicula ſiue ſyrio alibi demonſtrauimus. Habet ſtellas tres. In collo unam: in pectore alteram: tertiam ĩ humeris. ¶ Furit.

quia uehemẽtes excitat calores. ¶ Velani furentis. Ve. n. ꝓticula eſt nõnũq̃ intenſiua: ut uehemens nõnũq̃ priuatiua ut uecors. ¶ Leõis: ſignũ ſeptẽtriõale ẽ. Collocat. n. iuxta cãcrũ: ĩ quo æſtiuũ ſolſtitiũ fit. Dicũt iccirco inter aſtra a ioue collocatũ eſſe leonẽ: q̃ cæteris beſtiis excellat. Alii uolũt in arcadia illũ iuſſu iunõis nutritũ: ut herculẽ ꝓderet: ſed ab hercule iuſſũ Euryſthei filua in nemea fuiſſe ceſũ. ¶ Dumeta: loca dumis & ſentibꝰ cõſita: q̃ ſua denſitate ſolẽ excludunt. ¶ Horrida: aſpera ꝓp aculeatos ſentes. ¶ Siluani: nã ſiluano deo cõſecrata ſunt. Siluanũ teſte Varrone fœtæ mulieri infenſum eſſe crediderũt: itaq; ne noctu ingrediens illas uexaret: tres deos cuſtodes illis adhibebãt. Sed eoꝝ deoꝝ ſignificãdoꝝ cã tres hoies noctu circuire limia domus iubebant: ut primus limẽ ſecuri feriret. Secũdus pilo. Tertius ſcopis deuereret: ut is datis culturæ ſignis deus ſiluanus ꝓhibeat intrare. Nã nec arbores cædunt putãturue ſine ferro: neq; far cõficit ſine pilo: nec fruges coaceruant ſine ſcopiis. Ab his tribus tres noiant deos. Intercidonẽ Pilũnũ & Deuerã. Hi igit ſilueſtrẽ deũ cultu ræ ſignis utpote cõtrariis deterrẽt. Taciturna: q̃a cũ nõ cõmoueat uẽtis nullũ murmure edit. ¶ Tu. c. q. d. reliq̃ requiẽ q̃runt: tu curas publicas nõ omittis: Sic & Vir. Didonẽ eo tpe curis affici demõſtrat: quo reliq̃ animalia quietẽ agebant. Ait. n. Nox erat & placidũ carpebant feſſa ſoporem. ¶ Corpora: ꝑ terras: & quæ ſequuntur. Deinde adiungit. At nõ infœlix ai phœniſſa: nec unq̃ Soluit in ſomnos oculiſue aut pectore noctem Accipit.

¶ANT. Bactra: ĩ ſcythia ſt bactra urbs: q̃ ẽt zariaſpa appellata ẽ: ut Str. docet li. xi. i Pli. tñ. li. vi. legit zariaſta. ubi ẽt ait bactri quoꝝ oppidũ zariaſtes: qd̃ poſtea bactrum a flumine appellatum eſt. ¶ Cyro: lege de hoc ſuperius. ¶ Tanais diſcors: is fluuius eſt qui europã ab aſia diſiungit: atq; ambaꝝ fines utrinq; per lambens in boreã uerſus per ſauromatas in ſcythiam uſq; atq; in meotidis paludem protẽdit oritur autẽ ex indiæ montibus. Auctores Dionyſius & Stra. lib. xi. ¶ Diſcors: uel quia europam ab aſia diſiungit uel propter populorum ſeditionem. ¶ Prudens fu. oſtendit deum prudenter futura celaſſe homines: qua de re illi minime ea curare debẽt: præſentiaq; tantũ ſumere. ¶ Aequus: mitis: benignus: quietus & ſine cura. ¶ Cætera fluminis: comparat res humanas fluminibus quæ modo placida fluunt modo inquieta imbriũ copia ita & hominum res læta ſubitis aduerſis turbantur. ¶ Potens: ſui. i. dominus ſuiipſius: quod ſolius eſt ſapientis. ¶ In diem. i. in præſentem diem nihil de craſtino cogitando. in dies autem eſt idem qd̃ quottidie cum quodam incremento ut creſcente in dies multitudine: in diem uero plerũq; cum hoc uerbo uiuo iungitur. Vt uolucres ĩ diem uiuunt. i. i præſentem diem nihil de craſtino cogitantes. ¶ Vixi: ille ãt uere uiuere dicitur: qui cum lætitia & uirtute degit. ¶ Occupato: pro occupet ut inferiora oſtendunt. ¶ Tamen: quamuis nube uel ſole occupauerit aerem iuppiter. i. q̃uis poſſit fœlicia & infœlicia tradere: non poterit peccata abolere. Ergo fruenda eſt dies: & lætitia remotis curis: nã quæ futura ſunt poſſunt eſſe aduerſa. ¶ Quodcũq; retro eſt. i. quicquid præteriit: rettulit autem ad illud uixi. eſt enim ſenſus: q̃ peccata nullo pacto etiam iuppiter poteſt deſtruere & ĩfecta reddere: q̃uis ut diximus bona & mala poſſit hominibus in futurum afferre. ¶ Diffinget: deſtruet. ¶ Fugiens: præteriens. ¶ Manẽtem. i. ſtabilem. ¶ Reſigno: reddo. ¶ Me inuoluo. me munio ſola uirtute ſi aduerſa fortuna auferet externa bona. ¶ Sine dote: ſine cenſu. ¶ Non eſt meum: oſtendit ad ſe minime pertinere nauigare: ſed potius uelle in ꝑba eſſe pauptate: hoc eſt uult eẽ paup & ꝓbus. ¶ Votis paciſci: cum diis. n. uotis mediantibus uidemur paciſci quum aliquid petimus. ¶ Cypriæ: erat Cyprus ditiſſima ut latius patuit ode. i. hic autẽ locus declarat cur poeta ibi dixerit. ¶ Vt trabe cypria myrtoum pauidus nauta ſecet mare. ¶ Tum me: hironicæ loquitur dicens q̃ aura & geminus pollux feret eum tutum per maris ægei tumultus præſidio ſcaphæ biremis. i. paruæ nauiculæ ꝑ quod nauigationem effugere ſe innuit. ¶ Geminus pollux: de caſtore & polluce fauentibus nautis uide lib. i.

Bactra parent tanaiſq; diſcors
Prudens futuri temporis exitum
Caliginioſa nocte premit deus:
Ridetque ſi mortalis ultra
Fas trepidat: quod adeſt memẽto
Componere æquus. cætera fluminis
Ritu feruntur. nũc medio alueo
Cum pace delabentis hetruſcũ:
In mare: nunc lapides adeſos
Stirpeſq; raptas & pecus & domos
Voluentis una non ſine montiũ
Clamore uicinæq; ſiluæ.
Cum fera diluuies quietos
Irritat amnes. ille potens ſui
Lætuſq; deget: cui licet in diem
Dixiſſe uixi: cras uel atra
Nube polum pater occupato:
Vel ſole puro: non tamen irritum
Quodcunq; retro ẽ efficiet. neq;
Diffinget infectumq; reddet
Quod fugiens ſemel hora uexit.
Fortuna ſæuo læta negocio: &
Ludum inſolẽtem ludere ꝓtinax
Tranſmutat incertos honores
Nunc mihi nunc alii benigna.
Laudo manentem ſi celeris quatit
Pennas reſigno quæ dedit & mea
Virtute me inuolo. probamq;
Pauperiem ſine dote quæro.
Non eſt meum ſi mugiat africis
Malus ꝓcellis ad miſeras preces
Decurrere. & uotis paciſci
Ne cypriæ tyriæq; merces
Addant auaro diuitias mari
Tum me biremis ꝑſidio ſcaphæ

¶ACR. Tanaiſq; diſcors: tanais flumẽ ĩ mæotidem paludem fluens diſcors autẽ iõ dictum quia diſcernit europam & aſiã: ſiue q̃a inſulæ regionis illius feroces ſunt: & freq̃nti ĩtra ſe diſcordia colliduntur. ¶ Prudens futuri: prudenter dicit deum feciſſe neſciri futura tanq̃ q hoiem uellet pro breuitate uitæ uti ꝑſentibus: ordo eſt. prudẽs ꝓmit deus exitũ: futuri tꝑs caliginoſa nocte & ridet ſi mortalis trepidat ultra fas. ¶ Componere æquus: iuſtus finire: unde lites compoſitæ dicuntur finitæ: ut non nſm

inter nos tantas componere lites. ¶ Cætera fluminis ritu ferũ
tur: dilabuntur: hoc est alia cursum suum habẽt: ut si brachia
forte remisit. Atq; illum in præceps prono rapit alueus amni:
ordo est, cætera ferunt ritu fluminis nunc cum pace dilabẽtis
in ethruscum mare medio alueo: nunc uolentis una adesos lapides: & rapta stirpes & pecus & domos: per al-
legoriam describit uarietates & uices uitæ humanæ: quæ dum quieta & læta est subito aduersis casibus inque
tatur & perturbatur. Stirpes raptas: extirpatas: ut rapidus montano flumine torrens sternit agros. ¶ Diluui-
es noue tempestatem dixit: cum omnes auctores hoc diluuium posuissent. ¶ Irritat amnes: incitat: ut irri-
tatque utrumque telis. ¶ Ille potens sui. i. ille fœlix est qui modum uitæ suæ habet. siue qui futura non curat.
¶ Cras uel atra: perseuerat persuadere ꝑsentia tantũ curanda: nec futuris animum cõmodari. ¶ Occupato: p
occupabis. ¶ Non tamen irritum, hoc est non posse commodum uitæ: quod iam præceptum fuerit infringi.
¶ Quodcunq; retro est: quod iam transit. idest præterita non poterunt imutari: q̃uis futura incerta sint: & iõ
desine esse sollicitus de futuris. ¶ Diffinget confundet: imutabit: siue conuellet. ¶ Fortuna sæ. l. n. quæ delecta
tur incertis & inquietudine hoiũ gaudet. Dum prospera mutat aduersis. ¶ Insolentem: iniquum nouum: ut
Iuuena. quotiẽs uoluit fortuna iocari. ¶ Ludere pertinax quotiens uoluit subaudi. ¶ Transmutat icer. h. utrũ
ipsos honores incertos: an trasmutando incerti fiant fortunæ inconstantia. ¶ Pertinax. i. pſistẽs. ¶ Laudo m. i.
cum mutabilis nõ est laudo illã. ¶ Si celeres quatit. p. r. q. d. i. dũ ad alium deuolat: reddo quod dederat. ¶ Et
mea uirtute me inuoluo. i. mea uirtute me munio non timẽs ſcerta fortunæ: dũ aut desidero: aut formido: qd
ꝑstat bona cõſcientia & sola ꝓbitate cõtentus. ¶ Sine. d. sine opibus. sine ꝑmio. ¶ Nõ est. m. i. nec uitæ nec ꝓposi
ti mei ẽ timere aduersa q & piculo nec me tẽpestatis q̃stus cã cõmitto. ¶ Et. u. p. tanq̃ paciscant cũ diis hoies
oblectatiõe uotorũ. ¶ Auaro insatiabili cũcta recipiẽti: q̃si q oia intercipiat. ¶ Tũc me. b. duos ordines remor
hſitis. ordo ẽ. Aura & geminus pollux feret me p ægeos tumultus tutũ ꝑsidio biremi scaphæ: hirõicæ dixit nõ
patiar uim maris amore lucri. ¶ Geminus pollux: cũ castore intelligẽdus est: ambor. n. stellæ simul nascunt.

CPOR. Tanaisq. d. Tanais fluuius est fluens in meridem paludem: & inde in pontum: discors autem
dictus q discernit Europã ab asia: nisi forte ad ĩcolas eius referamus hoc epitheton: q inter se ferocissimi bar
bari discordant. ¶ Ridetq; si mortalis ultra fas trepidat: quoniam. i. nefas est inqrere futura q̃ dii nos nescire
uoluerunt. ¶ Quod adest memẽto componere æquus. i. præsentibus fruere: & ea quæ adsunt æqua mõte cõ
pone. ¶ Nunc medio alueo. cũ pace dilabentis ethruscum in mare nũc lapides abelos: uarietatem & uices uĩ
tæ humanæ: quemadmodum quieta ac læta est modo aduersis casibus inquieta ac turbulẽta: per allegoriam
describit. ¶ Cui licet in diẽ dixisse uixi. perseuerat persuadere præsentia cõmoda tãtũ amplectẽda: de futuris
nõ esse cogitãdũ. ¶ Nõ ta. irri. qdcũq; ẽ retro efficier. i. nõ potes cõmodũ uitæ qd' iã ꝓcepit ifringerẽ. ¶ Ludũ. i.
l. p. ueteribus usitatum elocutiõis genus ludũ ludere sicut uitã uiuere & seruitutem seruire & multa similiter.
¶ Trãsmutat incertos honores. Vtrum trãsmutãdo ſcertos facit: an qa incerti sunt: iõ transmutare eos putet.
¶ Resigno q̃ dedit: resigno. i. reddo. ¶ Et mea uirtute. me inuoluo. ¶ Discerte. i. me mea uirtute munio: nihil ab
illa timẽs: aut desiderãs cõtentus sola ꝓbitate & bõa cõſcientia. ¶ Sine dote. i. sine opibus. ¶ Nõ ẽ meũ si mugi
at aphricis mal, ꝓcellis: nec uitæ nec ꝓpositi mei ẽ inqt aduersa timere qa nec p diuitias mari. Quũ mar ha
beat diuitias, obruẽdo naues cũ rebus precioſissimis. ¶ Tũc me biremis ꝑsidia scaphæ. Turum per ægeos tu
multus. ¶ Aura feret geminusq; pollux: tunc cũ maxie sæuit tempestas: inqt ego tutus nauigo ꝑsidio scaphæ
sed per hoc allegoricos signat se tutũ securũq; uiuere: quia non quærat diuitias. ¶ Geminusq; pollux. quia ho
rum sydera cum se ostendunt laborantibus nautis. præbent spem salutis.

CCHRI. Bactra: q ẽt scdm Strab. Zariaspa appellat. ex bactris ãt ut ait Pli. septẽ diebus itinere ad indiam
puenit. Dicunt aũt bactra bactrorũ: & populi bactriani. Vir, arq; ultima secũ bactra uehit. ¶ Regnata Cyro: qa
fuit i regno psarũ. Intelligit ãt p hæc oia maxie parthos. Discors. ¶ Vel qa diuidit asiã ab europa: uel qa illius
ĩcolæ frequẽtibus discordiis diſſidũt. Prudẽs. Snia ẽ: ut Stulti sint hoies: q uelint nimis anxie futura iqrere.
¶ Nã: deus q hoiem diligit & cernit quid illi melius sit: dedisset illi cognitionẽ futurorũ: si utile fuisset hoiũ
futura cognosceret. Nã põt oia q̃ uult deus. Vult aũt qa diligit nos: & nouit oia: quia deus. At nõ dedit ergo nõ
ẽ utile. ¶ Premit exitũ: cõprimit: & occultat finẽ rerũ. ¶ Caliginosa nocte. i. obscura ignorãtia. Caligo, ꝓprie ne-
bula est ex calidis uaporibus excitata. ¶ Vltra fas. Vltra q̃ diuinæ leges sinãt. Nã ꝑtinet ad prudentẽ cauere in
futurũ quoad mẽs humana ualet: reliq̃ mãdare deo: neq; metu affici. Nã cautio sapiẽtis ẽ. Metus nõ ẽ. Quod
est. ¶ Aurea snia est. Monet. n. ut de futuro nõ sit anxius: sed quod est. i. præsentia componat cũ æquitate. i. ne
ulla ai turbatione a uia recta dimoueat. ¶ Cætera: quæ præsentia nõ sunt ferũtur more fluminis: qd' aliq̃ndo
per suũ alueũ sedatis tranqllisq; fluctibus fertur in mare: aliquando autem diluuio auctum nimium turge-
scit: & rapidis uorticibus saxa arboresq; secum rapit. ¶ Ethruscũ. Nam in mare tyrrhenũ: quod inferũ appel
lant defluit. ¶ Diluuies noue: dixit cum cæteri diluuiũ dicant. ¶ Irritat, prouocat nã sine diluuio quiete ferũ
tur: diluuio autem incitantur. ¶ Ille potens sui. i. q se totũ in sua potestate continet neq; habet in illo ius ali-
quod fortũa. Qui ueluti alter Bias prienneus omnia sua secum portet. Quod cum facit homo semper lætus
uiuet. ¶ Et indiem. i. singulis diebus potest dicere uixi: qa sine pturbatione fuit. Nam non dicitur uiuere qui
infœliciter uiuit. ¶ Cras. Qui non pendet ex temeritate fortunæ: in seipso omnia bona reposuit. Nec sua mul
tum interest utrum nubilum cœlum futurum sit an serenum, idest utrum fœlix an aduersa sit futura fortũa.
¶ Diffinget: confundet immutabit. Nam diffingere est quod fictũ formatumq; fuerat remouere. ¶ Quod fu
giens semel ho. r. Nam ut facta infecta sint nec deus ipse facit. Est autem uniuersa hæc ratio ex stoica grauita
te de promptu qui præter uirtutem nihil in bonis enumerant. ¶ Ergo si fortuna illis arridet: accipiunt qui-
dem commoda fortunæ: non tamen ut inde beatos se fieri putent: sed tamen illa incommodis ꝑferenda pu-

Tutum per ægæos tumultus
Aura feret geminusq; pollux

tant. Sin autẽ immutetur: tunc illius cõmoda fine perturbatione dimittunt. ¶ Resigno: reddo. Nam resignare
est cum in libris datorũ & acceptorũ pecuniam quã acceptã signauimus redditã demõstramus. ¶ Et mea uir
tute in. Quasi dicat: ego me mea uirtute: & totius ex me pendeo nihil a fortuna sperãs. ¶ Pauperiem: fine do-
te: sine premio. Ostendit enim se esse pauperem spiritu: ut est in christiana doctrina. i. ita aquiescere paruo ut
non optet plura. ¶ Non est. m. q. d. iccirco paupertate delector: quia nolo cõmittere me periculosissimæ naui-
gationi: ut paupertati dotem acquirã: in qua esset ad præces descendendũ & ad uota facienda: in quibus uide
mur pacisci cũ diis nos quod uouemus daturos: si nostræ merces in mare nõ mergant. ¶ Tu me. ironice legẽ
disunt isti uersus. ut sit snia non esse credendum q e tempestate per mare ægeum biremi scapha auxiliante
aura & pollure euadamus. ¶ Geminus: Quia cum castore nascitur. Sed de iis alio loco. Aegæum in superio-
ribus diximus a scopulo cui forma caprina sit: uel ab ægeo patre thesei esse nominatum. Nunc addimus pla
cere non nullis ut dicatur ægeum quia in illo plurimæ sunt insulæ: quæ procul spectantibus αἰγεσ. i. capræ ui
deantur: uel qa ægeæ amazonum regina in eo perierit.

COde. xxx. monocolos ad melpomenem.

Argumentum. ODES. XXX.

CEXegi monumentũ ære perennius:
Regalique situ pyramidum altius
Quod nõ ĩber edax: nõ aqlo ĩpotẽs
Possit diruere: aut innumerabilis
Annorum series & fuga temporum.
Non omnis moriar: multaq; pars mei
Vitabit libitinam. usq; ego postera
Crescã laude recens: dum capitolium
Scandet cum tacita uirgine pontifex
Dicar: qua uiolens obstrepit aufidus:
Et qua pauper aquæ daunus agrestium
Regnator populorũ: ex humili potens
Princeps æolium carmen ad italos
Deduxisse modos. sume superbiam
Quęsitam meritis & mihi delphica
Lauro cinge uolens melpomene comam.

CANT. Scriptis hactenus tribus odarũ libris: ait
poeta se monumentũ ꝑfecisse: quod omni ære peren
nius erit: non enim aqua non uẽtis non annis consumi
poterit: hinc minime totus peribit: sed magna ipsius
ps erit supstes: dũ roma fuerit hortat inde melpome
nẽ musam ut sibi delphica lauro coronã paret. ¶ Exe-
gi monumentum: ode ẽ similis primæ. li. i. ¶ Exegi: p
feci. ¶ Monumentũ: sepulchrum: opus: memoriam.
¶ Aere: æris statuis. ¶ Perẽnius. durabilius. ¶ Regali-
que situ piramidũ altius Pli. li. xxxvi. ca. ix. scri. i ægy
pto reges pyramides fecisse ne pecunia successoribus
aut æmulis insidiantibus præberẽt: aut ne plebs esset
ociosa. Tres aũt quæ orbem terrarũ impleuere fama
sitæ sunt in partæ africæ monte saxeo sterileque inter
mẽphi oppidũ: & delia nili. sed piramis amplissima
ex arabicis lapidicinis constat. Trecẽta sexaginta ho-
minũ milia annis. xx. eam construxisse produntur la
tius tamen ipse ibidem legito piramides autẽ moles
sunt maximæ ita cõstructæ ut elato in acutum tẽdãt:
ita uero dictæ q flãmarum similitudinem hẽnt πυρ
enim ignis dicitur. ¶ Non aquilo ipotens. i. ualde po
tens. Boreas enim. lib. vi. met. apud Oui. ita loquitur.
¶ Apta mihi uis ẽ: qua tristia nubila pello. Et freta cõ
cutio: nodosaq; robora uerto. ¶ Induroq; ni. & terras
grandine pulso. Idem ego quum fratres cælo sum nactus aperto. Nam mihi campus is est. tanto molimine lu
ctor. Vt medius nostris concursibus insonet æther. Exiliantque cauis elisi nubibus ignes. Idem ego quum su
bii conuexa foramina terræ. Suppositiq; ferox imis mea terga cauernis. Sollicito manens totumque tremori
bus orbem. ¶ Libithinam. Plutarchus scribit pompilium instituisse libitinam coli quæ dea sit eorum: quæ
mortuis iusta præstantur inspectatrix: siue proserpinam illam siue uenerem crediderimus. ¶ Recens, nouus.
noua enim plerunq; placere magis assolent. Vnde Ouid. in libro de ponto ait. Est quoq; cunctarũ nouitas cha
rissima rerum. ¶ Tacita uirgi. Tacitam uirginem uestalem appellat: quia sacris silentium præstabat: quibus
tuendis præesset: scribit enim Plutarchus in uita Numæ. p. quædam sacra fuisse abdita quæ aliis uidere non
licebat præterq̃ uestalibus. Erant autem secundum quosdã: ut idem ostendit in Camilli uita duo nõ magna
dolia: quorum alterum apertum ac uacuum, alterum plenum ac clausum amborũ uero aspectus tantũmo-
do sanctis uirginibus patebat. Sed quidam ea asserentes mentiri arbitrabant: q; puellas multa e sacris corri-
pientes fertur duo dolia abscondisse sub terra in templo Quirini. unde locus ille adhuc doliorũ appellatio
nem retinebat. Virgines autem maiora ac digniora ex sacris sumentes ultra fluuium fugerant &c. Id aũt Se-
nonum gallorum tempore fuit. ¶ Dicar. laudabor. ¶ Violens aufidus. is fluuius est apud cannas apuliæ uicũ
de quo Siluius libro decimo ita scribit. Sanguineus tumidas ĩ campos aufidus undas Eiectat: reddit q; furẽs
sua corpora ripis. Pli. scri. aufidũ ex hirpinis montibus Canusium præterfluere. ¶ Daunus: apuliæ fluuius a
dauno rege. ¶ Ex humili potens: ordo est: ex humili. i. uili genere potẽs princeps. i. primus dicar deduxisse
ad italos modos æolium carmen. i. lyricum lesboum alchaicũ: alceum: quippe imitatus est. ¶ Lesbiũ. lesbos
autem in æolia regione est: de qua latius supra. ¶ Superbiam: gloriam tibi sume o musa. ¶ Delphica lau. Lau-
rus duo genera tradit Cato delphicam & Cypriam. Delphicam esse equali colore uiridiorem maximis bac
cis: atq; e uiridi rubentibus: hoc uictores delphis coronari: & triumphantes Romæ: Cypriam esse folio bre-
ui nigro & crispam: auctor Plini. libro. xv.

CACR. Exegi. m. æ. p. Per æternitatem carminis auctori dat laudẽ: ideo monumentũ operis sui ultra sta-
tuas quas nominato ære signat: & magnificentiam uel soliditatem sepulchrorum perennius dicit. Pyrami-
des autem proprie regum ægyptiorum sepulchra sunt ingenti mole constructa: & in cacumen educta in mo-
dum flãme surgentis: unde & eis nomen est inditum. ordo est: melpomene exegi monumentũ perennius ære

idest durabilius metallo:nam monumẽtum dicit opus suũ.q̃ durabilius dicit statuis diuitum ex ære factis. ¶ Exegi:finiui:perfeci:ut Ouid. Iamq; opus exegi. Edax corrumpens ui tempestatis:ideo aquilonem posuit: ut Et mediis properas aquilonibus ire per altum.quia tẽpestuolus est:& hyemi cõgruens. ¶ Aut innumerabilis an.se.ut ãnis soluit sublata uetustas:hoc ẽ nec dicta sua tẽpestatibus:nec uetustate abolẽda. ¶ Impotẽs.ual de potens. ¶ Non oĩs.m.in litterarũ laude dicit se corpore moritur:uicturũ eẽ carminibus.iõ nõ oĩs.i. totus. ¶ Libitinã:libitina lectus est:in quo mortui efferebant. Vsq; ego postera.c.l.recens ordo est.ego recens crescã. Postera:laudem dicit posteroꝝ:recens autem quasi nouus noua.n.magis cõsueuere placet:uetera adolescere: & ideo se etiam posteris in oblectationẽ nouũ ꝓmittit. ¶ Cũ tacita:aut uerecũda aut pro sacrificio tacente:cõ sueuerãt.n.sacrificaturæ capitoliũ tacentes ascendere:siue ꝓ sacerdotii dignitate claræ. Vir. Tacitæ per amica silentia lunæ. ¶ Violens.i.torrens: de quo amni. Vir. Sed adriacas retro fert aufidus undas. ¶ Obstrepit aufidus:murmurat:ꝑ aufidũ apuliã uult intelligi cuius prouinciæ flumẽ ẽ. ¶ Et q̃.p.a.daunus rex apuliæ fuit:q̃ inopia aq̃ siticulosa ẽ.ordo est. Ergo potens ex hũili princeps dicar deduxisse æoliũ carmẽ ad italos modos qua obstrepit uiolens aufidus & qua daunus paup aquæ regnator agrestium populorũ. ¶ Ex.h.ex parua progenie. Gloriat se libertino patre natum ad tantam studiorũ claritatẽ uenisse. ¶ Princeps:primus ut massicus ærata princeps secat æquora rigri. Primũ se dicit æolicã unã ex quiq; græcis liguis q̃ alceus usus ẽ poeta deduxisse in usum latinũ. ¶ Sume.s.q.m.nobilitatẽ mẽtis nõ natalibus uenientẽ:ordo ẽ. Melpomene sume supbiã quæsitã meritis:& uolens cinge mihi comã delphicã lauro:tãq̃ cui placuerit laurus delphica cõsecrata apollini uel poetis. ¶ Cinge:illiga:ut Vir.bacchare frontẽ cingite ne uati noceat mala lingua futuro.

¶ POR. Exegi.m.æ.p.hæc ode qua tertius liber consumatur in ipsius auctoris laudem scripta est. ¶ Modo.a.iam pro ualde potens. ¶ Regaliq; situ.p.al.pyramides regũ ægyptioꝝ sepulchra sunt adeo ingenti mole saxoꝝ in mediis harenis ægypti structa:ut inter.vii.miracula habeant. ¶ Vsq; ego postera crescã laude recens eleganter:quia semper sunt quibus hæc elocutio noua sit & laudet. ¶ Dum capitolium scandet cũ tacita uirgine pontifex. Tale est Virgilii illud. Cũ domus Aeneæ capitoli immobile saxũ accolet. ¶ Aufidus:flumẽ apuliæ in qua Hora.natus est. ¶ Et qua.p.a.d.a.r.p.Daunus in apulia regnauit:a cuius noĩe fluuius appellatus ẽ: qui pauper aq̃ dicit: quia apulia siticulosa est:ob inimicos calores. ¶ Agrestium regnator populorum:admonanda elocutio per genitiuum figurata est. ¶ Ex humili potens.gloriat libertino pre natum se ad tantam claritatem studioꝝ peruenisse. ¶ Aeolium car.ad italos deduxisse modos:æolide dialecto alcæus lyricus poeta usus est. Testatur ergo græci carminis modulationem primũ in latinam linguam contulisse. Quæsitam meritis:& mihi delphica laura cinge:uolẽs melpomene comam.delphica laurus dicitur:quia appollini dedicata est qui delphicus appellatur:ab urbe delphis quæ est sub parnaso mõte:ubi oraculum eius est. ¶ Sume.s. q̃.m.ad musam dicit:ac per hoc ad studium suum adiice inquit tibi gloriam libertate ingenii quæsitam.

¶ CHRI. Exegi monumentũ. Videtur ita huiuscemodi ode hunc tertiũ librum concludere tanq̃ lyricis carminibus finem impositurus sit: Quapropter sunt qui uelint ipsum deinceps Augusti impulsu ut in laudem Drusi neronis priuigni sui quartũ quoq; librum scripsisse:ita ergo librum tertium claudit ut concludat carmina quæ hactenus scripsit huiuscemodi sui nominis monumẽtum futurum:ut æterna duratura sit eius fama. ¶ Aere perẽnius.i.magis perpetuum q̃ sint aut statuæ:aut trophea:aut reliqua huiuscemodi: quæ i memoriam clarorum uirorum ex ære eriguntur. ¶ Monumentum.Suũ uolumen intelligit: ꝓpter quod in memoria hominum uiuet:& ætate durando arcus triumphales & trophea & ægyptiorũ pyramides uincet: Et profecto quæ manu fabricata sunt aut hoĩum:aut cæli iniuria facile corruere possunt. Monumenta autem litterarũ non pereunt. Quapropter potuit Silla marina de cymbris trophea disicere:atq; prosternere. Caliculа uero imperator uolumina Maronis atq; Liuii quamuis sũmopere nixus sit abolere nõ potuit. ¶ Perẽnius: Dixerunt latini perẽne id quod duret per annos quapropter annã & pennã deas coluerũt antiqui: ut annare: & pennare illis concederent. ¶ Pyramidum:Pyramis forma quadrata est, quæ tamen in parte superiori acuitur in formam flammæ:quæ latior surgens in acutum desinit:unde nomen ab igne accipit qui græce πυρ appellatur.Miris autem ægypti rex.xii.generatione ab ægypto nili filio duas erexit pyramides alterã sibi: alteram coniugi altitudine stadii:& stadium octaua pars milii:& miliũ ex mille passibus cõstat:& passus ex quinque pedibus:& singuli pedes ex sexdecĩ unciis. Supra has pyramides cõstituit simulachra lapidea in throno sedentia. Cheops ãt qui Rampsinito optimo regi ipse pessimus successit:pyramidẽ reliquit quadrangulam cuius singula latera habebant latitudinem octo plethrorum. Est autem plethrum sexta ꝑs stadii:altitudo ãt similiter octo plethrorum fuit:longum esset reliqua enumerare. Fuerunt enim & oblisci sesostris regis duo in templo solis ex uno lapide:quorum altitudo centum latitudo octo cubitorum fuit. ¶ Nec imber:sic Ouid. Iamque opus exegi,quod nec iouis ira nec ignes. Nec poterit ferrum nec edax abolere uetustas. ¶ Non omnis ,m.nam si iteribit corpus erit fama superstes. ¶ Libitina:pro morte posuit. Cæterum feretrum significat quo cadauera in funere efferuntur dicta:ut multi uolunt per contrarium q̃ nemini libeat. ¶ Vsque:semper. ¶ Recens:quia non accedet uetustas. ¶ Dum.c.sententia est. Dum imperium romanũ durabit:quod æternum futurum tacite annuit. Sic Maro. Dum domus æneæ capitoli immobile saxum accolet. ¶ Scandet : sacrificaturus Ioui optimo maximo. ¶ Tacita.uerecunda : aut pro sacrificio tacente:siue pro sacerdocii dignitate clara Vir.per amica silẽtia lunæ:ait porphyrion. Aufidus apuliæ fluuius. ¶ Daunius rex:a quo pars apuliæ daunia dicta est. ¶ Pauper aqua:nam apulia siticulosa est. ¶ Ex humili potens:ex infima fortuna natus : & ad summam claritatem propter eloquentiã prouectus. ¶ Princeps:nam primus ad latinos uersus lyricos transtulit. ¶ Aeolium:quia imitatus est alcæum qui lesbius fuit:in qua æolus regnauit:aliqui uolunt æolium dictum: quia æolica lingua usus fuerit. ¶ Superbiam nobilitatem. ¶ Quæsitam.m.ergo uera nobilitas quæ nõ ex antiquitate sanguinis:sed ex uirtute proueniat. ¶ Volens:quia mereor.

¶ Q.Hora.flacci carminũ Liber.iiii.incipit. ¶ Ode prima dicolos distrophos ad uenerẽ.

Ntermissa uenus diu
Rursus bella moues . parce
precor precor.
Nõ sum qualis eram bonæ
Sub regno cynaræ: desine
Mĩ sęua cupidinũ (dulciũ
Circa lustra decem flectere mollibus
Iam durum imperiis.abi
Quo blande iuuenum te reuocant p̃ces.
Tempestiuius in domo
Pauli purpereis ales oloribus
Commessabere maximi:
Si torrere iecur quæris idoneum:
Nanq; & nobilis & decens
Et pro sollicitis non tacitus reis
Et centum puer artium
Lato signa feret militiæ tuæ:
Et quandoq; potentior
Largis muneribus riserit emuli.
Albanos prope te lacus
Ponet marmoream sub trabe cypria
Illic plurima naribus
Duces thura:lyræq; & berecynthiæ
Delectabere tibiæ
Mixtis carminibus non sine fistula
Illic bis pueri die
Numen cum teneris uirginibus tuum

Argumentũ Odes primæ quarti uoluminis.

PRoposuerat uelle poeta lyricis finẽ imponerẽ.ut tertii libri finis oñdit. Sed tñ quũ uenus eũ iterũ aggredereť:q̃q̃ natus annos qnq̃gita rursus ad lyrica rediit. Itaq; ac pria q̃rti uolumĩs ode uenerẽ ipsã p̃cat ne ãplius i eũ sæuiat:sed i iuuenes potius lusibus aptiores ad ligurinũ postea pueꝝ uertit sermonẽ dicẽs quo mõ eũ nocturnis sõniis:& captũ retiet fugiẽtẽq; ẽt seqť. ¶ Intermissa.u.d.ode est filis tertiæ. ¶ Bella:Militat oĩs amãs:& hẽt sua castra cupido:inq̃t Oui.lib.i.de amo. Attice crede mihi militat oĩs amãs. ¶ Cynaræ. ea qdẽ oli ipsius amica fuerat. ¶ Cupidinũ.m.uide to latius li.i.ode.xix. ¶ Lustra de.i.annos qnq̃ginta. Oui.itẽ i ibi ait. Tps ad hoc lustris bis iã mihi qnq; pactis &c. ¶ Iã du.methaphora ẽ a q̃drupedibus: q̃ adulta nõ facile domãť. ¶ Tẽpestiuius:ordo ẽ.uenꝰ tu ales oloribus purpureis.i.uolucris &alas hñs pp olores:dixius.n.olores ducer.& cõitari ueneris currũ.si q̃ris torrer idõeũ iecur tẽpestiuius.i.aptius cõmessabere i domo pauli maximi. ¶ Purpureis.pulchris. ¶ Cõmessabere.cõedes. cõmessor.n.deponẽs uerbũ ẽ.& pp carmẽ.m.addiť. ¶ Torrere ie.adurer & deficcare. Vñ Oui.li.iii.de amoribus iq̃t. Captaq; fœmieus corpa torret amor. ¶ Iecur.ẽ.n.amoris sedes. Pauli maximi cur maximi iãiã oñdet. ¶ Nõ.t. ab eloq̃ntia eũ laudat &pietate. ¶ Artiũ.uirtutũ. ¶ Signa.f.Oui.quoq; li.i.de remedio ait. Parce tuũ uatẽ iceleris dãnar cupido. tradita q̃ totiẽs te duce signa tuli. Et qñq; ordo ẽ.& potẽtior largis mũeribꝰ æmuli qñq; riserit. ¶ Riserit.ꝑ deriserit:supple æmulũ. ¶ Lacꝰ al. Post albanũ mõtẽ urbs ẽ aritia i appia uia. Est & diãæ lucꝰ.i.arthemisiũ:cui lacus istar pelagi fluctuãs adiacet cõtiet ãt albãus mõslacũ lõge ãplior rẽ supra dcõ q̃ ad arthemisiũ mõtẽ iacet. Is uero lacus hodie lacus castelli pãdulphi appellať. ¶ Sub.t.c.i.sub trabe ænea:i cypro n.æris metalla apud tamassum urbẽ abũdabãt solebãt ãt æneæ trabes in tẽplis poni q̃s & hodie pãteon in urbe roma hẽt:i porticu.s.de cypro latius ode prima. ¶ Berecynthiæ ti. de iis oĩbus late supra i ode.xix.li.iii. ¶ Immo sa. ꝑ saliorꝝ:de qbus latius supius uide. ¶ Mutui:a nõ.n. senex mutuo amabiť:uti solet iuuenis:hinc Naso li. i.de amoribus ait . Turpe senex miles turpe senilis amor. ¶ Sed cur:ab uenere ad ligurinũ puerum diuertit miraturq; cur lachrymet : cur ẽt sermonẽ cũ uenere habitũ intercepit. ¶ Manat.l.id qdẽ amoris gra euenit amãtibus ipsis. ¶ Pax.d.s.nõ.n.cũ uenere sermonẽ absolueratꝑ ligurini mẽoriã sibi occurrentẽ. ¶ Martii.c.g.Gramina iq̃t qm̃ erãt ibi perẽnes herbæ corõatiq; usq; ad flumis alueũ colles auctore Stra li.v.scri.n.q̃ martius cãpus ꝑter natiuã locorũ amœnitatẽ artis & solertiæ exornatiões admittebat:cãpi.n.admirabilis magnitudo. Et curules pariter cursus & alia equæstria certamina expedita supperitabat:nec minus: tam multis pilam circulũ palæstrã exercitatione tractãtibus. Aliaq; incumbentia simul opera. Quid perẽnes solo herbas coronatosq; usq; ad fluminis alueum colles. Scœnicarum ostẽtatio picturaꝝ eius generis spectacula præstabant ut difficulter & inuitus.abscederes.

ANT.

¶ ACR. Acrõis i.Q. Horatii Flacci q̃rtũ librũ carminũ cõmẽtaria. ¶ Intermissa.u.statuerat hora usq; ad tertiũ librũ carminũ cõplere opus suũ. Quibus editis maxio iteruallo hũc q̃rtũ scribere cõpulsus ẽ ab augu

sto in laudem priuigni sui drusi Neronis: qui uictor de Rhetis uindelicis fuerat reuersus: allegoricos aut ad uenere scribit: q incōpetenter res amatorias scribere cogat. Quinqginta ānis. i. x. lustris grauis iā & maturus & ab oi uoluptate alienus. Rursus bella moues hoc ē iteq cogor scribere cū iam desierim. Sub regno cynare: amicā suā cōmemorat: iō aut dixit sub regno tanq imparet amatoribus q amat. ¶ Iā durū: anthitheton mollibus durū opponēdo: mollia. n. imperia sunt ueneris quasi ludicra delicata. Se autē ait durū aut quasi indomabilem propter ætatē: & est metaphora a pecoribus quibus cū iā ætate duris iugū ac frena adhibent: perdomari nō pñt. ¶ Iuuenū te. qui te ultro euocent: quibus facile possis persuadere quid uelis. ¶ Pauli. Paulus fuit nobilis & disertus adolescens & uoluptuosus: cui ueneris luxus cur maxime conuenire dicat in sequentibus ipse demonstrat: dū & nobilē asserit & decentē. ¶ Purpureis ales. o. nitidis aut pulchris: aut reginæ ueneri dedicatis: ut pro regno purpureos dixerit. ¶ Ales aut uelox: aut quia currus eius ab alitibus. i. cygnis trahitur. ¶ Commessabere. delectabere conuiuando. ¶ Et decēs. in flore iuuētutis decentem dicit. ¶ Centū puer artū: finitū p infinito. Hoc est multaq. q pro bono & faceto ingenio optime possit in amore uersari. ¶ Si tor. i. q. i. iō iecur amori dedit: q iecoř amari uolūt: felle irasci: cōrde doleri. ¶ Et p so. nō. t. reis. Hūc paulū causidicū dicit. ¶ Late. f. f. ualde amabit & lubēs. ¶ Aemuli. riualis & secutoris sui ut est Partim rostro pmit æmula pystris. ¶ Albanos. p. te. lac. in albano mōte lacus ē ubi paulū dicit optia pdia possidere: uñ effusiōes ad cultū ueneris & amoris expēsas pmittit. ¶ Ponet. m. f. t. c. i. marmoreū ueneris signū & tēplū deoq statuet. Trabē uero cypriā aut pro difficili & nobili posuit: aut pro amœnitate ueneris elaboratū: ut ædificātis diuitias idicaret. ¶ Et berecithiæ matris deū i cuius hōnorem tibiæ deputatæ sunt. Vt teq p alta didima ubi assuetis biforē dat tibia cantum. ¶ Illic bis pueri. in honorem ueneris bis in die promittit pueros saltaturos: & salios. ¶ Cum. t. u. aut pulchris, aut gracilibus: aut certe paruis. ¶ Lau. hymnū canentes. ¶ Pede. candido. i. pulchro. ¶ Salium. pro saliorum. ¶ Nec. p. subauditur delectata. ¶ Iam nec sp ai. c. m. iam sibi spem negat esse mutui animi q amari possit: cum ipse amari non uellet propter ætatem. ¶ Nec. c. i. m. contendere poculis. ¶ Vincire. coronare. ¶ Sed. c. heu. l. recordatione se ligurini pueri: quem amabat flere cogitur. ¶ Manat ra. m. l. per genas: nō amoris paruitate sed ætatis uerecundia cui non flere conueniat pro amore. ¶ Inter uer. ca. l. f. indicium nimii amoris ē subito interloquendum tacere: ut incipit effari mediaq in uoce resistit. dicit se ligurinum semper ex desiderio somniare: ut sit terrore quodam mentis imaginari eum quasi diu quæsitum: & tandem inuētum uelut alitem ex ipso uolare complexu. ¶ Dure. aut fortis aut inflexibilis. ¶ Volubiles. fluuiales.

Laudantes pede candido
In morem saliū: ter quatiēt humū
Me nec fœmina nec puer
Iam nec spes animi credula mutui
Nec certare iuuat mero.
Nec uincire nouis tēpora floribus
Sed cur heu ligurine cur
Manat rara meas lachryma p gēas
Cur facunda parum decoro
Inter uerba cadit lingua silentio?
Nocturnis ego somniis
Iā captū teneo: iā uolucrē sequor
Te per gramina marti
Campi te p aquas dure uolubiles.

¶ POR. Intermissa ue. d. post cōsumatos editosq tres carminū libros maxio interuallo hūc librū quartū scribere compulsus esse dicit ab augusto: ut Neroni eius priuigno uictoriā de rhetis uindelicis quæsitā illustraret q hoc libro continet q sic icipit. Qualē ministrū fulminis alitē. Intermissa uenus diu rursus bella moues: in supiore libro oñdimus allegoricos bella & militiam ueneris Horatium pro amatoribus dicere. ¶ Sub re. cy. pñgnat cynarā amasse: & hoc aut allegoricos: q ait sub regno cynaræ quasi sub dño. sed ut dignitatem formæ eius ostēderet reginā sibi fuisse ait. ¶ Circa. l. d. prope ānos quinqgīta ætatis iam se dicit agere. ¶ Flectere. m. d. mollibus. n. durū opposuit. Mollia aut ueneri impia dicit q si ludicra ac delicata sint se autē durū aut q si iam indomabilē pp ætatē: nā & hoc trāslatiue dicit a pecoribus q cū iā ætate dura ad iuga ac frena adhibētur pdomari non pñt. ¶ Tēpestiuius in do. pa. purpueris ales oloribus Fabius maximus paulus fuit nobilis & disertus adolescēs cui uenereos lusus nunc cur maxie cōuenire dicat ipse oñdit subiiciēdo. ¶ Nāq. n. & d. nō t. r purpureis oloribus quō purpurei dñr cū albi sint potius. sed purpureū p pulchro poetæ dicere assueuerūt & Vir. Et p purpureo penas dat scylla capillo: & alibi i mare purpureū uiolētior affluit ānis. ¶ Et. p. f. nō ta. re. causidicū oratorē eē oñdit Paulū & centū puer artium utiq bonaq hic artiū accipiendum. Et qnq pro largis muneribus riserit æmuli. ¶ Quandoq pro qñcūq positū est. & est sensus: qñcūq apud puellā potior ruale suo fuerit: q̃uis ille mūeribus cōmēdare se ei conatus sit. ¶ Ponet mar. sub tra. cypria. i. marmoreū signū tibi & tēplū decoq statuet. ¶ Me nec fœmina nec puer iam: dicit q cum iā sit ætate declinata non sperare posse fieri ut mutuo amet. Sed cur heu ligurine cur manat rara lachryma p genas: iucūdissime se oñdit uelle excusare a lusibus iam ueneris recordatione lygurini pueri quē adhuc diligit lachrymas sibi decidisse & ipeditā linguam quo minus posset pficere ipsam exculationē. ¶ Cur fa. cur iqt lingua mea. Alioquin facunda subito in medio sermone obmutuit ne ferre possem qd cœperā dicere. ¶ Nocturnis. e. f. iam captum teneo iam uolucrem sequor: dicit se lygurinū ex desiderio sp somniare & ut fit errore quodam mentis imaginari quasi eum diu quæsitum tandem inuenerit in alitem uersum & ipsius manibus amittere.

¶ CHRI. Intermissa uenus. Excusat grandiorē ætatē: eāq amoribus ineptā dicit. Hortaturq uenerē ut petat paulū maximū iuuenē: & rebus amatoriis aptū. ¶ Intermissa. qa diu a bello in me cessasti. ¶ Parce. Cū nō possit cohibere: descēdit ad pces: ¶ Non sum: oñdit cām qua possit moueri uenus: ut sibi parcat. ¶ Sub regno Amatorie dixit: nā amicas reginas appellant. Mater sæua dulciū. c. pugnantia loqui ut: & tū id euenit: ut crudelis sit uenus inter suaues uoluptates. ¶ Lustra de. qbus qnquaginta anni efficiuntur. ¶ Mollibus uoluptuosis. ¶ Abi. q. d. relinque inhabiles: & ppera ad eos qui tuā militiā bene colant. ¶ Tempestiuius: magis idoneo tpe. ¶ Purpureis: pp rostrū & crura uel pulchris. ¶ Iecur. nā ea sedes amoris est. ¶ Nobilis. Nā nobilitas & pulchritudo: & uirtus: & postremo eloquentia amantes cōmendat. Hæc dido apud maronem enumerat in ænea. Nam de pulchritudine ait: hærent infixi pectore uultus de eloquētia: uerbaq. Adiungit uirtutē cū ait. Multa uiri uirtus alo. Adiungit nobilitatem ut multusq recursat gentis honos. Ergo & i hoc loco dixit nobilem: dixit decentem: qd ad pulchritudinē refert: dixit nō tacitū p eloquēte. ¶ Sollicitis: quoq cā i piculo uersat. eloquens ergo q difficiles cās tueri possit. ¶ Dixit centū artiū pp uirtutes. ¶ Et qñq potentior. Addit & quintum: quod in amore multum ualet. Nam diuitiæ oēm pudicitiam expugnāt: qd danaes exemplum indicat Hinc Oui. ipse licet uenias musis comitatus homere. Si nihil attuleris ibis homere foras. Et pptius. Qui dare multa pōt: multa & amare pōt. ¶ Emuli: emulus ē eiusdem rei studiosus: qd pōt esse i uitio: ut siquis nitit iuidia ductus supare. Potest esse & sine uitio: ut cū meliorē uideamus conamur: nō inuidia: sed amore ipsius uirtutis reddere nos pares illi aut supiores. Vñ est illud. Stimulos dedit emula uirtus: Appellat ergo emulū eiusdem mulieris studiosum. Emulum. tñ dixit p zelotypo. Hoc. n. differt emulatio a zelotypia: quā Cic. ob trectationē dicit. Nā emulus dolet nō potiri quo alter potitur. Zelotipus solus potiri uult: & alios excludere nitit. Hos āt riuales appellāt. Sed ea re rustica trāslatio: nā riuales dicunt ruri ii quoq agros riuo aliqs disterminet: q icertitudine & mutatiōe crebra cursus lites sæpe. iter eos suscitat. ¶ Vnde a quadā similitudine q de eadē mul. ere inter se litigant riuales appellant. ¶ Albanos. Habebat paulus uillā iuxta albanum lacum: quo in loco pollicet poeta illum: & simulacra ex marmore: & tēplum. ueneri facturū. ¶ Albanus lacus i mōte alba no est: ex quo fuit uaticiniū romanos nunq uehis potituros nisi ex albano lacu aquam deriuarent. ¶ Sub trabe cypria itellectio est. Posuit. n. trabē ptem tēpli p ipso tēplo. Cypria aut dixit. i. tale tēplum quale in Cypro est ubi religiose hæc dea colit. ¶ Plurima thura. plurima ex thure sacrificia. Nam cōueniens ē ueneri sacrificiū. thus. Hinc Vir. ipsa paphū sublimis abit: sedesq reuisit. Læta suas: ubi tēplū illi centūq sabeo Thure calent aræ: sertisq recētibus halat. ¶ Berecynthiæ. Vel q ab ipsa dea iuenta sit: uel q in illio sacris adhibebat. ¶ Ter: uel qa tertio passu paulam facit qdām corea: uel qa numero deus ipare gaudet. ¶ Quatient humū: Saltabūt. ¶ In morem saliū. q. d. nō minori pōpa q salii: de qbus dictū est. Marti saltāt tibi saltabit. ¶ Spes credula. q. d. ea iā ætate sum q̃ hoies a puellis fastidiū. Quapp nulla mihi spes ē: ut possim credere, siquā amē mutuo me a illa amari. ¶ Nec certare. m. ponit oia q iuuenē decent: senem uero dedecent. ¶ Nouis. recentibus. uel nouis sibi qa iā desueuerat. ¶ Lachryma. Quod solet iis accidere: q uehemēti amore repēte saucii sunt. Sic & Virg. Didonem inducit a principio amoris. Nam post uerba habita cū sorore ait. Sic effata sinus lachrymis ipleuit abortis. ¶ Cur facunda. Non. n. mirā fuerit: si in facundum uerba deficiant. Sed id mirū q facundū deficiant. ¶ Lingua cadit. quasi in medio sermone deficit. Virgil. incipit affari mediaq in uoce resistit. ¶ Parum decoro. nam decorum est silentium: si finita oratione euenit. Sin aut imperfecta indecorum est: nam aut in facundiam loquentis: aut obliuionē: aut stultitiam denotat. Nocturnis. f. nam quod uigilantes uehamēter aut cupimus: aut timemus: idem dormientibus sese offert. Vnde & dido apud sororem conqueritur. Anna soror quæ me suspensam insomnia terrent? q̃uis huius carminis alia quoque lectio sit. ¶ Per aquas. tyberis qui iuxta campum martiū fluit. Nā adolescentes uariis certaminibus se i campo martio exercebant. & in propinquo flumine nare discebant.

¶ Ode secūda dicolos tetrastrophos pindarum celebrat.

Argumentum ODES. II.

Pindaræ q̃qs studet æmulari
Iule cæratis ope dædalea
Nititq pēnis uitreo daturus
Nomina ponto.
Monte decurrēs uelut amnis ibres:
Quem super notas alluere ripas
Feruet: imensus ruit & profundo
Pindarus ore.
Laurea donandus apollinari:
Seu per audaces noua dithyrambos
Verba diuoluit numerisq fertur
Lege solutis.
Seu deos regesq canit deorum
Sanguinē per quos cecidere iusta
Morte centauri cecidit tremendæ
Flāma chimæræ.
Siue quos elea domum reducit
Palma cælestes pugilemue equumue

¶ ANT. Pindarū thebanū nouē lyricoq pricipē maxime laudat: quē ēt nulli imitabilē asserit. hinc cigno eū compat se uero apian. postea. M. A. filiū & poetā celebrabat dicens illū cæsaris gesta maiore plectro cātatuq: uota demū psoluēda ob augusti icolumē reditū mēorat. ¶ Pindaræ. q. fuit pidaro thebis oriūdo. ¶ Quūq alexāder macedo thebas raperet pidari uatis familie penatibusq iussit parcere ef. scri. Pli. li. vii. nos plura superius in hor. uita iule. c. o. d. luliū Antōium. M. A. & fuluiæ filiū scribit: cui qdem ut refert Suet. augustus Iuliā filiam desponderat. deinde cotisoni getarū regi quo tpe sibi quoq inuicem filiam regis in mrimonium petisset, plutar. uero scribit q octauia. M. Anto. uxor Antoniū priuignū suū ex fuluia genitum ita magnū apud Augu. cæsarē fecit: ut post agrippam & liuiæ filios primas partes obtineret. merito ergo Hor. illum celebrat. hunc postea: ut scribit Tranquillus. aug. simulacro diui iulii ad quod post multas & irritas pces cōfugerat abreptum interemit. ¶ Ope. d. quo pacto dædalus sibi & icaro filio fabricauerit alas superius patuit. ¶ Daturus: ut fecit icarus a cuius casu dictū ē mare icariū: q uoleret ergo æmulari pindaræ. non gloriā sed dedecus potius subibit. ¶ Vitreo pōto: uitrei coloris uel claro & perspicuo. ¶ Monte de. pindarici spiritus magnificētiam & rerū uerborūq copiam uelut quoddā eloquentiæ flumē exundanti imbrium copia amni comparat. ¶ Imbres quē. ordo ē: quem imbres alluere super notas ripas. ¶ Profundo ore. sententiis grauibus. ¶ Ruit. fluit. ¶ Dithyrambos. metri genus est in bacchi honorē cæteris rhy-

rthmis uehæmẽtius ppea audaces ait. ¶ Noua uerba: magna & admirabilia: uel ab ipso pindaro facta. Numeris lege solutis. i. rythmis: q neq; finẽ hnt certũ: nec ullã in cõtextu uarietatẽ: sed q̃ cœperũt sublatiõe ad positionẽ usq; decurrũt: ut Fabius scribit li. viii. Diomedes itẽ ait: q; ois structura cõstat rhythmis & pedibus & metris. Rhythmi certa dimẽsione tempoꝝ terminanť: & pro nostro arbitrio nũc breuius arctari nũc longius puehi pnt. Pedes certis syllabaꝝ tpibus insistũt: nec a legitimo spacio unq̃ recedũt. Metra sũt uerboꝝ spacia certis pedum tpibus alligata. Rhythmus itẽ est uersus imago modulata seruans numerum syllabaꝝ positionẽ sæpe sublationẽq; cõtinẽs. ¶ Seu deos: scripsit. n. pæanas. i. deoꝝ laudes & appollinis. ¶ Reges: laudauit. n. in olympicis hieronẽ siciliæ regẽ herculẽ. Theseũ pithoũ q centauros uicerunt de qbus supra. ¶ Deorum sam, appositio ẽ. ¶ Chimæræ: quo pacto bellorophõ chimærã domuerit supra patuit. ¶ Elea. p. id ode. i. iã dcm ẽ.

¶ ACR. Pindaꝝ quisq s: hæc ode ad Antoniũ Iuliũ Marci antonii triũuiri filium scribit: cõtinẽs laudes pindari lyrici poetæ: quẽ dicit siqs imitari uelit: ita piculũ suæ existimatiõis icurrere sicut icarus conatu sui. Opedædalia: hæc fabula dædali ẽ dũ pẽnas sibi & icaro filio arte mechanica cæris adhxis posuisset: ut uolatu minois fugeret tyrãnidẽ: icarus altũ petẽs i ipso uolatu perit: & casu suo mari nomen dedit. ¶ Vitreo: pspicuo: ut uitrea re fucinus unda. ¶ Monte de. torrẽti fluuio pindari cõparauit ingeniũ significans eũ & in dicendo cũ & sensibus abũdantẽ. ¶ Quem sup. n. a. r. q aluei ripas uelut aquis nutritus excesserit. ¶ Feruet: feruere dixit pindaꝝ ut ignei igenii acumẽ ostideret. ¶ Laurea. d. a coronãdus cõsueta poetis lauro appollini cõsecrata. ¶ Noua aut admirãda: ut pollio & ipse facit noua carmia: aut ab eo iuenta: ut finibus expulsum patriis: noua regna petentem. ¶ Dithyrambos: dithyrambon carmen est quo libri in liberum patrem compositi sunt. Hos dithyrambos ideo audaces dixit: quia cæteris rithmis uehæmẽtiores sunt: uel qa noua uerba in his pindarus scripsit. ¶ Numerisq;. f. l. f. numeris quibus rithmus ad somnũ pertinens. colligitur non pertinẽs ad uersuum legẽ ut Vir. De pari carmine: numeros memini si uerba tenerem. Ergo in hoc lex pedum non quæritur sed syllabarũ sed quasi sono uocis dithyrãbi & æquali rythmo cantenť: aut lege solutis dixit: quia in hoc metro licet uariare: & non in eodẽ metro pmanere: ideo aũt uolũt dictos dithyrambos uoluti cui licet alio uti. hostii. n. uocabulo igressus thira græci appellãť. ¶ Ferť: uelut uates rapiť. ¶ Seu deos regesq; ca. deos dixit pp pæanas pindari. reges propter euconiam quia inter olimpionicas laudauit hieronem regem siciliæ. Laudauit etiam herculem siue ixionem & pirithoum: qui occiderunt centauros proserpinam rapere conati sunt bellorophontem laudatum cõmemorat in chimæra: castori quoq; & polluci laudes dixit: qui in elide epiri ciuitate agõe olympica pugilatu & equorum cursu floruerunt: ut hic & ad elei metas & maxima campi: sudabit spacia: in eodem agone poetæ heroum laudes dicẽtes coronabãtur & accepto themate certabant. Siue quos ælea domum reducit palma cælestes. Cælestes dixit propter honorem numinum quibus agon impẽditur.

¶ POR. Pindaꝝ. q. f. æ. Hæc ode ad Antoniũ Iuliũ. M. A. triũuiri filiũ scribit cõtinẽs laudes pindari lyrici poetæ. ¶ Iule. c. o. d. n. p. i. alciora q̃ possit expedire conatus dicere quẽ admodũ icarus dædali manibus factis pẽnis. ¶ Vitreo. d. n. p. qa ab icaro mare icariũ appellatũ. ¶ Vitreo ãt põ. i. uitrei coloris. ¶ Seu. p. a. n. d. aut plurimũ sibi hic pidarus pmittat: nã & maxõ spũ nouas historias hoc metro canit: noua aũt uerba aut admirabilia ut ab ipo pidaro facta eẽ accipe. ¶ Numerisq;. f. l. f. iõ qa plærũq; ad uoluptatẽ suã qsq; lyricus poeta metrũ sibi fingit rõ ut quẽ sibi ipse initio ode statuit ordinem necesse hẽbat ad finẽ usq; custodire. ¶ Siue. q. e. d. n. c. utrũ castorẽ an pollucẽ significat an generaliter quicũq; ex certamine sacrorum agonũ uictoriã reportauerit.

¶ CHRI. Pindarũ qsqs. Snia est oium doctoꝝ pindaꝝ post homerũ primum eẽ inter græcos poetas: nec desunt q illũ homero ꝓponant. inter lyricos principatũ sine cõtrouersia obtinet: spũs magnificẽtia: sniis: figuris: beatissima rerũ uerborũq; copia: & uelut quodã eloquẽtiæ flumine. Quapp quintilianus quoq; huiusce modi nostri poetæ sniam summopere approbans eum nemini imitabilẽ affirmat. Est ergo ode ad iulium antonium. M. Antonii triumuiri ex octauia augusti sorore susceptum filium. Cuius sententia est. ut siquis adeo audax sit utnitať imitari pindaꝝ: is profecto sentiet nõ aliter suos conatus irritos futuros: q̃ senserit icarus: q cum uolare nesciret in mare decidit. ¶ Pennis cær. Quam fabulam quia iam enarrata est omitto. ¶ Nomina ponto: nam icarum ab eo est appellatum. ¶ Mõte. d. Hactenus proposuerat esse inimitabilẽ pindarum nunc affert rationem propositionis. Describit igitur uæhementiam pindari in dicendo: & illum comparat torrenti subitis imbribus aucto. Nam uæhementiam dicendi genus torrens latini appellant: quoniã torrentes flumina sunt per montium præcipitia decurrẽtia quæ si diluuio turgescant nihil magis rapidũ inuenias. Sic & græci hanc uim ὁρμητικὴν appellant a uerticibus & reuolutionibus aquarum. ¶ Aluere: auxere. ¶ Immensus: propter diluuium. ¶ Laurea apol. Corona laurea apollini dedicata: qua poetæ coronantur. ¶ Dithyrãbos. Hoc unum ex bacchi nominibus est: qui sic dictus est: q̃m in ortu suo duplici sit usus porta. Nam ante maturum tempus ex materno utero egressum: q̃m illa fulmine icta periit: Iuppiter suo assuere fœmori uoluit: unde cõpleto tpe secundo egressus est. Sed fabulæ allegoriam alias expressimus. A dithyrambo uero. i. baccho dicti sunt dithyrambi uersus: quibus huius dei laudes canebant. ¶ Audaces. Quia uæhementiam & acrimoniam afferunt hi pedes. ¶ Noua uel qa cæteris rithmus uæhemẽtiores sunt: uel qa ꝑter cæteros poetas noua fingit fœlici quadam compositione uerba. ¶ Numerisq;. Numeri rithmi sunt qui non ex pedum lege: sed ex concentu uocis sunt: unũ Vir. Numeros memini si uerba tenerẽ. Ergo in dithyrãbis q̃rebant modulationẽ solũ nõ habita pedũ rõne: q̃m magna licẽtia ẽ in his uersibus uariare metũ. Itaq; extant qui iccirco dithyrãbos dici uelit q̃m liceat poetæ uti alio hostio. nã hoc uocabulo græci ingressũ significant. ¶ Seu. d. scripsit. n. pæana. ¶ Reges: hieronẽ. n. syracusanũ sũmope laudat. Sed alios quoq; ex priscis qa deoꝝ sanguine sũt. ¶ Palma ælea. i. uictoria olympica. ná ludi olympici de qbus in principio diximus iter elin & pisam arcadiæ urbes celebrabantur. ¶ Cælestis: pp honorẽ numinũ qbus ludi exhibebanť. Vel qa in maxino honore habebanť uictores. ¶ Pugile: qui pugnis certat. ¶ Equũ: qui in eq̃stri certamine exercet. Sic supra. Hũc eqs illũ supare pugnis nobile.

Dicit: & centum potiore signis
Munere donat.
Flebili sponsæ iuuenemue raptum
Plorat & uires animumq; moresq;
Aureos reducit in astra nigroq;
Inuidet orco.
Multa dirceum leuat aura cygnum
Tendit antoni quotiens in altos
Nubium tractus: ego apis matinæ
More modoq;
Grata carpentis thyma per laborem
Plurimum circa nemus uuidiq;
Tyburis ripas: operosa paruus
Carmina fingo.
Concines maiore poeta plectro
Cæsarem quandoq; trahet feroces
Per sacrum cliuum merita decorus
Fronde sicambros.
Quo nihil maius meliusue terris
Fata donauere bonique diui
Nec dabunt: quamuis redeant in aurũ
Tempora priscum.
Concines lætosq; dies & urbis
Publicum ludum super impetrato
Fortis augusti reditu forumq;
Litibus orbum.
Tum meæ si quid loquar audiendum
Vocis accedet bona pars & o sol
Pulcher o laudande canam recepto
Cæsare felix.
Tuq; dum procedis io triumphe
Non semel dicemus io triumphe
Ciuitas omnis dabimusq; diuis
Thura benignis.
Te decẽm tauri totidemq; uaccæ
Me tener soluet uitulus relicta
Matre qui largis iuuenescit herbis
In mea uota:
Fronte curuatos imitatus ignes
Tertium lunę referentis ortum
Qua notam dixit niueus uideri
Cętera fuluus.

¶ ANT. Pugilẽq; equũ ue: castorẽ & pollucẽ intelligit: de qbus etiã superius. ¶ Signis. statuas intelligit: ¶ Munere. laudes eorum accipit. ¶ Leuat. eleuat. ¶ Dyrceum cygnũ: thebanum pindarum intelligit a dirce fonte. ¶ Matinæ. de matinis populis supra est. ¶ Operosa car. magnæ operæ magni laboris. ¶ Paruus. humilis igenio. ¶ Per sacrum cliuum: ad arcẽ capitolinam cliuus quidem erat publicus non longe ab eo loco incipiẽs ubi pons erat sublicius q iam san. ma. uocitatur: ut aiunt: quo iter ab ianiculo in fora ducebatur. De quo Ouid. lib. i. fast. inquit. Vtq; leuis custos armillis capta sabinis ad summæ tacitos duxerit arcis iter: inde uelut nunc est: per quẽ descenditis inquit Arduus in ualles per fora cliuus erat. Varro scribit cliuum publicum ab ædibus plæbei publicis qui eum publice ædificarit. Erat & cliuus proximus ad florales usus uersus capitolium uetus q; ibi sacellum louis Iunonis Mineruæ & id antiquus q̃ ædis quæ in capitolio. ¶ Sycambros. augustus germanos ultra albin submouit ex quibus Sueuos & Sycãbros dedentes se traduxit in galliã atq; in proximis rheno agris collocauit auctor ẽ Suet. latius tamẽ. L. florus scribit. ¶ In au. tẽpora priscum. Maro etiam i Bucolico. ait iam redit & uirgo: redeũt saturnia regna. ¶ Forum li. or. iustiziam intelligit. ¶ O sol. o dies. ¶ Teq;. ordo est Et te canã dum procedis io triũphe: tota ciuitas dicemus io triumphe. Qua supple parte. ¶ Notam. f. in frõte Fuluus color est de ruffo atq; uiridi mixtus in aliis tamen plus uiridis: in aliis plus ruffi habet. Sic Maro fuluam aquilam dixit fuluum aurum. Gelius auctor liii.

¶ ACR. Et centum po. si. dicit magis illustrari honore: quem pindarus carmine suo agonistico celebret q̃ si centum statuis honoretur. Flebili sponsæ. etiam in epitaphiis pindarum significat magnum: cum aut iuuenem fortem: aut puellam mortuam fuisse describit: & alicuius adolescentis morte facit sponsam deceptam quẽ inferis subducit: & dat immortalitati laudando. ¶ Plo. describit: ut uiri plorantur plagentibus sponsis. ¶ Moresq; au. aureos mores pro bonis & sanctis posuit: ut Vir. Aurea quæ phibent illo sub rege fuerunt sæcula. ¶ Inuidet. o seu habet inuidiam nigro orcho. ¶ Dircæum. thebanum. Dirce. n. fons est apud thebas: unde Statius. Cærula cum rubuit lernæo sanguine dyrce. ¶ Et quia thebanus pindarus fuit: ideo dircæum cygnum dicit a suauitate uocis siue carminis. ¶ Leuat. a. c. sublimen facit: & multa fama ad cælum fert. ¶ Antoni. apostropha ad Antonium quem alloquitur uolentem pindarum imitari. ¶ Ego. a. m. m. modoq; quia cygno pindarum comparauerat: se api contulit pro paruitate in calabriæ saltu marino pascenti: de quo legitur: iã calidi lucent buceta matini. Fugiens ergo arrogantiam apis se comparat: quæ & circha terram uolat & amœnitate florum depascitur. ¶ Fingo: cõpono: ut corpora fingere lingua. ¶ Cõcines. p. p. Iulius Antonius heroico metro diomedeas in duodecimo libros scripsit ægregios: præterea & prosa aliquanta Concines ergo inquit: hoc est cantabis nobiscum tu antoni. ¶ Maiore plectro. idest meliore opere uictorem cæsarem p sacrum capitolii cliuum captiuos sicambos trahentem pro triumpho. ¶ Trahet feroces quia anteq̃ caperentur centuriones romanos. qui ad stipendia missi erant tentos crucibus defixere. ¶ Bonique. propitii: ut Sis bonus o fœlixq; tuis. ¶ Frõde. laurea corona: qua triumphantes utebantur. ¶ Nec dabunt. nec aureo sæculo similem Cæsari uirum natum fuisse aut nasci potuisse dicit: si in eum statum tempora decurrant. ¶ Lætosque dies: idest publicas ferias. & lætitiã cantabis. ¶ Super de. ut multa super priamo rogitãs sup he. m. ¶ Forũq;. l. or. orbatũ dicit forũ litibus cæsaris ætate. ¶ Tũ meæ si qd sub fuga arrogãtiæ ẽt se laudes cæsari dicturum promittit: ut Vir. O mihi tam longe maneat. p. u. u. Spiritus. & quantum sat erit tua dicere facta. ¶ O sol. solem pro die posuit: quo uictor Cæsar

Ingressus est. Vir: Tris adeo incertos cæca caligine soles erramus. Recepto cæsare fœlix canam: dũ procedis; ¶ Io triũphe. io triũphe ad ipm quasi triumphum loqtur sacra inuocatione: q̃ io dicebat: ut io matres audite. Benignis: reddit ũ. n. prestantibus. ¶ Te decem. t. t. q. ad honorem. n. maiorum numinum pertinet siue potentium psonarum: si magnis uictimis imolet: ut maxima taurus uictima. ¶ Me. t. f. u. absoluet uotorum debito hoc est promisso. ¶ In. m. u. a. mediis promissa. ¶ Curuatos. i. lunæ incipientis similis in cornuum curuatiõe uel breuitate. ¶ Qua. n. d. signatum fronte uitulum diis pro reditu cæsaris promissum in ea parte: qua nota inustus erat: albos pilos significat habuisse cum esset toto corpore naturaliter rubens.

¶ POR. Et centũ potiore signis munere donat: dicit magis illum honore illustrari quem pindarus carmine suo fecit q̃ si centum statuis publice honoretur. ¶ Flebili spõ. aut si inquit flebile carmen: scribit ĩ adolescentem aliquem: cuius morte sponsa decepta fit: quem inferis subducit atq; imortalem facit laudando aium moresq; eius: atq; uirtutẽ. ¶ Multa dyrceũ. dyrceũ pindar dicit. qa thebanus fuit a fonte boetiæ dyrce q ẽ thebis proximus. ¶ Cygnum at eundem appellat a suauitate carminum: qa & cygni canori esse dicuntur. ¶ Leuat. a. i. sublimẽ facit. ¶ Matinæ. matinus mons est calabriæ. Ego apis matinæ more: modoq; ut pindarũ pp sublimitatem & suauitatem carminis cygno comparauit: ita se api per quod signat parua quidem & humilia se scribere: sed subtilia ac dulcia. ¶ Concines. m. p. p. Concedit Antonio Iulio: ut ipse potius triumphos cæsaris scribat: cum sit robustior carminis spiritu. Hoc. n. signat dicẽs maiore plectro. ¶ Per. f. c. i. p sacram uiã. Hac enim triumphantes in capitolium ibant. Quo nihil maius meliusue terris donauere fata. ¶ Cæsarẽ. f. Publicum ludum. i. publicum gaudium super impetrato fortis augusti reditu: apparet cæsarem de reditu suo romam literas misisse: sed gratus sensus sic. n. se habet ut intelligas populum ro. ut fit publicis acclamationibus desiderasse diui reditum augusti. ¶ Tum meæ si qd loquar audiendum: spondet se quoq; carmine aliquo laudes in cæsarem dicturũ. Sed significat breuis uersus in eo q̃ intulerit. Si quid loquar audiẽdũ. ¶ Pulcher. o. l. c. r. c. f. Ordo est: ego fœlix recepto cæsare canam. ¶ Tũq; dum procedis io triumphe: ad ipsum triũphũ conuersus hæc dicit. Non semel dicemus io triumphe. ¶ Ciuitas. o. notata figura est: ut pars in frustra secãt & ὡς φασὶν πλοῦτον. hoc est: ut dicebant plures. ¶ Te decẽ tauri: hoc ad iulium dicit. ¶ Me tenet soluet: soluet debitũ uoti suscepti. ¶ Fronte. curuatos imitatus. ¶ Vitulum quo uotũ soluturus sit dicit cornua habere tertiæ lunæ cõparabilia. i. adhuc parua. Qua notam duxit niueus uideri cætera fuluus: disserta & elegans elocutio insignat autem uitulum hunc albam frontem tantum habere: in cætero corpore fuluum. i. rufum esse.

¶ CHRI. Et donat: & re uera munus qd' exhibet pindarus in describẽdis laudibus magnoq; uiroq; maius est: illis q̃ si donent centũ statuis: statuæ. n. tpe peunt: poetarũ uero monimenta æterna sunt. Iuuenẽ: raptum: siue morte sibi ereptũ: siue alterius mulieris amore: siue qa in militiam profectus sit. ¶ Plorat: qa flebilis spõsæ ploratũ exprimit: & educit in astra. i. ad cælũ laudibus extollit. Vires corporis. ¶ Et animum. i. sapiẽtiam. ¶ Et mores. i. uirtutes morales. ¶ Aureos bonos. ¶ Et suidet orco. i. morti: qa hoies quos laudat a morte uẽdicat: qa immortales suo carmine reddit. ¶ Dirceũ: thebanũ Fabula narrat Linco thebano regi Antiopẽ nupsisse. Verum cũ illa ex ioue zetũ & amphionẽ pepisset abdicauit eã lyncus: & Dyrcẽ eius loco duxit. Hæc antiopẽ in citheronem montem religari iussit: ut a feris laniaret. At zetus & amphiõ illam a uinculis liberarũt: & dyrcen in domitis tauris alligatam & per agrum thebanũ tractã laniarũt: quæ tandẽ ĩ fontem sui nominis cõuersa est: ipsi aũt lynceo interfecto regnum sibi & matri uendicarunt. Fons iste thebis uicinus ẽ. a quo thebani: dyrcei dicũtur. Tanta aũt fuit pindari ẽt post mortẽ auctoritas: ut cũ Alexãder expugnatas thebas diripi iussisset: diligenter cũ cauit: ut posteri pindari incolumes seruarent. ¶ Cygnum. cõparat cygno. qa boni poetæ ut iã dictũ est: cygnis cõparant. ¶ Multa aura leuat. stetit in traslatione. ¶ Nam cygni aura & uento leuati in altũ uolãt: sic & pyndarus sua eloquentia ad alta tollitur. Et per contentionẽ illum laudat & se deprimit. Ait. n. illum ut canorum cygnum in alta uolare. Se aũt ueluti apis sit humilem circa thima uersari. ¶ Carpentis thima. lonnuit & si depresse scribat: cũ suauẽ illi esse stilũ ex comparatione insecti mellificantis. ¶ Operosa. i. labore composita. ¶ Paruus. ad stilũ refert. ¶ Concinet. Nũc iuliũ laudat: quẽ Acrõ diomedeas heroico uersu. xii. libris scripsisse refert. ¶ Maiore plectro. grandiori stilo. ¶ Si cam. populi in hispania sunt: qui romanos centuriones ad stipendia exigenda missos cruci affixerũt. ¶ Hos deinde Augustus debellauit. ¶ Quãdoq;. q. uacat. ¶ Per sa. cli. Nam a porta triũphali p uiã sacrã ad capitoliũ triũphantes pueniebant: & supato cliuo capitolii in tẽplo Iouis optimi maximi maiores hostias sacrificabant: sacrũ ergo pp tẽplũ. Nã de cliuo in supioribus diximus. ¶ Merita frõ. merita laurea. ¶ Quo. cæsare. ¶ In aurũ priscũ. in aurea sæcula: q̃ priscis fuerunt tpibus. ¶ Cõcies. Repetitio ẽ Canes ẽt dies festos & ludos publicos: quos po. ro. p reditu cæsaris uouerat. ¶ Sup rei. de reditu. i. p reditu. Litibus orbũ pp ferias. Nã aliqñ pp aliquẽ tumultũ cessabat ptor a iure dicẽdo: & illa uacatio iustitiũ dicebat. Aliqñ pp magnã aliq̃ fœlicitatẽ: & illæ feriæ dicebant: q̃ erant impatiue. Nã feriæ aliæ dicebant statiuæ q̃ erãt oibus cões: & certis mẽsibus ac diebus celebrabãt: & ĩ fastis adnotatæ erãt: ut agonalia: carmẽtalia: & lupcalia. Alia erãt cõceptiuæ: q̃ & ipse quot ãnis a sacerdotibus: uel a magistratibus cõcipiebãt: sed nõ semp in certos dies: ut supiores: ut sũt latinæ. semẽtinæ. paganalia. & cõpitalia. Aliæ sũt impatiuæ: Veq; iste nec certis diebus: nec semp singulis ãnis impabant. Sed ipabãt illas cõsules: aut ptores quotiẽs. aut uictoria: aut aliqd lætũ ueniebat: ut hæ de qbus nũc poeta mẽnit. Aliæ dẽiq; sũt nũdinæ paganoq; & rusticoq; qbus cõueẽiũt negociis ppriis uel mercibus puisuri. ¶ Tũ. m. De se modestissime loqt. Ergo tu hæc grãdilo quo stilo canes: & tũc bõa. i. magna ps meæ uocis. i. mei stili & meoq; carminũ. ¶ Accedet. i. addet tuo poemati si ego loqr aliqd audiẽdũ. i. tale ut dignũ sit q̃ audiat: & canã o sol pulcher & laudãde. Fœlix: ppitie & dator felicitatis. Nã aliqñ passiue põit fœlix. i. i quo sit felicitas. Vir. Fœlix q potuit req; cognoscer cãs. ¶ Aliqñ fœlix nõ ĩ quo sit: sed q aliis iferat fœlicitatẽ: ut i hoc loco. Itẽ apd Maro. Sis fœlix nrmq; leues q̃cũq; laboro.

Ergo fœlix es recepto cæsare. q. d. alia rõne nobis fœlix esse non potes. ¶ Recepto: A periculis erepto. ¶ Io. uox lætantis: quam in triumpho proferebant. Alii legunt & fortasse non absurde. Ego fœlix recepto cæsare canam te o sol. i. o dies pulcher & laudande. ¶ Te decem tauri. Nam secundum censum debent esse sacrificia: ut plura ditior: pauciora paupior afferat. Ergo decem tauri soluẽt te a uoto quo obligatus es ex reditu cæsaris. Erat ãt maxia uictima taurus. Hic Vir. Et maxia taurus Victima. ¶ Me uero. soluet uitulus largis herbis: ut ostendat diligenter a se nutriri ut hostia pinguior sit. ¶ Fronte cu. Ostẽdit in eo talia esse cornua: qualia uidemus in luna in tertio die a suo nouilunio. ¶ Qua. n. d. Vitulum: fuluum designat: sed cui ex albo in fronte nota sit. De nota diximus alio loto. Cæterum & macula eandem uidetur habere notionem: quæ q̃uis ut plurimum turpitudinem inferat: tamen aliquando pulchra dici potest Virgili. Maculosæ tegmine lyncis.

Argumentum. ODES. III.

¶ ANT. Probat quẽcũq; nascentem Melpomene placido lumine uiderit nulli rei uacaturq; præterq̃ poeticæ: ĩdeq; nobilẽ fieri: uti & sibi accidit. Qui qdẽ ab romanis inter uatum choros ponebat. Cũq; digito etiã monstraretur utueret & placeret melpomenes munus & beneficium esse asserit. ¶ Quẽ tu. odeẽ similis tertiæ. de melpomene aũt legito ode. xxiiii. lib. i. ¶ Labor ist. isthmos dicitur terra angusta inter duo maria: ut inter ægeum & ionium ubi sita est corinthus: ibi autẽ: isthmia celebrabantur. Ludi quidẽ in honorẽ neptuni: utq; lib. viii. scri. Stra. isthmo emporium ĩminebat locus negociatoribus frequentatus: qui existãt duoq; portuum dñs: quorũ alter asiæ: alter autẽ propinquus est italiæ: illuc in isthmicorũ celebratione ludorũ multitudo conuenarũ cõcurrebat in isthmo neptuni quẽ isthmiũ uocabãt templum ĩminebat: piceaq; arborum luco circũclusum: ubi ludos isthmios decertatos corinthii celebrare soliti sunt. ¶ Clarabit: clarũ facier. ¶ Pugilem: pugiles athletæ dñr: quia pugnis ualeãt. ¶ Curru ach. currule certamen intelligit in pisea regione apud elidem de quo latius ode. i. ¶ Deliis. f. delphica lauro: qua triumphantes coronabant de q̃ latius supra. ¶ Aquæ: apud quas solent poetæ componere. ¶ Aeolio carmine. i. lesbio & alcaico: ut supra diximus. ¶ Ro. so. i. romana stirps & populus ipse. Minus hoc erat populi fauore: & quia gloria inuidiã suparat. ¶ Opi. i. o musa melpomene. pierides enim dicte sunt musæ a pierio monte: ut latius supra ẽ. ¶ Do. f. hoc ait q̃ melpomene a melodia: dicit qua audientes demulceãtur μελπω autem & μελπομαι canto significat.

Isthmia

isthmos

neptunus

Isthmio

Melpomene

¶ ACR. Quẽ tu mel. hac ode affirmat: q musaq; gratiã ĩ ortu suo meruerit: & nulli alii rei for aptiorẽ studio poetico: & subiũgit laudes deorũ clarabit: notum oibus fecerit. Pugiles uero athletæ dñr: eo q̃ pugnis ualeant. ¶ Nõ. e. i. i. q nec eq̃stri carmine enitescat. ¶ Achaico: greco: uñ aurigæ famosi. ¶ Neq;. r. b. nõ futuræ militẽ: sed poetã lauro appollinis coronãdũ. ¶ Quod re. tu. cõ. mi. q̃ uinctos reges in triũphi põpa ad capitoliũ ducat: nã & uictores duces lauro coronabant. ¶ Sed q̃ ty. a. f. p. ac si diceret non his omnibus fortibus factis clarueritẽ: sed descriptiõibus locoq; uel fluminũ per poeticam nobilitatẽ. ¶ Fingent. cõponẽt: ut os rabidũ fera corda domans fingitq; ꝑmendo. ¶ Aeolico: alcaico. ¶ Romæ principis urbium dignatur soboles. Augustũ uel priuignos eius significat: siue posteritatem Romanã: a qua se inter poetas numerandũ ꝓmittit. ¶ Et iã. d. in uirtute se & laudet ait' maleloquia & inuidiã supasse. Salustius. Gloria inuidiã uicisti. ¶ O testudinis: lyræ pulchræ & dulcisonæ. ¶ Dulcẽ. f. musici fontis. ¶ Tempas: aptas: cõponis. ¶ O mutis quoq; pi. d. l. f. aut o musa q̃ potẽtia tua & muta aialia oblectãt facis: aut pp arionẽ quẽ cythara in mari canẽtẽ delphines secuti dñr. Vir. Orpheus in siluis inter delphinas arion. ¶ Sonũ: dulcedinẽ cantus: Muneris beneficii. ¶ Quod. m. hoc ẽ q̃ in cũctis innotui. ¶ Romanæ fidicen lyræ: lyricus latinæ linguæ: fidicẽ a fidibus. i. chordis: ut threicia fretus cythara fidibusq; canoris. ¶ Si placeo: ac si diceret si tamen placeo.

¶ POR. Quẽ tu mel. se. na. pla. l. u. Hac ode signat & affirmat studio poetico deditũ nulli posse alii rei uacare. Deide deoq; subiungit laudes. ¶ Curru. d. a. i. q̃ drigali certamĩe. ¶ Deliis fo. i. laurea corõa. ¶ Sed q̃ ty. aq̃ f. ꝑfluũt ꝓprie ad fecessũ suũ referẽs: dicit Ho. Tiburi. n. fere ociũ suũ cõferebat: ibiq; carmia cõscribebat. Aeolio ã carmie: ita dictũ accipe: ut si diceret lyrico carmie: qa qdã lyrici: ut alcæq; Aeolide magis dialectico usi sũt. ¶ Rõæ. p. ur. d. sobo. iter ama. uatũ põere me choros. Soboles pricipis urbiũ. Nerones uult ĩtelligi: quos Augustus priuignos. Alioqn ut suos loco filioq; diligebat. ¶ Et iã den. mi. mor. i. hoc uult intelligi de se: quod ait Salust. Gloria suidiam uicisti. ¶ O te. au. d. q̃. f. p. t. ordo ẽ. O pieri q̃ dulcẽ strepitũ testudinis tẽperas. ¶ Romãæ fi. ly. i. lyricus poeta. ¶ Si placeo. ἐπιείκεσ. Si placeo tulit: & subaudiẽdũ extrĩsecus tũ ut sit si tũ placeo.

¶ Ode. iii. dicolos 'distro. ad melpomenẽ.

Vem tu melpomene semel
Nascentẽ placido lumine uideris:
Illum non labor isthmius
Clarabit pugilem: non equus impiger
Curru ducet achaico
Victorem: neq; res bellica deliis
Ornatum foliis ducem:
Quod regum tumidas cõtuderit minas
Ostendit capitolio.
Sed quæ tybur aquæ fertile præfluunt
Et spissæ nemorum comæ
Fingent æolio carmine nobilem.
Romæ principis urbium
Dignatur soboles inter amabiles
Vatum ponere me choros.
Etiam dente minus mordeor inuido?
O testudinis aureæ
Dulcẽ quæ strepitum pyeri temperas:
O mutis quoq; piscibus
Donatura cygni si libeat sonum:
Totum muneris hoc tui est
Quod monstror digito prætereuntium
Romanæ fidicen lyræ.
Quod spiro: & placeo: si placeo tuũ est.

¶CHRI. Quē.t.m.q̃uis solo hõ ex cũctis.aiantibus sui juris pp aī diuinitatē & libeq̃ sibi a req̃ oium cõditore cõcessũ arbitriũ:tũ nõ paq̃ in multis rebus sterest quo sydere nati sumus:nã & si nulla ui stellaq̃ aut i uirtutē aut i uitiũ iuiti trahi possum, nisi uī accedat assēsus:tũ i his q̃ corpis & fortũæ sť;nõ isulse dixit Iuu.Di stat.n.q̃ sydera te excipiãt mõ primos incipientē ædere uagitus:& adhuc a mē rubentem.Quinetiã & acumē & hebetudinē igenii nõ minima ex pte dant stellæ.Ergo si quē a genesi sua melpomene.i. cõfiguratio illa stellaq̃ uñ hæc studia dantē benigne.aspexerit hic ,pfecto reliqs studiis cõtēptis totũ se musis tradet.Quo in loco se in musas gratũ ostēdit poeta:cũ qcqd in se boni hēat id ab illis eē fateat.¶ Labor isthmius.labor susceptus i ludis isthmiis:ponit aūt spēm ,p genere.¶ Clarabit:clarũ redde uerbũ ē minime tritũ.¶ Pugilē:nam q̃uis hæc i sũma fama sint:tũ neq; pugillaria neq; eq̃stris cõcertatio illũ delectabit.¶ Achaico.i.græco:secũdũ Acronem qm̃ ide optimi ad huiuscemodi certamē eq eēnt:uel non discessit ab eo genere ludorũ qd̃ posuerat nã isthmos in achaia est.¶ Neq; res bellica.i.disciplina militaris:nã rem ,p disciplina poni iã dictũ ē. Vnde ēt de re militari:de re agraria dī. Erit ãt ordo uerboq̃ talis illũ quē tuo melpomene nascētē uideris placido lumie nõ labor isthmius clarabit pugilē:& nõ ipiger equus ducet uictorē i curru achaico:neq; res bellica ostēdet capitolio ducē ornatũ foliis deliis.i.phœbeis.i.nõ ducet triũphātē i capitoliũ:qa cõtuderit tumidas minas regũ.i. cõpsserit minãtes:& supbos reges.¶ Sed aq.i.flumia & nemora.¶ Figēt illũ.i.cõponēt & faciēt.¶ Nobilē.i.illustrē & nobilitatissimũ.Carmie æolico.i.lyrico:ea rõe q̃ dictũ est.Posuit ãt flumia q̃ pfluũt tybur: qm̃ ipe eare gione delectabatur.Vnde supra tybur argeo cõditũ colono Sint meæ sedes utinã senectæ.¶ Romæ: ostēdit ab effectu q̃tũ sibi ,pfuerit benignus aspectus melpomenes.Nã & si uatē se dicere non audeat:tã affirmat q̃ præclara soboles romæ pricipis urbiũ enũerat eũ iter poetas. Sobolē ãt hãc itelligit priuignos augusti & pstrum Germanicũ:quē cõstat nõ ignobilē fuisse poetã:ut sit snla Hectoris neuiani.i.q̃ gaudeat laudari a laudato uiro.Nã magnũ ē q̃ a poeta laudeť.Fuerũt ãt augusti priuigni Drusus nero:q in germania extinctus est:& germanicus est uocatus q domi claudii pris natus ē.Alter tyberius nero quē natũ domi suæ Augustus sibi adoptauit:& illi i ipio successit.¶ Soboles:qcq d a pre ,ppagať a serēdo dicta.¶ Minus:qa iã icipio iuidiã supare.¶ O pyeri.o musa.Est.n.hæc pyeris & i ucõ remota.i.ex græca cõsuetudine fit pyeri.¶ Quæ tempe.dul.stre.i. dulcē sonũ.¶ Aureæ te.pulchræ & excellētis testudinis.¶ Tempas stre.nõ sine rõne dixit.Nã sonitus testudinis nisi in certũ numerũ tēperaretť strepitus.i.cõfusa uox eēt:& nõ harmonia.¶ Tempas stre.i.tempando et strepitu uocē facis.¶ O dõa uo.cygni.pi.quo.i.cuiq̃ tãta sit uis:ut ēt piscibq̃: q muti sũt possis nõ mõ uocēdare:sed ēt optimã uocē qualē in cignis audimus.Pisces exceptis paucis nõ respirãt:qa non hãt pulmonem:neq fuit opus pulmõe sanguine carētibus:qa respiratio data ē aiali:ut illa refrigideť nimius calor sanguinis i cordē.At in piscibus sanguis non est.Qui aūt nõ respirant:nõ pñt hre uocē. Ergo pisces mutum pecus dicuntur. Delphini tũ & balenæ:& qdã magni pisces respirãt qa pulmonē hñt:ait Alb.magnus:& aristo.in.li.de animalibus.¶ Totũ.m.totũ hoc qd̃ monstror a ,prereũtibus digito fidicē romanæ lyræ.i.poeta lyricus i romana lingua & q̃ spiro.i.uiuo:& q̃ placeo:si placio.i.si uē ē q̃ placiã.Est tui mũeris.i.ē munus mihi a te datũ.¶ Qd̃.i. uiuo:s; ñ dixit uiuo nisi q̃sũ i aliq̃ fama:nã q̃ sine fama degũt illoq̃ uita morsq̃:ut ait Sal.iuxta ē:qm̃ de utraq filetur.¶ Si.p.cõditionalē adhibuit:ne arrogãter de se dicere uideretur.

Argumentum. ODES. IIII.

¶ANT. Hac ode & aqlæ & leoni cõparat Drusũ tyberii fratrē ob eius i hostes strenuitatē: dõuerat nãq; rhætos:& uindelicos Eiusdem quoq; maiorum gesta in eius etiã laudem cõmemorat.¶ Qualem mi.Ode est similis nõnæ li.i.est aūt ordo. Qualem alitem ministrũ ful.Cui iuppiter rex deorum permisit regnum in uagas aues. Expertus fidelem i flauo ganimede. Olim iuuentas & patrius uigor propulit nido laboq̃ inscium &c.¶ Ministrũ.f.negant solã aqlã unq̃ fulmine exaiatam.ideo armigerã iouis consuetudo indicauit:ut Plin.scr.li.x.¶ In ga.de hoc superius.¶ Qualēue læ.ordo ē.qualēue leonem iã lacte depulsum ab ubere fuluæ matris.¶ Caprea intenta lætis pa.ni.periturano uo dente.¶ Nouo.d.adhuc.n.nunq̃ cædem commiserant leõis puidentes.¶ Videre rhæ.ordo est.Rhæti & uindelici.nã & intelligendũ est &c.¶ Drusum:fuit is Tyberii nerõis:& liuiæ drusillæ filius:fraterq; Tyberii Cæsaris:& augusti priuignus: q rhætos & uidelicos:alpiũ populos domuit:de qb9 ēt Suet.ait q̃ augustus domuit ptim ductu:ptim auspiciis suis cãtabriã.Aquitaniã &c.itē rhetiã &uidelicos ac salassos gētes alpias coercuit Str. li.iiii.scribit:q̃ supra comũ ad alpiũ radices Rhæti iacēt:atq; ad italiã ptinent. Et uinũ rhæticũ inter italica cõmendata non sane inferius in montanis illorũ radicibus nascitur. Vniuersa autem montana pars in orientem: & in austrum uergens a rhætis Vindelicisq; tenetur hoq̃ uero feritatē etiã.L.florus scribit.De drusoq; etiam plurima.¶ Quid debeas:o roma neronibus: patricia gens Claudia orta est ex regillis oppido sabinorum:inde romam recens conditã cum magna clientũ manu cõmigrauit.auctore Tito tacio: uel quod magis constat Tacio Claudio gentis

Ode.iiii.tri.tetra.de drusi laudibus.

Valē ministrq̃ fulminis alitē
Cui rex deoq̃ regnũ in aues
Permisit expt9 fidelē(uagas
Iuppiter in ganimede flauo:
Olim iuuentas & patrius uigor
Nido laborum propulit inscium
Verniq̃ iam nimbis remotis
Insolitos docuere nixus
Venti pauentem:mox in ouilia
Demisit hostem uiuidus impetus
Nunc in reluctantes dracones
Egit amor dapis atq; pugnæ.
Qualemue lætis caprea pascuis
Intenta:fuluæ matris ab ubere
Iam lacte depulsum leonem
Dente nouo peritura uidet:
Videre rhæti bella sub alpibus
Drusum gerētem uindelici: q̃bus
Mos unde deductus per omne
Tempus amazonia securi

Dextras obarmet quærere distuli:
Nec scire fas est omnia.sed diu
Lateq; uictrices cateruæ
Consulis iuuenis reuictæ
Sensere qd mens rite quid indoles
Nutrita faustis sub penetralibus
Posset:quid augusti paternus
In pueros animus neronis.
Fortes creantur fortibus & bonis.
Est in iuuencis est in equis patrũ
Virtus:nec imbellem feroces
Progenerant aquilæ columbam
Doctrina: sed uim promouet insitam:
Rectiq; cultus pectora roborant.
Vt cunq; deficere mores
Dedecorant bene nata culpæ.
Quid debeas o roma neronibus:
Testis metauq̃ flumē & hasdrubal
Deuictus:& pulcher fugatis
Ille dies latio tenebris.

pricipe.Post reges exactos sexto fere anno a patribus in pricios coaptata.Deinceps procedente tpe duo de triginta consulatus: dictaturas quinq; censuras.vii. Triũphos.vii. duas ouationes adepta est: inter cognomina autē & neronis assumpsit:quod significat ligua sabina fortis ac strenuus.¶ Multa. multorũ claudiorũ egregia merita:multa ēt secus admissa in repu.extãt Appius cæcq; societatē cũ rege pyrrho:ut paq̃ salubrē iniri dissuasit:Claudiq; caudex primus freto classe trãsiecto pœnos sicilia expulit.Tyberius Nero adueniētē ex hispania cũ ingētibus copiis Hasdrubalē priusq̃ Hannibali fratri coniungeret:oppsisit. Ex hac stirpe tyberius cæsar genus traxit: & qdē utrũq; : paternũ a tyberio Nerone:mrnum ab appio pulchro:qui ambo Appii cæci filii fuerant.Hæc ex Sue.¶ Metaurũ flumē. Metaurus fluuius est inter phanũ fortunæ & Senegalliã: ppius tñ phano ad duo millia passuũ:lõge uero a senegallia.xiii. millibus pas. Est aūt in umbria:ut scri.Pli.lib.iii.ingrediturq; mare adriaticũ. Apud metauq̃ deniq;.M.Liuius: & Claudius nero consules Hasdrubalē Hãnibalis frem:ut illi se coniungeret ex hispania uenientē occiderunt cæsis ēt.lvi.milibus hostiũ.¶ Captis. v.milibus & q̃drigentis cũ magna præda: tũ ois generis: tum auri argētiq;.Ciuiũ ēt romanoq̃ q capti apud hostes erãt supra .iiii.milia capitũ recepta.Sed octo ferme milia romanoq̃ socio rũq; occisa.Plura ēt Liui.vii.de bel.pũico secũdo.¶ Tenebris; i.hostibus qui hosum aīs tenebras ob terrorem incutiebant.

¶ACR. Qualē.m.hæc ode scripta est pp q̃ & quartũ librũ contra dispositionē fecit in laudē Drusi neronis priuigni augusti Cæsaris filii Neronis:quē ob insigne uirtutis aquilæ comparauit.¶ Alitē: aquilã quã & reginam auiũ uolunt: ut Sublimē pedibus rapuit iouis armiger uncis:iõ tutelæ iouis dī deputata:qa ,psperũ auspiciũ eius aduersum titanas pugnaturus accepit:i ganimede flauo rubeo.¶ Nido.l.i metaphora aqlæ ,pdurauit:dicendo nidũ laboq̃ ,p familia nobiliũ & uirtutũ domo.¶ Verniq̃:ut ruit imbrifeq̃ uer.¶ Insolitos.d.n.icõluetũ nisum ad primos uolatus aqlæ adhuc aerē & uētos timētis.¶ Vēti.p.solitã uiribus & uolatu cõtinuo ad p̃dã ,pdire ut fulua draconē fert auis.¶ Egit amor.d.a.p.in agno ibelli dapis in dracõe pugne.¶ Qualemue læ.c.p. Qualem inqt leonem primæ iuuentæ capra timēs talem drusum hostes uidere.¶ Dēte no.adhuc inconsueto ad p̃dã.¶ Videre.rhæti.b.s.a.hypbatõ lõgũ supiori sensu respõdit:qualē aqlã uel leonē in bellis ,pda talē drusum uidere rhæti uindelici barbaroq̃ gētes.Nec scire.f.o.e.i.licet aliqua ignorare.¶ Sed diu late:hoc solum inquit mihi dicere satis est:q̃ rhæti diu potentes:& uictores a druso adhuc puero supati sunt.¶ Sensere: ,pbauere uirtutē & institutionē romanã:indoles:ætas:ĩdiciũ futuræ ,pbitatis.¶ Faustis:fœlicibus custodia uirtutũ.¶ Paternus:ut pr æneas.¶ In pueros ani.duo fuerũt Nerones priuigni augusti:quorum ũnũ in domo tiberii claudii neronis mariti liuia peperit.Alterũ in utero ad augustũ attulit.Hoq̃ altero in germania morbo absumpto alter adoptatus: ab augusto successor pricipatus eius fuit:& uocatus est Tyberius cæsar.¶ Fortes creant.f.filios a parentũ nomine degenerare uirtute.¶ Est in iuuēcis:est in eqs patrũ uirtus ut cõtinuo peccoris generosi pullus in aruis altius igredi.¶ Promouet.i melius auget.¶ Insitã:naturalē.¶ Rectiq; cu. bõa istitutiõe reddi bonũ naturale ,pfectũ:q̃ si desit bõ nata deprauari pectora:in laudē augusti dictum i cuius domo Nerones educati disciplinã accepere uirtutũ.¶ Roborãt:cõfirmãt.¶ Indecorãt:ĩdecora faciũt.¶ Vtcũq;:ubicũq;.¶ Testis me.fl.Metaurus fluuius ē de piceni ,pulcia oriēs i flaminiã decurrēs q̃ regio gallia dicebať iuxta hũc fluuiũ Claudius uero cõsul cũ salinatore collega suo:ita Hasdrubalē hãnibalis fratrē i italiã auxilio fratri magnũ exercitũ deducentē deuicit & iterfecit:ut nec ,pfectũ ex castris cõsulē hãnibal dum castra munisset:nec reuersum ante recognoscere:q̃ fratris caput in castra proiectum: & de exercitu eius pœnos captiuos uidisset: quo bello superati.xlv: milia Hasdrubalis exercitus cæsa feruntur.¶ Tenebris:tenebras pro aphrorum terrore dixit.

¶POR. Qualē.m.f.a.Hæc ē ægloga pp q̃ ut supra ostēdimus totus hic liber cõpositus ē. Scripta est ergo in Neronē drusum priuignũ:& successorē augusti:q̃ rhætos uindelicos bello uicit.De ipio ãt pricipis huius duplicē facit cõparationē:nã drusum ait tãto uigore atq; ipetu hostes uidelicos iuasisse quãta ui solet aqla i rapinã irruere primũ auiũ mox corroborato uigore ēt draconũ ipsos ãt hostes ita cõterritos eē belligerãtis drusi uirtute ut caprea uisu leõis i se irruētis.¶ Quib9 mos:uñ deductus p oē tps amazõia securi dextras obarmet q̃rere distuli:Hi uidelici ab amazõibus electi e suis sedibus & ex thracia i exiliũ se cõtulisse alio:inq; iugis isedisse dñr:& qd̃ potissimũ in se tæla secureq; amazonũ exptos fuisse:ipsos usum eaq̃ in bello accepisse.¶ Nec sci.f.est.Sensus est. fas est nõ oia scire.i.licet aliquid ignorare.Consiliis iuuenis repræsse. eo pertinet qd̃ uictrices late dixerat. Quid idoles nutrita faustis sub penetralibus.qa nõ põt Drusum laudare nũc: ut filiũ augusti ab eo educatũ institutũq; dicit.Quid augusti paternus in pueros animus neronis.Duo fuerant nerones priuigni augusti.Quoq̃ alteq̃ i domũ Tiberii claudii mariti prioris Liuia pepit:alteq̃ utero ad augustum attulit. hoq̃ alter in Germania morbo extinctus:alter adoptatus ab Augusto successor pricipatus eius fuit:uocatusq; est Tiberius Cæsar.¶ Nec imbellem feroces progenerãt aquilæ columbam prouerbialis sentētia.¶ Doctrina:

sed uim promouet insitam atq; isitam innatã atq; ingeneratã:significat ergo uirtutem a parentibus ingenerari, istrui uero doctrinæ disciplina. ¶ Rectiq; cultus pectora roborãt. Recti genitiui casus nũeri singularis: huius recti cultus numeri pluralis:casus nominatiui:hi cultus. Sensus est autem. colẽdo in rectum pectora corroborant & rectũ absolute accipe, p æquo ac iusto. ¶ Vt cũq; defecere mores:mores dedecorãt bene nata culpæ. Vt cũq; q̃docũq;:sicut apud hunc poetã sæpe diximus. Indecorẽt ãt idecora faciũt:ac p hoc dedecorãt signat. Bene nata culpæ.absolute dicit. Sẽsus ergo ẽ, honesta natali ũ generositas culpa dedecoratur:nisi digna hæc disciplina, psequat. totũ aũt pp augustũ:dicit in cuius domo nerões uident disciplinã uirtutis accepisse. ¶ Quid debeas o roma neronibus. Testis metaurꝰ flumẽ & hasdrubal. metaurus annis Galliæ ẽ iuxta quẽ nero cõsul cum salinatore collega suo hasdrubalẽ hãnibali fratri suo magnũ exercitũ adducẽtẽ deuicit cæsis supra qnq; &.xl. milibus. ¶ Testis.m.f.metaurus dr nõ metaurꝰ:sed flumẽ noie hoc figurauit:ut alibi: aut flumen rhenum aut pluuius describitur arcus:& Salustius:nomenq; danubium habet ut ad germanorũ terras astringit.

¶ CHRI. Qualẽ ministrũ. Drusum laudat priuignũ Augusti cuius gra cõtra istitutũ suũ quartũ hũc libꝝ scribẽdũ:suscepit. Drusus i alpibus rhætos uindelicos populos asprimos supauit. Cõparat ergo illũ aqlæ & leoni:quoꝝ altera iter aues alter inter quadrupedes regnũ obtinet. Est aũt ordo. Rheti uindelici uidere Drusũ sub alpibꝰ gerẽtẽ bella talẽ q̃lẽ iuuẽtas & prius uigor oli, ppulit nido alitẽ ministrũ fulminis: cui iuppiter rex deoꝝ exptus illũ fidelẽ i suo ganimede, pmisit regnũ i aues uagãs & ,ppulit a nido illũ isciũ laboꝝ & uenti uerni docuere illũ pauẽtẽ isolitos nixus iã remotis nibis. Quid ãt sibi uelit q; aqla subministret ioui fulmina: & q; i illã uersus iuppiter ganimedẽ rapuerit:iã dictũ ẽ. ¶ Promisit regnũ. Rex auiũ appellat hic ales: qm cæteris oibus sit generosior & altius oibus uolet. Vn dicta ẽ aqla:q̃uis alii dicãt noiari ab aquilo colore. Fabula tamẽ est qd illã auiũ reginã iccirco iuppiter fecerit:qa in bello gigãteo sibi fulmina subministrauerit. ¶ Vagas.qa icertis sedibꝰ uagant. ¶ Iuuẽtas.nã pullus ẽ:& nõdũ e nido euolauit. ¶ Prius uigor:nã nõ degenerat apparẽte insciũ laboꝝ qa nõdũ uolauerat:ut addit insolitos nixus.q.d.q; sit opus maiori nixu: qa isolẽs uolãdi sit. ¶ In oui.ut agnos rapiat. In quo notat generositas:qa in primis uolatibus adhuc iscia regẽ sola generositate talẽ pdã petat. Pli.sex aqlaꝝ gña ponit. Sed prio & scdo generi ẽt cerui rapina sũt:eodẽ Pli.auctore. Cũ serpẽtibꝰ pugna ẽ Serpẽs.n.oua illiꝰ petit.illa serpẽtẽ rapit. ¶ In reluctãtes:qa ut dixi pugna cũ illis ẽ. Fuit ãt ,ppria & accõmodatissima cõpatio adolescentis pria i militia excellẽtissimi ad aqlini pulli primos ex naturali generositate uolatus atq; raptus. ¶ Dapis ut sit sibi esca. Pugnæ ut ulciscat illũ q in oua aqlina iperũ facere solitus sit. ¶ Qualẽue. Alia cõpatio:& i oibus supiori simillima. Ergo talẽ uiderũt rhæti drusum q̃lẽ leonẽ uidẽtẽ ilẽtis pascuis caprea itẽta pp timorẽ ab ubere fuluæ mris leonẽ iã depulsũ lacte.i.q ad florẽtẽ ualidãq; ætatẽ ex miori iã puẽit. Videt ergo hũc caprea pitura nouo dẽte.i.dẽte leõini catuli nõdũ i alia pda exercito. ¶ Rhæti uidelici. Proposuerat igẽtẽ drusi fortitudinẽ. Nũc seqt ,ppõnis rõ q̃ ,pbat hoꝝ fortitudinẽ ab expugnatis populis:q & naturali bellicossimi eẽnt & optimo armoꝝ genere munitissimi:& situ loci inexpugnabiles. Nã inalpibus sũt:& uniuersam mõtanã regionẽ i oriẽtẽ austrũq; spectãtẽ occupãt & i italiã supra ueronã & comũ extẽdunt. Hoꝝ latrocinia crudelissima i italos erãt. nã si uicũ oppidũue cœpissent:nõ mõ puberes mares: uerũ ẽt ifantes trucidabãt. Quin & oẽs mulieres pgnãtes q̃s eoꝝ uates marẽ cõcepisse diuinarent. Hos penitus subiugauit amplissima uictoria Drusus germãicus. Sed uictor iter salã rhenũq; fluuios extictus ẽ:ut ait Strabo: Qui multa pterea de rhætis tũ fortia tũ crudelia narrat. Seruius hos liburnos eẽ dicit Pli. uero rhoetoꝝ & euganeꝝ Veronã fuisse scribit. ¶ Amazonia se,i.tali securi:q̃li amazones utebant: Dicit autẽ poeta distulisse q; rere:unde illis mos.i.consuetudo deductus p oẽ tps subarmet dexteras amazonia securi. Quia nefas sit scire oia. Sed satis sibi eẽ scire q; ipsi hactenus uictores cõsilio drusi supati sunt. ¶ Diu:ad lõgitudinẽ tpis. ¶ Late.ad amplitudinẽ regiõis referas. Magna ergo laus eius uictoriæ:q̃ infinita hoium multitudo q̃ sp uictrix fuisset: succubuerit. ¶ Sensere. Laudat & augustũ:cuius disciplina & fœlicitate iformatus adolescẽs huiuscemodi facinora edere potuerit. ¶ Fortes creant fortibus. Laudat domũ claudioꝝ equa isti orti sunt. ¶ Est i iuuen.ẽ in eqs.p.u. Nõ inutilis inqsitio est:quare magis i brutis q̃ i hoie paterna uirtus relucescat:sed in aliud tps differenda uẽ. poeta aũt nõ in eo qd semp fit:sed qd nõnunq; fieri solet:sniam q̃ sibi subseruiat ad psens excitat. lõ aũt brutoꝝ ,ptulit exẽpla:qa i illis hoc sæpius deprehẽdit. Laudat igit familiã a sua sobole laudat quoq; sobolẽ a suis ,pgenitoribus. ¶ Doctrina.f.u.snia est. Valere qdẽ multũ in hoie uim a natura insitam. Sed tũ opus eẽ dicit:ut igeniũ illud naturale bonaꝝ artiũ disciplina excolat. nõ.n. uirtutes i nobis a natura sunt:sed ut ait Cicextãt igniculi seminaq; uirtutũ:q̃ & si efficacia sint:tũ nisi doctrina optimisq; moribus excitent augeanturq; facile extinguunt. Quẽadmodũ & terræ q̃uis fertiles sint:tũ nisi cultura adhibeat facile sterilescunt. ¶ Promouet:educit ad pfectionẽ. ¶ Cultus recti:recte disciplinæ:qbus animi excolunt. ¶ Pectora:muniũt mẽtẽ & robustã faciunt. ¶ Vtcũq;:snia est:q; si boni mores qbus semina uirtutũ ad habitũ pfectũ ,pducunt deficiant: culpæ.i.uitia dedecorãt & deturpant bene nata.i.illã ,pbã uim nobis isitã:quã seminat appollo: qm deprauati mores illã obruũt. Nõ.n. sunt a natura uirtutes:sed p bonos mores ex freqntatis actibus fiunt habitus:qui uirtutes sunt. Metaurũ flumẽ est umbriæ descẽdẽs i adriaticũ mare haud lõge a fanestri colonia senogalliã uersus. ¶ Hasdrubal de. Post cõflictũ cãnẽsem:& si uniuersæ italiæ maximo terrori erat hãnibal:tũ accersitus est i Italiã eius frater Hasdrubal:a romanis ãt alter cõsulũ Claudius nero cõtra Hãnibalẽ ,pfectus est. Alter autẽ Liuius salinator Hasdrubali oppositus ẽ. Sed erãt tãtæ Hasdrubali copiæ:ut Liuius minime illis resistere posse putaret. Quapp Claudiꝰ nescio maiori aio:an cõsilio ita e castris:q̃ hãnibali opposita habeat cũ pte deleta militũ discessit:ut nihil Hãnibal psenserit. Ita ẽt ad metaurũ ,pfectus cũ collega se cõiunxit: ut hostis suũ aduentũ non aiaduerterit:quapropter sua pcipua opera ita egregiæ collatis signis pugnatum ẽ: ut hasdrubal cum quinquaginta sex millibus militũ cæsus fuerit eadẽq; celeritate ad castra sua deide reuersus nihil tale ad huc suspicãti Hãnibali per captiuum ,ppter hoc solutum hasdrubalis caput obtulit. ¶ Ille dies: in quo uicto-

tia potius ẽ pulcher fuit fugatis tenebris ex latio.i.deuictis hostibus & remota tristitia q̃ notat p tenebras ut fœlicitas per lucẽ. Ex hac uictoria Liuio salinatori qm̃ suis auspiciis & in sua ,puincia res gesta ẽ triũphus decretus est. Itaq; q̃drigis uectus est. Claudius uero illũ æquo ,psequebat. Sed tũ plus honoris & gloriæ i claudium reddundauit. Nã sua opera uictoriam partam putabant.

Qui primus alma risit adorea
Dirus per urbes afer, ut italas
Ceu flamma per tædas uel eurus
Per siculas equitauit undas:
Post hoc secundis usq; laboribus
Romana pubes creuit & impio
Vastata pœnorum tumultu
Fana deos habuere rectos
Dixitq; tandem perfidus hãnibal
Cerui luporum præda rapacium
Sectamur ultro:quos opimus
Fallere & effugere est triumphus
Gens quæ cremato fortis abilio
Iactata tuscis æquoribus sacra:
Natosq; maturosq; patres
Pertulit ausonias ad urbes
Duris ut ilex tonsa bipennibus
Nigræ feraci frondis in algido
Per damna per cædes ab ipso
Ducit opes animumq; ferro.
Non hydra secto corpore firmior
Vinci dolẽtẽ creuit in herculem
Monstrũue summisere colchi
Maius, echioniæue thebæ.
Merses profundo pulchrior euenit
Luctere multa proruet integrũ
Cum laude uictorem:geretq;
Proelia coniugibus loquenda.
Carthagini iam non ego nuncios
Mittã superbos: occidit occidit
Spes omnis:& fortuna nostri
Nominis hasdrubale interẽpto.
Nil claudiæ non perficient manus.
Quas & benigno nũine iuppiter
Defendit & curæ sagaces
Expediunt per acuta bella

¶ ANT. Alma adorea.i.laude & gloria. Nã adoream laudem siue gloriã dicebant:qa gloriosum eũ putabant esse:q fratris copia abundaret ut Festus inquit: Et apuleius li.iii.ait. Ergo igitur iam & ipse possum inq̃ mihi primã istã uirtutis adoriã ad exemplum duodeni laboris herculis numerare: item lib.vii.fic. ¶ Domi foriq;:fortibus factis adoriæ plenæ:gloriarer equis armẽtis. Dicitur aũt adorea & adoria: licet ab adoreo dicatur: adoreum olim far uocabatur. ¶ Dirus p.uia. sensus est: q; hannibal uicto hasdrubale p italas urbes fugit: uti flamma per tædas:& eurus per mare siculum. Liui.autem scribit libro septimo de bel.punico secundo q; occiso hasdrubale Hannibal tanto simul publico familiariq; ictus luctu agnoscere se fortunam carthaginis fertur dixisse. Castris inde motis:omnia auxilia quæ diffusa latius tueri non poterat in extremum italiæ angulum brutios contraxit: & metapõtinos ciuitatem uniuersam excitos sedibus suis & lucanos qui suæ ditionis:erant i brutium agrum traduxit:utq; idem Liui.libro nono scribit cum postea locros Scipio recipere uellet inde nocte motis castris abiit Hannibal. Idem postea a sempronio consule in agro crotonensi fusus ac fugatus est: ubi cæsa sunt supra quattuor millia armatorum paulominus trecenti capti uiui:& equi.xl.& undecimo militaria signa:itaq; percussus aduerso prælio Hãnibal Crotonem exercitum reduxit. Atq; ut Liuius idem libro decimo scribit. Nihil post hæc ab Hãnibale in Italia gestum est:nã eum carthaginenses reuocauere ab ipsa italia. ¶ Vt italas:ut.i. quemadmodum: legitur autem cum quadam admiratione. ¶ Rectos:æquos & benignos non auersos:ut olim. ¶ Fallere & effug.:sensus est: q; fallere ro. & effugere illos erat aphris summe triumphus. ¶ Gens.quæ ordo ẽ: gens quæ fortis ab ilio cremato iactata tuscis æquoribus pertulit ausonias ad urbes sacra & natos & maturos patres per damna per cædes ab ipso ferro:ducitur opes animumq; ut Ilex tonsa duris bipennibus in algido feraci nigræ frondis. ¶ Nigræ frondis:propter umbrã id ait quæ ex frondium densitate est: uel quia ibi ilices affluunt: quæ nigre sunt frondis. ¶ Natos. Aeneam & ascaniũ. Patres anchisem & æneam. ¶ Hydra:ex hydræ lerneæ corpore centum prodibant serpentum cum capite ceruices quarum singulis cæsis duæ renascebatur: ob eamq; rem minime uinci posse uidebatur: cum pars amputata ualidior redderetur:hanc difficultatem arte superans hercules Iolaum monuit ut e uestigio incisam ceruicem face ligneа:ne efflueret sanguis:inureret: hoc pacto superata bellua sagittas eius sanguine unxit: quo illarum uulnus mortiferũ redderetur: hæc omnia ex libro quinto Dio. Eusebius uero ubi de hercule meminit:ita ait. Hydram autẽ calidissimum fuisse sophistam asserit Plato: De hydra Oui.etiam scribit in principio libro nono illud fere quod Dio.de numero capitum & cæsorum augmento. ¶ Monstrũue sumiscere Colchi. Auream pellem arietis in templo martis Aeta rex suspẽderat:quod longe erat ab urbe sybari colchorum regia stadiis.lxx.id autẽ muro circũ dederat:custodesq; plures apposuerat: & draconẽ:sed re uera templi custos draco dictus est hæc & plura Diod.libro quinto Ouid.uero libro septimo meta. scribit hũc draconẽ auxilio medeæ ab iasone occisum esse. Ait autẽ peruigilẽ supest herbis sopire draconẽ. Qui crista linguisq; tribus psignis & uncis dẽtibus horrẽdus custos erat arboris aureæ. ¶ Echiõiæue the.fuit Echiõ unus e qnq; q cadmo thæbas cõdere auxiliatus ẽ:occiderat ãt cadmus serpentẽ maximũ:deinde respõso ab aere dato illius dentes sæuit:e qbus nati sunt armati hoies:q seipsos occiderunt ilico superstitibus quinq; tãtũ quoꝝ unus echion. De hac re Latius lib.iii.met. Ouid. ¶ Merses:romanũ supple ẽ aũt a merso.mersas. ¶ Luctere: nullo mõ si itelligas:nã p se plenus ẽ sermo:ẽ.n. sicut merses secũda uox pntis subiunctiui:quo ,p impatiuo interdũ utimur Luctere.i.luctam ineas cũ romano. ¶ Integrũ uictorem:idest antea inuictũ. ¶ Coniugibus loquenda: hinc ait Vlyssi penelope. Grata ferunt nymphæ pro saluis dona maritis. Illi uicta suis troica facta canunt. Postea narrantis coniunx pendet ab ore uiri. ¶ Superbos:hilares & nobiles ob uictoriam aliquã: non.n. amplius

uictor esse possum. ¶ Spes omnis: erat enim Asdrubal patre eodem amilcare: genitus: æque dux impiger p tot in hispania annos bello ro. exercitatus. gemina uictoria insignis duobus ducibus cum exercitibus deletis: ut Liuius scribit libro septimo de bel. pu. secun. ¶ Et fortuna: ut ex Liuio diximus occiso hasdrubale Hannibal agnoscere fortunam carthaginis fertur dixisse. ¶ Nil Claudiæ: poetæ uerba sunt i laudem Drusi domus Claudiæ. ¶ Iuppiter: augustũ intelligit. ¶ Curæ sagaces: ipsius augusti consilia. ¶ Expediunt: Explicant liberant. ¶ Acuta. b. periculosissima. allusit autem ad telorum acumen.

¶ ACR. Qui primus. a. r. a. adorea laus publica dicebat eo q̃ uictores a uictis adorarent. ¶ Ceu flãma ptædas: post laudem fratris fugam describit Hãnibalis. ¶ Secundis usq; laboribus: in laudem drusi: qui de nero nis genere descendit. cõmemorat: ex quo Hasdrubal occisus est: & a nerone hannibalem iam mortuum fuisse & creuisse romanos. ¶ Tumultu clamore bellico: ut ille ẽt cæcos instaret tumultus sæpe mouet. ¶ Deos habuere rectos: ita dii propitii recti: ut auersi irati dicebãtur: ut diua solo fixos oculos auersa tenebat. ¶ Perfidus: quia ipsius instinctu post primum bellum fractis pacis cõditionibus in bellum reditum est. Cerui lupo rum quasi fugientis. ¶ Hãnibalis orationem fingit ad milites suos: qui dicat pugnamus cõtra eos quos si euaserimus p triumpho habendum: iõ aũt lupis cõparauit romanos: quia auctor nominis eorũ a lupa nutritus ẽ. ¶ Gens quæ cremato. f. ab. i. tanq̃ romana gens p damna & cædes creuerit: iõ exẽplum troiæ ponit a qua oriundus est: ut Quos nulla fatigant p̃lia: nec uicti possunt absistere bello. ¶ Sacra. deos penates: de quibus Virg. sacra suosq; tibi cõmendat troia penates. Hos cape fatorũ comites. ¶ Natosq; maturosq; patres. ut Ascanium anchisenq; patrem teucrosq; penates. Commendo sociis & curua ualle recondo: qbus liberatis æneas ad italiã uenit. ¶ Tonsa: cæsa. ¶ In algido: fertili. ¶ Per damna: per cædes. ¶ Ilex. n. cæsa ferro melius pullulat. ¶ Nõ hydra secto: exemplo ilicis Romanorũ damno melioris. ¶ Hydræ etiam: quæ excisis sub hercule serpentũ capitibus numerosior excrescebat: laudat romãos bellorũ damno meliores semper effectos. Colchorũ quoq; eos mõstro cõparat: ubi satis draconis dẽtibus armati de terræ sulcis egressi sunt. Quod iason medeæ arte superauit. Simile & aliud exemplũ draconis thebani: quẽ cadmus occidit cuius satis dentibus armati prodierũt: ex quibus aliquos in societate cõdẽdæ urbis cadmus dicit asciuisse. ¶ Echiõiæue th. ab Echiõe cõditæ: qui fuit pater penthei gener cadmi. ¶ Merses p fundo: si mersaueris romanũ: fortior fit ita aũt hoc uerbum declinat: merso mersas: ut fluuio mersere salubri. ¶ Proruet: euertet: euincet: ut proruet insano cõtorquens uertice silua fluuiorum rex Eridanus. ¶ Integrũ: ante nõ uictum. ¶ Cõiugibus loquẽda: aut pro laude uictoriæ referẽda cõiugibus: aut p maritorũ uirtute cõiugibus narrãda. ¶ Multa: p multũ. ¶ Proruet. i. si romanũ puocaueris ad cõtentiones: q̃uis multorũ uictor eris: facile ab illo superaberis. ¶ Carthagini iam nõ. e. n. m. i. adhuc uiuit quasi hãnibalis uerba sunt: tñ iuxta historiæ fidem uiso hasdrubalis capite: in hæc dicta hannibal dolore dicitur erupisse. ¶ Agnosco te fortuna carthaginis. ¶ Nil. c. n. p. m. iam hic poeta loquit drusum neronẽ significans: & uires & optima Aug. consilia. ¶ Expediunt: dura bella finiunt.

¶ POR. Qui primus alma. r. a. adorea laus bellica dicit fortassis: q̃ adorãdi sunt q laudem ex bello reportant. Risit ergo romanis accipiendũ. Et impio uastata penorũ tumultu fana deos habuere rectos: & hii inquit quorũ templa in italia a pœnis uiolata sunt: inde recti esse cœperunt pro romanis aduersus eos agentes. ¶ Sectamur ultro quos bello petimus romanos: quorũ manus si effugerimus gaudere debemus similesq; in hoc sumus ceruis q̃ ultro lupos infectant: quos alioqn fugere debeant. ¶ Duris ut. i. t. b. n. f. i. al. ordo est: ut ilex nigra est frõdis in algido feraci duris bipẽnibus tõsa. Sensus aũt hic est: ut ilex quãto magis securibus cedit tãto corroborat magis ac reuiuiscit: ita romãi p dãna cædis suæ fortiores effecti sunt. ¶ Nigræ frõdis. i. uirides umbrosæ. ¶ Nõ hi. cor. fir. & reliqua opportuna cõparatio: qa romanos uult intelligi cæde sui potentiores fieri. ¶ Mõstrũue summisere maius echioniæ thebæ: ubi armatorũ seges exiluit. Hoc aũt intelligi uult mirabile esse nõ deesse romanos tot bellorũ cladibus acceptis. ¶ Geretq; p̃lia cõiu. loquẽda: utrũ quæ ipsi romani milites apud coniuges suas ostentent: an quæ coniuges eorũ de maritis suis prædicent. ¶ Occidit: occidit spes oĩs & fortuna nostri noĩs: hasdrubale interempto: hæc re uera frequenter dixisse dicit hãnibalem cum caput fratris sui hasdrubalis uidisset: quod nero de idustria illatũ ex gallia ante castra eius nihil adhuc sciẽtis de hac cæde proiici iusserat. ¶ Nihil claudiæ non perficient manus: hæc iam poetæ uerba sunt: nõ adhuc Annibalis. ¶ Et cu. sa. expedium per acuta belli absolutæ dicuntur ea quæ sunt in bello periculosissima.

¶ CHRI. Adorea. i. uictoria. sic. n. noiat: qa i ea uictus uictorẽ adoret. Alii credũt adoreã ab eo denoiatam q̃d est ador species. f. farris præcipua. ex quo liba ad sacrificiũ fiebãt. ¶ Dirus: exaggerat uictoriã claudii ab iis q̃ inde prouenerũt bona. Nã tãta plaga accepta hãnibal semp post hac de fuga cogitauit. Ordo aũt uerborũ sit. ¶ Vt equitauit. i. q̃ celeriter equitando aufugit. ¶ Dirus afer. idest crudelis hannibal. ¶ Per urbes italas. Ceu flãma p tædas: ita uelociter: ut ignis percurrit tædas: uel ut eurus per siculas undas. ¶ Post hoc: post hanc a nerõe partã uictoriã. ¶ Romana pubes. i. iuuentus creuit: uel numero militum cum amplius nõ cæderent a pœnis uel creuit auctoritate & impio: dum pulso hoste amissas urbes recipiebat. ¶ Secundis laboribus: nam laborarunt in bello: sed tñ uictoriam semper reportabant. ¶ Et phana. i. tẽpla spoliata & diruta a pœnis habuerunt. ¶ Deos rectos. i. æquos hoc est ꝓpitios: sic cõtra iniquum p irato dicimus. ¶ Dixitq; tandem. Verba sunt hannibalis: cũ coactus est de fuga cogitare. ¶ Tãdem: post lõgum tẽps nam primus iactare suas crebras uictorias solitus erat. ¶ Cerui p̃da luporum: optime fugientes ceruis raptores lupis comparat. Sequimur eos quos nõ dico uincere: sed fallere & effugere. i. fallendo effugere est tanq̃ si de illis triũphemus: nam fugere fortissimum hostẽ spẽs quædã uictoriæ esse uidet. ¶ Gens fortis quæ cre. Fortis: sic Virg. Quos mille fatigant p̃lia nec uicti possunt absistere bello. nõ mirũ si in romano populo tanta fit uirtus: cum originem ab hiis troianis ducat qui cremata patria nõ succubuerunt: sed in Italiã ꝓfecti sacra natos parẽteq; extulerũt: ut nõ solum ipsi sua uirtute incolumes ex tanto incẽdio euaserint: sed ẽt suos ex crudelissimis hostibus. receperunt. Magni oĩno

animi est se ab hostibus uictoribus uẽdicare. Maioris ãt suosq; tutari: sed maximi oĩno q̃ iter bellicosissimos Italiæ populos huiusmodi sibi sedes cõstituerit. ut nõ mõ impium amissum repauerit: uerũ lõgæ excellẽtius ꝓpagauerit: ut a calamitatibus suis maiores resumpsisse uires uideant. Quapropter quadruplici cõparatione rẽ confirmat artificiosissimus poeta. Ondit. n. q̃ nõ magis repullulat ilex ferro excisa. ¶ Nigræ pp umbras quas infert. Vel pp arboribus uiuacitatẽ. quæ ostẽditur ex ipso frõdiũ colore: qui uiridis ad nigredinẽ tẽdit. ¶ Opes: uires. ¶ Animũ: audaciam. ¶ Non hydra. Monstruosa serpens: quam echidna ex tiphaone concepit. Sed illam in lerna argiuorum palude contra herculẽ nutriuit luno: ut ait Hesiodus: pugnauit igitur hercules cum hydra nec ferro expugnare potuit. Nã uno exciso capite septem subito renascebantur. Quapropter alia ratione tantum monstrum aggressus fortissimus heros: igne illã abstulit. Serui. ait: q̃ uno cæso capite tria subito excrescerent: ꝓtereaq; latine excetrã dictam esse. Idemq; ad hystoriam fabulam refert. Nã dicit locũ fuisse aquas uomentem: in quo uno meatu clauso multi erumpebant. Quod Hercules uidens loca ipsa exussit: & sic aquarum clausit meatus. Nam hydra dicit ab eo quod ẽ ὑδωρ. i. aqua. Dio. aũt sicu. refert huic monstro ex uno corpore centena colla capita serpentina habentia surrexisse: quorum uno cæso duo orirentur. Sed hercules Iolao mandauit: ut partem iã cæsam face accensa subito exureret: ne sanguis inde fluere posset. ¶ Dolentẽ uinci. Nã iniquo aĩo fert uinci uir fortis. Hydra ignorantiã allegorice nõnulli intẽptant: q̃ igne. i. ingenii feruore iterimit. Eusebius aũt de tpibus ubi de ægeo pãdionis filio mentione facit: refert auctore Platõe: hydrã calidissimũ sophistã fuisse. Ergo ut placuit Collucio salutato conciui nostro Hercules. i. doctus pñus ad hydrã accedit: nam cũ p dialectica rõnẽ uerũ inueniri posse existimet: & illã duplicẽ asaduerterat: ut altera uerisrõnibus agat: altera q̃ sophistica dẽ falsis putat sophisticã tollẽdã: & cũ i ea uno capite sublato plura nascãtur: qa ex uno errore plures subsequunt: rem igni. i. ingenii uehemẽtia cõficit. ¶ Colchi: pfectus est ad uellus aureũ diripiendũ Iason. Verũ cũ auxilio. Medeæ & tauros ignẽ euomẽtes domuisset: & serpentẽ aurei uelleris custodẽ loci draconẽ interemisset: fuit illi & terra tauris excolẽda & in ipsa arata terra dẽtes ferendi: ex quibus singulis singuli equites armati subito ex sulcis erũpebãt. Ergo ex uno mõstro plura nata sunt. ¶ Echioniæue thebe. Vrbẽ thebanã conditurus Cadmus ad ꝓpinquũ fontẽ comites aquarũ misit. Sed illos oẽs a serpente illic marti sacrõ cæsi sũt. ¶ Interfecit serpẽtẽ. Cadmes: & cũ de reparatiõe sociorũ oraculũ cõsuleret: iussus ẽ serere dẽtes serpẽtinos: & ex iis nati sunt armati eqtes q̃ subito tumultu mutuis uulneribus ceciderũt: exceptis qnq; q̃ illi cõites ad urbẽ cõdẽdã fuerũt iter quos fuit echion: q̃ Agauẽ unã ex filiabũ cadmi uxorẽ duxit: ex eaq; pẽtheũ suscepit: a matre deide & materteris laniatus: cũ sacra bacchi fieri ꝓhiberet. Ergo ut ad poetæ oõnẽ redeã: nõ tãtũ ilex & hydra & duo serpẽtes pullularũt q̃tũ troiana gens. ¶ Merses: subaudi: si ut Iuue. Græculus exuriẽs i cœlũ iusseris ibit. i. si iusseris. ¶ Ergo si. i. q̃uis merses. i. frequẽter mergas & obruas ꝓfundo: tamẽ emerget. ¶ Pulchrior. i. fortior. sic Vir. Satus hercule pulchro Pulcher auẽtinus. ¶ Luctere: p luctaris. i. si ẽt luctaris & pugnes: ipse pruette uictorem. i. q̃ antea uiceris. ¶ Integrũ. cui non sit exercitus iminutus: & de se loquitur. ¶ Cum laude. Quia ita pruet ut laudẽ mereat. ¶ Coniugibus: quia dolebunt maritos aut seruos esse cæsos. ¶ Superbos: ex uictoria ut post trebiensem: transimenensem: cãnensemq; conflictũ misit. ¶ Curæ sagaces. Occulte. n. ostẽdit ad res magnas peragendas opus eẽ diuino auxilio: sed illud nunq̃ affuturũ: nisi summã solertẽq; curam adhibeamus. Nã ut est apud Sal. Nõ uotis nũq; suppliciis muliebribus auxilia deorũ parant. sed uigilando agendo & recte cõsulendo prospere oĩa cedunt. ¶ Per acuta. i. per res difficillimas belli:

Argumentum. ODES. V.

¶ Ode. v. dicolos seu tetracolos tetrastrophos ad Augustum absentem.

Diuis orte bonis optĩe romulæ
Custos gẽtis: abes iã niũ diu:
Maturũque reditũ pollicitus patrũ
Sancto concilio: redi
Lucem redde tuæ dux bone patriæ.
Instar ueris enim uultus ubi tuus
Adfulsit populo: gracior it dies:
Et soles melius nitent.
Vt mater iuuenẽ: quem notus inuido
Flatu: carpathii trans maris æquora
Cunctantem spacio longius anno
Dulci detinent a domo:
Votis: omnibusq;: & præcibus uocat:
Curuo nec faciem littore dimouet:
Sic desideriis icta fidelibus
Quærit patria cæsarem.

¶ ANT. Absentẽ ab urbe augustũ ad redditũ exhortat: cũcta eteni ipm optabãt: cũ p̃sertim iã oĩa bella quieuissent: & pax ubiq; nec timẽda regio ulla romanis esset iã cũctis pene sub actis eũ postea uti deũ coli ab oĩbus scribit quod q̃dẽ ex historia sumpsit: nã Sue. ait ꝓinciarũ plæraq; sup templa & aras ludos quoq; quinquẽnales pene oppidatim augusto cõstituisse. ¶ Diuis orte. ode est similis sextæ. Est autẽ ordo: o optĩe romule orte bonis diuis &c. ¶ Est. n. augustus ortus ab ænea Romulo & Iulio cæsare p adoptionẽ: nam re uera filius fuit Acciæ filiæ iuliæ sororis cæsaris. ¶ Optime romule. i. auguste: quidam. n. censuerũt augustũ romulum appellari oportere: quasi & ipsum cõditorẽ urbis: legito Tranquillũ latius: & Eu. florũ in fine. ¶ Gentis. totius. i. ¶ Pollicitus: id per litteras actum esse itelligamus: aut oratores. ¶ Vt mater iuuenẽ: ordo est: ut mater & uotis oĩbus & præcibus uocat iuuenẽ cunctantẽ longius annuo spacio: quẽ notus inuido. i. odioso flatu trans æquora carpathii maris detinet uel destiat. i. diuidit a dulci domo. ¶ Carpathii maris: id mare tendit usq; rhodũ cretãq; ac cyprũ: ut Strabo docet li. iii. ¶ Tutus bos: ostendit p cæsarem augu. oĩa tuta eẽ: & crimina cuncta fugata. Florus. n. scribit q̃ augustus clauso iani tẽplo conuersus ad pacẽ: primũ in oĩa mala & in luxuriam fluens seculum grauibus seuerisque regibus coercuit. ¶ Faustitas: fœlicitas uel iucunditas. ¶ Cul parimetuit fides: omnes iam fidi sunt. ¶ Mox & lex: mos est institutum patrum pertinens

maxime ad religionem cærimoniasq; deorum antiquorum: ut festus ait quod idē Macro. li. iii. Lexem recta ratio in iubendo. & uetando: ut scribit Tul. li. i. de legibus. ¶ Maculosum nefas. i. stupra & adultera. nam eam legem tangit quam de adulteriis coercēdis sanxit: ea erat lex iulia. Vnde trāqllus de augusto ita scribit. Leges retractauit & quasdā ex integro sanxit: ut sumptuariam: & de adulteriis: & de pudicitia: de ambitu: & de maritandis ordinibus. De lege autem iulia latius legito in Iuuena. satyra. ii. ibi. s. ubi nunc lex iulia dormis. ¶ Simili prole: non enim nothi non spurii generantur: uerum legitimi & genitoribus similes. ¶ Quis par. per augustum deuictas prouincias enumerat. ¶ Condit: diem abscondit solem & finit diem colendo agros: id autem pacem ubiq; esse indicat. ¶ Alteris mensis. i. secundis: quæ in deorum honorem exhibebātur: unde poeta libro. i. æneidos ait de didone: Postq̄ prima quies epulis mensæq; remotæ Crateras magnos statuunt & uina coronant. Hic regina grauem gemmis auroq; poposcit Impleuitq; mero paterā: & postea iuppiter hospitibus nam te dare iura loquūtur. Hūc lætum tirisque diem &c. Vale. autem lib. ii. scribit primos ionas: secundæ mensæ ponendæ consuetudinem repetisse: at Mac. li. ii. saty. docet bellaria significare omne secundæ mensæ genus. Nam quæ τεμμάτα græci uel τραγήματα dixerunt: ea ueteres nostri appellauere bellaria: uina quoq; dulciora est inuenire i comediis antiquioribus: hoc uocabulo dictaq; ea liberi bellaria. ¶ Laribus. i. penatibus colebantur enim in domo lares: hinc naso. lib. i. tristium de uxore inquit. Illa sed ante lares sparsis prostrata capillis. ¶ Contigit extinctos ore tremente focos: sunt etiam lares urbium custodes: de quibus idem libro quinto fast. ait. Stāt quoq; pro nobis & præsunt mœnibus urbis. Et sunt præsentes auxiliumq; ferunt. De laribus tamen latius Epodo secunda uidero. ¶ Castoris: ode tertia &. xii. li. i. de castore & polluce dictū est. Herculis. Athenienses græcoq; primi ut deū sacrificiis Herculem coluerūt: suæq; pietatis erga illum deum exemplum reliquis præbētes: uniuersam primum græciā deinde cæteras oēs gentes ad eius cultum conuertere scribit ea Dio. libro. v. ¶ Longas o utinam: ordo est. ¶ Sicci mane: integro die dicimus o utinam bone dux utinam præstes hesperiæ lōgas ferias: huuidi cum sol oceano subest dicimus o bone dux utinam &c. ¶ Ferias: solebant induci feriæ ab imperatoribus ꝓpter uictoriam: poeta igitur illa fore longas exoptat. ¶ Ferias: ut scribit Pompeius antiq festa uocabant: & aliæ erant sine die festo ut saturnalia. De feriis autem plurima legito in macr. de uarietate dierum lib. i. satu. ¶ Sicci. ieiuni: sobrii. ¶ Huuidi: uinosi.

¶ ACR. Diuis orte. de augusto scribit qui in trāsmarinis partibus dii residens senatus ac populi p̄cibus legatione missa reditū suum promittens imorabatur. ¶ Romulæ: ꝓ romuleæ. ¶ Diuis orte: ut diis genitæ & geniture deos. ¶ Custos gentis. i. romanæ. ¶ Lucē redde: plus dixit q̄ salutē. Si quidem lux ꝓ salute poni cōsueuit: ut O lux dardaniæ spes o sanctissima teucrū. ¶ Instar ueris: ꝓ similitudine ueris qa lux dixerat supius: nō cōparationē uerni temporis posuit. ¶ Vt mater iuuenē: ita patriā augusti desiderare præsentiam: sicut a matre carpathii maris quē notus inuido flatu destinet a dulci domo lōgius anni spatio. ¶ Votisq; ꝯ tanq̄ uota pro reditu faceret: & oīa aduersa timeret. ¶ Curuo nec. f. ut affectū desiderātis oñderet eas ptes sollicite dixit attendi: a qbus sperat reuerti. ¶ Sic desideriis: tanq̄ patria desiderio augusti pcuteret: dū ꝓ eius salute esset sollicita. ¶ Tutus bos &. e. uirtute dicit & dispōne cæsaris p̄stitā agris quietē ut ille meas errare boues ut cernis & ipsum Ludere q̄ uellē calamo pmisit agresti. ¶ Almaq; faustitas: noua fœlicitas dicta. ¶ Pacatū. u. p. m. n. com. p̄ssi. n. ab eo fuerāt pyratæ. ¶ Culpari. m. f. tanq̄ cuius tpe nec creditū nec depositū negaret. ¶ Casta. pudica: ut Casta pudicitiā seruet domus. ¶ Mos & lex. m. e. n. legē significat quā de coercēdis adulteriis sanxit. ¶ Laudāt. s. p. p. tanq̄ abesse matrimonio culpā ꝓlis parētū similitudie demōstraret: ut Si qs mihi paruulus aula Luderet æneas: q te tantū ore referret. ¶ Culpā pœ. c. comes inqt culpæ pœna ē: nec differēdo uindictā p̄stat peccādi licētiā. ¶ Quis. p. p. nullas gētes dicit incolumi cæsare formidare. ¶ Feræ: idomitæ & bellicosæ hispaniæ gētes. ¶ Cōdit. q. d. c. finit explet. Vir. Cantando longos meminī me cōdere soles. & uitē uiduas ducit ad arbores: bnificio augusti ꝓ hostiū p̄stitā utilitatē agroꝝ cultu crescere: uiduas uero arbores sine uiribus dixit. Strātus humi palmes uiduas desiderat ulmos. ¶ Hinc ad. u. i. a. labore ad cōuiuia. ¶ Et. a. t. m. a. d. secūdæ mēsæ dicebant q̄ ī honorē deoꝝ exhiberi cōsueuerāt: ut non ego te diis & mensis accepta secūdis trāsierim rhodia. exhiberi ergo & augusto significat honorē deoꝝ per easdē celebritates. ¶ Vt græcia. Sic a romanis ꝓmittit augustū diis penatibus sociādum: sicut a græcis Hercules Castor & Pollux: quos & ciuica aī familiaritas cōmēdauit: aut quos labor diligi fecit & uirtus. ¶ Et. m. m. h. beneficioꝝ. ¶ Dux. b. f. aut pp cōtinuationē uictoriarū lōgas optauit ferias: aut abominādo uitam prolixā. ¶ Integro: toto die. ¶ Sicci: ieiuni. ¶ Vuidi: plēi: ut Vuidus

Tutus bos etenim rurā perambulat,
Nutrit rura ceres: almaq; faustitas.
Pacatum uolitant per mare nauitæ,
Culpari metuit fides.
Nullis polluit casta domus stupris,
Mox: & lex maculosū edomuit nefas,
Laudantur simili prole puerperæ,
Culpam pœna premit comes.
Quis pthū: paueat? qs gelidū scithē
Quis germania quos horrida pturit
Fœtus incolumi cæsare? quis feræ
Bellum curet iberiæ?
Condit quisq; diem collibus in suis:
Et uitem uiduas ducit ad arbores,
Hinc ad uina redit letus, & alteris
Te mensis adhibet deum.
Te multa præce te prosequitur mero
Diffuso pateris & laribus tuum.
Miscet numen uti græcia castoris
Et magni memor herculis.
Longas o utinam dux bone ferias
Præstes hesperiæ dicimus integro
Sicci mane die dicimus huuidi
Cum sol oceano subest.

hiberna uenit de glande menalcas. ¶ Subest. supter est. i. in occasum conditus est.

¶ POR. Diuis orte bonis: hæc ode ad augustū scripta est: diutius in trāsmarinis puiciis morātē populi ac senatus legatiōibus missis reditum eius p̄cantis. ¶ Instar. n. ueris uultus ubi tuus affulsit: hoc ē præsentia tua adinstar uernæ gratiæ exhilarant oīa. Vt mater iuuenē quem notus inuido flatu carpathii trās maris æquora cunctantem spacio longius annuo. Dulci destinet a domo uotisq; oibus & precibus uocat: ordo est. ut mater uocat iuuenem cunctātem spacio longius annuo: uotis omnibus & precibus. ¶ Cunctātem: autē demorantem significat: ut est apud Virgilium. Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant. Sic desideriis icta fidelibus quærit patria cæsarem. ¶ Icta participialiter dicitur. & significat percussa. ¶ Nutrit rura ceres almaq; faustitas: ad notādū nomen faustitas sic dictū: q̄si fœlicitas aut iucūditas. ¶ Mos & lex maculosum edomuit nefas: legāter uidet eam legē signare: quā de adulteriis coercēdis sanxit. ¶ Culpā pœ. p̄. comes: comire comes inquit pœnæ suæ. i. nō differt pœnā suam delinquētibus: ꝓ hoc significat ingenerosæ nihil aut negligenter fieri. ¶ Et uitē uiduas ducit ad arbores: suauiter & uiduas arbores dixit priusq̄ uites adiunctas habeant q cum habent maritari dicūtur rusticis. ¶ Et alteris te mēsibus adhibet deū. i. secundis. ¶ Et. m. m. h. memor beneficiorum eius dicimus. ¶ Vuidi. i. poti ac madidi.

¶ CHRI. Diuis orte bonis. Maxime laudes augusti i hac ode exprimūt: cū tāto desiderio populū ex illius absentia affici oñdat. Quod nunq̄ esset nisi sua multa maxiaq; merita in patriā extarēt. Miserat senatus populusq; ro. legationes ad augustū in trāsmarinis ptibus diutius imorātē: ut q̄primū reuerteret supplicātes. Verū cū diutius opiniōe moraret: scriplit ad eū poeta. ¶ Orte diuis. pp æneā romulū & cæsarem q in gēte iulia dii fuerūt. ¶ Bonis. propitiis & fauētibus. ¶ Gentis romuleæ. ꝓ romulæ ſm acronem. Ego autem puto uocatiui casus eē: ut appellet eū romulū. Nā ut supra ostēdimus a triplici ordine tribus est donatus noibus: ut cæsar ut romulus & quirinus: ut augustus uocaretur. Erit ergo o optime romulæ custos gentis. i. humani generis qa impator eēt romani imperii. ¶ Maturū. celerē. ¶ Redde lucē. Nā tua p̄sentia oīa fœlicia sunt. Sic ꝓ cōtrario in superioribus dixi tenebris fugatis. ¶ Instar ueris. Instar enim indeclinabile est: & sine præpositione ponitur. Videtur aūt non formam demōstrare: sed quātitatem. Hic Vir. Instar mōtis equū di. p. ar. ædificāt. nō. n. formā mōtis: sed magnitudinē equū habuisse demōstrat: Cic. de of. Idq; si accedat mortis instar putemus: Ergo ē poetæ sentētia: ꝯ augusti uultus trā splendoris afferat q̄tum affert uer in anno. Veluti dicat ꝯ absente augusto fuerit hiēs: in qua oīa tenebræ fūt reuertēte aūt illo redeat uer: in quo & dies gratior est. & soles mollius ridēt. s. q̄ cū abest. ¶ Vt mater. nō potuit efficatius exprimere amorē populi in octauianū nam maternus amor oēs affectus supat: mirifice ergo octauianū amat populus. ¶ Iuuenē. ergo magis dignus amari cū sit nō puer: quæ ætas adhuc iperfecta est: non senex qua ætate iam uiæ terminus est: sed fm ea ætate q̄ perfecta sit. ¶ Quem notus. nā & absentia diuturna & periculū amorē augere uident. Præcibus & uotis. Nā præcat deos & uota concipit: & cupida uidendi non dimouet oculos a littore quo appulsurus est: cōpone uerba patria icta fidelibus desideriis si quærit cæsarem. ut mater uocat iuuenē quē notus destinet cunctantem. ¶ Tutus. n. bos ostēdit cām tanti amoris esse ꝯ terra mariq; oīa cæsaris uirtute pacata sunt. ¶ Nutrit rura. dat uim terræ qua fruges fertilescant. ¶ Faustitas: ab eo ꝯ est faustus: parum autem tritum est. ¶ Alma. pro sancta uenerandaq; accipitur: cæterū ab alēdo uerbum deriuatur. Quapropter utplurimū hoc epithetū his rebus dat: unde nobis ad uitā degēdā auxilia sint: sic cererē: sic uenerem: sic diem almam dicimus. ¶ Mos & lex. i. cōsuetudo q̄ a lege ꝓuenit. Fuerat. n. lex iulia de qua Iuue. Vbi nūc lex iulia dormis. quā augu. de. coercēdis adulteriis tulerat. ¶ Laudant. i. p. p. laudant puerperæ pp ꝓlem similem patri. Nā ꝯ edat filiū patri similē castitatis signū est. ¶ Puerpera partu leuatā significat: nā fœta & q̄ peperit & q̄ prægnās est iure dicitur. Laudat ergo & ꝯ pacem trāquilitatemq; peperit. pp quā rura optime culta fertilē ferūt annonam. Laudauit ꝯ optimis legibus rem ministrat: Laudat nūc ꝯ nō solū bella cessant: ueræ ēt ꝯ oīs belli metus remotus sit. Nam & parthos scythas & germanos & hispanos ita coercuerat: ut nihil inde timēdū sit. ¶ Hiberiæ: hispaniæ a flumine hibero. ¶ Condit. finit. Vir. Cantando longos meminit me condere soles. ¶ Diem. uitam: nam cessante bello non coguntur in longinquas expeditiones proficisci. ¶ Alteris. i. secundis. Duas. n. mensas adhibebant antiqui: primam carnibus similibusq; rebus dabant. Secūdam uero pomis: Appellabantq; has secundas mēsas bellaria. Et qa tunc optima uina dabantur. Appellabant uina preciosa bellaria bacchi. Virgi. Non ego te mensis & diis accepta secūdis Trāsieri rhodia. ¶ Te deū. Nā uiuēti adhuc octauiāo diuini honores istituti st. Vñ alibi. Præsentiq; tibi maturos largimur honores. ¶ Et laribus: de qbus dictū ē. Ergo ut græcia dioscuros & herculē iter lares deos enumerāt: sic nos te Ferias. i. dies festos quos pro ociosa pace pomit. Nā de feriis dictū est. ¶ Sicci. sobrii: cum nondum biberibus. ¶ Integro. nam integer est in primo mane: quia nondum consumi cœptus ē. ¶ Vuidi. i. madidi: idest bene poti & opponitur sicco.

¶ Ode. vi. dicolos tetrastrophos de laudibus apollinis.

Argumentum. ODES. VI.

Diue quē ꝓles niobea magnæ
Vindicē liguæ: tritioq; raptor
Sēsit: & troiæ ꝓpe uictor altæ
Phthius achilles.
Cæteris maior tibi miles impar
Filius q̄uis thetidis marinæ

¶ ANT. Apollinis hymnū poeta scribit: laudat. n. illū ꝯ niobes prolē & tition in latōæ matris ultionē pemerit: ꝯ itē achillem cæteris maiorē militibus apud troiā occiderit: cōmendat deinde apollini sua lyrica: nā phœbus spiritū phœbus carminis artē: phœbus poetæ nomē dederat sibi hortat postea pueros puellasq; nobiles i apollis & diane laudes sua carmina decantare. Diue quē ꝓles niobea magnæ niobea ꝓles fuit niobe tantali filia: q̄ filios septē totidēq; filias peperit summo decor præstātes: tali prole supbiēs admodū gloriabatur se latonæ præferēs numero filiorū itaq; ira motam fa-

bulæ latonam ferũt apollini:ut niobes filiõs.¶ Dianæ:ut filias arcu interficerent mandasse.Quibus mãi obtemperãtibus contigit eodem tpe & abundare filiis niobem:& carere. Dio: ita scri.li.v.legito item li.vi.met. & li.ultũ.iliad.& apud Gel: multa.Nos etiã plurima sat.vi.Iuue.¶ Magnæ.l.i.supbæ:unde li.vi.me.niobe:Quis furor auditos inquit præpõere uisis Cœlestes:aut cur colitur latona per aras:Numen adhuc sine thure meum est &c.¶ Titiosq; ra.de Titio uideto libr.ii.ode. xiii.item li.iiii.ode.iii.¶ Raptor:stuprator.uoluit.n.latõæ ui iferre.¶ Prope.fere q̃si.¶ Phthius achilles:ordo ẽ.Et phthio achilles ꝓpe uictor altæ troiæ miles cæteris maior tibi ipar quamuis filius thetidis marinæ:postea sequitur.Pugnax tremẽda cuspide quatere dardanas turres.¶ Phthius. Strabo libro.ix.dubitat an phthia urbs an regio sit in thessalia:quã dicit achilli subiectam fuisse:habuisseq; thetidis fanũ . Pli.lib. iiii.oppidum esse docet.¶ Ille ꝓcidit. de achillis morte legito ode.xv.li.i.¶ Ille:non inclusus:ordo est:ille achilles nõ inclusus equo mentito sacra mineruæ &c.Ostendit autẽ achillem nõ fraude & clã:sed apte troianos potuisse opprimere nisi apollo eum occidisset.¶ Equo mineruæ. Euersiõem troiæ cum sinone suo & equo ligneo cæterisq; omnibus: quæ librũ secundum faciunt æneidos a pisandro pene ad uerbum transcripsit Maro inquit Macr.li.v.sat.¶ Male feriatos.ociosos.& quietos:ob ligneum equum in ilion ductum ut Maro docet. ¶ Lætam choreis:de hoc late legere poteris li.ii.æne.i.¶ Nitu is uictus sensus est:uiuentem achillem potuisse troianos ad unũ interimere:ita q̃ non ualuisset æneas in latium pergere: & urbis romæ conditores ꝓducere ueꝯ diuũ pater apollinis ꝓcibus & ueneris motus pmisit achillis interitum quo æneas romanæ urbi fundatores generaret.¶ Nituis.ordo est: ni diuũ pr̃ uictus tuis uocibus o apollo:& gratæ ueneris annuisset rebus æneæ muros ductos potiore alite.¶ Rebus æneæ.rebus datiui casus est.¶ Ductos muros.romanos muros iã ductos intelligit.¶ Potiore ali.meliori auspicio.¶ Doctor ar.th.li.i.ode aũt.xxxii.diximus apollinem citharæ eiusq; musicæ inuentorẽ fuisse:thalia aũt dici potest capacitas:seu cælebritas:q̃ in longum tps poetarũ laus parta uirescat.¶ Xanto amne troiæ:fluuius est:q̃ oues efficit ruffas:ut Pli.scribit lib.ii.ξανθοσ ãt flauus interpretat.¶ Lauis.antiq dixit illi.n.lauo lauis & lauas dixerunt.¶ Dauniæ:uenusinæ & apulæ.¶ Leuis agyleu.αγυιεὺς agya uia dicitur Λεύιος leuis politus: Porphyrio aũt scribit Varronẽ dicere q̃ ex rõso oraculi in uiis publicis urbis suæ athenienses statutis altaribus sacrificare apollini instituerunt & agyleum appellauere.¶ Leuis.polytus imberbis.

¶ACR. Diue quẽ.p.hymnũ hic apollini dicit:& cõmendat carmina sua sæcularibus ludis qui celebrãtur post centũ annos supra tyberim aut in capitolio.¶ Quem.p.n.laus apollinis de factis: quia in uindictã mãis latonæ niobẽ cũ filiis suis interemit.¶ Titiosq; .r. q uim latonæ inferre conatus est.¶ Altæ:magnæ ut hostis hẽt muros ruit alto a culmie troia aut p uitupationẽ:ut magnus latro:aut altæ stellæ:aut temerariæ.¶ Phthius.a.a ciuitate dictus ut Virg. Phthiam clarasq; micenas.¶ Tibi.m.i.ut Dardana quo Paridis direxit tælamnusq; corpus in æacide.¶ Thetidis.m.subaudit deæ:ut longe illi dea mater erat.¶ Ille.m.achilles ruẽs cadẽti arbori cõparat.¶ Teucro.ꝓ teucrio:ut dardanus ꝓ dardãius.Vir.Et lõgo soluit se teucria luctũ.¶ Illeno .i.achillem dicit:nihil fraude fecisse:sed palam super uirtutis fiducia dimicasse:ut nec equi caua cõdemuri aluo.¶ Luce.palam.¶ Equo.m.Vir.instar montis equũ diuina palladis arte ædificant.¶ Male.f.ut nos deluꝛbra deũ miseri qbus ultius eẽt ille dies festa uelamus frõde p urbẽ.¶ Fal.a.aulã ꝓ toto illo posuit neq;.n.solũ regẽ fefellerunt achiui:sed cunctos.¶ Sed.p.c.g.apto sup bello achilles nõ insidiis grauis ut nõ furto melior troianos:ut nec æneas profugere ad romã omne meliore condendã posset:nec ab eo uel infantibus parceret quale est illud crimine quo parui cædẽ potuere mereri.Quæ tõ in laudẽ cõmemorant apollinis.¶ Nestios .f.fantes paruos.¶ Mãis in aluo:ẽt ĩ grãuidas mulieres sæuiẽdũ fuisse.¶ Ni.t.hoc ẽ apollinis.¶ Rebꝯ.æ.troianis equoꝯ gñe maliori alite.hoc ẽ uulturũ auspicio erat roma cõdẽda.¶ Doctor ar.f.t.doctorẽ Apollinẽ non thaliæ musæ sed artis lyricæ dixit eũq; ad studium suũ referens.Lauis pro lauas. Xantus fluuius est troiæ: ut xanthiq; fluenta deserit:ac delõ maternam inuisit apollo.¶ Dauniæ.d.dauniam a dauno rege apuliæ unde oriundus Hora.erat.¶ Leuis.in uerbis.¶ Agyleu:uero atheniẽsi lingua uici dãr quo nomine iõ apollo uocatus ẽ:qa ex oraculi rõso iuicis publicis urbis suæ statutis altaribus ei sacrificia istituerãt:uñ agyleꝯ dictus ẽ.

¶POR. Diue quẽ ꝓles niobea.m.hæc ode hymnũ apollis cõtinet q̃ cõmẽdat ei carmia sua & simul alloqtur pueros puellasq; quos carmẽ sæculare docet.¶ Et.t.p.u.a.i.pene uictor hoc aũt ad illud ꝓtinet quod dẽ paris in achillem sagittam apolline dirigẽte terẽdisse.¶ Cæteris.m.ꝓ.m.i.tibi impar achilles.f.¶ Teucro pulergo principali ꝓ possessiuo nosse usus est:ut hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto dardanus: ꝓ eo qd

Dardanas turres quateret tremenda
Cuspide pugnax.
Ille mordaci uelut icta ferro
Pinus.aut impulsa cupressus euro
Procidit late posuitq; collum
Puluere teucro.
Ille non inclusus æquo mineruæ
Sacra mentito male feriatos
Troas:& lætam priami choreis
Falleret aulam.
Sed palã captos grauis heu nefas heu
Nescios fari pueros achiuis
Vreret flammis etiam latentem
Matris in aluo.
Ni tuis uictus uenerisq; gratæ
Vocibus diuum pater annuisset
Rebus æneæ potiore ductos
Alite muros.
Doctor argutæ fidicen thaliæ
Phœbe qui xantho lauis amne crine
Dauniæ defende decus camœnæ
Leuis agyleu.

est dardanius.¶ Falleret.a.aulã sine dubio ꝓ toto illo positũ est.neq;.n.solũ regem fefellerãt græci adhibitis insidiis:ueꝯ totũ populũ.¶ Nescios fari pueros:πρὸς ἀσίκωσ.¶ Annuisset rebꝯ æneæ potiore ductos alite muros.i.annuisset ut meliore alite hoc est meliore auspicio æneas urbẽ constitueret.Qui xantho lauis amne crines.Lauis ueteres dixere & lauere non lauare supra ostẽdimus.¶ Dauniæ:defende decus camœnæ leuis agyleu dauniæ camœnæ suæ musæ dicit.Hora.i.sui carminis si qdem daunia apulia est ĩ cuius finibus natus ẽ: Leuis agyleu:agyla est uia & græce dicitur. Varro aũt quod ex respõso sui oraculi in uiis publicis urbis suæ athenienses statutis altaribus sacrificare apollini instituerunt & agyleum appellauere.

¶CHRI. Diue quẽ proles:sunt qui credũt in ludis sæcularibus carmen hoc in apollinis honorem a poeta scriptũ sed de ludis ĩ suo loco dicet.Interim qd sibi uelit poeta iuestigẽus.Laudat apollinẽ: & ĩ primis a pietate quã in matre ulciscẽda adhibuerit.¶ Proles:n.niobe ex tantalo phrygũ rege:ut placet Eusebio nata ẽ: & amphyoni thebano nupsit:ex eoq; ꝓm Ouid.septẽ mares totidemq; fœminas pepit.Verũ cũ illa latonæ se præponeret apollo suis sagittis oẽs pemit:sed de numero filiorꝯ uaria opinio ẽ:nã Homerus pueros puellasq; senos fuisse ait:euripedes.xiii.Sapho.xviii.Pidar9.xx.Quidã alii scriptores tres dũtaxat.¶ Magnæ:magnifice .i.supbæ & iactabũdæ.Vt legimꝯ uerba magnifica.i.iactãtia plẽa.Ergo magnæ qa magna de se iactabat.¶ Vidicẽ ultorẽ.Proles niobea filii niobes.¶ Tytios.græcus noiatiuus.¶ Raptor:stuprator:ut & rapti ganimedis honores.Nõ aũt qa rapuerit.i.stuprũ itulerit sed qa iferre uoluerit:sic Vir. Et gener auxiliũ priamo phrigibusq; ferebat.Nõ.n.erat gener:sed eẽ cupiebat.¶ Prope uictor:nã si opa apollinis sublatus fuisset oĩno troiã expugnasset.¶ Phthioꝯ:ex phthia thessaliæ urbe.Mordaci qa paulati exest arborẽ q̃ icidit.Falleret ꝓ fefellisset.Snia ẽ.Achilles nisi opa tua extictus fuisset:ñ fraudibꝯ& isidiis:sed apto marte troiã expugnasset.Male feriatos.Feriati sũt q ferias & dies festos celebrãt:ergo male.i.i pniciẽ suã.Nã celebrabãt eũ diẽ: in quo pituritatẽ:ut oñdat maius ĩ troiãos Apollinis beneficiũ fuisse.De morte ãt achillis qd diõ sentiat in supioribꝯ diximus.Vt ãt græci fabulãt captus ẽ amore polixenæ achilles.cõueitq; cũ hecuba.q̃ illũ fallebat:ut noctuno tpe solus tẽplũ apollinis tymbrei intraret puellã a matre accepturus.¶ Vbi a paride ĩ insidiis post dei simulachrũ collocato sagitta calcaneũ:q solus uulnerabilis in eo corpore erat trãsfodit atq; interemit adiuuãte apolline.Hinc.Vir.Phœbe graues troiæ semp miserate labores Dardana qui paridis directi tela manusq; Corpus ĩ æacide.¶ Fidicẽ doctor.Nã & cytherã pulsas:& alios pulsãt doces.¶ Xãtho.Sic Maro.Xãthiq; fluẽta.¶ Deserit ac delon.maternam inuisit apollo.¶ Argutæ:sonoræ.¶ Daũiæ:apulæ:& de se intelligit q primus sit apud latinos lyricus.¶ Leuis.i.imberbis.Nã leuis sine pilis significat.Vir.& sæpe ĩ leui quæsissent cornua fronte.Agyleus ideo dicit apollo:qa athenienses ĩ uicis publicis urbis suæ statutis altaribus phœbo sacrificabant.Vici autem ab athenienſibus agylei uocantur.

Spiritũ phœbus mihi phœbus artem
Carminis nomenq; dedit poetæ
Virginum primæ pueriq; claris
Patribus orti.
Deliæ tutela deæ fugaces
Lyncas & ceruos cohibentis arcu
Lesbium seruate pedem meiq;
Pollicis ictum.
Rite latonæ puerum canentes:
Rite crescentem face noctilucam
Prosperã frugum celeremq; pronos
Voluere menses.
Nupta iam dices ego diis amicum
Sæculo festas referente luces
Reddidi carmen docilis modorum
Vatis horati:

¶ANT.Virginũ priæ.Ordo ẽ.o priæ uirginũ:& pueri orti claris patribꝯ:appositio tutela deliæ deæ arcu cohibẽtis fugaces lyncas:& ceruos &c.¶ Lesbiũ pedẽ.i.lyricũ carmẽ hortãt:n.illos cãtare suũ carmẽ in apollinis & dianæ laudes.¶ Face: lumine.¶ Noctilucã lunã:quasi nocte lucentẽ.¶ Prosperã frugũ:luna.n.nocturno tẽperamento maturãdis frugibus moderat:ut ẽt Macro.edocet.¶ Celerẽq; ꝓnos uolüere mẽses.Tempora duoꝯ temporꝯ sunt:unũ ãnale qd̃ sol circuitu suo finit. Alterũ mẽstruũ:qd̃ luna circũiens cõpræhẽdit:id Varro scr. lib.i.de re rust.Cice.aũt in li.de na.de.ait q̃ lunæ cursus quia mense spacia cõficiunt mẽses noiant.¶ Nupta iã.i.postq̃ nupta eris:nã uirgĩes græce & latinæ carmĩa & pæanas canebant.¶ Sæculo.f.r.luces de sæculari carmine & ludis sæcularibus latius uideto post carmen epodon in carmine sæculari.

¶ACR. Virginũ primæ pueriq; claris.Puellas alloquitur quibus dianæ carmen lyrico sono cantari consueuerat ut rithmum operis sui in canendo custodiant.¶ Lesbiũ : alcæi lyrici poetæ qui lesbius fuit.¶ Meiq; pollicis ictum. modulatiõem lyrici carminis ueluti ipse iyrã pcutiã.¶ Rite.l.p.solẽni cõsuetudine.¶ Face.n.eodẽ.n.& diãæ:honori cẽsebat. Vñ & diana luciferæ nomẽ accepit.¶ Prosperã.f.rore nocturno nutrientẽ: ut q̃tum longis carpent armẽta diebus.Exiguam tm̃ gelidã se nocte reponet.¶ Celerẽq;.p.u.m.qa ita tpa per lunæ cursum sicut solis pagũt:sed circa lunã ꝓprie mẽses dixit .sic .n.singulis mẽsibus zodiacũ circulũ luna trãsit:quẽ admodũ sol toto anno.¶ Volueret menses:quia conditionẽ mortalitatis tẽporibus anni comparauerat : ne crederentur & homines renasci:tempora immutationes elementorum siue temporum reparari dixit. Conditionem uero mortalitatis:ut communem nobis & omnibus ita irreparabilem.¶ Nupta iam.d.loquẽdo ad unam de omnibus dicit:dum fueritis:nuptæ dicetis.¶ Amicum:amabile.¶ Reddidi.c.non difficulter Homerus carmen reddidisse se refert uel cecinisse.

¶POR.Virginũ.p.p.c.p.o.d.t.d.fugaces.i. q estis tutela deliæ deæ.hoc ẽ σκιαμαχεῖν iyiσ.¶ Lesbium seruate pedẽ.i.alcæi lyrici poetæ qui lesbius fuit meiq; pollicis ictum.i.modulationem lyrici carminis:& suauiter hoc dicitur quasi ipsam lyram pcutiat.¶ Rite.l.p.c.i.apollinem latõæ filium.¶ Celerẽq; pronos uoluere

menses.quia similiter per lunæ cursum uident tempora peragi:sed & circa lunam ꝓprie mensis dixit q̃ singulis mensibus zodiacum circulum pertranſit:quem ſol toto anno.⁊ Nupta iam dices.quoniam fueris iam nupta. ⁊ Sæculo festas referente luces:idest die singulo festum referente.

¶CHRI.Spiritū.q̃si dicat diuinū illū furorē.⁊ Artē & nomē.Ergo oia recognoscit ab apolline. Primæ primariæ.⁊ Tutela:nā in tutela dianæ.i.lunæ dicunt pueri ꝓpter uim uegetatiuā:q̃ ita ab illa ē ut sensitiua a sole.⁊ Seruate.l.p.quasi canite lyricū carmē ita:ut obseruetis numeros & modulationem.⁊ Cauentes.p.l.idest phœbum & lunā.⁊ Prosperā.f.qa ut diximus plātandi uegetādiq; uim hēt.⁊ Crescētē.qa crescit & decrescit luna.⁊ Cererēq;.Nā & hæc dea ad lunam refert.⁊ Voluere:idest sua reuolutione perficere.Nā ut ad cursum solis annus ita ad cursum lunæ mensis instituit.⁊ Sæculo referentem:de quo dicemus in carmine sæculari.⁊ Horati.pro horatii uatis docilis modorum.

Argumentum. ODES. VII.

¶ANT.Hac ode ueris aduētus describit. Ouidit I de nil ĩmortale &ꝓpetuū eē ab exēplo uarietatis tēporū.Ver.n.hyemē fugat:uer æstas:æstatē autūnus: autūnū hyēs. q̃ tū oia uicissim redeunt hoies uero ubi semel occiderint ꝓpetuo iacent in puluerem uersi rediturī nunq̃.Cūq; ēt mortalium uita sit incerta & longa breuissima Torquatum hortat ad liberalitatē: nā illa sola hæredis manus effugiūt:q̃ amicis donantur. Cū itaq; ab inferis reditū sperare nō possit bonis suis nō amplius potiet:amicis ergo donandum donec uixerit.⁊ Diffugere.ode est dicolos distrophos in qua duo dactili cū pētimemeri heroica subdunt hexametro.⁊ Decrescentia.i.ualde crescētia.⁊ Prætereūt.i.trā seunt ripas:uerno.n.tpe niuiū solutione flumina crescunt .Sunt & aliqui textus:qui descendentia hūt:potes deniq; decrescentia exponere quoq; deficiētia præterita hyemis pluuia:& tūc ꝓtereunt.i.iuxta ripas eūt dices: nō.n.alueū exeūt.⁊ Gratia cū nymphis.Quarta ēt ode li.i.describēs item ueris aduētū ait: iā cytherea choros dicit uenus ĩminente luna:iunctæq; nymphis gratiæ decētes alterno terrā quatiūt pede.⁊ Geminisq; sororib⁹.de gratiis multa uideto li.i.ode.iiii. ⁊ Immortalia.ne speres nil eē ꝓpetuū exēplo uarietatis tempoꝝ ꝓbat.⁊ Zephyris:ii.n.ueri initiū præbēt:de qbus supra.⁊ Proterit.conterit.destruit dissipat.⁊ Damna tamen. sensus est: q̃ temporum uicissitudines certo spatio mensiū redeunt & reparātur homines uero ubi semel occiderit nunq̃ redierūt.⁊ Dāna tamen.ordo est. tamen ubi nos decididimus lunæ celeres reparant cœlestia dāna.i.ipsorū tēporū uicissitudines.⁊ Quo ꝓ.u.f.ēmetri necessitate positū. uel quo supplē iuerunt.⁊ Tullus diues & ancus:de iis superius late patuit:ostendit aūt regibus ēt mortē ĩminere atq; inesse.⁊ Tullus.d.e.n.roma albæ ruinis duplicatoq; ciuiū nūero.qua de re cælius mōs urbi additus deuictis inde sabinis in magna gloria magnisq; opibus regnū tulli ac tota res romana fuit. Quod Liuius scribit.Quis scit:uitæ breuitatē & ĩcertitudinē indicat.⁊ Cuncta ma.Torquatum hortatur ad liberalitatem:illa.n.sola hæredis manus effugiunt : quæ amicis donantur: cumque ab inferis reditum minime sperare possit bonis suis non amplius potiet:ergo amicis donandū donec uixerit.⁊ Quū.f.o.non aliqua generis nobilitate:non eloquentia:nō pietate ab inferis reuocaberis inqt.nō aliquoꝝ deoꝝ fauore.⁊ Splendida ar.clara & digna iudicia:minos.n.iustus ē iudex.⁊ Liberat.h.per æsculapiū illū eqs discerptū ab inferis diana reuocarat q̃ ꝓpea uirbus dictus est obiit tādem iteꝝ.Non.n.ab dea perpetuo liberari ab morte potuit. ⁊ Theseus.de iis superius patuit:ostendit aūt nec summa aliqua amicitia quemq̃ ab inferis reuocari posse.

¶ACR. Diffugere niues.ad torquatum scribit per uerni tpis descriptionem oium rerū uicissitudinem:de quo & Vir.Vere nouo gelidus canis cum montibus humor liquit.⁊ Mutat.t.u.per rationem temporū dixit etiam ipsam naturam mutari.⁊ Prætereunt.inter ripas labuntur.⁊ Gratia.n.frigoribus hyemis finitis amœnitate iam temporis ad ludum & lætitiā nymphas & carites prouocari. ⁊ Immortalia.nil immortale esse dū etiam tempora finiuntur.⁊ Frigora.m.per uices tēporū probat æternū non esse quod temporale est. ⁊ Quo tullus & ancus. Tullus & Ancus reges romani fuerunt:per quos ostendit mortē potentibus & paupibus com

¶Ode.vii.dicolos distrophos ad torquatū de liberalitate.

Diffugerē niues redeūt iā gramia cāpis
Arboribusq; comæ.
Mutat terra uices & dcrescētia ripas
Flumina prætereunt.
Gratia cū nymphis geminisq; sororib⁹ auder
Ducere nuda choros.
Immortalia ne speres monet annus & almū
Quæ rapit hora diem.
Frigora mitescunt zephyris.uer ꝓterit æstas
Interitura simul.
Pomifer autūnus fruges effuderit:& mox
Bruma recurrit iners.
Dāna tamen celeres reparant cœlestia lunæ
Nos ubi decidimus.
Quo pius æneas.quo tullus diues & ancus
Puluis & umbra sumus
Quis scit an adiiciant hodierne crastina uitæ
Tempora dii superi?
Cuncta manus auidas fugiēt hæredis amico
Quæ dederis animo.
Cum semel occideris.& de te splēdida minos
Fecerit arbirria:
Non torquate genus.non te facundia, nō te
Restituet pietas.
Infernis neq; enim tenebris diana pudicum
Liberat hyppolitum.
Nec lethea ualet theseus abrumpere charo
Vincula perithoo.

minuē eē.⁊ Quis scit an.a.i.p incertū uitæ nesciri utrū hoiem usq; ad diē quē egit sequēs adiiciat. cū facile & ꝑ horas possit occidere.⁊ Cuncta.m.a.f.h.a.ipsi in lucrū uenire q̃ impensa fuerunt uoluptati peritura heredibus derelicta.⁊ Et de te.f.m.ut q̃sitor minos urnā mouet.Non torquere genus:nec nobilitatē:nec eloquentiā nec pietatē quēquam morti præripere.⁊ Diana.p.ut fabulose dicit hippolitū ab inferno reuersum.Aut nil ei ad cōditionē mortalitatis ꝓfuisse qa ab equis suis tractus uitæ restitutus est:dum i eandē fuisset sortē reuersus:nec mortē ꝓpetuo potuisset effugere.⁊ Abrumpere.c.u.p.Theseus & perithous amici fuerūt: quos dicit coniurata amicitia morti eripi nō posse:nam uolentes proserpinam rapere apud inferos remanserunt.

¶POR. Diffugere niues.hoc carmen uerni tpis hēt & continet descriptionē: scribit āt ad torquatum.⁊ Et decrescentia.r.f.p.i.præter ripas suas eūt flumina qd̃ significat ripas suas non excedere:sed intra ꝓalueum labi.⁊ Audet.d.n.c.nuda qa iā frigora exclusa sunt.⁊ Immortalia ne.f.m.a.i.neqd putes ĩmortale esse atq; perpetuum.Respice anni tpa q̃ nunc quoq; celeriter occidēs alii cedit.⁊ Damna.t.c.r.c.l.cū cōditionem mortalitatis nostræ tpibus anni comparasset ne uiderent hoies renasci ut tpa:intulit.⁊ Quo.p.æ.q.n.d.&.a.hoc ideo dicit.ut ostēdat conditionē mortalitatis oibus cōem esse:qs inqt scit an adiiciant hodiernæ crastina sūmæ tpa dii supi.⁊ Quis scit.ad sūmam annoꝝ uitæ:quā hodiernum usq; ægisti.Crastinus dies adiungat.i.qs scit an cras uicturus sis.Cū facile & quacunq; hora possis occidere.⁊ Cuncta.m.a.f.h.a.i.illū tuum erit tm̃ quo dū niuis functꝰ fueris.⁊ Et de te.f.m.f.a.nō dicit cū ꝓlēdidū ornatūq; fecerit mios iudicio suo:sed cū de te ꝓlēdide ac digne iudicauerit minos:ita ꝓlendida arbitria ad minois laudē & gloriā ꝓtinēt iudicātis:nō ad eum de quo iudicat.⁊ Inferis.n.e.r.d.p.l.h.atq Virg.ait hippolitū rediisse ad auras æthereas ita peōiis reuocatū herbis & amore dianæ.sed nūc nō ad illud refert q̃ post distractionē illā quā ab equis suis passus est in uitā suā restitutus ferē sed ad cōditionē mortalitatis quā nō potuit ꝓpetuo effugere ꝑ dianæ fauorē.⁊ Nec.l.u.t.a.c.u.p.nota historia theseū & perithoū ad iferos descēdisse rapiēdæ ꝓserpiæ cā nūc dicit uictos ibi remāsisse.

¶CHRI. Diffugere niues.nō solū describit ueꝝ ēt pingit q̃ uolatile sit tps & q̃ momētāeo iteruallo fluat. ⁊ Diffugere niues.qa aduentu ueris fugat hyems.⁊ Redeūt iā.g.c.q̃ hyemali frigore aruerāt.⁊ Mutat.t.u.lōgiuscule ꝓsequit ueris descriptionē.⁊ Gratia cū.g.f.nā & tres esse:& quare tres sint dictū est. Hæc āt ois descriptio poetica est.nā uernum tps cæteris gratius est.⁊ Decrescentia.Duplex sed cōtraria pōt esse snia: ut sit uel decrescētia.i.ualde crescētia.Nā uere liquescentibus niuibus augent flumina:& tūc dicā ꝓtereūt ripas.i. transiliūt ripas & suo alueo egrediunt:uel decrescētia:q̃ depriuet:& sit snia q̃ minuant:&tūc erit ꝓtereūt ripas.i.eunt ꝓter.i.iuxta ripas neq; illas transiliunt.⁊ Immortalia ne spe.Cum tps qd̃ est mensura motus semp fluat nihil erit sub tpe qd̃ duratuꝝ sit.⁊ Almū.qa alat:nā sole a quo dies ē oia alunt & crescūt.⁊ Frigora mitescunt.Mirum poetæ ingeniū q̃ cū uer ad uoluptatē legentis latius descripserit.Nūc uelocitate oōnis uelocissimum tpis cursum ante oculos ponit:Est.n.boni poetæ.& i rebus ociosis ociari:& in iis quæ raptim gesta sunt ꝓcipiti quadā oōnē ipsam celeritatem exprimere.Quod ēt in multis aliis locis apd̃ maronē:& ꝓcipue in narratione troianæ captiuitatis apparet:ĩ qua tum lente & ociose:tum raptim & festine. ut ipsa res exigit:ex industria narrat.⁊ Frigora.ꝓ hyeme ponit.⁊ Zephyris.ꝓ uere.nam & medici a flatu huius uenti uer inchoare uolūt.⁊ Poterit:qa ad exitiū pducit:Vel respexit rapidam uim caloris:quo herbæ q̃s uer sua clementia & ꝓduxerat & aluerat uæhementer arescunt.⁊ Damna tm̃.Fluūt qdem assiduo lapsu tpa cū oibus rebus q̃ sub tpe sunt:Sed hoc tm̃ interest q̃ tpa quidem redeunt:quæ aūt orta sunt cū ad interitū uenerint nunq̃ redeunt. ⁊ Celeres lunæ.i.luna cū suis cursibus celerimis.⁊ Reparat.restaurat dāna cœlestia.Nā si nunc ĩminuit paulo post crescet:Vnde cœlestia nullū sentiūt dānū.⁊ Mortalia uero sentiūt.Nā nos ubi.i. postq̃ decidimus.f.ad inferos.⁊ Puluis & umbra.Nā corpus in puluerem redit.Vmbra.i.aīa sola restat.Nec me fugit seruii diuisionē: q̃ refert fuisse philosophos:q̃ dicerēt ex nobis simulachꝝ ĩferos petere umbrā corpus sequi.Spūm uero ad cœlū redire:Sed huiuscemodi inq̃sitio altior ē q̃ huic loco cōueniat.Quapp alio differat . ⁊ Quo pateræ. ostēdit mortē ita oibus esse cōem ut neq; fortibus regibus neq; opulentis pcat. ⁊ Diues:ꝓp amplā uictoriā quā de albanis reportauit.Nā & populū ro.ex albanis ciuibus quos in ciuitatē romanam recepit:uehementer auxit.⁊ Quid scis.q.d.scire nō potes.Ergo duplex est ĩfœlicitas:prima q̃ uita breuissima & sine reditu sit. Secunda q̃ ēt illa eadem breuitas incerta ꝓ sit.⁊ Cuncta hortat ad liberalitatē:nā uī esse hominis officiū liberalitate uti cū tū sua oia bona hēdi auaro & cupido relicturus sit.⁊ Amico liberali:nā q̃ alteri dat illi amicus est.⁊ Cum se.oc.Eādem snīam repetens in eo ĩmorat quo maxime Torquatū liberalē reddere possit.Splēdida:uel qa uerissima sunt uel qa ab illis nō est ꝓuocatio.⁊ Non tor.g.neq; nobilitate generis:neq; eloquentia: neq; uirtute q̃ oia in te sunt:poteris te ab ĩferis eximere.⁊ Infernis neq;.n.Nam si dea amicissimū optimumq; uirū & per sūmā iniuriā cæsum a morte uēdicare non potuit:qs ab ea unq̃ liberabit.Quo ĩ loco poetica licētia aliter fabellā hippolyti narrat q̃ ab aliis narret.Dicūt.n.theseo ad inferos descēdēte phedrā thesei uxorē amore hippolyti pulcherrimi adolescētis:suiq; priuigni captā de adulterio illū ĩterpellasse: sed cū castissimo adolescēs: pcaci mulieri nō obtēperet:illa amorē in odiū cōuertēs redeūti theseo eū accusauit:tāq̃ ipse eā interpellasset:iratus pr̃ iterimere hippolytū uoluit.⁊ At ille.q.u.p.f.f.quapp cū aliter illū conteq; non posset ægeū patrem orauit theseus:ut ex tribus optatis q̃ sibi daturū pollicitus fuerat hoc concederet:ut piret hippolytus:ĩmisit phocas ægeus:qbus deterriti eq;:& in fugam uersi adolescentem ꝓ in uia raptarunt donec discerptus laniatusq; ē:ppeaq; hippolytū uocitatū uolūt:q̃ ab eqs laniatus sit nā hyppos equus ἵππος aūt soluo significat.Verū cū adolescens cælebs uixisset dianæq; deditus uenationibus se exercuisset:orauit diana Aesculapium apollinis filiū:& medicinæ deū:ut illum in uitā reuocaret:reuocatūq; ĩ italiā trāstulit:ægeriæq; nymphæ cōmendauit:& mutato noīe ꝓ hippolyto uirbium appellari iussit:at iuppiter ĩdignatus q̃ aliquis hominem iā uita functū reuocare ualeret ipm̃ æsculapiū fulmine ĩterfecit de quo Vir.Pæōiis reuocatum hærbis & amore dianæ At pr̃ oipotens aliquē ĩdignatus ab umbris Mortalē infernis ad lumina surgere uitæ:Ipse re-

ptorē medicinæ talis & artis Fulmie phœbigenā stygias demisit ad undas. Theodotio rē ad historiā referēs scribit illū nō fuisse interfectū sed uehemēter uulneratū:& ariciā q̄dā acticæ regiōis mulierē:quē ille clācu lū amabat:ab æsculapio ipetrasse:ut hippolytū quē theseus pisse credebat:sanaret:q̄ qm̄ uenatiōibus exerce bat:diana putata est. Hippolytus aūt iā uirbius appellatus in italiā ualitudine recupata ꝓfectus ē.& urbē ari ciā de amatæ mulieris noīe appellatā cōdidit. Vege hanc fabulā Hora.nūc puertēs negat dianā illū ab inferis liberare potuisse. ¶ Theseus.theseus pithousq; adeo amici fuerūt ut inter illa rarissima paria amicoꝝ enūe rent. Hi cōiurarūt nullā nisi iouis filiā uxorē ducturos. Quapp cū theseus helenā rapuisset:ad iferos desci derūt:ut raperēt ꝓserpinā pithoo.sed pithous ibi interēptus ē. Theseus aūt in uinculis retētus.donec ab her cule liberatus ē:sed & hic in aliq̄ pte fabulā uariat.

Argumentum. ODES. VIII.

¶ ANT. Asserit hic poeta se nō pateras: nō æra nō tripodas:nō statuas donaturū:sed carmina tm̄ qbus sane perpetua maiorq; laus acqrit:nam dignum lau de uirum musa emori uetat. ¶ Donarē pateras. ode est similis primæ:commodis sunt textus qui cōmo dis:sunt qui cōmodus habent ut rūq; conuenit.com modus autem.i.utilis:benignus:humanus. ¶ Tripo das.trium pedum mēsas pulcherrimas. Vnde aga memnon inter alia dona achilli miserat ob briseida tripodas septem pondere & arte pares:Home. item inter dona priami:quæ achilli attulit lib.ulti.iliad. ait. Tum geminos tripodas fuluosq; ex ære lebetes quattuor. ¶ Parrhasius.is pictor fuit ephesi natus q primus dedit argutias uultus elegantiam capilli ue nustatem oris confessione artificum in lineis extre mis palmam adeptus. Auctor Pli.lib.xxxv.ca.ix. Et Fa.li.ii.meminit. ¶ Scopas.fuit is marmorarius op timus certans cū praxitele:fecit aūt dignissima opa de quibus legito Pli.li.xxxvi.ca.v. ¶ Et ꝑciū dicere mūeris.i.dicere carmina eē ꝑciū mūeris:ac si dice ret ꝑciosum munus ait.n.Oui.li.i.de amoribus. Er go cū silices cū dens patiētis aratri Depeāt æuo:car mina morte carent Cedāt carminibus reges: regūq; triūphi.Cedat & auriferi ripa beata tagi. ¶ Hæc uis ut dōare quæam prædicta. ¶ Aut animus.i.talia tu etiam non desideras.

¶ ACR. Donarē pateras.ad censorinū scribit di cēs facultates suas tātas nō eē: ut possit pateras uel ꝑciosa uasa donare:sed ꝑ diuitiis:qd maius est lau di eius se carmē dictuꝝ. ¶ Pateras. uasa argētea. Cō modus bēignus utilis hūanus. ¶ Aera.statuas. ¶ Tri podas.mensas. Vir.Sacri tripodes.u.c. Et palmæ ꝑ ciū uictoribꝰ. ¶ Præmia.f.ephexegis. ¶ Pessima. ui lia de carminibus dicit.i.si diuitias haberē:carmina non donarem. ¶ Quas.a.p. parrhasius athēiēsis pi ctor fuit. ¶ Protulit.hoibus diuulgauit. ¶ Scopas. si gnoꝝ sculptor. Hic scopas. ¶ Ille.Parrhasius. nā uici niori rñdit. ¶ Solers.pitus pōere:pīgere formare ut posuitq; imania tēpla. Sed nō hæc mihi uis diuitiaꝝ .s.aut aius nō tibi talium:hic est sensus:nec ego talia largiri possum:nec si possem tu ea desiderares: ut q carmina diuitiis oībus antefers. ¶ Et.p.d.m.dicere q̄ preciosū sit carmen ostendere nō quo sperarēt ꝑcium.

¶ POR. Donarē.p.g.c.hac ode īdicat sibi facultates tātas nō eē:ut possit phialas & alia ꝑciosa dōare:sed q̄ maius ē carmē se cēsorino largiri. ¶ Deīde præfert carmina oībus diuitiis quas aut parrhasius ꝑtulit.aut sco pas parrhasius athenis pictor clarus fuit. ¶ Scopas.γλυπτης μαρμορον fuit.i.signorum marmoreorum. ¶ So lers.n.h.p.n.d.ponere nūc cōstituere ac fingere. Sed nō hæc uis mihi. ¶ Nec tibi ta.r.est aut animus delitiarū egens sensus est nec ego largiri possum:nec si possem tu ea desideras:quia carmina tibi diuitiis præponenda sunt. ¶ Carmina.p.d.&.p.d.m.i.ostendere q̄ preciosum munus sit carmen.

¶ CHRI. Dōarē pateras.ē argumētū nihil eē q̄ mortales hoīes magis īmortales reddere possit q̄ carmia poetarū. Hoc ipse summa arte demōstrat. ¶ Grata æra.cōmēdat se a libertate:q̄ nō ex donis:sed exaio illius q dare cupit cognoscit:& æs ponit ꝑ æneis statuis. ¶ Commodus:sic.n.legit Acron:q̄ si utilis. Vel cōmodis so dalibus. ¶ Tripodas.accusatiuus græcus. Tripodes.n.sunt mēse militares. Erat autem donum apud græcos ægregiū. Hinc Ouidi. Et tripodes septē pōdere & arte pares. ¶ Non pessima.i.optata. ¶ Liptote est.cū minus

¶ Ode.viii.monocholos.ad Censorinum.

DOnarem pateras gratacq; commodis
Censorine meis æra sodalibus.
Donarem tripodas ꝑmia fortium
Graiorum.neq; tu pessima munerum:
Ferres diuite me scilicet artium
Quas aut parrhasius protulit aut scopas
Hic saxo liquidis ille coloribus.
Solers nunc hominem ponere nunc deum.
Sed non hæc mihi uis nec tibi talium
Res est aut animus delitiarum egens
Gaudes carminibus.carmina possumus
Donare:& precium dicere muneris.

dicimus & plus itelligimus. ¶ Diuite me:si essē diues. ¶ Artiū.i.regē arte fabricataꝝ. Parrhasius ephe. fuit pi ctor egregius:ac primus q capillos ī picturis distīgueret:& uarios ī facie uultus faceret:& mō acrē: mō lætū pigeret. ¶ Pixit & currētes ita.ut ī cursu sudorē emittere uiderent. ¶ Pixit & armatos ita arma exuētes ut ꝑ labo re hælare uiderēt. Fuit āt supbia itolerabili. Quapp cū certaret cū Thymate de pictura:illūq; supasset: tñ suffragiis ppli plato ē Thimates:qm̄ pp suā snpbiā oderat Parrhasiū ppls Scopas:sculptor fuit nobilitatus ma xie in uenere & phaetōte:q famo thracie sanctis cærimōiis colūt. Hūit æmulos:Briaxē. Thimotheū & Leoca rē:cū qbus celauit mausoleū mausoli cariæ regis sepulchrū qd' iter septē orbis miracula repōit. Opꝰ q̄dra tū fuit:& singula latera singulis celāda locuta sūt. ¶ Hic.s.sco pas. ¶ Ille.s.prhasius. ¶ Preciū.d.m.i.q̄ ꝑciosum munus sit.

¶ ANT. Notis publicis.i.uteris palā parētibus:& ab rep. traditis titulis:solent.n.in sepulchris gestoꝝ tituli appōi: q̄ ēt de magnifico roberto in diui petri æde in uaticāo tpe nro factū est:ubi inter alia illud scriptū ē.ueni.uidi.uici. ¶ Vita redit:ꝑ titulos.n.sepulchroꝝ uiuere quodāmodo uidentur strenuissimi uiri. ¶ Nō celeres fugæ:ostendit bene facta pa rum esse nisi fuerint carminibus apte reposita. De Annibalis fuga ex italia:& eius clade in patria latius supra patuit. Eius .i.Scipiōis africani prioris. ¶ Calabræ pie.en.innu.qui ut scri bit Eusebius tarenti natus a Catone quæstore romam trāsla tus habitauit in monte auentino parco admodum sumptu cōtentus & unius ancillæ ministerio septuagenario maior ar ticulari morbo periit sepultusq; est in scipionis monumēto uia appia intra primū ab urbe miliariū scripserat autem sci pionis gesta:de quo Naso libro.i.amorum ait. Ennius arte ca rens: animosisq; accius oris Casurum nullo tempore nomē habent:Scribit etiam Fabius Quintilianus plura libro deci mo. ¶ Mercedem tuleris:sensus est:nisi carminibus tua gesta narrentur laudis mercedem & præmium non habueris. Nā carmine fit uirtus uiuax. ¶ Iliæ puer.de romulo Latius libr. primo. ¶ Stygiis fluctibus.i.ab inferis & a morte liberatum. ¶ Aeacum:de hoc late superius. ¶ Diuitibus insulis.i.fortu natis isulis & campo elysio. Strabo scribit libro.i.Homerus ostendere eoꝝ mortalium fœlicitatē & aeris tēperiem: q oc calum incolunt.nā ibi & fauonius spirat: & elysius est cāpus ubi erat flauus rhadamātus. Victus facilis. nix nūq̄ nec mul ta hyems.fortunatas ēt insulas cōtra mauritaniæ finem esse dicit ad occidentē ubi hyspaniæ terminus habet fœlices āt dictæ:quia hmōi locis ꝑpiquæ forēt. ¶ Interest.pñs ē. ¶ Tyn daridæ:castoris & pollucis qbus supra diximus neptūnū de disse ptātē naufragis saluti eē. Liber uult herculē castorē & pollucē:& liberꝝ deos effectos carminū bñficio.

¶ ACR. Nō incisa.n.uictoriaꝝ titulis:quibus defuncti duces quandam mortalitatē consequunt. ¶ Impie. q̄ tergescit bellum cōtra romanos. ¶ Eius qui.d.n.ab.a.Scipionē aphricanum significat. ¶ Lucratus.quia afri canus dictus est.ut Salu. Cui postea africano cognomen ex uirtute fuit. ¶ Quam calabræ.p.facta inqt uirorū uirorū:nisi carminibus illustrent ætatis suæ memoriam non excedunt:& significat ennium qui facta africani describit oriūdū de rhodino oppido calabriæ iō calabræ musæ. ¶ Si cha.f.si nō cōtineant scriptis uel libris. ¶ Quid.f.i.Quē fructū haberet Romulus:nisi laudaret. Si.t.o.m.nisi carminibus laudaret romulus qd ꝑ desset illi fecisse talia. ¶ Ereptū.f.f.æ.iouis filiū īmortalitatē dicit cōsecutū laudibus poetarū. ¶ Insulis cōsti tutas:quas in oceano fortunatas appellant siue isulas beatorū. ¶ Cœlo.m.b.cœli possessione beatū facit.i.red dit carminibus memorabilem. ¶ Sic iouis interest.carminibus poetaꝝ & igeniis fortis hercules nominat iun ctus cōuiuiis deorū. ¶ Clarū tyndaridæ sydus. Castorem & pollucē dicit:quoꝝ nauigātibus salubræ sydus carminibus memorat. Quassas eripiunt.carminibus poetarū:dignoscunt castor & pollux esse dii. ¶ Liber. u.b.d.a.e.& sic a superioribus:aut deus carminibus poetarū:aut fœlicia faciens uota præcantium.

¶ POR. Nō incisa notis marmora publicis:ꝑ q̄ spiritus & uita redit bōis ꝑ quos titulos cōsecrati defuncti duces quondam īmortalitatē cōsequunt eius qui domita nomen ab africa lucratus reddiit. Africanum sci pionem signat. ¶ Clarius.i.l.q̄.C.p.facta inqt uirorū clarorū:nisi carminibus illustrēt:ætatis suæ memoriā excedūt. ¶ Quam calabræ pierides:sua uult intelligi carmina qa in urbe uenusina natus ē quæ ē in calabria atq; apulia. ¶ Diuitibus consecrat isulis dicit:q̄s in oceano constitutas homerus. μακαρονησους: dixit latini fortunatorum insulas appellant. ¶ Cœlo musa beat.i.cœli possessione beatum facit:ac ꝑ hoc immortale red dit Clarum tyndaridæ sydus.epexegesis q tyndarida sidus aiunt. ¶ Sæpe autem dictum est stellas Castoris ac Pollucis nauigantibus spem meliorem ostendere.

¶ CHRI. Notis publicis.i.titulis a rep.datis:ut ē pr̄ pr̄iæ & similia:& ē snia q̄ neq; tituli neq; arcus triūpha les tm̄ ualēt ad laudes præclarorum uirorū.quantum carmina:ergo Scipiōi africani laudes maxime clarue runt musis calabris.i.uersibus Ennii:qui fuit ex rhodino calabriæ oppido.ut ait Acrō. Eusāt. Q.u.Enniū ta

renti natũ dicit olympiade q̃nta ſupra centũ ac triginta. Hic a Catone q̃ſtore romæ traductus in auentino habitauit paruo ſumptu: & unius ancillæ miniſterio cõtentus. ¶ Poſt mortẽ. pũt qdem hæc q̃ dixi poſt mortem reddere uitâ claris hoibus: ſed multo magis id faciũt carmia. Quid foret iliæ. Quẽadmodũ de ſcripiõe dixit ſic & de Romulo dicit: q martis ex ilia filius fuit. Taciturnitas inuidia. Nã ſilentiũ de rebus magnis uĩ in uidere gloriæ illoꝝ de qbus ſileẽt. ¶ Ereptũ ſtigiis. Mira ueritate narrationẽ diſtiguit. Nã cũ idem de Scipione. Romulo & æaco dicat: nõ tã eodẽ mõ dicit: ut uarietate ipſa & tediũ amoueat & ornatus oroni augeatur. ¶ Fauor uatũ potentũ: Nã magna uis eſt in ipa pfecta eloquentia: Vnde & Alexãder magnus cũ ad achillis ſepulchrũ pueniſſet: illũ fœlicẽ iudicauit: q homerũ tm̃ uatẽ ſuarũ laudũ præconẽ ſortitus eſſet. Beatis iſulis Campos eliſios intelligit. Cæteꝝ inſulas beatas geographi alibi ponũt: de qbus nos ſuo loco dicemus. ¶ Dignũ laude. ¶ Expoſitio eſt in eo. n. perſiſtit: ut demonſtret carmina poetaꝝ hoies imortales reddere. Vetat ergo muſa mori eũ q dignus laude ſit. ¶ Et beat cælo. i. beatũ reddi dĩis illũ inſerendo. Nã ſoli poetæ herculẽ & dioſcoros & bacchum immortales reddiderũt: cum illos & cœlum aſcẽdiſſe: & auxilium hominibus præſtiſſe ſcribant. Sed de caſtoris pollucíſq; ſyderibus & in cælo & in mari iã diximus.

Argumentum. ODES. IX.

¶ ANT. Scribit minores nõ debere a ſcribẽdo aborrere timẽtes eoꝝ ſcripta nõ fore ppetua. Cũ tot prius doctiſſimi uiri ſcripſerit: & laudẽ maximã fuerint cõſecuti: itaq; pbat exẽplo poſteros ẽt non deterritos laudẽ quoq; meruiſſe: ut pidaꝝ & alios plures poſt homeꝝ poetaꝝ ſũmũ pollicẽt ex ĩde lollii laudes ſuis carmibus celebrare qd ubi egit oñdit beatũ eẽ nõ multa poſſidẽtẽ: ſed q deoꝝ mũeribus utĩ ſapiẽter: & pauperiẽ pati neſcit timẽs flagitia magis q̃ mortẽ. nulla paratus ꝓ charis amicis & patria mori. ¶ Ne forte credas: ode eſt ſimilis nõæ. Eſt autẽ ordo: ne forte credas iteritura uerba quæ natus ego ad aufidũ lõge ſonãtẽ loquor ſocianda chordis ꝓ artes nõ ãte uulgatas. Aufidũ apuliæ flumẽ de quo latius ſupra. ¶ Non ante uulgatas: primus eni latinorum Horatius Lyrica laude digna ſcripſit. ¶ Mæõius homerus: de quo late ſuperius. ¶ Cææq; cæa teſte Pli. li. iiii. iſula eſt in mari ægeo propiqua Helenæ inſulæ. quæ tamẽ cœos a græcis dicit: & hydruſa olim. Stra. ẽt lib. x. ſcrib. cœon unam e cycladibus eẽ: quæ cum quaternas cõtineret urbes tetrapolis uocitata eſt duæ uero reſtãt: carthea. ſ. & quã iuli dẽ appellãt: ad q̃s reliq̃rũ habitatores cõcurrerũt. Ex iuli de ſimõides condendorũ auctor carminũ duxit originem. Eraſiſtratus medicus inſignis. Et aryſto peripateticus. Fabius aũt li. x. ſic ait. Simonides tenuis alioq ſermone ꝓprio & iucunditate quadã cõmendari põt: præcipua tamen eius in cõmouendo miſerationis uirtus eſt ut qdam in hac cumpte omnibus eius opis auctoribus ꝓferãt. ¶ Alcæi minaces. id ait: quia tyrannos inſectatus eſt ut Fabius Quintilianus ſcribit: latius tã ſupius uideto. ¶ Steſichoriq; graues camœnæ. Fabio ſic li. x. Steſichorus q̃ ſit igẽio ualidus materiæq; oſtendũt maxima bella & clariſſimos canentes duces. Epici carminis onera lyra ſuſtinente: reddit. n. perſonis in agendo ſimul loquendoq; debitã dignitatẽ: ac ſi tenuiſſet modũ uidetur æmulari ꝓximus Homerus potuiſſe ſed redundat atq; effundit: qd ut eſt reꝓhẽdẽdũ ita copiæ uitiũ ẽ. ¶ Anacreon. fuit is lyricus poeta tempore piſiſtrati pherecidis hiſtorici: & pythagoræ magiſtri. Auctor ẽ Euſebius: nos tã plura ſuperius. ¶ Aeolie pullæ. i. ſaphus leſbiænam ut diximus in æolia regione leſbos eſt. ¶ Nõ ſola. ordo eſt. nõ ſola Helenæ lacẽa arſit cõptos crines adulteri: & augẽ illitũue ſtibus mirata & cultus: regales & cõites. Hic uero carminũ uĩ oñdit. ¶ Nõ ſola. ſenſus ẽ. q̃ nõ ſola helẽa q̃ pulcherrima fuit amauit Paridẽ: ſed aliæ plures añ eã. At qm̃ poetæ aliqd de illis ſcripſere nihil latẽt: ac ſi nõ fuiſſẽt carminũ igitẽ bñficio memoria reꝝ & bñ geſtoꝝ laudes ppetue fiũt: hinc Helena: qã homeri ꝓconio & alioꝝ uatum cãtata ẽ ppetuo celebraẽ. ¶ Primus ue teucer ſenſus ẽ. q̃ nõ teucer thelamonius primus optime uſus eſt ſagittis. ſed multi ante ipſũ attamen ac ſi non fuiſſent latent. Teucer uero in hominũ ore uerſaẽ homeri ꝓconio: de quo qdem latius ſupra. ¶ Cydonio arcu. i. cretenſi: nam cydonia ciuitas una eſt e tribus cretæ eximiis: aut ſcribit Strabo. libro. x. in ea aũt calami ſpiculis aptiſſimi: ut alibi dictũ eſt. Nõ ſemel ilios uexata: ſenſus ẽ: q̃ pluries ilios bello uexata fuerat: ſed quia nulli uates ſcripſere: nulla eſt memoria niſi quando ab agamennone & id pp Homerum: Ergo carmine fit uiuax uirtus. Non pugnauit ingens: ſenſus eſt: q̃ nõ ſolus idomeneus eſt ſthelenus cantanda prælia pugnarunt ſed plures: alii tamen ac ſi non fuiſſent latent: quoniã nullus eoꝝ laudes poeta. cecinit ſicut Homerus idomeni & ſtheleni ꝓconia cantat. ¶ Nõ ferox eſt hector: ſenſus eſt: q̃ non primus hector & deiphobus ꝓ patria pugnarunt ſed multi alii tã perpetuo latent carentes poetarũ munere: quod non euenit hectori & deiphobo maxime. n. ab Homero laudantẽ. ¶ Illachrymabiles: qm̃ eoꝝ nulla eſt memoria. ¶ Ignotiq;: & ignori. ſ. ſunt: qa carent ſacro uate. ¶ Sacro uate: Ouidi. de arte lib. iii. ait. Adde q̃ inſidiæ ſacris a uatibꝰ abſunt. Et facit ad mores ars quoq; noſtra bonos. Eſt deus in nobis ſunt & cõmertia cœli. Sedibus æthereis ſpiritus ille uenit & alibi At ſacri uates & diuum cura uocamur. Sunt etiam qui nos numen habere putant. ¶ Sepultæ inertiæ: ſenſus eſt q̃ uirtus nõ celebrata carminibus ignauiæ ſimilis ẽ: ac ſi nulla fuerit. ¶ Nõ. e. t. pollicẽt iã lolli laudes ſcribẽ.

¶ ACR. Ne forte credas iteritura: ne caſu credas pitura: ad Marcũ lolliũ ſcribit cõſularẽ affirmãs. imortalia fore ſcripta ſua: quãuis ante eam ſint alii meliores poetæ: Nã nec homeri magnitudinẽ obſtare quo minus pindarus: & alii poetæ: q poſt eũ orti ſunt clari eẽnt. ¶ Natus ad a. ipe horatius qui primus latinus lyricus fuit. ¶ Non ante: quia ipſe prior lyrica carmina apud latinos ſcripſit. ¶ Non. ſ. p. m. t. Meonius Homerus a meonia dictus eſt. ¶ Pindaricæ. l. c. q. propter ſimonidem lyricum poetam: qui de cæa inſula fuit: unde & pindarus. Minaces autem alcæi camenæ dictæ ſunt: quoniam adeo amarus fuit: ut auſteritate carminis ſui multos de ciuitate eiiceret. ¶ Teſſicoriq; graues: magnæ profunde: & ipſe bellorũ poeta ſcriptor. ¶ Non ſiquid olim luſit anacreon: ideo luſit: quia iocis & conuiuiis digna cantauit: ut carmina qui luſi paſtorum. ¶ Anacreon: aut ſatyram ſcripſit amicus liſandri. Alii dicunt q̃ ſcripſit circen & penelopen in uno laborantes unde in primo in oda uelox Dicens laborantes in uno penelopẽ uitreãq; circen. ¶ Spirat adhuc recẽs ẽ. ¶ Viuũtq; cõmiſſi calores ꝓ amoribus poſuit. Sapho aũt ſignificat q̃ æolide dialecto uſa eſt. Arſit amauit ut formoſum. p. c. a. al. Adulteri: raptoris alexandri. ¶ Regaliſq; cultus: qa regis priami filius. Et comites itineris helenæ: de lacedæmone: ut At nõ ſic phrygius penetrat lacedemona paſtor. ¶ Ledæãq;. h. r. u. a. u. uel qanõ ſola helena amauit paridẽ: nã & aliæ ſimiles cupidæ fuerũt: ſed magis hæc eſt formoſa carmiẽ poetaꝝ. ¶ Primus ue. t. n. c. Teucer Telamõis filius ab Homero inducit ſagittis pitiſſime uſus. Cydonio: autem cretenſi a cidõia ciuitate: ubi primũ depecudũ cornibus arcus curuati ſunt. ¶ Nõ ſemel ilios uexata ẽ: ab Hercule. n. ante euerſa fuerat: & hic ilios & hoc iliũ: ut ceciditq; ſupbũ iliũ. ¶ Nec pugnauit. i. ſtelenuſq;: ſed hi carmiẽ ꝓclari ſunt cæteris: ut teſadrus ſtelenuſq; duces: ſtelenus aũt capanei & euadne filius fuit. Nec ferox Hector: oñdere uult licet multiformes fuerunt illos tã fama celebrari: quos cõmendauere poemata. ¶ Nã nec ſolus hector & Deiphobus ꝓ patria pierunt. Sed hi magis carminibus noti ſunt. Similiter & ante agamẽnõa paris uirtutis fuiſſe plures: ſed ne ſciri ſilẽtio: & iõ ſe ad ſcribẽdũ prioꝝ cõfirmauit exẽplis. ¶ Grauis. e. i. ut lãiatũ corpe toto deiphobum uidi lacerum crudeliter ora. Ignotiq;. lõ. no. tanq̃ neſcianẽ uelut mortui: quos mõ deſcribit occiſos. Sacro laude carminũ. ¶ Paulũ. ſ. d. i. c. u. Nõ laudata uirtꝰ: filis ẽ iertiæ: ita. n. ſilẽtio obſcuraẽ tãq̃ ſi nulla fuerit. Inor. illaudatũ ut qs te magne cato tacitũ aut te coſſe reliq̃t. Kerũq; prudẽs: phiæ aptꝰ: uñ & reꝝ prudẽtes phi dicti ſunt.

¶ POR. Ne for. cre. ite. Hæc ode ad Lolliũ ſcripta ẽ cõſularẽ qua affirmat imortalitatẽ habitura ſcriptura ſua: q̃uis alii ante ſe meliores poetæ: nam nec Homeri magnitudinem obſtare: quo minus pindarus & alii poetæ qui poſtea mortui ſunt: clari habeanẽ. Prima ãt ſillaba ode huius circũflexe enũciandaeſt: ut fit: ne credas. i. ne credideris. ¶ Ante. u. p. ar. gloriaẽ ſe primũ lyrca carmina latina lingua auſum ſcribere. Ceæ: & alcæi minaces. Simonides lyricus poeta Cæus fuit. i. ex cæa inſula Minaces aũt alceæ camenæ dicuntur: qm̃ adeo amarus fuit ut auſteritate carminis ſui multos ex ciuitate eiiceret. ¶ Nec ſiquid olim luſit Anacreon Luſit: quia iocis & cõuiuiis digna ſcripſit. ¶ Viuuntq; commiſſi: calores Aeoliæ fidibus puellæ calores: pro amores dicuntur Sapho autem ſignat quæ æolide dialecto uſa eſt. ¶ Nõ ſola cõptos arſit adulteri crines: arſit pro deperit: aut quia amauit dictum eſt hæc autem piodo colligit. Sæpe eadem facta quæ legimus circa ilion geſtaq; ait clarus poeta contigerit perpetuam obtinuiſſe memoriam. ¶ Paulum ſepultæ: Diſtat inertiæ celata uirtus: nõ. n. inquit multo diſtat ab inertia uirtus. Si ut de illa ita de hac quoq; ſileatur.

¶ CHRI. Ne for. cre. in his ꝓfecto enumerãda eſt huiuſcemodi ode q̃ artificio ſummo ſcriptæ dici poſſunt promittit aũt ſe lollium ſuis carminibus imortalem redditurum: ſed ne uideaẽ nimis ſuo ſtilo arrogare exẽplo alioꝝ poetaꝝ probat q̃ & ſi primus nõ ſit neq; Homero aut pindaro ſimilis: tamen ita uiuent ſua carmina ut uixeret carmina illoꝝ poetaꝝ qui non primum locum tenuerunt: ordo eſt. Ne tu forte credas iteritura ea uerba q̃ ego natus apud aufidiũ flu. q iuxta uenuſiam fluit. ¶ Sociandachor. i. cytharæ. ¶ Per ar. nõ ante uul. ſapud latinos: ut ergo non credas hoc intellige q̃ ſi. i. q̃uis meonius homerus tenet priores ſedes. ſ. in arte poetica: tamen pindari & ſimonidis & alcæi & teſticori muſæ latent. Ceæ muſæ. i. ſimonidis qui ex cæa inſula fuit. Steſicorus q̃ ſit igenio ualido materiæ quoq; oſtẽdunt: cum maxima bella & clariſſimos canat duces & oneraepici carminis ſua lyra ſuſtentent. Reddit perſonis in agendo ſuam dignitatem: ac ſi tenuiſſet modum uideatur emulari proximus Homero: ſed redundat atq; effunditur. Quod tamẽ uitium non inopiæ: ſed copiæ eſt. ¶ Aeoliæ: leſbye: & ſaphon intelligit. ¶ Anacreon: qui ex tea inſula fuit. Non ſola com. Hactenus oſtendit poſſe durare ſua carmina nunc demonſtrat quid poſſint carmina: nam ante Helenam multæ amarũt: ſed quoniã nõ habuerũt poetas: qui illius amores celebrarent: ut illa habuit Homerum: de illis ſiletur. Eandem ſentẽtiã alibi ſic profert. Sed fuit ante helenam cũnus teterrima belli cauſa: ſed ignotis perierũt moribus illi. Ordo ẽ: nõ ſola Helenæ lacena arſit. i. amauit mirata comptos. i. ornatos crines adulter. ſ. paridis: & cultus. i. ornatus regalis pro regales & comites ſcilicet ſuos & nõ primus teucer direxit tela. q. d. laudaẽ ab homero teucer Tela

¶ Ode. xi. tricolos tetraſtrophos ad Lollium ſcribendum eſſe.

NE forte credas interitura: quæ
Lõge ſonãtẽ natꝰ ad Aufidũ:
Non ante uulgatas per artes
Verba loquor ſocianda chordis
Non: ſi priores Mæonius tenet
Sedes homerus: pindaricæ latent:
Ceæq;: & Alcei minaces:
Steſichoriq; graues Camœnæ:
Nec: ſiquid olim luſit Anacreon:
Deleuit ętas. ſpirat adhuc amor:
Viuuntq; commiſſi calores
Aeolię fidibus puellæ.
Non ſola comptos arſit adulteri
Crines: & aurum ueſtibus illitum
Mirata: regaleiſq; cultus:
Et comites Helene Lacæna
Primus ne teucer tela Cydonio
Direxit arcu: non ſemel Ilios
Vexata: non pugnauit ingens
Idomeneus: Stelenus ue ſolus
Dicenda muſis prælia: non ferox
Hector: uel acer Deiphobus graueis
Excepit ictus pro pudicis
Coniugibus: pueriſq; primus:
Vixere fortes ante Agamemnona
Multi: ſed omnes illachrymabiles
Vrgentur: ignotiq; longa
Nocte: carent quia uate ſacro.
Paulum ſepultæ diſtat inertię
Cęlata uirtus: non ego te meis
Chartis inornatum ſilebo:
Tot ue tuos patiar labores
Impune Lolli carpere linidas
Obliuiones, eſt animus tibi

mōnis filius ī arte ſagittādi:ex q̄ re ī ꝓcio ē:ſed ante illū fuerūt optimi ſagitarii:q̄ quoniā ſuū poetā nō habuerunt in cogniti iacēt. ¶ Cydonio arcſpēs ꝓ gñe poſita ē. Eſt āt cydon urbs in creta ī q̄ primū arcus depecudum cornibus ornati ſunt Vir. ire libet partho torq̄re cydonia cornu ſpicula. ¶ Nō ſemel:nā prius ab hercule expugnata fuerat:ſed qa nō celebrata res illa ab homero ē:iccirco nō ita ī ore hoīum ē ut ſecūda expugnatio. ¶ Ilios:nā hæc ilios & hoc iliū dr̄. ¶ Idomeneus:q̄ cretēſibus ꝓperauit:nā & alii pugnarunt: quoq̄ qa homerus nō meminit iccirco de illis ſilet. ¶ Prælia:poetice dixit pugnauit p̄lia:quēadmodū uiuo uitā. ¶ Nō. f.h.nō.ſolum hector & Deiphobus pugnauit ꝓ defenſione troianæ urbis: ſed multi alii q̄ non ſunt ī fama:qa nō celebrauit illos ſuo carmine Homerus. ¶ Vixere. f. Multi ante agamēnonē fortes fuerūt:ſed nemo lachrimat illos ī prælio cæſos:q̄m nullus poeta eos deſcripſit. ¶ Ego ur. i. p̄munt ingenti nocte:magna obſcuritate:nā quēadmodū illuſtres dicimus eos:quoq̄ nomen celebrat : ſic nocte opprimi eos qui ſine noīe ſunt & fama & quorū nulla memoria extat. ¶ Carent:ratio q̄re ſint in obliuione quia nō habuerūt poetā:qui illorū ægregia facta caneret. ¶ Sacro:nā iā demōſtrauit poetas muſaq̄ eſſe ſacerdotes. ¶ Paulum ſnia eſt & uera : qdem quantū ad famam qd nūc poeta agit in cæteris āt falſa. Nā ſi extincto hoīe nulla ipſius memoria relinquant:& ſi ægregia facinora ediderit pinde ē:ac ſi ꝓ ſūmā ſertiā uitā traduxiſſet. ¶ Nō. e. Poſtq̄ demōſtrauit qd poetaq̄ carmia ualeāt ꝓmittit ſe lollio famā imortalē ſuis carminib⁹ datuq̄ optſeq̄ ī hūc locū ſuā pollicitationē diſtulit:q̄ ſi a p̄nci pio poſuiſſet anteq̄ mediocres quoq̄ poetas famā aliis acqrere poſſe demonſtraret arrogans uideri potuiſſet.

¶ ANT. Vindex:liberator. ¶ Cōſulq̄ ſenſus eſt: q̄ Lolli animus toto uitæ tēpore uictor erat non ſolum anno unico uti cōſul. Victor aūt ſui ipſius & cupiditatū. ¶ Sed quoties: toties conſul eius animus uidebatur eſſe quoties auaritiæ & aliorum hmōi uictor erat. ¶ Obſtantes cateruas cupiditatum. ſ. Sua arma:ſua cōſilia ſuam uirtutē. Beatū : Sene. in epiſtolis beatum appellat animo bona cuncta retinentem. Tulli. uero beatū uocat qui bona multa retinens abſq̄ malo degit:ipſe uero Ho. alibi inquit: Neue putes alium ſapiēte bonoq̄ beatum. ¶ Deorum muneribus ut ſunt diuitiæ amici:& hmōi. ¶ Calle:acute nouit. ¶ Non ille:ſupple erit.

Rerumq̄ prudens:& ſecundis
Temporibus dubiiſq̄ rectus
Vindex auaræ fraudis:& abſtinens
Ducentis ad ſe cuncta pecuniæ
Conſulq̄ non unius anni
Sed quotiens bonus atq̄ fidus
Iudex honeſtum prætulit utili
Reiecit alto dona nocentium
Vultu:per obſtantes cateruas
Explicuit ſua uictor arma
Non poſſidentem multa uocaueris
Recte beatum:rectius occupat
Nomen beati:qui deorum
Muneribus ſapienter uti
Duramq̄ callet pauperiem pati:
Peiuſq̄ læto flagitium time
Non ille pro charis amicis
Aut patria timidus perire

¶ ACR. Et ſecūdis tpibus. d. q̄. rectus. Quēneq̄ ꝓſpera neq̄ aduerſa mutauerint uindex. a. f. punitor. Vindicare. n. apud ueteres nō tantū defendere:ſed ēt punir̄ ſignificabat. ¶ Et ab abſtinētē dixit lolliū pecūiæ:quā aut iō ad ſe cūcta ducere poſuit:qa auari ſtudēt pecuniis aut qa pecunioſoq̄ ꝓfam oēs ſequunt. ¶ Cōſulq̄ nō. u. a. fide uirtute & hōeſtate lolliū p̄fert. ¶ Sed. q. b. a. f. Quotiēs inq̄t iudex bonus es honeſtū utili p̄ponis:uel quotiēs belloq̄ uictoriis reip. conſulis totiēs cōſulari uteris ptāte & uirtute tua ꝓpetuo cōſul efficeris. ¶ Honeſtū. p. u. plus dilexit hōeſtatē q̄ utilitatem. ¶ Alto:prudēti:pfundo. ¶ Nocentiū:noxioq̄: & corrūpere iudicia tēptātium. ¶ Victor:uel cupiditatis uel hoſtiū:quotiens uictor emerſeris:totiēs conſul efficeris. ¶ Nō. p. m. u. r. b. Nō recte diuitē beatū uocari ſed illū rectio btm̄ dici:q̄ fœlicitatē moderet:& ſi hēat execrabilē pauptatē pluſq̄ timeat morte peccatū. ¶ Occupat. ſ. u. ¶ Calle:igēioſe nouit:ut ipſe alibi. Ltīmūq̄ ſonū digitis callemo & auſ.

¶ POR. Scdis. r. d. r. i. p̄ſperis & aduerſis æqtatē retinēs. ¶ Vindex. a. f. uindicē nūc ꝓ punitore poſuit: quia uindicare apud ueteres nō tantū defendere uerumetiā pūire ſignificat. ¶ Ducētis. a. ſ. c. p. utrū pecūia ꝓ auaritia poſuit q̄ merito ad ſe cūcta ducere dr̄:qa auari rapere oia ſtudēt:an ducētis ad ſe cūcta pecuniæ ad hoc referēs:dixit quia pecunioſoq̄ gratiā oēs ſequunt. ¶ Cōſulq̄ nō. u. a. uirtutes tuæ inquit te ꝓpetuū cōſulē faciūt. ¶ Sed. q. b. a. f. iudex hōeſtū ꝓtulit utili. ¶ Reiecit. a. d. n. u. p. o. c. e. ſ. u. a. quotiēs inquit aius tuo hōeſta idicās p̄mia oblata a nocentibus reſpuit totus glorioſus ex hoſtibus uictoriam reportauit. Non poſſidentem multa uocaueris recte beatum. Ordo:nō recte uocaueris beatum multa poſſidentem. ¶ Non il. ꝓ. c. a. a. p. t. p. deeſt erit:ait autem eum qui hiis artibus inſtructus ſit non dubitare pro amicis & patria mortē ſubire ſi neceſſe ſit.

¶ CHRI. Eſt aius ſollicitoē illū laudatuq̄ nūc oñdit ſuas laudes ñ eē p auditorē:ſ̄ illū eas mereri pp utrū q̄ uirtutū genus qd̄ ī illo ſit. Nā q̄ ſit ſibi aius prudēs req̄ poſuit prudētiā unā ex uirtutibus itellectiuis ꝓ cæteris oībus q̄ ſunt itelligētia:ſcia:ſapiētia:prudētia:& ars. Ergo laudat eū a phia ſpeculatiua. Quod aūt ſit rectus ī tpibus ſcdis & dubiis. i. aduerſis:notat ī illo phiam mortalē: q̄ maxīe cōſtat ex iuſtitia adhibito frēo tēpantiæ & ſtimulo fortitudīe. Quā ergo laudē nō mereť ille:q̄ & uirtutib⁹ itellectiuis:q̄rū finis ē ueq̄: & moralibus q̄ rectū æquūq̄ ꝓponūt īſignitus ſit:ut & ui naturāq̄ req̄ nō ignoret. & ita uitā agat ut neq̄ rebus ſecūdis elatus neq̄ aduerſis fracto a recto honeſtoq̄ deflectat. Vin. pūitor:q̄ ꝓs iuſticiæ ē auaræ:q̄ pp lucri cupiditatē cōmittať:& amore pecuniæ:cuio tāta uis ē ī male ibutis aīs:ut nihil ſit q̄ illa ſuadēte non fiat. Hinc exclamatio uirgiliana. Quid nō mortalia pectora cogis Auri ſacra fames. Punire āt fraudē & abſtinere a pecūia ita ad iuſticiā ꝓtinet:ut hoc tēpantia:illud fortitudīe egeat. ¶ Cōſulq̄ nō. u. a. Ex ſnia ſtoicoq̄ loq̄t:q̄ uolūt ſapiētē oīa eſſe:ut ſit ſp rex cōſul:dictator & reliqua huiuſcemōi:q̄m̄ ex ſapientia eſt ut ſciat eaq̄ mēte:ut uelint ſp oīa recte adminiſtrare. ¶ Sed quotiēs. Snia eſt:ſed totiens cōſul quotiens aut domi aut militiæ rectæ agit:qa

iſtuc ipſum faceres:ſi præeſſes reip. Vel legamus cum admiratione ut ſit ſnia. Quotiens prætulit iudex honeſtū utili. q. d. raro. Ex quo maior laus ad eū peruenit q̄ recte agit. ¶ Reiecit. d. n. Noluit corrumpi muneribus. ¶ Alto. u. ipſe altus q̄ mūera res hūiles atq̄ caducas nō curat:ſed diuīa atq̄ imortalia ſuſpicit. Vel alto uultu q̄m nihil eſt qd̄ eum facti pudeat:& ꝓpa ſtet uultu deiecto:ut illi quos admiſſæ culpæ pudet. Sic & prouerbium tritiſſimum approbat quo dicunt deiecto uultu:ſibi incedere licere cū recte egerit. ¶ Per obſt. ca. aliqui referunt ad uictoriā de hoſtibus reportatā:ego puto ꝓ metaphorā dictū q̄ ipſe uictor. ſ. auaritiæ & eoq̄ q̄ illū corrūpere uoluerūt. ¶ Expli. ar. q̄ſi ꝓ medios hoſtes uictor euaſit. Nā crudeliſſimi hoſtes ſūt q̄ corrūpe nos ī iudicio tētāt. ¶ Cater:ut oñdat magnā turbā corruptoq̄. Vel dixit. ¶ Explicuit. a. i. ſūpſit ſuppliciū de reo : nā explicādæ e faſcibo erāt uirgæ q̄bus dānati cedebāt. & ſecures q̄bus feriebāt. ¶ Nō po. ſnia iā ī hoc poeta triſſima:ut nō qa diuites ſimus beati poſſumus dici:ſed quia diuitiis:q̄ munera deorū ſunt ſapienter:uti ſciamus & paupertatē pati:& mori q̄ flagitiū cōmittere malimus. Ergo qui ita aīum inſtituit pro patria & ꝓ amicis mori non dubitauit.

¶ Ode. x. monocolos ad ligurinū. (potens

Crudelis adhuc & ueneris mūerib⁹
Inſperata tue cū ueniet plūa ſupbie
Et quæ nunc humeris inuolitār deciderint comæ
Nunc & qui color ē puniceæ floræ prior roſe
Mutato ligurinum in faciem uerterit hiſpidā
Dices:eu quotiens te inſpeculo uideris alterū
Quem mens ē hodie cur eadē non puero fuit
Vel cur his aīs incolumes nō redeunt genæ?

¶ Argumentum. ODES. X.

¶ ANT. Scribit ligurinū quādoq̄ fore ut peniteat ſuæ ſupbiæ idq̄ agebat ut ſibi moriger eſſet. ¶ O crudelis & adhuc potens & cætera. ¶ Veneris. m. i. grata forma. ¶ Inſperata:putas. n. ſemper habere adoleſcentiam:ſed ueluti Oui. Naſo inquit forma bonū fragile eſt: quantūq̄ accedit ad annos. Fit minor:& ſpatio capitur ipſa ſuo pluma:lanugo & pili ipſi. Deciderint comæ. poſt puericiam enim cōas incidebant ut late patet apud martialem. ¶ Mens. i. uoluntas obſeq̄ndi. ſ. amantibus. ¶ His ani. his uoluntatibus obſequendi aliis. ¶ Incolumes: inueſtes & imberbes ac ſine:nā pilis pilis corrumpuntur genæ. i. malæ hoc loco.

¶ ACR. O crudelis adhuc. ut o crudelis alexi. n. m. c. c. ſignificās amoris q̄relā. ¶ Et. u. m. p. pulchritudine. ¶ Cū. u. p. ſ. plumā ꝓ barba icipiēte poſuit. ¶ Et q̄. n. h. i. d. c. uſq̄ ad pubertatē. n. pueris cōæ nutriri cōſueuerant ut crines cui lactea ceruix excipit. ¶ Puniceæ. puniceā meliorē dixit puniceam:ſanguinei coloris:ut puniceis inuecta rotis. ¶ Prior. pulchrior. ¶ Hiſpidā: iam hirſutam barba. ¶ Dices heu quotiēs te. mutationem formæ per etatem aſpectam dolebis in ſpeculo.

¶ POR. O crudelis adhuc & ueneris mūeribus potens:hæc odē in ligurinū ſcripta ē q̄relā amoris cōtinens. ¶ Muneribus. p. i. ob munera quæ in te uenus cōtulit. ¶ Inſperata tue cū ueniat pluma ſupbiæ. Pluma ꝓ prīa barba poſuit. ¶ Nūc & q̄ co. eſt pu. prior flore. ro. pri. pro melior. ¶ In faciē uer. hiſpidam. i. hirſutā.

¶ CHRI. O crudelis. a. &. ue. m. p. ita ſe philoſophū ꝓfteť poeta:ut tñ ſe poetā eſſe non oblitus ſit. Ergo in ſeriis:& grauibus reb⁹ triſtitiā hilaritate adimit. Et q̄ uis res laſciua ſit tamē hoc ide p̄cipit. ne q̄ momentanea ſūt diuturna ſpem⁹. ¶ Muneribo uē. pulchritudine. ¶ Inſperata. Quēadmodū dicius ſpare ꝓ timere: uñ Vir. Hūc ego ſi potui tm̄ ſpare timoré. Sic illū qd̄ nō timuimo īſperatū dicēus. Quod āt dixit īſperata. oſtēdit ſtultitiā adoleſcentiū:q̄ q̄dā uanitate elati nū q̄ florenti ætati imutationem timent. ¶ Deciderint comæ. Nam teſte Acrone uſq̄ ad pubertatem pueris comæ nutriri conſueuerant. ¶ Quæ mens : q̄uoluntas.

¶ Argumentum. ODES. XI.

¶ ANT. Hac ode phyllida inuocat: ut ſecū Mecœnatis natale celebrare uelit : nec ſperet thelephū amplecti poſſe:ille nāq̄ aditiore puella teneť. itaq̄ Horatiū ipm eius amatorem potius adire dēt. ¶ Eſt mi. no. ode ē ſimilis ſecūdæ. ¶ Apiū de hoc late ſupio. ¶ Hederæ uis. Pli. li. xxiiii. ca. xxxix. ſcribit q̄ hædera mentem turba purgatq̄ caput largius pota. Neruis intus nocet:iiſdē neruis adhibita ꝓdeſt:oīa genera eius refrigerāt:ſunt autē genera. xx. urinā ciunt potu: capitis

Cydonio arcu
Ilios
Hector
Deiphobus
Troia
Vixere fortes ante agamēnonē
Multi
Lachrimæ rerum
Nocte premunt
Magna obſcuritate confuſa
Sacra
Paulum ſnia eſt & uera
Quantū ad famam
Poeta
Ingenio
Ad ſe cūcta pecuniæ
Conſulq̄ non unius anni
Sed quotiens bonus atq̄ fidus
Iudex honeſtum prætulit utili
Reiecit alto dona nocentium
Vultu per obſtantes cateruas
Explicuit ſua victor arma
Non poſſidentem multa uocaueris
Recte beatum rectius occupat
Nomen beati qui deorum
Muneribus ſapienter uti
Duramq̄ callet pauperiem pati
Peiuſq̄ læto flagitium time
Non ille pro charis amicis
Aut patria timidus perire
Ode. x. monocolos ad ligurinū
Crudelis adhuc & ueneris mūeribus
Inſperata tue cū ueniet plūa ſupbie
Et quæ nunc humeris inuolitār deciderint comæ
Nunc & qui color ē puniceæ floræ prior roſe
Mutato ligurinum in faciem uerterit hiſpidā
Dices:eu quotiens te inſpeculo uideris alterū
Quem mens ē hodie cur eadē non puero fuit
Vel cur his aīs incolumes nō redeunt genæ?
Ode. xi. dicolos tetraſtrophos ad phyllida
Et mihi nonum ſuperantis annum
Plenus albani cadus:eſt in horto
Phylli nectendis apium coronis
Eſt hædere uis
Multa, qua crines religata fulges
Ridet argento domus, ara caſtis
Vincta uerbenis auet immolato:
Spargier agno
Cuncta feſtinat manus:huc & illuc
Curſitant mixtæ pueris puellæ
Sordidum flamme trepidant rotantes
Vertice fumum
Vtamen noris:quibus aduoceris
Gaudiis, idus tibi ſunt agendæ:
Qui dies menſem ueneris marine
Findit aprilem
Iure ſolemnis mihi ſanctiorq̄
Pene natali proprio, q̄ ex hac
Luce mecænas meus affluentes
Ordinat annos
Telephum quem tu petis occupauit
Non tuæ ſortis iuuenem puella
Diues & laſciua:tenetq̄ grata
Compede uinctum
Terret ambuſtus phaeton auaras
Spes:& exemplum graue præbet ales

dolorē sedant præcipue celebro: succus hederæ tedia narium graueolētiamq; emendat p̄cipue albæ satiuæ: idē infusus nari bus caput purgat. Acini qui croci succum habent p̄sumpti po tu a crapula tutos præstant denigrant capillū corymbi. hæc ex Plinio. ubi & tu ipse plurima legito. ⁊ Religata: quū ueneris. s. ⁊ Verbenis: de iis supius late. ⁊ Manus. ministrorū. s. ⁊ Agendæ: celebrandæ. ⁊ Findit aprilem: idus. n. uocamus diem qui diuidit mensem: iduare nāq; hetrusca lingua diuidere est unde uidua quasi ualde idua. i. ualde diuisa: aut uidua. i. a uiro diuisa: ut autem idus oēs ioui ita calendas oēs iunoni tributas confirmāt: ut scribit Macro. li. i. sat. ⁊ Marinæ ueneris mēsem de aprili multa Macro. li. i. sat. iter quæ ait. Verrium flaccū asserere in aprili constitutum ut matronæ ueneri sacrū facerent. Multa item Varro. & Naso lib. iii. fastorū. ⁊ Telephon: erat is quē phyllis amabat. Horatius eum cum ditiore puella esse dicit: ut eam ad se facilius alliciat. ⁊ Sortis. fortunæ: & conditionis. ⁊ Compede: amoris uiculo. ⁊ Terret ambustus: phaetontis & bellorophontis exemplo ostendit ardua & sublimia speranda non esse: nā sepe id obfuit. hinc. ⁊ Telephum mi. sperare debet phyllis: sed illa tantum quæ sunt ea digna. ⁊ Auaras spes. i. ingētes: & cupidas nimium & illicitas. ⁊ Ales pægasus: superius dictum est de hoc & bellorophonte qui ausus in pegaso ipso sedere ascendit aera: indeq; cecidit de quo hyginius etiam. ⁊ Grauatus: grauiter ferens. ⁊ Disparem tibi. non. n. amori tuo respondet: uti ego. ⁊ Finis amorum constituerat. n. poeta post hanc nullam ardere. ⁊ Curæ: quas. s. ex telepho concipis.

Pegasus terrenum equitem grauatus
Bellorophontem.
Semper ut te digna sequare & ultra
Quam licet sperare nefas putando
Disparem uites: age iam memorum
Finis amorum.
Non enim post hac alia calebo
Fœmina: condisce modos amanda
Voce quo reddas: minuentur atre
Carmine curæ.

¶ACR. Est. m. n. s. a. Ad phyllidam scribit amicā suam inuitans eam sub promissione uini albani ueteris ad lætitam conuiuii exhibendi natali mecœnatis. ⁊ Albani. c. Elocutio est albani cadus: ut Vina bonus. q̄ deinde cadis onerarat acestes. ⁊ Nectēdis. a. c. uel qa alceus frequēter se dicit apio coronari. uel qa tardius deponat; q̄ prādet apio coronato: ut atq; apio crines ornatus amaro. ⁊ Religata. i. coronata. ⁊ Verbenis. uerbenæ sunt oēs herbæ frōdesq; festæ ad aras coronādas: dictæ q̄si herbenæ. ⁊ Ridet. i. splēdet. ⁊ Castis. i. puris sacris. ⁊ Cūcta. s. m. multitudinē ministrātiū. p̄ appatus festinatiōe significat. ⁊ Cursitāt. m. p. p. ut Totidēq; pares ætatemini stri. ⁊ Sordidū. fl. t. u. fumū: duo epitheta posuit: qa & flāmæ ueluti sub quodā tremor uoluūt: & fumo. sordido ē. i. niger. ⁊ Vt ta. n. diē natalē mecœnatis signat ut fidē faciat. p̄missæ lætitiæ. ⁊ Agēdæ: celebrādæ. ⁊ Quidam. u. mariæ findit aprilē. qa idus ueluti diuidūt mēse. Aprilis aut ueneri cōsecratus ē. ⁊ Iure so. merito amicitiæ. ⁊ Pœnæ: āt p̄ adulatiōe posuit. ⁊ Luce: die. ⁊ Affluētes. i. crescētes aut multos. ⁊ Ordinat: disposuit toto anno faciēda. ⁊ Telephū: quē tu petis occupauit. ⁊ Amauit: utrū ad cādē phyllidā. an ad aliā loq̄tur icertū ē: quia nō prodidit nomē: dicit tamē telephū puerū: quē ostēdit ab ea amari alterius dilectiōis amore occupatū. ⁊ Nō. t. s. nō tuæ cōditiōis. nō tuæ mediocritatis nec p̄fessionis. ⁊ Grata. c. amoris uinculo. ⁊ Ter. a. p. a. s. ne qd auide: & supra cōditionē nostrā appetamus. pheatōtis & bellorophōtis exēplo monet: q̄ impossibilia cupiendo ad picula peruenerūt. ⁊ Grauatus: grauiter ferēs bellorophontē: dicit. n. aulus pægaso ferri p̄ æra in terrā decidisse. ⁊ Sēper ut te. d. f. possibilia suadet appetere: & sibi compentia digna pare. Sensus hic est. o phylli uita porētiorē telephū & tibi disparē: q & aliā amat: sed dilige me. qui tibi par sum. ⁊ Finis. n. eris mei amoris qasi cōsenseris aliā nō amabo. ⁊ Cōdisce modos: disce inq̄t carmina & lyræ sonos quos suaui uoce cātes: ne rustica uidearis. ⁊ Minuentur atræ. ⁊ Carmine curæ. tunc. n. uoluptas admittitur: si cur appellatur.

¶POR. Est mihi nonum. s. a. significat se diem natalē mecœnatis uelle celebrare loquitur autem ad phyllidam amicam. ⁊ Qua. c. r. f. fulgere soles: non enim iam coronatā eē dicit sed inuitat eā uti coronetur. ⁊ Ridet: pro grata est ac fulget. ⁊ Cuncta festinat manus. ad multitudinē ministrorū refertur. ⁊ Sordidū. f. t. non ocio sum emergos dictum est. ⁊ Idus tibi sunt. a. Qui dies mensem ueneris marinæ findit aprilem. idus aprile: significat. aprilis autem mensis φοτησ αφροδιτησ dictus uidetur. nec immerito: cum in res uenereas eo ipso omnia animalia excitentur signat autem idibus aprilibus natalem diem Mecœnatis esse in cuius honorē sacrificet & epuletur. ⁊ Telephum quem tu petis. o. Ad mulierem loquitur cuius nomen non ostendit signat autem amari ab hac telephum puerum quem iam alia occupauerat. ⁊ Non tuæ: scilicet non tuæ conditionis tuæ mediocritatis. ⁊ Tenet. g. c. u. puellæ grata compede amoris uinculum ait. ⁊ Terret. a. ne quid auide & supra conditionem nostrā appetere cōemur phaetōtis & bellorophōtis p̄ponit exēpla. ⁊ Semper ut te. d. f. u. d. u. dicendo. ⁊ Disparē uites. difficilis dictio phrasis. Monet autē ut disparē uitet ut possit se digna sequi & nephas habere in spem referre plusq̄ oportet. ⁊ Age iā. m. non enim post hac alia calebo fœmina: quare te finem amorum suorum hanc dixerit ipse ostendit. ordo est. iam meorum finis amorum condisce modos:

¶CHRI. Est mihi nonū superātis annū. Inuitat amicā ad natalē mecœnatis celebrādū. Is erat aprilis idibus. Cōsueuerāt aūt natales dies lasciuiori quadā læticia cælebrare: & amicas adhibere. Hinc Maro Phillida mitte mihi meus est natalis iolla. ¶ Cū faciā uitula p̄ frugibus ipse uenito. ⁊ Nonū. a. uetustate uinū cōmēdat. ⁊ Albani: laus ē a patria. ⁊ Apiū: qd dixius fugare ebrietatē. ⁊ Hæderæ q̄ baccho cōsecrata ē. ⁊ Religata. p̄ religāda ait Acrō: Sed fortasse nō erit absurdū: ut dicāus q̄ religata fulges. i. q̄ cū religata est fulges. i. nitidior appes. ⁊ Religata: subaudi comā synecdochē. ⁊ Nā: itelligit serrū: ⁊ Ridet. splēdet: Nā splēdor rei iaiatæ uisus uidet. ⁊ Castis religiosis. De uerbēis āt dictū ē. ⁊ Auet: cupit & dat sensum rei sensu carēti. ⁊ Sed nimiæ ita uidetur: cū aliqd rei cuipiā p̄parauerimus illud quodāmodo rē ipsā desiderare. ⁊ Flāmæ rotātes fumū. Nā i gyrū inuoluūt: & inuoluētes extollunt ipm fumū. ⁊ Vt tñ. n. q. d. nō temere ē q̄ tātus sit appatus: cum inseruiat natalitanti uiri. ⁊ Agēdæ: celebrandæ. ⁊ Veneris marinæ: qa in mari orta est. ⁊ Findit. diuidit. Nā idus qa i medio

fere mēse sunt dicūt ab iduādo. i. diuidendo unde ēt dicit uidua q̄si a uiro idua. idest sepata. Seqt āt in hoc loco opinionē illorū qui dūt aprilē scribi cū aspiratiōe: & dictū quasi haphrodilem a uenere: q̄ græce aphrodite appellat. ⁊ Telephū. Hortat phillidē ut ad se p̄peret: nec qcq̄ speret i amor. Telephi a se amati: qm̄ ille ab alia puella detiet. Et ne forte spet phillis illū ad se reditur: dicit eū occupatū eē a puella nō ei fortis. i. fortunæ: cuius ē phillis. q̄ libertina erat: sed q̄ sit ex nobilitate romana. ⁊ Diues. q̄ dare multa possit: uel saltē ab eo nihil petat. ⁊ Lasciua. q̄ multū illū oblectare possit. ⁊ Grata cōpede. Ex quo infert ēt telephū ut amat ita eā amare. Quæ oia possunt oēm spem iuuenis recupandi phillidi ereptam eē ostēdere. ⁊ Terret ambustus. Quod rōibus probare tētauit: exēplis quoq; p̄bat debere illā deponere spē telephi: cū ille sit supra fortunā suam inducit aūt exemplū phaetōtis. Hic. n. cum currū paternū regēdū suscepisset. Essetq; id negociū supra suas uires periit. Est aūt metri necessitate pheton pro phaeton facta diphthōgi dissolutione. Bellorophōtem. Nam ait Acron qd Bellorophon ausus eqtare p̄ aera pægasum alatū equū decidit. ⁊ Meorū finis amorū. Post q̄ in despationē riualis eam induxit suum integrum perpetuū q̄ amorem pollicetur. ⁊ Modos. modulatiōes quas canas uoce suaui: nā cantu minuūt curæ atræ. i. noxiæ.

¶Ode. xii. dicolos seu tetracolos tetrastrophos ad Virgilium de uere.

Argumentum. ODES. XII.

¶ANT. Ver. scribēs. Veris tpa explicat: inde illū ad cōuiuia exhortat dicēs: dulce eē qnq; desipere loco & tpe. lā ueris comites: o de ē similis sextæ. Veris comites aiæ thraciæ: decimo. n. cal. martii uenti septentrionales q̄ uocant Ornithiæ p̄ dies. xxx. esse solent: tum & hirundo aduenit: ita Columella. li. xii. c. ii. scr. De iis igit uētis poeta intelligit: nā ipse quoq; de hirūdine meminit. ⁊ Aiæ thraciæ: idest uēti illi ornithiæ septētriōales. ⁊ Infelix auis. i. hirūdo. ⁊ Cecropiæ domo. pādiō. n. athenarū rex. pgnē & philomelā genuit: q̄ p̄ gne itim filiū in Terei uiri ultionē pemit: ut late patet i me. Oui. Deū pana. s. ⁊ Adduxere sitim. uidelicet calidi ueris ad uētu. Calibus cāpāiæ populis: ubi calenū uinū optimū: latius tū supius dictū ē. ⁊ Cliēs: is. p̄ prie dr cuius cām aduocatus tuet & defendit. quasi colens ab colēdis patronis hic uero Cliens accipit domesticus & amicus & comes & iuuenū sectator nobiliū. q uti & nobiles ungenta feret. ⁊ Nardo. nardino unguēto. de quo supra. Est aūt sensus. q̄ afferēdo secū nardi puū onychē. i. uasculū lucrabit: optia uina. ⁊ Onyx: nascit onyx lapis in arabiæ montibus & in germania potoriis uasis inde factis: primū deinde pedibus lectorū sellisq;. Eo urcei & amphoræ magnitudie cadorū usi sunt. hūc aliq lapidē alabastriten uocant quē cauant ad uasa ungentaria qm̄ optime ea incorrupta seruare dr hæc & plura Pli li. xxxvi. ca. viii. p̄terea ut dicunt alii ονυξ ονυχοσ unguis dr inde onyx lapidis genus: eo q̄ humano ungui sit similis. ⁊ Horreis pro cellis uinariis dixit. ⁊ Spes dōare. optimo enim mero spes redit & lætitia. ⁊ Cū tua merce. cum tuo nardi onyche. ⁊ Immunē: sine aliquo mūere tuo. ⁊ Diues ut diuites enim & optima uina & unguēta conuiuis præbēt. ⁊ Nigrorū ignium. funeralium scilicet. ⁊ Consiliis. idest prudentiæ:

Ornithiæ

¶Ode. xii. dicolos seu tetracolos tetrastrophos ad Virgilium de uere.

Iam ueris cōites q̄ mare tēpāt
Impellunt aiæ lintea thraciæ
Iā nec prata rigent nec fluuii
Hiberna niue turgidi Strepūt
Nidum ponit ithym flebiliter gemēs
Infelix auis & cecropiæ domus
Aeternū opprobriū q̄ male barbaras
Regum est ulta libidines
Dicunt in tenero gramine pinguium
Custodes ouium carmina fistula.
Delectantq; deum cui pecus & nigri
Colles arcadiæ placent.
Adduxere sitim tempora uergili:
Sed pressum calibus ducere liberum
Si gestis iuuenum nobilium cliens
Nardo uina merebere.
Nardi paruus onyx eliciet cadum:
Qui nunc sulpitiis accubat horreis:
Spes donare nouas largus amaraq;
Curarum eluere efficax:
Ad quæ si properas gaudia cum tua
Velox merce ueni. non ego te meis
Immunem meditor tiguere poculis
Plena diues ut in domo.
Verum pone moras & studium lucri
Nigrorumq; memor dum licet igniū
Misce stultitiam consiliis breuem.
Dulce est desipere in loco.

¶ACR. Iā ueris cōites quæ mare. t. ad Virgilium negociato rē scribit admonēs ueris tp̄s eē aptū nauigio. Vsitatū āt poetis ē aias flatus uētorū dicer: dū ad graue uocabulū referūt aias: ut quātū ignes aiæq; ualēt. ⁊ Tēperant. i. trāquillū reddūt. ⁊ Iam nec prata rigent: ipso. n. tpe & hyems claudit & ueris amœnitas aperit quo fauonius cœperit flare: ⁊ Nidū ponit ithim flebiliter gemēs. i. a. pgne. n. uersa est in hirūdinem. Ithis filius fuit p̄gnes quē occidit culpa Terei. ⁊ Et. c. cecrops dux fuit athenienſium: athenienses. n. fuerunt tereus & prognæ: per prognem uero hirūdinem significat: quæ eo tempore apparet: nota historia est: q̄ pro stupro sororis Philomenæ ad uindictam filium terei occiderit pgne: & fuit pœna peior peccato: dum committitur parricidium propter incæstū: unde. ⁊ Tereus cōperto. facinore. dū ambas ī sequit: ipse ī upupā dicit mutatus illæ fugiētes ī hirūdinē & luscinia. ⁊ Cæcropiæ. d. ī domo: n. Cecropis hoc ē factū scelus. ⁊ In tenero gramīe: ut cū ros in tenera pecori gratissimus herba. ⁊ Custodes ouiū. c. f. pana significat: a quo pādurā dicit inuētā: ut pan primus calamos cæra cōiūgere plures instituit. ⁊ Deū. pana. ut pan curat oues ouiūq; magistros. ⁊ Adduxere. s. t. pro æstate posuit. Calibus ducere liberū calenū uinū ducere. i. bibere. Cliēs: aut Aug. aut priuignorū eius neronū aut mecœnatis dicit. Nardo. u. m. iocularitēr nūc se calenū uinū platurū p̄mittit si unguentū accepit. Si dede-

ris inqt nardũ:tibi dabit uinũ a me.⁋ Nardi.p.o.onyx metallũ gẽmæ simile de hoc ad unguẽta odorata pua fiebãt uasa:de quo Lucãus ad ostẽtationẽ luxus. Tota effusus in aula calcabat onyx.⁋ Qui nũc sulpitiis:sulpitia horrea dicebant:ubi nunc galbæ illic ordeũ condi consueuerat.⁋ Spes:cadus.s.maiora.n.sibi per licentiã poti ꝓmittẽt spãdo cõsueuerũt. Efficax:potẽs q largitate sua curas expellat.⁋ Ad.q.s.p.g.c.t.u.m.ut supra di xi.i.pocula nõ dabunt tibi nisi & tu adinuicẽ merce ampullã detuleris unguẽti.⁋ Immunẽ:si ueneris sine munere.⁋ Plẽa.d.ut in.d.ut gratis pascã sicut diuites cõsueuerũt.⁋ Nigrorũq;.m.dũ licet igniũ Lugubriũ igniũ ut mẽor mortis lætitiã nõ recuset.⁋ Misce.st.breuẽ,breuis tpis ociũ.⁋ Dulce ẽ.d.in.i.iucũdũ ẽ a seueritate di

¶POR. Iã.u.c.q.m.t.ipellũt aiæ linthea thraciæ. Vir.alloqt:iterũ aũt ueris tps describit: (icedere aliqñ. cæteræ aias ꝑ flatibus uẽtorũ usitatissimũ est poetis:sic dẽiq; Vir. Ait, Quãtũ ignes aiæq; ualẽt.⁋ Iã nec prata rigẽt nec fluuii strepũt Hyberna niue turgidi,atqui ueris tps itumescere flumia icipiũt.⁋ Ni t.adultũ iã ueris tps uult itelligi qm̃ nix ois elapsa ẽ.⁋ Nidũ.p.i.fi.g.i.a. Prognẽ ac ꝑ hoc hirundinẽ signat.⁋ Et.c.d.æ.o.cecropia domo;qm athẽiẽses fuerũt. Cecrops aũt Atheniẽsiũ dux.⁋ Qd'.m.b.r.e.u.li.nota historia ẽ ꝓgne obstupratã & lingua debilitatã philomenã sororẽ a tereo marito filiũ sibi cõem & illi ithim noĩe occidit:& epulãdũ iprudenti oppoluit:deinde palã facto facinore cũ fugeret cũ sorore infestũ maritũ in hirundinẽ & luscinia trãsfiguratas esse: ipm quoq; Tereũ in upupã auẽ eẽ cõuersum.⁋ Cui.p.&.n.c.ar.p.pana pastoralẽ archadiæ deũ eẽ signat.⁋ Iuuenũ.n.c. Augusti mecœnatis aut nobiliũ neronũ priuignoꝝ augusti dicit. Nardo uina merebere. nardi paruus onyx eliciet cadus. Onyx genus ampullæ marmoreæ:iocularitet ãt dicit. Si attuleris unguentũ demũ ego ꝓferã uinũ calenũ.⁋ Qui nũc sul.ac hor. Sulpitii galbæ horrea dicit;hodieq; ãt galbæ horrea uino & oleo similibusq; aliis referta sunt.⁋ Spes.d.n.l.c.s.potulẽtos aũt scimus plærũq; maiora spera re.⁋ Cũ tua ue.mer.ue.cũ ampulla unguẽti.s.plena diues ut in domo;ut scis diues sũ:& in domũ meã oium reꝝ plenã te iuitẽ. Nigrorũ.i.funerũ dicit;q̃si lugubriũ igniũ.⁋ Misce,st.c.b. Breuẽ stultitiã hoc ẽ breuis tpis.

¶CHRI. Iam ueris cõites. Describit uer. Neq; est carmẽ ad Vir.poetã:sed myropolã.⁋ Aiæ.uẽti Vir. quãtũ ignes aiæq; ualẽt.⁋ Thraciæ. Nõ de septẽtrionalibus uẽtis intelligit q asperi sunt ꝑ frigiditatẽ sed de etesis. Excitant.n.in caloribus circa meridianũ tps uenti qdã lenes & tẽperati. Isti in ponto flant a septẽtrione i africa atq; hispania ab oriente,in reliqs ptibus a meridie.⁋ Etesie.neq; diphthongũ hnt:neq; aspirationẽ aliquã. Ales infœlix:hirundinẽ intelligit:q ꝓgnæ fuit pandionis athenienſis regis filia & Terei cõiunx. Quæ cũ maritus sororẽ suã philomenã ꝑ uim cõstuprasset:deide ne rẽ ꝑferret ligua sibi abscidisset.ithim filiũ cõem interemit;atq; patri epulãdũ posuit.ipsa ergo i hirũdinẽ:maritus in upupã filius in phasianũ;philomena in luscinia mutati tũt.⁋ Opprobriũ. Quia cõtra athẽiẽsiũ mores imanẽ crudelitatẽ exercuit filiũ isontẽ iterimẽs.⁋ Barbaras li.q̃si efferatas libidines.⁋ Tenero.nup nato.⁋ Carmina.i honorẽ panos.⁋ Fistula.d.s.pana. Nigri umbrosi ꝑ siluas.⁋ Arcadiæ.ibi.n.præcipue colit. Vir.pan deus archadiæ mecũ si iudice certet.⁋ Liberũ.uinũ.⁋ Cliens no.iu. Nã unguẽta inferioris fortũæ hoies nõ emũt:sed nobiles.⁋ Gestis.Cupis.⁋ Nardo uneꝛ nardo. Snia est:si cupis apud nos optima uina bibere.afferto optimũ unguentũ.⁋ Onyx. Græcũ uerbũ ẽ:& unguẽ significat. Sed & lapidis spẽs est:cuius color candidus apparet læto rubore in unguis humani similitudinẽ suffusus. Ex hoc uascula fiũt ad unguẽta seruãda. Ergo paꝝ unguẽti multũ uinũ eliciet.⁋ Horreis. q̃uis loca ꝓpria sint ubi cõdãt fruges a spicarũ horrore dicta:qa prisci eas i spicis cõdebãt:tñ & de uino & de oleo dicunt. Dicit ãt acron ibi sulpitia fuisse horrea ubi deide fuerũt galbæ.⁋ Largus:liberalis.⁋ Donare:ad donandũ.⁋ Novas.magnas.uel insolitas.⁋ Amara:amaritudines.⁋ Vt diues in ple.do. Nã q diues ẽ uinũ gratis ꝓbere põt.⁋ Nigrorũ igniũ.i.mortis nã rogos in qbus defuncti utunt nigros ignes appellat.⁋ Misce bre.stul. nã prudẽtis ẽ in loco desipere mõ breuiter fiat. Nõ ergo ẽ stultitia sed uã.

Argumentum. ODES. XIII.

¶ANT. Lycẽ arguit meretricẽ:q̃ iã anus amari optabat ac iuuenis.⁋ Audiuere lyce. Ode est similis qntæ li.i.⁋ Lẽtum. spernit.n.te ut anum.⁋ In genis.oculos illius aspiciẽs uel malas. Sinescis oculi sunt i amore duces inqt ꝓpertio. Et apuleius li.x.met.ita scribit:cã oĩs & origo ꝓtentis doloris & etiam medela ipsa & salus unica mihi tute ipse es:isti.n.tui oculi p meos oculos ad intima delapsi ꝓcordia meis medullis acerrimũ cõmouẽt incendium. Ergo miserere tua cã peuntis &c.⁋ Importunis:iquietus quasi sine portu.⁋ Aridas.q.i.aridas anus.⁋ Luridi.supra modũ pallidi iqt Festus.⁋ Capitis ni.i. cani.⁋ Coæ pur. de Bombicina uestẽ itelligit:quã in Co mulier ꝑphilæ platis filia prima texere docuit:de qua re legito plura i Pli.li.xi. nos ẽt plura i Iuue.⁋ Notis cõdita fastis: i fastis.n.cõsulũ tpe scribebãt:quoꝝ ãnis tpa ꝑterita noscebãt.⁋ Venus.tua forma & grã.⁋ Motus.s.ueneri aptus.⁋ Illi9 il: i.tuæ iuuẽtæ tuæ ueneris & grãæ.⁋ Surpuerat: ꝑ surripuerat: Antea.n.lycen iuuenẽ Hora.amauerat: & tũc qdẽ supbã & i mitẽ.⁋ Fœlix:ordo ẽ fœlix fuisti:& nota post Cinarã meã.s. primã amicã.⁋ Cornicis:de huiusce auis ætate supi9 legito.⁋ Feruidi:amore calẽtes.⁋ Facẽ.i.lycẽ ipsã oli iuuenẽ & splẽdẽtẽ uti fax ẽ:nũc uero anũ & extictã.i.sine splẽdore aliquo.

¶Ode.xiii.tricolos seu tetracolostetrastrophos ad licen.

Vdiuer lyce dii mea uota:dii
Audiuere lyce sis anus & tũ
Vis formosa uideri
Ludisq; & bibis impudens
Et cantu tremulo pota cupidinem
Lentum sollicitas,ille uirentis &
Doctæ psallere chiæ
Pulchris excubat in genis.
Importunus enim transuolat aridas
Quærcus,& refugit te quia luridi
Dentes,te quia rugæ
Turpant,& capitis niues:
Nec coæ referunt iam tibi purpuræ
Nec clari lapides tempora quæ semel
Notis condita fastis

Inclusit uolucris dies. (cens:
Quo fugit uenus heu:quo ue color de-
Quo motus:quid habes illius,illius
Quæ spirabat amores
Quæ me surpuerat mihi:
Fœlix post cynaram:notaq; & artium
Gratarum facies: sed cynaræ breues
Annos fata dederunt
Seruatura diu parem.
Cornicis uetulæ temporibus lycen
Possent ut iuuenes uisere feruidi
Multo non sine risu
Delapsam in cineres facem.

¶ACR. Audiuere lyce:ad lycẽ meretricẽ scribit de cuius superbia i tertio libro q̃stus ẽ:eo q; anus facta contẽnit a iuuenibus:de quoꝝ amore ante plaudebat.⁋ Vis.f.u.utrunq; in anu muliere turpissimũ ẽ: ut & formosa uelit uideri & lasciuire:& iõ addidit impudens.⁋ Et.c.t.tremulũ uel ad uocẽ uel ad etatẽ rettulit.⁋ Cupidinẽ.l.iuuenum.s.qui iõ lẽtus ẽ: qm̃ tu eis ingrata es per ætatem.⁋ Ille uirentis & doctæ.p.c. Multum decoꝝ uult chiam. mulierem uideri uel q; uirẽti ætate sit & docta saltare;uel q; genis.i.facie pulchra sit:& iõ cupidinem excubare in genis eius induxit.⁋ Importunus.n. transuolat aridas.q.per irrisionẽ q̃rcum aridã uoluit anum mulierẽ intelligi:quas amor dũ festinat ad iuuenes necesse ẽ trãsuolarẽ.⁋ Luridi.nigri squamosi.⁋ Quia te rugæ:ut frõtem obscœnã rugis arat.⁋ Turpãt:fœdãt;ut turpãtẽ puluere crines.⁋ Et capitis.n.niuẽ ꝑ crie posuit.⁋ Necchoæ referũt:choæ ꝑciosæ a loco:in hac.n.insula melior purpura tingitur nec clari lapides:significat autẽ nec uestimẽtoꝝ cultu nec gẽmarũ ꝑciis ad pulchritudinẽ reuerti annis iã & ætate cõsumptã.⁋ Inclusit uo.d.signauit:depoluit:sepeliuit: iclusi.n.defuncti tumulto dicũt.⁋ Venus: amor cuius ab ea fugam ideo se simulat dolere:ut ei mærorẽ iciẽt maiorem.⁋ Motus saltatus:idest quid habes illius ætatis pristinæ:aut quid tibi primæ graciæ remansit.⁋ Surpuerat:syncope pro surripuerat. Hoc est alienum amore fecerat.⁋ Fœlix:pulchra. Post autem ad qualitatẽ pertinet:aut ad tempus:idest secunda pulchritudine a cynara:ac post illam defunctam tu ad amandum elegantior.⁋ Notaq; &.a.g.f.probata & artifex.⁋ Sed cinaræ.b.a.f.d.tãquam quæ ĩmatura perierit.⁋ Seruatura diu.p.c.u.t.l.cornix enim diu dicitur uiuere cui licem comparat per longinquitatẽ uitæ.⁋ Possent ut iuuenes uisere feruidi: ut quæ incenderat uultum tuum ad uicem facis in cinerem & annis cõsumeretur ætatis iuuenibus iam facta risui. Et quod facem dixerat bene dilapsam in cineres memorauit.⁋ Delapsam in cineres facem:ita inquit amisi pulchritudinem sicut fax consumpta in cinerem.

¶POR. Audiuere dii mea uota. Ad lycem loquitur de cuius superbia in tertio quæstus est i illa ode cuius initium est. Extremum tanaim si biberis lyce: ergo senectutem illi nunc opprobrat per quam ĩgrata iuuenibus facta fastiditur.⁋ Et tamen uis formosa uideri ludisq; & bibis impudens.illam lasciuire ait: & ideo bene additum impudens.⁋ Cupidinem lentum sollicitas:qui ideo lentus est quoniam tu ei ĩgrata es per ætatem.⁋ Ille uirentis &.d.p.ch.p.e.in genis:cupido scilicet ob multa autem decoram esse chiam uult intelligi q; uirenti ætate sit: & docta sit & ideo cupidinem in ipsis genis eius dixit excubare. Importunus enim transuolat aridas quærcus. Allegorice aridas quærcus pro senio affectas mulieres: & importunus iocus ἀ φορίας dicitur. Nec choæ referunt iam tibi purpuræ nec clari lapides:hoc est quod supradixit: & tamen uis formosa uideri:significat enim illam puellari se uestẽ & gemmis excolere.⁋ Quæ semel.n.c.f.i.u.d.quæ iam retro acta sunt.⁋ Quæ me surpue.mihi idest surripuerat.⁋ Fœlix post cynarã notaq; & artium gratarum facies: post cynaram utrũq; ad qualitatem pertinet an ad tempus idest secunda pulchritudine.⁋ Delapsam in cineres facem. εμφατικως. illam autem amoris facem delapsam ait in cineres & consumptam refrixisse.

¶CHRI. Audiuere lyce dii mea uota. Mordacissime inuehitur in mulierem:quæ hactenus: quia pulchra esset & iuuenis:superbissime se erga amantes gerebat. Vtitur autem iteratione: ut affectum suum magis exprimat.⁋ Fis anus: quod uotis a diis petieram.⁋ Ludis & bibis:quod iunioribus conceditur.⁋ Tremulo. Nam ex senectute uox intremiscit.⁋ Lentum: quia tardus est amor atq; piger in uetulas. Non est lentus natura sua cupido: immo uelox. Sed in amorem uetulæ non potest nisi lente adolescentes excitare.⁋ Excubat uigilat. Excubare enim in re militari est:cum extra castra nocturnæ uigiliæ habentur: ergo in te lentus est Cupido:in Chia uehemens.⁋ In genis:in oculis:nam maxime ab oculis hauritur Amor.⁋ Psallere: Canere unde psalmus.⁋ Importunus scilicet tibi: quia ab illo contemneris.⁋ Niues: pro canitiæ posuit:⁋ Aridas quærcus:ut supra pro uetula.⁋ Allusit autem ad ipsum cupidinem: qui cum ales sit: non fidit nisi in uiridi arbore.⁋ Nec coæ. sententia est:q; ornatus uestium quo uteris non restituet tibi iam elapsam iuuentutem. Coa autem dixit uestem: quia in ea insula tenuissimæ ex bombice parabantur uestes. Quid autem bombix & in assiria & in coa insula sit:exprimit Pli.in historia naturali. Propert. Quid iuuat ornato procedere uincta capillo:& tenues coa uestẽ mouere sinus.⁋ Venus:uenustas.⁋ Motus:agilitas corporis.⁋ Quid habes illius.s. lyces:quæ olim puella fuit;quasi dicat nihil omnino:quia tota immutata alia uideris ab illa lycæ: quæ in me amores spirabat.⁋ Surpuerat:pro surripuerat.⁋ Fœlix pulchra eadem ratione qua beatum diuitẽ dicimus. Nam mulieres in pulchritudine summum bonum reponunt: Vel fortunata in amore: quoniam ad nutum omnia succedebant.⁋ Facies multarum artium. Quasi multo & artificioso cultu exornata:quasi cui plus fuciquam natiuus decor conferrent:Sed fata seruatura lycem parem temporibus cornicis dederunt breues annos cynaræ. Cornicem uero aiunt physici centesimum annum excedere:Sed ne sibi applaudat lyce ex diuturna ætate:addit ea causa a fatis illam seruatam:ut iuuenes qui face illius ardebãt uidebant ipsam facẽ penitus exustã. Appellat autem facem ardentem pulchritudinem mulieris:qua iuuentus in amorem accendebatur.

Argumentum. ODES. XIIII.

¶ANT. Ostendit non a senatu:non a pópulo unq̃ augusto ꝓ meritis posse honores plene reddi: ipso enim auctore:ipso inq̃ ꝓbente copias & consiliũ suosq; diuos gæloni.brẽni.alpini.cantabri.medi.idi.Schythæ.ægyptus.britãni.gallia.iberia.Sicãbri romano imperio parebant.℣ Quæ cura patrũ:ode est similis nonæ: est aũt ordo:o auguste q̃ cura patrũ quæue qritiũ plenis muneribus honorũ ꝓ titulos memoresq; fastos i æuũ æternet uirtutes tuas.℣ Honorũ.i.dignitatũ tuaꝝ.℣ Per titulos:gestoꝝ.s.℣ Fastos:libros ĩ qbus totius anni sit descriptio fasti.n.dies festi sunt ut festus edocet.℣ Gelonos:de his superius.℣ Brennos: ii sunt alpini populi teste Pli.li.iii.& Lucio floro.℣ Acer:fortis & strẽnuus.℣ Plus uice simplici:ostendit duplici clade affectos hostes. Maior neronum mox graue prælium:de tyberio nunc intelligit: qui Drusso maior natu fuit ut patet etiam per Sue.℣ Mox.i: post Drusi mortem.Drusus.n.germanicus domitis hostibus inter Salam & rhenum fluuios uictor obpetiit:ut Strabo docet lib.vii. Suetro.etiam ait sic de tyberio. Drusum fratrem in germania amisit:cuius corpus pedibus toto itinere progrediens romam usq; peruexit.Liuius autem libro.cxl.scribit ꝙ Drusus ex fractura equo super crus eius collapso.xxx. die q̃ id acciderat mortuus est in germania & cætera.℣ Maior neronum.Tyberius post drusi mortem rheticum uindelicũq; bellum gessit: inde pãnonicũ inde germanicum.Rhetico atq; uindelico gentes alpinas:pãnico brennos & dalmatas subegit auctor est trãquillus. Strabo etiam libro septimo scribit tyberium nauali bus pugnis uindelicos inuasisse.Euse.item scribit.ꝙ Tyberius uindelicos & eos q thraciarum confines erant romanas prouincias fecit: idq; scribit Eusebius etiam anno decimoquinto post Alexandriæ capti uiratem.his igitur patet de ipso Tyberio intelligendum ibi maior neronum.

¶ACR. Quæ cura patrum quæue quiritium: negat ullos a senatu:uel populo romano dignos honores inueniri:q pro meritis uel triumphis augusti æternitati ipsius cõsecrentur.℣ Per titulos:qui ad commemorationem bonorum uel rerum gestarum inuenti sunt:ipsi enim fasti dicuntur indices uirtutis: siue in quibus memoria temporum continetur.℣ Aeternet:æternũ faciat:& laudibus consecret.℣ O qua sol.hab.habitabilis propter inhabitabilem cecaumenem.℣ Quem le. expertes.l.latinitatis nescii uel ciuilitatis:augusto imputat de uindelicis drusi uictoriam:quia eius ordinatione & exercitu uicerat.℣ Milite nam tuo:hyperbaton:ordo enim rectus est. drusus acer non simplici uice deiecit gelonos &c.℣ Implacidum genus:implacabiles geloni & brenni gentes galliarum.℣ Plus uice simplici: aut in simplicem uicem:quia dupla quam dederãt clade perculsi sunt:aut quia dixit acer non simplici uice.℣ Maior neronum. Drusus qui maior natu fuit.℣ Spectandus.Famosus terribilis bellator.

¶POR. Quæ cura patrum quæue quiritium:negat ullo senatus populiue romani obsequio posse ꝓ meritis dignos honores inueniri uirtutibus Cæsaris quibus in æternum consecret.℣ Per titu.m.q.f.æ.fictum uerbum est æternet.℣ Quem legis ex.l.u.d.n.q.m.p.non sic hæc dicit quasi ab augusto Cæsare uindelici debellati sint: Sed ꝙ drusus exercitibꝫ auspiciisq; augusti eos debellauerit.℣ Gelonos brẽnosq:cisalpine gẽtes fũt hæ.℣ Et ar.al.im.tre.nõ arces tremẽdas ut dictũ ẽ:itelligamus:sed hos tremẽdos.i.timẽdos q eas habitãt.℣ Deiecit acer plus uice sim.uult itelligi ĩ uastandis his nõ tãtã illis cladẽ itulisse q̃tã ipsi dederant: sed duplam hoc est eam non simplici uice reddentes.℣ Maior ne.ordo est.Drusus est maior neronum : hic.n.maior natu fuit.

¶CHRI. Quæ cura pa.Diuersi argumẽti & stili a supiore ode q̃ amatorias nugas cõtineret ẽ hæc: quæ grauiore charactere laudes augusti cõtinet:cũ ostẽdat q̃ anxia uniuersa ciuitas sit pro salute sua.& tãnullos satis dignos honores sibi tribuere possit.℣ Quæ cura:q̃ anxia sollicitudo patrꝫ senatus.℣ Quiritũ.po.ro.℣ Aeternet.i.æternas redat tuas uirtutes.Snia ẽ:uirtutes sua eẽ maximas:sed eẽ opus ea munera ĩ illũ cõferri: quæ illaꝫ memoriã æternã cõseruẽt.℣ Per titulos:q iscribunt statuis.℣ Fastos:ĩ qbus memoria reꝫ gestaꝫ cõtinet.℣ Memores.i.q ad memoriã reducũt.℣ O maxie pricipũ oium:q ubiq; sunt.Nã hoies alibi eẽ nõ pnt q̃ ĩ terris habitabilibꝫ & a sole illustratis.℣ Quẽ trita:locutio ut dicamus quẽ uindelici didicere qd possis: ut si dicamus.Noui te qd feceris.℣ Marte.i.in re militari.℣ Tuo militi.q:d.tuis auspiciis.Sed de uictoria drusi paulo supra dictũ ẽ.℣ Plus.u.f.qa dupla quã dederãt clade affecti fũt.℣ Maior ne.drusus maior ex filius neroĩs.

¶ANT. Deuota pectora.s.rhetoꝝ & uidelicoꝝ:q ut liberi eẽnt morti se expõebãt.℣ Indomitas ꝓpe: ordo est:impiger hostiũ uexare turmas & mittere frementẽ equum medios per ignes qualis auster choro pleiadum scindente nubes exercet undas prope idomitas.℣ Pleiadum choro:sunt pleiades in cauda tauri septem stellæ: quas appellare uergilias ut scribit pli.& Gel.li.xii.Vtq; hyginius ait:existimantur choreã ducere stellis:& columella scribit uergilias.xi.kalen.maias cũ sole oriri: esseq; aphricũ uel austrũ & hũidũ diẽ latius tñ di-

Deuota morti pectora liberæ
Quantis fatigaret ruinis
Indomitas prope qualis undas
Exercet auster pleiadum choro

¶Ode.xiiii.tricolos tetrastrophos
Augustum celebrat.

Quæ cura patrꝫ q̃ue quiritiũ
Plẽis honoꝝ mũeribꝰ tuas
Auguste uirtutes in æuum
Per titulos memoresq; fastos
Aeternet:o qua sol habitabiles
Illustrat oras maxime principum
Quem legis expertes latinæ
Vindelici didicere nuper
Quid marte posses.milite nam tuo
Drusus gelonos ĩplacidum genus
Brennosq; ueloces & arces
Alpibus impositas tremendis
Deiecit acer plus uice simplici.
Maior neronum mox graue p̃liũ
Commisit immanesq; rhetos
Auspiciis pepulit secundis
Spectandus in certamine martio

Scindente nubes impiger hostium
Vexare turmas & frementem
Mittere equum medios per ignes:
Sic thauriformis uoluitur aufidus
Qui regna dauni perfluit appuli
Cum sæuit:horrendamq; cultis
Diluuiem minitatur agris:
Vt barbarorum claudius agmina
Ferrata uasto diruit impetu
Primosq; & extremos metendo
Strauit humi sine clade uictor
Te copia:te consilium & tuos
Præbente diuos.nam tibi quo die
Portus alexandrea suplex
Et uacuam patefecit aulam
Fortuna lustro prospera tertio
Belli secundos reddidit exitus
Laudemq; & optatum peractis
Imperiis decus arrogauit
Te cantaber non ante domabilis
Medusq; & indus:te ꝓfugus scytes
Miratur:o tutela præsens
Italiæ dominæq; romæ.
Te fontium qui celat origines
Nilusq; & ister:te rapidus tygris
Te bæluosus qui remotis
Obstrepit oceanus britannis.
Te non pauentis funera galliæ
Duræq; tellus audit iberiæ
Te cæde gaudentes sycambri
Compositis uenerantur armis.

ximus li.i.Geo.℣ Thauri formis aufidus:habẽs thauri formam.fluuii.n.cũ cornibus pĩgũtur:& propter aquaꝝ murmur & ĩpetũ:& ꝓpter retortas ripas.Claudius tyberius de claudia domo ut latiꝙ supra patuit.℣ Alexãdrea.Alexãdria & alexandrea dicit ut Priscia.docet li.ii.qui hũc locũ alexãdrea per e legit:qũo aũt cœpit alexãdriã lege superius:& ẽt carmen epodon.℣ Peractis imperiis.i.omnibus tuo imperio subditis.℣ Optatũ decus:scribit florus ꝙ augustus ob ingẽtia facta dictator ꝓpetuus & pater patriæ dictus ẽ. Tractatũ ẽt in senatu:an quia cõdidisset imperium romulus uocaret Sed sanctius & reuerentius uisum ẽ nomẽ augusti ut iã tum dũ coleret terras ipso nomine & titulo cõsecraret. Præterea scribit Sueto.quũ Augustum senatus cum po.ro.cõsalutauit patrem patriæ:respõdit Augustus lachrymãs his uerbis.ipse enim sicut messalæ opposuit cõpos factus uotorũ meorũ patres cõscripti qd habeo aliud deos imortales ꝓcari q̃ ut hũc consensũ uestꝫ ad ultimũ uitæ finẽ mihi pferre liceat. ꝓ hæc igit uerba ego intelligo optatum decus cognomen patris patriæ.℣ Arrogauit: descripsit deputauit tribuit.℣ Cãtaber:de cãtabris latius supra:de medis item.℣ Indus:scribit Eusebius ꝙ indi ab augusto per legatos amicitiam postularunt.Strabo autem lib.xv.sic ait.His ea addi possunt quæ a Nicolao damasceno dicuntur:refert enim se antiochiæ.quæ apud daphnem est.indorum legatos uidisse:qui ad cæsarẽ augustum uenerant:qui quidem plures ex epistola significabantur:sed tres tantum seruati erant quos uidisse se ait:cæteri longitudine uiæ magna ex parte perierat:addit etiam epistolam græcam fuisse in membrana scriptam in qua significaretur porum esse qui scriberet:& cum sexcentis regibus imperaret:Cæsaris tamen amicitiam multifacere : & paratum se quocunq; uoluerit aditum exhibere & in quibuscunque rectũ fuerit opitulari:hæc dicit in epistola contineri.Allata præterea eẽ dona octo seruos nudos ĩ subligaculis aromatibus delibutos:esse autem dona alia mercuriũ a puero brachia exertum:quem nos uidimus.Item uipas igẽtes : & serpentem.x.cubitorum:& testudinem fluuialem triũ cubitorum:& perdicẽ uulturem maiorem &c.℣ Te profugus scythes:parthi de qbus latius supra scytarũ exules dicti sunt.℣ Nilus.nilus incertis oritur fontibus secundũ quosdã immenso longitudinis spatio ambulans: demum pluribus in locis & latens & exiẽs aphricam ab æthiopia diuidẽs medios æthiopes secat:longo postea interuallo in ægyptium mare se euomit.& plura Plinio libro quinto capitulo decimo.℣ Ister.ister ut Strabo ait libro nono oritur ab extremis germaniæ partibus:superiores autẽ fluminis partes in fontes uersus usq; ad præcipites eius decursus:quos catarattas nominãt.℣ Danubiũ uocant:qui maxime per decorũ agrũ delabunt : alias uero inferiores usq; in põtum per gethas istrum uocitant.℣ Rapidus tigris:oritur tigris in regione armeniæ maioris fonte cõspicuo in planicie: a celeritate autem tigris dicitur:ita enim appellant medi sagittam.auctor Plinius libro.vi.℣ Beluosus oceanus:in eo enim uariæ sunt beluæ ut alibi diximus ex Plinio.℣ Britannis.augusti tẽpore uniuersa fere britanniæ insula romanis propria familiarisque habita:ut docet Strabo libro.iiii.℣ Galliæ.de gallia & iberia multa superius.℣ Sycambri:diximus etiam supra augustum germanos ultra albim submouisse:ex qbus sueuos & sicambros dedentes se traduxit in galliam:atq; in proximis rheno agris collocauit : ut tranquillus ait.℣ Compositis.pacatis & repositis accollocatis.

¶ACR. Deuota.m.p.l.Rhetiorum gentis libertatis amore morti animos destinatos fuisse dicit.℣ Quantis.f.r.tempestati furenti uiri fortis animum comparauit.℣ Pleiadum:pleiades dictæ sunt: quæ & uergiliæ harum ortus tempestuosus est.℣ Scindente nubes : ita pugnantem drusum scidisse dicit hostium turmas: ut uentus nubes undasque consueuit.℣ Mittere equum.irrumpendo in hostium cuneos.℣ Per ignes: in medium pugnæ furorem.℣ Sic tauriformis uoluitur aufidus:omnium famosorum fluminum uultus cum cornibus finguntur:ideo tauriformis propter impetus & mugitus aquarum. Vt corniger hesperidum fluuius regnator aquarum.℣ Diluuiem meditatur agris : inundationem fluminis uiro forti comparat pro drusi laude:ut aut rapidus montano flumine torrẽs sternit agros.℣ Primosq; & extremos metendo: ut proxima quæq; manu gladio metit.℣ Sine clade:sine damno suorum militum dicit.℣ Te copias te.c.augusti auspiciis Drusum dicit hostes fudisse & fœlicitatẽ habuisse.℣ Nam tibi quo die portus alexãdrea:supplex fœlicitati

assignat augusti drusi uictoriam demonstrando ante annos duodecim eo die alexandriam ab augusto captam quo drusus uindelicos superauit. Pompei enim mortē actiaco bello ultus augustus est. Et uacuam patefecit aulam: sine damno: sine hoste: sine domino. Et optatum peractis. Immortalitatem & consecrationem uidetur significare peractis enim imperiis diuinos honores meruit augustus: ut idem in secundo epistolarum præsenti tibi maturos largimur honores iurandasque tuum per nomen ponimus aras. Non ante domabilis: non ante cæsarem uictus. Profugus scythes: aut sub aquilone interius constitutus: aut qui nunq̃ in eodem loco maneat. Tutela præsens. sic idem alibi. Res italas armis tuteris: moribus ornes. Præsens. aut potens. siue propitius: ut Virgili. Et tuos agrestum presentia numina fauni. Te fontium qui celat origines. origo enim nili uescitur: ut Et gens si qua iacet nascenti conscia nilo. Gentes fluminum commemoratione designat. Obstrepit oceanus britannis: britanni enim interfuso oceano a terris omnibus separantur: ut & penitus toto diuisos orbe britannos. Non pauentis. f. g. Galli enim mortem non pauent. Duræq; laboriosæ ut aut impacatos a teruo horrebis hyberos. Te cæde. g. l. bella optantes assidua. qui & germani. Compositis uenerantur. a pacatis moribus & feritate deposita.

¶POR. Deuota morti pectora liberæ. eleganter non metuens mortem liberam perpetuo epitheto dictum accipe. Quātis fatiget ruinis hostiū ruinis. f. Indomitas prope qualis undas exercet auster pleiadum choro scindentenubes impiger hostium uexareturmas: mirum quod sequitur cum. n. prædixisset qualis non intulit quod erat constans talis: sed impiger ergo sic totum intelligendum qualis est auster cum ortu uergiliarum pleiadum concitatus cum exercet undas iam impiger. Drusus hostium turmas uastabat. Per ignes: ignes nunc pro acerrimis cōcitatisq; periculis accipere debemus. Sic tauriformis uoluitur aufidus. omnia fluminum genera taurino uultu & cornibus pīgūtur propter impetus & fremitum ipsarum aquarum. Cum sæuit horrendāq; cultis diluuiem meditat agris. male dixit meditatur. quia in ipso actu est: nec debet cogitare aut condiscere id quod iam facit. Primosq; & extremos metendo: sic & Virgi. proxima quæq; metit gladio. Sine. c. u. i. sine suorum clade. Te. c. & tuos. p. d. hocideo dicitur quia auspiciis cæsaris hæc egisse dicitur. Nam tibi quo die: ita euēit ut post annos. xv. Drusus eo die rhetos uindelicos uinceret qua die augustus alexandriam uicerat. Et optatum peractis: immortalitatem & consecrationem uidetur significare cum dicat peractis imperiis. Te profugus scytes: profugus dicitur qui nunq̃ eodem loco manet. Vnde & Nomades dicuntur. Te non pauētis funera galliæ duræq; tellus: per zeugma ex inferiore uersu accipere debemus non pauentes autem gallos funera ait: quia uel ferocia uel una persuasione rursus renascendi mortem nonti mebant: de quibus Lucanus ait. Animæq; capaces mortis & ignauum redituræ parcere uitæ. Compositis uenerantur armis: idest pacatis.

¶CHRI. Deuota. nam difficile est illos superare: qui mortem pro libertate oppetere parati sunt. Indomitas: talem stragem edidit in hostibus. qualis est in mari quando auster in ortu pleiadum sæuit. Pleiades enim ortum tempestuosum habent. Choro. quia plures sunt. Sic tauriformis. Flumina enim cum cornibus taurinis pinguntur propter mugitum aquarum. Ostendit autem non minori impetu irruisse. Drusum in hostes q̃ aufidus apuliæ fluuius cum auctus est diluuio. Regna dauni. appuliam in qua ipse regnauit. Primos & extremos. A prima acie ad ultimam: sic Virgili. Proxima quæq; metit gladio. Sine clade: suorum militum. quod maioris est laudis. Te copias. Ostēdit iccirco laudem ad Octauianum pertingere qm̃ quicqd a Druso gestū est: id omne militibus consiliis & fortuna & diuinitate augusti gestū est. Alexādrea. pro alexādria secundū Priscianum. Tertio. l. Quindecim enim annos interfuerūt a uictoria alexādrina ad hūc diem. Vacuā. M. Antonio: Nā iā extinctus erat. Arrogauit. attribuit. Decus impis. f. diuinos honores. Indus. indi ab eo non sunt deuicti neq; ab alio romanorū duce ante Traianū iperatorē: ipse. n. eos uicit: sed tū nō triūphauit: qa rediēs in sicilia mortuus ē. Nihilominus tāta fuit Augusti p orbē fama: ut īdi quoq; legatos ad fœdus faciendū miserint. Profugus. qa sine certis sedibus uagat. Te fontiū. ordo ē. Nilus qce lat origines suoꝝ fontiū. i. de cuius origine nemo nouit: audit te. Et hyster & tygris: de qbus oīb̃ dictū ē. Belluosus: belluis plēus Bellua. n. maiora aīalia itelligius. Obstrepit. circūsonat. Remotis: nō a se sed a nobis. Et tellus galliæ nō pauētis funera. i. mortē audit te. Nā ferocitate sua istippli i mortē sine timor irruūt.

Argumentum. ODES. XV.

¶ANT. Augusti Cæsaris laudes hæc ode cōtinet uti & p̄cedēs ille. n. a pthis crasso ablata signa resumpsit. ianiq; etiā tēplū oi bellorū remoto furore clausit. Phœbus uo. ode est similis p̄cedēti. Est autē ordo phœbus i crepuit me lyra uolētē loq prælia & uictas urbes. Parua ne. lyricos uersus itelligit nō aptos qdem cantandis p̄liis. Tyrrhenū p æquor metaphora. itelligit aūt maxia cæsaris Augusti gesta. Tua cæsar æt. Augustū laudat a pace q̃ sane bona cūcta. puēiūt: ut fruges & similia. Signa. de iis uideto i fine odes secū. lib. i. Ianū qrini. numa pōpilius miticādū ferocē populū armoꝝ dissuetudie ratus: ianū ad ifimū argiletū idicē pacis belliq; fecit. aptus ut i armis eē ciuitatē clausus pacē circa oīs populos significaret. bis deide post nūæ regnū clausus fuit semel tito mālio cōsule post primū pūicū pfectū bellū itez augusti tpe post belū actiacū pace terra mari pta

¶Ode. xv. tricolos tetrastrophos Augustum celebrat.

PHœbus uolentē prælia me loqui
Victas & urbes increpuit lyra:
Ne parua tyrrhenum per æquor
Vela darem. tua cæsar ætas
Fruges & agris rettulit huberes
Et signa nostro restituit ioui
Direpta parthorum superbis
Postibus: & uacuum duellis
Ianum quirini clausit: & ordinem

Rectum euaganti frena licentiæ
Iniecit. amouitq; culpas
Et ueteres reuocauit artes
Per quas latinum nomen. & italiæ
Creuere uires famaq; & imperi
Porrecta maiestas ad ortus
Solis ab hesperio cubili

hæc ex Liuio Suetonius ēt de augusto sic ianum quirinum semel atq; iterū a cōdita urbe ante memoriā suā clausum i multo breuioretpis spacio terra mariq; pace parta clausit. Florus itē sic. Aususq; tandē cæsar augustus septingentesimo ab urbe cōdita āno ianum geminū claudere: bis ante se clausum sub numa rege: & uicta primum carthagine: hinc cōuersus ad pacem primū in oia mala & in luxuriā fluens: sæculū grauibus seuerisq; legibus coercuit &cæ. Plutarchus quoq; de numa. & iano sic: Est & eius tēplū romæ duabus portis qd' belli ianuam uocant. Legitimū. n. est ipsum aperiri quum bellū sit: i pace aūt claudi meminit item de iani tēplo Oui. li. i. fasto. Ianū quirini. Mac. li. i. sa. scribit ianum quirinum dictū quasi bellorū potentem ab hasta quam sabini curim uocāt. Et ordinē re. augustus. n. ut diximus conuersus ad pacem primū in omnia mala & i luxuriam fluens sæculū grauibus seuerisq; legibus coercuit. Veteres ar. quattuor uirtutes intelligit. prudentiā. iusticiam. temperantiā. fortitudinem. nā ars: ut ēt Diomedes scribit. ἀπὸ τοῦ ἀρετοῦ ab arete. i. ab uirtute dicitur. Maiestas: amplitudo & dignitas. Imperi: pro imperii. Procudit. i. cudendo extendit ac fabricat.

¶ACR. Phœbus uolentē p̄lia me loqui uictas & urbes icrepuit lyra: nō lyra increpuit: sed uolētē me p̄lia lyra loqui: q̃ est lyrico carmine phœbus increpuit: amoribus. n. aptum hoc est metrum: ut Cum canere reges & prælia cynthius aurem uelit & admonuit. Ne parua. t. p. æ. per allegoriam significat magnam materiam nō sufficiēti ingenio & humili generi carminis non debere cōmitti. Fruges &. a. r. hu. Seu qa in pace diligentior cultus uberiorem fructum facit: seu quia ipse deus cæsar faueat frugibus. Vt ecce dionei ,preesit cæsaris astrum: astrum quo segetes gauderent frugibus. Et signa nostro. r. i. quæ interfecto crasso cum exercitu augustus a parthis susceperat. Et uacuum duellis ianum significat omnia pacata sub Cæsare templo iani clauso: quod belli tpe semper patere consueuit: unde ad significationem futuræ pacis apud Virgili. Claudentur belli portæ. Duellis: bellis. Ianū: qrinū. Euagāti. f. l. leges tulit quibus mores regerētur. Emouitq; c. remo uit eiecit. ut emoti procūbunt cardine postes. Et ueteres reuocauit. a. in his enim uirturibus ueteres uitæ artes esse dicebant: prudentia: iusticia: fortitudine: & temperantia: p has omnes cōstare uoluerunt disciplinas. Ad ortum solis ab hesperio cubili: ut impium oceano famam qui terminet astris: ab oriēte ad occasum imperium significat peruenisse romanum: ut & qua sol inter utrūq; recurrens respicit oceanum.

¶POR. Phœbus uolentē p̄lia me loqui: q̃ dā separāt hāc odā a supiore: sed potest illi iungi qm̃ hic laudes dār augusti. phœbus uolentē p̄lia me loq uictas & urbes increpuit lyra nō lyra increpuit: sed uolentem p̄lia me lyra loqui. i. lyrico carmine. Ne parua tyrrhenū p æquor uela darē: allegoricos significat ne magnā materiam humili generi carminis cōmiterē. Et signa nro restituit ioui: signa q̃ adempta romanis interfecto exercitu a pthis crasso duce augustus recupauit. Ianū qrini clausit. i. pacē ubiq; fecit: tūc. n. claudebat: belli uero tpe patebat. nā & Vir. uolēs ostēdere perpetuā pacē futurā sic ait. Claudent belli portæ. Et ordinē rectū uaganti frena licentiæ iniecit. ordo est. iniecit frena licentiæ ordinem rectum euaganti.

¶CHRI. Phœbus uolentē. Excusat tenuitatē ingenii. quæ magnitudini reꝝ gestaꝝ ab Octauiano par esse nō possit. Aitq; cū pararet illa describere a phœbo ꝓhibitū esse. Est aūt tale figmētū: quale Virgi. quoq; in bucolicis adhibet. Ait. n. Cū canerē reges & q̃lia cinthius aures. Vellit & admonuit pastorē tytire pingues Pascere oportet oues deductum dicere carmē. Increpuit. Familiariter admonuit Vir. tū bitiæ dedit icrepitans ille impiger hausit. Dare aūt parua uela. i. nauigia per æquor tyrrhenū allegorice est tenui. stilo tractare res altas. Tua ætas. Laudat a fertilitate: quæ propter pacē prouenit. Et ne desidiosa pax uideri possit: demonstrat ita pacem partā esse: ut tū parthi qui crassiana signa abstulerāt: coacti sint p Ventidiū bassum qui eos superauit ea reddere. De his meminit & Luca. cunq; superba foret babylon spolianda tropheis Ausoniis: umbraq; erraret crassus inulta Bella geri placuit nullos habitura triūphos. Clausit ianū. Templum iani romæ i bellis patebat. In pace clausum erat. Ter aūt euenit ut claudereē. Primo regnante Numa pōpilio. Secundo post bellū punicū secūdum. Tertio post bellū actiacū imperāte Augusto. De hoc Virgi. Claudētur belli portæ furor impius ius. Refert aūt Macrobius q̃ in bello sabino: quod pro raptis gestū est uirginibus: romani portam i radicibus collis uiminalis: deinde ab euentu ianualē uocatā claudere uoluerūt. Sed cū ter clausissent: & totidem sua sponte patuisset: stabant pro custodia armati: qui hostes irruentes ab ingressu arcerent. Mox accepta fama romanos a Tacio pulsos relicta custodia fugerūt. Et erant iā per portā irrupturi sabini: cū e tēplo iani p hāc portā magna uis aquarū torrentiū scatētibus undis erupit: & multas hostiū cateruas aut feruēti exustas aut uasta uoragine deuoratas ferunt. Vū mos fuit ut in bello ianua iani ad auxiliū pateret. Vacuum ianū qrinū. i. tēplū iani: q Quirinus dr. Nā auctore eodē Macrobio ianus dr cōsinius a cōserendo. f. propaginem generis humani. itē Quirinus quasi bellipotēs ab hasta: q̃ lingua sabina quiris dr Appellat itē Patultius & Clausinius: quia bello ualuæ eius pateant pace claudantur. Sed ut semel de iano plura tum historicæ tum physice ex quadam allegoria referamus: Ianus p̄m iginium: qui plutarchi testimonio nititur: olim regionem: ubi nūc roma est cum camese indigena gubernabat: ut regio camesene oppidum ianiculum diceretur. Extincto Camese solus regnauit. Et quoniam summa prudentia ex præteritis futura prænosceret: & illa duo cōiungeret bifrons fuisse putatur. Et eadē ratione Anteuorta & postuorta suæ diuinitatis comites a romanis colebātur. Hic Saturnum a filio pulsum hospitio suscepit: ab eoq; agriculturam doctum in societatē regni accepit: & cū primus æra signasset in altera parte saturni effigiem: in altera nauis qua uectus est imaginem expressit. Concordiam horum maro testatur. Ianiculum huic illi fuerat saturnia nomen. Et duo continui menses illis dicati

ſunt.Nã & december ſaturnalia ſacra habet;& ianuarius a iano nominat.Ianus cum ſaturnus nuſq; appareret regionem ſaturniam parentẽ nominauit;& ſaturno aram ſacraq;.i. ſaturnalia iſtituit & ſimulachrum ſuũ falce quia agriculturæ repertor fuerat:inſigniuit. Scribit Zeno q; ianus in italia primus templa & ritus ſacrorũ inſtituerit.Ob quod in ſacrificiis præfationem perpetuam meruit.Et quoniã eo regnante omnium domus religiõe plenæ eſſent:iccirco ingreſſus exituſq; ædium illi ſacri ſunt.Hæc igitur ex hiſtoria phyſici ãt ianum dicunt phœbũ eundem atq; dianam eſſe. Nam phœbo græci aras ante fores ſtatuunt : & exitus introituſq; illũ potentem indicant:ut de iano diximus.Pingitur præterea ianus cũ claui & uirga tanquã portarũ cuſtos & uiarũ rector.At ẽt diana uiis præeſt.Vnde ẽm Nigidiũ diana a iano dicta ẽ appoſita.d.littera:quæ ſæpe decoris cauſa apponitur:ut redire & redintegrare:ianum igitur ſolem eſſe uolunt;& ideo geminum:ideſt bifrontem q̃ſi utriuſq; cœli ianuæ potentẽ:& iuocari prius cũ alicui deo ſacrificat:ut p huius portas p̃ces ad illũ trãſeãt. Et ut anni dimẽſio q̃ a ſole fit: demõſtret ĩ ſimulachro iani dextra mãus trecẽtoq; ſiniſtra ſexagita qnq; numerũ hẽt:qa ex totidẽ diebus cõſtet annus.alii mũdũ & cœlũ eẽ uolũt ianũ ;& ab eũdo dictũ q; mũdus ſp dũ in gyr agit eat.Vnde Cornificius li.iii.rithmoq; inquit Cicero non ianũ; ſed eãnũ nominat.¶Frena licentiæ .i.leges quas utiles tulit Veteres artes.Quia reduxit populum romanũ ad priſtinam diſciplinam & mores.

¶CANTO. Edicta iulia.i.auguſti in iuliam gẽtem adoptati.

¶Noſq; : oſtendit ſe die quoq; diis ſacrificaturũ cantaturũq; ſtrẽuos duces & ueneris ,pgeniẽ:unde iulia genus ortũ habuit.Nam ex uenere ortus eſt æneas:inde aſcanius a quo iulus cui regni loco apud albã ſacra eſt ptãs attributa atq; honor: cuius familia fuit maxia atq; clariſſima oium ; auctor ẽ Dionyſius li.i.Ex eadẽ familia iulius cæſar ẽ ; uñ Maro ait iulio a magno demiſſum nomẽ iulo:qd̃ non de aſcanio intelligendũ ẽ:ſed de iulo aſcanii filio ; qui magnus fuit q̃tũ ad ſacrã ptãtem & honorem:ut oſtendimus.¶Profeſtis lucibus:,pfeſtũ diẽ dicebãt q feſtus nõ erat:ut pompeius ait.¶More patrũ:Vale.li.ii.ſic ait:Maiores natu in cõuiuiis ad tibias ægregia ſuperiorũ opa carmine cõpræhenſa pãgebant:quo ad ea imitanda iuuenẽ alacriorẽ redderent.Cice.Itẽ li.i.tuſcu.ſcribit eſſe in catonis originibus ſolitos eſſe in epulis canere cõuiuas ad tibicinẽ declaroq; hoium uirtutibus.¶Lidiis tibiis:de iis late ſuperius.¶Iocoſi:dãtis iocos lætitiam iucunditatem:¶Veneris progeniem:iuliam gentem:ut diximus.

Iulus

profeſti

cõuiuarũ tibia

¶CACR. Exuet: excludet.¶Procudit:icudibus ,pducit enſes & fabricat.¶Et.m.i.u.inimicas facit.¶Miſeras: ãt tãq̃ belĩ facientes.¶Nõ q ,pfundũ.d.b.gẽtes a fluuio: ut q tyberi fabriq; bibũt.¶Edicta.r.i.a nullis gẽtibus dicit leges auguſti cõtẽti:in iuliã.n.gentẽ fuerat adoptatus auguſtus.¶Infidiq; pſe craſſum.n.ſecuq; de pace puaſerãt .¶Nõ.t.p.f.o.ſcithæ. ¶Noſq;.p.l.diebo ,pfeſti dies dicebãt q ãſi feſtos erãt.¶Iocoſi: lætitiã.iubẽtis:ut adſit lætitiæ bacchus dator & bõa iuno.Appcati:iuocantes.¶Virtute.f.m.p.d. duces inqt optios parẽtum pietate uenerantur:inter quos auguſtus eſt . Lydis remixto.c.r.lydis tibiis læta cantabãt:phrygiis triſtia:tres.n.modos hẽbant tibiaq; ionicũ:lydium & phrygium quem & barbaq; in honorem aũt lydioq; dictũ q; ipſi primi tibias inuenerũt.¶Troiamq; & anchiſen & almæ.p.u.c.in honorem auguſti uenerem laudari uuit:quia ab iulii deſcendit origine. Ordo ; nos apprecati deos canemus duces functos uirtute more patrum remixto carmine tibiis lydis & Troiam.

Cuſtode rerum cæſare non furor
Ciuilis aut uis eximet ocium.
Non ira quæ producit enſes
Et miſeras inimicat urbes
Non q profundum danubium bibunt
Edicta rumpent iulia,non getæ
Non ſeres,infidiq; perſæ.
Non tanaim prope flumen orti.
Noſq; & profeſtis lucibus & ſacris
Inter iocoſi munera liberi
Cum prole matroniſq; noſtris
Rite deos prius apprecati
Virtute functos more patrum duces
Lydis remixto carmine tibiis
Troiamq; & anchiſen & almæ
Progeniem ueneris canemus.

Q.Horatii Flacci Libri Quarti Carminum. Finis.

¶POR. Non furor.c.aut uis.e.o.exiget nunc excludet ſit quaſi extra agit,ut Teren.ſpectãdæ an exigendæ. ¶Nõ ita:q; ,pcudit enſes.,pcudit hoc ẽ fabricat.¶Et miſeras inimicat ur.inimicat fictũ uerbũ ẽ.i.inimicas facit.¶Nõ ta.,ppe flu.orti:ſcythas ſignat.¶Lidis remixto carmĩe tibiis:aũt tres modos tibiaq; eẽ ionicũ lydiũ barbaq;.¶Et alme progeniẽ ueneris canemus.i.gẽtẽ iuliã ; q̃ ĩ iulio nepote ueneris. oriunda exiſtimatur.

¶CHRI. Cuſtode:ſuprema laus in principe ut non putet ob ſuum commodũ illi datum imperium : ſed ut ſit optimus cuſtos & ueluti paſtor populi.Vnde latini regem dixerunt a regendo non autem dominos: ut nunc corrupti mores appellant.Græci autẽ & maxime Homerus ποιμενα λαων .i. paſtores populorum & κοσμητορας .ideſt tẽperatores & adminiſtratores nominarũt.Non furor ciuilis:ita.n.adminiſtrabit populum:ut nulla belli ſpecies ocium.i.pacem perturbet.¶Inimicat urbes.noue ſeu præter conſuetudinem. Nam inimicari tibi:& nõ inimico te:dicimus.¶Noſq; profeſtis . Cum in ſummo ocio & ſũma rerũ affluentia uerſemur ingrati ſimus niſi ſacris.i.feſtis diebus:& profeſtis rite deos precemur.¶Deinde: ex maiorũ conſuetudine canemus duces functos uirtute.ſ.troiã.anchiſem & ueneris progeniem.ſ.æneam & domum iuliam: quæ æneæ:filii ueneris progenies eſt:oſtendit aũt maximum ocium & ſummã copiam rerum: cum etiam diebus profectis:qui rebus agẽdis decreti ſunt:non ſolum ipſis uiris:ſed eorũ uxoribus & liberis feriari liceat : nam q; acron dies profeſtos eos intelligat:qui ante feſtos ſunt : ego cum tantæ auctoritatis hoie non pugno : placet tamẽ ut ĩ trita eius notiõe ſumat.¶Lydiis.tres.n.erãt modi tibiarũ dorius ſiue ionicus phrygius & lydius.nã ſacadas argiuus eã quam in muſicis ſtrophem dicunt tribus tonis:dorio:phrygio:& lydio adinuenit.

¶Cõmentarius in carmẽ Epodon Horatii Flacci:per Antoniũ Mancinellum Veliternum.

¶Q uinti. Hora.Flacci carmeñ epodõ ſcipit. Prima ode dicolos diſtrophos ad Mecœnatẽ.

Bis liburnis inter alta nauiũ
Amice propugnacula
Paratus oẽ cæſaris piculum
Subiẽ mecœnas tuo Cſtite
Quid nos:q̃bus te uita ſup
Iucunda:ſi cõtra grauis.
Vtrum ne iuſſi perſequemur ocium
Non dulce:ni tecum ſimul
An hunclaborem mente laturi decet
Quem ferre non molles uiros
Feremus & te uel per alpium iuga
In hoſpitalem & caucaſum
Vel occidentis uſq; ad ultimum ſinum
Forti ſequemur pectore
Roges tuum laborem quid iuuem meo
Imbellis ac firmus parum
Comes minore ſum futurus in metu
Q ui maior abſentes habet
Vt aſſidens implumibus pullis auis
Serpentum allapſus timet
Magis relictis:non ut adſit auxili
Latura plus præſentibus
Libenter hoc & omne militabitur
Bellum in tuæ ſpem gratiæ:
Non ut iuuencis alligata pluribus

Epodi dicunt uerſus metro quolibet ſcripti;& ſequẽtes clauſulas habẽtes particulas ipſoq; uerſuũ quales ſunt epodi Horatii.in qbus ſingulis uerſibus ſingulæ clauſulæ adiiciũt.Vt nox erat: & cœlo lucebat luna ſereno:deinde iter minora ſidera:& qcũq; ſunt ſimiles.Dicũt aũt epodi ſynecdochicos a ptibus uerſuũ:q̃ legitimis & integris uerſibus επωδον τον .i.i.accinũt.hæc ex Diomede ex qbus colligimo q; epodos ,pprie dr uerſiculus ſeqns tñ & ſupior & ſeqns ſimul epodos uocat p ſynecdochen.ſ.unde &alibi ait:iambicũ ẽ carmen maledicũ plerunq; trimetro uerſu & epodo ſequẽte cõpoſitũ. Epodos autẽ mediã producit:nã p ω mega ſcribitur qd ẽt ,pbat.Sidõius hoc phaletio hẽdecaſillabo.Sermonũq; ſales nouũq; epodon:hmõi aũt uerſus teſte Mãlio Theodoro cõſtant ſpondeo.dactilo & tribus trocheis.Auſõius ẽt ait choriãbũ carmẽ epodos græci qdem in ultima accentum faciũt : & ita mediã corripiunt.Epodõ carmẽ dicit ſecũdũ Acronẽ . quãdo prior uerſus maior eſt ſecundus minor: ſed cõtinuo tẽore primi uerſus ſẽſus uerſu ſeqnti cõcludit.Epodos inquit Tortellius apud nos dici põt carminis cãtus ide epodion diminutiuũ.i.paruũ carmẽ: qd̃ ab lyricis clauſula breuis dicit:quaſi præciſos uerſus ĩtegris ſubiiciat.hoc aũt modo cõponeretur ab επο & ωδη.Diomedis tñ ſnia magis placet:ut epodi dicãtur uerſus illi:quia επωδον τον .i.accinũtur: επωδω uero accino & incanto ſignificat επωδη incãtatio dr: επωδος incantator: επωδω cõponitur ex επι & ωδω .i.canto inde.n.επωδω.t.accino. Acrõ ẽt putat poſſe dici ab epos:atq; huius iambici metri inuẽtorem fuiſſe archilochum ſcribit Hor.ſic dicẽs. Archilochũ ,pprio rabies armauit iãbo:hunc ſocci cepere pedẽ: grãdeſq; cothurni.De iãbo latius dictũ ẽ.ode.xvi.libri.i. Epos deniq;:ut diõedes ſcribit:dicit græce carmẽ hexametrõ diuiaq; rerũ & heroicaq; hũanarũq; comprehenſio epos latine primus digne ſcripſit Liuius iis q romanoq; geſta decẽ & octo cõplexus ẽ libris:q & annales ſcribunt:q; fere ſingulorũ annorũ actus contineãt.Epos aũt appellat.ut græcis placet ab εποω dico proprie.n.epos eſt εμμετροσ λογοσ.i. metricus ſermo:uel ab επω.i.ſequor:qm̃ hoc uerſu uerba rñdent mutuo.επω ergo duo ſignificat : dico uel ſequor.Gel.item li.xvii.c.ix.ſcr.epos.i.carmẽ dici ab επεστολικοι ειπειν.i.ab eo qd̃ eſt ſeq & dicere.

Argumentum. ODES. Primæ.

¶CANT. Mecœnas:ut etiam Apianus oſtendit.ſecutus eſt Auguſtum in ſiciliam uſq; cum.M.agrippa contra ſextum Pompeium:ubi tandem bello nauali põpeius ipſe ſuperatus eſt: ut late oſtẽdimus ode ſexta lib.i.ſecutus item Auguſtum mecœ.ẽ cõtra.M.Antoniũ & Cleopatram apud actium epiri promontorium:ubi naumachia liburnaq; p̃ſertim uictus Antonius in ægyptum uſq; fugit:auguſto ẽt pſequente donec Alexãdriã ui cœpiſſet ibi Antõius ſibi mortẽ cõſciuit:& cleopatra.Hor.itaq; mecœnatẽ alloqtur eũ tẽ in naumachiã cũ ipſo auguſto paratũ omne cæſaris piculũ ſuo protegere:hinc ei timẽs dolet poeta ſe relictũ eſſe in urbe.dicẽs ociũ ſine mecœnate ſibi nõ dulce fore.ſed libẽter in mecœnatis gratiam militare uoluiſſe:non autem lucri cauſa quo fieret ditior: nã minime parare cupit.quod aut auarus uti Chremes cõtinuo labore accumulet inde abſcõdat:aut uti conſumptor.& prodigus diſſipet . Oſtendit itaq; ſe paruo &iã parco contentum:illoq; parce fruiturum. ¶Ibis liburnis & cæte. Ode eſt dicolos diſtrophos: hẽtq; metrũ iãbicũ qd̃ binis uerſibus ſcanditur. Pri

mus.n.iãbicus hexameter ẽ uel trimeter si misceant spõdei. Secũdus tetrameter uel dimeter spõdeis isertis. Meminisse tñ debemus: ut scribit Diomedes uitiũ nõ eẽ ihmõi uersib9 si prius pes tertius: & qntus spõdei iter cæteros iãbos occurrẽt: aliqñ aliq ex tribus aliqñ nullus. Eritq; sincerus iãbicus sine aliẽis pedibus hoc & i tetrametro obseruabimus: ut primũ pedẽ & tertiũ spõdeũ: si qñ occurrit recipiamus. Secundũ & q̃rtũ iãbos reseruems. Tu ãt lector aĩaduerte Hora. in illo uersu. Roges tuũ laborẽ qd iuuẽ meũ posuisse spõdeũ in q̃rto loco nã imitatus ẽ ueteres cõicos: q qdẽ spõdeũ in secũdo uel q̃rto loco posuerũt: q; iuenerũt ẽt apd græcos cõicos uetustissimos q̃uis tñ raro fieri hoc idẽ: de quo late Priscia. Mãlius ãt Theodo. metrũ iãbicũ senariũ scribit recipe spõdeũ dactilũ & anapestũ locis ĩparibus: pyrrhichiũ ultimo tm̃ loco: i secũda aũt epodo hos pedes. Flaccus Hora. posuit: ut dictũ est. quos locis suis oñdemus Priscia. qdẽ scribit ueteres comicos ac tragicos latinos ĩ iãbico oĩbus in locis in differẽter posuisse qnq; pedes. t. iãbũ tribracũ anapestũ dactilũ uel spondeũ sed ultimo loco iãbũ uel pyrrhichiũ solũ. ¶ Ibis liburnis. erãt sub p̃fectis classiũ deni tribuni p cohortes singulas cõstituti: singulæ aũt liburnæ singulos nauarchos. i. q̃si nauicularios hẽbat q exceptis cæteris nautaq; offiĉiis gubernatoribus atq; remigibus & militibus exercẽdis quottidiana curã & iugẽ exhibebãt ĩdustriã auctor est Vegetius Mecœnas ergo uel tribunus cohortis erat: uel singule liburnæ ꝓpositus: potius uero tribunus. ¶ Liburnis. Augusto dimicãte actiaco bello cum liburnorum auxilio p̃cipue uictus fuisset Antonius expimẽtotãti certaminis patuit liburnoq; naues cæteris aptiores. Ergo similitudĩe & noĩe usurpato earũdẽ istar classem romãi pricipes texuerũt: liburnia nãq; dalmatiæ ps ẽ: cuius exẽplo naues bellicæ fabricabant & appellabant liburnæ: minimæ ãt hẽbant remoq; singulos ordines: paulo maiores binos: idoneæ mensuræ ternos uel quaternos. iterdũ q nos fortiebant remigũ gradus: i actiaco uero bello longe maiora concurrisse nauigia refert: ut senoq; ẽt uel ultra ordinũ fuerit: hæc ex uegetio. Liburnis. Apianus lib. ii. scribit illyricorũ gẽtẽ liburnos eẽ. Pli. li. iii. c. xxiii. sic ait. Liburniæ finis & initiũ dalmatiæ scardõa ĩ amne ea. lxii. milibus passũ a mari: Stra. uero li. vii. docet scardonã eẽ oppidũ liburnicũ: Ptolæ. itẽ li. ii. liburnoq; urbẽ scardonã ponit: pauloq; inferius dicit eẽ ĩsulã i. q̃ duæ ciuitates: scribit aũt scardũ eẽ mõtẽ. Amice: nõ cæsaris exponas uti porphyrioni stultissimũ qdẽ: sed ipsius Hora: laty. n: sexta ait ad mecœnatẽ: itare quoq; amicũ p̃serti cautũ: & paulopost: q; te sortitus amicũ. ¶ Propugnacula ĩ maioribus liburnis ꝓpugnacula: turresq; cõstituebant: ut tãq̃ de muro ita de excelsioribus tabulatis facilius uulnerarẽt uel pimerẽt inimicos: ut itẽ uegetius docet. Quod aũt amplæ naues altaq; ꝓpugnacula ĩ bello nauali apud actiũ fuerint Maro quoq; li. viii. ita oñdit. Alta petũt pelago credas ĩ mare reuulsas Cycladas. aut mõtes cõcurrere mõtibus altos. Tãta mole uiri turritis puppibus istãt. ¶ Subire. tuo: pregere tuo piculo. ¶ Quid nos. qbus te uita si supstite: i cũctis oĩbus ãtiqs codicibus id carmẽ hr̃e legimus si nõ sit: ut qdã legũt: itaq; talis erit ordo. Quid nos supple agemus: qbus uita iucũda supplesit uel erit: si te supstite adde sit uita nobis: si cõtra. i. si te haud supstite uita sit nobis: grauis erit & molesta: nec ullo pacto sit legẽdũ ẽ: sñia. n. nõ satis cõstaret Porphirio quoq; si legit: dicit. n. poetã poluisse bis pticulã si & semel abũdare: & uerbũ extrinsecus accipiẽdũ sit: ut plena fiat elocutio: si igit extrinsecus accipiẽdũ ẽ sit uerbũ si bis legẽdũ ẽ. nec p̃terea semel abũdat: ut dixit idẽ Porphy. qd' sane ordo nr̃ oñdit. ¶ Vtrũ ne: sensus est debemus ne ociũ seq nõ dulce nisi tecũ simul: an patiemur bellicũ laborẽ laturi mẽte. i. quẽ mẽte solũ ferre debemus: qm̃ corpe nõ ualemus: quẽ. s. laborẽ decet ferre uiros nõ molles. ¶ Iussi. abs te qdẽ o mecœnas. ¶ Ociũ qetẽ & uacationẽ militiæ. ¶ Mẽte laturi: toleraturi mẽte tm̃ ipm̃ laborẽ: corpe. n. ĩbecilli neqm̃. ¶ Alpiũ iuga alpes mõtes sũt altissimi q italiã ab germania sobmouẽt teste Pli. li. iiii. hoq; mõtiũ difficultatẽ legito apd' Liuiũ li. i. de bello pu. scdo: nono ãt die ĩ alpiũ iugũ puẽtũ fuit ab ãnibale. xv. uero die alpib9 supatis italiã attigit. ¶ Caucasũ. Caucasus scythiæ mõs ẽ dictus q̃si graucasus hoc ẽ niue cãdidus: ut Pli. ait li. vi. Herod. quoq; li. vi. scri. Caucasũ oĩum mõtiũ altissimũ eẽ. ¶ Inhospitalẽ. ihabitabilẽ. pp niues. ¶ Roges. rogaĩ posses. ¶ Minore me. ea siqdẽ metuã dũtaxat q̃uidero: abñs uero p diuersas suspitiões ẽt plura timebo q̃ q̃ accidere pñt. ¶ Assidẽs. icubãs. ¶ Nõ ut adsit. ĩsus ẽ: ut magis timet: relictis pullis auis: qa maior met9 abñtes hẽt. Et q̃uis adesset nõ tñ plus auxilii pñtib9 ferret q̃ relictis: sic ẽt Hor. magis timet abñti mecœnati q̃uis pñs plus auxilii nõ ferret. ¶ Nõ ut adsit: ordo ẽ. nõ ut adsit. i. q̃uis adsit latura sit pl9 auxilii pñtib9 supple q̃ relictis. ẽãt legẽdũ: nõ ut adsit auxili p apocopẽ. ¶ Vl' nõ ut sit auxilii: sic. n. ĩ ãtiquo ẽ codice ĩ tuæ spẽ grãæ: nõ igr̃ i spẽ p̃de & lucri: ut. s. plura sibi aratra cõpet. ¶ Nõ ut. ordo ẽ. ñ ut aratra nitãt illigata pluribꝰ iuuẽcis meis. i. ut plures mei iuuẽci: aratris alligati nitãt. & id p hypallagẽ. ¶ Pecusue calab. añ. ĩ scdo pede tribracus ẽ q põt ẽt ĩ q̃rto pede locari. qm̃ tpibus par ẽ iãbo. de quo Priscia. ¶ Calabris lucana mutet pascua dicit ut añ calorẽ pecus mutet lucana pascua calabris. s. pascuis: lucania. n. nõ multũ calet æstate Varro ait: neq; eadẽ loca æstiua & iberna idonea oĩb9 ad pascẽdũ: itaq; greges ouiũ lõge abigũt ex appulia i sãniũ æstiuatũ & a cãpestri æstate exigũt ĩ altos mõtes. Lucãia ãt: ut Str. docet li. vi. iter tyrrhenũ sicculũq; latus iacet: qb9 sãnites ꝓpiq; accole uero tractũ oẽm post calabros appuliã uocãt. Añ sydꝰ feruidũ. i. añ æstatis initiũ: qd ẽ. vii. id9 maias teste col. li. xii. uel qa idibus iuniis calor ĩcipit: ut ibidẽ scrib. Sed potiꝰ de canicula: q. vii. cal. augustas appet: fitq; caligo æstuosa: ut idẽ dicto li. e. docet: q ẽt li. viii. de mõ pascẽdi iqt: sed obseruãdũ ẽ sydꝰ æstatis p emersũ caniculæ. ¶ Superni tusculi. Tusculũ in romæ cõspectu erat in sũmo mõtis sitũ. Ciuitas egregiis ornamẽtis ĩsignis. eã uineta coronabãt: tectaq; magnifica: ex ea p̃serti regiõe q̃ i romanũ desĉẽdebat aspectũ: aderãt & uillæ uariis decorate appatibus. Hæc ex Stra. li. v. Erat ãt tusculũ ĩ collesitũ: q oppositꝰ ẽ oppidulo: qd' nũc Rocca papæ appellatur:

Iãbici pedes

Iãbici pedes

Classiũ tribuni liburnia

liburne naues liburni scardõa

Alpes caucasꝰ

Aratra nitantur meis:
Pecus ue calabris ante sydus feruidum
Lucana mutet pascua.
Nec ut superni u illa candens tusculi
Circæa tangat mœnia
Satis superq; me benignitas tua
Ditauit: haud parauero (mam
Quod aut auarus ut chremes terra p̃
Discinctus aut perdam ut nepos.

nã & nomẽ & uestigia q̃dã eo ĩ loco adhuc retinet. Circea mœnia supni tusculi: id ait. qm̃ thelegonus Circes & ulyssis filius dr̃ tusculũ ædificasse. ¶ Tãgat. i. tãta sit uilla ut superni tusculi mœnia tangat. ¶ Vilia cadẽs. i. splendida & uario decorata apparatu tales. n. uillæ sub tusculo erãt. ut diximus. ¶ Benignitas. benignus. pprie dicit is qui bonis & dignis largit ut Festus ait. Ditauit Epistolaq; primo ẽt mecœnati inquit. ¶ Tu me fecisti locupletem. Haud parauero sensus est. q; nõ parabit qd' aut auarus uti Chremes continuo labore accumulet ide ablcõdat: aut uti consumptor & prodigus dissipet p qd' ostendit se paruo & iam parto contentum illoq; parce fruiturũ. ¶ Chremes terra p̃mam. Terẽ. in heau. scribit Chremẽ multa suo labore bona inuenisse. Vtq; clitipho eius filius prodigus illa non posset pdere: neq; egeret. sibi proximis commisit & credidit ubi ei esset præsidium uictus & uestitus. Hora. idẽ contra auarũ satyra prima scribit. Quid iuuat immensum te argenti põdus & auri Furti defossa timidum deponere terra. Maro ẽt li. ii. geor. ait condit opes alius. defossoq; incubat auro. ¶ Discinctus nepos. i. negligẽs. dissolutus incõptus ieptus. ¶ Nepos. i. cõsũptor: pdigus luxuriosus. Nepos. n. ut scribit diomedes significat & certũ cognationis gradum & consumptorem. Priscia. ẽt ait libr. ii. Nepos filius filii & nepos luxuriosus nepotes inqt Festus luxuriosæ uitæ hoĩes appellati q; non magis iis rei familiaris suæ curã est: q̃ in his in quibus pater auusque uiuunt: Porphyrio uero dicit ita: Nepotem ueteres prodigũ ac luxuriosum dicebant: qa re uera solutiores delicatioresq; uictus soleãt eẽ sub auo nutriẽte. Nepa aũt scorpius dicit. Cicero in aratro. Atq; oculos urget pedibus pectusq; nepai: pro nepæ. i. scorpii: uti & Priscianus lib. vii. docet. Festus uero scribit q; nepa sydus cãcer appellatur: uel ut quidam uolunt scorpius Noni us p̃terea sic ait nepam qdam cancrũ putãt: nam uere scorpius dr̃. Pli. libr. xi. de scorpiõibus scribit. q; quidã ab ipsis fœtũ deuorari arbitrant: unum modo relinq solertissimum: & q se ipsius matris clunibus imponendo tutus & a cauda & a morsu loco fiat. hunc esse reliquoq; ultorem: qui postremo genitores cõficiat superne patiuntur aũt undeni hæc ille. Merito ergo a nepa. i. scorpione nepos deducitur. i. consumptor.

¶ ACR. Ibis liburnis. Metrũ hoc iãbicũ dr̃. prius. n. uersus iãbicus trimeter est: scdꝰ dimeter iãbicus. Epodon hoc carmẽ dr̃: prius. n. uersus maior ẽ: secundus minor. Et primus uersus epidin. i. p̃canit. uel qa græce epos carmen dr̃: ideo epodon hic liber nominatur: quia continuo tenore primi uersus sensus uersu sequenti cõcludit. Huius uero metri iuẽtor fertur. ¶ Archilochus. Duo sunt gãa hõistili. Epodõ: & prodõ. Epodõ dr̃ quasi post cantatio: ut quid dicit primus uersus ordo sequentis explanet. Prodon per contrarium: q̃si ante cantatio. hoc ipsum item epodon quasi prodũ: hoc est post uocem post cantilenam liber iste epodon appellatur. & quærit de noĩe ipsius. Soluitur sic aut quia in itinere posito mecœnati. h. d. aut quoniã ita uersus ordinati sunt: ut singulæ qbusq; Clausulæ recinant. Clausulam dicũt lyrici præciosos: & non integros uersus. Præcedit semp trimetris iambicus: & sequitur dimetris. Trimetris aũt dr̃ qui habet. vi. iambos. Dimetris qui hẽt iii. iambicus trimetris. Tragicus recipit pedes denos: uidelicet spõdeũ primũ tertium & quintum. Sinistros iambos uidelicet. ii. quartum & vi. Diu potentes ferre uix satis opem. Comicus erit qui frequentes tribracos habet ut Agre qd dubitatis hylares dare choros. ¶ Satyricus medius. ut Musæ iouẽ laudate & hylares date choros. ¶ Ibis liburnis. mecœnatẽ. psequit euntẽ ad bellũ nauale cum Augusto aduersum Antoniũ & Cleopatrã. Ad actiacum bellum iturus Cæsar. Augu. liburnis ꝓposuit mœcenatem: hac igitur illũ poeta oratione solat. Liburnæ nauiculæ textæ uiminibus ¶ Amice propugnacula. ut in muro ita & in nauibus fiunt propugnacula post quæ dimicantes armati consistunt. ¶ Quid nos. eclypsis. deest faciemus. ¶ Superstite: p præsenti posuit: ut Plautus. Nemo adest hic superstes. ¶ Vtrum ne iussi. a mecœnate aut a Cæsare. ipso. n. a gente Hora. ab Augusto meruerat militiæ uacationẽ quod iniucundũ sibi sine ipso cõfirmat. ¶ An hũc. s. tecũ suscipiemus laborem quẽ molles ferre nõ possunt. ¶ Inhospitalem. aut pp nimia frigora: aut inhabitabilẽ pp mõtis ipsius asperitatẽ. ut ihospita syrtis. Pectore aio metonymicos: ibecillẽ. n. se corpore in sequẽti dicturus erat. ¶ Quid iuuẽ meo. humãæ mẽtis rõ est ut dilectis plus timeat absentibus p diuersas suspitiões dicit ergo q; nõ comitatu suo ibecillis fortissimũ uirũ posset iuuare: sed aut pñs cũ eo timor esset aut salutis eius minorẽ pñs sustineret. sollicitudinẽ. Luca. ut timorem sollicitæ mentis oñderet. ¶ Euentus belli sciat ultima cõsũx. ¶ Vt assidẽs iplũibus pullis auis. apta inertiũ curæ auiũ cõparatio. ¶ Ille. n. nidos nõ reliquũt cura pietatis dũ uindicare nõ possunt serpentũ allapsus: ut ipsa serpẽtũ icursus timet magis pullis relictis. ¶ Libẽter hoc & oẽ. m. b. noue & eloquẽter dixit militabit bellũ: ut pugnã pugno seruitutẽ fuio. ¶ In tuæ spẽ gratiæ: non spe prædæ: sed gratiæ mecœnatem se dicit nolle deserere. ¶ Ante. s. f. ante caniculares dies. ¶ Lucana. m. p. i. nõ ut saltus lucaniæ æstiuos accipiam: ad quos greges uitãtes æstus calabriæ trãferant. ¶ Superni. alti: in superiore positi. ¶ Candens. aut pro altitudine niuosa: aut marmoribus compta. ¶ Circæa. t. m. thelegonus circes filius tusculum condidit: aut circea mœnia campaniæ. i. nolo continuare agros tusculanos usq; ad circæum. ¶ Benignitas. liberalitas. ¶ Parauero. acquisiuero. Et est pronunciatũ futuri tpis ut docuero. Vir. Donec me flumine uiuo abluero. ¶ Vt chremes. nomen in Terẽtio diuitis & tenacis. ¶ Discinctus. dissolutus & liberius agens: ut malchinus tunicis demissis ambulat. ¶ Nepos. luxuriosus negligens.

¶ POR. Ibis liburnis inter alta. n. a. p. hic liber Epodos iscribit. s. q; ita uersus in eo ordinati sunt: ut singulis qbusq; clausulæ suæ succinant. Clausulas autem lyrici appellant q̃si p̃ciosos uersus integri subiectos q̃lis est scdꝰ: amice. ꝓpugnacula: & deinceps. alterni qbus tertia pars deest: qua minus sint præcedentibus similes ipsi sequentes quos merito hellines clausulas appellant & ἀλλαιωσίς. Basi. n. tertia pars opus est ut integer fiat. ¶ Ibis liburnis inter alta nauium. a. p. non uidet uerecũdiæ horatii conuenire ut amicum se mecœnatis dicat: cum clientem debebat dicere. Nunqd ergo sic ordinanda phrasis est ut amice cæsaris intelligamus? & iõ bis cæsaris accipiẽdũ erit: ut sit tale: amicus cæsaris mecœnas ibis liburnis paratis periculum cæsaris tuo piculo subire. ¶ Quid. n. q. r. u. s. in. s. c. g. bis posuit periculũ: si semel abũdat: melius. n. sic loqueretur quibus te supstite uita iucunda est si contra grauis est ergo uerbum extrinsecus accipiendum ex eo sit ut plena fiat elo-

cutio. ¶ Si contra grauis.i.suspiciti contraria. Vtrum ne iussi psequemur ocium iussi a te aut nunqd a cæsare dr.n.cæsar Aug. dedisse Horatio militiæ uacatiõem cũ aliis negasset. An hunc laborẽ mẽte laturi decet quẽ ferre non molles uiros feremus. Sensus ãt est hic: ait nunqd aio laboraturi per absentiam tuã suscepimus; & corpis laborem tecum eũdo: corporis.n. labor uultnõ mollium uirorũ. ¶ Comes.m.sum.fin.m. Qui maior absentes habet. Sensus est: si comes sim minorem metum patiar qui semper absentibus esset: attende a singulari nũero ad pluralẽ transitũ fecisse nũc. Vt assidens iplumbibus pullis auis serpẽtũ allapsus timet: attẽde elocutionem illis timet per datiuũ casum nõ pro illis timet: sic Teren. Scyre tibi metuit. ¶ Non ut adsit auxilii natura plus pñtibus: sit uerbũ hic deest: & si particula: qa ordo & sensus hic ẽ: nõ ut plus auxilii prælentibus sit latura si adsit. ¶ Pecusue calabris ante sydus feruidum Lucana mutet pascua: ambigua qdem elocutio est, sed cũ ante sydus feruidum dicat & calabriã manifestissimũ sit calidã eẽ: apparet eũ hoc dicere non ut pecus ante feruidissimũ æstatis tps ex calabris in lucaniam transeat. ¶ Cyrcæa tangat mœnia: tusculum itelligẽdũ, qa thelegonus circes & ulyssis filius hoc oppidũ condidit. Sensus est ãt: at neq; in tusculano possideã uillam q̃ ibi ædificia habeat usq; ad ipsam urbẽ. ¶ Satis supq;.b.t.d. Donatũ sibi in sabinis fundũ a meccœnate Horat. sæpe testatus. ¶ Quod aut auarus ut Chremes terra p̃mam: qm̃ chremes nomen senis est in comœdiis: ibi n. senes fere auari fingunt; uñ nõ imerito Chremetem auarũ dixisse: sensus autem nõ studebo nummos acquirere quos thesauris cõditos terræ subfodiam: p qd ait nolle nũmos habere plures q̃ opus sit ac pqd sollicitãt uitã. ¶ Discinctus aut pdã ut nepos: discinctos pronegligentibus solent dicere: nepotẽ aũt ueteres pdigũ ac luxuriosum dicebant: Quia reuera solutiores delicatioriq; uictus soleant esse qui sub auo nutriuntur.

¶ CHRI. Ibis liburnis iter alta nauiũ. Versus iãbicus ẽ: sed prius iãbicus trimeter. Sedus dimeter. nã q̃uis trimeter sit: sex pedũ: tñ pp uelocitatẽ p tribus recipiunt. Epodon carmen ẽ. ut placet Acroni in quo primus uersus maior est. minor secũdus & primi uersus ἐπῳδὸν τοῦ, i. accinit. Vel qa epos carmen dr: iõq; hunc librum epodon noiari dicit: qa continuo tenore primi uersus sensus uersu sequenti concludit. Diomedis autẽ grãmatici insignis eadem pene sentẽtia est. Ait.n. epodos dici uersus quolibet metro scriptos: & sequentis clausulas habentes particulares. in quibus singulis uersibus singulæ clausulæ addiiciunt. Dictos aũt eẽ epodos συνεκδοχικῶς a partibus uersuum quæ legittimis & integris uersibus ἐπῳδὸν τοῦ, i. accinuntur. ¶ Ibis. demõstrat q̃ anxius sit de salute. Meccœnatis: qui cõtra Antonium bello nauali decertatur. Octauianum comitabat. ¶ Liburnis. nauigii hic genus est Alibi uero currus a populis liburnis. qui iuxta sinum illyricum sunt. Vir. Regna liburnorũ: & fontẽ superare timaui. ¶ Alta p. Nã & Vir. in hoc nauali plio alta nauigia describit. Credas i mare reuulsas cycladas. Aut montes cõcurrere montibus altos. Tãta mole uiri turritis puppibus instant. ¶ Pararus subire periculũ. Cæsaris tuo. i. opponere te morti pillis salute. ¶ Quid nos snia est: nos autem q romæ stamus. futuri sumus incolumes & læti te incolume. Si autem contra nos quoq; cõtra in luctu uicturi sumus Iussi nam intercedente meccœnate Hora. belli uacatiõe ab augusto donatus est. ¶ Feremus An. Contexe fictã feremus hũc laborẽ laturi ipsum mente qa ibellis corpore nõ posset quẽ ferre decet nõ molles uiros. ¶ Comes minore. Scio si te seq̃r nihil me te iuuatur: Sed ero ĩ minori metu. Nã si absim: oia quæ accidere possũt timebo ẽt si nõ accidant. Si fuero tecum timebo tantũ ea quæ accident. ¶ Vt assidens: conueniens comparatio nam q̃uis mater pullorũ auis non possit eos ab allapsu serpentum tutari: tñ in minori anxietate sunt præsentes. ¶ In spẽ tuæ gratiæ. i. libẽter militabo: ut tibi rẽ gratã faciã. Neq; tuã beniuolentiam cupio: ut plura a te cõsequar mũera: hoc aũt sic exprimit. Nõ ut aratra illigata plurimis meis iuuencis nitant. f. cõtra obstãtẽ terrã. i. arent. Sed lege p hyppallagen: ut sit: nõ ut plures iuuẽci illigati aratris nitant. i. nõ ut habeã plura rura. Pecus ue. Nec habeã multa armenta. Est autẽ de cõsuetudine ut hiemali tpe armenta ĩ calidioribus locis: ut est calabria: æstiuo uero in frigidioribus: ut est lucania & quæcũq; alia regio mõtana pascant Cãdẽtis ex niue aut pp marmora. Circea mœnia. i. mœnia ipsius tusculi conditi a Thelegono circes & Vlyssis filio. Vel dixit nolo continuare prædia tusculani agri usq; ad circeos. Satis ditauit. Nã q̃ satis erant dedisti. Nec uolo superflua quæ si essem auarus ut Terentianus Chremes occultarẽ intra terrã: aut si essem nepos. i. luxuriosus: & deseres perderem Discinctus: piger negligens.

Argumentum. ODES. II.

¶ ANT. Hac ode rusticæ uitæ laudes & cõmoda poeta scri. appellatq; ante omnia beatum illũ. qui suis bubus pñna rura exercet & colit: remotus ab omni fœnore militia foro & ciuium fastu scribitur aũt eodẽ metro quo & p̃cedẽs. Præterea cum duæ uitæ traditæ sint hominum rustica & urbana: antiquior est multo rustica: prius enĩ rura coluerunt homines: q̃ urbes haberent neq; solũ ãtiquior cultura agri: sed ẽt melior. Vnde qui eam colerent piã & utilẽ uitã agere credebãt oium.n. rerũ ex qbus aliquid exquirit nihil est agricultura melius nihil huberi, nihil dulcius: nihil hoie libero dignius. Dirigit ea ad duas metas ad utilitatẽ & uoluptatem. Vtilitas quærit fructũ uoluptas delectationem: hinc Homerus Laertem lenientem desideriũ quod capiebat e filio colentem agrum & eum stercorantem facit beatus ille Vir. quoq; lib. ii. ge. ait. O fortunatos nimium sua si bona norint, Agricolas: qbus ipsa procul discordibus armis. Fundit humo facilẽ uictũ iustissima tellus. Si non ingẽtem foribus domus alta superbis: Mane salutantũm totis uomit ædibus undã &c. postea sequit: At secura quies & nescia fallere uita: Diues opum uariarum at latis otia fundis: Speluncæ uiuiq; lacus at frigida tẽpe. Mugitusq; boum mollesq; sub arbore somni &c. Et seneca epistola prima lib. xiii. de Scipione maiori ĩqt. Abluebat corpus laboribus rusticis: fessum. Exercebat .n. opere se terramq;: Vt mos fuit priscis ipse subigebat. Procul negociis. i. ab molestiis urbanæ uitæ. ¶ Vt prisca gens mortalium: hoies a principio genitos dicunt in agris pastum quærentes sy luestri: & incondita uita uixisse. quibus herbæ & arborũ fructus ultro uictum præberẽt: iidemq; nullo subsidio fulti durã agebant uitã. Erant.n. nudi: nullo neq; ædium neq; ignis adiuuento usu: cibo in diem quæsito agrestes fructus in usum futurũ condere & seruare ad ægestatem ignorabãt. Experimento deinde edoctos & spelũcas aiunt quæsisse ad euitandam uim frigoris & fructus seruare cœpisse. Demum hoitia utiliũ rerũ percepta: cæteras quoq; uitæ hoium cõmoditates breui tpe esse adiuuentas. hæc & plura Diodo. in principio. ¶ Solutis oi fœnore. liber ab oi debito & usura non.n. illi subiicit aliquo pacto seu necessitatis seu lucri cã. ¶ Fœnof. fœnus: ut pompeius scribit: appellatur naturalis terræ fructus ob quã cãm nũmorũ fœtus fœnus est uocatus. Marcellus uero ait: q; fœnus dictũ est quasi fœtus uel fœtura: eo q; pecuniam pariat. ¶ Neq; excitat. uitæ incõmoda quibus rustici carẽt prosequit: non.n. rustici uaritiæ cã militiam subeunt: nõ nauigandi curã: nõ salutandi tædia. ¶ Classico truci. terribili tubæ sonitu. Classicũ præterea dicimus & tubam ipam & sonũ. Estque classicũ tuba retorta: quod Seruius docet lib. vii. æne. Prisci. uero li. v. de. xii. car. ait q; classes equitum ordines uocãt: qui maxime utunt tubis. ¶ Forũq; ui. forũ iudicatorũ & litium est sedes. ut Marcellus docet. ¶ Forũ est negociatoris locus. forũ est in quo iudicia fieri solẽt: ut Festus asserit. ¶ Superba ciuiũ limina. per hæc salutationum officia innuit. hinc ait poeta li. ii. Georgi. Si non ingentem foribus domus alta superbis: Mane salutãtũ totis uomit ædibus undã. ¶ Ergo aut. Rusticæ uitæ cõmoda atq; oblectationes icipit explicare priusq; de uerno tpe. ¶ Vitiũ propagine. i. stirpe propagationum uero genera ac modos legito Colu. lib. iii. Culturas aũt uitiũ & arborũ emolphus atheniensis inuenit: ut Pli. scri. li. vii. Acrõ ait adulta p adultarũ: qd minime pbandũ est. Nã ut docet colu. li. ii. ppago tertio anno a mẽte sepabit Palla. ẽt scri. Propagines post biennũ radicatas trãsferẽdas. ¶ Maritat populos. hoc ait. qm̃ ut scribit li. iii. Columella de arbustis. Vitẽ maxime populus alit: deide ulmus. deinde fraxinus Pli. aũt lib. xvii. de umbris arborũ scribit populo hullã esse umbrã ludentibus foliis scribit idem q; ulmorũ leuis est umbra: ẽt nutriens quæcũq; opacat. Scribit item arbores maritare nisi ualidas inimicum esse enecante uelociuitiũ incremento pptere a igitur Hora. ait: Altas maritat populos. Et Colume. lib. iii. Docet arbores sexto anno si iam firmæ uidebunt maritãdas. ¶ Reducta uallea. i. depressa uel secreta quasi retroducta: sũt.n. ualles loca quæ montibus subsidunt. ¶ Conuallis. ut inquit festus est planicies ex omni parte cõprẽsa montibus collibusue uallis aũt duobus lateribus inclusa planicies. ¶ Inuciles falce ramos amputans. Acron ait putatorem signat. quod quidem minime uerũ est: nam ille tantũ signatur qui parat insitionem. Vnde etiam Maro li. ii. georgi. ait. Aut rursum enodes trunci resecant: & alte Finditur insolidum cuneis uia deinde feraces plantæ immittunt. Nato item ait uenerit insitio fac ramũ ramus adaptet. De insitione aũt uideto Pli. libro. xvii. ¶ Pressa mella. pressa ait qm̃ pressis fauis mella defluunt. Vnde Maro li. iiii. ge. ait. Mella p̃mes. Sunt ãt mellis conficiendi tpa duo Ver atq; autũnus sed Vernũ suauius cãdidiusq; ac oino præstantius autũnali est auctor Aristo. lib. ix. de animali. ¶ Amphoris: amphora uasis genus est. a græcis ἀμφορεύς dicit. Tondet ĩfirmas oues. i. ibecilles & molles. Vñ Maro. li. iiii. ge. ait. Glacies ne frigida lædat Molle pecus scabiẽq; ferat tusseq; podagras. Collu. ẽt li. vii. appellat pecus mollissimũ præterea palladius lib. vi. de maio. scribẽs docet locis temperatis eo mense ouium celebrandam esse tonsuram. docet item quo unguine perungende sint ut toto anno curent. ¶ Vel quũ decorũ. autumni cõmoda narrat. ¶ Decorum caput. poetico more autũnum describit quasi corporalem deũ pomis coronatũ. Festus inquit autũnum dictum q; tũc maxime augeãtur hominum opes coactis agrorũ fructibus. ¶ Vt gaudet. f. ipse rusticus. ut autẽ nunc pro quã exponit sicut item iferius ibi has inter epulas Vt iuuat pastas oues uidete properantes &c. Eritq; tunc admirandi aduerbium posset item exponi. Vt quẽadmodum. ¶ Certãtem & uuam purpuræ. Nigram uuam intelligit mixto rubore quodã pur-

t

¶ Ode. ii. dicolos distrophos rustice uitæ laudes continet.

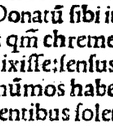

Eatus ille q procul negociis
Vt prisca gens mortalium
Pñna rura bobus exercet suis
Solutus omni fœnore:
Nec excitatur classico miles truci
Nec horret iratum mare
Forumq; uitat & superbia ciuium
Portentiorum limina.
Ergo aut adulta uitium propagine
Altas maritat populos:
Aut in reducta ualle mugientium
Prospectat errantes greges.
Inutilesq; falce ramos amputans
Fœliciores inserit.
Aut pressa puris mella cõdit amphoris
Aut tondet infirmas oues.
Vel quũ decorũ mitibus pomis caput
Autumnus aruis extulit.
Vt gaudet insitiua decerpens pira
Certantem & uuam purpuræ
Qua muneretur te priape te pater
Siluane tutor finium.
Labet iacere modo sub antiqua ilice
Modo in tenaci gramine.
Labuntur altis interim ripis aquæ.
Queruntur in siluis aues.
Fõteq; lymphis obstrepũt manãtibus
Somnos quod inuitet leues
At cum tonãtis annus ibernus iouis
Imbres niuesq; comparat:
Aut trudit acris hic & hic multa cane
Apros in obstantes plagas:
Aut amite leui rara tendit retia
Turdis edacibus dolos:
Pauidũq; leporem: & aduenã laqueo
Iucunda capiat præmia. Cgruem
Quis nõ malarũ quas amor curas ha-
Hæc inter obliuiscitur? Cbet
Quid si pudica mulier ĩ partem iuuet
Domum atq; dulces liberos

Scipio hoium uictus

Emolphus

propagines

populus

arbor

Vlmus

Vallis

cõuallis

autũnus

primiti ue

pura.n.piſcis eſt in cõcha degens quæ florem illũ tiguẽdis expetitũ ueſtibus ĩ mediis habet faucibus:liquoris hic minimi eſt ĩ candida uena unde præciosus illi bibitur nigrantis roſæ colore ſublucens:reliquũ corpus ſterile. Auctor ẽ Pli.li.ix. ⁊ Muneretur.Pli.li.xviii.ſcribit ꝙ olim nõ guſtabãt nouas fruges aũt uina anteq̃ ſacerdotes primitias libaſſent. Aruorum ãt ſacerdotes rõulus ĩ primis iſtituit. ⁊ Munereſ:Munero & muneror actiua ĩ ſignificatiõe recte diciſ inquit porphyrio Priſcianuſq; li.viii.docet antiquos multa hmõi protuliſſe ut partio:& partior reuerto & reuertor &c.

mũero

muneror

priapꝰ

Priape:is deus non ſolũ in urbiũ tẽplis ſed in agreſtibus quoq; locis tanq̃ uineæ atq; hortorum cuſtos colebatur fructuum fures caſtigans ei ſacra cum riſu & ludo fiebãt.fabulãt antiq Diõyſii ac ueneris filiũ fuiſſe.aſſerũtq; nõnulli priſcos illos quũ uellẽt hoium pudẽda occultãt noiare priapũ dixiſſe.Auctor Dio.li.v.Et nos latius lib.iiii.ge.

ſiluanꝰ

Siluane tutor finiũ;hoc ait qm̃ ſiluanus aruorũ ẽt deus ẽ.hic Vir.li.viii.ait.ſiluão fama ẽ ueteres ſacraſſe pelaſgos. Aruorũ pecoriſq; deo.lucũq; diemq;. Qui primi fines aliq̃do habuere latinos. ⁊ Libet iacere modo ſub antiqua ilice.in antiquiſſimo codice manente in ſummi pontificis bibliotheca apud ædem Sancti petri in Vaticano:hoc ſupiori coniungiſ in aliqbus ẽt diuiditur Acron porphyrio: & Diomedes cõiungunt:& ita agẽdum eſt nam ſupiori ſniæ hæret.Dixit.n.Vel cũ decorũ mitibus&c. ⁊ Libet.ſ.ruſtico placet autem magis ut ſint uerba ipſius Horatii ſicut ſuperiora ad alfiũ fœneratorem q̃ ipſius alfii ut acron porphyrioq; uoluerunt unde hyemis ẽt commoda in ruſtica uita narrabit;ſicut ſupius & ueris & autũni.Præterea quo pacto potuiſſet urbãus ciuis ruſticas uoluptates narraſ & oliuas aut lapathum & humõi præponere delicatis cibariis quibus fuerat aſſuetus:Horatius ergo illucuſq; ꝓſe qui uſ.hæc ubi locutus:quo in loco ſum eſt ſupplendum. Tenaci autẽ gramine dixit: quoniã gramen geniculatis ſerpit internodiis: crebroq; ab iis & ex cacumine nouas radices ſpargit iumentis herba non alia gratior ſiue uirides ſiue in fœno ſiccata,quod e graminum genere ſeptẽ internodia hẽt efficaciſſime capiti contra dolores ad alligaſ.Gramen deniq; capiti circundatum ſanguinis e naribus fluctiones ſiſtit Pli.ſcribit.lib.xxiiii.

Gramẽ

⁊ Obſtrepunt:circunſonãt & obmurmurãt. ⁊ Quærunt aues:quærunt ;ait qm̃ ueteres omnium animaliũ uoces præterq̃ homines querelam dicebant:ut porphyrio aſſerit. Vnde Vir.ait.Et cãtu querule rũpunt arbuſta cicadæ.itẽ Et ueterẽ in limo ranæ cecinere quærelã.Et de bobus. Atq; omne q̃relis ĩpleri nemus . ⁊ Manantibus:ꝛedeuntibus ac ꝓfluẽtibus. ⁊ Sõnos leues.ꝓpetuũ ſomni epithetõ.Maro.li.v.Quũ leuis æthereis delapſus ſõnus ab aſtris &c.deinde inquit:ipſe;Volãs tenues ſe ſuſtulit ales in auras. ⁊ At cum tonantis . Nũc hyemis cõmoda ad ruſticam uitam explicat. ⁊ Annus ibernus.i.hyems ipſa eſt.n.ſynechdoche totum ꝓ parte

Ibernꝰ

ibernus aũt ab imber deſcẽdit:dẽpta m littera:ut a patre paternus;& a matre maternus imber aũt ꝓ pluuia & oĩ humore poniſ imbres.i.pluuias.Pli.li.ii.ſcribit ꝙ a terra caligo humida & pp uapores fumida exhalat hinc nubes q̃ in ſublime egreſſæ in liquorẽ ſoluũſ.Tonãtis iouis.i.aeris;qui uẽtus eſt & nubes imber poſtea ut Varro ſcribit.Nos ẽ latius diximus ode prima ibi manet ſub ioue frigido uenator. Tonantis aũt iouis dicit.i.aeris qm̃ ſi in nube luctẽ flatus aut uapor tonitrua eduntſ;ut docet Pli.li.ii.Si erumpat ardens fulmina.

amites

Si lõgiore tractu nitaſ fulgetra,iis findiſ nubes:illis prũpiſ. ⁊ Plagas.de iis late in ode prima. ⁊ Amitte leui, amites pticæ aucupales.ut ſcribit Feſtus.Porphyrio ẽt dicit eſſe furculas q̃bus rhetia in uenatiõe uel i aucupio ſuſpẽdũſ.Qui ãt tramite legit nõ recte q dem.Cũ ẽt antiq textus amite habeãt.Et uerſus nõ cõſtaret;cẽt.n.ibi antibacchius;quẽ uerſus iãbicus nõ recipit legẽdo aũt aut amite pes erit dactylus;q ab iãbico recipi,ſolet. ⁊ Leui: expoliro. ⁊ Rara.pp maculas.Dolos appoſitio eſt. ⁊ Laqueo:ideſt pedica. ⁊ Aduenã gruẽ;de longinquo uenire grues.Pli.lib.x.oñdit ſicuti & Ciconiæ ueniunt;ſed grues hyemis.Ciconias uero æſtatis aduenas dicit eẽ. ⁊ Præmia:appoſitio ẽ. ⁊ Quis non malagꝛ:concludit ꝑdictis cõmodis & uoluptatibus quẽq; poſſe obliuiſci auaritiæ & oĩum cupiditatum. ⁊ Malagꝛ.ſupple regꝛ ſeu cupiditatũ. ⁊ Amor:auaritia ipſa quæq; dem urbanis ineſſe ſolet id aũt ad illud rettulit ſolutus oĩ fœnore nec excitaſ claſſico miles truci &ce.Quid ſi pudica uel qd' utrũq;.n.eſt in antiquis codicibus. ⁊ Quid ſupple erit.q.d.uoluptas maxima;qd aũt ꝓ ſed expone;ſicq; ſnia iungenſ illucuſq; non me lucrina &c. ⁊ In ꝑtem iuuet domum. Tunc mulier in ꝑtem iuuat domum;quum & ipſa quoq;.ut uir aliquid operatur,quod inferiora declarant.

¶ ACR. Beatus ille qui procul negociis.Laus uitæ ruſticæ.Vir.O fortunatos nimiũ ſua ſi bona norint agricolas. ⁊ Negociis.litibus ſiue difficultatibus urbanis. ⁊ Vt priſ.gens mor.antiqtatem ſignificat cuius aureæ ſæcula credita ſint:q; præter ciuitatum munitiones oẽs in agris uiuebant. ⁊ Exercet.colit ut exercetq; frequens tellurẽ:atq; imperat armis. ⁊ Solutus oĩ fœnore.libera a debitis & a fœnore. ⁊ Claſſico miles truci . terribili tuba:ut Nec ſomnos abrũpit cura ſalubres. ⁊ Horret.timet. ⁊ Fogꝛ uitat & ſupba ciuiũ potentiorum limina ſalutationes potentiorũ uitans;ut Si non ingentem foribus domus alta ſuperbis.Mane ſalutatũ totis uomat ædibus unda. ⁊ Adulta:pro adultarũ;quæ iam duci & propagari poſſint. ⁊ Altas maritat populos.coniungit, Sic.n.maritat hic dixit:ut ſupra uiduas uitibus carentes. ⁊ In reducta:depreſſa ſiue ſecreta; aut certe flexuoſa idũ ſequiſ montes. ⁊ Errantes,libere.paſcentes.ut ille meas errare boues. ⁊ Inutiles.q.f.ramos amputans; putatorẽ ſignificat arbogꝛ. ⁊ Fœliciores.f.ut exit ad cœlũ ramis fœlicibus arbos. ⁊ Aut preſſa.p.m.c.a.hoc ẽ fauos ꝑmit.ut cærã ſeparet:mel ſincegꝛ reparet. ⁊ Aut tõdet.q̃ in æſtu uelleribus præmanſ. ⁊ Mitibus.p. ueluti de æſtuũ nimietate. ⁊ Vt gau.inſi.decer.py.proprii laboris ut inſere Daphni pyros carpent tua poma nepotes. ⁊ Certantẽ & uuã.ut purpuræ ꝑciæq;. ⁊ Qua.m.t.p;dignus donis deorum. ⁊ Siluane tu.ſi. cuſtos agri ſiue fructuũ. ⁊ Libet iacere mõ ſub antiq̃ ilice.antiqua magna.ut forte ſub arguta conſederat ilice daphnis; hoc ẽ refugio apta paſtorũ. ⁊ Tenaci gra.quod terrã radicibus ſtringat & ceſpite. ⁊ Interim.ꝓ interea. ⁊ Fortesq; lim.ob.m.ſtrepitu ſuo ſomnos ſuadent:ut ſæpe leui ſomnũ ſuadebit inire ſuſurro. ⁊ Quod.q̃res:ut Teren.Qui habet ſalem:ꝙ in te ẽ.i.quæres. ⁊ Annus hy.iouis.i.hyberna pars anni.ut ſuppiter humidus auſtris. ⁊ Comparat:colligit. ⁊ Trudit:excludit:expellit;ut fruſtra trudentes pectore montem. ⁊ Multa ca. fœminini gñis canem dixit:Viſæq; canes ululare ꝑ umbram. ⁊ In obſtã.pla.fugæ aprogꝛ oppoſitas plagas.hoc ẽ rhætia;ut Rhætia rara plagæ lato uenabula ferro. ⁊ Amitæ.pertica. ⁊ Leui, lympido gracili. ⁊ Turdis.e.d.p.q.l. epitheta ſingulis dedit turdos edaces dicendo.Et pauidos lepores. ⁊ Aduenam:quia trãſmarinæ ſunt ut ſtrimoniæq; grues. ⁊ Quis non.m.q.a.c.h.amor auaritia habens malas curas:ideſt cupiditates. ⁊ Pudica.caſta; Vt caſtum ſeruare cubile Coniugis:& poſſit paruos educere natos.

¶ POR. Beatus ille qui procul negociis . hæc Ode laudes ruſticæ uitæ continet negocia aũt hic moleſtias urbanæ uitæ uult intelligi. ⁊ Neq; excitatur claſſico.& reliqua eleganter oſtendit incõmoda uitæ,quibus ruſtici carent.Et ſuperba ciuium potentiorum limina ſalutationum officia dicit. ⁊ Altas maritat populos: pro prie maritati arbores dicuntur cum uites his adiunguntur;ſed ſpeciẽ propoſuit;non.n.populi maritati ſed ulmi ſolent.hinc autem iam cõmoda ruſticæ uitæ enumerare ac deſcribere incipit. ⁊ Vel cum decorũ mitibus pomis caput autũnus agris extulit.poetica fantaſia finxit autũnum;quaſi corporalem deum pomis coronatum.inſitiua decerpens pira.merito inſitiua;nam pirorum arbores quæ ſponte natæ ſunt neceſſe eſt duraatq; aſpera poma dent. ⁊ Qua muneretur te priape;& munero & muneror in actiua ſignificatiõe recte dicitur. ⁊ Quæruntur in ſiluis.aues quærunt ĩquit quoniã ueteres oĩum aĩaliũ uoces præter q̃ hominis q̃relã dicebant. Vir.deniq; & cantu quærele rumpunt arbuſta cicadæ inquit.& de ranis & ueterem in limo ranæ cæcinere quærelam.& de bobus.Atq; omne quærelis impleri nemus.Fonteſq; lymphis obſtrepunt manantibus ſomnos quod inuitet leues.ſuauis elocutio fontes obſtrepunt quod ſomnos inuitet. ⁊ At cum to.a.hy.io.annus hybernus pro hybernum tẽs anni.Nota autem ſinecdonchen eſſe annũ pro parte anni dicere ſit.& Virgi. Nunc frondent ſiluæ nunc formoſiſſimus annus. ⁊ Aut amit.le.raten.ræ.amites hodieq; appellantur furculæ;quibus rhætia in uenatione uel in aucupio ſuſpenduntur;& eſt figura, εφεσγυησιο ;quia rhætia doli ſunt. ⁊ Quod ſi pudica mulier in partem.non ait ꝙ ſi & pudica uxor ruſticis contingat qualis ſabina. Nec.n.exiſtimat difficile eſſe ruſticam uxorem pudicam cum oẽs pudicas eſſe intelligi uelit.ſed hoc ait;ꝙ ſi & uxorem habeat quæ alioquin pudica eſt poteſt autem utiq; accidere;ut eſt conſuetudo ruſtica ut uxor ei non ſit uel quia nondum ducta eſt uel quia aliquo caſu adempta ſit.

¶ CHRI. Beatus ille laudat uitam ruſticam:eoſq; qui illa delectantur;beatos appellat.ſic Vir.O fortũatos nimium ſua ſi bona norint agricolæ. ⁊ Paterna rura.a.parentibus accepta in quo demonſtrat & diligentem curam familiarem ꝙ fundum paternum cõſeruauerit & modeſtiam animi qui illo contentus fuerit: nec plura parauerit. ⁊ Solutus fœnore;non.n.cura fœnerãdi afficitur;ſed ſola agricultura cõtentus eſt. ⁊ Nec ex , nec ob auaritiam militiæ curas ac labores ſubit. ⁊ Neq; horret iratum mare. quia nõ nauigat.ut mercatores qui quæſtus cauſa periculoſiſſimas nauigationes ſuſcipiunt.Poſuit autem tria quibus homines rem ſuam augere ſtudent.fœnus militiam.& nauigationem addit & quartum.nam multi patrocinando ditesſcunt: addit & quintam infœlicitatem uitæ ciuilis qua ruſticus caret nam non ſunt ſibi ſalutandi potẽtiores ciues. quorum patrocinio ipſe cum ambitioſus ſit magiſtratus quærit. ⁊ Maritat.ſic contra in ſuperioribus dixit uiduas ulmos. ⁊ Propagine.a.ꝓpagando dicta.Verum ſi de uitibus dicatur.ut hic proferſ prima ſyllaba lõga:ſi de humana ſobole corripiſ. Virg.Nimium uobis romana propago uiſa potens ſupi.Ergo maritat ulmos cum propagine adulta ex quadam ſimilitudinẽ;nam ut fit coniugium maris & fœminæ ſobolis cã ſic uitis & arboris ut fructus ferat. ⁊ Reducta,longa uel flexuoſa. ⁊ Falce.omne inſtm falcatum.i.recuruum falcem appellant. Vnde dicunt falcẽ putatoriam:meſſoriam:fœnariam:ſepariam & huiuſcemodi. ⁊ Preſſã.a fauis emuncta & ſincera. ⁊ Infirmas.quia natura ibecilles ſunt & multis morbis expoſitæ;ſed non idem eſt infirmus & ægrotus. ⁊ Infirmus.n.poteſt eſſe ſine morbo cui robur non ſit firmũ. Aegrotus aũt ſemper in morbo eſt. ⁊ Vt admirantis eſt. ⁊ Priape.Hic hortorũ deus eſt:ſed de eo alibi diceſ.De ſiluano uero diximus. ⁊ Tutor finiũ.i. agrorũ. ⁊ Libet iacere modo. Artificioſũ carmen;nam maxima laus eſt agriculturæ cum tantũ poſſit mouere hoies:ut etiam auariſſimos dũ cupiditas pecũiæ cædit rationi ad ſe amãdam alliciat inducit igiſ alphiũ fœneratorem ruſticã rem laudantem. ⁊ Antiqua.quaſi magna & quæ latiorem umbram præbeat. ⁊ Tenaci: quia propter multiplices fibras difficile uulſu eſt nec facile illo agri purganſ. ⁊ Leues: ſic Vir.Par leuius uẽtis:uolucriq; ſimillima ſomno. ⁊ Inuitet.Virgili.Atq; leui ſomnũ ſuadebit inire ſuſurro. ⁊ Annus hybernus. Oſtendit non ſolum in mitiori cœlo plurimas eſſe in agris uoluptates;ſed etiã in frigido. ⁊ Plagas:uſ plagas pro maioribus ponere rhætibus & rhætia pro minoribus. ⁊ Rara:propter maculas.i.internodia. ⁊ Leui:polito & ſentibus purgato.Sic enim in ſepibus ex tranſuerſo purgatur trames.in quo rhætia a ſentibus tuta collocari poſſint. ⁊ Turdis:a turido coloſ dicti ſt. ⁊ Edacibus. Auidiſſima.n.& cuiuſcũq; eſcæ uoraciſſima ẽ auis. ⁊ Aduenã.nã cũ & in hyeme aprica & ĩ æſtate frigida captet loca ubiq; aduena uideri põt potiuſq̃ idigẽa.

¶ ANT. Sabina q̃lis, Iuue.ẽt ſat.vi.ſabías & apulas mulieres laudat ait.n.itactior oĩ Criniby effuſis bellũ dirimẽte ſabia.Et paulopoſt ĩqt. Malo malo uẽu ſinã q̃ te cornelia mater Gracchogꝛ pernicis appuli.i. celeris & ĩpigri. ⁊ Sacrũ focũ.diis.n.penatibus ſacer eſt ut ẽt acron aſſerit porphyrio itẽ ſcribit focum eẽ deorũ penatium arã. Sunt autem penates omnes dii qui domi coluntur de is Seruius li.ii. æn. ⁊ Vetuſtis p id ſicca oſtendit. ⁊ Subaduẽtũ.i.ante uel circa.Vir. li.iii.geo.Sub lucem exportant calathis.pro añ lucẽ. ut etiam Priſcianus edocet. ⁊ Lætum pecus: pingue. ⁊ Diſtẽta:pleã lactis. ⁊ Siccet:mulgẽdo.ſ. ⁊ Horna ui

Sabina qualis aut perusta ſolibus
Pernicis uxor appuli
Sacrum uetuſtis extruat lignis focum
Laſſi ſub aduentum uiri
Claudenſq; textis cratibus lætum pecus
Diſtenta ſiccet hubera,
Et orna dulci uina promens dolio
Dapes inemptas apparet.
Non me lucrina iuuerint conchylia

Magisue rhombus aut scari.
Si quos eois intonata fluctibus
Hyems ad hoc uertat mare.
Non aphra auis descendat in uetrem meum
Non attagen ionicus
Iucundior q̃ lecta de pinguissimis
Oliua ramis arborum.
Aut herba lapathi prata amantis & graui
Maluæ salubres corpori.
Vel agna festis cæsa terminalibus
Vel hædus ereptus lupo
Has inter epulas ut iuuat pastas oues
Viuere properantes domum
Videre fessos uomerem inuersum boues
Collo trahentes languido
Positosq; uernas, ditis examen domus
Circum renidentis lares
Hæc ubi locutus: fœnerator alphius
Iamiam futurus rusticus
Omnem redegit idibus pecuniam
Quærit calendis ponere.

na: hornum exponit Nonius ipsius anni Porphyrio aũt huius ãni. Sunt qui uelint dici ab hoc & ãno dixerũt. n. hornã frugem: quæ hoc anno puenit. ℣ Dolio: dolia uasa grandia dicunt: quibus uinũ recõdit. Auctor est Nonius. ℣ Inemptas. sic etiam est in antiquo textu. Virg. quoq; de rustico sene. li. iii. g. dixit. Seraq; reuertẽs Nocte domũ dapibus mẽsas onerabat inemptis. ℣ Nõ me lucrina: ordo ẽ. nõ me magis iuuerit. i. delectauerint lucrina conchylia magisue rõbus &c. ℣ Magis. s. q̃ dapes inemptæ. Lucrina cõchylia: ostrea intelligit: nam Sergius orata primus optimũ saporẽ ostreis lucrinis adiudicauit. A brũdusio postea aduecta ostrea compascebant in lucrino auctor est Pli. lib. ix. Strabo ẽt lib. v. scribit. Lucrinũ sinũ captãdis ostreis huberrimũ. Sũt aũt ostrea pisces silicea testa inclusi. Oui. lib. v. fast. Ostreaq; in conchis tuta fuere suis: Conchylia uero sunt ex genere purpurarum ut ostendit Pli. li. ix. ℣ Rhõbus: piscis ẽ planus: cui dextrũ latus resupinũ ẽ. ut idẽ li. ix. scri. Et Martialis ait. Quãuis lata gerat patella rhombũ. Rhombus latior est tñ patella. Pli. li. ix. ca. liiii. docet. Rhombũ thauẽnæ optimi saporis esse. ℣ Scari: sic est in antiquis codicibus sic ẽt in Pli. non aũt scauri. græce etiã σκαῦρος dr. Pli. li. ix. ca. xv. scribit sua tempestate Scaro principatũ datũ fuisse: qa solus pisciũ dr ruminar herbisq; uescinõ aliis piscibus Carpathio maxime mari frequens ide aduectos tyberio claudio principe optatus. Eliptius p̃fectus classis inter ostiensem & campaniæ orã sparsos dissemiauit &c. Gellius p̃terea li. vii. c. xvi. asserit Varronem scripsisse: Scaros cylices p̃stantiores aliis. ℣ Heois flu. i. orientalibus pp carpathium pelagus dixit: ubi scaros maxia copia: ut ostẽdimus. Carpathiũ uero pelagus tẽdit usq; rhodũ: Cretãq; ac cyprũ ut scr. Stra. li. iii. ℣ Heois: p aspirationẽ antecedentẽ hic scribi debet: nã uenit ab heos qd ẽ dies & aurora. Eos. i. mane pleriq; nõ aspirant inde uẽit Eous eoa. um. sp. pducta prima heous uero cũ h corripit semper. ℣ Intonata: Prisci. li. ix. scribit Hora. hoc loco itonata ptulisse ẽm analogiã p itonita. ℣ Intonata: sonora effecta. ℣ Hyems: tẽpestas. ℣ Aphra auis: gallinã numidicã dicit: ut scibit porphyrio. Pli. ẽt li. x. meminit de numidicis auibus i parte aphricæ Numida. Varro autem libr. iiii. scribit gallinas aphras fuisse grandes & uarias quæ propter penuriam suo tempore magno uenibant in præcio. idem Plinius libro. x. capitu. xxix. scribit de Meleagridibus Aphricæ gallinarum genus gibberum uariis sparsum plumis. Quæ nouissime sunt peregrinarum auium immensas receptæ &c. ℣ Attagen ionicus: hanc autem maxime ionius celebrat: uocalis est alias captus uero obmutescens. quondam existimatus inter raras aues: ut Plini. asserit libro. x. ℣ Ionicus: ionia cariæ iuncta est in ionia autem Miletus atq; Ephesus optime urbes atq; clarissimæ: ut scribit Strabo libro. xiiii. ℣ Iucũdior: q̃ innuit agrorum fructus cætera alia superare. ℣ Iucundior supple est. ℣ Iapathi. huius herbæ uis fructus facit urinam ciet, caliginem oculorum discutit: nec a malua dissimiles effectus habet. ut scribit Plinius libro. xx. scribitur autem cum thu. ℣ Maluæ: malua græce μαλάχη dicitur ab emolliendo uentre. ut innuit Plinius libro. xx. præterea μαλακύνω mollio significat μαλακός uero mollis dicitur. Ostẽdit autem poeta agrum ultra pomoꝝ cõmoda afferre quoq; salutiferas herbas. ℣ Terminalibus. Termino sacra fiebant q̃ in eius tutela fines agrorũ esse putabant: deniq; Numa põpilius statuit eũ qui terminũ exarasset: & ipsum & boues sacros eẽ. Auctor est Festus: qui ẽt scribit q̃ termonẽ Ennius terminũ dixit. Est aũt Termõ græca dictio q̃ nobis terminũ significat. Oui. p̃terea li. ii. fast. x. calẽ. martii die. xx. februarii. Termino deo sacra fieri solita quẽ duo dñi de parte diuersa coronabant bina serta & bina dona ferẽtes inde cõis terminus spargebatur cæso agno: uel porca lactente. Vicinia ois ad dapes supplex cõueniebat cãtans termini laudes. Diony. item li. ii. scri. põpiliũ iussisse unũquẽq; circũscribere fundos suos: sacrosq; finibus lapides apponere: lapidesq; ipsos sacrasse ioui terminali: statuisse deinde ei sacra quot annis oẽs die constituta facere super locum ipsum coeuntes. hoc romani terminalia a termonibus uocant finesq; ipsos unius litteræ mutatione a nostra lingua inqt Dionysi. proferentes Terminos appellãt quos siquis occultauisset aut trãstulisset: sacrum eum esse dei lege statuit ita ut uolenti eum occidere tanq̃ sacrilegũ & securitas adesset & purgatio pollutionis. Deos. n. putabant terminos: sacrificabantq; eis non animatum aliquod: neq; n. pium est cruentare lapides: sed pultes & liba atq; alias quasdam fructuũ primitias. hæc ex Diony. ℣ Hædus: is ut Varro scribit dictus ẽ q̃si fœdus. sic. n. Sabini dicebãt ille ẽt hircus: romani uero hircus dixerunt. ℣ Loco. n. f. Sabinoꝝ romani aspirationẽ ponebant: ut aiunt. ℣ Has inter æpulas: post ciboꝝ frugalitatẽ enarratã alias ẽt explicat uoluptates. ℣ Vt iuuat. i. quẽadmodũ: seu q̃ ut diximus. ℣ Positosq; uernas. ordo est. ℣ Et uidere uernas. appositio. examẽ ditis domus positos circũrenidentis lares: positos aũt inquit circa lares. i. focos quoniã. ut etiam ostendit Colu. li. xii. Villicus rusticos epulari circa larem domini focum familiarem semper consuescere debebat. & idem Hora. saty. vi. libr. ii. de uita etiam rustica ait. O noctes cœnæq; deum. quibus ipse meiq; Ante larem proprium uescor. Vernasque procaces pasco libatis dapibus. Vernas autem filios intelligit. ℣ Vernas. Vernæ appellantur ex ancillis ciuium romanorum uernati. quod tempus anni maxime naturalis fœturæ est hic autem uernas pro natis posuit. Nam & Maro. lib. ii. Georgi. de rustica uita ait. Interea pendent dulces circum oscula nati. ℣ Ditis examen domus. i. qd' solent esse in domo diuitis cui plures ancillæ plures uernas edũt. ℣ Renidẽtis lares. i. splẽdẽtes focos. Colebãt. n. dõi lares in ipso foco qui deorum penatium arã ẽ ut etiã Porphyrio edocet. Vnde Naso quoq; tristũ lib. i. de uxore inquit, illa sed ante lares sparsis prostrata capillis Contigit extinctos ore tremente focos. Cato itẽ i re rustica ait. Paterfamilias ubi at uillam uenit ubi larem familiarem salutauit: fundũ eodẽ die si potest circumeat &c. Deinde infertus de uillici officio ait Focum purũ circũuersũ quotidie priusq̃ cubitum eat hẽat. Calendis nonis festus dies quum erit coronam i focum indiat per eos itaq; dies lari familiari p copia supplicet. Et columella li. xii. de Villico inquit. Consuescatq; rusticos circa larem domini focũ familiarẽ semper epulari. Ergo lar ẽ ipse focus. Et Tibullus inquit. Vos quoq; fœlicis quondam nunc pauperis agri Custodes fertis munera uestra lares. ℣ Hæc ubi locutus. f. sum inquit Horatius. quod magis placet: ut dixi: q̃ uti Acron Porphyrioq; extimãt. Verba: f. fuisse Alphii. q̃ si esset Alphius ipse hucusq; ab iplo pricipio dixisset: non tm̃ ab illo uersu libet iacere: ut putant quidam. ℣ Fœnerator. Maiores nostri in legibus posuere furem dupli condẽnari: fœneratorem quadrupli. Quanto peiorẽ ciuem existimarint fœneratorem q̃ furẽ hic licet existimare. Et uirũ bonũ quũ laudabãt: ita laudabãt bonũ agricolã: bonũq; colonũ amplissime laudari existimabat quiita laudabatur. Hæc Cato scribit in re rustica merito igitur in fœneratorem Horatius inuehitur. ℣ Redegit, collegit exegitq; a debitoribus suis prædia comparaturus cognoscẽs iam rusticæ uitæ oblectationem iucũditatẽq;. ℣ Idibus. idus uocantur dies qui diuidũt mẽsem iduare. n. hetrusca lingua diuidere ẽ. Vñ uidua q̃ si ualde idua: aut uiduati. a uiro diuisa auct. Mac. li. i. sat. ℣ Calẽdis. calẽdæ initia mensiũ dicuntur a καλέω. i. uoco nam minor pontifex nouæ lunæ primum obseruabat aspectum: uisam regi sacrificulo nunciabat. itaque sacrificio ab rege & minore pontifice celebrato: idem pontifex calata. i. uocata in capitoliũ plæbe iuxta curiam calabram. quot numero dies a calendis ad nonas superessent pronunciabat. hinc & ipsi curie ad quam uocabantur: calabræ nomen datum est. ideo autem minor pontifex numerum dierum: qui ad nonas superessent calando proferebat: & post nouam lunam oportebat nonarum die populares qui in agris essent confluere in urbem: accepturos caulas feriarum ab rege sacrorum sciturosq; quid esset eo mense faciẽdum unde quidam hinc nonas æstimant dictas: quasi nouæ initium obseruationis: uel q̃ ab eo die semper ad idus nouem dies putentur auctor Macro. lib. i. sat. ℣ Ponere apud alios. f. fœnoris causa per quod ostendit poeta non facile quẽquam discedere posse ab auaritia & solita fœnoris cupiditate.

¶ACR. Sabina qualis exempla pudicitiæ a mulieribus rusticis sumpta. ℣ Pernicis. celeris. uelocis. ipigri. ut progenuit pedibus celerem & pernicibus alis. ℣ Sacrum. u. diis eni pcatibus iacer est. ℣ Extruat. l. f. ut post labore diligentia & studio reficiatur uxoris. ℣ Claudensq; t. c. crates a pastoribus texi cõsueuerũt admutãdas pecudibus mansiones: ut appositæ greges muniant ab incursiõe ferarum. ut Cum fremit ad caulas. ℣ Lætum: aut fœcundum aut pingue. ℣ Distenta: plena: ut Luca. distentas siccant pecudes. ℣ Horna dulci nouella. ℣ Dapes iemptas apparet suo labore præparata grauitas: ut dapibus mensas onerabat iemptis uxor. ℣ Lucrina: de lucrino baiarũ lacu. ℣ Iuuerit: delectauerit: ut iuuat euasisse tot urbes argolicas. ℣ Magisue rhõ. rhõbus & scarus pisces sunt p̃ciosi & sapore & raritate. ℣ Hyems tempestas: ut dum pelago desæuit hyems. ℣ Afra. a. trutio Attagenes autem in ionia abundare dicuntur. Et attagen masculini generis declinauit. Quam lecta de pinguissimus oliua ramis. nullas diuitias boni agri fructibus conferẽdas. Aut herba iapathi ostẽdere uult agrũ præter utilitatem fructuum etiã herbas salutares afferre. ℣ Vel agna festis cæsa terminalibus ad excludẽda. n. iurgia terminaliorum dies fuerat cõstitutus: qui p epularum festiuitatẽ cæsis agnis seruari faceret fines cõstitutos siue in honorem mortuorum ipse colebatur dies & post parentalia eo q̃ i sacris terminis poneretur. ℣ Vel hædus ereptus lupo. factus gratior ex perdito. ℣ Properantes: festinãtes ad stabula: ut ipse lacte domũ referent distẽta capellæ ubera. ℣ Fessos: ipso labore, ut aspice aratra iugo referunt suspẽsa iuuenci. ℣ Positosq; uernas pueri domi nati uerne dicuntur: ut unus uernula tres domini. ℣ Examen: uero ad infantium similitudinẽ rettulit. ℣ Renittentes. splendentes: aut uultu aut garrulitate. ℣ Lares. focos. metonymicos. ℣ Hæc ubi locutus. f. a. Fœneratorem quendam iducit alphium. qui laudans uitam rusticam cõmoda tamẽ fœnoris nõ omittit. ℣ Omnem relegit idibus pecuniam. Tanquã. n. eum p fœnoris lucro iam receptæ pecuniæ pœniteret ita recollectam idibus calendis properat commendare. ℣ Ponere: deponere.

¶POR. Sacrum uetustis extruat lignis focum. Proprie hoc uitæ rusticæ est focũ amare. Sacrum autem dixit quia ara deorum penatum est focus. ℣ Et horna dulci uina promẽs dolio: horna uina dicũtur huiꝰ ãni non ergo dulci dolio. ut dicta est sed trãslatio epitheton dulcia uina intelligamus: hoc quoq; aũt ad idioma rusticæ simplicitatis ptinet hornum uinũ bibere. ℣ Dapes inemptas apparet. Vergilianum est: sic & ille cum de uita rustica loqueretur ait. dapibus mensas onerabat inemptis. ℣ Nõ me lucrina iuuerit conchylia magis uel rhombus aut scauri. Si quos eois itonata fluctibus hyems ad hoc uertat mare. ítelligi uult sacros pisces i orientali mari esse: & difficile fieri ut etiam in italia capiantur: nisi quos inde uiolentia tẽpestatis adduxerit. ℣ Non aphra auis. aphram autem gallinam numidicam dicit. ℣ Non attagen ionicus: cum attagenas fœminino genere uulgo dicant attendendum q̃ masculino genere hic dixerit. Attagẽ autem auis asiatica inter nobilissimas habita. Ionicus uero ab ionia dictus quæ est regio asiæ i qua est urbs ephesus. ℣ Vel agna festis cæsa terminalibus. Vel ædus ereptus lupo. iucunde expsit rusticorum frugalitatem. Videre fessos uomerem inuersum boues Collo trahentes languido hoc Virgilianum illud est. Aspice aratra iugo referunt suspensa iuuenci. Languido autem collo lasso: & utiq; uoluptas domino hoc cogitanti quantum utilitatis ex aratione

Ostrea
conchilia
rhõbus
Scari
Carpathium
heous
eous
gallinæ
Numidicæ
Attagen
ionia
miletꝰ
ephesꝰ
malua
Terminus
Terminalia

agrorum cõtulerit. Positosq; uerna ditis examẽ domus hoc est qui uernæ ditem domum faciunt hic ditem frequentem ac familiosam accipe: ne ultra ditem domum nunc intelligas cum de rustico patrefamilias loq; tur. ℣ Hæc ubi locutus fœnerator alphius iã futurus rusticus & reliqua: urbanissime postremo finxit hæc nõ de sua persona dicta esse: sed de cuiusdam fœneratoris. p quod uult intelligi neminẽ scire quid iucunditatis habeat rustica uita nec tamen quisquam ab ea in qua consueuerat potest discedere. ℣ Omnem relegit idibus pe. quæ. calen. po. exigit inquit a debitoribus pecuniam comparaturus prædia cogitans iocunditatẽ uitæ illi us quam in rusticis laudat: sed rursum stimulatus cupiditate pecuniarũ quærit eam fœnori dare.

ℭ CHR. Sabina: nam hos populos & religiosissimos fuisse scribũt: dictosq; πολυθεοτατους. i. sacrificãdo & fœminas castissimas habuisse. ℣ Pernicis. i. pseuerãtis ſm Prisci. q. d. patiẽtis laborum. ℣ Appuli: sunt que sint eẽ nomẽ ppriũ uiri. ℣ Sacrũ. s. lari bꝰ. ℣ Siccet: mulgeat. ℣ Orna. huiꝰ áni. ℣ Lucrina: qa i lucrino lacu op tima erãt. ℣ Rõbus: unus ẽ ex piscibꝰ plãis. ℣ Scarus: solus ex piscibꝰ rũinare traditur: herbisq; uesci: & nõ aliis piscibꝰ i carpathio mari frequẽs iuenit. Promõtoriũ troadis lectũ spõte nũq; trãsit. Sed ide ab octacio aduẽ cti iter hostiẽsem & cãpaniæ horã dissemiati sũt sub Claudio. Inde p qnquẽniũ cura adhibita ut capti mari redderẽt: frequẽtes repti sũt. Hæc ait Pl. & simul adiũgit sua tẽpestate huic pisci priciparũ tributũ eẽ. ℣ Atta gen: ex ionia uenit hæc auis. ℣ Lapathi: hãc herbã rumicẽ quoq; appellãt. ℣ Maluæ: græce μαλακον quod mol le significat. ℣ Termialibꝰ. Potuit ẽt dixisse termialis. Nã noia sacrorũ neutra & carẽtia singulari ut sũt baccha nalia: lupcalia & similia i secũda & tertia declinatiõe ponũt: ut lupcaliũ & lupcaliorũ fit in gtõ. ℣ Hæc locutꝰ, Ostẽdit p hũc q & si ab auaritia sua discedere pp cõtractũ habitũ nõ posset: alphiꝰ tñ cognoscebat q̃tũ uolu ptatis eẽt i agricultura. ℣ Relegit: cõgregauit illã a debitoribus exigẽs. ℣ Idibus. c. d. m. & in kalendis sequẽtis mensis. ℣ Ponere: iterum. in fœnore collocare.

Argumentum ODES. III.

ℭ ANT. Parentis oli. hac ode Mecœnatẽ alloqt. Alliũ detestãs. Eo siqdẽ æso offensus poeta fuerat uñ dicit illud cicutis uiperinoq; sanguine esse nocẽtius: Metrũ uero idẽ est cũ iupioribus. ℣ Senile. g. Sũt. n. senes morosi & anxii grauesq; oibus. hic Iuue. saty. x. inqt Vsq; adeo grauis uxori. natisq; sibiq;. Vt captato ri moueat fastidia Cosso. ℣ Cicutis: cicuta uenenũ ẽ publica olim atheniẽsiũ pœna iuisa semini & foliis refrigeratoria uis: quæ si enecat: incipiunt algere ab extremitatibus corporis. Venerem extiguit testibus circa pubertatẽ illita: hæc & plura Pli. lib. xxv. ℣ Al liũ. id ẽ asperi saporis: & quo plures nuclei fuerẽ hoc est aspius tediũ huic quoq; halitu ut cæpis. serpẽtes abigit & scorpiões odore. bestiarũ oium ictibus me derẽ antiq & isanẽtibꝰ dabãt crudũ oculos hebetati flatiões facit stomachũ lædit copiosiꝰ sumptũ siti gi gnit. auct. Pli. li. xx. Galieni aũt auctoritate: alliũ ẽ ty riaca rusticorũ. Dura messorũ ilia. Vir. ẽt i. bu. ait The stilis & rapido fessis messoribꝰ æstu alia ſpillũq; her bas cõtũdit olẽtes. Hoc alliũ. s. Præcordiis. Extra hoi ab iferiore uiscerũ pte sepanẽ mẽbranũ: q̃ p̃cordia ap pellãt qa cordi p̃tẽdũt. Pli. li. xi. ℣ Cãidia. sub hoc cãi die noie iqt Porphyrio Cratidiã neapolitanã unguẽ tariã itelligi uult. quã uenefica Hor. sp isectat. Vñ ẽt tertia ode seqnti i eã scri. ℣ Vt argõautas: ordo ẽ. me dæ ut. i. postq̃ mirata ẽ iasonẽ ducẽ cãdidũ p̃ter oẽs argonautas illigatũq; tauris ignota iuga pũxit hoc. s. allio id ãt poetæ fictio ẽ. ut allii ui ostẽdat. ℣ Argonau tas: Iason esonis filius iuxta pelion mõtẽ naui ædifi cauit ĩgẽtẽ postea optimos coꝰ q secũ irẽt elegit nu. liiii. quorũ clarissimi erãt Castor & pollux Hercu les. ℣ Telamõ. orpheꝰ & ipe Iasõ. Nauis argo dicta ẽ ab argo eius architecto: uel ab eius uelocitate: quam ωγον appellabant. Demũ in colchos appulerunt. ut aureũ uellus arriperẽt cõicato ãt cõsilio cũ medæa regis Aeetæ filia se adiutricẽ ad pficiẽdũ certamẽ pollicita ẽ. Iasõ iureiurãdo data fide uxorẽ sibi eã futurã ppe tuo spopondit: ide medæa argonautas ad templũ duxit Martis: q peremptis custodibus erepta aurea pelle ad nauem reuersi sunt. Medæa draconem pellis custodiæ incubantem: semperq; uigilem ueneno perimens cum iasone mare conscendit. Cum ipso demum Medæa annis. x. corinthi cõuixit: ex quo filios etiam peperit postea uero iason glaucæ creontis corinthi regis filiæ amore captus uirginẽ nuptui a patre petiit qua sumpta medæam iason urbe expulit. Sed noctu regiam ingressa medicamentis quibusdam imutata faciẽ domum in cendit radice quadam ab circe iuenta: ea uirtute ut incensus ignis nequiret extingui: iason tamen euasit glau ca creontesque igne absumpti sunt. Quidam scriptores uolunt Medeæ filios dona quædam sponsæ attulisse

ℭ Ode. iii. dicolos distrophos ad Mecœnatẽ in Allium.

Parentis olim siquis impia manu
Senile guttur fregerit.
Edat cicutis allium nocentius
O dura messorum ilia.
Quid hoc ueneni sæuit in præcordii
Num uiperinus his cruor
Incoctus herbis me fefellit: an malas
Canidia tractauit dapes?
Vt argonautas præter omnes candidum
Medæa mirata est ducem
Ignota tauris illigaturum iuga
Perunxit hoc iasonem.
Hoc delibutis ultra donis pellicem
Serpente fugit alite.
Nec tantus unq̃ syderum insedit uapor
Siticulosæ appuliæ:
Nec munus humeris efficacis herculis
Inarsit æstuosius.
At siquid unq̃ tale concupiueris
Iocose mecœnas precor:
Manum puella suauio apponat tuo
Extrema & in sponda cubet.

uenenis illita: quæ quum illa corpori applicuisset: incidisse in morbum: & patrem auxilium filiæ ferentem: quum corpori illius hæsisset ilico expirasse. irata ãt medæa q̃ iason euaserat. in eius calamitatem oẽs iugula uit natos: excepto uno qui fugit: is Thessalus dicebatur: deide fidissimis sociis fugæ assumptis medæa noctu ex corintho fugiens thebas ad herculem iuit: iason uero sibi ipsi mortem consciuit: relicto hercule athenas ad ægeum regem se cõtulit. inde phœniciam petiit postea ad superiores asiæ partes transiẽs clarissimo hæsit regi. Ex quo medum filium peperit a quo medi populi dicti sunt. Tragici postmodũ mirãda quædã de me dæa uariaq; ediderunt hæc oia ex li. v. Diodo. diximus & plura in iuuenalis satyra prima. Et in Buc. Aegloga quarta, uideto itẽ Nasonis epistolã ubi creusam appellat nõ glaucã. uideto itẽ li. vii. met. ℣ Mirata est ducẽ. ip sa medæa apud ouidiũ inqt. Cur mihi plus æquo flaui placuerẽ capilli. Et decor & liguæ grã ficta tuæ? Et for mosus eras: & me mea fata trahebant. Abstulerãt oculi lumina nrã tui. ℣ Ignota iuga: medæa iasoni inquit. Di xerat interea tibi rex ut dura ferorũ insolito p̃meres uomerẽ colla boum. Martis erant tauri pluſq̃ per cornua sæui. Quorũ terribilis spiritꝰ ignis erat. Aere pedes solidi p̃tẽtaq; naribus æra. Nigra p affiatus: hæc quoq; fa cta suos. ℣ Hoc delibutis. Ordo ẽ. Vlta pellicẽ donis delibutis hoc. s. allio &c. ℣ Delibutis: hoc ẽ unctis a deli buit. i. iũxit. ℣ Serpẽte fugit alite. ubi medeæ uenenis noua nupta arsit cũ regia Creontis illius p̃ris filios me dæa iugulauit ense in iasonis p̃ris ultionem. inde Draconibus ablata est: athenasq; adiit ubi ab ægeo rege etiã thalamo recepta fuit: hæc ex li. vii. met. ℣ Vapor: æstus hoc loco alibi fumus uel nebula uel odor. ℣ Sidere ua por. Caniculæ exortu accẽdi solis uapores: qs ignorat inqt Pli. li. ii. Cuius sideris effectus amplissimi in terra sentiunt feruẽt maria exoriẽte eo: fluctuãt i cellis uina. Canes qdẽ toto eo spatio maxie i rabiẽ agunt. Canicu la ãt dr̃ pcion. i. ante canẽ: qa ãi canẽ maiorẽ exorit. Vtq; columella docet. vii. cal. Aug. canicula apparet: quo tpe caligo fit æstuosa. ℣ Siticulosæ: q̃ semp sitit. ℣ Appuliæ: accolæ tractũ oẽm post calabros appuliã uocant: ut scri. Stra. li. vi. i ea ut scribit ptolomæus urbes sunt Theanũ. Nuceria. Arpi. Canusiũ. Mons gargãus. ℣ Munus herculis. Hercules curynomũ puerũ ministrantẽ sibi i cœna a uino calefactus pugno occidit iuitꝰ. Qua ex re dolore pculsus calydõia cũ uxore deianyra hiloq; puero ex ea orto recessit. Quũ i itinerẽ ad Euenũ puẽisset flumen nessum centaurum repperit p̃cio uiatores flumen trãsuehẽtẽ: hũc traductã Deianirã uiolare conantẽ muliere uiri opẽ iplorante hercules sagitta transfixit: cũ prius tñ deianirã cognouisset. Moriturus ex uulnerẽ pollicitꝰ ẽ ei se amoris medicamẽtũ traditurũ: quo nullã p̃ter se mulierẽ hercules aliã appeteret: iussit itaq; se mine qd ex eo exciderẽt cũ oleo & sanguine ex sagitta defluẽte imixto herculis tunicã ungere: quo dato consi lio quũ expirasset illa clã hercule qd mãdatũ erat assumpsit: lõgo post tpe hercules captã iolẽ secũ ducẽs eu riti filiã ex Euboea i mõtẽ ꝓfectus ẽ noie cyneũ. ibiq; lacra facturus lycã domesticũ quẽdã ad uxorẽ Deiãirã in trachinã misit: ut ei uestẽ qua i sacris uti cõsueuerat afferret. Quæ quũ a lyca amorẽ ioles pcepisset cupiẽs se oibus amorẽ p̃ferri tunicã iuxta cẽtauri cõsiliũ tinxit hãc a lyca rei iscio delatã hercules idutus medicamẽ tui paulati iualescẽte torq̃ri maxio dolore cœpit. Virus. n. sagittæ ueneno uipeo ifusæ corpꝰ cõficiebat: itaq; lycã uestis latorẽ primũ occidit. Deiãira uero itellecta re laqueo uitã finiuit: hercules ãt cõstructa pyra i oeta monte ex rñso apollinis: & desperata salute i pyrã ascẽdit rogãs ut ignẽ subiicerẽt: tũc philoctetes in gratiam sagittarũ: quas ei hercules reliq̃rat pyrã succẽdit: subitoq; fulminibus circũ cadẽtibus pyra exusta ẽ. Accedẽte iolao ut ossa colligeret, quũ nullũ penitꝰ reptũ eẽt: credẽtes herculẽ secũdũ oraculi respõsa ad deos trãslatũ illi ut heroi sacra q̃dã fecerũt: hæc meminit Dio. li. v. Quod ẽ li. ix. met. Oui. amplissime scribit. ℣ Efficacis herculis. id qdem herculis ppetuũ est epitethon. Efficax enim dicit qui facile potest efficere & implere qꝰ qd uoluerit. ℣ Iocose. iocis gaudens. ℣ Sponda: exteriore parte lecti.

ℭ ACR. Parẽtis oli si qs ipia manu. Siqs ergo inqt parricidiũ fecerit comedat alliũ p pœna: qa est ueneno nocẽtius. ℣ Senile. ad augmentũ sceleris dixit senile: qa ẽt si occisus nõ eẽt mori tñ potuerit. Vt Lu. iã senis ex tremũ piguit uergẽtibus ãnis. ℣ Edat: sic. n. ueteres declinabãt ut te nec tãtus edet dolor tacitã. ℣ O dura. m. i. fortia. ut durus amor. ℣ Nũ uiperinus: uipinũ sanguinem uenenũ dicit. ℣ Incoctus: permixtus. ℣ Canidia tra ctauit dapes: canidiã pro gratidia posuit: nõ. n. ppriũ nomẽ notari decebat i carmine: ut nulli grauis ẽ percul sus Achilles: fuit ãt Gratidia unguẽtaria Neapolitana q̃si malefica. ℣ Mirata ẽt adamauit: quẽ sup oẽs malefi ciorũ herbas allio punctũ tauros ignẽ spirãtes naribus iũxisse significat. ℣ Hoc delibutis. u. d. p. glaucem dixit creõtis filiã: quam dum reuersus a colchis iason uoluisset accipe uxorẽ pp amorẽ iasonis: medæa repudiata dolore obliuionẽ coronæ malefica arte cõpositæ icendit. & occisis filiis medo & merinero dolorẽ suũ ultra pẽ natis dracõibus fugit uecta. & medæã cõstituit ciuitatẽ. ℣ Nec tãtus unq̃ sydere insedit. u. s. i. non tanto ardore solis siccari appuliã dicit: q̃to ardor alliũ comedẽtũ uiscera perurit. ℣ Nec munus humeris efficacis her. i. æ. Nessus cẽtaurus uulneratus ab hercule: eo q Deianirã uxorem eius rape uoluisset dũ eã suscẽptã ab hercule euenũ fluuiũ traiiceret: ut se de eo ulciscerẽt: lanã tinctã sanguine suo deianiræ dedit. dicẽs eã ab hercule sa tis amãdã: si ex accepta lana cõfectũ uestimẽtũ herculi dedisset: hoc illa muliebri facilitate seruauit: q̃ãt se amari minus cognouit ab hercule palliũ factũ ei ut iduerẽt dedit: Quo tacto hercules tãto ardore correptꝰ est. ut ipse laniarẽt: nec ardorẽ uinceret: nisi qd pyrã sibi i mõte thessaliæ fecit se iniiciẽs: purgatus corpore in ter deos affirmat receptus. Deianyram aũt hercules accepat uicto acheloo fluuio calidoniæ: q̃ deianyra fuit Oenei filia Tidei soror: hãc aũt fabulã iõ cõmemorauit ut ardorẽ herculis icẽdio alii comparet. ℣ Tale. i. ali ud simile. ℣ Iocose. læte. iocũde. ℣ Manũ. p. s. a. t. i. refutet puella suauiũ tuũ. p alii fœtore: & i spõda lecti fugi at olentem uiꝰ. Quidã uolunt Terentiam concubinam mœcenatis eũ significare uoluisse.

ℭ POR. Parentis olim siquis impia manu Senile guttur fregerit. Execrat alliũ significãs se grauiter uexari edat aũt dicẽdũ potius q̃ edit: qm̃ sic declinat edo es ẽ. deinde mõ optatiuo tpe futuro utinã edã edas edat: plaliter edamus edatis edãt: & alliũ dicẽdũ. ut soliũ doliũ: non ut uulgo aleũ. ℣ O dura messorũ ilia q̃ feri dum alium prãdent de qbus & Vir. in Buco. Thestylis & rapido fessis messoribus æstu allia serpillũq; her

bas contũdit olentes. ¶ Edat cicutis: cicuta herba ē uenatissima. ¶ An.m.c:t.d. sub hoc canidiæ noīe gratidiã neapolitanã unguentariam intelligi uult; quã ueneficam Hora. semper ifectatur sed quia nõ licet probrosum carmen ī quēquam scribere iccirco ferre poetæ similia effingunt; sic & Vir. in Buc. pro cytheride lycoridem appellat. ¶ Candidũ medæa mirata ē ducē: iasonē signat cãdoris ãt noīe & Vir. significatione pulchritudinis semper utitur: ut candidus insuetum miratur limē olympi. Et candida dido: & cãdida maia. Notam autem historiam hunc in locum conuertit quasi medæa alio perunxerit iasonem. ut eum muniret aduersus uim taurorum flãmam spirantium qui iussu regis subiiciendi erant si uellet pellem aureã accipere. ¶ Hoc de.u.d. p.f.f.a. ut cũ ait ruẽs uolens aderat. ¶ Nec munus humeris efficacis herculis: de ueste illa loquitur sanguine Nessi delibuta quam a Deianira coniuge oblatã hercules cum se induisset incendio eius abiumptus est: efficacis autem perpetuũ epithetõ uult eē herculis. ¶ At si qd unquã tale concupiueris iocose mecœnas præcor: oportune iocosum appellat cui uelit iocos suos commendatos esse.

CHRI. Parentis olim sics impia manu. Tragœdiam in re humili excitat: ut ridiculã facetãq; oronem reddat. ¶ Allium comederat: quod cũ stomacho nocuisset detestat. Sed lepida oio ē oratio: cum ridiculi cã res humiles ueluti grãdes tractamus. ut cũ Hom. ranarũ murũq; plia describit. ¶ Senile guttur. Nam cũ impiũ sit parẽtem interficere: tñ multũ ætas senilis ad scelus addere uidet. ¶ O dura messorũ ilia. Nam illis allũ datur. Vir. Thestilis & rapido fessis messoribꝰ æstu. Allia serpillũq; herbas cõtũdit olẽtes. ¶ Incoctus cruor. Quasi nõ possit credere alliũ ex se: nisi uiperæ uenenũ admixtum sit tantũ nocere. Aut nisi Canidia uenefica suis artibus epulas infecerit. Sed de canidia cuius proprium nomẽ Cratidia fuit. paulo ifra dicet. ¶ Vt argonautas: iason Esonis filius suadente patruo pelia nauẽ longam. quæ teste Pli. prima fuit; ī pegaso sinu ædificauit; & ab argo fabro eam denominauit: Virosq; ex græcia fortissimos: quos secũ in colchos ad uellus aureum rapiẽdum elegit q a naue qua uecti sunt: argonautæ fuerunt noiati. Præcipui ãt fuerũt. ¶ Orpheus. hercules: castor pollux: zetus: & calais. Sed cũ ad Oetã regẽ puenisset. eẽntq; & tauri: q naribus ignes spirarent: domandi: & serpẽs iterficiendus: & dentes serendi & homines armati inde subito nati interficiendi nõ potuisset has difficultates superare iason: nisi Medæa q̃ iuuenis amore capta est: opem suis magicis artibus attulisset. Medeæ igitur auxilio hæc oia monstra superauit: uellusq; rapere potuit: Poeta ergo rei suæ inseruiẽs nulla re putat medæam iasonẽ cõtra illa mõstra uehementius munire potuisse q̃ allio illũ ibuendo. ¶ Ergo ut.i. postq̃ medæa mirata est. i. obstupuit tanq̃ pulcherrimũ ducẽ. s. iasonẽ illigatus iuga ignota: qm̃ hactenus indomiti tauri nunq̃ iuga tulerant: perũxit hoc allio. ¶ Iasonẽ: tanq̃ in quo eẽt extrema uis contra oia mõstra. ¶ Hoc delibutis. Nã cũ medeæ opa aureo uellere potitus esset iason una cũ mædea corithũ peruenit: atq; bñficiorũ medæa acceptorꝰ imemor filiam creõtis corithi regis siue glauce. ut Lactãtio Porphirioniq; placet siue creusa: ut refert Seneca: appellaret uxorẽ repudiata medæa duxit. At illa ira furoreq; percita: & medeũ meritorũq; filios occidit: epulandosq; patri apposuit: & munera iis ueneficiis delibuta ad nouã nuptã misit: ut cum ea explicaret subito icẽdio cũ uniuersa regia ablũpta sit. Ergo poeta credit alliũ tã uehemẽti ueneficio adhibitũ fuisse. ¶ Serpẽte alite. Nã cũ ulta eẽt iniurias suas medæa religatis ad currũ alatis serpẽtibꝰ p aereũ uecta aufugit. ¶ Vapor sydereꝰ. i. q ui sydẽrũ plerti caniculæ. ¶ Appuliæ: q̃ regio calidissima ē & aqs caret. Nõ igit minore calore afficit a diebus cãicularibꝰ apulia q̃ ego ex calore: quẽ comestũ alliũ itulit. Nec ẽt munꝰ herculis maiori efficacia exuisit hũeros. Voluerat Nessus centaurus uim deianire uxori herculis inferre. At hercules sagittis ex sanguĩe hydrino ifectis nessum iterfecit. Moriẽs aũt nessus ultionẽ parauit. Persuasit. n. deiãirã: ut uestẽ suã illo sanguĩe iã ifectã seruaret affirmãs eã illi uim inesse ut si qñ hercules aliã amaret mulierem: & ea uestẽ indueret. statim eo amore solueret. Cõdidit deianira: & cũ occupatus esset hercules siue & omphales siue ioles amore: misit uestẽ ignara euẽtus: ignarus & hercules īduit īdutusq; ab ea exustus est. ¶ At si qd. Oĩdit tandem ridicule hæc scripta esse: cũ post tantas tragœdias huc euadat: ut si qñ mecœnas alliũ comederit puella uirosum anhelitũ suũ effugiens opponat manũ osculo. ¶ Extrema sponda. i ultima parte lecti:

Argumentum. ODES. IIII.

CANT. Poeta ī Menã libertũ iuehit. is. n. pecũia sub pbꝰerat: & ī ordĩe eqstri receptꝰ: tribunusq; militũ factus. Acrõ aũt & Porphyrio scribunt Menã Cn. põpei magni libertũ fuisse. Deide apud sex. Põpeiũ magni filiũ mãsisse: quo qdẽ exercẽte pyraticã ad augustũ p̃ fectꝰ classis relicto sexto cõfugit: iteꝰ postea ad sextũ reuersꝰ ẽ: rursꝰ illo relicto ad augustũ rdit: a quo tribunꝰ militũ factus ẽ: Sue. ẽt scri. neminẽ unq̃ libertinoꝰ adhibitũ ab augusto cœnæ excepto Mẽa. sed asserto īgenuitatẽ post pditã sexti põpei classem. Metꝰ uero ē priæ ode epodũ fisse. ¶ Sortito: ex sorte & naturali dispõne. Naso quoq; ī ibin ait. Pax erit hæc nobis dõec mihi uita mãebit. Cũ pecore ifirmo q̃ solet esse lupis. ¶ Ibericis. f. græci eandẽ iberiã & hispaniã noĩa bãt. sic ẽt romãi ut Stra. scr. li. iii. Pto. itẽ li. ii. sic ait. Hispaniæ q̃ apud græcos iberia dr̃ tres sunt regiões. Berica. Lusitania. ac Taraconẽsis. ¶ Ibericis fu. ostendit eũ fuisse põpei regimẽ ī iberia pompeius. n. in iberia

CODe. iiii. dicolos distrophos in Menam libertum.

EVpis & agnis quãta sortito obtigit
Tecum mihi discordia est:
Ibericis peruste funibus latus:
Et crura dura compede:
Licet superbus ambules pecunia:
Fortuna non mutat genus.
Vides ne sacram mentiente te uiam
Cum bis ter ulnarum toga
Vt ora uertat huc & huc euntium
Liberrima indignatio:
Sectus flagellis hic triumuiralibus
Præconis ad fastidium

Arat falernũ mille fundi iugera:
Et appiam mannis terit:
Sedilibusq; magnus in primis eques
Othone contempto sedet.
Quid attinet tot ora nauium graui
Rostrata duci pondere
Contra latrones atq; seruilem manum
Hoc hoc tribuno militum.

sæpe contra sertorium pugnauit a senatu quidem missus cũ metello ī sertoriũ & perpẽnam demũ obtrũcato sertorio a perpẽna amico: quẽ & hæredẽ instituerat. Pompeius ipse plenã uictoriã habuit nouissime cõtra perpẽnam pugnauit: qui captus & occisus iberici belli finis extitit. scri. ea Apianus li. i. libro itẽ. ii. asserit: quo tpe Pompeius brũdusiũ se cõtulit timore cæsaris: eius exercitum in iberia cõsedisse: oibus ipromptu paratis: quocũq; necessitas ire cogeret. Erant ãt illic petreius & afranius pompei p̃tores contra quos cæsar ipe pugnauit: ac uicit. Eosq; ad pompeium liberos redire concessit: relicta hispania tibi possidẽda: pp hæc igit ostẽdere uĩ Hora. menã pompei remigẽ in iberia fuisse. ¶ Ibericis funibus. Sparthũ herba est sponte nascẽs: & quæ nõ queat seri carthaginensis hispaniæ citerioris portio nec hæc tota montes quoq; spartho opit: id in aquis mariq; inuictũ est: in sicco p̃ferunt e canabi funes: in usu ē nauium armamentis iunco græci & ad funes uti sunt: inde translatus a pœnis sparthi usus. Pli. auctor lib. xix. Meminit itẽ Gellius li. xvi. c. iii. dicẽs igit Hor. ibericis funibus sparthi funes ītelligit qbus nautæ utunt. ¶ Peruste latus: pustũ hñs funiũ uidelicet flagris: p qd eũ uilissimũ ignauissimũq; fuisse remigẽ ostẽdit. ¶ Crura: tibias ītelligit. Crus. n. nũc coxa nũc tibia dicit. ¶ Dura cõpede: ferreis ãnulis & pedicis q̃les qdẽ remiges ipsi ferre soliti. ¶ Sacrã uiã. Via sacra illa qdẽ erat: ut legit: q̃ a capitolio tendit ad Titiarcũ. Sic dicta: ut Varro scri. qa sacra quotquot mẽsibus ferebant in arcẽ. i. capitoliũ. Et per quã augures ex arce pfecti solebãt inaugurare. Scribũt alii in hac uia: qm̃ iuxta foꝰ romanũ erat: fructus & poma uendi solita. Vnde ait in arte Ouidius. Rure suburbano poteris tibi dicere missa illa uel in sacra sint licet empta uia. ¶ Cũ bis ter: ordo ē. Cũ toga ulnaꝰ bis ter: per qd amplã fuisse ostẽdit: hic etiã ait ammianus. Sudant sub põderibus lacernaꝰ. Iuue. quoq; sat. i. crispinũ eiusdẽ fortunæ cũ mena de toga sic taxat. Cũ pars miliacæ plebis: cũ uerna cãopi Crispinus tyrias humero reuocante lacernas. Vẽtilet æstiuũ digitis sudantibus aurũ. ¶ Vlnarũ. Seruius in Buco. & lib. iii. geor. sic ait. Vlna ẽm alios utriusq; manus extensio est. licet Sueto. unum cubitũ uelit esse tantũmodo: quod magis ueꝰ est: hæc ille: hic uero conuenit magis: prima significatio: ut intelligamus amplitudinem togæ: non longitudinẽ: ut aliq sentiunt. ¶ Liberrima indignatio. i. iustissima & ingens: libere. n. non timide agebat in eũ. ¶ Sectus flagellis. i. uirgis cesus. Iuue. sat. vi. de mulierũ sæuitia in seruos ait. Hic frãgit ferulas: rubet ille flagellis: hic Scutica &c. Vbi nõ secat sed rubet in oibus legit. flagella ãt dicunt sũmæ arboꝰ partes ab eo q̃ uentoꝰ crebros flatus sustineãt. Vir. li. ii. Geor. Neue flagella sũma pete. ¶ Triũuiralibus. Innuit menã publice quoq; in maius dedecus fustigatũ. ¶ Triũuiri. n. suppliciis p̃erãt: hinc sic Salu. in Catili. ait. Triũuirosq; ad suppliciũ postulabat. Sosia itẽ in Plauti amphi. sic inqt. Quid faciam nunc si tres uiri me in carcerem cõpegerint. Inde cras eprõpturia cella depromar ad flagrũ. Pli. quoq; lib. xxi. c. iii. sic ait. Atq; ob id duci eum in uincula. Triũuiri iussissent. Vtq; Liuius lib. xi. scri. Triũuiri capitales: tũc primũ creati sunt: ubi curius dentatus consul sãnitibus cæsis sabinisq; uictis bis in eodem magistratu triũphauit. ¶ Præconis ad fastidium. i. tam diu cæsus donec etiã p̃coni fastidio esset. Per qd intelligẽdum dum noxii cædebant p̃cones tubas inflare solitos. Qui mos adhuc mea in patria uelitris seruari solet. ¶ Phalerni fundi. Secũda uinobilitas phalerno agro erat qui ager a ponte cãpano leua petentibus urbanam coloniam. Syllanam nuper capuæ contributam incipit: ut scribit. Plini. libr. xiiii. In agrum uero phalernum Appia uia ibatur: propterea appiæ quoq; meminit. ¶ Iugera: iugeri mensura inducentos & quadraginta longitudinis pedes dimidioq; in latitudine patet. Auctor Quintilianus libro. i. Teste autẽ Plinio lib. xviii. iugerum uocabatur quod uno iugo boum in die exarari potuisset. ¶ Appiam: præclarissime sunt uiæ: ut Strabo ait. li. v. Appia. latina. Valeria. Appia quidem ad mare usq; sinuessam protenditur. Valeria uero in sabiniam usq; ad marsos. Hæc a tyburtinis capit initium: inter appiam & ualeriam media latina est: quæ ad casinum oppidum coniungitur appiæ: a capua decem & nouem distans stadiis. Plini. autem scri. Appium Claudium cæcum in censura uiam usq; brundusium lapidibus strauisse. Vnde illa appia dicta est. ¶ Mannis: manni equi dicti q̃ mãsuetudinem manuũ sequantur: uulgo burrici dicebantur: ut Porphirio scribit. ¶ Sedilibus primis. Pedianus in oratiõe p Cornelio sic ait. Quanq̃. L. roscius. Otho biennio ante cõsul firmauit in theatro: ut equitibus romanis. xiiii. ordines spectandi gratia darent. Et seneca epistola. xliiii. inquit. At mehercle multis. xiiii. gradus clausi sunt non omnes curia admittit. Lucius etiam florus libro. xcix. epi. Liuii sic ait Lucius roscius tribunus plæbis legem tulit: ut equitibus romanis in theatro. xiiii. gradus proximi assignarentur. ¶ Othone contempto. i. spreta othonis lege. ¶ Quid attinet. Quid prodest inquit Hora. expugnasse pyratas & manum seruilem Cum mena olim & seruus & pyrata cum sexto scilicet Pompeio nunc tribunus sit militum. Rostrata ora nauium: proras intelligit habentes in fronte rostra ærata propter scopulos. s. ne offendant. ¶ Contra latrones. contra pyratas intelligit. Sextus enim pompeius maria omnia depredatoribus infestabat: ita ut romani maxima fame angerentur. In sicilia autem nauali prælio eum Agrippa deuicit: ut libro. v. Appianus ait: de quo latius ode. vi. libr. i. iam diximus. ¶ Seruilem manum. Syrus quidam in sicilia ad libertatem & arma seruos concitauit. Itaq; sexaginta seruorum milia collegit iure belli refractis ergastulis. Inde castella uicos oppida miserabili direptione uastauit: cœpit & castra prætorum. Tandem perpẽna imperatore supplicium de eis sumptum est apud ætnam ite rum postea insurrexere: ut prius sæuientes. Aquilius tandem deluit: Tertio duce Sparthaco & gladiatores & serui multo peiora fecerunt demum Licinius crassus eos circa brutium angulum superauit. Hæc omnia late habentur apud Lucium Florum. ¶ Hoc hoc tribuno militum: idest & latrone & seruo.

¶ACR. Lupis & agnis.hic quem alloqtur libertus fuit.Gn.Pomp.magni postea mortuo Pōpeio filio eius exercēte pyraticam ad augustū relicto sexto cōfugit.iterū ad sextū reuersus est.rursus illo relicto ad augustū rediit:& ab eo tribunus militū factus est.¶ Quanta sortito:inimicitiæ aut naturales sunt:aut uolūtariæ.Siergo cū isto naturales inimicitias esse dicit:sicut agnis & lupis.Sortito ãt aduerbiū q̃litatis ẽ.i.ex sorte.i.naturaliter euēit.¶ Hybericis p.f.l.Cruciatibꝰ afflictæ & uiculis hispanorꝫ q̃ sūt districti ad resecãda delicta.¶ Peruste.l.absolute dixit.Vt lachrymis oculos suffusa ni. ¶ Dura compede.ferrea aut cruda.¶ Licet supbus.a.p.i.liberꝫ te esse diuitiæ excusare nō possunt.¶ Sacrã metiẽte te uiam.cum indignatione ait uidens eũ togatum icedere.i.pmoueri. metiẽtẽ dixit ambulantẽ.Vt stabili gressu metiẽ littora cornix.¶ Cũ bis ter ulnarũ.t.Sex eni ulnis habebat diffusam togã.¶ Liberrima idignatio:iustissima & libera.¶ Sectꝰ fiagellis.¶ Tãq̃ q ad maius dedecus uitæ a publico sit uindice uerberatus:nã ut tribūis plebẽ ita triūuiris ius erat aliẽos seruos cedẽdi.¶ Sectus ergo cæsus:ut Iuue.Secat ille flagellis.¶ Arat falerni.m.f.i.Falernū regio ẽ cãpaniæ uini boni fertilis.¶ Sedilibus.m.i.p.e.hoc est ĩ primis eqs othone contẽpta iter primos sede:qa Lucius Roscius otho legẽ theatralẽ tulerat:ut in.xiiii.ordinibus sederẽt eqtes:de qbꝰ ĩ duobꝰ sederẽt tribuni:nõ tamẽ serui:qa mercãnas tribunus factus erat ab augusto.Vt Iuu. Sic libitū uão q̃ nos distinxit othoni.¶ Quid.a.t.hoc ẽ qd ꝓdest superatos pyratas:si is qui piraticam exercuit inter.vi.seruos tribunus factus est militum.

¶POR. Lupis & agnis q̃nta sorcito obtigit tecum mihi discordia ẽ.Hanc æglogam ĩ Menam scripsit libertum pompei magni q præfectus classis fuit sexto pompeio bellum aduersum augustum cæsarẽ gerẽte. Hic cum classe ad cæsarem transierat:deinde ad sextū rediit & rursus refugit ad cæsare.¶ Tecũ mihi.di.ẽ intelligendũ hic extrinsecus tãta.sic.n.consequẽs erit elocutio: quanta sortito attigit discordia lupis & agnis:tanta mihi tecũ est.Hybericis puste funibus latus: restibus cæsum sæpe ac per hoc malũ seruũ fuisse uult itelligi: hybericos aũt funes ideo dicit qa ĩ iberia.i.hispania plurimũ sptũ nascit.¶ Vides ne sacrã metiẽte uiam cum bis ter ulnarũ toga ora aduertat huc & illuc liberrima idignatio:idest uides ne ut euntes ora huc & illuc uertãt.Ordo est:uidesne ut liberrima idignatio uertat huc & illuc ora euntiũ te metiente sacrã uiam:cum bis ter ulnarum toga liberrima idignatio.Signat aũt populum ex indignatiõe: q̃ ille oblitus cõditionis tam magnificus icedat detorquere ab illo aspectum:& bene liberrimã indignationẽ dixit: q̃ libere ac palam hunc uidentes inseruitutẽ inuehunt cum bis ter ulnarũ toga hoc ẽ cũ sex ulnarũ toga, hanc aũt iustæ togæ mensurã intelligẽdũ est.¶ Sectus.fl.h.t.Triumuiralibus autẽ q̃ dixerit specialis elocutiõis usum eẽ ꝓ generali puto:nq̃ eni triūuiris tãtũ sed ẽt aliis potestatibus ius ẽ alienos seruos flagellare.¶ Præconis ad.f.aspere donec aliud agentibus triumuiris præco cũ uellet desinere iuberet.¶ Et ap.m.t.eleganter mãnis: quia nimiarum delitiarum affluentia est equos burricos habere:mãnos autem equos uulgo burrichos appellant.Appia pro qualibet uia posuit.¶ Arat ꝓprie qa phalerni agri meminerat quo.f.appia uia necesse ẽ ire:¶ Sedilibusq; magnus in primis eques.Othone contempto sedet:& magnus eques & sedilibus in primis cũ uehementi idignatione: profertur:ex q̃ttuor autem ordinibus:quos lege Roscius otho tri.ple.i theatro q̃stri ordini dedit duo primi uersus tribunitiis uacabant.¶ Quid attinet.tot ora nauium graui rostrata duci pondere contra latrones atq; seruilem manũ.Sensus ẽ qd prodest classe rostratis nauibus ducere aduersum latrones ac fugitiuos.quos sextus pompeius armauit.cum hunc patimur tribunum equitem romanum esse.

¶CHRI. Lupis & agnis quãta sortito obtigit.Archilochico pene carmine in menam inuehit. Hic pompei magni libertus ad augustum post mortem pōpei defecit. Deinde ad Sextũ magni filium pyraticam exercentem reuersus est.Rursus postremo ad augustum se recepit:a quo tribunus militũ factus ẽ:homo ea superbia elatus ut pristinæ fortunæ imemor oia sibi arrogaret.Hoc pati non ualens Hora.hæc scribit. Ergo tãta mihi est discordia tecum:quãta obtigit lupis & agnis sortito.i.ex sorte.i. naturaliter. Nam inimicitiæ aut naturales sunt:qbus natura duce mouetur sine cõsilio aĩal:ut uidemus in lupo & agno:& hæ nũ q̃ cessant: & uehementes sunt. Aut quadã nostra rõne siue recta sit:siue praua susceptæ.Sed quoniã primæ maiores sunt & iextinguibiles:iccirco inimicitias suas in menã illis cõparat.¶ Hibericis.spẽm posuit ꝓ genere & ostẽdit non solum seruum fuisse qd nõ illius sed fortũæ uitium dici posset:sed neq̃ seruũ:qd illi:& nõ fortunæ attribuẽdũ est.Peruste uel ꝗgra incendũt:& notat illum fuisse mastigiam.i.uerberibus dignũ:quẽ latini uerberonẽ appellant ¶ Dura:ferrea:aut cruda.¶ Fortuna nõ.m.g.Nam pecuniæ ignobilẽ non ualent nobilitare.¶ Liberrima indignatio.Ergo magna idignatio:cum sine aliqua dissimulatione:libere indignentur.¶ Sectus:orationẽ a mena ad auditores ex indignatione cõuertit.¶ Sectus:ut ostẽdat nõ solum uirgis cæsum:sed ita cæsum:ut uirgæ corpus abruperint.Sic Iuue.Secat ille flagellis.¶ Triumuiralibus. Ostenderat illum cum seruus fuisset priuati a domino cæsum tanq̃ scælestum seruum.Nunc quoq; publice ad supplicium propter eius errata abreptum esse.Triumuiri autem erant p̃positi suppliciis:quod & Salust.in catilinari.ostendit:& Plau.in amphitrione. Quid faciam nunc si triūuiri me in carcerem compegerit. Inde cras de promptuaria cella depromar ad flagrum.¶ Ad fastidium p̃conis.i.tã diu cæsus donec p̃co per quem pœna renunciat uel turba ad spectaculum supplicii conuocatur:nõ modo in tedium:sed in fastidium quoq; deuenerit.¶ Arat falerni. Sũma indignatio q̃ scelestus & sordidus uir tam sit locuplex.Auget autem primo a magnitudine agri ꝓpter mille iugera.Deide a nobilitate soli:quia in falerno:de quo abunde in superioribus dictum est.¶ Mãnis:quia reda uehitur a mãnis tracta.¶ Appiam.quæ ab appio Claudio in sua cẽsura strata est.¶ Sedilibus. In quatuor decim ordinibus.Roscius enim otho tribunus plebis legem tulit:ne quis sederet intra quartumdecimum theatri gradũ nisi cuius auo patriq; ingenuo quadringenta sextertia fuissent. Ergo contempto othone:idest lege ab othone lata:q̃ non sat erat habere quadrigenta sextertia:quia eius pater ingenuus nõ fuerat.Immo neq; ipse.¶ Quid iu.Sententia est frustra pugnatum esse aduersus manum seruilem spartaci frustra aduersus pyratas si Mena qui & seruus & pyrata fuerit.tribunus militum fiat.

Argumentum. ODES. V.

¶ANT. Hæc ode in canidiam ueneficam scribitur.ea quippe adamans uarum:a quo spernebatur p̃textatum puerum:cũ sagana ueia:& folia ueneficis mulieribus clam cœperat:spoliauerat: in fossam usq; ad mentum cum incantata aqua imerserat:quo ex illius fame deficientis medulla: & iecore amoris poculum parare posset.puer aũt salutis exspes diris imprecationibus illas est insecutus.De eadem uero canidia latius Epodo tertia diximus.Præterea de canidia:& Sagana lata idem Hora.scribit in Satyra octaua primi libri: ubi incipit carmen.Vidi ego met nigra succictã uadere palla canidiã &c. Est aut metrũ primo simile.¶ At o deorũ.Timentis pueri uerba ad deos.At.n. timoris interiectio ẽ. quæ quidẽ plenam affectus motusq; animi significationẽ habet.¶ Deorꝫ quicquid: idest quicũq; dei in cœlo regitis terras & homines.¶ Fert: appetit.¶ Tumultus:mulierum furor.¶ Ecquid ferunt:idest appetunt.¶ Per liberos te:canidiam puer orat iam sẽ capientem.¶ Veris partubus.i.legitimis filiis: uel nõ fictis partubus:per qd inuit eam uel nõ peperisse:uel ex adulterio cõcepisse.¶ Lucina:hanc grauidæ iuocabant:quoniam exactis mẽsibus lucem nascentibus iuno p̃bet:unde appellat iuno lucina ab iuuando:& lucem:ut Varro docet.Macro.libr.vii.scribit qũ diana q̃ luna est ἀνεροτεμίσ dicitur quasi ἀνεροτεμίσ hoc est aerem secans.Lucina a parturientibus inuocat:quia ꝓpriũ eius munus est distẽdere rimas corporis:& meatibus uiam dare: quod est accelerando partu salutare.¶ Inane.uanũ non eni sibi ꝓderat.¶ Purpuræ decus:pretextã intelligit.Patriciis.n. bulla aurea cũ toga cui purpura prætexebat utebant.Cordis aũt figuram in bulla ante pectus annectebant:ut illã inspicientes se hoies cogitarent si corde p̃starẽt.¶ Togã uero p̃ textam ferebant:ut ex purpuræ rubore ingenuitatis pudore tegerent:ut Macro.li.i.Saty.scri.¶ Petita ferro bælua:leonem intelligit:uulneratus.n.obseruatione mira percussorem nouit:& in quantalibet multitudie appetit.Eum uero qui tela quidem miserit:sed tamen non uulnerauerit correptum raptatũq; sternit nec uulnerat:auctor Plini.libro.viii.insignibus:hoc est prætexta & aurea bulla.

Lucina iuno lucina artemis lucina bulla p̃ texta Leonis natura

¶Quinta Ode dicolos distrophos ĩ canidiam ueneficam.

AT o deorum quicquid in cælo regis
Terras & humanum genus.
Quid iste fert tumultus:& q̃d oĩum
Vultus in unum me truces?
Per liberos te si uocata partubus
Lucina ueris affuit.
Per hoc inane purpuræ decus precor
Per improbaturum hæc iouem:
Quid ut nouerca me intueris? aut uti
Petita ferro bælua?
Vt hæc trementi quæstus ore constitit
Insignibus raptis puer.

¶CACR. At o.d.qcq d.l.c.r.In canidiam uenefica scribit inducta pſona pueri: q̃ ad ĩmolationes captus uoci ferans rogat:ne mulierum cõsciaꝫ turba pereat inclusus.¶ At o deorum:at uacat: ut At tibi pro scelere exclamat pro talibus ausis.Necromantiã factã detestatur a canidia maga: quæ in sosso puero regio animam extorquere nõ ambigit.¶ Aut quid omniũ. Quasi ẽt uultus crudelitate turbent.¶ Per liberos.t.uult itelligi aut nõ pepisse canidiã:aut de adulterio sobolẽ suscepisse.¶ Per.h.in.p.d.p.uelut p̃textatus puer apud eas purpuræ decus dixit qa non proderat:perituro.¶ Per improbaturum.i.uindicaturũ.humanæ.n.uictimæ ioui accepte esse non poterant:qa a iuuamine hominũ iouis dictus est.¶ Insignibus raptis.p.Spoliatus prætexta puerili.

¶POR. At o deorꝫ qcquid in cœlo.r.t.Verba p̃textati uociferãtis ĩ domo canidiæ.quẽ significat ab ea furtim raptũ:ut necromãtiã ex eo faceret.Et bene abrupta exclamatio in cœlũ.hoc.n.dicit pemptũ est qcquid in cœlo est regẽs terras.¶ Quid iste.f.t.Tumultũ aũt dicit rapinæ ipsius quã passus ẽ.¶ Aut q̃d omniũ uultus in unũ me truces.Earũ dicit q̃ cũ canidia cõsciæ ministre sceleris huius fuerãt.¶ Per hoc in.p.d.p.quo magis oneret atrocitatem sceleris huius:p̃textatũ ac per hoc hõestum ac delicarum facit hũc puerum esse.¶ Inane ergo decus purpuræ.apud eam inane itellige:quæ.f.sine respectu æquitatis eius in eum sæuiat.¶ Insignibus raptis puer.impube corpus.insignia pueri intellige raptam prætextam ac bullã:& est σκηπτοφεξεγισσισ puer impube corpus. hoc est impube corpus erat.

¶CHRI. At o deorꝫ qcqd ĩ cœlo regit.Cratidia fuerat neapolitana mulier pessima uenefica.Huiꝰ ergo necromãtiã de puero factã subnoiæ canidiæ uitupat.iducit ãt pueꝫ ab illis iã subreptũ:& ad ĩmolationẽ paratũ suas miserias conq̃ri:& ĩ canidiæ sociarũq; crudelitatẽ iuehit:loqt ergo puer.¶ At.expauescẽtis ẽ.O qcqd deorũ.i.o oẽs dii q regitis terras & hũanũ gẽus.¶ Quid fert.qd affert:uel qd cupit.¶ Tumultus:tumultuosa ꝓperatio mulieꝫ.¶ Truces.nam oẽs ille ueneficæ inimico aĩo spectabãt.¶ Per liberos te.iã in eũ manus iniciebat canidia q̃pp ut sui misereat ꝓ suos liberos eã p̃catur.¶ Veris partibus.Dubitat an peperit:an potius alienos sibi filios supponẽs pepisse finxerit: ꝓpterea q; si partubus ueris dixit.¶ Inane decus pur.i.nihil ꝓfutuꝫ. Sed quare purpurã ĩ puero dicat.aiaduertãs. Tullius hostilius tertius rex romanorꝫ debellatis etruscis Sellã curulẽ.lictores Togã pictã p̃textã ĩsignia magratuũ etruscorꝫ ad romanos trãstulit.Sed p̃textã illo tpe puerilis ætas nõ usurpabat.Veꝫ Tarquus deide priscus cui lucũo nomẽ fuit de sabinis cũ triũphasset:filiũ suũ annos.xiiii.natũ ꝓ cõtione laudauit q̃ hostẽ pcusserat:& bulla aurea qd gestamen prius triũphantiũ erat & p̃ texta.qua soli magistratus utebantur ĩsigniuit.Hinc tractus mos ut puer bulla & p̃texta.i.toga cui purpura p̃ texebat uterent.Sed bulla nõ fuit cõcessa nisi illis:quorũ pres curulẽ magratũ gessissẽt.Cæteris uero usq; ad eos quoꝫ pres equo iusta stipiẽdia meruissẽt p̃texta sola cõcessa ẽ.Demũ ĩ bello pũico secũdo libertinis quoq; sed iis tãtũ q ex iusta mfe nati eẽnt:cõcessum ẽ:ut p̃textã & lorũ in collo ꝓ bulla portarẽt.Ergo hanc p̃textam

decus purpuræ appellat. Vt postq̃. ¶ Constitit impube corpus. Nã direptis insignibus. i. purpurea uesse apparuit corpus nudatum impube. i. sine pilis. ¶ Constitit: stetit constitutus est in eo loco: ubi esset conficiendus.

thraces feri

¶ ANT. Impube corpus. supple tale erat. ¶ Thracũ. p. sunt. n. thraces bellicosissimi: & crudeles. Hinc polydo. lib. iii. ænei. ait æneæ. heu fuge crudeles terras. Mela. ét scri. thraces feroces esse & imites: unde ut inquit qdã feri sunt: & ad mortem paratissimi nec fœmininis qdẽ segnis est aius: sup mortuorũ utrorum corpora interfici. simulq; sepeliri uotũ eximiũ habent. Est autẽ thracia europæ regio iuxta mysiam: & macedoniã: & propõtidem: ut lib. iii. Ptolemæus edocet. Diony. ét asserit Thraces per amplissimam regionẽ diffusos partim ad latus propontidos maris colere: partim ad hellespõtũ cõiectos: partim etiã ad ægeum tenere:

thracia

Capri/ficus

¶ Caprificos: est caprificus e sylue stri genere ficus nunq̃ maturescens: eius uirtutes sunt plurimæ. Quaq; una est q̃ caprificus ferocium taurorũ collo circundata in tantũ rabidam naturã cõpescit: ut immobiles pstet. Pli. lib. xxiii. ita scri. nascitur autem in parietibus: & saxeis monumentis: hinc aliqui dictam putant caprificum q̃ parietes qbus nascit carpit. ¶ Cupræssus fu. Cupræssus diti sacra est: & ideo funebri signo ad domos posita: ut Pli. li. xvi. scri. Ser. ãt lib. vi. æn. sic ait. Cupræssus adhibetur ad funera: uel q̃ cæsa non repullulat: uel q̃ per eam funestata ostendit domus: sicut lætã frondes indicant festæ. Varro tamen dicit pyras iõ cupsso circũdari propter grauem ustrinæ odorẽ ne eo offendatur populi circũstantis corona: q̃ tãdiu stabat respondẽs fletibus præficæ planctuum principi: q̃ diu consumpto cadauere: & collectis cineribus dicebat nouissimum uerbũ illicet: qd̃ ire licet significat. Vnde ẽ. Dixitq; nouissima uerba. hæc Ser. ibi. Et ferales ante cupræssos constituũt. ¶ Funebres. luctuosas: funereũ uero dicitur qd̃ ex funere constat. funestũ qdẽ quod funere inquinatũ est. ¶ Turpis. r. de rana rubeta intelligit: cuius & in terra: & humore uita plurimis referta medicaminibus: ut Pli. li. viii. docet dicuntur autẽ rubetæ quia in uepribus: & rubis uiuũt: ut idem scribit li. xxix. Et li. xxix. de ouis asserit qũo ranæ habẽt: & cũ ouis societate simul fronti ĩpositæ cõtra epiphoras. ¶ Strigis: de strigibus lib. vi. fa. sic ait Naso. Sunt auidæ uolucres: nõ quæ phyneia mẽsis Guttura fraudabant. sed genus inde trahũt. Grande caput: stantes oculi rostra apta rapinæ. Canicies pẽnis: unguibus hamus inest. Nocte uolant: pueroq; petunt nutricis egẽtes: Et uitiant cunis corpa rapta suis. Carpere dicũtur lactentia uiscera rostris. Et poto plenũ sanguine pectus hũt. Est illis Strigibus nomẽ: sed nois huius cã q̃ horrẽda stridet nocte solẽt. ¶ Colchos. a. i. hæ regiones sibi cõiunctæ sunt ĩ ponto puincia ad septẽtrionẽ. de qbus late Ptolo. li. v. in põto: aũt puẽtus ẽ maloq; graminũ. Hinc ægloga. viii. Maronis legit. Has herbas atq; hæc põto mihi lecta uenena ipse dedit mœris: nascunt plurima põto. ¶ Flãmis chol. q̃les medæa colchis tractauit. Epodo ét penultima idẽ Hora. de canidia iqt. Cales uenenis officina colchicis. ¶ Sagana: alterius ueneficæ nomẽ. ¶ Expedita: accicta. ¶ Auernales aq̃s: Cõtiguus baiis lucrino adest sinu: itra quẽ auernu ẽ: i auerno maiores nr̃i iqt Stra. li. v. hõerica defũctoq; uaticinia fuisse fabulis edidẽr. Est ãt Auernus: & fũdo: & ostio sinus cõmodus: & magnitudie: & natura portũ cõtinẽs. Super cilia q̃dã ardua auernũ undiq; circũcludũ t pter ostiũ. Str. tpe amœnis culta modis oli ãt agrestibus referta ne moribus: & pceris arboribus iuia: q̃ supstitiõe q̃dã umbris obscuq; sinũ reddebãt. Rumor erat idigenaq; supuolãtes aues q̃s teter exhalãs odor exãimaret ĩ ipas aq̃s decidẽr: sicut ĩ locis ad plutonẽ deferẽtibus: hãc ãt locoq; ptẽ plutõi dicatã opinabant: placatisq; prius p sacrificia diis mãibus illuc itrabant. aderat. n. q̃ talibus exponẽdis ductores eẽnt sacerdotes locoq; fructus pcipiẽres: fõs uero ibi fluuialibus scatẽs aqs excurrit: ĩ mar ab eius usu abstinebãt oẽs Stygias opinãtes eẽ aq̃s: eo ĩ loco cõstructũ erat oraculũ: ex aq̃rũq; feruore uicinaq; phlegetõtẽ eẽ cõiectura factitabãt: & ex acherusia palude iuxta misenũ: hæc ex Str. ¶ Auernales aq̃s: ĩ auerno defũctoq; uaticinia fiebãt: q̃ loci ps plutõi dicata existiabat. Maro quoq; de didõe ueneficia p amore parãte dixit li. iiii. æne. Sperat & latices simulatos fõtis auerni. Erat. n. ppe fons ĩ mare excurrẽs: a cuius usu abstinebãt oẽs: stigias opinãtes eẽ aq̃s: ut latius paulo supius dixius. ¶ Echinus: echini pisces sũt e cãcroq; gẽe: ĩ qbus spiæ p pedibus: ĩgredi ẽ iis orbẽ uolui: ora ĩ medio corpe ĩ terrã uersa. Pli. li. ix. id scri. Est ét terrestris echinus q erinaciũ alr dr̃. ¶ Abacta: remota a nulla cõscia. i. cognitiõe sui ipsius cordis. ¶ Veia: alterius ueneficæ nomẽ. ¶ Ligõibus: ligo rusticũ instrm ẽ. dr̃ ãt q̃ pp latitudinẽ sub terra facilius lædit. Vt Var. docet. ¶ Exauriebat: effodiebat euacuabat. ¶ Quo. p. ordo ẽ: quo loco puer ĩfossus posset emori ĩ lõgo spectaculo dapis mutatæ bis terq; die puero. n. antepõebãtur epulæ sæpius deide mutabant: ut spectãdo magis puer ipse affligeret esuriens: qd̃ ét porphyrionis est snia: & magis qdẽ cõueniens. q̃ alioq; quorundã opio. ¶ Quãtũ. ordo ẽ. tãtũ q̃tũ corpa suspẽsa ab aq̃ extant mento.

¶ ACR. Impube. c. aut delicatũ aut pulchr̃: qd̃ & crudelitatẽ potuisset flectẽr barbaroq;. Breuibus illigata uipis. tãq̃ ipa uenefica furiali hitu crines hẽt uipis ĩplicatos. ¶ Iubet sepulchris caprificos erutas: ligna ét ĩfœlicia: & sterilia e sepulchris collecta p̃parata significat tãq̃ sacris iferis pfutura. ¶ Cupssos funebres: ut ferales ante cupssos cõstituũt. ¶ Et uncta. t. o. r. i. nõ ranæ oua sed uncta ranæ languie. ¶ Rana. n. ifernũ: & uenenosum animal est: ut Iuue. Et stygio ranas ingurgite nigras. ¶ Turpis grandis: ut cui turpe caput. tales. n. ranæ uulgo rubetæ dicuntur: & magis uenenosæ sunt: de qbus ait Iuue. Ranaq; uiscera nunq̃ inspexi: & idem alibi. Miscet sitiente rubetã. Hærbasq; quas colchos aut hy. m. colchos ciuitas ponti est herbis ueneficis abundans: ut has herbas atq; hæc ponto mihi lecta uenena ipse dedit mœris: nascuntur plurima ponto. Nam & hic quidam uolunt hyberiam non hispaniam dictã: sed ponto ciuitate uicinam: unde & ferrugine clarus hibera. Et illic pro pontica. ¶ Et ossa ab ore rapta ieiunæ. c. ut Luc. morsusq; luporũ Expectat siccis. p. f. a. ¶ Flãmis aduri. c. q̃les medæa tractauit apud colchos de lignis infœcũdis. ¶ Expedita: succincta. ¶ Sagana nomẽ ueneficæ alterius. hæc fœneratoris cuiusdã uxor fuit. ¶ Spargens auer. a. ut supferat: & latices simulatos fontis auerni. ¶ Asperis: erectis ipso sacroq; furore: ut Luca. Erectis discisa comis. ¶ Currẽs. furẽs ut inhorruit armos. ¶ Abacta ueia nul. c. ueiam etiã aliam nomine uenefica sacrificio ipsi ait interfuisse: quã nonnullo scelere misceri commorat. ¶ Exhauriebat: apiebat: ut latus hausit aptum ut ĩfoderet puer. ¶ Ingemens. l. animo sitate opis laborantẽ significat. ¶ Quo. p. i. p. ut extante capite infossi dum diuersos cibos porrigant diu animam reseruaret.

¶ POR. Quale posset. i. m. t. p. ét thracũ. sic dr̃ illud apud Vir. qs talia fando Myrmidonũ dolopũue aut duri miles ulyssi: p ét Myridonũ dolopũue. ¶ Breuibus implicata. u. c. &. i. c. Furiali habitu eam descripsit: & breues uiperæ perpetuo ἐπιθετο dr̃: nam sunt nota aũt est figura elocutionis illigata crines: & illigata caput. ¶ Iubet sepulchris. c. e. nõ ide iubet: sed ex sepulchris notissimis erutas accipe: qm̃ iferna ac uenefica esse hæc sacrificia intelligi uult. Alia deniq; sunt: & quæ subiiciunt. Iubet cupssos funebres &c. ¶ Herbas quas colchos. urbs est thessaliæ. Thessalia autẽ uenenoq; ferax est. Hyberia aũt nunc quæ in ponto est intelligenda: porro ãt ut Vir. nascit plurimũ põto. ¶ Plumãq;. n. st. sic dicunt uulgo strigiæ: quia a nominatiuo strix non strigia: hæc ãt auis est nocturna mali omnis. ¶ Flãmis aduri. c. per uenefica accẽdisse uult: sed hoc propter Medæam dr̃ q colchis fuit. ¶ At expe. f. p. t. d. Saganã hãc ex cõsciis ac ministris ueneficii illius accipe. ¶ Expeditã: succinctã uidet dicere. ¶ Abacta ueia nulla cõscientia: ablatiui casus est: & ẽ sensus: ueia quæ nulla mala cõsciẽtia remota est. ¶ Longo die bis terq;. m. d. i. f. ut magis incitaret puer ait illi anteponi æpulas: & sæpe mutari. ¶ Exectati. m. &. a. i. nuncuidet causam tanti facinoris epitheris dolo malo conscitura: significat autem canidiam amoris potionem Varo p̃parare. infert. n. non usitatis Varo potionibus interminato.

¶ CHRI. Impube. Vt ipsa puerilis ætas ét thracũ crudelissimos animos posset mouere ad lachrymas. ¶ Illigata crines. Et incõptum caput. i. incõptos crines capitis. ¶ Breuibus: non longis. Vtebat igitur uiperis puicis. ¶ Caprificos: ficus sunt inter parietes: & saxa nascẽtes. ¶ Cupssos funebres: Nã ut supra diximus: funeri adhibebatur. ¶ Turpis ranæ. i. rubetæ. Iuue. ét de locusta uenefica dixit. Miscet sitiente rubeta. Ranarũ. n. aliæ minores sunt: & saltu ualent: & aquas amant: qbus impune uesci consueuimus. Aliæ aũt maiores: turpioresq; ac desidia graues: & apprime uenenosæ: & has rubetas appellant. ¶ Strigis nocturnæ: quæ nocturno tempore uolãt. Fabulant poetæ ex harpyis auibus natas eẽ stryges quæ mãmas hũt: & pueroq; sanguinem sugũt. Oui. Est illis strigibus nomẽ. Sed nois huius Causa: q̃ horrenda stridere nocte solent. Siue igit nascunt aues: seu carmine fiunt: Neniaq; in uolucres falsa figat anus. Tibul. Hanc uolitant animæ circũ sua fata quærẽtes. Semper & etectis strix uiolenta canat. Et Luca. Quod trepidus bubo quod strix nocturna quærũtur. ¶ Colchos. gens hæc in ponto scythiæ est: sed colonia est ægyptioq;. Vnde patrium morẽ. ut placet Diod. In circũcidẽdis pueris seruauit. His imperauit Oeta. cuius filia medæa maxima uenefica multis in ea regione herbis ad magicam exercendã ualentibus nobilitatẽ dedit. Vir. Has herbas atq; hæc põto mihi lecta uenena. ipse dedit mœris nascunt plurima põto iberia: nõ de hyspania intelligit: in qua iberos populos esse scimus: & olim uniuersam hispaniam iberiã esse appellatã. Sed sunt iberes iuxta albanos: & nõ procul a mõtibus colchicis: in quoq; regione ét ferruginea purpura tingebat. Vir. Ferrugine clarus ibera. ¶ Ieiunæ canis: q̃ creduntur auiditatem ad amorem traiferre. ¶ Colchicis: eo ritu paratis: quo apud colchos uenefícos parari solent. ¶ Sagana: nomen proprium est alterius ueneficæ. ¶ Auernales: petitos ex auerno lacu. Nã efficaciam ad has artes habere credebantur. Atq; illic necromãtiã exercebãt. Quapp & Didonem inducit Vir. has aquas quoniã deerãt uere simulare ut Sparserat & latices simulatos fontis auerni. ¶ Horret. Quia ĩ capite erigebant capilli. ¶ Echidnus marinus recte: nã & terrestre aĩal quẽ erinacium alio uocabulo appellamus. Echidnus dr̃. est. n. erinaceus spinis cõfertus: qbus in sphærã inclusus undiq; tegit. Sunt aũt illi miores spinæ q̃ histrici: sed eadẽ facie. Huic ergo similis est piscis marinus: & eodem mõ spinis munitus. ¶ Aut currens aper. Nã & illi durissimæ setæ ĩ dorso insurgunt. ¶ Veia: & hoc uenefica nomẽ ẽ: quã dicit nulla conscientia eẽ abactam. i. remotã a tanto scelere. Alii uolũt Abactã eẽ nomẽ mulieris & Veiã eẽ nomẽ patriũ. Exauriebat humũ quia fossam faciebat. ¶ Ingemẽs. quasi uehemẽter hanelãs. ¶ Quo possit. Volebãt itra fossã obruere pueroq; ad mẽtũ usq;. ¶ Immori: itus mori ¶ Lõgo. f. Snia ẽ: q̃ ipse uellẽt pducere uitã puero mẽto tenus ĩfosso ad lõgius spatiũ: Sed dixit spectaculũ ĩ muliebre iuidiã: q̃si q̃ ex illius miseriis uoluptatẽ capẽt. ¶ Mutatæ. d. dabãt uaria cibaria ut magica illa ars iubebat.

¶ ANT. Exerta uti. Veneficii cãm explicat: ut. f. ex pueri uisceribus amatorium poculũ facerẽt Pli. lib. xxviii. scri. nõ paucos græcos singuloq; uisceq; membrorũq; hominũ. f. ét sapores dixisse: alii aũt medullas crurũ q̃rebant: & cerebrũ infantiũ: mileus oculorum suffusiones felle hois senari docuit iecur: pueri. f. qd̃ aridũ appellat Hora. Iuue. uero saty. prima sic cũ ait. n. Quid referam quãta siccum iecur ardeat ira quod quidem p pter coleram ait quæ calida est & sicca. Colera autem ab iplo

Impube corpus quale posset impia
Mollire thracum pectora.
Canidia breuibus implicata uiperis
Crines & incomptum caput.
Iubet sepulchris caprificos erutas
Iubet cupressos funebres
Et uncta turpis oua ranæ languæ,
Plumamq; nocturnæ strigis.
Herbasq; quas colchos atq; iberia
Mittit uenenorum ferax.
Et ossa ab ore rapta ieiunæ canis
Flammis aduri colchicis.
At expedita sagana p totã domũ
Spargens auernales aquas
Horret capillis: ut marinus asperis
Echinus, aut currens aper.
Abacta nulla ueia conscientia
Ligonibus duris humum
Exhaueriebat ingemens laboribus
Quo posset infossus puer
Longo die bis terq; mutatæ dapis
Inemori spectaculo.
Cũ pmineret ore q̃tũ extant aqua
Suspensa mento corpora.

Exerta uti medulla & aridum iecur
Amoris esset poculum.
Interminato cum semel fixe cibo
Intabuissent pupulæ.
Non defuisse masculæ libidinis

epate ad fel trasmittit:ex qua ira mouet: hinc coleri ci facilius irascuntur ꝓpter humoris tenuitatē. ¶ Intermiato:senius ē q̃ ex pueri medulla:& iecore amoris poculum uolebant efficere:quū semel itabuissent pupulæ fixæ cibo interminato.i. quū iam moriturus esset. ¶ Interminato cibo.i.interdicto.non.n. fuerat terminatus i ore ipsius pueri. Sed tantū positus ante oculos: ut magis cruciaretur. hinc ait pupulæ fixo cibo: & hoc ostendit sensum illum Acronis & alterius non conuenire ibi longo die bis terq; &c. Vel ĩterminato.i. affixo:& ual de terminato:& per id immobili. ¶ Intabuissent.i.languissent. ¶ Pupulæ;paruæ oculorū imagines:quas physici dicūt ante triduum morituris nō apparere. Pli.etiam ait libro.vii.in oculorum: & nariū aspectu indubitata esse mortis signa. Celsus quoque lib.i.de indiciis mortis inter alia scribit esse oculos concauos:& si oculi lumen refugiunt: & illachrymant quæq; in his alba esse dñt rubescunt;atq;i iisdē uenulæ pallent pituitaq; in his ĩnatans nouissime angulis inhærescit &c. ¶ Foliā: hæc alia uenefica erat: ¶ Ariminensem:fuit ariminū umbrorū colonia sicut & Rhauēna uerū utraq; romāos accepit inqlinos: habet aūt ariminū portū:& eiusdē nois amnem:auctor est.Stra.li.v. ¶ Neapolis ociosa;innuit p̃dicta neapoli facta esse. Nā Gratidia neapolitana fuit;ut supius dictum est. Ociosa āt neapolis a poeta dr: qm̃ ut Stra; lib.v.edocet.habebat neapolis calidarū aquarū scaterbras & apparatissima balnea:inde plurimi e roma secessum faciebant aut qetis atq; ocii gratia: p̃sertim q eruditioni operā darent: aut remissoris uitæ desiderio:maxie quos senectꝰ affligebat uel aduersa ualitudo &c. ¶ Voce the.i.magica. Thessali.n. cātibus lunā cœlo ducere dicebant. hinc Tibullus elegia.viii.ait.

Ariminensem foliam
Et ociosa credidit neapolis
Et omne uicinum oppidum.
Quæ sydera excantata uoce thessala
Lunamq; cælo deripit
Hic irresectum sæua dente liuido
Canidia rodens pollicem.
Quid dixit.aut quid tacuit:o rebus meis
Non infideles arbitræ
Nox & diana quæ silentium regis
Arcana cum fiunt sacra.
Nunc nunc adeste.nunc in hostiles domos
Iram atq; numen uertite:
Formidolosis dum latent siluis feræ
Dulci sopore languidæ:
Senem quo omnes irrideant adulterum
Latrent suburanæ canes
Nardo perunctum:quale non perfectius
Meæ laborarunt manus.
Quid accidit? cur dira barbaræ minus
Venena medææ ualent?
Quibus superba fugit ulta pellicem
Magni creontis filiam?

Cantus & e curru lunā deducere tentat;& faceret si non æra repulsa sonent. Et Plautus in amphi. iquit. Ego pol hodie ulciscar illum thessalū ueneficū:qui peruerse uertit familæ mētē meæ:diximus & plura in Iuue, Saty.vi.ibi. Vna laborāti poterit succurrere lunæ:& illic Thessala philtra. ¶ Irresectū pollicem.i. ualde &usque ad periculū rosum:de ungue aūt intelligit:per hoc demū canidiæ atrocitatem:& furorē ostendit. ¶ Liuido;atro inuido:molesto & rabido.sequenti epodo ait.an si quis atro dente me petiuerit. ¶ Quid dixit: aut qd tacuit.q.d.oia scelera protulit.nec qcquā præteriit. ¶ Arbitræ:iudices:medie cōsciæ testes. ¶ Quæ silētiū re. Nocte.n.oia silent: sed tunc potissimū quū luna latet:unde Plini.lib.xvi.ca.lv.ait. Inter oēs cōuenit utilissime in coitu eius sterni supple arbores quē diē alii interlunium alii silētis lunæ appellant. ¶ Diana:dianā & lunā eādē esse putāt. Luna a lucēdo noiata ē. Diana uero dicta quia noctu quasi diem effficeret.auctor Tul.in lidna.d.in ueneficiis aūt ac magicis diana semper iuocabat: quod item lib.iiii.& lib.vi.æneidos late patet. ¶ Numen:uestram potentiam. ¶ Hostiles domos:in Varū est inprecatio a quo ipsa spernebatur:unde orat noctē & dianam efficiant illū senem quoq; adulterū esse:& ita cruciari amoris impatientia: ut nocturno tpe:quo etiā feræ quiescunt unguēto perunctus per urbē uagetur ad uisendas amicas:canes allatrent:& oēs irrideāt. ¶ Formidolosis.ordo est:dum feræ dulci sopore languidæ latent siluis formidolosis canes suburanæ latrent senem nardo perunctum:quo.i.ut oēs irrideant adulterum. ¶ Quale.i.tali nardo quali &c. ¶ Suburanæ canes: erat subura celeberrima in urbe regio:sic dicta q̃ sub muro terreo carinarū esset:ut scribit Varro: qui deinde ait: subura Iunius scribit ab eo q̃ fuerit sub antiqua urbe.cui testimonium potest esse q̃ subest & loco qui terreus murus uocat. ¶ Nardo perunctum.i.nardino unguento. Sūma cōmendatio unguentorū est: ut transeuntem fœminam odor inuitet ētaliud agentem: nardifolium principale est in unguentis: frutex est graui & crassa radice: sed breui ac nigra:folio paruo densoq;. ¶ Cacumina in aristas se spargunt:ideo gemina dote nardi spicas ac folia celebrant. Sincerum quidem leuitate deprehenditur;& colore russo odorisq; suauitate & gustu: maxime siccāte os sapore iucundo.laudat syriacū:mox gallicū:tertio loco creticum ita Pli.li.xii.scri. ¶ Quale pro quali:inuenies tñ a crudele ēt & a perenne & a bimestre: de quibus nostram spicā declinationis uidero Priscia.etiā lib.xvii. dicit Hora.hoc loco posuisse tale quale:pro tali quali. ¶ Meæ manus: per id unguentariam fuisse apparet. ¶ Quid accidit:miratur canidia cur uoti compos ueneficiis suis nō fieret contra uarū ipsam spernentem. ¶ Venena medeæ.i.qualibus medæa usa est in glaucam creontis filiam & iasonis spōsam: ¶ Superba.i.potēs. ¶ Vlta pellicem: expulsa medæa iason glaucam seu Creusam Creontis regis corynthi filiam duxit uxorem quapropter irata medæa per filios dona quædā uenenis illita sponsæ misit: quæ quum illa corpori applicuisset: incidit in morbum:paterq; auxilium filiæ ferens quum corpori illius hæsisset ilico exspirauit auctor Diodo.lib.y.Nosq; plurima diximus epodo tertia.

¶ACR. Execta ut in.m.ut de uisceribus eius amatoriū poculū facerēt:uel ex medulla. ¶ Interminato:iterdicto iā cibo moreret. ¶ Intabuissent:defecissēt:ut & sale tabētes artus i littore ponūt. ¶ Nec defuisse.l.m.a.f. Magā aliā significat. ¶ Ariminēsem foliā:nomine uirorū libidine calentē. ¶ Ociosa.c.n.aliena ab his curis ocio uacans:ut illo Vir.Me tpe dulcis. ¶ Thessala.magica & hmōi ars maxie thessalorū est:ut & luna cantibus deponant;& astra cōmoueant. ¶ Hinc tunc:ut Hinc regia grauē gēmis auroq; poposcit: ipleuitq; mero pateram. ¶ Canidia rodēs pollicē:habitū & modū canidiæ expressit furentis petronius:ut monstraret furentē:pollice aitusq; ad periculū roso. ¶ O rebus meis:nūc uerba sunt inductæ canidiæ. ¶ Arbitræ:consciæ:testes Salu. atq; ibi pcul amoris oībus arbitris. ¶ Nox & diana; pluna posuit. ¶ Arcana cū fi.fa.i.dū secreta nocturna sacra celebrant. ¶ In ho.do.uari cuiusdā:aduersū quē amore eius ifiāmata sacrificabat. ¶ Formidolosæ.c.l.f.f. ut nocte uexaret:quæ ēt feris quieti est:ut Cū tacet oīs ager pecudes pictæq; uolucres. Quæq; lacus late liquidos quæq; aspera dumis Rura tenēt. ¶ Senēq; oēs:usq; i senectā amet: & risui sit. ¶ Latrent sub.ca.ut p amoris impatientiā nocte ambulans a canibus suburbanis latret. ¶ Nardo.p.ut placendi studio nardo uteret:quale nec iplahre poterat:q̃ unguētaria erat. ¶ Quale.antiptosis.p quali. ¶ Quid accidit:mirat cur i capiēdo uaro p̃ces suæ tardius audiant:& aut se medēā ponit ꝓ perfectione artis:aut medēā iōnoiauit:quia quasi inuenerit: & docuerit sacrū. ¶ Supba potēs:ut Hinc populū latē regē belloq; superbū. ¶ Vlta: dolorem morte glauces.

¶POR. Semel fixe cibo intabuisset populæ Nō defuisse masculæ libidinis Ariminēsem foliā. Dicit ēt foliā noie uenefica huic sceleri interfuisse:quod ait masculæ libidinis ad id ꝓtinet q̃ dicantur quædā mulieres hre naturam monstrosæ libidinis coeūdi fœminis quo crimine etiā sapho male audiit. ¶ Et oci.credidit neapolis.uidet significare scelus hoc neapoli factum:nā ut supra diximus:gratidia hæc neapolitana fuit. Neapolim aūt ociosam pro quietam dixit simul quia ociosus.i.uitæ quietioris aptissimus ille secessus est. Hic irresectū sæua dente liuido:sed illud attende:ut duabus ꝓpositionibus exaggerata sit facinoris attrocitas irresectum pro ualde:& sæpius sectū. ¶ Quid dixit aut qd tacuit:sensus est.quæ scelera nō dixit aut q̃ silentio ꝓterire potuit. ¶ O rebus.m.n.i.a.hæc iā canidiæ uerba sunt. ¶ Nunc in hostiles.d.i.atq; nu. Varo hæc ipræcat a quo fastidiebat. Quale nō perfectius meæ laborauere manus:hinc scias illam:ut diximus unguētariā fuisse.tatēdē aūt elocutionē cōstitutā q̃le nō pfectius cū sit dicēdū quo nō pfectius. Quid accidit cur dira barbaræ minus uenena medeæ ualent:indignatur uenena medeæ esse quibus illa usa sit cū se de pellice sua ulta est.

¶CHRI. Exerta:ponit cām cur facerēt.s.ut ex eo deinde cadauere sumerēt iecur & medullam ad poculū amatorium conficiendū. ¶ Interminato. Volebant lenta morte puerū tabescere:itaq; cum iam aruisse corpus putarent cibum denegabant:ut iam expirare. ¶ Interminato interdicto:præfinito. ¶ Semel contrarium est illi qd̃ successu tpis fit:sed fit uno impetu. Iuuen. Et semel aspecti luitus dicebat echidni.i.eodem tpis puncto & echidnū aspiciebat & iudiciū de eo proferebat:sic Luca. Nec se tellure paulatim per mēbra leuat: terraq; repulsum ē: Erectūq; semel. ¶ Pupulæ.maculæ sūt:qbus spargit ille q̃ paulopost moriturus sit signū mānifestū mortis aduētantis. ¶ Intabuissent.tabidæ apparuissent. ¶ Masculæ libidinis.i.uehementis libidinis:nā quāuis maior dicat in fœmina q̃ in uiro libido:tū oīa uæhemētiora mascula appellamus. Vel ĩtelligit q̃ i fœminas tanq̃ uir ageret. ¶ Ociosa:studiis dedita:sic Vir.Parthenope studiis florētem ignobilis oci. ¶ Voce thessala.i. carminibꝰ qbus utētes thessali lunā e cœlo euocāt Vir. Carmia uel cœlo possunt deducere lunā. ¶ Irresectū: rodebat.n.pollicis supfluū unguē quem nō secuerat. ¶ Quid dixit.q.d.oīa dixit. Aut qd tacuit: q̃si nihil tacuit. ¶ Arbitræ:cōsciæ & testes. ¶ Nox. Nam magicis nox colit qa noctu sacra sua pagebāt. Vir. tū stygio regi nocturnas ichoat aras. ¶ Diana:nā hæc dea princeps his rebus adhibet. Vir. Tergēinā hecatē tria uirginis ora dianæ. ¶ Senē qd̃ oēs rideant. Ostendit se illis sacris asseq; cupe ut senex uarus ita amore icendat:ut nocturno incedat tpe per suburbana loca ad uisendas meretrices unctus p̃ciosissimo unguēto: & canes allatrent illi trāseunti:hoiesq; rideāt iuuenilem amorē & cultū in hoie sene. ¶ Quid accidit cum iam peractis sacris senex nō ueniret. Mirat canidia:cur illa sacra quæ eadē sunt qbus usa est medæa cū regiā creontis exussit: non possint puertere mentē senis.cū illud multo maius fuerit q̃ hoc. ¶ Venena medeæ.i.mea ueneficia: quæ eadē sunt q̃ medeæ fuerūt. ¶ Magni.c.f.ut paulo supra demōstrauimus.

Cum palla tabo munus imbutū nouā
Incendio nuptam abstulit.
Atqui nec herba.nec latens in asperis
Radix fefellit me locis.
Indormit unctis omnium cubilibus
Obliuione pellicum.
Ah ah solutus ambulat ueneficæ
Scientioris carmine.
Non usitatis uare potionibus
O multa fleturum caput
Ad me recurres:nec uocata mens tua
Marsis redibit uocibus.
Maius parabo.maius infundam tibi

¶ ANT. Palla.erat palla hōestæ mulieris uestimētū:hoc ē tunicæ palliū:ut Marcel.asserit. ¶ Tabo.i.ueneno. ¶ Atq; asserit se nil omisisse de illis q̃ medea egerat:mirat igit cur uoti cōpos nō fuerit. ¶ Indormit unctis.ordo est:idormit uarꝰ cubilibus unctis obliuione oīum pellicū:putat.n. aliā uenefica id ægisse:ut Varus.s.amore liber oīum sit oblitus meretricū &c. ¶ Pellicū:pp seipam id ait. ¶ Ah ah:doloris ĩteriectiōes: pñt ēt risus eē aliqñ. ¶ Nō usi.ordo ē:o Var. Appositio caput fletuq; recurres ad me potiōibꝰ nō usitatis:nec mēs tua redibit ad me uocata uocibus marsis. ¶ Marsis uocibus.i.cātibus. Sunt marsi italiæ populi ꝓpe fucinū lacū. Soli.āt scri. Marsorū gentē serpentibus illesam esse nil mirū: nā a circes filio ii genus ducunt: & de auita potentia deberi sibi sciunt seruitiū uenenorū:ideoq; uenena cōtemnūt. Medeæ filius marsis ipe rauit. Angitia aūt medeæ soror uicina fucino loco occupauit ubi salubri scientia aduersus morbos resistente quum densisset hoium uiuere deaē habita hæc ex illo. Vir. ēt li.vii. de iis meminit:unde ait. Neq; eum iuuere in uulnera cātus. Sō-

Fastidienti poculum.
Priusq; cælum sidet inferius mari
Tellure porrecta super.
Quam non amore sic meo flagres uti
Bitumen atris ignibus.
Sub hæc puer noniam ut ante mollibus
Lenite uerbis impias:
Sed dubius unde rumperet silentium
Misit thyesteas preces.
Venena magnum fas nefasq; non ualent
Conuertere humanam uicem.
Diris agam uos: dira detestatio
Nulla expiatur uictima.

hiferi & marsis quæsitæ in montibus herbæ. ℣ Fastidienti. s. mecanidiã. ℣ Sidet: descendet: suberit. i. elemẽtorũ ordo mutabit. ℣ Bitumẽ atris ignibus: bitumen liquidum quod naphtham uocãt igni admotum corripit ignis: & si corpus eo illitum igni admoueris deflagrat nec aqua ullo pacto extingui potest: sed magis ardet nisi ualde multam super infuderis: nigrũ bitumen. Babylonii in lucernis pro oleo urebant: hæc ex Stra. lib. xvi. Pli. autẽ lib. xxxv. c. xiiii. scribit. Bitumen alibi esse limum: alibi terram: gignebat: & pingue liquorisq; oleacei in sicilia utebanturq; eo ad lucernarũ lumina olei uice. Vis bituminis q̃ sulphuris. ℣ Sub hæc: circa hæc. ℣ Non iam ut ante mollibus. erat enim salutis exspes. ℣ Lenire: p lenibat. i. mulcebat: placabat: mitigabat. ℣ Mollibus. i. blãdis. ℣ Vnde. r. silẽ. uãloq inciperet. ℣ Thyesteas p̃ces. i. diras imprecationes & qualibus thyestes in atreum usus est cognitis filiorũ mẽbris: ut in tragœdiis late habetur. De atreo aũt & thyeste latissime diximus ode. vi. li. i. ℣ Venena magnum fas nefasq: ordo est. Venena non ualent conuertere humanam uicẽ: appositio magnum fas: & nefas. i. meritum: & pœnam cuiusq;. Est. h. sensus: q; uenena licet multa possint efficere: attamen nullo pacto conuertent cuiusq; merita: nã uel præmiis uel pœnis afficient oĩno merentes. ℣ Diris. Diræ execrationes dicuntur ac detestationes seu maledicta: ut etiã porphirio asserit. ℣ Agã: i. sequar. ℣ Dira detestatio: siue execratio: & maledictio. ℣ Nulla ex. ui. nullo sacrificio expiari. i. purgari põt: itaq; quod imprecatur omnino futurum innuit.

¶ ACR. Cum. p. t. alii uestimentũ alii coronam oblatam a medæa uolunt infectã uenenis: quæ sumpta perirent incẽdio. ℣ At q nec. h. dicit se dũ nihil p̃termiserit de his quæ a medæa facta sunt: cur ipa nihil obtinet admirari. ℣ Indormit unctis: ita nihil ualere dicit actionẽ suã ut uarus aduersum quẽ oĩa fecerit ĩmemor sui odoratis pellicũ cubiculis teneat q̃tus. ℣ Absoluto. a. u. actionẽ suã credit inẽta doctiore uenefica sprætã. Nõ usitatis uare potionibus: ab amoris sui uinculis uarũ dicit nouis: & magnis potionibus absolutũ. ℣ O multa. s. c. tanq̃ aduersum quẽ aggredi uehementiora disponat: ita ut alienus mente uolũtati eius uelut nescius reperiatur. ℣ Vocibus: incantionibus. ℣ Fastidienti. p. ut ẽt uiis poculi carminibus adderet. ℣ Priusq̃ cœlũ sidet inferius mari: ante inquit ipsis elementis rerũ natura mutabit: q̃ nõ ita uarus amore meo ardeat: ut igni bitumẽ appositum. ℣ Iã nõ ut. a. ut cui adderet desperatio libertatẽ. ℣ Mollibus: blandis: ut Manditq; trahitq; molle pecus. ℣ Misit thyesteas p̃ces. diras Et tales infossus puer preces cœpit effundere quales ĩ tragœdiis ĩducitur Thyestes cognitis filii mẽbris ĩ atreum locutus. ℣ Venena magnum fas nefasq; non. u. c. h. u. lex enim humana habet malis pœnam: bonis p̃mia pollicenda: & ideo furẽs puer dicit, hoc eas carminibus mutare non posse. ℣ Diris agam uos: promittit se in eas sæuituꝝ post mortem: ut oĩbus umbra locis adero: dabis iprobe pœnas.

¶ POR. Cum palla tabo munus. infectum. pala munus figura est quæ φερεγυνον dr. Tabo autẽ nunc uenno aliter Vir. huic atro liquunt sanguine guttæ. Et terram tabõ maculant. ℣ Indormit: unctis omnium cubili obli. pellicũ: & reliqua. obscura elocutio. quæ sic ordinãda est indormit cubilibus unctis obliuione omnium pellicum: & est sensus: nescio quare sunt p̃stentiora uenefica quæ cubile ungunt medicaminibus: p quæ medicamina obliuio ei datur omniũ pellicum: pellices aũt canidia pro se sola dixit. ℣ Ah ah solutus. a. u. i. c. hoc est quod ingemuit q; alia scientior uenefica inuẽta sit q̃ ipsa ẽ. ℣ Ad. m. r. n. u. m. tua Marsis reditus uocibus, uoces suas marsas dicit quas magicas: ut sit sensus. Mens tua magicis meis uocibus semel euocata: nunq̃ redibit ad sanitatem aut nunquid hoc dicit: mens tua a me incantata nunq̃ redibit etiam si marsis uocibus reuocetur marsi autem periti incantatiõem sunt: huic etiam rei Virg. testis est: qui sic ait. Spargere qui somnos cantuque manuq; solebat. Fastidienti. p. fastidienti. s. me. ℣ Misit. Thy. preces. i. diras execratiões qualibus in tragœdiis Thyestes atreum execratur. ℣ Venena magnũ fasq; nefasq; non ualent: magnũ fas uenena sunt si hostibus dẽtur. magnum nefas si amicis. ℣ Non ualent conuertere humanam uicem. sic sensus est. q̃uis uenena possunt: non tamen ualent merita in contrarium uertere: ut liberent pœna qui male mereantur. uices autem appellãtur ac detestationes sue maledicta: agam autem nunc persequar signat.

¶ CHRI. Palla. uestis quã medæa imbuit & infecit ueneficiis: & misit ueluti munus nouæ nuptæ: sed cũ illa eam explicaret subito incendio ipa cũ regia assumpta est. ℣ Atqui. potuisset habere artificium Medeæ: & tamen esse deceptam in herbis: quas nõ cognosceret. itaq; addit q; illas optime nouit. ℣ Indormit: q̃m solutus ẽ ab amore: ppeaq; addit solutus ambulat solutus inq̃ carmine potẽtioris ueneficæ. Nam nõ dubitat quin sua carmina senẽ illigare possint: sed uereẽ ne alia uenefica. cui sit potẽtius carmen illum ligatũ soluat. ℣ Non usitatis. Cõpõe. o Vare appositiue: cãput mãta fleturũ tu recurres ad me potiõibus non usitatis. q. d. adhibebo potiões efficacissimas: & aliis icognitas: qb; coactus ita ad me recurres: ut tua mẽs a me iã ĩlana effecta nõ possit redire. s. ad sanũ q̃uis reuocet uocib; marsis. i. potẽtissimis carminibus q̃ lia marsi sciũt. Nã hos dixius fuisse populos a Marsia Circis filio originẽ trahentes: & magicis carminibus potẽtissimi. Quippe quia circe: q̃ suis ueneficiis hoies ĩ oĩa mõstra uertere poterat: illa didicerant. ℣ Maius pabo: q̃m hoc nihil proficio: quod erit tãtæ efficaciæ: qd̃ prius cœlũ sidet. i. residet inferius mari terra porrecta super. i. ex pte superiore q̃ tu non ita

amore uraris: ut bitumen uritur ignibus: quos atros appellat: q̃m ex re multũ unctuosa ignes nigrescunt propter nimiũ uaporẽ qui illis admiscet. Bitumen aliqui in asphaltite syriæ lacu oriri dicunt. Eratosthenes scribit liquidũ in susiano agro nasci: & naph ham uocari. Aridum uero quod congelascere potest in Babylonio cuius fons est iuxta ipsum naphtham. Aridum ad ædificia ualet. Nauigia etiã contexunt: oblineant bitumine arido & aqua diluto. Liquidum igni admotũ uehementer ardet: neq; extinguitur aqua nisi simul multa sit. Ceno; aceto; illumine & uisco oppressum extinguitur. Dicunt alexandrum experientiæ causa fussisse: ut i balneo puer naphtha aspergeret: deinde ignis admoueret. Factũ est ergo ut totus pene puer deflagraret: nisi subito circũstãtes multa aqua extinxissent. Hoc aũt tat fit ad pñtis loci sensum. Reliqua aũt quæ multa uariaq; & a Strabõe gæographo & ab aliis tradunt: in aliud tẽpus differemus. ℣ Lenire. p lenibat. Vnde rũperet silẽtiũ a qua porissimũ re oĩonẽ inciperet. Rũpere. n. silentiũ loqui est Vir. Quid me alta silentia cogis rũpere: & obductũ uerbis uulgare dolorẽ. ℣ Misit thyesteas p̃ces. i. talia illis imprãecatus ẽ. qualia tragici inducũt thyestem aduersus fratrẽ imprecari. Optime ãt thyesteas dixit: q̃m eius filii perierant: ut hic nunc parit. ℣ Venena ma. f. Aurea snia. Possunt quidẽ multa efficere ueneficia: sed fas & nephas mutare nõ pñt. Nã fas semp p̃mia merebit: nefas uero supplicia. ℣ Diris agã uos. Ego agitabo uos furiis & detestabor. Et dira detestatio non expiat. i. purgat. Nulla uictima. i. sacrificio. Quasi dicat: mea detestatio in eum furorẽ uos coniciet: ut non positis expiari: ut de horeste & de præti filiabus legitur. Nam hi expiari potuerunt.

Quin ubi perire iussus expirauero
Nocturnus occurram furor.
Petãq; uultus umbra curuis unguib⁹:
Quæuis deorum est manium.
Et inquietis assidens præcordiis
Pauore somnos auferam.
Vos turba uicati hic & hic saxis petẽs
Contundet obscœnas anus.
Post insepulta membra different lupi
Et exquilinæ alites.
Neq; hoc parentes heu mihi supstites
Effugerit spectaculum.

¶ ANT. Nocturnus. o. f. i. dignatio & ira. Oui. itẽ ait ĩ ibi. Tũquoq; quũ fuero uacuas dilapsus in auras. Ex ais manes oderit umbra tuos. Tũ quoq; factoꝝ ueniã memor umbra tuoꝝ: Inseqũr & uultus ossea forma tuos. Quicqd ero stygiis erũpere nitar ab undis: Et tẽdã gelidas ultor ĩ ora manus. Me urgilãs cernes: tacit⁹ ego cõditus umbris excutiã sõnos uisus adessetuos. Dẽiq; qcqd ages añ os oculosq; uolabo. Et q̃rar & nulla pte qet⁹ eris. Verbera sæua dabũt tonitũ: nexæq; colubris: Cõscia fumabũt sp ad ora faces. ℣ Quæ uis. d. ẽ. m. i. furiaꝝ: ergo mlto magis timẽdũ. ℣ Inqeris. p. hic luue. fat. xiii. iqt de piuris & sceleris. cur tũ hos tu euasisse putes: quos diri cõscia facti. Mẽs hẽt attonitos: & turdo uerberẽ cædit. Occultũ q̃tiẽte aio tortore flagellũ. Phs ait. Stultos maloꝝ memoria torq̃ri. ℣ Vos tur. Ordo ẽ. Turba hoium. s. uicati hinc & hinc saxis petens cõtũdet uos: appositio: obscœnas anus. Liuius aũt furoris ipe cã erit: ut populus. i. eas saxis opprimat sceleꝝ cã. ℣ Vicati p uicos. ℣ Obscœnas maledicas: imũdas uitabiles. ℣ Differẽt: distrahẽt. i. i uarias ptes ferẽt dilaniata. s. ℣ Exqlinæ. a. Exqlinus mõs dr̃ ubi ædis ẽ mariæ maioris: & uiti in macello. Dictæ exqliæ ab excubiis regis: seu ab eo q; excultæ ab rege Tullo eẽnt: ut Var. docet. ℣ Neq;. h. c. d. optat eaꝝ suplicia a suis ẽt parẽtibus alpitiẽda. ẽ ãt ordo hoc spectaculũ neq; effugerit parẽtes. s. meos heu mihi supstites. Heu dolẽtis iteriectio: dolet. n. parẽtũ mẽoria: dolet item se harum scelere superstitẽ parẽtibus suis eẽ non posse: ut æquum eẽt eũtibus ordie fatis.

¶ ACR. Quæuis deoꝝ est: ut ilomnes faciant & malis gaudeant. ℣ Post. i. m. d. l. ut iam quia eum ipsa pœna sepeliebãt: ille grauiꝝ aliq d paterent: expositæ feris & auibus insepultæ. ℣ Et. e. a. romãæ. i. uultures. ℣ Vos turba uicati. Missuꝝ se populo pmittit furorẽ: ut ex oĩb⁹ uicis turba cõcurrẽs eas saxis obruat p fatoꝝ carmine. ℣ Neq;. h. p. pœnas eaꝝ ẽt a pẽtib⁹ suis ait uidẽdas qd̃ cũ dolore pmittit: q̃ se uiuẽ magis uoluerit q̃ uidicari.

¶ POR. Vos turba uicati: hic & hic saxis potẽs cõtũdet obscœnas anus: elegãter qa ĩlanos solẽt fustibus & lapidibus ĩsectari: ut eos ab oĩb⁹ suis fugẽt. ℣ Exqlinæ alites: & alibi sæpe oñdit in regiõe aggeris q̃ ẽ extra portas exqlinas solita fuisse: pauperꝝ corpa: uel cõburi uel piici. ℣ Neq; hoc. p. heu mihi supstites effugerit spectaculũ: subaudiẽdũ hic extrĩsecus uos: & ẽ ordo & sensus talis: neq; hoc spectaculũ effugerit uos o parẽtes mihi supstites. & bñ heu ait. i. dolẽter: iuxta parẽtũ cõmemorationẽ genit⁹ ĩsert⁹ ẽ: heu qa & ipse supstes eẽ uellet.

¶ CHRI. Quin ubi. p. Nõ sine sũma rõne scripserũt poetæ alcmeonẽ horestẽ & reliquos q̃ inexpiabile aliqd̃ scel⁹ patrassẽt a furiis faces accẽsas tentãtib⁹ assiduo exagitari. neq; usq̃ cõsistẽ pmitti. Nã q̃ taliũ flagitioꝝ sibi cõscii sũt: adeo stimulis cõsciæ uexant: ut ne minimã qdẽ unq̃ qetẽ capere possint: sed sp seipsos dãnãt: & affligũt. Nã ut ẽ apud Iuuẽã. Exẽplo quodcũq; malo cõmittit ipsi Displicet auctori: pria est hæc ultio q; se iudice nemo nocẽs absoluit. Et ne ab eodẽ poeta decedã. Nocte dieq; suũ gestat ĩ pectore testẽ: Spartão cuidã rñdet pithia uates. Fingũt ẽt poetæ eos q̃ iniuriã passi sũt horrẽdo & minaci uultu illi q̃ intulit p nocte occurrere: & uehemẽter pterrefacere. Hoc cũ dicũt memoriã facinoris oñdũt: q̃ peccator assidue stimulat. Ergo ait. Nocturnus occurrã furor. Sic Dido. Et cũ frigida mors aĩa seduxerẽ arctus. Oĩb⁹ umbra locis adero: dabis iprobe pœnas. Quapp eadẽ in satyra ĩdẽ Iuuenalis sic scri. Et qd̃ p̃cipuis mẽtẽ sudoribus urget: Te uidet insõnis: tua sacra & maior imago: Humana turbat pauidũ: cogitq; fateri. ℣ Quæuis. appositiue occurrã tibi & reliqua Quæuis. i. q̃ otãs ẽ maniũ. Nam dii manes hoc pñt: & allegorice significat scelera cõmissa tali pœna afficere nocentes posse. ℣ Vos tu. Minat aliã pœnã oñdẽs hmõi scelus ex illis eẽ: q̃ publica indignatiõe ab oĩbus puniant. ℣ Vicati: ex oĩbus uicis. ℣ Post ĩsepulta mẽ. Addit pœnis quas luẽt ĩ uita ignominiã: quã post mortẽ subibũt. ℣ Exqliæ. i. q̃ exqlias unũ ex septẽ romãis collibus habitãt. Dictæ sũt exqliæ uel ab excubiis: q̃s reges antea q̃ locus illæ mœnibus cictus eẽt: illi agi iubebãt. Vel q; a tullio rege eẽnt excultæ. Nã Tullius: ut ait Liui. Vrbi uiminalem & quirinalem collẽ addit: inde exquilias in quibus ipse ut loco honorẽ adderet habitauit.

Argumentum. ODES. VI.

¶ANT. Hæc ode in maledicũ ſcribit: q̃ in externos & infimos quietoſq; potius q̃ in ciues & ĩ fortes timenda uoce latrabat: hortat eũ Hora. ut in ſe: ſi pōt uertat inanes minas: nã remorſurus ẽ: nō. n. ut puer flebit: ſiq; eũ atro dēte petierit. ¶ Quid ime. Metrũ eſt ſimile prio. Eſt aũt ordo: tu canis ignauus aduerſus lupos q̃d uexas hoſpites imerentes. ¶ Hoſpites peregrinos: & externos. ¶ Canis: Oui. ẽt in ibin ait. Vulneraq; imitis requiẽ q̃rẽtia uexat: lactar & ĩ toto uerba canina foro. Cani aũt non ab re maledicũ cōparauit: nã canum rabies ſyrio ardẽte hoi peſtifera eſt: q̃d ẽt Pli. ſcri. Ignauus inutilis dr & nō aptus induſtriæ: nam induſtrios gnauos dicimus. ¶ Lupos: fortes uiros & qui remordere pñt. ¶ Quin. i. potius hoc loco: uario quidem modo auctores hac particula utũtur: quod etiam Gel. lib. xvi. meminit. ¶ Nam qualis aut. Ordo eſt: nã talis qualis aut molloſſus canis aut fuluus lacon: appoſitio: uis amica paſtoribus ſublata aure p altas niues agam. ſ. ferã quæcũq; fera pcedet: p id autẽ oſtẽdit ſe ſagacẽ eẽ: nec unq̃ pcedentẽ ferã dimiſſurũ hoc eſt ſibi nocentem aliquẽ relicturũ quin uicem reddiderit. Cōpat demũ ſe optimis canibus: illũ uero ignauis & clamoſis tantummõ. ¶ Moloſſus: epirotarum gens moloſſi ſub pyrrho neoptolemo fuere. Theopompus. xiiii. epirotarum gentes fuiſſe refert e quibus celebratiſſimæ chaões & moloſſi: quippe qui totius epiroticæ terræ quãdoq; regnũ tenuere: prius quidem Chaones. poſterius uero moloſſi: qui ꝓpter regũ agnationem magis ac magis amplificati fuerant. nam ex æacidarum ſanguine prognati erãt. Strabo libro ſeptimo id ſcribit. Pli. autẽ lib. viii. refert in epiro agnitum a cane in conuentu percuſſorẽ domini laniatuq; & latratu adactũ: ut cogeretur fateri ſcelus: hos canes ẽt Maro. lib. iii. Geo. laudat his uerbis. Nec tibi cura canum fuerit poſtrema: ſed una. Veloces ſpartæ catulos acremq; moloſſum. Paſce ſcero pingui. ¶ Fuluus lacon: lacones canes. Naſo etiã libro. iii. me. laudauit. ſcribit enim Spartana gente Melampus. Itẽ prælualiduſq; lacon. laconica autẽ regio eſt achaiæ quæ priſcis annis cẽtenis præfuit urbibus: unde hecatõpolis uocitata eſt: de qua quidem multa Strabo lib. viii. meminit. ¶ Amica uis paſtoribus. Ephexegeſis ẽ ſuperiorum. per appoſitionẽ igitur leges: dicit. n. moloſſum canem & laconem eſſe uires amicas paſtoribus: per eos nãq; & ab lupis & ab furibus tuti redduntur. ¶ Proiectum odoratis cibũ: metaphora eſt: per id. n. eũ ignauũ eſſe inuit: uerbis namq; magna oſtẽdit: deinde re minima acquieſcit. ut canes ignaui ſolent obiecto cibo. qd̃ moloſſus aut lacon nõ facerent ubi latratus emiſerint fera aliqua pcedente. ¶ Parata tollo cornua. Nunc ſe tauro cōparat qui inſtigatus cornibus ferit. ¶ Qualis: id eſt talis ero qualis gener ſpretus infido lycãbæ. ¶ Lybãcæ gener: lycãbes nebolem filiam habuit. Eam archilocho poetæ ſpopondit: abnuit poſtea iratus igit̃ archilochus in eum metrũ iambicũ & maledicũ ſcripſit: qua de re lycambes cum filia laqueo uitam finiuit: id autem & Acron aſſerit: fuit autem archilochus lacedæmonius romæ regnante Tullo hoſtilio: ut dixit Cornelius nepos. Meminit etiam libro. vi. Valerius in titulo de ſeueritate: Quintilianus item ſcribit li. x. in archilocho fuiſſe ſummã uim elocutionis: tum ualidas: tum breues uibranteſq; ſententias plurimum ſanguinis atq; neruorum. ¶ Acer hoſtis bubalo: hipponax poeta hic itelligitur: furat enim deformis a bubalo pictore pro riſu depictus: quo furore poeta commotus tali carmine illum perſecutus eſt ut uitam laqueo finire adegerit: quod item Acron edocet. Dicunt alii bubalum ſculptorẽ fuiſſe & ante rhenũ a quibus hipponax ipſe turpi effigie in contemptum fuerat ſculptus: qua de re turpi carmine eos eſt inſecutus: unde laqueo ſe ſuſpẽderũt. ¶ Atro dente: ideſt uenenoſo. ¶ Flebo. Expletur lachrymis egeriturq; dolor: inquit Ouidi. Pueri autem offenſi lachrymas egerunt: ira quadam q̃ ſe ulciſci non poſſunt.

¶ACR. Quid imerẽtes. Caſſiũ maledicũ poetã in ſe irritat: minaturq; ſi ſolita rabie fuerit elatus. ¶ Immerẽtes: mihi mali meritos. ¶ Hoſpites: pegrinos. ¶ Vexas: fatigas: ut dulichias uexaſſe rates. ¶ Canis: bene maledicum canem uocauit: uel ut qui & ipſe morderet. ¶ Ignauus: aduerſus. l. lupis homines fortes comparauit. ¶ Vitas: ergo inquit qui ſe ulciſci poſſunt. ¶ At miſeros. l. & quia carminibus aliquos mordeat. ¶ Amica: amicos canes paſtoribus dixit: ut Virgi. Veloces ſpartæ. catulos acrẽq; moloſſum: Paſce ſero pingui nunq̃ cuſtodibus illis. Nocturnũ ſtabulis furẽ in curſuſq; luporũ: Aut ſpacatos a tergo horrebis hyberos. ¶ Vis: ſagaces canes dixit: ut & odora canũ uis. ¶ Agam per altas au. ſ. n. ſeruat methaphoram & dicit ſe agere hoc eſt: perſe qui aure ad latratus poſita ĩ feras: & oſtendit ſe perſecuturũ uerba maledici. Tu cum timenda uoce: demonſtrat eum pecuniam quærere maledictis: qua accepta ita deſinere: ut canis qui reperto cibo inſectari deſinit. ¶ Caue: nõ ſe aut munere placandũ: aut pcibus dixit ſi maledictis eius cœperit reſpondere. ¶ Parata tol. c. ut Occurſare capro cornu ferit ille caueto. ¶ Qualis. l. ſpretus infido gener. ¶ Lycambæ: datiuo caſu poſuit: cuius hæc fabula eſt: lycambes habuit filiam neobolem: hanc cum archilocos in matrimonium poſtulaſſet: promiſſa nec a patre data eſt: huic iratus archilocus in eum maledicum carmen ſcripſit: quo lycambes tanto eſt dolore compulſus: ut cum filia uitam laqueo finiret. ¶ Aut acer: hipponactem ſignificat: qui bubali filiam rapt̃ petit: & pro deformitate eſt contemptus: illud tamen uerius. uolunt Bubalum fuiſſe pictorem apud

¶Ode. vi. dicolos diſtro. ĩ maledicũ.

Vid immerẽtes hoſpites uexas canis
Ignauus aduerſum lupos?
Quin huc inanis ſi potes uerte minas
Et me remorſurum pete.
Nã q̃lis aut moloſſus: aut fuluus lacõ
Amica uis paſtoribus:
Agam per altas aure ſublata niue
Quæcunq; præcedet fera.
Tu cũ timenda uoce cõplexi nemus
Proiectum odoraris cibum.
Caue. caue. nãq; in malos aſperrimus
Parata tollo cornua:
Qualis lycambæ ſpretus infido gener
Aut acer hoſtis bubalo.
An ſiquis atro dente me petiuerit
Inultus ut flebo puer?

laudiomanas ciuitatem aſiæ: hinc Hipponactem quendam poetam deformem pro riſu pinxit: quo ille furore commotus tali eum carmine perculit: ut ſe laqueo ſuſpenderet. Vnde nunc ſimilis carminis uim maledicominatur Hora. ¶ Atro dente: maledico aut obtrectatorio ſermone.

¶POR. Quid imerẽtes hoſpites uexas canis: in hac ægloga allegoricos uidet loqui ad eũ: qui cũ dicacitatis amaritudine ſectaretur: q̃etos alioquin homines: in eo ſibi gloriã aſſignauerit: q̃ illi cedentes ei uiderentur non ſufficere reſpondere. ¶ Amica uis paſtoribus: amica nunc pro utili dicitur. ¶ Agam. p. a. a. ſ. n. q. p. ſ. De ſe hoc poeta dicit ſignificans non de futurã ſibi linguæ amaritudinẽ: ſi prouocetur alicuius improbitate. ¶ Qualis ly. l. i. g. lycambæ datiuus caſus: archilochum autem ſignificat qui lycãbẽ probroſis carminibus uſq; eo inſectatus eſt ut ille mortem ſibi cõſciſceret: hoc autem eo fecit: q̃ ille filiam ſuam in matrimonium promiſſam: mox denegaſſet. ¶ Aut acer hoſtis bubalo. æque datiui caſus eſt ut huic bubalo: hypponacta ſignificat: qui æq; iambicis uerſibus bubalum perſecutus eſt. ¶ Inultus ut flebo: inuultus ut puer.

¶CHRI. Quid imerẽtes ho. ue. ca. ĩ poetã maledicũ inuehit̃ ſiue meuius ſit ſiue bauius ſit: q̃ Horatio Virgilioq; aduerſi erant: de quibus Maro: Qui bauium non odit amet tua carmina meui. Atq; inde iungat uulpes & mulceat hircos. Eumq; admõet ne laceſſat qui ipſum remordere poſſit. ¶ Hoſpites. q. d. domeſticos & itel ligit amicos Octauiani. ¶ Lupos. i. eos qui mordendi eſſent: & non petunt̃ ſine periculo. ¶ Inanes: quæ præter uerba nihil illaturæ ſint. ¶ Et me re. qui potero referre aut pares aut ſuperiores gr̃as. Nã qualis: Ordo ẽ: ego agam. i. impellã & inſectabor per altas niues aure ſublata: nã ſic cõſueuerunt canes audaces oẽm ferã quæcũq; pcedet: me & agam talis: qualis aut moloſſus aut lacon. Nã in epyro & in laconia erant optimi canes. Legitur apud Pli. canẽ moloſſum percuſſorẽ dñi laniatu & latratu indicaſſe. ¶ Amica uis pa. Nã greges a lupis defendunt. ¶ Tollo cor. Mutat trãſlationẽ: & dicit ſe ſimilẽ tauro: qui cornua tollat in eos qui ſibi maledicũt. ¶ Lycãbæ. Hic neobolẽ filiã archilocho poetæ deſpõdit: nec deide dedit. Quapp adeo illũ ſuis iãbeis inſectatus ẽ archilochus: ut laqueo uitã finire eũ filia coegerit. Vel hipponactem intelligit: qui bubali filiã nuptũ petens ob deformitatẽ repulſus ẽ alii dicũt bubalũ pictorẽ hipponactẽ quendam deformẽ poetã ob deriſum pinxiſſe. Qua iniuria illũ furore motũ tali eum carmine inſectatũ eẽ: ut laqueo ſe ſuſpẽderet. ¶ Gener. ſ. archilochus. ¶ Acer hoſtis. ſ. hipponactes. ¶ Flebo ut puer. Nam pueri eſſe uidetur iniurias flere uiri uero ulciſci.

Argumentum. ODES. VII.

¶ANT. Hac ode romanos arguit ciuile bellũ inſtaurãtes: de quo tamen intellexerit non facile dignoſci poteſt. De bello quidẽ actiaco contra antoniũ & cleopatrã intelligere magis placet: id enim finis armorũ ciuiliũ fuit: de quo etiam pria epodo Horatius inuit. ¶ Quoquo ſceleſti ruitis. Metrũ eſt ſuperioribus ſimile incipit aũt ab exclamatione ꝓpter armorũ tumultũ. ¶ Ruitis: ſine cõſilio quidẽ. Enſes cõditi poſt Caſſii & bruti & Sexti Pompeii interitum: qui erant bella ciuilia: itaq; omnis romanorũ uis atq; poteſtas ad duos tãdem antonium. ſ. & auguſtũ cæſarem peruenerat: ut Apiãus li. vii. meminit. Propter cleopatram exinde deſciuit antonius qua de re pugnatũ eſt acriter apud actium. Epiri promõtoriũ: ut latius prima epodo narrauimus. ¶ Non ſupple: fuſus ẽ: latinus ſanguis. ¶ Intactus britãnus: finis erat orbis ora gallici littoris: niſi britãnia inſula nomen pene orbis alterius mereretur octingentis & amplius milibus paſſuum lõga porrigit̃. Auctor eſt Solinus. Ptolomeus lib. ii. ſcribit in iſtis britãniæ nec montes neq; paludes nec fluuiorum fontes eſſe. ¶ Intactus britãnus: diuus Hieronymus de tẽporibus ſic ait. Claudius de britãnis triumphauit: & orcadas inſulas romano adiecit imperio: in cuius gloriæ memoriã filiũ ſuũ britãicum appellauit. Sunt autem orcades triginta anguſtis iter ſe ductæ ſpatiis. Auctor Mela. Pli. ẽt li. iiii. de iis ſcribit. ¶ Cathenatus: ibat enim uictus hoſtis ante triumphantẽ oneratus colla cathenis. ¶ Sacra uia: de hac ſupius patuit. ¶ Sed: ſupple fuſus eſt latinus ſanguis. ¶ Secundum uota parthorũ. Craſſo pugnante in parthos igens clades accepta eſt ab romanis: ut latius ſecunda ode li. i. narrauimus: quare parthorũ animi ad ſũmum elati ſunt: deide tamen ſub. Mar. Antonio repreſſi: prælliis enim octo & decẽ ſuperati ſunt. Antonius poſtea ad ciuilem bellum conuertit animũ: de parthis autem plene legito Apianũ in lib. qui parthicus inſcribit̃. Vbi etiam legitur q̃ Ventidius ſolus de parthis uſq; ad ætatem apiani triũphauit: qui ſub Traiano imperatore ſcripſit. Aduerte tamẽ. Ventidium triũphaſſe priſq̃ an-

¶Ode Septima dicolos diſtrophos deteſtatur ciuile bellum.

Voquo ſceleſti ruitis. aut cur dextris
Aptantur enſes conditi?
Parũ ne cãpis atq; neptuno ſuper
Fuſum eſt latini ſanguinis?
Non ut ſuperbas inuidæ carthaginis
Romanus arces ureret.
Intactus aut britãnus ut deſcenderet
Sacra cathenatus uia.
Sed ut ſecundum uota parthorum ſua
Vrbs hæc periret dextera.
Neq; hic lupis mos nec fuit leonibus
Vnquam niſi in diſpar feris.
Furor ne cæcus? an rapit uis acrior
An culpa? reſponſum date.
Tacent: & albus ora pallor inficit
Mentes q; perculſæ ſtupent.

tōius in parthos iuisset. ℣ Sua dextera. i. bellis ciuilibus. ℣ Neq; hic lupis. Pli. libro. vii. de homine ait. Nulli rabies acrior: denique cætera animantia in suo genere probe degūt: congregari uidemus: & stare contra dissimilia: leonum feritas intersenō dimicat: serpentium morsus non petit serpentes: ne maris quidē beluæ ac pisces: nisi in diuersa genera sæuiūt at Hercule homini plurima ex homine sunt mala. Seneca item epistola. ciiii. sic ait. Ab homine homini quottidianum periculum: aduersus hoc te expedi hoc intentis oculis ituere: nullū est malū frequentius: nullum pertinacius: nullū blādius. ℣ Tēpestas minat anteq̄ surgat: crepāt ædificia anteq̄ corruāt. p̄nūciat fumus incēdium: subita est ex homine p̄nicies: & eo diligentius tegitur quo propius accedit &c. ℣ Furor: impetus: insania: ira. ℣ Vis acrior. i. fatalis necessitas. ℣ Culpa scelus aliquod cuius causa in seipsos irruerēt deorum numine. ℣ Tacent: ostendit illos uerbis superioribus conuictos tacuisse: deinde conscientia culpæ & sceleris palluisse. ℣ Perculsæ: teritæ memoria culpæ ac sceleris. ℣ Stupent: torpent: incertæ sunt: sensu carent. ℣ Sic est: illis tacentibus pallentibus & stupentibus innuit fato & culpa romanos agi ad bella ciuilia supplicium subeuntes ob romuli cædem in fratrem admissam. Acerba fata romanos agunt. Apianus in lib. q̄ syrius inscribitur. Narrat magos sceleuco regi cōsulēti de die & hora iaciēdoꝝ fundamētoꝝ urbis sic respondisse: fatalē quidē sortem: o rex siue bonā siue malam: neq; hois neq; urbis fas est permutare quædā. n. urbium quēadmodū & hominū sors est &c. ℣ Scelus fraternæ necis. Vt dii in quoꝝ tutela ea loca essent auguriis legerēt eum: qui nomen nouæ urbi daret: qui conditam imperio regeret: palatinū Romulus: Remus auentinum ad inaugurandū templa capiunt prior Remo augurium fertur sex uultures: iāq; nunciato augurio quū duplex numerus romulo sese ostendisset utrūq; regem sua multitudo consultauerat: inde cū altercatione congressi certamine irarum ad cædem uertūtur: ibi in turba ictus Remus excedit. Vulgatior fama est ludibrio fratris Remū nouos transilisse muros: inde ab irato Romulo interfectum: ita solus potitus imperio. Romulus condita urbs conditoris nomine appellata: palatinū primū in quo ipse erat educatus muniit &c. hæc ex liuio. Lucanus ēt li. i. ait Fraterno primi maduerunt sanguine muri. ℣ Vt. i. postq̄. ℣ Sacer nepotibus. i. execrandus & horrendus: nam suo cruore id erāt expiaturi.

Sic est acerba fata romanos agunt
Scelusq; fraternæ necis:
Vt immerentis fluxit in terram remi
Sacer nepotibus cruor.

¶ ACR. Quoquo scelesti ruitis: illud bellū cum exclamatiōe significat. qd ab augusto gestū ē contra Brutum & cassiū interfectores cæsaris. Enses cōditi: uaginis inclusi. ℣ Parum ne cāpis ciuilis belli. tpe. ℣ Intactus: ante iuictus. ℣ Vt descēderet: ut uictus pro triūpho duceretur. ℣ Sed ut. Qui occiso Crasso metuebāt romānos: nisi bellū ciuile emersisset. ℣ Sua urbs hæc. d. ut Lucanus. in te uerte manus nondū tibi defuit hostis. Neq; hic lupis mos: ut seipsi persequerentur. ℣ In dispar feris: hoc est. in diuersam naturam. ℣ Vis acrior fatalis: quædā necessitas. ℣ An culpa: uelut interroget causas furoris. ℣ Et albus ora pallor. i. uelut qui cōscientiam peccati monstraret: ut pallor simul occupat ora. Albus autem palloris epitheton. ℣ Acerba fata romanos: hoc est: q̄ illis tacentibus ipse intellexerit belli ciuilis originem inde in nepotes tractam discordiam: quia occiso fratre romulus parricidum perpetrauit: unde est. Fraterno primi maduerunt sanguine muri. ℣ Sacer: execrabilis.

¶ POR. Quoquo scelesti ruitis: elegāter i tumultu ab exclamatiōe incipit: ad eos aūt dicit. q furiosa mēte instaurare bellū ciuile conabant. ℣ Aut cur dex. aptant enses cōditi: qui iam cōditi erant cur dexteris accomodantur: ac si diceret stringitis gladios in uagina iā conditos. ℣ Neq; hic lupis mos: neq; fuit leonibus usquam nisi in dispar feris. Sensus est: feræ nō faciunt quod uos o romani sanguinem inuicem petentes: nam feræ eiusdē quæ sunt generis inter se pacē habēt: dispares se infectantur. ℣ In dispar feris: dispar aduerbiū ē nunc: ac si diceret dispariter feris. ℣ Furor ne cæcos an rapit uis acrior: quæ ē acrior uis q̄ furor. aut nunquid deorū ira. ℣ Tacent & ora pallor albus inficit: elegans ociositas quasi his uerbis coniuncti steterint: deinde cōscientia sceleris palluerint. ℣ Sic est acerba fata romanos agunt: eleganter quasi tandem inuenit furoris huius causam in tulit: sic. n. est sensus sine dubio hoc est fato agimur ad hoc bellū supplicū pedentes ob cædem romuli in fratrē admissam. ℣ Sacer nepotibus cru. Sacer utiq; pro uenerabili nunc intelligendū: nisi forte epitheton ut solet ad ipsum facinus reuocamus: ut sacer cruor pro sacro: idest execrabili cæde effuso dictū sit: sacrum autem & pro execrabili ueteres dixisse notum est: & apud Virg. Quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames.

¶ CHRI. Quoquo scelesti ruitis. Vehemēter bellū detestat. Et cū tāq̄ queribūdus i romānos iuectus fuerit. Deinde eos excusat. Putat acron bellū cū exclamatiōe noiare: qd inter brutū & augustū gestū sit. Sed forte potius bellū inter augustū & M. Antoniū & cleopatrā. ℣ Scelesti. Audacter uituperat quos paulo post excusaturus sit. ℣ Ruitis: qd furiosæ: pturbationis ē & nō cōsilii. ℣ Nō ut super. nā eēt laudādū bellū aduersus suppos hostes sumptū: ut cōtra uituperandū est: si gerat cōtra ciues. ℣ Catenatus. Sic. n. ducebāt reges: captiui & principes in triūpho. ℣ Sacra. Nā uia sacra pducebat a porta triūphali ad capitoliū: p quā pcedebat triūphus. ℣ Sua dextra: ciuili bello. ℣ Neq; hic mos. Oia bruta sui gēris aialibus parcūt. Sol, ēt hō i hoiem ferē. ℣ Furor ne cæcus. Quærit furore ne ai an fato ferant. ℣ Rōsum date. Fingit nō rōdere interrogatos: qd pniæ pudoriq; signū sit. ℣ Sic ē: Cōcludit a fato fuisse bellū: & culpā cōtractā a rōulo: q fratrē remū dominandi cā iteremit. ℣ Sacer. n. i. execrabilis posteris: qa pœnas eēnt luituri.

Argumentum. ODES. VIII.

¶ ANT. Hac ode anū arguit eū interrogantē cur ad uenerē tardus eēt cū ipa deformis & æuo putida cām p̄beret: itaq; eius uitia exprimit. ℣ Rogare. l. Metrū est idē cū supioribus. ℣ Rogare adde nō pudet. Est. n. figura aposiopisis. i. reticētia uel interruptio siue potius finec doche ē: fit. n. quū subtractū uerbū aliqd satis ex cæte-

¶ Ode Octaua dicolos distrophos in Anum impudicam.

Ogare longo putidam te sæculo
Vires quid eneruet meas.
Cū sit tibi dēs ater & rugis uetus

Frontem senectus exaret.
Hietq; turpis inter aridas natēs
Podex uelut crudæ bouis.
Sed icitat me pectus & mammæ putres
Equina quales hubera.
Venterq; mollis & fœmur tumentibus
Exile suris additum
Esto beata: funus atq; imagines
Ducant triumphales tuum.
Nec sit marita quæ rotundioribus
Honusta bacchis ambulet.
Quid q; libelli stoici inter sericos
Iacere puluillos amant
Illiterati num minus nerui rigent
Minusue languet fascinum?
Quod ut superbo prouoces ab inguine
Ore allaborandum est tibi.

ris intelligit. in aposiopisi uero q̄d taceat incertū est: fit autē interceptū filētium quū quis irascitur aut perturbatur: his in. affectibus tantū sermonis defectio cogruit: quæ omnia latius in carmine figurarum docuimus. ℣ Putidam: corruptā & acerbe fœtidam. ℣ Eneruet: debilitet: relaxet. ℣ Dēs ater: niger & obscurus. Naso lib. iii. de arte inquit. Quid si præcipiam ne fuscet inertia dentes: Oraq; suscepta mane lauentur aqua. ℣ Rugis exarat: idem Naso lib. iii. ait. Quam cito me miserū laxant corpora rugis. Et perit in niueo qui fuit ore color. ℣ Rugis: qbusdā semitulis. ℣ Exaret describat: designet. ℣ Hiet: pateat. ℣ Podex: est romanoꝝ podex κωλοσφ pelasgū. ℣ Crudæ. i. duræ uel potius infirmæ. Crudus enim dicit qui cibū in stomacho habet ægre difficileq; digestibilem: & quo offendit: uel tāqua nimio: uel tanq̄ noxio. ℣ Sed incitat per ironiā. i. irrisionē dicit se incitari ad libidinē a mā mis illius putidis. ℣ Equina quales ubera: pp carmē quales pro qualia dixit. Accidētis enim relatiuū sequēti substātiuo adhæret. Est ergo figura alleotheta. i. aliter posita: solet enim per hāc genus cōfundi. Vir. in buco. Dulce satis humor. ℣ Pectus & māmæ putres. Figura est sillepsis seu conceptio per genus: nā genus fœmininū concipit neutrum. Lucanus itē in primo lib. Vis erat hic leges & plæbescita coactæ: id autem latius patet in carmine figurarum. ℣ Mollis: lētus & rugosus non tensus uti puellis. ℣ Fœmur. i. pars coxæ anterior: posteriores. n. partes dīr fœmina. Coxa uero est pars ipsa super fœmora. ℣ Exile: tenue: gracile. ℣ Suris: dicunt surātibiarū partes crassiores. ℣ Esto beata. Sis inquit poeta: & diues & nobilis & gemmis ornata præciosissimis non tamen effugies quin anus sis & deformis. ℣ Imagines. apud antiquos defuncto aliquo imagines comitabatur gentilia funera: quapropter totus aderat familiæ eius qui unquam fuerat populus. Quod Plin. docet libro. xxxv. Et nos latius diximus in Iuuenale satyra. viii. ℣ Marita. sponsa aliqua. ℣ Honusta: honustus dicitur cuionus ipsum honori est: ut si quis hostium spolia ferat. Sed honeratus est qualicunq; præssus pondere honustus: ab honore descendit: oneratus ab onere. Auctor Seruius libro primo æneid. ℣ Rotundioribus. s. q̄ illis ipsius anus: per quod digniores baccas intelligit: rotūdiores enim magis laudant. ℣ Quid. s. est uel significat. Est autē sensus. Quid est uel quid significat uel quid dicam: q̄ stoicos libros in puluillis habes. An propterea minus durescunt nerui illiterati: uel minus languet fascinum: idest ipse priapus: illiterati autem nerui uidebantur esse sine illorum librorū præsentia: ipsa autē ut docta uideret: illud agebat: quo magis ide amaretur. Sed quoniā anus erat & turpis: nihil iuuabat ad neruorum tentiginē. Nerui enim litterras nesciunt nec litterarum studiū habent: aut appetunt: itaq; ore potius illi erat laborādū. ℣ Stoici: philosophia στοα. i. porticu dicti sunt apud athenas eni porticus erat: ubi zeno docebat: inde stoici appellati. ii summum bonum in sola uirtute ponebant. ℣ Sericos puluillos. Seres ut scribit Plini. libro. vi. regionem inhabitant: quæ spectat æstiuum orientem lanificio siluarum nobiles perfusam aqua depectentes frondium caniciem. Solinus etiam addit q̄. lanuginis teneram subtilitatem humore domant ad obsequium: q̄q; hoc illud est. Sericum in usum publicū dāno seueritatis admissum: & quo ostentare potius corpora q̄ uestire primo fœminis: nunc etiam uiris persuasit luxuriæ libido. ℣ Puluillos. torulos ceruicalia & plumacia: puluillus enim diminutiuū est a puluino qui apponi solet quo mollior fit sessio siue caput quasi puluinus. Tullius libro. ix. epistolarum Sella tibi erit in ludo tāq̄ hypodidascalo proxima eam puluinus seq̄tur. ℣ Qui autem generali magistro subest dicitur hypodascalos ab υπο quod est sub. & διδασκαλος magister doctor. ℣ Iacere amant: id quidem ostendendæ doctrinæ causa agebatur utque eorum tegmina non decorticarentur ut item digniores uiderentur puluillos eis subiiciebat. ℣ Illiterati: sensus est: an nerui sine litteris minus arriguntur. uel neruus propter litteras minus languet: qui neruus ut ab inguine exurgat ore est allaborandum illi: nam litteræ nil faciunt ad arrigendum. ℣ Rigent. durescunt. ℣ Fascinum: priapus ipse. Nam ut Plini. libro. xix. ca. vii. ait hortos & foros tantum contra inuidentium fascinationes dicabant in remedio erant saturnica signa: hinc Virgilius libro quarto Georgi. scri. Et custos furum atque auium cum falce saligna Hellespontiaci seruet tutela priapi. ℣ Superbo inguine: idest dedignanti propter anus turpitudinem. Inguen autem proprie summa coxæ pars dicit iuxta pudenda. ℣ Prouoces: porro longeq; uoces. i. erigas: iacebat enim in inguine neruus languidus propter illius turpitudinem.

¶ ACR. Rogare longo: inuehitur in eam a qua dicebatur lentus in uenerem: & fœtoris ipsius uel ætatis esse affirmat magis q̄ eam fastidit q̄ ipse nihil possit. ℣ Et rugis uetus frontem senectus exaret. Senecta enim nonnunq̄ ex rugis apparet ut frontem obscœnam rugis arat. ℣ Podex: pudenda pars corporis. Vt Iuuena. Et podice leui. ℣ Sed. i. me. p. ut reuera icitat. ℣ Venterq; m. luridus: rugosus. ℣ Fœmur. t. e. f. a. ætate iam sine musculis & suris indiscrete diffociatum. ℣ Beata: diues ut idē supra. Nescias ante generum beati philidis flauæ decorent parentes. ℣ Ducant: tāquam nobilium funus imagines te præcedant maiorum. ℣ Nec sit marita: quæ hoc est nulla mariti cura sit cōptior gēmis. ℣ Baccas: gemmas dixit: ut colloq; mōile bacchatū. ℣ Quid quod libro. iter sericos. Siue q̄ amicos hēret stoicos: ut eos amoris & coitus notaret: siue qa libros ipsos legere con-

sueuerat:ut docta uideretur quos ad ostentationem in sericis plumaciis reponebat.¶ Illiterati non minus nerui rigent. Ira scolastici eorꝝ coitus eligis tanq̃ minus in libidinẽ possint litteras ignorantes.¶ Minusue languet fascinum. Virile pœnum fascinum dixit propter obscœnam figurã q̃ in sequenti adiecerat: lingua enim deterſa fronte mulieres amputare se infantibus putant fascinum.¶ Superbo: fastidienti.¶ Ore: ad laborandum est tibi: aut lingua aut magis blandimentis: ut Iuue. Vox blanda & nequam digitos habet.

ℭPOR. Rogare putidã. l. t. f. m. In anũ libidinosam scribit: q̃ aspernat: Est aũt sensus: cũ sis lõge ætatis iã & deformis ac putida mihꝰ est te desiderare cõplexus meos: pẽsertim cũ ẽt sine iniuria uiriũ meaꝝ hoc tibi p uenire nõ possit.¶ Et rugis. u. f. s. e. Virgilianũ est. Et frõtẽ obscænã rugis arat.¶ Velut crude bouis: crudã pro dura aut indomita uã dixisse.¶ Venterq; m. mollẽ uentrẽ necesse est eẽ q̃ iã rugosa ac dissoluta sit.¶ Et femur tu ex. Ingeniosa descriptio. Nihil. n. tam deforme q̃ crassiores pedes esse infra genua q̃ supra. s. & illud signate quod additũ dixerit quasi inconuenientẽ in hac diuersitate tumoris & exilitatis addita ergo quasi applicita ibi hæc aut apposita uideant.¶ Esto beata. s. atq; i. d. t. tu. placeas tibi licet generositate ac diuitiis iquit: dũmodo deformitatẽ hanc effugere non possis. In funere aũt nobilissimi cuiusq; solebant pferre imagines maiorũ: qd obseruari uidemus ĩ funeribus principiũ.¶ Quid qd. l. st. i. l. i. p. a. significat illã uẽdicare sibi studiũ philosophiæ: & ob id cum libro frequenter esse ad regendam. s. libidinis utilitatem.¶ Illiterati nũ. m. r. Quid p deest inquit ostentare litteratam esse: cum nihil hoc te adiuuare possit ad erigendum mihi penẽ qui litteras nescit: nec earũ studiũ habet neruos pro uirili mẽbro dixit: & est ordo: nõ minus rigent nerui: & rigẽt pro frigidi sunt accipe: ac per hoc lenti & marcentes.¶ Minusue languet fascinum: æque pro uirile parte posuit: quoniam præfascinandis rebus hæc membri difformitas apponi solet.

ℭCHRI. Rogare longo: in anũ inuehit quæ cum sit longa ætate facta turpissima: tñ audet iterrogare q̃ res illũ suis cõplexibus inutilẽ reddat.¶ Te rogare. Quoniã Oratio patetica est: & indignatiõe plena: iccirco principiũ habet iperfectũ & cui uerbũ subintelligendũ sit. Natura eni sic ipellimur: ut irati integrã orationẽ nõ p feramus. Sic Vir. Quos ego: sed motus pstat cõponere fluctus. Sic Terẽ. Ego ne illã: q̃ illũ: q̃ me. Ergo subintellige. Nõne pudet te putidã rogare.¶ Quid. i. q̃res.¶ Putidã: uetustate putrẽ & marcescẽtẽ.¶ Eneruet: lãgue faciat & debilitet. Nã robur in corpe a neruis est quibus si aut careamus: aut debilitatis utamur deficiũt nos uires. Vũ dicimus eneruare quasi sine neruis reddere. Sed per trãslationẽ ad aium trãsferimus: & eneruatos qui sine ai fortitudine sunt appellamus.¶ Exaret: nã frõs in rugas obducta similis est arato agro cui sulci porcæq; sint.¶ Hiet: pãdescat. ℭ Nates: lũbis cõterminæ: sunt nã lũbi sunt unde cingimur usq; ad nates: & in lumbis libidis sedes est. Clunis aũt est tumor natiũ.¶ Podex: inter nates ẽ ostiolũ: p quod egeruntur excrementa.¶ Crudæ. i. fluxũ uentris ꝓpter cruditatẽ patientis tunc eni magis hiare uidetur.¶ Sed incitat: ironia est: in q̃ sniã uerbis contraria est.¶ Putres: relaxatæ: flaccidæ: pendulæ: nõ turgentes & stantes ut in puellis.¶ Venter. Aluum dicimus: quo sordes decidũt: hic purgare aluũ: utere ubi fœtus iacet: quapp in sola fœmina est. Ventrẽ tumorẽ qui illis partibus turgescat. Iuue. Mõtani quoq; uenter adest ab domine tardus. Et uniuersũ illud quod ilibus pube & lateribus terminat uentrẽ appellamus.¶ Fœmur: fœmur fœmẽq; a uertebra ad genua pingunt externæ internæq;. Sed fœmẽ infra genua usq; ad iuncturã pedis uã extẽdi. Plaut. in asinaria. Quibus obtritæ ad fœmina erãt ungulæ. Diciturq; fœmen a flectẽdo.¶ De sura. iã dixi.¶ Esto cõcedã tibi: qa uetulãs magnificũ amplũq; sunus. Erat aũt consuetudo prisca: ut gentiliũ statuæ funera eorꝝ qui eiusdem essent gentis in pompã sequerent. Apparet in oratione Ciceronis pro milone.¶ Nec sit marita. Concedit ẽt ut pulchris ornet unionibus. Has græci margaritas: latini bacchas appellant. Vã Vir. Colloq; mõnile bacchatũ. Harũ p cipua gratia est: ut & lucidæ sint & rotundæ.¶ Stoici: siue q̃ amicos haberet stoicos: quoꝝ libidinem notat. Siue q̃ eorꝝ libros: ut docta uideretur legeret: & inter serica puluinaria ad ostentationẽ haberet.¶ Nerui & fascinum: pro uirili membro. Iuue. Nil faciet magni mẽsura incognita nerui. Et Vir. Pedicabere fascino pedali.

Argumentum. ODES. IX.

ℭANT. Marcus Antonius post pthos cleopatre amore ductus: q̃ si bũ gestis rebus in regio se sinu reficiebat. ægyptia mulier ab ebrio iperatore pciũ libidinũ rõanũ impiũ petiit: pmisit Antonius: ueluti hæc oia latius scribunt ab. L. Floro. Itaq; ĩ patriã pugnaces nauis qngẽtas duxit auctore plutarcho. Peditũ milia cẽtũ. Eqtũ milia. xxii. Antõio igit circa actiũ epyri: pmõtoriũ nauis hrite Cæsar augustus illuc duxit nauis pugnaces. ccl. peditũ. Ixxx. milia. Eqtũ ferme parẽ antõio nũeꝝ: iter pugnãdũ aũt naues. lx. Cleopatræ: q̃ post magnas naues collocatæ erãt uelis sublatis p medios pugnantes fugã arripuerũt. An. post hitis oibus ĩ qnq; remẽ psiluit: & cleopatrã ilse cutus ẽ. Itaq; ad rænaꝝ appulerũt. Antõiana classis ægre. x. hora supata est. Mortui nõ supra qnq; milia fuere. Captæ aũt naues trecẽtæ. Exercitus itẽ oĩs uictori se dedit. Post hæc Cæsar ab actio profectus athenas. Hac igit lætus uictoria Hora mecœnatẽ suũ alloquit: ut una optio uino q̃primũ gaudeãt. Sicut etiã pauloante uicto Sexto Põ. fecerãt. Arguit ĩde Antõiũ q̃ muliebri ipio se subderit: cũ liber eẽt: & alt orbis ĩpator. pueꝝ tãdẽ hortat op

ℭOde. ix. dicolos distro. ad Mecœnatẽ de augusti uictoria in antoniũ & cleopatram.

Vãdo repostũ cecubum ad festas
Victore lætus cæsare.
Tecũ sub alta sic ioui gratum domodapes
Beate mecœnas bibam.
Sonante mixtum tibiis carmen lyra
Hac dorium: illis barbarum.
Vt nuper actus cum freto neptũnius
Dux fugit ustis nauibus.
Minatus urbi uincula quæ detraxerat
Seruis amicus perfidis
Romanus: eheu postea negabitis
Emancipatus fœminæ.

Fert uallum & arma miles: & spadõibus
Seruire rugosis potest.
Interq; signa turpe militaria
Sol opem aspicit conopeum
Ad hũc fremẽtes uertẽt bis mille equos
Galli canentes cæsarem.
Hostiliumq; nauium portu latent
Puppes sinistrosum citæ.

tima uina misceat. Iuuat eni mero dulcissimo curã & metũ reꝝ cæsaris soluere. Penultima ẽt ode li. i. de Antõii & cleopatræ clade pluria idẽ Hora. meminit.¶ Quãdo repostũ: metrũ est simile pcedentibus. Est aũt ordo. O beatæ mecœnas lætus ego uictore Cæsare: qñ sub alta domo sic ioui gratũ tecũ bibã cecubũ repostũ ad festas dapes. ꝓterea Plaut. in casina inqt: qui utunẽ uino uetere sapiẽtis puto.¶ Cæcubũ: sinui caietano contiguũ erat cæcubũ oppidũ: cui adiacebat urbs fundi in apia uia. Tota illa ora pcipua uina generabat. Veꝝ cæcubũ & fundanũ & sẽtinũ sicuti phalernũ & albanũ iter nobilia numerabat: auctor est Strabo li. v. Pli. etiã li. xviii. scribit q̃ antea cæcubo erat generositas celeberima in palustribus populetis sinu amyclano: qd suo tpe interciderat & icuria coloni loci; angustia: libro uero tertio docet amyclas fuisse prope tarracinã fundos caietãq; uersus: & a serpentibus deletas.¶ Sub alta domo: id est in alta domo: intelligit autẽ mecœnatis turrim: ex qua nero incendiũ urbis prospectauit. Suetonius enim sic ait: hoc incendiũ e turre mecœnatiana prospectans lætusq; flammæ: ut aiebat pulchritudine ὀλωσιν ilii decantauit in illo suo scœnico habitu: hoc est captionẽ seu captiuitatẽ & expugnationẽ ilii: idem quoq; scribit Augustũ ægrũ cubare solitũ in mecœnatis domo.¶ Sic: ut cæsaris uictoria gaudeamus. Ioui gratũ: eius enim numine uicerat augustus.¶ Hac doriũ: dorus dorienses parnaso affines habitatores constituit sibiq; superstites a se uocatos reliquit: quod Strabo lib. viii. asserit. & Plini. libro. vi. capitulo. ii. scribit. Tris tantũ gentes græcas iure dici.¶ Doricam: ionicã: Eolicã: cæteras barbaroꝝ esse.¶ Illis barbarũ: idest phrygium. Nam obliquã tibiã in phrygia mydas inuenit: geminas tibias marsyas in eadẽ gente lydios modulos amphion: dorios thamiras thrax: phrygios marsias phrix: cum tibiis canere uoce Troezenius dardanus instituit. Auctor est Plinius libro. vii. Diodo. uero libro. vi. scribit. Palladẽ tibiã eiusq; cantũ iuenisse.¶ Vt nup: bibimus. s.¶ Actus quũ fre. ordo est: quum dux neptunius actus freto fugit ustis nauibus.¶ Dux neptunius. Sextus pompeius intelligitur: qui fuga euaserat ex hispania: contractisq; infœlicis belli reliquiis cũ insuper ergastula armasset. Siciliam sardiniãq; habebat: iã & classe mediũ mare ilederat. O q̃ diuersus a patre: ille cylicas extinxerat: hic pyratas in patriã agitabat: hæc ex floro. Apianus aũt lib. v. scribit. Agrippã in sicilia pugnantẽ cõtra Sextũ pompeium naues in fugã adegisse: quaꝝ septem supra decẽ celeri cursu reliquas antecedẽtes ad pontũ delatæ sunt. Aliæ intercludẽte agrippa partim ab insequẽtibus ex impetu repulsæ sunt: partim insurgentes confractæ: aut igni absumptæ: quæcũq; uero in mari pugnã sustinebãt quæ gesta erãt intuentes seipsas dedere hostibus. Põpeius ipse ex classe se pripiens messanã subito cõfugit. Tres ex cæsaris augusti nauibus mari imersæ. Pompeii octo supra uiginti. Reliquæ aũt cõbustæ sunt: aut redactæ in ptãtẽ: aut ad terrã cõpulsæ perierũt. Septẽ & decẽ dũtaxat fuga elapsis: Põpeius post hæc cognita peditatus defectiõe ad hostes: uestẽ imutauit: & ex imperatoria priuatã sibi induit. Deinde ex messana in pontũ pfugit: ac septẽ supra decẽ quas præmisimus comitatus nauibus ad Antoniũ se cõtulit: peruenit tandẽ inter hostiũ manus. Titius aũt Põpeii exercitũ antonio asciuit: ipsum ꝓterea põpeiũ mileti iteremit: quũ quadragesimũ ætatis attigisset annũ: siue ꝓpria ad id ꝓuectus ira siue iubẽte antonio: sunt qui plancũ nõ Antoniũ id iussisse existiment: hæc oia ex appiani li. v.¶ Actus freto: opssus ĩ freto siculo ab agrippa.¶ Dux neptunius. Sex. Põpeius itelligit: quẽ appellat ducẽ marinũ: qñ prædonibus mari dominabat.¶ Vstis nauibus fugit: nauiũ quippe Põpeii octo supra uigiti mersæ sunt: reliquæ aut cõbustæ aut redactæ in ptãtem: septem & decẽ dũtaxat fuga elapsis: quibus e messana in põtum ad antonium se cõtulit. Sed mileti a titio Antonii pfecto iterẽpus est: ut pauloante dictũ ẽ latius.¶ Quæ detraxerat seruis. armauerat eni ergastula põpeius ĩ patriã habẽs siciliã & sardiniã.¶ Perfidis seruis: nõ eni põpeio cõtra romanos eorũ domios fauere debuerãt.¶ Romanus. ordo est. Romanus miles emancipatus fert uallũ & arma fœminæ: & põt seruire rugosis spadonibus eheu posteri negabitis: sunt ꝓterea q̃ dicant ehu duaꝝ syllabaꝝ esse: ego uero ĩ antiqs codicibus eheu reperi.¶ Romãus: miles. M. Antonius itelligitur: is enim post parthos exosus arma in ocio agebat: sed captus amore cleopatræ: quasi bene gestis rebus in regio se sinu reficiebat. Aegyptia mulier ab ebrio iperatore pcium libidinum romanum imperium petiit: promisit Antonius. Itaq; in patriam arma parauit. Pugnatum est ab augusto contra eum & cleopatram apud actium epyri promontorium. Prima dux fugæ regina cum aurea puppe ueloq; purpureo in altum se dedit: mox secutus antonius. Sed instabat uestigiis Cæsar: demum usq; in alexandriam persecutus est. Qua capta antonius sibi ipsi mortem consciuit. Cleopatra quoq; iuxta suum antonium admotis ad uenas serpentibus sic morte quasi somno soluta est hic finis armorum ciuilium fuit: hæc oia ex. L. Floro.¶ Emancipatus. i. sui iuris: & nullius potestati subiectus proprie autem filius uel nepos qui ab iugo a potestate uel manu patris uel aui est relaxatus: & sui iuris effectus emancipatus dicitur. Manumissus uero seruus dicitur a seruitute ereptus uel emissus. Itaque emancipatio pertinet ad liberos. Manumissio uero ad seruos. Marcus autem Antonius emancipatus dicitur a poeta: quoniã sui iuris erat: & nulli subiectus. Erant enim duo tunc simul orbis imperatores augustus: scilicet & ipse. M. Anto. quod latius ostendit plutarchus in antonii uita. Subiecit tamẽ se cleopatræ amoris gratia: posset etiam hoc referri ad omnes milites romanos cum cleopatra sentientes: quos appellat emancipatos: id est ab militia emissos & relaxatos. Nam Antonius post parthos exosus arma apud cleopatram quiescebat cũ suis omnibus.¶ Negabitis: sunt enim adeo fœda & indigna hæc: ut scilicet romanus miles fœminæ & spadonibus seruierit: ut uix credi ab ullo possint aut debeãt.¶ Fert uallum & arma fœminæ: gerit curam bellici apparatus cleopatræ. Vallũ aũt ipsa munitio dicitur: nam ualli sunt fustes quibus uallum munitur. Seu per uallũ

& arma fœminæ intelligit aureũ ſceptrũ & diadema reginæ:q̃ oſa Antonius gerebat cũ purpurea ueſte ingẽti bus gẽmis aſtricta ut ſcri. florus. ▽ Spadonibus: ſpado caſtratus aliqs dr a σπάω uel σπάξω qd̃ eſt aufero tra ho diuello: teſtes eni euellunt: aiunt p̃terea ꝯ eunuchus adoleſcens eſt. Spado uero ætate grãdior: dicit aut eunuchus ab ευνη. i. cubili & εχω cuſtodio: quia id hoium genus adhibebat ſeruandis cubilibus regũ & principum ευνουχιξω tamẽ caſtro ſignificat. ▽ Rugoſis: longæuis. ▽ Et ſpadonibus ſeruire rugoſis poteſt. Cum admiratione indignatiõeq; id legendũ eſt. Erant aũt ſpadones bello ꝓpoſiti cũ Antonio. Plutarchus eni in antonii uita ſic ſcribit. Addebat Cæſar hæc uerba: antoniũ quidẽ amatoriis poculis ſi ectũ ne ſe quidem regere ac gubernare poſſet pugnaturos aũt cõtra ipſum fore photinũ & mardionẽ eunuchũ & chardionem & iradem cleopatræ: tõſtricem quibus antonii imperiũ plurimũ gubernaret. In uita aũt põpeii oſtẽdit idẽ auctor photinũ quoq; eunuchũ fuiſſe: & ptolomei regnũ adminiſtraſſe dũ ptolomeus iunior eſſet. Hic ẽt ſenatũ primorum coegit ad conſultandũ quid de põpeio agendũ eſſet: itaq; cædendũ eſſe iudicarũt Conopeũ: id uelũ erat quo in ægypto ad arcendos culices utebantur: ut ſcribũt Herodotus & Porphyrio κωνωψ autem κωνωπωσ culex dicit. hoc utebat in ſua naui cleopatra quæ nauis antonias dicebat: ut ſcribit plutarchus. Florus uero aſſerit cleopatræ nauim auream puppẽ uelũq; purpureũ habuiſſe. ▽ Turpe: haud eni decebat iis delitiis uti in tãto bello. ▽ Ad hũc. i. aduerſus romanũ militẽ uidelicet. M. Antoniũ. ▽ Galli: multi reges antonio fauebãt: ſed inter alios ab eodẽ deſciuerũt anteq̃ pugna ſiciperet. Deiotarus & amynthas: qui quidem rex erat lycaoniæ & galatiæ: ut plutarchus edocet. Ephorus aũt Strabone teſte. li. iiii. Galliæ magnitudinẽ tradidit uſq; ad gades. Ergo gallacia galliæ pars erat propter amynthæ itaq; agmen hoc loco poeta inquit: gallos in antonium uerſos fuiſſe: quos poeta ipſe iccirco memorauit: ut romanorũ ignauiam magis argueret. ná quũ galli indignarentur ſpadonibus ſeruire: multo magis romani hac eadẽ re indignari debebant. Addit etiam aliud ꝯ hoſtiũ naues. i. ægyptiorũ latebant dũ pugnaret apud actiũ: & inter pugnandũ fugerunt. Romani uero contra patriam ipſam certabãt. Quorum fuere duces cũ ipſo antonio publicola. Cælius. M. Octauius. M. niſteius Canidius: ▽ Hoſtiliũ nauiũ puppes. Sexagita Cleopatræ naues intelligit. quæ quidẽ dũ nauale certamẽ haberet erãt in tuto loco nihil agẽtes. Plutarchus id oñdit his uerbis. Sed quũ agrippa leuũ cornu circũduceret coactus eſt publicola longius ſe extendere. quãobrẽ quũ media antonii claſſis abrupta eſſet turbatis ordinibus & ſiplicatis parumper trepidatum eſt: erat tamen commune certamen & pugna utrinq; æqua: quum naues. lx. cleopatræ quæ poſt magnas naues collocatæ erant: uelis ſublatis per medios pugnantes fugam arripiunt ſuoſq; perturbant. ▽ Portu latent. i. in tuto loco: erant enim poſt magnas naues collocatæ ut oſtendimus ægyptiorum naues. lx. ▽ Citæ: ideſt fugaces ueloces & fugæ aptiores. Siniſtrorſum itellige poſt naues ſiniſtri cornu: in quo cælius erat tanq̃ in tutiori. Antonius n. & publicola dextrum habebant: econtra uero Cæſar dextro cornu ſibi reſeruato ſiniſtro agrippam præfecit: auctor eſt plutarchus.

ℭ ACR. Quando repoſtũ cæcubũ ad feſtas dapes. ▽ Repoſtũ. i. ſeruatũ. Feſtis cõuiuiis impẽdendũ: ſcribit aũt de bello actiaco quod cũ Antonio & cleopatra a cæ. aug. geſtũ eſt. ▽ Tecũ ſub alta: in mecœnatis. ſ. domo: ▽ Sonãte mixtũ. t. ꝯ ẽ artificis miſcere lyræ tybiæ ſonitus. ▽ Hac. d. i. b. Tibiis barbaræ. i. phrygiũ lyra doriũ. ▽ Vt. n. a. cũ freto neptunius. d. f. u. n. hac deuotiõe inquit uicto antonio tecũ bibã. quanũc ſuperato ſexto põpeio: qui ſeruorũ manũ in ſicilia cõgregatã nauali p̃lio in ſꝛeto p̃didit: & inſula pulſus eſt. Vnde & neptunium ducẽ uocauit eligentẽ maritimũ cõflictũ. ▽ Minatus ur. uin. minatus eſt ſeruis fractis ergaſtulis. ▽ Romanus heu. heu poſteri negabitis. Emanciparus fœminæ: ad antonium rettulit: quem dicit pro mancipio cleopatræ datũ: nec a poſteris pro infamia credẽdũ: ut ſequitur quæ nephas egyptia cõiunx. ▽ Fert uallũ & arma miles. Quaſi p̃ceptis Cleopatræ Romani milites ſeruientes & arbitrio eunuchorum quorum illa obſequiis utebatur: rugoſi enim ætate fiunt. ▽ Sol aſpicit conopeum. Conopes græcæ culices dicuntur: & quia in ægypto multi ſunt: & habitacula quæ ſibi ægyptii faciunt ad arcendam: culicum moleſtiam conopea appellantur quæ reticulum dicunt ægyptiorum reginæ quod ſupra lectum tenderet aduerſum culices inter uexilla portatum. ▽ Ad hunc. ſ. contra Antonium: quia ad Cæſarem confugerunt: & æquos aduerſum antonium cum ſiſtro conuerterunt. ▽ Canentes. laudantes: ut regemq; canebant. ▽ Puppes ſiniſtroſum citæ: ueloces ad fugiendum: ut prima citæ teucris ponam certamina claſſis.

ℭ POR. Quando repoſtum cæcubum ad feſtas dapes. Ad hoc repoſitum: ut nõ niſi ad feſtas æpulas proferetur. ▽ Victore lætus cæſare: ut ex inferioribus apparebit eam uictoriã cæſaris auguſti ſignat: quam de antonio & clæopatra quæſiuerat. ▽ Tecum ſub alta ſicioui gratum domo: beatæ mecœnas bibam: ut nos obuictoriam cæſaris læti epulemur quippe cum ipſe ſit auctor eius uictoriæ. ▽ Sonante mixtum: tibiis carmen: lyra. ▽ Hac. d. i. barbaræ. ▽ Nimirum tibiis barbarum: diximus autem & ſupra tris eſſe ſpecies apud græcos omnium carminum: ionicum: lydium: barbarum. ▽ Vt. n. a. cum freto neptunius dux fugit uſtis nauibus. Vtnuper urbibus ſubaudiendum. Cum ſextus Pompeius freto ſicilienſi uictus fugatuſq; eſt neptunium dicere ſextum pompeium: noli ſimpliciter dictum accipere quaſi qui in mari dux fuiſſet. ſed ꝯ ad eum ſtulticia proceſſiſſet inflammatus in marinarum rerum fœlicitate: ut neptuni filium ſe diceret: & cyanea ueſte obducerentur. ▽ Minatus. urbi uincula quæ detraxerat ſeruis amicus perfidis. Et ſupra diximus ſextum pompeium etiam fugitiuis in ſicilia ſolliciratis claſſem armaſſe. ▽ Romãus heu. heu poſteri negabitis. Emanciparus fœminæ. Qui non intelligunt putant importunum tranſitum repente a ſexto pompeio ad antonium factum neſcientes redire poetam ad initium æglogæ ubi ait uictore lætus Cæſare: ubi de Antonio & cleopatra victorem uult accipi: deinde comparatione lætitiæ præſentis mentione facta Sex. Pom. & fugæ eius referentis id quod cœperat exequitur turpitudinem Antonii partiumq; eius. ▽ Heu poſteri negabitis: nõ credẽt inquit poſteri Romanos milites uelut dotales cleopatræ datos tam fœda ſunt hæc ut non uideantur ab ullo romano admitti potuiſſe: ordo eſt: romanus miles & ſpadonibus ſeruire rugoſis poteſt: adiuuandum hoc pronunciatione: ut & rei indignitas & indignatio dicentis exprimatur. ▽ Sol aſpicit conopeum. quaſi ræti genus eſt: ad culices prohibendos quo maxie alexandrini utuntur: quia ibi ex nilo culices abundant. ▽ Ad hunc fremẽtes uertunt bis mille equos galli canentes cæſarem: ſignificat equitum gallorum duo millia ab antonii partibus ad cæſarem tranfugiſſe: quorum mentio iam facta eſt: ut romanos qui ſub præpoſitis ſpadonibus æquo animo militarent magis oneraret per comparationem gallorum: qui hoc dedignati ad cæſarem ſe contulerunt. ▽ Hoſtiliũq; nauium portu latẽt puppes ſiniſtrorſum citæ. Ordo eſt. puppes hoſtilium nauium latent portu: allocutionem attende mirãdam συνεκδοχην περιφραστικην ſiniſtrorſum. citæ autem quod dixerat manifeſtum eſt alexandriam uerſum eſſe: intelligendum autem littore Epyri ubi pugna naualis cum Antonio fuit. ſi italiam petas in dextra neceſſe eſt. ſi alexandriam in ſiniſtra.

ℭ CHRI. Quando repoſtum. De bello actiaco in ſuperioribus abunde diximus: & quẽadmodum ad nutum cleopatræ cuncta geſſerit Antonius. ▽ Optat ergo. ut q̃primũ liceat ſibi conuiuari in uictoria auguſti: & inuehitur in antonii cõmilitones. qui turpiter cleopatræ ſeruiant. ▽ Sub alta domo. Credo turrim intelligere mecœnatis. Sonante carmẽ mixtum ti. Vt cithara tibiis carmen cantatur. ▽ Dorium. doricum ideſt græcum. ▽ Barbarum. phrygium. nam ut ſupra demõſtratum ẽ auctore Plutarcho hygris ſiue marſias eius filius primus in phrygia tibiam iflauit. ▽ Vt nuper: hac deuotione tecum nunc bibam qua tunc cum ſuperatus eſt ſextus pompeius. ▽ Neptũnius: quia mari bellum gerebat. ▽ Vincula quæ det ſer. Duplici nota afficit pompeiũ & ꝯ bellum patriæ inferret: & ꝯ ſeruos ad libertatem in epyro: & alibi conuocaret: ut heos contra patriam amaret. ▽ Romanus. Redit ad antonium & eius milites: qui emancipati. ideſt liberi poſſint ſeruire ſpadonibus qui reginam regunt: p̃ſertim cum ſint armis inſtructi quibus ſe in libertatem uendicare ualeant. ▽ Spadõibꝰ. caſtratis. ▽ Rugoſis. ná emaſculati cũ multũ de naturali calore amittãt palleſcũt utplurimũ: atq; ruge ſcunt. ▽ Conopeium. tẽtorii ſpecies eſt: ut ſi tu tamen aduerſus culices ἀπροτον κονοπον. i. culicibus. Arguit ergo delitias & mollitiem. Cleopatræ. quæ ĩ ſeuera romanorum militia ita laſciuiret. ▽ Galli. equites qui erãt in cæſariano exercitu. ▽ Siniſtrorſum. ſ. ad alexandriam.

Io triumphe tu moraris aureos
Currus & intactas boues.
Io triumphe nec iugurthino parem
Bello reportaſti ducem.
Neq; africanum cui ſuper carthaginem
Virtus ſepulchrum condidit.
Terra mariq; uictus hoſtis punico
Lugubre mutauit ſagum.
Aut ille cẽtum nobilem cretam urbibus
Ventis iturus non ſuis:
Exercitatas aut petit ſyrtes noto
Aut fertur incerto mari:
Capaciores affer huc puer ſcyphos:
Et chia uina aut leſbia.
Vel quod fluentem nauſeam coerceat
Metire nobis cæcubum.
Curam metumq; cæſaris rerum iuuat
Dulci lieo ſoluere.

ℭ ANT. Io triũphe. io uox eſt ouantis. Naſo li. ii. de arte. Dicite io pæan: & io bis dicite pæã. Decidit in caſſes præda petitia meos. Romulus ãt primus triũphũ iſtituit ſua ĩ urbe. triũphauit enim de cecinenſibus & antẽnatibus: hoc mõ. Vltimus ipe poſt pompã ibat purpurea ueſte amictus comãq; lauro coronatus: & ut dignitatẽ regiã ſeruaret curru quadriiugo inuectus. aliæ uero equeſtres pedeſtreſq; copiæ ſequebant inſtructæ egregie deos laudãtes patriis carminibus: ficq; urbẽ intrarũt: poſt pompã aũt & ſacrificium romulus extructo templo in uertice capitolini collis iouiquẽ feretriũ romani uocãt: cecinenſium in eo regis ſua manu interfecti ſpolia cõſecrauit. Hæc oĩa ex Dionyſii libr. ii. Quo autem pacto poſteri triumpharint latius diximus in Iuuenalis ſatyra. x. ▽ Iugurthino bello: bellum populus roma. cum iugurtha rege numidarum geſſit. quod magnum fuit & atrox. Demum a bocco maurorum rege & pacis auctore iſidiis captus eſt: & uictus ſyllæ traditus. & ab eo ad marium deductus: quem tãdem uinctum in triũpho marius duxit kalẽdis ianuariis cum magna gloria: quo die ẽt ſecundum conſulatum marius iniit fauente populo etiam contra leges: auctores plutarchus. & Saluſtius. Aphricanũ. P. Cornelius Scipio primus nomine uictæ a ſe gẽtis Aphricanus ẽ dictus. ut ſcribit Liuius & Plutarchus. Is natus annos. xxiiii. proconſul in hiſpaniam miſſus carthaginem nouam urbẽ oppulẽtiſſima: ubi carthaginẽſium duces omnẽ belli apparatũ & qcqd p̃cio dignũ hẽbant cõgeſſerãt: expugnauit diripuitq;. Haſdrubalis ide caſtra ui cœpit eo fugato cum paucis Maſiniſſam numidiæ regẽ romano populo ſua uirtute iunxit: hiſpaniæ populi omnes aut imperium aut ſocietatem romanorum acceperunt. Gaditani etiam ſponte ſe romanis dedidere. Scipio receptis pulſis carthaginenſibus. L. Lentulo & Manlio acidio p̃uincia tradita romã rediit: ubi paulo poſt cõſul declaratus eſt. Contendit poſtea in ſiciliam: e lilybeo deinde in aphricã iit una nocte Syphacis numidiæ regis caſtra & haſdrubalis altera cœpit atq; incẽdit. Poſt hæc. C. lælium & maſiniſſam cõtra ſyphacẽ miſit qua re in p̃lio ille raptus eſt: & ad ſcipionẽ ductus. Hannibal itaq; ex italia reuocatus fuit in patriam ubi apud Zamã uictus eſt a ſcipione: ſed e media cæde cũ paucis effugit: ſcipio aũt carthagine romano populo tributaria effecta exercitiũ ĩ italiã reduxit: itaq; celeberrimo triumpho urbẽ eſt iuectus auctores liuius & Plutarchus. ▽ Sup carthaginẽ. hic horatiũ alluſiſſe puto ad illius ſepulchri iſcriptionẽ. Nã ut plutarchus mẽoriæ tradidit frequentior fama eſt literni aphricanũ mortuũ. Ibiq; ex ſua inſtitutione ſepultum eſſe ne patria paternæ memor beneficiorꝫ ſuũ funus celebraret: monumẽtũq; ei factũ: ac ſtatuã ſuppoſitã quã poſtea tẽpeſtate diſiectã liuius ſe uidiſſe teſtat: p̃terea apud caietã in marmoreo ſepulchro æneaq; urna hæc inſcripta reperiunt. Deuicto hãnibale captæ carthagine. & aucto impio hos cineres marmore tectus habes. Cui nõ europe nõ obſtitit aphrica quõdã. Reſpice res hoium q̃ breuis urna p̃mit. Ad hæc igr allusit Hora. Quod ãt acrõ ſcribit apd alios nõ legi itercepta hiſtoria p̃ſertim liuii. Quod qdẽ ſi ipe olim ita legiſſet placeret utiq;. ▽ Terra mariq; ui

ctus hostis iã ad antoniũ poeta redit:quẽ dicit terra mariq; uictũ accepisse pullatũ sagũ:in uariaq; fugisse loca:ut augusti uictoriã oñdat.dixerat eni uictore lætus cæsare.Terra mariq;: quo tpe apud actiũ naumachia pugnatũ est terrestribus copiis ab antonio.Canidius ꝑat cũ.xviii.legiõibus & uiginti duobus milibus æqtũ.A cæsare Thaurus:qui utriq; instructa acie in littore quiescebant.euentum naualis pugnæ expectantes:interpugnandũ fugit cleopatra cũ nauibus.lx.secutus est eã antonius cũ sola quinqueremi:alexa & siculo dũtaxat comitibus.Eius classis quũ diu cæsari restitisset decima hora superata ẽ.Canidius postea noctu e castris fugit suosq; ꝓdidit:itaq; illi se uictori dedidere auctor ẽ Plutarchus.¶Sagũ.erat sagũ uestimẽtũ militare ut scribit nonius.Dicit aũt Hora.antoniũ post amissam classem pullatũ uestimentũ accepisse relicto punico.i.tyrio & purpureo.¶Aut ille.hostis.s.antonius qui fugiendo uaria loca adiit.¶Petit cretã iturus uẽtis nõ suis.hoc ait poeta:qm̃ Antonius fugiens quiqueremi ut cleopatrã assequeret:ab illa in sua naui receptus est: ficq; ad tænarum appulit ut docet Plutar.Vel uẽtis nõ suis.i.nõ ꝓsperis.nõ secundis:nõ exoptatis.Vnde & sapho inquit.Non agitur uento nostra carina suo.Est aũt tænarus promontorium laconicæ regionis peloponnesi.cuius limites sunt a septentrione corinthiacus sinus & isthmos:deinde creticum pelagus: ab ortu solis etiam creticum mare. ut Ptolomeus libro tertio scribit.Propter hæc igitur poeta inquit. Aut petit cretam &cætera. ¶Exercitatas aut petit syrtes noto. Antonius eni ab tænaro discedens in lybiã:peruenit cleopatra uero in cyprũ remissa est.Vt aũt hæ quæ in lybia erant copiæ ab antonio desciuerunt uoluit ille quidẽ sibi mortẽ conscisere.sed ꝓhibuerunt hi qui secũ erant delatus est igit alexandriã.¶Syrtes.Salust.in iug.scribit syrtes duos esse sinus prope in extrema aphrica ꝓpares magnitudine.pari natura quoq; proxima terræ ꝓpalta sunt.cætera uti sors tulit alta:alia in tẽpestate uadosa.nam ubi mare magnũ esse & sæuire uentis cœpit:limũ arenãq; & saxa ingentia fluctus trahunt.ita facies locorũ cũ uentis.simul mutat.syrtes a tractu noiatæ.Inter eas sitũ oppidũ lectis a sydoniis conditum.hæc ex illo συρω aũt trahо nobis significat.Solinus uero scribit q̃ utraq; syrtes ducentis quinq̃ginta milibus passuũ separant. sed aliquando clementior quæ minor est:eas inaccessas uadosũ ac reciprocũ mare efficit.cuius sali defectus uel increméta haud promptũ est deprahendere:ita incertis motibus:nunc in breuia rescindit dorsuosa:nũc æstibus inundat inquietis.De syrtibus ẽt Strabo li.iii.meminit:multaq; Luca.li.ix.¶Incerto mari.pro ipse incertus uel per incertum mare cuius nomen ignorabat adeo remotũ erat.¶Capaciores.postq̃ antonii fugã uictore cæsare patefecit:lætitiæ gra uina optima iubet afferri.¶Capaciores.ual de capaces & amplos:seu mauis ãpliores aliis.¶Scyphos.scyphus herculis poculũ erat.Ita ut liberi pris cãtharus herculẽ uero fictores ueteres nõ sine cã cũ poculo fecerunt:& nõunq̃ cassabũdum & ebriũ non solũ q̃ his heros bibax fuisse perhibet:sed ẽt q̃ antiqua historia est herculem poculo tãq̃ nauigio uentis ꝛmensa maria transisse:auctor est Macro.li.v.sat.¶Chia uina:aut lesbia:chia uina aruisia intelligit.Est eni aruisiũ promontoriũ chii:ex quo uinũ quod aruisiũ uocant.ut scri.Pli.li.xiiii.c.x.chios aũt insula est una cycladũ teste Solino homeri sepulchro aliis antecedens.Strabo ẽt docet li.xiiii.chium & lesbũ uina optima ferre.De lesbo aũt plura diximus ode prima.¶Nauseã coerceat.nausea ꝓprie uomitus dr.qui fit propter sentinæ fetidã aquã.unde & a nauis dr.Tradũt aũt optimo uino comprẽmi uomitũ.utq; celsus lib.ii. ait stomacho idoneũ est uinũ austerũ licet iam asperũ sit.itẽ refinatũ;& Pli.li.xiiii.scribit uini naturam esse exhaustu accendere calore uiscera intus:foris infuso refrigerare.¶Dulcis lyeo soluere.lyeus bacchi nomẽ:ab λυω quod est soluo: eo q̃ mentẽ & membra uinum dissoluat.unde sequitur paralisis:de quo etiam ode.vii. diximus Pli.ꝑterea li.xiiii.scri.nimio potu gigni fere rerũ oĩum obliuionẽ;mortẽq; mẽoriæ.furoremq; etiã.

¶ACR. Intactas.paratas ad sacrificandũ pro triũpho:intactas aũt integras & sinceras.ut & intacta totidẽ ceruice iuuencas.¶Nec iugurthino paré.Nõ tanta ait gloria triũphauit marius de iugurta.¶Super.contra deuicta eni carthagine uirtute Scipionis africani:cum afri aduersũ romanos denuo rebellarẽt consulto oraculo responsum est.ut sepulchrũ scipiõi fieret:quod carthaginem respiceret:tunc leuati cineres eius sũt & piramide in uaticano constituta & humata in sepulchro eius in portu carthaginem respiciente.¶Hostis: Antonius.¶Punico.purpureo sago aut patrio.¶Ille.metellus siue antõius:unde & metellus creticus dictus est.¶Cẽtũ.n.c.u.ut Centũ urbes habitant magnas uberrima regna.¶Vẽtis iturus nõ suis:nõ ꝓsperis:nõ optatis.¶Exercitatas aut petit syrtes noto.nõ noto petit.sed noto exercitatas:hoc est uẽto tempestuosas & naufragas.¶Aut ferẽt incerto mari:pro ipse incertus & luridus quo casus attulerit.Vt ibant obscuri sola sub nocte per umbrã. ¶Capaciores:pro lætitia maiores.¶Fluentem imminentem:aut præ potu nimio flentem.¶Metire nobis.c. imple uinum bonum quod aduersum nauseam prosit.¶Curam.i.sollicitudinem & metum de absentia cæsaris uenientem ebrietate sopiri.¶Dulci lyeo soluere.pellere.ut.Nunc uino pellite curas.

¶POR. Io triũphe moraris aureos currus:q̃si deũ inuocat triumphũ:tu inqt moraris currus: qui iã parati sunt.Et ĩtactas boues.i.indomitas nõ sic dixit:quasi fœminis tũ triũphãtes sacrificẽt:sed qa metro quid gratius fœmININO grie boues q̃ masculino dicunt.Deniq; ut Vir.Ille meas errare boues ut cernis.¶Io triumphe:nec iugurthino paré bello reportasti ducẽ.nõ tanta inqt gloria.C.marius de iugurtha triũphauit.¶Terra mariq; uictus hostis punico lugubre mutauit sagũ:hoc est deposuit coccineã clamidẽ Antonius.quasi imperator utebat & accepit lugubrẽ.i.nigrã:& utrũ ob luctũ uictæ partiũ hoc facit an ut in fuga lateat.¶Exercitatas aut.pe.syr.noto.Nã & alibi ait undas exercet auster incerto mari.αυλοφορα.Ad ipsum idest ipse ferẽt in certus consilii.¶Vel qd fluentem nauseam coerceat.Metire nobis cæcubum:quia austerissimum est cæcubũ uinum merito nauseam coercet:& metire inquit:quia ciatho hauriebat ex cratera uinum.

¶CHRI. Io.uox gaudiũ exprimens.¶Iugurthino.in quo de iugurtha triũphauit Marius.¶Neq; aphricano:qui de carthagine triũphauit.¶Super carthaginẽ:nã excellentius fuit carthagine sepulchrũ Scipionis. ¶Hostis.carthaginensis.¶Mutauit sagũ lugubre.i.pullatum.¶Punico.i.purpureo.i.accepit lugubre pro purpureo.¶Aut ille,hannibalem intelligit,qui exul a patria factus diutius uagatus est.

Argumentum. ODES. X.

¶ANT. Mæuius poeta; pessimus tũ maronis tũ horatii.æmulus uti & bauius erat hic mæuio nauigaturo tempestatẽ poeta ꝓprecatur hac ode.¶Mala soluta nauis:metrũ est simile prioribus.¶Mala alite.malo auspicio.¶Differat:spargat.¶Orion cadit.i.occidit:de hoc aũt supius in odis.¶Graia uictoq; manus: de hac re legito.Maro.li.i.æn.ibi.Pallas ne exurere classẽ argiuũ &c.¶Pallor luteus.Violaceus pallor & croceus: uñ ẽt Hora.li.iii.car.ode uero.x.inqt:nec tinctus uiola pallor amãtiũ.Et Maro i buco.Mollia luteola pĩgit uacinia calta.Et Apule.lib.xi.inqt. Nunc albo candore lucida. Nũc croceo flore lutea:nunc roseo rubore flãmida.¶Opima præda.Cadauer mæuii intelligit:quod pingue fuisse innuit:opime hostiæ præcipuæ pingues dicebantur:ut festus ait.& opima magnifica & ampla ꝓpolia.¶Libidinosus: capt huic olentẽ meuium apte comparauit.

Ode.x.di.dist.ĩpcat tẽpestatẽ ĩ mæuiũ.

Mala soluta nauis exit alite
Ferens olentem mæuium
Vt horridis utrũq; uerberes la
Auster memento fluctibus: ctus
Niger rudentes eurus inuerso mari
Fractosq; remos differat.
Insurgat aquilo quantus altis mõtibus
Frangit trementes ilices
Nec sydus atra nocte amicum appareat
Qua tristis orion cadit.
Quietiore nec feratur æquore
Quam graia uictorum manus
Cum pallas usto uertit iram ab ilio
In impiam aiacis ratem
O quantus instat nautis sudor tuis
Tibiq; pallor luteus
Et illa non uirilis eiulatio.
Præces & auersum ad iouem
Ionius udo cum remugiens sinus
Noto carinam ruperit.
Opima q̃ si præda curuo littore
Porrecta mergos iuuerit:
Libidinosus immolabitur caper
Et agna tempestatibus.

¶ACR. Mala so.Solui dicit nauis quãdo de statiõe uel portu dimittit:ut soluite uela citi.¶Alite:hic & hæc ales: sed hic ꝓ auspicio posuit alite.¶Olentẽ:putẽtẽ:ut allia serpillũq; hærbas cõtundit olẽtes:de quo & Vir. Qui bauiũ nõ odit.amet tua carmia mæui.¶Horridi.u.u.l. Tẽpestatẽ ꝓrecat mæuio nauigãti.¶Differat.cessare faciat.¶Mõtibꝰ altis:q maiori tẽpestati subiacẽt altitudie sui.¶Tremẽtes. cõmotas & ui uenti iclinatas.¶Nec sy.a.n.nigra sine amico nauigantibus lunæ lumine hoc est prospero: ut nec cãdida cursum luna negat.¶Qua tri.o.tẽpestuosus in occasu.n.signi ipsius maxie tẽpestates emergunt: ut nimbosus orion.¶Cadit:occidit ut suadẽtq;cadẽtia sydera somnos.¶Quietiore nec.f.æ.ꝓ minus concitato.¶Quã graia.u.m.Talẽ nauigationis optat errorẽ:qualem post troiæ excidium laborem græci uictores pertulerunt: aut naufragium reuertentes in monte caphareo.¶Cũ pal.u.u.i.a.i.minerua.n.sacerdote sua ab aiace uitiata irã uerterat a troianis in græcos:ut pallas ne exurere classem argiuũ atq; ipsos potuit submergere ponto.Vnius ob noxam & furias aiacis oilei.¶Et illa non uirilis eiulatio:plãctus ratiõis expers & magis fœminis cõueniẽs:ut fœmineũ clamorẽ ad sydera tollũt:& Iuuena.flagrantior æquo non debet dolor eẽ uiri.¶Auersum: nõ audiẽtem & iratũ:ut auersa deæ mens ¶Ionicus.hadriaticus.¶Carinã rupit:nauem soluerit tẽpestate:a parte totũ. Carina.n.totius nauis compago est.¶Opima.præcipua aut pinguis.¶Porrecta mergos iuuerit:hoc est si cadauer mæuii in littore eiectum marinis auibus iacuerit cibus.¶Porrecta.extenta:ut quaq; iacet medium rhodope porrecta sub axem.¶Libidinosus imolabit cap.Similitudini impudici & petulantis poetæ:animal comparat immolandum si mortis eius uoti compos exiterit.

¶POR. Mala soluta nauis exit alite ferẽs olẽtẽ mæuiũ:hinc e mæuius iportũissimus poeta:quẽ & Vir.cõsimili cõtumelia noiat. Qui bauiũ nõ odit amet tua carmina mæui.Olẽtẽ aũt ꝓ putido dictum accipe. Est.n. σχημα λυπτοτης.¶Mala alite:hoc est malo auspicio:& attẽde alitẽ hic femiogñe dixisse: alibi masculino. ut q̃ẽ ministrũ fluis alitẽ.¶Vt horridis utrũq; uerberes latus auster memẽto fluctibꝰ:iocũde q̃si uẽto plenti ꝓcipiat:& utrunq; latus nauis utiq; itelligẽdũ est.¶Niger rudẽtis eurus inuerso mari.qd est euersо mari an cõtrariis fluctibus.¶Qua.t.o.cadit:q̃ nocte.f.¶Cũ pallas usto uertit irã ab ilio in impiã aiacis ratẽ hoc ẽ ex Vir.lectiõe satis notũ.Et illa nõ uirilis eiulatio eiulatio potius id dr qd ẽ q̃si gemitus flẽtis.τεοπος ονο μοτοποιια:ionius udo cũ remugiẽs sinus notho carinã ruperit:udo aũt notho hoc ẽ aquoso ac pluuioso.¶Opima q̃ si p̃da curuo littore:opimã p̃dã corpus ipsius mæuii itelligamus ex quo apparet pinguem fuisse.

¶CHRI. Mala soluta nauis exit alite.Ominat mala nauigaturo mæuio.¶Mala: qa i fœmiogñe ꝓ malo augurio ponit:ut ait Acron.¶Oientẽ.male olẽtẽ & referẽ ad famã.¶Cadit:qa i occasu maxie nocet.¶Quietiore nec ferat.Ferũt mineruã aiaci oilei filio uæhemẽter iratã fuisse:q̃ ille i luo tẽplo cũ casandra cõcũbere ausus sit.Quapp fulmie eius nauẽ cõbussit:& ipsũ iteremit quã fabulã in.i.li.æn.ponit Vir.Vertit irã ab ilio. Nã ilio exusto troianos ulta fuerat. Itaq; cõuertit irã in aiacẽ quẽ nondũ erat ulta.¶Nõ uirilis:nã eiulabis ut fœmia præ timore naufragii:neq; uirilẽ grauitatẽ obseruabis.¶Præda.f.cadauer tuũ ex naufragio ad littus reiectũ.¶Iuuerit mergos:qa tepascent.Mergi aues aq̃ticæ a facilitate mergendi noiati.¶Libidinosus: ꝓ libidinoso.f.hoie.¶Agna tẽpe.quoniã illa cã mortis fuerit.

Argumentum. ODES. XI.

¶ANT. Amico pectio scribẽs Hor.ait uersus cõponere nõ iuuare se ut oli.ẽ.n.graui amore perculsus lyeilti pueri.¶Pecti nihil:primus uersus hexameter iãbicus ẽ secundus uero duos habet dactylos cũ cæsura post: &

¶Ode.xi.dicolos distrophos ad pectiũ.

Pecti nihil me sicut antea iuuat.
Scribere uersiculos amore perculsum graui:

quattuor de iãbico uersu. ¶ Hic tertius decẽber: ordo ẽ hic tertio decẽber decutit honorẽ syluis: ex quo de stitit furere inachia: in decẽbri aũt folia cunctis pene arboribus excidũt: paucæ enim excipiunt. ¶ Inachia de hac ea de sequenti etiam ode meminit. ¶ Heu me: ordo est heu me q̃ta fabula fui per urbem: nã pudet tanti mali: & pœnitet cõuiuiorũ. ¶ Arguit: ostendit. ¶ Latere imo: latera enim gemitu laborant. ¶ Spiritus. anhelitus. ¶ Contra ne lucre. ordo ẽ: quærebar ne tibi applorans o pecti nihil ualere contra lucrũ candidũ ingeniũ pauperis calentis: simul deus inuerecundus mero feruidiore pmorat arcana loco. ¶ Lucrũ. i. auariciã meretriciã: ob quã diues riualis horatio præferebat: hinc & Ouidi. lib. ii. de arte inq̃t: Ipe licet uenias musis comitatus homere. Si nihil attuleris ibis homere foras. ¶ Calẽtis amãtis. ¶ Inuerecundus deus: uel bacchus uel cupido. ii eni reddunt inuerecũdos. ¶ Arcana pmo. latius iã iã supius de uini effectu patuit. Est aũt sensus: q̃ ubi uino icalauerat secreta sua pectio manifestabat cõquerẽs q̃ eius igeniũ cãdidũ nil ualeret apd' auarã meretricẽ. ¶ Libera bi. i. ita libera qdẽ ab amore. ¶ Ingrata fomẽta: q̃rimonias itelligit nil amori pficiẽtes. ¶ Fomẽta: medicamẽta. ¶ Sũmotus. p. i. honestas nunc ab amore submota desinet amori potentissimo certare. Est aũt sensus: q̃ si liberit: non magis amori uacabit. ¶ Vbi hæc. i. me nolite amori subiicere. ¶ Te palã: corã te pectio. ¶ Seuerus: grauis cõtinẽs. ¶ Hæc lau. q̃ submotus pudor desinet certare iparibus. i. q̃ cõstãs esse uolebã. ¶ Iussus a te pectio. ¶ Postes: inachiæ. i. ¶ Nunc gloriantis: lycisti amore pueri arderenunc innuit.

¶ ACR. Pecti nihil sicut aũ iuuat. Metrũ prio uersu ternariũ iãbicũ. Secũdus ex pẽtimemeri dactilica & iãbica. Alii dicũt eẽ ternariũ iãbicũ q̃dratũ a dactilo & iãbico. ¶ Pecti nihil me sicut ãtea iuuat. i. u. dicit se amore detẽtũ ad faciendũ uersus nec delectationẽ hẽre nec aĩam. ¶ Expetit. exeq̃t. ¶ Siluis hono. de. hyemem significat per casus foliorũ: ut cũ siluis aquilo decussit honorẽ. ¶ Heu me per urbẽ nã pu. tanti mali. i. q. f. nõ conuiuiorũ pœnitet: sed q̃ fabula fuerit. ¶ Conuiuiorũ: q̃ ut finẽ amoris eius oĩderet sub pœnitudine recordat. ¶ In qs. in qbus. ¶ Lãgor: stupor siue animi torpor: siue cruciatus: qui solet amatoribus euenire. ¶ Arguit. probat: ut degeneres aios timor arguit. ¶ Et latere pe. i. f. qa & suspiriis aliquotiẽs amor pducit ut ille suspirãs imoq̃ trahẽs a pectore uoces: ¶ Cõtraq̃. i. cõtra meretriciã cupiditatẽ: q̃ lucrũ captãs riualẽ: pferebat horatio: q̃rit igeniũ poetæ optimi nil ualere. ¶ Inuerecũdus deus. Dyõi. ¶ Simul: postq̃ ut q̃ simul iuersũ cõtristat aquarius annũ. ¶ Feruidiore mero. a. p. hoc est uino accendebatur in amorem. ¶ Quod si meis inæstuet p̃cor: ut iracũdia cõmotus amatam a qua spernebatur & ipse contemneret. ¶ Ingrata: sine affectu insita: ut frustraq̃ laborem ingratum trahit: & ibi eni de equi coitu loquæbatur. ¶ Fomenta. u. nil mal. i. quærelæ in solatia doloris nec desiderio afferunt fructum. ¶ Ferebar incerto pede: ebrius: ut Terent. neq̃ pedes neq̃ mens. ¶ Dura implacabilia: quia exclusus limine est: dum amaret ait infregi latus. ¶ Lycisi. delicati pueri: cuius amor superbiam meretricis me fecit cõtemnere quam amabam. ¶ Vnde expedire non a queant. i. c. nullis ait consiliis a pueri eius amore nisi forsan alio amore reuocabor. ¶ Candidæ pulchræ: ut candida dido. ¶ Teretis: gracilis.

¶ POR. Pecti nihil me. i. a. i. Pectium contubernalẽ alloquitur indicans occupato sibi amore lycisi pueri non libere uersus scribere. ¶ Hic. t. d. ex. q. d. i. f. f. h. d. siluarũ honorem folia arborum: & Vir. dixit: Frigidus & syluis aquilo decussit honorem. Reuera autem mense fere decembris spoliantur arbores foliis. ¶ Heu. m. p. u. q. f. f. hoc autem quasi iuxta se positum illatum est: nam pudet tãti mali quod ideo intulit. ut ostenderet cur ingemuisset. ¶ In quis. a. l. &. f. a. arguit media syllaba producte pronunciandum. quia præsentis temporis est. ¶ Et latere. p. i. f. spiritum latere peti non pectore ait: quia in suspirando constat latera laborare. ¶ Contraque lucrum nihil. u. c. p. i. contra lucrum contra studium lucri: idest contra auaritiam. Sensus autem est. quærebar tibi plorans: q̃ candor animi mei & honesta simplicitas sine diuitiis nihil gratiæ haberet apud auaram puellam. Quærebar applorans tibi simul calentis inuerecundus deus. ¶ Feruidiore mero. a. p. loco & utiq̃ amore calentis accipiendum. Sensus uerus est. ¶ Cum ebrietas seueritatem pepulerat pectore meo: tum ego amoris mei iniuriam flens apud te quærebar. ¶ Inuerecundum ergo deum: liberum uult intelligi: q̃ inuerecundum se per uiolentiam faceret. ¶ Quod si meis inæstuet præcordi. libe. bil. cõfundit lectorẽ uarietas elocutionis. ¶ Obliqua. n. mõ rõne transiuit ad rectam: nam supra obliq̃ dixerat: q̃rebar tibi nihil ualere candidum pauperis ingenium: at hæc iam est recta. q̃ si meis inæstuet p̃cordiis. ¶ Desinet. i. c. f. p. Imparibus

A amore qui me præter omnes expetit
Mollibus in pueris aut in puellis urere.
Hic tertius december exquo dedisti
Inachia furere: siluis honorem decutit.
Heu me per urbem: nam pudet tanti mali
Fabula quanta fui: conuiuiorũq̃ & pœnitet:
In quis amantem languor & silentium
Arguit: & latere petitus imo spiritus:
Contraq̃ lucrum nil ualere candidum
Pauperis ingeniũ quærebar applorans tibi
Simul calentis ut inuerecundus deus
Feruidiore mero arcana promorat loco.
Quod si meis inæstuet præcordiis
Libera bilis ut hæc ingrata uentis diuidat
Fomenta uulnus nil malum alleuantia
Desinet iparibus certare submotus pudor.
Vbi hæc seuerus te palam laudaueram
Iussus abire domum ferebar incerto pede
Ad non amicos heu mihi postes & heu
Limina dura: qbus lumbos & ifregi latus.
Nunc gloriantis quamlibet mulierculam
Vincere mollicia: amor lycisti me tenet:
Vnde expedire non amicorum queant
Libera consilia nec contumeliæ graues
Sed alius ardor aut puellæ candidæ
Aut teretis pueris longam renidẽtis comã.

mulis. i. qui largiri multa possunt cum ego non possim. Imparibus autem certare per datiuum casum figuratum est ut Virgilius. Tibi certet amyntas. ¶ Vbi hæc seuerus te palam: hoc est seuere dixeram arrogans mihi constantiæ laudem. ¶ Iussus abire domum: a te. i. Quibus lumbos & infregi latus: unde expedire nõ. a. q. i. c. Bene libera: quia ueri amici bene solent delicta amicorum reprehendere studio emendatiõis. ¶ Nec cõtumeliæ graues: non iam amicorum sed ipsius pueri qui amat. ¶ Aut teretis pueri. i. recta crura aut brachia habentis: teres autem in longum rotundum dicitur.

¶ CHRI. Pecti nihil me sicut. Querela de amore ad pectium familiarem suũ. Quo. i loco amorem abominando omnes ab illo deterrere conatur. ¶ Nihil me iuuat ut antea. Ostendit magnitudinem amoris a quo non lætitia quadam proueniat: ut iuuet illum scribere. ¶ Tertius december. tertius annus. ¶ Honorẽ. frondes illæ enim arborum honos sunt. ¶ Heu. ostendit amantiũ miserias. Fabula quanta. Sententia & a Petrarcha nostro traducta ad suum primum carmen. ¶ In quis. pro quibus: Langor autem ex animi ægritudine. Et silẽtiũ quia secũ assiduo multa taciturni cogitant amantes. Vel notat illud incipit affari mediaq̃ in uoce resistit. ¶ Et spiritus petitus ab imo latere: idest suspirium. ¶ Arguit: idest indicat amorem. ¶ Cõtraq̃ lucrũ. Quærebat q̃ lucrũ nihil ualeret cõtra igeniũ cãdidũ. Snia est: q̃ nõ pfit sibi qd' cæteris pdesse solet. Nã q̃ paupes sũt: qm tura rerũ necessariarũ assidue pmunt: solẽt aut nõ icidere in amorẽ: aut plapsi facile inde liberari. Amor. n. ex ocio & lasciuiori uita nascit. Negociis aũt & labore facile pellit. Quopropter & Naso noster. Quæritur ægyptus quare sit factus adulter: in promptu cã est desidiosus erat: & alibi. Ocia si tollas periere cupidinis arcus. Quapp & terentiãus Menedemus filio amorẽ ex nimio ocio natũ exprobrat. Et se iccirco i amorẽ nõ icidisse affirmat: qa adolescẽs urgẽte necessitate cũ sũmo labore militare coactus sit. Hæc autẽ dicit non ualere in se qm̃ eũ sit sibi igeniũ cãdidũ. i. sine macula pstertim auariciæ lucrũ & cupiditas hẽndi nihil ualet ad amorẽ pellẽdũ. cũ ipe sua uiuat pauptate cõtentus. ¶ Applorans tibi: ipudẽs uideri possit poeta: q̃ suã lasciuiã graui uiro apiat. Sed excusat q̃ tortus eodẽ tpe & uino & amore arcana suo loco. i. ex intima mente pmere. i. manifestare cogeret. ¶ Deus: de baccho itelligi põt: q̃ suo uino hoies ad oia arcana pdẽda ipellit. Nã uinũ tormẽti spẽs est: uñ ipse alibi: Et uino tortus & ira. Põt intelligi & de amore: ad quẽ si uinũ accedat: oia arcana palã fiũt. ¶ Inuerecundus. i. q̃ hoies iuerecundos facit. Hoc eni utriusq̃ dei est. Quod uerba sunt qbus apud me cœnatẽ urebat. ¶ Bilis: ira. ¶ Libera. nõ ipedita ab amore. ¶ Diuidat uẽtis. i. dispdat & a me dimoueat. Fomẽta a fouẽdo dfir oia q̃ fouẽt: & alũt & noxia amitigãt. Vñ & lauacra & q̃dã alia dolorẽ mitigãtia: & uire s restaurantia medici fomẽta uocãt. Sed hic fomẽta dixit suas q̃relas: q̃ & si leuamẽ aliqd' afferre uideant in amore: tñ ipsã amoris ægritudinẽ nõ minuũt. Desinet certare pudor ipibus uiribus. i. pudor iã submotus desinet certare imparibus uiribus: ut hactenus certauit: & uictus est. Sed certabit supioribus: & uincet. Vbi hæc: Ondit q̃ sæpe ira pciti amatores magnifice aduersus amorẽ loquuntur. Sed paulopost. Iterũq̃ resurgens sæuit amor: a quo uicti rursus illi cedimus: & i eius ditionẽ redimus. Ergo & poeta cũ hoc pposito a mecœnate: domũ rediret intereũdũ a proposito deiectus a uia sua: ad ædes amicæ deflectebat. ¶ Incerto. p. Vacillanti a principio aio domũ ne an ad amicã se recipet: hinc. n. ira illic amor diuersa suadebat: ut mõ aliquot passus huc. aliquot rursus illuc dirigeret. ¶ Limia dura: q̃ mihi pnoctãti duræ pbebãt cubile. ¶ Libera. i. sũma ai libertate prolata. ¶ Ergo uera & recta: & of adulatiõe uacãtia. ¶ Cõtumeliæ. Duo. n. posuit: q̃ multũ ualẽt ad fugãdũ amores aut recta cõsilia amicorũ: q̃ & rõnibus & auctoritate nos moueãt: & iniuriæ a re amata acceptæ. Addit postremo ultimũ remediũ: ut si nõ põt tolli amor: fiat pmutatio. Nã ut est i puerbio clauus clauo trudit: sic amor amore tollit. Hic Oui. successore nouo tollit ois amãs.

Argumentum. ODES. XII.

¶ Ode. xii. dicolos distrophos in mulierem libidinosam.

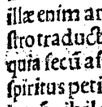

Vid tibi uis mulier nigris dignissima barrhis?
Munera cur mihi? q̃d ue tabellas
Mittis nec firmo iuueni neq̃ uaris obese?
Nanq̃ sagacius unus odoror
Polypo: an grauis hirsutis cubet hircus i alis
Quam canis acer ubi lateat sus.
Quis sudor uietis: & q̃ malo undiq̃ mẽbris
Crescat odor cum penne soluto.
Indomitam pperat rabiẽ sedare: nec illi
Iam manet humida creta colorq̃
Stercore fucatus crocodilli: iamq̃ subando
Tenta cubilia tectaq̃ rumpit.
Vel mea cum sæuis agitat fastidia uerbis
Inachia langues minus ac me

¶ ANT. In mulierẽ & deformẽ & olẽtẽ hic iuehit q̃ q̃dem sæpe horatio tũ munera tũ lras mittere solebat ueneris gra. ¶ Quid tibi uis: ode ẽ similis. vii. li. i. ¶ Barrhis. i. elephantis: quorũ quidẽ coitus auersus ẽ: uti & leonũ: lyncũ: camelorũ: tigriũ: & rynocerotum auctor est Solinus dicit aũt illã elephantis dignam: qm̃ auersi coeũtes eius deformitatem uidere nõ possent. ¶ Tabellas: pugillares triplices itelligit: a tribus. i. foliis: q q̃dẽ rebus amatoriis & leuioribus seruiebant. Martia. libro ulti. Tũc triplices nros nõ uilia dona putabis. Quũ se uẽturam scribet amica tibi. ¶ Nec firmo iuueni: erat. n. natus annos. L. ut supius ostendit. Neq̃ naris obesæ. i. crassæ: nã interdũ ẽt in naribus carũculæ q̃dã fisles mulieribus mãmis nascunt: eæq̃ imis ptibus q̃ carnosissimæ sunt ihærẽt: auctor ẽ celsus lib. vi. hñtes itaq̃ talia odorẽ aliquẽ non facile sentiũt. ¶ Nãq̃ sagacius unus: ordo est namq̃ unus ego solus &c. Polypus. i. carũcula mõ alba mõ fubrubra: q̃ nariũ ossi inheret: & modo ad labra pendens narẽ implet: mõ retro p id foramen quo spiritus a naribus ad fauces descẽdit: adeo increscit: uti post uuam conspici possit: strangulatq̃ hoiem maxime austro aut euro flante: fereq̃ mollis est raro dura. Auctor est celsus lib. sexto. ¶ Hyrcus. idest hirci fœtor. qui sub brachiis esse aliqbus solet ob humorẽ illuc deflu-

entem: unde alexander aprodiseus in problematis ait: Cur axilla iter alia loca multo grauissime olet: utrũq; spiramẽtis fere caret: grauis ãt odor in his ꝑcipuus est ꝑp putredinẽ q̃ ibi gignit ob humiditatis morã: q̃ nec dimouet: nec exercet. Phus item particula. x. ꝓblema. scri. cur alæ oium maxĩe partiũ nostri corpis male olẽt Vtrũq; oium minime respirare ꝓnt: malus ãt odor locis hmõi cõtrahi maxime solet qm̃ putredo quiete iterioris qualitatis cõsistit: an iõ q; imobiles ie xercitataeq; habent. Scribit ẽt ibidẽ cur hoies qui uirtus redolent fœdius q̃ hirci oleant: quũ se odorifice ungentarint: an hoc ĩ multis accidet solet: uelut cũ acido dulce cõmixtũ est dulcius totũ exultat: tum ẽt omnes postq̃ sudarũt grauius olent: unguentum aũt concalefaciendi uim habet: itaq; sudorem potest prouocare. ¶ Vietis membris. i. languidis: sine ui & naturalibus priuatis uiribus quod Festus edocet. ¶ Soluto penne: emisso uirili semine. Pennẽ. n. caudam uocabant: inquit Festus a pendendo quidem. Humida creta: erat in medicaminibus & chia terra candicãs: usus ad mulieꝝ maxime cutem: lactei coloris ẽ hæc auctor. Pli. li. xxxv. Humida ob cotus sudorem. ¶ Phucatus. φυκοσ color dr̃ latine. Phucũ dicunt uerso u graeco in u. ¶ Stercore cro. est crocodillo uita in aqua terraq; cõis. Duo aũt sunt eoꝝ genera: aliqs multũ infra magnitudinem in terra tm̃ odoratissimisq; floribus uiuit ob id ĩtestina eius diligẽter exgrũt iucũdo nidore refracta crocodilleã uocãt oculoꝝ uitiis utilissimã cũ porri succo inunctã: & cõtra suffosiones uel caligines: illita quoq; ex oleo cyprino molestias in facie enascentes tollit. Ex aqua uero morbos oẽs: quorum natura serpit in facie nitorẽq; reddit: lentigines: tollit: ac uaros omnesq; maculas. Auctor. Pli. li. xxviii. subando: subagitando: est. n. a suibus tractũ. quũ libidinẽ prouocãt. ¶ Tẽta. strata. Tecta. linteis aeculcitra. ¶ Vel me quũ. ordo ẽ. uel q̃ malus odor undiq; crescat uietis membris: quũ sæuis uerbis agitat mea fastidia. ¶ Inachia la. uerba sũt illius anus ad Horatiũ. ¶ Ac me. iũ me. ¶ Mollis. s. es. Ad. u. o: ad unũ coitũ. ¶ Pereat. ordo est. male peat lesbia: q̃ q̃renti. s. mihi. taurũ mõstrauit te inertem. ¶ Taurũ. i. uirũ uenereũ ac fortẽ ut taurus est nã: ut phs scribit li. v. de aĩalibus. uaccæ tauros non patiunt ꝓp rigorẽ genitalis: nimiãq; tentiginẽ: sed clunibus subsidentibus semẽ recipiũt genitale: id autem & nos uidimus. ¶ Chous. chos insula ẽ ĩ caria: ut scribit Mela. Stra. li. x. iter cycladas numerat li. aũt. xiiii. docet & ĩsulã & urbẽ chõ appellatã urbs uero nõ magna ẽ. sed optĩe oium hitata & aspectu iucũdissima: his q eo nauigãt ĩsulæ magnitudo ẽ. ad. ccccc. &. l. stadia tota fertilis: & quẽadmodũ Chius & lesbus optĩo uino abũdãt: uiri choi illustres fuerũt: hyppocrates itẽ Simus medicus: philetas poeta simul ac iudicialis nycias: q choorum tyrãnus fuit & aristõ: hic fuit Thenomestus uir clarus in administranda repu. nyciæ æmulus. ¶ Iteratæ. i. de purpura dibapha. i. bis tincta ĩtelligit de q̃ latius in odis. ¶ Tibi. horatio. s. Mulier. s. uolebat. n. Horatiũ purpura ornare ita optima ut iter cõuiuas æquales etiam ab alienis uxoribus magis diligeretur.

¶ ACR. Quid tibi uis mulier. Eadẽ q̃ supra alloqt ĩpudẽtẽ ĩ amorẽ suũ. ¶ Nigris barrhis. elephãtis a barrhitu dictis: aut certe nigris ĩdis siue mauris q nigri sũt. ¶ Mũera qd mihi qd ue tabellas: qd mihi ĩqt mũera aut codicillos amatorios dirigis dũ libidini tuæ nec sicut iuuenis sufficiã: nec fetoris tui nescius sim. ¶ Polyan. g. dicit se nec putorẽ nariũ nec hircoꝝ ferre quo illa laborabat: ab hircoꝝ. n. fœtore dicti sũt. & olẽtis titili. q̃ canis acer ubi lateat ĩus. Sagacitatẽ suã iueniendo muliebriũ mẽbroꝝ putorẽ cani cõparauit feras q̃renti. ¶ Vietis. m. ut Ter. Vietus ueternosus: siue rugosis & uetustate cõfectis. ¶ Crescit. o. c. p. s. pẽnẽ tam mulieris q̃ uiri posuit coitu finito: hũida: hũefacta sudore. ¶ Stercore. f. c. hoc. n. ad cõfuãdã cutẽ uel cãdorẽ faciẽdũ mulieres uti dicebãt. ¶ Iãq; s. Metaphora a sue q̃ subar dr̃: dũ ergo cales tũ tãta libidine rũpis stratũ ut ĩ coitũ ꝓperes. ¶ Vel. mea. c. s. a. f. u. Tãq̃ eũ nõ satisfaciẽtẽ furori suo uerbis increpet. Inachia. l. uerba cãidiæ iducit. ¶ Inachiã. t. n. p. aliã puellã noĩat: de q̃ illã fatigare cõsueuerat. ¶ Mol. debilis. ¶ Op. p coitu posuit piphrasticæ: ut Vir. cũ de coitu bouũ loq̃ret. hoc faciũt nimio ne luxu obtusior usus sit gẽitalia. ¶ Pereat. m. q. t. l. mala lesbia ĩprecatur q̃ sibi eũ ondit: dũ illã ualidiorẽ q̃reret tauꝝ. i. iuuenẽ satisfacientẽ. ¶ Cũ mihi chous. nomen pueri de cho ciuitate cuius inguinis nimietatem arbori cõparat. ¶ Muri. t. u. i. l. Africæ purpuræ hoc est ꝑciosæ q̃ se cũdo fucabãt: ut tyrioq; ardebat murice lena. ¶ Cui ꝓperabãt: iterrogatiue ꝓnunciandũ est. ¶ Magnis quem d. m. s. Tanq̃ quæ ꝓpea uestibus ꝑciosis ornaret: ut etiam a mulieribus: alienis amaretur.

¶ POR. Quid tibi uis. m. n. d. b. i mulierẽ fœdã atq; anũ hæc scribit: Barrhi ãt elephãti dr̃: Vñ & uox eoꝝ Barrhitus appellãt: porro ãt elephanti ferunt aduersi coire: ex quo uĩ poeta dicere cũ his eã concũbere debere: qa illã nõ uideant ꝓp deformitatem ipsius. ¶ Nec. f. i. hoc est nõ ualido q sufficere libidini tuæ possit. Neq; n. o. hoc ẽ neq; occlusæ nares ut possim pudorem tui corporis ferre. ¶ Polyphus an. g. h. i. a. polypus nõ ĩ alis sed in naribus ĩtelligendũ. ¶ Qui. f. u. &. q. m. u. m. c. Vieta aũt dicũt ex necessitate contorta: ut Teren. ondit. Vietus ueternosus senex necessitate cõtortus. Malus un. m. hoc iam ꝓnunciandũ uel efferendũ cum admiratiõe. ¶ Cũ. p. s. in. r. p. s. aspere cũ ex fastidio tui pẽnis languet tu tm̃ cupiẽs libidini tuæ satisfacere dũ moueris ĩudas diluisq; cretã: & stercus crocodilli qbus faciem fricare cõsueuisti. ¶ Iamq; s. t. c. t. r. Subare ꝓprie sues dicunt cũ libidinãt. inde trãslatio facta in cætera aĩalia tẽta autẽ cubilia lectũ dicit restibus siue fasciolis subtẽtum. ¶ Vel. m. c. s. a. f. u. uel illud eras quale est cũ me quasi ꝑ blanditias corripit: q; fastidio cum ea concũbã imputans q; exercitatiorem uenerem cum inachia amica q̃ cũ ipsa agam: ¶ Pe. m. q. t. l. q. t. mihi quærenti tau

Inachiã ter nocte potes: mihi semp ad unũ
Mollis opus. pereat male quę te
Lesbia querenti taurũ monstrauit inertem
Cum mihi chous adesset amynthas:
Cuius in indomito cõstãtior ĩguine neruus
Quam noua collibus arbor inhæret.
Muricibus tyriis ĩteratę uellera lanæ
Cui properabantur tibi nempe.
Ne foret ęqualis ĩter cõuiuia magis quem
Diligeret mulier sua quam te.
O ego non fœlix q̃ tu fugis: ut pauet actis
Agna lupos capræq; leones.

rum Taurũ aũt ꝑ ualido ac forti cõcubitu dixit. ¶ Cũ mi. ch. ad. am. hoc est cum nõ deesset mihi sagacissimi adolescentis occasio. ¶ Mu. ty. it. u. l. purpurã: tyriã: quæ iterũ. i. bis tingitur conchilio: unde hodie διβαφωσ appellant. ¶ Ne. f. æ. i. c. m. q. diligeret mulier sua quam te blanditur dicens magnopere festinans illi preciosis purpuris uestem cõficere. Vt ex hoc inter contubernales eius probaretur quam illum diligeret.

¶ CHR I. Quid tibi uis mulier. Sũt q ĩ Cãidiã libidinosã anũ hæc scripta putẽt. ¶ Barris: græce elephas dr̃ nõ solũ aĩal ipsũ: sed ẽt dens eius q cãdore cõmẽdatissimus ẽ. Latini uero ꝑ onomatopœiã barrũ ipsum aĩal appellãt: & eius uox barritus dr̃. Dens ãtebur: Maximũ est aĩaliũ: ꝓximũq; humãis sensibus ĩtelligit sermonẽ patriũ. Habet obediẽtiã officioꝝ: amoris & gloriæ uoluptatẽ. ꝓbitatẽ. memoriã. prudentiã. Teste ẽt Plinio nescio qd religiõis hr̃e uĩ. Nam nascẽte luna in mauritania ad flumẽ ueniũt: aquaq; lustrant: itaq; salutato sydere in siluas reuertunt. ¶ Regẽ adorãt. romæ iũcti: primũ currũ Põpei in affricano triũpho duxere. Cornua sicn. appellat Iuba. Sed Herodotus illo antiqor & ipsa cõsuetudo dentes noĩat: solũ ebur sũt. Et si caĩu aut se nectute deciderĩt illos ueluti cõscii q̃re petãt terra obruũt. Primi ĩ italiã a Pyrrho dicti sũt mira sũt & pene hũani ĩgẽii q̃ de illis ferũt in ĩdia maiores nigrioresq; q̃ ĩ africa nascunt. Ergo ĩdicos afri pauẽt nec cõtueri audẽt decẽ annos utero gestari credit uulgus. Aristoteles uero biennio ĩdẽ & Albertus magnus sẽtit. Ait ꝑterea Aristo. nõ amplius q̃ singulos gignere Plures ad. cc. annos uiuũt. Quidã ad. ccc. iuuẽtas eoꝝ sexagesimo ãno scipit Quoniã ãt genitalia magna hẽt iccirco libidinosã muliere dignã nõ hoie sed elephãte dixit. ¶ Nigris: ergo maioribus. Nam ut dixi ĩdici maiores sũt & nigri. ¶ Afri aũt subrufi. ¶ Munera: magna libido q̃ donis ꝑcibusq; uirũ redimere sibi tentẽt cũ mulieris ĩgeniũ sit: ut potius petat q̃ petat. ¶ Firmo: cõstãti ĩ amore: uel nõ firmo. i. nõ nõ ualido. Vel dicas nõ firmo iuuẽi. i. nõ iuuẽi cui natura ẽ ut ĩ amor firmior sit q̃ senex. ¶ Obesæ piguis sic Vir. Obesaq; terga. Dicit ergo nõ hr̃e nares pigues. i. hebetes ad odorẽ ꝑcipiẽdũ. Sed habere acerrimũ olfactũ: quo illi tetrũ odorẽ ferre nõ possit. Polypus: ĩpẽs piscis ẽ parui qdẽ sed cui sint multi pedes: uñ nomẽ græce sumpsit: inestq; tãta uis: ut nauigia retinere ualeat polypus ẽt cancri q̃dã ĩpẽs est: q̃ in naribus nascit: sic dicti a similitudine istius piscis: qm̃ plures emittat fibras: qbus corpori adhæret. Qui ãt hoc morbo afficiunt: tetrũ halitũ ꝑ nares emittũt. Cubet hircus ĩ alis. Ale siue axillæ partes sunt sub brachio. & dicuntur emũctiora a medicis: qa ꝑ eas expellit natura sordidiores hũores: quos a depurato sanguĩe dũ illũ diligẽtius decoqt seqstrat. Humor ergo ille ĩ pilis alaꝝ fetidũ relinqt odorẽ: nisi mũditiæ: quã ĩ hac anu esse negat subueniat. Hinc puerbiũ ẽ hircũ ĩ alis cubare: qm̃ hircus ĩp maleolet. ¶ Victis: uetustis & flaccidis. Res. n. q̃ naturalẽ uim atq; saporẽ amisit uicta dr̃. ¶ Soluto pẽne: multi ꝑ membro muliebri ponũt: ut sit soluto penne. i. finito cõcubitu. Est & alia ĩsia: sed turpitudo me uetat ploq. ¶ Creta: terræ genus ẽ: cui multæ sunt ĩspecies. Ex iis cimoliæ duo genera. Cãdidũ & ad purpurissũ declinãs. Hic capit ꝑ fuco: quo mulieres faciẽ dealbãt ut uidemus de purpurisso. Hæc a sudore humefacta: a facie diffluit. ¶ Stercore crocodilli. Aĩal q̃ drupes ĩ nilo ẽ & terra & aq̃ habitãs. Solus e terrestribus lingua carens maxillã supiorẽ mouet: ut placet Herodo. & Pli. Albertus aũt refert crocodillos oẽs ĩferiorẽ maxillã mouere ꝑter tẽcheã q̃ crocodilli ĩpẽs ẽ. Testat q̃ se duos uidisse. Oua ãterina parit: sed ad magnitudinẽ decẽ & septẽ cubitoꝝ crescit: unguibus armatus & cute contra oẽs ictus inuicta & squamosa. Diei magnã partẽ ĩ sicco degit Noctu ĩtra aq̃s se recipit illas calidiores rore dephẽdẽs in aqs cæcus ẽ in sicco acutissimã aciẽ hẽt nomen ipsius alacãpsa est. Sed iones crocodillos appellãt a noĩe aĩalis quo eoꝝ regio abundat. Ex huius stercore medicamẽtũ fit ad cutẽ extenuandã & nitidam seruãdam. ¶ Subãdo. a suæ: Nam subare dicit sus cum in coitu uocẽ emittit. ¶ Rumpit. c. nimio motu. Querẽti taurũ: q̃rebã uirum in re uenerea robustũ ut taurus est q non semel sed pluries eodẽ tpe uaccã salit. ¶ Muricibus: purpura. Vir. Tyrioq; ardebat murice lena. ¶ Iteratæ: diuaptam ĩtelligit de qua in purpura expressimus. ¶ Cui: cuis gratia: quasi dicat tibi immerenti & in re uenerea impotenti.

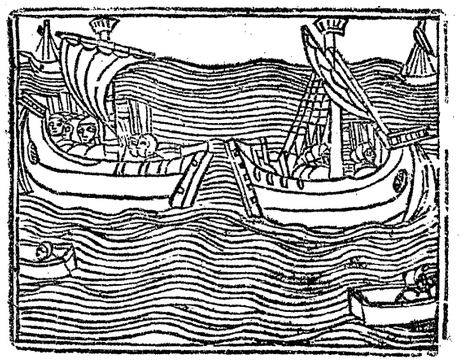

Argumentum. ODES. XIII.

¶ ANT. Hac ode sodales hortatur ad lætiorem uitam. Quum. n. nunc plueret: nunc nigeret & in mari ac siluis tempestas esset occasionem ad uoluptatem rapiẽdam esse docet: eo namq; tempore aliud agi nõ poterat. ¶ Horrida. t. prius uersus exameter ẽ: scds uero q̃tuor pedes hẽt ex iãbico uersu & duos dactylos cũ cæsura. ¶ Cœlũ. i. nubes: aer. n. ĩnubes cõtrahit indeq; ĩbres decidunt. ¶ Et im. ordo est: & ĩbres & niues deducũt iouẽ. i. deorsum ducũt aerẽ. Videt. n. quodãmõ cũ pluuia aer descẽdere. ¶ Siluæ. metri cã trilyllabũ fecit. ¶ Occasionẽ dr̃ occasio oportunitas tpis casu pueniẽs: ut Festus ait. ¶ De d. i. tpe ipso. ¶ Virẽt ge. dũ uigẽt & ualẽt. ¶ Obducta rugis. obsita uti mœstis euenit. ¶ Consule. m. Horatius

¶ Ode. xiii. dicolos distrophos ad sodales.

Orrida tẽpestas cœlũ cõtraxit: & imbres (nunc siluæ
Niuesq; deducũt iouẽ. nũc mare
Treicio aquilone sonant. rapiamus amici
Occasionem de die: dumq; uirẽt genua
Et decet obducta soluatur frõte senectus:
Tu uina torq̃to moue cõsule p̃ ssa meo.
Cætera mitte loq. de hæc fortasse bẽigna
Reducet ĩ ledẽ uice. nunc & achæmẽio

in.mālio torq̃to cōsule nato ē qd̃ supio ēt scripsit.Cætera sensus ē uacādū eē cōuiuiis tm̃.cætera uero omittēda ut tūt minꝰ læta. nā deꝰ ī melius forsitā reducet. ¶ Achæmonio.i.psico achemenes.n.teste Herod.li. iiii.fuit primus psarꝝ rex a quo postea reges oēs usq; ad dariū descēderūt.¶ Fide.c.i.lyra.Mercurio.n.lyrā inuenit & phœbus citharā:de qbus late ī odis.¶ Nobilis ut sen.ē:q; cēturꝰ chirō achilli alūno p̃dicēs mortē apud troiā mōuit oē malū uino & cātu leuādū eodem itaq; mō & ipse agit.¶ Grandia. Iuue.itē fati.vii. metuens uirgæ iā grādis achilles cātabat p̃fis in montibus. ¶ Assaraci.t.troiā ītelligit.Nā dardāus iouenatus genuit erychthoniū is troē. Tros assaracū:ex quo capys natus est ide anchises hic æneas &c. Auctor Naso li.iiii.fas.¶ Scamādri.ex ida phrygiæ mōte Scamāder & Simois fluuii descēdūt in troadē.ut Mela scri.¶ Mater cærulea.i.thetis marina.¶ Aegrimoniæ.i.tristitiæ:est āt ordo.illic uino cātu & dulcibus alloqis leuato oē malū deformis ægrimoniæ. Acrimonia aūt ē animi uiuacitas:ut iqt Nōius.¶ Deformis.deformes efficiētis.¶ Dulcibus alloqis.dulcib; uerbis dulci sermōe.

Scamāder Simois

Perfundi nardo iuuat & fide cyllenia
Leuare duris pectora sollicitudinibus:
Nobilis ut cecinit grandi cētaurus alumno
Inuictæ mortalis dea nate puer thetide,
Te manet assaraci tellus quā frigida parui
Findūt scamādri flumia lubricus & simois
Vnde tibi reditū certo sub tegmine parcæ
Rupere.nec mr̃ domū cæruleate reuehet.
Illic omne malum uino cantuq; leuato
Deformis ægrimoniæ dulcibus alloquiis,

¶ACR. Horrida.t.hortat amicos suos:ut pluuio aere quo aliud facere nō possūt:Licētiæ & poculis idulgeāt.¶ Cælū.c.p nubibus:ut iā cælū terrāq; meo sine nūine uēti Miscere.¶ Et ibres:ut effusus ibribus atris; Tēpestas sine morte furit.¶ Dūq; uirēt genua:hoc ē qd̃ iuuētus uires & senectus arida depōit:ut gēua labāt. Vastos q̃tit æger anhelitus artus.de Iuue.ille pedū melior motus frætusq; iuuēta.¶ Obducta.l.f.i.lætitia tēdat frōs obducta mœrore.¶ Tu.u.t.m.cōsule.Cōsule uina reposita ,pferri iubet quo ipe natus ē:Mālio torq̃to.¶ Deus hæc.f.b.r.i.l.u.fi q̃ mius læta sūt ut q̃ sollicitudinē moueāt de deo sperāda dicit:ut ī meliꝰ mutetur dūmō lætiriæ nōp̃termittat occasio.¶ Achemenio:psico.¶ Et fide cyllenia:lira:chorda:q̃ tradit Mercurio ī uenisse q̃ accepta ab eo amphiō cātu dr̃ muros fecisse thebanos.¶ Grādi eē:alūno ut Iuue.iā grādis achilles canebat p̃fis in mōtibus.¶ Nobilis ut.c.nobilē chironē dicit:cuius umbrā pōit achilli p̃dicētē fata sua.¶ Assaraci.t. Assaracus auus anchilæ.a quo & troiani.¶ Tellus.in q̃ tepeliēdus erat.¶ Findūt.l.f.Scamāder fluuius Europā ab Asia diuidere dr̃:iō posuit findūt.¶ Lubricus &.l. fluuius troiāoꝝ:ut ubi tot Simois correpta sub undis Scuta uirū galeasq; & fortia corpa uoluit:siue ,p natura aquæ lubricus.¶ Certo sub tq. ut rūpūt stamia parcæ.¶ Cærula.nomen a colore maris.i.marina:ut cæruleus:nereus.¶ Aegrimōiæ.animi uel ægritudinis.

¶POR. Horrida.t.c,co.& im.hortat cōtubernales:ut qm̃ ipso cœlo pluuio nequeāt aliud agere.i cōuiuio secedant.Cælum aūt pro nubibus accipe.& contraxit in unū coegit:ac per hoc densas fecit intelligendū.¶ Et imbres.n.d.i.suauiter quasi cū imbribus ad terras iuppiter descēdat.¶ Rapiamus.a.o.d.d.utrum occasionē; quæ de die pluuio incidit: an ut conuiuia de die dicebātur a primo mane cœpta.¶ Obducta soluatur.f.f.obducta.i.in rugas contracta.¶ Ac.t.m.c.per hoc seuera ac tristis.Sic ergo & senectutem pro grauitate ac seueritate accipe.¶ Torquato.m.c.p.m.præcepit uina pro ferre manlio torquato consule diffusa quo anno ipsenatus sit;quod & alibi amphoram alioquens ostendit sic dicens o nata mecum consule manlio:ad hoc ergo pertinet q̃ manlio torquato meo.¶ Et fide.c.i.chorda quam mercurius inuenit ac per hoc lyram.¶ Nobilis ut.c, g.c.a.chiro.l.centaurus alumno.i.achilli.Deus hæc fortasse benigna reducet in sedē uice.Sensus est:hæc quoque de quibus sollicitus es fortasse benignus restituet tibi:deus uices rebus humanis cōstituit.Vnde tibi reditum certo sub tegmine parcæ rupere.tale est & illud extrema & aliis parcæ hla legūt.¶ Nec mater domū. c,te.re.per matrem thetidem:atq; ex hoc methonimicos mare intelligamus.

¶CHRI. Horrida tēpestas.Eandem sentētiā sæpius repetit.Hortat.n.amicos ne uelint assidua cura marcescere.Sed cum dantur tempora quædam ueluti feriata indulgeant genio.¶ Contraxit: non reuera contrahitur cœ ū:sed sic apparet cum nubibus opplet;Syluæ trisyllaba hæc dictio est per diereſim facta.¶ Et decet nam uiridis senectus hæc patitur.Decrepita uero non patietur.Vel posuit senectam pro ea tristitia:quæ in senibus esse solet.¶ Obducta:cōtracta pp tristitiā.Vt cōtra exporge frontē dicitur.i. præsta te lætum. Meo torquato quia hoc consule natus est.¶ Cætera.nam sapientis est præstare quæ in se sunt in reliquis amoto timore diuinum expectare consilium Achemenio persico.¶ Cyllenia:nam a mercurio inuenta est cithara & apollini dono data.¶ Nobilis cen.Chironē intelligit p̃ceptorem Achillis.¶ Parui scamādri.Vnū.n.fuit ex fluminibus;quæ pota ab exercitu Xerxis defecerunt.¶ Simois:fluuius & ipse troadis ē cuius genitiuus est simoentis:ergo si sapiētissimus centaurus achilli p̃cepit:ut uino apud troiam ægritudinem animi leuaret:qua afficiebat qm̃ parcæ illū inde redire nō permittebant:nos multo magis minores ægritudines uino leuabimus.

Argumentum. ODES. XIIII.

¶ANT.Cur inceptos iābos omiserit iterrogāti mecœnati rīdet amorē fuisse causam.¶ Mollis i.primꝰ uersus hexameter ē dactilicus.Secūdus uero iābicus tetrameter.¶ Mollis in.ordo ē cādide mecœnas occidis sæpe rogādo cur mollis inertia &c.¶ Mollis inertiles & molles reddens segnitia.¶ Letheos. obliuiosos.λήθη.n.obliuio dicit:inde lethe fluuius infernus unde bibentes obliuione afficiuntur.Deus deus. cupido.f.¶ Ad ūbilicū.i.ad finē: nā ī fine libri ūbilici ornamētigenꝰ solēt pōi.Vñ Martia.finē tertii libri ita clausit,Ohe iā satis ē ohe libelle iā puenimꝰ usq; ad umbilicū:& alibi idē quoq; ait,Nūq̃ grādia nec molesta poscit Quæ cedro decora a purpuraq; nigris pagia creuit:umbilicis.¶ Samio bat. Anacreō lyricꝰ poeta fuit ætate Pisistrati & pherecidis historici pytagore magistri: ut scrib. Euseb.fuit is p̃fiateius:q Bathyllū puerꝝ samiū adamauit Teos āt ionū ciuitas ē ī peninsula sita:hic ē Anacreō lyricus.itē hecateus historicus.ut Strabo ait li.xiiii.¶ Nō ela.ad pe.id aūt pp amoris curā eueniebat.¶ Ipse:tu mecœnas.¶ Pulchrior ig.pulchrior puella q̃ tua sit intelligit aūt helenā:dicens q; si helena non fuit pulchrior ipsius mecœnatis amica debet illa gaudere mecœnas.

Candide mecœnas occidis sæpe rogando
Deus deus nam me uetat.
Incœptos olim ,pmissum carmen iambos
Ad umbilicum adducere.
Non aliter samio dicunt arsisse bathyllo
Anacreonta tæium.
Qui persæpe caua testudine fleuit amorē
Non elaboratum ad pedem.
Vreris ipse miser:q; si non pulchrior ignis
Accendit oblessam ilion
Gaude sorte tua,me libertina nec uno
Contenta phyrne macerat.

¶ACR. Mollis inertia cur tantā diffuderit: dicit se inertia & obliuiōe oppressū tanq̃ lethæū sumpserit poculū.¶ Pocula lethæos ut si.d.l.a.f.t.ut lethæi ad fluminis undā.Securos latices & longa obliuia potant.¶ Candide puer:simplex ad umbilicū ad perfectionē: ad finē.¶ Nō aliter.f.d.a.ba.Batillus pātomius fuit: de quo Iuue.molli faltāte batillo.¶ Arsisse:amasse.¶ Anacreōta.t.a.teia poetā.¶ Qui p.l.c.t.q p metrū amorē suū flexisse cātauerit.¶ Vreris ipe.m.aut uāde dixit:aut miser cōsolādi cā tāq̃ q frui amata nō posset:q̃ eiꝰ erat:significari nō potuit & de patrono īcōgrue dicebāt.¶ Qd̃ si nō.p.i.i. nō melior q̃ te iā urit Mecœnas:q; gratificās dicit Terētiæ q̃ amauit mecœnas.¶ Obsessā iliō. Ad helenā refert.¶ Me li.neq; uno cōtēta phryne macerat libertinā se amare phrynē affirmat:q̃ licet uiro nō sit uno cōtēta turpitudinē tm̃ eiꝰ se fatet ferre ,p amore.

¶POR. Mollis ī.c.t.d.i.o.sensibus:ad mecœnatē loquit significās illum frequēter de se quærere cur negligat carmina scribere deide q̃ si interrogatiōes eius uolēs effugere amorē cātur.¶ Incœptos.o.p.c.i.ad umbilicū:ab iābos utrū carmē oli ,pmissū:an oli īcœptas ābiguū ē:ad ūbilicū adducere,p finire & cōsumere:qa ī fine libri ūbilici ex ligno aut osse solēt pōi.¶ Nō aliter.f.d.ar.b. Ana.te.attēde p ablatiuū dictū arsisse Batillo: cū & hoc sæpe Vir.p accusatiuū dixerit.¶ Formosū.p.c.a.a.¶ Nō ela.ad pe.hoc iō qa ut sup̃ oñ dimꝰ lyrici poetæ put libet cuiusq; uersus sibi fingūt.¶ Vreris.i.m.mecœnati hoc dicit:qa & ipe Terētiam dilexit cuius & supra sic meminit:manū puella suauio opponat tuo extrema & ī sponda cubet.¶ Quod si nō.p.i.ac.o.i.Gau. f.t.i.honore mecœnatis gratificat Terētiæ helēæ eā cōparās:hoc āt ait sinō fuit helēa speciosior iucūda hæc mileria ē:& accēdit iliō ad amorē magis ptinet quo troia cremata ē:nec īmerito qa ipse amor ignis solet dici.

¶CHRI. Mollis inertia.Excusat q; amore ipeditus iambos ,pmissos nō absoluat.Tutaturq; se exēplo anacreontis poetæ.Ordo uero textus est.¶ O cādide mecœnas tu occidis me sæpe rogando cur mollis,i.effœminata inertia diffuderit tātā obliuionē.¶ Imis.i.internis sensibus.¶ Vti:ueluti si arenti.i.sitienti fauce traxerim quasi auidissime biberim pocula lætea.i.aquas læteas:īducētia somnos.i.obliuione.Fauce aūt raro in singulari utunt.¶ Deus deus:Congeminatio maiorē asseueratione habet.Ergo uetor deo.i.fatis:uel cū deū dicit: amorem ītelligit:& tūc lege distinctim ut dicat deus uetat deus inq̃ tanq̃ inferat nō esse dubitandū pollentē deū esse cupidinē.¶ Ad umbelicum.q.d.ad cētrū:q̃ ē finis sperici corpis.Sed qm̃ umbilicus in medio est humani corporis;pro medio capimus quādoq;.¶ Anacreonta.Poeta lyricus fuit anacreō ex insula tea.¶ Batyllo. Pueri a se amati nomē ē.¶ Ad pedē:nō elaboratū ergo incōditū;qa amore ,phibitus elimare nō poterat.¶ Pulchrior.ig.helēa.Nā ostēdit q; quæq; grauissima efficere possit.Snia ē.Tu mecœnas ureris & ignis q̃ icēdit iliō nō ē pulchrior tuo igne ergo ea q̃ ureris est pulchrior helena.optīe āt ignē posuit:nā & amori & icēdio ureris iseruit.¶ Sorte.t.q̃ fœlicior mea ē:q eā amo q̃ & īfimæ fortūæ ē:neq; est cōtēta me solo ut sit Iuuena.uera snia.

¶Ode.xy.dicolos distrophos in neæram

Nox erat. & cælo fulgebat luna serēo
Inter minora sidera:
Cū tu magnorū numē læsura deoꝝ
In uerba iurabas mea.
Arctius atq; hædera procera astringitur ilex
Lentis adhærens brachiis.
Dum pecori lupus, & nautis infestus orion
Turbarit hibernum mare.
Intonsoq; agitarit apollinis aura capillos
Fore hunc amorem mutuum.
O dolitura mea multum uirture neæra
Ocius illud extorq̃bis ut hæc oculo cōtēta sit uno.

Argumentum. ODES. XV.

¶ANT.In neærā scribit ode arguit.n.illa periuria poeta nā cū iurasset se ppetuā fore illius alteri postea hæserat.¶ Nox.e.& carmē ē simile p̃cedēti.¶ In uerba mea:ꝑm uerborū meoꝝ formā.¶ Viri.i.uenēi uel naturalis uirtutis:nā teste Nonio.¶ Virus q̃q; ,p natuli uirtute legit de quo latiꝰ dixius li.i.ge.ibi.Virosaq; pōtus castorea.¶ Potiori.i.riuali:q potior & ualētior est apud te.¶ Parē.i.mutuo amātē puellā.¶ Offensæ formæ.i.quā tu offendisti piurio.¶ Cōstātia:cōtinentia & perseuerātia:nō succūbet formæ tuæ: sed libera erit.¶ Pactolus lydiæ fluuius aurifer hinc aliter chrysoroā uocant:ut Solinus ait.¶ Pithagoræ arcana renati.i.q̃q̃ philosophus sis:cur autem renati in odis late diximus.¶ Nirea:de nireo item in odis ample.

¶ACR. Nox erat.Neærā amicā suā alloqt̃ piuriisq; eiꝰ se deceptū significat:q; amorē suū ī aliū trāstuli-

ſet quē negat ppetuū futuꝝ.℣ In.u.i.m.ſicut ego oſtendebam tibi iurare.ita iurabas: & ſm uerba q̄ proponebam iurabas arctius te mihi cōiunctam fore q̄ ilici hederam.℣ Arctius diligentius.℣ O dolitura.m.n.u.n.qa ſi iratus fuero contemnā te & incipies dolere.℣ Nā ſi.q. i.f.u.eſt.id ē ſi quid habet in ſe uirile Hora.℣ Aſſiduas frequētes.℣ Potiori.meliori riuali.℣ Nec.ſ.o.c.c.f. Tūc conſtantia amatoris cedit formæ mulieris quando læſus non audet ab ſcedere hoc eſt quod dicit.℣ Si offenſus fuero non cædam formæ tuæ.i.non tibi ſeruiam nō perſeuerabo iniuriam paſſus.℣ Tibiq;.p.fl.Pactolus fluuius aureas trahens harenas.i.q̄q̄ habeas tantas diuitias ut tibi uideatur pactolus fluere.℣ Nec.t.p.f.a.i.q̄uis ſis philoſophus:pythagoras enī dicebat aīas poſt mortem redire in aliena corpora.℣ Mœrebis:dolebis.

Nam ſiquid in flacco uiri eſt:
Non feret aſſiduas potiori te dare noctes
Et quæret iratus parem.
Nec ſemel offenſæ cedet conſtantia formæ
Si certus intrarit dolor.
Et tu quicunq; es fœlicior:atq; meo riunc
Superbus incedis malo.
Sis pecore & multa diues tellure licebit
Tibiq; pactolus fluat.
Nec te pythagoræ fallant arcana renati.
Formaq; uincas nyrea
Eheu translatos alio mœrebis amores
Aſt ego uiciſſim riſero.

¶POR. Nox erat & cœlo fulgebat luna ſerēo iter mi nora ſidera q̄rit de neæra q̄ nō ſeruet fidē iuriſiurandi quo ſe obſtrinxerat ſp cū Hora.uictura deide horrēdū ipſum iuſiurandū uult facere noctis ſilētiū erat inq̄t ſe renū ac lūa lucebat.℣ Cū tu ma.n.l.d.ad euētū refert q̄ſi cū iuraret iā pfidiā fallēdi in aio hēret.℣ In.u.i.m. hoc ē mea per uerba conceptū iuſiurādū.℣ Lentis adhærens brachiis.i.amplexu brachiorum cum hæc iura res.℣ Dum pecori.l.&.n.i.o.huic ſimile ē.In freta dū fluuii current dū montibus umbræ luſtrabunt:cōuexa polus dum ſydera paſcet.℣ Nam ſiquit in flacco eſt uiri.i.ſi quid uirile flaccus in ſe habet.℣ Nō feret aſſiduas potiori te dare noctes:potiori non ex ſua perſona flaccus dixit neq;.n.riualē ſibi ſuum p̄fert ſed quid apud te potior ē.℣ Nec.ſ.o.c.c.f.qm̄ ſemel offēſa ē.i.nō uinceret cōſtantia mea a tua forma:quo minus illā cōtēnat & relinq̄t ſi idignationē certā cōcepero.℣ Et.t.q.es.f.ad riualē hoc dicit. Atq; meo nūc ſupbus icedis malo.i. tibi placens ac glorioſus.℣ Sic pe.&.m.d.t.l.ēt diuitiis fœlix ſis p̄ter amorē neære.℣ Tibiq; pa.flu.i.abundes. auro quia pactolus fluuius auꝝ ferre dicit.℣ Nec te.p.f.a.r.i.licet doctiſſimus ſis: quare aūt renatus pythagoras dicat notū ē ut ſupra dixius.℣ Formaq;.u.n.hūc ſupra retulim̄ formoſiſſimū ab homero p̄dicari hoc uerſu. νιφετοσ αν συμηθεε φαγεν τρεῖσ νηωσ εἰγωσ νηφετοσ φαλλαινησ υιοσ χεροποιο των ορτοσ νιφετοσσ καλλισσοσ φωνη υπηλιοτ ηλθε των αλλων φωνων μετα μυμονα πιλιονα.℣ Heu:translatos alio merebis amores ingemeſcit iam uicem illius qui relinqui meruit.℣ Aſt ego uiciſſim riſero:modo cōiūctiuo dicitur tempore futuro:ut eſt illud Terentianum. Vxore opus eſt duxero.

¶CHRI. Nox.e. Quærit q̄ piuro fidē frigerit. Minaturq; deos ſcel̄ ulturos.℣ Læſura:pp piuriū. Magnorū. Scelus auget.℣ In mea uerba:nā iuraſti te facturā quæcūq; ego p̄locutus ſum. Sic dicimus milites iurare uerba cōſulis.℣ Dolitura mea uirtute. Nā ero cōſtās ex ai robore & manebo i ſnia ut nō amē eā q̄ me nōamat ℣ Siq d uiri.i.uirilitatis.℣ Nō.ſ.Nō patiet ip̄e flacc̄.℣ Noctes aſ. Duꝝ.n.eē pōt:ut aliū admittas:ſ; duriſſimū ut aſſiduo admittas.℣ Potior:nō qa plus mereat ſed qa ita tu uelis.℣ Iratus.q.p. Quaſi dicat uincet tādē ira amorē:& q̄rā parē.i.eā q̄ correſpōdeat i amore. Sic Vir. Vbi cōiūx priſtinus illi reſpōdet curis æquatq; ſicheus amorē.℣ Cōſtātia:q̄ ē in me & pſeuerātia in ꝓpoſito nō cedet nō ſinet ſe uinci. Nā cū hinc mouear iniuria illic rapiat amor tuæ pulchritudis. Si dolor erit certus.i.ſtabilis. Ego p̄ſtabo me cōſtātē i ira:& nō uincar forma q̄ iā ſemel offēſa ē tuo piurio.℣ Et tu:ut ꝑ ber ñ ſua culpa:ſed mulieris leuitate diſcidiū itercel fiſſe p̄cidit riuali idē ſibi euētuꝝ.℣ Pactol̄.f.ti. Afferat ibi oēs aureas harēas q̄s fert. Eſt.n.pactol̄ fluuiꝰ lydiæ:quē dicūt aureas harēas ferre. Licet igit diues ſis;& adeo doct̄:ut ēt pythagorica oīa arcana noris. Sis deniq; pulchrior Nyreo de quo dictū ē qñ illa te deſeret & ut nunc rides me ſic ego tūc te ridebo.℣ Renati:quia ſe i multis fuiſſe corporibus dicebat ut nos ſuo loco expreſſimus.

Argumentum. ODES. XVI.

¶ANT. In romanos bella ciuilia repetētes hæc ode ſcribitur.℣ Conſulit autem eis relinquere penitus patriam confugereq; ad diuites inſulas prope oceanum manentes quæ loca piis tantūmodo conſtituit iuppiter:ibi.n.nullo marte uexabuntur uti in urbe Roma continue eueniebat. Altera iam teritur primum carmē hexametrū dactilicū eſt ſeq̄ns uero hexametꝝ iābicū.℣ Suis.u.Vſi & Li.i.plogo ita ſcr. Quāto reꝝ minus tāto mius cupiditatis erat nup diuitiæ auaritiā &

¶Ode.xvi. dicolos diſtrophos in Romanos bella ciuilia repetentes.

Altera iā terit bellis ciuilibus ætas.
Suis & ipſa roma uiribus ruit.
Quam neq; finitimi ualuerunt pdere marſi
Minacis aut hetruſca porſenæ manus.

Aemula nec uirtus capuæ nec ſpartacus acer.
Nouiſq; rebus infidelis allobrox.
Nec fera cærulea domuit germania pube.
Parentibuſq; abominatus hannibal.
Impia perdemus deuoti ſanguinis ætas
Feriſq; rurſus occupabitur ſolum.
Barbarus heu cineres inſiſtet uictor & urbē.
Eques ſonante uerberabit ungula.
Quæ carent uentis & ſolibus oſſa quirini
Nefas uideri diſſipabit inſolens.

abūdātes uoluptates deſideriū p luxū atq; libidinem peūdi pdēdiq; oīa iuexere.℣ Marſi: de iis ſupi̇ late.℣ Aemula.u.c.Florus ſcri.cāpaniæ caput fuiſſe Capuam q̄ quōdā iter tris maxias Romā carthaginēq; nūerata ꝑ q̄ urbe ppl's ro.tānites iuaſit.℣ Sparthac̄.a.de hoc i odis legito.℣ Nouiſq;.r.i.cōiuratiōi catilīæ.℣ Infidelis.a.Allobroges galliæ populi ſunt iuxta rhodanū.quoꝝ metropolis ē Viēna Auc. ē Stra.lib.iiii.Vtq; Saluſtius ſcri.catilina legatos allobrogū ad ſocietatē belli patrii ſollicitauit;illi tū ſcerti qd agerēt tādē rē oēm. Q. Fabio Sāgæ apuerūt Cicero poſtea ꝑ Sāgan cōſilio cognito legatis p̄cepit:ut ſtudiū cōiuratiōis ſimularēt &c.℣ Cærulea.p.germāis oībus truces & cærulei oculi:rutilæ cōæ magna corpa:&c. Auc. eſt Tacitus.℣ Abhoiatus:pp crudelitatē deteſtatus.℣ Impia.p.ordo ē pdemus nos ſpia ætas ſāguinis deuoti.i.execrabilis & deteſtādi.℣ Rurſus:ſicuti añq̄ rōa eēt ædificata.℣ Barbar̄.u.i.uoti cōpos. Barbari.n.plures & augusto &.M.An.auxiliati ſūt.℣ Eq̄s.i.equus ip̄e hoſem portās oēs.n.antiq ſcriptores ut hominē equo iſidētē:ita & equū quū portaret hominē eqtē uocarūt. Auctor Macro.lib.vi.℣ Quæq;.c.ordo eſt & inſolēs eques.i.audax & impudens diſſipabit oſſa Quirini:q̄ carent uentis & ſolibus:appoſitio.nefas uideri.℣ Carent uentis & ſolibus. Varro poſt roſtra fuiſſe ſepulchrūm Romuli ſcribit;ut ait Porphirio.

¶ACR. Altera iā.t.b.c.æ. Altera q̄ñ antōius dimicauit cōtra auguſtū.℣ Suis.&.i.r.u.r.magnitudine ſua laborat Marſi:q̄ primi mouere bella ciuilia.℣ Aemula:iuida.℣ Nouiſq; re.magnis:ut Pollio & ipſe facit noua carmīa.℣ Nec fe.ce.d.g.p.Cerulea ad oculos rettulit quos ſtigmaticos habēt aut gutta ceſia oculoꝝ colore.i. catino.℣ Abhominat̄:execratiōib̄ hitus.℣ Deuoti ſāguinis execrabilis & deteſtādi. Rurſus ſicut ātea.℣ Victor cōpos uoti:ut illi uictor ego & tyrio conſpectus in oſtro.℣ Oſſa q̄rini non.n.licet pateſheri templū eius.

¶POR. Altera.i.t.b.c.æ. Querit̄ in hac ægloga q̄ bellis ciuilibus nullus finis ꝓponat.℣ Altera ætas ergo.i. alteꝝ ſæculū.℣ Suis &.i.r.u.r. hoc eſt qd. Ti. Li. ait ut magnitudine laboret ſua.℣ Minacis:aut etruſ.por.ma. æmula nec.u.c.æmula inq̄t ipiū ereptū irā romāis ſperauit.℣ Nouiſq;.r.i.a.hoc ad tp̄s illud referē quo catilīæ factio cōiurauit & pene legati allobrogū illi cōſēlerāt. Nec.ſ.c.d.cæruleos germāos ad colorē oculoꝝ referēs dixit.℣ Impia.p.d.ſ.æ.hic cōcludit ide cœpta q̄ neq; finitimi ualuerūt pdēr marſi:& deuoti ſāguis ꝑ abhomīati atq; execrati dcm ē.℣ Barbar̄.h.c.ī.u.&.u.nō barbarica execrat:ſed ciuilia quō ergo dicit:niſi forte ait futuꝝ ut reliqas atritas bellis ciuilib̄ urbis Rōe barbari iuadāt.℣ Quæq;.c.u.&.i.o.q̄rini:hoc ſic dr q̄ ſi romul̄ ſepultus ſit:nō ad cœlū raptus aut diſcerptus:nā Varro poſt roſtra fuiſſe ſepulchrū Romuli dicit.

¶CHRI. Altera iam atterit. Acerrima inuectiua in ciuile bellum quod inceptū a Cæſare atq;:Pōpeio i homines ſequētes ætatis Octauianū & Brutū ꝓductū ē ætas āt tp̄s uiuendi homini a natura datū.℣ Marſi.hoc dicit pp bellū ſociale:cuius Marſi & peligni i primis auctores fuerūt.℣ Porſenæ:hic cluſii in ethruria rex fuit:& Tarquū Roma eiectū in regno ſuo exercitu reſtituere cōatus ē.℣ Capuæ:nā capuāi ppl's florētiſſimus & cuiꝰ ſenat̄ ſupbiſſim̄ eēt ſæpe alias & maxie uaſtāte Italiā Hānibale cōtra romāos iſurrexerūt.℣ Sptach̄: hūc demōſtrauimus belli ſeruilis auctorē fuiſſe.℣ Allobrox:populi ſunt Galliæ:quoꝝ legati Cicerōi catilinariā cōiurationē patefecerūt. Sed & ipſi ſæpe deficiēdo nō paruū negociū populo rom. exhibuerūt.℣ Cærulea:quoꝝ oculi cærulei: & cæſii ſunt.℣ Abhominatus:pp crudelitatē & pfidiā.℣ Impia p. Ordo āt ſic eſt nos ætas.℣ Impia.d.ſ.i.cuius ſāguis deuot̄ ad dictuſq; cedi uī pdem̄ Romā:quā marſi porſēnaq; ac reliq quos nūeraui pdere nō potuerūt.℣ Rurſus:nā ut añ urbē cōdita a feris hitabat:ſic poſt ipſā dirutā rurſ̄ ab illis hitabit.℣ Inſiſtet.c.nā iſiſto actōiūgit. Vir. Nulli fas caſto ſceleratū iſiſtere lim̄:iſto āt datiuū requrit.℣ Nefas. u. Vel q̄ nō ſit fas uidere oſſa rōuli i ſepulchro recōdita nā apd priſcos nō ſolū rōuli:q̄ romāæ gētis auc.eēt ſed omniū mortaliū ſepulchra uiolare nefas erat uel dicit diſſipabit oſſa qd' ſpectaculū nefas ſit cernere.

Forte quid expediat cōiter aut melior pars
Malis carere quæritis laboribus.
Nulla ſit hac potior ſententia: phoceorum
Velut profugit execrata ciuitas
Agros atq; lares patrios:habitandaq; fana
Apris reliquit & rapacibus lupis.
Ire pedes quocūq; ferēt. quocūq; per undas
Notus uocabit aut proteruus africus.
Sic placet? an melius qs hēt ſuadere? ſecunda
Ratem occupare quid moramur alite?
Sed iuremus in hæc:ſimul imis ſaxa renarint
Vadis leuata:ne redire ſit nefas.

¶ANT. Forte.q.ordo ē:forte cōiter aut melior: ps q̄ritis qd expediat carere.ſ.expedit malis laboribꝰ abſtinēdū igīt ē a ciuili furore & peteī loca pioꝝ:de qbꝰ iā dicet.℣ Malis.l.ſūt.n.& bōi labores ut hōeſti &ce. Malos āt labores ciuiles & bellicos motus intelligit. Nulla.ſ.h.p.l.ordo ē:nulla ſnia ſit hac potior ſcit quo cūq; ferēt pedes quocūq; p ūdas uocabit notus aut ꝑ teruꝰ aphricus uelut phoceoꝝ &c.cōſulit āt ut potꝰ patriā ipſā reliquāt alio tēdētes q̄ uelit ciuili furore cōcurrere.℣ Phoceoꝝ:phocis adeſt boetiæ appoſita: ut ſcri. Stra.li.ix. Vtq; li.iiii.edocet phocenſes quū ab natali ſolo diſcederent:i gallia narbonēſi maſſiliā cōdiderūt hīto prius epheſi a Diana oraculo:nā Ariſtarchæ matrōæ admodū honorate dea in ſōnis aſtiterat iperans ut accepto quodā a ſacris ſimulachro una cū phocēſibus natigationē ariſtarcha ſubiret &c. iuſtinꝰ item libr.xxxxiii.plura ſcri.℣ Execrata.c.ciuiū multi

tudo pessima abhominabilis: q̃si sine sacro. ¶ Sic placet: an melius quis habet suadere? p interrogationē hæc legunt. Est q; ordo: sic placet: an qs habet melius suadere nā tāq̃ nomē posuit ifinitū. ¶ Alite: auspicio. ¶ Simul imis laxa: ordo ē fimi laxa leuata ab imis uadis renarint. i. itegæ surſum natauerint: qd' qdē erit nū q̃. Nā ſaxa ſemp erūt in uadis imis nec unq̃ poterunt natare. ¶ Padus: is fluuius ē: q ab imis radicibus ueſuli mōtis exortus paruis ſe primū fontibus colligit: & aliquatenus exilis ac macer mox aliis amnibus augeſcit: adeo ut p ſeptē ſe oſtia effundat. Vnū de iis magnū padū appellāt. ide tā cito pſilit: ut diſcuſſis fluctibus diu q̃lē emiſit undā agat. ſuūq; ēt in mari alueū ſeruet. Vt Mela docet. ¶ Matia cacumia. i. matini mōtis apuliæ: qd nūq̃ erit. ¶ Apœninus: is mōs ē q ab alpibus illis inchoās: q̃ citeriorē galliā ab ulteriori ſeparant ſeptētrionem uerſus in ſiculum uſq; protēditur

Neu cōuerſa domū pigeat dare lintea q̃do
Padus matina lauerit cacumina.
In mare ſeu celſos procurrerit appeninus
Nouaq; monſtra iunxerit libidine
Myrus amor iuuet ut tygres ſubſideſ ceruis
Adulteretur & columba miluio
Credula nec flauos timeant armenta leones
Ametq; ſalſa leuis hircus æquora.
Hæc & q̃ poterunt reditus abſcidere dulces
Eamus omnes execrata ciuitas:
Aut ps ĩdocili melior grege: mollis & exſpes
Inominata perprimat cubilia.

fretū italiā per medium ſecās. quod Dionyſi. ſcribit. ¶ Leuis. i. ut ſit abſq; pilis cū ſit hirſutus. ¶ Amet æquora: innatet uti piſces & ibi degat. ¶ Mollis: iners & muliebris non uirilis. ¶ Expes: ſcilicet meliorum. ¶ Inominata: infœlicia quaſi a nullo homine nulla religione condita.

¶ ACR. Iuremus i hæc. p hæc uerba. ¶ Imis: deeſt ab ut. ilion & oīs humo fumat neptūia troia. ¶ Renarint. ſupra mare natauerint: uel ſurſum emerſerit. ¶ Procurrerit: occiderit: pceſſerit qd fieri nō pōt. ¶ Noua libidine nouo deſiderio. ¶ Subſidere: ſuccūbere. i. qñ tigres cōuenient cū ceruis in amore qui ſibi diſcordant pernaturā. ¶ Credula: ut credāt ſe leōibus. ¶ Ametq; ſ. l. lenis hircus cōtra naturā dum hiſpidus ſit. ¶ Mollis & expes. i. quietiores: & qui amore ſoli genitalis nolit ſectari meliora reſideat in penatibus propriis.

¶ POR. Forte qd expediat. c. a. m. p. m. c. q. l. Subdiſtinguēdū hæc. n. iterrogatiua figura dē: ait. n. fortaſſe aut oēs cōiter: aut certæ melior ps quæritis carere malis laboribus: melior ergo. p eo qd' ē maior dictū eſt: ſicut apud Vir. Nunc adeo melior qm̃ pars acta diei eſt. ¶ Nulla ſit hac. p. ſ. p. elocutiōis ſenſus ſic eſt ordinādus. ſi q̃ritis qd uobis agendū ſit accipe cōſiliū. Vt nulla ſit uobis potior ſnia q̃ eatis quocūq; uos pedes ferēt. uelut phoceoræ ciuitas. pfugit execrata agros: atq; lares patrios: habitādaq; fana apris reliqd & rapacibus lupis. phoceniq; aūt relicto patrio ſolo ĩ galliā uenerūt. Maſſiliāq; urbē cōdiderūt. ¶ Feriſq; r. o. ſ. igemeſcit tā deſertū futuræ ſolū urbis Romæ q̃ fuerat anteq̃ ipſa roma cōderet. ¶ Ire. p. q. hoc ſupioribus iūgēdū eſt nulla ſit hac potior ſnia q̃ eatis quocūq; uos pedes ferent. ¶ Sic placet an. m. q. h. ſ. ſ. ¶ Sic placet. interrogatiue. pnūciādū ē Senſus. hoc nēpe placet: an nūqs ueſtrū hēt melius q; ſuadeat: & attēde figurā elocutiōis: an melius qs habet ſuadere. Suadere. n. uerbū loco nois poſitū ē. p ſuadela: qa ſic accipiēdū an qs hēt meliorē ſuadelā. ¶ Secūda. r. o. q. m. a. hoc iā hortatiue dē q̃ſi nō. pferēdo meliorē ſuadelā. pfeſſi ſint optimū cōſiliū eē. pficiſcēdi. Secūda āt alite: pſpero auſpicio dicit ut ſupra. ¶ Sed iuremus in. h. ſ. i. ſ. r. u. l. n. p hoc reuertēdū nō eē dicit hæc. n. ſaxa nunq̃ renabunt. ¶ Nec conuerſa. d. p. d. l. q. p. m. l. c. ne radices qdem matini montis contingere pōt padus nedum cacumina: quippe cū padus fluuius galliæ ſit: Matinus mons Calabriæ per ἀνάστασιν ergo uidet reditum execrari. ¶ In mare ſeu. c. p. a. Apeninus mons italiam per mediam porrigitur longe mari ſed eleganter dixit in mare pcurret. i. promōtoriū fiet. ¶ Mirus amor: ipſe ex ſubiectis oſtēdit quā mirū: adulteret & colūba miluo iocunde adulteret: quia dicit colūbali alii ſuccumbere q̃ cui ſe ſemel iūxit: niſi forte ad id rettulit q; aduerſum aīal miluus ſit a columba. ¶ Credula nec. f. t. a. l. non quæ ſemper credula ſunt: ſed in hoc credula facta ut ſe leonibus cōmittāt. ¶ Ametq; falſa. l. h. æ. Duplex diuerſitas ut amet æquora hircus. i. ut in mari moret: & q; lenis fiat cū alioquin ſoetoſus ſit. ¶ Hæc & q̃. p. r. a. d. e. o. e. c. Ordo. hæc execrata. i. execratiōe. i. iureiurādo interpoſitio: & eſt figurata elocutio eamus ciuitas: ut ps in fruſtra ſecāt: dulces aūt reditus non de his dicit quippe cum abhorreāt eos: ſed q alioquin dulces ſolēt eē. ¶ Aut ps ſ. m. g. m. &. e. i. p. c. Aut oīs ciuitas eamus inquit: ut aut pars maior remaneat: quæ mollis animi & ſine ſpe eſt experſq; uirtutis: fere autē imperitorum ac deteriorum maior modus eſt: hoc eſt in melioribus uictor: ut ait ille κείρωνος ἀνάκτος. ¶ Inominata perprimat cubilia: inominata nunquid ſic dictum eſt ut abominata ſolet dici: an quaſi nullo homine ac nulla religione condita: & ideo infœlicia.

¶ CHRI. Forte quid ex. Hortat ut more phoceenſiū patriam: q̃ ſanguine ciuili deuota eē uidet: deſerāt: ac nunq̃ rediturī nouas ſibi ſedes parēt. ¶ Malis laboribus. Nō ſunt refugiēdi labores in qbus honeſtas utilitaſue appareat. Sed mali ideſt turpes labores. ¶ Phoceoræ: pro phoceenſiū: & eſt uerſus ſpondaicus quēadmodū cornua uelatarum obuertimus antēnaræ. Phocēſes: a patrio ſolo diſcedentes epheſum nauigarunt: acceptaq; ariſtarcha itineris duce ex dianæ iuſſu ut latius narrat ſtrabro in galliā uenerunt: & maſſyliam urbem nobiliſſimam condiderunt. ¶ Secunda alite. pſpero auſpicio. Sed iuremus in hæc. ſ. uerba: Et deinde ponit uerba: aut nō antea reuertantur q̃ ſaxa ex immo aquarum in ſummo natent. ¶ Matina: a matino dicta ſunt. ¶ Mirus amor. Mirandus quia non ſit naturalis: iungat noua mōſtra. ſ. ut tygres patiantur iungi ceruis. ¶ Omnes qui ſumus ciuitas execrata. ¶ Columba: quæ cū timidiſſima auis ſit nunq̃ audebit miluo rapaci ſe credere. ¶ Credula: non ſemper: ſed tunc credula. ¶ Leuis hir. duo contraria & q; amet æquora & q; ſit ſine ſuis pilis. ¶ Execrata. i. hoc iureiurando deuota. ¶ Inominata: nullo auſpicio. ¶ Appellat autē eam partem populi quæ ſocordia quadam denegat ſe ituram indocili grege. i. brutis ouibus molliorem.

¶ ANT. Hetruſca littora: mare tyrrhenū. ¶ Oceanus: apud quē ſunt iſulæ fortūatæ de qbus late ſupius. ¶ Termes. o. pprie dī Termes caulis olearæ ut Porphyrio ſcribit. Acrō uero ait q; termes dī extremus oliuæ ramus ſicut uitiū palmes. ¶ Suā arborē: nō inſitā. ¶ Crepāte pede: tanq̃ aīali poetice dat pedes aq̃. ¶ Plura. ſ. p dictis. ¶ Vtrūq; ibres & æſtus. ¶ Argoo: remige de argo naui intelligit: ē āt ſenſus: q; illuc nō auari ut iaſon & phœnices nō ipſi ut medæa & uliſſes ierūt: iuppiter. n. ſolis piis loca illa cōſtituit pōt ēt ſenſus eē talis: q; argonautæ nō petierūt loca illa: nec cadmi ſocii quærētes europam: nec uliſſis cohors per multa uagata: nam ſi petiiſſent nunq̃ ſe cōtuliſſent alio. ¶ Cornua an. ſ. impotētia. i. uis. ¶ Aere dehinc ferro. Ordo ē āere durauit ſæcula dehīc ferro. ¶ Quoræ. ſ. ſæculoræ inqnatoræ ferro. ¶ Secunda fuga proſpera. n. fuga eſt mali ſæculi cō ferre ſe ad fœlicia loca predicta. ¶ Datur: ſuadetur.

Vos quibus ē uirtus muliebrē tollite luctū.
Hetruſca præter & uolate littora:
Nos manet oceanus circumagus aura beata
Petamus arua diuites & inſulas.
Reddit ubi cererē tellus inarata quot annis:
Et imputata floret uſq; uinea.
Germinat & nunq̃ fallentis termes oliuæ:
Suamq; pulla ficus ornat arborem.
Mella caua manant ex ilice montibus altis
Leuis crepante lympha deſilit pede.
Illic iniuſſæ ueniunt ad mulctra capellæ:
Refertq; tenta grex amicus hubera.
Nec ueſpertinus circūgemit urſus ouilæ
Nec intumeſcit alta uiperis humus.
Pluraq; fœlices mirabimur ut neq; largis
Aquoſus eurus arua radat imbribus.
Pinguia nec ſiccis urantur ſemina glebis
Vtrunq; rege temperante cælitum.
Non huc argoo contendit remige pinus
Neq; impudica colchis intulit pedem.
Non huc ſydonii torſerunt cornua nautæ:
Laborioſa nec cohors ulyſſei.
Nulla nocent pecori contagia: nullius aſtri
Gregem æſtuoſa torret impotentia.
Iuppiter illa piæ ſecreuit littora genti.
Vt inquinauit ære tempus aureum.
Aere dehinc ferro durauit ſæcula quorum
Piis ſecunda uate me datur fuga.

¶ ACR. Vos q. ē. u. in aio ſupple diſcedite. ¶ Muliebrē. t. l. ut. Nō hoc ipſa ſibi tempus ſpectacula poſcit. ¶ Etruſca. p. &. u. l. nauigate tyrrhenū maī. ¶ Nos. m. o. in quo ſunt iſulæ fortūatæ ad q̃s Sal. ĩ hiſtoria dicit uictū uoluiſſe ire ſertorium. ¶ Diuites: fœcūdas ut Vir. Diues opū uariarū. ¶ Reddit ubi. c. t. i. q. ut ipſaque tellus. ¶ Oīa liberius nullo poſcēte ferebat. ¶ Et nunq̃ fal. i. fructibus: abūdātis. ¶ Termes: dicit extremus ramus oliuæ ſicut uitiū palmes. ¶ Pulla: nigra ad colorē: pomi rettulit. ¶ Illic. i. n. m. c. Sic Vir. Ipſe lacte domum referunt diſtenta capellæ Vbera. ¶ Tēta: diſtenta plena. ¶ Nec uef. c. g. u. o. ut Nec magnos metuēt armēta leones. ¶ Nec intumeſcit. a. u. h. ut Nec repit immēſos orbes per humum neq; tāto Squameus inſpirans tractu ſe colligit anguis. ¶ Colchis: Medea. ¶ Nō hūc. ſ. cadmi ſocios ſignificat. ¶ Cornua ca. uelorū cornua dicūtur ut cornua uelatarum obuertimus antemnarum. ¶ Laborioſa. n. c. u. ut ſupra: Nec curſus duplices per mare uliſſei. ¶ Nulla. n. p. cō. ut Nec mala uicini pecoris contagia lædent.

¶ POR. Nos. m. o. c. a. b. Ordo ē: oceanus circumarua beata uagus: fortunatas autem inſulas ſignificat & bonū epitheton oceanus uagus. ¶ Et iputata. ſ. u. u. bñ uſq; q̃ſi ſp: aut nūqd p ualde poſitū quaſi ualde floret ac p hoc fertilis ē. ¶ Germiat &. n. ſ. t. o. Termis appellatur propria caulis olearæ arborum. Nunq̃ fallentis aūt nō eſt perpetuū epithetō oleæ: ſed ſibi nūq̃ fallentis. ¶ Suāq;. p. ſ. o. a. Elegāter & ſuā ornat: ſuā. n. ad illud ptinet ut nō inſertas arbores fici: ſed ſpōte natas ĩtelligamus: ſic. n. e contrario Virg. cū de ſatiuis arboribus loquereſ ait. Miraturq; nouas frondes & nō. ſ. p. Deide qm̃ alibi fici q̃ ſponte naſcant duræ atq; in elegantes ſolēt eſſe: hic ait ficus ornat arborem ſuam ut pulchrā & gratē naſci oñderet. ¶ Pulla: aūt nigrā ſignicat ſicut Virgilius ait. Ne maculis infuſcet uellera pullis naſcentium: Vnde & pullā ueſtem appellamus. ¶ Leuis. c. l. d. p. poetica elegātia dictum & leuis lympha & crepante pede deſilit ſonus: uerſus imitat uelocitatē & ſtrepitū aquæ currētis. ¶ Refertq; tēta. g. a. u. bene amicus refert ut pdixerat ſpōte uenire ad mulctrā hoc intelligamus. ¶ Pluraq;. f. m. Plura q̃ ſupra dixi inde refert q̃ ſunt hæc plura. ¶ Vtrūq;. r. t. c. ut nec nimia pluuia humū radat: nec rurſū ſiccitas urat. ¶ Nō. h. a. c. r. p. n. i. c. Medeā ſignificat quæ iaſonem pſecuta cū argonautis nauigauit: p quod ſignificat ueneficia ab eis ignota fuiſſe. ¶ Nō huc. ſ. t. c. n. l. n. c. u. ſubaudiēdū ſi. n. huc ueniſſent nollēt recedere p ſidonios āt cadmum thebaræ conditorē uult intelligi. ¶ Vliſſei metri cā ſeparatio. i. diereſis facta eſt: ut materiai & pictai ſolet dici: niſi forte ita declinauit ut diei: nā utrūq; nomē: uidemus. pducta ſyllaba terminari: ita & paulopoſt achillei dixit. ¶ Iuppiter. i. p. ſ. l. g. hoc ē ad hoc ſecreuit: ut pia gēte habitarēt. Quoræ piis. ſ. u. m. ſ. Quorū ſæculorū. i. ærei ac ferrei fuga uobis piis datur a me uate. i. datur uobis conſilio meo: ut effugiatis peſſima ſæcula.

¶ CHRI. Arua beatæ. Fortunatæ inſulæ ubi ſint diuerſi ſcriptores diuerſa tradidere. Salu. n. illas in oceāo eē refert. Ad q̃s. Q. Sertoriū iam uictum ire uoluiſſe ſcribit Diodo. aūt uult eſſe in meridiano oceano: ibiq; dicit eſſe homines qui ſtatura quattuor cubitos excedāt: & oſſa ad formā neruorū flexibilia habeant: adeoq; robuſti ſint: ut qd' digitis apprehenderint: extorq̃rī nō poſſit. Pilos non niſi in capite habere cū in ſuperciliis palpebris & barba nuſq̃ ſint pulchritudi ē ait omnes excellere. Linguam uero duplicatam habere: & uſq; ad radices diuiſam: & eodem tempore interrogare aliū & alii rñdere poſſe. Verſariq; ſemp ĩ æqnoctio. Et ĩ meridie ſolem nullius rei umbram facere cum ſupra capita conſtitutus ſit. Viuunt annos. cccc. terra omnia ſua

ſpõte ferente. Diſciplinis & maxime aſtrologiæ ſcũbũt. Litteras habẽt uirtute quidẽ. xxviii. ſed characteres nõ niſi ſeptẽ ſunt. Scribũt nõ ex trãſuerſo ut nos: ſed ſupne deorſum ad rectã lineã. Herba apud eos naſcit: i qua ſi tedio uitæ afficiant in faciẽ cubãt: ac poſt paruũ ſomnũ e uita migrãt. Vxores habẽt cões: & i cõe filios nutriũt illoſq; a matribus ſeparãt: ne illã cognoſcere aut ab illa cognoſci poſſint. ¶ Quin & nup natos autbus alligãt: & eos q ab iis geſtati uolatũ pati poſſunt enutriũt. Qui aũt nauſeant: eos ueluti & breuiori uita & iuãlidiori mẽte futuros abiiciũt Pli. uero ultra aquilonẽ eos ponit hãc gentẽ quã tñ fabuloſis celebratã miraculis dicit. ubi credunt eſſe cardies mũdi & extremi ſyderũ ãbitus. Regio iis aprica & fœlici tẽperie: oiq; afflatu noxio carẽs: domus iis nemora luciq; & deorũ cultus. Diſcordia atq; oís ægritudo illis ignota eſt. Mortem ex ſatietate uitæ ineũt ex quadã rupe in mare ſaliẽtes: Alii in prima pte aſiæ poſuere nõ in europa. Alii medios fecere inter utrũq; ſolẽ: antipodũ occaſum exoriẽtẽq; noſtrũ. Quod fieri nullo modo põt cõſtare tã uaſto mari interueniẽte. Qui alibi q̃ in ſemeſtri luce cõſtituere eos ſerere matutinis: meridie metere: occidẽte ſole fœtus arborũ decerpe. ¶ Noctu in ſpecu cõditi tradidere. Nec dubitãdũ de hac gẽte cũ tot auctores tradãt frugũ primitias ſolitos delũ mittere appollini: quẽ p̃cipue colũt. Virgines ferebãt hoſpitiis gẽtiũ p ãnos aliquot uenerabiles: donec uiolata fide in ꝓximis accolarũ finibus deponere ſacra ea inſtituere: hiq; ad cõterminos deferre atq; ita delũ uſq; mox & hoc ipſũ exoleuit. ¶ Trames: olivarũ eſt caulis. ¶ Suãq; p. ſ. Oſtẽdit ſine arte omnia naſci. Cõtra ãt illud eſt. Miraturq; nouas frõdes & nõ ſua poma. ¶ Aquoſus eurus. Sentẽtia eſt: ut neq; pluuiis neq; ſiccitate laboret terra. ¶ Rege. c. i. ioue q ꝓ aere capitur. ¶ Nõ huc huiuſcemodi regionẽ neq; argonaute petierunt: qui auaritiæ cauſa aureũ uellus petebant. Neq; Medæa quæ pp libidinem patrem prodidit. ¶ Sydonii: fœnices qui ſocii cadmi ad inquirẽdã europam fuerunt. ¶ Iuppiter: iccirco a nullis nauigantibus petita eſt hæc regio: quia iuppiter illam piis ſolum hominibus habitandam ab aliis gentibus ſecreuit.

Argumentum. ODES. XVII.

¶ ANT. Per ironiã fatet horatius ſe canidiæ ueneficiis credere petitq; ab illa ueniã dicẽs ſe ardere q̃ maxie & uexari demẽtia agẽtibus ueneficiis. ¶ Iã. i. e. Metrũ eſt ſiſe primæ ode epodõ. ¶ Do. m. tanq̃ uictus. Efficaci: perfectæ & effectus capaci. ¶ Scientiæ. ſ. ueneficiorũ canidiæ. ¶ Proſerpinæ: hãc. n. uenefice iuocant. ¶ Nõ. m. nõ tentãda: ne. ſ. iraſcant. ¶ Carminũ. ſ. canidiæ. ¶ Sacris: execrãdis. ¶ Turbinẽ: quo q̃ ſi eius mẽtẽ ligauerat. ¶ Mouit. n. p alioꝝ exẽpla docet eã p̃cibus flectendã. ¶ Nepotẽ. ne. i. achillẽ nerei nepotẽ ex theti de natũ. ¶ Telephus. is fuit herculis filius i myſia magno in honore habitus: ut ſcri. Diodo. li. v. Quũ aũt a myſia græcos arcere uoluiſſet ab achille percuſſus eſt in fœmore ſiniſtro cõſulto exide oraculo itellexit nullo pacto ſanari poſſe ni rurſus eodẽ loco ab achille uulneraret. Vnde ut Pli. ſcri. li. xxxiiii. c. xviii. rubigine telephum ꝓditur ſanaſſe achilles: ſiue id ærea ſiue ferrea cuſpide fecerit ita certe depigebatur ex ea decutiens gladio. Rubiginis ãt uis eſt ligare: ſiccare: reſtrigere. ¶ Addictum: damnatum & deuotũ. ¶ Homicidã fortẽ. ¶ Procidit ge. ẽ. Quõ aũt priamus duce mercurio petierit achillẽ ꝓ hectoris cadauere redimẽdo late i Odis dictũ ẽ. ¶ Peruicacis: puicaces dicunt q in cõtẽtione uſq; ad puicẽdũ pſeuerãt ut Porphy. ſcri. ¶ Remiges. u. quo pacto ii cõuerſi fuerint in apros & alias feras a circe legito li. xiiii. met. apd Naſonẽ. ¶ Sonus: ſermo. ¶ Notus. h. i. u. i. uultus hoium. ¶ Amata. n. oñdit qd paſſus fuerit canidie ueneficio. ¶ Inſtitoribus: mercatoribus. ¶ Verecundus co. i. rubor ipſe nãq; pallidus effectus erat. ¶ Reclinat: remouet. ¶ Vrget diẽ: oſtẽdit ſe nocteſq; dieſq; cruciari.

¶ ACR. Iã iã. e. d. m. ſ. iterum in canidiam magã dicit q efficaces eius artes probauerit. ¶ Defixa cœ. de. ſide. ut Siſtere aquam fluuiis & uertere ſidera retro. ¶ Mouit nepo. Thelephus nereium. Thelephus rex myſorum: huic græci ad troiam euntes putantes eos troianos eſſe bellum intulerunt. Thelephus reſtitit & ſingulari certamine cum achille conflixit a quo & uulneratus eſt: hi cum poſtea errore cognito in amicitiam rediiſſent ab achille: herbis curatus eſt quarum ſciẽtiam habebat chirone docente. Quod exẽplum ideo ponit Horatius: ut ſicut Achilles thelepho ita ſibi canidia ignoſcat. ¶ Homicidam: ꝓ uiro forti poſuit. ¶ Poſtq̃. r. ẽt priamo inqt roganti ꝓ hectore Achilles uictor ignouit. ¶ Dedi ſatis ſuperq; p. t. ut parcere ſubiectis. ¶ Lurida. tabida. nigra. ¶ Nullũ a labore me. r. o. nullũ tẽpus ſibi p̃ſtari carmie eius ad requiẽ oſtẽdit.

¶ Ode. xvii. dicolos diſtrophos de Canidiæ ueneficiis.

Am iam efficaci do manus ſcientiæ
Supplex. & oro regna ꝓ ꝓſerpinæ
Per & dianæ nõ mouenda numina:
Per atq; libros carminum ualentium
Defixa cælo deuocare ſidera:
Canidia parce uocibus tandem ſacris:
Citumq; retro ſoluc ſolue turbinem.
Mouit nepotem telephus nereium:
In quem ſuperbus ordinarat agmina
Miſorum. & in quem tela acuta torſerat.
Luxere matres iliæ addictum feris.
Alitibus atq; canibus homicidã hectorem.
Poſtq̃ relictis mœnibus rex procidit
Heu peruicacis ad pedes achillei.
Setoſa duris exuere pellibus.
Laborioſi remiges uliſſei
Volente circe membra: tũ mẽs: & ſonus:
Relapſus atq; notus in uultus honor.
Dedi ſatis ſuperq; pœnarum tibi
Amata nautis multum & inſtitoribus.
Fugit iuuentas & uerecundus color.
Reliquit oſſa pelle amicta lurida:
Tuis capillus albus eſt odoribus.
Nullum a labore me reclinat ocium
Vrget diem nox & dies noctem: neq; eſt

¶ POR. Iam. i. e. d. m. ſ. in hac ægloga figuratim cum cãidia agit: namq; ut ſatiſfaciat lacerat eã eleganti urbanitate. ¶ Scientiæ: ueneficiorũ. ſ. intelligendum. ¶ Sup. o. regna per proſerpinæ: eleganter quaſi per deas ipſius orat eã quia ueneficæ hecatem colunt. ¶ Per. &. d. non. m. n. hoc eſt nõ laceſcenda ut moueantur. i. iraſcantur. ¶ Per atq; l. c. u. ordo atq; per libros carminum: ipſius ãt canidiæ dicit parce uocibus tãdẽ ſacris uocibus uerbis: dialogos nunc de ſacris: quia ſacrũ religiotũ & execrabile ſignificat. ¶ Citũq; r. ſ. retro ſolue id qd dubium eſt reſolue dicimus citum. i. cito turbinem ãt dicit ꝓ quaſi obligauerit mẽtem eius. ¶ Mouit. n. t. n. exẽpla affert quibus oſtendat etiam inimicos præcibus eorũ qbus irati erant ad miſerationem adductos. notum aũt hiſtoria Thelephum ab Achille uulneratum eẽ fragmẽtoq; haſtæ: qua uulneratus erat ab eodẽ achille curatum. ¶ Homicidã. h. aliter eſſe dicit q̃ uulgo dicitur. Nõ. n. pro uiro forti dictũ: qui multos in bello occiderit. ¶ Heu pui. ad. p. a. De hac diuiſione in ſupiore ægloga locutus ſum circa nomẽ Vlyſſis. peruicaces ãt dicunt qui in contentiõe uſq; ad puincẽdũ pſeuerant. ¶ Amata. n. m. & in. amata uocatiui caſus eſt o amata: ſed hoc urbaniſſima cõtumelia dr: qa ſub illa laude ꝓ adeo pulchra ſix: ut a multis amet. ¶ Fugit. i. &. u. c. ſibi dicit Hora. hoc fugiſſe: per cruciatum quẽ de carminibus illius patiat. Verecundũ autem colorem eleganter ꝓ rubore dixit ex quo ſignificat ſe pallere. ¶ Tuis. c. a. eſt. o. nunc oſtendit quare ſupra dixit fugit iuuẽtas. ¶ Nullum. a. l. m. r. o. laborem animi nult intelligi: quaſi qbuſdam tormẽtis animi p ueneficia illius crucietur.

¶ CHRI. Iã iã. efficaci in eandem canidiam inuehit: in quam etiam hactenus iuectus fuerat. Sed illa ibi ueneficii aperte dãnat. Hic uero ironice idem exeqtur. ironia autem ſi ſuo loco adhibetur grauitatem oſoni & indignationem affert. ¶ Do manus: fateor me uictum. Tranſlatio a milite qui ſe hoſti ueluti uictũ dedẽs manus ligandas porrigit. ¶ Regna proſer. Orat p numina magicæ artis. ¶ Mouenda: laceſcenda. ¶ Libros: aut ipſius aut canidiæ: ſi ipſius ait carminum ualentiũ. ſ. ſuis præcibus. Si canidiæ ualẽtium. ſ. pp magicam artem Sic & Vir. Carmina uel cælo poſſunt deducere lunam. ¶ Vocibus: Tuis carminibus. ¶ Sacris. ambigue dictũ ut ſolent: qui ironice loquunt. Nam poteſt intelligi ſacris conſecratis iam dictis nummibus. Vel ſacris. i. ſua diritate execrandis. Turbinem. Quo in magica arte mentem meam obligaſti. Nam turbine qui græce rhombus dicit utebant in magicis. Vnde theocritus i pharmaceutria χωσδ᾽ ἐγένετο δ᾽ ἐρόμβοσ οχ᾽ ἀλκεοσ ἐξ᾽ ἀφροδίτησ ὡσ κεῖνοσ δ᾽ ἐγένετο ποθ᾽ μέτερησιν θυρησιν: id. n. eſt. Vt uertitur iſte turbo æneas ex uenere: ſic ille uertatur ad noſtras ianuas. ¶ Telephus. Telephum miſorum regem ad troiam euntes græci troianum putantes bello laceſſerunt. Telephus ſingulari certamine ab Achille uictus & uulneratus eſt. inde errore cognito & facta pace achilles uulnus regis eadem haſta repetens ſanauit. Quod iccirco fingunt: quia erugine ferri haſtæ affixi uulnus curauit. ¶ Nepotem nereiũ: nã thetis eius mater nerei filia fuit. ¶ Addictũ: ab achille qui eius cadauer reddere nolebat. ¶ Homicidam: hominum iterfectorem. q. d. bellicoſum. Expreſſit. n. quod græce ἀνδροφόντησ appellatur. ¶ Relictis. m. De priamo qui duce mercurio ad achillis tentorium deuenit dictũ iã eſt. ¶ Peruicacis: obſtinati in ſnia. ¶ Peruicax. n. is dr: q in cõtentione uſq; ad puincendũ pſeuerat Achillei. Datiuus græcus ẽ p diereſim prolatus & ꝓ gtõ poſitus. ¶ Setoſa remiges ulyſſei: pro ulyſſis exuerunt ſetoſa membra duris pellibus. i depoſuere ferinum & ſetis ueſtitum corpus in quod illos cyrces conuerterat uolẽte. i. concedente cyrce iã ab ulyſſe placata. Ergo & achilles a priamo & cyrce ab ulyſſe placari potuit. ¶ Mens & ſonus relatus: nã cũ illa ſocios ulyſſis i priſtina corpora reſtituiſſet: reſtituta ẽ ẽt priſtina rõ & oõ. ¶ Notus honor. Humana facies qua nulla alia honoratior eſt. ¶ Dedi ſatis pœnarũ. Solui pœnas. ¶ Amata na. irõia eadem eſt p ambiguitatẽ: nã dũ uidet oñdere illã a multis amari intelligit auariſſimã mulierẽ ſordidis hoibꝰ lucri cã ſuccubuiſſe. ¶ Fugit iuuẽtas. Dicit hæc amiſiſſe pp illius ueneficia. ¶ Verecũdus: rubens. ¶ Oſſa: nõ carnes q̃ tabuerãt. ¶ Pelle pro cute dixit: q̃ inſtar pellis durior ſit effecta. ¶ Albus: cãus ante tp̃s factus. ¶ Odoribus. Nam unguẽta ueneficiis delibuta quæ illũ ſenẽ redderent miſiſſe conqueritur. ¶ Nullum ociũ. Quaſp urgent me tua ueneficia. ¶ Vrget. d. n. Ergo nec noctu neq; interdiu reſpirare licet.

¶ ANT. Negatũ pectus amori. ſ. alicuius. ¶ Sabella carmia marſos itelligit ſamnitibꝰ uicinos: q ualebãt carminibus ut ſupius patuit. Increpare effringere cõſumare cruciar. Diſſilit turbari: corrũpi. Nẽia: icãtatiõe: de q̃ late ſupius. Quid ãplius uis: tu canidia. ſ. Atro uenenoſo. ¶ Delibutus punctꝰ. ¶ Neſſi cruo. de hoc ſupra latius. Nec ſi cã. ordo ẽnec q̃tũ ardet ferui da flãma urẽs in ætna ſicana. Tu donec cinis ordo eſt: ¶ Tu. ſ. cãidia tãq̃ officia cales uenẽis colchicis donec ferar aridꝰ cinis uẽtis iniurioſis. ¶ Aridus cin. i. exuſtꝰ Colchicis: q̃libus medæa colchis utebat: uel uenenis colchicis. i. uenẽoſiſſimis herbis: q̃les apd colchos eẽ dñr. Stipẽdiũ: tributũ ut tibi tradã. ¶ Mẽdaci lyra. i. falſis & fictis laudibꝰ. Sidꝰ. a. ordo ẽ tu p ãbulabis aſtra ſydꝰ aureũ. i. iter ſydera eris ẽlata. ¶ Infamis heleẽæ Stefichorꝰ lyricꝰ poeta ſiculꝰ uituparionẽ heleẽæ ſcribẽs cæcatꝰ ẽ caſtoris & pollucis idignatioe: poſtea uero rñſo apollinis eiuſdẽ laudes deſcripſit: quare ocu-

Leuare tenta ſpiritu præcordia.
Ego negatum uincor ut credam miſer
Sabella pectus increpare carmina:
Caputq; marſa diſſilire nenia:
Quid amplius uis? o mare & terra ardeo
Quantum neq; atro delibutus hercules
Neſſi cruore: nec ſicana feruida
Vrens in æthna flamma: tu donec cinis
Iniurioſis aridus uentis ferar:
Cales uenenis officina colchicis.
Quæ finis: aut quod me manet ſtipendium
Effare iuſſas cum fide pœnas lunam
Paratus epiare ſeu poſcoceris
Centum iuuencos: ſiue mendaci lyra
Voles ſonari: tu pudica: tu proba

Perambulabis aſtra ſydus aureum,
Inſamis helenæ caſtor offenſus uice
Fraterq; magni caſtoris uicti prece
Adempta uati reddidere lumina.
Et tu potes: nam ſolue me dementia.
O nec paternis obſoleta ſordibus
Neq; in ſepulchris pauperũ pudens anus
Nouendiales diſſipare pulueres.
Tibi hoſpitale pectus & puræ manus
Tuuſq; uenter partumeius: & tuo
Cruore rubros obſtetrix pannos lauit,
Vtcunq; fortis exilis puerpera.

loꝛ alpectũ recepit placatis & caſtoꝛ & polluce. ¶ Et tu potes.ordo ē & tu canidia ſolue me dementia:nã potes. ¶ O nec pfnis obſoleta ſordibus.i.ĩqnata uel polluta uilibus parẽtibus oĩa tñ ut dixi p ironeã dñr Nouẽdiales pulueres:ꝛliqaꝛ cineres itelligit nouẽdiale.n.ſacrificiũ dr̃:qd nono die mortuo fit exquo ſepultus eſt. ¶ Hoſpitale:bẽignũ mite placidũ. ¶ Pactumeius: is.n. eiꝰ filius ſuppoſitus erat ppea id inqt. ¶ Obſtetrix ea dr̃ q̃ iſantes ĩ ortu ſuſcipit:ab obſtãdo.Obſtat.n.& opponit̃ parturiẽti. ¶ Vtcũq; fortis exilis puerpa ordo ē.tu exilis puerpa.i.qñ paris:utcũq; fortis.i.quomõcũq; & maxie fortis es. Laudat.n.eã q̃ q̃uis exilis eẽt:attamẽ.In puerpio fortis erat.Omnia demum per illuſionem accipe.

¶ ACR. Increpare.dirũpere:ſiue ĩcitar̃. ¶ Caputq;.m.d.n.ut tãq̃ mortuũ canã. ¶ O mar̃ o terra.Sub ĩdignatione exclamat:ut Terẽ.O cœlũ o mare o terra o maria neptũni. ¶ Ardeo:dicit ſe nõ uolũtate amar̃ ſed ui magici carminis. ¶ Aetna.mõs ē ſiciliæ ſp ignitus.Quod me mãet ſtipẽdiũ.Certis.n.ſtipẽdiis milites ocia merebãt. ¶ Siue mẽdaci ly.tanq̃ de ea falſa caneret p timorẽ. ¶ Infamis Helenæ.c.o.Steſichorus poeta ſiculus dũ uituperationẽ helenæ dixiſſet indignatiõe caſtoris & pollucis oculos amiſit:ſed placati poſtea lumina ei reddiderũt. ¶ Tibi hoſpitale pectus & puræ manus:ironicos aũt laudat oĩa hoſpitale pectus:puras manus:& puerpium cũ pollutam eam humanis ſacrificiis rettuliſſet. ¶ Tuuſq; uẽter.p.partumeiũ dicit filiũ canidiæ quẽ hẽc ſe fœcunditatis gratia lætabat̃. ¶ Et tuo cruore rubros obſtetrix pannos lauit cacephaton in ſenſu.

¶ POR. Neq; eſt leuare:figurata elocutio:pro neq; contingit adductus ſum:ut credã ſabellis carminibus defigi mentes humanas ſabella autem carmina pro marſis poſuit & nænias pro incantatiõe:alioquin nænia proprie carmen eſt quod mortuis cantatur.Cales uenenis officina colchicis:ipſam mulierem officinam uenenorum diſerte dixit colchicis autem manifeſtum eſt pp medeam dici.quæ finis aut quod me maneꝛ ſtipẽdium:quod uult intelligi quod apparet ex eo quod ſtatim infert:iuſſas cum fide pœnas ſuã. ¶ Infamis helenæ caſtor offenſus uice Steſicorum eẽ quod infamia carmina in helenam feciſſet:deinde oraculo admonitũ palinodiã feciſſe.i.contrario carmine eam laudaſſe & lumina recepiſſe. ¶ Solue.me.d. ordo eſt ſolue me dementia:nam & tu potes. ¶ O nec.p.o.ſordibus:urbaniſſime obſcura dicitur ironia in contrarium namq; accipienda hæc:quis enim.ſic laudat qui ſimpliciter agit? o q̃ nõ es ſordidi generis nec oſſa hũana ad maleficia colligis & reliqua. ¶ Nouendiales diſſipa.p. cineres reliquiarum uult intelligi nã nouendiale dicitur ſacrificium:quod mortuis fit nona die:qua ſepultus eſt nec illud ſine amaritudine ē in ſuperiori uerſu: q̃ anũ illã appellet q̃ adhuc amari uelit:& adnotãdũ pluraliter dixiſſe pulueres. ¶ Tuuſq; uẽter patumeius. per ironiã hæc dr̃:uult intelligi illũ patumeium:qui filius eius exiſtimat̃ ſuppoſuiſſe ſibi nõ peperiſſe. Et tuo cruore rubros obſtetrix pannos lauit:utcunq; fortis exilis puerpera ſm uetere declinationẽ pũti tpe dicitur lauitꝛ cunq; autem quotienſcunq; ſignificat:& eſt ſenſus quotienſcunq; paris puerperio ſanguinatos pannos obſtetrix laua.Sed illud argute dictũ exilis fortis puerpa qa fortem uult intelligi eam.ſ.quæ nõ peperit. Exilem aũt ſub illa ſpecie quaſi puerperio facta ſit deformis per exilitatẽ corporis ad maciem naturalem dicit.

¶ CHRI. Tenta ſpiritu. Oſtendit crebra ſuſpiria & hanelitus exuberãtiã: q̃bus rebus amantes uexari ſolẽt: ¶ Cogor.ipſe experientia ĩpellor. ¶ Pectus negatum:pectus qd̃ tuo amori cõcedere nolui. ¶ Increpare: quaſi diſrumpi. ¶ Carmina.i.pp carmina & incãtiones. ¶ Sabella.marſica:nã ſabelli uicini ſunt marſis:ut eſt ſidonia dido p tyria. ¶ Nenia p incãtatione poſuit:qua in miſeriã mortẽq; hoꝛes inducunt:uũ funebris ut nænia ē dici põt. ¶ O mare.opportũe iterpoſita exclamatio ad ſcælus canidiæ:& miſerias ſuas augẽdas. ¶ De neſſi. ãt cruore & de ardẽte Hercule dictum eſt.Dictũ ẽt de gigãtibus ſub ætna ardẽtibus. ¶ Colchicis.i.uehementiſſimis:ut in colchis.inuidioſe aũt illam non ueneficioꝝ artificem:ſed officinam nominat. ¶ Quæ finis: q̃ terminus iſtis malis.i.quoad me cruciabis.Stipendium:appellat ſtipendium quaſi uectigal pœnas quas ab illo ipſa exigit:quas ẽt ſi pecuniarias eſſe uelit pollicet̃ ſe datuꝝ cẽtum iuuencos:ut tanq̃ numẽ tali ſacrificio q̃ hecatombe appellat̃:illã placet. ¶ Expiare.purgare a delicto. ¶ Siue mẽdaci.Pollicet̃ ſuas laudes uerſibus lyricis ſcribere & canere:q̃uis ĩ muliere ſceleſtiſſima falſæ oĩo ſint futuræ. ¶ Mendaci.Dat citharæ qd̃ ē hoꝛis nam iam ironia remota apte inuehit̃.Deinde demonſtrat quæ falſo dicturus ſit. ¶ Infamis. Oſidit exemplo in quo non parua auctoritas ſit deberi illam flecti:ſi palinodiam de illa cecinerit:cum caſtorem ac pollucem Steſichorus placauerit ſcripſerat.n.hic poeta inuectiuam in helenam:qua concitati eius fratres luminibus eũ priuarũt:Sed cum palimodiã ceciniſſet:uiſum recipere meruit. ¶ Vati.Steſichoro. ¶ O nec.p. Vrbãiſſima ironia:fingit.n.negare qd̃ affirmat. ¶ Obſoleta.quaſi marceſcẽs proprie obſoleta res dr̃:quæ uetuſtate attrita.ex uſu remota ſit:neq; eſt a ſoleo:ſed ab oleo:ut ait Priſciãus.Puto qa res uetuſtate attritæ ſuum odorẽ iam amiſerint. ¶ Prudẽs.quaſi artifex ueneficii qd̃ pſæpe in ſepulchris exercet̃.Pauperum qa magis impune licet.in de illa uiolare:aut cineres abducere. ¶ Nouendiales pul.i.ſepultos cineres: nam nona die defuncto inferias parẽtaliaq; parabãt. Vir.Præterea ſi nona dies mortalibus almũ. Aurora extulerit.Sic & nona die a ſuo ortu pueri aqua & igni luſtrabant̃:illiſq; nomẽ ipõebat̃. ¶ Hoſpitale.mitte & humanũ ſine ulla afferitate: & amori non odio patens.Contra dixit.Siue facturus p inhoſpitalem caucaſum. ¶ Puræ:a ſcelere. ¶ Pactumeius: q̃ filiũ illi ex pacto dederat:nam exiſtimabat̃ Canidia ſuppoſuiſſe ſibi filiũ nõ pepiſſe:Et qa nõ cõcipiebat: cũ

uentre quodãmodo pepigiſſe uidebat̃:ut ſupponeret.Nam filiũ habere fœcunditatis ſimulatione cupiebat. ¶ Vtcunq; fortis exilis puerpera.q.d.utcunq; fortis es ſiue paris ſiue non paris. ¶ Exilis.i uincea puella es.

¶ Ode.xviii. dicolos diſtrophos de canidiæ reſponſo.

Argumentum. ODES. XVIII.

Vid obſeratis auribus fundis p̃ces
Non ſaxa nudis ſurdiora nauitis
Neptũnus alto tõdit hibernꝰ ſalo,
Inultus ut tu riſeris cocytia
Vulgata ſacra liberi cupidinis,
Et exquilini pontifex uenefici,
Iupune ut urbẽ nomine impleris meo.
Q uid proderit ditaſſe pelignas anus,
Velociuſue miſcuiſſe toxicum?
Sed tardiora fata te uotis manent.
Ingrata miſero uita ducenda eſt in hoc
Nquis ut uſq; ſuppetas laboribus,
Optat quietem pelopis infidus pater
Egens benigne tantalus ſemper dapis,
Optat prometheus obligatus aliti,
Optat ſuperno collocare ſiſyphus
In monte ſaxum:ſed uetant leges iouis,
Voles modo altis deſilire turribus:
Modo enſe pectus norico recludere,
Fruſtraq; uincla gutturi innectes tuo:
Faſtidioſa triſtis ægrimonia,
Vectabor humeris tunc ego inimicis eques.
Meæq; terra cedet inſolentiæ,
An quæ mouere cæreas imagines:
Vtipſe noſti curioſus:& polo
Deripere lunam uocibus poſſim meis:
Poſſim crematos excitare mortuos:
Deſyderiq; temperare poculum,
Plorem artis in te nihil habentis exitum?

¶ ANT. Hac ode canidia inducit̃ rñdere ſuperioti: ait itaq; illa nullo pacto uelle horatiũ ſoluere dementia cũ ipſe eius arcana manifeſtauerit:urbẽq; totã eius noĩe ĩpleuerit. ¶ Quid obſeratis: carmẽ ē ſimile p̃cedenti. ¶ Obſeratis: obſtructis tectis clauſis. ¶ Ibernus æſtuoſus. ¶ Inultus:ut ſenſus ē:patiar ne ut tu inultus &c. ¶ Cocytia iferna a cocyto flumĩe.ueneficia aũt iferniſ fiũt ĩuocationibus.cõmiſiſſeq; Horatio ſua ſecreta ſacra cãidia ur̃ tanq̃ põtifici. ¶ Sacrũ liberi cupidinis: appoſitio ē.Liberi cupidinis:regnat.n.& ĩ dños iuſhẽt ille deos: uel liberi cupidinis.i.amoris ĩ libeꝝ aliquẽ & ingẽuũ. ¶ Exqlini uenefici:p ueneficii:in exqliis autẽ ſepulchra erãt hinc ibi ueneficia fiebãt.Põtifex tanq̃ põtifex & iudex accenſor ſacrorũ: pontifices.n. ſacrorũ curã habebant. ¶ Impune:ſupple patiar. ¶ Pelignas anus:ut te.ſ.hac dementia liberarẽt:q̃ qdem meis ueneficiis.cruciaris.de pelignis uero ĩ odis legito. Velocius.i.qd̃ te uelocius perimat ne ueneficis meis diutius crucieris. ¶ Tardiora.u.tu.n. pire uelles nec potes. ¶ Suppetas.ſuppedites.opituleris. ¶ Pelopis pr̃. de pelope:tãtalo:pmetheo:ſiſypho uideto in odis. ¶ Norico.de noricis & norico ferro late ĩ odis dictũ eſt. ¶ Faſtidioſa:ordo eſt. Tũc ego triſtis faſtidioſa ægrimõia uectabor eq̃s inimicis humeris.i.tuis. ¶ Inſolentiæ importunitati ipudẽtiæ audaciæ & magnæ potẽtiæ. ¶ Mouere:moueri faceꝛ. ¶ Deſideri p deſiderii.i.cupidinis & amoris. ¶ Plorẽ artis ſenſus eſt:cũ tot.& tãta:ut dixi efficere ualeã.plorabo ne in te meã artem nil poſſe.q.d.minime ſed te maxime cruciabo quocunq; modo.

¶ ACR. Quid obſeratis auribus fundis p̃ces:ut cur mea dicta negat duras dimittere in aures. ¶ Nõ.ſ.n.f. nauitis iducit cãidiã p̃cibus ſuis ĩplacabiliter rñdẽtẽ

¶ POR. Quid obſeratis auri- ¶ Dapis.hꝰ.dapis. bꝰ fũdis p̃ces.facit cãidiã rñdentẽ.Obſeratis auribus ſuis dicit cãidia ſignificãs ſe p̃ces eiꝰ nolle audire. ¶ Inultꝰ.u.t.r.uideꝰ cãidia cõmiſiſſe.Hora.ſacrificia ſua q̃ ille ridẽs diuulgauerit. ¶ Cocytia ãt ſacrũ cupidis eẽ dicit qa maleficia hæc q̃ iferna fiũt:ad amorẽ ptinere uult itelligi:& libeꝝ cupidinẽ dixit: q̃ q̃ſi nulli obnoxiꝰ ſit & oẽs amores laudat:ſic dẽiq; & apd Vir.dr̃.Nate pr̃is ſũmi q tela typhoea tẽnis. ¶ Cocytia ſacra dicũtur q̃ iferis diis a uenefici fiũt ĩde fortaſſe q̃ cocytus fluuiꝰ ſit iferoꝝ. ¶ Et exqlini.p.u.põtificẽ nũc q̃ſi cẽlorẽ ac iudicẽ dicit qa põtifices de ſacris iudicãt exqlini ãt merito:qa ut oũdit ſæpe extra portã exqlinã:hoc eſt ibi ĩ aggeribus religiões & ſepulchra erãt:iter q̃ noctibꝰ illa maleficia ſacra cõficiebat. ¶ Quid.p.d.a.fallit ſenſus hic q̃ſi cãidia dicat ſe pelignas anus dõis ditaſſe:& ueneficioꝝ ſuoꝝ artes ſe docere:ſed ſubiecta repugnãt huic itellectui ergo ſic potiꝰ itelligẽdũ:qd tibi pdeſt horati adhibuiſſe tibi magnis mercedibꝰ pelignas anꝰ: q̃ ueneficiis meis te p carmia liberarẽt. ¶ Velociꝰ:p q̃ tibi horati arceſſeris:ut tormẽta uitæ carmibus meis irrogata effugeres. ¶ Sed.t.ſ.tardiꝰ morieris q̃ optaſti. ¶ Nouis:hoc ē ut ſuppedites & q̃ſi miſter eris cruciatibꝰ. ¶ Vectabor qd ē.h.uectabor niſi forte ſubaudiẽdũ extriſecꝰ iactãtibꝰ aut q̃d tale ſic.n.iactat̃ hũeris ſolẽt q gloriãtes icedũt.q̃ ſi ita ē inimicis eques iũgẽdũ erit:ut ſi diceret.equitas ſup inimicos meos:aut nũq hũeris inimicis:qd ſi ita ē inimicis uectabor itelligamꝰ:q̃ſi ſup inimicoꝝ meoꝝ humeros ero:ac ſic uectabor atq; eqtabo. ¶ Faſtidioſa.u.faſtidioſæ.ſ.& ſũt ablatiui caſus faſtidioſa ægrimõia. ¶ Terra cedet iſolẽtiæ:nũc q̃ſi nouæ potẽtiæ itelligẽdũ. ¶ Curioſus:choro ſtellaꝝ.ſ. ¶ Deſideriq;.i.amoꝝ potionẽ cõficeꝛ. ¶ Plorẽ:ſenſus hic ē an:q̃ difficiliora facere poſſumus.i.cæreas imagines animare.& lunã cœlo euocare:& umbras mortuoꝝ ab inferis elicere:ac p hoc potionẽ mentẽ amore incendere nihil in te potero:artiſq; meæ circa te ĩpotentiã flebo?

¶ CHRI. Quid obſeratis.Negat Canidia:quam loquentẽ inducit ſe poetæ recõciliari poſſe ullis præcibus quoniam ſua ueneficia diuulgauerit. ¶ Neptũnus hibernus:ideſt mare tempeſtuoſum:ut hyems pro tempeſtate ponitur. ¶ Vt tu riſeris:ideſt deriſeris interrogantis ē: q̃ſi dicat patiar ne ut tu inultus.i.ĩpunitus riſeris. ¶ Cocytia: magica: quæ cocyto. ideſt inferno ſacra ſunt:nam cocytus fluuius eſt inferni. ¶ Vulgata.a.t.i.ri-

ſeris qd uulgaueris. Hæc ãt cocytia ſunt ſacꝫ liberi cupidinis: ideſt quo humãe mẽtes ĩ amorẽ ducunt: q̃ de nulli ſeruit: oẽs ãt dii illi ſeruiũt. ¶ Põtifex. i. quẽ ego meis ſacris pfeci & põtificẽ ĩ illis iſtituit: tu ãt tuæ fidie cõmiſſa uulgaſti: ut ſit maior ira q̃ ipe arcana pdiderit. ¶ Exqlini. i. extra exqlinã portã: ubi mlta erãt ſepulchra celebrati. ¶ Impũe: ut urbem & hic intellige patiar ne. ¶ Meo. n. ſ. diuulgãdo hæc ſacra. ¶ Quid. pmã dum cupis aliẽis ueneficiis a meis liberari cõducis an uenefica ſed nihil pficies nec poteris te uenẽo pdere dũ cupis morte has miſerias effugere. ¶ Toxicũ. Venenũ ex taxo arbore: ut nõnulli putãt. ¶ Vt. ſ. i. ut ſuffiçias uiuẽdo. ¶ Nouiꝰ: quos ego quotidie nouos parabo. Volo te lõgã pducer uitã: ut lõgo te tpe macerẽ. ¶ Optat. exẽplis iſtoꝝ quoꝝ fabulæ narrate ſe oãdit q̃ fruſtra requiẽ morte cupiet. nã neq; ex alto te pcipitare poteris: neq; ferro pectus trãſfodere: neq; laõ gutt frãgere. ¶ Vectabor. Sũmã ſupbiã ſuo artificio freta oñdit. An q̃ a maiori locus ẽ: ut q̃ imagines cæreas tanq̃ uiuas moueri ipellat & cœlo lunã auocet & in iã cremata corpa uitã reuocet & amores pellat ſiue iducat multo magis ſua arte illũ uexare poſſit. ¶ Vt noſti. q. d. nõ fingo q̃ tu noſti. ¶ Temperare poculum: uel dicit modũ impõere poculũ: quod amorẽ ĩduxit: q̃ ſi imminuere illius uim: ut amor diſcedat. ¶ Vel temp. p. i. ita admiſcere ea quæ in poculo opus ſunt: ut ad amorẽ incitandum efficaciſſimum ſit.

¶ Cõmentariolus ĩ carmẽ ſæculare p eũ dẽ Ant. M.

ANT. SAeculares ludi apd romãos: igt Põpeius feſt⁹ poſt cẽtũ ãnos fiebãt. qa ſæculũ ĩ cẽtũ annos extẽdi exiſtiabãt Hora. ãt hoc loco ſcri. ludos ſæculares fieri ſolitos anno. cx. fiebãtq; ĩ cãpo Martio: ut tradit zoſimus græce referẽs ſibyllinos uerſus ſup his editos: in quibus cõtinet: ut anno. cx. in cãpo Martio ſolẽnia ſacra fierent & noctu & iterdiu. Parcis ãt furuæ agnæ mactarent caprigenũq; pecus: ſimiliter & diãæ. terræ uero ſcropha. ioui tauri cãdidi iterdiu iunõi nitida iuuenca. apollini pœanas latini pueri pfimi & mfimi & puellæ pfimæ & mfimæ canebãt ĩ tẽplo. Nuptæ ad arã iunõis orabãt. ¶ Accipiebãt februa uiri & fœmie: pſertim fœmiæ. De hic ĩ tẽplis fere oĩbus primitias porrabãt: ſic. n. agẽdo oĩs italiæ tellus romão iugo roma noq; ſceptro colla ſubdere nõ recuſaret hæc qdẽ ĩ ſybillinis uerſibus cõtinebant. Addunt alii q̃ prio die princeps ipe & qndecim uiri mane capitoliũ aſcẽdebãt ibiq; ſacra de more agitabãt: tũ ĩ theatris cõuenie bãt ad ludos ĩ honorẽ appollinis & dianæ faciẽdos. Seq̃nti uero die nobiles matronæ cõueniebãt in capitoliũ. Supplicabãt deo frequẽtabant lectiſternia: canebant hymnos. Tertio deniq; die ĩ tẽplo apollinis palatini ter noueni pueri prætextati totidẽq; uirgies pfimi oẽs matrimiq; græca romanaq; uoce carmina & pœanas cõcinebãt: q̃bus iperiũ ſuũ & icolumitatẽ ppli diis ĩmortalibus cõmẽdabãt. Ludi ãt celebrabãtur oĩbus theatris oĩum generꝫ: & ſacrificia tẽplis oĩbꝰ fiebãt noctu pariter atq; iterdiu: ſed ut ſcribit trãquillus: ſæcularibus ludis auguſtꝰ iuuenes utriuſq; ſexus phibuit ullũ nocturnũ ſpectaculũ frequentare: niſi cũ aliquo maiore natu ppinquoꝝ. ¶ Phœbe ſyluarũq; potens diana: ordo eſt: o phœbe & diana ſyluaꝝ potens appoſitio: lucidũ cœli decus &c. ¶ Colendi. uenerandi. Cleantes: ut ſcribit Cic. de. nat. d. dixit mũdum eſſe deũ. Varro etiam ſcribit. Terram & cœlũ. ut ſamothracũ initia docẽt eſſe deos magnos. ¶ Quod ſybillini. placet ut quod & quo legãt. Antiq̃ enim codices utrunq; habent. ¶ Erit itaq; : ordo quo. ſ. tempore ſacro ſybillini uerſus monuere uirgines &c. At ſi legeris. qd dicatur date uirgines lectas & pueros caſtos dicere carmẽ diis. quibus ſeptẽ placuere colles. Quod ſybillini mõuere uerſus: & ſic per parẽthesim hoc camẽ legẽt: poteris ẽt ita ordiare. ¶ Q. d. ſ. tpus ſacrum monuere ſybillini uerſus deĩde iterũ repetatur: date uirgines lectas & pueros caſtos dicere carmen diis &c. ſybillini autem uerſus. ut oſtendimus iubebant ut anno. cx. in cãpo martio ſolẽnia ſacra fierent: rite igit dices qd. ſ. tps ſacrum ſybillini uerſus monuere. ¶ Lectas. electas: nã patrimæ & matrimæ eligebant. ¶ Septẽ colles: ut tarpeius qui & capitolinus dicitur: & olim ſaturnius: item auẽtinus: palatinus: cælius: exqlinus: Viminalis: & quirinalis. ¶ Alius: uidetur enim quũ oritur mane quoq; alius eſſe cũ ueſperi in occidẽte latuerit attamen eſt idem. ¶ Rite maturos: ordo eſt: o ilithyia lenis rite aperire maturos partus: tuere matres. Poſtea uero talis erit alter ordo: o diua ſiue tu probas uocari lucina ſeu genitalis producas ſobolem &c. ¶ Lenis. facilis mitis propitia. ¶ Aperire partus: de lucina & diana partibus fauẽtibus & in odis & in epodis late dictũ eſt. ¶ Ilithyia: hoc nomine: diana appellabatur parturientibus ppoſita: unde & naſo lib. ix. met. Introducit alcmenam iolæ hili uxori ita loquentem. Faueant tibi numina ſaltem. Corripiantq; moras: tunc quum matura uocabis. Præpoſitam timidis parientibus ilithyiam. Quam mihi difficilem iunonis gratia fecit. ¶ Seu genitalis. Solis & lunæ natura ad oĩum generationem plurimum confert. Sol enim igneus ac ſpiritalis exiſtit: luna uero humida ac frigida. Aer utriq; communis ab eis itaq; generari atq; nutriri corpora oĩa rerumq; ſingularem a ſole & luna perfici dicunt: auctor eſt in iis Diodo. lib. i. Decreta patrum: nuptiales leges ĩtelligit. ¶ Iugandis: matrimonio coniugendis. Eſt autem ordo ſuper iugandis fœminis & ſuper marita lege feraci nouæ prolis. De lege autem iulia hic intelligitur: de qua latius diximus in Iuuenalem ſatyra ſecunda ibi. Vbi nunc lex iulia dormis. ¶ Certus undenos: ordo eſt: ut certus orbis per annos decies undenos ter die claro & totiẽs grata nocte referat cantus & ludos frequentes.

¶ Quinti Horatii Flacci Carmen Sæculare.

(diana
Hœbe ſyluarũq; potẽs
Lucidũ cœli dec' o colẽ
Semp & culti: dare (di
quæ præcamur
Tpe ſacro: (uerſus
Quod ſibyllini mõuere
Virgines lectas pueroſq;
Diis qb' ſeptẽ (q̃ caſtos
Dicere carmẽ. (placuere colles
Alme ſol curru nitido diem qui
Promis & celas. aliuſq; & idem
Naſceris: poſſis nihil urbe roma
Viſere maius
Rite maturos aperire partus
Lenis ilithya tuere matres
Siue tu lucina probas uocari
Seu genitalis.
Diua producas ſobolem patrumq;
Proſperes decreta ſuper iugandis
Fœminis proliſq; nouæ feraci
Lege marita.
Certus undenos decies per annos
Orbis ut tantus referatq; ludos
Ter die claro totienſq; grata
Nocte frequentes.

¶ CHR. Phœbe. ſ. p. d. Sæcularis carminis duplex deuotio eſſe conſueuerat: aut enim pro ſedanda: aut pauetanda peſtilentia: aut pro certo & conſtituto numero annorum centeſimo enim decimo anno in capitolio a pueris & puellis impuberibus cantabatur: ideo autem tempora numeraturus ab appollie & diana pricipiũ ſumpſit: quia ipſi in honore ſolis habebantur & lunæ: ut Vir. Geor. carmen dicturus ſub aliorum uocabulis numinũm ipſos inuocauit: dicens. Vos o clariſſima mundi. Numina: labentem cœlo quæ ducitis annum: Liber & alma ceres. ¶ O. c. ſ. &. c. colendi in futurum: culti in præteritũ. ¶ Diis. q. ſ. p. c. romam ſignificat in ſeptẽ collibus. At Virgi. Scilicet & rerum facta eſt pulcherrima roma. Septemq; una ſibi muro circundedit arces. ¶ Alme ſol. Econtrario perpetum ſolis lumen oſtendit dando ei & præteritum & futurum tempus dum idẽ alius renaſcitur. Sicut enim ortu ſuo diem: ita diſceſſu noctem facit. ¶ Poſſis nihil. u. r. u. m. Magnitudinẽ ſuam præcatur urbi romæ ſeruari. ¶ Aperire. ædificare. ¶ Lenis ilithyia: lenis. i. propitia: ipſam enim lucinam lunam & dianam oſtendit qua myſtico nomine ſicut in ſacris dicebatur ilithyia nominauit: ſic eam & homerus uocauit: ipſa enim partubus mulierum putabatur fauere. ¶ Seu genitalis. Genitalem uocauit dianam quam & lunam intelligi uoluit: quia ut calore ſolis animantur ſemina: ita lunæ humore nutriuntur. penes ipſa enim & corporum omnium ratio eſſe dicitur & poteſtas. ¶ Patrumq; proſperes decreta: Nuptialibus inquit legibus faueas. ¶ Feraci lege: fœcunda quæ procreandorum liberorum cauſa promulgata eſt quæ lex iulia dicitur. ¶ Certus undenos decies per annos: dies undenos annos centum decem dixit per orbem circuli annalis peractos pro quibus & carmẽ ſæculare dicebatur. Ludi enim ſæculares ternis diebus & noctibus agebantur pro cultu ſolis die: & nocte lunæ.

¶ POR. Phœbe ſiluarum potens diana. Hoc carmens ſæculare inſcribitur: cum enim ſæculares ludos auguſtus celebraret ſecũdũ ritũ priſcæ religionis a uirginibus pueriſq; prætextatis in capitolio cantatũ eſt. ¶ Lucidum cœli decus. Hoc ad ambos refertur ad phœbum quando idem ſol eſt & dianam: quia eadem luna ẽ. ¶ Date quæ præcamur. Tempore ſacro: non tempore Priſco dicendum eſt: ſed tempore quo priſca imitantur. ¶ Diis quibus ſeptem placuere colles: ideſt quibus Roma placuit: quæ in ſeptem collibus conſtituta eſt: ¶ Aliuſq; & idem. ἀλλοξύλον: nam quomodo poteſt quis & idem eẽ & alius: uidetur ad illud retuliſſe quod idem: quidem ſol ſemper ſit: ſed renouans diem alius eſſe uideatur. ¶ Poſſis. n. u. ro. u. m. & hic ex ſupiore audiendum præcamur. ¶ Rite. m. a. p. pro facilis ac propitia aperiundis partibus: oſtẽdit autem eandem lucinã & genitalem deam appellari. ¶ Diua producas ſobolem patrumq; proſperes decreta ſuper iugandis fœminis proliſq; nouæ feraci lege marita. Implicata phraſis quæ ſic ordinanda eſt. ¶ Diua producas ſobolem proliſ nouæ: patrumq; decreta proſperes: & ſuperiugandis fœminis maritaq; lege feraci. Maritam autẽ legẽ pro maritali plautina uidetur auctoritate diximſſe: ſimiliter. n. & ille locutus ẽ ubi ait ſenex: pulchra ædepol deos pecunia eſt. alter reſpondit. q̃ quidẽ non marita eſt: p eo qd eſt quæ non maritalis eſt. ¶ Certus undenos decies per annos orbis: ut cantus referatq; ludos: orbem nunc circulum temporum in ſe. ſ. redeuntium accipe: certum ãt pro pleno atq; perfecto: ſenſus enim hic eſt: ludos referat: ludos pro eo quod eſt homines certi temporis orbis: ut perfectus orbis annorum centum & decem cantus: & perfectos referant ludos.

¶ CHRI. Phœbe ſiluarum quæ potens diana. Carmen ſæculare ſane inter lyrica carmina referri poteſt nulla enim re ab illis differt. Sed iccirco ſæculare appellat. quoniam ut diebus ſæcularibus caneretur a poeta inſtitutum eſt. huius autem hymni duplex deuotio erat. Nam appollinares ludi aliquando pro ſedanda peſte & auertendo bello fiebant: eorumq; tempus incertum erat cum ex aduentu iſtorum malorum penderet aliquando celebrabantur certo numero annorum. i. centeno decimo anno. Dicebantur autem ſæculares a ſæculo: quod centum annorum ſpatium apud latinos continebat. Nam ethruſci certum illi numerum annorum non dabant: ſed a monſtro ad aliud monſtrum durare uolebant. Ergo ludi ſæculares celebrantur. ex. quoque anno in capitolio a pueris: & a uirginibus tribus continuatis diebus ac noctibus. ¶ Feſtus autem

ait q̃ ludi sæculares post cētũ annos celebrabant: qa in tot annos sæculũ extēdi putabant. Sacrificabāt apollini bouē albũ. Dianæ uero capras albas. Nãq; īmerito tpa numeraturi apollinē & dianã. i. solē & lunã iuocant quoꝝ cursu tpa constāt. ℣ O phœbe & diana lucidum decus cœli. qm̄ alter diurnum altera nocturnũ lumē p̄beret: & ipse sol rector & moderator est luminũ reliquoꝝ & cor cœli & mens mũdi dr̄. Ad solem oium deorũ & ad lunam oium dearũ noia referũt. Quapp Maro solem lunamq; in re rustica inuocaturus: iis noibus q̃ bus eoꝝ uis qua fruges arboresq; uigēt: usus est. Ait. n. Vos o clarissima mundi. Lumina labentē cœlo q̃ ducitis annũ Liber & alma ceres. ℣ O colēdi & culti. Hactēus exordiũ fuit: in quo beniuolētiã a p̃sona ipsoꝝ deorũ captauit: dũ maiestatē numinis ãplificat: & a p̃sona ciuiũ romãoꝝ: quos & fuisse & futuros ī deos religiosos oñdit. ℣ Tempore sacro. diebus sæcularibus uestro numini cõsecratis. ℣ Date. nã qm̄ dii æstis facilis fit petitio: qm̄ ãt & religiose & eo die q̃ nobis sacer ē petimꝰ: iure dãdũ ur̄. ℣ Q. d̄ sybillini. nõ. n. solũ die tibi sacro petimus. Sed iccirco sacro q̃ sybilla mulier a te edocta & tuo numine plena p̃cepit: ut ī supioribus ꝓlixius ex p̃ssimus. ℣ Q. d̄: p qa. ℣ Lætas: bñ uolētes: ut ī sacris decet. Si ãt lectas. i. electas: oñdit: nõ temere: sed cũ rõne eē institutas. Sic Vir. Lectosq; sacrabo alma uiros. ℣ Septē. c. Romã: q̃ suo ambitu septē cingit colles quirinalē: uiminalē: exqlias: cœliē: auentinũ: palatiũ: & Capitoliũ. ℣ Alme: ab alēdo. Sol. n. oia ueniũt: & alunt̄. ℣ Pronus: tuo ortu. ℣ Cælas: occasu. ℣ Nitido. c. nã ī q̃drigis cœlũ obir̄ fingit̄. ℣ Alius: nã & oriētalē & occidētalē dicimꝰ solē. ℣ Et. i. qa tñ idē ē. ℣ Poscis optãtis ē. neq; p̃cat: ut miuat̄ sua uis ex eo q̃ nil possit uider̄ maius Rõa: ſz cupit augeri & tm̄ fieri: ut nihil ī hoc inferiori mũdo maius sit: Hæc ergo petitio ē. ℣ Hilythia. diana. Alii. n. a loco sic dictã putãt. Alii qa a mulieribus pturiētibus placeē. Nã ἱλάσκω placo significat. ℣ Lucina: qa exitũ ī lucē infantibus p̃bet. Hinc. n. mulieres parturientes illã inuocãtes clamant iuno lucina fer opē. Serua me obsecro. ℣ Genitalis: qa omnis plãtãdi uis & augēdi a luna ē: ut sciēdi & opinãdi a sole. ℣ Sup iugãdis. i. de iugãdis hoc est in matrimonio collocãdis. ℣ Decies undenos. Centum & decē. ℣ Ter die: ut sit ter in ternis diebus.

¶ ANT. Vosq; ueraces. ordo ē. Et uos parcæ ueraces cecinisse iungite bona fata iã pactis: & terminus reꝝ stabilis seruet q̃d semel dictũ ē. ℣ Cõdito telo. i. odis dictũ est de arcu & sagittis quas in manu sinistra tenet apollo. ℣ Si pro. si quidē. ℣ Vestrũ opus. nam appollinis cõsilio in italiã uenit æneas urbis romæ auctor. Q. uum. n. apud delon in apollinis templo dixisset æneas. Da ꝓpriã tym braæ domũ da mœnia fessis. Et genus & mansuram urbē. serua altera troiæ pgama: reliquias danaũ atq; immitis achillis quē seqmur quoue ire iubes ubi põere sedes. Da pater auguriũ: atq; aĩs illabē nostris. Respõdit apollo. dardanidæ duri q̃ uos a stirpe parentum. prima tulit tellus: eadem uos hubere læto. ℣ Accipiet reduces: antiq̃ exquirite matrem hic domus æneæ cunctis dominabit̄ oris. Et nati natoꝝ & qui nascētur ab illis: Hæc phœbus &c. Ea cuncta habentur li. iii. æne. apud Maronē: ubi etiã penates dormiēti æneæ appollinis iussu dixerunt. Coritũ terrasq; reqras ausõias &c. ℣ Iussa. p. appositio est iussa aũt diuum oraculis. unde li. iii. æne. ait æneas. Diuersa exilia & desertas quærē terras auguriis agimur diuum &c. ℣ Cui. s. pti troianoꝝ ē autem ordo: cui castos æneas patriæ supstes daturus plura relictis muniuit iter libeꝝ per troiã ardentē sine fraude. s. ipsius æneæ: dicēdo autē sine fraude ostendit æneã non fuisse proditorem: ut aliq̃ scripserãt. & hoc ī augusti laudē. ℣ Plura relictis. plura illis q̃ apud troiã reliq̃rat. ℣ Romulæ. g. pro romulæ.

¶ ACR. Vosq; ueraces cecinisse. p. Quæ uera mortalibus p̃dicant futura. Et uos ait ꝓsperate sacrum carmen qd̄ ppetuitate īperii romani & sybillæ libris in celebritate ludoꝝ cõstitutũ est. uñ ē. his ego nec metas reꝝ nec tpa pono impiũ sine fine dedi. ℣ Stabilisq; ppetuus & immutabilis. ℣ Iã p. pfectis rebus uberiora fata iũgite. q̃ nihil habeãt aduersitatis. ℣ Fertilis. s. p. t. s. d. c. c. Laudat italiã & optat frugũ ubertatē & ꝓsperã pecoꝝ fœturam. Vñ & corõas afferri cæteri ꝓ messiũ fertilitate ꝓmittit. ℣ Et aq̃ salubres: dulces serenæ: ut nõ tẽues dare rursus aq̃s & pascē rursus. ℣ Et. i. a. serenus aer ut Solis ad occasum cũ frugibus aera uesper tẽperat. ℣ Condito mitis. p. q. t. Mitem & placidũ dicit apollinē qui est sagittis armatus. Sic enim iratus hæc cernẽs arcum intendebat apollo. actius. ℣ Siderum. r. ita pro puellis lunam: ut appollinē ꝓ pueris p̃catur. Roma si uestrũ est opus. Si romã inq̃ numina coli iussistis turmis iliacis statutis uestris fauete: ut semp fœlix sit: ut apud Vir. Si tot responsa secuti quæ superi manesq; dabant: siue ppiliam sacerdotem Romuli matrem. ℣ Littus. h. pp euãdrũ qui illic prior regnauit: iussa deorum responsa: ut augu-

Vosq; ueraces cecinisse parcæ
Quod semel dictum est stabilisq; rerum
Terminus seruet. bona iam peractis
Iungite fata.
Fertilis frugum pecorisq; tellus
Spicea donet cererem corona.
Nutriant fœtus: & aquæ salubres:
Et iouis auræ.
Condito mitis placidusq; telo
Supplices audi pueros apollo.
Siderum regina bicornis audi
Luna puellas.
Roma si uestrum est opus iliæq;
Littus hetruscum tenuere turmæ
Iussa pars mutare lares & urbes
Sospite cursu.
Cui per ardentem sine fraude troiam
Castus æneas patriæ superstes
Liberum muniuit iter daturus
Plura relictis.
Dii probos mores docili iuuentæ
Dii senectuti placidæ quietem
Romulæ genti date rem proleq;
Et decus omne.

tiis agimur diuũ: & alibi Mutandæ sedes: & Italiã liciæ uiscere capescere sortes. ℣ Sospite cursu: pp nauigationē: bellum ingens geret italia populosq; feroces. Contundet moresq; uiris & mœnia ponet. ℣ Cui per ardentem. s. f. t. aut ut troia non proditione uideretur euersa sed fato: aut sine fraude: sine læsione: ut Bistonidum sine fraude crines. ℣ Castus æneas: pro religioso siue propitio posuit: ut hac casti maneant in religione nepotes. ℣ Liberũ muniuit iter. ut flãma inter & hostis expedior dant tela locũ flãmæq; recedũt. ℣ Daturus. p. r. poste ris maiora daturus: da syllaba breuis semp est: p̃ter ī imperatiuo. ut accipe daq̃ fidē. ℣ Rem ꝓlemq; & decus omne: imperium decoremq; optat & populũ: ut & populo imperium: & populus imperio Romano p̃stetur.

¶ POR. Vosq; uera. c. p. q. s. d. s. q. r. t. s. sylepsis ē ex uerbo eni singularis nũeri seruet pluralis nascit̄ seruẽt q̃ dictum est semel stabilisq; rerum ἐπιθέτον est termini. ℣ Bona iam. p. i. f. peractis. i. ꝓteritis fatis bõa iungite fata: ac per hoc cõcessum ordinē facite bonoꝝ futuroꝝ. ℣ Nu. f. &. a. s. i. a. fœtus generaliter oium reꝝ accipe & aĩaliũ quæ ad utilitatē nostrã pertinent: salubres ãt nõ tantũ aquæ uerũ etiã auræ intelligēdum. ℣ Condito mitis placidusq; t. s. a. p. a. hic sensus secũdũ eoꝝ opinionē cõceptus est: qui apollinem pestilentē deũ putant esse. Porro autem quidam dii ideo placant̄: ut prosint: q̃ dã ne obsint: secũdũ q̃ de apolline dicit̄. conditomitis placidusq; telo supplices audi pueros apollo: ne noceat. s. uidetur aũt Home. sic & de illo sensisse cũ ait τὸν δ' ἐλεύσεται βοσ ὀπωυλάω βιδ' ἐελ μ τοι ὀλίμ πτοιο propter quod significat ab eo pestem græcis immitti & planctus: in mercatore fabula idem sensit cum inducit matrẽ familias præcari apollinē nato suo: ut parcat. ℣ Syderum re. bi. poeticũ est dicere lunã syderũ reginam: qd̄ clarior inter astra uideat̄. ℣ Roma si. ue. est. quare romã opus apollinis & dianæ dicat nõdum uideo: nisi forte ex lectione uirgiliana hoc cœpit ubi dicit̄ frequenter apollinis oraculis instructũ æneã italiam petiisse: ad quẽ intellectum & ipse nos adduxit poeta in ferẽdo. iussa pars mutare lares & urbem. Sine dubio enim oraculo iussã ītelligi pars iussa autem ad illud refertur q̃ non omnes ilienses cum ænea fuerint: sed pars eorum alibi. ℣ Cui per ar. s. f. t. cum utiq; fraude græcorum incensa troia sit: sed sine fraude. ℣ Castus æneas. p. s. qd̄ ideo uidetur dictũ. qa quorundã opiniõe infamatus æneas est crimine ꝓditionis. ℣ Daturus. p. r. s. suis troianis quos secum in italiã adduxit daturus plura q̃ in patria amissa reliquerant. ℣ Relictis: ergo a noiatiuo plurali uenit generis neutri quod est relicta.

¶ CHRI. Veraces: nam q̃ a fato sunt necessaria sunt. Ergo ueraces: ut stabilis terminus reꝝ seruet: quod dictum est. ℣ Iungite fata bona peractis: efficite: ut quæ in futuro fata īminent: bona sint. ℣ Donet: ꝓterea donet quia tellus sit fertilis. ℣ Aquæ salubres & iouis auræ. i. aeris: iccirco dixit: qa ex humore & calore: ita tẽperato: ut aer est: oia gignunt̄ & alunt̄. ℣ Cõdito mitis. p. q. t. Solis triplex est potestas ꝓm porphyriũ. Et sol apud superos. Liber pater in terris. Et apollo apud inferos. inde eius simulachrum habet tria insignia. Lyram ad similitudinē cœlestis harmoniæ: nam ex contẽperato eius calore oia ꝓueniũt. item sagittas quibus noxius īdicatur. Nam ex nimio calore pestē inducit: & inde apollo ἀπότου πολλοίον qd̄ perdere significat: dicitur ꝓpter eaq; Home. illum & medicinæ simul & pestilentiæ deum iducit Habet: & griphon: qd̄ aĩal terrenũ ē. Et gooptat poeta: ut recondat sagittas. i. ne ueniat noxius: sed saluber. ℣ Bicornis: duo eni cornua lunæ sunt. ℣ Roma. si. u. e. o. Nam Vir. apollinē troiãis fauentē iducit. Vnde phœbe grauis troiæ semp miserate labores. Dardana q̃ paridis diresti tela corpus in æacide. ℣ Sine fraude superstes. Quia nõ proditione meruit a græcis dimitti. Sed ueneris auxilio liberatus est. ℣ Plura relictis. Nã maius fuit īperiũ romanũ q̃ troianũ. ℣ Dii optie iuuẽtuti bonos mores rogat. Quia & publice & priuati multa sint munera obituri. Sẽibus ãt q̃si iam omnium muneꝝ genere defunctis quietē p̃cat̄. ℣ Rẽ īperiũ. Prolẽ: ut populus numerosus sit. Hoc publice. priuatim ãt rẽ opes: & ꝓlem filios: quos in suis opibus relinquant̄. ℣ Decus omnia ad maiestatem populi augendam pertinent.

¶ ANT. Quiq; uos: q̃ legẽdũ est: nõ q̃. de augusto. n. intelligit̄: nam de ipsa gẽte romulea iam dixerat. Codices attamẽ aliq antiq ẽt q̃ hñt. Quod ãt q̃q; uos legẽdũ minime sit ostẽdit secũdũq; cõiũctio: nã superabũdaret in ordie: q̃ talis esset: & q̃ supple romulea gẽus: appositio: clarus sanguis &c. legas igit̄. Quiq; uos &c. ℣ Imper bellãte: ordo ē prior: bellãte. i. potior ac melior agẽte bella īperet lenis. i. mitis in hostem iacẽtẽ. i. deuictũ. Vir. li. vi. Tu regẽ īpio ppsos romãæ memẽto parcere subiectis: & debellare supbos: Medꝰ parthꝰ ẽt itelligit̄ de qbus late supius. ℣ Albanas. i. rõanas. Ro. n. ex albãis originē hũit. ℣ Scythæ & īdi: de iis ẽt ī odis: hæc ãt oñdũt ẽt Quiq; uos legẽdũ eē: ut de augusto itelligatur. ℣ Iam. fi. post bella cõfecta qd ægerit augustꝰ. & ī odis & ī cpodis dictũ ē. ℣ Copia. c. de cornu copiæ ī odis legito. ℣ Augur phœbꝰ q̃re augur & cũ arcu late in odis: sic ẽt de cãœnis. ℣ Salutari arte. Apollini medẽdi potãs attribuit̄: qa tẽpatꝰ solis calor morboꝝ oium fuga ē auctor Macro. li. i. sat. ℣ Palatinas ar. Augustus eni appollinis templũ in ea parte palatinæ domus excitauit: quã fulmĩe ictam desiderari adeo aruspices ꝓnunciarent. Addita porticus cum bibliotecha latia græcaq;: quo loco iam senior sæpe etiam senatũ habuit auctor ē Tranqllus ℣ Latiũq; fœlix: ordo est: & fœlix uidet latiũ. ℣ Alterũ in lu. lustrũ pro sæculo posuit: nec sine causa lustrũ ait qm̄ lustrũ

Quiq; uos bobus ueneratur albis
Clarus anchisæ uenerisq; sanguis
Imperet bellante prior iacentem
Lenis in hostem.
Iam mari terraq; manus potentes
Medus albanasq; timet secures
Iam scythæ responsa petunt superbi
Nuper & indi.
Iam fides & pax & honor pudorq;
Priscus & neglecta redire uirtus
Audet. apparetq; beata pleno
Copia cornu.
Augur & fulgente decorus arcu
Phœbus acceptusq; nouem camœnis
Qui salutari leuat arte fessos
Corporis artus
Si palatinas uidet æquus arces

quinquēnium dicebat: q̃ post q̃nquēnium unaquæq; ciuitas lustrabatur: hinc hoc loco lustrum appellat ludos sæculares: quia tūc & ciuitas & omnes fere lustrabantur. ¶ Quæq; auem. ibi enim dianæ templum erat sed in cæteris dianæ templis ceruorum cornua affigebantur: in auentino boum suspendere consueuerunt. ¶ Quid ita: lege Plutarchi problemata: item de tēplo dianæ Latius lib. iiii. Dionysium Algidum: de hoc in odis. ¶ Quindecim uirorū. ii. n. ludis sæcularibus ꝓerant. ¶ Nec iouem sentire. i. audire quidecim uirorꝫ ꝓces & puerorū uota: uel sentire. i. uelle hæc. i. ut diana curet quindecim uirorum præces & puerorꝫ uota. ¶ Hæc iouem sen. ordo est iouem deosq; cunctos sentire hæc reporto domum spem bonam & certā. ¶ Et cho. i. puerum puellarumq; cœtus ad sacra collectus doctus per hoc. s. carmē dicere laudes phœbi & diāe reportat domum: spem bonam & certā. ¶ Finis superiorum Die Ianuarii. xv. M. cccc xcii.

Remq; romanam: latiumq; fœlix
Alterum in lustrum meliusq; semper
Proroget æuum.
Quæque auentinum tenet algidumq;
Quindecim diana præces uirorum
Curet & uotis puerorum amicas
Applicet aures.
Hæc iouem sentire deosq; cunctos
Spem bonam certamq; domum reporto
Doctus & phœbi chorus & dianæ
Dicere laudes.

¶ Carminis Sæcularis Finis.

¶ ACR. Quæq; uos bob⁹. u. al. ut. ¶ Hic albi clitūne greges & maxia taurus uictima. ꝑ quam rem deuotionem Ro. uult intelligi religiosam. ¶ Lenis: mitis: ut parcere subiectis. ¶ Clarus anchisæ. u. q. s. per æneam romani accipiendi. ¶ Bellante prior. siue augustum priorem dicit ad arma aduersum rebelles: & subiectis mitem: ut Et parcere subiectis & debellare superbos: siue quia romanis mos erat: ut iustis causis bella susciperent: & nisi per feciales edicta belli causa minime pugnarent. ¶ Albanas secures: romanos magistratus. Albanas dixit: ut albaniq; patres. ¶ Iam scythæ responsa. p. s. i. ꝓcepta: quæ eos auctor seruare iuberet: ut Hic mihi responsum primus dedit: & hoc in laudem augusti. ¶ Nuper & idi: ut imbellem auertis romanis arcibus indum. ¶ Iam fides & pax & honor pudorq; armis pacem: & honorem: pudoremq; romanos dicit quæsisse: & reparata uirtute superiori tempore neglecta rediisse fortunam: ipsa enim est: quæ copiam beato. i. diuite cornu diffundit. ¶ Auder re. properat: nil iam dubitat: ut Vir. magnus ab integro sæclorum nascitur ordo. ¶ Augur & fugente decorus arcu: propter augurium & sagittarū usum atq; musicam. Virgili. Auguriū cytharamq; dedit celeresq; sagittas. ¶ Acceptusq; n. c. dilectus quia sibi cōsecratæ sunt musæ. ¶ Qui salutari leuat arte fessos: ipse enim est deus medicinæ. ¶ Leuat medicinali peritia. ¶ Si palatinas uidet æquus arces: propitius: ut nec saturnius hæc oculis pater aspicit æquis. ¶ Alterum in lustrum: ut sequentem annum semper meliorem exhibeat. ¶ Proroget: dilatet: differat: & est tempus pro tempore prorogabit. ¶ Quæq; auentinum. Sensus est: & si diana quæ auentinum tenet: & algidum quidecim uirorum præces curat & uotis puerorum aures applicat in alterum lustrum æuum proroget. ¶ Algidumque: locus est uel mons appellatus ab assiduo frigore. ¶ Quindecim diana p̃ces uirorum: in templo. n. dianæ deputati erant. xv. uiri tam ad responsa captāda q̃ ad sacrificia offerēda. ¶ Amicas: ꝓpitias. ¶ Hæc iouem sentire. d. q; c. Finis sacri carminis hoc habebat: ut in hæc uerba deuotio solueretur: q̃ndo dicerēt sentire iouem uota & deos cunctos: ad omnia etiam numina præcationem carminis peruenisse: auditos spe se certe domū reuerti.

¶ POR. Quæq; uos bobus ueneratur albis Clarus anchisæ ueneriscq; sanguis. hoc ad Cæsarem augustum pertinet quia iulia gens ab iulo per hoc uenere & anchisæ existimatur. ¶ Bellante. i. p. l. i. h. sic & Virgi. Parcere subiectis & debellare superbos. Iam mari terraq; manus potentis: subaudiendum utique est romanorum. ¶ Iam scythæ responsa petunt. i. expectant præcepta romanorum ꝑ quod subiectos esse imperio romanorū intelligi uult. ¶ Et neglecta. r. u. a. neglecta superiore tempore nunc. i. tēporibus augusti. ¶ Apparetq; b. p. c. c. q̃ si corporalem deā hic accipe copiam: utq; rerum omnium abūdantiā. ¶ Si palatinas uidet æquus arces. apparet iam eo tempore ab augusto dedicatum fuisse i palatio appollinis templum: cuius & Vir. hic meminit. ipse sedens niueo cadentis lumine phœbi. Dona recognoscit populorum. ¶ Alterum in. l. m. q. s. p. æ. Sensus est: sracceptas aras habet apollo: quæ in palatio dedicatæ sunt si propitius romanos aspicit melius sæculum tribuat futurum. ¶ Quæq; auentinum tenet algidumq; Quindecim diana præces uirorum Curet: & uotis puerorum amicas applicet aures. hic quoq; ex superiore sensu per zeugma si particula arcessenda est: ut sit si quindecim uirorum præces diana curat & si amicas aures applicat puerorum uotis: & quæ ex superiore ad dianā pertinebit. ¶ Alterū in lustrum meliusq; semp pr. æ. Hæc iouem sentire deosq; cūtos. Spem bonam certamq; domum reporto doctus & phœbi chorus & dianæ. ¶ Dicere laudes. phœbi & dianæ.

¶ CHRI. Quæ gens romāna. ¶ Albis. Nā eo colore hostias parabat. ¶ Sāguis. Appositio est: ergo q̃ gēs sanguis. i. genus anchisæ & ueneris ex q̃bus ē æneas auctor romanæ stirpis. Impet: rē iustā petit. s. ut imperi hostē bellātē q̃si bellum ex supbia inferētem. ¶ Prior. melior q̃si uictor & impet in iacentē. i. in eos q cedunt lenis. i. utens lenitate. Sic Vir. Tu regere ꝓpio populos romane memēto. Hæ tibi erant artes pacisq; imponere mores. Parcere subiectis & debellare superbos. ¶ Respōsa. Ab augusto amicitiā petūt tanq̃ a deo: De legatione autem parthorꝫ & indorꝫ diximus. ¶ Fides. Has oēs uirtutes quæ bellis ciuibus ex urbe fugatæ erāt pace ab octauiano ꝓcurata redire dicit. Sed de copia cornu quære in superioribus. Augur: quia a ioue uaticinationem habet. Vir. Quæ phœbo pater oipotēs mihi phœbus apollo p̃dixit. ¶ Salutari arte. Nam medicīæ auctor habetur Oui. Inuentū medicinæ meū est opiferq; ꝑ orbē Dicor: & herbarꝫ subiecta potētia nobis. Ordo ē: phœbus augur: & cætera ꝓget alterꝫ. i. uētuꝫ lustrū in æuū semp melius. i. in succedētia lustra: q̃ æuū faciūt: & sint sem

per meliora: posuit autem lustrum pro sæculo: quia & in eo. ¶ Si pa. i. si fauet arcibus palatinis: ut sit pars hæc pro tota roma. ¶ Quindecim uirorum. Numerum uarium decem uirorum in superioribus diximus. Diana autem in auentinum templum habebat. Propert. Phillis auentinæ quædam est uicina dianæ. Item aram Iouis elicii: & aram herculis: & templum libertatis a Gracco de mulctatitia pecunia militum in secundo bello punico factum. Aderant aquæ dictus & spelunca Caci.

¶ Quinti Horatii Flacci de arte poetica ad Pisones.

Vmano capiti ceruicem pictor equinam
Iungere si uelit: & uarias inducere plumas
Vndiq; collatis mēbris: ut turpiter atrum
Desinat in piscem mulier formosa superne.
Spectatum admissi risum tenearis amici?
Credite pisones isti tabulæ fore librum.
Per similem. cuius uelut ægri somnia uanæ
Finguntur species. ut nec pes nec caput uni
Reddatur formæ. pictoribus atq; poetis
Quid libet audēdi semper fuit æquā potestas.
Scim⁹: & hāc neniā petimusq; dāusq; uicissim.
Sed non ut placidis coeant immitia. nam ut
Serpentes auibus geminentur. tygribus agni

Vmano capiti. De inæqualitate opis loquitur & dat ꝓceptū scribēdi poema: & prius præceptum est de dispositiōe & conueniētia carminis. Scribit āt ad pisones uiros nobiles & disertos ad patrē & filiū: uel ut alii dicunt ad fratres: capiti aūt cōparat poema: qd̃ sine æconomia fit picturæ eiusmodi simile: q̃ habebat ceruicem equinam & diuersorꝫ aīalium membra & pennas quæ persona desinat i piscē. ¶ Et. u. in. p. imponere plumas uariis coloribꝫ natura floridas. uel uarios diuersarꝫ auium colores. Vndiq;. ex diuersis. i. aīalibꝫ. ¶ Collatus. m. cōiūctis ad supiorē & descriptā formā: ut hēat humanū caput & collū eq & caudā piscis: & mltū ꝓcipit cōueniētiā poetā seruar̃ debere. ¶ Atrū fœdū magnū. Desinat finiat̃. in piscē hoc ē in marinā belluā. i. pistricē. ¶ For. su. ut facie sit formosa mulier: iferius āt mōstris uariis deturpet̃. Supne supior ꝓte uultu & ceruice. ¶ Specta. ad. r. t. a. si fueritis admissi ad spectaculū o pisones: nōne risū poteritis hr̃e: uel spectatū admissi. i. q̃si ad spectādū missi: & ē sensum si admissi fueritis itroire ad spectādū tale aīal pictū: potestis risū tenere o pisones cuius uelut. e. s. u. f. f. Qui nō hēt ordinē eius ita uāæ sūt ipēs quēadmodū ægrotātiū sōnia q̃uident̃ habere imagies uarias. ¶ Pes. finis. ¶ Caput: pricipiū. ¶ Vni: reddat̃ formæ: uni corpi. ut neq; finis neq; pricipiū cōueiat. ¶ Aequa. p. æq̃lis q̃si p obiectionem: ita ut alter respōderit. Est inq̃t potestas: sed non usq; adeo: ut iniqua fingātur. ¶ Scimus: hoc ita eē. ¶ Et hāc. u. p. q; d. q; u. sicut nos licentiā cōcedius aliis scribere ita nobis petimus licere petimus q̃si poetæ damus: quasi critici. ¶ Sed non ut. p. ita debemus hr̃e licentiam scribēdi: & sic debēt eē artificiosa poemata: ut nō mitia adiūgant̃ aspis immoderate. ¶ Geminent̃: iungantur.

ACR.

¶ POR. Humano capiti. hunc librum qui inscribitur de arte poetica ad. L. pisonem: qui postea urbis custos fuit misit. Nam & ipse piso poeta fuit & studiorum liberalium antistes: in quem librum congessit præcepta de arte poetica non quidem omnia sed eminentissima primum præceptum est Neptolomi. περὶ τοῦ ἀκολουθοῦντος: Nam ut pictor si humano capiti equi dederit ceruicem eamq; uoluerit decorare pennis & inferiorem partem membrorum exprimere piscis effigie superiorē uero mulieris exornare specie: uel de uidebitur q̃ contra naturam omnia faciat: ita poetices ornatus causa si plusq̃ exigit materia aliquid institutum ornetur contemni. ¶ Risum. t. a. percunctantis est hæc uox: & præcipiētis utiq; rideri oportere. ¶ Pictoribus atq;. p. q. a. s. f. æ. p. Sequens præceptum est. omnes quidem poetas potestatem habere fingendi. ita ut aliquid faciant: non ut uelint cum auibus serpentes: uel cum agris tigres iungere.

¶ CHRI. Permagna res est illustrissime Guido Feltrane poeticam artem pro dignitate cōplecti. Cum huiuscemodi ingenium oporteat esse poetis: si modo eo se dignos nomine exhibere uolunt: ut omni humanitate sub se relicta: altiora petant: & se inter deum hominemq; medios præstent. Facit homo ex materia quicquid facit. Deus ex nihilo creat. At poeta: & si non oino ex nihilo aliqd ꝑficet: tamen diuino furore afflatus ea eleganti carmine fingit ut grandia quædā & penitus admiranda suis figmētis pene ex nihilo ꝓducere uideat. Quapropter si altius qd poetica sit repetemus: si q̃ prisca q̃ uetusta eius origo appareat: si q̃ta: si q̃ uāria si q̃ diuina in illis doctrina sit deprahendatur id profecto cognoscemus quod grauissimorū quoq; philosophorū consensu comprobatum est nullum esse scriptorum genus: qui aut magnitudine eloquentiæ: aut diuinitate sapientiæ aliquo unq̃ tempore pares poetis fuerint. Quam quidem rem Aristotelem illum peripatheticorū principem cui multi primas partes in philosophia tribuunt. Nullus autem post platonem secundas denegat iductū fuisse opinor ut & eosdē apud priscos theologos poetasq; fuisse testatus sit & ipse de facultate poetica duos de poetis āt tres libros elegantissime scripserit. Plato āt ut est ingenio ad cūcta diuino poeticam nullam ex iis esse uult: quas propter illarum excellentiam liberales nominarūt in quarum singulis si quis excelluit: etiam si in reliquis non laborarit in summa semper auctoritate habitus est. Verum rem esse multo illis diuiniorem quæ illas omnes amplectens uariisq; numeris colligata distinctisq; pedibus circunscripta ac uariis denique luminibus uariisq; floribus illustrata quæcūq; hactenus homines fecerit q̃cunq; egerint q̃cunq; cognouerint: ac ingenii diuinitate cōtemplati fuerint admirandis figmentis exornat: & ne nisi allegoriis a nobis perceptis intelligi possint in diuersas oino species traducit. Nam cum ostendat se aliud quippiam longe humilius ignobiliusq; narrare aut fabellam ad ociosas aures oblectandas canere: tunc res: oio ægregias & a diuinitatis fonte exhaustas occultius scribit. In quibus a principio deceptus auditor: ubi paulopost suum errorem reco-

gnouit nõ solũ ĩ maximarũ regũ cognitionẽ: q̃s paulo ante diuino uelamine iuolutas minie norat: tũc demum uenit. Verum ẽt mira q̃dã ex huiusmodi fgmẽto uoluptate pfundit. Quã qdẽ disciplinã si qs hũanã potius q̃ diuinã putauerit: hic unusq̃q; doctus ifra hoim oĩno reponet. Verũ ut breuiter & ex platonicorũ snia q̃nũ reliq̃s antecedat disciplinas eo maxime diligẽtius iuestigãti patet qm̃ reliq̃ artes q̃ ab hũmani ingenii excellẽtia ꝓficiscuntur: sola poetica diuino furore percipitur. Quod & diuinus plato in eo libro qui Ion scribitur tribus indicat signis quorũ primum est cæteros homines nullã artẽ assequi posse, nisi & diu circa illam ĩsudauerint: & ꝓceptorem sibi adhibuerint. Veros ãt uates quos ipse Orpheũ: Homerũ: Hesiodũ: Pyndarumq; ĩ suis poematibus plurima signa spargunt oĩum pene doctrinarũ: q̃bus illas percipisse facile ostendunt. Secundum uero signum id erit: q̃ poetæ furore afflati res omni admiratione atq; stupore dignas sæpe canũt quas deinde abeũte furore uix ipsi intelligũt ueluti si non ipsi ꝓnũciauerit: sed deus illorũ ore ꝓlocutus sit: Tertiũ postremo signum minime cõtemnendum q̃ neq; natura prudẽtiores. neq; longis assiduisq; studiis doctiores ii sunt quos optimos uates uidemus. Sed eos solum quos diuinus furor excitauerit: ut idem Pla. de Ione: tynnicoq; atq; Hesiodo scribit. Nullus ergo admirari debet: si poetarũ origo uetustissima est cum deus ipse statim pene a condito mũdo sua mysteria per poetas describi uoluerit. Quod & in iuictissimo illo duce moyse: & in iudmeo Iob: in Dauid patre filioq; Salomone: in isaia ac plerisq; aliis hebreis mãifesto deꝑhendimus: quorũ scripta uersibus in patria lingua constant. Et qm̃ in falsa quoq; religione: ut ostendit Aug. religiosos miseratus est deus: Videmus & appollineæ. pythiæ. & sibyllarũ: & aliorũ uatũ oracula uersibus edita fuisse. Vnde & pythia carmina extant. Sed de poetica facultate in iis dialogis scripsimus: quos sub nomine illustrissimi parentis tui feltri federici in Virgiliũ edidimus. Quapropter quicquid in hoc artificio explicando possums: tu inde pro tuo arbitrio hauries: tibiq; persuadebis: cũ paternorũ studiorũ æmulus eẽ cupias ad te honestãdum omniq; dignitate augẽdũ ĩ primis pertinere: ut poetarũ ingenia ac uires cognoscendas te totum conuertas. Et quæ ab Horatio nostro de poetica dñr diligenter aduertas. Nam & ingeniũ erudire: & consilium augere & ad ornate dicendũ: & recte uiuendum poetarũ cognitio plurimum conferet. ¶ Humão. c.c.p.e. Quoniam in poemate scribũdo inuentio dispositioq; atq; elocutio in primis iuestiganda est statim a principio quæ ad inuentionẽ dispositionemq; spectant exequitur. Nã hæc tempore prior q̃ elocutio sunt. Præterea elocutionis præcepta communia pene cum oratore habet poeta & a rhetoribus facile illa mutuari potest. est enim: ut Ciceroni quoq; placere uideo: finitimus oratori poeta numeris astrictior paulo. Verborũ autem licentia liberior: multis uero ornandi generibus socius ac pene par: Cum igitur illa a rhetoribus facile mutuetur in eo ꝓcipue uersatur Hora. ut quæ in inuentione dispositioneq; operis consistãt diligenter admoneat. cum tota pene res artificio pendeat: ita tamen ne elocutionem persæpe admiscat. Quapp primũ de operis inæqualitate disserens ꝓceptum de dispotionem & cõuenientia rerum loquit. Scribitq; ad pisones patrẽ filiosq; uel ad duos fratres. Præcipit igit cum multa a poeta frangenda sint: ne pugnantia inter se: aut nullo pacto quadrantia cõiungat. ¶ Nam cum omnis ars naturam immitetur: ita irridebit poeta: si mõstruosa describat: ut rideretur pictor: si equi ceruicẽ capiti humano subdat & ipsi ceruici equinæ corpus ex uariis auibus ita appigat: & ultima mẽbra piscium sint. ¶ Collatis: in idẽ corpus iductis. ¶ Vndiq;. i. ab omnibus quæ dixit aĩalibus: nam hoc faciẽs corpus pulchræ mulieris quod ĩ capite apparuit in turpẽ piscẽ desinet. ¶ Teneatis. r.q.d. minime continebitis risum. ¶ Admissi. sp. ĩ. ad inspectandũ & ĩspiciendũ huiuscemodi depictũ monstrũ. ¶ Amici. ergo minime tenebunt inuiditi non tenuerint amici. ¶ Credite. cũ asseueratiõe tuam sniam exprimit. ¶ Librum: poetæ. ¶ Similẽ. t. ĩ picturæ quam narrauit. ¶ Cuius. s. libri. ¶ Figunt spe. hoc poetis licet. ¶ Vane. hoc nõ licet quod ut melius teneas dicamus ex dõati sententia. ¶ Falsum: uanum: fictumq; inter se differre. falsum enim est quo tegitur id qd factum est. ¶ Vanũ quod fieri non potest. fictum quod nõ est factum: & fieri potuit igitur falsum & fictum sine uero est sed tamẽ uerisimile. Vanũ nõ habet uerisimile. falsum loqui mendacis est fictũ calidi. Vanũ stulti. falsum loq culpe ẽ fictũ uirtutis. Vanũ uecordiæ. fictis delectãtur. falsis decipimur. uana cõtẽnimus. Ex iis mãifestũ est spẽs poetarũ fictas esse opportere. Nos enim delectare uult. Vanas aũt minime oportere. Ridiculus enim efficeret. ¶ Somniã. æ. nam ægrotorũ somnia: quoniã ex humorum pctõ prouenĩunt: non solum non sunt uera: Sed omnino uanas species afferunt: quoniam neq; uere neq; possibiles sunt. ¶ Pes: finis. ¶ Caput principiũ. ¶ Pictoribus. a. p. Licet pictori. fingere licet poetis illi coloribus huic uerbis. Licet ergo formare chimerã formare carnibus humanis uescentes. equos: itaq; petimus tanq̃ poetæ hanc ueniam & concedimus tanq̃ critici & censores. Sed tamen non ita a natura discendendum est: ut mitibus immitia admisceantur. ¶ Serpentes: quæ quibus inimicissimæ sunt.

¶ ACR. Incœptis gra. Aliud præceptum docet nõ importũe iducẽdã eẽ parabolã: aut descriptionẽ: sed aut pabola: aut descriptio apte debẽt iungi ĩcœpto bene poemati. Qui. n. incipit grãditer & leuiter finit uituperandus est. ¶ Professis aũt his q̃ conãtur aliquid scribere: aut respexit ad naturam quorundã poetarũ qui incipiãt describere grãdia: & in cõmunes exeãt locos q tã & si boni sint: tamen supflui habẽtur & plerũque ridentur in magno poemate excessus debemus aspgere q̃si ad reficiendas aures ꝓ bono colore excessus dicit. ¶ Assuit. p. de his dicit q cũ seuerã & subtilem materiã cœpint scribere flosculos quosdã iterponũt: zeugmã ab inferiori: ordo ẽ pãnus assuitur q splẽdeat: ut bona sit quidem æconomia sed incongrua cũ

Incœptis grauibus plerũq; & magna ꝓfessis
Purpureus late qui splendeat: unus & alter
Assuitur pannus. cum lucus & ara dianæ:
Et ꝓperãtis aquæ p amœnos ambitus agros:
Aut flumẽ rhenũ: aut pluui⁹ describit arcus.
Sed nũc nõ erat his loc⁹. & fortasse cupssum.
Scis simulare: quid hoc. si fractis enatat expes
Nauibus aere dato q pingit. ¶ amphora cœpit
Instituti currente rota: cur urceus exit.
Deniq; sit qd uis simplex duntaxat & unum.

Maxima ps uatũ pater & iuuenes patre digni
Decipimur specie recti. breuis esse laboro
Obscurus fio. secantem leuia nerui
Deficiunt animiq; professus grandia turget:
Serpit humi tutus nimiũ timiduſq; procellæ

lucus & ara describit. ¶ Dianæ. supple. ab iferioribus. ¶ Per amẽos: riuos p cãpos discurrẽtes. ¶ Ambit⁹: circuitus. ¶ Pluui⁹. i. Pluuiosus. ¶ Aut flumẽ. r. Notãdũ flumẽ. Rhenũ genere neutro. Salu. in historiis nomẽ danubiũ hẽt. ¶ Sed nũc. n. e. h. i. ut de his posset scribere q̃si aliqs respõderit nõ locus: ut hoc describeret: sed qm̃ bñ scribis: iõ introduxisti. ¶ Et fortasse cu. Irrisio pictoris cuiusdã: q nihil aliud q̃ cupssum nouerat depingere ꝓuerbiũ est in malũ pictorẽ q nesciebat aliud pingere q̃ cupssum. Ob hoc naufragus qdã petiuit ultũ suũ exprimere: ille iterrogauit nũ ex cupsso uellet addici aliqd qd ꝓuerbiũ græcis ĩ usu ẽ: nã naufragi ad misericordiã cõmouẽtes casus suos ĩ tabulã describũt: ut Iuue. Vim rogat: & picta se tẽpestate tuet. Simulare græco ꝓuerbio usus ẽ: q̃si scribere. ¶ Quid hoc: qd ad naufragũ q dat pecuniã ut describatur cupssus ptinet ita ergo q scribit nisi opportune scripserit nõ sibi cõparat gloriã sicut ille maxime qui cupssum depingit. ¶ Amphora cœpit: ut qdã dicũt ꝓceptũ aliud eẽ alii eũ de æconomia adhuc loq. ¶ Cur. ur. e. i. cũ a magnis ici pias cur in minora desistis cur uile sit opus tuũ: & est trãslatio a figulis. Rotã aũt dicit q̃ cũ uoluit uasa fingũtur parmine. ¶ Deniq; sit qd uis. s. d. &. u. q̃q̃d uis scribere simplex sit. i. cœptæ materiæ & nõdũ finite nõ debes aliã adiũgere. ¶ Maxia pars. u. p. &. iu. p. d. d. r. Apostrophã facit ad pisões. i. ps poetarũ decipimur studio uirtutis & imagine boni dũ ꝓferimus ueritatis imaginẽ delabẽtes in uitia. ¶ Pater & iu. & magister & discipuli. ¶ Breuis eẽ. l. q̃si diceret uolo scribere breuiter. Laus est. n. breuiter narrare: sed dũ uult aliqs breuiter narrare fit obscurus. ¶ Sectantẽ leuia nerui defi. animiq; Sæpe eneruatos uersus scribet q dat operã: ut scribat delicatos. ¶ Leuia: splẽdẽtia bene currentia: ut pars leuis ocreas lẽto ducũt argẽto. ¶ Deficiũt deserũt: ut noctis nõ deficit hũor. ¶ Serpit. h. t. n. t. q;. p. ſt p terrã. s. dicẽdo uilia ille q tute uult scribere & ñ audet se magnis ꝓponere rebus dũ qdã inflatos uersus uitãt fiunt uiles terræq; fit ꝓximus q timet inflate dicere dũ se tueri uult. ¶ POR. Incœptis. g. Præceptũ tertiũ est natura quorundã poetarũ pessima q incipiũt grãdia describere deinde ĩ locos cões exeũt q licet boni sint tñ uident ac tupuacuũ habeant: nisi loco positi sint. ¶ Purpureus late: q. s. u. &. a. a. p. p hoc locos cões significat. ¶ Aut. fl. Rhenũ nõ dixit ge. ma. Rhenus sed neutro hoc Rhenum qa hoc est flumẽ. ¶ Et for. c. scis. s. hoc ꝓuerbiũ est ĩ malũ pictorẽ: q nesciebat aliud bene pingere q̃ cupssum. Ab hoc naufragus quidã petit fatũ suũ exprimere: ille iterrogauit: num ex cupræsso uellet aliquid adiici quod ꝓ uerbiũ græcis in usu est. ¶ Amphora cœpit. i. cur. r. c. u. e. hoc dicit: quare cũ alia materia institueris scribere: aliam efficis qũo ridẽdus est figulus: qui cum destinauerit amphorã fingere urceum efficiat. ¶ Maxima pars. u. p. & iu. p. d. Decipimur specie: recti hoc tale παρεγγελμα est. Erramus inquit & dum conamur ueram uirtutem sequi uitia uirtuti in uitia incidimus nam breuiter scribentem sequitur obscuritas. Leuia cõponentem nerui inhibent: diserta profitentem. uitiat spreta rerum inspectione.

¶ CHRI. Incœptis. g. Intollerabile uitiũ est eorũ poetarũ q cũ aliqd grauitate plenũ scribẽdũ suscepint: qd aut ad deos immortales: aut ad heroas: aut ad ꝑstantissimos uiros ꝑtineat: ita in eo poemate uersari ut q̃dam minora ĩ eo optime describas. In sũma aũt rei qd poetarũ ꝓpriũ ẽ decorũ nõ seruẽs. Ergo si ludorũ descriptio incidat: ut ĩ æneide ludi inducunt in anchisæ honorẽ describet optie apparatũ illũ ludorũ: tenorẽ ãt ꝓpetuũ totius argumẽti ꝑficere nõ poterit: ueluti si Vir. cum tẽplum Iunonis & artificiũ in illo artificiosissime prosequat: q̃ aũt circa Didonis troianorumq; aduentũ in illud ꝑtineãt: exeq̃ ꝓ dignitate nõ possit. Posuit autẽ pannus ꝓ ornamẽto: siue adhibeat cõparationẽ siue aliũ colorẽ uerborũ sniarũ ue siue topographiã siue chronographiã. Est ãt trãslatio a ludis theatralibus. nã theatra auleis ornabant: & uelis ex purpureis pãnis tegebant ad solis molestiã excludẽdã: ꝑtereaq; ẽt ũbellis mlti utebãt. Vir. Vel scæna ut uersis discedat frõtib⁹ utq; purpurea intexti tollãt aulea britãni. Nã de factionibus q̃tuor q̃ in ludis circẽsibus diuersos pãni colores adhibebãt alibi dicẽdũ erit. Assuit ergo pãnus q splẽdeat. i. adhibet ornatus quo poema splẽdeat. ¶ Aut q̃rit aliqua descriptio luci: & are diãæ describitur q̃ & agrorũ & fluuiorũ amœnitas: cũ ꝓ sæpe id locus nõ desideret. Ea aũt q̃ necessaria sunt nõ ponunt. Ergo nũc nõ erat iis locus. ¶ Et fortasse. c. Optima translatio. Erat. n. pictor q cupssum optime pingeret. Reliqua uero inepte. Cũ ergo a naufrago cõducerẽt: ut naufragium in tabella pingeret interrogauit nũ qd & cupssum una pĩgi uellet. Ergo iure hac cõparatiõe ludit poetas q relicta ꝓpria materia quã exeq̃ desperãt ꝓportũe alios ornatus inducunt. ¶ Quid hoc ꝓdest: ut cupssum pingas. ¶ Si fractis enatat expes. i. si illi dat æs nõ ut cupssum pingat: sed ipsum fractis nauibus enatãtem: & ab omni spe destitutum. ¶ Amphora. trãslatio a figulo q̃ iure ridẽdus est: si cũ uasi suo principiũ amphore dederit: qd uas capax est: si nẽ deide det urcei uasis angusti & parui. Ridebit igitur: & poeta: qui graue amplũq; initium attribuens: finem exilẽ ponat. ¶ Currẽte. r. Nam figuli rota currẽte uasa fingunt. Figulinã artẽ a Chorebo atheniẽse inuentam & alii scriptores: & Pli. tradidere. Rotæ uero inuẽtum ĩ illo alii anacarsi scythæ: alii Hipbio corinthio affirmãt. ¶ Exit: finiuit: alias uiauit. ¶ Simplex & unũ. Sunt. n. singula ita seorsum scribẽda: ne alienis partibus admisceant. ¶ Maxima pars. s. poetarũ & plurale uerbũ dedit nomini singulari: qm̃ in illo Pluralitas colligit: sic Vir. Pars in frustra secãt: & tertiæ ꝑsonæ dictioni primã attribuit qa in ea parte se admiscet: ut cũ cæteros reꝑhendat: sibi parcere nõ uideat. Dicit ergo in opposita uitia ĩcurrere poetas: dũ opposita effugere tẽtant. Sũt. n. qui ut nimiã loquacitatẽ effugiãt. breuitatẽ tentẽt: sed qa illã explere nequeũt: incidũt in obscuritatẽ. In breuitate. n. ꝓceptũ ẽ ut ide ĩcipiamus uñ necesse ẽ: & nõ ab ultimo pricipio repetamus. Et si sũmatim: nõ ꝑticulati narramus. Et si nõ ad extremũ: sed usq; eo qd opus fuerit ꝓsequemur. Et si exitus rerũ ita ponemus: ut ea quoq; q̃ nõ diximus: ex iis q̃ dicta sunt ĩtelligant. Et oĩno si nõ modo tacemus id qd obest: sed ẽt id qd nõ ꝓdest. Qui igitur hæc obseruat breuis erit. Sed si ea quoq; ꝑtermittet: quæ necessaria sunt: iã nõ breuis: sed obscurus fiet:

fortasse tum

¶ Sectantē leuia. Aliud uitiū cauēdū erit: Nā ſæpe eneruatos ſcribit uerſus q̄ delicatos ſcribere tēt at. ¶ Lenia polita: ſplēdida: pria ſyllaba ꝓducta. Vir. Et ſæpe i leui q̄ſiſſet cornua frōte. ¶ Deficiūt. deſerūt. Vir. noctis nō deficit humor. ¶ Profeſſus. g. Et hic peccat: q dū grādiloquus eſſe uult iflatus efficit. ¶ Serpit hu. nā dū uult magna uitare nimis deſcēdit. Optia āt trāſlatio a nauigāte: q dū altū mare fugit i littus ſcidit. pōit āt uitiū tri um figurarū. Nā ut oſtēdit Cice. Sūt tres figuræ dicēdi: grauis: mediocris: attenuata. Grauis cōſtat ex uerbog grauiū magna & ornata cōſtitutione: mediocris cōſtat ex humiliori neq; tamē ifima & puulgatiſſima uerborū dignitate. Attenuata deniq; uſq; ad uſitatiſſimā pueri ſermonis cōſuetudinē deſcēdit. Cauendū aūt eſt: ne dū hæc genera cōſectemur: infinitima & ꝓpinqua uitia deueniamus. Nā graui figuræ ſe ſimilē p̄bere cupit quæ ſuffulta appellat. Quapp ea ſæpe figura grauis impitis uidet q̄ tumet & iflata ē. Eadē rōne q i mediocri cōſiſtere nequeūt errātes pueniūt ad confine genus qd diſſolutū appellat. Deniq; q nō poſſunt in illa facetiſſima uerbog attenuatiōe uerſari ueniūt ad aridū & exāgue genus dicēdi qd exile appellat Cice. Hæc igit triū figurarū tria uitia: ita a poeta uitāda putat Hor. ut Cicero ab oratoribus. Nam cum dicit ſectantē leuia diſſolutū notat. Cum uero profeſſus grandia ſuffultum. Cum poſtremo ſerpit humi exile oſtendit inflatum.

¶ ACR. Qui uariare. c. r. Qui uult uariū ſcribere ſæpe inepta ſcribit mirabiliter mōſtruoſæ. ¶ In uitiū ducit. c. f. i. dū uult fugere culpā cadit in uitiū docet hic non eſſe indulgendū eloquētiæ: ne q̄s ſcidat in opinione inepte & ſupflue. i. culpæ fuga ducit in uitium ſi neſcit aliqs culpā uitare: ut ipe alibi. Dum uitat ſtulti uitia in contraria currunt. ¶ Aemiliū. c. ab æmilio inuentū qui faciebat ſtatuas: q̄ ponebanť in harena: ubi ludi celebrantur. Aemilius locus i quo quidam æmilius gladiatores ſuos habuit. Circa hūc ludum imus erat quidam ſtatuarius. Alii dicunt ímum breuē. Alii i extrema parte poſitū ludi q cum ungues & capillos & alia mēbra bene formaret: imperfectiōe ſtatuæ deficiebat. hic ergo dicit nihil oportet deeſſe poetæ. ¶ Exprimet & imi. futurum pro præſenti. ¶ Infœlix. ſ. in p fectione operis nō doctus ſed fœlix. ¶ Ponere: finire. ¶ Totum i. finem aut uenuſtatem conſumationis interdum enim uidemus ſingula membra artificioſe facta: & totius operis formā minime placiturā. ¶ Hunc talē: ut hic priami finis fatorum hic exitus illum fore tulit. ¶ Si quid. c. e. nolo me parte quadam corporis fœdiſſimum eſſe & reliquis ſplendidum: ſed magis opto integra eſſe ſpem: ita enitor omni parte poeta uideri nulla in parte alia diſcrepās. ¶ Non magis eſſe uelim: ſi me inq̄t huic fabro cōferre uoluero ero dimidia corporis parte ridendus ut partē riddendam habeā q̄uis laudandus ſpectanduſq; ſim in alia. i. hunc me eſſe nolo. i. huic ſimilis eſſe recuſo: qui pfectus non eſt. ¶ Quā naſo uiuere. p. marcido turpi. Si uelim inq̄t aliqd ſcribere noli huic eſſe ſimilis: ſed magis uolo me eſſe pulchrū nigris capillis & oculis & cū torto naſo: q̄ ſcribet poema cui aliqd deſit. ¶ Spectādū: laudādū. i. uidēdū: ut una pars pulchra alia deformis ſit. qd dedecet. ¶ Sumite materiā. u. q. ſ. æ. p̄cipit poetis: ut eam materiam eligant: quæ uires eorum nō excedat. i. anteq̄ materiam incipias: uide an incœptā poſſis implere. ¶ Verſate: cōſiderate. ¶ Cui lecta. p. quod poſſibilia eliget poſſibiliter implebit. ¶ Nec facunda. d. h. nec lucidus ordo. i. diſpoſitio: qa re uera ordo manifeſtat omne qd dicitur. ¶ Ordo lucidus. ἐναργέστερον: qa ordo facit lucidam orationem. ¶ Ordinis hæc. u. ordo. n. pulchrā facit orationem. ¶ Venus: uenuſtas. ¶ Aut ego. f. aut ego fallor: aut iſta eſt ars quam dicturus ſum: ut q̄dam dicat quædam reſeruet in aliam partem: ut quæ debent dici ſine dilatione dicanť: quæ non debent pro tempore differantur. ¶ Iam nunc. i. præſenti: iam nunc debentia dici quæ in præſenti dicenda ſunt. ¶ Pleraq; dif. &. p. i. no. ut Virgili. in. ix. narrat quomodo fabricatæ ſunt naues quibus de ilio nauigauit Aeneas. cum in. iii. non dicat.

Qui uariare cupit rem prodigialiter unam
Delphinum ſiluis appingit: fluctibus aprum
In uitium ducit culpæ fuga. ſi caret arte:
Aemylium circa ludū faber imus & ungues
Exprimit & molles imitabitur ære capillos
Infœlix operis ſumma. quia ponere totum
Neſciet. hūc ego me ſi quid componere curē:
Non magis eſſe uelim: q̄ prauo uiuere naſo
Spectandum nigris oculis nigroq; capillo.
Sumite materiam ueſtris qui ſcribitis æquā
Viribus: & uerſate diu quid ferre recuſent:
Quid ualeāt hūeri: cui lecta potēter erit res:
Nec facundia deſeret hunc: nec lucidus ordo.
Ordis hæc uirtus erit: & uēus. aut ego fallor.
Vt iam nunc dicat: iam nunc debentia dici
Pleraq; differat: & præſens in tēpus omittat.

¶ POR. Qui uariare cupit rem prodigaliter unam. Aliud hoc p̄ceptum eſt: non eſſe fabulis indulgendum nec extenuandam uſq; in uitia materiam. ¶ Aemylium circa ludum faber imus. Aemylii lepidi ludus gladiatorius fuit quod nunc Policleti balneum eſt hic demōſtrat ærarium fuiſſe fabrum Imum. hoc eſt in angulo ludi tabernam habentem hoc autem p̄cepto. ¶ Sumite materiam ueſtris qui ſcri. æ. præcipit eis qui ſunt poetæ: ut eam materiam eligant qua poſſint placere. ¶ Cui lecta potēter erit res. i. qui legerit id quod p̄ſtare poſſit potenter figurauit ὡσπερεὶ ὑψηλοτέρως. ¶ Ordinis hæc uirtus erit & uenus: aut ego fallor. loquitur nunc ὡσπερεὶ ὑψηλοτέρως quo ordine ſeruandam a poetis uenerem: aut decorem carminis ſignificat.

¶ CHRI. Qui uariare cupit. Virtus maxima eſt poema multa uarietate diſtinguere. Animū enim audito ris ex uarietate delectamus: & attentum reddimus: & ab omni faſtidio remouemus. ¶ Sed ita uariandum ē ut nihil portentoſum appareat: & ineptum & minime inter ſe quadrans. Nam eſſet ſimilis pictori qui aprum animal ſilueſtre in marinis fluctibus. Delphinum uero aquarum incolam in ſiluis pingat. Nam huiuſcemodi uarietas non delectat: quia portento ſimilis eſt. ¶ In uitium. fuga culpæ ditat in uitium. Nam dum uolo fugere uitium: ut nimis uſitata & trita loquar: incido in aliud uitium: ut fugiam prodigia. ¶ Aemylium. locus erat in quo quidam æmylius ſuos gladiatores habuit. Circa hunc ludum ſtatuarius erat nomine Imus. Alii

dicūt imū. i. breuē. Alii in ima parte harenæ poſitū: & æmiliū dicūt eē q ſtatuas in harena ponēdas faceret: Hic ergo ungues capilloſq; optime in ſtatua fabricabat: reliq̄ uero mēbra nō recte ponebat. ¶ Molles: flexibiles. i. ita formabit ut in ære metallo duro flexibiles uideanť. ¶ Prauo. diſtorto q̄ deformitas nō pua ē. ¶ Nigri aūt oculi & nigri capilli ad pulchritudinē ſpectāt. Vnde ipſe i odis: nigris oculis nigroq; crine decoq. ſentētia igit eſt q̄ ipſe magis eē uelit. i. nō magis ipſe uelit ſua poemata ſimilia illi ſtatuæ: in qua capilli & ungues artificioſe expreſſi ſint reliqua uero mēbra turpia appareāt: q̄ hēre oculos crineſq; pulchros & naſū turpē ſic igitur cōcludit nō placere poema i quo cū q̄dā minora paucioraq; pulchra ſint reliqua q̄ & plura & maiora ſunt turpia exiſtāt. ¶ Sumite. p̄ceptū ē q̄ ſi obſeruent oia pene illa uitia q̄ demōſtrata ſunt euitari queāt. Nā qcūq; habebit igeniū cōſiliū artificiūq; par materiæ rem ꝓ dignitate adimplebit præſertim ſi ante q̄ negociū aggrediat: pēſitet cūcta: & tēter: & q̄ poſſit & q̄ nō poſſit. ¶ Lecta: p electa. ¶ Potēter. ſm poſſibilitatē. ¶ Res: materia ¶ Facūdia: qd ad elocutionē ꝓtinet. ¶ Lucidus ordo: q in diſpoſitiōe uerſať. ¶ Lucidus. Nā is ꝓbādus: q ſplēdorē nō obſcuritatē afferat. Ordinis hæc uirtus. In cotexendis rebus duplex adhibet ordo: alter naturalis: alter artificioſus. Naturalis ē: cū i diſpoſitiōe quæq; priora prius collocanť. Hic plerūq; in oratore pſpicit cui p cū aut auditores: aut iudices indoctiores: aut qa multū occupati ſunt: tardiores ad rē pcipiēdā ſint oia pſpicua i narrādo eē oportet. Artificioſus uero ē: cū nulla habita ꝓpis rōne ita pſæpe ab ultimis icipimus: ut deinde ad priora reuertamur. Ergo naturalis in oratore plerūq; pſpicit. Artificioſus aūt maxime eſt poetarū: nā ad poetas legēdos & doctiores & ocioſiores accedimus: & ſi qd ſemel lectū nō itelligať: eundem locū ſæpius repetere licet: Quapp iſti artificioſo utunť ordine ut apud Virg. uidemus: Quia ſeptimo errog æneæ anno æneida incipit. Mox apud Didonē quæ de excidio troiāo & uariis nauigatiōibus omiſerat: ſuo ordine narrat. Ergo in optimo poeta uirtus. i. dignitas: & uenus. i. pulchritudo erit ut iā nunc dicat. i. q̄ primū quædā ultima dicat. ¶ Et differat debentia dici: quæ prima ſunt.

Hoc amet: hoc ſpnat ꝓmiſſi carmīs auctor.
In uerbis etiam tenuis cautuſq; ſerendis.
Dixeris ægregie notum ſi callida uerbum
Reddiderit iūctura nouum: ſi forte neceſſe ē
Indiciis monſtrare recentibus abdita rerum
Fingere cinctutis non exaudita cethegis
Contīget: dabiturq; licentia ſumpta pudēter
Et noua fictaq; nup habebūt uerba fidem: ſi
Græco fonte cadant parce detorta: quid autē
Cecilio plautoq; dabit romanus: ademptum
Virgilio Varoq; ego cur acquirere pauca
Si poſſum inuideor: cū lingua catōis & enni
Sermonem patrium ditauerit. & noua rerum
Nomina protulerit: licuit ſemperq; licebit
Signatum præſente nota producere nomen

¶ ACR. Hoc amet. h. ſ. p. c. a. Quod debet dicere i p ſenti quod debet dicere in futuro: ut nō oia dicat quæ ueniūt in mētē. ¶ In uerbis ēt tenuis. ſi faciēda ſunt tibi noua uerba. obſerua ut ea dicas q̄ placeāt & habeant auctoritatē. Dixeris ægregie cū laude dices uerbū uulgare: ſi illud bene cōpolueris Ariſtotelis libros q dā trāſtulit: ſed uolēs trālferre toon nō ſuenit quō diceret finxit ens & laudē q̄ſiuit. Expōit de uerbis ueteribus: & nouis quō poetica licētia fiāt. nā aliq̄ licet uulgaria ſint tñ cū aliq̄ compoſitione poſſe ſplēdeſcere. ¶ Callida iū. n. elegās & noua elocutio & cohærēs ſermo. Optimū. n. dicēdi genus eſt. ſi noua uerba opportune & proprie ponanť. ¶ Si forte. n. nouū uerbū bene facis ſi fuerit neceſſitas. ¶ Indiciis. n. proferre res nouas. i. ne facias uerbū nouū qñ neceſſitas nō ē. ¶ Indiciis mōſtrare. r. a. r. Mire dixit: idicia. n. aī uerba ſunt idiciis ergo recētibus: rudi inuētione uerborū: qa idicia regē uerba ſunt: ſecūdū philoſophos qui aiūt.

Cinctutis: antiq̄ dixit. i. militaribꝰ uiris: & ad militiā paratis. uñ p cōtrariū dixit poeta diſcictos mulciber afros. i. ibecilles ad militiā. Nō ex audita: nō ante cōpta: nōdū cognita ꝓ eo qd ē antiqs incognita. i. ſi neceſſitas fuerit tibi uti uerbis recentibus quæ nō audierūt cethegi antiqui ōratores: licet uti ſed moderate: unde ait. Dabiť licentia ſumpta prudenter. ¶ Verba. ſ. noua uerba ficta hēbūt fidem ſi de græcis uerbis contorta fuerit. ut quod græci κονοπῶν dicūt: nos culicem. ¶ Quid aut cecilio Plautoq;. d. r. Quare negauerint romani Vir. & Var. q̄ dederūt antiqs poetis. i. noua uerba facere. Et hoc dicit nō q̄ negauere ſed q̄ſi cauſam quærēs quæ nā eſſet rō. ſi uoluiſſent negare: nam ſi hos prohibet nec illis licuiſſe demōſtrat. Virg. Var. q̄. Cecilius ante Vir. & Var. fuit. iō dicit Vir. & Var. nihil poſſe dicere qd illi nō diximſſent: ergo oportet illos quærere noua uerba. ¶ Ego cur acqui. p. ſi. p. in. Mire dum de fingēdis uerbis loq̄ret ſecūdū græcos ipſe effinxit iuideor. i. inuidiā patior: iuideor. n. negať poſſe dici aut inuideor ꝓhibeor. ¶ Cum lingua. c. &. e. M. furius qui & cēſorius dictus eſt. Cato & Ennius quod priores pſes dixerūt: illi ſuis carminibus poſuerūt: & ſup hoc noua uerba inuenerūt. ¶ Ditauerit: locupletauerit: auxerit nouis uerbis. ¶ Signatū. hoc tractū ē a nūmis. ¶ Præſente nota notamine præſentis ꝓpis: uerbi gr̄a: fruitus āte dicebat modo fructus: ante punxit dicebať: modo pupugit dr̄. ¶ Vel Præſente nota: uerbo nouiter inuēto: ut hoc nomē inuentū eſt tēpore principis illius. ¶ Producere: ad noticiā hominum deducere.

¶ POR. Dixeris egregie. n. ſi. c. u. Expōit nūc de uerbis ueteribꝰ ac nouis quō poetica ſint. nā licet aliq̄ uulgaria ſint: ait tñ illa cū aliq̄ cōpoſitiōe ſplēdeſcere. Verbi gr̄a: curgulio ſordida uox eſt: ornatu accedēte uulgaritas eius abſcōdit: hoc mō: populatq; igētē farris acerui curgulio: curgulio apud Home. ē q faba libēter uelcitur. ¶ Si forte. n. e. i. m. re. Quod ſi idē inquit ad rem aliquam explicādam uerba antiqua non ſufficerint pmittť poetæ noua fingere. Indicia uerba appellauit: philoſophi. n. dicunt indicādag regē cā inuentas eſſe uoces. ¶ Fingere. c. nō ex. c. Oēs. n. cethegi morē ſeruauerūt eūdē Romæ iter ænea deſcriptā comā retulerunt nunq̄: n. tunica uſi ſunt: Ideo cinctutos eos dixit qm̄ cinctum eſt genus tunice infra pectus aptatæ. Eis ergo non exau-

dita uerba tanq̃ ĩsolita & intercisa nemo dixit. Est aũt intestinũ pusillũ & deinde uerbi gr̃a sic alapã cũ uno digito imã ferimus auriculã. ¶ Et noua fictaq; n.h.u.f.si.græco.f.c. Et magis iqt auctoritatẽ mereri possũt noua uerba si a græco fuerit ĩ latinũ deriuata. Trãstulimus triclinũ qd̃ antea cœnaculũ uocabamus qa ibi cœnabat olvov uinũ & a cilice calicem: & a cuccice cuculũ. ¶ Ego cur.ac.p.si.p.in. Cũ Plauto Cecilioq; pmissũ sit uerba fingere: cur mihi nõ liceat latinũ ampliare sermonẽ: & nouis uti uerbis. ¶ Inuideor: posuit p iuidet mihi.

¶ CHRI. Hoc amet: qd̃ aliqd exornet. ¶ Hoc spnat: qd̃ uel omittẽdũ uel in aliũ locũ reiiciẽdũ sit. ¶ In uetbis. Præceperat de dispositione. Nunc nõnulla q̃ ptinent ad elocutionẽ. Hæc aũt habet elegantiã: compositionẽ & dignitatẽ. Rursus aũt elegãtiæ pthes sunt latinitas & explanatio: latinitas euitat linguæ uitia, explanatio orõnẽ aptã & plpicuã reddit. Hoc aũt fit uerbis ppriis & usitatis. cõpositio est uerborũ cõstructio æq̃liter ppolita. ¶ In serẽdis ergo. i. cõserẽdis & cõponẽdis uerbis qd̃ cõpositiõis ẽ: iubet adhiberi cautionẽ ut eq̃liter sit ppolita. ¶ Dixeris ægregie. Qm̃ uerba aut ppria sũt: aut trãslata: & rursus ppria aut uetusta: aut cõsueta & trita: aut a scriptore nup ficta pcipit si nouũ uerbũ fingas: qm̃ id ut plurimũ compositum erit ex dictionibus notis ut callide & aptẽ cõiũgãt. Notũ erat apud latinos capra notũ & genus. Ex his ergo calida iũctura uerbum nouũ fabricauit acti9 ĩ philoctete cũ dixit: caprigenũq; pec9. Ego hoc ita exponẽdũ cẽseo. ¶ Acrõi: autem placet eẽ poetæ sniam: ut cũ laude dicas uerbũ uulgare: si illud bene cõposueris & ipsum exponere de uerbis ueteribus & nouis qũo poetica licẽtia fiant. Nã & uulgaria cũ diligẽti cõpositiõe splẽdescũt: & recte noua fingimus: si necesse ẽnouas res exprimet. Hæc ille: & re uera cõcedẽdũ ẽ hoc poetæ cũ ẽt philosophi & pserti stoici in reb9 nup ab ipsis inuẽtis noua uerba fabricẽt. ¶ Indiciis. Recte dixit. nã aĩ indicia uerba sunt. ¶ Abdita rerũ: q̃si aĩ sensa. ¶ Fingere: fabricare uerba nõ audita a ceteris quasi a priscis romanis cinctutis militarib9: & pparatis ad bella. i. accinctis. Vt cõtra Vir. imbelles & desides descinctos appellat. Fecerat ignipotẽs discinctos mulciber afros. ¶ Et noua. Licet ẽt uerbũ a deriuatiõe græca formare: quẽadmodum a græco uerbo πλήκτο plector ãtiq formarũt. ¶ Fidẽ. auctoritatẽ. ¶ Parce: ut raro fiat. Quid ãt cecilio Plautoq; dabit. Loc9 ẽ a maiori. Nam si populus ro. cõcessit Cecilio & Plauto poetis priscis: ut uerba noua fingerẽt: multo magis cõcedent Vir. & Varro. excellẽtioribus poetis. Et pfecto antiq noua uerba: aut fabricarũt: aut a græcis deduxerũt q̃ deinceps a posteris trita sunt. Nã Cato de nuce pinea rẽpestiuã dixit uerbũ hactẽus ĩcognitũ. Et Lucretius dædala tellus. ¶ Et reboãt: ut illd: Nec cythara reboãt laqata aurataq; tecta. Et actius mulciberũ uulcanũ appellauit q; ignis omnia mulceat. Suus uersus ẽ. Heu mulciber arma ignauo iuita fabricatus est manu: Et Ennius triste posuit p amaro. Nec triste quæritat sinapi nec mœstũ cæpe. Hæc i illis noua fuerũt. In Vir. iã trita. ¶ Cecilio. Hic statius cecilius est comœdiaq; scriptor natione gallus fuit insuper. Vel ut alii putant mediolanẽsis. Mortuus est anno post mortẽ Ennii & sepũltus in ianiculo olympiade centesima acqnquagesima. Plau. ãt ex umbria sarsinas fuit: & romæ moriẽ olympiade cẽtesima ac quadragesima qnta: q pp annonæ difficultatem ad molas manuarias pistori se locauerat & quotiẽs uacabat ab ope: fabulas scribebat ac uẽdebat. Poetaq; aũt comicoq; ueterũ iudiciũ dedit hoc pacto. Sidigitius in libro de poetis ut cecilio primæ ptes darent. Plauto secũdæ. Neuio tertiæ. Licinio quartæ. Attilio qntæ. Terẽtio sextæ. Turpilio septimæ. Trabeæ octauæ. Lucretio nonæ. Antiqtatis postremo cã Enniũ decimũ ponit. Varro aũt in primo libro de poetis hoc epigramma. Pla. adscribit. Postq̃ ẽ morte captus Plautus: comœdia luget: Scena est deserta: risus: ludus: iocusq;: & numeri: & innũeri simul oẽs cõlachrymarũt. Hoc ab eo scriptũ refert Var. ¶ Inuideor. Et hoc ipse noue ,pfert nã dicimus inuideo tibi doctrinã & doctrina inuidet tibi. nõ aũt tu iuideris. ¶ Ennii. p ennii. Quitus ennius tarẽti nascit olympiade cẽtesima trigesima qnta. A catone q̃store romã traductus est. Habitauit in auẽtino parco sũptu ac una ancilla cõtẽtus. Moriẽ septuagẽario maior articulari morbo. Sepultusq; ẽ ĩ Scipiõis mõumẽto ĩ uia appia ĩtra primũ lapidem. ¶ Signatũ: translatio a nummis.

¶ ACR. Vt siluæ foliis p.mu.i an. pnos uolubiles decliuos & cito labẽtes & istabiles. ne aspnẽtur noua uerba cõparatione nouoq; foliorũ docet posse placere. ¶ In annos. p annos: ut siluarum mutant folia per annos pronos: & est homerica comparatio. Debemur morti: argumẽtis ,pbat pire omnia: pire homines: pire uerba si quidẽ recipit in terrã fluctus: & quæ antearabatur mõ fit locus nauibus. Si ergo natura mutatur maris & terræ. quãto magis debemus credere perire homines & uerba eorũ perimus ergo nos & nostra: ubi terra in mare ducit: paludes uertunt in segetes flumina suũ mutant cursum. ¶ Siue receptus. t.n. Mare in terrã recipit: qũ portus cõpõit. ¶ Regis op9. Augustũ dicit: qui siccauit pontinã paludẽ: nam regis opus est amare admittere terræ. Reges.n. talia faciũt diuus Augustus duas res diuinas fecit ĩ põtinã paludẽ siccauit: ut ad mare meatũ hẽret: ut post & arrari posset: & portum lucrinum muniuit: de quo Maro. An memorem portus lucrinoq;: addita claustra. Atque ĩdignatum magnis stridoribus æquor. Iulia qua ponto longe sonat unda refuso. ¶ Sterilisq; diu palus. lucrinum partum significat: & alios qui manu facti

Vt siluæ foliis pronos mutantur in annos:
Prima cadũt. ita uerborum uetus interit ætas
Et iuuenum ritu florent modo nata uigentq;
Debemur morti nos nostraq;: siue receptus
Terra neptunnus classes aquilonibus arcet.
Regis opus: sterilisq; diu palus aptaq; remis
Vicinas urbes alit. & graue sentit aratrum
Seu cursum mutauit iniquum frugibus annis
Doctus iter melius. mortalia facta peribunt
Nedum sermonum stet honos & gratia uiuax
Multa renascentur. quæ iam cecidere cadẽtq;
Quæ nũc sũt ĩ honor uocabula. si uolet usus
Quẽ penes arbitriũ ẽ & uis & norma loq̃ndi
Res gestæ regumq; ducũq; & tristia bella
Quo scribi posset nũero mõstrauit homer'.

Versibus impariter iũctis querimonia primũ
Post etiam inclusa est uoti sententia campos.
Quis tamen exiguos elegos emiserit auctor
Grãmatici certant: & adhuc sub iudice lis est

sunt ab augusto: & alia regũ opa hoc est regis opus quod nullus facere põt nisi rex. ¶ Seu cursum. m.i.f. a. ὁ-τροκοινου siue generaliter ut qdam accipe uolũt qñ cãpos aptos agriculturæ liberãt: auertẽtes flumia q̃ infesta sunt eis. ¶ Amnis tyberim intelligimus: hũc .n. deriuauit augustus qua nũc incedit. Ante.n.p uelabrũ fluebat. Vnde & uelabrũ dictũ q; uelis trãsire tur. ¶ Doctus iter melius: inductus meliori uia. ¶ Mortalia facta. p. zeugma supioribus. ¶ Nedum sermonũ honos. i. si hæc oia mutant uerborũ gr̃a perẽnis manet quõ potest. ¶ Honos. pulchritudo. ¶ Viuax. ppetua. ¶ Multa renascent: iterũ sciẽt quæ iam fuere uocabula. i. & cõmercia sermonũ: q̃ sunt sublata de usu. ¶ Si uolet usus. i. cõsuetudo & rõ loquẽdi. Rõ.n. usu & cõsuetudie uicit usus. n. facit auctoritatẽ iterdũ & cõsuetudo uincit regulã: ut frequẽter Ci. modium ponit pro modioq; & liberũ pro liberoq; hoc usu dr̃. ¶ Quẽ penes: conuersio est. i. penes quẽ arbitriũ est. i. iudicium in ptãte usus est sermo & uis loquendi. ¶ Res gestæ. docet quõ singulæ res & qbus metris scribẽde sunt. ¶ Numero metro: ut numeros memini si uerba tenerẽ. ¶ Versibus ipariter iũctis. Elegiacũ significat: quia elegiacũ metrum minus habet syllabarũ q̃ heroicus uersus q̃ pcedit quod elegiacum metrũ constat ex pẽtimemeri. i. de duobus dactilis & syllaba: quis tamẽ inuenerit elegiacum incertum est. Vel uersibus impariter iunctis idest iambico metro: unus.n. hexameter uersus est alter pentameter hoc inquit metro primo tristia post ẽt cœpere læta describi. ¶ Post etiam inclusa est res tristes & lugubres: primo elegiaco carmine scribebantur: post etiam lætæ.

¶ POR. Debemur morti nos nostraq;. Comprobat nũc morti uniuersa eẽ distinata etiam uerba interire cũ opa hominum. ¶ Sterilisq; diu palus. Diuus Cæsar duas instituerat res facere. Portũ Hostiensem munire & Pontinam paludem quæ est in cãpania: ad quadragesimum miliarium emittere in mare. Hãc ergo significat in hoc recipisse ut iam aretur. Seu cursu mutauit iniquum amnis: doctus iter melius. Tyberim intelligimus hũc.n. Agrippa deriuauit qua nunc uadit antea p uelabrũ fluebat. ¶ Cadentq; quæ nunc sunt. in honore uocabula si uolet usus hoc ẽ ratiõ loquendi: usus.n. nihil aliud est q̃ regula sermonis latini. ¶ Res gestæ. r.d. incipit nũc loqui de omnibus metris de elegiaco & iambico. ¶ Versibus impariter. imparibus. Nam exametro priore sequenti pentametro scribuntur.

¶ CHRI. Vt siluæ. Vt singulis annis renouant frondes in siluis & primis cadẽtibus nouæ succedũt: ita singulis pene ætatibus ĩmutant uerba & prisca a consuetudine abeũt. Quod ẽt Crassus apũd Cice. per socrũ suã ostendit. ¶ Debemur morti. nõ mirum si uerba intereãt qũ hoies: oiaq; humana pereant. ¶ Siue receptus. Vt portus in littore romano cõparatus: ubi mare intra terrã receptum est. ¶ Sterilisq;: quẽadmodũ ubi terra fuit effecta est aqua ira quod aqua fuit effecta est terra: ut appet de palude põtina quæ exsicata arari potuit. sed sine hoĩum labore interitaliã siciliãq; mare irrupit. Ergo aq̃ ibi sunt: ubi terra fuit. Eodẽ pacto a syria seiuncta est cyprus a boetia euboea. Sic cõtra exclusis aqs terræ emerserũt. Nã hibãda insula olim ionii fuit: nunc. cc. stadiis ab eo distat. Et ĩ italia circei olim ĩsula fuit. ¶ Seu cursum. Vt de peneo thessaliæ stagnãte flumine & de acheloo legit: sed & tyberis deriuatus est qua nũc incedit: cũ ãtea per locũ qd̃ uelabrũ dr̃ flueret. Vbi nũc tẽpestãte templũ est diui georgii quod ad uelabrũ dr̃. Sed uocabulũ nõ tenẽtes ad uellus aureũ dicunt. Erat aũt uelabrum sub auẽtino & illa aqua auẽtinũ a reliqua urbe separabat. Vnde auẽtinus dictus ẽ: quia nauibus illud aduẽtaret: alii tñ ab aduẽtu auiũ: q̃ illuc se a fluuio reciperent dictũ eẽ uolũt. Quẽ penes: nã sermo & uerba usu potius q̃ rõne formantur. ¶ Res ge. oñdit quo carmine qcq̃ scribi debeat. Et qm̃ res gestas & deorum & heroũ & magnoq; uirorũ Home. hexametro carmine descripsit oẽsq; poetas lõgo interuallo supauit. oñdit nobis illa eo carmine scribẽda eẽ. Verũ ut rẽ altius ,psequamur uersus si genus respiciamus est: ut Diomedi placet partiũ legitima dispositio: & pedũ culta copulatio cõsonãti spẽ metricã exhibẽs regulã. Huius aũt generis formæ multæ sunt: sed de aliis alio loco interim uersus exameter ex sex pedibus cõstat adeo ut in quattuor primis sedibus indifferẽter dactylus spondeusue poni possit. Quinta sedes dactylo præcipue attribuit nõnunq̃ trĩ spondeo. Sextus uero locus dactylũ nunq̃ recipit: nisi subsequens uersus a uocali incipiat. Nam tunc ex collisione ultima dactyli abiicit. Vir. Ignari hoĩumq; locorũq; erramus: & ĩ georgicis. Vulcani decoquit humorem. Ergo spondeo concedit sexta sedes aut trocheo: quia ultima syllaba cuiuscunq; carminis & produci & corripi ualet. Quapp a duodecim syllabis ad decem & septẽ producit: nã si totus ex spõdeis qui dissilabi sunt cõstabit. erũt in sex spõdeis duodecim syllabæ. Sin totus ex dactilis q̃ trissyllabi sunt qm̃ ultimus ultimam syllabam amittit: erunt decem & septem syllabæ. Versus ãt hexameter quia uarietatẽ stili patit ut modo in infimã figurã adprimat: modo in altam grandiloquãq; extollatur: nõnunq̃ in ea q̃ mediocris est: uersẽt erit optimi poetæ officiũ dare opam: ut qualitati materiæ carminis qualitas quadret. cui rei perspicuo testimonio esse poterit initium uirgilianæ æneidos. Nam cum & duo iam a se absoluta uolumina indicet bucolica. f. & georgica: & tertium scribendum ,pponat. Cunq; infimo stilo bucolicũ: mediocri georgicum carmẽ scripserit æneida uero sublimi scripturus sit paucis uersibus oẽs tres figuras cõplectens suas singulis rebus figuras attribuat. Nã qd depressius esse põt q̃ illud. Ille ego q quõdã gracili modulatus auena Carmẽ & egressus siluis uicia coegi. Quid rursus altius atq; sublimius q̃ cũ dicit. At nũc horrẽtia martis arma uirũq; cano: id aũt qd̃ in medio ẽ. Vt q̃uis auido parerẽt arua colono. Gratũ opus agricolis. qm̃ materia ipsa mediocris ẽ. mediocri figura ẽ pſecutus. ¶ Sed quorsum tã multa de hexametro uersu? nẽpe ut iã plpicuũ sit: nõ oẽm hexametrũ uersũ eẽ herõicũ: sed eũ q sublimi figura expolit heroũ magnorũq; uirorum fcã describit carmẽ autẽ heroicũ græci ἔπος appellãt: distinũtq; eẽ ἐμπεριεχοντα θεῶν τε καὶ ἡρώων καὶ ἀνδρῶν πράξεις. i. continentiã diuinarũ heroicarũ humanarumq; rerũ: Et dr̃ ἔπος ab eo quod est ἐπεσθαι

.i.seq qa in eo dicēda ea quæ iā dicta sunt ppetuo tenore sequunt. Dicitur & pythiū carmen: qa cū apollo in matris ultionē phytonem serpētem interemisset: accolæ dei laudes exametro uersu celebrarūt: qui sex spondeis a principio compositus est deinde soluta spondei altera syllaba sine dāno temporis dactilum protulerūt. Vel uocatus est uersus pythius: qa & pythiæ phœbi sacerdotes oracula illius dei hoc uersu proferebant maxima aūt in uersu heroico laus est ut primo & quarto ac sexto loco spondeus sit: ut Defecisse uidet sua iā pmissa reposci: itē Immotāq; coli dedit & cōtēnere uētos: itē Cui nō dictus hylas puer & latonia delos. Aliqñ constat ex quinq; dactilis: ut Panditur interea domus oipotentis olimpi. Versus igitur heroicus dignitate prius est plenæ rōnis pfectione formatus: ac totius grauitatis honore sublimis: multaq; pulchritudinis uenustate præclarus: quæ sine ulla cōiunctione quascunq; alias oronis partes ita mutuis inter se connexionibus colligat: ut in scansione propria pes nullus nisi nouissimus tantū integram partem oronis includat. Versibus impariter iunctis: elegiam dicit: quæ ex uersu exametro atq; pentametro cōstat. Quod genus carminis præcipue scripserunt apud romanos Ouid. Propertius. Tibullus & gallus imitati græcos: præcipue callimachū & euphorionem. Dicitur autem elegia ἀπὸ τοῦ ἀλέγειν τοὺς τεθνηκότας: fere enim defunctorum laudes hoc carmine prosequebantur siue ἀπὸ τοῦ ἐλεοῖς. idem miseratione: quia miserabiles res hoc carmine pronunciabant. Hinc Horati. ad albium Tibullum scribens ait. Neu miserabiles decātes elegos. De auctore uero ignoratur. ¶ Querimonia primum: nam primores miserabiles illo decantabantur. ¶ Deide etiam lætiores. ¶ Exiguos: comparatione heroici.

¶ ACR. Archilochū pprio rabies armauit iābo
Iā bicū metrū primū archilocus iuenit quo usus ē in li
cambē: quē persecutus est: quod ei neobolē desponsa
tam iam filiam denegauit: in tantum ut licambes iā
bos uoluerit morte uitare: nam ad laqueum cōfugit.
¶ Hunc socci cœpe. Comœdiam significat. ¶ Grandesq; cothurni. magnæ laudes clamātium exceperūt
hunc pedem: aut grandes coturni tragœdiæ. ideo autem in dubio posuimus: quia difficile hoc metro tragœdiographi utuntur. Nam spondaico pœne metro
temperare uidentur scribere. ¶ Alternis sermonibus. illi
& illi. i. comœdiæ & tragœdiæ aut personarum re
spōsionibus. aut tātū comœdiæ: qa in comœdia multæ personæ inuicē sibi succedunt. ¶ Et populares uincentem. Altius sonantem in scæna q̄ clamor populi.
¶ Aprū i agēdis. i. indefiniēdis rebus. ¶ Tales strepitq; excedit iste pes: ut uincat populi clamores: qa iābus uincit clamores spectātium: hoc est qa plus meretur laudari q̄ laudet. More hominum dixit. ¶ Natū: pp comœdiam. ¶ Musa dedit fidibus: lyrico carmini laudare deos & heroas olympiacos. ¶ Puerosq; deorū: filios deorū more græco: uel pueros deorū appellat heroas. ¶ Et pugillē. u. Pollucē: licet alii dicant pyndagē & amphionē: q añ oēs ad palmā uenerūt. ¶ Et equū. i. castorē. Et iuuenū curas amores. ¶ Et libera uina. liberas comessatiōes: qa liberius faciunt uina hoies loqui. ut anacreon. ¶ Descriptas. f. u. dispositū ordinē per species expositas uarietates: si nescio prosequi ac non possum quare appellor poeta. i. si ea quæ præcepi nescio seruare: ut meis carminibus inseram pulchras res uicissim ad decorandum opus. ¶ Poeta salutor. hoc secundum græcos qui nomine officii salutant. Χαῖρε ἐποιητής. ¶ Cur nescire pudens praue: q̄si. d. m. ordo est: cur praue pudens malo nescire q̄ discere. quare praue magis nolo discere q̄ turpiter ignorare: uerbi gratia: praue est q turpiter ignorat uel erubescit si nescio quare magis erubesco discere: si nescis non turpiter discis sed si interrogatus fueris turpiter nescis si tacueris: nam praue uerecundus est ille qui erubescit discere quod cōmodum est. Sunt quædam doctrinæ quæ duplici scia concipiunt uersum facere disci. Si audieris sex pedibus cōstare hexametrū siue heroicū metrū dactylo & spōdeo. Ecce habes ueram pitiam debes alterā percipere ut scias quō sit spōdeus: & quō dactilus: Hor. si dedisti præcepta quare nescis: possum scire qdem uerbi gratia: quia iambico metro comedia scribitur. Sed quō fiat iābicus nescio. ¶ Versibus exponi tragicis spōdaicis & altis sensibus: aut uerbis. Et hoc exequitur quod supius præmiserat. ¶ Descriptas seruare uices. Res iquit parua & comica nō debet alte tractari & difficulter. ut tragica. ¶ Tragœdia. n. alto stilo describi. comica uero humili gaudet. ¶ Priuatis: cōibus iacētibus sensibus: quasi. n. priuata sunt uerba quibus utuntur. ¶ Ac prope socco. Soccis comœdiā: intelligimus. Cothurnis tragœdiā. ¶ Dignis carminibus: hūilibus uerbis: tragœdia. n. altos sortita est sensus & uerba. ¶ Narrari cœna. t. humilibus herbis tragœdia exponi nō uult. & cōibus sēsibus. i. comico stilo. ¶ Singula quæq; iocū. t. f. d. unaquæq; res quō decenter inuenerit sibi locum ita teneat.
¶ Interdum tamen & uocem. c. t. ut Teren. O cœlum o terra o maria neptuni. itē Proh summe iuppiter. ¶ Iratusq; Chremes. comœdia de chremete. ¶ Tumido ore. elato sermone.

Archilochum pprio rabies armauit iambo.
Hunc socci cœpere pedē: grandesq; cothurni
Alternis aptū sermonibus: & populares
Vincētem strepitus: & natum rebus agendis
Musa dedit fidibus diuos puerosq; deorum:
Et pugilē uictorē: & equū certamine primū:
Et iuuenum curas: & libera uina referre.
Descriptas seruare uices. operumq; colores.
Cur ego si nequeo: ignoroq; poeta salutor?
Cur nescire pudens praue q̄ discere malo?
Versibus expōi tragicis res comica nō uult.
Indignatur item priuatis ac prope socco
Dignis carminibus narrari cœna thyeste.
Singula quæq; locum teneāt sortita decēter.
Interdū tamen & uocem comœdia tollit:
Iratusq; chremes tumido delitigat ore:
Et tragicus plærunq; dolet sermone pedestri.

¶ POR. Archilochū. p. r. a. i. Prius archilocq; iābos scripsit i lycābē generū suū. ¶ Hūc. f. c. p. g. q. c. Quō comœdiæ & tragœdiæ ornant: q iābicus appellat nā hoc distat iābicus a iābo q iābus ex iambis constat & male

Dictis armat. iambicus aūt metro magis q̄ rōne similis est iābo. ¶ Alternis. a. f. nihil enim poeta in tragœdia dicit: sed plures psonæ. Itaq; heroicū heroū solet res referre: qd actū sit tragœdia agit. ¶ Et. p. u. ipsum altius in scæna sonantē q̄ po. clamor est. ¶ Musa. d. f. d. p. q. d. nūc de lyrico carmie loquit quo metro scribunt: aut heroū laudes: aut olympionicarum. Pueros autem deorū heroas dicit. ¶ Et iuuenū curas: hoc ē amores quos lyrici celebrant. ¶ Et libera uina referre: qualia sunt anacreontis carmina. Descriptas seruare uices hoc est ordinem positum per species signorum quare poeta dicit. Cur nescire pudens praue q̄ discere malo. Huius uersus sensus talis est. ¶ Cur malo nescire praue pudens. i. erubescens ne uidear ignorasse q̄ malo discere. ¶ Indignatur item priuatis: hoc est humilibus uerbis tragœdiam impleri.

¶ CHRI. Archilocū. iambicū carmē plerūq; trimetro uersu & epodo sequētē cōpositū ē: ut male soluta nauis exit a lite. ¶ Ferēs olētē meuiū. Iābus ex breui & lōga cōstat. ut dies: uersū maledicū cōficere habilis ē. Sūt q dicāt iābum nomē sumpsisse a iābe famula celei: q̄ cererē filiā quærētē ad meganirā celei cōiugē delatā cū uidisset male tractauit. Alii uolūt iābū q̄si triābū a triūphatore libero nominatum. Alii a strenuo duce martis iccirco dictū: qa cū crebro pugnas iniret: & telū cū clamore torqret παρὰ τὸ ἰὸν βάλλειν. i. a iaculū torquēdo iābus appellat. Est āt ex breui & lōga cōpositus pes: q; ii q iaculent ex breui accessu i extētum passum proferunt: ut fortiori nixu teli ictū cōfirmēt. Sūt q putēt dictum ἀπὸ τοῦ ἰαμβίζειν. i. male dicere: cuius carminis pcipui scriptores apud græcos fuerūt Archilochus & hipponax apud romanos Lucilius & Catullus Archilochū uero hoc carmē nōnulli iuenisse uolūt: & illū usum eē in lycābē q filiā desponsatā sibi denegerat adeo: ut illū ad laqueū cōpulerit. ¶ Ergo pprio. i. a se excogitato. ¶ Socci. i. comici q socco id. n. calcei genus ē utunt. ¶ Cothurni: & isti calcei sūt: quos sibi adhibēt tragici. ¶ Ergo cothurni. i. tragici. Vir. Sophocleo tua cārmina digna cothurno. ¶ Grādes: qa tragœdia grādiores res & grandiori stilo scriptas cōtinet. ¶ Alternis: nā in tragœdia & comœdia alternæ sunt collocutiones. ¶ Strepitū popularē: plausum a populo cōcitatū: ut sit sententia. Applaudit quidē populus istis pedibus. Sed maiorē etiā plausum merentur. Vel intelligit sua sonoritate etiā in tumultu audiri posse. ¶ Et natū rebus agendis. Nam uehemētiā & efficatiā in agendo exprimit. ¶ Fidibus. Lyricis uersibus qui fidibus. i. chordis concinunt. Quibus & magna p sæpe cātāt: ut deorum heroūq; laudes & uictoriæ pugiles & eqstres: & curæ. i. amores iuuenū: & cōuiuia. ¶ Et libera uina. i. cōuiuia in qbus acuris p uinū liberamur. De lyrico carmie in principio huius interptationis multa inqsiuimus. ¶ Descriptas seruare uices. Ad multa puto pduci huiuscemodi pceptū: ut in oibus scribēdis seruare uices sit ut pro materiæ qualitate eligat genus poematis: qd illi rei attributū ē: ne de re comica tragœdiam: aut de tragica comœdiā scribamus: quod paulo post aptius loquit. Eligat carmē idoneū. Accōmodet stilus. Seruetur deniq; in oibus rebus decorū. Sed præcipue refert ad distinctionē carminū: de qua paulo supra pcepit. Nam nō debet salutari. i. appellari poeta siqs aut negligentia tarditate igenii aut ignorat negligētia discēdi seruare uices descriptas. Salutare āt cū appellare significat nō est nisi i honorificare. Vnde dicūt: senatus Attalū regem salutauit. ¶ Cur nescire. Ordo est. Cur malo ego praue pudens. i. prauo pudore impeditus nescire q̄ discere. Est. n. uitiosus pudor quo a recte agēdo ipedimur. Bonus aūt quo turpiter agere pohibemur. ¶ Versibus. Exponit qd. sit seruare uices. Nā nec materia comica tragica grādiloquētia extollēda supra modū est neq; rursus tragica humilitate comica deprimēda nisi raro & cū altera ab altera aliqd mutuat: nā chremes ille apud Teren. q̄uis cætera comica sint: tū in peccato filii ut grauior fit obiurgatio tragœdiam citat: & tragica est illa exclamatio. O cœlū o terras o maria neptūni. Et pfumme iuppiter. Vere qm̄ de uersus heroici elegiq; ac iābici rōe pauca dicta sūt: eadē quoq; breuitate quatenus sat fuerit tragœdiā comediāq; psequemur. Tragœdia igit: ut refert Diomedes est heroicæ fortunæ in aduersis cōpræhēsio. Quā diffinitionē a Theophrasto excogitatā uidemus. Ait. n. τραγῳδία ἐστὶν ἡρωϊκῆς τυχῆς περίστασις. ¶ Dicta autem est: ut nonnullis placet ab eo quod est. τραγος. i. hircus & ᾠδή cātus. Quoniā olim auctoribus tragicis hircus pmiū cātus pponebat q liberalibus libero pri imolabat: qa ut ait Varro. uitibus noxiū est aīal. Hoc idē & paulo infra ponet poeta. Vel q utrē ex hircina pelle uino plenū p pmio eēt Vir. Vncti saliere p utres. Alii putāt a fæce q̄ qdā græcē τρυγία. i. fæcem appellant pmutatione lrārū: qm̄ ante psonas a thespide reptas mimi puncti ora olei fæcibus fabulas agebāt. qd in sequētibus poeta significat. Alii a uino arbitrant. q olim τρυξ dicebatur a quo uindemia τρυγητός appellat qa i sacris liberalibus atheniēses uinū cātoribus exhibebāt. Cuius rei testē Luciliū pducūt. Comœdia uerō ē: secūdū græcos ἰδιωτικῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἀκίνδυνος περιοχή. i. priuatæ ciuilisq; fortunæ sine piculo uitæ cōpræhēsio. Dicit aūt comœdia ἀπὸ τῶν κώμων. Sūt. n. κώμαι pagi. i. cōuenticula rusticorū & ᾠδή cātus. Nam ut ait Var. iuuētus actica circū uicos ita ire solita fuit & q̄stus grā hoc carminis genus exercebat. Vel qa iā itra urbē coacti atheniēses in uiculis paruæ domuū hūc cantū exercebāt. Vel dr ἀπὸ τοῦ κώμου. i. a cōessatione q̄ olim i huiusmōi fabulis amātiū uiuētiū κώμαι appellabant. Tragœdia heroas regesq; cōtinet: & semp ifœlices exitus habet. Vñ euripides rogāti Archelao regi ut de se tragœdiā scriberet abnuit: pcatusq; deos est: ne qt sibi accideret tragœdia dignū. Comœdia cōtra ciuiles priuatosq; describit & exitū fœlices. Poetæ primi comici fuerūt Suffariō Nullus: ac magnes. Hi ueteris disciplinæ ioculatoria nec scite nec cunuste pnunciabāt. Secunda ætate fuerūt Aristophanes: Eupolis: & cratinus qui uitia sectati acerbissimas scripserūt comœdias. Tertia ætas Menādri & philemonis fuit: q oēm comœdiæ acerbitatē mitigauerūt. Hoē fabulas romā trāstulerunt primusq; Liuius Andrōicus scripsit. Hic seruus Liuii salinatoris ob ingenii meritum qm̄ liberos optime erudiebat ab eo libertate donatus est olympiade. cxlviii. Sūt q uelint epicarmum in īsula ceo exulantē primū hoc carmē frequētasse: & sic a ceo comœdiā dici. Antea itaq; galeris non psonis utebantur ut q̄litas coloris idiciū faceret ætatis cum eēnt aut albi aut nigri aut rufi. Personis primus: uti cœpit Roscius. Gallus histrio q oculis obuersis erat: nec satis decorus. ¶ Togatæ: ut ait diomedes: dicebāt q oia i publico honore cōfusa cernebāt. Quæ togatæ postea i ptextas & tabernarias diuidebant. Togatæ sūt q scribunt ritu ha-

bituq; togatoꝝ.i.romanoꝝ:ut græcæ fabulæ a græcòꝝ pallio palliatæ dicũt. ¶ Sed q̃uis togata genus sit: sub quo & prætextatæ & tabernariæ reponuntur: tamẽ pro tabernaria ponit. Prætextata habet magistratuum: qui prætexta utuntur: & imperatoꝝ & principũ romanoꝝ argumentũ. Tabernariæ ab humilitatæ personarum & argumẽtoꝝ appellant. Nã tabernas pauperꝝ domos hẽbãt: q̃ priscis tpib9 ex tabulis cõficiebãt. Athellanæ ab athella oscoꝝ urbe: ubi reperte sunt nomẽ trahũt. Hæ sunt argumẽtis dictisq; iocularibus similes satyricis fabulis græcis. Quarta spẽs togatorum est planipedis græcæ dr̃ μίμοσ. Planipedes uero dicuntur quod acto res neq; soccis: neq; cothurnis ꝓdeũt in ꝓscæniũ: aut pulpitũ: sed planis. i. nudis pedibus. Huius memit. Actius scriptor togatoꝝ. Datũ iest aurum. Exultat planipes. Satyrica græca differt ab athellana. Nam in satyricis satyrorum personæ: iducuntur: aut siquæ sunt saryris similes: ut Autolicus: Burris. ¶ In athellana uero obscœnæ personæ: ut Maccus. Comœdiæ atq; tragœdiæ commune nomen sumunt græce dramata. Nam δρᾶν agere ẽ latine fabulas. Vitruuibus uero de architectura ita scænas distinguit: ut tragicas colũnis & fastigiis & signis regalibus ornandas præcipiat. Comicis uero ædificiorum priuatorũ spẽm præbet. Satyricas arboribus: speluncis & montibus ornat. Donatus uero ita distinguit personarum uestimenta ut adolescentibus discolor sit uestitus. ¶ Serui exiguus amictus: ut priscam paupertatem indicẽt: uel ut expeditiores sint ad negocia obeunda. Parasiti cum itortis palliis ueniũt. loco uestitus candidus. Erũnoso obsoletus. Purpureus diuiti. Fucetius paupi. Militi chlamis purpurea. Puella habitu peregrino. Leno pallio uerficoloræ utit. Meretrici ob auaritiam luteus dat. Tibias adhibebant pes & ꝓpes .i. dextras & sinistras. Dextræ sua grauitate seriã comœdiæ oro nẽ ꝓnunciabãt. Sinistræ serranæ acuminis leuitate iocum ostẽdebant. Ergo ubi mixtus cũ grauitate iocus esset dextræ sinistræq; adhibebant. Comœdiæ statoriæ dicebant: quæ qetiores eẽnt. Motoriæ: quæ turbulentæ Mixtæ uero ex utraq; constant: comœdiam Cicero ait esse imitationem uitæ: & spectaculum cõsuetudinis & ueritatis. Quis primus in græciã inuenerit: incertum est. Hæc ego prolipsius prosecutus sum: ut & hunc locũ & plures qui sequentur: facile intelligantur.

¶ ACR. Et tragicus. p. d. Quia tragœdia sp dolores exponit hoc est dolores describit. ¶ Telephus & Pelhi ãbo diuites fuerũt: & oibus suis bõis cõsũptis ad tã tã inopiã deuenerũt ut exules facti mẽdicãdo sibi undecũq; uictũ cõqrerẽt. Mendicãtes ãt nõ hũiliter sed proterue & q̃si impando petebant: misce: fer nobis panem. Aliter hi quondam diuites fuerunt: & grandia uerba & tumida semper cõsueuerunt: tandem inopia compellente exules facti sunt & mẽdicãtes. Ideo alta & se uera uerba: qbus usi fuerãt: dimiserũt: & humilibus uerbis & blãdis aĩos spectãtũ mulcere cœpunt: iõ dixit & tragicus plerũq; dolet sermone pedestri. i. humili: hic peleus dr̃ occidisse matrẽ suã aut phocũ fratrẽ suũ ob hãc cãm exul factus ẽ a ciuibus suis: aut qa uagabat passim dolor pcussus. ¶ Proiicit. a. i. irata uerba: iflata: grãdia: omittit orõnẽ tumidã cũ. n. reges eẽnt & i ærũna uersarent alte loq nõ poterãt sũmis calamitatibus mersi. ¶ Ampullas: iflata & supba uerba adhuc. n. ampullas uocãus q̃si inflata uasa. ¶ Et sexq. u. sexqpedalia uerba ꝓprie sexqpedes habentia utere que ãt magna & elata uerba proiicit: & utunt cõibus ut exul. ¶ Si cu. c. s. t. q. Si id agit ut spectatorẽ flere cogat hic uersus & sequentibus iungi põt. Si me uult flectere ad misericordiã deponat elata uerba. Cor. n. spectantis tangimus: quãdo idonea uerba dolore proferimus. i. iste psonæ proiiciunt elata uerba si uolũt auditores ad misericordiam flectere. ¶ Non. s. e. p. e. p. Sũt q̃dã poemata pœconomiã & ꝓbata uerba hũtia: sed iterdum uenustate carẽt habeant ergo q̃ sunt ꝓbata etiã uenustatẽ: & quocũq; uolũt auditorẽ siue ad misericordiã uel ad indignationẽ trahant. ¶ Vt ri. a. ita. f. a. d. affectus oẽs in aĩs nostris ex nostra natura & singuli mouent cũ imagines suas uiderint in aliis. ¶ Male si. m. l. quasi mãdata nõ quasi tua: sed secus quẽ aut dolor maneat aut lætitia. ¶ Aut. d. hoc grauius est q̃ ridebo. Alterutrũ. n. faciũt auditores si sine affectu sit dictio nõ solũ ad psonarũ dignitatẽ sed ẽt ad conditionẽ ætatẽq; apta sunt uerba & unicuiq; psonæ quod est ꝓpriũ. ¶ Format. n. natura: sensus est: poeta debet formare intra se psonam aptã his rebus natura qppe delectat cũ delicata uidemus. Natura. n. iraicimur: delectamur: miseremur. Quia substãtiæ hazꝝ rezꝝ sunt formatæ in animis nr̃is a natura: ut illud Cic. Ardeat orator si uult iudicẽ icẽdere. ¶ Post. e. a. m. i. i. extollit sublimat. i. natura q̃ me deiicit aĩ miseratiõe extollit aspitate: mõ deducit ad hũiratẽ: mõ extollit ad iracũdiã. ¶ Si dicẽtis erũt. f. a. d. Si nõ cõueniũt uerba loq̃ntis fortunæ ridebũt romani.

¶ POR. Et tragicus. p. d. Exigit sæpe tragœdia ut pedestribus scribat uerbis: ut cũ Telephus & peleus regio habitu mutato loq̃nt. Neq; n. debet i habitu auxiliũ petẽs regaliter loq. ¶ Proiicit. a. hoc a calimacho sustulit q; dixit. ¶ Si. c. c. hoc est si id agit ut attẽte spectãtẽ flere cogat. ¶ Dulcia sunto. Nũc quasi legẽ põit & ꝓcipit. Sunto. n. & agunto sint & agant significat: sed leges antiquæ his fere plenæ sunt quæ significantur uerbis. ¶ Si. u. m. f. hoc Demosthenicũ est. Nam cũ ad illũ is q uapulauerat accessisset: peteretq; sũmisse ut causam iu

Telephus & peleus cũ pauper & exul uterq;
Proiicit ampullas & sexquipedalia uerba.
Si curat cor spectantis tetigisse querela.
Nõ satis ẽ pulchra eẽ poemata. dulcia sunto.
Et quocunq; uolent aĩum auditoris agunto.
Vt ridentibus arrident: ita flentibus adsunt
Humani uultus. si uis me flere dolendum est
Primũ ipsi tibi: tunc tua me infortunia lædẽt
Telephe uel peleu: male si mãdata loqueris
Aut dormitabo: aut ridebo. tristia mœstum
Vultum uerba decent: iratũ plena minarum.
Ludentem lasciua. seuerum seria dictu.
Format. n. natura prius nos ĩtus ad omnem
Fortunaꝝ habitũ: iuuat: aut impellit ad irã
Aut ad humũ merorẽ graui deducit: & angit.
Post effert animi motus interprete lingua
Si dicentis erunt fortunis absona dicta:
Romani tollent eqtes peditesq; cachinnum.

am ageret eo q; cælus esset: negauit se facturum: quia ille nõ uapulasset: illo affirmãte factum esse: eiq; supuacuas dixit eius quærelas: tunc tertio cum indignari uideret: & toto affirmãte cũ lachrymis affectu dixit nũc se illi credere. Capiebat enim dicendi impetum ex irascente. ¶ Tunc tua me infortunia lædent: idest tunc tuæ me calamitates mouebunt: quod græci συντυχήματα uocant.

¶ CHRI. Telephus filius Herculis ex auge aqua i silua expositus est: & a cerua nutritus: diu regno caruit. ¶ Ampullas. Verba grãdiloq̃ & turgida ab ãpullis: ille. n. sunt iflatiões i aq̃. Sed & uitreas ampullas dicimus qa artificis iflatiõe fiũt. Ergo tumẽtia uerba ãpullas dixit. ¶ Sexqpedalia magna: & q̃ pedẽ ĩtegrũ & dimidiũ alterius i uersu facere possint. Est. n. sexqaltera in musica. ¶ Tetigisse: commouisse. ¶ Cor. aĩum spectatoris. ¶ Non satis: nõ satis est habere ornatũ oronis: nisi pathetica sit oro: atq; huiuscemodi: ut auditores i quẽcũq; affectũ mouere possit. Vt uidentibus. Animi nostri sua natura ad omnẽ affectũ ꝓclines sunt. Sed maxime mouent cum uiderit imagines suas in aliis. Nam flentẽ uidẽtes ad fletũ: ridẽtẽ ad risum mouemur. Ergo optime Cicero. Ardeat orator: si uult iudicẽ incendere. ¶ Aut dormitabo. aut ridebo: aut in tediũ cadã: si uerba nõ accõmodabunt affectibus: aut ipsum poetã ridebo. ¶ Tristia. nã uerba tristia mœstũ decẽt auditorẽ: & minacia iratũ. Sic ludẽs lasciuis: seuerus seriis utat. ¶ Format. n. natura. n. ita instituimur: ut talẽ in nobis affectũ excitemus: q̃lis futura est oro. Nam aut lætitia nos afficit. aut ira. aut mœrore deprimit. Deinde quales ĩtus fũt aiaꝝ motus tales foras efferunt lingua interprete: nam iccirco cõcessa ẽ homini oro: ut animi sensa ĩterpret: & ꝓmat. Quappe magno odio digni sunt ii: q naturæ beneficio abutẽtes aliud sentiũt. aliud loquunt. Cõcludit igit ægregie: q; cũ poeticã naturã imitari debeat natura ãt uelit oronẽ correspõdere affectibus: irridebũt auditores eos poetas. qui uerba absona & minime conueniẽtia affectibus formant. Absona ergo fortunis .i. non correspõdentia fortunæ. Alia igit uerba accommodat Teren. despanti concupitas nuptias Pamphilo. alia in summa spe cõstituto. ¶ Cachinũ. nimiũ & dissolutũ risũ. nã græcæ καχάζειν cachinnari est.

¶ ACR. Intererit. m. d. n. l. an. h. unicuiq; psõæ ꝓprius actus formãdus ẽ. ¶ Sedula. studiosa: officiosa: ad obtẽperãdũ parata. ¶ Vagus. q passim nauigat: ut ĩpiger extremos currit mercator ad idos. ¶ Colchꝰ an. a. t. n. an. a. Nam colchus nõ nisi fæuus inducẽdus ẽ. ¶ Assyrius. astutus callidus: nec inducas argis natum timidũ: aut thebis facias impitũ. ¶ Aut famã. s. aut. f. c. f. Omnis poeta: aut certã historiã tangit: aut fingit. ¶ Si ergo certũ scribis: famã sequere: aut si fingis habeat artẽ & uerisimilitudinẽ figmẽtũ tuũ. ¶ Si. f. r. a. q̃ si iterꝝ reducis: ac reddis uiuũ carmine tuo. Vel etiã reponis scribis: aut transfers: qd̃ alii dixerũt de ipso apud cõmẽtarios sic inueni relatũ apud antiquos tragœdiaꝝ cõœdiarũq; scriptores cũ primũ i scœnã ꝓdirẽt fauorabiliter excipiebant: ẽt si male agerẽt: ut illorum ad scribẽdum iterũ allicerent animi: & ꝓtore cogente totam necesse erat agi fabulam: si uero iterũ male egissent: incipiebant derideri: & ideo dixit reponis quasi iterum profers: alii sic exponunt: poni dicitur agiliter scribi. ¶ Reponis igitur. itidem scribis: si ergo achillem de quo semel Homerus scripsit uelis scribere talem debes scribere qualem Home. ostendit: aut reponis ad imitationem Ho. describis. ¶ Impiger uelox sit in tuo carmine. ut miles q̃si ab Ho. inducit talis ascribat. ¶ Iura. n. l. n. neget se legibus constringi sine lege omnia faciat: & sic eum scribe: ut non curet de lege. ¶ Nihil. n. a. a. nihil fit q; nõ spet ꝓpetrari per arma q̃tum ad se spectet: qa unusquisq; fiduciam suam priuatam credit: nõ extimãs esse cõmunem. ut si præsũptor ut habeat fiduciam uincendi: ut oia armis deuĩdicet. ¶ Si medea. f. Medea dũ dii in domo sua haberẽt hospitium: dũq; nil charius haberet filios suos ad comedẽdũ apposuit: ideo ferox & crudelis est. ¶ Flebi ꝓpamissionem filiorum athamas. n. maritus eius unũ ꝓsecutus occidit: alteꝝ dum seq̃t cecidit in mare quorũ exitũ flet mr̃. ¶ Ino. uxor athamantis dementis fuit quæ furorem mariti fugiens se ꝓcipitauit in mare cũ filio & dicta est leucothea: & filius eius Palemon q melicertes antea dicebatur. ¶ Perfidus. i. moris erat apud antiquos ut añ ductas uxores nuptialia munera ultro generi sociis darẽt. Ixion ergo cum filiam eponei accepisset uxorem: & dotẽ daret inuitus. scrobẽ fecit ingẽtem: quã igne repleuit ac summã leuiter contexit cinere: in hac cõcerũ quẽ simulans ad coenã inuitauerat: mersit ac sic passus est illum uiuũ exuri ob hoc perfidus dictus ẽ. Siue dũ cõuiua iouis eẽt iunone de stupro temulẽtus aulus est appellare: alii dicũt q; concedente ioue cũ iunone concubuit. & postea patefecit. ¶ Tristis Horestes: pp cõscientiam: quia martem demẽs interfecit. ¶ Si quid inexpertum: nouũ. Si quid inquit probatũ uis recitare caue. ut sit constans usq; ad extremũ. ¶ Nouã psonam. nouam materiam. ¶ Et sibi constet. in se finiatur materia nec ad aliud transeat.

¶ POR. Ro. t. e. p. q; c. ridebit eq̃ster ordo: & plebeius: cachinũ ãt ẽ uerbum ꝓm onomatopoiam fictũ a sono risus ¶ Intererit. m. d. n. l. an. h. hoc ẽ unicuiq; psonæ actus aptãdus ẽ tãq̃ apud Menandrũ inducit seruus iducit liber loquẽs hoc ille indulgẽter & inconsulto. ut oia domino simpliciter fateat. Itaq; quomodo illum excusat. ¶ Aut fa. s. a. sibi cõuenientia finge. Hoc aliud ꝓceptũ est: Nam poeta scripturus: aut ꝓm hominum consensum debet aliquid scribere: aut si historiã tanq̃ tritam nõ uult attigere debet cõuenienter notã inducere

Intererit multũ dauus ne loquat: an heros:
Maturus ue senex: an adhuc florente iuuẽta
Feruidus: an matrõa potẽs: an sedula nutrix:
Mercator ne uagus: cultor ne uirentis agelli:
Colchus an assyrius: thebis nutrit9 an argis.
Aut famã sequere: aut sibi cõueniẽtia finge.
Scriptor honoratum si forte reponis achillẽ
Impiger. iracundus. inexorabilis. acer.
Iura neget sibi nata. nihil non arroget armis.
Sit medea ferox inuictaq;. flebilis ino.
Perfidus ixion. io uaga. tristis horestes.
Siquid inexpertum scænæ cõmittis & audes
Personam formare nouam: seruetur ad imũ
Qualis ab incœpto ꝓcesserit: & sibi constet.

℣ Scriptor.h.ſi.f.r.apud antiquos tragœdiarũ comœdiarũq; ſcriptores cũ primũ in ſcænã ,pdirent fauorabiliter accipiebantur etiã ſi male agerent:ut illoꝝ ad ſcribendũ iterum allicerentur animi prætore cogente tam neceſſe erat peragi fabulam.Sin uero iterum male egiſſent incipiebant derideri.ideo dixit.Reponis quaſi iterum profers.℣ Perfidus ixion.Moris erat apud antiquos:ut ducturi uxores nuptialia munera & dotẽ ultro foceris darent.Ixion ergo cum Euponei filiam accepiſſet uxorem & dotem daret inuitus:ſcrobem fecit ingentem:quam igne repleuit:& in ſummo leuiter cinere contexit:in hanc Euponea: quem ſimulans ad cœnã inuitauerat:merſit:ac ſic paſſus eſt uiuum illum exuri:ob hoc perfidus dictus eſt ixion.

ℭ CHRI. Intererit.m.Eſt ĩ genere hũano q̃dã ,pprietas ſexus:ætatũ:fortũæ:artificii:& locoꝝ: ut aliud ingeniũ ſit in uiro q̃ in fœmina.i puero q̃ ĩ uiro:ĩ igẽuo q̃ ĩ ſeruo:ĩ pricipe q̃ ĩ priuato: in meretrice q̃ in pudica:in milite q̃ in pho:in italo q̃ ĩ gallo.Quidã rurſus natura hũaniores ſunt qdã magis elati. Alii æq̃bilitatẽ patiũtur:alii ſupare uolũt.Quãobrẽ unuſcuiuſq; ĩgenio cõcedentẽ oꝝnẽ dabit optimus poeta.℣ Dauus:q ſeruus ſeruiliter loqt.℣ Herus:dñs.℣ Maturus.q nihil temere faciat.℣ Fœcũdus inuẽta.Pleus cupiditatibꝰ & q illis potius q̃ rõne ducit.℣ Matrona:q̃ fortũa elata ſit & ſexu.℣ Sedula:q̃ ſine dolo.i.diligenter & fideliter cuncta agit.℣ Vagus:quia uarias regiones q̃ſtus cã adit.℣ Colchus:qa natura læuus ẽ.℣ Thebis:non niſi doctus.℣ Argis:qui magnanimus eſt.℣ Famã.hiſtoriã uel fabulã.Snia ẽ:cum quẽpiã ex priſcis hominibus deſcribas aut ea de illo narrabis:q̃ ſcripta adinueneris:uel ſi a te fingas fingito ea q̃ illis q̃drẽt.℣ Repones.i.iam ab aliis poetis poſitũ.i.ſcriptũ itẽꝝ pones.i.ſcribes.℣ Achillẽ:exẽplo demõſtrat qd p̃cepit:nãcũ uelo heros iſte deſcribatur ab homero:unde eſt ποδωκυς αχιλλευς:cũ in cõtẽtione cũ agamemnone inexorabilis:cũ acer .i.uehemens: cũ oia armis arroget:& nihil iuri cõcedat talẽ.& ipſe induces:aut ſi nouum qcq̃ in eo finges :id fingito:qd' iis q̃ dicta ſunt:de eo q̃dret.℣ Medea ferox:nam ſic contra iaſonẽ:cum deſertã ſe ſenſit : deſcribit.℣ Et inuicta:q̃ſi implacabilis.℣ Flebilis:pp amiſſionẽ filiorum.℣ Ixiõ:hic ex Antiõe piphãtis filio natus.Diã Eſionei filiã uxorẽ duxit:cui multa cõtra dotem filiæ ſe datuꝝ pollicitus ẽ:ac cũ pacta non ſeruaret Eſioneus illi equos abſtulit.Accerſiuit illũ ixion tanq̃ oia ſoluturus:ſed prius foſſam ĩgentẽ fecit:igneq; repleuit:ac deſup cinere extincto texit deinde ſocerũ uenierẽ in ea merſit.Verũ cũ tam iniq̃ cæde nemo illũ luſtrare uellet tãdem a ioue luſtratus ẽ:quo tpe iunonẽ de ſtupro interpellauit:nec dubitauit cum nebula quã iupiter ĩformã iunonis finxerat cõcũbere:unde cẽtauri orti.Quapp apud ĩferos a rota cui alligatus ẽ circũuoluit.ergo cũ in ſocerũ:cũ in iouẽ pfidus fuiſſet pfidus ſemp deſcribet.℣ Vaga:qa in uaccam uerſa & oſtro percita diu euagata eſt.℣ Triſtis:pp cædem patris pp pœnitẽtiã matricidii:pp furias a qbus agitabatur.Si qd cũ ĩ fabulis homines a priſcis poetis deſcriptos pones:eadẽ illis tribus q̃ priſci tribuerunt.Si aũt quẽpiã nouũ neq; ab alio deſcriptũ pones qd' illi ingeniũ quoſue mores a principio tribueris:eoſdẽ p uniuerſum opus tribues:ut cõſtet ſibi.i.ne a ſua natura diſcedere uideatur.

ℭ ACR.Difficile.e.p.c.d.Satis difficile ẽ dicere cõmũia uerba ita ut auditor cogitet eẽ ,ppria dicentis.℣ Cõmũia.d.i.dicere itacta.nã qn itactũ ẽ aliqd cõmũe:ẽ cũ ſemel dcm̃ ab aliquo ſit ,ppriũ.itẽ cõia.i.nõ ãte dcã q̃ſi ſi qd dcm̃ añ ſit ẽ ,ppriũ:cõia ãt dixit qa q̃ diu a nullo ſunt acta uel dicta ſingulis æque patẽt ad dicẽdũ ut uerbi gratia quẽadmodũ dõus uel ager ſine domino.cõis ẽ.occupatus uero iã ,pprius ſit: ita & res a nullo dicta eſt cõis.℣ Publica.m.p.docet quomõ aggrediatur aliquis carmen iã ab aliquo ſcriptũ: Materia iam dicta ab aliquo deſcripta.℣ Senſus:nota inquit materia:tunc uidebit quaſi propria uniuſcuiuſque eſſe ſi nouo & non uſitato genere elocutionis ornet.Id etiam dicit materies priuati iuris erit ſi eam cum arte fueris ĩterprætatus: ſi non eam totam uelis pſequi.i.ſingula cõmuni fide imitari.Nam quædam præmittere debes.Et poetica licẽtia pro materia materies dixit:materies.n.lignũ eſt. publica.n. materies eſt:ut bellum troianum tuum fiat & quaſi a te inuentum.ſi non uiliſſimis uerbis explicetur.ideo non debes perſeq oia: qa ſunt q̃ iplere nõ poſſis aut q̃ cõuerſa ĩ latinũ placere nõ poſſint.ſẽſus ẽ:ſi qd tranſers:nõ inqt fideliter ẽ interprætandũ.i. uerbũ ex uerbo nec in has anguſtias incidere debes.℣ Si non circa uilem.p.q.m.o. ſi non feceris carmen tuum ſpatioſum & amplum & alieno ſenſu:licet.n.q̃dã ſumere & nõ multa.℣ Vilem.i.uacuum inanem:quia uilem te facit totus orbis.i.ad finem ductum totum carmen:tota materia.℣ Aliter.i.ſi nõ iiſdem uerbis ſenſibuſq; uerſeris: quæ ab aliis dicta ſunt:ne magis interpres ſias q̃ uerus dictor.℣ Orbem:cyclon dicit.namq; cyclon dicunt græci.Aliter uilem te facit poema tuum ſi uolueris totum orbem circumire.i.totũ poema imitari.℣ Nec.u.u.c.r.i.noli curare ſingula uerba interp̃tari:ne facias poema tuũ uile:interdũ.n.inueniunt q̃ in latinitatẽ cõuerti nõ poſſunt.℣ Nõ.d.i.i.a.ſenſus ẽ:ſi qd trãſfers nõ inqt fideliter ẽ iterp̃tãdũ.i.uerbũ ex uerbo:nec ĩ has anguſtias deſcẽdendũ:nec ita te imitatiõe ſiue æmulatiõe obſtringas:ut ,pcedere uel ,pgredi lõgius erubeſcas. Nã pudor

Difficile eſt proprie communia dicere : tuq;
Rectius iliacum carmen deducis in actus:
Quam ſi proferres ignota indictaq; primus.
Publica materies priuati iuris erit:ſi
Non circa uilem patulumq; moraberis orbẽ
Nec uerbo uerbum curabis reddere fidus
Interpres: nec deſilies imitator in arctum:
Vnde pedẽ ,pferre pudor uetet. aut opis lex.
Nec ſic incipies.ut ſcriptor ciclycus olim.
Fortunam priami cantabo & nobile bellũ:
Quid dignũ tanto feret hic promiſſor hiatu:
Parturient montes naſcetur ridiculus mus.
Quanto rectius hic.qui nil molitur inepte.
Dic mihi muſa uirũ captæ poſt tẽpora troiæ
Qui mores hominum multoꝝ uidit & urbes
Non fumũ eſt fulgore:ſed ex fumo dare lucẽ
Cogitat:ut ſpecioſa dehinc miracula promat
Antiphatẽ ſcyllãq; & cum cyclope caribdin.

uetat nos a maioribus ſcipe:& ĩ exiguũ deſinere:qa pudẽdũ ẽ inchoata deſerere.℣ Aut opis.l.opis lex eſt: ut apta perficiantur.℣ Nec ſic incipies:ut ſcrib.c.olim.aliud p̃ceptũ:& hoc ẽ q̃ p̃cepit . Noli a grauibus & abelatis uerbis incipere:nam omnis poeta debet paulatim creſcere.cyclicus poeta eſt q ordinem uariare neſcit:uel q carmina ſua circũfert quaſi circũforneus:aut nomẽ ,ppriũ cyclicus:& ſignificat antimachũ poetã:aliter cyclici dicũtur: qui circum ciuitates meãt recitantes.℣ Fortunã priami cantabo:inquit ille antimachus.Quid dignũ tanto.f.h.p.h.i.hoc coturno quid dignũ tanto ,phemio & tanto hore poſſit afferre.℣ Parturiẽt montes: qui a maioribus partibus incipit:& in ,pceſſu uileſcit:dignus ẽ riſu.Quanto rectius: hic Homerus qui nihil incipit inepte.℣ Non fumũ eſt fulgore:fumum ex fulgore facere dicũtur hi q a maiori incipiunt.℣ Antiphatem:lamii filium dicit qui formiarum oppidum condidit.℣ Leſtrigones:ſunt dicti ſæui homines: ex quibus fuit antiphates:dicit ipſos leſtrygones:ad quos ulyſſes delatus eſt qui humana carne ueſcebantur.

ℭ POR. Difficile eſt ,pprie cõia dicere tuq; rectius:in aliud catholicũ:& quaſi iterrogãs. At.n.inquit difficile ẽ cõis res ,ppriis explicaꝝ uerbis.℣ Si nõ circa uilẽ patulũq; moraberis orbẽ.ĩ eos dicit q ad finẽ iliada Homeri ſcripſerũt.iõ & patulũ orbẽ dixit.℣ Nec uerbo uerbũ curabis reddeꝝ fidus iterpres.Hoc ẽ:ſi non q̃ſieris ut ad uerbũ cõmutes:nec exprimere carmẽ.ſed magis ſenſus aliocꝰ ſi qd trãſtuleris:& puſillũ erit & ieptũ.℣ Parturient montes naſcetur ridiculus mus:græcum hoc prouerbium eſt ωδινεν ορος ιτα μυν περιτεκεν.

ℭ CHRI. Difficile eſt.Cõia appellat:quæ a nemĩe adhuc dicta ſunt:neq; a quoq̃.occupata:ut agri nondum occupati cões dñt.Ergo cõis omnibus erat achilles & ulyſſes:cum nondum eos quiſq̃ deſcripſiſſet.Deſcripſit Home.Ergo cõia ,ppria dixit.Deinde cũ poetæ latini eadem ſcriberẽt:nõ iã cõia:ſed q̃ ,ppria homeri eẽnt deſcribebãt.Nũc uero poeta affirmat difficilius eẽ qd Homerus fecit facere:q̃ illũ imitari deducẽdo ĩ actũ.i.ĩtuã fabulã iliacũ carmẽ.i.materiã belli troiani . ℣ Quã ſi tu primus ,pferres ignota.i.non antea poſita ab alio ſcriptore.℣ Publica materies.Snia ẽ:q̃ ea q̃ ab aliis quoq; ſcripta ſunt erũt priuati iuris.i.efficient tua. ſi non iiſtis ĩ trita aliocꝰ curſu.i.nõ uſitato genere inuẽtionis & diſpõis & elocutionis uteris.℣ Patulum:oibus manifeſtũ q̃ſi uulgarẽ:& quẽ oẽs p̃ſtare pñt.℣ Vilẽ:qa nimis uſitatũ.℣ Nec uerbũ:nã aliud ẽ iterp̃tari græcũ poema:aliud ẽ imitari.Ergo nõ eris iterpres:ſed imitator quoq; non oia aſſumes ab eo quẽ imitaris:nã q̃dã loci dilucide exp̃ſſi ſunt græce: q̃ latine nõ poſſent. Ergo ne deducas te ĩ eas anguſtias. unde ,pgredi ad ulteriora nõ poſſis:niſi ipudẽter & cõtra legem facias.℣ Nec ſic icipies.nõ decet tam turgens principiũ dare: ut in reliqs illud exæq̃re neq̃as.℣ Ciclycus:poetæ nomẽ.Aliq de antimacho ĩtelligi uolũt: & ciclycũ dici q ĩ eodẽ uerſetur circuitu:neq; qcq̃ uariare ſciat. Alii ciclycos uocãt poetas q circuẽdo urbes recitãt.℣ Fortunã priami cãtabo & nobile bellum.non ſimpliciter uituperat carmen ſublime:ſed q̃ ſequentia a principio iplo degenerant ℣ Quid.d.Qui principiũ ſublime facit deĩde cõſequẽtia multo ĩferiora ſimilis eſt illi:q cũ uehemẽter hiet gracilẽ tamẽ deĩde uocem emittat.℣ Magis ergo decorum fuit:ut tenuẽ uocẽ emiſſurus:tenue hiaret. ℣ Parturient.Ex apologo æſopi eſt.℣ Quãto rectius.nam ut ſapiẽs principium non mediocre exhibuit : ſed tritale cui reliqua reſponderẽt.Nõ fumũ ex fulgore:nam q ſublime incipit:ac deinde humiliter ,pſequitur: profert ex ſplendore fumũ. At homerus ita ſcipit:ut aſcẽdat potius q̃ deſcendat:& ex fumo dat fulgorẽ.℣ Antiphatẽ. Lamii filiũ dicit:qui formias condidit:q ex leſtrigonibus populis fuit.Hi aũt humana carne ueſcebantur.

Nec reditũ diomedis ab interitu meleagri
Nec gemino bellũ troianũ orditur ab ouo:
Semper ad euentum feſtinat:& in medias res
Non ſecus ac notas auditorem rapit.& quæ
Deſperat tractata niteſcere poſſe relinquit
Atq; ita mentitur:ſic ueris falſa remiſcet:
Primo ne medium.medio ne diſcrepet imum
Tu quid ego & populus mecũ deſideret audi
Si plauſoris eges aulæa manentis:& uſq;
Seſturi:donec cantor uos plaudite dicat:
Aetatis cuiuſq; notandi ſunt tibi mores.
Mobilibuſq; decor naturis dandus & annis.
Reddere q uoces:iam ſcit puer: & pede certo
Signat humũ:geſtit paribus colludere : & irã
Colligit: & ponit temere & mutat in horas.

ℭ ACR. Nec reditũ Diomedis ab.i.m.meleager & tideus fratres fuerũt Antimachus poeta reditũ diomedis narrãs ab exordio cœpit priæ originis.i. ab iteritu meleagri:hic ergo p̃cipit lõgo ,phemio ñ utẽdũ eẽ. Supſiuũ itaq; uitiũ declinãs maro ita ichoauit. Vix e conſpectu ſiculæ telluris ĩ altũ uela dabãt læti.℣ Nec.g.b .i.caſtore & polluce:gẽino ãt utriuſq; ſexꝰ: aut magno aut ,p trigẽino.i.troianũ bellũ cæpit ab ouo:ex quo geniti ſũt caſtor & pollux.Et ẽ hypallage gẽino pricipio uel agẽino ouo : qa pollux qdẽ erat filiꝰ iouis & lede. Caſtor uero tidari & ledæ.℣ Ab.o.a natiuitate gẽinorũ pollucis & caſtoris q ouo nati credunt ex ioue.q in forma cygni cõpſit matrẽ eoꝝ. Ab ide ordiẽdũ q̃ græci dñt cycnõ.℣ Sẽp ad.e.f. Ita apte pricipia dicit:ut ex iis facile exitus cognoſcant . Et in medias res.i. adducit bonus poeta auditorem ſuum quaſi ad nota. hoc ẽ ita a medietate incipit q̃ſi ſuperiora nota ſint. ℣ Semp ad.e.f.cogitans faſtidium lectoris ad exitum operis. properat. Ideoq; non eſt longius ab origine indicãdũ. ℣ Sic ilias homeri a p̃cibus chryſæ ſacerdotis iquit:& odyſſea a concilio deorum docet quomodo falſa confingas.℣ Atq; ita.m.ut omnia congrua uideantur.℣ Et quæ deſperat.t.n.p.r.i.bonus poeta relinquit ea quæ placere non pñt:hoc eſt præterit ea quæ in tractatu ĩgrata ſunt. ℣ Atq; mentitur Home.nõ ad uituperationem Home.refert nec enim ueritatem poetæ pollicẽtur : ſed diſcrepantiam in eo quod fingunt uitare debent:ut omnia congrua uideantur.℣ Sic.u.fal.re.pro cõmiſcet mutata præpoſitiõe: ut uteroq; recluſo: ut apud poetam:ſi non ueris falſa remiſces pro commiſces . ℣ Quid ego &.p.m.d.i.quid libenter audiant oẽs.i.quid quiſq; eo expectet donec tollantur. aulæa ad finem peracte comœdiæ:ſi uis inquit expectare populum uſque ad finem pabulæ.donec dicat actor uos plaudite . Et ſi uis in

quit expectare plausorem: donec tollant aulæ: mores uniuscuiusq; ætatis obseruat. ¶ Plausoris: & plosoris legit: nã & plodere ueteres & plaudere dicebãt ut claudere & cludere. ¶ Aulæa: antea: qui ludos dabant aulæa suspendebant quæ in fine ludorum deponebantur aulæa autem dicta eo q; in aula attali regis inuenta sunt de uicto eo. ¶ Donec.c.i.actor.i.donec finita fabula tollantur aulæa. Cantorem voluit appellare eum qui in hoc hymno dicit. ¶ Plaudite: hæc erat: cõsuetudo in cõsumatiõe tragœdiarum. ¶ Aetatis.c.n.f.m. Ac si diceret. Si debes loqui de iuuenibus nõ des eis ꝓprietatem senum aliusue ætatis. ¶ Mobili busq; currẽtibus: q certis tpibus mutãtur annis. f. accedẽtibus & est magnũ epitheton. Quid enim natura mobilius. puero adolescenti & maturo sene. τοπετον.i. cuiq; ꝓprium tribuẽdũ est. ¶ Decor naturis.d.ad ætatẽ retulit naturis: docet enim quemadmodũ debeat uir loqui & quemadmodum mulier. ¶ Reddere.q.u.iam scit.p.q iam potest fari: ut maro. Ac uerax audire & reddere uoces. i. puer qui iam potest loqui. ¶ Sunt enim pueri q q̃uis agnoscant quæ dã tamen non loquũtur: quale est illud apud poetam. Incipe parue puer. risu cognoscere matrem. ¶ Et pede certo. ¶ Signat.h.imprimit uestigiis suis qui incedere posset. ¶ Iam firmo uestigio: nã infantes certum pedem nõ hãt: quia tremunt membra eorum. ¶ Paribus colludere: cum ætatis suæ æqualibus ludere. sic scribendus est atq; formandus: ut cum paribus ludat non cum sene. ¶ Et.i.c.ac.p.t. sine ratione nam pueri & sine causa irascuntur & temere illos decet irasci. ¶ Imberbis.i. imberbus & imberbis sicut inermus & inermis.

¶ POR. Nec reditũ. Diomedis ab iteritu Meleagri. Antimachus fuit ciclycus poeta: hic aggressus ẽ materiam q̃ sic extendit: ut. xxiiii. uolumina impleuerit anteq̃ septẽ duces usq; ad Thebas ꝓduceret. ¶ Si plausoris eges aulea manentis. idest si uis te adstante audiri donec aulæum leuetur: & donec is qui agi dicat uos ualete & plaudite: quæ consumatio & comœdiæ & tragœdiæ est: hæc intuenda sunt: quæ omnia subiicit.

¶ CHRI. Nec reditũ Diomedis ab interitu meleagri. ut facit Antimachus: qui cũ scribat reditum Diomedis a troião excidio: q cũ ꝓp ĩfamiã ægiales uxoris: q̃ hortatu naupli palamedis patris cũ cyllabare steleneĩ filio cõcubuerat: patriã uitasset: in apuliã uenit: & ĩ radicibus gargani mõtis sipontũ siue arpos cõdidit: huiusmodi reditũ altius q̃ fas est repẽtes initiũ sumit ab iteritu meleagri patrui sui: q cũ auunculos iteremisset: mater torrẽ sibi fatalem igni iposuit: & sic piit meleager. Fuit autẽ diomedes filius Tydei: & ille frater meleagri. Nec gemino ab ouo bellũ troianũ incipit. Nã quãuis bellũ troianũ gestũ fuerit propter raptũ helenæ nõ tamen sumit initium ab ouis. q̃ læda ex ioue in cygnũ uerso peperit: ex quibus nati sunt pollux: helena: castor: & clytẽnestra. ¶ Semp ad euentũ. ita aperte principia dicit. ut ex iis facile antecedentia cognoscãt: & adducit auditorem suum tanq̃ ad nota. Nam iliada incipit a ꝓcibus chryſæ sacerdotis & odysseam a cõcilio deorum. ¶ Sic Vir. errores æneæ a. vii. anno & a tẽpestate ĩ mari siculo a iunone excitata. ¶ Veris falsa: nã hoc poetæ est. ¶ Remiscet: pro commiscet. ut stet uersus. ¶ Primo ne medium: nã & si uera nonnulla de æenea narret Maro. De didone uero omnia ficta: tamen ita cuncta contexit: ut primis sequentia cõueniant: neq; ex figmẽto oritur aliq̃ discrepãtia. ¶ Vt qd ego. q̃si oẽs docti. ¶ Et populi. i. oẽs indocti: nã doctus ĩdoctusq; hoc desiderat: ut ĩducãt ꝓsonæ: ut uniuscuiusq; ætatis ratio habeatur. Et suo ordine describit puerilem: iuuenilem: uirilem: & senilem. ¶ Certo. non uacillanti: sed firmo. ¶ Temere: nulla habita ratione.

¶ ACR. Gaudet eqs canibusq; ut Teren. aut equos alere: aut canes aduenãdũ. ¶ Aprici: calidi: patẽtis loci. ¶ Cæreus in uitiũ. f. facilis cõparatio. i. pronus est adolescẽs ad uitiũ. Aut quasi cæreus ita flectit in uitium: aut flectit se. ¶ Vtiliũ. t. p. tarde uidet utilia q̃ ꝓ sunt sibi. ¶ Sublimis supb⁹: erectus. ¶ Cupidusq;: ardens ad oia. ¶ Et amata relinquere pernix. hoc est uelox ad fastidiũ cupitoꝝ. i. leuis incõstãs cito quæ ante amauerat contemnens. ¶ Imberbes. enim q̃ amant aliq̃ndo cito dimittũt. ¶ Cõuersis studiis mutata uolũtate iam uir factus nõ est ꝓdigus æris sed cupidus reponẽdi. ¶ Inseruit honori: ambitiosus efficit dat operam: ut honorem accipiat. ¶ Cõmisisse. c. penitenda cõmittere. i. timet hoc facere: quod postea laborabit mutare. ¶ Multa. f. c. i. docet q̃ sũt incõmoda senectutis: & q laborãt q̃rere: & q̃sita aliq̃n nõ tãgũt. ¶ Quærit & iuentis miser ab ex sua snia Hora. miser inquit. ¶ Abstinet: deest se. Ac timet uti: qa nescit. f. q̃diu uiuat. ¶ Gelidæq;. i. eneruatæ: qa oĩs conatus senũ ibe- attg. animinc
cillis ẽ. ideoq; parata nõ tãgit. ¶ Ministrat: agit gubernat. ¶ Dilator. f. l. qa ꝓ pigritiã sensus semp differũt q̃ facienda sunt aut spẽ longiorẽ hãt uiuendi: hac de cã parata nõ tãgunt. ¶ Spe longus. i. hic cum sit ꝓximus morti ea tñ sperat q̃ longe sunt posita. ¶ Difficilis: durus ad pstandũ. ¶ Quærulus. i. racũdus. Laudator tẽporis acti. ¶ Se. p. laudat tẽpora pristia ad uituperationẽ pẽsentiũ. ¶ Se. p. hoc ẽ in pueritia. ¶ Censorq;: iudex obiurgator. ¶ Ferũt. i. Afferunt: ut maro. Oia fert ætas aium quoq;. ¶ Anni uenientes: usq; ad quadragesimum

Imberbis iuuenis tandem custode remoto.
Gaudet eqs canibusq;. & aprici gramine cãpi;
Cæreus in uitium flecti monitoribus asper:
Vtilium tardus prouisor prodigus æris:
Sublimis cupidusq; & amata relinq̃re pnix.
Conuersis studiis ætas animusq; uirilis
Q uærit opes. amicitias. inseruit honori.
Commisisse cauet quod mox mutare laboret
Multa senem circũueniunt incõmoda. uel qd
Quærit & inuẽtis miser abstinet ac timet uti;
Vel ꝓ res oẽs timidæ gelidæq; ministrat:
Dilator spæ longus iners. auidusq; futuri.
Difficilis. querulus. laudator temporis acti
Se puero castigator censorq; minorum.
Multa ferunt anni uenientes commoda secũ.
Multa recedentes admittunt: ne forte seniles
Mandentur iuueni partes. pueroq; uiriles.
Sp in adiunctis æuoque morabimur aptis
Aut agitur res in scænis aut acta refertur.
Segnius irritant animos demissa per aurem:

Quã q̃ sunt oculis subiecta fidelibus: & quæ
Ipse sibi tradit spectator. non tamen intus

annũ siue quinquagesimũ uenire dũr anni. Inde iam abire. i. recedere. Oẽs anni ueniẽtes dici pñt ẽt q senibus accedũt: sed illi ꝓcipue: q accessu suo & corpis & animi augẽt uirtutẽ. ¶ Ne forte seniles mandent iuuenibus. ne forte des uerba senũ adolescẽtib⁹: aut adolescẽtiũ sẽib⁹. ¶ Sp ĩ adiũctis: hoc ẽ q̃ hæreãt & cõgruãt & aptã sint ætati: & ẽ iste ordo. ꝓ ĩ adiũctis & aptis æuo morabimur. i. moribꝰ ꝓ utẽdũ ẽ: ut puero adiũcta sit leuitas: adolescẽti seruor sẽi maturitas. ¶ Aut agit res i scænis: ut ĩ ãdria de puero aut i eunucho de thaide: doras uerbi grã irascit añ populũ Medea ĩgressa occidit filios suos postea refert hoc ad populũ: uel agit res in scæna qñ oñdit medea fugiẽs: & iratus horestes refert: qñ medea docetur filios pemisse neq; pẽsens exhiberi põt medeæ parricidũ uel intelligẽdũ ẽ. Quædã ĩ scænis agunt: ut puer expositus. ¶ Vel acta refert: ut seruꝰ ĩ epidemo liberatus. Magis autem ad animos nostros peruenũt: q̃ fieri uidemus q̃ quæ audimus. non tamen omnia in scæna agi debent: sed aliqua referri. ¶ Segnius irritant animos. d. p. Citius mouent spectatores ea quæ aguntur in scæna: q̃ quæ referuntur ad scænã. i. aliquis celerius potest discere uidendo: & dare animũ rei quã audiẽdo. ¶ Ipse sibi. t. f. Quia ipse mihi trado quæ uideo: & alter mihi tradit: quod narrat. ¶ Nõ. t. itus: tamẽ abundat aut q̃uis magis delectant quæ uidentur q̃ quæ audiuntur: tamen dignam rem intus geri non iacias ante conspectum populi. i. q̃uis populus delectetur facta tamen non proferas scæna: quæ debent intus agi.

¶ POR. Aut. a. r. i. f. a. a. r. In tale trãsit κα Τολμκον. Duo sunt genera nunciorꝝ. Alter est q ex scæna acta nũciat: puta si filios Medea occidit nunciatur. ¶ Iasoni neq; n. decet hoc in ipsa scæna fieri. Alioquin incipit uerus actus fieri non fabula: alter est qui in scæna commissa profert extra scænam: puta si adulterium Clytẽnestra commiserit. ut hic qui appellatur.

¶ CHRI. Tandẽ. Ex affectu adolescẽtis dictũ cui longũ tẽs uidetur illud ĩ quo sub pedagogo degit. ¶ Eqs ad equitandũ. ¶ Canibus: ad uenãdũ. ¶ Gramine cãpi. In quo uariis ludis & certaminibus se exerceat. ¶ Cæreus flecti. Facilis ut cæra flecti: nã q uitia sectatur: a uia recta deflectit. ¶ Tardus ꝓuisor: nã in illo sensus pualet: rõ succũbit. ¶ Experiẽtia: q̃ uitæ magistra ẽ oĩno ab ẽ. ¶ Prodigus æris: nã illo explet uoluptates: q̃ ĩ adolescẽte uehæmẽtissimæ sunt: unde ĩfra cupidus. ¶ Sublimis. elatus. gloriosus. ¶ Pernix: uelox alibi pseuerãs. Relinq̃re amata. i. concupita. Nã totus ex sensibus pẽdens summa leuitate laborat. Et ipse corporeæ uoluptates breui sacietatẽ afferũt. Atq; teste Platõe nihil post senisi pniam relinquunt. ¶ Cõuersis. in contrariũ mutatis. ¶ Virilis: nã iã cedit rõni appetitus: & ꝓ uoluptate utilia: & honorifica q̃rit. Ergo ambitiõi & opibus ĩseruit & leuitatẽ iuuenilẽ excludit. ¶ Multa senẽ. in sene ex defectu animi crescit auaritia. Quod longa oĩone Cice. in catone maiori ꝓsequitur. Hæc ad q̃rendũ impellit: qd nõ fit sine labore. ¶ Deinde ad seruandũ: in quo maximo cũ incõmodo genium fraudat. ¶ Gelide. deficiẽte. n. sanguine & eius calore crescit timor: & qa in eo uiget atrabilis tardus ẽ in rebus agẽdis: & iers. ¶ Multa ferũt: nã ad uirilẽ usq; ætatẽ multa diuersis ætatibus ꝓueniũt cõmoda: quæ senio minuũt. Ergo illa de homine scribemus: quæ sunt adiũcta æuo. i. ætati suæ. ¶ Aut agitur res. ita se habent fabulæ: siue comœdia sit: siue tragœdia: ut quædã in conspectu populi agant. Vt cum phedria apud seruũ de thaide cõquerit: cõsiliũq; captat: q̃dã narrãtur tãq̃ ĩtus gesta priꝰ sint: ut cherea amicũ quõ re amata potitus sit edocet. Multo ãt magis mouẽt. q̃ ĩpectãt: q̃ q̃ audiunt: & magis delectãt. tñ ꝓtinet ad cõsiliũ scriptoris: ut q̃ aut crudelia nimis aut nimis turpia sũt e cõspectu populi amoueat. ¶ Fidelibus: nã iis q̃idemus nõ decipimur. Possumus ãt decipi in iis q̃ audimus: & acerbiora nobis accidũt q̃ uidemus. ¶ Ipse sibi: nam uisa per nos accipimus: audita per alios.

Digna geri promes in scænam: multaq; tolles
Ex oculis. quæ mox narret facundia præsens.
Ne pueros coram populo medæa trucidet.
Aut hũana palã coquat exta nefarius atreus.
Aut in auẽ ꝓgne uertatur. cadmus in anguẽ.
Quodcunq; ostẽdis mihi sic incredulus odi:
Neue minor neu sit quinto productior actu
Fabula. quæ posci uult & spectanda reponi.
Nec deus intersit nisi dignus uindice nodus
Inciderit. nec quarta loqui persona laboret.
Actoris partes chorus officiumq; uirile
Defendat. neu quid medios intercidat actus
Q uod non ꝓposito cõducat. & hæreat apte.
Ille bonis faueatq; & consilietur amicæ. i. fomiti
Et regat iratos. & amet peccare timentes.
Ille dapes laudet mensæ breuis: ille salubrem
Iustitiam. regesq; & apertis ocia portis:

¶ ACR. Multaq;. t. i. illa q̃ secreta sũt ne dicas. i. noli multa describere tñ loq̃nda dic. ¶ Ne. p. c. p. m. t. noli ita describere fabulas corã ppło: ut ipsa crudelitas sit pñs. ¶ Pueros. filios more græcorꝝ. ¶ Ca. i. a. Cadmꝰ & hermiõe ĩ angues cõuersi sũt: nã hermiõe filia martis & ueneris dr̃ fuisse: dãr aũt ĩ angues cõuersi pp occisum draconẽ: q erat marti consecratus: ex cuius semi natis dẽtibus dr̃ acies armatoꝝ nata eẽ. ¶ Incredulus. o. i. nõ credẽs sic debere fieri: ac ꝓ hæc spno atq; contẽno. ¶ Neue minor. n. sit. q. p. a. i. nõ loquat in fabula plus q̃nq; pſonis. ¶ Fabula q̃ posci uult & spe. repo. i. q uult posci a ppło & repõi spectãda: ut denuo agatur. i. q̃ ult ĩ auctoritatẽ uenire. Nec deus intersit nisi dignus uin. nõ debes ĩducere deũ in scænã in tua fabula nisi cã subueniẽdi & puniẽdi: aliter tũ demũ iqt iferri debet deus: cũ digna res iteruentu eius exponitur. i. condemnet
Alioqn male ponit. Si qs seruũ suũ uult occidẽt: sed magis cũ filius patrẽ: aut pater filiũ occidit. itẽ tũc in omnietur
qt pſona numinis debet iterferi quotiẽs adeo difficilis res ẽ ut nõ: nisi iteruẽtu numinis explicari possit ut hẽmus apud poetã igressum fuisse turnũ castra troiana. illicq; multas cædes ĩpune fecisse: ĩcredibile est solũ ista numina ĩplere potuisse: uidit hoc poeta nimis arduũ & subiũxit. Huic iuno uires aiumq; ministrat.

ovidius. de arte. eximia est. Ytus hebes pestanc filium

¶ Nec q̃rta loq; ꝑsona labo. q̃rtã ꝑsonã q̃ñ inducimus aut non oino loq; debet aut pauca non dixit taceat sed nõ loquẽdo laboret: quo aptior sit dictio. iducit ãt q̃rta ꝑsona: aut ut annuat: aut ei aliq̃d iperet. ¶ Actoris p.cho.o.q.u.d. sic debet unusq̃sq; recitãt fabulas ut audiẽtes laudẽt eũ suũq; officiũ. laudãdo ꝓtegãt ab accusatoribꝰ. ¶ Q. ñ uir agit uirẽ chorꝰ dẽt iduci. chorꝰ iqtnõ mstrãt ꝑsonãq; actus defendat sed unꝰ suscipiat. nõ iõ iqt multãq; ꝑsonãq; ꝓtes suscipiat: qa i choro multi: sunt sed uirilẽ ꝓtẽ tueãt. hoc ẽ unius uiri uirile ãt non aliq̃ re astuta: sed unũquẽq; contigit. Est ãt ordo chorꝰ defẽdat ꝓtes actoris & officiũ uirile. Alii sic exponunt ẽt si mulierẽ sit chorus eodẽ noie appellãt. nec interest aliq̃d an mulierẽ sit chorus: an uirorẽ: dũmõ uerba cõueniãt. ¶ Defendat tueãt. Mire dixit neue inqt ipse chorus inter medios actus aliq̃ rẽ cãtet icõgruam. i. id canat qd̃ ad ꝑsentẽ rẽ aptũ sit. ne chorus aliq̃d discrepet ab argumẽto neq; aliq̃d iter medios actus dẽt absurde cãi. i. iter actus uiri ne inducas chorẽ mulierẽ. ¶ Et regat. i. cõpescat mitiget: docet q̃ cã chorus dẽt iduci: ut faueat bonis & concilietur amice. ¶ Peccare: innocentes. ¶ Salubrẽ iusti. quia semper incolumis est salus ubi est iustitia. ¶ Et apertis ocia portis. i. in pace: quia in pace porte patent: ut panduntur portæ. Et econtrario qua menia clausis ferrum acuunt portis. ¶ Ille tegat cõmissa celet credita sibi. i. non palam faciat credita cõsilia. ¶ Miseris: ad miseros. ¶ Fortuna. s. bona nam est & mala ut hac troiana tenus steterat fortuna.

Ille tegat commissa, deosq; præcetur & oret.
Arrideat miseris, abeat fortuna superbis.

CPOR. Neu sit. q.p.a.f. Ne icipiat tragœdia plusq̃.v. ꝓtibus ꝑpleri. ¶ Q. uæ posci uult. s. r. illud dixit: si forte reponis achillẽ: hoc ẽ q̃ placere uult: & iterẽ ꝓferri. ¶ Nec deus interfit. n. d.u.n.in. tũc demũ inqt inferri debet deus cũ digna res iteruẽtu eius exprimit: alioqn male ponet: ut ĩ eos si q̃s seruũ suũ uoluerit occidẽ sed magis cũ aut filius patrẽ: aut filiũ pater occidit. ¶ Nec q̃rta loq; pso. la. Tres. n. ꝑsonæ tragœdiã itemq; comœdiam ꝓpagunt. si tamẽ q̃rta iterponit nõ loq; debet: sed annuere statimq; dimitti. ¶ Actoris. p.c.o.u. defendat. i. ne uiris agentibus fœminarẽ inducatur chorus: ne fœmininis uirilis: se agente ex usu has partes custodient.

CHRI. Geritus. Nõ q̃ gerant: nihil. n. agit histrio: nisi ꝑsente populo: Sed cũ narret gesta fuisse uidentur geri. ¶ Pueros. Filios quos irata ꝓp nouas nuptias iasoni epulãdos poſuit. ¶ Atreus: q & ipse thyesti fratri posuit filios epulãdos. In auẽ ꝓ q̃ ẽ in hyrundinẽ cõuersa. ¶ Spectata reponi. i. cũ semel spectãda populo data sit: adeo placet: ut repõat. i. iterẽ spectãda ponat. ¶ Nec deus: nũq̃ fingemus auxiliũ a deo prouenire: nisi tãta res sit ut sine deo ab hoie ꝑstari nõ possit. Recte ergo Vir. qñ turnus castra igressus ẽ ait. Huic iũo uires aiumque ministrat. Alii dicũt nõ eẽ adhibẽdã iuocationẽ a poeta: nisi nodus. i. difficultas icidit: quã ꝑ se soluẽ poeta nesciat. ¶ Nec q̃rta loq; in scæna duæ plerũq; ꝑsonæ loq̃ntes inducunt. Q. uãdoq; tñ tres. Rarissimo ãt q̃rta ꝑsola iducit. Si tñ iducat: adeo raro loquit: ut apud græcos κωφον πρόσωπον. i. mutã ꝑsonam appellent. Martialis ridicule hoc exprimit. Comœdi tres sunt: sed amat tua paula lupercos. Q. uattuor & cophõ paula ꝓsopon amat. Mẽbra comœdiarẽ tria ponebãt græci. Diuerbia: cãticũ: chors. Diuerbia sunt ꝓtes comœdiarẽ: in qbus diuersorẽ ꝑsonæ uersant. Personæ ãt diuerbiorẽ aut duæ sũt: aut tres raro q̃ttuor: plures adhibere nõ licet in cãticis una dũtaxat poni debet. Aut si duæ fuerint: ita ponunt: ut ex occulto una audiat: nec loq̃tur: sed secũ si opus fuerit uerba faciat. in choris nũerus ꝑsonarẽ diffinitus nõ ẽ: qa oẽs cõiunctim canẽtes concentũq; faciẽtes ꝓ una uoce habent. Comœdia tñ uetus chorus fuit: sed paulatim ex nũero ꝑsonarẽ aucta i.v. actꝰ ꝓcessit. Sed paulatim attenuato choro ita ad nouã puenit: ut nõ modo nõ sit chorus. sed ne locus q̃dẽ illi relinquat. Q. uapp.v. actus q ĩ comœdia sũt difficile ẽ nosse ĩ latinis sublato choro: q se iterponẽdo actus distinguebat. Erat ãt chorus ex pluribus ad tibiã cõcinẽtibꝰ cõpositꝰ: nõ actor alicuius ꝓtis ĩ fabula. sed ueluti iudex cõsorq; q ut recte facta ꝓbabat: ita cõtra q̃ uitiosa sceleſtaq; eẽnt: dãnaret. Ita tñ ut actus nõ iterrũperet: sed per interualla finitorẽ actuũ suũ cãtũ interpõeret. Vnde recte poeta dicit. ¶ Neu qd. m. in. ac. i. canat aliq̃d inter medios actꝰ ergo cũ cõsoris mũeẽ fũgãt chorꝰ defẽdit ꝓtes uiriles. i. uirtutes. ¶ Fauear. b. dat cõsiliũ fidele cõãt iratos regẽ ne ꝓcipites irruãt. Laudet q peccãt timẽt & reliq̃ q̃a poeta ponũt. ¶ Cauẽdũ ãt maxie ẽ: ne fabula plures pauciores ue q̃.v. actꝰ cõtieat. ẽ. n. ita res qnq; ꝓtita ut ꝑs pria argumentũ explicet. Scda agi iã cœpta ad finẽ deducẽ cupit. Tertia ꝓturbationẽ affert & ꝓdimẽta & dispationẽ rei cõcupitæ. q̃rta ꝝmidiũ iterueniẽti malo affert. Q. uinta ad optatũ exitũ cuncta ꝓducit.

CACR. Tibia nõ ut. n. o. docet q̃ cã terrore mstra mutari. ¶ Tibia. n. ante nõ erat ita ornata: & neq; tam multis foraminibus tubæ æmula. Mõ uero & ornata est & tã multa hẽt foramia: ut sonet quẽ admodũ tuba. ostẽdit ãt luxuriã recentẽ & ambitionẽ natã eẽ. Antiqtatẽ uero seuerã fuisse nã priꝰ tibia nõ erat ambitiosa: nec multis distincta foraminibus. Var. ait ad Mar. de lin. la. iiii. foraminũ fuisse tibias apud ãtiquos. Et se ipm ĩ tẽplo marsiæ uidisse tibias. iiii. foraminũ. Q. uare q̃ terna foramina antiq̃ tibiæ habuerũt. Alii dicunt non plusq̃ tria. ¶ Aspirare & a.c.e.u. i. paucis spectãtibus. ¶ Sufficiebat inqt breuis tibia ad sedilia ꝑpli cõplẽda q̃ eo tpe adhuc ñ erãt spissa atq; dẽsata. ¶ Atq; n. spissnõdũ erat utilis tibia ad sedilia populi cõplenda. i. cõplete flatu suo spissa thæatra uel aures oiu; spectatorum adeo erat tenuis & sonus eius uix audiebat ꝓ totã scænã. ¶ Q. uo. i. ad sedilia explẽda. i. ad theatrẽ pau

Tibia non ut nunc oricalcho iuncta tubæq;
Aemula: sed tenuis simplexq; foramie pauco
Aspirare & adesse choris erat utilis: atq;
Nondum spissa nimis complere sedilia flatu.
Q uo sane populus nũerabilis: utpote paus
Et frugi: castusq; uerecunduſq; coibat.
Postq̃ cœpit agros extendere uictor: & urbes
Latior amplecti murus: uinoq; diurno
Placari genius festis impune diebus.
Accessit numerisq; modisq; licentia maior.
Indoctus quid. n. saperet liberq; laborum
Rusticus urbano confusus: turpis honesto.

Sic priscæ motumq; & luxuriam addidit arti
Tibicen: traxitq; uagus per pulpita uestem.
Sic etiam fidibus uoces creuere seueris.
Et tulit eloquiũ insolitum facũdia præceps.
Vtiliumq; sagax rerũ: & diuina futuri
Sortilegis non discrepuit sententia delphis.

Carmine q tragico uilem certauit ob hircũ.
Mox ẽt agrestes satyros nudauit. & asper
Incolumi grauitate iocum tentauit. eo q̃

ci cõueniebãt. ¶ Numerabilis: paruus qa nũerari poterat. ¶ Postq̃ cœpit agros extendere. i. postq̃ cœperunt hois ita epulari. ueluti in festis diebꝰ & post cœperit ĩpune uti cõuiuiis q̃ñ sacris cœnis creuit luxuria. placari genius: deest cœpit: postq̃ cœperũt naturali deo sacrificarẽ. ¶ Festis. q̃ñ festis. ¶ Impune. i. non cõtradicẽte lege aut moribus. ¶ Accessit numerisq; modisq; licẽ. ma. Q. uia añ tres erãt chordæ: post. vii. factæ sũt. Deinde. ix. ¶ Indoctus qd. n. postq̃ cœpit eẽ indoctus populus sine differẽtia cœperũt eẽ oia & hac de cã delitias inuenerunt: Tibicines uero ut populus uoluptatibus teneretur. ¶ Confusus: autem est mixtus dicit aũt causam per quã creuit licentia ꝓp imperitiã populi: & quia nulla erat differentia inter bonos & malos. ¶ Liber. l. p. Liber tam a ciuili bello: q̃ ab extraneo. ¶ Sic taliter: postq̃ creuit populus & supstitio eius. ¶ Motũq; &. l. a. a. gestũ corpis & uoluptatẽ ꝓp multitudinẽ foraminum & tibiarẽ supra modũ aucta est magnitudo. ¶ Traxitq; ua. per. p. u. propter gestum uagus: quia non in uno loco nec in uno modo tibicen: sed uarie huc atq; illuc sese circumfert. ¶ Per pulpi. per tabulas scænæ. ¶ Sic ẽt. f. u. c. s. Soni. modo insolẽtiores siue nũeri: nã prius tetrarchordi erãt citharœdi antea. n. lyra. vii. chordas habuit tantũ: postea excogitata ẽ cytara: siue aliter creuere: cythara. n. monochordos fuit deinde paulatim dextra læuaq; addẽtes ponebãt tragœdiis. satyrica dẽ amata: ĩ quibus salua maiestate grauitatis jocos exercebãt ꝓm cratini istitutionẽ is. n. prius athenis dionysia dũ eẽnt satyricã fabulã iduxit alia ãt satyra est illa mordax ut Lucili. Persii. Iuue. hæc ãt fabulæ satyricæ dñr ut tragicæ & comicæ. ¶ Tulit: ꝓtulit. ¶ Eloquiũ insolitũ: eloquiũ. i. nouã eloquẽtiã: hoc ẽ inflatã & nõ ꝓpriã sic & facundia elapsa ẽ in eloquacitatẽ: & facta uitiosa. tunc. n. cœperũt facunde eloq; & amplius solito. Facũdia ꝓceps ẽ iucunda eloquẽtia. Vñ facũdus fatu iucundus: sed facũdia præceps ẽ quæ cũ igẽti ipetu ferẽt. eloquẽtia q̃q̃ antea necessaria erat & utilis circa prouisionẽ futurorẽ cœpit furibundæ & delphicæ similis eẽ amissa mordatione. ¶ Vti. s. i. iuentrix gnara. & diuina futuri: siue phiam quæ ita futura præuidet sicut diuinatio. ¶ Sorti. Sortes dantibus: per quas futura noscuntur. ¶ Non. d. s. d. i. quæ antea utilis erat talia cœpit dicere qualia in templo apollinis dicuntur.

CPOR. Tibia nõ ut. n. o. i. t. q; æ. s. t. Colligit proprie ꝓpe certiore lege scriptas eẽ fabulas q̃ hoc sæculo. Nã nec tibia quæ interimit tam præciosa erat neq; tam magna q̃ nũc est quæ orichalcho ornatur qd̃ simillimum bratteæ aureæ est. ¶ Simplex. s. p. eterna. n. tñmõ habuit ãtiqua tibia. ¶ Sic. p. m. q. &. l. a. a. Motum nũc gestũ dicit. ¶ Sic. ẽr fi. u. creuere se Ante. n. septem chordas habebat: excogitata postea cithara est. ¶ Et tulit. e. i. f. præ. i. usus est dicere quæ præcipit eloquentia. ¶ Vtiliũq; i. r. &. d. f. s. n. d. s. d. ante. n. sapientes: loquebant & illorũ præceptum pro responso erat τὼν λεπτὼ. Et multa quæ in templo Apollinis delphici scripta sunt septem sapientum præcepta sententiam dixit ut apud græcos.

CHRI. Tibia nõ ut nũc. Plura de tibiis paulo supra dicta ad hũc locũ reuoca. Sed nũc oñdit addità illis luxuriem cum antiquiores seueriores fuerint. Varro. n. ait quattuor solũ foraminũ tibias apud priscos fuisse talesq; se in templo marsiæ uidisse. alii dicunt nõ amplius tria habuisse. Sequẽtia deinde tẽpora grassiores habuerunt: & ex oricalcho cõpactas: & plenioris soni ut tubæ æmularet. ¶ Aspirare: Cõcinere: nã humão spiritu sonũ cõcipiunt. ¶ Nõdum. s. Poterat. n. ẽt tenuis sonitus totũ spectaculũ iplere cũ nondũ essent spissa. i. dẽsa sedilia. i. non esset in pauco numero ciuiũ magna auditorẽ frequẽtia. ¶ Flatu: sonitu. ¶ Numerabilis. Q. ui faciles numerari posset qa paruus esset. Præterea cũ frugi. i. temperatus eẽt & castus. i. nõ cupidus luxuriæ. i. superfluitatis in rebus: uel castus. i. religiosus & pius erga deos. ¶ Veniebat. n. ad ludos alicui deo sacros religionis potius q̃ uoluptatis causa. Nam & Vir. pro religioso posuit: Hac maneant casti sub religione nepotes. ¶ Postq̃. c. a. Postq̃ ex propagatione iperii opulentior est factus populus. ¶ Vrbes. Oñdit ex hoc incremẽtum populi. ¶ Vinoq; d. Incõtinentiam uictus significat: nã prisca sobrietas: non nisi semel in die cibum capiebat: idq; adueãte nocte. Q. uapp uespna a uespa pria noctis parte cõuiuiũ dicebat. Hoc & Vir. in Didõẽ oñdẽs ait. atq; eadem labente die conuiuia quærit. Ergo diurno uino. i. conuiuio interdiu & non noctu celebrato. ¶ Genius: uituperauit intempestum cõuiuium: nunc a luxu carpit. Nam genius de quo in superioribus dictum ẽ splendidioribus epulis placabat. Ergo & plus q̃ semel in die & lautioribus epulis illos uesci dolet. ¶ Impũe: nulla pœna a cẽsoribꝰ adhibita. ¶ Nũerisq; m. Rithmis & modulatiõibus: nã & tibia plura hũit foramia. ¶ Indoctus. Nam cum indocti & rustici urbanis admixti præter religionẽ nihil saperẽt uoluptatẽ q̃rebãt. ¶ Turpis. h. ignobilis nobili uel uitiosus. ꝓbo. ¶ Traxit. u. ꝓp συρπὼ dixit: Hæc uestis ẽ πολυφὼ τοσυρὼμὼ. i. traho: qm̃ lõgitudine sua trahat per terrã. ¶ Creuere. Cithara prio monochordos. i. unius chorde fuit. inde dextra leuaq; una addita trichordia fuit. Postea septẽ chordæ additæ. Vñ illud septẽ discrimia uocũ. Hoc ãt iuẽtũ Terpãdri eẽ uolũt. Simõides deide octauã addidit nonã Timothe, iuẽit: Thamiris prius cythara sine uoce cecinit Cũ cãtu uero Amphiõ uel Linus. ¶ Et tulit. e. Snia ẽ ni fallor: q̃ ad seueritatẽ chordarẽ accessit grauitas sniarũ cũ sũma eloq̃ntia. s. ut tales ꝓferẽt sniæ circa uitã & mores ad futurorẽ ꝓuisionẽ: ut nõ discreparẽt ab apollis oraculis. ¶ Facũd. Est iocũda eloq̃ntia q̃ñ fatu iocũda ꝓceps: uelox. ¶ Insolitũ. hactẽus ñ adhibitũ ornatũ oñonis. ¶ Sagax: iuestigatrix rerẽ utiliũ. ¶ Et. d. f. i. q̃ sua prudẽtia futura ꝓuideret: & ꝓpea ñ discrepauit a delphis sortilegis. i. ab apollinis oraculis: q̃ delphis accipiũt posuit ãt sortes ꝓ oracul sic Vir. nũc licie sortes.

CACR. Carmine. q. t. docet quõ mutata ẽ disciplina poetarẽ nã prius thespis tragœdiam scripsit. ¶ Vtilẽ. c. ob. h. hircus fuit ꝓmium tragœ. Vñ & tragœdia

dicta ē.tragos.n.græce hircus appellat.ille q̃ pp hircũ scripsit tragica carmia ipse descripsit q̃liter se habēt agrestes satyri.¶ Mox ēt.nõ mlto post ille aliquos carmine satyros induxit.q nudi pgunt. Nã docet uũ nata sit satyra:ex tragœdiis.s.agrestes seueros:qa uitia carpãt satyros.n.postea ēt satyrã adiũxit tragœdiæ nudauit ãt q̃ liberius in ea dicant & fiat pleraq;.¶ Et asp.inc.g.carmini similis & asp:tragœdiis: ita admiscuit iocũ tragœdiæ ut seueritatẽ suaret incolumẽ:.i. q̃uis eēt asp sic iocat9 ē tragœdus p̃ satyrã ut nõ amitteret grauitẽ:asp aũt seuerus: & hoc ad hitũ rettulit qa pterua q̃dã ĩ satyros dicunt & fiũt eo q̃ illecebris erat ideo admiscuit tragœdiæ satyram.ut per illecebras teneret spectatorẽ. Antea nõ uolũtatis cã inuenti sunt ludi sed religiõis.i.ideo satyrã admiscuit tragœdiæ:qa spectator grata erat nouitate retinẽdus:q spectator ueniebat post sacrificia.¶ Iã prãsus : iam potatus.¶ Illecebris autem quia habet satyra illecebras quæ iocum continet & risum mouet auditor uolebat delectatiões nouiter factas audire.¶ Spectator.populus uidelicet ad obseruãda sacrificia:aut feriatus:& oiane gligẽter accipiẽs securus & sine lege.¶ Verũ.i.r.i.debet misceri satyra tragœdiæ ut psonis suũ decus seruet.¶ Risores.satyri:aut qa risu mouẽt:aut qa res ridẽt hũanas.¶ Cõmẽdare.s.spectatoribus.Oia.n.q̃ dñr a poetis ita debẽt dici ut cõmẽdari uideant.i.libenter aspiciant.Dicaces ãt iocosos:& liberos ad dicẽdum mordaces:ita uertere seria ludo:uidelicet cũ satyra tragœdiã.¶ Ne qcũq;.d.q.ad.h.Sũbaudis in carmine tuo poeta. Ac si diceret:ille qui debet scribere de diis uel regibus nõ debet eos uili carmine scribere.¶ Cõspectus.cõspicuus.¶ Migret in obscuras humili sermõe:hoc docet ut consonantia dicamus.¶ In.o.t.i.ĩ humilẽ modũ.i. non humiliter loquatur. Tabernas ãt humilia cubilia siue casas. Aut dum facis illũ humilitatem uitantẽ facias iter nubem cœlũq; uersari.¶ Effutire:hic emittere:proprie ãt effutire est iepte loq illũ aũt tragœdũ poetã quẽ nõ decent leuia raro satyrica scribere debet:& si scri.tẽperare & satyrorũ procacitati satisfacere.ut matrõa festis diebus iussa saltare cũ quædã uerecũdia moueri iubetur ita satyra paululũ erubescere debet usurpata auctoritate.¶ Vt.f.m.m.i.d.sunt.n.quædã sacra quibus saltant mrõnæ sicut ĩ sacris mris deoꝝ.¶ Proteruis:aut qa uitia notãt:aut studẽt risui.Nã & ipsa trag.paulũ pudibũda debet eẽ:q̃ misceat satyris:uel iterrerit paulũ nõ paulũ pudibũda.¶ Nõ.e.i.nõ trimõ rustica & ppria uerba q̃ro ĩ satyris.sed ēt decus psonaꝝ.¶ Inornata:ut rustica & uilia:ut ẽ dicere pestilitatẽ.aut q̃ græci uocãt acyria.¶ Et.d.noia ppria significãtia dominãtia.n.noia sũt:si ppriis uocabulis nũcupant ut lubricosa pagina:hæc aũt non adeo ppria sunt ut uirtus me fregit æneæ:q d est nisi ipse Aeneas.sensus ego inqt nõ sola uerba amo quando satyras scribo q̃ sũt inornata ac dominãtia.i.paulo horridiora:& ipsis satyris cõgrua:dominãtia ãt q̃ nouitate iflatiõis assumpta sua tm̃ auctoritate nitantur:sed ēt ea habet ornatum aliquem & nõ oino sua auctoritate sint ut rudem sermonem.

¶ POR. Carmie.q.t:u.c.ob.h.Circa hũc.n.tragœdiarũ scriptores apd' antiquos cõtẽdebant:& tragœdia inde appellata est.¶ Mox.e.a.s.n.hoc est satyrica.cœperũt scribere.¶ Vt põ. Atlãtem uel Sisyphon uel Ariadnem.¶ Nõ ego.i.&.d.n.s.Inornata proprie significauit.¶ Dominantia:noia q̃ ppriis uocabulis nũcupãtur.ut libri capsa pagina.Hæc autem nõ ppria sunt:ut uirtus me fregit æneæ.i.æneas.

¶ CHRI. Carmie qui tragico.Multa de comœdia dixerat:nunc adhibet tragœdiã:de q̃ & de hircoillius præmio dictum est.¶ Agrestes satyros & de iis dictũ.Ponebãt igit tragœdiis satyrica dramata:ĩ qbus salua maiestate dignitatis tragicæ iocos exercebãt ꝓm cratini istitutionẽ.¶ Is.n.ut ait Acron:primus athẽis dionysiadũ eēnt satyricã fabulã induxit. Alia ãt satyra ē illa mordax:cui9 auctor extitit Luc.¶ Illecebris:blãdis uerbis.¶ Nouitate.qa nup iuẽta erat.¶ Grata.pp iocos.¶ Exlex.q̃si nimia licẽtia solut9 snia ē:q̃ a priscis ludi nõ uoluptatis cã repti sũt sed religiõis.Sed postq̃ spectator cœpit uẽire potus & liber & ut uoluptatẽ tm̃ capet adhibita ē satyra.¶ Vegꝝ ita risores. Aiaduertẽdũ ē:ne psonæ maiorꝝ:ut sũt deorꝝ & heroũ:qbus auctoritas iest ex auro & purpura ornatis ridiculi cã paulo post ita tractent ut si eēnt uiles psonæ & sermo iis attribuat.q ẽ tabernas.i.paruas casas hitantiũ. Aut rursus nedũ ĩ sublimi gradu cõtinere uolumus nimis extollamus.¶ Effutire:sine dignitate & pẽso emittere.Snia ē:cũ tragœdia sic idigna effutire leues uersus pp suam grauitatem:& tri sit aspgẽdia ioco ut ociosos delectet imitabitur pudicã matronã:cui cũ saltare necesse in diebus festis sit saltat illa quidem.sed seruato pudore:sic tragœdia admittet pteruitatẽ.i.lasciuiam sed seruato pudore.¶ Nõ ego.ostendit q̃ si scriptor erit satyraꝝ:nõ amabit uerba inornata & dominantia:.i.habentia propriam significationem:sed inornata ut pestilitate sed uolam ad proprietatem accedere etiam ornatum.

¶ ACR. Satyroꝝ.p satyrographoꝝ.¶ Nec sic.e.t.d:c.Nõ tm̃ tẽtabo prolongari a tragico metro.ut ĩ meis scriptis nõ discrete interponã psonas loquẽtes.satyricã fabulã sic ait oportet scribi.ut sit iter seueritatẽ tragœdiæ & leuitatẽ comœdiæ medio tẽperamẽto figurata.i.nõ sic uolo eẽ differẽtiã iter satyricũ & tragicũ ut in moribus nulla sit differentia ut eodem modo seruet ætates satyricus quẽadmodum tragicus.i.nec

Illecebris erat & grata nouitate morandus
Spectator.functusq̃ sacris.& potus: & exlex
Verum ita risores ita commendare dicaces
Conueniat satyros.ita uertere seria ludo:
Ne quicunq̃ deus:quicũq̃ adhibebit' heros
Regali conspectus in auro nuper & ostro
Migret in obscuras humili sermõe tabernas.
Aut dum uitat humũ:nubes & inania captet:
Effutire leues indigna tragœdia uersus
Vt festis matrona moueri iussa diebus
Intererit satyris paulum pudibũda pteruis,
Non ego inornata & dominantia noia solũ
Verbaq̃ pisones satyrorum scriptor amabo.
Nec sic enitar tragico differre colori
Vt nihil intersit:dauus ne loquat' : an audax
Pythias emuncto lucrata simone talentum:
An custos famulusq̃ dei silenus alumni:

Ex noto fictum carmẽ sequar:ut sibi quiuis
Speret idem.sudet multum:frustraq̃ laboret.
Ausus idem tantum series iuncturaq̃ pollet.
Tantum de medio sumptis accedit honoris.
Siluis deducti caueant me iudice fauni.
Ne uelut innati triuiis ac pene forenses:
Aut nimium teneris iuuenẽtur uersibus unq̃
Aut immunda crepent ignominiosaq̃ uerba
Offendunt.n.qbus est equus.& pater.& res
Nec si qd fracti ciceris ꝓbat & nucis emptor
Aequis accipiunt animis. donant ue corona.
Syllaba longa breui subiecta uocatur iãbus.
Pes citus.unde ēt trimetris accrescere iussit
Nomẽ iambeis.cum senos redderet ictus.
Primus ad extremũ similis sibi.non ita pridẽ

sic uolo discrepare satyram a tragœdia : ut persona nõ habeat decus suũ.¶ Dauus : induxit hic comicam personam cum de satyris loquerẽt.¶ Audax.p. quæ est ausa eludere dominum suũ:non dicit de pythia terentiana sed apud luciliũ inducitur tragediographũ ancillam per astucias accipere argentũ a domino. Nã fefellit dominũ & accepit ab eo argẽtũ uel talentum: hæc eadẽ meretricula rapax thais:quæ lucrum facit.¶ Emũcto deluso:ut emũxi senẽ argẽto.¶ An custos. dicẽdo custos grauiorẽ psonã ostendit dei liberi quẽ ipse nutriuit.¶ Ex.n.f.c.s.argumẽta satyrica ex tragœdiis notis confingã.i.fingã carmen quod ex nota possit esse materia.i.ita fingo carmẽ & ita comediã ex notis rebus ubi quis existimet se imitari posse. Laboret ãt cũ aggressus fuerit nam uirtutis ē ita scribere comœdiam ut imitationi facilis uideatur & executiõi. quis .n.nescit modum litigãdi: quomodo obiurgat pater filium adolescẽs irascit meretrici & alia huiuscemodi.¶ Ausus idẽ:ordo rerum diuisio operis: ordo uerborum œconomia cõpositio uerborum.i. tantũ ualet ordo & compositio ut eas difficile sit imitari.¶ Tantũ de medio sumptis.a.h.i.rebus quæ aptæ sunt comœdiæ.Nam de medio hoc est de noto sumptæ scribuntur: aut sumptis de medio.i.de his quæ nota sunt sensibus seu uerbis:aut ex seriæ & iunctura uerboꝝ.¶ Siluis deducti. Aliud præceptum aut iudicium nostrum caueat:aut uidere me.i.poetæ deducti siluis timebunt iudicium nostrum ita sum optimus iudex deducti autẽ siluis:ideo dixit:quia solẽt poetæ discere in siluis & agere:hoc est in helicone:& in aliis similibus locis.¶ Timebũt:ergo ne uideantur non uti poeticis uerbis ne illos uituperem quasi utentes forensi oratione.¶ Aliud præceptũ.i.non debere iocari in poemate: ut nati in triuiis uel in foro uideantur:hoc est:habeat modum iocus eorum.i.ne sint nimium delicati : sed habeat seueritatis aliquid carmen illorum.¶ Aut.i.m.c.i.nõ propria non latina:sed immunda & ignominiosa kata to autõ.Necesse est.n.ut immunda ignominiã trahãt.¶ Offendunt.n.q.est.e.&.p.i.r.Equestris ordinis dignitas senatoria unde patres conscripti sunt.Res autem aut census & patrimonium aut per hoc honestiores & docti unde esset trimetris iambus citus uoluit.vi.pedũ uersum trimetrũ uocari eũ sole aut poetæ metrũ pedem unũ uocare. Iãbus uoluit duos iãbos metrũ uocari pp suã celeritatẽ:q̃ cur trimetri appellent cum senos accipiant pedes quoniam tacita est breuitas eorum:ut iũctura pedes binos accipiat.¶ Primus ad.e.f.f.ordo est : hic primus similis sibi: nunc aũt nõ:nam adhibent ēt noti. Sensus autem hic est:primus iambus aliquando usq; ad extremum erat similis:idest antea totum iambicum.metrum ex iambicis constabat nunc adhibentur etiam noti.

¶ POR. Offendit.n.q.ē.e.& pater & res.i.equites romani quibus honestus census est ppriẽtate uerborum delectant.¶ Syllaba lõga breui subiecta uocatur iambus. His.n.syllabis constat. Vnde ēt trimetris accrescere iussit nomen iãbeis. Omnes uersus tragici iambici trimetri appellant. Quæri autẽ solet cur trimetri appellẽtur cum senos accipiant pedes quoniam.s.tanta breuitas est pedum:ut iunctura binos complectatur pedes.

¶ CHRI. Nec sic enitar.sunt adhibendi satyri quorũ oratio iocosa sit:& multum renitat de seueritate tragica. Sed tamen cum aut sylenum bacchi alumnum:aut alium agrestem deum loquentem inducat:nolo ut ita a tragica grauitate discedat ut ad comicam usq; humilitatem descẽdat:ut aut Dauus seruus.aut Pithias meretrix:q̃ decepto Simone talentum lucrata est:loqui uideatur. Pithias apud Lucilium est.¶ Emuncto. Translatio a quadrupe:cui lac subtractum sit. Nam sic illa pecuniã subtraxerat.¶ Ex notis:fictũ sequar. De comœdia dicit:in qua argumentum ex rebus notissimis est. Omnibus enim noti sunt amores iuuenum . Auaritia meretricum:& huiuscemodi. Sed tamẽ cum illa eo stilo contexam: ut omnibus facile imitabilis uideat : tamen erit difficile ipsum imitari. in quo loco significat stilum acticum : cui huiuscemodi laudem tribuit Cic. ut cum a familiari sermone nihil differre uideat difficilimus tamen imitatu sit.¶ Ergo ea serie:idest cõtinuato ordine & ea iunctura:idest cõstructione uerborum ualebit oratio ut alius q̃uis idem tentet & audeat:cum multũ sudauerit:frustra laboret.¶ De medio sumptis:idest de reb9 cõmunibus unde comœdia sumit . Est autem simile illi uirgiliano.¶ In tenui labor est.at tenuis non gloria si quem. Numina leua sinunt audirq; uocatus apollo.¶ Siluis.cũ satyra scribit adhibeat quidem iocus.Sed si me iudicẽ adhibere uoluerit poeta non inducat faunos idest satyros : qui rusticani sunt : neq; astuciam urbanam habent:ita loquentes ut loquuntur urbani homines:qui in triuiis & in foro uersati multa astutia calent.¶ Ac rursus non nimis iuuenentur.i.lasciuiant iuuenum more:nam & hoc urbanum est potius q̃ rusticum.¶ Immunda: ut acron ait impropria uel fortasse obscæna.¶ Et ignominiosa.i.infamiã afferentia.Nam rusticani non ualent illa acrimonia in obiurgando carpẽdoue:q̃ ualẽt urbani.¶ Crepẽt.i.crepitu & sonitu uerboꝝ efferant.¶ Ostendunt:enim affert rõnem quare rusticanis personis non sit attribuendũ quod est urbanaꝝ:qa illi quibus est equus.i.qui sunt de ordine equestri.¶ Et pater.i.sunt de ordine patricio & senatorio.¶ Res.i.diuitiæ:uel res.i.ĩperiũ.i.q regũt magistratus nõ æquo aĩo hoc indecoꝝ ferũt.Nec putant corona dignũ hunc poetam:quãuis plebei & pauperes ut sunt emptores ciceris & nucis.i.reꝝ uilissimarũ ꝓbent.¶ Syllaba.Oñdit senarios iãbos in uno uersu dici trimetꝝ & nõ hexametrũ.Nã ita uelociter currit iãbus:ut paulo supra demõstratũ est:ut duo ꝓ uno cõputent.Erant

attis redere

igit sex iābi i uno uersu. Deide ut crescceret: tardiorq; eēt: additiōe tēporis p iābo triū tporū pes posit, ē spōdeo q̄ tuor tēporū: ut pmiscue aut iābo aut spōdeo eēt ergo iste pes cito iābico, icœpit i iura pfna. q. d. i suū hereditariū ius & qd sibi ppriū erat. ¶ Spōdeos sta. i. tardiores: qa utrāq; syllabā lōgā hnt. Est āt ordo. Pes cito & uelox cōmodo & patiēs. q. d. iccirco patiēs admittere spōdeū: qa comodiorē faceret uersum recepit stabiles spōdeos i iura pfna. Vnū. & pp hoc iussit accrescere nomē iābeis: qa nō trimetri. i. ternarii āplio: sed senarii appellati sūt ut uēiret paulo tardior & grauior ad aures pp admixtos spōdeos: sed pridē nō ita erat. s. tardior qa ipse iābo sibi sibi reddebat senos icto. ¶ Prius ad extremū. i. sibi a pricipio usq; ad finē nullo iterposito spōdeo.

¶ ACR. Tardior ut. p. iābicū metrū: ut paulo tardius resonaret iparibus locis suscepit spōdeū: nam ante soli iambi ponebant. ¶ Spondeos sta. tardos ad cōpationē iābi tardiores & cunctatiores. ¶ In acti. n. t. a. actius & ennius legē metri in fabulis mime seruauerunt. Nā quōsdā uersus longiores habent. ¶ In. s. m. c. p. u. Sæpe uersus quāuis magnū sonantes repræhendit iudex aut q̄si sine cura factos: aut sine arte: qa non sufficit si magnū sones sed debes etiā cū arte scribere & cūra. Mōet ne aut tragœdia negligēter scribat aut ipite. Multi inqt uituperant uersus missos in scænā: aut celeres aut impitos: aut ope. i. negligētia: aut impitia uituperat i tragœdia. ¶ Aut ig. p. a. c. t. qa negligentia spōdeos nō admiscet: aut impitia incōgruis locis ponet: dicit spōdeos ennii uersus crē præmi. ¶ Et. d. r. n. ē. di. p. i. non seruent legē carminū: si non iudicat de erroribus poetarū iō ergo scribā nō seruans poematis legē neq; ordinē qa uenia datur: uidet aūt enniū carpere qa romanus poeta nō debet petere uenia: nā debet summus esse. ¶ Visurus. p. p. an cū puauero oēs uisuros mea pctā ero tutus. ¶ Vitaui deniq; cul. qd si culpa careā uersum nunqd & laudē mereri pōt data inqt uenia culpā uito: nō laudē pmereor. ¶ Vos. e. g. n. u. m. græci. n. optime & caute scripserūt eos legite: & ipsos sequimini: nā latini moderati sunt. ¶ At. u. p. c. &. n. &. l. i. plautū dicit frustra pbatū ab ātiqs: cui & sales & metri snia defuit: utrūq; aūt laudauerunt: ne dicā temere stulte quē debuerūt nō patiēter laudare: quia imoderatus est & in metris & in iocis: ostēdit autē nō recte in oibus antiquos poetas esse laudatos. ¶ Si modo ego & u. s. Siquidē nos scimus decernere mala a bonis hoc dicit si auditores sciunt audire non debet poeta imoderatus esse. ¶ Callemus: scimus: nouimus: digitis aurē & aure: quia sonus metri pollicis strepitu & auris pceptione probari solet: unde & dactili pedes qd dicti sunt: & ipsi pedes appellati sunt quoniā sonū metroē pulsu pedis nostri adiuuamus. ¶ Et plaustris. u. p. t. tam multa scripsisse quæ posset plaustris aduehere: Ante. n. chori in plaustris constituti: circa uicos tragœdias dicebat: & hoc ad chorum rettulit: quoniam tragœdiæ choros habebant.

¶ POR. Non ita pridem tardior ut. p. g. u. ad. a. ¶ Spondeos. st. in. i. p. r. Commodus apud oēs. n. antiquos uelox est & raro spondeū recipit nunc hoc tpe inserit. ¶ Nō ut de. s. i. c. a. q. pōt sine dubio uel prio loco uel tertio: aut quinto inseri spondeus. Sed utiq; secūdo & quarto excludatur. His. n. locis iambus interpōitur. ¶ Aut n. o. c. c. q. c. Eos significat qui tragœdias actāt. ¶ Scimus in urbanū lepido se ponere dicto. Lepidum est uenustum & suaue. Legitimumq; sonum digito callemus & aure. i. metra digitis & aure sentimus probantes an cōsonent. ¶ Ignotum tragice genus inuenisse camœnæ. Telphis primū tragœdias scripsit genere athenienses: ad quas agendas plaustro circa ciuitates egregias græciæ uehebatur. ¶ Quæ. c. a. q. p. f. ora. Ex hoc etiam putant quidam tragœdiam appellatam quasi trygoliam: quia fecem tryga appellant.

¶ CHRI. Nō ut de. Recipit qdē socialiter spōdeū: sed in cæteris sedibus excepta secda & quarta ī qbus spiābus ponit. Sed hoc a iunioribus reptū est. Nā apud enniū & acciū raro apparet spōdeus. Apparet. apud iuniores. ¶ In scœnā. m. rephēdit poetas: qui cū uersus: cum magno pōdere. i. cū pōpa soni miserit reliqua: quæ ad artē pertinēt negligūt. Cōpone sic pmit. i. accusat doctus uir uersus missos cū magno pōdere in scænam turpi crimine opæ. i. laboris & exercitatiōis nimiū celeris & carētis cura. i. diligētia: aut ēt accusat crimīe artis ignoratæ. Vt sit snia bōus iudex nō decipit sonoritate uersus sed uidet cū poeta aut nimiū pperanter scripsit & sine diligētia: aut artis ignarus fuit. ¶ Nō quis: ergo cū nō ois animaduertat poemata immodulata. i. nō recte cōposita factū est ut indigne & iniuste data sit uenia romanis poetis: q̄ non data est græcis: apud quos acriora ex doctrina iudicia sunt. ¶ Nō tm̄ pp hoc uagabor. ego inqt Hor. i. fine ppposito ab artificioso fine errabo & assumā nimiā mihi licētiā i scribēdo: sed ita scribā ut putē oēs qcqd peccauero aiaduersuros. ¶ Et tuto: qa nō adibo piculū. ¶ Et cautus nā cauebo ne peccē. ¶ Intra spē. u. ille dī intra spē ueniæ: q nō pcedit usq; ad id ut pponat sibi spē ueniæ: ergo cauto poeta ita scribit ut nō speret datū iri sibi ueniā: si peccauerit. ¶ Vitaui. q. d. ēt cum uehemēter laborauero. ita ut scribā cūcta ex arte: pptereaq; uitaueri errata nō tm̄ id mihi a natura cōcessum

Tardior: ut paulo grauiorq; ueniret ad aures
Spondeos stabiles iura in paterna recepit.
Cōmodus & patiens: non ut de sede secunda
Cederet aut quarta socialiter: hic & in acti
Nobilibus trimetris apparet rarus & enni.
In scænam missos magno cū pondere uersus
Aut operæ celeris nimium curaq; carentis:
Aut ignoratę premit artis crimine turpi.
Non quis uidet immodulata poemata iudex
Et data romanis uenia est digna poetis.
Iccirco ne uager scribamq; licēter: an omnis
Visurus peccata putem mea tutus: & intra
Spem uenię cautus uitaui deniq; culpam.
Non laudem merui, uos exemplaria græca
Nocturna uersate manu: uersate diurna.
At uestri proaui plautinos & numeros &
Laudauere sales: nimium patienter utrunq;
Ne dicam stulte mirati: si modo ego & uos
Scimus inurbanum lepido se ponere dicto:
Legitimūq; sonū digitis callemus & aure.

est: ut sim bonus poeta: ut tacite moneat artē solū ī eo ualere nec peeces. Naturā aūt eē eā quæ p̄clara illa poetarū ornamēta afferat sed ad eā excitādā auxiliū summū afferre: si poetas græcos q optimi sunt imitemur. uerū cū imitatio sit q̄ diligēti rōne impellimur: ut aliquorum cōsimiles in dicendo esse ualeamus monet ut diu noctuq; in manibus nostris sint græcorē poemata: quæ optima nobis exemplaria esse possint. ¶ At nostri proaui. Si qs putet satis esse habere exēplaria latinorē cū uideamus plauti & sales & numeros a maioribus eē laudatos infert q nimis patiēter. q. d. nimis indulgenter & non seuere laudauere utrumq; s. sales & numeros: & apud illos plus ualuit amicitia uel artis inscitia q̄ ueritas. ¶ Patiēter ne dicam stulte. Correptio est. Nā intelligit stultū fuisse iudiciū eorē qui ueniā dabāt: si modo ergo & uos. Quibus est acrius iudiciū seponer discernere. ¶ Digitis & aure: qm̄ sonus metri pollicis strepitu & auriū pceptiōe, pbari solet. Vt dactili quidā pedes dicti sunt qm̄ plausu digitorē: ac pedū sonū metroē adiuuare solemus. ¶ Plaustris: multi dicūt: q tā multa scripsit: ut plaustris essent uehēda. Sed potius qa chori plaustris essent collocati qm̄ circū pagos essent uehendi.

¶ ACR. Pallæq; r. h. pulchræ decoræ: qm̄ palla nō nisi honestis psonis dat. ¶ Et. m. in. p. t. Ostendit scænas non fuisse ante eas grandes. ¶ Non sine. m. l. quia nominatim appellabātur pricipes ciuitatis a comœdiographis. Alii honorem: alii iniuriam. ¶ Sed in uitium. l. ex. Licentiam hēbāt satyrici mores cuiuscūq; scribere anteq̄ lex a senatu lata fuisset. Ergo in uituperationem chorus erupit. Quod libertate sublata uituperare desit: uel postea uituperari cœpit ipsa comœdia: quia libere maledicebat & repræhēdebat mores hominum & hac de causa lege prohibita ē. ονομαστοποιτι q̄ nominatim male loquæbatur. i. maledicebat. Vetus autem dixit ad comparationem eius: quæ postea inuēta est uel uetus ideo quoniā priusq̄ iudicium incurrit & amisit choros noeterica appellata est: licet primum inuenta: sed post tragœdias. ¶ Et. u. l. r. inuiolentiā & iniquitatē: dum. n. ī comœdiis suis aliquos carpunt uitiū incurrunt. Ante uero ī comœdiis libere licebat lacerare quod postea lege prohibitum est: quod factum ē sub augusto. ¶ Sublato iure. n. lacerandi quoniā sublata ē auctoribus loquendi libertas. ¶ Nil. i. n. l. p. hoc est cum latini scripserunt huiusmodi comœdias in qbus nominatim male dicebāt. ¶ Et. c. d. f. i. priusq̄ uoluerūt uti suis & cū cœpissent poetæ nostri græcos imitari: & latinas historias scribere laudati sūt. ¶ Vel. q. p. i. & q p̄textatas fabulas fecerūt uel togatas meruerūt nimiū decus p̄textatā quidam dicūt tragœdiā: comœdiā togatā. Alii āt dicūt p̄textatā & togatam comœdias esse: sed togatas in quibus græca argumēta sunt in qbus latina prætextatas & togatas. Helius lamia. Antonio ruffus. Cn. melissus Africanus Pōpeius. Comœdiarū genera sunt sex. Stataria: motoria: p̄textata: tabernaria: togata: paliata. ¶ Nec. u. f. c. p. a. q. l. l. Non minorem cōsecuti fuissent latini gloriam ex eloquentia q̄ ex armis si in corrigendis carminibus laborare uoluissent. ¶ Limæ labor & mora: expoliationis & emendationis. lima. n. nitidius facit: q̄ fuerat scabrum: limā. n. pro correctione poluit translatiue hoc est si carmen suū unusq̄sq; emēdare non fastidiret. ¶ Vos o pōpilius. s. i. pisones: ab ipso. n. originē trahebāt calpus filius ē numæ pompilii: a quo calpunii pisones traxerūt nomē. ¶ Ad unguē: tractū a marmorariis q iuncturas marmorē ungue ptentant. ¶ Alibi ad unguē factus hō: ad pfectionē: ad examē: hoc est ad perfectū iudicū: hoc ergo dicit. rephendite o pisones illud carmē qd neq; multū tp̄s: neq; littora correxit. ¶ Ingeniū. m. q. f. a. quia Democritus dicit plus ualere īgeniū q̄ periciā. Et qa dicit nō esse bonos poetas: nisi q insaniūt: hoc idē & Plato uel Democritus ait poetā nō arte fieri sed natura nasci: Ergo qa democritus ingeniū debilius putat arte: iō miserā eā dicit: & hoīes ppea multi fingunt furorē: ut poetæ uideant. Misera aūt ars est siqdē nō meret poetæ nomē accipere q hēt artē: nisi q habeat ēt ingeniū: ingeniū aūt solum sufficit ad poetā non ars: uerbi gra q̄ tuor sunt genera poetarē. Est altus: est medius: est tenuis: est grandiloquus. Tenuis & medius arte fiunt: magnus & grandiloquus natura. Iste uero democritus est a quo secta exorta est epicurea: qui multa physica scripsit. ¶ Fortunatius: beatius ut fortunate senex.

¶ POR. Post hunc personæ pallæq; repertor honestæ. Aeschillus primus tragœdiis cothurnos & personā dedit. Horē. n. trium auctor est. ¶ Pallæ honestæ. præciose. ¶ Successit. u. h. c. quæ appellatur archea. Est genus autē maledicacissimū & multum distans ab hac noua. ¶ Vos o pompilius sanguis. qa calpus filius est numæ a quo calpunii pisones traxerūt nomen. ¶ Ingenium misera quia fortunatius arte. Ait. n. democritus poeticam natura magis q̄ arte constare: & eos solos poetas esse ueros: qui insaniant in qua persuasione Plato est.

Ignotum tragicæ genus inuenisse camœnæ
Dicitur & plaustris uexisse poemata tespis.
Quæ canerēt. agerētq; peruncti fæcibus ora
Post hunc personæ pallæq; repertor honestæ
Aeschylus: & modicis īstrauit pulpita tignis
Edocuit magnumq; loqui nitiq; cothurno.
Successit uetus his comœdia non sine multa
Laude. sed in uitium libertas excidit: & uim
Dignam lege regi: lex est accepta: choruſq;
Turpiter obticuit sublato iure nocendi.
Nil intemptatum nostri liquere poetæ:
Nec minimum meruere decus uestigia græca
Ausi deserere. & celebrare domestica facta.
Vel qui prætextas. uel qui docuere togatas.
Nec uirtute foret clarisue potentius armis
Quam lingua latium. si non offenderet unū
Quēq; poetarum limæ labor & mora uos o
Pōpilius sanguis carmē repræhendite: qd nō
Multa dies & multa litura coercuit: atq;
Perfectum decies non castigauit ad unguē.
Ingenium misera quia fortunatię arte.
Credit & excludit sanos helicone poetas
Democrius. bōa pars nō ungues pōere curat:
Non barbam: secreta petit loca. balnea uitat.
Nanciscetur enim præcium nomēq; poetæ.

¶CHRI. De thespi: dictũ ē: & de fecibꝰ q̃bus unguebant ante reptã pſonã. Et quẽadmodũ Aeſchilus & pſonæ & pallæ inuẽtor fuit: & pulpita iſtituit: nõtũ magna ut deinde fuerũt. Adinuenit grãdilocum ſtilũ & coturnos in tragœdia. ⁊ Vetus eo. in hac fuit nimia licẽtia: ut nominatim ciues carperẽt ẽt bonos. Nã ariſtophanes ſocratẽ iniurioſæ uexat. Ergo tãta libertas in licẽtiã cõuerſa eſt: & res utilis a principio cũ uitia reprehẽderent in pniciẽ cõuerſa eſt: cũ inocẽtes quoq; taxarẽt comici ueteres. ⁊ Quapp lata ẽ: lex apud græcos ut deinceps nemo noiatim quẽpiã notaret ppeaq; remotus eſt chorus & facta noua comœdia: quã ad latinos tranſtulerũt romani poetæ: & a principio græca argumẽta ſecuti ſunt. Deĩde imitationẽ græcorum relinquentes formarũt latina argumẽta. Hinc ſunt comœdiæ ꝓtextate & togatæ. de q̃bus dictũ eſt: argumẽtis latinis celebratæ: ut quẽadmodũ armis & uirtute. i. fortitudine ſupabant a latinis græci: ſic eloquẽtia nõ uicerent græci & pfecto cũcta pfeciſſent latini poetæ niſi laborẽ elimãdi eos oñdiſſet & morari diutius in re pteſum eẽt. ⁊ Voſo põpilius: Nã piſones a numa põpilio originẽ ducebant. ⁊ Multa. d. ſic infra nonũ pmutat in annũ. ⁊ Multa li. Nã qd ſcriptũ eſt ſæpe litura oboleſ ut ĩmutet. ⁊ Nõ caſtigauit: decies pfectũ. Vt oñdat ẽt cũ decies iã pfectũ ſit egere correctiõe. ⁊ Ad unguẽ: ad extremã pfectionẽ: & ẽ trãſlatio a iũctura lapidũ: q̃ tũc deniq; pbat cũ unguẽ intra ſe nõ recipit. Cã aũt quare nõ caſtigẽt eſt: qa fidũt ingenio: & id fortunatius putãt. i. magis ualere credũt q̃ artẽ: quã iccirco miſerã appellat: qa difficultate & laborẽ pleniſſima eſt. Excludit ſanos. Snĩa eſt democritũ: q̃ plato corroborauit ut nullus bonus eſſe poſſit poeta: q diuino furore nõ ſit afflatus. Ergo democritus excludit ab helicone: q mõs eſt muſis conſecratus. i. excludit ab arte poetica poetas ſanos. i. qui nõ ſunt diuino furore affecti. ⁊ Bona. i. magna pars: ſic perſius. At bona pars pcerũ tacita libabit acerra. Eſt aũt ſnĩa: eſſe q credant in poetam optimũ euaſuros eos qui neglecto omni corpis cultu neq; barbam neq; ungues ſecent. ⁊ Vitent balnea & omnia celebrata loca & in ſolitudine degãt.

¶ACR. Nõ. u. p. c. Poetas nõ uult more philoſophorũ ſcedere: notat hic ipitos q putãt poetas optios eſſe eos q ſunt demiſſo capillo uel barba: barbam ĩ ſingulari nũero hoĩum: in plurali hircinas dicĩus. ⁊ Si. t. a. antycira dr̃ inſula in qua multũ naſcit hellebori & cicutæ. Hoc ergo diaſirtice dicit Horati. Si totõderit caput nãciſcet nomẽ poetæ: qd caput ſanat tribus datis horis. ⁊ Tõſori. l. licius dicebat tõſor opulẽtiſſimus: quẽ poſtea dicũt factũ ſẽatorẽ a cæſare: qa dicebat nimiũ odiſſe põpeiũ. Et ẽ ſẽſus. Si nõ cõmiſerit tõdẽdũ caput lycio quẽ tres anticiræ nõ pnt curare adeo inſanũ. ⁊ Qui. p. b. pp purgãdã bilẽ rado caput meũ: q cartaticũ accipio ad purgãdũ me: uel q purgo bilẽ pbilibus. i. q curor ſenſus ẽ cũ ſciã a democrito eos ueros poetas iudicatos q ſunt iſani: uel purgo bilẽ: coleram reiicio potionibus. ⁊ Nõ. a. f. m. p. i. nemo eſſet magis in opiniõe poeta ſi eſſem dimiſſo capillo. ⁊ Veꝝ nihil tãti ẽ. i. nullius mõmẽti ſum: quõniã nõ ſum dimiſſo capillo: & q̃ per ſingulos annos colera purgor: dicebatur. n. melancolicus fuiſſe Hor. Vel ueꝝ nil tanti eſt. i. non curo ſed contẽno dici poeta ac ſi diceret nõ poſſum poeta eſſe ut contẽnam curã corporis mei. Exors ipſa ſecundi. i. q̃ non hẽt munus & officiũ ſecandi anatura tributum ut exortẽ ducere honorem. ⁊ Scribẽdi. r. ſ. e. &. p. & fons. i. copia uerborũ: q̃ dẽt ſequi pricipia contra illos q dicunt poetam inſanire debere: hic ait ut poſſis recte ſcribere principia opus eſt ſapere. ⁊ Rẽti. ſo. po. ỏ. c. i. libri & hoc dicit non debere poetã expertem eſſe phiæ. Item aliter poema conſtat ex re & oſone: res ex phia originem trahit ut præcepta cõtineat: dicit ergo q̃ inuenta re uerba etiã inuita ſequunt. i. tunc non deſunt cũ habueris qd dicas. Et polio idẽ dixit. Male hercule eueniat uerbis niſi rẽ ſequunt. ⁊ Qui. d. p. q. d. &. q. a. i. qui legit libros de officiis. i. λυτυτηπον: & oſtẽdit poetas imbui debere phiæ. Dicit autẽ hoc ille optimus poeta eſt qui didicit qd ſingulis debeat. i. quo amore dẽt unuſq̃ſq; circa patriam eſſe: aut parẽtes ſiue amicos. ⁊ Reſpicere ex. u. Exemplũ ẽ paradigma exẽplar. λυτιτυπον: hoc dicit: conſuetudinem uitæ iubeo reſpicere eum qui uult recte imitari: ut cũ inducat adoleſcẽtem debet ſcire quẽadmodum iuuenes ſolent uiuere: quid. n. eſt comœdia niſi imago uitæ quottidianæ? ⁊ Viuas: ueras. ⁊ Hic. i. a. uita: quottidiana a moribus cõibus. ⁊ Spe. l. i. ſi oportunæ fuerint inductæ perſonæ aut locis aut argumentis: ut non ſit argumentum abſurdum. ⁊ Morataq; recte: moroſa fabula malis moribus: morata hominis dicitur. Morata autem bene inſtituta: unde & in cõſuetudine eſt bene moratum eũ dici qui bonos mores habet: in qua mores ſingularum perſonarum optime exprimuntur.

¶POR. Si tribus anticyris. Locus eſt in achaia anticyra: ubi heloboꝝ naſcit quo ſumpto demẽtes ſanantur hoc eſt ſumpto capitis dolor ſanat. ⁊ Qui purgo. b. ſ. u. t. h. oẽs. n. uerno tẽpore purgationẽ ſumũt. qd̃ uocat κεφαλοφορυσ. ⁊ Scribendi recte. ſ. eſt &. p. & fons. i. ſcire qd ſcribas: hoc. n. ſapere eſt. ⁊ Rẽ. t. ſ. p. o. c. poema conſtat ex re & rõne. Res ex phia originẽ trahit. ut pcepta cõtineat: has dicit Soc. chartas eẽ deinde comitabunt uerba. ⁊ Verbaq;. p. r. n. i. ſ. hoc tale ẽ dicere inq̃t tũc poteris cũ habueris qd dicas: & aſinius polio idẽ dixit. Male hercule eueniat uerbis niſi rẽ ſequat. ⁊ Interdũ. ſ. l. m. r. fabula. Colligit ſæpe magis placuiſſe fabulã q̃ nudis narret uerbis: qm̃ res ſpectatorẽ delectarẽt q̃q̃ locis cõibus explicaret. Sic uerbi gratia: circulator referat de regulo quõ captus ſit aut punitus uerba ſordida ſi non delectãt attamen res euocat auditu digna. ⁊ Morataq; re. fabula bene inſtructa: unde in conſuetudine dicere ſolemus bene moratum eũ qui rectos mores ediderit.

¶CHRI. Caput inſanabile. Vel propter ualitudinem uel pp furorẽ poeticũ. ⁊ Tribus. a. p hyperbolẽ. i. tanto heleboro quantũ tres antichyræ capere poſſint. Nã in ſola antichyra iſula helleborũ cãdidum ad purgandum cerebrũ citra noxã capiebat. Dicitur & ueratrũ helleborũ. ⁊ O ego leuis: oñdit ironicã eſſe orationẽ & ſe futurũ fuiſſe poetã ægregiũ: ſi illoꝝ exẽplum eſſet ſecutus: ſed male purgare bilẽ: & ualitudini inſeruire: qa non tãti putat fieri poetã: ut uelit illa incõmoda pati. Vñ ſequit q̃ ſit ad ſimilitudinẽ cotis: quæ cũ acie carens incidere nõ poſſit tñ ferrũ acuit: ut incidat nõ põt igit optimũ poema cõponere. At poteſt aliũ docere q̃ũ componat. ⁊ Opes: appellat opes oĩa quibus poema cõficiat: & exornet. ⁊ Scribendi recte. Non põt recte ſcribere: qui nõ ſapit. i. quinõ ſit multa doctrina excultus. Sentit. n. idem de poeta: qd̃ cicero de oratore. Et pfecto eloquentia nemo illuſtris erit ſiue orator ſiue poeta ſit: niſi multas uariaſq; diſciplinas norit. Sed præſertim poeta: qui ſuã poeſim oĩbus ſcientiis atq; artibus. exornandam ſibi proponit. Qui diuerſiſſimorũ hominũ ingenia nõ mõ ita exprimere: ut decorũ obſeruet: uerũ ita pingere: ut oculis noſtris ſubiiciat omni artificio tenter. Omnis aũt ỏratio ex uerbis atq; ſententiis cõſtat. Verba a grãmatico rhetoreq; petunt. Res aũt a philoſophia mutari oportet. Non iniuria igit dicit ſapere. i. habere multas ac uarias doctrinas eſt principium recte ſcribendi. Nã nemo põt ea ſcribere: quoꝝ diſciplinã non teneat. Socraticæ. i. philoſophicæ: nam a ſocrate manauit oĩs philoſophia moralis. Verba: nã q̃ bene rẽ tenet: facile illi uerba accõmodabit. Ergo p dignitate pſonaꝝ unũ quẽq; deſcriber qui diuerſa diuerſoꝝ officia nouit. Qua ex re manifeſtũ eſt illũ rectũ imitatorẽ futoꝝ in ſcribendo q̃ uitã & mores hominũ ueluti exẽplar ſibi ad imitandũ proponat. ⁊ Fabula: ex cuius allegoria aliqd elliciat ad uſum uitæ utile: & pp hoc ſpecioſa & morata ẽt ſi nõ ſit artificioſe ſcripta magis delectabit audito rem: q̃ uerſus uerbis illuſtres: quos recte canoras nugas appellat: ſed ſententiis inopes.

¶ACR. Nullius ueneris. i. uenuſtatis & ingenii q̃ ad artẽ ſpectãt: oñdit modo quãtũ pdeſt cõſideratio cõſuetudinis: dicẽs q̃ iterdũ fabula opportunitate pſonarum inductarũ expreſſione moꝝ q̃uis ſit ſine arte: ſine uetuſtate: ſine grauitate ſententiarum plus placet q̃ uerſus qdem bene ſonãtes ſed moꝝ obſeruatione carẽtes. magis: pnt delectare res ſine ornatu q̃ ornata poemata uerbis ſine rebus. ⁊ Sine põdere. ſ. magnis ſenſibus ſine grauitate uerborum. i. num laborat poeta loqui rem ſapienter inuentã. Menander cum fabulam diſpoſuiſſet etiam nõdũ uerſibus adornaſſet dicebat tamen ſe iam cõpleſſe. ⁊ Nugæq;. c. nullius momenti uerba bene ſonãtia. ⁊ Rotundo. i. pfecto. ⁊ Præter. l. n. a. qui ſolam laudem cupiunt in ſcribendis carminibus. ⁊ Romani. p. A prima ætate calculũ diſcũt: hoc eſt cõputationibus operam dant. ⁊ Aſſem: aſſis ẽ totum patrimonium: ſextans: quadrans: triẽs: quincunx: dodrãs: deũs: ſemis: partes aſſis factæ. Quincũci additur uncia. i. ad alias qnq; accidit alia uncia Triens tertia pars libræ quæ facit uncias. iiii. cũ ſit libra unciæ. xii. ⁊ Hen euge. i. bene hoc ille dixit qui interrogatus fuerat. ⁊ Ad hæc animos erugo. Eruginẽ appellat auaritiam q̃ſi maculam. i. cum auaritia occupauerit a prima infantia aĩos hoĩum romanorũ ſperandũ eſt non poſſe ſcribere carmina recipienda in auctoritatem. ⁊ Linenda cedro &. l. ſ. c. utraq; enim res odore ſuo ſum mouet tineas. ⁊ Quicquid. p. eſto. b. i. præcepta debẽt eſſe breuia quia ſi longa fuerint aures deficiunt auditorũ. Recipiant ergo animi & dociles fiãt: qa qd̃ percipio & intelligo docet me item eſto breuis. i. ſerua neceſſaria. ⁊ Teneãtq; fideles: ut ſeruẽt quod accipiunt ne affluant quæ audiunt. ⁊ Pleno de pe. i. faſtidiente: & eſt ſenſus: pectus. n. quod iam uarietate ſatiatum & plenum eſt ea quæ ſuperuacua audierit nõ retinet. ⁊ Manat: affluit. ⁊ Ne quodcũq;. u. Ordo quodcunq; uelit ſibi credi fabula poſcat. i. comœdia: aut fabula. i. poemata q̃ finguntur pp uoluptatem ſint ueriſimilia. ⁊ Neu pranſæ. l. i. ne fingat tale argumẽtum fabula q̃ deuorauerit lamia puerum qui de utero eius poſtea uiuus prolatus ſit. ⁊ Extrahat. i. eximat. ⁊ Centuriæ ſeniorum agitant expertia fru. i. ſenes. Ro. non probant poemata: quæ ſunt leuia adoleſcentes non delectantur auſteris quid enim faciendum eſt poetæ? poema temperare ut & uoluptati ſeruiat iuniorum: & ſeueritati ſatiſfaciat ſeniorum. ⁊ Agitant expertia frugis: ideſt perſequũtur q̃ utilitatem non habent. ⁊ Item expertia. ſ. i.

Si tribus anticyris caput inſanabile nunq̃
Tonſori lycino commiſerit. oh ego læuus,
Qui purgo bilem ſub uerni temporis hora,
Non alius faceret meliora poemata. uerum
Nil tanti eſt. ergo fungar uice cotis. acutum
Reddere quæ ferrum ualet: exors ipſa ſecãdi
Munus & officium nil ſcribens ipſe docebo
Vnde parentur opes. qd alat formetq; poetã:
Quid deceat: qd ñ quo uirtꝰ. quo ferat error.
Scribendi recte ſapere eſt & principiũ & fons
Rem tibi ſocraticæ poterũt oſtẽdere chartæ
Verbaq; prouiſam rem non inuita ſequẽtur.
Qui didicit: patriæ quid debeat. & qd amicis
Quo ſit amore parẽs. quo ſr̃ amãdꝰ & hoſpes
Quod ſit cõſcripti. qd iudicis officium: quæ
Partes in bellum miſſi ducis. ille profecto
Reddere perſonæ ſcit conuenientia cuiq;.
Reſpicere exemplar uitæ morumq; iubebo
Doctum imitatorẽ & uiuas hic ducẽ uoces.

Interdum ſpecioſa locis morataq; recte
Fabula nullius ueneris ſine pondere & arte
Valdius oblectat populũ: meliuſq; moratur
Quam uerſus inopes rerum nugeq; canoræ.
Graiis ingenium graiis dedit ore rotundo
Muſa loqui præter laudem nullius auaris.
Romani pueri longis rationibus aſſem
Diſcunt in partes centum deducere. dicat
Filius albini ſi de quincunce remota eſt
Vncia quid ſuperat. poteras dixiſſe triens: en
Rẽ poteris ſeruare tuã. redit uncia. quid fit.
Semis. ad hæc animos erugo & curã peculi
Cum ſemel imbuerit. ſperamus carmina fingi
Poſſe linenda cedro & leui ſeruanda cupreſſo
Aut prodeſſe uolunt aut delectare poetæ.
Aut ſimul & iucunda & idonea dicere uitæ.
Quicquid præcipies eſto breuis: ut cito dicta
Percipiant animi dociles: teneãtq; fideles:
Omne ſuperuacuũ pleno de pectore manat
Ficta uoluptatis cauſa ſint proxima ueris:
Ne quodcunq; uelit poſcat ſibi fabula credi
Neu pranſæ laniæ uiuũ puerꝝ extrahat aluo.
Centuriæ ſeniorum agitant expertia frugis.
Celſi prætereunt auſtera poemata ramnes.

inutilia aliena a maturitante carentia bonitate uel austeritate.¶ Celsi prætereunt austera.p.sensus ē senes grauitate carminis & dictionis pondere delectantur:iuuenes austera & grauia non amant.¶ Rannes.Luceres.Titienses Romanæ tribus erant:uel ut uerius equites.

¶POR. Nullius ueneris:nullis uoluptatis nec decoris.¶ Grais dedit ore Romão musa loq.Præter laudē nullius auaris:in hac sola cupiditate promereant laudē tanq̃ pretegenes ille q lutū finxit decē annis. Vel appelles qui totidē pinxit annis:nō.n.ut acciperēt festinabāt:sed ut placerēt morabant.¶ Et leui seruāda cuꝑsoi libri.n.q aut cedro illinunt:aut arca cuꝑsi inclusi sunt a tineis nō uexant.¶ Neu prāsæ lamiæ uiuū puerū extrahat aluo.Hæ ad infantes terrēdos solēt noiari:est ergo poeticæ q̃ tm̃ fingat ut deuoratū lamia puerū educat.¶ Centuriæ se.agi.ex.fru.i.ea q̃ nugatorie dicuntur exagitant senes:expertia q̃ experta non sunt exagitant.

¶CHRI. Valdius:ualidius.Ore rotundo. Eloquio ornato & perfecto:nā forma sperica cæteris pfectior ē. Dedit aūt musa hoc græcis qa laudē q̃ diuicias asseq malunt.¶ Auaris ergo.i.cupidis. At romani cōtra auaritiæ student.Et quæstui inuigilant:& arithmetica unū in plures partes diuidere docet. ¶ Assem: integrā rem assem appellamus:quæ in.xii.uncias diuidit.Sed hoc iā expressum est. Sed quod in centū dixit oīā dit uarias subdiuisiones.¶ Lōgis.r.Nā res nō solū diuisa in partes sed ēt fracta in frustula nō nisi lōgis rationibus.i.multiplici cōputo ad unā summā reducit.Vnde & florētini pueri uehemēter in arithmetricis circa rupta laborāt.¶ De quincunce remota uncia.Nam remanebunt quattuor unciæ q̃ summa dicit triens:quia quattuor unciæ tertia pars sunt duodenarii numeri.Quod si addatur ad quinq; uncias una ut sint sex huiuscemodi portio semis dicitur quoniā senarius numerus dimidia pars est duodenarii.Huiuscemōi ergo pceptis imbuunt puri;ne in rationibus fallantur.¶ Erugo:auaritia:q̃ animū minuit.ut ferrū erugo.¶ Peculi: pro peculii.¶ Linenda.c.Cedrus arbor nō sentit cariē:ergo quæ duratura essent carmina aut in cedrinis tabellis describebāt: aut si in aliis eas succo cedri spargebāt.¶ Linenda. scribenda.Nā in cæratis tabulis stilo imprimebant.¶ Leui polita & erasa.i.i tabulis cuꝑsinis.Nā hæc quoq; arbor cariē nō sentit.¶ Aut ꝓdesse uolūt.Optimū poetæ consiliū.Nā uoluit demōstrare poetæ officiū esse:ut iocūda simul & utilia dicant. Sed disiunxit a principio:ut animaduerteret lector utrumuis istorum separatim magni esse ponderis.Quid ergo si utrunq; iungatur?

¶ACR. Oē tulit.p.q.m.u.d.oīum suffragiū: oīum iudiciū meret ille q & dulcis est & utilis.Pūcta dicūtur populi suffragia.usus est hoc uerbo Ci.in fundania. Item aliter solus suffragia & iudiciū populi tulit qui utile & dulce poema scripsit:& q prodesse & delectare posset: punctū iō dixit quia antea suffragia ferebantur.Hoc ergo dixit omnium meruit fauorē iuxta legem tabellariam quæ cauerat non uoce sed puncto debere fieri suffragia.¶ Hic me.i.ꝑstet.i.dignus ē emi uel meret mercedem affert.¶ Noto: famoso in opinione poetæ posito.¶ Sunt delicta.t.q.i.u.iter multa bona si habueris mala pauca ignoscēdum est.¶ Nam ne. si ergo citharœdus erat multo magis uenia tribuēda poetis est si in quibusdam errauerint: nec semp feriet nec semp sagitarii destinata iaculantur hoc uult dicere.Merentur poetæ ueniā:quia pene oēs in errore uersamur.Vegē ubi plura:si plura carmina facio optima: nō est mirū si possū offendere in paucis locis.¶ Maculis:uitiis:peccatis delictis.¶ Incuria:negligētia q̃ maculæ fundunt.¶ Quid ergo est.qd̄ moneo si poeta itidē peccet sæpe?¶ Monitus caret uenia.quēadmodum scriptor uel antiq̃rius si in eodē peccat sæpe monitus librarius scriptor.i.naturalis:uel bibliopolas ueteres dicebant: hoc Tranquillus affirmat.¶ Vsq;.semper iugiter.¶ Fit.c.ille cherilus poeta fuit qui Alexandrū Magnū secutus bella eiusdē descripsit: cui alexander dixisse fert:male se thersitē homeri eē q̃ huius achillem Cherilus alexandri poeta depactus cum eo: ut si uersum bonum faceret aureo nūmismate donaretur: si malum colaphis feriret qui sæpe maledicēdo colaphis nectus est.¶ Quam.b.r.Si unum aut duos uersus bene dixerit admiror q̃ si bonū possit aliter solitum nō.n.dixit laudo.¶ Quādoq;.b.d.h.hoc ē negligenter scribit.i.quandoq; errat bonus poeta.¶ Verum operi.l.f.i.latenter sumere.i.negligētiam carminis agere.¶ Vt pi.po.erit.i.non erit dissimilis poetica ars picture.Nam quomodo pictura quædam de proximo uult uideri alia eminus uitia autem celētur:ita & poema aliud semel lectum placet probum autem poema placet etiam sæpe repetitum aliter ut pictura:ita poema aliud dum recitatur in præsenti placet aliud postea sæpe repetitum.¶ Hæc amat obscurum.i.mala quo fuco.idest coloribus magis possunt placere q̃ arte.

¶POR. Oē tulit punctum qui miscuit utile dulci.Solus suffragia iudicū tulit:qui & utile & dulce scripsit

Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci
Lectorem delectando pariterq; monendo
Hic meret æra liber sosiis hic & mare transit,
Et longum noto scriptori prorogat æuum,
Sunt delecta tamē quibus ignouisse uelimus
Nā neq; chorda sonū reddit quē uult mānus &
Poscētiq; grauē plæpe remittit acutū, (mēs
Nec semp feriet: quodcūq; minabitur arcus,
Verū ubi plura nitēt in carmīe nō ego paucis
Offendat maculis:quas aut incuria fudit:
Aut humana parū cauit natura.quid ergo est
Vt scriptor si peccat:idem liberarius:usq;
Quāuis ē monitus uenia caret & citharœdus
Ridetur chorda qui semp oberrat eadem.
Sic mihi qui multum cessat:fit cherilus ille
Quem bis terq; bonū cum risu miror:& idē
Indignor.quādoq; bōus dormitat homerus.
Verum operi lōgo fas est obrepere somnum.
Vt pictura poesis erit:quæ si propius stes
Te capiat magis:& quædam si lōgius abstes.
Hæc amat obscuq; uolet hæc sub luce uideri
Iudicis argutū q̃ nō formidat acumē (bit.
Hæc placuit semel,hæc decies repetita place-

liqui & prodesset & delectaret:punctū aūt ideo q̃ antiqui suffragia non scribebant:sed puncto notabant. Hic meret æra liber:sensus:hunc bene uendet bibliothecæ.Antea sosii erant notissimi qui cōmerciū librorum faciebant.Quas aut incuria fudit:incuria est negligētia quæ curam nō habet.Sic mihi qui multū cessat fit cherilus ille poeta pessimus fuit Cherilus ille qui alexandrū secutus opera eius:descripsit.Huius oīno septē uersus ludebantur:ut alexāder dixisse fertur multū malle se therſitē homeri esse q̃ cherili achillem.¶ Vegē operi longo fas est obrepere somnū:sed excusationē inquit homerus meteri pōt si aliquid tāto opere non respondet magnitudini carminis sui.¶ Vt pictura poesis erit:non erit dissimilis poetica pictoræ. Nam quomodo in hac proprius quædam spectanda sunt quædam longius:ita poetices quædam statim aspicienda sunt quæ lucida erunt prope cognoscentur quæ uero obscura longius remotis

¶CHRI. Omne tulit punctū.Quoniā absolutissimus perfectissimusq; is est:q utile dulci admiscuit. Oē tulit punctū.Trāslatio a causis cētūuiralibus.Nā auditis partibus tabella circūferebatur iudicibus ac singuli punctū siue notā imprimebāt:qua aut dānarent aut absoluerent.Ergo qui oibus sententiis absoluebatur omne punctū tulisse dicebat.Capimus etiā punctū pro suffragio.Sic n.& Cicero in funda uia punctū pro suffragio posuit.Quicqd ꝑcipias:cum præcepta dederis:utere breuitate.Duplex.n.inde est cōmoditas. Nā & facilius intelligunt:& firmius memoria tenentur.¶ Dociles:quod est ingenii.¶ Fideles: quod est nemoriæ cuius est: ut quæ sibi mandant:fideliter conseruet.¶ Ficta uoluptas:præcepta dedit circa utile: nunc ꝑcipit de uoluptate:in qua admonet ut quæ uoluptatis gr̄a fingunt:uerisimilia sint.¶ Pranſæ lamiæ. Nā lestrigones in quibus erat lamia familia:carnibus humanis uesci dicebantur. Quis ergo crederet:ut ex uentre lamiæ possit educi puer uiuus quem ipsa uorasset in prandio.¶ Centuriæ.s.i.ipsi seniores q̃ sapientiores sunt.Nā populus diuisus est in centurias seniorū:& iuniorē.¶ Ramnes.Quasi nobiliores.Nā romulus equites romanos in tres centurias descripsit.¶ Titienses.a.T.tacio: qui cū illo pariter regnauit.Rānetes a Romulo.¶ Luceres.a lucomone etrusco:siue a luco in quo romulus & remus expositi sunt.¶ Expertia frugis.i.frugalitatis.i.modestiæ.Nā frugalitas uirtus est q̃ cauet ut in quacunq; uirtute modus seruetur.Hic ergo liber qui huiusmodi eloquentia ac prudētia scriptus est in tanta auctoritate est:ut ab oibus expectat & propterea meret.i.lucrat æra.i. pecuniā.¶ Sosiis.qui librarii cū essent multā:caperēt pecuniā ex hoc libro quē uenalē transcriberent.¶ Trāsit mare.qa petitur ab iis qui trās mare habitāt:& prorogat æuo scriptori.Nā causa est q̃ auctor libri fama ad longū æuū uiuat.¶ Sūt delicta:qm̃ nihil in humanis ē ab omni parte perfectum:is liber perfecti locū obtinebit i quo nō nisi mediocria quædā delicta ferūt.Nam & in musica uidemus q̃ chorda nō reddit semper sonū quem musici manus & mēs quærit.Nec sagitta ab arcu ꝑ sagittariū emissa semper destinatū locū ferit. Quaapp cū in carmine scripto plura erūt q̃ niteant patiar æquo aīo:si pauce adsint maculæ:q̃ siue scriptoris negligentia erunt in libro sparsæ:siue a defectu naturæ humanæ prouenerint.Sed si hic poeta sæpius admonitus alicuius uitii tamen in eo assidue peccat:ita caret uenia ut citharœdus:qui semper eadem corda peccat.Nam omnes illum rident.¶ Sic mihi qui multum ces. sententia est q̃ qui non paucis in locis peccant:sed in multis ita sunt ridendi ut Cherilus poeta. Qui cū in paucis locis admirandus sit:indignationē tandem excitat:cum in multis erret. Nam in paucis ferendus esset quando etiā tantus poeta homerus nonnunq̃ dormitet. idest nō appareat uigilātissimus.¶ Cherilus.Alexandrū magnum secutus eius bella descripsit sed ita inepte: ut ferant alexandrū dixisse se malle homeri thersitem esse q̃ cherili achillē.Addūt cum cherilo pactum ut pro bono uersu aureum impenderet nummū pro malo uero colaphū inferret.¶ Opere in longo.Non mirum ē:si qui magna uolumina scribunt:quandoq; in somnum incidant:idest deficiant a consueta uigilātia.¶ Vt.p.pictura perfecta quāto in maiori luce aspicitur & magis de propinquo: tanto magis placet. Quæ autem non ita perfecta est magis in obscuro probatur.Eadem ratio est in poesi.Quapropter quæ non reformidat iudicium acutissimi uiri semper placebit etiam si decies legatur.

¶ACR. Fingeris:formaris:erudiris.¶ Medium:non ex toto perfectum.¶ Certis rebus:ac si diceret nō oibus.i.paucis.i.recte conceditur quarundā rerum esse mediocritatem.ut si iuris peritus non fuerit aliqs quomodo casselius auctoratus.Quomodo messala:attamen ferendi sunt:si fuerint mediocres: qd̄ in poetis non idem est.¶ Non concessere.c.hyperbolicos ait: nec enim saxa concedunt aliquid poetis de mediocritate:Columnas:autem dicit ubi ponebant poetæ epithaphia.¶ Vt gratas inter mensas.Quemadmodū inter mensas indicandas offendit aut malus cantor aut malum unguētū:aut papauer cum amaro melle:cum poterat prandium confici sine his.Ita quod inuentum est propter amicos delectandos si paulum recesserit a perfectione nō placet sine quo poemate res hominum poterat explicari.¶ Symphōia: concentor:cantor.¶ Crassum:mali odoris:nam ut leuem odorem dicimus suauem :ita & crassū malum.¶ Sardo:sardiaco.¶ Papauer:autem poluit ꝑ placenta.¶ Sine istis: sine chordis symphonia & sine crasso unguento & papauere.¶ Iuuādis. delectādis.¶ Si paulum.s.d.Si modicum a perfectione recesserit fit poema pessimum. si exiguum recesserit a summitate uergit i uitium.¶ Vergit.perit.¶ Tro

O maior iuuenum:quamuis & uoce paterna
Fingeris ad rectum : & ꝑ te sapis hoc tibi dictū
Tolle memor:certis mediū & tolerabile rebus
Recte concedi:consultus iuris & actor
Causarum mediocris abest uirtute diserti
Messalæ:nescit quantum cassellius aulus?
Sed tamen in precio est, mediocribus eē poetis
Non homines : nō dii:non concessere colūnæ:
Vt gratas inter mensas symphonia discors.
Et crassum unguētū: & sardo cū melle papauer
Offendunt:poterat duci quia cœna sine istis,
Sic animis natū inuentumq; poema iuuandi
Si paulum summo decessit uergit ad imum.

chi. Quaternarii: nã trochos græci quaternarios uocãt: aut trochi. i. rothæ q̃ currẽdo pueri scutica regũt: ⁊ Ne spisse. r. t. i. c. ne rideat cætus spectãtiũ q in similitudine coronæ circundatur. ⁊ Quid ni. i. cur non audeant uersus fingere qui nesciũt qd restat nisi permutato ordine. ⁊ Ingenuus. quilibet liber a tributo persoluat summã nũmoꝝ equestrẽ. i. equestri ordini distribuatur. Nam consuetudo erat romanoꝝ: ut liberi tributa non soluerent. cæteri uero stipendia ad opus militũ soluebant. ⁊ Liber & inge. Cum stomacho pronũciandum q̃si antipophora. i. si homo bene natus est: licet uersus illi facere. Et est aliud liber: aliud ingenuus. ⁊ Præsertim. c. e. f. n. u. q. r. a. o. i. eo usq; ad subaudiendum est in censum equestrem receptus est: aut q sit ꝑ fessus se habere tantã pecuniã: quãtã deberet habere eques. Non enim licebat ante equitem romanum fieri nisi habuisset certam summam pecuniæ: hoc est quadringẽtorũ sesteriorũ. ⁊ Tu. n. i. a supioribus pendet. O piso nihil dicas aut facias inuita minerua. i. sapiẽtia inuita aũt minerua facimus: quod est stultitiæ est autem uerbum artificum inuita minerua: quia ipa minerua inter characteres poesis præest. ⁊ In. m. d. i. a. aut iudicio metii aut nostro uel patris laudentur aut culpentur. ⁊ Nonũq; p. in annũ. Si mala sunt carmia usq; ad nonũ annũ lateãt: & studiosius corrigant. ⁊ Missa. ꝑ emissa.

¶POR. Hoc. t. d. t. m. i. hoc uerbũ i mẽte habe. ⁊ Mediũ: & tollerabile rebus recte cõcedi q̃rũ dã reꝝ eẽ medietatẽ. ⁊ Cõsultus iuris & a. Cõsultus iuris aliqs. ⁊ Si nescit quãtũ. Cassellius Aulus iuriscõsultus tũc optius attamẽ põt eẽ mediocris. Nec sigs orator idẽ põt qd Messalla: sciat attamẽ nõ esse nõ cõtemnẽdũ. ⁊ Et Sardo. c. m. p. Corsicum & sardũ mel pessimi saporis est. ⁊ Metii iudicis: Metius per diligens carminum fuit estimator. ⁊ Nonumq; præmatur in annũ: exẽplo Cine poterit uti ut carmẽ suũ si malũ est nouem annis dissimuler.

¶CHRI. O maior iuuenũ. Præceptũ maximũ datur9 attẽtionẽ ex apostrophe ad maiorẽ pisonẽ captat. Est ãt huiusmodi snia q̃ q̃dã doctrinæ atq; artes ẽt si ad mediũ uentũ est & nõ ad supremũ laudẽ merent: nã aliqs iuriscõsultus mediocris i præcio est: ẽt si lõge absit a uirtute Messallæ aut Cassellii: q optimi fuerũt iuriscõsulti. Sed poetæ longe alia rõ est: nã nisi pfectus sit: a nemine ꝓbat. Rõ aũt est q̃ ea q̃ pp utilitatẽ expetuntur: ut sũt patrocinia iuriscõsultoꝝ: sat ẽ tantũ posse: ut ide q̃sita uoluptas ꝓueniat. Quæ ãt q̃runt pp uoluptatẽ: ut poesis est & musica: & q̃ iis similia sũt. nisi totã uoluptatẽ expleãt: nũq placẽt. lgit aut nullus erit poeta aut absolutissimus erit. Nã mediocritas illis nõ cõcedit. ⁊ Vt gratas: quẽadmodũ iter epulas neq; symphõia: neq; unguẽtũ placet nisi pfectũ qa hæc nõ sunt necessaria ad famẽ sedãdã: sed pp solã uoluptatẽ reqrunt. Sic uersus qm̃ pp uoluptatẽ expetunt nõ placẽt nisi pfecti. Quapp neq; ipe colũnæ. i. loca in qbus recitant nõ admittũt mediocres poetas. Posuit aũt cõtinẽs ꝑ cõtẽto: ut ẽt ipi uulgares indocti q; hoies q ad ludos ueniũt malos uersus explodãt. ⁊ Sardo melle. amariori melle: nã sardinia corsicaq; pp copiã taxi arboris: cuius flore depastæ apes mella amara conficiũt detestabiles in hac re sunt Vir. Sic tua cyrneas fugiãt examina taxos. ⁊ Iuuãdis sua. s. uoluptate: pp hoc si summũ nõ attingit infimũ dici põt. Ergo mediocres poetæ q̃doq dẽ mediocres in numero maloꝝ sunt. ⁊ Ludere quẽadmodũ ii q ludũt: uel armis: uel pila: uel disco: uel trocho: de qbus oibus iã dictũ est & nõ recte id faciũt ab oibus rident qa & ii ludi minime necessarii sunt. Sic & poetæ q nesciẽtes audẽt fingere uersus. Trochos græci ẽt q̃ternarios appellãt sed hic melius deludo dr. Sed tu piso q es ingenio nõ seruili: sed liberali & ĩgenuo & ĩ aliquo gradu ciuitatis: & es cẽsus sũmã eqstrẽ de q̃ dictũ est ꝓterea tares uitio hic ꝑfecto neq; uersus facere: neq; qcq̃ aliud tẽtabis iuita minerua. i. repugnãte natura. Sed tũ ũ qd unq̃ scripseris: reqres in eo metii patrisq; tui: iudiciũ. ⁊ Et ꝓmat: q̃si domi cõtineat. ⁊ Delere: rõ q̃re ad nonũ usq; annũ ĩcludat: nã anteq̃ ĩ alioꝝ manus uenerit: poterit emẽdare aut delere. ⁊ Nescit uox sed si iã fuerit recitatus aut editus liber non poterit ad te redire.

¶ACR. Siluestres: siluas habitantes. ⁊ Cedibus & uictu fœdo: qa interficiebãt bestias & mãducabãt: ipse eos fecit cõgregari simulq; habitare. ⁊ Et amphyon the. c. ur. cadmus thebas cõstituit eas muro cinxit amphion. ⁊ Fuit hæc sapia quõdã: olim poetæ sapiam & eruditionẽ ĩcultoꝝ hoiu; phibebãt. i. aliqñ fuit hæc sapia ĩ poetis: ut doceret quõ uiuẽdũ sit priuatim uel publice. ⁊ Vago: meretricio dicit quõ poetæ docẽdo carminibus suis hoium q mõ feraꝝ uiuebãt mitigassent aios. ⁊ Sic. i. pp sapiam. ⁊ Diuinis. u. sacerdotibus adæq̃uit poetas hoc ẽt maro. Quiq; sacerdotes castũ uita manebat. Quiq; pii uates & phœbo digna locuti. ⁊ Dyrceusq; mares aios ĩ martia bel. u. exacuit lacedœmõiis diu aduersum atheniẽses certãtib9 oracula respõderũt nõ aliter uictoriã posse habere nisi atheniẽsem ducẽ habuissent. Missis legatis q hoc ab athe-

Siluestres homines sacer interpresq; deorum
Cædibus & uictu fœdo deterruit orpheus.
Dictus ob hoc lenire tygres: rapidosq; leões:
Dictus & amphion thebanæ conditor urbis
Sexa mouere sono testudinis. & præce blãda
Ducere quo uellet: fuit hæc sapiẽtia quondã
Publica priuatis secernere. sacra profanis.
Cõcubitu prohibere uago. dare iuga maritis.
Oppida moliri. leges incidere ligno.
Sic honor & nomen diuinis uatibus: atq;
Carminibus uenit. post hos ĩsignis homerus

Dircæusq; mares animos in martia bella
Versibus exacuit. dictæ per carmina sortes
Et uitæ monstrata uia est. & gratia regum
Pyeriis tentata modis: ludusq; repertus.
Et longorum operum finis. ne forte pudori
Sit tibi musa lyra sollers & cantor appollo:
Natura fieret laudabile carmen. an arte
Quæsitũ ẽ: ego nec studium sine diuite uena

nientibus postularẽt: Athenienses in contumeliam ipsis Dyrcæum quendam claudum dederunt dicentes iuxta ignauiã ipsorum hunc eis ducẽ posse sufficere. Sic oracula quæ promiserunt non frustrata sunt. Nã Dyrcæus licet corpore esset debilis: scripsit tamẽ carmen heroicum: quo accensi lacædemonii in aciẽ processerunt sicq; cõsecuti sunt uictoriã. Itẽ Dyrcæus fuit genere atheniensis poeta omni deformis parte membrorum. Is primus tubam inuenit: quo etiam lacædemonii usi duce uicerũt messenios. Nam cum diuturno tempore inter lacedæmonios & messenios bellum traheret consuluerũt lacedæmonii Apollinem. Quibus responsum est non aliter eos posse uincere nisi cum duce atheniensi pugnarent. Quibus athenienses Dyrcæum dederunt: & ita lacedæmonii uicerunt. Cum hostes nouus tubæ sonitus terruisset. ⁊ Sortes: respõsa apollinis. ⁊ Via: rõ hoc est etiam phia mõstrata ẽ uersibus. ⁊ Et. g. r. Carminibus sunt descripti reges: carmina meruerunt amicitias regum: & longorum opeꝝ finis: hoc est ut carmẽ libenter operarent & cum declinatione opus ad finẽ perducerent. ⁊ Finis: laudatio. ⁊ Ne. f. p. sit tibi: ideo iquit enumeraui hæc ne erubescas referri in numerũ poetarum. i. ideo dixi multa cõmoda nasci de carmine: ne forte o piso poema sordidũ uideatur. ⁊ Solers. aũt proprie dicitur qui habet peritiam rerum difficilium. ⁊ Cantor. a. iuentor citharæ q præest musis. ⁊ Natura fie. l. c. a. a. quæsitũ est. Multi quærũt utrum poeta nascatur an fiat. Ego utrunq; dico habere poetam debere. i. artem & ingenium. ⁊ Sine diuite. u. hoc est sine ingenio bono & sine natura.

¶POR. Siluestres. h. f. i. d. cædibus & uictu fœdo deterruit orpheus. Orpheus primũ poeticã illustrauit ex hoc dicitur lenisse tygres & leones: qui & efferatos hominum animos placuerit carmine. ⁊ Leges ĩcidere ligno. æreis enim tabulis antiqui non sunt usi sed roboreis has incidebant leges: unde adhuc athenis legum tabulæ axones uocantur. ⁊ Dyrcæus: fuit hic genere atheniẽsis poeta. omni parte membrorum deformis primus hic tubæ moderationes dedit ex haccã. Nam cum lacedæmonii bellum aduersum messenios gererẽt: diuq; traherent dubium martis euentum responsum acceperunt ab appolline si uellent uincere atheniensi duce uterentur a quibus rogati athenienses miserunt. Dyrceum claudum & luscum quem deformem crederẽt usi sunt auxilio eius lacedæmonii. quibus ille cantum monstrauit tubarum quarum in auditu triti sono. Messenii fugerunt adeptiq; sunt uictoriam lacones. Dictæ per carmina sortes: per uersus exametros reddidit responsa Phœmone Pyrrhocho poetæ perenti. Aio te eacida Romanos uincere posse. Et uitæ monstrata uia est. sententiis sapientum quibus instructa uita est.

¶CHRI. Siluestres homines. Ostendit orphei & amphionis exemplo q̃tũ utilitatis ad humanã societatẽ conseruandã q̃ndoq; attulerit poetæ boni: sed fabulam & allegoriam istorũ alibi expressimus. ⁊ Fuit hæc sapientia. Quia poetæ hoc genere sapientiæ hoibus profuerunt admonentes quæ a poeta ponuntur. Quæ etiã cicero in rhetoricis contra hermagoram ostendit. ⁊ Incidere ligno: nam a principio in tabulis scribebantur leges. Atq; hac sapia poetæ tales honores meruerunt ut pro diis sint habiti. ⁊ Diuinos aũt appellauit: qa ut iam dictum est: idem erant poetæ & theologi: unde & Vir. Quiq; pii uates: & phœbo digna locuti. Nã Linus Orpheus & museus diuina scripserunt. ⁊ Sequentibus inde temporibus. Homerus heroica trastauit: & bella descripsit. ⁊ Dyrcæusq; in. thebanus: & pindarũ intelligit de quo supra Multa dyrceum leuat aure cygnũ. ⁊ Dictæ per car. sor. i. oracula qnæ carminibus data sunt. ⁊ Et uitæ mon. Quia multa quæ ad uitã & mores emẽdãdos pertinẽt a poetis scripta sunt. ⁊ Et gratia regũ. Quoniam illorum facta descripta sunt. ⁊ Pyeriis modis. i. modulationibus: & exprimit uersus lyricos: quibus multi sint reges laudati. ⁊ Ludusq; reper. Nã in ludis comœdiæ & aliæ fabulæ adhibebant. ⁊ Natura fieret. i. Cũ sit diuturna disputatio natura ne an artificio bonus poeta efficiatur: ita rem diiudicat poeta ut utraq; re opus sit cum neq; studium ꝑsit: nisi a natura sortiamur copiosam dicendi uenam: neq; rursus uena sine arte.

Nec rude q̃d ꝑsit uideo ingeniũ: alterius sic
Altera poscit opem res. & coniurat amice.
Qui studet optatam cursu. contingere metã
Multa tulit fecitq; puer. sudauit. & alsit.
Abstinuit uenere & baccho qui pythia cãtat.
Tibicẽ didicit prius. extimuitq; magistrum.
Nũc satis est dixisse ego mira poemata pãgo.
Occupet extremũ scabies: mihi turpe reliq ẽ:
Et quod non didici sane nescire fateri:
Vt præco ad merces turbã qui cogit emẽdas:
Assentatores iubet ad lucrum ire poeta
Diues agris diues positis in fœnore nummis.
Si uero est unctum qui recte ponere possit:

¶ACR. Rude stultum. sine studio & imperitum. ⁊ Alterius sic al. ut illud Salustianum. Alter alterius auxilii eget. ⁊ Coniurat amice. conuenit amicabiliter. ⁊ Qui studet optatam: qui studet ad gloriam uenire multa debet perferre. idest sudare: agere: uigilare: abstinere a uenere. ⁊ Cursu: labore & opere. cursu q primus uult esse. ⁊ Sudauit: per æstatem. s. ⁊ Alsit: ꝑ hyemem frigus sustinuit. ⁊ Pythia cantat. i. pythonẽ compositum ab appolline. ⁊ Nunc satis est dixisse ego mira. p. p. in hac copia imperitorum sufficit alicui sese iactare & dicere optimus poeta sum: cum non sim. ⁊ Pãgo: compono. idest ego possum mira poemata componere. hoc dicit malus poeta. ⁊ Occupet extremum scabies: ille patiatur scabiem qui extremus componet uersus metaphoricos ãt locutus est a ludo puerorum. Ita. n. pueri currentes aiunt occupet scabies in extremo remanentem. idest ego poeta sum: habeat scabiem qui

non est poeta: hoc ergo ex persona illorum dixit qui dicendo carmina scimus facere: nihil sciunt: uolunt tamen se extimari poetas. ¶ Mihi turpe relinqui est. Turpe mihi est: ut ultimus faciam carmina. ¶ Sa.n.f. ordo est. Mihi sane turpe est fateri nescire. ¶ Vt præco ad merces turbam.q.c.e. Quemadmodum præco uoce hortatur populum accedere ad emẽdas merces proscriptas. Ita & poeta diues hortatur assentari sibi in carmine per dona multos. ¶ Assentatores: blandos: falsos auditores. ¶ Diues agris: diues positis in fœ.n.qui multos agros & multos nummos habet positos in fœnore. ¶ Si uero est unctũ qui recte pon.p.i. qui bene pascat. Vnctum autem lautum conuiuium. Vnde in alio loco acce.sic.ad und. Per si. Calidum sis ponere sumen. unctum recte appellat pulmentarium bene coctum & est satyrice dictum. Si uero sit poeta q bene pascat: hoc est si habet eum qui cœnam præparet: bene mirabor si istiusmodi homo possit falsum amicum a uero discernere. Nam cum falsus amicus eodem modo eum laudet & uerus non poterit largus poeta inter bonos malosq; habere iudicium. ¶ Spondere: interuenire & fidem dicere. ¶ Leui: tenui & egenti uel uili. ¶ Tu seu donaris. f.q.d.u.c. No.ad.u.t.f.d.p.l.o piso seu donasti alicui seu donaturus es: hoc auditore carminum tuorum ne utaris ut pro donis lætetur nolito præcio aliquem laudatorem tuis uersibus locare: ne tuo munere lætus fictas tibi laudes persoluat. ¶ Pulchre bene. r. esse compositos uersus. ¶ Pallescet: pallidus fiet cum cœperit te falsum laudere: quasi præ nimia admiratiõe. ¶ Super his. i. sup hæc quæ dixit bene pulchre. ¶ Stillabit. a.e.o.r. ficte laudando & præ gaudio flendo. ¶ Amicis. i. assentatoribus. ¶ Vt qui con.p.in.f. hocẽ qui conducuntur ad funera sicut grauiora faciunt uere dolentibus: ita & assentatores plus laudant quam amicus uerus. Item antiqui præficas dicebãt mulieres quæ mortuos alienos condũctæ plorabant: q; fit in quibusdam prouinciis a quo beneficiis redimitur.

¶ POR. Occupet extremum scabies. hoc ex lusu puerorum sustulit qui ludẽtes solent dicere. Quisqs ad me nouissimus uenerit habeat scabiem. ¶ Si uero ẽ unctum qui recte ponere possit: hoc est si habeas eum qui cœnã ꝓparet. ¶ Vt qui cõducti plorant in funere dicunt: alexandriæ obolis cõducunt qui mortuos fleant & hoc tã ualde faciũt: ut ab ignorãtibus illorum fuisse credantur: qui efferuntur. Hi ergo uocant threnodæ.

¶ CHRI. Qui studet. Aureum ꝑceptum esse subeundos labores: & abstinendũ a uoluptatibus si diuinitatem poesis assequi cupimus. ¶ Qui pythia. Aliud præceptum: ut ita studiis insudemus: ut præceptores nõ dignemur habere. Pythia hymni erãt in honorem appollinis. Nec laborandum est: ut plura q̃ alii scribamus sed ut meliora. ¶ Occupet: prouerbium puerorũ: qui in principio cursus clamabant. Occupet extremum scabies. Nec debemus putare nobis turpe relinqui. i. q; alii nos prætereant plura scribendo. Nec etiam putare turpe esse fateri nescire quod nescimus. ¶ Vt præco: uituperat poetas: qui recitaturi disponunt inter auditores qui carmina illorum laudent. Quod si possit ponere unctum. i. parare conuiuium: aut fide iubere pro paupere aut explicare impeditum litibus: tunc tot sibi aderunt adulatores: ut nescias discernere mendacẽ. i. eum qui per adulationem laudet nõ laudanda a uero amico. i. ab eo qui laudet. quia putet laudanda. ¶ Tu seu. sed tu piso si forte etiam liberalitatis causa dõaueris: siue donare uolueris fuge eos tibi auditores adhibere: nam munere deliniti sunt facti aduersi. i. inimici. i. adulatores nam adulatore nihil est pernitiosius: nam non animo sed ex adulatione loquẽs & laudans quæ uituperanda sunt: in summos errores credulum inducunt. ¶ Recte & bene. & pulchre. Cũ unum satis superq; fuisset. ¶ Pallescet. Ex stupore quem simulabit immo etiam lachrymas ui exprimet ut uideat lachrymare præ gaudio. ¶ Stillabit rorem. Nam cum coactus lachrymet non manabunt affatim. ¶ Tundet pede terrã. Vt ostendat uehementer admirari. ¶ Vt qui conducti: Mos erat apud antiquos conducere mulieres in ea re exercitatas: quæ mercede accepta funera lugerent. Ergo quemadmodum illæ magis plorabant q̃q ex animo plorarent: sic adultor quem iure derisorem appellat: plus mouetur uero laudatore.

¶ ACR. Reges dicunt multis urgeri culullis. Reges in. quos uolunt recipere in amicitiam multo mero iebriant tentantes an per potum quæ habẽt secreta prodant. Docet autem hoc loco multa cura & studio ascisce dos amicos esse. ¶ Culullis: idest calicibus: & ẽ diminutiuum a culeo: ut alibi. ipse diues & aureis mercator exiccet culullis uina syra repata merce. ¶ Et torquere mero. idest trahere ad cõfessionem. idest uino explorare ingenia dignoq; amicorum. ¶ Perspexisse: præuidere. ¶ Condes: compones: ut respõdere paras: seu condis amabile carmen. ¶ Nunquã te fallant animi sub uulpe latentes. Ingeniosi hoies laudant mala carmina: inde ut te fallant astutia animi: & qui cũ sint uafri & subdoli innocentem præferunt uultum:

Et spondere leui pro paupere: & eripere atris
Litibus implicitum: mirabor si sciet inter
Noscere mendacem uerumq; beatus amicũ.
Tu seu donaris: seu quid donare uelis cui.
Nolito aduersus tibi factos ducere plenum
Letitiæ. clamabit enim pulchre: bene: recte.
Pallescet super his etiam stillabit amicis
Ex oculis rorem: saliet: tundet pede terram.
Vt qui conducti plorant in funere: dicunt:
Et faciũt prope plura dolẽtibus ex animo: sic
Derisor uero plus laudatore mouetur.

Reges dicuntur multis urgere culullis
Et torquere mero quem perspexisse laberãt:
An sit amicitia dignus: si carmina condes:
Nunq̃ te fallant animi sub uulpe latentes.
Quintilio siquid recitares: corrige sodes:
Hoc aiebat & hoc. melius te posse negares:
Bis terq; expertũ frustra delere iubebat.
Et male tornatos incudi reddere uersus.
Si defendere delictum q̃ uertere malles:
Nullũ ultra uerbũ aut opam sumebat inanẽ.

Quin sine riuali teq; & tua solus amares.
Vir bonus & prudẽs uersus reprẽdet inertes.
Culpabit duros: incomptis allinet atrum
Transuerso calamo signũ. ambitiosa recidet
Ornamẽta. parum claris lucẽ dare coget.
Arguet ambigue dictum. mutanda notabit.
Fiet aristarchus. nec dicet cur ego amicum
Offendam in nugis: hæ nugæ seria ducent
In mala derisum semel exceptumq; sinistræ.
Vt mala quẽ scabies: aut morbꝰ regius urget:
Aut fanaticus error: & iracunda diana
Vesanum tetigisse timẽt: fugiuntq; poetam
Qui sapiunt. agitãt pueri incautiq; sequunt.
Hic dum sublimis uersus ructatur: & errat.
Sic ueluti merulis intentus decidit auceps
In puteum foueamq: licet succurrite longũ
Clamet io ciues: non sit qui tollere curet.

quasi uulpes in æsopi fabula cõtra coruos. ¶ Sub uulpe. sub imposturis adulãtium sub dolo: uulpes enim dolosum animal est ut in æsopi fabula: sic & q uersus facit ex fictiõe facile adulantiũ põt subdolos animos ꝑuidere. ¶ Quintilio siqd recitares. hic Quintilius eras Vario poeta cremonẽsis amico Vir. Hoc aiebat & hoc maledictũ dicebat malo poetæ: ut corrigeret malos uersus. ¶ Melius te posse negares: deest si. i. si negasses te meliora carmia posse facẽ. ¶ Iubebat: ut dẽuo uersus corrigerent quẽadmodũ ferramẽtũ male ductũ reddit icudi & bene: ibi format. ¶ Male tornatos: male cõpositos. ¶ Vertere. corrigere. mutare. ¶ Qui sine riuali teq; & tua solus amares: sine riuali amant carmina qñ ab eo solo amãt q facit ea. Riualẽ ãt ꝑ æmulo posuit. Riuales enim sunt alterius meretricis amatores: hoc tractum. est ab antiquis. Riuales. n. dicebant qui in agris riuũ haberẽt cõem: & propter eum sæpe discreparẽt. ¶ Inertes. sine grauitate factos. ¶ Duros. male sonãtes. ¶ Incomptis. i. non bene sonantibus: non bene currẽtibus sine œconomia scriptis. ¶ Allinet. i. apponet. ¶ Signum: notã culpæ significat: nã notũ uersum male formatum dicimus. ¶ Transuerso. calamo. Transuersim ducta pẽna uitia carminũ maculabis. ¶ Ambitiosa. superflua. ¶ Arguet ambigue di. amphibologias uituperabit. ¶ Mutãda notabit: designabit certa faciet: quæ mutari debẽt. ¶ Fiet aristarchus. nomen græci grãmatici q Homeri carmina adnotauit: ille ergo iudex etiam optimi poetæ fiet q; aristarchus Homerũ emendans: hoc signo notauit uersus quos iudicauit Homeri non esse. ¶ Nec dicet cur. ego amicum offendam in nugis. Sicut multi dicunt cur ego debeo corrigere amicum in suo errore.

¶ POR. Reges dicuntur multis urgere culullis. Reges enim quos uolunt recipere i amicitiam multo mero inebriant: temptantes an per potionem quæ habeant secreta prodant. ¶ Et torquere mero: hoc est protrahere ad confessionem. ¶ Animi sub uulpe latentes. Senatores & Mydronas appellamus qui benigne irrident. ¶ Quintilio si quid recitares. Hic erat quintilius Varius Cremonensis amicus Virgili. eques Roma. & male tornatos incudi reddere uer. Hoc est denuo uersus scribere quomodo ferramentum male formatum reddi tur incudi: ut ibi formetur. ¶ Quin sine riuali: æmulum riualem dixit. ¶ Incomptis allinet atrum transuerso calamo signum: significat ac notat uersum male formatum. ¶ Fiet aristarchus. Hic Homeri carmina adnotauit: ille ergo iudex & optimi poetæ Aristarchus fiet.

¶ CHRI. Reges: Vtile præceptũ. Est autẽ sniã: q; quẽadmodum uidemus magnos uiros q; ãtea q̃ hominẽ in amicitiam recipiant, illius animi secreta nosse tentant & multo uino aggrediuntur: qa bene poti simplicius mentem suam promũt. Sic & nos conabimur ueram sniam elicere: cum nos laudãt. ¶ Quod si faciemus: nũq̃ nos fallent animi latentes sub uulpe: idest nunq̃ fallent animi: qui calliditate uulpina se tegunt. ¶ Quintilio. demonstrat quale sit consilium ueri amici exemplo quintili uari poetæ Cremonensis: & Maroni amici: qui iudex ad poema adhibitus aperte qd corrigẽdũ putaret denũciabat. ¶ Quod si bis terq; frustra expertus te melius facere posse negares: iubebat tale poema deleri. ¶ Tornatos rotondos. i. pfectos: nam quæ torno fiunt rotunda fiunt. ¶ Reddere incudi: idest denuo fabricate. Translatio a fabro: cui cũ forma quam parat non successerit rursum in rudem massam redacta materia ex integro opus inchoat. ¶ Si defendere. est peruicax ingenium in nonnullis. qui q̃uis erraſſe doceant omne acumen ad id cõuertunt: ut potius errata defendere nitant q̃ corrigere. Ergo quintilius hos dimittebat: neq; deiceps ulterius monebat. ¶ Sine riuali. Riuales ii dicuntur quorum agri eodem riuo discernuntur: de quo sibi uendicando sæpe contẽdunt & per translationem appellantur riuales qui eandem mulierem amant. sed ad interpretationem huius loci amat aliquis sua scripta sine riuali cum illa a nullo alio ament. ¶ Vir bo. ostendit consilium prouenire oportere ab eo q prudentia possit errata cognoscere: & probitate uelit tibi ostendere. Huiuscemodi igit uir reprehendet uersus inertes. i. negligẽter scriptos: & q scriptoris iertiã idicẽt. ¶ Incõptis: q cõuenicti ornatu carẽt. ¶ Allinet. linẽdo ꝑponet atrũ signũ. Nã lineis ex atramẽto cãcellatim ductis locũ delendum significat. ¶ Ambitiosa. quasi modum excedentia. Translatio ab ambitiosis qui sibi plus quam oporteat honoris petunt. ¶ Fiet aristarchus. Vtetur eadem seueritate qua usus est grammaticus aristarchus: qui & homerica carmina notare ausus est: dicitans nõ eẽ homerica carmia: q̃ nõ eẽnt ꝓbãda: neq; imitabitur illos: qui dicũt nolo offendere amicũ in nugis.

¶ ACR. In mala seria: in malas necessitates: si non fuerit emẽdatus irrisio laudati in aliis maioribus ipsum docebit errare. ¶ Sinistre. contrarie. quia ut superius dixit nescit uox missa reuerti. Et ideo postquã mali poetæ carmina publicant contraria ab omnibus excipiuntur & irrecuperabiliter deridẽt sicut scabies & regius morbus: cæterique morbi quos ipse dicit sunt incurabiles adeo: ut uix aut nunq̃ possint curari. ¶ Regius: quem quidam demoniacum alii comitabilem: alii arquatum uocant: quem: græci icteron dicunt. quibus oculis uiridescunt. ¶ Aut fanaticus error: fanaticũ errorẽ pati dicunt qa fanis. pcutiunt. i.

qui lymphatico agitanť.⁋ Iracunda.læsione.offensa.
⁋ Agitant.plequunť.Nam pueri prætereũtibus illudere soliti:quos insectanť in demẽtiam compellunt.
⁋ Incauti.qa possũt ludi ab isano poeta.⁋ Eructať.peructat:ut Et iam nox humida cœlo ꝓcipitat.⁋ Sic ueluti merulis itẽtus decidit.a.Sẽtus ẽ.Nec semel insanos uersus faciet nec carebit cupiditate tanq̃ assidue in foueã cadat.⁋ Dũ cupit empedocles. Empedocles fuit agrigentinus pythagoricus:qui se in flãmas ætne montis iniecit imortalitatẽ affectãs.qd' eius crepidulæ ꝓdiderunt.quas flãma eructauit:æreis enim usus fuerat.⁋ Empedocles unũ dicebat ĩgenia frigido circa ꝑcordia sanguine ĩpediri idẽ sisẽ.⁋ Nec satis appet. eũ uersus.Nescit pœna pp q̃ facit uersus malos insanus poeta:an quia læserit bidental.an qa uiolauerit. pris sepulchrũ.⁋ Bidẽtal.locus fulminis.⁋ Triste.ãt ꝓ pp lapsum fulmẽ cõstituit & est bidental a bidẽtibus dictũ:nã reliqas fulminis põtifices cũ sacrificio sepeliebant.⁋ Mouerit incæ.incæstus dicitur hõ pollutus;qui flagitium commiserit aut in sororẽ:aut i sacerdotẽ aut in affinem.⁋ Clatros oppositiones ostiorũ:
⁋ Indoctũ doctumq;.f.i.oibus dicit.audite me : cum ab omnibus fugiať.⁋ Non missura cum comprehenderit corpus.⁋ Hirudo.sanguisuga:alii sanguisugam & alii sanguisugiã dixerunt distat autem inter harundinem hirundinem:& hirudinem:harundo canna est.Hirundo auicula.hirudo sanguisuga.

Si curet quis opẽ ferre.& demittere funem
Quis scis an prudẽs huc se deiecerit:atq;
Seruari nolit.dicam:siculiq; poetæ
Narrabo interitum.deus immortalis haberi
Dum cupit empedocles:ardẽtẽ frigidus ætnã
Insiluit:sit ius.liceatq; perire poetis.
Inuitum qui seruat.idem facit occidenti
Nec semel hoc fecit.nec si retractus erit.iam
Fiet homo.& ponet famosæ mortis amorem.
Nec satis apparet cum uersus factitet.utrum
Minxerit in patrios cineres.an triste bidẽtal
Mouerit incestus.certe furit.ac uelut ursus
Obiectos caueæ ualuit si frangere clatros:
Indoctũ doctũq; fugat recitabor acerbus.
Quẽ uero arripuit:tenet occiditq; legẽdo
Non missura cutẽ nisi plena cruoris hirudo.

¶Q.Horatii Flacci artis poeticæ. Finis.

¶POR. Aut fanaticus.idest qui lymphatico agitať.⁋ Agitant pueri incautiq; sequuntur.Nam pueri prætereuntibus illudere solent:& quos isectantur in dementiam compellunt.Hic dũ sublimis uersus ructatur & errat ructatur pro ructat.Antiqui & ructo & ructor dixerunt.hic genere patiendi extulit ructatur:ut uenatur lauatur.⁋ Siculiq; poetæ narrabo interitum.Empedocles fuit agrigentinus physicus quise in crateram præcipitem dedit ætnæ:immortalitatem affectans.⁋ Ardentem frigidus ætnam insiluit. Dum se credit ex opinione hominum collecturum diuinitatem.si nunq̃ comparuisset.⁋ An triste bidental.id quod iouis fulmine percussum est bidental appellatur hoc expiari non potest.Sunt autem qui putant ab agna dictum bidental.⁋ Hirudo.hæc sanguisuga appellatur.

¶CHRI. Scabies quia scabrum.i.asperum corpus facit & forte lepram itelligit.⁋ Morbus regius.Sunt qui uelint iccirco hũc morbum regium dici:quia præcipuũ illi remedium fit mulsum expræciosissimo uino.Fanaticus:qui alicuius numinis furore uexať isti & lymphatici & ceriti dicuntur.Vnde adiungit iracunda diana:quasi quæ propter iram tali furore uexet.⁋ Sic ueluti merulis.merula auis dicta ꝓ mera.i.sola uolet dũ nimis intenti sunt recitationibus: incidunt in odium ex tedio quod inferunt:ut euenit aucupi:qui cum nimis intente suspensis oculis fectãtur aues in foueam incidũt.Cum ergo in hanc fossam odii sæpius incidunt poetæ euenit ut qui a principio miserti illorum errorum succurrere nitebanť:putantes eos imprudẽtia labi: demum aduertentes ꝓ de industria errant:neq; miserenť:neq; opem ferunt.Nam siquis auceps sæpius in fossam incidisset:q̃uis clamet succurrite:nemo subuenit:& siquis subuenturus funẽ cui ille hærens trahatur.demittere uelit:prohibetur ab aliis:exorta iam suspitione:ne prudens ceciderit.Siculi poetæ.Empedocles siculus ex agrigẽto fuit:patrem habuit Metonem:auum Empedoclem poeta: & philosophus pythagoricus fuit uir multis rebus mirabilis.Huius mors dubie a scriptoribus prodiť.Pleriq; tamen asserunt illum in peloponenso diem obiisse.Hermippus autem scribit ꝓ cum panthiam agrigentinam mulierem ab omnibus medicis desperatam curasset:isq; ex ea re immortalis haberetur:ut immortalitatis fidem faceret:ætnam ascendit: & in crateres ignis se coniecit:sicq; consumptus est.Quod exploratum est:ꝓ ardẽte illo in ignea cauerna:una ex crepidis:quibus æneis utebať:ui ignis extra cauernam eiecta indicium fecit.iecit ergo uolens se in ignem Empedocles.Sic & isti poetæ dum cupiunt se celebres reddere:in hãc se stultitiam cõiiciũt: neq; si amici eos retraxerint cessabunt quin iterum se coniiciant.⁋ Inuitum.qui seruat idem facit occidenti.Acuta ratio & uera sententia.Nam siquis se ipsum perdat:idem ille erit & cædens & cæsus . Hunc igitur si seruabis : non solum eum seruabis:qui occidebať:sed eum quoq; qui occidebat.⁋ Nec fiet homo.Tanta uesania laborat hic ut quãuis sæpe moneas;& a proposito dimouere temptes:nunq̃ fiet homo.i.nunq̃ uigebit in eo ratio:qua sola homines sumus:sed in ea psistẽs nunq̃ deponet honorem famosæ mortis:nam quẽadmodum Empedocles dum deus fieri cupit amisit quod hominis ẽ sic & iste insania recitandi dũ optimi poetæ gloriam quærit: eam quã habet:qualiscunq; sit amittit.Nec satis apparet.Tanto laborat furore:ut manifestum sit ex ingẽti scelere: quo dii irati sint puenire:ut accidit oresti & alcmeoni ꝓpter matricidium.Sed tamẽ nõ apparet quod sit hoc scelus: ꝓpter quod uersus dictitet.i.in tãtum furorem inciderit:ut uersus ineptos recitet.Quæ quidem summa est insania:nisi sit ꝓ parentis sepulchrũ uiolauerit:aut incestus quasi impurus mouerit bidental:qd' tangere nõ nisi puro licet. Est autem bidẽtal locus fulmine tactus:sic dicta qd' bidẽtis sacrificio expiať.Alii dicũt bidental templum esse:in quo bidentes sacrificanť.⁋ Clatros.cancellos.⁋ Hirudo.sanguisuga est.

Acronis commentaria in.Q.H.F.Sermonum libros.

SErmonũ libri ideo dicti:quia uili sermone sunt potius q̃ tumenti: siue quia ad ꝑsentes scribuntur Epistolis eni absentibus loquimur sermõe ꝑsentibus. Quãuis igiť hoc opus satyrã esse Horatius ipse ꝓfitetur:cũ ait.Sunt quibus in satyra uidear nimis acer & ultra legẽ tendere opus:tamen proprios titulos uoluit ei accomodare:hos priores duos libros sermonũ posteriores epistolarũ scribens satyra diciť lancis genus tractũ a choro liberi patris:qui est minister uini & epularũ.Satyra istius inter Lucilii satyrã ẽ & Iuuenalis. nã & asperitatẽ hẽt q̃ Lucilius & suauitatẽ q̃ Iuuenalis mixtã in ope suo:deniq; nisi Iuue.scripsisset isto nẽo eẽt melior. Verũtã sciendũ qa satyraꝫ carmẽ prio oium auctoꝝ Lucilio repertũ ẽ:pleriq; satyrã a láce:q̃ plena diuersis frugibus in tẽplo cereris inferť:nomen accepisse dicũt.nã & eã hoc noie appellãt.Ergo & hoc carmẽ ppea satyrã appellauerũt qa ita multis & uariis rebꝰ refertũ ẽ:ut auditẽtes saturet.Alii dicũt ꝓ iõ satyra uocitata est ꝓ ita cõuitia & crimĩa hoium libere iuadat ut saturi hoies .i.ebri.⁋ Qui fit:uñ q̃ũo:ex q̃ cã.⁋ Sortẽ ꝓpositũ: ꝓfessionẽ istitutũ uiuẽdi.⁋ Seu rõ.aut rõne inimꝰ ꝓpositũ uitæ.aut fortũa uerbi gratia:aliqs init ut militet: hoc rõnis ẽ alius de sũmo gradu fœlicitatis ad ima detrusus init docẽdi aut arãdi necessitatẽ: hoc fortunæ ẽ.⁋ Seu sors obiecerit.signate dixit rõ dderit.sors obiecerit.breuiter duas sectas tãgit:nã cũ dicit ratio stoicos tãgit cũ sors epicureos stoici.n.dicũt oĩa rõne fieri:epicurei fortuitu.Cõtẽtus uiuat:illã terẽtii tractat iniam:oẽs nosmet nri pœniteť.⁋ Diuersa.officia.
⁋ O fortũati.hic istabilitatẽ humãæ uitæ carpit.⁋ Iã .g.annis.figurata locutio.⁋ Fractus.debilitatus figurate fractus mẽbra sicut pictus acu chlamydẽ.⁋ Militia est potior.πολεμικωτερον.Quid eni q̃rendũ.⁋ Cõcurritur.confligitur a milite in pugna.
⁋ Momẽto.in puncto tpis.nã cito mori ꝓ bnificio est.
⁋ Agricolã laudat.beatũ appellat.⁋ Iuris.legũ: quia multa gña iuris sũt.⁋ Sub galli cãtu.n.prope galli cãtũ:ut sub noctẽ cura recursat.Sub aũt quotiens tps significat accusatiuo iungimus:quotiẽs locũ ablatiuo.
⁋ Cõsultor.pcunctator.nam interrogator non dr.cõsultus est q̃docet Cõsultor:q̃ discit:⁋ Vadibus.spõsoribus a uadimonio qd' ꝓmittit:is q̃ ad iudiciũ ꝓuocať certo die affutuꝫ.Vades ideo dici ꝓ q̃ eos dederit uadẽdi hẽt ptãtẽ.Extractus ad soluẽdũ uectigal.⁋ Degñe hoc.qui diuersa laudãt de incõstantia.

¶Quin.Hor.Flac.Sermonũ Liber primus.
Satyra prima.

QVi fit mecœnas. ut nemo quam sibi sortem.
Seu ratio dederit : seu sors obiecerit illa.
Cõtentus uiuat:laudet diuersa sequentes.
O fortunati mercatores grauis annis
Miles ait multo iam fractus membra labore.
Contra mercator nauem iactantibus austris
Militia est potior.quid enim:cõcurritur horæ
Momento:cita mors uenit.aut uictoria læta.
Agricolam laudat iuris legumq; peritus.
Sub galli cãtum consultor ubi hostia pulsat:
Ille datis uadibus qui rure extractus i urbẽ ẽ.
Solos fœlices uiuentes clamat in urbe.
Cætera de genere hoc adeo sunt multa loq̃cẽ

¶POR. Qui fit mecœnas ut.n.q.f.f.r.d.f.f.o.i.c.u.Quãuis satyrã esse opus hoc cõfiteať:cum ait: sũt quibus in satyra uidear nimis acer & ultra legẽ tẽdere opus:tamen proprios titulos ei uoluit accommodare:nam hos priores duos libros sermonum:posteriores epistolarum iscripsit.in sermonum libris uult intelligi:quasi apud prælentem . se loqui . Epistolas uero q̃si ad absentes missas.⁋ Qui fit mecœnas.Mirari se ait tantã esse animis hoium inconstantiam: ut oibus aliena sors uitæ magis q̃ ꝓprie:siue eam rõ dederit:siue fortuna obiecerit.Placeat. Qui autẽ circũflexe ꝓnunciandũ.Significat.n.quare.Sicut etiã multi loquunť.Qui fieri põt:ꝓ quõ fieri põt.Signate autem locutus est dicẽs.Rõ dederit:sors obiecerit.⁋ Multa:iam.f.m.l.Frequẽs apud Vir.hæc figura.sic enim diciť scissa comã & oculos deiecta decoros:sic & ipse Horat.Membra sub arbuto stratus.⁋ Quid enim cõcurritur horæ.m.quasi interpellante affectu hoc dicit.& est ẽt consuetudinis nostræ.⁋ Cita mors.u.a.u.l.quasi diuna uẽ iactãtibus austris hoc dr.⁋ Sub galli.c.c.u.h.p.ita dictũ est.ut sub noctẽ cura recursat.⁋ Ille datis uadibus q̃ rure extra.i.u.est qui uadimoniũ ꝓmittere sub satisfactione & in urbẽ uenire coactus est.Vades aũt sponsores dici notũ est.ꝓ qui eos dederit uadere.i.discedere interim liceat.

¶CHRI. Per magna res est illustrissime Guido Feltri & hoibus ac ciuitatibus apprie utilis latina satyra. cuius qdẽ auctor.cũ Lucilius fuisset eã demũ.Q.Hora. eousq; ꝓduxit ut ꝑfecta sane:& absoluta dici possit. Cuius hoĩs sapiẽtissimum a natura consiliũ:exactissimũq; artificiũ:ac deniq; non mediocrẽ doctrinam:ego

huiuſcemodi eſſe puto:ut nemini ex latinis poetis inferior habēdus ſit.i hoc aūt dicēdi genere iure.ni fallor a Quintilia.p̄cipuus dicitur.Mira eſt hominis diſſimulatio in reprehēdendo:atq; in ea re adeo uafer:adeoq; lepore ſalibuſque mentem auditoris occupat:ut dum ſe iocunditate uerborum demulcēdum præbet. nihil acerbum ſuſpicās:non antea in ſe contorta ſpicula aiaduertat q̄ illa intra p̄cordia recepiſſe ſenſerit.℣ Nā cum ſibi propoſuerit:nō hoies maledicēdo uexare:ſed caſtigādo a uitiis ad rectā uiā reuocare nō prius ferrū ignē ue uulneri ſanādo admouet.q̄ ægrotū ita occultis laqueis irretiuerit: ut medicas manus etiā ſi uelit effugere nequeat.Cuius quidem diſſimulationis uel illud inrefutabile teſtimonium nobis ſit.Nam cum duo ſatyra rum uolumina ſcripſerit:utriq; illarum nomen ſubtraxit ne aſperitate tituli perterritos flagitioſos hnmines ab his quæ illis ſalubria eſſe poſſint legendis alienaret.Quapropter & hos duos quos nuper interpretādos ſuſcipimus ſermonum. Alios itidem duos:quos modo clemētiſſimus deus adſit:deinceps interpretabimur epiſtolarum titulo edidit.Vidit enim ſceleratorum ægrotos multis : perturbationibus animos ſimillimos puerorum eſſe:qui niſi mellis ſuauitate decipiantur:ſalubria quidem ſed amara tamen pocula ſumere refu giunt.Quapropter ut plautinum prouerbium eſt.ut nos alliceat altera manu panem oſtēdit:altera lapidem ſed ſalutarem lapidē gerit.Sed de poeta hactenus.Occurrēt enī ſæpiſſime loci:in q̄bus quæ de illo cupimus expreſſius demonſtrare licebit.Quod autē ad ſatyrā attinet:duo illarum genera deprehēdi manifeſtum ē. Eſt enim uetuſta ſatyra fabulæ ſpecies a græcis inuenta a ſatyris diis denoiata:in illa enim ſatyri inducebanť & cani & barbati:& iberbes:& ſylenus pater. Argumentū autē harū fabularū ludis iociſq; refertiſſimū erat. Propterea q; tragœdiis ſæpe in theatris admiſcebať ſatyra:ut ſua iocūditate triſtem illā tragœdiarū ſeuerita tē mitigaret.Hæ igitur perſonæ in ſatyra ridicula inter ſe.ac laſciua iactāt:ut latius ridere poſſimus in iis ; q̄ ad comodiū cæſarem iulius polydeuces ſeu pollux grāmaticus nobilis diligenter ſcripſit. Huius ſatyræ ſcri ptores apud græcos perhibenť.Demetrius nō phalereus ille philoſophus nobiliſſimus. Sed ex Tharſo poe ta ſatyricus:ut Laertio Diogeni placet:& Xenocrati.Itē Menippus ſeruus ut Apuleius &.A.Gelius oſtendunt. Cuius libros.M.Varro in ſatyris imitatus eas latine condidit:quas menippeas appellauit:& Ennius & pacu uius.Sed de hoc genere plura diximus in arte poetica.Secundum uero ſatyrarū genus de quo hoc in loco ſer mo noſter eſt:ſibi proprium latini uendicant:quod ego ex interitu ueteris comœdiæ initiū ſumpſiſſe facile crediderim:nam cum in noua comœdia nemini liceret uitia nominatim carpere:excitatus eſt ex aruncą urbe Lucilius homo:doctus ingenioq; uehemēti & aio libero.Qui cū ſuoq; temporū uaria flagitia æquo aio ferre nō poſſet:hoc nouū poematis genus:i quo acerrime uaria hoīum uitia iſectareť:excogitauit ē ät dicta ſatyra uel aprima.illa & antiqua ſatyra:quia ad ſimilitudinem ſatyrorum peruitia exultent huiuſcemodi poetæ. Siue a ſatyra lāce q̄ referta uariis multiſq; primitiis in ſacrificiis cereris iferebať:& a copia & ſaturitate rei ſa tyra uocabať.Vñ ē illud.Lāceſq; & liba feremus.Varro ät a gne quodā eduli qd' multis rebus refertiebať ſa tyrā dictā putat.Alii dictā putät a lege ſatyra:q̄ uno rogatu multa ſimul ſancit;q;.i.ēt ſatyrica carmia multa ſimul amplectuntur.Huius ſatyræ legis meminit Lucilius.Per ſatyrā ædilē factū qui legibus ulnat.Et Salu, in iugurtha.Deide quaſi per ſatyram ſentētiis exqſitis in deditionem accipit. Nec ſit q̄ neget ſatyrā eſſe quæ a poeta ſcribať : cū ipſe in aliquo loco ita de ſe pferat.Sūt q̄bus in ſatyra uidear nimis acer & ultra legē tende re opus. Appellauit aūt ſermones:ut libri titulo ſtili figurā q̄ ſane humilis ē atq; depreſſa indicaret. Nō ät nos fugit orationē omnē:ſi ciceronē audimus:in contentionē ac ſermonē diuidi.Et contentionē eē oſonem illam quā acurate: & cū meditatiōe ex loco ſuperiore habemus.Cum aūt inter familiares & de familiaribus rebus priuatim orationē ita inſtituimus:ut p uices & loquamur ſimul & loquentes auſcultemus & reſpondeamus: is ſermo appellabit:quoniā uerba uiciſſim ferimus:qd' dicēdi genus in infima figura conuerſetur : placuit Horatio ſatyras ſuas eodē ſtilo ſcriptas ſermones appellare.Eſt ergo huiuſcemodi titulus.Q.Horatii Flacci ſermonū liber prius.Mēs aūt cōſiliumq; poetæ eo tēdit:ut hoies dum uitia iſectanť :meliores reddat.Vir.m ægregius:& platonica diſciplina inſtructus cū nō ſibi ſoli natū ſed ciuibus ſuis cæteriſq; mortalibus quoad p ſtare poſſet;p cōi ſalute inulgilandū ſibi ,ppoſuit.Carmē aūt hexametrū eſt.de quo ſuo loco q̄ digna lectoris cognitiōe duxi:puiribus expſſi.Tuū ät ē illuſtriſſime Guido ea q̄ ad uitæ emēdatiōem nō minori ſapiētia q̄ eloquētia ab huiuſcemodi poeta dicunť:ita percipe:ut aium mētēq; tuā ex tenera ætate adhuc cæreā per pa terna ueſtigia ad ſūmas uirtutes dirigas.Quicqd enī bonæ artiū:q̄bus uita excoliť apud Horati.diſces: id oē accumulatiſſime i parēte tuo deprehendes. Atq; hīc poeta docēdo illic princeps agēdo te:qd' arduū tamen ē parētibus tuis dignū facile p̄ſtabis.Sed iā horatiū ipſū audiamus.Qui fit mecœnas:ut nemo quā ſibi for tem.Sapientiſſime ,pfecto excogitatū eſt a poeta nr̄o ſuarum ſatyrarū initiū.nā uolentem humana uitia rep hendere unde potius exordiri oportuit.q̄ ab humana ſtultitia a qua tāq; a ſuo fonte omnia uitia deriuātur. Quid aūt ſtultius q̄ in uita degēda unumquēq; ſuæ cōditiōis pœnitere? Cum prudētis officium ſit:& ea quæ in ſuo arbitrio ſunt:ita eligere.ut nō ſit deinceps pœnitendum: & q̄a fortuna ita ,pueniunt:ut uitari non poſ ſint æquo oīno aio ferre. Ac deniq; i oībus rebus neq; quicq̄ ſupra naturā noſtrā expetere.neq; quæ cōmunia cum cæteris ſunt recuſare p̄ſertim cum ut ipſe ſapientiſſime in libro carminum affirmat.Leuius fiat patien tia qcqd corrigere nefas:iure igit exagitat uexatq; huiuſcemodi ſtultitiam:qua quidem ex mortalium men tibus ſublata oēs ſimus in ſūma tranquilitate futuri.Arrupte igitur qd' ſatyrorum eſt interrogat:& cum ad miratione requirit.℣ Qui fit.quō fit.Eſt autem q̄ inablatiuo:& q̄a in aduerbium trāſit:circūflectit nomina enim latina monoſyllaba quæ in aduerbium tranſeunt circunflectunť.℣ Sortem.in plurali ſortes ſunt ſpeci es uaticinatiōis:de q̄bus ſuo loco dictum eſt.Dictum & ſortem idem quod caput in pecunia eſſe:in hoc loco intelligimus portionē.℣ Seu rō dederit.i.ſiue ex noſtra cōſultatiōe & electiōe obuenerit.℣ Fors.fortuna.Eſt aūt hæc fors:& ab hac forte.Vir.Forte ſua libycis tēpeſtas appulit horis.Rō in hoc loco ratiocinatio eſt.i.di ſcurſus ai ad ueræ iueſtigandū.Hæc autem ratiocinatio ſi iudicāte mente fiat: nos non fallit:& eſt recta ratio

nec ſeqť pœnitētia facti.Sin aūt ſit ex impulſu appetitus falſo ē rō.Ex quā ea ſæpe facimus quoq; ſit pœniten dū.Quapp eā nūc rōnē intelligit:q̄ appetitu deprauať.℣ Laude.d.ſ.nā ex al ſtultitia quācūq; ſortem ſua me liorē putat.℣ O fortunati.,pbat quod propoſuerat multoq; exēplo.Nā & miles ſortē ſuā exoſus mercaturam laudat:cum iam ſenex laboribus ſufficerenō poſſit.Et mercator cōtra cū tempeſtate iactetur:laudat militiā. Nam unuſq;q; i ſuo artificio icōmoda ſentit & calamitates:quas in alieno nullas eſſe putat .℣ Quid eni.uel ſe ipſum interrogat mercator:uel aliū ſe interrogantem ponit:cui ſic reſpondeat. ℣ Concurriť :nā cum duo exercitus collatis ſignis p̄liū ineunt:concurrere dicunť.Virgi.Ergo inter ſeſe paribus cōcurrere telis Roma nas acies iteq; uidere philippi.Optime aūt uſus eſt iperſonali uerbo:cuius eſt indicare rē paſſim & ab oibus fieri:ut illud itur in antiquā ſiluā.℣ Cita mors. ,pbat quare mercaturæ p̄ſtat militia : nā breui aut mors uenit & oīa breuia:& ſi aſperrima ſint tollerāda uidenť:aut ex uictoria & p̄da ditanť:& a periculo liberanť.℣ Læta q̄ illos lætos reddit.Vel læta.i.uelox.Vir.Vela dabāt læti.℣ Agricolā laudat iuris legū q;.i.ei, partis iuris q; in ſcriptis ē.Nā iuris ciuilis alia pars i ſcriptis ē:ut lex plebeſcitū & hmōi. Alia ſine ſcriptis i cōſuetudie poſi ta:& cōſuetudo ſiue mos appellať.℣ Sub circiter.℣ Galli cātu,q̄ noctis ps eſt:& galliciniū uocať. ℣ Cōſultor q cōſiliū petit.Cōſultus q dat.℣ Datis uadibus:cui neceſſe ē ad certā diē redire in ius:qm̄ uadimōiū fecerat & uades dederat.℣ Vas uadis:ut feſto placet:ſpōſor eſt alterius.i.re capitali & ſiue idē ſupplicium ſubiturus niſi reus ad diē dictā redierit ſiue pecuniā ſubiturus:nitiť teſtimonio ciceronis in tuſculanis.Quoq; alteri cū tyrānus diē dixiſſet mortis:alter ,p amico ad uiſendā matrē ituro uas factus eſt.Magis tñ placet qd' & Varro ni & acroni placere uideo.Vades eē ſponſores rei certo die affuturi:ſiue capitale ſit iudiciū ſiue pecūiarium. Erūt ergo uades ſponſores rei certo die affuturi dicti q; illis datis hēat reus uadēdi ptātē.Vadimoniū aūt eſt huiuſcemodi ſpōſio ut apparet i oīone ,p quintio:ubi lōga ē altercatio:altera parte dicēte uadimonia fuiſſe ſi bi deſerta.Altera nequaq̄ ēt fuiſſe facta & in uerrinis ,pmittūt herbitēſes uadimodiū ſyracuſas eo poſtq̄ uē tū ē: cogunť dare tantū q̄tū erat de capite dēptū.Et hic poeta i alia ſatyra.Quarta iā pte diei.Præterita & ca ſu iā reſpondere uadato debebat:qd ni feciſſet perdere litē.℣ Clamat:& ruſtici morē exprimit:q grādiori uo ce in oībus affectibus ſuis utunť:& aſſeuerationē oſtēdit.Nā q aſſeuerāter aliquid dicūt:uocē eſſerunt. ℣ Lo quacē qd' uitiū eſt.Nā modū excedit i loquēdo:cū loquiť de iis q̄ non oportet:aut de iis q̄ oportet ultra quā oportet nō ſine auditoris tedio loquiť.Neq; ſatiroq; morē obliuiſciť poeta:q ſæpe ex cōparatione aut alia di greſſione aliquem uituperant.Iuuena.Percurram citius quot amauerit hippia mechos.

Delaſſare ualent fabium.te ne morer audi
Quo rem deducam:ſiquis deus en ego dicat
Iam faciam quod uultis.eris tu q modo miles
Mercator:tu cōſultus mō ruſticus. hinc uos
Vos hinc mutatis diſcedite partibus eia.
Quid ſtatis nolint.atqui licet eſſe beatis
Quid cauſę ē.merito qn illis iuppiter ambas
Iratus buccas inflet.neq; ſe forte poſt hac
Tam facilem dicat:uotis ut præbeat aurem.
Pręterea ne ſic.ut q̄ iocularia ridens
Percurram.quanq̄ ridentem dicere uerum
Quid uetať ut pueris oli dant cruſtula blādi
Doctores elementa uelint ut diſcere prima.
Sed tamen amoto quęramus ſæria ludo.
Ille grauem duro terram qui uertit aratro.
Perfidus hinc caupo. miles . nautæq; per oē
Audaces mare qui currunt.hac mēte laborē
Seſe ferre ſenes:ut in ocia tuta recedant
Aiunt:cum ſibi ſint congeſta cibaria:ſicut
Paruula:nā exēplo ē magni formica laboris:
Ore trahit quodcūq; pōt: atq; addit aceruo
Quē ſtruit haud ignara ac nō icauta futuri.

¶ ACR. Delaſſare.i.ualde laſſare ita fūt multa ut ſi uelit hæc enumerare hō garrulus nimiū fatiget. fu it tamen Fabius eques romanus narbonēſis.Qui ali quos libros ptinētes ad ſtoicā phiā cōſcripſit . hic aūt Fabius pōpeianas ptes ſecutus eſt:& cū Ho.de diſci plinis ſæpe cōtēdit.iō ait loq̄cē : magna breuitate oc currit quattuor ſponis:ut intelligas quouis trahi poſ ſe.℣ Audi quo rē.d.quid uolo dicere quia oēs querū tur de ,pfeſſionibus ſuis: & nemo uult eas deſerere. ℣ Qui mō miles.deeſt eras.℣ Quid cauſæ ē merito quin illis iuppiter ambas.℣ Ira.b.i.qua cā iuppiter iu re nō inflet contra eos buccas ſuas.i.iraſcať & expuat in facies eoq;:& promittat ſe poſt hac præces eorum non admiſſurum:ordo.quid cauſæ eſt quin iuppiter merito iratus inflet ambas buccas illis:uel quid cau ſæ eſt quin iuppiter merito iratus dicat neq; iam fo re ſe facilem poſthac:ut præbeat aurem uotis.℣ Buc cas inflet.propter iracundiam:quod eſt idignationis ſignum.℣ Præterea ne ſic ut qui.i.r.Ne quēadmodū qui iocularia narrat ridens percurrit: & ego ridens p curram quod cœpi audi : quia ratione cœpi: ordo p̄ terea ne ſic pcurrā ut q ridens pcurrit iocularia:quāq̄ quid uertat uerū dicere ridentem.℣ Quāq̄.deeſt au di quia rationem cœpi. Senſus eſt : quamq̄ lætitiam ad ueritatē deſcēdam obeſſe nō poſſit.Sicut cruſtulis infantes a litteris non impediatur.Siue ſic.℣ Quam uis & ridentē licet ueq; dicere:ut riſus remedio duri tiæ fit:quæ dicentē uera ſequiť:ne aſpere audiatur q uerum dicam.℣ Olim:nonnunq̄ interdum .℣ Cru ſtula placētas:cruſtula q̄do neutraliter dicimus edu lia ſignificamus:ut Virgili.℣ Et uiolare.m.m.a.o.fa talis cruſti:quādo fœminino fragmēta ſignificamus: ut idem Virgili.Concreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ.℣ Amoto ludo.iocularibus rebus.℣ Seria ne ceſſaria.℣ Terram qui uertit aratro:qui ruſticæ uitæ ſtudet.℣ Hac mente.hoc conſilio:hoc ppoſito.℣ Aiunt ideo dicunt ſeſe a prima ætate laborare:ut habeant in ſenectute.℣ Cibaria.uiatica.alimenta.Nā exemplo pa renthesis eſt.℣ Magni formica labo.Magnum antitheton:paruula magni laboris.

¶POR. Loq̃cē delassare ualēt Fabiū. Fabius maximus narbonēsis eq̃stri loco natus. Põpeianas ptes secutus aliquos libros ad stoicā disciplinā ptinētes cõscripsit. ⁊ Eris: tu q modo miles mercator. ⁊ Tu consultus modo rusticus eleganter affecta ambiguitas: Nā cū p̃dixerit a milite mercatoris fortē laudari & a mercatore militis: itē a iurisperito rusticī: & ab hoc illud: ita subiunxit dictionē: ut cuiusuis libeat̃ sit in omnes personas sensum reducere. Quid causæ est merito quin illis iuppiter ambas iratus buccas inflet. Quin nunc significat quo minus: Sensus est. aut nulla causa est nec ratio querelis: quominus illis iuppiter sit iratus. Præterea ne sic ut qui iocularia ridens pcurram. Ordo & sensus. Præterea nec sic iocularia pcurram: ut qui ridens iocularia percurrit: ita & zeugma est: & etiā cum percurram & percurrit nõ assumimus: in hoc sylepsis est ut pupuetis olim dant crustula blandi doctores: crustula: & Lucillius dixit. Inflaui crustula solus. Olim autem nunc pro interdum: ac non nunq̃ positū est. ⁊ Per omne audaces mare qui currunt. Proprie currūt: ut uastū caua trabe currimus æquor. ⁊ Cum sibi sint congesta cibaria. Cum sibi sint quæ ad uitam tollerandam possunt satis esse. ⁊ Sic. paruula: nam exemplo est magni formica laboris ὑποτιθετον paruulæ enim magnum.

¶CHRI. Fabiū aūt hūc ex narbonēsi, puincia eqtē romanū fuisse ferunt stoica disciplina ibutū: & qui põpeanas partes secutus sit: & uir cõtentiosus in disputãdo: & poetæ aduersarius fuit. ⁊ Ne te morer: ne multis exemplis ultra modū detineā. ⁊ Quo deducā rē. qd concludā. ⁊ Eris: mira elocutio & ornata expolitio: ut q lõgiuscule narrauerat: breuissime simul & lucidissime repetat. Ac paterfaciat: ac demõstrat idē euenire pturbatis aīs: qd' egrotis corpibus: nā ut illa mutatiõe locorū minime conualescūt: sic neq; aī stultor̃ artis mutatione pturbatiõis uarias q̃bus cruciāt. exuere pñt. ⁊ Discedite mutatis partibus. Mutatis sortibus uestris: nā supra dixerat: ut nemo sibi q̃ sortē. Sūma ergo stultitia, ut ēt si adeo liceat deponere qd' oderant: & assumere qd' desiderabāt: tñ nõ magis tranqlli q̃ hactenus fuerint futuri sint. ⁊ Licet esse beatis. Nā qa similes casus copulat ēt dr̃ recte uobis licet eē beatis. ⁊ Buccas: ptes sunt oris: q̃ spiritu a pulmõe reuocato & oppressis labiis retēto inflant. Solēt aūt irati uehemēter inflari. Quapp ambas dixit buccas ut sūmope iratū demõstraret iouē q ēt miet̃ deiceps nõ se tā facilē illis p̃bitur̃: ut det: qd' petāt. ⁊ Votis: cupiditatibus. ⁊ Ne sic. s. dicā. q. d. nolo ita ridens hæc narrare: ut iocularia & nõ seria pferre uidear. Videt̃. n. iā illa sua insinuatione pueniſse: quo cupiebat. Quapp auditore iā p̃occupato in apertā indignationē prorūpit: ita tñ ut ēt ridēdo uera pferri posse affirmet. Nec dedecere risu grauia pertim circa initia tractare. Nā ut pedagogi puerulos ad prima elemēta addiscēda quibusdā suauioribus escis alliciūt: ut illa uoluptate laborē discēdi pferant: ita & satyr̃ ridicula admiscere decet: ut ea iocū ditate delinitus auditor: q̃ sibi acerba futura sunt patiēter audiat. Quod ab horatio obseruari iā a principio ondimus. ⁊ Crustula: Crusta inueniē & crustū crusta in gñe fœminino est pars exterior rerū: q̃ non edunt. Vñ incrustare marmore dicimus parietes: q externe tabulis marmoreis uestiunt. Sic Iuuena. Heliadū crustas inequalesq; beryllos. Crustū aūt est eor̃ q̃ edunt. Virg. Et uiolare manu: malisq; audacibus orbē Fatalis crusti. Hinc fit crustulū Iuuēa. Nos colaphū icutimus lambēti crustula seruo. ⁊ Sed tñ amato. Auditorē ex ridiculo negligētiorē factū rursus excitat. cū seria se dictur̃ polliceat̃. ⁊ Ille grauē. iure stultitiā tanq̃ oīum uitiorū radicē uitupauit. Nūc āt ex oibus q̃ inde oriunt̃ uitia uitiū auaritiæ repēdit a quo infinita alia uitia manāt: & quo hoies & sibi & reliqs oibus nocēt. Hoc aūt sub specie bõi mētes nostras obrepit. nā cū oēs hoies se ea gra labores difficultatesq; oēs sufferre dicāt: ut inde in senectute partis frui: & ocio esse liceat: auaritia ide obstricti q̃to plura acq̃ fuerit: tāto plura sitiūt: & cū iā ea assint q̃ sufficiāt: tñ illis frui nõ patiant̃ dicunt̃. n. se formicæ exēplū seq: q̃ in æstate memor hiemis: in q̃ nihil agi licet: grana p calorē acumulat: q̃bus deide in frigoribus frui possit. Verum isti partis nõ fruūt̃ ut formicæ: sed pp auaritiā abstinēt. ⁊ Perfidus. fraudulētus in rebus uēdēdis. Caupo ꝓprie est q uinū uēdit. Nam κάπηλος græce dicit: & πῶλος uinū significat. Sed & q similia uendūt caupōes quoq; dicunt̃. ⁊ Vt in. o. r. iccirco tuta quia paratis necessariis usq; ad finē uitæ pñt tuto in ocio degere. ⁊ Haud ignara & nõ incauta. Hæc aūt scit & cauet nõ rõne: ut hõ: sed sua natura duce. Formicæ āt simulachra hñt demarchiæ. i. popularis status: quēadmodū apes monarchiæ. Nam ille per magistratibus: hæ per regem rem administrāt. Semina arrosa condunt: ne fruges exeant. Madefacta imbre proferrunt & siccant. Operantur & noctu plena. Et quoniam ex diuersis conuehuntur terra alterius ignara certi dies ad cognitionem mutuam nundinis dantur. Tunc diligens cum obuiis cõcursatio: & quædam collucutio ac percunctatio: & ut homines mortuos sepeliunt: in regione septentrionali indorum e cauernis aurum egerunt ipsis color fœdus magnitudo luporum qui in ægypto sunt. Erutum ab iis tēpore hiberno indi æstate furant̃: illis per calorem in traniculos conditis. Quæ tamen odore excitatē q̃uis in uelocibus camelis fugientes. consequuntur & lacerant. Dicitur autem formica a ferendo: q̃ nullum animal frequētius põdera conuehat: neq; si mensuram corporis respicias maiora. Verum ut ad rem redeam mentiunt̃ huiuscemodi uiri q̃ formicas imitent̃. Nā formicæ q̃runt quidem: sed quæsitis deinde utuntur.

¶ACR. Inuersū. mutatū. iclinatū i hyemē magnū epitheton anni: ut uertit̃ interea cœlum & ruit oceano nox qd' semp ānus uertit̃ & uoluit̃: maxie āt pluuiæ & frigora commouentur cum sol in aquarium uenerit hoc autem fit. xvii. kalen. februa. ⁊ Patiens: contenta. ⁊ Cum te. inuadit auarum hominem. ⁊ Dimoueat: cessare faciat uel ꝓhibeat a negocio. ⁊ Quid iuuat im. cum omnia facias propter argentum o auare quid te iuuat cum hoc defoderis in terram. ⁊ Quasi antiphora est: ut dicat auarus: si cœpero argento hoc uti redit ad assem: hoc est ad exiguum. ⁊ Timi-

Quæ simul iuersū cõtristat aquarius annū:
Non usquam prorepit. & illis utitur ante
Quæsitis patiēs. cum te neq; feruidus æstus
Dimoueat lucro: neq; hyēs: ignis. mar̃ ferrū
Nil obstet tibi. dum ne si te ditior alter.
Quid iuuat immensū te argēti põdus & auri
Furtim defossa timidum deponere terra?

Quod si cõminuas uilē redigatur ad assem
At ni id fit. qd hēt pulchri cõstructus aceruꝰ?
Milia frumenti tua triuerit area centum
Non tuus hoc capiet uenter plusq̃ meus. ut si
Ræticulū panis uenales inter honusto
Forte uehas humero: nihilo plus accipias q̃
Qui nil portarit. uel dic qd referat intra
Naturæ fines uiuenti iugera centum? an
Mille aret: āt suaue ē ex magno tollere aceruo:
Dū ex paruo nobis tatūdem haurire relinq̃s
Cur tua plus laudes cumeris granaria nr̃is:
Vt tibi si sit opus liq̃di non amplius urna
Vel cyatho. & dicas magno de flumīe mallē.

dum te. s. ut in arte poetica. Quærit & inuentis miser abstinet ac timet uti. ⁊ Triuerit. si deest. ⁊ Vt si retilū pāis. Quēadmodū iter seruos plurimos q portat panis ræticulū: nõ plus accipit q̃ is: qui nihil portat: ita tuus uēter nõ plus accipiet q̃ meus: q̃uis nõ mlta possideā. ⁊ Reticulū. retæ quo in urbe panis inter uenales seruos portari solet. ⁊ Vēales suos. ⁊ Referat. expediat. pficiat. ⁊ Intra. n. f. u. naturæ fines sunt ut satis sit hoi q̃ ēt exiguo cēsu cõtigere põt. ⁊ Qd' tm̃ ē q̃tū capit uēter hois p naturā. i. cū naturæ fines nõ possis excedere magnitudīe diuitiar̃: qa oio ē naturæ legibus seruiendū qd tibi ꝓdest late posidere. ⁊ Nūq d iõ. qa hēs cētū milia modios pl̃ potes comesse q̃ ego q habeo centū modios. ⁊ At suaue est: obiectio est. ⁊ Dum ex paruo. iterum interrogat quasi cõtentio inter duos dialogismos. ⁊ Haurire. accipere. cõsumere. ⁊ Relinquas. cõcedas. ⁊ Cur tu plus. cumerā dicimus uas ingens uimineum: in quo frumenta conduntur. Sic ipse alibi. ⁊ Forte p angustā tenuis uult pecula rimam. Reserat in cumeram frumenti. Siue incumeræ dicunt̃ uasa fictilia similia doliis ubi frumentum suum reponebant agricolæ. tertio modo cumere dicuntur uasa minora: quæ capiunt quinq; siue sex modios: quæ lingua sabinorum trimodiæ dicuntur. ⁊ Vt tibi si sit. o. sensus est. ita stultus est quisquis ex magnis diuitiis uult sumere quod ad uitam possit sufficere: ut ille cui cum certus modus aquæ sit necessarius malit eum de flumine q̃ de fonte haurire breuiore. ⁊ Liquidi. liquoris.

¶POR. Inuersum annū. perpetuū epithetō ē anni: qa ī se semp uertit̃. i. reuertit̃. Maxime autē sole ī aquario. cõstituto tēpestates horrēdæ & frigora ingentia solēt eē Sol aūt trāsit ī aq̃riū. xvii. calē. febr. ī eo ē diebus triginta usq; in. xvii. calē. Mar. ⁊ Et illis, u, a. q. s. Sapiens absolute dr̃ est enim nomē nõ participiū: ut si diceret qui ante: nõ eni illis sapiens. ⁊ Quid. i. i. te. a. p. & a. sensus est. Cū tāto studio pecuniā quæras: qd te delectat eadē pecūia. nõ uti: sed defossam in terrā seruare. ⁊ Quod si. c. u. r. a. a. Hor. auari rñsum dicētis: ne si defossā pecuniā seruet futurū. ut eā usq; ad assem consumet. ⁊ At ni. id. f. q. h. p. c. a. iterꝗ iterrogantis poetæ hæc uerba sūt quor̃ sēsus ē. Quid ergo uoluptatis erit in pecūia acq̃sita: si nõ ipēdis: cū usus eius ad nos ptineat recōdit pinde ē ac si nõ hēat̃. Vt si reticulū panis uenalis. Sensus est. quēadmodum inter uenales pueros qui panis portabit non: plus accipiet q̃ qui uacuus ambulabit. Similiter q̃uis plus laboraueris in acqrendo: factus cum sis pecuniosus: non plus uenter tuus recipiet q̃ eius q exiguā possidet. ⁊ Intra. n. f. u. hoc est legibus naturæ seruēti. Sensus ē aūt: cū naturæ leges nemo possit excedere diuitiar̃ magnitudīe qd ꝓdest late cupe & possidere. ⁊ At suaue est. e. m. t. a. Respondentē facit auarū; aut ipse poeta p ὑποφορᾶν hoc dicit. ⁊ Dum. ex. p. n. t. h. r. poeta auaro rñdet dicēs nihil iteresse ex magno an paruo aceruo haurias cū satiãdo uentri nostro nõ multū ac tātū dē opus sit. ⁊ Vt. t. si. f. o. l. n. a. u. Liq̃di absolute: hoc ē aquæ: & ē sensus suauissimæ cõparatiõis. ait. n. ita stultum esse ex magnis potius uelle q̃ ex paruis diuitiis sumere rñ uētrē impleas: ac si desideres: urnam aquæ uel cyatum & malis eam ex magno flumine haurire q̃ ex fonticulo.

¶CHRI. Aquarius mutat annū inuersū. i. mutat q̃litates ānī: dū illas iuertit. i. i cõtrariū uertit. Alioqn nõ quadraret. qa aquarius nullū ex quatuor anni tpibus inchoat: cū uer ab ariete: æstas a cãcro: autũnus a libra hiems a capricorno icipiat. Sed posuit aquariū ꝓ pluuiis: q̃bus formicæ uehemēter ipediūt̃. Aquarius capricorno succedit: & domiciliū est saturni. Fiūt aūt ingētes pluuiæ cū coniunctio planetar̃ incœpit ab aquario & transeat in pisces: ut docet albertus magnus. ⁊ Cum te. tu neq; unq̃ cessas ab opere. neq; parto frueris. Formica uero cessat: & parto utit̃. ⁊ Quid iuuat ī mensū disputāt phi quædā eē utilia: quædā uero bona. & bõa q dē pp se expeti: ut est fœlicitas ut uirtus. Nam hæc & si nihil aliud afferāt: tñ pp se sūt expetēda. ⁊ Vtilia uero nisi in usum ꝓducant̃ nihil est pp qd' expetant̃. Diuitiæ aūt nõ bona sunt: sed utilia: ergo nõ sūt expetēda nisi pp usum. Stultissimus igit̃ q nõ ut utat̃. sed ut congerat illas q̃rit. ⁊ Quod si cõminuas. Ponit qd illi timēt & qd' auaritiā sibi obiicientibus rñdeant. ⁊ Vilē. parua pecunia est ꝓpeaq; dixit uilē. Nam aliter intelligimus assem pro toto patrimonio: cuius partes duodecī sunt. i. uncia ab uno: q̃ una sit ex. xii. partibus. Sextās due unciæ q̃ sit sexta pars quadrans tres unciæ quæ quarta sit pars. Triens q̃ttuor: q̃ tertia sit pars. ⁊ Quincunx qnq; unciæ. Semis. i. sex unciæ q̃ sint dimidiū assis. Hemis enim apud græcos dimidiū significat: & latini ita ad se transtulerunt. ut aspirationem in. l. mutauerint. Septuns. i. septem unciæ. Bes olim des quasi dempto triente. i. demptis quattuor unciis. Nā si ad octo uncias q̃ bes significāt: quattuor addantur: erit totus assis. Dodrans nouē unciæ: q̃ sit dēptū q̃drās. Dextās. x. q̃si dēpto sextāte. Deunx. i. undecim unciæ dēpta uncia. ⁊ Quid habet pulchri. Ex sua stultitia loqt̃: q putet summū bonū eē ī maximo cumulo diuitiar̃. ⁊ Milia frumēti. Deest siuel q̃uis: nā plæpe subtrahūt dictiões q̃ subintelligunt̃ poetæ. Vir. Galli p dumos aderāt arcemq; tenebāt. i. pene tenebāt. Iuue. Græculus esuriens in cælū iusseris ibit. i. si iusseris. Ergo q̃uis tua area triuerit centū milia. i. ingentissimū numerū frumenti: tñ hoc. i. pp hoc tuus uenter nõ capiet plus q̃ meus. Vt sit snia: cum natura pauco contēta sit: ita saturabor ego ex hoc meo paruo: ut tu ex tuo magno. Estq; hoc simile illi qui inter seruos uenales ræticulū. i. perā ex retibus factā plenā pane portet. nā nõ ꝓpea plus panis assumet in cimo: q̃ q nihil portarit. Ergo qd refert cētū an mille iugera agri possidemus si cētū satis sūt. Est. n. stultitia sūma si ti-

bi opus sit parua aquæ mensura q̃ras potius de magno flumie q̃ de paruo fonte haurire. Nã cũ de magno flumine cupis: periculũ est ne in illud prolapsus fluctibus tractus mergaris. Ergo est inde hauriendũ: ubi neq; ita parua aqua sit ut turbet ex limo neq; tanta ut demergaris. Sit igit tua res familiaris: nõ ita angusta: ut in lordibus uerseris: neq; ita magna ut sollicitũ te sp teneat. ¶ Cumera. uas uimineũ est uel ut placet acrõi etiã ficti le in quo frumentum rustici condebant.

¶ACR. Eo fit: ex inde fit: ut multi pp auaritiã periclitent. ¶ Copia. multitudo: ut respicio: & q̃ sit me circũ copia lustro: ordo copia plenior iusto. ¶ Plenior: maior. ¶ Iusto. moderato. sufficiẽti. i. ultra usũ plusq̃ oportet. ¶ Cũ ripa. cũ securitate sua: uel domicilio. i. sede auferat eos piculũ. ¶ Auulsos. raptos. ¶ Ferat. demergat. ¶ Aufidus: apuliæ fluuius cũ ipetu fluẽs: sed nũc p periculo posuit. Quãto ẽ: o quãtũ sufficit. ¶ Limo. pro eo qd ẽ pturbata uita. ¶ Neq; u. a. in. u. in. nõ cadit i periculũ: nec nimia mole obruit raptus aquæ ipetu: hic allegoricos docet paucis cõtẽtũ: neq; sordidos q̃stus sectari neq; iplicari periculis. ¶ At. b. p. maior. ¶ Decepta. c. fi. falsa opine aut inepta & inani cupiditate. ¶ Falso. c. p eo qd ẽ falsa cupiditate & notãdũ cupidinẽ genere masculino p cupiditate noue oino: ita multi hoies praua cupiditate oppressi dicũt appetẽdã esse maximã pecuniã cui deferẽt pcipue. ¶ Nil. f. ẽ. i. dicit q; nunq̃ satis diuitiæ cõgerant p mõ. n. earũ & psonis deferẽt honor: auarus ideo plus uult hẽre: qa cumulus diuitiarũ grãdẽ hoiem cõgeminat. ¶ Quid f. i. si talis ẽ ut ab hac persuasione remoueri nõ possit permitte eũ miserũ esse. qd. n. facias ei q talis est: libenter miser est q. p uoto suo magno labore q̃rit maximã pecuniã. ¶ Quatenus. q̃diu. ¶ Vt. q. m. a. de timore ait athenienſi qui cũ odiũ pecuniæ generi humão indixisset: ipse tamen pecunia sua lætatus est: qui solebat populos ingressos theatrum bene meritis plaudere malos exhibilare uel aliter: quando donabat munus pauca donabat: & a populo sibilũ patiebat. ¶ Cõtemnere. nõ curare de obloquiis populi. ¶ Simul ac nummos contemplor: considero conspicio. ¶ Tantalus a labris. f. ẽ. auaros ait pœna urgeri: q̃ tãtalo fabulæ ascripserunt. sed commendandum est hoc pronũciatione. uult autem hoc dicere: q; similis est tantalo qui habet pecuniam & non utitur: quia quemadmodum tantalus nõ potest uti præsentibus ita neq; auarus: sed ille a furiis iste sua uoluntate prohibet. ¶ Captat. desiderat. cupit. ¶ Inhians. timens. sollicitus: quidam stupens gaudio accipiunt. ¶ Et tanq̃ parcere scribis: bene sacra in cõparatione & picturam introduxit: unde nihil ad q̃stum adimi põt: nã ex una pte religio prohibet: ex altera tm̃ ars sine fructu intuentiũ aios quoq; illudit. ¶ Aut pictis. n. g. t. Elegãter tales ait auaris esse diuitias ac si pictæ sint tm̃: q̃ p auaritiã tangi nõ pũt: qd interest inter abstinentiã & picturã: nisi ut usu tm̃ fruaris. ¶ Nescis. q. u. n. increpat auarũ usum pecuniæ ignorantem. Emphasis est ad quos factus est usus nummus nescis.

¶POR. Eo fit plenior ut si quos delectet copia iusto. Per allegoriã diligẽtissime hoc est dictũ eos qui magnas diuitias appetant: cũ paruæ illis ad uitã tuẽdã possint sufficere: plerũq; ipsam acq̃rendi cupiditatẽ illis causã exitii esse. Aufidus aũt amnis in apulia est rapidissimus: iõq; acer nũc dictus. ¶ At q tãtuli eget quanto ẽ opus is: neq; limo turbatã haurit aquã. Perseuerat i allegoria. ¶ At bona pars hoium. Bona nũc p magna dictũ ut sæpe Ennius & alii ueteres. Quid facias illi iubeas miseq; esse libẽter. Relinque eũ inquit qui miser sit qm̃ diduci ab hac opiniõe nõ põt quominus putet tanti esse unũquẽq; q̃tas diuitias hẽt. Pop. me sibilat: belle qui a sibilat: p̃dixerat paulo post intulit plaudo inde aũt hoc dictũ est q; malos principes theatrũ ciuitatis ingressos populus exhibilabat. Bonos autẽ plausu excipiebat. ¶ Tantalus a labris sitiens fugientia captat flumina pœna quam fabulæ tantalo ascripserunt auaros urgeri ait: quia ut ille quia inter aquas sitiat: ita hi abstinentes a pecunia: quam possident: egẽtibus similes fiant. Sed uenusta pronunciatione exprimenda est. Et tãq̃ parcere sacris: cogeris. Ordo ẽ: & tãq̃ parcere sacris cogeris. ¶ Aut pictis tanq̃ gaudere tabellis. Elegãter tabellis similes esse diuitias suas auaris ait: cũ iis nõ utant: ac si eas pictas habeant.

¶CHRI. Sordidus. auaro. ¶ Sibilat. sibilo explodit & deridet. ¶ Tãtalus. huio fabula narrata ẽ. sed qd aliud sibi uolũt poetæ: cũ hũc i tãta potus cibiq; copia famescere ac sitire fingũt nisi auaq; exprimere: q̃ cũ multa iã accumulauerit: tm̃ ex cupiditate plura coaceruandi nõ audet tm̃ sumere: ut famẽ. sitimq; a se pellat. ¶ Captat. eape multotiẽs tẽtat. Mutato noie: nã sub noie tãtali allegorice auaro itelligit. ¶ Indormis. i. recubas sup diuitias ne tibi subripiãt. ¶ Inhiãs uehemẽter cupiẽs: qd ẽ auari. Hiãt pprie est os apit. Sed qm̃ q uehemẽter ẽcupiũt ore. apto aparẽt: hiãt cõcupiscẽt dicius. ¶ Et cogeris. ab auaritia. ¶ Parcet. abstiet neq; uti. ¶ Tãq̃ sacris tãq̃ si sacra eẽnt. nã q̃ sacra st: i usũ nostrũ assũi nefas ẽ. Pictis: picturã iccirco adhibemo ut illa oculi delectẽt. Vir. atq; oculos pictura pascit inãi diuitiæ ãt parãt nõ ut pascãt oculos: sed ut corpo alãt & uestiãt. Nescis quo ualeat. i. pp q; sit i existimatiõe. nã nõ ẽ pp se: sed ut illo utãur. ut emãt necessaria: aut ẽt paulo supra necessitatẽ. At auaq; iuuat ea cõgerere: pp q̃ in assidua sollicitudine cõstitutus: & domesticos & externos fines timeat.

Quam ex hoc fõticulo tãtũ dẽ sumere, eo fit
Plenior ut si quos delectet copia iusto,
Cum ripa simul auulsos ferat aufidus acer,
At qui tantuli eget q̃to est opus, is neq; limo
Turbatã haurit aq̃, neq; uitã amittit in undis
At bona pars hominũ decepta cupidine falso
Nil satis est: inqt quia tanti, quãtũ habeas sis
Quid facias illi, iubeas miserũ esse libenter:
Quatinus id facit, ut quidã memorat athẽis
Sordibus ac diues populi contemnere uoces
Sic solitus, popul⁹ me sibilat, at mihi plaudo
Ipse domi: simul ac nũmos cõtemplor i arca,
Tantalus a labris sitiens fugientia captat
Flumina, quid ridens, mutato nomine de te
Fabula narratur, congestis undiq; saccis
Indormis inhians, & tanquã parcere sacris
Cogeris, aut pictis tãquam gaudere tabellis
Nescis quo ualeat nummis, quẽ præbeat usũ

Alias: sordida:

Alias: ridens: ⊙

indixisset: ipse tamen pecunia sua lætatus est: qui solebat populos ingressos theatrum bene meritis plaudere malos exhibilare uel aliter: quando donabat munus pauca donabat: & a populo sibilũ patiebat. ¶ Cõtemnere. nõ curare de obloquiis populi. ¶ Simul ac nummos contemplor: considero conspicio. ¶ Tantalus a labris. f. ẽ. auaros ait pœna urgeri: q̃ tãtalo fabulæ ascripserunt. sed commendandum est hoc pronũciatione. uult autem hoc dicere: q; similis est tantalo qui habet pecuniam & non utitur: quia quemadmodum tantalus nõ potest uti præsentibus ita neq; auarus: sed ille a furiis iste sua uoluntate prohibet. ¶ Captat. desiderat. cupit. ¶ Inhians. timens. sollicitus: quidam stupens gaudio accipiunt. ¶ Et tanq̃ parcere scribis: bene sacra in cõparatione & picturam introduxit: unde nihil ad q̃stum adimi põt: nã ex una pte religio prohibet: ex altera tm̃ ars sine fructu intuentiũ aios quoq; illudit. ¶ Aut pictis. n. g. t. Elegãter tales ait auaris esse diuitias ac si pictæ sint tm̃: q̃ p auaritiã tangi nõ pũt: qd interest inter abstinentiã & picturã: nisi ut usu tm̃ fruaris. ¶ Nescis. q. u. n. increpat auarũ usum pecuniæ ignorantem. Emphasis est ad quos factus est usus nummus nescis.

¶POR. Eo fit plenior ut si quos delectet copia iusto. Per allegoriã diligẽtissime hoc est dictũ eos qui magnas diuitias appetant: cũ paruæ illis ad uitã tuẽdã possint sufficere: plerũq; ipsam acq̃rendi cupiditatẽ illis causã exitii esse. Aufidus aũt amnis in apulia est rapidissimus: iõq; acer nũc dictus. ¶ At q tãtuli eget quanto ẽ opus is: neq; limo turbatã haurit aquã. Perseuerat i allegoria. ¶ At bona pars hoium. Bona nũc p magna dictũ ut sæpe Ennius & alii ueteres. Quid facias illi iubeas miseq; esse libẽter. Relinque eũ inquit qui miser sit qm̃ diduci ab hac opiniõe nõ põt quominus putet tanti esse unũquẽq; q̃tas diuitias hẽt. Pop. me sibilat: belle qui a sibilat: p̃dixerat paulo post intulit plaudo inde aũt hoc dictũ est q; malos principes theatrũ ciuitatis ingressos populus exhibilabat. Bonos autẽ plausu excipiebat. ¶ Tantalus a labris sitiens fugientia captat flumina pœna quam fabulæ tantalo ascripserunt auaros urgeri ait: quia ut ille quia inter aquas sitiat: ita hi abstinentes a pecunia: quam possident: egẽtibus similes fiant. Sed uenusta pronunciatione exprimenda est. Et tãq̃ parcere sacris: cogeris. Ordo ẽ: & tãq̃ parcere sacris cogeris. ¶ Aut pictis tanq̃ gaudere tabellis. Elegãter tabellis similes esse diuitias suas auaris ait: cũ iis nõ utant: ac si eas pictas habeant.

¶CHRI. Sordidus. auaro. ¶ Sibilat. sibilo explodit & deridet. ¶ Tãtalus. huio fabula narrata ẽ. sed qd aliud sibi uolũt poetæ: cũ hũc i tãta potus cibiq; copia famescere ac sitire fingũt nisi auaq; exprimere: q̃ cũ multa iã accumulauerit: tm̃ ex cupiditate plura coaceruandi nõ audet tm̃ sumere: ut famẽ. sitimq; a se pellat. ¶ Captat. eape multotiẽs tẽtat. Mutato noie: nã sub noie tãtali allegorice auaro itelligit. ¶ Indormis. i. recubas sup diuitias ne tibi subripiãt. ¶ Inhiãs uehemẽter cupiẽs: qd ẽ auari. Hiãt pprie est os apit. Sed qm̃ q uehemẽter ẽcupiũt ore. apto aparẽt: hiãt cõcupiscẽt dicius. ¶ Et cogeris. ab auaritia. ¶ Parcet. abstiet neq; uti. ¶ Tãq̃ sacris tãq̃ si sacra eẽnt. nã q̃ sacra st: i usũ nostrũ assũi nefas ẽ. Pictis: picturã iccirco adhibemo ut illa oculi delectẽt. Vir. atq; oculos pictura pascit inãi diuitiæ ãt parãt nõ ut pascãt oculos: sed ut corpo alãt & uestiãt. Nescis quo ualeat. i. pp q; sit i existimatiõe. nã nõ ẽ pp se: sed ut illo utãur. ut emãt necessaria: aut ẽt paulo supra necessitatẽ. At auaq; iuuat ea cõgerere: pp q̃ in assidua sollicitudine cõstitutus: & domesticos & externos fines timeat.

¶ACR. Panis emat: diffinitio qbus rebus necessarii sunt nũmi. ¶ Adde quis humana. f. d. n. n. idest adde etilla qbus negatis dolet natura hoium dicit aũt balneum usumq; mulieris & alia hmõi. quibus aut frigus aut fames repellit. ¶ Doleat: ægre ferat. ¶ An uigilare: quæ patiunt auari. ¶ Cõpilent: expolient cõpilare dicũtur milites: q occisis qbusdã inignia in bello tollũt. ¶ Hoc iu. sp timere. sp sollicitum esse: quæ tu bona iudicas. ¶ Horũ sp ego op. p. esse. b. Sic bonoq; pauperrimus: ut diues opũ. Ego sp opto ægentissimus esse neq; habere hæc bona: quæ mihi afferãt cruciatũ. ¶ At si cõdolui. t. f. c. Tentatũ. aere aut aqua uexatũ. i. si tentatũ corpus tuũ frigore: aut alio casu cõdoluerit: nemo te optabit cõualescere. ¶ Habes. q. af. q ppe te sedeat p̃stans tibi curã. ¶ Fomẽta. p. fomẽta dcã q; ægritudinẽ fouẽt inde fomites dicti q; flãmas foueãt. Suscitet. i. sanũ faciat. ¶ Miraris cũ. t. a. p. o. p. miraris te odio eẽ: cũ tu oi argẽto postponas. i. miraris si nẽo te amat cũ oibus re b9 ppõas argẽtũ: hoc ẽ cũ post argẽtũ põis oia. ¶ At si. c. ĩesus ẽ: at si cognatos: quos tibi gratuitos natura cõcessit amicos in humanitate tua tibi deuinxeris ita uideris operã pdere: ut ille q asino uelut equo uult uti: de asino ãt puerbiale ẽ. Aliter an si uelis aliquo obsequio aliqua sedulitate cõciliaer tibi tuos affines pdes operã sicuti is q uult docere asinũ currere. Nã qui in cursu exercet asinũ pdit operã: qa exercendus equus est sicut opam perdit: qui uult asinum frenis regere: ut uice equi fungat: ita ẽt perdit studium diuitiarũ: q sine aliquo beneficio amicos sibi uult retinere. ¶ Nullo natura labo. q. t. d. r. u. Qui nullo nostro labor: nulla industria nobis nascunt propinqui. ¶ Parentem. famulantem. ¶ Deniq; fit finis quærendi. Sensus postremo cum aucta sit pecunia tua minus iam debes paupertatẽ metuẽre: & labor tuus finẽ dẽt accipere cum hẽas acq̃sitũ q̃tũ optaueras: hẽs. n. ait q̃tũ auidus fueras q̃rẽ: aut auide cupiebas: ũsi auidi auari sũt dicti: ¶ Diues. deest hic ita ut sit: ita diues. ¶ Nõ unq̃ potest & nonnunq̃ legi. ut praro melius seruo uestitus fuerit. ¶ Tyndaridaq; græcaq; significat aũt clytẽnestrã aut helenam. Nã clytẽnestra agamẽnonẽ: helena deiphœbũ interfecit: & ambe tyndari filiæ.

¶POR. Adde q. s. h. f. d. n. n. Adiice inquit illa quibus negatis sibi hoium uita cruciet nõ ãt ea uult intelligi q̃ ad delitias uitæ ptineant: sed q̃ ad utilitatẽ: ut q̃ frigori aut fame repellẽdæ: & cõmodiori mãsioni sũt necessaria aliaq; similia. ¶ An. u. m. e. n. d. hoc. f. patiũtur diuites auari. ¶ Hoq; semp ego. o. p. e. b. Pulcher & grauis sensus recusantis diuitias quæ cruciatum uitæ domino afferant. ¶ Non uxor. f. t. u. n. f. quibus. f. per auaritiã tuam durus atq; iniquus es. ¶ Miraris cũ tu. a. p. o. p. Ordo est: cũ tu argento omnia post ponas. ¶ At si. c. n. n. f. Quos. t. d. r. u. & reliq̃ sensus ẽ. Ante putas ita opam pdere: si cognatos quos tibi sine labore tuo natura tribuit retinere uolueris siue amicos seruare utsiqs uelit asinũ frenis regere ut equi fungat officio. Et hoc uidelicet de asino puerbiũ aut prouerbiale est: qa ifacetũ atq; inurbanũ erit si putemus illud ad põs a poeta fictũ eẽ. ¶ Et finire laborẽ. i. p. q. a. hoc qd' anteq̃ haberes diuitias facere cupiebas si eas parasses. ¶ Diues ut metiret nũmos: hoc ẽ ideo diues: & ideo pronunciatione adiuuandum. ¶ At hunc liberta securi. ¶ Diuisit medium fortissima tindaridarum. ¶ Eleganter: qa clytemnestra Tindari fuit filia: quæ agamennonem maritum securi perculsit.

¶CHRI. Cõpilẽt: furent. Nã antiq græci pilotas fures dicebãt. Hic cõpilare: & expilare. Hoc iuuat: iterrogãtis ẽ: & admirat stultitiã: eoq; quos delectet tã misa uita. ¶ Bonoq; irõice dixit: cũ puter pessima eẽ: uel bonoq; ẽm opinionẽ illoq;. ¶ At si. c. p ironiã totus locus legẽdus: ẽ ut sit ſnia. Cũ ex auaritia tu totaq; domus tua eluriatis: cupiũt oẽs: cũ ægrotas: ut peas. ¶ Frigoẽ: Morbo aliquo frigido. ¶ Fomẽta. qbus frigus refocilletur. ¶ Non uxor: simplex & apta locutio: iã remota ironia. Nã tandẽ post ironiã ſnia aptis uerbis patefacienda est ne locus i cõtrariã ptẽ accipi possit. ¶ Post. o. p. i. post põas oia diuitiis. ¶ At si. c. nihil ẽ qd' speres: si auaro fueris aut cognato bẽuolẽtiam retinere aut nouos amicos tibi cõparare. Nã opam pdis ueluti ille q tẽtat domãdo põere asinũ i freno & gressu ut equũ. Alii legũt i hãc ſni: cũ tu pluris facies: pecuniã q̃ amicos putas pdere opam in amicis cõparãdis: tãq̃ hoc inutile sit. ¶ Deniq; sit. f. & si sordida res sit: nec hoie libero digna tãta i sollicitudine diuitiis supuacãeis icũbere: tm̃ cõcedat ad aliqd tps: dũmodo qñq; finẽ ĩpõas. ¶ Ita. d. ut. m. Nam in mediocri pecunia aut numero utimur aut põdere: in magna uero mensurã adhibemus. ¶ Ita sor. i. auarus: & pp auaritiam sordido uestitu amictus. ¶ Non unq̃. i. nunq̃. Sed miser profecto. nam dũ uictus pe-

Panis ematur. holus. uini sextarius. adde
Quis humana sibi doleat natura negaris
An uigilare metu examinem noctesq; diesq;
Formidare malos fures. incendia. seruos.
Ne te compilent fugientes hoc iuuat: horum
Semper ego optarẽ pauprimus esse bonoq;.
At si condoluit tentatum frigore corpus.
Aut alius casus lecto te afflixit. habes qui
Assideat: fomẽta paret: medicum roget. ut te
Suscitet. ac reddat natis charisq; propinquis.
Non uxor saluum te uult. non filius. omnes
Vicini oderunt. noti. pueri. atq; puellæ.
Miraris: cum tu argento post omnia ponas:
Si nemo præstet: quem nõ merearis amorẽ:
At si cognatos nullo natura labore:
Quos tibi dat retinere uelis. seruareq; amicos:
Infœlix operam perdas: ut siquis asellum
In campum doceat parentem currere frenis.
Deniq; sit finis quærendi: cũq; habeas plus:
Pauperiem metuas minus: & finire laborem
Incipias: parto quod auebas: nec facias quod
Vnidius quidã. non longa est fabula. diues
Vt metiretur nummos: ita sordidus ut se
Non unq̃ melius seruo uestiret: aduſq;
Supremum tempus: ne se penuria uictus
Opprimeret: metuebat: at hũc liberta securi
Diuisit medium fortissima tyndaridarum.

nuriam reformidat in assidua semper penuria uixit. Neq; solum uitam dedere miseram male possessæ diuitiæ: sed & infœlicem mortem maturauerunt. Nam pp illas a liberta securi cæsus est. Hæc autē imitata est exemplum clitemnestræ: cuius fabulā in superioribus exposuimus. De hac etiam louena. Hoc tātum refert quod Tindaris illa bipennem insulam & fatuam dextra leuaq; tenebat. ¶ Tindaridarum. Patronimicum masculinum posuit pro fœminino. Vel uoluit ostendere q̄ nō solū mulieres eius familiæ: sed & uiros superauerit.

¶ ACR. Quid igit suades: fingit sibi rndētem eū quē alloqtur. ¶ Vt uiuā meuius. Meuius.n.tā parcus fuit ut merito sordid9 appellaret: & cōtra Cassius nomētanus tā pdigus fuit: ut sestertiū septuagies libidini & gule impēderet hās cocū noie Damā. Salustius Crispus cētēis milibus æris cōditū hūit: aliter nomētanus aut ppriū nomē ē: aut gētile de nomētana ciuitate significat quēdā cassiū luxuriosū q ide fuit. ¶ Pergis pugnātia secū. i. q̄re pugnātia cōtra se loq̄ris q̄ auarus & luxuriosus pugnātia sūt & nō magis cōuertis te ad id qd' ē cōmodū. i. mediū: ordo. Frōtibus aduersis pugnātia. ¶ Cōponere. cōparare: qm̄ q̄ repugnāt frōtes aduersas habēt. ¶ Cū uero te fieri uappā. Vappæ dr̄ pditi & luxuriosi. Nebulōes uero uani & leues: ut nebula aliter. Vappa dr̄ stultus & ifulsus: q nihil sapit: dr̄.n.uinū uappa: qd pdit saporē. ¶ Est iter.t. Tanais libertus mecœnatis nobilissimus spado. Socer āt uiselli hernioſi. ac si diceret multū ītereſt inter eunuchum & hernioſum. i. inter ranicoſum: & ſpadoſum. ¶ Eſt modus in re. ut Terentius. Ne quid nimis. ideo ait eſt modus in rebus. ¶ Vltra. q.c.q.n.c.r. ultra hos modos. i. fines & infra rectum conſiſtere nō poteſt ſed in iisdē. ¶ Illucuñ. a.r. duplex ſenſus: aut q̄ oēs alienas cōditiones laudēt. ſuas uituperent. ſed p̄cipue auarus qui ſe miſerū dicit & egentē: aut q̄ cæteri qdem hoies aliena ſtudia approbant auarus in eo qd̄ auarus eſt ſibi placet. Quia digreſſionē fecit. inducta fabula uibidii trāſit mō ad ppoſitū ſuū. i. ad dāda p̄cepta. ¶ Nemo ut. a. Quod nemo auarus ſe pbet: nemo auarus ſibi ſuffi cit nec de ſe iudicet: pbat eſſe auarū. qui aliena cū gemitu miratur. ¶ Ac potius laudet diuerſa ſequētes. Ad ſermonis ſui ſenſum redit: quem inchoauerat: cum cœpit autem dicere nullum hominum ſtatu rerum ſuarum gaudere & laudare diuerſa: a quibus diſſentiret: tamen auarum ait ſolum propoſito ſuo gaudere: hæc autem admiratio pronunciantis: non ad illud pertinet: quod auarus ſe nō probet: ſed q̄ nemo alius. Quodque aliena capella gerat diſtentius uber tabeſcat. Quomodo tabeſcat auarus: cum uiderit plēiora eſſe ubera capellæ uicini ſui. Ouidius. Fertilior ſeges eſt alienis ſemper in agris. Vicinumq; pecus grandius uber habet. ¶ Neq; ſe maiori. p.t.c. ad illud redit ut dicat quomodo auarus nō patitur ſe eſſe pauperē: ſed ſtudeat ſe ſingulos ſuperare diuitiis. ¶ Vt cum carceribus. m.r.u.c. Totus iſte uerſus diaphō eſt. Nā hoc interpoſito ſequētem ſuperiori ſenſui adiungit: qui ſenſus talis eſt quemadmodum auriga inſtat cum ſuis equis his qui uincunt equos ſuos: quando autem inſtat cum rapit cum ungula currum. Contemnit autem ſequentem: ideſt poſteriorem. ita auarus ſemper feſtinat uincere diuitem.

Quid igitur ſuades ut uiuam meuius: aut ſic
Vt nomentanus? pergis pugnantia ſecum
Frontibus aduerſis componere. nō ego auaq̄
Cū uero te fieri uappam iubeo ac nebulonē:
Eſt inter tanaim quiddam: ſocerumq̄ uiſelli.
Eſt modus in rebus: ſunt certi deniq̄ fines:
Quos ultra citraq̄ nequit conſiſtere rectum.
Illuc unde abii redeo. nemo ut auarus
Se pbet. ac potius laudet diuerſa ſequentes:
Quodq̄ aliena capella gerat diſtentius uber
Tabeſcat: neq; ſe maiori pauperiorum
Turbæ cōparet: hūc atq̄ hūc ſupare laboret.
Sic feſtinanti ſemper locupletior obſtat.
Vt cū carceribus miſſos rapit ungula currus

¶ CPOR. Quid igit ſuades ut uiuam meuius. aut ſic. ut. N. hæc per μεταγλωσσισμὸν fingit ibi dicentē eū quē alloquit. Meuius autem fuit in tantū parcus: ut ſordidus merito haberet. Lucilius autem contra Caſſius nomentanus adeo ſine reſpectu caleubrum ſuorum prodigus ut ſeſtertium ſeptuagies gulæ ac libidini impenderit. Huius libertum damam nomine. P. Saluſtius Criſpus hiſtoriarum ſcriptor fert: centenis milibus conductum habuiſſe. ¶ Eſt inter tanaim quidam: ſocerumq; uiſcelli. ¶ Tanais ſpado fuit: ut quidam aiunt mecœnatis libertus: ut nonnulli Lucii. Munatii: ut nonnulli Plancii: Viſcelli autem ſocer herniofi. ¶ Sumpſiſſe hoc ex prouerbio græco ſub nominibus relatum eſt. illi enim dicunt Quod tamen & in latino ſermone uſurpari ſcimus. ¶ Eſt modus in rebus. ſ.c. deniq;. f. Quos ultra citraq;. n.c.r. Modus iquit in omni negocio adhibendus eſt. Nam ſi quid ei adiicere aut minuere uelis ſine uitio non erit. Rectum autem abſolutum nomen eſt. ¶ Illuc unde abii redeo. n.u.a. ſe. p. ac. p. ad ſermonis ſui ſenſum quem inchoauerat recurrit. Cum cœperit autem dicere. Nullū hominū ſtatu rerum ſuarum gaudere & laudare diuerſa a quibus diſſentire tñ auarū ait. qui propoſito ſuo gaudet ſolus. Hæc āt admiratio pronūciantis non ad illud pertinet q̄ auarus ſe probet: ſed q̄ nemo alius. Quodq; aliēa capella gerat diſtētius uber tabeſcat. His quoq; colligit aliena nobis placere magis q̄ noſtra: prouerbiali autem uſus eſt cum ait uicinūq; pecus grandius uber habet. ¶ Sic feſtinanti. ſ.l.o. & reliqua. Tātam cupiditatē acquirēdæ pecuniæ ait eſſe: ut nemo uellit alium locupletiorem ſe eſſe ſicut quadrigis certātes præcedentes urgere contendunt: ſequentes negligunt. ¶ Vngula: autem pro equis tropo ſynecdoche dicitur.

¶ CHRI. Quid uerba ſunt auari: qui accuſatus auaritiæ. iterrogat an pdige & luxurioſe ſit uiuēdū ad exēplū Meui & nomētani q in ſūmo luxu uiuebāt. Fuit.n. caſſius nomētanus adeo luxuria pditus: ut ſextertiū ſeptuagies pfuderit. Habuit ār libertū noie Damā: quē. Saluſtius hiſtoricus cētēis milibus æris ſdutū habuit. Nomentanus aūt uel propriū nomen eſt uel gentile a nomento. ¶ Pergis: uerba poetæ. ¶ Pugnantia: contraria auaritia enim & prodigalitas contraria ſunt illa defectus: hæc exceſſus in diuitiis diſtribuendis. ¶ Inter: hæc

extrema q̄ uitia ſunt mediocritas: q̄ uirtus liberalitas appellat. ¶ Cōponere. cōiūgere. Nā cū iubeo ne ſis auarus: non tamē imperio ut ſis pdigus. ¶ Vappā. uappa uinū ē: quod in exhauſto iā uaſe reliquū cū ſit. adeo euaporauit: ut odorē ſaporēq; ſuū amiſerit. Vñ uappa is dr̄ in quo nihil ſit prudētiæ. Nihil.n. redolet: & nihil ſapit. ſed ut ad uinū redeā ēt uappa uinū laudat q̄ uinū magnaq; uiriū exhalatū. & ad fundū reſidēs neſcio qd̄ noui ſaporis acqrat. ¶ Nebulonē. Vanū & leuē: & q cum nihil ſit ſe tamē oſtētet: a nebula: quæ magna res uidetur cū nihil ſit. ¶ Eſt iter ta. Tanus libert9 fuit Mecœnatis. uel. L. Numatii. uel Plautii biſelli. Hic ſpado erat. cū ſocer eēt herniofus. ait Acron. ¶ Socer9 Viſelli. Et hic herniofus. Hernia enim teſticulo9 teca eſt: quā græci oſcheō. latini ſerotū uocāt. Capit aūt pro morbo duplici: quo illo locus afficit. Nā ſunt enterochelæ: cū tunica q̄ iteſtina ab iferiorib9 diuidūtur pōdere iterrupta iſerotū omētū aut iteſtinū deuoluit. Eſt itidē hydrocelæ: cū humore itegris ēt tunicis locus turgeſcit: Vnde herniofos eos q huiuſcemodi morbis laborant appellamus. ¶ Eſt modus. Modeſtia q̄ iubemur ī medio extremo9 cōſiſtere. ¶ Certi fines. Quos egreſſus ſiue deficiēdo ſiue excedēdo ī uirtute eē ñ poſſis. ¶ Vltra. excedēdo. ¶ Citra. deficiēdo. Vtrūq; hic aduerbiū ē. Præpoſitiones.n. cū ſine noie ſunt: ī aduerbiū trāſeūt. ¶ Illuc unde. Redeo ad ppoſitū primū. Vt nemo uiuat cōtentus ſorte ſua. ¶ Quodq; aliena capella ferat diſtictius uber. Nā ſemp res alienæ pulchriores maioreſq; nobis uidētur q̄ noſtræ. Sic Ouid. Fertilior ſeges eſt alienis ſemp in agris. Vicinūq; pecus grādius uber hēt. ¶ Nec turbæ: Cū ifiniti ſint paupiores illo. pauci āt ditiores: nunq̄ ſe illi turbæ cōparat: unde ſibi fœlix uideri poſſit: ſed qa ſe ditioribus cōparat: obſtat illi uolētī ſe diuitē appellare is qui locupletior ē. ſunt ergo huiuſcemodi hoies ſimiles ī hippodromo currētib9: q equos quos p̄terierūt ñ reſpiciūt: ſed toti ī eo ſt: ut añcedētes p̄tereāt. ¶ Vñ. ex hac ifinita cupiditate. Nā cū ifinita ſibi pponāt: ifinita āt nūq̄ pēitus acqri poſſint: nūq̄ ceſſat deſiderīū nūq̄ igit beati. Neq; erit q exacto uitæ tpe ab ipa uita cōtētus diſcedat ut ex cōuiuio cōtēti diſcedūt ii qui iā ſaturi ſunt. Ex qbus concludit omnes auaros miſeros eſſe.

Inſtat equis auriga ſuis uincentibus: illum
Præteritum temnens extremos iter euntem.
Inde fit ut raro quis ſe uiuiſſe beatum
Dicat & exacto contentus tempore uitæ
Cædat. uti conuiua ſatur: reperire queamus.
Iam ſatis eſt. ne me criſpini ſcrinia lipi
Compilaſſe putes: uerbū nō amplius addam.

¶ ACR. Suis eqs. ſeptimus caſus ē. Vincentibus datiuus. hoc ē his iſtat q̄ p̄cedunt: uel qbus iſtat ſuos uincētibus. i. nitit trāſire priores contēnēs eū q̄ trāſierat. ¶ Inde fit ut. r.q.ſ.u.b. hypbaton. Inde fit ut raro reperire q̄amus q ſe uiuiſſe beatū dicat: adeo auiditate pecūiæ & circa diē mortis cupiditas ardet. Quia dū ſtudet pecuniis aliquam requiem habere non poteſt: qa deſiderio poſſidendi angitur cum mors ei aduenerit. ¶ Iam ſatis eſt. modum ſibi ſtatuit de auaris dicendi. ¶ Criſpini. philoſophi cuiuſdam loquaciſſimi: q aretalogus dictus eſt. hic Criſpinus poeta fuit q ſectam ſtoicā uerſibus ſcripſit. Sufficit ergo inquit me de auaris diximſſe. Hoc ē ſtoice locutū fuiſſe. Nā ſtoici maxime de diuitiis dixerūt. i. ne me qdā putet de libris Criſpini q̄ dico ſurripuiſſe. ¶ Scrinia. capſæ ī qb9 libri cōtinēt.

¶ POR. Inſtat eqs. a. ſ.u.i. iſtat his eqs qui ſuos uincūt. ¶ Inde. f.u.r.q.ſ.u.b.d. ſenſus ē. cū nemo ſuo cōtentus ſit: ſed amplius ſp hr̄e q̄rat: merito euenit ut nemo ſe fœliciter uiuiſſe credat: nec cū ad ſenectutē pductus ſit: ita gratus e uita obeat ut cōuiua: q bene acceptus ſat ex cōuiuio diſcedit. Ordo āt ē: ide fit: ut raro repire q̄amus. ¶ Ne me. C.ſ.l. criſpinus phiæ ſtudioſus fuit. Idē & carmia ſcripſit. ſed tā garrula: ut aretalogus diceret.

¶ CHRI. Iam. ſ.e. Sit ſnia: poſſem lōge pluribus argumētationibus rem pbare: Sed hæc ſatis ſint. ¶ Chriſpini. Hic poeta fuit: & ſtoicā ſectā uerſibus elegantiſſime ſcripſit unde aretologus dictus ē. ¶ Cōpilaſſe. furatū eē. ¶ Scrinia. arculas. i. libros qui in ſcrineis conduntur. ¶ Imponam. igitur finem: ne uidear ſubduxiſſe in hūc locum ſententias ſtoicas quas Criſpinus ſcripſit.

Satyra Secunda.

AMbubaiar̄ collegia: phamacopolę:
Mēdici. mimę. balatrones: hoc gēus
Mœſtū ac ſollicitū ē cātoris morte tigelli. (oē
Quippe bēignus erat. cōtra hic: ne pdigus eē
Dicatur metuens: inopi dare nolit amico:
Frigus quo diramq; famem propellere poſſit.
Hunc ſi percuncteris aui cur atq; parentis
Pręclaram ingrata ſtringat malus ingluuie rē
Omnia cōductis coemens obſonia nummis.
Sordidus atq; animi parui q̄ nolit haberi
Reſpondet: laudatur ab his. culpatur ab illis

AMbubaiar̄. c. ambubaiæ dicūtur mulieres tibicines lingua ſyrorū. & enim lingua eor̄ tibia ſiue ſymphonia ambubaia dicitur: balatrones autē luxurioſos ac perditos uocat a ſeruilio balatrone cuius in ſecūdo meminit. ¶ Vt. e: h.n. ſimilis uitæ homines balatrones ſint appellati. legitur & baratrones qui bona ſua lacerant. ideſt in baratrum mittunt a balatu intortæ uocis qui iidem & balatrones dicti ſunt qui proprie uaniloqui. balatrones a balatu ouium quaſi cibor̄ ſectatores q̄ſi comeſtores: qui rē ſuam in gulā mittunt. iō autē dixit cantoris: qa dicebatur in poematis ſuis placere uoce: nō carminū probitate. Mutato nomine per inuidiam cantorem p̄ muſico obtrectatorie dicit. fuit autē modulator optimus in ſardinia natus. is carmina Hora. negabat ſatis pite modulata. & iccirco carpitur ab illo. Marcus tigellus hermo Cæſari dictatori & poſt cleopatræ acceptiſſimus Auguſto quoq; C. amiciſſimus. erat autem largitor adeo ut ſcœnicis & circulatoribus multa donaret. ¶ Benignus. pleonaſmos. non enim benignus erat: ſed prodigus. ex illorum aūt perſuaſione dixit: quibus donabat & largus nimium uidebat. ¶ Præclaram. r. amplū p̄rimonium. ¶ Ingrata. ſine gratia: qui oia ſine norma uorēt: qa nō eſt grata gula: ſi propter ipſam cōſumptū fuerit p̄rimonīū: aut qa quicqd ei p̄ſtiteris gratiā ti

ACR.

&

bi hr̃e nõ põt. Ingluuies ãt dr̃ uoracitas gulæ. ⁊ Stringat. cõsumat: attenuet: cõminuat: radat. ⁊ Cõductis. fœnore sumptis. cõducuntur eni quasi nũmi: pro quibus merces soluitur: q̃uis alii cõductis cõgregatis intelligant.

ℭ POR. Ambubaiarũ. c. p. m. Tigellij Hermogenes musicæ artis scia p̃ditus. C. Cæ. dictatori fuit familiaris. Postea Cleopatræ: quia dulciter cãtabat & iocabat urbane. Aug. quoq; ita placuit: ut inter familiares ac domesticos hĕret. Erat aũt largitor adeo ut oĩbus musicis & circulatoribus multa donaret. Et ideo morte eius tristes eos ait factos esse. Porro aũt causam insectãdi hominis nõ mediocris ingenii habuit Hor. ꝗ carmina eius parum scite modulata eẽ dicebat. Ambubaiæ autẽ sunt mulieres uagæ ac uiles: q̃bus nomẽ hoc casu uanorũ & ebrietate balbuiiẽtiũ uerborum uidetur esse inditum. Nonnulli tamen ambubaias tibicines syra lingua putant dici. ⁊ Balatrones. balatrones a balatu & uaniloquentia dicuntur. ⁊ Colligit autem hac satyra fere homines dum uitia uitent in cõtraria uitia recidere. ⁊ Hunc s. p. a. c. a. p. & reliqua. Si interrogaueris illũ inq̃t cur maiorum suorum mores uitans pecuniam deuoret respondebit nolle se uideri sordidi pusilliq; animi. & erunt q̃ eum laudent: alii qui uituperent. ⁊ Conductis. c. o. n. Conductis nummis fœnore sumptis eleganter dixit. sicut conductæ operæ dicuntur ii quibus merces ob opus præstatur.

ℭ CHRI. Ambubaiarũ collegia pharmacopolæ. nõ pag. ꝓfecerit poeta: si pnicioſissimũ oĩu; uitioꝝ auaritiã ita ĩsectatus sit ut illã ex humãis mẽtibus extirparit. In p̃senti ãt satyra cũ ꝓcul a grauitate uiri oĩno leuitas sit & inconstantia. Indeq; multa mala prouenĩãt humanæ uitæ: hanc quoq; abominandã aggreditur. Verũ ut hominis mos est ita seria tractat: ut urbanitate quoq; illa aspergat: & aculeos inuectiuæ ita occultet, ut nisi postq̃ intra uiscera recepti sunt: minime aduertantur. Sunt ergo summope uituperandi qui ab extremo ad extremũ ita rapiuntur: ut nullam mediocritatis rationẽ habeant. orditur autem a morte tygilli: ut commode rem aggrediatur. ⁊ Ambubaiarũ. Ambubaiæ: ut ait Acron: sunt tibia uel lyra canentes: cum syriorũ lingua tybia ambubaia nominetur. Vel sunt ambubaiæ musicorum collegia: qui circa baias uersantur. Porphyrion autem ait ambubaias mulieres esse uagas atq; uiles: quibus hoc nomẽ fit casu uanorũ & ebrietate balbutientiũ uerborũ. Quod si sit: uideretur dictum nomẽ per onomatopœiam. Nam temulenti hoc pacto balbutiunt. ⁊ Pharmacopolæ. Qui unguenta uendunt. Pharmacon enim unguentũ est τῶ λεῶ uendo. ⁊ Mendici. Differt mendicus a paupere. Pauper enim a paruo dicitur: quia parũ illi est. Mendicus uero cui minus sit q̃ dicat, i. nihil habeat, sed hic parasitos uidetur intelligere qui alienum cibum mendicant. ⁊ Mimæ. histriones. ⁊ Balatrones. a uaniloquẽtia, i. a balatu. Sunt. n. uani hoĩes. Vel dictia Seruilio Balatrõe hoĩe luxuria perdito & perfusore: de quo alibi meminit. Vel quia bona sua lacerant: & in baratrum demittũt, i. in uẽtrem demergunt. Vel a balatu oĩum: quia cibum sectantur. ⁊ Mœstum. de præterito. ⁊ Sollicitum. de futuro. ⁊ Tygilli. M. hermogenes tygillus musicus fuit: & acceptus Cæsari dictatori prius. Inde Antonio & Cleopatræ. & ut ait Porphirion: etiam inter Octauiani familiares habitus fuit: uir adeo prodigus: ut uniuersum patrimonium huiuscemodi hominibus distribuerit. ⁊ Benignus. immo prodigus: sed iis quibus donabat liberalis uidebatur. ⁊ Contra hic. s. alius ne prodigus habeatur: auarissimus efficitur: Neq; amico inopi tantum impartiri uult: ut possit frigus famemq; propellere: quod esset non prodigi sed liberalis. ⁊ Rẽ aui atq; p. Patrimoniũ a maioribus sibi relictũ. ⁊ Stringat. quasi in uẽtrem congerat. ⁊ Ingluuie. uoracitate: unde glutões & glutire. ⁊ Ingrata. nulli grata. ⁊ Cõductis. Ad fœnus acceptis. ⁊ Respondet. s. interrogãti cur oĩa allygurierit. s. qd̃ uoluit euitare infamiam auari

ℭ ACR. Fusidius. auar, qdã cõtrario uitio laborãs. ⁊ Vappæ. f. t. a. n. Vappa ꝓprie dr̃ qd̃ nec uinũ nec acetũ ẽ. ⁊ Nebulo. quẽ egestas fecerit fraudulẽtũ. Siue nebulões dicunt qui humili genere nascunt: uñ ẽt comici seruos nebulones dicunt. ⁊ Timet. nisi acriter exegerit usuras, uappa ac nebulo, i. uilis ac nugator q̃ usuras exigit dicat. ⁊ Quinas. h. c. m. e. Quinis cẽtesimis fœnerat: & execat: aut de sorte deducit grauiter le dendo debitores: aut accipit: ut in charta notet. ⁊ Quãto. p. tã to inquit grauioribꝫ usuris onerat unũquẽq; hoĩem: quãto eũ uiderit negligẽtius res suas agĕr. ⁊ Modo. s. u. u. sumpta uirili toga. Tirones aũt uocauit adolescẽtes deposita p̃texta. Sensus ãt dicit eũ tã p̃cipitẽ auaricia, ut ñ dubitet filliis patrũ familias cũ piculo exigẽdi pecunias dare: dũmodo usuras grauiores iponat. i. id agit ut debitores adolescẽtes hĕat: his ad pecũias mutuas qui sũt adolescẽtes & uiuũt sub duris p̃ĩbus. hi ,n. cũ maximis usuris pecunias libẽter accipiũt. q̃ etiã plus iusto illi possunt dare cẽtesimas. ⁊ Sub. p. aut qa nõ liceat tirõibus. i. adolescẽtibus fœnerari: ne ꝓdigi essent promittẽtes multas usuras propter accipiendã pecuniã. ⁊ Maxime. q. n. i. e. interrogatiue ꝓnunciãdũ Quis nõ mirĕt cũ audiret: ꝗ qnq; cẽtesimas exigit: & clamet. Sed fortasse dicit aliq s: ꝗ q̃stu suo se regit iuictũ. & q multũ acq rit fortasse habet opulẽtiã uiuẽdi ad hæc ita respõdeã. nõ potes credere: tu q audis. quõ is fraudat geniũ suũ. i. quõ se necat. ⁊ Quã. f. n. f. a. ita

Fusidius uappæ famam timet ac nebulonis:
Diues agris: diues positis in fœnore nũmis.
Quinas hic capiti mercedes exigit: atq;
Quanto perditior q̃sq; est tanto acrius urget.
Nomina sectantur modo sumpta ueste uirili
Sub patribus duris tyronũ. maxime quis nõ
Iuppiter exclamet. simul ac audiuit: at ille
Pro q̃stu sumptũ facit: hic uix credere possis
Quã sibi nõ sit amicus. ita ut pater ille terẽti
Fabula quem miserum nato uixisse fugato
Inducit. non sæpius cruciauerit. atq; hic
Si quis nunc quærat, quo res hæc ꝓtinet illuc
Dum uitant stulti uitia in contraria currunt
Malchinus tunicis demissus ambulare ẽ: qui
Inguen ad obscænum subductis usq; facetus:
Pastillos rufillus olet. gorgonius hircum.
Nil mediũ ẽ. sunt q nolunt tetigisse, nisi illas
Quarum subsuta talos tegat instita ueste
Contra alius nullam nisi oleti in fornice stãtẽ

sibi est inimicus auarus: ut non peius sese afflixisse uideretur menedemus. ⁊ Atq; pro quam: ut sit pronomen hic hoc est auarus. Alii sic exponunt hic aduerbium: ut sit in hoc loco. ⁊ Dum uitant. i. dũ nolũt dici prodigi efficiũtur auari. ⁊ Malthinus. t. d. a. Composuit nomen quasi malthos malthinus. Mœcenatem tangit: uaricosus enim fuit delicatior & solutus: ⁊ Est qui. in ad. o. f. u. f. Est qui sibi facetus esse uideatur: si altiore ueste utatur. ⁊ Pastillos. r. o. g. h. hoc uult dicere ꝗ neq; pastillos homo debet olere neq; hircum. ⁊ Sunt. q. n. t. proprie dixit tetigisse, unde & itactæ uirgines dicunt. Vt cui pater itactã dederat. i. sunt q nolĭt tãgere nisi matronas. ⁊ Sub suta talos. t. qa matronæ stola utunt demissa usq; ad imos pedes: cuius imã partẽ ãbit istita subsuta, Instita ãt dr̃ Toperinochion: ꝗ togæ subsuebat: quo matronæ utebant. ⁊ Subsutã uestẽ: pretextã dixit. Instita autem est tenuissima fasciola: q̃ p̃texta dr̃. Allegoricos aũt dixit: alias non uult nisi matronas petitum ire.

ℭ POR. Fusidius uappe. i. timet nisi nõ acriter usuras exegerit. ⁊ Vappa: nebulo dr̃. i. uilis ac nugatorius. ⁊ Quĩas. h. c. m. e. mercedes ꝓ usuras dixit: secũdũ illud supius qd̃ dixerat cõductis nũmis. Exigit ãt capiti: ad illud pertinet ꝗ auari fœneratores cum dãt usurariã pecuniam primi mensis usuras capiti ipsius sortis statim admouebant: hoc est ergo exigit. Quanto. p. q. e. t. a. u. Ac tanto inquit grauioribus usuris onerat unũquẽque q̃to intellexerit eũ negligentius res suas agere. ⁊ Noĩa. f. m. f. u. u. f. p. d. Dicit eũ tã præcipitẽ esse auaritia ut non dubitet etiam filiis familias cum periculo exigendi pecunias credere: dũmodo creditori suo graues usuras iponat. ⁊ Pro. q. f. f. h. u. c. p. hoc per ὑποφορὰν dr̃ cuius sensus est. Sed putet forsan aliqs pro modo q̃stus sibi eum indulgere: cui hæc respondet. ⁊ Vix. c. p. q̃. f. n. f. a. i. u. p. i. T. f. q. m. & reliqua notus est apud Teren. menedemus ille senex qui de se pœnas exigit ꝗ filiũ a se per duritiam sui fugauerit. ⁊ Malthinus. t. d. sub maltini nomine quidam Mecœnatem suspicantur significare ab re tamen finxit. Maltha enim malachos dicitur. Porro autem tunicis demissis ambulare eorũ est qui se molles ac delicatos haberi uelint. ⁊ Pastillos. r. o. g. h. Hæc quoq; ad imoderatam intemperatamq; uoluptatem pertinẽt. Alii quippe mundicias plus iusto affectant: Alii nullam corporis sui habent curam. ⁊ Sunt qui nolunt. t. n. i. q̃. f. t. t. i. u. matronas significat. Hæ enim stola utuntur ad imos pedes demissa. Cuius imam partem ambit instita assuta.

ℭ CHRI. Vappe. de quo dictũ ẽ: & de nebulone. ⁊ Positis ĩ fœnore. collatis ad usurã. ⁊ Quinas mercedes. Quincuplã usurã. ⁊ Capiti. ueræ sũmæ q̃ uulgo capitale appellãus: Sed ẽt fortẽ appellant. ⁊ Perditior: fœneratores libẽtius credũt iis q pditis moribus sũt qm̃ maiorẽ usurã p̃stãt. ⁊ Sectant noĩa. mercatores ĩ libris noĩa sunt cũ scribunt data & accepta: inq̃bus creditoris & debitoris nomen scribitur: partitas nr̃i uocãt Iuuenalis. Qui uenit ad dubium grandi cum codice nomen. ⁊ Sectant: noĩa tyronũ. Snĩa est ꝗ fœneratores diligẽter inuestigant adolescẽtes q flagrantes cupiditatibus non habent pecuniã qua illas explere quæant. Nam parentes sub quorũ potestate sunt hmõi sumptus subministrare nolũt. Isti igit sumpta ueste uirili cũ iã a pedagogi custodia sint liberi: accipiunt quocunq; fœnore ẽt quincuplo pecuniã: quam in suas uoluptates explẽdas cõuertant. Ad fœneratores ducti cupiditate lucri auide illis credunt. ⁊ Tyronũ. Quia adhuc in uita degenda: qm̃ experientia & prudẽtia carent: tanq̃ tyrones sunt. Sub patribus duris. Nã indulgẽtiores tm̃ filiis p̃bent: ut illis non sit opus aliunde sumere. Ergo qs in tãto scelere nõ exclamet, proh maxie iuppiter. Ipse perditus adolescẽs facit. existimat: hinc multifacio. ⁊ Sumptũ ꝓ quæstu. i. existimat sibi lucrũ facere: cũ facit sumptum. Hic ecõtrario erit alius q menedemũ terẽtianũ imitat: q cũ filium ad militiã cõpulisset: uoluit assiduo agrũ colẽdo & nulla sibi in re parcẽdo seipsum excruciare. Vnde fabulã ipsam Eautontimerumenõ. i. seipsum excruciantẽ appellauit. Quã nõ sit amicus sibi. Cũ assiduo se maceret. ⁊ Pr̃. f. menedemus. ⁊ Terẽti: ꝓ terẽtii. i. qui a terentio poeta inducĭt. ⁊ Fabula. comœdia. Ordo est: ut pater ille terenti quẽ fabula induxit uixisse miseꝝ fugato filio non peius cruciauerit se. Atq; hic. i. q̃ hic. ⁊ Si quis nũc. q. Interrogãti alicui cur tam contrarios & iter se aduersos mores iducat. respõdet: ut oñdat euenire ex hoĩum stultitia: ut dũ illi ignari in mediocritate cõsistere alterum extremum uitiosum fugiunt: in alterꝝ uitiosum quoq; incurrunt. ⁊ Malchinus: nomẽ cõueniens: nam μαλακὸς mollem significat. Et qui delicati haberi uolebant tunicis demissis ambulabant. Ait Acron. ⁊ Subductis: rursum ductis. Sic illud Vir. Florens se subiicit alnus. ⁊ Facetus. a faciẽdo dr̃ ꝓprie is est qui gestibus aut uerbis ita alium immitatur: ut se illum faciat. ⁊ Pastillos: a pane per diminutionem dictos affirmat Pompeius: ut sit panis ex aliqua admixtione suaui. Vt sit olet pastillos: quia illos uoret: & olet hircum: quia hircinis carnibus utatur. Alii uolunt pastillos ꝓ unguento esse. Et sic erit pastillos olet, i. bonos odores: & hircũ. i. tetrum odorem qualem emittunt hirci. Vt alibi. Pubet hircus in alis. ⁊ Sunt. aliud extremum: cum sint qui nolint tangere nisi matronas: Alii non nisi postribulas. ⁊ Instita. fasciola ẽ: quæ extremitatem uestis ambiebat. Matronæ. n. stola ad pedes usq; demissa utuntur: cuius imam partem ambit instita. ⁊ Subsuta. quia togæ subsuebatur. Ergo hic nullam nisi matronam tangere uult. ⁊ Stãtem. pro stantem. i. publice se exponentem.

Quidã notus homo cũ exiret fornice: macte
Virtute esto inquit sententia dia catonis.
Nam simul ac uenas inflauit tetra libido:
Huc iuuenes æquũ est descendere: nõ alienas
Permolere uxores. nolim laudarier inquit
Sic me mirator cunni cupennius albi.
Audire est operæpræcium: procedere recte
Qui mœchis nõ uultis: ut oĩ parte laborent:

ℭ ACR. Quidã notus honestus & nobilis: Catone trãseunte quidam exiit de fornice: quẽ cũ fugeret: laudauit & reuocauit postea: cum frequẽtius eũ exeũtẽ de eodem lupanari uidisset: dixisse fertur: adolescẽs ego te laudaui tanq̃ interdũ huc uenires: nõ tanq̃ hĩc hĩtares. ⁊ Esto: aduerbiũ consentiẽtis uel approbãtis. ⁊ Dia: diuĩa: Catonẽ illũ cẽsorinũ dicit. ⁊ Tetra: odiosa pessima. ⁊ Huc: ad fornicẽ: permolere: uiolare: polluere: affectare: subagitare: ut habemus in Terẽtio de ipso actu turpe dicit. ⁊ Sic me mirator. c. c. a. Cupennius quidã amator matronarũ ait hoc modo me laudari nolo: hic familiaritate Aug. clarus fuit corporis

ſui diligens:& ſectator matronarum: alibi autem matronalis dicit. ¶ Audire eſt opere præcium. Audire iquit quæ patiuntur: mœchi: q eos odiſtis: fructus eſt his qui odere mœchos audire quantis in cõmodatibus affligãtur. Vel ét operæ præciũ eſt audire quod ẽt uoluptas quã capiunt mœchi nõ ẽ plena. Imminuitur autẽ multis incõmoditatibus. ordo. operæpreciũ audire uos qui non uultis: uel operæpreciũ eſt audire mœchos qui non uultis procedere recte ad mereticem: quẽadmodũ laborẽt omni parte & quẽadmodũ ſæpe cadat hæc uoluptas atq; hæc ipſa rara inter dura pericula corrupta multo dolore: tam in expendendo pecunias: quam propria membra perdendo: urbane abutitur ennianis uerſibus ille. n. ait. Audire eſt operæpreciũ procedere recte. Qui rem romanã latiũq; augeſcere uultis. Sed illud urbanius: quia cum ennius uultis dixerit. hic non uultis intulerit. ¶ Cadat: pertingat: eueniat: quia raro: contingunt concubitũ matronarum quas amant. ¶ Sæpe inter dura. p. Quæ imminent illis quia inter maxima pericula raro euenit uoluptas. ¶ Ille flagellis ad mortem cæſus: hoc de Saluſtio uidetur dicere. Sal. n. criſpus in fauſtæ filiæ ſyllæ adulterio deprehenſus ab annio milone flagellis cæſus eſſe dicitur. Quẽ aſconius pedianus in uita eius ſignificat. Ad mortem aũt prope mortem. Dedit hic pro. c. n. non ne ſtuprarretur: ſed melius ne caſtraretur pro corpore aũt pro obſcœna parte corporis. ¶ Hunc permixerunt. c. ſtuprauerunt. Calones ſunt miniſtri militum liberi homines lyxe uero ſunt ſerui proprii eorũdem. ¶ Accidit: ſolet accidere. Teſtes teſticulos. Caudãq; ſalacem: uirgam uirilis membri ſalaces dicũt libidinoſi. ſalacem ergo libidinoſam: dicitur. n. membrũ illud in quo libido eſt: eſſe ſalſum. Alii a ſaliendo dicunt ſalacem. Demeteret: abſcinderet: Multis inquit etiam uirilia imputata ſunt.

Vtq; illis multo corrupta dolore uoluptas.
Atq; hæc rara cadat dura inter ſæpe pericla.
Hic ſe præcipitem tecto dedit. ille flagellis
Ad mortem cæſus. fugiens hic decidit acrem
Prædonũ i turbã. dedit hic p corpe nummos
Hunc pmixerũt calones. quin etiam illud
Accidit: ut quidem teſtes caudamq; fallacem

¶ POR. Quidam notos hõ cũ exiret formice macte. M. Cato ille cẽſorinus cum uidiſſet hoiem honeſtũ ex fornice exeuntem laudauit exiſtimans libidinem compeſcendam eſſe ſine crimine. Macte autem magis aucte. i. cumulate ſignificat. ¶ Nolim laudarier inqt. C. Cuppenius libo Cumanus auguſti familiaritate clarus corpis ſui diligentiſſimus ſectator matronarum concubitus. Alibi aũt non pro candido uidetur mihi diziſſe cum utiq; poſſint & uulgares mulieres etiã meretrices cãdidæ eſſe: ſed ad ueſtem albam qua matronæ maxime utuntur: relatum eſt. ¶ Audire ẽ operæpreciũ procedere recte. Qui mœchis non uultis ut in omni prelaborent. Vrbane abutitur Ennianis uerſibus Audire eſt operæpreciũ procedere recte. Qui rẽ romanã latiũq; augeſcere uultis. Sed ille urbanius: q cum ennius uultis dixerit hic non uultis ſtulerit. ¶ Vtq; illis multo corrupta dolore uoluptas: atq; hæc rara cadat dura inter ſæpe pericla. Merito hoc dĩ cum adulteris raro contingat concubitus earum quas ſectantur: & ipſo metu periculi non ſinceram inde uoluptatem præcipiant. ¶ Ille flagellis ad mortem cæſus. Hoc de. C. Saluſtio dicit: qui deprehenſus ab annio milone in adulterio Fauſtæ Sylle fœlicis uxoris eius cæſus eſt. ¶ Dedit pro corpore nũmos: ne teſtes ei abſciderẽtur pœnam pecunia redemit. ¶ Hunc perminxerunt calones: perminxerunt pro ſtuprauerunt poſitum eſt: calones autem ſerui dicuntur a calando. Et hoc eſt quod uocent ad miniſterium. Nonnulli a calẽdis putant q ea die cibaria accipiãt. Quinetiã illud accidit & reliq; in adulterio deprehenſus iterdũ eueniſſe ut uirilibus amputatis dimitterent.

¶ CHRI. Notus: nobilis. Laudauit exeuntẽ: fornice. i. lupanari nam meretrices quo tempore theatrales ludi ceſſabant in locis theatri teſtudinatis proſtabant: nã fornices ædificioq; teſtudines ſignificant. Ergo erant ſub fornice ſcenarum: unde fornicari meretricari eſt. Exeunti ergo e fornice applaudebat q non ſollicitatis honeſtioribus mulieribus poſtribula eſſet contentus. Inquo imitabatur ſententiam Catonis. qui puerum e poſtribulo exeuntem laudaſſe dicitur. Verum cum deinde idem ſæpius factitantem animaduerteret ait laudaui te tanquam huc interuenientem: non autem habitantem. ¶ Macte: magis aucte. Eſt enim dictio quæ. laudet ſimul & adhortetur puerum quem probitate creſcere uideatur. Virgili. Macte puer uirtute tua. Permolere pro turpi re poſuit: ſed non ablona eſt tranſlatio. Nam cum frumentum demolitur: mola quæ ſupercatyllum eſt circunuoluitur. ¶ Eſt enim catyllus ſaxum iferius mola uero ſuperius. Sic & in patranda re uir mulieri incumbit. ¶ Audire operæprecium. Ordo ſit operæprecium. eſt audire uos qui non uultis procedere recte mœchis ideſt ut uoluptas ipſorum non plena ſit. Ex Ennio urbane uerſum ſubduxit. Ille enim ait audire eſt operæprecium procedere. Qui rem romanam latiumq; augeſcere uultis. Vt in omni parte laborent. ideſt in omni re periculum imineat. ¶ Præcipitem tecto. Vt inſequentes effugeret. Ille Flagellis. Sunt qui intelligant de Saluſtio: quem dicunt deprehenſum in adulterio Fauſte uxoris milonis & filiæ. L. Cornelii ſyllæ fœlicis: & ab An. milone cæſum. ¶ Pro corpe. pro redẽptione corporis. i. obſcœnæ partis corporis. ſ. ne caſtraretur. Perminxerunt conſtuprauerũt. Calones: miniſtri militũ hoies liberi a calando. i. uocãdo: qa uocantur adminiſteriũ ſecundũ Acronẽ: Vel a calẽdis qa eo die cibaria accipiũt ſecũdũ Porphyrionẽ. Lixe uero ſerui ꝓprie eoꝝ ſunt. ¶ Salacẽ luxurioſum: nã ſalire dicuntur quadrupedes: dum coeunt: uel quia ex humore ſalſo citatur libido: unde Venus dicta eſt e mari orta.

¶ ACR. Iure oẽs ſupple ſcũ eẽ dicebãt. ¶ Galbæ: negabat galba iuriſperitus & ipſe ſectator matronarum: qui dicebat non iure factum ut teſtes amputarentur. qa prio adulterii pœna pecuniaria erat. ¶ Tutior ac. q. m. eſt. i. c. ſ. Quãto melius eſt & tutius uti libertinis cõparatiõe adulterii. Sed dicit: tãto ardore ferẽt Sal. in

Demeteret ferro. iure omnes galba negabat.
Tutior at quanto merx eſt in claſſe ſecunda
Libertinarum dico: ſaluſtius in quas
Non minus inſanit. q̃ q mœchãt. at hic ſi

Qua res qua ratio ſuaderet: quaq; modeſte
Munificũ eẽ licet. uellet bõus atq; benignus
Eſſe. daret quantum ſatis eſſet. nec ſibi dãno
Dedecoriq; foret. uerũ hoc ſe ãplectitur uno.
Hoc amat. & laudat. matronã nullã ego tãgo
Vt quondam marſeus amator originis: ille
Qui patriũ mimæ donat fundũq; laremq;.
Nil fuerit mi iquit cum uxoribus unq̃ alienis
Verum ẽ cũ mimis: eſt cũ meretricibus: unde
Fama malũ graui⁹ q̃ res trahit. an tibi abũde
Perſonam ſatis eſt nõ illud quicquid ubiq;
Officit euitare: bonam deperdere famam:
Rẽ patris oblimare malũ ẽ ubicũq; : qd inter
Eſt in matrona ancilla pecces ue togata.

libertinas: quanto mœchus in matrõas. ipſi. n. Saluin ſcæna. a cẽſoribus hoc obiectũ eſt. Tũ illenõ ſe eſſe matronaꝝ: ſed libertinaꝝ ſectatorẽ eſſe teſtatus eſt: & iõ ex ſenatu expulſus eſt: qd' excuſat idem in catilinæ bello ſẽſus aũt hic eſt: dico tutius eẽ ut libertiæ appetant: ſed & in ipſis ſi quis propenſior fuerit infamat: ut Sal. criſpus. Quæ. r. q. r. ſ. i antiqoribus q̃ res iuenio ut ſit ſenſus: inquantũ res. deeſt tenus: ac ſi diceret eatenus: Exſequẽtibus. n. hoc intelligimus: qua res qua rõ quãtũ res quantũ rõ: ut hic ſi uellet iungamus ut ſit: ſi hic uellet bonus uideri. i. Sal. ſi uellet ea rõne q̃ modeſto uti licet largus atq; benignus eſſe daret quãtũ ſatis eẽt: & q̃tũ ipſa res flagitaſſet. ¶ Verũ hoc ſe am. u. hoc ſibi ſolo blãdit. Vt quondã mar. ordo. ut quondã inqt marſæus amauit mimã quãdam originẽ noſe: in quã primõiũ ſuũ expẽdit. Vñ ex quo amore maiorẽ pateris infamiã q̃ pfuſionẽ. nã mereticib⁹ uti cõcedit: nõ amat. ¶ Fama. m. g. q̃. r. t. Fama malũ trahit: qd grauius ẽ: quã rei familiaris. ¶ An ti-

a. p. ſ. e. zeugma ab iferiori. ¶ Euitare. i. nõ ſufficit tibi euitare pſonã niſi illud uitaueris: quod ubiq; obeſt: non .n. tãmõ obeſt tibi ſi amas mrõnã: ſed ẽt ſi meretricẽ. ¶ Bonã. d. f. hoc ex pſona ſua dicit Ho. intelligi uolẽs ex nimio mimaꝝ aut meretricũ amore uexari quidẽ cenſum ſed multo grauiora damna fame accedere. ¶ Oblimare detere conſumere tractũ a lima q̃ fãbri utuntur: aut certe a limo: ut ſit obducere. ut dicimus q̃dam limo obducta periiſſe. ¶ Quid intereſt in matrona. a. p. negat intereſſe quicq̃ utrum quis in matrona an in ancilla an etiam in adultera delinquat: ſecutus opinionem ſtoicorum: qui oia peccata paria eſſe dicunt. Neq; n. rei admiſſæ q̃titatẽ ſed admittentis uoluntatem ſpectant. Peccesue togata. Mrõnæ q̃ a maritis ob adulterium repudiabant togã accipiebãt ſublata ſtola pp ignominiã. Toga aũt meretrici apta ita. n. proſtare ſolebãt cum togis puellæ ut diſcernerent a mrõnis. Et iõ q̃ adulterii dãnatæ fuerant hac ueſte utebant. Aliter togatæ dicebant ĩ publicũ ꝓcedere fœmiæ adulterii admiſſi cã: alii togatã dicũt libertinã: qa ãtea libertiæ toga utebãt.

¶ POR. Iure omnes Galba negabat. Subaudiẽdũ hinc extrinſecus factũ dicebãt. Galba aũt negabat. amare aũt Seruium galbam iuriſconſultum perſtrinxit quaſi contra manifeſtum ius pro adulteris rñderet: quia & ipſe adulter eſſet. ¶ Tutior. at. q. m. in. c. ſ. l. d. Ad qdem multo tutius eẽ libertine cõditiõis ſectari mulieres quas tñ ſi cupidius quis appetat ut Salu. Criſpus ifamiam corruptorũ morũ incidere. ¶ Quaq;. m. m. e. l. hoc eſt q̃tum pmittitur. Saluſtio modeſtiæ tpamento largiri. Vt quõdam Marſæus amator originis ille. ¶ Mima quædam nomine origo fuit iiſdem tpibus: in quam marſæus patrimonium ſuum impẽdit. ¶ Vnde. f. m. g. q̃. r. t. hoc ex perſona ſua Ho. dixit: intelligi uolens ex nimio minarũ aut meretricum amore uexari qdẽ cenſum ſed multo grauiora dãna famæ accidere. ¶ An tibi abunde perſonã ſatis eſt: non illud quicqd officit euitare. Euitare accipe quia ſic plenũ ſit. An tibi abunde perſonã ſatis eſt non illud quicqd officit euitare: ait non ſatis eſſe perſonam matronæ euitare niſi etiam illud quicqd nocet atq; officit euites. ¶ Rem patris oblimare. Oblimare conterere ſignificat ut quæ a fabris limant. ¶ Quid intereſt in. m. a. p. t. negat intereſſe qcquã utrũ quis in matrona an in ancilla an etiam in adultera delinquit ſecutus opinionem ſtoicorum: qui omnia peccata paria eſſe dicunt: nec rei admiſſe quantitatem: ſed admittẽtis uoluntatem ſpectant. Togatæ autẽ in publicum procedere cogebantur fœminæ adulteri admiſſi conuictæ.

¶ CHRI. Iure oẽs. Oẽs dicebãt iure factũ deprehẽſo & p̃cidere caudã licere. Sed Galba iuriſcõſultus negabat iure factum: quia & ipſe ſectator matronaꝝ erat. ¶ Merx. i. merces. ¶ In claſſe ſecũda. Tres. n. erant claſſes pria matronarũ. Secũda libertinarũ. Tertia ãcillarũ. ¶ Saluſtius nõ minus ifanit. Nã cũ ſaluſtio ĩ ſenatu mrõnaꝝ adulteria cẽſores obiicerẽt: teſtatus eſt ſenõ mrõnaꝝ: ſed libertinaꝝ ſectatorẽ eſſe. ¶ At hic Snia eſt: ſi Saluſtius uellet uti munificentia: q̃tenus res ſua & rõ ſuaderet daret q̃tũ ſat eẽt nec eẽt ſibi dãno & dedecori. Verum dum ſat ſibi uidet q nõ tangat matronã: nõ uidet quãtum libertinis erroget. ¶ Originis. Hæc pulcherrima meretrix fuit & mima. Itaq; nõ recte ſe excuſabat Marſæus: cum diceret ego nõ tãgo mrõnas: ſed meretrices: nã dũ illis patrimoniũ erogat & fundũ domũq; largit: maius dedecus cõtrahit q̃ ſi mrõnas ſectatus eſſet. ¶ Fama malũ: uexat qdẽ cẽſus: ſed ifamia q̃ ide pũcit: maius malũ ẽ. Fuerũt ãt eadẽ ætate tres iſignes meretrices. Cytheris quã a Gallo poeta amatã Vir. Lycorim noiat. Arbuſcula: de q̃ Hora. alibi expulſa arbuſcula dixit. Tertia hæc. ¶ An tibi abũde. Profecto nõ abũde ſatis eſt habere exceptionẽ pſonarũ. utſ. alia in conditione habeas matronã q̃ libertinã: ſed oportet uitare quicqd officit in quacunq; pſona ſit. ¶ Nã pdere famam aut rem turpe eſt: ſiue in matrona ſit ſiue in libertina. ¶ Oblimare: cõſumere ut quæ a fabris limãt. ¶ Togata Quæ a maritis ob adulterium repudiabant: togam ſublata ſtola pp ignominiam accipere cogebant. Meretrices. n. pſtabant cum toga & ſtollis pullis ut diſcernerentur a matronis. Martialis. Coccina famoſæ mitis & iãthina mœchæ. ¶ Vis dare q̃ meruit munera. mitte togã: & alibi. Sed patris ad tõ ſi ſpeculũ matriſq; togatæ.

Vilius in fauſta ſyllæ gener hoc miſer uno
Nomine deceptus. pœnas dedit uſq; ſuperq;

¶ ACR. Vilius in. ſ. p eo q eſt in mrõmonio fauſtæ. ¶ Nomine ſemper incerta p certis. Nã fauſta ſyllæ filia tito Annio miloni nupta eſt ut ſupra expoſui. Alibi me dulcis dñæ mula liciæ p terẽtiæ. Et malthi-

Quam satis est pugnis cæsus ferroq; petitus,
Exclusus. fore cum longarenus foret intus.
Huic si mutonis uerbis mala tanta uidendi
Diceret hæc aius. qd uis tibi? nūquid ego a te
Magno prognatum deposco consule cunnū?
A elatumq; stola mea cum ferbuit ira?
Quid respōderet? magno patre nata puella ē
At quanto meliora monet: pugnantiaq; istis
Diues opis natura suæ. tu si modo recte
Dispensare uelis: ac non fugienda petendis
Immiscere tuo uitio rerum ne labores.
Nil referre putas, quare ne pœniteat te:
Desine matronas sectatier, unde laboris
Plus haurire mali ē: q̄ ex re, decerpet fructus,
Nec magis huic inter niueos uiridesq; lapillos
Sit licet hoc cherinte tuū, tenerū ē femur aut
Rectius atq; etiam melius plepe togatæ. (cr?

nūs tunicis demissa ambulat pro mœcēas: & hic uillius in fausta. i. annius in fausta. eodem numero syllabarū cōmutationem noium fecit. ¶ Syllæ. g. nō uere gener: sed quia filiam syllæ stuprauit: ita frequenter ut gener esse uideretur. Nam lōgarenum habuit maritum. ¶ Hoc. m. u. n. de. q̄ filia syllæ esset hois potentis & clari sperans talis uiri filiam castā fore uicturā: nec nunq̄ posse peccare. Fausta dicebatur filia syllæ: hanc cum uillius ipetrasset uxorem: forte lōgarenus adulter domi eiusdē puellæ erat. Ita uillio collisus ē plagis: & nihilominus eam postea tenuit apud se propter nobilitatem. ¶ Annius. milo maritus fuit faustæ Cornelii syllæ filiæ: q̄ rediens a cœna a familia longareni adulteri uxoris suæ ante ædes suas: ne adulterium deprehenderet pugnis cæsus est: & ferro petitus. ¶ Exclusus. f. a. familia lōgareni mœchi. Et notādum fore numero singulari. Teren. in adel. Quid nā cōcrepuit fore. Item ci. pro cor. apuit fore scalarū: sed ex uerbis accusatoris ridenter: ut i flaccina strangulauit posuit. ¶ Huic. i. uilio si aius loq̄ret ex uerbis. Mutonis: muto autem dicitur membrum uirile ut Lucilius lib. viii. læso iā lachrymas: mutoni exterget amica. ¶ Magno. p. d. c. c. de stirpe magni cōsulis oriūdū. ¶ Velatūq; .st. pprie toga mulieris stola dicit. Et notandū in hoc uersu q̄ toga & stola cōem syllabā fecerit. ¶ At. q. m. i. quanto meliora monet natura tuis sensibus q̄ abundat necessariis. His. s. quæ usus exigit: abūdat āt si sis bonus dispēsator. i. si tu his recte usus fueris. ¶ Diues. o. n. s. i. q̄ nata ,ppriis opibus abūdat: qm̄ q̄tū ē in ipsa nō denegat uoluptatē simplr acq̄sita. ¶ Mō. tm̄ mō cū rōne uelis uiuere. ¶ Ac. n. s. p. Si uero uis immiscere ea q̄ dēs fugere uel petere. ¶ Tu uitio. r. n. l. n. r. p. Tu putas nihil interesse utrū tuo uitio labores an naturæ: Nro uitio: laboramus si dolemus cū desit sasiano rege: natura laboramus: si dolemus cū desit panis. Alio dicit uitio nostro laboramus matronam concupiscentes rerum uitio. Si usus fœminæ non adest. ¶ Vñ a quo: ut genus unde latinū: nō est āt loci sed psonæ. ¶ Haurire. acqrere: pcipet. ¶ Quā. e. r. d. f. Ex ipetratiōe plus maliacipi q amar nobilē si fuerit deph̄ēsus: q̄ fructus si ipetrauerit. ¶ Nec. m. h. i. nobili: & sermonē suū cōuertit ad puerū chærintū pulcherrimū hoc tpe. i. nec magis erit tuū fœmur o cherite tenerū: aut crus rectū si iterniueos uiridesq; lapillos iacueris. Hic āt docet natura nō ornatu pulchras eē mulieres hic āt cherintus dī illis tpibus fuisse ,pstibulum pulcherrimum, ,pstibulum dī scortū fuit āt hic puer ĩsignis facie atq; cādore: ordo ē: nec fœmur aut crus est magis tenerū huic. i. nobili inter niueos & uirides lapillos: licet o cherinte hoc sit tuum cum rectius fœmur atq; etiam melius crus persæpe togatæ. ¶ Viridesq;. l. margaritas.

¶ POR. Vilius in faustæ. i. g. h. m. u. n. d. p. d. uilius p ānio dixit: Annius āt milo maritus fuit. Faustæ cornelii syllæ filiæ: qui a familia longareni rediēs a cœna ante ædes suas ne adulterum deph̄enderet pugnis cæsus est & ferro petitus. quem ait nulla alia re in hanc iniuriam ac cōtumeliam recidisse q̄ q̄ magnæ nobilitatis uxorem hr̄e affectauerit. ¶ Huic si. m. u. m. t. u. Mutonē pro uirili membro dixit: Lucilium imitatus ille & enim i. iiii. sic ait. Læso iam lachrymas mutoni absterget amica. ¶ Ac q̄to. m. m. p. q. i. d. o. n. s. Quāto meliora monet q̄ tu quæ natura æstimat. Bene autem dicta diues opis natura suæ: qm̄ q̄tum est in ipsa nō denegat uoluptatem simpliciter quæsitam. ¶ Tuo ui. r. n. l. n. r. p. tuo uitio laboras si matronā cōcupiscas: rerum autem si fœminam. ¶ Sit. l. h. c. t. Cherintus nomine prostitutus dī fuisse insigni spē atq; candore.

¶ CHRI. Vilio nomē icertū ,p certo posuit: nā ut iā dcm̄ est. Milo faustæ filiæ syllæ mulieris adulteræ maritus fuit & a cœna rediēs ante ædes cesus ē a familia longareni adulteri: q̄ ītus cū illa erat: ne illū deph̄enderet. Ergo cū nobilē affectasset uxorē: i hāc ignominiā icidit. Ergo potius credo Villiū & lōgarenū duos fuisse adulteros & riuales. & sic Villiū a riualli cesum. nā qd' aut syllæ gener loq̄t ex desiderio uillii nō q̄ eēt gener sed esse cupet. Sic Vir. Et gener auxilio Priamo phrygibusq; ferebat. ¶ Exclusus fore. p forib̄ posuit. nā hoc nomē in plurali tm̄ ponit. Tū Cicero ,p cornelio Forē scalarū appuit. ¶ Mutonis: mēbri uirilis. Lucilio. Læso iā lachrymas mutōi exterget amica. Mutinū appellauit Virgi. i Priapeia. Curā Pomarii diligēs Priape facito rubricato furibus miare mutio. Appellāt & fascinū: idē Vir. soles sacrū reuictus pāpino caput Ruber sedere cum rubēte fascino. ¶ Stola: q̄ mrōnæ uestis ē. ¶ Cōferbuit. qa accēsione sanguis irascimur. ¶ Ira: nā ut irasci cū arrigit. Si ergo diceret muto se cōtētū eē plebea uenere: qd diceret illi sectator matronarum? Nempe hoc. ¶ Magno prē nata puella ē. q. d. Est p̄ferēda hæc puella libertinæ qa est nobilis. ¶ Vere natura diues suæ opis. Si seqmur naturam: & nō opinionē. Ipse diues suæ opis. i. suæ opū: qa satis illi est quacūq; muliere sedare libidinē. Vñ passim illā sedare sine piculo possis. Sed opio facit: ut nobiles q̄ramus: unde seqtur iopia & penuria: igit' natura diuitiis suis pollet: sed opio nos i pauptatem inducit. Quapp natura suadet meliora: & q̄ sint cōtraria tuæ opioni. ¶ Tuo uitio rerū ne: nro uitio laboramus: cum superflua petimus. Vitio autem rerū cū necessaria desunt. Ergo nostro uitio quod ab opione est matronam petimus: unde est maius dispendium. uitio uero rerum quod a natura prouenit fœminam quærimus. Vbi minus dispendium & sine periculo est.

Ex quibus omnibus concludit: ut mrōnas sectari designamus: cum non habeant magis tenerum fœmur q̄uis sint ornatæ niueis lapillis: ut uniones sunt: & uiridibus q̄les uidemus esse smaragdos. ¶ Cherinthæ. Apostrophe est ad cherintum: quem Porphyrio ait fuisse pulcherrimum puerum prostibulum. Snia est q̄uis tale fœmur haberet matrona: quale habet cherintus: non tamen eēt magis tenerum. ¶ Rectius. Auxesis ut nō modo non sit magis tenerum in matrona qua in togata. i. in prostibula: sed quandoq; sit minus tenerum.

Adde huc: qd̄ mercem sine fucis gestat: apte
Quod uenale habet: ondit: neq; siqd honesti
Iactat: habetq; palā: q̄rit quo turpia cælet: (ē
Regibus hic mos ē ubi equos mercant': optos
Inspiciunt: ne si facies: ut sæpe: decora
Molli fulta pede est: emptorē inducat hiantē:
Q d pulchræ: clūes: breue qd caput ardua cer-
Hocilli recte: ne corpis optia linceis (uix
Contemplere oculis: hypsea cæcior illa:
Quæ mala sunt spectes: o crus: o brachia: ueq;
Depygis: nasuta: breui latere: ac pede longo ē.
Matronæ præter faciem: nil cernere possis.
Cætera: ni catia est demissa ueste te gentis.
Si inter dicta petes uallo circundata. nam te
Hoc facit insanum, multæ tibi tū officient res:

¶ CACR. Adde huc: ad cōmoda eorū q̄ simplici cōtenti sūn fœmina & nullo lenocinio formant'. ¶ Sine fucis gesta ap. sine uelamine simulationis: fucus genus est herbæ marinæ. Vnde lana inficitur. Et in carminibus Hor. neq; amissos colores lena refert medicata fuco: & Vir. Alba nec assyrio fucatur lana ueneno Inde etiam corrupte merces fucatæ uocātur & ,p dolis & fraudibus. Teren. i eunucho: fucū factū mulieri. ¶ Neq; si qd hōesti. i. pulchri: ut poeta. Et quocūque deus circū caput egit honestū. Matrone inquit: si quid honesti habent id solum ostentant: q̄ turpe ē magnopere occultant: non ita fit i meretricibus quæ aliquādo & pulchriores sunt: Iactat habetq; palam: & diuites matronæ faciunt. Regibus hic mos est: reges quando emunt equos operiunt eos ne pulchritudine inducti aut clunium aut faciei emant equum pedibus mollioribus hoc ergo dicit unūquēq; debere id facere circa contemplationem mulieris: ut magis utilitatem quam speciem formæ sectetur aut natalium. ¶ Ne si facies. ordo est: ne si facies decora fulta molli pede inducat hiantem emptorē: quia hiantes in bona nō cernimus uitiosa. ¶ Inducat: decipiat. ¶ Hiantem. Cupientē. ¶ Quod pulchre. c. clunus dixit fœmininо genere sed Iuue. hic clunus dixit: quod tenemus. ¶ Nec. c. o. l. c. o. lynceus. quidem tātam uim in cacumie oculorum dicitur habuisse: ut trans parietem uideret: & dum staret in Sicilia uideret classes de Africa exeuntes. Senesus est: noli inquit nimium acute eligendo q̄ bona sunt in ea: q̄ contraria sunt cæcus esse. hoc est si debes in utraq; parte indicium habere. ¶ Hypsea. t. matrona fuit q̄dam uitiosis oculis. ¶ O crus. o. b. Nescio cur laudas crus & brachia sed habet uitia inter nates: & potes eam contemnere. Depygis. i. sine natibus. Piga. n. est pars corpis posterior: aut certe cum magnis natibus: ut de hinc ualde intelligatur. Pygas aūt græce dixit. Breui latere: deforme est in fœminis furcam latere habere maiorem. ¶ Matronæ pter. f. n. c. p. præter faciem inquit nihil cernere matronæ possis: reliquæ. i. corporis partes ueste celantur. nisi forte catiæ similis est: quæ pp pulchritudinem crurum elata ueste utebatur: hæc autem adeo uilis fuit. ut in æde ueneris theatri pompeiani adulterium cōmitteret. ¶ Si. i. p. si honestæ fœminæ: quā compellere nō licet concubitus appetes. ¶ Vallo circundata: custodiis munita: circū data satellitibus. ¶ Insanum: pronum ad libidinem. ¶ Semper. n. ibi plus incēdimur: quo difficilius peruenimus. ¶ Ciniflones ciniflones & cinerarii: eadē significatione apud ueteres habebatur ab officio calamistrorum. i. neruum in cinere calefaciendo q̄ bus matronæ capillos crispabāt: cuius rei & Vir meminit dicens. Vibratos calido ferro.

¶ POR. Adde huc qd mercē sine fucis portat apte: & reliqua: adiice huc inquit ad cōmoda eorū: q̄ simpliciter meretricum concubitu contenti sunt: q̄ nullo lenocinio tecta ac fucata corpora in usu hūt nudaq; conspiciunt. Matronæ autem si quid formosi hūt id solum ostendunt: qd' repræhensibile est magnopere occultant. ¶ Regibus hic mos est equos mercant' optos inspiciunt. Reges equos si emunt opertos considerant: ne si spēs eorū mollicies ungulaē destitueret capti pulchritudie inutiles equos mercēt'. Hoc igitur dicit unūquēq; dēre facere circa contemplationem mulieris: ut magis utilitatem q̄ speciē formæ eius aut nataliū sectetur. Hypsea cæcior. placia hypsea uitiosos oculos habuisse dicitur quā hic amare in transitu percussit. ¶ Matronæ. p. f. n. c. p. C. u. c. e. d. u. t. Præter faciem nihil cernere matronæ possis. Reliq̄. n. corporis partes ueste teguntur nisi forte. Catiæ similis est quæ ob pulchritudinem crurum pudore neglecto alta ueste utebat'. Hæc adeo uilis fuit ut in æde ueneris Theatri Pompeiani adulterium cum ualerio ac siculo colono tribuno plebis obducto uelo admiserit. ¶ Si interdi. p. uallo circundata: nam te: & reliq̄: si honeste fœminæ quā compellere non licet ,pter qd maxime incenderis cōcubitus appetes multa sunt quæ te impediunt quominus perspicere possis qualis sit quam conspicit. Vallo autem circundata allegoricos dicitur: quod est custodiis septa ac præmunita.

¶ CHRI. Adde huc. Aliud cōmodū in libertina: nam ipsa corpus suū quod paruo p̄cio uendit: & ppea iure mercem appellat: non habet fucatum. i. adulterinis coloribus ornatum. Sed quicquid nitet naturali colore nitet. De fuco dictum est: unde Vir. Alba nec assyrio fucatur lana ueneno. Et Teren. Fucum factum mulieri. ¶ Si quid honesti. i. pulchri. Vir. At quocunq; deus circum caput egit honestum. ¶ Iactat: illo gloriat' ut matronæ quæ ptes corpis quas pulchras hūt ostentant: & palam hūt. Si quæ uero turpiores sint: quærit diligenter qua rōne occultare possit. Regibus hic mos est. Debemus reges & potentes uiros imitari: qui in emendis eqs id agūt ut illos. ¶ Aptos. i. detectos: & nullis phaleris uelatos ispiciāt. Apire. n. nōnū q̄ uulnerate dicimus. Iuue. Fuste Apire caput candelam apponere ualuis. Item detegere. Hinc Macrait Iuniores solitos eē nō tamē honoris q̄ ualitudinis cā maioribus caput apire. i. detegere. Stati. Sic fatus aperto ense uocat socios. ¶ Facies.

Totius corpis figuram faciem uocamus neq; solũ aĩati corpis: sed inanimi. Virgi. facies qbus aspa quondam uisa maris. Molli tenera ungula & non dura: ut oportet esse ungulam equinam. Nam in cruribus non uitium sed uirtus est ut mollia sint, i. flexibilia. Vir. & mollia crura reponit. ¶ Fulta: sustentata: ide fulcia lecti. ¶ Hiãtem. Vel inertem & qui uitia non circũspiciũt: nam hiant & oscitant & pigritia hoies. Hic Terentianus. Dauus uoluit deprehendere inter oscitantes. Vel hiantem cupientem. Nam nimia emendi cupiditate in uitiis notandis non sunt circũspecti. Virg. Hunc plausus hiãtem per cuneos geminatus. n. populiq; patrũq; Corripuit. Quod ppea inducat cupidum uel pigrũ: quia uidet in illo pulchras clunes. ¶ Caput breue: & ardua ceruix. Nã & hæc ad equi pulchritudinẽ spectant: ut patet apud maronem. ¶ Recte. s. faciunt: ut uelint uidere equos detectos. ¶ Lynceis. i. ita acutis: ut habuit Lynceus: quẽ Acron ait tã. acutã uidendi aciem habuisse: ut q̃ transparietẽ essent cernerent. Et ex sicilia naues carthaginensiũ portũ intrantes prospiceret. Dicunt etiam lyncem aĩal acutissima eẽ acie. ¶ Hispea: mulieris cæcæ nomẽ. ¶ Ocrus o brachia. Crura & brachia q̃ pulchra sunt admiraris: sed non uides q̃ depygis est & nasuta. Pyga græcũ uerbum est: ut apparet apud pollucem. Et est posterior pars iuxta podicem. Hinc est huropygas extrema ps spinæ: & spondilium terminus iuxta anum quasi cauda pyge. Depygis autem dixit quasi sine pyga ut dictio depriuet: ut cum dr̃ demẽs uel depygis: magnam hãs pygã. Et tunc auget de: ut deamo. i. ualde amo. Nam utrũq; turpitudinẽ corpi affert: & cũ nihil oino emunet ille locus. Et rursus cum nimis turget. ¶ Nasuta: animo naso notata. ¶ Matronæ: cõcludit in matronæ corpore nihil posse inspici p̃ter faciẽ: q̃ sp appet. Et nunc faciem cœpit in alia significatione q̃ paulo ante. ¶ Tegentis. s. matronæ tegentis. ¶ Cætera: uestẽ demissa. i. ad pedes usq; deiecta. ¶ Ni: pro nisi. ¶ Sit ca. cuius cum crura pulchra essent utebatur contracta uestẽ: ut illa paterẽt testẽ Porphyrione qui ẽt addit illam adeo ipudicã fuisse & ĩ tẽplo ueneris põpeiani theatri obducto uelo adulteriũ cõmisisse cũ Vale. quodam & siculo colono. Si interdicta. i. matronas q̃ interdictæ sunt & prohibitæ multis custodibus. ¶ Vallo: stipantes illã comites ualum appellat. ¶ Hoc facit insa. Natura enĩ ita instituit sumus: ut q̃to difficilior res est: tanto magis expectatur. Lucanus. Nitimur in uetitum semper cupimusq; negata. ¶ Insanum. quasi uehementius ardentem.

¶ ACR. Dicti ãt ciniflões ab eo q̃ in cinerẽ flãt ad ferrũ calefaciendũ: quos cinerarios appellãt: inuidebãt. obstabãt. ¶ Altera. n. o. c. altera inq̃t qd' ꝑ ferar p̃ lucida utiẽ uestẽ ita ut nuda cõspici possit: hæc ãt uestis ĩcho ĩsula cõficit: ꝑ cuiꝰ nimiã subtilitatẽ: q̃ sũt ĩteriora trãslucẽt. ¶ Pœne uidet ẽ: ut nu. ꝑpe ita potes eã uidere ut nudã. Sensus est: ꝑaupcula ĩduta est choa uestẽ subtilissima: & iõ potes eã totã uidẽ brachia. tibias & pedes ueluti nuda sit. ¶ Leporẽ. u. u. a. ĩ. n. f. i ducit q̃si cãticũ amatoris mr̃onæ. Est aũt cantũ hoc Venator pseqtur leporẽ: ut capit & captũ cõtẽnata: amor ẽ meꝰ huic similis absentia & difficilia dsiderat & pata cõtẽnit. Positũ sic ad cõedẽdũ patũ. ¶ Appõit. addit ad cãtũ: uel sociis appõit. cõedẽdũ. ¶ Hiscinæ. u. qũo cãtare amatorẽ dixit. ¶ Curasq; g. quas patiũtur: q̃ matronas amat. ¶ Nõne. c. nõne satius ẽ q̃rer̃: quẽ cupiditatibus finẽ natura statuerit qd tolerare possit non denegatur qd denegatũ sustinere possit. Multũ tibi prodest q̃rere q̃ doleat natura nõ ferat. Ordo est: nõne q̃rere plus ꝑderirit: quid negatũ sibi natura sit latura: & quid dolitura. ¶ Abscindere: discernere. ¶ Soldo: utili & est figura detractio. i. utilia ab inutili separare. Solidũ est manducare panem inane autem fasianũ. ¶ Nunc. t. c. f. simile argumẽtũ. ¶ Tumrent tibi cum inguina libidine iflamat. ¶ Non ego. i. nolo ego rumpi tentigine. idest extensione uirilis membri: sed in præsentem uenerem ruere.

¶ POR. Ciniflones parasitæ: ciniflones & cinerarii in eadem significatione apud ueteres dicebantur ab officio calamistroꝝ in cinere calefaciendorũ quibus mr̃onæ capillos crispabãt: cuius rei & Vir. meminit. Vibratos calido ferro mirraq; mãdẽtes. ¶ Plurima. q. i. p. a. t. r. hoc ẽ & alia plurima q̃ nõ patiant tibi corpus eius appere. ¶ Altera nil. o. c. t. Altera inq̃t q̃ ꝑstat lucida uestẽ utiẽ ita ut uelut nuda cõspici possit: hæc ãt uestis ĩ Cho ĩsula cõficit ꝑ quã ob nimiã subtilitatẽ q̃ intra sunt trãslucet. ¶ Leporẽ. u. ut. a. in. n. f. p. f. t. n. Quẽadmodũ uenator fugientẽ leporẽ cape appositũ ãt ĩcœna nõ. uult tãgere. hac spe matronã appetẽt ait: qa nõ sit licitus ac facilis eius complexus: meretrices ãt fastidit qa copia eaꝝ sit in ꝑmptu. ¶ Cantat &. a. a. c. a. h. f. amator inq̃t matronæ hoc cãtat. ¶ Trãsuolat ĩ medio. licitã uenerẽ trãscẽdit ac fastidita. ¶ Hiscine. u. f. t. & reliq̃: iis uersiculis qa cãtare eũ dixit: qbus uenatori amorẽ suũ cõpat. ¶ Nõne. c. st. n. m. Nõne satiꝰ ẽ inq̃t q̃rere quẽ finẽ cupiditatibꝰ natura statuerit qd tolerare possit: si denegẽt: qd denegatũ sustĩeri ñ possit q̃rere magis ꝑdest: negari ãt sibi hõ prudẽs & ea tm̃ ægre siñ q̃bꝰ famẽ ac sitim frigusq; sũmoueat. ¶ Et. i. a. f. allegoricos & inutilia aut uana ab utilibus ac necessariis recidere ac separare. ¶ Nũ. t. c. f. u. f. Eleganter ac ꝑbabiliter inferunt. Ait. n. sicut q̃ famem ac sitim sedare cupiat ualoꝰ quibus hæc inferuntur delectum nõ habet. ita rei uenereæ rationẽ esse si q̃s reꝰ necessitatẽ non ex deliciis aut praua persuasione uelis nosse Nõ ego nãq; ꝑ. a. u. f. quod ad me pertinet inquit ego certe non faciam: ut malim tentigine rumpi q̃ ubilibet necessitatem libidinis effundere. Nam & illa malo qua publice potiri possim.

Custodes: lectica: ciniflones parasitæ.
Ad talos stola demissa: & circundata palla.
Plurima: quæ inuideant pure apparere tibi tẽ:
Altera nil obstat chois tibi pene uidere est
Vt nudam: ne crure malo: ne sit pede turpi:
Metiri possis oculo latus: an tibi mauis
Insidias fieri: præciumq; auellier ante:
Quam mercẽ ostẽdi: leporem uenator: ut alta
In niue sectetur: positum sic tangere nolit:
Cãtat: & appõit: meus ẽ amor: huic similis: nã
Trãsuolat in medio posita: & fugientia captat
Hiscine uersiculis speras tibi posse dolores:
Atq; æstus: curasq; graues e pectore pelli:
Nõ ne cupidinibus statuit natura modũ: quẽ
Quid latura sibi: quid sit dolitura negatum
Querere plus ꝑdest: & mãe abscindere soldo.
Num tibi: cum fauces urit sitis: aurea quæris
Pocula: num esuriẽs fastidis omnia: præter
Pauonẽ: rõbũq; tumẽt tibi cũ inguina: num si
Ancilla: aut uerna ẽ ꝑsto puer: ĩpetus in quem
Continuo fiat: malis tentigine rumpi.
Nõ ego: nãq; parabilem amo uenerẽ: faciléq;

¶ CHR I. Ciniflones. Enumerat illos qui circa matronam sint custodes. Ex seruis ãt habebãt ille q̃ calamistro ex igne calefacto capillos crispabant. Isti igitur quia dum calamistrũ calefacere cupiũt in cinere: ad excitandum ignem flant ciniflones dicebantur: atq; ẽt cinerarii. ¶ Parasiti. Si græcam interꝑtationẽ admittamus ii sunt q̃ πολφοὺς. i. iuxta σιτία. i. cibaria uersantur. Hi enim ex liberorum conditione hoies sunt: qui alienum cibum sectantes ditioribus applaudunt: arrident: adulantur oẽm deniq; indignitatem perferũt: seseq; ridẽdos præbent: ut apud illos: cõuiuari liceat: ut exꝑsse comici poetæ ostẽdunt. ¶ Stola. d. ad. t. nam & hæc quoq; ne uideas prohibet. ¶ Palla. uestis amplior quæ intereundũ facile cõcutiatur ἀπὸ τοῦ πάλλειν. i. cõcutere. ¶ Altera. s. libertina. ¶ Cois: de hac uestẽ suo loco dictum est: & quo modo inchoa ĩsula fiat: & qd̃ uisum admittat sua ꝑspicuitate. ¶ An tibi mauis. q. d. non debes uelle potius matronam: quæ tibi insidiat: quia nõ ostendit siqd turpe latet q̃ libertinã: quæ se totam tibi uidendã præbet. ¶ Cantat: amator matronaꝝ ea quæ dicuntur a uenatore qui mauult sectari in niue leporẽ q̃ appositum sibi sumere. ¶ Et apponit. i. adiungit amorem suũ similem qui. ¶ Transuolat. i. relinquit. ¶ Posita in medio. i. libertinas q̃s facile ẽ habere. ¶ Et captat. i. capere cupit fugientia. i. matronas quas difficile ẽ assequi. ¶ Hiscine uersiculis. q. d. tam friuola ĩsia & stulto ꝑuerbio putas tu remouere ẽ pectore amores matronarum: qui te cruciant. Et nõ potius itelligis in rebus omnibus esse adhibẽdum modum: cui natura ipsa acquiescat modum quem: idest aliquem. Quid latura sibi. ¶ Statuit modum. s. hunc quid sibi ipsa sit latura: & quid negatum sit dolitura. Nam cum modus mediocritas quædã sit: siquid mediocritatem excedens denegatum sit feret: quoniam non indiget illo superfluo. Siquid autem ad mediocritatem non perueniens denegatum sit dolebit: quia illo indiget tanq̃ necessario. Ordo est: plus ꝑdest quærere quid negatum sibi natura latura sit: & quid negatum sit dolitura. Quærere ergo hoc plus prodest q̃ similitudinẽ illam uenatoris. Et similiter prodest plus abscidere inane soldo. i. a solido: hoc est discernere ea quæ sunt superflua ab iis quæ sunt necessaria. Nam si hoc faciemus: uidebimus naturam contentã esse plebea uenere: quod solidum est & satis sibi sit. Nec quærere matronas: quod quidem est inane. i. superfluum. ¶ Num tibi. Sententia est cum desiderium edendi & bibẽdi restingui possit cibo potuq; ignobili: uenerea quoq; uoluptas eodẽ pacto explebitur. ¶ Rõbum: piscis est: quem in præcio habuerunt antiqui: & enumerat in genere planoꝝ: ut soleæ quoq; & passeres sunt. ¶ Pauonem. Hanc auem primus Romæ conuiuii cã occidit Hortẽsius orator. Saginare instituit primus. L. Aufidus Iurco. Ait Pli. Multi Hortensium secuti effecere ut ait Macro. ut eorum oua qnis denariis: ipsi uero quinquagenis uenirẽt. Aurelius autem Augustinus in eo quem de dei ciuitate libro inscripsit: refert carnem pauonis non corrumpi. Aitq; nobis pauo coctus carthagine appositus est: iussimus ex pectore pulparum aliquid recondi: & post quadraginta dies ad nos relatum icorruptum iminutumq; mãserat. Post uero annum icorruptum etiam extitit: sed corpulentiæ siccioris fuit. ¶ Tentigine. Prurigo est quæ coitus desideriũ inducit. Vir. in priapea. Turpe quidem factu: sed si tentigine rumpar

Falce manu posita fiet amica manus.

Illam post paulo, sed pluris si exierit uir.
Gallis hãc. philodemꝰ ait. sibi q̃ neq; magno
Stet p̃cio. neq; cũctetur: cum ẽ iusta uenire.
Cãdida rectaq; sit. mũda hactẽus. ut neq; lõ-
Nec magis alba uelit. q̃ dat nã uideri. Cga
Hæc ubi suppositit dextro corpus mihi leuũ:
Ilia & ægeria est. do nomen quodlibet illi.
Nec uereor: ne dum futuo: uir rure recurrat
Ianua frangatur: latret canis: undiq; magno
Pulsa dõus strepitu resonet: ueh pallida lecto
Desiliat: mulier miserã se conscia clamet
Cruribus: ꝑ metuat doti deꝑnsa: egomet mi.
Descincta tũica fugiendum est ac pede nudo
Ne nummi pereãt aut pyga aut deniq; fama
Deprehendi miseꝰ est fabio uel iudice uincã.

¶ ACR. Illã. p. p. i. Illã q̃ dixit uẽi si exierit uir. ¶ Philodemus: dicit post paulo gallis reliquo: qa q promptiores sunt in uenerẽ multũ donãt. philodemus aũt qdam philosophus fuit physicus: qui gallos multũ donare: mulieribus dixit aut quasi diuites: aut quasi in libidinem promptiores. alii dicũt epicureum fuisse: qui cum multa de eadem secta scripsisset: dicẽs de eadem muliere difficili ait gallis hæc danda est matris deum sacerdotibus: q̃ concumbere non possunt. Candida sine uitio corporis. Hæc sententia Hora. est. ne deprehensus aut pecunia se redimat aut adulterio ad reddendam contumeliam constupretur: aut certe manifestus adulterii reus cũ ad iudicium productus fit condemnatus fiat infamis. ¶ Hactenus: in tantum: ¶ Nec. m. a. u. q. d. n. u. ut nolit se illecebrosis fucis ornare. ¶ Hæc. u. f. huiusce mõi mulier. ¶ Ilia & æge. ẽ istius mõi mulieri cum mecum inierit do nomẽ iliæ & ægeriæ q̃ speciosissimæ fuerũt. ¶ Veh. p. l. Quidã putant ueh. pallida unã ꝑtem oronis esse qũo uesana sed magis diuiduum est ut ueh sit interiectio. ¶ Lecto. d. m. Mire ostẽdit ab ipso lecto fugã esse faciẽdã. ¶ Metuat. d. qa antea adulteræ dotem tantũmodo perdebant. ¶ Descincta. t. aut qa omnes ante militabant: aut qa cingebant sese sub armale sitũ & ita ꝑcedebãt oẽs. ¶ Ne. n. p. Quibus adulteri redimebãt adulteriũ. ¶ Fabio uel. i. u. satis urbane significat Fabiũ pro adulterio iudicaturum: si iudex in hanc rem constituatur qui harum reꝰ & ipse sectator sit tantum miserum est deprehendi: & probe ait: nam si istum qui est adulter interrogẽ de qualitate adulterii: respondet malum esse & probari ꝑterit quod non expedit adulterari.

¶POR. Illam.p.p.f.p.fi.e.u.G.Hæc distinguenda sunt ut singula leganť. ita.n.demũ significabánť uerba eius quare magno uendit:& differendo amatorẽ sui cupidiorem faciat. Gallis aũt has ait aptiores esse quia: philodemus epicureus cuius sensum transtulit relegat tales ad gallos:qui magno adulteria mercanť:uel propter diuitias uel ꝙ incensioris libidinis sint.℣ Vt neq; l.n.m.a.ue.q.d.n.u.Hoc est q̃ simpliciter agat nec ꝓceritatẽ sibi staturæ aut fucis colorem mentiatur.℣ Hæc.u.f.d.c.m.l.Hoc est ꝙ Lucilius ait in quinto:& cruribus crura dialaxon.℣ Do.n.q.i.eleganter fingo mihi in tenebris meretricem illam aliquã esse de nobilibus:p qd̃ significat non interesse quæ sit cũ eam non uideas: uel cũ oium eadẽ corporis natura sit. ℣ Veh.p.l.d.m.qdã putauerunt ueh pallida nunc unam partem oronis esse:ut uegrandi subere cocum: ꝙ ait Persius Flaccus: ut significet ual de pallida:sed mihi uideretur imitatiuo charactere dictũ ut illa perturbata mariti aduentu hãc lamentationis uocem proferat.℣ Miseram se conscia clamet. Ancillã.i.quæ conscia sit dominæ in hoc adulterii facinore.℣ Descincta tu.eneagros hoc est ociose expræssa perturbatio adulterii de ipso lecto subito fugientis.℣ Ne nũmi.p.ne deprænsus aut pecunia se redimat: aut ab adulterio inferenda contumelia stupræturaut certe manifestus adulterii reus cum ad iudicium profectus sit condemnatus infamis fiat.℣ Deprænhendim.satis urbane si inquit fabius pro adultero iudicaturus iudex in hanc rem constituatur: qui harum rerum sit ipse sectator malum esse deprænhendi censebit.

¶CHRI. Illam.p.p.intellige renuo illam:quæ dicit ueniam paulopost. Neq; ẽt hoc sine conditione. Nã adiungit si exierit uir.i.si peregre ꝓfectus fuerit.℣ Sed.p.f.constat.Nam mora cupidiorẽ reddit amantẽ.℣ Gallis.h.p.a.f.relinquo. Acron ait phylodemũ physicũ epicureum fuisse:& gallos in libidinem pronos putasse: uel dixit gallis sacerdotibus cybeles:q̃ castrati cũ sint:moram ferre possunt. Porphyrion autem dicit eam ad gallos relegasse:q̃ magno adulteria emunt:uel ꝓpter diuitias:uel ꝓpter maiorẽ libidinẽ.℣ Sibi.f.assumebat idem phylodemus illam quæ neq; ſter.i.prostet magno præcio: neq; iussa uenire cunctetur.℣ Sit candida & recta & munda:hactenus.i.eousq; munda:ut non curet uideri magis alba:aut longa q̃ natura sibi dederit.Est aũt mundicia ab artificio.℣ Dextro mihi leuum.nam cum alter in alterũ cõuertitur:pars dextra unius ad leuam est alterius.℣ Ilia:mater romuli. Ageria nympha familiaris numæ pompilio:de qua dictũ est.℣ Nec metuo. Et hoc non paruifaciendũ:q̃ libertina neq; periculum neq; metus ullus sit. ℣ Vepal. Vna pars est quasi ual de pallida ut uesana. Vel est ueh dolentis interiectio.℣ Cõscia:illa quæ mediatrix fuit.℣ Hæc.f.mediatrix metuat cruribus:ne compedibus innectatur.Deprænhensa matrona metuat dotẽ: nam adulterio damnatæ dotem amittebãt.Sin uero alia cã diuortiũ fieret.Vir.Dotem restituebat.℣ Egomet mi.pro mihi.Ostendit i tanto tumultu nullum intercedere mutuum auxilium:sed unumquẽq; sibi cõsulere.℣ Ne nũmi pereant: ne simmenũmis redẽpturus.℣ Aut piga:quia in derisionem construprætur uel sibi per podicem mugili mitantur unde louen. Et quosdam mugilus intrat. Propterea q̃ græci comici hos ατο πυγ σ appellant.Immitebantur etiam illis & raphani quod græci ῥαφανιδ ειν dicunt. Aut fama: nam & si nullum aliud incommodum patiatur:magna tamen iactura in fama fit.Deprænhendi. Concludit ꝙ deprænhendi etiam nulla alia accedente iactura miseram esse conuincet.℣ Iudice fabio:qui magnus fuit adulter.

¶ACR. Omnibus hoc uitium est cantoribus.℣ Ille.Tigellius quasi de noto dixit ille.

¶POR. Omnibus.h.u.in eundẽ tigellum hermogenẽ & hic inuehit;eũq; sardũ dixit ꝙ in sardinia esset natus adnotandum ergo sardum & sardinensem dici posse.Nam Lucilius sardinẽsem dixit in.vi.satyraꝝ sardinensem terrã.At Luci.C. de eodẽ Hermogene loquens.Sardi.Tigelli putridum caput uenit. Non nulli tamen ueterum grammaticorum sic appellationes has diuiserũt ut sardum putarent dici qui in Sardinia natus sit. Sardinensem autem in cœlum Sardiniæ.℣ Vt nunquam inducant animum can.to.Sub distinguendum cantare:& sic inferendum rogati.

¶Satyra Tertia.

Omnibus hoc uitium est cantoribus inter amicos
Vt nũq̃ inducãt animum cantare rogati
Iniussi nunquam desistant.sardus habebat
Ille tygellius hoc.cæsar quæ cogere posset.
Si peteret per amicitiam patris atq; suam.nõ
Quiquam proficeret. si collibuisset. ab ouo
Vsq; ad mala citaret.io bacche:mõ summa
Voce mõ hac resonãt. q̃ chordis q̃tuor ima
Nil æquale homini fuit illi:sæpe uelut qui
Currebat fugiens hostem.psæpe uelut qui
Iunonis sacra ferret:habebat sæpe ducentos
Sæpe decẽ seruos.modo reges atq; tetrarchas.
Oſa magna loquẽs modo sit mihi mẽsa tripes &
Concha salis puri & toga:est defendere frigus
Quanuis crassa queat.decies centena dedisses
Huic parco paucis contento:quinq; diebus
Nil erat in loculis.noctes uigilabat:ad ipsum
Mane.diem totum stertebat.nil fuit unq̃
Sic impar sibi:nũ aliquis dicat mihi:quid tu?
Nulla ne hẽs uitia?ĩmo alia & fortasse minora:
Meuius absentẽ neuiũ cũ carperet.heus tu
Quidã ait:ignoras te?an tu ignotũ dare nobis
Verba putas?egomet mi ignosco meui? ĩquit.
Stultus & ĩprobus hic amor ẽ:dignusq; notari
Cum tua peruideas oculis mala lippus iunctis:
Cur in amicorum uitiis tam cernis acutum:
Quã aut aqla aut serpẽs epidaur? at tibi cõtra

peratoris habent.℣ Concha.f.p.Matina in qua fal plerũq; ponitur:puri autem sine condimentis simplicis non conditi.℣ Huic.p.parco isti paruis cõtẽto:si dedisses ducẽta milia post quinq; dies nihil i uenires.℣ Noctes uigi.actum posuit:ut iugẽ ostẽderet uigiliam quõ.Vna cum gente tot annos bella gero.Immo alia cõfiteor me habere uitia: sed leuiora:sed sum similis Neuio q̃ dicebat se ignoscere peccatis suis.℣ Meuius.a.n.c.c.Meuius cũ de neuio male loqueret:ait illi alter:dic mihi tu nescite.℣ Cũ.t.p.o.i.ordo cũ tua oculis inũctis lippus uideas.i.cum tua uitia cernas quasi cæcus cur aliẽa perspicis oculis aquilæ.℣ Inũctis:autem uelut iunctis.ut Persius.Hos pueris motus patres ĩfundere lyppos:pro uelut lyppos.℣ Aut.f.e.generaliter omnes serpẽtes multum uidere dicuntur.Epidauriũ autem propter historiam posuit.

¶POR. Ab.o.u.m.c.io.i.ab initio cœnæ ad finẽ usq;.Ouum enim hodieq; initiũ cœnæ quippe cũ in gustu statim balneis offeratur.mala autem apd̃ ueteres inter cætera secundæ mensæ afferebantur. Citaret autem recitaret. Vnde præcones citare solent qui clarius uoce dicunt.℣ Modo.f.i.modo clara uoce modo crassa:& a tetrachordo hoc sumptum uidetur:in quo est grauissimi soni chorda quæ hyppathe dicitur.℣ Sæpe.u.q.i.f.f.canophoræ hodieq; Athenis appellantur:quæ sacra capite portãtes lento gradu incedunt.Dicit ergo hermogenẽ adeo inæquali fuisse mente:ut interdum tardissimo gradu ambularet.℣ Io.b.hoc.f.citaret.iclare diceret io bacche Fugiens hostem currit:ita per sylepsim figurã currebat & currit assumptũ.℣ Et cõcha salis puri.i.simplicis non conditi.℣ Est concha merito qa pauperiores in marina concha salem tritum habere solent quo cum pane uescantur. Noctes.q.ad.i.m.aduerbialiter dictum est noctes:ut flet noctes:& tot annos una cum gente bella gero.Ad ipsum mane autem:usq; ad ipsum mane.℣ Mæuius.a.qui de pionis horatianis scripserunt aiunt Mæuium scurilitate notissimum Romæ:hic post patrimonium abrosum kalen.Ianuari.in capitolio clara uoce optauit: ut quadraginta milia nũmorum æris alieni haberet.Quærente quodam quid sibi uellet qd̃ tam solẽni die & alienum oraret habere:noli mirari inquit octingẽta habere debeo.Hic fertur domo sua quam ad forũ spectantem habuerat diuẽditam unam colũnam sibi ibi excepisse.Vnde gladiatores spectaret:quæ ex eo Mæuii colũna nominabatur:cuius & Lucilius sic meminit.Mæuius colũnam cum peteret.℣ Cum.t.p.o.m.l.in sensus est.Cum tua mala uideas uelut si lippens unctus sis cur ad amicorum perspiciẽda uitia magis acute perspicis q̃ aut aquila: aut draco.Aquilam autem tam acure cernere aiunt:ut rectis oculis radios solis ĩtueatur.pro dracone autem serpẽtem epidaurium ideo dicit:quia cum romani oraculo admoniti i epidaurum ĩsulã missent inde:ut Aesculapium afferrent draco.e.templo eius repente progressus nauem legatorum conscendit quem illi deũm creditum esse romam aduexerunt.

¶CHRI. Ille emphasim habet hoc ꝓnomen.& dixit illi tanq̃ de noto Sardus:uel proprium nomen ẽ Tygellius sardus:uel gentile ex sardinia habebat hoc uitium.Est autem uitium id propter quod res a sua natura & absolutione deprauatur.Nam uniuscuiusq; rei absolutio & perfectio.uirtus dicitur: cuius priuatio uitium est.℣ Ergo uirtus oculi est.recta uisio.priuatio autem:aut diminutio uisus uitium est dictum a uitãdo. Dignum enim est:ut uitetur.Hinc uitupero quasi uitium paro.℣ Cæsar.q cogere posset.Erat enim imperator.℣ Si collibuisset.Rogatus a cæsare nolebat.℣ At si collibuisset.q.d.etiã si sine aliqua ratione libidine cantandi incenderetur:optime ergo collibuisset.Nam cum uoluntas sit quæ ex ratione procedit. Libido uero quæ ab appetitu:potius collibuisset q̃ placuisset dicendum fuit.℣ Ab ouo. a principio prandii: nam ut ait Acron.a balneis ad cibum proficiscentibus in primis ouum dabatur.℣ Ad mala:ad poma.i.ad secũdas mensas q̃bus finitur prandium.De his dictum est.℣ Citaret io bacche.i.excitaret hoc carmen:cuius initium esset:io bacche.℣ Summa uoce quæ hypate dicitur.℣ Nil æquale fuit:nil constanter:sed ab extremo ad extremum proficiscebatur.℣ Iunonis sacra ferret.Nam qui sacra ferunt:procedunt lento passu.Hoc uitium & in catilina notat Salustius.℣ Sæpe du.Nam magna seruorum copia erat apud antiquos.℣ Reges a:que tetrarchas.Sæpe ex optabat sibi nõ priuatam fortunam:sed regũ & tetrarcharum.Sunt autem tetrarchæ qui quartam regni partem possident.Ergo herodes cui galileam quartam regni iudaici partem populus romanus concesserat tetrarcha erat.Sæpe autem modestissime loquens dicebat se esse contentum tripode mensa.& concha salis puri.i.simplicis:& nulla re conditi:quasi secundũ morẽ persaꝝ:q̃ nihil ad panem præter salẽ & nasturtiũ herbam addebant:& toga qua frigus propelleret:quamuis esset crassa.Decies centena quoniam numerus in denario definit:nam ultra decem repetitio fit iccirco decies centena potius q̃ mille dicebãt.℣ Huic parco.i. qui se parcum iactabat.℣ Noctes:peruertebat officia uitiæ:ut noctu diurna iterdiu nocturna exerceret:ut nostra ætate.Paulum pon.max.uidimus:cuitamen plurimæ fuerunt nec mediocres uirtutes.℣ Stertereet.profunde dormiret.Nã cũ dormiẽti spiritus ĩ ore naribusue crepitat.aut obstrepit:stertere ẽ. Quid tu fateur se quoq; uitia habere:sed minora.℣ Meuius:poeta fuit ignobilis & maledicus.Vnde ipse in libro carminum. Olen-

tem mæuium dixit. Et Virg. Qui bauium non odit: amet tua carmina mæui. ¶ Absentem: quod male loquē tiæ est & inuidiosi hominis nam qui meliorem facere student: coram castigant. ¶ Aut ignoras te. Verba sunt detractorem reprehendentis: Ergo uel te. i. tua uitia ignoras: uel putas præbere te ignorum nobis: uelut tua uitia non cognoscamus. ¶ Dare uerba: fallere. ¶ Egomet mi. pro mihi ignosco. ¶ Stultissimus amor nostri est ut nobis ea uitia. condonemus: quæ in aliis ferre non possumus: & sumus improbi. i. a nullo probandi. ¶ Cū tua. Non ita indulgēdum est nobis: ut in nostris uitiis ueluti lippi parum uideamus: in alienis acutissimo uta mur uitio. Lippus ē cui oculi ualitudinarii sunt. Luscus qui altero caret oculo. Cæcus qui nihil uidet. Martialis. Soluere dodrātem nuper tibi uolebat Lippus hilas Luscus uult dare dimidium. ¶ Aut aquila. de hac aue plura dicta sunt. Est autē adeo acuti uisus: ut recto ituitu solis radios sustinere possit. Quin & pullos suos solem aduersum intueri cogit: & si qui lucem non sustinentes auertantur: illos ueluti adulterinos e nido præcipitat. ¶ Serpens epidaurus. Speciem pro genere posuit: Est autem acuta acie serpens. Vnde græcæ δρακόντων dicit παρεμπτοδέρκω: quod aspicere significat. Cum autem romani morbo laborarēt: ex oraculo Aesculapium ex epidauro accersendum curarunt: miserūtq; auratam nauē: quā deus sub serpentis forma intrauit. Verū cū ad ripam tyberinā apulissent nauem: & esset egressus nusquā deinde apparuit serpēs: Quapropter eodem in loco sibi tēplū exædificatū est.

¶ ACR. A libris. n. sibyllinis romani sunt mōiti pro remedio ciuitatis: ut simulachrum æsculapii de epidauro insula peteretur. Quo romani cū ue nissent & errore multorum simulacrorum certū inuenire nō possent in conspectu omnium serpens nauim romanorum petiit. Qui ad urbem delatus in rypa tyberis uisus subito nō apparuit. In ipso au tem loco templū æsculapio cōdiderunt. Paulominus aptus qui non se aptant ad mores hominum: minus apti dicuntur: qui nesciūt rerum: tempora qui importuniores sunt. Acutis. n. ab acutis hominibus uideri possunt hi qui iracundiores sunt & ieptiores naribus: ergo metaphoricos dicit a canibus qui odore inueniunt cubilia bestiarum alii sic exponunt: habet aliquis uitia: ut autē paulo iracūdior sit ne possit deridentium uanitatem quæ nūc maxime exercetur: sustinere: pstat etiam de se ridēdi materiam qui rusticus tonsus sit: & toga ipsius defluat: laxosq; calceos habeat. ¶ Rusticus. t. t. d. q dam dicūt de cæsare hoc dictū eē q; fluebat eius semper toga. i. non erat semper bene composita: & imperito tonsore utebat. ¶ Male. l. indecēter laxus his exemplis colligit amicorū uitia: si sint leuia eē ferenda. ¶ At in. in. in. l. h. s. c. hic dicit pulsare Virgi. Qui idecori corporis & habitus fuit q̄si meuius hoc dicat: sed hæc inculto corpore celantur qa non facile probat aliquis sapientē esse eū qui male uisitur. ¶ Num qua. t. u. in. o. n. Nunquid aliqua natura uitiorum insita fuerit: ut iam nox humida cœlo p̄cipitat. ¶ Aut. e. c. m. Mire duo dixit. Vitia. n. aut nascuntur aut cōsuetudine trahuntur. Ex cōsuetudine ostendit nasci multa mala: nam si neglexeris quemadmodum neglecto agro spinæ nascuntur: ita in indisciplinato uitia generantur. ¶ Præuertamur. aut redeamus: aut ueniamus pro transeamus: sicut uolucremq; fuga peruertitur hebrum: hoc est quod dicit non debemus offendi uitiis amicorum: sed nos uitia eorum saltem tolerare debemus: debemus nos inquit imitari amatores: qui non solum non offenduntur amicorum uitiis, sed etiam laudant. Quia aliquando turpes meretrices diliguntur. ¶ Polypus. a. Agna nomen meretricis putidis naribus. Polypus autem uitium uarium q; adolescentem nobilem delectabat.

¶ POR. Et isti. e. n. u. p. h. q; laudamus uitia amicorum. i. uirtus ita errorē appellaret: memini uirū bonū ¶ Appellat. p. p. peti pprie dnr quoq; hue atq; illuc oculi uelociter uertunt. ¶ Male. p. leuiter iclinatis oculis niger & macilētus. ¶ Iracundior est. p. Sensus ē habet aliq̄ uitia ita: ut paulo iracūdior sit ne possit deridētiū urbanitatē: q̄ tunc maxime exercet: sustinere: pstat etiā de se materiam ridendi: q; rusticius tonsus sit: & toga eius defluat. laxosq; calceos habeat. ¶ Bonus uir est & tibi amicus. his ergo colligit amicorū uitia: si leuia sint ferenda esse sdm illud q; pcipit per puerbiū. Amici mores noueris: nō oderis. ¶ At. t. a. pnūciandū aūt est. ut significatio eius exprimat. ¶ Num qua. t. u. i. n. num qua p nū aliq̄: ut si diceret: nū q̄ inseuerit. aut p insita fuerit: hac figura & illud dicit pcipitat nox: & pra auertit. Sēsus aūt teipsū deniq; pspice ne habēs aliq̄ uitia: aut ignita tibi: aut mala cōsuetudine q̄sita. ¶ Nāq; reli. Māifesta allegoria. ¶ Illuc. p. p illuc trāseamus sic dr. Volucrēq; fuga puertit hebrū. ¶ Veluti al. po. a. luciliana urbanitate usus in trāsitu amaritudinē aspsit. ¶ Vellem in. a. i. e. utinā inquit hūc errorē circa amicos nros pateremur uitia illorū nō intelligētes qui error adeo laudaret: ut uirtus potius q̄ uitium diceretur. ¶ Stra. a. p. p. Strabo detortis q est oculis dicit petus leniter declinatis: hoc autē ex his q̄ sequunt ostendit a parentibus filiorum uitia. aut nō intelligi: aut itellecta dissimu-

Euenit. inquirant uitia ut tua rursus & illi
Iracundior est paulo: minus aptus acutis
Naribus horū hominum rideri possit. eo q;
Rusticius tonso toga defluit: & male laxus
In pede calceus hæret: at ē bonus: ut melior uir
Non alius quisq̄. at tibi amicus, at ingeniū ignōs
Inculto latet hoc sub corpore: deniq; te ipsum
Concute. nū qua tibi uitiorum inseuerit olim
Natura: aut ēt consuetudo mala; namq;
Neglectis urenda filix innascitur agris.
Illuc præuertamur. amatorem quod amicæ
Turpia decipiūt cæcum uitia. aut etiā ipsa hæc
Delectant ueluti balbinum polypus agnæ
Vellem in amicitia sic erraremus & isti
Errori nomen uirtus posuisset honestum
Ac pater ut gnati sic nos debemus amici:
Si quod sit uitium non fastidire. strabonem
Appellat perum pater & pullum male paruus
Si cui filius est: ut abortiuus fuit olim

lari qd pcipit circa aicos quoq; faciēdū eē. ¶ Male. p. l. c. f. ē. Mire dixit male pnū uolēs itelligere macilētū.

¶ CHRI. Acutis naribus. Subsanatiōe q̄ fit crispādo nares. Vel trāslatio a cānibus q odoribus iueniūt feras. ¶ Minus aptus. i. ieptus. Nā cū ieptus sit: pōt rideri, p irrideri subsanatione. ¶ Defluit. t. qa nō recte q̄drat corpori. Quidā putāt dictū de Cæsare cui sp fluebat toga: & erat ei idoctus tōsor: ait Acrō. ¶ Et. m. l. Eodē acrōe teste qdā dcm putāt de Vir. q indecori corpis & cōpositionis fuit. ¶ Inculto: nō ad aīum: sed ad corpus referē dū. ¶ Cōcute. diligēter inqre. Nā q rē ignorunt quā credūt itra sinus uestis latere: cōcutiūt uestē: ut res illa excidat. ¶ Natura & cō. nā ad q̄dā uitia natura pni sumus q̄dā ēt ex mala cōsuetudine pueiūt. Vel dicamus uitiorū & uirtutū semia eē a natura q̄ deide cōsuetudie alunt: & ad habitū pueniūt nāq; ut ager nisi excolat: filicē herbā frugibus noxiā pducit: sic & aīus noster sine cultura phiæ uitiis occupat. Est āt dicta filix q; ex eadē radice plura fila enascant. ¶ Præuertamur. Præoccupemus hāc snīam: quēadmodū uitia amicæ ita decipiūt amatorē ut habeat illa, p uirtute: sic uellē: ut errarem, i amicitia. ¶ Polypus: a silitudīe polypi marini piscis: multos pedes hūtis dr morb, i narib, enascēs: cui plurimæ sr fibræ. ¶ Agnæ. p. u. mulieris amice balbini. Et certe ut uitiū magnū i amicitia adulatio ē: sic cōtra ois aspitas refugiēda: neq; debem, offēdi mioribus uitiis sed æquo aio amicos ferre: & illos pfna idulgētia tractare: nā pres nō fastidiunt oia uitia in filiis: Et si filium hēt strabonē illū petū appellat: ut uirtutē ponat p uitio. Petos autē eos dixere quoq; oculi celeres huc & illuc uertūt p trāsuersūq; ispiciūt qd decere poti, q̄ dedecere uī Vir. i priapea Minerua flauo lumine uenus peto. ¶ Male puus. Ita puus: ut uehemēter dedeceat. ¶ Pullū. i equo asinoue atq; i nauibus pulli dicūt noui fœtus.

¶ ACR. Vt abortiuus. f. o. f. Anto. triūuir. frater Antōii uiri cleopræ hūit filiū, pdigiosæ breuitatis, istū Sisyphū appellat: q erat ardētissimi īgēii. Hūc uarū. Varus appellat introrsū retortis pedib, . ¶ Distortis cruribus il. b. s. p. f. m. t. Scauri sunt q extātes talos hūt: pater aūt balbutit. ¶ Scaurū: sic. n. blādiētes ifantibus infringere linguā suā solēt: ut eos imitent. Alii dicunt scauros eē q habēt talos iuersos. Si filius hēt talos tortuosos pater balbutiēdo uocat scaurū. ¶ Cōcinus. a cōpositus bonus. i. si iactās ē aliqs dicat qd uult uideri apd amicos cōcinus & bōus. ¶ Plus. æ. l. ultra q̄ oportet plus æquo liber ē q qd sentit tacere nō possit. ¶ Simplex. nō ambiguus: aut bilinguis: sed q qd sentiat dicat uulgo āt simplex modestus dr. ¶ Caldior: pro calidior feruētior ad irascēdū. ¶ Hæc. r. i. i. &. f. a. qa uitia ifrīgimus & leuioribus noibus appellamus. ¶ At nos. u. i. i. male iterptamur dicētes: q̄ bona. mala cōtra debemus alia dare noia. i. leuiora. ¶ Nos ēt uirtutes depraūāus. i. laudes amicoq; ī uitupationē cōuertimus. ¶ Sinceræ. c. u. i. Allegoricos de bono uino q̄si de bono uiro uirtutē uitio polluet: icrustari uas dr cū aliquo uitioso succo illinit & īqnat: uel ēt uala cū sint pura uelut si sint fracta icrustant: hoc ē coopiunt auro. ¶ Tardo. c. p. d. illū q piguis ē tardū appellāus naturā uertētes in uinū, p pingui tardo piguedo. n. pgrauat & tardos facit. ¶ Hic fugit. o. i. Si nō uult se admiscer isidiosis & nullū lædere stultū appellāus. ¶ Obdit: obiicit: offert. ¶ Cū. g. h. i. u. cū i gne huius uitæ uerset isidiosoq;. ¶ Siplicior. q. ē. q. m. l. l. o. t. ordo ē. si qs simplicior ē q̄lē me tibi obtuleri o mecœnas hūc appellāt molestū & stultū. Sēsus uero hic ē: si qs libere & sine obseruatione tpis appellauerit amicū suū hūc dicūt stultū & molestū: si qs ē simplex ut legētē: aut cogitātē molestus iterpellet stati eū carere cōi sensu dicimus. ¶ Quā temere: i nobis legē sancimus iniq̄: q eadē ab aliis patimur: & eidē cōditiōi subiacemus qa ēt illi eādē de nobis legē statuerūt. ¶ Sācimus: firmamus: iudicamus.

¶ POR. Abortiuus. f. o. Sisyph, M. Antōii triūuiri pumilio fuisse dr itra bipedalē staturā igēio tñ uiuax. ¶ Hūc uarū. d. c. uari appellant itrorsum retortis cruribus. ¶ Illū ba. f. Scauri dicunt q extātes talos habent. Suauiter āt dixit balbutit scauræ. Sic. n. blādiētes ifantibus ifringere linguā solēt: ut q̄si eos imitent. ¶ Parcius hic uiuit. Hic iā ostēdit q̄lia amicoq; uitia existimare & appellare debeāus. ¶ At ē. t. Simplices uulgo pro mānsuetis ac modestis dicūt; hic simplicē dixit: q; qd sentiat de amico libera lingua pnūciet. ¶ Caldior: calidior ad irascēdū hōesto noie acer dicat. ¶ At. n. u. i. i. i. malignī adeo īgenii sumus: ut ñ tm uitia amicoq; nōtegamus sed ēt laudes ipsas male iterptātes culpem, . ¶ Atq; f. u. allegoricos hoc dr: icrustari āt uas dr cū aliquo uitioso succo illinit atq; īqnat secūdū qd & Luci. i. xviii. sat. ait. Nā uel regionibus illis icrustatus calix ruta caulis hr. ¶ Illi tardo. c. p. d. ordo est illi: pingui tardo cognomē damus. i. sensus naturā in uitiū uertētes, p pinguitardū dicimus. ¶ Nulliq; m. l. o. a. obdit nūc obiicit atq; offert significat. ¶ Quā temere in. n. l. f. temer nimis agimus sic iudicantes de amicis nostris: qa incipiunt: & illi de nobis iudicantes eandem legem constituere.

¶ CHRI. Sisyphus: filius fuit. M. Antonii triūuiri mōstruosæ breuitatis: sed acutissimi ingenii. ¶ Vaq. q fit

pedibus introrsum retortis. ℣ Balbutit, balbutire est uerba curta ꝓferre: quo uitio pueri laborant. Sed parentes ut filiis blãdiant de idustria balbutiũt. i. balbutiẽdo appellãt scaurũ q̃ sit male fultus prauis. i. distortis tibiis. ℣ Parcius: quasi auarus. ℣ Frugi: temperatus & modestus. ℣ Ineptus & iactãtior: qui inepte se iactat. ℣ Cõcinnus. Concinnare commode componere significat: ergo uult haberi concinnus: i. uult exhibere se aptũ amicis. Nam multi dum cupiunt se concinnos exhibere incõcinni sunt. ℣ Truculentior: qui ferociori aspectu sunt truculenti appellãtur. Ergo dicamus hunc procul esse ab omni adulatione & libertate: & simplicẽ: q̃ non aliud dicat & aliud sentiat. ℣ Caldior pro calidior. i. iracundior. i. subiracundus: Nã cõparatiuũ aliquando minuit Vir. Tristior & lachrymis oculos suffusa nitẽtes. i. subtristis. ℣ Hæc res. non adulatio sed quædã humana: sed modesta indulgentia. ℣ Atnos. idest Non solum non honestamus: quædam leuia uitia nominibus uirtutum sed contra uirtutes uitiorum nominibus dehonestamus: & cupimus incrustare. i. fæcibus illinire uas sincerũ & purũ. i. hominem bonũ macula deturpare conamur. ℣ Inuertimus: ad suum cõtrarium deuoluimus in uertere: eni proprie est cum rem contrario uersu ponimus. Hic dicimus uestes inuersas cum quod intus esse oportuit: foris apparet. & sniam inuersam in quã contrarius sensus iducitur. ℣ Demissus. Siqs in cõsuetudine familiari sed dimittit. i. cedat aliis & nemini aduersetur seq; inferiorẽ gerat. ℣ Tardo: in datiuo: nã recte dicitur mihi nomen est landino: ut iungatur pronomini mihi. Et rursus mihi nomen est Landinus: ut rñdeat dictioni nomen. ℣ Pingui crasso & rudi. Nam pingues ut plurimũ ii sunt: quorum sanguis multum habet pituitæ ii aũt tardo sunt ingenio: ut ostendit Albertus: quia frigus non mouet spiritus: nec adducit: sed abscidit. Hic fugit. Sunt qui cum ualeant prudentia possunt sua circũspectione & puidentia uitare insidias. ℣ Latus apertum. Translatio a milite cauto q̃ suis se armis ita tegit: ut nullã corporis partem detectam hosti relinquat. ℣ Astutus. dicitur ab eo qd̃ est ὀστυ qd̃ lingua attica urbẽ significat. ℣ Inuidia. a. Vehemẽs ad nocẽdum. ℣ Crimina obtrectationes: unde dicimus criminari. Ergo huic uiro q̃ prudẽs cautusq; est. nomẽ uitii damus & fictũ astutũq; uocamus: Simplicior qui fretus sua beniuolentia & bona mẽte erga amicũ nõ adhibeat omnem cautionem in adeundo atq; colloquendo. ℣ Communi sensu. i. cõmuni prudentia: ut alio loco diximus.

ℂ ACR. Nam ui. nemo fi nascitur. ideo uitiis amicorum debemus ignoscere: ut illi nostris ignoscant. ℣ Vrgetur. grauatur. ℣ Amicus. d. ut. æ. est cũ mea cõui. bõ. Amicus bonus debet compensare mea uitia cũ bonis. ℣ Et si plura sunt bona ad ea propensior fieri. i. ea magis laudare. ℣ Hac lege i. r. p. e. Allegoricos qui ignoscit uitiis aliorum mox eandem ueniã consequetur. ℣ Quine. tu. hoc dicit: ꝓ siqs magnis suis uitiis ueniam poscit ab amico: minoribus uitiis ante amici debet ignoscere. ℣ Tuber est gibbus hinc tuberosus. i. gibberosus. ℣ Denique. q. e. Quoniam uitia iræ & alia uitia non possunt penitus aboleri ab hominibus: debemus moderate ea uituperare. Si non possunt iquit dissimulari uitia amicorũ saltẽ talia existimentur: q̃lia sunt nec debemus ea malignitate augere iam paulatim eo descendit: ut aduersus stoicos disputet: qui dicunt peccata omnia paria esse. Animum ergo peccantis nõ quantitate peccati spectãt. ℣ Põderibus. m. q;. ꝓpriis existimationibus iudiciis mẽsuris debet uti: & hoc mõ debet punire peccatũ. ℣ Ac res: ut quæq; ẽ ita. f. d. c. ꝓut unaquæq; res est & quẽ ad modũ uitiũ ẽ in quauis re: ita & pœna rõe ꝓcedit. i. ꝓ q̃litate uitii pœnam debemus adhibere: hic aũt tangit stoicos: q̃ dicũt oia uitia paria eẽa simili argumẽtũ facit: & docet nõ oia peccata eẽ similia: ac ꝓ hoc nec similes penas esse. ℣ Ligurierit: degustauerit. ℣ Labeone in. Martius antistius labeo iurispitus memorate libertatis: nã i Augusto libere inuectus est ideo eum nunc poeta male: tractat: ut gratificet Augusto. ℣ Sanos: sapiẽtes. Quãto hoc furiosius quod fecit dñs q̃ qd̃ seruus admisit ℣ Paulũ. d. a. odisti eum ꝓ peccatũ nisi cõcesseris sæuus & acerbꝰ uideare. ℣ Vt rufonẽ debitor æris. Signi

Nã uitiis nemo sine nascitur. optimus ille est,
Q ui minimis urget. amicis dulcis, ut æquũ ẽ
Cum mea cõpẽset uitiis bona pluribus hisce;
Si modo plura mihi bona sunt ĩclinet amari
Si uolet. hac lege in trutina ponetur eadem
Qui ne tuberibus ꝓpriis offendat amicum
Postulet ignoscet uerrucis illius æquum est
Peccatis ueniam poscentẽ reddere rursus
Deniq; quatenus excidi penitus uitium irę,
Cætera item nequeunt stultis hęrẽtia: curnõ
Ponderibus modulisq; suis rõ utit̃. ac res
Vt queq; est. ita supliciis delicta coercet.
Siqs eum seruũ: patinam qui tollere iussus
Semesos pisces: tepidumq; ligurierit ius,
In cruce suffigat: labeone insanior inter
Sanos dicatur: quanto hoc furiosius atq;
Maius peccatum ẽ: paulum deliquit amicus
Q d̃ nisi concedas: habeare in suauis, acerbus
Odisti, & fugies, ut rufonem debitor ęris
Q uod nisi cum tristes misero uenere calẽdę
Mercedẽ aut nũmos unde uñ extricat amaral
Porrecto iugulo historias captiuus ut audit.

ficat hunc rufonẽ fœneratorẽ fuisse & eũdẽ historiæ malũ scriptorẽ: qui solius esset debitoribus suis audientiã exigere. ℣ Qui. n. c. t. ordo est. q̃ nisi unde extricat nũmos. Quid debitor nisi parauerit usuras: aut fortẽ audiet historias rufonis fœneratoris. i. lites & cõuitia. Alii dicũt historias: ꝓ hic malus historiographus fuerit adeo ut debitores eius cũ nõ haberẽt uñ redderẽt; ꝓ pœna eũ recitãtẽ suas historias paterent audire. ℣ Milero: debitori. ℣ Venere. c. qa in calẽdis sicut i epodo dixit i idibus qbuscũq; credita erat pecunia reddere cogebat. Et iste debitor nisi undecũq; extricasset. i. collegisset mercedẽ: aut nũmos audiebat ut captiuus amaras historias porrecto iugulo q̃si morti addicẽdus eẽt. ℣ Porrecto iu. iugulus icerti gñis ẽ: nã hic iugulus & iugulũ dr̃. Historias: iniurias cõtumelias ordo ut captiuus audit: ast hic allusit: qm̃ malus historiog. dicit̃ fuisse.

ℂ POR. Nam ui. n. f. n. Nemo est inquit qui in se uitia nõ habeat. ℣ Amicus. d. ut æquũ ẽ: ordo & sensus est: Cũ uitiis meis mea bona cõpenset. Sic ergo ex eo qd̃ ex bona per figurã syllepsim bonis assumimus. ℣ Amari si. u. h. l. in. r. p. e. allegoricos hoc significat: qui ignoscet uitiis meis indulgentia & ego uitia illius æstimabo. ℣ Qui tuberibus. p. o. a. p. i. u. i. Hæc allegoria ad præcedentem sensum & ad subiectũ ptinet. ℣ Deniq; q̃. e. u. i. deniq; inquit si nõ potes dissimulare uitia amicoꝝ: saltem talia illa æstimato q̃lia sint noli ea malignitate tua augere: deinde hinc paulatim discẽdit eo ut aduersus stoicos disputet: q̃ dicunt peccata omnia paria esse & similia: & aĩum spectãdum peccãtis: nõ quãtitatẽ rei in qua peccatũ est. ℣ Labeone ĩlanior. i. f. d. M. antistius labeo ꝓtorius iuris etiã peritus memor libertatis in qua natus erat multa cõtumaciter aduersus cæ. dixisse & fecisse dicit: ꝓp qd̃ nunc Hora. adulans Augusto insanum eũ dixit. ℣ Odisti & fugis ut. r. d. æ. Octauius drusus acerbus fœnerator fuisse traditur: idem scriptor historiarum ad quas audiendas significat. solitũ fuisse cogere debitores suos; qbus. f. alia audire pœna grauissima erat: hoc. n. significat porrecto iugulo.

ℂ CHRI. In trutina ponetur eadẽ. q. d. eadẽ trutina ponderabo tua uitia: qua tua mea. ℣ Tuberibus: optĩa translatio: nã in corpe tubercula maiuscula sunt q̃ uerrucæ: nã uerruca ꝓs est eminẽtior ĩ corpore: hos porros uocant: ergo tubera pro maioribus uitiis uerrucas pro minoribus posuit. ℣ Deniq; q̃tenus. Contra stoicorum dogma est qui uolunt uitia omnia paria esse. Cõpone autem sic. Cur non utitur ipsa ratio suis modulis & põderibus ut aliqua uitia maiora aliqua minora iudicet: & ut quæq; res est ita coerceat delicta supliciis. ℣ Si qs seruum probat parua delicta non esse magno suplicio afficienda exemplo serui. qui iussus reponere patinam cum semesis piscibus: si illos absumpserit una cum iure: non propterea sit cruci effigendus. Lygurire autem ẽ suauioribus escis uesci: inde alligurire est rẽ in hmõi epulis consumere. ℣ Labeone. M. Antistius labeo iurisperitus memorabilis libertatis. Nam in augustum libere inuectus est: leges & ĩstituta Cæsaris damnans Poeta autem hæc de illo scribit: ut Octauiano gratificetur. ℣ Rufonem: nomen proprium uiri. Hic ut ait Acron. Fœnerator fuit & malus historicus: qui solitus est a debitoribus audiẽtiam exigere: unde ꝓ pœna id erat non solu entibus uel historias pro contumeliis posuit: & allusit ad id ꝓ historicus esset.

Comminxit lectum potus mensæ ue catillum
Euandri manibus tritum deiecit ob hanc rem
Aut positum ante mea qa pullum ĩ pte catini
Sustulit esuriens minus hoc iucundus amicus
Sit mihi? quid faciam si furtum fecerit, aut si
Prodiderit commissa fida. spõsum ue negarit?
Q uis paria esse feræ placuit peccata. laborant
Cum uẽtũ ad ueꝝ ẽ: sensus morescq; repugnãt:
Atq; ipsa utilitas iusti prope mater & æqui,
Cum prorepserunt primis animalia terris
Mutũ & turpe pecus glãde atq; cubilia ꝓpter
Vnguibus & pugnis, dei fustibꝰ: atq; ita porro
Pugnabant armis, quæ post fabricauerat usus
Donec uerba: quibus uoces sensulq; notarent
Nominaq; inuenere, dehinc absistere bello,
Oppida cœperunt munire, & ponere leges
Ne quis fur esset, neu latro, neu quis adulter:
Nã fuit ante helenam cunnus teterrima belli
Causa, sed ignotis perierunt mortibus illi
Q uos uenerẽ incertã rapientes more ferarum
Viribus æditior cædebat, ut in grege taurus.
Iura inuenta metu iniusti fateare necesse est:
Tempora si fastosq; uelis euoluere mundi.
Nec natura potest iusto secernere iniquum.

ℂ ACR. Cõmixit lectũ potus: iuitasti q̃ndã amicũ tuũ ad cœnã: is potus cõmixit lectũ tuũ: aut si fregerit catinũ: eo debes illũ odisse. Euãdri manibus euãdrũ ferũt cælatorẽ ac plasten atheniẽsem a. M. Ant: alexãdriã pductũ: & ide iter captiuos romã uenisse: hic allusit ad spẽm materiei dicẽs: Vas fictile celatũ fuisse. qa calicẽ deiecerit nobiliter factũ: iõ debet minus iucũdus uideri. Ordo: ob hãc rẽ minus iucũdꝰ amicus sit mihi: qa ante positũ pullũ ĩ mea pte catini sustulit: iõ hunc debeo ꝓsequi dogma rẽphendit stoicoꝝ: quia peccata paria eẽ dñt: & ait ne ipsos quidem in sniã ꝓmanere. ℣ Cũ. u. ad. u. ẽ. ad existimationem ĩ hoc ꝓ facilius diiudicat̃ furtũ q̃ homicidiũ qd̃ stoici uolũt. ℣ Sensus. m. r. Consuetudo ꝓbat nõ paria eẽ peccata: qa aliter punimus furẽ aliter homicidã. Sensus. n, aliter ĩdignat̃ animus cũ audierit homicidiũ aliter cũ furtũ. ℣ Atq; ipsa. u. i. p. m. &. æ. ĩgeniose ait iustũ & æquum ex utilitate procedere; inter iustum autẽ & æquũ hæc differẽtia est iustum eũ qd̃ ex lege descẽdit æquũ uero qd̃ ex natura. Maro. Haud uinclo: nec legibus æquam. Est eni utilitas uera iusti & uirtutis mater. Altera est quæ uñ pecuniaria. illa ergo utilitas iusti mr̃ repugnat ꝓceptis stoicoꝝ ostendere uult nõ esse iusticiã naturalẽ sed natã eẽ ex utilitate. ℣ Cũ ꝓprepserũt. f. ꝓcesserunt: docet qũo ex utilitate nata est iusticia: hyppallage: prima aĩalia hoies intelligendũ: ℣ Turpe: icultũ. Vsus: diligẽtia. ℣ Verba. q. u. f. q. n. Quia uerba & uoces notẽt & sensus nostros. ℣ De hinc absistere: zeugma: cœperunt posteaq̃ inuentæ sunt leges. ℣ Oppida cœperũt. m. hoc eo pertinet ut ꝓbet qd̃ supra dixerat hoies inter se ab initio cum orti sunt pugnam habuisse: sed primo ferino ritu deinde ad arma paulatim processisse: & ponere leges ne quis fur esset. Ecce ubi probat iusti matrem esse utilitatẽ. ℣ Sed ignotis perierunt. m. i. quia nemo de illis scripsit ignorãtur. ℣ Incertam: oĩbus expositam: quia non habebant certas uxores. ℣ Iura. i. m. i. f. n. ẽ ad huc ostẽdere uult iusticiam non esse naturalẽ sed inuentam propter utilitatem: natura. n. præstat scire q̃ sunt appetenda: quæ etiam fugienda: sed rõ quæ plus ualet: discernit iustum ab iniusto. ℣ Tempora. f. f. q;. u. e. m. Si antiquitatẽ uolueris retexere in qua leges nullæ erãt. inuenies iusticiã iuẽtã ꝓp utilitatem: non ꝓpter naturã Nec. n. p. i. nouit qd̃ sit amare: qd̃ dulce: qd̃ albũ: qd̃ nigrũ: qd̃ iustũ: qd̃ iniustũ nescit. Nõ põt. n. tollere cupiditatem hẽndi & tiorẽ amittẽdi. q̃ utraq; nõ ĩ natura sũt. sed ita nos docet & neq; iustũ diligit neq; uitupat iiustũ.

¶POR. Mensaue.Ca.e.Qui de personis horatianis scripserunt aiunt euandrũ hunc celatorem & plasten statuarum:quem.M.Antonium ab athenis Alexandriam transtulisse:inde inter captiuos romam perductum multa opera mirabilia fecisse.℣ Quis paria esse.f.p.p.Stoicorum dogma reprehendit: qui omnia peccata paria esse dicunt:& ait ne ipsos quidem in hac sententia permanere nisi uerbotenus.iã hinc tractatus habeatur: sed ut uere de amisso quæratur.℣ Atq; ipsa.u.i.p.mater & equi matrẽ recte dixit. ℣ Nã fuit ante.H.c.t.b.hoc eo pertinet ut ꝓbet id ꝙ dixerat homines inter se ab initio cũ orti sint pugnas habuisse primo ferino ritu:deinde paulatim ad arma ꝓcessisse.℣ Nec natura põt.i.f.i.non ita inquit per naturam quid iustum: quid iniustũ sit intelligere quis põt ut intelligit quid utile:qd inutile sit aut quo malum a bono distet.

¶CHRI. Euandri:hic celator athenienſis a.M.Antonio alexandriã perductus inter captiuos romã uenit. ℣ Si furtum fecit.Si illi irascor uel lectum cõmixerũt.i.mingendo urina madefecerit:uel potus.i.ebrius catinũ e mensa deiecerit:aut pullum gallinaceũ emea parte catini sustulerit:q̃ omnia parua sunt qd faciam si aut furtũ fecit:aut arcana sibi cõmissa palã fecerit:aut ꝓmissũ denegauerit? Quis paria eẽ Stoici phi q uolunt uitia oia paria eẽ.Laborãt.i.i sũma difficultate uersant cũ ẽ uentũ ad uerꝝ.i.ad cognitionẽ ueri.Sensus & mores qa aliter sentiunt : & alio mõ uiuũt. Nã sensus & mores repugnant. Nã sensus iudicat non paria sed disparia eẽ uitia.Et mores.i.hominũ consuetudo etiã repugnat.℣ Atq; ipsa utilitas: nam aduertimus nõ eẽ ex utilitate hominũ ꝙ uitia habeantur paria. Nõ.n.utile est ita puniẽdũ esse q seruo cõuitiatus ẽ q̃ eũ q patriã ꝓdiderit ℣ Prope.i.quasi mr̃ iusti & æqui nõ oio mr̃:sed quasi mr̃.Nã q̃uis a natura sit ipsa iusticia:tn̄ ab utilitate uires accepit:ob eamq; est magis aucta & seruata intellige aũt de ea utilitate quæ a recto se iungi non potest. Repugnat:nam si eadem pœna erit oibus uitiis non erit ex usu. ℣ Cum prorepserunt.Probat ut ex utilitate sit orta iusticia.Prorepserunt.i.in prima infantia nondum constabilito gradu repere cœperunt.Est.n. repere animalium pedibus carentium.℣ Primis terris.i.prima animalia terris.℣ Mutũ:de homine intelligit : sed mutum dicit nondum repertis rebus uocabulis.Vel infans turpe incultum sine moribus nec dum excitata in eo ratione.Pecus autem dixit quia ueluti expers rationis pecori similis uidebatur homo.℣ Glandem.Nam is cibus erat.Ergo animaduertit ex usu esse opus iusticia : ut excluderentur huiuscemodi contentiones.℣ Vnguibus & pu.nullis armis adhuc repertis.℣ Fustibus:lignorum frustis. Nam hæc & saxa prima arma fuere.Porro deinceps & post interuallum temporis. Et sequitur optimum ordinem : Primo enim nullis armis sed inermis manibus : deinde iis armis q̃ casus porrigebat : postremo illis quæ essent artificio parata. ℣ Verba & nominamam istis potuerũt sensa mentis exprimere & ex sermone societatem inire ; & ad illam seruandam iure oppidis primo mox legibus opus esse animaduertẽrunt. ℣ Nam fuit ante helenã.q.d.& si nõ fuerint celebrata a poetis alia adulteria quemadmodũ Home.celebrauit adulterium paridis: tamen etiam multa bella ꝓpter fœminas gesta sunt:quæ quia scriptoribus caruerunt:in memoria hominum non sunt. ℣ Tempora si fastosque.Ostendit iusticiam non esse naturalem:sed inuentam propter utilitatem:nam sunt inuenta iura metu iniusti.Natura enim præstat:ut sciamus quæ petenda & q̃ fugienda sunt & dat semina quædã: quibus a ratione exculti ipsa ratio discernit iustum ab iniusto:quod nõ discerneret natura: ut discernit dulce ab amaro. ℣ Fastos mondi:de fastis diximus.Hic intelligit omnia scriptorum monimenta : & dixit mundi:ut omnium ætatum & omniũ gentium res gestas cõplecteret.

¶ACR. Diuidit:ut bona diuersis.i.quomõ põt natura separe mala a bõis:ita nõ põt separare iusta ab iniustis sicut stoici uoluerũt.Natura.n.bõa ac fugienda opere suo attribuit : sed iustũ ab iniusto rõ secernit: quæ obtinet hoc:ut tantũ peccet: q caules eripuit q̃ q sacrilegiũ fecerit:nec uincet rõ:nec potest Probare ratio hoc ꝙ cũ is peccet q alienũ hortum uexarit q̃ q patrem occiderit. Nocturnus ꝓ noctu.ut alibi.Vos exemplaria greca nocturna uersate manu. ℣ Legerint:furatus sit: ut poeta. Vel q̃ sublegi tacit9.Vnde & sacrilegi dicti.Quæ pœnas irroget æquas: utpote paruis paruas magnis magnas.℣ Scutica: loro habena græca dixit deest non uereor:ne malignum supplicio afficias leuiore cũ mineris pari supplicio omnia peccata persequi : si tibi fuerit ĩperiũ.℣ Nã ut.f.c.eũ qui grauiora commisit.Nõ uereor:ná qui dicat paria eẽ peccata seuer9 admodũ ẽ: seuer9 ãt læuia supplicia nescit : ferre.℣ Falce recisurũ.Allegoricos supplicio ãputaturum.℣ Si.d.q.f.est dicũt Stoici sapiẽtẽ diuitẽ eẽ si mẽdicat & nobilẽ esse:si seruus sit:& pulcherrimũ esse ẽt si sordidus sit.Ordo iste ẽ si quis sapiẽs ẽ & diues est & sutor bõus & formosus: & rex ſm stoicã sectam ait ergo Horatius.Si.ſm te stoice sapiẽs hæc oia habet cur ad correctionẽ morũ regnũ petis quod te hr̃e dixisti.Cur optas ꝙ habes inconsiderate ait illum optare regnum cum sapientẽ ẽt si sutor sit regem esse dicat.℣ Non nosti quid.p.i.c.

Diuidit:ut bona diuersis.fugienda petendis.
Nec uincet rõ hoc: tantundem ut peccet idemq;
Qui teneros caules alieni fregerit horti:
Et qui nocturnus sacra diuum legerit.adsit
Regula peccatis.quæ pœnas irroget æquas.
Ne scutica dignum horribili sectere flagello.
Nam ut ferula cædas meritum maiora subire
Verbera.non uereor.cum dicas esse pares res.
Furta latrociniis & magnis parua mineris
Falce recisurum simili te.si tibi regnum
Permittant homines.si diues qui sapiens est:
Et sutor bonus.& solus formosus & est rex
Cur optas.qd habes? nõ nosti. quod pater ĩquit
Chrysippus dicat? sapiẽs crepidas sibi nunq̃
Nec soleas fecit:sutor tamẽ est sapiens.quo?
At quãuis tacet hermogenes: cantor tamen atq;
Optimus est modulator. ut alfenus uafer omni
Abiecto instrumento artis clausaq; taberna
Sutor erat sapiens operis:sic optimus omnis
Est opifex solus,sic rex,uellunt tibi barbam

Chrysippus restitutor stoicæ sectæ & eruditus præceptor de quo etiam Cicerõ meminit.Nunc autem personam contradicentis sibi iducit:ut & stoicos & reliquos obstupefaciat.℣ Soleas:caligulas bene inscias.℣ Quo Quomodo interrogatiue poeta.℣ Vt alfenus uafer omni instrumento artis:urbane satis alfenum uafrũ Cremonensem deridet:qui abiecta sutrina q̃ in municipio suo exercuerat.romam uenit:magistroq; usus sulpitio iurisconsulto ad tantam peruenit scientiã ut & consulatum gereret:& publico officio fungeretur.

¶POR. Nec uincet ratio hoc.t.ut.p.Nec hoc nunq̃ ratio obtinebit:ut eadem peccata credenda sint sacrilegi & eius qui caniculos de horto furatus sit.℣ Nocturnus.d.f.l.collegerit ac per hoc subduxerit: ac furatus sit unde sacrilegi impii qui hoc admittunt appellãt.℣ Nec scutica.d.h.l.f.Sẽsus.ne leuiter cedendũ flagellis uerberes: nam & illud te non moneo ne grauius puniendum ferula cedas : quoniam scio te nullum peccatũ leue putare esse.℣ Mineris falce rescisurum.Allegoricos ꝙ significat mineris eadem pœna uẽdicare: & magna & parua peccata.℣ Si diues qui sapiens est hoc ad illud refertur qd̃ de affectione sapientis stoici dixerat. Si tibi regnum permitant homines.Porro autem stoici existimant perfectæ sapientiæ uirum omnia habere:in quo & Lucil.uersatus sic ait.Nondum etiã hæc omnia habebit formosus diues.Liber & rex solus testetur,Quæ tamen poeta non simpliciter sed per derisum stoicorum dicit.℣ Non nosti quid pater inquit Chrysippus.Personam contradicentis poeta per urbanitatem fingit:ut & stoicos & alios quorum nomina subiecit derideat.Vt Alfenus uafer omni abie.i.artis.Clausaq; taber.su.e.Sic inquit Stoicus rex & qcquid sibi assignat potest dici:ut Alfenus sutor q̃uis tabernam clauserit & omne instrumentum sutrinæ uendiderit : is enĩ abiecta sutrina quam in municio suo exercuerat Romam petit.Marcoq; sulpitio iurisconsulto usus ad tantũ peruenit:ut consulatum gereret:& publico funere efferretur.

¶CHRI. Nec uincet ratio.Ratio ergo quæ iustum & iniustum inuenit non uincet hoc.i.nõ probabit .hoc: ut peccata paria sint:& tãtumdem peccet & qui olera furatur:& qui sacrilegium nocturnum cõmiserit. ℣ Teneros caules:non species herbæ est caulis sed omnes teneriores frondes caules dr̃.Quem autẽ uulgus caulem appellant:antiqui brassicam dixerunt.℣ Orti.ab oriendo:quia in hac agri spẽ plures q̃ alibi herbæ p totum annum oriantur.Hæc omnia quæ in ortis oriuntur olera ab oriendo dr̃.℣ Legerit:furatus fuerit : unde sacrilegium.℣ Aequas:non inter se æquas:sed æquas peccatis.℣ Scutica.faciliori uerbere.Nam flagellum durius est.Nam ut ferula. Admonui ne acerbiorem pœnam pares minori delicto.At nunc non monebo ne pares minorem maiori delicto.Nam cum tu putes esse peccata paria:non dubito quin omnia supplicia sint futura magna Ferula qua pueri a ꝓceptoribus uapulant:luue.Et nos ergo manus ferulæ subduximus.Et marti.℣ Tristesq; ferulæ sceptra pedagogorꝝ.Ingenui tamen Plinio auctore anguillarum pellibus uapulabãt.Feruiam inter externos frutices enumerat Plinius. Lignum corticis loco habet.i.forinsecus . Ligni autem loco fungosam intus medullam:ut sambuci.Calidis nascitur locis.Natura eadem est quæ aneto fructu similis Nulli fructicũ leuitas maior ob id baculorum usum senectuti præbet.Ignem ferulis optime seruari certum est: idq; prometheum inuenisse tradunt.In ægypto ꝑcellit:ferula reliquis animalibus pestiferum pabulum præbet Asinis gratissimum est.Quare id animal libero patri assignatur cui & ferula.℣ Furta clanculũ fiunt. ℣ Latrociniis. Violentæ sunt direptiones:qua non iusto bello exercentur:& ex insidiis a perditis hominibus inuiatores facto impetu aguntur.℣ Recisurum si.te.i.simili pœna punituru.Si diues qui sapiens est . In paraꝑoxa stoicorum ludit qui sapiẽtem omnia esse uolunt:ut sit rex:sit consul:sit diues.Quod si omnia est:eritq; quicunq; ex sordidioribus opificibus:ut sutor coriarius huiusmodi.℣ Cur optas:irridet stoicam sectam & q̃rit unde sit.si sapiens omnia est cur aliquid quærat.At quod respondent ex sententia Chrysippi esse quidem sutorem sapientem:sed ea potentia quæ statim ad actum deduci possit:& si non suat.Sicut hermogenes musicus est & cantor etiam si non cantet.Et alphenus etiam depositis sui artificii instrumentis & relicta taberna erit artifex sui artificii. Alphenus uafer cremonensis abiecto instrumento operæ tonstrinæ quod in municipio exercuerat Romam uenit magistroq; usus. Sulpitio iurisconsulto ad tantam scientiam uenit ut & consulatum gesserit:& publico funere sit elatus.℣ Crepidas. Actũs græcus ab eo quod est crepis.dos.calcei genus est quo solum pedis uestitur: superioribus partibus nudis relictis.Persius.Non hic qui in crepidas graiorum ludere gestit.Latine solea ob id dr̃.Item gallica:ut placet. A.gelio.Hinc crepidarii:qui tale sunt calciamentũ. Puto tamen hæc differre forma:q̃uis eidem rei seruiant. Vellunt tibi bar. Adeo eridicula hæc uulgus putat: ut non solum uerbis illudant:sed etiam audent pueri barbam uellere.

Lasciui pueri.quos tu nisi fuste coerces
Vrgeris turba circum te stante.miserq;
Rumperis:& latras magnorũ maxime regũ.
Ne longum faciam.dum tu quadrãte lauatũ
Rex ibis:neq; te quisquã stipator ineptum
Præter crispinum sectabitur & mihi dulces
Ignoscent:si quid peccauero stultus: amici.
Inq; uicem illorum patiar delicta libenter
Priuatusq; magis uiuam te rege beatus:

¶ACR. Lasciui pueri:aut quia epicurei dicũt sũmum bonum in uoluptate positum:aut simpliciter lasciuos pueros dixit.℣ Dum tu quadrãte lauatum rex ibis:per irrisionem dixit:dũ tu rex quadrante leuatũ ibis:quod rex non facit & est Sensus:iste quemadmodum nõ potes probare te regẽ esse ita nõ põt probare paria esse peccata.Nam qua ratione rex es:qui nũmodato lauas te:& uno comite pergis ad balneum Mihi autem ignoscent amici mei:si quid peccauero . Et ego illis:idest dum tu contemnis omnia & dicis non esse uẽiam dãdam peccatis & dicis omnia paccata eẽ ego si quid peccauero impetro ab illis ueniam : & in uicem præsto perutramque ego partem nititur Horatius probare neque regem esse stoicum: neq; paria eẽ peccata dicẽdo náq; dum tu pergis lauatũ nũmodato probat non esse regem dicendo etiam ignoscent mihi amici: & ego illis ostendit : peccata non esse paria.

nam ſicut peccatum dignum eſt uenia peccata paria eſſe non poſſunt uſq; adeo non es rex: ſi ad uellēdam barbam tuam ueniunt pueri niſi baculo uindiceris. ℣ Beatus. pro beatior.

ℭ POR. Vellunt: t.b. Laſciui pueri. Quomodo rex es inquit. Stoice cum petulantiam puerorum barbāti bi uellentium: non aliter poſſis repellere q̄ baculo tuo per quod oſtendit uaniſſima perſuaſione ſibi uendicare q̄ neq; habeat. ℣ Dum tu. q. l. rex ibis per quam urbane. Senſus autem quādiu tu ſolus lauabis quadrante balneatori dato: neq; quicq̄ comitabit̄ unus Criſpinus diſciplinæ ſtoicæ ſectator facile erit ſic non paria eē peccata oīum: ut nō ꝓbēt te regē eſſe. ℣ Priuatuſq; m. u. t. r. b. ordo & ſenſus eſt. magis beatus uiuet q̄ tu rex.

ℭ CHRI. Laſciui pueri. Epicureos itelligit Acron: qui maxime ſtoicis aduerſabātur. Et certo iſti dū ſummum bonum in corporis uoluptate ponunt: & pueriliter ſapere & pueriliter laſciuire uidentur. Poſſumus tñ & de ceteris intelligere. ℣ Quadrante. q. d. non regia ſed priuata mercede. ℣ Quos tu. n. f. Circunſtabunt & frequentia ſua urgent ipſi pueri: niſi fuſte eos abegeris. Et cum regem dicas: nemo te ueluti regem ſtipabit: præter Criſpinum ſtoicum: de quo iam dictum eſt. Quapropter quēadmodum non potes te regem probare ſic neq; paria uitia eē probabis. Ergo ignoſcent mihi amici: ſi q̄dā ex inſcitia: aut ſtultitia peccauero quoniam minora hæc uitia putabunt: uiciſſimq; a me illis ignoſcetur. Et beatus uiuam ſic priuatus: idest nō ſapiens & propterea non rex. ℣ Te rege: idest qui te regem putas: quoniam tibi ſapiens uideris.

ℭ ACR. Eupolis atq; crati. Eupolis cratinus ariſtophanes hi primi archeas comœdias ſcripſerunt: in quibus hominum uitia amaritudine ſtili ſecuerunt mire autem origo ſatyræ per hoc oſtēditur. ℣ Hoſce. prædictos poetas græcos. ℣ Facetus. habens peritiam riſum mouēdi & ſecandi homines uitioſos. ℣ Emunctæ. n. ſignificat ſapiētē qa ecōtrario mungoſum ſtultū appellamus. ℣ Durus: aſp ad cōponendos uerſus. Nam fuit in hoc uitioſus ut aſperos uerſus faceret. ℣ In hora ſæpe ducentos ut. m. u. d. putabat maximū ſi multos uerſus in momento feciſſet ſicuti magnum ſed nō ē magnum multos uerſus ſcribere: ſed bonos q̄uis paucos. ℣ Lutulentus ſordidus: cui cōtrariū luculentus hoc eſt non liquida & pura cōſciētia. ℣ Erat q. t. u. etiā quando aſperos faciebat uerſus: erat quod uelles imitari: hoc ē erat in aſperis uerſibus illis aliquid dignum imitatione. ℣ Piger ſcribendi ferre laborem. ſ. r. Scribendi recte non ferebat laborem. nam ſcribendi q̄ocunq; ferebat. ℣ Vt multū: ſenſus nam in multum ſcribendo nil differo facilem fuiſſe.

ℭ POR. Eupolis atq; cra. ari. p. Hi archæas comœdias ſcripſerūt in quibus ciuium uitia amaritudine. ſ. prodiderunt. Mire auē per hoc origo ſatyre oſtenditur. ℣ Mutatis. t. pe. n. q. fa. qa. ſ. alio metro uſi ſunt antiqui poetæ qui comœdias ſcripſerunt: alio Lucilius ſatyras cōpoſuit. ℣ Emūctæ. n. uerſus elegātes & decentes. ℣ Vt. m. u. d. ſt. p. in uno. Hoc eſt magnam rem ſe facere putans ſi multos uerſus minimo tempuſculo dictaret. ℣ Cum. fl. l. e. quod. t. u. i. poſſes. Allegoricos a flumine quo ſignificat multa eum: ſed inordinate dixiſſe: ex quibus tantum ſunt nonnulla quæ uelis inde excerpere & pro tuis habere. ℣ Scribēdi recte nā ut. m. n. m. non inquit laborabat non ut recte ſcriberet: ſed multum: ſed ego hoc nolo.

ℭ CHRI. Eupolis &. c. a. p. Defendit ſe ab his qui cum iure repræhenderētur: neq; aliter defendere ſe ualerent nimis illum mordacē eſſe dicebant. Atque a principio negat ſe poetam eſſe; propterea q; minime timēdum. Addit poſtremo ſe non ingenii malignitate quempiā lacerare: ſed animi libertate & paternis inſtitutis multa flagitia æquo animo ferre non poſſe: ſed profecto genus nominum peruicaciſſimum eſt: qui cum male agant ſtultorum ægrotantium morem ſecuti medicas manus & ſaluberrimas pati nolunt: ſed in medicum tanq̄ crudelem nimis nimiſque aſperum inuehuntur: ita & hi cum factum defendere non ualeant in eos: qui illos meliores reddere tentant: iurgia retorquent. Eupolis: & cratinus Ariſtote. Hi principes interueteres comicos fuerunt. Sed & de ueteri & de noua comœdia & de inuentione ſatyræ abunde circa principia dictum eſt. ℣ Famoſus: multa infamia notatus. ℣ Notabant. Mirifice oſtendit originem latine ſatyræ. ℣ Hinc ab hac libertate reprehendendi. Dicimus autem aliquem pendere ex re: cum niſi illa ſit ipſe ſtare non poſſit: ergo Lucilii poema remota illa reprehenſione nihil erit. ℣ Mutatis pedibus: quia non comicis utitur uerſibus: ſed hexametris. ℣ Numeris rithmis de quibus dictum eſt. ℣ Facetus: quia mirus in hominum moribus agendis atq; exprimendis. ℣ Emunctæ naris. Emungere nares eſt illas a mucis purgare: & qui nares emūctas habent & acrius olfaciunt & clarius loquuntur. Ergo. e. n. ſignificat aptum ad uitia inueſtiganda ac inueſtigata planius eloquēdum. ℣ Durus: qa nō facile fluāt ſui uerſus. Verum de hoc ita Quitilianus Satyra quidem tota noſtra eſt in q̄ inſignē laudē adeptus ē Lucilius: qui quoſdā ita deditos adhuc hēt amatores: ut eū nō eiuſdē mō opis auctoribus ſed oībus poetis præferre non dubitēt. Ergo q̄tū ab illis tm̄ ab Hora. diſcutio qui Luciliū fluere lutulēte & eē illic aliqd qd̄ tollere poſſis putat nā eruditio in eo mira & libertas atq; inde acerbitas: & abunde ſalis. Hæc Quinti. Iuuen. aūt hois uehemētiā admirās ait. Enſe uelut ſtricto quotiens

Satyra quarta.

Eupolis atq; cratinus ariſtophaneſq; poetæ
Atq; alii quorum comœdia priſca uirorum eſt
Siquis erat dignus deſcribi qd̄ malus aut fur
Q d̄ mœchus foret, aut ſicarius aut alioquin
Famoſus, multa cum libertate notabat.
Hinc omnis pendet, lucilius, hoſce ſecutus
Mutatis tantum pedibus numeriſq; facetus,
Emunctæ naris durus componere uerſus.
Nā fuit hoc uitioſus: in hora ſæpe ducentos:
Vt magnum uerſus dictabat ſtās pede i uno
Cū flueret lutulētus erat quod tollere uelles
Garrulus atq; piger ſcribendi ferre laborem
Scribēdi recte: nā ut multum nil moror, ecce

Lucilius ardēs ifremuit: rubet auditor cui frigida mēs ē. Quapp nō nrum ē iter hos diiudicare p̄ferti cū illius poema nunq̄ uiderimus. Sed potuit iter tot uirtutes durities uitiū cōcurrere in uno pede. Quaſi cogitabūdus: uel anteq̄ ſe moueret. ℣ Lutulētus: Trāſlatio a flumīe diluuio aucto habebat. n. copiā uerbor̄: ſed nō elegantiam. ℣ Tollere. u. q. d. inter bona erant quædam mutanda. ℣ Garrulus. Superuacaneus in uerbis & inepte loquax. ℣ Piger. f. i. ad ferendum laborem. q. d. ſi laborem emendandi non recuſaſſet potuiſſet garrulitatis uitium euitare. ℣ Nam ut. m. nihil impedio. q. d. ſtatim concedo ipſum poſſe multū ſcribere: ſed recte non concedo: nam multa ſine elegantia & delectu ſcribere multi dicunt. Quod defectum ſignificat. Nam qui iudicio pollent: huiuſmodi errorem cognoſcunt: itaq; uel emendant uel a ſcribendo abſtinent.

Criſpinus minimo me prouocat. accipe ſi uis
Accipe iam tabulas: det̄ nobis locus, horati
Cuſtodes. uideāus uter plus ſcribere poſſit.
Dii bene fecerunt inopis me q̄q; puſilli
Finxerunt animi: raro & ꝓpauca loquentis.
At tu concluſas hircinis follibus auras
Vſq; laborantes: dum ferrum molliat ignis,
Vt mauis imitare, beatus fannius ultro
Delatis capſis & imagine, cū mea nemo
Scripta legat uulgo recitare timētis ob hāc rē
Q d̄ſūt quos gēus hoc mīe iuuat: utpote plēs
Culpari dignos, quem uis media elige turba
Aut ob auaritiā: aut miſera ambitiōe laborat
Hic nuptarū inſanit amoribus, hic pueroꝝ.
Hūc capit argenti ſplēdor ſtupet albius ærę.
Hic mutat merces ſurgente a ſole ad eū quo
Veſptina tepet regio, quin p mala præceps
Fert̄ uti puluis collectus turbine, ne quid
Sūma depdat metuens: aut ampliet ut rem
Omnes hi metuunt uerſus, odere pœtas,
Fœnū hēt in cornu, longe fuge, dū mō riſum
Excutiat ſibi: non hic cuiquā parcet amico,

ℭ ACR. Ecce criſpinus. m. m. p. huius. Criſpini ēt in ſuperioribus meminit ne me. Criſpini ſcrinia lyppi cōpilaſſe putes: hic ſimiliter: ut Lucillus multos ſed malos uerſus faciebat. Minimo autem digito ſolent prouocare qui uolunt oſtendere plus eſſe uirium in ſuo minimo q̄ in alterius toto corpore. ℣ Puſilli per quem non multa poſſum ſcribere. ℣ Per pauca loquentis: ad illud refertur quod ait inopiſque puſilli. ℣ Aut tu. c. h. f. a. Tu uero criſpine multa cogitando imitare hircinos folles: hicinis follibus comparauit pectus Criſpini. Et auris feſtinantibus ineptas cogitationes: per hoc oſtendit Criſpinum inflatum ſcribere & turgide. Vnde Perſius. Tu neque anhelanti coquitur dum maſſa camino: ideſt animo & cura diligentia ſcribendi. ℣ Beathus Fannius: poeta cui ultro delatæ ſunt capſæ: ut ſuos libros mitteret: & auctoritatem receperet Fannium quendam non ſatis bonum poetam recipit in auctoritatem. Senatus: aliter Fannius iſte malus poeta fuit qui cum antea contempſiſſet datam ſibi imaginem a ſenatu: poſtea dum moreretur petiit ut delatis i publicum capſis ſuis cum propriis libris incenderetur. Item aliter Fannius quadratam eo tempore ſatyram ſcribebat: & erat ſine liberis huius imagines & libros hæredipetæ i publicas bibliothechas referebant nullo merito doctoris. ℣ Vulgo recitare timentis. qui quum ſecat mores aliorum in publico non recitāt. ℣ Quod. ſ. q. g. h. m. iu. qa ſunt quidam digni culpari: quos hoc genus carminis minime delectat ordo: ideo mea nemo legit q̄ ſūt. quos hoc genus carminis non iuuat quaſi dignos culpari. ℣ Quemuis media elige turba de medio populo qui eſt ante cōſpectū producito. ℣ Ambitione: cupiditate honoris. ℣ Aere. i. corynthio ac p hoc ſtatuis non pecunia: nam ſupra argenti cupidos dixit. ℣ Hic mutat. Maronis illud. Cedet & ipſe mari uector nec nautica pinus mutabis merces. ℣ Veſpertina. tepet regio. Tepere dixit occidentalem plagam ad comparationem orientis quia ibi ſol acrius feruet. ℣ Ne quid ſumma deperdat metuens: propterea ſi ſe periculis committit: ut aut nihil decedat de ſumma patrimonii ſui: aut certe: aut augeatur. ℣ Omnes hi metuunt: uerſus q̄ huiuſmodi uitiis dediti ſunt. ℣ Odere poetas. qui ſatyras ſcribunt. ℣ Fœnū habet in cornu. Sic loquūtur inter ſe: qui ſunt uitioſi: fuge iſtum poetam ſatyricum: qui fœnum habet in cornu. Methaphoricos autem dixit quia quando feriunt boues in cornibus eius ligatur fœnum.

ℭ POR. Ecce. C. mi. m. pro. Senſus ex prouerbiali conſuetudine ductus. Solemus enim dicere minimo me digito prouocat cum uolumus quem intelligi tantum ualere minimo digito quātum alius totis uiribus. Criſpinus autem non tam bonos q̄ multos uerſus faciebat: cuius & ſupra meminit dicens ne me Criſpini ſcrinia lyppi compi. p. ℣ Accipe ſi uis: accipiamus ait. Mimitico autem charactere prouocantem ad ſcribendum Criſpi. oſtendit. ℣ At tu. c. h. f. a. per hæc ſignat Criſpinum inflata ac turgida ſcribere. Hic autem Perſius illud tranſtulit: tu neq; anhelanti coquitur dum maſſa camino. ℣ Beatus Fannius ultro de ca. & ima. Vrbantiſſima amaritudine hoc dicitur ſenſus autē eſt. O beatum Fannium cuius imago & capſæ cum libris in bibliothecas ultro receptæ ſunt. cum mea econtrario ſcripta nemo norit nec uelit noſſe: primum q̄ publice non recitentur deinde q̄ conſcii ſibi peccatorum non delectentur hoc poemate uitia quorum carpuntur. ℣ Stupet albius ære Albium quem infra quoq; male uiuentem oſtēdit cupiditate uaſorum & ſignorum corynthiorum teneri ait. ℣ Fœnum. h. i. c. imitatiuo charactere hoc fingit dicere eum qui conſcientia peccatorum timeat maledicum poetam. Romæ autem uidemus hodieq; fœnum uel ut aniudam factum in cornulo bonis quo ſignum datur tranſeuntibus: ut eum uitent: hic ergo tranſlatio ad poetam.

ℭ CHRI. Ecce. q. d. i prōptu ē: ut oñdat temeritatē & audaciā ſcribētis. ℣ Criſpinus: de quo iā dictū ē. ℣ Minimo. ſ. digito: ut ait Acron: ut eſſet in puerbio antiquo prouocat me minimo: quaſi oñderent plus eſſe uiriū in

ſuo minimo digyto q̃ ĩ toto corpore eius quẽ ꝓuocabãt.℣ Accipe.accipe.Ex cõgeminatiõe oñdit impudẽtiã.
℣ Locus in quo ita ſcribamus incluſi:ut nemo auxilium ferre poſſit:Vñ addit cuſtodes Hora.intra quãtpis
ſpacium ꝑſcribatur.℣ Animi inopis & pu.Dum puſillanimũ ſe dicit quod uitiũ ẽ ſe a modeſtia cõmẽdat.Ra
ra & p pauca.Vt euitet loquacitatẽ. At tu feſtina uerbis ſed amara in re repræhenſio eſt.Dicit igitur uerba illius
ſimilia eſſe follibus:quæ ꝓter uẽtũ nihil effundũt.Stultus.n.ſcriptor eſt q tumida uerba qbus nulla ſit ſubie
cta ſnia ſcribit.Sic pſius.Tũ neq; haneláti coquit dũ maxa camino.Folle primis uẽtos.Eſt aũt trãſlatio a fa
bris ærariis.Hircinis idest ex hircina pelle factis.Vſq; laborantes.ſemper flantes.℣ Imitare:iperantis eſt.Vt
mauis q̃ſi utrũ potius uelis an Fanniũ loquaciſſimũ:an me ſilẽtẽ.Fannius: hic poeta ita loquax fuit: ut tedio
eius audiẽdi:ut.S.P.Q.u.R.ultro illi auctoritatẽ poete imaginem & capſas ad reponendos libros detulerit,
Erat.n.honoris ſpẽs imagine & capſis donari poſt recitationẽ.Qui ſunt.i.qua re.i. ꝓpter quã ſunt aliq quos
non iuuat.Hoc genus poematis in quo uitia carpunt:utpote dignos culpari.℣ Auaritiã. Nam hoc peſſimum
eſt oĩum uitiorũ: & poſt ipſum ambitio eſt: ꝓptereaq; hæc in primis poſuit.Splẽdor argẽti & ære.Quia dele
ctant uaſis & ſtatuis.℣ Hic mutat merces.Exercet mercaturã cõuectans merces ab ortu ad occaſum.℣ Veſp
tina.Occidua a ueſpero ſtella ueneris q̃ poſt ſolis obitũ circa occiduas ꝑtes apparet. Vti puluis. Ea uelocita
te ferẽt ꝑ mare q̃ fertur puluis a turbine uentorũ.Sed de turbine accepiſti in ſupioribus.Per mala p incommo
da & picula:ut uel patrimonium nõ minuat:uel augeat.Omnes ii q uitiis iam dictis coinquinati ſunt.℣ Ver
ſus.ſ.ſatyrarũ.Poetas:ſatiricos.Omneſq; de ſatyro dicunt.℣ Fœnũ habet in cornu.Erant.n.in conſuetudine
ſiquis eſſet bos q cornu peteret:fœnum cornu eius alligarẽt ſignum quo admoniti cauerent.Hinc ꝓuerbium
fuit ut cum hominem maledicum cernerent dicerẽt:fœnum habet in cornu.Fœnum a fœnore dicitur:Nam
nullum genus agrorum eſt qui minori impenſa maiores fructus ferant.Excutiat riſum.ſ.a. circunſtantibus,
Sibi ad ſuam uoluptatem.

Et quocunq; ſemel chartis illeuerit:omnes
Geſtiet a furno redeuntes ſcire lacuque:
Et pueros & anus,age dũ pauca accipe cõtra
Primũ ego me illorũ dederi qbus eſſe poetas
Excerpã numero,neq; eni cõcludere uerſum
Dixeris eſſe ſatis:neq; ſiquis ſcribat:uti nos
Sermoni propiora: putes hunc eſſe poetam,
Ingenium cui ſit:cui mens diuinior atque os
Magna ſonatuꝝ:des nominis huius honorẽ,
Iccirco quidam comœdia nec ne poema
Eſſet quæ ſiuere,quod acer ſpiritus ac uis
Nec uerbis nec rebus ineſt,niſi qd pede certo
Differt ſermoni ſermo merus, at pater ardẽs
Seuit quod meretrice nepos inſanus amica
Filius uxorem grandi cum dote recuſet
Ebrius,& magnũ qd dedecus ambulet ante
Noctẽ cum facibus,nũquid pomponius iſtis
Audiret leuiora pater ſi uiueret? ergo
Non ſatis eſt puris uerſus pſcribere uerbis:
Quem ſi diſſoluas quiuis ſtomachet eodem
Quo pſonatus pacto pater. his ego quæ nũc
Olim quæ ſcripſit lucilius:eripias ſi
Tẽpora certa modoſq; & q; pri⁹ ordie uerbũ ẽ
Poſterius facias præponens ultima primis:
Non:ut ſi ſoluas:poſtquam diſcordia terra
Belliferatos poſtes portaſq; refregit:

¶ ACR. Agedũ.p.a.c.audi tu q repẽhẽdis ſatyricos poetas:nõ quod Horatius multũ recitet:ſed q; uidet conſcius peccatorum.℣ Primum.e.m.i. primũ ego eximo me de numero eoꝝ quibus do hoc nomẽ poetas.i.non me dico eſſe poetã:neq;.n.qui ſcit uerſus facere ẽ poeta.℣ Sermoni.p.uicina fabulis & oſoni.℣ Ic circo qdã.c.n.ne.p.eẽt quæ.Quia uerba eoꝝ apta ſũt proſe & oratiõi dubitatio ẽ utrũ comœdia poema dici põt.℣ Quæſiuere.dubitauere.℣ Qd acer.ſ.a.u.n. u.n.r.i.Eo q; elata uerba ĩ comœdia eẽ ñ debẽt:ſed q̃ hoc nõ habet dubitatur an comœdia ſit an poema.At pater ardẽs ſæuit q; m.n.i.a.dixit ſupi⁹ dubitat utrũ poema dicatur comœdia qa in ea nõ ſunt uera uerba neq; ſenſus elati:q aũt uult uideri poema eſſe comœdiã dicit acrẽ ineſſe ſpiritũ:ſi qdem patrẽ oſtendit in luxurioſũ filiũ ſæuire uehemẽter.℣ Ebrius & ma.q. d.Ordo:q; ambulet cũ facibus qd magnũ eſt dedecus.Ante noctẽ cum facibus pro per noctẽ: aut ante tẽpus noctis:qa cæci ſunt amatores qui utũtur facibus eo tẽpore:quo non eſt utendũ.℣ Nunquid poni.i.a.l. Verba eius qui deſtruit comœdia non eſſe poema ſi uiuerent pater:non leuiora uerba luxurioſus audiret Pomponius:quæ audit filius a comico patre.℣ Ergo .n.ſ.ẽ.p. u.p.u.Nõ ſufficiũt pura uerba ad appelládũ poetã metro cõcluſa deber.n.poeta & grauia uerba & compoſita cum ſenſibus elatis habere.℣ Puris.ſine figuris:& magno ſono.℣ Perſonatus.perſonã comicam gerens de comœdia:qui perſonã patris accipit.℣ Eripias ſi ordo:ſi eripias his.Senſus hic eſt.ſi ordinationem metricam mutes in opere luciliĩ uel meo non eãdem grauitatem inuenies quã in Ennii uerſu uel pacuuii ſoluto.i.non ita inuenias quẽadmodũ ſi ſoluas uerſus Ennii:aut Pacuuii:qui ẽt ſolutĩ altitudinem & tumorẽ poematis obtinẽt.℣ Tẽpora.dixit moras ſyllabaꝝ & correptiões.Nõ ut ſi ſoluas.ordo:nõ iuẽias.

¶ POR. Omnes geſtiet.a.ſ.re.ſcire.i.etiam uulgares uult ſcire cum male dicet de unoquoq.℣ Primum .e.ordo eſt.primum ego me illorum excipiam numero quibus dederis poetas eſſe.Senſus eſt: autem primũ omnium ergo me non pono in numero eoꝝ quos conſentio poetas eſſe:quippe ſermoni quotidiano proprio ra ſcribens.℣ Atq; os.m.ſ.i.magna eloquens os & ſimilia canens. Niſi quod pede certo differt. Seruius qui in comœdia uel in uerſibus metris continetur hoc ſolo differt q; ſermo ille metro concludat.℣ Quod.m.nã ſ.Bellã obſcuritatẽ affectauit nepos filius dicendo:ſed nepos luxurioſus atq; ꝓdigus ĩtelligẽdus ẽ.℣ Ebrius.

& magnũ qd de.a.a.n.c.ſ.qd magni dedecoris ẽ.℣ Nunqd pom.i.a.l.Mira urbanitate & amaritudie pomponii perſona abuſus ẽ:quaſi argumenti loco:ut eũ carperet.℣ Quẽ ſi.d.q.ſto.e.q.p.p. quẽ uerſum ſi diſſoluas inqt ea uerba ibi inuenies qbus quis de uulgo iraſcẽs in filio ſuo utitur uenuſte autẽ perſonatum patrẽ dixit ſenem de comœdia his ego quæ nũc olim quæ fers.℣ Lu.ex eo.q; eſt ſcripſit ſcribo aſſumẽdum eſt per ſylep. Totum.n.tale fit his ego q̃ nunc ſcribo.olim quæ Lucilius ſcripſit:& eſt ſenſus.i.ſi diſſoluas uerſus uel meos uel lucilii non inuenies eadem uerba quæ ſunt in enniãis uerſibus qui magno.ſ.ſpiritu & uerbis altioribus cõpoſiti ſunt uelut hi ſunt.Poſtq̃ diſcordia terra belliferatos poſtes portaſq; refregit.

¶ CHRI. Chartis illeuerit.Scripſerit.ab eo qd eſt leo les:qd̃ ſignificat ĩprimere & formare.inde deleo formatũ iam & impſſum remouere.Eſt ãt leo & linoide linea.℣ Primũ ego.Oſtẽdit qd ſit poeta:atq; negat ſe in numero poetarũ ponẽdũ.℣ Iccirco.Nã cũ ſit opus ingenio & mẽte diuina & grãdibus uerbis poetæ ſunt q negarint comicos eſſe poetas:qa ſtilũ hñt ſermoni quotidiano ꝓximũ:& niſi pedibus oñonẽ icluderẽt:nihil ab illo differẽt.℣ At pater:poſſet aliqs putare comœdiam eẽ poema:qm̃ qñq; maioribus uerbis pſonatus in comœdia pater inſurgit.Vt dixit ĩ arte poetica.Interdũ & uoces comœdia tollit.Iratuſq; cremes tumido delitigat ore.Cui reſpõdeꝛ q; ẽt uerus pater & nõ pſonatus eodẽ ardore iſurgeret:cũ iratus filio fuerit.℣ Nec ſatis ẽ. Nõ ſatis eſt ut qs poeta dicat facere uerſus ita puris & conſuetis uerbis: ut illis diſſolutis iiſdem ſtomachantibus utat quis pr uerus:qbus utit pater pſonatus.Et ꝓfecto ſi uerſus quos & ego nũc & oli Lucilius ſcripſit diſſoluant,ut nõ remãeat mẽſura pedũ:nihil diſtabũt a quotidiano ſermõe.℣ Tpa.ſ.ſyllabaꝝ.℣ Nõ ut diſoluas.nã cũ ſublimis ſit ſtilus q̃uis uerſus ita reſoluat:ut nõ ãplius appareat.℣ Poſtq̃ diſcordia tetra belliferatos portus.p.q.r. tũ mẽbra poetæ diſiecti.i.partes & dictiões illius uerſus diuulſi a ſuo ordine demõſtrabũt illũ fuiſſe poetã:Vt ſi dicat:poſtq̃ terra diſcordia fregit belliferatos poſtes: tamẽ illa mẽbra ſic a ſuo ordiere mota apparent eſſe eius corporis qui poeta dicitur.

Inuenies etiam diſiecti membra poetæ
Hactenus hæc alias iuſtum ſit nec ne poema
Nũc illud tãrũ quẽadmodũ.merito ne tibi ſit
Suſpectum genus hoc ſcribendi. ſulcius acer
Ambulat & caprius rauci male.cũq; libellis
Magnus uterq; timor latronibus.at bene ſiqs
Et uiuat puris manibus contemnat utrunq;
Vt ſis tu ſimilis cæli biriq; latronum:
Nõn ego ſim capri neq; ſulci cur metuas me?
Nulla taberna meos hẽat neq; pila libellos:
Quis mãus iſudet uulgi hermogẽiſq; tygelli
Nec recito cuiq̃ niſi amicis idq; coactus
Non ubi uis.coram ue qbuſlibet. in medio q
Scripta foro recitẽt ſunt multi.quiq; lauantes
Suaue locus uoci reſonat concluſus inanes
Hoc iuuat.haud illud quærẽtes nũ ſine ſenſu
Tempore num faciant alieno. lædere gaudes
Inquis & hoc ſtudio prauus facis:unde petitũ
Hoc in me iacis? eſt auctor quis deniq; eorũ:
Vixi cũ quibus abſentem qui rodit amicum.
Qui non defendit alio culpante.ſolutos
Qui captat riſus hominum:famãq; dicacis
Fingere qui non uiſa poteſt. commiſſa tacere
Qui neqt. hic niger eſt.hũc tu romãe caueto
Sæpe tribus lectis uideas cœnare q̃ternos:

¶ ACR. Hactẽus hæc.hucuſq; dixeri utrũ ſatyra & comœdia poẽa ſint an nõ. Alias.alio tpe ĩ loco.ut Teren. q̃do alias quam hodie has fieri nuptias nõ alias mõ:ut qdã uolũt.Nũc illud q̃ram.deeſt audire.Nũc dicã utrũ oderis hoc poema:utrũ iure metuas.℣ Sulcius acer.a.&.c. Sulcius & caprius noĩa fuerũt delatorũ:alii actores uolunt fuiſſe cauſaꝝ.Inde ẽt rauci tradunt aſſiduitate agẽdi.℣ Vt tu ſcis.ſ.c.b.q;.l.Cælius & byrrius perditi adoleſcẽtes fuerũt.Si tu uis inqt ſimiles eſſe male uiuẽtibus.cur ego per carmẽ iſtud uideor ſimilis eſſe acculatoribus: & eſt ſublimis inuectio.℣ Nulla taberna meos.h.n.p.l.negat ſe libros ſuos ædere bibliopolis:ne ĩ imperitã turbã icidant qualis eſt hermogenes tigellius: plerũq;.n.in pilis uel in colũnis epigramata ſcribebãt poetæ: uel bibliopolis tradebant:hoc ideo poſuit ꝓ bibliopolæ ſtatone q armaria circa pilas uel colũnas habebant:ac p hoc oſtendit ſe non temere cuiq̃ libellos ſuos ædere niſi nobiliſſimis pſonis.℣ In medio.q.ſ.f.r.ſ.m. hoc ſic ꝓnunciandũ eſt.q.d.qlibet nõ indigniores te ſunt:q in medio foro recitant:nã multos dicũt eſſe q in balneis recitant.Ideoq; clamamus hãc cãm per ironiã:qa in balneis melius uox ſonet.℣ Ledere gaudes. Subiectio ẽ. ſed forte dicis qũo ſatyram ſcribis o horati.℣ Eſt auctor qs.de.e.ordo qs deniq; eoꝝ eſt auctor.i. qs eorũ delator eſt:cũ qbus conuiuatus ſim ergo coniecturis colligis crimine hoc me dignum eſſe.℣ Abſentem q. r.a.Sunt.n.quidam:qui dum uolunt ſe urbanos haberi quaſi per facetias lacerant alios: dũmodo riſum excutiant ſibi:non hic cuiq̃ parcit amico.℣ Niger.maledicus.℣ Hunc tu.r.c.huius actus debes romanæ metuere:nõ me.℣ Quater.i.duodecim in triclinio: nam inde & triclinium dictum eſt a tribus lectis.

¶ POR. Inuẽias ẽt.d.m.p.elegãter nulla ſigna poetica iueniri ait ĩ uerbis uerſuũ ſuoꝝ uel Lucilii ſi diſſoluũt q; de ſmõe cõmuni ſũt. Alias iuſtũ ſit nec neq; poẽa ſubaudiendũ tractabimus aut q̃remus aut qd tale.℣ Sulcius acer ambulat &.c.r.m.Hi acerrimi delatores & cauſidici fuiſſe tradunt:& iõ rauci q; i cõtentiõe iudicioꝝ clamẽt.℣ Cũ libellis ãt qbus annotãt q̃ deerũt.℣ Vt tu ſis ſimi.Cæli.Byr.l.ẽt ſi tu inqt q̃ poetã times tã nocẽs ſis q̃ Cælius aut Byrrhus nõ tamẽ ego delator ſum aut accuſator ꝓp qd me ita timeẽ debeas:ut Capri⁹ timeẽ aut ſulci⁹.℣ Nulla ta.m.h.negat ſe libellos ſuos edere bibliopolis q uel tabernas habeãt uel armaria q̃ ſunt apd̃ pila:ne ĩ ſordidos q̃lis ẽ tigellus Hermo. icidant.
℣ In medio q ſcripta fo.r.ſ.m.Hoc ꝓnũciãdũ ẽ perinde iferẽdũ per reſpõſum qd̃dã.℣ Quiq; lauãtes.& eſt ſenſus.Sed dicit.n.multos gloriari ĩ uerſibus ſuis:ut eos ẽt ĩ medio foro recitẽt.Cõſentio ac nõ tantũ ibi ueꝝ ẽt in

balneis hæc fieri q̃ppe cum suauiter resonãs uox ipsos uersus gratiosiores faciat. Sed totum hoc urbanissime amaritudine dicit. ⁊ Et.h.ſt.p.f.u.p.hoc est qa paruus es studio facis. Pōt ex hyppallage accipi prauo studio facis. Hoc petitū hoc in me iacis. Vnde inquit carmē hoc in me colligis. & hoc poeta proprie de se dicit. Est ãt metaphoricos dictū q̃si de telo aliquo aut lapide q̃ tollitur utiq; aliū de: ut mittatur. ⁊ Absentē.q.r.a. Hæc ēt grauiter dicunt. ⁊ Solutos.q.c.r.h. hoc est qui meram urbanitatem putant: si capiēdo aliquem: risum circumstantibus mouent. ⁊ Hic niger est.i.hic malus ac uenenatus est: ut Virgili. nigri cum lecte ueneni.

ℭ CHRI. Hactēus. Nolo nūc hic cōtēdere: an comœdia & istri mei ſmōes poēata appellari possint. Sed hoc q̃ro: cur hoc meū scribēdi gēus tibi suspectū eē dēat. ⁊ Sulcius acer. Hos fuisse dicūt acerrimos accusatores & eloqntes quos latrōes iuſ timerēt: qa poterāt mālifesto crimie accusari. Sed siqs recte uiuat. ⁊ Et puris mālib9. Sine ui & sine rapia illi nō timebūt accusatores. ⁊ Rauci.pp assiduas accusationes. ⁊ Vt sis tu. Sūma cū ratione pcedit: ut sit snia. Q. uēadmodū nēo nisi malus illos accusatores timet ita nullus nisi malus timebit mea carmina. Sed det ēt q̃ tu lector sis malus & similis cæli & birri latronū: nō tamē ego sum similis capri & sulci: qa mea carmina neminē accusāt. Neq; n. edo mea scripta: neq; do meos libros uenales biblyopolis: q̃ illos i tabernis suis aut circa colūnas & pilas uēdēdos ostēdāt. ⁊ Vel dixit pila: qa poetæ i pilis & colūnis sua epigrāmata scripta pōebāt. Propt. I puer atq; aliq̃ citus hæc suspēde colūna. Et dñm exqliis dic hitare tuū. ⁊ Vel pila. i. ludus ubi cōueniūt ad pilā. Nā ēt i huiusmōi cōuēticulis solēt ab ociosis libri legi. Negat dēiq; edere suos libros: ne i iperitorꝫ māus ueniāt: ut tygellus fuit. ⁊ In medio foro sūt q̃ recitēt. Snia ē: sunt q̃ meliores te i medio foro recitēt. Et sūt ēt q̃ lauātes & ianes. i. ociosi legāt & delectant i balneis: qa iocus balneorꝫ cōclusus & cōcauꝫ reddit uocē iocūdiorē. ⁊ Inanes. i. ociosos: nā sic & Vir. Cætera q̃ uacuas tēuissent carmina mētes. i. ociosas. Inanis ãt & uacuus idē ē. ⁊ Hoc iuuat. s. legere i huiusmōi locis. ⁊ Hand q̃rētes. i. cogitātes. ⁊ Illud. s. ⁊ Nō faciāt sine sensu. i. sine prudētia. ⁊ Et i tpe aliēo. i. icōgruo. ⁊ Lædere. Verba sunt aduersarii. ⁊ Facis hoc. p. i. qa paruus es facis. ⁊ Studio: de idustria. ⁊ Vñ petitū. Respōdet poeta: atq; interrogat: unde petitū sit. q. d. a quo accepit & audiuerit uitiū illud: qd i se iacit & cōtorquet. ⁊ Q. uis eorꝫ cū qbus uixi ē auctor. q. d. nullus. ⁊ Absentē q. ostendit qui sint fugiēdi tanq̃ pnitiosi hoies. Inter hos enumerat q̃ absenti detrahit. Q. uinō defendit siquis detrahat. Q. uis captat risus alios mordēdo. Q. ui fingit uidisse q̃ nō uidit: qui non reticet arcana sibi cōmissa. ⁊ Niger. malus. ut sæpe demonstrauimus. ⁊ Tribus lectis. cœnaculum iccirco triclinium dicitur: quoniam tribus lectis sternitur. Ergo tribus lectis. i. in conuiuio. ⁊ Quaternos. duodecim intelligit Acron. s. in singulis lectis quattuor. Vel simpliciter quaternos. idest quattuor.

ℭ ACR. Qua uis. q̃ rōne uis: ut poeta. qua facere id possis nr̃am nūc accipe mētē. ⁊ Aspgeſ: notare sermonib9 uenēosis. ⁊ Ego si risi q̃ i. p. r. o. sæpe i cōuiuio uides aliquē d hoib9 male loqntē: excepto q̃ pascit. Ego si aliquē merito uitupauero rep̄hēdes. ⁊ Mētio si q̃ de ca. f. in. p. Petillus cū i capitolio eēt coronā rapuit. Est ãt gtūs de furtis capitolini petilii. nā ex crimie capitolius petillus dicebat i expoliatiōe capitolii accusatus. dubiū ãt utrꝫ gra iudiciū sit absolutus. tamē capitolinus uocabat. ⁊ Succus: uirus liuor. ⁊ Loligo genus piscis ē quo atramētū fit. ⁊ Q. d. u. p. a. c. hāc maliciā q̃ solent pleq ēt amicos suos: amouebo a libris meis atq; aio: ordo: prius promittere possim & hoc uere polliceor absturā esse malignitatē: q̃ ēt amicis nocet. ⁊ Insueuit: admonuit: docuit ad libere loquēdū: ut monstrādo uitiorū singula effugerē. ⁊ Cū me. h. i. q̃do me monebat pr̄ ad rectā uitā exēplis me docebat & p̄ferebat hoīum & uirtutes & uitia. ⁊ Nō ne. u. a. ut. m. u. f. Mira urbāitate dū q̃si ostēdit quō se pr̄ suis monitis monere solitus eēt. iterea multos pcutit. ⁊ Sapiens ui. q. q. p. a pho iqt postea cognosces. qd iustū aut iiustū sit. q. due appetas uel uites: Quid ãt his ītelligendū: ut sit qd uitatu qd ue petitu. Itē dicebat philosophus te docere poterit melius q̃ sunt uitanda siue appetenda. Ego autem docui: ea quæ sunt in usibus constituta.

ℭ POR. E qbus unus auet. q. a. c. pbris. s. aspergere. ⁊ Præter eū q. p. a. i. q pascit sed uideamus an cōmoda synecdoche aq̃ p̄bere dicet. p pascere. ⁊ Cōdita cū uerax. a. p̄. l. hoc est cū p ebrietatē ea quæ in penitiora mentis condiderat prodit ac publicat. ⁊ Hic tibi co. & u. l. i. tibi q nigris. i. malignis ifestus es. Ego si risi pp leuia quorūdā uitia. Q. d ieptus pastillos rusill9 olet liuidus & mordax uideor tibi mentio si qua de ca. f. i. Pe. inquit si forte mentio de capitolini criminibus facta fuerit secundum cōsuetudinem malignitatis suæ.

E qbus unus auet qua uis aspergere cunctos
Præter eū. qui p̄bet aq̃. post hūc quoq; potus
Condita cum uerax aperit præcordia liber.
Hic tibi comis & urbanus liberq; uidetur
Infesto nigris. ego si risi q̃ ineptus
Pastillos rusillus olet: gorgonius hircum:
Liuidus & mordax uideor tibi: mentio si qua
De capitollini furtis iniecta petilli
Te corā fuerit: defendas: ut tuus est mos.
Me capitolinus conuictore usus amicoq;
A puero est. causaq; mea per multa rogatus
Fecit & incolumis lætor quod uiuit in urbe:
Sed tamē admiror quo pacto iudicium illud
Fugerit hic nigræ succus loliginis. hæc est
Erugo mera. quod uitiū procul abfore chartis
Atq; animo. prius. ut si quid pmittere de me
Possum. aliquid uere promitto. liberius si
Dixero quid. si forte iocosius. hoc mihi iuris
Cū uenia dabis. insueuit pr̄ optimus. hoc me
Vt fugerē: exēplis uitiorū quæq; notando
Cum me hortaretur. parce frugaliter atq;
Viuerem uti contentus eo qd mi ipe parasset.
Non ne uides albi ut male uiuat filius: utq;
Barus inops: magnū documētū. ne patriā rē
Perdere quis uelit. a turpi meretricis amore
Cum deterreret sectani dissimilis sis

Ne sequeret mœchas: cōcessa cum uenere uti
Posse deprensi non bella est fama Treboni
Aiebat: sapiens uitatu quidq; petitu
Sit melius causas reddet tibi. mi satis est. fi

ita eū defendes: ut dicas ei puero tibi amicū fuisse & gaudere te q̃ icolumis in urbe uiuat. Miraris tñ quō iudiciū illud effugerit. Hic ergo ē liuor ac uolūtas uenēata dānaſ snia sua quē iudices absolueēt: Petilli9 ãt capitolin9 cū capitolii curā ageret corōæ subreptæ de capitolio cām dixit absolutusq; a cæsar ē h. n. s. lo. ē. e. m. Ex loliginis succo liuorē mētis uult intelligi ex erugine uenenū. Malos ãt hoies atros ac uenenatos dicere solēus. ⁊ Insuenit. p. o. h. m. ut. f. Pater meus inqt eā mihi disciplinā dedit: atq; i cōsuetudine eā induxit: ut neq; cogitarē qd maligne neq; dicerē. Deinde mira urbāitate dū ondit quō pr̄ suus mōere solitus esset: ut uitia fugeret: multos pbrosis iocis pcutit. ⁊ Cū me hortaret pce frugaliterq; uiuere. ⁊ Sapiēs. u. q due. p. Sit meli9 cās red. phs tibi rōnē reddet. q̃rē qd peti dēt aut uitari. mihi satis est si opiones a maorib9 traditas tibi mōstro.

ℭ CHRI. Aspgere. s. maledictis tāq̃ uenēo. ⁊ Q. uauis: q̃cūq; rōne siue iure siue iniuria. ⁊ Præbet aquā. Magistrū cōuiuii: & posuit aq̃ p oibus reb9. ⁊ Potue. nā ex uio simplicior liberiorq; fact9 ēt ipm ilectat. ⁊ Liber bacchus. ⁊ Præcordia: Mētē atq; aīum. ⁊ Verax. qui ueritatē dicere cogit. Sic alibi. & uino tort9 & ira. Hic maledicus uidet tibi. ⁊ Infesto. i. inimico. ⁊ Nigris. i. malis. ⁊ Comis & ur. Cū maledicus iure uideri deberet: cōtra uero: si ego nō dicā maledixi: & momordi ut ille sed solū risi. ⁊ Pastillos: qa nimio luxu uiuit. ⁊ Hircū. qa nimis sordide. ⁊ Petilli. Hic cum coronā aureā de capitolio subripuisset. accusatus se defendit: ut ait Acron. ⁊ Mētio. Snia ãt ē: ea q̃ ego dico nō: ut noceā dico: sed ex aī libertate. Tu ãt ut noceas nam quæ paulopost uituparus es: ātea laudas: ut dissimules liuorē tuū & maledicētiū. Defēdis igit a pricipio: ut q̃ deide culpas maiorē auctoritatē habeāt. ⁊ Cōuictor: cōuiua & familiari. ⁊ In urbe. i. q̃ nō sit dānatus furti: q̃ dānatiōe i exiliū eūdū fuisset. nā pœna capitalis exiliū erat. Sed tñ. Postq̃ oñ dit se amicū: infert crimē cū sūma astutia: qd magis noceat. ⁊ Nigræ loliginis. Piscis ex quo egredit atramētū: q externe albus ē ītus ãt atramētū cōtinet. Non dissimilis sepiæ octenos hñt pedes caput est inter pedes & uentrē. Sic iste amicū beniuolūq; se oñdit: deinde uenenū effundit. ⁊ Erugo: nā ita hoc clandestino maledicto cōsumit fama hois: ut ferrum erugine. ⁊ Q. uod ui. Neq; i me ē hoc uitiū: neq; i meis libris nec qcq̃ uerius q̃ hoc de me possum pmittere. ⁊ Insuenit: Trāslatio ab arboribus: in qbus siluestrioribus meliores inserunt. Sic & meus pr̄ hæc bona in me inserebat notando q̃ fugerē exemplo uitiorꝫ. Mirū aūt ingeniū: ut cū patrē hominem libertinū: & infimæ fortunæ a maoribus rebus laudare nō posset: in eo laudat q̃ & summope laudandum sit: & nō sit nō uerisimile. Nā informare filiū bonis morib9 sūma laus pr̄is est: & in q̃cūq; fortuna p̄stari pōt. ⁊ Parce: modeste. ⁊ Frugaliter. Idē significat. Barrus inops: Nā cū uideas eū cui amplū patrimoniū relictū fuit: iō inopē esse qm̄ oia bona obligurierit: debes illius exemplo monitus uiuere parce. ⁊ Sapiēs. Sapiēs & plus docebit rōes quare alia petēda sint utpote uirtutes: alia fugiēda: ut sunt uitia. Ego autē possum ea docere q̃ tradita sunt: ab antiqs patribus familias.

Traditū ab antiquis morē seruare. tuamq;
Dum custodis eges: uitam famamq; tueri
Incolumen possim: simulac durauerit ætas
Mēbra aīumq; tuū nabis sine cortice. sic me
Formabat puerū dictis. & siue iubebat
Vt facerem qd habes auctorē quo facias hoc
Vnum ex iudicibus selectis obiiciebat
Siue uetabat an hoc inhonestū & iutile factu
Nec ne sit addubites. flagret rumore malo cū
Hic atq; ille. auidos uicinum funus ut ægros
Examinat. mortisq; metu sibi parcere cogit.
Sic teneros animos aliena opprobria sæpe
Absterrent uitiis. ex hoc ego sanus ab illis
Perniciē quæcunq; ferunt. mediocribus & q̃s
Ignoscas uitiis teneor. fortassis & istinc
Largiter abstulerit longa ætas: liber amicus.
Cōsiliū proprium. neq; n. cū lectulus aut me
Porticus excepit: desum. mihi rectius hoc est
Hoc faciens uiuam melius. sic dulcis amicis
Occurrā. hoc quidā nō belle nunqd ego illi
Imprudēs olim faciam simile. hæc ego mecū
Compressis agito labris ubi quid datur oci
Illudo chartis. hoc est mediocribus illis

ACR. Custodis: pedagogi. ⁊ Durauerit: firmauerit. ⁊ Sine cortice. Metaphora a natatoribus. ⁊ Nabis. s. c. sine difficultate sic. n. discūt natare: q nesciūt adiunctis ad uētrē corticibus: puerbialiter ãt posuit: nabis sine cortice hoc ē sine alieno admiculo te reges. ⁊ Vnū ex iu. se. o. Exēplo proferebat hoc ē unū de eqstri ordine demōstrabat: qa ex eqstri ordīe iudices legebāt. ⁊ Siue ue. an hoc inho. & inutile fcm̄ nec ne sit addubites: aiebat dubitas utrū hoc sit bonū an malū cū uideas in hac re illū nescio quē ifamia laborare. ⁊ Auidos. u. f. u. æ. Exaiat: stupefacit. Bū cōpauit ifirmā ætatē ægris dicēdo auidos: & ītēpātes. ītē aliter auidos: & ægros dupl̄r possum9 itelligere: Nā de auaro utrū q̃ recte dr̄: & de ægrotāte: & lāguido. Si auarū accipis sibi pcere pl̄sequit. i. larg9 uiuere admōet: qa auarus ē morti uicinus. Q. uēadmodū inqt ægrotātes uicinū funus absterreret a cibi auiditate. Ita sæpe aios teneros a uitiis infamia reuocat aliena. ⁊ Ex hoc. e. s. ab. i. p. q. f. i. alien9 sū ab his rebus: q̃ pniciē afferūt faciētibus fortasse hēo uitia: sed talia: qbus ut his ignoscas. ⁊ Liber. a. qa pōt me libere icrepare. ⁊ Imprudēs: ual de prudēs aut cogito ne p iprudētiam aliqd tale cōmittā. ⁊ Compsis. a. l. sermōes duo sūt epos & pphoricos. epos ē quo utunt cogitātes: pphoricos uero cui ligua suppeditat. ⁊ Auxilioq; sit. m. auxiliū ueniet: & oñdit se bñ scribere: nā nō oēs poetæ mali sunt. ⁊ Nā. m: p. ualde multi: aut multo plures q̃ putas aut plures sunt q̃ iudei: & possumus cogere te cōsentire nobis: ut nō iudices malū scribere esse uitium: ordo est ac ueluti iudei cogemus te in hanc turbā concedere.

¶POR. Nabis sine cortice.i.natabis p te sine adminiculo & hoc allegoricos dr. Vnũ ex iudicib9 selectis obiiciebat:iudices eqtes romãos dixit ex eqstri.n.ordie iudices legũt hodieq;. ¶ Auidos.u.f.ut.æ.sesus ẽ ut intẽperantes ægri si forte audiuerint aliquẽ efferri admõiti mortis obseruãtius secũ:agũt ita teneræ mẽtes a uitiis submouent cũ opprobria aliog audiũt. ¶ Exaiat:aũt nõ occidit significat.sed conturbat ac tremefacit. ¶ Ex.h.e.l.ab.i.p.q.f.His iqt pceptis pris mei effectũ est ut a pernitiosis uitiis tẽperarẽ. ¶ Liber.a.i.libere pferens apud me si quid de me æqus sentiat. ¶ Neq;n.c.m.l.a.p.e.d.m. Tractare secũ ait sp cũ solus deambulet aut iacẽs in lecto uigilet.de offo boni uiri. Atq; extra iure singulos sibi pponentem quærere quid ipse se qui imitariq; debeat. ¶ Vbi quid dat.o.illudo chartis:hoc est mediocribus illis ex uitiis unum urbanissime iterum opponit uitio poemata scribere.Sed & cætera quæ subiecta sunt eadẽ urbanitate dicuntur.

¶CHRI. Dũ eges cu.pp tenerã ætatẽ.ná cõi robustior ætate cõstitutõ fueris. ¶ Nabis sine cortice:Trãslatio ab ignaris natãdi q ne mergãt aqs:alligãt humeris suberẽ.quo sine artificio ĩ supficie aq̃rũ sustẽtentur. Ita & hic ĩ tenera ætate sapiẽtioris cõsilio ẽ regẽdus.Deide iã ætate maturo p se cũcta callebit. ¶ Iudicib9 selectis.p prie iudices ex eqstri ordie itelligit. Nã ĩde eligebãt iudices. ¶ Vicinũ fun9. Vt mors uicini deterret ægrotũ & mõet ut abstineat a noxiis cibis:ita opprobria aliena faciũt ut abstineamus a uitiis. ¶ Ex hoc.e.sa. Ex pena sua dat optimũ pceptũ:quo paulati a maioribus uitiis possimo abstinere. Nã mediocria sũt cõdonãda:pserti cũ pcessu ætatis paulati minuãt miuet ẽt. ¶ Liber.i.freq̃ns lectio phog. Et hic quoq; oñdit eẽ isudãdũ phia: nõ ut illã solũ discas:sed ut uitã emẽdes. ¶ Amico:nã offiũ ueri amici ẽ amicũ corrigere:& q corripit patiẽter audiat:& audita exeq̃t. ¶ Cõsiliũ p.nã cũ prudẽtiores usu & expiẽtia efficiamur ea prudẽtia bõa a malis seliget:ut illa seq̃t:hæc uitet. ¶ Nec.n.cũ le.Oñdit nullũ tps omittendũ:qn sp cogitemus & q̃ agẽda sint: & q̃ fugiẽda:Nã siue ociabimur ĩ porticib9 siue ĩ lecto requiescamus:nũq̃ a cogitãdo cessabimus:Hoc qdã ex amicis. ¶ Nõ bel.f.fecit.Ergo nõ ero silis illi. ¶ Illudo describo.Ludere.n.poetæ dicũt:cũ res miores scri. Vir. Ludere q̃ uellẽ calamo pmisit agresti. ¶ In rebus ãt maioribo raro ludere dicũt.Canere uero de utrisq; Vir. Carmina q Iusi pastog audaxq; iuuenta. Tytire tu patule cecini sub tegmine fagi. ¶ Chartis:græcũ uerbũ ẽ.Charta ãt differt a mẽbrana:nã ut ait Victorius:folioge alia de chartis sũt:alia de mẽbranis. Ergo mẽbranæ pelliceæ sunt & pgami primũ iuẽtæ:uñ pgamene appellant.Chartæ ãt ex papiro oli in ægypto fiebãt:ut diligentissime oñdit.Pli.in historia.natu. Apd nos de cẽtõibus certo quodã mõ maceratis:& glutino siue colla cõcretis formãtur.Chartã ex papyro in uictoria magni Alexãdri iuẽtã scr.Var.Antea palmag foliis scriptitatũ fuisse.Deinde quorũdã arboge libris postea publica monimẽta plũbeis uolũinibus:mox & priuata lĩetis cõfici cepta aut scedis.Ptolomeus:ãt chartas eumenes uero quoge uterq; maxias hũt bibliothecas mẽbranas inuenerũt.Sed cõtra Varrõis sentẽtiã de chartis ait Cassius Emina.M. Terẽa. scribã agrũ suũ repastinãtẽ inuenisse ait arcã: in q̃ numa rex situs eẽt.& ĩ ea libros charta scriptos. Sed numã pluribus ætatibus añ Alexãdrũ fuisse cõstat. Mutianus uero ter consul ait se in licia repisse.Sarpedõis a troia epistolã charta scriptã.Hoc est me. Artificio se dictũ. ¶ Scripserat.n.in supioribus se maximis uitiis carere:mediocribus nõ carere.Nũc hoc qd uitiũ nõ ẽ in mediocribus uitiis enũerat ut cũ modeste de se loquat:a culpa tũ se absoluat. ¶ Cui.mihi. ¶ Iudæi.nã ut iudei q sub ĩpio octauiãi plurimi rõe erãt cogebãt multos ĩ sua sacra cõcedẽ sic turba poetage coget:& te & reliquos q nolũt repẽhẽdi:ut mihi cõcedat:q̃ si iuuat q̃ quis ipe taceat ñ ppea effugiet taxatões.cũ tot aliis restẽt.

¶ACR. Egressũ ma.me ex ari.r.Cæsar tenebat terrã citra mare. Antõio uero ultra.Hor.missus fuit cũ Heliodoro a pte Cæsaris. Et ipe describit loca p q̃trãsit. ¶ Aricia.ciuitas q̃ abest ab urbe.x.milia passuũ.Egressus rõa & egressus romã dicim9. ¶ Differtũ.n.plenũ. f.his q in põtinis paludib9 nauigabãt. ¶ Atq;.m.deest hoib9. ¶ Hoc.i.ig.d.i.ab urbe usq; ad foge appii biduo uenimus cũ argutiores uno die soleãt uẽire. ¶ Grauis ẽ.m.a.r.appia uia ẽ nõ molesta tardioribo:qa hitaculis freq̃ntat ubi pfit mãere quocũq; puenerint. ¶ Hic. apd appii foge. ¶ Indico.b.nõ illido alimẽta fame ieiũauit:qa aq̃ mala erat. ¶ Iã.n.i.t.u.aspgef umbris terrã. ¶ Tota.a.h.maior ps noctis absũpta ẽ. ¶ Multa.p. plen9 Vir. ¶ Ille ipiger hausit. ¶ Ac.m.p.ordo: ac missæ pastũ mulæ retiacula nauta saxo ligat. ¶ Cærebrosus:iracũdus. ¶ Ac.m.n.i.mule lũbos & nautæ caput ferire cœpit. ¶ Ora.m.oñdit ubi eẽnt expositi:fanũ ferõiæ ĩ.iii.militario a terracina hẽ iouis anxuris uxor cui9:& Vir.memit uiridi gaudẽs. ¶ Ferõia.l. Anxur ãt iuppiter terraciæ colit. ¶ Repsim9: pcedim9.Atq; .f.i.terracinã dicit.i.ad anxur uẽimus ciuitatẽ:q̃ posita est super montẽ cadentẽ ac declinat neutro genere anxur autem dictũ:qa ibi imberbis iuppiter colitur.

¶POR. Egressum ma.m.c.Aricia.romã hospitio

Satyra Quinta.

Græssum magna me cepit aritia roma
Hospitio modico:rhetor cões eliodor'
Græcoge ligua doctissimus ĩde foge ap/
Differtũ nautis caupõibus atq; malignis.(pi
Hoc iter ignaui diuisimus.altius ac nos
Præcinctis unũ.minus ẽ grauis appio tardis
Hic ego pp aquã:q; erat deterrima:uentri
Indico bellum.cœnantis haud animo æquo
Expectans comites.iam nox inducere terris
Vmbras.& cælo diffundere signa parabat.
Tum pueri nautis.pueris conuitia nautæ
Ingerere.huc appelle.trecentos inseris.ohe
Iam satis est.dũ æs exigitur.dũ mulla ligatur
Tota abit hora.mali culices ranæq; palustres
Auertũt somnos.absentem cantat amicam
Multa prolutus uappa nauta.atq; uiator
Certatim.tandem fessus dormire uiator

Certatim.tandem fessus dormire uiator
Incipit:ac missæ pastum retinacula mulæ
Nauta piger saxo religat.stertitq; supinus.
Iamq; dies aderat nil cum pcedere lintrẽ
Sentimus:donec cerebrosus posilit unus:
Ac mulæ nautæq; caput lumboq; saligno
Fuste dolat.q̃rta uix demũ expõimur hora
Ora mãusq; tua lauimus feronia lympha.
Milia tũ pransi tria repsimus atq; subimus
Impositum saxis late cadentibus anxur.

modico.Luciliũ ac satyra æmulat Hor. iter suũ a rõa usq; brũdusiũ describẽs:qd & ille ĩ tertio lib.fecit primũ a roma capuã usq;:& ide fretũ siciliense. ¶ Differtũ .n.puenisse ad foge appi ĩdicat:ubi turba eẽt nautarũ: qui ĩ põtinis paludibus nauigabãt. Itẽ cauponũ ibi morãtiũ iter ãt illud expeditioribus unio diei eẽ dicit.qd ipse bi duo cõfecerit. ¶ Altio.a.n.p.i.expeditio & agilio. ¶ Hic.e. p.a.Hodie ĩ foro appii uiatores pp aquã q̃ ibi teterrĩa ẽ mãere uitãt.Dicit ergo Horat.se ibi cœnare noluisse ne necesse hẽret bibere. ¶ Huc.a.t.ise.uerba sũt nautæ irascẽtis cũ plẽs naui iponãt q̃ pepigerat.i.pactus erat. Dũ æs .e.d.m.l.Mãifestũ ẽ illis tpib9 p paludes põtias nõ talẽ uiã fuisse:ut uehicula illa ire possent.Itaq; nauẽ solitos cõscẽdere uiatores q̃si iumẽtũ aliqd cõducerẽt. ¶ Añtẽ c.a.Sic.n.leues:ac uulgares hoies noctis solatia uigiliage q̃rere solẽt cãtica amatoria cãtãtes. ¶ Ac.m.p.r.m.n.p.f.r.posteaq̃ obdormierũt uiatores ducit nauta mulã diũctã pastũ missã:nauis retiacula ad saxũ ligat. ¶ Ora.m.t.l.f.l.Terraciná se.iiii.hora tãdẽ puectũ eẽ dicit hodieq; ãt paulũ citra Terracinã fons feroniæ ẽ. ¶ Millia tũ prãsi tria rep.atq; subi.im.f.i.c.anxur: qa illis tẽporibus adhuc terracinẽsis urbs in altissimo monte erat;inde postea in æquiorẽ locum deposita est ut non solum sint adhuc uestigia ædificioge in monte:sed & murog. ¶ Impositũ saxis late cãdẽtibus anxur:mõs ille in quo terracina cõstituta erat non candida saxa habet:sed calci coquendæ aptissima:ergo a calce uẽ candida dixisse.

¶CHRI. Egressum magna me cœpit aritia roma.Non discedit ab ingenio poeta:sed suauitate multa multisq; salibus inspersa oõne acerrimos repẽhensionis stimulos cõtegit:ut illis auditorẽ alliciat: & illaq̃et his:illaq̃atos salubri repẽhẽsione emẽdet. Argm aũt a pfectiõe mœcenatis assumit.Hũc.n.ad.M.anto.recõciliãdũ missũ Vir.Horatiusq; ac nõnulli alii ex doctioribus brũdusiũ usq; psecuti sũt.In hac igit pfectiõe describẽda multos repẽhẽdit. ¶ Aritia:urbs nõ procul alba lõga. ¶ Modico. Vel ut frugalitatẽ mecœnatis:& comitum oñdat:uel qa urbs ipa parua erat. ¶ Foge:Mercatũ. ¶ Appi:.p appii p apocopẽ:ut urbẽ pataui.Est ãt dictũ foge appii ab appio:quẽ admodũ & uia appia:Hic loco iuxta paludẽ põtinã erat.Et ppea differtũ.i.ubiq; passimq; refertũ nautis. ¶ Malignis.Est pene epithetõ cauponũ. ¶ Iter unũ.i.iter unius diei:nõ tũ nobis: sed iis q sunt pcincti altius.i.sunt magis expediti.Ergo nos ignaui diuisimus iter:qd erat unũ. ¶ Minus gra.pp frequentiã habitaculoge. Alii textus hũt nimis grauis:& tũc erit molesta pp nimiã freq̃ntiã. Appia ãt dicta est uia qa ab Appio claudio cæco ĩ sua cẽsura strata ẽ. ¶ Propter aquã.Nã iuxta paludẽ põtinã ĩ salubris ẽ.De aqua.n. q scribũt primũ locũ pbẽt pluuiis.Secũdũ fluuialibus.Tertiũ puteis.Deterimas ãt scribũt palustres. ¶ Diffũdẽt. spargere. ¶ Signa:sydera proprie tũ signa dicunt duodeci stellage cõfigurationes in zodiaco.Poetice ãt dixit nocte diffundere noctẽ qppe q̃ sp p cœlũ sparsa sint;sed nõ apparẽt ĩ die:qa luce solis earũ lumẽ obscurat. Tũ pueri nautis.Nã cũ eo ĩ loco sint res nauigiis iponẽdæ:iter seruos q igerũt:& nautas q recipiũt:exoriũt conuitia.Huc appelle.Huc uanẽ applica.Verba sunt seruog. ¶ Trecẽtos inseris.Oratio nautæ dolẽtis q plures q̃ oportet nauẽ igrediant. ¶ Ohe:uox iubẽtis modũ iponere. ¶ Exigit:a nautis pro naulo. ¶ Mula: quæ nauem eripa trahat. ¶ Cantat:cantu laudat. ¶ Prolutus:uehemẽter potus. Vir. Toto se pluit auro.Ostẽdit inurbãitatẽ illog:qui dominos dormire nõ sinũt. ¶ Vappa:nã uẽale uinũ aliud raro accipiũt.De uappa dictũ ẽ.Dormit iã fessus. ¶ Nauta piger.Nã & ipse cũ eos quos uehit dormire sẽtit:dormire parat:q̃ uis pollicitus sit accepto pcio tota illos nocte uehere.Stertit.Oblitus fidei & officii sui. ¶ Cerebrosus: Nã modestiores nõ qd nauta mereẽ:sed qd se dignũ eẽt facerẽt.Cerebrosus ãt dicit a cerebro:q totus suo cõsilio hæret:& obstinatus a nemie psuadet:& iracũdiæ obtẽderãs sine rõe ferf. ¶ Fuste saligno.Nã circa paludes salicet abũdãt. ¶ Quarta hora.f.diei. ¶ Dolat:Verberat pprie dolare ẽ lignũ dola coæquare. ¶ Fœrõia: Apostrophe ẽ.Venerãt autẽ ad lucũ iunõis feroniæ.ubi illi sacer fõs erat.Sed nõ ẽ itelligẽdũ de feronia urbe:quæ sub mõte soracte ẽ.qa ẽ procul a uia appia. ¶ Repsimus:Repere serpẽtũ est sed uoluit ostendere difficultatem in ascendendo monte in quo anxur quæ & terracina dicitur collocatum est.Vbi olim amiclæ fuerũt a serpẽtibus deletæ.Hic iuppiter imberbis colebatur.Vñ dicebatur anxur quasi ἀνευξυρον.i.sine nouacula.Nã qui non tondetur nouacula non eget.Terracina trachina ab asperitate dicta est.

Huc uenturus erat mecœnas optius: atq;
Coceius:missi magnis de rebus:uterq;
Legati auersos soliti componere amicos
Hic oculis ego nigra meis collyria lippus
Illinire.interea mecœnas aduenit:atq;
Coceius capitoq; simul fonteius ad unguẽ
Factus hõãtoni:nõ ut magis alter amicus.
Fundos aufidio lusco prætore libenter
Linquimus:insani ridentes præmia scribæ
Prætextã & latũ clauũ prunæq; batillum

¶ACR. Missi ma.de.r.u.de recõciliãtiõe missi erãt legati ab augusto ad Ant.qui postea bellũ ciuile gesserũt. Iã tũ.n.dissentire cœpant. Mecœnas op.a.con.a.f. con. a.qm̃ inter aug.& Anto.reliqæ erãt dissensionis. ¶ Coceius:nerua pauus neruæ:q postea ipauit romæ: mandauit Augu.ut mitteret q de sũma rege tractaret.ergo missus est mecœnas cũ agrippa q utrũq; exercitum intra castra cogeret.hoc Liui.in lib.cxxvii.itelligẽdũ ãt q fonteio misso ab anto.augu.mecœnatẽ & cæteros ad eũ dẽ locũ miserit. ¶ Fonteius.a.f.h.ad unguẽ facti hoies dicũt q sũt urbãi q sũt eloquẽtes:q sũt dicaces:qui nõ hẽt uitiũ Trãslatio a marmoribus:quog iũcturæ unguib9 explo

ranſ:Perſi.ut p leue ſeueros effundat iũctura ungues
Vir.i ungue marmoribus positis ſecto uia limite qua
dret.¶ Antoni nõ ut magis alter amicus.ut nõ inueni
ret: q magis eſſet amicus Antõii.¶ Fũdos aufidio lu
ſco ptore.ptorẽ p magro dixit: hoc ẽ duũ uiro:fũdo
nomẽ oppidi.q̃ i nũero plurali dixit mm:pmia ſcribæ
qa de curia ſcribaꝝ familia fuerat:& hoc p pmio fue
rat cõſecutus:ut magiſtatus eẽt.¶ Prætextã purpureã q̃
i pectore extẽdit ſenatoꝝ.¶ In ma.l.Mamurraꝝ & la
miaꝝ familia fuit q̃ a formiis originẽ duxit. Murena
p.d.hoſpitiũ.i.mãſimus apud murenæ uicũ:nã cœna
uimus apud capitonẽ.¶ Capitone cu.culina dicta eſt
coqna:qa ibidẽ dii penates colãt aliter culina.i.coq
na ab eo q̃ culiat carbões.¶ Cãdidiores. pulchriores
benigniores.¶ Et par.q.d.l.ſ.q.parochi genꝰ officii q
ſolẽt peregrinis ſalẽ:& ligna pbere:& ſignificat publi
cũ curſũ.¶ Clitellas.ſarcias ſiue ſellas inſtra qbꝰ aia
lia ſternũt: alii uncinos ligneos:qbus onera iponũt.
Et notãdũ tpe pro tpi.¶ Crudis:ad Vir tettulit q dif
ficile digerebat:dicebat.n.ſtomachũ dolere Virgi.

In mamurrãrum laſſi deinde urbe manemus
Murena præbente domum:capitone culinã
Poſtera lux oritur multo gratiſſima namq;
Plocius:& uarius ſinueſſæ:uirgiliuſq;
Occurrũt alæ:quales neque candidiores
Terra tulit:neq; quis me ſit deuinctior alter.
O qui complexus & gaudia quanta fuerunt!
Nil ego contulerim iucundo ſanus amico.
Proxima campano ponti quæ uillula tectum
Præbuit:& parochi quæ debent ligna ſalẽq;
Hinc muli capuæ clitellas tempore ponunt.
Luſum it mecœnas.dormitũ ego uirgiliuſq;
Nãq; pila lippis inimicũ:& ludere crudis.

¶POR. Huc uẽturus erat Me. diſſenſiõe orta inter Cæ.Augu.Antoniũq; Coceius nerua auus eius q poſtea romæ impauit:petira Cæ.u. aliquẽ cũ de ſumma rerũ tractaret mitteret terracinã:& primũ mecœnas mox & aggrippa agreſſi ſunt. Hiq; pepigerũt fidẽ cõfirmatiſſimã:& in una caſtra conferri ſigna utriuſq; exercitus iuſſerũt hoc & T.Li.li cxvii.refert excepta capitõis mẽtiõe.¶ Ad unguẽ factus hõ trãſlatus a marmorariis q iuncturas marmoꝝ tũ demũ pfectas dũt:ſi unguis ſuperductus nõ offendat. Vñ iam q̃cũq; pfectiſſima eſſe uolumus ſignificare ad unguẽ facta dicimus.¶ Inſani ridẽ.p.ſ.Prætextã & la.cl.p.q.b. Aufidiũ luſcũ de curia ſcribaꝝ ſignificat fuiſſe:q tũc in oppido fundis magiſtatum gereret:quẽ ſibi riſui fuiſſe ait:q̃ magnipenderet ĩdutũ ſe eẽ lato clauo ac ptexta:& de balneis publicis prunas ſibi domũ a mediaſtinis afferri.¶ In.m.l.d.u.m. Formias urbẽ ſignificat.hic nãq; fuit familia marmurraꝝ hõeſto loco nata.¶ Murẽa.p.d.ca.c.Dicit ſe formis murenæ domo hoſpitatũ fuiſſe:ſed apud capitonẽ cœnaſſe.¶ Nil ego.con.i.ſ.a.Quãdiu ſana mẽte ſum inqt nihil putabo cõparabile eẽ iucũdo amico.¶ Proxima.c.p.u.t.p.Hic ſubitelligẽdũ extriſecus uerbũ ẽ qa plenũ ſic ſit:q̃ uilla pxima eſt ponti campano tectũ pbuit ſignificat aũt iuxta pontẽ cãpanũ q eſt citra.xvi.miliarium a capua i uilla ſe manſiſſe.¶ Et.pa.q.d.l.i.ex uerbo pbuit qd ẽ i pricipio uerſus pbuerũt hic aſſumẽdũt. Parochi ãt copiarii dicuntur ἀπὸ τοῦ παρέχειν.i ab exhibere hodieq; ãt a copiariis pſtant.hæc iis qui reip.cõ iter faciũt.¶ Nãq;.p.l.i.&.l.c.Se lippũ dixerat ergo crudũ Virg.itelligamꝰ qa ut ſingula ſingulis aſſignaſſe.

¶CHRI. Mecœnas.De cuius profectiõe i pricipio diximus.¶ Coceius.coceius capito quẽ.M.antoni.miſerat ad Auguſtũ:Et nũc ipſe rediẽs cũ mecœnate pficiſcebat.¶ Miſſi.ab Antonio alter:alter ab auguſto.¶ Amicos aduerſos. Arq cõtrariũ epithetũ ẽ amicoꝝ:ſed itellige ſoliti cõpõere.i.ad cõcordiã reducere eos q ex amicis aduerſi facti erãt.¶ Illinire: p illiniebã.¶ Fatẽt ſe lippũ:q morbꝰ uigiliis & ſole augeat:Ergo ſedabat illũ illiniens.¶ Collyria:Nã medicamẽta oculoꝝ collyria appellãt.Eſt aũt græcũ uerbũ Cornelius aũt celſus tam oculoꝝ q̃ fiſtulaꝝ collyria uocat:ut apparet i qnto ſuæ medicinæ.¶ Ad unguẽ factus.i.pfectus: Trãſlatio ẽ a iuncturis lapidũ cũ ita exactæ ſunt ut unguẽ non admittãt.Perſ.Seueros excluderet ungues Fundos aufidio.¶ Fũdos:Strabo ait ſinu caietano contiguũ eſt cecubũ.Cui adiacet urbs fundi i uia appia: Tota hæc hora præcipua uina gerit.Hic ẽ cecubũ:fundanũ:ſetinũ falernũ:& albanũ.Notat ãt i hoc loco inſolentiã ignobilis ptoris:Hic.n.de ſcriba ſenator factus fũdanã p urã accepat.¶ Ridẽtes qa idignus eẽt:illo magiſtratu.¶ Scribæ Hoc miniſteriũ apud romãos infimo generi hominũ mandabat. Apud græcos cuiq; nobiliſſimo. Idem apud etruſcos.Quod facile deprehendit i ſcriba Porſenæ.¶ Latum clauũ. Veſtem ſenatoriã ita appellãt.Nã ptextã etruſcoꝝ regum ueſtem fuiſſe & ad magiſtratus romãos trãſlatam:ac ide puerili ætati cõceſſam demõſtrauimus.¶ Vatillũ.Vaſculũ i quo carbões icẽſi eſſent quibus ferrũ ad iurẽdas notas reis cãdebat.¶ Mamurraꝝ Senatoria familia rõæ erãt mamurræ:ſed formiis oriũda:& magnã ptẽ eius urbis poſſidebãt.¶ Domũ.habitaculum.¶ Culinã:cibaria:ẽ ãt culĩa ubi epulæ coquũt:dcã ſic:qa ibi lares colerẽt.¶ Sinueſſæ.Nomẽ urbis. In agro ſinueſſano uillã habebat Vir.iuxta nolã.Et cũ nolãi aq̃ i ſuũ agrũ deriuationẽ denegaſſent illos ex iuris carminibus ſuſtulit:& ubi prius nola erat:orã poſuit:ut & uicina ueſeuo ora iugo.Multo gratiſſima: Optimus poeta demõſtrat q̃ diligẽter colẽda ſit amicitia:& q̃tã i uita iocũ ditatẽ ide capiamus.¶ Cãdidiores:innocẽtiores:Ergo poterat iter illos itercedere amicitia:q̃ cũ uirtus ſit:iter malos eẽ nõ põt.¶ Parochi magiſtratꝰ erãt:q̃bus erat cura:ut ligna & ſal legatis publice miſſis pbereẽt:ab eo q̃ ẽ παρέχω.i.pbeo. Hic parochiæ eccleſiæ dicũt:q̃ ſuis pochiãis uictũ cæleſtẽ exhibẽt.¶ Hic muli.Cõmodũ iter hic capuã uſq; oſtẽdit:q̃do qdẽ & muliones uno die cõmode illud carpãt.¶ Clitella:ſarcina ſiue ſelia uel iſtrumẽta qbus q̃drupedes ſternũtur Vel lignei uncini qbus onera iponunt.¶ Lippis:pp ſe dixit.¶ Crudis.male cibaria ſtomacho decoquentibus propter.Vir.qui eo morbo laborabat.

¶ACR. Hic nos cocei recipit.p.u.Coceii neruæ ut ſupius diximꝰ copioſe.¶ Caudi caupõas:caudiũ ẽ ciuitas ſãnii.Lucanus.Vltra caudinas ſupauit uulnera

Hic nos cocei recipit pleniſſima uilla
Quæ ſupeſt caudi caupõas nũc mihi paucis

Sarmenti ſcurræ pugnam meſſiq; cicirrhi.
Muſa uelĩ mẽores,& quo patre natꝰ uterq;
Contulerit lites.meſſi clarum genus oſci.
Sarmẽti domĩa extat.ab his maioribus orti
Ad pugnã uenere.prior ſarmentus, equi te
Eſſe feri ſimilem dico.ridemus:& ipſe
Meſſiꝰ,accipio.caput &mouet:o tua cornu
Ni foret execto frõs inquit: quid faceres cũ
Sic mutilus miniteris? at illi fœda cicatrix
Setoſam leui frontem turpauerat oris:
Cãpanũ in morbũ.in faciẽ p multa iocatus
Paſtorem ſaltaret uti cyclopa rogabat.
Nil illi larua aut tragicis opus eẽ cothurnis.
Mĩta cicirrhꝰ ad hæc:dõaſſet iã ne cathenã
Ex uoto laribus quærebat.ſcriba q̃ eſſet
Deterius nihilo dominæ ius eſſe rogabat,
Deniq; cur nunq̃ fugiſſe.cui ſatis una
Farris libra foret gracili ſic:tamq; puſillo,
Prorſus iucunde cœnam produximus illã.
Tẽdimꝰ hĩc recta bñuẽtũ:ubi ſedulꝰ hoſpes
Pœne macros arſit dũ turdos uerſat in igne
Nam uaga per ueterẽ dilapſa ẽ flãma culinã
Vulcano ſũmũ properabat lambere tectũ.
Conuiuas auidos cœnam ſeruoſq; timentes
Tũ rape atq; oĩs reſtinguere uelle uideres,
Incipit ex illo montes apulia notos

furcas.Nõ lõge ãt abeſt a beneuento.¶ Muſa.u.m.Qui dã rẽpẽdũt hor.q̃ de rixa dictur petiuit auxiliũ muſæ ſultæ,nã oratorie ẽ fecit.Quãdo ãt de leui redicturi ſumus attẽtũ debemꝰ facẽ auditorẽ pp leuitatẽ rei uel qa deſcripturus naturã ſuã nõ debuit ptermittere: qdq; iucũ de fcm uidebat ſine ludo narrat.Oſci.cãpani qa oſcia cãpania dcã eſt.aut irõicos cuiuſdã oſci ignobilis:unde oſceni figurate:ut craſſa genus pholæ:& eſt figurata locutio.¶ Meſſi.g.o.Ne forte deeſt ſit. Campanũ in morbũ autoris fœditatẽ aut arrogãtiã: dãr.n.cãpani fœdi eẽ arrogãtes. ſic fœda accipiamus.¶ Aliter: cãpani q & oſci dicebant ore imundi.uñ ẽt oſcẽos dicimus aut uero dixit cãpani morbũ qa cãpani morbũ dicacitatis patiunt.Dõaſſet mãe cathenã ex uoto laribus. Solebant pueri poſtq̃ puericiã excedebãt diis pẽatibus bullas ſuas cõſecrare:ſimiliter puellæ pupas. mõ ergo ridens interrogat ſi cõſecraſſet cathenã:q̃ fuerat ligatus quaſi ſeruus.Bullas ſenatores nobiles gerebant ſic: & hic quia ſeruus cathenã.¶ Scriba.q.e.nõ inqt qa factus es ſcriba.amiſiſti cõditionẽ ſeruilẽ.¶ Dominæ uis. oſtẽdit eũ ſeruũ fuiſſe.¶ Tãq;.p.quia breuis erat ſtaturæ. ¶ Sedulus.diligẽs,officiolus.¶ Pœne.m. ordo pene arſit macros turdos.¶ Delapſa.u.i.ſparſo igni errante flãma p coquinã.¶ Lambere.attingere.ut lambere flammam cõas & circum tpa paſci.¶ Incipit ex illo.m.Bene dixit notos.apullus.n.fuit ſiue uenuſinus.

¶POR.Quæ ſupeſt.c.c.a capua pfectꝰ i coceineruæ uilla mãſiſſe ſe idicat q̃ ẽ ſupra tabernas caudii oppidi. ¶ Nũc.m.p.ſ.ſ.pu.Oſidit ſe relatuꝝ cõtẽtionẽ quã iter ſe ſarmẽtꝰ & ciceriꝰ hũerũt ambo ex urbanitate & audacia noti eqtes tũ ro.¶ Sarmẽti.d.extat.Sic hoc dr q̃ſi libertinus fuerit Sarmẽtus.¶ Meſſi.c.g.o.Figurata elocutio meſſi genus oſci ſũt.¶ Læui.f.t.o.attẽde elocutionẽ leuioris frõtẽ p leuã ptẽ põit i frõte.¶ Cãpanũ i.m. cãpãi q oſci dicebãt ore imũdi habiti ſunt.Vñ & oſcos dictos putant q̃ſi obſcenos.¶ Donaſſet iã ne cathenã ex uoto laribus q̃rebat.urbãiſſime hæc dicta ſũt ĩ eũ q ſeruilibus eẽt natalibus.Trãſlatione ſumpta a generoſis pueris qui bullã auream egreſſi pueritiæ annos apd lares ſolent ſuſpẽdere.¶ Scriba q̃.e.n.d.d.a.i.e.r.i.nullũ preiudicium dominum paſſum.q̃ illum de curia ſcribarum ſibi comparaſſet.¶ Vbi ſedulus.h.p.m.a.t.dũ uerſat in igni.ordo eſt pene arſit.Nã uaga per ueterem & reliqua.¶ Mira energia hic ſenſus explicitus ẽ.¶ Incipit ex illo montes apulia notos oſtentare mihi accipiendum melius notos q̃ oſtentare mihi: ideo maxime non eſt intelligendum.quæ ſic hoc uellet intelligi oſtentat nobis montes ſolos uidere icipiat.

¶CHRI. Coceipl. Oſtendit liberalitatẽ hoĩs.¶ Caudis.oppidũ ſãnii.Vñ caudinæ furcæ nobilitate inſigni clade & ignominia quã romãi exercitꝰ ſub Sp.Poſthumio a ſannitibꝰ acceperũt.¶ Muſa.iuocat muſã ut capiet attẽtionẽ i re parua.Vel de iduſtria ridicule hoc dicit.cũ rẽ minime dignã iuocatiõe ſit narraturus.¶ Sarmẽti.De quo Iuuen.meminit.Quæ nec ſermẽtus iniquas cæſaris ad mẽſas.nec uigilis galba tuliſſet.De hoc etiam meminit Plutarchus i uita.M.Antõii.¶ Quo patre.genere Meſſi erant oſci claꝝ genus. Vel meſſi oſci erat genus claꝝ:& puto poetã uelle hoiem uituparе a patria.Nã oſci populi turpibus moribus fuiſſe phibẽt. Vnde oſceni mores appellantur.Ergo erit ironice dictũ clarum genus.¶ Domina. Ergo erat adhuc ſeruus. ¶ Scurra ab urbano differt.Vrbanus enim riſum captat:ſed iis ſalibus & leporibus in qbus tũ loci temporis hominum & reꝝ dignitas ſeruat:& a decoro non diſcedat.Scurra uero contra.Nã dũ riſum captet: nec ſibi nec aliis parcit:nec ab ulla abſtinet turpitudie.¶ Prius ſarmẽtis.Decoꝝ ſeruat poeta.Nã decuit ab hoc iurgiũ oriri:i quo nullus eẽt pudor.¶ Accipio.ſ.p cõuitio:¶ O tua.uerba ſarmẽti:nã cũ ille minitabundus caput cõtuteret hic iqt.¶ O,admirãtis ẽ.¶ Quid faceres.q.d.maiora minareris ni tua frõs foret execto cornu. Appellat cornu extremitatem frontis:& exectũ pp cicatricẽ q̃ inerat. Acrõ ait oſcos q in cãpania ſunt habere ĩ frõte ex ipa natura ueluti cicatrices. Quid ergo faceres ĩteger cũ ſic mutilꝰ.i.mutilatus minitaris.Sũt q uelit mutilos eos eſſe:a qbus ferro uel alia ui aliqd mẽbrũ exectũ ſit.inde mutilare.Mãcos ãt qbus membꝝ uitio naturæ deſit.Iuuen.Ex eo tanq̃ mãcus & excictæ corpus nõ utile dextræ.Debilẽ uero eũ nuncupant:cui mẽbrũ uel uulnere uel morbo iutile ſit redditũ.¶ Setoſã.& pp hoc illũ equo cõpauerat.¶ Cãpanũ.i.illius cãpãi: Vel qa ut nunc dixi naturaliter campãis ſit. Vel ad mores rettulit pñiæ.Iuue.Qui gentis uitio nunq̃ partit amicũ. Oſcia aũt campania dicta eſt ab oſco duce.Campãi enim fœdi & arrogãtes putant:& ore imundi ſunt & dicaces:Rogabat:ut ſaltaret cyclopa.ſ.polyphemum.i. ſaltando exprimeret polyphemũ & illũ imitaret i ſaltatione.q.d.non eſſe opus illi perſona:ſi uelit polyphemum agere:quoniã facie illi ſimillimus ſit.¶ Cathenã.

ſentẽtia eſſet ne adhuc libertãte donatus. Nã liberi facti cathenã inſtrumẽta ſuæ ſeruitutis laribus dõabant. Et addit q̃ quis eẽt ſcriba nõ ppea ius domiæ ſuæ i illũ eẽt deterius. ¶ Fugiſſet. Maxia. n. ifamia erat ſeruo q̃ fugitiuo diceret. Hoc igit animi uitiũ ẽ: illud corporis: q̃ ſtatura puſillus ſit. ¶ Vna. li. far. q. d. nõ erat uerẽda fames cum tam paruo egeres. ¶ Beneuẽtum: olim maleuẽtum dictũ in ſannio eſt. ¶ Hoſpes: domus hoſpitis.

¶ ACR. Quos torret. i. icẽdit. qa nimio calore flãs uẽtus illã regionẽ exiccat: Vñ & peſtifer dr̃ eſſe & grauis a tabulus nomẽ uẽti. φθοτικο ατιο. i. a peſtilẽtia. ¶ Erepſemus. i. trãſiſſemus. p erepſiſſemus: & eſt figura detractio ſine pœna trãſiſſemus. ¶ Triuici: oppidi in fine campaniæ quo uehicula iuncta accedere nequeunt ergo Hora. ad uillam diuertit. ¶ Vdos: humidos. uirides. i. accepit nos cũ ſummo fumo. qa ibi urebant rami. ¶ Expecto: pro ſpectaui. Sõnus trñ auſert illã. ſ. expectationẽ & abundat trñ. ¶ Intentũ. u. expectãtẽ uenerẽ. ¶ Mãſuri op. qd̃ uer. di. nõ ẽ equo tutiũ dicebat oppidũ: & nõ poterat in uerſu ſuo ponere hmõi nomẽ: ac p hoc ſignis utit. Ita aũt dicere nõ ẽ ut ſoluẽdo nõ eſt. ¶ Callidus: ſuidus ſapiẽs. ¶ Aquæ nõ ditior urna: qa i equo tutio aquæ ẽ inopia: & ſimiliter apud canuſiũ: oppidũ apuliæ lapidoſus ẽ panis hac de cã de equotutio emitur panis: ſikr & ubi aqua deeſt: ut in equotutio. ¶ Inde ru. feſ. p. oppidũ eſt italiæ. Vir. Nũc facilis rubea textat fascina uirga. ¶ Corruptius: nobis moleſtius difficiliõ. ¶ Poſtera tẽ. Poſterũ tp̃s. poſtera dies ſtatus cœli hoc eſt ſerenitas. ¶ Ad uſ. b. m. p. Ciuitas ẽ q̃ adbaris dr̃ hodieq; ut dixit grãmaticus theotiſtus. Dehinc gnatia lymphis iratis extructa. qa aquas nõ hẽt. ¶ Dedit ri. io. Riſimus iqt: q̃ apud gnatiã audiuimus in aris flãmas ſine thure conſumi. ¶ Appella: finxit nomẽ quaſi ſine pelle aut certe appella: quia p̃putium non habet. ¶ Nam deos. Secũdũ dogma epicureorũ loqtur: qui dicunt deos agere ſæculũ ſine cura: ut poeta. Nec curat deũ credis mortalia quẽq̃ nã epicureus erat: iõ dixit deos nõ curare mortalia. ¶ Triſtes. ſeueros i ſcrutando ſollicitos.

¶ POR. Quos tor. a. uẽtus i apulia feruẽtiſſimus græca appellatione quaſi θυελλα. ¶ Niſi nos uicia tri. oppidũ i fine cãpãiæ ẽ. ¶ Mãſuri oppidulo quod uerſu di. nõ ẽ. ¶ Signis pfacile. equũtutiũ ſignificat cuius nomẽ hexametro uerſu cõplecti nõ poteſt. Hoc autẽ exemplo lucili. Nã i ſeptima ſat. ſic ait. Seruoq̃ ẽ feſtus dies hic quem plane hexametro uerſu nõ dicere poſſis. ¶ Vltra. c. ut. ſ. h. p. u. Adeo dicit hic bonũ panẽ fieri: ut q̃ callidi. i. periti ſint illius inde ſibi ferãt. ¶ Aquæ nõ ditior urna: de cãuſio hoc nõ de equotutio cuius ſupra meminimus. Flẽtibus hic uariis diſcedit meſtus amicis: mœſtũ dicit ob mutuũ deſideriũ. ¶ De hinc gnatia lymphis iratis extructa. hoc ppter penuriam aquæ dicit. ¶ Riſuq̃ iocoſq̃: de gnatiãra in q̃ lignis exſtictis poſitis ignẽ ſua ſponte gliſcere opinionem deridet. ¶ Credat iudæus appella: q̃ pellẽ in parte genitali nõ habeat. ¶ Namq; deos didici. Hoc de opiniõe epicureorum: qui deos aiunt non aliter poſſe immortales eſſe niſi quieti & ab omni cura ſeparati ſint. Nec ſi quid faciat miri natura: uerriſſima opinione hoc dicitur. Conſtat non omnia miracula certa ratione fieri: de quibus epicurei prudentiſſime diſputant. ¶ Brunduſium: iucunde ſatis ita tũc finem uiæ brunduſium ſibi fuiſſe ſignificat ut nunc relationis.

¶ CHRI. Notos. quoniã in apulia ortus ẽ poeta. Vel notos caros Vir. Hic iter flumina nota. ¶ Atabulus. Vẽtus ẽ illis regiõibus noxius: dictꝰ ſic. qa τον αταβολον. i. nocumẽtũ iniicit. ¶ Erepſemꝰ. i. erepſiſſemus. Hic ego. Sub nomine ſuo aliũ notat. ¶ Rapimus. Celeriter aſſumimus. ¶ Dicere non eſt. i. non licet. Nam eutracticũ: id enim nomẽ ẽ oppidi i uerſu hexametro ſtare nõ poteſt. ¶ Callidus. Quia nouit qd̃ canuſii malus eẽt panis. ¶ Lapidoſus: Durus. ¶ A forti: ſic. n. ab Homero iducit Diomedes. Arpi enim & canuſiũ propinqua oppida: & a Diomede cõdita. ¶ Rubos: oppidũ ẽ. Hinc Virg. nũc facilis rubea texat fuſcia uirga. ¶ Bari mœnia: Bariæ gnatia: & rudia pediculoq̃ oppida ſunt: & in calabria pediculi populi ſunt. Sed & pediculos aialia capitis dicimus & peciolos q̃bus poma pendent. ¶ Iratis. Nã inſalubres ſunt ibi aquæ. ¶ Dũ flamma ſine. Anaſtrophe eſt. i. ſine flamma. ¶ Perſuadere: ridet illorũ religionem qui putabãt dei iuſſu thura quæ in limine templi ponerentur ſine flamma liqueſcere. Et tanq̃ epicureus negat deos aut: præcibus moueri: aut ira ex aliqua impietate irritari. ¶ Appella: circũciſus quaſi ſine pelle ſit quia cutis e præputio incidat dicuntur etiam recutiti iudæi. ¶ Namq; deos didici. Mordet iudæoq̃ ſuperſtitionem: & ut epicureus profert eam ſentẽtiã quam

Oſtẽtare mihi: quos torret atabulus: & quos
Nunq̃ erepſemus: niſi nos uicina triuici
Villa recepiſſet, lachrymoſo non ſine fumo
Vdos cum foliis ramos urente camino.
Hic ego mendacẽ ſtultiſſimus uſq̃ puellam
Ad mediã noctẽ expecto: ſõnus tamen aufert
Intẽtum ueneri. tum immundo ſomnia uiſu
Nocturnam ueſtẽ maculant uẽtrẽq̃ ſupbũ.
Quatuor hinc rapimur uigiti & milia. rhedis
Manſuri oppidulo quod uerſu dicere non eſt
Signis perfacile eſt: uenit uiliſſima rerum
Hic aqua: ſed panis lõge pulcherrimus ultra
Callidus ut ſoleat humeris portare uiator
Nam canuſi lapidoſus aquæ nõ ditior urna:
Qui locus a forti diomede eſt cõditus olim.
Flentibus hic uariis diſcedit mœſtus amicis.
Inde rubos feſſi peruenimus: utpote lõgum
Carpentes iter: & factum corruptius imbri.
Poſtera tempeſtas melior, uia peior, aduſque
Bari mœnia piſcoſi, dehinc gnatia lymphis
Iratis extructa dedit riſuſq̃ iocoſq̃:
Dum flãma ſine thura liqueſcere lumine ſacro
Perſuadere cupit. credat iudæus apella.
Non ego: nanq̃ deos didici ſecurũ agere ꝓuũ
Ne ſi quid miri faciat natura: deos id
Triſtes ex alto cæli dimittere tecto.
Brunduſium longe finis chartæq̃ uiæq̃.

dixi. Sic ẽt Lucre. ¶ Nec ſi miri. Dicit miracula quædã a natura fieri: ſed nõ a diis: cum dii: ut placet Epicuro:

ppea beati ſint: quoniã nihil curantes ocio ſummo fruant. ¶ Chartæ: ſermonis. ¶ Viæ: profectiõis. ACR.
On quia. m. deeſt habes. Mecœnatem alloquit candorem animi eius cõmemorans: qui generoſos atq; humiles abſq; diſcrimine accipiat. Lydi quõdã tuſciã poſſederũt: a qbꝰ originẽ mœcenas trahebat. Sẽſus hic ẽ: nõ te inqt extollit nobilitas gẽtis: & ſanguinis: ut deſpicias eos q̃ ex iſimis nati ſũt ſciens q̃ nõ genus: ſed uirtus in homine eſt q̃renda. ¶ Nõ qa habes. Etruſcos fines quos incoluit qcquid lydorũ fuit: nec eo qa nemo eſt te generoſior. i. neq; quia nobilis es: ideo derides ignobiles & libertinos: nec ideo q̃ impauit pr̃ tuus & auus: irrides ignotos paupes uel ignobiles nec ignoti tibi faſtidia afferũt: qd̃ uulgo ſannã dicunt. ¶ Suſpendis: ſpernis: ſubſannas. i. faſtidis. i. nõ irrides. nouimus. n. qa q̃ irridentſannas faciunt. ¶ Referre: intereſſe. ¶ Dũ inge. dũmõ ingenuus ſit: ingenuus ãt ad moris ꝓbitatem ptinet. ¶ Perſuades. h. t. r. Recte inqt hoc tibi pſuades o mecœnas: q̃ ante imperiũ Tulli: q̃ unus ex. vii. regibus ſeruili tñ genere fuit alii multi ignobiles: ſed uiri boni: & uitæ optimæ. Sẽſus hic ẽ: recte hoc ſentis: qa nõ nobilitatẽ magnipẽdis: ſed uirtutẽ: ante ptãtẽ ſenſus nõ ſolũ tullũ: ſed alios mltos ex ignobili gñe claros fuiſſe. Fuit ãt tullus tarquini priſci lucumonis ſeruus de quo Virg. Ocia q̃ rumpet pr̃iæ reſideſq; mouebit tullus i arma uiros. ¶ Vñ: a quo: ut genus uñ latinũ. ¶ Licuiſſe: a licitatiõe. i. ualuiſſe extimaſſe: qm̃ oẽ qd̃ licet ualet. κοτακοινο; & iudicãte extimante pſuades hoc tibi recte. ¶ Quo. ut Famæ. i. nobilibꝰ. Qui ſtupet i titulis. i. dũ uirtuti p̃fert nobilitatẽ. ¶ Quid op. nos fa. nos q̃ ſumus ſapiẽtiores populo ſi populus recte iudicat q̃ frequenter errat: nõ debemus honorẽ merẽtibus magiſq̃ nobilibus. Nam eſto hoc q̃ ſi p̃cedente ſubiectione dicit: quaſi aliqs dicat magis debuit honorẽ accipe. Leuinꝰ hõ nobiliſſimꝰ: q̃ neſcio qs ignotus. Cui ita rñdet cõcedo: q̃ magis debuit populus mãdare honorẽ Leuſio nobili: q̃uis ignauo: q̃ decio ignobili q̃uis forti: quare aũt hoc cõcedo: quia dẽt unuſq;q; contẽtus eſſe ordine ſuo: & hic βιοφιλοσ. docet unũquẽq; debere forte propria cõtẽtum eſſe.

¶ POR. Non quia Mecœnas. Mecœnatẽ alloqtur candorem eius animi commemorans: q̃ generoſos atq; humiles ſine diſcrimine accipiat. ¶ Lydoq̃ qcquid ethruſcos incoluit fines: lydia quõdam profecti incoluere ethruriã. quod & Vir. teſtat cũ dicit: Vbi lydus amnis inter opima ferens. ¶ Naſo. ſ. qd̃ uulgo dñt deſãnas. i. p faſtidiũ quoddã derides. ¶ Perſuades hoc tibi uere: liq̃t tibi iqt: & ante tullũ regẽ multos ignobili genere natos ꝓbos uiros fuiſſe uſoſq; amplis honoribus: tullũ aũt nomiauit quia ſerua captiua cornicularia fuit natus & ideo regnũ eius ignobile dixit. ¶ Multos. ſ. u. n. m. o. Nemo eſt utiq; q̃ nullos maiores habeat: ſed cũ memoria illoq̃ pp humilitatẽ nulla ſit: quaſi non uident fuiſſe. ¶ Cõtra. l. u. g. i. Vale. Leuiniu s a Valerio Publicola: qui cũ iunio Bruto Tarquiniũ ſuperbũ expulit: genus hñs periphraſim aũt neceſſario fecit ſicut Lucilius cũ dicit Valerii ſnia dia. qa. ſ. nomẽ quattuor breuium ſyllabarũ ẽ eo: nõ põt in hexametrũ uerſum recipi. ¶ Vnde: pro a quo. Terẽ. a pdõibus unde emerat ſe audiſſe. ¶ Vnius aſſis. hic. P. Valerius adeo fœdis ac proiectis i oẽm turpitudinem moribus uixit: ut prouehi nõ potuerit ultra q̃ſtoq̃ dignitatem. Ergo ſenſus eſt q̃uis populus aſſueuerit honores dare idignis: dum titulis atq; imaginibus mouet: tamẽ ille uilis apud eundẽ populũ fuit: notatuſq; ab eo eſt q̃uis ẽt populus indignis etiam honores tribueret. Quid oportet nos facere. Quanto nos inquit: qui non uulgariter ſapimus: minus mirari nobilitatem contemptu ignobilium debemus.

¶ CHRI. Non. q. m. De ea re diſputat de q̃ tanta tãq; diuturna controuerſia fuit atq; eſt: ut adhuc lis ſub iudice ſit. Multi. n. illã in antiquitate generis reponũt. Multi in diuitiis: nõnulli in magſtatibus. Alii ad hæc uirtutem adiũgũt: ut placet peripatheticis. Stoici aũt in ſola uirtute nobilitatẽ ponũt. Quã ſniam nũc poeta ſequitur. Nitit aũt auctoritate mecœnatis: quæ q̃dem cũ utroq; parente regio natus ſit: multũ ualere poſſit. Eſt aũt ordo. o mecœnas tu nõ ſuſpendis naſo adunco. i. non põderas: & libras eũ quodã ſtomacho: ut cæteri nobiles ſolẽt. ¶ Ignotos. ignobiles. Quia nemo lydoq̃ quicqd. ſ. lydoq̃ icoluit fines: ſit generoſior te. nã q̃ ethruſcos fines icolũt ex lydia: duce tyrrheno uenerũt: ſed hyſtoria alio in loco a nobis poſita eſt. ¶ Magnis. l. quia ex antiquis lucumonibus fuerit. ¶ Libertino patre: Libertũ libertinũq; ingre i ſuperioribus. ¶ Ingenuus: bonis moribus imbutus: qualẽ ingenuũ eſſe decet. ¶ Ignobile. r. Ex opinione uulgi q̃ natos obſcuris parentibus ignobiles dñt. Cæteq̃ hoc regnũ nobile fuit: qa optime regnauit. Tullius Seruilius. ¶ Cõtra. ecõtrario. ut ille ignobilis optime regnauit. Sic in genere ualerioq̃. quoq̃ opa tyrãni exacti ſunt multi fuerunt nullius p̃cii. Valerius Bruti collega fuit: & optimã operã reip. nauauit i libertate uẽdicãda: ſed cũ in loco urbis editiori ædificare cœpiſſet: aiaduertereto; pplo ſe ſuſpectũ reddi tãq̃ qui tyrãnidis cã arcẽ ædificaret ædes demolitus eſt.

& omnem materiam in subiectam uallem deuehens: in loco plano ædificauit. Vnde & gratiam sibi conciliauit: & publicola quasi popularis est uocatus. ℣ Iudice populo: nam populus nonunq̃ recte iudicat: sed nõ semper. Non tamen uituperãdũ putat: si Leuino homini nobili q̃ Decio ignobili mandet honores: nec miratur si Appius aut alius censor moueat me a senatu hominem non natum patre ingenuo: quia ego non quieui in prima pelle. i. in primo statu & est tractum ab appollogo Esopi: in quo asinus leonis pellem sibi sumit.

ℂ ACR. Iste leuinus originẽ ducebat a Valerio publicola: q̃ pepulit de ciuitate tarquiũ cũ Bruto semp cõtẽptus est a populo. Si ergo populus q̃ ducit nobilitate: & diuitiis sæpe ignauos: q̃uis nobiles spnit: q̃d nos oportet facere? Quãto inq̃t mius ad honorẽ possumus puenire: q̃ uulgo ignoti sumus: si ẽt nobiles notant a populo. Melius ẽ ergo tuo iudicio q̃ populi placere. ℣ Cẽtorq; m. a. hic ẽ appiꝰ q̃ libertinos i urbe tribũos redegit. ℣ Vel. m. ualdemerito. Quo. i. p. n. p. q̃ essem. i. pprio ordie: & statu sumptũ ẽ ex puerbio. Nã nõ qescere in pellibus suis dicimus eos q̃ hũiliore loco nati maiora desiderãt. ℣ Sed ful. t. c. g. sed in fulgente curru gloria: q̃ illicit ad se tã ignobiles q̃ nobiles. Et ẽ alia subiectio: gloria q̃ stat i curru fulgẽte: ita trahit hoies quasi ibi ligati sint. ℣ Cõstrictos. cupiditate plẽos uel ipeditos: hic cupiditatem gloriã designauit. ℣ Quo tibi. t. s. sensus: q̃d necesse ẽ ad ipos honores affectare: q̃uis oẽs cupiãt: iste tullus senator fuit: ãñ remotus ẽ a senatu p cæsarẽ: q̃ si põpeiãus: occioso cæsare recepit senatoriã dignitatẽ: fuit aũt ignobilis. ℣ Tibi ãt tribũo dixit: qa recepto ordine senatorio factus ẽ tributus militũ. Et circũdedit mediũ crus: iõ dixit qa altiores sunt calcei senatoꝝ. ℣ Clauũ senatoriã dignitatẽ. ℣ Nã ut q̃sq; isa. Cõparatiue: q̃libet isipiẽs nouus ignobilis: & cupiẽs senator q̃ cupit rẽ icõmodã uñ pateret: & hic notat eos q̃ uolunt appetere honores: quos nõ habuerant sui maiores. ℣ Impedit: dignitatis calciamentis ligauerit. ℣ Demisit pectoꝛ: media parte corpis. ℣ Audit cõ. a. populo: aut inq̃rẽtiũ ẽ: aut opprobrãtiũ hic sermo. ℣ Vt si quis ægrotet: ægrotat morbo dicunt hi qui hũt aliquam cupiditatem: qa oẽs cupiditas ægritudo est. Quemadmodũ inq̃t qui habet curã mœcãdi & uoluerit uideri formosus iniecit puellis curam interrogandi qualis iuuenis facie sit: q̃li dente: q̃li capillo: ita & is q̃ promittit se curaturũ remp. facit hoies quærere de parentibus suis. ℣ Sic q̃ promittit: ordo ẽ. Nã si quis promittit ciues: & urbem esse sibi curæ cogit oẽs mortales de se curare: & eius natalibus sicut insani habitu nouo: & qui uult uideri pulcher. ℣ Tu ne syridamæ. Sensus: tu qui libertinis ex parentibus audes tribunatũ administrare: ignobiliũ quorũdam de syria damnato noie, ignobilis quasi unus de populo uerba ad eum facit q̃ cupit ex genere humili ad honores: & impium puenir. ℣ Deiicere e saxo. c. Cadmus fuit carnifex notæ crudelitatis: damnati autẽ de tarpeio mõte præcipitabantur.

Q uam decio mãdare nouo censorq; moueret
A ppius, ingenuo si non essem patre natus
Vel merito: quoniã i propria nõ pelle qessem,
Sed fulgente trahit constrictos gloria curru
Non minus ignotos generosis: quo tibi tulli
Sumere depositum clauũ fieriq; tribunum
Inuidia acreuit? priuato quæ minor esset.
Nã ut q̃sq; insanus nigris mediũ impediet crus
Pellibus & latum demisit pectora clauum
A udit cõtinuo quis hõ hic: aut quo prẽ natus,
Vt si qui egrotet quo morbo barrus haberi
Et cupiat formosus eat quacunq; puellis
Iniiciat curam quærendi singula quali
Sit facie sura quali pede dente capillo
Sic qui promittit ciues urbem sibi curæ
Imperium fore & italiam & delubra deorum
Q uo prẽ sit natus, num ignota mrẽ ihonestus
Omnes mortales curare & quærere cogit
Tu ne syridamæ aut dionysi filius audes
Deiicere saxo ciues aut tradere cadmo?

ℂ POR. Quoniã in ,ppria. ex ,puerbio sumptũ est in eos q̃ mediocritatis suæ obliti maiora seipsis appetũt quos non contineri intra pelliculam dicimus. Et hoc inde sumptũ est q̃ ductores in pellibus dormittent cuius rei: & Iuci. testis est: cũ dicit: p mihi lectũ imposuiq; pedẽ pellibus habes: & Plau. cũ de Anu ebria iocaret ait in pellis piculum ,ptenditur. ℣ Sed fulgente. t. Sensus est: rapit oẽs cupiditas gloriæ. Sed q̃ curru fulgente dixerit a triumphis uidet sumpsisse. ℣ Quo tibi: post cæsarẽ occisum. Nã pullus ante senatu fuerat. ℣ Fieriq; tribuno: figurate per datiuũ casum dixit ad pronomen tibi tribuno. Cæterꝝ illud simplicius erat: fieriq; tribunũ. ℣ Vt si. q. æ. q. m. b. h. Hic barrus uilissimæ libidinis æque admodum uitæ fuit: adeo ut Aemiliã uirginẽ uestæ incestasse dictus sit. Certe adulteras syncerissima cupiditate sectabat: sic q̃ ,pmittit se iserere senatorio ordini: & rempu. administrare cupit: astringit se ad eam necessitatem ut inquirat in eũ a ciuibus q̃uo genere natus est: in quanto censu sit constitutus. ℣ Audes de. saxo. Audes tribunatu plebis fungi. Nam tri. p. dãnatos de saxo capitolino præcipitabant. ℣ Aut. t. C. Cadmus carnifex illo tempore fuisse dicitur.

ℂ CHRI. Sed ful. nã hoies ignobiles: ut nobiles gloria honorũ trahunt. Tulli. hic uir ꝓtorius: sed obscuro loco natus põpeianas ꝑtes secutus fuerat: & inde a Cæsare oi dignitate spoliatus. uerꝝ mortuo Cæsare in pristinũ statũ rediit. Ergo iuidia accreuit sumere. i. ex eo q̃d sumpsisti. ℣ Clauũ. i. latũ clauũ: senatoriã uestẽ. ℣ Depositũ. iubente cæsare quæ inuidia fuisset tibi minor si priuatus uixisses. ℣ Nigris pellibus. apud antiquos nõ nisi nobiles nigris calceis utebant illisq; lunã inscribebant. Martia. Lunata nusq̃ pellis: & nusq̃ toga. Iuuenal. Et generosos Appositã lunã nigræ subtexit alutæ. De hac consuetudine ita disputat Plutar. ut credat romanos ab euãdro ,pfectos uoluisse oñdere arcades ante lunã fuisse. Oui. Ante iouẽ natũ terras hitasse ferũt arcades & lũa gẽs prior illa fuit. Vel hoies elatos uoluisse hũanæ istabilitatis admonere. exẽplo lũæ q̃ ab obscuro pdiens ad plenũ usq; splẽdorẽ puẽit: ac rurſ; i obscuꝝ redit uel maiores mõere: ut ueluti luna soli subiicit sic illi

maioribus obtemparent. Alii addunt: ut meminerint hoies in cãpis elysiis futuros: q̃ i lunari cirtulo eẽ credũtur. Quo morbo bar. Nã laborabat hoc morbo. i. hoc uitio: ut suo cultu ita ornatꝰ ,pcederet ut puellæ de eo q̃ rere cogerent. Si q̃ ignobiles cũ sint q̃runt magistratus: in q̃bus sit potestas capiũdi supplicium de ciuibus: cogũt oẽs ingrere suũ obscurũ genus. ℣ Sirydãmæ: & Diony. f. Hi ignobiles erãt Deiicere e saxo: nã dãnatie saxo capitolino deiiciebant. Camo spẽs uinculi est Acron legit cadmo: & ait fuisse carnificem crudelissimum.

At nouius collega gradu post me sedet uno:
Nãq; est ille: prẽ q̃d erat meus, hoc tibi paulus
Et messalla uideris. at hic si plaustra ducenta
Cõcurrantq; foro tua funera, magna sonabit
Cornua: q̃d uicatq; tubas. saltẽ tenet hoc nos
Nũc ad me redeo libertino patre natum.
Q uem rodũt omnes libertino patre natum.
Nunc qa sim tibi mecœnas cõuictor, at olim
Q uod mihi pareret legio romana tribuno.
Dissimile hoc illi ẽ: qua non ut forsan honorẽ
Iure mihi inuideat quiuis: ita te quoq; amicũ
Præsertim cautũ dignos assumere praua
Ambitione procul. fœlicem dicere non hoc
Me possum casu: q̃ te fortitus amicum.
Nulla & enĩ mihi te sors obtulit, optimus olĩ
Virgilius: post hunc uarus dixere: quid essem
Vt ueni corã singultim pauca locutus.
Infans nãq; pudor prohibebat plura profari.
Non ego me claro natũ patre non ego circũ
Me latureiano uectari rura caballo

ℂ ACR. At nouius. c. g. p. m. l. u. Quasi rñdẽtis uerba sunt. ℣ Nãq; est. i. p. q. e. m. i. eq̃s romanus siue liber ad psonã suã retulit poeta. Hoc tibi hac ratione. Rursum iterrogãtis ẽ mõ. hoc tibi paulus & messala optimi fuerũt illius tpis aduocati: & nouius q̃uis garrulus uocis tamẽ grã pœne exercitus agere uidebat. Sẽsus ergo ẽ. Iõ tu uideris tibi paulus & messala esse qa nouiũ uno gradu ꝑcedis: aliis placet nouiũ ꝑconẽ fuisse: & uocis merito ꝑimoniũ acq̃uisisse: ut sit sensus: hoc tibi ergo uideris messalla & paulꝰ qa ꝑcedis ꝑconẽ hoc loco docet uitãdã esse arrogãtiã. ℣ At. h. l. p. d. Modo rñdet subiectiõi. ℣ Magna. f. aut magna funera aut magna sonabit ,p magne: ut Vir. Infanda. f. ordo. q̃ uincat cornua & tubas. ℣ Saltẽ te. h. n. Electorum eloquẽtia. i. pp hoc nos delectet: q̃ est orator. hoc solum inq̃t Hor. q̃ indignationẽ nr̃a aut cohibet nouiũ: i equestri ordie sedere: q̃ aduocatus ẽ & ẽ magnæ uocis: aut ipse nouiꝰ hẽt clarã uocem saltem hoc stamus: q̃uis licet aduocati nomẽ hẽat: tñ in. xiiii. gradu locatus est. ℣ Rodunt: lacerant mali loquio. ℣ Cõuictor. ,p eo q̃d cõuiua. ℣ At olim q̃. m. p. Sensus ẽ in istis uersibus satis obscurus: uerꝝ rõe hac põt fieri manifestus. ℣ Fortsitã tribunatus mihi iuidiam parare debuerat: qa fortunæ bonæ merent inuidiã: qa casu quodã: idigni puniunt ad honores: uirtus uero carere dẽt inuidia. Vera. n. uirtus ẽ & certi meriti Mecœnas tuo iudicio cõprobari. ℣ Quia. n. u. f. h. i. m. i. nõ ita iure mihi inuident q̃ sum amicus & conuiua quẽadmodum fortasse iure inuiderent: q̃ fui tribunus. nam ad amicitiam tuã nõ fœlicitate. Sed merito pueni: fœlicitati aũt inuidendũ est nõ merito. ℣ Ita te quoq;. a. p. c. Cum sis cautus & peritus ad amicos diligendos. ℣ Dignos. amicos q̃ sũt longe a praua ãbitiõe. ℣ Nõ. h. m. p. i. neq; casu aliquo: nec bñficio fortunæ factus sum tibi amicus: sed bñficio meo. ℣ Singultim. p. l. cũ iteruallo iterruptis uerbis ipediente uerecundia: qa q̃ pudorẽ hẽt nõ multũ loquit ut infans. ℣ Non. e. c. Ordo non ego narro me circum rura uectari caballo latureiano. Satureiani fundi sunt in apulia fertiles & equorum nobilium genitores.

ℂ POR. At nouius col. gr. p. me. f. u. Sed nouius iq̃t q̃ libertinis parẽtibꝰ natꝰ ,pxius ait: Me i eq̃stri ordie sedet. ℣ Nãq; ẽ. i. Patre libertio natũ eẽ Hora. & i narratiõe: q̃ de uita ipsius habui oñdi: ergo nouiũ hũc libertinũ eẽ idignat: atq; eũ tñ i. xiiii. ordinibꝰ sedere. ℣ At. h. si. p. d. Nũc nouiũ dicit garrulũ & uulgarẽ eẽ in causis agẽdis: p q̃d gloriã studioꝝ efficeret ut æquo aĩo sustineat q̃d dissimulata humilitate nataliũ paulo exercitiꝰ agat. ℣ Saltẽ. t. h. n. ad id ptinet q̃d dixit eũ causidicũ eẽ. Ergo sensus: hoc me saltẽ solat ut illũ sustineã cũ idigner alioqn libertinũ eq̃strẽ ordinẽ tenere. ℣ Nũc. q. f. t. m. c. dicit se iuideri q̃ uiuat cũ mecœnate: & q̃ ãte tribunus militibus ꝑfuerat q̃si utrũq; supra hũilitatẽ generis eius sit. Quia nõ ut forsan: prudẽtissime dcm: forsitan. n. merito iuideri debeat: & q̃ fortunæ bñficia hẽat quæ plærũq; temere: & sine iudicio illius ꝑueniant: at amicitiæ mecœnatis q̃ uirtute sit ,puocata nõ potuit. Porro ãt q̃d uirtute ac uero iudicio q̃s assequtur ei iuideri non dẽt: cũ magna labore hoc ei cõstet. ℣ Vt. u. c. f. p. lo. ifans. Mãifestũ ẽ ifantẽ a nõ fando nũc dixisse: nec. n. ad ætatẽ relatũ ẽ. Porro hæc re uera natura nobis ẽ: ut ad sublimioris dignitatis uiros cum adhuc ignoti accedimus uerecũdia nos elingues faciat. ℣ Satureiano. u. r. ca. Satureiani noie fundi in apulia illis tẽporibus fuisse dñr satis ampli ac nobiles: p q̃d appulũ equũ significat. Appulũ aũt equum utiq; ,p optio accipere debemus.

ℂ CHRI. At nouiꝰ. Nomẽ recte appositũ: qa nouiꝰ. ℣ Rñdet ignobilis eẽ alios ignobiliores se. ℣ Vnogradu: nã ego sum natus exprẽ libertio At ille libertinus ẽ. ℣ At hic. Si ẽ post te tñ ualet aliq̃ uirtute: q̃ppe q̃ tã firma uoce & grãdiore ut uicat oẽm strepitũ. Alii uolũt fuisse ꝑconẽ q̃ ad sũmas dignitates puenerit. ℣ Sonabit. m. Aduerbiũ ẽ. ℣ Nõ qa sum cõuictor. Snia ẽ si inuidẽt mihi tribunatũ iure pñt inuidere: qa hoc munus fortunæ fuit: q̃ sæpe indignos subleuat. Sin uero inuident te amicum mihi: hoc non iure: quia nõ fortuitu sum factus tibi amicus: sed electiõe tua: q̃ prudẽtia nõ caret. Et ita hoc amicæ initiũ describit: ut & se mecœnati obiatũ ab hoibus bonis & prudẽtibus oñdit. f. a. Vir. & Var. Et se nõ oñonis facundia commẽdauit q̃ mecœnatẽ decipe potuisset: cum ipse pudore ipeditus interruptim & pueriliter locutus sit: quæ res animũ ,pbũ & ingenuũ demõstrauit. Mecœnas aũt non eũ quãprimũ: neq; incõsulto recepit: sed post nonũ mẽsem. Ergo obseruauit q̃ in amico diligẽdo obseruãda sunt. Sic. n. iubet Cice. Sic oẽs q̃ de amicitia scribũt: ut nõ ante recipiat q̃s in amicitiam q̃ penitus ingeniũ eius: & mores pspecti sint. Poltremo demõstrat & mecœnatẽ minime seq̃ fortunã in

amico eligēdo:& se modestissime ita cōmendat ut dignū se amicitia ,pbet ne patrē debita laude defraudet:q ḡuis paup eēt;noluit filium ad q̄stum instruere:ad quem multi ex nobilioribus a suis parētibus instruunt.

¶ACR. Nono.p.m.ut lōgo post tpe uenit;ut appareat diu exploratū ad amicitiā admissum displicere nō posse.℣ Magnū.h.e.d.i.gratū mihi erat ꝙ placui tibi nō pp nobilitatē parētū:sz pp meritū cōuersatiōis meæ ℣ At.q.si.u.Ordo.Et si mediocribus & paucis uitiis reprehēdēda ē uita mea: attn i qbusdā est laudāda:hipbaton tale ē:at qui si uitiis careo & ,pbatæ sum uitæ his bonis pr cā est.℣ Velut.s.e.Cōparat uitam suā formoso uultui aspero neuis. ℣ Ac.m.l.lustra ferarꝝ cubilia sunt & quoniā meretrices lupe dicunt; bene hoc noīe lupanaria appellauit. Et q̄re mala ad drīā illorꝝ ubi p̄da uī inclusa.lustra nō solum ferarꝝ dicunt cubilia: sed & popinæ: in quibus scorta sunt & illecebræ libidinū.℣ Purus &.i.ut me.c.ordo:si neq; auaritiā in me reprehēdis; neq; tabernas & amicis meis carus sum insons sum & inocēs ut me laudē. ℣ Cā.f.p.h.haꝝ rerū haꝝ uirtutū pr cā fuit ut sim inocens & amicis carus. Quod dixerat nō pre p̄claro: iō hoc subiecit hoc est quē alii ignobilē obiiciūt:ille hæc cōtulit quæ amplius in se cōtineāt q̄ pr p̄clarus.℣ Noluit i.f.l.Flauius q dā fuit illis tpibus calculator.℣ Suspēsi.l.hyppalage: nō ipi suspēsi sed suspēsos loculos hrites.℣ Tabulā:buxū i quo meditāt scribere.℣ Octenis.r.i.æ.Nūmos,p mercedib, octonos asses eris;qa ante idus mercedes dabant.℣ Artes.q.d.doceri faciat: ut quos illi. dedala. Circe supposita de matre nothos furata creauit. ℣ Vestē ser.se.lta me honeste tractauit:ut siquis me uidisset putaret;me a maioribus meis eē nobilē atq; diuitē.℣ Incorruptissimus;ad cōparationē alioꝝ:q iterdū ut luxuriarētur scholasticis donis studēt suos corrumpere pedagogos.℣ Pudicum q.p.u.h. Quia pudicitia summum bonum est.℣ Ab omni.n.l.f.u.o.Nō solum seruauit me a turpi facto:sed etiam a fama.

¶POR. Rīdēs ut.t.ē.m.p.a.&.r.n.p.m.i.eē.i.a.n. Plæriq; grauis iudicii uiri:ideo nō temere in amicitiā recipiunt ne facile dimittāt:ostēdit ergo meccēnatē p nouem menses de se iudicasse;ac sic i amicitiam recepisse.℣ Atqui si.u.m.ac.m.p.m.ē.n.a.r.uerecunde cōfitetur esse nōnulla uitia:uerum tamen mediocria: & uidetur hoc uerꝝ esse: ut nemo non in aliquo uitio sit constitutus. Sed iādudum bene est si uitium illud sit puū & cui ignosci possit.℣ Ac.m.l.ob.q.ue.m.Lustra nō ferarū cubilia tātū:sed & lupanaria dīr.Nā & Plau. in Cassina ait: Vbi in lustra iacuisti mala.lustra aūt mala ppetuo epitheto dixit;nec.n.sunt bona ut ad discretionem eorū mala dixerit.Sic dr a Plauto Athenis atticis:& a Lucilio cāpana capua. ℣ Obiiciet q sq̄.u.m.bn additū est uere:illud.n.nobis curādū est ne ,pbra:q̄ in nos dicunt uere dicant aliogn dicant in nra nō ē pctesta te.℣ In flauii.l.m.m.uidelicet hunc Flauium cratheraꝝ doctorē fuisse.℣ Seruauit ab oi nō solū facto uerꝝ ob. q.t.elegāter forsitan,n.parū sit ita uiuere ne probrosi in te aliquid admittas nisi ēt suspitionem oēm amoueas.

¶CHRI. Flauii,alii hūc fœneratorē:alii calculatorē fuisse uolūt.℣ Cēturiōib, Quasi nobilioribus & ditioribus.℣ Loculos.i qbus pecuniā exactā referrēt.℣ Tabulā:in qua data & accepta scriberēt.℣ Octenis: Vel octauo die mēsis añ idus:uel idib, octaui mēsis.℣ Ausus:ut oñdat difficultatē prīmōii ad sūpt, subministrādos. ℣ Portare: pp tenerā ætatē.℣ Vestē seruosq;.q.d.si cū artibus liberalibus erudiebar:habuissē uestē: p̄ciosam: & suos oēs crederēt me ex nobilib, ortū.Ipe mihi custos.Nō poterat pedagogū p̄bere. At ipe pedagogi munere fūgebat.℣ Pudicū:frugi & i oib, reb, cōtinētē.℣ Prius.h.optimū p̄miū. Nā uirtꝝ moralis pp hoc exigit.

¶ACR .Nec timuit.f.ne.u.q. Nec timuit inqt ne si bi ,p uitio quis obiiceret:si me instituisset ut oēm p̄co aut coactor:qd ipse fuit p̄cones dicebant q stabant ad ostia:enunciabant.n.p̄cia oblata : coactores autē mercenarii eorū qui habebant argētariā. Sunt aūt argētarii qui habēt summā rerū uenaliū : argētarium dicimus eū qui hēt summam diuitiarū a quo accipiunt forani.℣ Coactor:qui exigit nummos a circū foranis: aliter coactores dicunt argētarii i auctiōibus q pecunias cogant ipsi sunt conuectarii.℣ Ad.h.n.alii ad hæc legunt ut sit ad hæc q̄ præstitit. Alii ad hoc; scilicet ne

Sed qd erā narro.respondens:ut tuus ē mos;
Pauca:hēo:& reuocas nono post mēse iubesq;
Esse in amicorꝝ nūero.magnū hoc ego duco;
Quod placui tibi:qui turpi secernis honestū;
Non patre præclaro,sed uita & pectoē puro;
At qui si uitiis mediocribus ac mea paucis
Mendosa est natura,alioquin recta uelut si
Egregio inspersos reprendas corpore næuos
Si neq; auaritiam neq; sordes ac mala lustra
Obiiciet uere quisquā mihi: purus & insons;
Vt me collaudem,si & uiuo charus amicis;
Causa fuit pater his.qui macro pauper agello
Noluit in flaui ludū me mittere magni;
Quo pueri magnis e centurionibus orti
Læuo suspensi loculos tabulamq; lacerto
Ibant octenis referentes idibus æra.
Sed puerū est ausus romam portare docendū
Artes:quas doceat quis eques atq; senator
Semet prognatos.uestē seruosq; sequentes
In magno ut populo si quis uidisset;auita
Ex re præberi sumptus mihi crederet illos.
Ipse mihi custos incorruptissimus omnes
Circū doctores aderat.quid multa? pudicum
Qui primus uirtutis honor seruauit ab omni
Nō solum facto uerū opprobrio quoq; turpi,

Sic me defendam.longe mea discrepat istis
Et uox & ratio.nam si natura iuberet
A certis annis æuum remeare peractum:
Atq; alios legere:ad fastū quoscūq; parētes
Optaret sibi quisq; : meis cōtentus hōestos
Fascibus & sellis nollē mihi sumere demēs
Iudicio uulgi:sanus fortasse tuo.ꝙ
Nollē on, haud unq̄ solit, portaī molestū.
Nā mihi cōtinuo maior quærēda foret res:
Atq; salutandi plures.ducendus & unus
Et comes alter uti:ne solus rus ue pegre aut
Exirem,plures calones atq; caballi
Pascendi.ducēda petorita.nunc mihi curto
Ire licet multo.uel si libet usq; tarentum.
Mātica cui lūbos onere ulceret atq; eq̄s ar
Obiiciet nēo sordes mihi.q̄s tibi tulli(mos.
Cum tyburte uia prætorē quinq; sequūtur
Te pueri lasanum portantes enophorūq;.

me pœniteret:qa patrē hūi opariū:& libertū:qa uir bonus fuit.℣ Nil.m.p.non pœnitet hmōi prīs:& iō non me defendā eo mō quo solent hoies sese defendere:quibus obiicit ignobilitas:q dicūt non dolo suo neq; uoluntate factū eē ut ab istiusmodi parētib, nascerent.℣ Nō ut.m. ordo ē.nō sic me defendam ut magna ps hoium . ℣ Rōnia.℣ Nā si.n.i.nam si natura faceret aliquē a certo anno repetere uitā post mortē & fieret illi prās eligēdi a fatis quos uellet parētes cōtēt, eēm parētib, meis.℣ Ad.f.ad supbiā ac nobilitatē an ad eligendū fastidiū: ꝙ ex copia nascit.℣ Hōestos.f.magis meos eligerē:q̄ cōsules aut senatores.℣ Demēs.i.u.æuma fortasse.℣ Sanus.f.t.Mire hoc dixit:qa ipse eq̄ster permānsit contēpto senatorio ordine.℣ Nā.m.c.Si adeptus essem maiorē dignitatē multa mihi eēnt necessaria.℣ Petorita:genus uehiculi . Alii carpēta itelligūt:nōnulli carrucas.℣ Mātica.i.quia pauperes cū isidēt iumētis post se sarcias hnt . Sordes ignobilitatē.℣ Quas.t.t.de quo supius dixerat:quo ubi tibi tulli sumeī depositū clauū.℣ Lasanū. Vas i quo exōerantur uētēr,i.quo uētrē purgāus inuētū ad exq̄sita nāæ.

¶POR. Nec.t.sine.u.q.u.Quid ꝙ iquit nō uerebar meus pr:ne in malā existimationē apud ciues & cognatos recideret si mihi liberalia studia nō præstitissēt : cū humilis fuerit præco & satis sibi potuerit esse si paternā uitā imitarer. Ergo hoc ipo se multo maiorem gratiam pri suo debere dicit:ꝙ supra uires status sui filiū sit ,pcsecutus.℣ Vt fuit ipe.c.argētarius.f.coactor: ꝙ humile ac turpissimū genus q̄stus habeat.℣ Eoq; nō ut.m.d.f.n.e.suo pars qd nō ing.ha.cl.p.Sic me defendā. Ordo ē. eoq; nō sic me defendā.Et ē sensus.Plærūq; cū hūilitas grauis opprobrat alicui sic se solet defendēr:ut nō suā culpā dicat eē ꝙ de talibus parētib, natus sit.Ego āt Hor.inqt nō tātū nō dicā hoc uerꝝ eē:sed ecōtrario talibus parētibus me natū gloriabor.Nā si natura pmitteret se nasci & eligere parentes ex qbus nasceret non ego mallē ex hoibus honoribus functis nasci q̄ eis quibus natus sum.℣ Atq; al.l.ad.f.hoc est ad fastidiū ac p hoc supbiā.℣ Demēs.i.uulgus.n.magnifacit nobilitatē generis:& eos q gesserunt magistratus.℣ Sanus.f.t. Hoc ad mecœnatē recte dr q abhorrens senatoriam dignitatē in eq̄stri gradu se cōtinuit.℣ Ne solus.r.p.ordo ē. ruſue aut pegre exirē.℣ Ducēda pe.Petoritū genus uehiculi ꝙ uulgo carū dr.℣ Mantica eui.l.o.u.Mantica pera est: sed hoc ex luciliano illo sumptum est.Mantica cantari costas grauitate præmebat.℣ Obiiciet.n.f.m.q.t. Tulli.Tullium hunc & supra increpuerat ꝙ senatoriam dignitatem recepisset nō sufficiēs ei censu nec moribus.

¶CHRI. Præco.p̄cia allata ,pnūciabat.℣ Coactor:mercenari, ei, q hēt sūmā rerꝝ uenaliū uel q exigit p̄ciū a circū foraneis.Vel coactores sunt argētarii i actiōibus:q pecūias cogāt.℣ Laus illi.Nā q̄to paupior fuit: tāto illi pl, debeo.℣ Nil me.p.p.i.nō pua res uideat talis pr.Verba obscura:sz sensus ē:hic pr nō dēt mihi friuol, uideri neq; mihi dicēdū ē:ut magna ps hoium ignobiliū:q̄ negat nō eē fcm̄ suo dolo.i. sua culpa:sed a fortūa ꝙ nō hēat ingenuos parentes:hoc nō est dicēdū mihi:nā & si nō habeā ígenuū patrē: tn ille mihi p̄stitit qd solent nobiles:neq; si liceret sumere mihi aliū patrē:ullū sumerē:sed cōtentus essem meo in qua re uulgus putaret me dementē.tu uero sanū ꝙ ego nollē subire onus molestū.nā si essem i maiori fortūa collocat, eēt parādū maius p̄mōiū:plures mihi ciues eēnt salutādi plures seruī ducēdi.Curto dimiuto & ulceroso.℣ Mantica:i q̄ necessariæ:uestes uel huscemōi res ferunt.℣ Obiiciet.n.f.Nā hoc mō uectus nō putabor auar, qa pauperū quēadmodū tul.ille de quo dictū ē;q i maiori fortūa cōstitut, maiori cōitatu ,pficiscat oportet.℣ Qui que.p.nā qnq; cōites tuæ fortūæ nō sufficiunt mihi.

¶ACR. Hoc.e.cō.q̄ tu.In hoc ꝙ multa mihi nō sūt necessaria:uel caballi uel calones uel cōites: & multis aliis reb, cōmodius uiuo.℣ Libido:uolūtas.℣ Fallacē.c.subura maiorē i q̄ uespi sp uenūdant furta.Et notādū qa fallacē dixit circū nōnulli uolūt eē p̄positionē nā si nomē sit locū circi ur significat:i quo furta uere distrahunt:an fallacē circū pp circēses iceri euentus:aut pp samardā.marda.n.q circa metas solebat iducere.Illic.n.mathēatici oli steterant.℣ Assisto.d.aut samardicis aut fortilegis.℣ Laganiq;.c.lagana sunt de siligine q̄dā factæ q̄si mēbrāæ cōpositæ:q̄s cū pipis li q̄mine coquūt & sic comedunt.℣ Lapis.a.mensa marmorea:q̄ uocāt delphicam.℣ Astat.e. Echinum dixit uas æneum in quo calices lauantur quod mō trisillæ appellamus . Alii ampulam uitream dicunt.℣ Vilis: non magni præcii.℣ Guttus:genus unguenti.℣ Cāpa-

Hoc ego cōmodius q̄ tu præclare senator
Milibus atq; aliis uiuo . quacunq; libido est:
Incedo solus.perconctor quanti holus ac far.
Fallacem circum uespertinumq; pererro
Sæpe forum.assisto diuinis:inde domum me
Ad porri & ciceris refero laganiq; catinum.
Cœna ministrat pueris tribus . & lapis albus
Pocula cū cyatho duo sustinet.astat echino
Vilis cū patera guttus,campana supplex.
Deinde eo dormitū: nō sollicitus:mihi q, cras
Surgendū sit mane. obeundus marsia: qui se
Vultum ferre negat nouiorum posse minoris

na.fictilis uel uimĩea:uel ænea:qa ĩ cãpania dicebãt æneæ res optĩe fabricari.¶ Obeũdꝰ.m.marsia statua ĩ rõstris ad q̃ solebãt hoies illic cõuẽire q iter se lites atq; negocia ppõebãt.Nã & a statua nomẽ locꝰ accepe rat.¶ Qui.s.u.f.n.Nouii ffres fuerũt quoꝝ mior ad lo cũ q appellabãt marsia obsonari cõsueuerat hi ãt no uii fuerũt acerrimi fœneratores:& iocãt ãd hac re Ho. iõ ait puto marsiã erectã unã manũ hẽre ꝙ illoꝝ fœ neratoꝝ ipu dẽtia ñ põt sustiere deñ ꝙ ad statuã mar siæ uadimoniũ statuebãt.¶ Fraudatis:expilatis: eua cuatis.¶ Sol.a.calidior hora qnta.¶ Rabiosi temp. si gni: Aestuosos dies cãicularis.¶ Prãsus.n.a. Aestꝰ cã tũ prãsus q̃tũ me sapet a ieiũio:q̃tũ põt diẽ durare: h ẽ nõ multũ prãsus.¶ Interpellet:sustieat.Domesti cus ocior:dõi ociosus mãeo.Notãdũ ocior fictũ uer bũ Misera ãbitiõe grauiq; ab oĩ cupiditate q̃ miseros facit:qa grauiẽ afficit.Ac si ꝓ q̃si ut ñ secꝰ ac iussi faciũt.

¶ POR. Fallacẽ.c.mihi uideret suburrã dicere ꝙ fere hora sera furtiuas res solẽt eo uenũ deferre. Non ãt hoc dicit Hora.q̃si res furet & eo deferat:ſ potiꝰ ꝙ ĩde occasionẽ emẽdi captet.¶ Assisto.d.sotilegis: sortila tores dicit. Porro ãt altioris dignitatis hoies erubescũt,fere ĩ his uulgi circulis stare:qd tũ sibi licere Hora.di cit: Per uitæ libertatẽ ĩ q̃ ñ eẽt senatoria dignitate cõstitutoꝰ.¶ Ad.p.&.c.Hãc escã uulgarẽ esse nẽo ẽ q nesciat: ¶ Et.l.a.marmoreã mẽsã delphicã signãt.s.pcii nõ magni ẽ.¶ Astat.e.u.ꝑter Echinũ Lucilius se dixit q̃si scor tea ãpulla sit:ut cũ ait Echius chiabã ĩfectas. Hic tũ uitreã ãpullã ĩtelligere debẽus.¶ Cãpana.s.qa capuæ ho die ærea uasa studiosiꝰ fabricari dñr.¶ Qui.s.u.f.n.Duo nouii ffres illo tpe fuerũt:quoꝝ mior tumultuose se nerator fuisse dr̃.Satyrice ãt & elegãter hoc dictũ:q̃si iõ manũ leuet Marsias qd ĩ foro sustiere nõ possit hũc nouiũ.¶ Obeũdꝰ:ãt Marsias:qa ĩ foro uadimõiũ sistẽdũ apd signũ Marsiæ sit.¶ Aut ego.l.lecto.pducta syl laba enũciare dẽmus:qa freq̃ntatiuũ ẽ ab eo qd ẽ lego.¶ Immũdus.n.l.nacta ꝓ sordido hoie posuit.¶ Fugio .r.t.s.Cãiculares dies dicit.¶ Prãsus.n.a.q̃.i.i.ĩterpellet.hoc ẽ ꝓhibeat dicit ãt parum se prãdere ac tãtũ ne ie iunus sit:nam in ieiunio uires deficiunt.¶ Domesticus ocior: uerbũ finxit.i. ociũ ago.¶ Ac si q̃.auus.Sensus est suauius humilitate generis & dignitatis meæ sum uicturus q̃ si ex senatoria familia atq; ipse senator essem.

¶ CHRI. Mille.a.s.hoibꝰ:uel mille aliis rebꝰ.¶ Laganũ:mẽbrana de farina cõfecta:uel legũinis spẽs.¶ Fal lacẽ:qa ĩ ludis cyrcẽsibꝰ deceptæ fuerũt sabiæ.¶ Echidnꝰ:uas ĩ forma echidni.¶ Guttꝰ: uas uñ guttatĩ unguẽ tũ stillat.¶ Marsia:iudex.¶ Mioris.n.Nã ex nouiis ffribꝰ q feneratores erãt: mior peior erat lecto &.s.i.lectito & scriptito.¶ Fraudatis lucernis.q.d.oleo puro & ñ deturpato ĩ lucernis.¶ Rabiosi signi.De canicula itelligit.

¶ ACR. Proscripti.r.u.Rex rupilius p̃nestinꝰ fuit: iste post exiliũ p̃tor cũ a triũuiris cõdẽnatꝰ eẽt:cõfu git ad bru.& eiꝰ sociꝰ hĩtꝰ ẽ:ubiq; Hor.iurgio lacessi uit.ob qd amaritudiẽ stili sui ĩ eũ pstrixit.pscriptꝰ ãt fuerat ab augusto pp brutũ.¶ Hybrida:psiꝰ ex diuer sis pẽtibꝰ natꝰ:nã clazomẽius fuit pfe: asiatico mẽ ro. Tractũ ẽ ab aqla q̃ ex aqla & uulture nascit: Trã slatiue ergo hor.lacerauit psiũ q̃si semiromanũ. itẽ alr̃:publius rupilius cognoĩe rex p̃nestinꝰ pꝰ exiliũ ciuilis belli cõilito fuit Hor.ĩ castris bruti: hic ægre ferẽs ꝙ hor.tribunꝰ esset sæpe ignobilitatẽ gñis illi obiiciebat iccirco nũc eũ ex psona lacerat.Itẽ descri bit iurgiũ publii rupilii regis cuiusdã q aliq̃ñ ĩ hor. iocularĩter dixit & hybridæ.psii hybridæ ãt dñr ꝓ prie cães:q nascũt ex cane uenatico & cãe gregario: itẽ hybrida dicebãt psiꝰ:qa de mẽre græca natus fue rat:& pẽre romano:hybrida dr̃: q hẽt patrẽ græcũ & matrẽ italã:aut ꝓ contrariũ: hybridã dñt appellari: q mixto gñe sermõis loquãt græce latineq;.¶ Pus.a. u.malignitatẽ atq; liuorẽ.¶ Lipis:ociosis sedẽtibus. ¶ Et tõ.eẽ.ẽt tõsores q solẽt tardĩt eẽ studio & lippi q solẽt esse oculoꝝ cæcati a negociis: sciunt qũo hybri da psius psecutus ẽ malitiã ru.regis.¶ Clazomẽis:apd Clazomẽas ciuitatẽ asiæ & erit aduerbiũ loci.¶ Odio mole.ut Terẽ.Cũ istoc odia hẽs.¶ Cõfidẽs:audax temerarius.iracũdꝰ:aut supbus.fidẽs bõis:cõfidẽs malis. ¶ Adeo:usq; adeo.¶ Sermõis.a.mordacis: maledici:allusit &.n.reges odio erãt:& nomen eoꝝ pp memoriã tarqni execrabile erat hũc quoq; odiosũ dixit.¶ Sisẽnas.b.Sisẽna fuit illis tpibus maledicus & mordax: bar ri.n.dñr maledici.i.adeo erat sermõis maledici:ut Sisennas barros uiderit uincere:& de his triũpharet: q & ipi maledici fuerũt.i.adeo erat odiosus:ut de nobilissimis detractoribꝰ triũpharet psiꝰ clazõenes.¶ Vt.e.p.a. allegoricos ut facile eũ suparet.qa eq albi dñr eẽ nobiliores sicut dicit.Vir. q candore niues anteirẽt cursibus ãnes.¶ Postq̃.n.i.utrũq;.postq̃ capitales inimici & iexpiabiles facti sunt.¶ Cõuenit.trãslatum est.¶ Hoc &.n.

Ad quartã iaceo, post hãc uagor, aut ego lecto
Aut scripto ꝙ me tacitũ iuuet, ungor oliuo
Non quo fraudatis immundus nacta lucernis;
Ast ubi me fessum sol acrior ire lauatum
Admonuit: fugio rabiosi tempora signi
Pransus, non auide q̃tum interpellet inani
Ventre diem durare, domesticus otior. hæc est
Vita solutorum misera ambitione grauiq;,
His me consolor uicturum suauius; ac si
Quæstor auus pr̃ atq; meus patruusq; fuisset,

Satyra Septima

Roscripti regis rupili pꝰ atq; ueñenũ:
Hibrida quo pacto sit psius ultꝰ: opi
Oĩbꝰ & lippis notũ & tõsoribꝰ eẽ (nor
Persius hic per magna negocia diues habebat
Clazomenis: etiam lites cum rege molestas
Durus homo: atq; odio qui posset uincẽ regẽ
Confidens tumiduſq; adeo sermonis amari:
Sisennas barros ut equis præcurreret albis:
Ad regem redeo, postquã nihil inter utrunq;
Conuenit. hoc & eni sunt omnes iure molesti.
Quo fortes qbus aduersum bellũ incidit inter
Hectora priamiden aiolum atq; inter achillẽ
Ira fuit capitalis: ut ultima diuideret mors
Non aliã ob causam: nisi ꝙ uirtus in utroq;

s.o.l.m.quo fortes.Sẽsus ita.n.iter se mali hoies decertãt:& nesciũt cedere uiri fortes ĩ bello Aliter. hoc ĩũt modo oẽs molesti quo hi qui contra se habẽt bellũ.& quare:ꝙ uiq; adeo dimicant uterq; donec uno supato alter uictor discedat.¶ Capitalis.magna piculosa.¶ Diuideret.dirimeret litis finẽ faceret.

¶ POR. Proscripti.r.hoc ĩ Rupiliũ regẽ p̃nestinũ:cuius cõtẽtionẽ cũ psio cõmẽorat:cuius psii iocũ refert: Qui q̃uis græcus fuit:hic psius ciuitatẽ tũ rõanã sũpserat:uñ hibridã appellat rupiliũ cognomĩe.rex p̃nesti nus post exiliũ ĩ qd dãnatus.pfugerat:militauit in attico sub actio uar.deĩde cũ pturã gereret.pscriptꝰ a triũ uiris cõfugit ad brutũ:& inter comites hitus ẽ.ibi militãtẽ Ho.Flaccũ iurgio lacessiuit.pp qd amaritudinẽ stili poeta ĩ eũ strixit.Hibrida quo pacto sit psius ultus.psius clazõenius fuit.hibridæ ãt.pprie dñr cães q ex iparibꝰ parẽtibꝰ nati (ſ:hoc ex uẽatico & gregario. Ad hãc sil̃tudinẽ uidelicet hũc psiũ parẽtes hũisse.i. græ cũ & ro.aut romanũ & græcũ.& iõ hibridã appellatũ opinor.¶ Oĩbus.&.l.n.&.r.e.Adeo ait diuulgatũ ẽ qbus ĩ modis ĩfectatus sit Persius Rupiliũ.ut & ĩ tõstrinis hæc & medicinis narrata sint.fere ãt ĩ his officinis ociosi solẽt cõsedere has res rũoribus freq̃ntatas fabulis celebrãt.¶ Per magna negocia diues hẽbat clazomẽis. cla zomenæ asiæ ciuitas.Ergo clazomenis:ut athenis.¶ Adeo sermonis amari sisennas uaros ut æqs p̃curreret al bis.Adeo fuit inqt ĩ rabie oĩonis amarus psius.ut sisenná atq; uarrũ longe anteiret:sed hoc ipso ita gloriabãt. quasi quadrigis triũphalibus incederet.uidelicet aũt sisenná & uarrũ maledicos fuisse dicit.¶ Hoc &.n.sunt oẽs iure molesti.quo for.q.ad.pertinacia ea inquit mali homines inter se contẽdunt qua bellant uiri fortes.

¶ CHRI. Proscripti.r.Rupilius rex p̃neste ab augusto pscriptus ad Brutũ in asiã cõfugit.Sed cũ Hora.tũc tribunũ ueluti ignobilẽ cõtẽneret:noluit poeta ĩ opprobria ĩcurrẽr.Iraq; psiũ quẽdã sibi opposuit.Hic a rege lacessitꝰ has q̃s uides lites exercuit.¶ Proscripti.r. pscribere relegare ẽ.Itẽ uẽale ppõere.C.i.i.iii.de offi. Ille qd nõ placebat pscripsit. Tu qd placebat emisti.Sed ĩ rebus aĩatis nõ pscribere dicius.sed pducere:uñ pdu xit suos.i.uẽales oñdit.¶ Regis:sũt q credãt eẽ nomẽ dignitatis.Sũt itidẽ q nomẽ ppriũ putẽt.¶ Pus:nõ fle ctit hoc.n.& pprie significat sanie & corruptũ humorẽ ĩ corpe.Cuiꝰ cõtrarius ẽ succus humor.s.quo corpus alit.Hic ãt appellat pus malignitatẽ tui igẽii:uñ addidit uenenũ:qa uerba eius uenenũ erãt.¶ Hibrida.pprie canis ẽ ex uenatico & gregario natus.Vegꝰ hũc hibridã appellat ꝙ ex patre asiatico & matre romana ortus sit. Cõpone aũt sic:Ego puto eẽ notũ quo pacto Persius ultus sit pus & uenenũ.pscripti regis tupili.¶ Oĩbus &.l. Ergo notissima ẽ res:ergo uera.¶ Negocia:rõnes societatis.¶ Clazomẽis:urbs ĩ asia.¶ Durus hõ. iexorabilis ſhumãus.¶ Odio.acerbitate:q̃ ex odio pueĩt.¶ Cõfidẽs.arrogãs.Nã cõfidẽtia utplurimũ ĩ malo capit. Fidu cia ĩ bono.¶ Amari:acerbi.¶ Sisẽnas barros.Populos loq̃ces ut mãr ĩ putãt.Ergo poterat supare loq̃citatẽ illo rũ.¶ Eqs al.i.lõgo iteruallo:qa eq albi apud antiquos uelocissimi iuẽiebãt.Vir.Qui supet candore niues q cursibus auras.Erat igit pueribũ:ut q lõgo iteruallo p̃cederet eqs albis uincere diceret.Alii dñt barros ele phãtos:ut ipse alibi.Quid tibi uis mulier nigris dignissima barris.nã elephãtes sua mole tardi lõgo iteruallo ab aqs uincũt.¶ Sisennas.A loco sic nominant.¶ Postq̃.n.c.Post q̃ nõ interuẽit aliq̃ eõcordia.Hoc pp hoc oẽs fortes sũt molesti:Nã uiribus pares cũ sint:neuter neutri cedit.¶ Si ãt ibecilles ãbo sũt:facile cedũt.Aut si al ter minus potẽs ultro uictus abit:ut Glaucus q sua arma aurea diõedi misit:& illius ænea sũpsit:ut diome des cessaret.Refert Home.ꝙ cũ uenissent in certamẽ & glaucus se a Sisipho originẽ ducere dixisset:Diome des pristinæ amicitiæ memor cõuenit ne amplius inter se concurrerẽt.Est aũt in Sisiphi successione Glaucus & ex Glauco Bellorophon:& huius Hippolochus:& Hippolochi hic Glaucus.

Summa fuit duo si discordia uexit inertes
Aut si disparibus bellum incidat: ut diomedi
Cum lyceo glauco: discedat pigrior ultro
Muneribus missis: bruto prætore tenente
Ditẽ asiam rupili & psi par pugnat. uti non
Compositis melius cũ bitho hacchius, in ius
Acres concurrũt: magnum spectaculũ uterq;
Persius exponit causam, ridetur ab omni
Cõuentu: laudat brutũ. laudatq; cohortem:
Solẽ asiæ brutum appellat. stellasq; salubres
Appellat comites excepto rege. canem illum
Inuisum agricolis sidus uenisse ruebat
Flumen ut ibernum: fertur quo rara securis.
Tum prænestinus salso multumq; fluenti
Expressa arbusto regerit conuitia durus
Vindemator & inuictus, cui sæpe uiator
Cessisset magna compellans uoce cucullum

¶ ACR. Duo.ꝑ duos:ut Vir.si duo ꝑterea tales idea tulisset.¶ Aut si.d.inter uirũ fortẽ & ign auũ.¶ Vt.d. c.l.g.glaucꝰ.n.cõfessꝰ se uictũ munꝰ diõedi misit sua arma aurea.Et diõe.sua ærea: Aliter diõedes & glau cꝰ inimici fuerũt.diõedes fortis.glaucus ignauꝰ & dio medi mũera misit:ut ab armis discederet.¶ Ditẽ.a. copiosã.¶ Rupili &.p.p.Metaphora a gladiatoribꝰ:sa tis amar q̃si de gladiatoribꝰ.¶ Cũ bitho.b.bithus & bacchius gladiatoꝝ noĩa celebrata apd Sue.tranqllũ sub augu.tn mire ĩ metaphora pdurauit.i.meliꝰ pu gnãt in litẽ rupilius & psius q̃ memorati gladiatores. ¶ In ius:q̃si gladiatoꝝ. Alii ĩ iudiciũ ĩ litẽ.¶ Solẽ.a.b. a.ut Vir.O lux dardãiæ spes o scissima teucꝝ.rupiliꝰ rex comes fuit bruti solẽ:ergo dicebat brutũ:& comi tes stellas salubres.rupiliũ uero cãicularẽ stellã hoc ẽ siriũ.¶ Ruebat.fl.ut hy.i.ita ruebat eiꝰ oĩo q̃si torrẽs descẽdẽs d altissimo mõte:quo rara securis ferr̃:hoc ẽ ad quẽ mõtẽ raro uẽit pcidẽdoꝝ gña lignoꝝ.¶ Fa bula talis ẽ:quodã tpe rusticus dũ iuxta fluuiũ ligna cederet casus securis eiꝰ ĩfluuiũ cecidit mercuriꝰ hoc de sũmo mõte uidẽs descẽdit ad rusticũ iterrogauitq; eũ:q admissa simplicitate sua ait securẽ ferreã pdidi mercurius leuauit aureã,ille suã sibi reddi cupiebat. collaudauit eũ deꝰ:& suã illi & aureã cõdãuit.Alter agricola hac fama cõmotus init ad fluuiũ.& dũ se simulat ligna cædere uelle securi ĩ fluuiũ pieciť.Similiter hoc deus uidẽs descendit leuauitq; ferream.Ille aureã se perdidisse fingebat:iratus deus & illã dimisit.itaq;

q̃ aureã hr̃e cupiebat & ſuã p didit. Ergo dicit mõ poeta ſic ĩ iniuriã rupili Perſius irruebat quõ fluuius ille q̃ hẽbat aureã ſecuri. ¶ Tũ.p.rupilius rex. ¶ Salſo.i.de amaro & copioſo & maledico pectore ,ptulit cõuitia & remiſit. ¶ Exp̃ſſa:plata pectore allegoricos. Regerit ſuicẽ mittit. ¶ Durꝰ.u.uidẽiator nõ dr̃:ſed uidemator & ni ita dixeris uerſus nõ ſtabit hoc ãt ipſa renouimus:q̃ uiatores ſæpe uidemiatores cõuitiis agãt cũ trãſierit & illi rñdent ita ut cucullũ eũ appellẽt q̃ſi pigrũ:& recitãt hoc cuſtodibus:eo q̃ ſp aſſidant.bñ ãt pleuerauit ĩ metaphora:qa arbuſtũ pectus eius dixit.mõ illũ cõparat uidemiatori. ¶ Et ĩ.c.ſ.u.c.Solẽt.n. uidemiatores cũ uiatoribus falſa fatigatiõe cõtendere. ¶ Magna cõ.u.c.Cucullus auis ẽ abiecta:q̃ hoc uitio naturali laborat ut oua ubi poſuerit oblita ſæpe aliena calefaciat. Vnde ruſtici ſibi obiiciunt quaſi alieni curam ſuſtinentes.

¶ POR. Duo.ſi.d.u.i.ſi icitet ipares:ut Diomedẽ & Glaucũ cito cõtẽtio finiet cedẽte iferiore & ultro dãte aduerſario mũera. ¶ Vt.d.c.l.g.Licius natiõe fuit glaucus q̃ ceſſit Diomedi arma ſua aurea:acceptis a Diõede æreis qd̃ apud Home. in ilia.legit. ¶ Rupili &.p.p.p.iocularíter cõtentionẽ hoꝝ refert q̃ſi gladiatoriã pugnã. ¶ Vt.n.c.c.b.b.bythus & bacchius gladiatores optimi illis tpibꝰ fuerũt:q cũ multos iter emiſſẽt:cõmiſſi iter ſe mutuis uulneribꝰ cõciderũt:& cũ eodẽ tpe mulier:q̃ ſeptẽ extulerat nubẽt ei q uxores.vii.amiſerat cõpertũ ẽ epigrãma tale. Laudat.b.l.q;.c.comites dicit bruti:q ĩ cõſilio eius erãt:ſic & Lucili.ait:ut p̃tores cohors ut noſtis dixit aruſpex. Opportũe laudãs Brutũ & comites eiꝰ ſoli & ſtellis ſalubribus eos cõparat. ¶ Ruebat.ſ.ut.h.ſ.q.r.Nã utiq; nõ facile itur ĩ ea loca ad cedẽdũ ligna:q̃ ſt nimis alata atq; abrupta. Tũ .p.urbãe ac copioſe inqt locuto pſio iuicẽ rupiliꝰ cõuitia regerit nõ minꝰ ridiculꝰ q̃ ruſtici uidẽiatores ſolãtes ſe ĩ eos uiatores a qbꝰ p deriſũ cuculli appellãt. Nã ſolẽt leuia ruſtici circa uiã arbuſta uidẽiãtes a uiatoribꝰ cuculli appellari:cũ illi ,puocati tãtã uerboꝝ amaritudinẽ ĩ eos effũdãt.ut uiatores illi cedãt cõtẽti eos cucullos iteꝝ atq; iteꝝ appellãt falſo ergo mk̃toq; fluẽti arbuſta ad uidẽiatores arbuſti relatiõe fcã dcm̃ eſſe itel.

¶ CHRI. Bacchius:Et bytus pugiles fortiſſimi & iter ſe pares fuerũt. Sed nõ magis (ligere debemus, pares uiribus q̃ iſti ĩ cõtẽtione. ¶ Canẽ il.i.caniculã q̃ eſt ſtella inuiſa agricolis:de q̃ alibi. ¶ Ruebat. Eo ipetu oñonis utebãt:quo ipetu ferẽt fluuius illuc quo ferẽt rara ſecuris.i.ĩ ſiluã dẽſã:q̃ raro cedit:uel Eſopi fabulãtãgit. Qui ait mercuriũ e mõte deſcẽdẽtẽ auxilio agricolæ fuiſſe:cui ĩ fluuiũ ferrea ſecuris cecidiſſet:& illi aureã extuliſſe. At ille noluit:qm̃ ſua nõ fuiſſet aurea. Sed mercurius ſimplicitate hoĩs motus & aureã & ferreã dedit. Alter uero agricola auaritia motus & ipſe ſuã ĩ flumẽ deiecit:& cũ mercurius ferream extuliſſet & ille ſuã aureã cõtẽderet.neutrã accepit. ¶ Arbuſto:quaſi de ĩculto pectore. ¶ Videmator: p uidẽiator metri cã.i. ita durus ut ẽ ille uidemiator:cui uiator iuictus ſæpe ceſſiſſet.i.q ſuparet eũ uiatorẽ q alios ſupaſſet. Erat.n. cõſuetudo apud priſcos:q̃ ẽt noſtris tpibus nõ ceſſat:ut uidemiæ tpe agricolæ ex arboribus:in qbus uuas legũt in uiatores iurgia iactent:uiciſſimq; ab illis audiant. Eſt ergo ſnia.q̃ ille nõ eſſet minus cõuitiator q̃ uindemiator. ¶ Cucullũ.i.uindemiatorem cucullum indutum:uel quẽ appellat cuculum per cõtemptum.

¶ ACR. Perfuſus:a.italo:romana amaritudine: & hoc ,ppter arbuſtũ.i.afflictꝰ itala mordacitate. ¶ Per .m.b.d.iſte eſt qui cæſarem occidit. ¶ Qui re.c.t.aut ,ppter cæſarem dicit hoc qui eſt interfectus in ſaentu a Caſſio & Bruto:aut quia originem ducebat a bruto q̃ pepulit de urbe tarquinos.

¶ POR. At.g.p.ẽ.i.p.a.allegoricos poſtq̃ ẽ ſiqt pſius acrius conuitiis rupili repcuſſus pſius exclamat per magnos brute deos oro q̃ reges conſueſti tollere: cur non hunc regẽ iugulas. Vrbaniſſimus iocus:qa Tarquinius ſupbus rex Ro.p Iuniũ brutũ inexiliũ actus ẽ & C.Cæſar qui regnũ uſ affectaſſe per Bru.in ſenatu eſto occiſus:quaſi iſeſtũ bruto nomen eſſe uſ iam regnum ergo iocans in nomen regis rupili ait:o Brute ſequere generis tui gloriã & hunc Rupillũ regem extingue.

¶ CHRI. Aceto.uehementi obiurgatione. ¶ Reges tollere:nam interfecit Cæſarem Brutus.

ACR: Li.t.e.ſ.i.l.iducit priapũ:q̃ ſtat ĩ hortis ex glinis dicẽtẽ nõ tã ſibi laborãdũ ĩ ſeruãdis furibus.q̃ ueneficiis pferẽdis quõ ãt a cori lo colurnus ita a fico ficulnꝰ. Inutile ad nullos uſus gẽitũ. ¶ Cũ.ſ.i.ſupple eẽt maxĩa formido:de eſt factus ſũ. ¶ Nã.ſ.d.c.qa fuſtẽ tenẽs figurãt. ¶ Obſcenoq;.r.p.a.i.p.E ligno uirile membrũ factũ. ¶ Importunas:q̃ hortis noceant. ¶ Vetatq̃.n.c.in.h.Nouis quia ſemper exercẽtur noua cultura:aut pp recẽtem dedicationẽ mecœnatis nouis hoc eſt nuper iſtitutis aut recens ſatis aut quia antea ſepulchra erãt ĩ hoc loco in quo modo ſunt horti mecœnatis ubi ſunt modo thermæ. Ante.n.tanta miſericordia tenebantur maiores ut etiã publica mõumẽta paupibus & ſeruis ædificarẽt pauperũ uel ſeruorũ cadauere hic oli ſepeliebãt:nã iõ ſubdit cõſeruos. Soliti.n.erãt carnifices ĩ eſq lina uia puteos facere:ĩ quos corpa mittebãt. ¶ Huc, ad illũ locũ ĩ quo priapus ſtabat huc aliqñ cadauera portabãt plebeioꝝ ſiue ſuoꝝ:nã ſepſchra publica erãt antea:mõ mecœnatis horti. ¶ Prius.ante hoc tẽ-

Satyra octaua.

Lim truncus erã ficulnus ĩ utile lignũ:
Cũ faber ĩcertꝰ ſcãnũ faceret ne priapũ
Maluit eẽ deũ:deꝰ ide ego fuꝝ.auiũq;
Maxima formido:nam fures dextra coercet
Obſcœnoq; ruber porrectus ab ĩguine palus.
Aſt importunas uolucres in uertice arundo
Terret fixa.uetatq; nouis cõſidere in hortis.
Huc prius anguſtis eiecta cadauera cellis
Conſeruus uili portanda locabat in arca
Hoc miſere plebi ſtabat cõe ſepulchrum
Plantabo ſcurræ nomentanoque nepoti
Mille in frõte pedes trecentos cippus in agrũ
Hic dabat.hæredes mõumẽtũ ne ſequerent

At græcus poſtq̃ eſt italo perfuſus aceto
Perſius exclamat.per magnos brute deos te
Oro:qui reges cõſueſti tollere.cur nõ (rũ ẽ.
Hũc regẽ iugulas? opũ hoc mihi crede tuo/

ſces alere. Sed inter piſces lupũ inter duos pontes captũ. Lucilius hũc piſcẽ Macro:teſte lyguritorẽ catillonẽ appellat:q̃ ,ppe tyberis ripas ſtercus ex cloacis iſectet:Catillones.n.appellabãt:ut idẽ Macrobius ait:q̃ ultimiad herculis poſſutũ cõueniẽtes catillũ lyguritẽt. Feſt.aũt catillones a priſcis guloſos appellari affirmat: Hic piſcis marinus eſt:ſed tũc optius cũ in dulces aq̃s trãſnatauerit. Multi eũ eẽ putant quẽ nr̃a tpa ſturionẽ noiant. Sunt illi cũ mugillo naturales inimicitiæ. Vñ da.ſen.hiet,natura piſcis eſt ut extra aquã hiet. ¶ Alto.i. mari ubi deteriores ſt:. ¶ Põtes ne iter. Anaſtrophe ẽ.i.iter põtes ubi optimi. ¶ Sub hoſtia. ¶ Circa hoſtia. Tu ſci:qa ex tuſcia fluit tyberis. ¶ Trilibrẽ. Refert Pli.ſecũdus ſuis tpibus nullũ mullũ facile inuẽtũ.q̃ duas põdo libras facile excederet. Quapp tãq̃ rare oĩno magnitudinis trilibrẽ dixit. In mari tñ rubro.lxxx.libraꝝ captũ Mutianus ter cõſul ſcribit. Mullũ aũt a colore mollioꝝ calciamentoꝝ dictũ Feneſtella refert Pli.uero addit illũ expirantẽ uerſicolore:& numeroſa uarietate ſpectari:ut ,pceres gullæ narrat. Quẽ minuas. Oñdit ſummã ſtultitiã eẽ q̃rere hũc piſcẽ ,pceꝝ:cũ paulo poſt ĩ plura pulmẽta diuidũdus ſit. ¶ Maiores.o.l. Et hoc ſtultiſſimũ nõ q̃rere magnos lupos:quos natura ,pceros facit q̃rere aũt magnos mullos:q̃ nõ niſi parui inueniãtur. ¶ Ieiunus:Et ppea famelicus. ¶ Vulgaria.q̃ facile & ſine ſumptu parãt. ¶ Porrectũ.ait q̃ reſpẽdit:& ſi cõcidẽdꝰ ſit male tñ magnũ q̃ puũ. ¶ Harpyis:uel lege gula digna harpyis.i.q̃ uoret ab harpyis. Vel melius digna harpyis.i.talis qualẽ decet harpyiã:qd̃ aĩal rapaciſſimũ uoraciſſimũq; eſt. Harpyias ſcrib.Ser. tres fuiſſe Neptũni:& terræ filias. Sunt aũt noĩa illaꝝ Celeno:Aello:& Ocypete. Heſio.aũt in theogõia duas põit quaꝝ noĩa ſint ὠελλὼ & ὠκυπέτη. Eaſq; dicit Thaumantis & Helectræ filias. Duas itidem Appollonius in argonautis:quos& Virg.ſeqtur in.xii. Sunt geminæ peſtes. Home.aũt ex harpyia:& zephiro achillis equos natos ſcribit quos noĩat xãthũ & balium: Ait.n. ξανθον καὶ βαλιον τωϑμω πνοιησι πετεσθην. τους τε κε ξεφυρωϑη εμω αρπυια πολωϑρον. Has ita deſcribit Maro. Triſtius haud illis monſtrum:nec ſæuior ulla peſtis: & ira deum ſtygiis ſeſe extulit undis: Virginei uolucrũ uultus:fœdiſſima uẽtris Proluuies:uncæq; mãus & pallida ſemper. Ora fame fabula igitur de harpyis ita narratur. Phineus rex fuit arcadiæ:q̃ uxore defuncta nouercã filiis ſupinduxit:illiuſq; p̃cibus uictus eos obcæcauit. Sed irati dii eodẽ ſupplicio phinea affecerũt:harpyaſq; adhibuerũt q̃ illi cibos p̃riperẽt:ſuſcepit tñ hoſpitio argonautas:quo bñficio illi zetũ & calaim boreæ & orithiæ filios iuuenes alatos ad pellẽdas harpyias miſerũt:q̃s cũ ſtrictis gladiis inſeq̃rent ex arcadia illas uſq; ad plotas iſulas expulerũt. Ibiq; ab iride admõiti:ut deſiſterẽt a iouis cãibꝰ ſuos cõuertẽrũt uolatꝰ quoꝝ cõuerſio.i.ſtrophe nomẽ ĩ iſulis dedit:& ſtrophades ſunt noĩatæ. Hic Luc.Stygiaſq; cães ĩ luce ſupna deſtituunt.& Vir.Viſæq; canes ululare p umbras: Et ſane ut alibi diximꝰ apud iferos cães dñr:& furiæ. Apd̃ ſupos diræ. In medio harpyiæ. Dixit aũt illas cães:qm̃ furiæ ſũt. Vñ epulas abripe dñr:qd̃ furiaꝝ ẽ:ut illd. Et mãibus ,phibẽt cõtingere mẽſas. Vñ & auari fingunt furias pati:qm̃ abſtinẽt ptis. Et ipſa celẽo de ſe. Vobis furiarũ ego maxima pãdo. Quid.n.furioſius eſt auaroꝝ q̃ ſibi aliiſq; nocet. Nã & rapit a quolibet:& q̃ ſibi accumulauit tãgere nõ audet. Quapp in magna reꝝ copia tãtalus afficitur:& mida. Ergo nulla peſtis ſæuior ẽ mortaliũ generi:nec ĩmerito uultꝰ uirgineos ſibi attribuũt. Nã modeſtiã ſũmã:& pudorẽ:& cõtinẽtiã p̃ ſe ferũt auari. Veꝝ uẽtris ,pluuies fœdiſſima ẽ. Nã ab auaro nihil niſi fœdũ ,puenit. Mãus uero adũcæ qd̃ aliud niſi auarorũ rapacitatẽ ſignificãt. Dixit aũt adũcas mãus:ut exprimeret q̃d̃ græci ἀγκυλονυχας appellãt.i.qbus ungues recurui ſint:ut auibus q̃ ex raptu uiuũt. Sic Iuuena. Nec p cõuentus:& cuncta p oppida curuis Vnguibus ire parat nũmos raptura celeno. Sũt aũt dictæ ἁρπυιαι p diphthõgũ impropriam παρὰ τὸ ἁρπάζω.i.rapio. Fui ,plpſior ĩ harpyis deſcribẽdis. Sed nolo p̃terire Colucci florẽtini allegoriã:q̃ ĩ ſuo hercule ĩ phinei fabellã ſcribit ponit.n.phineũ q̃ſi phileũ.i.bõi amatorẽ. Hic ex priori cõiuge quã rõnem eẽ uult filios bñ uidẽtes. ,pcreat.i.bonos affectus. Extinguit deide pria uxor. At ille ſecũdã ducit q̃ ſenſualitas ẽ:cuius blãditiis illectꝰ priores filios luminibus priuat: Nã hæc ,p uero bono falſum pſuadet:& qcũq; bõi affectus a rõne iã extincta fuerãt eos pœnitus ab hoĩe excæcãdos curat. Iraſcit deus hoĩ nõ appẽdẽti diſciplinam:& petit e uia iuſta. Efficit cæcus:qa amiſit lumẽ rõnis. Et harpyiæ ſibi epulas eripiũt:q̃ſi maxĩa auaritia infeſtãt. Veꝝ ubi argonautas.i.uirtutes recipit fugant harpyiæ p zetũ.i.q̃ſitionẽ.& Calaim.i.,pbitatẽ. Hæc doctiſſimus ille uir.

Præſẽtes auſtri coquite horũ obſonia: quãq̃
Putet aper rũbuſq; recens:mala copia quãdo
Aegrũ ſollicitat ſtomachũ cũ rapula plenus
Atq; acidas mauult inulas: nec dũ oĩs abacta
Pauperies epulis regum.nam uilibus ouis
Nigriſq; eſt oleis hodie locus.haud ita pridẽ
Galloni præconis erat accipenſere menſa
Infamis.qd̃ tũ rũbos minus æquora alebãt:
Tutus erat rombus:tutoq; ciconia nido.
Donec uos auctor docuit prætorius.ergo
Si quis nunc mergos ſuaues edixerit aſſos.
Parebit parui docilis romana iuuentus:
Sordidus a tenui uictu diſtabit oſello

¶ ACR. Quãq̃.p.a.Corrupit ſe.qa fruſtra auſtros uocauerit:cũ luxurioſis neceſſe ſit ſuas putere delitias. ¶ Qñ.ſiqdẽ. ¶ Aegꝝ:faſtidiẽtẽ. ¶ Sollicitat:uexet. ¶ Aut ac.in.acidas ait inulas nõ qa acida ẽ h herba ſed ea coqt:& aceto cõdit. ¶ Nec dũ oĩs abacta.p.e.r. q̃uis reges copioſe uiuãt:nõdũ tñ pauperꝝ epulas excluſerunt mẽſis ſuis. ¶ Haud ita pridẽ. Gallõus qdã fuit præco:q̃ habebat apparatũ cõuiuiũ:quẽ lucilius ẽt pulſat. Hic ẽt accipenſerẽ ſuis cõuiuiis exhibebat: ¶ Infamis:ĩpie poſita.i. famoſa: & celebrata ſermõe. ¶ Tutus erã rombus:qa adhuc ignotus erat romãis Dõec uos auctor docuit p̃torius. ¶ Aſellius qdã p̃tor fuit qui uſum comedendaꝝ ciconiarũ primus iuẽit. Alii ſempronẽ p̃torẽ uolũt:q̃ poſt multa ẽt ex ciconiis docuit. ¶ Videri ãt uult: nõ in p̃cioſis piſcibus atq; cõuiuiis eſſe iucũditatẽ:ſed in cõſenſu hoĩum. ¶ Sordidus a tẽui uictu diſtabit oſello iudice. ¶ Oſellꝰ cũ locupletiſſimus eſſet:& moderatã uitã ageret: ſubito

pscriptus ferebat se parum iniqtatē sentire fortunæ: qm̃ qdē nihil illi durū in egestate pristinæ cōsuetudinis exercitatiōe uideret. Ipe ē de quo et supius dixit. ¶ Iudice: p iudicāte: ut nō nobis rege latino p regnare. ¶ Cui canis ex uero. d.c.a. auidienus cāis dicebat. ¶ Mutatū: defecatū. ¶ Licebit: q̃uis. ¶ Ille re. repotia dñr septimus dies quo noua solet nupta redire ad parētes suos: hic p festis diebus. ¶ Cornu ipe. b.c.i. Sūt n. in uænalibus cornua: q̃ olei hnt quantitatē sextarii mēsura. ¶ Veteris non. p.a. ac si diceret in eo solo non auarus: & q̃ sunt inutilia liberaliter fundit. ¶ Mūdus. e. q nō offen. s.i. mundū sequit uictum: qui neq; i sordidam neq; in luxuriosam uitam sit inclinatus.

¶ POR. At uos. p. au. bene pñtes sicut deos p̃sētes q̃ iuocati exaudiñ dñr. ¶ Atq; acidas mauult inolas: iula dr herba q̃ icocta aceto cōdit: & fastidium decutit. ¶ Galloni p̃conis erat accipēsere mensa. Hic ē qui prius accipēserē cōuiuiis apposuit. ¶ Infamis qd cu.

Iudice. nam frustra uitium uitaueris illud
Si te alio prauum detorserit auidienus.
Cui canis ex uero dictū cognomen adhæret:
Q uinquennes oleas est & siluestria corna.
Ac nisi mutatum parcit diffundere uinum.
Cuius odorem olei nequeas perferre: licebit
Ille repotia natales alios ue dierum
Festos albatus celebret. cornu ipse bilibri
Caulibus instilat: ueteris non parcus aceti
Q uali igitur uictu sapiens utetur: & horum
Vtrū imitabit. hac urget lupus: hac cāis ãgit
Mundus erit. qui nō offēdat sordibus: atq;

figura nota apud Hora. trāseundū ad aliā rē ita tñ ut intelligat ab accipensere ad Rombum. Vt cecubum & p lo domitam caleno tu bibes uuā meā nec falernæ temperāt uites. ¶ Donec uos uictor docuit. Plocius plācus p̃torius: uictor legit & auctor. Ergo si qs mergos suaues dixerit assos Ruffus p̃torius instituisse credit: ut ci coniagæ pulli mādūcarent. Isq; cū repulsam i p̃tura attulisset: tale epigrāma meruit. Ciconiagæ Ruffus iste conditor. Hic est duobus elegātior Plaucis. Suffragiorū puncta non tulit septem. Ciconiarum populus ultus est mortē. Sordidus a tenui. in sordidos incipit hæc ægloga. ¶ Auidienus: hic nimiū parcus: sed diues fuit: & est sensus: luxuriā ex una pte: altera auaritiā iminere. ¶ Ille repotia. Repotia dicebatur dies post nuptias. ¶ Veteris nō parcus aceti ἀπροτρ. Hac canis angit lupus urget. Per lupum & canē significat ex una parte luxuriam ex alia auaritiā iminere. Q ui non offendat sordibus uita beata erit: quæ sordes excesserit.

¶ CHRI. Sed nos ad ppositū reuertētes una cum poeta p̃camur austros ut decoquāt. i. putrefaciāt obsonia istorū: ne ide uoluptatē capere possint. Est. n. auster meridiōalis uētus: ppeaq; calidus & humidus. Calor ãt & humor generatiōis & corruptiōis pricipiū ē. Hoc idē luue. Stridebat deformis hiēs: prædamq; recentem seruabat: tñ hic pperat uelut urgeat auster. ¶ Q uāq̃. q.d. nō est hoc pre candū. Nā ēt recentia illis putent: cū ex nimia copia repletus stomachus in fastidiū nauseāq; icidat. ¶ Rapula: a rapa diminutiuū. ¶ Inulus. Spēs bulbi est: quā Pli. ab ascalona urbe ascalōias appellari dicit. ¶ Acidas: & ppea utiles ad fastidiū remouendū. Nā oia acida uiscosam pituitā rescindūt & appetitū excitāt. ¶ Abacta: remota. Paupies. Vilitas epulagæ q̃ut plurimū ex pauptate puenit. ¶ Regū: maiorū uirorū. ¶ Gallonis. Ostēdit q̃ nō cupiūt nisi q̃ in precio sunt. Hic ãt preco fuit & primus accipēsere i cōuiuio posuit & q̃uis mensa eius eēt infamis pp positū accipēserem qm̃ nimis luxuriosa sobriis uidebat: & modestis: tñ non ineratm̃ fastidiū. ¶ Accipēser: ut ait Pli. apud ãtiquos nobilissimus habitus est: unus oium squamis ad hos uersis cōtra aquā nādo meat nullo nūc in honore. qd qdē miror: cū sit rarus inuētu. Q uidā eū elopē uocāt. ¶ Minus alebāt. q.d. alebāt qdem: sed nō petebant: quia nō erāt in p̃cio. ¶ Rombos: hic piscis ex planis est ut soleæ: & passeres. ¶ Ciconia: ciconiæ: ut ait Pli. unde ueniāt quoq; se conferant nondū compertū est. E longinquo uenire non dubiū eodē quo grues mō illas hienis hasæstatis aduenas Abituræ ita congregant: ut nulla sui generis relinquat. Nemo uidit agmen discedentiū cum discessurū appareat. Nec eas uenire: sed uenisse cernim9. Vtrūq; nocturnis fit tpibus. Sūt qui putent eas lingua carere. Honos illis serpentiū exitio tantus ut in thessalia capitale fuerit occidisse. Hæc Pli. Sed nos idem in ferrariensi uidemus. ¶ Prætorius: dictū ad maiorē ifamiā q̃ uir ea dignitate isignis tā gulosus fuerit. Aelius aūt uir prætorius primus ciconias apposuit. Alii. Sēpronīū dicunt. ¶ Mergos: q stagna & palustrē limū sapiunt: Et tñ si in usu fuerit placebūt. Mergi aūt dicti sūt: qa se frequēter mergāt. Praui docilis: quæ praua facile doceat. ¶ Sordidus. demōstrat q̃ nō ita ab altero extremo discedēdū sit: ut in alterē incidamus. Sed eē ſm stoicū osellū mediū in oibus rebus. Nō ergo ita fugiēdus ē luxuriosus uictus: ut i sordidū labamur. ¶ Iudice. p iudicante dicit Acrō. ¶ Auidienus: hō auarus dictus canis qa nimis mordicus sua tueret. ¶ Q uiquēnes. q.d. uetustate marcidas. ¶ Est comedit. ut ē mollis flāma medullas. ¶ Corna: ab ea arbore q̃ est cornus hic hoc cornū bacca ipsius corni. ¶ Mutatū. In corruptionē uel in acetū cōuersū. ¶ Odorē. s. tetrū. ¶ Licebit: q̃uis. Repotia. A reportādo ut ait acron: conuiuia sunt q̃ nouæ nuptæ septima uel octaua die ad paternam domum redeūti ponunt: Vel aliud conuiuiū quo q nos prius acceperant uicissim domi nostræ accipimus. ¶ Festus tā non reportia sed repotia scribit: eāq; postridie nuptias apud nouū maritū cœnā dicit: quasi q̃ redificitur potatio. Poeta aūt p lautiori apparatioriq; cōuiuio pōit. ¶ Natales: nā laute. & nō sine luxu suū q̃q; natalē colebat. ¶ Albatus. alba ueste idutus. Hæc in p̃cio apd antiquos erat: nā purpura non nisi nobilioribus dabat. Q uapp magistratus quoq; mūicipales eo utebant colore. Iuuen. Sufficiūt tunicæ sūmis ædilibus albæ. Vel albatus pp sacrificiū. is. n. color mētis puræ simbolū ē. ¶ Cornu bilibri. Venalia cornua fictilia diuersorū pondere hēbāt antiq. ¶ Caulib9 brassicis. In q̃bus maiores caules sūt: has aceto cōditi apd ãtiquos cōsuesse. Cato testis ē: caulē in herbis appellam9: qd ueluti trūcus surgit: ex quo aut folia aut ramusculi exeūt. Hic Pli. de gētiana herba Gētiāo rege illyriorū iuēta scribit folio fraxini: sed magnitudie lactucæ. Caule tenero pollicis crassitudie cauo: & inani ex interuallis foliato: triū aliq̃ cubitorū. Sed qm̃ nulla pene herba maiorē caulē hēt q̃ brassica:

iccirco p brassica capit q̃ igit ostēdit uictū laudādū eē: q mediocritatē obseruās i neutrē extremū declinet.

¶ ACR. Sæuus. negligēs ad cōparāda obsonia. Accipe nūc uictus: alias dicit cōmoditates eius: q̃ utitur uictu tēui. cōmoditates sentit festorē dierē & languidū corpus facilius recreat & senectutē facilius cōsolat. ¶ Q uæ simplex. i. una quā facile digesseris i bilē. i. pestē. ¶ Pituita fortis indigestio. Tibi qdnam accedat ad istā. Te ãt qd poterit delectare in senectute. aut post ægritudinē cū nihil noui derelictū est. ¶ Dura ualitudo. epitheton ualitudinis: qa pōt esse & bōa ualitudo. ¶ Tellus. p. qa dicit ante deos nata terra eē. ¶ Das. a. f. interrogatiue: putat hoc ad famam ptinere non nihil putas esse opinionem bene pascentis: & laudari propter optima cōuiuia. ¶ Vis. h. f. ut latas dicaris per ædes fama gratior: quæ carmine animos delectat & docet.

In neutrā partem cultus miser. hic neq; seruis
Albuti senis exemplo dum munia didit:
Sæuus erit. nec sic ut simplex neuius unctam
Conuiuis p̃bebit aq̃. uitiū hoc quoq; magnū
Accipe nūc uictus tenuis: quæ quātaq; secum
Afferat. in primis ualeas bene. nā uariæ res
Vt noceant homini. credas. mēor illius escæ:
Q uæ simplex olim tibi sederit: at simul assis
Miscueris elyxa simul: conchilia turdis.
Dulcia se in bilē uertēt: stomachoq; tumultū
Lenta feret pituita. uides ut pallidus omnis
Cœna delurgat dubia? qn corpus honustum
Hesternis uitiis: aīum quoq; prægrauat una
Atq; affigit humo diuinæ particulam auræ.
Alter ubi dicto citius curata sopori (git
Mēbra dedit: uegetus p̃scripta ad munia surgit
Hic tamē ad meli9 poterit trālcurrere quōdā:
Siue diem festum rediens adduxerit annus:
Seu recreare uolet tenuatum corpus. ubiq;
Accedent anni. tractari mollius ætas
Imbecilla uolet. tibi quidnam accedat ad istā
Q uā puer & ualidus præsumis mollicie? seu
Dura ualitudo inciderit? seu tarda senectus?
Rancidū aprū antiq̃ laudabāt. non qa nasus
Illis null9 erat. sed credo hac mēte: q̃ hospes
Tardius adueniens uiciatū commodius: q̃
Integrū edax dñs cōsumeret. hos utinā inter
Heroas natum tellus me prima tulisset.
Das aliquid famæ: q̃ carmine gratior aurem
Occupat humanā. grandes rombi patinæq;
Grande ferūt una cum damno dedecus. adde
Irratum patruum: uicinos te tibi iniquum
Et frustra mortis cupidum cum deerit egenti

¶ POR. In neu. par. cul. mi. cultus sæuus ē. Vnde & alibi q̃ feros cultus hoium. Vir. Cultusq; feros mollire colēdo. Salu. Atq; ipse cultus rei. ¶ Albuti se i Hic ē albutius qui & auarus & elegans conuiuiorū apparator est habitus in seruos q ob cupiditatē nimiā habēdi alienā uxorē suā ueneno necauit. ¶ Accipe. n. u. t. q̃ dicit q̃ bona conferat tenuis uictus. ¶ Vides ut. p. o. c. d. d. lauta. Sic Terē. in phormiōe cœna dubia apponitur. ¶ Diuinæ par. au. aīum dicit. Sic & Vir. Aetheriū sensum atq; auræ simplicis ignē. ¶ Alter ubi di. ci. ait is uero q citius cōquiescit nec diu uigilat ob lōgā cœnā. ¶ Curata so. m. dedit. modeste facta. ¶ Vegetus p̃s. ad mu. sur. is q dicto citius membra qeti dedit ualēs ad sua officia surgit. ¶ Hic tamē ad me. melius lautiā significat. ¶ Q uōdam: de futuro. ut Vir. Nec romula quondā Vllo se tātū tellus iactabat alūno. ¶ Tibi qdnā. a. ad istā. hoc ait licet uelis ad istā tua delitias adiicere p̃fecto nō possis. ¶ Tātæ. f. n. ut addi eis nihil possit. Rancidū aprū antiqui laudabāt. Dū seruat rancidū factū. ¶ Q uæ. c. g. a. o. hoc antisthenes dixisse tradit: is. n. cū uidisset adolescētē luxuriosum ac aromatibus deditū ait. Miserū te adolescēs: qui nūq̃ audisti summū acroma. i. laudē tuā. Cū deerit egenti æs laqi p̃cium: Plau. in pseudulo. sed quid de dragma facere uis restim emere qui me faciam pendulum.

¶ CHRI. Munia. officia: unde imunis. ¶ Didit: diuidit. per syncopē. Munera p oēs casus iuenies ut munerū & mūeribꝰ. Munia uero ntm̃: acm̃: & utm̃ solū hēt. ¶ Accipe nūc. Ondit ex simplici tenuiq; uictu ualitudinē cōseruari. ¶ Sederit: placuerit. Vir. Et sedet hoc aio pituræq; addet troiæ. ¶ Teq; tuosq; iuuat. ¶ Dulciaq; in bi. Nā dulcia bilē faciunt: ut physici ostēdūt. ¶ Pituita. Q uā græci phlegma nūcupāt. ¶ Dubia. in q̃ tā uaria sūt tāq; iocū da: ut dubiū sit cōuiuæ qd potissimū de multis capiat. ¶ Aium. q. p̃. Nā corpus crapula uinoq; repletum sensus animūq; hebetē reddit. ¶ Particulā di. au. Mentē i telligit: sic Vir. Atq; auræ simplicis ignem. ¶ Alter. qui sobrie uiuit. ¶ Hic tamē ad me. Altera utilitas: nam qui sobrie uiuit potest & dies festos lautius celebrare & corpus extenuatū facilius restaurare: & senectutē clementius tractare. Q uæ oīa nō pōt is q a pueritia assiduo semp luxu sese imersit: Neq; n. aduersam ualitudinē: neq; senectā melioribus epulis refocillare ualet. ¶ Prima te. Vel tellus in prima sua ætate: uel prima: quia ante deos terrā fuisse fabulant: & illos omnes ab ea fluxisse. ¶ Das aliquid fa. ostenderat nimium luxum ualitudini contrariū. Nunc dedecus quoq; afferre illū demonstrat & odiū patrui: qui nepotis curā cœpit & uiciorū. Afferre ēt pauptatē quā cogunt homines mortem cupere. ¶ Te tibi iniquum quoniam tibi necessaria subministrare non potes.

Aes: laquei præcium. iure inquit trasius istis
Iurgatur uerbis. ego uectigalia magna
Diuitiasq; habeo tribus amplas regibus. ergo
Q d supat nō est melius quo ĩsumere possis?
Cur eget indignus quisq̃ te diuite? quare

¶ ACR. Diuitiasq; h. satis arrogāter opes suas reip. cōparauit. ¶ Ergo qd. Ergo qd abundat non pōt alia re melius erogare. ¶ Vni. n. ti. re. i. credis te semp eē fœlicē: & iō nō p̃mittis q̃dā bñficia: q̃ sis relaturus alia succedēte fortūa. ¶ O magnus posthac. Cū primoniū oē

per luxuriã cõsumpseris eris risus oibus inimicis tuis. Vterne ad dubios fidet se: ad dubios casus: qa magis hẽt fiduciã ille q cũ habuisset pstabat illi q luxuriose fuerat obligatus: ac p hoc memẽto cõditiõis humanæ. qa semp ẽ istabilis. ¶ Hic q.p. Quod luxuriosos facit multis rebus assidue & corpore & mente. nã q multis utit plura desiderat. ¶ Quo.m.h.c. Verbis meis qbus dixi melius uti exiguo uictu. audi q dixit Ofellus. ¶ Iste ofel. pscriptꝰ ẽ cuiꝰ pna res & possessio traditæ militibus augusti: quã postea offellus ab iisdem cõduxit. ofellũ qndã dicit pscriptũ. q ita dicebat nõ me terret fortũa pscripti uel pauptas. qa & antea cũ diues eẽm moderate uiuere cõsueui. ¶ Nõ. e.n. noui bis intelligit. ut sit noui nõ temere narrantem. i. uere nõ quicq̃ in usum habuisse. ¶ Tũ. p.u.s. aut ordinariæ mensæ sunt. q̃ ad societatẽ. aut secundæ quæ ad delectationem proficiunt. ¶ Post hoc ludus erat. post hoc rogabamus ut magno culmo messis surgeret quãto aut ego parcius. Nũquid ex quo agrum amisimus minus nituistis: cum eadem nobis uita sit quæ fuit dominis costitutis. ¶ Illũ nec. qui cõsumptis bonis agrũ consumpsit: paupertatis enim amica est nequities.

¶ POR. Iure inqt Tral. istis. tralius paup & luxuriosus fuit. Vere i sequẽti uectigalia qd' ait redditus priuatos significat cũ paucos tantũ alii posuerint. ¶ Cur eg. in. sensus ẽ. Cur te diuite aliquis paup ẽ? ¶ Vni nimirũ re.t.s.e.r. sensus. parcẽdo pspicis ne unq̃ tibi desit q egẽte rep. cõtingere tibi non possit. ¶ E Ad casus du. fi. si. cer. Hæc ait qs magis uidet tutus aduersum fortunæ icommoda. Vtrũ q lautis epulis semp usus est an qui simplici uictu. ¶ Pluribus as. p assuefecit. ¶ Quo magis his credas. bene q̃si persuaserit. ¶ Edi lu. pfe. i. non sacra. ¶ Post hoc lu. e.s. q̃do libere potare uolebãt antiq. i. sinearchiposia dicebãt se magistrã facere culpã. ¶ Ac uene. Ce. rogata deinde Ceres ut pleueraret i fructibus. Ita ut se ostenderat tristiciã explicuit uino: & uenerata passiua significatione posuit. Vt Vir. Cursusq; dabit uenerata sacerdos. ¶ Vos o pue. in. ut huc no. i. Vmbrẽus nouus mora deide incola uenit non dominus talis est in superioribus. Quid tu nulla ne habes uitia immo alia & fortasse minora.

¶ CHRI. Laq̃i pciũ. Cũ ad id sopiæ redigaris: ut nõ suppetat æs quo laquæũ ad suspẽdiũ tibi cõpares. ¶ Iure inqt. q.d. iste trasius iure tẽuiores reꝑhẽdit. Ego ãt iis diuitiis abũdo: ut multa possim pfũdere. Cui rẽdet poeta q̃ illi supabũdant nõ i luxũ: sed liberalitatẽ sunt cõuertenda: & egenis danda potius q̃ luxuriose cõsumẽda. Præsertim cũ ẽt & reipublicæ cõferre & religioni multa debeãt diuites. ¶ Vni nimirũ. Aurea snia qua monet diuites ut ex supabundantia rerũ sibi subsidia cõtra aduersos casus & cõtra morbos cõparẽt. Nã sæpe tãta fit iactura patrimõii ut & maxiæ diuitiæ ad exiguũ cẽsum rediganxur. Q d̃ si multa ante calamitates allyguiterimus: i eã icidimus inopiã: ut oẽs nos inimici rideãt. ¶ Vterne. Neq; hoc negligẽdũ ẽ. Nã fortiori aio feremus angustias patrimõii i quas nos fortũa detruserit: si hactenus paruo assueti fuerimus. ¶ Idonea bello. Nã ut sapiẽs is dr̃ q in pace ita uiuit: ut ẽt paret q̃ ad bellũ ptinẽt: si malo fato id forte uẽtuꝰ sit. Sic cõmẽdant diuites q ea parsimonia uiuũt ut si q̃do a fortũa diuitiis spolient nõ sit eis duꝰ parce uiuere: qa eã uiuẽdi normã sibi sposuerit. ¶ Quo magis. Probat qd̃ dicit ofelli exemplo. Hic olim diues sobrie uixit. Deide qa brutianas ptes secutus fuerat ab Augusto bonis mulctatus partẽ illoꝰ ab umbreno: cui data erãt: pcio cõduxit: nec fuit durũ parce uiuere i pauptate: quoniã assuetus etiã i diuitiis parsimoniæ fuerat. ¶ Noui. bis repete: ut sit ordo. Ego puer noui hũc ofellũ nõ eẽ usum latius itegris opibus q̃ abscisis uideas uti. Et noui eundẽ narrãtẽ. s. hæc. Ego nõ edi temere i luce pfesta. i. i die nõ festo qcquã præter olus temere sine causa. q.d. Si edi quãdoq; aliqd pter olus fuit iusta de cã ut forte qa hospitẽ recepissem. ¶ Fumosæ. ad fumũ deficcatæ. ¶ Pernæ. Sũt q putẽt pnã eẽ a uertebra pedis ad finẽ calcanei dictã a pnitẽdo. Vnde pniones q ob frigus i perna nascunt. Sed ponit p pede porcino cũ coxa salito: quẽ Martialis petasonẽ appellat. ¶ Post lõgũ tps. Quo erat maiori sumptu accipiẽdus. ¶ Siue operæ. Parcã & laboriosam simulatq; honestã uitã depigit. ¶ Per ibrẽ. Nã bonus agricola nũq̃ nisi in magnis pluuiis cessat. ¶ Bene erat. q.d. lautiori cõuiuio utebar: sed nõ rebus uenalibus istructo. ¶ Pẽsilis. Quæ pẽdẽs seruabat. De mẽsis aũt secũdis atq; nuce dictũ ẽ. ¶ Duplice ficu. i. bifera. ¶ Culpa magistra. Nã q ultra modũ biberet i culpa erat hãc ãt oẽs uitabãt. ¶ Ceres uenerata explicuit seria. Snia ẽ q̃ nũq̃ abũdãtiori uio utebãtur quo lætiores effecti curas depõimꝰ: nisi cũ cereri sacrificarẽt: p qd̃ signãt q̃ i solis sacrificiis spẽdidiꝰ epulabãt. Sed qũo i sacris cereris uinũ põit: cũ Plau. i aulularia id ãtiq̃ religiõe phibitũ fuisse oñdat. Ait. n. Cereri

Templa ruũt antiqua deũ? cur improbe carę
Non aliqd patriæ tanto emetiris aceruo?
Vni nimirum rectæ tibi semper erunt res?
O magnus posthac inimicis risus, uterne
Ad casus dubios fidet sibi certius. hic qui
Pluribus assuerit mentem corpusq̃ superbũ:
An qui contentus paruo metuensq̃ futuri
In pace ut sapiens aptarit idonea bello
Quo magis his credas, puer hũc ego paruus
Integris opibus noui nõ latius usum (ofellũ
Quam nunc accisis uideas metato in agello
Cum pecore & gnatis fortẽ mercede colonũ,
Non ego narrantem temere edi luce profesta
Quicq̃ præter olus famosæ cum pede pernæ,
Ac mihi se longũ post tẽpus uenerat hospes:
Siue operũ uacuo gratus cõuiua per imbrem
Vicinus, bene erat nõ piscibus urbe petitis
Sed pullo atq; hædo, tum pẽsilis uua secũdas
Et nux ornabat mensas cum duplice ficu,
Post hoc ludus erat culpa potare magistra
Ac uenerata ceres ita culmo surgeret alto,
Explicuit uino contractæ seria frontis.
Sæuiat: atq; nouos moueat fortũa tumultus,
Quãtũ hic imínuet: q̃to aut ego pciꝰ aut uos
O pueri nituistis, ut huc nouus incola uenit?
Nam pprie telluris herũ natura neq; illum:
Nec me, nec quẽquã statuit. nos expulit ille.

nuptias facturi estis qa temeti allatũ nihil uideo. Sed nõ ẽ huic loco cõtrariũ. Nã aliud erat sacrificiũ aliã nuptias celebrare cereri. Quapp & Vir. de cereris sacris scribẽs. Cũcta tibi cererẽ pubes agrestis adoret. Cui tu lacte fauos & miti dilue baccho. ¶ Explicuit seria cõtractæ frontis. i. explicuit frontẽ cõtractã pp seria. i. pp curas: q̃ a seriis pueniũt cõtrahimus. n. frõtẽ i rebꝰ anxiis explicãs ãt i lætis. Hic Terẽ. Exporge frõtẽ dixit. i. p be te lætũ. ¶ Quãtũ hic iminuet. q.d. nihil. Snia ẽ. Postq̃ hic Vmbrẽus nouꝰ icola occupauit nr̃os agros: neq; ego neq; uos pueri parciꝰ nituimus: qa & i rebus nr̃is oli scãis: & nũc i aduersis eũdẽ cultũ seruãus. ¶ Nã pro. t.h. Oñdit natura oia eẽ cõia: ex quo nullus ẽ pprius domius. Quapp fortũa: i cuius temeritate huiuscemõi bona collocata sũt frequẽter mutat dominos agrorũ.

Illum aut nequities aut uafri inscitia iuris
Postremum expellet certe uiuacior hæres,
Nunc ager umbreni sub nomĩe nuper ofelli
Dictus: erit nulli proprius: sed cedet in usum
Nunc mihi nunc alii, quo circa uiuite fortes:
Fortiaq; aduersis opponitæ pectora rebus.

¶ ACR. Itẽ aliter, aut p luxuriã amittit agrũ uẽdẽdo eũ. aut crimĩe aliquo reus fact, pturbabit primonio suo. ¶ Nũc. a. nomẽ illius q ofelli agꝰ possidebat.

¶ POR. Aut uafri in. i. Vafri. astuti iuris. ¶ Fortiaq; ad. pro fortes estote aduersum fortunæ incommoda.

¶ CHRI. Negties. Quia allyguriet. ¶ Inscitia iuris. qa occupabit ab alio: cũ se defendere nescierit ignoratione iuris. ¶ Vafri. i. q̃ nõ sine multa calliditate iterp tat. Est. n. huiuscemõi calliditas in iure cõsultis: pstertim i iis quorũ patrocinia uenalia sunt: ut in utrãq; partẽ omne pene ius iterpretent. ¶ Nulli pprius. sed cedet in usum. proprietas. n. agrorũ nullius est: cũ cõmunia sint elementa: sed usus cõceditur. Quapropter unicum remediũ est aduersus fortunam: quæ frequenter omnia cõmutat: ut fortem animum contra illam paremus.

Satyra tertia.

Sic raro, scribis ut toto nõ q̃ter anno
Mẽbranã poscas scriptorũ q̃q; rete-
Iratus tibi: q̃ uini somniq; benignus (xens
Nil dignum sermõe canas, quid fiet? ab ipsis
Saturnalibus huc fugisti, sobrius ergo
Dic aliquid dignum promissis, incipe, nil est.
Culpantur frustra calami: imeritusq; laborat
Iratis natus paries diis atq; poetis,
Atq uultus erat multa & præclara minantis:
Si uacuum tepido cepisset uillula tecto,
Quorsum pertinuit stipare platona menãdro
Eupolin archilochũ comites educere tantos?
Inuidiam placare paras uirtute relicta?
Contemnere miler, uitãda est improba siren
Desidia: aut quicquid uita meliore parasti:
Ponendum æquo aio, dii te damasippe deæq;
Verũ ob consilium donent tonsore: sed unde
Tã bene me nosti? postq̃ omnis res mea ianũ
Ad medium fracta est: aliena negocia curo
Excussus ppriis, olim nam quærere amabam
Quo uafer ille pedes lauisset silyphus ære.
Quod sculptũ infabre, qd fusum durius eẽt.
Callidus huic signo ponebã millia centum:
Hortos ægregiasq; domos mercarier unus
Cum lucro norã: unde frequentia mercuriale
Imposuere mihi cognomen compita: noui
Et miror morbi purgatum te illius, atqui
Emouit ueterem mire nouus ut solet, in cor

Sic raro. s. Damasippũ iducit secũ loqntẽ. q cõsumpto primõio p luxuriã cõtulit se ad stoicã sectã dicit ẽt d his q aliẽa pctã notãt obliti suoꝰ. iste ãt damasippus quodã ster tinio stoico cepit phari hortãte hypbatõ a supioribus sic raro scribis. ¶ Quid fiet. ac p hoc qd expedit ut negligas. & te icuses tamẽ emẽdes. ¶ Ab ipsis. s. ipatiẽs frigoris fuit Hora. & consat illo tpe saturnaliaꝰ i uilla ualidiorẽ focũ fieri: & ipse sese ipatiẽtẽ frigoris pbat i libris epsꝰ. q̃ si bruma niues albãis illinet agris: Ad mar descẽdet uates tuus & sibi parcet: prio die mẽsis decẽ. saturnalia celebrãt. ¶ Iratis. n. p. d. Solebãt. n. antiq poetæ parietes lectis suis pxios cæra illinire: & haberẽ graphia iuxta: ut si forte noctu aliqd accidisset id ante obliuionẽ lr̃is notarent. ¶ Minãtis. p. Vũ poeta p cõtrariũ. pmisi ultorẽ. pmiatus sum. ¶ Stipare. p. m. i. platonẽ & menãdrum cõponere: hoc ẽ istos tecũ auctores portare ad agꝰ. ¶ Vitãda ẽ im. siren. sireni cõparat desidiã qa quẽadmodũ sirẽ cũ pnicie delectat: ita desidia nõ absq; dãno delectat. diffinitio desidiæ iproba siren. ¶ Dii te da. pmittãt tibi philosophi. quos seq̃ris barbã tõdere. q̃si ad eũ loqtur q barba demissa fit sicut rusticoꝰ. ¶ Ad. m. ia. Iani statuæ tres erãt. ad unã illaꝰ solebãt cõuẽir creditores & fœneratores: alii ad reddẽdũ alii locãdũ fœnꝰ. ¶ Fracta. cõmiuta. pdita. Quo ua. i. p. l. s. æ. i. uasa ãtiqtus facta. sisiphus. n. artifex fuit: q uasa ærea formabat. ¶ Negociator erat stoicus, qui uasa quæ emerat pcio uenundabat. ¶ Et miror morbi. p. te. i. damasippe dum ne freneticus fias & mecœnas quo sis labores morbo.

¶ POR. Sic raro. In hac ægloga itroducit damasippũ corripiẽtẽ se tanq̃ desidiosum. ¶ Iratus ti. ipse sibi iratus q̃ uino sõnoq; indulgeat. ¶ Culpant. f. qa nõ merẽtur. ¶ Iratis. n. p. icæra parietes soliti erãt poetæ & ibi scribẽ fiqd noctu i mẽtẽ uẽisset. ¶ Inuidiã. p. p. sensus si uirtutẽ reliq̃ris pp inuidiã ícipias contẽni. nã ita est natura hominũ ut potẽtioribus inuideãt: humiliores aspnẽt. ¶ Verũ. o. c. d. t. iocat in barbarum. ¶ Postq̃. qa oẽs ad ianũ i basilica stabãt fœneratores. ¶ Fracta. diminuta. ¶ Vafer. astutus. ¶ Lauis. sy. ære. signat corinthiorum uasoꝰ amatorem fuisse Mercurialem: lucrosum q coccio appellat. Oẽs. n. cocciones lucro student.

¶ CHRI. Sic raro scribis. Mirus poeta & miro artificio istructus: q reliquos hoies bonos reddere cupiẽs seipm dãnat. ut cæteri æquiori aio ferãt. cũ q uitia in illis sunt ea in se eẽ fateat. iducit igitur Damasippum stoi-

cũ pñm & alia q̃dẽ Horã.errata:p̃sertĩ tñ;desidiã in scribẽdo carpẽtẽ.Videt ãt oĩno tolerãdus is satyrus: q̃ ita cæteros carpit:ut ne sibi ipsi parcat.¶ Mẽbrana.In q̃ scribas.¶ Retexẽs.Diligẽtius legẽdo explicãs.¶ Scriptorũ Tũ poetarũ:tũ aliorũ.Verũ cũ scriptorẽ dicĩus p q̃dã excellẽtiã poetã itelligĩus.¶ Benignus.Indulgẽs nimiũ uino & sõno.¶ Dignũ sermõe.i.dignũ q̃ mãdet satyris:q̃s sermões appellat.¶ Quid fiet,sũt q̃ legãt:si raro scribis:& nõ sic:& postrẽo adiũgãt:qd fiet.¶ Ab ipsis saturnalibus.In q̃bus magna erat potãdi copia. De saturnalibus ãt dicẽdus i eo uersu.Age libertate decẽbri:q̃do ita maiores uoluerũt utere.¶ Sobrius.q̃si iccirco fugisti ut sobrietatẽ obsuares.Quid ergo fiet postq̃ ab urbãis saturnalib9 rus fugisti;nõne dices aliqd dignũ ꝓmissis.Nã sũt suãda q̃ de sermõibus scribẽdis ꝓmisisti.¶ Incipe.Vrget tacẽtẽ.¶ Nihil est. nullã pores excusationẽ afferre.Nec ẽ q̃ culpã i calamos trãsferas q̃ tibi nõ iseruiãt.¶ Immeritus la.qa iniuria accusas parietẽ q̃ scripta nõ suscipiat.¶ Natus fabricatus.¶ Iratis.i.aduersis.Habebãt ãt antiq̃ parietes iuxta lectũ cæra illitos: ut siqd i mẽtẽ uenisset illic ante notarẽt q̃ mẽoria labereť.Dicit ergo parietẽ natũ diis & poetis iratis:quoniã nihil i eo notet poeta.¶ Atq̃ uult9 erat;Nã p̃ferebas i uultu nescio qd quo multa de te ꝓmittere uidebaris.¶ Minãtis.i. ꝓmittẽtis.Dixit ãt minãtis:ut oñderet nescio quid elatiõis atq̃ magnificẽtiæ i suis pollicitatiõibus:ut oĩs timĩdĩtas ꝓcul abesse uidereť.¶ Tepido.nã i mẽse decẽbri aprici q̃runt agri.¶ Quorsũ pti.q.d.quẽ ad finẽ.¶ Platõa me cõgerere:multos e Platõe multos ẽt ex menãdro libros.Nã satyras scripturus utriusq̃ comœdiæ uetĩris.i.& nouæ poetas imitari opportuit:pp qd Menãdrũ dixit & eupolĩ.Dixit & Archilochũ pp iuehẽdi uehmẽtiã.Sed neq̃ istis cõtẽtus erat:nisi ex diuĩa Platõis phã grauitatẽ sniarũ depromeret.¶ Inuidiã.p.p.u.r. Mordacissima iuectiua:ut sit sẽsus.Tu ppea nõ scribis:qa cũ uideas suideri studiosis uis uirtutẽ relinq̃re:ut iuidiã a te amoueas.¶ Siren.de sirenibus fãdudũ.Harũ noĩa uaria ponũt. Ergo p̃ter id qd dictũ ẽ sunt q̃ dicant harũ triũ noĩa eẽ:parthenopen;leucosiã:& lygiã:sed hic ꝓ cupiditate. Ergo aut deponẽdæ sunt cupiditates & desidia:aut deponẽdæ uirtutes:q̃s iã aggressus eras.Optĩe ergo rõ damasippi & iustissima rẽphẽsio.Sed suo cõsuetoacumĩe rĩdet hũc poeta tanq̃ qui nõ uita & moribus:sed solis uerbis phareť.Ergo ridiculũ illi a diis p̃mium ꝓ optimis p̃ceptis optat:ut.i.illũ tõsore donẽt:quo plipsæ barbæ molestia libereť.Nã huiusmõi phi seu potius phiæ ostẽtatores & simulatores barbã ꝓmittebãt:& cæterũ corpus neglectũ apparere uolebãt: ut spẽm q̃dã cõtinẽtissimi seuerissimiq̃ uiri præ se ferrẽt.De quibus Iuuena.Hispida mẽbra qdẽ & duræ ꝓ brachia setæ Promittũt atrocẽ animũ.Damasippũ ãt istũ mercatorẽ fuisse ferũt.Verũ cũ mercatura ĩfœliciter usus oĩa amisisset:ac ex sũma rerũ despatiõe se i fabritiũ fontẽ uel ex fabritio ponte p̃cipitaturus eẽt:a Stertinio stoico lõgo sermõe psuasus & mortis cõceptæ cõsiliũ deposuit:& stoicæ disciplĩæ se dedit.¶ Verũ si diligentius poetæ ĩeũ dicta aduertamus:multo plus uanitatis q̃ solidæ sapiẽtiæ i hoĩe fuisse cognoscem9:ut sit ex iis quos ultra sauromatas Arpinas ille satyrus fugiẽdos cẽleret:quotiẽs aliqd de moribus audẽt:Et curios simulãt & baccanalia uiuũt.¶ Ad me.ia. Ad mediã mercaturã.Nã ianũ mercatorũ deũ uolũt. Snia ẽ:q̃ i medio cursu mercaturæ a fortũa afflictus ẽ. Sũt ẽt qui uelint tria i foro tẽpla habuisse ianũ i pricipio:medio:& fine. Vt notet oĩb9 tpibus oportere mercatores diligẽtia uti.¶ Vafer.dolosus qui i se lauãdo occupatos dolo in mare p̃cipitaret. De Sisipho ãt dictũ est.¶ Quo ære.nã cũ corĩthi rex fuerit:& uasa corĩthia reliq̃ pulchritudine suparint:cõueniẽs est illũ pulcherrimis uasis usum eẽ.¶ Infabre.inartificiose.¶ Durius.ita ut fusilis statua nullã molliciẽre ferret.Nã laus maxima ẽ in statua ut agile flexibileq̃ corpus uideat.Hæc ergo ne emeret.¶ Freq̃ntia cõpita.i. oĩs popularĩter.¶ Mercuriale.Nã a mercurio mercatura ẽ:& omnis calliditas & uersutia ab eodẽ planeta est.¶ Noui.loquitur poeta.¶ Atqui.uerba damasippi.

¶ ACR.In cor traiecto la.iterdũ studio medicorũ dolor capitis trãsit ad aliã partẽ: ut melius ẽ lethargicũ fieri q̃ melãcolicũ.nã solent medici ab alia pte corpis ad aliã deriuare morbũ: q̃ nõ nũq̃ medici studẽtes lethargicos faciũt phreneticos.Cõtrarii sũt hi morbi cardiacus & lethargicus ille sõno ille siti deditus ẽ.¶ Insanis &.t.st.p.o.scdm opionẽ stoicorũ.q̃ dicũt oĩs insanire p̃ter sapiẽtes.ac se tñmõ sapiẽtes appellãt.¶ Atq̃ a.f.Stertinio damasippũ a põtis p̃cipitio reuocatũ: & ad phiam hortatus ẽ:cũ ille bõis oĩbus pditis cupet interire.fuit ãt stertinius de stoicis q̃ oĩs stultos isanos aiunt:& i singulis insaniæ uaria genera.¶ Dexter.ppitius.¶ Nihil uer.ordo.nil uerbi addã qui fortiter pereã.¶ Autumat.affirmat.cõprobat.¶ Nũc accipe.Stertinius damasippo.¶ Caudã trahat.puerbiũ ẽ caudã trahit.i.ritu dign9 ẽ.& nũc diuidit qd supius dictũ se esse promiserat.idest percussit caudam pẽdentem.

¶ POR.Cõpita sũt loca i q̃ mltæ uiæ cõpetũt.¶ Traiecto la.ꝓprie.ita.n.medici dicũt.¶ Hic cũ.s.p.pugilẽ posuit ꝓ phrenetico.¶ Dũ neqd si.huic.sensus.dũ ne tu tõdeť me icipias.¶ Frustre.i.Quia stoici oĩs hoĩes isanos & stultos eẽ dicũt excepto sapiente. Stertinius ãt un9 ex stoicis fuit.¶ Iussit.s.p.b.sapiẽtẽ nõ q̃si ipm sapiẽtẽ sed barbã sapiẽtẽ.¶ Iussit me.pascere.i.nutrit.¶ Atq̃ a fa.nõ.t.p.r. Pons fabricius dr̃ qui ẽ insulæ il-

Traiecto lateris miseri capitis ue dolore.
Vt letargicus hic cũ sit pugil.& medicũ urget
Dũ neqd simile huic;esto ut libet.o bõe te ne
Frustrere:insanis & tu stultiq̃ prope omnes
Siqd stertinius ueri crepat.unde ego mira
Descripsi docilis p̃cepta hæc tẽpore quo me
Solatus.iussit sapientem pascere barbam.
Atq̃ a fabritio non tristem ponte reuerti:
Nam male re gesta.cũ uellem mittere operto
Me capite in flumẽ dexter stetit: & caue saxis
Te q̃q̃ indignũ, pudor:inq̃t: te malus urget
Insanos qui inter uereare insanus haberi:
Primũ nã iquirã:qd sit furere: hoc si erit in te
Solo:nil uerbi:pereas qn fortiter:addam:
Quem mala stultitia & quæcũq̃ inscitia ueri
Cæcũ agit:ĩsanum chrysippi porticus & grex
Autumat:hæc populũ: hæc magnos formula
Excepto sapiẽte tenet.nũc accipe q̃re (reges

Desipiant oĩs æque ac tu.qui tibi nomen
Insano posuere uelut silũis:ubi passim
Palantes error certo de tramite pellit.
Ille sinistrosũ:hic dextrorsum abit: un9 utriq̃
Error:sed uariis illudit partibus.hoc te
Crede modo insanum nihilo ut sapiẽtior: ille
Qui te deridet caudam trahat est genus unũ
Stultitiæ nihilũ metuenda timentis. ut ignis
Vt rupes fluuiosq̃ in cãpo obstare quæratur
Alterũ & huic uariũ & nihilo sapientius ignes
Per medios fluuiosq̃ ruentis.clamet amica
Mater hõesta soror.cũ cognatis.pater.uxor.
Hic fossa est ingens. hic rupes maxima serua.

Non magis audierit quam fusius ebrius olim
Cum ilionam edormit catienis mille ducẽtis
Mater te appello clamãtibus huic ego uulgũ
Errori similem cunctum insanire docebo.
Insanit ueteres statuas damasippus emendo:
Integer est mentis damasippi creditor: esto.
Accipe quod nunquã reddas mihi. si tibi dicã
Tu ne insanus eris:si accepis: an magis exors
Reiecta præda q̃ præsens mercurius fert:
Scribere decẽ nerio.nõ est satis: adde cicutæ
Nodosi tabulas cẽtum.mille adde cathenas.
Effugiet tamẽ hæc sceleratus uicula proteus
Cum rapies in iura malis ridentem alienis.
Fiet aper.mõ auis:mõ saxũ:& cũ uolet arbor.
Si male rem gerere insani est. cõtra bene sani
Putidius multo cerebrũ est mihi crede perilli
Dictantis quod tu nũq̃ rescribere possis
Audire atq̃ togam iubeo componere. quisq̃s
Ambitione mala aut argenti pallet amore.
Quisq̃s luxuria tristi ue superstitione:

lius q̃ i mediũ tyberi posita ẽ:iõ Fabritius q̃a fabritio fact9.¶ In.fl.d.st.Dexter ãt a dextra pte aut bono oĩe: & Vir.sic & sidera cœlo dextra feras: & Persius: dextro hrde:pro bono.¶ Primũ in.oñdit qd sit furor ut lucilius.¶ Qui te.d.c.t.ut pecus.i.stultus aut ex consuetudine pueroꝝ sumptũ ꝓ deridet. solẽt.n. pueri deridẽtes nescientibus a tergo caudã suspẽdere:ut uelut pecus caudã trahant.¶ Alterũ &.h.u.uariũ diuersum ac distortũ ac p hoc a te diuersum.¶ Amica.m. h.s.meli9 p̃t sic accipi amica mater ut sit ex græco tractum φιλη μητηρ q̃ per se amica:per se deinde mater quia mentionem uxoris facit in sequentibus.

¶ CHRI. Incor.quẽ morbũ cardiã appellant.¶ Letargicus.Letargus.n.obliuionẽ iducit: q̃ si i frenesim cadat facit hoĩem pugilẽ & pugnantẽ cõtra medicũ.¶ Dũ neqt. Hora.loqt.¶ O bõe.ingredif paradoxon stoicorũ qd est oĩs stultos isanire.Nã qcũq̃ a uia recti discesserit eũ tantũ dẽ pecare uolũt:ex quo oĩa pecata paria faciũt.Ergo cũ poeta uideretur uitiũ mercaturæ.i.auaritiã cæteris ꝓpõere:rñdet damasippus oĩs q̃ nõ attigerint uerã sapientiã:qm̃ stulti sunt:eẽ ẽt isanos:ut nihil oĩno iersit iter socratẽ:qm̃ nõ fuerit uere sapiens & quẽuis flagitiosissimũ hoĩem.¶ Frustrere te decipias te.Vir.Clamor frustratur hiãtes.Vñ a quo stertinio: & ẽ aduerbiũ ꝓ noĩe.Vir.Gẽus uũ latinũ.Pascet barbã.Seq dogma stoicorũ:q barbã nutriũt.¶ Nõ tri.Quia despationẽ i quã ex calamitate accepta iciderat:& ꝓpositũ se demergendi deposuerat.¶ Dexter:uel a pte dextra uel mihi ꝓpitius:ut sinistrũ aduersum dicimus.¶ Hoc.s.furere si erit i te solo & nõ i aliis sinã te pire.Sed si oĩs pariter isaniũt ne te pudeat eius rei q̃ tibi cũ oĩbus cõis sit.¶ Chrisippi porticus.i.stoici:qa porticu i quã cõueniebãt dicti sunt.στοα.n.porticũ significat.Chrisippi.Nã hic iter stoicos doctissimus fuit. De quo dr̃ solũ chrysippũ fulcire porticũ:fuit soloẽsis siue tarsensis:& Apollonii filius:cleãthis discipulus:uir ĩgeniosus atq̃ acutissimus:& dialecticæ gloria apud oĩs celebratissimus. Fame adeo cõtẽptor: ut neminẽ regũ ex uiuẽtibus laudarit.Lacerãt tamẽ plerq̃ in libro de antiq̃s physiologis:sexcẽtis pœne uersib9 turpissima de iunõe:& ioue fingãt & lustris magis q̃ diis cõuenientia:in li.aũt de rep.& mr̃ibus:& hliabus congredi pmittit. De stoicis suo loco dicet.Hæc formula:Nã hac regula p̃ter sapiẽtẽ oĩs stulti hoĩbus i siluã errantibus:e q̃bus alii dextrorsum:alii sinistrosum deflectũt:& hi lõge a tramite discedunt: hi uero non lõge: & tñ cũ oĩs sint extra tramitẽ ẽm stoicos oĩs in pari uitio sunt.Nã cũ sint plures marinis fluctibus obruti:ita excludĩtur a facultate respirãdi:q̃ in ipsa pene supficie ẽ:mõ non emergat:ut ille q̃ in ipso fundo iacet.¶ Caudã trahat.quasi sit brutus:nã bruta caudã trahũt:uel stultus.Nã stultis aliqd p derisionẽ a tergo appenditur.¶ Est unũ. Cũ plura sint genera stultitiæ unũ genus ẽ eorũ q̃ timẽt ea q̃ timẽda nõ sunt. Vt siqs i loco plano quærat eẽ rupes: & flumina: & p̃cipitia q̃ non sunt;& eadẽ erit stultitia huius q̃ est illius q̃ clamãtib9 oĩbus suis: ut caueat neq̃ rupes neq̃ ignes neq̃ flumina uitet.

¶ ACR. Nõ.m.a.q̃.f.e.o.c.i.e.hic fusius auctor tragœdiarũ fuit:q̃ cũ ilionã i tragœdia ebrius ageret: & uellet eã simulare dormiẽtẽ grauitate uini ad uerum somnũ ductũ ẽ.ita ergo nõ audit matrẽ uel uxorẽ seu patrẽ stultus dãtes sibi auxiliũ:quẽadmodũ nec ilionẽ cũ ageret ab ebrio fusio potuit audire mille catienos.Iliõe priãi filia polinestoris ẽ sortita cõiugiũ: cũ i belli despatiõe positus priãus polydorũ filiũ suũ tutãdũ polinestori cõmisisset & eũ uellet polinestor occidere.iliona loco frĩs filiũ posuit. Ita polymnestor deceptus filiũ trucidauit:ut alii dñt tñ manifestũ ẽ hũc polydorũ necatũ fuisse & noctu sorori i sõnis uẽisse rogãs ut sepeliret.hoc dicens mr̃ te appollo soror surge & sepeli me.Cũ fusius igit ilionã dormire simulasset cãu uio cõfect9 obdormiuit.¶ Catiẽis. cãtorib9 a cãtio.¶ Insa.u.s.iterrogatie.¶ Esto:cõcedãus iteri creditorẽ sape dũ ꝓbãus magis hũc isanire q̃ damasippũ.¶ Reiecta.p.repudiata & ẽ figurata ꝓductio.qa cũ sit breuis p natura hoc loco ꝓducit.¶ Scribe.d.ne. Sẽs9 scribe tabulas. Anerio iuris studioso.q̃bus alligat damasippũ.¶ Adde.c.cẽtũ alteras nõtñ illũ ita alligabis ut ille se nõ ferat.Cicuta fœnerator fuit q̃ pp aspitatẽ & amaritudinẽ cicuta noĩatus ẽ.¶ Nodosi. scrupulosi diligentis in accipiendis cautionibus.¶ Sceleratus: sæuus ingeniosus.¶ Protheus:damasippus accipien-

dus ē aut qeūq; durꝰ debitor ppea ,pteū dicit debito
rē:qa ſæpe ſeſe mutat ut ,pteꝰ labiť,n.mille ,p ſcripti
onibꝰ & dilatiōibꝰ.℣ Si.m.g.r,malto putidiꝰ ē cerebꝫ
pelli cicutæ q dicat ira ſe dictare ꝙ debita nū q̄ ſoluturus ſit.Reſcribere eſt.n.debita ſoluere.hoc eſt ſcriptū
debiti liberať.℣ Mihi.c.p.adhuc uerba ſť Stertinii.pelꝰ famoſꝰ tpis illiꝰ fenerator fuit.q dā dūt iſtū meriū p
ellū,alii dnt aliū eē fœneratorē. Audiť atq;.Hic oādit fœneratores iſtāos.℣ Dāda.h.m.p.Mſtū anticiť dādū ē

¶POR.Nō,m.a.q̄.ſ.e.o.Hic fuſiꝰ phoceꝰ tragœdiaꝫ auc.fuit q cū (auaris q̄ſi maioř egritudie laborātibꝰ,
uellet ilionā dormiētē exprimeř:ut ad filii polydori exurgeret uocē i icæna obdormiuit:& edormit propter
to accipi nō ,p pñti dētꝰ.℣ Mſ te.a. Tuq; carā ſōno ſuſpēſā leuas.℣ Catiēis.m.d.Catiēis cātoribus a nobili cātoř.
℣ Scribe.d.q dā anerio legūt.Veꝫ hic & cicuta iuris fuerūt ſtudioſi auaros rāgit.ſenſus. pecū iā a fœneratore
acceptā lege.x.ta.q̄s nerio iſtituit & aliis cētū Perellius cicuta amariſſimus cōſignatores furabiť.℣ Scribe,d.
n.iuris uerbo ſcribere ē mutuū ſumere,reſcribere.reſtituere.℣ Ap.m.a.m.ſ.Et uir.fit.n.ſubito ſus horridus;
℣ Cū rapies i iura.malis ridentē alienis:græcus eſt. Q d ſignificat ſi in ius rapere cœpis,nō ex aio ri
debit.℣ Mihi.c.p.pillus fœnerator fuit & iuriſpitus.℣ Putidius:magis igt iſanus ē:& dictātis ,p dātis.ē.n.ſen
ſus.id credēs qd recepturus nō eſt.℣ Reſcribere.reddere.℣ Atq; togā.i.cō.q.am.ſenſus iubeo audiť:& ad ſpe
cta uera auaros intentos eſſe bene cultos.Ná q ſoluto pallio audiūt negligentes iudicanť & minime ad uirtu
tis honorē accenſi.iō ait togā iubeo cōponere.qa ii diligētius audiunt qui cultu concini ſunt.allegoricos totū.

¶CHRI. Fuſi>.h.Fabula ē iliōē filia priāi Polymneſtori nupta i q̄ Catiēus ſponā agebat Polydori p qeē
mſi apparētis:fuſiꝰ āt hecubæ:q ut dormiret.id.n.erat agēdū:ita ſe uio igurgitauit:ut cū a catieno:q dicebat
mſ te appellonō poſſet excitari uniuerſꝰ ppus clamauerit mſ te appello.℣ Infanit.d.Ná ,pdigus oēm pecūiā
i ſtatuis emēdis cōſumit.Sed neq; iſania caret is q damaſippo pecuniā credit.Ná ſpe fœnoris ductꝰ ſortē amit
tet q credit reddeť nō ualēti.℣ Accipe.Demōſtrat peccať ēt damaſippū: ſi accipiat a fœneratore id qd nō poſ
ſit reddeř q̄uis aliqs illū ex cordē & iſanū putaret ſi nō accipet.℣ Pñs,i.fauēs.Vir.Nec tā pñtes alibi cognoſcet
diuos.℣ Mer.nā deꝰ ē mercatoꝫ.℣ Scribe.d.n.i.ſcribe te debitorē i tabulis nerii.℣ Nō eſt.ſ.q.d.nō ſufficit illa
obligatio.℣ Addet.r.n.c.i.ſcribe i tabulis cicutæ nodoſi.i.callidi & q recte nouerit colligare debitorē.℣ Adde
.c.i.m.c.i.ualida uicula obligationū:tñ ille debitor oēs effugiet neq; diſſoluet debitū. Appellat āt debitorē ,p
theū:qa tā q̄ ,ptheus oē uiculū facile euitat.℣ Sceleratus:qm̄ calliditate ſua debitū effugere ſuſtinet.℣ Fiet ap.
māet i ,pthei fabula:ut oādat illū oēm fallaciā meditaturū:ne pecuniā debitā reddat.℣ Videtē.m.a.Ridet,n.
creditorē fefelliſſe.℣ Si.m,r.g.Si iſipiētis ē rē male gereť:& cōtra bñ gereř ſtultꝰ erit pilꝰ q tm̄ dictati, credē
do tāti debitorē ſcr.q̄tū nō poſſis reſcribere,i.reddere.Ná ſcribit fœnerator tibi q cū pecūiā ad fœnꝫ collocat
illius te i mēſa creditorē facit:tu āt cū diſſoluis iubes illā i mēſa illi reſcribi.i.i ſuū creditū reduci.℣ Audire:
iubet oēs attēte audiť ſua argumēta:qbꝰ ,pbat oēs peccať.℣ Togā.c.ná q diutiꝰ ſeſſurus ad audiēdū ē ſoletō
mode ueſtimētū cōpōere.Acrō āt expōit cōponere q̄ſi ſubſternere.ut attētius audiāt.℣ Dāda ē.h. Snia ē qcūq;
aliquo uitio laborāt iſani ſūt.Vñ eoꝫ cerebrū helleboro purgādū ē.Sed iter oīa uitia auaritia maioris iſaniæ
ē:ergo plus hellebori expetit.hellebori pria gña duo ſūt.Cādidū ac nigꝫ:qd i radicibus tm̄ cognoſci qdā pu
tāt.Alii folia nigri platāi ſimilia & miora nigrioraq; & pluribꝰ diuiſuris ſciſſa.℣ Nigro e.boues & ſues necāť.
Itaq; id cauēt cū cādido ueſcāť.Hoc plurimū & optimū i oeta mōte naſciť.Nigrū ubiq; ,pueit ſed melius i hel
licōē i nigro ſpēs ē qd melāpodiō uocāt a melāpode celebratiſſimo augure inuētū.Hoc domos ſuffire conſue
uerāt;purgabātq; aſpgēres ſe & pecora cū p̄catōe ſolēni & religioſe colligētes.Primū.n.gladio circū ſcribebāť.
Succiſurus uero oriētē ſpectabat:& p̄cabāť ut id ſibi diis cōcedētibus facere licere : obſeruabatq; aqlæ uolata
fere.n.ſp ſecātibus itereſt & ſi ,ppius aduolarit mortem ſuccidēti i eo anno auguriū eſt nec albū facile colligi
caput aggrauās niſi p̄lumať aliū:& ſubide uinū ſorbeať:celeriterq; fodiať nigꝫ purgat p iferna.cādidū āt uo
mitiōē.℣ Quōdā.t.poſtea multi ad igeniū acuēdū ſūptitarūt.Carneadēq; reſponſurū zenōis libris ſumpſiſ
ſe ferūt:& apud romāos Druſū illū cui bellū ſociale
ſenatus iputauit:conſtat hoc medicamēto liberatū co
mitiali morbo i anticyra inſula.Ibi.n.tutiſſimæ ſumiť:
qm̄ ſe ſamoides admiſcent ueratrum italia nuncupat.
℣ Oēm anticyrā.i.qcquid hellebori i anticyra ſumiť.

¶AC.Neſcio an.Metōymia p id qd ptier:id qd cōtieť
āticyra.n.nomē ē iſulæ:i q̄ multa cōficiť medicia poſu
it āt anticyrā ,p medicamīe.i.neſcio ſi oīs medicina dā
da ſit auaris magnitudinē uitii expſſit.℣ Hēdes ſta. ſta
berꝰ qdā auariſſimꝰ fuit q cū moreretť iuſſit hēdes ſcri
bere i ſuo monumēto: q̄tū q̄q; a ſe relictū accepiſſet.
℣ Dare.c.ducē.li.nouē modios grāi qa uiuēte pñe igno
rauerūt qd hēent tātæ cupiditatis fuit.℣ Siue.e.p.ſe.r.
ſtaberi uerba alicui loqť ſe ſcrepāti uť qbuſdā Hor.nō
plene pſecutus eē ꝙ pmiſerat cū utrū iſaniat doceret p
tergreſſus de cura ipoꝫ dicit ſane icōſiderate i uitupa
tionē ruētibꝰ q ſe.n.ignorāt his dēt eē adhibēda medi
cina.℣ Quid er.aut iterrogatio audiētis: aut iterrogan
tis dubitatio.℣ Hoc.u.u.q̄ſi uirtute patas diuitias pu
tauit ad uirtutē ptineť.℣ Nil.a.e.illd exē.nihil ē.ꝙ litē

Aut alio mētis morbo calet. huc propius me
Dum doceo insanire omnes uos ordie adite,
Danda est hellebori multo pars maxia auaris

Neſcio an anticyram rō illis deſtinet omnē
Hæredes ſtaberi ſummam ſcidere ſepulchro
Ni ſic feciſſent, gladiatorum dare centum
Dānati ppl̄o paria atq; epulum arbitrio arri.
Frumenti q̄tū metit aphrica . ſiue ego praue
Seu recte hoc uolui. ne ſis patruꝰ mihi.credo
Hoc ſtaberi prudētē animū uidiſſe. qd ergo
Senſit cū ſummā patrimōii inſculpere ſaxo
Hæredes uoluit? quoad uixit credidit ingēs
Pauperiem uitium: & cauit nil acrius: ut ſi
Forte minus locuplex uno quadrāte periret:
Ipſe uideretur ſibi nequior . omnis enim res
Virtus fama decus diuīa humanaq; pulchris
Diuitiis parent:quæs qui conſtruxerit ille

Clarus erit:fortis iuſtus ſapiens etiam rex.
Et quicqd uolet hoc ueluti uirtute paratum
Sperauit magnæ laudi fore:quid ſimile iſti
Græcus ariſtippus? q ſeruos ,piicere aurum
In media iuſſit lybia:quia tardius irent
Propter onus ſegnes.utor ē inſanior horū?
Nil agit exemplum:litem q̄ lite reſoluit.
Siquis emat citharas.emptas cōportet i unū:
Nec ſtudio citharæ:nec muſæ deditus ulli.
Si ſcalpra & formas non ſutor.nautica uela
Auerſus mercaturis delirus & amens
Vndiq; dicať merito.qui diſcrepat iſtis:
Qui nūmos aurumq; recondit.neſcius uti
Cōpoſitis:metuēſq; uelut cōtingere ſacrum.
Siquis ad ingentē frumenti ſemper aceruum
Porrectus uigilet cū longo fuſte:neq; illinc
Audeat eſuriēs dominus cōtingere granum:
Ac potius foliis parcus ueſcatur amaris.
Si poſitis intus chii ueteriſq; falerni

uertit i litē.i.uitiū i uitiū q̄a dū dam9,exēplū ariſtipi
litē liti oppōim9:ná ſi ſtaber9 uitioſ9 ariſtipp9 uitioſi
or:ergo nihil ualet exēplū ariſtip.aduerſū ſtaber.ad
rē dubitatā apiēdā.nēo uiť dubio argō icertū ē utrū
iſāiat.q d ſpicit pecūias nullo moderamīe utiť ad eas
deſpiciēdas.Et ait quēadmodū iſāit cōtēptor pecūiæ
ita & auar9.ſ; & h icertū ē:utrū nimiū cōtēptor pecu
niæ uideať eē iſan9.q.d.damaſipp9 ſtertinio nō op9 ē
exēplo ad dirimēdā litē:qa & de eo diſputari pōt ipe
uť ſibi ſubiicere nolo corrigas uitiū uitio: dū culpas
auaritiā exēplū ſūis iſāie:qa ñ pōt exēplar laudari cū
ipm uitioſū ſit.℣ Formas:calopodias.℣ Nautica.u.qd
q̄uis alieni ſint a mercaturis tñ emūt uela:q q̄uis alie
ni ſint a muſis tñ emūt cytharas paucis ſapiētibus.ſ:

¶POR. Neſcio an āti,āticyra & oppidū & iſula hoc
noie fiē clareniꝰ teſtať:i q̄ helleboꝫ plurimū naſciť:
& alibi nauiget āticyrā:& ē propōtidis iſula.℣ Hēdes
.S.Staberiꝰ hō auariſſimus fuit:eo uſq; magnitudine
pecuniæ delectatus ē:ut finē uitæ adeſſe ītellexiſſet&
teſtō ita iſcriberet:ut hēdes ſui ſepulchro eiꝰ iſculpe
rēt.Quis q̄tū a ſe ,pte ſūpſerit qd ſi i aliquo mētiti
eēnt.dānatiōis noie pia cētū gladiatorū ppl̄o exhibe
rēt.℣ Dānati: ,p addicti & epulū ad arrii uolūtatē qui
luxurioſus fuit.Ipſe uideretť ſibi neqor: ,p luxurioſi
or:& ut ſupra illd neqties.℣ Clarus.e.i.h īrōicos di
xit.℣ Græcus.a.uult & huc & ariſt.iſanū uideri:q pe
cūiā q̄ potuiſſet dare neceſſariis abiecerit.℣ Nil.a.ſenſus idē exēplū quod in ſe queſtionē habet nō eſt uerū:ī
telligo igt me cōtraria exēpla poſuiſſe:qm̄ argumētatus nō erat.℣ Vter ex iis iſanus eēt:nūc ait ſe ,pbaturū.

¶CHRI.Staberi.Staberus iuſſit hæredes ſuo ſepulchro incidere ſūmā primonii:quā illis reliq̄bat adiecta
pœna ni ſcripſiſſent:ut cētū paria gladiatoꝫ ppl̄o exhiberēt:& p̄terea epulū darēt eo iūptu quē cēſeret arri9.
℣ Ne:.ſ.p.Ne ſis cēſor ut patrui i nepotes eē cōſueuerūt:ut alibi dmōſtratū ē hocāt iccirco iuſſit:qa putabat uī
uitias ſūmū bonū eē:& illis oēs uirtutes pareť:& q diues fuiſſet eū oīa eē:ut ſtoici de ſapiēte dñt.Hic igī ue
hemēter diſſēt ab ariſtippo cyrenaico:q cū e pria i græciā philoſophādi cā ,pficiſceretť iuſſit ſeruos aur ,p
iicere.ut expeditiores ad iter crapēdū eēnt.℣ Græcus:nō pria:ná cyrenæ i africa ſunt:ſed qa lātīs græcis phat9
ē.℣ Ariſtippus.auditor Socratis fuit primus ſocraticoꝫ mercede phatus.ē qn & pecūias: ad ſocratē miſit:q̄s
ille reſpuit:aſſerēs id nolle deū ſuū.Habuit ut ſcri.xenophō igeniū ad omnia ,p tpe loco & pſona ſimulāda
oino ,pmptū.Et ob hoc Diony.p̄ter oēs erat carus.Et ut pñtibus uoluptatibꝰ libēter fruebať: ita & abſētes fa
cile cōtēnebat.A diogene regius cāis appellabať.Summū bonū poſuit i leui motu ad ſenſum emanāti.i. in uo
luptate corpis ſenſus titillāte:filiā habuit Aretē.quā in phia inſtituit:& ex ea nepotē Ariſtippū a mre in phia
imbutū:ex quo metrodidactos appellatꝰ ē.Qui ab eo fluxerūt:& in dogmate pmāſerūt:ab hoīs patria cyre
naici ſūt appellati.Ex iis alii Egeſiacos:alii Anicerios:alii theodorios ſe nūcuparūt:de qbꝰ oībus alio loco
latius fortaſſe diſputabiť.℣ Vter.h.Vtrūq; carpit:& eū q nimis diuitiis tribuit:& eū q oīo negligit.Sed tñ ad
auaꝫ reuertēs diſputat ꝙ ut illi rēphendēdi ſunt q iſtra aliquaꝫ artiū cōparant.& illis uti neſciūt.Sic & auā
ri ſunt uitupandi q diuitias uiuendi inſtra poſſidentes illis nō utāť.℣ Scalpra.inſtra ferrea qbus calceoꝫ ſu
tor coria radit.℣ Formas:qbus utunť ad calceos componēdos.℣ Nihil ē mille.Correptio eſt:ut ſit ſenſus:ꝙ
non ſolum potabit acetum cum ſint ſibi mille cadi aut chii aut falerni.Sed etiam ſi ſint centum milia cadoꝫ.

¶ACR.Quare ſi.q.u.ſ.ē.p.Si cōtēt9 es puo q̄re piuras: ut hēas maximū primōiū.ſi mediocritate cōtēt9
es:cur cædibus mercaris opulētiā.Sed fortaſſe dictu
rus es:q̄re ego iſanus appellor:cū hoc ego nō faciā.i.
nō occidā patrē ueneno. Quāuis non occidas matrē
tuā apud argos aut ferro:ut horeſtes:certe tñ insanus
es.℣ Splēdida.b.q oīa i lucē ,pfert.Perſi.Vitreabilis:
qa nūq̄ ſtat:uel ſplendida:lucida:qa nēo p̄t iraſci: ita
ut nō appeat eius iracūdia.℣ Paup.o.qdā ditiſſimus
& auarus cū lethargico morbo laboraret a pitiſſimo
medico:ita ſanatus:eſt aurū multū poſuit i mēſa &
fecit a multis nūerari,& q̄ dicebat ille audiebat excita
bať:& ſanus ē.℣ Qui.u.Veiētana ciuitas ē cāpaniæ in
q̄ naſciť peſſimū uinū.℣ Cāpana.ſ.t. trullā dicit de
formē calicē uel ruſticanū.℣ Lethargo.morbo q facit
imēores nimio ſomno.℣ Nō ē.c.Si tibi dixerit medi
cus de ægro:ꝙ non eſt cardiacus: tu ais ꝙ ſurget de
lecto iterum medicus adiicit ꝙ non ſurget: ꝙ alio
morbo laborat. Sic ergo dicis . Ille non eſt periurus

Mille cadis.nihil ē.ter centum millibus: acre
Potet acetū age.ſi & ſtramentis ſcubet:unde
Octoginta annos natus cui ſtragula ueſtis
Blaptarū ac tinearū epulæ putreſcat in arca:
Ni mirum inſanus paucis uideatur:eo ꝙ
Maxima pars hominū morbo iactatur eodē.
Filius aut etiā hoc libertus ut ebibat hæres.
Diis inimice ſenex cuſtodis ne tibi deſit.
Quantulū.n.ſummæ curabit quiſq; dierū:
Vngere ſi caules oleo meliore caputq;
Cœperis impexa fœdū porrigine.quare:
Siquid uis ſatis:ē piuras:ſurripis. aufers

neq; sordido imolet diis porcã: sed ẽ ãbitiosus sed audax alio uitio laborat: & dẽt ire ad anticyrã ut cureť.

¶POR. Quod splẽdida bilis. atra uel flaua. Paup opi. Sic dr magnas iter opes iops: & figurate dictũ ẽ. Diues opũ ꝓpibꝰ. ⁊ Qui ue. pessimũ uinũ i ueiẽto nasciť & Perſ. Veiẽtanũq; rubellũ. ⁊ Deficiẽt ino. Sic ait ut iopia decessisse dicimus. & Virg. Tuq; o dubiis ne desperate rebus. ⁊ Quis nã. e. ſ. incipit de stoicis disputare. ⁊ Chrateg. d. p. Chrater, nobilis medicꝰ tpibus Augusti fuit. de ẽ perſ. Quid opus chratero magnos ꝓmittere mõtes. ⁊ Morbo tẽp. acuto. græce.

¶CHRI. Octogita an. Argm̃ ab ætate: i quo tanta auaritia sit: ut uestes qbus lecti sternũť: id. n. sũt stragulæ: in arca blaptis & tineis rodẽdas cõdat: & in ea ætate q̃ molliora cubilia desiderat i culmoꝝ stramẽtis iaceat. Blapte ãt dr̃ βλαπτειν. i. nocere: nã uestibus nocẽt. ⁊ Filius: fũma stultitia q̃ sede fraudet rebus necessariis: ut deide hæredes luxuriose degãt. Caules ꝓ oleribus posuit. ⁊ Caput. qd' ungi dẽat. qm̃ sit ifectũ porrigie: is. n. morbus ẽ scabiosus: q̃ crescẽdo porrigitur. ⁊ Impexa: qm̃ caput pecti non sinat. ⁊ Quare. si. q. u. ſ. e. Si forte rũdeat auarus se iccirco illis nõ uti: qm̃ quæq; minima sibi satis sint: iterrogat poeta. siue Damasippus cur piurio & furto & rapinis undiq; p sũmũ scælus pr̃imoniũ augeat. ⁊ Surripis. clãculũ. Aufers p ui. ⁊ Tũ. tu ne eris ſãus si ppl̃m lapidibꝰ isectaberis certe nõ eris. At dic mihi si es isanus cedẽdo populũ satis eris ne. ⁊ Incolumi. c. i. itegris sẽsibus & nõ furiosis: si uxorẽ laẽo aut matrẽ uenẽo pp auaritiã tollis. ⁊ Nec. ſ. a. n. ſ. Demõstrat illũ magis insanire q̃ Horestẽ: q̃ mr̃em iteremit. ⁊ Nã ille & apte rẽ egit: & ut pr̃em ulciscereť. Tu aũt & dolose aggrederis. & qd' oium flagitiosissimũ sit pp auaritiã scælus cõmittis. Præterea post occisã mr̃em nullũ aliud scælus cõmisit Horestes: Neq; pyladẽ amicũ: neq; electrã interemit. sed solũ maledicebat aliam furiam: & hunc aliquid aliud appellans. ⁊ Bilis. i. furor: qui ex bili ꝓcieebat. ⁊ Veiẽtanũ: uile uinũ. ⁊ Cãpana: fictili

Vndiq; ſ tum sanus populũ si cædere saxis
Incipias: seuosq; tuos quos ære paratis:
Insanum te omnes pueri clamentq; puellæ:
Cum laqueo uxorẽ iterimis. matrẽq; uenẽo
Incolũi capite es. qd. n. neq; hoc tu facis argis
Nec ferro ut demẽs gẽitricẽ occidit horestes,
An tu reris eum occisa insanisse parente?
Ac non ante malis dementẽ actum furiisq̃
In matris iugulo ferrum tepefecit acutum.
Q uí exquo ẽ hitus male tutæ mẽtis horestes
Nil sane fecit: quod tu reprendere possis.
Non pyladen ferro uiolare aususue sororem
Electram. tantum male dicit utriq; uocando
Hãc furiã. hũc aliud iussit qd splẽdida bilis,
Pauper opimius argẽti positi intus & auri:
Q ui uehientanum festis potare diebus
Campana solitus trulla: uappãq; ꝓ festis:
Q uõdã letargo grãdi est oppressus ut hæres
Iam circũ loculos: & claues lætus ouansq;
Curreret hũc medicꝰ multũ celer atq; fidelis
Excitat hoc pacto mẽsam poni iubet atq;
Effundi saccos nũmorũ: accedere plures
Ad numerãdũ, hominẽ sic erigit, addi & illud
Ni tua custodis auidus. iã hæc auferet hæres
Mẽ uiuo? ut uiuas igr̃ uigila. hoc. age. qd uis
Deficient inopem uenæ re: ni cibus atq;
Ingens accedat stomacho fultura ruenti.
Tu cessas, agedũ sume hoc ptisanariũ orizæ

Sic Iuue. Tu bñuẽtani sutoris nomẽ habẽtẽ siccabis calicẽ. ⁊ Trulla: uas ẽ simile truæ: nisi q̃ trua magna hæc uero pusilla. Trua erat q̃ de culina in lauatrinã aquã trudũť. Est trulla uas orbiculatũ: & circa sũma angustiꝰ & utrinq; ansatũ. Pli. myrinã trullã. i. q̃ ex myrina cauata esse põit. Et Colu. i agricultura ait. Tũ apibus aut ẽt trulla cõgregatas apes recõdat. ⁊ Vappam uinũ quod exalauerit: ut iã dictũ est. ⁊ Lethargo: morbus ẽ somnũ iducẽs: cui aut mediocre r̃mediũ Pli. urticã dicit eẽ. ⁊ Lætꝰ. o. Quia putabat illũ cito moritur. ⁊ Loculos &. c. thecas clauiũ qbus cũcta recluderet. ⁊ Medi. sic hoies auaritiã noscẽs nõ uidebat q̃ alia rõne illũ excitare posset. ⁊ Ptysanariũ: poculũ siue pultẽ ex ordeo in q̃ maxia uis ẽ restaurãdi uires: & nutriẽdi. Fit maxime ex ordeo. Vinũ ptysanæ hippocrates laudauit. ⁊ Oriza: frugũ genus est: folia carnosa habet porro similia sed latiora. Altitudo cubitalis. flos purpureus.

¶ACR. Balatrõe scurra & triuiali: nã balatrões dr̃ rustici hoies iepti: & triuiales publicꝰ huilius Balatro multa i augustũ amare: & nõ sine ioco dixit: fuit ãt tãtus deuorator, ut sili uitio laborãtes balatrones dicti sint: & ẽ i ipso uersu sẽsus: qd iterest utrũ nõ utaris an i baratrũ mittas. Quid. n. ꝓdest carere hoc uitio cũ alio tenearis: postq̃ iquit i te luxuriã aut tenacitatẽ in illo cognoui. ⁊ Ser. o. hoc exẽplũ ad illud ptinet qsnã igiť sanus ergo q̃ sanus ẽ talis ẽ q̃lis oppidiꝰ de facultatibus suis: q̃ ita diues circa liberos: q̃ iuxta antiquũ cẽsum diues iuẽtus ẽ. ⁊ Tu. c. n. m. Bñ uetať. nã & minui uetat natura & augeri: & monet qd' sufficit appetendũ. Et est paternus affectus luctus naturæ. ⁊ Intestabilis: sic dicebantur periurie numine per quod iurauerãt: itestabiles appellabantur quoꝝ testimoniũ

Q uãti ẽptæ? puo q̃ti ergo? octusibus. heheu
Q uid refert? morbo an furtis peãq; rapinis?
Q uis nã igiť sanus? q̃ nõ stultus. qd auarus
Stultus & insanus: qd siquis non sit auarus?
Cõtinuo sanus? minime. cur stoice dicam,
Non est cardiacus, craterũ dixisse putato:
Hic æger recte ẽ igitur: surgetq;. negabit:
Q uod latus aut renes morbo tẽptanť acuto
Nõ est periurus neq; sordibus: imolet æquis
Hic porcũ laribus. uerũ ambitiosus & audax
Nauiget antycirã. qd enim differt balatrone
Dones quicqd habes. an nũq̃ utare paratis?
Seruius opidius canusi duo prædia diues
Antiquo censu natis diuisse duobus

Fertũr. & hoc moriens pueris dixisse uocatis
Ad lectum: postq̃ te talos aule nucesq;
Ferre sinu laxo donare & ludere uidi:
Te tyberi numerare: cauis abscondere tristẽ
Extimui: ne uos ageret uesania discors.
Tu nomentanum. tu ne sequerere cicutam.
Quare per diuos oratus uterq; penates
Tu caue: ne minuas: tu ne maius facias id:
Q uod satis eẽ putat pater: & natura coercet.
Præterea ne uos titillet gloria iure
Iurando obstringã ambo: uter ẽdilis fueritue
Vestrum prętor. is intestabilis & sacer esto.
In cicere atq; faba bona tu perdasq; lupinis
Lætus ut in circo spaciare aut æneus ut stes
Nudus agri nudus numinis insane paternis
Scilicet ut plauſ? quos fert agrippa: feras tu
Astuta ingenium uulpes imitata leonem.
Nequis humasse uelit aiacẽ atrida uetas cur?
Rex sum nil ultra quæro plebeius: & æquam
Rẽ imperito. ac si cui uideor nõ iustus inulto
Dicere quod sentit permitto. maxime regum

non ualebat. ⁊ In cicere atq;. ſ. b. t. p. hæc. m. a magistratibus ludis floralibus iactabãť: uel ædiles hæc populis in circo iactabãt. Inuẽta occasione carpit ambitionẽ: & dat exẽplũ hoc ad insaniã. ⁊ Aut æneus ut stes: ut habeat æneã statuã. ⁊ Ne qs humasse uelit. Damasippus ex psona plebei cuiusdã ꝓ hãc historiã docet: q̃ nõ tãtũ sæue: sed etiã ipie faciebãt hoies ambitione inflati aqua nõ minus q̃ ab auaritia & luxuria cõmõet recedẽdũ. ⁊ Rex sum. Agamẽnõis respõsio. ordo. rex sum & æquam rem imperito. i. iubeo: uel rex sum & æquã rem imperito: potestas non impedit æquitatẽ. ⁊ Nil ul. q. ple. si hoc dixeris nil ultra q̃ro a te. ⁊ Maxime regum. plebeius respondit.

¶POR. Quid. n. differt Balatrõe. Balatro luxuriosus. Verũ qdã legũt baratro: ut uẽiata noie baratrũ. Ser. opidius Cãusi duo p̃dia diues. ⁊ Tu nomẽtanũ. ⁊ Tu ne seq̃rere Cicutã. ne aut luxuriosus: aut auarus euaderet Nomẽtãus. n. luxuriosus. Cicuta auarus. Is itestabilis & sacer esto. antiq eos quos i testimoniũ dimitti nolebãt itestabilẽ uocabãt ꝑ testabiles. i. quoꝝ testimõiũ malũ & execrandũ eẽt. ⁊ In cicere atq; faba. Antiq ædiles huiusmodi res ppl̃o floralibus spargebãt: inde & Persius: Nigra & cicer igere rixãti populo Pauperes enĩ initio Ro. fuerũt. Ne qs humasse uelit. Adnotãdũ q̃ dialogũ cõfecit. ⁊ Introduxit enim quẽdam altercãtẽ cũ Agamẽnõe: ut doceret saniores esse eos qui isani uidenť iis quos sanos putamus. Dogma ãt stoicorũ quod dã παντας ανθρωπους μωρους νομιζει quo cõtinẽt omnes homines insanos esse. ⁊ Rex sum

nil ultra quæro. præter hoc illud prouerbium interprætari.

¶CHRI. Deficiũt uenæ. Quia cum nihil sumas in uenis sanguis deficit. Vel posuit uenas ꝓ arteriis. i. uenas pulsatiles. nã cũ pulsus spiritibus: i arteriis nõ ẽ mors aduẽtare uidet. ⁊ Octusibus. octo assibus ut ẽt centussis. i. centũ assiũ. ⁊ Quis igiť. ſ. e. Snia ẽ q̃ quis auarus isanus sit: tamẽ nõ seqť. siqs auarus nõ fit iccirco eẽ sanũ. Nã põt laborare alio uitio ut dato aliquẽ nõ eẽ cardiacũ: poterit laborare alio morbo. ⁊ Porcũ. l. e. i. fauentibus. ⁊ Quid. e. d. Idẽ crimẽ est aut bona ꝓdigalitate ꝓfundere: aut nullo pacto uti. Quod ꝓbat ꝓ duos fratres Seruii opidii filios: quoꝝ Aulus prodigus: tyberus uero auarus esset. ⁊ Nomẽtanum. defidẽ & luxuriosum: ut supra. Pãtolabo scurræ nomentanoq; nepoti. ⁊ Cicutam. Auarũ fœneratorẽ: ut paulo supra patuit. ⁊ Tu ne. m. Quoniã ꝓdigus es. ⁊ Ne. m. ſ. quoniã es auarus. ⁊ Pater. p. Qui & prudẽtior ẽ: ut sciat & beniuolus ut uelit uobis bene cõsulere. ⁊ Et na. c. nã ipsa paucis contẽta est. Debemus aũt naturã tanq̃ ducẽ seq. ⁊ Titillet. iocunde moueat. Titillare. n. dicit cũ sensus ita tangit: ut iocũ de moueať. Ergo ut auaritiã & ꝓdigalitatẽ a pueris arcere uolebat: ita deterreť a nimia honoꝝ cupiditate. ⁊ Vter ue. ⁊ Aedilis. posuit ædilitatẽ & ꝑturã ꝓ oibus magistratibus: quos si peterẽt uolebat eos sacros. i. execrabiles eẽ. Virgi. Quid nõ mortalia pecto ra cogis auri sacra fames. ⁊ Intestabilis. is est cui adẽptũ est ius testãdi. ⁊ In. c. &. ſ. Nolo te ꝓdere bona in ædilitate capienda. Nã ædiles multo sumptu magnificos ludos populo parabant. Noiauit aũt cicer & fabã & lupinũ: quoniã ut patet etiã apud Plutar. in uita Catonis talia munera apud priscos populo dabant ædiles. Nã cũ in p̃cio tũc eẽt agricultura laudabanť ii qui aut legumina: aut fruges ex suis agris collegissent. Hinc teste Pli. eũ primũ Cice: appellarũt: cuius optia fuisseat cicera. Eodẽ pacto & a fabis fabios: & a lẽtibus lẽtulos appellarũt. Ergo in cicere & faba. i. i muneribus ædilitiis. Nã is erat ordo in magistratibus petẽdis: ut prio ædilitatẽ: deide ꝑturã: postremo cõsulatũ peterẽt. Quapp ludos ꝓ uiribus magnificos parabãt ædiles: ut promptiorẽ sibi populũ & fauctiorẽ ad reliquos magistratꝰ deiceps petẽdos sibi redderẽt. A pricipio ædiles plebei fuerũt. Deide cũ ꝓ ppl̃o i cõcordiã cũ senatu reuocato ludis dies adiiciẽdos senatus ædilibus mãdaret negarẽtq; se id facturos ædiles plebei: pollicẽtibusq; ex nobilitate iuuẽibus prõptã ad id operã. Decretũ ẽ ex. S. c. ut duo ædiles p̃ritii crearẽť. Fuerũt tũc creati. Cn. Quitius capitolinus: Et. P. Cornelius Scipio: & illis sella curulis data: unde curules appellabanť. Aediles ãt dicti sũt a sacra. ædiũ cura. ædiliũ erat curare in ludis instituẽdis q̃tũ ipẽsæ & in qbus spectaculis fierẽt. Sua. n. qsq; ædilis ipẽsa ludos ꝓ mõ patrimõii ac dignitatis suæ cælebrãdos curabat: ut in lib. de offi. Cic. ostẽdit. Fabulas agẽdas emebãt. Põpeius ãt magnus in ædilitate sua theatrũ: qd' sũma ipensa ædificauerat: magnificẽtissimis ludis: in qbus currus cũ elephãtis iduxit dedicasse Asconius pedianus scribit. ædiliũ itidẽ munus erat ut cloacæ aquæductus: & quæq; publica ædificia mũda: lauta: integra: expeditaq; asseruarenť. qd si seruũ qspiã morbosũ ꝓ sano uẽdidisset: aut aliqd uitiosũ ꝓ sincero: fractũue ꝓ itegro ædiliũ ædicto redibebať. ⁊ In circo. i. i theatro. Et sũt q̃ credãt circũ nomẽ sũpsisse a circe: q̃ pria soli p̃ri suo ludos istituit. ⁊ Spatiere. Qd' i spectaculis sedẽ hẽat i podio: i quo nõ solũ sedeť sz ẽt deãbulare licebat. Erat ãt locus nobilioribus assignatus. Iuuẽa. Oibus ad podiũ spectãtibus. Spatiari aũt ẽ intra certũ spatiũ deambulare. Vir. Aut ante ora deũ pingues spatiatur ad aras. ⁊ Aut æneus stes. i. tibi ænea statua

ponatur. ℣ Nudus agris. Quia omne patrimoniũ in largitionibus ut suffragatores tibi cõparares: cõsũpleris. ℣ Quos fert agrippa. quasi dicat: nõ decet te honores illos quærere: q tribuũt Agrippæ q secũdus post octauianũ auctoritate pollet. ℣ Vulpes imita. l. ab æsopo est qui inducit uulpẽ: qm̃ a nobilioribus aãlibus cõtẽnere exuuias assũpsisse. ℣ Ne quis: dialogũ fingit populi interrogãtis Agamẽnonẽ & agamẽnõis respõdẽtis. ℣ Rex sum. Verba supba regis: qui putet cũ rex sit oia sibi licere. q. d. sic uolo: sic iubeo: sit pro rõne uoluntas.

¶ ACR. Ergo cõsulere. iterrogatiue: hic sẽsus socraticos & dialecticos imitat & callide ãbitiosos obtrectat & carpit & interrogat & cauillatur ad singula: ut illi faciũt. ℣ Gaudeat ut. p. p. iõ nõ iubes eũ sepeliri ut gaudeat Priamus. ℣ Quorsũ isanus. qa multa genera isaniæ sũt: de qbus fuit isanus aiax in quo insanus ob quã causam: uel in quã partẽ. ℣ Placaui sanguine. d. Virgilianũ illud: Sãguine placastis uẽtos & uirgie cæsa. ℣ Nẽpe. t. i. certe tuo sanguine placasti. ℣ Qui. s. a. Qui facit scelus etiã pp aliquã cõmoditatẽ: tñ iste necessario habet isanus. Qui res facit nõ iustas mentis exagitatiõe nõ sanus habebit. ℣ Tumultu. pturbatione. Sẽsus. qui sub spẽ iusticiæ scelus admittit. i. qui multũ sceleris miscet ueritati: habendus est cõmotæ mentis. ℣ Stultitia ne. e. n. d. a. i. furore & insania. ad illud supra. Nil agit exemplũ quod litẽ lite resoluit nihil iterest utrũ p stultitiã peccet aliqs uel p iracũdiã Eodẽ. n. mõ uterq; appellabit insanus. ℣ Ob titulos. ob gloriã: uel ,pter ianes triũphos: ℣ Rusam. nomẽ nobilis uirginis. ℣ Destinet. cõstituat: spõdeat. ℣ Huic oẽ. a. i. p. isanis & n. interdicto ptoris bonoꝝ possessio tollebat: & ,ppinquis tuenda tradebat. itẽ aliter. apud ueteres isanis a ptoribus ius dominii aufferebatur. ergo dicet esse insanũ: qui hæc fecerit. ℣ Ne dixe. Quasi hoc dicat: Agamemnon. i. ueritati contraria. Si hoc aũt ille dicit: qui isanos asserit aut plebeius. ℣ Vitrea. f. fragilis. Sẽsus. eũ q famæ seruiat insanire: dicit sicut bellonarii cũ lacertos hũerosq; concidunt. dixit in auaros: deide in ambitiosos: uult etiã hos insanos docere. ℣ Hunc. c. aut uerba Stertinii refert damasippus aut in psona eius cũ Horat. Damasippus loquit.

¶ POR. Dii tibi. d. c. c. d. t. Hõe. υμιν μεν θεοι δοιεν ολυμπια δωματ' εχοντες εκ πεδοσσι τοριδωμοιο πολιευ δοιεν δε εκεινοισι. Per quem tot iuuenes patrio caruere sepulcho. Troiani. s. ℣ Mille ouium insanus ut duo milia hoium dicimus. ℣ Quorsum insanus. qd. n. inqt iter quos isanus ẽ. Vtrũ iter luxuriosos & auaros: an iter ambitiosos. ℣ Aut ipũm uiolauit Vlyxẽ. ipm subaudibus inimicũ suũ. Qui spẽs alias ueri sceleriscq; Qui cõcipit aio suspitiones falsas & uera nõ uidet: is demens est. ℣ Ob titulos cõmittit inanis. subaudiẽdũ est insanus. ℣ Interdicto huic omne adimat ius prætor. Insani solent accipere a prætore curatores bonorum suorũ: ita ut illis utinon liceat nisi ad arbitriũ alienum: scilicet ne perdãt. Quem cœpit uitrea fama. aut fragilis aut splendida.

Dii tibi dent capta classem deducere troia.
Ergo consulere & mox respondere licebit?
Consule: cur aiax heros ab achille secundus
Putrescit: totiens seruatis clarus achiuis?
Gaudeat ut populus priãi. priamusq; ihũato:
Per quẽ tot iuuenes patrio caruer̃ sepulchro?
Mille ouiũ insanus morti dedit. iclytũ ulyssẽ
Et menelaũ una mecũ se occidere clamans.
Tu cũ pro uitula statuis dulcem aulide natã
Ante aras: spargisq; mola caput ĩprobe salsa
Rectũ animi seruas? quorsũ isan⁹. qd. n. aiax
Fecit: cũ statuit ferro pecus? abstinuit uim
Vxore & gnato mala multa precatus atridis.
Nõ ille aut reucrũ: aut ipsũ uiolauit ulyssem
Verũ ego ut hærentes aduerso littore naues
Eriperem: prudens placaui sanguine diuos.
Nempe tuo furiose: meo sed non furiosus
Qui spes alias ueri sceleriscq; tumultu
Permixtas capiet cõmotus habebit̃: atq;
Stultitia ne erret nihilũ distabit an ira.
Aiax immeritos dũ occidit desipit agnos.
Cũ prudens scelus ob titulos admittis inães:
Stas animo. & purũ tibi cũ uitio tumidũ cor
Siqs lectica nitidã gestare amet agnam:
Huic uestẽ. ut gnatæ paret ãcillas paret aurꝝ:
Rusam aut pusillam appellet. fortiq; marito
Destinet uxorẽ. iterdicto huic oẽ adimat ius
Prętor: & ad sanos habeat tutela propiquos.
Quid si quis gnatã pro muta deuouet agna:
Integer est animi? ne dixeris. ergo ubi praua
Stultitia est hic sũma insania. qui sceleratus
Et furiosus erit: quem cœpit uitrea fama:
Hunc circũtonuit gaudens bellona cruẽtis.

¶ CHRI. Permitto dicere sibi inulto. idest in ulciscẽdo & nõ puniẽdo. Sentẽtia est: permitto ut ĩpune liceat dicere qd sentiat. ℣ Maxime regũ. Verba plebei. ℣ Consule. loquit rex. ℣ Cur aiax. Interrogat Plebeus cur aiacis cadauer sepultura prohibeat: cũ de suis bene meritus sit: & id hostibus gratũ futurꝝ sit. ℣ Mille ouiũ. Rex loqtur. ℣ Tu cũ ,p uitula. Arguit Plebeus regẽ magis insanũ fuisse. cũ iphigẽiã sacrificare uoluerit: q̃ aiacem: dui dum oues necat se græcorũ principes occidere putat. At rex insanũ se fuisse negat: qa ut Dianã placaret. filiam sacrificare uoluit. ℣ Qui species. Argumentũ stoicũ: quod est tale. Quicũq; cupit species ueri & sceleris: idest honesti & turpis permixtas & cõfusas: idest quicunq; nescit discernere rectũ a turpi: sed cũ animi cõmotione: scilicet rationi minime obtemperante is habebitur. idest putabitur cõmotus: idest perturbatus & quicũq; perturbate agit errat. Ergo ita errat rex: qui ambitione: quæ magna animi perturbatio est: mouetur ad iphigeniã imolandã: ut errat Aiax ,pter stultitiã quæ prouẽit ex ira: qua in Vlyssem inflãmatus ẽ. Errat Aiax fateor stultitia occæcatus. At tu ob inanes titulos. idest tu appelleris maximus regum: & troiæ dominus quæ res plena est uanitatis cõmittẽs scelus putas te stare animo. i. esse extra motus pturbationis. Erras si hoc

putas. Nã ut isanus ẽ q agnã nutriret ,p filia: ita & is q filiã imolat ,p agna. ℣ Omne adimat ius. Nã ptores iter dicũt administratione suoꝝ bonoꝝ illis q isani sunt & curatores ex gẽtilibus sibi parãt. Ergo: cõcludit ex superioribus oẽs stultos insanire ergo qsqs sceleratus furiosus erit. Eadẽ rõ erit de ãbitioso & luxurioso. Qd ut perspicuũ faciat inducit contionantem apud oẽs cupidinarios nomẽtanũ uiꝝ extrema luxuria perditum.

Nũc age luxuriã & nomentanũ arripe mecũ.
Vincit. n. stultos ratio insanire nepotes:
Hic simul accepit patrimonii mille talenta:
Edicit piscator uti. pomarius auceps
Vnguentarius: ac tusci turba impia uici:
Cũ scurris fartor cum uelabro omne macellũ
Mane domũ ueniat. qd tũ? uenere frequẽtes.
Verba facit lẽo: quicqd mihi: quicqd & hoꝝ
Cuiq; dõi ẽ id crede tuũ uel nũc pete uel cras.
Accipe qd cõtra hæc iuuẽis respõderit æquus
In niue lucana dormis ocreatus. ut aprum
Cœnẽ ego. tu pisces hiberno ex ęquore uellis.
Segnis ego. idignus. q tantũ possideã: aufer.
Sume tibi decies. tibi tantũdẽ: tibi triplex.
Vnde uxor media currit de nocte uocata.
Filius æsopi detractã ex aure metellę:
Scilicet ut decies solidũ exorberet aceto:
Diluit insignem baccam. qui sanior: ac si
Illud idem in rapidũ flumẽ iaceret ue cloacã.
Quinti progenies arri par nobile fratrum.
Nequitia & nugis prauoꝝ & amore gemellũ
Luscinias soliti impenso prandere coemptas:
Quorsũ abeãt sani an creta an carbõe notãdi
Aedificare casas plostello adiungere mures.
Ludere par impar. equitare in harũdine lõga.
Si quem delectat barbatum. amentia uertet.
Sic puerilius his ratio esse euincet amare.
Nec quicq̃ differre. utrũ ne ĩ puluere trimus
Quale pri⁹ laudas opus: an meretricis amor
Sollicitus plores: quæro facias ne quod olim

¶ ACR. Nũc age. nũc uideãs uiꝝ luxuria hẽat stulticiã. Arripe: aut ad iracũdiã: aut desideria honoris p tinet. ℣ Hic. s. a. i. Nomẽtãus qi hẽs successit: aut a tutoribꝰ recepit. ℣ Tusci. t. i. u. Tusci iõ qa nũc uicꝰ turarius dr̃. Tusci acceptũ uicũ habitarũt: ide nomẽ ẽ uico turbã aũt ĩpiã aut negociatores accipimus: aut lenones. Sed melius negociatores ĩtelligimus: qa inhumãissimi sũt: & neq; misericordia neq; ,pcibus flectũt̃ deide q̃ in uico turario aũ meretrices ,pstabãt nomẽ uico dederũt. uel ĩpia turba: qa locũ suũ dereliq̃runt nã ab herciniis pulsi sũt: ĩ hoc uero uico meretrices eẽ cõsueuerãt: ĩpia ergo turba ,piura: aut qa oẽs ibi habitabãt negociatores. ℣ In niue lu. d. ineptiã notat luxuriosi: qa cũ leno loq̃rẽt uẽatori: & piscatori respõdet. ℣ Vũ. a quo. ℣ Filius. æ. æsopus qdã auctor tragœdiarũ ditissimus fuit: q hũc luxuriosũ filiũ reliqt. cecilia metella filia metelli æsopũ adamauit: eius uxoris ac æsopi filius diues: & luxuriosus fuit: q gẽmã triuit: & misit in poculũ: ut uideret̃. x. milia deuorare: quo suas posset deuorare diuitias. ℣ Par. n. notũ famosũ. ℣ Luscinias: Lusciniæ ante magno ,pcio uẽdebãt̃. ℣ Ludere. p. im. de illo dicit cũ quo pueri soliti sũt ludere inter se quãdo ,pmũt copiã nucũ uel castanearũ manibus tũc quando simul ueniũt ad ludẽdũ laxo sinu ueniunt. & gyrum inter se faciunt: & ,pponũt sibi ,pblema. ℣ Tunc coopta mãu qsq; oñdit suo cõpari. & ifit qd isũt si ali⁹ auguraẽ poterit aufert illi. Sic tãdiu hoc certãt: ut uter depõeret aliũ. ℣ Sic. p. h. r. sic rõ ,pprobat magis puerile eẽ amar̃ meretricẽ q̃ ludere cũ illa re.

¶ POR. Nũc. a. l. nũc luxuriosos insanos ,pbat supra auaros. ℣ Ac. t. t. im. u. lenones dicit: & ambitiosos ibi. n. cõmanent. ℣ Tuscus dicitur uicus: quo itur uelabrum: ubi harum rerum mercatores. i. unguentarii cõsistũt. ℣ Turba: in qa in patriã Tusci redire noluerũt. ℣ Cũ. s. f. Fartor nũc auiũ alias nomẽ lator. ℣ Iuuenis. r. æ. irõicos. Nocte citata legit: & uocata. ℣ Filio. æ. æsopo tragico magnas opes filio æsopo luxuriosoreliqt: hic cũ uellet ,prem aio euicere dr̃ decies sextertiũ cõcupisse una hora absumere: atq; bacchas detractas uxori metellæ ĩ aceto diluisse: de hoc Meui. poeta scr. de quo Vir. Amet tua carmĩa meui. i. ut. d. s. Solidũ ĩ tegꝝ. ℣ Et. a. g. ,p gemelloꝝ. ℣ Impẽso. p. ipẽso magno posuit. ℣ Quorsũ. a. s. ĩ quã ptẽ descẽdãt. ℣ Aedificar̃ hæc oia infantes faciũt. ℣ Ludere. p. im. uni duo. ℣ Amẽtia. u. alio noie amentiã suã appellet. ℣ Sic. p. h. r. e. Si obtinere potuerit: puerilius esse amare q̃ ludere puerili ratione editum esset. i. amentiam suam excusaret.

¶ CHRI. Tusci uici. uicus Romæ erat dictus tuscus: qa eũ hitarũt tuscia Porsena ex obsidiõe recedẽte relicti. ℣ Impia: qa ministri sũt oium uoluptatũ. ℣ Scurris: Quid ob urbão scurra differat: iã dcm̃ ẽ. ℣ Fartor: a farciẽdo dictus. ℣ Macellũ. Varro ait foꝝ olitoriũ antiqtus macellũ dictũ: ubi olerum copia erat. Ea loca ẽt nũc macellũ lacedæmonii uocãt. Sed iões hostia ortorũ macellotas dicũt Locus igitur quo cõtracta sunt oia uenalia: q̃ ad uictũ ,ptinẽt macellũ dr̃. Vt aliis ãt placet q̃ ibi domus fuerit cui macellus cognomẽ fuit: q̃ publice diruta ædificatus ẽ locus q macellũ ab eo dr̃. Marcellus a mactãtis pecudibꝰ macellũ dici uult. ℣ Velabrũ: Romæ ẽ iuxta auẽtinũ. Nã leclusus mõs iste fuit a cæteris aqua: & locus in quo aq̃ fuit uelabrũ appellabat q̃ ea uelis ireť. ℣ Equus: irõice: uel æquus ĩ referẽda gra. ℣ Filius æsopi. Cecilia metella Metelli filia cũ æsopi tragœdi filiũ adamaret ex aure passa est unionẽ sibi detrahi: quem ille liquefactum aceto absorbuit. Huius pr̃ patinã sexcentis sextertiis taxatã poluit: ĩ q̃ erant aues cãtu aliquo aut humano sermõe ,pclaræ æstui singulæ coẽptæ nulla alia iductus suauitate ni hac. ℣ Luscinias. Huic aui diebus ac noctibus continuis. xv. garulus cantus est denfante se frondium germine. Mirũ ,pfecto tantam uocẽ intã paruo corpusculo inesse: tam ,ptinacẽ spũm & musicæ pfectũ modulatũ somnũ. Hæc in ore Stesichori poetæ adhuc infantis cecinit. Certãt iter se uicta morte gescit prius deficiẽs uita q̃ cãtu. Audit discipulã attẽte ac corrigit. ℣ Quapp illis seruoꝝ

ꝓcium ſuis temporibus fuiſſet teſtat' Pli. Qui agrippinæ Claudii uxori cãdidã donatam dicit iuuenes Cæſaris habebãt luſcinias:& turdos latini:& græci ſermõis dociles:docent' ſecreto: ubi nulla alia uox admiſceat'. ¶ Sani.c.a.c.ideſt albo an nigro colore.i.ſunt ne inter bonos an malos enumerandi.¶ Aedificare.c. puerorum eſt ex cœno:& lapillis caſulas edificare:& mures ueluti iuuẽta paruis plauſtris iugat': & harũ die ꝓ eqs utl ſed magis puerile ẽ plorare amor' mulierculæ uictũ.

¶ ACR. Mutatus.p.Polemõ atheniẽſis pdite luxuriæ fuit q ad ſcholas Xenocratis phi ebrius ueniſſe p hibet':ac floribus redimito:cũ ab auditoribꝰ pturbaret' ꝓhibuit magr':& luxuriæ crimia accuſare cœpit: in tm̃ tu luxuria relicta Polemõ ꝓcipuus auditor exti terit: atq; ita in amorẽ philoſophicæ diſciplinæ uẽit ut poſt magr̃m ipe docuerit:aliter Polemõ adoleſcẽs ad ſcholas Xẽocratis ebrius uenit qñ ille diſputabat de continentia:pudicitia:iuſticia:tẽperantia: & ſobrietate:dr̃q; inſignia luxuriæ depoſuiſſe: cũ fuiſſet phiæ rõne cõmotus:fuit aũt xenocrates phs cõtinẽs nimis de quo Lays meretrix ſpõſionẽ fecerat:q; eũ ad ſuos ſolicitare poſſet cõcubitus:& nocte quadã terrorẽ finxit:& cõfugit ad eũ:& q̃ ſi nocte hac cũ eo mãſit:ille immobilis iacuit:poſt dũ ſoluere ſpõſionẽ cogeret': rñdit ego nõ de ſtatua ſpõſionẽ feci. Focalia:torq̃s uel coronas:q̃s hẽbat ĩ collo.¶ Porrigis.i.p.amatorẽ puero cõparat.¶ Sũme.c.uerbũ blãdiẽtis ẽ.¶ Hæret.ſtupet. ¶ Nec.n.c.m.pudor' deterrito ne qs ĩtellĩgat aliq̃ eũ fuiſſe luxurioſũ & ſtat añ moleſtas ſibi fores aut ex q̃ bus fuit añ excluſus:ut oñdat nõ eẽ ſanũ amatorẽ:oñdit paribus eẽ moribus.¶ Fluitãtia.i certo caſu currẽtia.¶ Ac ſi in.q̃ ſi des operã:ut cũ rõne iſãias:¶ Quid .c.p.inter picenũ:& picẽtẽ hoc ĩtereſt:picenũ uas dicimus picentẽ hoĩem eẽ.qd ſolẽt inqt ingenio leues facere:ut exp̃ſſo digito ſemĩa pomoꝝ camerã ferire conẽt' tu rediſti ad mẽtẽ tuã.¶ Hellade p.m.Marius q̃dã ob amorẽ Helladẽ q̃dã occidit puellã.cũ ab ea cõtẽneret':ſe poſtea p̃cipitauit qd ergo dicis illũ nõ fuiſſe inſanũ quẽ ſceleratũ fuiſſe nõ negas:aliud.n.putas eẽ inſaniam:aliud ſcelus facere:cũ oẽs qui aliter faciunt q̃ debeant inſani hñdi ſunt.¶ Ceritus.ſ. ceriti proprie dicũtur q a cerere pcuſſi ſunt:uult ꝓbare crude liratẽ iſaniã eẽ.¶ Abſolues.h.Senſus ex duobus ſi alterũ negas uideris ex una pte abſoluere eũ:ſed aliud crimẽ neceſſe ẽ:ut cõfitearis:& uerũ ei nomẽ iponas.

Mutatus polemon:ponas inſignia morbi:
Faſciolas.cubitale.focalia.potus ut ille
Dicitur ex collo furtim carpſiſſe coronas:
Poſtq̃ eſt impranſi correptus uoce magiſtri,
Porrigis irato puero cum poma:recuſat.
Sume citelle.negat.ſi nõ des optet.amator
Excluſus.q diſtat:agit ubi ſecũ' eat' an nõ'
Quo rediturus erat:non arceſſitus' & hæret
Inuiſis foribus. nec nunc cũ me uocet ultro
Accedam.an potius mediter finire dolores'
Excluſit.reuocat.redeã' non ſi obſecret.ecce
Seruus non paulo ſapientior.o hære quæres
Nec modũ habet.neq; cõſiliũ. rõne modoq;
Tractari nõ uult.ĩ amore hæc ſũt mala.bellã
Pax rurſum:hæc ſiquis tempeſtatis ꝓpe ritu
Mobilia & cæca fluitantia ſorte laboret
Reddere certa ſibi.nihilo plus explicet.acſi
Inſanire paret certa ratione modoq;.
Quid cum picenis excerpens ſemina pomis
Gaudes.ſi camerã percuſti forte' penes te es'
Quid cum balba feris annoſo uerba palato'
Aedificante caſas quid ſanior' adde cruorem
Stultitiæ.atq; ignẽ gladio ſcrutare mõ inquã
Hellade pecuſſa marius cum præcipitat ſe
Ceritus fuit:an commotę crimine mentis
Abſolues hominem.& ſceleris dãnabis eũdẽ

¶ POR. Mutatus.p.Polemõ fuit atheniẽſiũ iuuẽis luxurioſus & pditus:q cũ comeſſabũdꝰ icederet p urbẽ audiſſe ferẽ.pxio xenocratis uocẽ diſputãtis:deide ſtroiiſſe ad deridẽdũ eũ ut erat coronatus unguẽtatuſq;.Quo uiſo ſenex pſeuerauit:& iuectus ĩ luxuriã cogit polemõa pœnitere ſui.& corõas abiiceret':ſũptoq; phi hitu: Tãto poſtea fuit ut dignus exiſtimatus ſit q xenocrati ſuccederet.¶ Faſciolas cubitale focalia.aut allegoricos:tãq̃ de ægro hæc aut qa ſolẽt amãtes talia inſignia geſtare:ut mulierculis placeãt.¶ Nec.n.c.m.u.u.Totus hic locus de Eunucho Ter.Quid cũ picẽis excerpẽs.ſolẽt amãtes ſemĩa ex malis orbiculatis duobus primis cõp̃ſſare digitis:eaq; mittere incamerã uelut Auguriũ:ut ſi camerã cõtigerit poſſe ſpari ad effectũ duci:qd aĩo cõceperũt :¶ Quid.c.b.ſ.a.u.p. Quid cũ p delitias balbutire affectas ſenex & puerilia imitaris.¶ Atq;.i.g.Pythagoricũ eſt.¶ Cũ.p.ſ.c.Fuit Ceritus furioſus commotæ mentis.ĩ.inſanus.¶ Libertinus ẽ.q.c.c.Hic incipit de ſuperſtitioſis & religioſis loqui.

¶ CHRI. Polemõ athenienſis iſte fuit philoſtrati filius adeo petulãs ĩ iuuẽtute ut pecũias circũferret:& pangiportus abſcõditas diſpõeret:qbus ad uoluptates paratius uteret'.Sed aliq̃ ebrius & corõatus xenocratis ſcholã igreſſus eiꝰ orõne:q̃ tũc de pudicitia erat adeo mores ĩmutauit:tãtũq; ĩ phia ꝓfecit ut xẽocrati ĩ ſchola ſuccederet.¶ Cubitale.Ornamentũ cubiti.¶ Focalia. Ferrum quo ignito crines criſpabant'.¶ Impraſi. Modeſti & ſobrii.¶ Magiſtri.ſ.xẽocratis Agathõis filii q Calcedonius fuit:& Ariſto.auditor.¶ Porrigis.i. Oſtendit amatorẽ puero ſimilẽ eẽ:cui irato ſi poma porrigas:recuſat:& ſi dicas ſume citelle.i.cito a quo diminutiũ ẽ negat uelle accipe.Si aũt nõ des optat.¶ Excluſus.oñdit ĩcõſtãtiã amãtium.Ex uerſiculis terẽtianis qbus phedriã Thaidi iratũ demõſtrat poeta.¶ Nõ paulo.ſ.i.multo ſapiẽtior.Nã ſanũ conſiliũ a ſeruo illi dat': ut apd' eundẽ poetã patet:Et Hora.eadem ſniam ĩ hoc loco repetit.¶ Quid.c.p.Multa ĩ amore pueriliter faciũt uiri qbus oñdit' amor' hoĩes deſipe.¶ Semĩa grana pomoꝝ puerile.n.ẽ grana pomoꝝ ĩ cãerã.i.in tabulatũ cãerã tũ iactitare.¶ Penes.t.es.i.es ne ſanæ mẽ.¶ Balba.u.nã amãtes cũ alloquũt' amicas balba ut ĩfantes uerba pnunciãt.¶ Annoſo palato.i.tu annoſus & ſenex.tunc.n.nõ es ſanior puero caſas ædificante.¶ Adde.c.Nã ſæpe

homicidiũ pp amorẽ & alia ſcelera cõmitunt'.¶ Helade p.Nã iſte heladẽ puellã quã adamabat zelotipia iter remiſit:ac mox pœnitentia ductus ex alta ſpecula ſe p̃cipitẽ dedit.¶ Ceritus.inſanus:nã in cereris ſacris furore torripiebant'. Ergo ut a baccho bacchantẽ dicimus:ſic a cerere ceritũ.Plautus ergo ꝓ cerito circũferri iubet.

Ex more ĩponẽs cognata uocabula rebus'
Libertinus erat.qui circũ compita ſiccus
Lautis mane ſenex mãibus currebat.& unũ
Quiddã magnũ addẽs.unũ me ſurpite mor
Diis &.n.facile ẽ.orabat ſanus utriſq; (ti
Auribus atq; oculis.mentem niſi litigioſus
Exciper dñs:cũ uẽderet. hoc quoq; uulgus
Chryſippus ponit fœcũda in gẽte meneni.
Iuppiter ingẽtes qui das adimiſq; dolores.
Materait pueri menſes iã quinq; cubantis:
Frigida ſi puerũ quartana reliquerit:illo
Magne die:quo tu indicis ieiunia nudus
In tyberi ſtabit.caſus medicuſue leuarit
Aegrum ex præcipiti mater delira necabit
In gelida fixum ripa:febrimq; reducet.
Quo ne malo mẽtẽ cõcuſſa' timore deoꝝ:
Hæc mihi ſtertinius ſapiẽtũ octauus amico
Arma dedit. poſthac ne cõpellarer inultus
Dixerit inſanũ.qui me totidem audiet: atq;
Reſpicere ignoto diſcet pendentia tergo.
Stoice poſt damnũ ſic uendas omnia pluris
Qua me ſtultitia:quoniã nõ eſt genus unũ
Inſanire putas' ego nã uideor mihi ſanus.
Quid' caput abſciſũ demẽs cũ portat aga-
Gnati infœlicis ſibi tũ furioſa uidet' (ue
Stultum me fateor: liceat concedere ueris:
Atq; ẽt iſanum.tantũ hoc ediſſere: quo me
Aegrotare putes animi uitio.accipe primũ
Aedificas.hoc eſt longos imitaris.ab imo
Ad ſummũ totus moduli bipedalis: & idẽ

¶ ACR. Ex more im.co.ex cõſuetudine uulgari:quia uulgares putant aliũ eẽ iſanũ:aliũ crudelẽ: Ergo ãt ſtultos & inſanos utroſq; appello. ¶ Mentẽ.n.l.excipiet dñs oñdit ẽt ſupſtitioſos nõ eẽ ſanos.i.cõfiteret' mentẽ ſanã nõ habere ſeruũ ſupſtitioſum:quem uendebat.niſi forte amat litẽ: quia licebat emptori agere cõtra uenditorẽ ſi inueniebat' poſtea ſeruus uitioſus:iuris erat apud ueteres:ut cum ſeruum diſtraheret quis eius omnia uitia uel animi uel corporis publicaret:ergo dicit hũc furioſum:cuius mens excipienda eſſet. ¶ Iuppiter in. Et hoc probat ſuperſtitioſos eſſe ſtultos & inſanos ex præcipiti deſperatione & piculoſo morbo.¶ Quo ne malo.i.inſanit naturæ uitio an inſtinctu numinis. Cõpellare.n.eſt iniurioſe alloqui quemlibet: ut Ci.in philippicis. Laudat an compellat edicto. ¶ Dixerit in. ſiquis me dixerit inſanũ diſcet a me uitia ſua:quæ pẽdent a tergo.¶ Ignoto.i.repoſito.Ex Aeſopi fabula:quæ duas peras dicit habere poſſe mortales in illo poſteriore uitia ſua:in primo aliena cognoſcimus facilius noſtra enĩ uix uidere poſſumus.¶ Ab.i.a.ſ.a.pedibus uſq; ad caput totus duorũ pedum es: & ita ſtudio ædificas altiorem domum tanquã non te capiat:hæc in qua manes.

¶ POR. Qui circũ.c.ab Auguſto.n.lares.i.dii domeſtici ĩ compitis poſiti ſunt ex libertinis ſacerdotes dati q̃ auguſtales ſunt appellati.¶ Sanus.u.a.a.mentem niſi litigioſus qui uendunt mãcipia:ſolẽt hoc adiicere ſanus corpore:& animo hunc ſuperſtitioſum negat ſanæ mentis fuiſſe. Et dicit allegorice ſanum eſſe omni corpore. ¶ Niſi.i. dñs exciperet: ideſt iterpoſita fide aſſeueraret: ¶ Chriſippus.p.hoc ait. Eiuſmodi ſtultorum copiam: & multitudinem chryſippus phs iter menenios haberi dicit.Menenius autẽ fuit illis tẽporibus inſanus uel certe Plebeius uult uideri a Menenio qui ſenatum & populum ingratiam reduxit:& mire fœcundam mẽtem ſtultorum ait.i.multiplicem.Chryſippus ſtoicus fuit. Sed menenium melius furioſum accipimus:uel potius ſtultum.Vnde meneniæ ſtultitiæ uel ineptiæ. ¶ Illo.m.d.q. t.i.die iouis.¶ Sapientum.o.a.græci.vii. ſapientes dicũt quibus hunc addit.¶ Diſcet.p.t.hoc ideo qa æſopus tradit hoĩes duas manticas hr̃e:unã ante & aliã retro. ¶ In priorẽ aliena uitia mittimus:in poſteriorẽ nr̃a q̃abſcondimus:& uidere nolumus. Hoc Catullus meminit. Videmus manticæ quod in tergo eſt. Ait & perſ. ¶ Spectat' mantica tergo:poſt damnum ſic uideas oĩa pluris bene quia ille ſuis bõis uenditis philoſophare cœpit: & dicit hoc Damaſippo.¶ Aegrotare.p.iterrogatiue dicit.¶ Longos:ideſt longos diuites ſignificat.

¶ CHRI. Cognata uo.q.d. cõueniente ꝓprietatẽ uocabuloꝝ obſeruaueris.¶ Libertinus erat:Ponit ſtultiſſimã ſuperſtitionẽ.¶ Siccus:ieiunus:alias ſobrius.¶ Lautis:ut pure rogaret : & manus ſupplices puras tẽderet. ¶ Magnũ.ſ.ĩmortalitatẽ.¶ Surpite.Surripite.p ſyncopẽ.¶ Auribꝰ atq; oc.integris ſẽſibꝰ.¶ Vegẽ ñ ſana mẽte.Igr̃ ſi dãs eũ uẽditurus nõ eẽt litigioſus.i.nõ amaret lites ĩ uẽdẽdo illo exciper mẽtẽ.i.nõ aſſereret illũ eſſe ſane mẽtis ne deide teneret'.¶ In gẽ.In familia.¶ Iuppiter.aliã oñdit ſupſtitionẽ.Nã ĩ grauĩ ægritudĩe pueri uouet ſtulta mr̃:q; ſi euadet illũ ĩ flumĩe nudũ demerget:ut ſi uel caſu uĩ medici arte ſanet' illa ſua ſtultitia rurſus ĩ morbũ reducat.¶ Ieiũia.Ergo & ieiũia ĩdicebãt ſacerdotes apud romãos.¶ Hæc.m.ſ.dixit.¶ Sapiẽtũ.oc.q. d.iter ſapiẽtes illos ſeptẽ græcia ãnumerãdus.De ſapiẽtibꝰ tũ uaria apd græcos ferũt'.nã nõ oẽs eoſdẽ ponũt. Dicearchus q̃ttuor tm̃ oiuꝰ cõſenſu ſapiẽtes aſſerit.Thaletẽ:mileſiũ:Biãtẽ:prieneũ:Pytacũ:mityleneũ: & Soloñ athẽiẽſem.Tu ſex alios noĩat:quoꝝ ex numero tres deligit.Ariſtodemũ:Pãphilũ:Chiloñ : Cleobulũ: Anacharſim:& piandrũ.Quidã addũt Achuſilaũ.Hæc Laertiꝰ.Hermippus decẽ & ſeptẽ ſapiẽtes fuiſſe ſcr. ex quoꝝ nũero ſeptẽ eligerẽt': Sed nõ idẽ ab oĩbus.Hi ſũt Solõ:Thales:Pyttacꝰ:Bias:Chilo:Cleobulꝰ.Periãdrus:Anacharſis:Acuſilaus:Epimẽides:Leophães:Pherecides:Ariſtodemus:Pythagoras: Laſius : hermio: Anaxagoras : Hippobotꝰ uero enũerat ſapiẽtes hos.ſ.Orpheũ:Linũ:Soloñ:Periãdrũ:Anacharſim:Cleobulũ:Miſoñ:Thalẽ:Biãtẽ:Epicharmũ:& ultio loco pythagorã.Poeta igit' cũ cõſtãtioreꝰ opi.vii. ſolos ſapiẽtes

græcia enumeret.uolēs Stertiniū laudare illū octauū addit.¶ Hæc arma:Quibus possim ſanos appellare q me insanū uocāt.¶ Pēdētia.Fingit eni Esopus quēlibet hominē duplici pera esse honustū:& alterā a tergo pē dere q̄ nostra uitia cōdamus.alterā a pectore ī qua seruemus aliēa.Figmētū sapienter fabricatum:nam ita ui tia nr̄a nō uidemus:ut q̄ a tergo sunt uidere nō possumus.Cōtra āt aliena assidue intuemur : ut ea quæ a frōte nobis sunt.¶ Ignoto sibi.Nā tergū suū nemo nouit.¶ Stoice.ostendit q̄ stertinio dixerit.¶ Vēdas pluris ut pte ritā iacturā ex amissis mercibus restaures.Rogat āt ut dicat q̄ ſania laboret:cū sibi sanus eē uideat . Cui re spondet stertinius nō mig̃ esse q̃ sibi sanus uideat.Nā & agaue furore pcita cū filii caput apri caput esse puta bat sibi sana uidebat.Deide poetæ insaniā esse dicit:q̃ cū sit minori fortuna & opibus uelit in ædificando pa rē se mœcenati:& aliis diuitibus & potētibus reddere. Ergo bipedalis idest duoꝝ pedū longitudine imitaris lōgos.i.diuites.Nā paup te diuitibus æquiparas:& tñ ita paruus cū sis.parui turbonis uehementiam irrides: Qui. idest in qua re es tu minus ridiculus q̄ ille.

¶ACR. Turbōis.Turbo qdā dr̄ fuisse gladiator: siue miles exiguæ staturæ:sed magni animi :in p̄lio fortis cū eēt armatus.¶ Qui ri.m.idest q̄re minus tu ridearis cū rideas gladiatorē illū : q̄ fuit breuis staturæ:alr̄ quō potes min9 ridicul9 eē q̄ gladiator Turbo:cū sis eadē statura:& tñ derides eū.¶ Absen tis ra.pu.exēplo siue fabula uult oñdēr ſſāos eē eos: q̄ imitāt eos: qb9 sūt lōge ſferiores:notat hoc q̃ di xit pullos filios rāæ debuit ſqt dicer̄ minores ranas. ¶ Maior.d.ut unū ex semis hr̄et magnitudinis mo dū.¶ Adde.p.nūc ad ſaniā illā q̄ pateris ædificādo adde istā ſaniā faciēdi poemata & hāc poetriæ ſſa niā leuiori noīe appello:q̄ſi uitio tuo parco. Nō di co ho.ra.i.nō dico : qa cū multū possides uteris p̄ ciosa ueste mile.p. hæc Damasippus.¶ O maior.t: hæc Hor.i.cōprime te tādē Damasippe.cū suadeat ēt pueros ſanos eē lōgos imitaris.i.frat9 ambulas & pceres imitaris ac nobiles:hoc propter mecœna tem:qui tūc hortos ædificabat magnos ac diuites imitaris:ac te ī altū erigis:cū sis pauper & pusillus.

¶POR. Rides Tur.Turbo gladiator fuit puo cor pore:ſ; aſolus pugna.Quid rides si turbo cū legiōi b9 certat.cū tu te diuitib9 cōpares:& fuit thrax tur bo.¶ Te quoq; ueꝝ.p æquū ē:& Vir.Me ueri9 unū p urbis fœdus.l.e.f.belua cognatos eliserit. Ad no tandū q̃ hoc ī loco cognatos pro filiis posuit.i.secū natos.i.cōgregatos.¶ Num tan: Ad notādū tandē pro ti positum:idest tam magna.¶ Adde poe.Hic sensus:adde illud q̃ poeta es idest præter reliquum errorem poe tam iure insanis & uius uulgari prouerbio.¶ Oleū:incendium.¶ Sanus facis & tu.nō dico īqt sanus:nō dico horrendam rabiem:ut tibi parcā : nō dico poeticam rabiem esse.O maior.t.p.in.m.Vehementer furiose:te tuis uitiis reddis.quibus te liberatum dicis.Cum superior insanus sis parce minori insano.

¶CHRI. Veꝝ ē.Dignū:æquū cōsentaneū & cōueniēs.¶ Absentis.Accomodatus apologus.Nam ranæ filii bouis pede p̄ssi pierāt.Supstiti āt uni referēti calamitatē:& magnā fuisse bestiā dicēti:aiebat mr̄ an tāta fuisset & iflādo se maiorē reddere conabat:rñdente āt filio maiorē eē illa magis atq̃ magis sufflabat dōec filius di xit:si te rupis iflādo nō illā æq̄bis.Sic igit euēit mioribus:q̄ maiores æq̄re se uolūt prius.n.peūt q̄ id possint. ¶ Adde poemata.Adiūge ad insaniam iam dictam aliam qua furis in poematis aut legendis:aut scribendis. ¶ Oleum camino.idest igni ardēti:ut magis ardeat.

ACR. VNde & quo.c.Catius epicure9 fuit q̄ scri pſit q̄tuor libros de reꝝ natura.& de sūmo bono sub huius noīe poeta epicureos ita risurus est:ut in proxima stoicos. Epi curei.n.summū bonū dicūt uoluptatē reꝝ honesta rū.Contra stoici uoluptatē gulæ & libidinis luxuri am dicūt aliter.Marcū Catium inducit ī ordie cœ narū tradentē : deinde loquitur de secta epicurea: & secat modo epicureos:quomodo secat alibi stoi cos.¶ Pithagorā . Pithagoras Samius tyrannos suæ patriæ fugiens apud Crotonem philosophiā docuit ; sed ad hæc inter cætera pp metēpsicosin ab animalibus abstinendum.& cum multos iuuenes auditores haberet.ne his ciuitas teneret̃ a principibus occisus est.

¶POR. Vñ & quo Catius Catiū interrogat cœnarū auctorē cœnæ p̄cepta.hic Catius epicure9 fuit:q̄ scrip sit q̄ttuor libros de reꝝ natura.& de sūmo bono:sub eius noīe.quō in proxima stoicos ī hac epicureos irrisu rus est:qui dicunt sūmū bonū uoluptatē:sed reꝝ honestaꝝ.Vnde stoici in hanc gulæ & corporis libidinē cri minant̃. hoc est nihil timere nec cupere summū bonū.Vnde Varro dicit inter

Corpore maiorem rides turbonis in armis
Spiritū & incensum:qui ridiculus minus illo.
An quodcūq̃ facit mecœnas. te quoq̃ uerū est
Tanto dissimilē:& tanto certare minorem
Absentis ranæ pullis uituli pede pressis.
Vnus ubi effugit:matri denarrat:ut ingens
Belua cognatos eliserit.illa rogare.
Tanta ne:nū tandem sufflans ii magna fuisset
Maior dimidio.nū tanto? cum magis atq̃
Se magis inflaret.nō si te ruperis inquit
Par eris. hæc a te non multum abludit imago.
Adde poemata nūc . hoc est oleū adde camino
Quam si quis sanus fecit:sanus facis & tu
Non dicam horrendam rabiē:iam desine cultū
Maiorem censu teneas damasippe tuis te
Mille puellarum puerorum mille furores.
O maior tandem parcas insane minori.

Satyra Quarta

VNde & quo cati9? nō ē mihi tps auēti
Pōere signa nouis p̄ceptis.q̄lia uīcūt.
Pythagorā ātiq̃ reū doctūq̃ platōa.
Peccatum fateor:cum te sic tempore leuo
Interpellarim.sed des ueniam bonus oro
Q d si interciderit tibi nūc aliquid repetes mox

illos esse.Ergo catium interrogat p̄bum epicurū de cœnaꝝ ordinatione & uoluptate? q̄a epicurei summū bo num uoluptatem dicunt.¶ Ponere:scribere:consignare noua præcepta.¶ Quod si interciderit:pro exciderit.

¶CHRI. Vnde & quo.Per catiū quēdā exprimit non mō sectā epicureoꝝ:sed ingeniū & mores.Erāt.n.icli nati in mitiorē uitā.Sed sine doctrīa:& q̄ tū se solos recte sape & uera depræhēdisse putarēt. Vnde & quo fa miliaris interrogatio & q̄ lepide ꝓferat̃ cū sermo ad secūdā plonā tanq̃ de tertia cōstituit̃. Vnde ergo uēit ca tius & quo uadit. At ille rñdet.¶ Nō est mi tps.i.nō supperit in tātis negociis tps ponere tibi.¶ Auenti.i.maxi mope cupiēti.¶ Signa.q.d.noīa meæ sectæ & intelligit epicureā q̄ noīa talia sunt ut.¶ Nouis.i.admirādis & in auditis p̄ceptis suis.¶ Vincūt pythagorā.i.p̄hiā pythagoræ:a quo italica p̄hia originē sūpsit:& Socratē:uñ ha buit initiū iōica moralis p̄hia q̄ſi cōcludat epicureū dogma de bonoꝝ malorūq̃ finibus & Socratē: unde sunt oīum sectaꝝ prīcipes: & pythagorā supent.¶ Hæc.n.ī epicureis arrogātia erat.Vñ dictitabat epicurus se duo bus maximis malis mortale genus liberasse.ſ.metu mortis cū aiam una cū corpe pire affirmaret: & metu re ligionis q̄m deos diceret humana negligere.¶ Anyti reū.i.Socratē. Hic.n.inocētissimus p̄bus de quo diligen tius alio loco fortasse dicemus:nūc uero id solū oraculū appollinis cherophōti dixisse Socratē oīum sapiētis simū esse.Quæres illi summā cōflauit inuidiā:præterea cū oēs seipsos magnificātes irrideret: sibi infensum anytū reddidit.Quare & aristophanē poetā in eū incitauit:& Melytū:ut eū impietatis & corruptionis iuue nū accusaret īpulit.Tres illū accusauerūt Anytus q̄ ptes opificū ciuiliūq̃ tueret̃.Lycō oratoꝝ. Melytus poe taꝝ.Sic aūt scripta est in actis accusatio.Iura uiolabat Socrates.Deos quos ciuitas ex instituto maiorum suscē perat:deos eēnegās. Alia demonia inducit.Iuuenes cōtra ius corrūpit.pœna sibi mors. Dānatus assumpto ue neno piit.Atheniēsibus eius mortis tanta pnia icessit: ut gymnasia & palestras clauderent & alios accusatores exilio.Melytū uero morte dānarēt.Socra.īpm ærea statuta a lysippo pfecta dōarūt Anytū ab exilio redcūtē heracleotæ exterminauerūt.¶ Reū.de quo Cī.i oratore.Reos āt appellō eos mō q̄ arguunt̃: sed oēs quorū de re disceptat̃.Sic.n.olī loq̄bāt̃.¶ Doctūq̃:cōueniētissimū .pfecto epithetū platōi.quā.n.doctriæ spēm ignora uit:nā ñ solū pythagorica p Philolaū & Eurytū ab italis:& ægyptiaca a sacerdotib9 diligētissime laboriosissi meq̃ cognouit:sed & megaris euclydē & cyrēis theodoꝝ mathematicos audiuit:& mlta alia loca lustrauit ut qcqd uspiā doctrinaꝝ iuenirēt̃ itegre pcipet:pcepūq̃:ī pīā reptaret.¶ Peccatū.f.uerba Hor.ſt.¶ Leuo ifœli ci.Interciderit.Interim dū loq̄ris e mēoria ceciderit.

¶ACR. Siue est na.h.ſi.artis.Tres p̄hiæ partes sunt moralis:rōnalis:naturalis: haꝝ duas tetigit naturalē & rōnalem.¶ Mirus.u.q.eos optimus in utroq̃ para tus in arte & natura .¶ Quin.i.e.certe hoc mihi erat nūc curæ meditari ea q̄ audiui a magistro.¶ Vtpote. r.t.hæc sunt.n.q̄ difficile tenent̃.¶ Ipse me.cœlat no men auctoris quia scit odio esse epicurum quasi uo luptatis auctorem .¶ Longa quibus facies.o.bene ab ouis cœpit.i.initio cœnæ ut alibi ab ouo usq̃ ad mala citaret iō Bacche crede quia meliora sunt lōgiora oua quā rotunda & albiora aut fortiora melioris saporis¶ Marē:fortē uel duꝝ.¶ Cohibēt:cōstringūt:unde co hibere dicitur gallina:hoc est cōfouere.¶ Cole : hoc est caule.ut clode pro claude Sorices pro saurices co da p cauda.Caulis inqt dulcior ē q̄ nasciſ in aridiori bus locis.¶ Suburbano:qa suburbana loca riuis abun dāt.¶ Elucius:limatius.¶ Si uespertinus . Si amicus inquit uesptinus insperatus subito uenerit.¶ Respon set:resistat reluctetur in faucibus .¶ Aufidius for.mi. aufidius cōditum de falerno uino faciebat sed stulte quia austerum est & non debebat nisi mollis uini con ditum ieiunus gustare.¶ Leni.p.m. Mulsum & con ditum dicitur mechratum .¶ Prolueris:profuderis. Lubrica:introrsum limpida conchilia implentur lu na crescente .¶ Generosæ.t.i.conchili.¶ Lucrina pe.q̄ in lucrino sinu nascitur:ubi meliores murices nascun tur q̄ in baiano littore.¶ Murex.autē genus est piscis: ut murexq̃ marinus.¶ Nec sibi cœ.Nemo debet arro ganter dicere scire apparare cœnas ; & enim ardui artificii est eas diligentius apparare.

¶POR. Siue ē.n.h.ſ.a.siue moralis siue naturalis p̄hiæ dicit:uel siue doctrina.siue ingēio.Ironia.¶ Ede. h.n.p̄ceptoris tui.¶ Longa q̄ . facies ouis erit bene ab initio cœnæ alibi ait ab ouo usq̃ ad mala.¶ Anyti reū .Socratem significat:quē anytus accusauit: & mel ītus:q̃ iurarret p herbas & bruta alalia. Quo cādebat

Siuæ est naturæ hoc:siuæ artis mirus utroq̃
Quin id erat curæ.quo pacto cuncta tenerē.
Vtpote res tenues tenui sermone peractas.
Ede hoīs nomen.simul & romānus an hospes.
Ipse memor præcepta canā.celabitur auctor.
Longa quibus facies ouis erit.illa memento
Vt succi melioris & ut magis alba rotundis
Ponere.nanq̃ marē cohibent collosa uitellū.
Cole suburbano:qui siccis creuit in agris
Dulcior.irriguo nihil est lucius horto.
Si uespertinus subito te oppresserit hospes.
Ne gallina malū responset dura palato
Doctus eris uiuam mixto mersare falerno.
Hoc tenerā faciet.pratensibus optima fungis
Natura est.aliis male creditur.ille salubres
Aestates peraget:qui nigris prandia moris
Finiet:ante grauem quæ legerit arbore solē.
Aufidius forti miscebat mella falerno
Mendose:quoniam uacuis cōmittere uenis
Nil nisi lene decet.leni præcordia mulso
Prolueris melius.si dura morabitur aluus:
Mugilus & uiles pellent obstantia conchæ:
Et lapathi breuis herba:sed albo nō sine coo
Lubrica nascentes implent conchilia lunæ.
Sed non oē mare est generosæ fertile testæ:
Murice baiano melior lucrina peloris.
Ostrea circæis miseno oriuntur echinni.

deũ oibus aĩalibus iũctũ:huic quoq; obiecerãt & ſtupra pueroꝝ:& q̃ noua ,pdigia ,p diis hr̃et:q̃ nulla maior religio meminiſſet. ℣ Ponere nanq;,apponere: aut exiſtimare. ℣ Cohibẽt cal.u. Vitellũ oui ps media: & nota q̃ cũ hic maſculino genere dicat,alibi fœminio.

Pectinibus pãtulis iactat ſe molle tarentũ,
Nec ſibi cœnarũ quiuis tamere arroget artem
Non prius exacta tenui rõne ſaporum.

Quatenus ima petit uoluẽs aliena uitellus:& anachora pulſum. ℣ Pratenſibus optima fungis ,ppter uenenũ. dulces ſunt.n.de prato. ℣ Mitilus & hiles.p.Mitilus piſcis uel cõcha magis. ℣ Nõ ſine Coo. Vinũ a coo inſula. ℣ Breuis herba.nõ diu uigẽs ut Vir.Breue tiliũ. ℣ Implẽt.c.l.dñr accreſcẽte lũa ĩpleri.minui decreſcẽte. ℣ Lucrina pe.nõ dicit melior eſt lucrina peloris quã murex Baianus:ſed dicit quã murex baianus melior peloris. Sed ita lucrina peloris eſt melior muricibus. ℣ Pectinibus patulis:ut Vir.Patulæ ſub tegmine fagi.

¶ CHRI. Naturæ. Quia tuo acumie ĩgenii aſſecutus fueris. ℣ Artis,qd.l.ab alio ſuſcepis. ℣ Mirus utroq;:ſi ut aduerſet ſupra modũ laudat:ſed cognoſcẽs hoꝝ hoiu; uãitatẽ laudat ut ĩpellat ad dicẽdũ. ℣ Qui id erat. Loqt̃ catius. ℣ Tenues:ſubtiles. ℣ Tenui.acuto. ℣ Celabit̃ au.nã tãta uis eſt naturæ:ut q̃uis ſummũ bonũ i uoluptate nõnulli ponãt tñ nõ poſſunt ſine pudore illa efferre:præponit ergo oua lõga orbiculatis quoniã ſint melioris ſaporis:& ſint albiora:& albũ ita colloſũ:ut nõ defluat uitellus,i,rubꝝ oui qd̃ iccirco maré appellat:qa in illo ẽ lemen maſculi. Indeq; ẽ materia pulli. ℣ Caule ſubur. Olera enata in aridis terris dulciora ſunt:q̃ q̃ in ſuburbãis:ubi orti irrigãt̃ creſcũt. ℣ Elutius:iſipidius.eluere.n.ẽ luendo deterere. ℣ Oppreſſerit. De ĩprouiſo aduenerit. ℣ Mulſo:uinũ cui mel admixtũ ſit. Quin & mulſã aquã faciũt. De mulſo ãt & de paſſo & de defruto & ſapa abũde ẽ apd̃ Columellã. ℣ Mugillus. Spẽs piſcis mire uelocitatis:q cũ lupo æternas inimicitias gerit. ℣ Lapati. Herba alio uocabulo rumex dr̃. ℣ Naſcẽtes. Creſcẽtes. Nã oia cõchilia creſcẽte luna ĩplent̃. ℣ Teſtæ. Oém piſcẽ ĩtelligimus q duriori cortice tegit. Aq̃tiliũ.n.teſte Pli.alia corio & pilis tegunt̃ ut uituli & hippotãi. Alia curio tãtũ:ut delphini. Alia cortice: ut teſtudines. Alia filicũ duritie:ut oſtrea & cõchæ. Alia cruſtis ut locuſtæ. Alia cruſtis & ſpinis:ut echidni. Alia ſq̃mis:ut piſces. Alia aſpa cute:ut ſq̃tina q̃ lignũ & ebora politũ tur. Quo ãt loco ſingula meliora naſcerent̃ alio loco oñdimus. ℣ Pectinibus.pectines ſiue pectũculi piſces ſũt q ſe ex aq̃ iaculãt̃ ſagittæ mõ. Idẽ facit & polypus.

¶ ACR. Nec ſa.ẽ. Cara mẽſa iõ dr̃ piſcatoria qa carius piſces q̃ caro alia diſtrahunt̃. ℣ Lãguidus ĩ cubitũ.lãguidũ uino dixit.i. bene ſatuꝝ recuſante cibos iã faſtidio faciente. ℣ Vmber.i. de umbria ſuauis craſſitudine ſua lances pene curuat q̃ eas.ſ.uiciant corpus hois. ℣ Fœcundi lepo.aut qa dr̃ ſæpe in anno parere aut qa uno coitu cõcipit. ℣ Sũt.q.i.Sũt q ĩ iueniẽdis tãtũ cruſtulis ĩgenioſi ſunt:iõ nõ ſatis ẽ idoneus apparator cõuiuiorꝝ q nouit q̃ ſunt optiæ placẽtæ. ℣ Securus. negligẽs. ℣ Craſſi:aſparitatis .moleſtiæ. ℣ Vina.c.l.limũ fecẽ dixit. ℣ Toſtis:aut frictis aut aſſis ĩtelligunt. ℣ Nã lactuca.i.a.lædit:& acrẽ facit ſtomachũ. ℣ Innatat.ergo dicit quia quicqd ĩſederit ſtomachum lædit. Perna magis & magis hyllis. ita reficitur per has res. ĩ.pernas & hyllas conuiuæ ſtomachus ut nõ oia malit q̃uendunt̃ in popinis mundis hylla dicũtur falſa ite ſtina hyrci poſitum eſt diminutiue hæc hylla: quidã in diminutione neutri generis eſſe dicunt,alii dicunt ſarta ſalſicia. ℣ Eſt operẽpcium duplicis:qui attendit operam exhibet: qui admouet aures ad audiendum opera utitur huius operæprecium:habetur ab eo qui audit proficiet.n.multum. ℣ Muriaq;.d.muriam antiqui dicebant liquamen.& ſytoꝝ lingua ſic dr̃. ℣ Piper album:aut per antiphraſim piper album pro ſale albo poſuit:aut qa q̃ terit̃ albũ ſit. ℣ Incretũ:pmixtũ.

¶ POR. Piſces auertere menſa.Menſam piſcatoriã dicit. ℣ Auertere:abſtrahere:auferre. Languidus incubitũ conuiua.r.i.qui iam ebrius itezꝝ eoꝝ ſapore inductus cœnare uelit & alibi ut cubito remanẽte præſſo. ℣ Carnem uitantis inertẽ.pinguem. ℣ Non ſemper edules:quas ædere uelis. ℣ Capræas:pro ædis:& eſt amphibologia:aut non ſemper ſummittit aut nõ ſemper ædulis. ℣ Fœcũdi leporis ſapiẽs.fœcũdum leporem ait ideo q̃ ſemper prægnans dicit̃. ℣ Sapiens.hic a ſapore non ſapientia. ℣ Cruſtula: ponit opus dulcia rii. ℣ Maſſica ſuppones: ſi cælo quæras poturus es.&

Nec ſatis eſt cara piſces auertere menſa.
Ignaꝝ quibus eſt ius aptius:& quibus aſſis
Languidus incubitũ:iam ſe conuiua reponet
Vmber:& iligna nutritus glande rotundas
Curuat aper lances carnem uitantis inertem.
Nã laurens malus ẽ uuluis & arundĩe pinguis
Vinea ſimmittit capreas nõ ſemper edules.
Fœcundi leporis ſapiens ſectabitur armos.
Piſcibus atq; auibus quæ nam & foret ætas
Ante meum nulli patuit quæſita palatum
Sunt q̃bus ingeniũ noua tãtũ cruſtula ꝓmit
Nequaq̃ ſatis in re una conſumere curam:
Vt ſiquis ſolũ hoc male ne ſint uina laboret:
Quali perfundat piſces ſecurus oliuo
Maſſica ſi cælo ſuppones uina ſereno.
Nocturna:ſiquid craſſi eſt:tenuabitur aura.
Et decedet odor neruis inimicus. at illa
Integrum perdunt lino uitiata ſaporem
Surrentina uafer qui miſcet fæce ſalerna
Vina columbino limum bene colligit ouo.
Quatenus ima petit uoluens aliena uitellus.
Toſtis marcentem ſquillis recreabis & aſra
Potorem coclea. nam lactuca innatat acri
Poſt uinũ ſtõacho.pna magis ac magis hyllis
Flagitat in morſus refici. quin omnia malit:
Quæcunq; ĩmundis feruent allata popinis.
Eſt operæprecium duplicis pernoſcere iuris
Naturam. ſimplex e dulci conſtat oliuo.

Quod pingui miſcere mero muriaq; decebit.
Non alia q̃ qua bizantia putruit orca:
Hoc ubi confuſum ſectis inferbuit herbis
Corricioq; croco ſparſum ſtetit. inſuper addes
Preſſa uenafranæ q̃ baccha remiſit oliuæ.

oſtẽdit alcõis gẽus calori neruis inimicũ qa ſi imaturũ fuerit neruis nocet. ℣ Lino.u.ſ.per ſaccũ collata.

¶ ACR. Mẽſa.ſ.macelli ubi q̃q; p̃tioſiores res rariores ſt̃. ℣ Ius aptius.i.q meliores ſt̃ ĩ iure elixati. ℣ Lãguidius pp crapulã. ℣ Repõet incubitũ. Inſurget rurſus ad edẽdũ. ℣ Capas. Capræe & capõli dñr q̃bus palmites uitis ſuſtẽtaculis hærẽt:ſed nõ niſi tenelli edules ſũt. ℣ Ante meũ palatũ.i.aĩ q̃ ego illoꝝ:ſapore ĩq̃ſiuiſſẽ. Saporis.n.ſenſus ĩ palato & ligua cõſiſtit. ℣ Noua tm̃ cruſtula.q.d.ĩ uno tm̃ occupat̃. ℣ Securus:negligẽs Vir.Clã ferro incautũ aggredit̃ ſecurus amoꝝ. ℣ Vitiata lino.i.ſacculo quo colant̃. ℣ Colũbino. Quin & gallinaceo ẽt addita acula & modico ſale. ℣ Limũ. Fecẽ colligit:qa totã ad fundũ trahit. ℣ Sqllis. Piſcis ſpecies ẽ. ℣ Perna. Salita carne ut ſit pars ,p toto:uel q̃ illud mẽbrũ in ſue efficatius ſit. ℣ Pingui. Dulci & Craſſo. ℣ Muria.ſal ẽ cũ aq̃ medicatũ & iduratũ. Sed uide apud columellã. ℣ Coricio.a loco ubi abũdat. ℣ Succo.ſũt pulchriora picena:uñ luue. Aemula picenis & odoris mala recentis. Sed ſuauiora tyburtina. ℣ Venucula. uua a loco dicta. ℣ Ollis. Nã & Pli.& colu.oſtẽdũt multis modis poſſe ſeruari uuas integras & inuitiatas. ℣ Alec.q dã ſpẽm piſcis putarũt. Sed res uẽ nõ multũ a gara diſſimilis. Eſt.n.gazꝝ liquamẽ ex piſcibus & ſæpe ex ſalſamentis. ℣ Pip albũ.hoc a colore dr̃:& inter nigrũ legitur triplex.n.ẽ:albũ:nigrũ:& longũ. ℣ Sal niger. Fortaſſe muriã dicit. ℣ Incretũ.cõdẽſatũ in formã tuerti. ℣ In ma.c.res digna ẽ ut ĩ mare inuehamur:ſi macello.i.piſcibus in macello uenalibus dentur tria millia.

Picænis cædunt pomis tyburtia ſucco.
Nam facie præſtant. uernucula conuenit ollis.
Rectius albanam fumo duraueris uuam.
Hanc ego cum malis ego fæcem primus & alec
Primus & inueni piper album cum ſale uirgo
Incretum puris circum poſuiſſe catillis.
Immane eſt uitium dare millia terna macello
Anguſtoq; uagos piſces urgere catino. (ctis
Magna mouẽt ſtomacho faſtidia:ſeu puer un-
Tractauit calicem manibus:dum furta ligurit:
Siue grauis ueteri crateræ limis adhæſit.
Vilibus in ſcopis in mappis in ſcobe quantus
Cõſiſtit ſumptus:neglecti flagitium ingens:
Ten lapides uarios lutulenta radere palma.
Et tyrias dare circum illota toralia ueſtes.
Oblitum quanto curam ſumptumq; minorẽ
Hæc habeant:tanto reprendi iuſtius illis
Quæ niſi diuitibus nequeũt cõtingere mẽſis.
Docte cati per amicitiam diuoſq; rogatus
Ducere me auditum perges quocũq; memẽto.
Nã q̃uis referas memori mihi pectore cuncta.
Non tamen ĩterpres tantundem iuueris: adde
Vultũ habitumq; hoĩs. quẽ tu uidiſſe beatus
Non magni pendis:quia contigit. at mihi cura
Non mediocris ineſt. fontes ut adire remotos:
Atq; haurire queam uitę pręcepta beatę.

Satyra Quinta.

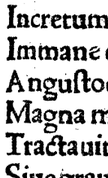

Hoc quoq; tireſia pręter narrata petẽti
Reſpõde. qb⁹ amiſſas repare queã res
Artib⁹ atq; modis qd rides:iã ne dolo
Non ſatis ẽ ithacã reuehi patrioſq; penates (ſo
Aſpicere:o nulli quicq̃ mentire:uides:ut
Nudus inopſq; domũ redeã te uate. neque illic

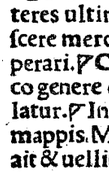

Hoc quoq; ti.Inducit̃ pſona Vliſſis ad tireſiæ umbram loquẽtis apud inferos: quo amiſſas opes reparet:& hoc ex hom.odiſſea ſumptũ ẽ. Illd̃ agẽs arte hæredipetaꝝ lacerat tirẽſiã:nã multa dixiſſe ait eũ ꝓter nãm. Aut apotheca procis intacta ẽ.i.maior neceſſitas ẽ cõparata ſubſtãtiæ oia inqt ,p eoꝝ turba cõſumpſit. ℣ Quãdo.p.m.i.remotis oib⁹ difficultatib⁹ accipe quo diuitias cõpares. ℣ Siue aliq̃d priuũ dabit̃ tibi. Primũ

ACR.

est quod uniuscuiusq; proprium est & alterius nõ est. legit & primum: ut prima poma: priuum autem est quod unius est. Vnde & priuilegium ut hoc plautinũ indicat. Exite & ferte fustes priuos in manu. ¶ Ante la ré. i. antequam primitias laribus tuis offeras mitte di uiti: qui est ipsis diis. scilicet uenerabilior. ¶ Sine gente. ignobilis sine nobilitate. ¶ Fugitiuus: aut quia sine gente dixerat: aut q; sanguine fraterno cruentus & pro pter scelera patriam deseruit.

Aut apotheca procis intracta ẽ. aut pecus. atq;
Et genus & uirtus nisi cũ re uilior alga est.
Quando paupiem missis ambagibus horres,
Accipe: qua ratione queas ditescere. turdus
Siue aliud priuũ dabitur tibi. deuolet illuc:
Res ubi magna nitet domino sene dulcia põa
Et quoscũq; feret cultus tibi fundus honores
Ante larem gustet uenerabilior larem diues,
Qui quanuis piurus erit: sine gente: cruẽtus
Sanguine fraterno: fugitiuus. ne tamen illi

¶ POR. Hoc quoq; tiresia. In hac ægloga introducit Vlyssem quærentem apud inferos a tiresia quemadmodum rem familiarem repararet. hoc fuit apud ueteres moris: ut præsentes sugillarent aut præsentis lacerarent mores. ¶ Et genus & uirtus. Dicit tam & si quis sit generosus & fortis tamen si rem non habet uilior est alga. ¶ Siue aliud priuum priuatum. ¶ Ante larem gustet prius diuiti: q̃ lari portas primitias: cõsuetudo fuit ut rerum primitiæ diis laribus ponerent. ¶ Sine gente cruentus ignobilis aut peregrinus.

¶ CHRI. Hoc quoq;. Artificiose auaritiã carpit. Inducit. n. ulysse postq̃ tiresiã uatẽ de reditu interrogauerat interrogare etiam qua rõne possit ditescere. ¶ Tiresia. Hic uates thebanus fuit: qui exorta controuersia inter iouẽ iunonẽq; utrius sexus maior extaret libido: iudex a diis electus maiorem muliebrem q̃ uirilem pnũciauit. Quo iudicio offensa iuno illũ luminibus orbauit. At iuppiter orbitatem oculoꝝ uaticinatione sibi tradita subleuauit. Hũc tradunt cũ olim coeũtes serpẽtes in silua iuenisset & uirga pcussisset ex uiro ĩ fœminã cõuertum ad nouẽ annos in ea calamitate pdurasse. donec eosdẽ serpentes eodẽ modo cubãtes iueniẽs iterum percuteret: sicq; in pristinum sexum redisse: quæ cã fuit ut iudex ad litẽ illã dirimẽdã eligeret. qm̃ utrũq; esset exceptus. ¶ Non fatis. Tiresias loquit. ¶ Quicq̃: nullis Vlyssis uerba sunt. ¶ Apotheca. Græcũ est: latinæ penũ dicemus. ¶ Proci. Qui pcaciter & sine mõ modestia ue mulieres infectant. Ostẽdit ãt diuitias q̃rere: quoniam a pcis uxoris oia domi direpta iuẽturus sit. Ostẽdit ꝑterea q̃rendas esse opes: qm̃ sine illis uirtutes in nullo præcio sint. ¶ Quãdo. Rñsum ẽ tiresie. ¶ Turdus: a turido colore dictus ẽ: ut ait Varro. Auis iter epulas laudata, color illi ẽ circa ceruicẽ: ĩ estate uarius ĩ hieme cõcolor. Turdũ hũit agrippina claudi uxor sermões humanos imitãtẽ. Primũ qd nõdũ apd alios uulgatũ sit. Vel priuũ: q̃si qd tibi soli sit. uñ ẽt ẽ priuilegiũ. Iubet ãt ut capiat orbos senes suis muneribus: & illos añ deos uenerẽt: q̃uis illi piurii aut ignobiles aut homicidie sint.

Tu comes exterior: si postulet: ire recules:
Vt ne tegã spurco damæ latus: haud ita troiæ
Me gessi certans semper melioribus. ergo
Pauper eris fortẽ hoc aium tolerare iubebo.
Et quondam maiora tuli. tu protinus unde
Diuitias æriscq; ruam dic augur aceruos.
Dixi equidem: & dico: captes astutus ubiq;
Testamenta senũ. neu si uafer unus & alter
Insidiatorem præroso fugerit hamo:
Aut spem deponas ãut artem illusus omittas.
Magna minor ue foro si res certabitur olim
Viuet uter locuples sine gnatis ĩprobus ultro
Qui meliorẽ audax uocet in ius. illius esto
Defensor. fama ciuem causaq; priorem
Sperne: domi si gnatus erit fœcũda ue coniũx
Quinte puta aut publi. gaudẽt p̃noĩe molles
Auriculæ. tibi me uirtus tua fecit amicum.
Ius anceps noui. causas defendere possum.
Eripiet quiuis oculos citius mihi q̃ te
Contẽptũ cassa nuce pauper. hæc mea cura ẽt
Ne qd tu pdas: neu sis iocus. ire domũ atq;
Pelliculã curare iube. sis cognitor ipse.
Persta: atq; obdura. seu rubra canicula findet
Infantes statuas: seu pingui tentus omaso.

¶ CACR. Exterior: finisterior ĩ finistra parte positus. ¶ Certans semp melioribus. certans datiuo casui iũgitur: ut Maro. Certẽt & cygnis ululæ. Et solus tibi certet amyntas. ¶ Et quõdam maiora tuli. hoc item Vir. O passi grauiora: & idẽ. O fortes peioraq; passi. ¶ Vafer. urbanus astutus. ¶ Insidiatorem præroso: insidiatorem dicit q̃ non honoris causa fert primitias: & que cũq; bona: sed captãdæ gratia hereditatis. ¶ Præroso fu. ha. i. consumptis omnibus tuis alium fecerit hæredem. ¶ Priorem: meliorem. ¶ Quinte pu. hoc dicit ut accedens non nomine sed p̃nomine honorifice appellet. ¶ Ius anceps. i. cõuersum uel obscurum: quod potest utriq; parti prodesse pro ingenio interprætantis. ¶ Eripiet quiuis oculos citius mihi. i. facilius patior me omni labore torqueri q̃ te partem nucis amittere. ¶ Cassa: fracta. ¶ Pauperet: fraudet: spoliet. ¶ Neu sis iocus. neu sis ludibrio cuiq;. ¶ Atq; pelliculam. c. i. iube eum corporis sui habere curam. ¶ Cognitor: defensor. ¶ Persta. permane. perseuera. ¶ Rubra: ardens. ¶ Infantes. Mutas q̃ loq nõ possunt. ¶ Seu pingui tẽtus omaso furius: distẽtũ furiũ dicit omaso aut edacem: aut sordidum omasus dr̃ itestinũ bubalum. ¶ Carne pingui. i. bubula. Furius bibaculus in pragmatia belli. Iuppiter hybernas cana niue conspuet alpes aliter furius poeta imanis uentris. q niuem spuma iouis dixit iõ hoc eius pionæ dedit tanq̃ ipse spuat. ¶ Nõ ne. u. a. ordo aliqs prope testantẽ tãgens cubito dicat nõ ne uides ut patiens. ¶ Cætaria. officina in qua liq̃mẽ cõficit. ¶ Sublat9: suscept9: nat9. ¶ Cælibis. i. hois sine liberis. ¶ Ludit. f. sic tũ ut limis rapias: obliqs oculis rapti legas. ¶ Quid. p. f. c. i. pria tabula pria cæra scdo uersu

Furius hibernas cana niue conspuet alpes
Nõne uides? aliqs cubito stantẽ ꝓpe tangẽs
Inquiet ut patiens: ut amicis aptus ut acer.
Plures annabunt tunni: & cetaria crescent.
Si cui præterea ualidus male filius in re
Præclara sublatus aletur: ne manifestum
Cælibus obsequium nuder: te leniter in spẽ
Arrippe officiosus. & ut scribare secundus
Hæres: & si quis casus puerum egerit orcho.
In uacuum uenias. perraro hæc alea fallit.
Qui testamentum tradet tibi cũq; legendũ.
Abnuere: & tabulas a te remouere memẽto
Sic tamen ut limis rapias. quid prima secũdo

hæredis continet nõment.

¶ POR. Diuitias æriscq; ruã. Ruã ꝑ eruã. ¶ Cõtẽptũ cassa nuce: hoc ex cõsuetudine neqs tibi minimũ qd auferat aut te contemnat. Canicula findet pro sole ardẽti infantis statuas quæ fari nõ possunt. ¶ Furius hybernas cana niue. Hic uersus furii bibaculi ẽ. ¶ Ille. n. cũ uellet alpes niuibus plenas describere ait Iuppiter hybernas cana niue cõspuit alpes. Ergo tumidũ ẽ &. Quid prima secundo. bene hoc & iuxta ordinem quia prius testatoris nomen secundo hæredis.

¶ CHRI. Comes exterior. Nam interior in honoratiori loco habetur. ¶ Vt tegam. Vlissis uerba. ¶ Damæ. n. p. scelerati hominis. ¶ Tegam latus. interiorẽ habeam. Haut ita troiæ. Ostendit non conuenire hoc suæ ante actæ uitæ in qua semper meliores superare uirtutibus contendit. ¶ Præroso. hamo. Similem piscatori captatorẽ facit: & pisci captatum. Captator. n. munera mittit: sed quæ sint uelut esca in hamo cui piscis hæreat. Quam rem suauissime Martia. in epigrammate expressit. In quo est. Munera magna quidẽ misit sed misit in hamo. Sic piscatorẽ piscis amare potest. Ergo qui mũera a captatore accipit: nec illũ tamen heredẽ facit: similis est pisci qui arroso hamo escã uorat: atq; abit. ¶ Magna. Si litigiũ inter duos erit aut de magna aut de parua re: uide uter locuples & orbus sit: & illius defensionẽ q̃uis audax meliorẽ in ius uocet suscipito. Neq; te moueat q̃ is aduersus quẽ litigas sit melior. mõ ille habeat filios. ¶ Quinte. Vteris oratiõe blanda & dices. o quinte. o publi: ná auriculæ molles. i. mollũ hoĩum. ¶ Cassa unce paup. i. etiã ille qui est cassus. i. priuatus unce. i. cui ne uncia quidẽ sit: est mea cura. q. d. ego non moueor diuitiis sed amicitia ut ẽt pauperes amicos curẽ: ne dum ego te uelim ut aliqd pdas. ¶ Vel lege. Et mea cura est ne tu paup cassa unce. i. ne effectus paup & ĩminutus mima particula perdas aliquid. ¶ Vncia. n. minima ĩ asse pticula ẽ. Et cũ huiusmodi oĩone usus fueris iube illũ ire domũ & curare corpus & tibi negocia & labores relinquere. Tu aũt psta. i. perseuera: & obdura ad oẽs difficultates: siue sint caniculares: calores de qbus iã dictũ est: siue sint frigora. ¶ Rubra: Nã de colore martis est. ¶ Infantes. Mutas. i. inaiatas. ¶ Omaso: piguius est atq; crassius intestinũ: quod non nulli bubulũ solũ esse credũt. ¶ Ergo tẽtus omaso. i. uẽtroso: ut sit indiciũ tardi ingenii potius q̃ edacitatis. Nã irridet furiũ: poetã ab inepta & nimis dura translatione. Ipe. n. ad frustula illa alba niuiũ quæ sputũ imitari uidẽtur dixit: iuppiter hibernas cana niue cõspuit alpes. ¶ Vt patiẽs. Sic. n. alter alterũ tãgens de te loquet. ¶ Qua fama tua sic crescẽdo cõparauit tibi nouos amicos. ¶ Plures annabũt tunn. Stat in trãslatione captatoris a piscatore. ¶ Cetaria. Loca eẽnt ubi cetæ alunt: quod nusq̃ fit sed posuit cetaria pro uiuariis & piscinis: ubi maiores pisces aluntur. Snia est: q̃ ex illa icrebescẽte fama plures orbos captabis: & a pluribus hæres relinq̃ris. ¶ Cetaria. in quibus cetæ teneant: quæ balenæ appellant: q̃ in mari indico q̃ternoꝝ iugerum repiunt. Præfecti classium alexandri tradidere fores domorum ibi ex maxillis balenarũ heri: & ossibus tecta contignari. Ex qbus multa. xl. cubitoꝝ longitudinẽ habere. ¶ Præterea. cautum p̃ceptũ. Monet. n. ne solum celibes & ppea filiis carentes captet. Nã posset deregi eius subdolũ consiliũ. sed ẽt illos qbus & si filius sit tamẽ est adeo ualitudinarius ut breui sit moriturus. Dabit ergo operam ut illi scribat scds hæres. ¶ Q. d testamẽtũ cũq. i. qdcunq; pte mesin. Qm̃ oẽm fidẽ amitteret ueræ amicitiæ si appareret cõsiliũ suũ. opportet eũ cũcta dissimulare: & ppea si senex sibi testamentũ legẽdũ suũ porrexerit annuet. i. approbabit anteq̃ legat tanq̃ id ad se nihil attineat: & id remouens finget nolle legere: & tamen limis oculis rapiet. i. uelocissime leget cum uersum ubi solent poni nomina hæredum an uideat quot habeat cohæredes.

Cæra uelut uersu: solus: multis ne cohæres:
Veloci percurre oculo. plærunq; recoctus
Scriba ex qnq; uiro coruum deludet hiantẽ.
Captatorq; dabit risus nasica corano:
Nũ furis? an prudẽs ludis me obscura canen
Olaertia de qcqd dicã aut erit aut nõ (do:
Diuinare &. n. magnus mihi donat apollo.
Quid tamẽ ista uelit sibi fabula scilicet æde.
Tẽpore quo iuuẽis parthis horrẽdus ab alto
Demissum genus æuea. tellure mariq;
Magnus erit. forti nubet procera corano
Filia nasicæ metuentis reddere soldum.

¶ CACR. Multis ne. c. deest sis plerũq; recoctus scriba. Recocti dicuntur scribe qui sepius pro consulibus ad prouincias missi exercitatiores facti sunt ex ipa frequentia & ipso usu. Solent autem qnq; uiri mitti inde ex quinq; uiris. ergo hoc uult dicere ut ne sic captes: ut in posterum incurras: qui te spem institutionis irridet. homo exercitatus facile eludit auidos & appetentes rei alienæ. Et pstringit fabulã æsopi quæ est talis. Coruus cum prædam ore portaret laudatus a uulpe q̃ bonam uocem haberet clamare occipiens omissam prædam perdit. ¶ Et recte dixit coruũ qui morsibus pascitur. aliter scribæ ibant in prouincias cũ magistratibus: & cum rediissent. Vendebãt decurias suas & quinq; uiri dicebantur q̃ si uoluissent irerum magistratus appetere & fructus priores percipeẽ recocti dicebantur. Quod coranus fecit qui nasicæ filiã accepit & auariciam soceri testamẽto delusit qui sperabat

hæreditatem generi. ℣ Iuuenis. Augustus qui persas uicit. ℣ Metuentis reddere soldum. i. nolentis reddere integram dotem: nequit solido desit patrimonii: ac per hoc ualde cupientis & auari. ℣ Tũ ge. h. f. sic dicit quasi per diuinationem hoc prædicens futurum tiresias: quod iam fuerat factũ dabit p diuinationem obseruatis hoc modo in tota narratione tẽporibus. Sed uincit longe prius ipsum expugnare caput. i. ualde melius: si quorũ hæreditates affectas: eos blanditiis habeas superatos. ℣ Expugnare. obsequiis tuis uincere. ℣ Penelopem facilis potiori trade. Facilis esto & qua si potiori deduc uxorem ad domum. ℣ Quã nequiuere proci recto de. cur. Quam nõ potuerunt a recta uia diducere & a disciplina. ℣ Nec tantũ ueneris q̃tũ studiosa culinæ: hoc fecit penelopem castam esse qa illi magis studebãt uentri q̃ ueneri. ℣ Anus improba. Anus quædam a captatore nudam sese efferri uoluit ea uidelicet cogitatiõe: ut si ipsa mortua nudis humeris heredipetæ oleo unctis ad sepulchrũ delata esset partem testamenti haberet captator. ℣ Scilicet elabi si posset. Sensus ita declarat anum testatam esse ut si cadauer eiꝰ elapsũ eẽt ille careret hæreditate. hoc ãt dicit: ut heredipetas: moueat ad nimia obseqa decliari.

¶ POR. Plærunq; recoctus. iterum rescriba factus. ℣ Coruum deludet hiantem. Captatorq; dabit hoc allegorice posuit ex fabula Aesopi: in qua scriptum est ut uulpi coruus illuserit cum eũ uidisset caseum ferentem dicens se esse illo meliorem in uoce & prouocauit ut clamaret: quod cum facere uoluisset caseum demisit ac perdidit. ℣ Partita lucellũ. hypocrysticos lucrum. ℣ Vt canis a corio nunq̃ ab. un. prouerbialiter nunq̃ deerit hoc facere.

¶ CHRI. Recoctus. Nam iste coráus ex scriba qnq; uir effectus itegꝫ in scribã rediit. ℣ Nasica corano. Q d paulo post interp̃tabit. ℣ Iuuenis. Augustus. Regnante ergo augusto ut uaticinat tiresias filia nasicæ nubet corano. ℣ Illud. p̃ceptũ aliud ut ineat amititiã illorũ qui gubernãt senẽ: ut illi deide hosem absentẽ laudẽt. Sed tamen nil melius est q̃ expugnare ipsum caput. i. ipsum senẽ: cuius causa omnem laborem sumis. Dixit autẽ expugnare: quia tanq̃ bellum quoddam est huiuscemodi captatio. Vel expugnant cũ iam suis dolis eum coperint. Ergo laudato quicquid faciet: & si scortator est. i. delectatur scortis ne dubita supponere sibi penelopẽ uxorem tuam. ℣ Putas ne. interrogat ulysses: an putet posset corumpi penelopem: quæ sollicitata a tot procis incorrupta manserit. Cui respondet mansisse incorrumptam: quia proci auari fuerint in dando. Quod si lucellũ de sene tecum gustauerit nunq̃ deinde abstinebit. Vt canis q̃ semel gustato uncto corio nunq̃ deinceps inde dimoueri potest. Cautus adito. Nam in obsequẽdo neq; ueli deesse te neq; supra modũ facere. ℣ Opere: actionibus. ℣ Immoderatus: modum excedens.

¶ ACR. Non etiam fileas: neq; nimis fileas: neq; nimis loquaris sed ita callidus esto ut dauus qui inducitur in comœdia. ℣ Obstipo: opposito. ℣ Aurem substringe loquaci: caute admoue aures tuas eo loquẽte. ℣ Importunus: pro importune. ℣ Donec: hoc tandiu laudato quandiu bene habeas ipse dicat. ℣ Crescentẽ. t. i. f. u. Gaudentem tumoribus laudabis illum falsis laudibus quemadmodũ enim uter nil capit immisso flatu: nisi solum tumorem: ita & qui falso laudat. ℣ Cum. t. f. l. cum mortuus fuerit diues uel cũ te hæredẽ fecerit: ut eius causa seruias imperabis. ℣ Et certum ui. quia solent homines quod cupiunt per somnũ uidere: ergo nolite heredẽ factum credere nisi uigilãs uideris. ℣ Sparge. f. frequẽter dicito: unde mihi tam fortẽ amicũ. ℣ Est. i. iuuat. ℣ Arbitrio: deest tuo. ℣ Sine sordibus: sine tenacitate. ℣ Huic: tu dic: huic te dic libẽter uendere: qcq̃d hæreditatis ipse desiderat.

¶ POR. Stes capite obst. tristrac seuero. ℣ Secꝰ icli

Tũ gener hoc faciet. tabulas socero dabit atq;
Vt legat: orabit. multum nasica negatas
Accipiet tandem, & tacitus leget. inuenietq;
Nil sibi legatum præter plorare suisq;.
Illud ad hæc iubeo: mulier si forte dolosa
Libertus ue senem delirum temperet: illis
Accedas socius: laudes: lauderis ut absens:
Adiuuat hoc quoq;: sed uincit lõge prius ipsũ
Expugare caput. scribet mala carmĩa uecors:
Laudato: scortator erit: caue te roget. ultro
Penelopen facilis potiori trade. putas ne
Perduci poterit tam frugi tamq; pudica:
Quam nequiere proci recto depellere cursu?
Venit enĩ magnum donãdi parca iuuentus:
Nec tantũ ueneris quantum studiosa culinæ
Sic tibi penelope frugi est: quæ si simul uno
De sene gustarit tecum partita lucellum:
Vt canis a corio nunq̃ absterrebitur uncto.
Me sene qd̃ dicam factũ. anus improba thebis
Ex testamento sic est elata. cadauer
Vnctũ oleo largo nudis humeris tulit hæres,
Scilicet elabi si posset mortua: credo
Quod nimium institerit uiuẽti. cautus adito
Ne desis opere ne ue immoderatus abundes.
Difficilẽ & morosum offendet garrulus ultro,

Non etiam fileas. dauus sis comicus: atq;
Stes capite obstipuo: multum similis metuẽti
Obsequio grassare. mone: si increbuit aura
Cautus uti uelet carum caput: extrahe turba
Oppositis humeris, aurẽ substringe loquaci,
Importunus amat laudari. donec hoc iam
Ad cælum manibus sublatis dixerit. urge.
Crescentem tumidis infla sermõibus utrem.
Cum te seruitio longo curaq; leuarit:
Et certum uigilans. quartæ sit partis ulysses
Audieris hæres. ergo nunc clama sodalis
Nusq̃ est. unde mihi tam fortem tãq; fidelem
Sparge subĩde: & si paulũ potes illachrymari:
Gaudia p̃dentẽ uultũ celare. sepulchrũ (est
Permissũ arbitrio sine sordibus extrue. funus

Aegregie factum laudet uicinia. siquis
Forte cohæredum senior male tussiet. huic tu
Dic. exparte tua seu fundi siue domus sit
Emptor gaudentẽ nũmo te addicere. sed me
Imperiosa trahit proserpina. uiue. ualeq;.

nato dicit. Aurem distrige loq̃ci. aurem intende cum loquis. Sermonibus utrẽ. uelut utrẽ. ℣ Cũ re seruitio longo. Hoc est cum decesserit. ℣ Siue domus sit emp. quia lege cautum erat. Verum uulgarum uel domũ alicuius in testamento donatum donaret. & ut uiderentur emisse nummum dabant si cui donabar.

¶ CHRI. Obstipo. deiecto pcliui. Cogitabũ di. n. & metuẽtes caput ad terrã uergũt. ℣ Grassar obseqo. Adulare uel uehemẽs multusq; sis in obseqo. Grassari. n. teste Festo antiqui ponebãt pro adulari. Sed grassari. dicit latrones uias obsidentes. Gradi siquidem ambulare est. Ergo ab impetu gradiendi. Iuue. interdũ ferro grassator agit rẽ. Hinc uero quicqd uehemẽtius impetuosius ue fit grassari dicit. Salu. i iugurta. Sed dux atq; imperator uitæ mortaliũ animmus est: qui ubi ad gloriã uirtutis uia grassat abunde polles est. ℣ Aurem substringe. q. d. pariẽter audi ipsum loquacẽ. ℣ Crescentẽ utrẽ. Nam quẽadmodũ utres uento turgescunt: sic stultus ille adulationibus inflatur. ℣ E certũ uigilans. ne somniãs hæc credas. nam siquid misere cupimus id sæpe somniamus. Vnde siquid nobis ex insperato aduenerit: solemus nobiscum reputare an id uere euenerit: an somniis ludamur. Hæres quarte partis. Hæres ex quadrante. Clama sodalis. Profer magna uoce ad sodales. ℣ Nusquã est. i. tantũ uerborum. ℣ Vnde. i. ex quo. i. laudent tam fortem: & tã fidelem. Vel dicamus hæc esse uerba adulatoris post mortem testatoris: ut sua ficta pietate alios facilius captare possit. Et tunc dicemus. Clama. i. cum clamore & uociferatione dic. Sodalis meus nusquam est. Et subinde. ℣ Sparge. i. diuulga hæc uerba. Vnde mihi tam fortẽ & fidelẽ. f. reperiam. ℣ Et si potes celare uultum prodentẽ gaudia. i. si potes occultare in facie tua eam ilaritatem quæ indicat gaudium. ℣ Illachrymare. i. emitte lachrymas. ℣ Sepulchrũ permissum arb. Subaudi si est permissum. ℣ Male tussiet. Quod ptisis quam nostri tabem appellant: signum est: & propte rea non procul est a morte. ℣ Gaudentem nũmo: cupidum rem suam augere. ℣ Proserpina ipe. nam cũ inferorum dea sit imperium in me iusq; summum habet.

¶ Satyra. vi. de uita rustica. Cgnus
Oc erat i uotis mod⁹ agri nõ ita ma-
Hort⁹ ubi. & tecto uicinus iugis aq̃
Et paulũ siluæ sup his foret auctius atq; (fos
Dii melius fecere. bene est nihil amplius oro
Maia nate. nisi ut ꝓpria hæc mihi mũera faxis
Si neq; maiorem feci ratione mala rem.
Nec sum facturus uitio culpa ue minorem
Si ueneror stultus nihil horũ. o si angulus iste
Proximus accedat. qui nũc denõrmat agellũ.
O si urnã argẽti fors quæ mihi mõstret ut illi
Thesauro inuento qui mercenarius agrum
Illum ipsum mercatus arauit. diues amico
Hercule. siqd adest: gratũ iuuat. hac p̃ce teoro

Oc erat in uo. hac satyra de iocunditate secessus sui qua in sabinis fruebat: & de incomodis urbis loquit. quæ passus est dũ obsequitur mecœnati. ℣ Modus. a. n. i. m. hoc inquit optabam: ut haberem modicum: agrum & in eo fontem & uicinam siluã. plus autem concessit fortuna q̃ optarem. Iugis perẽnis cõtinuus. ℣ Propria: perpetua: rata firma. i. fac mihi patrimonium meum certum esse: si non habeo mala uota. ℣ Denormat: deturpat & inæqualem fecit est. autem norma ad quam mensuras dirigunt sine perpẽdiculi ratione. ℣ Diues. deest factus est. ℣ Amico Her. quia ei per quietẽ thesaurum traditur demonstrasse: aut herculem mercenarius coluit quo merito thesaurum recipit. ACR.

¶ POR. Hoc. e. in. u. m. a. n. i. m. laudat rus & securitatẽ eius expõit: p qd̃ significat rus se habere & amare. ℣ Iugis aquæ fons. Qui cũ sit iugis domui sit pximus eius. Nisi ut propria mihi ꝓpria uera: Vt Vir. ꝓpria hæc si dõa fuissẽt. ℣ Denormat agellũ. extra modũ p̃cedẽs denormẽ facit. Vel illud deffinit & uelut norma posita definit. ℣ Diues amico her. iõ qa thesauris p̃est: & sunt qui eundẽ incubonem quoq; esse uelint unde putant & quod res rustica in tutela sit eius: nam illi sacrificia reddunt rustici cum iuuencos domuerint.

¶ CHRI. Hoc erat in uo. Describit paucis rebus cõtentũ esse oporteat modestũ uiꝫ. qm̃ natura ipsa optima nobis dux nec plura nec maiora desideret. Laudatq; præcipue uitam rusticanã: qm̃ procul ab oibus delitis atq; ab omni luxu frugi: temperataq; sit. Demonstrat igitur cum id quod per summam modestiam concupierit: & aliquanto plusculum cõtigerit nihil ultra desiderare. Hoc erat in uotis. idest in desiderio. Ponit enim uotum quod desiderium subsequitur pro ipso desiderio quod antecedit. Sic Persius. Scire erat in uotis quid dexter senio ferret. ℣ Modus. Modesta mensura agri: & ortus: nõ ita magnus ut ager. Nam ortus ad olera non ita magnus esse debet ut ager ad fruges. Contraria his uituperat. Iuuenali. ℣ Iugis: peremnis. Super his. Vltra hæc ℣ Auctius & melius q̃ orauerim. ℣ Maia nate. O mercurii in cuius tutela diuitiæ sunt: ut alio loco a nobis demonstratum est. Fuit autem filius maiæ: quæ est una expleiadibus. a qua quamuis alii aliter sentiãt sunt qui maium mensem appellatum uelint: ducti quod hoc mense mercatoribus mos erat mercurio pariter & maiæ sacrificare. ℣ Si neq; maiorem. Arguit ab honesto. Iustum enim est ut dii iis opitulentur: qui nec commiserint fraudem ut patrimonium augeant neq; sua libidine illud imminuant. ℣ Si ueneror: stultus nihil horum. idest si nihil horum quæ proxime dicam ueneror. idest uos uenerando præcor. ℣ Stultus. idest qui stultus essem si præcarer. Dicit igitur q̃ nihil illorum deos orat: quæ multi per auaritiam orare solent: ut cum dicunt. Vtinã ille angulus qui denormat agellum. ℣ Accedat. Adiungatur ad meum agrum ut quadratus reddatur: quo nõ accedente. ℣ Denomatur. idest non cõrespondet ad normam. Norma enim instrumentum est quo fabri opus facile ad quadrum redigunt. Est enim perpendiculum filum quod plumbum appensum in rectum extẽdit

quo opus in altum recte surgit. regula uero qua linea recta seruatur. Norma postremo est: q̃ quadrãm appellant. Ergo denormatur res cum id quo quadrum possit reddi adimitur. ¶ Si utinam: Vir. Si nunc se nobis ille aureus in arbores ramus. Ostendat. Hunc locum excontrario ponit Persi. Illa sibi itrorsum: & sub lingua mutmurat o si Ebullat pátrui præclarum funus. ¶ Vt illi: mercenarius agrum arans thesaurum inuenit: eoq; agrũ a domino rei in suo emit. Ergo qui prius mercenarius arabat deinde mercatus illum ipsum agrum diues illi arauit. ¶ Amico her. Fauente hercule: qui & ipse diuitiis præest Persi. Et o si sub rastro erepet argenti mihi seria dextro Hercule.

¶ ACR. Et cætera. segetes & uineta & si q̃ sunt similia. Mercurius enim dicitur esse dator opum. Hercules uero custos: uel quia i philippis eum liberauit: & in carminum libris ait mercurii se ope seruatum: cũ Mercurius illum pauentem sustulit in aerem. ¶ Musaq; pede. qa pedibꝰ stet. ¶ Autũnus ue grauis. Quia per autũnum quo pomis arbores aggrauantur pluri mi moriuntur. quo se non uere dicit continentia securum est: aũt libitina locus in urbe: quo constituuntur qui efferenda corpora conducunt: & præbent funeribus necessaria. ¶ Matutinæ pater. Matutinum uocat tempus quo cogitur uigilare: qui in urbe est. Et quoniam dixerat q̃ amabile sibi esset rus: nunc ecõtrario uult dicere q̃ plenum tædii sit in urbe uiuere. aliter. Matutinum patrem uocat ianum: quia ipse dicit præesse rebus incipiendis: & ideo omnes qui incipere uolunt aliquid ipsum inuocant: aut q aq uult aliquid incipere matutino tempore incipit: aut q; eo idest matutino tempore cõuenire soleret: uel ideo primus ianus est inuocandus: ut præcibus nostris ad deum aditum præstet & ianuam. ¶ Romæ sponsorem me rapis. Si inquit rome sum cogis me sponsorem esse. ¶ Interiore. g. d. Circulo miore per hyemem uel exiguo spacio per uia: quia quando est uentus per hyemen angustior uia fit in uertigine euntis minus. ¶ Quod mi obsit. Si quid libere ac uere dicam ueritas odiũ parit. ¶ Tardis: tarde uenientibus ad iussum. ¶ Quid tibi uis insane: cum præcedentes impellimus. ¶ Iratis præ. imprecationibus. ¶ Ad me. Si mecœnatem. in animo habeas uel eius causa iter Romam facias hæc enim magis affert uoluptatem idest habebis in memoria beneficia mecœnatis. ¶ Melli est. suauitati & dulcedini. i. ad mel. ut diis pietas mea & musa cordi est. At simul atras uentum est æsquilias: æsquiliæ i quibus domus mecœnatis fuerat: in quibus locis mortui ante ponebantur post quas erãt horti mecœnatis. ¶ Ad puteal. locus romæ ad quem ueniebant feneratores. Alii dicunt in quo tribunal solebat esse prætoris. ¶ Scribe atque noua. quibus spopõderant. ¶ Nouatæ quia nouauerant debitum: unde nouatio cum eodem contractu etiam creditoris persona mutatur hic ostendit de numero se fuisse scribarũ. ¶ Imprimat his ordo: ut mecœnas tabulis signa imprimat. ¶ Dixeris. i. si dixeris experiar si possum impetrare a mecœnate. ¶ Rheda: curru.

Pingue pecus domino facias: & cætera præter
Ingeniũ. utq; soles custos mihi maxius adsis.
Ergo ubi me in mõtes & i arcẽ ex urbe remoui
Q uid prius illustrẽ satyris musaq; pedestri
Nec mala me ãbitio pdit. nec plũbeus auferit
Autũnusq; grauis libitinæ quæstus acerbæ
Matutine pater seu iane libentius audis
Vnde homines operũ primos uitæq; labores
Instituunt: sic diis placitum. tu carminis esto
Principium. romæ sponsorem me rapis: eia
Ne prior officio quisq̃ respondeat urge
Siue aqlo radit terras. seu bruma niualem
Interiore diem gyro trahit: ire necesse est.
Postmodo q; mi obsit clare certũq; locuto:
Luctandũ in turba. & facienda iniuria tardis.
Q uid tibi uis ĩsane: & q̃s res improbus urget
Iratis præcibus: tu pulles omne quod obstat
Ad mecœnatẽ memori si mente recurras
Hoc iuuat. & melli ẽ. nõ mẽtiar: ac simul atras
Ventum est æsquilias. aliena negocia centũ
Per caput & circa saliunt latus. ante secũdam
Roscius orabat sibi adesses ad puteal cras
De re cõmuni scribæ magna atq; nouatæ
Orabant hodie meminisses quinte reuerti
Imprimat his cura mecœnas signa tabellis
Dixeris experiar. si uis potes addit & instat:
Septimus octauo propior iam suggerit annus
Exquo mecœnas me cœpit habere suorum
In numero. dũtaxat ad hoc. quẽ tollere rheda

¶ POR. Præterea etiam traditur fabula fuisse quendam Mercœnarium qui semper Herculem depræcatus sit ut sibi boni aliquid præstaret: quem Hercules ad Mercurium duxit: & obseratum thesaurum fecit ostendi quo effosso ille eundem agrum in quo operã mercenariam faciebat comparauit: & labori solito operam dedit. Sicq; probauit Mercœnarius q; deus prædixerat herculi nulla re ullum posse beatum uiuere cũ in eadem opera etiam post inuentionem Thesauri perseuerauit Persi. dextro hercule pupillumue utinam quem proximus hæres impello expungam: quia deus lucri: & thesauri dicit. Et in arcem ex urbe re. Belle dixit uelut rex in uillula mea uelut in arce positus erat: uel ideo quia in monte posita est. ¶ Nec plumbeus. i. grauis. ¶ Tu pul. pro ualeas. Caue ualeas: & similia dictu. ¶ Et melli est pro iucundum est. ¶ De re communi hoc loco significat se Hora. decuriam habuisse.

¶ CHRI. Si quod. q. d. Si quod adest mihi gratũ ẽ. i. si sum cõtentus præsenti: nec q̃ro maiora: oro te ut facias mihi omnia pinguia præter ingeniũ. Nam pingue ingenium crassum est & obtusum. ¶ Illustrẽ. celebratũ reddã. ¶ Musa pedestri. idest uersu pedibus colligato. Vel musa pedestri stilo infimo: propter quem has satyras sermones appellat. ¶ Translatio a peditibus qui equitibus humiliores sunt. ¶ Nec ambitio. nec auster p

dit: Non afficior perturbatione: neque si honores non assequor: neq; si auster pluuias inducens nocet agris: & pecori. ¶ Plumbeus. uel propter colorem: uel propter grauitatem aeris: quam inducit. ¶ Questus. lucrũ. Nã pestiferi morbi multi in aurũno uigent. ¶ Iane: nam omnes ingressus omniaq; principia illi sacra erant. Dicitur autem matutinus: quia ea hora ad opus surgentes hoĩes initium suorum laborum ab eo auspicabantur. ¶ Romæ sponsorem me rapis: Enumerat incõmoda quæ romæ subeat. Nam multa urbana officia urgent ut est sponsio. Cum etiam in magnis frigoribus summo mane surgendum & ad sponsionem faciendam sit properandum: ne quis alius te præueniat: & tardior in officio præstando habearis. ¶ Interiore gyro. interiore ambitu. ergo minori circuitu. Causa. n. brumæ idest breuis diei est: q; sol in capricorno cõstitutus signo oĩno austrino & a nobis remoto a nostro polo recedit. ¶ Clare certumque locuto. nam facta sponsione iam obligatus sum. ergo nocet mihi postea quod apertesum locutus. Alii dicunt locuto pro locuturo. Vt sit ordo. Necesse est ire mihi locuto pro locuturo id qd̃ postmõ obsit. ¶ Iniuria tardis. Nã submouendi sunt: cũ illos anteuerte re uelimus. ¶ Quid tibi. Verba sũt illorũ: quos urget. Est ãt ordo. Quid tibi uis o ĩsane. s. qd̃ ita me trudis. ¶ Quas res. s. agis. Deide cũ tu a proposito nõ discedas indignabũdus clamat. ¶ Improbus. i. insatiabilis. i. sine modo aut modestia urget me. Vel dicat Hora. ille ĩprobus q̃si ĩpudens. nulliq; cedens. ¶ Vrget. q. d. trudẽ tẽ retrudit. ¶ Iratis p̃cibus. Quia parti minaĩ: nisi abstieas: pti p̃caĩ. ¶ Tu pulles. o. q. o. pñt eẽ uerba ĩpulsi: ut sit ĩsus. Putas ne ferẽdũ eẽ a nobis ut pulles oẽs obstãtes: uel ẽ q̃rela Hor. q; si officiũ p̃stare uolueris oẽs tardiores qm̃ obstant pullandi erũt. ¶ Ad me. ẽ oratio obiecta cõqueranti Hora. Vt sit hæc ĩsnia. Video inesse oĩa hæc incõmoda: ut sit surgẽdũ prio mãe. Sit eũdũ in magno frigore. Sint impellẽdi obstãtes. ¶ Sed si recurras ad mecœnatẽ. i. salutatũ eũ redibis exorresces ne hæc ĩcõmoda. ad q̃ respõdet ipse hãc salutationẽ eẽ sibi melli. i. suauissime uoluptati. Sed tũ cũ illuc uenerit obsessus erit alienis multis negociis. ¶ Memori mẽte: q̃si dicat propterea recurras qa mẽs memor acceptorꝫ bõficiorꝫ iubet ire. ¶ Exq̃ llias. Nã illic habitabat mecœnas. ¶ Atras. Rettulit ad frequẽtiã sepulchrorꝫ uel ad horã diei inqua nõdũ orto sole oĩa atra & obscura sunt. Roscius orabat. enumerat negocia aliena quibus implicaĩ. ¶ De re. ordo est. O. q̃nte scribæ atq; nouatæ orabãt ut meminisses reuerti hodie de re cõi atq; magna. ¶ De re. pp rẽ. ut cũ dicim⁹ pluribus de causis hoc cupio. i. pp plures cãs. ¶ Nouatæ. q testamẽta renouant: ppeaq; indigent scriba & signatoribus. ¶ Imprimat signet. ¶ Assit signator testamẽti Testes. n. apd̃ priscos subscribebãt. & sui anuli signũ ĩpriebãt. luue. q se lautũ ac beatũ: exiguis tabulis & gẽma fecerat uda. ¶ Dixeris. i. si dixeris experiar. Tẽtabo an uelit ĩpriere sua. ¶ Si. si uis. addit. s. ad superiora uerba si uis. ¶ Tu potes. s. efficere ut ille signet. ¶ Septimus. Demõstrat mecœnatẽ nõ nisi de rebus: minoribus secum loqui. ¶ Hoc genus. demonstrat quas nugas sibi concredat.

Vellet iter faciens: & cui concredere nugas.
Hoc gẽ⁹. hora quota ẽ: thrax ẽ gallia syropar
Matutina parũ cautos iã frigora mordent.
Et quæ rimosa bene deponunt in aure.
Per totũ hoc tẽpus subiectior in diẽ & horam
Inuidiæ noster ludos spectauerat unam.
Luserat in campo. fortunæ filius omnes.
Frigidus a rostris manat p compita rumor.
Quicũq; obuius ẽ: me cõsulit. o bone. nã te
Scire: deos quoniã ppius cõtingis: oportet
Nũquid de dacis audisti: nil equidem. ut tu
Semp eris derisor ad oẽs: dii exagitẽt me:
Si quicq̃. quid militibus promissa triquetra
Prædia cæsar an est itala tellure daturus:
Iurantẽ me scire nihil: mirantur: & unum
Scilicet ægregii mortalem altiq; silenti.
Perditur hæc inter misero lux: nõ sine uotis.
Orus quando ego te aspiciã: quãdoq; licebit
Nũc ueterũ libris. nõ sõno & fertibus horis
Ducere sollicitæ iocunda obliuia uitæ:
O quando faba pythagoræ cognata simulq;
Vncta satis pingui ponẽtur holuscula lardo:
O noctes cœnæq; deum: quibus ipse meiq;
Ante larẽ proprium uescor: uernalq; ꝓcaces

¶ ACR. Et cui. c. n. nugas põt & accusãtis mõ fingeĩ: & in mecœnatẽ figuratũ eẽ: ut Persi. Oẽ uafer uitiũ ridẽti flaccus amico tãgit. purgat aũt se apud eos q putant eũ apud mecœnatẽ plurimũ ualere. Hoc genus erat nugarꝫ qd̃ dicebaĩ. ¶ Trax. g. s. p. trax dicebatur secutor rhedarius mirmillo gallina nomẽ gladiatoris. ¶ Quæ. r. i. ea mihi credebat: & de his loq̃batur mecũ: quæ sine periculo garulis cõmittunt. Aliter hæc inquit mihi credita sunt: q̃ prodita nocere nõ pñt. Rimosa. n. patula uerba sunt quæ nihil secretorꝫ teneant Terẽ. Plenus rimarũ sum. ¶ Luserat i. c. si lusissem cũ mecœnate oẽs dicebãt: ita amat fortũa illũ: ut filium suũ: quia oẽs uicerã: solebant. n. ueteres ro. filios suos ad cãpũ martiũ mittere: ut illic pila luderẽt. ¶ Frigidus noxius aut magis uanus. ¶ Deos augu. & mecœnatẽ: ut Vir. nec tã pñtes. ¶ Dii ex. m. pseq̃nt. contra alibi. Namq; deos didici securum agere æuum: & alibi. Scilicet is superis labor est ea cura quietos sollicitat. triquetra græce trinacria dicuntur. ¶ Perditur. consumiĩ. ¶ Ducere. ociose uiuere. Faba. p. pythagoras philosophus ab omnibus animalibus abstinens: etiam a faba abstinuit: q; uiridis in pixide ærea seruata uertitur in sanguinem: unde fertur maluisse eũ latrões incurrere: q̃ per fabæ segetẽ trãsire: cũ aliunde refugiũ nõ haberet: fabã quoq; aĩal esse dicebant: q; cocta sanguis hũorẽ ex se emitteret. ¶ Cœneq; de. Cœnas deorum dixit q̃ sine sollicitudine sunt. ¶ Ante la. aut ante deos domesticos. aut ante larẽ propriũ. ¶ Libatis da. degustatis escis: & diminutis. ¶ Siccat: ebibit. ¶ Legibus insa. ĩsanas leges archipositã dicit nã q ad legẽ bibũt. tãtũdẽ bibũt: ergo hic Hor. dicit q; quãtum uolebat tm̃ bibebat. ¶ Acria. grandia. ¶ Lepos: nomen opinatissimi saltatoris. ¶ Et ne. hoc scire uolumus qd̃ ne scire crimẽ ẽ: de hoc disputamus qd̃ ignorare non ex

pedit. ¶ Quidue.a.a.u. Multi dicũt amicitias pp utilitatẽ accipi multi utilitatẽ ppter amicitias euenire.

¶ POR. Et quæ.r.i.a.i.ea dicebat q̃ bene committũtur auribus rimosis: hoc ẽ q̃ facile pferantẽ i medio nihil de secreto hãtia: & hoc de illo dicto sũptũ ẽ. plenus rimaꝝ sum hac atq; illac pfluo. ¶ Quid.m.p.r. Triq̃tra p̃da sicula: qd̃ i tres ptes. i. pmõtoria diducta sit: uel q̃dras. ¶ Ducere. i. ho. u. i. potare: qa uina sepeliũt oẽm sollicitudinẽ. ¶ Pythagoræ. c. ideo ait pythagoræ cognata quia tradit̃ inflare præcordia: quo argumẽto Pythagoras spiritalẽ asseuerans uelut a cognata abstinebat: pythagorei. n. nullo aiali aluntur: quos irridet hic. ¶ Nec male. nec ne lepos saltet lepos nomẽ Archimimi: qui eo q̃ iucunde: & molliter saltaret: & eloqueretur sic appellatus est.

¶ CHRI. Quẽ tollere rheda nã iter facturus cõicat mecũ quos uelit secũ rheda uehi: & quota hora sit: & an gallina gladiator par sit syro gladiatori thracẽsi. ¶ Rimosa. dedit auri quod hoĩs est. ¶ Rimosa. n. uasa dicimus q̃ fundũt. Sic & rimosos hoĩes: q̃ sibi cõmissa nõ retinẽt. Quapp Terẽtiãus ille seruus se arcana pditurꝝ minitãs ait. Plenus rimaꝝ sum. ¶ Deponũt̃. Nã spẽs depositi ẽ arcanũ cõmissũ. ¶ Noster fortũæ filius. Meccenas uir fœlicissimus: & ppea fortunæ filius. ¶ Deos: Octauianũ & meccœnatẽ. Cõtingis ppio pp assiduã familiaritatẽ. ¶ O bõe. s. Hora. ¶ De dacis. Cũ qb9 tũc bellũ gerebat̃. ¶ Nil eq dẽ. Rñdet Hor. ¶ Sed. t. s. audisti. Speris derisor. Verba iterrogãtis. ¶ Dii exagitẽt me. i. male uexẽt. Verba Hor. ¶ Si qcq̃. s. audiui. ¶ Militibus: cũ militibus suis agrũ pmisisset iterrogabat i sicilia an i italia datur9 eẽt. ¶ Triq̃tra. sicilia a tribus pmõtoriis pachynno lilibeo: & peloro denõiata ẽ. nã triq̃tra figura trigona ẽ. Luc. isula quẽ triq̃tris terraꝝ gessit i oris. uidebat̃ ãt i sicilia: qa illa isula cũ sex. Põpeio aduersus octauianũ sensserat. ¶ Hæc it. iter hæc friuola & nugatoria. ¶ Faba py. c. hoc dixit. qa pythagoras interdicebat usũ fabaꝝ: q̃ uẽto eẽnt plẽæ atq; animato: maxie cõuẽirẽt hinc Iuuena. Vel quo nõ fugeret si nunc hæc monstra uideret. pythagoras cunctis aialibus abstinuit qui Tanq̃ hoĩe. & uentri indulsit nõ oẽ legumen. Aristo. in lib. de fabis ait. fabis magistratus eligi. Quod ẽt florẽtini obseruant. Pli. & alia de faba scri. q̃ aliq tradidere iccirco ab illa abstinuisse pythagorã q̃ aiæ mortuorum sint i ea. Vñ parẽtãdo assumit̃. Varro ãt iõ illa flaminẽ dialẽ nũc uesci scri. qm̃ i flore eius lr̃æ lugubres reperiãt; ¶ Lardo. salita caro lardũ significat: eo q̃ large aridum sit. ¶ Cœnæq; deũ: pp summã uoluptatẽ. ¶ Vernas. domi nostræ natos seruos a uere quod tps futuræ aptũ est. ¶ Procaces. pp tenerã ætatẽ. ¶ Libatis da. uel i sacrificio oblatis. est tñ libare de rebus liqdioribus sacrificare. Vel leniter tactis: ut ondat se pce comedere & reliqua pene intacta seruis relinquere clementer ergo tractantur qui iisdem cibariis q̃bus dominus & abundãter tractentur. ¶ Vt cuiq; . l. nam nõ ad certam mensuram illis uinũ datur. ¶ Inequales. inequaliter plenos. ¶ Acria. quasi mera. ¶ Lætius ergo. ilares quidem uino reddunt̃: sed nõ iccirco cadunt in maledicta. Sed læti de uirtute disputant: & de bonorũ malorũq; finibus. ¶ De uillis. d. u. al. Quod aut iuidi aut detractores faciunt. ¶ Lepos. Scurra fuit augusti.

¶ ACR. Et q̃ sit. Epicurei uoluptatẽ eẽ summũ bonum stoici: honestatẽ dicunt. ¶ Garrit. narrat. explanat. ¶ Ex re. pro cõmõ. ¶ Sollicitas: qa nimius census sollicitos facit. ¶ Asper & in. q̃. qui moderate utebat̃ acquisitis ita parcus: ita tenax: & tamẽ se largum circa hospitẽ esse cupiebat. ¶ Longe. a. quia auenæ longus ẽ cuimus. ¶ Cupiẽs. u. f. c. u. cupiens superbiã muris urbani repellere. ¶ Orna. unius anni: ũn & ornotia. ¶ Feris. s. desertis regiõibus. ¶ Aut. m. aut. p. aut diuiti aut paupi: aut ignobili. ¶ Hæc hubera. postq̃ ipa sollicitauerunt murẽ: ut domũ suã desereret. ¶ Auentes: gaudẽtes. ¶ Cũ. quo tpe. ¶ Superessent. remanerẽt. ¶ Furcula sunt & pulpita. in qbus deoꝝ simulachra tollunt̃: & uasa q̃ pulmentariorũ sunt & ponunt̃ in cãistris cũ his q̃ supfuerint. ¶ Procul. pcul est subtus prope iuxta positis. ¶ Continuat. alternat. apponit. ¶ Vernaliter. idest luxuriose ab eo q̃ serui qui domi nascuntur delitiosi sunt. ¶ Prælãbens: præguſtans. ¶ Excussit. u. iucunde latis excussis delitiis insperatis. ¶ Molosis. i. canibus cretis a molosia ciuitate cretæ. ¶ Cauusque: foramen ubi ante habitabat. eruo genus

Pasco libatis dapibus put cuiq; libido est
Sicat inæqualis calices. conniua solutus
Legibus insanis. seu quis capit acria fortis
Pocula. seu modicis humescit lætius: ergo
Sermo oritur: nõ de domibus uillis ue alicis:
Nũ male nec nelepos saltet ſ̃ q̃ magis ad nos
Pertinet: & nescire malũ ẽ agitamus: utrũ ne
Diuitiis hoĩes an sint uirtute beati.
Quid ue ad amicitias usq9: rectũ ne trahat nos
Et quæ sit natura boni. summũq; qd eius.
Gerrius hæc inter uicinus garrit aniles
Ex re fabellas. nam siquis laudat arelli
Sollicitas ignarus opes: sic incipit. olim
Rusticus urbanũ murẽ mus paupere fertur
Accepisse cauo: ueterẽ uetus hospes amicũ:
Asper & intentus quæsitis: ut tamen arctum
Solueret hospitiis aĩum: qd multa: neq; ille
Sepositis ciceris nec longe inuidit auenæ.
Aridum & ore ferens acinũ semesslaq; lardi
Frustra dedit: cupiens uaria fastidia cœna
Vincere tangentis mala singula dente supbo
Cũ pater ipse domus palea porrectus in orna
Esset ador loliq; dapis meliora relinquens.
Tandẽ urbãus ad hũc. qd te iuuat inqt amice
Prærupti nemoris patientem uiuere dorso:
Vis tu homines urbẽq; feris præpõere siluis:
Carpe uiã mihi crede comes terrestria quãdo
Mortales animas uiuunt sortita. neq; ulla ẽ
Aut magno aut puo læti fuga quo bene circa
Dum licet in rebus iucundis uiue beatus
Viue memor q̃ sis æui breuis. hæc ubi dicta
Agrestẽ pepulere: domo leuis exilit. inde

Ambo ppositũ peragunt iter. urbis auentes
Mœnia nocturni subrepere. iamq; tenebat
Nox mediũ cæli spacium: cum ponit uterq;
In locuplete domo uestigia: rubro ubi cocco
Tincta super lectos canderet uestis eburnos:
Multaq; de magna superesset fercula cœna:
Quæ procul excructis inerãt externa cãistris.
Ergo ubi purpurea porrectũ in ueste locauit
Agrestẽ. ueluti succinctus cursitat hospes.
Continuatq; dapes. necnon uernaliter ipsis
Fungit̃ officiis prælãbens omne quod affert
Ille cubans gaudet mutata sorte: bonisq;
Rebus agit lætũ cõuiuã: cũ subito ingens
Valuarum strepitus lectis excussit utrunq;.
Currere per totum pauidi conclaue: magisq;
Exanies trepidare simul domus alta molossis
Personuit cãibus. tũ rusticus. haud mihi uita
Est opus hac ait: & ualeas me silua cauusq;
Tutus ab insidiis tenui solabitur eruo.

est leguminis. Porphirio tacet.

¶ CHRI. Gerius. Vel poeta apologoꝝ: uel probus paterfamilias q̃ illis suos ad recte uiuẽdũ hortabat̃. ¶ Aniles. nõ q̃ nõ sint ad uitã recte degẽdã istitui apologi. Sed aniles: qa familiares sint aniculis. Nã is & delectant pariter: & iuuant pueros. ¶ Ex re. ex utilitate. Nam siquis. Probat qũo per apologos suos corrigat. Nã siqs magnas diuitias: ut Arelli fuerũt admiratur ille ex apollogo urbãi rusticiq; muris ondit q̃ melius homini sit ociosã paupertatẽ q̃ sollicitas diuitias q̃rere. ¶ Arctũ: ãgustũ ex ãxietate. ¶ Aridũ. deficcatũ. Acinũ in tenerioribus dicimus: ut uuæ: mali pũici: ebuli & similiũ. ¶ Baccã uero i durioribus ut lauri: oleæ: & corni. ¶ Fastidia: nã urbanus mus reliquis urbanarũ epulaꝝ assuefactus cibaria illa asperiora fastidiebat. ¶ Suberbo. d. Dedit denti quod erat muris. ¶ Orna: eiusdẽ anni. q. d. nouella. ¶ Esset: comederet. ¶ Ador. de quo Pli. Fruměti genera in italia uulgatissima sũt far quod adoreum ueteres dixere: siligo & triticum. ¶ Mortales. a. uel epicuream sententiã muri tribuit: ut iubeat. quoniam post mortem nihil superfit. eẽ uiuẽdum in uoluptate uel terrestria dixit bruta animalia quibus anima est: animus uero non est. ¶ Currere & t. Currebant & trepidabant. ¶ Molossis. nam in molossia epyri parte robusti canes gignũtur. ¶ Eruo. species leguminis est: quæ & Eruilia dicitur. Habet uim medicaminis. Nam p ipsum se curatum: teste Plini. scripsit augustus. Martio mẽse natum noxium bobus dicunt: innoxium fieri primo uere satum.

Satyra septima.

Amdudum ausculto: & cupiẽs tibi dicere seruus
Pauca reformido. dauus ne: ita dauus amicum
Mancipium dño. & frugi. q̃ sit satis hoc est
Vt uitale putes: age libertate decembri:
Quando ita maiores uoluerũt: utere. narra.
Pars hominũ uitiis gaudet cõstanter & urget
Propositũ: ps multa natat. nõ recta capessẽs
Interdum prauis obnoxia sæpe notatus
Cũ tribus anellis: modo leua priscus inani
Vixit inæqualis: clauum ut mutaret i horas.
Aedibus ex magnis subito se conderet: unde
Mundior exiret uix libertinus honeste:
Iam mœchus romæ: iã mallet doctus athẽis
Viuere. uertũnis quotquot sunt natus iniqs
Scurra uolanerius postq̃ illi iusta chiragra:
Contudit articulos: qui p se tolleret atq;
Mitteret in pyrgum talos mercede diurna
Conductum pauit. quanto constantior idẽ.
In uitiis tanto leuius miser: acrior ille.

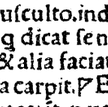

Amdudum ausculto. inducitur seruus sicuti i comœdia q̃ dicat se nõ posse ferre dñm q̃ alia laudet & alia faciat ex pſona sua Hora. aliena uitia carpit. ¶ Et. f. rã frugi ẽ ut optet eum dñs uiuere. ¶ Putes: ãt p uelis. item talis ẽ seruus: ut eũ uelis eẽ uitalẽ eteni q̃ nimiũ sũt in bõis eos uitales eẽ nõ p̃dicamus. ¶ Age libertate decembri: habeas licẽtiã. & libertatẽ dicẽdi q̃ uelis qa saturnalibus libertas seruis cõcedebat̃. & oẽs exequebãt̃: ut seculi aurei quo saturnus regnauit fieret ĩmutatio: decẽbri ãt mẽse saturnalia celebrabãt̃: & ĩmutatio fit cõditiõis nã & liberi ex seruis & serui ex liberis fiũt: ordo age utere libertate decẽbri &c. ¶ Pars hoĩum. iã serui sũt uerba q̃ hẽt i uitiis stãdo & pseuerãdo. ¶ Cõstãter. pti naciter. ¶ Et. u. pdurat & pseuerat i uitiis ĩcerti ppositi ẽ. ¶ Natat. icõstãs ẽ. ¶ Recta. absolute neutro. ¶ Prauis. uitiis pœnis. ¶ Notatus uisus: antea. n. & certæ dignitatis hoĩes: & singulis utebant̃: ideo notatus ex numero qa tres. ¶ Vixit inæqualis. dubius & mutabilis. ¶ Clauũ: q̃si iui ppositi gubernator. ¶ Clauũ autẽ ppositũ uitæ aut purpuræ. ¶ Aedibus ex magnis subito: de ãbitiosa domo migrat in eã domũ in q̃ uix manere dignabit̃ pauper. i. i eo cœnaculo: uñ mundior exiret libertinus. ¶ Mundior: p mũdus. Hõestior. i. paulo liberior. ¶ Iã. mõ. ¶ Doctus. a. d. f. n. iste priscus orator fuisse. ¶ Vertũnus natus. i. qa oia tẽtat & i illo pseuerat. Vertũnus dictus quia humanis mentibus præest a uertẽdo: hic quondam romæ colebatur. Alii deum tyberis uolũt: qui uerterit eius alueum. Aliter Vertumnus dicitur deus: qui præest fẽibus ab eo q̃ uertat & mutet cogitationes humanas: scribitur itaq; multiformis. is aũt dicitur iniquo uertumno natus qui nescit se regere. quotquot sũt uertumni: ideo dixit qm̃ iste deus positus erat in multis locis ciuitatis fere. n. oibus municipiis italiæ consecrabãtur eiusmodi simulachra quibus ambigui uultus eẽnt prout dedissent eis habitũ: ita i diuersas facies numinũ uerterent.

ACR

ac p hoc priſcus diis iratis natus. ¶ Iniqs. iratis. ¶ Scurra. Vrbanus. ¶ Iuſta. bene iuſta q̃ eius puniret inſaniã nequã. n. fuit. ¶ Contudit: propter metrũ corripuit. Pyrgum tabulã: alii fritillum dicunt. ¶ Conſtãtior. ptinacior: iſte q̃to ptinacior erat in ſuo ,ppoſito tãto fœlicior illo q ſp in diuerſa uertebat. ¶ Leuius. minus.

¶ POR. Iamdudum auſculto. hæc prædia longa habe. loquitur eni cũ ſeruo Hora. ¶ Vt uitale putes: ideo hoc ait quia ferme citius moriunt ſerui qui frugi ſunt. ¶ Mitteret in pyrgũ: Pyrgum q̃ nos fritillũ dicimus in quo coniectæ teſſeræ. agitateq; mittunt. ¶ Quod clamas rectius: nam uides: & nõ intelligis. Vel quia in defendendo rectum nõ es firmus. ¶ Romæ rus optat: & in epiſtola ad Romam. ¶ Magno blateras clamore furiſq; Blateras latras uel furioſe clamas. Dixerit ille hoc ſeruus dicit ſub Horatii ꝑſona. Duci uẽtre leuẽ naſum. Naſum ,p deriſore poſuit. ¶ Nidorẽ: pro riſu a quo uerbũ fit renideo. ¶ Supinor faſtidio. Quid refert uti uirgis: hoc ius in gladiatorem eſt conſtitutũ. ¶ Peccatue ſuperne: qa ſuperior peccat. ¶ Nõ ſum mœchus: ait hic ſenſus eſt. Non eſt mœchus magis q̃ ego fur: quia ut fur non ſim metu non uoluntate cogor. Vel cum pauſiaca. Pauſia hic pictor nobilis fuit. Aut placide iam contento optimi gladiatores fuerũt. ¶ Nil ego ſi ducor: ſenſus. ego nil ducor. i. nullius præcii ſi librũ appeto. ¶ Obſequm uentris mihi: percontatiue legendum: ut ſupra reſponſa cupidinibus.

¶ CHRI. Iamdudum auſculto. Seruum inducit in ſaturnalibus ſacris in quibus licebat ſeruis ſumma cũ læticia in dominos inuehi dominũ ita alloquentem. ut rectum det cõſilium. Ex quo ſignificat eſſe ex re: ut & ſeruorum quãdoq; ſentẽtias audiamus. eorũq; utilia præcepta non ſpernemus. Ait ergo ſeruus. iamdudum auſculto. cui ſi ſubiugamus tibi: erit obtempero. ut ſit ſententia: per totũ annũ tibi fideliter obedio: neq; qcq̃ cõtra profero. ¶ Nunc uero ni uerear te dominũ: ſunt quæ dicere cupiam. ¶ Dauus ne. ſ. audet loqui: & domini uerba ſunt faſtidientis ſeruũ. Arguit aũt occultius illoꝝ ſuperbiam: qui ita ſeruũ cõtẽnunt: ut neq; eiſdem conſtare elementis. neq; eodem ſpiritu uiuere putant quo ipſi uiuunt. Neq; aduertunt poſſe quandoque & ipſos in ſeruitutem cadere. Neq; poſtremo recordantur qua ætate Ecuba qua Creſus qua mater Darii ſeruire cœperit: qua uidem Diogenes & Plato. Debemus igitur non ex cõditione ſua: ſed ex ſua ſeruitute ſeruum iudicare. Nã non ſolum perſæpe optima dominis conſilia dedere: ſed ſua etiã morte dominoꝝ uitam redemere. ¶ Ita Dauus. q. d. ſeruus ſum: ſed tri amicus & utilis dño. ¶ Libertate decembri. i. ea libertate q̃ conceſſa eſt ſeruis in ſaturnalibus: quæ in decembri menſe celebrãtur. Nam quia regnante ſaturno nemo ſeruiuit: iccirco in ſaturnalibus tota ſeruis licentia permittebatur. in illis aũt ſeruis dominoꝝ more epulæ parabant. Deinde illis inſtauratis domini comedebant. ¶ Pars ho. Oratio ſerui: in qua concludit minus miſerũ eſſe conſtanter in uitiis uerſari q̃ incõſtanter. ¶ Vrget ,p. Quia nõ diſcedit ab eo. ¶ Natat incõſtãter uiuit. nã natãtes mõemergunt: mõ emergunt. ¶ Sæpe notatus. Probat exẽplo priſci: qui ſepe tribus anulis utebat: mõ nullo. ¶ Leuanã illa anulos gerimus: qm̃ ocioſior eſt: & ,ppea minus ĩ illa atterunt. ¶ Clauũ. latũ clauũ q̃ueſtis ſenatoria erat. ¶ Vertũnus. ita. n. in uana uiuẽdi genera ſe cõuertebat: ut uertũnus. in uarias figuras ſe cõuertebat. fuit. n. uertũnus deus ruſticanus: q pomonã ortoꝝ deã adamauit ac demũ in cõiugẽ ſumpſit ĩ hũc extat elegia Propertii. cuius initium eſt. Qui mirare meas tot in uno corpore formas. Accipe uertumni ſigna paterna dei. in quo loco ẽt oũdit quare uertunnus appellatur. ¶ Iuſta. Quoniam inanis peccatrix illo ſupplicio fuerat afficẽda. ¶ Pyrgum: quem & alueum & alueolum alio uocabulo uocitabant: uas eſt in quo iaciuntur tali. ¶ Acrior ille: ut hic qui conſtantior in uitiis eſt minus eſt miſer ſic magis miſer qui in illis inconſtans eſt.

¶ ACR. Qui iã iã: hic modo itelligẽdũ mõ laxo: mõ cõtẽto. ¶ Vt iãq; eadẽ digitis: iã pectine pulſat eburno. ¶ Cõtento: pco. laxo. luxurioſo. ¶ Fune: ,ppoſito uitæ. mire in metaphora pmãſit: ſuperius clauum dixerat. qui. n. diſcunt natare funẽ ſolẽt primo tenere ne mergantur. ¶ Non dices. Hora. ¶ Putida. rancida: inepta: odioſa. ¶ At te inquam ſerus. ¶ Quo pacto. Horatius Laudas. ſeruus mores antiquorum hominũ uitã hic probat inconſtãtem eſſe Hora. ¶ Vſq; ſemp. ¶ Aut qa nõ ſentis duas res dicit interuenire: qbus inſtabilis fit aut q̃ nõ itelligat quæ afferat: aut q̃ nõ ſit firmus ad ea tuenda quæ dicit. ¶ Euellere: exire exgurgite uitiorum. ¶ Leuis: inconſtãs. ¶ Laudas ſe. holus domeſticã cœnã dicis nihil eſſe melius q̃ prãdere domi. ¶ Potandum epulandum. ¶ Iuſſerit. ad ſe deeſt tametſi. ¶ Serũ. pro ſero. ¶ Sub ante: ut ſub lucem exportãt cadathis. ¶ Prima. ſ. prima lumina dicuntur in initio noctis accenſa. ¶ Nemon: uerba dñi feſtinantis ad cœnã libere ſeruus inducit. ¶ Cũ magno. b. latras uociferas clamas ſine rõne: unde balatrones q̃ſi blaterones: blaterare. n. ,pprie ẽ inepte clamare fugis. μορολογεσις. Expreſſit uelocitatẽ hoĩs feſtinantis ad cœnã. ¶ Miluius. ordo. miluius & ſcurre diſcedũt ꝑcati tibi q̃ repeti nõ debebãt: & q̃ nõ debebãt audiri. Cum ieris inquit ad meccœnatẽ miluius: & cæteri paraſiti tui diſcedunt triſtes impræcantes tibi ea uerba quæ non debes audire: ideo autem precantur: qm̃ dolent ſe pri-

Qui iam contempto: iam laxo fune laborat:
Non dices hodie quoꝝ hæc tam putida tẽdãt
Furcifer? ad te inq̃ quo pacto peſſime laudas
Fortunam & mores antique plebis? & idem
Si qs ad illa deus ſubito te agat: uſq; recuſes
Aut quia nõ ſentis. quod clamas rectius eſſe
Aut qa non firmus rectũ defendis: & hæres:
Nequicq̃ cœno cupiens euellere plantam.
Romæ rus optas: abſentem ruſticus urbem
Tollis ad aſtra leuis ſi nuſq̃ es forte uocatus
Ad cœnam: laudas ſecuꝝ holus: ac uelut uſq;
Vinctus eas: ita te fœlicem dicis amaſq;.
Quod nuſq̃ tibi ſit potandũ. iuſſerit ad ſe.
Meccœnas ſeruũ ſub lumina prima uenire
Conuiuam nemõ oleum feret ocyus. hæc q̃s
Audit cũ magno blateras clamore. fugiſq;
Miluius & ſcurre tibi non referenda precari

Diſcedunt. &. n. fateor me dixerit ille.
Duci uentre leuem. naſum nidore ſupinor?
Imbecillus iners ſiquid uis adde popino
Tu cũ ſis qd ego: & fortaſſis nequior: ultro
Inſectere uelut melior uerbiſq; decoris
Obuoluas uitium. quid ſi me ſtultior ipſo
Quĩgẽtis empto drachmis deprẽderis? auferte
Me uultu terrere: manũ ſtomachũq; teneto
Dũ quæ chryſippi docuit me ianitor: edo.
Te cõiunx aliena capit. meretricula dauum.
Peccat uter noſtrũ cruce dignior? acris ubi me
Natura incendit ſub clara nuda lucerna
Quæcunq; excepit turgentis uerbera caudæ
Clunibus aut agitauit equũ laſciua ſupinũ:

uatos cœna patrono foris cœnante: aut conuiuæ ſunt ab eo feſtinante derelicti aut cliẽtes mecœnatis: quos hora paſcere conſueuerat. Fateor me dixerit ille pro dixerat q̃ſi Horat. uerba ſunt: ille & miluius poſſunt dicere uel Hora. hoc ait. &. n. fateor me riſu diſſolui: ſi ille me auidi uentris dicat qui eſt guloſior: q & me am appetat menſam. ¶ Nidor. autẽ a nimio odore tractum ſed riſu unde & renidet. ¶ Duci uentre. luxurioſum eẽ: & duci eſcis præcioſis. ¶ Leuem. ſagacẽ. ¶ Naſum nidore ſupi. nidore ſupinat q nimium delectatur & inclinat odoribus pulmẽtarioꝝ. ¶ Supinor. q̃ſi ſequens odorẽ: ut ſolẽt facere qui aliqd odorãt. ¶ Popino. amator popinaꝝ hic popio: huius popiõis. ¶ Tu cũ. ſ. qd'. e. hoc ego itẽ ſeruus libere ſatis quia dictũ ẽ age libertate decẽbri. ¶ Velut melior: q̃ſi abſtinẽtior: & magis integer. ¶ Deprehenderis. inueniris. ¶ Aufer. deſine. ¶ Dũ quæ cri. de criſpino in primo iocatur ne me Criſpini ſcrinia lippi compilaſſe putes. ¶ Turgentis uerbera. ci. uirilis membri pulſationes. ¶ Clunibus. ſuis. ſ. dum ipſa iacet: & ego ſupra eam tum equũ appellauit membrum uirile ab eo q̃ ſupra illud ſedet: ideo permanſit in metaphora: dicendo agitauit. id eſt craſſauit. ¶ Supinum. quia mulier aſcendit ſupra marem. Porphirio tacet.

¶ CHRI. Contento fune. Quia fugere cupit. ¶ Laxo. quoniã non quærit fugam Translatio aũt eſt a colligata fera qua quieſcente laxus manet funis: fugã uero quærente extenditur. ¶ Nõ dices. Domini oratio. ¶ Furcifer. Nomen hinc eſt q̃ maxima pœna apud antiquos ſeruo peccanti erat ut is plauſtri lignũ: cui temo affigitur ſpectãte uicinia ferens circũageretur. Quod ubi factũ erat ifidus a domeſticis: & uicinis exiſtimatus furcifer appellabatur. Nam latini lignum illud furcã appellãt. Hic ait Plutarchus ĩ uita Coriolani. ¶ Ad te. rogauerat dñs quorſum illa uerba tenderent. Ergo reſpondet ſeruus ad te. q. d. tui cauſa qui tanta fis icõſtãtia: ut antiquorũ mores laudes: & tñ ſi ad illos te deus uellet recuſares. ¶ Antiquæ plebis. Quã omnes ſcriptores. parce: ſobrie: & laborioſe uixiſſe affirmant. Hoc aũt eſt uel quia nõ ſentis id eſſe rectũ quod loqueris uel qa nondũ confirmatus es in iis quæ probas. ¶ Et hæres. i. non potes auelli e cœno: in quod plantam immiſeris. Nam cœno ĩmerſus eſt qui uitiis eſt obrutus. ¶ Romæ rus. ex iis oĩbus indicat hominis leuitatem Victus: q̃ſi coactus. ¶ Oleum. quo in balneo ungaris. ¶ Blateras. Stulte & ꝑcupide loqueris id. n. ſignificare hoc uerbũ affirmat. Dicitq; a græco ducere originem: & camelos etiam dicit blaterare. ¶ Miluius &. ſ. qui moleſte ferũt iſtas tuas ineptias: & propterea imprecant adeo horrenda mala: ut nõ ſint referenda. ¶ Nam dixerit Miluius. Ego fateor me duci uentre. i. trahi edẽdi cupiditate: & ſupinor naſum. i. habeo naſum ſupinũ quaſi paratum ad olfaciendum. ¶ Nidore. i. ſuaui odore epularũ. Vnde Iuue. Captum te nidore ſuæ putat ille culinæ. ¶ Popino. nã popinionem appellat qui popina: delectat. ¶ Tu uero iſectere. Inſecteris me tuis rẽphenſionibus cũ ſis qui ego. i. talis qualis ego: & fortaſſe nequior. ¶ Verbis decoris. Sic & Iuue. Qui curios ſimulant & bacchanalia uiuũt. Obluere hoc pacto põt uitium uerbis: quia honeſtate uerboꝝ tegit turpia facta. ¶ Quid ſi me. Concludit ergo ſi tu dñs ſtultior me empto quingentis drachmis aufer terrere me uultu tuo. ¶ Drachma. ſed ut certus appareat: ordo in ponderibus primum pondus rõæ ſiliqua erat id græce. κολιοριον. i. granũ ex ſiliqua. Inde obolus græce ſcrypulus ſex ſiliquas continens inde drachma quæ ex decem & octo ſiliquis. i. ex tribus obolis cõſtat inde denarius qui argenteus nũmus erat: & cõtinebat. xxiiii. ſcrypulos. i. dragmã: & tertiam eius partem inde uncia octo drachmas ſiue ſex dẽarios. inde libra quæ habet. xii. uncias. i. denarios. lxxii. ſiue drachmas. xcvi. ¶ Manum & ſtomachum. i. cõtinue manum & iram tuã. ¶ Ianitor chryſippi. Optime ſeruus non a chryſippo ſed a chryſippi ſeruo ſe doctum dicit. Sic & rẽ ueriſimilẽ facit: & ſimul oſtendit errata eius huiuſcemodi eẽ: ut facile ab imperitioribus corrigi poſſit. ¶ Vter. peccat dignius cru. q. d. tu qui abuteris aliena uxore. ¶ Aut agitauit. e. ſ. Quia ſuperincubando me agitat uelut eques equum.

Dimittit neq; famoſum: neq; ſollicitum: ne
Ditior aut formæ melioris me eat eodem.
Tu cũ ,pictis inſignibus annulo equeſtri
Romanoq; habitu prodis ex iudice dama
Turpis odoratum caput obſcurante lacerna:
Non es quod ſimulas: metuẽs induceris: atq;
Altercante libidinibus tremis oſſa pauore.
Quid refert uri uirgis ferroq; necari.
Auctoratus eas: an turpi clauſus in area:

¶ ACR. Dimittit neq; hoc ẽ dimittit me meretrix hoc ẽ ex eo de cella meretricis: neq; mala laborans fama: neq; ſollicitus ne alter me fortior aut ditior capiat amicã meã. ¶ Sollicitũ. timẽtẽ. ¶ Tu cũ pro. i. inuehit in equitẽ romanũ ſiue in Hor. q depoſito habito ne cognoſcat exit de adulterio obtecto capite: ne qs illũ uideat. ¶ Anulo. e. nõ licebat eqtibus rom. anulis uti niſi a ꝑtoribus dõati fuiſſẽt: anulo ergo eq̃ſtri: quẽ q̃ſi eq̃s bono a ꝑtoꝝ meruiſti. ¶ Ex iudi. ex electro uiro qa iudices eligebãt. Dama aũt ſeruile nomẽ ẽ: ut hic dama nõ treſſis agaſo. ¶ Obſcurãte. tegẽte. ſ. ne poſſis agnoſci. ¶ Induceris. ſ. in domũ adulteræ. ¶ Atq; alte. pugnante. i. in te ſimul: & timor: & libido repugnant dũ & cupis: & times adulteriũ cõmittere. Quid re. i.

nihil interest iter gladiatorē & adulterū. nā gladiatores ita se uēdūt. & cautiōes faciēt. ℣ Vri flāmis. uirgis secari: ferro necari. ℣ Auctoratus. adictus cōdēnatus q se uēdūt ludo auctorati uocāt: auctoratio. n. dr uēditio gladiatorū. ℣ An. t. l. in. a. i. an in adulterio cōphēsus claudaris in arca ab ancilla: q cōscia ē adulterii dominæ suæ ne te maritus sueniat. ℣ Peccati. c. ancilla. p ea cū q adulteriū cōmissisti aut ancilla heri. ℣ Cōtractū pp angustias arcæ describit i angusta archa ēclusum. ℣ In ambos adulterū: & in adulterā. ℣ Nō. h. m. qm pōt ueniā spare. ℣ Cū te. f. cū ad te nō ueniat: & refugiat. ℣ Sub. f. in seruitutem. ℣ Prudens & metuēs legit: & prudēs sub eadem significatione. ℣ Dominoq;. f. dabis illi omne patrimonium tuum pro adulterio. ℣ Euasti. pro euasisti. ℣ Credo. m. irōia ē. i. nō cauebis ne ipiger. icidas i adulteriū. i. cū euaseris ex adulterio q̄res te in adulteriū imittere ut cōphēsus incipias pœnas timeā: & ultro ipse appetas mortē. ℣ Periculū. pœnā q metuit unusquisq;. ℣ Iā. u. pro. hoc uult dicere q interdū nō cōmittimus scelus: qa timemus pœnā nō q̄si bōi hoies: ergo & ille mœchus aut fur iudicandus ē q cū habeat cupiditatē cōmittēdi adulterii siue: furti timore pœne se abstineat. ℣ Tot tantisq;. m. cum sis me peior i uitiis. ℣ Vindicta. uirga q̄ pcutiebant serui dū liberi fiebāt: siue uicari, ē q ēuo paret. Soletis uos sqt igēui disputare utrū seruus serui uicari, dicēdus sit an cōseruus: ergo cū tu dñs meus aliis seruias. i. uitiis & uoluptatibus: ego tuus conseruus sum an uicarius. ℣ Nempe. interrogatiue. Porphirio tacet.

¶ CHRI. Neq; clamosū. q. d. nō laboro zelotypia ne cū ipsa cōcūbat aut ditior aut pulchrior me. nam hac molestia afficiūtur qui amant matronas: ut tu nō qui adeunt postribulas ut ego. ℣ Ego hæc aperte facio. Tu aūt matronam clanculū adis: & ne agnoscaris deponis insignia: qbus agnosci posses: ut ē anulus: & romana toga. ℣ Et ex iudice fis dama. i. deposito habitu eius uiri quo iudex utit: fis dama. i. habes habitum luxuriosi uiri. ut dama est. ℣ Lacerna obscurante. c. Quia illa id inuoluis. ℣ Odoratum. f. luxuriosum unguentis. Præterea periculo te exponis. Vnde altercat idest pugnat pauor cum libidine hic. n. te ire uetat illa contra impellit. ℣ Quid refert. q. d. Quid refert utrū gladiator te piculis exponas: an adulter cū utrūq; iterfici liceat. ℣ Auctoratus. Proprie miles est sacramento obligatus. Vñ exauctoratī dñr: qui sunt a sacramēto soluti. Sed hic posuit pro gladiatore. ℣ An turpi cl: in arca. Nā redeunte uiro ancilla matronæ cōscia solet adulterum ne deprehēdat occultare. ℣ Tangas caput. propter angustiā eius loci. ℣ Est ne iniusta. immo est iusta: sed iustior in corruptorē: qui illam sollicitauit: & domum alienam mutato habitu ingressus est. ℣ Superne. quasi leujus. ℣ Sub furca. q. d. sub hasta. & est translatio a deuictis militibus. qui sub iugū ire cogunt. ℣ Domino. nā i eius potestate ueluti seruus cōstitutus es. ℣ Furēti. propter iniuriam acceptā. ℣ Formidet neq; credat. q. d. q metu potiusq̄ amore te admiserit. ℣ Credo me. q. d. non metues. ℣ Quādo ite. pa. Qñ iterū illa te uelit admittere ut paueas: & in periculū incidas. Oratoria est dissuasio. non enim dicit quid cupiat sed quod periculum inde prouenturū sit ostendit. Quotiens seruus: nā totiens in seruitutē cades quotiens in adulterio deprehēderis. mira stulticia ostenditur in adultero: qui cum semel euaserit: rursus tñ in periculū redeat. Cū nulla sit tā parua bestia quæ ruptis uinculis se rursus illis reddat. ℣ Non sum. m. Demonstrauerat qd mali mœchis euēiat nunc ostendit esse mœchos q cupiunt mœchari: sed propter metū abstinent. Quēadmodum: & seruus furdici potest: qui cupiens furtū facere: tñ metu absterritus omittit. Volūtas enim est quæ peccat nō actio. Qua pp longo ordine docet Aristo. quæ uolūtaria dici possint: & q̄ cōtra nū nisi illa affint neq; uirtutē neq; uitium cōmittimus & Iuue. nā scelus intra se quicūq; cogitat ullū Facti crimen habet. ℣ Vaga. uelox ad peccandum. ℣ Frænis. i. piculo & metu. ℣ Tu ne. m. d. Cum tu sis minor & inferior mihi tot & tantis imperiis rerum & hominum: quia & adultere imperāt: & multa alia uitia tibi imperant. ℣ Quē ter. ui. Sententia est: serui imposita illis uindicta statim liberi fiunt. nā exeunt de potestate dñi. Tu aūt & si quater uindicta imponat non eris liber: quia mancipiū es multorū uitiorum: & præsertī formidinis. ℣ Adde. sensus est: q̄uis uicarius a dño ipo situs iperet aliis eiusdē familiæ seruis: tñ qa eidē dño seruit nō dñs illoꝝ: sed cōseruus ē. ita tu iperas qdē mihi sed qa seruus es eiusdem uitii cuius ego: non iam dñs sed cōseruus es meus nā quēadmodū lignū: nō ferit sed manus eius qui mouet lignum: ita cum tu mihi imperas ea quæ tibi aliquod uitiū imperat: non tu es imperator: qui es ueluti illud lignum sed uitium.

¶ ACR. Duceris ut ner. i. traheris aliena ptāte ita sicut solet trahi alienis uiribus lignū imobile. ℣ Quisnam. i. hora. ℣ Sapiens. seruus. ℣ Respōsare. resistere.

Quo te demisit peccati conscia herilis
Cōtractum genibus tāgas caput? ē ne marito
Matronæ peccantis in ambos iusta potestas?
In corruptorem uel iustior? illa tamen se
Non habitu mutatue loco peccat ue superne
Cum te formidet mulier: neq; credat amanti
Ibis sub furcam prudens: dominoq; furenti
Cōmites rem oēm & uitā & cū corpore famā.
Euasti? credo metuens. doctusq; cauebis
Quę res quādo iterum paucas iterūq; perire
Possis o totiens seruus. quę belua ruptis
Cum semel effugit reddit se praua cathenis?
Nō sū mœcha ais: neq; ego hercule fur ubi ua
Prętereo sapiēs argentea tolle periclū. (la
Iam uaga prosiliet frenis natura remotis.
Tu ne mihi dominus rerū imperiis hoiumq;
Tot tātisq; minor: quē ter uindicta quaterq;
Imposita haud nunq̄ misera formine priuet.
Adde supradictis q, non leuius ualeat. nam
Siue uicarius est qui seruo paret: uti mos
Vester ait. seu cōseruus. tibi qd sū ego nēpe:
Tu mihi qui impitas aliis seruus miser atq;

Duceris. ut neruis alienis īmobile lignum.
Quisnā igitur liber? sapiēs. sibi qui impiosus
Quē neq; paupies neq; mors neq; uicula ter-
Respōsare cupidībus. cōtēnet honores (rēt:
Fortis. & in seipso totus teres atq; rotundus:
Externi nequid ualeat per leue morari.
In quem manca ruit semp fortuna potes ne
Ex his ut proprium qd noscere qnq; talenta
Poscit te mulier: uexat foribusq; repulsum
Perfundit gelida: rursus uocat eripe turpi
Colla iugo liber. liber sum dic age non quis
Vrget. n. dominus mente non leuis. & actis
Subiectat lasso stimulos uersatq; negantem.
Vel cum pausica torpes insane tabella
Q ui peccas mius atq; ego? cū fului rutubæq;
Aut placide iani contento poplite miror.
Prelia rubrica aut picta aut carbone. uelut si
Reuera pugnēt feriant uitentq; mouentes
Arma uiri. neq̄ & cessator dauus. at iple
Subtilis ueterū iudex & callidus audis.
Nil ego si ducor libo fumante tibi ingens
Virtus atq; animus cœnis responsat opimis:
Obsequium uentris mihi pnitiosius est. cur?
Tergo plector. n. qui tu impunitior? illa:
Q uæ paruo sumi nequeunt obsonia captas
Nempe immarescunt epulæ sine fine petitę:
Illusiq; pedes uitiosum ferre recusant.
Corpus an hic peccat sub noctē q puer uuā
Furtiua mutat strigili? qui prędia uendit
Nil seruire gulę parens hēt adde q, idem
Non horam tecum eē potes: non ocia recte
Ponere. teq; ipsum uitas fugitiuus ut erro:
Iam uino quærens iam somno fallere curam
Frustra. nā comes atra pmit seqturq; fugacē.
Vnde mihi lapidē? quorsū ē op? uñ sagittas
Aut īsanit hō: aut uersus facit. ocius hinc te
Ni rapis accedes opera agro nona sabino.

cōtradicere. ℣ Et i. f. t. t. æq̄lis cōstans in se. ℣ Teretes: dñr q ab alio nō q̄rūt qd faciēdū sit: sed ipsi p se inuēniūt. ℣ Externi ne. ualeat p læue illecebræ: & blādimēta nō blādiū nobis honores: metaphora a leui ligno siue marmore: cui si qd ipōas hærere nō pt: sed labit ita & phm si tetigerint uitia hærere nō pūt. sed labūt & cadūt ab eo. ℣ In quē māca. i. quē circūagit & retorquet in uitiū. ℣ Potes. ne nō potes te dicere liberē eē: q seruis libidini. ℣ Ex his: q̄ dixi hīc sapiētē. ℣ Gelida. sub aqua. ℣ Eripe turpi: nā seruus es mulieris ,pter amorē. ℣ Nō qs. torpes obstupescis. ℣ Cōtēto popli. qm gladiator dū dimicat extēdit suū poplitē: aut qa dū attentus: aliqd spectat erigit se: & extēdit poplitē suū si inqt pictura fuero forsitā delectatus: & moras fecero stati stomachat dñs. ℣ Velut si reuera laus picture. i. ita bene pictos: ut credas illos dimicāt. ℣ Neq̄ & cessator: ego si iueor picturam neq̄ audio: tu uero ecōtrario laudaris q̄si bene sciēs iudicare q melior sit pictor: ita oñdit interdū quoddā uitiū liberis laudē: seruis uero culpā afferre: qm illos q plus possunt nemo audet coarguēr. ℣ Nil ego si ducor. oēs me dñt nihil eē: alter me si delectauerit bonus cibus audio nil. i. abiect, nullius momēti q̄si luxuriæ deditus. ℣ Impunitor. i. nō soluēs pœnas: ac p hoc tu magis pendis pœnas luxuriæ q̄ ego: nā ego uapulo tibi āt multo cibo. & cruditatibus uexat corpus. ℣ Furtiua. m. st. ironia. i. seruus q strigilē furat: & mutat in uuā: ut cōedat crimine luxuriæ notat. liber uero qui pīmoniū suū luxuriæ īpēdit nō seruit gulæ suæ ac p hoc multo magis liber luxuriosus dū duceris uoluptatibus. ℣ Pōere. ordiare. cōstituere tibi: nā male cōsci sibi uolūt seipsos declinare noīe. ℣ Erro. errore plenus. Nō es tecū hoc ē nō es sanus curā malā cōscientiā aut curā q̄ habemus ex mala cōsciētia: q̄ exhortāt ad edendū. nā ita uellicant stomachū ad appetitū. i. ad edendū. Vnde mihi lapidē Hora. iratus dauī iniuriis: ac p hoc oñdit oēs irasci: si quis illorum uitia conuincat. ℣ Accedes opera agro. n. f. quasi octo seruos Horati. misit in ergastula agri sabini.

¶ CHRI. Quisnā igitur. Concludit ex sntia stoicorū solū sapientē liberū eē: qm in sua & nō aliena potestate cōstitutus sibi īperet: & ita cūcta q̄ hic enumerātur cōtēnit. ut nihil externi. i. nihil pter uirtutē q̄ sola in se est: reliq̄ aūt sūt externa: possit illū īpedire. ℣ Teres & r. cui nocere nō potest. Nam forma teres & rotunda neq; ansas præbet: ut capiatur & facile elabitur per obstantia. ℣ Māca. quasi sine uiribus: quoniā tibi nocere non potest. ℣ Gelida. f. aqua: nam muliebris iniuria est: ut hostium pulsantem aqua superne infusa operiat. ℣ Perfundit re. i. perfundendo repellit. Virgil. submersasq; obrue puppes. i. submerge ut obruantur. ℣ Rursus uo. Sic Terētius. exclusit reuocat. ℣ Pausiaca. a pausia pictore nobili. ℣ Torpes. stupes. i. admiraris. ℣ Q ui. p. m. q̄ñ dicat ita peccas cū nimis miraris pulchrā picturā: ut ego admirans quæ fuluus. & rutuba mali pictores fecere solēt: q aut rubrica aut carbōe pingebant. Quorum cū picta prælia admirans cesso neq̄ dicor tu autem subtilis iudex ueterū picturarū diceris. ℣ Audis. f. cum d re ita dicatur subtilis est ueterum iudex. ℣ Libo. in sacris libum offerebāt de farre melle & oleo: ut dicit Seruius. At in epulis libum fic fieri consueuisse a Mar. Catone in libro de agricul. scribitur his uerbis. Libum sic facito: caseum bene differat in mortario. ubi bene triuerit farinæ siligineæ libram: aut si uoles tenerius esse sēlibram. Similaginis solum eodem indito: permisceto q̄ cum caseo bene. Ouum unum addito. & pmisceto uua bene inde panem facito: folia subdito in foco callido: Sub testa ea coquito leniter. ℣ Tibi ingens uirtus: quasi dicat tu magnanimus haberis: si magnas cœnas paras. Ego si obsequor uentri statim plector tergo. Tu autem impune capis obsonia: quæ nisi magno præcio summi non possunt. ℣ Illusi pedes. qui cum stare posse credunt propter ebrietatem uacillant. ℣ Vitiosum: ex crapula uel illusi a podagra. ℣ An hic peccat utrum. maius peccatum est an serui qui strigilem quam furatus est cum uua commutat: an tu qui pdia gulæ seruiēs uendis. ℣ Nil seruire gulæ parens habet: quasi dicat nō ne habet aliqd seruire quod

pareat.i.obtempet gule. ¶ Nõ horã.t:e.p.nã tot curis afficeris:ut ſp in diuerſa diſtractus tecũ eſſe non poſſis; ¶ Ocia recte.ocia nõ inertiæ:ſed ſtudio⁊ itelligit. ¶ Te uitas. Quia tui oblitus per uaria diſcurris. Erro nomi natiui caſus ẽ. Dicũt ãt errones qui p alienas regiones uagantur: Vnde mihi lapidem.iraſcitur dãs ſeruo ue ra canenti. Quorſum eſt opus interrogat ſeruus ad quam rẽ lapide.uti uelit. Sed ille ira Iflamatus petit etiã ſagittas. Aut inſanit homo. Verba ſerui.nã cũ uideat dñm tãto furore pcitũ putat illũ aut inſanire ex atrabili aut facere uerſus.i.agi furore illo diuino quo poetæ afflãt:cũ uerſus cõdũt. ¶ Nona opa:minat ad opus ruſti cum in ſabinos ſe illũ miſſu⁊.ut nouẽ aſſiduos dies ibi fodiat. ¶ Nona opa.i.nouem dierum operarius.

ACR. VT naſidieni.naſidienus eques Romanus in aliis elegãs:in enumeratione aũt lauticia⁊ ſua⁊ putido. Quærit nũc a fũdãio ſuo poeta quẽadmodũ eũ naſidieni iuuerit cœna, quæ p̃cepta cœnæ dediſſet ſupius cati⁊ demõſtrauit. eq dẽ ſi noĩne iã hoc ex ſequẽtibus appet.qd' idẽ ſit naſidienus epicureus ut qũo qualiter iuuerit delectauerit. ¶ Here. p heri. ¶ Illic apud naſidienũ.iratũ eſuriente famelicũ. ¶ Fuit:deeſt q. ¶ Auſtro:ſpẽs p generẽ. ¶ Peruellũt:cũ quadã delectatione pungũt ſuſcitant. ¶ Gauſape:mappa uilloſa. ¶ Lacerat:remãeret. ¶ Offẽdere:lædere oculos. ¶ Horrorẽ fa.faſtidiũ mouere. ¶ Vt attica:q̃ ſolet in capite ſacra portare. ¶ Maris expers:in quo aqua marina nõ mittit.i.ſine marina aq̃ in græcia.n.ſolet uino aqua marina miſceri: ut nõ facile corrũpatur. Expers ergo ſine marina aqua: ſiue q̃ marina aqua ducat per mare dũ trãſfert.ergo expers qd' per terrã non per mare aduectũ eſt. ¶ Hic herus: his apparatis ait naſidiẽus. ¶ Miſeras:magnas aut ſollicitas.& deeſt habeas. ¶ Summus ego princeps in ſũma parte lecti:& ſubaudiẽdũ eſt eram uel fui. ¶ Turinus:de turio oppido Calabriæ:ſiue de turiis: nam & hoc turi per omnes caſus ſingulares declinauerunt ueteres:& hi turii:horum turiorum:his turiis iter hos autem & ad dextram intelligendum eſt mecœnatem fuiſſe:cuius umbræ ſunt.

¶ POR. Vt naſidieni.Hãc ad fundaniũ ſcri. ¶ Leni fuit auſtro:hoc iõ qa affirmãt laſſã carnẽ apri.i.irrequietã meliorẽ eſſe. ¶ Rapula lactucæ:neutro genere dixit pro rapa. ¶ Vt atti.uirgo illas dicit q̃s. Tullius in uerinis canaploras ait. ¶ Fuſcus hydaſpes. Fuſcus colore.alchonchium maris expers:quia in chium uinum marina non additur:inde inſtitutum tradit Varro ut delphini circa liberum pingerentur. ¶ Noſſe laboro:noſce pro ſcire. ¶ Vibidius quos mecœnas adduxerat umbras:quos poteſt referri ad ſuperiora:poteſt & ad ſeruilium:& Vibidium. ¶ Abſorbere placẽtas:pro abſorbendas.

Satyra.viii.de cœna naſidieni.

MT naſidiẽi iuuit te cœna beati, (lic
Nã mihi q̃rẽti cõuiuã dictus hereſ
De medio potar' die, ſic ut mihi nũq̃
In uita fuerit melius.dic:ſi graue non eſt:
Quę prima iratum uentre placauerit eſca'
In primis lucanus aper:leni fuit auſtro
Captus:ut aiebat cœnæ pater:acria circum
Rapula, lactucę, radices.qualia laſſum
Peruellũt ſtomachum:ſiſer:alec:fęcula coa,
His ubi ſublatis puer alte cinctus acernam
Gauſape purpureo menſam perterſit:& alter
Sublegit quodcũq̃ iaceret inutile:quodq̃
Poſſet cœnantis offendere:ut attica uirgo
Cũ acris cereris, p̃cedit ſuſcus hydaſpes
Cæcuba uina ferẽs.alcon chium maris expers
Hic herus albanum mecœnas ſiue ſalernum
Te magis appoſitis delectat.hẽmus utrunq̃
Diuitias miſeras.ſed quis cœnantibus una
Fundani pulchre fuerit tibi noſſe laboro.
Sũmus ego.& ꝓpe me uiſcus thurin⁹: & infra
Si memini uarus cũ ſeruilio balatrone
Vibidius quos mecœnas adduxerat umbras
Nomentanus erat ſup ipſum.portius infra.
Ridiculus totas ſimul abſorbere placentas
Nomentanus ad hoc.q̃ ſi quid forte lateret

¶ CHRI. Vt Naſidieni iuuit.naſidieni epicurei cœnã honeſtis qbuſdam ſimul & turpibus uiris poſitam deſcribit in qua luxũ carpens epicureos deridet. Alloquit aũt fundaniũ amicum:qui cœne iterfuerat. ¶ Cõuiuam.ſ.te. ¶ Here.pro heri. ¶ De.m.d.i.a medio die quod erat cõtra romanã modeſtiã. Nam meridies ſexta hora eſt:romani aũt ante nonã horam a qua ſola quarta diei ſupereſt cibũ non capiebant. Sic rñdet fundanius. Ait.n.ſic.ſ.uiuit ut & cætera. ¶ Iratum:famelicũ intelligit. ¶ Leni au.quia caret frigore. Auſtro ãt flante carnes magis tritæ ſunt. ¶ Cœnæ pater.rex conuiuii.ſ.naſidienus. ¶ Rapula:a rapo rapulũ ẽ. ¶ Laſſum.defatigatum.i.nauſeãtẽ. ¶ Peruellunt. Pungũt:quia acria excitãt appetitum. ¶ Si ſer.ſpẽs eſt herba:cuius radicẽ adeo delectatus eſt Tyberius Cæſar ut eã ſingulis annis a germania peteret de hac columella in ſuis carminibus. Vlpica quæq; ſabis habilis fabrilia miſcet:iã ſiſer aſſyrioq; uenit:quæ ſemine radix. Sunt q eã putent quã uulgo ſermotanam nominant. ¶ Fecula coa.uinum coũ ad uappam exhauſta amphora redactum. ¶ Alte cinctus bene expeditus. ¶ Vt attica uirgo:nã in ſacris cereris diligentius curant: ut omnia mũda ſint. ¶ Hydaſpes:nomen ſerui a fluuio q parthos in indiam fluit:unde oriundus ſit. ¶ Fuſcus:quia in illis partibus colorati ſunt homines. ¶ Maris expers:cui non ſit admixta marina aqua:nam ut apparet apud Columellã uina aqua marina cõcinabant. Quod ſi procul a mari eſſent ſalibant aquã:eaq; loco marie utebant. ¶ Diuitias:miſeras. Exclamatio poetæ carpentis luxurioſam cœnam:& appellat diuitias miſeras quia ad miſeram uitam inducunt homines. ¶ Varius:poeta. ¶ Vmbras.q.d.ſcurras illos non homines eſſe.ſed umbras hominis. ¶ Ridiculus: aſſorbere. Quia aſſorbendo riſum captaret. Placenta autem teſte Catone fit ex farina ſilignea & ouilio caſeo bene recente:& ex melle dicitur autem ut puto a placendo.

¶ ACR. Noto.i.omnibus uſitato uel noto quem nomentanus:& naſidienus nouerãt:aut quem ego poſtea cognoui. ¶ Celentia:intra ſe continentia:& omnibus ſuperius dictis naturaliter reddidit:uel etiam paturit id eſt intellexi mus nouum:& ualde optimum ea habere ſuccum. ¶ Ab ipſo.ipſe te melius docebit.qui mihi narrauit. ¶ Vertere pallor. Tum parochi faciẽ:parochi dicuntur qui hoſpitibus publicæ exhibent neceſſaria:hic tamen paſcentis:& domini. ¶ Vel feruida:id eſt ideo quia multum biberunt iam neſciunt quid guſtãt nam palatum ait multo uino ſurdũ factũ.i.tale.ut iã non poſſit ſentire ſaporem. ¶ Subtile:quaſi ſubtiliter & ſatis perite:ſolet.n. ſaporẽ dignoſcere. ¶ Exurdãt. ſordũ faciunt:ut nõ ſentiant ſaporem. ¶ Inuertũt au. exhauriunt:nam qñ uas exhauſtum fuerit inuertitur ita:ut os ipſius humũ tangat. ¶ Cataceph ales.Aliphanũ oppidũ uolunt:ubi maiores calices fiebant. Alii a uico ubi fictiles & ſubtiles in uſu ſunt. Garro: genus ſalſamenti. Pulueris atri: deeſt tm̃. ¶ Nos ma. ueriti .i.maiorem ruinã timentes. Erigimur:apparet hic cõuiuas ſe proieciſſe in terram. ¶ Vt ſi filius immaturus: tãquã fuiſſet filii orbitate pcuſſus. ¶ Vt ſapiẽs: ſic idẽ cõſolãdo his uerbis. Vt qualr & q̃ſi lamẽtãdo hoc loquit. ¶ Mappa cõpeſcere riſum. Mappã.n.i ore cã riſus ponebãt. ¶ Suſpẽdẽs oſa:qa oſa deridere ſolebat:

¶ POR. Indice monſtraret digito:hoc ideo qa certis noĩbus ſingули digiti nominãtur: & ſunt hæc noĩa pollex:index:famoſus medicus:minimus. ¶ Inuertũt aliphanis:genus poculi. ¶ Verũ citra mare nato:italicũ uinum dicit. ¶ Interea ſuſpenſa graues:quia cõſuetudo apud antiquos fuit:ut aulea ſub cameras tenderent:ut ſi quid puluerís caderet ab ipſis exciperetur.

¶ CHRI. Indice digito. Hic enim ſi quid ſuauius lateret.ſ.inciſore monſtrabat. ¶ Nam cætera turba. Sentẽtia eſt reliqui turba ſunt quaſi dicat inſcii rerũ. ¶ Sed nos cœnamus:id eſt nos ſcimus eligere quæ cœnãda ſunt qd' patuit nunc cũ porrexit puer inguſtata. ¶ Inguſtata. Vel qa uolui guſtare tanq̃ non bona: uel contra non guſtata aliis qui nõ norunt ſuauitatẽ eorum. ¶ Ad minorem lunã.ſ.cũ diminuta ẽ luna. ¶ Dãnoſæ. Multũ quod fit cum dãno eius qui conuiuiũ præbet. ¶ Parochi. Qui ſint parochi iã dictũ eſt:ſed hic põit pro magiſtro cõuiuii. Hic enim pertimuit ingurgitationem potatorũ:uel quia illi liberius maledicũt uel quia nimium ſubtile uinũ ſtupefacit palatum: ita ut non ualeat guſtu. Timuit ergo ne poſſent percipere ſapores ſuaues epulaꝝ. ¶ Exurdant. Surdũ faciunt. i. hebetant. & dedit guſtui: quod ẽ auditus. ¶ Inuertũt aliphãis. Vinaria uaſa maiora ſunt:quibus uina e cella prompta in triclinium deferebãt. Ex his aũt uinũ in aliſanos quæ poculoꝝ ſpecies ſunt tranſfunditur. ¶ Inuertunt:ergo q̃ſi dicat euacuant. ¶ Secutis oibus imis. Incepit nimia illa ingurgitatio a uibidio: & balatrone hoibus perditis. quos ſecuti ſunt: oẽs qui erãt in inferiore parte tori. Nã mecœnas:& uarus:& reliq̃ ægregii uiri qui primas in cõuiuio partes tenebant a temperantia non recedebant. ¶ Squillis: Piſcis ex genere molliũ eſt. ¶ Murẽa: hic piſcis quocunq; tẽpore parit. Oua eius citiſſime creſcunt. Vulgus cum ſerpẽtibus illas coire putat. Ariſtoteles mirinũ uocat marem qui generat. Diſcrimenq; eſt q̃ murena uaria. & infirma eſt. Myrinus unicolor & robuſtus: denteſq; extra hos habet: in gallia ſeptentrionali murenis oibus in dextra maxilla ſeptenæ maculæ ad formã ſeptentrionis aureo colore ſunt dũ uiuunt: nam pariter cum uita extinguntur. ¶ Vedius pollio eques ro.ex auguſti amicis mancipia damnata ĩ uiuariis murena

Indice monſtraret digito, nam cætera turba
Nos iquam cœnamus aues.conchilia.piſces
Longe diſſimilem noto celantia ſuccum:
Vt uel continuo patuit:cum paſſeris:atq;
Inguſtata mihi porrexerit ilia rhombi,
Poſt hæc me docuit melimella rubeẽ minorẽ
Ad lunam delecta, quid hoc interſit ab ipſo
Audieris melius tum uibidius balatroni.
Nos niſi dãnoſe bibimus moriemur inulti:
Et calices poſcit maiores uertere pallor.
Tum parochi faciẽ nil ſic metuentis:ut acres
Potores:uel q̃ maledicunt liberius.uel
Feruida q̃ ſubtile exurdant uina palatum
Inuertunt aliphanis uinaria tota
Vibidius balatroq̃.ſecutis omnibus imis
Conuiuæ lecti nihilum nocuere lagenis
Afferẽ ſquillas ĩcer murena natantes (ſqt.
In patria porrecta:ſub hoc her⁹ hæc grauida
Capta eſt deterior poſt partũ carne futura,
His mixtũ ius eſt oleo:qd prima uenafri
Preſſit cella garo de ſuccis piſcis iberi.
Vino quinquennii:uerum citra mare nato
Dũ coquitur coeo chium ſic conuenit:ut nõ
Hoc magis ullũ aliũ pipe albo:nõ ſine aceto
Quod methimneã uitio mutauerit uuam.
Eruca uirides.inulas ego primus amaras
Moſtraui ĩcoquere.illutos cotillus echinos:
Vt melius muria.qd teſta marina remittat:
Interea ſuſpenſa graues aulea ruinas
In parinã facere trahentia puluerís atri:
Quãtũ nõ aquilo campanis excitat agris.
Nos maius ueriti: poſtq̃ nihil eſſe pericli
Senſimus:erigimur.rufus poſito capite.ut ſi
Filius immaturus obiſſet: flere quis eſſet
Finis.ni ſapiens ſic nomẽtanus amicum
Tolleret: heu fortuna.qs eſt crudelior ĩ nos
Te deus: ut ſemper gaudes illudere rebus
Humanis.uarius mappa compeſcere riſum
Vix poterat.balatro luſpẽdens omnia naſo:
Hæc eſt conditio uiuendi aiebat:eoq;

rum demergens totum hominem distrahi spectabat. Aceti gustu in maximam rabiem agūtur. Non crassum ut anguillis tergus illis est: sed tenue eoq; uerberari solitos ꝓtextatos esse uerrius scribit. Hortēsius murenā in uiuariis suis adeo dilexit: ut extictam fleret. ¶ Sub hæc: statim hac posita locutus est herus idest cœnæ dominus illam grauidā captam fuisse: quia cum murenæ peperit deteriore carne sint. Deinde demonstrat quo pulmentario condiatur. Ius enim ipsius cum oleo uenafrano miscebant. ¶ Prima cella. Primaria in quo esset optimum. ¶ Garro: garrum liquamē ē ex piscibus. ¶ Mythimneā. Ab urbe lesbi ubi optimum fit uinū. Vir. Quam mythimneo carpit de palmite lesbos. ¶ Inulas. Bulbi species ē. ¶ Amaras: acres. ¶ Incoquere. Vna cū illis coq̄re. Et cothillus mōstrauit: ut echinos illutos q̄si dilutos melius remittat muria q̄ testa maria. ¶ Nos maius ueriti. Ruebāt. n. aulea; at nos uerebamur ne rueret domus. ¶ Erigimur. i. liberamur a metu quēadmodū deiicimur cū metu deprimimur. ¶ Ruffus: deplorabat cœnæ iteritū hic nebulo deiecto capite ex dolore: ut si ploraret interitū filii. ¶ Illudere: rebus humanis. Verba digna odio: ut ita lamentetur rem nimiam ueluti si capitis periculum imineret. ¶ Varius: uir. s. sapiens. ¶ Suspendens oia naso. Vt ostendat anxium: & cogitabundum ueluti in re grauissima: & utitur ueluti parasitus multa adulatione: & ī re ridicula tragœdias excitat ex epicureorū sententia: quibus hæc cœnæ pturbatio summū malum uideri possit. Enumerat ergo herculeos labores in cœna paranda: maxime in qua huiuscemodi casus euenire possint.

¶ ACR. Responsura tuo nō est. superat factū tuas laudes: hoc est condigne laudari nō potes. illi aūt dicit balatro qui præbet conuiuium idest nasidieno. ¶ Tene: suple decet. ¶ Accipiat: pascat. ut illos porricibus rex accipiebat in amplis. ¶ Patinam: si frāgat a. ¶ Agaso: proprie dicit seruus qui iumēta curat: hic āt satyrice escarū ministrū agasonem appellauit. quem uulgo dicunt inferiorem. ¶ Sed cōuiuatoris uti. Quē admodū dux exercitus i aduersis rebus ꝓbat: utrū sciat bene opitulari suo exercitui: & tutari illū: nam & fœlicitas etiā & imperiū militiæ cælat: ita & conuiuatoris prudentia in aduersis rebus probatur quemadmodum sciat consolari suos cōuiuas. ¶ Nullos his mallem hoc Hora. idest magis uellem hos cœnantes spectasse q̄ quosuis ludos. ¶ Vibidius dum: fundanius: secundo ex tristi facto hylari. ¶ Mutatæ frontis: iā lætior. ¶ Mazonomo: genus lancis est. in qua portantur escæ ueluti grāde sallare. ¶ Iecur: a parte totum. ¶ Vt multo suauius. Quia clūibus aliquid habet tetri odoris. & saporis minus iucundi: Nisi causas ista pulmenta quæ attulit nobis nasidienus suauiter concederemus nisi nobis narrasset causam quare partes eorum non attulisset. Intelligimus enim nasidienum dixisse uermes inuenisse in cunctis partibus quas nō attulit. Porphyrio tacet.

¶ CHRI. Agaso. rudis puer ut sunt agasōes. ¶ Dii tibi: homo uanus adulatione demollitus oia se illi debere putat & ꝓpterea oia precatur: & poscit subito soleas ut iculinam præparans cœnam restauraret. ¶ Soleas poscit. Nam in toris: & cōuiuio sine calceis erāt. ¶ Nullos: loqtur poeta. ¶ Vibidius: Continuat narrationem fundanius: & hunc bibacitatis notat. ¶ Mutatæ frontis. Redibat. n. lætus cum epulas restaurasset: & casum fortunæ sua arte emendaturus esset. ¶ Mazonomo: uasis spēs. ¶ Ficis. Nā iecur i ansere laudat. præsertim si ficubus auis pasta sit. Fartilibus. n. i magnam amplitudinē crescit iecur anserinū. Exemptū quoq; lacte mulso auget. Questio tū est quis primus huius rei auctor fuerit. Scipio an Metellus uir cōsularis: an. M. Sesseius eques romanus. Romæ in uenerationē fuerūt anseres. qa clāgore suo canes custodesq; excitando capitolium ab irruptione gallorū seruarūt ꝓpterea q; censores cibaria anserum in primis locant. Anser lacydi philosopho ita semper adhæsit: ut neq; domi neq; foris usq̄ ab eo discederet. ¶ Suauis si non causas. Suaues epulæ erāt. Sed ille eas i suaues reddebat nos misere longo sermone fatigando. dum singularū naturam docere nos. & causas uoluisset. In quo locono tat poeta epicureorum longissimos: & friuolos atq; uanos de physicis sermones. Sed tedio orationis fastiditi

Responsura tuo nunq̄ est par fama labori,
Tene: ut ego accipiar laute: torquerier omni
Sollicitudine districtum. ne panis adustus
Ne male conditum ius apponatur. ut omnes
Præcincti recte pueri comptiq; ministrent:
Adde hos præterea casus: aulea ruant si
Vt modo: si patinā pede lapsus frāgat agaso:
Sed conuiuatoris uti ducis ingenium res
Aduersæ nudare solent: celare secundæ.
Nasidienus ad hæc. tibi dii quæcūq; precaris
Cōmoda dēt. ita uir bonus es: cōuiuaq; cōis
Et soleas poscit. tum ī lecto quocūq; uideres
Stridere secreta diuisos aure susurros.
Nullos his mallem ludos spectasse. sed illa
Redde age: quæ deinceps risisti: uibidius dū
Quærit de pueris. nū sit quoq; fracta legēa:
Quod sibi poscenti nō dentur pocula: dūq;
Ridetur fictis rerum balatrone: secundo
Nasidiene redis mutatæ frontis ut arte
Emendaturus fortunam. deinde secuti
Mazonomo pueri magno discerpta ferentes
Membra gruis sparsi sale multo. nō sine farre
Pinguibus & ficis pastum iecur anseris albi.
Et leporum auulsos ut multo suauius armos
Quā si cū lūbis quis edit. tū pectore adusto
Vidimus & merulas pōi. & sine clūe palūbes
Suauis res: si non causas narraret earum &
Naturas dominus: quē nos sic fugimus ulti:
Vt nihil omnino gustaremus: uelut illis
Canidia afflasset peior serpentibus aphris.

¶ Q. Hora. Flacci Epistolarū Liber primus
Epistola prima ad Mecœnatem.

Prima dicte mihi summa dicende camœna
Spectatum satis & donatū
iam rude quæris
Mecœnas iterū antiquo me
includere ludo.
Non eadem æras: nō mens. ueianius armis
Herculis ad postē fixis latet abditus agro.
Ne populū extrema totiens exoret harena.
Est mihi purgatā crebro qui personet aurem:
Solue senescentem mature sanus equum: ne
Peccet ad extremum ridendus: & ilia ducat.
Nūc itaq; & uersus & cætera ludicra pono.
Q d uerē atq; decēs curo: & rogo & ois ī hoc sū
Cōdo & cōpono quā mox depromere possim
Ac ne forte roges: quo me duce quo lare tuter
Nullius addictus iurare in uerba magistri.
Quo me cūq; rapit tēpestas deferor hospes.
Nunc agilis fio: & mersor ciuilibus undis
Virtutis ueræ custos: rigiduſq; satelles.
Nunc in aristippi furtim præcepta relabor.
Et mihi res: non me rebus submittere conor.
Vt nox longa: quibus mentit amica: dieſq;
Longa uidet opus debētibus. ut piger annus
Pupillis: quos dura premit custodia matrū:
sic mihi tarda fluunt tempora quæ
[illegible] agendi [illegible]
[illegible] quod æque pauperibus prodest
ter stoicam: & epicureā iactari se ait. Et iō se undis ciuilibus mergi dixit. Quia stoici administrationē reipu.

illum ultisumus nihil comedēdo. Hoc enim graue est domino cōuiuii. Intactas ergo epulas relinqmus ueluti si canidia quæ anhelitu suo sæuior est serpētibus illas afflasset. ¶ Aphris: aphricanis. Ibi enī libya est harenosa in qua ois generis serpentes abundant: & propter calorē regionis: & aquæ inopiam sæuissime nocent.

Prima dicte mihi. Rude rudis est signum missionis artis gladiatoriæ. ¶ Inclu. ludo officio scribēdi. Ludū aūt metaphoricos uocauit. ut ostenderet periculosum opus esse scribendi qa post pugnā contulit ad agriculturā. Veianius: nomē gladiatoris pugnacissimi: & iocū de hoc exēplū attulit: quia supius dixit. ¶ Antiquo me includere ludo. ¶ Abditus agro: cōparat se ueiāo gladiatori nobilissimo: q post mltas palmas cōsecrauit herculi arma sua cōtētus ꝓprio agro. Cuius exēplo dicit ætatē suā. & ꝓpositū sibi impedire: & nō posse sibi pseuerare in carminibus. sed potius uelle trāsire ad studiū phiæ relictis iocis. & lyricis uersibus. Ne populū exoret extrema harēa. qa gladiatores portaturi rudē ex media harena cōsueuerūt se ad crepidinē circi adeo proximi: ut possēt populū tristi uultu uelocius exorare. i. sub circulo aphiteatri stās petat rudē. Nā ibi consuetudinis est stātē gladiatorē petere missionē. ¶ Est mihi: mō pbs q psonet aurē: & faciat purgatā. Addictq; iurare Metaphoricos locutus est ad militia. Quia iurabant milites in uerba ducis & sic iabant ad militia. ¶ Iurare. i. nulli sum obnoxi: Oēs audio scrutantes ad rē probādā. ¶ Tempestas: aut fortuna: aut casus: aut ai iclinatio. ¶ Nūc agilis. i. facilis & mobilis & diuersa appetēs negociosus accictus apparat, ad laborādū. ¶ Ciuilibus undis. Hoc est morali philosophiæ: & mire in metaphora obdurauit: qa dixit tēpestas. ¶ Virtutis. u. lectæ: qa dñt nō eē peccātibus ignoscēdū. ¶ Aristippi. aristippus cirenaicus fuit & epicurus. Qui fūmū bonū ī uoluptate dicit. Furtim aūt iō quia stoici dicūt fugiendā eē uoluptatē. ¶ Et mihi res. nā stoici dicūt natū hoiem: ut a rep. regat: Epicurei uero ut homo rēp. regat. ¶ Sub iūgere: qm̄ auari pecuniis seruiūt. ideo Hor. Quasi philosophus ait. conor ut mihi seruiant pecuniæ. nō ego illis. nam illa nobis seruiunt: quæ contemnimus aliter hoc epicuri stoicis opponunt sequentibus gloriam uirtutis: q̄si illi rebus seruiant dū appetūt gloriam. ¶ Senibus. per hoc ostēditur omni ætati philosophiam prodesse inquantum profecerit.

¶ POR. Prima dicte mihi sūma dicēde camœna. Flacci epla libri titulo tm̄ dissimiles a sermōibus sunt: nā & metrū & uerborū cōis assumptio: sui ultimos esse ipse testat mecœnati cū dicit finire se operā uelle: & philosophiæ malle iseruire: Veianius armis Veianius nobilis gladiator post multas palmas cōsecratis Herculi fundano armis tādē in agellum se cōtulit. Cuius exemplo dicit ætatē suā: & ꝓpositū ipedire: ne in scribēdis iis carminibus pseueret. ¶ Et cætera ludicra pono ait. se depositis fomentis leuibus al. i. iocis a uersibus trāsisse ad studiū philosophiæ: & p̄cepta aio sapiētissime cōdere q̄ postea in usum recte uitæ ꝓferri possint. ¶ Quo me duce quo lare tuter. Nulli sectæ addictū se ait: sed ex oībus qcqd optimū sit dicturū eē ꝓmittit. ¶ Et mersor ciuilibus undis. i

qua

uer for

locupletibus. aequo. aequo. neglectum puueris. sonibus que noce
Pestat ut his ego me. ipse regam. solerque elementis.

probãt. Epicurẽi uoluptatem. Inde furtim relabi se ad eã ait. ⁊ Nũc in Aristippi: quia Aristippus epicureæ secte princeps fuit. ⁊ Rigiduſq; ſatelles. Bene rigidus ſecũdũ Stoicũ. ⁊ Longa: q̃bus mentiẽ amica. Sicut longa nox eſt iis qui amice aduentũ falſo expectant: uel illis qui per diem operantur: longus dies eſt.

¶ CHRI. Magnũ profecto mortalibus Illuſtriſſime Guido Feltri adiumentũ attulit: ea quæ de uita & moribus ſcribit phia: ſine qua homini i ciuili ſocietate degenti: non dicã beatam: ſed ne ulla qdẽ uita eſſe poteſt. Ipſa.n. & uirtutũ omniũ indagatrix eſt q̃bus ab hoie remotis præter ſolã effigiem nihil qd̃ qdẽ hominis relinquitur. Et uitioꝝ expultrix: quibus infecta humana mens tm̃ a ſummo bono: cuius cã cætera omnia agunt mortales: abeſt: ut omniũ erumnaꝝ cumulo obruatur. Quapropter iure: quidem optimo diuinus ille Socrates apollinis quoq; oraculo ſapientiſſimus eſt appellatus: qm̃ relictis ſubtilioribus naturæ inq̃ſitiõibus philoſophiam primũ a cœlo in terras auocauit: ac nõ ſolum intra urbes induxit: uerũ etiã in humanis pectoribus collocauit. Quod tamẽ tantũ dei donum nõ oĩno priſcos illos ſapiẽtes latuiſſe putauerim: q̃cunq; ii fuere. q̃ circa ſæculorũ initia mortales adhuc ſoliuagos: & per ſiluas diſperſos & ſolis ãtris aut ſpelũcis aduerſus cœli iniurias defenſos: uictu deniq; ferino uiuẽtes: primo i unam ciuitatem cõpulere: ac deide cõpulſos: ſed tũ p inſolentiã aduerſus eos cõtumaces in ius: atq; æquabilitatẽ induxere: ut & legibus obtẽperare: & in cõe cõſulere aſſueſcerent. neq; alia rõne Orpheum & tygres leniſſe: ac torrentia flumina redardaſſe: aut ſyluas ſaxaq; mouiſſe lyra fabulantur: q̃ q̃ eloquenti ſapientia: & hoies efferatos furoreq; cõcitatos reprimere: & ad mitiores mores reuocare: aut ſtolidos: & penitus ſtupidos excitare: & ad uim uirtutẽq; animare potuerit. Sono cytharæ mouit ſaxa Amphiõ: ut ſe in ædificationẽ thebanoꝝ mœnium componerent. Monſtruoſa hæc fabula eſt. Sed non id monſtrũ eſt: quod fabulæ figmẽto tegit. nam ciuitatẽ thebanã ex collecticia hominũ turba hactenus ſtupida: & ſine ſenſu ac rõne uiuente cõpoſuit, & uerboꝝ ornatu ac grauitate iniarũ formauit. Quapp cum ego. Qu. Hora. Flaccũ tũ in cæteris ſuis uoluminibus: tũ in his: quas in duos libros diſtinxit epiſtolis ita unuerſam hanc doctrina amplexũ eſſe uideã. ut & qd ſit ueluti ultimũ ab hoie expetẽdũ: & q̃bus officiis ueluti uia quadã ad id peruenĩẽdũ ſit ſapientiſſime eloquẽtiſſimeq; deſcribat putaui eſſe eius hois: q̃ i commune pro ſua uirili cõſulat: ea q̃ in illis poetaꝝ more abſtruſa ac recondita ſunt. ita interp̃tari: ut q̃cunq; legerint: & induſtriam noſtrã non penitus cõtemnant: & laborẽ nõ fruſtra omnino a me ſumptũ eẽ intelligãt & iucũditatis ſimul & utilitatis ide ſe aliq̃d cõſecutos gaudeãt. q̃ qdẽ oĩa iis potiſſimũ rõnibus noi tuo dedicaui ut cũ & q̃ ad priuatã: & q̃ ad publicã uitã degẽdã prinẽt: in hoc uolũine recognoueris: tũ tu & Hor. oĩum poetarũ ſapientiſſimũ fuiſſe animaduertas: qũ qdẽ hæc oĩa & rectiſſime ſenſerit: & dilucide copioſeq; deſcripſerit tum patrẽ tuũ unicũ nr̃i ſæculi exemplar intuearis. Aiaduertes.n. mõ diligẽter ſingula tãti ducis dicta factaq; obſerues: illũ neq; in rebus oĩbus cognoſcẽdis ſapiẽtiſſime uerſari: neq; in ſingulis recte agendis ſummacũ iuſticia atq; animi magnitudine ſe gerere potuiſſe: niſi ad eã quã a natura ſortitus eſt ingenii diuinitatẽ: & ad multaꝝ rerũ diuturnũ uſum atq; experientiã oĩum pene doctiſſimoꝝ uiroꝝ uariã multiplicẽq; doctrinã ſtudioſiſſime adhibuiſſet. Lege igit̃ ac plege Illuſtriſſime Guido: ut q̃ẽadmodũ eoꝝ bonoꝝ: q̃ in fortũete meritate poſita ſunt: te ſibi iã diu ſucceſſorẽ parat. Sic ẽt eaꝝ uirtutũ q̃ maxime: q̃ plurimæ: q̃ diuiniſſimæ in eo ſunt uiuus ualẽſq; nõ ex dodrante aut ex triẽte: ſed ex toto: ut aiunt eſſe hæredẽ futuꝝ te ſũma cũ aĩ uoluptate amplectãt. Sed ut q̃ũq; ad ipſas interp̃tationes deſcẽdamus liber epiſtolarũ in mãibus eſt. Epiſtolas ãt græci id ſcriptoꝝ genꝰ appellãt: qd̃ ad abſnẽtes mittimus: & quo ueluti pñtes alloqmur uerbũ ductũ ab eo qd̃ ẽ ἐπιστέλλειν qd̃ ea lingua mitto ſignificat. In quo loco aiaduertẽdũ ẽ nomina q̃ a uerbis. e. tenue hñtibus litera ẽ in o cõuertere. Quapp ut ab eo qd̃ ẽ πένομαι. i. laboro fit πόνος. i. labor. ita ab eo quod ẽ στέλλω atq; deinde ἐπιστέλλω fit ἐπιστολή & non ἐπιστέλη: quo nomine iã latini p̃ ſuo utunt̃: dñtq; nõ ſolũ epiſtolã: uerũ ẽt in neutro genere epiſtoliũ. Vnde Catullus: Quod mihi fortũa caſuſq; oppſſus acerbo. ⁊ Cõſcriptũ hoc lachrymis mittis epiſtoliũ. Latine ãt epiſtolã lr̃as appellamus in plurali tantũ nũero. Quapp unã epiſtolam unas lr̃as: quẽadmodũ unas nuptias: & una arma p̃ferimꝰ. niſi forte ſua lnia poetæ: ẽt in ſingulari lr̃am dicãt ut appet apud Oui. Prima dicte mihi ſũma dicende camœna. Prohemii mũere fungit̃ epl̃a hæc. Nã cũ graiori iã ætate cõſtitutus teneriora poemata omittere: q̃uis mecœnatis rogatu ea ſuſcepiſſet. & res grauiores atq; ex itima phia deprõptas. ut ſibi ciuibuſq; ſuis p̃deſſet: lr̃is mãdare decreuiſſet. excuſat ĩgraueſcẽtẽ ætatẽ ueluti laſciuioribus neqtiis ineptã. & ueluti p̃teritæ negligẽtiæ pnia ductus ſuã in hæc ſtudia p̃peratiõem deſcribit. Captat igit̃ beniuolentiã a pſona mecœnatis. cũ illũ dignũ p̃nunciet: q̃ & oli laudatus ſit: & q̃ rurſus deinceps laudãdus. Captat a ſua: cũ ſe ueluti memorẽ gratũq; bñficioꝝ cõmẽdet. Captat a re ipſa. q̃ ad cõem oĩum utilitatẽ ptineat. Quin & ab eadẽ ipſa re magnitudine utilitatis p̃poſita auditores in ſummã attẽtionẽ adducẽ ualet. quã dũ p̃põit ſimul ẽt docilitati ſeruit. ⁊ Dicte. laudate. Vir. Cui nõ: dictus hilas. ⁊ Spectatũ. Vel p̃batũ. Vir. Et reb? ſpectata iuuẽtus. Vel ſpectatũ: q̃a trãſlationẽ a gladiatorũ ſpectaculo ſumit. Donatũ rude. iam a ſcribenti munere liberũ. Rudis.n. ſm̃ Priſcianũ uirga eſt: qua donati gladiatores a gladiatura ceſſabãt. ſuue. Hic ſergiꝰ idẽ: accepta rude cœpiſſet uehiẽto uideri. ⁊ Ludo: arte. Nã ludũ latini iocũ dicũt. ubi ars aliq̃ tradit̃. ⁊ Eadẽ ætas. Diuerſæ.n. ætates diuerſa ſtudia hñt. Quapp mutatione ætatis fit mutatio mẽtis: & uolũtatis. ⁊ Veianius: Gladiator fuit nõ ignobilis: q̃ aduẽtãte ſenectute ab arte diſceſſit. Erat ãt de antiquorũ conſuetudine ut q̃ ab artificio aliquo diſcederet: arma & inſtr̃a ſui artificii i tẽplo eius dei ſuſpẽderẽt in cuius tutela id eſſet artificiũ. Quoniã ergo gladiatura: & robuſtũ & laboribus inuictũ corpus: & animũ in periculis intrepidũ req̃rebat: iccirco herculi oĩum heroũ maximo cõſecrata ẽ. Ergo ut in carminibus arma ueneris i ueneris tẽplo ſuſpendit: ſic nunc gladiaturæ arma herculi cõſecrat: & a poſtibus eius templi pẽdere uuit. Sic & maro in Buco. Hæc arguta ſacra pẽdebit fiſtula pinu. ⁊ Ad poſtẽ. De quo noie & ualuis & foribus dictũ ẽ. ⁊ Agro. nã omiſſa gladiatura dedit ſe agriculturæ. ⁊ Cæterũ gladiatoꝝ ludi. ita inſtituebãt. ut paria facerent ex iis. & ita illos inter ſe coæquabant: ut eſſet i ipſis paribus æqualitas ætatis: exercitationis: proceri-

tatis uirium: & audaciæ. Sicq; cõpoſiti i harenã p̃dibant: ut ſæpe mutuis uulneribus ambo perirent. Sæpe etiã ſpectatoꝝ clemẽtia p̃hibebat̃ uictor ne ſuictũ: & iã uulneribus cõfectũ ulterius ſæuiret: tũq; maxime cũ ille ſupplex populi in theatro ſedẽtis opẽ iploraret. Quod ſignificare uidet̃ poeta: cũ dicit. Ne populũ extrẽa toti ens exoret harena. Erãtq; q̃ recte occulte ferẽtes aduerſariũ quẽ mirmillonẽ appellãt irretire cõabant̃. Canebantq; non te peto: piſcem peto. Quid me fugis galle. Quia mirmillonicũ gẽus armaturæ gallicũ erat: & ipſi mirmillones galli appellabant̃: in quoꝝ galeis piſcis effigies inerat. Genus aũt hoc pugnæ inſtitutũ eſt a pytacho mythileneo q̃ dimicaturus aduerſus phrynonẽ ducẽ athenienſiũ ob cõtrouerſiam de finibus agrorum quæ erat inter acticos: & mythileneos reti occulte lato ĩpediuit phrynonẽ. Fuit aũt apud priſcos cõſuetudo: ut ſiq̃s ægregius dux in bello occubuiſſet: aliquot ex captiuis hoſtibus ad eius tumultũ tanq̃ inferiæ mactarẽtur. Quod i palláte apud Maronẽ legimus: Sulmõe creatos Quatuor hic iuuenes totidẽ quos educat ufens: Viuentes rapit iferias: quos imolet umbris captiuoq; regis p̃fundat ſanguini flãmas. Hinc gladiatorũ munus repertũ nõnulli uolunt: ut primo ex dãnatis paria cõficerent̃. Quod nulla iniuria effici putabãt. Nã qui conficiebant̃ in harena nullã grauiorẽ pœnã dabant q̃ qua damnati fuerant. Siq̃s aũt euadebat id ſibi lucro apponere poterat. Deinde reptĩ ſunt qui robuſtiſſimos uenales emerent: emptoſq; in hoc artificio exercerẽt: ut deinde ad munera edenda uenderent. Poſtremo hoies perditiſſimi reperti ſunt: qui quæſtus gratia huiuſcemõi & periculum & ignominiam ſua ſponte ſubirent. Qui autem gladiatores exercebant laniſtæ dicebantur. Alii dicunt hanc rẽ athenienſes in honorẽ ſcythicæ dianæ reperiſſe. Iulius autẽ capitolinus ſcribit uoluiſſe ro. hoc ludo milites in hoſtes acriores reddere. Ci. in ſecũda tuſculana ait Gladiatores aut perditi hoies aut barbari q̃s plagas p̃ferũt: quo mõ illi q̃ bñ iſtituti ſunt: accipere plagã malũt q̃ turpiter uitare. Quã ſæpe appet nihil eos malle q̃ uel dño uel populo ſatiſfacere. Mittũt uulneribus cõfecti ad dños: q̃ q̃rãt qd uelint ſi ſatis eis factum ſit ſe uelle decumbere. Liuius ãt de Scipione. Gladiatorũ ſpectaculũ fuit non ex eo genere hominũ: ex quo laniſtis cõparare mos eſt ſeruoꝝ: qui uenalem ſanguinem habent. Voluntaria oĩum & gratuita opera pugnantiũ fuit. Refert Sueto. Neronẽ ad ferrũ: & ad munera harenæ quadringentos ſenatores: & ſexcentos equites exhibuiſſe. ⁊ Qui perſonet. rõnem ĩtelligit: uel cõſcientiæ ſtimulũ. Dixit ãt perſonet aurẽ. i. ſonet p̃ aure. Dicimus aũt ſono cythara: & non cytharã: ſed etiã ſono cythara carmẽ doricũ. Sic Virg. Cythara crinitus iopas p̃ſonat aurata Docuitq; maximus athlas. ⁊ Purgatã. Non obſtructã: ſed patulã: & audientẽ. Snia eſt. Ratio mihi dictat. Ego aũt audio: & obtempero. ⁊ Solue ſeneſcentem. Alia trãſlatio q̃ a curuli certamine ſumit̃. Nã ut errat q̃ equũ quo in iuuẽtute hactenus uictore uſus eſt: iam ſenẽ adhuc i ludis cõtinuare iubet: neq; a iugo ſoluit: ita ego errarẽ ſi ea ſtudia q̃ belle in iuuentute exercui nũc ſenex q̃ ætas grauiora poſtulat turpiter exercerem. ⁊ Peccet ad extremũ. Nã equus q̃ in iuuẽtute uelociſſimus fuit in extremo uitæ tardior factus ridetur. ⁊ Ilia ducat. Nã qui per ætatẽ grauiores facti ſunt: nõ corpus habile ferũt: ſed tardũ trahunt. Vel ducat q̃ſi nimio hanelitu p̃ducat: & quaſi extẽdat. Nã qui ibecilliores ſunt magis laborãt. Ergo magis caleſcunt: & ex maiore calore maior p̃uenit hanelitus: unde ilia cõcutiunt̃. ⁊ Verſus & ludicra. Nõ ergo oẽs uerſus ſed eos q̃ ad ludos. i. ad res laſciuiores ptinent. ⁊ Ludicra. oĩa quæ ad ludos prinẽt: & ipſe exercitatiões circa ludos: & illarũ inſtr̃a ludicra appellant̃. ⁊ Pono: nõ ut in ſecordia degã: ſed ut ociũ mihi datũ ad maiora conuertã. ⁊ Qd̃ uerũ atq; decens. Vtrãq; philoſophiã ſignificauit: phyſicẽ quæ circa ueri iueſtigationẽ cõſiſtit: & æthicẽ q̃ uitæ magr̃a ad rectas cõcedẽteſq; actiones nos p̃ducit. Naturali.n. ph̃o ſatis eſt uerum qd̃ ſit cognoſcere. Morali ãt quod rectũ iuſtumq; eſt noſſe non ſatis eſt: niſi recte iuſteq; agat. Opus.n. moralis uirtutis non cognitione: ſed actione perficit̃. Verũ qm̃ liber iſte Horat. totus ex phia pẽdet: & ad utilitatẽ eoꝝ qui legẽt: & ad uoluptatem ſimul ptinere putamus: ſi rẽ omnẽ in ſuas partes: ſed q̃ breuiſſime fieri poteſt diuidemus. Sapiẽtiæ ſtudium quã græci phiam noiant: tripartito diuidere plurimi cõſueuere. Nam oĩs qui de illa ſermo ſuſcipit̃: aut rerũ naturã inueſtigat: aut uitam & mores q̃rit: aut uiam certã modũq; differendi edocet. Ex quo phyſicen primã: Ethicẽ alteram. Tertiã dialecticẽ græcis uocabulis ẽt noſtri noĩauerunt: Ariſto. autẽ: cuius ordo in rebus cæteris oĩbus præferẽ: ſuis uoluminibus abſolutiſſime rẽ proſequit̃. Quapp q̃ ab eo ſunt peripatetici totũ negocium in ſpeculando: & in agendo ponunt. Et actionẽ quidẽ nos ad beatã uitã inſtruere. Speculationẽ uero qm̃ in optima actione cõſiſtat: niſi bene agẽdo comparari poſſe negant. Primæ deinceps phiæ rurſus tres partes faciunt. Vnã quæ diuina cõſideret: quã tũ theologiã: tum metaphyſicẽ noiant. Alterã quæ naturalem corporum motũ proprietatẽq; inueſtigat quã proprie phyſicẽ noiant. Tertiã mathematicẽ uocant: q̃ relictis motu ac proprietate ipſũ phyſicæ circa ſolas q̃titates eorũ dẽ corpoꝝ uerſatur. Theologia eſſentias a materia ſeparatas: ita cõſiderat: ut modo eas: quaꝝ neq; capax: neq; particeps eſt materia: ſed eas quaꝝ & ſi capax materia non ſit: illaꝝ tm̃ particeps efficit̃: ut uidemus eas ſubſtãtias q̃ & ſi extra corpora ĩtelligant̃: tamẽ illaꝝ particeps efficit̃ materia: ut ſunt hoium aiæ. Phyſices uero ſubiectũ corpus mobile cũ ſit huius principia p̃prietates motuſq; in diuiniſſimo phyſicoꝝ libro in uniuerſum expoſuit Ariſtoteles. Verũ cũ mobilis corpis motus uarii ſint: in eo q̃ de cœlo & mũdo inſcribit̃: motũ demõſtrat: qui ad locũ dũtaxat eſt. ⁊ Nã planetæ cœliq; ita ad locum mouent̃: ut tm̃ ſuã eſſentiã nõ mutẽt. ⁊ Nõ.n. mutat̃ i ſaturnũ uẽus: aut i Iouẽ mars: aut i aliũ aliꝰ: & ſi aſſiduo celeriq; motu rapiant̃. In libro aũt de generatiõe: & corruptione eũ põit motũ q̃ nõ ad locũ ſolũ: ſed ad formã eſt. Aſſidua.n. tranſmutatione in aquã terra: & in aerẽ aqua atq; rurſus ille in ignẽ uertit̃. Sicq; uicißim craſſiores cuiuſq; leuioris elemẽti partes in p̃pinquũ quod ſe grauius eſt deſcẽdit. Eſt tertius motus q̃ fit ad formã mixti imperfectã: qualẽ uidemus in pluuia: grãdine: niue: & huiuſmodi. Eſt & q̃rtus ad formã mixti pfectã in iis q̃ e terra effodiunt̃: quæ græco uerbo metalla ẽt latini nominant: hoꝝ ſuperiorẽ in meteoris inferiorem in metalloꝝ libro proſequtur. Verũ cũ huiuſcemodi motus oẽs aĩa careãt ſcripſit quoq; de aĩa: in quo libro oẽs quatuor ſiue aias ſiue partes p̃ſecutus eſt. Sed & de ſingulis in ſingulis uoluminibus peregit: Nam de ea quæ ſentit i lib. de anima. de ea q̃ uegetat in lib. de plãtis ſcri. Adiungit poſtremo officia ac p̃prietates diuerſas: ut

de breuitate:& lōgitudie uitæ. De morte & uita: de somno & uigilia: de sensu & sensato: & de memoria: & reminiscentia. ¶ Mathematicen: quā tertio loco posuimus bipartito diuidunt. Cū.n. circa quantū uerset: id aut simplex nudūq; cōsiderant: aut cū aliqua admixtione. Primū rursus in continuū: & discretū partiuntur. Sed in cōtinuo geometria. In discreto arithmetica est. Si uero mixta considerat: aut cōspectui admiscet quantum: unde fluit ea quam prospectiuā nuncupant. Aut uoci: unde fit musica. Astrologia deniq; & ipsa mixta appellatur. Et physice.n.& duabus partibus mathematices geometria. s.& arithmetica cōstat. Agit.n. de corporibus cœlestibus quæ naturalia sunt: agit de illoꝝ quāto ac numero: quoꝝ alterū arithmetici: alteꝝ geometræ cōsiderāt. Sed de physice quæ speculationē habet hactenus. Ethice uero q̄ actionem cōtinet: & ad mores cōsuetudinēq; uitæ ptinet: trifariā spectat. In eo.n. quo tibi ipsi moderaris ethica. In eo quo familiam gubernas æconomica. In eo deniq; quo remp. geris polytica tradunt. Hæc duas res cōtinet summū. s. in humana uita bonū ad qd omnia referunt: quodq; pp seipsum expetit: atq; officia qbus tāq̄ uia quadā ad ipsum ultimū finem perducimur in hac tamē aut disputant philosophi ut qd sit summū bonū: quid uirtus: quid uitiū & similia: q̄uim hæc habeant: & in quot partes distribuant. Aut p̄cepta tradūt: quibus ad summū bonū peruenias. Dialecticen deniq; alii inter partes phiæ annumerant: ut sit tertia illius pars. Alii scientiam quidem negant: sed modum quēdam: & uiam ad illā: & instrm quo ad differendū scientiæ utant. ¶ Curo. qd pertinet ad id qd agendum esse didicerit. ¶ Et rogo. Vt quæ nōdū didicerit addiscat. ¶ Vel dixit curo. i. ingro: ut oñdat qd duplici uia in cognitiōem icognitoꝝ uenimus: aut nostro igenio: & idustria inuestigādo: aut a doctioribus addiscendo. ¶ Ois. totus. i. totam mētem ad hoc uerto: & ē hæc occultior q̄dam beniuolentiæ attētionisq; comparatio. Amamus.n. illū: qui tam assiduam uehemētemq; operam iis rebus impēdet: quæ ad uitā moresq; humanos emēdandos in primis pertinēt. Attēteq; id audiūt hoies fidemq; rebus illis adhibēt: quæ tāta diligētia ac studio inuestigata sint. ¶ Cōdo & cōpono. Vel oñdit quod q̄ didicit: nō solū cōdit. i. memoriæ mādat: sed componit. i. certo quodā ordine digerit q̄ deinde possit promere. i. ī actionē deducere. Vel cōdo. i. describo: quod quidem cōponere est: ut inde promant. i. edant. ¶ Ac ne forte roges. Maxima accumulatio cōmendatiōis earum rerū quas scripturus est. Nā qui certā aliquam in philosophia sectam sectat: & mordicus ita tenet: ut mittere nolit: huic necesse est: ut q̄doq; ēt ea quæ non ꝓbat quo positionem tutet defendat. Hoc igit reliquis philosophis accidit. ¶ Academicis nō accidit. Hi.n. nihil affirmare audēt: sed ꝓbabilia: & q̄ ueri magis similia sunt: sequuntur nec stoicoꝝ potius q̄ peripateticoꝝ aut aliorū dogma probāt moti illoꝝ auctoritate: sed sola uerisimilitudine: qm̄ uerū deꝓhendi ab hoibus posse negāt. Quapp noster poeta q̄cunq; sentit ea nō aliorum auctoritate ductū: sed ꝓbabili rōne adductum seq demōstrat. Verum qm̄ de uarietate familiarū quæ ī phia auersantur mentio habita ē: nō huic loco solū: sed plurimis aliis q deinceps ēterprtandi sunt: cōducere arbitror: ut rē uniuersam: sed breuissimis tā uerbis percurramus. Socrates primus omniū philosophoꝝ de uita & moribus disputauit: sed mira quadā ironia: & de singulis rebus ita uehemēter in utrāq; partē: ut singuli pene eius discipuli: ut sunt diuersi humanoꝝ ingenioꝝ captus nō quod ille sentiret: sed quōd sibi maxime cōsentaneū esset: ex hmōi disputationibus sibi arriperēt. Disputauit q̄doq; sanctissimus ille uir de corpis uoluptate: sed in utrāq; partem disputauit. Aderat cyreneus Aristippus hic cū ingeniū eius in illā perpēsius esset: non quæ ille asseueret: sed q̄ sibi magis placerent īde diligēs suauē in sensibus motum. i. uoluptatem summū bonū esse dixit. Hi ergo cyrenaici appellant. Ab eodem sunt etiam hegesiaci: anicerii: & theodorii. Qui ab hegesia: & anicere: & theodoro huius populi discipulis: noiati sunt. Idē sensisse uidet. Eudoxus gnidius & Diony. heracleotes: qui oculoꝝ dolore a Zenone magistro suo defecit. Alii aūt non in uoluptate summū bonū posuerūt: sed in indolentia. i. ī uacuitate doloris ut Hieronymus rhodius & Leucippius abderites. Democritus quoq; & ipse abderis natus uoluit finem bonoꝝ esse rectū quietūq; animi statum: quē ipse euthymiam appellat. Epicurus uero atheniēsis q̄uis temperatissimus: & summa iusticia amādus esset tā summū bonū: ita ad corporis uoluptatē rettulit: ut nō solū suauē in sensibus motū uoluptatem appellet: uerū etiā indolentiam quæ longe alia res est sub eodē nomine reponat. Zeno aūt cittieus ex cypro græca ciuitate oia ad eas uirtutes q̄ ad rectas actiones inducunt rettulit. Itaq; solā uirtutē summū bonū putauit: quam sententiā Socrates in Gorgia demōstrat: idem pene senserūt cynici. Idem pytagorici: a qbus italica philosophia est. Idem Bion boristhenes. Sed a zenone qui fluxerūt primo zenonii dicti sunt. Deinde cū ipse in porticu Athēis disputaret a porticu quæ græce στοα appellatur stoici dicti sunt. Cū & antea poetæ qui eādē porticū colebāt stoici nūcupati fuerint. Plato aūt in contemplatione summū bonū ponit: a qua snia nec Thales millesius: nec Bias prieneus: nec anaxagoras clazomenius abhorret. inchoandū tamē dicit a uirtutibus moralibus: qbus animus ab oibus sordibus expiet. Nam i purus dum ē: pura ei tāgere non licet. Ab hoc academici sunt sic denominati ab academia suburbano athenarum. Academia aūt nomen assumpsit: ut Eupolis scribit: ab Academo antiquo heroe. Timon tñ in Platonem scribens affirmat illā olim non academiā: sed pere ecademiā dictam fuisse. Aristoteles Platōis discipulus ad uirtutes bona corpis: ut sunt uires: ualitudo: pulchritudo: & similia: & bōa fortunæ: qualia dicimus diuitias: nobilitatem: gloriam: honores: & q̄ similia sunt. Ab hoc sunt peripatetici sic a græco uerbo περιπατεω: quod deābulo significat denoiati. Nā deambulādo disputabāt. Huiuscemōi āt deābulationē sibi ī lycio elegit arist. Veꝝ ut Arist. ad uirtutes affluētiā externoꝝ addidit: ita & Calipho uoluptatē: & Dio. uacuitatē doloris. Cynici idē pene qd stoici de sūmo bono sentiūt. Sed erat diuersus habitus. Nā sacco īduti ꝓcedebāt. Præterea hoc impudentiores erāt. Nā quæ nō essent turpia factu: ea in oium cōspectu palā fieri posse dicebāt. Quapp cum nō sit turpe liberis operā dare in publico ēt cum mulieribus cōgrediebant. Quapp siue ab hac ꝓpudētia siue quod nimis in carpēdis uitiis mordaces essent ἀπο τῶν κυνῶν. i. a canibus cynici sunt appellati. Fluxerūt aūt ab antisthene atheniēsis antisthenis filio quāuis ex matre thracia nothus esset. Ex qbus iam manifestū est: q̄ quāuis diuersa inter se de summo bono sentirent philosophi: non tamen ita a natura defecerunt: ut non alii in

animo: alii in corpore: alii in utroq; fines bonoꝝ: & malorum ponerent. Ex qua tripartita diuisione Varro ad ducētas octoginta & octo opiniones rē adduxit: non quæ essent: sed quæ esse possent. Ait.n. quatuor esse quæ homines sine doctrina naturaliter appetūt. Aut uoluptatem: q̄ sensus iocunde mouet: aut quietē: quæ facit: ut nullā molestiā corpus sentiat: aut utrūq; q̄ tamen epicurus uno noīe uoluptatem appellat: aut oia prima naturæ: inter quæ hæc sunt: & alia: uel in corpe: ut mēbroꝝ integritas: salus: incolumitas: uel in animo: ut quæ magna uel praua in humanis reperiunt ingeniis. Ergo hæc quatuor uoluptas: quies: utrūq; & prima naturæ ita sunt in nobis: ut uel uirtus: quam postea doctrina iserit: pp hæc appetēda sit: aut ista pp uirtutem: aut utrāq; propter seipsam. Hinc igit iā. xii. sectæ sunt cū singulæ ille quatuor triplicent. Veꝝ deinde iste duodenarius numerus duplicat. Nam cū quisq; unā istarū sectarum sequatur: quæ duodecim sunt aut propter se: aut propter sociū cui debet uelle idē quod sibi & erūt aliæ duodecim. Rursus duplicant ista. xx. quatuor: cū ipsa aut ut certa tenemus: ut stoici faciūt: aut ut uerisimilia q̄uis incerta: ut academici noui. Duplicantur similiter hæc quadraginta octo: cū illa aut sub habitu cynicoꝝ sectamur: aut sub habitu reliquoꝝ philosophorū: ut iā sint. xcvi. Et rursus: quia illas alii ita tenent: ut uitā adament ociosam: & in cōtemplatione positā: aut negociosam & ciuilem ut rempu. administrēt: aut illam q̄ sit ex utraq; mixta ut partim necessariū negociū partim eruditū ocium sectent triplicat numerus & perducit ad. cclxxxviii. sectas. Has tamē omnes ita cōfutat Varro: ut oibus explosis unā quā ipse uerā esse uult: & a ueteribus academicis: q̄ a Plato sunt: approbatam relinquat. Remouet aūt oēs illas differentias quæ numeꝝ sectarum multiplicāt. Quod ideo faciundū ait q̄ in illis non est finis boni: nec putat aliquā phiæ sectam dicendā. quanō distet a cæteris diuersitate finium bonorū & malorū: quoniā nulla est homini cā philosophādi: nisi ut beatus sit: qd autē beatū facit ipe est finis boni. Ergo quæ nullum finē boni sectat nulla philosophiæ secta erit. Cum ergo q̄ritur de sociali uita utrū summū bonū amici ut suū curet non de summo bono q̄stio est: sed de assumendo socio ad huius participationē boni. Eadē ratio est cum q̄ritur utrum aliquā opinionē certā teneamus: ut cæteri philosophi solēt: aut dubitāter: ut academici noui. Nā neq; hic q̄ritur de summo bono: sed utrū illud dubium an certū sit tenēdum. i. utrum dicamus hoc uerū est: an hoc ueꝝ esse uidet. Neq; rursus cū de cynicis dicebat: nō quærebat summum bonum: sed potius quo habitu summum bonum sectaremur. Neq; postremo uarietas uitæ an actiua an contemplatiua an mixta sit finē bonoꝝ uariat. Relinquētur ergo duodecim sectæ: quæ qdem ternæ a primis quatuor proueniunt. Sed cū illa quatuor ad unū redigent restabūt tres sectæ. Redigunt aūt quia oñditur ubi dicunt uoluptatem. quietem: utrūq; & prima naturæ satis esse dicere prima naturæ: quia uoluptas: & quies ī primis naturæ sint: quæ Varro appellat primogenia. Quapp tres sectæ restabunt. Nam ubi uirtus aut disciplina aut nostra industria acquisita ad prima naturæ accesserit: quæritur an prima naturæ sint expetenda propter uirtutem: an ipsa uirtus pp prima naturæ: an utrūq; propter seipsum. Est itaq; eius inquisitio cum de summo bono non plantæ: non pecudis: non dei sed hominis quæratur: homo autem ex animo constet: & corpore. utrum sola anima homo dicendus sit corpus autem se præbeat: ut equus eqti. Eques enim nō est homo: & equus: sed homo solus ideo tamen eques: quoniam aliquo modo se habet ad equū. An corpus solum sit homo aliquo mō se habens ad animā: sicut poculū ad potionem. Nō.n. calix & potio quam continet calix simul dicitur poculum: sed calix solus. ideo tamē qd potioni cōtinendæ sit accōmodatus. An uero nec aia sola nec corpus solum sit homo: sed utrūq; simul: ut bigas dicimus duos equos iūctos. Atq; hoc modo hominē capit Varro. Vnde summū illius bonum quo fit beatus ex utriusq; rei bonis cōstare uult. Atq; propter hoc prima naturæ propter se expetenda ait. Ipsam uero uirtutem quā doctrina inserit uult esse artem uiuēdi: quæ quoniā ex aiæ bonis ē. excellentissimum est bonū. Hæc ergo uirtus cū acceperit prima naturæ: quæ hactenus sine illa fuerāt: oia illa propter seipsam appetit: oibusq; & se ipsa utit eo fine ut oibus delectetur: atq; perfruat magis minusq; ut quæq; maiora minora ue sunt: ita tñ ut quædam minora: ut maiora teneat acquirat aut contēnat. Omniū aūt bonorū uel animi uel corporis nihil sibi uirtus p̄ponit. Hæc.n. bene utit: & se ipsa & cæteris: quæ hominē beatum faciunt bonis. Vbi uero uirtus ipsa non est: q̄uis ipsa sint bona: nō bono eius sunt: cuius sunt: & ob hoc nec eius bona iam dicēda sunt cui male utenti utilia eēt nequeūt. Hæc igit hoīs uita quæ uirtute & aliis animi & corporis bonis: sine qbus uirtus esse nō potest: fruit: beata dicit. Si uero: & aliis sine qbus eē uirtus pōt: uel ullis uel pluribus beatior. Si aūt ita prorsus oibus ut neq; animi neq; corporis ullū desit beatissima. Non.n. hoc ē uita qd uirtus est quoniā nō cōmunis uita: sed sapiens uita uirtus est. Et tñ qualiscūq; uita sine uirtute eē potest. Virtus sine ulla uita nō potest. Hoc etiā de memoria dixerim: & de rōne: & siquid tale in homine est. Quia ante doctrinā: hæc sunt: & sine illis nō pōt esse doctrina: & sic nec uirtus: quæ utiq; dr. Bene currere āt: & pulchro corpore esse: & reliqua huiuscemodi sine uirtute esse possunt: & sine illis uirtus. Et bona tamen sunt: & etiam ipsa propter se ipsa diligit uirtus: utiturq; & fruit sicut uirtutem decet. Hanc uitā beatā etiam socialem perhibent esse. quæ amicoꝝ bona ꝓpter se ipsa diligit: sicut sua. Eisq; ꝓpter ipos: hoc uelit quod sibi siue domi sint ut uxor liberi: parētes: & huiusmodi siue in loco ubi domus eius est: ut ciues: siue in orbe toto: ut gentes: quas ei societas humana cōiungit: siue in ipso mundo quod censetur cœlū & terra: sicut dii quos sapienti amicos uolunt. Hocq; ueteres academici a nouis differre uolūt: q̄ ipsi non censent de finibus bonorū: & maloꝝ dubitādum: ut dubitant noui. Nec sua interesse putant siue cynicoꝝ habitu siue alio philosophent in his finibus quos uetos putant. Ex tribus autē generibus uitæ otioso actuoso & qd ex utroq; constat hoc tertiū sibi placere affirmant. Hæc igit affirmat Varro ueteres academicos sensisse auctor Anthioco ciceronis magistro & suo quem ī pluribus Cicero stoicū q̄ uetere academicū fuisse uideri uult. Sed nos iccirco breuissime de finibus disputauimus: quia ut & ad reliqua q̄ primū properandū erat: & multa seosum a nobis sunt in primo libro nostrarū chamaldulēsium disputationū posita: quē ad illustrissimū parentē tuū: qui in utroq; genere uitæ exercitatissimus est: olim scripsimus. Itaq; iam ad propositas nobis ēterprætationes redeamus. Ait ergo. ¶ Ne forte roges

quo duce.i.quo philosopho auctore.¶ Quo uolare. Qua familia philosophorꝫ.¶ Tuter.defendã meã sentẽtiã. ¶ Nullius addicti iurare. Ergo fatet se academicum. Nam reliqui philosophi ita eius quẽ sequuntur auctoris positionem tuentur: ut potius falsa defendere tentent q̃ a positione discedere ipse uero tanq̃ academicus ea ex omnibus eligit, quæ magis uera putat. Quid aũt sit iurare in uerba: & quid addictus hactenus legisti. Fortuna. Translatio a nauigantibus: & latẽter fœlicitati ad scribẽdum adnuere uidet: si huiuscemodi ingeniũ atq; cõsiliũ a natura sortiamur: ut ueri inuestigandi facultas assit.¶ Hospes: Tanq̃ externus amicus. Nã neq; ullius sectæ sũ: ut possim dici ex ea familia: nec rursus cuiq̃ ita aduersarius: ut illius hospitio excludi merear.¶ Agilis si. Aptus ad actiones per quas innuit uirtutes morales: ex qbus id genus uitæ perficit: quod in agendo positum est.¶ Et me.ei. Oñdit uarias fluctuatiões & sollicitudines quæ homini in uita: ciuili ẽt secũdũ uirtutes ciuiles degẽti euenire solẽt: cũ uita ipsa cõtemplatiua nihil tale patiat. Quapropter uerissime a ueritatis auctore de utroq; genere dictũ. Nam ad marthã conuersus quæ actiue uitæ uicẽ sustinet ait. Martha martha sollicita es: & turbaris circa plurima. De maria ãt.i.de cõtemplatione imobilem tranqlitatẽ protulit: q̃do eam partem elegisse dicit quæ nõ auferet ab ea.¶ Nũc in aristippi. Epicureũ in sua iuuẽta fuisse poetã: hunc ostendimus. Ergo & aristippi cyrenaici dogma tenuit. Nã uterq; summũ bonum in uoluptate posuit. Ergo relabor quasi reuertor. Labi.n.occultius ẽ q̃ gradi: ut oñdat nonoia dare uoluptatibus: sed cũ uirtutem p̃ponat: non tamẽ aspernat p̃ceptũ aristippi: q ultro se offerẽtibus uoluptatibus ita libẽter fruebat: ut ẽt si opus esset idq; hoís grauitas postularet facile esset illis cariturus. ergo cũ & relabor dixit: & furtim nõ uidet quidẽ oino uoluptatẽ aspernari: q̃do qdẽ una ex illis sit q̃ prima naturæ appellant: & qbus uirtus recte utit: & pp se amat: sed tamẽ ipsi uirtuti lõge postponit: q̃ snia ut paulo supra demõstraui ab academicis nõ abhorret: & mihi apertissime: academicũ se profitet. Nam cæteri phi se rebus adiungunt cũ id quod semel posuerint ẽt si non placeat defendere cogent.¶ Vt nox longa. Mirus progressus: & spia atq; artificio accumulatus. Primo.n.gratiore iam ætate ea q̃ leuiora: & adolescẽtiæ cõdonanda sunt: relinquẽda iudicauit. Deide grauiora & quæ ad bñ beateq; uiuẽdũ pertinẽt inquirenda pposuit. Sed cũ ad uerũ inueniendum optimo duce opus sit: ex omnibus phorꝫ familiis academicos tanq̃ excellentiores delegit. Verũ cũ neq; nugas omittere: neq; seria pponere: neq; ad illa recta rõne ac uia progredi satis sit: nisi eodẽ ardentissimũ studiũ: quo ois socordia amoueat: accesserit. Iccirco tribus efficacissimis cõparatiõibus q̃to animi ardore hæc prosequat: mire exprimit.¶ Vt nox.lõ. Oes cupiditates ardorem hñt. Sed nulla magis animũ ægrotum inflãmat q̃ cupiditas rei amatæ potiẽdæ: ac hæc ipsa auget. cũ spes puenit ex amicæ pmissis.¶ Diesq;.l. Procliue est humanũ genus a labore ad libidinẽ. Ergo nõ mirũ est si mercenarius cui in ope faciũdo nihil p̃ter p̃cium dulce esse pôt: misere cupiat diei finẽ: in quo fui quoq; laboris finẽ uidet.¶ Piger a Lente fluẽs annus. Sunt cupiditates ĩ puero & adolescẽte ĩflãmatores: q̃ in cæteris ætatibus. Has aũt minime explere pñt: q sub alieno ĩperio cõstituti nihil ex suo arbitrio agere pñt. Ardẽt ergo exire e ptãte illius q̃ maxime ab iis quas cupiunt uoluptatibus arcent. Dura epithetũ est discretiuum. Nã sunt quoq; indulgẽtiores matres: quarũ imperiũ nõ ita exhorreãt pupilli.¶ Id quod: Maxima laus sui propositi: cũ huiuscemodi illud eẽ affirmet: qd obseruatũ oibus prosit: neglectũ oibus noceat.¶ His ele. Modesta locutio. Non.n.tantũ sibi arrogat poeta: ut se absolutissimas uirtutes acq̃sturum dicat: sed principia quædam ex quibus possit perfici uirtus: quæ tãtũ prosunt: ut rectissime dixisse uideat Arist. ĩpm principiũ esse plus q̃ dimidiũ totius. Differunt tñ elementum: principiũ & causa. Nã ut refert Arist. ĩ metaphisicis principium dr̃ de causis extrinsecis. Elementũ de causis q̃ sunt partes rei. i. de causis ĩtrinsecis. Causa autẽ dr̃ de utrisq; ut latius oñdit aqnas ille Thomas in lib. quem de causis scripsit: Elementa igitur appellamus omnia simplicia quæ ulterius resolui non pñt. Sed inuicẽ composita aliquid conficiant: & ppea sunt illius principium. Vt exempli cã. Est aliquod cõpositum quã dictionẽ noiamus. Ipsa aũt ex syllabis cõstat: sed non ueluti elementis. Sunt.n.& ipse cõpositæ ex lr̃is in quas resoluunt. Sed cũ ad lr̃as pueneris: qm̃ ille ita simplices sũt. ut resolutionẽ nõ patiant: ipsas iure elementa appellamus. Similiter nũc q̃dã principia ex qbus habitus uirtutum paulatim constabilit elementa nuncupauit.

¶ ACR. Glycõis. Glyco athleta qdã fortissimus fuit. Est quoddã. Quasi aliqs dicat. Quid studes phiæ rebus quum non possis ad summã phiam peruenire.¶ Prodire te. usq; ad aliquãtulum doctrinæ puenire ut puberetenus.¶ Sũt uerba: philosophiæ præcepta uoces. .i. idipsum qa uerba uoces idem sunt. Quasi nõ sunt hñdi morbi auaritiæ: qa penitus uitia eruere nemo poterit.¶ Ter pure. ita ait. Ter pure ut ẽ emergunt q se purgant. ut Pers.¶ Tyberino in gurgite mera. Mane caput bis terq; & noctẽ in flumĩe purgas.¶ Lecto: bñ lecto atq; recte sine agitatione libidinis.¶ Aurẽ: ois hic locus consonat tusculanis qõnibus.¶ Miraris &. o. s. cõsequi idẽ stulte optas.¶ Discere: histeron pteron: nam pri⁹ audimus.¶ Quis cir. p. Quis cũ sit fortis nolit in olympiis coronari.¶ Compita dicunt. quæ patẽt in multas uias.¶ Dulcis pal. i: phius potest coronã cõtemnere. Sciens inanẽ esse hanc gloriã.¶ Vilius: ociosæ uitæ p̃ponenda est palma. Pal-

Non possis oculo quantũ cõtẽdere lynceus.
Non tamen iccirco cõtemnas lippus inungi.
Et quia desperes inuicti membra glyconis:
Nodosa corpus nolis prohibere chiragra.
Est quoddã prodire tenus si non dant ultra.
Feruet auaritia miseraq; cupidine pectus.
Sunt uerba & uoces qbus hũc lenire dolorẽ:
Possis: & magnã morbi deponere partem.
Laudis amore tumes ? sunt certa piacula: q̃ te
Ter pure lecto poterunt recreare libello.
Inuidus. iracundus. iners. uinosus. amator.
Nemo adeo ferus est ut non mitescere possit.
Si modo culturæ patiẽtem cõmodet aurem.
Virtus est uitiũ fugere: & sapientia prima

Stultitia caruisse: uides: quæ maxima credis
Esse mala: exiguũ censum turpẽq; repulsam
Quanto deuites animi capitisq; labore
Impiger extremos curris mercato ad indos
Per mare pauperiẽ fugiẽs per saxa per ignes
Ne cures ea: quæ stulte miraris: & optas
Discere: & audire: & meliori credere nõ uis.
Quis circũ pagos: & circum cõpita pugnax
Magna coronari cõtẽnat olympia: cui spes
Cui sit conditio dulcis sine puluere palmæ?
Vilius argentũ est auro. uirtutibus aurum.
O ciues ciues quærẽda pecunia primum est.
Virtus post nũmos. hæc ianus summus ab imo
Perdocet. hæc r̃cinũt iuuenes dictata senesq;
Leuo suspensi loculos tabulamq; lacerto.
Si quadringentis sex septem milia desunt
Est animus tibi. sunt mores: & lĩgua: fideq;.

me p̃ponẽda ẽ uirtus. Hæc ianus. Duo iani ante basilicã pauli steterũt ubi locus erat fœneratorꝫ ianus dicebat locus in quo solebãt cõuẽire feneratores. i. oẽs qui cõueniũt hæc loquunt. i. has fabulas senes docẽt & pueri quibus pari imperitia animus est: & per hæc sint contẽnẽda quæ dictãt.¶ Loculos: cõsuetudo quõdam fuit: ut iuuenes phiæ operã dantes: & Senatores in curiã intrantes in leuo brachio ferrent tabulas ad quoddã exarandũ: & loculos ad aliquid sibi emẽdũ: ut ostenderet; quia q uolũt diuites esse: sapientiæ se primo studio conferãt: & est hypallage.¶ Suspẽsi lapro habentes tabulas suspensas. lacertis.

¶ POR. Non possis. o. his respondet quia studio sapientiæ deterrentes negant pfectam sapiẽtiam quẽ quam assecũtũ dicens contentos nos esse debere quãtulocunq; præcepto. eo enim utiq; deteriores non erimus.¶ Laudis. a. inanis gloriæ cupiditatem ut perniciosum uitium ex præceptiõibus quibusdam sanari posse ait. itaq; decenter subiicit. Ter pure lecto libello uelut ad sacrificandum caste ac loris manibus accedendum putat.¶ Impiger extre. Hoc loco Theognidis uersus imitatus est qui ait χρῆσθαι μὲν ἐθέλω τῷ κοπιῶντι μεγάλῳ κεκτῆσθαι πόνον ἢ πλουτεῖν αἰσχρῶς κἀνάξια δρῶντα λαβόντα.¶ Et. c. c. p. Similitudie admõet ut a parvis ad maiora bona cupiditates conferamus.¶ O. c. c. q̃. p. p. ad Ianos eos qui sunt in regiõe basilicæ Pauli fœneratores consistunt: a quibus uult tanq̃ a magris doceri populũ ne quid pluris pecunia hẽant. Vnus.n. illic ianus ĩ summo alius ĩ imo ẽ quod hic inducit monere.¶ Hæc. r. assentiuntur & quasi respondet.

¶ CHRI. Nõ pos. o. Cõtra stoicorꝫ paradoxa hæc snia ẽ: sed tñ aliorꝫ phorꝫ scholis defensa. Illi.n. dicũt oẽs stultos insanire. i. oẽs qui carent pfecta & absoluta sapia: q̃uis in ea multũ pfecerit ut de Socrate legit: in nihilo differre ab iis qui penitus insani furiosiq; sunt. Reliq uero phi contra sentiunt. Multum.n. uolunt interesse inter Socratem & quemuis aliũ scelestum uirũ. Hac ergo snia usus poeta optima similitudine oculorꝫ id demonstrat. Nam cõducere ait lippis ut q̃uis ad integrum uidendi sensum redire desperent: tñ eo collyrio ungant quo cæcitatem arceat. Sed de lynceo & lippo iã dictum est. Quod uero dixit solet optima rõne dixit. Ingenue.n. fatet senon hr̃e integrã uirtutẽ: in qua sola fœlicitas ẽ: sed elementa ipsius. Ergo ẽ in miseria: qm̃ non uirtute pfecta. At nec rursus in extrema miseria: qm̃ iã igredit ad uirtutẽ. Hoc ergo in miseria sibi solatiũ ẽ.¶ Et qa desp. Nã q̃uis nõ hẽas corpus ita robustũ: ut glyco athleta iuicto: nõ tñ ita negligẽda ẽ illius cura: ut ĩ chiragrã ĩcidat. Nã si nõ robustissimo. tñ sano uti poteris.¶ Nodosa: nã cũ ĩ ĩternodiis digitorꝫ crassio hũor cohærescat turgescit locꝫ tãq̃ nodi lapilli ue ĩsint. Vñ & Pers. Sed cũ lapidosa chiragra fregerit articulos. Est ãt morbꝫ hic dictus ἀπὸ τοῦ χειρὸς. i. mãus: & ἀγρεύω. i. capio: qa manũ occupet & capiat. Eadẽ in pede podagra ẽ. Nã græci πόδα pedẽ dñt latĩe articularis morbꝫ nũcupat.¶ Quoddã te. Vsq; ad aliqd̃ spaciũ differũt ãt tẽus & usq;. Vsq;.n. p̃oĩt nisi sint noia ppria urbiũ. Nã dicimꝫ romã usq; pterea iũgit alii p̃positõi: ut abusq; pachynõ. Tẽus uero postpõit: & qãq; gtõ iũgit: ut currũq; tenus palearia pẽdẽt. Est licet. Feruet aua. Quia pessimũ ẽ oium uitiorũ auaritia: ide incipit: q̃ si nõ põtin hoíe nõ sapiẽte penitus tolli põt tñ leniri: & minui.¶ Feruet: æstuat. Nã ipa cupiditas ẽ hñdi: & oẽs cupiditates ardores sũt.¶ Sũt uer. & uo. i. p̃cepta q̃ si obseruẽt auaritiã minuãt. Verba q̃ scripta sũt a priscis phis. Voces q̃ pmunt a uiuẽtibꝫ.¶ Morbi: uitii: nã stoici morbos aĩ uitia appellãt teste Cic. i tusc.¶ Laudis. a. post auaritiã iure ãbitionẽ ponit.¶ Piacula. Nã qa scelera qbusdã sacris expiabãt: q̃ piacula dicebant. placuit sanctissima phiæ p̃cepta: qbus uitia remouẽt piacula appellar̃. certa. Minime fallentia.¶ Ter allusit ad sacrificiũ: quia piaculũ dixerat. Nã ternarius nũerus in diuinis pfectus est. Vir. Terna. tibi hæc primum triplici diuersa colore Licia circundo. terq; hæc altaria circum Effigiem duc onumero deus impare gaudet.¶ Ferus. Nam cum homo propter rõnem homo sit: cum appetitũ illa spreta sequitur: in imanem feram abit uitia suscipiens. Deinde efferatus exuendo uitia paulatim feritatem deponit & mitescit cultura phiæ ut ager boni agricolæ cultura.¶ Virtus: q̃uis uirtus sit firmus hitus ĩ rõne bene suscepta: tamẽ quoniã nõ potest intrare animum uirtus nisi uitium eius contrarium prius remoueat: uidetur esse initiũ uirtutis ipsa uitiorꝫ fuga. Ergo prima uirtus. idest principiũ uirtutis.¶ Et sapientia pri. Apud hos philosophos sapiens bonusq; idẽ est. Nã ille sapere dr̃ qui bona a malis distinguit distictaq; eligit: qd̃ ppriũ bõi uiri est. Ergo prima sapia q̃ eadẽ ẽt pbitas est.¶ Stultitia. Ergo uitiis: nã oium uitiorꝫ mr̃ stultitia ẽ.¶ Vides q̃ ma. Qui stultitia caret cognoscet nihil meliꝫ eẽ uirtute: q̃ re ab eo pspecta uirtutẽ cæteris oibus p̃fert: nã & q̃ bona putamus ea duce natura expetimus: & cõtra mala fugimus. Quapp si pauptatem quia malum id putamus tot piculis laboribusq; fugimus q̃to magis uitiũ fugiemus: si id maximũ malũ esse intelligemus.¶ Impiger ex. Locus a maiori: Nã si ut pauptatem: q̃ aut nõ ẽ malũ: aut certe puũ est malũ: fugias: tu curris usq; ad indos gẽtẽ nobis ĩcognitã: & a nobis lõgissime rẽotã: nõ tuto itinere: sed p piculosissimã nauigationẽ: & asperrima saxa. i. mõtes. q̃to magis in tua p̃ria: & sine piculo & lobore debes discere & audire. s. rõnes: & credẽr meliori. i. sapiẽtiori: ut pariter & rõib⁹ doctus & auctoritate motus nõ cures. i. nihil facias ea q̃ tu miraris: & optas

ſtulte:qm̃ bõa nõ ſunt. ¶ Quis.ſnia ẽ:nullus erit q̃ pugnet i uiliorib9 plebeiſq; certãinibus:q̃lia ſunt ĩ pagoꝝ cõpitis q̃ quidẽ recuſet coronari in certamĩe olympico maxio nobiliſſimoq; oium:ſi poſſit coronam ſibi ſine puiuere.i.ſine certamine acqrere. Quapp & tu q̃ ut minora bona aſſequaris tm̃ laboras:puto uoles eodẽ labore ẽt maiora bona acqreſ. ¶ Pagos & cõ.i.cõpita pagoꝝ ut pateris libamus & auro.i.pateris aureis. ¶ Viliusar.Cãm quare diuitias uirtuti ꝓponat oñdit eſſe q̃ ipſe pluris eas ex uulgi opione faciat:q̃ uirtutẽ.Et uulgus ĩducit ita loquẽs. ¶ Hæc ianus.De hoc deo dictũ ẽ.Sed hic ĩteliigit ianũ ꝓ mercatoribus : a quibus coliſ qm̃ tẽplũ ſuũ habeat inter duo fora.& ꝓpea dixit ianus ſũmus ab imo.q.d.ſi icipias ab ima parte unius fori uſq; ad ſũmam alterius oẽs mercatores hoc clamabũt.Habebat aũt plura tẽpla ianus:ſed ĩ hoc ſacratus erat.Cuius rei teſtimonio eſt Oui.in lib.faſtoꝝ:cuius uerſus ſunt.Cũ tot ſint iani cur ſtas ſacratus in uno.Hic ubi iũcta foris templa duobus habes.Erant aũt fora boarium & piſcarium. ¶ Hæc recinunt dictata.i.iterũ canũt & referunt:qm̃ ſibi placent. ¶ Dictata:quæ ab aliis acceperunt. ¶ Si quadringentis. Quam ſummam equeſtrem eſſe in ſuperioribus demonſtrauimus.Et eſt ſnia. ¶ Quãuis ſit tibi aĩus.i.ſapientia & mores.i.uirtutes morales:& ſic ualebis in utraq; philoſophia:& ſi ad tãtam doctrinam atq; probitatẽ addas linguam & fidem.i.eloquentiam adiũctam probitati. Quæ quidem res faciũt hominẽ pfectiſſimũ & abſolutiſſimũ:ut iure poſſis nobiliſſimus appellari:& deſint tibi lex uel ſeptẽ ad ſummã equeſtrem:nõ inter ſenatoriũ aut equeſtrẽ ordinem:ſed inter plebẽ annumeraberis.

¶ ACR. Plebs. Quoniã roſcius iuſſit nõ debere fieri eq̃tẽ romanũ niſi hr̃et q̃drĩgẽta millia æris.Roſcius melius docet:q̃ dicit undecũq; habendã eẽ pecuniam. An phs q̃ mõet cõtẽnẽdã eẽ ſupbã fortunã. ¶ Nænia.laus mortuoꝝ ſed hic quoq; cãtilena.ut alibi. Merita uox quoq; nænia diceſ. ¶ Plebs eris.i.ĩ q̃uordecĩ ordinib9 nõ ſedebis. ¶ Curiis: uir curius fortiſſimus fuit:q̃ corĩthios uicit:hoc dicebãt & curii & Camilli: is regnũ hẽt q̃ poſſit faceſ. ¶ Decãtata.nota ẽ:cõditio ualde nota iã in ore habita. ¶ Suadet: ſuademus etiã mala hortamur ad bona. ¶ Puppi9:tragœdiograph9 ita affectus ſpectãtiũ mouit ut eos cõpelleret:ĩde iſtũ uerſũ fecit. ¶ Flebũt amici.& bõi noti morte mea: Nã phs ĩ me uiuo lachrymatus eſt. ¶ Reſpõſare: cõtumaciter rñdere.his rñdet:q̃ aduerſa æquo aĩo tolerant. ¶ Nõ ut.p.qa piculoſe tecũ cõſẽſere Gracchi. de lege agraria iiſdẽ iudiciis uolũtatib9 uel opiniõib9. ¶ Referã hoc illi rñdo. Quia uidet multos piiſſe q̃ tibi ꝓſenſerũt. ¶ Terrẽt.ſẽſus ẽ. Quoniã ꝓpos cõtrarios tibi ſuſcipis & ãplecteris:neq; a te qcq̃ prudẽtie pficiſcitur. ¶ Oĩa te ad. Quis ſiqs ſeqr̃ uolũtatẽ tuã:nullũ iã hẽt circa ſapĩam reſpectũ. ¶ Capitũ diuerſaꝝ opinionũ:nõ alicui9 certi cõſilii. ¶ Geſtit.ſũt q̃ dicũt bonũ ẽ agros publicos cõducere uiduas iſidiis capiãt decipiant eas.ut ſibi uẽdicẽt res eaꝝ. ¶ In ui.i. decipiãt eos: ut poſſint callide eorũ hæreditatẽ auferre . ¶ Creſcit res. Quia iterdũ neſciũ fœneratores quot mẽſiũ accepturi uſuras. ¶ Verum:ſenſus ẽ. Scio inq̃t:q̃ nõ ſit oium una ſnia.illud nõ tolerabile ẽ. Quod ꝓpoſita ſua mutãt ĩ horas. ¶ Eſto.i.cõcedo.ut diuerſa ſentiãt hoies:ſed nõ iuenies q̃ ĩ ꝓpoſito pſeueret. ¶ Lacꝰ tema.i.& iã lacus & mare.i.ẽt lacus & mare diuitũ conſentit ſententiis. Qui ſupra mare & lacus conſtituunt ædificia. ¶ Cras fer.ille poſitus apud baias:ſi delectatus fuerit alio loco cõtinuo iubet ferramenta tranſferri ad cõponẽdũ ꝓtoriũ. ¶ Thebanũ . theana ciuitas ẽ certe abundans optimis fabris & ſartoribus:

Plæbs eris:at pueri ludentes rexeris aiunt:
Si recte facies.hinc murus æneus eſto
Nil conſcire ſibi: nulla pallelcere culpa:
Roſcia dic ſodes melior lex.an puerorum
Nænia:quæ regnũ recte facientibus offert:
Et maribus curiis & decantata camillis?
Is ne tibi melius ſuadet:qui rem facias.rem
Si poſſis recte.ſi non.quocũq; modo.rem
Vt ꝓpi9.ſpectes lachrymoſa poemata pupi:
An qui fortunæ te reſponſare ſuperbæ:
Liberũ & erectũ prælens hortatur . & optat?
Quod ſi me populo romano forte roget:cur
Non ut porticibus ſic iudiciis fruar iſdem
Nec ſequar. & fugiã:quæ diligit ipſe:uel odit:
Olim quod uulpes ægroto cauta leoni
Reſpondit:referẽ:quia me ueſtigia terrent
Oĩa te aduerſum ſpectãtia: nulla retrorſum.
Belua multoꝝ capitũ es.nã q̃d ſeq̃r? aut quẽ.
Pars hoĩum geſtit cõducere publica.ſunt qui
Fruſtis & pomis uiduas uenentur auaras.
Excipiantq; ſenes:quos in uiuaria mittant.
Multis occulto creſcit res fœnore.uerum
Eſto aliis alios rebus ſtudiiſq; teneri.
Idẽ eadẽ poſſunt horam durare ꝓbantes?
Nullus ĩ orbe ſinus bais prælucet amœnis
Si dixit diues:lacus & mare ſentit amorem
Feſtinantis heri:cui ſi uicioſa libido
Fecerit auſpicium:cras ferramenta theanum
Tolletis fabri.lectus genialis in aula eſt:

¶ POR. Roſcia die ſo. Lex roſcia ẽ q̃ caueſ ut .pximis ab orcheſtra.xiii.gradibus ſpectent:q̃bus cenſus eſt q̃dringentorũ ſeſtertioꝝ in hoc ergo unũquemq; laborare ut amplius pr̃imoniũ hẽat ut i.xiii. ordinibus ſedẽs ꝓpius ſpectẽt poemata puppi cõtra pueri luſu cãtare ſolẽt.Rex erit q̃ recte:faciet. Qui nõ faciet nõ erit:quã ſnĩam meliorem ait:qa nõ diuitiis:ſed uirtutibus honor habeſ:Hæc lex roſcia eq̃tibus data eſt:ut ĩ primis.xiiii.gradibus ſederent ii qui q̃dringẽta ſeſtertia hr̃ent. ¶ Et ma.cu.mares nũc ꝓ fortiſſimos poſuit.Rñdit referã:qa me ueſtigia terrent. Ad paradoxa ſtoicorũ deſcenſum ſibi facit.& oñdit q̃ ſibi populus cõtraria facit. Luciliana ſunt hæc.a fabula ergo æſopi arguit inter ſe repugnãtiam hoĩum:dicens belluã multoꝝ capitũ eſſe idẽ eadem pñt horam durare utraq; hæc dicuntur a ſtoicis inſaniã uulgi primum q̃ inter ſe diſſideant. Deniq; q̃ a ſemetipſis mutant ſubinde ꝓpoſita:

¶ CHRI. Pueri ludentes.Erat.n.a priſcis illis optimis uiris:qualis fuit aut curius:quẽ neq; pyrrhus:neq; ſanites corrũpere potuerũt:aut camillus:cuius uirtute roma a gallica ſeruitute erepta eſt. Erat inquã carmẽ pueris inſtitutum quod illi canerent.cuius eſſet ſnia eum uere regem eſſe qui recte ageret. ¶ Hic: in hac ſnia. ¶ Muris æneus.i.ita fortis ita ſuiicibilis ut murus ex ere. ¶ Nil cõſcire.i.nullus ſceleris ſibi cõſcium eſſe.Pallelcere:nã ſcelera a nobis commiſſa ſp nos uexant & ſtimulant conſcientia.Hinc recte Iuuena.Prima eſt hæc ultio q̃ ſe iudice nemo nocens abſoluitur.Et paulo infra.Nocte dieq; ſuum geſtare in pectore teſtem:Sparta no cuidam rñdit pythia uates. ¶ Roſcia:a roſcio othone lata:de qua dictum eſt.Sentẽtia eſt.utrum melior ſit lex othonis qua incendimur ad rem augendam:ut poſſimus in.xiii.ordinibus ſedere. ¶ Nenia.Carmen funebre:de quo dictum eſt:ſed hic improprie laudes uirtutis neniã appellat.is.n.m.Certe melius. ¶ Si.p.r. Nã nemo tam malus eſt qui nõ diligat uirtutem & oderit uitium. Veꝝ auaricia impulſi quod recta uia nequæunt praua quærunt. ¶ Vt pro.i.ut ſedeas ĩ quattuordecim ordinibus:q̃ propinqores ſunt orcheſtræ:ĩ qua ludi agebanť. ¶ Lachrymoſa:cuius argumentũ ex miſeriis q̃ in eo cõtinebanť lachrymas ſpectatoribus concitabat. Puppius.n.ea tempeſtate poeta tragicus fuit.Poſuit aũt huius fabulas ꝓ omni ſpectaculo: puto ãt ignobilem fuiſſe poetã. ¶ Reſponſare.Frequẽter reſpõdere:hoc eſt reſiſtere. ¶ Supbæ:qa a nemine placať. Quod ſi me populus.Oſtẽderat ſe longe diuerſam opinionẽ a populo hr̃e cũ nõ in diuitis ut ille:ſed in uirtute ſũmum bonum ponat.Nũc affert rõnem quare nõ utať eodẽ iudicio:quã tũ ex apologo æſopi promit. Viderat olim uulpecula aſſuta fera multoꝝ animaliũ ueſtigia apud leonis antrũ:ſed ita tm̃ ut oĩa eẽnt ingredientiũ & nõ exeuntiũ:qua coniectura rata in quod erat iõ non redire ingreſſas feras q̃ leo illas uoraret: noluit ĩgredi: rogantiq; leoni cur nõ ingrederetur? rñdit deterreri ueſtigiis quæ aduerſa ſibi non aũt auerſa eſſent. Vt ergo ex ueſtigiis interitũ ſuũ timebat uulpes ſi ad leonem ingrederеť: ſic ſigna ſunt quæ pniciẽ minitenť poetæ nõ dari ſibi reditũ a uitiis:ſi ad illa ĩgreſſus fuerit. ¶ Bellua.Crudeliſſima fera ẽ auaritia cũ auarus & ſibi & aliis noceat:& hẽt multa capita:qa uariis utiť conſiliis uariiſq; artibus ad res:aut ui aut fraude acquirendas.Capita.n.iudicia & cõſilia dicimus. ¶ Nã qd:q̃ſi qd cõſiliũ. ¶ Aut quẽ.nã & oẽs iniq̃ ſunt:& oĩa eoꝝ cõſilia depraua. ¶ Cõducere pu.ut ſunt publicani:q̃ uectigalia redigũt & rẽpu.& priuatos decipe in illis conanť. Sic etiã q̃ aliqd faciẽdũ aut curãdũ publicitus cõducũt ẽt ſordida:de q̃bus Iuuena. Quis facile ẽ ædẽ cõducere flumina portus. Siccãdã eluuiẽ portãdũ ad buſta cadauer. ¶ Venẽť.Carpit captatores hæreditatũ de q̃bus abũde in ſermõibus dictũ ẽ.Hi & piſcatoribus cõparanť:q̃ eſca piſces decipiũt. Quapp plures adnabunt tunni dixit ĩ ſermõibus.& uẽatoribus ẽt cõparãť. ¶ Fruſtris.i.carniũ. ¶ Auaras.cupidas mũeꝝ. ¶ Excipiat.Dolo capiat.Ea.n. ꝓpria uerbi notio ẽ. Vir. Excipit icautũ patriaſq; obtrũcat ad aras.Et i ſexto Emulus exceptũ tritõ ſi credere dignũ eſt. ¶ In ui.Quẽadmodũ capti piſces mittunť i uinaria:ita & ipe captos cuſtodit ſenes ne euadãt. ¶ Multis.tertiũ genꝰ auaroꝝ q̃ fœnerãt. ¶ Occulto:uel qa occulte agãt:ut ignominiã uitẽt:uel occulto fœnore:qa id dãnũ puũ a principio appeat:& ĩde occulte creſcat.Sic alibi dixit:Creſcit occulto uelut arbor æuo Fama marcelli Eſto:maiorẽ oñdit leuitatẽ nã non ſolũ diuerſi diuerſa ſectanť:ſed idẽ pſæpe mutať. Quæ ĩcõſtãtia oñdit ſtultã fuiſſe electionẽ. ¶ Nullꝰ:pbat leuitatẽ. ¶ Prælucet.b.magis lucet q̃ baiæ luceãt. ¶ Lacꝰ & mare.nã & lacus lucrinus ĩ baiano ẽ:& mare ſinũ baianũ hẽt. ¶ Feſtinãtis.ſ.illic ædificar.Siqs igiť baias lauda uerit ſtati mouеť diues q̃ ĩ baiano agrũ hẽt:ut ibi ædificet. ¶ Libido ui.Perpetuũ illius epithetũ.ẽ nã libido corruptus appetitꝰ.ẽ. Qui uero rõni obtẽpat uolũtas & nõ appetitꝰ dr̃. ¶ Ferram̃ta.iſtra ad ædificãdũ.nã mutato cõſilio Teani ædificare parat.Teanũ aũt oppidũ nõ ꝓcul a Sora & nola qd̃ cognomine Sidicinũ dicitur. Aliud ẽt ponit ĩ Apulia Strabo non ꝓcul a Cannis.

Nil ait eſſe prius.melius nil cælibe uita.
Si non eſt:iurat bene ſolis eſſe maritis.
Quo teneam uultus mutantẽ protea nodo?
Quid pauper? ride.mutat cœnacula.lectos.
Balnea.tonſores.conducto nauigio æque
Nauſeat.ac locuples:quẽ ducit priua trirẽis.
Si curatus inæquali tonſore capillos
Occurri.rides.ſi forte ſubucula pexæ
Trita ſubeſt tũicæ:uel ſi roga diſſidet impar:
Rides.quid mea cũ pugnat ſententia ſecum:
Quod petit.ſpernit.repetit q̃d nuper omiſit.
Aeſtuat:& uitæ diſconuenit ordine toto.
Diruit:ædificat:mutat quadrata rotundis.
Inſanire putas ſolennia me.neq; rides.
Nec medici credis:nec curatoris egere
A prætore dati:rerum tutela mearum
Cũ ſis:& praue ſectũ ſtomacharis ob unguẽ
De te pendentis te reſpicientis amici.

¶ ACR. Quo teneã.Mire rñdet:qm̃ ſupra dixerat bellua multoꝝ eſt capitũ. ¶ Nauſeat:nauſeare ꝓprie dicũť q̃bus eadẽ faſtidiũ afferũt.& hoc ꝓprie nauſeat. Quia nauis mẽtionẽ fecerat. ¶ Quẽ du.i.ſiť paup alienũ nauigiũ faſtidit & cupit mutare quẽadmodũ ſuũ:& per hoc oñdit inulla re hoies hr̃e cõſtãtiã:ſed eẽ mutabiles. ¶ Priua.t.alii priuã ita ĩtelligũt: q̃ una uni aſſignatur:qa & hic priuata poſſit ĩtelligi. ¶ Inæquali.t.qa ĩæqualiter tõdet. ¶ Subucula ꝓprie dr̃ pãnus additicius a ſubiiciẽdo uel a ſubſuẽdo. ¶ Pexa.tunica ẽ.q̃ dimiſſa ẽ uſq; ad talos:ſicuti pexi capilli demiſſi. ¶ Diſſidet i.nõ æq̃lis ſedet ĩ humeris q̃cq̃d piiť ſenſus ẽ.Cur leuia ĩ me uitia rides cũ mea ſine riſu p̃tereas. ¶ Inſanire.p.ſ.ꝓ ſolẽniter: iudicas me morbo laborare oium hoĩum.iccirco ꝓ cõſuetudine guttorũ morbis nõ eẽ credẽdũ. ¶ Curatoris:q̃ ſolet dari inſanis:& ꝓ hoc mõitoris.Senſus ẽ.Tu caſtigator & mõitor ĩ leuiſſimis rẽpendis.maiora nõ corrigis. ¶ Tutela.o.mecœnas quũ ſis adiutor fortunaꝝ mearũ : & uideas me iſtis moribus iſanire nõ curas dãdũ eẽ mihi curatorẽ a p̃tore. ¶ Stomacharis:irаſceris.i.ob minimũ peccatũ & nullius mõẽti. ¶ Sanus:tangit hic ſtoicos q̃ dr̃ť ſapientes bõs ſanos ẽt ſi ægrotent eſſe ſanos.Ego aũt dico ſanũ:& ſapientem ſi ſine morbo eſt.

Snia stoicorꝫ in hoc sapiens minor ē ioue: qa morit. aliter minor ioue est q̃ in cœlo nō est. ¶ Pituita: ät est morbus capitis ad uitium gallinarū uel pullorum.

Ad summam sapiēs uno minor est ioue diues
Liber. honoratus. pulcher. rex deniq; regum.
Præcipue sanus: nisi cum pituita molesta est.

¶ POR. Si curatus iæ. t. c. Hoc ait rides cum in me uides culpā aut tonsoris aut uestiarii. Cum ego ipse mihi contraria facio non rides insanire putas solemnia me neq; rides: insaniam quam sustineo credens mihi solēnem facio: & necessariam esse. & iō non rides. ¶ Rerum. t. m. mecœnati hoc ait. Præcipue sanus nisi cū pituita molesta. in nouissimo seueritatem stoicorum hic eludit quasi furtim ad chrysippum rediens præcipue sanus nisi cum pituita molesta est nisi κάθαρσις impedit.

¶ CHRI. Lectus genialis. is proprie est qui nouis nuptis sternit dictus sic: quia gignēdi cā paratus sit. Sed hic posuit pro uxore: ut sit sententia. q̃ si uxorem habeat pp uitæ inconstantiam cupiat eē sine uxore. & amet uitam celibem. ¶ Si non est. l. lectus genialis. i. uxor putat nihil melius esse coniugio. Nam quicunq; uitiis laborat: qm̄ esse animo quieto non potest semper res nouas desiderat: non intelligens inquietudinem illā non prouenire ex conditione rerum præsentium: sed ex animi perturbatiōe. ¶ Prothea: pro mobilitate ai ponit: per quādam translationem: uel potius per allegoriam nam deceptio ipsa & mēdacium quo sibi ea eligit pro bonis quæ bona non sunt: inducit semp præsentium pœnitentiam: qm̄ non ibi bonum quod putabat inueniat. Cæterum repete Prothei fabulam quæ hæc tibi aperiet. ¶ Quid. p. Nam cum nō possit mutare regiones mutat in eodem loco mansiones. ¶ Conducto. n. Cum id suo sumptu sibi conficere nequeat. ¶ Priua propria. qm̄ suo illā sumptu sibi comparauit. ¶ Si cu. Mira pfecto stultia: ut minimis erratis circa cultum corpis ac uestitum uehementer offendamur. Erroribus autem animi quibus ipse miser secū pugnat nō offendamur. ¶ Subucula: uestis est interior. Ait. n. Var. Postq̃ binas tunicas hīe cœperunt instituerūt uocare subuculam & inclusiam. ¶ Pexe: trite & a qua pili ceciderint. ¶ Tunicæ. Vestimentum erat sine manicis. ¶ Toga: non solum uiri sed etiā fœminæ utebantur. ¶ Insanire. p. Tu mœcenas. Nam annectunt hæc suo principio: & est solennia nomē pro aduerbio. ¶ Solēnia. i. maxime insanire ut ea insania ita excellat alias insanias: ut sacra quæ solēnia appellant reliqua sacra excellūt. Vel dixit eo furore rapi. quo in solemni aliquorum deorum ut bacchi & cæreris rapi consueuerant: & ut excludat furorem illū diuinum ab insania abiūgit. ¶ Nec me. d. c. nam qui aut atræ bilis aut alius humoris affluentia peccat insanit: & in eam quam maniam græco uerbo appellant cadit: & medico curandus traditur. & illi suorum bonorum curatione interdicit. Traditurq; a prætore curator unus ex iis: qui propinquior in gentilitate est. Non credis igitur me indigere curatore in tanta insania. ¶ Cum sis tutela mearum rerum. q. d. cum ego tuæ tutelæ me cōmiserim: & ex te totus pendeā: ut sit hæc snia. Si tu cui commisi mei patrocinium stomacharis & offenderis si occurro tibi unguibus male sectis: quanto magis deberes moueri si me insanire uideres. Ad sum. Optima conclusio ex superioribus. Nam si homines propter uitia in insaniam incidunt: & miseri. efficiuntur. Qui ex uirtute uiuunt sapiētes erunt: & omnibus bonis abūdabunt. Concludit igitur ex paradoxo stoicorum. Solos sapientes liberos eē: solos diuites. solos reges. solos deniq; omnia. Atq; ita excellere: ut excepto ipso deo: nihil maius sapiēte sit. ¶ Præcipue. l. Sunt qui uelint per ironiam dictum in peradoxū stoicorum: & pituitam pro uana gloria positam esse. Quod mihi non fit uerisimile: ut ludat in re tam graui: sed qm̄ sanitas ad animum & ad corpus refertur: dicemus sapientem sano aio semp esse quod in sua sit ptāte. Corpe eriam esse sanum quia nihil cōmittit unde morbus ꝓuenire possit nisi forte corpis imbecillitate reddat non sanus cū aliqs humor i eo peccauerit: & posuit pituitam. quod græci phlegma appellant pro quolibet humore.

ACR. Roiani. b. l. m. L. Scribēs lollio ait lecto a se poemate homeri manifestius sibi & melius exprimi ab eo phiæ præcepta q̃ ab optimis eius professionis actoribus & chrysippo & Cratore: in iliade. n. ostēdit uitia hoium i odyssea per ulyssis personam uirtutes demōstrat. Et mores hoium ispexit. Home. ἀνδρῶν μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη: & reliq̃. Nos numerus sumus & fruges consumere nati: Eos q absint studio phiæ ait nūerū tm̄ modo explere hominum: nec alii ulli rei esse natos q̃ ut fruges & cibos consumerent. Incipe qui recte uiuendi prorogat horam. Ait qui rōnem recte uiuendi per uiuendi tēpus differt similis est rustico uolenti flumē transire & expectandi donec totū defluat. ¶ Fomenta. podagrā iuuant nō sanant. ¶ Inuidia siculi non inuenere tyranni. hoc ait ne phalaris qdem Agrigentinorꝫ tyrānus maius inuenit tormentū q̃ animis hoium inuidiā inferre. Qui nō moderabit ire ifectū uolet eē dolor q̃ sua serit. & mens. Decenter pœnitētiam describit. q̃ sequitur irācū dos. ¶ Fingit e quū tenera docilē ceruice magister. Exēplo adhortat iuuenē cui scribit ad studia.

¶ Epistola Secunda ad maximum Lollium.

Roiani belli scriptorē maxime lolli
Dū tu declamas rōæ: pnestæ relegi.
Q uicquid sit pulchrum. qd turpe.
quid utile. quid non
Planius ac melius chrysippo & crātore dicit.
Cur ita crediderim: nisi quid te detinet: audi.
Fabula. qua paridis propter narratur amorē
Græcia barbariæ lento collisa duello.
Stultorū regū & populorū continet æstus.
Athenor censet belli præcidere causam:
Q uid paris. ut solus regnet uiuatq; beatus
Cogi posse negat. nestor componere lites
Inter pellidem festinat & inter atriden.
Hunc amor: ira qdem cōmuniter urit utrūq;
Q uicqd delirant reges. plectuntur achiui.
Seditione. dolis. scelere: atq; libidine: & ira.

Iliacos intra muros peccatur & extra:
Rursus quid uirtus & quid sapientia possit
Vtile proposuit nobis exemplar ulyssem:
Q ui domitor troiæ multorū prouidus urbes
Et mores hominum ispexit. latumq; p æquor
Dum sibi dū sociis reditū parat. aspera multa
Perculit aduersus rerum immersabilis undis.
Sirenum uoces & circes pocula nosti.
Q uæ si cum sociis stultus cupiduſq; bibisset:
Sub domia meretrice fuisset turpis & excors.
Vixisset canis immundus. uel amica lutosus.
Nos numerus sumus & fruges cōsumere nati
Sponsi penelopes: nebulones alcinoiq;.
In cute curanda plus æquo operata iuuentus.
Cui pulchrum fuit in medios dormire dies: &
Ad strepitum cytharæ cessantū ducere curam.
Vt iugulent hoies: surgunt de nocte latrōes:
Vt te ipsum serues non expergisceris? atqui
Si nolis sanus curres hydropicus. & ni
Posces ante diem librum cum lumine. si non
Intendes animum studiis & rebus honestis:
Inuidia uel amore uigil torquebere. nam cur
Quæ ledunt oculos festinas demere: si quod
Est animum differs curandi tēpus in annum?
Dimidium facti qui cœpit: habet: sapere aude.

Nā studiosum eē oñdit cū ait. Dū tu declamas rōæ.

¶ ACR. Troiāi belli scriptorē maxiæ lolli. i hac epsa uult ostēdere melius: & aptius se discere p̃cepta philosophiæ ab homero q̃ a philosopho: qui duo exempla uitæ mōstrasse dicūt. ¶ Virturis. s. sapiētiæ. ¶ Dū t. d. dū rhetoricā rōæ legisti. Ego legi. Home. Chrysippo. Chrysippus apoloniēsis plius fuit sectæ stoicæ. ¶ Fabula docet qūo per singulas fabulas monstrat & uirtutes & uitia homerus. ¶ Cām: docet qūo causa perturbatiōis fuit regibꝫ cōmissum paridis. ¶ Negat: repudiat abnegat suasionem Anthenoris. ¶ Inter Peli. Achilles & agamēnon licet unius partis eēnt: plerūque tñ erāt inimici. ¶ Plectunt: sustinēt: patiunt. Nocet stultitia ciuibus ubiq; multorꝫ uersus ex odyssea sumpti in principio: ut i arte poetica: Q ui mores hominū multorꝫ uidit: & urbes. ¶ Aspa. m. hoc est aspitatē casum ita ptulit: ut neq; undis obrui posset nec supari monstris. ¶ Nos. n. i. quos fama obscura recondit qui nō paremus philosophiæ. ¶ Spōsi pene: penelope meretrix fuit: quæ amatores suos sua pulchritudine luxuriosos reddebat. Nebulōes sunt hoies callidi & sumatores: mēdacesq; dicti a nebula: q̃ obscuri sunt. ¶ Alcinoi: ab alcinoo rege pheacum: ac p hoc pheacos uoluptate gaudentes debemus intelligere. ¶ Ad strepitū: qa adhibemus sonitū cytharæ ac liræ ut facilius sopiamur. Cessatū ät ducere dī ad cassandū curā sollicitudinē & ēfinitiuus a futuro. ¶ Nō ex. si nō inqt pp philosophiā uigilaueris ppter inuidiā & amorē dormire nō poteris. ¶ Si nolis sa. i. si noluēris uētura uitia a te ꝓpellere cū te oppōsserint: tūc conaberis illis resistere frustra cū nihil ꝓficies. ¶ Vt te ipm philosophiā discēdo rectam uitam ut leua teneātu: & præcepta philosophiæ legēdo instituas. ¶ Stoici stultos sanos esse negant. sensus est. Si hoc laborare nolis ut sis sapiens: Aliud necessario laborabis. ¶ Hydropicus. quia hydropici iubentur a medicis currere ita enim morbus eorum solet extenuari labore. ¶ Torquæbere. i. quādo senseris maximum eē dispendium sapientia caruisse.

Porphyrio tacet.

¶ CHRI. Troiani belli: ppsuerat sibi poeta p̃ceptis suis hoies meliores reddē: & ad uirtutes: qbus solis ducibus ad beatā uitā puenit: adhortari: atq; oñdere stultitia. unde oēs perturbatiōes pullulant: mortale genus infœlicissimū fieri. Quapp tanto consilio atq; artificio scribit: ut q̃uis argumentū imutet: tñ iocunda iter posita uarietate eandē repetat snia: quā i pria epistola exp̃sserat. Scribit itaq; ad Lolliū maximū uel rethorē uel oratorē: demonstratq; qd oēs quoq; docti afferunt: Homeri poesim exemplar ueræ uirtutis cōtinere: & in iliade q̃ntū detrimēti aiorꝫ nrorꝫ pturbatiōes nobis afferāt: in odissea aūt qd uirtus ualeat ad bñ beateq; uiuē dū pfeqtur. ¶ Scriptorē. Egregie p antonomasiā. Nā & si plures scripserit: nemo tñ neq; tā ppetuo tenore: neq; tā magnifice mirihceq; scripsit. Vel scriptorē: qm̄ hoc nomen poetis p̃cipue attribuitur. ¶ Declamas. Si iunior erat: erit sensus: dū te exerces in declamatiōibus: si ætate grādior: ppeaq; doctior: declamas. i. discipulos i declamatiōbus exerces. Differūt. n. Declamare & orare. Orat. n. uir doctus & eloquens: q cām uel in foro aut dicit aut agit: uel in concione populum: aut docet: aut monet: uel in senatoriis consultationibus sentētiā dicit. Declamator aūt ita ficto themate intra ludū se exercet ut q̃do doctior affectus ad orandū ꝓdire possit. Est. n. rhetor: sophista: & orator. Rhetor. n. docet lr̄as. atq; artē tradit eloquentiæ. Apud sophistā autē discipuli iā a rhetore in arte instituti in dicēdo exercent. Orator demū iā ludo relicto in ueris causis. siue illæ priuatæ sint. siue publicæ perfecta utitur eloquentia. Præneste. Vrbs olim fortunæ tēplo: in quo sortes ibi inuentæ manu pueri uersabant: nobilitata: dicta ἀπὸ τῶν πρηνῶν. i. ab ilicibus qbus abundabat. Et clāculū docet studiosum ueritatis indagatorē recessu quodam potius q̃ hoium frequentia delectari. ¶ Relegi. Nam tanta uis est homeri poesis tāq; uariis multiplicibus maximis: sed penitus reconditis rebus referta: ut nisi pluries legatur: profundi abstrusiq; illius sensus percipi non possint. ¶ Pulchrū. Honestū & quicqd a uirtute pfectū ē pulchrū dī: cuius cōtrariū turpe est. ¶ Vtile. nam q̃uis ēm grauiores phos nunq̃ separē utilitas ab hōestate: & nihil sit honestū qn illud idē sit utile: nec possit eē utile nisi sit honestū: ex quo sūmā perniciē generi humano attulerunt q utile ab honesto separare conati sunt: tñ diuersa utriusq; rō ē. Nam qd hōestū. i. rectū & cū uirtute ē bonum dī & expetit pp seipsum. Vtile aūt nō pp seipsum: sed pp usū: q i eo ē: expetit. Virtus igit bonū ē q̃ & si nihil aliud nobis afferat. tñ pp seipsa expetit. Diuitiæ aūt nō bonæ dicunt sed utiles: qa ipsa: solus usus cōmēdat. Ergo nō pp se: sed pp aliud expetunt. ¶ Plenius: plipsius & abūdātius. ¶ Et meliꝫ uel qa maiori cū eloq̃ntia uel qa ipso usu & expiētia: q̃ oēm rōnē supat: ueritatē rep̃ oñdit. ¶ Chrisippo &. c. q. d. stoicis & academicis: q

leueri⁹ cæteris phis de finib⁹ bonor⁹ & malor⁹ disputarũt: qb⁹ duab⁹ reb⁹ moralis phia cõtinet. Nã chrysippus: ut iã ondim⁹: primus iter stoicos hẽt. Vñ extat puerbiũ solus chrysippus fulcit porticũ. Scripsit aũt plu ria moi doctria: & q̃ ad dialecticẽ: & q̃ ad ethicẽ: & q̃ ad physicẽ ptinirẽt: iõq; tot uolumina scripsisse ferunt q̃ de eadẽ re sæpe scribere aggrederet. Crãtor ãt academicus fuit: & de ueteri academia Xenocratis discipulus & polemonis socius: reliquitq; cõmentaria ad trigita millia uersus: poemataq; ipsa anulo obsignata in æde mi neruæ in solo patrio posuit. ¶ Cur ita. c. Ondit q̃ ex iis quæ de bello trioiano scripsit facile nos doceat qd̃ ma la ex hoium stultitia: ex qua oia uitia pullulãt: mortalibus proueniãt. ¶ Fabula: uel qa res notissima ẽ: uel qa ficta res sit. ¶ Collisa: atrita. ¶ Lento: quia decẽnali. ¶ Duello: bello qa inter duas contrarias ptes gerat. ¶ Barbariæ: datiui casus siue a prima declinatione sit siue a quinta. Nam antiquitus gtũs exibat in es. Vir. Libra di es somniq; pares ubi fecerit horas. Et datiuus i e. Barbarie: qa græci oẽs pter græcos barbaros appellãt. Latini uero reliquos pter se & græcos. ¶ Aest⁹: pturbatiões & tumult⁹. Nã ut maĩ uariis uẽtis agitatũ estuat: sic hois appetitus uariis pturbatiõibus uelut in quasdam perturbationes insurgit. ¶ Stultorum. Quia pturbatiõibus nõ rõne mouebantur. ¶ Regũ. s. Agamẽnonis & achillis quorum contẽtiones & graues inimicitiæ iam explica tæ sunt: Antenor. Nam cum legati græcor⁹ helenã raptã repeterẽt: censuit antenor reddendam. ¶ Solus: amatoriæ dictum. Nam sine amica etsi mille alii circũ essent sibi soli eẽ uidentur amãtes. ergo solus. i. sine helena ¶ Nestor: uide in odis. ¶ Hũc achillẽ q̃ grauiter ferebat bryseida: quam amabat: sibi eripi. ¶ Vtrũq; . Achillẽ & agamẽnonem. ¶ Delirant: a recta uia aberrant. ¶ Trãslatio ab aratore: quia lira. i. a sulco aberrat. Lirare. n. significat agros in sulcos dirigere. ¶ Achiui. s. populares & plebei. ¶ Seditiõe: ut fuit achillis militum a reliquo exercitu. ¶ Dolis: qbus ulisses palamedẽ pdidit. ¶ Libidine: paridis. ¶ Ira. Agamẽnonis. igit hæc referẽs Homer⁹ docet uitiis & pturbatiõibus oẽs eẽ ĩfœlices. Sed tñ pricipiũ maius eẽ scelus: qm̃ sua delicta plurib⁹ noceẽt. ¶ Rursus. q. u. Quẽadmodũ q̃tuor ac uigiti iliados libris uitia hũana expsit Homerus: sic totidẽ aliis q odyssea cõtinent: errores Vlyssis describit: q nobis eius uiri exẽplar ponũt: q paulatim uariis uitiis se exuens ad uirtutem q̃ sola nobis ad beatã uitã dux ẽ pueniat. Vult ãt longo usu & multar⁹ rer⁹ expientia illũ sapiẽtẽ efficit: qm̃ uirtutes ciuiles cõsuetudie pficiunt. ¶ Domitor. t. Nã cũ doctissimus poeta Hõe. lõge plura igenii q̃ corporis uiribus fieri ab hoibus itelligeret neq; achillẽ: neq; aiacem: neq; Diomedem uiros fortissimos: sed Vlissẽ sapiẽtissimũ πολιπορθη. i. urbis euersorẽ appellat. ¶ Multor⁹: Nã sic Odisseæ initiũ ἐννεπε μοι ἔννεπε μουσα πολυτροπον μαλα πολλα πλαγχθη. ¶ Dũ so. ex Platõe sentẽtia ex: q dixit hoies nõ sibi solos natos esse: sed patriæ parẽtibus liberis cæterisq; cognatis & amicis. ¶ Reditũ pa. Reueritur. n. a troia. i. a uoluptate q uir sapiẽs futurus est & per uarios errores redit in patriam. i. ad originem ai sui. Sed hæc latius ostẽdimus: tum in allegoriis uirgilianis: quas chamaldulẽses disputatiões iscripsimus ad illustrissimum genitorẽ tuũ: tum in cõmẽtariis lingua etrusca in Dãtẽ florẽtinũ poetã a nobis scriptis. ¶ Aspa. m. Quia difficillimũ ẽ & ea: quæ sensum demulcẽt aspnari: & uirtutẽ ipsam quæ sine labore & sudore nõ pficit seq. Difficillimũ ẽt mentẽ a sensibus reuocare. Hinc Vir. Per uarios casus per tot discrimia rerum Tendimus in latiũ: sedes ubi fata qetas Ostẽdunt: fas illic troiana resurgere regna. ¶ Immersabilis. Nam uir sapiẽs nullis fortũæ tẽpestatibus imergitur. ¶ Sirenum: de his ac de circe: deque multis aliis: quæ ad Vlyssis errores ptinẽt: i odis scripsimus. ¶ Turpis: qa ferinã in formã cõuersus. ¶ Et excors: sine corde. i. sine prudẽtia qm̃ qd̃ hois erat pdidisset. ¶ Sub. d. m. Nã ut uirtus hoĩ optia parẽs ẽ: & caste pudiceq; nostrũ aĩum educat. Ita uoluptas illũ corrũpit & seruũ sibi reddit: & meretricio mor aĩ corporisq; bõis expoliat. ¶ Nos. q. d. maxia hoium ps: q̃ iertiæ uoluptatiq; tradita nihil altum cogitat. Dixit ãt nos: ut suam interponens personã nullum odium: dum alios uiuperat: sibi cõparet. ¶ Numerus. s. Nam qui nullam ptem rõnis in uita cõtingũt: ii nulla alia re esse cognoscũtur: nisi quia augent numer⁹. Achilles igit in exercitu græcor⁹ fuisse cognoscit: quia multa ægregia edidit facinora. Thersites ãt fuisse cognoscitur: quia uno plus fuit i exercitu. Sumus ergo numerus. i. sumus quia augemus numer⁹. Nihil ãt præterea cõferimus. ¶ Fruges. c. n. Hoies ea rõne cibum sumere uidẽt ut uiuãt isti ãt uidẽt iccirco uiuere ut edãt. ¶ Spõsi. Nõ spõsi: erãt. n. pci: sed q spõsi esse cuperẽt. Sic. Vir. Et gener auxilium priamo phrygibusq; ferebat. i. q gener eẽ cupet. ¶ Penelopes. Quã cæteri oẽs scriptores castissimã fuisse dicũt. ¶ Lycophrõ uero solus illã ipudicã describit. ¶ Alcinoiq;. n. Parasitos & adulatores itelligit q apd alcinoũ pheacũ regẽ erãt. Hi ergo oẽs uoluptatẽ secuti pecudũ uitã degebãt. Sumus ergo nũerus nati consumere fruges: & sumus spõsi penelopes & nebulões alcinoi iuuẽtus appositiue. ¶ Opata. i cute curãda. i. q̃ se exercet i curãdo corpore plus q̃ æquũ sit. Nõ. n. negligẽdus ẽ cultus corpis: sed non dẽmus nimiã & maiorẽ q̃ oporteat curã adhibere. Ergo recte adiũxit plus æquo. ¶ In. m. d. Cũ nox nõ dies qeti cõcedat. ¶ In. m. Qd turpius ẽ q̃ aut nõ ita prio mãe surgẽ aut paulo ãte noctẽ cubatũ ire. ¶ Ad strepitũ. ad sonitũ. ¶ Cessantũ. i. ociosor⁹ & iertiũ. ¶ Vt uig. h. Res oĩno iniq̃ ut q scelus cõmissuri sunt adeo i re patrãda uigilãtes sint. Tu ut ea discas q̃ ad salutẽ tuã ptinẽt nõ possis expgisci. Est ãt cõtrariũ color rhetoricus. ¶ Si uolis sanus: primũ ãt ẽ ut occurramus morbo aĩ q̃ uẽiat. Sed si tu hocnõ fecisti cura ipm pellere postq̃ uẽit. ¶ Hydropic⁹: metaphora a corpore ad aĩum. Ante diẽ aĩ lucẽ. Raro tñ põit in hac significatiõe potiusq; aĩ diẽ aĩ tps significat. Maro: Sed misera ante diẽ subitoq; accẽsa furore. Et Oui. Filius aĩ diẽ patrios inqrit i ãnos. ¶ Inuidia uel a. Si ñ excitaris ut phor⁹ libris medearis aĩo tuo multæ pturbatiões: ut inuidia ẽ & amor te illis egrotãtẽ uexabũt. ¶ Est aĩum cõsumit. Dimidium ab Arist. mutuat⁹ ẽ sentẽtiã. Ille. n. ait pricipiũ plus eẽ q̃ dimidiũ totius. ¶ Aude. tãq̃ rẽ difficilẽ. Nã plẽa laboris ẽ uia quæ ducit ad uirtutẽ & ut ait Hesi. nõ sine sudore.

¶ ACR. Rusticus: sensus ẽ: q illud pterit tps quo melior fieri posset stult⁹ ac rusticus hõdus ẽ: similisq; ei q cursum flumis spectat tãq̃ finẽ aliq̃ facturi. Quod. s. ẽ itelligi uult illũ recte uiuere: q q̃litis rebus bene utiẽ

Incipe: uiuendi qui recte prorogat annum
Rusticus expectat dum defluat ãnis, at ille
Labitur, & labet in omne uolubilis æuum

Q uæritur argentum pueriscq; beata creandis
Vxor. & incultæ pacantur uomere siluæ
Q d̃ satis est. cui cõtingit: nihil amplius optet.
Nõ domus: & fundus, nõ æris aceruus & auri
Aegroto domini deduxit corpore febres
Non animo curas. ualeat possessor oportet
Si cõportatis rebus bene cogitat uti (res
Q ui cupit aut meruit. iuuat illũ sic domus aut
Vt lippum pictæ tabulæ, fomenta podagram
Auriculas cytharæ collecta sorde dolentes:
Sincerũ est nisi uas quodcũq; infundis acescit
Spne uoluptates, nocet empta dolor uoluptas
Semp auarus æget. certũ uoto pete finem.
Inuidus alterius macrescit rebus opimis:
Inuidia siculi non inuenere tyrranni
Maius tormentum. q non moderabitur iræ
Infectum uolet esse, dolor qd̃ suaserit & mens:
Dum pœnas odio per uim festinat inulto.
Ira furor breuis est. animũ rege: qui nisi paret:
Imperat. hunc frenis, hũc tu cõpesce cathena.
Fingit equũ tenera docilem ceruice magister
Ire uiam q̃ monstrat eques. uenaticus ex quo
Tempore ceruinam pellem latrauit in aula:
Militat in siluis catulus. nunc adhibe puro
Pectore uerba puer: nunc te melioribus offer.
Q uo semel est imbuta recens seruabit odorẽ
Testa diu. q̃ si cessas aut strennuus anteis
Nec tardũ operior. nec præcedentibus insto,

idest nisi uitiis fueris purus diuitiæ te ornare nõ possunt. ¶ Valeat: sensus est. melius ẽ sanũ esse & pauperẽ q̃ in diuitiis ægrotare possessor opus ẽ ut sanus sit primo cui uti cogitat præparatis. ¶ Sincerũ ẽ. i. nisi pectus bonũ sit & pur⁹. qcqd dederis nõ põt esse gratũ & allegoricos dicit uas, p hois corpe. ¶ Siculi. siciliæ duo tyrrãni phalaris agrigentinus & Diony. siracusanus. his uisum est nullũ tormẽtũ tã grande esse uti iuidia. ¶ Qui nõ mo. Nã furore cõmittim⁹ q̃ ira flagramus. ¶ Nõ. c. nã ira quæ. caret rõne cõtractũ cõdẽnat. & optat infectum. ¶ Volet: qa id facit quod eũ fecisse pœniteat nimia indignatiõe. ¶ Dũ pœnas odio. dũ pœnas festinãter exigit per uiolentiã. ¶ Aĩum re. nã aĩus nisi obedierit icipit imperare. Imperiũ ãt aĩ sp̃ itolerabile est. ¶ Puer. cito dũ puer es pcipe p̃cepta phiæ. Ad Loliũ scribit adolescẽtẽ oratorẽ. ¶ Qd̃ si cei. hoc loco dehortat tarditatẽ & hortat strenuitatẽ. ¶ Nec tardũ. i. si nõ potes me sequi i legẽdo philosophiã nõte expecto: aut si igeniosus me pteris: te nõ ipedio. Porphyrio tacet.

¶ CHRI. Dũ defluat ãnis: Stult⁹ fuit q cũ ad amnẽ peruenisset. uideretq; labi undas decreuit spectandũ dõec tota aq̃ elapsa alueus aresceret: qd̃ nõ abhorret a uita humana: in qua cũ occupatio occupationẽ i pellat: & negociũ ppetua serie negociũ urgeat: tamẽ sunt q pponãt sibi tunc de uirtute cogitaturi cũ ociũ nacti fuerint. At ut aq̃ nunq̃ i flumine deest: sic nec i uita unq̃ cessant negocia. ¶ Patant: translatio a regionibus: q̃s sublato bello, quo uexabant ad pacẽ reducimus. Id enim pacare ẽ. ¶ Quod satis est. Aurea sentẽtia. Nã tm̃ diuitiar⁹ q̃rendũ ẽ: quantũ ad uitã cõmode degẽdã sat sit. Nã maiorẽ illar⁹ cumulũ q̃rit sibi curas cõparat & sollicitudines quas oẽs uitare cupiunt: neq; morbos e corpe pellũt. ¶ Valeat. nũq̃ poterit frui suis bonis quisq̃: cuius aĩus nõ ualet. i. non est ab angoribus & sollicitudinibus uacuus. Et pfecto quẽadmodũ lip⁹ nõ delectat pictura: qm̃ illã bñ cernere non potest: Sic aĩus noster uariis curis confect⁹ diuitiis nõ ualet frui. ¶ Sincer⁹ ẽ. nisi uas pur⁹ fuerit: & mali saporis exps: uinũ qd̃ ifundit: eo sapore corrunpit. Sic & aĩus aliq̃ molestia oppssus uoluptatẽ sibi oblatã corrũpit. ¶ Supne. u. Qui uoluptates spnit illar⁹ desiderio ñ torqt. Qui rursus sine desiderio ẽ: is pfecto trãqllã uitã agit. ¶ Nocet. e. placet qm̃ uoluptatis mẽinit: qd de re uniuersa platonici sentiãt. breuibus pcurrere. Ipse. n. mentis gaudiũ & lætitiã dicit esse: Sẽsuũ uero uoluptatẽ. Gaudiũ ergo ex cõtẽplatione aut aliquo uirtutũ usu pcipit. Quapp semp laudẽ meret. Lætitia ẽ mẽtis elatio i bõi alicuius possessiõe: q̃ modestiã excedere pariter ac seruare põt. Gaudiũ sæpe mentis alimoniã uocat plato. Agro similis ẽ ueritas. Frugibus. ueritatis cõtẽplatio. Alimõiæ q̃ ex his duobus capit gaudiũ hæc: i phædro dnr. Redeũt: ib⁹ ãt aĩs nr̃is i cælũ duo sunt p̃mia: cõtẽplatio quã ambrosiã noĩat: & gaudiũ qd̃ nectar dr̃. Vnde i phedro ait aurigam. i. rõnẽ equos ad p̃sepe sistere: atq; illis ambrosiã nectare cõsper sam obiicere. Voluptatẽ ãt appellat suauẽ motionẽ in sensibus: q̃a sensibili indigẽtiæ repletiõe proficiscatur. Sũt. n. indigentia & repletio repugnãtes. Ex illa cupiditas & dolor. Ex hac uoluptas ẽ. Ex quo itelligit q̃ in bonis nõ est enumerãda uoluptas: qa bonos illã possidẽtes non facit. Inest bestiis & stultis. Præterea accidit magis ĩprobis q̃ pbis. Quod ãt bonũ est cõtra solet. Itẽ cõmisceẽ cũ malo. Accidit. n. eodẽtpe eũdem dolore affici & uoluptate: ut cũ sitiẽs bibit. Malo ãt bonũ nõ admisceẽ. præterea bonũ stabile ẽ. Voluptas fluxibilis. Ad de si placet q̃ bonũ: bonũ nõ ipedit. Voluptates multas uirtutes ipediũt. Afferũt. n. ut ipse ad Dionysium scribit detrimẽtũ hoĩ iscitiã: iquietudinẽ ac perulãtẽ stultitiã afferentes. Nec dubiũ ẽ bonum uel laude uel ueneratiõe dignũ. Voluptatẽ uero neutrũ hor⁹ merere. ¶ Sed uide aliud: bonũ nostrũ id dici non põt qd̃ uel naturæ nr̃æ nõ sit isitũ uel a nobis nõ sit pfectũ. Nos ãt pter mẽtẽ & rõnẽ nihil sumus. Corpus ãt carcer est. Sensus uero satellites atq; isidiatores: q̃ id agũt: ut nos altius i hoc corpore demergãt: ne ad patriã nostrã. id ẽ cœlũ reuolemus. Voluptas a rõne nõ ẽ: sed a sensibus. Illud pterea q̃s nõ sentiet: Bonũ qd̃ futur⁹ ẽ in spẽ erigit. Quod uero p̃sens ẽ trãqllũ facit aĩum: ut nihil pterea req̃rat: aut egeat: q̃si id sit ex se sufficiens: Voluptates ãt si futuræ sunt itolerabili ardore ĩflãmãt. Cura & sollicitudie aĩum exedũt: & i furorẽ impellũt. si p̃sentes fuerũt metu & sollicitudie corrũpunt: nos cæcos & ĩmanes reddũt: ac pœnitẽtia tedio & langore p̃mũt. Quapp in phedrõe dolorẽ ac uoluptatẽ ex uno capite cõnecti uult. Hic si alter⁹ assit: alterum ide succedit. Hic titius iecur

ſaniari ſentit Plato:& Architas pforato uaſi uoluptatē cōparat.Epicarmus euirypo in quo fluit aqua refluitq; & ſurſū ac deorſum iactat & renaſcit. In uoluptate.n.erigimur ſpe.Deiicimur metu.⁊ Spnim9. ac paulopoſt ſpreta requrimus aliud rō ſuadet. In aliud appetitus rapit.Recte igitur Socrates chordas ſibi ī cythara diſſonare malle & multos ſibi aduerſarios hre q̄ ſibi ipſi aduerſari. Poterā plures argumētationes i hac ſnia; afferre. Sed liber extat Marſilii nri ficini: i quo oia collecta iuenies. Hæc igit Plato Ariſtoteles ât gaudium a uoluptate nō diſcernit.Sed uoluptatis noſe utrūq; complectit.ita tū ut q̄ aī ſunt uoluptates nūcupet pfectas: ſenſuū ât ſpfectas.⁊ Empta.d.nā ſi ē repletio īdigētiæ nō.⁊ Sp.a.e.Ergo nunq̄ deſcet ſi ſemp erit in deſiderio. Inuidus ât cū doleat ſecū dis alioq; reb9 ſeipſum ſemp excrūciat, Iratus ea facit quorū.⁊ Fingit.e. Vt magiſter equū adoleſcētē ī quēcūq; uſū uolet fingit & format ſic nos aīum noſtrū ſi nōdū uitia ex hītu cōtraxerit: ad oē rectum formabimus.Permulti.n.ītereſt q̄ uia a tenera ætate aſſueſcamus nā ut catuli ſi obiecta ceruina pelle domi eā ferā ſectari aſſueuerīt: deinde ī ſiluis ſemp insectabunt: ſic aīus nr uirtuti a pricipio aſſuefact9 ſp deinceps eadē uia pget. Q uia pria illa īpreſſio ī tenera mente facta ita durat ut odor rei q̄ in nouā teſtam idest infictile nouum infuſa eſt. ⁊ Recens. Nuper facta: & in quam nondum quicq̄ infuſum fuerat.

ACR. VLi flore qbus terrarū militat oris. Iulius flor9 ad quē hi ſcripta mittūt ī cohorte fuit amicorū.i. iter amicos tiberii Neronis claudii: q ab Auguſto īpiū accepit q nat9 ē ex iulia: & iō fuit adoptiu9 Auguſti: & amic9 Horatii. ⁊ Vicinas: iter ſextō & abidō: ut Luc. Tot potuerē mālus abducere ſextos abido. ⁊ Studioſa.c.i. qd legio faciat aut ſtudioſa cohorscohortē familiā nero q̄ carmīa facere diligebat. Nā Tyberius erat lrārū amic9. ⁊ Quid.t.derider Titiū poētā q pidarū græcū pfūdiſſimū ſenſus & eloq̄ntiæ ī latinū ſermonē conatus ē trāſferē. Nā tragœdias & lyrica carmīa ſcribēr cœpit tpibus auguſti: ſed liberi ei9 nulli9 momēti erāt. ⁊ Celſus fuit poeta q alienis dictis p ſuis utebatur. ⁊ Apollo. Cæſar ſibi ī bibliotheca ſtatuam poluerat ad habitum ac ſtaturā apollinis. ⁊ Grex.a.metaphoricos dictū p cohors poetarū. ⁊ Q uid audes.i. q̄s lectiōes ſeq̄ris & legis. ⁊ Cōparat ât apib9 ſcriptorū bonorū carmē. ⁊ Fomēta oratoriā & iuris ſcientiā dicit. ⁊ Additq; & poeticā. qa nō ita ualēt āputat uitia ſicut phia: iō frigida fomēta dixit: q ſi ſæcularia poſſes dona cōtēnere.i. ſi quotidiana ōpa relinq̄re poſſes. ⁊ Sapiētiā: ad ſummā uirtutē ſiue gloriā.i. ad philoſophiam. ⁊ Debes: oñdit iter numantiū & iuliū frequēter diſſenſionē exoriri: ſed qa illis amicus erat p̄cipue iulio. Vtrū nā recōciliati ſint ei remādet. Hoc ēt mir iā q̄ſi aliæ cāæ ſcribēdæ ſint: q̄ recōciliatiōis. Mir ob hoc admōet phiæ: q̄ mores format. ⁊ Seu ca.iuuēilis diſcordia: aut ipōs iuuenes īperitia. Q uia ex partes eſtis phiæ. Votiua iū. aut carmē p ueſtro reditu ſcribetur: aut īmolabo p uobis iuuēcā: nā lirici iuuencā immolabāt. ⁊ Tragœdi hircum, poeta aūt taurum.

CPOR. Iuli flo.q.t.m.o. Hic Florus fuit ſatyrarū ſcriptor cuius ſunt electæ ex Ennio Lucilio Varrōe. Fuit ât unus ex Claudii nerois cohorte. ⁊ Claudi9 fuit: cuius ff Druſus: q ſubactis germanis germanicus dictus ē. ipe Tiberius doctus: & doctos cōites habuit. ⁊ Cōpede.u. qa cōgelaſcit. An freta uicīas iter currētia turres p̄ſſe iter currētia turres her9 & leādri: iter ſeſtō & abidō mediū ē helleſpōti fretū: uel īpārū urbiū turres. ⁊ Quid.ſt.ch.o.ſt. Cohors nūc amici. nā & Lucil. eos q nūc p̄fidib9 ad ſalariū eūt mercede iuētas legiōes ait. Quid titi9 rōana breui uēturus ī ora. Titi9 poeta hic uoluit pyndarū ſermōe uertere. Deridet ât hūc Hora. q̄ auſus ſit ſacrū op9 cōtamīare: pōt tñ & ueī laudari. Nā tyberii comes & doctiſſimus fuit & lirica conſcripſit. Hauſtus. an hauſtu Thebanos aptare modos pyndaricos. Ille enī Thebanus fuit. Q uid mihi celſus agit monitus multumq; monendus. Celſus hic fuit quem monet: qui ſolebat apollinis & ceptos libros in bibliotheca excipere: & alienos uerſus p ſuis recitare. Cui ſub conueniētis cornicis fabella dicit: ut aliēa ſibi nō uindicet: ne ſi unuſquiſq; ſua tollat: ille ſuū nihil iueniat. ⁊ Frigida curarū fomenta. poeticā ſignificat q̄ relicta ipſæ ſapiæ ſtuduit. ⁊ Si priæ uolumus ſi nobis uiuere cari. Hoc apte ab ipſa laude phiæ deſcēdit ad inhibēdā eius iracūdiā aduerſus amicū. ⁊ Sit tibi curæ: deeſt an, ut ſit ſenſus. An ſit tibi curæ Numatius. ⁊ Gratia ne quicq̄ coit & reſcin. ⁊ Ne quicq̄, pro non: ut Vir. Et ſummo clypei ne quiq̄ umbone pepēdit.

CCHRI. Iuli flore. Ad Iulium florum amicū ſuum epiſtola eſt: Ad quem etiā in libro carminū oden ſcripſit: cuius principium eſt Pindarum quiſquis ſtudet emulari. Mira autem utitur inſinuatione. Nam cū illum auāritiæ rēpehendere iſtituiſſet multa prius interponit: quibus hominē patientiorem rēpehenſionis reddat. Interrogat igit quibus in regionibus ſub claudio militet: & an quiſpiā ſit: q res geſtas Cæſaris ſcribere paret. Interrogat & diligenter de titio poeta. Reprehendit celſum: q̄ alienos libros ſibi uēdicet. Ipſum deniq; ab igenio laudat: ut his laudibus eū ita demulceat: ut patienter ſua errata auditurus ſit. ⁊ Claudius auguſti priuignus. De filiis Neronis a ſe adoptatis in libro carminum plura diximus. Hunc in poetica facultate miris laudibus extollit. Q uintilianus. Diximus & de ebro flumine. ⁊ Thraca pro thracia. Niuali compede: quia hiemali tēpore glacie colligat. ⁊ Vicinas turres. Seſtū intelligit & abidum: quæ ad ſtadia trigīta: id enim ē quattuor milia & quarta pars: quod ſpatium Xerxes olim ponte cōiūxit. ⁊ Pingues. fertiliſſima enī Aſia campeſtris & collina eſt. ⁊ Studioſa cohors. Nam claudius iſte: ut alibi legitur. & Ouidius edocet: ſtudioſus fuit & ſtudioſos adamauit. ⁊ Bella & paces. i. quæ in bello & quæ in pace geſſit. ⁊ Diffundit. Spargit. ⁊ In longum æuum. q.d. in æternitatem. Nam p̄clara maximorū uirorum facinora obliuione merguntur: niſi ſcriptores ſuis monimētis illa ab interitu uendicent. ⁊ Titius. De huius hois ingenio atq; doctrina magna ſuperabat. ⁊ In ora. i. in celebritatem & famam: & oīum ora de illo loquantur. Sic Ennius de ſe nemo me lachrymis decoret: nec funera fletu Faſſit cur uolito docta per ora uirū. ⁊ Nō expalluit. non timuit: q̄uis ardua difficillimaq; res ſit: ut ipſe in carminum libris oſtendit: pindarum imitari. ⁊ Faſtidire lacus. Manet in tranſlatione: & cum pindarū fontem appellet: a quo oīs lirica uis manar uidet: reliquos lacus & fōtes q ide p fluāt appellat. ⁊ Aptos. ī prōptu poſitos & facile imitabiles. ⁊ Thebanos. pindaricos. Nam ipe thebanus fuit. ⁊ Modos. Nam uerſus lyricos modulant poetæ. ⁊ Fidibus latinis. Stilo & ligua latina. ⁊ Auſpice muſa. Auſpicio muſarū. ⁊ An tragica. Oſtendit illum utraq; facultate ualere lyrica & tragica. ⁊ Deſæuit. qa grādia ſed ſæua plerūq; ſcribūt tragici. ⁊ Vnde. dixit de ſæuit & ampullat: de quo uerbo diximus ī poetica. ⁊ Mihi agit. amice loquitur tanq̄ ſiquid bene egerit ſibi ſit uoluptati futurum. Contra uero, ſi contra. Atq; hac beniuolentia p̄parat ſibi locū ad illum rēpehendēdum: ut ex amicitia non ex odio id aggredi uideatur. ⁊ Monendus: qa non p̄fecit adhuc. ⁊ Opes priuatas. i. ex ſe ſcribat: unde ſibi gloriam paret: non autem ſubripiat ex libris alienis: quæ pro ſuis deinde edat. ⁊ Palatinus apollo. Hoc templum ab auguſto ædificatum fuiſſe alibi oſtendi. Huic ergo deo poetæ ſua uolumina conſecrabāt. ⁊ Cornicula. Aiunt quandoq; cornicem ornatus cauſa pulcherrimas pēnas a uariis auibus clanculū ſubripuiſſe: & proprias exuiſſe: illaſq; induiſſe: & ſe ſpectandam in tanta pulchritudine omnibus præbuiſſe. Sed paulopoſt repoſcentibus ſuas quibuſq; plumas nuda relicta omnibus riſum mouit. Idē ergo iure euenire poteſt illi poetæ: qui nihil ex ſe ſcribit: ſed aliū de oīa cōpilat. ⁊ Ipſe. tu iuli flore. ⁊ Circunuolitas. Optime hominem laborioſum & induſtrium apibus comparat. Nā ut ille ad uaria ſe conuertunt: & mō metyn parant: quæ prima cruſta eſt fauis. ⁊ Deinde piſſoceron. Tertio propolin. Iſte enim tres cruſtæ ueluti fundamenta ſunt. Poſtremo cerā fauoſq; ac mella. Sic ille ad uaria cōuertit. ⁊ Ingeniū nō paruū. Q uod naturæ munus eſt nō icultum qd eſt artis & doctrinæ. Sūt igit oīa p̄clara ab eo poeta expectāda. qui & naturæ & doctrinæ opibus ſufflatus ad ſcribēdū accedat. ⁊ Turpiter hirtū. ergo optime culsū. ⁊ Seu. ligua oratorē iuriſcōſultū: & poetā eē poſſe demōſtrat. ⁊ Prima p̄mia. Vt nō ſolū ſecū das aut tertias: ſed oīno primas obtineas. Sed de hædera iā expliſſimus. ⁊ Victricis. i. uictoriā tuā iudicantis. ⁊ Q uod. cū iam ab oībus laudauerit audet amicæ errorē arguere. Ipe.n. ſibi cauſa eſt ne euadat ī ægregiū poetā: quoniā mentē ſuā occupet uariis curis. Oportet.n. poetæ mentē uacare omni ſollicitudine: ut tota ad muſas cōuertatur. Recte ergo Iuuena. Q uis locus ingenio niſi cum ſe carmine ſolo. Vexant & dominis cyrrhæ nyſæq; ferunt: Pectora noſtra duas non admittentia curas. ⁊ Hoc opus. ſ. incumbere ſtudiis ſapientiæ cui rei parui & ampli. i. cuiuſcūq; fortunæ ſinus. Ea enim & patriæ & nobis prodeſſe poſſumus. ⁊ Numatius. nunc ipſum incōſtantiæ infidelitatiſq; arguit. Interceſſerant enim inimicitiæ inter hunc & Numatium plancum: deinde opera amicorum: & maxime Horatii recōciliati inter ſe fuerant. Nūc autem cū intellexiſſet poeta reconciliationē illam pœne diſcindi familiariter utrūq; increpat: oſtēditq; eos uehementer amare cū iuuencam pro illorum reditu uouerit. ⁊ Male ſarta. Tranſlatio a ueſte. Sarcire enim & in ſupino ſartum eſt diuiſas partes coniungere & conſuere. Ergo male ſarta. i. male coniuncta eſt gratia: quæ non coit. i. non durat in coniunctione: ſed reſcinditur. ⁊ Calidus ſanguis. propter iram dicit: quæ eſt accenſio ſanguis. ⁊ Regē inſcitia. Nam omnis aīorum perturbatio ab inſcitia eſt. ⁊ Feros. Contraria res eſt humanitati & māſuetudini. ⁊ Indomita ceruice. Indomita ſupbia qua in æquabilitatē q̄ amicitia cōtinet deſcendere uetamini. ⁊ Indigni. r. quoniā neutrū decet rūpere. ⁊ Fraternū. Vel q̄ fraternū eſſe debet: uel q̄ olim fraternum fuit.

CQ. Horatius Flacus Iulio Floro.

VLi flore qbus terrarum militat oris
Claudi9 auguſti priuign9 ſcir laboro:
Thraca ne uos ebruſq; niuali cōpede uinctus:
An freta uicinas inter currentia turres.
An pingues aſiæ cāpi colleſq; morent. (curo
Quid ſtudioſa cohors opum ſtruit hæc quoq;
Quis ſibi res geſtas auguſti ſcribere ſumit:
Bella quis & paces lōgum diffundit in æuum.
Q uid titius romana breui uenturus in hora:
Pindarici fontis qui non expalluit hauſtus
Faſtidire lacus & riuos auſus apertos
Vt ualet, ut meminit noſtri fidibus ne latinis
Thebanos aptare modos ſtudet, auſpice muſa
An tragica deſæuit & ampulatur in arte.
Q uid mihi celſus agit mōitus multūq; monē
Priuatus ut q̄rat opes, & tāgere uitet (dus
Scripta palatinus quæcūq; recepit appollo:
Ne ſi forte ſuas repetitum uenerit olim
Grex auium plumas: moueat cornicula riſum
Furtiuis nudata coloribus, ipſe quid audes:
Q uæ circū uolitas agilis thyma? ſi tibi paruū
Ingenium: non incultū eſt, nec turpiter hirtū
Seu linguam cauſis acuis, ſeu ciuica iura
Reſponder paras, ſeu condis amabile carmē:
Prima feres hæderæ uictricis præmia, q̄ ſi
Frigida curarum fomenta relinquere poſſes:
Q uo te celeſtis ſapientia duceret, ires.
Hoc opus, hoc ſtudiū pui p̄perem9 & ampli:
Si patriæ uolumus: ſi bonis uiuere cari.
Debes hoc etiam reſcribere: ſi tibi curæ
Q uantæ cōueniat numantius: an male ſarta
Gratia ne q̄q̄ coit. & reſcinditur ât uos
Seu calidus ſanguis, ſeu rerum inſcitia uexat
Indomita ceruice feros, ubicunq; locorum
Viuitis indigni fraternum rumpere fœdus:
Paſcitur in ueſtrum reditum uotiua iuuenca.

CAd albium amicum ſuum.

ALbi noſtrorū ſermonum candidæ iudex
Q uid nūc te dicā facer ī regiōe pedana

ALbi noſtrorū ſermonū candide iudex. hac epiſtola albium: Tibulum alloquitur ælegiarum ſcriptorē qui uidebatur libros eius ſermonum multū laudare. Albius ille Criticus fuit & ſcriptor philoſophiæ ACR.

¶POR. Albino.l.c.i.ad albium Tibulum scribit.⁊ In regione Pedana.pedum oppidum haud longe ab urbe fuit:nunc non est.uerum adhuc regio ipsa pedana dicitur.

¶CHRI. Albi sermonũ.Ad albiũ epistola ē:quē circa principia epistolæ laudat a rectitudine iudicii ut sibi uiā mũiat ad rephēsionē iustissimā.Vult.n.hoiem admōere ut cũ in bono affluētia cōstitutus sit depōat superuacuas ai curas.⁊ Candide.q.d.recte:quoniā in iudicio tuo nulla appareat macula.⁊ Sermonũ. Vtebatur .n.Hora.iudicio huius hois tanq̃ & ueri & docti in sermonibus quos scripserat.Facileq; crediderim poetā ita eũ laudare:qm̃ i iudicādo libertate uteret albius.ergo laudat ut uideat auidissime audisse siq̃d ab illo rephēsum sit:& tacite admōet:ut ipse quoq; nō iuitus accipiat siq̃ i re ab eo rephēdat.⁊ Pedana.a pedo oppido.

¶ACR. Cassi.p.hic aliquot generibus stillũ exercuit.iter q̃ opa elegiaca & epigrāmata eius laudantur hic ē q i partibus cassii & bruti.Tri.militũ militauit. Quibus uictis athenas se cōtulit.Quintus Varus ab augu.missus ut eum interficeret studentē repperit:& pempto eo scriniũ cũ libris tulit. Vnde multi crediderũt Thiestē cassii pmēsis fuisse. Scripserat.n.multas alias tragœdias.Dederāt mediā breuē siluā dederant.Siluas libros philosophorũ appellat. Amœnas. aut quia salubriores sunt siluæ.⁊ Sapiente: qui solus scit moderate suis uti bonis. Quod aut luxurioso p incōtinentiā:aut auaro per nimiam abstinentiam negauit.⁊ Dii tibi fo.epicurei negant aliquid deos curare. Hic ergo secũdũ cōsuetudinem dixit.⁊ Crumena.patrimonio uel sacro nūmario siue prandiario.⁊ Curā. idest agens inter spē & curas quotidie puta te moriturũ.monet ergo nihil esse curandũ de futuro.⁊ Crede.d.ita tene oēm diē quasi in eo sis moriturus.⁊ Vises.idest quādoq; uis uidere uides bene pastum porcum & satyrice uituperat eā sectā quam sequit. Epicuri.quoniam Epicurei summũ bonũ in uoluptatibus ponunt.Deinde quod omne aiāl colunt.nullũ edunt.

Scribere qd cassi parmēsis opuscula uincat.
An tacitum siluas inter reptare salubres
Curantem qcqd dignũ sapiente bonoq; est.
Nō tu corpus eras sine pectore.dii tibi formā
Dii tibi diuitias dederant artēq; fruendi.
Quid uoueat dulci nutricula maius alumno
Quam sapere & fari possit quæ sentiat: & cui
Gratia:fama.ualitudo contingat abunde
Et mundus uictus non deficiente crumena:
Inter spem curāq;:timores inter & iras
Omnē crede diem tibi deluxisse supremum,
Grata superueniet quæ non sperabitur hora.
Me pinguē & nitidum bene curata cute uises
Cum ridere uoles epicuri de grege porcum,

¶POR. Cassii.p.Hic ē Cassius q i ptibus cas.& bru.Tri.militũ militauit:qbus uictis athēas se cōtulit.Q. Varrius ab Aug.missus ut eũ iterficeret studētē reppit.Et perēpto eo scrimũ cũ libris tulit. Vñ multi crediderũt Thiestē cassii pmēsis fuisse scripserat.n.multas tragœdias Cassij.Siluas.libros phūmœnos significat.

¶CHRI. Cassi.p cassii p ampocopē.Hic e parma urbe poeta fuit nō ignobilis:q brutianas ē ptes secutus:atq; illo deuicto athēas se i studio lrāq; recepit.De hoc mēinit Quintiliāus.⁊ Siluas salubres.Nā & ualitudini corporis seruiūt:& secessũ ad res altiores cogitādas pbēt.Dixit āt reptare:ut gradiēdi iter loca arboribus fructicibusq; dēsa difficultatē oñderet.Vel pōit siluas phiæ abditas obscurasq; sniās:i q̃s ipse reptet.i.latēter subeat & tūc erit salubres:quoniā a morbis.i.aquitiis animũ purgēt.⁊ Sine pe.Sine prudētia naturali.Ostēdit.n.fuisse in hoīe pria naturæ:q̃ pp se expetēda multi philosophi dixerūt.⁊ Artēq; fru. Virtutē itelligit:q̃ cũ pria naturæ recepit illis fruit.⁊ Sape.Quod ē sapiētiæ & doctriæ.⁊ Et fari.Qd ē eloquētiæ.⁊ Gra.Vniuersalis beniuolētia.⁊ Mūdus ui.Hoc.n.reqrit ut luxus i uictu absit:mūdities assit.Sed secũdũ facultatē primōii.⁊ Inter spē. Misera illoꝝ uita:qbus iter tot ptubatiōes uita fluit.⁊ Grata.Sperādũ nō ē.⁊ Me pinguē. Porcũ se appellat de grege epicuri:qa illi uoluptuosā uitā agūt:& nihil a suibus distant. Nā pter eas uoluptates q̃ aut gustu aut tactu pcipiunt nihil i bōis numerāt.Nō āt se talē eē dicit:qa sit.sed conat illũ a uita cōtraria hoc cōtrario abducere imitatus eos q curua ligna dirigūt q nō sūt cōtēti ut ad rectitudinē reducāt:nisi tātūdē i cōtrariũ flectāt.

ACR. SI potes.Torquatũ aduocatũ amicũ inuitat ad cœnā.⁊ Archaici.lecti hūiles ab archaico fabro.q nō magnæ staturæ dr eē.⁊ Palustres.Palus ē iuxta minturnas ubi & iā marius latuit.⁊ Im.f.uel ipiũ fer dr hoc ante poscētes reges appellabāt.ide q senatui cœnā post prādiũ dabāt in capitolio cōsulē uel dictatorē rogabant:ne ad cœnā uenirēt:se illis qd ederent domũ missuros ne illos ut reges domum deduci illis de pſentibus necesse esset.⁊ Et moschi.Moschus pergamenos fui rhetor notissimus uel reus ueneficii fuit:cuius causam nunc oratores egere.nam torquatus patronus fuit causarum.

¶POR. Si potes archiacis.Torq̃tũ inuitat ad cōuiuiũ.Archias breues lectos fecit:unde archi ac sicut a Boetoo boetoos dicimus.⁊ Nec.m.c.t.dũ.dicit modica & times breuitatē cœnæ ostēdit.⁊ Supmo te sole do.q̃ ait.⁊ Tauro itē dif.ostēdit tauro iterũ consule lecta.⁊ Sinuessanumq; pe.petrinus uicus olim in agro

¶Ad torquatum. (ctis:

SI potes archaicis cōuiua recūbere le
Nec modica cœnar ties olꝰ oē parel
Supmo te sole domi torquate manebo. (la
Vina bibes iterum tauro diffusa palustres
Inter mincturnas sinuessanumq; petrinum.
Si melius quid habes:arcesse.uel impiũ fer.
Iā dudũ splendet focus.& tibi mūda supellex
Mitte.leues spes & certamina diuitiarum
Et moschi causam.cras nato cæsare festus
Dat ueniam somnumq; dies. impune licebit
Aestiuam sermone benigno extēdere noctē.

Quo mihi fortuna si non conceditur uti.
Parcus ob hæredis curam nimiumq; seuerus
Assidet insano:potare & spargere flores

phalerno quo itelligitur ad phalernum Torquatum inuitare.⁊ Et mo.hic pergamenus fuit rhetor notissimus reus ueneficii fuit cuius causam ex primis tunc oratores egerunt.⁊ Torquatus.hic de quo nunc dicit & asinius pollio.⁊ Dat ue.Diui Cæsa.natalem significat.id esse ipse probat dicens æstiuam noctem quia ille idibus iuliis celebrabatur.

¶CHRI. Si potes archaicis.⁊ Torquatũ uiꝝ diuitiis affluentē:sed ob auaritiam partis uti non audentē ad liberaliorem uitam traducere conat:ita tamē ut frugalitas seruet:neq; quæratur luxus.⁊ Archiacis.Viliorib& plebeis ab archia inscio fabro factis.⁊ Omne olus.Etiam male conditum & plebeũ.⁊ Patella.A patina diminutiuum est.⁊ Modica:modesta & tēperata.Dat aūt patinæ quod sit epularum: quas modicas & frugales esse uult.⁊ Supremo sole:Vltima diei parte.Illa.n.hora tēporari hoies cibũ capiebāt Virgi.de didōe.Nūc eadem labente die conuiuia poscit.⁊ Tauro:in cōsulatu tauri.Itē tauro.i.in secundo tauri cōsulatu. Ergo nō multum uetusta.⁊ Palustres mincturnas. Nam hæc urbs iter paludes sita erat.Iuue.Micturnarũq; paludes: In his āt locis uina deteriora sunt.⁊ Sinuessanũ:quoniā is locus in agro sinuessano sit. Est autem sinuessa nō p cul mincturnis.Ponit autem hæc uiliora:ne dum illũ abundantius rebus suis uti admonet: forte credat se in luxum aduocari.⁊ Si me.qd.ha.a.i.uoca ad te uel.⁊ Affer.i.suffer meum impiũ.i.obtempa mihi.⁊ Splendet focus.Nitet domus multa suppellectili: ut sit positus focus pro domo. Vel nitet focus:quia ligna tibi abūde sunt quibus focus igne splendere possit.Sed prima snia melior quia sequitur & tibi mūda supellex. Snia ē ut cũ abundet suppellectili & diuitiis uelit illis q̃doq; uti.⁊ Leues spes.Nā quia sperat igentissimas pecunias accumulare abstinet illis uti:Sed sunt spes leues.i.reꝝ leuium & mutabiliũ:uel hois leuis.⁊ Certamia.d.Conatus quos sumis ut diuitias acquiras.Certas.n.ne quis ditior sit.⁊ Moschi.Moschus pergamenus orator sum mus instituebat pueros. Ac deniq; ueneficii reus factus a plurimis oratoribus defensus est. De hoc meminit Quintilianus.⁊ Nato cæ.Idibus iuliis natus est:quem diem romāi festum celebrabant.⁊ Impune. Quia nemini nos rephendere licebit.⁊ Aestiuā.Quippe q̃ in ipsis iuliis idibus eēt.⁊ Fortuna:pro diuitiis posuit: quæ cum non propter se expetende sint:sed ut illis ad nostra cōmoda comparanda possimus uti frustra possidentur nisi utamur.⁊ Parcus:Deest si:& compone in hūc ordinem.Si aliquis parcus.i.auarus ob curā hæredis.i. quia cupiat me omnia conseruare hæredibus:& nimium seuerus.i.nimis grauis censor.⁊ Assidet.i.non discedit a me ne ego patrimonium profundam.⁊ Insano.i.nimio in sumptu.q.d.prohibet me ab administratione bonorum ueluti si insanus furiosus ue sim.

Incipiam.patiarq; uel inconsultus haberi.
Quid nō ebrietas designat? operta recludit?
Spes iubet esse ratas.ad prælia trudit inermē.
Sollicitis animis onus eximit. ac docet artes.
Fœcundi calices quem non fecere desertum?
Contracta quem non in paupertate solutũ?
Hæc ego procurare & idoneus imperor. & nō
Inuitus:ne turpe toral.ne sordida mappa
Corruget nares:nec non & cantarus & lanx
Ostendat tibi te:ne fidos inter amicos:
Si qui dicta foris eliminet:ut coeat par:
Iungaturq; pari.brutam tibi septimiumq;.
Et nisi cœna prior potiorq; puella sabinum
Detinet ad summā lōcꝰ ē & pluribus umbris.
Sed nimis arcta præmūt olidæ cōuiuia capræ
Tu quotus eē uelis.rescribe. & rebus omissis
Atria seruantem postico falle clientem.

¶ACR. Ac docet.a.docet fatuo se loqui ebrium uino exhilaratum.⁊ Corruget na.moueat fastidiũ nam quotiens horret aliquid nares contractæ rugam faciunt.⁊ Cantarus:significat se habere uasa argētea: in q bus suam imaginem quasi in speculo possit cernere. ⁊ Eliminet:extra limē eiiciat foras limē efferat qa hoc pcurabo ut ueniēs inuenias:aut puellā aut pueꝝ tibi cōuenientē.⁊ Brutā: noia cōuiuaꝝ torq̃ti uelut qdam brutā & septimiũ pueꝝ:sed nimis ait arte q̃dā molestũ sibi ordinē discūbentium pp libidinem aut ut solus cũ paucis ueniret.⁊ Tu quo.i.cũ quotis comitibꝰ ad cœnam meā uenias.⁊ Falle:mōet illũ ut dum illa sperauerit eũ exiturũ per portā exeat per posticum.

¶POR. Quid non ebrietas designat.aperit.Idoneus iperor:sicut iudicor dixit.⁊ Corruget na.nec nō & cantarus.Corruget contrahat p qd non tantũ sordidā sed olentem mappā significat. Deinde luxuriose splēdidum argentũ significat quasi speculo ostendere seipsum cōuiuæ.i.imaginē suam.⁊ Sed nimis arcta. Ait arcte discūbentiũ molestũ eē odorem alaꝝ eorũ qui hirci dñt.⁊ Postico falle clientũ:mōet ut silētio uēiat.

¶CHRI. Si ergo ita me prohibere tentant ego contra faciam.Nam incipiam potare:& uti lautiore cōuiuio.id.n.significat p florũ copiam:& patiar haberi.i. existimari inconsultus.i. parũ cautus in meis rebus.Nā si consulti ii dicunt a quibus cōsiliũ petitur illeerit inconsultus cuius rationem appetitus nunq̃ consulit.⁊ Quid nō ebrietas. Alteꝝ extremorũ laudat:ut hunc hominem ab altero abducat:& in mediocritate in qua uirtus est collocet.⁊ Designat.Demonstrat.unde consules designati dicunt.⁊ Spes ratas:Firmas indubitabiles.⁊ Ad plia trudit.Nam accēdunt spiritus: unde pellitur timor.⁊ Disertũ.Nā eloqntiores reddit uinũ homines:ac etiam q angusta paupertate pmūtur liberata curis. ⁊ Nec imperor.Quia hæc mihi rō imperat.⁊ Idoneus:& non inuitus.Nā q a rōne imperat is iā institutus ad rē est:& bene uolens agit. Quia igredit iā ad uirtutē:& p electionem agit.⁊ Toral.neutri generis:ut ceruical. Est aūt uestis q̃ torus ornat.⁊ Mappa:qua mēsa sternit.⁊ Corruget nares.i.moueat fastidiũ:& nauseā iducat: tunc.n.retegit os:operiunt oculi:& nasus in rugas cōtrahit:cũ aliquid sordidũ offendit.Imperat.n.rō non ut nimio luxu lasciuiat in cōuiuio:sed ut uitet sordes.⁊ Cātarus & lanx.De qbus dictũ ē.⁊ Ostēdat tibi te.Ostē

dat qualis sis.i.demõstret tuas facultates.q.d.nec maioris neq; minoris cõparata sint q̃ cõueniat tuis facultatibus. Vel adeo tersa sint ut tanq̃ in speculo in illis tuã imaginẽ cõtẽpleris. In sñia uult luxuriẽ abesse mũ dicitam adesse. ¶ Ne fidos. Descripsit quale ꝓparet cõuiuiũ: nũc addit cõuiuas ita eligere ut oẽs fidi inter se sint: neque quisq̃. ¶ Eliminet.i.extra illud limẽ.pferat q̃ i cõuiuio dñr. Nã multa dñr ex hilaritate uini: q̃ dissemina da minime sunt. ¶ Vt coeat par. Cõpone sic. Instituã conuiuas brutã puellam & septimũ: ut par pari iungatur. ¶ Nisi te sabinũ detinet prior.i.melior cœna & potior puella. ¶ Locus: pluribus um.i.plures sunt loci in meo rure: q umbris opti belle nos recipere possint. ¶ Sed nimis arcta. Sed eligamus loca aptiora. nam arctiora præmunt malo odore caprarum. ¶ Vel dicamus umbris quasi scurris: ut supra in sermõibus dixit. Cum seruilio balatrone Vibidius quos mecœnas aduxerat umbras. Deinde ponet olidas capras pro mordacibus scurris: ut moneat si scurras uelit ducere nõ ducat mordaces: nã præmunt tetro odore cõuiuiũ. ¶ Quotus esse uelis: quasi di.rescribe cuius fortunæ hoẽs tibi conuiuas adhibeam: nã si cupis digniores te eris postremus: si inferiores eris primus. ¶ Omissis re. Relictis negociis & causis. ¶ Atriã seruãtem. Assunt tibi clientes: qui in atrio tuo te expectant: ut te consulant: & tuas tibi causas commendent tu autem illos falles. Nam non illac domum egredieris: sed per Posticum: ne te egredientem intueatur. Sic enim olim expectantem Ciceronem auxilium cõtra clodiũ imploratum: Pompeiũ fefellisse dicunt.

ACR. Nil ad.i hac epla docet uictum: fœliciter eũ q sine admiratiõe oia hitum sit. Vt.n.oẽm sollicitudinẽ ex cupiditatibus nasci nõ dubiũ ẽ: ita beatũ icõtẽptu diuitiarũ ꝓstitutũ eẽ ait. Numici.i.ppli dona. ¶ Quæ.s.iudicio utrobiq; & ispe cõsequẽdi: ex quibus aut dolor aut odiũ cõtingit. ¶ Torpet.i.hebet hoc est stupore habet & deficit.

¶ POR. Nil.a.scribit nõ amare se unã sectam plus alia nil admirari nulli sectæ obligatũ se ait. Iõ q̃ nulla naturæ res perturbationẽ ais parat q̃ si quis alia tanq̃ bona cõcupiscit: alia tanq̃ male timeat. Eum ergo qui se in rebus omnibus gratiæ odioq; exemerit securũ uiuere posse significat. ¶ Insani.s.perinde pronunciãdũ ac si fere dixisset. ¶ Et.a.s.Iubdistingue. ¶ Gaude qd spectabant: hoc in gloriæ cupiditatem dicit.

spectanda

¶ CHR. Nil.a. Aurea oino epla: & q̃ ex grauissimorũ phorũ sñia restrictissime cõcludat aiũm pturbatiõibus uacantẽ beatũ eẽ. Cõtra uero q illis agitat eũ miserũ eẽ. Veꝝ qm̃ neq; hic locus neq; plerq; alii in huiuscemodi poemate facile itelligi pnt: nisi oium pturbationũ uis pcipiat: dicã semel: sed suo ordine de uniuersa re dicẽdũ: ut hinc multa ad aliorũ locorũ interpretationẽ facile promi possint. ¶ Diuidũt igit & pithagorei & platonici aiũm in duas ptes harũq; alterã rõnis pticipẽ faciũt. Alterã expertẽ. In prima ponũt trãquilitatẽ.i.placidã quietamq; cõstantiã. In altera motus turbidos quas pturbationes noiant. Nã cũ siue ab eo sensu: in quo cogitandi uis est solo: siue ab eodẽ rõne illustrato iudicũ factum est quippiã siue bonum esse siue malũ statim isurgit alia uis animi: quẽ appetitũ noiant: ut qd bonũ est sibi asiscat: qd aũt malũ refugiat. Is aũt motus si cũ rõne constanter prudenterq; fiat huiuscemodi appetitio βουλησις.i. uoluntas appellatur: & in solo sapiente inueniri stoici putant: ac uoluntatẽ eam diffiniunt q̃ quid cũ rõne desiderat. ¶ Appetitio autẽ q̃ uehementius cõtra rõnẽ cõcitata est libido uel effrenata cupiditas est: q̃ in oibus stultis inuenit. Quapp cũ ita mõemur: ut i bono sim̃ aliquo: id dupliciter cõtigit. Si.n.placide & cõstãter id gaudiũ dr̃ græce ãt χαρα. Sin uero inaniter: & effusæ aius exultat tũ illa lætitia gestiẽs: uel nimia dici põt q̃ diffiniũt eẽ sine rõe aĩ elationẽ. ¶ Motus aũt ille aĩ: q declinat a molo si cũ rõe est ευβλαβεια.i.cautio appellat. Sin uero sin rõne & cum exanimatione humili atq; fracta metus noiat. q diffinitur rõni aduersa cautio. Præsentis autem mali sapientis affectio nulla est. Hæ igit bonæ sunt affectiones tres: & cum ratione duæ in bonis: & una in malis. Motus aũt qui fiunt in appetitu sine rõne perturbationes appellat. Ci.& ut i nostris dialogis de aĩa scripsimus rectius q̃ reliqui plĩ qũ passiones eas nuncupant: cum passio ẽt de nõ uitiosis motibus dicat. Ergo in malo pſenti motus sine rõne ægritudo dr̃: quæ a stoicis diffinit aĩ aduersante rõne cõtractio. Sed qm̃ oẽs pturbationes nõ sua natura: sed falsa opinione nr̃a excitant dicetur ægritudo opinio recens mali pſentis: in quo demitti contrahiq; aĩo rectum esse uideat. De futuro aũt malo diximus esse metũ. Isq; est opinio ipendentis mali qd intolerabile esse uideat. De bono ãt si pſens est habet motũ aduersantẽ rationi q̃ læticia gestiẽs appellat. eaq; est opinio recens boni præsentis in quo efferri rectũ esse uideat. Si aũt futuꝝ exoritur libido q̃ est opinio futuri boni quod sit ex usu iam præsens esse & adesse. Habes igitur tres bonas & constantes aĩ affectiones q̃ a ratio

¶ Ad Numicium.

Nil admirari properes est una numici
Solaq; q̃ possit facer & seruar beatũ
Hũc solẽ & stellas & dcedẽtia certis
Tempora momẽtis. sunt qui formidẽ nulla
Imbuti spectent. quid censes munera terræ?
Quid maris extremos arabas ditãtis & idos?
Ludicra quid plausus & amici dona quiritis?
Quo spectãdo modo. quo sensu credis & ore
Quo timet his aduersa fere miratur eodem
Quo cupiens pacto pauorẽ utriq; molestus
Improuisa simul spẽs exterret utrunq; (rẽ?
Gaudeat. an doleat: cupiat metuat ue. qd ad
Si quicquid uidit melius peius ue sua spe?
Defixis oculis animoq; & corpore torpet?
Insani sapiens nomen ferat æquus iniqui.
Vltra quam satis est uirtutem si petat ipsam.
I nunc argẽtũ & marmor uetus æraq; & artes
Suscipe cum gemmis tyrios mirare colores.
Gaude quod spectant oculi te mille loquẽtẽ.
Gnauus mane forũ & uespertinus pete tectũ
Ne plus frumenti dotalibus emetat agris.
Mutus & indignum qd sit peioribus ortus:
Hic tibi sit potius q̃ tu mirabilis illi

ne pficiscunt: & quatuor pturbationes q̃ rõni aduersant neq; a ueritate sunt: sed ab opinione quæ est imbecilla q̃dam assensio. Verum cũ quatuor genere sint partibus sunt multo plures: cũ singulæ in plures diffundantur. Aegritudo.n.hẽt inuidẽtiã: emulationẽ: obtrectationẽ: misericordiã: angorẽ: luctũ: merorẽ: erũnã: dolorem: lamentationẽ: solicitudinẽ: molestiã: afflictionẽ: despationẽ: quas oẽs doctissime diffiniuit in quarta tusculana Cicero. Sunt & aliæ ptes ægritudinis q̃s ad has colligũt stoici: quæ parum oino ab his differũt. Sub metu aũt subiecta sunt pigritia: pudor: terror: timor: pauor: exaiatio: cõturbatio: & formido. Ad lætitiã autẽ referũtur maliuolẽtia: delectatio: iactatio. Libidinis uero sunt ptes ira: excãdescẽtia: odiũ: inimiciciæ: discordia: indigentia: & desideriũ. Oium aũt pturbationũ fontẽ esse dicunt itemperantiã q̃ est a tota mente & a rõne defectio: atq; sic auersa a pscriptiõe rõnis: ut appetitiões animi nullo mõ nec regi nec contineri queant. Nam ut tẽperãtia iedat ipas appetitiões & efficit ut recte rõi pareãt: cõseruatq; cõsiderata iudicia mẽtis. Sic huic inimica tẽperãtia oẽm aĩ statũ iflãmat cõturbat: incitat. Video me has actius coangustasse q̃ illaꝝ rõ patiat. sed in tanta rerum uarietate non possum de singulis explicatius dicere. Ergo quemadmodũ cum sanguis corruptus est: aut pituita nimis abundat: aut bilis ultra q̃ par ẽ efferuescit morbi ægrotatiões q̃ in corpe nascunt: sic aĩoꝝ pturbatio & ipa inter se repugnãtia sanitate spoliat aiũm: morbisq; pturbat: Morbos ãt uitia dicimus. Vitiũ autem summũ malũ est. Ergo a pturbationibus est sũmũ malum. Sed qm̃ pturbatiões aut in opinione boni sunt. aut mali: & siue bona cupias: siue iis contraria timeas. semp euenit q̃ ipsa q̃ bona putas pluris facias q̃ oporteat: & cum pluris facias admiraris ex quo sequtur q̃ nihil admirari solum sit quod faciat nos beatos. ¶ Et se. Nã quæ fœlicitatẽ iducũt: eadẽ illa iductã cõseruãt. Nã qbus rebus aliqd cõparat: iisdẽ ẽt cõseruat. Sed optime dixit seruare: nã aduentus boni non facit fœlicitatẽ: nisi idẽ bonũ maneat. Recte.n. Aristoteles q̃ quẽadmodũ una hirundo nõ facit uer. ita nec una dies facit hoẽm beatũ. ¶ Sunt q formidine nulla. Locus a minori. Diceret.n.aliqs difficile est non admirari diuitias & honores: cui respondet si inuenimus sapientem qui nõ admiret ultra modũ cœlestia: q̃to minus admirabit terrena: q̃ cœlestibus inferiora sunt? At sapiens. adeo itrepide cuncta aspicit. ut ẽt si cœlũ ruat tranqllo aĩ sui statu nõ excutiat. Ergo nunq̃ mouebitur diuitiis & honoribus.i.auaritia & ambitiõe. q̃ terrena sunt. Nulla formidẽ. Nullo nimio motu aut trepidatiõe. ¶ Quid? interrogantis est. Et erit ordo. Quid? quomõ & quo sensu & quo ore censes tu & credis tu eẽ spectãda munera terræ diuitias & munera extremi maris quæ maxime sunt uniones & margaritæ quæ leguntur i mari indico: & appellat ẽt munera maris odoratas merces: q̃ ex oriẽtali plaga ad nos mari uehuntur. ¶ Extremos ara. Nõ q oino extremi sint: sed qa sint lõge remoti. ¶ Ludicra. Ludos appellat e qbus uictoria parta i sũma admiratiõe erat. ¶ Plausus: q uictoribus reddebat. ¶ Dona: hi sũt magistratus q suffragio populi accipiũtur. Ergo sunt dona populi te amantis. ¶ Quiritis: p quiritiũ. ¶ Quid timet his aduersa. Siue pturbatio sit i cupiditate bonorũ siue in fuga maloꝝ semp cupiet bõa. ¶ Pauor est utrobiq. Nã siue cupias bona: siue timeas mala sp eris in formidine. Nam qui cupit diuitias semper exhorret paupertatẽ. ¶ Improuisa spẽs. pbant stoici oẽs pturbationes esse in opinione. Nam si essent a natura nõ possent tolli. semp.n.essent. Ergo in opiniõe sũt & sp iprouisa magis ledunt. Nã nõ fuit datũ spaciũ recognoscẽdi eam opinionẽ falsam esse. ¶ Gaudeat ando. Nihil refert q̃cunq; pturbatione afficiat modo illa te ita rapiat ut stupeas: & torpeas. ¶ Gaudeat. Quod ẽ de pñti bono & dicit lætitia gestiens. ¶ Doleat. De pñti malo quæ appellat ægritudo. ¶ Cupiat. de futuro bono: & hæc libido ẽ. ¶ Metuat. Nã metus est de futuro malo. ¶ Melius sua spe. Melius q̃ spauerat: & est i bono aut pſenti aut futuro. ¶ Peius. Similiter in malo stultis aũt accidit q̃ hæc eueniãt in præmeditata. Vũ magis pturbant quia nõ fuit spacium cogitãdi. Nã sapienti cui oẽs fortunæ ipetus noti sunt: nihil ipræmeditatũ accidere põt. Cogitat.n.ea nos cõditiõe natos eẽ ut oibus calamitatibus subiecti simus. Itaq; oia illa sibi accidere posse pmeditat. Ergo si euenerit: qm̃ puisa accidũt multo minus ledũt. Quæ ãt nõ euenerit ea ueluti terẽtiãus ille senex sibi lucro apponit. ¶ Defixis: qa nihil aliud ituẽt. ¶ Aĩo & corpe. Nã cũ aĩus torpet idẽ ẽt & corpus: qd ab aĩo mouet: faciet. Proprie tũ torpere ẽ cũ nerui siue frigore siue alia re ita rigent: ut corpus moueri flectiq; neqat. Sed ad aiũm deide trãsfert: & dr̃ torpere quotiẽs adeo ob aliq̃ curã pmit: ut imobilis fiat. ¶ Insãi sapiẽs. Vsq; adeo debemus cauere ne qd supra modũ cupiam̃ aut admiremur: ut ẽt si id in uirtute agamus q̃uis sit sũmope expetẽda: tñ nõ sani sed insani iure dicamur nõ iusti sed iniusti. Quãto ergo minus cupiẽdæ sũt aut diuitiæ ut ẽ argentũ & marmor uetus.i.antiq̃ statuæ & æra & artes.i.ænea uasa multo artificio fabricata: q̃ oia iferiora uirtute sunt aut si nimiũ laboras hr̃i eloquens & assiduã operã in foro præstas ut diuitias assequaris. ¶ Peloribus.ignobilsori genere.

Quicquid sub terra ẽ in apricũ pferat ætas.
Defodiet. condetq; nitentia: cum bene notũ
Porticus agrippæ & uia te conspexerit appi.
Ire tamẽ restat: numa quo deuenit & ancus.
Si latus aut renes morbo tentantur acuto.
Quærefagã morbi. uis recte uiuere? qs non
Si uirtus hoc una potest dare fortis: omissis
Hoc age delitiis uirtutẽ uerba putas: ut
Lucũ ligna caue ne portus occupet alter:
Ne cybiratica ne bythina negocia perdas.
Mille talenta rotundent. totidẽ altera porro

¶ ACR. Proferat ætas. si ita iqt cõtẽnim̃ uirtutẽ: sẽsus ẽ. ut iueniũt diuitiæ ita & peũt. Virtꝝ sola ppetua ẽ. ¶ Morbo.a. Si iqt cõtẽnis uirtutẽ: ut nõ sũmũ bonũ eã: sed uerba tm̃ existimes. & religionẽ spnis ut lucos sacros nihil aliud q̃ ligna putes. Reliquæ hæc & uide ne qs negociator suo nauigio aũ occupet portũ: & uide ne pdas negocia q̃ exercere potes in bithinia & cybiratica q̃ sũt apta negociatoribꝰ sũt.n.loca trãsmarina. ¶ Virtutẽ: sensus ẽ si uis carere uitiis fuge illecebras. ¶ Putas: uf de his dicere q laudãt phiã nec sequũt: ut sacrilegi dñt lucũ ligna. Talẽta: notãdũ rotũdẽt.i.cõpleãt. Oẽ.n.qd rotũ dũ ẽ ab oĩ pte pfectũ ẽ. ¶ Fidẽq; p hirõiã: hoc dñt q uolũt philosophari. ¶ Mãcipiis sẽ

ſus eſt:nolo ego talis ſis qualis cappadocũ rex q una re abundet cæteris eget:ſed philoſophiam ſequere cui nihil deeſſe põt.¶ Exilis domus irridẽdi aio hoc dicit.dum reprehendit ſupuacua auaritiæ.¶ Si res:ſi.p uincia:ut irridendo magis horreris.¶ Mercemur ſeruum.Dicit enim q empticius cum domino ambulas in multitudine hunc & hunc in latus fodiendo dicit. Date locum domino meo.¶ Trans põdera : pondera lapides qui porrigunt p uias:uel qui p latera expoſiti altiores ſunt:& eſt ſenſus:qui manũ porrigant.tranſituro. Vt cuiq; eſt Hortaſ unũquẽq; honeſtatẽ amãtem ut oẽm hoiem prout ætas eius expoſcit alloquatur illũ.¶ Gargilius.luxurioſus ac pditus fuit qui ſe uenari ſimulabat:dum emeret apros.

¶POR. In apricũ.in apertũ hoc ẽ in lumẽ in ſolẽ. ¶ Porticus agrippæ:ĩ agrippæ.n.porticũ in appia maxime conſpicui uidentur. In his ergo conſpicio ait eãdem eſſe ad mortem uiam quo peruenerũt etiam reges romani.¶ Si latus aut renes: ad recte uiuendum uirtutẽ ſolam proficere:alias deide res ſicoptat quõ cõſequat:dicit diuitias primũ deinde honorẽ & gratiã.Deinde cœnas nõ inuenuſte uſus ad oia deſpiciẽda rep: cõtumelia illata mẽtiõe cœnatũ:hoc age deliriis.Si ita contẽnis uirtutẽ ut nõ ſummũ bonũ eã ſed uerba exiſtimes. Sic religione nõ mouearis ut luco ſacros ĩ hoc putes ſtaĩ ut ligna hoibus pſtẽt relinq; hæc & q miraris ſecre.¶ Decorat ſua ue.Ordo.& uẽus ſua dela.Suadela & epithetõ eſt ueneris q a græcis ΔΕΙΤΩ a nobis uenus accipitur.¶ Eget:æris hoc ait noli committere ut egeas quod optimum ducis.

¶CHRI. Quicquid ſub terra ẽ.Oñdit fragilitatẽ & mutationẽ rer: q̃ pcioſæ hñt.Nã q̃ ſub terra nunc latent in lucem uenient & quæ effoſſa multa arte ſplendent rurſus fodientur.¶ Cum bene.notum. Quãuis ĩ celebri fama ſis:moriẽdũ tibi eſt,ut mortui ſunt illuſtriſſimi omnes uiri ut numa fuit:& anchus romanor: reges:de quibus dictum eſt. Poſuit aũt porticũ agrippæ & uiã quã appius in cenſura roma neapolim uſq; lapidibus ſtrauit p quocũq; celebrato loco.¶ Morbo acuto:Acutus.n.& acer dolor eſt lateris & renum. Renes autem dicti:q; ĩ eis riui ſint ſpermatis:qd' ide ad medullam ſpinæ defleuit:& ad colen uſq; deſcẽdit. Duo ſunt & lũbis ſub imis coxis adhærent. In adipe ĩmenguntur. Habent cauernulas. Sunt uentoſi & tunicati. ¶ Quis.nõ Nã naturæ impulſu oẽs ſummũ bonũ deſiderãt.¶ Virtutẽ uerba.q.d.minime.Nã uirtutis moralis finis eſt actio & non cognitio.¶ Lucus ligna.Non.n.ex ſolis arboribus conſtat lucus ut ſilua: ſed ex religione numinis eius dei cui ſacer eſt.Nã nõ oĩs ſilua lucus ẽ:ſed is q ut dixi deo ſacer habet.Ergo ut lucus aliud eſt præter ligna:ſic uirtus aliud continet præter uerba.¶ Caue ne portus.Stultitiam hominum oñdit : qui in re uana & momentanea ut diuitiæ ſunt tm̃ laborãt.In uirtute ãt acqrẽda:in q̃ ſola cõſiſtit beata uita:non laborant.¶ Occupet.nã maioris uendit merces q prior illas in portũ uehit.¶ Negocia aũt.ls pdere dicit quia ex merce lucrũ non facit ſed potius minores uendere cogit.¶ Cybiratica.Cybira urbs magna teſte Strabone in aſia ex iuxta ſindã.¶ Talẽta.Græcum nomen eſt:ac duplex repitur talẽtum.¶ Acticũ.ſ.& euboicum.Sed acticum & ipſum duplex.Magnũ & puum.Magnũ ut eſt apud Liuiũ habet:octogintatres libras & quattuor uncias.Priſci.uero dicit illud hñe ſex milia romanor: denariorũ.Sed de denariis & reliqs põderibus iã dixi.Paruum talentum libras hẽt.lx.teſte Dardano:de quo ſeneca ad nouatũ.xxiiii.ſextertia.i. talẽtũ acticũ parũum. Ergo.xxiiii.ſextertia.lx.libras hñt.Nã ſextertiũ eſt duar: librarũ & dimidiæ quaſi ſemis tertiũ.i. cuius tertia libra ſemis ſit & non integra. Talentũ uero euboicũ erat.iiii.miliũ nũmũ romanorum.Ergo non multo minus actico.Fuit & talentũ priſcis tẽporibus res pua.Nam homerus in ludis funebribus patrocli bouẽ uictori dat:Ei qui proximas poſt uictorem ptes occupauit duo tribuit talenta.¶ Rotundent:pficiantur. ut nihil ab aliqua parte deſit.nã forma rotunda pfecta eſt. Dicit aũt rotundum a rota.Rota uero aruendo.¶ Altera.ſ.mille:ut Catullus.Da mi baſia centum:da deinde altera centũ.Eſt ãt inflexibile & oĩs generis. in plurali. Vnde eſt mille hominum ſpecies:& mille talenta. Apud antiquos etiã in ſingulari erat.Varro in.xviii.rerum humanarum:ad romuli initium plus mille & centum annorum eſt. Tullius ſ.vi.philippica.¶ Quis nũq̃ inuentus eſt:qui. L. Antonio mille nummũ feret expenſum item pro milone:in quo fundo propter illius.inſanas ſubſtructiones mille hominum uerſabatur.¶ Tertia.ſ.mille.¶ Quadret.pficiat.¶ Suadela. Vis perſuadẽdi.Nam cum diuiti tantas fides adhibeatur:uidetur præferre quandam efficaciam pſuadẽdi.¶ Vernuſq;.i.

Tertia ſuccedant & quæ pars quadret aceruũ
Scilicet uxorẽ cum dote fidemq; : & amicos
Et genus & formãregina pecunia donat,
Ac bene nũmatum decorat ſuadela , uenuſq;
Mancipiis locuplex.eget æris cappadocũ rex,
Ne fueris hic tu clamydes lucillus: ut aiunt
Si poſſet centum ſcenæ præbere rogatus
Qui poſſũ tot ait:tamen & quærã:& q; hẽbo
Mittam.poſt paulo ſcribit ſibi milia quinq;
Eſſe domi clamydum partem uel tolleret oẽs
Exilis domus eſt:ubi non & multa ſuperſunt
Et dominum fallũt:& proſunt furibus : ergo
Si res ſola poteſt facere & ſeruare beatum;
Hoc prius repetas op⁹: hoc poſtrẽus omittas
Si fortunatum ſpecies & gratia præſtet:
Mercemur ſeruum qui dictet nomina : ſæuũ
Qui fodiat latus & cogat trans põdera dextrã
Porrigere hoc multũ in fabia ualet ille uelina
Cui libet hic faſces dabit eripietq; curule
Cui uolet ĩportunus ebur.frater.pater.adeat
Vt cuiq; eſt ætas:ita quẽq; facetus adopta
Si bene qui cœnat.bene uiuit.lucet.eamus
Quo ducit gula:piſcemur:uenemur:ut olim
Gargilius qui mane plagas.uenabula.ſeruos
Differtũ tranſite forũ populumq; iubebat.
Vnus ut e multis populo ſpectante referret
Emptũ mulis aprũ crudi tumidiq; lauemur

uenuſtas.¶ Mãcipiis.In eadem irriſione pmãet:ut hortet nõ ſatis ſibi eſſe unũ gẽus diuitiarũ ſed q̃renda oia genera.¶ Clamides.l.ut Approbãt auari opinionẽ illã quam Plutarchus in uita Catõis cenſorii eẽ uult hoies potius ſupfluis fortũæ bonis q̃ neceſſariis & cõmodis beatos eẽ. Vñ ſcopas theſſal⁹ cũ qdã ab eo q̃piã cõtẽderet:qd' neq; neceſſariũ ſibi:neq; ual de cõmodũ eẽt:huiuſcemõi iqt reb⁹ locuplex ſum:& fœlix ſupuacuis.ſ.& nihil neceſſariis.Hac ergo rõne fuiſſet beat⁹ Lucullus:cui⁹ ueſtis tãta eẽt ut qnq; millia clamydũ domi iſcius haberet.Rogatus itaq; ut ĩ uſũ ſcæne cẽtũ clamydes cõmodaret negauit ſe ſcire haberet.Deide domũ reuerſus cõperit hñe qnq; millia.¶ Qui poſſim tot.q.d.nõ credo tot hñe.¶ Fallũt:quia neſcit ſe hñe.¶ Furibus qa licet ipũe ea tollere q̃ ſibi adeſſe ignorat dñs.¶ Si res ſola.Enũerat diuitias:honores:uoluptates:& reliqua huiuſcemõi:& dũ uĩ cõcedere ut illis ueluti ſummo bono utamur:arguit nõ eẽ bona. Deniq; cõcludit ut ſi nouit aliqd rectius q̃ ſua op⁹o q̃ eſt ut in uirtute ſit ſũmũ bonũ:doceat.Si nõ nouit:ſeq̃t' ſniam ſuam.Ergo cõcludit ſi res.i.diuitiæ põt facere hoiem beatũ icũbe diuitiis.¶ Spẽs &.g.p honoribus ac magiſtratibus poſuit. Dictet noĩa Nomenclatorẽ itelligit:de quo diximus.¶ Latus:ſuffragatoris ut excitet ut porrigat dextrã & promittat ſuffragationẽ.¶ Trãs.p.trãs turbã q̃ ſe obiicit q̃ põdus affert trãſmiſſæ dextræ.¶ Fabia & uelina:noĩa ſũt tribuũ.¶ Multũ ualet.Ergo blãde hoiem ambire memẽto.¶ Dabit fa. Tot ſecũ trahit ſuffragatores ut poſſit & dare & eripe magiſtratus cui uolet.Ergo diligẽter eſt ambiendus.Poſuit aũt faſces & ſellã curulẽ q̃ eburnea erat ĩſignia magiſtratu ũ p ipſis magiſtratibus.¶ Importunus.Qui erit importunus ſi auferet.¶ Frater.Si eiuſdẽ aut minoris ætatis eſt.¶ Pater ſi maioris.¶ Adopta.urbana locutio:nã q eũ fratrẽ q nõ frater ſit appellat:uĩ illũ adoptaſſe.¶ Differtũ.Vndiq; refertũ hoibus:& p trãſitũ carpit uãitatis Gargiliũ :q magna põpa p conſpectũ populi uenatum ibat:deinde ferinas nõ captas ſed emptas referebat.

Quid deceat.quid non obliti:cerite cera
Digni remigium uicioſum ita cenſis ulyſſei:
Cui potior patria fuit interdicta uoluptas.
Si mineremus uti cenſet, ſine amore iociſq;
Nil eſt iocundum:uiuas in amore iociſq;
Viue: uale.ſiquid nouiſti rectius iſtis.
Candidus ĩparti,ſi non,his utere mecum.

¶ACR. Cærite.c.cerites ppli ſũt quos cũ uiciſſent rõani ſtatuerũt ut nũq̃ leges æderẽt nec leges hẽrẽt. Qd' mltũ ignominiolũ fuit.¶ Et p hoc dũ ẽm ſectã uoluptuoſor: poſtpõam⁹ oẽm hõeſtatẽ & ſim⁹ ĩ mũero ceritũ.i.ſine lege. Vlyſſis. Vlyſſes delat⁹ ad iſulas ĩ q̃bus p oues ſolis rhſũ accepit ut ſi uellet remeaĩ.nõ cõtingerẽt.illi pñtẽ uoluptatẽ q̃ patriã elegerunt.

¶POR.Cærite cæ.hoc iõ.Quia uictis cæritib⁹ Romani in percutiendo fœdere non dederunt ſuffragii ferendi ius qd' ignominioſum fuit.¶ Remigiũ uitioſum ulyſſis ΠΕΡΟΥΜΙΟΥ ſocios ei⁹ dicit quos uitiolos iõ ait:qa nec apd circẽ poculis ei⁹:nec apd lyrẽas cãtib⁹ ſibi tẽpare potuerũt.Si mineremꝰ uti cẽſet.Mineremus elegãs ſcriptor fuit qdã ægloga Hieronymi ſectã cõmẽdas q ſũmũ bonũ idolẽtiã q̃ grece.ΛΥΣΥΓΛΟΙΗΔΗ noĩant moleſtias amores pluſq̃ gaudii hñe demõſtrat.

¶CHRI. Cærite cæ.Tabula cæritũ.Vrbs agellina fuit a grecis cõdita.Sed a tuſcis hac rõe ceres appellata. Tranſeũtes.n.p ea loca ĩterrogarũt ĩcolas quo noĩe urbs appellaret.at illi liguæ iſcitia uerba ethruſcorũ non ĩteligẽtes:ppeaq; neſcirẽt qd rñderẽt græce illos ſalutaſt ΧΕΡΕΤΕ. At illi ſalutationẽ p noĩe accipiẽtes urbẽ ſub tracta aſpiratiõe ceretẽ appellarũt.Hi igit cũ uirgĩes ueſtales & multa ſacra a rõanis ĩ bello gallor: eor: fidei cõmiſſa pie caſteq; ſeruaſſent rõana ciuitate dõati ſũt:ita tũ ut ius ſuffragior: ferẽdor: nõ daret.Sicq; cõfectæ ſũt tabulæ.Hic tractũ puerbiũ ẽ:ut ſi cui ignominiæ cã ſuffragii ferẽdi ius adẽptũ eẽt eũ cæritæ tabula notatũ dicerẽt.Remigiũ.Hoĩes remigẽs:ſic & ſaluſti⁹ ſollicitata ſuitiæ p ſeruis dixit.Proprie tũ remigiũ ẽ ipa rẽmigatio.Vir.Remigio alarũ.i.tales ſumus q̃les fuerũt remiges ulyſſis:quos Hom.ĩ uarias feras mutatos fingit:qa uariis uitiis laborabãt.¶ Interdicta.Vetita.¶ Pr̃ia.Hãc ponit Home.p ſũmo bono.q̃ ẽ pr̃ia aĩor: noſtror:.Tũc.n.ĩ ſuã originẽ redit aĩus hoĩs cũ ad uirtutẽ:in q̃ ẽ ſũmũ bonũ redit.ſed uitioſis uoluptas potior ẽ q̃ pr̃ia.Viue uale.Hoc ad pricipiũ epiſtolæ referas:ſitq; ſnia.O numici ſi tu nouiſti rectius & uerius q̃ iſta q̃ dixi de ſũmo bono.¶ Imparti.i.redde me participẽ.Nã cũ academicus ſim nulli⁹ addictus iurar ĩ uerba magiſtri:ſemp meliori obtẽperabo.¶ Cãdidus.Bõus & ſine inuidia.Nã inuidus nõ cãdidus:ſed liuidus ẽ.Sin ãt nihil nouiſti rectius utere his q̃ ego dixi.Nõ aũt ſine rõne dixit mecũ.q.d.nõ ego hæc p̃cipio & nõ facio.

¶Ad mecœnatem. Crũ

Vinq; dies tibi pollicit⁹ me rure futurũ
Sextilẽ totũ mẽdax deſideror.atqui
Si me uiuer,uis recteq; uider ualẽtẽ
Quã mihi das ægro:dabis ægrotare timenti
Mecœnas ueniam.dum ficus prima calorq;
Deſignatorem decorat lectoribus atris:
Dum pueris omnis pater & matercula pallet
Officioſaq; ſedulitas & opella forenſis
Adducit febres:& teſtamenta reſignat.
Quod ſi bruma niues albanis illinet agris:

Vinq; di.r.p.me rure futurũ . Hac epiſtola excuſat ſe mecœnati q; ultra placitũ eius moret rure pp æſtatẽ.ſ.feruidã quã tiebat pati ſi romã ueniret:æſtuoſo.n. tpe grauis ẽ hitatio romæ:& qa mecœnas mlta cõmoda cõtulerat hora.p q̃ eũ pñtialiter rogabat. Inuehit hor.illũ dicens malle ſibi oĩa recipi a mecœnate q̃ tam graui ſeruitio cogi.¶ Quam.m.illã uẽiã quam mihi dares ſi ægritudo intercluderet aduentũ meũ: hanc ipſam timenti ægrotare dabis:q; ob hoc p̃termiſi p̃ceptum tuũ:q; timui mihi morbũ ĩmiere: ſi hoc aſſeq̃rer:Deſignatorem:deſignatores dicunt q ad locũ libithinæ funera pſtanti cõducunt:ut defuncti cũ honore efferant.Ad mare p hyemem calorẽ pferat : frigus æſtate.¶ Calabri:non mihi inquit donaſti q̃ ſupuacua eſſent.ſed neceſſariis me diuitẽ feciſti.¶ Calabri . autẽ

ACR.

hospites ea humãitate excipiũt ut ad uilia & supuacua hortẽẽ. ℣ Tã tene. do. i. qa mihi plus ualeat uolũtas tua q̃ si ferã. Ironicos aduena hoc dixit hospes. ℣ Quid dist. q̃ sit differẽtia iter bonos: & malos. ℣ Dignũ pst. i. dignũ pstabo me tuis beneficiis. & iã p tua laude q mereris laboro: ut dignũ me præstẽ. nõ etiã pro eius laude qua in me confert beneficia.

ℭ POR. Quiq; dies tibi pollicitus me. ĩ hac ægloga mecœnati se excusat q diutius ruri moretur propter autumnum. Romæ suspectum: liberalitatem deinde mecœnatis repetens ætatẽ excusat: & ac si laboraturus acceperit paratum se reponere ait exẽplo uulpeculæ cuius & fabellã refert. ℣ Nõ quo more pyris uesci calaber. iu. ho. Non quia superuacuæ ubi & inutiles diuitiæ erant. ideo in me liberalis fuisti. ℣ Hospitis deinde calabri sermonem refert inuitantis ad pyra edenda quæ si non edisset suibus abiiceret.

ℭ CHRI. Quinq; dies tibi pollicitus. Et uera & ad uitã degendam salutaria p̃cepta in hac epistola concludit Hora. Prio. n. demõstrat licere nobis saluo iure atq; honesto non seruare promissa: q̃ seruata & nobis nocerent: & ei cui pmisimus nulla in parte prodessent. Præterea esse ueri amici nõ exigere ab amico id qd' aduersus commodũ suũ sit. Postremo negat esse boni uiri uelle suis sibi bũficiis alterius libertatẽ emere. Turpeq; esse hoibus illã ullis mũeribus uẽdere. lõgeq; pstare ĩ pauptate degere: citra tñ uitiũ q̃ aduersus naturã suã laboriosa subire. ℣ Rure: pro ruri: sic Maro numero deus ĩpare gaudet pro ĩpari. Nã recte dicimus rure reuertor: sed maneo nõ rure: sed ruri. Sextilẽ. Augustum de quo alibi Aegrotare. Nã si das ociũ: ut fugẽ morbũ iã pfectũ: dabis ẽt ut fugiã profectũ. ℣ Prima fi. Est. n. & secũda qa hæc arbor bifera est. Designatorẽ. Eum dicit q sculpit titulos ĩ sepulchris. ℣ Atris: i. pullatis. Lectoribus: Nã hæredibus defuncti q pullati sunt designat titulũ quem legant. Alii textus hñt littoribus: ut uideat' significare cõsulare aut ptorium funus. Per hæc uero oñdit ñnẽ æstatis: & autumni pricipia: ĩ quo tpe pestiferi: & lætales morbi fũt. ℣ Forẽsis opella. q. d. q; nobiliores pṽoni eo tpe cessant: & ppea dixit opella: & nõ opa. ℣ Resignat. apit. nã tũc aperiunt' testamẽta cum testator defunctus ẽ. ℣ Ad ma. Nã loca maritima calidiora in hyeme sunt q̃ mõtana. ℣ Zephyris & hirũdine. i. uere in quo hæc apparẽt. ℣ Nõ quo. Ex fabella rustici calabri demõstrat q̃lis in eũ fuerit liberalitas mecœnatis. ℣ Prodigus & stul. Hic similis in dãdo ẽ calabro de quo hactenus. Sed uir bonus & liberalis donat iis q donari digni sunt. ℣ Nec tñ ignorat. q. d. æ. l. i. pecũia a uili legumine. Aĩaduertit igit' cui donandũ sit: & q̃tũ. Dignũ pstabo. Aureũ p̃ceptũ: nã suo noie oñdit gratos esse oportere: & memores bñficii eos q munera accepunt. Sed tñ non debet' ex beneficiis subire seruitutẽ.

ℭ ACR. Fronte crescit senibus frons cadẽtibus capillis. ℣ Reddes. d. l. ostẽdit se tũc esse iuuenẽ quãdo in mecœnatis amicitiã deuenit prio. dicit aũt malle se recipi a Mecœ. bona quæ ei itulerat q̃ semp in suo seruitio mercari: insuper ostẽdit q si nollet eũ dimittere: reqret: ab eo oẽ seruitiũ quod ei in iuuẽtute fecerat. Significat ãt per forte latus: & nigros capillos ac dulce eloquiũ seu p̃risum decorũ: & qa potuit flere ebriq; fugã cinaræ. ℣ Validã iuuentã: quã eiq; seruitio amiẽbat. ℣ Hac. e. subtiliter p similitudinẽ dicit libẽter se reddet' q̃ accepat: & si non ad arbitriũ uiuet' cõcedat' satur atiliũ: Nec tm̃ cõtẽno: ut mali somno eẽ dediq;. Nec illas iterũ tm̃ cõcupisco: ut seruire uelim. ℣ Nec uerbo hoc est: & ego hanc laudẽ in uice reddidi. Absentẽ similiter laudo atq; laudaui p̃sentẽ. ℣ Inspice. sẽsus est: experire an inuitus reddã quæ dedisti. Immo quã lætus fiã si reddidero. ℣ Thelemachus: historiã tãgit. Quũ. n. menelaq; rex græcorũ Thelemacho Vlissis filio equos dare uoluisset fert' menelao respõdisse. Tua dona tibi sunt apta: mihi non conueniũt quoniã regio mea ita montuosa est: ut nec herbã eqs gereret aptã: qd' refert iste ad se dicẽs sibi iã uetulo nõ cõuenire in militia stare. ℣ Strenuus: fabula hæc satis apta supioribus iuncta est qbus ostẽdit se diuitiis ocium præferre. ℣ Quæritur: ideo quæritur quia grãdis natu: & n. senibus semper molestum est iter. ℣ Demetri, Philippus ad puerũ suũ Demetrium dixit: ordo ẽ. Demetri puer abi. quære scitari. Liber Verba philippi placet inquit ex ipso audire quod dicis.

ℭ POR. Resperat in cumeram. cumera uasis frumẽtarii genus factum est uimine ad modum obductum. ℣ Strenuus &. f. Fabellam de ulteio mœna præcone dilucide exponit uel per se uel prioribus adnexa in exẽplũ sui: qui ociũ diuitiis p̃ferat. ℣ Non est aptus equis. Homericus uersus ex odysseæ quarto. Telemachus offerẽti sibi Menelao equos excusans accipe q; eqs minus apta conueniensq; itace & agri angusti & steriles sunt. ℣ Nec prodigus herbæ: nec per multas herbas pferat. ℣ Distare ca. Carinæ locus in urbe ubi est põpeiana domus. Vir. Lautis mugit' carinis. ℣ Foro. d. a foro lõge eẽ.

ℭ CHRI. Reddes fo. l. Per hæc oĩa significat q̃ iã pteriit iuuentutem. ℣ Nigros: Nam nunc cani sunt. ℣ Angusta. Quæ nũc rugis laxata ẽ. ℣ Decorũ. Iuuẽtuti. Nã senẽ non decet. ℣ Fugam cynaræ. De qua multa sunt in libro carminũ. Portæ per angustum. Huiuscemodi apologo docet potiq; accepta relĩquẽda eẽ: q̃ libertatẽ amittẽdam. Quod autẽ ĩ hos laqueos incidisse uulpem dicit: ostendit callidos quoq; quãdoq; decipi posse. ℣ Mustella. Græcum nomẽ ẽ. i. mus lõgus. Hæc in murũ uenatu ruta se munit: & cũ basylico serpẽti nulla fera parẽ possit mustellæ eos sola tabe iterficiũt. Nec pter mustellæ uirus qcq̃ huic serpẽti exitio ẽ. ℣ Hac. i. hac sititudine. Nã græce imago color rhetoricus ἰκὼν dr'. ℣ Nec. s. nõ ut multi faciũt tenuẽ uictũ crapula plẽus laudo: nec tñ mutuo ocia mea diuitiis arabũ. i. magnis diuitiis: & q̃tæ fũt apud arabas pp thuris ac reliquorũ romanũ affluẽtiã. ℣ Altiliũ: nõ solũ aues: sed q̃cunq; aĩalia q̃ ut iis ĩde uescerent' saginabãt: altilia uocabãt: ut appet apud Plii. Haud male thelemachus: nemo dona accipiat qb; libertatẽ pdat: sed potius oblata relinquat imitatus thelemachũ ulyssis filium. Hic. n. ad agamẽnonẽ iam domum reuersum profectus de parte sciscitaturus cum illi equos donare uellet agamemnon non accepit excusans tenuitatem pabuli patriæ suæ quæ ad illos alendos minime idonea esset. ℣ Porrectus: in longum extẽsus. i. non habens latos campos. ℣ Prodigus: abundans. Acyrologia est: nam de solo homine dicitur prodigalitas. ℣ Imbelle. Luxui q̃ armis inseruiẽs: ut maxime apparet apud Plutarchũ in uita pyrrhi. ℣ Strenuus: & fortis: Vrbana fabella: sed q̃ grauẽ occultet sniam: nã in ea ostẽdet' q̃ stulti sint q ociũ liberale & turpitudie carẽs sol licitæ uitæ spe pecuniæ mutent. ℣ Ab officiis: a foro in quo cliẽtibus officia p̃stabat. ℣ Carinas. Via erat romæ: q̃ ædificia haberet ĩ nauiũ carinarũ similitudinẽ facta. In illis sunt uicula sancti Petri. Vir. Et lautis mugire carinis. ℣ Vnde domo. Ex qua familia. ℣ Tenui censu sine crimine notũ: nõ parua laus: nã q paupẽ raro nisi ex ĩfamia solet esset notus. Hæc aũt adiungit poeta: qa huiuscemodi ociũ sine bonis moribus aut a luxuria: aut a desidia ẽ. ℣ Et q̃rere excludit ignauiã. ℣ Et uti. Remouet auaritiã. ℣ Sodalibus. Ergo & humanus & liberalis: ℣ Paruis: Prudens in elegẽdis iis q̃ a sua fortuna nõ abhorrerẽt. ℣ Lare certo. Ita delectabat' sodalitiis: & cõuiuiis: ut tñ non uagaretur tanq̃ parasitus per domos alienas. ℣ Ludis: q feriatis diebus cum fierẽt nõ dimouebant illum re sua. ℣ Campo: in quo & desidiã excludẽs: & ualitudini cõsulens corpus exerceret. ℣ Post decisa. i. absoluta. ℣ Negocia. Ita. n. se exercebat: ut tñ prius agẽda ageret. ℣ Nõ sane credet'. Narratio uerisimilis. Seruat. n. naturã inferioris q non ẽ sine suspitiõe cũ a superiore pter solitũ blãde appellat'. ℣ Post nonam. Eo. n. tpe iã e balneis egressi cibũ capiebãt. ℣ Occultũ hãmũ. Cupiebat fallere nõ ut homini noceret sed ut prudẽs tentaret quid mutatio uitæ afferret. ℣ Tunicato. Cui propter pauperiem non esset toga. Nam tunica inferior uestis est. Toga superior. ℣ Popello: Plebeculæ.

ℭ ACR. Scruta. quas uulgo scrutas uocat: aut id est populo uilibq; uestimẽtis ĩduto: ut dicimq; senatũ togatũ aliter scrutũ ẽ fractũ miliũ. ℣ Occupat iprouisus in uenit: & præuenit salutando. ℣ Pisci: piscis ad Hamum currens: causa gulæ uulterũ significat auidum pecuniæ fore: sed piscis decipit' in hamo. Sic uulterus deceptus. ℣ Suburbana. Facto inquit mane quo necesse erat milites ire in quandam expectationem suburbanam philippus uulteium iubet equum ascẽdere & secum proficisci: qd' nũq̃ ante uulteius fecerat. Latinis: feriis latinis in urbe agi aliqd non licebat hoc est in nũdinis: quæ

Ad mare descendet uates tuus: & sibi parcet:
Contractusq; leget: te dulcis amice reuiset:
Cũ zephyris: si cõcedas & hirundine prima.
Nõ quo mor̃ piris uesci calaber iubet hospes
Tu me fecisti locupletem. uescere sodes.
Iam satis ẽ. at tu quãtum uis tolle: benigne.
Non inuisa feres pueris munuscula paruis.
Tam teneor dono: quam si dimittar hõusto.
Vt libet hæc porcis hodie comedẽda ẽliques
Prodigus & stultus dõat: quæ spnit: & odit.
Hæc seges ingratos tulit: & feret oĩbus annis
Vir bonus & sapiẽs dignis ait esse paratum.
Nec tamen ignorat: qd distent æra lupinis.
Dignũ præstabo me etiã p laude merentis.

Quod si me noles usq̃ discedere: reddes
Forte latus. nigros augusta fronte capillos.
Reddes dulce loqui reddes ridere decorũ: &
Inter uina fugam cinaræ merere proteruæ.
Forte per angustam tenuis uulpecula rimã
Repserat in cumeram fruměti. pastaq; rursus
Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
Cui mustella procul. si uis. (ait) effugere istic
Macra cauũ repetas arctũ quẽ macra subisti.
Hac ego si compellor imagine cũcta resigno
Nec somnũ plebis laudo satur altiliũ. nec
Ocia diuitiis arabum liberrima muto.
Sepe uerecundum laudasti rexq; paterq;
Audisti coram. nec uerbo parcius absens:
Inspice si possum donata reponere lætus.
Haud mare thelemachq; ples patiẽtis ulyssei
Nõ est aptus equis ithacæ locus. ut neq; pleis
Porrectus spatiis: nec multæ pdigus herbæ
Atride magis apta tibi tua dona relinquam.

Pãruum parua decẽt. mihi iam nõ regia rõa
Sed uacuũ tibur placet: aut ibelle tarentũ:
Strenuus & fortis causisq; philippus agẽdis
Clarus ab officiis. octauam circiter horam
Dum redit: atq; foro nimiũ distare carinas
Iam grandis natu querit'. cõspexit: ut aiunt
Abrasum quendã uacua tonsoris in umbra
Cultello proprios purgãtem leuiter unges.
Demetri. puer hic non leue iussa philippi
Accipiebat abi. q̃re & refer unde domo. qs
Cuius fortũ æ. quo sit patr̃ quo ue patrono
Ir. redit. & narrat uulteum nomie menam
Præconem tenui censu sine crimine notũ
Et properare loco & cessare & querere & uti
Gaudẽtem paruisq; sodalibus & lare certo
Et ludis & post decisa negocia campo
Scitari liber ex ipso quodcunq; refers. dic
Ad cœnam ueniat: non sane credere mena.
Mirari secum tacitus. quid multa? benigne
Respõdet. negat ille mihi. negat ĩprob⁹ & te
Negligit: aut horret uulteiũ mãe philippus

Vilia uendentem tunicato scruta popello
Occupat: & saluere iubet prior. ille philippo
Excusare laborem & mercennaria uincla.
Q d non mane domum uenisset. dẽiq; q nõ
Prouidisset eum. sic ignouisse putato
Me tibi si cœnas hodie mecũ. ut libet: ergo
Post nouã uenies. nũc in rẽ strenuus auge.
Vt uentũ ad cœnã ẽ dicẽda tacẽda locutus
Tandẽ dormitum dimittit'. hinc ubi sæpe
Occultum uisus decurrere piscis ad hamũ.

in certis diebus:ac non prædictis fieri solebāt. ¶ Qd te.hi duo uersus a mena philippo esse dicti & ab horatio.mecœnati. ¶ Metiri: idest mensuratim tenere unum quēq; decet.

¶ POR. Et ludis & post decisa negocia cāpo:& hoc sub audiendum gaudientem. ¶ Tandem dormitū dimittitur: allegoricos postq̄ frequētibus cœnis iescatus ē. Hac ego sic cōpellor imagine hoc ait si cogat cōtra cōmodū ualitudinis pstare officiū ait se malle qd accepit reddere & hoc iō facere q; iā saturatus opib; pudet somno indulgendum. sed ait omni oblatione arabum diuitiarum ocium nunquam uelle mutare uel posse. ¶ Pol me miserum:pol iusiurandum.

¶ CHRI. Scruta. Alii pelles alii intestina esse uolūt. ¶ Nō cessat laudare. Nā iā amœnitate ruris capiebat. ¶ Ridetq;.animaduertēs illū iā captū. ¶ Mercat. Hoc enim ut faceret oīa agebat philippus. ¶ Crepat: ingentem affectū crepitu uerbo; demonstrat. ¶ Seges mētita spem. Nā cū circa uer segetes lætitiam in herbis ostendunt præbent spem futuræ fertilitatis:quæ si nō uenit mētitæ uident. ¶ Caballū: Sic enim græci equū appellant. ¶ Miserum. Et non durū & nimis attētum. ¶ Qui.cum cognouerint homines quātū errauerint omittendo quæ quadrabant naturæ suæ illa omnino repetent. Nā summæ prudētiæ est:ut metamur nos. ¶ Modulo.i.forma. ¶ Et pede:idest mesura. ¶ Suo: id est sibi conuenienti. Moduli propriæ appellabant formulæ quæ sint futuræ exemplar edificii: quod erigere destinauerimus. Ergo unusquisq; sequet formulā sibi a natura impositam.

ACR. Elso gaude & bene rē gerere albinouano. Pulchra minantem.i.promitentem.studere philosophiæ. Suauiter qa philosophiæ suaue est uacare. ¶ Momorderit:minorem fecerit Minuuntur enim quæ mordentur.

¶ POR. Ad albinouanum. Celsum cui indicat ai se egritudine laborare:neq; q̄cunq; eo; q̄ recta essent sibi placere post hæc ut ualeat properent. ¶ Arcere ueterno. ¶ Vtq; cohorti:assessoribus. Vt tū fortunam sic nos te.c.fe.indicato ei inquit: & insusurrato futurum:ut ipse fœlicitatē suā: & processum in amicitiā claudi non insolenter tulerit:ita nos quoq; tanq̄ insolēti futuros amicos. ¶ Validus.qui aīo mederi uolūt hoc ē phia. ¶ Toto:iō ait:ut q̄uis partē ualidiorē oñdat q̄ aīum suum. ¶ Quid eleuet:uult dicēr q; philosophiā iplere nō possit. ¶ Allegoria: q; aīa reuocet ab erroribo;. ¶ Veterno:morbo quodā ocii: hoc ē aut me nō patiūt desidiosum eē. ¶ Fortūa:hoc ē si fœlicitas īmutabit te. ¶ Nos:in amicitia tua non durabimus.

¶ CHRI. Celso.g.describit se nō recte ualere nō qa aut corpore ægrotet aut calamitatē i bōis fortūæ passus sit:sed qa uariis pturbatiōibus afficiat aīus suus: atq; in oi uita sūma utat icōstātia:neq; tū recta monētibus amicis & philosophis:obtēperat uelit: hæc ī se eē fingit:q̄ tū in celso erant. Sed qm̄ hō superbus in iis corrigi iniquo aīo ferret: tētat illū exēplo sui a uitio auertere: nā multa uitia in alio cognoscimus ac sum mope damnamus:q̄ nimio amore nostri in nobis eē negamus: Sed cū in aliis audimus nulla reprehensione irritati:sed uero iudicio moti:tūc demū ad nos reuersi:nos illo; pudet. Ordo aūt erit. ¶ O musa ro.i.interrogata a celso albinouano:refer.i.rūde ipsi celso. ¶ Gaudet.i.&.r.b.g.hic mō; salutādi ē:qd græci dāt.

Mane cliens etiam certus conuiua iubetur
Rura suburbana indictis comes ire latinis.
Impositis mannis:aruum cælumq; sabinum
Non cessat laudare.uidet.ridetq; philipus
Et sibi dum requiem:dū risus undiq; q̄rit:
Dum septem donat sestertia.mutua septem
Promittit. persuadet uti mercetur agellum.
Mercatur.nec te longis ambagibus ultra
Quā satis ē morer.ex nitido fit rusticus: atq;
Sulcos & uineta crepat mera.p̄parat ulmos.
Immoritur studiis.& amore senescit habēdi
Verū ubi oues furto:morbo perire capellæ:
Spem mentita seges.bos est enectus arādo:
Offensus damnis:media de nocte caballū
Arripit.iratusq; philippi tendit ad ædes.
Quē simul aspexit scabr; itonsūq; philippus
Durus ait uultei nimis attentusq; uideris
Esse mihi.pol me miserum patrōe uocares:
Si uelles inquit uerum mihi dicere nomen.
Quod te per geniū dextrāq; deosq; penates
Obsecro. & obtestor uitæ me redde priori.
Qui simul aspexit quantum demissa petitis
Præstent.mature redeat:repetatq; relicta.
Metiri se quēq; suo modulo ac pede uerū ē.

Celso Albinouano.

Elso gaudere & bñ rē gerere albinouano
Musa rogata refer comiti scribæq; neronis
Si q̄ret.qd agā dic multa & pulchra minātē
Viuer:nec recte nec suauiter.hadqa grādo
Contuderit uites:oleāq; momorderit æstus
Nec qa longinquis armētū ægrotet ī aruis.
Sed quia mēte minus ualidus q̄ corpe toto:
Nil audire uelim:nil discere: qd leuer ægrū.
Fidis offendar medicis:irascar amicis.
Cur me funesto properent arcere ueterno:
Quæ nocuere sequar: fugiā q̄ p̄fore credā.
Romæ tibur amē: uentosus tybure romā.
Post hæc ut ualeat:quo pacto rē gerat: & se
Vt placeat iuueni pcunctare: utq; cohorti.
Si dicet recte: primum gaudere:subinde
Præceptū auriculis hoc instilare memento.
Vt tu fortunam:sic nos te celse feremus.

ut q̄ ꝓ ꝓ ut. ¶ Minantē:pollicentē. Res nota est qd minari sit. Sed q cōfidētia sui aliqd de se supbe pmittūt:& nimis cōfidēter nescio qd minar; p̄ferre uidēt:iccirco minātē dixit. ¶ Nec recte:qa nō ꝓm uirtutē. ¶ Nec.ī.qa ex pturbatiōib; multa pueīt molestia. ¶ Cōtuderit. Nā grādinis ē nouellos palmites:& uuas cōtūdere. ¶ Mēte.m.u. Nā ex ipis pturbatiōibus exoriunt ī aīo q̄s ad similitudinē corpis agrotatiōes:& morbos appellamus.i.uitia. ¶ Nil au.u. Tria hominū genera ponunt ab Hesi.quo; primū optimūq; eo; ē q ea q̄ agēda sunt: ex se ipsi sua uirtute cognoscūt. Scdm aūt illo; ē q & si nō ea sint sapia:ut meliora cognoscāt:tū recta monēti obtēperāt:& qd percipiūt diligēter exequūt. Tertiū postrēo oium pessimū ē eo; .ī. hoium:q neq; ex se qd rectū bonūq; sit norūt:neq; q̄ bōa sunt monēti obtēpare uolūt:i hoc se genere eē pōit:sed qd de se dicit de albino itelligit. ¶ Fidis.m. de pādū oīno ē de salute illius q nō obtēperet fidis medicis. Sed trāsfer ad aīum: & itellige de phis q aio; nro; fidi medici sūt. ¶ Amicis:a qb; fidele cōsiliū ē. ¶ Veterno. Pro morbo itercutāeo pōit:q pene imedicabilis ē. Sed hic itellige p uitio quo aius occidit:Sūma igit stultitia ē irasci iis q te a morte uēdicāt uolūt. ¶ Arcet.m.u. Hypallage ē.i.arceret ueternū a me. ¶ Post h̄ u.u. Hæc admiscet beniuolētia oñdēdæ cā: ut amice.nō āt cō iuidia uideat ultimū carmē eē dictū. ¶ Instillare. Clāculū īmittere pprie istillare significat guttati iferre. Fit.n.a stiria stilla:ide istillo. Iuue. Nā cū facilē stillauit ī aurē. Exiguū de naturæ p̄ræq; uenēo. ¶ Vt tu fortunā sic nos te. Qui.n. fortunā secū dā ita ferūt:ut nō supbiāt.nō efferant.nō se supiores p supbiā gerāt sed iferiorib; quoq; se coequātes opes suas nō ad fastū sed ad liberalitatē cōuertāt:eos cæteri hoies nō mō ferūt sed ultro appetūt atq; amāt. Qui aūt tumidi inflatiq; neminē parē patiant eos hoies fugiūt atq; oderūt.

¶ Ad claudium Neronem.

Eptimi claudi nimirū itelligit un
Quanti me facias:nam me rogat & præce cogit
Scilicet.ut tibi se laudare.& tradere coner
Dignū mēte: domoq; legētis hōesta neronis
Munere cum fungi propioris censet amici.
Quid possim uidet:ac nouit me ualdius ipso
Multa quidem dixi cur excusatus abirem:
Sed timui:mea ne finxisse minora putaret
Dissimulator opis ꝓpriæ:mihi cōmodus uni
Sic ego maioris fugiens opprobria culpæ
Frontis ad urbanæ descendi premia.quod si
Depositū laudas ob amici iussa pudorem:
Scribe tui gregis hūc:& fortē crede bonūq;:

Eptimius. Hic ē de quo supbi ait Septimi gaudes adituī mecū. Hac āt septimiū epla Claudio Nerōi cōmēdat. ¶ Validius: ab eo qd ē ualde ualdius facit ab eo qd ē ualide ualidius. Dissimulator opis. Qui ad urbanæ frōtis:iō dixit qa q ī urbibus morant:nō ita sūt uerecūdi. ¶ Sicut q ruri sunt. Et dicit se rusticū pēitus ob petitionē amici pudorē postponer. ¶ Cōmodus uni. hoc est ite grā mihi gratiam reseruare beneficii. ¶ Scribe tui gregis. Hoc est aggregaeum:& ascribe cum amicis tuis. ACR.

¶ POR. Septimio. septimiū amicū suū Nerōi cōmēdat:de quo & ī carminū li.vii. gades aditure mecū ait.

¶ CHRI. Septimius Claudi.nec magna epla ē. nec ex abdito eius eruēda sinia cōmēdatitia ē: & ī gñe deliberatiuo scripta:cui; finis ē utilitas atq; hōestas. Ostēdit aūt maxime pudorē non mediocrem nos seruare oportere:si quē magno uiro cōmēdamus: ne forte insolēter uideamur qcq̄ nobis p ambitionem arrogare magis q̄ offō coacti petere. Captat ergo beniuolētiā a plona sua:q nisi officiosa necessitate cogat sibi molestus nō sit futurus. ostēdit petitionē honestā: q & amicū & studiosum hoiem cōmēdet. Ostēdit utilē q̄ndo a docto doctus doctrinæ fructū capere possit septimius:de hoc meminit ī li.carminū. Septimi gades aditure mecū. ¶ Claudi: hic priuignus Augusti doctus fuit:& de astrologia uersibus scripsit. Intelligit nō possum igit assimulare:nec fuit mediocre cōsiliū poetæ in scribēdo:nā dū ipse fert cōmēdationis munus effugere tentasse latenter admōet nō posse Claudium hoc sibi denegare:cū is petat q amicus sit:q ab eo diligat q iusto ac ppe necessario officio fungat:q deniq; rē petat:q̄ ei a quo petit fructuosa sit futura. ¶ Mēte:cōsilio & doctrina tua. ¶ Domo:familiaritate. ¶ Legētis.h.qua nō esse dignū:nisi & ipse doctus ꝓbusq; esset. ¶ Finxisse.m.ne ostendē minus posse q̄ possim apud te. ¶ Opis:facultatis:& possibilitatis. Vir. Nō opis est nostræ. ¶ Mihi.c. Quā q dē suspitionē oēm ꝓbū uirū fugere decet:p̄sertim ex scola platonis:q hominē nō sibi soli:sed aliis quoq; natū censet. ¶ Frontis.u. Beniuolentiæ & humanitatis. ACR.

¶ Ad fuscum aristium.

Rbis amatorē fuscū saluē iubem
Ruris amatores.hac ire scilicet una
Multū dissimiles:ad cætera pene gemelli.
Fīnis aīs q̄cqd negat alter:& alter.
Annuimus pariter uetuli notiq; columbi.
Tu nidum seruas:ego laudo ruris amœni
Riuos:& musco circumlita saxa nemusq;:
Quid q̄ris:uiuo & regno.simul ista reliqui
Quæ uos ad cælū ferris rumore secundo:
Vtq; sacerdotis fugitiuus liba recuso

Rbis.hac epla alloq̄t Aristiū scriptorē Tragœdiaē dicēs se etate:& studio illi cōueīr: nisi q; Aristius urbe morari desiderat: ipse ruī. ¶ Tu.n.mīr nidū allusit ad nom̄ qm̄ dixerat colūbi:suas ut urbē q̄ q̄si nutrit paupes:aut cœnaculū ī altior loco cōstitutū. ¶ Sacerdotis.sacerdotū fui multa liba cōedūt d̄ sacris. ¶ Fugitiu;:sensus ē: sic me fastidiū assiduæ urbis tenet: & amo rura ut fugitiuus sacerdotis seruus Liba sacerdotis edere cōsuetus longo fastidio libaminū panē deserit: & descendit ad rusticū. Allegoricos ex facietate urbē fastidio: ut liba fastidiū gñat:& panē desiderat. ¶ Recuso:cū in seruis suspitio furti hī:ducūt ad sacerdotem: q crustū pāis carmīe ifectū dat singulis. Quod cum ederit manifestū furtireū asserit. ¶ Viuere.n.fēlus ē:ita nobis istitu

enda est uita: ut primũ aspiciamus optimã sedẽ: quõ
area domi qrit. ℣ Naturæ: naturã expellit furca q ha-
bitat ĩ ciuitate: & siluas hře desiderat. Recurret: sĕsus
ẽ: si q̃ naturæ sũt bõa abiicere uelis ex aĩo recurrẽt la-
tẽter: ná q agros fugiũt tãtũ iter urbẽ: & domos rus ĩ
cludũt ĩ hoc: qa arbores q̃ ĩ urbe hitãt: ĩ urbe diligũt.
℣ Agnatẽ. Agnates purpuræ sĩles sũt tyriis: multũ er-
go ĩpiti fallũt. Hoc ait patit qdẽ dãnũ q nescit discer
nere purpuras: sed maiore dãno ille afficit: q tãtæ ĩpe
ritiæ ẽ: ut ueritatẽ a falso neq̃at discernĕ. ℣ Violẽs: fa
cit aduerbiũ uiolẽter. ℣ Impat. p. q ea utit: fuit q pc9
ĩ ãpliãda ea laborat. ℣ Tortũ. d. f. hoc ẽ q magis uinci
dẽt. Qm̃ uici te trahi nõ trahere. ℣ Fanũ: uacũna apd
sabios plurimũ colit. Quidã mieruã alii dianã puta
uerĕt: nõnulli & cererẽ eẽ dixerĕt: sed Var. ĩ prio rerũ di-
uinarũ uictoriã ait: & ea maxĩe hi gaudẽt q spia uicũt.

¶ POR. Vrbis. a. f. Ad aristiũ fuscũ scriptorẽ comœ
diarũ. ℣ Vetu. notiq; co. Quia plurius amor colũborũ.
℣ Tu. n. f. domi mães: ut auis ĩ nido. ℣ Vtq;. f. f. l. sicĩqt
fasti diũ me assidue urbis tenet: & rus amo quẽadmo
dũ fugitiuus sacerdotis: q liba sit edere consuetus cũ
fugit fastidio lõgo libaminũ tantũ panẽ desiderat: &
laudat: ita & ego rus ciuitatẽ negligens. ℣ Canis: totũ
allegorice. ℣ Leniat &. r. dicit ruri hoĩes non lædi uel
cãiculæ uel leõis signo. Quã q ũ poterit: ait simili gne
& nõ minori dãno afficiet q̃ negociator q ueram tyriã
succo inqnat: & tinctam discernere non poterit: ná tan
tũ dãni patietur q̃ is q uera bona falsis discernere nõ
ualebit. ℣ Dominũ. u. i. dici non dẽt quisq̃ amore pe-
cuniæ conflagrare: ut ĩ potestatẽ eius ueniat: illa enim
hoĩ subiecta eẽ debet: nõ hõ illi: & supra hũc sensum.
Ac mihi res nõ me rebus subiũgere conor. ℣ Fanũ. u.
Vacũna in sabinis dea: q̃ sub incerta ẽ specie formata.
hanc qdã bellonã: alii mineruam: alii dianam dicũt.

¶ CHRI. Vrbis. a. oñdit posse quidẽ hoĩes in ꝓbi
tatæ uitæ & ĩ oĩ uirtute cõuẽĩt: & tamẽ ĩ ipa uita uario
uiuẽdi genere delectari. Componitq; urbanã simul &
& rusticanã uitã: sed ꝓpõit rusticanã: qm̃ maioris ocii
sit ad trãquille uiuẽdũ minora: & minus multa instrã
exigat. ℣ Amatorẽ. exp̃sse loquutus est. Ná hæc uerba
lia nõ notãt solũ actus sed ẽt habitus: sic luue. Aedifi-
cator erat cetrõius. ℣ Ostẽdit. n. nõ ædificasse q̃ndoq;
sed habitũ ædificãdi cõtraxisse. Dicemus igit & Ho-
ra. & fuscũ utriusq; loci amãtẽ: sed alterũ alterio amã
torẽ. ℣ Gemelli. ii sunt q eodẽ sunt ptu nati. Sed quo
niã hi simillimi iter se & pares eẽ solẽt ꝓ similibus pa
ribusq; capiunt. Vir. Geminiq; minant in cœlum sco
puli. ℣ Vetuli &. n. c. Eo amore & assensu quo colum-
borũ uterũ & notorũ paria consueuerũt. Ná columbi
ut semel cõiugia inierũt firmiter obseruãt. ℣ Nidum.
Proprias sedes. Manet autẽ in traslatione columborũ
& pro patria posuit nidũ. ℣ Circũlita: obsita: suoluta.
℣ Viuo &. r. ita uiuo ut regnare putem. ℣ Simul. q̃pri-
mum. ℣ Reliq ista. f. urbana: ĩ quo ostendit q̃to urba-
narũ rerũ tedio afficit: ut ex eo solo ꝓ illa relinq̃t sibi regnare uideatur. ℣ Quæ. u. ad. c. f. i. beatissima putatis.
℣ Rumore. f. approbante uulgo a quo potius dicendus sit rumor q̃ fama: ná uacillat semp iudiciũ uulgi. Neq;
quicq̃ ĩ eo est qd certos auctores habeat. ℣ Vtq;. f. f. Ostendit fugitiui exemplo libertatem cũ tenui uictula ur-
tissimæ luxuriosæq; seruituti anteponendã. Fugit. n. seruus sacerdotis: & mauult ĩ libertate esurire deficiente
pane: q quidem in summa penuria placẽtis iocũdior ẽ q̃ in seruitute uescilibis: qbus sacerdotes abundant:
quoniã diis a multis offerunt. De libis ãt & placẽtis diximus. ℣ Si. o. Quia oportet. ℣ Area: spaciũ qd ædificio
occupãdũ sit & de area alibi. Snia ẽ quẽadmodũ ædificaturo ĩ primis area q̃rẽda ẽ: in q̃ opus surgat. Sic nobis
ĩ uita q̃rẽdus locus ĩ quo uita cõmode agi possit. Is ãt ẽ rus. ℣ Rabie. c. m. l. De qbus syderibus suo loco dictũ
ẽ. ℣ Cũ se. q̃primũ. ℣ Furibũdus. Ex nimio æstu. Acutũ uæhemẽtẽ ad intia trãseũtẽ. ℣ Est ubi. q. d. nõ ẽ. ℣ In

Pane egeo iam mellitis potiore placentis.
Viuere naturæ si conuenienter oportet.
Ponendaq; domo quærẽda est area primũ.
Nouisti ne locum potiorem rure beato?
Est ubi plus tepeant hiemes: ubi gratior aura
Leniat: & rabiem canis & momenta leonis:
Cũ semel accepit solem furibundus acutum:
Est ubi diuellat somnos minus inuida cura?
Deterius lybicis olet: aut nitet herba lapillis.
Purior in uicis aqua tendit rumpe plumbũ:
Q uã quæ ꝓ ꝓnũ trepidat cũ murmure riuũ.
Nempe inter uarias nutritur silua columnas.
Laudaturq; domus longosq; prospicit agros:
Naturam expelles furca. tamen usq; recurret.
Et mala perrumpet furtim uestigia uictrix.
Non qui sidonio contendere callidus ostro
Nescit aquinatem potãtia uellera succum:
Certius accipiet dãnum propius ue medullis
Q uã qui nõ poterit uero distinguere falsum.
Q uem res plus nimio delectauere secundæ
Mutatæ quatient. si quid mirabere pones
Inuitus. fuge magna: licet sub paupere tecto
Reges & regũ uita præcurrere amicos.
Ceruus equum pugna melior cõibus herbis
Pellebat. donec minor in certamine longo
Implorauit opes hominis: frenũq; recepit.
Sed postq̃ uictor uiolens discessit ab hoste.
Non equidem dorso non frenũ depulit ore.
Si qui pauperiem ueritus potiore metallis
Libertate caret. dominũ uehet ĩprobus: atq;
Seruiet æternũ. qui paruo nesciet uti.
Cui non conueniet sua res: ut calceus olim:
Si pede maior erit. subuertet. si minor uret.
Lætus sorte tua uiues sapienter aristi.
Nec me dimittes incastigatum. ubi plura
Cogere quam satis est. ac nõ cessare uidebor
Imperat aut seruit collecta pecunia cuiq.
Tortũ digna sequi potius q̃ ducere funem:
Hæc tibi dictabã post fanũ putre uacumnæ
Excepto ꝓ non simul esses. cætera letus.

uida. c. Nam in urbe cũra afficimur cum inuidemus: iis q nos opibus: & honõribus antecellũt. Ruri uero her
bæ & odoræ & nitore supant lapillos indicos: puriorq; aqua fluit per riuos in agris q̃ romæ ꝓ aqꝗductus plũ
beos. ℣ Vici. uiæ sunt hinc uicini q eundem uicũ habitãt. ℣ Silua in. u. co. q. d. non sunt anteponẽda urbana ui-
ridaria q̃uis sint distincta colũnis ex uario marmore factis naturalibus siluis. ℣ Lõgos. a. Neq; uillæ p̃ferẽda
est urbana domus q̃ habet longos hortos: ná q̃uis naturæ uim afferamus cum urbem ruri similem reddere
uolumus: ipsa refluit quemadmodum illa q̃ in cumulũ furca impellunt. ℣ Contẽdere. Cõparare. & similem
reddere. ℣ Callidus: nõ qui sit. si nescit: sed qui esset si sciret. Snia est: nõ afficit ille tanto detrimẽto: qui nescit
adulterari. ℣ Purpurã tyriam succo aqnati. i. q nescit reddere colorẽ aqnatem: q deterior tyrio ẽ similẽ tyrio
quãtũ accipit q nescit distinguere uerũ a falso. Nã hic putabit summũ bonũ eẽ in diuitiis: & honoribus: & re-
liquis rebus ĩcertis. q̃ mutatæ plus doloris afferẽt q̃ afferebant uoluptatis dũ aderant: & q̃to magis bonũ ali-
qd esse credit tãto magis inuite relinquet. Quapp fugiẽda sunt magna q̃ neq; acquirunt: neq; acqsita retinen-
tur sine summo labore. Et sequẽda parua: in qbus tranqlle: & sine pturbatiõe uiuentes & regũm & eorum qui
amici sunt regũ superare uitã possumus: Neq; ut optata assequaris uariis pturbatiõibus: & uitiis inseruiẽdũ
est. Ná acqsita ea re quã cupiebamus in seruitute relinqmur: quod optime ꝓbat apollogo eq: & cerui. Nam
equus aduersariũ superare cõtendens hominẽ a quo iuuaretur sessorem sibi & frenũ ab eo impositũ recepit.
Vicit igit ille qdẽ. sed uictor semp in seruitute mãsit. Ná neq; eqtẽ a dorso: neq; frenum ab ore depellere po-
tuit. ℣ Seruiet. q. p. n. u. Ná si illo nõ est contentus semp in anxietate uiuit: neq; acquiret maiora sine multa ani-
mi uexatiõe. ℣ Vtiturq; cõueniẽtissima similitudine a pede. Ná si laxior est illi calceus eũ subuertet: si angusti
or p̃metur ab eo & uret. Ergo sit tibi satis id qd adest. ne urgearis si minora uidebũt: ne ue rursus ex maiori
bus sollicitus reddaris. ℣ Nec me. Rogat amicũ. ut uicissim se quoq; reꝑhendat si nõ uiuet cõtentus sua sorte.
℣ Imperat. Si illa uti nescimus. Sin uero recte utamur seruit. Nam is uere diuitiarũ dominus est: qui illis ex
liberalitate uti sciuerit. Contra uero seruus si ob auariciam aut unde non oportet accipiet: aut ubi oportet nõ
dabit. ℣ Digna. f. sequitur funem qui unctus trahitur. Ducit funem qui unctum trahit: Ergo hic dñs ẽ ille ue
ro seruus. ℣ Vacũnæ: Hæc dea incerta specie ab aliis diana ab aliis bellona habetur. ℣ Putre. Vetustate contri
tum. ℣ Lætus. quia p̃sentibus cõtentus uiuit: nec plu
ra quærit: nisi ꝓ amicorum desiderio afficitur.

Ad bullatium. (bos?
Vid tibi uisa chios bullati notaq; les?
Quid concinna samos? quid crœsi
regia sardis? (ma
Smyrna qd & colophõ maiora minoraue fa,
Cũcta ne p̃ cãpo & tiberino flumine sordẽt?
An uenit in uotũ attalicis ex urbibus urna?
An lebedum laudas odio maris atq; uiarum?
Scis lebedus quid sit gabiis desertior atq;
Fidenis uicis. tamen illic uiuere uellem.
Oblitusq; meorum obliuiscendus & illis
Neptunum ꝓcul e terra spectare furentem.
Sed neq; qui capua romã petit imbre lutoq;
Aspersus uolet in caupona uiuere. nec qui
Frigus collegit furnos & balnea laudat.
Vt fortunatam plane præstantia uitam
Nec si te ualidus iactauerit auster in alto
Iccirco nauem trans ægeum mare uendas
Incolumi rhodos & mitilene pulchra facit ꝓ
Penula solstitio. campestre niualibus auris.
Per brumam tyberis. sextili mense caminus.
Dum licet & uultũ seruat fortuna benignũ:
Rõæ laudet samos & chios & rhodos absẽs:
Tu quãcunq; deus tibi fortunauerit horam:
Grata sume mane. nec dulcia differ in annũ:
Vt quocunq; loco fueris: uixisse libenter
Te dicas: nam si ratio & prudentia curas:
Non locus effusi late maris arbiter aufert:

Vid tibi. alloquitur bellatium: qui omnia ACR.
uillarum & regionum ac ciuitatum sordi-
da putat ad cõparationẽ tyberis: eo ꝓ sem-
per ibi commanens ad alia non transierat.
Cui commemorat Horatius multa loca iocundiora:
& maiora: quibus nihil ad uotum deest. Non interest
in maiore. aut in minore ciuitate uiuat. quũ utrobiq;
bene possit uiuere. ℣ Præ. c. hic locus romæ celeberri-
mus habebatur: eratque amœnus urbis locus. ℣ Læ-
bedum. oppidum est desertissimum iuxta mare: de
quo nullus incola audet mare transire. Sensus est: an
terraq; mariq; uexatus: paratus es apud Lebedum re
sidere ne ulterius nauiges. ℣ Obliuiscendus. hoc est.
uel reuerti ad meos iquiete. essem neq; redeũdo iterũ
maria pferre. ℣ Capua. illi qui de capua romã pgunt
præ longitudine uiæ luto: & imbre aspergitur. Sĕlus
non debere nos propter inconueniens incommodum
totam uitam commutare. ℣ Penula: nihil frigiditatis
in æstate affert: quia spissa: & crassa est. ℣ Campestre
nihil caliditatis in hyeme: quia tenue est: & totius cor
poris nihil præter inguina tegit. Sicut nec caminus in
augusti mense: nec tyberis: in bruma: ita nec sapienti
loca aliquid conferunt. ℣ Nam si ratio. nihil impedit
homines nisi bonis sint: moribus. Si uolunt ubicunq;
locorum sint. ℣ Arbiter locus maris arbiter. Qui ma
re late diffusum non timeat. i. dominus maris: & in to
to positus. Qualis locus est apud athenas ciuitatem.
Excelsus supra mare: & ideo arbiter.

¶ POR. Quid tibi bullatium: alloquitur: qui
omnes regiones sordidas putabat ad comparatiõem
urbis Romæ: eo quod ibi semper commanẽs ad alia
non transierat. ℣ Gabiis. d. gabii uicus in sabinis iux-
ta Lucretilem montem. Vnde & aqua gabia. ℣ Asper
sus uolet: Quo colligit non debere nos totã odisse ui
tam propter interueniẽs incommodũ. ℣ Furnos &. b.
Furnos a nigro colore dicimus pp fuliginẽ uel obscu
ritatẽ quã intus hãt. ℣ Nec si te. Sensus hic est. non ea

bona dicenda ſunt:quæ neceſſitate diligimus uel comparatione peiora.¶ Inco.cui nihil deſit ad uotũ.¶ Penula.ſ.apparet:& penula ſolſticio & cætera alia qua p ordinem dicit.¶ Diuerſo tẽpore.ſuperuacua pro illis tunc moribus fuiſſe.¶ Per.b.t.qs.tunc nataret.¶ Sexti.auguſto.Maris arbiter. Arbitrum pro noto poſuit & arbitros remoueri dicimus a negocio maris arbiter eſt locus qui trãſmare ẽ poſitus atq; deſertus: & poteſt arbiter & medius intelligi.¶ Strenua.inertia oξυμωρον.ſic Virgili.ſequiturq; ſequentem.¶ Eſt ulu.a:Vlubre lacus in italia in quo nutritus eſt Cæ.Augu.propter quam cãm ab Hora.nominat cum ſit deſertiſſimus uicus.

Cælũ non animũ mutãt q̃ trans mare currũt,
Strenua nos exercet inertia nauibus:atq;
Quadrigis petimus bñ uiuere qd̃ petis hic eſt
Eſt ulubris animus:ſi te non deficit æquus.

¶CHRI. Quid tibi uiſa chios.Eodem pene argumẽto utitur quo & in pleriſq;.Sed miro ingenio eandem rem mirifice uariat.Ergo ſub noſe bullatii amici ſui hominis omnino plurima cupientis. & propterea uarias regiones q̃ſtus cauſa petentis pturbationes animoꝝ damnat:negatq;quẽq̃ beatũ eẽ poſſe q illis modũ nõſtatuit.¶ Chios:inſula ĩ ægeo uino optimo abundans olim Metalia & aliopios dicta.¶ Nota le.De iſula dictum eſt.Nota aũt propter alceum:& ſaphon poetas celebratiſſimos.¶ Samos:inſula iunoni ſacra icariis proxima.¶ Concinna:propter pulchra ædificia:de quibus multa ſcribit Herodotus.ex hac oriũdus fuit Pythagoras.¶ Sardis:urbs in lydia:ubi olim regia creſi fuit.¶ Smyrna.hæc urbs ſibi Home.uendicare nitit.Multiq; illũ ſmyrneum fuiſſe credũt.¶ Præ.c.ad cõparationem campi martii: Tacite aũt inuit bullatiũ nõ qa alias urbes romæ p̃ponat:ſed ut q̃ſtũ faciat hãc peregrinationẽ ſuſcepiſſe.¶ Attalicis.i.quæ ſub attalo pgami rege fuerũt.¶ Sed.n.qui.c.Sn'a eſt.eũ non poſſe quieſcere in aliquo illoꝝ locoꝝ:quia nõ expertũt pp ſe:ſed pp lucrũ quẽ admodum q romam capua tendit non uult uiuere in caupona:qm̃ nõ pp ſe illã petit:ſed propter regem quæ ad tp̃s futura eſt:nec ille qeſcit ſemp in balneis:q illas ut frigus uitet petiit.¶ Trãs ægeum:quia nõ illic ſedes poſiturus migrabas ſed ut facto q̃ſtu redires.Hæc ãt nõ proſunt:qa nõ lucrũ facit hominẽ beatum:ſed ceſſatio cupiditatum.Ergo illa loca nõ aliter remedio tibi erunt q̃ ſit penulaueſtis apta ad frigus arcendũ.¶ Solſtitio.i.magis caloribus quales ſunt circa ſolſticiũ æſtiuum cũ ſol cancrũ ingreditur.¶ Cãpeſtre.ueſtis apta caloribus:quia loca campeſtria calidiora ſunt.¶ Niualibus auris.i.uentis aniuibus proueniẽtibus.¶ Tyberis.abluto tyberina.¶ Sextili:auguſto.¶ Caminus:ignis q in camino efficit.¶ Grata.ſ.m.Vtere donis q̃ tibi fortuna ſubminiſtrat:& uiue ſine animi perturbatione ubicũq; fueris:quia rõ:& prudentia non locus curas aufert. Nam q mare tranſeũt mutant cœlũ:& aerem q nullam habẽt perturbationẽ:animũ aũt ubi oĩs eſt perturbatio nõ mutant.¶ Strenua inertia. Eſt qdem inertia nõ ſedare pturbationes:ſed eſt ſtrenua ,ppter labores quos ſuſcipimus:ut cupiditates nr̃as expleamus.Nã lõginquas petimus urbes:ſed bene uiuere quod petimus eſt: & hic & ulubris.i.i quo uis deſerto loco:ut ulubræ ſunt.¶ Modo ſit animus æquus.i.ſine perturbatione.

ACR.

Ad Iccium.

(gis icci

ERuctibꝰ Ag.Ad icciũ ,pcuratorẽ agrippæ ĩ ſicilia cõſtitutũ:de quo ait.icci beatus nunc arabũ iuides gazis: ſed ut illic pſimoniam laudat tñ cũ mordacitate: alii dñt q̃ agros illi in ſicilia donauerat agrippa.¶ Abſtemius: ab eo quod abſtineat temeto.i.uino:ſed hic p ſobrio poſitũ.¶ In me.p.iccius iſte accũbens in pñtia agrippæ ut fidelior ei uideret pciſſime epulabat in tm̃:ut intermiſſis carnibus herbis ueſceretur.ac ſi ſecretũ ueniens gulæ idulgebat.¶ Mutare:erit utiq; mutata. quia q̃cunq; diuitiis aliq̃s affluens ſupra modum mãducat:& bibit ſeu ueſtibus:aliiſq; rerũ utilitatibus utit̃ ilico natura mutatur.¶ Virtute.i.ſi per hanc abſtinẽtiam ſtoicẽ ſeq̃ris:magnas diuitias ex hac conſequeris.¶ Democri,phus athomoꝝ inuẽtor:hortoꝝ amator. Qui dũ phiæ intẽtus eẽt:hortos eius pecus ipſo pñte cõedit.Aius aſſidue itẽtioni intentus:uelox eſt.¶ Cũ tu,oĩdit icciũ & ſapiæ uelle ſtudeẽ.¶ Obſcuꝝ lu. aut eclipſim ſignificat q̃ cõcors ẽ ex diuerſis ptibus conexis.Ex quadã.n.parte diſcors eſt ſicut ignis: & aqua: & quadã.cõcordia.Dum mutuo colligent concordiã mundi ſignificat:aut mõ per menſem luna creſcit aut decreſcit.¶ Empedocles.Agrigentinus q̃ ad pythagorica ſecta pertinent metro:& uerſibus tradidit.¶ Deliret:Stertinius phus qui ducentos uiginti li.ſtoicoꝝ latinæ ſcripſit:hos notat quiuerſibus ſuis obſcuriorẽ phiã fecerint.¶ Groſpho:groſphus iſte amicus fuit: Hora.at p hæc commemorãs de eo illum p̃dicabat.¶ Vi.a.i.facile pñt haberi amici:qbus multa deſunt.¶ Phraates:rex pſarꝝ: fuit quẽ pulſũ a ciuibus regno reddidit Cæ.hic aũt uictus Tybe.ſe dedidit: & ſigna romana q̃capta cum Craſſo fuerant reddidit.

ERuctibus agrippæ ſiculis quo colli
Si recte frueris.nõ ẽ ut copia maior
Ab ioue dõari poſſit tibi. tolle q̃re
Paup.n.nõ eſt.cui rerũ ſuppetit uſus.
Si uẽtri bene.ſi lateri eſt.pedibus ue tuis: nil
Diuitiæ poterunt regales addere maius.
Si forte ĩ medio poſitorum abſtemius herbis
Viuis & urtica.ſic uiues protinus.ut te
Confeſtim liquidus fortunæ riuus inauret
Vel quia naturam mutare pecunia neſcit.
Vel quia cuncta putas una uirtute minora
Miramur ſi democriti pecus edit agellos
Cultaq;.dũ pgere ẽ animus ſine corpe uelox
Cum tu inter ſcabiem tantã & contagia lucri
Nil paruum ſapias: & adhuc ſublimia cures:
Quæ mare cõpeſcant cauſæ:qd tẽperet annũ
Stellæ ſponte ſua iuſtæ ne uagent & errent.
Quid premat obſcurũ lunæ. qd ,pferat orbẽ
Quid uelit.& poſſit rerum cõcordia diſcors.
Empedocles an ſtertinii deliret acumen.
Verum ſeu piſces ſeu porum & cæpe trucidas
Vtere põpeio groſpho.& ſi quid petet.ultro
Defer.nil groſphus niſi uerũ orabit & æquũ
Vilis amicorũ eſt annona bonis ubi qd deeſt
Nec tamen ignores.quo ſit romana loco res:
Cantaber agrippæ claudi uirtute neronis.
Armenius cecidit.ius imperiumq; phraates.
Cęſaris accepit genibus minor.aurea fruges
Italiæ pleno diffudit copia cornu.

¶POR. Fructibus.Ad icciũ quẽ & lirico carmine ĩcõſtãtiæ rephẽdit q̃ p auaritiã phiæ ſtudium militia mutauit:Hic ãt iccius ,pcurator agrippæ ẽ cõſtitutus cui.agrum ſuũ cõmendauit.¶ Si.u.b.ſi p̃ſto eſt cibus & potio.¶ Lateri.ſi non deſunt ſtrama dormiẽti.¶ Pedibuſq;.t.ſi habet equũ quo uehat:& ẽ explanatio ſupioris ſnie q̃ dixit paup.n.nõ ẽ cui regꝝ ſuppetit uſus: hoc ẽ cui nihilad uitã deeſt.¶ Abſtemius.q abſtinet:an ut qdã putãt ab temeto ſiccus:& ſine uino:& ſobrius.¶ Sic ui.pro.Sic uiues:ut tantum fruaris diuitiis q̃tũ midas.¶ Vel quia na.hoc eſt quia nihilominus auarus eſt diues qui pauper fuit is qui auarus natus eſt. Vel quia cuncta putas.Epitherapenſis:quia dicit illum phandi ſtudio ſordide uiuere.Miramur.hoc ſenſu dixit non eſſe mirum ſterilem Democriti agellum pecore eſſe factum:dum ille philoſophiæ ſtudet: quando iccius:& pecuniæ ſimul ſeruiat:& ſapiẽtiæ:qua ironia oſtendit non poſſe utrũq; fieri cõſtat autem Democritum apd abderitas ciues ſuos cauſã dixiſſe amiſſi patrimõii ſui:& abſolutũ platis libris:quos de phyſica ſcripſit.¶ Democriti pe.e.a.hoc eſt paſcuus:& deſertus ager Democriti factus ẽ.¶ Quæ.m.c.c. Hæ queſtiões ſunt pertinentes ad phyſicam phiæ partem.¶ Rerum.e.di.κοσμος dicitur tãgit autem parem compagem rerum elementis quatuor diuerſis aptam atq; cõnexam.¶ Stertinii a Periphraſis tropus hoc eſt ſtertinius.hũc & alibi tãgit:ut ſtoicũ:qui de paradoxis loquit.¶ Trucidas.exprimis.elidis.cõuẽit ãt hoc uerbũ huiuſmodi pulmentis.¶ Siquid.pe.petere nunc ualet nã q̃ũ ultro aut ultra:hoc ẽ plus q̃ uolet aut q̃ dicit.¶ Vilis.a.eſt.a.inquit tã uile pro amicitia dari poteſt q̃ quod deeſt uiro bono obſecuturus.ſ.ſi in tẽpore acceperit.Nil autẽ ſapiens deſiderabit q̃ magni precii ſit.¶ Ius impe.q̃.p.docet & in lyricis cyri ſolio phraatem.¶ Cæ.g.ſubtiliter dixit ad genua deuotum.

¶CHRI. Fructibus agrip.Laudat uitã iccii ſi fructibus agroꝝ ſuorũ:q ſibi ſatis ſũt:bene liberaliterq; utitur.Siculis nã ĩ ſicilia agros habebat.¶ Copia.m.nã qui bene utit̃ iis:quæ ſibi ſatis ſunt: ditior eſſe nõ poteſt. Nã ut ait.M.Tullius.Animus hominis nõ arca diues appellãdus eſt.¶ Suppetit. Ad ſufficientiam prouenit. Suppetere.n.nõ ingentem excellentiã rerum ſignificat:ſed facultatem quæ in neceſſariis nõ deficiat.¶ Si uentri.Sẽtẽtia eſt:ſi corpore uales:& uſus rerũ ſuppetit:adeo diues es:ut regales copiæ ditiorẽ te reddere nõ poſſint.¶ Si.ſ.m.m.Hortatus fuerat ne cũ uius ſuppeteret rerũ:plura cõcupiſceret.Nũc aũt addit q̃ ſi ĩ ipſo uſu rerum ſummã parcitatẽ nõ ex auaritia ſed ex cõtinẽtia adhibeat:tũc fore:ut riuus fortunæ illum inundet.i. ut ditiſſimus ſit futurus.Primo.n.diues erat cũ quæ aderant ſibi ſufficerent.Nũc ditior:quia ſua cõtinẽtia facit ut etiam mediocria ſupabundẽt.Fingit aũt fortaſſe eam uirtutẽ in hoĩe eſſe quæ non ſit. Sed ſummo cum artificio agit.Nã cum fingimus aliquid ægregiũ in homine eſſe quod reuera non eſt ſtimulos iniicimus: ut q̃ſq; ſe talem exhibeat qualẽ ſe haberi putat.Maxime aũt ac uia progrediendum eſt ſi illos a uitiis abſterrere cupimus:qui iniquo animo apertã rẽphenſionẽ patiuntur.¶ Riuus.ſ.Fabulã Midæ de q̃ in libro carminũ mẽtio facta eſt tãgere uideẽ.¶ Vel quia.Das operã ut quæ ad uſum ſufficiunt:ſed auari nõ ſufficere putãt tibi ſuper ſint.Hoc aũt facis uel quia diuitiæ tibi naturã ĩmutare nequeũt:nam nihil cõtra tuam naturalẽ continẽtiam affluentiæ illecebræ ualent:uel qa exiſtimas omnia uirtutibus inferiora eſſe.Itaq; tuo exẽplo facile credendum eſt:quod de Democrito legit̃ eum.ſ.ſtudio uirtutis acgrendæ pñimonium ſuũ cõtempſiſſe.De hoc etiã Laertius refert q̃ cũ eſſet:tertius frater minorem patrimõii portionem ſibi delegit:q̃ peregrinationi uſui eſſet:q̃ tñ centũ talenta ſecũdũ Demetriũ exceſſit.Hanc aũt breui cõſumpſit.¶ Peregre eſt.a.Nã ſtãte corpore mens ſua per oẽs mundi partes cõtemplando diſcurrebat:ſed etiam multũ terrarum ſpacium peragrauit Demetrius.n.& Antiſthenes ſcribunt illũ in ægyptum ad ſacerdotes:& in perſidem ad chaldeos peruenſſe. Sunt etiã qui addant in indiã ad gymnophyſtas profectũ eſſe.¶ Quæ mare cõ.c.Ne terras obruat cũ elementum altius ſit.¶ Temperet.Gubernet ut certo ſemp ordine per ſua quatuor tempora fluat. Empedocles. qui ſex poſuit principia quattuor elemẽta:& amicitiam:& diſcordiã.Sed to.aũt philoſophus aduerſus Empedoclem diſputat.¶ Seu.p.ſeu.p.Quocũq; uaris uictu ſeu exquiſitiori ſeu pcouaris uictu.¶ Vtere. Cõmendat Pompeium groſphum uirũ bonum cui ultro ſubueniẽdũ eſt.¶ Vllis.a.ẽ.a.paruo ſubuenitur amicis ſi boni ſunt:quoniã modeſtiſſima petũt.¶ Nec te.t.i.Hiſtoriæ hæ alibi narratæ ſunt.¶ Minor.g.Nam qui ſupplicãt genu flectunt:& minores reddunt a genu ad pedem ſed de cornu copiæ ſcriptum eſt.

Ad Vinnium aſellam.

VT proficiſcentẽ docui te ſæpe diuq;
Auguſto reddes ſignata uolumina uinni
Si ualidus ſi lętus erit:ſi deniq; poſcet:
Ne ſtudio noſtri pecces odiumq; libellis
Sedulus ĩportes:opa:uehęmẽte miniſter.
Si te forte meę grauis uret ſarcina chartę:
Abiicito potius:q̃ quo pferre iuberis:
Clitellas ſeſus impingas:aſinęq; paternum

ACR.

VT pſi.caninius Vinnius frõto ad quẽ hæc epla ſcripta ẽ.patrẽ hũit cognomĩe Aſina. Alludit ergo noĩ eius: & q̃ſi cõuenire hanc appellationẽ noĩs eius ingenio uult uideri.¶ Sedulus.hoc ẽ uelut ſedulꝰ agẽs q̃ſi ſine dolo.¶ Lamas:lama eſt aqua ĩ uia ſtans ex pluuia dicit lamasla cunas maiores continentes aquã cœleſtem.¶ Conui.ſ.ẽ.Neue ſic ſuffarchiatus eas ſicut unus de tribu.qui ad cœnam uadens ipſe ſibi ſoleas fert cum pilleolo: & incertum eſt quem notet.

¶POR. Vt pſici.hãc ſcri.ad Vinniũ aſellam q̃ docet Ho.quẽadmodũ aug.uelit exhiberi libellos ſuos.¶ Sarcia.nõ ꝓportũe reddũt q̃ ſibi q̃ſq; mãdauerit: ſi

ita ꝓportune ſe offerũt ut abiicere uelle uideant. ¶ Aſi
naq;.p.c.oſtendit nõ aliquo uitio hoc cognomen Viri
nio cõtigiſſe:ſed gẽtile. ¶ Lamas.lama eſt uorago. λάμ
μος .n.eſt ingluuies. lamiæ quoq; dicunt deuoratri
ces puerorũ. ¶ Pyrrhia. bene dictũ aniculæ nomen.
ancillæ ad cõtẽptũ:ut ait Perſi:pãucia paucis. ¶ Tri
bulis.unus ex eadẽ tribu.hic plebeius ad conuiuiũ p
gẽs ſoleas ſecũ defert. ¶ Morari.delectar. ¶ Mãdataq;
.f.mandata nũc participiũ eſt:nõ nomẽ. frangas ãt be
ne quaſi aſina:ut ſupra clitellas ferus impingas.

¶ CHRI. Vt ꝓficiſcẽtẽ.uiniũ miniſtr̃ cõmõefacit
quo pacto libros auguſto reddat. Signata. Sigillo ip̃ſ
a. ¶ Si ual. Hæc oia q̃ põit obſeruãda ſunt:cũ munus
offerimus. ¶ Studio.n. Nã ſæpe dũ ſtudioſe ꝓdeſſe cu
pimus iſcitia q̃dã nocemus. Ergo nõ ſolum fidelibus
ueꝫ ẽt prudẽtibus nr̃a negocia cõmittẽda ſũt. ¶ Abiicito.tãq̃ rẽ uilẽ. Præſtat.n.nõ reddere munus q̃ iepte red
dere. ¶ Clitellas.thecas librorũ hic ſtellit. ¶ Feſus ip. Nã q̃ ex onere feſſi ſunt:ſolẽt ipingere potius ex ꝓpera
tione q̃ porrigere. ¶ Aſinæq;.nã cũ aſinus cognominaretur poterat ꝓpter ineptias mouere riſũ tanq̃ cõmode ſibi
ſpoſitũ eẽt cognomẽ. ¶ Lamas.loca ſũt humidiora iuxta flumia arboribus ueſtita. ¶ Victor .p.Cõpos uoti qa
ueneris quo puẽire uolebas. ¶ Sub.a.ſub brachio. ¶ Globos.ſpulas ex filo láæ. Nã cũ dñæ neret lanã ſurripie
bat particulã quã ſibi uẽderet. ¶ Vinoſa.q̃ uino delectaret. Cũ pilleolo ſoleas. Nam rediens ex conuiuio bene
potus neq; ſoleas in pedibus:neq; in capite pileum geſtare poteſt. Ergo ſub brachio gerit. ¶ Tribulis. Vel no
men hominis eſt:uel ex eadem tribu quaſi uicinus.

ACR. Illice fil.caſtigat uillicũ ſuũ q̃ illi ager for
deat.quẽ qnq; aliq̃ poſſederũt ſenatores:
Me.q.Feſtiare ſe dicit rus & uelociter diffi
cilia oia itineris uelle trãſire. ¶ Cui placet:
i.mihi q uolo habitare i rure odio ẽ habitare i urbe.
& tibi q uis habitare in urbe odio eſt rus.

¶ POR. Villice fil.ad uillicũ ſuũ hãc epl̃am ſcrib.
i q̃ oſtidit oẽm hoiem uitioſũ põi uolũtatẽ ſuã & ſe ſi
mul cũ aliis cõparat.ſic & illũ ſatyrice iterrogat q̃ res
utrũ peior ſit. ¶ Habitatũ.q.fo.qnq; uillis. ¶ Quinq;
bo.ſo.ba.quiolim qnq; ſenatoꝫ fuit. Baria aũt eſt lo
cus in ſabinis celeberrimus agro. ¶ Et melior ſit Ho:
an.res.i.Hor.an pecũia. ¶ Et.a.ſpa.i.conat erumpere
uelut quibuſdã carceribus ſpediẽtibus officii ſui cur
ſum ad uillã cõfecturus inuadat. ¶ Spa.o.c.Clauſtra
ſũt carceres:& ẽ trãſlatio ab eqs circẽſibus facta.

¶ CHRI. Villice ſiluaꝫ. Ad uillicũ ſcribit:oñditq;
ex ĩmiutis cupiditatibus ſobrietatẽ ruris ſibi placere.
Vilicũ ãt urbẽ:in q̃ uoluptates explere queat:deſide
rare. ¶ Villice. Villicũ eũ appellabãt quẽ ex prudẽtio
ribꝰ fidelioribuſq; ſeruis uillæ agroq; ꝓpõebãt:cui reliq ſerui:q̃ i agris colẽdis uerſarẽt obſeq̃ntes erãt. ¶ Red
dẽtis.m.m.Q.m̃ cũ ibi eẽt ab oibus curis liber ſibi ĩdulgebat. ¶ Quiq.f.qnq; familiis ex qbꝰ pfeſfamilias ſe
natores erãt:q bariæ cõſulerẽt. ¶ Bonos.priores.nã ciues pricipes ſæpe Tullio bonos appellat.i.magnos ut bo
na pars ꝓceꝫ tacita libabit acerra. Vel bonos:qa bõi eẽ debeãt. Nã magiſtratus & honores p̃mia ſũt uirtutũ:
& bonis debẽt. ¶ Certemus. Nã iuſtũ certamẽ ẽ ut alter alteꝫ i ſuo q̃q; mũere ſupare conet. ¶ Spinas:Recte
de aio p trãſlationẽ curas dixit:q̃ mẽtẽ pũgũt. Recte itidẽ i ꝓpria notione ſpinas ex agris uellendas dicit: qm̃
ullos iſœcũdos ſterileſq; reddũt. Ergo ego colã aĩum & a cupiditatibus q̃ ueluti ſpinæ pungunt purgabo:tu
agrũ a ſpinis & ſentibus. ¶ Melior.qa magis purgatũ habeat animũ. ¶ An res.an ager magis cultus ſit.

¶ ACR. Mediaſtius.hoc ẽ i ciuitate & i media ur
be uiuẽs. Aſtu:n.dicit ciuitas. Vñ & Ter. In aſtu uẽit.
¶ Teſqua.loca deſerta & difficilia. Ligua ſabinorum
ſic dicuntur deſerta & repleta ſentibus ſic nominan
tur. ¶ Ad ſtrepitum.non cantum: ut auidum mere
tricis exprimeret. ¶ Immunem.ſine damno:ſine do
lore:ſine mũere:& hoc p̃ſtitit pulchritudo. ¶ Pudet.
nõ pudet aliquando luſiſſe:ſed non deſinere erubeſci
mus. ¶ Ephippia.alii ſegmẽta:nõnulli ea q̃ p iugum
equis curribus imponũtur. ¶ Exerceat.i.ut tu ruri ſis
colens artem tuam cœpiſti:& ille calo tibi inuidens
in urbe remaneat.

Cognomen uertas in riſum:& fabula fias.
Viribus uteris per cliuos:flumina:lamas.
Victor propoſiti ſimul ac pueneris illuc:
Sic poſitũ ſeruabis onus:ne forte ſub ala
Faſciculũ portes librorum:ut ruſticus agnũ:
Vt uinoſa globos furtiuę pyrrhia lanæ:
Vt cum pilleolo ſoleas conuiua tribulis:
Ne uulgo narres te ludauiſſe ferendo
Carmina.quę poſſunt oculos aureſq; morari
Cæſaris.oratus multa prece nitere porro
Vade.uale.caue ne titubes.mãdataq; frãgas.

Ad Villicum ſuum.

Illice ſiluaq; & mihi me reddẽtis agelli
Quẽ tu faſtidis habitatũ qnq; ſocis. &
Q uſq; bonos ſolitũ baria dimittẽt pr̃es
Certemus ſpinas animo ne ego fortius.an tu
Euellas agro.& melior ſit horatius.an res.
Me quanuis lamiæ pietas & cura moratur
Fratrem mœrentis rapto:de fratre dolentis
Inſolabiliter.tamen iſtuc mens animuſq;
Fert:& amat ſpatiis obſtantia rũpere clauſtra
Rure ego uiuentem:tu dicis in urbe beatũ:
Cui placet alterius ſua nimirum eſt odio ſors
Stultus uterq; locũ immeritũ cauſatur iniq;
In culpa eſt animus:qui ſe nõ effugit unquã.

Angulus iſte feret piper & thus ocius uua.
Nec uicina ſubeſt uinum præbere taberna.
Q uæ poſſit tibi.nec meretrix tibicina: cuius
Ad ſtrepitũ ſalias terræ grauis: & tamẽ urges
Iam pridem nõ tacta ligonibus arua. bouẽq;
Diſiũctum curas. & ſtrictis frontibus exples
Addit opus pigro riuus ſi decidit imber.
Multa mole docendus aprico parcere prato.
Nunc age quid noſtrũ cõcentũ diuidat.audi
Quem tenues decuere togæ: nitidiq; capilli:
Quem ſcis immunẽ cynaræ placuiſſe rapaci:
Q uem bibulum liquidi media de luce falerni
Cœna breuis iuuat: & ꝓpe riuũ ſõnꝰ i herba.
Nec luſiſſe pudet:ſed non incidere ludum.
Non iſtic obliquo oculo mea cõmoda quiſq̃
Limat. non odio obſcuro morſuq; uenenat.
Rident uicini glebas & ſaxa mouentem.
Cum ſeruis urbana diaria reddere mauis.
Horũ tu in numerũ uoto ruis. inuidet uſum
Lignoꝫ & pecoris tibi calo argutus & horti
Optat ephippia bos piger optat arar caballus
Quã ſcit uterq; libẽs(cenſebo)exerceat artẽ

¶ POR. Mediaſtinus:incola mediæ ciuitatis an in officio balneatoris mediaſtinus. ¶ Me.c.m.ſ.hoc eſt eundem eſſe me noſti. Me nunq̃ de ope ruris mutare ſniam. ¶ Amœna.u.m.q.ſ.hoc eſt qd̃ tibi diſplicet alteri nedum mihi placet. ¶ Teſq̃:loca aſpera atq; ſilueſtria. ¶ Vncta opulenta ſic ipſe alibi Accedes ſiccus ad unctũ. ¶ Et qd.a.i.ſ.per hoc oſtẽdit angulũ quẽdã ſui agri nõ eſſe ſic aptũ uitibus q̃do dixit potius illic pip & thus q̃ uua poſſe ꝓgigni ſicut Vir.Maria ante exure ret urno q̃ ſacras dabit pinus & eſt uua ſeptimus caſus. ¶ Terræ.g.&.t.u.quaſi terræ grauis. ¶ Bouẽq; diſ.
cu.ocioſũ paciſcis. ¶ Multa.m.d.Docet p̃foſſis trami
tibus ſic alibi ipſe de fluuio doctus iter meli9. ¶ Quẽ
:t.d.t. ¶ Cœna bræuis iuuat nec luſiſſe uidetur. Am
phibolon luſiſſe utrũ olim an nunc tantũ modo ludo
ponendum eſſe cedamus. ¶ Limat:attenuat:iminuit:
atterit:& inuido oculo faſcinat. ¶ Cum.ſ.u.d.nõ cum
ſeruis nomẽ:ſed cum ſerui rodere mauis:& ex ambi
guo:hæc eſt eligenda diſtinctio. ¶ Calo uel ab eo qd̃
frequẽter aduocet:dicit calo.uel quia καλὰ graece li
gna dicuntur & illæ uadit ſæpe lignatum cum ſeruis.

¶ CHRI. Me.cupio rus petere niſi retardet officiũ quo ſolari debeã lamiũ merentẽ fratris morte. ¶ Stul
tus.u. Stulte tu agrum ſtulte ego urbem cauſamur:
quia non locus nobis nocet:ſed animus.i.animi cupi
ditates quas animus quocũq; pergit:quia ſecum illas
fert fugere nequit. ¶ Cauſari. Aliquãdo eſt cauſam &
excuſationẽ proferre. Virg. Cauſando noſtros in lon
gum ducis amores. Aliquando cauſari eſt cauſas affe
rendo accuſare: ut hic. ¶ Mediaſtinus: urbis cultor.
Nam ἄστυ lingua attica urbs eſt. ¶ Trahunt.ſ.iuitũ. ¶ In hoſpita:in quibus ſine difficultate eẽ nõ poſſumus.
¶ Teſq̃.loca auguria cõſecrata dixit Põpeius Cice.uero inculta & difficilia. Ex eo puto quia ſacra:q̃ ſunt nõ co
lũt. ¶ Fornix:ꝑ lupanari poſuit nã meretrices ſub fornicibus ꝓſtabãt:Inde fornicari meretricari. ¶ Popina. Vt
illud ad rẽ uenerem: hoc ad gulam referat. ¶ Ocius:u.nã adeo aduerſus uitibus eſt:ut citius thus & pip:qd̃
impoſſibile eſt:q̃ uuã ferat. Thus.n.ĩ ſola ſabea q̃ fœlicis arabiæ pars eſt:naſcit piper uero arbos fert iunipe
ri ſimilis. Sunt qui in fronte caucaſi montis ſolum hanc arborẽ naſci tradant. Grana ſua nõ nuda ut iuniperus
fert ſed ſiliquis incluſa q̃ ſi ante q̃ dehiſcant carpant ac ſole torreãt piper longũ ſunt. dehiſcentes candidum
ſemẽ emittũt:qd̃ toſtũ ſole nigrũ & rugoſum efficitur. ¶ Terræ.g.q.d.ineptus ad ſaltationẽ. ¶ Strictis colle
ctis. Vir. Hic ubi frõdẽ agricolæ ſtringũt. ¶ Cõcentũ:ꝑ cõcordia poſuit. ¶ Quẽ.ſ.m. Demõſtrat aũt aliã ætatẽ
alios ſibi mores poſtulare:ergo nõ ita ĩ amor uerſat:ut i iuuẽtute uerſabat. ¶ Tẽues:qbꝰ iuuenes utunt. ¶ Im
munẽ.r.nõ paꝫ eſt i amore uiꝫ placere mulieri ſed illud miꝫ q̃ placeat ſine mũere:nã ut ẽ apd̃ Oui. ipe licet
uenias muſis comitatus homere. Si nihil attuleris ibis homere foras. maxia ergo res uſ q̃ placuerit ſine mũe
re ipi cynaræ:p̃ſertim cũ rapax & auara fuerit: ¶ Quẽ bi.i. bibacẽ. ¶ Liquidi puri & defecati de media luce.
Snia ẽ: q̃ deceret illũ multũ bibere ẽt in tpe nõ cõceſſo. ¶ Cœna.b.i.oſtẽdit q̃tũ abſciderit de uoluptatibus cũ
nũc illis tẽperatis fruat. ¶ Nec.l:ꝑ.nõ.n.turpe eſt ludere:ſed turpe eſt non incidere ludũ.i.ita i ludo occupari
& detieri ut nõ poſſit ſi res poſtulat uel ĩperfectũ reliq̃re. ¶ Obliquo.ex obliquo ituẽti:qd̃ maliuolẽtiæ ſignũ:
eſt. ¶ Limat:paulati carpit ut lima ferrũ & lignũ paulati minuit. ¶ Odio ob.ſ.diſſimulato.multi.n.diſſimu
lãt odiũ:donec nocẽdi tp̃s nãciſcant. ¶ Morſu:detractatiõe q̃ occulta eſt ueluti uenenũ qd̃ nõ ſentit antea q̃ ſit
intra uiſcera receptũ iſte ãt ſimultates maxie in urbibus nocẽt. Ridẽt tanq̃ ineptum opi & minus ualidũ: ſed
nõ tamẽ ſuidẽt. Vrbana. ¶ Oſtẽdit ſtultitiã uillici:q urbẽ i q̃ & maiores labores & minora cõmoda ſũt ruri an
teponat. ¶ Diaria:diariũ lucrũ unius dei eſt: At ſerui romæ oia diaria dominis reddere cogebant. certam.n.
pecuniã a dñis accipiebãt:q̃ uictũ ueſtitũq; ſibi cõpararẽt:de q̃ ſi q parce uiuẽdo corradebant id ſibi ꝓpeculio
relinq̃bat q̃cq̃d ãt lucri ex artificio ſuo acqrebãt.id oẽ dño acqrebãt. Appellabãt ẽt diaria libellos in qbus ſingu
loꝫ dieꝫ res deſcribebãt. ¶ Ruis:cũ ipetu & ſine rõne. Nã ſi rõne ducereris: & nõ appetitus impetu trahe
reris.id.n.ẽ ruere nã uoto cupes qd̃ ẽ fugiẽdũ.calo:n.lignoꝫ faber q̃ in urbe manet inuidet tibi copiã quam
habes lignoꝫ. ¶ Et orti.i.oleꝫ q̃ in ortis naſcunt. At uitio hoium euenit quod tedio reꝫ p̃ſentiũ abſentia op
tent qd̃ demõſtratur appollogo illo quo bos ephippia quæ quorum ſtramenta ſunt: & contra equus aratrum
optat. Poeta autem cenſet:ut ex græcorum prouerbio quam quiſq; norit in ea libenter ſe arte exercitet.

Ad Valem. (ni

Væ ſit hyẽs ueliæ q̃ cælũ uala ſaler
Quorum hominum regio:& qualis uia.nam mihi baias

Væ ſit hy.u.q̃.c.u.ſ. Hypbaton ab hic uſq; ad ultimũ uerſũ ſcribere te nobis tibi nos ACR.
cedẽ par ẽ. ¶ Salerni:uelia & ſalernũ op
pida ſunt lucaniæ ſalernũ a ſalis copia di-

ctum est cõsulit. Vallã quid sentiat de salubritate regionis. Quoniam ipse Hor. nolebat baias ire. Nam mihi baias mire: quasi baiæ hác iniuriã sentiant: si illis frigida et frigoribus mediis pferant. ¶ Musa Antonius. musa augusti Cæs. medicus Hora. iusserat: ut ipse lauacro uteret pp oculorum dolorem. ¶ Myrteta; pprie sunt aquæ sulphureæ atq; salubres: ad quasdã infirmitates depellẽdas: quales erãt apud baias: ad quas frequẽter ex diuersis partibus affluebãt: sed postq̃ ob lõgitudinẽ itineris cœpissent derelinqui & ad clusinos fontes: & ad gabios: ubi erant frigidæ aquæ cepissent concurrere intermissis baiis dicit q̃ ipse uicus cœpit ingemiscere contemptus in aquis suis. Dicit autem myrtheta: quasi mortueta q̃ oẽs aiæ mortuorum inde inferos petere credantur. ¶ Clusinis. clusinæ & gabinæ aquæ frigidæ sunt: clusinæ in æthruria: Gabinæ in sabinis. ¶ Pheaxque reuerti: pheaces. n. quorum rex Alcinous fuit: luxuriose uiuebãt: ut ait Ho. ¶ Scribere. n. hic uersus principia epistolæ conclusit.

¶ POR. Quæ si hy. scribit satyrice de baiarũ luxuria tangitq; eos q̃ in penuria hẽant ptãtẽ: & est in hac epistola hypbaton longũ: quod hoc ordine soluitur. ¶ Quæ sit hyẽs ueliæ quod cœlũ uallis salerni quoq; hoium regio & qualis uia tractus uter pfures lepores uter educet apros: utra magis pisces & echinos æquora celent scribere te nobis: tibi nos credere par est: nã mihi baias musa superuacuas: ne mihi qui urbanum opus sit ad curã corporis facit Antoni. musa medicus Imp. facit cõsuetudo lauatiõis meæ q̃ mediis frigoribus pluor. ¶ Cessãtẽ. m. aut gñaliter quẽlibet morbũ aut podagrã itellige & adiecit sulphureas aq̃s: & baianos uapores. ¶ Myrteta: q̃s uulgo myrtarias dicunt. ¶ Sane myrteta rel. sane inqt aq̃s frigidas petũt pp q̃ rẽgẽit & irascit uicus deseri musa suadẽte. ¶ Audet utpote ægri ad aq̃s frigidas pgẽtes. ¶ Mutãd, locus est: pstertim homini q nõ tam medicũ q̃ delitias petit. ¶ Diuersoria. n. syllepsis. i. mutãda. ¶ Quo tẽdis ñ mihi cumas: nunc hoc tanq̃ ad equũ loquit secũdũ consuetudinem uertentem. ¶ Sed equis frenato est auris in ore. In equi ore. frenato est inquit auricula: quæ captat famam locorũ: & prout cognouit iter dirigit aut diuertit & est suauis allegoria: q̃ significat uoluptatẽ magis homies captare q̃ curã corporis. ¶ Vtrũ populum: ciuitatẽ ut si diceret: utinã Cumas aut baias: sic Virgi. Ac ueluti magno in populo. ¶ Nihil moror illius horæ: q nõ patior. ¶ Generosum & lene requiro. Quod me lucanæ amicæ iuuenem cõmendet: inter oia: quæ uino accidũt: & illud est maximũ qd uires pstat in uenerẽ: hoc est ergo qd dixit q̃ iuuenẽ cõmendat amicæ. i. fortem & amabilẽ amicæ reddat ut iuuenem. ¶ Phæax. pinguis & uoluptarius: ut alibi ait. Sponsi penelopes alcinoi: quæ incute curanda plus æquo operata manus: hanc. n. opinionem de his Home. in odyssea.

¶ CHRI. Quæ sit. hye. Epistolæ progressus ad ultimũ usq; uersus procedit: ut sit ordo: par est. i. equum ẽ te scribere nobis ac nos credere tibi quæ hyems sit ueliæ. i. quæ aeris q̃litas i hyeme uelia autẽ primo a paludibus dicta est. Elia: Nam ποτλοσ palus est: deinde adiuncto digãma factũ est uelia: ut enetus uenetus. In lucania est nõ procul a palinuro promontorio. ¶ Salerni. In agro picẽtino oppidũ est. Quoq; hoium. i. quibus moribus ibi sint hoies. ¶ Baias: de his dictũ est. ¶ Musa ant. Medicus fuit. ¶ Elidere: eiicere: pprie elidere est frãgendo emittere. Vnde oculos elisos dicimus. ¶ Neruis. Eneruis: nam sulphura. i. aquæ sulphureæ resoluunt crassiorem iu neruis humorem: & inde emittunt. ¶ Clusinis: qa i agro clusino sunt. ¶ Auris in ore frena. Lepidus sermo. Equus. n. non uerbis obtemperat: sed freno. ¶ Collectos. in cisternis. ¶ Puteos perennes. Qui ex pretua uena scaturiant. ¶ Iugis. perpetuæ quæ nunq̃ desit. Quicquid enim sine interruptione continuatur iugi dicitur. ¶ Manet fluat in uenas & i animum. nã in sanguinẽ uersum itrat uenas & cum lætiores gignat spiritus mouet aium. ¶ Cõmendet iuuenẽ: nã cũ illo exilaratus sim uideor iunior amicæ. Nã & Terẽtianus senex plus solito potus iuuenescere se sentit. ¶ Vter tractus. Vtra regio. ¶ Phæax. Splẽdidus quasi pinguis ab eo quod est φαινομαι i splẽdeo. Nam nitidiore corpore sũt pingues. Vel dixit phæax. i. q̃si phæax: Nã phæacũ populi lautissimo cõuiuio & abũdatissimo Vlyssem acceperet.

Musa superuacuas antonius: & tamen illis
Me facit iuisum: gelida cum perluor unda
Per medium frigus: sane myrteta relinqui:
Dictaq; cessantem neruis elidere morbum:
Sulfura cõtemni: uicus gemit inuidus ægris:
Qui caput & stomachũ suppõere fõtib' audet
Clusinis: gabiosq; petunt: & frigida rura.
Mutandus locus ẽ: & diuersoria nota (mas
Præter agẽdus equus. quo tendis? nõ mihi cu
Est iter aut baias leua stomachosus habena
Dicet eques: sed equi frenato est auris in ore.
Maior utrum populũ frumenti copia pascat:
Collectos ne bibant ibres: puteos ue perẽnes
Iugis aquæ: nam uina nihil moror illius oræ
Rure meo possum: quid uis perferre patiq;
Ad mare cũ uenio generosum & lene requro:
Quod curas abigat: q̃ cum spe diuite manet:
In uenas animũq; meum q̃ uerba ministrat:
Quod me lucanæ iuuenem cõmẽdet amicæ:
Tract' uter pluris lepores: uter educet apros:
Vtra magis pisces & echinos æquora celent:
Pinguis ut ide domũ possim phæax q̃ reuerti:
Scribere te nobis: tibi nos ac credere par est.

ACR. MEnius ut rebus maternis atq; pñis. Menius iste nobilis fuit sed cõsũptis suis primoniis & pecũiis cã ingluuiæ scurra effect, ẽ: & uorator ita ut qcqd iueniret in macello: & in aliis locis consumeret et ui & fautores suos quos suis lenociniis decipiebat. eoq; bona deuorando spoliabat. ¶ Menius ut rebus: quia de se luxurioso locutus erat subiicit fabulam de menio: menius hic panthola/bus dictus est ab eo quod quicquid afferebatur acciperet: erat autem & urbanus & mordax. itaq; dabant illi & qui urbanitate delectabantur & qui mordacitatem timebant illius.

¶ POR. Menius ut re. pa. at. ma. Hic mænius & alibi ab Hora. compellatur ut scurra & satyrice absentem mænium carpit. ¶ Præsepe: tapinosis & satyrice pro mensa: sic Plau. in curculi.

¶ CHRI. Mænius ut rebus. Exẽplo huius hois i eos iuehit q̃ allygurito pñimonio scurræ parasitiq; effecti aliena uorãt. Ac dũ sint q illos accipiãt dñt nihil eẽ beatius uictu splẽdido & affluẽti. Cũ ãt a nullo accepti sordido uictu domi uiuere cogunt frugalitatẽ sũmis laudibus extollũt. Hoc demũ uitiũ sua solita irõia ne quẽ piã offẽdat i se trãsfert poeta. ¶ Fortiter. atq; q fortiter agit cũ uirtute agit. sed dixit fortiter ex stulta hois opione q uehæmẽtẽ illã suã alliguritionẽ fortitudinẽ putet. Vel ex irõia fortiter dixit: cũ nihil ignauius sit ipo gulioso. ¶ Vrbanus scur. Atq q̃tũ urbanitas a scurrilitate differat alio i loco. M. Tullii testimõio ostẽdimus: cũ urbanitas uiq; grauẽ & ciuẽ ægregiũ deceat. Scurrilitas ãt ipudẽtẽ leuitatẽ hẽat. Sed dixit scurra urbanus uagus. i. scurra q p totã urbẽ uagaret. ¶ Suis. n. scurrilibus sallibus sibi uictũ mẽdicabat. ¶ Certũ pse. De hoie bestiæ simili pstepe: in quo q̃drupedes pascũtur: recte dixit.

Impransus: nec qui ciuem dignosceret hoste.
Quelibet in quẽuis opprobria fingere seuus.
Pernities: & tẽpestas baratrumq; macelli.
Quicquid quæsierat uentri donabat auaro.
Hic ubi nequitiæ fautoribus & tumidis nil:
Aut paulũ abstulerat: patias cœnabat omasi
Vilis & agnini: tribus ursis quod satis esset.
Scilicet ut uentres lama candente nepotum
Diceret urendos correptus. bestias idem
Quicqd erat nactus pdæ maioris: ubi omne
Verterat in fumũ & cinerẽ: nõ hercule miror
Aiebat: siqui comedunt bona: cum sit obeso
Nil melius turdo: nil uulua pulchrius ampla
Nimirum hic ego sum. nã tuta & puula laudo
Cum res deficiunt. satis inter uilia fortis.
Verũ ubi qd melius contingit & unctius: idẽ
Vos sapere. & solos animo bene uiuere. quoq;
Conspicitur nitidis fundata pecunia uillis.

¶ ACR. Nec qui. c. hoc est qui quum esuriret cuilibet maledideret ut altius placere posset: e quo se pasci uellet. Nil de parcis paruũ luxuriosis. ¶ Omasi: omasus proprie caro Bubulina. nepotum. i. quum non haberet: luxuriosos infectabatur ut ab iisdem pasceret.

¶ POR. Impransus ideo iratus ob hocipsum. ¶ Omasi uisceris bubuli. ¶ Nepotum: nequam & luxuriosorũ. ¶ Verterat in. f. &. ci. comederat atq; absumpserat. ¶ Pecunia: res familiaris.

¶ CHRI. Nec q ci. ut rilũ aliis moueret i quẽcũq; opprobria fingebat: nec rõnẽ hẽbat cui9 eẽt an hostis. ¶ Hostis: pduellius: aut peregrius. ¶ Baratrũ; pfundauorago ẽ. & græcũ uocabulũ. Erat. n. gula tã imẽsa ut oẽ qd in macello uenale eẽt uorare facile posset quapp iure i illũ biõis boristhẽis facere ſ; mordax dcm̃ faci poterat. Is. n. hoi q uniuersũ uorauerat pñimonium dixit. ¶ Nẽpe: amphiaraũ terra absorbuit: At tu terrã. ¶ Auaro: multa cupiẽti. ¶ Abstulerat: nõ. n. libẽter illis dat ſ; q dãt aut illũ ex pdito pditissimũ reddere uolũt: aut dãt qa timẽt eoq; scõata: aut morsus. ¶ Omasi credũt: nõnulli omasũ bubulũ eẽ intestinũ pigue & crassũ. Sed i reliqs q̃drupedib9 omasũ nũc uidem9. ¶ Dixit igit omasũ agninũ q̃si uiliorẽ: & qa pua res ẽ i agno dixit patinas: ut onderet plures eẽ in eadẽ patina. ¶ Lama. p lamia. ¶ Verterat i fumũ & cinerẽ. i. cõsumpserat. ¶ Obeso: pigui. nã pīguiores rotũdiores clunes hñt. ¶ Vulua: mama porcina est eũ lacte auulsa de q̃ multa apud Pliniũ dr̃ ẽt sumẽ q̃si rumẽ: ut Valerius p ualesius. ¶ Numiæ hic ego. s. interpõit psona suã irõice: ut liberius cũ sibi nõ parcat i cæteros iuehi possit. ¶ Fũ data pe. uillis. i. quoq; opes cõstabilitæ sint i agris q hẽnt uillas agri. n. stabiliores sũt q̃ nũmi q facile alio trãsferunt: Vñ agros fundos appellarũt: q̃si fundamẽtũ pecuniæ. i. opum. nã prisci pecunias opes dixerunt a pecore in quo prisci oẽs suas diuitias habebant.

¶ Ad Quintium.

NEpcũ. Quitiũ alloqt d̃ situ agri sui & ex obliquo loqt de equanimitate & tẽpantia sua quare cõtẽtus puo eẽ dẽat unusq̃sq; arguit & quosdam dissimulatis uitiis magis bonos uidri uelle & laudari q̃ fieri. ¶ Aruo: aru, ager dr̃ segetis ferax & pparat9 frumẽto. ¶ Loquaciter: qd græci balisti nõ poetice dãt sed quasi psa orone: & cõi sermõe ac simplicib9 uerbis. ¶ Cõtinui. m. mõ describit situ agri sui. i. totus ille ager meus unus mõs esset: nisi dissociarent ipi mõtes uallẽ i medio iacẽte: p qd oñdit illũ agrũ iter duos mõtes iacere. ¶ Tarẽtinũ: ut ita ager meus amœnus dicatur sicut est tarentum.

¶ POR. Ne pcun. f. m. i. ne forte pcũcteris scribent tibi forma loq̃citer & situs agri. Scribit aũt quitio de æq̃nimitate ac tẽpantia q̃re se paruo eẽ cõtentum demõstrat arguens alios dissimulantes uitia magna bonos uideri uelle q̃ fieri. ¶ Amicta: uestita: maritata. Loquaciter bene loquaciter quasi curiose adultero ac scire cupienti. ¶ Cont. m. n. d. deest qdem ut sit continui

Nec pcũcteris fundus meus optẽ qnti
Aruo pascat herum an baccis opulenter oliuæ
Pomis ne & pratis: an amicta uitibus ulmo.
Scribẽtur tibi forma loquaciter & situs agri.
Continui montes nisi dissocientur opaca
Valle. sed ut ueniẽs dextrũ latus aspiciat sol:
Leuum discedens curru fugiente uaporet
Temperiem laudes. qd si rubicunda benigne
Corna uepres & pruna ferãt & quercus & ilex
Multa fruge pec9: multa dominũ iuuet ũbra
Dicas aductum propius frondere tarentum.

Ad eundem.

MEnius ut rebus maternis atq; pñis
Fortiter absũptis urbãus cœpit hẽri
Scurra uagus: non qui certũ præsepe teneret

quidem nisi dissocientur opaca ualle: unde intelligit agrum suum in ualle inter continuos montes iacere. ¶ Dextrum la.uallis dextrum dicit latus orienti soli obiectum: sinistrum occidenti temperiem regionis illius. ¶ Dicas ad.pro.& hoc facete: & nota Horatiũ in italia nihil magis laudare q̃ tybur & tarentũ. ¶ Fõs. e.r.d.fons bandinus e riuo qui indulgentia dicitur: ergo magnus fons si quidem ab illo riuans non sine nomine. ¶ Est septembribus horis: quo tempore in urbe facile morbo corpora temptãtur ex autumni æstu noxio. ¶ Tur.u.f.c.e.q.a. hoc est si talis es qualem te fama testatur: ac per hoc bonus. ¶ Iactamus iampri.omnes: & hic aperte ostendit quod supra dixerat si curas esse quod audis: & est sensus: iam pridem omnes te iactamus beatum. ¶ Omnis ro. idest omnes romani: & est figura metonymia.

¶ CHRI. Ne pcun. Mirifice reprehendit stultitiã & uanitatẽ quintii: qui cum sit uitiis infectus tñ adulatoribus aures præbeat: & talis esse credat qualis ab illis dicit. Cõcludit ergo non esse credendũ quæ de nobis populus dicat: neq; lætandũ falsis laudibus: neq; dolendũ falsa infamia: Vtit tamẽ a principio ueluti ĩsinuatiõe quadã describit.n. agrũ suũ: ut mentẽ hoĩs demulcendo patientẽ ad audiẽdum comparet. ¶ Aruo: frugibus. Nam qui fruges fert ager aruũ ab arando dicit. ¶ Baccis: quo ab acino differat bacca dictũ est. Poma autẽ maxima mala piraq; appellant. ¶ Vaporet: calefaciat. ¶ Curru fugiẽte. Nã in q̃drigis fingunt solem. ¶ Corna. Nã & hæc iter baccas enumerant. ¶ Pruna: siluestria quæ in uepribus oriunt: nam mitiora ẽt succina appellãtur: & scribit sine aspiratione bacca: nã si bacca aspiret erit bacchi sacerdos. ¶ Fruge. i. glãde p acyrologiam. ¶ Dare nomẽ riuo. nã tãta erat aq̃ ut fluuius appellari posset. ¶ Thracã: p thraciã. ¶ Hebrus. nõ ĩsulse magno flumini cõparat aquaꝝ redũdãtia: sed frigiditate & plpicuitate. Vincit ãt ĩ eo q̃ capiti aluoq; cõducat. ¶ Septẽbribus: q.d. in salubribus pp autũnũ. ¶ Q.d audis. ſ. de te & itellige ab adulatoribus. ¶ Ois rõa iactãus. Denominatio est posuit.n. cõtinẽs p cõtẽto ut sit roma. i. nos romãi.

¶ CACR. Tu re. i. si tam recte uiues ut refert opinio tua. ¶ Febrem: trahit exemplum de febricitãtibus q̃ cupiditate gulæ prouocati simulãt in conuiuio febre se non laborare ut liberius possint cibis q̃busq; uesci. donec super ipsum cibum manus tremulæ reddãtur sed sicuti ille est stultus qui plus credit cõuiuantibus q̃ sibi ita qui febre uitiorum mẽtem habet repletam stultus computabitur. si pp fauorẽ uulgi se beatu putat. ¶ Si.q.b.t. siquis inqt laudes augusti ,pprie ad illũ pertinentes tibi decantet. nunquit auris accomodabitur illi addit ergo laudes. ¶ Augusti: quas populus solitus erat ei decantare. ¶ In ambiguo: est inquit iuppiter: an te uelit populus magis saluum esse an tu populum o auguste. ¶ Qui.c. sed qui seruet & te & populũ iuppiter qui consulit: & tibi & urbi Au.hæc.n. Varus de augusto scripserat. ¶ Ego ac tu: ac si diceret: & iã si non mereamur. ¶ Qui.c. responsio tota est per ironiã ostendit.n. talem hominem non ueraciter esse bonũ sed cupientem se bonum uideri: & cupientem humanæ laudis: quia omnia quæ facit coactus lege peragit. ¶ Pelle. d.i. solũmodo fama bonum extrinsecus simulatione uirtutum. ¶ Suspectus: allegoricos: quoniam noui cauere dolos: & maliciam tuam & his animalibus se comparat: quæ decipi nequeunt. ¶ Collum pa. si dicat ut meum patrem strangularem.

¶ POR. Sed.u.n.c.d.t. hoc p aliter: nec te q̃sieris extra ne ue putes aliũ. ¶ Sapiẽte: deest excepto sapiente bonoq;. ¶ Neu si.t.p.ſ. stultũ est inqt alteri credere te beatũ excepto sapiẽte dicẽti qa populo fidẽ habes te sanũ asseuerãti. Cũ egrũ scias & tibi debes tẽpare ab iportunis cibis. ¶ Si qs.b.t.t.p. Si qs pro tuis laudibus tibi dicat Cæsa. laudes & addat hos uersus. ¶ Tene. m.sal.popu.ue.an pop.tu. Seruet in ambiguo qui consulit & tibi: & urbi iuppiter qui sunt ex notissimo panegyrico augusti. ¶ Tu cum poscis agnoscere: & dicet istæ Cæsaris laudes sunt non meæ patieris ne te emẽdatum uocari: & sapientem quod ille est & hoc ait. ¶ Tene magis saluum: utrum magis populus uelit

Fons etiam riuo dare nomen idoneus: ut nec
Frigidior thracam nec purior ambiat hebrus,
Infirmo capiti fluit aptus: & utilis aluo.
Hæ latebræ dulces: etiam si credis amœnæ
Incolumẽ tibi me præstãt septẽbribus horis,
Tu recte uiuis: si curas esse quod audis.
Iactamus iampridem omnis te roma beatũ,
Sed uereor: ne cui de te plus q̃ tibi credas,
Neu putes alium sapiente bonoq; beatum,
Neu si te populus sanum recteq; ualentem
Dictitet: occultã febrem sub tempus edendi
Dissimules. dõec mãib⁹ tremor icidat unctis.
Stoltorũ incurata pudor malus ulcera celat:
Siquis bella tibi terra pugnata mariq;
Dicat: & his uerbis uacuas permulcet aures:
Tene magis saluũ popul⁹ uelit. an populũ tu:
Seruit in ambiguo qui consulit & tibi & urbi
Iuppiter: augusti laudes agnoscere possis:
Cum pateris sapiens emendatusq; uocari
Respondes ne tuo dic lodes nomine nempe
Vir bonus ac prudẽs dici delector ego: accu.
Qui ddit hoc hodie. cras si uolet auferet: ut si
Detulerit fasces indigno, detrahet idem.
Pone: meum ẽ. inquit: pono tristisq; recedo,
Idem si clamet furem, neget esse pudicum,
Contendat laqueo collũ pressisse paternum,
Mordear opprobriis falsis mutẽq; colores,
Falsus honor iuuat & mẽdax ĩfamia terret:
Quẽ nisi mẽdosum & mẽdacẽ? uir bõus ẽ qs
Qui cõsulta patrum: qui leges iuraq; seruat:
Quo multæ magnæq; seccantur iudice lites:
Quo responsore: & quo causæ teste tenẽtur.
Sed uidet hunc omnis domus & uicinia tota
Introrsum turpem: speciosum pelle decora.
Nec furtum feci: nec fugi: si mihi dicat
Seruus habes prœcium, loris non uretis aio.

Nõ hominẽ occidi: nõ pasces ĩ cruce coruos.

te saluũ seruet iuppiter q̃ cõsulit: & tibi: & urbi ĩ ambiguo: sensus aũt hic ostẽdit tãtũ amoris cæsaris esse erga populum: ut incertum sit uter alterum magis diligat. Augusti laudes: ordo & sensus cum possis cognoscere: & est anastrophæ. ordo & sensus: respondens ne tu dic lodes nempe uir bonus & sapiens nomĩe dici archaismos signa Vir. Et ne crudelem uomine dicunt. ¶ Ego. a.t. hoc est & tu nõ minusq̃ ego. ¶ Qui dedit: hoc hodie cras si uoleat auferret: si ideo sum sapiens quia me dicit populus sapientem sequitur ut cum non dixerit nõ sim. ¶ Mendosum: uitiosum: Medicandum est: hoc est non sanũ. ¶ Vir bo. responsio est tota per ironiam ostendit ex hoc ipsum non esse sed uideri bonum: sed uidet hunc omnis domus quã non est fallere æde sua. ¶ Nec fur. f: Hoc contra eos qui se putant dignos laude quia non commiserint cur damnarentur.

¶ CHRI. Ne plus. Magna ,pfecto stultitia q̃ de nobis nostrisq; moribus: q aliis nõ multũ cogniti sint: plus aliis q̃ nobis credamus. maximã. n. pestẽ inferũt adulatores: atq; ad ultimã pnitiẽ eos inducunt q̃ sibi credũt. ¶ Neu putes: beatũ esse aliũ a sapiẽte & bono. i. ne tu putes bonũ consistere in alia re q̃ in uirtute. ¶ Neu si te populus. Optima cõparatio. nam is qui prauis moribus tanq̃ bonus laudetur ppeaq; ipsa uitia dissimulans illis utatur: similis est ei q̃ cum ueluti bene ualens laudet in ipso ingressu febris cibũ capiat febremq; dissimulet. ¶ Tremor: ex rigore febris. ¶ Malus. p. nam bonus uetat ne a uirtutibus uetita faciamus iste autẽ uetat facienda. ¶ Siqs. Interrogat an adeo stultus sit ut respõdeat suo nomine. i. tanq̃ si sibi dicat siqs dicat illũ gessisse bella & mari & terra. & dicat putas ne ut populus malit te saluum esse: an tu populum: nam magna laus in ciue ẽ cum & ipse tanti rẽpu. faciat ut cõem salutem proprie anteponat: & rursus tanti eum populus faciat ut illius salutem cõi pferat. ¶ In. a. in rebus piculosis. ¶ Augusti laudes: si hæc de te credis poteris & attribuere tibi laudes augusti. ¶ Vir bonus. Respondet quintius: ita cupio bonus dici ut tu. Ad hæc Hor. infert nõ esse falsas laudes a populo accipiendas. Nam qui dat paulopost auferret. ¶ Idem si clamet. Quẽadmodũ uituperauit qui falsis laudibus letãtur: sic nunc qui falsis: opprobriis dolẽt. Additq; nullũ neq; falsis laudibus neq; falsis criminationibus moueri nisi mendosus. i. uitiis infectus & nisi mendax sit. nam mendaces alios fallere uolunt. Bonus igitur is est qui sua spõte rectũ sequitur: & amore uirtutis uitium fugit. Qui autẽ nõ peccat quia timet pœnas non bonus est: nã remoto timore statim peccabit: quod siquis dicat paruũ furtũ feci respõdebo ex stoicorũ sntia: oia uitia paria esse. Itaq; si unum mille modiis fabæ subripueris erit minus dãnũ mihi: sed peccatum erit par. Quo modo autẽ uitia paria sine est sentẽtia stoicorum in sermonibus dictum ẽ. ¶ Vir bonus: quem spectat oẽ forum tanq̃ normam & exemplar iuris & æqtatis: posuit ãt fori & tribunal pro iudicibus.

Sũ bonus & frugi. renuit negat atq; sabellus
Cautus enim metuit foueã lupus: accipiterq;
Suspectos laqueos, at operꝝ miluius hamum.
Oderunt peccare boni uirtutis amore,
Oderunt peccare mali formidine pœnæ.
Tu nihil admittes in te: formidine pœnæ
Si spes fallendi: miscebis sacra profanis:
Nam de mille fabæ modiis cum surripis unũ
Dãnum est. nõ facinus mihi pacto lenius isto
Vir bonus. oẽ forꝝ quẽ spectat & omẽ tribũal
Quãdocũq; deos uel porco uel boue placat:
Iane pater clare dixit: cum dixit appollo.
Labra mouet metuẽs audiri pulchra lauerna
Da mihi fallere: da sanctum iustumq; uideri
Noctem peccatis & fraudibus obiice nubem.
Quo melior seruo: quo liberior sit, auarus
In triuiis fixum cum se demittit ob assem:
Nõ uideo. nã q̃ cupiet: metuet quoq; porro:
Qui metuens uiuit, liber mihi non erit unq̃.
Perdidit arma locum uirtutis deseruit: qui
Semper in augenda festinat: & obruitur re.
Vendere cum possis captiuum occidere noli.
Seruiet utiliter: siue pascat durus: aretq;
Nauiget: ac mediis hiemet mercator ĩ undis,
Annonæ prosit: portet frumenta pœnusq;:
Vir bonus ac sapiẽs audebit dicere pentheu,
Rector thebarum quid me peferre patiq;

¶ ACR. Nam de mille fabæ. quoniã inqt tu fureris unũ modiũ de mille. ¶ Dãnũ ẽ: mihi leuiꝰ ipso pacto & leuius. quoniã si auderes totũ abstulisses ac per hoc minus es fur: q̃ si totũ rapuisses. Hoc ex se Hor. ¶ Lauerna: lauerna uia salaria lacũ hẽt: est aũt dea furũ & simulacrũ eius fures colũt: aut qa cõsilia sua uolũt tacita dicta a lauando: nã fures lauatores dicunt cũ silẽtio p̃ces eius exercent porro p fillogismũ ,pbat seruũ cupidũ & auaꝝ captiuũ illũ uult uideri: q pecũiæ parandæ seruit. ¶ Pentheu: hoc tractũ est de tragœdia ĩ q̃ inducit liber pr̃a pẽtheo uisus ligari: & ipse sibi soluere sic pẽtheo dixisse o pentheu si me ligaueris: te & bõa tua subuertã. Cui pẽtheus: licet ĩqt oẽ pecus & rẽ cæteraq; pdã cõpedibus te tenebo: & qa pẽtheus illũ ligauit fulminatus ẽ postea ipe ac domus eius at liber pater ĩcolumis pmãsit qd̃ simile sapiẽti uiro ẽ & bono quẽ neq; carcer neq; metus mortis neq; ulla uis p̃t ĩ seruitutẽ retinere: neq; ullæ diuitiæ. ¶ Opinor ate: poeta scite hoc sentit morte se posse liberari. quoniã hæc sola oium ẽ finis maloꝝ. Et nũc metaphora est a libero patre sic ergo sapiens ridet minas tyranni ut deus.

¶ POR. Cautus. n. me. fo. nimirum inquit si idem cauent etiã neq̃ bestiæ. ¶ Sabellus: ergo Hor. sed ĩ hoc nomine ẽ quædam facies integritatis. Virg. Curibusq; seueris. ¶ Oderũt peccare boni. signate locutus est primum non timent peccare: sed oderunt. Deinde nõ metu pœnarum: sed amore uirtutis. ¶ Formidie pœnæ: deest sed. ut sit. nihil in te admittis: sed formidie pœnæ. ¶ Dãnum est: nõ tamen tu peccasti minus qd̃ perdidit cui furatus es non minusq̃ si totum abstulisses: & hoc secundum stoicos qui paria dicũt esse peccata. ¶ Vir bo. oẽ. ironia. ¶ Lauerna: lauernarũ dea q̃ furibus preest. ¶ Qui. m. ſ. ordo qui melior seruo sit aua

rus non uideo. ¶ Vendere.e.p.c.hac cōparatione uult
ostēdere ita nos p stultitiā seruire fortūæ ut captiui
seruiūt dominis victoribus seruati.s.nō ex suo cōmo-
do:sed ex eoꝝ humilitate q parcūt hoib9 seruituris
sibi. ¶ Seruiet.u.hoc ē ad oia tibi dicta audiens erit ut
stult9 cupiditatib9 & fortūæ obseqns facit & patit uni
uersa q̄ dicit inferius. ¶ Vir bo.&.s.a.d.p.Hæc p̄ludia
de tragœdia sūt bacchis in q̄ inducitur liber patera

Indignū coges? adimā bona, nēpe pecus, rē,
Lectos argentum tollas licet & manicis &
Compedibus sæuo te sub custode tenebo.
Ipse deus simulatq; uolam, me soluet opinor:
Hæc sentit, moriar: mors ultima linea rerū ē,

rege pentheo ligari ac iussu iouis solui. Quod simile sapienti ē q carceris difficultatem & mori non metuit ne
que ulla uis potest eum in seruitute retinere. ¶ Linea: finis. Teren. extrema lineaest amare haud nihil est.

¶ CHRI. Quādocūq; Snia est: q̄ uir bōus ex p̄cepto phorū neq; unq̄ qcq̄ deos p̄cabit: qn cupiat oēs hoies
audire neq; rursus hoiem alloquet quin credat deū cūcta audire. Ergo bonus ianū aut appollinē rogaturus
clara uoce rogabit: qa petit honesta. Malus aūt. ¶ Labra mouet. i. sūmissa uoce loqtur: pudet. n. audiri cū iniu
sta petat. ¶ Lauerna. Dea furū est. Vnde lauerniōes fures q̄ sub tutela lauernæ deæ eēnt i cuius loco obscuro
abditoq; soliti eēnt p̄dā & furta iter soluere. Hinc lauernalis porta dicta ē. ¶ Noctē & nubē. Pro latebris posuit.
¶ Quo. q. d. i nulla re melior liberiorue ē auarus q̄ seruus. nā auarus sp cupit. nullius āt pōt cupe qcq̄ qn illud
amittere metuat: q āt in metu ē: is liber eē nō pōt. ¶ Demitrit. ad humū se inclinat. ¶ Ob assem infixū. Vt legat
infixū assem: erat. n. ludus pueroꝝ ut de idustria humi nūmū reliquerēt: ac deinde negociū dissimulātes ob
seruarēt clāculū siqs ex trāseūtibus legeret ut illū: ueluti auaꝝ icreparēt. Hūc totū locū imitatus ē Persi. ¶ Per
didit ar. lo. de. Trāslatio a militia: nā militi ignominiosissimū erat. si aut locū in acie deseruisset: aut uiuēti sibi
arma ab hoste eēnt erepta. ¶ Occidere noli. Auarus. n. cuncta ad utilitatē: nihil ad honestatē refert. Ergo nō oc
cidit captū ex hostibus nō qa humanitate aliq̄ moueat. sed motus spe lucri seruat ut illo seruo aut ad arādū,
i. ad agricultura: aut ad pascēdū. i. ad pastoralē rē utat. iubebāt. n. leges ut captiui nō occideret: sed seruaret.
Vnde a seruādo serui dicti sunt. ¶ Annonæ p̄sit. Nā cū alīū de frumēta iportauerit faciet annonā uilioré. ¶ Pe
nus. i. oia ea q̄ in penu cōtinent. ¶ Pētheu. Pētheus ex agaue filia Cadmi thebaꝝ cōditoris nepos fuit illa. n. eū
ex echione uno ex comitibus. ¶ Cadmi pepit. Hic thebis regnans sacra bacchi celebrari ꝓhibebat. Quappe eū
furorē matri materterisq; eius i silua baccho sacrificātibus iniecit bacchus: ut ueniētē aprū crederēt atq; lania
rēt. Qui uero fabulā ad historiā reducūt: uolūt hūc uiꝝ cōtinētissimū icōtinētes mulieres ad modestiā reuo
care tentasse. At ille occidēdū hoiem curarūt. Ergo poeta iducit uiꝝ sapiētē: q pētheo sibi sacra uetāti magna
ai libertate respondeat: & q ne metu q̄dē mortis a re diuina deterret. ¶ Quid me pati coges. Verba sapientis.
¶ Adimā bōa. Hæ pētheiminæ sunt. ¶ Tollas li. Rūdet sapiēs. at postrēo cū tyrānus minitet habituꝝ se illū i
duris uinculis. ita in deū spē reponit: ut tamē mortē non horreat. ¶ Mors est ul. re. Nā & Aristo. ultimum terri
biliū illā appellat. neq; ultra sæuire possunt homines.

ACR. Vamuis sæua. In initio huius epistolæ hor
tat sæuam quō amicitiæ maiorū obseq de
debat: & dicit illi ut si tedet eum manere i
ciuitate propter strepitum: & clamores ta
bernarum transeat in ferētinum oppidum desertum
ac per hoc quietum. Præcepta uitæ ad lolliū sæuā eq
tem roma affectandi se potiores: & laudat Aristippū
cirenaicū qui affectauerat cum regibus uiuere. ¶ Di
uitibus: sensus est habet inquit: & paupras uoluptates
suas. Si molestia careat i molestis locis. ¶ Fefellit: hoc
est qui latuit: ut & natus & moriens ignoraretur q fu
it in obscuro. Est autem epicureorum. ¶ Si pranderet
olus: ex historia sumptū exēplū q̄ plerūq; ꝓsit ami
citia maiorum proponens duos phos. Diogenem cini
cū & aristip. sectæ epicureoꝝ fautorē. Hic monet Dio
ge. Alexā. Ma. & Aristip. sectatorem: q contēnebat pau
pertatē. Quodā igitur die Diogeni olera colligēti di
xit Aristippus. Diogenes si sciret regibus uti fastidi
ret olus. ¶ Cui Diogenes. Aristippus si nollet regibus
uti prāderet olus. ¶ Sic mordacem cinicum. Antisthe
num uel Diogenem: ut legitur in sequenti. ¶ Alat rex:
prouerbium græcum est ipsos me fieri basileus me
fecit. ¶ Officium possum officiosus esse. i. humanus.

¶ POR. Quāuis sæua ad sæuā lolliū eqtēro. hæc
epistola scribit in q̄ dū artē obsequēdi amicis maiori
bus monstrat Hora. satyrico charactere adstruit seue
rum: & tristem hominē suis molestiis in principium
odium incurrere quorum obseruantiam potiorem
libero homini esse ait seueritate. ¶ Quamuis: pro
therapeusis. ¶ Moribus uti. idest amicis: sed in cōsue-

Ad Sceuam. (sis:

Vāuis scœua satis pte tibi cōsulis &
Quo tādē pacto dceat maiorib9 uti
Disce docēdus adhuc: qd cēset amiculus: ut si
Cæcus iter monstrare uelit: tamen aspice sig̃d
Et nos qd̄ cures ꝓpriū fecisse loquamur.
Si te grata quies & primā somnus in horam
Delectat: si te puluis Strepitusq; rotarum,
Si lædet caupona, ferentinum ire iubebo.
Nā neq; diuitibus contingunt gaudia solis.
Nec uixit male, qui natus moriensq; fefellit.
Si prodesse tuis pauloq; benignius ipsum
Te tractare uolet, accedes siccus ad unctum.
Si pranderet olus patienter, regibus uti
Nollet aristippus, si sciret regibus uti:
Fastidiret olus, q̄ me notat utrius horum
Verba probes. & facta doce uel iunior audi.
Cur sit aristippi potior sententia, nanq;
Mordacem cynicum sic eludebat: ut aiunt:
Scurror ego ipse mihi populo tu recti9 hoc &
Splēdidi9 multo ē, equ9 ut me portet, alat rex
Officium facio tu poscis uilia uerum es

Dante minor quāuis te fers nullius egentē.

tudine maiores dicimus. ¶ Amiculus: hypocorisma. Vt
si cæcus iter: prouerbialiter sus Mineruam docet. ¶ Qd̄
cures pro. f. hoc est qd̄ eiusmōi sit ut uelis hoc ipsum pro tuo haberi. ¶ Si. t. g. q. bene nō ante monet quo pacto
obseruādi colēdiq; sint potiores nisi prius ostenderis colēdos esse. ¶ Si te gra. ges. si ocio delectaris inqt ex ur
be proficiscere ad ferentinū hoc est in desertū oppidū: quo dicto ēt ostendit Romæ: aut aliquos esse ocii ami
cos. ¶ Nam neq;. d. diuites mō pro generosis posuit ut Terē. oia habeo neq; qcq̄ habeo. Nihil. n. mihi uidetur
deesse præter amicos. ¶ Moriēsq; fefellit. Fefellit igit mortuus est. Latuit: hoc aūt puerbiū græcū.

¶ Si pro. t. prodesse aūt tuis uoles. ¶ Siccus ad un. paup ad opulentū. ¶ Si prā. ho. hoc dictū Diogenis cynici
fuit ad aristippū cyrenaicæ sectæ philosophū, sensus ē aūt. Si æquo animo paupertate utamur nunq̄ nos regi
bus obsecuturos si regibus obseq̄remur nunq̄ paupertatis sordes æquo aio toleraturos eē. ¶ Si sciret: astute:
ut dignitatē huic secte colendorū principiū daret inuertit quod erat reciprocū hoc est si patiēter regibus ute
retur: sed sic maluit: si sciret: ut uideret more patiendi laborasse in regibus ferendis an sit labor. ¶ Vtrius. h.
diogenis an aristippi. ¶ Vel. i. a. quare auidi quia iunior & hic ostēdit quod supra dixit. Disce docēdus adhuc
mordacem cynicū sic eludebat: & hoc bene quasi cane morsu. ¶ Scurror: ego ipse mihi pp me scurror cū altera
oblequor. Et hæc uerba sunt aristippi ad Diogenē. ¶ Equus: ut me portet alat rex hic. ¶ Officium.
f. mō honeste dixit quod supra humiliter scurror. ¶ Vez. e. d. m. q. quātumuis inquit quod accipis paruū sit
minorem te facis. tamen ab eo qui ibi porrigit: quod si est non es nullius egens: quod ipse de te iactas.

¶ CHRI. Quāuis scæ. satis: Laudat id uitæ genus in quo & si res assint recte liberaliterq; fruamur. Et si de
sinit æquo aio illis careamus. Maximope aūt laudat eos q maioribus obleqoios sine tamē adulatione se præ
bēt. Propterea q; præponit institutū Chrysippi austeritati q̄ in diogene erat. Siqs igit qetā uitā adamat & p̄sen
tibus cōtentus est: uiuat ut Diogenes. Sin aūt & sibi & suis plura acqrere cupit: sciat uti foro ut est apud Terē.
& imitet Aristippū. ¶ Sapis p te. Ironia ē. ¶ Amiculus. Vt modeste de se loq̄t amiculus dixit nō ut iminuat de
fide amici: sed de prudētia qd̄ ut apiat addit: q̄ ēt cecus audiēdus sit: si q̄rēti tibi iter mōstrar uelit. ¶ Si te. snia
ē si ociū amas & uelis labores fugere uiue i solitudine ut est ferētini q locus desertus ē. Vez ita huiuscemodi
ociū laudat: ut occultius dānare uideat. Nā hic nec sibi nec aliis ꝓdest. ¶ Nec ui. m. nā fortitus est aliqs spēm
beatæ uitæ natus moriēsq; fefellit. q. d. cuius ortus est obitusq; pariter ignoratus qanullo unq̄ negocio cogniti
sunt. Alii exponūt: natus moriēsq; fefellit id ē q q̄ primū mortutus est ut sit uerū illud primū hoi esse nunq̄
nasci ꝓximū aūt q̄ primū mori. ¶ Si ꝓdesse: qd̄ fit i uita negociosa. ¶ Siccus ad unctū. i. paup ad diuitē: egenus
ad abū dantē. ¶ Si pranderet olus. demonstrauimus apud Dionysi. syracusarū tyrānū Aristippū cyrenaicū ui
xisse: & suo obseqo plura amplaq; ab eo accepisse. Diogenē aūt adeo diuitiaꝝ contemptorē fuisse adeoq; nihil
unq̄ possidere uoluisse ut interroganti Alexādro magno nūq̄d ab eo uellet rīdiderit: ne sibi interim a sole ob
staret. Cū igit hūc inuenisset olera lauātē Aristippus: atq; illi dixisset si sciret obseq nō eēnt lauāda olera. Re
spōdit & tibi nō eēt obsequendū regibus si esses oleribus cōtētus. Perit igit poeta ut respondeat sæua utrius
philosophi dictū ꝓbet ipse aūt aristippo assentit. Nā fatebat ille scurilitate qd̄ē uti sed sibi. i. ut sibi cōsuleret
ut æquū haberet quo uehere?: & ut a rege aleretur. Diogenes autē illo genere uitæ populo scurari uidebat.
Nā & nihil inde cōsequebat: & cum mē dicabat fatebat se dante minorem esse. Præterea ois cōditio reꝝ qua
drabat aristippo & oēm fortunā æquo aio subibat. Diogenes aūt tantū duplici pāno uti uolebat. hāc āt uilē ue
stē uolūt quā diploidē appellāt. Si aūt offeret clamis milesia q̄ uestis purpurea pulchraq; erat illā ueluti canē
rabidā aut uenenosam serpentē uitabit & nisi pānum. i. uilem uestem reddes frigore perire malet. Aristippus
autem & purpureā & uilem cum opus fuerit induet.

Ois aristippū decuit color: & status & res:
Temptantē maiora fere præsentibus æquū:
Contra quem duplici panno patientia uelat,
Mirabor uitæ uia si conuersa decebit,
Alter purpureum non expectabit amictum,
Quidlibet indutus celebberrima p loca uadet
Personamq; feret non inconcinnus utranq;.
Alter myleti texta cane peius & angue
Vitabit clamydem, morietur frigore: si non
Rettuleris pānum referet sine uiuat ineptus.
Res gerere & captos ostēdere ciuibus hostes
Attingit solium iouis, & cælestia tentat
Principibus placuisse uilis nō ultima laus est
Non cui uis homini cōtingit adire corinthū:
Sedit qui timuit ne non succederet, esto.
Quid qui peruenit fecit ne uiriliter, atqui

¶ ACR. Ois Ari. laudat aristippū ex snia Pla. q quū
inuenisset illū naufragio pāno duplici inuolutum. i.
diploide ac per hoc uili uestimēto laudauit eū dicēs
omnis calor & status & res decuit aristip. scientia p̄di
tū si ea tentasset habere q ita sciebat paruis uti. ut ma
gnis. ¶ Equum. i. æqualiter patientē paupertatē. ¶ Mi
rabor: miror inquit si decepit splēdor hominē sordi
bus assuetū. ¶ Morie?. aiunt aristippum inuitato dio
gene ad balneas dedisse operam ut omnes prius egre
dere? ipsiusq; pallium induisse: illiq; purpureum re
liquisse: quod dioge. cum induere noluisset suum re
petens. Tunc aristip. increpuit: cinicum famæ seruien
tem qui algere mallet q̄ conspici in ueste purpurea.
¶ Res. g. loco nōatiui stat res gere? ut illud Persii. sci
re tuum nihil est. ¶ Nec cui: græcum prouerbium
est. i. nō cuius aristip. tutum est corinthum nauigare.
Nam cum multi corinthum nauigantes laidis amo
re tenerentur aristp. hac fama illo perductus est lai
de non amore eius deuictus est qui cū pre se ferret q̄
non esset captus: ut cæteri: quoniam dictum est quod
meretricem habuisset ille respondit sed habui nō ha
beo. ¶ Coram. r. s. adeo gratā uerecūdiam ait: ut sæpe

plus percipiant nihil petentes q̃ flagitantes. Conueniens locus principio: propoſuerat enim docere quomodo cum maioribus uſuendum eſſet.

¶POR. Omnis Ariſtippum. dicunt platonē.

Hic eſt aut nuſq̃ q̃ q̃rimus hic onus horret
Vt paruis animis & paruo corpore maius.
Hic ſubit & perfert aut uirtus nomē inane ē:
Aut decus & p̃cium recte petit experiens uir
Coram rege ſuo de paupertate tacentes
Plus poſcente ferēt. diſtat ſumas ne pudēter:
An rapias. atqui rege caput hoc erat hic fons.

Præſentibus. i. paruis æque præſto eſſe poſſunt æquū patientem. ⁊ Duplici pāno. uili ueſte quam diploidē ueteres dixerunt. ⁊ Patientia. u.

⁊ Mirabor. u. u. mirum eſt inquit ſi dicebit ſplendor hominem aſſuetum ſordidis rebus ac per hoc non licebit. ⁊ Alter. p. n. e. q utrū uis habiturus fuerit ſumme ut Ariſtip. ⁊ Alter. m. t. c. p. pāno. n. duplici tegitur ut Cynicus diogenes diploide myleti textam ſane nūc ueſtes mileſiæ præcioſæ ſunt. ⁊ Canepeius uitabit & angue: facete locutus eſt in ſtultitiā hominis qui præcioſam ueſtē nō iam deſpicere: ſed timere uideat. ⁊ Morietur frigore: ideo inqt uiuere niſi miſer non poteſt. ⁊ Referat fine uituat ineptus: in ſtultū totū facere: q̃uis dicat non hic fingi ab Hora. Sed uere Ariſtippum diogenis ſubducto pallio clamidem ei ſuppoſuiſſe purpuream. ⁊ Res gerere. ſ. magnas ſed hoc exemplo oſtendit nōſi tutum ſit quieſcere: Iccirco & glorioſum uideri pōt cum non ſit ceſſare ne hominem colere ſibi conſulentis ac pigri. res uero maximas gerere & uigilare officiū ſtrenui hominis atq; laudandi. ⁊ Principibus placuiſſe. a maiore ad minus ait ſimile uideri gerere res bellicas & ꝓmereri principes ciuitatis. ⁊ Non cu. h. c. a. c. & hoc exēplum eſt a ſimilitudine. ⁊ Sedit. q. t. bene ſedit: quo uerbo ſignificat finit ut & ſedes requiram. ⁊ Qui timuit: non ſi contēpſit male uoluiſſe ſi laudes quicqd peruenit. ⁊ Fecit ne uiriliter: atq; hoc per interrogationē: q cū agit uel reſpondet uel inuertit orationē uel tacet: hic ergo dicēdo. ⁊ At qui hic eſt: aut nuſq̃ quod q̃rimus qua ſi tergiuerſantē urget ad reſpōdendū. ⁊ Hic. o. h. hic eloqtur qd̄ in fine ſibi uoluit reſponderi. illū eſſe timidū q officiū fugiat: illū fortē q ſubeat ꝓferatq; ac ꝑ hoc hunc laudandū illū uituperandū. ⁊ Auc. u. n. i. e. nomē inane uanūq; eſſe uirtutē epicurus dixit ad uoluptatēq; referri uniuerſa q̃ facimus. ⁊ Aut decus aut p̃ciū. hoc ſtoici dicūt ad honeſtatē & rectum hoc eſt ad uirtutē oīa reuocātes. ⁊ Curā rege ſuo. Iā p̃cipit dicēs uerecūdiam plus ꝑdeſſe apud maiores amicos q̃ ꝓcacē ipudētiā: præſertim cū tacētibus magis q̃ poſcentibus largiant.

¶CHR. Milites. inſula fuit optīa lana abūdans. Hinc Vir. Mileſia uellera nymphæ carpebant. ⁊ Res gerere. Rempu. adminiſtrare & hoſtes ſuperare res magna eſt. Sed non minima laus ita principibus obſequi: ut illis placeas. ⁊ Non cuius. i. non omnibus. ⁊ Contingit adire corinthum. ideſt tenere primas partes. Id. n. importabat huiuſcemodi puerbiū apud græcos uel ꝑ nobilitatē & pulchritudinē urbis: quā Ci. totius græciæ lumē appellat: uel ꝑ uaſa corynthia q̃ oīum eēnt pulcherrima: uel ꝑ difficultatē arcē aſcendēdi quæ acro corynthos appellabatur: uel ꝑ excellentem uictoriam quam mumius de ea urbe reportauit uel ꝑ ludos iſthmios qui nō procul ab ea celebrabant. ⁊ Sedit qui timuit. Nā multi deterriti difficultate rei non audent periculum facere. Sed tantū qui illuc uiriliter ſe geſſit. Sententia eſt. Multos hanc uitam negotioſam non tentaſſe moti deſperatione: tamē qui illuc peruenire potuerūt præferendi uidentur. Ergo nō tentant quia non cupiant ſed quia deſperant. Qui autē aſſequunt digni laude ſunt: & decus aſſequunt. Modo modeſti ſint: & non quærulī: nec adeo procaces: & proterui petitores: ut rapere potius q̃ ſumere uideāt. ⁊ Hic eſt. ſ. ſi pricipibus recte uti ſciamus. Hæc igitur cum ſcribat poeta: & inſtitutū ſuū defendit. Erat. n. tāquam alter Ariſtippus apud auguſtū: & ſimul ſe a modeſtia petendi commendat.

¶ACR. Succinit. Cantilenam mendicorū pulchre expreſſit: qui ſuccinūt ſibi inuicem. ⁊ Brunduſium. i. inquit q meretrix facit quæ ſimulatis damnis plorabūda ſpoliat: facit etiam regi ſuo amicus minor cum quæritur ſe in itinere cum comes dictus fuerit aliqd perdidiſſe uel icomodum ſenſiſſe. ⁊ Planum. Planus nomē eſt hominis q ſolebat multos ſic fallere in quorum uehicula uoluiſſet tolli ut fingeret ſe crus fregiſſe: qui cum poſtea uere ꝑ̃ē fregiſſet: & idem rogaſſet non eſt ei creditum.

Indotata mihi ſoror eſt: paupercula mater.
Et fundus nec uēdibilis: nec paſcere firmus:
Qui dicit. clamat: uictū date. ſuccinit alter
Et mihi diuiduo findetur munere quadra:
Sed tacitus paſci ſi poſſet coruus haberet
Plus dapis: & rixæ multo minus inuidiæq;
Brūduſium comes aut ſurrētū ductꝰ amœnū
Qui quærit ſalebras & acerbū frigus & ibres
Et ciſtā & fractam & ſubducta uiatica plorat:
Nota refert meretricis acumina. ſæpe catellā.
Sæpe periſcelidem raptā ſibi flentis. uti mox
Nulla fides damnis ueriſq; doloribus adſit:
Nec ſemel irriſus triuiis attollere curat
Fracto crure planum. licet illi plurima manet
Lachryma. per ſanctum iuratus dicat oſirim.
Creditæ. non ludo crudeles tollite claudum
Quærere pegrinum uicinia rauca reclamat.

¶POR. Indotata mihi ſoror ē. figura hoc ē imitatio poſcentis aliquid. Clamat uictum date. hoc eſt mēdicat. ⁊ Succinit alter ſubſequit & canit. i. ſequit alter ac petit & bene cantilenam mēdicorū dixit. ⁊ Diuiduo findet. Tapinoſis nimirū ſatyrice quadrapanis inquit qui uni cibo dari poterat frāgetur ac diuidet duobus hoc eſt diuiti importunius erit & docebis. Vnde fiet ut ēt ſi qd tolidū fuerat cedat duobus. ⁊ Sed tacitus paſci ſi poſſet. eum ſignificat qui ſi ſaperet petere a diuite tacitus neq; ſibi æmulum cōpararet neq; minus acciperet. Nam coruus cum accedit ad cibum ſtrepitu uocis alias aues rauceciet. Vnde fit ne ſolus paſci non poſſit. Et ſubtilis: ſignificat ita diuitem peti ab

amicis ut a coruis cadauera: alii putant a coruo: & uulpe hoc tranſlatum ſed male. ⁊ Brunduſium comes. Idem inquit q meretrix facit amatori ſuo quem ſimulatis damnis plorabūda ſpoliat. facit etiam regi ſuo amicus minor cum quæritur ſemet in itinere quo comes dicit aliquid perdidiſſe uel ſenſiſſe icommodi. ⁊ Nota refert meretricis acumina: hic locus de truculento Plauti eſt fabula ubi adoleſcens dicit. Aut perit aurū aut conſcriſſa eſt palula &c. ⁊ Catellam. catenam diminutiue. Catena ãt proprie dicta eſt q canē teneat. ⁊ Periſcelidem: ornamentum pedis circa crura. ⁊ Flentis: mire nō dicentis: ſed flētis. ut fidem falſis lachrymis faciat. ⁊ Nec ſemel irriſus triuiis hoc enim exemplo ſignificat nunq̃ poſtea crediturum quēquam etiam uera dicenti qui falſis rebus omnia fidei argumenta cōſumpſerit: hinc etiā prouerbiū natum eſt qui ſemel ſcurra nunq̃ frater familias: & eſt ordo. Nec attollere curat fracto planū ſemel irriſum in triuiis. Nec ſi uere crus fregerit planus crederet: & ulterius illo qui ab ille irriſus eſt ſemel eū attolleret. Quippe cū eadem faciat in uero dolore quæ iampridē fecit in fallo. Planum autem ſcurram dicit. Sic Ci. iſte pláus improbiſſimus uti mox nulla fides ita fit inquit: ut poſtea etiam uera dicenti non habeatur fides. ⁊ Oſyris: ægyptiorum deus ad quē illo tempore iuratum homines ducebātur. ⁊ Mimiſis: hoc ē imitatio. ⁊ Vicinia raucare. uicini uociferātes. ⁊ Peregrinum. pro ignorante poſuit ſicut ueſtræ peregrinantur aures.

¶CHRI. Indotata. Huiuſcemodi q̃relanō rogatio ſolū: uerē etiam flagitatio quædā eſt. Quibus uerbis cū uteris excitas: & alios ad petēdū: & quod ſolus accepturus fuiſſes alius diuidēdū poſcit. Vnde imitaris coruū illum: qui cum inter paſcendū garriret alias aues ad eādē eſcam illexit. Fuit igitur diuidēdum cum aliis id quod: ſi tacuiſſet: ſolus poſſediſſet. ⁊ Brunduſium. Oportet oino modeſtū eſſe qui apud pricipē degit. In primis. n. clemētē liberaléq; eligat: & q beneficiorū non ſit ꝑmemor: ac tum demum nec petat quicq̃: nec paupertate queraſ: nec fingat aliquid ſibi ſubreptū: ut ille damnū reſarciat. Neq; imitet illos q iter cum aliquo agentes querunt difficultatem itineris: & pluuias & ciſtā qua uiatica ferebant ſibi effractā fuiſſe atq; inde cibaria ſubtracta. Ciſtam effractam de truculēto Plauti. eſt. Nā hæc meretricū aſtutia ē q̃ ornatū ſibi apud amatores ſubtractū fingunt: ut illi eū reparēt. ⁊ Catellā. A catena diminutiuū ē. ⁊ Periſcelidē. Ornatus ē circa brachia. Alii uicūt ornatus pedis circa crura. Nā τρόχελα apud græcos crura ſunt. Cū igitur hæc ſæpe cōminiſcant meretrices: euenit ut fidē in ueris damnis faciant. ⁊ Nec ſemel irriſus. Cū ſæpe decepti fuerimus ab iis q̃ fractū crus ſimulātes & humi iacētes clamēt: attollite nō p̃ſtamus fidē iis q fracto crure planū. i. uere auxiliū iplorāt. Iurat. i. ſignificatiōe actiua. ⁊ Oſiri: uetuſtiſſimi ægyptiorū cū mūdū naturāq; eiꝰ admirarēt duos deos ſēpiternos: & priōs putauerūt ſolē atq; lunā: & hūc qdē oſiri: illā iſim noiarunt. Oſiris ãt multos oculos hñs iterp̃tat: qm̃ ſol mltis emiſis radiis uniuerſā terrā ſtuet. ⁊ hoc pluria iuēies ap̃ Dio. ſiculū. ⁊ Quære pegrinū. q. d. q̃re q fraudes tuas ñ norit. Rauca. m. clāor.

Ad Lollium.

SI bñ te noui metues liberrime lolli
Scurrātis ſpeciem præbere ꝓfeſſus amicum
Vt matrona meretrici diſpar erit: atq;
Diſcolor infido ſcurræ diſtabit amicus.
Eſt huic diuerſum uitio uitium prope maius.

SI bene te noui. m. l. l. Hic lollius etiam ad cōſulatum peruenit merito uirtutis: & beneficio. Cæſaris. ⁊ Infido ſcurræ: hoc ē qui amicitiam ſimulet: & in malis deſerat. ACR.

¶POR. Si bene te no. Ad lollium ſcribens tradit p̃ceptum quo monet fugiēdā eſſe uel leuitatem aſſentatoris uel ecōtrario amaritudinē reſiſtentis: & dicit in oībus mediocritatē eſſe ſeruādū. ⁊ Scurrātis. turpiter adulātis. ⁊ Amicū. amicū dicit grauitate ac dignitate: & bēiuolētia. ⁊ Vt mtona diſpar. i. diſſimilis. Eſt huic diuerſum uitio. Dicitur quidam uitium fugiēs adulatoris incidere in peius uitium incōcinni: & odioſi. & inhoneſti hominis & incommodi.

¶CHRI. Si bene te no. eſt in uita humana uirtus quædā iuſticiæ particula: quam integritatē uocamus. quæ & amicos nobis uehementer cōciliat: & cōciliatos cōſeruat. Huic ãt inſunt fides: ueriloqum: & ſimplicitas fides eſt integritas: q̃ doctorē cōuētorūq; cōmuniter uel ſpecialiter cōſtitutorū intemerata ueritas cuſtoditur. Veriloquiū ē integritas ſine fallaciæ aio: ut ſeſe res habet ꝑnūciās. Simplicitas ē integritas nulla in realiter q̃ corde cōceperit ſimulās intētiōe nocēdi. Qui igit uirtutes has poſſident libertate aī facile utunt: maximopere aūt cauent ab adulationibus. Quod q faciunt ueri amici ſunt peſſima. n. pernicies homini ē adulatio. Nā illa tumidi uaniq; reddimur: & eas q̃ in nobis minime ſunt uirtutes arrogamus. Verū cū ueriloquiū mediocritas aſſit ut hoc extremū habet adulationis: ſic hēt. & alterū hic contrariū: quā aſperitatem mordacitatēq; iure appellabo cū amicum aſperius. apertiuſq; q̃ deceat carpimus: neq; modeſtiam ſeruamus: neq; hominū locorum rerum ue rationem habemus. Qua propter in hac epiſtola loliū qui ab adulatione in eius cōtrariū deſceſſerat ad mediocritatem reducere conatur. ⁊ Scurrantis. adulatoris. ⁊ Profeſſus amicum. Cum profitearis te amicū eſſe ut matrona erit. ⁊ Diſpar. moribus &. ⁊ Diſcolor: quia etiam aſpectu non conuenit: & ſic amicus diſtabit infido ſcurræ. ⁊ Infido. Ergo non amicus eſt. Nam amicitia ſine fide nulla eſt.

Aſperitas agreſtis & incōcinna grauiſq;
Quæ ſe commendat tonſa cute dētibus atris
Dum uult libertas mera dici ueraq; uirtus.
Virtus eſt medium uitiorū utrinq; redactū.
Alter in obſequium plus æquo prōus: & imi

¶ACR. Aſpitas agreſtis: qdā inqt fugientes uitiū adulationis incidūt ī peius uitiū incōcinni & in compoſiti hois. ſ. feri: & aſpi q̃ſi agreſtis. ⁊ Sunt. n. qui ſcā ſua liberrima: & pura confidentes contra amicos ſuos ſeueri: & aſperi apparent dum eos uolunt caſtigare & in tantum ut ipſa cutis nimia ſeueritate tenſa dicatur quaſi capillos habuerint: & atri ſint dentes. ⁊ Medum uitioꝰ uirtus ſquit ita dēt ī cōtraria uitia ita ī medio

esse posita ut ab utroq; crimine sit remota.i.ut nec nimiũ adulationi nec se austeritati adiũgat. ¶ Secũdas. secũdaꝝ partium.n.actores oia sũpsisse agunt & simpl.notãdũ ãt q̃ in tragœdia nõ plo q̃ qnq; psõaꝝ actꝰ debẽt fieri:ergo minimꝰ dũ secũdã ptẽ tragediæ agit hũili actu agit. ¶ Altera ætas.i.mea senectꝰ.Sordet p̃ ciũ.i.i trm̃ despectui deputata. ¶ Vt nõ sit prima fides & non sit quod uere placet:& non sit quod acriter eia trẽ.i.non possum me sub clientibus meis defendere.

¶ POR. Incõcinna.insocialis grauis: nunc molesta & odiosa q̃ se cõmẽdat dicendo: nam ipsa odiosa est qa cõmẽdari se putat. ¶ Tõsa.c.bene nõ cõa tonsa.sed cute:ut de capillis nihil uideat remanere:nisi q̃ cutis est. ¶ Dẽtibus.a.sordidis.s.ab inculru. ¶ Dũ.u.l.Facete uult dixit: qa nõ sufficit q̃ cupit tõsa cute dentibus atris:characterismos hois tristis:& amari. ¶ Et.i.d.l. ego melius itelligo ab his q̃ putãt metõymicos dictũ imi lecti derisorẽ ꝓ eorũ derisorẽ q̃ i eo imo lecto accũbunt.i.dñorũ cõuiuiis nã i sũmo:& i medio amici i imo uero ipse discũbit hoc dicit uirtus ẽ mediũ uitioꝝ utrinq; reductũ uirtus inqt iter cõtraria uitia debeat i medio sita eẽ:ut ab utroq; crimie tatũdẽ temota sit. ¶ Alter i.o.descriptio assentatoris. ¶ Et imi derisorle.accubitoris semp derisor amici:uideri aũt dr q & obsequm laudat cõtra quẽ sentit:sic alibi derisor plus laudo remoueat. ¶ Sit mutũ diuitiis.hic characterismos adulatorũ ẽ iterat uoces:& uerba.hoc ẽ oẽ qd leue dictũ est repetit:& oia uerba colligit ne sine laude sint dicta.ac ꝓ hoc dicit eadẽ q̃ ille dixerit:& nullũ uerbũ nõ admirat q̃uis iterdũ eiusmodi:ut si tũc ceciderit:ore potius q̃ sit meditate sapiẽterq; plaũ. ¶ Vt pueꝝ sæuo credas.miꝝ & facetũ exẽplũ. ¶ Vel ptes.m.t.f.recte secũdaꝝ ẽt partiũ actores oia submisse agũt sic'iactoribus gratis fieri uidemus:sæpe illũ q̃ ẽ secũdaꝝ ac tertiarũ ptiũ sumisse agere uidemus. Alter rixat. Descriptio tristis:& duri. ¶ De lana ca.de uilo.ut q̃dã dñt caprorũ:pilos nõ setã dicens eẽ sed lanã. ¶ Propugnat.n. Ordo pugnat.i.nugis certat. ¶ Vt non sic.m.p.f.Mimesis.i.imitatio doloris. ¶ Et uere qd' placet:non oi libertate defendã.Non deserã alterã uitã:designat nõ tãti facere imortalitatẽ:ut quod senserit nõ defendat. ¶ Præciũ.cõmutatio pro acri libertate.f. ¶ Elatrẽ.omni rabie uociferẽ.ac defendã. ¶ Aetas.altera ĩstauratio uitæ ut uirbio cõtigit. ¶ Sordet:uilis est:& sensus:ut ego alicui assẽtiã ꝑcio mihi si altera ætas attribuat negligã ac sordidã ducã. ¶ Ambigit:satyricos rñdet ad hæc q̃ a tristi:& amaro dicta sunt. Quid.n.agit iquit q̃re tu insanias uel facias inimicũ. Castor sciat an docilis plus. Hoc sic ꝓnũciãdũ ẽ:ut intelligat leue ac negligẽdũ. Castor ãt & docilis histriões tũc tpis:ut alii gladiatores fuerũt. ¶ Brundusiũ & numicia & appia uia puenire põt q̃ uoluerit. ¶ Quẽdã.luxuriosũ significat. ¶ Diues.a.hoc dicit uitiosũ amicũ q̃uis sit uitiosior diues tñ se hẽrẽ patiat,credit.n.uitia sua ob diuitias debere tolerari uitia uero paupis sustineri nõ posse cũ iferior facultatibus uirtutes debeat compensare cũ fortuna. ¶ Sæpe:hoc est.x.uitiis auctior ad peccandũ q̃ amicus minor.

¶ CHRI. Aspitas.a.Procul ab oibus ciuilibus moribus. ¶ Et incõcin.Minime cõuẽiẽs.Cõcinnare dicebãt ueteres apte cõponere:ut placet Festo. ¶ Tonsa.c.nulla coma ornatus:ut appeat seuerus. ¶ Atris:ut cultũ corporis neglexisse uideat. ¶ Libertas.m.nã in illa asperitate q̃ excessus ẽ uult uideri libertas; quæ mediocritas est. ¶ Reductũ:remotũ. ¶ Vtrq;:ab utroq; extremo.s.ab excessu & a defectu. ¶ Alter.q adulator est. ¶ Imi le. i.dñi conuiuii. ille.n.in ima lecti parte discũbit. ¶ Horret:& ꝓpea obseruat. ¶ Iterat.quia eadẽ facit. ¶ Verba .c.tnam ẽt incõsiderate dicta laudat q̃ cadunt ex ore illius:nã quæ in ꝑmeditata dicimus ea cecidisse uidẽt. Virg.Patrioq; nefas tm̃ excidit ore. ¶ Dictata.s.m.nã ea pueri integra referre conant. ¶ Tractare se.nã ut aiunt eaꝝ ptiũ actores oia submisse agũt. Vel exprimit minimũ addiscẽtẽ q̃ cũ ꝓceptorẽ minimũ audierit:cõat ẽt i minimis illũ imitari. ¶ Alter.asp & agrestis rephẽsor.Rixat:pugnat cõtẽdit. ¶ Dela.c.de uilo.Nã capraꝝ nõ láæ.s; setæ sũt:& tñ illi lanas eẽ cõtẽdũt. ¶ Preciũ.æ.a.l.i.si det ꝑciũ altera.i.scda uita nõ desinã. Ambigit qd .n.q.d.de nugatoriis & nihil ad nos ptinẽtibus. ¶ Castor &.d.nosa sũt gladiatoꝝ. ¶ Gloria.q.s.u.i.qs ille ẽ q̃ glia & uãitate ductꝰ maiorẽ sũptũ i uestibꝰ & unguẽtis facit q̃ suæ facultates patiant. ¶ Sæpe decẽ uitiis instructior odit: & horret.

¶ ACR. Stulticia.opibus cõpenso stulticiã meam. ¶ Arcta de.habebant antiqui patres ꝓ qualitate opũ togas quæ erant bis ter ulnarum.i.quinq;. Eutrapelus hæc cogitabat eutrapelus:ut aliqd donaret inimicis. ¶ Beatus:dicit qm̃ mutat animus pauperũ mutatione uestis. ¶ Honestũ:sicut nobilis carius cui scortũ. ¶ Thrax:gladiator. Nã mirmillo secuto sensus:aut gladiator aut mercẽarius erit:olitoris prouerbiat se i ludũ:ut sit gladiator sicut.sunt thraces: Olitores.aũt dicunt oleaꝝ uẽditores sicut olim uenditor erat oleꝝ ita negociatori icipiẽt uendere cabal-

Derisor lecti:sic nutum diuitis horret
Sic iterat uoces & uerba cadentia tollit:
Vt puerũ sæuo credas dictata magistro
Reddere:uel ptes minimũ tractare secũdas.
Alter rixatur de lana sæpe caprina.
Propugnat nugis armatus:scilicet ut non
Sit mihi prima fides:& uere q̃ placet:ut non
Acriter elatrem:precium ætas altera sordet
Ambigit:qd enĩ castor sciat an docilis plus:
Brundusiũ numici melius uia ducat an appi:
Quẽ dãnosa uenus:quẽ ꝑceps alea nudat:
Gloria quẽ supra uires & uestit & ungit:
Quẽ tenet argenti sitis importuna famesq;
Quẽ pauptatis pudor & fuga diues amicus
Sæpe decẽ uitiis instructior odit: & horret.

Dormiet in lucẽ:scorto postponet honestum
Officium:nummos alienos pascet:ad imum
Traxerit:aut olitoris aget mercede caballũ.
Arcanum neq; tu scrutaberis ullius unquam
Cõmissumq; teges:& uino tortus & ira.
Nec tua laudabis studia: aut aliena reprẽdes
Nec cum uenari uolet ille:poemata panges.
Gratia sic fratrum geminoꝝ amphionis: atq;
Zethi dissiluit:donec suspecta seuero
Conticuit lyra:fraternis cessisse putatur
Moribus amphion.tu cede potentis amici
Lenibus imperiis: quotiesq; educet in agros
Aetholis onerata plagis iumenta:canesq;:
Surge:& inhumanæ seniũ depone:camœnæ

lũ. ¶ Cõmissaq;.t.i.ab amico aliq̃d dictũ debes celare. ¶ Grãa sic.f.i.amicitia dũ alteruter suũ studiũ sequtur. ¶ Amphiõis. Amphiõ & zetus iouis: & anthiope filii diuersi officii Amphion cithara cãtabat zetus pastoris fungebatur officio pp hãc diuersitatem animorũ & uitæ tãdiu dissiderunt: donec Amphion cã discordiæ uitandæ citharã omisit:In humanæ.q̃ nõ pascet te non ferens uictum camœna.

¶ POR. Ac ueluti pia mr̃:mire supbiã diuitis ꝓmitigauit exẽplo iqt potior amicꝰ te uult eẽ filiũ hoc ẽ inferiorẽ se a magis q̃ sapiẽtẽ. ¶ Et ꝓpe uerã mecũ bene q̃ stulte diues de se cogitat.ait tñ nihil de paupe ueꝝ eẽ demõstrat.Simul ꝓ mimesim loquẽtẽ diuitẽ facit. ¶ Stultitiã.p.o.opibus inqt cõpẽso stultitias cũ stultꝰ sũ:sise illud ẽ.Salu.qa secũdæ res mire sũt uitiis obtẽtui. ¶ Arcta decet sanũ:toga q̃ bis ulnarũ nõ sit:ut in epodiis dixi ꝓ opibus.n.ueteres magnas uel puas habuerũt togas Cice. Velis amictos nõ togis. ¶ Eutrapelus:ut hic appet corrũpẽdoꝝ hoium calidꝰ fuit adeo ut sciret cũ hitu & stultis aium quoq; mutaꝝ.Cuicũq; nocer uolebat.quẽcũq; corrũpere uoluisset. ¶ Beatus.n.iã beatus nõ uere:sed q̃ sibi beatus uĩ ex pulchris rebus sũet noua cõsilia:& spes turbabit.s.& ex hitu mores ducet fiet delicatus. ¶ Dormiet in lucẽ.hoc ẽ nõ euigilabit nec elucubrabit. ¶ Scorto postpõet hõestũ.carius illi erit scortũ & dulci hõestate. ¶ Nũmos aliẽos pascet.fœnerabit & faciet es alienũ usuris crescere. ¶ Ad imũ.ad postremũ traxerit auctorabit se i ludũ ut gladiator sit. ¶ Aut olitoris ager.satyrice iuẽit sordidissima futuro mercenario post beatũ icessũ:cultũq; lætãtẽ: & ueꝝ tale ẽ:q̃ sit speculũ pp Arcanũ neq; tu scrutaberis. ¶ Bene.mox.n.dicit eiusdẽ eẽ ꝓdere cõmissa eius & arcana pqrere ac scire uelle. ¶ Et uĩo tortus:& ira qa uinũ & ira torměta sũt:qbus multi iuiti secreta fuderũt. Nec tua laudabis studia aut aliẽa reuitiũ obtrectatiõis ẽ. ¶ Nec cũ uenari uollet ille odiosũ.n. facit iportũitas uolũtatis aduersitatis studioꝝ. ¶ Grãa.sic fratrũ dũ alterutrũ sequit studiũ q̃ si fratrũ geminoꝝ gratia sic dissoluit:qd futuꝝ ẽ affectatoꝝ. ¶ Donec suspecta seuero:zethũ dicit leueꝝ lyræ studiũq; piecit. Tãto magis ẽt cõuenit potiori amico cõsentire atq; uelle lẽibus iperiis patere q̃ græci uocãt q̃ cũ põt iperare blandit. quotiẽs inqt parauerit ire uenatũ Etolis plagis Meleager caly doniũ aprum nobilis uenator excepit: i de ergo epitheton fecit Hora.ut etolis retibus ad apros factis intelligamus. ¶ Surge.& inhumane. ¶ Senium.inhumane camœnæ non est ꝓpetuum epitheton.sed in humane ad eum aspicit qui eam ledit.

¶ CHRI. Vel si nõ odit.uult eẽ cẽsor & rephensor tanq̃ si illi pia mr̃ sit & ait se eẽ sapiẽtiorẽ. ¶ Ait.ꝓ.u.Nõ oino uera quia si ueꝝ q̃ramus:nihilo stultior debet eẽt diues q̃ pauper:sed prope uera dixit:qa sic putat uulgus. ¶ Arcta toga.uilior.uestis. ¶ Decet.q.d.reqrit. nã oportet prudẽtẽ eẽ pauperẽ. ¶ Eutrapelus. Nomen proprium hois est.cæteꝝ eutrepeles dicũt græci quorũ ai uersatile sint:& faciles se ad oia uertant ẽ aũt hæc censeoria oro ditioris paupioré monẽtis. ¶ Noua cõ.qa mutata fortũa mutabit cõsiliũ & spẽ qa audebit & spabit maiora. ¶ Pascet nũ.a.qa ad fœnus accipiet & augebit ad imũ postremo. ¶ Trax erit.efficitur gladiator urgente fame. ¶ Trax.n.nomen proprium gladiatoris erat. ¶ Ager.c.o.nã diurnam opam suã locabit olitori ut illius equum oleribus uenalibus onustũ circunducat. Gfa sic fratrũ iuppiter ex antiope amphionẽ zetũq;. gemios sustulit:q̃uis Horat.tertiũ addat calaim:amphion aũt musica:zetus uero uenationibus delectabat: peneq; iã ad discordiam uenerant pp diuersitatẽ studiorũ.sed amphion rem suspicatus relicta musica se uenationibus ne fratrẽ alienaret tradidit. ¶ Aetholiis.nobilibus & quales habuerunt in uenatione apri calidonii. Nam calidon ætholiæ urbs est.Senium.i.eã tristitiam quæ circa seniũ esse solet. ¶ Inhumane:non inhumane sed cuius grauitas inhumana uidetur.

¶ ACR. Virilia.lauda aium tuũ dicẽs nõ ẽ q̃ speciosius tractet arma uirilia.Partoꝝ signa romana q̃ crassus amisserat psæ ad augustũ per tyberiũ miserunt iã uicti. ¶ Ac ne te retrahas.i.si uis ab amico tuo domũ recedere petes aliquã excusationẽ sine dãno. ¶ Cõiice re:aut dicte domũ ire iocatũ:uel aliqd aliud facere: ¶ Numerũ.q̃uis inqt sapiens sis:& oia ad numerũ.i. ad sapientiã redigas:noli excusare te:q̃ non ludas cũ amico tuo:ꝑsertim cũ dlecteris. ¶ Nugaris sẽsus:quãuis nihil extra rõnẽ facias:tñ decurras interdũ ad ludũ:& in paternã uillã naualem pugnam quam augustus cũ Antõio gessit immittere. ¶ Accia pugna:q̃ fuit inter Cæsarem & antonium apud acciacũ promontorium:adria:mare in quo pugnabant Cæsar:& Antonius. ¶ Vtroque pollice:pollice finecdochicos manus

Cœnes ut pariter pulmẽta laboribus empta.
Romanis solenne uiris opus utile famæ
Vitaq; & membris:presertim cum ualeas:&
Vel cursu superare canẽ:uel uiribus aprum
Possis:adde uirilia quod speciosius arma
Non est qui tractet:scis quo clamore coronæ
Prælia substinea s campestria:deniq; sæuam
Militiam puer:& cantabrica bella tulisti
Sub duce:qui templis parthorũ signa refixit.
Et nunc:siquid abest italis ad iudicat armis
Ac ne te retrahas:& inexcusabilis absis:

utraq; ſublataq; pariter ſæpius mota. Hoc enim gẽus ualide laudantiũ ẽ. ¶ Ancilla. monet quãdo in domo amici fuerit. Non amet pueꝝ eius aut puellam ne forte captus amore pandat ſecreta ſua.

¶ POR. Pulmenta laboris empta. Suauiter ſignificat cibos ex p̃da eſſe natos. ¶ Romanis ſolẽne: ab hõeſto uult pſuadere laborẽ uenaticũ nõ detractandum. ¶ Vitæq; & mẽbris: hoc ab utili ſumptũ ẽ. ¶ Scis quo clamore coronæ. i. ſuffragio multitudinis ſpectaturis in campo martio exerceri ſoleas. q; argumentũ a minori ad maius dicit. nã ſi hoc facis ludi cã tantũ quãto magis facies ꝓpter amicitias: & utilitatẽ tuã. ¶ Deniq; ſæuã militiã puer. Occaſio laudis iniicienda: & ipſius ad quem ſcri. & Cæſar. Augu. ¶ Sub duce: qui ſub Cæſare inquit Auguſto olim in cantabria militaſti: q nunc a parthis ſigna romana quondam capta cũ Craſſo recepit. ¶ Adiudicat. adiungit. ¶ Acne te retrahas & inexcuſabilis abſis. Senſus hic eſt: noli inquit te retrahere ac denegare ludenti amico. non. enim excuſare potes q; ipe nunq̃ luſeris: præſertĩ cum in uilla tua cũ tuis ſæpe nugeris ac laudas. ¶ Quãuis. n. e. Quãuis ſiquit ſapiẽs ſis & omnem curam tuam ad numeꝝ hominum modumq; redigas hoc eſt ad rationem ad ſapientiam: interdũ te tñ iocis ludoq; delectas. Sic alibi ait. Dulce deſipere in loco. Patitur lintres exercitus ait imaginem pugnæ acciacæ: quæ fuit inter Auguſtum & Antonium tu cæſar facis. ¶ Lacus. a noie adria & tam diu noia ſimulata ſeruant donec alteruter uincat. Hoſtili more refert. agitur trãſlatio fabulæ quæ cũ agit denuo referri dr. ¶ Conſentire ſtudio ſuo. ille non ſolum ſtudiũ laudauit: ſed etiam laudat. Vtroq; p̃ollice: utraq; manu tropos ſynecdoche a parte totum: an qui uehementius laudat manus iungens iungit pollicẽ cũ proximo. Protinus ut moneã: mõ ſubſtantiuum ſignificat & eſt. Quid de quo uiro: tria dixit: qd dicas: de quo dicas cui dicas. ¶ Percũctatorẽ: fugito. Vera ſnia ẽ. eadẽ. n. libidie ꝓdit: & audit: & q̃ audir deſiderat pſcrutat. ¶ Patulæ. a. paratæ ad audiẽdũ. ¶ Et ſemel. e. u. i. u. terribiliter ꝓnũciãdũ ẽ. ¶ Nõ ancilla tuũ iecur. nõ ames inqt ſeruũ ut ancillãdiuitiis. ¶ Ne dñs pueri. dñs. i. diues.

¶ CHRI. Romanis uiris. Nã priſci romani qui uiri erant uenationibus exercebant. ¶ Vtile. f. nam inde apparent ſigna fortitudinis. ¶ Vitæq; &. m. i. uitæ mẽbroꝝ: hoc eſt corporis nã exercitatio corporis cõſeruat ualitudinẽ. nam ſi ſomnus quies: & frigus gignunt noxiã pituitam: quæ multoꝝ morborũ cauſa eſt exercitatio quæ amouet ſomnũ: & quietẽ: & ex motu gignit calorem morbos pellet: & ualitudinem cõſeruabit p̃ſertim robuſtis qui tolerare labores quæũt. ¶ Proelia. campeſtria. Armoꝝ ludicra appellat: quæ ĩ campo martio exercebãt. Coronæ. Spectantiũ in campo martio. ¶ Militiam. p. Magna auxeſis: nã ſi in ætate tenera pueritiæ potuit perferre militiam rem periculoſam nõ ne poterit in robuſtiore ætate ferre uenationem rem multominus periculoſam. ¶ Signa. r. Sub Octauiano & cantabri in hyſpania: & in orientali plaga parthi uicti ſunt: ſed a diuerſis ducibus. Sed hic ſub duce Auguſto intelligit. nã ipſe uentidiũ baſſum miſit: q de parthis triumphauit ¶ Retrahas. q. d. recedas ab inſtituto genere uiuendi. ¶ Numeꝝ. p cõcedẽtia: & ꝓportione poſuit: q; exprimit cũ addit modũ. ¶ Nugaris. in hoc loco ludis ſignificat: qa cũ fratre cies ſimulachra maritimi bellii: q̃le apud Actiũ pmõtoriũ geſtũ eſt ab Octauiano cõtra. M. A. ¶ Rure. p. Quod iuxta mare eſt. ¶ Exercitus. ex tuis ſeruis factus. ¶ Partiſ. pari numero. ¶ Lintres. nauigia ꝓprie tñ fluuiales nauiculæ ſunt. ¶ Referſ. exprimit agitur Iuue. Et multũ referens de Mecœnate ſupino. ¶ Aduerſarius: loco aduerſarii. ¶ Adria mare adriaticũ. Alterutrum: alteꝝ ex duobus. ſ. aut te aut fratrẽ. ¶ Frõde. laurea corõa. ¶ Vtroq; pol. Vtroq; manu: prouerbium ẽ: uel qa obſtrupẽtes: aliqd pollices iungimꝰ. ¶ Protinus. Deinceps & q̃ſi ſuo ordie. ¶ Si mõitoris. q. d. q̃uis nõ egeas mõitoris. ¶ Quid de. nã uidẽdũ ẽ ne paſſim de quocũq; loq̃ris. mltis. n. pcẽdũ ẽ: neq; ẽt cũ de aliquo dicas oibꝰ ẽ dicẽdũ. ¶ Percũctatorẽ. Nã q multa pcũctat pauca reticet. ¶ Garruloꝰ: q multa & ſine pẽſo loquit. ¶ Nõ. a. neq; ſerua: neq; ſeruus amici amandus eſt: nã ſi eoꝝ tibi copiã faciet paruo munere illi eris multũ obnoxius. Si ãt nõ faciet nimiſte anxium reddet.

¶ ACR. Munere. p. dans tibi pueꝝ uel puellã cum maiora accipes. ¶ Comendas: qñ inqt aliquem laudare uis in ꝓtia aliorum diligentes conſidera anteq̃ illum laudes ne eum forte quum poſtea deturpaueris incurras in uerecundiã. ¶ Tuteris: ſẽſus ſi quem uideris a malo homine uexari defende & tuere. ¶ Dente theonino. Teõ enĩ dicaciſſimus ideſt loquaciſſimus fuit: & maledicus per quem maledici: & detractores intelliguntur. ¶ Oderunt. tu qui cœpiſti uide ne amicos offendas & ingratus fias: per hoc oſtendit: aut non ſuſcipiandas potentium amicitias; aut ſuſceptis

Quãuis nil extra numerum feciſſe: modũq;
Curas: interdum nugaris rure paterno.
Partitur lintres exercitus accina pugna:
Te duce p pueros hoſtili more refertur.
Aduerſarius eſt frater: lacus adria donec
Alterutrum uelos uictoria fronde coronet:
Conſentire ſuis ſtudiis: q crediderit te:
Fautor utorq; tuum laudabit pollice ludum.
Protinus ut moneã: ſiqd monitoris eges tu:
Quid de quoq; uiro: & cui dicas ſæpe uideto
Percunctatorẽ fugito: nam garrulus idẽ eſt
Nec retinẽt patulæ: cõmiſſa fideliter aures:
Et ſemel emiſſum uolat irreuocabile uerbũ.
Non ancilla tuum iecur ulceret ulla puerue
Inter marmoreum uenerandi limẽ amici.
Ne dominus pueri pulchri: caræ ue puellæ

Munere te paruo beat: aut incõmodus angat
Quale cõmẽdes ẽt atq; ẽt aſpice: ne mox
Incutiant aliena tibi peccata pudorem.
Fallimur: & quẽdã nõ dignũ tradimus: ergo
Quẽ ſua culpa p̃met: deceptus omitte tueri:
Vt penitus notum ſi tentent crimina ſerues:
Tuteriſq; tuo fidentem preſidio: qui
Dente theonino cum circũroditur ecquid.

Ad te poſt paulo uentura pericula ſentis:
Nam tua res agitur paries cũ ꝓximus ardet:
Et neglecta ſolent incendia ſumere uires:
Dulcis inexpertis cultura potentis amici
Expertus metuit: tu dum tua nauis in alto ẽ.
Hoc age: ne mutata retrorſum: te ferat aura.
Oderunt hilarem triſtes triſtemq; iocoſi.
Sedatum celeres: agilem: gnauumq;: remiſſi
Potores bibuli media de nocte falerni.
Oderũt porrecta negãtem pocula: q̃uis
Nocturnos iures te formidare tepores
Deme ſupercilio nubem: plerunq; modeſtus
Occupat obſcuri ſpeciem taciturnus acerbi.
Intercuncta leges & percunctabere doctos:
Qua ratione queas traducere leniter æuum.
Nec te ſemper inops agitet: uexetq; cupido

obtemperandum. ¶ Hilarem: precepta quibus amici potentiores cauendi ſunt: ne offendatur facile. ¶ Aura. auram allegoricos mutabile dicit. ¶ Qua ratione. Quia ſemper per ignorantiam uitioſi ſumus.

¶ POR. Incommodus angat. ne. inquit angat mũere accepto læteris: aut non accepto contriſteris cum omne munus ſapiẽtis res parua ſit. alii putãt hoc dici ne ſentiẽs inſane appetẽtem pueꝝ uel puellã dñs pueri puellæ ue beate te uideat: ergo obnoxiũ faciat paruo munere. i. mãcipio donato: aut ĩcõmodus. i. difficilis ſit erga te amatorẽ alludit ad Vir. cui alexandrum pueꝝ pollio dñs dono dedit. ¶ Qualẽ cõmẽd. ẽt atq; ẽt aſpice monet ne quẽ ĩcognitũ potiori amico temere cõmendet huius piculo peccaturum. ¶ Ne mox. ne poſtea incutiãt aliena tibi peccata pudorẽ: ne alio inqt peccãte tu erubeſcas: q eũ cõmendaris diuiti. ¶ Fallimur & quẽ. nõ timet Hora. ne ſub hoc p̃cepto ipſe maliuolus uideat q dicat nõ temere quẽq̃ diuitibus conciliare oportere: & iõ addidit: fallimur tñ & interdũ ĩ dignũ ꝓdignũ qd igit fiet ſi peccauerit: & in offenſionẽ uenerit ſua culpa. ¶ Vt penitus notũ ſi tentẽt crimina: ne tu inqt incaſſum effundans defenſionẽ ꝓtege: q ut ſæpe fit maledicorum criminatiõe cum leditur tu quoq; labefactaris laudator cõmẽdatorq; eius. Qui dẽte theonio cum circumroditur hoc eſt qui cum mordetur ab inuidis obtrectatoribus ſuccurrendum tibi eſt ne tu quoq; lædaris. Theon autem quidam illo tempore rabioſæ dicacitatis fuit. ¶ Enquid ad te paulopoſt uentura. ordo eſt. enquid ſentis. ¶ Nã tua res agitur: ſententia; per allegoriam demõſtrãs uicinoꝝ periculũ noſtrũ eſſe. ¶ Dulcis inexperti cultura. Dulcem eſſe dicit inimicitiam diuitis ei qui nõ ſit expertus cæteꝝ re ipſa plenã eſſe timoris ac moleſtiæ. ¶ Dũ tua nauis in alto eſt cũ proſpeꝝ curſum amicitiæ tenes: & eſt tropos allegorica dulcis inexperti: ne ob aliquã offẽſionẽ merearis excludi. ¶ Oderunt hi. hic oſtẽdit ſimilẽ ſimili delectari. ¶ Aura. i. tenuis leuis culpa. ¶ Oderũt porrecta: hic oſtendit quid ſit leuis aura: hoc eſt parua cauſa cur quis nõ ameſ: pocula autẽ uagantem nõ amant: etiam ſi tu malam ualitudinem oſtẽdas ad excuſationem non bibendi. ¶ Quamuis no. negantem etiam naturæ cauſantur. ¶ Deme ſupercilio. n. ne te inqt triſtem præbeas: aut nimis ſeuerum: nam propter hanc multi odiũ cõtraxerunt: deeſt etiã: ut ſit etiam modeſtus. ¶ Plerũq; a ſuperiore pendet an parce intelligendũ eſt non eſſe ſatis bonum: an ſic accipimus ita te compares ut qualis es talis exiſtimeris inter cũcta leges & doctrinam eſſe neceſſariam ad commendationem amicitiarum ſignificat. ¶ Qua ratione queas. ſ. quẽadmodum poſſis ſuauiter uiuere. ¶ Inops cupi. auaritia non pauor.

¶ CHRI. Deceptus. quia credidiſti bonũ. Ergo cum nõ eſt ne perſeueres in laudando. Cõtra uero ſerua & defende eum quem penitus bonũ noſti ſi mordet. Quia ſi innocens mordetur: neq; defendat: ſerpit latius ea calumnia ad reliquos. ¶ Nam tua. ergo ut res tua agit ſi ſuccurratur incendio uicino: quod mox ſit ad te tranſiturum: ſic & tuam rem agis cũ ĩnocẽtis calumniam propulſas: quæ paulopoſt ad te peruenire poſſet. Theonino. mordaci & calũntoſo. ¶ Theon. n. ea tempeſtate mordaciſſimus calũniator fuit. ¶ Dulcis. q non ſunt experti ſuauem rem putant amicitiam magnorum uirorũ. Qui autẽ ſunt experti metuunt. Nã q̃uis honor inde atq; utilitas ꝓuenit: tñ multa ſubeũda ſunt incommoda in ea obſeruãda multa ꝓuenit inuidia: quæ ſummopere nocere põt. ¶ Cultura. amicitia eius uiri quẽ colimus & obſeruamus. ¶ Dũ tua nauis in alto ẽ: dũ tibi res ĩ amicitia ſcẽdẽ ſũt. ¶ Hoc age. i. ſerua hæc p̃cepta: q̃ ad amicitiã ſeruãdã ualẽt. ¶ Ne mutata retrorſũ ferat aura mãet. i trãſlatiõe: & ẽ ſnia: ne amicitiã amittas. ¶ Oderũt. optimũ ẽ p̃ceptũ ĩ amicitiis conſeruãdis: ut nõ ex adulatiõe ſed ex moꝝ facilitate cõuertamus ĩgẽiũ noſtrũ ad amici ĩgẽiũ: & q̃les eẽ cupiũt: tales nos p̃ſtemus. Si igĩ ſeueriore uita ſint. & nos eãdẽ triſtitiã. i. ſeueritatẽ p̃feramus ſi iocoſi iocos. ¶ Sedatum. qetũ. ¶ Tepores. q. d. febrẽ. ¶ Deme. n. ſup. i. auſteritatẽ & triſtitiã q̃ maxie oñdit ĩ ꝓtractiõe ſupcilioꝝ. modeſtꝰ occupat ſpẽm obſcuri. i. hois cuiꝰ mẽs nõ facile deꝓhẽdat. ¶ Inter. c. Doctrinã dicit eẽ neceſſariã ad cõmendationẽ amicitiarũ. ¶ Lege: ut diſcas a mortuis. ¶ Percũctabere. ſ. uiuẽtes uł ut q̃ legẽdo nõ ĩtelligis ea tibi doctiores iterp̃tẽt. ¶ Inops cu. Nam cupido eſt earum reũ quæ abſunt.

Non pauor: & rerum mediocriter utiliũ ſpes:
Virtutem doctrina parat: naturã ne donet:
Quid minuat curas: qd te tibi reddat amicũ
Quid pure trãqllet: honos: an dulce lucellũ:
An ſecretum iter: & fallentis ſemita uitæ
Me quoties reficit gelidus digentia riuus:
Quem mandela bibit rugoſus frigore pagus:

¶ ACR. Mediocriter. i. nõ põt ullo mõ fieri ut cupido ſupra modũ habẽdi & mediocritas utiliũ rerum poſſint regnare ſimul. ¶ Ne donet. ideſt utrum doctrina an natura ſapiamus. ¶ Quem mandela: pagus in ſabinis eſt: & non pagus bibit: ſed hi qui in pago ſunt. ¶ Quid ſentire putas. quid putas me deos præcari dum ſum in rure meo: niſi hoc quod tibi opto uidelicet doctrinam uirtutum: ĩminutionem curarum & ueram delectationẽ. ¶ Sit bõa librorꝝ: notãdũ quia ſtudio ſolitus librorum copiam primum q̃ fruges uã

ctũq; præcatus. ¶ Sed satis est: hæc inquit a ioue petã que mihi præstare non possum. i. uitam opes & cætera ut equũ animũ geram. in mea magis est ptãte. ¶ Copia hoc est animus meus dubia spe sit insaciabilis.

¶ POR. Et rerũ mediocriter utiliũ Recte dixit: utrũq;. n. ẽ stultitiæ uel pauere ne amittat: uel sperare cũ uoto igẽti res mediocriter utiles. ¶ Virtutẽ doctrina paret hæ oẽs qões de morali phia sũunt. ¶ Quid. t. reddat amicũ. i. uirtũ q̃ facit sapiẽtẽ nihil stulte facere ac p hoc seipsum ledere. Quid pure tranqllet hõnos uere delectet. ¶ An secretum iter. uidet hoc probare quod ultimo posuit: an quod alibi dixit. Nec uixit male qui natus moriensq; fefellit. ¶ Me quotiens reficit. i. quotiens in meo rure sum. ¶ Digentia riuus. fluens per agrum Horatius. Nam mandela pagus est in sabinis nimis contrahens atq; algidus frigore & rugosa faciens hominum corpora. ¶ Bibit pagus. Tropos metonymia: hoc est pagani: bibunt & sic est de quo ait etiam fontis riuo dare nomen idoneus. ¶ Quid sentire putas. deest nisi hoc etiam minus paratus sum iquit etiam: minus habere q̃ habeo. dummodo uiuam quemadmodum uolo. Spes bona librorum copiam quam frugis unctus est precatus. ¶ Neu fluitem dubiæ spe. ne alieni conuiuii spe sub incerto uersus ac tempus expectem. ¶ Sed. i. est orare. hæc a ioue inquit petam: quæ ipse mihi præstare non possum. cæterum ut equum animum geram: in mea magis est potestate q̃ iouis.

¶ CHRI. Pauor. qui est de iminẽti malo. Spes libido quæ est de futuro bono. ¶ Mediocrirer. u. Vt sunt nõ necessariæ diuitiæ. ¶ Amicum te tibi. Quid reddat te liberum a curis. ¶ Quid pure. i. quid uere te trãquillũ reddat. i. quid sit summum bonum an honores: an diuitiæ: an ipsa philosophãdi uia. quæ secreta a uulgo est: & fallit illa ignorantes: quia nõ possunt adduci: ut in ea summum bonum putent. ¶ Digentia. de quo flumine in odis dictum est fluit iuxta pagum mandelã. ¶ Quid sentire. i. quam putas me opinionẽ habere: & quid putas me a diis p̃cari? Nempe ut seruẽt: quod mihi adest. ¶ Viuam. m. illi. n. sibi uiuũt qui nullis curis distrahuntur: & qcquid euenerit eo bene utuntur: & in bonam partem accipiũt. ¶ Si quid superesse. quasi dicat neq; sim anxius de uita. ¶ Sit bona li. modeste petit. ¶ Sed satis est orare. ex prisca philosophia hoc ẽ: nã christiani uolunt nihil posse nos sine diuina gratia: sed illam accedere quotiens cunq; eam imploramus.

ACR. Risco si credis. mecœnas docte crati. hanc epistolã ad mecœnatẽ scri. in q̃ demõstrat pragmaticã suã. i. cãm pp quã composuerit carmina: sed prius uituperat imitatores cratini qui docuit nullos carmina eẽ stabilia: nisi potulẽti & ebrii eẽnt: trahẽs occasionẽ ipse Cratinus ex Homero & ennio in quorũ libris laus inuenitur uini. Nõ tamẽ poetas eẽ dixerũt debere uinosos: qui cratinus tante uinolentiæ fuit ut solitus fuerit supra pelles recũbere in quas cõmedere consueuerunt. Hoc etiã epigrãma in monumẽto eius testatur: in suis etiam fabulis negat bonum esse poetam qui uinosus non fuerit. Hic per hanc uinolentiam tantæ libidinis fuit ut cubiculum suum speculis adornaret: quatenus & coitum suum spectare posset. ¶ Ascripsit. liber democritus exclusit suo iudicio sanos poetas a numero musarũ dicens isanos in numerũ phaunorũ: & satyrorũ deorũ transire quasi ueriores. Vnde p ironiã hic dicit q; postq̃ liber pr̃ isanos poetas numero satyrorum ad scripsit ipse musæ etiam mane sobriæ non fuerunt: olentes adhuc uinum nocte potatum.

Ad Mecœnatem. (tino.

Risco si credis mecœnas docte cra
Nulla placere diu. nec uiuere carmina possunt
Quæ scribunt aq̃ potoribus. ut male sanos
Adscripsit liber satyris faunisq; poetas
Vina fere dulces oluerunt mane camœnæ

¶ POR. Prisco. i. c. M. hæc epistola ad mecœnatem scripta pragmaticã suam uult in carminibus p̃monstrare sed prius uituperat: imitatores omnes: & in primis poetas: qui uirtutes eorum admirati sunt non assecuti continuo se his ipsis similes fore existimant: si sola illoꝝ uitia consectentur ueluti faciunt: q; fama est Homerum uinosum fuisse putant se bonos poetas reddi posse uinolenti: ergo hoc totũ per irrisionem dicitur nõ q; Hor: id ipsum uerum existimet: uel de Cratini opinione: uel de homero temulento: ait. n. & per opinionem. ¶ Vt m. r. a. ut temporis aduerbiũ est. q. d. exinde: ut scripsit bene tãq̃ i legionem suam. Nam hoc uerbum militare est: & est ordo ut male sanos ascripsit liber satyris faunisq; poetas. Vina fere dulces oluerunt mãe camœnæ. & hæc ironia est ipsas quoq; musas etiam mane sobrias non fuisse.

¶ CHRI. Prisco si credis: Vitupat eos q quoꝝ hoium uitia imitati sẽt: eoꝝ uirtutes imitari nõ ualẽt. ut qdã q cũ audiãt Ho. uinosũ fuisse ebriositatẽ imitant. ¶ Prisco. q prisca cõcediã scripsit. ¶ Vti. postq̃. ¶ Liber. bacch. ¶ Adscripsit: adiũxit. Nã i tutela habebat satyros & faunos ita deinde habuit poetas: ex quo & ipse musæ uinosæ: uideri possũt. ¶ Male sanos. Furore percitos.

¶ ACR. Quid siqs uestẽ uultũq; Catõis imitet. nũq̃d ẽt uirtutib⁹ erit Cat. Ca. n. cõsul rõanoꝝ ut terribilior apperet hostibus: itõsa barba & capillis manebat cũ diro coleramẽto: & cũ toga exigua: ut uelocior eẽt. ¶ In pede nudo. hoc de quocũq; pho. Ca. n. nudis pedibꝰ nõ fuit. ¶ Exiguæ togæ. q̃lẽ fecerit textor. ¶ Rupit. h. hyarbita maurꝰ fuit regiõe: q dũ Timage. phm post

Laudibus arguitur uini uinosus homerus.
Ennius ipse pater nunq̃ nisi potus ad arma
Prosiluit dicenda. forum: putealq; libonis
Mandabo siccis. adimam cantare seueris.
Hoc simul edixit: nec cessauere poetæ

Nocturno certare mero: puterẽ diurno.
Quid? si qs uultu toruo ferus: & pede nudo:
Exiguæq; togæ simul & textore catonem:
Virtutem ne repræsentet moresq; catonis?
Rupit hyarpitam timagenis æmula lingua:
Dum studet urbãus tenditq; disertus haberi.
Decipit exemplar uitiis imitabile: quod si
Pallerem casu: biberẽt exangue cuminum.
O imitatores seruum pecus. ut mihi sæpe
Bilem sæpe iocum uestri mouere tumultus?
Libera per uacuum posui uestigia princeps.
Non aliena meo pressi pede. qui sibi fidet
Dux reget examẽ parios ego primus iambos
Ostendi latio numeros animosq; secutus
Archilochi: non res & agẽtia uerba lycãben
Ac ne me foliis ideo breuioribus ornes:
Quod timui mutare modos & carminis artẽ.

conuiuiũ: & inter pocula declamãtẽ uellet imitari: & nõ posset: inuidia quodãmodo discerptus est. ¶ Exãgue. c. ut pallorẽ nimiũ possint imitari. Quoná cyminũ potatũ pallidos reddit hoies. ¶ Seruũ pecus mire ait pecus seruũ: qm̃ negãt stoici quẽq̃ liberꝰ esse p̃ter sapientẽ. ¶ Libera p uacuum. Ego prius romano sermone lyrica carmia scripsi. ¶ Qui si. fi. solus audet archilochi. nõ res iqt trãstuli de archilocho: s; exẽplar metri & nõ eadẽ uerba sũ imitatus: qbus est plequutus socerũ suũ. ¶ Lycamben: ut se laqueo suspẽderet.

¶ POR. Laudibus arguit uini facere addit Homerũ tanq̃ uinũ in iliade: & in odyssea sæpe laudauerit. ¶ Ennius ipse pr̃: hoc totũ cũ imitatiõe q̃dã dr̃ stultæ psuasionis: pr̃ aũt Enni. iõ q; ipse primus latinoꝝ ad heroici uersus imitationem aspirauerit. ¶ Ad ar. ad libros annaliũ quos ennius scripsit. ¶ Foꝝ. perfoꝝ causidicos: & iurisconsultos significat. ¶ Puteal. ãt libõis sedes p̃toris fuit prope arcũ fabianũ dictũ q; a libone illic primũ tribũal: & subsella collocata sint. ¶ Mãdabo. f. sobriis tradam. ¶ Adi. c. f. Vt ineptũ est inquit ditionem non a sobriis geri: sic absurdum est cantare ieiunos. ¶ Simul eduxit. n. c. p. statim ut hoc inquit uisum est omnibus dixisse. ¶ Nocturno. c. m. hoc ẽ dies noctesq; potare. ¶ Quid si. q. u. t. Qui si aliquis iquit uestem uultumque catonis imiteturnunquid continuo & uirtutibus cato sit. ¶ Exiguæ. t. f. &. t. c. metonymia id quod fit pro eo qui facit. ¶ Rupit hyarbitam. exemplum stulti imitatoris interposuit. nam hic hyarbita maturus fuit: q dum timagenẽ imitatur post conuiuium. & intra pocula declamãtem propter insolẽtiam faciendi quod conabat pene disruptus est. ¶ Timagenes. n. multos conabat adhibere: & cœne & declamationi suæ: dũq; ab his multũ laudatur in admirationẽ sui prouocasse hyarbitã dicit qui se & stomachum abrupit. dũ Tymagenem & dicẽdo & pascendo amicos conat æquare. ¶ Decipit ex. u. i. decipiunt inquit stulti qui cum propositum sit bonoꝝ exemplar. eosdem tm̃ uitiis imitant: ut ille qui Catonem imitari se putat. Si sem per tristis ac si sordidatus incedat. ¶ Quod si pallerẽt ca. Quod si me casus inqt pallidũ egisset: imitator meus medicaminibus uerteretur: ut cuminum potaret: Sic pallidus factus similis crederetur. aiunt enim cuminum dilutum: & potum pallidum facere: exanguẽ ergo pallidũ. ¶ O imitatores. tã enim seruus ad alienum præscriptum uiuit: q̃ ille qui est imitator alterius. ¶ Libera per. u. iã de se dicit ostẽdens: & q̃ & quomodo carmina scripserit: sic. n. incipit q̃si neminẽ fuerit sequutus: sed libero consilio sua inuenta pscripsit. ¶ Per uacuũ quia nemo præcesserit. ¶ Qui sibi si. p̃cedere iquit solus habet qui recte sibi confidit: habetq; alios curæ imitatus regem apium in sequentibus. ¶ Parios. ideo quia parius est archilo. iambici carminis scriptor: nã de Archilo. inqt transtuli nil præter metrũ: sed res: & argumenta neglexi: qbus ille lycãben persequitur: a quo repudiatus est gener. ¶ Ac ne me. fo. ideo ne me parcius laudes tanquam in metris nil innouare ausum: ac proferre pro meo: multa iquit ex diuersis auctoribus composui docetq; quomodo composuerit. ¶ Temperat archilochi musam & archi inquit musa utimur & Saphus. ¶ Mascula. uel quia in poetico studio uersata est in quo sæpius enituit: uel quia tribus diffamatur fuisse.

¶ CHRI. Laudibus. ordo est. Hõe. arguitur. i. demonstratur: & conuincit. ¶ Vinosus. laudibus uini. i. quia laudat uinũ: ut sæpe apparet in iliade: & odissea. Ennius hæc aũt omnia per ironiam dicunt. ¶ Foꝝ putealq; i. causas agendas: & oratoriam. ¶ Siccis. sobriis: ut cõtra madidos ebrios dicimus. ¶ Cãtare. Poema scribere. ¶ Seueris. i. ipsis sobriis. ¶ Puteal libonis: sedes prætoriis fuit prope arcum fabianum dictum a alibone prætore: a quo illic primum tribunal & subsellia collocata sunt. ¶ Quid siquis. si hos Homer. & Ennii imitatores dicemus q̃a ebriositatẽ solã imitant. eodem modo dicemus aliquem esse similem Catonis si illũ imitet in toruitate uultus: i pedibus nudis & i breuitate togæ. Nam legitur. sepe i publicum prodisse. Cato pedibus nudis & cum sola tunica. Nõ igitur imitabitur uirtutes Catonis qui hæc minima imitabit. ¶ Hyarpitam: hic maurus fuit: qui dum cupit parẽ se i declamãdo & in urbanitatibus Tymageni facere disruptus est. Decipit Multi enim decipiuntur: nã dum proponunt sibi magnum uirum tanq̃ exemplar: & eius uitia possunt imitari putant etiam & uirtutes imitari posse ergo si casu poeta palleret: ut & ipsi pallorem imitarentur. biberent cuminum. Cyminũ dicitur & cuminum mutata y in u ut cypressus & cupressus estãt eius granũ uehemẽter pallens. Persius. Rugusum piper & pallentis grana cymini. ergo exangue. i. pallidum. ¶ Seruum pecus. in quibus animus non homini sed pecudis sit & omnino seruilis. ¶ Bilẽ iracundiam. Nam in tanta stultitia & perui cacitate modo risum: modo iram cõcitant. ¶ Libera per uacuum. primus fuit Horatius. qui apud latinos lyrica scripsit carmina. ¶ Per uacuum. Translatio a uiatore: qui non ita præcedentẽ sequtur: ut pedem in suo uestigio ponat: sed ponit in uacuo. i. descripsi quæ prius ab aliis descripta non fuerant. Quod etiã Maro gloriat. Primus ego i patriam mecũ modo uita supersit: Aonio rediens deducã uertice musas. ¶ Parios. ab Archilocho inuentos. qui ex paro insula fuit. ¶ Numeros. pedes. ¶ Animos. spiritum & uehementiã stili. ¶ Nõ rem: Non eandem materiam. ¶ Lycãbem: de quo i alio loco historiam dixi. ¶ Ac ne me foliis. Dixerat se materiã

mutasse: sed genus carminis qd̃ in alcæo est retinuisse: sed nõ pp hoc minori corona: & p̃mio dignũ esse. nam & alcæus & sappho idẽ fact̃itarunt: nec ppea in minori p̃cio sunt. ¶ Breuioribus. s. minori corona. ¶ Modos & artem idest artificiosam illius modulationem.

¶ ACR. Temperat archi. metrũ inquit archilochi quod nos imitamur temperamus uersibus Alcæi & sapphus quos imitor. Sed neq; eodem ordine uersuũ utuntur: neq; rebus quibus socerũ insequitur. ¶ Ordine. d. quia tm̃ pedes tulerunt nõ materiã. ¶ Ore la. Archilochus græcus poeta primus fuit: & ego apud latinos primus lyrica carmina scripsi. ¶ Scire. u. excusat se cur cum probetur a plurimis bene sua carmina cõposuisse: tamẽ habeat laudatores ostendit q̃ propter inuidiã: q̃ inimica ẽ uirtuti cũ per domos aliorum legeretur: & publice detraheretur: & qa nõ conducebat muneribus cibi: & uestiũ fauorem uulgi quod solent amatores adulatiõis agere. ¶ Et. n. a. p. illi ĩ nugis suis pondus laude accumulare gaudent: qui carmina sua inhoneste laudari cupiũt. ¶ Ego. n. u. illius ad uerba uereor libere & urbane tendere ne eum ad iracundiã prouocem. ¶ Naribus uti formido timeo eẽ fastidiosus: sed honestas quæro excusatiões ne recitem. ¶ Clamo. i. repræhendentiũ timore coactus dicam q̃ mihi displiceat locus ubi recitem: & ob hoc posco diludia: diludia dicuntur tempora quæ gladiatoribus cõceduntur inter dies quinq; pugnant.

¶ POR. Tẽperat alceus. Miscemus inqt: & alcei metrũ. sed neq; eodẽ ordine utimur uersuũ. ¶ Nec so. q. socer̃ lycãbe poscit. ¶ Nec spõte in. Ia. eum enim ad laqueum dr̃ Archilochus compulisse infami carmine. ¶ Nunc. e. Archilochũ. s. nõ alium: hoc est quod dicit nullius imitatorẽ se esse: dumtaxat in auctores immemorata. a nullo ex latinis ante me dicta: Ingeniis hoc uel ad archilochũ refertur multa obscœna dicẽtem uel ad Luciliũ qui eque multa punice spurca compo

Tẽpat archilochi musã pede mascula sappho
Temperat alceus sed rebus & ordine dispar:
Nec socer̃ quærit: quẽ uersibus oblinat atris:
Nec sponsæ laqueum famoso crimine nectit,
Nunc ego non alio dictum prius ore latinis
Vulgaui fidicen: iuuat immemorata ferentẽ
Ingeniis oculisq; legi manibusq; teneri.
Scire uelis mea cur ingratus opuscula lector
Laudet: ametq; domi. p̃mat extra limẽ iniqu'
Non ego uentosæ plebis suffragia uenor
Impensis cœnarum: & tritæ munere uestis,
Non ego nobilium scriptor̃ auditor: & ultro
Grãmaticas ambire tribus & pulpita dignor,
Hinc ille lachrymæ spissis indigna theatris,
Scripta pudet recitar̃, & nugis addere põdus,
Si dixi rides ait: & iouis auribus ista
Seruas. fidis enim manere poetica mella
Te solũ. tibi pulcher ad hæc ego naribus uti
Formido. & luctantis acuto ne secer ungue,
Displicet iste locus clamor: & diludia posco,
Ludus enim genuit trepidum certamẽ & irã,
Ira truces inimicitias bellumq; funebre.

suit. ¶ Scire uelis mea. deest audies: ut sit si uelis scire audies: & hic se excusat q̃ cũ p̃beat a plurimis nõ tm̃ habeat laudatores uolẽs hanc cãm esse q̃ pp inuidiam q̃ inimica uirtutis est etiã ipẽ nõ adhibat grãmaticos cũ suis auctoribus promerẽdo. ¶ Grãmaticas tribus: ipsam discipulor̃ multitudinẽ dicit pulpita uero ipos magistros. ¶ Hinc ille lachrymæ: hinc cã est inqt propter q̃ & alii laudãt. ¶ Spissis idigna theatris scripta pudet recitare: hæc sunt uerba. Hora. excusantis cur nõ scripserit q̃ in publicũ proferat. ¶ Nugis addere põdus: hoc ẽ p̃ re magna uastũ pondus pronũcians. Referẽt alii q nugas peiores facere recitãdo solẽt. ¶ Rides ait hæc inuidi uerba sunt rñdentis Hor. ut si dicat irrides cũ te diffidentẽ ais nõ recitare uulgo cũ superbia fastidis cæteror̃ aures. Cæsari soli legas. ¶ Fidis. n. aduersarii adhuc uerba sũt exprobrãtis qd' Hor. multũ sibi arroget de carminũ suauite. ¶ Tibi pulcher. iudicio tuo cõtẽtus teipsum laudes. ¶ Ad hæc ordo. ad hæc ego. ¶ Displicet iste. l. in quo recitat palam: naribus caninis uituperantium. Et luctantis acuto ne secer ungui p̃ hoc significas multos emulos omissa arte descendere ĩ certamẽ: ut q̃ in luctatiõe unguẽ ĩprimit ad lacerãdum aduersariũ Diludia: intermissionem ludor̃ uel dilationẽ. ¶ Ludus enim genuit. hæc cã ẽ cur diludia postulet.

¶ CHRI. Mascula. In qua uirile ingeniũ sit. ¶ Nec quærit soce. i. nõ describit eãdẽ materiã de socero: q̃ archilochus. ¶ Oblinat: Deturpet ab eo qd' est linonis. ¶ Atris. noxiis. ¶ Nec nectit. i. nõ describit ea qbus neobole sibi laqueũ nectit. ¶ Hunc. s. pedẽ iambum. ¶ Fidicem. lyricus poeta. Ingeniis oculisq; legi: qa q̃ legimus ad ingeniũ nostrũ inducunt. ¶ Scire uelis. cãm profert uñ sit q̃ carmina sua domi laudet lector: foris ãt præmat. i. uituperet. Ait. n. inde prouenire: quia nõ corrũpit illos cœnis: aut iam cõsumptis uestibus. ¶ Suffragia: trãlatio ab iis qui magistratũ petunt illi. n. uenant suffragia. i. cõparant sibi suffragatores. ¶ Vẽtosæ plebis. uanæ & leuis. Vituperat. n. eos q cœnis: & muneribus coparant laudatores ex imperita plebe. Sic Persi. ¶ Calidum scis ponere sumẽ scis comitẽ horridulũ trita donare lacerna. ¶ Non ego snia est: cum solitus sim audire nobiles scriptores. ¶ Et. u. i. punire. nã q̃ uis sint nobiles tñ si qñ erant reprehendo. ¶ Nõ di. nunc am. grã. tur. i. humilis p̃cari turbam grãmaticor̃. q. d. cõdiscipulos meos. ¶ Et pul. i. p̃ceptores. Indigna. n. res uidet cũ audeã corrigere doctiores descẽdere ĩ eam humilitatẽ ut ambiã turbam grãmaticor̃. Quod aũt tribus dixit manet in translatione suffragior̃. q̃ tributim. i. p̃ singulos tribus petunt. Hinc ille lachrymæ. i. hinc exoritur indignatio apud grãmaticos. ¶ Hinc: ex hac cã: quia ego nec dono munera: neq; ambio illos. ¶ Hinc ille. l. Locus terentianus est in prouerbiũ iam tractum. ¶ Spissis: ordo est. Si ego excusans quare nolim recitare dixi pudet me recitare scripta quæ non sunt digna pissis theatris. i. frequentibus auditoribus: & addere pondus nugis. i. dare auctoritatẽ rebus leuibus: ut multi faciũt: q̃ suas nugas tãq̃ res maximas recitant: aliquis tũc ait: tu nos derides & tua scripta ioui audienda reseruas: & fidis te solũ manare. i. fluere poetica mella. i. suauitatẽ poeticã. q. d. ite-

circo nõ recitas nobis: quia suauiora sunt: q̃ quæ digna sint quæ a nobis audiantur. ¶ Ad hæc. i. ego ad hæc respondeo nõ iccirco non recitare quia putem mea scripta iouis auribus seruanda: sed quia timeo uti naribus. i. uri acutiori iudicio. Nã dicimus aliqd olfacere nos cũ acriter iudicamus. Hinc illud. Naribus suspẽdis adũcis. Et formido ne secer acuto ungui: luctantis idest eius q̃ mecum luctẽt. ¶ Displicet iste locus. s. theatri. ¶ Diludia. i. intermissionẽ uel dilationẽ ludor̃. q. d. iccirco nõ placet theatrum quia uolo differre ludos: nam ex ludo certamen oritur & contentio: & ira. Ab ira autem inimicitiæ sunt: & tandem bellum.

Ad librum.

Vertũnũ ianũq; liber spectare uideris
Scilicet ut p̃stes sosior̃ pũice mũd',
Odisti claues & grata sigilla pudico:
Paucis ostendi gemmis & cõmunia laudas:
Non ita nutritus. fuge quod discere gestis:
Non erit emisso reditus tibi. quid miser egi?
Quid uolui dices. ubi quis te læserit: & scis
In breue te cogi cum plenus languet amator.
Quod si non odio peccantis desipit augur:
Carus eris romæ: donec te deserit ætas.
Contractatus ubi manibus sordescere uulgi
Cœperis: aut tineas pasces taciturnus inertes:
Aut fugies uticam: aut unctus mitteris ilerdã
Ridebit monitor non exauditus: ut ille
Qui male parentem in rupes detrusit asellũ
Iratus. quis enim inuitum seruare laboret?
Hoc quoq; te mãet: ut pueros elemẽta docẽtẽ
Occupet extremis iuicis balba senectus.
Cum tibi sol tepidus plures admouerit aures.
Me libertino natum patre & in tenui re
Maiores pennas nido extendisse loqueris.
Vt quãtum generi demas: uirtutibus addas.
Me primis urbis belli placuisse domiq;.
Corporis exigui præcanum solibus aptum.
Irasci celerem: tamen ut placabilis essem.
Forte meum si quis te pcunctabitur æuum
Me quater undẽos sciat impleuisse decẽbres
Collegã lepidum quo duxit lollius anno.

ACR. Vertũnũ ianũq; liber spe. u. hãc epistolã metaphorice iscripsit quasi in rem animatam significãs librũ suũ in publicũ uelle p̃cedere se uero phibẽt. ¶ Vertũnũ: uertũnus: & ianus dii sunt q p̃sunt negociis emẽtiũ & uẽdẽtiũ ante quor̃ tẽpla erãt loca: in qbus cũ cæteris rebus ẽt libri uẽales erãt: p deos aũt loca significat. ¶ Pumice: i mensa sosior̃ q̃ græcæ βιβλιοπωλεῖ bibliopolæ dicũt. i. uẽditores libror̃: dicti sosii a familia quag mẽsam poetica licentia pumiceã uocat. ¶ Cũ. p. ebrius ac saciatus lector piger ẽ ad legẽdũ. ¶ Quod. s. n. o. qd̃ si ego augur tuus sum. i. diuinitus tibi p̃cãti futura p̃dico: nõ odio tibi loquar tã diu carus eris q̃ diu noui libri pulchritudine retineris: & cũ fueris sordidatus p̃ pcessũ tpis: nemo te optabit atq; describet: sed aut caries cõsumeris: aut fiẽt ex te opostographæ epistolar̃. ¶ Docentẽ ita loquit quasi ipse liber pueros elemẽta docturus sit. ¶ Senectus. i. ut senescas balbutiẽtiũ meditatiõe: Tepidus p̃m morẽ librariorũ: & magistror̃ loquit: q circa quartã uel quintã horã dictata pueris: p̃bere cõsueuerũt: quo tpe tractabiliores sunt. ¶ Maiores. p. ultra dignitatẽ meor̃ natalũ amiciã Cæsaris acq̃sisse & principũ. ¶ Vt quantũ. g. cãm exponit cur nõ uerecũ deẽ humilẽ genelogiã profiteri. s. quod nõ haberet ex parẽtibus: haberet ex sapientia. ¶ Anno. eo anno cõpleui quadraginta quattuor annos quo lollius cõsul sortitus esset sociũ lepidum in consulatu.

¶ POR. Vertũnũ ia. l. Mirũ est hãc locutiõem iter epistolas poni: cũ neq; ad ablentẽ neq; ad præsentem hoiem scripta sit: nisi qa receptũ ẽ & pricipia: & fines in oibus libris nullius legis formula contineri. Vnde sic Lucr. icipit primũ epicureæ sectæ lib. Sic Vir. iiii. geo. Hæc itaq; cũ libro suo uidet loq̃ quẽ ipositũ ãte finẽ cupidũ eẽ dicit: ĩ publicũ p̃deũ di cũ domi cõtinẽdus sit: ne ĩ magnos lectores ĩcidẽs uituperet: Vertumnus autem deus est præses uertendarum rerum hoc est emendarum ac uendẽdarum qui in uico thurario sacellum habuit: Ianus quoq; similiter uicus ẽ ab iano genio sic appellatus qui ĩ eo arcum habet sibi cõsecratum: per quos deos significat loca: in qbus cũ cæteris rebus: etiam libri uenales erant. Sane ex his uersibus: & in principio sequentis libri apparet Hora. hoc uolumen: quasi nouissimũ totius opis habuisse. Nã secũdũ epistolarũ coactus adiecit. ¶ Scilicet ut. p. q̃si magne temeritatis sit hoc librũ uoluisse. ¶ Prostes. ppõaris uenalisq; sis. ¶ Sosior̃. p. m. sosii illo tpe fratres erãt bibliopolæ celeberrimi. ¶ Odisti. c. odisti ĩcludi: & sub sigillo esse qd̃ pudicis inqt gratũ esse cõsueuit. ¶ Paucis. o. g. doles inqt q̃ paucis recitẽ. ¶ Cõia: l. cõuẽtus publicos. ¶ Et cis in. b. r. c. hoc ẽ nec totũ te p̃ ordinẽ reiterari fastidio poscẽtũ. ¶ Quod si. n. o. p. fẽsus: q̃ si ego q̃si augur tibi nõ peccanti futura p̃dico: nõ odio tui loquor tã diu charus romæ eris q̃ retinueris pulchritudinẽ noui libri. Tpe uero cum sordidior factus fueris nemo te ornabit atq; describet sed aut cariæ cõsumeris: aut fiẽt ex te opistographæ eplæ. ¶ Aut. s. u. Vtica aphricæ. ¶ Ilerda: hispãiæ ciuitas: ac p̃ hoc bellorũ ciuiliũ cã adhuc illic romanũ exercitũ detĩeri significat. ¶ Ridebit. i. ridẽdo. ¶ Hoc. q. t. m. satyrice oia q̃ detestat dicit ĩminere libro suo. Extremis ĩ uicis ultima uicor̃ pte: ut Terẽ. in ultima platea dicit. Balba senectus balbus senex pueros elemẽta docẽs quasi ipse liber pueros elemẽta docturus sit. ¶ Cũ ti. s. t. p̃m librarior̃ morẽ locut̃ ẽ: q circa quartã uel qntã horã dictata pueris p̃bere cõsueuerũt: quo tpe tractabiliores sunt. ¶ Me. l. n. t. ipse enarrat uitã suã cynice nõ dissimulãs hũilitatẽ generis ac se eẽ p̃uectũ. ¶ Vt. q. g. d. Causat cur sibi nõ tãcẽdi sint parẽtes. ¶ Primis. u. b. d. Aug. mecœ. polliõi & cæteris. ¶ Belli. d. hæc mõ aduerbia sũt accipiẽda nõ noia. ¶ Corpis. e. h descriptio charatherismos dr̃. ¶ Præcanũ: pp cãiciẽ & añ ãnos albos capillos. ¶ Solib̃. a:

solitũ iacere sub sole: & chroma facere. ¶ Tñ ut.p.e. προθεραπευσιν qua purgauit q̃ se cõfessus est iracundũ. ¶ Forte.m.s.q.t.facere.q.d.nõ oes sciãt: sed ille solus qcunq; q̃sierit. ¶ Quater.uñ ãnos q̃ttuor &.xl.dicit & si mul oñdit: & quo mẽse natus: & quo anno ætatis suæ hũc pscripserit. ¶ Collegã.l.q.d.l.hgurate p id quod ẽ quem annũ: Lollius duxit cũ collega lepido: & duxit sortitus est accipiamus: qa sortẽ duci dicimus: &.n.tan diu quis dr̃ collega: q̃diu ipse cũ collega propter quod hoc nomen ad aliquid dicitur.

¶ CHRI. Vertumnum.i.l.f.u. Increpat librũ in publicũ prodire cupiẽtẽ. Vertumnus autem deus erat uer tendarum rerum.i.uendendarũ emendarumq;: qui in uico sacellũ habebat: de quo deo plura in supioribus dicta sunt. Per hunc & ianum intelligit locũ ubi uẽdebantur res: ubi etiam libri. ¶ Prostes: palam te uenalem offerras. Neq; sine conuitio dixit prostes: nam hoc impudicarum est: ut ostendat illum pudore carere. Sosioq; Librarii duo fratres erant in præcio ea tempestate acuti cognitores omnium librorũ & existimatores. Sed ni hil ad Vespasianum nostrũ qui p̃ter id: q̃ iã diu in ea re principatum obtinet etiam ingeniũ litteris excultũ & multarum rerum usu apprime callẽs ĩ qbusq; maximis exercet. ¶ Grata.p. Nam ĩ quibus pudor ẽ ii sub cla ue: & sigillo custodiri: nõ autem in publicum prodire consueuerunt. ¶ Paucis: quasi pciosis. ¶ Non ita.n. Non iis moribus a me ibutus. Quid miser. Verba libri. ¶ In breue te cogi. Snia ẽ multi te nõ amabũt: & reprehendẽt: sed ẽt q tui amator ẽ: cũ erit plen9.i.satietate affect9 coget te ĩ breui.i.ex fastidio: nec totus nec exordine recitaberis. ¶ Quod si nõ odio.i. si ego q tibi peccãti: ut augur futura p̃dico non desipio odio tui tã diu romæ carus eris q̃diu retinueris pulchritudinẽ noui libri. ¶ Pasces ti. Quæ te corrodẽt. ¶ Taciturnus: qa nõ legeris Vinct9: fiẽt ex te opistographiæ epl̃æ Est.n.opistographiæ epl̃æ iscriptio q̃ a tergo fit: uel eris tunica reg; uenalĩũ. ¶ Ilerdã: hispãiæ urbs ẽ. ¶ In rupes: nã cũ recta asiniũ ducẽr uoluerit: neq; ille paruerit irat9 ĩ rupẽ detrusus sit. ¶ Pueros.e.d. Nã senes q̃stũ facere cupiẽtes docẽt pueros pria elemẽta.i.cognoscẽr characteres litterarũ & cõpõere ĩ syllabas: & ĩ dictiões: & ad eã rẽ utũt̃ uilioribus libris. ¶ Cũ.t.f. Nã post ortũ solẽ pueri ad senẽdo cẽdi uẽiũt. ¶ Me li. Narratcynice uitã suã nec dissimulat humilitatẽ gñis. ¶ Præcanũ. Añ tps canũ. ¶ Collegã. Snia est: q̃ anno cõsulatus Lepidi & lollii poeta explerat quartũ atq; quadragesimum annũ uitæ suæ.

ACR: Vm tot. Augusto petenti sibi aliq; opis dedicari scr. Hora. ideo hucusq; nõ fecisse ne iacturã reip. faceret si Cæsarẽ uersibus suis a repu. reuocaret: paulatĩ ad hoc descẽdit ut de iudicio tpis q̃rat̃: quo ãtiquos poetas laudam9 tanq̃ merito uetustatis meliores sint. ¶ Romulus: laudat uirtutẽ cæsaris cũ dicit ei soli contingisse: ut inuidiam uiuus uinceret. ¶ Agros.a.dũ distribuũt colonias: colonias distribuere ẽ uacuas hominibus ciuitates aliũde adductis habitatoribus ĩplere: & agros illis adiacẽtẽs diuidere. ¶ Cõdũt: iocũde dũ ea inq̃t faciũt q̃ tu & tamẽ nõ fuerũt grata. ¶ Cõtudit: herculẽ significat q̃ ĩter.xii. portẽta q̃ subegit ẽt hydrã excussit q̃ licet tãte uirtutis eẽt nõ tamẽ caruit inuidia donec mortuus esset.

¶ Q. Horatii Flacci Epistolarum Liber Secũdus ad Augustum.

Vm tot sustineas: & tãta negocia sol9:
Res italas armis tuteris: moribus ornes.
Legibus emendes: ĩ cõmoda publica peccem:
Si longo sermone morer tua tempora cæsar.
Romulus & liber pater & cum castore pollux
Post ingentia facta deorum in templa recepti:
Dũ terras hoiumq; colũt genus: aspera bella
Cõponunt: agros assignant: oppida cõdunt.
Plorauere suis non respondere fauorem.

Speratam meritis dirã qui contudit hydram:
Notaq; fatali portenta labore subegit:
Comperit inuidiam supremo fine domari.
Vrit enim fulgore suo: qui pergrauat artes
Infra se positas, extinctus amabitur idem.

¶ POR. Cũ tot. Apparet hũc librũ: ut supra diximus hortatu cæsaris scriptũ eẽ cuius rei ẽt Suet. auctor ẽ nã apud eũ epistola inuenit̃. Aug. ĩcrepãtis hora. q̃ nõ ad se quoq; plurima scribat. Ergo hoc principium cum laude imperatoris: & ab excusatione: q̃ illũ noluit occupatũ in remp. suis impedire sermõibus: Totaq; snia huius epistolæ de poetis est ad hoc: ut subtiliter ĩ eorum fauorẽ: cæsar moueatur. Dicit .n. Hora. soli Augusto contigisse: ut iuidiã uirtute ui uus euinceret: cæterum aũt & q̃uis melioribus ante poni. ¶ Cũ tot.i.totus hic est sensus: cũ tantis rebus detinearis o cæsar q̃ administrando tpa tua quæ oĩum cõmodis impendenda sunt lõgo sermõe remorari iniquum ẽ. ¶ Publica cõ. per hoc pulchrior est laus: & incerta distinctio est an emendes an in publica peccẽ. ¶ Morer: uanitate occupẽ teneãq;: te cuius oẽ tps in publica cõmoda cõsumẽdũ ẽ Romulus & liber pater laudata cæ. uirtute: laudat ẽt felicitatem quia dicit huic soli contigisse: ut inter hoies ẽt nunc posito iam diuini honores decernãtur: quod nulli cõcessum sit horũ quos enumerat: hoc est Romulo libero castori: & polluci: & cum his Herculi. & ẽ ordo Romulus & liber dũ terras hoiumq; colũt gẽus aspera bella cõponunt illi de qbus supra dixit post ĩgentia facta in deorũ templa recepti sunt. ¶ Agros.a.

hoc ẽ colõias deducũt: ducũtq; urbibus milites suos: ¶ Plorauer̃: pl9 dr̃ q̃ doluer̃. ¶ Dirã.q.c.h. Her.f. & bñ hoc elegit qd̃ iter labores eius uel maximũ fuit. Nota portẽta q̃ fũt ĩ.xii. laboribus Her. diffamata. ¶ Fatali. l. utrũ quẽadmodũ Vir. dixit. ¶ Vt duros.m.l.r.f.e.f. i. an fatali p capitali ac molesto: ut ipse alibi fatalis ĩcertusq; iudex. ¶ Supmo fine domari: & ẽ sensus: exptus est inuidiã tũc finiri cũ & uita finit̃. ¶ Vrit.n.ful. suo. Rõnẽ exponit pp quã minus colunt̃ uiui qui uirtute antecellũt: post obitũ aũt diliguntur grauis est.n. inquit inferioribus: & infra positis nocet q̃ artibus bonis cæteros uincit: sed requirit̃ tamen ac desideratur extinctus.

¶ CHRI. Cum tot.f. & t.n.f. Ad augustũ liber ẽ. Nã & apud Sueto. legitur epistola Augusti Hor. arguentis q̃ ad se non scribat. Excusat ergo se non scribere: ne illũ tot negociis occupatũ impediat & simul eius laudes aggredit̃: in tota autẽ epistola subtiliter in fauore poetarũ uersat̃. Est aũt principiũ pene heroicũ: & quo optimi sapientissimiq; ducis officium absolutissime describat. Quã q̃dẽ rem si attẽtius legeris: Illustrissime Guido feltri: in ea tanq̃ in nitidissimo speculo parẽtis tui Federici feltrii ducis inuictissimi plurimas stupendasq; uirtutes cõtẽplaberis. Nã qd poeta noster in augustũ scribit: quod optimo suo iure sibi Federicus nõ uẽdicet? Quid inq̃ earũ rerũ: quæ principiũ uitam oĩbus laudibus accumulatã: & domi: & militiæ reddũt: ĩ nro prĩcipe desideratũ est? Sed uide iam quæ de augusto dicat: ut eadẽ de parente tuo dicta putes. Est aũt ordo. Pecem pro peccabo si ego detineã te o cæsar lõgo sermone. Cũ tu solus sustineas tot & tanta negocia. ¶ Solus sustineas: optimus.n. princeps non solus consultat: sed eligit quos prudẽtia fideq; insignes nouit: cũ quibus cõsulte: sed tñ solus sustinet: quia non ita cuiq̃ aliq̃d demandat quin ipse pariter quoad res patiat̃ curet. Oĩa circũspicit: oĩbus cõsulit: nihil omittit: nihil negligit ergo sustinet solus. cõsultat cũ pluribus. Quæ cã ẽ ut princeps de se loquens: ita dicat ueluti de pluribus loquatur. Non.n. ait ita decreui: ita iubeo: sed ita decreuimus: ita iubemus. neq; hoc superbia adinuenit: ut tanq̃ se unũ p oĩbus cẽseat: sed modestia pepit: ut nõ suæ prudẽtiæ cuncta arroget: sed ut aliorũ quoq; cõsilio egere & cũ egeat libenter uti demõstret. cõtraq; honorificẽtius illi est ut singulari numero: & non plurali saluet̃. cũ.n. dixero te q̃so rex: teq; appello ĩ solo ipso magis cũcta reposita esse demõstro: q̃ cũ dixero uobis supplex sum o rex: uestrãq; opẽ imploro. Sed barbarica q̃dam adulatio oĩa: & puertit: & iuertit. Sed ad rẽ redeo. ¶ Sustineas: ergo nõ succũbis honeri: sed eo aĩ robore: ea prudẽtia es ut ẽt quæ grauissima sunt sustineas. ¶ Res italas: is.n. princeps nõ solũ inter mortales prius habẽdus: sed ẽt si dicere licet: deo similis putãdus: q̃ & armis ĩperiũ tutari possit: & rempu. uirtutibus ornet: & uitiis purget. ¶ Res italas. Imperiũ latinũ quo nihil maius fuit: ergo nullũ. maius pondus eo est quod tu sustines. ¶ Tuteris. optime dixit. Nõ.n. armis ad alioq; iniuriã abuti: sed in nostrã defensionẽ uti debemus. non igitur ut inferatur. sed ut ꝓpulsetur iniuria arma bonus princeps sumit. ¶ Moribus: ornes. ¶ Tutaris imperiũ: ergo pacẽ uel si est cõseruas: uel si ab aliis uiolata fuerit restituis nulla.n. alia rõne bella sumenda sunt: nisi ut in pace uiuamus: sed quia iers oĩno ac desidia plena pax erit: nisi uirtutibus illustret̃: & excellẽtibus uiris ornetur nõ temere adiũxit. ¶ Moribus ornes. i. uirtutibus quæ a moribus sunt. Vel moribus quasi optima consuetudine inducta: quæ oẽs parit uirtutes. ¶ Legibus.e. nã qui moribus atq; optimis exẽplis ad uirtutẽ a uitiis adduci nõ pñt ii metu pœnæ quæ ex legibus inferr̃ coercendi sunt. ¶ Legibus: nã ut etiã apud institutiones iuris ciuilis est. Imperatoriam maiestatem non solũ armis decoratã: sed legibus armatã esse oportet. ¶ Incommoda.p. non solũ.n. errata quæ & ipsa damnũ maximũ reipu. afferunt: ueq; ẽt oĩa ĩcommoda legibus amouẽda sunt. ¶ Romulus: q̃to omnibus iĩtis quos enumerat excellẽtior fit augustus: ex eo demõstrat quod illi uiuẽtes inuidiam superare nequerint. Augustus autem usq; adeo illam extixit: ut uiuẽti sibi diuini sint honores decreti. ¶ Aspera bella componunt: i. finiũt: qa regiones pacabãt: ut nõ sit laus ingerẽdo bello: sed in pace inducẽda. ¶ Agros assignãt. uel qa coloniis deserta loca replebãt: uel qa ut lites tollerent unicuiq; suũ esse uolebant. ¶ Supremo fine. i. ipsa morte & non antea. ¶ Vrit.n. Ostẽdit quare inuidia nõnisi morte domet̃. nam ille qui pregrauat artes infra se positas. i. qui adeo excellit ut oẽs uirtutes inferiores sesint: urit. i. accendit homines ad inuidiam. Sed tu tua magnitudine rerũ omnẽ inuidiã superasti. Inuidemus.n. hominibus usq; ad aliquod spacium quo & nos peruenire posse speramus. Sed si in altiora iam euolarint non amplius inuidemus. Quapropter græci ea quæ uehementer excellũt apthona. idest sine inuidia dicunt.

Præsenti tibi maturos largimur honores:
Iurandasq; tuum per nomen ponimus aras.
Nil oriturum alias nil ortum tale fatentes.
Sed tuus hic populus sapiẽs & iustus in uno.
Te nostris ducibus: te graiis ante ferendo:
Cætera nequaquam simili ratione modoq;
Aestimat: & nisi quæ terris semota suisq;
Temporibus defuncta uidet, fastidit, & odit.
Sic fautor ueterũ ut tabulas peccare uetantes.

¶ ACR. Nil oriturũ: nil inq̃t alio tpe tam magnum ortũ est. uel oriturũ adhuc q̃cq̃ est. ¶ Sed tuus hic po. populus inquit romanus in hac re sola iustus: & sapiens est: q̃ te pfert oĩbus ducibus suis oĩbusq; græcis: sed in hoc: q̃ cætera non simili ratione põderat: stulte agit dum oĩa noua fastidit: quæ a poetis scribũtur in tãtũ delectans ueteribus: ut legem ro. quæ in.xii. tabulis cõtinet̃: & fœdera sub antiquis legibus facta: uel q̃ romani fecerũt cũ sabinis: & libros annales ita pro uero teneant: quasi musæ locutæ sint in albano monte. ¶ Sabinis: post q̃.n. sabini pacẽ cum romanis inierunt fœdera amicitiæ conscripserunt. ¶ Albano: quia egeria nympha dicebatur loqui cum Numma Pompilio

in albano mõte. ¶ Si quia græcorum: si iõ negat Rom. Pop. nouos bonos esse qa nõ antiq nihil restat nisi ut denegemus ea q̃ naturalia uelut os oleæ non sit durũ & testa nucis nõ sit dura quod cõrariũ est. ¶ Trutina: in eadẽ ætate quia græci poetæ antiquiores sunt q̃ latini & ob hoc obiectiones latinis sunt omnino iniustæ. ¶ Venimus.a.s.f.ergo pfecti sumus nõ hẽt ãplius fortuna q̃ pstet arroget annus: si inquit uetustas & honestas in carmine tanq̃ in uino ptps inqrẽda ẽ uelim scire quot annis laudabile carmẽ. Vtq̃ illud carmẽ q̃ retro centũ annos cõpositum est aut illud quod nuper.

Quas bisquinq̃ uiri sanxere. & fœdera regum
Vel gabiis uel cum rigidis æquata sabinis.
Pontificum libros annosa uolumina uatum
Dictitet albano musas in monte locutas.
Si quia græcorum sunt antiquissima quæq̃
Scripta uel optima. romani pensantur eadem
Scriptores trutina. non est. qd̃ multa loq̃mur.
Nil intra est oleam. nil extra est in nuce duri.
Venimus ad sũmũ fortunæ. pinguimus. atq̃
Psallimus. & luctamur achiuis doctius unctis
Si meliora dies ut uina poemata reddit.
Scire ueli chartis pciũ quotus arroget annus
Scriptor. abhinc annos centu qui decidit iter
Perfectos uetereſq̃ referri debet an inter.
Viles atq̃ nouos: excludat iurgia finis.
Est uetus atq̃ probus. centũ qui pficit annos

¶ POR. Vrit.n.splendore.quo fulget: & bene urit ad ful.rettulit. ¶ Præsenti: uiuẽti sed splendidius hoc est qui glossenaticos. Maturos accelerato uel oportunos meritis tuis atq̃ maturos & recte aliis.n. non maturi sed seri honores dati sunt: iurandaſq̃ ac per hoc diuinos tibi honores decernimus. ¶ Nil ori.a.& hoc splendidius quasi nasci deberet uel natum esse dixisset: oritur enim sol exoriri dicitur dux. ¶ Sed.t.h.p.i. hac sola re sapit q̃ te omnibus pponi: in cæteris autẽ peccat qui nil optimum nisi antiquum putat & sui tẽporis uniuersa cõtemnit. ¶ Terris sem.suisq̃ uetera ac demortua. ¶ Fastidit & odit: auxesis: plus enim odit quam fastidit. ¶ Suis temporibus defuncta: quæ sua tempora compleuerint ac finierint. ¶ Sic.f.u.adeo ueteribus faueas ut etiam legum.xii.tabulas a.x.uiris scriptas & phœdera sub regibus facta tunc Romanis uel cum sabinis uel albanis latina esse uideantur ob austeram & rancidam uetustatem. Pontificum libros: utrum annales an pontificium ius significat. ¶ Annosa uolumina ua. Veteres martii uates sybille. ¶ Monte: cur in albano monte. Vtrum propter uetustatem quod ante romam alba regnauit. ¶ Si.q.g.s.hæc tota sententia usq̃ miratur nihil nisi quod libitina sacrauit hunc sensum continet. si ideo carmina antiquissima quæq̃ laudantur: quia antiquissimi quiq̃ græcorum optimæ scripserunt eos reditus: & secundum eandem debeat ut romanis poeta fastim placere. quod si non est: quod multa tamen etiam ut illi quiq̃ mãifesta sunt: non enim secundi doctrina sumus uerum etiam græcos uicimus sin autem tempus & uetustas in carmine tanq̃ in uino sit inquirenda uel in scire quotus annus probum carmen efficiat: quo ipso facile demonstrat stultitiæ esse in libris cõsiderare non meritum. ¶ Eadem. eodem examine eodem iudicio eadem æstimatione. ¶ Nil intra.e.o.negant manifesta: nam constat intra oleam & extra nucem esse duriciam. ¶ Venimus.a.s.f.utrum in imperio ac cæteris in rebus quas enumerat: non habet inquit quod nobis amplius fortuna iam præstet: ergo & perfecti poetæ sumus: sed hoc intelligi quæ dici a se maluit. ¶ Qui decidit. Qui defunctus est: excludat iurgia finis tanq̃ tacẽte urget an numerus annorum sit signandus: pone inquit finem & iam nulla contentio est. ¶ Veteres bonos: antiquos: & præsens & postera respuit ætas. ¶ Malos.s.

¶ CHRI. Sed tuus hic populus. Snia est: q̃ quẽadmodũ recte de te sentit cum pponit te cæteris: sic non recte de rebus aliis indicat. Nam in poetis iudicãdis sp ueteres sola uetustate motus nouis antepõit. ¶ Tabulas. p.u. Librum itelligit.xii. tabulaq̃. Sed tu breuissime originem iuris romanoq̃ prosequar Romulus cũ i.xxx. partes quas curias appellauit populũ diuisisset leges quasdã tulit quas curiatas appellauit. Tulerunt & seqntes reges: q̃s oẽs qm̃ a sex.papirio q̃ priscis tpibus fuit suo ordine in unũ uolumen redacte sunt ius papirianũ appellarũt. Exactis uero regibus lege a tribunis lata oẽs leges exoluere. Ac deide p.xxx.an. consuetudin: potius q̃ certo iure uixit Po.Ro. Inde creati sunt decẽuiri anno urbis altero &.ccc.q̃ cõquirerẽt leges a græcis ciuitatibus quas in.x.tabulas eburneas pscriptas in rostris poluerunt: ut possent leges aptius pspici fuitq̃ illis ius in ciuitate eo anno summũ: ut nulla eẽt ab illis ꝓuocatio: ut leges corrigerẽt: & si quid uiderẽt adderent. Itaq̃ sequẽti anno alias duas addiderũt. Vnde fuit.xii.tabulaq̃ liber. Quaq̃ ferẽdaq̃ auctorẽ dicũt fuisse decẽuiris. Hermodoq̃ quẽdam ephesiũ in italia exulatẽ. Hinc uero exorta est prudentium interprætatio & disputatio fori. Hæc interprætatio sine scriptis nomen propriũ nõ hãs ius ciuile dr̃. Inde ex iis legibus eodẽ fere tẽpore actiones compositæ sunt qbus inter se hoies disceptarẽt: quas ne pro suo arbitrio hoies instituerẽt: certas & solẽnes esse uoluerũt. Hæc ãt pars iuris legis actiones appellant. Sciẽtia tñ interprætãdi & actiões apud collegiũ põtificũ erat ex qb̃ cõstituebat qs quoq̃ ãno pesset. q̃ cõsuetudo ãnis fer cẽtũ durauit. Postea cũ Appius Claudius ꝓposuisset & ad formas redegisset has actiones Cn. flauius scriba eius & libertini filius subrẽptũ librũ populo tradidit. Vñ meruit tri.ple. Senator ac ædilis fieri. Hocq̃ ius Flauianũ ut illud papirianũ dixerũt. Inde Sex.helius alias actiões cõposuit: & populo tradidit: quod ius helianũ dixerũt. Intercedẽte deinde discordia secessit populus: & sibi iura cõstituit: q̃ plebiscita dr̃. Inde cũ tantũ populũ coire difficile eẽt cura ad senatũ reiecta senatus cõsulta nata sunt. ¶ Peccare uetam. Quoniã leges peccãtibus pœnas instituũt. ¶ Bis quiq̃ ui. Hi ãt fuerunt Appius claudius. T. Genutius. P. Sextilis. L. Veturius. C. Iulius. Aulus Manlius. C. sulpitius. P. Curiatius. T. Romuleius. Spu. Posthumius. ¶ Fœdera re. Leges antea a regibus conditas intelligit. ¶ Aequata: ex equo cõposita. Nã. T. Tacius cũ quiritibus sabinis æquo iure in ciuitatẽ receptus: est ita ut urbis nomen roma maneret. Ciues autẽ non romani: sed quirites appellarẽtur. ¶ Pontificum. libros. Quia ut

supra dixi scientia interpretãdi & actiones apud collegiũ pontificũ erant. Vel intelligamus ius pontificium. ¶ Rigidis. Seueris ut supra ostendimus. Si quia græcorũ. Si romanorum poetarũ ita quisq̃ optimus habet ut est uetustissimus: quia hoc de græcis euenit. ¶ Non est quod multa loquamur. q.d. nõ est disputãdũ cõtra istos: qui nullã afferunt rõnem. Nã secũdũ istos olea non habet intra se ossulũ: neq̃ nux extra se hẽt corticẽ. i. affirmãt cũcta pro libidine: & ea quæ uerissima sunt: negant. ¶ Venimus ad summũ fortunæ. Recte qa multi nõ ob uirturẽ: sed ob fortunã laudãtur. ¶ Achiuis: doctius. Nã istaq̃ oium artiũ palma illis cõceditur sed isti ut stulte laudãt poetas a uetustate. sic falso præferent nos græcis in artibus in quibus ipsi præualent. ¶ Si me. d. acuta inqsitio. iterrogat. n. si ueq̃ sit q̃ uetustiores meliores sint quotus annus erit qui faciat poetam ueterẽ: q̃ si centesimum dicas interrogat ulterius si sit minor uno anno an inter ueteres sit enumerãdus. Tu concedes inter ueteres: qm̃ anni spacium breuissima res est ad centum an. Ille autem minuet aliũ annum. Atq̃ ita paulatim minuendo reducet hunc qui æstimat poetas ex uetustate ad breue spacium.

Quid. qui deperit minor uno mense uel anno
Inter quos referendus erit: ueteres ne poetas:
An quos & præsens & postera respuit ætas:
Iste quidem ueteres inter ponetur honeste
Qui uel mense breui uel toto est iunior anno
Vtor promisso caudæq̃ pilos ut equine
Paulatim uello. & demo unum demo ẽt unũ
Dum cadet elusus rõne ruentis acerui
Qui redit ad fastos & uirtutẽ æstimat annis
Miraturq̃ nihil. nisi quod libithina sacrauit.
Ennius & sapiens & fortis & alter homerus
Vt critici dicunt leuiter curare uidetur
Quo promissa cadant & somnia pythagorea.
Neuius in manibus nõ est & mentibus hæret
Pœna recens. adeo sanctũ est uetus oẽ poema
Ambigit̃ quotiens uter utro sit ꝓpior. aufert
Pacuuius docti famã senis. accius alti
Dicitur affrani toga conuenisse menandro.
Plautus ad exemplar siculi ꝓperare epicarmi
Vincere cecilius grauitate. terentius arte.
Hos edisci: & hos arcto stipata theatro
Spectat rõa potẽs: hẽt hos numeratq̃ poetas
Ad nostrum tempus liuii scriptoris ab æuo.
Interdum uulgus rectũ uidet. est: ubi peccat:

¶ ACR. Caudæq̃ pilos: sic inquit paulatim carpitur cauda eq quousq̃ tota sit extracta ita & ego paulatim euellam numerum annorum dõec sub dicto aceruo numeri decipiatur ille qui per uetustatem laudat poetas & extenuat uirtutem carminis eorũ numero annorum. ¶ Ennius. i. pithagoræ animã ad se uẽisse in somnis dicit: & nil de phia scripsit. ¶ Vt. c.d. criticos græce latine dr̃ iudex: secũdũ quorum sniam. ¶ Ennius secundus fuit: per hos ergo poetas qui sequũt̃ ondit sapiẽtiores eẽ nouellos q̃ ueteres qa quãto iuniores tãto pspicatiores. ¶ Leuiter: hoc ẽ uilior q̃ putabat̃ nec pmissis suis satisfaciat. nã dixerat in somnis se uidisse q̃ anima homeri in ipsum & pauonẽ trãsisset. Sed nõ ita dicit Ennius ut Hõe. simi lis uideat̃. nã mixta leuia & digna auctoritate ĩ operẽ eius iueniũt̃. ¶ Quo ꝓ.c. quo tẽdat ut possit respõdere ꝓmissis: pithagoras. n. dicit aias indiuersa corpa transitũ facere: & dicit illũ nihil pẽdere quo cadant pmissa. i. utq̃ ita sit nec ne. ¶ Pithagorea, aliter licet uideret. Ennius in sõnis aiam pythagoræ in corpus eius uenire nõ ẽ tñ secutus eũ in oibus qa pythagoras scripsit phiam. Ennius uero uersus. ¶ Tũc ergo quare inferius scripsit. ¶ Affrani toga. Affranius togatus comœdiã scripsit latinam. Nã græce palliatæ dicunt̃ qui & menãdrũ stilũ secutus: & ideo toga illius dr̃ ei cõuenisse. i. stilus. ¶ Grauitate. Cælius libros uicit antiquiores alta uerba in suo carmine & sonora ponere solitus. ¶ Ter arte. i. ꝓprietate uerborũ & artis grãmaticæ. Vñ principatũ iter oẽs comicos hr̃e dr̃. ¶ Hos. e. antiqores. ¶ Neuiũ. sophoclẽ. Euripidẽ. Affrãiũ. Epicarmũ didicisse romæ i schola & admirat̃ in theatris despiciẽs iũiores. licet illi pcellãt: equidẽ expurgam se dicit q̃ non propter inuidiam talia loquatur de ueteribus poetis.

¶ POR. Est uetus atq̃ probus: hoc q̃si ex alia pſona dicitur. ¶ Quid. q.d. Hoc Horat. ex pſona sua dicit. ¶ Iste. q.u. hoc ex alia persona. ¶ Vtor pro. ex sua persona. ¶ Vt. e. i. singulos. ¶ Dum. c. e. tandiu singulos annos detrahã: donec paulatim subducto aceruo nũeri decipiat̃. elusus. ¶ Qui. r.a.f. qui ad summa tpa uocat poetas & hoc uincer uel in augẽdis uel iminuendis aceruis. ¶ Qui. r.a.f. qui per cõsules: annorum colligit numerum. ¶ Miraturq̃. n. & qui nihil laudat. nisi q̃ elatũ fuerit & sepultũ. Mire ergo dictũ & facere libithina sacrauit quasi ab ipso feretro: uenerationẽ acceperit poeta defunctus. ¶ Leuiter. c.u. securus iam de prouentu laudis suæ est ennius propter quam ante sollicitus fuerat. Ennius in principio annaliũ suorum somniasse scripsit admonitus quod secundũ Pythagoræ dogma anima Homeri in suum corpus uenisset. Facete autem somnia pythagorea dixit: ut ipsum & pythagoram cum sua mente persychosi uidere uideatur. ¶ Leuiter. c. securus eẽ. ¶ Quo ca. quẽ successum habeat̃ ostẽdit. n. sine difficultate ueteres poetas solere laudari. ¶ Sõnia pythagorea libri annaliũ. ¶ Ambigitur: quotiens uter utro. ¶ Aufert pacuuius docti famam senis cum ambigitur uter sit prior ambos laudo: nam pacuuius famam docti aufert atq̃ cõsequitur. ¶ Actius alti. Sophoclis: eschili euripidis: qui ante sint. Alii sic accipiunt tanquã senis doctrina & gloria ascribat̃ pacuuio. Actio uero altitudo ĩgenii sublimitasq̃ uerborũ an ambo famam consequuntur alter docti alter alti tragœdiographi? ¶ Dicitur. a. t. bene toga. ¶ Togatas. n. scripsit Affranius in quibus menandri stilum uidetur imitatus. ¶ Vincere. Alter alterum uincit an cæteros uniuersos. ¶ Hos edi. i scolis. ¶ Arcto sti. t. i spectaculis. ¶ Habet. credit. ¶ Ad. n. t. ordo est ab liuii scriptores usq̃ ad nostrum tẽpus quædam recte quædam praue iudicat po. Liuium dicit Andronicum qui primus omnium latinas Fabulas scripsit.

¶CHRI. Libithina: p morte posuit. ⁊ Critici: grãmatici q̃ seuerius ĩ poetas iudicãt. ⁊ Leuiter curare pauui facere. ⁊ Quo promissa. Nam cum dixerit aiam homeri uenisse in se ut supra ostendimus. Nam ferunt ab euphorbio in homerum migrasse atq; inde in pythagoram & ex pythagora in pauonem, atq; inde ĩ ennium: Hoc ridens Persius. dixit Quintus pauone ex pythagoreo. Cum ergo hoc dixit: uisus est magna de suo poemate promittere quod cum deinde non multũ expoliuerit uidetur neglegisse sua promissa. ⁊ Somnia. Appellat pythagoreæ opinionẽ de migratione aiarum in diuersa corpora somnia: qm̃ eam falsam putat. ⁊ Neuius. Hic ex campania huiuscemõi sibi scripsit epitaphium. Immortales mortales si foret fas flere. Flerẽt diuæ camœnæ neuium poetam. Itaq; postquã est orco traditus thesauro obliti sunt romæ loqui lingua latina. Pacu. & huius epitaphium est. Adolescens & si ꝓperas hoc te saxum rogat. Vt se aspicias deinde quod scriptũ ẽ legas. Hic sũt poetæ pacuuii marci sita ossa. Hoc uolebã nescio ne esses uale. ergo senilẽ doctrinã pacuuio altitudinẽ ĩgenii actio attribuit. ⁊ Affrani. t. i. togatæ comœdiæ: Affranii similes esse comœdiis menãdri q̃ apd̃ græcos in noua comœdia princeps est. Plau. De quo in arte poetica dictũ ẽ. Epicarmi. Siculus poeta & phus cuius ex uersibus: ut ait laertius: magnã utilitatẽ sumpsit Plato. Quod ipse suo carmine uaticinatus est. Dixit .n. Meaq; adhuc: erit memoria req; & sermonũ. ⁊ Cecilius. & de hoc dictũ ẽ. Terẽtius arte. Quæ ꝓfecto maxima in eo apparet. ⁊ Quapp. & præceteris a Cicerone laudatur. ⁊ Hos edi. ⁊ Sententia est: q̃ a Liuio Andronico qui primus Romæ fabulam dedit usq; ad nostra tempora hi soli habentur poetæ.

¶ACR. Nõ cẽseo inqt delẽdã carmia liuii. q̃ quõdã dictabat Seruus orbilius magister. Sed ĩdignor & miror præferri illa tanquã emẽdata nihilq; distãtia pfectis carminibus cũ adhuc sint mẽdosa. indignor in antiquis inquit si aliqd in honestũ uiderint potius laudãt q̃ dãnẽt. ⁊ Meũ: uero carmẽ qd̃ honestũ est pp nouitatẽ reprehẽdũt. ⁊ Nec ueniã: ẽt hoc indignor q̃ antiquis non solũ uenia poscat sed & iã uenia præcium feratur. ⁊ Arte. attecore gottoq; scriptor tragœdiarum uel comœdiarũ fuit antiquus: qui in suis dictis ita florum genera reperit: & numerat: ut sine dubitatione reprehendẽdus sit ob nimiã loquacitatẽ. Vel qa turpe putant dicit iccirco senes iuniores despicere uel qa uolunt. & turpiter eis uidẽt iunioribus obedire: uel quia quod in infantia didicerunt secũ semper retinere uelint. ⁊ Iam saliare nume. Sali dicebantur qui circa aras saliendo canebãt. ⁊ Ingeniis nõ ille: nõ tm̃ laudat antiquos quantum cum more nos nostraq; uituperat & cum inuidia dicit se de ueteribus scire quod nescit.

Si ueteres ita miratur: laudatq; poetas:
Vt nihil ante ferat: nihil illis comparet: errat
Si quædam nimis antique: si pleraq; dure
Dicere credit eos: ignaue multa fatetur.
Et sapit: & mecũ facit: & ioue iudicat æquo
Non equidem insector delendaq; carmina liui
Esse reor. meminiq; plagosum mihi paruo
Orbilium dictare: sed emendata uideri.
Pulchraq; & exactis minimum distãtia miror:
Inter quæ uerbũ emicuit si forte deorũ. &
Si uersus paulo concinior unus & alter
Iniuste totum ducit: uenditq; poema:
Indignor quicq̃ reprendi. non quia crasse
Compositũ illepide ue putetur: sed quia nup
Nec ueniã antiqs: sed honorẽ & præmia posci.
Recte nec ne crocũ floresq; perambulat atte.
Fabula si dubitem: clament perisse pudorem
Cuncti pene patres. ea cum reprendere coner
Quæ grauis æsopus: quæ doctus roscius egit.
Vel quia nil rectũ: nisi qd̃ placuit sibi: dicunt.
Vel quia turpe putãt parere mioribus: & quæ
Imberbes didicere senes perdenda fateri.
Iam saliare Numæ carmen qui laudat: & illud
Quod mecum ignorat solus uult scire uideri:
Ingeniis non ille fauet: plauditq; sepultis:
Nostra sed ĩpugnat. nos nostraq; liuidus odit.

¶POR. Si ueteres ita. m. hoc peccãt. ⁊ Si. q. n. a. hoc receptũ est. ⁊ Ignaue: humiliter. ⁊ Et ioue iu. æ. propitio & sibi: ioue quidẽ irato fit ut errẽt hoies ac delirent. ⁊ Non. e. i. quod uitiũ inuidi & obtrectatoris est hois. ⁊ Delẽdaq; c. Faceta subtilitas nõ cẽseo inqd delẽdũ liuiũ: & hoc illi honoris causa defero pp uetustatem ex libris eius: seuus ĩqt orbilius quõdam magister librarius mihi dictata p̃bebat. ⁊ Plagosum. eum dicit sæpe plagas inferentem sed emendandũ: nõ delendum puto liuium: sed indignor illum pro perfecto: & emẽdato auctore laudari. ⁊ Et .e. n. d. m. trãslatio ab examine q̃ pars ẽ trutinæ. ⁊ Indignor. q. r. i. in meis carminibus. ⁊ Nec ueniam posci: nec nõ ut si nõ modo ueniam: sed etiam honorẽ antiquis posci uideo posci subaudiẽdum est iterum indignor ut sit zeugma a supiore aut deest uideo: ut sit eclypsis. ⁊ Recte. n. n. c. f. ad togatarũ scriptorem qui in fabulam quæ inscribitur materteræ ita florum genera enumerat: ut sine dubio reprehendendus sit ob nimiam loquacitatem. ⁊ Si. d. c. plus dixit q̃ si diceret reprehendenda clamat. ⁊ Perisse. p. non dicãt sed clamẽt & bene patres qbus sola pura antiqtas placet an patres hoc est senatus. ⁊ Ea. c. r. c. iqt nõ reprehẽdã: æsop, autẽ & Roscius famosissimi comœdiarq; actores fuerũt ac p hoc oñdit stultos multos hoies q̃ non merito ac uirtute fisi: sed tm̃modo pſonarq; auctoritate amoueant. ⁊ Vel qa nil rectũ. hoc uitiũ supbiæ ẽ. ⁊ Vel. q. r. p. p. m. nobis. s. & hoc est uitiũ parui pudoris pueri. ⁊ Perdẽda fateri: male: docti. n. dicerẽt iberbes. ⁊ Iã. s. n. qdẽ saliis numa ipse cõstituit ĩ tẽplis. canendũ. ⁊ Et illud quod. m. i. s. u. s. u. Qui me dicit nescire quod & ipse nescit. ⁊ Ingeniis nõ ille hoc sensu uult ostẽdere huiusmodi hoies q̃ nõ merito ac uirtute stili: sed tm̃modo pſonarq; auctoritate mortuis faueant nõ modo stultos: sed quod peius est inuidos q̃ nos cõtra meritũ oderit.

¶CHRI. Si uete. Si ita po. ro. ueteres poetas laudat: ut nullũ putet anteferendũ errat. Si aũt putat illos errare nõnunq̃ quia quædam nimis antiq̃: aut nimis dure: aut nimis negligenter scribant mecum sentit. ⁊ Ioue æquo. i. uera æquitate. Nam a iouis planeta æquitas: ius legesq; sunt. Nam non ita aut Liuii aut reliquorum carmina insector: ut delẽda putẽ. Sed miror q̃ uideant̃ pulchra & minimũ distantia a perfectis. ⁊ Orbilium hic beneuẽtanus grammaticus fuit: & primo apparitura magistratibus fecit. Deinde militauit. Postremo militia functus studia a pueritia incepta repetiuit primo in patria. Deinde qnquagesimo uitæ anno romam consule Cicerone uenit. Docuitq; maiore fama q̃ emulumento. Nam uixit pauper. Fuit acerbus: & in antisophistas: & in discipulos: propterea q̃ plagosum appellat poeta: & domitius marsus ait. Si quos orbilius ferula scutica ue cecidit uixit prope ad centum annos amissa iampridem memoria. ⁊ Si uersus paulo. non debet totum poema duci & uendi pro bono: si unus aut alter uersus fuit paulo concinnior. nec si ueniam meretur: debet illi peti honor. & p̃mium. ⁊ Recte nec ne cro. in fabula quæ matertera dicitur ita enumerat genera florum poeta togatarum scriptor: ut sit reprehẽdẽda eius loquacitas. ergo si ego non dicam dãnem: sed si dubitem an recte scripserit clamabũt oẽs senatores pisse pudorẽ cũ ego audeam reprehẽdere antiquoq; fabulas quas uel æsopus uel roscius egit: fuit ãt æsopus thragœdiarũ actor: p quẽ. M. Tullius actionẽ in dicẽdo emẽdauit. Roscio ãt tãtũ in fabulis agẽdis ualuit: ut oẽs auctores lõgo interuallo superauerit. Vñ puerbiũ extitit: ut si quẽ in aliquo artificio cæteros supare cõtenderẽt eum in sua disciplina roscium eẽ dicerẽt. ⁊ Vel: qa duplici rõne ferunt ĩ hoc deprauatũ iudiciũ. Vel qa nil rectũ putãt: nisi quod placuit sibi. Vel qa pudet cõcedẽ nobis quos se inferiores putãt: & pudet fateri eẽ pdenda. i. tanq̃ inepta abiiciẽda nũc ĩ senectute ea q̃ ipsi imberbes. i. adolescẽtes didicerãt. ⁊ Iam saliare. pp ancilia sub rege numa e cœlo delapsum instituit salios sacerdotes numa & carmẽ quod illi canerẽt: ut alio ĩ loco ostẽdimus. Hoc ãt rude & incõpositũ fuit: ut illa tẽpora ferebãt: multi igr̃ ignari req; ut aliquid scire uideant̃ Illud laudãt nõ adeo: ut antiqs faueãt: sed qa pſentes poetas oderũt.

Quod si tam græcis nouitas inuisa fuisset:
Quã nobis: qd̃ nũc eẽt uetus? aut qd̃ hẽret
Quod legeret: teretq; uiritĩ publicus usus
Vt primum positis nugari græcia bellis
Cœpit: & in uitium fortuna labier æqua.
Nunc athletarũ studiis nunc ersit æquorum
Marmoris aut eboris fabros aut æris amauit.
Suspendit picta uultum mentẽq; tabella.
Nũc tubicinibus nunc est gauisa tragœdis:
Sub nutrice puella uelut si luderet infans
Quod cupide petiit mature plena relinquit
Quid placet aut odio ẽ qd̃ ñ mutabile credas
Hoc paces habuere bonæ uentiq; secundi.
Romæ dulce diu fuit & solenne reclusa.
Mane domo uigilare. clienti pro mere iura.
Cautos nominibus certis expẽdere nũmos
Maiores audire: minori dicere: per quæ
Crescere res posset: minui damnosa libido
Mutauit mentem populus leuis & calet uno
Scribendi studio pueriq; patresq; seueri
Fróde comas uincti cœnant: & carmia dictãt
Ipse ego q̃ nullos me affirmo scribere uersus
Inuenior parthis mendacior: & prius orto
Sole uigil calamũ & chartas & scrinia posco

¶ACR. Sub nutrice. i. Lasciuiebat iqt populus p diuersos ludos: sicut puella subnutrice solet lasciuire. ⁊ Quid placet. Ostendit nil nos amare uel odisse qd̃ nõ sacietate mutet̃. ⁊ Romæ. d. dicit tanto poterit studio teneri ut publice qdẽ mẽtiret̃ se uersus cõponere rediẽs ãt domũ añ solis ortũ tabellã arripe. ⁊ Et. s. re. De græcoq; moribus trãsit ad cõsuetudinẽ romãorũ qui anteq̃ scirẽt lasciuire: & poetriæ studere prio mane domũ apiebãt uigilãtes ad opus aliqd̃ assistebant. ⁊ Soliti cliẽtibus. i. minoribus amicis ꝓcepta dare qbus maiorẽ amicitiã colẽt & largiri cautos nũmos: & cõgruis pionis & aliis bõis studiis intẽdere: sed cupiditas & leuitas mutauit eorum aios ut itermissis aliis studiis tantum poetæ animum incenderent. ⁊ Nominibus. r. an hominibus rectis ꝓpter res hõestas? ⁊ Cautos nũmos dicit per chirographum datos. ⁊ Inuenior partis. quia dico me nolle scribere. tamen scribam.

¶POR. Quod si tã græ. nouitas inuisa fuit. quã nobis: qd̃ si ab initio idẽ græci fecissent q̃ nũc ro. ut odissent poetas q̃ essent inqt hodie ueteres: aut quid nostra tpa peruenirẽt q̃ legere oibus & in manibus habere possemus. ⁊ Vt. p. p. hic ostendit q̃ fuerit initium poeticæ ꝓfessionis: ut probet q̃ nũc inueteratũ est aliquãdo cœpisse. ⁊ Nugari: ludere scribere: qa bella nõ nugæ sunt. ⁊ Et ĩ uitiũ. f. l. Dicit uitiũ fœlicitatẽ prosperæ fortunæ eẽ delitias in quas lapsa sit græcia post q̃ bella deposuit. ⁊ Nunc. a. enumerat quas artes græcia p pacẽ ociũq; sit secuta. ⁊ Sub. n. p. ita græcia cupide apperit studia q̃ celeri sacietate deseruit: ac si puella ifans eẽt & sub nutrice agẽs ẽt luderet. ⁊ Plẽa: saciata. ⁊ Quid placet: aut odio ẽ snia ẽ q̃ oñdit Hor. nihil nos cupẽ uel odisse quod secuta sacietate mutemus. ⁊ Hoc. p. h. hoc habuit inqt pacis uitiũ: ut diuersis delectationibus animi hominum pascerẽtur. Ventos ãt secundos fortunam prosperam dicit. ⁊ Romæ dulce diu. a græcorum moribus transit ad consuetudinem ueterum Ro. & dicit quemadmodum maiorum posteris mutata consuetudo sit in usum poeticæ disciplinæ. ⁊ Solenne: quasi legitimum. ⁊ Clienti. pro. i. respondere de iure alicui consulenti. ⁊ Cautos nummos dicit. uel quia per chirographum & cautionem crederentur uel cautos nummos. i. legibus hoc est nõ illicitis usuris datos. ⁊ Nominibus rectis: recta nomina de legibus facta inde fœnerãdi debitoribus. ⁊ Maiores. a. in iure Officium minoris ẽ. ⁊ Mutauit. m. propterea leuis causa cur mutauit mentem: propterea quia leuis. ⁊ Et carm. u. Rebus omnibus positis poeticam solam multitudo delegit iuuenesq; patres: hoc est omnis ætas & bene additum seueri quod in ludicra maior reprehensionis causa sit. ⁊ Fronde comas uincti: quod fronde comas nectunt. ⁊ Quod. c. &c. dictant intemperant.

¶ Ipse ego qui nullos. Satyricæ ne sibi quidem pepercit: inuenior parthis mendacior bene parthis: quia pfidi sunt: ut q romanos fraudibus duces sæpe deceperint. ¶ Prius orto sole: figurate anteq̃ sol oriat. Hic ego inqt mẽdax sũ ꝙ nõ solũ scribo qd facio: sz ẽt studiosissime scribo. ¶ Scrinia: capsas dic ĩ qbꝰ scripta oium rponũt.

¶ CHRI. Quod si tã. n. Si græci odissent nouos nũq̃ multæ artes ad suã pfectionẽ, pducte essent: neq; esset nũc aliquid uetus quod legeretur. Nã qui ueteres sunt: aliquãdo fuerunt noui. ¶ Tereret uiritim: idest quod dum singuli uiri legunt assiduo usu tereretur. ¶ Vt primum. ostendit principium artis poeticæ quod ex pace & secunda fortuna ortũ est. ¶ In uitium. Nam fœlicitas nos a labore ad lasciuiam procliues ducit. ¶ Athletarum: quia uaria ludorũ certamina instituta sunt inter quos athletæ: & aurigationes equoꝝ fuere: & qui marmor eburi: & era sculperent. ¶ Suspendit uultum & mẽtem. s. spectatoris qui adeo stupuit picturæ artificio: ut mentẽ uultũq; inde non flecteret. ¶ Vel dicit ꝙ picturã: ita uiuentẽ produxerit: ut uultũ. i. affectum animi: & mentẽ hẽre uideret. Sic Vir. Credo eqdem ducent de marmore uultus. ¶ Tubicinibus. Quibus in choris sibi fabulæ adhiberent. ¶ Sub nutrice. Mira comparatio: nã cum infantes leues mutabilesq; sint iuuantur eorũ natura a puellari ætate. ¶ Plena: satura. Quid placet aut odio est. Hoc uerũ quia ad sensus refertur. Nã quæ recta rõ eligit ea stabilia sunt. ¶ Romæ: alia fuit romanoꝝ rõ uiuendi: ut aut iuri ciuili aut mercaturæ inuigilarent. Deinde mutauit studia populus roma. & ad poeticem conuersus est. ¶ Patres seueri: idest qui seueriores esse deberent. ¶ Mendacior parthis: prouerbium est.

Nam parthi fugam mentientes hostes feriunt.

¶ ACR. Nauẽ agere: cõtra eos q ignari artis tũ poetæ uolũt haberi: & dicit quia cũ alii uolũt, ppriis studiis esse cõtenti nec audẽt inchoare: uel petere quod optant ad studiũ poetriæ: & quã artẽ ignorant audent se conferre. ¶ Hæc insania: nõ laudat quẽ reprehẽderat: sed culpat temeritatẽ multorũ. ¶ Vtilis. u. ostendit utilitatẽ magnãa poetis urbi iferri: qa ipsi componunt carmina: qbus dii placantur per ora pueroꝝ uel puellaꝝ: sicut est istius sæculare carmen quod pueri & puelle cantarunt in capitolio: q̃ carmina dithyrambi uel poema uocabantur: ac p hoc pueri & uirgines a diis impetrent statũ reip. poetæ: ad scribendũ qui carmina componunt. ¶ Antiquitus. n. pueris & puellis præcipiebatur cantare carmen: ut ætas innocentior deos placaret. ¶ Os. t. poeticis. n. delectationibus os ifantis adhuc debile balbumq; corrigit.

¶ POR. Nauẽ agere igna. hæc exẽpla aduersus eos refert qui ignari artis poeticæ docti haberi cupiunt: cũ in cæteris professionibus nullus sit q disciplinæ: titulum nõ per doctus inuadat. Et mire dixit nauis: ut non helleborum: sed abrotanũ quod minori periculo etiã indoctus miscere potest ac dare. ¶ Promittunt: profitentur. ¶ Tractant. f. f. fabrica absolura. nõ. n. adicit fragmẽta aut opera. ¶ Scribimus indocti. hoc cum pronunciatione inferendum est. ¶ Hic. e. t. &. l. nam dicit hunc errorem ꝙ docti indoctiq; scribant: hoc enĩ mõ pro utilitatibus posuit. ¶ Collige: intellige argumẽtare. assequere. ¶ Vatis. a. nõ facile inqt auarũ poetam reperias. & bono ordine secũdũ laudis p̃cepta ante ostẽdit qbus malis careret: & sic uenit ad ea bona q̃ habet. ¶ Viuit. f. &. p. f. hoc ẽ paruo uiuit ideo auarus est. Siliquis aũt specialiter dicit eas q̃ in herbis nascũtur in oĩ legumine hoc est q̃ siliquis continent. ¶ Militiæ. q. malũ debilẽ imbellẽq; nunc dicit secũdum græcos qui huiusmodi homines nominãt. ¶ Vtilis. u. f. d. quæ magna a paruis rebus adiuuari posse: ut a poetica uel a grãmatica professione. ¶ Os. t. recte os tenerum pueri poeta armat poeticis. n. lectiõibus os infantis adhuc debile balbũq; corrigitur. ¶ Torquet ab ob. carminibus ait auocat a turpibus. ¶ Mox. e. p. uerum est. multæ. n. sunt in poeticis utiles sniæ q̃ formant amicis præceptis hoc est utilibus. ¶ Oriẽtia. t. proponens exempla multa efficit ut orientia tpa hoc est uenientia cuiusmodi futura sint existimemus & instruamur ex ante gestis. ¶ Inopẽ. f. uel delectando suis uel præceptis philosophoꝝ. ¶ Castis. c. p. infert p auxesim qd qfq; a diis ipetrat p choros pueroꝝ ac uirginũ poetæ ad scribendũ esse q carmina ipsa cõponit. ¶ Poscit. o. c. &. p̃. n. f. ac p hoc exaudit: hic ãt significat carmina quibus dii placant hoc est pœanas dithyrambos. hymnos. prosodias. ¶ Cælestes imp. a. enumerat q̃ & quanta dii pueris & puellis p̃cantibus merito carmine præstẽt. ¶ Impetrat. &. p. utrũ deorum pacem an pacem. i. finem belli. ¶ Agricolæ. p. dicit usq; adeo carmina ubiq; grata esse: ut etiam rustici ueteres carminibus se delectarent: cum diuinis rebus operarent. ¶ Paruo. b. non auari: uti inter paruas

Nauẽ agere ignar⁹ nauis timet. abrotanũ ægro
Non audet: nisi q didicit: dare. ꝙ medicoꝝ ẽt:
Promittunt medici. tractant fabrilia fabri.
Scribimus indocti doctiq; poemata passim.
Hic error tamen & læuis hæc insania quãtas
Virtutes habeat: sic collige. uatis auarus
Nõ temer ẽ aius. uersus amat. hoc studet unũ
Detrimenta fugax seruorum incendia ridet
Non fraudẽ socio puero ue cogitat ullam
Pupillo. uiuit siliquis & pane secundo
Militiæ: q̃q̃ piger & malus: utilis urbi.
Si das hæc paruis quoq; reb⁹ magna iuuari:
Os tenerũ pueri balbũq; poeta figurat.
Torq̃t ab oscenis iam nunc sermonibus aure
Mox etiam pectus præceptis format amicis.
Asperitatis & inuidiæ corrector & ira
Recte facta refert orientia tempora noctis
Instruit exemplis. inopem solatur & ægrum
Castis cum pueris ignara puella mariti
Disceret unde p̃ces: uatẽ nisi musa dediset:
Poscit opẽ chorus: & p̃sentia numina sentit.
Celestes implorat aquas docta prece blãdus.
Auertit morbos metuenda pericula pellit.
Impetrat & pacẽ: & locupletẽ frugibus annũ.
Carmine dii superi placãtur. carmine manes.
Agricolæ prisci fortes paruoq; beati
Condita post frumenta leuãtes tẽpore festo

opes beati uixerint. ¶ Condita. p. f. post messem an post uindemiam. Nã & autumni frumenta Salust. dixit.

¶ CHRI. Nauẽ agere ignarus. Nullus aliquo in artificio exercet se: nisi illud prius didicerit: exceptis ipsis poetis. Nam & docti simul & indocti accedunt ad scribendum. Sed tamẽ hoc impudentiæ uitium multas secum uirtutes affert. Nam adeo intenti musis sunt poetæ: ut nulla auaritia & habendi cupiditate moueantur. Non mouentur calamitatibus acceptis. non socio non pupillo fraudem cogitant. ¶ Siliquis. i. leguminibus q̃ intra siliquas latent. ¶ Pane secũdo. i. cõfecto nõ de flore farinæ: sed ex ea quæ resedit in cribro. ¶ Milites. Nã imbelles sunt. neq; est in illis robur ai militiæ aptum. Malus. imbellis meticulosus a græcorũ similitudine. Illi. n. κακον. i. malum dicunt ab eo quod est κα-χω. i. cedo. Nam antiqui nullũ putabant maius uitiũ q̃ in prælio cedere. ¶ Vtilis urbi. Artificiose primo ostẽdit qbus uitiis careat: deide qbus uirtutibus sit ornatus. ¶ Paruis magna iuuari. Modeste loquit de artificio suo: sed res maxima poetica est. ¶ Os pueri. Nulla. n. re magis emendatur uox & formatur pronũciatio q̃ uersibus poetarum. Poetaꝝ. n. uersibus efficiũt aures nostræ eruditæ ad iudicandum. Præterea optima p̃cepta in poemate tradunturquibus absterremur ab omnibus uitiis & docemur uirtutes. ¶ Oriẽtia tempora instruit exemplis. instruit nos quo pacto uenientia administremus exemplis rerum præteritaꝝ. ¶ Notis: præteritis. nam ea nota sunt. Scribit carmina quibus præces erga deos contineantur quæ puellæ & pueri addiscant. Nam multos hymnos apud antiquos uirgines ac pueri diis immortalibus canebãt. Poscit opẽ chorus. nam uersus quos chorus ĩ fabulis canit omne genus p̃cationũ continẽt qbus dii mouent. ¶ Præsentia fauẽtia. Cælestes aquas pluuias. ¶ Blãdus, p supplice posuit. ¶ Supi. Vt auxilium præstent. ¶ Manes: ne noceãt. ¶ Agricolæ prisci. Oñdit ludos fescenino a poetica nõ esse disiunctos.

Corpus & ipsum animũ spe finis dura ferẽtẽ
Cum sociis operum pueris & coniuge fida
Tellurem porco siluanum lacte piabant
Floribus & uino genium memorẽ breuis æui
Fescenina per hunc inuenta licentia morem
Versibus alternis opprobria rustica fudit.
Libertasq; recurrentes accepta per annos
Lusit amabiliter donec iam seuus apertam
In rabiem cœpit uerti iocus. & per honestas
Ire domos impune minas. doluere cruento
Dente lacessiti fuit intactis quoq; cura
Conditione super communi quin etiam lex
Pœnaq; lata malo. quæ nollet carmine quẽq̃
Describi. uertere modum formidine fustis
Ad bene dicendum delectandumq; redacti.
Græcia capta ferum uictorem cœpit. & artes
Intulit agresti latio sic horridus ille
Defluxit numerus saturnius & graue uirus
Munditiæ pepulere. sed in lõgum tamẽ æuũ
Manserunt hodieq; manent uestigia ruris
Seruus enĩ græcis admouit acumina chartis
Et post punica bella quietus quærere cœpit
Quid sophocles & tespis & æschil⁹ utile ferrẽt
Tentaui quoq; rem si digne uertere posset:

¶ ACR. Fescenina p hũc. p hũc inqt morẽ ueteꝝ agricolarũ mutata sunt ẽt fescenina: ĩ q̃bus exprimebãt ad cõuiuia iocos dicta ãt sunt fescenina ab oppido unde prius ꝓcesserũt ostẽdit ergo qa sicut antiqtus. Di sacrificiis placabãtur ita mõ carminibus. ¶ Amabiliter dicit qa tãdiu amabiliter tragœdiæ & fescenina cucurrerunt. donec ipa libertas ĩ uitiũ uerteret publice & nominatim aliorꝝ uitia carpẽdo sed ĩdignati nõ solũ illi q lacescebant detractiõibus: uerũ ẽt quibus ingratũ erat nobilibus pſonis cõtumeliã inferri lege cõstituerũt: ut nemo nominatim alicuius uitia recitaret. Q d' si qs poetarũ egisset fustibus cederet. ¶ Fuit intactis: licet nõ caperent tamen alio carpi dolebãt timẽtes quandoq; ledi. ¶ Quin ẽt lex qa cautũ est ne quis carmen cõponeret. ¶ Fustis. nõ puto crucis dici. Quippe de ingenuis dr sed a canibus tractũ est nam cum fustes metuunt morsibus se abstinent. ¶ Agresti: latio: nõ semper agresti: sed tunc qui ante cognitionẽ artium rustici erant: & agrestes. ¶ Saturnius. saturniũ uocat metrũ quo usi sunt ueteres latini sub rege saturno: & postea longo tempore ꝙ horridũ est. i. incõpositũ. ¶ Et graue uirus. dicit aũt qa statim ut cœperũt abundare diuitiis: & mundiciis cessauit illud metrũ incomptum: & creuit graue uirus. i. liberales artes assiduo studio. Sed adhuc uestigia rusticitatis in latina lingua manẽt. ¶ Tẽtauit. poetæ romãi latis altã audẽt materiã cõprehendere: sed turpem putãt longã liturã: & hæc est causa cur ingenia latinorũ non possunt peruenire quia. f. stulte erubescunt: & timent emendare & polire longa litura quod scripserunt.

¶ POR. Spe finis dura. snia ẽ tolerabilẽ fieri laborẽ laboris sine ꝓposito. ¶ Telluré. p. ꝓ porca ut cõtrario Vir. & ui. Cæsa. u. porca. Floribus & uino genium Recte dictũ ẽ quia qui indulgẽt genio suo memores sunt uitam humanam nõ esse diuturnam. ¶ Fescenina inuenta sunt in quibus exprimebantur iocosa conuitia dicta aũt fescenina ab oppido fescenino. Vnde ꝓcesserũt & attellãica nominata sunt. ¶ Libertasq; recurrẽtis & licẽtia cãtãdi libertasq; dicit ioculariũ saluo amore per aniuersaria sacroꝝ: quãquã sunt qui dicãt per recurrentes annos libertatẽ saturnaliorum annoꝝ significari. ¶ Donec. iã seuus apertã in rabiẽ cœpit uerti iocus: & p honestas ire domos impune minax. Donec per iocũ multis impune laceratis dedissent oẽs operã. ut lege caueret ne quis carmẽ cõponeret. quare cõstituta silentiũ ẽ impositũ archeæ comœdiæ in q̃ noiati uicia ciuium carpebant. ¶ Cruẽto dẽte. sæuo morsu. ¶ Vertere mo. Ordo. uertere modũ poetæ ad bñdicendũ: iõq; fustuariũ suppliciũ cõstitutũ erat ĩ auctorẽ carminũ infamiũ bene dicẽdũ ãt nũc deserte dicẽdũ ãt non bñ dicẽdũ sed male dicendũ significat hoc ẽ nõ lacerãdũ aut uituperãdum: & bene redactũ: qa nõ uolũtate correcti: sed edocti malo. ¶ Græcia. c. f. capta uirtute militari cœpit floreꝛ mũditiis & arte liberaliũ studioꝝ. Agresti latio nõ semp sed tunc agresti. ¶ Sit horridus il. saturno metro usi sunt ueteres latini sub saturno. Vũ nomẽ est uer-

ſus.Defluxit autem mollitus ē:& ceſſauit ac deſiit fluēr:& grauitas:& ſeueritas quæ delitiis pepulit ueſtigia rusticitatis.℣ Serus.n.g.nā romanis nō expoliauerunt priſtina rudimenta.Et poſt punica bella quietus quærere cœpit:quietus ſecurus metu punico.ſ.carthagine iā deleta tentauit græcos imitari.℣ Rem:poema dicit.℣ Vertere.tranſferre in latinum ſtilum.

ℭCHRI. Tempore.ſ.ut ſit religio & nonociū iners.℣ Porco.pro porca.Cōtra Vir.Et cæſa iungebāt fœdera porca pro porco.℣ Lacte.nam paſtorū deus erat ſiluanus.℣ Floribus.Nam genio : ſuo ſacrificantes flores adhibebant tanq̄:p illos breuitatē uitæ ſignificarēt.℣ Feſcenina.genus fabulæ eſt ab oppido ubi primū iuēta ſūt quēadmodū ab tellis atellana.In iis iocoſa cōuitia exprimebanť.℣ Luſit amabi.De rebus iſtis oībus abū de dictū ē ī arte poetica.℣ Honeſtas domos, ꝓbos uiros ītelligit.℣ Sup.ꝑ de.℣ Græcia capta. Capta ē armis græcia a romāis.Sed deide capta cœpit romāos:qa illos ſuis laſciuis artib, cœpit,& oēm priſcā ſeueritatē ab eis reppulit.℣ Horridus nūerus.Rudis illa cōpoſitio uerſuū q̄ fuerat ī priſcis poetis.℣ Saturnius: Vel retuliť ad planetā cuius ifluxus triſtis mœſtuſq; ē:uel ad antiq̄ tpa ī qbus in italia ſaturnus regnauit: quo regnāte oia caſta ſeueraq; fuerūt.℣ Virus:ñ ſolū uenenū ſignificat:ſed ēt grauē odorē.& abominabilē. Quapp Pli ī qbuſdā herbis grauē odorē uirus dixit. Ergo & ī hoc loco cū ſūpſiſſet trāſlationē ad mores a corpore quēad modū dixit mūditias qbus corpus lautū:& a tetro odore purgatū reddit:ſic cōtra dixit uirus odorē tetrū q ab infecto ſudore:& ſordibus corpore manat.Florētini hūc odorē lezum appellāt.℣ Sed ī longū:inceperūt qdē æmulari græcos.ſed non adhibito acumine ingenii diu rudes māſerūt.℣ Et ho.ſ.ſuo tpe dicit extare illā rusticanā ruditatē.℣ Sed tñ poſt punica bella.ſ.in illa pace quæ fuit poſt primū bellū punicū incœperūt imitari Sophoclem:& æſchilum.

ℭACR. Sudoris.hipbatō.℣ Credit.comœdia nimiū hr̄e ſudoris:qa res acceſſit ex medio.Plau.Hor. lectorē mōet ut ſtudioſe cōſideret qūo Plautus diſcurrat p cōœdiā diſputādo de pueris ephœbis.& de pribus & quēadmodū tutet ptes uniuſcuiuſq;.℣ In.l. magis.n.lucrū q̄rit q̄ laudē adipiſci ex ſua comœdia & per hoc nō honeſtē:ut deceret multi carmia ſcribēres nō curāt:poſt lucrū īde acceperit.℣ Quē tulit ad ſcœnā:trāſtulit ad glorioſū poetā. q ſi non laudetur: & aīum & artē abiicit q laudari ſe uidēs fit temerarius ac tumeſcit.℣ Sat.l.l.p.ī.breuis & parua ē laus ſubtracta uel adhibita.℣ Si.d.e.ī.eq̄ſtris dignitas quom ī ter ſe murmurando carmina ſibi diſplicere dicit ſtatim ipſa:& omnis ordinis minoris dignitas cū plebe illa remoueri proclamant.& alios ludos introduci. ℣ Iam.m.ab nobilium uirorum auribus receſſit delectatio audiendorum carminum.

ℭPOR.Placuit ſibi.p ſe cognoſceť ꝓbauit:nā ſubiicit rōnē cur ſibi placuerit.℣ Fœliciter audet:q; aggrediť cōplet.℣ Sed turpem:ſtulte & erubeſcit & timet emēdare q; ſcripſerit:& hæc cā ē cur īgēia bōa latinorū ad pfectū uenire non poſſint.℣ Crediť.ex medio crediť inqt qa cōœdia cōmunia ſectať atq; de medio eſt minus habere difficultatis:ex hoc aūt grauis q; nō minus ignoſciť inimico charactere peccātibus.Quo pacto pthes tutet:hoc ē q̄ inducēt in cōgruēdo ſēſus. & ipſe grauior habeť.ut Plato.℣ Geſtit.n.nūmū.Magis.n.lucrū q̄ laudem adipiſci geſtit.℣ Geſtit.cupit. Poſt hac ſecurus nō curas quid poſtea fiat comœdiæ ſuæ.℣ Quē tulit ad ſcæ.poſtq̄ auari poetæ uicia oſtēdit:nunc trāſit ad glorioſum poetam qui ſi non laudatur:& animum & artem abiicit ſed cum uidet ſe laudari fit temerarius ac tumeſcit.℣ Lentus ſpe.quem dicta non permouent.℣ Sedulus.amat & laudat auarum. ℣ Subruit.aut re.leuis eſt ſub radantibus uel præbita.℣ Valeat res.l.non eſt nihil mihi cū ea ſit ſi propter palmæ folia uel afflictus.res ludicra comœdia a ludis dicta ℣ Sæpe etiam au.a glorioſo poeta ad audacē per ſe fuerant eſt quæ digreſſus:dicit quaſi iniurias patiatur qbus ad poſtremum fugať e ſcæna fugať autem ſeditione qa ſæpe imperita multitudo:& locuples in pernicię doctorum poetam fabulāq; cōtemnit : & in medio actu comœdiæ uel ferarū ſpectaculum uel pugilum poſcēs.℣ Numero plures.ac per hoc plebi. ℣ Indoctiq; ſtolidiq;:& depugnare parati.miro characteriſmo imperitā multitudinem oſtēdit.℣ Si.d.e.ſi equeſter.ordo hoc eſt honeſtorū aliud q̄ plebs uelit.℣ Media in.recte quia adhuc amphiteatri uſus nō erat:& in eadē cauea etiam ferrarū gladiatorūq; munera ſpectabantur.℣ Verū equitis quoq;:quia dixerat.hic gaudeat plebecula attulit.per quærelam per etiam locupletes & honeſtos iam uulgarem muſicum ſpernere.

ℭCHRI. Et placuit illa ſublimitas tragica tāq̄ magis cōſona naturæ romanorū & ꝓpea illa ī latinū uertere cœperūt.℣ Crediť.putarūt deide comœdias minus laboris hr̄e qm̄ eorū materia ex medio ē.ī.ex uita cōmuni ſumitur:& ciuili conficiunturq; ex ſermone pœne quotidiano:& familiari:ſed tamen tanto plus oneris habent quanto minorē ueniā merentur peccata q̄ in illa commituntur.℣ Aſpice Plautus: incertū eſt utrū laudet plautum:& uituperet Dorſenium:an uituperet utrunq;.Ergo in ambigua lectione erit.℣ Quo.p.ī.q̄ bene uel quo pacto q̄ male.Eſt autem opus:ut exprimatur natura amantis in iuuene.℣ Attenti.ī.auari in ſene. inſidioſi in lenone edacis in paraſito.℣ Aſtricto ſoc.ī.ſtilo comico conuenienti.Hoc autem euenit:quia properat comœdias ſcribere:ut lucrum faciat.Nomen autem & famam negligit.℣ Securus: negligens.℣ Cadat: quia claudicet in multis locis.℣ Talo.pro pede.℣ Quem tu.Vt demōſtrauit eſſe nōnullos poetas qui modo quæſtum faciant famam negligunt.Sic contra nunc oſtendit eſſe alios quos ſola gloriæ cupiditas moueat ad ſcœnam.ī.ad comœdias ſcribendas quæ in ſcœna agantur.℣ Ventoſo.c.Quaſi innuat uentoſitatem gloriæ eſſe ſibi pro triumpho.Hic igitur ſi ſpectatores habet lentos.ſ.ad plaudendum pene exanimatur ſi ſedulos inflať ex tu more gloriæ.Ergo minima:& leuiare aut opprimuntur aut ſubleuantur. ipſe autem potius ualere uult ludicra.ī.rem ſcœnicam q̄ aut magreſcere palma denegata:aut pingueſcere conceſſa.℣ Ludicra:quia in ludis emebant comœdias ædiles.℣ Sæpe etiam au.poſt uanos audaces quoq; uituperat: qui ſæpe terrentur cum inter recitandū uident & plebeos qui uirtute:& honore inferiores: & indocti numero tamen plures ſunt:poſcere uenationes aut gladiatores.℣ Si eques.ī.quamuis equeſter ordo & nobilitas diſcordet.℣ Verum equi. Sed qd indignus eſt: iam ēt equites inceperunt malle ſpectare illa quam audire comœdiam. Nam uoluptas q̄ ſolebat ꝓcipi ab auditu nūc cōuerſa eſt ad oculos.

Et placuit ſibi natura ſublimis & acer,
Nam ſpirat tragicū ſatis & feliciter audet.
Sed turpē putat in ſcriptis:metuitq; lituram.
Creditur ex medio quia res acceſſit habere
Sudoris minimū ſed habet comœdia tanto
Plus oneris:q̄to ueniæ minus.aſpice plautus
Quo pacto ptes tutetur amantis ephœbi:
Vt patris attenti:leonis ut inſidioſi:
Quantus dorſennius edacibus in paraſitis,
Quam nō adſtricto percurrat pulpita ſocco
Geſtit.n.nūmū ī loculos demittere. poſthac
Securus cadat an recto ſtet fabula talo
Quē tulit ad ſcœnā uentoſo gloria curru
Exanimat lentus ſpectator.ſedulus inflat
Sic leue.ſic paruū ē:animū qd laudis auarū
Subruit aut reficit:ualeat res ludicra ſi me
Palma negata macrum dōata reducit opimū
Sæpe etiam audacē fugat hoc terretq; poetā:
Qd nūero plures uirtute & honore minores
Indocti ſtolidiq; & depugnare parati,
Si diſcordet eques media ītER carmia: poſcūt
Aut urſū aut pugiles.is nā plebecula gaudet
Veꝝ eqtis quoq; iā migrauit ab auť uoluptas
Omnis ad incertos oculos & gaudia uana:
Quattuor aut plures aulea premunť in horas
Dum fugiūt equitū turmæ peditūq; cateruæ.
Mox trahitur manibus regum fortūa retortis
Eſſeda feſtinant.pilenta.petorita.naues.
Captiuum portatur ebur.captiua corinthus.
Si foret in terris rideret democritus:ſeu
Diuerſum confuſa genus panthera camelo:
Siue elephas albus uulgi conuerteret ora:
Spectaret populum ludis attentius ipſis
Vt ſibi præbentem mimo ſpectacula plura
Scriptores autem narrare putaret aſello
Fabellam ſurdo.nam quæ peruincere uoces
Eualuere ſonum:referunt quē noſtra theatra?
Garganū mugire putes nemus:aut mať tuſcū
Tanto cum ſtrepitu ludi ſpectantur & arte:
Diuitiæq; peregrine:quibus oblitus actor
Cum ſteti.it in ſcœna:concurrit dextera leuæ.
Dixit adhuc aliqd? nil ſane. quid placet ergo?
Lana tarentino uiolas imitata ueneno?
Ac ne forte putes me quæ fecere ipſe recuſem:
Quæ recte tractent alii:laudare maligne.

ℭACR. Omnis ad incertos:oſtendit quia dū poetæ carmia recitant in ſcœna:ad tres uel ad quattuor populus intentus erat : poſt uero uulgaris populus: qui potius delectabatur ludis q̄ carminibus exorabat magiſtros beſtiarum: ut adducerēt in theatrum aut urſum aut leonem: inſuper omnia nobiliores antiquiad eoſdem ludos ſe conuertebant. Sicq; præcipiebatur recitatio carminum ceſſari : qui acres non parum turbabat poetas:dum illorum carmina contēnerenť.℣ Regum:omnia q̄ in præliis actu nō falſo fecere in ludis imitabantur.℣ Fortuna: ītermiſſa comœdia adducuntur captiui qui ſunt gloria regum .ī.fortuna quaſi regum.℣ Eſſeda:Eſſeda Gallorum uehicula ſunt:quibus uehuntur reginæ captæ.℣ Petorita:uehicula famularum captiuarū quæ oia ad ſpectandum adducebantur.℣ Naues:q dem:uectat p tyberim:q nō lōge aberat a theatro.Ebur ergo captiuū & uaſa captiua corynthia:ī corynthū multa ſimulachra erāt quoꝝ metalla ī unū ſť redacta.dū eā Romani in medio cremaſſent:ex quo poſtea multa uaſa fabricata ſunt:ut poſſent trāſire ī pōpā triūphi qbus oblitus undiq; ſomno profuſus: & tumultu:& admiratione beſtiarū.℣ Lana ſolū hoc placet:ueſtis ſ.actoris.quoniam populus uerba cōtemnit de me forte.ſenſus: ne forte putes me:uituperat q; alii faciunt comœdiam:& tragœdiam quia recuſo facere.

ℭPOR. Incertos oc.ſecū dū academicos q cōtendūt oculos nr̄os ī multis falli:& iō uiſibus quoq; nō eſſe credēdum:cum ſit in pluribus rebus certior q; audiatur auditus.℣ Aulæa.per aulæam comœdiam ſignificat Tropos Metonimia.℣ Præmuntur : non ceſſant impediuntur.℣ Dum.ſ.e.ī.fabulā ne agatur. Dum ſpectantur inuidioſa.hoc eſt dum populo bellorum ſimulachrum monſtratur:& ad poſtremum pompa ducitur triumphalis.℣ Dum fugiunt: hic pugna oſtenditur: mox agitur hic triumphus .℣ Eſſeda : gallorum uehicula quibus tanq̄ uicti reges uehuntur.℣ Pilenta:quibus regina capta.℣ Petorita:q̄ familia regum.℣ Naues:quibus in nauali bello uicti.℣ Captiua. μελοσομία.℣ Corynthum:pro uaſis corynthiis aut quia. imagines eius oppidi fabricantur. ut in pompa triumphali trāſire poſſent.℣ Si foret inter cum proceſſiſſent in publicum Democritus & Heraclitus diuerſa faciebant.Democritus nāq; rideret ſi ſtuperc uidiſſet populum aſpectu pantheræ.℣ Camello Siue ele.al.non tam ludis ſcenicis populus delectaretur quam ipſius populi uanitate in qua omnino & ſuauius:& maius ſibi ſpectaculum reperiret. Scriptores autem magis inquit ridet Democritus a uultu uana mirantis cum oculos ad petaſos ſcenicos uertiſſet pronūciaris comœdiam ſpectatores quorum nullus attendat:ut audiat.℣ Narrare.p.nunc dixit.℣ Fabellam & aſello : & ſurdum uincentem ſtrepitus de iābico tragico.℣ Garganū.m. tātus populi fragor eſt in depoſcendis rerum nouarum ſpectaculis: ut apuliæ montis gargani ſiluas mugire : uel undas fremere thuſci maris non auram uel naufragia ſpectantur. ℣ Et arte di.non igitur comœdiæ.℣ Oblitus.ī.pfuſus punctus.℣ Cōcurrit dextra.l.populi.ut ipſum proſcenium ait pene occurrēte ſibi dextra leuaq; populo hiſtriōibus auferať.℣ Dixit adhuc aliquid:bono ſtomaco q̄ſi dicat huc.n. ꝓceſſit ut ſi diceret nō uideret tm̄.℣ Nihil ſane:rīdentis ē & iterū Ho.dixit.℣ Lana tarentino

non ergo inquit in ſcenico ars ſola:ſed ueſtis placet.¶ Ac ne forte pu.aliis recte facientibus id quod ego nõ fa
ciam laude uelle trahere ego & miror: & ꝓfero poetã tragicũ uel comicum:& ſi hæc poemata ipſe non facio.
¶CHRI. Incertos.Secundũ academicos q dicũt oculos in multis falli:ac ꝓpterea nõ eſſe illis credendum.
¶Quattuor:quæritur q cũ ad breue tꝑs comœdiam audire nõ ſuſtineant: tñ non defatigentur ad longũ ſpa
cium certamina equæſtria ſpectare.¶Regum for.i.ipſi reges oli fortũati.¶Retortis: poſt terga ligatis.¶ Eſſe
da:gallicum uerbũ:& currus ſpecies eſt:inde eſſedarii q eſſeda agunt.Pilẽta teſte ſeruio uehicula erant:q̃ de
inde baſternas uocatas dicit:& prius ueneti coloris fuerunt:deinde ruſſati.qbus non niſi caſte utebant, peto
rita. Vt feſto placet genus uehiculi eſt:uel gallicum uel oſcum : nam oſcoꝝ lingua petora quattuor ſignificat
erat aũt quattuor rotarũ.Oſtendit aũt q̃ in theatro exercerẽt:ſimulachra pugne:& deide uictoriæ ac trium
phi in quo portabat.¶Ebur.i.imagines eburneæ: Alii dicunt q̃ eſſediis uehebant galli:pilentis reginæ:peto
ritis familiæ regiæ nauibus milites.¶Captiua co.Vel ſimulachrũ urbis illius deuicte:uel ingẽs numerus ua
ſorum corinthioꝝ.¶Democritus.Hic philoſophus abderites fuit totuſq; humanaꝝ diuinarũq; reꝝ ſpecula
tioni deditus:& qui oẽs hoies ſtultos putaret : & ſtulta q̃cunq; agerẽt. Quapropter oia cõtemnẽs ſp ridebat:
ut cõtra Heraclitus epheſius cõmiſeratione humãæ ſtultitiæ motus aſſiduo collachrymabat.Hic circa.lxix.
olympiadẽ claruit.¶Panthera.Sic dr:qa uarioꝝ coloꝝ ſit:& quaſi oium ferarũ colores habẽt uideat.¶Hele
phas albus:q nuſq̃ inuenit.Nã in mauritania rufi minoreſq; ſunt.in ĩdia uero nigri:& maiores.ergo ſi demo
critus ueniret ĩ hæc theatra:ita ſumeret ſibi ꝓ ſpectaculo populi uariã ſtulticiã:ut populus ſpectat ludos ipoꝝ
ãt ſcriptores:ideſt poetas rideret q̃ fabulam narrarent aſello.i. ſtolidæ turbæ:& quæ nihil ex ornatu poetico
deguſtare poſſit.Et ſurdo.Quoniã tãtus ĩ theatro tumultꝰ excitat:ut narrãtẽ audire nõ poſſint.Peregriæ:nã
& ludi & apparatus ac ornatus ludoꝝ a græcia ſũt.¶Dextera leue.ĩcipiũt applaudere ãteq̃ qcq̃ dixerit actor:
qa ſolo apparatu delectant.¶Dextera leue.Nã cũ applaudimus manus ĩuicẽ ꝓcutimus . ¶Veneno.i.colore.
Vir.Tyrio ſaturata ueneno.Tarenti ãt optima purpura tingebatur:& q̃ uiolaceum uideret imitari colorem.

¶ACR. Ille per ex.ſenſus eſt ille poeta uf mihi bo
nus eſſe & rem difficilẽ aggredi poſſe: & quaſi ꝓ funa
bulũ diſcurrere:quia & poteſtate carminis:de iani re
moderat affectus animi mei:ut aliquod ſcribens nũc
cõſtrigat omniũ ad doloré: ꝓuocet ad fortia mulceat
iterum nũc terreat: & quaſi magis promittat ſe agere
magna.Videlicet deſcribẽs locum ad therũ uel athe
narum mihi ſtatim huc tranſfert.Apolline dignũ: po
teſt hoc intelligi.Quiq; pii uates.& phebo digna lo
cuti.¶Calcar.i. ſtimulum ad incitandum carminis.
¶Multa qui.oſtẽdit culpã quare illorum carmina ef
ficiantur uilia uidelicet:quia auguſto in aliis occupa
to importune offerunt:uel ẽt quia repræhẽſione ami
corum iraſcimur.¶Poetæ:ſatyrice dicit nec ſibi parcit
affirmãs ſe agere quod in aliis culpat:hoc eſt ipſe mi
hi detrahã: ꝓuerbiũ.n.in eo ſumptũ eſt tale q ipſi ſibi
uiolẽtes nocẽt.¶Accerſas.inter arceſſo & accerſo hoc
inter eſt.accerſo.i.uoco & uenit a uerbo accio accis qd
eſt quarte coniugationis : arceſſo ãt idem ſignificat q̃
& primitiuũ eius a quo deriuat.i.arceo. Sed ſecũdũ
Priſcia.arceſſo uenit ab arceo:quod nunc dicimus ad
cio:& ẽ cõpoſitũ ex ad ꝓpõne:& cio uerbo qd ẽ uoco:
qa ãtiq dicebãt ꝓ ad.¶Opæꝑciũ:dignũ ẽ:ut cogno
ſcamus:qs poetaꝝ dignus ſit ſcribere tua facta q̃ non
ſunt committẽda turpi poetæ.¶Gratus.a.alexandrũ
notat:qui ſine iudicio poetã dilexit.¶Numiſma.a.p.
numorum qui philippi uultu eſſent ſignati.

ACR.

¶POR. Ille p ex.ſ.m.u.rẽ difficillimã facere : & ẽ
ordo.poetã in eũ q pectus meũ mouet:q ptãte carmi
nis moderat affectibus meis.¶Vt.m.recte magus:qa
faciunt poetæ boni q̃ magi ꝓmittunt:ut carmine con
uertant ſenſus animoſq; cunctorum.¶Modo.m.t.in
tragœdia:modo ponit athenis in comœdia.¶Verum
age.ex his trãſit ad poetas ex quibus Home.quoque
eſt qui non dramata hoc eſt fabulas ſcribant:ſed eiuſ
modi quæ legantur & hortatur auguſtum : ut dili
gentius extimet poetas dignos biblioteca quam in templo appollinis faciat.¶Vt ſtu.ma.pa.ſ.& allegoria pro
eo quod eſt ut ſtudioſa carmina ſcribant.¶Multa qdem: nobis poetis:& auditoribus dicit nunquam in poe
tis culpam eſſe:propter quam carmina ipſorum patiantur iniuriam.¶Vt uineta egomet cedam mea hoc eſt:
ut ipſe me lædam:& ipſe mihi detraham.¶Cum tibi librũ ſollicito damus.incipit enumerare q̃ multa ma
la faciant poetæ:ſed tñ nõ uſq; quaq; poetis fauendũ:niſi ꝑclaris egregiiſq; ſolis permittendum: ut res geſtas

Ille per extentum funem mihi poſſe uidetur
Ire poeta:meum qui pectus inaniter angit.
Irritat:mulcet:falſis terroribus implet.
Vt magus:& mõ me thebis: mõ ponit athẽis
Verũ age:& his q ſe lectori credere malunt:
Quam ſpectatoris faſtidia ferre ſuperbi:
Curã redde breuem ſi munus apolline dignũ
Vis cõplere libris:& uatibus addere calcar
Vt ſtudio maiore petant helicona uirentem.
Multa qdẽ nobis facimus mala ſæpe poetæ:
Vt uineta egomet cedam mea:cum tibi librũ
Sollicito damus aut feſſo:cũ ledimur unum.
Siquis amicoꝝ ẽ auſus repræhẽdere uerſum:
Cum loca: iã recitata reuoluimus irreuocati.
Cum lamentamur non apparere labores
Noſtros:& tenui deducta poemata filo:
Cũ ſperamus eo rem uenturam: ut ſimul atq;
Carmina reſcieris nos fingere cõmodus ultro
Accerſas:& egere uetes:& ſcribere cogas
Sed tamẽ eſt operæprecium cognoſcere q̃les
Aedituos habeat belli ſpectata domiq;
Virtus indigno non committenda poetæ.
Gratus alexandro rei magno fuit ille
Chærilus:incultis qui uerſibus & male natis
Retulit acceptos regale numiſma philippos.

Cæſaris ſcribãt.¶Aedituos ha.narratores atq; iudices.Aedituui.n.tẽploꝝ ac numinũ q̃bus ſeruiũt ſacroꝝ
originem aduenis & ignorantibus narrant. Alii æditiuos ꝓ clientibus ac familiaribus dici putant: ac per hoc
laudatores:poetaſq; ſignificat.¶Virtus in.hoc eſt ingens ac præclara:ſignificat autẽ auguſti res geſtas.¶Gra
tus.a præclare:ſignificat.n.Cæſarem poetis bonis debere fauere bonis quandoquidem Alexander macedo
cherilum magnifecit malũ poetam incultis uerſibus:neq; arte:neq; natura uerſus facientem me: & deeſt pro
ut ſit: ꝓ incultis uerſibus.¶Rettulis acceptos philippos.Quid philippos exegeſis regale numiſma aureos:&
mire rettulit acceptos tanq̃ diceret legitime uẽdidit.Acceperat aũt pro ſingulis uerſibus ſingulos philippos.
¶CHRI. Ac ne.oſtendit nolle ſe debita laude defraudare poetas bonos:cum difficilius ſit in re ficta mo
uere uarios affectus mentis.ut illi mouẽt:q̃ ire per extentũ funem:ut ſchinobatæ ſolent:quẽ ludum funabu
lũ latini appellãt.¶Vt.m.Nam uſ uti artibus magicis cum ira uarios affectus moueat:ut ſpectatorem ad irã
ad miſercordiã:ad ſpem:ad metum pro ſuo arbitrio moueat.Quod ſuis artibus magici præſtare dicuntur.
¶Magus.lingua perſica ſapientem ſignificat.Quapropter eos qui apud illos philoſophantur magos appella
runt. A zoroaſtre ergo mago ars hæc magica dicit orta.Sed utrum unus hic tantũ fuerit:an poſtea alter:non
ſatis conſtat.Eudoxus tñ zoroaſtrem hunc ſex millia annorũ ante Platonis mortem fuiſſe contendit. De hoc
multa apud Pli.in lib.xxx. hyſtoriæ naturalis inuenies.¶Modo the.Nam fabulæ ita aguntur:ut aliæ in hac:
aliæ in illa urbe geri uideant.¶Verũ age.illos nunc ponit qui non agendas fabulas edunt:ſed ea quæ legenda
ſint ſcribunt.Hos aũt dicit ſæpe ſibi ipſis nocere:cũ ſua poemata:aut ſollicitis:aut feſſis legẽda tribuunt: aut
offendimur ſiquis amicus in eo q̃ppiã repẽhẽdit.Si aliquẽ locum iterũ ĩtelligẽdũ recitamus.Si lamentamur
non intelligi quãtum laborauerimus:& q̃ tenui filo noſtra ſit cõtexta tela:& cũ ſperamus futuꝝ adhuc: ut tu
auguſte accerſas nos ultro:& cogas:ut ſcribamus. ¶Aedituos ſacrarũ ædiũ cuſtodes ſunt:abæde:& tuẽdo.
ſed ꝓ ſimilitudinẽ appellat poetas æddituos uirtutis claroꝝ ducũ:qm̃ gloriã illorũ quæ uetuſtate extinguere
tur ſuo poemate cuſtodiũt.¶Indigno poe.Nã ꝑclaræ res geſte nõ ſũt cõmittẽdæ:ut ſcribant a non digno poe
ta:in quo loco uituperat magnũ Alexãdrũ:q cũ tãgrauis cẽſor fuiſſet in ſculptura:& pictura.ut edicto ueta
ret ne qs eũ præter appellẽ pingeret:aut ꝑter lyſippũ ſculperet:tñ paſſus eſt ſua facta a Cherilo malo poeta
deſcribi:& illi pro ſingulis uerſibus q̃ placerent ſingulos dedit aureos philippos.Incultis ad artificiũ.¶Male
natis.ad naturale ingeniũ rettulit.¶Sed.u.in.Vt atramenta polluũt:quos tãgũt:ita mali poetæ obſcurãt eoꝝ
famã quoꝝ facta deſcribũt.¶Linunt.deturpãt ut cũ res alba linitur atramento.¶Appelles. hic teſte Pli.Oẽs
qui fuerãt:& qui futuri erãt ſuperauit.¶Picture.plura ſolus q̃ reliq oẽs adiumenta attulit editis quoq; de ea
uoluminibus.¶Lyſippus.iſte ad ſexcenta . & decem
opera:ut artis claritatem poſſent dare perduxit.¶Fu
it ſuum opus canis ex ære uulnus ſuum lambens: ob
eximiam artem nullo precio emibilis.

Sed ueluti tractata notã labẽq; remittunt
Atramenta fere ſcriptores carmine fœdo.
Splendida facta linunt.idem rex ille poema
Qui tam ridiculũ tam care prodigus emit:
Edicto uetuit:ne quis ſe præter apellem
Pingeret:aut alius lyſippo duceret ęra
Fortis alexandri uultũ ſimulantia:quod ſi
Iudicium ſubtile uidendis artibus:illud
Ad libros & ad hęc muſarum dona uocares.
Boętum in craſſo iurares aere natum.
At neq; dedecorãt tua de ſe iudicia:neque
Munera quę multa dantis cũ laude tulerunt
Dilecti tibi uirgilius uariuſq; poetæ.
Nec magis expreſſi uultus per ęnea ſigna:
Quam per uatis opus mores animiq; uiuorũ
Clarorũ apparẽt nec ſermones ego mallem
Repẽtes per humũ q̃ res componere geſtas
Terrarũque ſitus & flumina dicere & arces
Montibus impoſitas:& barbara regna:tuiſq;
Auſpiciis totũ confecta duella per orbem:
Clauſtraque cuſtodẽ pacis cohibentia ianũ.
Et formidatam parthis te principe romam:
Si quãtũ cuperem:poſſẽ quoq;:ſed neq; puũ
Carmen maieſtas recipit tua:nec meus audet
Rem tẽptare pudor:quẽ uires ferre recuſent.

¶ACR. Lyſippo.alius lyſippo.i.alius q̃ lyſippus:
& ẽ nota locutio.¶Boetũ.boeti hebetes ſũt hiti qui.
exorti ſũt.¶Repẽtes:ſatyrã dicit q̃ hũili ſtilo dẽt
enarrari.¶Mõtibꝰ.hoc ẽ q̃ quis mõtibus ꝓpoſitæ eẽt
tñ añ captæ ſũt.¶Sedulitas.Iẽſus ĩpitus laudator dũ
nimiũ ſtudioſe laudat:magis uulnerat & iterumit glo
riã preſertim ſi malus poeta uerſibns laudet : plus ãt
quis ridiculũ legerit q̃ qd fuerit miratus : ut malus
pictor magis deformat pingendo praue q̃ ornet opus
ſicut Alexander laudat a cherilo prauis uerſibus Cæ
reus:pictus noue dixit.

¶POR. Sed.u.t.& ẽ ſenſus:quẽadmodũ atramẽta
polluũt quodcũq; cõtigerit:ita mali poetæ res ſplen
didiſſimas obſcurãt ſordibus ingenii ſui.¶Notã.i.cõ
maculãt qcqd attigerint.¶Idẽ.r.i.p.q tã ridiculũ &c.
ordo eſt.itẽ ille edicto uetuit:dicit ãt in poetis tmmo
do erraſſe regẽ:cũ ĩ pictoribus & plaſticis diligẽtiſſi
mus fuerit.¶Tãti emiſſe.ſ.tã care utpote nũmis aure
is.¶Apelles.pictor inclitus fuit.¶Lyſippus.gratius:
alexãder ãt eius ſolas ſtatuas admirabatur.¶Quod
.ſ.i.ſ.u.a.q̃ ſit inquit hũc regẽ ſubtilis iudicii ipſe uo
cares ad examinãdũ poetaꝝ carmina ueraciſſimus in
uenires hoiem ita ſtultũ:& eum diceres natũ in boe
tia.¶Boetũ.i.c.i.craſſos & hebetes faciente. Hoc aũt
dicit ad Cæſar laudem:de cuius iudicio ſingulari cir
ca pcipiendos poetas ſtatim dicturus ſit.¶At.n.d.t:
ut cherilus alexandri.& eſt ſenſus. eiuſmõi poetas eẽ
uarũ & Virgili.Et qd de illis bene iudicat Cæſar qd
is legit plurima:nõ ſtulte uſ hoc faceẽ.¶Nec.m.e.u.
nec magis uultus exprimunt ĩ ſtatuis clarorũ uiroꝝ
q̃ in poemate mores eorum atq; ai.¶Nec.ſ.e.m.Nũc

Hora.tanq̃ aliquid ſibi dixiſſet rñdit cur igit̃ non res geſtas Cæſaris ſcr.dicit ſe potius uelle ſcribere ſi poſſet.Nõ.n.mallet ſermões:hoc eſt ſatyrã ſcribere ſi alto coturno par hũiſſet igeniũ.⁊ Repẽtes p.h.& p hoc humiles.⁊ Q uã:r.c.g.hoc ẽ q̃ ſcribere poema reꝝ ſublime geſtaꝝ.⁊ Arces.m.i.cõditas a cæſare ciuitates dixit.⁊ Clauſtraq;.c.iãi gẽini tẽplũ ac portas belli pacato orbe terraꝝ ſol⁹ clauſerat Cæſar aug.de q̃ re Vir.Belli portæ diræ ferro & cõpagibus arctis:Et mos erat heſperiæ.⁊ Si q̃tũ poterat.dicit ſe magis iudicio q̃ igenio paratũ:& hoc uetus eſſe dictũ ariſtarchi ferũt:q cũ multa repẽderit i homero aiebat:neq; ſe poſſe ſcribere quẽadmodũ uellet.neq; uelle quẽadmodũ poſſet.⁊ Sedulitas.a.ſt.q.d.hæc ſnia gñalis eos te.⁊ Q.uẽ.d.ut q prauo obſequo ledũt quos amãt:ut ſi te amet medicus ipitus:& nolit tibi alterius ipõi medicamĩa niſi ſua.ſed trãſlatio ẽ ſcã ab his q cõplexu nimio:quẽ amãt p̃focãt:ut ſati⁹ ẽ ſtulto mĩus diligi.Vrget ãt lædit ſignificat p̃cipue cũ ſe muneris cõmẽdat oium q̃dẽ inqt æſtimatio odioſa ẽ.ſed maxie poetaꝝ maloꝝ & ſubiicit cãm.

¶CHRI. Q.d' ſi ſnia ẽ ſi tu reuoces igeniũ Alexãdri:qd' i pictura & ſculptura iudicãda ſubtile fuit:ad iudiciũ qd' habuit de poeta:id igeniũ uidebit' natũ i craſſo aere.i.uidebit' rude & hebes:q̃le ſolet eẽ i iis q naſcũtur craſſo aere q.n.i craſſo aere naſcunt' ſpũs q igenio ſubſeruiũt craſſiores habẽt.ppeaq;min⁹ pſpicaces ſũt.⁊ At neq;.d.Dedecorauit alexãdri de ſe iudiciũ cheril⁹:q ñ correſpõdit iudicio ſuo.Ergo nõ recte iudicauit. Alexãder.tu uero auguſte cõtra de Vir.& uario poetis recte iudicaſti:nã p̃poſiti a te rñderũt iudicio tuo laus ergo iſta & octauianũ & hos poetas ſimul ptigit.⁊ Cũ.m.l.d.Magna.n.laus datoris ẽ mũera & bñficia bñ collocare.⁊ Aenea.ſ.Deuiſa ẽ ſyllaba metri cã:ut ænea q̃ttuor ſit ſillabaꝝ.ſnia ẽ q̃ carmine bõi poetæ melius exprimũt' uirtutes magnoꝝ uiroꝝ:q̃ exprimãt' eorũdẽ corpa pſculpturã.⁊ Nec.ſ.e.Ego ẽt libẽti⁹ heroicã ſcribere:& illis res ægregias claroꝝ ducũ exprimerẽ:q̃ ẽmões.i.huiuſcemõi carmia ĩſimo ſtilo deſcripta:ſed nõ poſſũ qd' cupio.⁊ Repẽtes.qd' ẽ pedib⁹carẽtiũ.Ergo repẽtes p humũ.i.ĩſimos.⁊ Clauſtra.c.i.Hãc romãoꝝ cõſuetudinẽ q̃ i pace iãitẽplũ clauſũ eẽt:i ſupioribꝫ abũde pſecuti ſum⁹.Parthis qm̃ ab eo p uẽtidiũ ducẽ ſupati ſũt.⁊ Tua maie.i.maieſtas reꝝ a te geſtaꝝ.⁊ Decipit.p.c.dignat' iſimũ ſtilũ.Pudor:nã cũ ſim cõſci⁹meæ idcẽdo tẽuitatis pudor uetor:ne audeã qd' p̃ſtare nõ poſſim.⁊ Sedulitas ãt.qd' ſiqs dicat adhibe ſedulitatẽ & diligẽtiã hoc facit ſedulitas:ut urgeat.i.deprimat & obſcuret eũ quẽ ſtulte diligit ná ſtulte dicimur diligere q̃ñra dilectio noceat ei:quẽ diligimus.Sedulitas ꝓpe fidelis ẽ:& anxia diligẽtia dicta qd' ſine dolo fiat.urgeat̃ p̃cipue:cũ cupit cõmẽdare numeris & arte.i.artificioſo carmine nã hoc uitiũ lectoris eſt:ut citius diſcat & libẽtius meminerit:ſiqd ẽ qd' nõ ꝓbet:q̃ ea q̃ probet.

¶POR. Diſcit.n.c.ſignificat maiore ſtudio ridiculoſos uerſus diſci & memoria teneri q̃ admirabiles. ergo in eternã memoriã fœdatus eſt:quẽ tale carmen polluerit.⁊ Nil.m.o.q̃tum ad me inqt pertinet nolo mihi fieri obſequium quo grauer.hoc eſt in dedecus præmar.⁊ Ac neq; facto:in peius uultu:& nolo ab imperito de cæra fieri turpior.⁊ Ne rubeam pingui : ne erubeſcam muneris accepta fœditate:& pĩgui nõ ſubtili.ſ.⁊ Et una.c.ſ.m.ideo quia in eodem libro & ſcriptoris nomen eſt & eius de quo ſcribitur: ut Virgili. æneis & Homeri odyſſea capſa.p.bene porrectus & in capſa opertus quaſi mortuus in feretro deferar in uicum thurarium.⁊ Amicitur.induitur.

Diſcit enim citius meminitq; libentius illud:
Quod quis deridet.q̃ quod ꝓbat:& uenerat̃
Nil moror officiũ:qd' me grauat:ac neq; facto
In peius uultu ꝓponi cereus uſquam:
Nec praue factis decorari uerſibus opto.
Nec rubeam pingui donatus munere.& una
Cum ſcriptore meo capſa porrectus operta
Deferat in uicum uendentem thus & odores
Et piger:& quicqd chartis amicitur ineptis.

¶CHRI.Nil moror of.qd' me.g.nã cũ amicus laudat i me nõ laudãda.tale officiũ me p̃mit.Nolo ẽt ꝓpõi cæreus uult ficto i peius.i.nolo rurſus uituperari in iis in quibus nõ ſũ uituperãdus.Et eſt trãſlatio ab iis qui exprimũt aliquẽ i cæra:ſed peiori facie q̃ ſit.⁊ Ne rubeã.nã pudebit me laudatũ deĩde reiici:& meũ uolumẽ deferri.quo aromata uendunt̃.ut illius chartis illa ueſtiant̃.⁊ Inẽptis.q.d.tã uilibus ut nullo emantur p̃cio.

ACR. FLore bo. Florus: iraſcebat̃ Hor.qa eius nõ acciperet epiſtolã: excuſat ſe apud eũ Hor. qm̃ nõ ꝓmiſſit:& iniuſte eũ iraſci q exigat nõ promiſſa carmina: aut iõ ſe nõ mittere quia philoſophari cœpit.⁊ Imitabatur.quidã imitabit̃ legũt:deeſt a puero alienum melius ergo legimus imitaberis .i.tãti ingenii es: ut flectas eum quo uelis tanquã argillam udam:& in ueteribus libris & in exemplaribus imitaberis inuenitur.⁊ Reſurges.competenti iocatur exemplo quaſi ipſe paupertate compulſus ſcripſerit carmina.⁊ Pauper.i.nihil habeo alicui dare pro fœnore.⁊ Res urget.uerba iterum hæc ſunt uenditorum.⁊ Q uiuis.hoc ſolent mangones dicere:⁊ Caſſauit fugitiuum.ſimpliciter & leniſſime confitet̃ in ſcalis latuit. Non latuit in ſcalis ſed metuentis habenæ pendentis in ſcalis ſecũdũ morẽ romanorũ q ſeruos ſuos ſuſpenſos ad trabẽ flagellabãt:& in me

Ad Iulium Florum.

Lore bono claroq; fidelis amice neroni
Si qs forte uelit puerũ tibi uẽdere natũ
Tyburẽ uĩ gabiis:& tecũ ſic agat. hic &
Cãdidus & talos a uertice pulcher ad imos
Fiet:eritq; tuus nũmorum milibus octo.
Verna miniſteriis ad nutus aptus heriles:
Litterulis græcis imbutus:idoneus arti
Cuilibet:argilla quid uis imitabitur uda.
Quinetiam canet idoctum:ſed dulce bibẽti
Multa fidẽ promiſſa leuant:ubi plẽius æquo
Laudat.uenales q tulit extrudere merces

Res urget me nulla.meo ſum pauper in ære
Nẽo hoc mãgonũ faceret tibi.nõ temeꝛ a me
Q uiuis ferret idẽ.ſemel hic ceſſauit:& ut ſit
In ſcalis latuit metuens pendentis habenæ
Des nummos.excepta nihil te ſi fuga lædat:

dia domo ad timorẽ incutiendum habena pendebant.

¶POR. Floꝛ bono: Apparet hũc.floꝛ comitẽ & familiarẽ neroĩs fuiſſe & afflagitaſſe ab Hora.carmia & nõ mittentẽ ĩcrepuiſſe: cui p allegoriã rñdens hoc ſignificat tã illũ iniuſte iraſci ſibi quẽ ab initio pigꝝ ad ſcribẽdũ ſciat q̃ iniuſtã uẽditori litẽ dat q fugitiuũ ſeruũ ſciens emerit : & tota fere hæc epiſtola ſub hac ſnia eſt carmia ſe rõæ nõ fiducia ĩgẽii:ſed pẽuria rei familiaris ſcripſiſſe: q̃ ſcripſerit p̃ſerti cũ i turba multis occupationibus poemata cõponi non poſſunt:q̃ ut bona ſint : cũ ſcriptoris magno cruciatu ſunt emẽdata ad poſtremũ dicit pĥiandũ eẽ potius q carmia faciẽda.⁊ Si.q.ſ.u.argumẽtũ a comparatione minoꝝ ad maiores hoc ẽ ſeruoꝝ ad amicos.⁊ Natũ.t.u.g.bene tybure : ut ſignificet eũ ruſticũ.⁊ Sic a.ſic loq̃tur.⁊ Hic &.c.uerba ſunt uẽditoris.⁊ Argilla.deeſt q̃ſi ut ſit q̃ſi argilla.⁊ V da.i.mollis.⁊ Multa.ſ.p.l.Hoc Hora. oſtẽdẽs multa promittentibus nõ haberi fidẽ:& maxie cũ ꝓmittit:q p̃cio & lucro ſtudet: hoc ẽ uenditor.⁊ Laudat.u.i.ſeruos.⁊ Res urget.m.n. deeſt ſed aut qd tale:ut ſit ſed me nulla res urget me ut laudẽ.⁊ Meo.ſ.p.paup.qdẽ ſum iqt:ſed tamẽ i meo ære nõ i alieno cõſtitutus.i. nulli q̃cq̃ debeo.⁊ Nemo.h.m.neq; quiſq̃ magno tibi hæc faceret.i.tã ſimpliciter loqtur nec a me ipſo quis alius hoc auferet. hoc.i.audiret.Mango dicitur quaſi mancipi ango uel manu ago.⁊ Semel hic.c.iã nunc uerba ſunt q̃bus mãgo utitur ut monſtret ceſſatorem eſſe quẽ uendidit.hoc eſt fugitiuum & bene nemo quod.n. leuius dictum eſt.

¶CHRI. Flore bono ad eũdẽ floꝛ ẽ epſa: ad quẽ & alias ſcripſit. Atq; illũ iniuria q̃ri affirmat:ſi nullas a ſe accipit epiſtolas:q̃m abeũti p̃dixerat ſe pigꝝ eẽ i ſcribẽdo & nihil ſcriptuꝝ:imitat⁹ nõ eũ mãgonẽ:q ſeruũ uẽditur⁹ mĩta bõa q̃ i eo ñ ſũt:ſimulat:ſed eũ q uitia q̃ aſſũt añ uẽditiõe demõſtrat.Adiũgit q̃b⁹ ĩcõmodis ĩpedit⁹ rõæ uerſ⁹ faceꝛ neq̃at.⁊ Fidelis.a.magna la⁹ & q̃ fidelis ſit i amicitia & q̃ prudẽs i egligẽdo bono uiro.⁊ Aptus.m.Laudarat a corpe:nũc laudat ab aio: Acuti.n.& prompti ẽ nõ ĩpia ſolũ ſed nut⁹ quoq; obſeruare.⁊ Argilla:ĩpẽs terræ q̃ figuli utebãt̃.⁊ Indoctũ.ſi.a.ſ; tñ ierit ſuauitas.⁊ Mĩta.p.l.f.Nã ñ ſt̃ credibilia.⁊ Res.u.m. n.q.ñ p̃mor æꝛ alieo & ſt̃ uerba ei⁹ mãgõis:q uera de mãcipio dictur⁹ ẽ.⁊ Meo.ſnia ẽ q̃uis paup ſim:tñ quicqd apd me pecũiæ ẽ:id totũ meũ ẽ:& nulli debeo.⁊ Nẽo.m.nẽo ex iis q ſeruos uẽdũt tibi uitia fatereꝛ.Neq; ẽt ego oĩb⁹ ĩ mãifeſtarẽ temeꝛ.i.niſi cã aliq̃ id poſtularet.⁊ Semel.i.c.Subdola cõfeſſio.nã tm̃ diẽ:q̃tũ ſat ſit:ne teneat̃ p̃ſtaꝛ de fuga:& tã ita dicit ne credat̃ fugitiu⁹ dicit.n.ceſſauit:qd' min⁹ ẽ q̃ fugeret:& addit.⁊ Semel.ne uideat̃ nitũ contraxiſſe neq; foris:ſed domi:neq; malignitate ſed metu.⁊ Des.n.i.eme.Si hæc fuga excepta.ſi hi fugæ uiciũ qd' ego excipio:qa uolo p̃ſtaꝛ de eo.⁊ Nihil .i.nõ.q.d.ſi nõ ledit te hoc uiciũ nullũ aliud eſt in eo uicium.⁊ Ille.qui emit.⁊ Securus:negligens.

Ille feret precium pœnæ ſecurus opinor
Prudens emiſti uitioſum.dicta tibi eſt lex
Inſequeris tamẽ hunc.& lite moraris iniqua.
Dixi me pigrum proficiſcenti tibi dixi
Talibus officiis ꝓpe mancũ.ne mea ſenus:
Iurgares.ad te quod epiſtola nulla rediret
Q uid tunc ꝓfeci:mecum facientia iura
Si tamen attentas. quereris ſuper hoc ẽt qd'
Expectata tibi non mittam carmina mẽdax.
Luculli miles collecta uiatica multis
Erumnis laſſus dum noctu ſterrit ad aſſem
Perdiderat.poſthoc uehemẽs lupus & ſibi &
Iratus pariter ieiunis dentibus acer (hoſti
Præſidium regale loco deiecit.(ut aiunt:)
Sũme munito:& multarum diuite rerum.
Clarus ob id factũ donis ornatur honeſtis:
Accipit:& biſdena ſuper ſexterria nummum
Forte ſub hoc tempus caſtellũ euertet̃ p̃tor:
Neſcio quod cupiens hortari cœpit eundem
Verbis:q̃ timido quoq; poſſent addet̃ men-
Ibõe.quo uirt⁹ tua te uocat:i pedẽ fauſto (tẽ.
Crãdia laturus meritorũ præmia.qd ſtas?
Poſt hæc ille catus quãtum uis ruſticus ibit.
Ibit eo:quo uis:q zonam perdidit inquit.

¶ACR. Luculli hoc exẽplo oñdit ſe primũ diſpẽdio rei familiaris coactũ poſt iuitatũ donis ad ſcribẽdum. actũ ẽ bello q̃ geſſit.Lucullus cõſul cũ mitrydate rege põtico:cui⁹ milites primũ neceſſitate cõpulſi cœperũt p̃dari:poſtea uero dõis:& mũerib⁹ ſũt ꝓuocati.Q ui dũ q̃dã nocte dormirẽt ſagĩas eoꝝ & uiatica pdidere.tũc coacti uiriliter expugnarũt qdã p̃ſidiũ ubi erãt theſauri Mitrydatis.⁊ Ad aſſẽ nõ ut uſq; ad aſſẽ ſterterat: ſ; uſq; ad aſſẽ pdiderat.⁊ Q uid tũ.ꝓexclamatiue:dũ me expugnarẽ mihi cõſciẽtia.⁊ Faciẽtia iura.hoc ẽ iuxta me faciẽtia.⁊ Lupus:ſibi qa pdere poterat p negligẽtiã.⁊ Hoſti.qa rapuit p uiolẽtiã.⁊ Hõeſtis.ſ.militarib⁹ ornamẽtis:& nihilomĩus pecũia bõa.⁊ Quo.u.Hæc ſt̃ uerba Luculli ad milites ſuos.⁊ Q uãtũ uis.rñſiomilitis Luculli h eſt.⁊ Ruſticus:q iactura reꝝ ſuaꝝ dolet: ut ĥ reſtituant̃ cã p̃de quocũq; iuſſeris ibit: nos iã ſatis habẽus:& ornatæ cõparat ſe militi ſatis habẽti: & nolle ſe pp lucrũ carmia alicui diuitũ afferre:Ruſticũ aũt paupi poetæ aſſimilat:q cũ ſuis carmib⁹ multa acqrebat erga diuites:ſibi hoc op⁹ nõ eẽ.⁊ Zonã pdi.ex fabula græca dictũ.athletæ q ſolẽ pdiderat.⁊ Rõæ.n.hoc fuit nõ uenuſinus aut apulus:ſed ad tp̃s inſtructus eſt. Deinde uero perrexit athenas matrẽ litteraꝝ: ubi ethicam.i. moralẽ pĥã didicit reuoluens Platonis libros: ab illo ſtudio ſecutus eſt ptes bruti:quo fugato ab aug. cum aliis proſcriptus eſt ac neceſſitate compulſus contulit ſe ad priſtinum ſtudium.

¶POR. Ille feret præ.inqt qui emptori ante propoſuerit :& præciũ acceperit nullã ſubibit pœnã ſi fugerit uenditus.⁊ Prudens emiſti : cum non in fraudem

inductus es. ¶ Dicta tibi est lex, cũ cõditiõe emisti. ¶ Inseq. ta. hũc uẽditorẽ. l. hic p se significat. ¶ Dixi me pl. hoc ad scribẽdũ debilẽ & bñ mãcũ qd uitiũ mãus ẽ. ¶ Quid tũc pfeci. pdicẽdo uitiũ meũ. ¶ Iura mecũ fa. i. p me: & ẽ quasi exclamatio. ¶ Si. tñ attẽptas. si mõ adhuc sollicitas: ut scribã tibi. ¶ Luculli miles. Huiꝰ ex na ratiõe ostẽdere uult uẽdẽtẽ stultũ quẽ res nõ deceat qd sit utile. ¶ Luculli miles. hoc factũ ẽ iqt bello qd pop. Rõa. duce. l. Lucullo cũ mytridate rege põtico gessit: & Luculli miles Valerianus seruilianus exercitus. ¶ Ad assẽ usq; ad assem: hoc ẽ tota uiatica. ¶ Valerianus lu. bñ lupꝰ miles romanus ꝙ in tutelã martis ẽ lupus. ¶ Si bi & host. qa potuit pdere q̃si raptori hosti p̃sidiũ re. l. d. loco sũme mũito & multagẽ diuite regẽ. hoc p̃sidiũ a mytridate sup thesauros eius positũ miles deiecit usq; donis ornat a Lucullo iperatore. ¶ Forte sub hoc tẽ pus pre. significat olim duces iperatores dici dictos p̃fectos prætores. ¶ Quo uirtute tua. Verba Luculli mili tẽ hortantis post hæc ille catus: post hæc ille doctus iquit exẽplo: ut si sit stultus sibi & dicit. ¶ Ibit eo quo uis, qui perdendo zonã didicit. unde sit lucrũ illud. ¶ Catus. expertus & doctus. ¶ Zonam. sumptum uiaticum quod in zonam fere milites portant. is omnibus Hora. uult ostendere primo dispendio rei familiaris se coactum post inuitatum donis ac lucro ab argumento. siue mœcenate ad scribenda carmina deuenisse.

¶ CHRI. Prudẽs emisti. Verba uẽditoris emptori poscẽti ut p̃stet de fuga: ad q̃ rñdet nõ teneri: qa excepta ẽ i stipulatiõe. ¶ Dixi me. p. Hoc. n. tẽdebat exẽplũ Mãgõis. ¶ Atrẽtas. q. d. iuertẽ uis. ¶ Faciẽtia. m. q̃ pugnant a me. ¶ Luculli. Alio exẽplo nitit: ut excuset ꝙ uersus ñ scribat. ¶ Victica. p ea pecũia hic põit: q̃ sibi ad uniuer sã uitã degẽdã sufficẽt possit. ¶ Ad assẽ: usq; ad unũ assẽ. Assẽ. n. talẽ nũmũ fuisse uidẽus: ut decẽ asses dẽarũ facerẽt. ¶ Præsidiũ regale. Deiectis. n. militibꝰ mitridatis aduersꝰ quẽ pugnabat luculloꝰ q erãt i p̃sidio cœpi castellũ. hoc piculũ adiẽ ausus ẽ urgẽte pauptate: qd deide ex hac p̃da diues factus itegẽ subire noluit mũito ergo fuit opus audacia. ¶ Diuite. nã diuitiæ ad id illũ ipulerũt. ¶ Honestis. honorificis. ¶ Bone: fortis. ut supra malũ p timido posuit. ¶ Pede fa. bono auspicio. ¶ Post li: post uerba p̃toris. ¶ Ille ca. i. q cautior postq̃ diuitiar recuperauerat iã effectus erat. ¶ Rusticus. i. assuetus laboribus & piculis ut rustici. uel rusticus q̃si iprouidus & icautus ut rustici sunt. ¶ Qui zo. p. i. q discinctus ha ctenus fuit. i. iers & ppea paup. Sic. Vir. Discictũ p pi gro posuit: fecerat ignipotẽs discictos mulciber afros Ergo q neq; pericula considerant & egeni sunt adibũt pericula. Cauti autem & diuites non adibunt.

¶ ACR. Academi: achademus apd athẽas porticus cõstruxit. unde porticus achademia dicta est & extra: unde achademici quoq; siluãi iocunde dixit uegẽ qa q̃ rũt uegẽ: ut negẽt idẽ iueniri posse. ¶ Rudẽ: tyronẽ: & ignagẽ. Euocatꝰ ẽ. n. bruto p potẽtiã: q̃ tũc achias & at henas: tenebat ẽt similitudinẽ studiorũ: eẽ celebri noie i phia. philippi cãpi thessaliæ ubi cõtra brutũ pugna uit. A. ¶ Decisis pẽ. hoc ẽ amissa dignitate: q̃ añ sublimis ferebat. ¶ Extorq̃re. hoc ẽ salacitatẽ scribẽdi: uel cõmoditatẽ extorq̃re tẽtãt. ¶ Quid. f. u. alia excusatio ꝙ. l. nesciat qd potissimũ scribat cũ oẽs nõ una eadẽq; re delectent. ¶ Biõeis: liuidis iocis. i. satyra. sũt ãt dis putationes bionis phi qbus stultitiã arguit uulgi: cui pœnæ cõsentiũt carina luciniana. hic ãt Bion q sophi stes cognominatus ẽ i li. quẽ edidit mordacissimis sa tibus ea q̃ apd poetas sunt ita lacerauit: utne Homero qdẽ pceret. ¶ Sale. n. i. tragœdia uel amara iucularitate. ¶ Præter. ç. omissis aliis rebꝰ. credis rõæ posse car mia scribi inter tot curas occupationesq; . ¶ Cubat hic idest ægrotat ut superius. trans tyberim longe cubat.

¶ POR. Rõæ. n. & do. Achillis iracũdia q̃tũ obfue rit græcis oibꝰ: & figuratæ sæuitiã. Cæ. Aug. uẽ ostẽde re. Adiecẽ bo. se ẽt figñat athẽis phiæ operã dedisse. ¶ Curuo. d. r. i. p æthicẽ partẽ phiæ qd fit uitiũ: qd fit uirtus. ¶ Atq; iter fil. a. ¶ Achadẽi: qa cõtra oium sectã achademici disputãt: q dicũt latere ueritatẽ & iõ sp eẽ querendũ. ¶ Ciuilisq; ru. be. Excusatio ꝙ contra Augu. pro Bruto militauit: & bene æstus non uoluntas. ¶ Non responsura la. imperia autẽ Bruti p arma signi ficat. ¶ Me dimiscere philippi. thessaliæ campi: ubi uictus est brutus. ¶ Decisis humilẽ pennis: sæpe hac translatione utitur Horat. ut maiores pennas nudo. Significat etiã se proscriptũ fuisse. ¶ Paupertas in au. carmina inquit quæ ex me exceptis flore nunq̃ scribe rem nisi ægestare compulsus essem: Nunc itaq; postq̃

Romæ nutriri mihi contingit atq; doceri,
Iratus graiis quantum nocuisset achilles
Adiecere bonæ paulo plus artis athenæ
Scilicet: ut possem curuo dinoscere rectum,
Atq; inter siluas academi quærere uerum.
Dura sed amouere loco me tempora grato
Ciuilisq; rudẽ belli tulit æstus in arma
Cæsaris augusti non responsura lacertis:
Vnde simul primum me dimisere philippi
Decisis humilem pennis inopemq; paterni
Et laris & fundi paupertas impulit audax
Vt uersus facerem. sed qd non desit habentẽ
Quæ poterunt unq̃ satis expurgare cicutæ.
Ni melius dormire putem q̃ scribere uersus,
Singula de nobis anni prædantur euntes.
Eripuere iocos: uenerẽ: conuiuia: ludum.
Tendunt extorquere poemata. qd faciã uis?
Deniq; nõ omnes eãdẽ mirantur: amantq;
Carmine tu gaudes. hic delectatur iambis.
Ille bioneis sermonibus & sale nigro.
Tres mihi conuiuæ prope dissentire uidẽtur
Poscentes uario multum diuersa palato
Quid dẽ qd nõdem renuis tu qd iubet alter
Qd petis id sane est inuisum acidũq; duobus
Præter cætera me romæ ne poemata censes
Scribere posse inter tot curas totq; labores
Hic spõsum uocat. hic auditũ scripta relictis
Omnibus officiis cubat hic incole quirini.
Hic extremo in auentino uisendus uterq;

habeo quod mihi satis sit: si nõ præpono somnum uersibus insanio: & nullo elleboro curari possum. ¶ Ni me lius dor. legunt melius: sed inuersum est quod nõ desit qd satis sit. ¶ Quæ po. nunq̃ satis expur. quod tamẽ elleborum inqt satis erit ut expurget insanus: cicutã aũt posuit pro elleboro. ¶ Ni. pro si nõ. ¶ Singula de no. a. p. e. Virg. Omnia fert ætas animũq; & est alia causa excusationis in ætate cur iam non scribit. ¶ Quid fa. uis nunc deest nisi ut conscribam poemata. ¶ Deniq; non omnes. Alia ratio non scribẽdi: quia quid scribam potis simum nescio: propterea quod non idem oibus placet. ¶ Ille bioneis: Bion arilliophanis comici pater dicitur fuisse magnæ dicacitatis: quem uult intelligi de nigro sale. an nigrum malum itelligimus falsum aut facetũ & iocularium. ¶ Renuis tu. quod. i. al. mire dramatico charactere tanquam ad ipsos conuiuas loquitur unum quẽq; eorum appellans id poscentem ꝙ cæteris displicet. ¶ Præter cætera. Alia causa non scribendi. ¶ Quod rome occupationibus nihil condignum memoria scribi potest inter tot curas totq; labores. ¶ Spõsum. u. hoc est ut pro se spondeam. ¶ Cubat: ægrotat.

¶ CHRI. Romæ nutriri. Ostẽdit ꝙ paupertate oppressus se olim ad poeticam contulit. Doctus est autẽ ma xime Homerum: qui i iliade describit quantum græcis nocuit ira quam Achilles exercuit cum Agamemno ne. Verũ hæc quæ ad hominis uitam pertinent scripsimus in principio libri. ¶ Siluas a. phiam. Platonis: dixit autem siluas uei propter abscuritatem rei. Platonici. n. omnia incerta ponunt. Dicuntq; non se uerum quærẽ re quod non facile inueniatur: sed sequi ea quæ uerisimilia sunt. Vel quia platonici materiam primam hylen. i. siluam appellant. ¶ Bonæ: doctæ. Omnium. n. bonarum artium inuentrices fuisse athenas dicũt. ¶ Dura. t. bella ciuilia iter Brutũ & Octauianũ. ¶ Aestus: tumultus. Est. n. trãslatio a marina tẽpestate. Vñ cõtionum p cellas dixit Cice. ¶ Non re. Quia uires brutiãæ inferiores erant. ¶ Philippi: nã in philippis qui locus pharsa liæ est supatus ẽ exercitus Bruti: in quo Hora. tribunus militum erat. ¶ Sed qd. ordo ẽ. Quæ cicutæ poterũt unq̃ expugnare habẽtem id quod non desit. i. habentem ꝙ sit ad sufficentiam. Cicuta herba est non expers ue neni sed aliis rebus contemperata purgat cerebrum ut elleborum. ¶ Scripturi ergo poemata cerebrum pur gant. Sed hæc est ínia: ꝙ qui non egent nulla cicuta purgabuntur. i. non p̃parabunt se: ut uersus scribant. ¶ Sin gula de. n. Accedentibus annis multa q̃ ad uoluptatẽ ptinent amittimus. ¶ Deniq;: primam causam attulerat qd non ægeret: secũdã deinde ꝙ ingrauescens ætas id eripiat: Postremo adiungit ꝙ nõ oẽs eodem genere de lectẽtur. ¶ Carmine. lyricis. ¶ Bioneis. q. d. phia. Bion. n. boristhenes academicus fuit: & patrẽ habuit libertũ qui aliquãdo in publicanos nescio quid erans cum tota familia uenũ datus est. Bionem autem orator quidam emit. & illum hæredem instituit. Sed bion exustis testamenti tabulis athẽas philosophatum accessit. Huius sententiæ erant. Magnum malum esse non posse ferre malum Gloriã matrem aiorum esse pulchritudinem: bonum alienum illi qui sua allygurierat bona dixit. Terra amphiaraũ absorbuit. Tu uero terram. Facilẽ ad inferos uiam ꝙ illuc clausis eatur oculis. Fuit ẽt alius Byõ lyricus poeta. Fuit itiden alius tragicus ex his qui Tharsici dicũtur: quasi confidentes: & arrogantes. Quapropter & de hoc fortasse intelligit: quod suo carmie mordax esset. ¶ Vnde dixit salẽ nigrum. i. noxios & mordaces sales. ¶ Tres: non mirum est si uaria ingenia ua riis rebus delectantur: cum etiam uarii cõuiuæ uario gustu sint. Palato. gustu qui i palato est. Nerui. n. sunt q linguã & palatum pertingũt: in quibus solis gustandi uis est. ¶ Præter cæ. Quarta ratio ẽ cur non scribat. Spõ sum: ut sponsorem me illi p̃stem. ¶ Auditum. f. Vt sibi sua recitanti assim. ¶ Cubat: ægrotat & iccirco ẽ salutã dus in ualle quirini. Nam unus ex septem collibus quirinalis est. ¶ Extremo: Nam ultimus est & tyberim at tingit cum qrinalis in alia pene urbis pte positus sit.

Interualla uides humanæ cõmoda, uerum
Plures sunt plateæ: nihil meditantibus obstet.
Festinat calidus mulis gerulisq; redemptor.
Torquet nũc lapidẽ nũc igẽs machina tignũ.
Tristia robustis luctantur funera plaustris
Hæc rabiosa fugit canis hac lutulenta ruit sus
I nunc & uersus tecum meditare canoros.
Scriptorꝰ chorꝰ oís amat nemus: & fugit urbẽ.
Rite cliens bacchi somno gaudentis & umbra
Tu me inter strepitus nocturnos atq; diurnos
Vis canere: & contracta sequi uestigia uatum:
Ingeniũ sibi quod uacuas desumpsit athenas.
Et studiis annos septem dedit insenuitq;
Libris & curis statua taciturnius exit:
Plærunq; & risu populum quatit. hic ego rerũ
Fluctibus in mediis & tempestatibus urbis
Verba lyre motura somnũ. cõuertere dignet
Frater erat romæ consulti rhætor ut alter

¶ ACR. Humanæ. i. pbæ cõmoda breuia. Sed cõ trario oñdit ꝙ magna sit. ¶ Gerulis: geruli sũt q por tant necessaria ad fabricã. ¶ Tu me iter. i. uis me alie na dicere. Nã cuncta proditis & diuulgatis. Dixit & ita uis me scribere ut ad uates antiquos maxime ac cedam. ¶ Frater. e. ad hæc causam duoꝰ fratrum in ducit ut ostendat se inuicem laudare debere. Vnus. n. istorũ duorũ Mutius uidelicet & Sceuola amicꝰ Cicerõis qui primus iurisc̃sulta apud ueteres scri psit q̃ illud officium ageret fratrẽ suum Gracchũ oratorẽ ipse & Rhetor laudare studebat: cõtra Grac chus oi studio fratrẽ suũ Mutiũ laudabat. Dicit er go suo tempore duos poetas rome fuisse ita se amã tes ut unus illoꝰ eẽt alteri quasi gracchus & p hoc frater & alter alteri quasi mutius affectu laudis: & p hoc frater. ¶ Carmina compono: dum ego iquit bo num carmen cõpono: & ille alius similiter æstima mus nullum alium poetã nisi nos: & quasi theatrũ euacuatũ ẽ nobis: ut sint digni recitatores i eo. No ta inquit quod superhi: icedamus: quasi nõ omnis ædes poetis plena sit.

¶ POR. Interualla uides humane cõmoda irõia per quam ostendit q̃ uehementer & commoda me diocriter magna. Nam antiqui p magno cõmodũ dicebant. ¶ Verum. p. f. interrogatiue pronunciãdũ.

¶ Festinat callidus: festinat īquit ꝓpetus redemptor & mulos agens sarcinarum ad rhedā redēptorē autē cursus publici significat & aīalium ꝑbendoꝝ. Salusti. Et ꝓpennā forte cognoscit mulio redēptoris. ¶ Torqt nūc lapidē: torqt mouet: trahit: uel sustinet. ¶ Tristia ro. hīc plaustrū hic funꝰ uenit & obuia utraq; neutro trāseūte luctant. Funera aūt dicit pōpā ipsam & exequias. ¶ Hac rabiosa fugit. hæc sūt qbꝰ ostēdit puras plateas non esse: in qbus cogitās poeta uelut securus incedat: nūc opportune per epitropem ostendit fieri carmina romæ nō posse. ¶ Scriptoꝝ. c. a. ad superius argumentum hoc pertinet quod probat in frequentia urbis poetā scribere non posse. ¶ Rite cliēs. b. nō mirū inquit si poeta nemus amat ꝙ amat liber musicus deus in cuius tutela poetæ oēs sunt constituit. ¶ Et cōtract. s. u. legit & contracta caute impressa ut ea sequendo contigerit imitatum. ¶ Ingeniū sibi qd'. u. c. a. Qui athēis īquit multo tpe studuerūt & muti & ridiculi euadūt. Nec .n. si romæ uelis aliqd disserere potes ubi nullū ociū est. ¶ Vacuas athenas: utrinq; ociosas an ꝑ hypallagē ipse uacuus: ut Salu. ait At Serto. uacuus hyeme copias augere. ¶ Insenuitq; li. isenuit legit & insonuit: sed si insennuit impallauit & immoratus est significat. si insonit instrepuit atq; exercuit uocem: intelligitur curis. Statua taciturnius exit ingeniū. s. an statuam pro qualibet dixit an iō cum duplex sit plūbeū: nam Turrius ob læueritatem taciturnus fuit. ¶ Risu. p. c. ac ꝑ hoc irridet. ¶ Digner: condignū arbitrer. i. uelim Frater erat romæ hanc fabulā ad hoc inducit ut ostendas poetas seipsos inuicem laudare nō puro uero: sed mutua assentatiōe fratres miras honoris electiōes ꝑferebāt cū alter iuris. Costū Mutiū Sceuolam diceret alter oratorē Tyberiū Gracchum noīaret: nā apud ueteres tā primus iuris costus Mutius Sceuola extitit q̄ orator Tyberius Gracchus. ¶ Qui minus argutos, in quare minus īsani poetæ sunt: cum se quoq; iuicem laudarent. ¶ Argutos canoros. ¶ Hic: elegos. ¶ Energia. i. aliter nouē musis omni genere metrorum. ¶ Principalia: enim nouem sunt. ¶ Cœlatum: uariatum & quasi pictum.

¶ CHRI. Plateæ. græcū uerbū ē ab earū latitudine dictæ: Latini areas appellāt. ¶ Calidus igeniosus. Sūt .n. acuti quibus sanguis calidus est. Hebetes āt hoies frigidior sanguis reddit Vir. Frigidus obstiterit circum præcordia sanguis. Vel calidus uelox ut ardēs. ¶ Redemptor. Pro eo hic capit q merces quas deide maioris uendat emit. Ergo hic a ripa tyberis quo nauigia cū mercibus appellunt siue mulis siue gerulis idest baiulis qui suis gerunt humeris iubebat comportari quæ emerat. Redemptores etiam dicūtur qui siue a publico siue a priuato aliquid accepto præcio agendum fabricandum ædificandumue cōducunt. Ergo & ii cum instēt alicui ædificio erigendo properant eo undiq; materiam cōportari. cum lucrum illis positum sit in celeritate & in opis minuēdis. ¶ Machina: quā maiora pondera trahātur. ¶ Tignū trabem: inde tigillum dixerūt. ¶ Funera: mortes. Nam cum sint obuiā plaustris facti hoies nitēdū est ne illis terantur. Hunc locum mirifice imitatur Iuuenalis. ¶ Cliēs. b. nam & in bacchi tutela esse poetas iam ostendimus. ¶ Sōno: pro ocio posuit. ¶ Vmbra. ꝑ solitudine. ¶ Cōtracta. difficilia ad sequendum: qm̄ coartata sunt & angusta. ¶ Ingeniū sibi. Si illud ingeniū quod elegit sibi athenas urbem uacuam. i. ociosam & studiis aptam: & ad septē annos inuigilauit. ¶ Et īsenuit li. & iu. i. tā assiduā operā tāq; anxiā ipendit: ut añ tps senuerit: tñ īde post studia rediit taciturnius statua. Quid ego potero romæ ī tāto tumultu. ¶ Fratre ro. Duo erant romæ fratres iurisconsultus alter: alter orator. Hi cum a nemīe laudarent. se mutuo laudabāt. Sic nūc poetæ qm̄ ab aliis nō laudant. uicissim se laudāt. ¶ Gracchus. Tantus orator quātus corneliæ filius graccus. Cn. gracchum huiuscemodi oratorem fuisse affirmat Cice. ut de antiqoribus solū legendū putet: atq; asserit litteras latinas dānum illius immaturo interitu fecisse. ¶ Mutius. Quitus Mutius augur. Sceuola maxīus iurisconsultus. Nā sceuolarū peculiaris fuit hæc iuris ciuilis scientia. ¶ Carmia. s. lyrica. ¶ Miserabile. u. laus. n. ē lyrici in elegia cū dicētis in illius carminibꝰ apparere cōmiserationem quam exprimere cupit.

¶ ACR. Molimine. aspice q̄to molimīe reqramus locū recitandi q̄si uix inueniat ædes in q̄ non illi recitent q̄si indignantīs carminibus. ¶ Romanis. u. i. negemus in templo Apollinis ullos poetas hīe carmia. ¶ Quid ferat: nota ēt hoc ob qd' meritū iuicē laudēt & dignos corona poetia iudicēt. Qui duello. sensus: inuicē odiosi sumus fallēdo nos: & mala carmina ꝑdicantes: & hoc sine fine faciemus. Vt romāi quodā pugnauerūt cū hostibus sānitibus usq; ad noctem: unde Ennius bellū inquit æquis de manibus nox intēpesta diremit. ¶ Obturē. p. Nō solum inquit nō laudo.

Acron hic deficit.

Porphirius tantum usq; ad finem.

¶ POR. Quāto cū fastu quāto molimine circum & fic nobis placemus īcedētes. Circū spectemus una psoronis est diuisa in duos uersus Lucilli more & antiquo. ¶ Et uacuā: poetis romanis ædē latinis poetis uacātē: significat āt ædē musaꝝ: ī qua poetæ recitabāt &

Alterius sermone meros audiret honores:
Gracchus ut hic illi foret: hic ut mutius illi:
Qui minus argutos uexat furor iste poetas:
Carmina cōponō hic elegos miserabile uisu
Celatumq; nomē musis opus aspice primū:
Quanto cum fastu: quanto molimine circū
Spectemus uacuam romanis uatibus ædem.
Mox etiā si forte uacas sequere & ꝑcul audi
Quid ferat: & q̄re sibi nectat uterq; coronā.
Cedimur & totidē plagis cōsuminibus hostē
Lento sarnnites ad lumina prima duello
Discedo alcæus puncto illius, ille meo quis
Quis nisi callimachꝰ, si plus ad poscere uisus
Fit minermus & optiuo cognomine crescit.
Multa fero ut placem genus irritabile uatū.
Cum scribo & supplex populi suffragia capto
Idem finitis studiis & mente recepta
Obturem paruias impune lagenibus aures
Ridentur: mala qui cōponunt carmina: uel

Gaudent scribentes. & se uenerātur: & ultro
Si taceas laudant quicquid scripsere beati.
At qui legitimum cupiet fecisse poema.
Cum tabulis animum censoris sumet hōesti.
Audebit quæcunq; parū splēdoris habebunt
Et sine pōdere erūt. & honore indigna ferent
Verba mouere loco quanuis inuita recedāt:
Et uersentur adhuc inter penetralia uestæ.
Obscurata diu populo bonus eruet. atq;
Proferet in lucē speciosa uocabula rerum.
Quæ prisis mēorata catonibus atq; cethegis
Nūc situs īformis præmit & deserta uetustas.
Ascisset noua quæ genitor perduxerit usus
Vehemēs & liquidus puroq; simillimus ānī
Fundet opes latiumq; beabit diuite lingua.
Luxuriantia compescet nimis aspera sano
Leuabit cultu. uirtute carentia tollet.
Ludentis speciem dabit. & torquebitur utqui
Nunc satyrū nūc agrestem cyclopa mouetur
Prætulerim scriptor delirus inersq; uideri:
Dū mea delectent mala me: uel deniq; fallant
Quam sapere & ringi fuit aut ignobilis argis
Qui se credebat miros audire tragœdos
In uacuo lætus sessor plausorq; theatro.
Cætera qui uitæ seruaret munia recto

hoc recte. Nā græci poetæ in atheneo cōsueuerant: & iō additū uacuā romanis ratibus. ¶ Si forte ua. bñ additum si forte uacuas tanq̄ & hoc ipsum facere super uacuū iudicandū sit. ¶ Quid ferat. quid de se ꝑbeat tollere: uel quid offerret. ¶ Ad lumina: usq; ad lucernam. i. ad uesperā. ¶ Sānites. tanq̄ sannites quorū. pugna stataria est: uidet autē hæc metaphora uel a iam niticis gladiatoribus: uel a bello acerrimo samniū ad uersus Ro. esse translata. ¶ Lento du. bello diuturno. Discedo alcæus: illius iudicio inquit alcæo lyrico cōparor & fio alter alcæus functus suffragio humili ac plebeio. ¶ Quisquis: sigillatim pronuncianda sunt hæc pronomina. Voco enim eum calimachum: ut me ille alcæum nominet. ¶ Si plus a ui. si hoc illi page fuerit & plus a me exegerit laudis: & hic ostenditur non pro merito poetas sed ꝑ uolūtate laudari. ¶ Optiuo. adoptio: & ad ciricio. ¶ Alcæus autem lyrici carminis Callimachus elegiaci auctor est. mimermus duos li. luculentos scripsit. ¶ Multa fero. multa īquit patior: ne mihi poetæ irascantur: sed tādiu quam ipse scribēs laudari me expecto. ¶ Irritabile. iracundū ac litigiosum. ¶ Finitis studiis: finitis īquit carminibus & bene recepta mente tanq̄ ex insania poeticæ ꝓfessionis ad me rediens. ¶ Obturem pa. non solum non laudabo: sed etiam obclaudam aures ne quem audiam recitātem. ¶ Ridentur: sensus. rideretur quidem: sed tamen delectantur uersibus suis: ostendit āt q̄ laboriosum sit emēdatissime scribere. ¶ Et se ue. admirantur. ac diuos poetas se uocāt. ¶ Laudant quicquid scripsere beati. Stulti enim dicturus intulit ad intelligentis & cum iudicio scribentis tormenta respicies. ¶ At qui le. bonus scilicet poeta audebit proprie dixit audebit ut ostēdat magnam rem etiam hoc facere. Virgilius: Aude sospes. c. o. ¶ Mouere loco: tollere atq; mutare. ¶ Inuita re. plærūq; ita sunt uerba quæ prima potuerimus: ut etiā cū parua sint: tamē bene nobis posita uideantur. ¶ Et uersent adhuc inter pe. uestæ: idest domi per quam metaphoram ostendit quæ in animo nostro fixa uersentur: tamen excludenda esse. ¶ Obscurata diu po. antiqua & obsolera senio in consuetudinem reuocabit: & utrum obscurata populo an populus bonus.

¶ CHRI. Samnites. tanq̄ samnites qui longo tempore aduersus romanos pugnauerunt. ¶ Alcæus. nam cū lyricus sim ille me alcæo cōparat. Et ego illum: quia Elegias scribit Callimacho: similem esse dico. Nā Callimachus in elegia floruit cui Quintilianus primas: Secundas uero Philetæ in elegia tribuit. Hinc Proptius. Callimachi manes: & magni sacra philetæ: In uestrum quæso me finite ire nemus. ¶ Multa fero. Nā laudo q̄ uix pati possum. ¶ Suffragia populi. fauorem poeticæ turbe. ¶ Finitis studiis & mente recepta. Nam dū scribo ex nimia cupiditate laudis insanio. Deinde cum desiero euanescēte illa cupiditate fio sanus & non possum ulterius pati quæ patiebar. ¶ Gaudent scribentes. Stulti poetæ gaudent inuicem se laudantes. Sed qui cupit rectum scribere poema exhibebit se censorem suis scriptis & audebit mouere loco. i. mutare q̄cunq; aut ornatu aut grauitate carebunt. Inuita recedant. Quia nescio quo pacto ita placent tibi: ut uix sustineas illa remouere. ¶ Et uersentur inter penetralia uestæ. i. penitus hæreant intimo animo. Et translatio a dea uesta cuius sacra recōdita essent. ¶ Obscurata diu. Reuocabit quædā prisca uerba: q̄ q̄uis pulchra sint: tamē exoluerāt & ī oblitione iacēt. ¶ Situs uetustas. Situs ē humescens q̄dam lanugo & mucor exoriens in locis qui non frequētant. Virgili. Per loca senta situ cogunt noctemq; profundam. Sed capitur prosenio & pro iis quæ ab usu remota sunt. Virgili. En ego uicta situ.

¶ POR. Ascisset noua. utetur nouis uerbis de usu nascētibꝰ. ¶ Leuabit. t. aut āputabit: aut extollet. ¶ Beabit, ornabit. ¶ Ludentis spe. da. ita ne carmen afficiet ut auditori lusisse nō laborasse uideat. Ita tū torquebitur & fatigabit ut pātomimus: qui nūc tolus satyri nunc ploxpliemis cyclopis conatur imitari ꝑmia. Prætulerim scriptor. Mallē inqt stultus eē & meis carminibus malis delectari: q̄ legendo sapiendoq; cruciari. fuit haud ignobilis argis. ¶ Vetustæ. ꝑ argiuis & facere simul accōmodat exēplū: quo ostendit q̄ sit secura dementia. ¶ Qui se credebat: bene credebat. Nō enī audiebat: & pulchre additū miros: ut non in eo tantū errore sit: quod se audire credebat: sed etiā qd' uidere. ¶ Cætera qui uitæ: hoc dicit in aliis rebus illum nō fuisse dementē. ¶ Bonus sane uicinus: cōmoda occasione ꝑcurrit officia boni patrissa. ¶ Et signo læso. satyrice tanq̄ hoc multi faciāt. ¶ Posset q̄ rupē. Superius quasi sanū describebat: hic ergo quasi leuiter insanū. ¶ Expulit hellebo. moraco. mīto & crasso: utpote

contra tantam dementiã. ¶ Reddit ad se: sanus factus est. ¶ Pol me occidistis amici. adeo securius ẽ insanire q̃ sapere. ¶ Cui sic extorta uo. mire non morbus sed uoluptas. ¶ Mentis gra. error illo. s. pertinet q̃ malis suis homines non solum non dolent: sed etiam delectantur. Vnde illuc græcum Nimirum sapere est ab cõmemoratis omnibus incommodis in arte poetica constitutis: illud concludit uel melius studio sapientiæ. i. philosophiæ, ordo. nimirum abiectis nugis uti le est sapere & cõcedere pueris tempestiuum ludum .i. artem poeticam. ¶ Tempestiuum. opportunũ: congruum. ¶ Pueris: puerili ætate. ¶ Ac non uerba sequi. ac non eam partem musicæ: cuius cantilena uitæ modi nunquã concordant. in his. n. altior quædam scientia musicæ disciplinæ. ¶ Si tibi nulla sitim. Hæc uerba Hora. sunt secum loquentis quasi cum alio. si tibi inquit grauior sitis bibendo fieret referres ad medicos & indicares. sic & alibi. Crescit indulgẽs sibi dirus hydrops. ¶ Si uulnus tibi mõstrata. si quis tibi inqt herbam: aut radicem ostendisset tanquam utilem uulneri tuo. Tuq; eam expertus inutilem comperisses non utiq; utereris. Cur igitur diuitias cupis quas acquirẽdo didicisti nihil conferre ad sapienter beateq; uiuendum? Quando quod diues factus nihilominus stultus es q̃ antea cum pauper esses. ¶ Audieras cui rem dii do. Hoc dicit ideo diuitias appetisti q̃ audieras te stulticia cariturũ cum diues esses. postq̃ diues ad sapientiam nihil promouisti & ne copias facultatesq; sectaris: sed adhuc audies opulẽtiæ laudatores. quibus iam semel credendo deceptus es.

More bonus sane uicinus, amabilis hospes
Comis ĩ uxorem posset qui ignoscere seruis:
Et signo læso non insanire lagenæ,
Posset qui rupem & puteum uitare patẽtem.
Hic ubi rogatorum opibus curisq; refectus
Expulit helleboro morbum bilemq; meraco:
Et redit ad sese: pol me occidistis amici.
Non seruastis ait: cui sic extorta uoluptas
Et dentus per uim mentis gratissimus error.
Nimirum sapere est abiectis utile nugis.
Et tempestiuum pueris concedere ludum:
Ac non uerba seq; fidibus modulãda latinis:
Sed uere numerosq; modosq; edisscere uitæ.
Quo circa mecũ loquor hæc tacitusq; recordor
Si tibi nulla sitim finiret copia lymphæ
Narrares medicis quod quanto plura parasti
Tanto plura cupis. nulli ne faterier audes.
Si uulnus tibi monstrata radice uel herba
Non fieret leuius. fugeres radice uel herba
Proficiente nihil curaier. audieras cui
Rem dii donarent illi decedere prauam.
Stultitiam. & cum sis nihilo sapiẽtior. ex quo

¶ CHRI. Ascisset noua. formabit & iple noua quædam quæ splendorem habeant. ¶ Genitor usus. Nam usus uerborum parens est. Vnde in arte poetica dixit: Multa renascentur q̃ iam cecidere: cadentq; Quæ nunc sunt in honore uocabula: si uolet usus. Quem penes est arbitrium & ius & norma loquendi. ¶ Vehemens. erit uehemens & copiosus & similis fluuio. qui tamen non sit turbulentus: ut nihil obscurum & non defecatum assit in illa uehementia. ¶ Beabit. beatum faciet. ¶ Diuite lingua. idest propterea q̃ linguam latinam ad inueniendis nouis uerbis ditiorem reddet. ¶ Luxuriantia: Nam ut bonus agricola ea quæ in arboribus nimis luxuriant aut in segetibus compescit: sic & bonus poeta quæ nimia sunt tollet: & ut inculta rura cultu mitiora redduntur: sic aspiora quæ sunt in uersu artificio lenientur. ¶ Ludentis spẽm dabit. Nam ut ille qui ludit uarios affert motus: sic poeta ut seruet decorum: accommodat uerba & sententias personis: quas inducit. ¶ Mouetur saty. Veluti per synecdochen: ut si dicas mouetur caput. ¶ Sententia est: Veluti mimus alio motu utitur cum agit satyrum lasciuum & leuem: & alio cum agit cyclopa uastũ & agrestem: sic & poeta alio modo hunc alio illum describit: ut utriusq; naturæ decorum seruet. ¶ Præculerim. Ex persona sua stultitiam nõ nullorum arguit: qui malunt haberi stulti & deliri dum ita hebeti ingenio sint ut nõ aduertentes sua errata delectentur suo poemate: & decepti putent illud rectum: q̃ ita sape & cognoscere errores; ut corrodant ira & anxietate: dum illos considerant & emendare posse desperent. Cupiunt deniq; esse similes cuidam argiuo: quidem cum in reliquis rebus agendis non esset insipiens: tamen in hoc uno desipiebat. ¶ Veniẽs. n. in theatrũ ubi nulli ludi nulli spectatores essent putabat se uidere ludos & histriones illos agentes. ¶ Cætera mu. idest munera: Nã in uita degenda poterat seruare officia si non illa recta. quæ stoici cathorroma appellant: saltem mediocria. ¶ Non insanire. non minus irasci seruis si: ut uinum educerent ad potãdum signum in lagena ab eo impressum aperiendo lesissent. Dixit autem non insanire satyrice tanq̃ si dicat esse multos qui ab huiuscemodi ira non facile possint abstinere. ¶ Meraco. i. mero quasi ualido & potenti. ¶ Nimirum. sapere est. Sentẽtia ẽ sapientẽ eũ esse qui carmina & hæc puerilia concedat iuniori ætati: ipse ãt quæratnon quo pacto moduletur carmina sed moduletur actiones ueræ uitæ ut nihil nobis in ea dissonet: sed omnia secundum decorum correspondeant. ¶ Si tibi. Quemadmodum a medico remedium peteres si nullis poculis sitim sedare posses: sic cum nimiis cupiditatibus & reliquis animi perturbationibus labores: medicinam debes a philosophia petere. ¶ Libra & aere. Verba iurisconsultica. Venditio enim firmatur: cum per librum expensa pecunia penes ipsum præcium esse ostenditur. Vnde libripens huiuscemodi testificationibus adhiberi solet. De qua consuetudinem latius apud Plinium inuenies.

¶ POR. At si diuitiæ prudẽtẽ reddere possent. Si iqt diuitiæ reddere te prudẽtẽ possẽt pudore a quoq̃ quæstu uincere afficeris: & auarior te ullus eẽt: quippe cum præsertim & minus cupidos & minus timidos homines faciant si modo id uerum esset uiueret in terris erubescere ait si te qsq̃ esset auarior: & ideo sapientior siquid opes sapientiam daturæ essent. Si proprium est dicit quicq̃ proprium. Quod quis libra mercatur quasi possidet an nihil præter usum fructum quem nos capere debemus: mireq; ait inter nos & nihil possidentes nihil distare nisi quod illi sine cura aluntur. ¶ Si proprium: quod quis. ¶ Quædã si credis: & reliqua. deest ut sit ordo & sensus: si proprium quod uis libra mercatur & ære. uerba sunt iuris quibus omnis emptio confirmatur cum per librã expensa pecunia per æs ipsum præcium demonstratur. Vnde & libripens huiusmodi testificationis adhiberi solet. ¶ Mancipat usus. hoc est usus possessorẽ facit. Qui te pascit ager tuus est & uillicus orbi. quis non tu sed orbius uideat esse possessor das nummos ut ille cuius ager est pro toto dedit: ita tu p eius usufructu. ¶ Temeti: uini quod temperet mentem unde Temulenti dicuntur prima syllaba producta paulatim qui per partis præcio fortasse trecẽtorum aut etiam commodius tu emis q̃ illi emptus esset qui possidet: nam ille semel præcium soluit trecẽta millia uel quadriginta tu inuitatim & pro arbitrio tuo. ¶ Quid .r.u.n. Quid interest inquit utrum paulo ante olim numerauit præcium dum uiuas eodem modo: quo ille qui comparauit: si emptio facit dominum emisti: si usus tueris: si tempus nihil in fure distat. olim an nuper cœnas dum emendi potestas sit. ¶ Emptum. c.o. licet se putet inẽptis oleribus & lignis possessor uti emptis utitur: sed falsum putat: sed uocat usq; suũ ad limitem certum: quasi quicq̃ semper nostrum sit quod multis dominis possessorem cõmutat: quapropter adsitas certis ad eam partem qua populus arbor sit: quæ uitationem talis certaminis inducat fines certos & uicino iurgia uitare facit: sic Virgi. usq; ad aquã & ueteris iã. f.c.f. & ordo & sensus: usus ad eũ locũ p pter adscita limitibus uicina refugit. ¶ Puncto quod. m.h.i. perfacili & cito. ¶ Nunc præce nunc præ. collegit quot modis dominia acquirãtur. ¶ Altera iura. in alterius potestate. ¶ Sic qa ppe. & ex iure sniæ tenor. iãdudũ hic etiam & hoc significat. Si emptio uel usucapio ad legitimam possessionem neminem inducere potest pauper qui non hoc iure omnem agrum suum esse possit credere: si uero nullus ppetuus posset haberi fructus de rebus quæsitis sed temporalis uicissitudo seruet inter homines nihil prodesse uineis aut horreis aut saltibus plurimis dominum fieri hominem. s. q̃ moriturus sit diues eadem sorte qua paup. uelut unda ut fluctus super se inuicem ueniunt cum ex imenso uoluit mari. ¶ Calabris: fructuosis. Est. n. calabria præter cæteros redditus etiam pecuaria & lanarum molliũ ferax item lucania. ¶ Emeret orchus: amputat & est translatio a segete. ¶ Saltibus. latis fundis porrectis per plurimos mõtes. ¶ Tyrrhena sigilla. Tuscana apud tuscos in primo italiæ signa de marmore pcesserunt. ¶ Getulo murice. aphro ac per hoc mauro. significat. n. purpuram girbitanam.

¶ CHRI. Mancipat. u. Quam ipsi iurisconsulti usucapionem appellant. ¶ Qui tu pa. a. Ostendit nihil interesse utrum emas tibi in dies quæ pertinent aduictum: an ex agris tuis proueniant. Nam etiam ea quæ ex agris tuis percipis a te emuntur. Sed datũ ẽ præcium olim cum agrum emisti. ¶ Occat: iactum semẽ in agro maris operit. ¶ Te dominum sen. nam si orbus ille cuius est ager uendet tibi frumentum iam ille ager tuus esse uidetur. Nam si das nummos uillico & accipis ex agro pullos: oua: uinum: uuam: tu paulatim mercaris illum. ¶ Paulatim. q.d. maiori tuo commodo. ¶ Emptum. c.o. is enim qui olera & reliqua ex agro: quẽ olim emit: cœnat: emit ille olus q̃uis nõ ita puter. ¶ Sed. u. Stultitia nostra facit ut illa quæ sunt attributa nobis certis terminis qui lites inter nos & uicinum prohibent nostra esse credamus sed nihil alicuius proprium esse potest quod illi uel pcibus uel præcio uel ui uel morte auferri potest. Propriũ enim diffiniunt id esse quod uni soli & semper competit. ¶ Si quia perpe. Stultitiam summam esse concludit cum nihil nobis perpetuum esse possit uelle multa possidere. ¶ Orcus: pro morte posuit quæ iexorabilis est. ¶ Tyrrhena si. Statuas in tyrrhenia. i. etruria fabrefacta. Sigillũ paruũ signũ. Plini. autem signa tuscanica ponit q̃ in etruria factitata sunt. ¶ Tabellas: picturas. ¶ Herodis pal. herodes iudeorum rex fuit. Verũ ut ait Pli. palmæ gloria iudæa inclita ẽ.

Pleniores: tamen uteris monitoribus iisdẽ.

At si diuitiæ prudentem reddere possent:
Si timidũ cupidũq; minus: te nẽpe ruberes:
Viueret in terris: te siquis auarior uno.
Si propriũ est. qd quis libra mercatur & ære.
Quædã si credis consultis mancipat usus
Qui te pascit ager. tuus est & uillicus orbi
Cum segetes occat tibi mox frumẽta daturus
Te dominum sentit: das nũmos accipis uuã
Pullos. oua. cadum temeti. nempe modo isto
Paulatim mercaris agrum fortasse trecentis:
Aut etiam supra nũmorũ millibus emptum
Quid refert uiuas numerato nuper an olim
Emptor aricini quondam uenentis & arui
Emptũ cœnat olus q̃uis aliter putat emptis
Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenũ
Sed uocat usq; suũ: qua populus assita certis
Limitibus uicina refugit iurgia: tanq̃
Sit propriũ qcq̃: puncto quod mobilis horæ
Nũc pce nũc pcio nũc ui nũc morte suprema
Permutet dominos & cedat in altera iura
Sic quia perpetuus nulli datur usus: & hæres
Hæredẽ alterius uelut unda supuenit undã:
Quid uici psunt aut horrea? qd ue calabris
Saltibus adiecti lucani? si metit orcus
Grandia cum paruis non exorabilis auro:
Gẽmas marmor ebur tyrrhẽa sigilla tabellas
Argentum uestes getulo murice tinctas.

¶ CHRI. Mancipat. u. Quam ipsi iurisconsulti usucapionem appellant. ¶ Qui tu pa. a. Ostendit nihil interesse utrum emas tibi in dies quæ pertinent aduictum: an ex agris tuis proueniant. Nam etiam ea quæ ex agris tuis percipis a te emuntur. Sed datũ ẽ præcium olim cum agrum emisti. ¶ Occat: iactum semẽ in agro maris operit. ¶ Te dominum sen. nam si orbus ille cuius est ager uendet tibi frumentum iam ille ager tuus esse uidetur. Nam si das nummos uillico & accipis ex agro pullos: oua: uinum: uuam: tu paulatim mercaris illum. ¶ Paulatim. q.d. maiori tuo commodo. ¶ Emptum. c.o. is enim qui olera & reliqua ex agro: quẽ olim emit: cœnat: emit ille olus q̃uis nõ ita puter. ¶ Sed. u. Stultitia nostra facit ut illa quæ sunt attributa nobis certis terminis qui lites inter nos & uicinum prohibent nostra esse credamus sed nihil alicuius proprium esse potest quod illi uel pcibus uel præcio uel ui uel morte auferri potest. Propriũ enim diffiniunt id esse quod uni soli & semper competit. ¶ Si quia perpe. Stultitiam summam esse concludit cum nihil nobis perpetuum esse possit uelle multa possidere. ¶ Orcus: pro morte posuit quæ iexorabilis est. ¶ Tyrrhena si. Statuas in tyrrhenia. i. etruria fabrefacta. Sigillũ paruũ signũ. Plini. autem signa tuscanica ponit q̃ in etruria factitata sunt. ¶ Tabellas: picturas. ¶ Herodis pal. herodes iudeorum rex fuit. Verũ ut ait Pli. palmæ gloria iudæa inclita ẽ.

¶POR. Sunt qui non habeat, ac per hoc desiderent. ¶ Est qui nõ cu. habere, sed prior ille inops uidetur quem cupiditas torquet. ¶ Cur. a. f. c. & l. & u. ordo: cur alter fratrũ cessare ꝓferat. ¶ Herodis pa. p. a. siluestrem flãmis & ferro mitiget agrum. ¶ Scit. g. n. c. Genius natale astrum temperat; & est naturæ deus humanæ: hoc aũt dicit cur equidem diuersi sunt homines uolũtate, nõ curo. scit. n. hoc ḡius qui fortis naturæ deus habetur. Verum ut parcam rebus partis: ne me defraudabo metuens. quid de me hæres sentiat: & utrum memor tuum uituperent. ¶ Nec metuam. & hic hæredem captatorem significat: non ad gnatum. ¶ Alter fratrum: bene fratꝝ hæc res. n. facit ut mirũ sit dissimiles eẽ. ¶ Herodis. p. herodes i syria phœnice rex iudeorꝝ per cuius palmeta magnas diuitias significat. ¶ Importunus: sine portu ac reqe hoc est auarus quod significat dicendo. ¶ Ad umbrã lucis ab ortu: hoc est a mane usq; ad uesperũ. ¶ Siluestrẽ fl. & f. officiũ est agricolæ nõ gescẽtis & auare spem in futuros redditus extẽti. ¶ Scit genius. n. c. hoc secundũ id q̃d pp q̃d putãt hoies. uel ydemonas & cacodemonas dici: quia demon genius intelligit: ultra mutabilis & tam dispar q̃ sunt iter se hominum uultus. ¶ Albus & ater: puerbialiter hoc ẽ bonus & malus: & albũ: aut ad liberalẽ: aut ad lœtum reddit. Atrũ ad sordidum & erũnosum figura prima ex modico & tollã ut nõ tertiũ. ¶ Quod nõ. p. d. in. quod non plus cõsequutus fuit ex meis: quod ipse in me impendit: & congrue Hora. de se loquitur: ¶ Quid. d. m. iudicat hæres. hic hæres nõ legitimus sed hæredipeta. ¶ Et tñ idem scire uo. Redit ad mediocritatẽ pipatetico ꝝ & dicit ita se usuꝝ bonis ut nõ obliuiscatur medium ferendum esse cum interfit inter hylarem & nepotem parcum & auarũ: q̃uis paꝝ considerantibus simile esse uideatur. ¶ Distat. n. spargas: ostendit quid distet inter supradictos. ¶ Ac potius puer ut festis quinquatribus o quinquatres a quinque diebus qui dies ad ferias mineruæ pertinet propterea quod festæ solemnitates eius deæ per hoc spacium temporis celebrantur. Vt igitur pueri ludo intẽti incessabiliter utuntur his feriis. ita tu inquit moriturus exiguo uitæ tẽpore rapum uoluptatibus plurimis fruaris. ¶ Olim. nunc pro semper. ¶ Nõ agimur tu. Adhuc mediocriũ fortunaꝝ de bono loquit. ¶ Tumidis uelis aquilone se. i. nimia fœlicitate: ¶ Non tamen aduersus, in fœlicitate uehæmenti: & bene in allegoria perseuerauit quia supra nauem dixerat. Viribus ingenio specie uirtute loco re. Cætera ingeniose: descripsit: q̃d sit hõ mediocris dicẽs mediocrẽ esse q̃ sit a summis minor ab ĩmis maior. ¶ Paupies: si pauperies: egestas: nam paupertas ẽt honestæ ꝑsimoniæ nomen est: & usurpat pro fortuna mediocri. ¶ Non es auarus. Hypophorã respõdentẽ more satyricoꝝ itulit, q̃si dicat scimus auarũ te non esse: si i cæteris hæres uitiis ac teneris. ¶ Quid cætera? iam simul sic ꝑnũciãdũ est ut intelligat non fugisse alia uitia. Caret tibi pectus inani ambitione quæ popularibus auris de uita est.

¶CHRI. Flãmis. nam ut ait Maro. Sæpe etiam steriles incendere profuit agros. ¶ Cenius: naturæ deus est Platonici. n. ut ait apuleius de demonio socratis. Demonas quos genios & lares possumus appellare ministros deorum arbitrantur: custodesq; hominum & iterprætes siquid a diis uelint. Ergo qui meliores meriti in corpore sunt nostro genii dicuntur. Corpori renunciantes lemures. Tum si domos incursionibus infestarent laruæ appellabantur. Contra si boni fuerint lares familiares. Sententia ergo sit: ut diuersitatem ingenii duorum fratrum inter se cognoscat iple genius comes ipsius hominis. ¶ Qui tem. i. regit. ¶ Astrum na. idest influxum prouenientem ab astro quod nobis nascentibus præfuit. ¶ Mutabilis in unum quodq;. c. Quia quot homines tot ingenia. ¶ Vultu: ipsis animi affectibus qui in uultu apparent. Albus propter uirtutes. ¶ Et ater. propter uitia. ¶ Vtar: ex persona sua describit quo genere uitæ utendum sit. Et in primis iubet pellendam auariciam & ambitionem. ¶ Plura da. s. mihi a parẽte. i. non relinquam plura q̃ parẽs mihi reliquerit. ¶ Simplex & hi. pro liberali posuit. ¶ Simplex. Igitur a quo absit nimis luxus. ¶ Hylaris. A quo absit tristitia auaritiæ. Distat. n. ita fugienda auaritia ut non tamen admittatur prodigalitas. ¶ Quinquatribus: sacra mineruæ q̃ quinto die post idus & quinq; diebus celebrabantur. ¶ Vtrum na. Idem. n. ero uectus siue magna siue pua naue. Laudat autẽ mediocritatem eaq; se cõtentũ demõstrat. ¶ Viribus: ualitudine corporis. ¶ Specie: aspectu. ¶ Loco: dignitate.

Sunt q non habeãt. est qui nõ curat habere.
Cur alter fratrũ cessare & ludere & ungi
Præferat herodis palmetis pinguibus: alter
Diues & ĩportunus ad umbram lucis ab ortu
Siluestrem flãmis & ferro mitiget agrum:
Scit genius natale comes qui temperat astrũ
Naturæ deus humanæ mortalis in unum:
Q uodq; caput uultu mutabilis albus & ater
Vtarq; : & modico quãtum res poscet aceruo
Tollã: nec metuã. quid de me iudicet hæres:
Quod non plura datis inuenerit: & tamẽ idẽ
Scire uolã: quantũ simplex hylarisq; nepoti
Discrepet & quãtum discordet parcus auaro.
Distat. n. spargas tua ꝑdig⁹: an neq; sumptũ
Inuitus facias: neq; plura parare labores.
Ac potius puer ut festis quinquatribus olim
Exiguo gratoq; fruaris tempore raptim.
Pauperies ĩmũda ꝑcul domus absit: ego utrũ
Naue ferar magna an pua ferar unus & idem
Non agimur tumidis uelis aquilone secundo
Non tamen aduersus ætatẽ ducimus austris,
Viribus: ingenio: specie: uirtute: loco re.
Extremi primorũ: extremus usq; priores
Non es auarus: abi: q̃d cætera? iam simul isto
Cum uitio fuge. rite caret tibi pectus inani
A mbitione, caret mortis formidine & ira,

¶POR. Somnia terrores magicos miracula sagas. Nocturnos hæc omnia ad supstitiõem referunt. Mire dicit sagas mulieres magicarũ rerũ & carmmum ĩcientes tanq̃ satis agas: & multum agẽres: ut magos dicimus q̃si magnos a magnis rebus quas se ꝑficere posse iactãt. ¶ Nocturnos le. umbras uagantes hoium ante diẽ mortis: & iõ metuendos: & putant lemures esse dictos: quasi remuros a Remo cuius occisi umbras frater romulus cum placare uellet lemuria instituit. i. parentalia quæ mense maio per triduũ celebrari solent ante ad ditum anno mensem februarium: ob quam rem maio mense religio est nubere & item martio in quo nuptiis habito certamine a minerua mars uĩctus ẽ & obtẽta uirginitate mineruanerine est appellata. ¶ Portenta. t. thessaloꝝ promissiones incantatoꝝ de q̃bus ait. Vir. hæc se carminibus promittit soluere mentes q̃s uelit &c. Et his ego sæpe lupum fieri & se cõdere siluis meri. & q̃d sequit. ¶ Rides: cõtẽnis. ¶ Natales. g. n. Quod non faciunt nimiũ timidi senectutis & mortis. quia ex natalibus multis mortẽ iam proximã perhorrescunt. ¶ Quid te exempla iuuat: allegoria quid prodest inquid uno te carere uitio & a tã multis possessum eẽ. ¶ Viuere si recte nescis. Da locũ inquit melioribus qui uiuere sciunt atq; tibi succedunt. ¶ Lusistis satis: hoc apud philosophos frequẽtatũ est de uita sapientem abire oportere æquo animo: ut e conuiuio pastum saturũq; cõuiuam & moraliter petitum satis quod acclamationis est. Tempus abire tibi. utrum q̃s deus iam te uocat: an quia diu multumq; uixisti & mire in fine operis de fine disputat uitæ. ¶ Ne potum largius æquo. Ne iusto plus uiuentem & ob hoc delirus senexa iuuene: eludificet habeaturq; deritui. & uide perseueratũ esse in allegoria de conuiua facta. Nam non minus senes q̃ iuuenes poti plerũq; decipiunt. ¶ Rideat & pul. bene adiectum pulset id quod peius est. ¶ Lasciua decẽtius ætas. quam lasciuam esse magis deceat q̃ te quies maturus senex.

¶CHRI. Somnia. p hæc oia intelligit supstitiosam ac anxiam & sollicitam uitã. ¶ Terrores. m. nam si uera sunt quæ de magica arte traduntur res horrendas facũt magici. ¶ Sagas. ueneficas ut sit idem q̃d paulopost addit. ¶ Portẽtaq; thel. Nam thessalia multas tulit ueneficas. ¶ Quid te iu. s. aĩ perturbatiões ac uitia appellat illis. n. assiduo pungitur transuerberaturq; aius. Nõ ergo satis est exemisse unam spinã de multis. i. unũ uitiũ sed omnia extirpanda exanimo sunt. ¶ Quod si. n. u. i. si nescis uti uirtute quæ proprie uita hominis est: ut latius ostẽdimus in nostris camaldulẽsibus disputatiõibus. ¶ Decede. p. i. illis qui uiuere sciũt. Viue ergo recte & relinque ludum & cõmessationes & potationes q̃ uita nra nõ est. sed pecudis. ¶ Aetas. d. e. l. Aetas iuuenilis quã magis lasciuire decet q̃ senilẽ. Probe. n. monet Iuuenalis. Quædam cum prima resecent crimina barba.

Somnia terrores: magicos: miracula: sagas
Nocturnos lemures: portẽtaq; thessala rides.
Natales grate numeras, ignoscis amicis.
Lenior & melior sis accedente senecta.
Q uid te exẽpta iuuat spinis depluribus uua:
Viuere si recte nescis: decede peritis:
Lusisti satis. edisti satis. atq; bibisti.
Temptus abire tibi est: ne potũ largius æquo
Rideat: & pulset lasciua decentius ætas.

LAVS DEO.

¶Horatii Flacci Poetæ celeberrimi omnia opera nouissime recognita: infinitisq; erroribus castigata. Impressa Venetiis summa diligentia per Augustinum de Zannis de Portesio Anno reconciliatæ natiuitatis. M. DXXIIII. Die XV. mensis Octobris.

TABVLA

Acroceraunia	car. 13	æstas	car. 14	amor	car. 10	apollinis templũ	car. 53
acherotia	car. 19	ægisthus	car. 18	amoris sagitta	car. 72	apollinares	car. 43
acrisius	car. 111	æmus	car. 26	amoris faces	car. 72	appium herba	car. 59
accia	car. 110	æneæ equi	car. 36	amphyteon	car. 19	apeliothes	car. 50
achastus	car. 103	ætas	car. 39 & 57	amicus	car. 31 & 57	aphricus	car. 5
achemenes	car. 76	ædoni	car. 71	amicitiæ	car. 57	aphrodites	car. 10
acinacis	car. 48	æacus	car. 79	amena	car. 38	apologus	car. 16
achilles	car. 22	agnationis gradus	car. 3	amistis	car. 59	aqua	car. 6
achillis mors	car. 18	agon olympicus	car. 3	amphyareus	car. 111	aquarius	car. 84
achillis mores	car. 35	aglaia	car. 15	amites	car. 147	aqlo	car. 12 & 21 & 106
acheron	car. 23	ahenea	car. 55	amphyon	car. 107	aquitani	car. 18
achelous	car. 38	aiax thelaonius	car. 35	anthonomasia	car. 7	arpi	car. 44
adriaticus sinus	car. 36	aiax oileus	car. 35	animus & anima	car. 12	armi	car. 23
	& car. 55	alceus	car. 7 & 19 & 54	anio	car. 20	arma	car. 23
adonius uersus	car. 7	allegoria	car. 32	anacreõtiũ metrũ	car. 22	armille	car. 23
adria	car. 13	alba	car. 6	anir	car. 33	argus	car. 23
addicere	car. 18	albenea	car. 20	anacreon	car. 39	argos	car. 20
aditum	car. 37	albula	car. 20	antium	car. 56	argi plures	car. 20
additus	car. 55	alcaicum metrũ	car. 22	apollonia	car. 103	ariadnæ corõa	car. 28
ædis gratiæ	car. 53	alcides	car. 28	apollo	car. 94	arguo	car. 23
ægeũ mare	car. 5 & 89	alego	car. 34	apollo augur & medicus		argumẽtũ	car. 16 & 23
æolus	car. 11	algidum	car. 44		car. 10	argumẽtatio	car. 23
æolia regio	car. 79	amoris sedes	car. 48	apollis boues	car. 24	argilia	car. 42

arthos car. 48
architas car. 50
arabia car. 52
araxes car. 73
aries car. 85
artus car. 91
arthemisium car. 122
area car. 5. & 23
arbutus car. 5
arbiter car. 12
archilochi uersus car. 14
asclepiadeum car. 3
astrorũ cursus car. 24
aster car. 103
atlas car. 53
attali corona car. 4
athenæ car. 19
athenæ laudes car. 19
athreus car. 37
athanticũ mare car. 54
attagæ car. 148
auritus car. 26
aulea car. 5
aulocrenæ car. 6
augusti triũphus car. 10
augusti somnus car. 91
augusti libri car. 97
augustus pater patriæ car. 118
auster car. 12 & 21
autũnus car. 14 & 68
austuria car. 22
aulon car. 69

B

Baryno car. 72
barys car. 72
bacchus car. 19.& 88
barbithos car. 7
barbitha car. 7
bacchius car. 22
bactus car. 24
bassareus car. 40
baiæ car. 86
batynum car. 96
berecynthes car. 115
beatus car. 15.& 65
bellorophon car. 49 & 103 & 108
bellum punicum primũ car. 76
bellum punicum secũdũ car. 76
belides car. 107
bystonis car. 88
bythini car. 57
bilis car. 31
blandusia car. 109
britania car. 43
brontes car. 15
brutus car. 33
brundusium car 51
bruma car. 85
bos locutus car. 7
bosphorum car. 78
bulla pretexta car. 152

C

Campus car. 23
catus car. 24
caducei dracões car. 24
callidus car. 25
catonis mors car. 29 & 63
catones car. 116
cato priscus car. 116
cato minor car. 116
camillus car. 30
cassius car. 33
capra car. 38
canicula car. 39 & 109
cantarus car. 42 & 48
calenum car. 42
cales car. 42
calos car. 42
caucasus car. 44 & 45
cannasium car. 44
carpathos car. 57
calculi dierum car. 59
cambyses car. 65
cantabri car. 69
calpæ car. 95
canis car. 71
canities car. 23 & 75
capricornus car. 85
castalia fons car. 98
capitis diminutio car. 101
capra stella car. 103
cantabri car. 109
caprificus car. 152
capuæ undæ car. 6
canes car. 6
catuli car. 6
carmen car. 10
castor car. 11
carina car. 15
candidus car. 17
calliope car. 96
cathil. car. 20
carpathium car. 148
cæsaris cedem car. 7
cæsar pr patriæ car. 118
cementa car. 91
celebs car. 82 & 140
ceæ car. 63
cehos car. 63
cerberus car. 13
celtæ car. 18
cespes car. 41
cecubum car. 42
cerbalus car. 44
calibes car. 52
chimaros car. 49
chalibes car. 52
chloris car. 68
choribantes car. 37
choriambus car. 3 & 22
chorus car. 7
choors car. 14
chordum car. 24
chaldei car. 26
cholera car. 31
chimera car. 43
cyparissus car. 24
cyrce car. 39
cynthius car. 43 & 98
cycoreum car. 53
ciuilis belli cã car. 62
ciuilis belli initiũ car. 62
ciuilis belli modo car. 62
cyrus car. 65
cybale car. 115
cicero pr pria car. 142
cyrcus maximus car. 4
circus flam. car. 4
cyprus car. 4 & 11
cythara car. 5
cypria uenus car. 11
cythara insula car. 15
cyclopes car. 15
cytheron car. 26
cyclades car. 33
clasicum car. 147
clio car. 26
cloes car. 26
cleopatra car. 60
Cn. diuditius car. 102
conditio car. 4
condictio car. 4
codrus car. 114
cornix car. 122
cõuiuæ nũerus car. 114
cõuiuæ tibia car. 144
corsinium car. 10
conchilia car. 148
concanum car. 97
cotison car. 105
collocasia car. 71
colchi car. 89
costus car. 92
constantia car. 93
continentia car. 93
colonia car. 70
comedia car. 63
copia car. 39
corinthus car. 19
corax car. 20
cora car. 20
comes car. 21
cornucopiæ car. 38
conualis car. 147
cresias car. 53
crassus car. 11
cratis car. 22
crothonia car. 22
cratis fluuius car. 22
creta car. 48
crinis morientiũ car. 51
cum car. 21
curriculus car. 3
cupido car. 10
cubare car. 48
cululi car. 53
cupressus car. 81

D

Dama car. 8
daunia car. 44
dalmatia car. 51
daci car. 57 & 89
danae car. 111
delphi car. 98
deorũ pena car. 93
dedalus car. 13 & 14
deuchaliõ car. 8 & 19
delphyci apollinis tẽplũ car. 19
deorũ cultus car. 24
defendere car. 38
delos car. 43 & 98
deoge aspectus car. 10
dyonisius car. 28 & 88 & 98
dyonisii forma car. 88
dionysii inuenta car. 88
dybapha car. 84
dyadeo car. 65
dyadema car. 65
dyone car. 64
diespiter car. 56
dyndimene car. 37
dydima car. 37
diuitiæ car. 30
dictynna car. 28
diegæ diuisio car. 6
diluuium car. 8
dimidium car. 12
dimidiatum car. 12
dicere car. 18
discus car. 21
dyota car. 23
diana car. 28
dyrachium car. 103
dydius car. 101
domus car 18
dolia car. 42
duellius car. 76

E

E in cõpositiõe car. 3
ebrietas car. 21

echatana ciuitas car. 11
ecco car. 26
edo car. 3
edistella car. 103
egregius uir car. 7
eloquentia car. 24
elegi car. 55
electro car. 55
elegos car. 55
emonia car. 61
emolphus car. 147
eous car. 148
epodon car. 152
ephesus car. 19 & 148
epyra car. 19
apythritus car. 22
epicuri uoluptas car. 23
epicurus car. 26
epigenes car. 26
equarũ libido car. 47
ericina car. 10
erimanthus car. 43
erithrea car. 64
ethalides car. 50
euterpe car. 7
euphrosine car. 15
euchyus car. 40
euphorbius car. 50
eurus car. 51
eudosus car. 53
euoe car. 88
euhyas car. 120
europe rapta car. 122

F

Facti car. 112
fas car. 14
fauonius car. 15.& 103
fauni mors car. 15
fabula car. 16
fasces car. 29
fabritius car. 30
fama car. 30
fauere car. 90
farum car. 107
fauni car. 114
feronia car. 23
ferentum car. 96
fœnus ar. 147
fictilia car. 41
fides car. 39.& 57
flauus color car. 8
flere car. 17
forum car. 147
formia car. 42
fortuna car. 56
fortis car. 74
freta car. 13.& 33
frenum car. 22
frutex car. 108
frũdes i humo car. 114
furtum car. 25
fundus car. 30
fulmen car. 31
fulgetra car. 31

G

Gallinæ numidicæ car. 148
gallica ora car. 22
galitiæ equi car. 22
gaza car 52
gades car. 64.& 69
gaudere car. 66
galesus car. 69
gentes car. 8
geruli car. 89
gemere car. 17
genæ car. 31
geriões car. 64.& 80
geloni car. 73
gyges car. 68
gygantes car. 76
glycomicos uersus car. 11
glycerios car. 41
gnidus car. 52
gnosos car. 55
grando car. 7
graue car. 8
gratiæ noia car. 15
gratiæ habitus car. 15
graciles pueri car. 16
gragus car. 43
gramen car. 47

H

Hadria car. 74
hãnibalis mores car. 76
hesperia car. 51
helicõis fons car. 48
hebrus car. 47
hecathus car. 39
hecubæ sõniũ car. 34
helicon car. 26
hercules olympicũ certamen instituit car. 6
hercules car. 13.& 19 & 26
hermes car. 24
heros car. 26
helena rapta car. 34
heous car. 148
henichus car. 103
hyrpini car. 74
hippius car. 12 & 20
hyades car. 12
hyems car. 14
hypercata car. 23
hipcatalectico car. 24
hydaspes car. 44.& 45
hyspania car. 25.& 89
hydrops car. 65
hyperborei car. 89 & 95
hymetus car. 69
homerus car. 17
homeri pria car. 18
hormos car. 42
hospes car. 45

I

Iapica car. 12
iaculari car. 22
iambicum car. 23
iambus car. 37
iberia car. 52 & 89
ibernus car. 147
icarium mare car. 5
icaros car. 5
icarus car. 13
idumeneus car. 19
ida mons car. 34
icur car. 31
ignes pro stellis car. 30
ilia car. 9
ilias car. 18
ilion car. 95.& 114
illyris car. 51
imago car. 26
inuidia car. 65
intemperantia car. 66
insolens car. 37
inuentio car. 5
indocilis car. 5
indoctus car. 5
intercisi car. 5
incubare car. 14
index car. 24
inacus car. 26.& 144
inulus car. 45
interlunium car. 47
ingenuus car. 48
iouis olympii tẽplũ car. 3
iouis simulachrũ car. 3
iocus car. 10
ionicus maior car. 108
ionicus minor car. 108
ionia car. 148
iræ uis car. 37
iræ locus car. 37
istmos car. 19.& 131
istmya car. 131
iuppiter quid car. 6
iuppiter pater car. 31
iuppiter rex car. 31
ius car. 14
iunonis templũ car. 20
iuno soror & coniunx. car. 95
iuna lucina car. 152
iulii sydus car. 30
iugula car. 51
iube mors car. 64
iulus car. 144

L

Lauinium car. 122
labienus car. 101
laconica car. 86
larissa car. 20.& 67
lale car. 44
lalege car. 44
lamentari car. 17
lacedemon car. 20
larissus car. 20
lar car. 30
lapithe car. 40
lalos car. 44
lamiagæ familia car. 48
latoe car. 53
latium car. 57
lacedemonium uxores car. 118
leonis natura car. 152
lene car. 6
lennesci car. 61 & 79
lesbos car. 7
lecticum car 23
leucothoe car. 26
leucothea car. 26
lesbyũ uinũ car. 39
letari car. 66
letitia car. 66
lympholenti car. 60
lybia car. 5.& 64
lybie siccitas car. 44
lyra car. 105
lyræ inuentio car. 43
lyræ inuentor car. 24
lyra apollinis car. 24 & 107
lyra car. 107
lyceus car. 21.& 38
lymphata car. 60
lrfagæ inuẽtor car. 24
liprote car. 5
liuia car. 109
lipo car. 5
lituus car. 6
licidia car. 16
ligurgi leges car. 20
lio car. 21
lictores car. 29
lidia car. 22
liber car. 28
libra car. 85
linces car. 94
liris car. 53
litæ repertor car. 54
lympha car. 60
licii car. 108
lipara car. 108
lorica car. 52
locus car. 32
locri car. 48
ludere car. 54
ludus car. 20

Iupus car. 22.&45
Iuporũ omen car. 122
Iuna car. 28
Iunæ natura car. 47
Iunæ cohores car. 85
Iudibrium car. 33
Iucretilis mun9 car. 38
Iuceria car. 44
Iucifer car. 73
Iucina car. 52

M

Matini car. 50
magus car. 48
massicus mons car. 5
massica uina car .5.&.71
marsoge uires car. 6
marsiá car. 6
manubiæ car. 7
mars car. 10
martis comites car. 10
mauri car. 10 &.69
maris mõstra car. 13
magnessa car. 103
machina car. 15
manes car. 16
matuta car. 26
magna græcia car. 148
malua car. 53.& 148
martiæ calẽde car. 104
malobratũ car. 70
mareotis car. 60
massagetæ car. 57
matrimõi bõa car. 118
marica car. 112
marsica car. 110
meta currendi car. 2
mercurius car. 2.&.24
&.25
messa car. 12
mariones car. 19
mercurii iuẽta car. 24
medicina car. 24
mẽsuræ põdus car. 24
mercatura car. 24
mercorii uirga car. 24
menælaus in troiam car. 34
meriones græcorum nouẽ fortissimi car. 36
menedemus car. 39
melpomene car. 46
memnon car. 50
melos car. 96
media car. 73
mediocris car. 74
memphys car. 121
minos car. 50.&.79
mirto mare car. 5
myrt9 cur ueneris car. 15
mitilene car. 19
micenæ car. 20
michare car. 31
myrra car. 52
mynturna car. 57
mistes car. 73
mygdonia car. 76
myletus car. 148
mors uaria car. 13
molus car. 19
morosi car. 23
moratus car. 23
monstrum car. 44
musta cõdita car. 42
mulus car. 45
municipium car. 70
munesses car 101
munero car. 147
muneror car. 147

N

Nauis car. 5
nauiũ inuẽtores car. 13
natandi usus car. 22
nardus car. 75
næmus car. 6
neptũnus cur maris deus car. 12.&.93. &.131
nectar car. 32
nestor car. 36.&.73
nenia car. 64
nebole car. 108
nympha car. 6
nix car. 7
nyphantes car. 73
niger car. 17
nilus auctus car. 95
notus car. 21
nota car. 32
noricis car. 37
nõades scythie car. 118
nume regia car. 8
numa põpilius car. 29
numerorum reperto car. 26
nũerus par& ipar. car. 51
numidia car. 86

O

Obsolore car. 74
ocium car. 85
octauius car. 110
octauia car. 110
odissea car. 18
oenas car. 42
officia car. 7
officina car. 15
olympia car. 3
olea uictorum car.19
olei natura car. 22
opus car. 20
opera car. 20
operatio car. 20
operosus car 158
opituntii car. 48
ornithie car. 141
oricu car. 103
orcoo car. 50
orcos car. 50
orcus car. 50
orcomenos car. 15
orni car. 23
orpheus car. 76
orion car. 51.&.98
orodes car. 110
osculum car. 32
ostendere car. 38
ostrea car. 148
ozole car. 48

P

Pagus car. 78
pallene car. 76
pandarus car. 43
paros insula car. 41
parnasus car. 37
patrare car. 3
palinurus car. 57
pathrara car. 98
pacorus car. 101
palma car. 4
pauperis car. 5
pasythea car. 15
pan car. 24.&.38
palestra car. 24
paleo car. 24
pallas car. 27.&.34
pallادis inuẽta car. 108
paulus æmilius car. 29
parthi car. 31.&.41
palpebre car. 31
paris alexãder ca. 34
patroclus car. 48
paphlagonia car. 50
paphos car. 30
paneti car. 52
parcarũ stamina car. 66
pardus car. 114
panthera car. 114
parra auis car. 121
pecunia car. 12
pelops car. 18
peloponnẽses car. 18
pelopeia car. 18
pelopõnesus car. 20
persia car. 43
pegasus car. 48.&.108
perseus car. 111
penates car. 75
pantheus car. 88
penetrare car. 78
periurium car. 71
peleus car. 103
perse car. 57
persarum uita car.61
petrei mors car. 73
peierare car. 71
phrahates car. 101
phonos car. 105
phoneo car. 105
phrigius lapis ca. 92
phaletius uersus car. 14
pherecratiꝰ uersus car. 16
phalisicus uersus car. 19
pherecul9 nauiũ car. 34
pherecides car. 39
phalernũ uinũ car. 42
philosophia car. 56
phylira car. 61
phrahates car. 65
phytia car. 67
platino car. 82
plathos car. 82
platani car. 82
plausus car. 4
plaga car. 6
plangere car. 17
plenilunium car. 47
plecto car. 51
pythagoras car. 50
pyrene car. 48
pymplea car. 48
pymplea car. 48
pymplao car. 48
pympleides car. 48
pyrrichius car. 3
pyragmon car. 15
pictacus car. 19
pyndus car. 26
pylos car 36
pysmus urbs car. 37
pythius car. 37
pympliades car. 48
pyrus car. 102
pyrrithous car. 98
pierius car. 197
picus car. 122
pyramides car. 127
peligni car. 114
polymnia car. 7
pollux car. 11
populus car. 21
populus arbor car. 147
portentum car. 44
polum car. 50
põti mẽsura car. 122
priami regna car. 77 &.76
prætus car. 103
proculeius car. 64
præstatoga car. 59
præsidium car. 3
profestus dies car. 50
protheus car. 8
prometheus car. 13
pruina car. 15
præstigiator car. 24
prodigere car. 30
prodigus car. 30.&.64
procion car. 39
proteruus car. 139
profesti car. 144
propagines car. 147
primitiæ car. 147
priapus car. 147
priuignus car.118
procion car.109
pullus car.6.&.47
puluinar car.60
purpura car.68 &.84

Q

Quadrigiæ car.84
quatinus car.119
quatenus car.119
quirites car.4
quirinus car.11
quintilius car.46

R

Rates car.5
racemus car.68
raucus car.81
rauus color car. 121
religiosus car. 8
rea car.9.& 115
reponere car. 24
rerũ nomina car. 24
reipu. diuiso car. 25
retia car. 28
regulus athilius car. 29
referre car. 30
renus fluuii car. 35
remi auguriũ car. 101
rhadamãthus car. 79
rhombus car. 148
rixari car. 32
riphei montes car. 44 &. 95
rodos car. 19
romulus car. 29
rosæ succus car. 75
rodani car. 89
romuli auguriũ car. 101
romæ initium car. 101
rodope car. 120
rumor car. 30
rubrum mare ca. 55

S

Saturnus car. 76
sagittæ car. 68
sapiens car. 65
saliares cenæ car. 60
salii car. 59
sardinia car. 54
sabe car. 52
sagax ca. 48.& 68
saga car. 48 & 68
sangarius fluuius ca. 38
satirus car. 7
sapho car. 7 & 19
saphycũ metrũ car. 7
sanctum car. 10
sarpedon car. 22
sardinia car. 53
sabelli car. 102
samaites car. 102
saxa car. 101
scorpius car. 74
scyros car. 22
sceptrũ regale car.29
scamãder fluuius car. 34
scyphus car. 48
scorta car. 175
seculum car. 8
senectus car. 23
secures car. 29
seres car. 31 & 52
senium car. 71
senum mala car. 175
septentrio car. 106
scamander car. 162
scari car. 148
scythia car. 105
siluia car. 9
syburis car. 22
sybaris fluuius car. 22
symois fluuius car. 16 & 34
syrius car. 39
sython car. 40
syrtes car. 45 & 69
scyria car. 53
synuessa ca. 57
symonides car. 63
signa car. 72
sydera car. 72
sysiphus car. 81
symbria car. 95
syluanus car. 147
sociale bellum car. 110
solirni car. 108
sothadicum metrum car. 108
sol in capricorno car. 85
solsticium car. 85
sol in aquario car. 85
sotius car. 21
sodalis car. 48
soracta unde car. 23
socrates car. 52
spartha car. 110
stigeo car. 56
stignos car. 55
styx car. 56
sternere car. 6
steropes car. 15
stenellus car. 36
stella car. 91
stenobea car. 103
subsidium car. 3
subdio car. 6
sub car. 22
subdion car. 40
subsolanus car. 50
surena car.101

T

Taberna car. 15
talus car. 16 & 71
tantalus car.18 & 50
talecticus car. 23
taliarcus car. 23
tarqnius priscus car. 29
tarentum car.51
taurus car. 85
tanays car. 87
teres car. 6
testari car. 6
tempe car. 19
teucer car. 21
temperare car. 22
tetra car. 24
teucer thelamõius car. 37
terminus car. 45 & 168
tænarus car. 56
temperantia car. 66
tegmessa car. 67
temistocles car. 115
terminali car .147
thalia car. 15
thebe car. 19
thymnum car. 38
theos ciuitas car. 39
theoneus car. 39
thyo car. 39 & 88
thyas car. 39
thus masculũ car. 51
theopompus car. 53
thinos car. 103
thraces car. 152
tibia car. 108 & 115
titius car. 98
tiphos car. 98
tiphoeus car. 98
tibiæ inuentio car. 7
tiestes car. 18 & 37
tibur car. 20
tyburtus car. 20
timentes cur pallẽt & tremunt ca. 31
tibris car. 62
tithonus car. 50
tilia car. 61
tygris fluuius car. 73
tityon car. 80
tigres car. 94
tonitruus car. 31
tris car. 4
trimegistus car. 4
tristis car. 13
triecterica sacra car. 28
tribunus car. 33
tragœdia car. 93
troia car. 67
troiæ mœnia car. 94
tropheum car. 73
tubaænea car. 6

V

Vada car. 14
uaticanus collis car. 42
uafer car. 103
uallis car.147
uestæ ædes ca. 8
uesta car. 9 & 115
uestæ ignis car. 9 & 115
uestales car. 10
uenus car. 11 & 71
uentorũ genera car. 11
uer car. 14 & 103
ueris initiũ car. 14 & 103
ue car. 31
uerbena car. 41
uenusina car. 44
uenusia car. 51
uenustum car. 53
uenafri oleum car. 69
uenafrum car. 70 & 101
uesper car. 73
uertex car. 73
uenale car. 183
uendibile car. 183
uelia car. 97
uentiduis car. 101
uerberare car. 108
uestes car. 121
uituli car. 6
uipera car. 27
uini calor car 28
uina car. 114
ulyxes car. 39
ulmus car. 147
unguenta car. 70 & 92
uociferare car. 17
uipera car. 22
ustica car. 38
uulcanus car. 15
uultur car. 80

X

Xantippus car. 19

Z

Zeffirus car. 15
zonæ car. 53
zonnyo car. 53
zomnisco car. 53

FINIS.

REGISTRVM.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z & ꝯ ꝰ A B C D E F G

Oẽs sunt quaterni præter a ꝯ & qui sunt quinterni & G qui est ternus.